HEROLT, Johannes (O.P.)

Sermones discipuli / nuper emendati ; opus sermonum discipuli de tempore, & sanctis, nec non quadragesimale eiusdem cum promptuario exemplorum, & de miraculis B. Mariae Virginis... -- Lugduni : Jacobus Myt, 1517

[20], clxii [i.e. cciii], [1], xlviii [i.e. liii], [74+] h., 2a-2b8, 2c4, a-z8, //8, A-R8, S3+ ; 4°

Autor tomado de CCBE S. XVI, 291. -- Pie de imp. tomado de colofón -- Texto a dos col., con l. gót. -- Numerosos errores de fol., h. repetidas y mal numeradas en los cuadernos de clxii h. y xlviii h.

1. Año litúrgico-Sermones 2. Liturgi urtea-Sermoiak 3. Santos-Sermones 4. Santuak-Sermoiak I. Título

R-6494 Ejemp. deteriorado, afectando a últimas h., falto de port., de 1 h. del cuaderno de xlviii h. y de las h. finales del de [74+] h. -- Datos tomados de CCBE S. XVI, 291. -- An. ms. -- Enc. perg., deteriorada. -- Firmas autógr. en h. de guarda, en 2a2r., en m6r., en n1v. y en //6r. -- Ex-libris autógr. en k2r.: "Es de Martin Abbad de Aldaola"

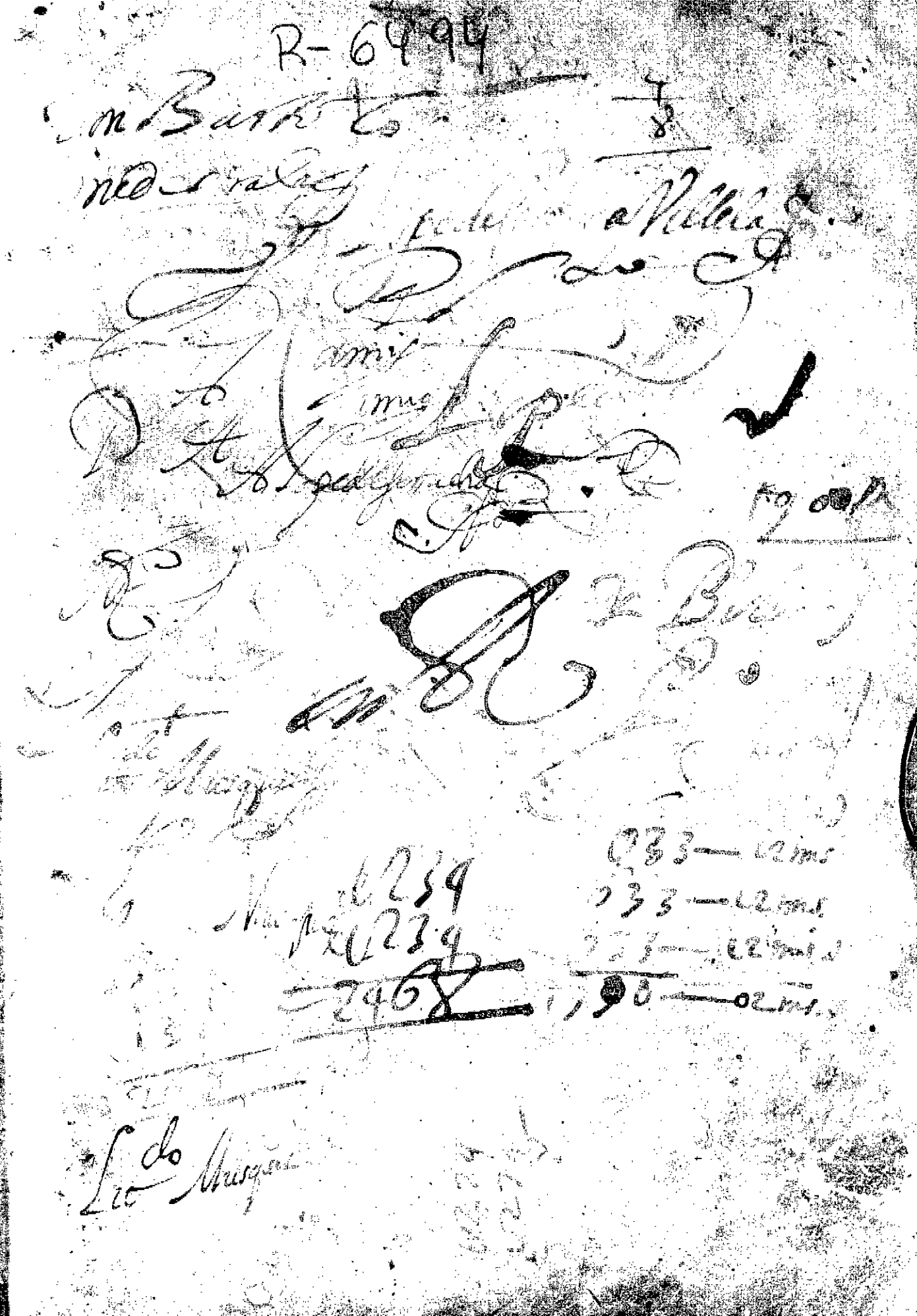

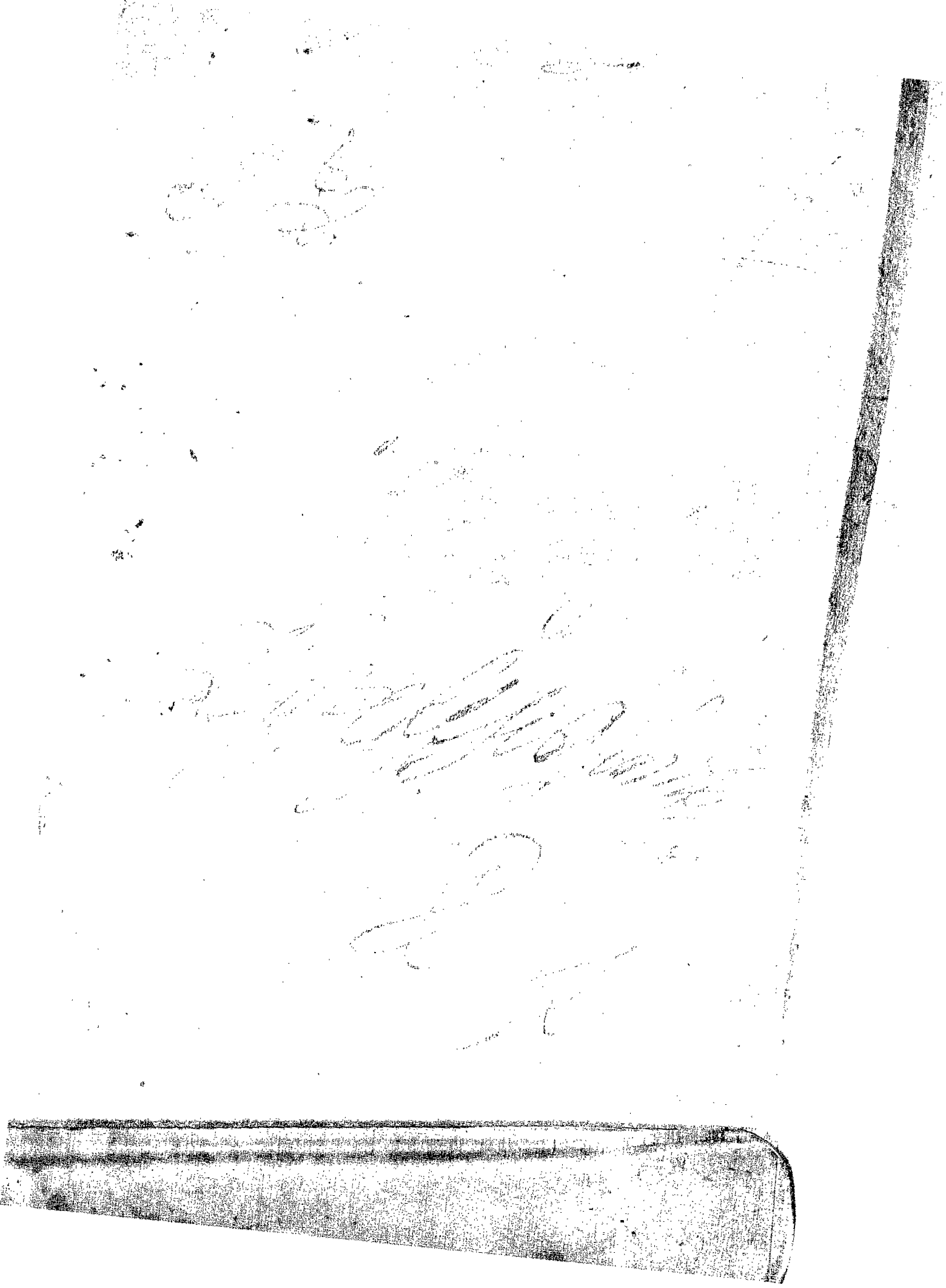

Tabula.

¶ Tabula p̄sentis operis incipit.

Bstinẽtiã seruare i diuitijs et in deliciis est spãle martyriũ ser.xiij.S.

Abstinentiã xp̃s habuit i duricia carnis ab infancia sua vsq; ad exitũ vite sue ser.xv.O.R.

Abstinentia p̄longat vitam p̄sentem ser.lx.M.s.cxbiij.R.

Abstinẽdo s scripsit in duris opibus exercendo p̃t quis delere oẽm penã ser.xiij.R.

Abortiui p̄uocãtes q̃ grauiter peccãt ser.xbi.s

Accidia s tedii qđ est pctũ mortale:s qđ non ser.xl.B.s.cxli.M.

Accidiosi sunt alicꝫ ad bona opera:qz nõ glidebant quõ deus plenissime remuneret oia opera nostra nõ solũ magna:sed etiã parua.ser.cli.S.Exemplum huius.cliij.M.

Accidiosus q̃ cauere sibi a pctis s nõ opatur bona opa nõ saluabit ser.tiij.B.

Accidiosis qualis lectus p̄paratꝰ sit in inferno p3 in illo exemplo ser.ci.M.

Adam in duobus peccauit. Eua in quattuor: ser.xiiii.M.

Adulterii est grãde pctũ:qđ obditur in q̃tuor pbatoribus ser.lxxxv.O.

Adulatores quõ imponũt vitijs nomia virtutũ sermo.cxliij.R.

Aduẽtus xp̃i quadruplex inuenitur i scripturis ser.i.A

Aduẽtus dñi tps qđ celebrat ante natiuitatẽ xp̃i quare institutũ sit ser.i.B.

Aduẽtus xp̃i spũalis in mentẽ hois p̄cellit alios duos aduentus ser.bii.O.

Aduentũ xp̃i spũalem debemus desiderare et ad hoc inuitãt nos ser tõnes ser.bii.R.

Aduentũ xp̃i spũalem hoc est ad susceptionẽ spũssancti p̄parant nos septẽ ser.lxbiii.F.

Amor p̄pri corpis ipedit p̄fectũ hois:s trib⁹ de causis est caro nostra obediẽda ser.xbiii.M

Amor mundi quando est peccatũ mortale ser. mone.cliij.R.

Angeli seruiunt nobis in vita:in morte:s post mortem ser.clbiij.

Angelus an q̃libz petõrez in pñti vita desertin quat ser.clbiii.M.

Angeli sunt nobis similes in quattuor sermo. clbiii.O.

Angeli p̄cellũt nos i quattuor ser.clbiii.M.

Angelos p̄cellim⁹ nos homies in quattuor: ser.clbiii.R

Angeli gaudent de cõuersione petõrez sermone.lxxxii.F.

Angelorũ chori sunt nouẽ s q̃ hoies ad quos chorũ recipiant ser.lxxxbiii.L.M.N.

Angeli sunt deputati ad custodiã animaꝝ sermone.cxxii.B

Angeli pisces mittunt ad mortẽ bonoꝝ hoim et quare hoc ser.lxxxi.s.clbiij.N.

Alia habet nouẽ dignitates s hec clit oẽm corpoream creaturã ser.cxxxii.A.B.

Alias suas aliqui vendũt aliqui impignorãt: aliqui perdunt:aliqui gratis dant ser.cxxxii. E.Exemplum.

Aie potẽtie sunt tres.s.memoria intellectus: et voluntas q̃bus debem⁹ mereri ser.cli.M.

Anime potentias aggrauant peccata venialia sermo.cx.O.

Aia est sponsa xp̃i:s dz quinqz habere de sponso suo placeat ser.cxxiii.L.

Alaruz receptacula ante xp̃i aduentũ fuerunt quattuor ser.cxlbi.J

Anime quadruplices sunt bald turbate p̄mone.clx.A.

Aie triplices intrabũt purgatorium ser.clx.D

Aie in purgatorio cõquerunt de quattuor generibus hoim ser.clx.M.

Alabus nostris debemus exhibere:ser opa mi sericordie sermo.lxxiii.B.

Animam p̄ciosam quare dꝰ vniuit corpori ser.xxxiij.S.

Alia a corpore hz plura emolumẽta:s ecõuerso plura incõmoda ser.cxxxiij.T.

Animas illas requiret deus ab his in iudicio extremo qui eas ad peccandum traxerunt malo exemplo ser.iiii.M.

Antixps vbi nascet:s a qua matre qđ bimet s q̃diu regnabit ser.x.O.c.

Antiqui patres octo de causis tandiu bigerũt ser.lx.O.

Aquam benedictam habere circa initiemos et eos frequenter aspergere est bonum sermone. cx.S.Exemplum.

Articuli fidei :q̃nciuli in duobus sermonib⁹: ser.cxlbi.s sequenti.

Ascensio christi est iocundius festum sermonis lxbi.T.

Ascẽsio xp̃i quõ facta sit s corã q̃bus:s qui secum ascenderunt ser.cxlbii.c.

Auarus concupiscendo tpalia peccat decẽ modis ser.cxbiii.J.

Auarus peccat quattuor modis:ser.cxli.c.

Auaricie remedia sunt quinqz ser.cxbiii.c.

Baptismus habet nouem effectus sermone.lxxbi.F.

Item.cxlbiii.S.

Baptizati si sic moriuntur statim euolant ad celum.ser.xiii.M.

Qui occidunt pueros i vtero matris bel p̄curant abortum ser.xbi.a.

Baptismꝰ an ꝑficeret equalẽ gram i baptizatis in adultis q̃ in parvulis ser.lxbi.O

Baptismi q̃tuor signa q̃ fiunt ante s tria p̄ quid illa significẽt ser.lxxbii.B

Baptismũ circa q̃d q̃s sit effectꝰ catheclismi s an puer i vtero matris possit baptizari s q̃

Ex Bibliotheca Vall

faciendū qñ ꝑ apparet aliqꝫ mēbrum puerī ⁊ ci
mentur de ebozsu ser.lxxvi.W.
Balneū ..nkernale ꝑparatū est voluptuosis et
luxuriosis ser.lxij.p.Item.ci:G.
Beneficia maximaexhibuit nobis deus i tes=
bus ser.cij.O.Item.cxii.W.
Beneficiis dei q̄ abutiē merito eisdē debet pri
mari ser.lxxxi.A.
Bñficia rp̄alia multiplicat de⁹ malis hoibus
ꝛra hoc ꝓpter quinq̄ cōnes ser.cviij.Q.
Bñficia sua deus malis largit vt cōuertāt: et
si nō tunc duri⁹ iudiciū habebūt ser.xciii.R.a
Blasphemi sunt peiozes iudeis camb⁹: ⁊ oīm
bus creaturis ser.cxxiii.G.clxij.O.
Blasphemia quō punita est i veteri ⁊ nouo testa
mento ꝓz ꝓcellā duo exēpla ser.cxxij.Y.
Blasphemia tribus modis committitur et de
his qui iurant per vulnera ⁊ sanguinē christi
ser.cxxij.A.
Blasphemare ꝑmittētes in domib⁹ suis ꝓpt
lucrū ꝑpale q̄ grauiter peccāt ser.cxxiij.J.
Boni timētes deū non facilius peccāt mozta
liter ser.ix.P[illegible]cxix.P.
Boni homines qui habent nimis strictas con
sciencias tenetur sequi cōfessozes suos discre=
tos ser.ix.Z.
Boni hñt gaudiū in ꝑsti intra se cupta se an=
te retro; a dextris: a sinistris ser.ix.R.
Boni q̄nq̄ q̄to ꝑs est sanctus tanto min⁹ ha
bent deuotionē ⁊ quare hoc ser.cxix.W.
Boni ⁊ mali ab initio simul bixerunt et quare
sermo.xxx.B.
Boni debent q̄nq̄ seruare ne a malis hoibus
peruertantur ser.xxx.D.
Boni homines quare a dyabolo quādoq̄ possi
dentur ser.xlii.S
Bonitas ⁊ sanctitas ꝓpria nō est ad mēdaciam
reuocāda ser.cxxxvi.R.Exempium.E.

Alicē in eleuatione
misse alīq̄ simplices adorant vt
sepulchrū xp̄i ser.lxxx.T.
Carminatrices que hoies ⁊ pe
cora carminãt grauiter peccāt
sermone.xli.O.
Charitas ꝓpter quattuor noiatur mādatū ma
ximū ser.cxix.S.
Charitas vt an possit esse ꝑfecta ser.cxix.Q.
Charitas vt sit sufficiēs ceis dz hñe ser.li.L.
Castitatez seruare in iuuētute est spūale mar=
tyrium ser.xiii.A.
Carbeclini q̄s sit effectus ser.lxxvj.W.
Celū apertū est nouen, gñibus hoim q̄ statim
euolant post mortē sermo.xiij.P.
Chorā ducentes q̄nq̄ debent seruare si bene
volunt chorizare ser.xxvii.P.
Chorizare i diebus festiuis est ꝑcm̄ mortale
et quō ibi cōmittunt plura ꝑcā ser.xxxvij.S
Chorizātes faciunt quasi ꝛra oia sacramenta
sermone eodem.
Chorizantes ⁊ se iebriātes in diebus festiuis
grauiter peccant ser.cliij.G.Exemplum.
Chorzeam audiētes boni hoies quid cogitare
debeant ser.cxxvii.B.
Circūcisiōis festū solēnit̄ celebrādū p.xix.A
Cogitanda sunt homini quattuor volenti pro
ficere ser.cxxxvij.O
Cogitāda sūt hoi ser ne recidiuet ser.liii.M.
Cogitationes male q̄bus nō cōsentit̄ non ma=
culant aiam.ser.lxxvi.S.
Cogitare ⁊ ꝓcurari ꝑfūda dei ē valde ꝓcu=
losum ser.liij.Q.Item.cxxxvij.W.
Cogitationes male ꝑmittus ortū habuerunt a
demone ser.cxxxvij.A
Cogitare malum quare cum⁹ ꝓniozes q̄ bo
num.ser.cxxxvij.B.
Cogitationes male cōferunt homibus quinq̄
sermone.cxxxvij.C.
Cogitationib⁹ malis associat se dyabolus ser.
cxxxvii.J.Exemplum.
Comedendo ⁊ bibendo debet quis q̄nq̄ serua
re ne deū offēdat ser.xcvij.F.
Cōceptio ⁊ incarnatio xp̄i quō facta sit sermo
ne.cxlvj.E.
Cōfessio i q̄tuor casib⁹ ē reiterata p.xliij.M.
Confessio est de necessitate salutis ⁊ qualis de
beat esse ser.xiii.L.
Cōfessionē nō integrā faciens non punitur in
futuro ser.cxxv.C Exemplum.
Confidenciam quadzupliter debemus habe=
re ad deum sermone.cxxij.R.
Confiteri an q̄s teneat statim post petī ꝑ=
petratū ser.lxvij.p.
Confiteri pōt q̄s totiēs q̄ absolutē a pena et
culpa: vt statim euolet sermo.xiij.G.
Confitētis solāmodo ex timoze ⁊ cōsuetudine
⁊ non ex charitate sunt duo signa ser.liij.D.
Confitens duo dz facere ⁊ sic firmiter ꝓpere
a deo sibi in illa cōfessione oia peccata dimit=
ti sermone.xliij.S.T.Exēplum.
Cōfessor teneī ꝓfitentē rebarguere ⁊ nullum
debet absoluere quē non credit a deo absolutū
sermone.xlv.Q.
Confitēs qui nō vult relignare illas res cum
quibus peccauit in hoc ostendit se non habere
firmū ꝓpositū abstinēdi a ꝑcīs ser.xlv.Q.
Cōfirmatio an sit sacm necessitat(: ⁊ an cōfe=
rat gratiā ⁊ q̄b⁹ cōferri debeat ser.cxlviii.T.
Cōfirmatio hz octo effect⁹ ser.cxlvij.D.
Cōpassionē habere cū ꝓximis est spūale mar
tyrium sermo.xiij.S.
Cōpati ꝓximis in defectibus ⁊ miseriis est si
gnū ꝓdestinationis sermo.cxlix.G.
Conscientia erronea fit septē modis ser.ix.L.
Cōtra erroneā cōsciētiā peccare q̄n est mozta
le sermo.ix.G.
Cōscientia mala est quadzuplex sermo.ix.E.
Conscie perplexitas q̄ ꝓiculosa est ser.ix.Q.

Cõsiliũ malũ dans reus erit oim illoꝝ pcõꝝ que sequunt exẽplo consiliũ sermo.cxliii.J
Consiliũ bonũ gaudendũ est a primo a deo: etiam a seipso ser.lxxiii.G
Cõsuetudo mala nõ excusat pctm: sed aggeꝝ uat pctm sermo.xxx.E.
Cõsuetudo mala tria mala gfert.ser.cxxxi.G
Cõsuetudo mala nõ subito sed successiue emẽ dat quod ptz p exẽplũ sermo.cxxxi.H.
Cõtritio dz esse maximus dolor sermo.xliii.J
Contritionis vere quatuor sunt signa sermone.xliii.J.et.K.
Contritio potest delere penã et culpã sermõe xiii.F.Exemplum.
Contritionis effectũ ponderans non desperat sermone.xxix.q.et.K
Cõtritionẽ dz hõ habere de peccatis ꝯditu vixerit in psenti ser.lj.G.
Contumelia quando est pctm mortale sermone.xcv.K.et.L
Cõtumeliã nobis illatas repellere debemus & hoc propter tria sermo.lxiij.F.Jtẽ.cxv.K
Coꝝ hois petit deus & quare hoc ser.viij.A
Coꝝ mundũ cognoscit trib⁹ signis ser.viij.D
Coꝝ in quãt male cogitatiões ser.cxxxviij.D
Cozdis mundiciam causant tria ser.viij.C
Cozpus ppriũ est odiendus ppter tria et qñ amoꝝ ppꝛij cozporis est pctm mortale sermone.xviij.D.F
Cozporis delicie sunt mometanee ser.xxxvj.E
Cozporis delitias reprehẽdit duritia & abstinẽꝛ tia xpi sermo.xv.q.K
Cozrectio fraterna est in pcepto ser.lxiij.E
Cozrectio fraterna quõ debeat fieri ser.lxij.D.
Cozrectionẽ habent dẽmus sufferre: qz p hanc purg[illegible]ozũ nobis minuit ser.lxiij.H
Creatoꝛ oim rex est deus ser.cxlvj.B.&.C
Creauit de⁹ aliquos pulchros hoies: aliquos deformes: et hoc duplici cõne ser.cix.E
Creature create sunt ad seruiendũ homini sermone.xxxij.T
Creature docent nos laudare & regratiari deo sermone.cxij.K
Crux spũalis quam debemus portare post ihesum dz quatuoꝛ partes habere ser.cij.D.vsq; ad finem sermonis.

Damnati maledicunt sibi plus ser.xxxvii.Q.
Damnantur multi homies: qõ sic pzobatur ser.xxxvi.D
Dãnati quõ nunq; liberant sermo.ci.B.Jtez cxxb.O.Exemplum
Damnatoꝝ fercula et potus & musicalia: balneum & locutiones sermone.ci.E.Exemplum cxxv.D.Q.
Dãnati habebũt corpa deformia ser.l.E
Dãnati an videãt gloriã beatoꝝ: de tenebꝛis inferni sermo.lxxxvii.J.Item.cxx.T
Dãnati delleãt oẽs holes dãnati: & gaudent de casu bonoꝝ hoim sermo.lxxxvii.K.
Dãnatio pcõꝝ confert demonibus gaudium sermone.lxxxvii.H.
Dãnatur quis quatuoꝛ modis cũ bonis opꝛibus sermone.cxl:A.
Defect⁹ decẽ quos xps assumpsit ser.xxviii.A
Delicie coꝛporis sũt mometanee ser.xxvii.A
Delicate viuẽtes nõ possunt introire regnũ celoꝝ sermo.cxlix.G.Exemplum.
Delectari i preteritis peccatis est nociũ sermone.cxxxvij.T.
Derisio qñ est peccatum mortale ser.xcvj.q Jtem.cxiij.S.Jtem.cxliij.F.
Desperãs de dei mia est infelix ser.cxxij.T.
Desperans de dei mia grauissime peccat ser. cxxxj.H.Exemplum.
Desperent alicui qz non põderant qñ sit contricio & qualis sit mia dei ser.xxix.H.
Desperationẽ inducit turbata conscientia sermone.ix.J.
Desperantes non sequunt peccatoꝝ indulgẽciam sermone.xliij.E.
Despicere non debemus in extremis sermone cxxxiij.H.Exemplum.
Desperare non debemus defectuosos homies sermone.cl.M.
Detractoꝛ inquantum in se est occidit tres homines sermo.xcj.E
Detractoꝛ peioꝛ est furꝛ & etiam inferno sermone.xci.F.
Detractio fit septẽ modis et quõ quis tenetur restituere famam sermo.xcj.G
Detractoꝛes cõtra mozitur mala mozte ser. cxj.Exemplum
Detractionẽ audire qñ est mortale & qñ venia le ser.xcj.J.Exemplum.
Detractoꝝ ỏba non libent audire est signum predestinationis sermo.xlix.F.
Deus cognoscẽdus est tanq; creatoꝛ dñs & redemptoꝛ pat et iudex noster sermo.lxxxiij.D
Delectationẽ maximã ostendit deus nobis in tribus.s.in creatione: in incarnatiõe: & in passione sermo.cij.q.
Diligere dẽmus deuꝝ plusq; parẽtes: pueros et ꝓpinquos & quare hoc sermo.cxix.D
Diligenda sunt quinq; scdm ordinez charitatis sermone.cxix.T
Dilectio dei caret septemplici sollicitudine et defectu quẽ hz dilectio carnalis ser.cxix.F
Diligẽdus est primus siue sit bonus siue sit malus ser.cxx.A
Diligere debemus primũ sicut mẽbꝛa huius coꝛporis sermo.cxx.C
Dilectionis pximi tria sunt signa ser.cxx.G.
Diligẽtes, vꝛoꝛes: pueros: diuitias: honores vitia deũ placies deus sibi sustituit ser.xlj.q
Discretionẽ non seruantes non proficiunt i spiritualibus bonis vsq; ad pfectionem sermõe.

ꝑb li.ꝓ.Exemplum.
Discordiam seminantes sunt pessimi homies xcvi.R.exemplum.
Diuites honorandi sunt ser.xxbuj.J.
Diuites q̄ damnant̄ q̄ saluant̄ ser.lxxxij.C.
Diuitibus q̄q̄ deus non dat pueros ꝓpter tres causas sermo.cbij.p
Dominica tres habet duodecim ꝓuilegia sermone.cxbij.B
Dyabolus quinq̄ de causis possidet homines sermone.xlij.K
Dyaboli gaudēt de damnatione peccatoꝝ sermone.lxxxbij.H.

EBrietas quādo est mortale ser.xcix.O.exemplum.W.
Ebrietas quō punit̄ post hanc vitam. ser.lxij.p.exemplum.
Ebriosus q̄i benedicatur ꝑ quarta vini sermone.cxxij.H.exemplum.
Ecclesia catholica quid sit similit̄ sanctoꝝ cōmunio quid sit sermo.xlbij.M.
Electionis hoīs ad salutē sunt nouem signa. sermo.cxlix.
Elemosinam volens dare recta debet attēdere scz quis petat: quid petat: et ꝓpt̄ quid petat sermo.cij.K.et.cl.m.
Elemosyna quibus danda sit ⁊ quō cemunerabit̄ tēporalit̄: eternalit̄: ⁊ spūaliter sermone.cl.Q.R.
Elemosyna remunerabit̄ scōm affectū ipsius dantis etiam ꝑtuncuncq̄ ꝓpe sit ser.cij.S.
Elemosyna multiplicat hoi ꝑpria ꝑmo.cij.A.Item ſmo.cl.T.exemplum.
Elemosyna in tribus casibus pōt facere bonū sermone.cij.W.
Elemosynā non possunt facere secum ⁊ ancille sine certa dāne ser.cij.E.
Elemosyna est triplex: bona; melior; optima: sermone.cxij.W
Elemosyna danda est in vita et non in morte vel post mortem ser.cij.T.exemplum
Elemosyna in duobus casibus non est danda malis hominibus ser.cij.p.
Elemosynā non facientes et auare bona sua retinentes grauiter peccant sermone.lxxxij.E. et.lxxxix.ꝓ.
Elemosynam largiē dare in penuria est spirituale martyriū sermo.cij.S.
Elemosynam data pōt homini delere penā et culpam q̄ natum post mortē vult ad celum sermo.xi ij.J
Elemosynā xp̄s nūq̄ mēdicauit ostiatim ser/mone.xxij.S.
Emēdare tenet̄ rem raptā vel furatā quinq̄ dāna incurrit ser.cbj.G
Eucharistiam dignis cū deuotione ⁊ timore dz recipere exemplo illoꝝ.xc.ser.xlb.q
Eucharistiā indigne cōicans incurrit septem dānna ser.xlbi.ꝓ.Exemplum.
Eucharistia an danda sit pueris: et i quali etate sermone.xlb.S
Eucharistia a femina est sumenda solūmodo reipti cōne ser.xlbij.W.
Eucharistie post sumptionem non debet quis statim: biate comedere nec immediate exputeare sermo.xlbu.E
eucharistie digna sumptio ꝑfert illos fructꝰ ser.xlbij.C.
Eucharistiā digne dolēs cōicare debet se i his quinq̄ ꝑ hanc ser.xlbu.c.F
eucharistie circa elevationē adoratio valet ad delectionē pene ⁊ culpe ⁊ palis mortis sermo xiij.G.H.exemplum.
Eucharistiāsūpt̄ digne cōicaueritꝰ hui⁹ septez sunt signa ser.li.G
eucharistie sacrm quattuoz genera hoim sumunt spūaliť ser.lxxx.O.exemplum
Eucharistie sacramētum septē de causis institutum est ser.lxix.J.
eucharistie sacrm tribus de causis dat̄ hoi ꝙgone moztis ser.lxxbiii.F.
Eucharistie sacramētū est a nobis' summe venerandum: bt̄ ꝓ ꝙuo exempla ser.lxxix.ꝓ. Item ser.lxxx.W.
Eucharistia ꝙdā pene oīa inicatula in homie q̄ xp̄s oꝛatus et ꝑsonalit̄ i mūdo ser.lxxx.R.
Exactiones et repine ⁊ alia infortunia quō erūt boīs meritoria ser.cl.W.
exactiōes inde bites facientes in subditos tenentur ad restitutionē ser.lix.J.
Excusantes se hoies triplr in cētis suis sermōe cxxxi.R.exemplum.
Excōicatio est duplex: maioꝛ ⁊ mīoꝛ a quō ds ꝑ se solui ab vtraq̄ excōicatione ser.lxix.W
excōicatio maioꝛ ꝓpter quā timēda est cuilibet hoi ibidem.exemplum.
Excōicationem maiozē incurrit ds ipso facto in his casibus ser.lxix.R.
Excōicatus est q̄ pcutit clericū: ⁊ est q̄ recipit pedagiū a clericis ser.cxi.W.
Excōicatus ꝑticipans in loquēdo: comedēdo oꝛando: vendendo; grauiter peccat ser.lxix. exemplo duo.
Exemplum bonum facit hoies conuertis peccatis: ⁊ incup allicit ad bona opera ser.lxxxiij.J.exemplum.
Exemplum bonū et honestas moꝛum conuertit illa bona opera ser.cij.M.
Exemplū bonum est vtile eccl̄ie ⁊ deo acceptū et hoi meritoziū ser.li.H.Exm̄.
Ꝓpter bonum exēplum pōt quis lic̄m laudare.ser.cbij.W
Exemplū malum multum nocet hominibus. sermone.lxxbiii.c.
Exemplū malū est specialis laqueus dyaboli ser.xciii.Q.est etiā occasio q̄ sunt tot mali homines.ser.xciii.y.

Exemplum maluz dz homo cauere omne cons
tu ser.cxxiii.M.
Exēplum malū dantes cōnem reddituri sunt
in extremo iudicio de oīb⁹ illis quas ab pec
candum traxerunt ser.cliii.W.
Exemplū humilitatis:abstinētie:patiētie: s
fide eius xps reliquit ser.cv.M.O.

HAmaz primi tenet de
tractoz restituere ser.cxiii.P.
Famam propriam debet quilibet
defendere ser.cvii.R.
Famuli et ancille tene tenentur dominis suis
ser.cxxiii.A.
Fatum tenentes grauiter peccant.F.xxi.S.
Festoz celebratio transgrediunt octo modis
ser.xxvii.C.clxiii.G.Exemplum.
Festiuis diebus vendere vl'emere qđ ē peccm
mortale s qđ nō ser.cxvii.D.Itē.cvi.F.
Festiuis dieb⁹ peccantes qđos hic in pēti pu
nuntur a deo sermone.cxviii.G.Exemplum
cxlii.W.
Festum qđ est incipiendum s qđ terminandū
ser.cxvii.F.
Festa celebrātib⁹ dr⁹ dat plperitatē corporis
et aie ser.cvii.H.Exemplum
Fides est tamme necessaria: qz null⁹ sine fide
saluat nec vnq⁹ quis saluatus est ser.xli.F.
Fidē kalificāt diginti ḡtuoz gña hoiz.F.xii
G.s consequenter per totum ser.
Fides est tandam ētum ois boni s kalificat a
pluribus hoibus ser.cxlii.R.
Fidei duodecim articuli inclusi i duobus ser
monibus ser.cxlvi.s.cxlvii.T.
Filii dicam plus diligant parētes vl' ecōuer
so ser.cxiii.T
Filii teneūtur ser parētibus suis ser.xxiiii.S
Filii quō sint inozmādi s corrigēdi sermone
cxiii.W.
Filii q inhonozāt parentes punient ānupli
ci plaga ser.xxiii.X.Exemplum.
Filii qui nimis excessiue diligunt a parētib⁹
citius mozuntr ser.xvi.B.
Filia que dehonestauit matrem s iō dānata ē
ser.lxij.B.Exemplum.
Flenit christus super ciuitatem hierusalem s
quōmodo iudei delecti et dispersi sunt sermo
ne.cv.M.
Fortitudine triplici confortat nos de⁹ sermo
ne.lxxiii.F.

GAudia celi sunt magna
qz ibi habemus fercula magna multa
dulcia ser.liii.P.Exemplum
Gaudiū electoz ostendit in quattuoz dotri
bus corpis ꝫ quattuoz p̄fectares solis ser
mone.i.W.
Gaudia sunt celitam magna q̄ q̄z libēter dz
pati pro ipsis et sibi abstrahere delicias coz
poris sermone.bii.T.
Gaudioz celestiū cōsideratio facit oēs labo
res pēnes dulces s leues ser.cliii.D.
Gaudijs celi remunerabuntur plentissime om
nia opa etiam parua ser.cli.G.H.Exemplū.
Gaudiū celeste hereditamus ipō iure sicut cū
ās possidet hic hereditatē tpalē ser.clix.F.
Gaudiū celi s regnū eternū aliq̄ emūt pro di
midia pte terē tpaliū:aliqui cū superfluis: alii
qui p duob⁹ minut(aliq̄ p hausto aq̄.cxv.R
Gaudia multiplicia habunt tamen⁹ qui ser
uunt deo a iuuentute sua ser.xx.P.
Gaudia celi augmentat nobis plecutio malo
rū hoim in pēti ser.cxxx.X.
Gaudia celi spērare debemus a deo ser.cxxii.
X.Exemplum ibidem.p.
Gaudia celi sunt principaliter nouez fm nouē
chozos angelozum ser.lxxxiiij.p totum
Gaudiū quod habebim⁹ ex dei dilone ē inex
plicabile ser.lxxxiij.M.Exemplum.
Gaudia q̄ habebimus de societate et meritis
sanctozum ser.lxxxiij.V.
Gaudium spāle hāt boni in pēti ītinue ser.
x.R.Item ser.xx.R.
Gaudere debēt oēs homines de conuersiōe pcō
ris.lxxxvii.G
Gaudio et consolatione tam corpali q̄ spāli
carent q̄tuoz genera hoim ser.lxx.P.
Gaudere potest quis ppter creationem sine
peccato ser.xxxvi.M.
Gaudere in malis quando peccatum mortā
le ser.xxxvi.W.
Gaudia mundi priuant hoiem gaudijs celi.
sermone.xxxvi G.
Gaudium mundi ppter quinq̄ est fugiendū
sermo.xxxvi.D.
Gaudium mundi qđ est peccatum mortale et
quando uentale ser.xxxvi.J.
Gaudere quomodo audent mali i peccatis su
is ser.xxxvi.R.
Gauuece nō pōt in hoc mundo q̄ illa ser pon
derat ser.liii.p totum. Exemplum.
Gaudendum non est in hoc mūdo q̄ est plen⁹
laqueis et plenus miseriis ser.xxxvi.G.H.
Exemplum ibidem.G.
Gaudent demones de dānatione peccatoris
ppter nouem causas ser.lxxvii.H.
Gratiā dei cognoscere pōt quis in se p septez
signa ser.li.G.
Gratia spūsancti cōsolat nos tripliciter ser.
lxviii.E.
Gratiam suaz subtrahit deus bonis homib⁹
ser.lxxii.D.
Gram spūsancti ad suscipiēdū ꝓparant nos
septē ser.lxxviii.F.
Gratie spūsancti ad quosdam nunq̄ venit
s ad quosdā venit:ꝫ nō mansionem facit ser.
lxx.M.
Gratia spūsancti venit ad septem genera ho

minum ser. lxx. O.
Gla ſpūſancta tria opatur in ſcipientib⁹ tria in pficientibus ⁊ tria i pfectis ser. lxxi. T.
Gratie aduentum debemus deſiderare ꝓpter ſeptem bona ſer. bii. R.
Gratia dei ꝓuitaſ hō ꝑ malas cogitatiões ſermone. cxxxbiii. E.
Gratiarū actiones deo offerre debem⁹ ſ. cxii. J. Exemplum ibidem. O.
Gratiarū actio augmētat dona: ſed igratitudo ꝓuat dōis iam habitis ser. cxii. M.
Gratiarū actiões tenetur quilz deo ſi bñ uult iuſtus inueniri ſer. cliii. M.
Cū gratiarū actione ſumere debemus cibum ſer. cxbiii. L. Exemplum.
Gratitudo bñficiorum eſt ſignum nobiliat ſer. cxxbii. G. Exemplum ibidem. H.
Guloſi quinq; cōmittūt in comedēdo ⁊ bibendo que ſunt reprehenſibilia ſer. cxbii F.
Guloſi quinq; modis peccant moꝛtaliter ſer. cxix. M. item. cxii. L.
Guloſi attendā[illegible]berent ferculoꝝ iferni ⁊ potum infernale ſer. lxii. p. Exemplum. ci. E.
Guloſoꝝ fines et finis maxima ſer. lxii. p. Item. cxix. M. Exēplum.
Guloſis nocet multiplicitas ferculoꝝ tam in corpe q̄ i aīa quod ꝑ quinq; ꝓbat. ſ. lx M. cxbiii. J.
Guloſis dat xp̄s exemplum abſtinentie cibi et potus. ſ. xb. R.

Heretici cognoſcūt ꝑ q̄n ſq; ſigna. ſer. c. Q.
Hereditibus quomodo bona noſtra diſtribuimus ꝯationem rebdemus in nouiſſimo ſermone. cliz. F.
Hereditatem celeſtem quo in⁹ homo poſſidet ſermone. cliz. F.
Homo habet nouem dignitates ꝓm nouē chꝛos angelorum ſer. xxxii. S.
Homo quō a deo creatus ſit ⁊ quare ſna ꝺ̄ co ſtabiti formatꝰ ſit ſer. xxxiii. R.
Homo ante ipſum habuit dñum ſuper oēs creaturas ſer. xxxiii. M.
Homo quare ſic creatus eſt a deo q̄ poſſit peccare ſer. xxxiiii. R.
Homines ſunt ſiles in quattuoꝛ et ergo nullꝰ dz ſpnere primū ſuum q̄ eſt pauꝑ ⁊ defectuoſus ſer. lix. L. Exemplum. Item. lxxii. E
Hominicidiū eſt triplex. ſ. quodda corpis quod dam aie: ⁊ quod dam utriuſq; ſil ſer. cixii. p.
Honorādi ſunt homines ſeptē de cauſis ſermone. xxbiii. E.
Circa honores peccat quis quinq; modis ſermone. xxbiii. R
Honeſtarē dz ſeruare dz in oibus verbis ⁊ factis ꝓpter tria ſer. cii. M.
Honor exhibēdus eſt ꝓtuoſis homib⁹ ſermōe. cxx. Q.
Honores nō debem⁹ appetere: ſz honores nobis exhibitos deo offerre ſer. xxbiii. L.
Hoſpitio recipere peregrinos eſt deo acceptū ⁊ hoi meritoꝝ ſer. lxxix. Q.
Hoſpitio recipe malefactoꝛes ⁊ eos, tuert eſt graue peccatum ſer. cxliii. M.
Hoſpites qui nimiū cōputant hoſpitib⁹ et q̄ dant cibū ꝓhibitū rei ſunt ſer. cliii.
Hoſpites ⁊ pincerne qui permittunt in domib⁹ ſuis luxꝛe: iebziari. blaſphēare ſer. cxliii M. Exemplum.
Humilitas in hoie eſt ſignū ꝓdeſtinationis ſermone. cxlix. E.
Humilitas neceſſaria eſt ad ſalutem ſine qua nemo ſaluaſ ſer xxxi. R.
Humilitatis nouē ſūt gradus in quibus q̄lz cognoſcere poterit ꝙ humilis ſit ſer. xxxi. L. Ex humilitate quilz debet ſebtiozē eſtimare ſer. xxxi. M.
Humiliatus fuit xp̄s quez ſequi debem⁹ ſer. xb M.
Humiliationem ꝓpriam ⁊ ꝓximi ſui ipſius inducunt ſua ſer. cxxbii. M.

Iactantia deteſtanda eſt ꝓpter tria ſer. cbii.
Jactantia otto modis fiet q̄ eſt moꝛtale et q̄ uenialeſer. cxbi. R.
Jactare ſe et exaltare in malis ē graue peccatum ſer. cxxxi. L.
Jeiuniuz eccleſie ſoluētes q̄ peccāt moꝛtaleſer. xxxix. R. Item ſermone. cxix. M.
Item. cliij. J.
Jeiunium eccleſie excellit ieiunium ſimplicis ſexte feꝛie ſer. cliii. R.
Jeiunū quadꝛageſime quare inchoaſ i quarta feꝛia ſer. xxxbiii. F.
Jeiunando quadꝛageſimam decimā dam⁹ ſermone. xxxix. M.
Jeiunantes a quibus cibis abſtinere debeāt ſer. xxxix. M. Item. cxix. M.
In qua etate teneſ quis ad ieiuniū ⁊ de ꝓgnātibus mulieribus et de laboꝛantibus ſermone. xxxix. M. O. M.
Jeiunū quod ſit in peccato valet ad tria ſer. xxxix. T.
Jeiunium ut deo acceptum ſit ad hoc quinq; requiruntur ſer. xxxii. O. R.
Incarnatio xp̄i qualiter facta ſit ⁊ quō quilz homo ſoꝛmeſ in utero matꝛis ſer. i. M.
Incarnatio xp̄i qualiter attribuitur ſpūſancto: et quomodo ſolus filius incarnatus ē ſermone. i. F.
Indulgentie nō ꝓficiūt quattuoꝛ generibus hominum ſer. xiii. B.
Infirmitates pacienter ſūt ſuſtinende ꝓp̄ ſeptem bona ſermone. cxxbii. ⁊ Exemplum ibidem. L. ⁊. O.
Infirmitas corpis ſeꝛetrahit a malo ſicitat a⁹

bonum ser. cxxviij. L. Exemplum.
Infirmitas corpis liberat a purgatorio futuro ser. cxxviij. M. Exemplū.
Infirmis fideliter seruiētes exercent ois opa misericordie ser. cxxviij. O.
Infirmos cognoscēre p plura signa an suprauenire debeat ser. cxxix. Exemplū.
Infirmus in agone angustiatur ppter districtam rōnem quam redditurus est ser. cxxix. R. Exemplum.
Infirmitas & tribulatio est signum future predestinationis ser. cxlix. A.
Ingratus de beneficiis acceptis merito puandus est eisdē bñficiis ser. lxxxj. A
Ignorantia est triplex et an grauius pecet q facit quod scit prohibitū esse dei qui non bene scire ser. xciij. T.
Jesus hoc nomen confert multiplicē hoi gratiam & quare nominamur xpiani a xpō. xix. B. C. Exemplum. G. Y.
Inimicos diligere & miserantibus indulgere ex corde est martyriū spūale ser. xiij. R
Inimicis nostris ex corde diligere nō erit nobis graue si cōsideramus illa quicq. cxxx. S.
Inimicos nostros de necessitate: sanctis tenemur quinq modis diligere et ipsis indulgere sermone. cxxx. Y.
Inimicis non ignoscens perdit ois opa sua: et est in statu damnationis sermone. cxxx. E. Exemplum.
Inimicis et offensis quō tenemur satisfacere ipsi recōciliari ser. xcvi. O.
Iniurias faciliter remittere est signum predestinationis ser. cxlix. H.
Iniurias nobis factas libēter debemus indulgere vt deus ignoscat nobis peccata nostra. sermone. cxxx. S.
Iniurias opz penitentem ex corde remittere si vult sequi indulgentiā peccatorū sermone xlix. A. Exemplum.
Iniurias nostras non debemus vindicare i primis sicut nec bnum membrum vindicat se in alio ser. cxx. F.
Iniurias dei vindicare est signum filiorū dei sermone. xcv. G.
Innocētiam baptismalē pōt quis conseruare & sine oi petō mortali viuere vsq ad mortem ser lxxvij. C.
Inobedientia an sit peccatū mortale sermone cxxi. O.
Iocus vt virtuose fiat ad hoc tria requirūtur sermone. xxii. A.
Iocis quis q̄nq modis peccat mortaliter f. xxii B. Exemplum ibidem. L. D. E.
Ira octo modis committit: & qñ est mortale. et qñ veniale ser. xcv. G. Exemplū. Itē. xli. M.
Ira oīno ostenditur per illa signa ser. xcv. J.
Iram animi cernans in proximo: is erit omnium peccatorum que ille cōmittit in illa ira sermone. xcv. D.
Inuidia tribus modis committitur et qñ est mortale & qñ veniale ser. cli. Q.
Iubet quattuor vicibus xpm tentauerunt interficere ser. xlv. O.
Iudeos primitus ecclesia viuere propter quinq sermone. cv. O.
Iudei et christiani debent decem habere inter se sermone. cv. P.
Iudeorū pueri sunt filii pueris xpianorū sine baptismo decedentibus ser. lxxvij. D.
Iudei adhuc plequent xpm & fidē catholicam si possent per tale exēplū ser. cv. D.
Iudicium dei est duplex. s. priuatum & in morte hominis & vniuersale in fine mūdi ser. iii. O.
In iudicio extremo de decem reddituri sumus rationem ser. iii. T
In iudicio extremo accidunt homini septē calamitates que designantur per septem tonitrua sermone. v. D
In iudicio erunt quattuor ordines: et quō separabunt ab inuicem ser. v. E.
In iudicio ostendet christus signa passiōis sue. sermone. v. F.
In iudicio erunt quindecim signa in terrorem malorum ser. vi. L.
in iudicio an peccata hoīm erunt nota omnibus ser. vi. M.
in iudicio quō p ignem renouabit mundus & ois elemē a ser. vi. O. Exemplum
Iudicium temerariū fit septē modis. & qñ est mortale & qñ veniale ser. cx. D.
iudicare de occultis cordium & de futuris contingentibus est periculosū. ibidem.
iudicādo dubia ois in meliorē partē interpretari debemus ser. xc. B. Exemplum
Iudiciū temerarium ex levibus signis hz triplicem gradū ser. lvij. T. Exemplum
iudicare manifesta mala licitum est: si cū spe emēdationis ser. xc. E. Exemplum.
iudiciū temerariū & suspicio oritur ex tribus ser. xc. D. Exemplum.
iudicare debem⁹ alios meliores nobis trib⁹ de causis: ibidem.
Jurare p deū qñ est veniale et qñ mortale ser. cxliij. F. Item. cxlv. S.
Jurare per creaturas non lz ser. cxliij. F.
Jurare p morē & vulnera xpi est petū mortale ser. cxxiij. B Exemplum.
Jurare & seipm obligare ad penā certā ē peccatum ser. xlij. B. Exemplum
Juramentū recipiēs sciēter ab illo qui falsum iurare peccat mortaliter ser. xlij Exemplum.
Jurare & iuramentum recipere pōt de sex rebus ser. xlij. E.
Iustitia est pulcherrima virtutū ser
Justus tenetur deo tria: proximo tria etiam tria: ibidem.

Jnfis ostendit deus suã misericordiam in tribus ser.xcbij.E.
Juuenes debent i iuuentute deo incige laire ꝓpter ser bona que inde pacuntur ser.xx.J.
Juuenes quare deus qñq; ꝑmittit mori in iuuentute & senes diu viuere ser.cix.A.
Juuenes possunt vsq; ad mortẽ innocẽtiã baptismalem seruare & sine peccato mortali viuere ser.lxxvii..C.
Juuenes in qua etate possũt peccare mortaliter ser.lxxiij.J

Laborare lz in diebus festis quis ꝙruor de caulis ꝑ.cbii.I.
Laboratores debẽt septẽ habere in suis laboribus ꝑclamentur sermone.lb.D
Laboratores debẽt habere bonã & rectã intentionem.sermone.lb.p
Laborare die nostro in seruitio dei erit nobis leue si cõsideramus illa quattuor ser.clxi.A.
Largitas est signũ nobilitatis sermõe.xxbij.E.F.
Laudans seipm in peccatis suis qñ est mortale peccatũ & qñ veniale sermo.cbii.M
Loquẽdo quatuor sunt seruãda ne peccemus sermone.cxxxi.K.
Loquendo debemus sequi ipm qui habuit in verbis suis veritatẽ & vtilitatẽ & moderantiã ser.cxxxix.O.Jtẽ.xb.T.
In locutione debemus attendere discretam racionem quam reddituri sumus deo de verbis sermone.iii.D.
Locutione offendunt primos octo genera hominũ sermo.cxcbi.D.& deinceps.
Loqui debemus de deo in mensa & vbicũq; sermo congregati cũ hoibus sermõe.xcbiii.D.
Exemplum.
Loqui pauca verba debent mulieres & ꝯgines sermo.cxbi.K
Multiloquiũ impedit ꝓfectum spiritualem sermo.xbij.S.
Loqui hũilia de seipso et nolle hoc ab altis sibi dicẽ est signũ hypocrisis ser.c.T.Exemplũ
Loqui luxuriosa verba qñ est mortale & qñ veniale sermo.lxxxvi.A.
Loqui impudica est ꝓpriũ malorum et impudicoꝝ cordium sermone.xcbi.T.Exemplum.
Jtẽ.cxxix.K.
Loqui verba maledicta qñ est mortale & quando veniale et an quis sustinere debeat sermone.lxbii.A.Jtẽ.xcb.L.Exemplum
Loquendo verba ociosa põt quis peccare mortaliter quattuor modis sermo.xxxix.O.
Locutio offendit hoiem an sit punicio celestis terrestris vel infernalis sermo cxxxix.L.
Ludus alee quãdo est peccatũ mortale sermo.xsi.G.
Ludus vt fiat licite ad hoc quattuor requirum tur sermone.xii.M.
Lusores qñq; cõmittunt sedecim ꝑcã mortalia in ludo sermo.xii.H.
Lusores quõ & quibus tenentur restituere pecuniam cũ ludo acquisitã ser.xii.L.
Lusores & vsurarii quõ cõfundentur in extremo iudicio sermone.b.G
Luxuria & fornicatio simplex est ꝑcũ mortale ser.lxxxv.O.Item.cxliij.A
Luxuria extra matrimoniũ est semp peccatũ mortale sermo.lxxxv.Jtẽ.clxiii.A.
Luxuria sodomitica est grauissimũ & pessimũ peccatũ inter omnes species luxurie sermone lxxv.R.
Luxuria sine actu cõmittitur decem modis et quando est mortale & qñ veniale ser.lxxxbi.S.Item.cxij.m.
Luxurie actũ quilibet põt ꝓcauere et caste viuere qõ sic ꝓbatur ser.lxxxbi.D.Exemplum

Maledicere primis quãdo est ꝑcũ mortale & qñ veniale ser.xcb.L.Jtẽ.lxbii.A.
Maledicta hõba an ds patienter sufferre debeat.ser.lxbij.A.
Ma edicẽdo primo qñq; possidetur idem hõ a diabolo ser.xiii.T.Exẽplum.
Maledicũt dãnati sibiplis ser.cxxb.D.
Malt quare cũ bonis hic in mũdo viuunt sermone.xxx.B
malx quare nõ possunt veritatem audire sermone.xxxv.A.Exemplum ibidem.B.
Mali faciliter peccãt mortaliter:qz deũ nõ timent sermone.ix.H.
mali si vident lupza vel inkea retro vel ante tunc semp tristiciã incurrũt ser.clbi.p.
Mali sũt diligẽdi et ipis est compatiendum ꝓpter tria sermone.cxx.B.
malos q̃re ꝑmittit deꝰ diu viuere ser.cix.C.
malis in agone tria pertusbantia contingunt sermone.lxxxbiii.G
Malum nesk nobis a coꝛruptione nature te quare ꝓniores sumus ad malũ q̃ ad bonum. sermone.cxxxbii.B.
mãmona iniqtatis q̃re dicat ser.clxii.in ꝓncip.
Maria patiendo xp̃o lex habere nõ potuit qui mulieres parientes requirunt ser.xi.D.
maria noue bñficia exhibuit xp̃o puero que etiã nos sibi exhibere debemꝰ ser.xbii.H.
Marie misericordiã ꝑcellit misericordias omnes sanctoꝝ nam ipsa iuuat in omnibus necessitatibus sermo.clxi.T.
Maria triplici rõne habet maximã potestatẽ ꝑ oibus sanctis in celo ser.clxi.D.
Maria iuuat hoiem in vita : in morte ; et post mortem sermo.clxi.T.
Maria tenet & cogit nobis subuenire triplici ratione sermo.clxi.B.Exemplum.
Maria hz nouẽ ꝓriuilegia ꝑ cunctis hoibus sanctis ser.clxii.D.& deinceps.

Alphabetica.

Maria hz̄ supmum locū in celo ser. clxij. M. J.
maris fozmam et exēm viuendi tribuat diuti
bus pauperibus ⁊ tristibus ser. clxij. M
Maria tria fecerē mīrm xp̄i: tria nīcem nīam
et tria dīam angelox ser. clxij. M.
Maria advocat pro nobis triplr: ⁊ q̄ ad nul
lum alioz sanctoz talē cōfidentiā habere de
bemus sermo. clxij. T. W.
Marie sabbatina dies attribuit ser. clxij. A.
Maria q̄ humilis fuit: et quare tam humilis
esse debuit sermo. clxij. D
Maria habuit triplicē gratiam ⁊ virginitatē
pre cunctis ḡginibus ser. clxij. M. O
Maria septies locuta est prout ex dictis euan
gelioz colligitur ser. cxbj. R.
Martyres statim evolant ad celū ser. xlij. O
martyres fieri possunt sine effusione sangui
nis ser. modus ser. xlij. R.
Martyrū spūale est in abūdātia rex fastidire
et propt deum penuriam ser. lxxxij. F.
Matrimonium deus multiplicē honorauit ser
mone. xxb. A.
In matrimonio statuti debēt habere fīm
dt in statu matrimonij saluarē et oīs labor
quē habent cū pacis erit eis meritorius ser
mone. xxb. W. ⁊ denceps.
In matrimonio cōstituti q̄ngz ep̄ibus dñt se
abstinere ab actu matrimoniali ser. xxb. Y
Matrimonialis actus fit ser modis: et q̄n est
mortale: ⁊ q̄n veniale et q̄n nullum peccatum
sermone. xxb. G.
Q̄n vir petendo uxorē peccet mortaliter q̄n
non sermo. xxb. E.
Maritū suū uxor nō dz provocare ad fractudi
sed obedire et sermo. xxb. M. Exemplum
In mātrimonio sliḡbus non plpere succedit et
hoc contingit septē de causis sermo. xxbj M
Matrimoniū ptrahere p̄hibitū est tribus tē
poribus ser. xxbj. Q
Matrimoniū cōtrahentes in peccato mortali
peccant mortaliter et habebunt infortunia.
sermone. xxbi. T.
Mechanici nō debent esse novitatū invento
res sermo. lx. F.
Mechanici officiales qui habent talia officia
que sine petō mortali nō p̄nt exequi semp sūt
in statu dānationis ser. xliii. R.
mechanici ⁊ officiales qui sub iuramēto offi
cia sua recipiunt est eis valde periculosum.
sermo. xliii. F.
Mechanici ⁊ laboratores quomodo reddituri
sunt rōnem in iudicio extremo ser. xliii. F.
mendaciū derelinquendum est p̄pter quinq̄ ser
cxxxiii. J.
mendaciū est triplex: pniciosum: officiosum:
et iocosum: ⁊ q̄n est mortale ser. cxxxiii L.
Mendacium quō differt a falso ser. cxxxij. O
mercatorū duodecim genera damnantur ser
mone. cbj. A.
Mereri debemus cū corpore ⁊ aīa ser. cl. A.
misericors est deus peccātibus ⁊ penitētib⁹
⁊ iustis ser. xcbii. E.
Misereri est p̄opriū dei: punire hominem est
ei alienū: ibidem.
Misericordie dei magnitudinē si quis attēn
deret diligēter: nūq̄ in peccatis suis desspera
ret sermo. cxxii. T.
misericordia dei p̄z in his exēplis ser. cli. O
Exemplū. Item. cxxii. y. Exemplū. Item. cli.
O. Exemplū.
misericordie opa sunt ser: ⁊ quō ⁊ quare qui
libet dz ea exercere in p̄ti ser. lxxxix. O.
Misericordie opa exercētes habebunt in celo
mensurā bonā cōfertā ⁊ coagitatā ser. cl. R.
misericordie opera debēt p̄cipue exhibere
vivue sermo. cxbi. T.
Misericordiā ⁊ cōpassionē debem⁹ habere ad
primos sicut vnū mēbrū ad aliud ser. cxx. E.
Miserere ⁊ cōpati p̄ximis est signū p̄destī
nationis ser. xlix. G.
Misericordiā ⁊ pietatē triplicē debemus ha
bere ad p̄ximos ser. lxxiii. G.
Misericordie opera debem⁹ exhibere aīabus
nostris ser. lxxiii. B.
moys corporalis hostiā habuit ex peccato a
de sermone. xxbii D.
moztētes tētat diabolus per quinq̄ sermōe
cxxxiii. S.
moztuōs an saluari vel dānari debeat per ser
interrogatiōes cognosci poterat ser. cxxxb. C.
moztuus dz quinq̄ habere que xp̄s in cruce
habuit sermo. cxxxb. D.
Mozientibus contingunt septem que sūt me
moranda quotidie sermone. cxb. G. Exemplū
ibidem. G.
Moztis hoza tria accidūt bonis que eos valde
cōsolantur ser. lxxbiii. Y. Exemplum.
moztis hoza tria accidūt malis q̄ eos valde
perturbāt ser. lxxbiii. G.
Ad moztē nos p̄parare debemus ser. clbi. X
Mozi discere dz quilibet qui vult bene mozi:
et quid sit bene mozi ser. cxb. W. Exemplum
Moztētib⁹ in agone q̄ngz appetet xp̄s: scti: ⁊
angeli bonis hoibus ser. cxb. G. Exēplum.
Mozientib⁹ assunt multi demones ser. cxb. J
Exemplū. Item. xxxb. E. Exemplum.
Mozientes qui perdunt rōnez in agone quid
sentiendū sit de ipsis an dānētur vel saluentur
sermone. lxxix. O.
Mozti pena: an diminuat aliquid de pena p̄
ctis debita ser. lxxxix. S. Exēplū tb. dē. T.
Moys ⁊ plaga dei q̄n differē malis hoibus
p̄pter bona opa q̄ faciūt in petō mortali ser
mone. xcii. W. Exemplum.
Mozi quēq̄ p̄mittit de⁹ iuvenes quattuoz de
causis ser. cix. B.
Moztis memoria est remedium contra septem
peccata mortalia sermo. liiii. M. Item. cxb. W.

Exemplum.
Moritur quis secuelor in ꝯsietate bonorū ꝙ solus ser.lvi.B.Exemplum
Moriēs in agone videt xp̄m:⁊ redditurus est cōnem de decem.ser.lij.B.⁊ deinceps. Item. cxxix.R.Exemplum.
mortis corporalis sunt decē signa.cxxix.q.
Mors aie in ceptrez assimilat̄ morti corporali sermo.cxxix.B
Moriēti tribus de causis datur sacramentuz eucharistie in agone mortis ser.lxxviii.F
Moriens quō in agone debet ceptm̄ vxorem pueros cognatos⁊ cetera talia deo offerre sermone.cxxxij.B
Mors incerta quando est petā et quando non sermone.cxxxiii.A.
Moriēres in petō mortali excidunt̄ et i ignē mittunt̄ quintuplicit̄ ser.ci.A
Mortis nuncius est infirmitas corporis.ser. cxxii.I
mortalia petā que⁊ quot sunt ser.cxli.I
Mundus ꝓpter infidelitatē suam contemnē dus est ser.cliii.B
Mundū si cōtē[illegible]erimus hoc cognoscit̄ p tria ser.cliii.q
Mundū diligere⁊ qñ est mortale⁊ qñ venia/ le sermo.cliii.Vj.
Mundus iste ab initio hūc ad finē habebit bonos et malos simul:⁊ quare hoc ser.xxx.A
Mundū non diligimus si diligēter ista septē consideramus ser.xxxvi.F.Exemplum.
Mundus est plenus laqueis et miseriis ser. xxxvi.G.M.
Mundi amatores sunt serui dyaboli sermone xxxvi.R.L.
Mundi opera sunt:peccatum petō addere ser mone.cxiij.T.Exemplum.
Mundat̄ aliquares triplic corporalit̄;sic⁊ nos mundari debemus spūalit̄ sermo.cxi.L.
Mūdicia corporis ex tribus causat̄ et p tria cognoscitur:et per tria custodit̄ ser.viij.B.C.
Mulieres imitant̄.Cuā in superbia et incedu litate ser.xxxiij.M.q.
Mulieres pregnātes diversas exercent super fluitiones ser.xlj.M
Mulierum parturientium dolor est vehemens et quare datus est mulieribus dolor ille sermo lxi.S.
Mulieres que moriuntur in partu:⁊ de his q̄ proximant abortum ser.lxi.T.Exemplum.
Mulieres sūt molles fragiles incaute sermo nes.cxvi.q.
Murmurare non debemus gra deī:qz iudicia dei abissus multa ser.cix.R. Exemplum.

Natus est xp̄s de virgine triplici de causa ser.cxlvi.F.
Natus est christus tempore discretionis et tempore pacis:et quare hoc sermone. xj.A.
Natus est christus⁊ puer factus triplici ratione:⁊ quō nos nouez facere debem⁹ puero iesu ser.xvij.B.
Nato xp̄o iesu venerunt tres magi:pastores⁊ angeli eū honorantes ser.xxi.R
Nativitas christi precellit nativitatem aliorum.ser.clxii.F.
In nativitate sua xp̄s fuit pauper in stabulo:in hospicio:in bestiāmēto:in cibo ser.xi.D.
Nativitas xp̄i confert magnum gaudium ꝓpter hoc ser.xi.B.
Nato xp̄o maria fuit pauper in hoc ser.xi.D.
Nobilitas dñi hz ortū⁊ q̄ sunt signa nobilitatis ser.cxxvij.E.
Noutatū inuētores graviter peccant:et grauius puniuntur ser.cxxxi.M.
Nox hz tria in se q̄ homines puocant ser.lj.I.
Nuptie spirituales sunt inter xp̄m et animam sermone.cxxiiii.R.

Obedientia precellit alia bona opera ser.lvi.C.Exemplum.
Obedientia religiosorum qualis debet esse ser.cxxi.O.
Obediēdū est sacerdotibus quicquid loco dei preciptunt ser.cxi.F.
Obedire tenentur serui⁊ ancille dominis sermone.xxxiii.C.
Occidentes pueros in vtero matris⁊ abortū procurātes sermone.xvi.A.
Otiositas est occasio peccandi⁊ carit̄ hominē indignum pane quo vescitur ser.cxvi.D.
Otiosi⁊ pigri et luxuriosi perdunt alas suas sermone.cxxxii.F.
Oculos⁊ visū custodire debemus ꝓpter tria sermone.lxxvi.E. Item.cxxxviii.B.
Opera nostra erunt nobis tenua si diligent̄ cōsideremus illa quattuor ser.cliii.A.
Opera nostra quō remunerabūtur in celo sermone.lxxxiii.L.⁊ deinceps.
Opera nostra de mane offerre debemus deo:⁊ de sero cōteri de cōmissis sermo.cxii.M.
Operum corporis reddituri sumus rationem sermone.iii.O.
Ad opera bona se ꝓptū inuenire est signum gratie sermo.xlviii.F.
Opera nostra debēt quattuor habere: alīs cuz bonis operibus dānamur sermo.cxi.A.
Opera bona que nō fiunt in charitate nō sūt meritoria ad vitam eternam sermone.cxl.F. Item.cxii.R.
Opera que in peccato mortali fiunt conferūt homini ser bona sermo.cxii.L.
Opera bona facere ꝓpter laudem humanaz quando est peccatū mortale et quando nō sermone.cxl.D.
Opera bona non sunt ꝑncipaliter⁊ solūmodo facienda ꝓpter regnū celoz nec mala solūmo=

dubitanda ꝓpter penā ēterni. sermo. cxi. E.
Opera mala q̄q̄ duriora sunt cum quib⁹ in ēternum mereamur: ℣ bona cum quibus celum sermone. xx. R.
Opera mala perpetrans generat mōstra sermone. xvii. R. Exemplū.
Operari ⁊ mereri debemus cū ore: oculis manibus et pedibus ⁊ cū toto corpore sermone. xli. F.
Opera munda sunt peccata peccatis addere. sermone. cxiij. T. Exemplum.
Orat xp̄s pro nobis quadrupliciter patrē celestem sermone. lvii. E.
Orādo quō debem⁹ petere temporalia spiritualia; ⁊ eterna. sermo. lxiiij. Q.
Orādum est pricipaliter tribus temporibus diei ⁊ noctis sermo. lxiiij. R.
Orationis tēpus magis aptū est de mane et de sero ꝓpter illa bona sermo. ii. L.
Oratio in loco fieri debeat ser. lxiiij. L.
Oratio ꝓcellit ieiunū ⁊ elemosynā in quinq̄ sermone. lxiiij. J.
Oratio dr exaudiatur ab hoc requiritur q̄nq̄ sermone. lxiii. M.
Orationes peccatorū quō deus exaudit ⁊ quō nō. ser lxiij. M.
Oratio dominicalis p̄cellit alias orationes i quinq̄ ser. lxv. Q.
Orationes sanctorū q̄ petit vl etiam bonorum hoim ille debet habere quattuor in se sermo. lxv. S. Exemplum.
Oratio fratrū liberauit fratrē in agone a dyacone. ser. cxxi. Q. Exēplum.
Orationes illius deus non exaudit qui inimicis suis ex corde non ignoscit. sermone. cxxx. T. Exemplum.
Ornatus corporis sex modis potest eē petū mortale ser. lxxxiij. J.
Ornatam et pulchram personam videns debet duo cogitare ne pecces sermō. lxxxvi. p. Item. cix. F.
Ornata ⁊ pulchra ꝑsona inclusit se ne esset occasio alijs peccādi ser. cxxiii. M. Exemplum.

Pacē debēt habere i matrimonio existētes ser. xxv. D.

Patientiā in aduersitatib⁹ seruare est spāle martyrium et verum signum sanctitatis ser. xiii. R.
Patientie exemplum xp̄s nobis dedit in sua passione ser. xv. S.
Patientia in infirmitate ⁊ tribulatiōe ꝑ tria acquiritur ser. cli. R.
Patiētia ē nobis valde nēcessaria ser. cliii. S.
Per impatientiā possumus perdere alias ser. cliii. T. Exemplum.
Patientiā hēe in p̄secutiōibus ⁊ in iniuriis est multum meritorium ser. lxvii. C. Exēplum.
Patiens vincit totum mundū et oēs homines ser. lxxxviii. M.
Impatientia in diuersis est signum hypocrisis ser. c. S.
Impatientia est specialis tentatio in agone. ser. cxxxii. D.
Parētes tenētur ex pueris suis ꝑmo. xxiiij. H. Exēplum.
Parētes quō debēt pueros suos corrigē. ser. xxiii. L. Exēplum.
Parētes merent educādo pueros suos ad honorem dei ⁊ mulieres debēt pueros suos ꝑ se lactare ser. lxi. D. Exēplū. Item. biij. F
Parētes pñt ex mōis demereri ꝙ pueri ipsorum morientē in pueritia ser. lxxvii. A.
Parētes q̄ iustas res ꝓpter pueros iuranē damnantur ser. xciii. E.
Parentes isti occidunt spiritualiter pueros suos sermo. xvi. A.
Parētes debēt pueros suos ihorrare ne etiā paruas res furētur sermo. cliii. H. Exempla Item. cxliii. L. Exēplū.
Passio xp̄i fuit amarissima ꝓpter nouē causas sermone. xlix. S.
Passus est xp̄s in oibus mēbris suis sermōe xlix. T. Item. xlv. J.
Passio xp̄i docet septē bona sermo. xlix. D.
Passionis tpe xp̄s largissimus fuit: qz omia dedit ser. xlix. F. Item clxii. E.
Christus septies sanguinē suū fudit ad delēdum septē pcā mortalia ser. xix. D.
Passiōis tpe derisus est christus quater a iudeis sermo. xxvii. C.
Passio xp̄i quomodo temperat gaudiū mundi sermo. xxvi. E.
Passionis tempore pauperrim⁹ fuit christ⁹ ⁊ tristissimus sermo. xlv. J.
Christo quattuor mortes volebāt iudei inferre sermo. xlv. G.
Patiēs christus quot vulnera ꝓ nobis sustinuit ser. xlviii. M. Item. cliii. M
Passionis christi duodecim fructus meditationis sermo. clviii. J.
Passio xp̄i ēremediū contra septem peccata mortalia sermo. liii. M.
In passione sua xp̄s ostendit homini septem suauitates sermo. lxxiii. R.
Passionis sue memoriā reliquit nob⁹ christ⁹ in tribus sermo. lxxix. R.
Passionis tpe christus accensus fuit valde in amorē nostrū: qō ostenditur quattuor signis ser. xlix. Q. Item. lxxix. L.
Pariēdo nos i cruce xp̄s habuit ānq̄ gest⁹ q̄s habēt mulieres pariēdo pueros ser. lxi. R.
Christus factus est desperat⁹ ⁊ nouissimus virorū. ⁊c. ser. cii. J.
In passione christi cogita quis quid; et quales ser passus sit sermo. xcvi. G.
Passionem xp̄i libēter cogitare ⁊ audire est signum predestinationis ser. cxlix. R.

Passionis xpi septē documēta ser.xlix.M.
Passio xpi facit labores tribulationes z iniquitates dulces sermo.cliii.B
Christus quare habuit caput inclinatum: manus extēsas: z pedes affixos: et latus apertū ser.xlix.O.P.z bemeps.
Passionē z mortē z sanguinē christi non licet nominare nisi cum magna reuerentia z deuotione sermone.cxxiii.D.
Pauperes quare reuerēdi habeāt se ad rum & ipsi diuites ser.xxi.F.
Pauperratis exēplū xps nobis reliquit sermone.xv.Q. Itē.xlv.L.
Pauperes qñ sustinēt famē sicrim: leguis sto iori debēt: quia xps pro ipsis talia sustinuit: sermo.xxvii.B.
Pauperes facit deus propter diuites vt merca ear ab eis vitā eternā sermo.cl.O.
Pauperes q saluātur et q dānāt ser.lxxxi.P. Exemplum quasi in fine post septimū genus
Pauperibus subtrahit dr psalia in pārtim signū electionis z dilectionis ser.cviii.P.
Pauperib' dat' multos pueros cōit. z hic quadruplici rō... sermo.cviii.P.
Paupertū elemosinas acceptat deus pm affectū ipsoꝝ z nō pm qualitatem dati ser.cini.S. Item.cl.S.
Pauperes debent diuitibus facere omnia bona que habent a deo.cxx.B.
Petā quattuor clamāta in celum ser.cliij.S
Petit cōmittit suggestione: delectatiōe z cōsensu ser.lxxxvi.T. Itē.cxxviii.A.
Petā cōiter cōmittunt ex defectu videliqū ste probatue ser.lxii.E.
Peccata mortalia potest quis euauere sermone.lxxxvii.E.
Peccata magna propter cōsuetudinē iam estimantur parua sermo.cxxxi.I.
Peccatū remittit ex ignorātia aut ex infirmitate aut ex malicia ser.cxxxi.O.
Peccādo primo incipit a minimis et postmodū petor delabitur ad maiora ser.cx.K.
Peccāt petores peccata peccatis addūt ser. cxiii.T. Exemplum.
Peccat nonē genera hoim quoꝝ tempbnum genus grauius punietur alio ser.xxxi.F.
Peccata mortalia breuiter in vno sermone cōclusa sermone.cxli.I.
Peccata nouē aliena cōclusa in duob' sermonibus sermo.cxliij.M.
Peccatum mortale confert illa damna sermo cxxvii.O.
Peccati peepetratio fiat in hoc q hō deliberato alio auerrit se a deo ser.xxix.P.
Peccant mali hoies qui deū non timent facisi tercmortaliter: sed non boni sermone.ix.M. Item.xxix.P.
Peccātes generant monstra spualiter in anima sermo.xvii.R.
Petores cōparātur dormientib' propter quinq sermo.ii.W.
Petores qui cōta pcā mortalia nō habēt pro petis propter nimis amplā cōsciaz & periculose stent sermo.ix.F.
Petores qui obmittūt peccare solūmodo vel propter hois timorē vel verecundiā humanam damnant sermone.lxxxvi.E.
Petor qui est vere cōtritus de petis nō z amplius in petō mortali sermo.cxl.G.
Petor crucifix magn' si hz in se illa tria deb' indulgeri sibi patā sermone.cinii.A.
Petoribus oīdit deus misericordiā spāliter in rebus sermo.xcviii.C.
Petm venale qrtuor mōis mittit.F.cx.W.
Petā venalia inferūt septē pāna ser.cx.M.
Petā venalia impediūt pfectū hominis sermone.xviii.T.
Petā venalia sunt occasio petoꝝ mortaliū quattuor modis sermo.cx.Q.
Penitentiā veram agunt illi sermone.xliii.E.
Penitentiā falsam agunt nouē genera hoim sermo.xliii.R.
Per penitentiā z per opera penalia pōt quis delere oēm penam petōꝝ q statim euolet ad celum sermo.xliij.R.
Penites dz habere bonā spē de indulgentia petōꝝ sibi dat remissionē cōsequi ser.cxxii.C.
Poniam nō debemus differre vsqꝫ ad mortē ad hoc propter quinq ser.clvi.F.
Pena dānatoꝝ quo ad dispositionē corporis sermone.l.E.
Pena maxia est dānatis separari a clara visiōe dei ser.cl.T. Item.cxxv.Q. Exemplū.
Pena ignis inferni differt quadruplici dīa ab igne nostro ser.cl.D. Itē.cxv.B. Exēplum. Quō punitur ebriosi ser.lxii.p.z ser.xcix.P Exēplum. Item ser.cxxv.Q.
Pene future cōsideratio facit penas psentes leues z exercitia leuia sermo.cliii.C.
Penas inferni meret gaudiū mundi sermōe cxxvi.H.
Dānati quō clamabunt z maledicēt sibiipsis z mēbris propriis sermo.b.J.
Dānati habebunt tria secula amarissima et potū amarissimū et tria genera muscalia et balneum et lectū sterna.lxii.p.Exemplum.z ser.ci.E.Exēplum.
Pene inferni magnitudinis exprimūt Bernardus Augustinus Ambrosius Gregorius ser. cxxv.B.Exemplum.. Itē.cxxxv.E.Exēplū
Pene inferni sunt nouē sermone.cxxv.O.
Pena magna est dānatis videre demones in inferno ser.cxxvi.R. Exemplū.
Pena magna est dānatis videre gloriā beatorum: et quō recordantur de. bonis quehe habuerunt sermo.cxxv.T.V
Pena magna est dānatis mori eternaliter; et eā nō consumi.cxxv.X.

Pene inferni quō minuit̄ ꝓter bona opa q̄ facit quis in pctō mortali sermo.xcij.M
Penas inferre est deo alienū et quō ꝓpitius puniet hoiem sermone.xcvij.B.
Penas inferni sustinebūt nouē genera homi/num & semper diuum genus grauius alio ser=mone.cxxxj.F.
Perseuerātis acquirit ꝓmiū eternū ser.lxxiiij.M.Exemplum.
Pzecepta decem conclusa in duobus sermoni bus sermo.cxlij.Q.
Pzelati sūt hon oꝛādi et ꝛt mali sūt ꝛ.cxvij.F
Pzelatum appetere an sit petiti.ser.iiij.P
Pzelati & dīi tenēt̄ tria suis famulis & sub ditis sermone.cxxiij.E.Jtē.iij.H.
Pzelati in iudicio extremo districtaz ꝛationē reddituri sunt sermone.lxij.P.
Pzelati non dīt exactiōare subditos ꝛ.lx.J.
Pzelati dāt corrigere subditos.ser.lxvj.G.
Pzelati tenent̄ tueri ecclām suam a ꝛaptoꝛibus sermo.cxcv.L.
Pzelati impignozāt alias suas ser.cxxxj.G.
Pzelati et ꝛaptoꝛes non debent ꝛpere inferio ꝛes sicut nec vnū membꝛū ꝛpit alius sermo=ne.cxiij.R.
Pzesumptio sermo.xcij.S
Pzesumptuose peccantes ꝗnis aliis punien tur sermo.cxxxj.O.
Pzedestinatōis sunt nouē signa ser.cxlix.A.
Pzedestinatio non cogit libꝛm arbitriū & qua libet certa ꝓpter predestinationē hoies errāt sermone. lxvij.M.Exēplum. Jtē.xcvj.V.
Pzosperitas quare dat̄ malis hominibus, ser mone.xcij.L.
Pzosperitas ꝛualis est signū ꝛeꝛobationis & eterne damnatiōis sermone.cviij.Q.Exem=plum ibidem.R. Jtē.cxlix.B.Exēplum.Jtē cxcvj.O.Exemplum.
Pzosectum ꝛpūalem impediunt illa septē ser mo.cviij.M.
Pzofitere debemus in bono si voluntatē dei volumus perficere sermo.cij.W
Pzofitere volens in bono dz illa q̄tuoꝛ semp cogitare sermone.cxxxviij.O.
Pzoficiēs qui in coꝛde mouet̄ ad bene ꝙ dum est signum ꝑdestinatōis ser.cxlix.J
Pzoximus tenet̄ tria sermo.cliij.P.
Pulchꝛitudo coꝛpis q̄nq; est causa ꝙ alicꝰ no lunt deo seruire; qui se hic vt sint pulchꝛio=res ornant deformiozes erunt in inferno ser=mone.cxiij.Q.Exemplum.
Pueros occidēres in vtero matris & aboꝛsum parantes ser.cvj.A.
Puer in vtero matris an baptizari possit et quō si appareat aliqō mēbꝛū pueri & timet̄ de abo=ꝛsu quid faciēdum sit ser.lxxvj.A.
Purgatoꝛij est locus vbi pugnant venialia q̄ cū vno petō venialī non pōt quis deum vi dere ser.cx.Q.Exēplum ibidē.P.
Punient̄ hoies ꝼulter post hanc vitā et ꝛtas ꝑ paruis ꝛebus inanibꝰ ser.cliij.J.
Purgatoꝛij pena est valde acerba ꝗ potiꝰ his satisfacere dēmus ꝑ petis & ꝗtu ꝗs pro bus petō mortali puniet̄ ser.clvj.D.Exemplum.
Purgatoꝛij acerbitas & differētia int̄ penam pānem & ꝛuꝛā ser.cxxviij.V.Exēplum
Jtem.cxxxiij.F.Jtē.cij.L.Exēplū.Jtē.clij.D.Exemplum.
Anime in purgatoꝛio habēt̄ tesplicē cōsolatio nem sermo.clx.F.Exemplum
Purgatoꝛij penam minuit coꝛrectio que fit pānt̄ ꝑ delectis ser.lxiij.H.Exemplum.
Quietē mētis impetrāt̄ ꝛpalis ser.xciij.D.

Raptoꝛi tribus est peioꝛ dyabolo ꝺe penis raptoꝝ ser.cliij.F. Exemplum.

Rationem reddituri sumus de decē in die iu=dicij sermo.iij.D.
Rationis vsum aliqui amittunt in agone, ser mone.lxxix.O.
Recidiuās incurrit septē magna dāna sermo=ne.liij.D.Exemplum.
Recidiuātes immediate in peccata non veraꝫ agunt pniam ser.xliij.B.
Recidiuant cōmunit̄ octo genera hominum sermone.ibm.F.
Recidiuationē volens ꝓcauere illa ser debet quotidie ꝑmeditari ser.iiij.M.
Religio i septē ꝛparat̄ vite celesti ser.cxxi.H
Religionis ingressus deiet penā et culpam et restituit ꝑnam innocentiam sicut baptismus ser.xiij.D.Jtem.cxxi.H.
Religiosoꝝ ꝓlatus nō pōt dispēsare cū subdi tis ad hꝰdum ꝓpria ser.cxxi.J.
Religiosus q̄ non hz aim religniandi oia q̄ ꝑlatus suus requirit ab eo est in statu damna=tionis sermo.cxxi.R.
Reprehendunt deum septem genera hominum sermone.cviij.D.
Resurrectio moꝛtuoꝝ erit taꝫ bonis ꝙ malis in voce tube ser.v.D.
Resurrectio illoꝝ q̄ immediate moꝛiuntur sanc ante iudicium, an etiā coꝛpora ꝛeuiuis cantur in pluueres sermo.bi.D.
In resurrectione coꝛpa electoꝝ habebūt quas tuoꝝ ꝓprietates solis sermo.i.D.
In resurrectione coꝛpa ꝛeꝛoboꝝ erunt deꝛfoꝛ mia et passibilia sermo.ii.E.
Resurrectio hoim in nouissimo die quale erit quo ad etatē & quantitatē sermone.i.E.
Resurrectio xp̄i gaudiū angelis in celo et sanctis ꝑtibus in limbo ser.i.A.
Resurrectionē suā quare ꝓmittus xp̄s ostēdit mulieribus ser.i.F.Exemplū.
Res iustas debēt parētes relinquere her=dibus & pueris sermo.xxiij.O.Exēplum.Jtem xxv.L.D.Exemplum.

Tabula

Res iniustas scienter possidentes damnantur cum heredibus sermo.cxij.W.Exemplum.
Item.cxiij.E.exemplum.
Res iniustas possidēs q̄s tradit filiā suā i uxorē n cōtā dānationē tradit. ser.cxvj.S.
Res iniustas possidet quis q̄nq̄ modis sermone.lxxxij.D.
Res iniustas lucrantur.xij.gña hominum sermone.cliij.F.
Res iniustas lucrantes vendunt alias p̄pt̄as tollens quotiens ser.lxxxj.E.
Rebus iniustis participāt q̄s in comedēdo: bibendo: vel emendo: tenetur ad restitutionez sermo.cxlv.Q.
Rem raptam vel furatā scient emēs quinq̄ damna incurrit sermo.cbj.S.
Res et p̄pt̄ne que alteri debetis recipiuntur q̄bus sint restituend de ser.cb.Q.
Res paruas furari q̄ est contra p̄ceptū dei et q̄ non ser.cxij.H.Exemplum.
Restitutio de rebus occultis et debitis et de quis rebus quis debet fieri ser.xlij.X.Item.cxij.F.H.J.tria exēpla.Itē.cxlvij.E.Exemplum.Itē.cl.B.C.Exemplum.
Res iniustas auari et dilectarij et raptores illi fures raro restituunt ser.cbvij.p.z.
Res iniustas nolens contra deū lucrari illas offert deo sermone.cl.H.
Res inuente quomodo et quibus sunt restituē de sermone.cxiij.R.

Sacerdotes quare honorandi sunt sermone.xxbiii.H.

Sacerdotes sunt filios angelis et btē marie virgini in tribus: et habent nouem p̄uilegia ser.cxj.p.A.

Sacerdotes infamantes et eos exosos hñtes grauiter peccant ser.cxj.C.

Sacerdos fornicarius quotiēscūq̄ facit alicui quem actum alterius ordinis peccat mortaliter ser sermone.cxj.D.

Sacerdos expendens mrimonium crucifixit cum meretricibus tenetur ad restitutionē sermo.cxj.F.G.

Sacerdos fornicarius est suspēsus a diuinis et si celebrat efficit irregularis ser.cxj.D

Sacramenta septē cōclusa i uno ser.cxlbiij.H.et deinceps.

Sacramenta que possunt reiterari et que non sermo.cxlbiij.R.

Sacramenta administrans in peccato mortali ipso facto peccat mortaliter ser.cxj.D.

Saluantur pauci respectu dānatorū: et hoc dz nobis timere timorē ser.cxxbi.D.Itē.cxlix.L.Exemplum.

Sanguinē fudit xp̄s septies fodit ad delendū septē p̄cā mortalia sermo.xlv.D

Sancti in celo orant tria p nobis ser.clix.D.

Sanctorū nūmero in symbolo quid significet sermo.cxlbij.O.

Sapere p.u. q̄ oꝑz stringit quattuor modis sermone.lxij.R.

Satisfactio p peccatis semp dz iungi penitentiā illoꝝ peccatoꝝ: et hoc in remedium sermone.xlviij.O.

Satisfactionem expletam in peccato mortali an necesse sit reiterare sermo.xlvij.D.

Senes honorandi sunt p̄pter scientiam sermone.xxbiij.G.

Sequi debemus xp̄m triplici rōne ser.xb.M.

Sequi debemus xp̄m in septē sermo.xb.O.

Seruitium tuum est deo valde acceptū sermone.xx.L.Exemplum.

Seruiunt deo oēs creature sermo.clb.Q.

Seruire tenemur deo p̄cept̄ ex causas: et illa ser seruitia requirit deus a nobis ser.clb.R.

Seruiendum est deo p̄cipualiter ex charitate et non solum modo p̄pter regn. in celo: nec p̄pter infernum euadēdum sermone.clb.D.Exemplum.

Seruitores suos deus exaltat et honorat multipliciter sermone.clb.S.

Seruire alicui nolūt deo ser de cōie ser.cxlij.D

Signa quinq̄ per que cognoscunt boni xp̄iani sermone.lxij.X.

Signa digne communionis: et q̄diu xp̄s manet in hoie post cōmunionē ser.lj.G.

Silentiū seruare et paucā verba loqui docent nos illa septē sermo.xxxix.S.

Societas bona confert decem emolumenta sermone.lxbj.A.

Sodomiticū p̄cm est pessimū vitiū inter species luxurie et hz q̄nq̄ gradus ser.lxxxb.R.

Somnus obseruantes peccant ser.xli.H.

Sortilegi dupliciter falsificāt fidē xp̄ianā ser.xli.O.Exēplum.Itē ser.cxij.R.

Spem et p̄fidētiā quadruplicē debemus habere ad deū sermone.lxx.S.

Spūsanctus tribus vicibus datus est ap̄lis sermone.lxxi.R.

Spūsanctus operatur tria in hoie spiritualiter que oia operatur in cōrpore corporaliter sermone.lxxi.R.

Spiritussanctus tria operatur in incipientibus tria in proficientibus: et tria in perfectis sermone.lxxi.T.Exemplum.

Spūsancti sunt septē dona per que expellūtur septē peccata mortalia ser.lxxiij.A

Stephanus habet septē dignitates p̄e ceteris sanctis sermo.xiiij.L.Exemplum

Stultissimi hoies huius mundi sunt isti sermo.lxiij.Q.

Stupꝛum est grande peccatum: et qualem penā sustinebunt in futuro sermo.lxxx.b.D.

Item.xxbj.W.Exemplum.

Subditi tria tenent suis superioꝛibus sermone lix.W.Item.xxxij.C.

Suffragia quindecim cū q̄bus sabbatiēdum

est animabus in purgatorio ser. clx. H
Suffragia debemus exhibere aiabus ad hoc mouẽt nos quattuor ser. clx. B.
Vtrum vna missa de sanctis valeat tantum quãtum requiem. Et an p pueris debeat missa celebrari ser. clx. M. M
Aie in purgatorio conqueruntur de quattuor generibus hoim. ser. clx. O
Suffragia non prosunt animabus damnatis in inferno etiam si omnes sanctis pro eis ora/rem sermone. cj. B
Suffragiũ oratiõis quod fit in. peccato mortali non prodest animabus sermone. xcij. O. Exemplum.
Superbia exterior sex modis fit peccatum mortale ser. cxlj. I. Item. lxxxiij. I. Exemplũ
Superbia in bonis operibus qñ est mortale, & quando venialis sermo. cvij. O. Exemplum Item. cxl. D.
Superbia spiritualis est multum nociua: vt patet per talia exempla. sermo. lxxij. F. Item cxxvij. F
Superbi qui honores querũt in pñti, offendunt se non credere deo. nec verbis xpi ser. lxiij. A.
Superbi quis qñq confiteantur ꝛ frequenter recidiuant ser. lviij. G. Exemplum.
Superiores et dominj tria tenentur suis famulis et ancillis ser. xxxiij. E.
Superiores non debent despicere seruos ꝛ ancillas ser. xxxiij. G. Exemplum.
Surgendum est libenter de mane propter illa bona ser. ij. R.

Actus mulieris. ꝛc. ser. lxxxvj. A.

Tempozalia et omnia necessaria debemus speꝛare a deo ser. xxxij. R
Tpalia ꝛ oia necessaria vult quidet deus suis seruitoribus ser. xxiij. T. Item. cxviij. M
Tempozalia quomodo a deo sunt petẽda ser. lxxij. O. Item. lxv. R
Tẽpozalia ꝓpter deum deserens debet ex tribus his vnum speꝛare a deo ser. cxviij. M. M
Tpaliũ sollicitudo ꝛ cum ds animus tribulatur de amissione tempozalium an sit peccatũ ser. xxxij. S. Item. cl. E.
Tempozalium amozem a cozde hoĩs retrahũt tlie septem considerationes sermo. xcvij. A
Tempozalia non diligere est signum gratie. sermone. xlviij. B.
Tempozalia nimis auare tenentes et pauperibus non subuenientes damnantur ser. lxxij E. Exemplum Item. lxxxv. R. ix
Tpalia concupiscendo peccat quis decem modis ser. cxviij. I
tempozalia lucrantur iniuste illi homĩes sermone. cviij. F.
Tpalia non pñt satiare affectũ hoĩs: ꝛ hoc triplici ratione. xciij. B. Item. cxxxi. D.
Tempozalia quare dantur malis hominibus ser. cviij. Q. R. Exemplum.
Tempozalis prosperitas in presenti est signũ reprobationis ser. cviij. R. Exemplum. Item cxlix. B.
Tempozalia quandoq sunt occasio q quis efficitur malus. ser. xciij. F. Exemplum
Cum tempozalibus peccat quis quattuor modis. ser. cxlix. R
Cum tempozalibus meretur quis quinq modis ser. cl. D. Exemplum
Tempozalium rerum ablatio quomodo cedit bonis meritoria ser. cl. D.
Tempozalia sunt proximis propter deum habenda et non in terra fodienda sermone. cl. A Exemplum.
De tempozalibus reddemus rationem in iudicio ser. ij. R
Tempozalia non sunt propria hominis sed accommodata sermone. xciij. Exemplum. Item cl. D. Exemplum.
Tempestatem aeris quare deus permittit fieri. ser. cviij. S. Exemplum
Tempestate aeris imminente fit pulsus campanaꝝ duabus de causis ser. cviij. T. Exm.
Tempus nostrum debemus vtiliter expendere ꝛ quare hoc sermo. iij. R.
Tempus seruare in actibus humanis quando est superstitiosum ser. xlj. H.
Tempus septuagesime quare institutum fuit ser. xxxj. R.
Tẽpora quinq leguntur ex christo in euangeliis ser. xxiij. F
Tentatiões acerbissime sunt iste ser. xxix. Q.
Tentationes ꝛ tribulatiões acerbissimas qre deus permittit super bonos sermo. xxix. E. Exemplum.
Tentationes septẽ per quas etiã boni ꝛ deuoti hoies sepius decipiuntur, ser. xl. A
Tentationem nullam habere est periculosum sermo. xl. C
entationes sine octo rhetia habet dyabolus cum quibus capit mundanos hoĩes sermone. xciij. H.
Tentamur quotidiea carne a mundo a dyabolo xxx ser. lviij. M.
Tentatur hõ in agone per ãq. ser. xxxviij. S. Exemplum.
tentationibus resistendo meremur totiẽs coronam vite eterne ser. cl. D. Exemplum.
Testis iniquus triplr peccat ꝛ tenetur ad restitutionem damni ser. xcvj. H. Item. cxxxiij. L. Item. cxlii. B.
Testis an possit aliquid recipere p̃ testimonio ferendo ser. cxxxiij. M
Timor dei confert septem bona ser. lxxij. A
timere debemus quotidie q̃ sumus incerti an odio vel amore digni sumus ser. xxix. C.
Tribulant aliq ab intra aliqui ab extra. ꝛ hoc

multiplicē ser.xxix.M
Tribulatiōes ⁊ infirmitates patienē sufferre est signum gē sermo.lj.R.Item.lxbij.B
Tribulatio ⁊ aduersitas i pñti est bonū signū future p̄destinationis ser.cxiix.A.
Tribulationes:et infirmitates:et labores:in seruitio dei erunt nobis leues si illa quattuor diligenter pensemus ser.clviij.A
Tribulari p̄mittit dñs hoies ppt̄ dñq̄ p.cix.G
Tribulationes ⁊ p̄secutiones maloꝝ dēmus patienter sufferre p̄ptet ista ser.cxlbij.M
Tribulationes et infirmitates impatienter sustinentes ostendunt se non credere verbis xp̄i sermo.lxij.C.Exemplum
Tristis fuit xp̄s supomnes hoies ser.xlb.M
Tristicie exemplū dat nobis xp̄s ⁊ nos volumus letari in hoc mundo ser.xb.M.
Trinitas ozata est in incarnatiōē xp̄i ser.i.E.
Trinitas p̄sonaꝝ ostendit in scripturis et eti am in creaturis ser.lxxb.O.
Trinitas deuote notata confert triplicem fructum ser.lxxb.Q.Exemplum.
Quō et p̄ que vincit potēria p̄fis:sapia filij. et bonitas sp̄ūs ser.lxxb.R
Trinitas p̄sonaꝝ in diuinis non est curiose inuestiganda ser.lxxb.S.Exemplum
Trinitas in diuinis gaudet de conuersione peccatoris ser.lxxbij.E.

Venditoꝝ qñ teneatur dicere vicium rei ser.cbj.D
Vendunt isti animas suas sermone. cxxxbij.E
Verbum dei dñq̄ cōfert fructus ser.xxxb.p. Item.lxx.O.Exemplum
Verbū dei disponit hoiem ad gratiā dei.ser. lxbij.G Exemplum.
Verbum dei quare,mali non possunt audire. ser.xxxb.A B.Exemplum.
Verbum dei libenē ⁊ sulciter audire est signū p̄destinationis ser.cxlix.E
Vestis aspera confert quinq̄ bona ser.bij.S. Exemplum.
Vestes humiles debent gerere virgines vidue ser.cxbj.S
Vestes superbas et oēs occasiones petendi dñe abuterē hinc penitēcies ser xliij.D
Vestes sunt reprehensibiles p̄pt̄ p̄ciositatem molliciem.extraneitatem:et superfluitatem. ser.lxxxiij.G.
Vestium superfluitas'arguitur in tribus ser. lxxxiij.D.Exemplum
Vestiū ornatus i seculo modis pōt esse p̄cm̄ mortale ser.lxxxiij.J.Exemplum.
Vestibus se ornans ad alliciē dñi alios peccat grauiter ser.lxxxbj.D.
Vestibus nudos tegere est deo valde acceptū ser.lxxxix.R
Videō pulchrā ⁊ ornatā p̄sonā q̄d ille debeat cogitare ser.lxxxbj.p.Item.cix.F.
Vidēdo debemus solicite custodire visum nostrum:⁊ hoc p̄pter tria sermo.lxxxbj.F.Item cxxxbiij.G
Vidua regula hz.bij.capitula ser.cxbj.O
Viduus quare melius est manere in viduitate q̄ sēcario grahere ser.cxbj.F.Exemplum
Virgines.ix.hñt p̄uilegia ser.clbij G.
virgines debēt habere lxxi si volunt deo placere ser.clbij.D
Virginū deflocatio est graue p̄cm̄ ser.lxxxb D.Item.cxbj.v.Exemplum.
Virtutes ostendunt hominē esse nobilem ser. cxxbij.E.
virtutibus inherere debemus p̄pter tria ser.cxxxbij.q.
Virtutibus dotatur qui passionē xp̄i deuote meditatur ser.clbiij.R
Virtus i quō is deridēt a malis ser.clxiij.L.
virtuosos honozare diligere et fouere est signum p̄destinationis ser.cxlix.D
vita hois est breuis ser.lx.M.Item.clxiij.A.
Vita antiquoꝝ patrum quare fuit tam longa ser.lx.O.
Vita p̄ns cū brevis sit quare sic ab hoib⁹ diligitur ser.lx.Q.Exemplum.
viuunt simul boni et mali ser.xxx.A
Viuere p̄mittit deus q̄nq̄ pauper et debiles cecos diuites p̄ntis ser.cix.D
Vnctio extrema q̄bus p̄ferenda est:⁊ an possit reiterari ser..cxlbij.E
vnctio extrema hz quadruplices effectum in homine ser.cxlbij. r
Vocat nos deus quotidie multipl'r sermone. lxxiij.D
vocationē dei aliqui non audiūt nec vidēnt nec apertunt ser.lxxiij.L
Voluntate bona'q̄ p̄cipiē xp̄s spūalē in hoie operatur ser.cxbij.R.
voluntas dei est vt oēs hoies salui fiant'; q̄ ostendit in septem ser.clj.D.
Voluntariū est oē p̄cm̄ ergo factum nichil est et semp liberum arbitrium manet in homine. ser.xxij.S.ser.xlj.L.
voluntas malis q̄n erit p̄cm̄ mortale f.lxxxbi E.Item ser.cxxxj.F
Voluntatē bonas remūerat deus q̄ p̄ p̄ tale exēplum ser.clj.O.Exemplum
voluntatē nostrā quō debemus p̄formare diuine voluntati ser.clj.M.
Voluntas dei consistit in septem que deus requirit a quolibet hoie sermo.cxj.R
voluntatē dei segui debemus ad hoc incitātes nos tria ser.clj.I
Voluptas corporis est breuis ser.cxxbj.E.
Voluptatē corporis reprehendit duricia ⁊ abstinentia xp̄i ser.xb.
Vsura est dēdere charius p̄pter dilationē solutionis.cbj.C.Item ser.cxliij.E

Vsurarius pelor eſt inferno: ſudeo: ſure iuda: et omnat peccatoꝛe ſermo. cxliij. A.
Vſura multis modis cōmittit ſer. cxliij. C.
Vſurarij in manifeſti plectunt a iure quadꝛupli ci pena ⁊ de ſepultura eoꝝ ꝑmone. cxliij. B.

Exemplum.

Vſurarios perſequit eccleſia: ſic q̄ nullas cō pellendus eſt ad ſoluendum vſuras et ſolutas poteſt repetere: et ille tenet reſtituere ꝑmone. cxliij. D. E. Exemplū.
Vota ſuꝑſticioſa que ſunt ſermone. xli. D.
Vouētes ꝟginitatē ⁊ poſtmodū cōtrahentes matrimoniū q̄tum peccēt ſermo. xxvi. D.
Vouētes ſextis feriis abſtinere a ſacramentis nō ꝑſit comedere carnes in die natiuitatis xp̄i cum in ſexta feria euenerit ſer. xj. F.
Vxoꝛ tenetur honozare maritum ſuum exemplo marie ſermone. xxv. C.
Vxoꝛ que curatur viro ſuo q̄ peccet ſic curando ſozmaliter et q̄ non ſer. xxv. R.

QVistus aſſumpſit decem defectus humani generis ſermo. xxvij. A.
Chriſtus manꝰ medicauit ſermone. xxij. G
Xp̄s oſtēſiuus eſt inſignis paſſionis ſue intuitio peccatoꝛibus ſermo. v. F.
Xp̄s ſeruauit cicatrices vulnerū ſuoꝝ ſuum de ꝯſulis ſer. lvij. D.
Xp̄s quadꝛupliciter oꝛat ꝓ nobis ſer. lviij. E.
Xp̄s quomodo ſit in ſacramēto ſub vtraq; ſpe cie ſermo. lxxx. S.
Xp̄s ad quē inferni deſcēdit ⁊ q̄diu ibi manſit et quos liberauit ſermo. cxlvj. L.
Xp̄m poꝛtare debemus in vnus ſuꝑa pectus noſtrū ſermone. cxlvi. D.
xp̄m eligere debemus in dñz noſtrū ⁊ hoc ꝓpter quinq; ſer. cxlvj. D.

ꝓ Pocrite recognoſcuntur per quinq; ſer. c. R.
ꝓpocriſis eſt detellanda ꝓpter q̄nq; ſer. c. D. Exemplum.
ꝓpocriſis octo modis committitur et quando eſt moꝛtale ⁊ q̄ non ſermone. c. x.

¶ Explicit tabula ſermonum diſcipuli de tpe per circulum anni ſec̄m oꝛdinē alphabeti.

¶ Tabula de decem ꝓceptis incipit.

NOn adoꝛabis deos alienos. Cōtra hoc ꝓmū ꝓceptū virginiquatuoꝛ genera hoim peccant. Hoc quere ſer. xli. G. Itē. cxliij. R.
Non aſſumes nomen dei tui in vanū. Contra hoc ꝓceptū decē genera hoim peccant. quere ſer. xlij. D. Itē. cxxiij. F. Itē. cxlii. S. T.
Memento vt die ſabbati ſanctifices. Circa hoc ꝓceptū quatuoꝛ ſunt dicēda ꝓmo quare ſabbatū feſtiuitatē eſt in die dñicum. Scēo quō feſtoꝝ celebꝛatio octo modis tranſgreditur. Tertio q̄ feſtū eſt incipiendū ⁊ q̄ terminandū. Quaꝛto quō puniantur a deo qui non celebꝛant feſta. Hoc quere ſermone. cxlvii. A. Item cxliij. D.
Honoꝛa patrē ⁊ matrē. Circa illud ꝓceptuꝫ tria ſunt dicēda. ꝓmo quomodo filii teneant ſeꝛ ſuis paꝛentibus ⁊ ſic hoc ꝓceptuꝫ filii ſex modis tranſgrediunt. Scēo quō mali filii puniant a deo. Tertio exēplam. Hoc quere ſer. xxiij. S. ⁊. cxlij. x.
Non occidas. De hoc ꝓceptū q̄re ſer. cxlij. ꝓ
Non mechaberis. Circa hoc ꝓceptū eſt dicēdum quō actus luxurie extra matrimoniū eſt ꝑtū moꝛtale: et talis actus luxurie cōmittit ſex modis: et ſemper vnus actus eſt grauioꝛ alio ſer. lxxxv. Q. Itē. cxliij. ⁊.
Non furtum facies. Contra hoc ꝓceptum facit̄ tredecim genera hoim. Hoc quere ſer. cxliij. F. ⁊. cxlvi. B.
Non falſum teſtimoniū dices. Cōtra hoc ꝓceptū faciunt octo genera hoim. hoc q̄re ſer. xcvi. ꝑ. ⁊. cxlvi. D.
Non cōcupiſces rem ꝓximi tui. Circa hoc ꝓceptū eſt dicendū quō auari concupiſcēdo rem poꝛali peccent decē modis ⁊ quando eſt venale et quando moꝛtale. Hoc quere ſermone. cxvij. I. et. clxij. G.
Non cōcupiſces bꝛozē. ꝛc. Circa hoc ꝓceptū eſt dicēdū quō luxuria ſine actu cōmittitur decē modis: ⁊ q̄n eſt moꝛtale et q̄n veniale. Hoc quere ſer. lxxxvi. S. Itē. cxliij. G.
De nouem peccatis alienis ſermone. cxlviij. et ſequenti.

¶ Tabula de ſeptē peccatis moꝛtalibus.

SUperbia. Hic de ſuperbia exteriozi dicenda ſunt tria. ꝓmo q̄ quatuoꝛ modis eſt repꝛehenſio circa veſtes. Scēo quō quis ſex modis pōt peccare moꝛtaliter ꝑ notū coꝛꝑoꝛis. Tertio exēplū. Ita q̄re ſer. lxxxiij. G.
Auaricia. Hic eſt dicendū quō ꝑ auariciam peccat q̄s quatuoꝛ modis. ꝓmo cōcupiſcēdo De hoc quere ſer. cxvij. I. Scēo acquirēdo res iniuſtas. De hoc q̄re ſer. cxij. F. Tertio male expēdendo. De hoc q̄re ſer. cxli. R. Quaꝛto nimis auare poſſidēdo ſermone. lxxxij. C. D. Exemplū. Itē. lxxxix. ꝑ.
Gula. hic de gula tria ſunt dicenda. ꝓmo q̄ quinq; ſunt repꝛehenſibilia in comedēdo ⁊ bibendo ſermone. cxcvij. F. Scēo q̄ quinq; modis peccat quis moꝛtaliter in comedendo ⁊ bibendo ſer. xcix. D. Item. cxli. L. Tertio exemplum. xcii. ꝑ
Luxuria: hic tria ſunt dicenda. ꝓmo quō

actus luxurie cõmittit ser modis: ⁊ quõ sæpe
bius a. c⁹ est grauior alio ser. lxxxv. O. Secũ
do quõ luxuria sine actu cõmittit dece modis
⁊ qñ est mortale ⁊ qñ veniale sermo. lxxxvi. S
Tertio q̃ quilibet põt actũ luxurie præcauere
et caste viuere sermo. lxxxvj. D. Exemplum.
Ira hic est dicendũ q̃ tripliciter modis commit-
titur: ⁊ quando est venialiter et quando mortaliter
ser. xcv. G. Itẽ. cxl. ſſ.

¶ Invidia: hic tria sunt dicẽda. Primo q̃ tuplex
dicitur tribus modis cõmittit: ⁊ qñ est mortale et
qñ veniale ser. cxli. O. Secõ q̃ debẽt nos indu-
cere ad postponendũ invidiã ⁊ rancorem prea
primis ser. cxxx. S. Tertio q̃ quilibet tenẽt
quinq; modis radulgere suis inimicis si vult
saluari ser. cxxx. p.

¶ Accidia: hic tria sunt dicenda. Primo qñ te
dium boni est mortale vel veniale ser. cxli. O.
Secõ q̃ quatuor sunt q̃ si diligẽter cõsiderau
tur tũc retinuis nos ad bona opa ser. cliij. A.
Tertio qualis [illegible] p̃parat⁹ sit accidiosus
in infernõ ser. cj. H. Exemplum.

¶ Tabula de septẽ sacramẽtis.

Baptismus. Circa hoc sa-
cramentum tria sunt dicenda. Primo
aliquæ questiones mouẽtur circa sacra
mentũ baptismi ser. lxxvj. V. Secũdo nouem
effectus baptismi sermõe eodẽ. x. Itẽ. cxlvij.
S. Tertio signa quæ fiunt ante baptismũ: et
post quũ significent sermone.
lxxvij. B.

Confirmatio est scãm sacramentum. De hoc
quere ser. cxlvij. T.

¶ Penitẽtia: hic est dicendũ de his que perti
nent ad sacramentũ penitẽtie. i. de contritio-
ne ⁊ confessione ⁊ satisfactione ⁊ de penitentia
vera ⁊ falsa. Illa quere sermone. xlvj. H. Itẽ.
xlvij. R.

¶ Eucharistia. Circa hoc sacramẽtũ tria sunt
dicenda. Primo q̃ idẽ christus ihesus q̃ natus
est de virgine maria cõtinet in hoc sacramẽto
et q̃ bonum sit digne communicare sermone.
xlvij. C. Secõ quare hoc sacramẽtũ datur ho
mini in agone mortis: ⁊ quare hoc sacramẽtũ
institutum sit ser. lxxviij. F. Tertio quomodo
quatuor genera hoim maducant hoc sacra-
mentũ spiritualiter ser. lxxx. O.

¶ Extrema vnctio: de hoc quere ser. cxliij. X.
Ordo. de hoc sacramento quere ser. cxj. T.

Matrimonium. De hoc sacramento tria sunt
dicenda. Primo q̃ in matrimonio constituti
debent septem habere de in statu matrimonii
saluentur sermone. xxv. B Secundo q̃ septẽ
de causis in matrimonio aliquibus nõ prospe
re succedit ser. xxvi. M. Tertio exẽplũ de pau-
bo rustico sermone. xxvi. V.

¶ Septẽ sunt dona spũsancti per que septem
vicia capitalia expelluntur Illũ sermonẽ que
re ser. lxxiij. A.

¶ Sex sunt opera misericordie de his quere
sermo. lxxxix. O. P.

¶ Expositionem super patrem nostrum quere, ser-
mone. ix. O

De duodecim fidei articulis q̃re. ser. cxlvj. B.

¶ Tabula super sermones de sanctis.

De sancto andrea.

Cauit eos dicẽs ve
nite post me. Matth. iij. Circa il-
lud thema tria sunt dicenda. Primo
quõ deus vocat hoiem multipliciter.
Secõ quõ aliqui nõ audiũt eũ. Aliqui audiũt
sed nõ aperiunt. Aliqui aperiũt. xẽ. Tertio q̃d
sentiendum sit de predestinatione. Illum ser-
monẽ quere ser. lxxiij. H.

Venite post me. Matth. iij. Circa illud the-
ma tria sũt dicenda. Primo quare q̃libet liben
ter debz christũ sequi. Secõ in q̃bus debem⁹ seq̃
xp̃m. Tertio legẽda de sancto Andrea. Illum
sermonẽ quere ser. xv. M.

Relictis oibus secuti sunt eum. Matth. iij.
Hic dicendũ est quõ septẽ sunt que debẽt ho-
minem retrahere ab amore tẽporalium Illũ ser-
monem quere ser. xciij. A.

Bonũ est viro cũ portauit iugũ ddñi ab ado
lescentia sua Thren. iij. hic est dicendũ q̃ iuue
nes ab initio debẽt incipere deo seruire Et hoc
propter sex bona. Illũ ser quere ser. xxj. I.

De sancto nicolao.

¶ Fecit illum dñs crescere in plebẽ suã Eccl.
xliij. Sivolum⁹ pficere ⁊ crescere cũ btõ nico
lao in donis ⁊ virtutib⁹ xp̃i debem⁹ abiicere
septẽ impedimẽta q̃ impediũt pfectũ homis
Illum ser. quere ser. xxviij. M.

De cõceptione btẽ marie virginis.

Sanctificauit tabernaculũ suum altissim⁹.
ps. xv. hic dicendũ est quõ btã virgo maria est
sanctificata ⁊ priuilegiata ne cũ priuilegiis pri oib⁹
sctis ⁊ angelis hoc quere ser. cixij. D. Vltimo
exemplũ de tyranno quẽ btã virgo iuuit. ⁊ sic
saluatus est. hoc quere ser. xxiiij. E.

De sancto thoma.

¶ Thomas aũt non fuit cũ eis quando ihesus
venit. Jo. xx. hic est dicẽdum q̃ bona societas
confert decem bona. Illum sermonem quere
sermone. lvi. A.

Infer digitum tuũ huc ⁊ vide manus meas
Jo. xx. hic est dicẽdũ quare xp̃s seruauit cica-
trices vulnerum. Illum sermonem quere ser-
mone. lvij. D.

Beati qui nõ viderũt et crediderũt. Jo. xx.
hic est dicẽdũ quõ fides est summe necessaria
ad salutẽ: ⁊ quõ. xxiij. genera hoim fallificãt
fidẽ: illum ser. quere ser. xlj. F. G.

In festo natiuitatis xp̃i.

Ecce euãgelizo vobis gaudiũ magnũ quod
erit oi pplo. Lu. ij. Circa illud thema tria sunt

dicēda. Primo hystoria de festo hodierno. Secundo de gaudio ipius festi. Tercio de paupertate xpi et marie. Istum sermonem quere sermone. xi. A.

Parvulus natus est nobis et filius datus est nobis. Isa. ix. Hic est dicendum quomodo beata virgo nouem hūficia exhibuit parvulo puero xpō que nos etiam sibi exhibere debemus. Istum sermonem quere ser. xviij. H.

Annuncio vobis gaudium magnum Luce. ij. sermo. de ipsorūbus quere ser. xij. G.

¶ De sancto Stephano

Stephanus vidit celos aptos. Act. vii. hic est dicendū de nouem gñib⁹ hoim q̄bus celū apertum est; et statim post mortem euolant. Istos duos sermones quere ser. xiij. V.

¶ De sancto iohāne euāgelista

Sequere me. Io. xxi. hic tria sunt dicēda. Primo quare dr libēter dr sequi xpm. Secō quō in septē dēmus eū sequi. Tercio alīq̄ q̄stiones de sctō iohanne. Istum ser. quere ser. xv. M

¶ De innocentibus

Witens herodes occidit oēs pueros qui erant in bethleem et in oibus finibus eius Ma. ij. Hic tria sunt dicenda. Primo qui sunt isti parentes qui occidūt pueros suos spūaliter. Secundo de solēnitate pūrs festi. Tercio exemplum. Istum sermo. quere ser. xvj. A.

¶ De circumcisione dñi.

Postq̄ consummati sunt dies octo vt circūcideretur puer vocatum est nomen eius Ihesus. Lu. ij. hic tria sunt dicēda. Primo quare hodierna dies est multū celebris. Secō quoties xp̄s sanguinem suū effudit. Tercio de spūali circūcisione. Istum ser. quere ser. xix. A.

¶ De eodem.

Postq̄ consummati sunt dies octo. hic est dicēdum q̄ xp̄s in pueritia sua sanguinem suū fudit vt daret exemplum pueris q̄ a pueritia debent deo seruire. Istum ser. quere ser. xx. L

¶ In epyphania dñi.

Ecce magi venerūt ab oriēte hierosolymam. Mat. ii. Circa illud thema tria sunt dicenda. Primo de prudētia illoꝝ trium regum. Secō de eoꝝ inquisitione et oblatione. Tercio quare pauperes reuerētius se habent ad deū q̄ diuites Istum ser. quere ser. xxi. R.

¶ De eodem.

Videntes stellam magi gauisi sunt gaudio magno Math. ii. hic tria sunt dicenda. Primo que requirūtur ad locū vt a virtute fiat. Secūdo quot modis potest quis peccare mortaliter in locis. Tercio exemplum. Istum sermo. quere ser. xxi. A.

¶ De conuersione sci pauli.

Dñe quid me vis facere. Act. ix. hic tria sunt dicenda. Primo quare merito debemus facere vol intatē dei. Secō in q̄bus consistit voluntas dei. Tercio exemplum. Istum sermo. quere sermone. cli. J.

De festo purificatiōis btē marie

Postq̄ impleti sunt dies purgationis marie. Lu. ij. Maria purgari voluit q̄ tñ non indiguit; sz vt nos hūilitatē doceret. Unde hic tria sunt dicenda. Primo de humilitate marie. sermo. clxxiii. P. Secō quō maria est in exēplu pauperibus tribus et diuitibus ser. clxii. R. Tercio exēplum de ancilla ad quā venit beata virgo in obitu sermone. xxxiii. J

In cathedra sci Petri.

Exaltauit electum de plebe mea. psalmus. lxxxviii. Hic tria sunt dicēda. Primo de dignitate sacerdotū. Secundo q̄ grauiter illi peccant q̄ sacerdotibus detrahunt. Tercio q̄ periculose stant mali sacerdotes. s. concubinarij et fornicarij. Istū sermonē quere ser. xci. T

De sctō Mathia apō.

Discite a me; q̄ mitis sum et humilis corde. Math. xi. Circa hoc thema tria sunt dicenda. Primo de quatuor gñibus hoim se hūliatus Secō de nouem gradibus hūilitatis. Tercio exemplum. istum ser; quere ser. xxxi. J.

¶ De eodem

Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis Math. xi. hic est dicendum qualiter bona opa fieri dēnt vt p̄ca saluemur: et quomō hoies etiā dānant cum bonis opibus. istum sermonem quere ser. c xi. A.

¶ De sctā Runegunde

Despōdi ei hoc vni viro vginē castā exhibere xpō. ii. Cor. xi. hic tria sunt dicenda. Primo quō aia fit et vgo casta dr spōsa xp̄i. Secō q̄ dr in se habere. vt spōso suo placeat. Tercio legenda de sctā Runegūde. Istū ser. quere ser. cxxiiij. R. et. clxii. H;

In festo annunciationis btē marie vginis. Aue grā plena dñs tecum. Lu. i. Circa illud thema tria sunt dicenda. Primo ex quo maria hodie mr xp̄i effecta est. tunc q̄rit q̄ sunt ille vtures q̄ fecerit eā dignā matrem xp̄i fieri. Hoc q̄ re ser. clxvii. M. Secō quotiēs maria locuta fuit ex dictis euāgelioꝝ colligi pōt. hoc quere ser. cxvi. R. Tercio exēm de vgine q̄ clamauit Aue maria. hoc quere ser. clxii. M. Aliud exemplum ibidem.

De sancto Georgio Marco Ambrosio: et sic de aliis sanctis infra pascha et penthecostem.

Laboza sicut bonus miles xp̄i Iesu. ii. Thi. ii. Hic est dicendum de septem tentationibus bonorum hoim. Istum sermones quere ser. xl. A. E. clvii. A. z. lb. p.

Ego sum vitis vera et vos palmites: qui manet in me et ego in eo. hic fert fructum multum Jo. xv. Sicut palmites gēt fructum aliarum sic et nos quotidie debemus ferre fructū et mereri et cū rebus cū corpe et aia. Hic tria sunt dicēda Primo q̄ cū rebus tpalibus q̄cūq̄ modis possumus mereri vitam eternam. Secō q̄ cum cor

poze tribus modis possumus mereri vitã eter
nam. Tercio q̃ cũ alia etiã tribus modis possu
mus mereri. Istos duos sermones bonos & vti
les p ppũ cõt quere ser. xl. M. & A.

Sine me nichil potestis facere. Johannis. xv.
Ex his ꝑbis tãs dictis patet q̃ sine gratia dei
nullum opus meritozium vite eterne possum⁹
facere: sed q̃ cõm Aug. Nullum bonum ter
re creatum. & nullum malum impunitum ma
nebit. Tunc hic est dicendum de septem bonis
que ꝓueniunt ex his opibus que fiunt in pec
cato moztali. Istum sermonem quere sermone
geist. L.

Si quis in me nõ manserit mittet foras sicut
palmes qui aresc & colligent eũ & in ignẽ mit
tent & ardebit. Jo. xv. Ubi sciendum q̃ excõi
catiꝰ sunt sicut palmites ereisi. Uñ de excõica
tione. Hic tria sunt dicẽda. Primo quõ excõi
catio est duplex. s. maioꝛ & minoꝛ. Secõ q̃ ex
cõicatio ꝓpter quinq̃ est valde timenda. Ter
cio qñ quis incu excõicationem. Istum ser
monem quere ser. lxix. Y.

¶ De eodẽ ewãgelio. Ego sum vitis vba
Manete in dilectione mea. Jo. xv. Hic de dile
ctione dei quattuoꝛ sunt dicẽda. Primo quare
merito debemus deũ diligere. hoc q̃re ser. cij.
O. Item. cix. P. Secõ quõ scõm oꝛdinem cha
ritatis quinq̃ sunt diligenda. Tercio q̃ sunt ꝑ
que quis cognoscere potest an deum diligat.
Quarto que sit differentia inter amoꝛem diui
num et carnalem. Istum sermonem quere ser
mone. cxix. T.

¶ Adhuc de eodẽ ewãgelio.
Si ꝓcepta mea seruaueritis manebitis in di
lectione mea. Jo. xv. hic est dicẽdũ de ꝓceptis
dei. Istos sermones bonos & vtiles ppũ cõi q̃
rere ser. cxiii. O.
Hec locutus sum vobis vt gaudium meum in
vobis sit. & gaudium vrm plenum sit. Jo. xv.
In ꝑbis ꝓcedentibus xps loquit de duplici gau
dio bonoꝝ hoiz. Primũ è gaudiũ spũale quod
habent ꝓpinqui in ptria. Ergo dicit vt gaudium
meum in vobis sit. & de hoc gaudio quere ser. xix
R. Item. xx. R. Secundum est eternum q̃ ꝓpe
ꝓtinquant in celo. De hoc quere sermo. lvij. P.
Exemplum.

¶ De festis philippo. & Jacobo apls
In domo patris mei mansiones multe sunt
Jo. xiiij. Omnes homines de numero saluandꝰ
cum ꝓueniunt ad nouem chozos angelozꝝ. Un
de hic est dicendum qui ad ꝑmum chozꝝ et ad
scõm. & qui ad tertium ꝓueniunt Istũ sermonẽ
quere ser. lxxxbiij. L.

¶ De eodẽ festo.
Vado vobis parare locum. Jo. xiiij. hic est di
cendum de nouem gaudijs celi que xps nobis
preparauit istum sermonẽ quere ser. lxxxiij.
R. Exemplum.

¶ De inuentione sancte crucis.
Michi aũt absit gloziari nisi in cruce dñi no
stri ihesu xpi. Gal. vi. hic dicendum est de cruce
spirituali que quattuoꝛ ꝓtes debet habere.
Istum sermonem quere ser. clij. P.

¶ De festo viti.
Memẽto creatoꝛis tui in diebus iuuẽtutis tue
Eccl. xij. Juuenes exẽplo beati Viti in iuuen
tute debent incipere deo seruire: et hoc ꝓpter
ser bona que inde ꝓueniunt ipsis istum sermo
nem quere ser. xx. J

¶ De festo iohãne baptista.
Elizabeth impletum est tps pariẽdi & peperit
filiũ Lu. i. hic de ꝓu multeꝝ ꝓria sunt dicenda
Primo de gestibus quos mulieres habẽt tpe ꝓ
prius. Secõ de doloꝛe parturiẽtium. Tercio de
laboꝛe quẽ hñt parentes cũ pueris nutriẽdis.
Istum ser. quere ser. clxi. R.
Johẽs habebat vestimẽtum de pilis cameloꝝ
Math. iij. hic tria sunt dicenda. Primo que re
prehensibilia sunt circa vestes. Secõ quõ q̃s
sex modis põt peccare cum oznatu vestiũ. hos
q̃re ser. lxxxiij. G. Tercio de vtilitate asperi
tatis. hoc quere ser. bij. S. Exemplum.
Da mihi in disco caput iohannis bapt. Mat.
vi. Ista ꝑba ꝓtulit filia herodiadis q̃ fuit fil
tatrix Unde de chorea tria sunt hic dicenda.
Primo quõ xps in choꝛea terendꝰ & contemnit
Secõ qñ choꝛizare sit petm̃ mortale. Tercio
de circumstantijs choꝛeam. Istum sermonem
quere ser. xxxbij. O.

¶ In festo petri & pauli.
Tibi dabo claues regni celoꝝm Mathei. xvi.
hic est dicendum q̃ sunt nouem genera hoim
quibus celum inseratum est. Istos sermones q̃
re sermo. xiij. O
Quodcũq̃ ligaueris sup terram erit ligatum
et in celis. Mat. xvi. Ista ꝑba possent intelligi de
excõicatiõe. Unde hic de excõicatiõe tria sunt
dicẽda. Primo quare excõicatio est timenda.
Secõ qñ quis incidit in excõicationem. Ter
cio alique questiones de excõicatione. Istũ ser
monem quere ser. lxix. D.

¶ In festo visitationis.
Beatam me dicent oẽs generationes Luce. i.
Sciendum q̃ beata virgo est laudãda a nobis
ꝓpter adiutoziũ quod ab ea habemus Unde
quinq̃ sunt hic dicenda. Primo q̃ efficaciter
beata virgo nos adiuuat. Secũdo unde habet
q̃ tam potẽs est. Tercio qualiter nos adiuuat
Quarto ꝓpter quid nos adiuuat. Quinto exem
plum. Hunc sermonem bonum & vtilez de bea
ta virgine quere ser. clxi. T.

¶ De festo Riliano & sociis eius
Stabunt iusti in magna constantia. Sapie. v.
Hic est dicẽdum q̃ quattuoꝛ sunt que dñe nos
inducere ad sustinendũ & laborandũ libent cũ
beato Riliano ꝓpter deũ et ꝓpter nram salu
tem. Istum ser. quere ser. clvi. A.

¶ De festo henrico imperatoꝛe

Btūs est dines q̄ inuentus est sine macula. Eccl. xxxi. Hic est dicendū de septē generib⁹ diuitū quoꝝ quattuoꝝ gñō dānāt: ⁊ tria gñā saluantur. Istum ser. quere. lxxxii. E.

Hō quidā nobilis abiit in regionē lōginquā accipere sibi regnū Lu. xix. Ex quo hodie est ce ctū ser. hanc. imperatoris q̄ nobilis fuit. Tūc in pīti ser. tria sunt notāda. Primo dū nobilitas habuit oꝝ. hoc quere ser. cxxvii. F. Secundo que sunt signa nobilitatis. hoc quere ser. cxxvii. E. Tercio legenda.

De sancta margareta.

Simile est regnū celoꝝ thesauro abscondito in agro. Math. xiii. Thesaur⁹ est virginitas Ūō hic tria sunt dicēda. Primo de dignitate virginitatis Scdo q̄ xp̄s requirit i suis virgi nibus. Tercio legēda de sctā margareta. istū sermonem quere ser. clvii. G.

In diuisione apostoloꝝ.

Euntes in mundū vniuersū p̄dicate euan gelium oī creature Mar. xvi. hodie est diuisio apostoloꝝ. ergo hic est dicēdum de. xii. articu lis fidei quos ipsi. xii. apli cōposuerūt: ⁊ quē articulū vnusquisq; ponat. Istos duos sermo nes quere ser. clvi. B.

De beata maria magdalena.

Dimissa sunt ei pcta multa: supple peccauit pniam quā egit. Lu. vii. hic est dicendū de de rem generib⁹ hoim qui agunt pniam: quoꝝ solū vnū genus agit vera pniam cum bta ma ria magdalena: ⁊ alii balsam. Istum sermonē quere ser. xlviii. A.

De sancto iacobo apostolo.

Dic vt sedeāt hi duo filij mei: vn⁹ ad dexterā et alius ad sinistrā. Math. xx. Mater illoꝝ. s. apl̄oꝝ scti Johis ⁊ Jacobi habuit sollicitudi nē de pueris suis: ⁊ sic parentes debēt esse sol liciti de pueris vt sic conent vt magni effici antur in regno celoꝝ. Ūō hic est dicendum quō parētes tenent i sex filiis suis. Istum ser monem quere ser. xxiii. H.

Potestis bibere calicē quē ego bibiturus sum Mat. xx. hic est dicēdū q̄ tribulationes sunt nobis leues ⁊ dulces si illa quattuoꝝ diligent pensamus. Istū ser. quere ser. cliii. A.

De sancto dominico.

Qui custos est dñi sui gloriabitur. Prouerb. xxvii. Sctūs dñicus pater nr custodiuit dñm in se: q̄ nunq̄ peccauit mortal'r: sed inocētiā suā seruauit vsq; ad mortē. Ūō hic dicendum est q̄ ser sunt que hō quotidie dz cogitare ne pecceat. Istum ser. quere ser. liii. M.

Adducā eā in solitudinem ⁊ ibi loquar ad cor eius. Osee. ii. Solitudo est scta religio. s. ordo p̄dicatoꝝ in quē ipse sctūs pr dñicus istituit Ūō hic est dicēdū quō vita religiosa cōparat vite celesti. ⁊ hoc in septē p̄prietatibus quas habet. Istū ser. quere ser. lxxi. H.

De sancto laurentio.

Qui vult venire post me abneget semetipsum et tollat crucē suā ⁊ sequat me Math. xvi. hic est dicendū de crucis spūali quā debem⁹ porta re in pīti. Istum ser. quere ser. cliii. D.

Nisi granū frumēti cadens in terrā mortuū fuerit ipm solū maner. si aūt mortuum fuerit fructū multū affert. Jo. xii. Sciēdū q̄ granū frumenti est xp̄s q̄ est mortu⁹ ⁊ multū fructū contulit: q̄ totū mundū redemit. Ūō hic ē di cendum de. xii. fructibus quos cōfert deuota meditatio passionis xp̄i. Istum ser. quere ser. clviii. I.

Dispersit dedit pauperib⁹ iusticia ei⁹ manet in seculū seculi. ps. cxi. hic de elemosina tria sunt dicenda. Primo que incitāt hoiem ad dā dum elemosinā. Scdo qualiter sit danda ⁊ q̄ bus. Tercio fructus elemosine. istum ser. que re ser. cliii. K.

In assūptione btē marie virginis.

Maria optimā partē elegit q̄ non auferet ab ea. Lu. x. Circa illud thema tria sunt dicenda Primo quō maria hz nouē p̄uilegia p̄ cūctis sctis et angelis. ergo dicit in verbis p̄missis. Optimā partē elegit. hoc quere ser. clxii. D.

Scdo quō maria aduocat p nobis tripliciter Et q̄ ad nullū sanctoꝝ tantam confidētiā de bem⁹ habere. s. clxiii. T. V. Tercio. Exēplū de muliere que concepit a spūto filio. hoc que re ser. clxiii. F.

De sancto bartholomeo.

Hoc est p̄ceptū meū vt diligatis inuicē Jo. xv. In festis apl̄oꝝ frequenter leguntur euā gelia in q̄bus agit de dilectione. Ideo q̄ ipsi apli p̄cipue xp̄m dilexerūt ⁊ etiā inter seip sos p̄cipue charitatē ⁊ amorē habuerūt Ūō hic de dilectiōe p̄ximi tria sūt dicēda Primo q̄ sunt illa que incitāt ad diligendū p̄ximum Secūdo quō tenemur p̄ximū diligē. Tercio signa dilectionis p̄ximi. istum ser. quere ser. xxx. A.

Ego vos elegi. Jo. xv. hic est dicendum de no uem signis electionis per que cognoscitur an sit quis p̄destinatus ad vitā eternā. Istum ser. quere ser. clxix. A.

De sancto egidio.

Justum deduxit dñs per vias rectas. Sap. x. hic est dicendū de iusticia: istū sermonē bonū et vtilē quere ser. cliii. E.

In natiuitate beate marie virginis.

Nona lux oriri visa est gaudium honor tripu dium apud oēs hoies. hester. viii. hodie gau dium est an lis in celo: ⁊ etiam hoib⁹ in ter ra: nec immerito: q̄ hodie nata est domina an gelorū ⁊ mat̄ omniū hominū. Ūā in p̄sens sermone tria sunt dicenda. Primo q̄ virtutes fecerunt mariā matrē dei hoim. hoc q̄re ser mone. clxii. S. Secundo q̄ virtutes fecerunt eam dominam angelorū. sermo. clxii. O. Ter cio exēplū de iuuene nobili qui negauit chr

ſum s noluit negare beatā virginē qualiter poſtmodum dilectus eſt hoc quere ſermone. clxiij. B.

¶ De ſancta runegunde.

Simile eſt regnū celoꝝ theſauro abſcondito in agro. Math. xiij. ſermonem de virginitate quere ſer. clviij. G.

¶ In exaltatione ſancte crucis.

Xp̄s factꝰ eſt p̄o nobis obediens vſq; ad mortē. mortē aūt crucis. ad Phil. ij. Hodie venerāmur exaltationem ſcē crucis / dū cōmunes Tuā crucē adorāmꝰ xp̄e. tuā gloriosā recolimus paſſionē. Vñ hic eſt dicendum de duobus cum fructibus meditationis paſſionis xp̄i illos fructus quere ſer. clviij. J.

Mihi aūt abſit gloriari niſi in cruce dñi noſtri ieſu xp̄i. Gal. vi. hic eſt dicēdum de cruce ſpirituali que debet quattuor partes habere. illum ſer. quere ſer. cliij. P.

¶ De ſancto matheo.

Sequere me ſ. [illegible]ens ſecutus eſt eū. Math. ix. hic tria ſunt dicēda Primo quare quilibet libēter oz ſequi xp̄m. Scdo in q̄bus eū ſeq; bem⁹. illū ſer. quere ſer. clxb. M. Tercio legē da de ſancto mathee.

Quare cū publicanis s peccatoribus manducat magiſter veſter. Mat. ix. Iſte. verba dixerunt phariſei reprehendētes xp̄m. Vñ hic eſt dicendum quō ſeptem genera hoim reprehendunt deum factis ſuis. Illū ſermonem quere ſermone. clviij. P.

Non venit vocare iuſtos ſed peccatores. Mat. ix. Hic eſt dicendum quomodo deus vocat quotidie peccatores ad ſe. Illum ſermonem q̄re f. lxxiij. H.

¶ In feſto michaelis archāgeli.

Angeli eoꝝ ſemper vident faciē patris mei. Mathei. xviij. Sermonē bonū et vtilē de angelis quere ſer. clviij. J.

Angeli eoꝝ ſemper vident faciē patris mei. Math. xviij. Hic eſt dicēdum de nouē choris angelorū s qui homines collocētur cū ſimis et qui cū medijs / et quantum luperemis. Illum ſermonem quere ſermo. lxxxviij. L.

¶ In feſto Symonis s iude.

Si mūdus vos odit ſcitote q̄ me priorem vobis odio habuit. Joh. xv. Hic tria ſunt dicēda Primo q̄ mūdus ꝓpter ſeptē non eſt diligēdus Hoc q̄re f. cxxxvi. F. Scdo q̄ amor mūdi ē peccm mortale. Hoc q̄re. f. clij. R. Tercio quō p tria cognoſcitur ſi quis mundū contēpſerit ſermo. cliij. O.

Ego vos elegi de mundo. Joh. xv. Hic eſt dicendū de novem ſignis electionis Hoc quere ſermone. cxlix. D.

¶ In feſto oim ſanctoꝝ.

Gaudete et exultate q̄m merces veſtra copioſa eſt in celo. Mat. v. Sermonē bonū de omnibus ſanctis quere ſer. cliij. S.

Beati paupes ſpū q̄m ipſoꝝ eſt regnū celoꝝ. Math. v. Hic eſt dicendū de ſeptē generibus pauperū quoꝝ quattuoꝝ dānanē s tria ſaluātur. Illum ſermonē quere ſer. lxxxi. P.

Beati mundo coꝛde q̄m ipſi deum videbunt. Math. v. hic tria ſunt dicenda. Primo q̄ cauſāt mūdiciā coꝛdis. hoc q̄re ſer. viij. C. Scdo quō coꝛ mūdū cognoſcitur per tria ſigna. hoc quere ſer. viij. D. Tercio quomodo cuſtodiē. hoc quere ſer. viij. E.

Beati miſericoꝛdes q̄m ipſi miam cōſequentur. Mat. v. hic eſt dicendū de ſex operib⁹ miſericoꝛdie. Illū ſermonē q̄ere ſer. lxxxix. Q.

¶ In die animarum.

Aia mea turbata eſt valde. ps. vi. Sermonē bonum s vtilem de aiabus quere ſer. clx. A.

De ſancto martino.

Juſtū deduxit dominus per vias rectas. Sapientie. x. Sermonē bonū s vtilem de iuſticia quere ſer. cliij. E.

Serue bone et fidelis intra in gaudiū dñi tui. Luce. xix. hic eſt dicēdū de ſeruitio dei quare merito debemus deo ſeruire et in quib⁹ ſeruitus eſt ſibi ſeruiendum. Illum ſermonem quere ſer. clv. R.

Eſtote parati quia qua hora non putatis filius hominis veniet. Luce. xii. hic eſt dicēdum q̄ ꝓpter quinq; differtur penitē. Illū ſermonem quere ſer. clvi. X.

Nudus fui et cooperuiſtis me. Mathei. xxv. Sermonē bonū s vtilē de ſex operibus miſericoꝛdie quere ſer. lxxxix. O.

De ſancta elizabeth.

Vidaas honora q̄. l. vere vidue ſunt. i. Thi. v. Sermonē bonū de viduis quere ſer. cxvi. Q.

De ſancta katherina

Simile eſt regnū celoꝝ theſauro abſcondito in agro Mat. xiij. Sermonē de ꝓginib⁹ bonū et vtilem quere ſer. clvij. G.

Quis gloria eius filie regis abitus. ps. xliiij. Sermonem de conſciētia quere ſer. ix. F.

Explicit de ſanctis.

Tabula ſermonū de dedicatione incipit.

¶ Tecce vir noie zacheus

et hic erat princeps publicanoꝝ. Luc. xix. Beda in omel. hodierna dixit q̄ zacheus interpretatur iuſtificatus: ſic oportet quemlibet peccatorē iuſtificari ſi debeat ſalvari. Vnde hic eſt dicendū de iuſticia Illū ſermonē bonum s vtilem ꝑmani populo quere ſer. clxiij. E.

Venit enim filius hois quere et ſaluū facere. ſupple humanū genus: q̄ perierat ſupplicio per peccatū Ade. Lu. xix. Secundū q̄ deus cupit omnes homines ſaluos fieri. Et in ſignū illius contulit nobis deus illa tria: ſcz ees tē porales: coꝛpus s aiam: s quomodo cum his tribus mereri debeamus vitā eternam. Illos

duos sermones bonos ⁊ vtiles cōmuni populo quere sermone. cl. M.
Ecce vir nomine zacheus et hic erat princeps publicanoꝝ: ⁊ ipe dives. ꝛc. Lu. xix. hic est dicendum de septem generibus divitum quoꝝ aliqui dānantur ⁊ aliqui saluantur. Istū sermonem quere ser. lxxxj. C.
Ecce dimidiū bonoꝝ meorum dño do paupertibus. Luce. xix. Hic de elemosyna tria sūt dicenda. Primo que incitant ad dandum elemosynam. Secundo qualiter sit danda et quibus Tercio fructus quos confert elemosyna. Istū sermonem quere sermo. clii. R.
Si quid aliquē defraudaui reddo quadruplū Lu. xix. Hic tria sunt dicēda. Primo quō duodecim genera hominū decipiunt proximos in emendo et vendendo. hoc quere sermone. cvi. A. Secundo quomodo restitutio debet fieri. xliii. E. Tercio exemplū. hoc quere sermone cl. B. C.
Templū dei sanctū est quod estis vos. i. Corin. iii. Templū dei spūale est cor mundū. Vñ hic tria sunt dicenda. Primo que cauēant mūdicię cordis. Scdo quō cor mundū cognoscit ⁊ quō custodiatur. hoc quere sermone. viii. C. Tercio q quattuor requirunt ad consequēdas indulgentias. hoc quere sermone. xlii. B.

¶ Tabula super sermones p quadragesimam
Sermo communis per quadragesimam.

Penitētiā agite appropinquabit enī regnū celoꝝ Math. iii. Circa illud thema est dicendum q decē gña hoim agunt penitētiā quoꝝ solum vnum genus hominum agit de tam penitentiā: sed alii falsam. Istū sermonez bonum et vtilem p̄o communi populo quere sermo. xlvii. R.

¶ In die cinerum.
Cōuertimini ad me in toto corde vestro in ieiunio et fletu: et scindite corda vestra et nō vestimēta vestra. Joelis. ij. hic est dicēdū quomodo lex fuit illo die que alius dieb⁹ nō fiunt Istū sermonē quer sermo. xxxviii. E.
Thesaurizate vobis thesauros i celo. Mat. vi Istum thesaurum debemus nobis thesaurizare cum bonis operibus. Istum sermonem quere sermo. cxl. A.

Feria quinta.
Dispone domui tue q moreris. Esa. xxxviii. hic est dicendum q propter quinq debemus nos quotidie disponere ad mortem. Istum sermonem quere sermo. cxlvi. X.
Filius meus iacet in domo paralitic⁹ et male torquet. Mat. viij. Infirmitates sunt patienter sustinēde pter septē bona q̄ inde puenūt Istum sermonē quere sermo. xxxviij. ii.

¶ Feria sexta post cineres.
Clama ne cesses quasi tuba exalta vocē tuam ⁊ annuncia pplo meo scelera eoꝝ. Esa. lviii.
Hic est dicendum de septem peccatis mortalibus. Istum sermonem quere sermo. cxli. i.
Diligite inimicos vestros ⁊ bñfacite his qui oderunt vos. Math. v. Sciendum q inimicos nostros tenemur quinq modis diligere et eis indulgere. Istum sermonē quere ser. xxx. W.

¶ Sabbato post cineres.
Confidite ego sum nolite timere. Mar. vi.
Hic tria sunt dicēda. Primo quare sabbatum est marie dedicatū. hoc q̄re ser. xliij. A. Scdo de quadruplici cōfidētia quā debemus habere ad deū hoc q̄re ser. xxxij. R. Tercio exēplum de latrone qui ieiunauit sabbatū marie virginī. hoc quere sermo. clxiij. C.

¶ Dominica p̄ima inuocauit.
Cum ieiunasset quadraginta diebus et quadraginta noctib⁹. ꝛc. mat. iiij. sermonē istum bonū ⁊ vtilē de ieiunio q̄re ser. xxix. H.
Et accedens tentator dixit: si filius dei es. mat. iiii. Hic est dicendū de septem tentationibus bonoꝝ hoim. Istū sermonē q̄re ser. xl. A.

¶ Feria secunda post inuocauit
Cum venerit filius homis in maiestate sua et oēs angeli cū eo tūc sedebit sup sedē maiestatis sue. mat. xxv. Sermonē bonum de iudicio quere sermo. iii. O.
Esurivi et non dedistis michi manducare: sitiui. ꝛc. mat. xxv. Sermonem de sex operibus misericordie bonum et vtilem p̄o cōmuni populo quere sermo. lxxxix. O.

¶ Feria tercia post inuocauit.
Non enim cogitationes mee cogitationes vestre. Esa. lv. Hic dicēdum de cogitationibus illum sermonē quere sermo. cxxxviii. A.
Eiciebat vendentes et ementes de templo. math. xxi. Hic est dicendū q duodecim genera mercatoꝝ dānantur. illum sermonez quere sermone. cvi. A.

¶ Quarta feria post inuocauit
Ecce ad caput suum subtinerisius panis: bas aque. comedit ergo et bibit. iij. Regū. xix.
Hic est dicēdum quomodo homo peccat in comedendo. hoc quere sermo. xxviii. F.
Quicūq fecerit voluntatē patris mei qui in celis est ipse me⁹ frater ⁊ sor et mr est. mat. xij. sermonē de voluntate dei quere ser. cii. i.

¶ Quinta feria post inuocauit
Anima que peccauerit ipsa morie. Eze. xviii.
Hic est dicendum q mors anime in septē ais milatur morti corporis istum sermonē quere sermo. cxxix. P.
Mendax est et pater eius. Joh. viii. Hic est dicendū quere mēdacia cū sit detestandū et q̄ sit mortale. istum sermonem quere ser. cxxxiii. i

¶ Sexta feria post inuocauit.
Filiꝰ nō portabit iniq̄tatē patris. Eze. xviij.

Hic est dicēdū quō filij dēt se hēe ad parētes et cōuersio quō parentes ad filios. Istos duos sermones bonos vtiles q̄re ser. xxiii. H. Exē pla. Item. xxiiij. S. Exemplum.
Erat dies festus iudeorū. Joh. v. vel illud the ma Sabbatū est: nō licet tibi tollere grabatū tu um. Hic dicendū est de celebratiōe festoꝝ istū sermonē quere ser. xlviij. C.

¶ Sabbato post inuocauit.
In oībus gr̄as agite. i. Thes. v. hic dicendum est de gratiarū actione. istū ser. quere ser. xxij. J. Exēplū. Trāsfiguratꝰ est ante eos et resplēduit facies eiꝰ sicut sol. mat. xvij. Hic est dicendū quō electi resurgent cū corpibus glorificatis. Istum ser. quere ser. l. C. D

Dñica secunda reminiscere.
Hec est voluntas dei vt abstineatis vos a fornicatiōe. i. Thes. iiij. Sciēdū q̄ nō solū abstinendū est a fornicatione q̄ committit actu: sz etiā q̄ cōmittit sine actu: sz hoc fit. x. modis et qñ est mortale. [illegible] veniale. Istum sermonem quere ser. lxxxvj. S.
O mulier magna est fides tua. Math. xv Hic est dicendū quō. xxiij. genera hoim falluntur fidē. Istum ser. quere ser. xlj. G.

¶ Feria secba post reminiscere.
Fraudi deus oionē serui tui. Dan. ix. Hic est dicendū de oione. Istū ser. quere ser. lxiij. i.
Si non credideritis q̄ ego sum morietmini in pcis vestris. Jo. viij. hic est dicendū quō tria accidunt malis in agone: sz etiā tria bonis. De hoc quere ser. lxxviij. G. H.

¶ Feria tercia post reminiscere.
Precepit enim muliēri vidue: vt pascat te. iij. Regū. xvij. Hic est dicendū de viduis. Istum sermonē quere ser. xcvi. O.
Amāt eni pīmos accubitus in cenis et pīmas cathedras in synagogis. i. Math. xxiij.
Hic est dicēdū de honore. i. quare hoies honorandi sunt et quō q̄s q̄nq̄ modis peccat circa honores. Istum ser. quere ser. xxviij. E.

¶ Feria quarta post reminiscere
Dñe ex̄ce regū deus abrahām miserere populo tuo. heller. xvij. hic est disendum quō deus misereatur pcōribus penitentibus sz iustis. istum sermonem quere ser. xcvij. C.
Quicūq̄ voluerit iter vos maior fieri fit vester minister. Mat. xx. hic de plātis duo sunt dicēda. Primo pelatuā appetere non sit peccatum. hoc quere sermone. iiij. P. Secūdo quomodo pīlati debent se habere ad subditos. hoc quere sermone. xxiii. E. Item. lix. H. Item cxx. C

¶ Feria quinta post reminiscere.
Benedictus q̄ confidit in dño et erit dñs fiducia eiꝰ. Hiere. xvij. hic est dicendū de quadruplici cōfidentia. istū ser. quere ser. cxxii. R.
Hōdiē erat dives z induebat purpura z bisso. Lu. xv. hic est dicendum de luxubis bellum

¶ Istum sermonem quere ser. lxxxiij.

¶ Feria. vi. post reminiscere
Homo erat paterfamilias qui plātauit vineā Mat. xxi. Per vineam intelligitur aīa. Unde hic dicendum est de aīa. istum sermonē quere ser. xcviii. A.
Hic est heres. Math. xxi. Hic est dicēdus quature vnusquisq̄ saluandoꝝ hereditatē celestē possidebit. hoc quere ser. cliv. F.

¶ Sabbato post reminiscere.
Accede huc vt tangā te fili mi. Gen. viij. Hic est dicēdū de acerbissimis tēptationibus bonoꝝ hoim. istum ser. quere ser. xlv. O.
Dissipauit substantiā suam viuendo luxuriose. Luce. xv. Hic est dicendum de luxuria q̄ actu committitur sex modis. istum ser. quere ser. lxxxv. O.

¶ Dñica. iij. in. xl. s. Oculi
Ambulate i dilectione sicut z xp̄s dilexit vos Epheſi. v. Hic de dilectione pīximi tria sunt dicenda. Primo que sunt illa que incitant ad diligendum pīximū. Secundo quomodo teneamur pīmū diligere. Tercio signa dilectionis pīximi. istum sermonem quere sermone. c. xx. A.
Erat iesus eiciens demoniū et illud erat mutū. Lu. xi. Hic est dicēdū quare diabolus possideat hoiem et de iuramentis. istum sermonem quere ser. lvij. R. S. T.

¶ Feria secunda post oculi.
Lauare et mundabereris. iiij. Reguz. v. Hic est dicendum de pīparatione corpis scilicet quo modo mundatur. istum sermonem quere sermone. lviij. C.
Repleti sunt omnes in synagogā ira. Lu. iiij. Hic est dicēdum quomodo ira octo modis fit et quando est mortale. istum sermonem quere sermone. xcv. G.

¶ Feria tercia post oculi.
Si peccauerit in te frater tuus vade et corripe eū inter te et ipm. Mat. xviij. Hic est dicendum de fraterna correctione. istū sermonē quere sermone. lxvij. D.
Dñe quotiens peccabit in me frater meꝰ z dimittā ei. Mat. xviij. Hic est dicēdū quō tenemur idulgere inimicis. istū ser. q̄re ser. cxxx. P

Quarta feria post oculi.
Honora patrē z matrē vt sis longeuus super terrā. Exo. xx. hic est dicēdū quō filij tenent fieri parentibus suis. istum sermonez quere ser. xviij. S.
Sine causa colunt me. Mat. xv. Hic est dicendū q̄ opa q̄ fiunt in pcō mortali nō sunt meritoria. istū sermonē quere ser. xcij. R.

¶ Quinta feria post oculi.
Nolite confidere i verbis mēdacii. Hiere. xvij. Hic est dicendū de locutiōe. Istū sermonē bonum et vtilem q̄re ser. cxxxix. R
Socer autē symonis tenebatur magnis febri

bus Lu.iiij.Hic est dicēdum q̄ infirmitas cor poris est patient sustinenda p̄ropter septem. Istum ser.quere ser.cxxviij.J.

¶ Sexta feria post Oculi.

Non erī contunt iudei fama,&c.Jo.iiij.Sicut iudei quondam se habuerūt ad samaritanos sic xp̄iani iam istis t̄pibus dñt se etiā hēe ad iudeos.Unde in p̄fti ser.tria sunt dicēda. Primo quare eccla permittit iudeos viuere.Secūdo quomodo iudei et xp̄iani debent hēe inter se de cem.Tercio exemplum de iudeis. Istum sermonem quere.ser.cv.O.P

Si scires donum dei Joh.iiij. Hic dicendum est de septem donis sp̄iritussancti.istum sermonem quere ser.lxxiij.A.

¶ Sabbato post Oculi.

Deus q̄ noscis cia anteq̄ fiant tu scis q̄h falsum ⁊tra me tulerunt testimonium.Dañ.xiij. Hic est dicendū de falso testimonio:⁊ quomodo quis ledit p̄ximum suum verbis octo modis. Istum ser.quere ser.xcvi.P.

Magister modo hec mulier deprehensa est in adulterio.Jo.viij.hic est dicendum q̄ adulterium est grande pctū quod in quattuor ostendit hoc quere ser.lxxxv.Q.

¶ Dñica quarta Letare.

Illa q̄ sursum est hierlm libera est que est mat nostra Gal.iiij. Hic est dicendū de.ix.gaudiis celi. Istor ser.quere ser.lxxxiiij.K.L.

Est puer hic vnus q̄hz q̄nq̄ panes ordeaceos Joh.vi. Hic dicēdum de ⁊tritiōe et cōfessione et satisfactione.hoc quere ser.xliij.J

¶ Feria sīa post Letare.

Audiuit eos israel iudiciū qđ iudicasset rex xti muerunt regē.iij.Regū.iij.Si ppls israel timuit regē Salomonē iudicantē multo plus timēdus est xp̄s q̄ est iudex vivor⁊ mortuor et hoc ppt̄ districtā cōnē quaz reditur⁹ sumus in iudicio extremo.Istum ser.quere ser.iij.P.

¶ Feria.iij.post Letare.

Nolite iudicare scām facie:sed iustū iudicium iudicate.Jo.vii.Judiciū temerariū contingit septem modis.Istum ser.quere ser.xc.P.

¶ Feria.iiij.post Letare.

Auferte malū cogitationū vestrarū ab oculis meis Esa.i.Hic est dicēdum de malis cogitationib⁹.hoc quere ser.cxxxviii.A.

Non est hic homo a deo q̄ sabbatū non custodit Jo.ix.Hic ē dicēdū quō celebratio festoz̄ otto modis trangreditur.ser.cxviij.C.

¶ Feria.v.post Letare.

Ecce defunctus efferebatur fili⁹ vnicus mr̄is sue Lu.vii.hic est dicēdum q̄ homini moziēti contingūt septem ser.cxv.F.

¶ Feria.vi.post Letare.

Lazarus mortuus est Joh.xi.hic est dicēdum q̄ moziētes tētat diabol⁹ p̄ quinq̄ hoc q̄re ser. xxxviii.S. Et ser interrogationes q̄ dñt fieri hoi in agone mortis Istū ser.q̄re ser.cxxxv.E.

¶ Sabbato post Letare.

Qui legitur me nō ambu.i te.sed hēbit lumen Jo.viij.Hic est dicēdū quō in septē debemus sequi xp̄m.Istum ser.quere ser.xv.M.

¶ Dñica quinta.i.Judica.

Sanguis xp̄i emundabit conscīam nr̄am ab operib⁹ mortuis ad seruiendū deo viuenti. Hebr.ix.hic est dicēdū de quadruplici cōscia: et vñ caulat erronea scia.Istū ser.q̄re ser.ix.F.G. Tulerūt lapides vt iacerēt in eū.ioh.viii.hic est dicēdū quot modis q̄lierunt iudei iesum interficere.istum ser.q̄re ser.xlv.G.

¶ Feria.ii.post iudica.

Modicum tempus vobiscum sum.ioh.vii.hic est dicendum q̄ modicum est ⁊ breue t̄pis vite nostre.istum ser.quere ser.lx.M.

Si q̄s sitit veniat ad me.io.vii.hic dicendum est de gra sp̄ussancti q̄ optatur i pcōzib⁹ penitentibus ⁊ iustis.istū ser.q̄re ser.lxxi.T.

t Feria.iii.post Judica.

Surgens daniel comedit Dañ.xiiii.hic est dicendum quomodo quis peccat in comendo et bibēdo quere ser.xcix.W.

Non pōt mūd⁹ odisse vos me aūt odit: q̄ testimoniū phibeo de illo q̄ opa eī mala sunt Jo.vii.hic est dicēdum q̄ mūd⁹ ppter septez non est diligēd⁹.hoc quere ser.cxxxvi.F.Et q̄n amoz mūdi est pctm̄ mortale ser.clii.R.

Feria.iiij.post Judica.

Non facietis furtum: non mētiemini:nec decipiet vnus q̄lq̄z p̄ximū suū Leui.xix.hic ē dicēdū de.xiij.gñib⁹ hoim q̄ luctātur eis iniustas ⁊ decipiūt p̄xios.istū ser.q̄re ser.cvii.F

Non maledices surdo nec trahēs ceco p̄xio tuo in occulto.hic est dicēdū de detractiōe q̄ septē modis cōmittit.istum ser.quere ser.xci.G.

De opere bono tuo non lapidamus te: sed de blasphemia Joh.x.hic est dicēdum de blasphemia.istum ser.quere ser.cxxxiii.A.

Feria.v.post Judica.

In aio contrito ⁊ spū hūilitatis suscipiamur Dañ.iii.hic est dicēdū de nouem gradib⁹ hūilitatis.istū ser.quere ser.xxxi.L.

Dimissa sunt ei pctā multa q̄m dilexit multū Lu.vii.hic est dicēdum de his q̄ agunt veram penitentiam ⁊ qui salsam.istū sermonem quere sermo.xliii.R.

Feria.vi.post iudica

Induat super eos diem afflictionis et duplici cōtritione cōtere eos dñe deus noster Hiere. xvii.hic est dicēdum de ferculis ⁊ potu ⁊ balneo dānator⁊ qnomodo eternaliter puniētur in corpore ⁊ aīa ser.ci.E.F.G.

Expedit vobis vt vnus hō moriatur p̄ pp̄o Joh.xi.hic est dicēdū de malo cōsilio et q̄r de nouē alienis pctis.istū ser.q̄re ser.cxlviii.H.

Sabbato post Judica.

Venite penitiam⁹ lingua Hiere.xviii.hic dicendum est de octo gñibus hoim q̄ verbis ꝑ

fendunt ꝓximos. Jtē ser. quere ser. xcvi. R.
Hec est aūt vita eterna vt cognoscant te solum
verū deum et quē misisti tesum xp̄m Joh. xvij.
Hic est dicēdū quō i celo hēbimus sercula ma-
gna multa ⁊ dulcia ⁊ ꝑciosa hoc ꝗ̄. ser. s. Initij. P.

¶ In dñica palmaꝝ

Exinanivit semetipm formā serui accipiens i
similitudinem hoim factus. Phil. ij. Hic est di
cendum de decem defectibus humani generis
quos xp̄s in humanitate assumpsit. Jtem ser
monem quere ser. xcvij. A.
Benedictus qui venit in noīe dñi Math. xxj.
Hic est dicendum de festo palmarum, et de in-
digne cōmunicantibus. Jtem sermonem que
re sermo. xlvj. O. P

Si quis mihi ministrauerit honorificabit
eum pater meus. Joh. xij. Hic est dicēdū quare
tenemur deo seruire; ⁊ in quibus et seruire de-
beamus. Jtem sermonē quere ser. xlv. R.

¶ [illegible] ij. post dñicā palmaꝝ

Nunc anima mea turbata est Joh. xij. Hic est dicē
dum quō xp̄s maximam tristiciam habuit ꝑ
passione. Hoc quere ser. xlv. J

¶ Feria iij. post dñicā palmaꝝ

Ego quasi agnus mansuetus qui portatur ad
victimam Hiere. xj. Hic est dicendū quomod
xp̄us docet nos septem in sua passione. Jtem
sermonem quere ser. xlix. P

¶ Feria iij. post dñicā palmaꝝ

Ipse autē vulneratus est ꝓpter iniquitates
nras: et attritus est ꝓpter scelera nra Esa. liij
Hic est dicendū q̄ passio xp̄i fuit amarissima.
Jtem sermonem quere ser. xlix. S

¶ In cena dñi

Probet aūt seipm homo ⁊ sic de pane illo edat
et de calice bibat. i. Cor. xi. Hic dicende sunt
alique questiones de sacramento eucharistie ⁊
etiam de vtilitate digne communicantium.
Hoc quere ser. xlvij. S.
Dñs Ihesus i qua nocte tradebatur accepit pa-
nem ⁊ gr̄as agēs fregit ⁊ dixit Accipite ⁊ man
ducate hoc est corpus meum. i. Cor. xi. Hic est
dicendum de institutione huius sacramenti ⁊
de his qui in agone die communicāt: et de his
qui perdunt vsum racionis in agone. Jtem
sermonem quere ser. lxxix. O.
Qui manducat hunc panem vivet ꝛeternum
Joh. vi. Hic est dicendum de quattuor generi
bus hoim qui sp̄naliter communicant. Jtem
sermonem quere ser. lxxx. O.

¶ In die parasceues.

O vos oēs q̄ trāsitis per viā attēdite ⁊ videte
si est dolor sicut dolor meus. Treñ. i. Hic est
dicendum de. xij. fructibus qui proveniūt ho-
mini ex deuota meditatione passionis chr̄isti.
Jtem sermonem quere ser. xlviii. J.
Inclinato capite emisit spiritum Joh. xix. Hic
est dicendū quare xp̄s habuit caput inclinatū
manus extēsas; pedes cōfixos; et latus aper-
tum. Jtē sermonem quere ser. xlix. O. P.

¶ In vigilia pasche.

Descēdit ad inferiores partes terre. Glosa. s.
ad inferos Eph. iiij. Sicut enī xp̄s descendit
ad infernū vt suos liberaret; sic ⁊ nos debem⁹
eis subuenire qui sunt in purgatorio. Hic est
dicēdum de suffragiis aiarū et quare libenter
debemus animabus defunctorum subuenire.
Jtem sermonem quere ser. clx. Y.
¶ Tabula de exēplis, que habentur i his ser-
monibus incipit. Abstinentia.

Abstinēs mulier quedā
portauit lorticam ad carnem. Item
virgo que. xxxvij. annis in spelun-
ca fuit ⁊ comedit de herba: radicib⁹
et fructibus arbor̄ sermone. vii. W. X.

¶ Adulterium.

Quidā adulterū cōmisit occulte ⁊ intrans ec-
clesiā sctō ꝓ Gervasii ⁊ pthasii obsessus est
a diabolo ⁊ punit⁹ et sic expirauit ser. lxxx. Q.
Quidam vidit vicinum ⁊ vxorem vicini pu-
niri in cuppa ignea ꝓpter adulterū: ibidem.

Amici.

Amici duo quor̄ vnus ꝓ alio mori voluit:
sermo. cxx. G. Aqua benedicta.
Quidam cū aspersisset aqua benedicta infir-
mum quō diaboli fugati sunt ser. [illegible]. cx. S.

Blasphemia.

Blasphem⁹ quidaz tē
pore Moysi ex iussu dei lapidatus
est sermo. cxxiii. Y.
Puer quinq̄ annor̄ quez diaboli
ꝓpt̄ blasphemiā dilacerauerūt ser. cxxiii. Y.
Sāctus Ludouicus qui fecit cauterū cum pa
tiliensi ꝓpter ꝛba blasphemie ser. cxxiii. B.

Comedere.

Quidam volebant carnes comedere tercia fe
ria post mediā noctem in carni ꝓuio ⁊ inue
nerunt in pullo bufonem ꝓ intestinis ser.
xxvi. M. Cinis.
Carnifices qui deferunt sulceptionem cine
rum in die cinerum sermo. xxvi. S.

Chorea.

Chorea quidaz iuuenis
dixit esse porta cōsolationis quē
postmodū quidā lapis angularis
cadens sup eū occidit ser. lxxi. G.
Virgo quedam in chorea cecidit ⁊ subitanea
morte obiit sermo. xl. Q.
Virgo que i chorea rapta est a turbine i aera
et a demonibus flagellata: postmodum reci-
dit mortua sermo. lxxi. G.
Quidā chorizauerit usq̄ ad genua postmodū
usq̄ ad femora in terrā sermo. xxvii.
Qui exercuit aretem in choreis quō tēpestas
vastauit segetes circūquaq̄ in omnib⁹ illis

billis circumstantibus sermo. xxx viij. E.

Cogitatio.

Juuenis qui meruit septem coronas vna no cte resistendo cogitationibus ser. cl. E.

Quidã habuit malas cogitationes ⁊ dyabolus associauit se ei sermone. xx viij. J.

Confessio.

Filia regis q̃ a seipsoze suo concepit et puerum necauit: ⁊ hoc nephas semp in confessiõe obticuit. ec sic damnata est sermo. xliij. T.

Mulier que non plene confessa fuit quõ post mozté bibla ẽ equitare dzachonẽ ⁊ serpẽtes habuit in collo suo et canes mozdebant bzachia eius sermo. cxxv. C.

Mulier que ferrum vendidit ⁊ in confessione dixit sua bona opa tãmodo: de malis nichil confessa sermo. cvi. C.

Consuetudo.

Consuetudo deponitur suauissime. Exẽplum de eo qui abstinuit pzimo a pcis p tres dies et postmodũ per quattuoz dies: ⁊ sic deuiceps sermo. cxxi. H.

Cozrectio.

Duo fratres erant in monasterio: vnus fuit gratiosus et acceptus altus semper accusaba tur et cozrigebatur in capitulo et post obituz iuit ad celum: et alter ad purgatozium sermone. lxiij. H.

Quidã raptus est ⁊ vidit duos pzelatos accusari ⁊ vnus ex cozrectione emẽdauit se ⁊ alter spzeuit admonitionẽ ⁊ subitanee defunct⁹ est sermo. lxiij. S. Damnatio.

Oeanus q̃ viginti quinq; annos in heremo mansit post moztem apparuit epõ et dixit q̃ xxx. milia hominum illo die obierũt: ⁊ duo ad celum et tres ad purgatoziũ alii autẽ oẽs ad infernũ descenderunt ser. cxlix. L.

Desperatio.

Quidã dixit in agone impossibile est q̃ deus agnoscat michi pcã mea ser. cxxxi. H.

Quidã reputabat quasi sãctus ⁊ cũ in agone desperauit ⁊ sic dãnatus est ser. cxxxiiij. T.

Quidã voluit absq; omni pctõ viuere et cum non potuit desperauit sed tandẽ tñ ecõuerso reliquit sermone. ix. M.

Heremita q̃ reduxit desperatum ⁊ sic meruit duplicẽ coronã ser. xxx. H. Derisio.

Carnifices qui deriserunt ⁊ nichil fecerũt suscepti onẽ cinerũ in die cinerũ ser. xxxviii. G.

Detractio.

Duo socii ⁊ vnus erat detractoz pessim⁹ quõ in extremis vidit albatos sine cãdidos man⁹ extẽdẽtes ⁊ cõquerẽtes de eo ⁊ sic desperauit sermone. xci. H.

Ẽps pugnit⁹ est i purgatozio p ketozẽ famuli sui q̃ ardebat in infemo q̃ audiuit detractiones huius famuli ⁊ eũ non cozrexit ser. xci. J.

Quidam detractoz diffamauit sacerdotes et religiosos ⁊ eius lingua non potuit putrescere ibidem. Discozdia.

Dyabolus p̃misit antique betule duos calceos vt faceret discozdiam inter virum ⁊ vxozẽ qui triginta annis simul pacifice vixerũt sermone. xcvi. R. Ebrietas.

Quidam ebziosus noie vdo qui frequenter iuit ad tabernas cuz ad ecclesiam ire deberet qualem potum et qualẽ locũ et quale balneũ iam habet in inferno sermo. lxij. P.

Miles qui apparuit post mozte filie sue cum cructibulo in quo erat sulphur ser. xcix. O.

Bibulus qui tenuit ciphum in manu et dixit tres soluar: ⁊ sic subitanee obiit ser. lx. Q.

Qui in taberna vendidit aiam suã quõ diabolus eum rapuit cũ cozpoze ⁊ aia ser. cxxxii. H.

Hospitẽ quẽ diabol⁹ cũ cozpoze ⁊ aia rapuit sermo. cliij. M. Elemosyna.

Petrus theloneatius qui pzimo parcus fuit: et postmodũ seipsũ vẽdi fecit ⁊ pzeciũ dari in elemosynas pauperũ ser. lxxxi. B.

Senex cũ iuuene habuit cõem vitã ⁊ senex sp pius habuit ẽtũcũq; paupib⁹ dedit. f. cl. T.

Mechanic⁹ q̃ tãtũ vnũ denariũ habuit volẽs aliquid emere pzo pzãdio quẽ tandẽ dedit cuidã pauperi ꝓpter deũ: et angelus pozrauit sibi. xx. solidos sermo. cliij. A.

Mulier q̃ dedit pauperi denariũ dicens plus tibi dedi q̃ deus michi dedit ser. cl. H.

Elemosyna.

Quidã vidit aliquos nigros: aliq̃s sanguinolẽtos: aliq̃s ignitos: aliq̃s claros ⁊ splẽdidos ad sacramẽtũ eucharistie accedere ser. xlvi. R.

Quidã cognouit sabbato pasche vxozẽ ꝓpriã et in die pasche q̃ cõicare voluit cozpus xp̃i extinxit ex oze ipsius ser. xlvii. H.

Qui post cõionẽ ad tabernã iuerũt quõ sanguine cati sunt in sanguine pzopzio ser. liij. M.

Quidam habuit magnã deuotionem ad sacramentũ: ⁊ in agone non audebat sumere ꝓpter vomitũ: et petiuit eucharistiã sibi poni super pectus suum ser. lxxx. Q.

Meretrix q̃ cucurrit per iuuz et adozauit eu charistiã. ⁊ xp̃s sibi dixit de pzeside. Ego ignosco tibi peccata tua ser. lxxix. H.

Miles q̃ adozauit sacrũ cũ quinq; pẽ nostez quõ p triduũ vixit in pticulo ser. lxxx.

Excommunicatio.

Comes qui cõtẽpsit excõicationẽ quã abbas panẽ albũ excõicauit in aspectu illi⁹ comitis qui factus est niger ⁊ mucidus sermo. lxix. J

Papa gregozius excõicauit quendã ⁊ ciconias suos de domo illi⁹ trãsmulerũt ad aliam domũ ⁊ post absolutionẽ redierũt. f. lxix. M.

Quidã ẽps excõicauit passeres q̃ maculauerũt ecclesiam scti Vincẽtij. ⁊ q̃ cito alĩq̃ passer

impostaꝝ ad ecclesiam statim mozitur. ibidē. Sacerdos cōtubuit ens q̄ cōfessit suspensio nē ⁊ excōicationē: ⁊ Petro accesit ad celebzā dum: tūc diabolus fugere cauit cū ser. cxi. H.

Excusatio.

Virgo q̄ fuit ad castrū ⁊ diabolus dissuasit ei ser. cxxxi. R. Exemplum bonum.

Latro cui iuuenis monachus seruiuit in claustro ⁊ comedit panē ⁊ aquā ⁊ in p̄sentia istiꝰ latronis quō ꝓpter exēplū illius iuuenis bonus hō factus est sermo. li. J.

Quidam audiuit de nocte in lecto suo fratres ozdinis p̄dicatoꝝ alacriter cātare in chozo et sic cōpunctus ozdinē intrauit ser. lxxiii. J

Festa.

HEc sunt celebzanda Exēplū de illo q̄ rēpoze mopti colligit ligna ⁊ ex tactu dei lapidatus est ser. [illegible]. G. Jrē cliii. F.

Duo sanctoz quoꝝ unus celebzauit festa: alter nō sermo. cvii. H. Filii.

Filius q̄ dixit: pater meus si est in inferno tūc suffragia nō valēt sibi: si aūt in celo tūc nō indiget: si aūt i purgatozio tūc ardeat usq̄ quo purgabitur sermo. cvii. T.

Filia infecit cū bubo p̄silit in facie ꝓpter dehonestationē parentū ser. xxiii. P.

Filia que ꝓpter dehonestationē matris est dānata ser. lxii. B. Gaudia celi.

GAudia celi sunt magna qō ostenditur in diabolo qui dixit q̄ si esset statua a terra usq̄ ad celuz clauis et nouaculis circūfepta. ⁊c. ser. lxxxiii. L.

Monachus quidā audiuit auiculā. cccxl. annis q̄ vixerant sibi q̄si due hoze. F. lxxxiii. M

Mulieres que pie desiderio regni celestis inflammabant ser. lxxi. T. Gaudia mundi.

Rex qui nunq̄ risit quō fratrem in angustiis circūdedit gladius: ante: retro: ⁊ supra; infra; a dextris et a sinistris ser. lxv. D.

Quidam cogitauit de seculo interesse: heu quo p̄ueniet gaudiū quod hodie habuimus: ⁊ sic compunctus religionē intrauit ser. cxxbi. F.

Filius comitis quibidit cadauer patris sui ⁊ sic compunctus gaudia mūdi deseruit sermo. cxxxbi. Grātiarum actio.

Quidā cegratiabaꝝ deo q̄ nō fecit cum bufone: nec aliud aial tēpabile. P. cxbii. D.

Religiosus ex cuiꝰ tactu bestiā sanabant in firmi q̄ oiam bono accepit: ⁊ deū tā in aduersis q̄ in pzosperis laudauit ser. cxii. O.

Sancti q̄bidā aliquos comedere mel aliquos panē: aliquos ferue ser. cxbiij. L.

Leones pelles portauit bto Macharioꝝ quia illuminauit ceros pueros eius: ⁊ cetā lupi cepozauerunt quēdā puerū qui extraxit os ex oze lupi: sermo. cxxbii. P.

Hospitum.

HOspitum que diaboli receperant cū corpoze et aīa sermone. cxliii. M.

Rusticus q̄ habitauit in una curia solitaria: ⁊ christum in forma pauperis in domū suam introduxit: et quō ille pauper pedes transfixos habuit ser. clxxxix. T.

Humilitas.

Quidā raptus est in agone et reuersus dixit q̄ nullus sine humilitate saluaꝝ ser. xxxi. Q.

Jesus.

IEsuz nominare est vtile Iō legit exēplū q̄ maritus quidam et vxoz sua volebāt seipsos suspēdere p̄ tristitia et biberunt in noie iesu et statim fugati sunt demones: et statim cessauit tentatio illa sermo. xix. B.

Quidā q̄cunq̄ rēabatur dixit. O dulcis iesu miserere mei ⁊ tuus me ser. ix. H.

Infirmitas.

Infirmus q̄ dixit deo: tu p̄tuasisti me corpoze et ego do aīam meā demonib⁹ oibus q̄ sunt in inferno: ⁊ sic expirauit ser. cxxxiij. W.

Quidā elegit duos dies in purgatozio: et dixit q̄ ibi centū annos arbitrer [illegible]. cxxxiij. E.

Quidā singulis annis infirmabaꝝ ꝓter vanū. tūc dixit. O deus oblitꝰ es mei ser. cxxbii. L.

Infirmus qui rogauit sanctum hominē vt intercederet p̄ eo vt sanaretur: ⁊ postmodū dixit. O serue dei oza p̄ me vt deuz michi dequid vtilius sit: et sic conuerso infirmatꝰ est sermone. lxii. C.

Quidā bonus hō ozauit p̄ infirmo vt sanitati restitueret: qui postmodū iuenit se p̄iozē ad malū. Et ideo ille bonus hō ozauit p eodē vt reddita infirmitate in timoze dei p̄ueniret: ⁊ sic eadem infirmitas q̄ p̄ius redit ser. cxxbiij. L. Et. lxii. C.

Miles q̄ nichil voluit dare ꝓpter deū in sanitate: cū infirmatꝰ fuit aliq̄d dari clerico vt p eo intercederet. Et ille petiuit deus euz in illo statu cōseruaret ser. cxxbiij. L.

Duo frēs unus erat multū religiosus ⁊ alter seruiebat fideliter infirmis ⁊ ille fuit acceptioz deo sermo. cxxbiij. O. Indulgere

Miles quidā indulsit alteri militi de occisione patris sui ꝓpter passionē xp̄i ser. cxxx. T

Filius comitis dānatꝰ est q̄ nō indulsit offensoribus suis ser. cxxx. E. Ira

Mulier tractāda quō in agone vertit faciē ad parietē q̄n eum hanc nō recipere deberet et dixit: dānata sum ꝓpter tractandiā meaz sermo xcb. M. Innocentia.

Puer qui liberauit aīam matris. ⁊ eps in rapuit eū piscari. ⁊c. ser. xx. W.

Puer qui seruauit ozdinē minoꝝ: ⁊ nolluit tā-

gere pecuniam ꝙ felicit dixit et ꝙ salubrit o
but sermo.xx.Q Jocus et ludus.

¶ Miles qui lusus est i purgatorio et habuit
aurem in manu que eum mordebat et lacerabat
qz benationi deditus erat ser.xxij.C.

Nobilis q̄ benatiōibus spi disbus fest inis
insistebat.⁊ brozi⁹ pepit ei mōstrū ꝑ.xxij.D

Nobilis q̄ i benatiōe secut⁹ est ferā ⁊ ā ꝙ
amplius est lusus ser.xxij.C. Judex

Judex imaginē crucifixi dehonestauerit et
clauis affixerit;⁊ lancea ꝑforauerit et bīā ꝟgo
conquesta est de his ser.cv.D

Quidā impgnauit filiā iudei ⁊ dixit ꝙ mes
sias concepisset ser.cv.O.

Judicium et supplicio

Quidaz caput monachē et ffres iudicauerit
eū q̄dus brūs Johēs dixit.ffres duo petā tam
committentis ser.lxij.T. Zte.xc.C

Senex q̄ duxit meretzē ē serū ad heremuz
et inuenerit puerū in capella quō postmodum
portauit carbones in sinu suo illesis vestibus
simone.xc.D Judicium dei

Quidā fuit citatus vt cōparet coz̄ summo
iudice infra.xl. dies, quō i quadragesimo
die sabbanee obiit ꝑ.vj.JO.

qui in agone ad iudiciū dei raptus quomo
do diligenciam rōnē exegit xp̄s ab eo.ꝑ.ix.D.
Item.cxxix.R. Juraze

Qui iurando obligauerit se vnus ad penaz
sepze.elt ad ignē bri anthonij nisi sic cacezēt
vt prominsert ⁊ ambobus sic accidit.ꝑ.xlij.B
Quidaz iurauit sup sepulchrū vti Panzraci
et manus adhesit sepulchzo ser.xlij

Quidā recepit iuramentū falsum ⁊ coptus
ad iudicium dei quō plagatus est ser.xlij. G.

Quidā voluit peierare.et bina vice genua
flectens; obmutuit ser.xiij.F. Loqui.

Loquētibus bona ⁊ dei

ficia assūmagelij ꝟ ioannis⁹ mala assūt
dyaboli ser.xcviij.H.

Sanctus ignaci⁹ semp nosauit ihēm:et hoc
nomē habuit scripm in coz̄de ser.cxvi.T.

Lusores.

Lusor qui iurauit p oculos dei execratus ē
sermone.xij.J.

Rufus discipulus bri cyrilli cpi dānat⁹ s.
ꝓpter ludum ser.xij.M.

Miles erat lusor magn⁹ quē dyabol⁹ de lu
do abstulit:⁊ cū corpe ⁊ aia abduxit q̄ ampli⁹
nō est lusus ser.xiij.Q.

xp̄ianus luser cū iudeo ⁊ iude⁹ blasphema
uit xp̄m ⁊ mariā matrem ei⁹ ⁊ subitanee obiit
xp̄ianus aūt amēs effect⁹ est ⁊ postmodū bīā
dica morte miserabiliter exiuit ser.xij.R.

Luxuria

Miles qui violauit virginē quō in cruciatus
punit⁹ est:⁊ vsqz ad genua fluxerunt ser.xcvi.M.

Quidā vidit vicinū ⁊ vxorē alteri⁹ viri pu
niri in infemo ꝓpter adulteriū ser.lxxxv.Q.

Btūs būdict⁹ precit se iter spinas ⁊ beatus
Bern.in aquā gelidā immersit se vt sic domā
rent carnē ser.lxxxvi.D. Maledicere.

Maledixēt parentes ꝓpzio puero ⁊ dyabol⁹ caput eundē pue rum ser.xxiij.M

Mulier nobil q̄ maledixit filiis suis ꝓpzijs
quomodo tremuerunt toto coꝛpoze et omnib⁹
membzis ser.xliij.D

Maria⁹ q̄ dixit ad vxorē ꝓpriā. vade in no
mine dyaboli q̄ obsessa es ser.xcv.A.

Quidā dixit ad famulū veni dyabole extrahe
mihi calceos ser.xxxiij.G. Maria.

Virgo erat i quadā villa ad quā venit bea
ta virgo qā mori debuit cū exercitu angelozū
sanctozum ser.xxxiij.J.

Peccatoz q̄ iuit ad peccandū ⁊ flectēdo ge
nua ante quoddā altare vidit puerū iesū intra
entare:⁊ quō btā virgo multū fideliter inter
cessit ꝓzo eo ser.clxi.C.

Vir pauꝑ qui elemosinā recepit ⁊ supplicū
ꝑdiuisit pauꝑibus:qō btā virgo apparuit si
bi in agone ser.O.

Mulier q̄ habuit filiā dissolutā quam dyabo
lus voluit rapere in pomerio: ⁊ ipsa cepit cla
mare.Aue maria.g.p.d.t.te.ꝑ.clxii.D.

Mulier q̄ cōcepit a ꝓprio filio ⁊ dyabol⁹
accusabat eā apud impatozē ser.clxii.F.

Juuenis q̄ negauit xp̄m ⁊ voluit abnegare
btām virginē q̄liter dirat⁹ est ser.clxiij.B.

Latro qui feminauit sabbatus quō post de
collationem suā beata virgo maria insuit eum
sepelirī in ecclia tanq̄ suū singularē capella
num ser.clxiij.C.

Nobilis iuuenis q̄ ꝓpter tria damnaci de
buit:⁊ btā virgo subuenit sibi ser.clxiij.D

Nobilis cyzānus p̄ quo ozauit ēps:et post
modum petoz factꝰ est ser.clxiij.E.

Rusticus qui frandē in agris ꝓrimez cō
misit:qui tñ cōsuevit singulis diebꝰ salutare
beatam virginem mariam qualiter ipsa iuuē
cum sermone.clxiij.F.

Martirium

Rustic⁹ q̄b⁹ q̄ pozrexit decimas btō Jo
hanni et demō exiuit ab obsesso.ꝑ.xxvi.D.

Vxoz q̄ sabbato de nocte cognita fuit a ꝑ
ꝓprio marito dānica die cū apprōpiquaret ꝑci
sioni derasa est a dyabolo ser.xxv.J.

Mozes puerozum

Pater q̄ malus exēplū filio dedit nec coꝛre
xit eū ꝑ excessib⁹ suis quale postmodum mo
mozderūt se in infemo ser.xxiij.D.

Pōt q̄ dixit ad filiū vt digitū ad ignē pone
ret donec bnū aue maria diceret ser.xxvi.Q.

Mozes puerozum cega parentes

Filia que nutriuit matrem cū lacte ꝓprio

in turri ser.xxiiij.D
Filio infidelis cui pullus asellus versus est in bubonem.ser.xxiiij.P
Filius qui infra patibulum amputauit pedem suam ser.xbj.
Pater qui habuit duos filios;& unus heremita factus est;et alter cum patre damnatus est propter inuidias res ser.xxiij.R.
Quidam venit ad scalam in inferno propter iniustas res: et fuit decimus inordine de ista progenie ser.xxb.D
Mulier nobilis q̄ duos filios simul peperit et unū nutrire ple3 aliū debit nutrici p pollicitu illū ad fugēdum pericū;qz nō habuit sufficiēs lac & valde ruffi colos fetūs est ser.lxj.D
Mendacium.
Duo mercatores qui dixerūt q̄ sine mendacio non possent vēdere ser.cxxxiij.Q.
Misericordie opera
Beata Elizabeth seruiuit quattuor diebus leprosorum;et ihesus quinto die apparuit ei dicēs.qz michi seruiuisti habebis gaudia celi ser.lxbij.D.
Rusticus in curia solitaria suscepit xp̄m in specie peregrini ser.lxxxix.T.
Duo fres unus religios⁹ multū & alt̄ seruiebat infirmis & pcellebat altum ser.cxxbiij.O
Misericordia dei.
Monachus qui negauit xp̄m propter filiam sacerdotis pdolozum quomodo deus sibi indulsit sermone.ij.M.
Quidā vir dives & potēs q̄.xl.annis seruiuit dyabolo.et postmodum per tres annos deo;et sic saluatus est ser.cxxij.P.
Miles q̄ peccauit cū filia p̄pria et eōs interfecit et septennem pniam;& postmodum visus unum pater noster ser.xxiij.F.
Mulier que concepit a proprio filio;& postmodum ex precepto ostendit se in familia pape Innocentio ser.xliij.q.
Virgo lapsa in petō fleuit ante altare & xp̄s indulsit sibi dicēs ei.Adhuc semel patus eēm mori p salute tua ser.cij.q.
Miles captus ab inimicis q̄n decollari debuit dixit;Aiam meā filio v̄ginis cōmendo;& sic saluatus est ser.lxxxix.T.
Quidā dixit in agone.Dc⁹ tu scis voluntatem meā ser.cxxxiij.L Missa
Mulier q̄ voluit scipām suspēdere;et q̄n audiuit pulsare ad eleuationē corpis xp̄i tūc flexis genibus orauit in domo sua et sic liberata est.ser.xxiij.M. Moys
Quidā dixit in agone et iā iam veniunt prophete iam aplōrum xp̄us:& sic expirauit ser.lxxbiij.M.Item.cxb.G.
Quidā petiit angelos ut tardarent ut hic puniret p purgatorio ser.lxxix.O
Quidā in agone ad iudiciū captus est.& q̄ discretā cōtra exegit xp̄s ab eo;ut q̄nq̄ diceret nō est sic;& q̄nq̄ diceret cōdona michi bone ietu ser.ix.O.Item.cxxix.R.
Heremita senex qui didicit mozi i heremo & quid est scire mori ser.cxb.D.
Quidā dixit i agone;nō sūt tot calami i horreo quot diaboli circa me sūt ser.cxb.J.
In agone abbatisse dixit diabol⁹ q̄ nō sūt tot folia in silua quot demones in obitu illi⁹ abbatisse fuerunt ser.cxxb.E.
Filius comitis q̄ dixit i agone.O q̄d ē inū dus:tam ēnī possem multos hospitari & nescio ubi prima nocte pnoctabo ser.cxb.J.
Rex francie qui cū oibus diuitiis suis nec unductas unius horē in agone obtinere potuit ser.cxbiij.R
Filius comitis qui studuit pacifius in agone nimium occupauit se cū paternis bonis:et sic dānatus est ser.cxxxiij.A
Quidam desperauit in agone et reputabat ab hoib⁹ q̄si sanctus ser.cxxxiiij.T.
Quidā valde fleuit & pniam egit in agone sz solūmodo ex timore pene q̄re & huic talis penitentia nō profuit ser.clbi.B.
Fossor quidā cadauer prosūt plenū vermibus q̄ capita retraxerūt ser.cxxbi.H.
Mundus
Filius comitis qui vidit cadauer patris & sic mundum deseruit.cxb.
Murmurare
Heremita qui repḡhēdit deū & murmurauit contra opera dei ser.cix.R.

Natiuitas chzisti est salutaris exemplū de montali q̄ facta fuit publica meretrix q̄ postmodum inuocādo ihēsū saluatoris venia obtinuit.f.xi.E

Obedientia.

Obedientia pcellit alias virtutes Exēplū de illo q̄ vidit ordines i celo & in obediētia viuentiū superiorē fuit ser.lbi.C.

Monales q̄ fuerūt ad papā q̄b⁹ dedit pixidē cū auricula iclusa & pcepit eis ne aperēt pixidem ser.l.F.

Opa q̄ fiunt in petō.

Pagan⁹ mercator q̄ sepeliuit mortuū ppe mare tacentem quō bina vice liberatus est a morte ser.xcii.M.

Quidā triginta duobus āuis orauit p aīa pēis suis & sepi petō mortali fuit;q̄re michil profecit ser.xcii.O. Oratio.

Quidā delectabat i pcis:ergo sibi nō pfuit oratio quā p eo fecit heremita ser.lxv.S.

Monach⁹ q̄ in extremis dat⁹ fuit drachoni & frēs orauerūt p eo.& sic fugat⁹ est drachos ille post modū religiose vixit ser.cxxi.Q.

Patientia

Patientie effect⁹ Mulier

Patientie effect⁹ Mulier quǽdã q̃ habuit ancillã bonã ⁊ postmodũ ab ẽpo petiuit aliã q̃ fuit litigiosa et icta plus placuit sibi ꝓpter meritum pãtientie ser.lxbij.C

Impatientia.

Virgo casta mīca bõa opa fecit ⁊ angelus dixit ei.Ꝓpter impatientiã tuã dãnaberis que postmodum verbis ipsius angeli admonita valde patiens facta est ser.clij.T.

Mulier que retrorsum saltauit de pelui dicens ex impatientia modo salto de ptãte det: in ptãtem dyabol ser.cxxxbj.G.

Vir quidam dixit in infirmitate de⁹ tu ꝓpriasti me corpore ⁊ ego te ꝓriuabo aia mea:ser mo.cxxxiij.D.

Archidiaconus qui ex impatientia emendauit se dyabolo.⁊ eadẽ die obiit.ser.xxx.F

Mulier que ꝓpter iracundiam suam dãnata est ser xcb.M.

Quidã ex impatiẽtia dixit ad famulũ suũ veni dyabole extrahe michi calceos f.xxxiij.G

Passio christi

Heremite cuidã apparuit xp̃s hñs crucez super scapulas suas ser.xlbii..D

Quidã in agone adaptauit pctõr mẽbror suor ad passionẽ mẽbror xp̃i ser.xlbij.A

Latro quidam pater noster dixit ad crucifixum.⁊ sic occisus euolauit ser.xlix.R

Monachus q̃ ꝓcẽdendo ante crucifixũ dixit dñe iesu christe ꝓpter amarã passionẽ tuaz quam habuisti quando aia tua egressa est de corpore tuo ser.xlix.y.

Juuenis q̃ nõ habuit ꝑus dulcedinẽ in passione xp̃i et semel amplexatus est eum xp̃s tunc postmodũ sensit mirã dulcedinẽ in memoria passionis xp̃i ser.xlix.z

Quidã surrexit semp in media nocte dicens. O dñe iesu null⁹ iam tibi cõpatiẽ ser.xlv.D.

Vulter q̃ passionẽ xp̃i dilexit quõ obiit in ptu in die pasceues ⁊ statim euolauit ad celũ post egressionẽ aie a corpe ser.lxj.T.

Monitus q̃ voluit exire de ordine minor⁊ redire ad sc̃z ⁊ christ⁹ apparuit ei ⁊ ostendit sibi vulnera:⁊ quõ illi vulnerãt xp̃m q̃ hñt malaz voluntatẽ peccandi ser.i.H.Item ser.cli.C

Peccate

Quidã vidit duos cũ lancea q̃ longũ ⁊ ex trã uersa volentes intrare ecclam.Item qui hausit aquã in vas ꝓtulam ⁊ qui secauit ligna super sarcinam apponendo ser.cxiij.C.

Pena inferni

Sacerdos qui vidit matrem suam in ꝓzta ignea quõ serpẽtes ignei circundederant collum ipsius ⁊ cathenas habuit in manib⁹ et pedibus ser.lxxxiij.I

Dyabolus dixit q̃ aia comitis Guilhelmi esset in tali pena q̃ si mons illac mitteret liquesceret in ictu oculi ser.cxxxb.E.

Miles q̃ rapuit vidue vacsam dicens.si ego nõ facerẽ nunc alı⁹ faceret:quõ punit⁹ fuit in inferno incessanter.⁊c.ser.cxiij.F.

Vdo qui frequẽter inebriabat.qualẽ potum qualẽ lectũ.⁊ quale balneũ sibi inuenit in inferno ꝓparatum ser.lxij.p.

Miles qui apparuit filie sue cum crucibulo i quo erat sulphur ser.xcij.D.

Qui vidit vicinũ suũ ⁊ vxorẽ alteri⁹ vicini puniri i inferno ꝓpt adulteria sua f.lxxx.b Q Mulier q̃ nõ plene cõfessa est quõ visa est habere serpentes in capite ⁊ in collo:et bubones super mammillas :et canes roderunt manus eius ser.cxxxb.E.

Quidam vidit dyabolum et dixit q̃ potiꝰ vellet clibanum incensum intrare q̃ ire dyabolum videre ser.cxx.D.

Quidã ꝑdidit digitos ꝓpt ꝓcupiscẽtiã mulieris.⁊ sic cessauit tẽtatio carnis f.clxxb.O.

Pater quidã ordinis ꝓdicator⁊ dixit ad magistrũ pisiensem q̃ se sero cogitaret de lecto inferni:de q̃ Esayas dixit.Subt⁹te sternet tinea.⁊c.ser.ci.D Pene purgatorij

Quod alia potiꝰ vellet hic habere cẽtũ annis duram pniaz cũ corpore q̃ in purgatorio per vnam diẽ ardere ser.clx.B

Religiosus quidã apparuit aduocato ⁊ dixit se esse in maximis penis.nã si oia ligna arderẽt nichil eẽt respectu ignis purgatorij:et dixit aduocatũ esse in malo statu ser.cxxbiij.D

Puer nouẽ annor⁊ qui accõmodauit denarios a familia quomodo in purgatorio punitus est ser.cxiij.I.

Nobilis q̃ mãlit habzo debitor⁊ apparuit habens babbata ignita ser.clx.I

Quidã elegit duos dies ee i purgatorio potius q̃ hic infirmari p biẽniũ ser.cxxxiij.E.

Item de duobus fratribus quor⁊ vn⁹ immediate celebrauit missam vnam post obitum alterius et sepe apparuit sibi di se quasi.xx.annozum arsisse ser.clx.C

Anima que apparuit et dixit se esse deputatã ad purgatoriũ vsq̃ ad diem iudicij:nisi iuuaretur suffragiis vnor⁊ ser.clx.R

Sacerdos q̃ dixit:si lac⁹ esset plen⁹ igne tunc vellet i eo eẽ vsq̃ ad finẽ mũdi vt eẽt cert⁹ q̃ nõ iraret purgatoriũ neq̃ infernũ ser.clj.A.

Quidam vidit penas purgatorij:⁊ postmodũ nunq̃ risit ser.cliij.D

Mulier reuocata a purgatorio quõ hic penitentiam egit:in niue.in glacie/i igne/et dixit nichil esse respectu pene purgatorij f.clij.D.

Due aie quaz vna fuit leta et altera trista ser mo.clx.F Suffragia

Quidã orauit.xxxij.an.p aia patris ⁊ semp in pctõ mortali fuit ⁊ nichil ꝓfecit ser.xcij.M

Nobilis qui fuit liberatus de purgatorio per tres missas ser.clbj.F.

Quidã p̃ vn'cialis liberau⁹ ꝛ frat̃ carnalem pr̃ vnam missam ser.clbj.F.
Nobilis q̃ misit filiũ suũ ad papã ꝛ.xxx.annis debuit esse in purgatorio: ꝛ papa p̃ vnam missam liberauit eũ de purgatorio ser.clx.L.
Quidaz frater celebrãdo p̃ fratre defuncto si dixit soldalno tãdiu secutus illez ꝛc.ꝛ sic liberauit eũ p̃ vnã missam q̃.xb.annis debuit ẽe in purgatorio ser.clx.K.
Qui equũ auunculi vẽdidit p̃cium non erogans pauperibus vt ille ꝛstituerat: quo dyabolꝰ rapiebant eũ ser.clx.M.
quidã receptꝰ vestẽ a pegrino ꝛ nõ orauit p̃ aiaꝰ qualiter punitus est ser.clx.O
Puniunt̃ etiã alĩ i purgatorio p̃ puis rebus Frater qui vinũ nõ ymphauit ꝓpterea punit⁹ eus est in purgatorio ser.clx.D.
Sozoꝛ scti damiani q̃ audiuit chorizãtes cantare cũ q̃dã dulcedie ꝓpter q̃ .xb. dies debuit esse in purg[illegible]io ser.cxxbij.W. Itẽ.cx.D.
Miles qui vicus est in purgatorio et habuit ouẽ i manu eũ corrodẽtez q̃ denariũ nimiũ dedit⁹ erat ser.xxij.C.
Frater qui cõpatiuus est cõsanguineis i agone et ꝓpterea punit⁹ est in purgatorio ꝑ.clx.E.

Perseuerantia

Quadraginta propter fidez fuerunt positi in dolio aque frigide: ꝛ vn⁹ abnegauit fidẽ ꝛ pa gnus vidit anglm eũ corona ecõuerso volare ad celum ser.lxxiij.M.
Iuuenis i heremo ad quẽ venit dyabol⁹ dicẽs p̃fem suã mozt̃: ꝛ sic erunt heremũ ꝛ redut ad sclm ꝛ malo fine vitã suã finiuit ser.cxl.H

Predestinatio

Frater qui oꝛauit p̃ alio fratre et dixit eũ de numero dãnandoꝝ: ille frater multiplicauit bona opa ꝛ emẽdauit vitã ꝛ postmodũ visus est de numero saluandoꝝ ser.lxxiij.M
Nant grauiꝰ q̃ multa mala ꝑpetrauit dicẽs si suꝫ p̃destinat⁹ .ẽ. quo medie⁹ suꝰ reduxit ad illũ eclipsem fecit ab illo errore ser.ꝛ ciij.F.

Prelatus

Prelatus q̃ male vixit ꝛ dixit militibus suis q̃ nõ violarẽt ecclias ꝛ cymiteria nisi tollerẽt ossa mozt̃oꝝ ser.cxbiij.N

Premium

Qui fontẽ longe a cella habuit ꝛ angel⁹ eum subsequẽs monuerant pasꝰ ei⁹. ser.clj.H
Iuuenis qui septem coronas meruit vna nocte fortiter resistendo tentationibꝰ ser.clj.E.

Prosperitas

Filia que habuit p̃fem pbuz ꝛ infortunatũ ꝛ infelicẽ reprobã: ꝛ sanã ꝛ fortunatã in oibus q̃ ptinent ad p̃sentem vitã ser.cxxbj.O
Hospes diues circa quẽ hospitatus fuit sanctus Ambrosius quo oia ipsius subuersa sũt et combusta ser.cbiij.R.
Heremita bone vite quem bestie dilexerauerunt; ꝛ diues male vite q̃ honorifice sepultus fuit ser.cxlix.B Prelatꝰ
Pulcher iuuenis qui lesit se in facie. q̃ mulier concupiuit eum ser.cxiij.Q.
Virgo q̃ fecit se includere: q̃ q̃dã iuuenis cõcupiuit eã p̃ pt̃ suã pulchritudinẽ ꝑ.cxxiij.M

Reprehendere deum.

Reprehendit deũ in suis operibus q̃dã heremita ser.cix. ꝛ Res iniustas.
Puer.ix.annoꝝ q̃ a familia mꝰis accõmodauit denarios quo punitus est ser.cxiij.J.
Puer q̃ curatus est germano suo obolum: quo in puteũ p̃cctus est ser.cxiij.C.
Monachus qui denarium p̃ naulo non soluit sermo.cl.C
Famulus qui curatus est a dño suo ficus ꝛ nõ potuit eucharistiã recipere de manu bti Thome apli ser.cxxxij.D.
Rusticꝰ q̃ curat⁹ est palã quo in agone ifestauit eũ dyabolus cũ ignito palo ser.cxiij.H
Qui nutriebat multas colũbas dixit; contra deum esset q̃ recederent: ꝛ sic omnes recessẽt ser.lxxxij.C.
Miles q̃ rapuit vaccã vidue dicẽs si ego non facerẽ tunc deus alius faceret ser.cxiij.F
Dives sepultus est in inferno ꝛ arboꝝ petiit ab eo: ꝛ in ramis pepẽderunt heredes ipsius ser.cxiij.E
Pater qui habuit duos filios ꝛ vn⁹ factus est heremita ꝛ alter dãnat⁹ est cũ pẽ. ꝛ maledixerunt sibi mutuẽ in inferno ser.cxxij.R.
Miles q̃ dictus est in scala in inferno propter iniustas res. et fuit dictum in ozdine de ista p̃gente ser.xx.M. Item.cxiij.M.
Pater qui dixit ad filium suum vt digitũ suũ teneret ad ignẽ donec vnum. Aue maria dicerẽt sermo.xxxbj.O
Ruffus discipulus bti Cyrilli eꝑi dãnat⁹ est ꝓpterea cũ ludo negociaꝝ ser.xij.M

Seruire deo

Seruiendũ est deo ex charitate vñ legit̃ exẽ q̃ dyabolus venit ad quendã senẽ ꝛ iuuenẽ suũ esse de numero dãnandoꝝ dixit ipe est iuuenis eꝫ bene seruire voluit deo ꝓpt̃ suã ifirmitã bõitatẽ ser. clb.M. Sortilegium
Comes q̃ iuit ad phitonissam et interrogauit eã de duob⁹ equis quo ipa mẽrita ẽ ser.xli.J.
Heremita q̃ vidit dyabolum pascere porcos ser.xlj.O Spernere primum
Sacerdos quidã abhorrebat leprosos intantum q̃ ꝛfessiones eoꝝ audiuit p̃ muꝛ sic ꝛ q̃dam famul⁹ abolebaꝫ leprosos intrã q̃ noluit eis porrigere elemosinam: ꝛ ambo ifra facti sunt leprosi ser.cl.M
Aduocatus q̃ sprezit paupes ꝛ in agone dixit se esse cattũ: ꝛ sic obiit sine cõe et sine sacris

ser.lix.L. Superbia bestium.

Comicilla que solū ꝓpter ornatū vestiū dānata est ser.cxli.J.

Mulier que dixit ad quid valet michi confessio cū ver.neo superbie habitū: & nolo dimittere sermone.lviij.G.

Sacerdos q̄ vidit mēz i ſpēra ignea corpōres q̄ circūcigebāt caput & collū ei⁹ q̄ & catheras habuit in brachiis & pedib⁹ ser.lxxxiij.J

Quidam vidit dyabolū equitare in cauda muliercis: que cum traheret ad se caudā cecidit illa in iuram ser.lxxxiij.H.

Qui ꝓmittus vtebat purpura a fulmine est ꝓcussus: & sic obiit ser.lxxxiij.G.

Virginē dissolutā diabol⁹ rapevoluit in thoreā ꝓpter ornatum vestium ser.lxxj.D.

Virgo que habuit remoꝛsum cōscie q̄ debuit alīū colozē ꝓtaze q̄ eius habuit a quadā cepit ser.lxxxiij.G Superbia spualis.

Virgo q̄ aetam duxit vitā et solāmodo ꝓpter spūalem superbiā dānata est: q̄ ipsum se cū temnebat alios ser.cxxxvii.F

Latro ex humilitate dixit ad heremitā vtinaz essem talis qualis es tu: & heremita ex elatione mentis respondit: hoc libenter vellet et sic damnatus est ser.lxxx.F

Inclusa que dixit se esse pessimam: & ab aliis hominibus noluit hoc audire ser.c.C

Cōuertus qui sensit micā dulcedinis in sacra mēro eucharistie: & voluit aliā fratre osculari vt eā sentiret illam dulcedinem: et sic totū perdidit ser.lxxii.F.

Monachus in heremo ꝓpter elationē mentis a diabolo deceptus est ser.cviii.O.

ꝓpocrita est sicut spinea. Exēplū de iuroze: et spinea que sibipsi collū abscidit ser.c.D.

Tempestas.

TEmpestas occidit duos iuuenes in lecto: et iuuenis qui in medio illoꝛum duoꝛum tacuit mansit illesus sermone.cviii.S.

In anglia erāt quodā tp̄e legetes pulcherrime et quod ā gen⁹ musicarū denaūtant oēs legetes & i alis erat scriptū Ira dei.ser.cviii.T

Duo fres erāt & vnus ozauit ꝓ pluuia sept⁹ & pluebat: & alt⁹ totū cōmisit deo: et caules et segetes fructuosioꝛes habuit ser.cviii.T

Tempozalia.

Diues quidā parcus trāstulit se vltra aquas tp̄e famis ne audiret clamozē pauperum: qua iuter adiudicium dei citatus est et subitanee obiit sermone.lxxxii.E.

Lapicida qui dum fuit pauper bonus fuit: & post q̄ fuit ditatus: tunc tyrannus factus est et oppꝛessoꝛ paupeꝛum ser.x.xiii.F.

Quidam abscondit thesaurū in muro & nō potuit cōfiteri donec sacerdos poꝛrexit sibi coꝛpus xp̄i: tunc dyabolus aufugit ser.cl.A.

Tempus.

Quō aie damnate deflēt amare tp̄s gle male consumptū in pēnitia ser.iij.T

Tentatio.

Quidā tentabatur petō blasphemie cōtra deum et sanctos ser.xxix.p.

Dyabolus q. xl. annis tentauit quēdā monachū de lapsu carnis: & postmodū finaliter duxit eū in petā luxurie ser.xl.E. Itē lxxxvii.R.

Juuenis erat in heremo ad quē venit dyabol⁹ dicēs ꝓtem suū defunctū. vt eiꝛo rediret & bona ꝓpria distribueret paupib⁹ ser.cxl.H.

Juuenis quidaz meruit septē coꝛonas resistēdo tentationibus ser.cli.C.

Quidā ꝓiecit se i ꝓfundā foueam ex iussu diaboli quē credebat angelū dei ser.xviii.Q.

Maritū & vxoꝛē suā induxit dyabolus q̄ volebant se suspendere ser.xix.G.

Mulier q̄dā ꝓparauit sibipsi laqueū ad suspendendū se qualit liberata fuit ser.xiii.H

Verbum dei.

TErbum dei audiuit quidam miles flagiciosus: & sic compunctus est & penitentiā egit ser.lxx.Q.

Comes ludzicus qui audiuit ꝓdicare illud Ezechiel. In quacunq̄ hoza ingemuerit peccatoꝛ: & sic cōpunct⁹ est: & post suā moꝛtē cū sepulchꝛo ꝓprius scriptū est. Misit verbū suū et sanauit eū ser.lxviii.G Vidua.

Vidua que dixit: vir meus adhuc viuit q̄ditu vixero ser.cxvi.D.

Juuenis vidua cui appuit bt̄us petrus ap̄s in agone ser.cxvj.F. Voluptas.

Latro qui in bona volūtate ad heremitam venit et ipse ꝓpeuit eū et quō arboꝛ cecidit eius. et statim ad celū euolauit ser.cli.O.

Latro q̄ oꝛauit vnū pater noster coꝛā crucifixoꝛ: et sic saluatus est ser.xlix.R.

Voluptas carnis.

Quidā voluptuose vixit & nichil sibi ꝓpt̄ deū subtraxit: & cū bona opa fecit: ieiunādo elemosinas dando. &c. quō postmodū a xp̄o inat⁹ erat⁹ fuit ser.xiij. Vsuratus.

Vsuratus quidā tria facere debuit. s. cōteri: cōfiteri: & restituere vt sic saluare⁹ ser.cviij.J

Vsuratus quē alīn⁹ poꝛtauit infra patibulū et ibi sepultus est ser.cxiij.B.

Vsuratus qui i agone sibi poꝛtari fecit vasa aurea: sed cū anima exceari nō potuit sed doloꝛ augmētabat: tunc recōmendauit eam demonibus ser.cxviij.L.

Pocrita est sicut spinea. Exēplū de iuroze &. timea q̄ sibipsi collum abscidit ser.c.D.

Illi sunt casus papales.

MAn⁹ violentas in clericum vel ēt i accolitū vbi religiosū seu

conuersum iuicens excõmunicatus est: & mittendus ad papam.
Qui hoc mãdat vel postea factũ eius noie ratũ habet excõmunicatus est & mittẽdꝰ ad papã
Incẽdiarii dilapidatores eccl'ar seu locorũ religiosorũ aut cimiteriorũ excõicati sunt ipso facto: & ante denũciationẽ ab eõ absoluuntur post denũciationẽ non nisi a papa.
Incẽdiarii aliarũ domorũ nõ religiosarũ excõmunicãdi sũt: si excõicati sũt & denũciati mittantur ad papã pro absolutione.
Qui occasione suie excõicationis suspẽsionis et interdicti late in eos seu subditos: aut eorũ rusticos deberũt licẽciã grauãdi eos. iudices q̃ tulerũt suias vel iudicũ seruos q̃ portãt litteras vel etiã actores occasiõe quorũ late sũt suie in bonis vel in psonis iferunt nisi ee integra licẽcia hmõi reuocauerint: vel si aliquo ea su caperint & pdictis: & si infra octo dies nõ reddiderint ad dñm apl'icum mittendi sunt.
Omes illi q̃ per se vel per aliũ seu alios quauis q̃ personas eccl'iasticas seu seculares ad romanã curiã sup eorũ causis & negocijs recurrentes in eaq̃ curia eas cãs psequẽtes aut procuratores seu iudices sup dictis causis & negocijs deputatos occasione cause vel negocioꝝ hmõi berberant: mutilant: vel occidũt: cuiuscũq̃ cõditionis vel dignitatis fuerũt excõmunicati sunt: et duntaxat per sedẽ apostolicam absoluendi:
Qui cogũt et coegerũt celebrare in loco interdicto vel ad audiendũ diuina cõuocant excõicatos seu interdictos ad papã mittendi sunt.
Qui phibent excõicatis & interdictis ne moniti ecclesiam ad papã mittẽdi sunt.
Suspẽsi vel interdicti si moniti a celebrante missam non exeunt eccl'iam excõicati sũt: & p absolutiõe ad papã mittẽdi sunt. Secꝰ est de prebante alias horas canonicas in eccl'ia.
Clerici et sacerdotes seculares et etiã religiosi q̃ induxerũt ad bouẽdũ iurãdũ vel pmittẽdũ de eligẽdo apud eos sepeliri iurãdi vel tã electã vltericꝰ nõ immutent ad papã mittẽdi sunt.
Abbates priores: ꝓpositi. decani: magistri abbatiarũ: priorisse: aliiq̃ plati regulares quorũcũq̃ noie censeant et eoꝝ officiales quorũcũq̃ eccl'iarũ monasteriorũ: ordinũ: et religionum a volentibus ingredi eorũ religiones eccl'ias vel monasteria: i eorũ psonarũ receptiõe aut ante vel post: quocũq̃ pacto prandia siue cenas pecuniã localia aut res alias etiã ad eccl'iastic' cum vel quãuis aliũ priuum vsum deputata seu deputanda directe vel indirecte petentes vel exigẽtes singule psone tã dantes q̃ recipientes excõicationis suiam incurrunt. Capitula vero et cõuentus suspensionis suiam incurrunt ipso facto a quibus preterq̃ in articulo mortis absolui nõ possũt absq̃ sedis apostolice licentia speciali.
Religiosi qui sine licencia spãli ꝓprii facerdotis solẽnizauerũt matrimonia aut ministrauerunt eucharistie aut sacre vnctiõis sacramẽta mittantur ad papam.
Religiosi q̃ excõicatos a canone in casibus a iure nõ cõcessis aut a sentẽtijs p statuta ꝓuincialia aut synodalia promulgat' aliquos absoluerũt a papa tm absoluendi sunt.
Religiosi q̃ aliquẽ vel aliquos a pena & a culpa absoluerũt: ad papã mittendi sunt.
Clericꝰ precipans scienter spõte cũ excõicato a papa in diuinis excõicatus est & duntaxat a papa absoluendus.
Qui falsificat bullam vel litteras apostolicas ad papam mittendus est.
Heretici gazarii arnoldiste defensores receptores & fautores eorũ ad papã mittẽdi sunt
Qui in terra sua noua pedagia ipposuerũt absq̃ licẽtia principis ad papã mittendi sunt.
Qui ferẽ arma vel alia necessaria ad pugnã dũ cõtra xpianos deferũt hereticis vel paganis vel q̃ dant eis cõsiliũ vel auxiliũ ad papã mittẽdi sunt. ¶ Hi sunt casus epales.

Blasphematores dei et sanctorum qui iurando blasphemant deum et sanctos similiter q̃ maledicunt deo et sanctis.

Fractores votorum.
Periurus in iudicio & q̃ recipit iuramentũ ab illo quẽ scit falsum iurare.
Caminatrices hoim et pecorum
Qui demones inuitant p futuris reuelandis sicut qui vadunt ad phitonissas/et pro talibus eos interrogant.
Sacrilegi qui furantur in sacris locis similr et ille cuius negligentia cõmissum est sacrilegium in ecclesia.
Qui abusus est sacro crismate seu eucharistia seu aqua baptismi vel altare sacro
Qui luxuriantur in eccl'ia vel alio loco sacro
Incendiarius domorũ ante denunciationem
Adulteri sicr. mulier deputans filium hereditatem quem de adulterio concepit.
Qui machinatus est in mortem legitime sue et reconuicto.
Mulier cognita a viro religioso/siue a sacerdote. Defloratores virginũ.
Que cõtraxit matrimoniũ post votũ castitat'
Qui cõtraxit matrimoniũ post spõsalia facta cum alia persona.
Qui clandestine contraxerunt vel contra interdictum ecclesie.
Pro quo sciendũ q̃ est differẽtia inter mrimoniũ legitimũ & clandestinũ. Legitimũ dicit qs ab his q̃ sup femina sunt & ptãtem habere videntur bonoꝝ petit & a parẽtibus desponsat et a sacerdote vbi mos est benedicit ac solẽnit ac capitur/vt dicit in decre. xxx. q. v. alter nõ sit

et.c.se nullas fidelis.
Clãdestinũ mr̃imoniũ duob⁹ modis fit. uno modo cũ occulte et sine p̃nia testiũ cõtrahit̃ ita vt exinde legitima ꝓbatio non appareat alio mõ cũ cõtrahitur sine solẽnitatib⁹ cõsuetis in facie ecclesie.
Item sciendũ q; neq; vir neq; mulier debet secũdas nuptias trãseuntes vel conuolãtes sunt bñdicendi ne bñdicto ceteret̃. nã quicũq; sacerdos bñdixerit secũdas nuptias ab officio: et bñficio ẽ suspẽd⁹ vt p; extra de se.nu.c.sibi.
Qui coeũt cũ iudea vl' cũ saracena ꝛ econuerso
Qui peccant peccato sodomitico cũ seipõ vel cũ ꝓpria uxore vel cũ alia persona vel etiã cũ bruto animali.
Parẽtes qui ex negligẽtia pueros ꝑmittunt cadere in ignẽ vel aquã vel etiã q̃ oppꝛimunt pueros in lecto.
Potentes q̃ ex negligẽtia sua nimis differũt baptismũ circa pueros ita q; moꝛiant̃ sine baptismo: sicꝛ pueros extinctos nondũ baptizatos clam in cimiterijs sepeliunt.
Que ꝓcurant abꝛsuz vel sterilitatem in se vel alijs
Qui cõmisit incestũ cũ cõsãguinea vel affinitate sua Vñ sciẽdũ q; si quis peccaret cũ muliere vna vel plegine vna: ꝛ postmodũ duceret consanguineã ei⁹ vl' cõuerso qñ ipa peccaret cũ viro: et postmodũ ꝛtraheret cũ cõsãguineo isti⁹ fit̃ cõmittit̃ incest⁹ q; ibi est affinitas: vñ dr̃ i decre. Affinitas tã p̃ fornicatiã copulã q̃ p legitimã cõtrahitur. xxxij.q.ij.non ois.
Maleficꝛi q̃ facit̃ ne cõuiuges possint sicꝛ coire Sicꝛ qui conant̃ facere odiũ vel amoꝛẽ inoꝛdinatum inter homines.
Qui tenẽt fatũ: sicut cũ q̃s suspẽdit̃ vel submergit̃ vel cõburit̃ tũc dicũt d⁹ sic volunt sic oportuit fieri: q; ad hoc natus est.
Qui somnia aduertunt et seruant et alijs hominibus somnia exponunt.
Qui auguriũ obseruãt quod auguriũ attẽdit̃ in gestu et in cantu et volatu auium.
Falsarij monetarum et ꝛarum et sigillorum.
Percussoꝛ parentum.
Qui cecidit i hereticã ꝓuitatẽ absoluẽdus est quoad petitiũ: ꝛ nõ ab excõicatiõe nisi a papa vel ab alio: eius tamẽ licentia ꝓhabita.
Qui crimẽ cõmisit q; totã cõmunitatẽ vrbẽ p q̃ etiã nõ nisi ab epõ est solẽnis pnia iniũgẽda
Membꝛorum mutilatoꝛes.
Wageꝛ restitutiões vbi nõ suppliãt heres
Qui pedagiũ recipiũt a clericis vel a psonis religiosis: tales sunt excõmunicati: ꝛ tenẽtur ad restitutionem.
Qui faciũt statuta ꝛtra libertatẽ eccl̃e sicut q̃ interdicũt alijs seu alios iꝛmãt ne oblationẽ ad altaria offerãt: ꝛ ne decedẽti ãniuersaria pagãt ꝛ ne sup sepultur̃ fiat cõmemoꝛatio de eũdem sicꝛ q̃ ꝓhibẽt subdit̃ suis ne ꝓbiteris molãt: vendant ꝛ panes pinsant ꝛc. tales sũt excõicati. Qui suis sup vsurã soluãdas iudeis vel christianis vsuarijs.
Vsurarius cuius pctm̃ nõ dimittit̃ nisi restituat ablatum.
Qui vendunt venenum aut conficiunt ad interficiendum homines.
Qui ꝓpꝛium suum dñm tradunt.
Quilibet homicidia uolũtarius vl' casuale.
¶ Casus ẽpales expliciunt.
¶ Iste sunt inhibitiones a sacra cõtione

IPra scripti quos noia bo ꝓhibeo a cõiõe eucharistie nisi ꝛriti ꝛ ꝛfessi fuerit ꝛ absoluti ꝛ satisfecerit vl' adhuc satisfacẽ velit iuxta ꝛsilii ꝛfessoꝛ
Pueri ꝛ carẽtes vsu rõnis ꝛs in q̃ etate pueri accedere debeãt. hoc quere ser.xlviij.S.
Qui annos discretiõis h̃nt ꝛ nolũt addiscere Pr̃ nr̃ ꝛ symbolũ. vñ legit̃ in decre. Paruuli facti adulti tenẽt ad fidẽ quã p eos spõsoꝛes fuit offerẽtes ꝛ illi debẽt eos docere symbolũ ꝛ dñicaz oꝛõnẽ. d. ꝛse.di.iij. bos añ oia. Oẽs nõ h̃ntes fidẽ sicut iudei saraceni ꝛ etiã infideles xp̃iani q̃ nõ credũt ibi cẽbere coꝛp⁹ xp̃i quõ aũt xp̃s sit in hoc sacto. hoc q̃re p. lxx. S
Soꝛtilegi ꝛ carminatrices hoim ꝛ ẽt pecoꝛuz q̃ carminant capita oculos ꝛ dentes hoim. ꝛc.
Et etiã q̃ tenẽt somnia ꝛ fatũ ꝛ dies egyptia cos: ꝛ sicꝛ q̃ vadunt ad phitonissas et interrogant eas de rebus occulte furatis: ꝛ illi q̃ poꝛtãt litteras ad collũ ꝛtra doloꝛẽ dentiũ vl' ceteram oculoꝛum: ꝛ sic de alijs
Blasphemi q̃ iurant ꝑ mẽbra xp̃i et vulnera et sãguinẽ xp̃i ꝛ nõ sũt confessi: nec intendũt dimittere.
qui iurãt falsum testimoniũ in iudicio: ꝛ etiã ille qui sciẽter recipit iuramẽtũ ab illo quem sciunt falsum iurare. sicꝛ ille q̃ quotidie iurãt in ꝏbis suis mẽdaciter ꝑ deũ ꝛ sup oẽs scõs Et q̃ñ talia quotidiana iuramenta sint pctm̃ moꝛtale. hoc quere ser.cxlij. T.
Maledici q̃ maledicũt suis uxoꝛibus pueris et famulis: ꝛ etiã alijs hoib⁹ nisi sint ꝛriti ꝛ confessi et velint se emendare.
qui illicito amoꝛe flãt ad uiros vl' ad mulieres. sicꝛ ꝛ q̃ nituntr̃ facere amoꝛẽ illicitũ: vel etiã odiũ inter homies ꝛ ẽt mediatrices q̃ poꝛtant ꝛras vl' dona taliũ psonaꝝ. ꝛ q̃ iurãt eas ꝏbis vel factis vt sicꝛ gueniant i illicito cpe.
qui ex ꝛtẽptu festa nõ celebrãt: ꝛs laboꝛant seu uecturam exercent ꝓ pecunia
Sicꝛ qui uadũt ad nũdinas et emũt cã lucri in dieb⁹ festiuis: ꝛ ꝓpt̃ hoc subtrahũt se a diuinis: et de hoc quere ser.cxviij.D.
Qui ex ꝛtẽptu soluũt ieiunia ab eccl̃ia ꝛstituta ꝛ q̃ sine cã cõedũt i.xl. lacticinia ꝛ qñ talia peccẽt moꝛtal'. hoc q̃re ser.xxxix.K.L.M.
Qui ꝛtemnunt dieb⁹ dñicis audire bnã inte

grã in ſtam ſine cã et neceſſitate: ſicut illi qui vãt in cymiterio vel circũeũt eccl'iã vel ſtant in choro: ⁊ ſic negligũt miſſã vel ſmonẽ dñi dicũt in decre dñica dic in miſſa dz audiet ab oĩbus de gſe.di.miſſas. Item dz in decre. Die dnico ppls de miſſa egredi nõ debet niſi bñdi ctione de cõſe.dis.miſſas.

Blaſphemi q̃ ſe ſciẽter inebriãt et i ebrietate ſua deũ blaſphemãt miſcet cõfeſſi ⁊ delic reſilit

Fictuarios⁹ ⁊ figellatorib⁹ q̃ ad choreas publicas fictuãt ⁊ illi q̃ i dieb⁹ feſtiuis chorizãt ⁊ q̃ tales peccẽt mortal'r. hoc ẽ q̃ſ.xxxvi.

Oẽs fornicatores q̃ vadũt ad publicas meretrices ſic ⁊ illi q̃ tenẽt ꝓcubinas ſeũ in domibus ſuis niſi ſint cõfeſſi et velint deſiſtere.

Defloratores virginum.

Omnes adulteri et adultere.

¶ Qui ſciẽter res multas poſſidẽt ⁊ retinent et hoc ẽt intelligẽ de pluribꝰ reb⁹: ſicut q̃ intulerũt dã[illegible]oris in ꝑtis i gramin⁹: i ſegetibus agror⁹: i vineis i fructib⁹ ſicut i pomis in pirꝭ: ⁊ ſic de aliis.

¶ Quõ ãũt reſtõ debeat fieri de reb⁹ occultis et de debitis: et etiam de paruis rebus. hoc q̃ re ſermo. xliij. X.

¶ Qui res inuẽtas hñt quõ ⁊ q̃bus res iuente ſunt reſtituende. hoc quere ſer. xliij. R.

¶ Qui nõ dant plene decimas ⁊ reddit⁹ et oblationes et alia iura parochialia.

Vſurarij q̃ de.x. ſoꝛenis annuatim recipiunt vnũ ꝑ vſura ſiue q̃ comedũt pecuniã ſup ciuitates vl' caſtra vel ſup villas ⁊ recipiũt fructꝰ vſq; dũ alius reſtituat ipſis pecuniã. Et etiã illi q̃ cartas vendũt ꝓpter dilationẽ: vel etiã q̃ ꝑ ꝓpria pecunia emũt: ⁊ immediate multo ca eius vendũt ꝓpter dilationẽ: ⁊ ſic de aliis. de hoc quere ſer. xliij. C.

Ioculatores qui ex ioculatoria ludunt et pecuniã lucrantur in ludo retinẽt: ⁊ q̃ in ſacris noctib⁹ ⁊ dieb⁹ inſerũt ⁊ q̃ mittũt i ciuitatib⁹ talib⁹ in ſoꝛtib⁹ officia: videlz apponẽdi taxillos vl' cartas vã dẽi i decre. Pari pẽa puniẽdi ſũt agẽtes et gſciẽtes. xviij. q. iij. oẽs. Siꝛ q̃ hoſpitio recipiũt ioculatores ⁊ ꝑmittũt eos i ſuis domibꝰ ludere: et hoc facũt ꝓpter lucrũ tꝫ ale

Mechanici q̃ falſificãt ſua artificia ſcienter ⁊ dolose: ⁊ qui nõ laboꝛãt ſua artificia ſicut ꝑ miſerũt vel iurauerũt conſilio ciuitatis: tales coꝛam deo ſunt periuri.

Raptores fures ⁊ q̃ ſcienter emerũt rẽ raptã vel etiã ſciẽter comederũt de rapina vel furto quia tales tenentur ad reſtitutionem.

¶ Qui damnã ſtulit ꝓximo ſciẽter ⁊ ex inuidia ſ. eũ ſuo malo ꝗſilio vel etiã cũ ſuo falſo teſtimonio Siꝛ q̃ impediũt ex inuidia aliq̃d munus ꝓximi q̃ ſibi licite fuiſſet datuꝝ ⁊ huiuſmodi dñi dz in decre. Inferẽs dãnũ nõ eſt abſoluend⁹ niſi dãno ſim arbitriũ leſi reſtituto. xxiij. q. viij. peſſimã. xiiij. q. vi. ſiꝛes.

Qui dilatãt agros ſuos et agros vicinoꝝ diminuũt cũ aratro: vel etiã qui ſaxides tactãt de agris ſuis et puciũt eos ſup agros vicinoꝝ ſimiliter ⁊ illi qui cũ aratro ſuo diminuũt plamciẽ alicuius cõtãs vel ciuitatis.

Mercatores q̃ iurando et mẽtiendo ſcient decipiũt ꝓximos vẽdẽdo malũ ꝓ bonũ: ſiue ſint ſutores ſiue ciues ſiue ſta deceptio fiat i re ꝑua ſiue in re magna. De hoc q̃re ſer. xlvi. A.

Ponderne q̃ nõ dant iuſtã menſurã nec plenã menſurã: ⁊ etiã q̃ vinũ ꝑparãt cũ nocciis ꝓparametis: vel etiã qui aquã fundũt ad vinũ: ⁊ ſic vẽdunt aquã ꝓ vino. Siꝛ ponderne q̃ in domib⁹ ſuis ꝑmittũt homines deũ blaſphemare ludere: choꝛizare: foꝛnicare ⁊ ſic de aliis.

Qui in hoſpicio retinent illos ſciẽter qui non ſunt cõfeſſi i quadrageſima nec tpe paſche cõi cauerũt. Siꝛ qui in domibus ſuis retinẽt ſuſpectas ꝑſonas ad q̃s alij accedunt et cũ ipſis foꝛnicant. Vel etiã qui hoſpitio recipiunt hypocritones qui etiã ducũt cõcubinas: ⁊ ſic ꝑmittunt eos ſimul peccare.

Carnifices q̃ ſciẽter carnes verminoſas ꝑ bonis carnibus vendũt. Viri ⁊ mulieres q̃ in acta matrimonij puerũt oꝛdinẽ q̃ hoc eſt peſſimũ peccãm. dñi dz in decre. hoc vltimũ maius ẽ q̃ ſi matrẽ ſuã q̃s cognoſceret. xxxij. q. vij. adulteri. Et de hoc peſſimo vicio q̃ſ.r. lxxxvi. R

Vxoꝛ que furatur marito ꝓprio ⁊ male expendit. ſ. mundũ ſponſando vel etiã ſuppbas veſtes emẽdo vel scapulos ebuẽdo ⁊ ſe inebriando: ⁊ ſic de aliis: et q̃n vxoꝛ ſic furãdo peccet mortaliter. quere ſermo. xxv. R

Mariti et vxoꝛes q̃ ſe mutuo odiunt et ſimul diſcoꝛdãt: ſicut iſti mali ⁊ iracũdi viri q̃ ex rã coꝛde et ſine cauſa percutiũt vxoꝛes ſuas Et ẽt iracũde mulieres q̃ cõtẽnũt viros ſuos et maledicũt ipſis niſi ſint confeſſi et ãmodo ſimul pacifice velint viuere. de hoc q̃re ſer. xxv.

Qui nocte natiuitatis xp̃i ꝓ offertorio luſerunt: ⁊ etiã qui feria tercia in carniſpriuio vltra medĩa noctẽ carnes comederunt.

Viri ⁊ mulieres ⁊ etiã virgines que ꝓ ornatũ veſtiũ ⁊ per pulchritudinẽ coꝛpis. ſ. facie vel etiã alios ſciẽter induxerũt in malas cõcupiſcẽtias. Siꝛ q̃ per ſuã vel ꝑ tact⁹ et amplexus vel ꝑ verba illicita tractauerũt ſeipſos vel alias perſonas ad cõcupiſcentias malas: niſi ſint confeſſi et velint deſiſtere.

Mulieres que deſtruũt partũ cũ herbis ⁊ procurãt ſterilitatẽ ne mulier poſſit cõcipere.

Parẽtes quoꝝ negligẽtia pueri ante baptiſmũ decedũt: ſicut q̃ in vtero mẽtis ſuffocant. Siꝛ parẽtes qui ex negligẽtia ꝑmittũt pueros cadere in ignẽ vel in aquã vel etiã q̃ locãt pueros ſuos ſecuꝝ in lecto quos doꝛmiẽdo oꝑimunt.

Parẽtes qui permittũt pueros ſuos blaſphemare dẽũ et etiã maledicere hoib⁹ ⁊ etiã q̃ pec.

mittũt eos ludere cũ taxillis koznicari: chozizare ⁊ etiã hoib⁹ dãna inferre: ĩ grammibus ⁊ segetibus: in pteis: pomis: in botris. et sic de alijs. et eos nõ cozrigũt. qz talia petã cadunt in parentes nisi sint confessi.

Pertussozes parentũ. ⁊ etiã filij pzoterui ⁊ rebelles q̃ maledicũt pẽtib⁹ ⁊ ipis grauãt. sobe dictes sunt nisi sint zfessi ⁊ velint se emẽdare

Que xtraxit matrimoniũ post votũ castitatis

Sile q̃ xtraxit mẽimoniũ post sponsalia fcã cum alia persona. etiam qui clãdestine cõtraxit vel contra interdictum ecclesie.

Vulteres que vestes bizozuz induerũt in cae nispziuio: vel coõuerso sile q̃ vestes mõachoz induerunt et in ipsis chozizauerunt.

Qui mẽdaciter abstulerunt famã pximi: nisi sint zfessi et velint revocare. vñ Mier. Mõ facilis venia qua dixisse de rectis. Serui ⁊ ãcille q̃ bõa dñoz suoz furtive subtrahũt ⁊ nõ pduãt eis fidelitatẽ quã eis pmiserũt. Sile ⁊ officiales ⁊ seruitozes nobiliũ q̃ infideles sunt in recipiẽdo ⁊ in expẽdẽdo bona dñoz suozũ.

Vñi et dñe q̃ familias ⁊ familiab⁹ et alijs mercennarijs suis plene nõ psoluũt mercedẽ qz pdrahũt et defraudant eos in pcio suo qõ meritum erunt fideliter seruiendo ipsis.

Qui rãcorem ⁊ inimicicias retinent in cozdibus suis et nolunt indulgere offensozib⁹ suis Quõ aũt quilibet tenetur indulgere inimicis hoc quere fer. xxx. p.

Pzelati et subditoz qui aggrauãt xtra deum et contra iustitiã census et reddit⁹

Sile illi q̃ faciũt exactiones indebitas ĩ suos subditos. Nam tales dñi et pzelati tenẽt ad restitutionẽ. Sic dicit pzedictoz. Et de hoc quere sermone. clxx. ℑ

Sacerdotes qui furantur in ecclesijs vel in alijs sacris locis. Sile et illi q̃ furant bona sacerdotum et religiosaz personaz

Incendiarij ecclesiaz ⁊ monasteriozz et etiam aliaz domoz

Violatozes ecclesiaz cũ effusione sanguinis vel etiam seminis

Qui pedagium recipiunt a clericis et personis religiosis.

Qui facũt statuta xtra libertatẽ clericozũ sicut q̃ indicũt subditis ne oblationes ad altaria offerant: ⁊ ne anniuersaria peragant. ⁊ ne pzesbyteris: molant: vendant: et panes pinsant.

Qui iudicẽ spualem impediunt in suo iudicio. et nuncios ipsius q̃ pozrãt ĩas captiuãt spoliant et eis aures abscindunt

Qui falsificant monetas litteras: sigilla: ⁊ q̃ falsum instrumẽtũ confingunt.

Falsi iudices et falsi causidici et falsi testes

Qui sniam super vsurã soluendã iudeis sine xpianis vsurarijs.

Qui recipiũt bona et ppinas iudeis: qz tales tenẽt illis a quibus ipsi iudei p vsurã extorserũt vel heredib⁹ ipoꝝ sed si nõ sciũt heredes tunc debẽt dare pauperibus

Famuli ancille et nutrices puerozz que iudeis seruiũt et mozãtur cum ipsis i domib⁹ similiter et xpiani qui locant domos suas iudeis ad inhabitandum.

Qui filios vel filias suas cum pacto tradunt ad monasteria qz tales cõmittũt simoniã.

qui participant cum publice excõicatis in loquendo comedẽdo hospitãdo cõtra phibitionem ecclesie. Nam tales nõ debẽt ad eucharistiam accedere nisi sint pzius absoluti a minori excõicatione quã incurrunt participãdo cum excõicatis.

Qui vota deo et sanctis pmissa non seruant. qui non integraliter et plene omnia peccata sua fũt confessi que hñt in memoria: ⁊ scienter ppter verecundiam aliquod peccatũ obticuerunt vel etiam qui stant in pposituũ iteratẽ peccandi mortaliter.

Qui pniam eis in confessione iniunctam non perfecerunt nec intẽdunt perficere: sed obliti sunt, pniam eius pzius in cõfessione imũeraz qz tales opz confessionẽ pzius factã reiterare De hoc quere sermo. xliij. M.

Sciendum q̃ quilibet plebanus põt pzo quolibet peccato mortali suo subdito inhibere, cõmunicationẽ. Vñ q̃libet plebanus põt addere vel diminuere istis articulis sm q̃ sibi videbitur populo suo expedire. Et vtile est istos articulos populo pnunciare ter in pncipio quadragesime in medio et in fine quadragesime vt ipsi simplices homines addiscant sua peccata cognoscere et ea confiteri.

¶ Explicit inhibitiones a communione tempore pasche.

Sermones discipuli de tempore per circulum anni incipiunt.

¶ Dñica pzima aduentus dñi. Sermo pzimus de aduentu chzisti in carnem.

Ccerextus hō= nit tibi mansuetus ⁊ ce. zach.x. Mat.xi. Mat.xi Lu.xix. Joh.xii Egregi⁹ doctoz noster scūs Tho. de aquino: dicit q nulla actio sit perfecta sine me titoria nisi fuerit per gratiam dei illuminata Quoniā sicut sol est causa omnium generabilium et cozruptibilium: sicut dicit Aristo. in. ii. libzo phisicoz. vbi dicit sic. Homo generat hominē ⁊ sol sic. s. q hō generet a patre ⁊ matre sol cooperatur. sic verus sol iusticie iesus xp̄s est causa oim gratuitaz actionum. Ideo dicit. Isidozus. O homo in oi tpe tuo auxiliū dei posce: qm̄ sine ipso nulla bona opa possumus perficere ipsa veritate attestante q̄ dicit Johis. v. Sine me nichil potestis facere. Pzo gratia igit̄ impetrāda matrem gratie salutemus ic̄. Ecce rex tuus vt̄s. Hodie mat ecclesia incipit aduētus xp̄i: sicut incarnatus est et descēdit de celis ꝓpter nostrā salutē. vnde Ber. Venit medicus ad egrotos redēptoz ad vēditos: ad errātes via: ad moztuos vita vēit q̄ sanabit oēs ifirmitates. Ergo ōz. Ecce rex tuus venit. quia de aduētu dñi dies festinat hodierna. ideo est sciēdū q̄ est q̄duplex aduētus dñi. A Pzimus est in mūdum p carnis assumptionē. Vñ Joh.i. Verbum caro factum est Et de illo agit̄ in pzima dñica. Sēd⁹ est ad iudiciū p meritoz discussionē. De quo Ezech.iii. Dñs ad iudiciū veniet cū senioribus ppli sui et ꝓncipib⁹ ei⁹ tūc: vt habet Luc.xxi Videbūt filiū hois venientē cū ptāte magna et maiestate qm̄ fm̄ ps. xcvii. Judicabit orbē terrarū in iusticia et populos in equitate. De quo agitur in scēda dñica. Tertius est in aiam per gratie infusionē Sap.v. In aias sanctas se trāsfert Joh.xiiii. Si q̄s diligit me vsq; ad eū venemus ⁊ mansionē apud eū faciemus. De quo agitur in tercia dñica Quart⁹ est aduentus xp̄i ad moztē hois Vñ Luc.xii. Estote parati q; qua hora non putatis filius hois veniet. De quo agitur in quarta dñi. Ad pzimū dñi aduētū redeo de ipso non subtilia sed simplicia: vt discipulus conscribendo. Vnde in p̄senti sermone tria sunt dicenda. Pzimo de illo tēpore aduētus ⁊ quare institutum sit ab ecclesia. Scēdo quō incarnatio xp̄i facta sit et quare natura nostra mundioz sit seruanda post incarnationē. Tertio explū. B Quā tum ad pmum sciendū q̄ plens tēpus medis modo se tenet ad tēpus totius anni quia partim letitiā cōtinet ⁊ partim tristiciam. Deponit ei sancta mater eccl̄ia cantica letitie. s. Te deum laudam⁹ in matutinis. Gloria in excelsis in missa: sed alleluya nō deponit̄. In quadragesima oia ista deponit ecclesia. Itē in aduētu ieiunat cū lacticinijs: sed i q̄dragesima cū oleo. Et hoc ex p̄cepto vt habet in decretis In quadragesima est ieiunandū a lacticinijs dist. iii. Deniq;. Sed quare hoc tp̄s aduētus dñi institutū sit ab ecclesia. Rñdetur pzimo ad memoziādum beneficiū q̄ dñs ꝛtulit humano generi in incarnatione sua. Naz in hoc honoziauit nos sup angelos. Soluit enī xp̄us parentelā ꝛtrahere cū angelica natura sed cū humana Heb.ii. Nusq; appzehēdit angelos sed semē abzahe. Ex quo habet q̄ inter deum et homines est maioz fraternitas q̄ inter angelos. Et fraternitas quidē que tm̄ causatur ex altero parentū firma est: sed que causat ex vtroq; firmissima est Angel⁹ est frater xp̄i tm̄ ex pte p̄tis eterni qui etiā est pater xp̄i p eternam gn̄ationem ⁊ angelox p creationem. Homo est frat̄ chzisti ex parte p̄tis eterni qui est pater chzisti per eternam gn̄ationem et hois per creationē. Ex parte mēt̄is: q; virgo beata est mater xp̄i et nostra. vnde xp̄s nunq̄ vocat angelos suos frēs sicut homies: dicens illud ps. Narrabo nomen tuum frībus meis. Ergo de misericozdia saluatozis multum confidamus attendentes. q; caro et frater noster est. Ber. Puto me tam sperneze non poterit xp̄s os de ossib⁹ meis: et caro de carne mea. Et ex quo xp̄s iesus est frater noster. tunc vult nobiscū misericozditer et pie agere ac amicabiliter et vt frater cum fratre nobiscū conuersari Qui ei olim erat leo seuerus: modo factus est hō māsuetus. Legit̄ enim q̄ vnicozuis nulla violētia capi pōt: sed in sinu virginis requiescit ⁊ māsuescit: sic et deus fortissim⁹ in sinu v̄ginis requiescens factus est agnus māsuetus. Item legit̄ Gen.xliii. q; ioseph in suo cō uiuio maiozem dedit ptem beniamin qui frat̄ suus erat ex vtroq; parente: q̄ ceteris qui tm̄ frēs ei⁹ erāt ex altero parēte Sic xp̄s duplicē refectionē dabit hominī sc̄z in sua diuinitate ⁊ in sua humanitate. Angelus aūt in sua diuinitate solū reficiet. Sēd ideo hoc tp̄s institutum est vt de tanto beneficio gaudētes vana mūdi gaudia respuamus. Vñ tā de illo tpe sacro nō debem⁹ vane gaudere. In signū huius canonici cappas sic in quadragesima induunt Aug. Hec gaudia velut venenū diaboli repudiare debem⁹ q; nō solū corp⁹. sz etiā aiam nr̄am necare festināt. Q̄ gaudia ista necant hoiem et gaudijs celi pzinēt ostēdit Gregor. in quadaz omel. dicēs. Nemo pōt hic gaudere cū hoc seculo ⁊ illic regnare cum deo. Idem. Pzesentia gaudia sequunt̄ ꝑpetua lamenta. Ergo gau-

dere debem⁹ in deo ⁊ non in hoc ſcło. dñs apls ad philip. iiii. Gaudete in dño ſemp iterꝝ dico gaudete. dñs zach. ix. ante illud Ecce rex tuus venit tibi mānſuetus dr. Exulta captiua filia ſyon iubila filia hierlm. Nōne gaudere debemus cum ille venit nobis pſtrialit illo tēpoze quē antiq̄ expectabāt ⁊ deſiderabāt lōgo tpe dñs Eſa. lxiiii. dixit. Vtinā diſrūperes celos ⁊ deſcēderes Aggr. ii. dixit. Veniet deſideratꝰ cūctis gētibꝰ. Moyſes. Exo. iiii. dixit Mitte dñe quē miſſurꝰ es. Dauid ps. cxliii. dixit Inclina dñe celos tuos ⁊ deſcēde. In ſignū huiꝰ xps dixit diſcipulis Lu. x. Dico vobiſq̄ mlti pphete ⁊ reges voluerūt videre q̄ vos videtis ⁊ nō viderūt: ⁊ audire q̄ vos auditis ⁊ non audierūt. ℂ Tercio inſtituū eſt vt ꝓparemus nos ꝯm digne i die natiuitat⁹ ſuſcipiendo. dñs ꝑm Gaul. Iugō Tēpus hoc deputatū ꝓparationi ſolēnitatis natalis. ſ. aduēt⁹ hzemi⁹ eſt: q̄z vir eſt mēdacis tpis deputati ꝓparādi ſolēnitatis paſche nō nec dilationi nec negligēcie loc⁹ debet. Dñs in epła hodierna legit. Dies [illegible] opinq̄bit. i. in ꝓximo erit: dies natalis. ſ. q̄ē erit dei⁹ ſol nalcēs i mūdo iſto Abiectam⁹ g̃ opa tenebraꝝ ⁊ induamur arma lucis. Dñs quilibet ptōr tā iſto ſacro tpe dz a ptō ceſſare et ꝑteritā ptā deplāgere et pure cōfiteri, vñ Amb. in lib. de paradiſo ſīlr cū dſcē a ptō iuſtificari poterit niſi ptōr aſi cōfeſſus fuerit. Dñs ſi ſuperbus fuiſti p integrū annum tunc abiicere debes mō opa tenebraꝝ. i. ſuperbiā induere arma lucis. i. hūilitatē. Si luxuriosus fuiſti: tūc caſt⁹ eē debes. Si auar⁹ fuiſti ⁊ res iniuſte acq̄ſiſti: tūc tā res iniuſtas debes reſtituere et de iuſtis elemoſynas dare.

Si gulos⁹ fuiſti et ebriosus: tunc tā abſtinere et temperare debes in iſto ſacro tpe. Si iracundus ⁊ maledic⁹: tā pius ⁊ benign⁹ Si piger ⁊ accidioſus tā ad queq̄ opa bona pāōpt⁹ et paratus ſis. vñ ꝑm Gaul. Iugō. Illi qui in hoc ſacro tpe a ptō non cauēt ſaluatorē aduenientez quaſi manib⁹ a ſe repellūt dñi iminūdicia operiſ ſuoꝝ aduentū illi⁹ ad ſe impediūt. Muruz etiā faciūt inter ſe ⁊ ſaluatorē dum ptā ptis addūt. Eſa. lix. Iniquitates veſtre diuiſerūt inter vos et deū vēm. Tales multū dolere poſſent et deberēt. Mā ille qui aliox eſt ſaluatoz eoꝝ erit dānatoz. Alii etiā pñt dicere ſaluatorē expectam⁹. ꝛc. vt habeť philip. iii. Ipſi ño dicere habent dānatorē expectamus. Si duo ſunt in vno carcere quoꝝ alter ꝓbabiliter ſperat ſe liberādū eū dñs carceris venerit. Religiosus ño credat q̄ ꝺdemnabiť: ⁊ dicať beneꝝ. Cras dñs carceris veniet. Sicut vnus hz materiā gaudii ſic alter doloris Iu vitaſpatrū dixit abbas. Amon cuidā fratri interrogāti ſermonē aliquē. Vade et fac talem cogitationez tui qualē faciūt illi q̄ ſunt in carcere. Illi eni interrogant hoies vbi eſt iudex ⁊ q̄n veniet ⁊ in expectatiōe penaꝝ ſuaꝝ plorāt Sic ꝑcipue facere dñt qui in ptō mortali ſunt cū aduētū dei audiūt. Itē alia materia doloris eſt q̄ cuz boni facturi ſunt feſtū natiuitat⁹ i leticia magna. Tunc ipſi peuerſi facturi ſunt feſtum natiuitatis horribile in amaritudine conſcie/ rie ſicut iſti cū quib⁹ dpabol⁹ erit. Job. x. Vadet ⁊ veniet ſup eos horribile. Itē alia materia doloris eſt cū ꝑſiderāt q̄d facturi ſunt in ſcło aduēto q̄n xps iudicare venturus eſt vivos ⁊ mortuos vbi vindicet cōtumelias ſuas ſibi ab iniq̄s illatas Eſa. x. Quid faciet⁹ i die viſitatiōis veſtre et calamitatis de ſup⁹ veniē/ tis. Et hoc ꝗtū ad ꝓmā partē hui⁹ ſermonis.

℣ Quātū ad ſcdam ꝑtē iſti⁹ ſermonis q̄rit quō incarnatio xpi facta ſit. Rñdet q̄ poſtq̄ gabriel archāgelus fuit miſſus ad mariā ꝛ̄gine. vt habeť Lu. i. ⁊ maria credidit et conſenſit: tunc ſpūſcūs ſuperuenit in eā ⁊ eā ſcificauit. ſecūdauit: formauitq̄ in inſtāti de purißimo ſanguine ꝛ̄ginis Marie: vel vt alii dicunt de purißimis eius humorib⁹ corpus chriſti: ⁊ in eodē inſtāti i quo formatū eſt corp⁹ creata eſt aia de nichilo: ⁊ hec aia i eodē inſtāti cōiuncta eſt corpi organizato ⁊ illa duo corp⁹ et aia ſit/ mox erat deitati vnitas in dei filii ꝑſona. vnde duo notant hic ꝑm Holcoth ſup ii. Sap. Puzis mū q̄nūq̄ fuit aliq̄ta paru⁹ puer ſicut xps fuit: quia embzio in matrice p[illegible] viuit vita aiali q̄ vita hominis ſcōm Arist. ix. de anima Aug. autē dicit q̄ formatio corporis xpi fuit ꝑfecta in ꝓncipio ſue cōceptionis ꝗtū ad oia lineamenta membroꝝ. ſed ꝗtum ad debitam corpis ꝗtatē ꝑficiebať ſucceſſiue ſicut corpora puerorū augmēntať a tpe figurationis vſq̄ ad ꝑfectā naturatē. Scdo q̄ nunq̄ fuit aliquis puer ita diu i vtero matris ſicut xps fuit: niſi eſſet mōſtruoſe natus vel violent⁹ impedit⁹. Igit⁹ corp⁹ xpi i quadragintā ſex diebꝰ attigit ꝗtatē talē in qua alii embzionibus fit figuratio ℂ Itē ſciendū ſcōm Henric. de hzmaria q̄ tota trinitas illā incarnationē opata eſt. q̄z opa trinitatis ab extra ſunt indiuiſa. Mā ibi fuit potētia ꝑtis q̄ ſtatim corp⁹ formauit ⁊ aiam creauit: et illa duo diuinitati vnitit in illo momēto cum beata virgo dixit Ecce ancilla dñi. Hoc non pōt facere potētia alicuius creature q̄z oīs creatura in ſua operatione requirit tps ſicut firmamentū requirit diē vt moueat ab oriēte in occidēte. Luna ad cōplementū ſui curſus requirit mēſem: ſol integrum annū. Pō in determinato tpe formatus in vtero matris Jn cōceptiōe aūt xpi operata eſt potētia patris. q̄z in inſtāti cōceptiōis cō/ pletus fuit. Itē opata eſt ibi ſapia filii q̄z corpus optime diſpoſuit ⁊ oia mēbza decētēr ordinauit. ꝑs. Speciosus forma ꝑ filius hoim

Jtē opata est ibi gra sp̄ sanctificet q̄ cōceptionē illā mundā ab oi pctō reddidit qđ nullꝰ est ha dū in aliquo puncto hoie: Iz enī alīq̄ nati sunt sīn pctō et sanctificati in vtero matris: sicut btā virgo maria. Johēs bap. Jeremias: tñ in pctō originali sunt cōcepti: z sīn cōnē seminalē de scēderūt ab Adā. Xp̄s aūt non solū natꝰ: sed etiā sine pctō cōceptus. Aug. Solus redēptoris est esse sine pctō. Hec Henric. de vzimaria sup symbolū. ✠ Querit cur cōceptio xp̄i potius attribuit sp̄uisancto. Respōdeo sīn hēri. de vzimaria q̄ incrētio denominat operationē Xp̄s aūt hec incrētione et ogatione carnē assūpsit vt miseris z afflictis subueniret Et q̄ bonitas et mia attribuit sp̄uisancto: ideo de sp̄u sancto cōceptus est vt p hāc excludaī carnales cōmixtiones. vnde caue. Nō ex viri semine: sed mistico spiramine verbū. ꝛc. Jtē scīē dū q̄ Pater tota trinitas opata est in incarnatione: solus tñ filius est incarnatus. vñ dicit Aug. in li. de .8. de ad petrū. Et ipe Aug. ponit tale exēplū. Si tres puelle tenerēt vnā tunicā z vna ex illis indueret z tūc illa induitio fieret a trib⁹ puellis et vna illarū sola indueret. Jtē alius doctor ponit tale exēplū. Si tres .s. Petrus Andreas z Johēs simul agerēt rubricādo Andreā: rubricatio Andree fieret ab his tribus: attamē solus Andreas rubricaret. ✠ Jtē scīēdū sīn Guilh. lugd. q̄ magis debem⁹ esse solliciti naturā humanā mundā a pctō seruare post incarnationē filii dei q̄ ante: q̄ ātē incarnationē erat causa vna quare hūana natura erat munda seruanda. .s. dignitas ip̄sius quia ymago dei est in ip̄a. deus ipsam creauit. Vnde Gen. i. Faciamus hominē ad imaginē et similitudinē nostram. Vnde si imago vrē virginis mūda seruaī quā pictor siue artifex fecit: valde munda seruāda est imago dei quā ipse met ipse fecit. Ita causa innuit Eccli. x. Fili in mansuetudine seruа animam tuam z da ei honorem sīn meritū tuum. i. sīn dignitatē tuam. Modo vero sunt due alie cāe Vna est: quia cōiuncta est humanitas in vna psona diuinitati: z quasi inseparabiliter. Si igitur cruci xp̄i in quā pependit deferatur honor. .s. q̄ munde z honorifice seruet: q̄ ei parum tempore coniuncta fuit diuinitas: multum deferendum est humane nature. Alia causa est: q̄ mundicia humane nature sanguine xp̄i comparata est. Apocali. i. Qui dilexit nos et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo: multū seruanda est mundicia illa quam christus tanto carę emit. Et hoc ꝙtum ad secundam partem istius sermonis. ℣ Quantum vero ad terciam partem sciendū est q̄ illi sīn apostolum rursum xp̄m crucifigunt qui ad pctā redeūt. Vnde legit q̄ tempore beati Francisci cū diuina pietas prima ordinis minor iacerent fundamenta: quidam de fratribus rediit ad seculum tentabatur: tandem accedens ad beatum Franciscum rogare cepit vt a religionis hoc habitu absolueretur eo q̄ nulla ratione poterat in ordine permanere. Cui cum beatus Franciscus nec posse nec velle se facere responderet ad dūm hostiensem accessit et ab eo simile responsum accepit: videns q̄ sup hoc dispēsationem obtinere nequiret spiritu tēptationis impulsus redit in cōmotionē pedes suos. Cum q̄ paululū discessisset quidam sibi obuiauit z ab eo quo tenderet requisiuit. Cui cum furiosa voce diceret: qđ ad te de facto meo: ille statim latus exhibuit: manus extendit et pedes in quibus quinq̄ vulnera recētia cruoris nō mod icum effundebant Et adiecit. tu vulnera mea renouas: tu me iterum crucifigis. Quo viso perterritus ad pedes ei⁹ se cū lachrymis proiecit: sibiq̄ vt ignosceret rogauit statim q̄ christus qui visus fuerat ab oculis eius est elapsus. Tunc ille ad beatum Franciscum rediens visa per ordinem retulit: z vsq̄ ad finē vite deuotus in religione permansit.

¶ De eadem dñica Sermo secundus q̄ mane est surgendum et diuinis vacandum.

HOra est iā nos de somno surgere. Ro. xiii. Boecius in de consolatione phie dic. Vniuersi vt ad bonū iserta est naturalis cupiditas boni. Oēs aūt bonū i quo solā q̄etat animi appetitus est de⁹. Juxta dictū Aug. in li. cōfes. Fecisti nos dñe ad te et inquietū est cor nostrū donec quiescat in te. Et illud bonū acquirit cū bonis exercitiis z opibus virtuosis z nō cū somnolētia z pigritia. vnde Leo papa in quodā sermone. Nō dormientib⁹ pugnat regnū celorū: nec ocio: nec desidia repentibus beatitudo eternitatis repromittit. Nā in verbis p̄missis hortat nos aptis surgere a pigritia et inchoare bona opa dicēs. Hora est iam nos de somno surgere. .i. a pigritia et inchoare bona opa. ꝛc. Nā in pātis hmōi tria sunt dicēda. Primo quō antiquitus in pctis dormierunt. Secūdo quō surgere debemus a somno corporali z spūali. Tercio exemplū. ✠ Quantum ad primū sciēdum q̄ olim fere omnes homines in pctis dormierūt et a bono ope torpebant: nec mirum q̄ in nocte erant. In nocte quidē tria sunt q̄ dormire faciūt et somnū inducunt. .s. obscuritas: frigiditas: z humiditas Nox quidē naturaliter est obscura: frigida: z humida. Obscuritas quidē somnū inducit. Nā homines quidem dormire volentes loca obscura querūt. Frigiditas etiā inducit somnū. Nā in hyeme et frigida cōplexione somnus profundus laudabilis est in cōtraria vero suspectus. Humiditas etiā inducit somnū. Nā sīn ꝙdā Vapor humidus a cibis resolutus dum i cerebrum ascēdit somnū inducit. Hic est q̄ pueri-

magis dormiūt ꝙ senex qz plꝰ habūdāt in humiditate. Nō fuit igīt mirū si antiq̄ sic dormierūt: qz erāt in obscuritate ignorātie i ⁊ frigiditate dilectionis diuine: ⁊ humiditate carnalis concupiscentie. Sed illa nox iam recessit: dies aūt appropinquauit: ⁊ iō iam nō est dormiendū: sed vigilādū. Aduenit eni vera lux q̄ obscuritatē ignorantie expulit ⁊ splendorem sapie adduxit. Ysa. ix. Popul⁹ q̄ ābulabat in tenebris vidit lucē magnā. Aduenit ignis diuinus eis qui frigiditatem fugauit et totum mundū de amore accendit. Lu. xii. Ignem veni mittere in terrā et quid volo nisi vt ardeat. Aduenit verus sol q̄ oēm nebulā carnalis concupiscētie extenuauit. Eccl. xxvi. Aperti sūt thesauri. i. solares radii ⁊ auolauerunt nebule sicut aues. xē. ℟ Quantū ad secūdam partem huius ſmonis dicendū ſm magistrū Hūbert. sup regulam. Aug. De mane debem⁹ libenter surgere a corpozali somno ⁊ deū laudare. In signū huius anes inceperunt valde mane cātare quod est co[n]fusa inuerecundiā hois pigritātis in lecto. Amb. de offi. Quis xp̄ian⁹ nō erubescat sine psalmoꝝ modulatione diem transire xp̄i minutissime aues solēni deuotione ortum diei p̄uenūt. Aug. Indecēs est q̄ sol inueniat xp̄ianum iacentē in lecto. Bern. dicit q̄ homo sōno vrit⁹ est quasi imago mortis Hūc nimia somnolētia nocet corpori et aie. Sed mane surgere nō ē solū p salute aie: sed ēt p sanitate mentis ⁊ corpis. Hū phūs. Surgere de nocte ad sanitatem ⁊ bonā dispositionē est vtile. Item qz vigilie matutinales faciunt ofones citius ⁊ leuius exaudiri. Vnde. ps. Cū adte orabo dñe mane exaudies vocē meā. Insuper dulcedinē consolationis diuine frequentius de mane surgētes recipiūt Vnde māna q̄ xp̄i gnat de mane colligebaī vt habet Exo. xvi. O quot dulcedies negligūt ꝙ plures accidioſi quas illi de mane surgētes accipiūt. vnde Basilius. O dulcedo melliflua: dulcedo mirāda: ꝙ dulcis es in meditatione: sed dulcior in oratione: dulcissima in cōtemplatione: sed superdulcissima in beatitudine. Item qz de mane citius deus inuenit. Nā sicut quis de mane citius inuenitur in domo sua: sic ⁊ deus in corde hois. Nam tunc aīa hz maiorē ipimpiditarē: et consequēter aptior est ad contemplandum: etiā illa hora aptior est ad erigendū cor ad deū anteq̄ aīa distrahat ad diuersa per occupatiōes: vel impediat a fantasmatibus collectis: ꝓpter quod dicit̄ de iusto. Eccl. xxxix. Tradidit cor suū ad vigilandū diluculo ad deum qui fecit illū. Notandū ꝙ ſm eūdem Ba. libenter est orandum de mane et de sero. ℣ Primo: qz p̄dicta tpa apta sūt ofonibus: qz matutinū p̄cedit occupationes diurnas. vespertinū vero sequit. Et ſm Bern. sup. Cāti. Aptus est ad orādū: ⁊ ideo non sunt p̄termittenda illa tpa quin ip̄e in illis orem⁹: sic etiaz faciebat xp̄s nos suo exemplo p̄uocans oza bat mane Marci. i. Diluculo valde consurgens egressus abiit in desertum locum: ibiq̄ orabat. Item Matthei. xiiii. Ascendit in montem solus orare: vespere autē facto solus erat ibi Sic exēplo xp̄i orandū est nobis de mane p̄opt̄ futura et de sero p̄opt̄ p̄terita. Hiero. cōtra Iouinianū lib. i. Precepta sunt hec duo rū. s. cēpore maxime habenda cura. s. mane et vespere: qz eoꝝ que acturi sumus ⁊ que gessimus: et ideo orandū est de mane vt futura bene fiāt. Et orandum est de sero vt p̄terita male facta remittant. Item orādum est specialiter mane et sero vt primordia ⁊ vltimū actionuz nostraꝝ offerētes ille qui est alpha ⁊ oo p̄incipiū ⁊ finis debitas primitias inchoationis ⁊ decimas consummationis plenarium eidem dñō Humbert. Quotidie mane surgētes cūcta deo que facturi estis offeratis: ⁊ finito dei conuocatis cognitiōibus: locutiōibus: ⁊ operatiōibus illa die cōmissis ipsi capitulum teneatis Hūc etiā Chrys. in sermo. Quando occupaueris sup stratum tuū et neminē infectum patieris ante q̄ veniat tibi somn⁹ p̄ofer in medijū cordi cē scientiam tuā reminiscere p̄tā tua: si quid in ꝺbo: in facto: siue cogitatiōe peccasti Hūc etiā Greg. in li. moral. Iusti vero cū districtionem venturi iudicis cōtemplant: peccata sua ad memoriā inducunt: de quibus q̄ miserunt districte se iudicant ne iudicentur. ℣ Item sciendum q̄ non solū surgendū est a somno corpozali: sed etiā spirituali: id est a peccato. Nā per somnum intelligit̄ peccatum ſm Guil. lugd. Primo qz sicut se ad dormiēdum quis voluntarie disponit sic hō ad p̄cm. vnde Aug. Omne peccatum est voluntarium ⁊ adeo voluntariū: qz si nō volūtariū non esset p̄cm Vnde etiam habetur in decretis. Nemo efficietur seruus diaboli nisi p̄opria voluntate. xb. q. i. Non est. Secō qz homo dormiens est semimortuus: sic p̄cōr mortuus est vita spirituali sed viuit adhuc vita corpozali. immo nisi esset spes resuscitationis spiritualis melius esset sibi si mortuus esset: immo bonum esset ei q̄ nunq̄ natus fuisset. Ber. Vita sine fructu grauior est morte. Deniq̄ duo ꝓpatāt arbori infructuose. s. securis ⁊ ignis. Hū Ambro. sup lucam. Melius est peccatoribus male agentibus mori q̄ q̄ in peccatis diu ꝺlentur. Tercio qz si quis tenet gladium cuagitatum sup dormientē non timet: sed si somniat aliqua terribilia timebit corā illis. Sic etiaz p̄cōres non timent iustitiā dei: nec p̄dicatores scripturarum futura mala annuntiātes: sed p̄sentē tribulationem timēt. Mazmortē temporalē timent que est trāsitoria: sed mortem eternam non timēt que est ꝑpetua. Aug. Vera mors quā homines non timēt est sepa-

ratio anime a deo que est vita aiarum. Unde Grego. in lib. moralū. Mortem carnis omis homo timet mortē anime pauci. Item pauperatem temporalem timent: et paupertatem infernī non timent vbi vna gutta aque haberi nō potest. Ibi enī p defectu bonorū mors desiderabitur: sed mors fugiet ab eis. vñ Aug. in quodam sermone. Quere mors queritur & nō inuenitur. Quoniā quibus in hoc seculo vita offertur et nolunt recipere. in infeno tūc querent mortē & non possunt inuenire. Quarto sicut somnia somniātibus debēt per oppositū exponi. sic qui habent hic honores mūdanos diuitias tēporales & delicias corporis & gaudia mundi: illa omnia sunt quasi quedam somnia et vertuntur per oppositum in tribulationē, & paupertatem et amaritudinē maximā. Unde Grego. Unde caro ad tempus suauiter viuit inde spiritus in eternum torquebitur et inge miscet. Unde. Hiero. in quadā epistola. Difficile immo impossibile est vt presentibus ds & futuris fruatur bonis vt hic ventrē et ibi mētem impleat: et de delicijs trāseat ad delicias et in vtroq; seculo primus sibi in terra & ī celo appareat gr̄iosus. Quinto sicut somnians habet sensus ligatos: sic et ipsi non meritorie operantur existentes in peccato mortali. Vñ dicitur in decre. Opera bona extra charitatem facta nō valent ad salutē. xxiii. q. i. Odi. Unde quilibet homo hoc sacro tempore: debet a somno peccati surgere ob reuerentiam dei pro pter gaudiū angelorū & oīz electorū in celo existentium. Unde Luce. xv. Gaudium est angelis dei super vno peccatore penitentiā agēte ℣ Quantū ad secundā ptē isti⁹ sermonis: tunc quilibet homo debet de deo confidere. et se in hoc sacro tempore ad deum conuertere: quia ipse est paratus vnicuiq; petenti omnia peccata etiā ꝓtūcūq; grauia indulgere. Unde exemplum in vitas patrū libro. iii. Frater quidam impugnabatur a fornicatione et videns sacerdotis paganorum in egypto filiaz adamauit eā & dixit patri eius Da michi filiā tuam in vxorem. Ille ho dixit ei: nō possū tibi dare eā nisi prius interrogauero deū meum et cōsurgens abiit ad demonē et dixit ei. Vo nachus quidā vult accipere filiā meā in vxorem dabo eā illibet non. Respondit ei demon dicens. Si negat deum suum baptisma & pro positum monachi da eaz illi. Veniens autem sacerdos locutus est eadē verba ad monachū qui statim consensit, & mox quasi columba exiit de ore ips⁹ eius et euolauit ad celum: pergens aūt sacerdos ad demonē dixit. Ecce promisit se monachus illa tria que ꝓceperas facturū. Et videns dyabolus dixit. Nō des illi filiā tuaz qz deus eius nō discescit ab eo: sed adhuc adiuuat eū. Hō cum audisset monachus ille ingemiscens dixit in semetipso. Si tāta bonitatē ostendit in me deus meus: cum ego infelix ne gauerim eū et baptismum et ꝓpositum monachi, et adhuc adiuuat me cur cedo ab eo: & receptis monitis cū celeritate venit ad heremū ad quēdam magnū senē. & narrauit ei omnia. Cui senex dixit. Jeiuna tres hebdomadas cōtinuas et ego deprecabor deū pro te. et cū cōpleta fuisset hebdomada prima / interrogauit fratrē illum senex dicēs. Vidisti aliquid. Rñdit. Vidi columbā in altitudine celi super caput meū stantē. Et dixit ei senex. Attende tibimetipsi et deprecare deum. Sed ño hebdomada impleta iterum venit senex & dixit ei. vidisti aliquid: et respondens frater dixit illi vidi columbā venientē iuxta caput meū. Itē cōpleta tercia hebdomada venit ad eum pater et interrogauit eū si aliquid pl⁹ vidisset & rñdit ille. vidi columbā; quia venit & fecit supra caput meū et dū vellē tenere eam intrauit in os meū Tūc senex gratias egit deo & dixit fratri Ecce deus iaz suscepit pniam tuā de cetero at tende temetipm & esto sollicit⁹: et rñdēs frater dixit. Ex hoc te iam non derelinquā: sed tecū ero donec moriar. Adhuc de eodem.

Habitemus ergo opa tenebrarum. i. peccata mortalia. Unde hic est dicēdū de septē ptis mortalibus. Istum sermonem quere infra sermo. cxli C Dominica secunda in aduentu. Sermo. iii. de reddenda ratione in iudicio.

Erunt signa in sole & luna et stellis. &c. Luc. xxi. Mar. xiii. Math. xxiiii. Aristo. iii. Thopi. Inest deo iusticiam facere. Si ergo corpora que hic castigantur diuersis plagis vt exerceantur in bonis operibus: nisi et bona qui hic perfecerunt in corpore manētes remunerantur in futuro: et multi inique agunt nisi punirentur in futuro non esset deus iustus. Contra quod dicit. ps Justus dominus in oib⁹ vijs suis ergo resurrectio mortuorū erit tam bonorum q̄ malorū Tūc enim manifestabunt oia abscōdita quia scōz dictum xpi nichil opertum qđ nō reueletur. Tūc reddituri sumus rationē vnusquisq; ꝓout gessit in corpore suo siue bonū siue malū: & tpe illo erunt signa in sole et luna. In precedenti dñica actū est de aduentu xpi in carnem qui est aduentus amoris In hac antē dñica agitur de aduētu xpi ad iudiciū qui est aduentus timoris: vt amor ad bonū nos inuitet: et timor a malo nos reuocet. Vñ in ꝓsenti sermone tria sunt dicenda. Primo de loco & tēpore generalis iudicii. Secō de qb⁹ nos oportet reddere rationem. Tercio exemplum Q Quantū ad primū sciendū q̄ iudicium est duplex. s. particulare & generale. Particulare cōtingit in mortehois. Eccli. xli. Hoc iudicium a deo omni carni. vñ Juuo. de vilitate huma

ne cõditiõis. lib. iii. dicit q̃ tam bonus q̃ malus ante q̃ anima egrediatur de corpore videt xp̃m quasi in cruce positũ. Malus ad cõfusionem vberubescat se non esse redẽptum et sua culpa sanguinẽ xp̃i fructũ redemptionis non habere. Vnde de malis dicitur. Videbunt in quem pupugerunt qõ intelligitur de xp̃i aduentu ad iudiciũ ⁊ aduentu ad diem mortis. Hieronimus. Vnde Luce. xii. Estote parati. quia qua hora non putatis filius hominis veniet. Generale iudiciũ est in quo oẽs homines simul iudicabuntur. ii. Cor. v. Omnes nos manifestari oportet añ tribunal xp̃i vt referat vnusquisq; pp̃ria prout gessit in corpore, siue bonum siue malum. Locus aũt extremi iudicii erit vallis iosaphat: i. ager super locum in quo christus ascendit in celum. Vnde Joel. iii. Cõgregabo oẽs gentes et adducam eas in vallem iosaphat; et ibi sedebo vt iudicem omnes gentes. Tempus extremi iudicii erit i fine seculi. De die aũt et hora incertũ est. Mat. xxiiii. De autem illa nemo scit. Vnde sciẽdum q̃ certam ⁊ determinatã horã nemo scire potest nisi cui solus deus vult revelare. Quidam enim dicunt extremum iudiciũ in media nocte fieri. sm illud Mathei. xxv. Media nocte clamor factus est. Ecce sponsus venit, exite obviam ei. Quidam dicunt extremum iudicium fieri de mane: scilicet in aurora allegantes illud dictum p̃s. In matutino interficiebam omnes peccatores terre. Sed beatus Augustinus dicit: quia veniet quando non speratur. Vnde christus dicit Mathei. xxiiii. Vigilate ergo quia nescitis diem neq; horam.

10 Sed quantũ ad sedam paxtẽ istius sermonis sciendũ q̃ extremũ iudicium' valde est timendũ ꝓpter rõnem discretam quam in eo reddituri sumus. Nã primo reddituri sumus rõnem de cogitationibus. vñ sap. i. In cogitatiõibus impii interrogatio erit. vñ Greg. Sic deus vias nostras cõsiderat ⁊ cunctos gressꝰ dinumerat vt nec minutissime cogitationes que apud nos ⁊ vsu viluerunt eius iudicio in discussi remaneant. O qui tot vindictiones et fururiosas et alias prauas cogitationes in corde cum deliberatione et ꝓposito tenuerũt quomodo respondebunt. Ergo dilig̃ debet custodire cor suum a prauis cogitatiõibus semp cogitans deo se esse de eis reddituri rationẽ. Hiero. i epla. Quicquid pudet dicere pudeat et cogitare. Nã sicut quis verecundatur in facies corã hominibus: sic in cogitationibus verecundari debet corã deo: vñ. i. reguꝫ. xvi. Homo videt ea que patent. deus aũt intuetur cor. vñ dicit etiã Salomon. Prouer. iiii. Cor tuum omni custodia serua. qz ex ipso vita procedit. Scõ reddituri sumus rõnem de verbis Math. xii. De omni verbo otioso quod locuti fuerint homines super terram reddent rõnem in die iudicii; sed si diceres. Quid est verbũ otiosum. Rñdeo scõm Hieronimũ verbũ otiosum est quod sine vtilitate loquentis vel audientis ꝓfertur. vñ etiam Greg. in moralib⁹ Otiosus quippe verbũ est qđ aut rõne iuste necessitatis aut intẽtione pie vtilitatis caret. O qđ tunc dicturi sunt homines iracũdi qui ex ira ⁊ indicta male dixerũt ꝓximis. De quibus apostolus. Neq; maledici neq; raptores regnum dei possidebũt. Similiter detractores qui famam ꝓximi denigrauerunt. De quibus dicitur Prouerb. xxiii. Cum detractoribus ne cõmiscearis; quia repente consurget perditio eorum. Item quid dicturi sunt homines mendaces qui ꝓximos suos deceperunt. ps. Perdes oẽs qui loquuntꝰ mendacium. Item blasphemi qui per vulnera sanguinem xp̃i iuraverũt Similiter ⁊ illi qui per nomẽ dei vane ⁊ q̃nq; mendaciter iuraverunt. Contra quos dicitur Eccli. xxiii. Juratione non assuescat os tuum multi enim casus in illa. Ergo dicit xp̃s Math. v. Sit sermo vester est est; non non. Vnde me moria extremi iudicii debet esse custos lingue. Nam quilibet debet cogitare q̃ oportet eum de verbis suis deo rationẽ reddere. Q. Tercio reddituri sumus rationem de operibus ipsius corporis. vnde Ecclesia. viii. Cũcta que fiunt adducet dominus ad iudicium ꝓ omni errato. siue bonum siue malum sit. Vnde de cũctis gressibus pedum et saltibus reddituri erimus rationez Job. xxxi. Nõne vias meas ipse considerat ⁊ cunctos gressus meos ipe dinumerat. Hoc non attendunt chorizantes et superbe incedentes. Similiter de actibus illicitis manuũ ⁊ illicito visu oculorum et auditu auctum. Hoc illi non attendunt qui illicite se et alios tangunt oculando ⁊ amplexando. Similiter reddituri sumus rationem de bono corporis. scz de fortitudine: iuuentute sanitate et pulchritudine. Similiter de actibus ipsius corporis. scz quotiens inebriatus fuisti quotiens actum luxurie extra matrimonium perpetrasti: quot choreas chorizasti: quotiẽs prorem ꝓpriã vel alios homines ex ira vñ vindicta percussisti vel lesisti. ꝛc. R. Quarto reddituri sumus rationem de rebus temporalibus triplr. Primo quomodo quilz lucratus sit omnia talia que in hac vita possedit vsq; ad vltimum denarium. vtrũ iuste vel iniuste O sicut iam cursus mundi est ad talia lucrãdum. tũc iambix sine petõ mortali lucrantur vnde apls. Qui volunt diuites fieri incidunt in laqueum diaboli: Secundo reddituri est vnusquisq; rõnem de talibus quomodo ista expendit vsq; ad minimum denarium. Hoc illi gulosi ⁊ ebrioli attendere deberent qui tot denarios immo grossos ⁊ florenos superflue expendunt: qui q̃nq; a mane vsq; ad vesperam immo q̃nq; ꝓ integram noctem i tabernis se

bent: ⁊ se cum vino superflue replent ⁊ inebriãt de q̃bus omnibus ꝛnarius districte reddituri sunt cõnem. Ego q̃libet xp̃ianus timẽs deũ nunq̃ sine causa et necessitate et utilitate de/beret bibere vnã haustũ: sed semp in comedẽdo et bibendo deberet querere sustẽtationẽ et cõfortationem nature. vñ Aug. de verbis dñi Si quid manducas et bibis ad refectionem ⁊ recuperationẽ membrorũ: ⁊ deo gratias agis tunc tuus cibus et potus laudat deũ. Sic superbi q̃ in superbis et superfluitate vestiũ expendũt bona sua: scilicet et caudas faciẽdo et multa panna vestium procurando. Sic luxuriosi qui pladũt bona sua cũ potũ ⁊ cõtra deum de q̃bus oĩbus reddituri sunt cõnem. Nã quilibet xp̃ianus sic male expẽdens bona sua propter ea potest damnari: etiam si nulla temporalia iniuste acquisierit. Exemplum de epulone vt habetur. Luce. xvi. vbi dicitur q̃ erat q̃dam diues qui epulabatur quotidie splendide et induebatur purpura et bysso. ⁊c. Ibi nõ fit mentio q̃ fuit vsurarius vel raptor: sed q̃ bona sua male expendit: et q̃ pauperi Lazaro non subuenit: ideo sepultus est in inferno.

Chrisos. sup. Mat. Diuitias accepisti: nõ vt lasciue cõsumas: sed vt in elemosinis expẽdas q̃ cũ habes paupertũ sunt ꝛ tibi credita sunt etiã si ex laboribus iustis ⁊ hereditate paterna possessor eorum factus es. vñ habeẽ in decreto. Non est minus petũ auferre habenti q̃ denegare indigenti. di. xlvii. sicut hi. vñ etiã Ambro. in quodã sermone Non minoris est criminis habenti tollere q̃ cũ posses indigentibus denegare. vñ etiã Bals. Nonne inquit spoliator es q̃ dispensanda suscepisti propria reputãdo. Est enim cibus famelici quẽ tu tenes: nudi tunica quã in cõclaui conseruas discalciati calcei q̃ penes te marcescũt: indigẽtis argentum quod possides humatũ. S Tercio redditurus est cõnẽ quõ heredibus dimisisti bona tua: qz ex eis prouenire possunt lites q̃ pũt oriri post mortem tuã inter heredes ꝓpter bona tua: qz melius esset nullum denarium post mortem relinquere q̃ cãm litis heredibus ministrare: ⁊ qz ille q̃ non facit posse suum ordinando bona sua quecunq; mala ⁊ petã siue lites siue pharia siue inimicitie ex talib9 bonis inter heredes fiunt q̃ mala ꝓuenire potuit et noluit: sibi in aia sua nocebũt: qz priuabitur suffragiis consanguineorũ suorũ ⁊ etiã tropu mer q̃ ex pietate et auaricia sua noluit ea ante disponere ergo quilibet hõ tpalia sua bona possidẽs debet aduertere. dicit. Esai. prophã qui dixit ad regẽ. Ezechiã. Dispone domui tue: qz morieris tu ⁊ non viues. C Quinto reddituri sumus rõnem de tpe quo viximus in presenti mundo. Bernã. Oĩe tps nobis impẽsum a nobis exigẽt qualiter sit expensum dñs qui libet redditurus est rõnem de oĩbus mẽsibus annis: septimanis: diebus: horis: et minutis quibus vixit. Sz ꝯtra illis. xxx. annis vixisti et nunq̃ deo p tres annos fideliter seruisti quid faciendũ sit. Respondeo q̃ debes de ꝑte cito tpe dolere et confiteri q̃ tps tuũ sic vane expẽdisti: ⁊ sic est dicendũ ad singula puncta vbi q̃s se reũ inuenerit. Itẽ sciendũ q̃ q̃libet dz tps suũ vtiliter expẽdere Ber. Nichil pcio sius tpe et heu nichil hodie vtil9 inuenit: trãseunt dies salutis ⁊ nemo recogitat. Dñ legit exemplũ q̃ q̃dam deuotus hõ qñ audiuit horologium sonare semp cogitauit ⁊ dixit ad deum. O deus iã iterũ vnam horã tẽporis vite mee cõsumpsi: de qua tibi reddituꝝ9 sum cõnez quõ eãdẽ expẽdi. Sic q̃libet homo deberet se ipsum attendere et semp de sero cogitare quõ diẽ transactũ expẽderit. Nã dãnati i inferno de hoc signanter conquerunt q̃ tps gratie iã inutiliter expenderunt. vñ Hñder. in tractatu de septuplici timore dicit q̃ quidã deuot9 homo existẽs in deuotionib9 et oĩonibus suis audiuit quãdã vocẽ lugubrẽ ⁊ quesiuit quid esset. Rñdit. Ego sum vna aia damnata. Et ille: cur tam amare fles. Rñdit illa. Ego et oẽs aie dãnate de nulla re in tantũ dolemus sicut de tpe gratie quod inutiliter expendimus et peccando consumpsimus vbi in vna hora potuissem9 de peccatis nostris penituisse et eternam penam quam nunc patimur euasisse.

C Continuatio precedẽtis sermonis. ser. iiii.

Hanc videbũt filium hois venientẽ i nube cum pãte magna ⁊ maiestate. Lu. xxi Johãnes de setõ geminiano dicit q̃ sicut equ9 duob9 calcarib9 tangit latere vt melius ⁊ fortiꝝ9 viã curratꝝ ita aia hois duab9 affectionibus sollicitat: videlz amore ⁊ timore. Sic̃dẽ amore premit ad bonũ quod agẽ: ⁊ timore suppliciꝝ a malo reuocat. vnde Ber. Nulla res ita nos ꝛsecuat ab oi petõ imunes sicut terror supplicii siue iudicii ⁊ amor dei. Dñ euangelium hodiernũ legit de aduẽtu xp̃i ad iudicium vt nobis incutiat timor ꝓpter districtã cõnem quã reddituri sumus in districto iudicio extremo Dñs in p̃senti ꝑmone ꝓsequar illa quinq; de q̃bus est reddenda rõ q̃ in precedenti sermone dimisi ꝓpter prolixitatem. O Horo quo sciẽdũ est q̃ sexto modo reddituri sumus rõnem de aĩabus quas traximus ad peccandũ Sbo vl' exẽplo vel pulchritudine vl' ornatu corporis. Ergo si q̃s sciret vel intelligeret aliquẽ hoiem esse captũ in mala cõcupiscẽtia ꝓpter ornatũ vl' pulchritudinẽ vel gest9 suos de hoc ex corde deberet dolere ⁊ penitere. Nã sicut maximũ sacrificiũ est zelus aiarum quo quis ꝓmouet ꝓximi salutẽ. Sic econuerso maxime offendit deus cũ quis primũ verbo vel exẽplo ad peccandũ trahit: nã talis est homi-

rida primi ⁊ plecutor xpi. dñi Bern. in ſmõe Nõne videt tibi grauiorẽ ab eo xps ſuſtinere perſecutionẽ qui ſuggeſtione maligna exẽplo nociuo ſcandali ab eo puerit aias ẽs retrahit? a iudeo q̃ ſanguine iuſtum fudit; nec mirũ; qz intantũ diligit xps vnã aiam: vt pro ea ſi neceſſe eẽt patꝰ eẽt nec mozi: ne trade retur faucib⁹ dyaboli: imo celeſtis curia triſtatur cũ quis ad peccandũ trahit. dñi Amb. An non angelos ingemiſcere credimus cum homo penitens ad peccãdum trahit ⁊ reuertit ⁊ tales ſunt rei in aiabus iſtis quas ſic ad peccatum trahunt quaſi eas ꝓpius manib⁹ occidiſſent. dñi habet i decre. Dãtes occaſionẽ ſcãdali rei ſunt penitꝰ. 1. q. 1. hi quos dñs de hoc maxime eſſet dolẽdũ; qz ſi aiam vnã cũ ꝓpoſito a deo traxiſti, aia tua erit p aia illi⁹. O q̃d dicturi ſunt in iudicio qui q̃ñz in vna chozea cũ oznatu ⁊ pulchzitudine corpis decẽ vel. xx aias trahũt a deo. Ber. Tot⁹ mũd⁹ ille primꝰ vnius aie eſtimare nõ põt. Si em q̃s. x. floze nos poſſet de hoc doleret; multo pl⁹ eſt dolendum de aiabus. dñi ðz in decre. Flere debemus qz primũ in malo exẽplo corripim⁹ de pe. di. 1. ℣ Septimo reddituri ſum⁹ rõnẽ de officiis ⁊ artificiis: q̃ſi xps in iudicio diceret Intellectũ tibi concelli; ⁊ illud artificiũ didiciſti reddere cõnẽ quõ illud laborafti: verbigratia. Sicut ſartoz delatozia. O q̃d dicturi ſunt q̃ cozũ creemant: ⁊ ſic ſuũ artificiũ fecit falſificãt cardones. f. ⁊ ſartoze qui veſtes ſuperbas ꝓparant: et nouas adinuẽtiones veſtium adinuenium. Hiſtozes ⁊ fabzi qui ſimiliter ſua artificia falſificãt. Inſtitozes qui male ponderãt ⁊ malũ p bono ſcienter vẽdunt Pinceme q̃ menſuras non replent. Pãnicide qui loca obſcura querũt vt ſic primos decipiant. Pãnifices qui pãnos vltra menſurã trahũt ⁊ dilamãt. Carnifices qui malas carnes vendunt. Rufici qui lac ⁊ butyꝛũ falſificant Et agricole qui infideliter agros colunt. Carpentarii ⁊ alii q̃ ꝓ ꝓcio diurno ſeruiũt: ⁊ ad tres dies laborãt q̃d in duobus perficere poſſent. Sic ſerui et ancille qui infideliter dñis ſuis ⁊ dñabus ſeruiunt. nã q̃libet deberet ſic ꝓ prio laborare ſicut ſibi vellet fieri. dñi Mat. vii. Oia quecũq; vultis vt faciãt vobis homines et vos eadẽ facite illis. dñi Thobie. iiii. Q̃d ab alijs nolueris tibi fieri: nec tu alijs facias ℣ Octauo reddituri ſumus rõnem de ſubditis nobis cõmiſſis. Vnde de prelatis querit. Primo quã intrauerũt prelaturã: an per ſeipſ vocati a deo. Ad heb. v. Nẽo aſſumat ſibi honorẽ: ſed qui vocatur a deo tanq̃ Aaron. Secũdo quõ rexerunt ſuos ſubditos. Hiere. xxii. Vbi eſt grex. tuus q̃ dat⁹ eſt tibi. dñi prelatus non eſt deliberanda ꝓpter diſtrictam rõnẽ Sap. vi. Judicium duriſſimũ fiet his q̃ preſunt Graue eſt eñ reſpondere ꝓ oibus ſubditis et perſculoſus. Ezech. xxxiii. Sãguinẽ impli de manu ſpeculatoris requirã. Maz q̃libet prelatus ꝓ qualibet aia ſibi cõmiſſa ponit animam ſuam ꝓpriã ꝓ pignoze. dñi dicit dñs cuilibet prelato illud dictũ. Ezech. Cuſtodi virũ illuz qui ſi lapſus fuerit erit aia tua ꝓ aia illius. Item illud Geñ. xliii. Non videbitis faciẽ meã niſi adduxeritis fratrem veſtrũ minimũ. Nã oia pcta que ſubditi cõmittunt redundant i prelatos. Roñ. i. Digni ſunt morte non ſolũ qui faciũt: ſed qui conſentiunt facientibus. dñi etiã ðz in decre. Facientẽ ⁊ cõſentientẽ pari pena cõphendit. xxi. q. iii. oẽs. Et hec notantur non ſolum de magnis prelatis ſz etiã de paruis ſicut ciuis: ⁊ ciuitas reddituri ſunt rõnem de familia: parẽtes de pueris: maritus de vxore. Simili hoſpites qui permittunt in domibus ſuis luxere: chorizare: blaſphemare: homines inebriari: ⁊ in hoſpitio recipiunt hyſtriones cũ meretricibus: ⁊ hoc ꝓpter lucrũ tales faciunt ſe participes oim pcoꝝ que in ptate ipsoꝝ cõmittuntur. Sed querit vtrum pcm ſit appetere vel laborare ꝓ prelatura. Reſpondeo q̃ ſic. dñi Chriſo. ſup Mat. ⁊ ponitur in decre. Quicunq; deliderauerit primatũ in terra inueniet cõfuſionẽ i celo di. xl. c. finali. A Nono quilibet homo redditurus eſt rationem de ſtatu ſuo in quo ſtat. verbigratia. Sicut illi q̃ in matrimonio ſunt. Primo reddent rõnem quomodo matrimoniũ inchoauerũt an cauſa prolis: an cauſa libidinis. Secundo an ſe mutuo dilexerit et pacifice vixerũt Tercio an tempus debitum in actu matrimonii conſeruauerũt. Quarto quomõ an pueros educauerunt inſtruendo eos p̃ter noſtrũ ⁊ ſymbolũ fidei ⁊ precepta dei. Sic vidua reddet rationẽ de viduitate: ⁊ virgo de statu virginitatis. Sic religioſus quõ ſuauit ordinẽ ⁊ regulam ſuam. f. paupertatẽ: caſtitatẽ ⁊ obedientiã B Decimo reddituri ſumus rationem de omiſſione bonoꝝ que facere debuim⁹ et non fecimus. verbigratia. Vnuſquiſq; cognoſcit quot dies teſtamentorum non ſoluit: cum bene ſe tunare potuit. Simili quotiens dies feſtiuos non celebrauit ⁊ quot miſſas ſine cauſa ex pigritia neglexit. Itẽ quot opera miſericordie nõ exhibuit pauperib⁹. Nã xps in iudicio rex reddet ſex opera miſericordie a quolibet hoc dicẽs illud. Math. xxv. Eſurivi et non dediſtis michi mãducare ſitivi ⁊ non dediſtis michi bibere hoſpes eram et non collegiſtis me. Ite maledicti in ignẽ eternũ. Queritur ſi quis a malo ſe abſtineret nec bonum faceret an ſaluaretur Reſpondeo q̃ non. Vnde ðz in decre. A malo abſtinere nõ ſufficit niſi faciat quis q̃d bonũ eſt de pe. c. cupientes in cle. dñi etiã. ps. Declina a malo ⁊ fac bonũ. dñi etiã. Jo. ix. Oportet operari dñi dies eſt veniet eñ nox in qua nemo operari põt nec etiã voluntas ſufficit niſi ſequa

tue opus. Plures enī i inferno sunt q̄ etiā bonā voluntatē habuerūt. sed nō opē pfecerunt Unde ōr in decre. Non est satis bñ velle: sed etiā bene facere. di. lxxxvi. nō satis. Ergo de hēm⁹ nō solū mala vitare: sz etiā sollicite bōa opa opari ꝛ corp⁹ nr̄m ieiuniis ꝛ abstinentiis castigare. bñ Ber. sup Cāt. Xp̄s tm non fatigare elegit q̄d carni molestius est. Illud ergo vtili⁹: illud etiā magis eligendū est. Et q̄cq̄s aliud docet vel suadet ab eo tanq̄ a pſecutore cauendū est. ¶ Unde legit exēplū q̄ quidam homo misericors ꝓpter suā misericordiā captus est: ꝛ ostensa sunt ei dei iudicia. Nam plures vidit pnāri ipsi iudicii ꝛ vnus ꝓtulit elemosynas quas ꝓpter deū dedit. Alius oblationes quas deo obtulit. Alius vestes q̄bus pauperes vestiuit. Alius opa misericordie' q̄bus pauperes hospitio recepit. Et hec ille videns cogitabat intra se. Tu plura et maiora opera misericordie exercuisti: ergo bñ habebis cum audieris illo: et cum eum ordo tangeret tunc iudex non dixit ad eū: quot opera misericordie ea fecisti: sed dixit quas delicias: et quas voluptates propter me vnq̄ subtraxisti tibi Et ille obmutuit: qr semper in deliciis vixit. Et iudex dixit ei. Nunquid audisti me in euangelio dixisse q̄ arta est via que ducit ad vitā. i. ad regnum celorum. Et ille īmediate cōuertit se ad beatā virginem Mariam et ad' illos sanctos quos in speciali veneratiōe ꝛ reuerētia habuit vt ꝓro eo intercederent: qt amodo vitam eius emendare: ꝛ in abstinentia et macerationē carnis amodo deo seruire ꝓposuit Quod et factum est. Nam intercessione beate virginis Marie ꝛ sanctorum ad seipm reuersus est: et postmodū oībus diebus vite sue corpus suum macerauit: ꝛ in magna abstinentia vixit: ꝛ supra modū plus q̄ ꝓri⁹ pauperibus misericors fuit: et vitam suā in bono finiuit. Unde verificatum est et dictum beati Hiero. qui dicit in quadam epīa ad Nepotianum. Non memini me legisse mala morte mortuū qui libenē opera pietatis exercuit. Habet enī multos intercessores: ꝛ impossibile est preces multorum non exaudiri.

¶ De septem tonitruis. Sermo. v.

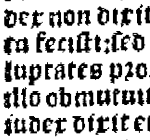

Unc videbūt filium hois. ꝛc. Sciēd̄ frēs kārissimi ex symbolo sacre fidei q̄ dñs nr̄ ihesus xp̄s venturus est ad iudicium iudicare viuos et mortuos. bonos ꝛ malos ꝛ seculū per ignē. in quo iudicio vnicuiq̄ datur⁹ est iuxta meritū et demeritum: sive bonū sive malū. Et hoc erit cū venerit filius hois cū ptā te magna: vt ioquit pfis euangeliū Sciendū q̄ Johēs vidit: vt in Apo. x. habet angelū dei fortē descendētē de celo q̄ pedē suū dextrū posuit supra mare: ꝛ sinistrum sup terrā collocauit ꝛ iurauit p viuentem in secula seculoꝝ q̄ non erit vltra tps. Glo. tps mie: sed tps iudicii et iusticie: et locuti sunt ei septē tonitrua. Quid ergo ista septē tonitrua sūt nisi septē calamitates q̄ supra ꝓtōres i fine seculi ꝛ summabunē D Per pmū tonitruū possum⁹ recipe mortuos cū resuscitatione. bñ ad Thes. Canet ei tuba et mortui resurgēt incorrupti: q̄ horribile ei hec tuba sonabit. Hiero. dicit. Sive dormio sive vigilo: sive aliq̄d aliud facio: semp illa vox nouissime tube sonat in auribus meis. Surgite mortui ꝛ venite ad iudiciū. bñ Holchot super libz̄ sap̄. Vox tube erit sonus q̄dā sensibilis ꝛ impiū vocale xp̄i quo ꝓcipiet mortuos resurgere. Juxta illud Jo. v. Mortui audient vocē filii dei ꝛ q̄ audierint viuēt. De qua voce dicit Chrys. Vere vox magna: vox tube horribilis cui oīa obediunt elementa: que petras scindit infernos aperit portas ereas frangit vincula mortuorum dirumpit: ꝛ de profundo abyssi aīas liberatas corporib⁹ suis assignat Itē hec vox vt dicit Chrys. audiet in celo. Et tunc videbunt filiū hois venientē in nubib⁹ celi. Tūc illud vere impletur adā cū oībus suis i deum credentibus ꝛ eū colētibus Abzahā cū omnibus bonis patriarchis. Ysaias cū oībus veris ꝓphetis. Dauid cū oībus regibus bonis Jauroz celi Petrus cū oībus apl̄is ꝛ euangelistis. Stephanus et Laurentius cū oīb⁹ qui sūt innocentē effuderunt sanguinē. Nicolaus ꝛ Martinus cum oībus confessoribus Katherina cū oībus virginibus. Elizabeth cū oībus viduis. Anna cū oībus conjugatis. Regia celi cū oīb⁹ sacerdotib⁹ et religiosis qui vsq̄ ad mortē in eius obsequio pmanserunt. Itez vox huius tube audiet i inferno vt ait Chrys. Et tunc lucifer Sathanas Asmodeus. Belzebub venient cum omni exercitu infernorum Iterum audietur vox huius tube per totū mūdum ab oriēte vsq̄ ad occidentē: ꝛ resurgent oēs hoies pariē quoꝝ corpora in terra quieuerunt. Veniet illuc Cayn q̄ fratrē suū occidit cū oībus homicidis. Judas cū oībus traditoribus. Pylatus cū oībus iniustis iudicibus. Herodes pueroꝝ necatoz cū oībus iniquis regibus ꝛ ꝓncipibus Barrabas latro cuz oībus latronib⁹. Lamech cū oībus adulteris. Nemroch cū oībus blasphematis ꝛ Giezi cū oībus iniustis ꝛ falsis mercatorib⁹. Symon cū oīb⁹ symoniacis. Athalia cū oībus puerorū necatoribus. Jesabel cū oībus meretricibus: ꝛ sic de aliis. Joh. v. Procedent q̄ bona fecerunt in resurrectionē vite: qui vero mala egerūt i resurrectionē iudicii. E Per scām tonitruū accipere possumus separationē oīm ibi congregatoꝝ ꝛ separabunt oēs in quattuor ordines quia vnus ordo sedebit sup sedes iudicū cum dño ad iudicandū: non vt sententiā dent. sed vt sniam datā a dño cōfirment. Aug. Tūc cuz

dño iudices veniēt qui nunc ꝑ deo iniuste iu
dicāmini. Similiter illi qui oīa habere poterāt
in hoc seculo ꝑ dño reliquerūt ⁊ paupes chri
stum pauperes secuti sunt; sicut Petr⁹ ⁊ Pau
lus ⁊ alii discipuli xpi ⁊ viri boni et religiosi
De quibus dr Matthei. xix. Vos qui reliqui
stis omnia ⁊ secuti estis me sedebitis super se
des iudicantes duodecim tribus israel Scōs
ordo iudicabitur et saluabitur vt sunt fideles
christi qui precepta dei seruauerūt; ⁊. vii. ope
ra misericordie exercuerūt quibus dicetur in
ludo Math. xxv. Esurivi et dedistis michi mā
ducare; sitivi ⁊ dedistis michi bibere; hospes
eram ⁊ collegistis me; nudus eram et cooperu
istis me; infirmus eram ⁊ visitastis me. ⁊c. Ter
cius ordo iudicatur et cum sententia condem
natur vt sunt fideles qui fidem habuerūt nec
tñ precepta dei seruauerunt; nec opera miseri
cordie ad pauperes exercuerūt. Quibus illud
dicetur Matthei. xxv. Esurivi et non dedistis
michi mādvcare; sitivi ⁊ nō dedistis michi bi
bere hospes eram et non collegistis me. Tūc
dicent. O dñe qñ vidimus te sitientē ⁊ esuri
entem ⁊ peregrinū ⁊ nudū; ⁊ nō ministravimus
tibi. Respōdet. qđ vni ex minimis meis nō fe
cistis: nec michi fecistis Ite maledicti in ignē
eternum. Quartus ordo iudicium sine miseri cor
dia diabolo tradetur: sicut iudei; pagani; here
tici; qui fidē non receperunt. vñ. Joh. iii. Qui
non credit iam iudicatus est. Qualiter aūt se
paremur ab inuicē ostendit. Mat. xiii. vbi dr
Exibunt angeli ⁊ separabūt malos de medio
iustoꝝ ⁊ mittēt eos in caminū ignis ardētis;
ibi erit fletus ⁊ stridor dentiū; tunc separabit
frater a fratre; filius a patre; filia a matre; vxor
a viro; vir ab vxore; frater a sorore vnusquisq;
sm opa sua; ⁊ q̄ hic. xxx. annis ⁊ amplius simul
fuerūt separabunt ⁊ se amplius nunq̄ lete vi
debūt; sez ꝙrum ad malos. Mat. xxiiii. Tunc
erit tribulatio talis qualis nunq̄ fuit ab initio.
Nā duo erūt in lecto vno; vnus erit de dā
nandis; alter de saluādis. Et est fidēdū. q̄ nul
lus tunc ꝓpis intercedet ꝑ alio Ego illi errāt
qui depingūt beatā virginē ⁊ Johēm bap. ad
dexterā ⁊ ad sinistrā. vñ Joh. xi. Deus cui⁹ ire
nemo resistere potest. Et ipse iudex dicit per
ꝓphetā David. Cum accepero tps ego iustici
as iudicabo. vñ Chrys. Nec ꝓderūt ibi diui
tie diuitib⁹; nec patentes filius nec angeli ibi
ꝓdesūt ⁊ ergo dico nec oēs sancti; naz si oēs
sancti ꝑ alia dānata intercederēt; nec christus
ei suā misericordiam exhiberet. vñ Grego. li.
xii. Nequaq̄ vltra mia parcētis liberat quos
semel in locis penalib⁹ iusticia iudicātis dā
nat. vñ etiā. Aug. ille iudex nec gratia ꝓuen
tur nec mia iā electis; nec pecunia corrūpitur
nec satisfactione vl pena mitigabit. Ergo hic
dum tps habetur agat quilibet ꝑ se ꝙdiu est
locus misericordie; quia ibi erit locus iusticie

¶ Per tertiū tonitruū demōstratio signoꝝ
passionis xpi designat qui fit in publico tre
mēdo iudicio. Cū celestis rex ⁊ iudex omniū
hoim in valle iosaphat poterit descēdēs pas
sionis sue insignia radius solis lucidiora osten
det. vñ. Chrys. super Mat. Crux xpi et cicatri
ces xpi radius solis erūt lucidiores. Et hec ō
ostēdet vt videāt reprobi q̄ iuste dānātur qui
tantū precium sui sanguis ꝑciosissimi cōtēpse
runt. Tunc ei dr ait. Chrys. exprobrabit eis di
cēs. Ego ꝓpter vos factꝰ sū hō: ꝓpt vos alli
gatus sum: ꝓpter vos illusus sum: ꝓpter vos
in crucis patibulo mortuꝰ sux. Ecce ꝑ cū san
guis meꝰ qđ dedi ꝑ vobis. Vbi est ergo seruit
us vestra quā michi ꝑ precio sanguinis mei
reddidistis. Et tūc plāgēt se sup se oēs, tribꝰ
terre. Chrys. Plāgēt seipos ⁊ sup oēs iudei et
pagani q̄ eū vnq̄ suis manibꝰ tā cupiter tra
ctauerūt; ⁊ ipm fide puersa tā hostiliter impu
gnauerunt. Plangent se xpiani p tōres; sup
eo q̄ ꝓpter bona eis facta sibi mala reddide
runt Aug. Et forte sic dñs in corpe suo cicatri
ces seruauit vt vulnera cordium discipulorū
suoꝝ sanaret; et vt in iudicio hostibus exprobrare
t: vt cōuincens eos dicat. Ecce hominē
quē crucifixistis. Ecce deū ⁊ hoiem quē crede
re noluistis Videte vulnera que fecistis; agno
scite latus quod pupugistis Am̄ ꝓpter vos
apertū est; nec tñ intrare voluistis. Discedite
ergo maledicti. ⁊c. Festinet ergo vnusq̄sq; vt
poeniteat dū hic vivit. Vt precio sanguinis re
dimeꝰ. Ne dux inuētus non fuerit in numero
redēptoꝝ fiat de numero ꝓditoꝝ. Queritꝰ q̄li
ter ⁊ quibus xps signa passiōis sue in iudicio
ostēsurus sit. Rñdeo q̄ bonis ad gaudiū ⁊ ho
norē; malis aūt ad tristiciā ⁊ terrorē Nā ꝓmo
vulnerum suoꝝ cicatrices ostendet ingratis.
Vñ quilibet debet omni die cogitare et me
morari passionem xpi. dñ Amb. Plus eū dñe
iesu debeo tuis iniuriis quib⁹ redēptus sum;
q̄ tuis virtutibus q̄bus creatus sum. Nō eīs
hoc ꝓdesset nisi redimi ꝑfuisset. Nam medita
tio passionis xpi est deo valde accepta et ho
mini fructuosa Vere. Quid est magis efficax
ad curandū cōscientie vulnera q̄ vulnera xpi
sedula meditatio. Scō ostendet coronam spi
neā superbis qui cū coronis: peplis: capitiis
et crinib⁹ xpm offenderūt. Hoc tales superbi co
gitare deberēt cū caput suū superbe ornāt Et
sic dicendū est de aliis punctis infra positis.
Tercio lancea ostēdet iracundis ⁊ invidiosis q̄
et alios turbauerūt et ꝓximos odio habuerūt
gaudentes de aduersitate; ⁊ dolētes de ꝓspe
ritate ꝓximoꝝ. Vnde Seneca. Vtinā invidi
oculos haberēt in omnibus locis; vt de omni
bus felicitatibus torquerentꝰ Nā quanta feli
cia sunt gaudia; tanti invidiorū sunt gemitus
Quarto clauos manuū ostēdet auaris q̄ nunq̄
saciant nec cōtentant. Cōtra quos dicit apls

habētes alimēta ⁊ q̄bus tegamur his cōtēti
cumus. Quinto clauos perū ostēdet chozizā-
tibus. Quid em̄ tunc deo cūdere possunt quez
chozizādo ⁊ saltādo sepius offenderūt Augu.
Qis motus petulātie saltus, est in pfundum
cloace. Sexto crucē ostēdet pigris q̄ nichil ac
duū aggredi: nec quicq̄ aduersitatis pati vo
lunt. Contra quos dicit Greg. Si illic dulcia
appetimus: necesse est vt hic amara tolerem⁹
Cōtra qđ plures faciūt qui volūt regnare cū
xpo: ⁊ non pati cum eo. Wū versus. Oēs nos
cupimus adire regna celoz. Dura pati fugi-
mus nec op⁹ sufferre laboz. Septimo flagel-
lum ostendet luxuriosis qui voluptatib⁹ cor-
poris satisfecerūt: ⁊ corpus ⁊ aiam coinquina
verūt. i. Cor. vi. Omne peccatū quodcūq̄ fa
cit homo extra corp⁹ est: q̄ aūt fornicat i cor-
pus suū peccat. Wū ōz in decre. Pollutio car-
nalis lasciuie plus inquinat hominē inter se-
ptem peccata mortalia. xxxii. q. vii. Nō solū
hū etiā Aristo. de regi. pnci. Cor⁹ est destru
ctio corpis ⁊ abbreuiatio vite. Octauo vestez
purpureā qua cū pylatus induit ⁊ vestē albā
in qua derisus fuit ab herode ostēdet superbis
qui cū scissuris ⁊ lōgis caudis ⁊ manicis ⁊ su
perfluitate vestiū xpm offenderūt oznātes se
ad alliciēdum: aspiciētes ad malas cōcupiscē
tias. hū Chrisō. Si mulier decoz[illegible]at se ⁊ ad
se visus hois puocauerit: extremā vindictam
sustinebit. Nono pannū grossum cū quo ocu-
li xpi erāt ligati ostēdet falsis ⁊ mēdacib⁹ ho
minib⁹ et mercatozib⁹ Nam tales oculos dñi
cia aspiciētes conātur velare qui malū pzo bo
no nituntur vendere: dare: vel mutare. Decimo
funes cū quib⁹ xp̄s ligat⁹ fuit manib⁹ et pza
chius ostēdet illis qui amplexādo: osculando
se ⁊ alios ad malas libidines pzouocauerunt
Undecimo fel ⁊ acetū cū quo xp̄s potat⁹ fuit
ostēdet gulosis et ebziosis q̄ hic i saturitate et
ebzietate viuēt. De q̄bus dicit xp̄s Luce. vi.
We vobis qui nūc saturati estis. hū Hiero. in
epistola. Impossibile est hic implere ventrem
et ibi mentē. hū Wer. Qui carnalibus quidaz
voluptatibus pascit̄ eternaz epulaz delicijs
indignus habetur. vnde Amb. in lib. de pen.
Ebziosus confundit naturā. amittit gratiam
perdit gloziā: incurrit damnationem eternaz
Duodecimo sputū cum quo facies xpi dcfeda
ta est ostēdet illis qui facies suas decozāt ali
ter q̄ creatiſunt. Wū Amb. Deles picturā dei
si vultū tuum naturali candoze obnubilas et
exquisito ruboze perfundis. Et de illo dicit p
pheta. Oēs vult⁹ redigētur in ollā. Nā tales
vultus si hic in psenti decozati: denigrabū
tur et punientur infernali igne Wer. In quo
aūt mēbzo creatoz magis offenditur: in eodez
pctōz magis torquebit̄ Decimotercio crines
qui xpo extracti sunt tpe passionis ostēdet il
lis viris ⁊ mulierib⁹ qui cū crinib⁹ ipm offen
derunt facientes sibi glancos et crispos ⁊ co-
lozatos crines. Sic̄ ⁊ mulieres que discoope
tis capitibus incesserunt. ⁊ cū ornatu crinium
alios homines ad peccandum puocauerunt.
¶ Decimoquarto taxillos ostēdet lusozib⁹
qui ex auaricia ⁊ causa lucri luserunt. Nā ta-
lis ludus est quedam expoliatio: ideo nō pōt
quis licite per ipm aliq̄d acqrere: nec etiā reti
nere Sed queri⁹ vtrū ludus sit pctm̄ mortale
Rñdetur sm Guil. q̄ sic. Etiā si hō non ducit
in cōsuetudinē mortaliter peccat. Et intellige
qñ ex auaritia ludit q̄ auaricia ē de se pecca
tum mortale. Ex iam dicto pz q̄ in periculoso
statu sunt lusozes qui bona p ludum acquisita
possidēt ⁊ non restituunt sm consiliū sui con
fessozis. Decimoquinto denarios p quibus eps
venditus fuit ostendet vsurarius ⁊ oibus qui
scienter res iniustas possederunt ⁊ nō restitue-
rūt. Quid ei tales dicturi sūt i extremo iudicio
cum iudas illos. xxx. denarios restituit iude-
is pzo quib⁹ xpm vēdidit. Et ipsi res iniustas
et furatas ⁊ vsuras restituere noluerūt Unde
dicit in decre. Usurarius nō vere penitet nisi
pzius vsuras restituat. xiiii. q. iiii. quid dicā.
Et rō huius est: q̄z sm Aug. Peccatum nondi-
mittit̄ nisi restituat ablatū ℣ Per quae-
tum tenetur intelligūtur testes quos pecca
tozes tra se habebit in iudicio Pzo quo sciendū
q̄ primus accusatoz siue testis sunt pcta nostra
ppria. Hiere. ii. Arguet te malicia tua: opa ei
malozeos plequent̄. ps. In opibus manuz
tuaz cōprehensus est pctōr. Wer. Tūc loquē
tia vniuersa pctōris operaſic dicent. Tu nos
gessisti: opa tua fuim⁹; vt nobis hoc die nos
ablēdere non poteris: q̄z te non deseremus:
sed tecum ad iudicium pgemus accusabimus
te reum multiplicibus criminib⁹: immo ppa
conscientia hois erit testis sue dānatiōis Ro.
ii. Testimoniū reddente illis cōscientia ipoz
Scōs accusatoz erit dyabolus rectās omnia
mala que fecimus: ⁊ de quibus pniam nō egi
mus. Aug. Pzesto erit dyabolus recitās quic
qđ fecerimus: quo die: qua hoza: et quo loco:
tunc obiciet peccatozi cogitatiōes malignas
luxuriosas: ⁊ rāconiosas. Sic̄ quicquid pecca
uit loquendo: blasphemando: detrahēdo ma-
ledicendo: mentiendo: piurando: ⁊ deridendo
pximum ⁊ ipm ad ira pzouocando Sic̄ oīa
opa corpis: gressus: salt⁹: visus tactus: ⁊ om
nes actus luxuriosos. Sic̄ accusabit de omis
sione. s. quot missas. quot sermōes sine causa
neglexisti: quot dies ieiunii soluisti ⁊ q̄t dies
festiuos non celebrasti: et quot opera miseri-
cozdie exercere potuisti: ⁊ non fecisti: et sic de
aliis. Tunc dicturus est ille malignus aduersari
us ℣ Q̄ ęquissime iudex iudica iustū esse me-
um per culpam qui tuus esse nolui p gratiam
tibi fui inobediēs: michi obediens: tuam be-
nedictionem amisi: cum mea deste hinc beni. Tercius

peccat. pro acc habet.

accusator erit totus mundus. et oēs creature. Greg. Si queris qui te accusabūt: dico totus mundus qz dicet terra. O petr̄ maledicte pedibus tuis super me ambulasti fructus meos manducasti: ⁊ dēū quite ces⁹ dereliquisti redde ergo rōnem de oibus. Tunc aqua dicet Ego te potauit: fontes lauit: pisces tibi misit redde ergo rōnem. Sol: ego te lustraui illustrauit: redde rōnem. Christo. In die illa michil est qđ rūdeamus. vbi celū sol. luna. tot dies noctes: et totus mundus stabūt aduers⁹ petr̄ozem in testimoniū: imo numerus piscium numer⁹ auri: ⁊ numer⁹ oim creaturaꝝ ⁊ beneficiorum dei que tibi exhibita sunt quoꝝ vsū habuisti apparēt quasi pr̄sentes sint ⁊ de his reddituras es rōnem. Hoc qlibet homo cogitare deberet cum in pr̄senti vsum creaturaruꝝ ⁊ būficiorum dei habet ¶ Per qntum tonitruum accipere possumus vociferationem iniquorum. Nam ipi iniq maledicēt sibi pr̄dictis clamādo illis Apoc. vi. ve ve. q.d. Ve vobis pedes mei maledicti: quid michi misceri impuraſtis q per malum gressum ⁊ saltus illicitos celitanuam michi reseraſtis ingredientibus modo portas inferni que nunq vobis amplius aperiēt⁹. Ve vobis manus: cur per malū factum cozona glozie me p̄tuaſtis: ideo propter vos indicar ad ignē de quo ampli⁹ nunq egrediar. Ve tibi coz maledictum quid imputasti qruis cogitatiōibus malis et delectatiōibus megaudiis celi p̄ualuisti. tam incipit tua tristicia quam nunq sequet aliqua letricia. O maledicta lingua p̄ra mala michi fecisti q tot turpia verba p̄tulisti: ideo os meū mille annis et amplius clamabit nec bñ inuenet qđ adiuuabit. O maledicti oculi qđ nunq p peccatis meis vnam lachrymā fudistis cozā sacerdotibus. Jam incipit fletus vester intolerabilis cozam demonibus: et cum mille milia annoꝝ merozem habueritis: nūq inde consolatozem habebitis. Quid plura Tunc dicent mōtibus cadite sup nos ⁊ collibus cooperite nos a facie sedētis in throno ℟ Per sextū tonitruum intelligere possum⁹ iniam damnatozum ⁊ vocationem electozum. Tunc eñ dicet rex his q a sinistris eius erunt Discedite a me ab omni letricia mea ⁊ a meis angelis quozum consilia spreuistis qbus p̄sentibus nullā reuerētiā exhibuistis. Discedite vt vos ampli⁹ non custodiant sed in manibus inimicozum vestroꝝ vos desolatos reliquant. Discedite a sanctis meis: quoꝝ cōuersationē imitari noluistis: ⁊ quoꝝ festa non coluistis. Discedite a mea dilecta matre: de cui⁹ familia esse noluistis cui nunq honozē ipendistis: de cuius p̄tia gaudet ois celi curia. Discedite a me vt aures vestre nunq dulcem vocem meaz audiant. Nec manus vestre nunq cozonam glozie recipiāt a me: nec oculi vestri amplius facie meaz bi-

beant. Discedite ergo maledicti a celo: qz nunq amplius aliquod bonū aiabus vestris de celo descēdet. Discedite maledicti a terra qz de ipsa cozpozib⁹ vr̄is nunq aliquod bonū p̄ueniet. Discedite maledicti ad infernū: qz vtrūq tam cozpus q aia ibi sine fine cruciabitur. Per septimuꝝ tonitruum accipere possumus multiplicitatem supplicii malozꝝ post hāc vitam et magnitudinem gaudii bonozum. Hec patent infra sermo. liii. O ꝓ.

¶ De eadem dñica. Sermo sextus de quindecim signis ante iudicium.

QRūt signa i sole ⁊ luna ⁊ stellis ⁊c. Scire debetis fratres mi. qz sicut mira ⁊ stupēda plura xp̄i aduētū in carnē quo venit nos saluaturus ab initio mūdi p̄cesserūt signa sic vltimū aduētū ip⁹ q venient nos iudicatur⁹ p̄cedēt ⁊ mira ⁊ mirabilia signa. q.d. Erūt signa in sole ⁊ luna. Sed in p̄nti sermone tria sunt dicenda. Primo que sunt signa que erunt in sole et luna. Scdo ponēde sunt alię questiones. Tertio exemplū Primo ergo queritur que sunt signa illa que erunt in sole ⁊ luna ⁊ stellis. Rūdetur vt habetur Joelis. ii. Sol conuertetur in tenebras ⁊ luna in sanguinem antq veniat dies dñi magnus ⁊ horribilis. Unde etiā Apoca. vi. dicit. Sol fact⁹ est niger quasi saccus cilicin⁹: ⁊ luna facta est sicut sanguis: ⁊ stelle cadent sup. terram. i. fulgura ignea dabunt in terrozem hominuꝝ ad iudicium citatozum. Augu. Tam seua erunt iudicia dei q etiam sol ipsuꝝ inspicere non audebit. Sed etiā Matth. xxiiii. Erit tunc tribulatio qualis nunq fuit ab initio mūdi vsq modo: nec postea fiet. Sed etiam Dan. xii. Veniet tale tps quale non fuit ab eo ex quo gētes ceperunt esse vsq ad tps illud. Item scienduꝝ q beat⁹ Hiero. in annalibus indeozuꝝ inuenit signa. xv. p̄cedentia extremū iudiciū sed vtq continue futura sunt an interpolatim non expressit ¶ Primū signū est q mare se eriget. xl. cubitis sup. montes montiū aquis stantibus ⁊ in nullā partē declinātibus tāq murus vt verificet illud. p̄s. Mirabiles elationes maris: et hoc stringet in penam ⁊ terroꝝ superbozum. Coz superbi est quasi mare fervens qđ non quiescit. discordia namq ex superbia oritur. Prouer. xiii. Inter superbos sp iurgia sunt: qz superbus vult altioz esse quia modicum quid factū sibi reputat magnū ⁊ reputat se iniuste pati et reputat se dignuꝝ multo honore. Igit̄ sp feruet ⁊ nunq sataꝝ honore. Sed dicitur in decre. Elat⁹ in superbiā in iudicium cadet dyaboli. lxxxiiii. d. qñ. Sed inter humiles est semp pax: qz humilis reputat se vilem ⁊ subiicit se aliis. Sed ōz in decre. Seru⁹ dei nō q̄rit quō alius appareat maioz, sed quō

inferioz oibꝰ videaꝝ dī. xl. quicunq;. Sed in signum est q̄ secunda die tm̄ in abyssuz demergetur ipm̄ mare vt vix videri possit. dñi. Mañ. incepās mare ⁊ extans illud. In signum q̄ supbi et voluptuosi qui sese exaltauerunt: et p dignitatibus ⁊ honoze mūdano ⁊ potestatibus labozauerunt: ⁊ subditos suos ⁊ pauperes supplantauerūt: tunc humiliātur et exp̄imūtur. Luc. xiii. Ois qui se exaltat humiliabitur. dñi. Pzouerb. xxix. Supbū sequit̄ hūilitas. Tertiū signū est q̄ oēs bestie et bellue marine congregabunt̄ sup pelagus ⁊ dabunt mugitus vsq; ad celum ⁊ eozū mugitus solus deus intelligit. Vnde. Job. xii. Loquere terre et annūciabit tibi ⁊ enarrabit pisces maris: ⁊ hoc in terrozem illozū qui in chozeis in cythariis: in festiuitatibus ⁊ aliis musicalibus instrumentis nimis delectati sunt: et plus q̄ in deo: qz tunc clamoz: ⁊ risus illozum in fletu cōuertetur Lu. vi. We vobis qui nunc ridetis: qz lugebitis. O q̄ securi tunc erūt qui nunq̄ illicite hic gauisi sunt: sed in p̄senti seculo cū xp̄o tristes fuerūt: ⁊ sicut xp̄s flevit sic ⁊ ipsi salubriter fleuerunt. Lu. xi. Bti q̄ nunc fletis. dñi etiā. Greg. Pñtis gaudia sequūtur ppetua lamenta. Quartū signū est q̄ mare ⁊ oēs aque ardebunt: ⁊ hoc in oppzobziū luxuriosozum ⁊ adulterozū qui hic in delectationibus carnalibus natauerūt ⁊ libidini sue cōtra deum satisfecerūt: qm̄ tales in futuro ardebūt in igne et sulphure. Apocalip. xxi. Erit pars eozū in igne et sulphure. Nam p̄z qualibet dicte sicut hic in luxuria delectati sunt in futuro specialem eternam penā habebunt. Apocalip. xviii. Quantū in deliciis fuit tantū date illi luctum et tozmentū. Quintum signum est q̄ ligna siluarū ⁊ olera herbarū et omnes azbozes dabunt sudozem sanguineū: sicut sibilla p̄dixit vt habet. Joheł. ii. In diebus illis dabo p̄odigia in celo: et in terra sanguinem: et vapozem fumi. Et hoc contingit in terrozem homicidarum qui ex vindicta occiderunt et vulnerauerūt p̄imū. Mā hoc est vnū de quattuoz petis clamātibꝰ in celū. c. fundere sanguinem innocētē. dñi. Gen. iiii. Vox sāguinis fratris tui Abel clamat ad me de terra. Sextū signū est q̄ oia volatilia celi cōgregabunt̄ in locum vnū adinuicē flētes et ululātes nō gustantes cibum neq; bibētes: ⁊ hoc cōtinget in terrozē gulosoz ⁊ ebriosozū qui hic semp in satietate et ebrietate vixerūt: qz tales in futuro cibenē fame ⁊ mozte. p̄s. Mozs depascet eos: de potu dicit psalmista. Ignis sulphur spūs p̄procellarū pars calicis eozū. Ibi eni damnati guttā aq̄ habere nō p̄t: vt p̄z i epulone q̄ guttā aq̄ petiuit nec tm̄ obtinuit. Septimū signum est q̄ tūc ruēt oia edificia. Mat. xxiiii. Nō relinquet lapis super lapidē qui nō destruatur. Et hoc cōtinget in terrozē illoz qui hic plus solliciti fuerūt in edificiis terrenis: ⁊ plus dilexerūt pulchra edificia q̄ vt in celo p̄parent sibi mansiones delectabiles. Joh. xiiii. In domo patris mei mālsiones multe sunt. O q̄ plures sunt tales qui plus ornant domos in quibus corpus morari debet q̄ aiam in qua deus habitare debet. dñi. Esa. p̄pheta We q̄ cōiungitis domū domo et agrū agro copulatis vsq;. xē. Diues homo cū videret pulchzam domū suā cogitare deberet. O si ita pulchzā habitationē p̄paralles anime mee in celo: et cū tāta sollicitudine ⁊ labore ⁊ expēsis sicut corpozi meo hoc seculo p̄paraui. quā fortassis corpus meū hzeue tp̄s inhabitat. W Octauum signū est q̄ ignea fulmina surgēt ab occasu solis cōtra faciē firmamēti vsq; ad oztū solis occurrētia. In signū q̄ iracundū deus se ostēdet iracūdis hoibus qui hic p̄imos tribulauerūt maledicendo ⁊ verberādo. Mā fulgura et tonitrua sunt terribilia: ergo p ea significatur ira dei cōtra malos et iracundos. Mat. v. Qis qui irascitur fratri suo reus erit iudicio: Quō ⁊ tūc nō reus erit qui alios turbauit: et scienter ad iracundiā p̄uocauit: Sed mansuetis ostēdet se xp̄s mitē ⁊ benignum. Mat. v. Beati mites. xē. Et p̄s. Mansueti hereditabunt terrā. Nonū signū est q̄ petre adinuicē se collident: et i quattuoz partes scindentur: et vna queq; pars vt dicitur collider alteram nescietq; hō sonum illū sed tm̄ deus sicut factū est in passione xp̄i: vt habet. Mat. xxvii. Petre scisse sunt. Et hoc continget in terrozē obstinatoz: qui sunt duriores lapidibꝰ quos nec ifernus: nec iudiciū extremū: nec gaudia celi: nec passio xp̄i pōt emollire: cum tm̄ petre in passione xp̄i scisse sunt: sed ipsi non possunt scindi ad p̄niam. Decimū signū est generalis motus terre: qui adeo erit magnꝰ: vt dicit q̄ nullus hō nullūq; aial stare poterit: sz ad terrā p̄sternetur. Apoc. xvi. Et factꝰ est terre motus magnus qualis non fuit ex quo homines esse ceperūt. Et hoc in signuz q̄ terra amando nō vult poztare pcōzes nec ablōdere: sz oportet vt appareāt cozā summo iudice. dñi. Greg. O q̄ angulte erūt tunc vie reprobozū cum superius viderint iudicē tremebūdum: inferius chaos horrēdū: a dextris pcā accusantia: a sinistris infinita demonia eos ad iferna trahēcia. intus conscientia accusans: foris mūdus ardēs: miser peccatoz sic deprehēsus quo fugiet: latere eni est ipossibile: apparere itollerabile: tūc dicent illud. Apoca. vi. Mōtes cadite super nos: ⁊ abscōdite nos a facie sedentis super thzonū ab ira agni. xē. Undecimū signū est q̄ oēs mōtes ⁊ colles in puluerē redigent̄ et ois terra equabitur. dñi. Esaie. xl. Qis vallis implebit̄: ⁊ ois mons ⁊ collis humiliabit̄. Et hoc cōtinget i terrozē nobiliū qui seipsos in p̄senti extulerūt: ⁊ alios hoies spreuerunt.

qui tūc cognoscēt q̄ oēs eēnus humiles et de⁹ hūiquēq; indifferenter ꝑ̄m merita sua iudicabit Marth. xxvi. Filius hominis reddet vnicuiq; ꝑm opera sua. Et hoc sine acceptione ꝑsonaꝝ Nam dñs iudicabit sicut seruum dñam sicut ancillam: regē sicut rusticū. vñ. ꝓs. Cū accepero tps ego iusticias iudicabo. Item in eodem ꝓs. Deus iudex hūc humiliat et hūc exagitat Duodecimū signū est q̄ erūt hoies ꝑ tanc vigilantes eribūt de cauernis in q̄bus latitabāt et ibunt velut amētes: nec murus sibi locꝰ poterit. Et hoc cōtinget i signū q̄ nullus occultare se poterit in extremo iudicio: nec aliquis scelus ꝑ quod cūq; peccatore interuenerit. Decimūtertiū signū est q̄ oia sepulchra ab ortu solis vsq; ad occasum aperientur: et ossa mortuorum stabunt super sepulchra sua. Ysa. Ezechielis. xxxvii. Ecce ego aperiā tumulos vestros. Et hoc cōtinget in signum: quia omnia occulta et peccatores occulte peccātes manifestabūtur et cōfundentur vnde christus dixit in euāgelio. Nichil est opertum q̄d non reuelabitur nec absconditum quod nō sciatur. Decimūquartum signū est q̄ Sol et luna cadēt de celo. Matthei. xxiiii. Statim post tribulationem dierum illorum sol obscurabitur et luna non dabit lumen suum et stelle cadent de celo et virtutes celorum mouebuntur. Nam omnia sydera errantia et stationaria spargent ex se igneas comas. In eodem die vt dicitur oia animalia venīēt ad cāpum mugientia et nō gustāria cibū nec bibētia. Stellaꝝ q̄ stelle cadent: hoc continget in terrore illoꝝ q̄ a fide recederūt vel quos ꝓsperitas vel aduersitas a deo retrahit. Decimū quintū signū est q̄ hoies viuentes ꝑ tūc oēs morientur et cū mortuis resurgēt q̄ longe ante fuerūt mortui. Nota q̄ celū et terra non renouabunt nec purificabūtur p ignē nisi p⁹ ablationē malorū hoim post iudiciū. Queritur hic vtrū oia corpa redigenē in cineres et videtur q̄ nō. Quia aliqui mortuūtur qui immediate ante iudiciū et ante resurrectionē mortuoꝝ viuerūt sed corpus hois nō incineratur nisi p magnū tps post mortē hoīs: ergo saltē talia corpora nō incinerātur post mortē ipsoꝝ. Rūdet Hugo. supra li. Sap. et dicit q̄ tales resoluentur per ignē qui cōcremabit mundū ante diē iudicii: et sic soluentur cito et cito separabūtur. Ad hoc idē respondet. Haymo. q̄ oēs hoies q̄ sunt nati in petō originali tenet hec sentētia Gen. iii. Pulueris es et in pulueremi reuerteris. Item scōdū vtrū illi dies cōtinui sint vel interpolati. Hiero. nō exprimit. Et etiā q̄ talia signa fiant apocryphū est. Quedā tū ex eis vel etiā quasi oia vt patuit ex scripturis sacris ꝓbantur: et hoc ꝙtū ad primā partē huius lectionis. Sed ꝙtum ad secūdā partē tūc ponende sunt aliq̄ ꝗstiones. Et primo queritur vtrū xps in iudicio in forma humanitatis gloriosa apparebit. Rūdet beat⁹. Tho. de aqno sup. iii. li. scen. di. xlvii. q. i. ar. Nā xps i forma humanitatis videri pōt: et videbit ab oībus tam bonis q̄ malis: tū scīēdū q̄ nō equaliter videbit a bonis et a malis. Vñ Grego. sup. Ezech. Redēptor humani generis cū iudex aparuerit et speciosus iustis: et terribilis erit iniustis Quē eni mansuetū alpi siēt electi: hūc eundē pauendum atq; terribilē respicient reprobi. ℞ Item scōo queritur vtrum culpe oim hoim manifestabunt in iudicio oibus hoibus Dicēdum q̄ de ista materia pulchre scripsit beat⁹ Tho. sup. iii. sen. et Richardus de scto victore dicētes. Oportet q̄ in vltimo et cōi iudicio diuina iustitia oibus euidenter appareat. scia aūt condemnās vel premias iusta esse nō posset: nisi scīm merita vel demerita ꝓferatur. Et ideo sicut oportet q̄ iudex assessores iudicis merita vel demerita cognoscant ad hoc q̄ sciam ꝓferant, ita oportet ad hoc q̄ iuxta extremi iudicii scia appareat: vt oibus sciaz cognoscētibus merita vel demerita innotescant vt sicut cuilibet nota erit sua premiatio et sua damnatio: ita omnibus aliis innotescet. Et ideo opz q̄ sicut deus cuilibet sua merita vel demerita reducet ad memoriā: ita etiā alicui cognitioni subiaceāt: et hec est ꝓbabilior et opinio cōmunior. Quis magister sententiarū contrariū dicat. scl. q̄ peccata per pniam delecta in iudicio alijs nō patebūt: quia ꝑm beatū. Tho. mā intelligendū est q̄ peccata iustoꝝ non venient ad noticiā aliorū sed vt pcā vt dimissa sunt. Sic eni cōsideratiōi cuiuslibet occurrēt et ex his nō sequatur iustis pena: sed gl'ia. Dicuntur eni pcā cōmissa tegi inquantū de⁹ ea nō videt ad puniendū: sicut dicit glo. super illud qđ ōr in ps. Beati quoꝝ remissę sunt iniquitates: et quoꝝ tecta sūt peccata. Ex predictis concludi pōt q̄ coram iusto iudice: et omnibus angelis et hominibus manifesta erunt cuiuslibet hois merita et demerita ex quibus iusta sua ab ipso iudice ꝓferri poterit: quia vt aut. ps. Vnicuiq; reddet ꝑm opera sua. Et hoc fit qñ dñs deus iustus iudex dicet his q̄ a dextris eius erūt. Venite benedicti possidete regnū vobis paratū ab origine mūdi. Esurient et dedistis michi māducare. Q̄ vni ex minimis meis fecistis: michi fecistis Et his qui a sinistris eius erunt cum suis peccatis omnibus hominibus manifestis in valle iosaphat dicēs ꝓferēs cōtra eos iustā sciam que quasi gladius bis acutus exibit de ore eius vt haberet. Apoc. i. Et vere bis acutus: quia interimit corpus et animā diuidens totū hominē a vita eterna: sententiās eū ad gehennē ignis dicens. Mat. xxv. Ite maledicti in ignē eternum qui paratus est diabolo et angelis eius id est hominibus eius ad malū et in malo inistantibus Esurini et nō dedistis michi māducare. ꝛc. Vnde. Aug. de verbis dñi. Si in ignem eternum mittitur qui nō dedit rem ꝓpriam

vbi putas mittēdus erit qui inuasit alienam Si cum diabolo ardere debet qui nudum non vestiuit: vbi putas arsurus erit qui vestitum spoliauit. O Tertio queritur vtrum ignis p̄cedet aduentum iudicis · Respondet beatus Tho. i. iii. dist. xlvi. Sic. Et sic ascendet ille ignis sicut ascenderunt aque diluuii. xv. cubitos super oēm terrā. ps. Ignis ante ip̄m p̄cedet. Et idē ignis sm̄ sanctū Tho. cremabit corpora cor̄ ante iudicium qui tunc viui reperientur: siue sint boni siue sint mali. Sed malis infliget penam sensus. bonis autem i quibus nihil inueniet purgandū nō infliget aliquē dolorē sicut nec ignis caminī inflixit aliquez de tribus pueris Dan. iii. Bonis autē in q̄b⁹ purgandū aliq̄d inueniet infliget dolorez sm̄ magis et minus sicut plus vel minus purgādum habebūt agēte sicut diuina iustitia: cito aūt poterit purgari q̄cq̄d purgandum erit qz recuperabit in intentōe q̄ amittit in duratione. Et idem vult Tho. dicit q̄ ignis ille post iudicium inuoluet reprobos: z q̄tū ad calidū vltimū z q̄tum ad illud q̄ erat grossum in eo ad infernū descendet ad penā damnatorū. Q̄ño in eo et subtilie z lucidū remanebit superius ad gloriam electorū. Et ite dicit. Nō enim cōplebitur mūdi renouatio nisi expulso prius ee extra mūdū. i. in ifernum. Sic igitur patet q̄ ignis ille aduētū iudicis p̄cedet cōcomitabit et sequetur. Zet̄ q̄rto q̄rit vtrū elemēta renouabūt p̄ receptionē alicui⁹ claritatis. Rūdet Tho. ut. di. xlviii. sic. Terra enī vt dr̄ erit i superficie exteriori peruia. i. ypsicua sicut vitrū aq̄ sicut cristallū: aer sicut celū: ignis vt lumināria celi. Ite queritur vtrū alialia bruta plāte z corpa mixta remanebūt in illa innouatione Rūdet sm̄ Tho. q̄ nō. Nā bruta alialia z plāte et corpora mixta corrūpūt sm̄ totū. i. ex ptē materie q̄ formā amittit: et ex ptē forme: q̄ actu non manet. Nā homines viciosus nō indigēt alialib⁹ et plātis sicut nā velit̄. z inuātur per illa. Et hoc q̄tū ad secūdam partē istius sermōis

¶ Quātū ad terciā partē istius sermonis est notandū q̄ quilibet dz formidare vindictā iudicii diuini. Legitur i ii. de apib⁹. Erat monasterium sancti Jacobi apud leodiū: vbi ibidē q̄daz adolescens conuersus p̄positi maioris ecclē cā deuotionis religionem intrauit q̄ vt audiuit p̄positus indigne tulit: mādauit per clericos consolabrinū extrahi fecit ille. Tūc p̄positus forti manu collecta multitudine satellitum intrauit violenter cenobiū rapuit iuuenē et nudatum sancto habitu induit eum habitu seculari. Abbas ergo monasterii collectis maioribus ciuitatis ēpo conqueritur z totū clerū p tātis iniuris interpellauit: hūc cū indignāter vir audire deliberet ēps et abbatē potius impeteret duris ⁊ obis flexis genibus abbas cū moderamine verborū dixit, Judicē gra te o p̄positē in terra habere nō possum z gra te dñi summi iudicē impello: vt ira xl. dies vtrecq; nēm p̄careat cor̄ illo sniam iudicis p̄o meritis accepturus. Ad hoc p̄positus cachinnans cū satis ierisit hoiem atq; spreuit z repulit ex probrosum. Quid plura. Quadragesima aūt die circa nonā mortu⁹ est p̄dictus abbas z cū p̄o illo solennit pulsarent sedens in balneo p̄positus quesiuit a circunstantibus q̄d hoc esset: mox quidam ingrediens et requisit⁹ de sonitu campanar. Respondit abbatem sancti Jacobi tam defunctum et p̄o eo pulsationem fieri tam solennem. Iuxta recordatus p̄positus quadragesimā dic esse qua se citatum cor̄ iudice summo audierat ab abbate: tristatus ait suis. Cito videte quid ego facīs moriturus sum: comparere me opz hodie aspectibus iudicis sine mora: cum post hoc balneum egredi festinaret in astantium man⁹ cum dolore exiuit et vocibus expirauit. Ibi p̄ocul dubio compulsus respondere vbi causar̄ stre pitus cessant iurisperitor̄ aduocatio grescit vbi nec p̄cesnet p̄tium liberabunt vbi nec in terlocutoria iudicis sententiā p̄tergredient.

¶ Dñica tercia sermo. viii. de aduentu sp̄ūali.

QUes q̄ vēturꝰ es: an aliū expectam⁹ Mat. xi. Philosophus dicit i ii. phis. q̄ forma nō introducit nisi materia p̄us disposita sit: sicut p̄z de puero cui i vtero mr̄is alia non infunditur nisi ante materia ad modum corporis sit disposita: sic gra non dat̄ homini nisi disponat se ad gram recipiendam. Modo qz p verbum dei disponitur homo ad spiritualem aduētum gratie recipiendum. tunc rogemus mr̄em gratie: xr̄e. Tu es qui vēturus es. xr̄e. p̄o Notādum q̄ deus venit in p̄terito: venit in p̄senti: veniet in futuro. Secundum p̄teritum ēps venit per carnis assumptionē: sēm p̄fis venit in nos p̄cegte infusionē sed secundum futurum ēps veniet in die iudicii iudicare vivos z mortuos. De primo aduētu actum est in p̄ma dñica aduentus. de secundo aduentu. s. ad iudicium actum est in secūda dominica. sed in hodierna dñica agitur de aduētu xp̄i in nos per gratie infusionē vñ in hodierna collecta in missa petim⁹ vt mētis nostre tenebras gra sue visitationis illustret Et euangelium hoc dicit de sancto Joh. bap. qui interp̄tat gra siue in quo est gra. Unde i p̄senti sermone tria sunt dicenda. Prio quo modo ille aduentus spiritualis p̄cellit alios duos aduentus. Secūdo quare spiritualis aduentus est deliberandus. Tercio de duricia vestium concludendo cum vno exemplo ¶ Quātuz ad p̄mū sciēdum q̄ ille aduēt⁹ xp̄i in mentē p̄cellit alios duos aduētus. s. in carnē et ad iudiciū. Prio qz cū aduēt⁹ in carnē fuit

li⁹ filii i carne mortali appacētis ⁊ aduēt⁹ ad iudiciū sit et eā tñ filii in carne gl̄osa appacētis. Aduēt⁹ añ i mēte hois ⁊ tot⁹ teimtatis Joh. xiii. Ad eū veniem⁹ et mānionē apud eū faciem⁹. Scdo qz cū aduēt⁹ i carnē ⁊ aduēt⁹ ad iudiciū cōes sunt bonis ⁊ malis. Mā boni viderūt eū i mundo exhibētē sūe ⁊ mali sicut phariſei pplat⁹ et herodes viderūt xp̄z i carne: sūe in iudicio extremo tā boni q̄ mali videbūt xp̄z venētē in nube. Iz aduēt⁹ spūalis in mēte est tm̄ bonoꝝ q̄ preparāt se nō ei habitabit i corpore subdito pctis. vñ Hap. sup Job. Dñm deū tuū suscepturus in habitaculū cordis tui emūdazelam tuā ab opib⁹ mortuis ⁊ supfluis et immūdis cogitatōibus: qz mūdus inhabitator mundā querit domū. Ñ etiā Ber. sup cañ. Gratia balsamū purissimū est: et iō pueū ⁊ solidū vas requirit. Tertio q̄ illi duo aduēt⁹ s. in carnem et ad iudiciū sunt ad nos. Iz ille spūalis aduentus est in nos. In primo ad[illegible] saluator ad nos venit ad celū redditur[illegible] mentē ꝺo venit in nobis mūdatus nisi eū mūdicia opez nr̄oz quasi p̄pis manib⁹ eū expellam⁹: vñ vocat emanuel qđ interpretat nobiscū de⁹. vñ Joh. xiiii. Vos cognoscetis eū: qz apud vos manebit: et in vobis erit. Scñ. Prope est de⁹: tecū est in te est. vñ magna securitas est hoi deū habere in se. naz magnū thesaurū hz q̄ deū hz. ⁊ q̄ deū hz in se beatus ille est q̄ nō se sine cōsolatione. Apoc. iii. Si q̄s audierit vocē meā et apuerit michi ianuā intrabo ad eū et cenabo cū illo ⁊ ipse mecū. Ber. Cibus aie est gratia dei dulcissimus sane et oēm hās in se suauitatē et delectamētum saporis. vñ etiā basilius. O dulcedo mellifua dulcedo mirāda: ꝺulcis es in meditatione: sed dulcior in oratione. dulcissima in contemplatione: sed supdulcissima i beatitudine et hoc ūtū ad primam partē illius sermonis:

℟ Sed ꝺrum ad scdam sciendū est q̄ sunt ser fm. Guil. lugd. que si cogitāt valent ad hoc vt ille q̄ p pctm̄ mortale deseruit deum eius spūalem aduēnam desideret. Primum est q̄ recogitet. s. quem reliquit. s. patrē suū celestē. Deut. xxxi. Deū q̄ te genuit dereliq̄sti. Naturalis est amor filii ad patrem naturalis dolor de eius offensa: sed maior dz esse de offēsa patris celestis. Aug. Amandus est generator: sed preponendus est creator. Insup dñm suū negauit qđ est magnū opprobrium coraz deo et etiā coz hoibus negare ꝓprium dñm. Insup vel postremo dereliquit liberatorē suū de quo multū dolere debet qui recreditesse videt ab eo q̄ morte propria eius a morte eterna liberamur. Eccl. xxix. Ingrat⁹ cōm dereliquit liberantē &c. Refertur ei leonem quē quidam miles a serpēte liberauit adhesisse inseparabiliter vsq̄ ad mortem liberatoꝝ suo. Ecōtrario multi relicto dño suo adherēt serpēti infernali q̄ nichil habet dare nisi qđ sicut ipe possidet eternā dānationē. Judith. iii. Ergo vos de manu eoꝝ ⁊ tñ vos dereliq̄stis me. Hiereñ. xvii. Dñe oēs q̄ te derelinquunt cōfundent. Scdo cogitare dz cām quare dereliq̄t deū. Hiere. ii. Quid inuenerūt in me patres vestri iniq̄tatis qz elōgauerūt a me ⁊ ambulauerūt post vanitatē &c. vñ. Holcot sup li. Sap. dicit. Si beneficia christi cogitem⁹ ⁊ nostrā malignitatē pōderem⁹ nō est dubiū si vlū cōnis habem⁹. q̄n occasionē pnie sentiemus. Ñ poete scribunt q̄ arpia auis est hñs faciē hois: Iz ē auis valde crudelis in tantū q̄ fame interdū stimulāte hoiem invadit et occidit. sitiēs autē extunc cū ad aquā volat vt bibat vbi faciē suā intuens ⁊ se sibi similē nup occidisse recolliens tm̄ dolorem patit q̄ ide q̄nq̄ moriē. Quid ḡ nos cōnebigēces faciemus' q̄n deū nostrū ⁊ fratrē nostrū ℞tuz nos interfuit occidisse cognoscimus hoc aūt videmus exp̄sse cū verbū dei audimus vel scripta sctōrū legimus devote. Et quicūq̄ nō penitet de pctis et desiderat aduēt̄ gratie ista recogitās nō est pfect⁹ xp̄ian⁹: nec euangelio dei credit: ⁊ ideo signāter dicit Marci. i. Penitemini ⁊ credite euāgelio. Tertiū est q̄ cogitet qđ cū eo reliquerit. qz omne bonū. Aug. Tale bonū deus est vt nemini eū delecēti bñ sit qđ eni erit bonū peccāti, ex quo se sibi malus est seipm occidendo. Sap. xvi. Hō per malicīā aiam suā occidit. Señ nichil est homini bonū sine bono. vñ Holcot. Merito dolere deberemus p gratiā quā āmisimus efficimur eñ per culpam de filiis dei filii diaboli: de familiarib⁹ dei hostes ⁊ pditores ⁊ emuli xp̄i: ⁊ de regni celestis heredib⁹ ecimus exules ⁊ pscripti. Ñ legitur in libro de natura cerū: q̄ quedam auis est que vocatur auis paradisi que propter ilignē pulchritudinē sic vocatur. Est enī tāre pulchritudinis q̄ null⁹ colorē sibi deesse creditur: vox enim ei⁹ est ita dulcis et pia q̄ potest devotionē et gaudium excitare. hec auis si capta fuerit ⁊ ullaqueata irremeabiliter gemit et plāgit: nec vnq̄ plangere desinit donec reddita fuerit libertati. Moraliter ista auis est anima fidelis hec quā do est in gratia est auis pulcherrima: quia in ea relucet imago sancte trinitatis naturaliter impressa habens omnes colores. i. virtutes. Unde. Hiero. in epistola. Omnes ℣tutes ibi cohērent: vt quibus caruerit omnibus careat et qui vnā hz oēs hz. Ista capit laqueo demonis q̄n peccat: qđ ḡ restat ei facere: nisi plāgere et incessanter penitere donec p gratiā rec̄ ciliationis in statū pristinū reducat: ⁊ de cetue dyaboli fiat denuo auis paradisi sic plāxit ⁊ genuit sctūs latro iuxta crucē suspensus donec a fonte gratie obtinuit ⁊ audiuit illū. Luxxiii. Amē dico tibi hodie mecū eris i paradiso. et iō oibus pctōribus dz a. xp̄o. vt habetur

Mat.xii. Proiam agite appropinquabit ei regnū celoꝝ. Quartuꝫ vt cogitet cui adheserit. Jo.vi. Dixit petr⁹ dño. Dñe ad quē ibimus. Grego. Stultū est seruire dyabolo offenso qui nullo placat obsequio Ber. ipsona dñi: qđ causse est q̄ inimico meo vestroꝫ potius seruire dulcis q̄ mihi: stultitia ei maxima est bello recedere q̄ dat regnū celoꝝ ⁊ eterna gaudia ⁊ imensas diuitias p seruitio trāsitorio ⁊ seruire illi q̄ nichil hꝫ dare nisi eternā mortē etnū ignē eternā penā. sed heu plures fuitoꝛes hꝫ dyabol⁹ in mūdo isto q̄ xp̄s. Mā oēs fuphi in ecclesia: macūdi: auari: mendaces: ⁊ pauci sunt in seruitio dyaboli. Sed hūiles casti: abstinētes ⁊ pacifici veraces: mites: ⁊ obedientes sūt in seruitio dei: sed heu plures sunt mali q̄ boni vñ. i. Jo. v. Tot⁹ mūdus in maligno posit⁹ est vñ etiā Aristo. v. rhopico. Hoies vt plurimū sunt mali: i pauciozib⁹ bo sunt boni. Quintū est vt cogitet q̄ nisi aduenier de⁹ non recedet dyabol⁹. ps. Ad nichilū redact⁹ est in aspectu ei⁹ malign⁹: nō sit hilarit de⁹ ⁊ dyabol⁹: sicut nec lux ⁊ tenebre. Mā q̄cito lux solis irrat tā cito tenebre fugant: sic ē de deo ⁊ dyabolo. ii. Coꝛ. vi. Que cuēntio xp̄i ad belial. Sextū est vt cogitet hō q̄ nō pōt venire ad glaz dei: nec ad ip̄m deū in futuro: nisi deus ad hoiez veni at in p̄nti per gram Aug. Nullus possidet dñi in futuro: nisi q̄ hic possidet a deo Aug. Deliberate auxiliū gre qua soli hoies liberant a malo: sine q̄ nullū pꝛoꝛsus siue cogitādo siue agēdo facit bonū: qz null⁹ sine gratia saluat hoc inclarare nos dz vt deliderem⁹ aduentum xp̄i in nos: qz p nos ⁊ p naturalia nō possum⁹ ascēdere: q̄ merito gratiā dei toto coꝛde debemus deliderare. vñ Aug. i li. de natura ⁊ gratia xp̄i. Gratia sine qua nec infantes nec etate grandes salui fiert p̄nt. Sed q̄tum ad rectum sciendū circa hoc q̄ xp̄s i hodierno euāgelio cōmendat Jo. bap. de asperitate vestiuꝫ dicēs. Quid existis in desertum videre hoiez mollib⁹ vestitū. q.d. Vestis iohis est de pilis camelioꝝ: vbi notandū q̄ vestis aspera affert homini quinq; bona S Primo vicia carnis domat. ps Ego aūt cū michi molesti essent dēmones per infestationē carnis induebar cilicio. Exēplum de iudith vidua q̄ portauit die noctuq; cilicium ad domandū coꝛpus suum sed mollis vestis administrat comitez carnis Ber. Mollia indumēta mollitiem aie inducunt. vñ etiā Cyprianus. Serico ⁊ purpura i duit xp̄m induere non p̄nt. vñ etiā Gzego. in quadā omel. Quid est hō p̄ciose oznatus nisi sepulchꝝ foꝛis dealbatū. intus aūt plenum spurcicia. Sedo vestis aspera hoiez ab immanente tribulatiōe liberat: hoc pz in niniuitis q̄bus dñs p Jonā pphetā minat⁹ est dicens. Post. xl. dies nuntiabuntur Auditis his ꝛbis rex ⁊ ois ppls induerūt se saccis ⁊ sparserunt cineres sup capita eoꝝ ⁊ ieiunauerunt et deū inuocauerūt ⁊ auersus est furoꝛ dei ab eis ⁊ misert⁹ ē eoꝝ: sic ecōuerso vestis mollis et p̄ciosa irā dei ⁊ plagā puocat. Vñ legit in gestis romanoꝝ q̄ ille qui primus inter eos vestē purpureā iduit a fulgure percussus est ⁊ sic interiit. Tertio vestis aspera facit oꝛatiōnem exaudiri: vnde olim antiqui induebāt se saccis cū a deo aliq̄d impetrare voluerūt. ps. Respexit i oꝛationē humiliū ⁊c. Eccli. xxxv. Oꝛatio humiliantis se nubes penetrat donec appropinq̄t ad dñz non cōsolabit: ⁊ non discederet donec altissimus aspiciat. Et ecōuerso vestis mollis ⁊ p̄ciosa impedit oꝛationē Nam superbus habitus non ipetrat a deo qđ petit vñ Jaco. iiii. Superbis resistit de⁹. vñ Yhie. i epistola. Qua fiducia erigis ad celum vultū quem cognitoꝛ non agnouit. Quarto vestis aspera liberat hoiem a veste calamitatis qua dānati vestiunt. ps. Induebant sicut diploi de confusione sua. Mā damnati confundunt in coꝛpoꝛe ⁊ aia. Vnde dicit dñs per pphetaz Gloziam eoꝝ in ignominiam commutabo. sic ecōuerso pōpositas ⁊ varietas vestiū varietatem penaꝝ induit: qz quot tunicas quot pallia: quot coloꝛes: quot scissuras superbus ex superbia induit: tot penas p his in futuro habebit T Quinto aspera vestis impetrat homini stolam glozie claritatis eterne. Apoca. vi. Date sunt illis singule stole albe. Mazvestis glozie p̄cellit claritatem solis. Matth. xiii. Fulgebunt iusti tanq̄ sol. De hac claritate loquitur Ansel. in illa vita pulchꝛitudo iustoꝝ solis pulchꝛitudini qui septemplicit̄ q̄ est modo sit splēdidioꝛ adequabit. Nam si celum aperiet totus mūdus ille vnus coꝛporis claritatē glozioſi sustinere nō posset Coꝛpus em illud qđ cilicio induit ⁊ sacco tegitur septemplicit̄ clarius erit q̄ sol tam est. sicut iā patuit p auctoꝛitatē. Anselmi. Et sup hoc aia hois implebit ineffabili claritate. Vnde Ber. Putas qualis tunc erit splendoꝛ aiaꝝ q̄n solis habebit splendoꝛē lux coꝛporum. Et hoc elicit̄ q̄ quilibet debet coꝛpus suum castigare cū abstinētia esse ⁊ potus inquātū valitudo p̄mittit: ⁊ domare carnem suā cuz cilicio vel alio aspero indumēto vt ad talē claritatez puenire valeat. vñ Yhero. in epla. Nullus laboꝛ durus: nullū tp̄s longū videri debet quo glia eterne claritatis acquirit. vñ Crisо. De recapitulatiōe lapsi: si quotidie oporteret nos tormenta pferre ⁊ ipsam gehennā ⁊ puo tpe tolerare p eo q̄ xp̄m videre possemus in glia venientem ⁊ sanctoꝝ eius nūero sociari nō esset dignū pati oē q̄ tristo est modo vt tanti boni tāteq; glozia participes haberemur. Insuper libenter quilibet debet carere delectabilibus carnis ⁊ gaudiis mundi: vt sic possit peruenire ad gaudia celi. vñ Augu. de Karbi. Tanta

est pulchr⁹ tendo iusticie tāta est iocūditas ēt ne lucis: vt etiam si non iceret in ea ampli⁹ manere ꝙ vnius diei hor⁹ ꝓpter hoc soluz in numerabiles annis huius vite plent dimittis ⁊ etiā cum oī affectiōe talīū bonoꝝ recte meri tos cōtemnerēt. Idem Augu. lib. ii. de ciui. dei. De⁹ erit finis desideriorꝝ nostrorꝝ qui sine fine vid⁹ bit: sine fastidio amabit: sine fatigatiōe laudabit: hoc mun⁹ hic affect⁹: hec actio ꝓfect⁹ erit oibus cōis sicut ipsa vita eterna cōis est ☞ Vltio no. ā d̄ū est vnū exēplū de falsperitate vestiū ⁊ abstinentia. Et legit in li. de apib⁹ qꝫ erat q̄dā mulier in ptib⁹ bzabantie ecclesia in. parua tugurio q̄ lozicā fercam portabat ad carnē ⁊ sup lozicā ferreā ex setis pilozꝝ cilicinū quo p medium lozice caro pūgebatur: sup nudā terrā et sup durissimos lapides cubebat: per tñ in hebdomada panem dimidia parte mixto cineribus in mensura. ⁊ ponderē vescebat ✠ Item aliud exemplum legitur q im burgo annicula fuit in heremo q̄ triginta octo annis in vna speluca mānsit: ⁊ deo ibidem deuote seruiuit: ⁊ nisi de radicibus ⁊ herbis ⁊ fructibus arborum cibum sumpsit ⁊ nunq̄ in illo longo tempore hoiem vidit: et post modū duo hermite ex improuiso ad eius speluncam venerunt: et ipsam defunctam inuenerunt. Et sic eam sepulture tradiderunt.

¶ De eade dñica sermo. viii. de ꝓpatiōe cozdis

HEc ipbe michi cozmeum ꝛc. Prouer. xxiij. Ex quo in pñti dñica agit de spūali aduētu xp̄i in cozde hominis. In signū huius tm̄ ipa veritas petit sibi ꝓparari et ꝓberi cor: nā ipse paratus est illud implere cū suo spūali aduentu. vnde Aug. li. xij. d̄ pe. Prudo sp est grā q̄ nunq̄ deficit nisi ꝓpria expulsa ⁊ tunc necessario q̄d sua est inspirat: si est q̄ recipiat: q̄ ipe petit cor ea tunc ibi hois dicēs Fili p̄be michi cor tuū Secundū q̄ in pñti sermōe tria sunt dicēda. Primo quare xp̄s petit cor hois ⁊ qualit sibi dād⁹ est Secdo q̄ causent mundiciā cordis. Tertio quō cor mundū cognoscitur: ⁊ quomodo custodit. A Quantū ad primū sciēdum q̄ deus petit cor: ⁊ nō aliud in cōi triplici rōe. Primo ideo q̄ est spāle hospitium dei in quo delectare cupit ideo cor interpat q̄si camera oiporētis regis. Nā ter celestis delectat inhabitare cor. Vñ puer. viii. Deliciis mee cū filiis hoiz Secdo petit ideo: q̄ cor est ꝓncipiū oim membroꝝ. vñ Aristo. xviii. li. ani. Cor est pricipiū vite ⁊ oēs motus corpis ⁊ sensus: ⁊ ꝓsequenter totū hoiez petit de⁹ in hoc q̄ petit cor. Et merito totum hoiem exigit q̄ totū corp⁹ suū ⁊ oia mēbra sua in passiōe sua p ipso hoie expoluit Tertio q̄ cor est plenū sanguine: ideo pater petit cor vt filium suū sanguineū illuc ponat Nā ꝫ Aristo. viii. ethi. Simile diligit sile. Vñ q̄libet debet in corde suo iesum cū suis vulneribus sanguineis locare meditando passionem eius. vnde Bern. in ꝑsona dñi: in quodā sermone O hō vide q̄ ꝓ te patior: nō ē dolor sicut quo ꝓ te crucior: ad te clamo. q̄ ꝓ te morior vide penas quib⁹ afficior: vide clauos q̄bus cōfodior: cū sit dolor tantus exterior. interior est planct⁹ grauior cū te tam ingratū expior. Unde etiā Hiero. in epla. Conspuit voluit vt velamē cuꝑe et ignoratie a cozdib⁹ nostris auferret Intapite percuti vt caput nostrū. i. dā sanitatis restitueret colaphis cedi ⁊ verbis deridet: vt nos et labiis ⁊ manibus. i. verbis ⁊ opib⁹ applaudemus B Item sciendū q̄ deus vult cor sibi dari non mutari recipiendi. vnde Hoth coth super li. sapiēte. Illi deo mutuāt sua corda qui ꝓ tpali ꝓsperitate deo seruiūt. Nam cum ipsa ꝓsperitas eis subtrahitur tūc ⁊ ipsi subtrahunt. et deo corda sua. que antea sibi i ꝓsperitate mutuauerunt. vnde ps. Confitebitur tibi cum benefeceris ei: sed nō est deo seruiendum principaliter ꝓ temporali remuneratione. Vñ dr in decre. Remuneratiōnē cēporalē nō debet q̄s querere ꝓ bono qđ agit vt ꝫ de penit. di. iii. c. q̄q̄. sed illis bēdōne qui eo seruiūt ꝓ mercede eterna. Nam spez retributiōis hz qui est mercēnari⁹ sz illi dāt corda sua deo qui ex mera bonitate deo seruiunt: ⁊ hoc deliberat ipse deus. vñ dicit in verbis p̄missis. Fili ꝓbe mihi cor tuū. q. d. sōz Holcoth: ⁊ ali mi p creationē fili mi p redemptionē ꝓbe michi cor tuū: p dilectionē ⁊ devotionē. vñ Chrisp. Merces maioz tibi engetur qñ nō spe mercedis operis sz studio placēdi. Item sciēdū q̄ ipse deus nō petit pactē corpdis. sz totū cor vult integraliter habere. vnde Mar. xii. Diliges dñm deū tuū ex toto corde ꝛc. Nā falco est auis generosa cū diu volauerit ꝓ p̄da cor ꝓ mercede recipit. Falco xp̄s est q̄ ꝓ te volauit de celo in vterū v̄ginis. de vtero virginis in mundū: de mūdo ad crucez de cruce ad limbū: ⁊ ecōuerso de mūdo ad celū: ergo sibi cor tuū recte bēdicat C Quā tum ad scdm sciendū q̄ tria causant mūdiciā cordis. Primū est vt quotidie vibeamus opa nostra ⁊ totā ꝯuersationē nostrā bene cōsideremus si aliquid sit eis reꝓhēsibile vl deo cōtrariū. Nā hō q̄ vult mundum cor acquirere debet diligēter v̄ba: facta ⁊ cōuersationes suas cōsiderare. i. cognoscere. qz initiū salutis cognitio est sui. Scdm qđ causat mundiciā cordis est q̄ quicq̄d hō inuenit in quo deū offendit: vt de hoc verā pñiam agat: ⁊ illa vera penitētia cōsistit in tribus Primo in ꝯtritiōe vera. vñ dr in decre. Sine cōtritiōe nullū petm dimittit. de pe. di. i. p cōtritionē. Et illa cōtritio dz ex vero ⁊ amaro corde ꝓcedere. vñ Hiere. vi. Luctū vnigeniti fac tibi planctū amarū. Vñ etiā Gzego. Illū quē cōspicis delicta

fletu dolore cõspectu deitat(nõ dubites mise
ricordiã cõsequi. vñ ẏm Pe. de thaeag. Cõtri
tio posset esse tãta q totum reatum deleret. i.
culpã ẏ penã Sedo ẏo pnia cõsistit i cõfessiõe
vñ ambro. Nõ eni quisq; a peccato iustificabi
tur nisi ipm petm ante cõfessus fuerit.
Nã pudor quẽ ds hz in cõfessione est magna
pars satisfactiõis. vñ Bee. Ideo conferri in
bemur petã vt erubescẽtiã habeamus pro pe
na. Nã cõfessio est pctõrũ multũ utilis: vt ha
bet in decre. Confessio a morte aiam liberat:
spem paradisi: spem saluãdi tribuit. de pe.
di. i. ex his. Tertia pnia cõsistit i satisfactiõe
que cõtrer attrẽdẽda est i pctis: vt cõfessor vẽ
ser qualia petã cõfitẽs cõfiteat. vtrũ venialia
vel mortalia an peccaur ex ignorãtia vel ex
infirmitate: aut sciẽter ex certa malicia Itẽ
pẽsare dz numer pctõrũ mortaliũ vtrũ decẽ
viginti vel cẽtũ cõstituatur: vtrũ vnã trã vel
duo vel tria petã cõmittere Itẽ pensare debet
homo talis in pctis iacuit: an a iuuentute: an
triginta annis vel p tres annos in his pctis
vixit. et scãm has cõsiderationes cõmẽsurãde
sunt satisfactiones. Vñ dz in decre. Pnia dz i-
poni ẏm ẏritatẽ delicti. xxiii. q. v. cr cõsiderato.
Vñ dz Deut. xxv Scõm mẽsurã peti erit mo
dus plagarũ: si nõ hic tũc in purgatorio dñs
exiget satisfactionẽ: qz nullũ petm dimittit
sine pena Vñ dz i decre. Plurib; modis petã
remittitur: sed nõ absq; pena. de pe. di. i. me
dicina. Tertiũ qõ caulat mũdiciã cordis est
q hõ cõsummo studio et deuotis orationibus a
deo postulet vt eũ custodiat ab illis que sibi
displicent. pẽ Nisi dñs custodierit ciuitatez
sẽ. Nam difficultas perstendi i bono pz ex
hoc q lucifer cecidit de celo. Adã de paradiso
Judas de numero apostolorum: quid tũc nos
qui sumus de hoc mundo et sumus infirmi et
debiles ad resistendũ: sic q qñq; p vnũ soluz
verbũ puocamur ad iracundiã vel impatiẽtiã
ergo necesse est semp in timore dei stare et p
tectorẽ nostrũ deũ deuote inuocare. vñ Eccli.
xxvii. Si nõ in timore dñi tenueris te instan
ter subuertetur domus tua cito. Vnde etiam
Ber. in tractatu de septẽ donis. Cõtra sunt
quidã timor: religio: nec manere põt altercũ
sine altero. ❡ Quantũ ad tertiũ sciẽdũ
q cor mundũ tribus signis cognoscit q sin-
cerdinaliter inueniunt i vino claro existẽte i ci
bo mũdo. Primũ q vnũ clarũ in mũdo vitro
est perspicuũ: ita q bene modicũ quid immũ
dicie cernit in eo. Sic est et de mũdo corde qõ
in se cito cognoscit modicã culpã. Sic et in al
bo pãno parua macula cito cognoscit: que in
immũdo et nigro nõ cognoscit: ergo clara co-
gnitio ppter defectũ est puri cordis signũ
Vñ Grego. xxxv. moral. Quãto quis maiori
gratie lumẽ percipit tanto amplius reprehẽ
dibilẽ se cognoscit Nõ boni clarius i se cogno
scunt parua petã q mali homines habẽtes etiaz
in se magna petã et plus dicnt boni et puniũt
se p paruis culpis q etiã qñq; mali homines p
magnis delictis. vñ Greg. sup ezech. Quãto
plus plicium i cognitiõe tãto nobis indigna-
mur amplius de puncto oge. Scõo clarum bi
num in puro vitro nõ turbatur neq; maculat
qñ trãsitur fuit mouetur: sic est de puro corde
et pura cõscia. Prouer. xii. Nõ contristabit in
ẽũ q̃cqd et acciderit. ergo si patiẽs inueniatis
in aduersitatib; et infirmitatib; corporis et in
fortunius rerũ puri cordis est signũ. vñ Gre.
in moral. Nemo nisi inter aduersa cognoscit
q̃tum plicit: boni eñ ideo patiẽtes inter ad-
uersa sunt: qz oia a deo in bono recipiũt scien
tes q deus nichil permittit sup eos fine cã Job
v. Nichil fit i terra sine cãa: ergo qñ deus punit
aliquẽ hoc facit ppter aliquã. cãm. Vñ Aug.
in li. de ci. dei. Deus cũ aduersis reb; exagitat
aut merita examinat. aut petã castigat: aut
mercedẽ eternã p tollerat(malis tpalib; fru
uat. Vñ etiã dz in decre. Nũq; punitur quis
sine cã. di. li. qui in aliquo. Scd sciendũ q hõ
mines ipatiẽtes et cõtra deũ murmurãtes et
ipm in factis suis reprehẽdẽtes nõ sũt boni.
vñ Hugo de sctõ victore Ois ei q murmurat
venenũ in ligua sua portat. Nã propriũ ma-
lum est i aduersitatib; murmurare et deũ blas
phemare: sed ppriũ bonum est deũ in aduersi
tatibus laudare. vñ Aug. in li. de ci. dei. Affli
ctione mali deũ detestatur atq; blasphemãt
ergo qui vnũ verbũ sibi grauiũ sustinere nõ
possũt veri boni nõ sũt. Greg. sup Ezech. Bo
nus nõ fuit q malos tolerare recusauit. Ter-
tio vinũ purũ cũ infundit ad vitreũ clarũ tũc
saltat supza. Sic boni et mũdi cũ tanguñ tri
bulationib; et persecutionib; siue i reb; siue
in psona: sine in verbis: siue factis: tũc erigũt
cor suũ ad deũ et et oia ista que patiũtur offe-
rũt: et hoc erit eis valde meritorium. Insup oẽs
cogitatiões verba et opera et etiã corporales la
bores ad dei proficiũt laudẽ et prosperam salutẽ
in his querũt. vñ grego. Omne bonũ qõ agi-
mus semper q intentionẽ ad celestia elevem;
Ultimo sciendum q nõ sufficit se cognoscere
habere mundum cor nisi illud custodiatur.
❡ Vlto quo sciendũ q tria valent ad custo-
diam cordis. Primum est timor dei vt homo
deũ sibi semp pnte habeat et ipm cognoscere
secreta cordis perpẽdat. Nã multa petã ope-
rũ cauẽtur ppter timorẽ hoim. Quis eni tur-
pitudinẽ cõmittere vellet in pntia hominum
multo magis timere dz hõ presentia dei qui
plens est et cognoscit oẽs cogitatiões cordis
locutiões oris: et opa corporis. vñ Grego. i lib.
moral. Si deũ pntẽ et oia vidẽte et indicantez
crederemus credo q nũq; vel raro peccaremus
vñ Boeti; de cõso. phie. Magna vobis (si dis
simulare nõ vultis) iniuria est necessitas pbita

is cum oīa ante oculos agit is iudicis cūcta cernētis. Scōm est custodia sensuū: vt hō sol licite custodiat suos oculos et alios quatuoz sensus. Vñ Grego. Nō ei eua lignū frugiferū gustasset nisi prius incaute respexisset: ergo diligēt custodiē di sunt oculi sicē alii sensus. Tercia est fuga otii vt semp aliqd boni faciatis: siue laborādo siue orādo: siue meditādo. Vñ Hiero nymus in epla. Semp aliqd boni opis facito vt te dyabolus semp inueniat occupatū. Vñ Hiero. Nō enī facile capitur a diabolo qui bono vacat exercitio. Vñ Cassiod. Mens otiosa nichil aliud cogitare pōt q̄ de vētre et libidine cuius ratio est. Coz enim cū sit in cōtinuo motu semp vult circa aliqd occupari: z qz coz pronus est ad malū q̄ ad bonū. Gen. vi. Ideo ni si occupetur circa bonum semp versatur circa malū. Vnde legitur in vitaspatrū q̄ hō otiosus mille habet demones cum impugnantes sed homo occupat⁹ aliquo bono exercitio vix habet vn[illegible]emonē cū impugnātē: z hoc ꝑtū ad tercia mēbra istius sermonis. Itē aliud sermonē quomodo sperez sunt que preparant hoiem ad spūalem aduentū gratie. Require infra. Sermo. lxviii. F

¶ Dñica. iiii. Sermo. ir. de conscientia

TVāses. Joh. i. In hac dñica agitur de quatro aduentu qui erit ad mortem cuiuslibet hominis ad quem aduentum singulis diebus preparati esse debemus. vñ Luce. xii. Estote parati: qz qua hora non putatis filius hois veniet. Vnde etiā Ber. in meditationibus. Certū est q̄ moriemur: incertum vero qñ: aut quō: aut vbi qm vbiq; te moꝛs expectat: tu q̄q; si sapiēs fueris vbiq; eā expectabis. Iste. i. Fmonib⁹ Quid in rebus hūanis certi⁹ morte: qd hora mortis incerti⁹ inuenit. Vñ q̄libet dz sic viuere singulis diebus quo ad ꝑtā vitādā: z ad bona opa faciēda quasi cras deberet mori. vñ Sen. i epistola. Oēs dies velut ultimos ordinādi sunt qz de felicitate hoīs ultima dies diiudicat. Vñ quilibet singulis diebus dz sepm interrogare in cōscientia sua dicendo. Tu quis es. Vnde in presenti sermone tria sunt dicenda. Primo de quintuplici cōscia z de effectibus ipsi⁹ cōscientie. Secō vñ causat error cōscie. Tercio exemplū. Quātū ad primū sciendū q̄ quituplex est cōscia: quarū q̄tuor male sūt z ānta bona F Prima est scientia dilatata: quā habēt illi homines qui non pōderant nisi grossiora peccata mortalia: z de cōibus ꝑtis nō curāt. Vnde grādia iuramēta cōia nō curāt: nisi sit puerū solēnizatū: mag⁹ ponēdo sup reliqas sanctor. vel sup sctm euāgelium. Querit hic vtrū iurare p deū sit ꝑtm mortale. Rñdetur sm sctm Thō. ii. ii. q. xcviii. Quicūq; iurat sciens enter mēdaciter non excusat a ꝑtō mortali. De hoc etiā q̄reit ibi. Sciēdū tales luxurie nō sūt p mortali pctō: nisi qs cōmittat aduersus cū tñ sm scripturā sacrā ois actus luxurie extra mēimonū est mortale pctm. Etiā illi ebrietatē non reputant mortale pctm: nisi vomit⁹ sequat. cū tñ sm sacrā scripturā ois ebrietas que ex ꝓposito est: est pctm mortale. Itē, offensam fraternā nō pōderant nisi qs vulneraret aut occidisset ipm: cū tñ Math. v dicat. Ois q̄ irascit fratri suo reus erit iudicio. Et qui dixerit fratri suo fatue. s. eum confundēdo reus erit gehenne ignis. Cui⁹tūcq; reus erit q̄ ex vindicta z ira ledit ꝓximū. Vbi dicendo: tu fur: tu nequā: tu latro: tu adulter: vel etiā factis ꝓximū trudēdo: prutiēdo vl ꝓ crimes trahēdo. Itē soluere festa. s. laborando tabernas visitādo: choꝛizādo. ꝛc. sicut z ieiunia ab ecclia instituta; sicut sunt vigilie apl̄oꝛum et btē virgis z quattuoꝛ tpa angarias. s. quadragesimā non curāt. Itē tales etiā nō habēt conscia cupide se oꝛnando in vestib⁹ ꝓciosis ad alliciendū alios hoies ad malas ꝛcupiscētias. Item aliq̄ non sūt cōscie vluras ꝛmittere z cū fraude vl dolo emere vel vēdere: z sic de alijs. Oēs illi sūt conscie dilatate z stant in periculoso statu. Nam ꝓ quolibet peccato mortali et etiā ꝓ minimo dānat qui s tam bene sicut ꝓ maximo. vnde habet in decre. Vno pctō mortali demeret vita eterna. de pe. dist. i. fratres. Quis pena maioꝛ debet maioꝛi peccato. vñ habet in decre. Poena feratur q̄titatē pctī. xxiii. q. i. non afferam⁹ G Scīa ꝛscientia q̄ etiam mala est: est conscientia infirma et nimis stricta quam habent illi qui faciunt si vi ꝓtā vbi nulla sunt pctā: z hoc accidit ex instigatione dyaboli. Nā cum dyabolus nō possit tales inducere ad manifesta pctā mortalia: sicut ad blasphemiā: ad luxuriam: gulam: et ebrietatē: tunc nititur eos inducere per conscientiam erroneam in ꝓplexitatē. Querit hic vtrū conscia erronea liget. Respōdetur q̄ sic vñ Aug. Quicqd fit cōtra conscientiā edificat ad gehennā: iz scōm eundē omne pctm est dictum vel factum contra legem dei: tum q̄uis aliqua in se non sint cōtra legē dei: vt leuare festucam de terra vel calcare supra calamum per modum crucis in terra positum: vel sōnum ociosum: vel risus tamen si tale qd apprehenditur a conscientia vt contra legē dei existēs et sic voluntarie in ipm fertur: manifestum est q̄ voluntarie fertur per se loquendo: z formaliter in illud quod est contra legē dei. z sic cōscientia erronea facit pctm cū diffinitive iudicat aliquid esse peccatum: et contra hoc facit quod in se nullum est peccatū: vl vix veniale. Vnde sciendū q̄ sicut valde periculosum est habere nimis latam conscientiam: sic inquietū est habere nimis strictam. Nam tales dyabolus inquietat z impedit ī bonis operibus: sic

ꝙ nec orare nec contemplari: nec studere: nec quicꝙ boni libeat eos facere: qz parua peccata faciũt sibi magna ⁊ timẽt vbi non est timẽ dũ. vñ. ꝑs. Trepidauerũt timore vbi nõ erat timor. vnde Medium tenere est optimuz. vñ Ezechie. xxxbj. Posnã in medio vestrum spiritum meum. Dñ Arist. ij. ethi. Mediũ in bonis est laudabile. vnde Salo. Qui ambulat simpliciter ambulat confidenter: Iz timere debeamus vt non cõtingat nos facilius cadere in peccatum ꝙ Unde queritur vtrum homo facilẽ possit cadere in pctũ mortale. Respondeo ꝙ homo q̃ habet bonũ ꝓpositum cauendi oia pcta mortalia ⁊ deo seruiendi: talis non facilius peccat mortaliter. Maz deus ex sua bonitate nõ permittit talẽ facilius cadere in pctõ mortali. vñ Richar. Mortale ꝙtum michi videtur: non põt cõmitti sine grandi cordis ptritione sui: sine graui lesione ꝓximi ⁊ sine magno cõtẽptu dei. Sed illi qui sine timore dei viuũt facilius peccãt mortaliter Mã si biberũt non curarent bibere vsq; ad ebrietatẽ si binũ haberent. Si tentantur per ira oino se vindicarent si possent. Si habẽ vendere vl̃ emere non curarent nec haberent conscientiam sed deciperent si possent: tales qui sic sine timore dei ⁊ sine conscientia biuunt plura pcta mortalia verbis ⁊ factis loquendo: et laborando: comedendo: bibendo: ⁊ mẽdo: ⁊ vendẽdo committunt. Ergo non habere debemus dilatatã conscian. nec etiam nimis strictam formãdo nobis peccatum mortale quod vix est veniale Sed talis qui habet nimis strictã cõscientiam tenetur sibi eligere discretum confessorem et districtum ⁊ eũ sequi in oibus in quibus eum informat. Mã deus hoc requirit. Tertia scia est scia perturbata. ⁊ illã hñt illi qui volũt de peccatis suis desperare et de misericordia dei: et talis desperatio est peccatum maximum. Dñ Isido. de summo bo. Desperatio est peior omni pctõ. vñ Hiero. Judas plus offendit deum desperãdo ꝙ xpm tradẽdo. Unde nullus debet aliquo modo de pctis suis: etiã ꝙtuncunq; magna sint. vnde Bern. Maior est dei pietas ꝙ quis iniquitas. Nam misericordia dei est infinita vñ dr in decre. Misericordie dei nec mensuras possumus ponere nec tpa diffinire. xx. di. q. vi. his qui. Qualem cõscian etiã habẽt illi qui credo in pctã eadẽ relabunt ⁊ ꝙ ꝙ pentent. tñ ꝓpter relapsus frequẽtiam ꝓpter quendã desperationis ipulsum incurrunt ⁊ turbãtur quos xps sic medicus cõsolat cum Petro querẽti quoties in me peccabit frater sup ple de die ⁊ dimittã ei. Respõdit non dico tibi septies sz septuagies septies: ⁊ sicõm oẽs catholicos doctores toties q̃ties penitebit etiã si q̃z mille milia pcta haberet: si cõterit deus agnoscit ei. vñ Eze. xviij. Quacunq; hora peccator ingemuerit oim pctõꝝ eius amplius non recordabor. Sed qui nõ hz confidentiã in deo quis qñq; conterit ⁊ cõfitet si nõ ꝓfidit miei dei: pctã sibi si non dimittunt. vñ Abzo. Nõ põt agere pniam qui non sperat indulgentiã Aug. Penitentia q̃ ex fiducia non procedit infructilis ⁊ sterilis mãet ⁊ sine fructu Quarta cõscia que etiã mala est. est conscia praua quã habẽt illi qui pctã parua ponderant: magna non põderãt neq; curãt: talem conscian habuerũt pharisei q̃bus xps maledixit vt habetur Math. xxiij. Ve vobis pharisei q̃ decimatis mẽtã: auetũ ⁊ rutã ⁊ oẽ olus ozti ⁊ grauiora legis ptermittitis. Sicẽm cõscian hñt ille plene q̃ non verecẽtur ꝓximis detrahere: liites ⁊ discordias seminare ⁊ se sup alios in superbia mentis extollere. ⁊ sic de aliis. Sed de parvis: sicut de verbis ociosis etiãbus: ⁊ iocis et de iactione manuũ cum nimiũ de aqua superfundũt de his ꝓbitenẽ ⁊ de magnis obmittũtur. ⁊ Quinta est scia laudabilis ⁊ iliam habẽt boni hoies qui habent bonã: rectam: et tranquillã: securã: puram: quietã ⁊ mundã conscientiã: ⁊ tales hñt ꝓtinuũ gaudiũ Prouerb. xv. Mens secura quasi iuge conuiuiũ hoc sic patet. Mã si videt supra se videt deũ cũ ocius mentis quẽ nunq; offenderũt ⁊ si offenderunt tñ penituerũt: ⁊ spẽ de remissiõe pctoꝝ suoꝝ habent: ⁊ hoc affert eis gaudium. Si videt intra se tunc cognoscũt infernum ad quẽ nullus virtuosus siue verus penitens perueniet et ipi sperant se nunq; illuc venturos. Si retro se vident cognoscũt tpus ꝓteritũ qõ in seruitio dei expenderunt. Si ante se vident cognoscunt futurũ tpus qõ in seruitio dei expendere intẽdunt ꝙdiu viuũt. Si ad sinistrã tunc cognoscunt demones qui nunq; potestatẽ super eos habebũt: nisi velint seipis cũ libera potestate ⁊ volũtate peccãdo subiicere. Si ad dexterã tunc cognoscũt angelos qui eis seruiunt in oi loco et tpe vsq; ad mortẽ ⁊ ab illidus diabolꝰ pregunt: ⁊ post hanc vitã alias cozum ad celum perducũt vbi cũ xpo ⁊ beata maria: ⁊ cũ oibus sanctis eternaliter regnabũt. Iste oia iz enumerata cõtinent gaudiũ bonis in pñti vita. vñ Isid. de sum. bo. Vis nunq; esse tristis viue bene: bona cõscia semp gaudiũ hz Mat. b. Beati mundo corde qm ipsi deum videbũt Et non solum erunt beati in futuro: sed etiam sunt beati in presenti: qz nulli hoi in hac vita est melius ꝙ hoi virtuoso: qui cum pura conscientia deo seruit. vnde Greg. i. mozal. Absit ꝙ tanta sit delectatio in vicijs ꝙta in virtutibus. Bern. Magne diuitie sunt bona conscia et ꝛenera q̃d in rebus melius: q̃d in terra quietius atq; securius bona conscia. Sz mali qui habẽt lesas conscias nũq; sunt leti. Nam spiritalis sp remordet eos qñ conquerunt ad coz et inueniũt se in tali statu in q̃ non pñt salua ri. vnde Isid. de sum. bo. Multa pena grauat

q̃ mala conscīe: vnde etiam Aug. Iustitia dñe
et ira fortñ est q̃ pena sit sibi ois animus inor
dinatus. bñ etiã Boe. m de consо. phie. Sicut
pzobis ꝓbitas ipsa est p̃mium: ita improbis
nequitia ipsa est suppliciũ Et hoc q̃tũ ad pri
mum mẽbzum. ¶ Quãtum ad scõm scien
dum q̃ error cõscie cõtingit septẽ modis. Pri
mo pzopt̃ ignorãtiã q̃ nescit quid eligẽdum
sit: vel ad quã ptem declinãdum. In tali casu
hõ dz habere re curzsum ad deũ ⁊ ad passionem
xp̃i ⁊ dicere cũ ps. Doce me facere voluntatẽ
tuã. bñ. xj. polip. xx Cũ ignorzam⁹ qd agere de
beamus: hoc solũ habeam⁹ resolut dr oculos
nostros dirigamus ad te. Scdo contingit er
ror cõscie ex negligẽtia. s. cũ quis negligit cõ
sientiã discutere; vel cũ nescit se expedire: ne
gligit cũ ab alijs quaerere ⁊ interrogare. bñ q̃
se nescit i ꝑia cõscia expedire tenẽ alios sciẽ
tificos ⁊ cõscientiosos interrogare ⁊ ipis suã
conscíam denudare: sicut nicodemus fecit de
mens in nocte ad iesuz volẽs in sua ꝑsona iesor
mari: vt h... 3 Jo. iii. D Tercio causat̃ er
ror ꝑcie ex superbia: vt q̃ quis nõ humiliat in
tellectũ suũ. s. in meliozib⁹ et ideatis velit cre
dere ꝑtra q̃s dicit apls. Captiuãtes aũt intel
lectum vestrũ in obsequiũ. hoc est q̃ quilibet in
credẽdis articulis plus dz ꝑsentire fidei q̃
sibi. Hã dr dz in decre. Fides cõprehẽdit que
sunt supza rõnez. xxiij. q. i. non turbaꝫ. Et in
agẽdis ⁊ dimittẽdis hõ dz plus credere alijs
discretis ⁊ literatis q̃ sibi: sicut Aug. fecit put
de se dicit in li. cõfes. Quis oẽs septem artes
liberales per se vltra oẽs suos coetaneos didi
cisset ⁊ propter suas rõnes quas allegauit in
suis erroribus seipm defendẽdo diu credere ⁊
baptizare distulisset. cũ in predicatione beati
Ambrosii se humiliauit ⁊ captiuari etiã suum
intellectũ ꝑmisit: salubriter time. Nam btus Am
brosius conuertit btm Aug. ab erroribus suis
et cũ baptizauit; q̃ quis ipse btus Aug. erat tã
te scie in artibus q̃ nec filijs et vil⁹ est: tñ pl⁹
credidit Ambrosio q̃ sibi: et sic conuersus est
qz nisi hoc fecisset i erroribus suis pmansisset
nec vnq̃ ad fidẽ ⁊ ad salutez puenisset. Vnde
q̃nõ vult errare nichil dz ex se ⁊ ex ꝑprio mo
tu facere: sed cũ informationib⁹ et ꝑsuis alio
rum illa facere in q̃bus posset errare. Nam ta
les ꝓponere debẽt suis discretis cõsiliarijs
ea q̃ facere intẽdunt. dñs Eccli. xxxiii. Fili mi
sine cõsilio nichil facies: ⁊ post factũ non pen
tebis. Quarto ꝑtingit error ꝑcie ex singularí
tate qua hõ sequens ꝓprium sensuz non ꝑfor
mat se aliis nec sequit̃ bias cões aliorũ bonoꝝ
hominuz. ps. Singularis factus est eaz. Qualis fuit ille elatus pharisеus q̃ dixit
Non sum sicut ceteri homines: ieiuno bis i
sabbato. Sed q̃l⁹ dz bonus hõ dz fugere singu
laritatẽ ⁊ elationẽ sui ipius in verbis: i factis
in moribus in vigilijs: in ieiunijs: i oꝛõib⁹:
et dz se cõformare aliis bonis hoibus: ⁊ cõem
viam tenere exẽplo bonoꝝ hoiz. Hũbert. dicit
q̃ vnus gradus humilitatis est cũ quis nõ de
limat ad oẽ q̃d est ꝑtra cõem sensuz vl cursuz
ordinis q̃ eũ põt reddere notabilẽ. Sic econ
uerso est gradus superbie q̃n q̃s singulare vi
tã vult ducere. ps. Neq; ambulauit i magnis
neq; in mirabilibus super me. Pzouerb. x.
Qui ambulat simplr ambulat cõfidẽter ¶
Exẽplum legit̃ q̃ quidã voluit singulare vitã
ducere ⁊ immunẽ se esse etiã ab oibus ꝑtis bo
nalibus: ⁊ q̃n vidit q̃ non potuit viuere sine
ꝑtis ventalib⁹ incidit in indiscretã tristitiã
et ꝓfunde in desperationẽ: sz postmodum ad
iuctus oꝛõibus ⁊ informationibus discretoꝝ
surrexit de illa desꝑatione ⁊ humilit recogno
uit se sine ventalibus non posse viuere. Vnde
Salo. hõ est hõ iustus in terra qui faciat bo
num ⁊ non peccet. Idem pouerb. xxiiij. Septi
es in die cadet iustus ⁊ resurget. Idẽ nolite esse
iustus nimis apud semetipm. Quinto contingit
error ꝑcie ex affectu inordinato qui affectus
inclinat ꝑciam ad illud q̃d homo appetit in
ordinate ⁊ facit errare eũ ⁊ deuiare a rectitu
dine. Sen. Perit oẽ iudiciũ cum res transit⁹ i
affectum. Exẽplum de Eua q̃ erauit in ꝑcia
sua: qz cõcupiuit sciam' dei: dicente serpente.
Eritis sicut dij scientes bonũ ⁊ malu. Vnde
Crisо. Nimius amoz: ⁊ nimium odiũ oẽ pue
runt iudiciũ. Vñ etiã Aristo. iij de aia Appe
tibile semp mouet intellectũ sub rõne boni;
sine hoc bonũ sit apparẽs sine existẽs. Vnde
diligenter cauẽdum est cuilibet ne inordinatũ
affectũ habeat ad corpales res. ⁊ sic erret ⁊ in
cidat in pctũ Vnde pouerb. xxiij. Errant qui
operãtur malum. Sexto contingit error cons
cientie ex pusillanimitate. s. q̃n quis timet nõ
timenda. vel plus timet q̃ debet p̃. Trepida
uerunt timore vbi non erat timoz. Naz timoz
indiscretus facit hoiem pusillanimẽ. ꝑtra q̃d
dicit Eccl. vij. Pusillanimus esse nolit in cõ
tuo: qz dicit Esa. Dicite pusillanimes nolite
timere. Talis pusillanimitas q̃n superet hoiez
timere ducit eũ in desperationẽ. Ergo q̃ nõ valẽ
errare nec desperare; debet deo confidere ⁊ se
ipm cõfortare. ps. Viriliter agite ⁊ confortet̃
cor vrm. Idem ps Miseri cordia dñi plena est
terra. Et in illã misericordiã dei debet hõ spe
rare. Vnde pe. Sperantes aũt in dño misери
cordia circundabit O Septimo cõtingit
error conscie ex pplexitate qua hõ credit se in
ter duo pctã positum quoz alterũ impossibile
sit eum posse vitare. Vnde q̃rit an perplexi
tas sit aliqd de necessitate. Respondeo q̃ per
plexitas põt esse quid sẽm erroneã conscíam
qua deposita liberatus erit. Et sciendũ q̃ per
plexitas est multũ nociua. Nam hoiem sepi⁹
ad infernũ demergit. ps. Nisi dñs adiuuisset
me; paulominus habitasset i inferno aia mea

Item. Abyssus abyssum invocat. Vñ. Isido. de sum. bo. Abyssus ne male cõscie et erronee abyssum invocat eterne dãnatiõis. Ergo qli bet deponere dz ppriã ⁊ erroneã gsciam sm cõsiliũ discreti cõfessoris ⁊ talis erroneus in cõscia sua tenẽ sequi iformatiõẽ discretoꝝ confessorũ: nam deus hoc requirit. Vñ gir̃ q̃ innocẽtius papa cuidã religioso cõsuluit vt deponeret suã indiscretã ⁊ erroneã gsciam qã ⁊ fecit. Sic ⁊ cũ tibi cõsulitẽ: cunc deponere debes ⁊ deũ invocare vt te adiuuet ad eam deponẽdã. Nã talis cõscia impedit homiez a p fectu victutũ ⁊ facit eũ distractũ ⁊ inhabilem ad quecũq; bona opa. Et hoc ꝙtum ad scõm ꝙ Quãtũ ad tertiũ nota exẽplũ de aduẽtu xp̃i ad mortẽ hois qũ legit i vita fratrũ ozdinis p̃dicatoꝝ. Fuit in quincia anglie in quẽ tu derbie frater q̃dã iuuenis valde deuotus q̃ in villa quadã ad quã exierat in domo fratrũ minoꝝ infirmat⁹ ad mortẽ p̃ntib⁹ trib⁹ fratribus nostris ⁊ duobus minoꝝib⁹ manu sua oculos clausit ⁊ pleno oze subrisit Cui suppoz astãs dixit cur risisset aut ille qz venit Hainũ dux ester noster ⁊ martyr ⁊ ecce tota cur⁹ repletur angelis Et iterũ intẽtius risit dicẽs Dña nostra aducit salutemus eã. Cũq; dixissent oẽs Salue regina. ꝛc. ait infirm⁹ O q̃ gratãter accepit brã ꝙgo hãc salutationẽ ⁊ ipa gaudens subrisit Posit hec fenestr̃ infirm⁹ oculos ad hostiũ dirigẽs vultu mutato in pallorẽ ait Vñ dñs nr̃ ihesus xp̃s venit ad iudicandum me. Et fact⁹ in agonia tanq̃ duct⁹ ad iudiciũ in oibus mẽbris p̃us emoztuis tñ ꝛtremuit intantũ cadauit vt sicut testat⁹ fuit p̃dictus suppzior b. ꝛ ad tergẽdũ sudorẽ vult⁹ illius sufficeret: ⁊ q̃si cozã iudice gstitut⁹ cũ oi tioze disceptabat dicẽs aliq̃s verũ est aliq̃ nõ est ita. Aliq̃s brãm ꝙginẽ interpellans ne discederet ab eo: aliq̃s acculantes cõstanter redarguens O inq̃t inter cetera bone ihesu condona michi hoc modicũ cui suppzior ait Quid ẽ tra ter karissime: cõputanẽ ne pcã modica inter magna: heu inq̃t ita: ⁊ grauissime gemẽs Cũ aũt moneret a suppzioze q̃ nullo modo dificeret: etiã si angelus de celo aliud suaderet: quia saluator noster misericoꝝs est. Rñdit in fcim⁹ vultu hylarato. Reuera misericoꝝs est et gratias agens btẽ marie ꝙgini et sanctis qui sibi astiterant: et p eo apud xp̃m interesse erunt fideliter: et post modicũ expirauit et in pace quieuit.

¶ Sermo. x. de antichristo.

SEuelabit̃ iniqu⁹. s. antixp̃s cui⁹ aduẽt⁹ erit sm operationẽ sathane. ii Thes. ii In pcedẽtib⁹ p̃monib⁹ dictũ ẽ de q̃dzuplici aduẽtu xp̃i. Nũc aũt restat dicere de aduẽtu antixp̃i Et p̃mo dicẽdũ ẽ quãdo veniet ⁊ de oztu eius. Secundo quomodo in mũdo cõuersabitur. Tercio de ei⁹ psecutione. Quarto de eius duratione. Quinto de eius occisione. Sexto de eius pena. Q Quãtũ ad p̃imum sciendum q̃ sm Holcoth. sup libz̃ sapientie. Hoc generalit tenẽdum⁹ et tenemus q̃ non erit aduẽtus xp̃i in iudiciũ antẽq̃ antixp̃s adueneret cuius aduẽtus nobis omnino incertus est. Act. i. Non est vestrum nosse tpa vel momẽta que pater posuit in sua potestate. Vñ etiam apostolus ait. Rogamus vos per aduentũ dñi nostri ihesu xp̃i: vt nõ cito moueamini neq; terreamini quasi instet dies dñi. s. iudicii: ne q̃s vos seducat vllo modo q̃m nisi venerit discessio p̃imum ⁊ reuelat⁹ fuerit filius perditiõis. Glo. supple dñs nõ veniet ad iudiciũ. Vbi Gozra. sup Paulum sup illo verbo discessio ponit tres que fiunt ante aduẽtũ antixp̃i. Primo discessio gẽtiũ a romano imperio: qz ante illud temp⁹ diuidetur romanũ imperium in decẽ regna sicut habetur. Dañ. vii. in figura bestie habentis decẽ cornua. Secundo discessio eccl̃iarũ particulariũ ab obedientia romane ecclie: que etiã die dñi p̃cedet. Tercio discessio quorũdam xp̃ianoꝝ a fide catholica q̃ similit̃ illo tempoze erit. i. Thymo. iiii. In nouissimis tpibus discedent quidam a fide. Et quartum signum super addit q̃dã alius doctor dicẽs q̃ ipe antixp̃s veniet in tpe abũdãtie pcõꝝ. de quo Dañ. viii. Cum creuerint iniquitates cõsurget rex impudens. Glo. olim iniquitatũ plenus. Et dignũ est vt iniquus p̃nceps veniens p̃mo in mũdo ibidem inueniat iniquitatem ⁊ nõ vnam: sed plures. vnde Osee. iiii. ôz. q tempoze antixp̃i plus q̃ p̃us homicidium: mendacium: adulterium: furtum: inundabunt in ẽa: sanguis sanguinez tanget. i. vnum pcũ aliud impeller: et vnum aliud explebit: ⁊ cũ veniet antixp̃s iniquus rex sup malos subditos qz scõz Grego. Sm merita subditoꝝ tribuũtur a deo persone regentes. Vnde ẽt de hoc dicitur in decre. Pzelat⁹ mal⁹ q̃q; datur p̃pter peccata pp̃l̃i. vi. q. i. ex merito. Joco ô ipe ille habetur. Mar. xxiiii. Abũdabit iniquitas ⁊ refrigescet multoꝝ charitas Quis dubitat iã p̃ximum fore tpis cũ iam ex mala cõsuetudine quasi infinita mala fiunt: que parentum nostroꝝ tpibus nõ modici fuissent dedecoris q̃ nunc inter facta computãtur honoris sicut habere amasias et hoc: fattices: cum mendacio mercari: ⁊ sine timoze dei frenole supbire et sic de aliis. Sed querit̃ vbi antixp̃s nasciturus. Respondeo scõm Remigiũ super Apoca. q̃ antixp̃s nasceꝫ i babylone ex iudeis de tribu Dan. iuxta illã pzophiam Geñ. xlix. Fiat Dan coluber i via: sicut xp̃s de tribu iuda natus est: sic antixp̃s de tribu dan nasceꝫ: ⁊ sicut xp̃s in bethleẽ parua ciuitate est natus sicut

prophetā ꝓdixit. Et tu bethleē terra iuda ne quaq̄ minima es in ꝓncipib⁹ iuda. Ex te eni exiet dux qui regat ppm meū israel. Sic antixp̄s nasceꝛ in babilone. dñs apoca. xvii. Ascendet de mari. i. de babylone que iacet ſe⁹ mare ℟ Sed queritur a qua matre nascit. Respōdeo sm Damas. q̄ nasceꝛ ex dānato coitu: q̄ ē bastardus. Hic antixp̄s in vtero matris meretricis adhuc posit⁹ replebit ur ſpiritu diaboli. iuxta illud Apostoli. ii. ad Thes. ii. Cuius. i. antixp̄i aduēt⁹ ē ſm operationē sathane. Unde etiam de hoc loquit⁹ magist⁹ in compendio theo. veri. Post cōceptum deſcēdet ſp̄us malignus in uterum matris eius: cuius virtute ⁊ operatione deiceps puer nasceꝛ ⁊ alet⁹: ⁊ ꝓpter hoc filius perditionis dicet⁹ sm Gozē actiue: q̄ de alioꝝ perditione erit sollicitus. Ex quibus dictis ſequit⁹ q̄ illi erant qui dicunt antixp̄m nasci tuꝝ de virgine: qđ ē falsissimū: Nunq̄ enī alicui ſanctorum collatū fuit aut datum est in ꝓpheta ſuā [illegible] ſſet: nec conferet⁹ fuit debitur in futuro q̄ aliqua virgo sit mater ⁊ virgo ſi mul sine cōceptione seminis virilis: ſola ma ria virgine excepta que de ſp̄u ſancto cōcepit et virgo pmānsit. Ut canit⁹ de ea. Quia nec primā similem visa est: nec habere ſequētem Ideo nominatur ipsa in ſacra ſcriptura virgo singularis. Quantum ad ſcām sciendū. i. quo modo in mundo cōſeruabitur ⁊ vbi nutriet⁹ur Sciendū q̄ antixp̄s nutrietur in ciuitat⁹ zoꝛoaī ⁊ bethſaida: que quasi ꝓcite ad hoc malum in ꝓdic. atiōe xp̄i cōuerti noluerūt. De quibus dñs. Matth. xi. dicit. We tibi zoꝛo zaim ⁊ ve tibi bethſaida: q̄ ſi in tyro ⁊ ſidone que ciuitates gentiliū erant facte eſſent virtutes que facte sunt in vobis olim in cilicio ⁊ cinere pniam egiſſent. Post hoc antixp̄s ſm Gozē veniet in hierusalē in tēplū: tunc tem poris a iudeis reedificatum ⁊ circūcidet ſe di cēs iudeis. Ego sum xp̄s vobis in lege ꝓmiſ ſus Tunc iudei ſuſcipiēt eum tanq̄ messiam ſuū ⁊ credēt in eū. Et tūc ſedebit in tēplo di cens mēdaciter ſe esse deū: q̄ deceptus a dya bolo credit ſe esse deū. Et hoc est q̄ xp̄s iude is ꝓdixit: vt habet Joh. v. Ego veni in noie patris mei: ⁊ nō accepistis me. Alius autē ve niet in noie suo et illi credetis. vñ Hap. sup Apoca. xvii. q̄ plebs iudaica ſp̄aliter adhere bit ipsi antixp̄o Et est sciēdū q̄ ipse antixp̄s imbuta sua replebit vitijs. Ut ſi dr antixp̄s q̄s cōtrari⁹ xp̄o: q̄ sicut xp̄s ēvas oīz virtutū: sic antixp̄s erit vas oīz vitior. Nā xp̄s venit hu milis: ipse aūt superbus. Xp̄s venit humiles ex altare ⁊ petītes iuſtificare: ⁊ antixp̄s humi liꝝ deiciet ⁊ petītes magnificabit ⁊ iuſtos ⁊ bonos perſequet: ⁊ gloriā ꝓpriā queret. Nā antixp̄s erit superbissim⁹. vñ Aplus. Extollit ur sup oē quod dr xp̄s aut qđ colitur: ita q̄ in templo dei ſedebit in hierm ostendens ſe tanq̄ ipse ſit deus. Nā antixp̄s erit potissim⁹ nā caput oim malox. Dan. xi. Elevabit ⁊ ma gnificabit aduersus oēz deum: vbi dicit Goz eā. Ecce maioꝛ superbia ātixp̄i q̄ lucifer: q̄ lucifer nisi voluit deo assimilari: sed iste super deū extollit. Ad maioꝛē igitur cōtumeliaz fa ciet hoies imaginē suā adoꝛare: ⁊ oēs suos ſi gnari suo caractere: ꝓpterea destruet signa crucifixi: ⁊ imaginē suā statuet adoꝛare: sicut legitur. Dan. iii. de nabugodonoſoꝛ qui ꝓce pit exterminare oēs deos tre: vt ipse solus deus diceret⁹: ⁊ sic faciet antixp̄s. Apoc. iii. Item antixp̄s erit luxꝛia modum luxuriosus Un dicit Dan. xi. q̄ erit i cōcupiſcētijs femi narū: tūc eni erit periculosissimū tp̄s. dñs apo stolus. In nouissimis dieb⁹ instabūt tēpoꝛa periculosissima. Glo. In aduentu antixp̄i ita manifeste peccabūt homines q̄ nō erubescēt adulterari: sicut iam loqui vel comedere. Nā alīqui in ꝓsperis gloriantur in suis malitijs et iſti sūt ꝓcursoꝛes antixp̄i Nā sicut xp̄s fuit castus ⁊ speculū castitatis: sic ⁊ ipe anti xp̄s erit luxuriosissim⁹ Et sicut xp̄s habuit Johānē bap. qui fuit ꝓcurſoꝛ suus in omni humilitate: castitate: sanctitate: sic luxuriosus et adulter erūt ꝓcursoꝛes antixp̄i. Itē sicut xp̄s fuit pauper in natiuitate sua sic ⁊ i vita Un Mat. viij. Vulpes foueas habēt: filius aut tē hois nō habet vbi caput suū reclinet Sic q̄ oppositū antixp̄s erit multū diues: dñabitur eni in thesauris auri ⁊ argēti ⁊ in oībus ꝓcio sis egypti. Itē deū et sanctos blasphemabit. Unde Dan. xi. Aduersus deū deoꝝ loquet⁹ blasphemiā: ⁊ oēs blasphemi sunt ꝓcursoꝛes antixp̄i. § Quantū ad tertiū sciendū .i. de persecutione. Notandū q̄ ipse antixp̄s excitabit persecutionē sub omni telo sup christianos. Ne autē subito ⁊ impꝛouise antixp̄s veniens totum humanum genus perderet ⁊ erroꝛe deciperet: duo magni ꝓphete in mun dum mittent⁹ quos misericoꝛs deus ad hoc tuerēdū mūdo cōſeruauit. i. Enoch ⁊ Helyas qui tā sunt in paradiso qui tunc venient de pa radiso ⁊ predicabūt vt conuertāt iudeos qui tūc erūt ad fidez xp̄i. Un iudei et xp̄iani qui nūc inter se discrepant pari tunc religione in xp̄o cōſentient. Et hoc est qđ dr per ꝓphetaz In dieb⁹ illis saluabit iuda ⁊ israel habitabit cōfidēter supple simul in xp̄z credētes: ⁊ tūc erit vnum ouile ⁊ vnus pastoꝛ: vt habet Joh. x. Iſti duo Enoch ⁊ Helyas ꝓdicabūt omni ppło. Apoc. xi. Dabo duob⁹ testib⁹ meis: scz Enoch ⁊ Helye ſp̄i veritatis: et ꝓphetabūt mille diebus ducētis ⁊ sexaginta sex. Glosa id est trib⁹ annis cū dimidio: sicut xp̄s ꝓdica uit amicti saccis. Glo. i. predicantes pniam ⁊ eandē osēdentes. Tunc antixp̄s faciet ꝛtra eos bellū. i. in disputationib⁹ ut ipsos eos nō

vincet: qñ ipſi beri electi erũt. Ideo poſt mo
dum per tyrãniã ſuã eos occidet corporaliter
et corpora eorum inſepulta iacebũt i platcis
ciuitatis hieruſalẽ per tres dies et dimidiũ
nec ſinentur poni in monumẽtis ꝓpter timo
rem antixpi: ⁊ ꝓpter odium populi xp̃iani vt
quicunq; eos viderit timeat eis conformari.
Tandẽ poſt tres dies ⁊ dimidiũ: vt habetur
Apoc. xi. Spũs vite. i. eorum anime intrabũt
in eos ⁊ ſtabũt ſupra pedes ſuos viuentes iam
et impaſſibiles: ⁊ timor magn⁹ cadet ſup eos
qui videbunt illos ita glorificatos et audient
vocẽ de celo dicentẽ illis. Aſcendite huc. i. ad
cõſortiũ angelor̃ ⁊ ſcrõr̃ et aſcendẽt celuz in
nube ſicut xp̃s aſcẽdit: vt habeť Act. i. Et in
ſtũ eſt vt qui xp̃m imitati ſunt in tribulatio
ne: paſſione: ⁊ predicatione cõforment̃ illi in
aſcenſione. iuxta illud Luce. iii. Qui ſe humi
liat exaltabitur: et tunc ſequetur grauiſſima
perſecutio xp̃ianorũ. Sciendũ q; antixp̃s q̃t
tuor modis perſequetur electos ⁊ bonos ꝓxi
mo per calidã eius perſuationẽ ⁊ p̃dicationẽ
q; predicabit legẽ nouã ⁊ prauã ⁊ ad peccan
dum multos licẽtiabit: q; ſicut lex veritatis ⁊
ſaluris petñ phibet: ſic ſua lex iniquitatis ⁊
falſitatis perſuadebit peccare. In cũctis ciui
tatibus hãc legẽ male p̃dicabit cõtẽpta lege
xp̃i. vñ. ps. Cõſtitue dñe legiſlatorẽ ſup eos
. i. antixp̃m prauũ legiſlatorẽ dicit eni magi
ſter in ſum. theo. bert. q; antixp̃s predicabit ⁊
cõfirmabit falſis ꝓbationibus ante ſe nullũ
fuiſſe xp̃m: ſed oẽs antixp̃os fuiſſe ꝓpter q;
predicatores ſui diſcurrẽt per vniuerſas mũ
di partes eandem ſuã falſam doctrinã p̃dicã
tes. Impediet nichilomin⁹ antixp̃s ne ſacra
ſcriptura ſm veritatẽ exponatur a catholicis
doctoribus Tũc vt habetur in ps. Diminute
ſunt. i. diminuent̃ veritates a filiis hoim tũc
vt habeť Eſai. lix. Corruet veritas in platei
vñ. Dañ. viii. Proſternetur veritas in terra.
Itẽ predicatores et apli antixpi ea que homi
nes libẽter audiũt predicabũt voluptuoſa: le
ta: cõſolatoria: ad que hoies proni ſunt Vnde
ſicut xp̃s dixit Mat. vii. Arta eſt via que duc
it ad vitã: ita xp̃s alibi dicit. Contendite in
trare per anguſtiã portã Sic ipſe antixp̃s op
poſitũ p̃dicabit. ſ. mollia ⁊ leuia ideo multos
audiẽtes habebit. Vñ apls. ii. ad Thim. iiii.
Erit tẽpus cũ ſanam doctrinã nõ ſuſtinebũt
ſed ad ſua deſideria coacervabunt ſibi magi
ſtros prurientes auribus ⁊ a veritate quidem
auditũ auertẽt. ad fabulas autẽ cõuertentur
Sicõ antixp̃s decipiet multos p oſtenſiones
miraculor̃: vñ apls. ii. ad Theſ. ii. Cuius ad
ũentus eſt ſcõm operationẽ ſathane i omnibꝰ
tute ⁊ ſignis ⁊ prodigiis mẽdacibus Vnde ſi
gna q̃ faciet antixp̃s fallacia erũt: quia facti
et ex arte magica ⁊ etiã dicunt mẽdacia: q; p
illa mẽdaciter decipiet hoies. vñ Apoca. xiii.
Seducet habitãtes in terra ꝓpter ſigna que
data ſũt illi. Mã antixp̃s faciet ſigna magna
ad conſummationẽ peruerſitatis ⁊ falſi dogma
tis: ⁊ faciet arbores florere ſubito ⁊ acreſcere.
Itẽ faciet imagines loqui ⁊ futura predicere
Itẽ faciet mare turbari ⁊ ſubito trãſquillari.
Item aquarũ ordinẽ ⁊ curſus aquarum con
uerti faciet retrorſum. Item aera ventorũ cõ
motionibus agitari faciet: ⁊ tonitrua ⁊ fulgu
ra coruſcari. Itẽ mortuos fallaciter faciet re
ſurgere: quia maligni ſpũs corpora mortuor̃
intrabũt vel aſſumẽt ſibi corpora i ſpecie ho
minũ vt aliqñ dixerũt in quibus quaſi qui a
mortuis reſurrexiſſent apparebũt q; que corꝓ
ra ⁊ in quibus corporibus dicẽt ſe ab anti
xp̃o reſuſcitatos. Itẽ ignẽ faciet deſcẽdere de
celo. Glo. i. malignũ ſpñ faciet ſuper eos de
ſcẽdere: vt loquant̃ variis linguis: quicqd ei
antixp̃s ⁊ ſui nũcii predicabũt male intrepre
tando ſcripturam per miracula cõfirmabunt
ſicut de apoſtolis dicitur Mar. vlti. Illi autẽ
profecti predicauerũt vbiq; dño cooperãte ⁊
ſermonẽ cõfirmante ſequentibus ſignis. Mã
tanta miracula antichriſtus et ſui diſcipuli
facturi ſunt: ita vt etiam ſi fieri poſſet duce
rentur in errorem electi. ¶ Quereꝛ quare
demones ⁊ ſeruitores demonum deus per
mittet talia miracula facere. Reſpõdetur ſm
Aug. lib. iii. de ci.. dei. c. viii. q; ꝓpter tria ꝓxi
mo vt fallãtur fallaces. Scõo vt exerceantur
boni. Tercio vt boni ad talia non aſpirẽt. Et
eſt sciendũ q; tpe antixpi boni nõ facient mira
cula ⁊ in hoc apparebit eor̃ cõſtãtia. vñ Gre.
in li. moꝛa: Poſſemus tũc ꝑtam humane men
tis illa tẽtatio erit qñ pius martyr corp⁹ tor
mẽtis ſubiicit: ⁊ tñ tortor ante oculos ei⁹ mi
racula facit. Tertio antixp̃s decipiet hoies p
munera. Nam dyabolus offẽdet antixpo the
ſauros multos iã in terra abſcõditos p quos
ad conſẽſũ ſe plurimos inclinabit. Nam pri
mo attrahet ſibi magnates ⁊ potentes p mu
nera: et poſtmodũ conuertet alios hoies. Hoc
oſtendit. Dañ. xi. vbi dr. Diuidet terrã gra
tuito Vñ etiã ps. Sedet cũ diuitib⁹ i occulto
vt interficiat inocẽtẽ. Glo. Cũ diuitib⁹ hui⁹
ſcli quos ditabit ⁊ cũ muneribus ſibi adiuna
bit. Timeo ſi aliqs hodie vellet p̃dicare here
ſim here admitteret̃ a dñis terrarũ ſi daret̃
eis aurũ ⁊ argẽtũ. Sic antixp̃s ⁊ ſui nũcii da
bunt dñis terrar̃ munera. ió de facili admit
entur. non qui hr dare hr regnare. Pecunie
em obediũt oia ⁊ munera etiã excecãt oculos
ſapientũ. Quid em faceret vſurarii q̃ ſup vſu
rã cõcedunt: vel ꝓpter dilationẽ eaꝛus ben
dũt: ſi ꝛapaces: luſores: mercatores: qui cũ
fraude malũ p bono vẽdunt. Mechanici qui
infideliter ſua artificia laborant. Fures q̃ bo
na primor̃ furant̃: ⁊ ſic de aliis: q; timendũ
eſt q; quaſi totus mũdus ſequeret̃ eũ: q; qua

ſtoēs hoies honores appetunt ⁊ dicat q̄runt. Hiere. vi. A minoribꝰq; ad maiorē oēs studēt auaritie. Mā malicia ipius antixpi qualebit ꝓpter ipſa munera tā in maioribꝰ q̄ in minoribꝰ: cā litteratis: q̄ illiteratis: tā nobilibus q̄ ignobilibꝰ: tā in diuitibꝰ q̄ i paupibꝰ. vñ ps. Regnū ipius oibus dñabit. Quarto cōpellet hoies ꝓ tot mētoꝝ fabricatiōes: q; quos predictis cribꝰ modis pueretere nō poterit: ꝛl los diuersis suppliciis punier. Nam antixps multa genera tormētoꝝ excogitabit extra bonos: vt eos a fide recta auertat. Dañ. vii. erit xps qualis nō fuit ab eo tpe ex quo gentes ceperūt esse vsq; ad tps illud Maxime eñ tunc impugnabit religiosos et sacerdotes sicut dicit glosa sup illud ps. Oculi eiꝰ in pauperē respiciūt glo. Sanctos ⁊ pauperes spū impugnabit ⁊ psequet: ergo psecutores tē clericoꝝ et religioſoꝝ sūt ꝑsecutores antixpi. Itē scīdū q; tpe antixpi erit persecutio grauior q; vnq; fuit tpe martyrū: q̄us eni martyres multas persecutiones passi sunt. tñ tēpore antixpi bonis maiores ꝓsecutiones patiētur. Vñ magister in cō pen. thea. vere dicit q; tunc tōis nec emet a bonis nec vendet eis nisi habeāt caracterē antixpi. i. signum q; adhereāt antixpo. Mā sicut antixps crudelior erit oibus ꝓsecutoribus: ita sancti tūc tpis fortiores erūt omnibus retro martyribus Tūc etiā dꝰ magnā gram cōferet suis fidelibus per quā poterūt illas tribulationes sustinere. Abacuc. iii. Cum iratus fueris misericordie recordaberis Mat. xxiii. Erūt tūc tribulationes quales nō fuerunt ab initio vsq; nūc neq; fient. O q̄ stulti sunt qui optant q; possent viuere vsq; ad illud tēpus: ⁊ dicūt si tunc viuerēt q; bñ lēt magna fuit mere p xpo qui fortē ad minimā persecutionē xpm defereret. Sane fateor quotiens de illo tēpore cogito cor de cōtremisco Cōsidera quid euenerit Petro in persecutione et semp timebis. Petrus cū xpo se cōmoriturū promisit: sed veniēte ꝓsecutione xpm ter negauit. Quis ergo poterit securus esse qñ erit tā ſta tribulatio quanta vnq; fuit in mundo.

D Quantū ad quartū. s. de eius duratione Sciendū q; antixps regnabit tres annos cū dimidio: vt habet Dañ. xii. vbi dr q; durabit p tps duo tpa ⁊ dimidiū tēporis. Et illud tēpus dr esse ordinatū a deo: quia vt dicitur Mat. xxiiii. Nisi abbreuiati fuissent dies illi nō fieret salua oīs caro. i. omnis hō: et est sensus fm Micholaū de lyra. Omnis caro nō fieret salua. i. nullus hō qui tunc viueret fieret salvus si esset lōgū predicte tribulationis tēpus. Illos ergo dies misericorditer deus abbreuiabit: ⁊ ideo quāto hec persecutio ceteris est grauior: tāto brevitate tpis ē moderatior

X Quantū ad quintū. s. de morte antixpi sciēdū q; antixps finget se mortuū vt habeat Apoc. xiii. vbi dr. Vidi vnū de capitibꝰ suis. s. antixpz quasi occisū ⁊ fingentē se tāq; mortuū ⁊ latēs p triduū postea apparebit dicens se resuscitatū: ⁊ tūc discipuli siue apli eius de resurrectionē suā predicabunt inīcis sup quos missus est spūs maligni i spe ignis Et applicabunt eis plurimi: q; voce diaboli loquentē variis linguis: sicut apli ex spūsctō loquebāt. Tūc vt habet Dañ. xi. Veniet antixps in multitudie magna ⁊ figet tabernaculū suū. i. thronū soli sui sup mōtē oliueti: q; antixps de tali mōte: vt dicit glo. sup Apoc. Arte magica ⁊ virtute diabolica alcēdet in aera: vt sp mō magus fercētibus eū demōibus. Tūc fm apm. Reuelabit ille iniquus Glo. i. Iniq̄tas eiꝰ ⁊ fallitas deteget quā dñs ihesus interficiet spū oris sui. i. virtute spūsancti: ⁊ hoc in loco illo circa quē dñs ascēdit. Notandū est q; antixps morietur mala morte. Vltimo q; morietur plaga subitanea mortis Sēdo morietur in peccatis mortalibus. ps. In opibꝰ manuū suarū cōprehēsus est peccatoꝝ. Quo interfecto non statim veniet xps ad iudiciū fz fm glo. Dañ. xi. Cōcedent quadraginta dies ad refrigeriū sctōꝝ: et ad pniam peruersoꝝ q̄ tunc cognoscent se esse deceptos p antixpm. Sed tamen post hos dies vsq; ad finē mūdi spaciū nemo scit: sed in eius dispositione est qui ea horta et tēpore seculū iudicabit qua ante secula iudicandū esse prenudit. ⁊ Quantū ad sextū qualiter post mortez punietur. Nota q; pena sua erit intolerabilis et sensibilis ꝓpter tria Vltima causa q; dilatione dei priuabitur. Ysaie xxvi. Iniqua gessit nō videbit gloriā dei. Et hec est maxima pena dānatis sicut. Chry. dicit. Secūda cā: q; eternaliter cruciabitur. Job. xx. Luet oia que fecit: nec tū cōsumabitur Et q̄uis in eternitate pena sua sit sibi pena alicui dānatoꝝ acerbitate: tū pena eius excellit multū penā alioꝝ. Apoc. xviii. Quātū se glorificauit ⁊ in delitiis fuit: tātū date ei tormētū et luctū. Tertio q; cū demonibus morabitur quoꝝ vultus horribiles sunt. Matth. xxv Ite maledicti in ignē eternū qui paratus est diabolo et angelis eius.

¶ In die natiuitatis xpi. Sermo. xi.

ECce euangelizo vobis gaudiū magnum quod erit oi populo: quia natꝰ est vobis salvator mūdi Luce. ii. Inter oia festa celebrāda totius anni hoc festū natiuitatis est tāto letius: quāto hoc festū pueritie ihesu xpi est suauius. Vnde dies h: dicenda ex saluatoris nostri natiuitate redditur gaudiosa. vnde Leo papa. Nec phas est ibi locum esse tristicie: vbi natalis est vite. Ideo angelus dixit pastoribus. Ecce euangelizo vobis gaudium

magnū. ꝛc. Hñ in p̄senti sermone tria sunt dicēda. Pmo de hystoria litterali illi⁹ euangelij. Scō de gaudio illi⁹ festi. Tercio de paupertate xp̄i: ⁊ Marie mr̄is ei⁹ A Quātū ad p̄imū sciendū q̄ loquendo de euangelio q̄ñ ad illud vbi dr. Exiit edictum a Cesare Augusto. Primo volo ponere fundamētū litteralē. Hā de isto edicto scribit i hystoria scolastica q̄ Octauian⁹ regnauit. xliij. annis: et i duodecimo anno ante mortē suā fecit tantā pacē in oibus regionib⁹ romano imperio subiectis q̄ ad litterā videtur impletum illud quod dr. Ysa. ij. Conflabūt gladios suos in vomeres ⁊ lāceas suas in falces. Et ibidē. Non leuabit gens ⁊tra gentē gladiū. Et istud fuit p̄s q̄ saluator oim nasci debuit in mūdō: vt dauid fuidit in ps. lxxi. dicēs. Oriet̄ in diebus ei⁹ iusticia et abundātia pacis. Quare aūt hoc tpe nasci voluit. Beda ostēdit dicēs. Nascturus in carne dei filius sicut de virgine natus virginitatis decus sibi ostēdit esse gratissimum sic pacatissimo tpe seculi p̄creat̄ q̄ patē querere docuit: ⁊ pacis sectatores p gratiaz suam inuitare dignat̄. Unde cum talis ⁊ tanta esset pax per vniuersum mundū: tunc Octauianus imperator romanus voluit scire numerum regionū: ⁊ numerū oppidor̄: ciuitatū castrorum et villar̄. Item voluit scire numer̄ oim hominum sibi subiectorū. Ideo dicit euangelista. Exiit edictum a cesare Augusto vt describeretur. i. i scripto redigeretur vniuersus orbis. i. omnes homines tam nobiles q̄ ignobiles: tā diuites q̄ pauperes: tam ciues q̄ rusticos q̄ sui liberā dominationi ⁊ iuri vnusquisq; ad ciuitatem suā. Describitur notāter vnusquisq; nō nullo penitus excepto p̄ro capite suo: hoc est ne capite p̄iudicaretur soluere vnū nūmum argenteum valentem decē nummos vsuales: vt sic profiteret̄ non tātum ore: sed oblatione se esse subditum romano imperio: ⁊ accepta pecunia nomē cuiuslibet describebatur: vt scripta nomina rome delata. Cesari legerentur: vt posset scire dignitatē ⁊ merita p̄sonar̄: ⁊ p consequens suā potentiā. Unde Symō de cassia describit sup Lucam q̄ octauianus in superbiam elatus ex elato corde p̄cepit vniuersū orbem describere: ⁊ magis peccauit in illa descriptione q̄ dauid qui fecit populum israel describere vt habet̄. ii. Regū. xxiiii. Et ideo ipse dauid ⁊ populus israel fuit a deo grauit̄ plagatus. Unde querit Symon de cassia. Quare etiā non ille imperator punitus a deo fuit sicut dauid punitus fuit. cum tamen grauius peccauit. Respōdetur q̄ gentilis et indignus p̄senti correctione erat. Sed dauid dominus deus sicut filiū punire voluit vt nō eternaliter ab eo puniret̄ Sunt ergo teste bō Aug. aliq̄ indigni p̄nti punitiōe q̄ñ dānatione eterna. Et hō certū signū est eterne dānationis successus continuus ⁊ fortunatus tpalis signanter peccatoribus sicut Aug. in li. de ci. dei probat de Asuero cui semp bene succedebat in rebus temporalibus. Et in Hester cui male succedebat in tpalibus reb⁹: ⁊ quasi semp in luctu ⁊ gemitu p se ⁊ p ppło suo fuit B Quātū ad ꝛēm sciendū q̄ illud gaudium q̄ñ angelus Gabriel de xp̄i natiuitate nūciauit fuit maximū gaudium totius mundi. Nec mirū q̄ nat⁹ ē nobis saluator qui ē xp̄s iesus. Hā nō solum terrigene: sz etiā celestes spūs sunt de hoc gaudio letificati sicut cecinimus in hac nocte. Hodie lux fīs de celo descēdit: hodie p totū mūdum mellifluū facti sunt celi. Crisō. Gaudere debet quilibet iust⁹: quia nat⁹ est sue iusticie remūerator. Gaudeat quilibet petōr̄ q̄ de suis ⁊reit⁹ est p̄cis: quia hac nocte xp̄s natus est qui venit ad saluandum contritos corde. Si enī marie virginis natiuitas gaudium annūciauit vniuerso mūdo multo fuit⁹ iesu xp̄i dei ⁊ hois natiuitas ergo angel⁹ dixit Euāgelizo vobis gaudiū magnū. Hā illud gaudiū fuit tam magnū q̄ vsq; ad celos ascendit ⁊ deū ⁊ angelos letificauit. Hñ hodie angeli tanto gaudio sunt repleti q̄ de celo descenderūt: ⁊ suum gaudiū mūdo retulerunt: sicut hō plen⁹ gaudio nō pōt se cōtinere quīn alis nūciet ⁊ reuelet. Iterū fuit tā magnū gaudiū q̄ illud hodie infernū penetrauit ⁊ sctōs q̄ in limbo erant inenarrabili gaudio repleuit. Item tā magnum erat gaudium q̄ extēdebatur vsq; ad oriētem. Unde magi qui erant in oriente tanto gaudio sunt repleti q̄ sua regna reliquerunt: ⁊ ad puerū natū accurrerūt. Extendebat̄ etiam ad occidentez Unde rome bisa est pinagoge gis circa solē et tanto gaudio angustus est p̄fulus q̄ ei thura obtulit et vltra deus vocari recusauit. Sap. viii. Attingit a fine vsq; ad finē fortiter. ꝛc. Iterū gaudiū hodiernū factū est tā magnus q̄ replet totū mūdum hoc ostendit in eo q̄ dies non sufficit sed tota nox in gaudio occupatur Hunc̄ ei in anno tres misse celebrantur: nec sic in nocte alīq̄ missa celebrat̄ nisi hodie Hñ Guil. vi. lib. eccl. diui. dicit q̄ Thelesphor⁹ papa instituit illa die tres missas cāran: ad ostendendū q̄ xp̄i natiuitas saluauit patres ante legem: ⁊ patres sub lege: ⁊ patres post legem C Sciendū vt estimo nō fuit hodie aliq̄s fideliū de numero p̄destinator̄ in toto mūdo qui nō hui⁹ diei aliqualiter ab intra saltē cor dialiter cēlit sibi oriri nouā letitiā sic cōuenerit merito q̄dā sunt q̄ debēt ee ⁊reitati q̄ illā noctē in lude cōsumpserūt nec aliq̄d deuotionis ferunt nato pueo impēderūt. Sic̄ illi q̄ in ceapula ⁊ ebrietate vixerūt aut q̄ mutāt se in demones: aut in bruta aialia aquas īduendo ⁊ quaq; versum discurrēdo. offendētes hoies deo fuire cupiētes. Item q̄ infidelit⁹

fulis sortilegiis ⁊ in cetis incredulitatib⁹ fuis
xp̃s illud sacratissimū cōsummāuit. Et qui in his
duodecim noctib⁹ seq̃ntib⁹ multas vanitates
exercēt: ⁊ qui dēā quā ḋoam dianā nominant
dicūt cū suo exercitu ambulare. Itē qui cumu
los salis ponūt ⁊ p hoc futura p̃nosticār. Itez
qui calceos p caput iactāt si cer ḋ arbores scin
dunt: ⁊ sic de aliis. Et signāret qui cū micis ⁊
fragmētis q̃ colluntur de mēsa in vigilia natiui
tatis xp̃i sua sortilegia exercēt. Oñes tales
merito sicut noctue excecari ⁊ maledicti incē=
dunt hodie in tam clara hui⁹ diei luce. Quare
consulo q̃ oēs p̃dicta exercentes studeant ad
cōfessores suos accedere et se de his accusare
confiteri ⁊ penitere. Item legit deum hac no=
cte omēs sodomitas occidisse ⁊ eos subitanea
morte interisse sm illud p̃s. In matutino in=
terfecit cūctā oēs pctōres terre. Būs Aug. Deo
displicente in carne oēs hostes nature sodomi=
tas intellige: morte reprobā ⁊ subito perierunt
Item [illegible] dicit. Propter hoc malū vitium
filius dei multo tpe distulit incarnari. De hoc
vitio q̃re infra sermo. lxxxv. ❧ Itē secun
dum q̃ ḋlibet homo spūaliter gaudere debet.
Primo q̃z de⁹ factus est hō vt hō fieret deus.
Scḋo q̃z fact⁹ est seruus vt seru⁹ fieret dñs ⁊
rex celi. Tercio q̃z deus de celo descēdit vt hō
de terra ad celos ascēderet. Quarto q̃z de⁹ fa=
ctus est filius: vt hō fieret filius dei. Quinto
q̃z imortalis de⁹ fact⁹ est mortalis vt hō mor
talis fieret imortalis. Sexto de⁹ diues fact⁹
est pauper: vt hō pauper fieret diues. vñ Aplus
Cū esset diues fact⁹ est egen⁹ vt illius inopia
diuites essem⁹. ❧ Quantū ad tertiū. s. de
nativitate ⁊ paupertate xp̃i. Sciendū q̃ xp̃s in
sua nativitate paupertatē suā oñdit inq̃ntuz
Primo cū pauper fuit in hospitio. vñ cantur:
Stabulo ponit̃ qui cōtinet mundū. Vnde
Bern. Vide quale p te fact⁹ est rex vbi regia
aula vbi thronus sublimitas p̃sepe est Vñ scie
dum q̃ ille loc⁹ vbi dicit hystoria vbi xp̃s na=
tus est cooptus fuit inter duas domos i publi
ca via ad receptionē trāseuntiū tpe calido vel
pluuiali: ⁊ fuit in ea quoddā paratū p̃sepe pro
aialib⁹. ⁊ hec dom⁹ habuit ab vtraq̃ pte itroi
tum extra clausura carentem. Vel dici pōt q̃
veritati cōsonū est q̃ Joseph hoc p̃sepe p̃paraui
it p bove ⁊ asino quos secū duxerat asinū
in adventoriū pegrinatiōis btē v̄ginis q̃ p̃gnās
erat bouē v̄go p tributo ⁊ expensis p v̄ginis
puerperio. In q̃ p̃sepe v̄go ⁊ mater b̃dicta
filiū suū reclinauit cozā bove ⁊ asino q̃ fieri
voluit cupna puldētia vt impleret pphetia
Abac. iii. Sm aliā translationem In medio du
ūm aialiū cognosceris. Et dicūt aliq̃ q̃ bos ⁊
asinus xp̃o genuflexerūt secundū ei sicut suo
creatori exhibētes vt impleretur illud Esa. i
Cognouit bos possessorē suū ⁊ asinus p̃sepe
dñi sui Israel aūt me nō cognouit. i. cognosce
re noluit. Sz diceres q̃re eū reclinauit in p̃se
pio. Ad hoc ēndet q̃ nō erat ei locus in diuer=
sorio: et in hoc loco nasci voluit sm glo. vt in
hoc mūdo se nō diu pmansur⁹ ostēderet: ⁊ nos
ei⁹ exēplo estimem⁹ nos esse pegrinos in hoc
mūdo. vñ apls. Nō habemus hic manentē ci
uitatē. vñ etiā p̃s. Aduena ego sum apud te ⁊
pegrin⁹ sicut oēs patres mei. Itē in hoc rep̃=
hendit̃ factūras illoz ḋ eis pzeparāt magnas
et latas domos i q̃b⁹ breue tp̃s pmānsur⁹ sūt
De domo aūt celesti modicū vel nichil curāt.
si em̃ tantā sollicitudinē haberēt de celesti⁹
māsionib⁹: magni ciues celestis patrie fierēt
Insup alti q̃ magnas ⁊ latas domos possident
nec tñ vnū pauperē ppter xp̃m hospitarent.
Isti etiā multū timere deberēt illā finiam ex=
tremi iudicii vbi xp̃s dicetur⁹ est. hospes eraz
et nō collegistis me. Itē maledicti i ignē eter
nū. Scḋo xp̃s pauper erat in stratu: q̃z locat⁹
fuit sup fenū: nec habuit puluinar vbi caput
suū reclinaret: vñ ḋaz doctoz dicit. O ineffa=
bilis paupias: fili⁹ pastoris nascit̃: ⁊ cogi
nus de plumis et substernit̃: fili⁹ dei nascit̃: ⁊
ad durū p̃sepe reclinat. vñ p̃s. Paup̃ fuz ego
et in laborib⁹ a iuuentute mea. In hoc voluit
nos xp̃s sup̃fluitatē vitare lectisternior̃ Nā
p̃fositatē reprehēdit p̄anticulus ales xp̃i molli
ciē reprehendit fenū asperuz [illegible] quo xp̃s iacuit
magnitudinē ⁊ latitudinē reprehēdit artum
p̃sepe xp̃i Hoc illi nō attrēdūt qui tres lectos
sub se sternunt: et tres cussinos sub capite po
nūt ⁊ i hoc satisfaciūt suis voluptatib⁹ ⁊ deli
ciis cozpis isti nō vadūt p arctā viā q̃ ducit ad
vitā. Tercio xp̃s paup̃ fuit i cibo. Vñ cant̃.
de eo. Horruoq̃ lacte pall⁹ est vbi beata virgo
vocat mulieres suos puulos p se lactare. vñ
dicit i decre. Mulieres pprios filios lactare
debent: nec alijs tradere ad lactendū. dist. v.
Ad eius. Quarto xp̃s paup fuit in vestimēto
Nā vilib⁹ pannis fuit inuolut⁹. Hoc q̃ sciens
dū q̃ btā virgo cōcepit xp̃m. viii. kal. apriles
et nat⁹ est. viii. kal. Ianuarii. ⁊ sic in vtero ma
tris fuit. cclxxvi. diebus. Quia igit̃ tāto tpe
xp̃s in matris vtero hitauit nimirū q̃ fact⁹ est
eius uterus fons pietatis: speculū puritatis
vas caritatis Itē notā dū q̃ cetere mulieres
ante partum hñt timorē: q̃z multe pericitant i
partu ⁊ hñt etiā in ptu magnū dolorē: ⁊ post
ptū lāguorē: sz btā v̄go expers fuit illaz pe
nalitatū. Non em̃ tiere debuit: q̃z filiū dei in
utero portauit. Sic in ptu dolorē nō habuit
tū q̃z xp̃s illū dolorē sibi reservauit vsq̃ i suā
passionē: tñ q̃z i p̃tō cepit: q̃z ppter p̃tm
mulier illi dolori subiecta fuit. vñ Gen. iii. In
dolore pies. &c. Post p̃tū lāguorē nō habuit.
q̃ medicinā gūauit. i. filiū dei ḋ sanat oēz lā
guorē ⁊ oēz infirmitatē. Itē sciēdū q̃ btā v̄go
peperit media nocte die dñica filiū suū benigni
tū ⁊ videōs pueri natū aū se stari cognouit eū

esse deū, & suū filiū quē de spūsctō ꝛcepat vī
gati ipm quē genuit adozauit. Post hoc ꝯgo
et mē accipiēs puer pānis eū inuolut. s. bili=
bus & inuetcratis. Et dixit pr pānis: vt oīe
et ꝯgis pauptatē. Nō em habuit vnū pānū
ad puer suū inuoluēdū sufficiētē: nō ipm pā=
nis inuolut. s. p scīpaz qz nulla mulier digna
fuit ipm tāgere cōtrepere poztare: & nobis ipz
parere ad salutē & ppt hoc ipzobat & ꝛcprobat
salsitas dictū obstetrices mariā ꝯginē has
buisse: q partu virgis necesse nō fuerit: qz vir
go vt ꝑdixi in pariēdo oino nō sensit dolorez.
vñ Hie. Nulla oino obstetrix nulla mulieruz
sedultras intcssit. Ipa sola mr & obstetrix fu
it Beda. Qui totū mūdū vario vestit ornatu
ob mīs pauptatē pānis inuoluit vt p eā pri
mā quā peccādo ꝑdim⁹ innocētie stolā recu
pere possemus. Itē sciendū q mulieres i suo
ptu rcqrūt fuctū pitiā: pānoz copiā: ignis
pūtiā: ciboz abūdantiā: camere pulchzitudi=
nē et lecti molliciē. Rcqrūt ei fuentū pitiā
vt habeāt pedissequas & dmicellas q sibi as=
sistāt et puerū suscipiāt. Hmōi aūt fuitia ipa
non habuit: sed ipsamet pānis eū inuoluit: et
in pzesepe recliauit. Nulla em ꝯzsitā etiā si
indiguisset assistere voluisset pauptule pegri
ne in diuersozio posite in media nocte. loco au
tē domicellaz habuit bouē et asinum. Scō
rcqrunt pānoz copiā q̄bus se cōtegant & pue/
rum inuolnāt. Hec autē pannos habuit pau=
cos & viles & vetustos Beriū. Cum tanta esset
necessitas nulla audio de pellibus fieri men=
tionē Tercio requirūt ignis pūtiā & maxime
in hyeme & in nocte: & hoc ꝓpter illuminatio=
nē & calefactionē mēbzoz q̄ cōsolidationem
In partu aūt ꝯginis si nox esset & frigus nul
la tñ fit mētio de igne. Quarto requirūt ciba
ria abundantiā. nā late volūt ꝓuideri cibis
et puero subueniri de cura nutricis. Hec autē
cū esset pauptula & parce viuebat puer suum
ꝓpzijs vberibus nutriebat. Vñ canit Ipm
regē angelor sola virgo lactabat vbere de ce
lo pleno. Quinto requirūt camere pulchzitu
dinem: hec aūt habuit stabulū q̄ nō est habi
taculum hoim: sed iumentoz. Sexto requirūt
lecti molliciē: hec aūt puer in pzesepio & sup
fenū posuit. Hos aūt defectus pati voluit vt
superbiā hoim cōfunderet: & vt exēplū humi
litatis nobis daret: ne vnq superbiremus in
vestib⁹ nostris & deū offenderemus. Quō aūt
quis peccet i vestib⁹: ꝙre infra ser. lxxxiii. J.

¶ Vltimo nota exēplū de infantia xpi. Le=
gitur q quedā monialis exiens ozdinē facta
est publica meretrix: post multos annos red
ens ad monasteriū dedit se ad pniam. Cū au=
tem de dei iudicio & iustitia cogitaret: & de pe
nis inferni desperabat se veniā posse cōsequi
ꝓpter magnitudinē & multitudinē suoz pec
catoz. Cū etiā cogitaret de gaudijs celi dissi=
debat scīēs q nullus immūdus: & inquinat⁹
celū intraret. Cū autem cogitaret de passione
xpi cogitabat quanta xps ꝓ ea passus fuisset
flens clamabat & dicebat. Quid retribuā dño
ꝓ oibus que retribuit michi. In quadam aūt
solēnitate natalis dñi recogitare cepit q pu=
er natus esset nobis: & qz ꝓ modico placatur
cū offendit: tunc cozā imagine beate virginis
marie habētī puer iesum in sinu cepit cogita
re de infantia saluatoris & tota perfusa est la
chrymis ex vera cōtritione cozdis quam xps
puerulus ei ꝛcssit: tunc ipsa obnixe & ex in ti
mis cozdis sui visceribus supplicauit q ꝓpo=
pter suā benignā infantiā qua venit in hunc
mundū ptōres saluos facere sui misereretur
Tunc audiuit vocē dicentē sibi q ꝓpter beni
gnitatē infantie illius quā ipsa allegabat scī
ret oia peccata sibi esse dimissa: que postea bi
tā suā realiter emēdauit & eā in bono finiuit.

¶ Item postremo sciendū q qui vouerunt
in sexta feria se abstinere a lacticinijs vl quar
tis feriis se abstinere a carnibus: vel vouerūt
ieiunare in eisdē feriis obligantur etiā in die
natiuitatis eadem vota persoluere: nisi exce=
pissent diem natiuitatis xpi illa hora qua il=
lud votū vouerūt; vt ꝓz in iure cano. vbi habe
tur q his q̄ voto vel regulari obseruātia sunt
astricti: nō licet comedere carnes in die nati=
uitatis xpi. extra de obser. ieiu. c. vlti.

¶ De eodem. Sermo. xii. de lusoribus.

EVāngelizo vobis gau=
diū magnū q̄ erit oi pplo. Lu. ii.
Scire debet⁹ i xpo dilectissimi q
dies hodierna ex saluatoris nāti na
tiuitate reddit gaudiosa: q̄ ideo nat⁹ est vt ho
minē pditū ad regna celestia reuocaret vñ per
cāpdo ceciderat: vt per hoiem ruinā angelorum
repararet. Vñ exercitus celor in celo gaude=
bat et vnus eoz hoc de celo asserebat dicens
Annuncio vobis gaudiū magnū q̄ erit omni
populo: sz hoc gaudiū isti lusores q̄ istā sacra
tissimē noctē in ludo cōsumpserūt et puerum
natū plurimis iuramētis et blasphemijs ofe=
derūt nō percipiūt: sed heu ex quo tam ex
mala cōsuetudine inoleuit q plures hac sacra
tissimā nocte assueti sunt ludere. ideo in pūti
sermone de lusoribus quinq; sunt dicenda. Primo
taxilli q̄d significēt. Scō quō in his ꝛdeti
pctā mortalia cōmittūtur. Tercio q̄d lusores
oporteat facere vt saluent. Quarto q̄ requirū
tur ad hoc vt lud⁹ possit fieri licite & sine pctō
Quinto exemplū. ¶ Quantū ad primū
tñ queritur vtrū ludus sit pctm mortale. Re=
spōdet scōm Guil. q sic etiā si hō nō duxerit
in consuetudinem adhuc mortaliter peccat. Et
intellige q̄n ex auaricia ludit: qz auaricia de
se est pctm mortale. Sed q magnū pctm sit:
et q detestabilis sit ludus & q̄ periculose diuīsa

⁊ quid cogitare debeāt cū taxillū ad manū ceciderit vt sic retrahātur a ludo pater ex defectu prime taxilli. Mā taxillū receptēs ad manus ad ludendū ex auaricia ⁊ cupiditate si vincat vnū oculū p hoc intelligere dz q̄ priuāt regno celesti: qđ deus omīs datur⁹ est oīb⁹ electis cū iudicio dicet illud. Mat. xxv. Venite benedicti patris mei: possidete regnū paratū vobis ab origine mūdi: vbi loquit⁹ dicēdo regnū in singulari ⁊ nō in plurali: quia oēs sancti ⁊ electi vnū regnū possidebūt qđ cōiunctē sibi inuicē ex charitate Mālo celo noscem⁹ ⁊ diligem⁹ nos inuicē. Itē Gul. Vnusq̄sq; tātū gaud. t de alter⁹ gaudio q̄tū de suo p̄prio⁹ hoc tū fit: q̄ vbi vnusquisq; perfecte diligit suū p̄ximū sicut seipm. Si aūt duos oculos iactat per hoc intelligere dēbet q̄ corpe ⁊ aīa eterna liter dānabit: q̄ hō est cōpositus ex corpe et aīa: sed in morte cū aīa separatur a corpe tūc aīa per ōnis sola pane vsq; ad nouissimū diē et in resurrectiōe tunc aīa ⁊ corpus ecōuerso simul [illegible]gentur: tūc peccator cū eodē corpore ⁊ aīa ⁊ cū eisdē membris cū qb⁹ peccauit eternaliter dānatur. Vñ Ber. In quo aūt ma bro magis creator offendit in eodē petit⁹ gratius torquet. Si aūt tres oculos iactat: per hoc intelligere debet q̄ eternaliter separabit ab vsione sācte trinitatis. s. patris ⁊ filii ⁊ spūs sancti: que visio est merces ⁊ premiū electorū. Vñ Joh. xvii. Hec est vita eterna vt cognoscāt te solum deū et quē misisti ihesū xp̄m filiū tuū. Et hoc ūdā sit ista visio ostendit p̄phera. Dauid in ps. Mille anni ante oculos tuos tā q̄ dies hesterna que preterit. Si aūt quattuor oculos iactauerit p hoc intelligere debet q̄ separabit a quattuor ordinib⁹ sācto⁹ nouī testamēti: in quo testamēto tam sumus. s. ab apīs: martyribus: cōfessorib⁹ ⁊ virginibus. Isti sunt quattuor ordines nouī testamēti generaliter loquēdo. Si aūt quinq; oculos iactauerit: per hoc intelligere debet q̄ ois salus que fluxit ex quinq; vulneribus ihesu xp̄i in cōfractrabit: ergo de talibus q̄queret in psona p̄pria christ⁹ dicēs. Mane facis p te vulnerat⁹ sum: nonquid p iniq̄tate tua aīa fluct⁹ sum: addis afflictionem afflicto magis me aggrauant vulnera tua peccata q̄ vulnera corporis mei. Si aūt sex oculos iactauerit: p hoc intelligere dz q̄ deus in iudicio requiret ab eo quō sex opa misericordie exercuit dicēs illud. Mat. xxv. Esurivi ⁊ nō dedistis michi māducare. sitiui ⁊c. Et tūc subiūget talibus iniam illā horribilez dicēs. Ite maledicti in ignem eternum qui paratus est diabolo ⁊ angelis eius. Ista horribilis sniа intelligi dz p sex oculos. ℣ Quārū ad scdz sciēdū q̄ quindecim petā mortalia cōtingunt in ludo. Primū petm est idolatria qđ est prima p̄ma p̄ceptum: vbi dz. Non adorabis deos alienos. Sed luso⁹ taxillos taxillū p̄ponit deo ⁊ facit eū deū suū. vñ Aug. Hoc ab hoīe colit̄ q̄ p̄ze ceteris diligit̄: hoc pz: q̄ tpe ad p̄ceptū taxilli largitur qđ nō largiret ad p̄ceptū dei q̄ si pauz ppt̄ deū peteret denariū fortasse sibi daret vnū obolū: sed ppter preceptum taxilli largior est q̄z fuerat beatus Martin⁹ ad p̄ceptū dñi. Ipse eñ nō solū dat medietatē pallii: imo totū pallium: et interdū tunicā ⁊ camisiā et nudus sequitur dñm suū. s. diabolus Et in hoc appetet magna nutricia ipsius ludoris q̄ servilissime subiicit ⁊ subiicit dñi taxillum dñm suū constituit: ⁊ ad hoc se alligit vt faciat qđ ipse iniungit. Vñ merito dicendus est talis ludor. vñ Sen. Si videas murē dñam alii murē nūquid eius teneas Quo magis ridiculosum est q̄ os pauxillū qđ cū mundis valoris q̄ mus hoi dñetur. Sciēdū autē q̄ sicut deus dedit digitū vnā literas cordibus suis: q̄bus tota scriptura scribitur p quā voluntas dei fidelib⁹ insinuat: sic taxilli⁹ hz digitū vnum p̄ncta: quib⁹ ludor cognoscit voluntatē dei sui. Scdz p̄tm est execrabilis iuratio ⁊ blasphemia q̄ in talib⁹ ludis frequēter in deū ⁊ sanctos refunditur. Hoc ei iuramento ⁊ blasphemationū participes fiūt q̄ in talibus hospitiū cōcedūt vel q̄ vestimēta vel pecuniā delusam dividunt vel cū ipsis familiariter bibunt. Mā si ludor p̄tinacet de lucro bibit: talis nō deberet bibere nec p̄sentā recipere ab eo. Item qui ab ipsis sortez luminis recipit: qđ dupliciter intelligit. Primo qui videt de lumine illo aliqualiter equaliter peccāt. Scdo qui denarios illos recipit qui dantur ad lumen: sicut cū quotiens quis lucratur totiens dat vnū denarium ad lumē ergo qui tales denarios recipiunt ⁊ eis ad lumen luminant tenentur ad restitutionez. Et sic blasphemare est contra p̄ceptum secundū vbi dicit. Non assumes nomē dei tui. sē. ¶ Unde etia q̄q; dñs in p̄ncipio de ludor⁹ vindictā accipit Vñ legit de quodā milite q̄ dum occasione ludi p oculos dei iuraret p̄ziz oculi eius a capite exiliuerunt: et in aleaz ceciderūt. Itē quidā sagittari⁹ cū irat⁹ esset valde: ex hoc q̄ in ludo q̄didiscet: sagittā direxit versus celū ⁊ quasi vellet se vindicare de deo ⁊ mox reuersa sagitta ante faciē iaciētis sanguine recenti totaliter infecta repecta est Qui ex hoc cōtritus ⁊ cōfessus vitā suam cū mica pnia ⁊ correctione emendauit. Itē caue te dz q̄ aliber hō ne taxillos vel alia necessaria ad ludū locet: nec ds dz querere taxillos cum eos ludores ex motione ire abiciunt nec quis debet tenere ad ludēdū lumē Mā oēs tales ad huiusmodi cōsentientes ad parta iudicā tur. Tertiū petm est fractio solēnitatū: vt in sacris diebus ⁊ noctib⁹ ludēdo: qđ ē extra tertiū p̄ceptū vbi dicit. Sabbata sanctifices q̄ fm

tugō. In ꝓcipuis solēnitatibus cōsueuerunt lusores ludere; non attendētes illud qđ legit. Nume. xv. de eo q̄ collegerat ligna i sabbato: qñ ait dñs ad Moysen. Morte moriat homo ille & lapidibus obruat eū oīs ꝑplis. Cōstat aūt peius esse cū blasphemiis & periurijs i festiuis diebus ludere q̄ in his diebꝰ ligna colligere. Quartū ꝑceptū est inobediētia parentū qz q̄libet tenet obedire parētibꝰ in licitis & bonis & in salutaribꝰ ꝑceptis; et hoc ēt est cōtra quartū ꝑceptū. Honora patrē & matrē. Quinto est homicidiū: qz interdū cōtingit q̄ dnꝰ lusor p vno denario interficit alīū: & hoc est contra quintū ꝑceptū. Non occides. Sextū ꝑceptū est furtū: qz tales lusores qñq; ꝓlimodū efficiūtur fures: & sic aliqñ suspēdunt: & hoc est contra sextum ꝑceptum. Non furtum facies. Septimum est falsum testimoniū: qz sepius contingit in ludo q̄ vnus falsum testimoniū perhibet dicens alium lucratū esse cum ꝓdiderit: & hoc est contra septimum ꝑceptū. Non falsum testimoniū dices. Vbi notandum q̄ certus Tho. ii. ii. q. lxx. dicit q̄ falsꝰ testis peccat mortaliter et tenet ad restitutionē damni qđ alius incurrit. Octauum ꝑtinet est cupiditas lucrandi: qđ est radix oīm malorum: vt dicit. i. Thimo. vi. qz est contra nonū ꝑceptum. Non cōcupisces rem ꝓximi tui. Nñ lusor nūq̄ luderet si rē ꝓximi non ꝓcupisceret. Nonū ꝑtinet est immisericordia: qz vnus lusor alīū spoliare vellet vsq; ad camisiam si cōmode fieri posset; et si in tanto imꝓsperat perludēdo. s. q̄ nō habet soluere tunc suffocat cum & ponit eū in carcerem quo usq; satagendo reddat. Et ergo sicut ꝑm dictū ꝓphete misericordes sunt beati; sic econuerso immisericordes sunt infelices. vnde Jacob. ii. Judicium cōfortabit sine misericordia q̄ hic non fecit miam. Decimus ꝑtinet est vsura maxima, q̄ ꝑm Henri. de vsuraria non attenditur solum in anno vel mense; sed etiam in eadem hora: extra de excess. ꝓla. Inter dilectos. Vndecimū ꝑm Henri. de vsuraria est contemptus ꝓhibitionis sancte matris ecclesie. Naz glo. dicit q̄ huiusmodi ludi sunt ꝓhibiti; et non tātū dissuasi. Et hoc idem allegat in summa. Joh. ii. ii. ti. viii. q. xxi. Duodecimum est scandalū primorum. Corrumpūtur enim multi qui ad ludum conspiciendū de mala cōsuetudine cōueniunt. Vnde Math. xviii. Ve homini illi p quē scandalum venit. Decimūtertiū peccatum est mēdacium & periurium. Sepe enim mentitur lusor se lucratum esse dicēs. Cum in veritate tū perdiderit. Decimūquartū peccatus est odium. Nam ille q̄ perdidit accendit odio cōtra illum qui lucratus est; et etiam ad illos qui aliis plus fauent q̄ sibi. Decimū quintū est infidelitas & deceptio q̄ committitur male numerando; male computando; falsa iactando. Decimū sextū est ira et cōmunatio; quia lusor quandoq; ꝓuocatur ad iras & sic multo riens, maledicit deo & beate marie & sanctis et quādoq; sibimet; & multotiens etiam lusor mouetur & maledicit ꝓximis & quod grauius est quandoq; verberant & vulnerant se; & trahunt se per crines; & postq̄ lusor ad ꝓximam venerit domum: tunc conturbat vxorem, pueros & familiaz: non attendens illud dictum christi. Math. v. Quis dixerit fratri suo reus erit iudicio &c. Exemplum legit in li. de apibus q̄ in quadā villa in cāpanie partibꝰ quidam iudeus cū xp̄iano lusit. Cuius iudeus multas pecunias perderet; et ex impatientia turbaretur; tandē in xp̄m vehementer iniuriam blasphemauit; et mox cum ad iactandum taceres collegisset: manus eius cū taceribus fuit contracta qui reprobo furore succensus cum ipsa contracta manu mensam lusoriam ꝓtulit et terre illisit; iterato in xp̄m & matrem eius blasphemiam turpissimam euomens; statim oculus exterius mirabiliter oculis recidit & exiit. Xp̄ianus vero collusor eius in amentiā pauore nimio versus elanguit & vitā miserā dira morte finiuit.

Quantum ad tertium sciendū q̄ opz lusores res lucratas restituere si volunt saluari. Nam quicūq; ludit ex auaricia. s. causa lucrandi; quicquid lucratur in tali intētione sine parum sine magnum tenetur restituere. verbi gratia. Si ds luderet ex cupiditate etiā cum intentione lucrandi multum & si talis solum quattuor denarios lucraretur, teneretur restituere: ratio est: qz secūm Henri. de vsuraria ludus cum sit quedam expoliatio non pōt quis licite ꝑpm aliquid acquirere. & sic nec potest sibi licite aliquid retinere. Sed q̄ritur quibꝰ lusor restituere debet vtrum ipsis a quibꝰ lucratus est vel alijs. Ad hoc rñdetur ꝑm doctores. Pzio secūm Rap. Si cū filio alicuius patris lusisti qui non habet peculiū castrense et qui adhuc est sub obediētia patris; tunc restituere teneris patri eius. Secundo si cum vxore alicuius mariti lusisti & lucratus es que nō habet res parafernales; tunc teneris restituere marito eius. Tercio si lusisti cum religioso tunc teneris restituere ꝓlato eius vel monasterio. Quarto si cum sacerdote tunc secūm consilium sacerdotis confessoris tui dandum est paupertibus, quia bona sacerdotum sunt bona pauperum. Quinto si lusisti cum illis qui sunt mente capti; surdi; muti; ceci; & qui morbo perpetuo laborant; qz tales rebus suis ꝑfecte non ꝑfruuntur; ergo q̄ a talibꝰ euicit tenet restituere non dico illi qui amisit; sed tutori & procuratori suo. Sed si tales antedicti lucrarent; tūc nō tenētur restituere tibi; qz non dignus es reputare qz ꝑtuz in te fuit eos spoliare voluisti; nec ēt ꝑfuit tibi licite retinere; sed ꝑm cōsilium confessoris tenent pauperibus talia erogare. Sexto quicūq; transgressit aliquē ad ludū tenet sibi re

stituere quicqd euicerit ꝺz Tho. ii. ii. q. xxxii Et nota ꝙ illa restractio large intelligī. s. quo cunqꝫ homo verbis vel factis induxit eū cuz ille aliꝫ non erat lusur⁹. Item siue induxerit in ꝓncipio siue in medio ludi cū ille vellet desistere. Si aūt lucrat ab eo ꝺ ꝑm inuitum aut traxit ad ludū: hic non tenet sibi restituere: ꝛz ꝺz ꝑm ꝛsiliū ꝛfessoris pauperibus erogare hec Rap. Inno ⁊ Tho. Septimo qui fraudulēter ludit ꝑm vtrū Tho. vbi supza: tenet fraudato restituere. Et intelligē siue cōmisit fraudē aūt ludū: puta. qz fingebat se quasi nescium ludi et quasi hoiem qui posset decipi: cū cū decipere intenderet: siue cōmisit fraudem in ipo ludo vt labmittendo taxillos falsos: ꝛz etiā veros male ⁊ fraudulose iactando seu mēdaciter dicēdo se obtinuisse seu malā pecuniā immiscē/ do: seu male numerando vel alio quouis modo primum decipiēdo. Octauo quādo voluntarius cū voluntario ludit: ⁊ qui habet ꝓpa bona ꝙ pōt ali[illegible]re: tūc nō tenet sibi illa restituere. nec erīā illa sibi retinere debet. nō qz cum ludus sit ꝙdam expoliatio nō pōt ꝺs licite p ipsum aliquid acqrere: ⁊ sic non pōt retinere: sed nec illi debet reddere: qz ille nō est dignus rehabere: qz inquātū i eo fuit ꝓximū expoliare conabatur. Ista supzadicta collegi ex summa pisani: ⁊ ex summa Joh. de Qdā autē nullus cū deo potest possidere res in ludo acquisitas: sed debeat eas restituere sicut iam dictum est si vult saluari: paret ꝑ tale exemplum. Nam tpe beati Cyzilli epi fuit quidam adolescens consanguineus beati Cyzilli epi Ruffus qui fuit in eius seruitio: ⁊ cū eps diuina celebzaret adolescēs ille iuit ad tabernas et ad suos consodales ⁊ ibi cum eis luduz exercuit. Dolet aliquod ꝺo epo infirmatus est vsqꝫ ad mozte: ⁊ sic in tali infirmitate defunctus est: tūc eps petiit suffragia ꝓ eo fieri cōiter a pplo sibi subiecto: qđ populꝰ gratāter acceptauit: qz adolescēs ille satis laudabiliter vixit quo ad ppm: ⁊ ideo diligebat cōiter ab oi pplo Quodā aūt die cū eps salutare sacrificiū obtulisset ꝑ anima defuncti ⁊ esset post missam in ozōne et deuotione apparuit ei defunctus ille totus ignitus. Cū quereret quis esset: respōdit. Ego sum ala consanguinei tui ꝑ qua ianiter ozas qz eternaliter damnatus sum. Tunc eps perterritus dixit. Quomodo hec meruisti cū tū satis laudabiliter vixisti ⁊ ego sperabam te adhuc habere virginalem innocentiā. Qui rñdit: sic est: qz adhuc ego suz sed ꝓpter hoc solum dānatus sum: qz habui i consuetudine de mane infra diuina vestea ire et visitare tabernas ad consodales meos ⁊ sic ibi cū eis lusi. ⁊ qđ lucrat⁹ fui michi seruauī ⁊ fui cū eis qñqꝫ occasio ire et blasphemie dei et de hoc nō feci michi cōscientiam nec egi de hoc pniam Quis qñqꝫ monuꝰ fui i sermonibꝰ et ab aliis bonis hoibus: sed heu hoc nō curauī. ⁊ in hoc me non emēdaui: ergo eternaliter dānatꝰ suz. Et hāc visionē scripsit btūs Cyzillus btō Augustino Quātū ad quartuz sciendū. s. ad hoc ꝙ ludꝰ possit fieri licite sine pctō q̄ttuoz requiruntꝫ ꝓmo requiritur ꝛgruitas pſone. Clericis em̄ in alea ludere nō licet vñ habet i decre. ꝙ ludere i alea non ꝺz eps ꝓhybere: dyacon⁹ di. xxxv. eps Scdo requiritꝫ congruitas materie. Vnde ꝓz oculto accipiens aliquo quis ludere pōt. Tertio requiritur tps cōgruum. s. ꝙ nō ludat tpe luctus ⁊ penitētie vel cōtionis. Quarto requiritꝫ ꝙ non faciat ꝛtra legē ludi vt ꝙ male nō ꝛputet nec ludentem puocet: nec ex cupiditate ludat: sed solum ꝑ recreatione victum. Item sciendū ꝙ qñ ꝓpt deductionē tpis vel recreationē ludit: id quod sic lucrat ꝑm Bern. ⁊ sctm Tho. dandū est pauperibus: ⁊ Raymūdus dicit saltē in iudicio aie. Vltimo sciendum ꝙ quocunqꝫ locozum lusoz verterit oculus videre pōt que dissuadēt sibi ludū qui ex auaricia fit. Si enī lucratus sit tunc cogitare ꝺz ꝙ cum illa pecunia sibi eternam dānationē acquisiuit Si aūt perdidit tunc cogitare debet ꝙ cum illa pecunia perdidit deum et celeste regnū et insup sanctitatem marie et oīm patriarchaꝝ: ꝓphetaꝝ apl̄oꝝ: martyꝝ: confessoꝝ: virginū: ⁊ oīm electoꝝ. Et insup lusoz est in medio demonum: qz vbi est non deꝰ ibi est dyabolꝰ: ꝛz deꝰ non est cū talibꝰ lusozibus igit. ⁊c. Et per ludum alee intelligit omnis ludus qui fit ex cupiditate et causa lucri: vt habet in iure canō. Nā omis ludus alee ⁊ ois ludus qui instituitur ꝛtune ꝓhibitus est etiā scōm legesne fiat vt ꝓz in summa pisani: ⁊ in summa Jo. li. ii. ti. viii. q. xxi. O Exēplū quō lusozes cūr in ptāce dyaboli: et qualiter tpe ptātez suā in eis exercebit cū deus ꝓmiserit. Legit in diocesi. q. in ciuitate. suzarī diocesis Coloniē. miles quidā habitabat q̄ sic totꝰ deditus erat ludo: taxillū. vt nec die nec nocte ꝺeseret sacculū cū nūmis semꝑ cū ferebat vt secū volentibus ludere obuiaret. In ludis aūt expeditꝰ et ꝛtunatꝰ erat vt vix aliquis ab illo sine dāno recederet. Vt aūt posteris ⁊ ꝑsentibus ostenderetur q̄tū deo displicent tales ludi in quibus ire: iurgia: rixe ⁊ damna suscitant peccatiqꝫ ꝓba opꝓbriosa q̄ rotant ꝛtaria ꝛtent permissum est diabolo cū eo ludere q̄ multos illuserat ac euiscerauerat et qui multoꝝ marsupia euacuauerat. Nocte igit quadā dyabolus dominū ei⁹ i specie cuiusdā ludere volentis intrans: sacculūqꝫ nūmis referti sub alcella poztās: ad tabulā cōscendit denarios liberaliter apposuit tasseros iactauit: et multū i bzeui de pecuniis militis illius acqsiuit. Cui cū tam ꝓspere succederet et multa iā pecunia quam miles apposuerat defuisset; iratus ait

Nunqd non diabol⁹ es tu. Et ille ei dixit Nunc satis est: appropinquat enim matutinale tempus ope⁹ nostre. Tollensq; illa p terrā trahit: cui⁹ viscera regnis retrahēt⁹ miserabiliter excussit: & qd de corpe ejus fit: vel in quē locū illud pcesserit vlq; hodie a cūctis quib⁹ ignorat. Mane ergo viscera ej⁹ reliquie regū inherentes repte sunt: et in cimiterio sepulte. Ecce hoc uno exemplo ostēditur q⁹ diabolus suos ministros sinit ad tēpus bene ꝓsperari: et qualit⁹ eos i nēine remunerat. s. occidendo animas vero in penas perpetuo secum crucie das detrudendo.

¶ De sancto Stephano. Sermo. xiij. q⁹ nouē generibus hoim celum est apertum

STephanus vidit celos aptos. Act. vij. Aristo. ethi. Finis per quē oia desiderant et sperantur optimus est, et hic finis est beatitudo celestis que ostensa est beato Stephano in tēpore sue mortis: ergo dixit. Ecce video celos aptos et rectum stantem a dextris virtutis dei. Unde in presenti sermone tria sunt dicenda. Primo q̄b⁹ hoibus celum aperitur. Scō dignitates beati Stephani. Tertio exemplū. ꝓ Quātū ad primū sciēdū q⁹ nouē generibus hoim celum aperit: vt q̄cito moriunt: statim evolare pnt ad celū sine purgatorio. Pio apit parvulis p baptismū i quo ipi pueri directe passioi xpi cōfiguranē. Circa qd q̄rit vtū baptism⁹ digne suscipiēt⁹ deleat oēm culpam & penā Rūdeo p3 Bona. sup. iij. di. viij. q⁹ sic qz q̄tū est ex se tunc baptism⁹ delet oēm culpā originalē: mortalē: & venialē: & restituit primaria innocētiā quo ad aiaz Et hoc pbat qz si baptizatus sic moreret statī evolaret ad celū: sz hoc non fieret nisi ois culpa & pena deleta ḡ celū semp est aptum talī hoi q̄ adhuc seruat innocentiā baptismalē In signū hui⁹ xp̄o baptizato apti sunt celi vt habet Mat. iij. Qñ autem puer moritur i innocētia de hoc parētes non dñt dolere: & hoc quere infra sermōez xxviij S Q Scō celū aperit⁹ p martyriū & in signū hui⁹ tunc sanct⁹ Stephan⁹ vidit celos aptos & rectum stātē: nā hoc est ꝓpriū martyr q⁹ q̄ sic tinet morte ꝓpt xp̄m in terris inueniet vitā in celis. vñ Aug. Qui orat p martyre iniuriā facit martyri R Sed q̄rit ex quo tā nostris tpib⁹ non martyrizant hoies q̄ nobis faciēda sunt vt martyres xp̄i efficiamur. Rñ deo scōm Grego. triplex est spūale martyriū Primus est seruare patiētiā ꝑam in aduersis Unde Grego. Sine effusione sanguinis martyres esse possumus si patientia veraciter in aio custodimus. Et quanto maior est aduersitas in qua patiētia seruam⁹: tāto magis p̄miū ab ipō deo recipim⁹. Nā plus est ꝑtinue in tribulationib⁹ et aduersitatib⁹ patientiā seruare q⁹ semel caput amputare. Unde cū dicere illi qui sunt in cōtinuis tribulationib⁹ et psecutionibus illud. ps. Qm̄ propt te mortificamur tota die. Item sciendū q⁹ patiētia habet i tribulatiōibus & aduersitatib⁹ est maior signum gre q⁹ mortuos suscitare vel cecos illuminare: vel leprosos mūdare Gre. Patiētia maior repto signis & miraculis nā natura non dat patiētiā i aduersitatibus sed gra. unde Aristo. viij. ethi. Tristē fugit natura. Sz impatientes esse dūt vacuos esse a gratia q murmurationez suā. Greg. Qual'vnuscq; apud se lateat ꝑtumelia ꝑbat. Scōz est cōpassio afflictor. Gre. Qui dolorē exhibet i aliena necessitate crucez portat in mente. Sic maria iuxta crucē martyr effecta est q̄ oia vulnera q̄ filius eius sustinuit in corpe: ipsa in aia & mēte suscepit. Sic si vos si cōpassiones habes cū pauperibus q̄ sustinent corporis infirmitatē vel hoim persecutionem vel furtum: vel famē: vel nuditatem & cum tribulatis qui spoliant in rebus & affliguntur in corpe: vel qñ vides aliquē manifeste peccare. s. chorizare blasphemare adulterari: ebriari: superbire: vel qñ audis mala de proximis et eis compatezis signum est bonitatis et q⁹ sis mēbrū xp̄i Greg. Non aliter redemptozis nri mēbra efficimur nisi inherēdo et compatiēdo proximis. Et quāto q̄s plus dolorez proximoz sentit: tāto melior coza deo erit. Greg. Quāto quis pfectior erit tāto pfectius alienos dolores sentit. Unde apls. Quis infirmat & ego non infirmor. Tertiū est dilectio inimicoz. Greg. Ferre cōtumeliā & odiētē diligere martyrium est in occulta cogitatiōe. Nā magnū bōitatis signū est fauē & optare illi bonuz q̄ tibi optat malū & sic facit si pōt. Sic diligere illū q̄ te odit & orare p illo q̄ te psequit. Unde Mat. v. Diligite inimicos vestros et bñfacite illis q̄ vos oderunt & orate p psequentib⁹ et calūniantib⁹ vos vt sitis filii patris vri qui i celis est Nā inimicos diligere & iniuriātib⁹ ex corde i dulgere est valde acceptū deo et hoi fructuosum. Greg. Qui in se peccātib⁹ clemēter indulsit nullū pcti vestigiū in ei⁹ aia remanebit vñ Aug. in ser. de btō Stephano. Per amorē hois inimici efficieris amic⁹ dei S Item sciēdū q⁹ sm btm Ber. etiā triplex est martyriū sine effusione sanguinis. Primū est pritas i vbertate. vñ Ber. Od martyriū graui⁹ q⁹ int epulas eligere inter vestes algere: inter diuitias pauptatē sustinere. Nā videre delectabilia et nō gustare cū possis est satis graue. nā ibi vi cit natura q̄ semp appetit delectabilia: verbi gratia. Sicut durū est in straminib⁹ iacere cū posses vñ tres lectos habere: aquā bibere cuz vñ posses bonū vinū habere pulmentū p̄cari nib⁹ comedere hoc sine spāli gr̄a vix pōt haberi Sic cū q̄s sibi subtrahit q̄ cū pcio posset habere si deū vellet offendere: sicut supbe chorizi

ꝛ ꝺo;actū luxu cie exercēdo:delices superbas
portādo:cū in his et ceteris delectationib⁹ hꝫ
opꝑtunitatē:ꝛ rō ꝓpt̄ xp̄m ab hmōi delectatio
nibus abstinet. Vñ Eccli. xxxi. Qui pōt trāſ
gredi ꝛ nō ē trāſgressus;ꝛ facere mala ꝛ non
fecit:hic ḋs est ꝛ laudabim⁹ eū. Sic retiaz qui
sibi subtrahunt parua delectabilia vt poma:
pira;ꝛ cetera fruct⁹:in hoc meretur. Et quan
to maioꝛ est appetit⁹ tāto maius est ꝓmiuz
vñ Hugo de scō victo. Gaudeat q̄ pōt parce
uiuere:parca esū vita occidit vicia:libidinem
extinguit:virtutē nutrit:animū roboꝛat:mē/
tē ad celestia eleuat. Scōm est largiras i pau
pertate. Hanc habuit illavidua q̄ obtulit duo
era de qua xp̄s dicit in euangelio. Hec vidua
ceteris pl⁹ obtulit:qz oia q̄ habuit dedit. Vñ
exēplo illi⁹ vidue pauper dēt addiscere pau
peribus erogare cū magno affectu pl⁹ faciēdi si
facultas adesset:ꝛ sic paup pōt dare vnum de
nacū:ita q̄ ditatus ꝑmū habebit inde q̄ si di
ues daret mi[illegible]ū florenū. vñ i decre. ꝺz affe
ctus offerētis pl⁹ placet ḋo q̄ mun⁹ offerētis
iij.q.vii.i grauioꝛib⁹. Et signāter illa elemo
syna placet deo quā ḋs tribuit de suo iusto la
boze. vñ Aug. in li. de vita xp̄ia. Illā elemosy
nā deus appꝛobat q̄ de iustis laboꝛibus mini
strat. vñ etiā in decre. ꝺz Deus plus respicit
ad psonā q̄ dat elemosynā q̄ datum. xij.q.
v. scriptū est. A Tertiū est castitas i iu
uēcute. Hā castitas hec est deo tā accepta q̄
martyꝛio spūalit reputat:ꝛ hoc ꝓpter graues
impugnatiōē carnis quā iuuenes pfone sus
tinēt Vñ cōmē. dicit q̄ cōplexio iuuenuz est
calida ꝛ humida. senū aut frigida et sicca. vñ
iuuenes qui caste viuere volunt opz eos carnē
suam cum abstinentijs domare. vñ Aristo. in
Thopi. Tēperātia magis est exigēda i iuuē
ibus q̄ in senibus:qz iuuenes plus concupi
scētijs molest̄ q̄. Qđ aūt castitas virginum
pcellat castitatē angelox ostendit Amb. in
li. de offi. dicēs. Maioꝛ est victoꝛia ꝟginū q̄
angelox. Angeli eñ sine carne viuūt. virgines
vero in carne tolūphāt. vñ etiā Aug. in quoda
ser. Inter omnia certamina xp̄ianox duziora
sunt p̄lia castitatis. Hā grauia pugna ꝛ tarꝺi
oꝛ victoꝛia Vñ etiā Ber. in epla Sola est casti
tas q̄ hoc moꝛtali loco ꝛ pe statū quendā im
moꝛtalis gl̄ie repꝛesentat. B Tercio celū
aperiē his q̄ plenariā indulgētiā cōsequunt.
Circa qđ queriē ꝺbus indulgētie ꝓsunt Rñ
deo q̄ illis q̄ dispositi sunt:et facūt ea ꝓpter
que indulgētie date sunt. Vñ sciēdū q̄ quat
tuoꝛ sunt impedimēta indulgētiax Maximum
est defect⁹ credēdi. vñ qui nō habet fidē q̄ ta
lia sibi pficiāt non ꝛsequitur indulgētias vñ
Aug. de doct. xp̄ia. Xp̄s dedit claues eccl̄ie vt
qui nō credit et in eis petā ei nō dimittet̄ur
et qui crederet indulgentiā perciperet. Scōm
impedimētū est q̄ quis non est i gratia;fz' in
moꝛtali petō: vt etiā q̄ſ est excōicat⁹ talis nō
cōsequitur indulgentias. Ratio huius est:qz
est sicut mēbꝛum abscisum a coꝛpe:ꝛ sicut pal
mes abscisus a vite. Tertiū impedimētuz est
q̄ quis non est ꝛfectus. Hā cōtrite cēs indul
gentie dantur contritis ꝛ cōfessis ꝛ vere peni
tentibus. C Pro quo sciēdum q̄ q̄ḋ
est vere contritus ꝛ hz ꝓpositū cōfitendi ꝛ sa/
tisfaciēdi:tūc de⁹ in illa vera cōtritione dimit
tit sibi oia petā sua. vnde ꝺz Ezech. xviii Qua
cunq; hoza petōz ingemuerit oīa petōx;eius
ampli⁹ non recoꝛdaboꝛ Et quecūq; bona opa
fic talis cōtritus facit in illo bono ꝓposito;et
anteq̄ ad cōfessionē veniat talia opa oia sunt
deo accepta ꝛ sibi meritoꝛia ad vitā eternam.
Sed indulgentias non potest consequi quis;
nisi sit confessus;ergo quicunq; vult peregri
nari antea debet confiteri:ꝛ tunc cum litēras
sui pꝛesbiteri uel scripturas. Quartū impedimen
tum est q̄ quis non facit ea ꝓpter que indul
gentie date sunt:Quis eñ quis esset cōfessus
et per oia ad indulgentias dispositus:ꝛ si non
faceret ea ꝓpter que indulgētie date sunt;tūs
nullo modo ꝑm vtñ Tho. indulgentias con/
sequ:retur. Vnde q̄ritur si quis indulgētiam
plenariā consequereē:ꝛ sic moꝛereē quid de eo
sentiendum esset. Rēspondeo ꝑm Hostien. q̄
talis statim evolaret ad celum:cui nullū im
pedimētum ascendendi in celum habet quis
exquo moꝛtur in gratia;nisi solutionē pene.
Et est sciendū scōm sctm Tho. sup. iiii. di. xx.
vbi dicit q̄ qui indulgētias suscipit nō absol
uitur simplr loquendo a debito pene:sed da
tur sibi de thesauro ecclesie vnde debitum sol
uat:ergo cum remissa est pena illa tota per in
dulgentiam;est acsi esset soluta; et sic iusticie
dei satisfactum est duz ex thesauro eccl̄ie illa
pena soluta est. D Quarto celum aperitur
per ingressum religiōis appꝛobate vbi regu
lariē viuunt. Circa qđ q̄ritur vtrū ḋs p̄ingres
sum religiōis cōsequat;plenariā remissionez
oīm petōx. Rēspōdeo ꝺz btm Tho. ij.ij.q. vlt
Rationabilr pōt dici q̄ sic:sicut p assumptio
nem crucis. Hā hoc est holocaustum maximuz
quo quis se totaliter diuinis officijs mācipat
per religionis ſ. ingressuz qđ excedit oīe ge
nus satisfactiōis:vt habetur in decre. xvi.q.
i. admonere. Nam religiosus offert deo oīes
res tpales;immo totū mundū ꝓpter deum re
linquit;ꝛ hoc per votū paupertatis;amō nuncꝗ
ꝓpriū denariū possidendo. Vnde ꝺz in decre.
In religione existens non ꝺz habere denarios
si non vult perire cū anania. xij.q.i. dilectissi
mis. vñ Grego. Obolū habēs monachus non
valet obolū. Item offert deo coꝛpus voto casti
tatis et abstinentie;ad quae se obligat p in
gressuz religionis;sicut abstinere a carnibus
ieiunare;in straminibus iacere;media nocte
surgere;ꝛ coꝛp⁹ cuz vestibus laneis macerare

Item religiosus offert deo ꝓpriam voluntatem: et hoc per votū obedientie ꝫ hoc est maximum sacrificiū cum ꝓpter deū religiosus ꝓpriam voluntatē: ꝫ subiicit voluntatē suam voluntati plani sui vñ Bern. loqns de religiōe dicit. Religio paupertate fundat: erigit in obedientia dedicat castitate: custodit humilitate perficit charitate. ¶ Itē sciendū q̄ in vitas patrum legit q̄ eādem gratiā cōsequunt ingredientes religionem et ꝓfitentes quā consequunt baptizati. Itē sciēdū sm btm Tho. q̄ si per ingressum religiōis nō absolueretur ab oi reatu pene: nichilominus ingressus religiōis vtilior. eā q̄ peregrinatio terre sctē ad ꝓmotionē ad bonū q̄ ꝓponebat absolutiōi a pena. Et Henr. de gan. dicit q̄ q̄ quis ꝓpositum tunc ꝓmo indulgentiā cōsequit. Et intelligitur si intendit obseruare ea q̄ in ꝓfessione ꝓmittit. s. regulā ꝫ ordinē suū. Nam si nō intenderet seruare ea que ꝓmittit in ꝓfessione sua: ipso facto se ꝓmittendo peccaret mortaliter: ꝫ non esset filius regni celestis: sed filius ignis gehenne: ꝫ tales quandoq̄ postmodum pessimi erunt vñ Aug. ꝫ ponit in decre. Difficile fuit expertus meliores q̄ qui i monasteriis ꝓfecerunt: nec fuit peiores expert⁹ q̄ qui in monasteriis defecerunt. distin. xlviij Quantacunq̄ liber. Unde etiam. Bernar. Qui in loco ordinis sine ordine viuunt ad illum deuenient ordinem: vbi nullus ordo: sed sempiternus horror inhabitat.

¶ Continuatio et ꝓsecutio ꝓcedentis sermonis. Sermo. xliij.

Ccevideo celos apertos ꝛc̄ ꝓsequēdū sm̄onē tā iceptū est sciēdū q̄ quinto celū aperit ꝓ intēsā cōtritionē qua quis ex intimis cordis sui vlcerib⁹ dolet de ꝓpriis cōmissis. ℣ Circa qđ queritur vtrū cōtritio possit tollere totū reatū pene. Rñdeo sm ꝓ. sup. iiii. di. xvi. Contritionis intentio pōt attendi dupl'r: vel ex parte charitat' q̄ causat displicētiā ꝓpri: vel ex parte doloris q̄ ex intēsiua excitat charitate. Et vtroq̄ mō pōt tantū intendi contritio q̄ tota pena remittat: sicut patet de latrone qui cum xp̄o pependit in cruce: cui dictū est. Hodie mecū eris in paradiso. Vñ etiā exemplū legit in li. de apibus q̄ ꝺđā i gallie ꝓpribus venit ad illum venerabilē virū magistrum Petrum de cozbel senonēn. archiepiscopum et confessus est q̄ ꝓpriam filiam violenter oppressit: ꝫ cū maximis et mirabili ꝓtritione ꝫ lachrymis quesiuit si vnq̄ posset vllo modo vel pena a dño venia impetrare Cui ꝓsulta indubitāter si ꝓniam subire voluerit tāti mali. Et ille vehemēter exclamās: volo inquit: ꝫ si mille mortes me sustinere voluerit. Cōlachrymās q̄ infelicē imino tā felicissimo pontifici eps dixit ei. Septēnem tm̄ pniaz pono tibi. tūc ille. Quid est aut q̄ tm̄ septēnem pniam michi flagitiosissimo iniūgis q̄ si viuerem ad finem mūdi tantū faciā penis innumerabilib⁹ diucre nō valerē. Cui ꝓsul. Vade inquit ꝫ tres dies in pane ꝫ aqua tm̄ ieiuna. Tunc amplius ille plozans ꝫ cōtundēs se rogabat vt penitentiā sibi iniūgeret salutarem. Supza modū ergo admiratus ꝫ exhozatus ꝫ exhilaratus eps tandem dimittere ꝓcepit hoi vt abiret ꝫ vnū tm̄ pater noster diceret: sciretq̄ p certo certū iā sibi esse dimissum Nec moza in illa hoza ille dictum ciulatū emisit: ꝫ in terra ꝓtinus expirauit Nec dubia fides est sicut deo dignus idē eps ꝓdicauit qui idē penitēs q̄ sic sine vlla alia purgatozii pena vitā validissima cōtritione finiuit purgatus ad glias euolauit. ¶ Sexto aperitur celū p frequētē cōfessionē qua quis cū magna verecūdia ꝓtā confitet. Nam verecūdia est magna ps satisfactionis. vnde Bern. Ideo in hemus confiteri ꝓtā vt erubescentiā p pena habeamus. Circa qđ queritur vtrū vnus ꝓtin de beat ꝺs sepius cōfiteri. Rñdeo q̄ de necessitate non opz vt ꝺs vnū ꝓtin sepi⁹ confiteat a quo est absolutus. sed ifm̄ vltūs Tho. dicit sup. iiii. di. xvii. q̄ ꝓto quis pluribus faceret vtilib⁹ vnū ꝓtin confitet: tāto plus ei de pena dimittitur: tum ꝓpter erubescentiam: tum ex boni clamium. Vñ toties posset ꝺs gloriari q̄ ab omni ꝓtō liberaret. Item sciendū q̄ confitentes nō debēt habere nimiā familiaritatē ad suos cōfessores: qz ex tali familiaritate verecundia q̄ est in cōfessione habēda diminuit: qđ est notanum cōfiteri. vñ Ber. Sunt quidam q̄ confitendo sicut fabulam ꝓtōrum suoz narrāt hystoriam: ꝫ egritudines aie sue sine confusiōe diuumerāt. Itē qđ pejus est alios ꝺs id qđ verecundant ꝓfiteri vni trāsferētes se ad aliū currunt: et sic confessionē diuidūt. vñ Aug. Cautus sit pemtens ne verecūdia ductus diuidat apud se cōfessionem: vt diuersis diuersis velit manifestare sacerdotib⁹ Quidā tñ vni celant q̄ alii manifestāda ꝓfernant qđ est se laudare et ad ꝓperitatem tendere. Septimo celū aperitur p attentā oronē cozā sacramēto eucharistie. Illā q̄nq̄ ꝺs citius impetrat ibi q̄ i alio loco: sicut cū ꝓsat circa missā vel alis in ꝑticipatione sacramēti. Vñ et Hen. de bassia. Sicut cōfessio ꝫ attritio dispositiue sufficit ad salutem latroni associato xp̄o qñ ꝑticipaliter ꝓmouebatur in cruce qui ei non sufficisset aut nō intantum valuisset in carcere: ita videt q̄ nō minus nunc ꝓtōr humiliter se bene affligēs sacramēto tali oblationi venia cōsequitur: aut abundanti⁹ gratie collationē recipiat q̄ si sibi in alio loco haberet. Item cū xp̄s i terra degens nulli sanitatē denegauerat ex fide petenti: nunquid equale vel maius est nūc inuisibilem fide crede

re pñtem in eucharistia. Et hoc idē dixit illud dictū euāgelii. Beati qui non viderūt & crediderunt. Quid ergo refert ad veniam cōsequēdam iā corde contrito & humili eucharistie interesse immolationi: aut visibiliter adorare pñtiā associari: & ipsam honorificare aut olim eo in cruce interfuisse sicut latro: vel honorem xpo corporaliter viso exhibuisse: vt magdalena que lachrymis lauit pedes ihesu & terxit capillis: & vnguento vngebat & osculabat: videt q̄ nichil refert quo ad effectū gre & venie cōsequēde. Hec ille. Itē sciendū q̄ multū salubre est devote genua infra missam flectere: & signanter ab hora consecrationis vsq; ad eiusmodi. Item sciendum q̄ illi qui non possunt misse interesse q̄n tales audiunt nolā & campanam q̄ pulsat ikra elevationem corporis xp̄i debēt genua sua devote flectere et ihesum xp̄m qui ibi in missa elevat̄ humiliter et cū contrito corde invocare sive in campo sive in domo: sive in quocūq; loco vel labore. ℣ Exemplū habem⁹ de hoc q̄ fuit quedā mulier tribulata valde a dyabolo multū tentata q̄ sibi laqueum ad suspendēdū sibi ipsam preparavit q̄ dū cepta esset laqueare perterrefacte ex elevatiōe corporis xp̄i iuxta morē campanulā audivit tūc flexis genibus sicut a tuēnte in consuetudine habuit orare et dixit. Dñe ihesu xp̄e fili dei vivi miserere mei: & ecce mox trabs & funis suspendii cōfracte sunt demonib⁹ fugientibus & dicētibus: qz virtus pñtie corporis ihesu xp̄i te liberavit a tp̄ali et eterna morte. ℣ Octavo celi aperiūt aliēbus p certe elemosyne dationē vñ Dan. iiii. dicit. Pctā tua elemosynis redime. Vers. Tantum posset hō dare de tp̄alibus p elemosyna q̄ oia pctā sua redimeret a pena, vñ etiā magister Johānes de hansin in tractatu de audientia confessionū. Dū infirmus esset potēs in amicis & reb⁹: et cōfessor iurta ḡritatē pctōrū taxaret penā per quā si solveretur ipe estimaret totā plenā expletā esse seu pmentā seu solutā: puta tot dies ieiunando tot missas & orōnes et suffragia ordinādo tot elemosynas erogando: & q̄ tunc ipso infirmo in sua adhuc vita existente pene ille p mitos evolverent. Nā illis sic evolutis si pene fuissent sufficienter taxate: taliter sic decedēs nō intraret purgatoriū suppposita cōtritiōe vī si decederet ante penarū illarum evolutionē ipsis solutis mox a purgatorio liberaret. Hec ille. Vñ dicit bt̄us Tho. de aquino q̄ hō⁹ pōt p alio satisfacere: dūmodo ille p se nō pōt penitentiam perficere. Itē sciēdū q̄ pctā sic ter dimittuntur quo ad penā p dimissionē iniuriarū que est maxima elemosyna. vñ Augustinus sermo. Multa sunt genera elemosynarum quas cū facimus adiuvāt vt dimittant̄ pctā nostra: sed ea nichil est maius q̄ cum ex corde dimittimus quod in nos quilibet peccavit. Nā tanta posset esse offensio & tā liberalit & ex corde posset indulgeri q̄ ex hoc dare⁊ olim pctōr remissio. vñ Aug. Unusquisq; talem indulgētiam accepturus est a deo: qualē et ipse dederit primo. vñ Greg. Qui in se peccātū clementi dulcit: pcti vestigium in alia eius nō remanebit. & Nono celum aperit illis q̄ per opa penalia satisfactionē pctōrum suoru implēt vñ. Bern. Quantuncūq; magnus sit pctōr: i pnia tñ pōt tantā penam in mundo sustinere q̄ dimittat̄ et tota pena ad quā est obligatus. Sciendum q̄ pnia satisfactoria semp debet fieri per contrarium. vñ Aristo. b. ethicorum. Medicine fiunt p contrariū: sz pnia est medicina spūalis: ergo debet fieri per contrariū. vñ Greg. in omel. Quot habuit in se maria magdalena oblectamenta tot de se invenit olocausta. convertit ad numerum virtutū numerum criminum: ita q̄ totum servaret deo in penitētia quicquid deum in se contempserat per culpam. Sciendū q̄ iniūctum opus bonū est penale intantum est satisfactorium. Ergo cuilibet pctōri iniungēda est penitētia. i. satisfactio p cōtrariū. verbigratia Vt si peccator i deliciis vixit & deum in gula offendit opz q̄ satisfaciat ieiunando & corpus castigando. Si inebriatus fuerit q̄ p satisfactione cibet aquam. Si luxuriosus: q̄ corpus virgis flagellet. Si cū vestibus mollibus et pretiosis deum offendit. p satisfactione cilicium vel alias vestē asperā induat. Si in mollibus lectisternijs pigritiā exercuit: p satisfactiōe est ei iniungēdū: vt i stramimbus iacear & mane surgat. Si in superbia cōtra deū & primū se exaltavit: p satisfactione debet se humiliare corā deo: et primo se subicere. Si fuit avarus & deum cum iniustis rebus acquirēdis offendit p satisfactiōe debet iniustas res restituere: et de iustis reb⁹ pauperibus subvenire. Si accidiosus: p⁊o satisfactione debet mane surgere & ecclesias frequētare: genua flectere: & devote orare. Deuxrb. Pro mensura pctōrū & plagarū modus quod intelligitur hic aut in futuro. Pro quo sciendum q̄ penitentia & satisfactio que iniūguntur aut est maior: aut est minor: aut equalis. Si maior est penitentia q̄ peccata requirunt: tūc superfluū illud cedit homini in premium. Si minor: tunc residuum implebit in purgatorio. Si equalis tunc statim evolat.

℣ Quantū ad scōm sciendum q̄ sanct⁹ Stephanus habz plures dignitates. Prima est q̄ dicit protomartyr. i. primus martyr: qz post ascēsionem xp̄i primus p fidē lapidat⁹ est et occisus. Secunda qz dicit plenus gīa et hoc sibi accidit propter suam profundam humilitatem. Nam superbis resistit deus: humilib⁹ aūt dat gratiam. Ergo si volumus gratiā dei impetrare debem⁹ nos cum sancto Stephano hūiliare. Tercia q̄ vidit celos apertos tempore

ſue mortis ergo dixit. Ecce video celos apertos. et filiū homis ſtantez a dextris virtutis dei. Quarta q̄ pro inimicis ſuis rogauit exē/plo xpi. vnde Beda. Beatus ſtephan⁹ ſtā/do p̄ ſe orauit: ſe pro inimicis ſuis flexis genibus interpellauit dicens Dñe ne ſtatuas illis hoc ꝓcm ꝛc. Quinta q̄ eius paſſio conformis eſt paſſioni xpi. Nam ſicut falſi teſtes cōtra xpm inſurrexerunt: ſic ⁊ contra beatū ſtephanum Jcē ſicut xps extra ciuitatem eſt crucifixus ſic ⁊ beat⁹ ſtephanus extra ciuitatem eſt lapidatus. Jtez ſicut xps dixit. In manus tuas dñe commendo ſpiritū meū: ſic ⁊ beatus ſtephanus dixit. Domine ieſu ſuſcipe ſpiritū meū. Sexta q̄ habet tres coronas. Primo habet coronam martyrum. Secundo virginum. Tertio predicatorū. Septima eſt miraculoꝝ operatio. Vnde beatus Aug. dicit beatum ſtephanū innumeris claruiſſe miraculis. Mortuos ſeptem ſuis meritis ſuſcitaſſe: multoſq̄ a variis lāguoribus curaſſe. Preter hec ⁊ alia refert digne memorie commēdenda. Air etiaz q̄ flores ſuper altare ſancti ſtephani ponebā/tur: ⁊ inde ablati ſup infirmos ponebant qui ſtatim mirabiliter curabantur. Panni etiā de eius altari ſumpti et ſup egros poſiti multis exiterūt infirmantibus ad medelā Nā ſicut ad aū ait i li. xxii. de ci. dei. Flores de altari ſcti ſtephani ſumpti cuiuſdā mulieris ecce oculis impoſiti ſunt: ⁊ illa cōtinuo lumē recepit. Refert ēt i eodē li. q̄ cū q̄dā vir pmarc⁹ ciuitatis noie maccalis infidelis eēt ⁊ nequaq̄ cōuerti vellet cū tñ plurimū egrotaret: genet ſuus valde fidelis ad eccliaz ſancti ſtephani venit ⁊ de ipſis floribus q̄ ſup altare erāt accipiens et ſubter caput ſocci ſui ipſos flores latēter poſuit: ſup quos dū ille dormiuiſſet ꝓtim⁹ aīs diluculuz clamauit vrad eū mitteret. Cum aūt eps abeſſet ſacerdos ad eū venit: q̄ cum ſe credere diceret baptizauit eum. Hic q̄dm dixit hoc verbū ſemp in ore ſuo habuit. Xpe accipe ſpm meū: cum tñ hec beati ſtephani ꝟba victima fuiſſe neſciret. ¶ Quātuz ad tertium nota exēplum aliud apud ceſaream cappadocie. Quedā nobilis matrona erat viri quidem deſtituta ſolatio: ſz nobili vallata multitudine puerorū. Nam pueros decem habuiſſe dr: quoꝝ ſeptē maſculi ⁊ tres femine fuiſſe p/hibent Quadā aūt vice q̄ mater ab eis offenditur maledictionē ſuis filiis imꝓcatur: ſubito maledictionē matris vindicta diuina ſubſequitur: ⁊ oēs pena ſimili ⁊ horribili ſortunē Nam oēs tremore membroꝝ oim ſunt horribiliter pcuſſi: qua ꝓpt numiū dolētes ⁊ ſuoꝝ ciuiū oculos nō ferētes p̄ torum orbem vagabundi reperunt ⁊ quocunq̄ ibant oim in ſe vertebant aſpectum. Ex his aūt duo fracer ⁊ ſoror Paulus ⁊ Palladia ſponiam venerunt et ſpi Auguſtino ibidē ego que ſibi cōtigerant narrauerunt. Cum ergo quindecim diebus ante paſcha eccliam ſancti ſtephani frequētantes ſanitatē ab ipo martyre multis ꝓcibus poſtulaſſent: in ipſo die paſche cū freqns ppls preſens eſſet vnus ex eis. ſ. Paulus repēte cācellum introiuit ⁊ ante altare cū multa fide ⁊ reuerentia ſe in oratione ꝓſtrauit. Et cū aſtantes rei exitū ſpectarēt ſubito ſurrexit ſan⁹: a tremore corporis deinceps altenus. Cū autē ad Auguſtinum duct⁹ fuiſſet: et ipſe eū ad pplm ꝓtuliſſet: deo ⁊ ſancto ſtephano gratias egit. Cum aūt ſic ad pplm loqueret ⁊ corpor illi⁹ ſibidem oibus membris tremēs affligeret ſurgēs de medio: cancellos ſancti ſtephani intrauit ⁊ ſtatim velut obdormiens ſubito ſana ſurrexit Ipſa ſimiliter in medium producitur ⁊ debita ſanitate deo et beato ſtephano immenſe gratie referuntur.

¶ De ſancto Johanne euāgeliſta Sermo. xb

SEquere me Johannis xxj. Verba ꝓpoſita ſunt a xpō beato Pe. dicta: ⁊ tā dicuntur cuilibet homini volenti ſaluari q̄ xpm debet imitari nam nullus eſt verus xpianus niſi q̄ xpm imitatur. vnde Jſid. Ille eſt xpianus q̄ factis ſe xpi anū oſtdit: ambulās ſicut ⁊ xps ambulauit a quo nomē cōtraxit Ex quo pz q̄ qui xpm nō ſequitur nō eſt ver⁹ xpianus: q̄uis nomē habeat. vnde. Aug. in li. de vita xpiana Xpiani nomē ille fruſtra ſortitur q̄ xpm minime imitatur. Vnde etiā Cyprian⁹ de duodecim abuſionibus Xpianus nemo recte dicit. niſi q̄ xpo in moribus coequatur: ⁊ in ſignum huius xpus dicit cuilibet xpiano verbum propoſitum Sequere me. Vnde in preſenti ſermone tria ſunt dicēda. Primo quare quilibet chriſtianus merito debeat ſequi xpm. Scdo in quibus eū ſequi debeamus. Tertio aliqua q̄ſtiones de ſancto iohanne. Quantum ad primum ſciendum q̄ merito ſequi debemus dñm noſtrum ieſum xpm: ⁊ hoc triplici cōne ¶ Primo rōe honoris: q̄z eſt valde honorificū ſeq̄ dñm. Eccl. xxiij. Gloria magna eſt ſequi dñm: longitudo enī dierum aſſumet ab eo. Contra hoc faciunt aliqui qui in bonis opibus imitari xpm erubeſcunt. de q̄bus dicit xps in euangelio. Qui me erubuerit coram hoibus huius fili⁹ hominis erubeſcet coram patre celeſti et angelis eius. Jtem Grego. ſup Ezechi. Qui erubeſcit bona facere a ſtatu rectitudinis cadit: atq̄ ad damnationem tēdit. Hoc illi non attēdūt: qui humiliter incedere i veſtibus ſuis erubeſcūt q̄uis ei a p̄dicatoribus ſe male agere intelligāt tamē ꝓpter verecūdiaz humanā veſtes ſuper bas. ſ. caudatas lōgas ⁊ ſutiles inutiles deponere nolunt: quia ſeruire mundo ⁊ dyabolo in ſuperbia videtur eis honor ſed deus illoꝝ gl'iam i ignominiā mutabit: ergo quilibz nō

ꝺz bere cū ꝺat xp̄m ſequi. quia eſt ſalubze ⁊ honorificum Jo. xij. Si quis, michi miſtrauerit honorificabit eum pater meꝰ qui in celis eſt. Scō libenter debemus ſequi xp̄m cōne dtitatis Jo. viij. Qui ſequit me non ambulat i tenebris: ſed habebit lumē vite. Tercio debemus ſequi xp̄m. nam ad hoc obligamur cōne exēplaritatis: qz xp̄s ꝓpter hoc in mundū venit vt exemplum viuēdi nobis demonſtraret. Vñ Aug. de vera religio. Tota vita xp̄i iteris que p hoiem geſſit diſciplina morum fuit vñ etiā Greg. Ois xp̄i actio noſtra eſt inſtructio. O Quātum ad ſcōz. c. in ꝯbus debemus imitari xp̄m ſcribū q ſignāter in ſeptē nobis exēplū relict in qbꝰ cū ſequi debemus Primo i abſtinētia carnis nā i ingreſſu mundi vlqz ad finē vite ſue ſemp in duricia vixit. Nā in natiuitate duriciā ſuſtinuit: qz in hyeme et i media nocte natꝰ eſt: ⁊ in preſepio poſitus ⁊ inuolutꝰ pānīculis ſup fenū iacere ꝓtulit. vñ Ber. ſcit nō fallit elegit qꝺ carni moleſtiꝰ eſt. id ꝙ vtilius: id etiā magis eligēduz et quiſquis aliud docet vel ſuadet ab eo tanq̄ ſeductore cauendū eſt. Hoc illi xp̄iani attēdant ꝙ vix vna nocte ꝓpter deum dure iacere nolūt cū tñ dicit xp̄s cuilibet homini. Scāre me. Secō debemꝰ eum ſeq̄ in humilitate. vñ bē. Mat. xi. Diſcedite a me: qz mitis ⁊ humilis corde. vñ Aug: de ꝟbis dñi. ſer. xij Diſcite in ꝙt a me ait dñs: nō mūdū creare: nō inuiſibilia ⁊ viſibilia cuncta creare: non iſto mōdo mirācula facere vel mortuos ſuſcitare ſed qz mitis ſum ⁊ humilis corde: ergo exemplo xp̄i debemus humilitatē in veſtib⁹ ſeruare. Nā xp̄s portauit veſtē ſimplicē. c. tunicā inconſutilē: ⁊ inceſſit xp̄s ieſus dñs ⁊ redēptor noſter diſcoopto capite ⁊ nudis pedibus. Itē in die palmaꝝ equitauit aſinum. ⁊ in patibulo ſue paſſionis baiulans ſibi crucē exiuit in caluarie locū. Inſuper ex ſua ꝓfundiſſima humilitate aſſimilauit ſe vermi dicēs illud ꝑs. Ego ſum vermis ⁊ nō homo oppꝛobriū hoīm. Modo xp̄s dicit cuilibet homini. Sequere me. Ergo boni xp̄iani imitanē xp̄i humilitatē i ſeruis. vt ab eo exaltent̄ur in celis. Vñ Aug. de verbis dñi ſer. xxix. Vis capere celſitudinē dei: ſape pri⁹ humilitatē dei: dignare humilis eſſe ꝓpter deum: qz deꝰ dignatus eſt humilis eſſe ꝓpter te. Vñ etiā beatus Amb. ſup p̄. Beati immaculati. ſic. Quanto enī ꝺs eſt abiectior in hoc ſeculo tanto magis exaltabit̄ in futuro. Sed oppoſitū exēplo xp̄i plures tenent xp̄iani qui ſe in hac vita ſuperbe extollunt. verbi gratia xp̄s inclinato capite pepēdit in cruce: ſed tu ſuperbe erigis te cōtra xp̄m erecto collo. xp̄s coronā ſpineam ſuſtinuit in capite: ⁊ tu ſuper be offendis cum cum crinalibus cum peplis et caputiis ⁊ mitris exaltādo te contra xp̄m. Item xp̄s portauit veſtem purpureā quā ſibi induit ꝓpilatus: ⁊ veſtem albam quā ſibi Herodes induit in ſignum derriſionis ⁊ fatuitatē et tu ſuperbe xp̄iane ornas te cum pretioſis ⁊ mollibus veſtibus tuis que habent ſciſſuras multas et caudas longas ⁊ varios colores: et hoc facis in cōtemptū xp̄i ⁊ in diſpendium ſalutis tue. Item xp̄s in humilitate captus ⁊ ligatus eſt funibus: ⁊ hoc in humilitate et charitate: ⁊ tu vis habere cingulum argenteū vt deauratum in ſuperbia et elatione. Item xp̄s in dorſo ſuo crucē portauit ⁊ oēm fortitudinē ſuā conſumpſit in paſſione vt te redimeret: et tu cōſumis fortitudinē tuā chorizādo: choreamenta exercēdo: ⁊ hoc in ipſius contemptum qui ꝓ te mortuus eſt in humilitate et charitate. Ex his patet ꝙ multi ſunt qui chriſtiani ſolo nomine ſunt. Vñ Cypꝛian⁹. Nemo xp̄ianus recte dicitur: niſi qui chriſto i moꝛib⁹ conquatur. O Tercio debemus eum ſequi in paupertate. Nam ipſe pauper fuit in natiuitate: in vita et in morte. Vnde Bern̄. Pauper natꝰ: pauper vixit: ⁊ pauper obiit. Hoc patet quia in ſtabulo et non in palatio natus fuit. Similiter ⁊ in vita nunq̄ ꝓpriam domum habuit: ſed tanq̄ peregrinus i hoc mundo vixit. Hoc illi ſemper cogitare debent qui ꝓpria domos non habent: ſed cum aliis hoſpitātur q̄ chriſtus nunq̄ ꝓpriam domū habuit ſed cum aliis hoſpitatꝰ fuit. Similiter in morte pauperrimus fuit: quia nudus in cruce pependit: et vbi caput ſuū reclinaret nō habuit Et quare ſic pauper fuit. Reſpondeo vt pauperratis ſue exemplum nobis commendaret. Sed oppoſitum exēplo xp̄i faciunt qui nunq̄ cōrentantur: nec deo regratiant: ſed totuz coꝛ ſuum apponunt ad diuitias: et non ſeipſos in hac vita extollant. Nam tales non pōderant nec aduertunt exēpluz xp̄i: verbi g. atia. Xp̄s natus eſt in ſtabulo: ⁊ hō auarus non contentatur in vna domo. Chriſtus poſitus eſt in actum preſepe ⁊ ſuper fenū inuolutus pannicu lis ⁊ hō delicioſus vult habere lectos molles et pretioſos. Chriſtus in paupertate vixit: et homo xp̄ianus nititur magnas habere diuitias non attendēs illud dictum euangelii q̄ difficile eſt diuitem intrare regnum dei.

℟ Quarto debemus eum ſequi in abſtinētia cibi et potus. nā ipſe in terra ieiunauit qua ꝺraginta diebus et noctibus ſine omni cibo. ſimiliter et in cruce fel et acetum bibit. Vnde ꝑs. Dederunt in eſcam meā fel: et in ſiti mea potauerunt me aceto. In his enim docet nos abſtinentiam dicens vnicuiq̄ noſtrum. Sequere me. Hugo de ſancto victoꝛe dicit Gaudeat qui poteſt parce viuere. Parca enī vita libidinē extinguit: virtutez nutrit: animū vo boꝛat: mentē ad celeſtia eleuat: imo abſtinentia valet ꝓ ſanitate coꝛpis ⁊ ꝓ longitudie vite. Eccli. xxxvij. Qui abſtinēs ē adiicietꝰ vitā.

ꝺm etiã Aciſt. de tegi. ꝓtici. Abſtinere a comeſtionib⁹ nimis et ſuperfluitate nimia eſt cũma medicina. Dñ carnẽ noſtrã exẽplo xp̃i debemus domare cũ abſtinẽtijs. Apls. Si ſpiritu facta carnis mortificaueritis viuetis Sed oppoſitũ exẽplo xp̃i pluces factũ ſñ̃ ꝑs ieiunauit q̃draginta dieb⁹: & aliqui volunt bina bna die ieiunare ꝑ deo. Xp̃s cor eſurit vt ꝓz in euãgelio Et guloſi ſemper volũt eſſe pleni. Xp̃s ſitiuit in cruce: ſed hibuli viuũt in ebrietate Xp̃s bibit fel & acetũ in cruce: ⁊ delicioſi volunt habere q̃q̃ fercula & triplicia pocula ad ſatiſfactiẽdũ ſuis cõcupiſcẽtijs. Et de iſtis ſcribit apls dicẽs. Quoz̃ deus venter eſt Et tales nõ imitanť xp̃m pauperẽ: ⁊ viuitẽ epulonẽ qui epulabať quotidie ſplẽdide & ſepultus eſt in iferno: ſic cõtinget & illis. Dñ apls Si ſm carnẽ vixeritis moriemini. Dñ etiam Hiero. i epla. Difficile imo impoſſibile eſt vt pñtibus q̃s & futuris ſuať bonis: de hic bentẽ & ibi mentẽ ipleat: & de delicijs teãſcat ad delicias ſñ̃ tales ſunt maledicti a xp̃o vt habetur Luce. vi. We vobis q̃ nũc ſaturati eſtis. ſñ̃ tales in futuro ſuſtinebunt famẽ et ſitim vbi nec vb nã gutã aque habere poterũt. De q̃bus dicit Joh. Apoca. xvi. Manducabũt linguas ſuas ꝓ dolore. Sed de bonis qui xp̃m ſequũtur in abſtinẽtijs ꝺz Luce. i. Eſurientes implenť bonis ꝑs. Satiabor cuz apparuerit gloria tua. ſñ̃ tales ſunt beati hic & in futuro. Unde Luce. vi. Beati qui nũc eſuritis. &c.

¶ Quinto debem⁹ xp̃m imitari in patiẽtia. ſñ̃ xp̃s patiẽter ſuſtinuit verba et verbera. ſñ̃ tuꝺ dicebant Ecce vorator & potator vini & amicus publicanoꝝ. Itẽ dicebãt vt habetur Joh. vii. Tu teſtimonium perhibes de teipſo teſtimoniũ tuũ nõ eſt verũ. Item dicebant. Demoniũ habet: inſanit Item dicebant eũ ſeductorẽ populi. Et in his verbis cõtumelioſis ſemp habuit patientiã. i. Petri. ii. Cuz malediceret nõ maledicebat cũ pateretur nõ cõminabatur. Similiter in verberibus et plagis patientiã habuit. ſñ̃ captus & ligat⁹ eſt alapis & colaphis cẽſus eſt: cõſputus & velat⁹ eſt: flagellatus & coronatus eſt. Ad ꝓplatum et Herodem: & ad locum caluarie ductus eſt: & demũ clauis cruci affixus eſt. Et in omnibus iſtis iniurijs tanꝑ louis mãſuetus fuit Ergo dicit ad quẽlibet noſtrũ ſequere me. Sed oppoſituz exemplo chriſti oſtendunt q̃ nec vnã verbũ: nec vnã iniuriã ſuſtinere volunt: cũ tñ ſit valde meritoriũ iniurias patiẽter ſuſtinere ꝓpter deum. Unde Luce. xxi. In patientia veſtra poſſidebitis animas veſtras. Dñ xp̃s dicit in euãgelio. Si quis te ꝑcuſſerit in vnã mariłlã: ꝓbe illi & alterã. Et qui vnũ verbũ patiẽter non ſuſtinet: quõ verbera ſuſtinebit Dñ Grego. i li. xxi. moꝛal. Qui a ſtatu patiẽtie per linguarum vulnera cozruit: ipe ſibi teſtis eſt q̃ cõtra manifeſte perſecutionis gladios nõ ſubliſteret Unde vt patiẽtiam arquiramus neceſſe eſt vt paſſionem xp̃i ad memoriã reducamuz. ꝺñ Grego. Si paſſio xp̃i ad memoriã reducetur nil tam durum eſt qõ nõ equo animo toleraret. Dñ etiã Ber. Quid eſt quod tibi nõ ſuaue videtur ſi collegeris & mozaueris oẽs amaritudines ſaluatoꝛis. ber. bigeacia. Si paupeces et contẽneris vel irrideris a diuitibus: cogita quõ xp̃s derſus fuit q̃n vexabant ſibi facie: & percutiẽdo eũ dixerunt. Prophetiza nobis xp̃e quis eſt q̃ te percuſſit. Similiter q̃n coꝛonatus fuit: tunc ipſi flectendo genua cũ arundine percutiebãt caput eius: et exponentes in eum dicebant. Aue rex iudeoꝛum. Similiter q̃n in cruce pependit tunc ab aſtantibus derſus fuit. Nam aliqui de numero iudeoꝝ mouentes capita ſua dicebant. Math. qui deſtruis templũ dei alios ſaluos fecit: ſeip̃m ſaluare nõ pot. Si rex iſrael es deſcẽde nũc de cruce. Item ſi xp̃ianus ꝓpriatur in rebus tp̃alibus tunc cogitare debet quomodo xp̃s ſpoliatus eſt veſtimentis ſuis et nudus pependit in cruce coꝛã omni populo. Itẽ ſi xp̃ianus verberať & leditur in coꝛpoze tunc reducere debet ad memoriã xp̃m flagellatum conſputuz & coꝛonatũ. vnde Hiero. in epiſtola. Conſputi volauit vt nos lauaret vela et voluit vt vel ſuore culpe et ignoꝛantie a coꝛdibus noſtris auferret. in capite percutit ea put noſtrum. i. Adam ſanitati reſtitueret colaphis cedi & verbis deridet: vt nos et labiis et manib⁹: verbis & opibus applauderemus

¶ Sexto ip̃m ſequi debem⁹ i ꝓpriatione boꝝ. ſñ̃ ſicut ei⁹ opa ſunt nobis in exemplũ ſic & ei⁹ verba. vñ Aug. Tota vita xp̃i & q̃ ſcripta ſunt ꝑ hoie: geſſit diſciplina moꝛuz fuit ꝓpo q̃ ſciendũ q̃ xp̃s tria in verbis ſuis habuit Ꝑpo in moderatẽ. Joh. xiii. Ego ſum veritas. Sic quilibet chriſtianus debet eſſe veraz in verbis tunc eñ diliget a deo & hoibus. ꝑs. i. Ecce eñ ꝓpitatẽ dilexiſti &c. Sꝫ oppoſitũ facit hõ mẽdax q̃ & edit a deo & hoib⁹. vñ Ꝑpuerb. xii. Mendacia labia abolenda ſunt deo. ſñ̃ talis mendax nõ imitať xp̃z: ſed diabolũ. de quo ꝺz Joh. viii. Ipe mẽdax eſt & pater ei⁹. Scõo xp̃s habuit in verbis ſuis vtilitatẽ ſñ̃ q̃ ei aliquod verbũ ocioſũ aut ſuperfluũ locut⁹ ẽ. Dñ quilibet xp̃ianus exẽplo xp̃i ꝺz ꝺba vtilia et ne ceſſaria ꝓferre: ſemper cogitans illud dictuz Math. xii. De omni ꝺbo ocioſo qõ locuti fuerint hoies reddent cõnem in die iudicii. Hoc illi nõ attendũt qui ꝓximos cũ malis verbis offendunt. ſ. detrahendo: maledicẽdo: irridẽdo conuiciando: ſubſanãdo ꝓximos ſuos. Similiter iurãdo et blaſphemando cõtra deum. Tercio xp̃s habuit moderãtiam in ꝺbis. Tacuit eñ coꝛã ꝓplato & coꝛã Herode: & cũ accuſaret

gur i multis nichil rñdit: ⁊ tãq̃ ouis & agnus

De innocentibus.

innocēs obmutuit Sic exemplo xp̄i quilibet xp̄ian⁹ dz pauca ꝟba habere ⁊ tacere bñ q̄ interrogat⁹ fuerit. bñ Eccli. xxxii. Adolescēs loquere in tua cāb̄ia cū necesse fuerit. si bis i terrogatus fueris: habeat caput finem tuum bñ Ambro. in li. de offic. q̄ plures vidi iniuste petiū loquēdo: dic aūt quēq̄ tacēdo. Hoc āt exēplū xp̄i illi multiloqui non attendūt qui plura ꝟba ⁊ quasi innumerabilia inventū p ferunt: et sepi⁹ eūdem ante q̄ interrogentur Prouerb. xviii. Qui pius vīdet q̄ audiat stul tū se esse demōstrat ⁊ ꝛ. Lectione dignū ⁊ tales q̄ non refrenāt linguā nūq̄ ad statū p̄fectiōis puenīūt. bñ Jaco. i. Si q̄s putat se religiosū esse ⁊ nō refrenat linguā suā: huius vana ē re ligio. bñ Grego. in mozal. Multiloquio q̄sq̄ seruēs rectitudinē iustitie tenere non potest

W Septimo xp̄s tristis fuit ⁊ honozes fu git in quo imitandus est a quolibet xp̄iano. Primo ei [illegible]stiā habuit. bñ Mat. xxvi. Tri stis est anima mea vsq̄ ad mozte ⁊c. Vñ Beꝛn. Legit xp̄m flevisse nūq̄ risisse. Sic et bonū fle re debēt hic cū xp̄o in p̄nti: ⁊ tūc cū beatis re putentur. bñ Math. v. Beati q̄ nunc lugetis Apls Est xp̄s flendi: supple in p̄nti: et p̄s ri dendi supple in futuro. Sic q̄libet xp̄ianus debet honozes p̄ntes fugere et futuros hono res in celo appetere. bñ Aug. in li. de ciui. dei Discę xp̄iane a xp̄o fugere gloziam mundi: q̄ vocatus ad regnū fugit vocatus vero ad pati bulū humiliter et benigne se obtulit. Oppo situm exemplo xp̄i ostendūt illi qui volunt i p̄nti letari. bñ Grego. in omel. Pzelētia gau dia sequunt̄ ꝑpetua lamēta. Vnde xp̄s i eua gelio dicit. Wevobis qui nūc ridetis. O xp̄ia ne attende quō imitaris exemplo xp̄i. ipse ei fleuit et tu rides: et i tristicia triginta tribus annis vixit ⁊ tu letaris in illicitis ⁊ vanitati bus hui⁹ mūdi. vnde Grego. in omel. Nemo pōt hic gaudere in hoc seculo: ⁊ illic regnare cū deo. Jtē xp̄s fugit quādo popul⁹ volebat eū facere regem: vt habetur Jo. vi. In hoc cū se q̄ debet qualibet xp̄ianus q̄ non dz appete rebel laborare vel desiderare pzelaturā i pze sentibita: de hoc quere ante sermo. iiii. A ✠ Quātū ad tertiū nūc queriē quare xp̄s sp̄ali ter dilexit Johēm. Respondeē ꝑpter tria Pzi mo ꝑpter puritatem ei⁹: q̄ tales xp̄s multū diligit Prouerb. xxii. Qui diligit cozdis mū dicā habebit regē amicū. Secūd ꝑpter ei⁹ festinam cōuersionē: quia in sua iuuētute ad xp̄m cōuersus fuit ⁊ tales xp̄s multū diligit q̄ innuit Math. xix. vbi dicit q̄ xp̄s paruu los amplexat⁹ fuit: man⁹ eis imposuit et be nedixit ipsis Nunq̄ enī aliqui seni talē chari tatez ostendit. Tertio ꝑpter ipsius Johis fer uentem dilectionē. Deus ei diligit diligētes se. pverb. viii. Ego diligētes me diligo Quar to ꝑpter ipsius dignitatē: q̄ ipse oim scīoꝝ ꝑfectiōes habuit De quib⁹ singularit scīz status sui pzeeminētiā oēs magnā gratiā re putauerūt sibi factā. vt Esaias Dauid ⁊ Jere mias q̄ deus fecit eos ꝓphetas suos Jacob⁹ q̄ fecit eum apl'm. Lucas ⁊ Marcus q̄ fecit eos euāgelistas. Laurētius ⁊ Stephan⁹ q̄ fecit eos martyzes. Nicolaus ⁊ Dñicus q̄ fe cit eos confessozes. Katherina ⁊ Barbara q̄ fecit eas ꝯgines ⁊ sp̄sas suas Jn iohāne au tem hec oia reperiūtur: quia ꝓphā i Apocalī. Apls in epīis. Euangelista in euāgelio Mae tyz autē inquā tū fuit oleo adustus ⁊ minime lesus Nā in actibus apl̄oꝝ legit q̄ omnes apl'i erant flagellati: cōfessoz q̄ doctoz virgo q̄ sponsus xp̄i ꝙ Vltimo queriē q̄ sit differentia dilectionis xp̄i ad Petrum ⁊ Johēm: ⁊ videē q̄ plus dilexit Johēz q̄ Petrū: ⁊ tamē Petrus videē plus dilexisse xp̄z q̄ Johānes Circa q̄ sciendū q̄ triplex est dilectio: vna q̄ consistit in familiaritatis ostensione: et i ista magis dilexit Johēm q̄ Petrū: q̄ maioza li gna familiaritatis sibi ostēdit: ex eo q̄ supza pectus suū recubuit: ⁊ matrem suā sibi cōmē dauit. Secūda dilectio est que consistit in dono rum exhibitiōe ⁊ in ista magis dilexit Petrū quia maioza dona sibi concessit: q̄ ꝓncipalez apostoloꝝ ipsum fecit: suū vicez̄ eum eum re liquit. claues regni celoꝝ sibi dedit Tertia di lectio est que consistit in pzecoꝛdiali amoze: ⁊ in ista vtrūq̄ equaliter dilexit. Ambos enim equaliter dilexit affectione: quia ambo apud deum sunt equales meritis.

C De innocentibus Sermo. xvi.

Jttens herodes occi dit oēs pueros q̄ erāt i bethleē ⁊ in oīb⁹ finib⁹ ei⁹. Math. ii. Ex quo hodie pagitur festū illoꝝ pueroꝝ innocētiū q̄ ab iniquo herode inter fecti sūt. Tūc i p̄nti sermone tria sūt dicēda. Primo q̄ aliqui parētes pueros suos sp̄ua liter occidūt: sicut herodes coꝛporaliter occi dit Secō de solēnitate p̄sētis festi. Tertio ex emplū. A Quātū ad primū sciēdū q̄ tres sūt genera parētuz qui occidunt suos pueros: et sic dānantur ꝓpter eos Primi qui sciēter rei sūt q̄ pueri in vtero matris sine baptismo de cedunt. Et hoc est valde graue homicidium: quia ibi coꝛpus et aīa occiditur. Aug. Mat⁹ est dānum in amissione vnius aie q̄ mille coꝛ poꝛum Verū. Totus mūdus ille pzecīū vni⁹ aie estimare nō pōt. Ergo mater q̄ est p̄gnās sollicitudinē dz habere de thesauro quez poꝛ tat i vtero ne fiat occasio dānationis illi pue ro. Sic vīri debēt ꝑcere mulieribus nec eas turbare nec terrere: nec ꝟberare: imo sibipsis subtrahere in comedendo atq̄ bibendo: et im partiri suis mulieribꝰ p̄gnātibꝰ: ⁊ hoc ꝓpter fetū: immo quilibet hō dz fuire mulieri ipse

gnate. Exẽplo marie q̃ tribus mensibus fuit cū elizabet. Cōtra hoc faciunt illi qui uxores suas prægnantes percutiunt: trahūt calcāt tundūt: ⁊ ipsis maledicūt: ⁊ sic eis erunt nocis in pueris Silr peccant ille mulieres que se super hoc remittūt q̃ prægnantes sunt ⁊ leuiter offendunt maritos suos Silr peccant grauiter ille antique betule que abortiū vel sterilitatem procurant in aliqua multi rebellõgie Silr ille antille q̃ cū pctō ⁊ scādalo conceperunt: ⁊ postmodū ꝓpter horrendā humanam coitū pueros scienter occidūt: qđ aial irratio nale non faceret. ℞ Sexti parētes sūt illi qui pueros suos nimis diligunt. Sed dicres non debeo diligere puerū meū. Respōdeo immo debes diligere puerū: qz est naturale: sz ordinate ⁊ infra deū debes diligere Nā alii qui pueros suos vltra deū diligunt: ⁊ habent maiorem complacentiam in pueris q̃ in deo omnipotēti: ⁊ potius et libentius vident pueros q̃ deum: et qui sic pueros supra deum diligunt eosdem pueros suū deum faciunt. Aug. Hoc ab hoīe colitur quod prę ceteris diligit. Et deus q̃dq̃ ex sua nouitate subtrahit eis illos pueros vt ipi parentes corā suū conuersio ad deū dirigant et eum diligant. Et est ꝑbona ratio quare illi pueri q̃ sunt multū affabiles ⁊ prudētes ⁊ pulchri cito morītur: qz parētes eosdem cū nimio affectu diligūt ⁊ cum nimia sollicitudine eos p̄m cursum mundi nutriūt et educāt. verbigratia. Quādo ex ipsis volūt facere magnos dños: rectores ciuitatū: ⁊ magnas diuitias sup eos hereditare ⁊ diuitibus eos despōsare: nō curātes an illa bona spōsalia sint iuste vel iniuste acquisita. Et ꝓpter illam etiā curiositatē ⁊ sollicitudinē quē habēt ad pueros ordnādo eos in vestib⁹ obliuiscūtur q̃dq̃ deū ⁊ seipsos negligūt i his que spectāt ad salutē aiarū. Et sic ꝓpter nimiā dilectiōez puerorū q̃dq̃ offendūt deū ⁊ seipsos damnāt Math. x. Qui amat filiū vel filiā sup me non est me dign⁹ Tercii parētes sunt q̃ inordinate pueros suos i malis: licut chorizare: lusibe in vestibus incedere: facie depingere: crines ceruicis facere. Et ipsi parētes rei erūt oim pctō rum q̃ ex mala inordinatiōe vel malo exẽplo illi sic addiscūt ⁊ postmodū faciūt. Abigka. Qui te premit⁹ superbiā docuit ꝓpriceps erit oium pctōr q̃ cum superbia ꝓpetrabis blq̃ in finem vite: ⁊ sic de aliis pctis. Quarti parētes sunt qui pueros nō corrigunt cū delinquunt Nam parētes tenent pueros corrigere Vnde dicit in decre. Pater debet filios castigare nō semp osculari. d. q. d. nō osculat. ⁊. xxiii. q. d non putes. ⁊ extra de rescrip. si q̃. ⁊. c. di. extra mortem. ℭ Queritur quō parentes debēt corrigere pueros. Rñdeo si sunt boni ⁊ quandoq̃ fragilitate excedunt: tunc cū benignitate sunt corrigendi: exẽplo marie que dixit ad filiū suū postq̃ inuenit eū in tẽplo post triduum: Fili quid fecisti nobis: pater tu⁹ ⁊ ego dolentes querebamus te. Si aūt filii sūt pertinaces rebelles: tunc corrigēdi sūt cum virgis et disciplinis. vñ Prouer. xxiii. Noli puero subtrahere disciplinā. Si eū percusseris virga nō morietur. et aiam ei⁹ de iferno liberabis Et talis correctio erit meritoria ipsis parētibus Nam quot plagas ipsis puer(sic dabūt tot merebūt coronas Item sciendū q̃ parentes non debēt pueris maledicere. De hoc quere. xiii. ℣ Quinti parētes sunt q̃ malū exemplū prębēt filiis: ⁊ ꝓpter hoc spūaliter eos occidūt. Aug. Qui in cōspectu ꝓximi male vivit q̃tū in illo est eū a quo attendit occidit Pueri eīm illa q̃ vident a parētib⁹ cōiter imitātur: sive bonū: sive malū. Si vident eos ieiunare: libēter orare: ecclesiā frequētare misericordes esse: veritatē loqui: deū bñdicere: pacē cū familia habere: eos imitant. Si autē eos vident ieiunia ab ecclia instituta soluere: festa nō celebrare: raro ecclesiam visitare: ad tabernas ire: superbe incedere: chorizare: blasphemare: maledicere: etiā imitant eos: ⁊ p̄ his malis exẽplis parētes punient graviter. Unde Grego. in moza. Tot mortibus q̃s dign⁹ est: quot exẽpla prauitatis i posteros reliqt Sexti sunt q̃ sciēter res iniustas lucrant ad ditā dū pueros suos. nā quot denarios pueris suis reliquūt: tot gladios eos trāsfigūt. Aliqui vñ cognoscūt se habere res iniustas: ⁊ ne filii exheredētur potius volunt cū ipsis damnari ℣ Quātū ad cōm nota q̃ festū innocentū et eor martyrū solēniter est pagendū: et hoc ꝓpter tria. Primo ꝓpter tps. nā ipi p̄mi martyres sunt q̃ p xp̄o post eius nativitatē martyrizati sūt. Pro quo sciēdū est q̃ triplex est martyrū. Primū volūtatis ⁊ opis: sicut beati Stephani ⁊ laurētii. Scōm volūtatis ⁊ nō opis: sicut beati Joh. euāgeliste ⁊ vti Martini ⁊ Dñici qui habuerūt voluntatē et affectū sustinēdi martyrū q̃uis passi nō sit Tertiū martyrū operis ⁊ nō volūtatis: sicut innocētes blum cōnis nō habētes qui deū nō loquēdo sed moriēdo: ⁊ cū sanguine suo ꝛfessi sunt et sic in sanguine suo baptizati sūt. Et ꝓpter illud triplex martyrū illa tria festa sunt immediate post festū nativitatis instituta. Primo festū beati Stephani qui est martyr volūtate ⁊ opere. Scōo festū beati Johānis qui est martyr volūtate ⁊ nō opere. Tertio festū hodiernū innocētiū qui sunt martyres opere ⁊ nō volūtate. Scōo martyrū ⁊ festū innocentiū est cōmendabile ꝓpter numerū: qz tot sunt q̃ numerus eor incertus est. Sed eccl'ia peregit numer eor p̄m distinctiōē quē Johēs vidit: vt habetur Apoc. xiii. Vidi agnū stantē supra montē syon: ⁊ cū eo centū quadraginta quattuor milia habentes nomē eius et nomē

patris eius scriptū in sanctibus suis modo si laus vni⁹ sancti vel angeli vel hois vni⁹ est laudabilis ꝛ accepta coꝝ deo q̄ tunc erit laus tot sanctoꝝ innocētū. Itē si de⁹ exaudit pces vni⁹ sancti vel maxime duoꝝ vel triū congregatoꝝ in noie ipsius: quid tūc vbi tot sancti simul sunt cōgregati. Item si vnus sanctus est venerābus · nōne tunc tot milia sanctoꝝ sunt venerābi. Nunq̄ enī in anno tot sanctoꝝ festū peragit: preter festū oim sanctoꝝ sicut hodierna die peragit. ¶ Tertio ppter locū qz in bethleē occisi sunt vbi xp̄s nat⁹ ē ergo in verbis p̄dictis dictū est. Mittēs herodes occidit oēs pueros ī. Vbi sciēdum glo. q̄ occisio pueroꝝ facta est post annum ꝛ trees dies post natiuitatē xp̄i. Distulit enī propter mozā comē contractā fuit enī comā a Cesare citatus: ꝛ sic fere per annū ipedit⁹ fuit. Tūc ꝓpheta impleta est Rachel plozās filios suos. Hiere xxxi. Quare Rachel ꝛ nō Jacob plozat. Rñdeo q̄ matres sunt magis pallibiles ꝛ maioris pietatis ꝑm Aristo. Ergo pl⁹ cōpatiūtur pueris. Itē qz plus diligūt pueros: ergo plus dolēt de aduersitatibus pueroꝝ q̄ autē mater pl⁹ diligit filiū q̄ pater: ostenditē triplici ratiōe. Prima est qm̄ mater plus dat de substātia filio q̄ pater et ideo maiorē partem videt habere in puero. Scōa qz mater plus laborat circa filiū q̄ pater: ꝛ circa quod plus laboramus plus diligim⁹. Tertia quia mater plus est certa de puero q̄ pater: et ideo magis diligit filium tanq̄ rem certā. Pater ho. min⁹ diligit tanq̄ rem dubiā. Vnde Aristo. viii. Ethico. Patres enim plus diligūt filios q̄ patres: quia certiores sunt de eis: et labores maiores habent circa eos. Queritq̄ quare hodie etiā subtrahit ecclesia cantica laudis et letitie. s. Te deū laudam⁹. Gloria in excelsis deo. ī. Alleluya ī. Respōdetur q̄ hoc fit ꝓpter tria. Primo in signum fiet⁹ quē matres habuerunt de occisione pueroꝝ Scōo in signum statꝰ: quia ipsi pueri post occisionem in limbum descēderunt. Tertio quia dicit Matia et puer Jesus et Joseph fugiendo egyptum in exilium iuerunt. Magna igitur compassio est eis exhibēda: tum ꝓpter puerilem etatem: tum ꝓpter puerperii nuitatem: tum ꝓpter Joseph senectutem.

¶ Quantum ad tertium nota exemplū de his qui filios suos non corrigunt cum delinquunt. Legitur de quodam patre visitante ternas et ludos: qui cum duceret paruulū filium suum secum: ille filius factus grandis postmodum ita affectus fuit ludis et tabernis: q̄ non poterat inde retrahi: et post q̄ pecunia defecit cepit furari. Primo patri deinde bicinis: nec pater suus corrigebat eum acriter: sed q̄nq̄ leuiter eū admonuit sed ista admonitio in eo nichil ꝓfecit. Et cū fact⁹ esset magn⁹ vicesimo ꝛ bis deprehensus est in furto sed pater data pecunia bina vice liberauit eū a suspēdio: ꝛ tertia vice deprehensus in furto ꝛ iudicat⁹ et ductꝰ ad suspēdiū rogauit ꝓpter deū vt adduceret sibi pater suus q̄ cū videns aduenisset rogauit eū filiꝰ suus vt osculari eū ꝛ remitteret ei iniurias: qō cum faceret pater ei⁹: filiꝰ cū ira momordit vt amputaret ei nasū: et cū de hoc filiꝰ argueret eo q̄ pater bina vice liberasset eū a suspendio data pecunia ꝓ eo ꝛ iā tertia vice ireū liberet liberasset si potuisset. Rñdit filiꝰ Ego bñ egi ꝛ iuste feci qz ipse est causa suspēdii mei: eo q̄ a iuuēnute ꝓmisit me sm ꝓpriā voluntatem viuere nec me aliqñ coꝛexit ꝓpter excessꝰ meos quos ꝛmisit. Ex isti signū huiꝰ Prouer. xxix. ōz. Puer q̄ dimittit voluntati sue cōfundit matrē suā: imo patrē ꝛ oēs cognatos suos. Ergo Salomō dicit. Qui parcit virgis odit filium suum.

¶ Dñica infra octa. natiuitatis xp̄i. Sermo xvii. Quare xp̄s factus sit paruulus.

PUer autem crescebat et confortabatur plenus sapia. Lu. ii. Ex quo in ꝑti⁹ euāgelio fit mentio de puero nobis recenter nato: tunc ꝓ ꝑti⁹ sermone tria sunt dicēda Primo quare ch̄ristus paruulus factus est. Scōo quā debem⁹ nos habere ad istū paruulum puerum telum xp̄m Tertio exēplū ¶ Quantū ad primū sciē dū q̄ xp̄s paruulus fact⁹ est puer triplici cōnie. Primo in signū q̄ facilius pōt placari ab his q̄ offenderunt eū Mā sicut olim cū pomo inobedientie offēsus fuit: sic iā puer fact⁹ facilius quasi cū pomo placari pōt. Scōo iō puer factus est vt facilius a nobis decipi possit. Olim quare vendidit regnū suū sic q̄ nullus sibi illud cōquirere potuit erā q̄ tūc aliq̄s sanctus ꝛ ꝓfectus fuerat: qō ꝓz i Johē bap. cui⁹ cib⁹ erāt locuste et mel siluestre q̄ ꝛ habuit de ste de pilis camelorū: nec vinū nec siceram bibit sed sola aqua cōtent⁹ fuit. Et vltimo ꝓ uerba te decapitat⁹ est: nec tñ sic celū intrare potuit. Itē in ꝓphetis: sicut in Elapa quē secare fuit cū serra lignea ex ꝓcepto manasse regis Jude. Itē ꝓz in zacharia quē rex Joas lapidare iussit inter templū et altare. Itē ꝓz in Hiere mia q̄ a pplo iudeoꝝ lapidat⁹ est. Item ꝓz in Amos quē Ozias rex ꝓ trā transkirit Mi oēs cū oibus martyrib⁹ q̄ sustinuerūt celū intrare nō potuerūt vsq̄ dū xp̄s per mortē suā ianuā celi aperuit. Sed xp̄s puer nobis natus modo tā misericors factus est q̄ aliquib⁹ dat regnū celoꝝ ꝓ oib⁹ suis rebus sicut apls qui oia ꝓ xp̄o reliquerunt: aliquib⁹ ꝓ medietate rerū suaꝝ: sicut zacheo q̄ dicit vt habet Luce. xix. Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ do pauperib⁹ Aliq̄bus ꝓ his rebus q̄ sūpsunt: vt habet Luce. xix. Qō supest date elemosynā: ꝛ oia mun

da erunt vobis. Aliq̃bus etiã ꝑ duob⁹ obolis sicut vidua q̃ obtulit dño duo era. Aliq̃bus ꝑ hausto aque Mat. x. Quicunq; potum dederit vni ex minimis istis calicẽ aque frigide non perdet mercedẽ suã. Aliq̃bus dat ꝑ bona sua voluntate qđ est quasi ꝑ nichilo dare. Vnde nichils saluos facies illos Itẽ ꝑ nichilo habue runt terrã desiderabilẽ. Vñ etiam Aug. Cozo nat deus intus voluntatẽ vbi non inuenit fa cultatẽ. Tercio xp̃s puer factus est i signum q̃ debem⁹ eũz spiritualr cõcipere per bonum ꝓpositum: parere ꝑ bona opera: ꝑ pleuerãtiã nutrire: ꝑ patientiã portare ℣ Quãtum ad hõm scieñz q̃ maria mater xp̃i nouẽ hñ= ficia exhibuit puero suo Jesu xp̃o: que etiam nos isto sacro tpe ei spñaliter exhibere debe= mus. Primo cõcepit puꝝ iesum qñ angelus dixit ei. Aue gratia plena. Sic ⁊ nos per bonaz voluntatẽ ipz cõcipere debemus. Vñ Chrih. super Mat. Voluntates bone sic suaues sunt apd deuz qũadmoduz odoriferi flores. ¶Sed aliqui sunt sicut steriles mulieres q̃ obstina= ti sunt in peccatis nec habẽt voluntatẽ se emen= dandi. Similiꝫ ⁊ illi q̃ stãt in malis ꝓpositis malefaciendi. Tales sunt q̃ xp̃m nõ ꝛcipiunt sz diabolum: ⁊ tales sunt in periculoso statu. Vñ dicitur in decre. Jn malitiis voluntas ꝑ ope reputatur de pe. di. i. omnis Si quis haberet voluntatẽ vltra decẽ annos vel viginti annos aliq̃ mortale petrã committere: ⁊ si infra il= lud tẽpus sic moreretur ꝓpt malã voluntatem eternaliꝫ damnaretur: ergo tales cõuerti debent ad xp̃z per bonã voluntatẽ. Vñ Ber. Cum ꝑ bonã voluntatem incipimus esse dei: desinimus esse dyabo'i. Sctõ maria pepit ie= sum. Vñ Luce. ij. Impleti sunt dies ei⁹ vt pa reret ⁊ peperit filiũ suuz primogenitum: sic ⁊ nos cum bonã voluntatem opere compleueri mus tunc christum spiritualiter generamus.

¶ Vbi sciendum q̃ quidam suffocant fetũ spñalẽ: vt sunt illi q̃ suffocãt bonã voluntatẽ in semetipsis: ⁊ nunq; vel raro opere pficiũt sed cõtinue bonis volũtatib⁹ ⁊ inspiratiõib⁹ resistũt. Itẽ quidam portant fetuz spñalẽ de eẽ vel viginti annis: cũ tñ mulier portat pue rũ suũ vix nouẽ mẽses quẽ a marito suo cõce pit: sed isti portãt bonã voluntatẽ per decem vel viginti annos anteq; eã ope implẽt. Itẽ quidã pariũt mõstra ℟ Mã legit q̃ tpe Augustini hõ quidã natus est q̃ habuit duo capita duo pectora: quattuoz manus: vnũ vẽ trẽ ⁊ duo pedes Sic pctõz qñ ꝓpetrat peccata mortale: tũc spñaliter generat mõstrũ. Vñ Albertus magnus Alia pars mõstrum q̃ pec= cata gignit. ℣ Quid monstrũ foret qui facie retro: tergũ ante haberet: talis est pctõz q̃ fa= ciẽ retro habet: mundũ p amorẽ respiciẽdo ⁊ tergũ ante. i. deũ. obliuiscẽdo Hier. ii. Verte runt ad me terga ⁊ nõ faciẽ. Itẽ mõstrum fo= rent qui oculos ⁊ os in pedib⁹ haberet: talis est auarus quem nisi delectati terrã videre. ps. Oculos suos statuerũt declinare in terram: ⁊ nisi delectãt loqui de terrenis Johis. iii. Qui de terra est de terra loquit. Itẽ monstrum fo= ret qui caput deorsum haberet: terrã amando ⁊ pedes sursum in superbia cõtra deum recalci trãdo: sed sunt quidã qui pariunt. i. qui bonã voluntatẽ opere perficiunt: ⁊ illi sũt fratres soroꝛes ⁊ mater xp̃i Mat. xii. Qui fecerit vo luntatẽ patris mei q̃ in celis est: ipse me⁹ fra ter soroꝛ ⁊ mater est. Tercio maria tribuit fi liũ suum. Vñ canitur ℣ Paruoq; lacte pas⁹ est Sic debemus pascere iesum: ⁊ hoc facim⁹ cũ opera misericoꝛdie pauperibus exhibem⁹ Vn de oꝛ in euãgelio Quod vni ex minimis meis fecistis michi fecistis Itẽ in iudicio dicturus est Esurivi ⁊ nõ dedistis michi mãducare: sitivi ⁊c. Quotiẽs ergo opus misericoꝛdie exerce= ces. i. elemosynã dãdo: sitiẽdo potãdo: totiẽs puerũ iesum pascis. Quarto maria balneata est iesum puerum eius: sic ⁊ nos debem⁹ sibi balneũ ꝓparare ℣ Sz diceres vbi aquã recipiã Respondeo q̃ in figura huius balnei legitur Gen. ii. q̃ in medio paradisi est fons q̃ diuidit in quattuoꝛ partes ⁊ irrigat omnez terrã: sic aqua in qua xp̃s balneãdus est hau riri debet ex quattuoꝛ. Primo ex memoria ꝑ ꝓpria peccatoꝝ cũ cõtrito coꝛde sic maria ma gdalena hausit aquã lachrimarũ cũ qua xp̃o pedes lauit: sic beatus Petrus post teniaz ne gationẽ exiuit ⁊ fleuit amare: sic Dauid q̃ dixit. Lauabo per singulas noctes lectum meũ Scõo hauriẽda est ex cõpassione de malis ꝓ ximoꝝ: sic xp̃s fleuit super ciuitatẽ hierusalẽ dicens. Si cognouisses ⁊ tu. Tercio ex feruẽ ti desiderio videndi deum in celo. ps. Fuerũt mihi lachryme mee panes die ac nocte: dũ dꝛ mihi quotidie vbi est deus tuus: vnde etiam Paulus. Cupio dissolui ⁊ esse cũ xp̃o Quarto hauriẽda est ex deuota memoria passiõis xp̃i ꝓñ Albertus magnus. Simplex recoꝛdatio seu meditatio passiõis xp̃i plus valet q̃ si in tegrũ annũ ieiunaret quis i pane ⁊ aqua. vel si quotidie vigilis ⁊ flagellis cederet vsq; ad effusionem sanguinis: vel si quotidie legeret vnũ psalteriũ. Quinto maria inuoluit iesum vñ Luc. ii. Pannis inuoluit eũ ⁊ reclinauit eũ in ꝓsepio. Maria inuoluit eũ pãnis: et hoc significat humilitatẽ: ⁊ Joseph ab arimathia qñ moꝛtuus est iesus: tũc inuoluit eum in syn done mũda ⁊ hoc significat castitatẽ sine mã dicitã. Jn signũ q̃ qui volũt accedere ad sacra mentũ eucharistie debẽt iesum cum humili ⁊ mũdo coꝛde suscipere. Itẽ sciẽdũ q̃ qñ illi q̃ sunt in matrimonio cõstituti veraciter se hu miliant: tũc iesum inuoluunt cũ maria pãnis: ⁊ virgines ⁊ vidue q̃ in pura castitate vi= uunt ⁊ deo seruiunt iesũ cũ Joseph i syndone

mũda inuolnũr. Sexto debem⁹ ieſum cuz ma
ria calefacere nã opz recentẽ pueruz calefieri
et ille ignis eſt charitas dei ⁊ p̃rimi: ⁊ quõ il
le ignis debeat incẽdi in cozde hois q̃re inſra
ſcr.ert. Septimo maria locauit pueꝝ ad wz=
mtendũ; ſic ⁊ nos facere debem⁹; et hoc fit qñ
pacẽ diligimus. ꝑs In pace fact⁹ eſt loc⁹ eius
Quidã em̃ ſunt qui nullã quietem xp̃o puero
tribuũt: vt auari q̃ die, noctuq; ſe occupãt; p
diuitijs grauue laborãt. Silr ⁊ ſuperbi q̃ totis
conatibus iſtudũt quõ, exaltenr. Silr etiã lu=
xuriosi q̃ quotidie laborãt quõ ſuã libidinem
expleant. vñ Eſa. lvij. Coz impij q̃ſi mare fer
uens qđ q̃ſcere non põt. Itẽ alij perturbant
ieſum in lecto ſibi ꝑparato ab alijs; vt iracun
di; inuidioſi; luxurioſi; ⁊ ſic de alijs q̃ ad trã ali
os ꝓuocant; ⁊ ſic ieſum in illis inquietant; et
qñq; cũ a ſe expellũt. ſ. qñ aliq̃s hõ bonus ni
mis impatiens efficit ⁊ mtiꝰ ſe vindicare deb
bis ⁊ factis [illegible] alij ꝓparãt ſibi lectũ ⁊ euz
recipiũt; ſed nõ diu eũ apud ſe quieſcere pmit
tunt ſicut recidiuãtes q̃ iam iſto ſacratiſſimo
tpe ſe ꝓparauerunt ſ euchariſtiã ſumpſerũt
ſed finito feſto ⁊ ante caenil ꝓximum eõuerſo
dant ſe ad vanitates huius mũdi. ſ. ſuperbiẽ
do; chorizando; gulose biuendo; ⁊ comedendo
luxuriando; ⁊ ſeipſos inebriando; ⁊ ſic ieſum
expellunt. Et tunc tales peius facium q̃ an=
te fecerunt ieſum ſic expellẽdo ſicut qui pau=
peres hoſpitio reciper⁹ eos poſtmodũ cõtume
liter expelleret. Itẽ alij ꝓparãt ſibi lectũ et
cũ recipiunt ſimul ⁊ q̃ſcere pmittũt ſicut illi
q̃ pniam egerũt et euchariſtiã ſumpſerũt: et i
pnia vſq; ad finẽ pſeuerabũt De ilr dicit. ꝑs.
Hec requies mea in ſeculũ ſeculi: hic hitabo
qñ elegi eã. Octauo maria poztauit ieſum in
brachijs ſuis: ſic ⁊ nos. Nõ ei ieſus ſemp doz
mit: ſz opz eum aliqñ tolli de lecto et poztari.
Hoc fit qñ hõ aduerſitates ⁊ infirmitates que
deus mittit ſup eũ patiẽter ſuſtinet. Itẽm qñ
hõ p̃ ſeipm cozpus ſuũ caſtigat Silr qñ quis
exercet cozpus ⁊ mẽbza in bonis opibus. Nã
cũ quo mẽbzo deo ſeruis vel patiẽter dolozes
ſuſtines vel reipm afflictis cũ eodẽ xp̃m poz
tas. Apls. Glorificate ⁊ poztate deũ in cozde
veſtro. Sed ſciẽdũ q̃ aliqui poztãt ſolũ xp̃m
in dextera manu ſicut illi q̃ regratiãtur deo ⁊
laudãt deũ qñ ipſis ꝓſpere ſuccedit ꝑs. Cõfi
tebir tibi cũ bñfeceris ei. Aliq̃ in ſiniſtra ma=
nu q̃ patiẽtes ſunt i paruis aduerſitatib⁹ Sz
boni debẽt poztare pueꝝ vtraq; manu ⁊ ad pe
ctus ſuũ eũ applicare Hoc fit qñ q̃s equo aio
ſuſtinet bonũ ⁊ malũ ſiue ſit infirmus ſiue ſan⁹
dnes ſiue paup. triſtis ſiue let⁹ Vñ Boet. de
cõſo. phie. Beat⁹ eſt hõ ille q̃ equo aio patiẽ
bonũ ⁊ malũ ¶ Nono debem⁹ puero ie
ſu cãtare ſicut matres huius ſeculi faciũt. Et
hoc fit qñ deuote horas vel aliq̃d boni legis.
vñ aug. ſup ꝑs. lxxxv. Oratio tua locutio eſt
ad deũ: qñ legis deus tibi loquit̃: qñ oras eſt
deo loqueris: ſilr qñ deũ laudas ⁊ ei regratias
eis ⁊ hoc eſt op⁹ angelor̃ ⁊ ſanctor̃ in celo exi
ſtentiũ. ꝑs. Qui habitãt in domo tua dñe: in
ſecula ſeculor̃ laudabũt te. Ber. Diſcam⁹ in
terris quas facturi ſumus laudes in celis: nil
ita ꝓprie in terris celeſtis habitatiõis ſtratũ
reꝓlentat: ſicut alacritas laudãtiũ deũ. Aug.
in lib. cõſo. Were felix eſſet qui poſſet diuine
laudi ſemp inſiſtere. Quantũ ad tertiũ ſcien
dum eſt vnũ exẽplũ q̃ gratie agẽde ſunt deo
de oibus que videnr. Cũ quidã frater diciſſet
nichil ſe cõſpicere quo nõ edificaret: ali⁹ ait.
Quid tibi nũc cõfert edificatiõis viſio bubo=
nis. ait ille: certe multum: q̃z nichil merui q̃re
me de⁹ fecit hoiem ⁊ nõ bubonẽ; ⁊ quotiẽs bu
bonẽ video: ⁊ totiẽs hoc beneficiũ ad mentem
reuoco ⁊ gratias ago ei q̃ me non meo merito
ad tã execrabilẽ fozmã nõ effigiauit ſz ſpeciẽ
pulcherrimã ⁊ imagiñ regiã michi tribuit.

¶ De eadẽ dñica. Sermo. xviii. q̃ impedi
menta ꝓfectus ſunt ſeptem.

Puer aũt creſcebat. ꝛc.

Sicut puer ieſus creuit cozꝑoraliter
ita et nos creſcere debemus ſpiritua
liter. vnde Aug. de verbis dñi. Semper am=
bula ſemp ꝓfice noli in via deficere: noli re=
tro ire noli deuiare remanet q̃ nõ ꝓficit retro
cedit q̃ ad ea revoluit vñ iã receſſerat: deuiat
q̃a poſtatat. Wñ etiã Ber. Nũq̃ inſt⁹ arbitra
tur ſe cõꝑhẽdiſſe. Nũq̃ dicit ſatis ẽ: q̃z ſẽp
eſurit ⁊ ſitit iuſticiã: ita vt ſi ſemp biueret ſẽ=
per inquãtũ eſt in ſe iuſtior eſſe cõtenderet: ⁊
ſp de bono in meli⁹ ꝓficere totis viribꝰ cona
reꝝ ergo ſicut puer ieſus creſcebat cozꝑore:
ſic ⁊ nos ſpualiter. ¶ Wñ in pñti ꝺmõe
dicẽda ſũt ſeptẽ ipedimẽta q̃ impediunt ho=
minẽ a ꝓfectu ſpuali: ſic q̃ nũq̃ ꝓficit ſpua
liter veraciter: nec vnq̃ ꝓfectus erit. Primũ
impedimentũ eſt defect⁹ deſiderij ꝓficiendi
Nã q̃ hz verũ deliderũ ꝓficiẽdi vbiq; in aliq̃
de die in diẽ ſe emẽdaret: ſz qz nõ hz verũ deſi
derũ ꝓficiẽdi: ideo nõ ꝓficit. Quis etiã cõſi
deratur. cũ ex quo nõ hz ferueꝝ deſiderũ ꝓfici
endi: ideo in nullo ſe emẽdat. Hodie em̃ facit
ſicut heri: cras ſicut hodie. Sed diceret aliq̃s
vñ puenit hoc q̃ hõ nõ hz ferueꝝ deliderium
ꝓficiẽdi. Rñdeo q̃ hoc cauſat ex ꝓſumptiõe
perfectiõis ⁊ ꝓhibetis vt cũ hõ reputat ſe ali
quid eſſe cũ nichil ſit. vñ Seneca. Ideo meli
ores fieri volumus: quia optimos nos eſſe pu
tamus. Aug. Oportet tibi diſplicere qđ es ſi
bis peruenire ad illud qđ non es. Ergo q̃ vult
ꝓficere debet feruens deliderii ꝓficiẽdi ha=
bere ⁊ eſtimare qualibet ꝛ adhuc inceperit deo
ſeruire. ꝑs. Dixit nũc. ꝛc. Ber. Minime ꝓfec
to bonus eſt qui melior eſſe nõ vult: ⁊ vbi in
cipis nolle fieri melior: deſinis eſſe bon⁹. Et

go vt habetur. Mathei. v. Beati qui esu. ⁊ si ti. iusti. Unde Aug. Tota vita xp̃iana desiderium est anime O Scõm impedimẽtũ est nimia, diuisio animi circa exteriora ⁊ mũdana Deũ. xlix. Effusus es vt aq̃ ne crescas Modo sicut aqua fluit hincinde: et dispergit sic et animus nimis dispersus non profic. Oportet enim habere quietũ cor secum et cũ aliis: vt caueat sibi a vanis perturbationib⁹ a superfluis ⁊ nõ necessariis occupationibus Primo a vanis perturbationib⁹ q̃ sunt nõnulli: quibus cura est de oibus: qui oia volunt ardenter que videt: si ꝑm suũ effectum non sunt etiã si bona sunt ad singula mouenẽ: garriũt contendunt: nil pati equanimiter volunt. Secũdo a superfluis occupationibus: q̃ sunt non nulli q̃bus non sufficit de p̃sentibus esse solliciti eos: ⁊ etiã sibi ⁊ suis volũt ꝑ lõgis tp̃ib⁹ futuris, prouidere: quasi deus deceret hoiz cura se eximere vellet ⁊ ẽra cessaret fructꝰ necessarios gignere. Iste cũ hoies deũ a se elongant ꝓpter cordis inquietudinẽ: q̃ deus quietum cor desiderat vbi q̃escat: sicut deus pater quidicens. Super quẽ quiescit spũs meꝰ nisi super humilem ⁊ quietũ. Verũ. Columba cũ non inueniret vbi requiesceret pedi ei⁹ reuersa est in archam ad noe. Sic spũs sanctus vbi nõ inuenit cor quietũ reuertit ad cõgregationẽ sanctoꝝ in celũ vbi est pax cõtinua. vñ Aug. Non põt aia nisi i eo q̃ diligit q̃escere. Et ideo aũt requies non dat ei nisi in dilectiõe ⁊ delectatiõe dei q̃ solus eternꝰ est. vñ etiã Damas. libro. ii. Quid est ꝑniciosius q̃ in manu dei esse Vita cũ sit deus et lux: qui in manu dei sunt in vita et luce existunt. ꝙ Tertiũ impedimentũ est defectus sapie ⁊ discretiõis Discretio enim est mater virtutũ. Indiscretum feruoreꝫ hñtibus diabolus q̃q̃ suggerit artioꝛẽ vitã vt cito deficiant. Tales q̃q̃ in insaniã incidunt: ⁊ inutiles fiunt sibi deo et ꝓximo. Et postmodũ q̃ debilitanẽ tũc querũt recreationes ⁊ exinde dissolutiones erunt. vñ cassia. i collatione. perũ scribit q̃ antiq̃ patres ad Anthonium adeuntes q̃rebant q̃ nã virtus hoiez ad perfectionẽ recte tramite deberet diaboli insidias euitare. Quib⁹ rñdit. Quinꝰ inquit hec in vigiliaꝝ ⁊ ieuniox attenuatione cõsiste re: q̃ his corpus attenuatũ fortius spũ obediret. Alius i paupate ee q̃ familiari⁹ tales deo inherere possent. Alii in opibus misericordie: q̃ sola talia xp̃s in iudicio dixit remunerari. Denuꝫ btus Anthoni⁹ dixit. Hec oia bona ⁊ necessaria sunt: sed his spãlez pfectionẽ attribuere casus multoꝝ nõ sinunt. Sola ergo discretio virtus ꝓncipalis est q̃ oiz virtutũ generatrix custoditrix et cõsummatrix existit O Et narrant eis exẽplum de quodaz sene quodo patre hero noie: q̃ quinquaginta annis in heremo cõmoranꝰ magne abstinentie fuit: qui tandẽ angelũ sathane pãgelo lucis fulciens ⁊ suis suasionib⁹ acquiescẽs se in puteum profundum precipitauit ex iussu sathane quem angelũ dei credebat: et ipe antiquꝰ pater credebat se illesum exire de puteo ꝑ dyabolꝰ ei promiserat. Extractus itaq̃ a fratribus ⁊ seminuus: credere nõ voluit se cõ deceptũ sic q̃ mortuus est ⁊ a defuncto sepulturã difficillime ex rogatu fratrũ obtinuit. vñ Ber. Discretio oibus virtutib⁹ ordinẽ ponit tolle hãc ⁊ dicꝰ vicia erit. Querit quõ discretio acquirit Rñdet cassia. q̃ sola hũilitate cuꝰ ꝑmũ iudicium est oẽs cogitatiões spũales patri reuelare a quo possit iõfirmari. R Itẽ sciẽdũ q̃ q̃libet deuotus oia cum cõsilio discretoꝝ viro rum dz facere in quib⁹ est dubiꝰ ⁊ alius discretis viris plꝰ credere dz q̃ sibi ipi ⁊ debz ea sequi q̃ iubent ⁊ vitare q̃ ꝓhibent fieri: vñ Eccli. xxxii. Fili mi sñ cõsilio nihil facias: ⁊ post factum non penitebis: nullus ei sibi ipi sufficit: vult enim deus ignoꝛãtes vocare ad alios. Unde dñs misit paulum ad ananiã: vt eum instrueret. Item sciendũ q̃ sanctitas vite nõ cõsistit i ieiunio ⁊ vigiliis ⁊ exercitiis sed cõsistit in virtutibus. s. in humilitate: patientia: caritate: mia: ⁊ obedientia. s. q̃ homo frangat ꝓpriaz voluntatẽ: ⁊ hec pz in dyabolo qui semp ieiunat ⁊ dura vitã hz: ⁊ tamẽ nõ est sanctus: q̃ caret virtutibus. s. humilitate charitate: ⁊ sic de aliis Unde ista exteriora exercitia intantum sũt laudabilia inquãtũ hominem disponũt ad virtutes. S Quartũ impedimẽtum est verbositas q̃ impedit ꝓfectum spũalem ipsiꝰ hois. Job. xi. Numq̃ verbosus iustificabit. vñ Gre. Multiloquio q̃q̃ seruens rectitudinẽ iustitie tenere nõ potest ꝑs. Die linguosus nõ dirigẽ i tra. Unde sciendum q̃ quilibet religiosus et hõ deuotus qui vult in bõa ꝓficere dz studere ad refrenandũ linguã suam ⁊ superfluis ⁊ inutilib⁹ verbis Ratio huiꝰ est: q̃ vicium loquacitatis nimie perdit hõ deuotionẽ ⁊ religiositatem. vñ Jac. Si q̃s putat se religiosuz esse ⁊ nõ refrenat linguã suã: huiꝰ vana est religio: ergo verbosus hõ nunq̃ veraciter ꝓficit in sanctitate et virtutibus. Unde arsenio dictum est: fuge: tace quiesce. vñ Jaco. i. Sit omnis hõ velox ad audiendum tardus ad loquendũ: meditum loqui est signũ sãctitatis ⁊ ꝓbitatis. vñ Esa. xxx. In silẽtio ⁊ spe erit fortitudo vestra. Jaco. iii. Si q̃s verbo nõ offendit: hic perfectus est vir Unde religiosi qui tenenẽ tendere ad ꝓfectionem habent ex constitutionibus suis i q̃bus locis ⁊ tpibus debeãt suare silentiũ vt sic linguam suam refrenent: vt eo meli⁹ ⁊ fortiꝰ in deuotione interiori ꝓficiant. T Unde legit in vita spatrũ q̃ dam heremita trib⁹ annis sepidẽ gestabat in ore: vt sic addiceret silentium suare. Quintum impedimẽtũ est mutu-

bilitas qua hō iam bulit vnum: et post modus aliud: tā incipit illud bonū agere ⁊ post duos dies incipit aliud bonum agere: et sic nō cōtinuat bonū inceptū: ſz de die in diē mutat de vno in aliud: ⁊ ppter istā mutabilitatē nō p ficit. Bern. Qui alicubi tēdit ſi vnā ⁊ rectam tenuerit viā cito puenit quo tēdit: ⁊ itineris ⁊ laboris aliqñ facit finē. Sic̄o multas egere dicit vias errat nec laborē aliqñ facit finē qz erroꝛ nō hz finē. Septū impedimētū est cū ds nō curat venialia petā dimittere. dñ Prouer. Qui minima negligit paulati defluit. dñ et Greg. i pacto. Qui minima petā dekiere ac deuitare neglexerit: a statu iustitie non ḋē repente: ſz ꝓtim cadit: ſz diceres quō venialia impediunt ꝓfectū hois. Rñdeo qꝺ ꝓfectꝰ hois ꝓsistit i feruoꝛe charitatis ſz venialia feruoꝛē charitat(diminuūt sicut aq feruoꝛē ignis sed moꝛtale petm extinguit totā charitatē. dñ aliq̄ pour[illegible]uottonē ⁊ repescūt notabiliter. Et rō huiꝰ est qz nō curāt dimittere venialia: ergo ḋbuit deuotē ꝓsecre curā diligēt ds apponere: vt nō solū dicet petā moꝛtalia: ſz etiā parua petā ⁊ venialia inquantū pōt: Quis ex toto nō posset ds oia petā venialia vitare qz hz Salo. puer. xxiiii. Septies in die cadit iust⁹ et resurgit. tñ hō ds se moderare ⁊ venialia ꝙtum pōt cauere et curare. dñ Hiero. in epla. Mēs xp̄o dedicata sic cauere ds minoꝛa quō etiā maioꝛa: qz venialia multiplicata grauāt. dñ Augu. sup Io. Minuta sūt petā ad modū arene grana: ſz si multa arena ponaē ꝓmit et opꝓmit. dñ et Gre. Vitasti grādia vide ne obruaris arena. ℣ Septimū impedimētū est amoꝛ inoꝛdinatꝰ ad ꝓximū coꝛpꝰ: vide ergo hō pusillanimis ⁊ pusillanimitas assilaē hyemi nō permittēti exire gramē vl flores ab arboꝛibꝰ: sic multi non audent facere bona opa qz icātū timēt sustinere aliq̄d aduersitat(⁊ aspꝛitatis Prouer. xviii. Pigꝛ dereliquit timoꝛ. Pro quo sciēdū qꝺ caro ꝓximo nō est inoꝛdinate diligēda: ſz potꝰ odienda teste Hozino qz est inimica aie ⁊ q̄ coꝛpus suū amat inimicū aie sue diligit. dñ Gal. v. Caro cōcupiscit aduersus spm. Sc̄o qz caro est coꝛruptio aie. Sap. ix. Coꝛpꝰ qđ coꝛrampit aggrauat aiaz. Surge et ei lepꝰ aia ad oꝛandū ⁊ vigilādū. sed coꝛpus grauat ⁊ ipedit eā Terꝛio qz amoꝛ sui est cadit oiz maloꝛ. dñ apls. Ecce hoies seipos amātes nā de inoꝛdinato amoꝛe quē hō hz ad ꝓximū coꝛpꝰ oꝛit gula accidia luxuria. ⁊c. Nā talis nō ieiunat ieiunia ꝓcepta ab ecclia cuz bene posset hoc venir ex inoꝛdinato amoꝛe: qz timet coꝛpꝰ nimium grauari. Sic̄ qꝺ de mane nō surgit: sed diu doꝛmit: ⁊ qꝺ q̄q̄ nō vult asperam vestē iducre: nec duce tacere: nec oꝛa re nec genuflectere, nec coꝛpꝰ disciplinare nec sibi in comedēdo vel bibēdo aliqua delectabilia subtrahere totū causat ex nimio amoꝛe ꝙ hō hz ad ꝓximū coꝛpꝰ. Sic̄ qꝺ hō satisfacit suis carnalibus cōcupiscētiis. ſ. crapulose vel uēdo: luxuriādo. seipm inebriādo causat ex inoꝛdinato amoꝛe coꝛpis: ⁊ talia oia ipediūt ꝓfectum hois ⁊ influxū diuine gratie q̄s tales nō sentiunt dulcedinē diuine ꝛsolationis. dñ Aug. li. x. confessio. Gaudiū diuine cōsolationis nō degustas si carnali delectatiōe coꝛpꝰ maculas. ℣ Vltimo q̄ritur vtrū amoꝛ sui sit petm moꝛtale. Respondeo sm Hermānum de schindiz qꝺ nō etiā si plus quis se amet ꝙ expedit: sed tū si amoꝛ sui creuerit in contemptū dei: tūc erit peccatum moꝛtale. Verbi gratia Vt si quis nolet ieiunare vt teneē ex ꝓcepto ecclie ⁊ bene posset: sed nō vult coꝛpus suum aggrauare. Similiter nec vult surgere do minica die ad missam audiēdam ꝓut quilibz hō teneē ex ꝓcepto eccl'e vt habetur in decre. Dominica em̄ die dz missa audiri ab oibus de conse. dist. i. missas. Et breuiter q̄cūq̄z ds patus est transgredi ꝓceptū dei ⁊ eccle ꝓpter illicitum sui amoꝛem tunc erit petm moꝛtale Idipsum dicendum etiaz si amoꝛ inoꝛdinatꝰ vergat in iniuriā ꝓximi sui qꝺ tūc est moꝛtale sm̄ mensurā iniurie nisi iniuria eēt minima tunc enim esset venialē. ⁊c.

¶ In circuncisione domini. Sermo. xix.

Octꝙ cōsūmati sunt dies octo vt circuncideretur puer vocatū ē nomē eiꝰ Ihesus. ⁊c. Luc. ii. Infans octo dieꝝ circūcidetur Gen. xvii. Solēt homines in nouo anno sibi inuicē munuscula dare. Gen. in lib. de clemētia ad Neronem Beneficium accepit qui digne dedit. Macrobius. Indignꝰ est omnino dandis qui de beneficio dato erit ingratus. Varro in sententiis Beneficium qui date nescit iniuste petit. Tullius contra Salustium Beneficium nihil aliud est ꝙ benuolo actio sic saluatoꝛ nolluit i carne natꝰ hodie fidelibꝰ suis tribuit acceptabile ⁊ gratuitū dñm. ſ. sāguinē suū ꝓciosum quē hodie fudit in circumcisione: vt euāgeliū testat vbi dicitur Postꝙ ꝛsummati sūt dies octo. Vñ ex hodierno euāgelio colligit ꝙ ille q̄ē interminabilis ⁊ eternꝰ hodie in euāgelio octo dieꝝ scribit. Et ille q̄ est impassibilis ⁊ indiuisibilis' qz est patri cōsubstātialis hodie patit ⁊ diminuit ⁊ circūcidit. Sic̄ ⁊ ille q̄ est ineffabilis et a cuiꝰ narratiōe deficiūt lingue. hodie nōiatur ⁊ nomē ei imponit. Hec ꝛta tanguntē i euāgelio hodierno. Vñ i pñti sermōe tria sūt dicēda. Prio quare hodierna dies est multū celebzis Scdo quotiēs xp̄s sanguinē suum fudit. Tercio de spūali circūcisione. ℣ Quātū ad ꝓmū sciēdū ꝙ hodierna dies est multum celebzis Prio ex eo ꝙ est octaua dies natiuitatis xp̄i Si em̄ alioꝛ sctoꝝ octaue solēnes sunt: quan

tomagis petaus dies leti ſcīōr a quo oēs habēt q̄ ſci ſunt dz ſolēniter celebrari. Scdo p̄pter impoſitionē nois nouū q̄ vocatū eſt nomen eius ihūs De quo noie dicit ap̄s q̄ tota noſtra ſalus cōſiſtit in hoc noie ihesus. Jeſ⁹ em̄ interp̄tat ſaluator. Xp̄s int̄p̄retatur vnctus latine B Circa qd̄ querit cū ihesus eſt p̄pō p̄riū nomē eius: quare nos non noiamur a ieſu ſaluati: ſicut a xp̄o noiamur xp̄iani. Rūdet⁹ q̄ illa duo noia ihesus xp̄s ſibi conueniunt p̄rimū. ſ. ieſ⁹ rōne perſone ſm deitatē. Secūdum. ſ. xp̄s eſt nomē dignitatis ſcōm hūanitatē. Ideo aūt a noie xp̄i qd̄ eſt nomen dignitatis ſm humanitatē nos noiamur xp̄iani in p̄ſenti: q̄ debemus eſſe reges regētes nos et ſacerdotes hoſtias ſp̄uales offerentes Apo. i. Fecit em̄ nos deo noſtro regnū ⁊ ſacerdotes Sed de illis q̄ ſolū hñt nomen q̄ xp̄iani ſunt et opera non hñt: q̄ ex hoc grauius damnant dñs Aug. in li. de vita xp̄iana. Nō i hoc nobis tm̄ q̄ xp̄iani dicimur blādimur: ſz p̄opt hoc etiaz nos iudicandos eſſe credamus ſi nomen frustra vendicemus alienū. Nō etiā Jſido. in ethimo. Non ſe gloriet xp̄ianū qui nomen hz et facta nō habet. Certiſſime ille eſt xp̄ianus qui factis ſe xp̄ianū oſtendit ⁊ ambulat ſicut ille ambulauit a quo nomen ſtraxit: ſed in futuro noiamur a noie ieſu ſaluati: q̄ amplius nunq̄ poſſumus amittere. Nō Eſa. ii. Salus mea in ſempiternū erit C Jtē ſciendum q̄ hoc nomen ihesus multiplicē cōfert homini gratiā. Primo quidē hō petierit in noie ieſu hoc obtinebit. Joh. xv. Quicqd̄ petieritis patrē in noie meo dabit vobis. Nō oēs miſſe et orōnes ⁊ hore canonice cōcludunt hoc noie ieſu. Videmus em̄ q̄ pauperes petunt in nomine ſancti Nicolai vel alicui⁹ ſancti: ⁊ q̄sq̄ obtinēt q̄d petūt. Nō hodie in nouo anno petere debemus in hoc noie ieſu remiſſionē omnium peccatorū noſtrorū. Nō Act. x. Huic oēs p̄phete teſtimoniū perhibēt remiſſionem percipere p̄ nomē ei⁹. Ergo p̄phetis crede, nec deſpera ſ oibus tuis p̄ctis: etiam ſi tot eſſent quot ſūt capilli capitis tui. p̄s. Multiplicati ſunt ſup capillos capitis mei: vel ſi tot eſſent quot numerū arene maris excederēt. ii. Paral. vi. dixit manaſſes. Peccaui ſuper numerū arene maris. Si q̄ multū ⁊ grauiter peccaſti non deſpera: ſz dic cū p̄s. Propter nomē tuū dñe p̄pitiaberis p̄cō meo. multū eſt em̄. Nō Ber. Omnia p̄cā venialia: oriḡinalia criminalia ab oriḡine mūdi vſq̄ ad finē p̄miſſa diuine miſericordie cōparata ſunt quaſi ſola gutta cōtra pelag⁹ totius maris Mā oia p̄cā ſunt finita: ſed miſericordia dei ē infinita. Nō. Ariſtot. Finiti ad infinitū nulla ē p̄portio Scdo in hoc noie ieſus vincimus diabolum Au. ſ. Demonia etiam dñe ſubiiciūt nobis i nomine tuo. Nō xp̄s dixit Marci. xvi. In nomine meo eiicient demonia. Hoc figuratū eſt in dauid ⁊ goliath habet. i. Regum. xvii. vbi dixit dauid. Tu venis ad me cum gladio. ego aūt venio ad te in noie dñi exercituū. Dauid em̄ audaciā ſuā in noie dñi iſrael poſuit. Nō Valerius in lib. viij. Mos erat romanorū vt nullus ad imperiale ſolū extolleret niſi antea moſtrate ⁊ audacie ⁊ ceteris inuenirēt virtutibus p̄cellere. Golias aūt in virtutis ⁊ fortitudinis ſue p̄ſumptiōe. Nō Orige. de decalogi p̄ceptis. Heu q̄ dānata p̄ſumptio tam audaci animo deū offendere. Sed p̄orſus nil eo deteſtabili⁹ q̄ ſi in p̄ctis ſuis quis auſus fuerit p̄manere. Golias dyabolū ſignificat cui⁹ gladi⁹ eſt carnalis tēptatio. Clipeus quo ſe abſcōdit eſt ſimulatio boni. Mā ſub ſpecie boni occultat malū: ⁊ ſic decipit illos quos cū manifeſtis p̄ctis nō p̄t decipere. Dauid ſignificat fidelē xp̄ianū qui i invocatione nominis dñi in orōne ⁊ baculo crucis ⁊ cū quinq̄ lapidib⁹. i. cū recordatiōe quinq̄ vulnerū xp̄i vincit Golīā. i. diabolū. p̄s. In noie tuo ſpernem⁹ oēs inſurgētes in nobis. Tercio in noie ieſu cōſequimur vitā eternam. nō em̄ eſt aliud nomen ſub celo in quo ſaluemur. p̄s. In nomine dei noſtri magnificabimur. Ergo ob reuerētiā eiusdē nominis omne genuflectatur celeſtiū: terreſtriū ⁊ infernoz. Ergo quādocūq̄ aliquis xp̄ianoz audit in miſſa hoc nomē ieſus nominare debet deuote genua ſua flectere ⁊ dicere. O dñe ſalua me fac p̄pter nomen ſanctum tuū. Tercio dies iſta celebratur p̄pter effuſionē ſanguinis ieſu xp̄i. Hodie em̄ incepit p̄cio nobis effundere ſanguinem ſuum quē tñ poſtea creſcēte etate p̄ nobis largius effundebat D Modo quantū ad ſcōm ſciendū q̄ xp̄s ſanguinē ſuū ſepties fudit vt nos a ſeptē p̄ctis mortalib⁹ mūdaret Primo in circūciſione cōtra peccatū luxurie q̄ in primo hoie in illo mēbro pulluiſuit. Ergo ſi offendiſti deum cū p̄cō luxurie noli deſperare ſed cū cōtrito corde inuoca miſericordiā dei vt p̄pter ſuā amarā mortē et paſſionem ⁊ ſāguinē quē in circūciſione fudit tibi ignoſcat Et ſic de aliis p̄ctis infra poſitis dicēdū eſt Scdo in ſudore fudit ſanguinē ſuū q̄n in mōte oliueti orauit: ⁊ hoc cōtra p̄cū gule. Nam ex gula naſcuntur mali humores q̄ excitāt p̄ xp̄i amorē. Tercio in flagellatiōe xta p̄cū inuidie Inuidi em̄ ſunt canes mordētes. Si em̄ leo timet q̄n canis flagellat corā eo: multo fortius iſti canes timere debent q̄n vident leonē: id eſt xp̄m flagellatū eſſe Quarto i manuū p̄foratiōe xta p̄cū auaricie Oſtēdit ei ſe liberalē eſſe in manuū extenſione. aptiōe et perforatiōe. Nam manus habuit in cruce extenſas vt daret vniuerſa: habuit apertas vt daret liberaliter habuit apertas vt daret totaliter Nota de auaricia ſicut ſpina in

tua pctura sanguinē nō elicit nec effundit; ꝫ ideo balidius ipm vulnus intumescere facit Simili modo auaricia dū mētē pūgit sanguinē sceleris ꝫ pcī non effundi sunt p pniam satisfactoriā; sed vulnus magis intumescere facit; qz auarus quāto plus hz: tāto plus cupit. Quinto in pcōi afflictiōe cōtra pctm accidit ꝙ des em aie sunt intelligentie ꝫ affect9 qui sepe sunt piget ad bonū sed qñ in xpi sanguine intingūtur tunc velociter currūt ad deū ꝫ ad ome bonū. ps. Intinguat pes tuus in sanguine. Sexto in capite xtra pctm sapit. Nā sicut dicit Aug. Sub spinoso capite non decet mēbrū fieri delicatū. nā non dz caput esse humile ꝫ mēbrū esse superbum. Dñs ut erū. Aug. in ser. Ecclesie hō esse superbus: vbi humilis factus est deꝰ. Septio i corde xtra pctm ire Nā ꝑm Aristo. i. de aia. Ira est accētio sanguinis circa coz. Quantū ad tertiū sciēdū ꝙ circūcisio olim fiebat cōtra pctm originale sicut tam fit baptismus. In peccato em originali quatuoz sunt. s. culpa; fomes; pziuatio gratie. ꝫ carentia visionis dei. In circūcisiōe aūt auferebaf culpa; debilitabaf cōcupiscētia ꝫ aperebatur gratia collebatuꝝ diuine visionis carentia. Sed quia tanua nondum erat aperta ꝫ sic non poterāt frui diuina visione. xps aūt non indigebat circūcisione: qz in ipo nulla fuit originalis culpa: nec in carne sua aliquis fomes aut cōcupiscētia; nec habuit pziuationem gratie: sed plenitudinem gratie et in terra degēs fruebaf diuina visione. ℣ Voluit dñs circūcidi triplici cōne. Primo cōne sui vt veraz carnem humanā se assumpsisse demonstraret. Scōo cōne iudeoꝝ vt inexcusabiles eēnt. Si em circūcisus nō fuisset potuissent se iudei excusare ꝫ dicere Ideo eū non recepim9: qz legē nō seruauit. Dñs ipe xps dixit Math. v. Non em veni soluere legē aut pphetas; sz implere Tertio cōne nostri vt nos saluaret. quēadmodum em sic cauterio in vno mēbro: vt totum corpus saluetur. Papias dicit cauterio eē ferū quo infirmi vrūtur hoc maleficio sic xps voluit pozrare cauterio circūcisiōis vt sic totū corpus. i. genus humanū saluaret. Etiam deo circūcidi voluit: vt nos spūaliter circūcidi debere monstraret ℣ Quō āt spūaliter circūcidi debeamus ꝉtendū ꝙ ter modis nos spūaliter circūcidere debemus. Primo circūcidere debemus coz a malitiosis iudiciis ꝫ vinculis carnis cogitatiōib9 Hiere. iii. Lava a malicia coz tuū vt salvus fias: vsqquo morabunf in te cogitatiōes noxie. Itē a cogitationib9 luxuriosis ꝫ immūdis qz null9 requiescet i mōte sancto dei nisi q̄ sine macula coz dis ingredif Dñs ps. xxiii. Quis ascēdet i mōtem dñi aut quis stabit in loco scō eius. Innocēs manibus ꝫ mūdo coꝛde. Dñs Celarius. Incipiamus cogitationes bonas diligere, et statim ab illis que male sunt nos dignabitur dñs liberare. Scōo debemus oculos circūcidere ab illicitovisu Hiere. ix. Ascēdit moꝛs p fenestras nostras. Corpus nostrū est domus fenestre oculi sunt: inhabitatoꝛ aia est qñ nō custodimus oculos: tūc moꝛs intrat ꝫ animā occidit. dñs. Math. vi. Si oculus tuus fuerit nequā totū coꝛp9 tuū tenebꝛosuz erit. Augu. Impudic9 oculus impudici coꝛdis est nuncius Tertio aures a detractiōe Pꝛouer. xxiii. Cū detractoꝛib9 ne cōmisceaꝛis: qñ repēte cōsurget perditio eoꝝ. vnde Ber Detrahere aut detrahentē audire qō hoꝝ dānabilius sit non facile dixerim. Itē aures auertere debes ab auditu turpiū verboꝝ ꝫ cantuuz lasciuoꝝ. Eccli. xxviii. Sepi aures tuas spinis ꝫ noli audire linguam nequam. Quarto linguam circuncidere debemus a turpi locutione Ephesios. v. Omnis immūdicia nec noletur invobis sicut decet sctos: aut turpitudo aut stultiloquium aut scurrilitas. Itē a mēdacio. eph. iiii. Deponētes oē mēdacium loquimini veritatē vnus qq̄ cū pximo suo. Item ab irrisionibus bonoꝝ hoim dñi ps. Qui habitat in celis irridebit eos ꝫ dñs subsānabit eos imo boni honoꝝādi sūt sicut filii dei Mā qui filiū honorat honorat ꝫ patrē eius. Sic qui honorat bonū hoiem honorat ꝫ deū. Itē a vobis maledicat Apls. Ro. xii Benedicite ꝫ nolite maledicere qui em maledicūt pris succurrūt istā maledictionē dei quā dictuꝰ est in iudicio de qua habeb. Mat. xxv Ite maledicti in ignē eternū. Itē a vobis ira coꝛnos Eccli. xxiii. Vir multū iurās iplebit iniquitate. dñs dicit xps in euangelio Math. v. Sit sermo vester est est non non. Quō aūt iurare pec deū sit moꝛtale vel veniale pctm q̄re in tra ser. xxiii. ¶ Quito manu9 circūcidere debemus ab illicito tactu. nā tact9 ꝫ apleꝰ q̄ fuit ad tentandū se ꝫ alios sunt pcta moꝛtalia. sic manu9 circūcidēde sūt a rapinis: furtis ꝫ cedibus et turpi tudo: et ad sola dei opa pagenda aptāde Sexto circūcidere debem9 pedes ab illicitis gressib9 q̄ fuit in choꝛizādo: sapbe iocundo: et ad loca illicita eunde. Job. xxxi. Cūctos gressus meos ipe dinumerat. ℣ Vltio nota exēplū de illo noie iesu. Legif q̄ diu moratus fuit q̄dam hō cū vxoꝛe sua i magna pace ꝫ letitate ꝫ illa sibi cū eo. imisit aūt diabol9 tentatiōes i eos vt suspēderēt se: vt sic enadꝛent pnes miserias. Cū q̄ vtrūq̄ ex hac ipoꝛtuna tentatione tristes efficerēt: vt nec somnū caperent: nec comederēt q̄ sunt alter de altero causas tāte tristicie. Rndit vir q̄ sup oia haberet voluntatē magnā suspēdendi se Mulier cōdit illū sibi esse desiderū suū. Cōsentientes aūt ambo in idipm laqos parant vt se suspenderēt. Tunc mulier dixit viro suo O dñe cōsulerē q̄ pus biberem9 amoꝛe iesu mutuo de illo optimo vino nostro qō pciosum fec

nauim⁹ de illa vinea nĕa de qua nondū gusta
uim⁹ nec scim⁹ q̄le adhuc sit vt potati adhuc
leuius moriamur: placuit viro, vinū offert qđ
cū vellet bibere sicut cōsueuerat signauit vi=
nū cuz signo crucis dicēs In nōie ihesu xp̄i bi=
bam⁹: ⁊ bibit dedit q̄ mulieri. Cū aūt bibisset
vinū cruce signatuz ita fugit diabolus ꝑ ois
centatio de cora mente eoz tolleret et hoc qđ
facere cogitauerāt noluerūt postea adimple=
re. ſz contriti ad cōfessionē cōfugerunt ⁊ vitā
in bono finierūt ℍ Itē exēplū aliud de no
mine ihesus. Fuit ꝺoam hō pius qui hanc con=
suetudinē habuit q̄ quotiēscunq̄ sibi dyabo/
lus ingerebat aliquē tentationē iuit ad locuz
oz̄onis ⁊ inuocauit deuz dicēs. O ihesu dulcis
miserere mei ⁊ adiuua me: ⁊ continuo diabol⁹
recessit ab eo et semel audiuit vnus sctūs pa⁹
q̄ demon dicebat q̄ ip̄i diaboli maxime repel
lerentur ab hoc nomine ihesus.

¶ In eadē festo. Sermo. xx. q̄ iuuenes debēt
a iuuentute deo seruire.

POst q̄ cōsummati sunt
dies octo ꝛc̄. Lu. ii. ℐ Sciendu
q̄ xp̄s die octaua circumcis⁹ est ⁊ san=
guinem suum fudit: ⁊ hoc ad nostram instru=
ctionem vt in puericia ei seruire inchoem⁹ qđ
facere debem⁹ p̄cipaūr ex de caulis siue p̄o
pter ex fructus q̄ inde p̄uenunt illis q̄ a iu
uentute deo seruire ioipiunt. Prim⁹ est q̄ bo=
nitas p̄fundius infigit̄ ipsi iuueni: eo q̄ inue
nit subiectū magis tenerū. vñ Arist. iij. de aia
Aia pueri est sicut tabula rasa i qua nichil est
depictum: ⁊ hoc i p̄incipio siue infusionis. Itez
aia pueri est sicut pgamenuz vñ p̄paratum: et
quicquid in eo scribit̄ vix deletur. ⁊ si deletur
adhuc manent ibi aliq̄ vestigia. Sic est de iu=
uene q̄cqđ sibi p̄mitt⁹ imp̄rimit̄ ad hoc semp
inclinat̄ siue sit bonū siue malū. Itē puer est si
cut ſgula q̄ facilē flecti pōt ad dexteraz siue
ad sinistrā: ⁊ q̄cunq̄ flectit̄ illuc ⁊ crescit. Sz
trabs iā desiccata si curua est impossibile est eā
ad rectitudinē duci. vñ Holcoth super li. sap.
Oīm p̄cōr incurabilis⁹ est in sene q̄ in iuuene
vñ Eccli. viij. Filij si tibi sint erudi illos a pu
ericia sua. Scds fructus: q̄ iocunduz est viuē
homini tali qui i p̄incipio deo seruire studuit.
sap. Optima fortuna viuēdi eligenda est quā
iocunda reddet cōsuetud ⁊ Queritur hic
q̄bus in hac vita melius sit. Rñdeo q̄ illis q̄
puro corde et pura fide deo fruunt. Primer.
ex. Mēs secura quasi iuge conuiuiū hoc sic ptz
Nam si supra videt. xl. quere s. ser. ix. ⁊ ibi
Quinta est conscia. Itē sciēdum q̄ aliq̄ mali
infernū maiori labore sibi acquirūt q̄ aliqui bo
ni regnū celeste. Qđ duobus modis intelligit̄
Primo q̄tū ad interiorem remorsum conscie
vñ Amb. in li. de offi. Que pena grauior est q̄
interioris vulnus conscie: nōne hoc magis ex

gendus est q̄ mors. q̄ dispendium: q̄ exilium: q̄
debilitatis dolor. vñ. Isido. de summo bono.
Omnia fugere potuit homo p̄ter cor suum.
Non em̄ potest quisq̄ a se recedere: vbicunq̄
em̄ abierit reatus sui sceia illuz nō derelinq̄t
Scdo mō intelligit̄ quo ad exteriora exercitia
vñ Holcoth Via p̄cōr est mktomagi laborio
sa q̄ via sctōr Famulus em̄ q̄ro plurib⁹ dñis
hz seruire: tāto cum maiori labore. Sed perfe
ctor vult seruire mundo: diabolo ⁊ carni siue iō
necesse est eum multipl̄r laborare. Hiere. ix.
Vt inique agerent laborauerunt Stā duricia
seruitis q̄ñq̄ hūt serui diaboli q̄ serui dei: si=
cut p̄z in hastiludiis: ⁊ choreis ⁊ actibus luxu
riosis: in diuitiis cōgregādis: fulgbis vestib⁹
portandis: ⁊ in plateis acquirendis. Vnde
Holcoth Mktofortes⁹ laborāt hoies circa mun
dana et trāsitoria q̄ circa eterna ⁊ magis cir=
ca voluptates q̄ circa virtutes ℒ Tercius
fructus est q̄ grauius est seruitiuz eoz deo q̄
cito ad deū quertūt. Illi ei de puro et optimo
vite siue q̄si de flore ⁊ vigore deo offerunt Qui
aūt tarde volunt quere q̄si feces deo reseruāt
respectu iuuenū qui iuuētute deo seruire inci
piunt. Illi ei antiqui de vita sua primo id qđ
pulchrius et melius est offerunt mundo ⁊ dia
bolo: reliquuz vero volunt offerre deo illud. s.
de quo mundus non curat. i. sensum cū tū sm
scripturam bona ⁊ optima deo offerēda sunt.
Mu. vi. Dia q̄ offertis deo optima ⁊ electa erūt
Itē illi q̄ expectāt vsq̄ ad senium tales cōsu
munt iuuētutē ⁊ fortitudinē corpis in seruitio
mundi et diaboli: ⁊ cum iā senescunt tunc ces=
sant ab aliq̄bus p̄cis: cū eadē p̄cā iā āplius
ꝑpetrare nō p̄nt. vñ Aug. Si vis facere peni=
tētiam cū iā peccare non potes: p̄cā te dimi=
serunt non tu illa. Sz cū hō apt⁹ est ad peccā=
dum ⁊ posset ⁊ hz occasionē. s. pulchritudinē ⁊
diuitias ⁊ iuuētatē ⁊ dimittit q̄ deum hoc
est deo valde acceptuz. Mā subtrahere sibi de
lectabilia carnis cū oportunitatē hz p̄icied⁹
q̄si spūale martyriū est cora deo. vñ Sept̄um ē
Qui potuit trāsgredi ⁊ non est trāsgressus: fa
cere mala et nō fecit: q̄s est hic et laudabim⁹
eum. vñ Aug. Dico tibi q̄ securus es si p̄nias
egisti eo tpe quo peccare potuisti. Itē scienđ.
q̄ summe placet deo fruitiuz iuuenuz innocē=
tuz. Nūq̄ p̄de filio tūi gauduz habuit siue
rex siue ep̄s siue papa electus fuerit: sicut deus
gauduz hz de bono ope qđ q̄s deo offert i sua i
nocētia In signum huius dicit x̄p̄s i euangelio
vt habet Mat. xix. Sinite puulos venire ad
me ⁊ nolite p̄hibere eos taliuz ei est regnū ce
loz. Itē cum pueri clamarēt i templo et p̄o=
pterea pharisei indignarent dixit eis ihesus
vt habet Mat. xxi. unqđ legistis. Ex ore in
fantiū ⁊ lactētium p̄fecisti laudē ℳ Qđ.
multū valeat cōo innocētiuz puerorū siue q̄ vi
uis siue q̄ mortuis p̄z q̄ tale exēplū qđ legit̄

Quidam cps devot⁹ vidit in somn⁹ pueꝝ pi cantē de puteo cū hamo aureo ⁊ lignea argētea: ⁊ ide extrahebat vnā pulchrā mulierē Et emulans vidit eundē pueꝝ in cymiterio sup vnā tumbā ozantē: ⁊ q̄liter ab eo dō hic faceret. Rūdit p aīa matris dico. Pater noster et Miserere. Et intellexit vir ei⁹ q̄ aīa illius mulieris liberata esset a purgatozio p̄cib⁹ illius pueri. ⁊ Pater noster est ham⁹ aur⁹: et miserere est lignea argētea. ℣ Quart⁹ fruct⁹ q̄ hō certi⁹ mozit in certitudie spei sue salut⁹ vñ Aug. de disci. xp̄ia. Non potest male mozi qui bene vixit. Sic ecōtra Qui male viuit et tardāt cōuerti vlq; ad finē dire vix vñ mozit⁹ tur. vñ Augu. Vix vñ mozit q̄ male vixit. vñ Aristo. iij. rhopi. Qualis vnusq;q; est talis vi detur sibi finis. vñ etiā Aug. Si q̄s potit⁹ in vltima necessitate sue egritudis voluerit accipere pniaz ⁊ accipit mox reconciliabit⁹ ⁊ hic vadit fater[illegible] nobis nō illi negamus q̄ petit: ⁊ nō p̄sum[illegible] q̄ hinc vñ exiet: si securus hic erit ego nescio: pniaz dare possumus. securitatem aūt nō Mundo dico damnabit⁹ ⁊ nec dic⁹ saluabit⁹ Vis ergo a dubio liberari: tene certū et dimitte incertū. Age pniam dum sanus es si sic agis dico tibi securus es. Qui em̄ nō volunt in sanitate q̄rere deū: sed sciēter ⁊ ptinaciter ⁊tra deū facere grauiter percāt Sepi⁹ cōtigit q; ex i infirmitate q̄sitati non p̄mittere. vñ dicitur in decre. Qui cū potuerūt querere ⁊ noluerunt in fine non facile acq̄unt q̄ volūt. de pe. di. vlti. c. nullus expectet Ergo illi boni q̄ a iuuētute deo fuerūt magis feliciter moziunt. p̄s Pretiosa in cōspectu dñi moz⁹ sanctoꝝ eius. O vñ exēplum legit⁹ q̄ q̄dam paup vie degebat in quadā villa q̄ cum egeret stipendia: quo tidiana p laborē ⁊ mendicitatē sibi acq̄rebat: ⁊ tñ sctām dei genitricē mariaz put potuit honorabat: et q̄nq; de elemosynis q̄ ei dabant p amore dei genitricis alius paupertib⁹ cōdiuidebat. Hic cū morereꝝ cepit sanctā dei genitricem rogare vt eius misereat dignaret⁹ et p̄cib⁹ suis ei amenitatē paradisi largiret: tūc ipsa sancta maria mater mie ei astitit⁹ dixit. Veni ⁊ sicut petisti p̄cipies requie paradisi. Hanc vero vocē audierunt plures qui in illa domo erant: q̄ et mox effectus ostēdit. Cumq; eius aia cēt a corpe egressa statim p̄ducta est: ab angelis in paradisum: ⁊ sicut p̄miserat btā diego letāt cū iustis sine fine. Quint⁹ fruct⁹ q̄ sequit⁹ ex hoc q̄ quis a iuuētute seruit deo est q; purgatoziū eius minuet. nā si tales itea bunt purgatoziū tūc ibi paruo tp̄e manebūt respectu illoꝝ q̄ hic multa p̄tā p̄miscet ⁊ tarde penituerūt: nec cōdignā pniam egerūt. vñ scribit btūs Gre. in dyalogo. q; q̄dā aia i vmbza vna punita fuit ppter modicitatem pene quā habuit exoluere. Nā si q̄s haberet solum vnū p̄ctm̄ veniale cū illo nō posset deū videre nisi p eo satisfaceret: vl hic i mūdo vel i purgatozio. vñ Humb. Nūq; em̄ a quoq; deo facies videbit⁹ donec q; penam venialiū p̄cōꝝ q̄dzans minimus psoluat. De pena purgatozii quere infra ser. civi. D. Exemplū ibidē Q Sextus fructus q; p̄mū maius in celū habebunt q̄ a iuuētute fuūt deo. Habet em̄ deus vnde remuneret illos qui tarde ad ip̄m cōuertūtur: ⁊ illos q̄ a iuuētute sibi seruiūt. vñ Joānis. In domo patris mei multe mālioēs sunt Nā valde dissimiles sunt i remuneratiōe ille q̄ vno anno ante moztē suam soluz fuit deo et ille qui a iuuentute seruiuit ei. Apls. Ro. ij Reddet vnicuiq; iuxta opa sua. nam si q̄s cognosceret distantiā glozie q̄ est inter p̄mū ⁊ scōm chozos angelozꝝ: ille libenter deberet cē tum annis durā vitaz ducere: imo q̄ plus est centū martyria ⁊ centū moztes pati vt de p̄mo chozo angelozꝝ ad scōm posset peruenire ⁊ iterū tūm pati vt de scōo in tertiū: ⁊ sic de aliis Minus cū adhuc dixi. vñ apls. Non sunt cōdigne passiones hui⁹ tp̄is ad futurā gloziam que reuelabit⁹ in nobis. vñ reprehendit⁹ desidia nostra: q̄ vno anno possum⁹ mereri vt vlq; ad quartū vel q̄ntum vl ad sextū chozꝝ angelozꝝ possumus puenire: sed hoc negligimus ppter nostram pigritiam ⁊ ceritatē. vñ Hiero. Nullus labor durus nullū tp̄s longum videri d⁹ quo glia eternitatis acquirit⁹. Sit ⁊ libēter debemus parcere oīb⁹ delectatiōib⁹ ⁊ gaudiis et honorib⁹ hui⁹ mūdi vt ad tale gaudiū puenire possem⁹. vñ Aug. Tanta est pulchritudo iusticie tāta est iocūditas lucis eterne vt etiā si nō liceret in ea āpli⁹ manere q; vni⁹ diei hora ppter hoc solū innumerabiles anni hui⁹ vite pleni delitiis ⁊ oñi affluētia tp̄aliū bonoꝝ recte meri⁹ q; cōtēnerent. Q Vltio notā dum est exēplū de quodā puero innocētī q̄ innocentiā baptis malē seruauit. Et legit⁹ in ii. de api. q; q̄daz puer annoꝝ. v. de honestis baldc parentibus fuit oztus: q̄ p̄mo vilis fratribus ozdinis minoꝝ a pentib⁹ suis petiuit vt ip̄oꝝ habitu vestiret⁹: ⁊ cū illi q̄si puerile dictū estimarent postmodū aduerterēt cū diligētia: q; puer cepit consuetudies ozdinis minoꝝ seruare incedere nudis pedib⁹ et dura cozda p̄cingi: accētū et auxiliū mope bitabat attīgere: et i hoc articulo cal⁹ accidit eis⁹ et min⁹ valde. Vñ negociatozes q̄dā ad hospitiū patris ei⁹ venēt⁹ q̄ videtes in tali puero hitū talē miseati sunt⁹ cū intellexissent puer omnē bitare pecuniaz vnū nūmū in p̄fundū valis q̄ bibebāt latenter iecerūt ⁊ cū modico vino puero poculū porrexerūt: q̄ vt exhausto vino nūmū vidit exclamās horrifice vas p̄cit: tētisq; i celum oculis ⁊ manib⁹ dixit Tu nosti de⁹ oīp⁹ q; insci⁹ meū ozdinē violaui: hic tremebūd⁹ expallauit ⁊ q̄si ad moztē tēdēs nigredo faciē ei⁹ occupauit.

qñ vidēs p ēi⁹ expauit ⁊ turrēs p sacerdote adoptit eū: q̄ puero absoluto manū imponēs cuz a dolore et pena mitigauit: i platea puer lcōs pueros vicinoz̄ diebus solēnibus quo cabat vt eos si distoꝛti essēt i moꝛtib⁹ si lupbt si oꝛnatis vestibus icedetēt. argueret. bonis vero pueris celoz̄ gliam p̄mittebat Intcrea eos docebat oꝛonē dñicā. s. Pater noster: ⁊ q̄ bonū esset matri xp̄i i āgelica salutatiōe ⁊ genuflexionib⁹ fuit ad has pueri cōuocatiōes ⁊ exhoꝛtatiōes senes ipi cū miozib⁹ z̄curreēbāt ⁊ miro mō delectabāt i p̄uētia ⁊ cūctis ei⁹ Patrē p̄p̄iū uocāt vel ieuē i gestib⁹ vel ebꝛiolū si q̄n videbat eo z̄patiēw ⁊ q̄si cū iaz chꝛymis arguebat dicēs Pater kñe nūq̄d pl bit nō i eccl̄ia dicit q̄ q̄ talia agūt: regnū dei nō possidebūt Patrē q̄q̄ q̄ cū i solēnitate q̄dā optimis scarlatis ⁊ rubicūdis vestib⁹ vtereē cū graui meroꝛe coꝛripuit i eccl̄is coꝛā p̄sedētib⁹ dicēs digitoq̄ demōstrās ymaginē crucifixi. Intuere mat intuere: ⁊ vide dūm nēm iesum xp̄m nudū i cruce pendētē sāguine rubꝛicatū ⁊ tu te i cōtumeliā ipi⁹ vestib⁹ scarlatis adoznasti. Caue mē caue karissima ne p ruboꝛe vestiū penas etnales icurras nec mo ca mater verba filii noꝛ modicū aboꝛrescens vestes tales deposuit: ⁊ talib⁹ āpli⁹ vti penitus denegauit. Mozes ꝺo ⁊ gestus ipsi⁹ puer i pfectionē ꝺtutū ⁊ gratiā dei in eo oñdebāt Nondum puer etatē septēnē ipleuerat ⁊ moꝛtuus est. Appꝛopinquās ꝺ moꝛti cōfessus sacerdoti ⁊ sacramētū coꝛpis xp̄i poscebat sz sacerdos p̄pter puerilē etatē sibi denegauit. Puer aūt cū tanta oꝛonis gratia extensis manibus in celū oꝛat. Tu nosti dñe iesu xp̄e q̄ summū desideriū meū est te habere: petitu te fecisz q̄ debi: ⁊ spe cōsidēti⁹ q̄ tui p̄tia nō frustraboz. His dictis parētes circūsedētes ⁊ flētes cōsolat⁹ ē eos puer ille ⁊ ad meliora p uocās inter verba exhoꝛtatiōis: oꝛonis ⁊ laudis spūm deo reddidit ipolutū: ⁊ statī hitus oꝛdinis fratrū minoꝛū tunica p̄ū alluto caputio ꝺ sup eū extēsa iacebat repēte disp̄uit: ⁊ nūq̄ postmodū visa fuit Jgit̄ post moꝛtē ei⁹ cū ad sepulchꝛū illius vbi sepeliēdus erat stāres q̄dam ex fratrib⁹ minoꝛib⁹. p̄z. l. De p̄dis dicere voluissent nullo conatu ⁊ nulla retentione hunc psalmum dicere potuerūt. Oñ per hoc datur intelligi illā lectām aīaz nullis oꝛonib⁹ indigere. Parētes vero post moꝛtē pueri intantū exēplo filii p̄ceēt vt oia oblectamenta seculi deserentes pater oꝛdinē p̄dictoꝛū: mater aūt cisterciensiū oꝛdinē eisdem tēpoꝛibus ingressi⁹ ⁊ deo feliciter seruierūt.

¶ In epyphania dñi. Sermo. xxi.

Ecce magi venerunt ab oriente hierosolimā dicentes. Ubi est qui nat⁹ est rex iudeoꝛū. Mat. ii. Ho

dierna die festiuitas magna est. Unde merito ꝺz apparitio. vñ canitur. Dies sanctificatus illuxit nobis venite gētes et adozate deū Et in signū hui⁹ ꝺz in verbis p̄missis Ecce magi ab oriēte venerūt ⁊c. Consuetudo est q̄ q̄n aliquis rex vadit sibi accipere regnū cūc venīt milites curie sue: vt de sua solēnitate ipi regi cōgaudeāt ⁊ gratias deo referāt Veniūt et populares vt coꝛ dñz recognoscāt Veniūt tandē p̄ncipes ⁊ barones vt ei mūnera deferāt et fidelitatem faciāt Xp̄s hz duo regna. s. celeste ⁊ terrestre. Regnū celeste pacifice obtinebat regnū aūt terrestre diabol⁹ vsurpauerat Et tō xp̄s venit i mūdū vt diabolū de regno suo eiiceret. ⁊ i pe regnū suū recuperaret. vñ Jo xii. ꝺz. Nūc iudiciū est mūdi. Venerūt igit̄ p̄tio ip̄z visitātes milites sue curie celestis de sua sublimatione in regnū gratias deo referētes ⁊ dicētes. Gl̄ia in altissimis deo. Venerūt populares. s. pastoꝛes: et ip̄m dñz recognoscētes visitauerunt: ⁊ sic de sua sublimitate deo gratias egerunt. vñ ꝺz. Reuerti sūt pastoꝛes glorificantes deū. Hodie venerūt p̄ncipes ⁊ barones vt fidelitatem sibi facerent. ⁊ ideo p cidentes adoꝛauerūt eū: ⁊ aptis thesauris suis obtulerunt ei munera Oñ in p̄nti sermone tria sunt dicēda. Prima de sapia illoꝛ triū regū. Scōo de coꝛ in dūctiōe et oblatiōe Tercio quare pauper reuerētius cōiter se hñt ad dēs q̄ diuites. R. Quantū ad p̄imū notādū q̄ isti tres reges cōmēdant i sapie magnitudine ꝺ dicuntur magi. i. sapiētes: qz in ip̄ore xp̄m cognouerunt quē iudei a lege ⁊ pphetis edocti agnoscere cōtēpserūt. Mā exhoc p̄fūditur pigritia ⁊ infidelitas ⁊ malicia iudeoꝛ Mā magi vni pphete credideēt: iudei ꝺo pluribus credere nolucrūt Illi q̄sierunt regē alienū. isti ꝺo non q̄sierūt p̄p̄iū. Illi venerunt ex longiquo: isti vero nō venerūt ex p̄pinquo Per Remi. dñ Greg. in omel. hodierna. Oia elemēta auctoꝛē suū venisse testata sūt vt de his quodāmodo vsu hūano loquar Celi hunc cognouerūt: qz p̄timus stellā miserunt, Mare cognouit: qz se calcabile sub plātis ei⁹ p̄buit Terra cognouit: qz eo moꝛiēte ⁊tremuit Sol cognouit: qz lucis sue radiū in moꝛte ipsi⁹ abscondit Sara cognouerunt: qz tpe moꝛtis sue scissa sunt. Infernus cognouit: qz quos captos nos tenebat reddidit Judeoꝛ ꝺo coꝛda saxis durioza eum cōsitteri nolūt quē elementa testantur. Sciēdū q̄ nos xp̄iani exēplo illoꝛū ceteros regū debem⁹ deum in vera fide veraciter cognoscere. Unde Hiero. Absq̄ notitia creatoris eis hō pecus est S Pro quo sciēdū q̄ illi xp̄iani nō i vera fide cognoscunt deū q̄ fatū tenēt: q̄ fundāt se sup cōstellatiōes planetarū: quos brūs Greg. in omel. hodierna reprobat ⁊ pbat esse hereticos ⁊ pusillanimes q̄ dicunt fatū seu constellationes sub q̄b⁹ na-

lenoꝫ hoies regere ⁊ dirigere quelibet ad offi
cia pagenda q̄ eis influūt: vt pote q̄ sub libza
campsozes efficiant sub aquario piscatozes ⁊
sic de aliis. Et ibi btūs Greg. ponit ceptozatio
nis huius euidens exēplū: q̄ multe sūt terre
que cāpsozes nō habēt aque que piscatozes
nesciunt: vt getulia: ⁊ tñ ibi sunt ⁊ oziunt cō
stellatōes recte sicut alis locis. Et subdit bea
tus Greg. Absit inquit a fidelibus vt esse ali
quid fatū dicant. Vitam em̄ hoim solus hanc
conditoz q̄ orcauit administrat. Nō em̄ ppter
stellas hō: sz stelle ppter hoies facte sūt. Nec
ille si q̄s em̄ nō furaret non suspēderet: ⁊ sic
est em̄ de aliis. Contra tales qui dicūt sua vi
cia aut ōtutes se habere a stellatiōib⁹ Chzy.
sup Math. arguit ⁊ improbat hoc modo. Pzi
mo si aliquis adulter vel homicida fieret per
stellā magna esset mitigas stellaz nā cū pcī⁹
futuoz sic de⁹ ex quo tāta mitigas p stellas
fit: si nol[illegible]r emēdare nō esset bonus: si aūt
voluerit [illegible]on poterit non esset oipotens. sed
ipotēs: q̄ ambo manifeste sūt extra fidē xp̄ia
nam. Pzimo ex eo q̄ de⁹ est summe bon⁹ ps.
Cōfitemini dño q̄m bon⁹. vñ et iam Aristo. xi
meth. De⁹ est optimū ⁊ sempiternū. Itē scdo
ex fide ⁊ sacra scriptura habemus q̄ de⁹ est oi
potēs. ps. Oia q̄cunq; voluit de⁹ fecit in celo
et in terra. Vñ dicim⁹ in symbolo fidei catho=
lice. Credo in deū patrē oipotentem. Scdo sic
improbat. Si stelle hoc facīāt q̄ sum⁹ bom aut
malum nec bonū nostrū laudādū est: q̄ i nobis
nō ē volūtas⁹ act⁹. vñ Aug. de scīs dic. Me
mo imut⁹ bñ agit: eriā si bonū ē qđ agat. vñ
dz in decre. Nulla bonā nisi volūtatū. ex. q
ui. Presens. ⁊ xxiii. q. v. Ad fidem. ⁊. q. vi. c. i
dñs etiā Aristo. v. ethi. Sine volūtate nō pōt
quis bonū opari. Itē nec malū nostrū imputa
tandū est: q̄ i nobis nō est volūtas⁹ act⁹ vt
quid em̄ malū mei penā sustineret qđ nō volū
tate ⁊ necessitate emisi. vñ Ber. extra hoc loq̄
tur in quodam sermone dicens Quid odit aut
qđ punit de⁹ preter ppriā volūtatem. Cessat
eni ppria volūtas ⁊ infern⁹ nō erit. In qđ ei
ille ignis desecuet nisi in propriā voluntatē
Tercio hāc insipiētiā ⁊ errozē destruūt māda
ta dei q̄ data sunt hoib⁹ ne peccēt. Itē sūt ps
et sacre scripture q̄ exhoztant hoies vt faciāt
bonū hāc insipiētiā ⁊ hunc errozē destruunt
Quis em̄ phiberet aliquem ne faceret maluz
qđ non posset declinare: aut q̄ faceret bonuz
ad qđ nō posset puenire: mō in p̄ceptis p̄cipi
tur. Nō mechaberis. Nō furtum facies. Nō
assumes nomē dei in vanū. Nec iurando: nec
blasphemādo: ⁊ sic de aliis p̄ceptis. Nō si di
cis q̄ de⁹ p̄cepit tibi qđ nō potes implere tūc
tu mētiē ⁊ incurris maledictionem dei. Ber.
Maledict⁹ q̄ dicit deū p̄cepisse impossibile Itē
xp̄s dicit Math. xi. Jugū em̄ meum suaue ē ⁊
on⁹ meum leue. Quarto improbat: qz p hoc tol=
leret libez arbitriuz qđ tñ necessariū est in nos
bis cuz quo nos de⁹ priuilegiauit qz añ hoiem
sunt ignis ⁊ aqua et ad qđcunq; voluerit poz
riget manuz Sciēdū q̄ Aug. dicit q̄ vñ nīs
aialis sensu alitas inclinat pl⁹ ad vnum vicīū
in vna stellatiōe q̄ in alia ⁊ sic etiam intelli
git de ōtrib⁹ vt pote nat⁹ sub venere ad in
uriā sub Marte ad bellum sub ōgie ad castī
tatē. vñ Aristo. iii. ethi. In desideriis natura
lib⁹ pauci percāt. Itē teste Ptholomeo Sapi
ens dñabit astris. Et Aug. in. regula sua ad
fratres in heremo dicit Qñ diabolus scrutat
nos pzo nos ad vicia p tales nostras natura
les inclinatiōes p a vicia nos solet septus tē
tare ad que nos sentit magis inclinatos foze
vñ Gen. iii. dicit deus ad Cayn tratuz volētē
fratrē suū occidere Supet te erit appetit⁹ tu⁹
et su dñaberis eius. Nō ei cōstellatiōes rege
re pñt nras voluntates q̄ peccāt q̄ tenēt fatū
et dicunt q̄ de necessitate opoztuit eos hoc
maluz facere q̄ de⁹ voluit et ozdinauit sic fie
ri et sic retroquēt culpas suas i deum q̄ est in
nocēs. vñ Amb. Malum est peccare pius est
in petis plenerare pessimuz et pnicioluz ē se
defendendo in deum culpam suam refundere
¶ Quātū ad scām. s. quō isti tres reges cō
mendant ex seruzem inquisitiōis et oblatiōis
ma statim visa stella iter arripuerūt et iesum
pueruz diligēter inquisierunt cum dixerūt Ubi
est q̄ natus est rex iudeoz vidimus em̄ stellā
eius in oziēte ⁊ venim⁹ adozare euz. Vñ scīe
dū q̄ sicut habet in lōga legēda colonie Isti
tres reges fuerunt sectatozes pphete Balaā
qui pphetauit vt habet. Num. xxii. Oziet
stella ex iacob et virgo pariet saluatozē De q̄
etiā dicit. Chzy. sup Mat. q̄ dē ppīi elege=
runt duodecim ex eis tradt vno recedēte ali⁹
in locū ei⁹ subzogaret Qui ascēdētes sup mō
tē excelsum illo tpe ozauerūt ad deuz vt ostē
deret eis stellā quā balaā p̄dixerat. Adueniēte
autē tpe natiuitatis xp̄i in ipa hoza noctis me
die apparuit sup ipsos i aere stella pulcra
et pulcherrima. In aut⁹ cūmitate erat imago
pueri gerens secum ferētis imaginē crucis Ex
cui⁹ aspectu valde fuerūt gaudēt eo q̄ suis tē
pozib⁹ meruerunt illud videre Et vox audita
est. Ite in iudeā ⁊ regē quē queritis natum in
uenietis. Tunc statim isti tres reges Jaspar
Balthasar et Melchioz cū suis iter arripuerūt
et hierosolimā venerunt ℣ Querit quare
hierosolimā venerūt cū tñ ibi nat⁹ nō fuit rex
quē quesierūt. Rñdet ꝺm Remigiū q̄ magi
tps natiuitatis xp̄i stella cognouerūt sed na
tiuitatis locuz ignozauerūt Cū autē hierusalē
erat ciuitas regalis ⁊ ciuitas oblatiōis et sa=
crificii opinati sunt q̄ tam egregi⁹ puer erat
rex iudeoz cui et ipsi munera offerre volebāt
solū in ciuitate regali et oblatione cōgruus na
sci deberet. Sed diceres. Quomodo in credo=

cim diebus hierosolymã ab oriẽte venire po-
cuerunt: cum cũ hierusalem ẽss in medio terre
Respondeo ſm Remigiũ q puer qui tunc na
tus ẽs in ram vzeu ſpacio de vltimis finib⁹
terre ad ſe magos perducere potuit. Vnde ſe-
cundum Hyeronimum. Jſti tres reges bene-
erunt in bozomedariis: qui ſunt animal. bolo
ciſſimi curſus que tãtum vno die currunt quã
tum equus validus in tribus dieb⁹ poſſet cur
rere. Sed in ꝓdicta legẽda habeꝫ q lux ibi cõ
tinue lucebat: vbi equitabant: nec ipſi nec iu-
mẽta eſuriebãt: nec comedebãt: ſz die noctuq
equitabãt. Et notãdũ q magis hierosolymas
intrãtib⁹ ipsa ſtella diſparuit: qđ diuina diſpo
ſitiõe factũ eſt vt ſic de loco natiuitatis iterro
gare cogerentur ⁊ ſic certificarentur non ſolum p
ſtellã: ſz etiã p ꝓphete dictã. Vñ cũ veniſſet
hierosolymã ſtati acceſſerũt ad herodẽ dicen-
tes. Vbi eſt. i. in q̃ ciuitate vel in quo loco eſt
q̃ nat⁹ eſt rex iudeoꝝ. i. q̃ dz eſſe rex iudeorum
Nota xp̃s nat⁹ ſpãliter dic⁹ eſt rex iudeoꝝ: q̃ q̃
ſit rex celi ⁊ terre ⁊ dñs angeloꝝ ⁊ hoim tripli
ci rõne. Primo iõ qz fuit ſpãliter iudeis pmiſ
ſus ſm illud Malach. vlti. Vobis timẽtibus
nomẽ meũ oriet̃ ſol iuſticie. Scõo qz ipe pzin
cipaliter miſſus eſt eis ſicut ipe ſaluator p ſeipz
teſtat̃ in euãge. Mat. xv. Nõ ſum miſſus niſi
ad oues q̃ pierunt domus iſrl̃. Tercio qz cum
eis nutritus ⁊ conſeruatus ẽ. i. nazareth: vt ha
beꝫ Lu. ij. Si aliq̃s ipsis magis diciſſet. vñ
ſcitis regẽ moꝝ natũ: dixiſſẽt. Nos exiſtẽ
tes ſ oriẽte vidimus ſtellã ei⁹. Vñ ⁊ fulgẽtius
Quer natus nouã ſtellã fabricauit. Vñ beat⁹
Aug. in ſermone huius feſti. Ipſe nouã ſtellã
creauit natus: q̃ antiquã ſolẽ obſcurauit occi
ſus. Sciẽdũ q ſtella q̃ apparuit: i trib⁹ diſta-
bat ab aliis ſtellis. Primo i ſitu: qz nõ in celo
ſita erat: ſz in aere ꝓpe terrã. Scõo in lumine
qz tãte claritatis fuit q̃ de die ⁊ nocte ſplen-
duit ſic q̃ ſol non potuit ꝓoccupare ſplendoꝝ
eius. Tercio i creatiõe: qz alie ſtelle i ꝓncipio
vniuerſe ſũt create: iſta ẽo naſcẽte xp̃o appa
ruit: ⁊ cõpleto curſu ſuo redit in materiã pre-
exiſtẽtẽ. Tũ quidã dicũt illã ſtellã angẽm fu
iſſe q̃ paſtoribus nũciauit natiuitatẽ xp̃i. Sz
ſciẽdũ q Chryſ. hic q̃rit. Nunq̃d ſciebãt ma
gi q̃ in hierlm regnabat herodes. nunq̃d non
intelligebãt magi legis iuſticiã ⁊ ꝓſcriptionẽ
vt q̃cunq̃ viuẽte rege aliuz regẽ pnunciaret
aut adoraret q̃ ſi tyrãnus puniret i ſanguine. Et rñdet Chryſ. xp̃s firmauerat q̃s attra
hebat: ⁊ iõ nõ timebãt: qz dũ conſiderabãt regẽ
futuꝝ non timebãt pñtẽ. nã ſi de morte timu-
iſſent: nunq̃ ad herodẽ auſi ventre fuiſſent: et
cũ adhuc nõ viderãt xp̃m: parati tũ erãt mori
p xp̃o. Herodes aũt rex audiẽs hoc turbatus
eſt valde: ex eo q̃ fuit alienigena timens ne
regno ad iudeos reuoluto ipſe cum omni ſemi
ne ſuo expelleret̃ a regno. Et ideo ſm Chryſ.
Herodes libros in q̃bus genealogia regum in
de texebãt cremauerat vt obliuioni tradi de-
beret regẽ ozdo. Exeũtes aũt magi hieroſoly
mã: ecce ſtella quã viderãt in oriẽte antecede
bat eos vſq̃ duz venẽs ſtaret ſupza domuz ⁊
locũ vbi erat puer. Legit̃ ei in eligẽda ꝓdicta
q̃ reges poſtq̃ exierũt de hierlm videtes ſtel
lã gauſi ſunt gaudio magno valde: et ad pa-
ſtoꝝes venerũt: q̃ paſtores claritatẽ ſtelle cele
videtes occurrerũt et interrogauerũt quidnaz
hoc eſſet. Audiẽtes q puerũ natum quererent
dixerũt eis paſtoꝝes qualit̃ angel⁹ apparuit
eis i nocte natiuitatis xp̃i cuz magna claritа
te dicẽs. Annũcio vobis gaudiũ magnum qđ
erit oi ppl̃o: qz hodie natus eſt ſaluator qui dz
xp̃s i ciuitate Dauid: ⁊ quõ in ciuitate iheroſo-
lim inueniet̃ puerum iacentẽ in p̃ſepio ⁊ pãnis
inuolutuz. His auditis tres reges gauſi ſunt
valde. Et ecce ſtella añcedebat eos vſq̃ dum
veniẽs ſtaret ſupza domum vbi erat puer. Et
intrãtes domũ. i. diuerſoziũ vbi puer nat⁹ erat
inueneꝛũt puerũ aſpectu pulchzuz pãnis vtiq⁹
inuolutuz. Si ergo magi regẽ terrenuz q̃rere
veniſſent magis fuiſſent ẽfuſi q̃ gauſi: quia
tãti itineris laborẽ ſine cã ſuſcepiſſent. Nunc
aũt celeſtẽ regẽ querebãt ⁊ ſic nichil regale de
debãt in eo ſolitus tñ ſtelle teſtificatione, cõtẽ
ti gaudebãt oculis eoꝝ contẽptibilẽ puerum. i.
in bonis tpalib⁹ ꝓſpicere q̃ ſpũſam et⁹ in coꝝ
dib⁹ eoꝝ terribilẽ eiz mõſtrabat: quẽ puerum i-
inueneꝛũt cum maria mr̃e eius. Vñ Chryſo. Non
diademate cozonatũ aut in lecto aureo recum
bentẽ: ſed vix vnã tunicã hñtem non ad ozna
mẽtũ cozpis: ſz ad tegumẽtũ nuditat̃: quales
habere poterat vxoz carpẽtarij peregre cõſti
tuta. Diſpoſitiõe autez diuia fuit̃ eſt vt dicit
Rabanus q tunc Joſeph abeſſet ne alĩq male
ſuſpitionis eo pſente gentibus daret̃ occaſio
Item inueneꝛũt puerum cum maria mr̃e eius q
dum virgo beata magnum viderat ante diuer
ſoꝝium comitatum recepit puerum ſuum de p̃-
ſepio in gremium ſuũ ⁊ in vginea brachia ſua
vt ſic ipſa ſe pueri matrez oſtenderet eſſe. Vn
de Chryſo. Magi viſo puero lumine vere fidei
illuminati crediderunt eum mundi eſſe ſalua-
torẽ: ac eundẽ quem tanta ſollicitudine que-
ſierunt. ⁊ quem ſtella annunciauerat. Nec ab
hac fide matris paupertas nec pueri imbecil
litas retraxerat. Ideo dicit euãgeliſta. Procci-
dentes. ſcz ſuper terrã ⁊ ſup facies ſuas ado-
rauerunt eum adoratiõe latrie vt veꝝ deum.
Vbi dicit glo. Hominem viderunt et deum
eſſe crediderũt ⁊ cognouerũt: ⁊ iõ adoꝛauerũt
ſic vt q̃lz eoꝝ depoſita coꝛona ſua flexis gen
bus ⁊ capite i tra demiſſo cũ magna coꝛdis de
uotione ⁊ oꝛis plata oꝛõe ipm vnanimit laꝛ
dauerunt: ⁊ mundi ſaluatoꝛem eſſe dixerunt ⁊
de bñficio q ſtella eos ad ipm ꝓduxerat gra-
cias egerũt. Hec glo. Ac demũ apertis theſau-

ris suis obtulerunt ei munera. Aurum Thꝰ et Mirrham. Remigiꝰ vnuſqſq; tñ hec tria munera obtulit vt vnuſqſq; eñ cū suis muneribꝰ verum deum ⁊ hoiem moztalē p̄dicaret. vnde Ber. q magi obtulerūt aur̄ hoc fuit ad paupes pueri cum matre sustētationē. Thus pro pter stabuli fetozem. Mirrhā ꝓpter mēbroꝝ tebilium pueri ⁊foztationem. Legit eñ i legē da p̄dicta q̄ post oblationē pueto factā isti tres reges ceperunt esurire; et etiā familia et iumenta eoꝝ tunc comedert ⁊ dozmierunt. Et tunc ñsto accepto i somnis ne redirēt ad hero dem per aliā viā reuersi sunt in regionē suam Postq̄ aut̄ reuersi sunt in regionē suā ⁊ pro pria attigerunt manserunt i fide magis deuz q̄ añ tolētes: ⁊ qđ videt alius p̄dicauerunt ⁊ inultos erudierunt ⁊ ad fidē q̄tum in eis fuit disposuert. Denñ cuz btūs Tho. apl's veniſſet ad illā p̄uinciā ab eo baptizati sunt: ⁊ cum eo facti sunt e[illegible]ngelizotes ⁊ p̄dicatozes xp̄i. Ire habēt in legē[illegible] q̄ post recessuz reguz tumultus ppli factꝰ est ad mariā ⁊ puez eiꝰ ꝓpter mitacu lum. Et maria timēs occisionē pueri latenter ad domuz cuiusdā pauris refugit q̄ eā ñ puero occulte in cellario recepit vbi maria sup lapidem sedit et puez lactauit: ⁊ cecidit lac sup lapidē qđ vsq; hodie inquātū plus tangit: in tñ clarius ⁊ cādidꝰ efficit. ⁊ vsq; hodie q̄q; ostēditur p reliquis Mariā etiā familiā ⁊ pā nos aliquos semel involuit: quoꝝ et oblita est in diuersozio: ⁊ tādiu ibi pmanserunt vsq; ad xp̄s helene sine veneratiōe: q̄ locꝰ vbi xp̄s natus est abominabilis a iudeis habitus est vt nullus hoiez neq; bzata alia intrare pmitte rent sed obstruerēt locuz cuz lapidibꝰ. Sz he lena postmodū illuc veniēs locū aperuit: ⁊ illa inuent. Sitt ⁊ fenuz i p̄sepe in q̄ xp̄s iacuit se cum detulit: qđ fenuz adhuc in roma habetur Et hoc ꝙtū ad tertiū tēdum q̄ isti tres re ges docēt nos humiliari coꝝā xp̄o. Mā ipsi p cidētes in facies suas adozauerūt eum humili ter ⁊ deuote. vñ Henricus de bassia sup Deū ſrit q̄re pauper ⁊ qui stat' hoies reuerēt' se habere solēt ad dñm vt pote ozare ẽlectis geibꝰ ꝓstratis coꝝpozibꝰ: eleuatis manibꝰ: percus sis pectoribꝰ. Alij aūt magni ⁊ diuites nō sic sed stātes oꝝāt ⁊ erect' cruribꝰ. ad hoc ñdet Hen. de bassia dicēs q̄ ꝓpter quinq; causas. Pria cā est superbia: q̄ ꝓsperitas ⁊ fertilitas tē pozaliū cruritē erigit superbire facies et hūi liari erubescēs Aug. Difficile est qđ nō sit sup bus q̄ diues est: rosse supbiā ⁊ diuitie nō nocē bant. sed pauper. vt i plurimū sunt humiles Gre. Pauperas mētibꝰ bonis eē solet custos humiliratis. Scda cā ne gentibꝰ terrā tangen tes vestimenta ꝓciosa maculent. q̄bꝰ indutis et sic ꝓponant dilectionē vestiū ne maculent honozi quem exhibere deberēt creatozi suo, q̄ nō pepercit filio suo vnigenito: ſz p nobis oībꝰ tradidit illū. Tertia cā est ne nimis fatigent coꝝpa delicata q̄ gerunt. Nam delicate nutrie runt suum cuā. i. coꝝpꝰ ab infantia: ⁊ nō sunt assueti exercere se i alicꝫbus laboziosis duris et ideo postmodū inueniēt coꝝpꝰ suuz ꝛtumax et rebellās exercitꝰ asperis: ſz pauperes assue ti sunt dura ⁊ laboziosa sustinere. ideo minus corāt se humiliare deo et flectere genua. q̄ſq; etiā per totā missam: qđ aliqui diuites abhoz rent: facere: vsq; duz eleuat coꝝpꝰ xp̄i i missa Quarta cā est: q̄ genuflectere nō possunt im peditis restris calceoꝝ longissimis. Item q̄dā non audent se ꝛcruare nec ꝓsternere in terrā sed nec q̄ſq; paululuz inclinare: q̄ timent ne appareat erubescibile quid in bestibus sic tur pissime accuruatis. Sitt mulieres ꝓpt pepla bzeuissima non audent caput deo oꝝpotēti in clinare ne indecēs aliquid in crinibus videat cuz tñ xp̄s in cruce p eis inclinato capite emi sit spm̄. Item q̄dam non possunt se inclinare deo impediti ligaturis caligarū rigidissimis: quibus manus ligantur mānicis strictis: coꝝ pus cingulis latis et de argētat' pedes calcea ris strictis crura et genua ligaturis caligarū Istis p̄posita timēdum est illud dictuz Mat. xxij. Ligatis manibus et pedibus mittite eū in tenebꝝas exteriozes: q̄ tales sic se ex supꝫ bia ligantes tradunt se demōibus sic ligatos vñ Aug. Qui potñ potō audit funē nectit cuꝝ quo ligetur. Hec meditanda sunt superbis. Quinta cā est q̄ credunt se non multum indi gere deo ex quo abundāt in bonis tempozalib⁹ bus in honozibꝰ et delicijs: sed delicia et pau pertas et necessitas ad deum recurrere facīt pauperes. vñ Esaie. xxvi. Domie in angustia quesierunt te. vnde etiam Greg. Mala q̄ nos hic pzemunt ad deum ire compellunt.

¶ De eodem festo. Sermo. xxij.

VIdentes stellam magi gauisi sunt gaudio magno valde. Non satis fuit dicere euangeliste ga uisi sunt. sed addidit gaudio magno valde. vn de dicit Chꝛysꝰ. Gauisi sunt ꝓpter male locis tatis. s. herodis exaltionem. Sed gaudio quia spes eoꝝ non fuit frustrata: sed ꝛfirmata. sed gaudio magno: q̄ ad laboꝛē tāti itineris quē suscepert stellā añtecedentē recuperauerūt Sz valde magno gaudio: q̄ natū regem quē q̄re bant inuenert. Sz ex quo hoies in p̄ti festoꝝ in p̄cedentibꝰ diebꝰ diuersos locos ⁊ ludos et diuersa gaudia in diuersis locis ⁊ ꝓtibꝰ mūdi exercēt: nō ꝓ p̄ti sine tria sunt dicēda. Pzi mo vtrū in locis ⁊ ludis possit esse viet⁹: et q̄ redrunt ad hoc q̄ locus ⁊tuose fiat. Scdo q̄t mōis in locis ⁊ ludis aliqs possit peccare moz taliter. Tercio exēplū ¶ Quātū ad p̄mū sciendū q̄ hic q̄rit vtrū in locis ⁊ ludis possit

esse ꝑtus: ⁊ q̄ req̄runt ad hoc q̄ iocꝰ ꝑtuose fiat Rñdeo ꝑz. b. Tho. ii. ii. q. clxviij. Sicut hō indiget corpalis refocillatiōe q̄ nō pōt grauue laborare: ita & ex pte aie indiget q̄dē recreatio q̄ sit p ludicrabel iocalia verba. Vñ sciendum q̄ triplices hoies inueniuntur circa hoc Quidā ei sunt sicut cibꝰ nichil hñs de grauitē co nunq̄ exercētes iocū vel ludū: ⁊ sp diuertere aspere. Mā cōtra humanā cōuenit vt aliqs se onerosū exhibeat: puta cū nihil delectabile exhibet ⁊ delectatiōes aliox impedit Sen. Sic te regas sapiēter vt nulꝰ te habeat tāq̄ aspe gum: nec q̄s cōtēnat te quasi vilē. Quidā vero quēadmodū cibi nimis cōditi ⁊ nimis salsi sic sunt illi q̄ excedūt in ludo. Quidā sunt sicut cibus tēperate sicut decet cōditus. s. qui vtrunq̄ loco ⁊ ludo ad virtutē. Vno quo sciēdū ꝑz Hol coth sup lib. Sap. tria req̄runt ad hoc q̄ iocꝰ sit virtuose. Primū est q̄ iocus sit simplex ⁊ innocēs ⁊ inoxius: ne alicui inde ledat. Sunt ei aliqui q̄ nichil curāt q̄d dicāt siue offensionem siue placitū siue honestū siue inhonestū dūmodo tū puocēt risum. Et tales diligēter exporāt & deferꝰ primo q̄s possūt recitare ad risum causandū in alios ⁊ in ipsis erubescentiaz: talis iocus nō est virtuosus: q̄z ad ludum virtuosum req̄ritur q̄ loquantur placita et honesta ⁊ nō nociua ⁊ illicita Scōz q̄ requiritur est honestatis condecētia vt ludus talis deceat ꝑsonam ludentē siue iocantem: ⁊ ectaz ꝑsonas assistentes Vñ alius iocus q̄rauenit clerico vel ꝑlato vl̄ religioso. alicui ꝓfani. alicui senī. alicui iuueni. alicui vxo. alicui mulieri. alicui famulo. alicui regi. Cōsideret ergo ludēs primo ꝑsone siue cōditionē ⁊ honestatē ⁊ nichil attētet q̄d eū vel ipsum suū dedecoret: ⁊ super oia turpia deuitet q̄ aliquo mō hoiem ad petā inclinēt. vñ Sen. de quattuor virtutib⁹ cardialibus. Oia credibilia pīeter turpitudinē crebe. Scōo ꝓhiberet tps q̄ vno tpe licz iocari ⁊ alio non sicut tpe lamentationis ⁊ tpe deuotiōis ⁊ oēs leuitates huiusmodi nō decēt Tertio cōsideret circūstātias q̄ alicui iocꝰ licet cozā ꝑsonis secularib⁹ alicui cozā religiosis. alicui cozā senib⁹ alicui cozā iuuenib⁹. alicui cozā ꝑlatis: alicui cozā equalib⁹ vel subditis. Tertiū q̄d requirit ē carētia superfluitatis vel nimis frequēter vel nimis cōtinue. Tullius enī dic. Ludo quodā mō ⁊ iocabri licet sicut cibo ⁊ potu Est ei ludꝰ necessarius ad vitā. sicut q̄dā reges mēris Sicut ei fatigatio corporalis soluit ꝑ quietē corporis ita oportz q̄ fatigatio aialis soluat ꝑ quietē aie q̄ si mēs humana semp extēderet circa seria hebetaret et fatigaret nimis. ⁊ iō cōueniēs ē q̄ ꝓpto loco ⁊ tpe habeat requiē q̄ fit p ludū ⁊ iocū q̄ est animi delectatio. Cauēda tū maxie est abūdantia. vñ Ari. iv. ethi. q̄ parū delectatiōis sufficit ad vitā q̄si ꝑ cōdimēto sicut parū de sale sufficit ꝑ cibo. modicum enī de sale sufficit ad ꝓfectū tibi magnā. Vñ si cibabel quarta pars cozet de sale nichil valeret. Eodē modo modicū de ioco sufficit ad quietem ⁊ recreationē mentis. Exemplo de sancto Antho. Vnde reprehendunt illi q̄ maiorē partē tpis expēdunt in ludis ⁊ iocis ⁊ risibus: ⁊ in aliis vanitatibus mundi sicut ludēdo in alea ⁊ scacorum ludo: ⁊ in cartiludio. ⁊ sic de aliis ludis de quibus verificat illud. Sap. ii. Extimauerunt vitaz nostram esse ludum. Quantum ad secundū sciēdum q̄ q̄nq̄ modis quis peccat mortaliter in iocis ⁊ ludis. Primo ꝑz Hermā nam de childrez si ex leuitate animi ludo vel ioco ita grauis contumelia fieret q̄ hominis honorem totaliter auferret peccaret mortal'r Similiter si quis ex leuitate animi hominez graviter vulneraret vel lederet i corpore mortaliter peccaret. Ita non est dubium quin graviter animū hois conturbans honorē eiꝰ vel famam ex leuitate animi auferendo mortal'r peccet. Sunt tū alia conuicia ꝑm Aristote. in ethicis de leuibus que apud virtuosos ludos conuenienter dici possunt. vel ꝓpter delectationem vel emendationem. et de talibus hic nō loquit: sed de illis hoc intelligit. q̄. d. nō ni si grauit hois animū turbādo eū. s. auferēdo famā eius vel cōtristādo eius ꝑsonā Scōo cū q̄s in ioco mēdacū loquit: ⁊ illud scienter cū iuramēto cōfirmat. vñ sctus Tho. ii. ii. q. cxbiii. dicit Nō excusat a mortali petō q̄ ioco se pertrahat: q̄z nō euitat diuinā irreuerētiā: imo ꝓtū ad aliqd auget hec ⁊ alia verba dicēdo mēdaciter ⁊ in loco truffando aliā ꝑsonā vidz ꝑ deū ille fozis stat expectās te vel ipse vult tibi hoc dare vel ibi iuentes eū vel ille dixit michi sic: ⁊ sic de aliis. Sed si loqret in ioco mēdaciū sine iuramēto tūc solū esset venale. Tertio cū q̄s i ioco primū suū sciēter ⁊ ex ꝓpositio ad iracūdiā puocat. Nā aim petōz q̄ ille sic puocatus in tali ira cōmittit siue in verbis siue in factis ille puocās erit re? Hoc illi nō attēdunt qui animosos homines detrahent ⁊ puocant: vel alios homines passionatos q̄ subito puocāt ad ira ⁊ i hoc volūt recreari: qđ tū vergit in periculū aiaz suarū ⁊ grauiter in futuro ꝑ talib⁹ solacius ⁊ risib⁹ puniēt q̄ oēs maledictiones ⁊ blasphemias ꝛminationes ⁊ iuramenta q̄ puocatus ꝓfert ipsi luget vt: q̄z est regula iuris. Qui occasionē damni dat: dānū dedisse videt. Quarto ꝓpter maliz finē quē quis in illo loco intēdit: vt iocando cū muliere vel virgine tāgēdo vel amplexādo cū loquendo ⁊ arridendo ea intētione vt cā ad malū actū alliciat: vel ꝑm vtm Tho. de aquino. Cū quis ad iocū sumit turpia ꝓba vel facta q̄ de se sunt petā mortalia peccat mortaliter. Quinto ꝓpter cōplacentiā vel vehemētiā affectꝰ ad iocū ita q̄ ꝓpter iocū ꝓceptū dei ⁊ eccl'ie in locis ⁊ tpibus sacris vti non veretur et tali

nō pōt q̄s bene peccare mortal'r Sed cum q̄s nō tm̄ afficiē ad ludū q̄ ppt hoc vellet aliq̄d cōtra deū cōmittere: sic solū esset veniale. Itē ppter nimiā cōplacentiam quā quis hz in ludis. vñ Aug. Nullū peccm̄ est adeo veniale q̄n fiat mortale dū placet. Et quāto maiozē dele ctationē et cōplacentiā quis hz in aliquo pec cato: tāto maiozē penā sustinebit p illo in fu turo Apoc. xviii. Quātū i delitijs fuit tātū da te illi tozmēta et luctū. Ex his pz q̄ arguēdi sunt q̄ q̄nq̄ in locis tēbrosis ad effusionē la chrymarū. Et si q̄nq̄ aliq̄s multā cōplacētiā hz in aliquo pctō quod cū de veniale adhuc tñ ppter securitatē debet cōfiteri. Quantum ad tertiū est sciēdū q̄ ille grauiter in futuro punīētur qui hic excedunt in vanitatibus lo cis et ludis: et venationibus autum et feracū.

¶ Deinde nota exemplum Fris Humber. in de abūdantia exēplox. Legitur q̄ quidā dic devotus in raptu vidit quendam militem in purgato[rio] q̄ fuit castus bonus hospitalis et bonevite sed ludo autē nimis dedit⁹. Qui p pter hu[iu]smodi ludū habebat quasi auc[em] ma nu cū i facie et humeris et brachijs cozroden tē frustati et mirabil' affligētē: et req̄siti ab il lo devoto cur hec pateret cū tñ bone vite fuit set. Ille dixit Dzecepta dei seruaui nec vnq̄ vnū denariū extra dēū recepi: z qz nimiū dedit⁹ fui ludo autē et cū cantib⁹ venā do ideo hāc penaz hic i purgatozio sustinebo donec purgat⁹ ero sed tñ ora p me et āmicta filius meis et cogna tis meis vt michi cū suffragijs subueniāt: qz valde cruciox in hac pena: q̄ postmodū in bze ui p suffragia et ōones bonox liberatus est a purgatozio ¶ Itē aliud exēplū in li. apū q̄ fuit in theutonicis ptibus q̄dā nobilis vena tiōib⁹ tāū deditus vt nullo sabbato vel dñica die missā audiret sed semp venationib⁹ inten tus erat. Cozripiebat aūt cū frequenter vxor sua devota deo. Et ille mulieris fue monita nō curauit. Accidit aūt vt ipsa vxor post multos part⁹ editos pregnās pepisset aborsuū habē tem caput venatici canis pendentibus auri b⁹ Cōfusa ergo cozā matre et multis nobilib⁹ ma tronis q̄ astabāt quarū cōsiliū olim fuit vt ter tio citi⁹ part⁹ obsur⁹ tegeret venētē aūt a ve natiōe marito q̄sunt ei⁹ filis puer eēt quē edituz habuisset. Dissimilātib⁹ oib⁹ cū pudore iste miles extracto gladio vt ei part⁹ ostēdatur: et mox timoze expulsa eius de tra tubet triste spe taculū et mōstruosū dicēs Ecce q̄ manifesto p̄digio insipientiā tuam vindicauit omēs qz nullū honozē facris diebus et nullā reuerētiā sa cramēto corpis xp̄i tribuisti: sz magis bantis ludis venationū in his sacris diebus institisti hec vbi vidit nobilis digne se cozrexit et pniaz egit de cōmissis ¶ Itē legitur in li. apū q̄ quidā potētissimus dñs cū multos ex sub ditis suis cogeret secū vacare quotidie et ven tionibus insudare et post hoc clericis culturas agrozum et alia negocia dimittentes ad pau perratem et mopiaz cū vxoribus et filijs deue nerūt. Accidit aūt vt vna dierū cū p̄fata fa milia domus sue miles ingressus tremoza fe ram impeteret: et agitantibus canibus equo residens insequeretur. Arcum michil p̄ualeret tota die sed semper feras videret ante se pro fu gam in amentiam versus feram de nocte secu tus est: et ex illa die nullus hominū vidit aut scit quid de eo factū sit aut euenerit sz dice runt nōnulli et bene credimus q̄ sicut Dathā et. Abyron a terra vivi absorpti sunt: et ad in feros translati: sic et ille accidisse.

¶ Dñica infra octauas Epyphanie. Sermo. xxiii. q̄ parentes ad sex tenentur filios.

QUm factus esset iesus annoxum duodecim ascendentib⁹ pa rentibus eius hierosolimam. ꝛc. Lu. ii. In p̄ti euangelio instruit maria parētes qualiter se debeant habere ad filios: in hoc q̄ dixit iesum secuz in tēpluz cum annoxuz. xii esset. Dū in p̄ti sermōe tria sunt dicēda Pzi mo sunt aliqua declarāda de euāgelio p̄leti. Scdo de instructiōe puerox. Tercio exēplū. Quātū ad pzimū sciēdū sup illo verbo Cū ie sus fact⁹ esset annox. xii. ¶ Sciēdū q̄ q̄nq̄ differētie tēpoxuz legunt de xp̄o. Pzia ei dic ferētia q̄ legit fuisse vn⁹ dies q̄n. l. de ꝝgine maria nat⁹ fuit. vñ Luc. ii. Nat⁹ ē nob is ho die saluato[r]. Scdo legit fuisse octo diex q̄n. l. fuit circūcisus. Lu. ii. Post q̄ cōsummati sūt dies octo vt circūciderē puer vocatū ē nomē ei⁹ iesus Tercio legit fuisse. xl. diex q̄n a ma tre in tēplo fuit p̄ntatus de q̄ habet. Luce. ii. Post q̄ ipleti sunt dies purgatōis marie vn legē moysi tulerūt iesū in hierl'z vt sisterent eū dño. Quarto legit fuisse. xii. annox, sicut i euāgelio hodierno habet. Quinto legit fuisse xxx. annox. l. cū a iohē i iozdane baptizaret De q̄ habet Lu. iii. Ipe iesus erat incipiēs q̄si annox. xxx. ¶ Sciēdū q̄ de tota vita xp̄i vn. Chrys. nullū miraculū legit dñz in pueri cia fecisse p̄ter hoc vnū qd̄ p̄dixit Lucas q̄ cum esset ānox. xii. suā sapiētiā manifestauit Dñz in hodierno euāgelio Stupebāt aūt oēs q̄ ei audiebāt sup p̄udētia et responsis ei⁹ Itē sciē dū q̄ de tota vita xp̄i michil habet i euāgelio ab āno. xii. etatis sue vsq̄ ad. xxx. nisi hoc q̄ descēdit cū eis nazareth et erat subdit⁹ illis. In hoc cū medio tpe laborauit ipse manib⁹ suis p necessitate parētum. Dñs Basilius ab ipsa p̄meua etate parētib⁹ obediēs quēliber laborē coxpoxeuz habuit et reuerēter sustinuit Cū eē hoies essent honesti: tñ egent: et pe nuriā patiētes tēste p̄sepio manifestū est q̄ sudoxes coxpales laborāb cōtinue frequēta bant necessaria vite sibi querētes. Jesus aut

obediēs illis vt scriptura testat in sustinēdo laborē plenariā subiectionē ostēdebat. Ex hoc dicto colligit xp̄m nunq̄ mendicasse post. xii. annū suę etatis: sed ꝓprius manib⁹ laborasse Amb. Nō vtiq̄ infirmitatis: sz pietatis ē illa subiectio q̄ xp̄s ēt parētib⁹ obediēs fuit vsq̄ ad corporeū laborē. vñ Mat. xiii. A filio emu lis faber vocabat: nec etiā antea vel in pueri tabel i infantia: qz si sic maxime hoc videret fecisse p triduū remāsionis suę in hierlm. de qua dz q̄ vtūs Ber. optat videri de puellis q̄s dulcis puer p triduū hoc mēdicauit sz hoc nō est vex: nō est em̄ verisile q̄ talis puer ita sa pīēter interrogās & rñdens in medio doctoꝝ ita vt mirarent & stuperēt sup prudētia: & rō sis ei⁹ ab ipsis ꝓmitti nec mēdicare cū adhuc nullā iuditā cōtra eū cōcepissent: ipsisq̄ a deo lege scriptū esset. Omino indigēs & mēdic⁹ nō erit iter vos &c. sicut legit Deut. xv. Ad dictū aūt beati Ber. dicēdū q̄ hoc dicit plus mot⁹ deuotione q̄ hystorie vel veritatis narratiōe nec etiā xp̄s mendicauit tp̄e p̄dicatiōis sue: qđ ꝓbatur ex eo q̄ nō q̄q̄ legit mēdicasse: & va let gña: qz in sacra scriptura tenet loc⁹ ab au ctoritate negatiue. Sm illud Hieron. Quicqđ dz & sacre scripture auctoritate nō ꝓbat cā be nignitate cōtēnit qua ꝓbat. ℣ Quātū ad scām scriptā q̄ parētes in lex tenent filios su os. Pōio debēt informare pueros suos quō se debeāt habere ad deū: & hoc in trib⁹. Pōio de bēt eos adhoc iducere vt offerāt deo innocētiā & puritatē suā cū pueris innocētib⁹ q̄ sanguī nē sanū ꝓpter xp̄m fuderūt: & hoc fit q̄n̄ pueri in puericia incipiunt deo seruire. Thzeno. ui Bonū erat viro cū portauerit iugū dñi ab ado lescētia sua. Hugo in didasco. lib. viii. Nullus tā prudēs tanq̄ sapiēs habet qui ad plenum adolescētis animū perscrutat: & hoc tō: qz boni tas inligit in corde pueri: ideoq̄ hz tenerū subie ctū. vñ Aristo. dicit q̄ aīa pueri est tāq̄ tabu la rasa in qua nichil depictū est: apta tñ depi gi. Et ergo quicquid in se ꝓmit⁹ recipit puer ad hoc sp postmodū inclinat siue sit bonū siue malū. Exēplū reale de testa vel cipho i quē si ꝓmit⁹ infundit liquoꝝ ꝓciosus. s. balsam⁹ saporē illū sp tenet. Si aūt ꝓmit⁹ fetoꝝ ifun dit: tunc eundē sp retinebit. Itē aīa pueri est tanq̄ cera mollis i q̄ spēs sigilli facile impri mit. Itē est sicut virgula tenēs q̄ faciliter fle ctitur ad quancūq̄ partem. Scdo informare eos debent in bonis salutarib⁹: sicut fūt pat noster: & symbolū: ꝓcepta dei: quō ea seruare ꝓpteat vnūqnēq̄ q̄ saluari vult. vñ Math xix. Si vis ad vitā ingredi serua mādata: & i signum hui⁹ fūt ꝓcepta fūt scripta i manib⁹ et pedibus nostris. s. ꝙ decē digitos: & ꝙ decē pdicās ne obliuiscamur eoꝝ. Tercio informā di sunt vt ecclias libēter visitēt exēplo pueri xp̄i q̄ cū esset annoꝝ. xii. accēdit cū parētib⁹ suis in hierlm: et ibi debēt audire missā & lec mones. Tullius in tulcula: q̄sti. Statim in ado lescētia cernim⁹ cui⁹ moris: cui⁹ nature vel gluetudis in posterū q̄sq̄ sit futur⁹. vñ Gre. Cibus mētis est ꝟbū dei: qz sine fructu nō re cedet. Vñ ꝓpheta. Esa. lv. Verbū meū nō re uertet ad me vacuū. Ex illo sequit q̄ dix vel nunq̄ ita puerili sunt q̄ a iuuētute audiūt ver bū dei: sicut illi q̄ sic educant vt nec de deo au diāt: nec etiā quicq̄ salutis coꝝ addiscāt: qz tales nichil vt cōiteoꝝ nisi q̄ ab aliis fie ri vidēt. Sed heu multoplura mala exempla vidēt q̄ bona: q̄ petus ꝓficiūt. Et sciēdū q̄ puer q̄ libēter audit ꝟbū dei: signū est q̄ de⁹ est in eo & ad deū ptinet. Joh. viii. Qui ex deo est ꝟba dei audit. Sic econuerso q̄n̄ q̄s nō pōt de deo audire ioq̄ signū est q̄ expulit deū a se Itē stiēdū q̄ seruitiū talū iuuenū innocētiū qui nōdū mortaliter peccauerūt est deo multū acceptū: qz illi q̄ deo innocētiā offerūt: vnū puerū bonū et optimū deo offerūt. Sed inuete rati dierū seres deo offerūt respectu iuuenū. Sz tñ dñs ealdē seres nō spernit ex sua mia et bonitate. Salustius in iugur. Cū de virtute b⁹ agit nulla excellētioꝝ cernit q̄ illa q̄ in ea tis adolescentib⁹ inuenit. ℣ Querit hic q̄n̄ puer pōt p̄ccare mortaliter. Rñdet q̄ q̄n̄ vsū rōnis hz: sic q̄ discernit bonū & malū & pōt scī re & intelligere qđ sit ꝓhibitū in ꝓceptis: tūc pōt peccare mortaliter. vñ Aug. Q̄n̄ incipit hō ꝓcepti esse capax ex illo & posse peccare incipit sed q̄diu vsū rōnis nō hz secure viuit: qz nul lo mō pōt peccare mortaliter nec ꝓmereb itā eter nā. vñ Ber. Michi est qđ timeam⁹ donec fa cultatē & voluntatē deliberādi renat⁹ quis q̄ recipiat: antea em̄ a charitate xp̄i oīno nō po terit separi: sz secur⁹ interim deget sub ꝓtec tiōe & aduocatiōe dñi dei sui. Silr est intelli gendū de naturaliter stultis q̄ nūq̄ vsus rōnis habuerūt: tales oēs habebūt vitam eternā ex merito xp̄i & participatiōe bonoꝝ eccle. Sed dicetes ex quo nullū malū manet impugnitū quis tūc illa mala lugebit q̄ ilti pueri & natu raliter stulti cōmiserūt. Rñdet q̄ ille qui scīē ter eis occasionē dat ad talia mala opa: verbi gratia. Qui scīēter stultū ꝓuocat ad irā: sil r qui ip̄m stultū inebriat ex ꝓposito vel qui iu bet eū qđcunq̄ malū facere reus erit. Sic q̄n̄ puer incipit vsū rōnis habere & discernere bo nū & malū: tūc pōt peccare. Sed q̄n̄ vn⁹ citi⁹ vsum rōnis acq̄rit q̄ alius. g. nō sm etatē: sz discretionē hoc ꝓpendit: & q̄n̄ incipit peccare tūc peccat venialiter ꝓmo. vñ Jsido. de sum. bo. Quēadmodū ad virtutū culmē tendentes nō a summis inchoāt: sz a modicis vt sursum ad altiora pertingāt. Ira etiā qui dilabuntur ad vicia: nō statim a magnis criminibus ici piūt: sz a modicis & sic assuescūt q̄ & tandē in maxima corruūt. vñ Greg. in moral. Jn hos

quoq; lapsa a minimis semp incipit: & sic suc
crescit⁹ defectib⁹ ad grandioza puenit. Se
cūdo parentes debēt eos informare quō debe
ant se habere quo ad primos duos tria tenē
tur. Primo q̄ eos diligāt & fraternā fidelitatē
eis exhibeāt: & si tales sunt paupes vt eis
sint misericordes et eis cōpatiant. Math. v.
Beati misericordes: quōniā ipi misericordiā cōse
quētur. vñ Hiero. Nō meminit me legisse ma
la morte mortuū qui libēter opa pietatis ex
ercuit. Sēdo tenētur primis vt eis dāna nō
inferāt neq; in reb⁹ neq; in fama: q̄ quicūq;
infert primo suo dānū in rebus siue in fama
tenet ad restitutionē: & hoc nō solū intelligit
de rebus magnis in grauitate: sed etiam in par
uis rebus magnis in grauitate: sed etiam i par
uis rebus. verbigratia. Si transisses ad campū
primi cui⁹ recepisses contra voluntatem suā
vnū pannū plenū cū graminibus: tunc si pe
nitcas teneris satisfacere cui⁹ cōfessoris
cōsilio. [illegible] parentes debent informare fili
os ne dāmna inferant proximis suis: siue in
pratis: siue in segetibus cū vecorib⁹ vel sine
siue etiā in fructib⁹ sicut pomis: piris: ceresi
is: cesaris capis: & sic de aliis. vñ Aug. & ponit
cui in decre. Nō dimittit petēs nisi restituat
ablatū. dist. 1111. Generat. Itē informādi sūt
ne detrahant primis denigrando famā eoꝝ:
quia tales tenentur ad restitutionē: sicut ille
qui habet res multas: ergo ista duo peccata
scilicet multarum ablatio & fame detractio
magis difficulter dimittūtur: quia non suffi
cit cōtritio nec cōfessio: sicut in aliis peccatis
nisi fiat restitutio sm possibilitatē. vñ hiero.
Nō facilis venia pdat dicisse de rectis. Ter
cio tenentur proximis indulgere offensas: et
omnia dubia in melioꝝ partem interpretari.
Et breuiter informandi sunt vt primis fa
ciant sicut sibi velint fieri. vnde. Math. vii.
Omnia quecūq; vultis vt faciāt vobis homi
nes & vos facite illis. Et illud Thob. iiii. Qō
ab alijs odoris tibi fieri ne tu alijs facias.
Tercio tenētur parētes filios informare quō
se habere debeāt quo ad seipsos. s. vt corp⁹ suū
mūde teneāt & caste viuāt vt dixit. Thobias
filio suo. A tēde fili mi ab omni fornicatione
Et cū huj⁹ est: q̄ ois fornicatio pter q̄ in ma
trimonio semper est pcm mortale. vñ Aplūs.
Ois fornicator aut immūdus nō hz ptē in re
gno dei: ergo pueri debēt seruare virginitatē
suā vsq; ad matrimoniū: vt in virginitate si
mul q̄eniāt. In signū huj⁹ adā & eua q̄n ma
trimoniū inchoabāt virgines fuerūt: et tales
pueri sic caste viuētes ducūt angelicā vitam
Lactātius lib. iii. de falsa iustitia. Tūc ado
lescētius detract ppēdis dignitatē si in facie
venustatē & in mēte pfuleris puritatē. vnde
Amb. Qui nō nubūt & vxores nō ducūt sicut
angeli in terra sunt. ¶ Quarto parētes
tenētur filios dare bonū exēplū: & hoc ē valde
vtile. vñ Greg. Nūq; pctōres ad lamentum
pnie rediret si nulla esset bonoꝝ exēpla q̄ eo
cū mētē traherēt. Ergo cōiter loquēdo q̄n pa
rētes bonū exēplū pzebēt filius suis: tūc filii
tales magis efficiunt virtuosi: et p hoc tales
parētes multū merēt. vñ Cesa. Quātis exē
plū vere humilitat⁹ & pfecte charitatis oñde
eis cū tāta et p tāta eterna pzemia possidē
bis. Sed heu aliqui parētes informāt filios
suos ad malū vbo & exēplo in quo deū graui
ter offendunt: vbigratia Sicut chorizare sup
be incedere: & deū blasphemare: & sic de aliis.
Et tales rei erūt oiz pctoꝝ illoꝝ que ex mala
informatiōe seu exēplo filii sic addiscunt ḡ q̄
te superbiā chorizādo & pōpose incedēdo pri
mitus docuit particeps erit oim pctoꝝ illoꝝ
que chorizādo siue alis supbe incedēdo perpe
trabis: & sic de aliis pctis. Dama. lib. iii. Vbi
vnū adolescētulū videris fortib⁹ effulsisse ibi
mille reperies periisse. Itē de illis parētibus
qui dextras pōposas filiis suis emūt dicit Gui
lugō. Qui filias suas ornāt vt eas ad coreas
lugō. Qui filias suas ornāt vt eas ad coreas
mittāt quasi festucā vngūt vt eo melius ardeat. Itē aliqui parētes faciūt pueros ebriosos
potādo eos cū vino. Contra quos arist. vii.
politicoꝝ dicit. Juuenes maxime ab ebrietate
custodiri opz. Item Juuenes esse sine vino
bonū est: quia tales postmodum efficiunt bi
buli & luxores & mali homines quib⁹ parētes sūt
occasio per suā malā informationē & mala ex
empla. vñ Greg. i mozal. Tot mortib⁹ ds di
gnus est: quot exēpla pzauitat⁹ posteros re
liquit. Q quot mortes meruerunt tales q̄ tot
mala exēpla reliquerūt in posteros. ¶ Qui
to parētes tenētur filios corrigere q̄ nō suffi
cit q̄ informāt eos in bono: sed opz eos etiam
corrigere q̄n excedūt: q̄ ois pctā q̄ filii perpe
trāt sub obediētia parētū de hijs parētes cū
debūt in die nouissimo: ergo aduertere paren
tes q̄ etiā si sancte vite estis: tū ꝓpter filios
vestros dānari potestis. Nā vt ōz ad Rom. i.
Nō solū digni sunt morte qui faciūt: sz etiaz
qui cōsentiūt facientib⁹: vbigratia. Si pater &
mat nūq; peccassent mortal⁹: & tū pueros lu
sos nō corrigūt sz tacēdo cōsentiūt: & si sic cū
pnis de negligētia hmōi morientē eternaliter
cū pueris talib⁹ dānabunt: sicut Jnno Greg.
Cyrillus Jsido Aug. illi oēs grauiter dicūt
de heli sacerdote vt habet. i. Reg. ii. Qui au
diunt q̄ filii sui inhoneste se habebāt in tēplo
qz illi dormiebāt cū vxorib⁹ suis. legit ei q̄
tepide arguebat eos: ḡ si dānat⁹ est nō ē alia
cā nisi q̄ nō acrit⁹ feriose correxit filios suos
vñ ōz i decre. Dart pena puniendi sūt agētes
& cōsentientes. xvii: q. iiii. Oēs. Itē & hoc habe
tur in decre. Resistere posse pueris & nō face
re est eis cōsentire. xxiii. q. iii. Qui pōt. W
Sed diceres quō pueri corrigēdi sūt. Rñdeo
si sūt filii boni & ex fragilitate q̄q; deliquāt

put salomō dicit. Nō est hō iust⁹ in tra qui faciat bonū ⁊ nō peccet. L. bentaḷr: tūc tales pueri cū beignitate sunt corrigēdi. exēplo marie que dixit ad filiū suū: vt habetur in euāgelio Lu. ij. Fili q̄d fecisti nobis sic Pat tuus ⁊ ego dolētes q̄rebam⁹ te. Si aūt sunt pterui ⁊ coz recto dulcis nō ꝓficit tunc corrigēdi sunt cū aspera virga. Prouer. xxiij. Noli subtrahere a puero disciplinā. Si ei percusseris eū ẏga nō morieṫ: ⁊ aiam ei⁹ de inferno liberabis Ergo qñ audis puerū tuū iurare ⁊ deus blasphemare: tunc accipe vbes ẏgā ⁊ cundē puerū bñ disciplinare: i hoc letificabis deum ⁊ btām ẏginē mariā ⁊ eēs fctōs: ⁊ mereris tibiꝑi corōnā vite cuz puerū ea intētiōe percusseris vt se emēdet et creatorē suum ampli⁹ nō offendat totaliṫ. C. blasphemādo: iurando: vel alio mō peccando. Itē sciēdū q̄ opz q̄ pueri corrigant: q̄ natura hūana infecta est p originale petm̄ ⁊ pna ad malū ab adolescētia sua ⁊ qñ puer agit ꝑ in clinationē nature: tunc assuescit ex consuetudie in malis: ⁊ post modum vix pōt illud deponere: verbigratia. Sicut cū semel iracsciṫ: ⁊ post modum irā: si tūc assuescit ita q̄ efficit homo iracund⁹. Sic etiā si puer ꝑ ꝓpriā voluntatem vadit ⁊ discurrit ⁊ percurrit se cū aliis pueris: tunc erit vagus et indomitus. Sic similiter si mendax in puericia: si superbus si blasphemus: vel etiā si furaṫ i puericia: ⁊ non corrigitur: tunc postmodum ꝓfau⁹ efficit: ḡ ab illo malo incepto opz puerū talem retrahi p ẏba ⁊ flagellationes Amb. li. de offi. Hic leone doctioꝛ rōꝑobaṫ q̄ suis in adolescētia motibus dñet ad Colo. iij. c. Filii obedite parētibus per oia Hoc enī placitū est dño. Sindonius in epl'a ad Ja piculosis semp tpa adolescētia casib⁹ versatur. Nunc ei fluctuādo diuersimode peclitatur: nunc tumultuādo ad vanitates innumerabiles incitaṫ. Sed sunt aliqui parētes q̄ ex inordinato amore pueros suos nolunt corrigere nec volūt q̄ aliquis alter eos corrigat: ⁊ sic pueros pueros suos educāt ⁊ tales pueros pl⁹ odiūt q̄ diligūt. vñ Prouer. xiij. Qui parit bergē odit puerū suū. Itē sūt aliqui q̄ pueros suos calcāt cū pedib⁹ ⁊ trahūt p crines. vel cū manibus ad caput percutiunt: ⁊ sic eos infatuant. Itē sunt aliq̄ ē pueris suis maledicunt ⁊ in hoc graviter deo offendunt: ⁊ pueri ex hoc nichil ꝓficiunt: sed pl⁹ eis obest q̄ ꝓdest M Exēplū habeṫ in cesario de puero quē diabolus cū corpe ⁊ aīa abstulit ꝓpter maledictionē parētum: sic q̄ ampli⁹ parētes illū puerū nō videṫ: et hoc deus pmisit i terroꝛē aliorū parētum ne filius suis sic maledicāt. Iz postcū aspera virga corripiāt imo maledicere non licz alicui irrōnabili creature iquātū dei creatura ē: q̄ oīs creatura dei bona est. vt ꝓz Gen. i. Vidit deus cuncta q̄ fecerat ⁊ erāt valde bona. Ex isto ꝓz si nō lz equo vel asino vel cani vel boui maledicere: multominus lz hominibus maledicere. Contra qđ faciūt aliqui parētes q̄ maledicūt ꝓpriis filiis. Et etiā puer si vir qui vt sepius ex ira vel vindicta male dicūt ꝓpriis vxoꝛib⁹ De illis maledictiōib⁹ dicit apl's q̄ neq; maledici neq; regnum dei possidebūt. Sciendum q̄ parentes q̄ filios suos educūt tali intētiōe vt efficiantē boni xp̄iani ⁊ famuli dei quicquid erga filios suos faciunt totū eis erit meritoꝛiū cū in gratis sunt ⁊ sine pcō moꝛtali Ergo mater quotiens indigetaṫ a puero: ⁊ quotiēs poꝛtat vel balnearbi q̄cūq; puero ministrat mereṫ bñ apl's ad Ro. viii. Scimus qñ diligētibus deū oia cooperanṫ in bonū O Ex q̄bus ꝓz q̄ parētes pōt mereri i pueris suis etiā glaz vel ēt eternam dānationē: ergo pueri a parētib⁹ in coꝛmandi sunt: coꝛrigendi sunt: vt iam dictū est: qđ si sic fieret p̄sidubio nō essent tot mali hoies ⁊ perōes in mūdo Hoc q̄libet pōt cognoscere i seipso: q̄ si a puericia fuisses debite informatus ⁊ itimoꝛe dei educaṫ⁹ breq; melioꝛ esses. Sed heu q̄ a puericia nutrit⁹ es in superbia: in gula: in luxuria: et in aliis vicijs ergo tā puerilis es tam in vita tua. Seneca i hercule furente Tūc adolescens omni substernitur vanitati cum sue vane admittit libertati: ⁊ grauī aduciturvoluptati ℙ Exemplum de parentibus qui filios suos nō instruunt in bono nec coꝛrigunt cum deliquūt. Legitur q̄dam pater ex iordinato amoꝛe nō coꝛrexit filium suū: sed duxit eū secū i tabernas qui exemplo patris postmodum factus ē potatoꝛ: luscoꝛ ⁊ blasphematoꝛ. Contigit i vicū patrem ⁊ filiū postmodum moꝛi mala moꝛte. Et q̄dā hō bonus in raptu vidit filiū et ꝑtem suum in inferno seinuicē moꝛdētes. Et filius maledixit patriq; eū nō coꝛrexit necad bonū instruxit: ⁊ q̄ sibi malū exemplū ꝓbuit. Itē aliud exemplū de illo q̄ patri moꝛsu abscidit nasū: quere ante ser. xvi. F. Q Sexto tenent parētes filius suis hereditare res iustas quia melius ē modicū iusto sup diuitias peccatoꝛ multas. Cōtra hoc faciūt aliq̄ q̄ tam in ordinatuz amoꝛē hñt ad filios q̄ q̄uis bñ coꝛgnoscant q̄ nō hñt neq; possident res iustas: tū nolunt eas restituere ne filii depauperent et sic seipsos ⁊ filios cōdemnāt Itē aliq̄n⁹ parentū manet in viduitate non ꝓpt deū nec amoze castitat(:) sz ne filios exhereditet. et tū non intendit caste viuere. ⁊ talis parens plus diligit filios q̄ deum et ꝓpriā salutē: et potius vult vānari q̄ filios exhereditare. Itē sciendum q̄ filii conq̄runtur de talibus parētibus tanq̄ de suis occisoꝛibus. Nā quot denarios eis scienter relinquunt de rebus iuste acq̄sitis tot gladios pueros suos trankigunt. Nā si ipsi heredes sic illas res iniuste acquisitas scienter possident. tūc damnantur cū paren-

tibus. Eccl'. xli. De patre impio conquerũtur filij: qm̃ p̃ opꝛobꝛiũ ꝛ ꝓpter ip̃m sunt in oppꝛobꝛiũ ꝛ Vnde exemplum legitur ꝙ quidam diues habuit duos filios: quos vnus cõpunctus in sermone quod̃ dixit patri suo. Pater si moꝛiꝛ mur in hac vita tunc moꝛiemur in coꝛpoꝛe et alia: ergo reuertere ꝛ redde vnicuiq; qđ debes. Qui pater ꝛ alius frater indignãter rũderunt Debes tu esse noster cõfessoꝛ: valde si moꝛibus eris ꝛ nos permanebimus in bonis nostris Qui tacuit et iuit ad heremum et pauperem vitam ibidem duxit seruiendo deo. Tandem pater moꝛiebatur simul et frater. Cum iste bonus heremita intellexisset patrem et fratrem moꝛtuos mira motus desiderabat statũ eoꝛum sibi notificari. Tãdem deus petiit vt misereꝛ eos videre. Vna aũt dieꝛ cũ esset i oꝛõe sua venit angel⁹ dñi ꝛ dixit ei. Frater tibi qđ petisti et arripuit eũ cum manu dicens. Veni ꝛ ostẽdã tibi eos: [illegible] exiuit eum quo ipse nesciebat. Tãdẽ veniebat ad montẽ vnũ ꝛ dixit ei ãgel⁹. Vis videre ꝛ audire patrẽ tuũ et fratrẽ. Qui rñdit volo. Et vidit vallẽ vnã diuersis toꝛmentoꝝ gñibus repletã ꝛ audiuit miserabilẽ vocẽ: vbi ditꝛ p̃mo p̃em bullientẽ i igne sicut vnus pisus i vna magna olla ꝙ dixit. Ve ve maledicta sit hoꝛa i ꝙ ꝛcepi⁹ fuꝛ: maledict⁹ sit vẽter ꝙ me poꝛtauit. Quẽ cuꝛ audisset heremita tremuit ꝛ dixit. O p̃es tu hic: ꝙ dixit: sum dilecte fili. Vñ dictus fis qꝛ timuisti deũ ꝛ cauisti spelũcã ꝛ penã illã hoꝛribilẽ. ſz caue tibi ꝛ seruias deo. Et interi cum sic loq̃bat̃ vidit frater sicut ꝛ pater in bulliẽti igne natãdo infra ꝛ supꝛa sicut pisum in olla ꝛ cepit fili⁹ maledicere patri in pẽnis dicẽs Maledict⁹ sis tu pat̃ in eternũ. qꝛ iniuste acq̃siꝛa sup me hereditatẽ ꝛ sic me dãnasti. Et cõuerso pat̃ ad filiũ dixit Maledict⁹ sis tu fili: qꝛ ꝓpter te talia iniuste acq̃siui ꝛ sic tot annis ꝛ sic meip̃m oi bono p̃uauit: et ꝓpterea in hanc penam descẽdi: quibus dixit fili⁹ viuẽs: p̃ũte vobis aliq̃ suffragia iuuare vl' ꝓdesse. Qui dixerũt: nõ qꝛ in infeꝛno nulla est redemptio. Et cũ videret ꝙ i eis non esset aliqua spes tecessit et deo fideli⁹ seruiuit ꝙ antea vnq; fecit. Et sic saluatus est.

¶ In eadem dñica. Sermo. xxiiii. Quomodo filii in lex teneantur parentibus.

DEscendit cũ eis et venit nazareth. zc. Lu. ii. Aug. Non solum xp̃i ꝺba sunt nobis in documentum sed etiã xp̃i facta sũt nobis i exẽplũ. Vñ eps ad parentes suos carnales habuit se humilit et obediẽter. ergo ꝺz. Erat subdit⁹ illis Ber. Quis quibus deus hoib⁹ vñ etiã Aug. Erubescat hõ esse superbus: qꝛ hũilis fact⁹ est deꝰ vñ etiam refert Io. de villa i hystoꝛiis fuisse quẽdã paruũ fontẽ siue puteũ ad quẽ ꝛcepius saluatoꝛ venit haurire aquã deferẽs eã benedicte matri sue. vñ Amb. Non vtiq; infirmitatis ſz pietatis est illa subiectio q̃ xp̃s obediens parẽtib⁹ suis fuit vsq; ad coꝛpoꝛeũ laborem: ꝛ hoc fecit vt puꝛos ꝛ iuuenes suos exẽplo instrueret: vt se humilit ꝛ obedientes habeant ad suos parẽtes Vñ in p̃ti sermone tria sunt dicenda Primo q̃ filii tenent parẽtibus suis facere. Scõo quõ filii ꝓterui puniũtur a deo hic et in futuro ꝓpter inhonoꝛationẽ parentũ. Tercio exẽplũ. S Quantũ ad p̃imum sciendũ ꝙ filii in lex tenẽtur parẽtib⁹ suis siue adhuc sit viui siue moꝛtui Primo tenentur eis seruire coꝛpaliter. s. cuꝛ ꝓpio suo coꝛpoꝛe quo vnusq̃q; a parẽtib⁹ hz ſz ducẽdo eos si recti sunt: ꝛ poꝛtãdo eos si infirmi sũt et claudi vel alia seruitia eis exhibẽdo: lauãdo s. ꝛ lectũ eoꝝ ꝓparãdo: eos tegẽdo vel vestib⁹ suis induendo ꝛ sic de aliis Eccl'. vii. Honoꝛa patrẽ tuũ ꝛ gemit⁹ matris tue nõ obliuiscaꝛ memento qm̃ nisi p ipsos nõ fuisses. Vñ sciẽdum ꝙ tria nobilissima ꝛceptimus a parentibus nostris. s. esse: nutrimẽtũ ꝛ doctrinã quoꝝ nullus sufficienter eis recõpensare possumus. vñ Arist. ix. ethi. Magistris dis ꝛ parentib⁹ nõ põt reddi ꝙualẽs Ergo deo ꝙ nos creauit: magistris ꝙ nos docuerunt ꝛ parentibus qui nos genuerunt non possum⁹ facere dignã recõpensationẽ: ergo quilibet nim̃ ꝓpendere debet cũ ꝙto laboꝛe educatus est: ꝛ ꝙta sollicitudie ꝛ doloꝛe genit⁹ ꝛ nutrit⁹ sit. vnde Thob. iii. Honoꝛe habebis matrez tuã oib⁹ diebus vite tue. Memento ꝙtꝛa perpessa est i vtero suo ꝓpter te: s. q̃libet pater debet puerũ ad hoc tenere ꝛ eũ informare vt matrẽ honoꝛet sicut ille bonus Thobias docuit filium suum. ꝛ simili modo quilibet mater debet puerum suuz ad hoc tenere: vt patrem i reuerentia habeat Eccl'. iii. Qui honoꝛificat patrẽ suum vita viuet longioꝛi. Scõo tenentur filii parentes eoꝝ diligere ex coꝛde. Cõtra hoc faciunt qui parentes odiunt ꝛ optãt eis moꝛtem: vt eoꝝ hereditatez ꝛcipiãt aut sine repꝛehẽsione ſcz motuz ꝓpꝛevolũtatis viuãt qđ est valde repꝛehensibile ꝛ graue pctm̃: qđ pbat̃ sic. Nam beatus Io. dicit. Qui nõ diligit fratrez suuz. manet in moꝛte hoc intelligi deꝰ p̃imo. Quid tunc dicẽduz est de illis qui parẽtes suos odiunt quos multo plus diligere tenentur T Vñ q̃rit̃ vtrum parẽtes filios aut filii plus parentes diligere debeant. Respondeꝰ ꝙ parentes naturaliꝛ plus diligunt filios. Vñ Aristo. viij. ethico. Parentes plus diligunt filios ꝙ ecõuerso: eo ꝙ magis sciũt parẽtes ꝙ filii ꝙ ab ei sunt genti: hoc tamẽ intelligendum est naturaliꝛ ꝛ communiter: licet quandoq; fallat: ergo merito parentes diligendi sunt vicissim a filiis quos ip̃i tã teneꝛrime diligunt. Vnde Basilius Parentes nostros vt ꝓpꝛiaviscera diligam⁹. Tercio re

nent parētib⁹ dulciter ⁊ reuerenter rñdere cū
ab ipsis corripiunt Cōtra hoc faciunt q̄ dure
inhoneste: iracūde ⁊ pmaciter rñdēt suis pa
rentib⁹ qz in hoc grauiter delinquūt vt habe
tur Mat. v. Qui dixit fratri suo Racha reus erit
gehēne ignis. Hoc intelligit cōfundendo: de
honestādo: deridēdo. ⁊ pupidēdo frēm su[illegible]
O cuius tūc reus erit qui patrē suū notat an
tiquū fatuū: vel ei maledicta ꝓba ipzoperat
vñ. Eccli. iii. Qđ male fame ē q̄ relinquit pa
trē: et ē maledict⁹ a deo qui exalperat matrē
suā Quarto tenētur filii parētib⁹ in tēpozali
bus ⁊ corpalib⁹ necessitatib⁹ subuenire: et ad
hoc q̄libet teneť ꝓpter ꝺnū qđ ab ipsis parē
tib⁹ recepit. s. corpale nutrimētū: qz parētes
nutriūt filios de sua carne. filii aut̄ nutriūt
parētes de substātia aliena. Et ideo filii q̄ pa
rētib⁹ i necessitate nō subuenīūt peccāt mor
taliter. Qđ ptz p glo. Exo. xx. que dicit q̄ hic
pzecipitť q̄ filij honozēt parētes officio pieta
tis ipsis scz in eoꝝ necessitatib⁹ subueniēdo
vñ Eccli. iii. Elemosyna patris nō erit i obli
uione. Et possumus in hoc vbi exemplis inter
que pzecipuus est exēplum xp̄i: qui cū esset i
angustia passionis tūc nō est oblitus matris
sue immo curā eius habuit ⁊ Johānī etiā com
mendauit: vt habeť. Joh. xix. Itē etiam ipsa
alialia irrationabilia de hoc nobis dant exem
plū. Dicit ei de grubus q̄ cū pater ⁊ mater
eoꝝ deplumati sunt filii eis querunt necessaria
donec recreescāt eis pili vel plq̄ mozianť. Itē
ad ostendendū q̄ debemus parētibus subue
nire q̄ sunt in senectute cōstituti ostendit i
exēplo ciconiarū. De q̄bus legitur q̄ cū cico
nie senescūt filiis parētes suos i nido ponūt
et velut infantes iuxta pectus suū collocāt fa
uent et nutriūt. Solibultures parentes suos
fame mozi permittūt. Vñ sciēdū q̄ valde in
greb⁹ videť qui parētibus suis nō pzomde t
q̄ ipsi nō possūt sibi ipsis puidere: cū tñ ipi
sibi puiderūt in puericia ei⁹ q̄ nec ipse sibi
met puidere poterat. Ideo dicit apls. Ephe.
ii. Filii reddite vicem parētib⁹ vestris qz hoc
est acceptū coram deo ℣ Exēpla scribit
valeri⁹ vbi ostēdit q̄ debemus parētib⁹ sub
uenire qui sunt in necessitate positi. Recitat
esse cū q̄dam mulier nobilis ob quoddam fla
gitiū fuisset mozti adiudicata: noluit eam in
dex aliqua mozte publica punire ꝓpter hono
rem parentele sed inclusa est in carcere vt ibi
fame periret. Filia ꝺo eius que erat nupta de
licentia iudicis matrē suam in carcere quoti
die visitabat. pzius tñ diligenter pscrutabať
ne quid cōmestibile illi afferret. illa ꝺo extra
cto vbere singulis diebus lacte ꝓpzio matrē
alebat. Cum ꝺo iudex miraretur q̄ tanto tē
pore supuiuer et repertū est qđ ei fiebat a fi
lia: tunc pietate motus matrem filie donauit.
Quinto filii tenentur parentibus obedire in
his que ad bonū et ad salutē ipsoꝝ pertinent
Ad hoc xp̄s pzopzio suo exemplo nos induxit
qui suis parētibus subditus fuit: vt habetur
Luc. ii. Et erat subditus illis. Vnde sciēdum
q̄ quilibet obedire debet parētibus i licitis
scz qñ aliquid iubent qđ bonū est et p salute
anime sue vt ad missam et ad ecclesiam ire et
verbum dei audire: vel iacere: vel sedere: vel
dormire: vel surgere vl laborare: ⁊ sic de alijs
Vel qñ p̄hibēt pueris aliqđ malū: sicut non
chorizare: nō ludere vel de ꝺmo non exire cir
ca noctem: vel ad aliquem locum inhonestuz
nō accedere: ⁊ sic de aliis Et quādocūq̄ quis
sciēter ⁊ pertinaciter ⁊ ex ꝛemptu cōtra pze
ceptum alicuius pzedictoꝝ facit peccat ⁊ dei
offendit grauiter. Sexto tenētur filij paren
tibus defunctis subuenire: ⁊ animas parētū
suoꝝ cum missis: elemosynis: ⁊ oꝛationibus
de purgatorio liberare ⁊ de filiis cōtrariū fa
cientibus cōquerunť parētes. Vnde Job. xix.
Quare persequimini me sicut de⁹ ⁊ carnibus
meis saturamini. Nōne qui multa bona a pa
tre suo accepisset: scz. cc. vel. ccc. florenos ⁊ vi
deret eū in angustia ⁊ paupertate esurientem
sitientē: nudum: ⁊ sibi in nullo subueniret cū
bene posset: merito infidelis filius esset cen
sendus: similiter ⁊ in ꝓposito. Vnde sciendū
q̄ quilibet tenetur subuenire illis animabus
quarū bona ipse hic possidet. nam ipse anime
defuncte spaliter cōqueruntur de filiis ⁊ here
dib⁹ q̄ eis nō subuenīūt de illis bonis q̄ ipsis
in mūdo reliquerūt: ⁊ ipsi filii et heredes red
diturī sunt rōnez de eo q̄ ipsis nō subuenīūt
℣ Quantū ad scōm sciendū q̄ coꝛ filiozum
perfoꝛatur quintuplici hasta diuine vltionis
qui suos parētes perturbāt vel. coꝛ indigen
tias nō subleuāt: aut eoꝝ mādatis pertinaci
ter recalcitrāt. Pozimo punietur in rerum tem
pozalū subtractione. Nam diuino iudicio de
gne talib⁹ infoꝛtunia rerū cuenīūt q̄ suis pa
rentibus cōtra pzeceptū diuinuz in suis indi
gētiis nō succurerūt ergo tales mali filij sepe
et frequēter depauperanť et diuitijs suis pri
uanť: ⁊ hoc demerebunť in patrētib⁹ qz tales
filii qñq̄ captiuanť vel qñq̄ etiā spoliant a
raptoꝝib⁹ vel etiā qñq̄ bona ipsoꝝ igne com
burunť vel etiā equi vel bacce moziunť illis:
Scdo punienť in filiis pzopzijs ⁊ hoc dupl'r.
Pozimo qz tāi filii sepe eis moziūtur ꝓpter i
honoꝛationē parētū. Exēplū legit in dyalo
go Celarii debno q̄ inhonoꝛauit matrē suam
cui ⁊ oēs pueri eius in bzeue defuncti fūt Se
cūdo si filii superuixerit: tūc contingit qñq̄ q̄
talis in senectute sua pueros suos sibi duros
inueniat et hoc multotiēs iusto iudicio dei p
mittit. Tercio punienť i coꝛpe ꝓpzio: ⁊ quā
doq̄ tales filii incurrunt cecitatē. vñ Grego
Vereť cecitatis sue subire suppliciū q̄ parē
tū vult⁹ coꝛuobisu respexit: ⁊ elatis oculis in

fecit pietatē. Itē qñq; incurrūt claudicationē
uidicatē et infirmitates diuersas: qz non se
uerūt parētibus cū corpe qđ ab ipsis recepe
tūt. Quarto qñq; puniētur p abbreuiationez
bite tpalis. nālicut pmiū parētes honorātiū
est bite lōgeuitas: dr habē. Eccli. xli. Qui ho
norat patrē suū bita biuet longioz. Unde dr
Exo. xx. Honora patrē t matrē dt lōgeu⁹ sis
sup terrā. Sic a sensu xtrario ipos dehonorā
tiū est bite breuitas: qz plurimū tales filii p
terunt ipz ouisa t subitanes morte moriunt dñi
ps. Subito defecerūt t pierūt ppter i. quita
tē suā. Quinto punient eterna morte: hoc est
malū sp oē malū. dñs Exo. xx. Qui male dixe
rit patri vel matri morte moriat sapple etern
na nec mirū si tales reputant idignibita pñ
ti q eis diuino iudicio repētine subtrahit: cū
tñ alios p etātib⁹ bita ad pmiaz xtedit: ex hoc
pōt rōnabiliter colligi quāt⁹ sit erat⁹ trālgressio
illi⁹ qui ... pceptibi de⁹ pcepit parentes ho
norare. Nā tales parētes suos dehonorātes t
infidelitatē ipis ostēdētes qñq; puniūtur a
deo hic in pñtibita p Dñi legit i dpalogo
ecclarij q đā diues cū broze sua cessit oib⁹ bo
nis vnico ei⁹ filio dt ille spōsaz duceret dicto
rē t filij⁹ pmi sit patri t matri q ipsis abūdā
ter qđiu biuerēt puderevellet: et tñ post ali
qđ tps postq; desponsaller aliquam iuēculaz
ipsa cepit habere displicētiā de antiq patre t
matre mariti ipsi⁹ t induxit maritū suū dt io
ceret parētes suos extra domū separati. Sic
ta[illegible] matre t matre separati habitārib⁹ pmo
satis abūdāter puidit ipsis filij⁹. Tandē clau
sit viscera pietatis miserq; tenacit eis: prea
uit. Quodā igit die dñico vidit mater carnes
ferre in domū filii: t marito dixit. diu ē q pa
rū comedisti de carnib⁹: trāsi hodie in domuz
filii tui t inuenies ibi bonā assaturā et bonū
prādiū. Tpe igit prādij pvenit pulsans ad
ostiū. Statiq; filij⁹ ipulsor⁹ assaturā quā tā ad
comedēdū i pres dimiserat ifra mēsam absco
dit: intrāte aūt patre interrogauit filij⁹ qđ vl
let. q ait: volebā hic prādere putās hic aliq;
boni paratū cē. ait filij⁹ vides qđ hic hēm⁹ ac
cipe duos denarios t eme tibi t matri mee vt
comedatis. Exēnte aūt patre ostiū clausū est
assatura reposita est ad mēsaz: cui⁹ fructū cuz
ad māducādū ozi applicaret versū ē i bukonē
isibilē i facie ei⁹ t sic ei adhesit vt pedes: supi
ores cū duab⁹ maxill' vna caro fierēt t reliquū
corp⁹ bukonis cozā oze ipsi⁹ depēderet statiq;
vocato pbytero idicauit sibi plagā dei: q pby
ter pūtauit cū archiepo q pcessū suū xpitēs
t rē gestā p ozdinē narrās archiepis itūxit ei
p pulsabt pgeret ad oēs maiores villas t ciui
tates frācie t vocat⁹ iuuenib⁹ t pueris factū
narraret ne đq; deceteto audereat parētes cō
tēnere: sz sicut pcepit dñs i qeto pcepto cos
honorarēt: nec ide bufo recessit. i. a facie sua t
collo suo sz eo comedēte comedebat t q̄tiēs ei
tibaria subtrahebāt vl' adhibebāt instrumēta
qb⁹ depont posset collū ei⁹ stregebat vt itumo
scēte tā facie oculi ei⁹ de sedib⁹ suis mouebāt
Tredeci aūt ānis sic dixit nec liberari potuit
Eo tp erat iohēs ō magno pōte ozdis ppz
catoz vidit illū pisi⁹ cū alijs mkr' (puer' t hoib⁹
Dñica pzima post oct. ephie. Sermo. xxvi.

Uptie facte sūt in cha=

Dna galilee: et erat mater ihesu. ii. Jo=
hā. ii. Quamuis heretici misceri men=
tiantur dicentes. s. carnale matrimonium eē
illicitum tñ eorum falsitas manifeste appa=
ret. Si em illicitū eēt nec de⁹ ipz in paradiso
instituisset: nec de virgine matre desponsata
nasci voluisset: nec ipm t matris sue et disci=
puloz suoz pñtia t miraculo decorasset. Unde
Beda. Dñs interesse voluit nuptiis vt sanctuz
matrimoniale sua pñtia cōprobaret. Approz=
bauit aūt statū ipm ẋginalē: in eo qđ de inte
merata ẋgine nasci voluit: approbauit et sta
tū viduale in eo q ab anna vidua benedici di
gnat⁹ fuit: nec restabat aliud nisi vt statū cōiu
gale sic approbaret vt p hoc daret intelligi q
in quolibet istoz statuū pōt saluari hō. Et tñ
gradus i istis trib⁹ statib⁹ [illegible] Beda inuenit
tuc. Bona est inēt castitas cōiugal' melioz cō
tinētia vidualis optima pfectio ẋginalis: sz
pl̄ens euangeliū dicit de statu matrimoniali
Unde in pñti ꝑmone tria sunt dicenda. Primo
quō deus matrimoniū honorauit. Scōo quō
illi viuere debēt q sūt in matrimonio cōstitu
ti. Tertio exēplū. A Quātū ad pmū sciē
dū q de⁹ matrimoniū honorauit. Primū i hoc
q ipse p se illud instituit t ꝙtum ad hoc tunc
ozdo matrimonial' pcellit alios ozdines. Nam
sicut scribit⁹ Būdict⁹ instituit ozdinē nigrū t
scribit⁹ Frācisc⁹ ozdinē minoz: t scribit⁹ dñicus
ozdinē pdicatoz. sic de⁹ instituit matrimoniū
Et nota hic turistas duo esse gña monachoz
s. albū t nigrū. Scōo instituit matrimoniū i
loco digniozi q sub celo est: hoc est i paradiso
q est loc⁹ amenissim⁹. Tertio instituit matrimo
niū i statu solēniozi. s. in statu innocētie. Quar
to honorauit matrimoniū i hoc q nasci voluit
de bta ẋgine q fuit in matrimonio cōstituta.
Quinto in hoc q pñs esse voluit i nuptijs cuz
matre t discipulis suis. Hic introduc illā textū
tū euāgelij t ibi ondit potentiam sue diuinita
tis mutādo aquā i vinū in conspectu suoz
discipuloz. Sexto honorauit matrimoniū in
hoc q ē vnū sacramētū de septē sacramēt' ec
clesie. Et qz de⁹ matrimoniū tā solēnit hono
rauit expedit oīno q homes q in statu mātmo
nii ad regnū celoz desiderāt venire deū i mā
monio rehonorāt. Unde pzo q sciēdū ꝙtū ad
scdam partē istius pmonis septē debēt habe
re virtutes in matrimonio vt saluent in statu

matrimonij. Primo debēt habere dilectionez ad inuicē. Eph. v. Viri diligite vxores vras sicut ⁊ xps dilexit eccl'az ⁊ seipm tradidit pro ea vt illā sanctificaret. Sed q̄ritur qualis dz esse dilectio iter vrm ⁊ vxorē suam. Rñdeo q dilectio viri ad mulierē: ⁊ econuerso dz esse de te oēm dilectionē huius mūdi: ⁊ hoc significatur in anuli subarratiōe. Ille em̄ anul⁹ significat cōiunctionē viri ⁊ mulieris ⁊ amorē eorū dem. Debet ei anulus ille esse aureus ⁊ rotundus ⁊ in quarto digito poni⁹. Aureus ideo dz esse: q3 sicut aurū excedit oē metallū sic amor ille ceteros amores huius mundi hz excedere vñ Gen. ij. dz q adā post creationē eue dixit. Hoc nūc os ex ossibus meis ꝙ hoc relinquet hō patrē ⁊ matrē ⁊ adherebit vxori sue. Queritur vtrū vir teneat pl⁹ diligere vxorē ꝙ parētes. Rñdeō q sic: sed pl⁹ dz honorare parētes Scdo anulus dz esse rotundus ad ostendēdū z q amor ille dz habere ppetuitatē: sic q nunq̄ finiat nisi per mortē: immo etiā post mortem debent se diligere sic q vnus subueniat alteri per suffragia. Tercio in quarto digito dz esse posit⁹ vt ondatur q amor ille dz habere p̄cor dialitatē. Dicūt em̄ philici q q̄dam vena procedit a corde in quartū digitū: ergo anul⁹ ille ponitur in quartū digitū vt amor ligū sit fidelis ⁊ cordialis. ℂ Sed diceres in quobis dz oñdere dilectionē vxori. Rñdeo pmo in hoc q neut⁹ ligū: dz alterz iuste turbare nec ꝺbo nec facto. i. Petri. iij. Viri sil' cohabitātes ꝺz sciam quasi infirmiori vasculo muliebri impartientes honorē tanq̄ ⁊ coheredib⁹ gratie vite vt nō impedi[illegible] orōnes vestre. vnde apl's ad. xij. Viri diligite vxores vras: ⁊ nolite amari esse ad illas. Contra hoc faciunt q̄ raro vl' nunq̄ aliquod ꝺbum amicabile loquunt' suis vxoribus. Iterū scdo in hoc q ipa vxor in oibus debet ita bene habere ptātem quo ad necessaria vite sicut ipse vir: q3 sm dictū xpi. Jā nō sunt duo: sed caro vna. Et sicut mēbrū vni⁹ ḡdiui dit cum alio sic vir cuz vxore: ⁊ econuerso: imo cum ipsa mulier p̄gnās est vel i puerperio iacēs: tūc vir deberet sibi ipsi subtrahere ⁊ vxori subuenire. ⁊ hoc pter puerū quem lactare debet. Sed diceres quō vxor dz ostēdere charitatē viro suo. Rñdeo pmo in hoc q ipsa debet honorare virū per exēplū marie vt habet Lu. ii. vbi dixit maria ad puerum tesū q̄n inuenit eum in templo. Ecce pater tuus ⁊ ego dolentes querebam⁹ te: vbi primo noīauit Joseph ipm honorādo: vt in hoc exēplum daret vxoribus honorādi viros suos. Cōtra hoc faciunt ille vxores q̄ cōtemnunt viros suos vl' pter antiquitatem: vel pter infirmitatē vel pter paupertatē ⁊ sic de aliis. Sed ipsa vtā ꝺgo ꝙ uis esset inuenis ⁊ pulchra ⁊ nobilis: tñ ipsa honorauit Joseph qui erat pauper Scdo in hoc q debēt obedire suis maritis in oibus. i. Petri. iii. Mulieres subdite sūt viris Item dns dicit ad euam. Gen. iii. Sub potestate viri eris. Ergo mulier exiūs iobediēs viro suo pertinaciter ⁊ ex contemptu grauē peccat. vnde dicitur in decreto Vxor sit subdita viro. xxxiii. q. v. hec imago D Secūdū qō debent habere in matrimonio statuti ē q pactice debent simul viuere: sicut angeli in celo: ⁊ hoc est valde acceptum coram deo ⁊ hominibus et ipsis vtile. Nam deus habitat in eis. ps. In pace factus est locus eius Math. xviii. Vbi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo: ibi in medio eorum sum ego. Et pro speraburtur in omnibus inquantum est pro salute anime. Si autem litigant insimul tunc diabolus habitat cum eis: et regit eos ⁊ in furtuna accedunt. Nā vbi nō est de⁹ ibi nulla salus. Si alter cōiugū ē mal⁹ et iracundus: impatiēs. venenosus vt serpēs discors vt diabol⁹ i iferno: tunc alter dz esse patiēs ⁊ deo offerre patiētiā suā p pctis suis ⁊ sic ille mal⁹ purgabit eū a pctis suis ⁊ erit hic diabolus illius vt in iferno alii diaboli nullā ptātē in eo exerceāt q3 scriptū est Nō punit de⁹ bis in idipm. vñ etiā dns dicit p pphetā. Affligere. l. in pñti: nō affligam te vltra. l. in futuro Vñ sciendū q mulieres hūt voces leues ⁊ ligant collū cū peplis mollib⁹ in signū q duē citer rñdere debēt suis iracūdis viris ⁊ tēperare cū mollibus suis responsis maliciā ⁊ iracūdiā suoz maloz virorū q3 quicqd pba ⁊ honesta mulier sustinet a pzauo marito suo pati enter erit ei meritoz apud deum. Mar. v. Gaudete i illa die: qm̄ merces vestra copiosa est i celis Nā q̄t plagas vel etiā mala ꝺba patienter sustinet tot coronas habebit. Si autē est puersa: ⁊ rebellis et iracūda: et vir bonus et pius tūc ipa cū demonib⁹ torquebit in iferno. Et vir bonus et pius regnatur⁹ ē cum sctis in celo Nā est graue pōd⁹ sustinere mulierē litigiosam. Eccl'. xxv. Nō est ira sup irā mulieris. Si aūt ambo sunt in culpa ⁊ ambo litigiosi ⁊ iracūdi ambo dānabunt' ⁊ diabol⁹ hic habitat cū eis: ⁊ ipsi in futuro habitabūt cū eo in iferno q̄ hic simul' viuunt in matrimonio sicut canis et catus: gallus cum gallo qui tñ q̄nq̄ mālueleūt ex cōtinua celebratiōe ita q⁹ post modū q̄nq̄ pacifice stant. Sed illi ꝙ uis cōne fruant': et ꝙ uis sociale aial sit hō: tñ p longū tps aliq̄n. l. p tres vel quattuor ānos non pūt manuetieri nec addiscere pacifice vivere Et sic q̄n illi i mōnio simul' statuti litigant de hoc letāt demōes q3 nichil simili⁹ artibus demonū ꝙ litigare: ⁊ tales vitā ducā ducunt ⁊ infelices sūt hic ⁊ in futuro. hñ Prouerb. xxix. Melior est buccella sicca panis cū gaudio ꝙ dom⁹ plena victimis cū iurgio Et Ysaie q̄rit vltimū ꝺbum maledicēs vxori sue peccet mortal'r. Rñdeo si tā correctōis bo

na ⁊ iusta ⁊ tunc moderate eã pcusserit nõ pec
cat mortal'r: qz supioz hz cozrigere inferiorez
sed vir est caput mulieris: ⁊ non ecõuerso. Vñ
Gen.iij.dixit dñs ad euã. Sub ptate viri eris
et tpe dñabitur tui. vñ etiã in decre. Maritus
dz vxoz cozrectionẽ siue disciplinã ⁊ dilectio
nem. xxxv.q.vi.c.viti. Si aũt marit⁹ ex vidi
cta et ira ⁊ cũ eã iusta caz pcutit grauiter pec
cat; sicut illi q̃ cũ offensi sunt ab alijs; siue i, ca
bernis: siue alis: et non pñt se vindicare in eis
tunc vindictã talẽ infecũt suis vxoribꝰ cũ eã
et grauiter in hoc deu offendũt. Sic̃ q̃ mari
tus maledicit vxori siue ex ira ⁊ vindicta. Et ẽt
q̃ mulier maledicit viro suo in occulto vl'ma
nifesto post q̃ eã pcusserit ãbo grauit̃ peccant
vñ apls. i. Cor. vj. Neq; maledici neq; rapa
ces regnũ dei possidebũt. vñ Gen. xxvij. Qui
maledixerit tibi sit ille maledictus. Vñ exem
plũ q̃ viri nõ debẽt maledicere ꝓpriis vxori
bus: n[illegible]ecõuerso vxor marito. Refert cũ Ce
sarius in opal. q̃ dã vir ex vindicta ⁊ ira dixe
rit vxori siue. vade in noie diaboli ⁊ statim dia
bol⁹ in eã iuerant ⁊ eaz grauit̃ vexauit: de quo
vi. multũ ẽristat⁹ fuit: et ampli⁹ se nũq̃ vxo
ri vel alicui hoi nec alicui creature maledicere
pmisit. Tertiũ qõ dñt in matrimonio habere
est q̃ vn⁹ nõ desistat ab alio nec ꝓcũgat fidelis
tatẽ ⁊ ꝓmissaz ꝛnittẽdo adulteriũ: q̃ aũt ma
gnũ pctũ sit adulteriũ: ⁊ quõ puniẽt adulteri
ãre infra sec. lxxxv. Q. Quartũ quod debent
hñre in matrimonio est q̃ debẽt eẽ patiẽtes in
laboꝛib⁹. vt. s. vn⁹ iuuet aliũ: vt iusta bõa cuz
suis laboꝛib⁹ acq̃rant ⁊ possideãt: tõ sil'i tuẽ
tur cõuenit̃ vt fortiter laboꝛẽt q̃ victualib⁹
et necessarijs: ⁊ sic laboꝛãdo sũt bñdicti a dño
vñ. ps. Labores manuũ tuaꝝ qz mãducabis
te. Jtẽ in educatiõe filioꝝ dñt esse patientes ⁊
se mutuo iuuare ℣ Vñ queriꝛ vtrũ laboꝛ
meritoꝛius sit quẽ parẽtes hñt cũ pueris Rñ
deo q̃ sic dũmõ talis intẽtio sit i parẽtib⁹ q̃
intẽdũt pueros nutrire ad honoꝛẽ debit bom
seruit xp̃i fiãt; ⁊ cũ ipi parẽtes sũt in gra tũc
oẽs laboꝛes q̃s hñt cũ pueꝛ cedũt eis ad vti
litatẽ. s. lactãdo: balneãdo: poꝛtãdo ⁊ inuolueꝛ
leuãdo: cibãdo: vigilando: insoꝛmãdo: cozri
gendo q̃n deliquit ne deũ ampli⁹ offendant
illa oia erunt eis meritoꝛia Sic̃ ⁊ pat̃ q̃ colli
citudinẽ ⁊ laboꝛẽ sustinet ꝓ vxoꝛe ⁊ pueꝛ nu
triẽdis: oia talia fiunt sibi meritoꝛia ad vitã
eternam. vñ apls ad Ro. viii. Scim⁹ q̃m dili
gẽtib⁹ deũ ⁊c. ¶ Quintũ qõ debẽt habe
re in matrimonio est tẽperãtia ⁊ honestas in
actu ẽiugali. Vxo q̃ sciendũ q̃ act⁹ ẽiugalis
siue matrimonial' fit ꝓ sex modos. Primo fit
cũ plus ꝓ cupiscit ad cultũ dei: et hoc est op⁹
pietatis ⁊ nullũ pctũ: ẽz post⁹ meritoꝛiũ. vñ
Gen. i. dixit dñs ad adã ⁊ euã. Crescite ⁊ mul
tiplicamini. Secõ fit cũ redditur debitũ: ⁊ hoc
ẽ actus iustitie. vñ apls. Vxor vir debitũ
reddat: qz quilibz in matrimonio cõstitutus
tenetur reddere debitũ cũ ab eo exigit̃ ꝓ loco
⁊ tpe. Et si hoc ex ꝛtempꝛu dimitteret, fuit̃
peccaret: ⁊ tali mõ act⁹ mtimonial'. s. ad red
dendũ debitũ ꝓ loco ⁊ tpe nullũ est pctũ: sed
potiꝰ meritoꝛiũ Tertio fit cã foznicatiõis vi
tãde nõ in se: ẽz i tpa ẽiuge: ⁊ hic act⁹ etiã est
licit⁹ ⁊ nullũ pctũ nõ tñ videt̃ habere ratio
nẽ meriti ⁊ isto mõ pões antiq̃ vsi sũt actu cõ
tugali cũ magno tioze dei. ⁊ cũ magna mẽtis
puritate: solũ intẽdẽtes in eo diuini cultus ꝓ
pagationẽ. Quarto fit cã delectatiõis. ⁊ tunc
distinguit̃: qz vel illã delectationẽ exercẽt affe
ctu mtimoniali aut foznicatio: si matrimonia
li vt puta si delectatio sistat ikra ẽminos mẽ
monii: ita q̃ eã non cognosceret. si vxor ei⁹
nõ eẽt: sic solũ peccat venial'r si ãt foznicatio
vt puta q̃ affect⁹ delectatiõis ⁊ ẽcupiscẽtie
ferẽt extra terminos mtimonii: ita q̃ eã cogno
scere vellet etiã si vxor ei⁹ nõ eẽt tũc peccat
mortal'r qz amoz istiꝰ delectatiõis ꝓpoꝛt ipsi
deo. Quito ẽmittit̃ act⁹ matrimonial' q̃ dz i-
petuoꝰ ⁊ ẽ ille act⁹ q̃ ex sola libidie ꝓuentes
metas honestat(⁊ rõnis trãscẽdit qõ fit ꝓpo
rõne faciẽdi libidinẽ ꝓ metetricias blãdicias
aut cã explẽde libidinis vt cũ q̃s vtit̃ calidis
⁊ intẽsius vt potẽtioꝛ fiat i act⁹ : vl' cũ cona
tur facere vt multũ appet[illegible]ũc credo eũ moꝛ
talit̃ peccare. xxxii. q. iii. oꝛigo. Sexto cũ cõ
tra naturã vel vsũ naturalẽ cognoscit vxoꝛez
suã ⁊ tũc moꝛtaliter peccat qz oẽ aial naturã
suã fuat. sic etiã dz hõ. Nõ ei dz hõ esse sicut
mul⁹ ⁊ equ⁹ .⁊c. Istud ẽ maxim⁹ pctũ ita q̃
ꝓdicatoꝛ ꝓpter sui turpitudinẽ nõ audet
tale noiare imo inter oẽs spẽs luxurie est
pessima Nã q̃nq; sũt spẽs luxurie. s. simplex
foznicatio: stupꝛũ: adulteriũ: incestus ⁊ pctũ
cõtra naturã. qõ est pessimum pctũ. vñ Gre.
Grauissime peccãt adulteri: sed grauius ince
stuosi: ⁊ oẽs trãscẽdunt cõtra naturã deliquẽ
tes Aug. Valde detestabile esset q̃ mulier el
set armata gladio et vir fuso. Istud pctũ cla
mat in celũ ꝓpter sui enoꝛmitatẽ ⁊ est mai⁹
q̃ si quis cũ ꝓpria matre peccaret. Vñ caute
est de pctõ isto loq̃ndũ ne q̃s in hoc scãdalize
tur ℣ Jtẽ sciendũ q̃ quiq; sunt tpa i q̃
bus ab actu matrimoniali abstinẽ dñ est Pri
mum est tẽpus quadrageſimale ante pascha
quia tũc legit̃ in capite ieiunii. Egrediat̃ spõ
sus de cubili suo Et merito: qz sicut quis ieiu
nat a cibo coꝛpali sic etiã debet se abstinere a
delectatiõe carnali. Vñ vt ipi pctõꝛi a deo di
mittat̃ qõ illicite ẽtra deũ ꝓ totũ ãnũ biuẽdo
ẽmittit̃ ꝓ illud sacrũ tpus sibi etiã abstrahere
dz licita. vñ etiã Ber. in ẽmõe de sctificatiõe
ieiunii. Nã in eo q̃ ab ipsis licitis abstinem⁹
ea nobis illicita cõdonãt̃ q̃ ꝓpus cõmittimus
vñ Amb. Nullus oino i quadrageſima vxoꝛi
sue ante octauas pasche iungat̃. Scdõ tpus ẽ

quattuor tēporū ⁊ dies rogationū: qz tunc rogat ecclia p magnis ⁊ arduis causis ꝓ mo rogat deū vt bella sedat q̄ in ꝺe ecqētes incipiunt. Scdo rogat vt teneres fructꝰ deꝰ no bis conseruet ⁊ multiplicet. Tercio vt ad recepționē spiritualiū habilitemur Aug. Tpe processionis ⁊ ieunioꝝ non ꝯsurgibus cōmunione qz tunc ab illicitis abstinēdū est vt facilius impetret qđ postulat. ℨ Terciū est tpus sacroꝝ dieꝝ ⁊ noctiū. vñ Ezc. i li. vpal. dicit q̄ quedā legitima a viro suo in sabbato de nocte cognita. Et cū die dñico processioni se cōiunxerit a diabolo arripiebat cozā oīm ppło ⁊ multum torquebat ⁊ vexabat ab eo Quartum est tpus infirmitatis femineꝝ .i. tpe mēstruali: qz vt dicit Hiero. Sepe tunc cōcipiunt pueri inemendabiles cōdēnati vel lepzosi: ⁊ in illis tunc patebunt petā parentū. vñ etiā dr in decre. Uxor non debet cognosci tpe menstruo vel ante purificationem puerperij. di. b. ad eius. Quintus est tempus pgnationis .s. qñ mulier est vicia partui: ⁊ infra dies purificationis. Uñ q̄ritur vtrū liceat debitū reddere vel exigere tpe pregnationis Rñdeo ꝑm ꝓz. Si esse posset sine periculo ovozsus reddi pōt etiam sine peccato mortali ⁊ exigi. qz vl⁹ matrimonij non tm in officium est sz etiā in remedium Si vero esset periculum puero i vtero existenti nō dz exigi nec reddi qz in matrimonio ꝑncipalioz institutio est plus in officium q̄ in remedium. Silr post pa tū. i. ante purificationē non sz eos cōmenire. vñ Aug. Si quis mulieri commisceat i puerperio petm valde magnum perpetrat: qz mulieres qñq; ex hoc non pariūt amplius qz semen viri cum sanguine mortificat: ⁊ hoc maxime cōtingit si infra dictē dies cōueniunt. O quot pueri sic negligunt: de q̄bus parentes tales reddituri sunt rōnē. Et valde absurdum est q̄ hoies rōnales hoc tpus non seruant cum bestie irrōnales illud seruāt. vnde Aristo. li. vij. de aialibus dicit. Femina elephantis impregnata a masculo oino nō tangit: ⁊ post ptum desciit p triēnium. Idē. Nullum aial post cōceptum fetum admittit coitū ꝓter mulierem et equā. vñ etiā dicit Aug. q̄ qui ipa ꝓiecta non seruent q̄ tunc tales pueri q̄ sic ꝛcipiunt effeminati: epileptici: ceci: claudi: surdi: ⁊ stulti: ⁊ tūc patebunt petā parentū istoꝝ in pueris. Queritur vtrū peccent cōiuges exigēdo vel reddēdo debitū in solēnitatibus ⁊ ieuniis. Rñdeo ꝑm Rap. Exactus dz reddere nisi caute ⁊ sine periculo possit differri. Exigere tm nō dz i predictis tpibus. i. Coz. vij. Nolite fraudare inuicē nisi fozte ad tps de cōsensu vt vacet(ozōni Nam p̄ dies processionis ⁊ ieunioꝝ ꝛuenire non dñt. qz etiam ab illicitis abstinendum est vt facilius impetrari possit qđ postulat. xxxiij. q. iij. xp̄iano. Itē dr de tpibus festiuis. xxxiij. q. iij. quotiēscūq;. Itaq; q̄ reddit illis tpibus non peccat: sed q̄ exigit aliqua infirmitate vt puta cōcupiscētia ductus sine ꝛcēptu tpis sacri seu ecclīastice exhoztatiōis vel ozdinationis veniali⁹ tm̄ peccat. Cōcoꝝdat cū his sctūs Tho. Sed ex illis elici pōt q̄ q̄ pertinaciter vl ex contēptu tpis facit vel ozdinatiōis ecclie exigit debitū peccat mortaliter: sed nō ille q̄ red dit debitū cū tm̄ potius ob reuerentiam dei et sctoꝝ abstineret. Ergo arcter arguēdi sunt illi ꝑtinaces ⁊ obstinati q̄ temere exigūt debitum illis diebus sine oi timoze dei. Sextum est q̄ debent sibimutuo esse fideles i tpalib⁹. Amboꝝ em̄ dñi esse dñi suaꝝ rerū. Exēplo apłoꝝ xp̄i de q̄bus legit Act. ij. Et erāt illis oia cōia Itē sicut angeli in celo habent oia ꝯmunia sic et illi i matrimonio ꝛstituti debēt habere oia cōia: qz sicut xp̄s dicit in euāgelio Math. xix Jam non sunt duo: sed vna caro. s. vir et vxor Non ergo tpalia inter ipsos debēt esse diuisa. Contra hoc faciunt ille mulieres q̄ furātur viris suis: ⁊ illa sic furata expēdunt. s. i superbia vt in peplis ⁊ in cingulis: ⁊ in aliis ozn̄atib⁹. Et qñ ipebit est in remotis partibus. s. i mercancijs vel i aliis suis negocijs tūc ipa vxor in domo interest ꝯuiuis ℟ Circa qđ queritur vtrum mortaliter peccet vxor furādo aliqđ marito suo. Respondeo si mulier expendit illud ad aliqđ opus peccandi sicut si daret viro hoc causa alliciendi eum ad turpe actum: sic peccat mortaliter Et ille qui sic recipit talia munuscula ꝓpter talē turpē actum a tali muliere tenetur in foro cōscie restituere marito ipsius mulieris Et ꝛtra hoc faciūt illi mariti q̄ ludunt bona sua vel in tabernis se inebriant et sic male expēdūt bona sua de q̄bus vxor cū pueris suis viuere deberet. Sz nō sic faciēdū est ꝓbo ⁊ honesto ⁊ discreto viro: sed dz secum ferre vinū vel aliqđ sibi ad domū ⁊ bibere cuz vxore sua ꝓpria: ⁊ post hoc regratiari deo omnipotenti q̄ eum sic potauit ⁊ cibauit. Itē ꝛcipiendi sunt illi pueri viri q̄ excludunt omnia bona sua ab vxoꝝib⁹ suis nulla eis prātē ꝑmittentes tanq̄ sint ancille vel famule domus. Hoc illi facere debēt q̄ hñt vxores tales sup quales haberēt occasionē sulpitiōis malefaciendi: sed q̄ pbas ⁊ honestas ⁊ deum oipotētes timētes ⁊ ꝓbatas vxores hñt illis nō ē facile dare talis recessio ℒ Uñ q̄rit si talis ꝓba ⁊ cōscientiosa mulier aliqđ furat tali parco viro suo an etiā grauit peccet. Rñdeo si ipsa vxor illa bona furata vtiliter expēdit. s. ad vtilitatē domus sue vel alīs ad dei oipotētis honoꝝ non ꝛpz eā habere conscium i hoc si aliqđ furatur: qđ tm̄ non est notabile: nec infert dānum notabile ipsi marito. Septimum qđ dñt habere viri q̄ sunt in matrimonio est debita et honesta educatio filioꝝ vt eos ad bonū ⁊ ad ſtutes instruāt et si qñq; excedunt q̄ eos coꝛrigāt: de hoc ꝛre ante ser. xxiij. L. Et vltimāt signant q̄

iustas res ipsis filiis relinquãt. Mã qui iniustas res ipsis filiis reliquũt non solũ dãnant seipsos: sz etiã hereces cũ filiis ⁊ filiabus quas fecerunt res iniustas possidẽt. W Dñs Arnoldus i narratorio suo dicit q̃ fuit miles quidam factus bone et honeste vite qui infirmatus obiit. Et q̃dam homo raptus in extasi vidit eundem militem stantem in quadaz scala in inferno locata: et quesiuit a deo cur in talibus penis staret cũ tã libẽter ieiunasset orasset: ⁊ laudabile testamentũ post se reliquisset. Respondit q̃ solum ꝓpter aliqua bona q̃ ab antiquis parẽtibus essent ab ecclesia parrochia iniuriata per suos antecessores: qz illa bona ecclesie non restituit. sz eas retinere possidet. Jo/circo damnatus esset et decimus in ordine in hanc scalã locatus ⁊ addidit: quatquor de parentela mea illa bona scienter possidẽt ad hanc scalam peruenient vbi nulla est redemptio: sz eterna damnatio.

¶ De eadem dñica. Sermo. xxvj. Quare aliq̃bus ꝓspere non succedit in matrimonio

Nuptie facte sunt in chana galilee: ⁊ erat mat ihesu ibi. Vocat⁹ est autẽ ihesus et discipuli eius ad nuptias. Joh. ij. Ex quo euangelium hodiernum mentionem facit de matrimonio et nuptiis in quibus deus ⁊ homo xps ihesus saluator noster cũ btã ỹgie maria matre sua pñtialr existẽs cũ vinum defecisset aquã in ver pdzus xps ihesus in vinum cõuertit. vñ Beda. Discumbente ad nuptias domio vinum defecit: vt vinuz melioz ꝓ ipm facto ob matris honorẽ ⁊ spõsi cõsolationẽ manifestaret gr̃ia latentis dei in hoie. Vñ sicut iã in pcedẽti sermõe dictuz est quõ se habere debeãt q̃ sunt i matrimonio cõstituti: vt eternã btitudinẽ ꝓmereri valeant. sic in pñti sermõe dicendũ est q̃re aliq̃bus nõ bene succedit in matrimonio cõstitutis. M Ꝓzo quo sciẽdũ q̃ huiusmodi cãe sunt. Prima cã est q̃s ꝛtrahit mãtimonium non hãs rectã intẽtionẽ. Sed diceres q̃ est recta intẽtio vel causa matrimonij. Rñdeo q̃ matrimoniũ quadzuplici de cã vel intentiõe hoies ꝛtrahũt quaꝛ sunt tres cãe iuste ⁊ bone: sz q̃rta est mala ⁊ diabolica. Primi ꝛtrahũt cã pls: ⁊ illa intentio est bona dz esse ꝓncipalioz. vñ Gen. i. Crescite ⁊ multiplicamini. Et etiã dz i decre. Mãtimonij pria cã dz esse intẽtio pls. xxxij. q. ij. Dudoz. Secõ ꝛtrahũt ꝓpter solatiũ ⁊ adiutoziũ: tñ sñ ẽmixtione cozpoꝛ. sic Maria et Joseph cõtraxerũt mãtimoniũ: ⁊ illa intẽtio etiam bona est. Tertii ꝛtrahunt ꝓpt remediũ vt q̃ naturale inclinati sunt ad luxuriã ⁊ nolũt caste viuere illi pũt ꝛtrahere mãtimoniuz ꝓpter petm luxurie vitãduz. Mã quoties extra matrimoniuz actuz luxurie ꝓpetrãt: toties mortaliter peccãt. vñ apls. i. Coꝛ. vij. Ꝓpt fornicationẽ ẽsup. vitãdã vnusq̃sq̃ habeat suam uxoꝛẽ. Ibidem dicit. Melius est nubere q̃ uri. Hic notaꝛ infidelitas puerozum ⁊ heredum qui q̃nq̃ dissuadẽt parentib⁹ ne ꝛtrahãt ne ipi tpalib⁹ reb⁹ ꝓmiuent: cũ tñ sciũt q̃ parẽtes nolũt caste viuere nec intẽdũt seruare statũ viduitatis sue: tales pueri peccãt mortaliter: qz plus diligunt illa tpalia q̃ aias parentũ suoꝝ: ⁊ potius volũt q̃ parẽtes multa pcta mortalia faciãt q̃ ꝓmuant illis bonis tpalib⁹. Et stultus est pater ille q̃ scit se non posse caste viuere: et tñ non vult ꝓpter pueros cõtrahere matrimoniũ. Quid cõ tibi ꝓficit q̃ in inferno eternaliter cruciaris ꝓpter pueros tuos. O Unde legitur exẽplũ de quodã diuite q̃ multas res iniustas possedit ⁊ volẽs expiri fideliratẽ filij sui petiuit ab eo vt amoze ipsius digitum suũ ad ignẽ ponꝛet: donec vnum solũ Aue maria gratia. ꝛc. diceret vt sic cognoscere posset vtrũ eũ paterne diligeret ⁊ filius cepit hoc attentare: ⁊ q̃cto ardoꝛẽ ignis sensit: digituz retrahebat dicẽs ad ꝑtem. q̃d te hoc iuuaret q̃ totum coꝛp⁹ meum cremaret: ⁊ pater ad filium q̃d tunc te iuuaret q̃ ꝓpt te eterna liter dãnarer: sic oĩa iniusta restituit: ⁊ vitam in bono finiuit. Quarti ꝛtrahũt cã satiande libidinis: nec deum ꝓtẽdunt nec salutẽ ꝓpriaz nec plẽ: sz soluz vt sue libidini satisfaciant: ⁊ cuz illis est diabol⁹. Vñ dicit angel⁹ Raphael: vt habeẽ Thob. vi. Qui ita coniuges suscipiunt vt deũ a sua mẽte excludãt ⁊ sue libidini vacẽt sicut equus ⁊ mulus sup quos demones habent ꝓtãtẽ. ⁊ talibus q̃ sic cã libidinis cõtrahunt vix bñ succedit in matrimonio: vt habet i decre. Vix bono pagunt exitu q̃ malo inchoata sunt ꝓncipio. di. lxi. Miramur q̃ q̃cunq̃ in matrimonio ꝛstitutus tali intẽtiõe ꝛtraxisset ꝛsteri deberet vt sic deũ placaret vt de⁹ plagã tractãdie sue ab eo auerteret. Et sic est dicẽdũ de aliis pcis ikea positis vbi q̃s se cũ inuenerit. Scõa cã est q̃n q̃sn̄ assumit sibi parẽ i matrimonium: sicut q̃n nobilis ducit ignobilẽ iuuenis antiquã: diues pauperez in mãtimonium: ⁊ illi q̃nq̃ raro cõcoꝛdãt ꝓpt inequalitatẽ: ergo q̃libet dz sibi assumere sibi similẽ. vñ Aristo. i. de gene. ⁊ coꝛ. Similia se bñ cõpatiunt. Vñ sciendũ i illo casu q̃n iuuenis dz ꝛtrahere cũ sene: tunc melius est q̃ senex bine ꝛtrahat cũ muliere iuueni q̃ econuerso ⁊ horpter pzolẽ: et talis mulier honorare debet maritũ ꝓpter senũ. exẽplo marie virgis qui ioseph antiquũ ⁊ pauperẽ digni habituz honorauit: nec eũ ꝓpter senũ despexit. W Tercia cã est q̃n q̃s cum illa ꝛtrahit que virginitatẽ deo vouit: qz tunc ipa spõsa xpi effecta ẽ quem ẽlegit pze oĩbus maritis ⁊ modo sperat ipm. f. ihesum marie filium quẽ tñ añ ẽlegit qui etiã eã in nullo offendit: sed et omnia bona fecit. Insup ipe est pulcherrimus ditis-

simus: potentissimus: mãsuetissimus ⁊ ẽ Et sic xps qñq; pmittit q talis virgo que sibi inscingit votũ ꝓmissum habebit virum iracundum: diffamẽ: litigiosum: ebriosum: luxuriosum et blasphemũ: ⁊ hoc est in penã cõtingit: quia spernit ihesum xpm primitus: mutissimũ: malencholicũ: iocũ dissimũ: ⁊ misericordissimum. ẽ Tẽ sciendũ q; qui sciẽter cõtrahit cũ tali virgine que virginitatẽ xpo vouit peccat mortaliter: ⁊ oẽs q; dãt cõsiliũ ⁊ auxiliũ: vel fauorẽ ab hoc sciẽter participes erũt illius criminis Quarta cã est qñ quis cõtrahit tpe interdicti vt habetur. xxxv. q. iiii. Non opz. Q Pro quo sciendũ q; tria sunt tẽpora i anno in quibus phibitũ est nuptias celebrare. Primũ est a dñica prima aduentus dñi vsq; ad octauas epyphanie. Secũdũ est a septuagesima vsq; ad octauas pasche. Tertiũ est a tribus diebꝰ ante ascensionem dñi vsq; ad octa. penthe. Qui aũt contrariũ facit peccat mortaliter si hoc facit ex cõtẽptu ⁊ sine dispẽsatiõe. Et qz nõ põt decanꝰ i hoc dispẽsare vm ius canonicũ: ergo multominus plebanus. Quinta cã est qñ ꝺs cõtrahit cũ vna q; vez mrionũ contraxit cũ alio et sibi negauit ⁊ p iuramẽtũ falsum hoc cõfirmauit: ⁊ hoc ẽ valde magnũ pccm: ⁊ tales i periculosissimo statu erũt: qõ trib⁹ modis pbaf. Pro qz quoties actũ matrimonii faciũt toties adulteriũ cõmittũt: saltẽ qui sciẽter sic contraxerunt. Scõ qz oẽs pueri de ipsis nati sunt spurii ⁊ illegitimi Tertio qz talis pson nunq; põt absolui a pccis suis nisi in articulo mortis q occulte cũ aliquo verũ matrimoniũ contraxit ⁊ postmodũ negauit ⁊ aliũ duxit: imo Guil. dicit q; talis cõpellend⁹ est ad primam redire. Et in signũ hui⁹ clãdestina mrimonia sunt ab ecclia phibita. R Pro quo scien dũ ꝓm doc. q; clãdestina matrimonia duobus modis fiũt. vno mõ cum ꝺs occulte ⁊ sine pzsentia testiũ contrahit: ita vt exinde legitima pbatio nõ appareat: q; spõsalia nõ debẽt contrahi in stabulo: vel in horreo vel i aliquo loco occulto imo q; sic mrimoniũ ꝓmisert occulte ⁊ sine testib⁹ cõfiteri debẽt ⁊ penitere Alio mõ dicunt clãdestina cũ sine solẽnitatib⁹ cõsuetis i facie ecclie contrahũt. Ideo aũt clãdestina cõtagia phibẽt: qz si clã contrahẽtes discordes fierẽt ⁊ cohabitare sibiinuicẽ nollẽt ecclia eos cõpellere ad cohabitãdũ nequiret. Ex his pz q; periculosũ est cõtrahere cũ illa pson q; illi peierauerit cũ quo aũ mrimoniũ contraxit Sexta cã qñ bona res ducũt cũ reb⁹ iniustis vel ecõuerso ipz maritũ vsurariũ vel alias possidẽtes sciẽter res iniustas. S Pro quo sciẽdũ q; quondam cõsuetudo fuit qñ quis filiã suã despõsare volut tũc ꝓcipaliter tria interrogaut. Primo vtrũ de bonis ⁊ honestis parẽtib⁹ nat⁹ esset spõsus ille Scõ vtrũ ille spõsus esset virtuosus vel vicios⁹. s. hũilis vel superbus: iracꝰ vel mãsuet⁹: virũ luxur vel potator blasphemus mẽdax: vel verax. an timorẽ dñi q; oculꝰ haberet: terminãdo dieb⁹ festiuitatũ ⁊ festa celebrãda Tertio quõ bona dotalia lucrata essent: iuste aut iniuste. Sic silr mõ cũ ꝺs filiã alicuꝰ in matrimoniũ ducere debuit: ille etiã diligẽter ista interrogauit ⁊ signãter interrogauit qles conditiões mater illi⁹ filie haberet an esset ira cũda: benuola: vel conscienciosa: ⁊ sic de aliis Mã filie cõiter imitãtur mores matris sue: sic in bono siue i malo Sed heu tã mal⁹ mod⁹ in mũdo inoleuit: sic q; aliq; homines vẽdũt puellas suos tanq; magones vẽdũt equos nichil querẽtes nisi diuitias vt dicẽdo. Inquãtũ dabis filio tuo: ego intantũ dabo filie mee. Mõ cũ querũt quõ illa bona lucrata sunt: ꝛ solũmodo querũt i quãtũ habeat dare. Sz sciẽdũ q; ꝺs filiã suã despõsat vni vsurario sciẽter tradit illã filiã cũ oibus suis heredib⁹ ad eternã ꝺnationẽ: dñi saltez istas iniustas res sciẽter postmodũ possederit. Vñ dues potꝰ deberet tradere filiã suã pauperi mechanico q; de iustis laborib⁹ suis matrimõia haberet q; tali diuiti q; sic iniustas res male ac ꝺlitas possideret. ꝓs. Melꝰ est modicũ iusto cũ pace diuitias pcõz multas. Mã cũ ꝺs ꝓcipaliter quirit diuitias q; iustas cũq; lucratas: tũc ex ꝓmissiõe diuina talis habebit plura infortunia: sic q; qñq; de magnis diuitiis in breui ad paupta tẽ deueniet. T Septima cã est qñ ꝺs cõtrahit mrimoniũ in pctõ mortali. Mã añ ichoationẽ nuptiarũ spõsꝰ ⁊ spõsa diu deberẽt se ꝓparare p cõtritionẽ ⁊ confessionẽ vt digne hoc sacramentũ inchoarẽt ⁊ susciperẽt. Mã matrimoniũ est tã bn sacramẽtũ sicut eucharistia: q; sicut homines se ꝓparãt ꝓpe pasche ad pceptũ nẽ eucharistie sic ad ichoationẽ mrimonii dz ꝓcedẽ digna ꝓparatio. Et cõ hui⁹ ẽ: qz qcũq; vnũ de septẽ sacramẽtis recipit in pctõ mortali peccat mortaliter: vt pz di. xl. Multi. ⁊. xi. q. iii. Audi. Silr sacerdos q; ꝺsciuit aliq; sacramentũ i pctõ mortali peccat mortaliter. Iterũ nota q; matrimoniuz ẽ nuote inchoãdũ ⁊ cuz timorẽ dñi. Vñ Thob vi. dixit angel⁹ Raphael ad Thobiã iuniorẽ. Accipias virginẽ tuã cũ timore dñi amore filioꝝ magis q; libidine ducẽ⁹. Et cũ matrimoniũ inchoat: tũc p tres dies ⁊ noctes debent se ꝺtinere ab actu matrimoniali. Et hoc docuit angel⁹ Raphael Thobiã iuniorẽ qñ debuit ꝺtrahere mrimoniũ cũ tara ꝛogine dicẽs. Cũq; ingress⁹ fueris ad virginẽ tuã p tres dies cõtinẽs esto ab ea. Sic parẽtes debẽt informare filios suos ⁊ filias qñ debẽt ꝺtrahere mrimoniũ: sicut ãgel⁹ Raphael docuit thobiã iuniorẽ et tarã: ⁊ hoc erit valde bonũ mrimoniũ ⁊ deo valde acceptũ cũ qz ꝛz deũ i hoc honorãt subtrahẽdo sibi illam delectationẽ ob reuerẽtiã dei p tribus: ⁊ si nõ volũt se abstinere p tribus tunc cũ ad inuicẽ p

vnā noctē se abstineāt vñ dñi dicit Cōiuges debēt se pzina nocte cōtinere ppter reuerentiam sacramenti. dist. xxiii. Sponsus. Jtē nup tie celebz ād sant cū bonis ⁊ honestis personis ⁊ deuotis. Et ad conuiuiū nuptiarū inuitandi sunt cētā paupes: cecī: claudi: vt iterce dant p spōsa ⁊ spōsā: tūc xp̄s mutabit aquā in vinū. i. vitā. hanc intelligitē i celestē letitiā vñ dz in euāg. Nuptie facte sunt in chana galilee et erat mr ih. hoc fit in paupib⁹. Vñ dicit xp̄s de paupib⁹. Qui vos recipit me recipit: q vos spnit me spnit. Hoc isti non attendunt q pauperes de domo expellūt: ⁊ fozis inuitant ⁊ mittunt ⁊ plenas inhonestas. fistulatozes: phitrones: ⁊ tubicines introducunt. Xp̄s em dicit in euange. Lu. xiii. Cū facis cōuiuiū tuū voca paupes ⁊c. Et si paupes verecūdant intrare tunc dicit xp̄s Compelle intrare: sz heu tā oppositū fit a plurib⁹ q compellunt [illegible]pes ad manēdū fozis Vltio scienda q nr̄ q in pctō moztali matrimoniū cōtrahūt ⁊ nuptias sine tioze dei inchoant cū fistulis: tubis: ⁊ hystrionib⁹: ⁊ qđ pei⁹ est q data dant ad p̄tozū ⁊ chozizant: colla ⁊ capita sua denudāt: et cozp⁹ suū cū vestib⁹ fupbis ⁊ cingulis deauratis cū manicis ⁊ lōgis caudis ozn̄āt: ⁊ alias aspicientium iflāmāt: et cauciant p cōcupiscētias grauit peccāt ⁊ in talibus nuptus nō est xp̄s pñs sicut fuit pñs i nuptiis i chana galilee: ⁊ sic qñq; tales ztrahētes habebūt ifozturia in penā suoz pctoz: q añ se nō pparauerē ad nuptias salubriē inchoādas ¶ Nota exēplū bonū de quodā rustico i matrimonio cōstituto. Legit i collatiōib⁹ patrū lib. xii. q cū qdā adduxisset ad abbatē Johēz vir magne sctitatis ⁊ ctā miraculis illustratum hoiez hñtem demonē ferocissimū aduratus noluit ab eo exire: sz ei⁹ verba cōtemplit Aduenīēte añ quodā rustico in habitu seculari agricola existēte q p̄mittas fructuz suo cum monachis depzatabat territus demō ad eius aduētū fugit: nec ausus fuit ei⁹ p̄sentiam sustinere. hic adiuratus a btō Johē vt ei vitā diceret: hic sz inuit⁹ dixit q esset hō agricola q nunq; cōponere cōsueuerat fruct⁹ laboz sui quin p̄us plene decimasset decimas ⁊ p̄mitias: ⁊ q nunq; deduxisset boues p cōfinium alicne ecclie nisi p̄us ligasset oza cozne alius nocumētū inferēt: ⁊ q nunq; iret ad agricultura nisi p̄mus iret ad ecclīam grās referens oim bonoz largitozi: ⁊ idē semp faciebat cum de sero redibat. Et adiūxit q cū esset puer ⁊ volebat monachus fieri: fuit p̄ucntus a parētibus q b̄rozē sibi dederūt qua susceptā i virginitate permanēs eā virginē custodiuit deo vlq; admozte quod audiens Johēs admirās gratia egit deo.

¶ Dñica. ii. post oct. epyphā. Sermo. xxbit.

Cum descendisset iesus

de monte secute sunt ⁊c. Mat. viii.

Sciendum q Ysa. dicit Mōs i quo deus ledet celū intelligitur. Hic est mons de quo. pś. dicit. Mons dei. i. celū: mōs pinguis. i. omni felicitate plenus. Hic est mons i quo bñplacitū est deo inhabitare: sed qñ dñs in celo sedit nondū humanar⁹ habitauit lucē inaccessibilē: ⁊ tunc nullus hoim eū sed potuit Ad ho dñ de mōte sue diuinitat(descēdisset ⁊ humanitatis nāe defect⁹ assūpsisset magna turba secuta est eū: ꝑ dicit Matth. Cū descēdisset iesus de mōte. ⁊c. Vñ in p̄ti sermone dicēdū est de humane nature defectib⁹ quos xp̄s assumpsit cū ppter nos i hunc mūdū venit. A pzo quo sciēdū q. xii. sunt defect⁹ cōes oib⁹ hoibus quoz xp̄s descē assumpsit. Pzim⁹ defect⁹ est pati frigus: ⁊ iste defect⁹ cōis est oib⁹ hoibus istū defectū habuit xp̄s p̄mozdio sue natiuitatis. Nam natus fuit in media nocte et in media hyeme: ⁊ in frigido stabulo et vilibus pānis inuolutus ⁊ i p̄sepio reclinatus ⁊ añ bouē ⁊ asinum collatus: nō in calida stupha vel in calido balneo positus: sed frig⁹ sustinuit. In quo oñdit magna paupras xp̄i vñ. ii. Coz. viii. Scitis gratiā dñi nostri iesu xp̄i qm̄ ppter nos egenus factus est cuz esset dives: vt illi⁹ inopia diuites essem⁹ supple i spūalibus ⁊ eternis Adeo em paup fuit xp̄s vt vbi caput suū reclinaret non habuit Mat. viii. Vulpes foueas habēt ⁊c. Verū Magna pauptas: filii⁹ pastoris nasci ⁊ ei cullin⁹ de plumis substerni: filii⁹ añt dei nasci ⁊ ad durum p̄sepiū reclinari. Ergo quotiēscūq; sustines aliqđ frigus illud xp̄o offeras ⁊ remembrare nuditatē illā quā ipse habuit i natiuitate sua Scđs defect⁹ est sustinere calozē: hic defect⁹ cōis est oibus hoib⁹. Sīlr sicut in hyeme patimur frig⁹: sic ⁊ in estate patimur calores ⁊ ecce illū defectū xp̄s habuit in vltia die vite sue qñ ad calozem solis tp̄i meridiano in crucis patibulo suspēsus fuit. pś. Aruit tanq; testa ¶ Tertius defectus est fames: hic defectus et iā cōis est oibus hoibus tā diuitibus q̄ pauperib⁹: qz post q̄ satiati sunt post modū iterū in vzeui esuriunt. Hunc defectū xp̄s habuit qñ quadzaginta dieb⁹ ieiunauit et post esurit qñ dyabolus et dixit. Si filius dei es dic vt lapides isti panes fiāt. Jtē prima die post diē palmaz qñ ad arboz̄ fici venit q̄rēs fructū i ea ⁊ nichil repit nisi folia ⁊c. Vñ qñ esurim⁹ tūc cogitare debem⁹ q ille q̄ pascit aues in aere: pisces i mari: ōmes ⁊ oia animalia in terris famē sustinuit vt nos ad satietatem illā adduceret de q̄ dicit. pś. Satiabor cū apparuerit gl̄ia tua. Quart⁹ defect⁹ est sitis quē oēs sustinem⁹ tā sanct̄ q̄ infirmi: tā senes q̄ iuuenes: ⁊ hūc defunctū xp̄s habuit in

cruce qñ dixit: sitio. bñ notãbñ q̃ xp̃s vel⁹ cupiebat potari ꝛ refrigerari in ligna qñ circundar⁹ fuit dolozib⁹ mozt(is ꝛ dixit. Sitio nec vinu nec cerusiã. nec medonẽ nec alios quoscũ q̃ liquozes p̃iosos perebat: ꝫ indifferẽter desiderabat: sitio. ne iudei excusationẽ hẽrẽt nõ dãdi sibi: ex eo q̃ p̃iosa peteret. Vnde ammoz passiõis xp̃i cogitare dz q̃ de oib⁹ liquozibus mundi: q̃ in ei⁹ ptãte erãt nec porũ aq̃ habere potuit: nec sua lertissima mat̃ et haustum aque dare potuit. nec q̃squã ali⁹ sui miserere voluit. Et ds tã infirmus ꝛ tã desolat⁹ est q̃ haustuz aque habere nõ potuit. Itẽ sciẽdũ etiã q̃ non erã naturale fuit: ꝫ etiã p̃ius spũaliter. Amaxima cã sitis fuit ꝓpter iflãmatã dilectionem sui. Ipse em̃ sitiuit nostrã salutẽ spũaliẽ vñ Bern⁹. O bone iesu crux de cruce taces ꝛ desiri clamas vt sitis te pl⁹ cruciat q̃ crucis supplicium. Et quid o bone iesu sitis an ignozas q̃ cruciaturi ꝛ potaturi erãt te aceto et felle.

Et rñdet Ber. in plona xp̃i dicẽs. Sitio q̃dez vẽam salutem: vẽam fidem / vẽm gaudiũ / pl⁹ aiaꝝ delectraꝝ q̃ corpis mei cruciatus me tenet et nos in recõpensam illius debemus nobis cibo ꝛ potu ꝓpt̃ iesum xp̃m subtrahere. Et signanter in sextis feriis abstinẽdum ꝛ ieiunãdum. et ꝓpter ieiunium xp̃i qđ i cruce habuit de quo ipse dicit p̃ ps⁹. Dederunt i escam meã fel: ꝛ in sitim meã potauerunt me aceto: ꝛ hoc dz esse ꝛsolatio pauper⁹ q̃ famẽ ꝛ sitim sustinent qz in hoc miranẽ xp̃m q̃ p eis nõ solũ famẽ ꝛ sitim: sed etiã amarã mozrem sustinuit: ꝛ ipsi habebunt illũ regnum vbi amplius nõ esurient neq̃ sitient. Quintus defect⁹ est lassitudo corporis: vt p̃ ꝛ̃ter in oibus q̃ mõtem excelsuz vel ḡdem alcũ ascẽdunt: qz tunc fatigabunt. Hunc defectũ xp̃s habuit qñ sup fontẽ sedit vt habeẽ Jo. iij. Jesus fatigatus ex itinere sedebat sup fontẽ ꝛ erat ꝛc. Itẽ qñ crucem portauit: qz tunc fatigat⁹ crucez ad locum caluarie portare non potuit: ergo angariauerũt quendã simonẽ venientẽ de villa vt tolleret crucẽ iesu. Et hoc dz esse consolatio his qui fatiganẽ ex bonis opibus vel ex labozib⁹ corpalib⁹ quos facilit̃ p necessitate corporis: vel etiã antiqs qui facilit̃ fatigantur eundo ad ecclam vel ascendẽdo graduz: ꝛ tales offerre debent xp̃o suas fatigatiões quib⁹ fatigatus est p ipsis. Et sicut xp̃s cõsumpsit vires corporis sui in nõ seruitio sic etiam nos vires nostras debemus expẽdere in suo seruitio. Sextus defect⁹ est tristicia: qz omni die aliquod triste accidit vnicuiq; nrm. cũ vni plus q̃ alij. Hunc defectum xp̃s habuit in agonia cum dixit Tristis est aia mea vsq; ad mozrẽ: imo. sup oẽs homines xp̃s in sua mozte maiozem tristiciã habuit qz cognouit ꝛ doluit passionem suã in pluribus frustrari hoibus sicut cõqueriẽ p ysaiã. In vacuũ laboraui ꝛ vires cõsumpsi: hoc pz ex eo q̃ tam multi hoies sunt ingrati xp̃o nõ cogitando sibi suam amarã mozrẽ ꝛ passionẽ quã p eis sustinuit. Septimus defectus est timoz ꝛ terroz nã in pñti vita opz nos semp timere in verbis ꝛ factis qz ignozam⁹ an i gratia dei sumus an nõ. Jdcirco nescimus finẽ nostruz & sp̃ timore dei stare debemus. bñ Eccl⁹. xxbij Si non i timore dei tenueris te instãter subuertet̃ domus tua cito. Hũc defectũ xp̃s habuit qñ in monte oliueti incepit pauere ꝛ tedere et sanguinem sudare ¶ Vbi sciẽdum q̃ duo sunt genera hoim qui hñt timozem. Pzimi timent tñ pctã mozralia ꝫ venialia non timẽt admittere. hi gluriant cullicẽ: ꝫ camelũ colãt sed hoc est imperfectoz ꝛ insipientium. Scõi sunt qui nõ solum timẽt mozralia et venialia sed etiã timẽt bona opa sua. qualis fuit Job qui dixit. Verebar oia opa mea sciens q̃ non parcis delinq̃nti. ꝛ hoc est pfectoz et bonoz quos deus ex sua bonitate sic pmittit in timore stare ne eleuent̃ i elatiõe mẽtis. vnde Ber. Conuersa sunt quidẽ timoz ꝛ religio nec manere põt alterum sine altero. Octauus defectus est verecundia q̃ ex pctõ originali originẽ habet: vt in Adam et Eua qui post transgressionẽ p̃cepti verecundabantur ꝛ fecerunt sibi quzomata: et hunc defectum xp̃s habuit qñ nudus ante crucẽ stetit. et in cruce nudus extractus fuit. vnde illũ Job dicere potuit. Nudus egressus sum ex vtero matris mee: nudus. ꝛc Quod xp̃s secundã habuit non mirum fuit quia iudei illa ei intulerunt de quibus homo verecundaꝛ. Derisiones et contumelias. Mã derisus fuit p̃mo a iudeis qñ faciem ei⁹ velabãt et eum colaphizantes dixerũt Prophetiza nobis xp̃e quis est qui te percussit. Secundo derisus fuit ab herode et suo exercitu quando veste alba indutus fuit: et reuerso ad pylatũ irrisozie ductus. Tercio derisus fuit qñ imposuerũt ei corozã spineã: et cũ arundine i capite percuss⁹ fuit. Mã flectebãt genua ꝛ expuẽtes in faciẽ ei⁹ dixerũt. Aue rex iudeoz. Quarto derisus fuit cũ xp̃s in cruce pepẽdit qñ iudei ei ꝛtumeliose dixerunt. Vah q̃ destruis templũ dei. Alios saluos fecit ꝛc. Ex hoc debem⁹ sumere de cumẽtũ q̃ ille felix est q̃ hic cũ xp̃o derideꝛ: dũ hoc patient sustinet. bñ Paulus: Exeamus cũ eo improperiũ ei⁹ portantes Vñ etiã Sen. in li. de mozib⁹. Mõdũ felix es si te turba nõ inficerit. Et quicũq; hic p xp̃o sustinuerit: verecũdiã tãto maiozẽ in celo habebit gloriã. Sed heu plures sunt qui verecundant̃ bona opa opari et se cozã deo humiliare: et de his xp̃s dicit in euãgelio Qui me ꝛ sermones meos erubuerit hunc filius hois erubescet cozã deo ꝛ angelis ei⁹ Vñ etiã Greg. super Ezech. Qui erubescit bõa facere a statu rectitudinis cadit ꝛ ad dãnationẽ tẽdit. Nonus defectus est infirmitas ꝛ uiroz quẽ sustinemus in pñti

bita Hunc defectū xp̃s habuit qñ multos dolores p nobis sustinuit. dñ Esa. liij. Vere languores nr̃os ipe tulit & dolores nr̃. Pro quo sciēdū q̃ oia nob̄ gratia deo offerre debem⁹ vtiq; his in p̃nti dolores corporis sustinem⁹. s. dolorē oculor̄: capitis vel pedū qz xp̃us multoplices p nobis sustinuit in corpe & i membris suis⁹ibus. M̄ dolorē capit̄ ipse sensit i corona spine: dolorē manū & pedū in clauor̄ transfixione: amaritudinē oris in fellis & aceti potatione: dolorē corporis in flagellatiōe. dñ Esa. liij. Ipe vulneratus est ppter iniquitates nr̃as Decim⁹ defect⁹ est mors: ille defect⁹ est cōis: oib⁹ hoib⁹: tā nobilib⁹ q̃ ignobilib⁹: tā regib⁹ q̃ ptib⁹ tā rusticis q̃ ciuib⁹ dñ apls ad Heb. ix. Cōstitutū est oibus hoib⁹ semel mori dñ etiā Ber. Certū est q mozieris: incertum est qñ & quō aut vbi: qm̄ vbiq; te mors expectat. tu quoq; si sapiēs fueris vbiq; eā expectabis. Idē. Quid in reb⁹ humanis certi⁹ morte. Quid [illegible] mortis incertius inuenit D Sed queriē dñ mors ortū hz. Rñdet q a peccato originali. M̄ quo ad creationem hō fuit immortalis creat⁹. s. quo ad corpus & aiaz. dñ Greg. Ad hoc hō i paradiso positus erat: vt si se ad cōditoris sui obedientiā vinculis charitatis constringeret ad celestē patriā angelor̄ q̃q; sine morte carnis trāsiret: sic nāq; immortalis cōditus est vt si non peccasset etiā mori nō potuisset. Dñ cū cogitare vis mortē xp̃i recordare debes magnā charitatē suā qua ipe immortalis p nobis mortalis fieri & mori voluit. dñ Joh. xv. Maiorem charitatē nemo hz vt alam suā ponat q̃s &c. Et in illa meditatione orare debes dominū p bono fine vite tue: qz certum est q̃ morte opz: sed an dñ vt male dubium est Dñcimus defectus quē nos hēim⁹ a quē xp̃s nō assumpsit est ignorātia M̄ adā in sua creatiōe sapientissimus fuit: qz naturas oim creaturar̄ cognouit: q̃ singulis reb⁹ nōia imposuit: sm̄ pprietatē ipar̄ rer̄. Inde⁹ deū clarius cognouit q̃ nos tā: sed nō ita clare sicut scti in vita btā Ergo sanctus Tho. dicit q adā medium tenuit inter nos. & btōs. Et hunc defectū xp̃s nō assumpsit: qz in instanti sue cōceptiōis oīa nouit. Sz q̃re non assumpsit. Rñ deo qz cum non detuisset nec nobis pfuisset. Duo defectus defectus ē p̃m & hunc defectum patimur oēs Unde p̃s. Ecce ei in iniquitatibus conceptus sum. dñ ēt Eccl. viij. Nō est hō iustus in ra q̃ faciat bonum & nō peccet. s. venialiter dñ Pauper. xxiiij. Septies i die cadit iustus & resurgit. Unde ēt dr̄ in decre Oīs hō hz peccata venialia. de pe. dis. iij. Opponit: Sed time pctō mortali q̃libet viuere pōt. Dñ dr̄ ibidez Oīne pctū a deo voluntarium est q̃ nullo mō esset pctū nisi cēt voluntariū. xv. q. i. c. i. Qz nemo p pctū efficit̄ suus diabolus. s. p mortale nisi ppria voluntate: vt dr̄ decre. xv. q. i. Nō est. xē. Isido. de sum. bo. Nequaq̃ tibi caro ad libitū dimittat mozs ei p fenestras ingredi nisi rōnis freno caro ab illicitis refreigat Sene. i li. de clemētia ad neronē. Sic caro rite assumitur & tenet si dextre semp vinculis rōnis mācipet. Boe. in epistola ad reginā ꝯginem Adhuc tibi bonum supest tene carnē ad nutum rationis et vere beata eris.

¶ In eadē dominica. Ser. xxvij. de honore.

EGo veniā & curabo eum Mat. viij. In his vbis notat magna humilitas xp̃i qui seruum centuriōis dignatus est visitare: et ad filium reguli noluit venire ne diuitias honorare videretur: vnde i p̃senti sermōe tria sunt dicenda. Pmo q̃re alīqs honorādus sit Scdo quot modis peccat quis circa honores. Tercio ponitur exēplum Ē Quātum ad p̃mum sciēduz q̃ cāe q̃re ꝺs sit honorādus sunt multiplices sm̄ btm̄ Tho. de aqno & sm̄ Joh. de geminiano & scōm Holcoth sup li. Sap. Pria cā quare ꝺs sit honorādus sunt virtutes dñ Arist. o. ethi. Honor est p̃mium virtutis. Unde quādocūq; cognoscim⁹ alīqs virtuosus tunc hz cām quare merito sit honorādus: verbi gratia. Si q̃s est hūilis vel castus vel misericors vel obediēs vl pacificus vel fidelis. dñ Arist. o. ethi. Virtuti pfecte nō fit ingnus honor sup. i [illegible] sm̄ Holcoth. sup li. Sap. Nos honori significari debemus. Et sm̄ eundem Vera via ad honorē est sola virtus. M̄ solus virtuosus dign⁹ est honore & null⁹ prauus iquātū prauus. dñ Arist. viij. ethi. Scōm virtatē solus virtuosus est honorādus. dñ Aug. dicit q antiqtus romāi colebāt virtutē & honorē p dns. Dñ duo tēpla structa fuerūt sic fuit q nullus intrare poterat tēplū honoris nisi p̃us ptransisset tēplum virtutis. Adligndum q̃ nullus honorare deb̄ nisi meruisset honorē aliqua virtute. Pro quo sciēdū q valde laudabile est & salubre hoiem esse virtuosum. vnde Arist. i. ethi. Felicitas est p̃mium virtutis Idē. Virtuosi brillima est vita. dñ Sen. nulla possessio nulla his auri & argēti plus q̃ virtus estimāda est. Dñ sciēduz est q̃ q virtuosos hoies diligit fouet & honorat signuz est q ipe p se ē virtuosus. Sen. Scias eū mltis virtutib⁹ abūdare q̃ alienas virtutes amat F Scdo q̃re q̃s est honorādus est propt dignitatem & prātē sicut p̃cipes & p̃lati honorant a subdit̄. Dñ dr̄i decre. Reuerētia exhibet alicui rōne dignitat̄ cir⁹. xvj. q. ij. Vilis. dñ ēt Joh. de scō Geminiano dicit q p̃lati honorā di sunt etiā si sunt malitiosi quidē rōne malicie: sz inquātū gerūt vicē dei & cōitatis cui p̃sunt. dñ. i. Pe. ij. Deuz timete: regē honorate vnde ēt Aug. Honorare p̃latos nō difficile sit vobis Pro quo sciēdū q̃ quāto maiores sunt p̃lati tāto magis honorādi sunt: sicut papa

in toto mūdo: epūs in dioceſi ſua: plebanus in parochia ſua. rex in regno ꝓnceps i dñio magiſter ciuitatū in ſua ciuitate: ⁊ ſic de aliis. Sic vxor tenet honozare maritū: qz caput eius eſt vir. ⁊ tenet et obedire i licitis. vñ Geñ. iii. Sub ꝓtā erit vir tuꝰ. Sic ſeruus tenetur honozare dñz: ⁊ ancilla dñam: ⁊ religioſus abbatē ſuū ꝓlatū ⁊ ſic q̄libet ſubditꝰ ſuū ſuperiozē loco dei honozare dz et obedire. vñ Apoſtolus ad Roma. xiii. Nō eſt ꝓtās niſi a deo. ⁊ q̄ reſiſtit potestati dei ordinatiōi reſiſtit. Tercia cā quare quis ſit honozādus ſm beatū Tho. de aq̄no eſt ꝓpter participationē diuine dignitatis ſic honozādi ſūt parētes q̄ repūtāt dei honozē ⁊ dignitatē eius q̄ eſt pater oim: ⁊ a q̄ ſūt oīa. Vñ ſcīēdū q̄ q̄libet ex ꝓcepto dei tenetur honozare parentes. vñ Exo. xx. Honoza patrē et matrē vt ſis lōgeꝰ ſup terrā. vñ ozEccli. iii. Honoza patrē tuū vt ſupueniat tibi bñdictio Vñ etiā Ariſto. ix. ethi. Magiſtris dus ⁊ parentibꝰ nō pōt reddi equalēs. Sed filii qui nō honozāt ſuos parētes ſz eos bituperāt maledictionē dei incurrūt. vñ Deut. xxvii. Maledicꝰ hō q̄ nō honozat patrē ⁊ matrē. vñ Eccli. iii. Maledictus eſt a deo qui exaſperat matrē. ¶ Quarta cā ꝓpter antiq̄tatē: ſicut ſeniores ⁊ antiq̄ hoies ꝓpter ſenū honozādi ſunt Leuit. xix. Cozā cano capite cōſurge ⁊ honora pſonā ſenis. Rō eſt: qz ſenectꝰ eſt ſignū bonitatis ⁊ ōtuꝰ is: licz hoc q̄nq̄ fallat. Vñ ozi decre. De ſenibꝰ ꝓlumendū eſt bonū. xx. diſt. De q̄bꝰ ergo iuuenes honozare debēt ſenes ⁊ ſeniores. vñ Apoſtolus i. Thym. v. Seniozē ne increpaueris: ſz obſecra vt patrē. vñ Sap. iii. Senectꝰ ei venerabile eſt. Nā ſeniores dicūt ſtudere ꝓbitati. ſ. patiētiā: hūilitatē: caſtitatē et ſic de aliis. Vñ ozi decre. Quāto ſenes ſūt moztificatiores: tāto debēt eſſe puriores. di. lxxxvi. Tāta. vñ et Eccli. xxv. Cozona ſenū in multā peritia: ⁊ glia illoꝝ timoz domini. ¶ Quinta cā ꝓpter miniſterū ſic ſacerdotes ⁊ religioſi honozādi ſūt: qz miniſtri xpi ⁊ deo ſcīficati ſūt. Vnde quo ſciendū q̄ ſacerdotes ⁊ ꝓbyteri merito ſunt ab oībus honozandi ꝓpter dignitatē quā a deo habent. nā deus dedit eis ꝓtātē ligādi ⁊ ſoluēdi. vñ Mathei. xviii. Quecūq̄ ligaueritꝭ ſup terrā ꝛc. ⁊ q̄cūq̄ ſoluerit ſup terrā ꝛc. Nā ſacerdos aliq̄ mō ē ſilis marie ꝟginī: ⁊ hoc oñdit ex tribꝰ. Vnde ſicut btā ꝟgo p ānq̄ ꝟba acepit ieſus xp̄s vt habet Lu. i. Fiat mihi ſm ꝟbū tuū: ſic ſacerdos cōficit p ānq̄ ꝟba verū corpꝰ xp̄i. Et ſicut imediate poſt aſenſū marie fuit xp̄s totꝰ intero ei⁹: ſic imediate poſt ꝓlationē ꝟborꝫ conſecratiōis trāſſubſtātiat panis i verū corpꝰ xp̄i. Scdo ſicut btā ꝟgo poſt ptū xp̄m poztatuit i manibꝰ ſuis ⁊ ſēpe collocauit: ſic ſacerdos poſt conſecratiōnē leuat corpꝰ xp̄i ⁊ locat ⁊ poztat: ⁊ tractat eū i manibꝰ ſuis. Tercio ſicut btā virgo fuit ſcīficata in vtero anteq̄ conciperet xp̄m: ſic ſacerdos ordinat ⁊ inungitur anteqū conficeret: qz ſine ordine nichil cōſecraret ergo laicꝰ q̄tūcūq̄ ſanctꝰ nihil ageret contra liberā conſecratiōis ꝓferret. Vñ ſciēdū q̄ dignitas ſacerdotuz aliquo mō ꝓcellit dignitatē angelorū: quia nulli angelorū data eſt potestas conficiendi corpus xp̄i. vnde minimus ſacerdos i terra poteſt hoc qđ nō pōt maximus et ſupremus angelus in celo. Vnde Ber. O veneranda dignitas ſacerdotuz in quoꝝ manibꝰ dei filius tanq̄ in vtero ꝟginis incarnat. vñ Aug. dicit q̄ in conſecratiōe hoſtie ſacre tota celeſtis curia ſibi ſeruit: ⁊ dñs celi ad eū deſcēdit. vñ Amb. ſup Lucā Nō dubites aſſiſtere angelos q̄n aſſiſtit xp̄s in altari. vñ ſacerdotes honorādi ſūt ꝓ oibꝰ regibꝰ ꝓncipibꝰ: militibꝰ ⁊ nobilibꝰ. Nā ſacerdos eſt altioꝝ regibꝰ: felicioꝝ angelis: creatoꝝ ſui creatoris: q̄re merito ē honozādus. Vñ ozi in decre. Sacerdos in pſona dei honozat. Et etiā i caſu q̄ ſacerdos eſt malꝰ adhuc eſſet honozādus ꝓpter dignitatē ſacerdotii. Vñ ozi in decre. Sacerdotes ſz mali ſunt tñ eos honozare debem⁹ ꝓpter ſacramēta. i. q. i. Sacramēta. ¶ Sexta cā q̄re ds ſit honozādus eſt ꝓptereā q̄ maiozē locum hz i cōitate: et pl⁹ pōt cōitati ꝓdeſſe q̄ alꝰ. vñ. b. Tho. ii. ii. q. lxiii. dicit q̄ diuites ſūt honozādi ꝓpt hoc: qz maiozē locū in cōitate obtinēt. Si aliq̄s ſolū intuitu diuitiarū honozaret ſic eēt acceptio pſonaꝝ. Si etiā diuitē ꝓponeres et meliozē eſtimares: nō qz diues eſt pauperi qz pauper ē acceptio pſonaꝝ cēt. vñ Jo. de ſacto geminiano. Nullꝰ legit q̄ ꝓpter diuitias diues ſit honozādus: ⁊ pauper ꝓpt pauptatē ſit cōtēnēdꝰ. Vñ et gozra ſup epiſtolas Jacobi. ii. dic. Nō referre diuitē pauperi i exhibitiōe alicui⁹ reuerētie tñ. vt. ſ. aliquis aſſurgat diuiti ⁊ non pauperi: inclinet ſe diuiti et nō pauperi: vel auferat capitiū cozā diuite ⁊ nō ſic cozā paupere nō eſt pſonā pſone preferre ex cā idebita. vñ nō eſt peccm niſi rōne originis: ⁊ cuz iudico in cozde meo q̄ meliozē eſt diues: qz diues eſt q̄ pauper: qz pauper eſt. vñ breuiter dicēdū diuites ſunt honozādi nō ꝓpt veſtes ꝓciosas ⁊ lōgas vel ꝓpt inciſſuras multas ſz ꝓpt hoc ſūt honozādi: qz maiozē locū obtinēt in cōitatibꝰ ⁊ cōitatē pñt ꝓmouere ⁊ ipſi cōitati pl⁹ ꝓdeſſe vñ Ariſto. i. ethi. Juſte honozant q̄ bñficia ꝓſtituēt. Septima cā quare ds honozādꝰ ſit ē ꝓpter imaginē dei ꝟz quā creatus eſt: ⁊ ſic cēs hoies honozādi ſunt. vñ etiā. i. Petri. ii. Oēs honozate. vñ Gozra. Quia in oibꝰ eſt dei imago q̄ eſt rō honozādi. vñ Hūb. dicit q̄ creden dū ē q̄ q̄libz hz aliq̄d bonū ſz lateat quo nos ꝓcellit ꝓpt qđ honozādus eſt. Vñ ad phil. ii. In hūilitate ſuperiozes ſibimutuō arbitrantes ⁊ ¶ Quārū ad ſcdz ſciēdū q̄ q̄nq̄ mōis peccat ds circa honozes. Pzio q̄n ds intentionē

ſuã ⁊ opa ꝺ̃ tuũ refert ad gl̃iam tã ꝺ̃ ad vtĩ
mũ finẽ ⁊ ꝓ q̃ cõſequẽꝺa nõ cauet facere e ꝙ̃
ſũt xtra ꝺeuz: vel cũ maioꝛ i coꝛꝺe eiꝰ eſt cupi
ditas gl̃ie q̃ timoꝛ ꝺ̃ vel amoꝛ ꝺei vel ꝓꝑa
ſalꝰ ꝺr cũ tẽtunat oꝛat: vel elemoſynã ꝺat vel
manꝺat ſuꝛ ⁊ ecclĩas viſitat ꝺr honoꝛeẽ: vel
ẽr cũ appetit ꝑlaturã et bona opa virtutũ ꝓ-
ꝓꝛea facit ꝺr eligat in ꝑlatũ. i his xtra ꝺeuz
facit ⁊ cũ hoc ꝓiculũ icurrit aie. ꝺ̃ Chꝛyſ. et
ponit ea in ꝺecꝛe. Quicũq; ꝺeſiꝺerat ꝓma
cum i ceteris: ꝛuemet ꝛeſtitutiõẽ in celo. ꝺi. xl. c.
fi. Sẽo rõne marcete ꝺe q̃ gl̃iatur: puta cum
in malis q̃rit honoꝛẽ. ꝺ̃ gratia Sicut in ſup
bia ꝺeſtiñ i coꝛneamẽtis i cꝺoꝛeis: i cãtilenis
illicitis. ꝺ̃ Ber. Quiꝺ eſt magis puerũ q̃ le
ctari cũ maleficeris ⁊ ꝛeb⁹ peſtimis exulcare
ꝺ̃ Eccli. xix. Qui gaꝺet in iniq̃tate ꝺenota
bit. i. ꝺe libꝛo vite ꝺelebit. Tertio peccat ꝺs
circa honoꝛes: cũ ꝺs bonũ ꝑale in q̃ gl̃iam q̃
rit ꝑfert ꝺeo: ſicut ſi ꝺs gl̃iaꝛet i ꝺeſtib⁹ ꝑcio
ſis tunic[illegible]gis: cingul' ꝺeaurat' ⁊ i pepl⁹ ⁊
diuitiis: ⁊ i pulcꝛitudie coꝛpis: ⁊ ſic ꝺe aliis
ꝺ̃ Hiere. xx. Nõ gl̃iet ſapiẽs i ſapia ſua nec
foꝛtis coꝛ i foꝛtiſſimꝰ: nec ꝺiues in diuitiis
Quarto peccat ꝺs circa honoꝛes cũ ꝺs ꝓpter
honoꝛẽ quẽ q̃rit ⁊ appetit ꝺit aliũ q̃ plus eo
honoꝛat: q̃ nõ fauẽt illi honoꝛẽ qõ ẽ xtra cha
ritatẽ ꝓximi vel eã cũ ab aliq̃ ⁊ hoĩ⁹ appe
tit honoꝛari ⁊ cũ cũ nõ honoꝛãt tũc indignat̃
xtraneos ⁊ ꝺit ⁊ ſpnit eos Quito peccat ꝺs cir
ca honoꝛes ꝓp̃ nimiã ⁊ magnã cõplacentiã
quã hz i honoꝛe ſibi exhibito ꝺr cũ inclinat̃ ſi
bi vel caputĩ coꝛã eo ꝺeponẽ: vel cũ ꝺ̃z no
minãꝺo: ꝺr ꝺomicellũ: vel magiſtrũ ciuiũ vel
cã pulcꝛã ꝺ̃ſam vel generoſã et gratioſã ꝺ-
minã noiandũ: ⁊ ſic ꝺe aliis. Et q̃ñ i huiuſmo
ꝺi honoꝛib⁹ ꝺs maioꝛẽ ꝛplacẽtiã hz q̃ ꝺeo:
tũc ꝺeũ graue offẽꝺit. ꝺ̃ Aug. Nullũ petm̃ a
ꝺeo venialẽ q̃ nõ fiat moꝛtale ꝺ̃ placet ℣ Vl-
tio q̃rit quõ vnuſq̃q; ſe habẽ ꝺebeat i ho-
noꝛe ſibi exhibito Rñ ꝺeo ꝛ̃z Holcoth. Hõ nõ
ꝺz ꝺeſiꝺerare honoꝛes ſed fugẽ. ꝺ̃ ꝺz i ꝺecꝛe.
Fugiẽꝺi ſũt honoꝛes ⁊ fugientibus offerẽꝺi. e
viſ. q. i Jn ſcꝛiptuꝛ⁹ Et ſiſup honoꝛ hoĩ exhibit⁹
cũ metu ẽ ſuſcipiẽꝺ⁹. ꝺ̃ ꝺz i ꝺecꝛe. Honoꝛ ſu
ſcipiẽꝺ⁹ ẽ cũ metu. i. q. i. Nõ ẽ. Et taꝰ honoꝛ
ſic hoĩ exhibit⁹ ẽ cũ hũili coꝛꝺe ꝺeo offerẽꝺus
ꝺicẽꝺo cũ ꝑ. Nõ nob⁹ ꝺñe nõ nobis: ſꝛ noi tuo
ꝺa gl̃iaz. ꝺ̃ Apls. i. Thi. i. Soli ꝺeo honoꝛ et
gl̃ia: ⁊ hoc ẽ ꝺeo valꝺe acceptuz. q̃ eſt xtra na
turalẽ iclinationẽ q̃ hõ ſibi honoꝛẽ exhibitũ
hũili coꝛꝺe ſpnat. ꝺ̃ Ari. Oẽs hoies naturaliꝛ
apꝑuerunt honoꝛes Vñ ſciẽꝺũ q̃ honoꝛẽ i pñ
tibus querere pertinet ad paganos ⁊ icꝛeꝺu-
los q̃ nõ hñt ſpem ꝺe futura gl̃ia ⁊ ꝺe futuro
honoꝛe: q̃ nõ ſcium' aliãbtã niſi pſentem vi
tã mometaneã ⁊ trãſitoꝛiã Sed x̃pian⁹ ꝺebẽt
hic ſpnere honoꝛes et appetere futurã glo-
riãbbtem eſt ſẽpiternuz gauꝺiuz ꝺe q̃ ꝺic Ber.
ſup cãt. Reuera ꝛerum ẽ gauꝺiuz et ſoluz q̃
nõ ꝺe creatura: ſꝛ ꝺe creatoꝛe cõcipit̃ quoꝺ cũ
poſſiꝺeris nẽo tollet a te: cui ꝛparata oĩs alia
ꝺe iocunꝺitas merꝛ eſt: oĩs ſuauitas ꝺoloꝛ ẽ
oẽ ꝺulce amarum: omne ꝺecoꝛ ꝺeꝺuz: oñe q̃
ꝺelectari poſſet moleſtum. Nã illi x̃p̃ am qui
hic honoꝛes ſibi exhibitos ꝺeo hũiliꝰ offerũt
ꝓpter honoꝛes hos i celo honoꝛabunt̃ a x̃po
et btã virgine: ⁊ oĩbus ſctis ⁊ electis ꝺei eternã
ter line fine ℣ Quãtũ ad tertiũ notãꝺũ
eſt exẽplum ꝺe his q̃ ſunt in ꝑlãte cõſtituti ⁊
ſeipſos male regũt ⁊ ſubꝺitis ſuis maluꝛ exẽ
plũ relinquunt. Legit i ꝺyal. Ceſarii q̃ i ꝺoꝛ
maria fuit q̃ꝺã eps noie Leupoldus ſolo q̃ꝺ
noie eps opere aũt tyrãnus hic cũ eẽt vaniſſi
mus nichil hñs in ſe pietatis vel religiõis Di
cebat aũt quoꝺã tpe germanus ſuus ꝺir nobi
lis. Dñe epiſcope multuz ſcãꝺaliꝛat⁹ nos lai
cos exẽplo veſtro. Aute q̃ eſſetis eps ꝺeuz ali
quo mõ timebatis mõ nichil ꝺe eo curatis Cui
ille ꝺixit. Frater duo erãt vicini ex quib⁹ exẽ
plo vn⁹ alteꝛ⁹ peccauit. moꝛtui ſunt ambo ⁊
ꝺeducti in infernuz. Cũ igit̃ eſſẽt i coꝛmẽtis
vnus alteri ꝺicebat. Ve tibi q̃z tuo exẽplo ꝓ
uocat⁹ ad peccãꝺum meruit hunc locũ. Cui al-
ter. bone vicine ſi tibi placeat ſeꝺes mea tra-
ꝺe michi tuã ⁊ tibi ꝺabo meã. Sic ꝺico vobis
q̃ñ venerim⁹ ad infeꝛos ſtibꝺet vobis mea
ſeꝺes honoꝛabiliꝛ q̃ veſtra aſcẽꝺite eã ⁊ ego
recipiã veſtrã. At ille ꝺixit. Mala conſolatio
eſt hec. Jſte leupoldus ita ꝺyaboliꝰ fuit ꝺr
tpe ſciſmatis qõ erat inꝰ ꝺuos reges. ſ. otonẽ
et philippuz cũ ſibi ꝺurpaſſet epatum magũ
cieñ. eiuſꝺẽ philippi auctoꝛitate ⁊ multis inꝰ
eſſet bellis itaꝺr nõ paꝛceret eccl'ſtis nec cemi
teriis ꝺireẽt et milites ſui. Dñe nõ licz nobis
ſpoliare cemiteria. Aut illis ſi oſſa moꝛtuoꝛuz
tollit' tunc ꝓmo cemiteriuz ſpoliat'. Vic iſte
ſepe ⁊ valꝺe ceciꝺit ꝺr ꝺictuz eſt ⁊ nefcio ꝺr uz
ꝓ ſtritionẽ pcõꝝ ſuoꝝ ſurꝛexit ſꝛ hoc ſcio q̃
in illa ꝺie q̃ hoiem ꝺepoſuit multũ ꝺiſſenſio-
nis ſeminaꝛiz fuit. Siñ legit ꝺe abbate mar
bocẽſi qui ſibi cemiteria ꝺr ꝺictus eps violau
it. Cumq; ad extꝛema veniſſet capellan⁹ eius
ipſum rogauit q̃ eiz ꝺe ſtatu ſuo ceꝛtificaꝛet
qõ ⁊ fecit ꝺicẽs ſe eſſe ꝺe numeꝛo ⁊ oꝛꝺinatio-
ne ꝺãnatoꝝ ꝓpter iꝛruptionẽ cemiteꝛioꝝ.

¶ Sermo tertius de eodem.

Ecce lepꝛoſus veniens

adoꝛabat eum. Per lepꝛoſum intelli-
git̃ petꝛ. Vñ hic eſt ꝺicẽꝺuz quõ ꝺs
cõmittit ſeptẽ petꝛã moꝛtalia. illum ſermonez
quere infra ſermone. cxli. J.

Filii hui⁹ regni eiicientur in tenebꝛas
exteꝛioꝛes. Hic eſt ꝺicendum ꝺe nouẽ
penis inferni. Et quere iſtum ſermo-
nem infra ſermonẽ. cxxb. O.

¶ Dñica tercia poſt octauas epyphanie.

Sermo. xxix. de tentationibus.

QOtus magnus factus est i mari: ita vt nauicula operiretur fluctibus. Math. viii. Mar. iiii. Luce. viii. Vbi sciendū est q̄ per mare intelligitur p̄sens mūdus et p motū magnū ... ei⁹ est in mari grādis tentatio quā sustinēt q̄ñq; boni hoies. Vñ in p̄senti sermone tria sunt dicēda. Primo quō aliqui ab intra: aliq; ab extra tribulant: et q̄ sunt acerbissime tribulatiōes. Scdo q̄ tales hoies hñt lex defect⁹. Tertio ḡre de⁹ p̄mittit sup bonos tales acerbissimas tētatiōes. ℳ ℂ quātū ad p̄mū sciēdū q̄ aliqui tribulant ab extra in corpe et ire bus sicut martyres passi sunt et adhuc plures hoies tribulatiōes patiunt. s. pauptatē: infirmitatē: et p̄secutionē. vñ ap̄ls. ii. ad Thi. iii. Oēs q̄ volūt pie viuere i xp̄o iesu p̄secutiōes patiunt. Aliq; eñ tribulant ab intra. et hoc diuersimode. ps. Multe tribulationes iustorū: Cōtigit eñ q̄ñq; q̄ hō incidit in discretā tristiciā sic q̄ nichil boni libet eius facere et tñ nescit q̄d sibi est et q̄d sibi deficit. et si interrogaret et hāc tristiciā dauid expt⁹ est q̄ñ ad seipm dr. Quare tristis es aia mea et ḡre ḡtur. Et ista tristicia indiscreta ē valde nociua q̄ñ hoiez supat. Nā mitos retraxit sept⁹ a bono ope inchoato facit ei talis hō imoderate tristis ad oē bonū. Obijcit⁹ Textꝰ eñ de mane surgere et diuis intesse: legere: cātare: et bōa opari: videt eñ et q̄ñq; bōa audire vel bōa loq; vt ēmditari bōa q̄d et sine graui labore pficere posset. Vñ sup⁹ xp̄i dr amouere talē indiscretā tristiciā a se inquātū pt. nā quia ille p̄tās turbat duros lapsos p̄pter defectū necesse est eū habere bonā tristiciā de cā mētis. ps. Vimini agite et ḡfortet cor vestrū oēs q̄ sperat in dño. Quid ei est hoi graue i hoc mūdo q̄ letā mentē hz ab intra: imo mēs leta valde hoiez ḡfortat. qz hz phīm delectatio ḡseruat operātē in ope. vñ ap̄ls dicit. Oia possum in eo q̄ me cōfortat: et q̄d pōt ab extra hoiez letificare q̄ ab intra semp est tristis: imo talis i discreta tristicia nocet cā corpi q̄ aie vñ puer xbii. Sps tristis exiccat ossa. Vñ diligēt aduertēdū est q̄ legit de q̄dā pdicatore q̄ sic tristis effect⁹ fuit q̄ nichil licuit eū opari nec legere nec orare et cū sic tristis sederet xp̄s apparuit ei dicēs. Cur sic tabescis: surge et mētare passionē meā et liberaber. q̄d et factū ē. O Jtā sciēdū q̄d acerbissime tētatiōes et tribulatiōes ab intra vident esse ille. s. helitatio. i fide catholica: desperatio de dei mia et xp̄o: blasphemie extra deū et sctōs eius: et tētatio sibimet inferendi manus et seipm p̄imendi et q̄dā pplexitas q̄ēulose ḡcie. Querit⁹ vñ orit⁹ q̄ ds incipit dubitare de mia dei q̄ nunq; possit saluari. Respōdeo ex trib⁹ primo ex eo q̄ nō pōt pōdere quod deus ineipio est. Scdo q̄d p̄tm. Tertio q̄d cōtrito. Quātū ad p̄mū sciēdū q̄ deus summū bonū est et infinitū et tā misericors et pat⁹ pctōrez ad gratiā recipe et ei pctā indulgere q̄ fidelis mater nunq; vnico filio suo quē i vtero suo portauit ita p̄opta esset porrigere manū si videret filiū i ignē cecidisse: sicut xp̄s pat⁹ est cōtritū hoiez ad gratiā recipe et ei pctā indulgere. Et si possibile esset q̄ vnus hoim oiz pctōr pctā haberet: et oi die milies illa ppetraret adhuc mia dei et bonitas maior esset. vñ Ber. Sicut ei scintilla i medio maris sic ois malicia hoiz ad miaz dei ḡpata. Et si diceres. Vñ venit q̄ deus multis pctōrib⁹ est pessimis tāplus et misericors ē: an ppter merita eoꝝ hoc facit. Rñdeo q̄ nō: sz ex mera sua bonitate hoc facit. vñ ps. Cōfitemini dño q̄ñ bonus. Cū eñ pctōr cogitat bonitatē dei q̄ ad nulla nostri indiget: et sic ex sua infinita bonitate nostri miserē tūc cor pctōr (liquescit: qz cognoscit q̄ deo nunq; ad plenū regratiari poterit: et tūc pctōr q̄ñq; magis accept⁹ erit q̄ si fortassis nūq; mortal'r peccasset: et sēper seruit dixisset: et tales pctōres erūt postmodū feruētiores ceteris. vñ Greg. Fit plurimū gratior de amore ardēs vita post culpaz q̄ securitate torpens i innocentia. Qui eñ diceret q̄ solum modo xp̄s totiēs pctā dimitteret q̄t sūt stelle celi p̄uare vellet eū magno honore q̄ pctā trahxerunt eū de celo i vtero v̄ginis. de vtero virginis in hūc mūdum. et de mundo in crucē. vñ de Gre Beata pctā que talē charitatiuū redēptorem portauerūt q̄ nos tā charitatiue offi hoza vult recipe. vñ Amb. sup Lu. vide in q̄ bonus est deus: et q̄ facilis est ad indulgendum nouit leniaz mutare et benedictionē dare si tu nouer is delictū emēdare nec solū ablata restituit: sz erīā inspata cōcredit. vnde et Ber. in p̄mone q̄ incipit. Misericordias dñi i eternum cātabo. Miseratio tua dñe super me: nō eni poterit explicari q̄ benigna q̄ liberalis q̄ gratuita fuerit. Ego peccabam et tu dissimulabas: non continebā a sceleribus et tu a verbe ribus abstinebas: plongabā mitro ope iniquitatem meā: et tu dñe pietatē tuā: q̄ñ tanta est bonitas dei q̄ ex bōitate sua q̄ infinita ē totū creatum hoi dimittit. vñ Ber. Sic indulsit mihi deus ex toto: et taz liberaliter oēm remisit iniuriam vt nec dānaret vlciscēdo nec ḡfuturum deret improperando: nec etiam min⁹ diligat inputādo. Qui sic cogitat bonitatē dei et miaz suam: nullo mō desperat de venia et salutiōe ppria. ℙ Scdo: qz nescit pōnitere. q̄d fit pctm. Dico quod sciendū q̄ pctm stat in hoc q̄ homo eñ p̄meditata rōne scienter et volūtarie et libenter absq; contradictione rationis auertit se a deo super res defectuosas et cōuertit se ad deum p̄posito: qz si homo tot accurrentes cogitationes haberet quot sūt arene maris et tam male essent et enormes sim q̄ cor cogitare

etiam gratiam pōssēt: etiam vndecunq; esset lu
ne de deo suus de sācts: sive de hoibus: sive de
aliis creaturis: & q homo etiā istas p longum
tempus haberet p annū. l. vel p maius tps si
nisi nō reluctaret & semp displicentiā haberet
sic q non caderet super istas volūtate cū de
liberato aīo: cūc non esset pcm̄ mortale & hos
vtiq; verum est sm sacrā scripturā quā spūs
sanctus locutus est. vnde Gre. Nō est cogita
tio tā immunda q̄ mentē polluat: si ratio non
consentit. Modo hic inclusus est vnus stimu
lus qui est satis acutus. s. quando illa sagitta
pestifera cogitatiōis sūt: et hō cū aliquali dele
ctatione sup hanc cadit & sui ipsius oblitiscit
et nō statī immediate se auertit a tali delecta
tiōe: & tūc timet q cū volūtate & cōne sup illā
ceciderit: et sic sumptus oblit⁹ pcm̄ mortale
commiserit Et tamen hoc non sic est: qz sm sa
cram scripturā ratio sepius pzeuenitur rā cū
talibus [illegible] cogitationū q̄ etiam cū deie
ctatione [illegible] q̄ nō seipsam recte aduertit. Et
quādo bene & recte aduertit cū bona ratione &
delectatione: tunc potest recipere vel respuere
et sic peccare et non peccare. Vnde Ber. i quo
dā sermone. Potest inimicus excitare cogita
tiones motuum sed in te est si volueris dare vel
negare consensum. Et ergo boni homines nō
debēt nimiū terreri in talibus cogitatiōibus
incidētib⁹ saltē de pctō mortali: qz sm Aug.
Nullū est pcm̄ nisi sit volūtariū. vñ etiā Ri
char. Mortale pcm̄ inquātū michi videt nō
pōt remitti sine grādi corruptiōe sui: sine gra
ui lesiōe primi: & sine magno zelō dei. naz
si cua sola peccasset nichil nobis nocuisset. Et
sic q̄dā hz inspiratiōis sensualitas sine plēo
cōsensu rōnis nō attingit pcm̄ mortale Q
Tertio qz nō pōt pōderare q̄d sit zelus in pria
Nā contritio est Actus q̄ deler hoi pctā quādo
est vera & discreta. ps. l. Coz contritū & hūilia
tū deꝰ nō despicies. vñ etiā scūs Ber. dicit
q inordinata & indiscreta zelus deo displicz
Nā ille malꝰ caym ēt habuit zelū tionē: tamē
sine nō qz dicit. Maior est iniq̄tas mea q̄ vt
venā mereat Judas etiā penituit: sz nimis i
discrete: qz desperauit & laqo suspēdit se. sic hō
aliquando venit in inordinatū dolozē q̄ dicit
ad seipm̄. O deꝰ ad q̄d viuo: ad quid natus sū
quare nō mortuꝰ sū: & sic de cōsiliis multis
et plus aliq̄s hō offendit deū cū istis q̄ cum
aliis pctis: etiā si nō esset ibi pcm̄ R Er
go q̄uere vult cōteri dz habere hūilitatē in se
ipso & displicētiā pctōz & totā fiduciā in deo
ps. Sperantē aūt in dño mia circūdabit. vñ
habet i dec. Desperādū nō ē in pñti vita. zelus.
q. ii. Scillā vñ Chzy. Pctā pterita nō zelēnāt
sz nec iudicāt hoc breui & leui addito si nō pla
cent. vñ etiā Aug. Nō nocēt mala pterita si
nō placent. vnde Isi. de sum. bo. Nō despes
de salute si conuerteris ad meliora Qui enim ve
niam de pctis desperat plus se de desperatiōe
q̄ sceleris cōmissiōe damnat. Desperatio em̄ aug
get pcm̄ desperatio nāq; peioz est oi pctō. vnde
etiā oz in decre. Judas magis peccauit despe
rando q̄ xp̄m tradendo: nō damnatus est seipm
occidēdo. xxiii. q. v. si nō iz &. c. cū dixisti ꝺ pe.
di. iii. iter hec hircū &. H. Judas. &. H. tot dies
scelera. S Sed q̄ritur ad scām sciēdum
q tales hoies hñt sex defectꝰ q̄ sic stant acris
tribulati: pleni passionibꝰ tā dictis Primꝰ de
fectꝰ q tales hoies valde difficulter p̄nt di
cere: qz vix credūt aliq̄bꝰ q̄bus credere tenē
tur. s. illis q̄ possunt eos zelari Et hoc cōtin
git ex nimio cozdiali dolozi i quo sem
per sine intermissione sunt. Libēter tamē con
querēt et consolarentur in defectib⁹ & tribu
lationibus suis: sed q̄to plus de his loquunt
tāto plꝰ defectꝰ ibi crescūt. Illi tā dicti debe
rent eligere vnū discretū & doctū cōfessozē q̄
hoc haberet ex cōne & sacra scriptura q̄liter de
beremus informare & huic tenerē etiā sine oi
dubio credere & eiꝰ informationē seq̄: qz deus
hoc requiret ab eis i extremo iudicio si sanā do
ctrinā sequi nolunt & informari renuunt: si. s.
inuitātur suis cōceptibus q̄d est signuz elate
mentis. Secūs defectus est q tales habent ti
morem indiscretum & non rectum timēt enim
et apparet eis q nunq̄ recte [illegible] q̄ di
ligēter etiā et studiose & etiā q̄tūcūq; peritꝰ
confessoz est: & q̄uncūq; posse suū faciūt. et
sic nunq̄ habent quietū cor. Et hoc ideo venit
quia nesciūt q̄d teneant q̄rere: qz sm sacrā
scripturā homo tenē exercepto in spāli pecca
ta mortalia confiteri: venialia autem in gene
rali. Vnde oino consulendum est talibus resi
stere hmōi curtositati: & postponere hunc mē
tis timorem & inquietudinem. Ma sm Augu.
Quando peccatoz illa duo facit. s. q primo be
ne p̄meditatur cū diligentia pctā sua et redu
cit ea ad memoziam meditando: studēdo: vel
sermones audiendo. Secundo q ozet deuz vt
sibi det cognoscere sua pctā: quia libenter ve
lit ea cōfiteri: tunc aut deus dat sibi cogno
scere sua pctā pterita: aut indulget oia que
scit & que nescit. E quādo sic peccatoz suā di
ligentiam fecit accedēs sic ad zelessionē oino
debet sperare oim pctōz suoz remissionē
si vult miam cōsequi. vñ Amb. Nō pōt agere
pniam qui non sperat indulgentiā: imo si ds
centes confiteret si non habet spem q deus
ex sua mia velit sibi oia pctā sua idulgere nul
lam indulgentiā consequeret. vnde Aug. De
tentia q̄ ex fiducia nō procedit inutilis est et
sterilis manet sine mia T Tertius defe
ctus est q tales volunt inuestigare vtrū sint
sine pctō mortali: qđ tamē nullus pōt certitu
dinaliter scire nisi ex spāli diuina reuelatiōe
vnde Eccli. ix Nescit hō vtrū amoze vel odio
dignus sit Ergo sufficere debz talibꝰ q̄ seip-

los ꝓbent et examinent ⁊ se non reos scienter inueniant in aliquo pctō mortali. Nam deus vult vnumquēq; nēm incertum esse vt humiliemus nos et timeamus quotidie in timore dei. vnde Eccl. xxvij. Si nō timore domini tenueris te instanter subuert. do. t. ci. vnde Ber. Cōtinera sunt quidem timor ⁊ religio nec mane ꝓ potest altercline altero. Nam si homo esset certus de gratia tunc ex elatione mentis posset: grauius et periculosius cadere: ergo vult deus nos sic in dubio stare. Quartus est qtales aliquādo indiscrete murmurāt contra deum ⁊ hoc venit ex magna tribulatione in qua sempt ātāt. Ipi ei non sunt multū exercitati in alis tribulatiōib⁹ ḡ eis ztigit sicut q̄ iuuenē equū vellet ligare ad currū trahendū ille recalcitrā do: ptio adeo laborat q̄ marcescit qñ autē videt q̄ alt esse nō pōt: tūc q̄dē incipit ire ⁊ illis q̄ q̄diu sūt i pugna ztra hec: tunc fit eis tal tribulatio valde amara. Et tñ op3 eos pati ⁊ sufferre vsq; dū misericors de⁹ respicit ipsoz laborē ⁊ patiētiā: q3 scit qñ eis expediat q̄ eos ab hoc alleuiet onere: ḡ nichil meli⁹ ad hoc ꝓficē pōt nisi q̄ patienē ⁊ humiliē q̄dā flagellū dñi sustineat ⁊ se dignū iudicet afflictiōe ⁊ laboze ⁊ pugna: ⁊ patienē toleret cōfidēs q̄ ei ꝓueniet in bonū: q3 sic citi⁹ placabit erit dñs. Nā dū deo non possum⁹ ztrēdere nec p iusticiā secū agē: q3 pctōzes sumus: nec per potētiā: q3 infirmi ⁊ scrui ei⁹ sumus: nec auxilio gere ab eo p astuciā: q3 nullo; cozam eo latere poterimus nec dñi termios eius exire. vñ p. Quo ibo a sp̄ū tuo: ⁊ quo a facie tua fugiā. Si ascēdero in celū tu illic es si descēdero ad infernum ades. Ergo nichil restat amplī⁹ nisi vt humiliem⁹ nos coza ipo: ⁊ recursum habeam⁹ ad bām virginem mariā ⁊ ad suffragia sctōz: et eriā ad oziones bonoz hoim q̄ us q; de⁹ misereatur vellet. Quintus defectus est q̄ nichil intīm nocet istis hoib⁹ q̄ sic tētant ⁊ tribulant sicut q̄ illis oib⁹ ipoztunis ⁊ magḡ sibilatiōib⁹ suggestionib⁹ ⁊ puerilis inspiratiōib⁹ volūt auctes inclinare: volūtq; eis rndere: ⁊ cū rōne ꝓ disputādo eis resistere. Ab illo ei dz se vnusq; q̄dq; cauere: sicut a morte: q3 si rōnādo et in ztrariū i scripo cū rōne disputādo. vel tētatio ipa ualescit ⁊ augeē: vl' ipe disputās min⁹ p uidus i ꝓpleritatē deducē. Ergo q̄cito q̄s p cipit talē sibilationē vel suggestionem tācito dz se ab illa totaliter auertere ⁊ interim aliq̄d boni cogitare: siue de passiōe xp̄i: siue de gaudiis celi: siue de penis inferni Ac si diceret ad hoc. Sit tibi tua sibilatio ꝓmissie hostis nichil ad me: tu es ad hoc nimis mal⁹ q̄ ego velim tibi ad hāc sibilationē rndere. Et tunc fit q̄ ꝓto minus curat tāto citi⁹ ad hoc liberaē ⁊ itez quousq; ex toto habeat auersionē ab illo ⁊ illa ḃba nō pñt itelligere nisi illi hoies q̄ tales ꝓditas tētatiōes patiūt. ℣ Sextus defect⁹ est q̄ ꝓto eps est sctūs ⁊ hō libētius deuotionē haberet: vt sic se ad deū deuote conuerteret: tūc tāto min⁹ hz deuotionem. Et illa tribulatio maioz ē vno tpe q̄ alio. vñ accidit q̄ qñq; vnū pater noster nō pōt deuote ozare sine tali mala sibilatiōe ⁊ inspiratiōe: ⁊ cū tales veniūt aliq̄n in impatiētiā ⁊ errozē: sic q̄ ozōnē post ponūt ⁊ dicūt ad seipos qñ sic sunt aridi ⁊ desolati nec aliquā deuotionē sentiūt q̄d credis q̄ tuuet te ozō illa q̄ sic ex arido cozde predit: ⁊ sic ozō nē dimittūt. Et i hoc satis inuste ⁊ inspiēter facīūt: tūc em̄ satisfaciūt diabolo q̄ nichil aliud q̄rit nisi quō possit hominē in spūali ope impedire. Scīēdū q̄ hō ꝓpt illā ariditatem ⁊ mentis sue detectionē nō dz dimittere ozōnes ⁊ alia bona: ⁊ bonas meditatiōes. Nā saptēr ⁊ acceptū erit deo hoc op⁹ bonum: quia qō deficit bonū i deuotione. hoc illa ariditas supplet cozā deo. Nā illa aduersitas et ariditas clamat ad deū ⁊ pvocat eū citius ad miaz. Exēplū sicut infirmus iacēs in agone mortis q̄ vix pōt loq; cui⁹ locutiōi homines attētius attēdūt. ⁊ citi⁹ exaudit i his q̄ postulat qñq; ꝙ si sanus eēt: sic est de deo: ergo nulla bōa opa sūt ꝓpterea dimittēda: siue oīones siue ieiunia: siue genuflexiōes siue vigilie siue alia bona exercitia ✠ Quārū ad tertiū q̄rit ex q̄ sic ē scīz sacrā scripturā q̄ illi q̄ habēt bonā voluntatē deo seruiēdi: nec sciūt se reos in aliq̄ actuali mortali pctō. vel saltē nitunt se custodire scīz posse ipoz vt deum nō offendant: ⁊ qñq; eriā iuuenib⁹ hoib⁹ q̄ nō grauit̄ pecauerūt accidit talis tētatio ⁊ tribulatio q̄e mirificoz de⁹ talē tribulationē super tales bonos hoies permittit: q3 cōsiderē loquēdo tūc nulla passio cozpalis possit eis accidere q̄n potius sustinerent q̄ illā tribulationē. Rndeo q̄ deus permittit hoc ex sua bonitate ⁊ pro eoz vtilitate. Nam deus cognoscit q̄d est in hoie ⁊ q̄d ꝓdest vel obest hoi. Modo aliq̄ sunt ex natura elate mētis: ⁊ illi p aliqđ occultū donū debit citi⁹ pñt induci ad humilitatē que est initiū ⁊ fundamētū oīm ꝑtutū q̄ p talia inconsueta incidētia q3 tūc timēt cōsequēter post talia inconsueta incidentia sibi nesse iconsueta et laudita pctā: sed hoc nō est q3 hō in vna ꝓplacētia cumpli⁹ posset deū pli⁹ offēdere: ⁊ pli⁹ deformis cozā deo fieri q̄ si cē tū milia pessima incidētia vna die sibi incidēt ⁊tra suā voluntatē ⁊ hoc manifestū ē i supmo angelo. l. lucifero q̄ ꝓpter elationē a celo ciect⁹ est: sic cōtingit qñq; q̄ hō nō vult seipz cognoscere ꝓpter elationē mētis: q̄ tñ postmodū sic deducē in cognitionē sui ipi⁹: vt q̄ ante alios cōtēpsit postmodū cognoscit se dignum esse q̄ tētent. Modo q̄d potest hominis magis ꝓparare viā ad salutem q̄ illud q3 impossibile est q̄ vnq; verus humilis dānetur. Itē sciēdū q̄ hoies simplices q̄ nō habent ex

ſtia;et vite eternitatis opinantē q̄ talis aridi-
tas ⁊ tribulatio ſēp pueniat ex demerito pec-
ti et hoc nō eſt verū;q̄ put cōtinue cernimus et
in ſcripturis lepimus:tunc multotiēs ſancti
et deuoti hoies his tribulatiōibus tribulant̄:
⁊ ſepe luxuriosi;auari;ſuperbi;gulosi;vbriarij
⁊ alij mali hoies his ſuppoztati ſūt.Etiā q̄ñq̄
aliq̄b⁹ accidit tribulatio talis in mētate cuz
adhuc modicum ⁊ nō grauit̄ peccauerit.Si au
tē hec tribulatio ⁊ ariditas ꝑm tuā eſtimatio-
nē vel ꝑm ꝓximi tibi veniſſet p culpa tua in
hoc de⁹ laudādus eēt;q̄ inter oia ꝑm ſcriptu-
rā maximā oſtendit hoi ihoritatē q̄ñ eū pzo cul
pa ſua tali graui punitiōe punit.Sēdo he tri-
bulatiōes ⁊ ariditates et paſſiones ꝑſeruant a
ruina pcōz;q̄ ipſi intīm occupant̄ cum illis
q̄ obliuiſcunt̄ ſuperbie:luxurie:gule;⁊ adeo eti
am q̄ nec diuitias nec honozes appetūt.Vñ
dicit dñs p ꝓphetā.Sepiā viam tuā ſpinis.
Tercio mouēt ad ꝓfectus ⁊ ad ꝓfectuz ſpūa
lē;q̄ c.... intīm premunt̄ anxietate q̄ nō pūt
habere requiē;tūc ſp q̄rūt auxiliū ⁊ ſublevatio-
nē a deo p exercitia ꝓrū;⁊ tūc de⁹ ex ſua
bonitate ꝑmittit eos ſic ſtare aliquādiu vt cu
mulent ꝓtes ⁊ efficiant̄ vas plenum grāz
et ꝓtum.Quarto minuūt purgatoziuz.Nā
ſi peccaſti tunc de⁹ ex ſua bōitate vult te pur-
gare p illas tribulatiōes in pūti:vt in futuro
nō puniaris.Vñ dr in decre.De⁹ non dimittit
pcā ipunita:de pe.di.i.Quē penitet Et mul-
to facili⁹ eſt hic pati ⁊ ſatisfacere q̄ in futuro
Vñ dr in decre.Ignis purgatozius nulla talis
pena eſt ꝓparabilis.di.xxv.Qui i aliū.Quin
to tales tribulatiōes ꝑmiū in celo augmētāt
ſi patiēter ſuſtinent̄.nā tales eſtimāt ſe pcō
res magnos ⁊ malos:⁊ ſūt q̄ñq̄ martyzes co
rā deo.q̄ pl⁹ledit ſic cōtinue puniri q̄ ſemel
decapitari.Nō cōſiderandū eſt q̄ bñ de⁹ oia
diſponit:vt bñ hoies timeāt ſe demereri ma
gnū ſupplitiū inde habeāt aliq̄ magnū pze
miū.Vñ ꝑm ſapiā ſcripturā eſt ſignū magne
gratie in pūti ⁊ glie in futuro q̄ cuemēt talī-
bus vt ſperādū eſt.Ergo nō ſolū patiēt er ſed
⁊ letanter ſuſtinēde ſunt tales tribulatiōes:q̄z
xp̄s illā amaritudinē bulit ꝓtere i eternā dul
cedinē;ſicut ꝛtigit cuidā ꝓgini monali q̄ ex
pmiſſiōe dina p lōgū tp̄s i ariditate ⁊ amari
tudine ſue mētis ſtetit ⁊ poſtmodū xp̄s eam
liberauit ⁊ ei magnā dulcedinē tribuit. p
Vltio notādū eſt quod dā exēplū q̄d legit in
vitaſpatrū.li.v.c.vnū.q̄ dā impugnabat a
ſpū blaſphemie ⁊ erubeſcebat hoc dicē;et q̄ſ-
cunq̄ audiſſet magnos hoies ⁊ ſenes pgebat
ad illos vt illis declararet.Et mox cū veniſ-
ſet ad eos ꝛtex verecūdabat̄.Cū ꝙ frequent̄
ad ꝓbbatē quēdā veniret vidit eū ſenex hūtē
cogitatiōes;⁊ dixit ei Ecce freq̄nter venis ad
me hūs cogitatiōes;⁊ ſic ꝛtex remeas triſtis
tecū illas repoztās:dic ꝙ filij;q̄d habes At il-
le dixit.Blaſphemia ipugnat me dyabolus ⁊
erubeſcebā dicere.Et mox cū aperuiſſet ei cām
leuioz ipugnatio ei appuit.Et dixit ei ſenex.
Ne contriſteris fili Q̄ñ hec cogitatio vēit ad
te;dic;ego cām nō habeo blaſphemie ſuperte
ſathanas ſit illa;hāc em̄ cām ego mea nō vult
Quātūcunq̄ em̄ cāz aia nō voluerit nō diu p
manebit:⁊ ita ſan⁹ fact⁹ feater ille diſceſſit.
¶ Dñica quarta poſt epyphaniā. Ser.xxx.

SInite vtraq̄ crescere vſq̄ ad meſſem:et tempore meſſis dica-
mus meſſoribus.colligite primum zi-
zaniam ⁊c. Mat.xiii. Sciendum q̄ in celo
ſunt ſolūmodo boni:in inferno ſolūmō mali:
et in mūdo mixti ſunt boni ⁊ mali;⁊ hi ab ini
tio mundi vſq̄ ad finē nūq̄ ex tota ſeparabū
tur.Ergo dixit Sinite vtraq̄ crescere.Vñ in
pūti ꝑmōe tria ſūt dicēda ꝓpzio quō ab initio
boni ⁊ mali ſp ſint̄ vixerūt.Scōo q̄re iā ſimul
viuūt boni ⁊ mali.Tercio quō ſe habere deb
ant boni ne cohabitatio malōz eos a ſalute i
pediat A Quātum ad ꝓmū ſciēduz q̄ ab
initio mundi bōi ⁊ mali ſp ſimul vixerūt.Hoc
ſic ꝓbatur.Nā adā duos filios hūit.ſ.cayn ⁊
abel quoz alt⁹ malus fuit.ſ.cayn fr̄ez ſuū abel
bonū,⁊ iuſtū occidit.Itē noe tres filios ſecū
habuit i archa q̄ diluuium venit.ſ.Sem ihā
et Japhet:quoz duo i hūitate vixerūt;ſz ter-
cius poſtmodū irriſoz patris fact⁹ ē.Abzahā
duos filios h ibuit:quoz vn⁹.ſ.hyſmael ple
cut⁹ eſt ꝓbū ꝓphetā ⁊ fidelē.Itē ꝓphetā duos fi
lios habuit:quoz vn⁹.ſ.eſau reprobat⁹ eſt a
deo:⁊ iacob a deo electus.Itē iacob.xii.filios
habuit ex illis decē vendiderūt iuſtū fratrem
eoz ⁊ deo charū.Xp̄s duodecim apl̄os habuit
quoz vn⁹ traditoz fuit.Vñ dr i euāgelio.Nā
ne elegi vos duodeci:⁊ vn⁹ ex vobis diabol⁹
eſt.Sic adhuc modernis tpibus vſq̄ in finez
mundi boni et mali ſimul viuūt:⁊ hoc in oi ſtatu
Nā inter ꝓncipes ſunt aliq̄ boni ⁊ aliq̄ mali
ſimul inter milites et inter ciues ⁊ ruſticos:⁊ eti
am inter mechanicos.Simul ⁊ inter ꝓphyteros
et religiosos.ſimul inter ſeruos ⁊ ancillas:⁊ ſic
de aliis.Hoc naturaliter poſſum⁹ intelligere q̄
boni ⁊ mali hic ſimul viuūt ⁊ creſcunt.Nā flo
res creſcūt in ſpinis:aurū i cupzo:ſtagnū cuz
argēto:ſer cū vino:palea cū grano ſic q̄ vnū
nō creſcit ſine alio.Sic ēt eſt inter hoies i iſto
mundo B Quātum ad ſcōz tūc q̄ritur q̄re
deus malos ꝑmittit viuere cuz bonis in pūti
vita vſq̄ ad finē ſcli.Rñdet q̄ ꝓ mo iō vt bo
ni ꝑ malos purgent̄ ⁊ ꝓbent̄.ps.Multe tri-
bulatiōes iuſtoz Glo.Qui nō patit̄ nō eſt in
ſtus.vnde ēt apls.i.Thi.iii.Oēs q̄ pie volūt
viuere in xp̄o ieſu ꝑſecutionē patiūt̄.ſ.a ma
lis.vñ xp̄s dicit in euā.Si me perſecuti ſunt
et vos ꝑſequēt̄.Et hec ꝑſecutio vno mō fit ver
bis vt cōuiciando:obloq̄ndo:irridēdo maledi

cendo. Alio mō illa persecutio fit in reb⁹ e: in psonis bonox hoim. s. spoliādo eos in reb⁹ vl' percutiēdo vel vulnerādo i corpe: ⁊ sic tūc bo ni dicti sunt bti. bñ dicit xp̄s i euā. Bti estis cū maledixerit vobis hoies. ⁊c. Ergo mali ho mines sūt vtiles ēt si non saluant: qz pcurāt bonos a rubigine vicioz: ⁊ pparāt eos ad ꝑcipiendum coronas martyx. Quō ei essent tot martyres si nō fuissēt bonox hoiz psecutores Quō ei sctūs Stephan⁹ haberet coronā martyrum si nō fuisset a pzauis iudeis lapidat⁹ Si militer btūs Petr⁹ apls si nō fuisset ab imp̄atore crucifix⁹. sic' iniqu⁹ pfect⁹ valerian⁹ btm Laurentiū martyrē fecit. Sic' Dacian⁹ iniqu⁹ sctm Cozneliū ad palmā martyrij' pduxit: ⁊ sic de alijs. Scō bonī et mali hic simul viuūt: vt bonī ex hoc glozioziores i futuro appareāt. Vñ cōmendat ex eo q̄ iter malos seruauit innocētiā suā ⁊ iusticiā: ⁊ sic sic' cōmēdādus erit: q̄ inter malos bene viuit. nā sicut vituperabile est inter bonos hoies male viuere sic ecōuerso laudabile est iter malos hoies bñ viuere. bñ magna gl'a erit tibi cū int' supbos es hūilis, ⁊ inter tracūdos es mitis ⁊ inter luxuriosos es cast⁹: et sic de alijs: ⁊ signāter cū bene potuisses male facere: ⁊ ꝑter deū te ab stinuisti. bñ Ecc'. xxxi. Qui potuit trāsgredi et nō est transgress⁹: ⁊ facere mala et nō fecit ꝙs est hic ⁊ laudabim⁹ eū. Tercio mali cū bonis viuūt in pūti vt ipi mali p exēpla bonox et correctiōes ⁊ admonitiōes emēdēt ⁊ ēt boni fiant. Mā est signū bonitat(dei q̄ vult oēs saluos fieri q̄ malos cū bonis hic pmittit vivere. nā plures sūt cōuersi ⁊ boni effecti ⁊ saluati ꝙs deus hic diu tolerauit cū bonis q̄ als fuissēt dānati ⁊ sic passio. xp̄i ⁊ oia bñficia ei⁹ essēt in illis frustrata. psa. xxx. Pzopterea expectat nos vt misereat nostri. p̄s. Lōganimis ⁊ multū misericoz. Quarto mali cū bonis viuunt: vt si ipi mali nō conuertant: q̄ in futuro inexcusabiles fiāt. Vñ mali' hūt informationē per auditū quo ad ꝟbum dei: ⁊ q̄ ad visum p exēpla bonox. ℂ Et ista est p̄incipalis cā quare mali odiūt bonos in vita pūti. Nam ēt iustis tacētibus ex cōparatiōe tñ iustox vita malox arguit q̄ inexcusabiles sūt i suis pctis etiā in pūti qđ est magnū grauamē. Sap. ij. Grauis est nobis ad videndum qm̄ dissimilis est alijs vita illi⁹. Boni ei per opera bona sua testant q̄ opa malox sunt mala: sic fidelis mechanicus cū opere suo reprehendit mechanicuz infidelē ex eo q̄ opa sua cū opibus illius nō cōcordāt. Sic sic' intelligit de bonis ⁊ malis hoibus q̄ ad opera ip̄ox. bñ Joh. viij. Nō pōt mundus odisse vos: me aūt odit: qz testimoniū perhibeo de eo: qz opa eius mala sunt. Vñ mali in futuro sunt inexcusabiles. nā hō supb⁹ videbit humilē q̄ fortassis fuit ditioz pulchrioz nobilioz eo ⁊ tamē in hūilitate pmānsit. Si militer luxuriosus arguet ab hoie casto ebrio sus ab hoie abstinēte: tracūd⁹ a mite: ⁊ sic de alijs Et tūc tales obmutescēt: qz nihil habēt qđ possēt respōdere nisi q̄ ꝑpria malicia eox eos dānat. Quīto mali cū bonis viuunt: ⁊ hoc ꝑter associationē bonox. Nā si dñs pepercisset sodomitis ꝑter decez iustos si in eis dem q̄nq̄ ciuitatibus ⁊ in regione circūsacēte inuēti fuissēt multomagis iam dñs parcet malis ꝑter societatē bonox. Vnde q̄libet mal⁹ debēt regratiari deo ⁊ aliis bonis hoibus ꝑter quox participationē et societatem de⁹ sibi p̄zsentē vitā tā diu plōgauit. ℣ Quā tū ad tertiū. s. quō boni se habere debeāt quo ad cohabitationez malox: ne eos a salute eox impediāt. Dicēdū ꝑm Guil. lug. q̄ boni q̄nq̄ debēt habere vt' neminez sue malo exēplo coz cumpant in quo multi peccāt q̄ primū scandalisant nō attendentes illud Mat. xviij. Ve homini per quez fit scandalum. Vnde sciēdū q̄ sunt quidam diaboli homines qui post q̄ vident aliquem hominem impatientem p̄vocant cū ad iram: etiā quādoq̄ ad blasphemandum deū ⁊ maledicendū p̄mo nō verē tes spiritualiter mortificare p̄xim⁹ in anima: neq̄ contumeliam dei curant. Sed tales si incēdissent vnam domuz de pallea se valde peccasse putarent: quando vero incenderunt domum spiritualem fratris sui: se innocētes putant. Sed tamē tales rei erūt oīm pctōrum que isti sic ꝓuocati cōmittūt siue turādo: siue blasphemādo: siue etiā in corpe ledēdo Scō ne cessariū est vt caueāt se ne ab alio corrūpā tur: qz et corrūpere ⁊ corrūpi vicio ū é Jn hoc q̄ dā multi errāt q̄ si vident aliq̄d malū ab aliq̄ fieri illud volūt imitari. xtra illud. p̄. Noli emulari in malignātib⁹ ergo q̄libet dz sp attē dere vitā bonox ⁊ nō malox ⁊ hoc merito qz si vis i futuro cū bōis pmiari: tūc cō dicitat q̄ i pūti vitā eox ꝓbeas imitari. bñ Jsi. de cū. bo. Ad cōuersionē moztaliū multū pfunt exēpla sctōrum: reprobi aūt nō attendūt documenta bonozū q̄ imitenē ad melio⁹ sed ꝓponūt sibi exēpla malox q̄b⁹ ad suox mozū puersitatē vtūtur in p̄emis: tales excusāt se dicēres. Multi faciūt hoc ⁊ iā cōsuetudo est: ⁊ sic volūt se excusare: ⁊ xtra quos dicit Hiero. ad rusticū Nequaq̄ cōsideres q̄ alij mali faciant: sed q̄d tu boni facere debeas neq̄ peccātū ducat(multitudine ne te pereūtium turba sollicitet. Ite tales attēdē deberēt qđ dicit xp̄s i euā. Matth. Lata et spaciosa est via q̄ ducit ad pditionē. ⁊ multi sunt q̄ intrāt p eā. et ecōuerso dic. Angusta est porta ⁊ arta via q̄ ducit ad vitā ⁊ pauci sunt q̄ inuenūt eā. ℰ Si diceres aīe cētū ānis hoc factū est vel hoc. s. q̄ hoies chorizauerūt sup̄bas vestes induxerūt ⁊ tabernas intrauerunt et se iebriauerūt. Rñdeo q̄ ante cētū annos hoies ēt i infernū intrauerūt. Nā.

illicitū factū ꝯra deū ꝙ hoc nō excusat ꝙ ex mala ꝓsuetudie ꝓpetratū sit. vñ Jsi. Cōsuetu do auctoritati cedat: ꝓsuasū libēter ⁊ cōbibeat vñ q̄libet attēdere dz exēpla bonoꝝ vt ide ꝙ faciat. vñ Amb. Sctōꝝ vita est ceteris norma viuēdi. vñ eriā Gre. Mālꝯ pctōres ad lamē tū ꝓnie reuertūtur nulla bonoꝝ ellēt exēpla q̄ eoꝝ mentē traherēt. Tertio vt nemini malu vel iniuriā inferāt. vñ Mat. vii. Oīa q̄cunq; vultis vt faciāt vobis hoies ⁊ vos facite illis vñ eriā Thob. iiii. Qđ ab alio odioris tibi fieri: nec tu alii facias. Hoc ei attēdendū est in oi actione ꝙ iniuriā alii nō facias: neq; i ꝑbo neq; i facto: sz sicut ab alio vis tibi fieri sic debes ꝓximo facere qđ si q̄libet quotidie aduerteret multa nō fierēt q̄ als fiūt: qz nullꝰ timeret fraudē vl deceptionē a ꝓximo sibi fieri: sz oppositū iā inoleuit. vnde. ꝑs. Diminute sūt veritates a filiis hoiz Hoc pz qz vnusq̄sq; heu iā nitit decipe ꝓximū ⁊ iā frater fratri nō ceruat fidē: ⁊ cū est: qz sim aplm oēs q̄runt q̄ sua sunt. Quarto vt malū illatū ab alio patiēter ferāt. vñ Gre. in omel. Patiētia ē aliena ma la eq̄nimit tolerare cōtra eū quoq; mala irrogat nullo modo mouerī: sz sūt aliq̄ q se credūt esse bonos: nec tñ vnū verbū ꝓpter deū sustinere volūt. vñ Gre. Qui a statu patiētie p lin guaꝝ vulnera cozruit ipse sibi testis est q cō tra mālefice plecutiōis gladios nō sufficiēt nā sicut illi q̄ sunt patiētes seruāt alias suas. sic illi q̄ sūt impatiētes pdūt q̄q; seipos. i. cozpus ⁊ aiam. Vñ reuerē q valde periculosum est ex impatiētia diabolū noiare ⁊ seipz ex ira eidē cōmēdare. ℣ Vñ legit q ꝺdā archidiaconꝰ aureliañ. iturꝰ romā rogauit quēdā canonicū vt ei acōmodaret suū dispēsatorē quē in ista via sibi necessariū esse timebat. Cū igit dictꝰ dispēsator sz inuitꝰ cū archidiacono ꝓgeret: ille archidiaconꝰ q̄ erat auarꝰ cepit a dicto dispē satore cōnē expēsaꝝ ira districte exigere q̄ vl let eriā vsq; ad sigl'os obolos cōputū plecuta ri qđ cū moleste iste ferret ⁊ qđā die ꝓtubat ⁊ exhibis archidiacōi exalpat seipz ꝺemōib exira ⁊ impatiētia cōmēdauit. Eodē aūt die in trāsitu cuiusdē fluuii cū equo submersus est. Jnterat aūt ꝓdictꝰ dispēsator pactū cū dño suo canonico q̄ ds ex ipis duob ꝙ mozeret infra xxx. dies si posset ad alterū rediret et de statu suo eū certificaret. Sequēte igit nocte cuz dictꝰ canonicꝰ i suo lecto ardēte cozā ipo lāpade vigilaret ecce dispēsator suꝰ cozā ipo astitit ⁊ canonicꝰ Vñ veneritꝫ iđt dispēsator mi carissime Nūđ ēt rediit archidiaconꝰ. nō iđt dñe sz ego sol reuti iuxta statutū ⁊ pactū vob ꝓmissū: ⁊ ille: quō tibi est. Rñdit mozuꝰ ei suz et in maris tozmētis sū: ⁊ canonicꝰ ait q̄ mor te defunctꝰ es. Rñdit ille archidiaconꝰ pare ⁊ auarꝰ me hodie supra modū gmouit ꝓp suā pticatē ⁊ districtā rōnē quā a me exegit ⁊ ego ex ira gmēdaui me hodie demonib ⁊ sic sub mersus sū ab eis in fluuio et tali crudeli moꝛ te defunctꝰ sum. ⁊ ait. Rogouos vt q̄cūq; pa teritꝫ moneatis ne hoc vnꝙ faciāt q̄ se demo nibꝰ ex ira ⁊ impatiētia cōmēdent qz si se sic de monibꝰ gmēdāt dāt eis ptātē sup se sicut ego hodie fecī: ⁊ post pauca disparuit. ℣ Quan to vt vehemēter esuriāt iusticiā tā in se q̄ in alijs ⁊ vt vehemēter desiderēt salutē ꝓpriā ⁊ alioꝝ. vñ Mat. v. Beti q̄ esu. ⁊ sitiūt iu. ⁊ ad hoc debēt laborare vt salutē ꝓpaz ⁊ alioꝝ. ꝓcurēt Mā maius sacrificiū est deo q̄ ꝓpriā aiaz cū bonis opibus ad ipm ꝓducas q̄ si aureū mō tem offerres ⁊ centū monasteria et centū clau stra ⁊ cētū hospitalia edificares: et tuā aiam diabolo traderes. Sīt si aiam primi ad deū reduceres et maximū sacrificiū imolares. vñ Greg. in omel. xii. sup Eze. Nullus oipotēti deo tale sacrificiū q̄le est zelꝰ vel salꝰ aiaꝝ. Vnde exēplo de bono viro q̄ reduxit desparū hoiez ad deū. Mā legit q ꝺdā pctōr enormis intrāuit ēt excellit i oi flagitio q̄ sibi vix audiebat: vñ moziēs desperabat Cui vir dei he remita ꝺdā cōsuluit vt cōfiteret. Cui ille des perat cū Caym dicēdo ait Maioꝝ ē iniq̄tas mea q̄ vt veniā mereat. Cui heremita Fili mi Quis abyssuz exhauriret mie ⁊ bonitatis dei nunq̄d dicit cōritionis ⁊ deuote cōfessionis oia dicit pctā. Cui pctōr. Magna sunt q̄ alle gis. Cui heremita. Weipm dextro pedis tuis. et vt secure possis agere pniaz opz ēt ea oia te michi publicare: q̄ facto subdit heremita. Nū quid boles filii q̄ deū offendisti: et hoc tuā cō fessionē facere metalē ē asserē. cui ipo āuēte suscepit absolutionē ⁊ deuote expirauit. Tā dez illo viro dei apparuit: asserens se in statu salutis Heremite vero duplicia ꝓmia a deo reposita ꝓpter charitatē suā et inozmationē quā eū reduxit de desperatione ad viā salutis.

¶ Sermo de eodem.

DIriticuz congregate in hozreū meum Glo. i. bonos post hanc vitā in eterna gaudia Vñ hic est dicēdum de nouez gaudijs celi. Jstum sermonem q̄re in tra ser. lxxxiii. H. et eius exemplum.

¶ Dñica quinta. Sermo. xxxi. de hūilitate.

DIscite a me quia mi= tis sum. ⁊c. Mat. xi. Act Nullum vio lentum perpetuum. Qui ergo i celis alte vult remunerari non dz nec pōt cum vio lētia ꝓcedere: sz cū ꝑtute: sz inter oēs ꝑtutes hūilitas maxie exaltat ⁊ alte remūerari facit Jō xps i ꝛbis ꝑmissis āmonet nos ad imitā dū sua humilitatē dicēs. Discite a me ⁊c. Vñ in ꝑsenti sermōe tria sūt dicēda Pmo de hūili tate ⁊ q̄ttuoz gnibus hoim se hūliare ꝺbz Scdo de nouē gradib humiliatis. Tertio exēplū.

¶ Quātū ad ꝓmū sciendū q̄ sicut superbia

in oibus tpibus est timēda ⁊ vitāda sic humilitas est necessaria. Greg. Quicūq agit pdit ei p humilitatē nō custodit: qz ipa est clausozū et reservatozū oim ⁊tutum ⁊ meritoz. Jtē q̄ cetercas ⁊tutes sine humilitate cōgregat q̄si puluerē i ventū portat Aug. Humilitas est regina ⁊tutuz: mozs vitioz: speculū ⁊ginū ⁊ spiritū scē trinitatis Jtē sciēdū q̄ sūt q̄tuoz gña hoim q̄ humiliant. Quidā em hic ⁊ in futuro exaltant. p. Exaltasti electū ō plebe mea huiga Sicut dauid Moyses Abzahā scūs Henric⁹ imperator scūs Oswald⁹ imperator Ludouic⁹ rex frācoz Lūr scūs Greg. papa. scūs Aug. scūs Amb. scūs Hieron. ⁊ sic de aliis Jsti hic in pñti ⁊ i futuro exaltati sunt: sic ad huc boni plati q̄s deus vocat q̄ subditos suos bene regūt sicut hic i pñti sup alios hoies exaltati sunt: sic ⁊ in futuro exaltabūt. bñ Gre. in omel. Jlli deum pze ceteris videre sublime merēt: q̄ fidelib⁹ gregib⁹ pesse sollicite sciunt vnde etiā apls. i. Thi. v. Qui bñ pūnt przesbyteri duplici honoze digni hñtur. bñ etiā in decze. Prelati deo fuūt bñ viuēdo subditos bene regēdo. xxiij. q. iij. Si ecclia. Jtē quidā hic et in futuro humiliant: vt malt paupes q̄ sunt elate mētis. bñ Ber. We paupib⁹ supbis ve portātibus crucē dñi ⁊ non sequntibus eaz Mā est vulgare dictū. Paupis ⁊ supbi est duplex dānum ⁊ rei ⁊tas est. nā paupes supbi sunt hic despecti ⁊ humiliati: et in futuro adhuc ampli⁹ hūliabunt ⁊ magis despecti erūt et sic habebūt duplicē infernū. i. hic et i futuro. vnde Hiere. xvij. Duplici contritione cōtere eos. Jtē q̄dam hic in pñti se exaltāt: sz in futuro humiliabunt: sicut diuites q̄ in superbia se extollunt: ⁊ in diuitijs ⁊ in potētia sua gloriant ⁊ in pulchzitudie, cozpis quam ab extra oñdunt in vestib⁹ p̄ciosis: i peplis: i cingulis in capitulis gliaz humanā q̄runt Et tales diffozmiozes erūt q̄ hic se vltra alios hoies sup be oznauerūt vt ptz in lucifero q̄ pulcherrim⁹ fuit: ⁊ ppter suā supbiam diffozmioz fact⁹ est ceteris demonib⁹. vnde dicit dñs p pphām Gliaz eoz i ignominiā zmutabo ⁊ Jtē q̄ dā hic se laudabilit humiliāt: vt i futuro exaltē tur bñt boni paupes ⁊ etiā aliqui diuites q̄ hic xp̄i humilitatē imitant: et tales in futuro exaltabunt. vnde Job. xxii. Qui humiliat⁹ fuerit erit in gloria: ⁊ talis humiliatio est necessaria ad salutē. vnde Ber. Laudabilis virginitas: sed hūilitas est magis necessaria. Potest ei quis sine virginitate saluari: sine humilitate nequaq̄. Vnde ipsa humilitas saluat ⁊ exaltat: et ad celū perducit. vnde Ber. Sola humilitas est que exaltat: ⁊ sola ipsa ducit ad vitam: qz hec est via ⁊ non alia. Nam sicut superbia est via ad infernū ⁊ suppzimit vsq̄ ad infernum nouissima sic humilitas est via ad celum. Nam ipsa perducit ⁊ exaltat: vt ptz in beata virgine q̄ ppter suam humilitatē exaltata est sup nouē chozos angelozū et collocata ad dexterā filii sui domini nostri ihesu xp̄i Et q̄ hic humilioz est in hoc mundo erit et victrioz in celo. vnde Amb. sup p̄s Bti imaculati q̄to em q̄s est abiectioz in hoc exilio tāto magz exaltabit i futuro. Nā per q̄t grad⁹ hūiliat q̄ hic q̄s descēdit per tot grad⁹ exaltabit i celo vnde Jlīō. Descende vt ascēdas humilia te vt exalteris L Quātū ad scōm sciēdū q̄ sūt nouē gradus hūilitatis per q̄s quis cognoscere pōt q̄ hūilis coz̄ deo sit. Primus gradus est cum q̄s reputat se tā miser q̄ semper defectat i bonis: et inficiat per malicia bona q̄ hz a deo et plus timet ex humilitate meritū meretur in bonis operib⁹ q̄ mereri ⁊ deū offendere q̄ placare ppter negligentiā quā hz in bonis opzibus. qz ex humilitate reputat se suā inutilez Scōs grad⁹ est se viliozē alijs reputare M Circa q̄ q̄rit vtrū q̄s debeat se reputare ex humilitate oibus alijs viliozē. Rūdeo sm. b. Tho. de aq̄no q̄ q̄libet ex humilitate dz se in aliquo subdere alteri ⁊ illū sibi p̄ponere ⁊ hoc cōtingit tripliciter. Primo cū vides aliq̄d bonū in primo q̄d scis te nō habere vtq̄ ex humilitate debes te illi alteri subijcere q̄ ad hoc ⁊ estimare cū toto cozde tuo cū te in illo excedere. Scōo cum cognoscis aliquē defectū in te quem in alio nō cognoscis: debes te et quo ad hoc ex humilitate subijcere ⁊ cōsideradiligēter inuestigando semper quēlibet in bono alīs quo videbim⁹ pze ceteris clarere Tercio cum etiā nichil talis boni scias in alio et humilitate tamē semp debes estimare aliq̄d occulti in eo q̄d tu nō percipis: imoverus hūilis nō solū dz se ex humilitate viliozez estimare ceteris hoibus veruz etiā creaturis irrōnabilib⁹ quo ad aliq̄d: qz tales creature nūq̄ deū offendere runt nec p̄ceptū dei transgresse sunt sed tu se pius offēdisti deū creatozez tuū trāsgrediēdo illi⁹ p̄ceptū sz aliq̄ sūt persone q̄ se viles esse dicūt sz hoc ab alijs audire nolūt q̄d ē ba ppo crisis. ⁊ de hoc q̄re ikra ser. c. T. Terci⁹ grad⁹ est cum q̄s gaudet de contemptu ⁊ tristat q̄n laudat Ber. Wer⁹ hūilis vult ab alijs videri vilis. bñ Act. v. Jbāt apli gaudentes a cspectu cōsilij q̄m digni habiti sūt p nōie ihesu xp̄i cōtumelia pati. Ratio quare veri humiles trahantur cū laudant est ista: qz reputāt se indignos alicuius laudis: et dicūt cum apl̄o Soli deo honoz ⁊ glia in secula seculoz. ⁊ cū p. Non nobis dñe nō nobis: sed nomini tuo da gliaz bñ. Greg. Laus ppzia multos cruciat ⁊ iniq̄s exaltat. vnde et Chzp. Mat. Sapiēs cū laudat in facie i mēte cruciat. Jtē sciendum q̄ quando alicui est dulce ab alijs laudari tūc non est vere humilis. vnde. Aug. Esse humilem est nolle laudari in se. Qui ergo in se laudari appetit supb⁹ ee q̄ncit M Quart⁹ gradus

humilitatis est cū ds reputat se dignum oīm pena tā iferni q etiam purgatorij propt sua pcā que cognoscit se ztra deuz ztmisse ⁊ affectat libenter talem penā: vt eternā penā euadere possit dicendo cum bō Aug. Hic vre: hic seca: vt in eternū parcas. vnde sciendū q illi qui murmurāt in flagellis dei nō sūt veri humiles: qz si eēnt veri hūiles: tūc cognoscerent reos illi⁹ pene ⁊ multo maiozis: ⁊ sic nullo modo murmurarēt. sz deo potiꝰ regratiarent de sua mia quā eis ostendit qñ hic pcōzes punit. O Quitus gradꝰ est cū ds reputat se indignū oi bono gratie nature ⁊ glozie ⁊ quicquid sibi dat imnor quecunqz būficia tribuit hoc totū gratāter facīat ex sua liberalitate sine oibus suis meritis: qz cognoscit q nec minimum bonū a deo pmeruit. Ex quo pz q illi non sunt veri hūiles q cōtra deū loquunt ⁊ eū reprehendūt dicēdo. Quare hoc das illi: ⁊ illi et michi nō das cum tñ hoc etiā libent haberem Si cem s esset verus hūilis: tūc deberet alium estimare digniozē ⁊ meliozē se: cui deo deus tribuit: qz deus pmeruit: sz qz tu nō pmeruisti: ergo hoc donū a deo nō cepisti qđ alius recepit. Sextus gradꝰ humilitatis est qñ quis non abhozret ppter deū cozrectiones ⁊ ztumelias pati et manuete sustinet. vnde Sze. Qui gliam non qrit ztumeliā non sentit. Ex quo pz q isti non sunt veri hūiles q impatiētes sūt qñ cozripiunt. Nō sciēdum q est valde vtile cum ds hic p delictis suis cozripit ⁊ punitur a suis superiozibus. De hoc qre ibra sermone. Septimꝰ gradus est cum ds ex humilitate cognoscit se ceum ⁊ bene meritū q oēs creature essent contra eū ⁊ punirēt eū: qz creatozē suū sepi⁹ offendit. Vnde ver⁹ humilis qñ cantis euz mordet vel pulex vl musca vexat: vl alia que cunqz creatura eum molestat: talia humiliter et patienter sufferet cogitās ex humili cozde q tales creature volūt creatozē suū vindicare: quē ipse sepius offendit in peccādo. Ex q pz q isti nō sunt veri hūiles q qñqz ex impatiētia maledicunt creaturis cū offendunt ab eis. ℣ Octauus gradus est cū ds potius vellet deo seruire in vilissimis ⁊ abiectis suitiis q̄ i honozabilibus seruitiis sz equalis meritis essēt et hoc ppter suam indignitatē: qz ex vera humilitate reputat se indignū esse ad seruiendū deo i honozabili seruitio: ⁊ ad istū gradū pauci peruenīūt: qz plures sūt q̄ potiꝰ vellēt esse dñi q̄ famuli: plures mulieres q̄ potiꝰ vellēt esse vxe q̄ ancille: si ambo eq̄lis meriti eēnt. Nonus gradꝰ est qñ ds credit ⁊ timet p̄ios ledere ppt̄ mala sua opa: ⁊ qñ cūqz aliqđ malū p̄mis accidit: hoc ipe suis ꝑpzis peccatis ascribit: ⁊ bonū qđ ipe pcipit q hoc habeat a largitate ⁊ benefictia grauita dei ⁊ mentis primoꝝ. Ex hoc pz q isti adhuc nō puenerūt ad nonū gradū hūilitatis: q̄ qñ audiūt aliqđ malū accidisse primo dicūt: bene demeruit a deo illud malū: qz talis est ⁊ talia pcā cōmisit. Nā si ds esset ver⁹ hūilis tūc ꝓto audiret aliqđ malū accidisse ꝓxio tūc immediate timeret ne ꝓxim⁹ ꝓpter ipz sic tpaliter punit⁹ eōt. Q Quātū ad tertiū nota exēplū Legit em q cū quidā hō eiu laboraret in extremis tāde rapt⁹ putabāt esse mozt⁹ qui post magnū spaciū tpis reuersus est ⁊ multū flebat. Hoies aūt circūstātes rogauerūt eum vt diceret eis qre fleret: et quid vidisset. Rñdit Vidi q spualiter de⁹ diligit hoies humiles et magnā hz cōplacentiā in opibus eoꝝ ⁊ propter hoc fleui ꝓze magno gaudio: qz q̄dō seruiui deo hoc totū de gratia dei feci cū humilitate: qre deus gratāter acceptauit opa mea. Et sicut superbia est initiū ⁊ fundamentū oīs mali: sic humilitas est initiū ⁊ fundamentuz oīs boni: vñ missus sum vobis ⁊ ceteris dicere q quicūqz vult salvus fieri debet se cozam deo humiliare ⁊ vitā xp̄i imitari: qz dicit. Discite a me qz mitis sum et humilis cozde.

¶ Dominica i septuagesima. Sermo. xxxii. de dignitate hominis.

SImile est regnum celoꝝ homini patrifamilias q exiit p̄mo mane conducere operarios in vineam suam. Math. xx. Scire debetis in xp̄o dilectissimi q̄ sancta mater ecclesia catholica hodierno die duo nobis tpa repñtat. l. temp⁹ humane creatiōis: et tp̄s humane perditionis. Hoc pzimū tp̄s hodie repñtat sctā mater ecclesia catholica i hoc q in maturinis incipit legere libz ū Gen. in quo apte ztinet quō de⁹ fecit hoiem de limo terre: et quō in faciē eius inspiravit spiraculū vite. i. aiam vt hō fieret in aiam viuentē. Itē hodie in septuagesima repñtat spaliter eccl'ia catholica tp̄s ꝓuaricationis ⁊ trāsgressionis ⁊ humane perditionis Ideo hodie eccl'ia catholica ob cām huiꝰ miserabilis ⁊ lamētabilis trāsgressionis figellas suas. i. oia cātica letitie deponit. ꝓmo. l. cantici cū natura qđ est Te deū laudam⁹: qz i ps. dz Omis spūs laudet dñm. Item deponit etiā cantic̄ gratie. l. Gl'ia in excelsis deo. p quod dei pax de celo p angelū hoib⁹ est annunciatabat habetur Lu. ii Itē deponit cāticū gl'ie. l. Alleluya. qđ sic dz Apoc. xix. Ab angelis ꝓmitur in celo est cātatū. Nec mirū si eccl'ia illa cāticā omittit illo sacro tpe in quo peragit transgressio ade ⁊ eue. Nā p peccm viciata est natura subtracta gratia ⁊ impedita est gl'ia. Ergo eccl'ia q̄si in anniuersario totius hūane nature cantū q̄ de mortuis p annū cātari solet p officio misse incipit dicens. Circūdederūt me gemitus mortis. ⁊c. Vñ in p̄nti sermone tria sunt dicēda. Primo de illo sacro tpe septuagesime. Scdo de creatiōe hois. Tertio exemplum

¶ Quātū ad ꝑmū sciēdū ꝙ tps septuagesime iſtituꝝ eſt ab eccl'ia. Primo ad repñtandū tps ꝑuaricatiōis ade ⁊ eue. Ipe em̄ adam sibi ⁊ nobis mortē intulit. Nā si adā in innocētia pstitisset imortalis ꝓmālisset sic ꝙ ipse nec famē: nec sitim nec frigꝰ nec calorē ignis sensisset: nec oculos nec caput doluisset: nec mors nec aliq̄ tristicia sibi accidisset. dñs Greg. Ad hoc hō i paradiso posit⁹ erat vt si se ad cōditoris sui obedientiā vinculis caritatis astringeret ad celestē pātiam ⁊ angelox societatem q̄q̄ sine morte carnis trālisset: nā hō fuit creatus imortalis ꝙtum ad corpus et aiam Unde Grego. Sic nāq̄ imortalis erat⁹ est hō vt si nō peccasset: etiā mori nō potuisset. Dñs oēs viui celum itrassem⁹. Scdo tps septuagesime repñtat nobis exilium dotius gñis humani qđ incepit ab adā et durat vsq̄ ad finez mundi. Amb. Oīes sumus in hac lachrymax valle q̄ deberem⁹ esse in paradiso vel in celo. Dñs Job loq̄ns de miseris huius mundi dicit sic. Hō nat⁹ de muliere bzeui viuēs tpe multis repleꝫ miseris Hoc ptz: qz patimur famē sitim: ⁊ varias infirmitates ⁊ certitudinaliter omni die mortē expectamus: nec scimus vbi post hanc vitā pzima nocte manebimus: et in signū huius miserie ⁊ exilij tūc puer cū nasci tur in hunc mundū ꝑmittus fuit lachrymare ei⁹ testimoniū perhibēt hui⁹ miserie q̄. s. ipe puer sit nat⁹ i hunc mundū q̄ est vallis miserie ⁊ lachrymax. dñs Holcoth. Oēs clamant e bel a quotquot nascunt ab eua. si sunt masculi conquerunt de pzimo patre adā: ideo dant vocez a: si aūt femie: cōquerunt de pzima mre. Eua ⁊ iō sonāt e: i. ppē eox petā sunt cū pena ⁊ dolore i mundo victuri. dñs Aug. Quer est pphe ta p sletū. Tercio tps septuagesime repñtat nob(tps pnie Et i signū hui⁹ tūc herī vesp⁹ cātabaī: dies absoluti ꝑtereūt dies obseruābiles redeūt tps adest lobzū: q̄tamus puro corde dñm. Dñs ad istā pnām assumendaz eccl'ia hodie i officio misse induxit nos exēplis. Nā adducunt nob(i exm̄ tres magni pcōzes qui totū officium misse ꝓsecuti sunt. s. dauid q̄ compunct introitū misse ne ds desper ꝓpt pctm̄ luxurie. Paul⁹ q̄ ꝓsoluit epl'am: ne ds desper ꝓpter pctm̄ superbie: ⁊ matthe⁹ q̄ cōpsecuti est euāgliū: ne ds desperet ꝓpt pctm̄ auaricie. dñs mō letricia hūana est postponēda ⁊ salubzis tristicia assumēda: sz heu plēs puerūt ozdinē q̄ iā ceperūt dissolutiozes eē ⁊ vanitates mūdi pl⁹ exercere q̄si nō sint tps pnie sz tps vane letricie Cōtra q̄s dr. Salo. Eccl'. vij. Est tps flendi et tps redēdi: ⁊ i signū q̄ xp̄iani non dūt amodo vane letari: tunc hodierna die ceperūt tps itroductum i quo xp̄iani non dūt nuptias celebzare q: illō tps est tps tristicie Et de hoc ālr aū ℣. xxbj. Q. ¶ Quātum ad finꝫ dicēdum ꝙ hō ē magne dignitat(apō deū q̄ ad creationē Nā pzia dignitas hois ē ꝙ creat⁹ est ad imaginē dei. Dñs Gen. i. Faciam⁹ hoiez ad imaginē ⁊ siltudinem nrāz: nō angeli: non archāgeli: sz soli⁹ dei. hoc de⁹ nō dixit de celo vl de stellis vel de auro vl de argēto: sz de hoie quo ad aiaz. dñs Eccli. xbij. De⁹ de tra creauit hoiem ad imaginē suā fecit illū. dñs et Ber. i sermōe q̄dragesimali. Cogita q̄lē te fecit de⁹ nēpe sz corp⁹ egregiā creaturā: sz fm aiam magis vt pote imaginē insignē creatoris cōtis pacipē bitudinis etne capacē. Item sciendū ꝙ ꝑ oib⁹ mūdi creaturis de⁹ impssit hoi sue imagines spēm. Nobiles ei sunt bestie terre inq̄ntū cū creatē dei sunt sz nobiliozes sunt aues aeris: sz nobilissima sunt firmamētū: celi stelle: sol: ⁊ luna: et planete: nec tñ ita nobiles sicut hō: dñs Aristo. Nobilissimū aialiū est hō: ideo caue effundere sāgnē hūanū. Item. bij. poli. Inter oia aialia sol⁹ hō hz cōnē. dñs Aug. super Gen. Oīa aialiū corpa siue q̄ in aq̄s siue q̄ in terris viuunt inclinata sunt ad terrā ⁊ nō sunt erecta sicut hois corp⁹: q̄ figurata est aia nra in eterna sua. i. i eterna ⁊ spūalia erecta esse debere ¶ Scda dignitas hois est ꝙ eū dñs oīm creaturax cōstituit ꝑter angelox. dñs Gene. i. Dñiami piscib⁹ maris ⁊ volatilibus celi ⁊ vniuersis aiantib⁹ q̄ mouent sup terrā dñs et ps. Oia subiecisti sub pedib⁹ ei⁹. Dñs oēs creature sunt ad hoc create vt seruiāt hoi dñs Unde acra aie. O hō respice mūdū istuz ois naturalis creatura ad hūc finē curruz suū dirigit: vt tuis vtilitatib⁹ deseruiat. Celū tibi deseruit p suū motū luminaria celi p suū influxuz: sol caulat tibi diem: luna illuminat tibi noctem: ignis tēperat tibi aeris frigiditatem: aer tibi mitigat ignis caliditatē: aq̄ mūdat tibi fecto rē ⁊ mitigat tibi sitis aqozē ⁊ fecundat terre rigozē: terra ho te sustentat sua soliditate: recreat sua fecūditate delectat sua amenitate. Ecce quō ois creatura suū curruz dirigit vt tuis vtilitatib⁹ deseruiat. Tercia dignitas hominis est ꝙ āgel⁹ ad sui custodiā deputatur. ps Angel' suis mādauit ⁊c. Et ipi āgeli qñ vidēt nos bona ops opari: de hoc gaudēt. dñs Aug. Quotiēs dñs agim⁹ gaudēt āgeli ⁊ tristant de mōes. Quotiens ho a bono deuiamus. diabolum letificamus ⁊ angl'z suo gaudio defraudamus. Dñs q̄libet hō dz angl'm suum honozare i q̄cunq̄ loco fuerit. dñs Ber. In q̄uis diuerso rio: i quouis angulo reuerētiā exhibe angelo tuo: ne audeas illo pūte q̄ me pūte nō auderes facē ¶ Quarta dignitas est ꝙ deus vult laudari ab hoib⁹ hic i mūdo ⁊ ēt i futuro sicut iā ab āgelis laudat i celo Et i signū huius tūc toties admonemur a deo p scripturā sacrā ad laudādum cum ps. Laud dñm oēs gētes. dñs Aug. Vere felix eēt q̄ posset dine laudi sp iisistere. Nā hoc faciūt bti i celo. vnde ps Bti qui habitant in domo tua dñe: in scla scloz

laudabūt te. bñ Ber. Discamus nūc i tris q̄s ferūsimus laudes i celis. Michil ita ppzie in tris celestis hitatiōis statū repñtat sicut alacritas laudātium deū. Quinta dignitas est q̄ hois naturā de⁹ assūpsit: ⁊ nō āgelicā bñ Heb ij. Nusq̄ angelos apph̄dit: sz semen abzahe Et in hoc xp̄s factus est frat nr̄. vnde dicit ad pfem suum oportēt. vt habeā in ps. Narrabo nomē tuum frib⁹ meis. bñ Ber. Puto q̄ iā me spnere nō poterit: q̄ os ex ossibus meis ⁊ caro de cāne mea Sexta dignitas est q̄ nos homines tam care ⁊ pciose emit. vnde āp̄l⁹. i. Cor. vj. Empti em estis pzecio magno. vnde Aug. Posth̄q̄ intellexi me pzecioso xp̄i sanguine redemptum: nolui me venalem exhibere. Vnde sciēdum q̄ si infiniti mundi essent pzo pter istos nec vnā guttā xp̄s pzecios⁹ sui sanguinis effudisset: ⁊ ppter nos homies: ⁊ pzopter nr̄am salutem totū sanguinē effudit. ps. Arui⁹ tam⁹ testa vtus mea. Septima dignitas est q̄ hoies cibat suo sctissimo sāguine. vnde Jo. vj. Caro mea ve est cib⁹ ⁊ sāguis meus. ⁊c. Quid ei magis dare potuit nisi semet ipz hic i terris i cibū vt zfoztemur ne deficiamus in via Octava dignitas ē q̄ hō creat⁹ est ad eternā vtitudinē cum angelis eternaliter possidendā: nō solū cū aiaz ēt cū corpe glozioso. post resurrectionē. bñ Mat. xv. Xp̄s dicturus ē suis dilectis Venite benedicti pr̄is mei possidete paratū vobis regnū ⁊c. Nona dignitas ē q̄ nichil satiare pōt desideriū hois nisi ipe de⁹ q̄ infinitus ⁊ immensus est. bñ dr in p. Satiabor cū apparuerit gl'ia tua. bñ ēt Aug. Tāte dignitatis est hūana cōditio vt nullū bonū pter summū et sufficere possit. ⁊ hāc sacietatē etne vtitudinis ex intimo cordis desiderare debemus vt illud desiderium celestis patrie lachrymas corporales exerciet i nobis ℣ Unde etiā scribit Ja. de vitriaco dicēs Vidi q̄dā mulieres tā spāli ⁊ mirabili amoze in dei affectiōe resolutas: vt pze desiderio lāguerēt: nec a lecto p multos annos nisi raro surgē possent nullam aliā infirmitatē hūres nisi illā qui⁹ desiderio eam sic liquefacte cū dño suauit ꝺescendes q̄ to spū zfoztabant. tāto corpe infirmabantur

¶ De eadem alius Sermo. xxxij.

SImile est regnum celoz hōi pr̄familias q̄ exiit pzio mane zdu cere. ⁊c. Mat. xx. Ex quo in pzesenti euangelio fit mentio de patrefamilias qui cōduxit operarios. i. seruos ad laborādum tunc i p̄ncipio seculi cōtenta sunt dicēda. Pzio de famul. et famula bus. Scdo de dñis ⁊ dñabus. Tercio exiij. A Quātū ad ōmum sciēdum q̄ fuit ⁊ famule vt fuerūt eoz sit dō acceptū ⁊ meritoziū tria tenent dñis ⁊ dñab⁹ suis Primū est q̄ dñt esse fideles dñis suis i reb⁹ tpalib⁹ vt fuentant dāna dñoz suoz vbi p̄nt: ⁊ bona eoz augmētēt put ipsis p̄miserit q̄n seruitia eoz intrauerit: q̄ q̄cūq̄ sciēter p̄millaz frāgunt deū grauit offēdūt Et vt fideles laborēt in absentia dñoz sicut in p̄nti a. Uñ ad Eph. vlti. Nō ad ocl'm seruientes q̄si hoibus placētes sz vt serui xp̄i facientes voluntatē dei ex aio Et bñ sic fideles laborāt ⁊ i gra sunt tunc ipsemet xp̄s erit p̄mium eoz ⁊ gra hoc faciūt q̄ bñ et fideles laborāt in p̄nti adūnoz. sz q̄n dozsū ēt tunc: tunc ipi fideles laborare desistūt ⁊ colloquunt simul. ⁊ ociis vagis hinc ⁊ illinc circumspiciūt ⁊ sic laborē negligūt. ⁊ aliqs dicit xp̄i vt habeā Mat. vij. Quecunq̄ vultis vt faciāt vobis hoies ⁊ eadē vos facite illis. Itē cōtra hoc faciūt q̄ bona dñoz ex negligētia p̄dūt vel frāgunt Itē q̄ furant bona dñoz ⁊ comedunt secrete et bibūt et sumia faciūt q̄ oia gliter sunt ⁊ restituēda. Nā cū hñt sufficiētia ad comedendū ⁊ furant dñis suis ova vel carnes vel vinū vel ceruisiā ⁊ occulte sumia faciūt et sic supflue bona dñoz suoz expēdunt: i hoc grauit deū offendunt. Nec etiā famuli isti bona dñoz dñt alijs dare siue amicis siue pauperibus sine assensu ⁊ licētia dñoz ℣ Unde q̄rit an famuli ⁊ ancille possint dare elemosinam de rebus domioz. Rñdeo p̄m. b. Tho. in iij. di. xv. Serui ⁊ ancille ⁊ famuli nō p̄nt elemosinas dare de rebus dñoz sine eoz assensu nisi pane vel brodium vel hmōi q̄ nō inferunt sensibile nocumentū. Sz sciēdum q̄ hic cepze hēdē sunt q̄dā ancille q̄ p̄mittunt q̄nq̄ cōmestibilia pire sicut brodiū ⁊ p̄mētū ⁊ hmōi q̄ nolunt laborē hēre vt paupib⁹ talia fuarēt ⁊ ipis postmodū darēt: q̄uis q̄nq̄ dñs ⁊ dña hoc libēter viderent. ⁊ eis bene placeret ⁊ iste ancille ppt pigritiā suā nolūt ista fragmēta colligere ⁊ pauperibus erogare: sz potiꝰ canib⁹ ⁊ porcis tribuūt ⁊ sic paupes egere p̄mittunt et de his strictā rōnē reddituri sunt deo q̄ pauperibus vtilia fuissent si eis distribuissent nā tales ancille cogitare deberēt q̄ dcdo pauperibus facerēt xp̄o fierī oēt Mat. xxv. Qđ uni ex minimis meis fecistis: michi fecistis. Et ergo sicut si xp̄s p se clamaret ante ianuā famelicus: sitibūdus: nudus: cecus: ⁊ claudus: ⁊ pegrinus sic recipiēdus ⁊ zfolādus est pauper Et tunc melius p̄sperabit illis familis ⁊ ācillis in oibus quādo sunt misericordes pauperibus. bñ Lu. vj. Eadē mēsura q̄ mēsi fueritis remecietur vobis. q̄ paupes et defectuosi nō sunt despiciēdi: sic extra f. ci. M ¶ Sēm qđ serui ⁊ ancille tenent dñis ⁊ domiabus est q̄ ipsi debēt in licitis obedire: nec eos ad iracundiā p̄uocare ⁊ dcdo cognoscunt dominis esse placitū vt hoc libenter faciāt. Nō em sufficit non furari ⁊ fidelē esse dñis sz etiā obedire in licitis. Eph. vlt. Serui obedite dominis carnalibus cū oi timoze ⁊ tremoze in simplicitate cordis vestri sicut xp̄o. Sic ⁊ ancille de-

bent in bonis dominis ꝑ suis obedire. Nā. b. Tho. dicit ꝙ seculari prāti obediēdū est i licitis: qz ois prās a deo ē & q̄ potestati resistit deo ordinationi resistit. Item. b. Tho. dicit ꝙ inobediētia pōt esse mortale pctm̄ qz subtrahit superiori q̄ ei tenet ex ordinatiōe dei. Ergo cōfitēdū est qñ serui & ancille pertinaces sūt inobediētes dñis et dñabus suis. Sil'r uxor q̄ inobediēs est viro suo: & pueri q̄ inobediētes sunt parentibus suis & ceteri subditi q̄ inobediētes sūt suis superiorib⁹. Sil'r penitere debēt serui & ancille q̄ sciēter ad tractādā suos dños vel dominas ꝓuocauerūt vel etiā q̄ dominis vel dñabus obloquunt̄ dicēdo. Dñs ille est ꝙ eus vel infidelis vel dña est tractāda vel austera. Tertiū est ꝙ serui & ancille debēt habere rectā intētionē ad deū in laboribꝫ & seruitiis suis: qz non sufficit fideliter laborare & dñis obedire nisi habeāt deū ꝓ oculis & intētionē ad deū referūt. vñ Gre. Oīe bonū qđ egimꝰ semp per intentionē ad celestia lenemꝰ. Vñ sui et ancille et ꝓ oibꝰ de mane debēt orare et i diebꝰ festiuis missam & verbū dei audire & libenter ieiunare & festa celebrare & qñq̄ ꝓ tpe suo ꝓficere & sacramētū eucharistie ꝓpere. Et si nō semp ad eccl'iam pūt venire: tunc in domo vel in cāpo pūt orare. Et signāter qñ audiūt pulsum i eleuatiōe corꝓis xp̄i tūc humiliꝫ debēt se deo cmēdare. Sz xtra hoc faciunt isti famuli & ancille q̄ deū nō timēt offendere detrahēdo & maledicēdo ꝓximis & qñq̄ creaturis cū trascuntur: & qđ peius est in ira sua deū blasphemātes. Et sic deū offendunt luxuriādo cū meretricibꝰ. chorizādo: & sup̄ se ornādo in diebus festiuis: & vocando occulte et subtrahēdo ꝓximoꝝ & dominoꝝ suoꝝ et etiā in maximis & parus deū offendūt. Vnde legit̄ unum exēplū in legenda beati Thome apli q̄ patriarcha in festo beati Thome corꝓus ipsius apli honorifice locat iuxta altare et ad manꝰ apli ponit cōsecratas hostias: & sic oēs accedētes cōicat cum manu mortua & tute diuina. Et legit̄ q̄ non nisi xtruti & cōfessi valeant de manu eius hostias cōsecratas accipere. Indigni aūt nequaq̄ nisi denuo meliꝰ scrutantes cōscias suas & inuenientes indispositas ad confessionē & ad corꝺis cōtritionē se cōferant: tunc redeūtes accipiūt sacramēta de manu apli. ¶ Vnde recitat de quodā famulo exēplū. quō solū furtū ficuū dño suo nescitē cōmiserat: quas & comederat: & oblitus confiteri accedens ad cōtionē non poterat sacramētū eucharistie de manu apli accipere. Qui in se reuersus iuit seorsum ante quoddā altare & flexis genib⁹ rogauit deū vt sibi daret cognoscere illud pctm̄ ꝓpter qđ repulsus fuit a sacra cōtione: & postmodū inuenit q̄ de furto ficuū non esset cōfessus. Et sic denuo redies ad cōfessionē cōfessus est quō furatꝰ erat dño suo ficus & restitutionē ꝓmisit: & sic post absolutionē sacramentū eucharistie de manu apli recepit. Sed qualis debeat esse intentio seruoꝝ et ancillaꝝ & aliorū laboratiū: quere ser. lb. p ℰ Quātū ad sēm scien dū q̄ dñi et dñe tenent̄ tria famulis & famulabus suis. Primo tenent̄ ipis fidel'r ꝓuidere necessaria ꝓ victu. s. comedere & bibere: qz eādem fidelitatem ipsis tenētur q̄ famuli ipsis dñis tenent̄ tur. dñi apli's ad Eph. vlt. Et vos dñi eadem facite illis. Si ueniens q̄ tibi fidelis sit seruus tuus et laboret tibi. tunc tu erōueso tibi ille fidelis. Nā famulorū est esse sollicitos quō bene & fideliter seruiant. Dñi ex aūt est ꝓuidere q̄ ipsi famuli necessaria habeāt. Contra quod faciūt illi q̄ famulis suis & famulabus nō ꝓcurant necessaria: sz fatigant eos quasi bruta animal: qđ est contra charitatē fraternā: qz alius laborare etiā necesse habēt in futuro frutre & se de laboribꝰ suis nutrire. Insup dñi tenent̄ famulis soluere ꝓcriū suoꝝ laborꝫ ante occasū solis. Nā hoc ē vnū pctm̄ de quattuor clamātibus in celū. Nō soluere ꝓcriū mercēnariorꝝ. Et cōtra hoc faciūt aliqui q̄ ꝓtrahūt ad longū tps. Insup aliqui sūt q̄ defraudāt suos famulos in suo ꝓcio. Nā si ollā frangūt nō in simplo tm̄: sed in duplo solutionem ab his exigunt. Et in talibus deus grauiter offenditur. ℱ Secūdo dñi debēt esse humiles & charitatiui et benigni ad suos famulos. Nā dilibz debet esse pius suis famulis: sicut deū habuit sibi esse pium & clementē. vñ Sen. Sic cū inferiori uiuas quēadmodū superiorez tecū uiuere velis. Contra hoc faciūt q̄ iracundos cōtinue se suis subditis ostendūt: raro verba amicabilia sz semp dura verba & cōceptibilia loquuntur & extollūt se & spernūt suos subditos. Tales nō attēdūt q̄ oēs sumus fratres & filii. nā deus q̄ creauit dñm creauit & seruum & cū eodē sanguine quo redēptus est diues dñs redemptus est & pauper seruꝰ: & eādem hereditatem quā possessurꝰ est dñs in celo: eandē possidebit & famulus. Ergo dñs nō debet spernere famulū: nec dña famulā: qz fortassis famulꝰ melior est coram deo q̄ ipse dñs: qz humilis est & ipe dñs superbus: castus est: & ipe dñs luxuriosus: abstinens: et dñs ebriosus et gulosus pius & largus: & dominus auarus & vsurarius. Insuper sciendum q̄ nunq̄ dominus vel dña debent nominare diabolū: nec in noie ipsius aliqđ opus fieri iubere. ℭ Vñ exēplū scribit Greg. in dyal. q̄ dā noie Stephan⁹ de itinere veniēs domū vocauit ex ira famulum di cēs. Veni dyabole discalcia me. Ad cuꝰ vocē mox inceperūt se calciamēta corrigie in sūma velocitate dissoluere vt aperte cōstaret q̄ et ipse q̄ vocatꝰ fuerat ad extrahēdos calceos diabolꝰ adesset & obediret: quod mox vt dñs vidit vehemēter expauit: magnisq̄ vocibꝰ ex

clamare cepit dicēs:recede miser recede.non
em̄ tibi ꝙ famulo meo locaꝝ cū. Ad cuꝰ vocē
primus excessit. Exinde excolligi pōt ꝙ nūq̄
dyabolꝰ ex ira sit noiandus ℣ Tercio dñi
debēt corrigere famulos si delinquūt. Ma sp
cogitare debēt ꝙ reddituri sunt cōnē ꝓ ipsis
Dñi tenenē dñi famulos ⁊ famulas inducere
ad bonū faciēdū.l.vt ieunēt ⁊ orēt ⁊ frequentēt
vt ꝑfite ant̄:⁊ eucharistiā sumāt:⁊ missā audi
bū dei audiāt. Et si nō imitant̄ informatiōes
tūc debēt eos corrigere cū delinquūt. Ma q̄li
ber sapiꝝ dz corrigere suū subditū:als omia
pcā q̄ subditus cōmittit in ꝓsidentē redūda
būt si nō corrigit:⁊ ea fieri ꝓmittit. Dñi dz i
decre. Resistere posse puerīs ⁊ nō facere:est
eis ꝓsentire. xxxii.q.iii. Quid pōt ℣ Quātū
ad vltimū scīendū ꝙ dñi ⁊ dñe ex vera humili
tate debent famulos et famulas meliores se
ꝑsūi ad deū estimare:⁊ sic eis hūiliter et paci
fice loq̄. Dñi exēplū. Legit ꝙ duo frēs senioꝝ
et iuniꝭ erūt in itinere cōstituti et ad semi
nandū verbū dei missi. Et accidit ꝙ in itinēre
quodā senioꝝ dormienti iuniꝭ vidit ad se ve
nire turmā celestē q̄ pertrāsiens nichil ei locu
ta est:sed vnꝰ de turma dixit ad iuniꝭē fra
trē ꝙ ꝙreret quicqd vellet. Et ille q̄siuit que
esset illa ꝙ pciosissima dña q̄ mittebaꝫ duob⁹
iuuenibus pulcherrimis:⁊ quo itura esset. Et
cūsū est ei ꝙ regina āgeloꝝ esset volēs venire
ad ꝓximā villā cū illa celesti turma ad ancil
lā cuiusdā rustici moriturā. Et ille mirabatur
tandē humilitatē virginis marie ꝙ ad talem
pauperculā ancillā ꝓsonaliter dignabaꝫ venire
Et exeūtaro socio venerūt ad villā ⁊ quesierūt
in qua domo aliqua ancilla infirmarēr. Et rā
dē ea cōperta venerūt illuc. Et senioꝝ frat au
diuit cōfessionē eiꝰ:sz noluit eā absoluere nisi
diceret sibi ꝙ quid talē gratiā meruisset:et re
tulit sibi q̄ ille frater hō purus et innocēs in
via vidisset. Et illa ancilla ex humili coꝛde et
ex obediētia dixit cōfessoꝛi ꝙ virginitatē suā
seruaret sicut de breco egressa est:⁊ ꝙ octo die
dixit horas suas ⁊ q̄nquagita. Aue maria bea
te virgini ꝙ in morte dignaretur eā visitare
Et nec ꝓpter aliquē laboꝛē illas horas ⁊ ora
tiones omisit:⁊ de pcio suo se vestiuit ⁊ resti
duū dedit pauperibus:et cōfessoꝛ eā absoluit
et cōmunicauit:⁊ maria cum angelis animaꝫ
illiꝰ ancille ad celum deduxit.

¶ Dñica.3.Ie Sermo.xxxiii.de creatiōe hois

EXiit qui seminat semi=
nare semen suum. Lu.viii. Vbi scien
dum ꝙ seminatoꝛ est omnipotens de
us qui exiit seminare semē suū.i.genus hu=
manū recando. Vñ magister in cōpen.theo.
veri.dicit ꝙ summa bonitas volēs cōicare su
um bonū etiā alijs fecit creaturā rōnalē que
ummū bonū intelligeret et intelligēdo ama
ret:amādo posslideret ⁊ possidēdo beata esset.
Vñ in ꝓsti sermone tria sunt dicēda. Primo
quō deꝰ creauit hoiez. Scdo quō dyabolꝰ in
duit hoi:⁊ an adā vel eua plus peccauit. Tercio
qualitā nascimur in hūc mūdū. ℟ Quātū
ad ꝓmū scīendū ꝙ dignitas ꝓmi hois est
in hoc ꝙ deus fecit hoiem cōne sapiētem vita
innocētē:dñio potentē. Primo fecit deus ho
minē rōne sapiētez:qz adā noticiā dei habuit
cuiꝰ ꝓsentiā quadā interiori aspiratiōe ꝙ
plabaꝫ. Vñ tñ ita excellēter vt illi in patria:
nec ita in enigmate vt nos mō iā in via. Ergo
beatus Tho. dicit ꝙ adā mediū tenuit in co=
gnitiōe dei quo ad nos q̄ sumꝰ in hoc mūdo:⁊
quo ad illos q̄ sunt iā in patria. Itē adam co=
gnouit res factas ⁊ creatas:qz eis noia impo
suit. vt dz Gene.ii. Et ꝑm vtiq̄ Thomā Noia
debēt naturis rerū cōuenire:q̄ edā scīuit na=
turas oiz animaliū herbaꝝ:arboꝝ:⁊ lapidum
ꝓcioso ꝝ⁊ omniū rerū visibiliū ⁊ palpabiliū
Et insup dicit beatus Tho. ꝙ adam in statu
innocentie quodāmodo habuit oēs virtutes.
Scdo fecit cū vita innocētē. Nam factus est
sine culpa. Vnde ꝑm Holcoth. Deꝰ dedit ado
originalē innocētiā qua semp se ⁊ suos custo
dire potuit. Habuit em̄ anima ade ita perfec=
te dominū super corpus ꝙ nūq̄ sensitiuet in
firmitatem ab exterioꝛi seo nec deceptionem ab
aliquo si in statu innocentie perstitisset. Fuit
q̄ adam sine penalitatibus:quia nec esurit
neq̄ sitiuit:neq̄ frigus:neq̄ ignis:neq̄ ali=
quid aliud lesit eum:nec moꝛtem expectauit:
quia viuens erat ad gloꝛiam tranſferēdus de
ſtibus non indiguisset:quia stola innocentie
vestitus fuit. Vnde Gregoꝛius Sic nāq̄ im
moꝛtalis est conditus vt si nō peccasset moꝛi
ri nō potuisset. Vñ etiā Aug.i li. de quest.
noui et veteris testamēti dic. Sic deus hoiez
fecit ꝙ q̄diu nō peccaret:in immoꝛtalitate vi
geret. ℣ Vñ sciendū ꝙ adā factus est ex
tra paradisū in agro damasceno de limo terre
et post creationē positus est in paradisū dela
ptatis. Fuit aūt locus ille vt dicit Damasceꝰ
exultationis vniuerse ꝓptuarū:q̄ terra cel
sioꝝ posit⁹ ē:⁊ tēperato ac purissimo aere cir=
cūfulsus plātis semp floꝛidis comatꝰ ē bono
odoꝛe plenus nullūq̄ irrōnalū inhabitat ibi
Iusup nulle sūt ibi tēpestates:⁊ bis fructificāt
ibi arboꝛes. Et i hystoꝛia ecclīastica dz ꝙ pa
radisus est locus delicatissimus:vbi modo est
Enoch et Helias ꝓtinēres vitā suā ꝑ celum li
gni vite ⁊ alioꝝ q̄ sunt ibi. Et cū adā sic esset i
paradiso dixit deꝰ:vt habeā Gen.ii. Nō ē bo
nū hoiem esse solū. Faciam⁹ ei adiutoꝛiū sibi
similē sibi. Ergo imisit dñs deꝰ sopoꝛē i adā. Cūq̄ ob
doꝛmisset tulit vnā de costis eiꝰ et repleuit car
nē ꝑ ea et edificauit dñs deꝰ costā quā tule=
rat de adā in mulierē:et adduxit eā ad adā. Di
xitq̄ adā hoc nūc os ex ossibꝰ meis et caro de

carne mea ꝙ habz̄ celinq̄t hō p̄cm suum ⁊ ma
tr̄ suā ⁊ adherebit uxori sue ⁊ erūt duo i car-
ne una. Circa qđ q̄rit q̄re eua fact̄a sit de costa
ade ⁊ nō de capite vl de pede. Rn̄deť ꝑm magi
strū theo. q̄ eua nō fecit ō capite ne uiro dña/
retť. Et 2. ra hoc factū ille mulieres q̄ uolunt
dñari sup uiros suos. Et ia 2ra hoc est q̄ dicit
dñs Gen. iij. Sub pr̄ate uiri eris ⁊ ipe dñabit
tui. 3rō nec de pede ade fact̄a est eua. ne 3trēne-
tur a uiro. Et 3ra hoc faciunt illi teneri ⁊ per
uersi uiri q̄ 3trēnūt uxores ꝓpas: ⁊ tenēt eas
tāq̄ famulas caro ꝺba amicabilia ꝛ sp dura
et 3cumeliosa ꝺba eis loq̄ntes: ꝛ ipa mulier
fact̄a est de latere uiri: ut amoꝛ uiculū ꝓbaret
in eis. In q̄ aūt uir debeat oñdere dilectionez
uxori: ⁊ econtrario uxor uiro: q̄re añ ꝑmo. xx vj
B. 3rō docuit q̄ dñs dixit ad adā et euam
Crescite ⁊ multiplicamini. ℣ Circa hoc
quer̄ utrū i statu innocēt̄ie 3uenissent hoies
carnale absq̄ officio generādi. Dicēdū q̄ non
ꝑm utrū Tho. in. ij. di. ij. Tunc ei uires ifero
res subiecte erāt supioꝛib⁹ tā scōz rectū oꝛdi-
nē hois i seipo q̄ hois ad deū. Rō recta autem
sp oꝛdinat actū ad fin̄ debitū. Vñ nūq̄ con-
uenisset uir ⁊ uxor i statu innocēt̄ie i actuz mēi
monialē nisi ꝓpter officium generatiōis. Nā
appetitus generatiu⁹ nequaq̄ poterat surge-
re sm̄ ip̄io cōnis: ne vnq̄ sm̄ aliquo fine in tē
to. i. vt ꝓle careret: q̄ nulla ꝓsona sterilis fuis-
set. Et ꝑm utrū Tho. ꝓbabilit̄ pōt dici q̄ ma-
sculi ⁊ femelle fuissent i equali numero geniti
Nā gñatio erat in p̄cepto ꝓpt electoꝛ multi
plicationē. vñ Gen. i. Crescite et multiplica-
mi. ↄ. Et ō oporteb at ut oēs uacarēt gñati
oni. Cū q̄ nullⁱ mozeret ⁊ vn⁹ nō posset esse
nisi unⁱ uxoꝛ. uic ⁊ una nō posset eē nisi unⁱ
uiri uxoꝛ: oporteb at q̄ tot essent uiri q̄ mulie
res: ⁊ pueri fuissent genit i paradiso i quo parē
tes habēt politi. Itē q̄rit utrum pueri nati i
statu innocēt̄ie stati habuissēt ulum mēbroꝝ.
Rn̄deť ꝑm utrū Tho. q̄ nō. Hoies eni i statu
innocēt̄ie habuissent cōe initiū diuēdi nobi-
les: sed non ēminū. Ideo defectⁱ naturales q̄ se
quunt initium extēdi habuissent nobiles uz
nō illos q̄ sequunt̄ terminū: sicut est senectus
mozis: ⁊ ymōi. Nec hoc fuisset eis i penā q̄z ex
hoc q̄ pueri fuissent i q̄ritate parui et molles
et hoc nullū icōmodum sensissent diuina pro/
uidentia eos gubernante. Sic̄ est dicendum
de cognitiōe ⁊ usu rōnis quē nō imediate ha-
buissent: ꝛ p successionē tpis didicissent ⁊ lu-
cidi⁹ et clariꝰ mō q̄ nos mō. Multo ei sapiē
tiozes q̄ nos facti fuissent: nā naturas rerum
cognouissēt. ℣ Tercio fecit adā dñs potē
tē. Circa qđ q̄rit utrū hō i statu innocēt̄ie aia
lib⁹ et creaturis dñabat. Rn̄deť ꝑm b. Tho. q̄
sic. Et hoc ꝓbat Pr̄io ex oꝛdine diuine puidēt̄ie
q̄ inferioꝛa p supioꝛa gubernat. Vñ, cū hō
sit sup tota aialia 3uenienter eius gubernatio
ni oia aialia subdunt̄. Scđo hoc ꝓbat ex lib.
Gen. i. ubi dr̄ de hoie: ut p̄sit piscib⁹ maris et
volatilib⁹ celi ⁊ bestijs tre. Vnde aues i aere
ad nutū hois obedissent: et pisces maris voca
ti uenissent. Sic̄ ⁊ bestie terre ↄc. In signum
hui⁹ tūc creaut de⁹ añ hoiem oēs creaturas: ⁊
ultimo hoiem tanq̄ dñm creaturarū. Nā oēs
creature ꝓpt hoiem sunt create ⁊ sibi subdite
vñ ps. O ia subiecisti sub pedib⁹ ei⁹ oues ⁊ bo
uas uniuersas ↄr̄. Sz quare creature inobedi-
entes sunt facte. Rn̄deť ꝑm btm Tho. q̄ inobe-
dientia ad hoiem eoꝝ q̄ ei subiecta cē deberent
subsecuta est i penā ei⁹: eo q̄ ipse hō fuit ino-
bediēs deo. O Quantum ad scōm sciendum
q̄ dyabolus cognoscēs felicitatē hois quā in
statu innocentie habuit et q̄ peccare potuit: i
uidēs bonū de salute quā accepturus erat in
specie serpētis mulierē aggredi bať: sed qua
re ꝓximo mulierē aggressus est. Respondetur
scōm Chrp. Mulieres sunt incaute: molles et
fragiles. Et quia sunt incaute: ideo de facili
decipiuntur: et q̄ sunt molles: ideo ad bonum
et ad malum circa flectunt̄: ⁊ q̄ fragiles: ideo
de facili superant̄: nō diabol⁹ nō est aggressus
uirū ꝛ mulierē scīens q̄ femina facili⁹ deipe-
reť cū sit sexus molliοꝛ: ⁊ facili⁹, uinceret cuz
sit sexus fragilioꝛ. Quō aūt p̄mi parētes trās
gressi sunt p̄ceptū dñi. habeť Gen. iij. Vbi dr̄
q̄ serpēs erat callidioꝛ cūctis aiantib⁹ terre q̄
fecerat dñs deus qui dixit ad mulierem. Cur
p̄cepit dñs de⁹ uobis ut nō comederet⁊ de om
ni ligno paradisi. cui rndit mulier. De fructu
lignoꝝ q̄ sunt in paradiso escamur. de fructu
ũo ligni qđ est i medio paradisi p̄cepit nobis
ne comederemus ⁊ ne tāgeremus illū ne forte
moꝛiamur. Dixit aūt serpēs ad mulierē neq̄
q̄ moꝛiemini: scit ei deus q̄ i q̄cunq̄ die come
deritis: ex eo aperient̄ oculi uestri: ⁊ eritis sicut
dii sciētes bonū ⁊ malū. Vidit g̃ mulier q̄ bo
nū esset lignū ad esc̄endū et pulchrum oculis
aspectuq̄ delectabile: tulit de fructu illius et
comedit. deditq̄ uiro suo q̄ simⁱ comedit: et ita
tim apti sunt oculi ãboꝝ. Cūq̄ cognouerunt
se esse nudos cōsuerūt folia ficus ⁊ fecerūt si
bi pizomata. ℣ Vñ q̄rit q̄s eoꝝ uel uir uel
mulier grauⁱ peccauit. Rn̄deť q̄ mulier quo
dām̄ grauⁱ peccauit. Nā adā i uno⁹ pecca
uit. C. comedēdo de fructu uetito ⁊ excusando
se de suo pcō. Vñ penā a deo accepit: ut ha-
beť Gen. iij. Cū dixit ei de⁹. In sudoꝛe uult⁹
tui b. ceris pane tuo donec reuertaris i terrā
de q̄ sumpt⁹ es: q̄z pulus es ⁊ pulueꝛē reuer
teris. Sed i quattuoꝛ eua peccauit. Pr̄io i su-
perbia ⁊ in incredulitate: nā ex sup̄bia diuini
tatē rapere uoluit ⁊ dyabolo plus q̄ deo credi
dit. Vñ ꝑm b. Tho. Mulier ex sola elatione
mētis peccauit: q̄z appetit esse sicut de⁹. Exce
cauit eñ eā appetit⁹ excellētie ut crederet tē
uex ⁊ possibile qđ serpēs dicebat: ⁊ iō seducta

ōz. Vir aūt nō credidit esse vexꝝ qō dicebat ser
pēs. ⁊ nō nō appetit absolute: ſz cū ꝯditiōe ſi
possibile foꝛet: ſz tñ appetit⁹ illi⁹ excellētie ip
ſuz adā ad experiēdā incrauit. ⁊ adā ex q̄daz
claritōe ⁊ quadā amicabili benuolētia qua ha
bunt ad vxoꝛē nolens eā turbare peccauit. Et
adhuc hodierna die mulieres vt cōiter imitāt
euā in ſuꝑbia et incredulitate. qō pz. Mā pu
ella. ix. annoꝝ. qñq; curios⁹ incedit i veſte ſua
q̄ maſculi⁹. xviij. annoꝝ: ⁊ cū vetula amplius
ſe oꝛnare nō audet: tñ ad ſuꝑbiā ⁊ laudē hoim
non deſinit oꝛnare filiā aut neptē. Sīc ſolēt
ſeplus occupare in incredulitatibus ⁊ itātatio
nibus q̄ viri: qz qñq; vna mulier plus vl'ma
gis ſuꝑ de talibus ſuꝑſtitiōibus et carmibus
q̄ cētum viri: ⁊ tales carminatrices nō ſolum
dānāt: ſz etiā multa mala faciūt alijs in aia
bus ſuis. ¶ Scōo eua peccauit: qz pomū p
hibitum comedit: ⁊ adhuc hodierna die mu
lieres imitāt euā in hoc: qz qō eſt eis p̄hibi
tū hoc [illegible] faciūt. Tertio peccauit i hoc q̄
virū ad peccādum incitauit. vñ ōz Gen. iij. q̄
ipſa comedit ⁊ dedit viro ſuo: ⁊ tunc qñ vir co
medit ex hoc nobis dānū venit: nā ſi ſola mu
lier peccaſſet nobis nō nocuiſſet. Quarto mu
lier peccauit ſe excuſando: et culpā ſuā defen
dēdo dicēs ſerpēs decepit me: ſic adhuc multe
res hodierna die optime ſe ſciunt excuſare et
ēpas ſuas defendere: ſz qz eua magꝝ peccauit
q̄ adā: nō de⁹ penā ⁊ plagā grauioꝛē et intulit
dicēs illud Gen. iij. multiplicabo erūnas tuas
et ꝯceptus tuos. In dloꝛe paries filios tuos. ⁊
ſub ptāte viri eris: et ipe dñabit tui. Ꝓꝛo quo
ſciēdū q̄ ſi adā ⁊ eua non peccaſſent: tunc mu
lieres ſine pudoꝛe ꝯcepiſſent: ⁊ ſine grauami
ne poꝛtaſſent: ⁊ ſine doloꝛe peperiſſent. Circa
quod q̄rit̄ vtꝝ ſi adā ꝑſtitiſſet meruiſſet con
firmationem oībus poſteris ſuis. Rñdet̄ ꝑz
Tho. in ꝑma parte ſum. q. c. Aliq̄ dicūt q̄ ſic.
aliq̄ dicūt q̄ nō: qō magꝝ Rñdet̄ q̄ liber
liter poſſet peccare potuiſſet vſq; ad cōfirmationē
R Jtē q̄rit̄ q̄re tentꝰ fuerit hoiez vt peccare po
tuit. Rñdeo ſcōm magīm in ꝯpen. theo. veri.
Ꝓꝛo vt declaret̄ dei ſapia qua ex malo ſcit elic
ere bonū. Non ei de⁹ permitteret malū fieri ni
ſi ex malo elicere bonū. Scōo vt manifeſta
ret̄ dei clemētia q̄ xp̄s noſtre ſue ꝑdītū hoiez
liberauit. Inſup dei iuſticia q̄ non ſolū bonis
p̄mia reddit: ſed ētmalis ſuppliciꝰ S Quā
tū ad tertiū q̄rit̄ q̄re de⁹ alam p̄cioſam vnuit
coꝛpi defectuoſo. Rñdet̄ q̄ hoc fecit ꝓpt̄ tres
cās. Ꝓꝛo ia eſt vt deus opa ſua ꝯficeret: fecerat
enī de⁹ creaturā pure coꝛpalē ſicut celū ⁊ terrā
aliā pure ſpūalē: ſicut angelū ⁊ nō nec i dei ope
ratiōe imꝰpletū remanere oꝛtuit vt faceret
tertiā creaturā. s. coꝛpalē ⁊ ſpūalē: videlz hoi
minē q̄ ꝯſtaret ex coꝛpe ⁊ aia. Scōa cā q̄re deus
ꝯiunxit aiaz coꝛpi eſt vt aia i coꝛpe ⁊ p coꝛpꝰ
multa merita acq̄reret q̄dā ei ſūt dꝰ aia ſine
coꝛpe pōt mereri ſicut i diligēdo deū. cognoſcē
do deū et i memoꝛādo deū. Immo ſepe in talī
bus aia a coꝛpe ipedit̄. Sap. ix. Coꝛpꝰ q̄ coꝛ
rumpit̄ aggrauat aiam. Alia ꝛō ſunt q̄ꝰ aia
nō pōt mereri ſine coꝛpe. vt ieiunādo. pegri
nādo martyꝛiū ſuſtinēdo: flagellatiōes et ab
ſtinētias: ⁊ hmōi. Tertia vt aia maioꝛē gl'iaz
ꝓpiet in futuro. Si enī aia fuiſſet ſeparata a
coꝛpe: tunc tm̄ fuiſſet in viſiōe dei glorificata
Sz mō hō q̄ ē ꝛpoſit⁹ ex coꝛpe ⁊ aia gl'ificabi
tur tā i coꝛpe q̄ in aia ⁊ in viſiōe hūanitatis ⁊
deitat(T Vltio ſciēdū q̄ ſicut aia ex ꝛiūctione ad coꝛpꝰ plura bona ꝛequirit̄ ſic ⁊ mul
ta icōmoda hz ex ꝛiunctiōe ipi⁹ coꝛpis. Ꝓꝛio
hz ꝑti oꝛiginalis in q̄natione. vñ Job. xiij. q
Quis pōt facere mundū de immundo ꝯceptum
ſemie vñ et p̄s. l. Ecce ei in iq̄tatibus ꝯcept⁹
ſum. Mā i ꝑtis ꝯcipimur et i ꝑtis naſcimur
Scōo ꝑti ꝓpriatē. vñ Gen. viij. Ꝓꝛoni ſunt
ſenſus hois ad malū ab adoleſcētia ſua. Ter
cio bonī operis difficultatē. Nam oēs angeli
ab initio mundi vſq; hodie nō habuerūt tātam
difficultatē ⁊ tm̄ laboꝛē in ſeruiendo deo ſicut
vn⁹ hō q̄ ſeruit deo vno ſolo die. Et hoc eſt ex
reſpectu coꝛpis: qz coꝛpꝰ eſt ineptū ⁊ graue et
pigrum ad oē bonū. Quarto hz itellectus he
betudinē: qz aia ſeꝑata a coꝛpe clarioꝛē ⁊ luci
dioꝛē intellectū hz. Quito cōmunā impugna
tionē. vñ Apls ad Gala. v. Caro ꝯcupiſcit ad
verſus ſpm̄. Mā aia anhelat ad celeſtia: ſz coꝛ
pus trahit ꝯtinue infra. Sexto paſſionū mul
tiplicitate vñ Job. xiij. Hō natus de mulīere
breui viuens tpe repleꝫ multis miſeriis. Se
ptimo gl'ie retardatione: gl'iam enī futuram
non percipiem⁹ q̄diu hic in coꝛpe detinemur
Ꝓꝛopterea dicit apls Phil. i. Cupio diſſolui ⁊
eſſe cum chriſto.

¶ De eadem dñica. Ser. xxx. de verbo dei.

Semen eſt verbum dei.

Luce. viij. Eſt ei ſemē ꝟbum dei quod
xp̄s de celo attulit et i terrā ſemiauit:
niſi hoc ſemē xp̄s attuliſſet. totus mundus in
ſceleribus permanſiſſet. vñ Eſa. i. Niſi dñs
exercituū reliq̄ſſet nobis ſemē quaſi ſodoma
fuiſſem⁹. Vñ in p̄ti ſermōe tria ſunt dicēda
Ꝓꝛio qualit̄ ꝟbum dei ſit audiēdum. Scōo de
fructib⁹ ꝟbi dei. Tertio q̄re mali hoies audi
re nō p̄ſnt ꝟitatē. ¶ Quātū ad p̄mū ſciēdū
q̄ ꝟbū dei eſt audiēdū. Ꝓꝛio reuerent ⁊ deno
te q̄ſi ex oꝛe xp̄i p̄ederet. vñ Luc. x. Qui vos
audit me audit ⁊c. Jtē Mat. x. Nō enim vos
eſtis q̄ loq̄mini: ſed ſp̄ūs p̄tis mei qui loquit̄
i vob(. vñ ōz. de hoc i decre. Nō min⁹ re⁹ erit q̄
ꝟbū dei negligēt audit q̄ q̄ coꝛpꝰ xp̄i ex ſua
negligētia in terrā cadere p̄mittit. vñ Augu.
i q̄dā ſermōe. Benigne audiēdū eſt verbū ſu
ſcipiendū ⁊ ſolliciteꝫ ꝛeruādum q̄tūcūq; ad aiaꝝ
ſalutē ꝓfuerit: ⁊ nō ſicut ꝟbum hois ſed ſicut

ꝺ̃bū dei siue illud sit ꝑfolatoꝝ siue ꝑminato
rū siue ipeparatoꝝ qđ audiaꝫ Scđo ꝺ̃bū dei
audiēdū ē mēoꝛiteꝛ ꝺt sicut aial mūdū qđ ru
minat: ſz sūt qꝺā q̄ſi cribꝝ qđ cū in qua im
mergiꝫ iplet ſz q̄ exteaꝛiꝫ tūc vacuū ē sicut
antea fuit Ꝺ̃ū ꝺ̃bū dei custodire opꝛ. Luce. xi
Beati q audiūt ꝺ̃bū dei ⁊ custodiūt illud. Ioh.
Beati q audiūt ꝺ̃bū dei ⁊ mēte recūdunt ⁊ ope
iplēꝺt possideāꝛ vitā etnā. vñ apls ad Ro. ij
Nō auditoꝛes legis iusti sūt apud deū: ſz fa
ctoꝛes legis iustificabūꝫ Ex Ꝺicto q̄ sciēduꝫ
q̄ teta dāna icurrūt q̄ audiūt ꝺ̃bū dei ⁊ nō fa
ciūt. Ꝺicunꝺ est q̄ grauiꝰ punieꝫ. vñ Joh. xv
Si non venissez ⁊ locutꝰ eis nō haberēt; nūc autē excusationē nō hūt de pctō
suo. vñ Lu. ij. Seruꝰ sciēs voluntatē dñi ⁊ nō
faciēs plagis vapulabiꝫ multis Si ei ꝛex ter
renus nūciū iter mādāꝺū tibi aliqꝺ mitteret
⁊ tu hoc facere nolles cū vñ posses regē gra
uiter offenderes Sic ꝛex gl'e iesus xp̄s totiēs
tibi nūciū mittit quotiēs verbū dei audis ⁊ si
nō facis; regē vtiq; xp̄m offendis. Scd dice
res. Ex hoc sequit q̄ iudei ⁊ pagani q̄ ꝺmonē
nō audiūt sūt excusati. Rñdeꝫ q nō; qz fides
in oiꝝ partiꝝ mundi est p̄dicata. vñ p̄s. In
oēm terā exi. ⁊c. Scđo ille q̄ ꝺ̃bū dei audit ⁊
nō facit obtenat sibi ipsi ianuā celestis regni.
p̄s. Hodie si vocē eiꝰ audie. ⁊c. Et sequit Jura
ui in ira mea: si. i. nō introibūt in requiē meā
Tercio cū ipsi in futuꝝ clamabūt; tunc xp̄s
ipsoꝝ clamoꝛē nō exaudiet. p. Tūc invocabūt
me ⁊ ego nō exaudiā eos p Tercio libenꝫ
verbū dei est audiēdū ꝓpter multiplices fru
ctus quos cōfert illis q̄ devote ⁊ libenter au
diūt verbū dei. Ꝺicto q sciēdū q̄ntū ad scđaz ptē
illi⁹ sermonis q ꝺ̃bū dei multa bona opaꝫ i
hoibus audiēti⁹ illud devote. Ꝺicto enī mun
dificat hoiem. vñ Joh. xv. Jā vos mundi estis
ꝓpter sermonē quē locutꝰ sū vobis Et hoc cō
tingit dupl'e. Ꝺicto qz verbū dei est speculū i
quo q̄s cognoscit pctā sua; qz ſz Seneca. Ini
tiū salutis est cognitio peri. Scđo qz ꝺ̃bū dei
dat gratiā audiēdi illud q̄ quā hō mundatur
vñ Ꝺicuntur. xiij. Doctrina bona dat gratiam.
Vñ reprehensibiles sunt illi q̄ lauāt facie vt
bestimēta ⁊ calceos mūdant ⁊ aiam maculā
tam nō curant mundare. Jtē parētes illi qui
pueros ad balneū conꝛoꝛiale poꝛtant vt ibi la
uent in coꝛpe sed nō ad sermones vbi lauāde
sunt anime. Nā multū vtile esset pueris a iu
ventute audire verbū dei; qz post in senio plꝰ
essent inclinati ad audiendum sermones. Si
cut patet in ramusculo qui ad quancunq; par
tē primo flectiꝫ post ea semp inclinat. Scđo
verbū dei opaꝫ p̄tiā dei in illis q̄ illō devo
te audiūt. vñ Mat. xviij. Ubi duo vel tres cō
gregati fuerint in noie meo ibi in medio eoꝝ
ego sū Hoc idē habeꝫ Lu. xxiiij. de illis duo
bꝰ discipulis q̄ i die paschę merūt de hierꝛ i
emaus et loq̄bant inuicē de xp̄o Et dū sic ꝛa
bularent inuicē iesus appꝛopinquās iuit cū
illis Tercio verbum dei ꝛibat aiaz. Mat. iij.
Nō in solo panevivit hō: ſz i oī verbo qđ ꝓce
dit de oꝛe dei. vñ Gre. Cibus aie est verbū dei
Nā sicut coꝛpꝰ ꝛibat cibo coꝛpali sic aia ꝺ̃bo
dei Ꝺñ q nō p̄t comedere coꝛpaliꝛ ⁊ cui nō sa
pitur cibus vel q̄ nō retinet cibū signū ē ma
gne infirmitatis ⁊ ꝓpinque moꝛtis. vñ Gre.
Quicq̄s ei alimēta nō retinet hui⁹ ꝓfecto de
vita desꝑat: ſz heu sūt plures q̄ q̄tidie coꝛpꝰ
cucāt ⁊ ꝛibāt cibo coꝛpali: ſz aiaz p̄totaz per
mittūt fame pire ⁊ moꝛi nec ꝛibāt eā cibo spūali. s. ꝺ̃bo dei: sicut sūt illi q̄ q̄ñq; i quattuoꝛ
septimanis nō audiūt ꝺ̃bū dei. Et si ꝓ quattu
oꝛ dies deberēt abstinē a cibo coꝛpali eēt eis
valde graue ſz de aia ſpūali ꝛibāda nil curāt
vel sentiunt Quarto verbū dei oñdit hoiez di
scipulū dei. vñ Jo. viij. Qui ex deo ē ꝺ̃bū dei
audit. Nā naturale est q̄ q̄lz audit libēter de
patre ⁊ matre ⁊ fratrib⁹ ⁊ de cognatis suis; ⁊
de patria sua cū est i exilio gl'itur ad quā re
ꝺire intēdit: sic si deꝰ est p̄ ⁊ btā virgo est mē
et sancti angeli fratres ⁊ regnū celeste p̄tria tua
⁊ si ad illud anhelās toto coꝛde tuoꝝ vtiq; li
bēter audis loqui de his ⁊ quō illuc pueniaꝫ
Quinto verbū dei a moꝛte liberat ⁊ etnā bea
titudinē acq̄rit. vñ Jo. viij Si q̄s ꝺmonē meū
ꝑuauerit nō gustabit moꝛtē in etnū A Quā
tuz ad tercū ꝓncipale q̄rit quare moli hoies
veritatē audire nō p̄t. Rñdeꝫ q hoc fit ꝓ
pter tria. Ꝺicto qz videꝫ eis dura. Joh. vj. Du
rus est hic sermo ⁊ q̄s pōt eū audire. Ber. Vi
deꝫ vobis durū cū ꝺz Agite pniaz etratis Sz
aliqñ auditui estis ꝺ̃bū aspeꝛ ⁊ ꝺmonē duꝛ
et auditionē malā. s. Jte maledicti i ignē eē
nā. ⁊c. De qua iusti nō timebūt dicēte. p. Ab
auditione mala non timebūt. Scđo qz factis
eoꝝ veritas est cōtraria. Sap. ij. Cōtrari⁹ est
opibus nostris et ipꝛoperat nobis pctā legis
vñ etiā Jo. iij. Qui male agit odit lucē: ⁊ non
venit ad lucē vt nō arguant opa eiꝰ. Tercio
qz coꝛda eoꝝ sūt ad illud inclinata ad modū
basis qđ hz os aduersus terrā. vñ Eccli. xxi.
Audiuit luxuriosꝰ ⁊ displicebit ei: ⁊ punget il
lud post doꝛsum suū. unde etiā Ꝺicto ꝛ. viij.
Nō recipit stultus verba p̄ꝺētie: nisi ea ꝺi
xeris q̄ delectāt in coꝛde eiꝰ. vñ tales pueri
hoies ꝺicūt illō Exa. xxx. Loq̄mini nobis pla
cētia V Ultio nota exēplū de his q̄ recu
sant ꝺ̃bū dei audire. Scribit. Jaco. de Vitri q̄
fuit quidā rusticꝰ q̄ nunq̄ voluit audire ver
bū dei; ſz semper exiuit de eccl'ia q̄cito facere
dos incepit ꝺmonē; ⁊ stetit i cymiterio cōfa
bulando cū aliis rusticis q̄ sepius a plebano
suo ꝓpter hoc coꝛrepti⁹ fuit ex eoq̄ sc ⁊ alios
impediret; ſz ipe se nō emēdauit; sed in ꝓpria
cia sua permālsit Qui postea grauiter infirma
tus vocauit plebanū ⁊ cōfessus est ex timoꝛe

mortis et nō ex charitate dei ⁊ fuc salutis ⁊ in cadē infirmitate postmodū in breui est de functus. Cum aūt ad eccl'iam esset delat⁹ et sacerdos ⁊ alij clerici officiū defunctoꝝ circāte rentum karē:en: legendo et cātāde imago crucifixi coꝛā oi pplo cepit obdurare cū digitis aures suas manib⁹ a cruce sepatis q cū oēs circūstātes aspicerēt valde mirabant tūc sacerdos ait ad ppl'm Scitis quale signū é hoc Rādit ppl's q̄ non intelligerēt quid xp̄s p illud signū pētēderet dixit sacerdos Scire debetis q̄ ille rusticus cui⁹ coꝛp⁹ iacet in hoc feretro modo est in manib⁹ diaboloꝝ. Idcirco sicut obtruſit aures suas ne audiret v̄bū dei ita de⁹ claudit aures suas ne audiat preces nostras quas p eo fundimus et pꝛohibuit oib⁹ ibidē existētib⁹ ne p ipa aīa ampli⁹ oꝛarēt et tunc cessauerūt oēs p eo oꝛare ⁊ co p⁹ ei⁹ est delatū de loco sacro ⁊ sepultuꝝ est in cāpo qz p aīa dānati amplius non est oꝛandū: qz in inferno la est redēptio. vñ Gre. xi. li. mo ral'. Quisquis ad iferni mala tolerāda semel descenderit nequaq̄ vlterius ad lucē redibit qz nequaq̄ vlteri⁹ mia pcn: is liberat q̄s se met i locis penalib⁹ iustitia iudicātis dānat

¶ Dominica in quinquagesima. Sermo. xxvj. de gaudio mundano.

Ecce ascendimus hierosolimā ⁊ cōsūmabunt oia que scripta sunt per pꝛophetas de filio hois Lu. xviij. Mat. r. In isto euāgelio duo notanda. f. passio xp̄i et illuminatio cuiusdam cec. ¶ Sed diceres quare illo tp̄e ecclia reducit nobis ad memoꝛiaz passiōis xp̄i Rñdet gaudiū mūdi q̄ illo tp̄e exercerī solet illis diebus in nobis tēperet neq̄ ⁊ filius est neq̄ filia q̄d q̄ patrē suū tā vilr tractari videret q̄ vel q̄ non se ab oi gaudio tēparet vt ergo compatiamur xp̄o ⁊ respuam⁹ gaudia mūdi tūc nob⁹ hodie pponit passio xp̄i magis manifeste q̄ i aliq̄ alio euāgelio dñicali p totū annū p̄t dñicaz palmaꝝ i q̄ passio legit. vñ xp̄s dicit Ecce ascēdim⁹ ⁊c. vñ i isto ser. tria sūt dicēda. Pꝛio q̄ gaudiū mūdi est spnendū a nobis Scō q̄t modis gaudiū mūdanū ē potiꝰ mortale Tercio rēplū ℣ Quātū ad p̄mū est sciēduz q̄ gaudiū mūdi est spnēdū pptez duoꝝ. Pꝛio qz oze dei ē maledictū. vñ Lu. vi. Vebobis divitib⁹ q̄ hic habet cōsolationē vestrā Quis ei hō audet gustare cibū ab aliq̄ fctō maledictū Ptū ergo timēdū ē ⁊ cauēdū gaudiū mūdi qđ est maledictū a fctō fctoꝝ. vñ ps. Renuit cōsolari aīa mea: sz potiꝰ debem⁹ diligere tristiciā a xp̄o bñdictā Mat. v. Bti q̄ lugēt ⁊c. Itē sciendū q̄ gaudiū mūdanū ex fatuitate puenit ⁊ ex ignoꝛātia. s. q̄n ipi hoies mūdani gaudēt et rident. pucr. v. Stultricia est gaudiū fluxū vñ hz Aug. Videt insania esse: qz est gaudiū frenetic oꝝ q̄ infirmitatē nō cognoscūt ⁊ videt et amici eoꝝ plozāt ⁊ tristant: qz cognoscūt infirmitatē ipoꝝ magis q̄ ipi per se ⁊ sic tales mūdani gaudēt cū xp̄s p eis fler. vñ Ber. Cō patiē dei filiꝰ ⁊ plozat hō patiē ⁊ riꝛet ergo sanctes p̄eligūt gaudio pñti tristiciā dicētes illō Eccl'. ii. Risū reputaui errozē. vñ Ber. loq̄ns de fletu xp̄i dicit. Xp̄s cū lazarū ⁊ ciuitatē fleuisse legim⁹ risisse no ⁊ iocasse cū nūq̄ legimus E Scō, gaudiū mūdi ⁊ hui⁹ scli est spnēdū ⁊ fugiēdū tō qz nō ē purū sz cū tristicia mixtū Amatoꝛes ei hui⁹ mundi nō pñt habere purū ⁊ verū gaudiū in reb⁹ hui⁹ scli sicut boni hui⁹ scli cōtemptoꝛes habēt in deo ⁊ tō hui⁹ est. Aut em ledunt in cōscia aut in coꝛpoꝛe: aut in vtroq̄ lic̄ Ad v̄bigratia Si q̄s q̄rit de lectatione in cibo et nimiū sumit de cibo ⁊ potu peccat ⁊ ledit i cōscia ꝓpter spnderesim remoꝛdētē Insup grauat i coꝛpe intātū q̄ postea nō delectat eū aliq̄d boni opari. Itē si cibo rizat: tūc erit fastus in coꝛpe Et cū hoc ledit i aīa. Itē si luxuriā exercet ⁊ excedit i nimieta te: tūc hēbit nauleā ⁊ ledit in cōscia: ⁊ cū hoc debilitat in coꝛpe. vñ Arist. de regi. pn. Cor⁹ est destructio coꝛpis ⁊ abbꝛeuiatio vite Itē si in diuitijs tūc hz laboꝛē in acq̄rēdo: timoꝛē i custodiēdo: dloꝛē in amittendo. Itez si in potestatib⁹ et dignitatib⁹ tūc oz eū habere curā ⁊ solicitudinē subditoꝝ. vñ Gze. xl. Exe. Quāto q̄s hic altioꝛ erigit tāto curis grauioꝛibus oneraī eiq̄ pplis mēte ⁊ cogitatiōe supponitur q̄bus dignitate ꝓponit. vñ Boe. O q̄ multis amaritudinib⁹ dulcedo humane felicitatis respersa est Tercio gaudiū hui⁹ scli est fugiendū eriā si nō esset maledictū a xp̄o ⁊ si eēt purū gaudiū tñ adhuc spnēdū esset qz breue et momētaneū est. vñ Job. xx. Gaudiū ypocrite. s. mundi ad instar pūcti. Habituri eīm sunt boni ⁊ mali tristiciā ⁊ gaudiū aut hic et in futuro: sz boni scīētes q̄ gaudiū p̄sentis vite ē breue ⁊ gaudiū future vite est longū. ergo tristiciā p̄eligūt in pñti ⁊ gaudiū i futuro Aug. Sapia sctoꝝ est hic tp̄alit cruciari ⁊ alibi interni delectari malū vero ecōtrario faciūt. dñs si q̄s aduerteret ꝓbreue ⁊ momētaneū ē gaudiū huius scli oīno fugeret ⁊ spneret illud: et deo seruiret p eternis ⁊ sempiternis gaudijs F Vñ ibi tal patrū ozdinis p̄dicatoꝝ legit exēplum tale q̄ magister Rolādus in q̄dā fcto habuit de scarlato nouas ⁊ p̄ciosas vestes et cū solēnib⁹ epulis int fuisset cū sociis ⁊ tuz illum die in vanitatib⁹ et ludis ⁊ in vana q̄lia trāsegisset: i sero ad se reuersus ⁊ tact⁹ a spūsctō it rinser⁹ ait Vbi est festū qđ fecim⁹ ⁊ illa letricia q̄ habuī Videt ergo q̄ois mūdi letricia cito trāsit ⁊ i dloꝛē conuertit seq̄nti die ozdinē p̄dicatoꝝ est ingressus in q̄ multis annis p̄dicauit ⁊ dño fructū in oi scitate: fama doctrina ⁊ scia p̄clar⁹ E Quarto gaudiū scī

ēt fugiendū q̄ p̄tinet hoīes eternis gaudiis
vñ Gre. ī ome. Nēo pōt hic gaudere cū hoc se
culo ⁊ illic regnare cū deo. Hoc est durū ꝟbū
amatozib⁹ mūdi cū hoc ſcō ſe letificātib⁹. ſ.
chozizādo: cātando de nocte in plateis: ⁊ ridē
do cum achinnis ⁊ turpib⁹ verbis ⁊ factis ſe
deozdinando. O q̄ miſeri et ceci ſunt q̄ ſ
eſtimant meliozā eſſe gaudia hui⁹ ſcli q̄ meri
tum x̄pi ⁊ gaudia celi Et iſup ſpnūt ⁊ puip ē
dunt x̄pm: mariā ⁊ oēs ſctōs dei ⁊ āgelos Mā
q̄ illicite gaudēt illi p̄ponūt illa gaudia gau
dijs celi ⁊ ſocietati marie ⁊ oīm ſctōꝝ ⁊ gau
dijs q̄ habituri ſunt boni ī celo ⁊ q̄ participa
tiōe marie: p̄phārū: apl̄oꝝ: mart̄ꝝ: cōfeſſoꝝ
virginū ⁊ oīz electoꝝ: q̄z vnuſquiſq̄ habebit
ſpāle gaudiū a quolibet ſctō angelo. vnde Eu
ſebius. Vnuſquiſq̄ intātum gaudet de alte
rius merito ſicut de ſuo p̄prio Si tales mū
di amatozes cozde ⁊ ratione vellēt gaudia ce
li ponderare: tunc merito gaudia iſtius ſeculi
deberent ſpernere et voluptates cozpozis ab
dicare. vnde Auguſti. de lib. arbitri. Tanta ē
iocunditas lucis eterne vt ſi etiam nō liceret
amplius in ea manere q̄ vnius diei hozā p̄o
pter hoc ſolam innumerabiles omni hui⁹ vite
p̄di delicijs: ⁊ etiā cū affluentia bonoꝝ t̄p̄a
lium recte meritoq̄ cōtemneretur. vñ p̄s Q̄m
mille anni ante oculos tuos tanq̄ dies hesterna q̄ p̄terijt. ℣ Quito gaudiū ſeculi eſt fu
giendū: q̄z ineternū ſe mutabit Mā ſicut tri
ſtib⁹ ſalubr̄ triſticia coꝝ mutabit ī gaudiū
vt habet Joh. xvi. ſic p oppoſitū gaudiū mū
danoꝝ verteret ī eternā triſticiā. vñ Gre. in
omel. Preſentia gaudia ſequunt perpetua la
mēta. Ꝟbigratia Riſus illicit⁹ ꝟtet ī fletū ſē
piternū. vñ Lu. vi. Wevobis q̄ nūc ridetis: q̄z lu
gebitis ⁊ flebitis. Itē gula ⁊ ſatietas ducet ī eſurie. Lu. vi. Wevobis q̄ ſaturati eſtis: q̄z
eſurietis. Et p̄s. Famē patient vt canes ⁊ cir
cuibūt ciuitatē. Apoc. xvi. Mādcabunt lin
guas ſuas p̄ dolore. Itē ebrietas coꝝ ꝟtet in
ſiti. p̄s. Ignis ſulphur ⁊ ſpūs p̄cellaꝝ p̄s calicis coꝝ. Itē diuitie ꝟtent in pauptatē. vnde
Lu. vi. Wevobis diuitib⁹ q̄ hic habetis ꝛſolationē veſtrā Hoc p̄z in diuite epulone q̄ i in
fernoꝫ ultra mille āños p vna gutta aq̄ petit
nec vnq̄ obtinuit. O q̄ ſtulti ſūt q̄ hic letant
et i delicijs viuūt cū tñ ꝟba x̄pi nō p̄teribūt.
Lu. xxi. Celū ⁊ terra trāſibūt: verba aūt mea
nō trāſibūt. Et nota hic vnū exēplū de his q̄
hic letant ⁊ in delicijs viuūt quō i futuro pu
nient. q̄re in ſer. lxii p. ℣ Quātū ad ſcām
triēdū q̄ gaudiū mūdi ⁊ iepta leticia ⁊ geſtis
cozpis iozdinat⁹ mētis leuitatē oſtēdēs pōt
eſſe p̄cm mortale. Primo cū q̄s inepte letat
⁊ delectat in his ū ſm ſe ſūt mala: ſicut habet
Prouer. ii. Letant cū malefecerint. ⁊ exultāt
in reb⁹ peſſimis: ⁊ ſic ex obiecto ſortit reatū
p̄cī mortalis: q̄z tales gaudēt de q̄bus baldē
dolēdum eſt. ſ. de p̄cīs. Itē p̄z hoc ēiā Eccli.
xix. Qui gaudet de iniq̄tate denotabit. ſ. de
libzo vite delebit ⁊ hoc nō fit niſi p p̄cm moz
tale: Ꝟbigratia. Si q̄s letat ⁊ iactat ſe de per
petratiōe p̄cōꝝ. ſ. de actu luxurie vt q̄ illam
ancillā vel illā virginē vel filiā illi⁹ vel vxo
rē iſtius violauerit. Sic̄ q̄ de choꝛea illicita
vel de coꝛneamentis iactat ſe ⁊ ſic querit lau
dari. Sic̄ q̄ iactat ſe de vindicta q̄ illū per
cuſſerit: vel q̄ de⁹ vindicauit eū de illo. q̄z in
foꝛtunū accidit ſibi. Sic̄ q̄ de ſuperbia veſtiū
et de honoꝛe ſibi exhibito nimū gaudet Sic̄
qui iactat ſe de fraude qua p̄rimum decepit.
vñ Gre. Dup̄l̄ peccat q̄ ſe de crimīe iactat
⁊ Querit vñ venit q̄ hō in malo tēpat ℣ñ
detur ex ignoꝛātia ⁊ cecitate mētis. vñ Sap̄.
ii. Excecauit eos malicia eoꝝ. hoc p̄z Mā ſi ac
tenderēt p̄cī grauitatē offenſā dei et penam
eternā magis fleret q̄ gauderēt. Vñ x̄ps di
xit in euāgelio. Lu. xix. Si cognouiſſes et tu
ſupple fleres: ac ſi diceret. O tu ſuperbe ſi co
gnoſceres humilitationē q̄ hūiliteris ī igne in
fernali nō gauderes ſz fleres Sic̄ O choꝛizās
ſi cognoſceres quō ois mot⁹ petulātie eſt ſal
tus in p̄fundū cloace ſupple fleres potius q̄
gauderes ſiue ridēres. Simil̄. O gulose et
ebrioſe ſi cognoſceres eternā famē ⁊ ſiti q̄b⁹
poſt hāc cruciēris nō gauderes. Simil̄. O di
ues q̄ ſciēter res iniuſtas poſſides ſi cognoſce
res futurā paupertatē ⁊c. Simil̄ O luxurioſe qui in delicijs coꝛpis huius ſi cognoſceres
quō pars tuoꝝ luxuriātiū erit in ſtagno igne
et ſulphure: vt habet Apoca. xxi. ſup. fleres.
Sic̄ O accidioſe ſi attēderes dictū x̄pi vt ha
bet Mat. xx. Ligat⁹ manib⁹ ⁊ pedib⁹ mittite
eū in tenebꝛas exteꝛiozes ⁊c. Vñ q̄libet x̄pia
nus d̄z flere de malis ꝛmiſſis ⁊ nō letari. exē
plo marie magdal̄ ⁊ b̄ti Petri apl̄i q̄ fleuerūt
amare p̄ p̄cīs ſuis. vñ Mat. v. Beati qui lu
gēt q̄m ipſi cōſolabūtur. Mā eſt magna puer
ſitas letari ⁊ iactari ſe i malis. vñ Ber. Quid
eſt magis peruerſum q̄ letari cū malefeceris
et in reb⁹ peſſimis exultare. ℣ Scōo cū
aliqua aſſumūtur ad ſcurrilitatē ⁊ ad ineptā
leticiā que vergūt i nocumētū p̄rimi vel cō
temptū dei: Ꝟbigratia. Sicut decidere ⁊ ſpec
nere vel pulp̄ēdere p̄rimū ⁊ eū ad irā p̄uoca
re: per talē leticiā vel ſcurrilitatē: tūc tal̄ re⁹
erit oīm p̄cōꝝ q̄ ille p̄uocat⁹ ſic ꝛmittit. Mā
eſt regula iuris. Qui occaſionē dāni dat dam
nū dediſſe videt. vñ etiā d̄z in decre. Dantes
occaſionē ſcādali rei ſūt peuntiū. i. q. i. Hi q̄
Sic̄ ſm Aug. Qui ante carnis p̄riuium aſſu
munt foꝛmas mōſtruoſas in q̄bus indicant ſe
habere animū beluinū. vñ d̄z in decre. Geſt⁹
coꝛpis q̄litatē indicat mētis. di. xli Clericus
Sic̄ illi q̄ circuierint in ciuitate i carnis p̄ri
uio p̄ticiēdo cineres ſup hoies: vel qui mācu
lant hoies quocūq̄ mō vel ēiā qui diſcurrūt

vel trudunt hoies in fozmis bestiaꝝ: ⁊ in fozmis demonꝝ. Sic ⁊ mulieres q̄ induūt habitū virilē ⁊ cōuerso viri q̄ induūt habitū mulebrē: q̄ē absurdū ⁊ abominabile: q̄ ex hoc multa mala eueniūt. Nā q̄ēq; aliq̄ persone q̄ alis nimis p̄nt cōuenire: tunc quēlīt in talibus habitu: ⁊ sic vna ꝑsona cōcitat aliā ad malam ꝓapisc̄ōnē. Vñ nulla ꝑsona honesta ⁊ ꝓbata mulier debet se sic trāsfozmare. Vñ spūs sanctus loquit̄ per ꝓphetā: vt habet̄ Deut. xxii. Non induet̄ mulier vestē virilē: ne vir vtatur veste femine, abominabilis em̄ est apud dñm qui facit hec. Itē alīq̄ persone sunt que in cas nis ꝑtinio assumūt sibi habitū religiōis ⁊ trāsfozmāt se in monachos: ⁊ sic in sancto habitu chozizāt in quo tales grauiter deū offendūt. Insup grauiter peccāt q̄ ad talia inuāt quia dantes dāt viris ⁊ mulieribꝰ ad trāsfozmādū se: vel etiā qui in dom̄ suā ꝑmittunt talia fieri. Sic ⁊ rectores ciuitatū ⁊ villaꝝ qui in locis sibi cōmissis et subiectis fieri permittūt talia. [illegible]: rei erūt oim̄ pctōzū eoꝝ. Vñ dz in decre. Facientē ⁊ cōsentiente pari pena constringit. xxii. q. iii. Oēs. Sic̄ illi grauiter peccāt qui carnes vitra mediā noctē feria tercia in carnisp̄rio comedūt q̄ tūc incipit ieiunū. ℣ Et nota inde exēplū de his qui tūc comedunt carnes post mediū noctis. Legit̄ in dyalo. Cesarii q̄ quidā cōuiuantes diuersas carnes cū vino exquisito vsq; ad mediā noctē comederūt: ⁊ cū saturati essent nimis post modū in ipso gallicātu hospes vocās seruitozē suū dixit ei. Certe adhuc comedemus carnes vade et affer nobis gallinā in prima iuxta gallū sedētē: q̄ ceteris pinguioz esse ꝓsueuit ⁊ ꝓpara nobis. Quā cū trāgulasset ⁊ vētre aperto manuq; impositā ⁊ cū oīa intestina eius simul cuncta se putaret manuū bufonē extra ꝓicere: eius motū cū manu sensisset ⁊ ꝓpiciens vidisset q̄ d̄ esset. repētino suo clamoze oēs vocauit videntes illi intestina gallinē i bufonem verſa. cōfusi sunt ⁊ a loco cōuiuii recesserūt intelligētes esse opus dyaboli. Tercio peccat q̄s per ineptā letriciā et per gaudiū seculi cū aliq̄s ad talia nimis vehemēter afficit̄ ꝓpter nimiā cōplacentiā quā hz in talib⁹ gaudiis seculi et vanitatib⁹. vñ Aug. Nullū peccatū est adeo veniale qđ nō fiat mortale dum placet. Ergo q̄ in aliquo pctō qđ sm̄ genus suū esset veniale habuisset q̄s nimiā ꝓplacentiā: tūc cōtineri dz illud ꝓpter securitatem. Et etiā ꝑ maioz est delectatio in quocūq; peccato tanto maioz pena debet̄ huic pctō. vnde Apoc. Quātū glozificauit se ⁊ in deliciis fuit tm̄ date illi tozmentū ⁊ luctum. Ex quo ꝓz q̄ reprehēsibile est nimiā ꝓplacentiā habere in rebus ⁊ in gaudiis huius seculi. Quarto cum quis ineptе letat̄ ⁊ securitatē ⁊ vanitatē excreet nec cū cōtricōne ⁊ charitatē dei et ꝓximi facere attēptat: ⁊ sic est cōmune veniale. Quinto cum quis tocat̄ ⁊ letat̄ vel facit aliquā letitiaz vt seipsum vel aliquē alīū tristē vel tentatū releuet; et sic est bonū ⁊ licitū. dñs Ari. viii. ethi. Nō semp indiget quadā delectatiōe q̄si quadā recreatiōe ꝓpter multos labozes qui sibi occurrūt. Nā in nimia restrictis exercetur deuotio et opatio virtutū sufficat̄; sic q̄ nō libeat hoi aliq̄d boni facere q̄ nimis est tristis in semetipso. Itē si mēs hūana sp̄ extēderet̄ circa seria fatigaret̄ ⁊ habetaret̄; et ideo quemlīt est ꝓ loco ⁊ tpe vt hēat requiē et recreatiōnē. Caueda tm̄ est superfluitas ⁊ excessus. dñs Arist. ix. ethi. Modū de delectatiōe sufficit adhibere quasi p̄ cōdimento: sicut parū sufficit de sale p̄ cibo. Ex quo sequit̄ q̄ illi sunt reprehēsibiles q̄ nimiū insistūt gaudiis seculi ⁊ recreationibus corpis. ℣ Quantū ad tercium nota exēplū de vno q̄ semp tristabat̄ in hoc seculo et de alia ꝑsona q̄ semp letabat̄ i gaudiis huius seculi. Vñ legitur in vitas patrū. Fuerūt duo. f. vir ⁊ mulier in matrimonio simul cōstituti: et vir erat sancte vite: sz infozunatus in hoc mundo intātū vt etiā i mozte dñi deberet sepeliri tāta erat pluuie inundatio: q̄ vix potuit multis diebꝰ sepeliri. Hanc vxozem ecōtrario mulier pessime vite sz foztunatissima: q̄ nūq̄ cozpis ei⁹ mozbꝰ acciderat: nec dolozē aliquē sēsit i quocūq; mēbro cozpis: sz a iuuēte tute vsq; ad vltimū diē integrū sanūq; cozp⁹ suū possedit. Factū est q̄ post mozte vtriusq; filia quā insimul habebat cogitare cepit. Cuz ergo inclinaret̄ aliquātulū carne suggerente ad imitandū vitā matris facta est in extasi: ⁊ ostensus est ei locus amenissimus in quo cum vidisset patrē inter alios bonos occurrentez suscipit in amplexus patris cozdās vt eā secū retineret. At ille. Nō potes mō hic manere: sed si vitā duxeris sicut ego duxi: tandē ad hunc locū cū peruenies et eris semp mecū. Mox autem auulsa est ab eo ⁊ ducta est ad locū quēdā vbi dolozum respiciēs vidit matrē i hozribili tozmēto. Que respiciēs iterū ⁊ videns filiā cepit clamare dicēs. Vide filia q̄ patioz ꝓpter immūdā vitā meā heu michi filia mea q̄si delicta mēta videbant̄ michi vniuersa q̄ sic sobzieta te erāt opa ei foznicatiōis ⁊ adulterii p̄ michi lo habui: ⁊ ebrietatē ⁊ crapulā sectata sum: et ecce ꝓpter paruā libidinē quantā recipio cremationē: ⁊ ecce ꝓpter delicias exiguas quātas sustineo penas: ⁊ ecce ꝓpter momētaneum gaudiū qđ habui i scl'o tā eterna tozmēta ⁊ lamenta exsuo. Ad hec aūt ꝑba illa commota ad se rediit ⁊ recogitās super his q̄ viderat in patre et matre deliberauit sequi vitaz patris illuc duci timens vbi viderat matrē: et facta est post modū mulier sctā Chzp. sup Mat. Tā tam inesse huic vite agnoscimus bzeuitatem vt vix in tota vita hac ad mozteꝫ se ds posse

dispnere tã celeriter aduolantẽ Thcophilus in bzeuiloqo diuersax actiũ vitiũ a quo igne frangit ab igne aũt valid⁹ ⁊ fozti poti⁹ solida tur. sic mens humana igne carnalis delectati onis. mundanoꝝ cõcupiscẽtie dissipaẽ ⁊ frangitur: igne aũt amoris diuini consolidatur

¶ In eade. in dñica de chozea. Ser. xxxvij

TRadetur enim gẽtibus et illudetur ⁊ flagellabit̃ ⁊ conspnetur. Lu. xviij Vbi sciẽdum q̃ passio xp̃i q̃ in hodierno cuã. nobis hodie pponitur nos debet ab illicitis gaudijs huius scli ⁊ a chozeis et vanitatibus aliis abstrahere: sed ex quo tã isto tpe hoies vt cõiter chozizare solẽt Tũc i pñti .p. tria sunt dicenda. Primo quõ xp̃s in chozea illudit ⁊ cõtẽnit. Scdo vtꝝ chozizare sit pcm̃ mortale Tercio de circũstãtijs⁹ et alijs tibus chozee ℙ Quãtum ad pmũ sciẽdũ q̃ chozizãtes q̃tum in seipsis est cructi figũt filiũ hois. Qđ aũt hoc plen⁹ possit⁹ itelligere chozeã volo vobis declarare ⁊ ex illo potestis intelligere q̃tũ malũ sit chozizare. Notate g̃ diligẽter q̃ ꝺnq̃ sunt i chozea q̃ requirunt ad artẽ bñ chozizãdi Primo qui vult bñ chozizare ⁊ dyabolo in hoc multũ cõplacere ⁊ piculũ aie incurrere. tunc dz ꝓpio alte saltare Hoc iõ vobis scõm glo. dico vt eo ꝑfundius: ad infernum saltare ⁊ cadere possitis: qz scõm Aug. Quilibet saltus qui fit in chozea est saltus in ꝑfundũ inferni. bñ ipe Aug. dixit. Quis motus peruersitatis est saltus i ꝑfundũ cloace. Et eadẽ auctoritas allegaẽ in summa vicioꝝ ca. de chozea. Ideo q̃to alti⁹ in chozea saltaue ritis tãto ꝑfundius ad infernũ cadetis. Est ei magna stulticia sic saltare sicut hircus immo si videres aial bzutum. s. equum vel vaccã sic saltare tu diceres q̃ esset aial fatuum; ⁊ tu es aial rõnale ⁊ assimilas te hic hirco vl alio aiali irrõnabili ẽxtra dictuꝝ ps. Nolite fieri sicut equ⁹ ⁊ mul⁹ qb⁹ nõ ẽ intellect⁹. g̃ si nõ vult(ad ꝑfundũ inferni cadere: ꝛ ad celum surs̃ alcẽ deretunc fugite chozeã ⁊ caueat(vobis ab illa: ⁊ hoc est meũ consiliũ: qz multo melio⁹ ẽ cũ deo ⁊ cũ oibus scis in celo regnare q̃ i inferno cũ demonibus ⁊ dãnatis eternã penã sustinere. Scdo qđ requirit ad chozeã ⁊ q̃ ẽt cõiter fit in chozea est q̃ bzachia late expandunt vt chozeã magnã faciant. Et hoc ideo ꝓ glo. vt deus xp̃o magnã irreuerẽtiã ⁊ irrisionẽ seu ecclam ẽptũ possint facere: qz tal' expansio bzachioꝝ xp̃i ī cruce q̃ sic fuit tract⁹ ⁊ expãsus q̃ oia ossa sua dinumerari potebant. vñ ps. Dinumeraverũt oia ossa mea. Itẽ oẽs bene ei⁹ in scissimo suo corpore plus nimio fecerũt extẽsiõ. Vñ legit̃ q̃ expansis bzachijs ⁊ extẽsis venis pepẽdit i cruce. ⁊ ista extẽsioni ⁊ expãsioni magnã ꝛtumeliã ⁊ irrisionẽ tales chozizãtes faciũt eo q̃ sic i vana letitia se expãdũt cũ xp̃o i magna tristitia ⁊ magno dolore fuit expansus ⁊ extẽs⁹ Itẽ p hoc q̃ sic se i modũ cruc(expãdũt miam dei derident ⁊ a se repellunt: qz in signũ mie xp̃s in cruce man⁹ ⁊ bzachia expãdit vt pat⁹ esset ad amplectãdũ nos petõres misericorditer suscipiẽdo: qũ g̃ sic chozizãtes ei⁹ miaz deridẽt iusticiã suã ẽxtra se exercẽt: vt eos tanto iusti⁹ dãnet Igit̃ si nõ vult(ex iusticia dei dãnari ei⁹ miaz nolite sic ample⁹ deridẽ igit̃ cauete a chozea. Et hec ẽ expõ scdi mẽbzi. Itẽ q̃ tiẽ scũq̃ deuoti hoies orãt ⁊ man⁹ suas i ozõe eleuãt: tetiẽs deo sacrificiũ manuũ suaꝝ offerũt. vñ ps. Eleuatio manuũ meaꝝ sacrificium vespertinũ Sic ecõuerso chozizãtes q̃tiẽscũq̃ man⁹ suas expãdũt i chozeã dyabolo eas offerunt ⁊ seipsos cõsumunt. vñ Ber. in ꝓõa xp̃i Ego te acq̃sivi manib⁹ crucifixis: ⁊ tu te(cõsumis manib⁹ a dyabolo dedicat(Q. Tercio qđ requirit ad chozeã et cõiter fit in chozea est caput erigere ⁊ alta voce clamare: ⁊ p hoc fit magna irreuerẽtia xp̃o q̃ inclinato capite pependit i cruce ⁊ clamore valido emisit spm̃. de q̃ inclinatione dz Jo. xix. Inclinato capite emisit spm̃ Et claor ẽt ille bestialis irreuerẽt clamor xp̃i i cruce pendẽt(. de quo dz Mat. xvij Clamans voce magna emisit spm̃. Pro cui⁹ clamore tercia facta fuit. C. terra mota ẽ. petre scisse sunt. ⁊ sol obscurat⁹ ẽ Ex tali clamore xp̃o fit magna irreuerẽtia p talẽ cãtũ ⁊ p talẽ tonitrũ fistulax q̃ fit in chozeis: ⁊ tales q̃ sic delectãtur in cãtũ ⁊ i fistulis misersibil⁹ ⁊ terribil⁹ clamabũt ⁊ lugebũt in inferno dicentes illi. Apoca. viij. Vevevе. We p pmo teozrũ q̃uis clamabit dicẽs We q̃ vnq̃ nat⁹ fuit: qz melio⁹ illi esset si nat⁹ nõ fuisset dicendo ẽt Maledictus sit ille ventr q̃ me petõrẽ portauit. Itẽ scdm ve clamabit lup se ⁊ sua membza ꝑ pzis cozpis dicens. Wevobis maledicti pedes qđ mihi misertimo iputastis q̃ p malũ gressũ ⁊ sal⁹ illicitos mihi celi ianuã obstastis vevob(manib⁹ cur p malũ tactũ ⁊ illicitã ẽxtẽsionez me gle cozona ꝑuastis iã ꝓpt vos duco ad ignẽ de quo nũq̃ egrediar We tibi maledicta lingua q̃ta mala mihi iouxiti q̃ tot turpia ꝛba ꝓtulisti ⁊ tã freq̃nter illicitos cãt⁹ cãtasti O maledicti oculi q̃ me ꝓbrosum illicitum dei visione ꝑuastis ⁊ nũq̃ vnã gutt̃ lachzymaꝝ p petis fudistis. Jã incipit flet⁹ vester irolerabilis cozã oibus demonib⁹ ⁊ dãnatis We tibi coz qđ mihi iputasti q̃ tuis cogitatiõib⁹ ⁊ gaudijs illicit(me ẽtnis gaudijs ꝑuasti ⁊ sic de alijs. Tercio ve clamabũt dicentes We pamaritudine: ecce p multitudine ⁊ ve p ẽternitate penaꝝ ℟ Quartũ qđ requirit ad chozeam: ⁊ qđ cõiter fit in chozea est q̃ manib⁹ ⁊ bzachijs feminẽ ꝛplectunt vt firmius ꝛtenenẽ ne chozea de facili rũpaẽ Et hoc signat q̃ hoc fieri idẽ dz vt diabol⁹ eos firmi⁹ teneat i

manu ptāte sua. Mā oēs i chozea exēūtes sunt in ptāte diaboli: qz sunt in eius seruitio: ⁊ iste dyabol⁹ vocaī vulgariter gouuerneur de la dāce: ⁊ iste dyabolus recipit te in ptātem suā cū accedis ad chozeā. Si ergo dicerem Si chozizās est in ptāte dyaboli. cur non exercet in eo sua tum ptātem. Respōdeī qz hoc libenī faceret si oēs deus pmitteret, ⁊ de hoc qre vnum exēplū infra sequēte. Quintū qō requiriī ad chozeā ⁊ qō cōtingit sit in chozea est qz chozizātes pulchre se oznāt. s. caput cū serto ⁊ caputio ⁊ pellis ⁊ reliquū corp⁹ cū vaiis idumētis Et hoc sigt qz hoc nō fieri debeat a chozizātibus vt eo diffozmiozes nigriozes ⁊ diaboli filiozes i inferno fieri pñt mā qro plus se oznant variis oznamētis ⁊ diuersis vestibus ⁊ coloziby⁹ tanto opz eos habere i inferno magis diuersas ⁊ varias penas. qz qlz contra supflua: ⁊ qlz color varius spālem penā habebit i inferno: qz alū colozē sequī alia pena: qz color rube⁹ alia penā habebit qz color flaue⁹: ⁊ sic de aliis Itē chozizātes plchre ⁊ supue se oznāt vt xpo matozem ztumeliā inferant. nā sicut xps cozonātus fuit cozonā spinea sic isti oznant capita cum sertis ⁊ mitris ⁊ peplis. Ergo isti doloze xpi quē i capite habuit p cozonā spineā meditāri ōberēt cū capita sua sic oznāt Itē vestes nimis lōgas caudas hntes ⁊ post se trahētes in terra designat albā vestē ⁊ fatuā quā hero des xpo induit qñ ad pplatū cum remisit q̄ vestis fuit longioz qz xps. Et pptea qñ pdere debebat sup cādē calcabat ⁊ sic ad trā cadebat: qz in anus eius fuerunt sibi post tergum ligare: ⁊ ideo non poterat illam ante se leuare Talia memozari deberent q̄ lōgas vestes pozt ant. Itē habere cingulos deauratos ⁊ argenteos designat funē cū qua xps erat ligatus ⁊ ad patibulū crucis deduct⁹ Talia memozāda essent chozizāti⁹ cū se ad chozeā pparāt ¶ Quātum ad scōz q̄ritur an chozizare sit pcm̄ mozale Rñdeī qz sic: qñ ex supbia ⁊ mala cōcupiscētia fit. vñ Aug. Melio⁹ est in die dñica arare qz chozizare: melio⁹ cēt mulierē lanā suā in diebus festiuis texere qz impudice chozizare vnde oz in decre. In festiuitatib⁹ debēt laici a chozeis abstinere. de cōsec. di. iii. in religiosa Quare aūt minus malum arare in festiuo die qz chozizare. Rñdeī qz iste q̄ laborat simplr peccat frāgēdo sabbatū: sed chozizās chozizādo ꝯsi cōmittit oia pcā mozalia. qō pbatur sic. Nam ibi est supbia q̄ est initium oīs pcti ppter quā lucifer celum pdidit qz nō ex hūilitate hoies solent chozizare. ⁊ plus ex elatiōe Aug. in epla Quē supbū filiū dyaboli eē non dubites. Ex his verbis pz cui⁹ filii sūt q̄ ex supbia chozeas ducūt Itē ibi ⁊mittit luxuriā. naz tales chozizāres ⁊ pulchre se oznātes plurimoz cozda vidētium ad luxuriā ⁊ malas cōcupiscētias accēdunt: vnde Mat. v. Qui viderit mulierē ad cōcupiscēdum eā iā mechatus est eam i cozde suo. Itē qñ vn⁹ accedit ad vnā tāgendo eā cā illiciēdi ad malū graviter peccat. Secus si vellet ztrahere cū ea mīmonū Itē ibi cōmittit inuidia: qz si vna plona plus honozaī q̄ alia vel melioza vestimēta hz tunc multoriēs cetere plone inuident ei. Item ibi ⁊mittit auaricia: qz talia vestimēta nō hz bētes sepe ztra deū affectāt tales vestes ⁊ talem pulchzitudinē: ⁊ qō pcus est ad malū finem. s. ad peccandum. Itē sciēdum sm Guil. lug. q̄ ducētes chozeas quodāmō faciūt contra septē sacramenta eccl'e Pōio ztra baptismū qz frāgūt pactū qō iezūt cū xpo i baptismo qñ patrin⁹ eoz dixit. Abrenūcio diabolo ⁊ oib⁹ pōpis eius. Pōpam ei siue pcessionem diaboli itrāt chozizāres Wñ patrini eoz pñ timere de illa pcessione ne rei inueniant apō deū si non admonuerūt filiolos suos diligenter ne intrēt chozeas. Pōcessio ei diaboli est chozea Signū aūt hui⁹ est hoc q̄ pcedit ad sinistrā manum. vnde pōuer. iii. Dias ei q̄ a dextris sunt nouit de⁹: puerse aūt sunt q̄ sūt a sinistris. vñ Guil. lugd. Chozea ē circul⁹ cuius cēr̄ū ē diabolus. Itē faciunt ztra sacramētū ⁊firmationis in q̄ in fronte signū crucis acceperūt tanq̄ empti passione xpi. In chozeis ꝯo signo crucis abiecto signū diaboli i capite suo ponūt qō est supbia qō non pōt fieri absq̄ magna ztumelia xpi Itē faciūt ztra sacramētū pnie p qō reconciliati erāt i. rī. dū pcē illā frāgūt ⁊ ad exercitiū diaboli vadunt Itē faciūt ztra sacramentū matrimonij qz mīt totiens i chozeis alios cōcupiscit vxozē alterius: ⁊ econuerso mulieres cōcupiscūt alias feminas viros qō ē ztra nonū pceptū vbi dicit Nō cōcupisces vxozē primi tui ¶ Quātū ad tertiū sciēdū q̄ alīates circa chozeā q̄nq̄ tantū peccāt sicut ipsi chozizātes ⁊ rō ē qz ipsi dant occasionē chozizādi qz si circūstātes non aspicerēt tūc ipsi nō chozizarēt vl nō tanta diligentiā ⁊ aduertentiam ad gestus ⁊ ad mozes suos q̄bus se deozdinat adhiberēt. In sup circūstantes peccāt i hoc q̄ cōsiderāt dispositiones ꝯba ⁊ mozes chozizantiū. Et tūc ex his ⁊sideratis iudicāt chozizātes qō est cōtra euāg. vt hē Lu. vi. Nolite iudicare ⁊ nō iudicabimini. Itē sciendū q̄ q̄ magis delectabiliter vidēt chozeas vl cū maioi delectatiōe audiūt cāt⁹ vel alia musicalia tales magis horribiliozes demones videbūt et audiēt lachzymabiliozes clamozes demonū ⁊ dānatoz. vñ Sap. xi. Per q̄ quis peccat p hec etiā punietur vñ Ber. In quo mēbzo creatoz pl⁹ offenditur in eodē pcto grauius punieī. Et hoc etiā intelligiī de q̄nq̄ sensibus. s. visu auditu. ⁊c.

Wñ q̄ pz ārīque vetule q̄ circūsedēt chozeas potius deberēt intrare ecclīam vel cameā suam ⁊ sideracre pcā sua preterita in iuuētute cō

milla ℣ ibi circa chorezaz sedere et pcã sua augere vel augmentare. ℣ Vñ legit ℣ corozsancti Damiani apparuit post obitũ libi ⁊ dixit se esse in maximis penis: ⁊ ipe scts Damian⁹ ꝙsiuit ob quã cãm esset in tantis penis cũ tñ sancte vite fuisset. Rñdit hanc esse cãm ℣ semel steterisset in camera sua ⁊ audisset in platea cãtus chorizantiuz cũ aliquali dulcedine ⁊ de hoc in pñtibita nõ egisset pniam: ergo ob hãc cãm p. xv. dies deberet puniri in purgatorio Sedolũt alicꝙ se excusare in pcis suis dicẽtes ℣ ante. c. an. hoies chorizauerũt ergo ⁊ ho diecna die chorizare pñt. Rñdetur sup hoc ℣ ante. c. annos hoies tam bene intrauerunt in fernum ppter mala facta sicut hodierna die faciunt: qz mala cõsuetudo non excusat pctm immo ℣ diuturnioz tãto periculosioz vt habetur in decre. xxviii. q. i. scisma. ℣ Aliud exẽplum de plaga choree. Legit ℣ i quadã villa Colon. dioc. erexerũt arietẽ vehitũ sertis vt qui melius chorizaret haberet illũ. Qõ audiens sacerdos illius loci phibuit publice i ambone ⁊ minat⁹ ẽ eis plagã dei si nõ desisterẽt sz obstinati ppter hoc nõ omiserũt. ⁊ cũ chorizarent in die festo: ecce subito fulgur et tonitruum ⁊ grãdo de celo venerũt et cõminuerũt oes segetes ⁊ fruct⁹ arboꝝ ⁊ vineaꝝ illi⁹ ville cũ tñ pri⁹ esset aeris serenitas et tota pricia ex qua ppls ad illã chorezã ꝙuenerat plagata fuit eadẽ plaga in segetibus ⁊ frugib⁹ terre Jtẽ grauitas illi⁹ pcti pz ex vindicta ⁊ plaga qua chorea est punita tã i veteri ℣ in nouo testamẽto. vñ habet. Exo. xxxii. Cũ descẽdisset moyses de mõte synai ⁊ appropiãsset castris filioꝝ isrl vidit vitulũ ⁊ choreas: iratusqꝫ valde fecit tabulas lapideas digito dei scriptas et cõfregit eas ad radicẽ montis. Deinde assũpsit secũ filios Leui accictos gladiis ꝙ occidetunt ex pvlatrãtib⁹. xxiii. milia hoiz Ex hoc igit ℣ moyses ꝙ erat mãsuetissim⁹ hoiz i terra adeo fuit irat⁹ ⁊ turbatus ℣ tãtã sumpsit vindictã de ppło israel ob hoc ℣ dei honorem vitulo impẽderũt ⁊ choreas duxerũt. Lat; põt esse manifestũ ℣ magnũ sit pctm chorizare ppter ℣ pctm de⁹ pmisit tãtã plagã in ppło israel. Jtẽ in nouo testõ legit: vt habet Wath. xiiii. ℣ saltatrix filia herodiadis fecit ãputari caput Johis baptiste: qz petiit illud ꝙ tãte sctitatis fuit ℣ xps eũ recommẽdauit dicẽs Mat. xi. Inter natos mulieꝝ nõ surrexit maior iohãne baptista Jn hoc ei figuratũ ẽ ℣ tãta potestatez habeant saltatrices: vt. l. separare possint eos in quib⁹ est gratia dei: qui per Johannez designant. nam Johẽs interptatur i quo est gratia a capite suo. l. xpo. quia xps ẽ caput: nos aũt membra A Nota etiã hic de plaga chorizantium circa ecclias ⁊ cymiteria alios impedientes volẽtes fuire deo. Legitur exemplũ illud ℣ in saxonia ꝙdam presbyter in ecclia cãcti. Magni celebrãs diuinũ officiũ audiuit puellas et masculos chorizantes tpm ⁊ cereos ipedientes in oronibus suis Et eis maledicẽs imprecatus est: vt sic chorizantes ⁊ cantantes permanerẽt. Et factũ est ℣ sic p integrum annũ permanserũt non manducantes nec bibẽtes. ⁊ quotidie chorizãtes et cãtantes pximũ vsꝫ ad genua: deinde vsꝫ ad femora dimersi sũt in terram. Et oẽs illuc venientes viderũt plagaz miserabilem dei: nec quisꝫ poterat eis subuenire nec liberare ab illa plaga donec sanctus Gilbert⁹ pro tunc coloñ. epꝰ illuc venit. Qui videns plagã dei compassus est eis: induxitꝫ ppło ieiunio ⁊ cõem oronẽ p eis fieri ⁊ sic absoluit ⁊ liberauit eos Et ꝙdam ex eis cito obierũt. ꝙdam aũt diu superuiuẽtes penã suam tremore oñderũt vsꝫ ad mortẽ suã. ℣ Vltio quritur quõ se habere debeãt hoies cũ vidẽt vel audiũt mundanos hoies cantare: et chorizare: vel fistulare: vel hastiludere. Rãdet ℣ m apl'm Paulũ ℣ diligẽtibus deũ oia cooperãt in bonũ. de bigka Cum audiũt cãtare vel fistulare debẽt cogitare illũ clamorẽ xpi quẽ in cruce habuit. Et in sup quõ tã xps laudat a scts et ab angelis i celo: sic et laudãdus est a bonis in hoc mundo Jtem cũ vident psonas pulchre ornatas tunc cogitare debẽt quõ scti i celo coronabunt cũ stola claritatis eterne: ⁊ insup doloze ℣ nñ se taliter ornauerũt xpo spnaliter: sicut ille pson se ornauerũt huic nequ seculo corporaliter. Jtẽ qñ vident vel audiũt mundanos hoies hastiludere vel corneamẽta exercere: tũc boni cogitare deberent quõ Longinus cuz lancea latus xpi pertorauit: ⁊ sic de aliis ⁊ sic boni debẽt habere carnis pritũ cũ xpo ⁊ se abstrahere ab hoc mundo: qz nemo põt duobus dñis seruire: ⁊ sz apl'm ad Gal. i. Si adhuc huic mundo placerẽ seruus dei non essem. et vtus Jaco. dicit. Quicunqꝫ voluerit amicus esse huius mũdi inimicus dei ꝛstituitur. rõnes quare mũdus nõ sit diligendus. quere infra ser. cxxxvi. F

℣ In die cinerũ. Sermo. xxxviii. de his que signanter et specialiter isto die fiunt.

Conuertimini ad me in toto corde vestro in ieiunio et fletu et planctu. Joel'. ii. vnde Jo. de sancto Germiniano. Videmus enim ℣ cũ aial brutum sentit se vulneratũ. sollicite querit ⁊ procurat sanitatis remediũ. Hinc est ℣ bzlus vt dicit Amb. in exame. cũ se grauatũ sẽtit: formicas ꝙrit et comedit et sanat. Jtẽ videm⁹ qñ corporaliter hoies sunt infirmi vel vulnerati sollicite querũt medicos a ꝙbus curari possint Cũ igitur vulnera mẽtis. l. vicia sũt magis periculosa ℣ vulnera corporis. cũ qz occultiora tũ quia ad maiorẽ pniciẽ finaliter pducũt: qz ad mortẽ aie nõ momentaneã: sed eternã Manifestũ est ℣

ꝗz ꝓcōz ⁊ vicios⁹ dz sollicite ꝯrere ꝓnie remedium quo oēs mozbi aie sanant. dñs nūc i principio q̄ dz ageſie q̄ est tp̄s ꝓnie legit ꝓpheta Johel. in qua nos dñs instruit de mō penitēdi dicēs. Cōuertimini ad me. ⁊c. In q̄bus verbis oñdit q̄ ꝓnia nostra dz cē recta ⁊ iō dicit Cōuertimini ad me. ⁊c. Est ei ꝓcōz sicis cuuo baculo quē opz in ꝯrariū flectiv dirigaſ. Scdo ꝓnia dz esse integra. Jō dicit in toto coz devestro. Mā de oibus dz contereri ⁊ ꝑfiteri ⁊ satisfacere Tercio dz esse alpa. iō dz in ieiunio q̄ caro exterius affligit ⁊ mēs interius reficit. Quarto dz esse dolorosa. iō dicit i flectu ⁊ plāctu. s. vt ꝓcōz doleat de ꝓcō cōmisso ⁊ de bonis omissis: ergo dz i ꝑmissis cōuertimini ad me. ⁊c. Charissimi dz oī tp̄e debeamus conuertere cozda ⁊ corpa nostra ad seruiendū deo sicut bonos xp̄ianos decet. Sp̄aletamē mater ecclia hodie incipit nos hortari ad querimoniē quia hēt ꝓcōres his diebus suntvalde in iniquitatib⁹ suis indurati: ergo vt possint emolliri cozda dura ad ꝑfiaz ⁊ deuotionem: tūc dñs nō solū monet: sz etiā petit dicēs. Cōuertimini ad me. ⁊c. Vñ in ꝑti sermone tria fūt dicēda. Prio de his q̄ fiunt isto die ab ecclia ⁊ nō ceteris tp̄ibus anni. Scdo quare ieiunū quadz ageſimale feria q̄rta ichoaē Tercio exēplū ¶ Quātum ad ꝓmum sciendū q̄ sex sunt q̄ fiūt isto die ⁊ isto sacro tp̄e q̄ in alis partib⁹ anni non fiunt. Primū est q̄ ante missam fit cōsecratio cineꝝ et q̄z accedēs ad sacerdotez audiat tp̄s future mortis sibi ꝓnunciare: vñ dicit. Memento homo q̄ cinis es ⁊ in cinerē reuerteris. Unde sciēdum q̄ hodie monemur ad memoriam mortis ⁊ in signū huius hodie in capitib⁹ nostris cinere aspgimur ob id ista dies quarta feria cinerū appellaē vñ si ab aliquo hoīe ꝯrecē vndevenis: dō portas: ⁊ q̄ vadis posset rñdere de cinere cinerē i cinerē. Hoc est de cinere venio: cinerem porto: in cinerē redigar. Prio quo sciendum q̄ vtile est ⁊ bonum habere memoriā huius cineris ⁊ mortis. Primo sicut cinis terram fecundat: sic memoria mortis ad bene operādū nos sollicitat. vnde Gre. Valde ei se sollicitat i bono ope q̄ semp cogitat de extremo fine. Scdo sicut cinis seruat ignem: sic memoria mortis cōseruat i homine gratiā ad bene ⁊ salubriter opandū Tercio: sicut cinis lauat maculas: sic et memoria mortis expellit petā ꝑteritā ⁊ resistit ꝓcis futuris. Nam memoria mortis expellit superbiā Eccl. x. Quid superbis terra ⁊ cinis. Iē expellit auariciam. Job. i. Nudus egressus sum ab vtero matris mee nudus reuertar illuc. Item expellit gulā ⁊ luxuriā. vñ Gre. Nichil sic ad domandū desideria carnis valet q̄ vt vnusq̄sq̄z nō diligit quale sit mortuū pēset. vñ Eccl. vii. Memorare nouissima tua: ⁊ in eternū nō peccabis. Vñ sciēdū q̄ hoies cum deuotione debēt hodie cineres accipe q̄z nesciūt an dsq̄z ad illū sacratissimū tp̄s decerero viuēt ꝑ ꝓ Plures ei defuncti sunt illo anno q̄ ante annū nō crediderūt se morituros: sz adhuc plōgū tp̄s victuros. ¶ Scdz ē q̄ oib⁹ imaginib⁹ facies cū pānis velam⁹ ⁊ signat q̄ ꝓpeccatores nō sunt digni ipos sctos in celo videre nisi penitēāt i hoc pānti tp̄e ⁊ hoc q̄libet cogitare dz q̄n i hoc sacro tp̄e aliquā ecclīam intrat ⁊ sic dz penitere ⁊ se cozā deo hūiliare Cū ei ds est in gra tūc dign⁹ est vidēre deū beatā mariā virginē: ꝓphetas: apl̄os: martyres: cōfessores: virgines: ⁊ oēs sctos ⁊ angelos deinimo etiā est heres regni celestis Sed q̄n est in ꝓcō mortali: tūc nullus⁹ boni est dign⁹ nec pane: nec aq̄: imo ī ferioz bzut aialib⁹ q̄ nūq̄ deū offenderūt. vñ Hiere. ii. Q̄ vilis facta es nimis ī terās vias tuas. Terciuz est q̄ hodie i officio misse mutam⁹ casulas: vt hoc visibili exēplo ipi ꝓcōres inducaē abiecta mutare habitū suoz ꝓcōz: et ab extra debem⁹ deponere supbū habitū cozdis. Vñ ꝛ ꝓiam q̄ sunt vere penitētes debēt ia deponere longas caudas in tunicis ⁊ scissuras ⁊ longas manicas nec debent portare viridē nec rubeū colorē i vestib⁹: sz debēt se induere habitu hūilitatis et pnie. Vñ cantaē hodie Immutemur habitu i cinere ⁊ cilicio. Vñ sciēdū q̄ casula q̄dragesimalis est alba ⁊ hz rubeā crucē. Et in hoc q̄ est alba signat castitatē quē penitēs dz seruare in q̄dragesima ⁊ etiā illi q̄ sunt in matrimonio constituti. Vñ hodie in missa legitur. Egrediaē ꝙsus de cubili suo ⁊ ꝙsa de thalamo suo. vñ dz in dec. Cōiuges cōtineāt tp̄e pnie. xxxiii. q. v. Qd aūt. Vñ sicut ieiugati a cibo ieiunāt. sic etiā debēt ieiunare a delectationib⁹ carnis quas solēt hēe in actu mimonij: q̄z in q̄dragesima nō solū ē abstinēdū ab illicitis: sz etiā a licitis. vñ Gre. in omel. Quilibet p hoc cōditoꝛi suo satisfaciat vt q̄ phibita cōmisit se se abstinet ⁊ a ꝓcessis Et rubea crux q̄ est i cauda signat macerationē carnis Nā i q̄dragesima q̄libet dz cozp⁹ suū castigare in cib o ⁊ potu ⁊ alsperis vestib⁹: et in aliis bonis exercitijs vt sic satisfaciat deo quez p totū annū offendit i comedēdo: et vestes molles portādo: ⁊ voluptati carnis satisfaciēdo. vñ Hugo de scō vic. Gaudeat q̄ pōt parce vivere. Parca em̄ vita occidit vicia: libidinem extinguit: virtutē nutrit roborat mentē: et ad celestia eleuat. ¶ Quartū est q̄ hodie ⁊ illo sacratissimo tp̄e scdis q̄rtis ⁊ sextis feriis fit ꝓcessio per cymiteriū oēs sctos inuocādo vt ex hoc instruaē ꝓcōres illo tp̄e sctoꝝ ad iutoriū inuocare: ⁊ vitā eoꝝ imitari hic cū q̄b⁹ volūt in celo remunerari. Iē ex hoc interpellamus sctos vt p nobis intercedāt q̄z nos indigni sumus apparere in cōspectu dei sz ipi sūt digni q̄z sunt amici ⁊ filij dei ⁊ sic ꝑmo ⁊ ꝓpa

cipaliter inuocamus btām virginē mariā que
est sup oēs scōs: ⁊ post hoc scōs apl'os: mar-
tyres: cōfessores: ⁊ vgines: qz scriptū est q̄ i-
possibile est multos p̄ces non exaudiri. vñ et
in Mat. xviij. Vbi duo vel tres cōsenserit de
quacūq; re quā petierit fiet illis a patre meo
q̄ in celis est. vñ bonā fidē tenere debem⁹ ha-
bere ad scōs dei. nā ipi diligunt nos ⁊ optāt no
bis bonū ⁊ salutē nāz: ergo libenter eos oāre
oāt p nobis cū eos deuote ipsos am⁹. Quam-
tū est q̄ quotidie in missis q̄ de tpe celebra-
tur in pria collecta admonet nos sacerdos ge
nua flectere ⁊ petere vt de⁹ impleat in nobis q̄
sacerdos petit in collecta misse. Silr ⁊ in fine
misse docet nos caput a nostra inclinare ⁊ oāt
p oib⁹ pcōribus vt possint coā deo humilit
seruire suā in cfessione inclinare. Mā sicut se
in superbia exercuerit p integrum annū peccādo
ita humilr in hoc quadragesimali tpe debent
se exhibere deuote pctā sua cfitēdo. Sextum
est q̄ oēs sacerdotes prius q̄ comedāt vespas
oāt quasi diceret eccīa scīa; iz nō valeamus
sicut dñs nr ieiunare sine cibo ⁊ potu: tñ nram volun
tatē sibi exhibere volum⁹ q̄ hoc ipz libēter fa
ceremus: ⁊ de⁹ ex mia ⁊ bōitate acceptat bonā
tatē p ope. vñ Aug. sup ps. Coronat deus tua
voluntatē vbi nō iuenit facultatē. Qđ sīr in
telligit de q̄libet bono ope qđ q̄s libenter face-
ret si posset. Vñ opa nra cum magno affectu
dēmus placere sic q̄ libenter plus faceremus tūc
deus remūerat opa nra p̄m affectū coz dis nri
vñ dr i decre. In op'ibus attendit deus p̄pus aim
q̄ actum. xv. q. vj. Si a sacerdotibus. ¶
Quātum ad ista q̄rit quare ieiunium quadrage
simale inchoat i quarta feria ⁊ nō in. ij. vel in
iij. feria. Dicit q̄ hoc fit tripliciter cōe. Prima
rō est vt nūerus. xl. diez ipleat quez xp̄s suo
ieiunio cōsecrauit: Quis solēnitas q̄dragesima
lis in sequenti dñica inchoet: tñ eccīa hos quat
tuor dies p̄cedētes addit. vt sic nūer⁹ quadra
gēsim⁹ ipleat. Mā a p̄ma dñica vsq; ad pascha
xlti. dies computāt a q̄bus cū sex dies dñicales
subtrahunt: tūc solūmodo. xxxv. dies ieiuna
biles remanēt. Et ne addūt illi quattuor dies
p̄cedētes vt nūerus quadragēsim⁹ diez cplea
tur. Secūa rō est. qz pnias ⁊ abstinētias. xl. die
cū facimus vt xp̄o patiēti cōpatiamur: et qz
mozs ⁊ passio ei⁹ quarta feria cepit. Ptuz ad
hoc: qz feria quarta vēdit⁹ fuit. Mā quarta fe
ria post dñicā palmar⁹ p̄ncipes sacerdotū cū
senioribus pp'li congregati sūt in atriū Cayphe
pōtificis. Ad q̄s accessit iudas ⁊ xp̄m tradere
cōpromisit ⁊ illi pecuniam sibi dare polliciti
sūt. Et pterea alicq̄ boni xp̄iani i memoriā il
lius vēditionis xp̄i abstinent fertis q̄rtis ab
esu carniū: ⁊ est laudabilis cōsuetudo. Nichil
ei; itātū placet deo sicut honor passiōis ei⁹ ne
q̄ et dic̄ bonū ē tātū tile sicut deuota meōria
passionis xp̄i. vñ. Chry. sup Mat. Qis salus
hoim est in xp̄i morte posita. Tertia rō est: qz
sol: luna: stelle ⁊ oia luiaria. creata sūt quarta
feria. In p̄ncipio em de⁹ quādā nubeculā luci
dā fecit qñ dixit fiat lux vt habet Gene. i. Sz
q̄rta feria fecit deus solē: lunā: ⁊ stellas: ⁊ tō
dies illa plena claritatis fuit mō totū tp̄s no
strū p integrū annū tenebrosū fuit: sed hodie
incipim⁹ tp̄s quadragesimale qō ē tp̄s lucis
et pnie. nō cōuenies est vt tp̄s tā lucidū ⁊ luci
ferū in die in q̄ sol luna ⁊ stelle sūt create ipho
nē accipiat. vñ Eph. v. Eratis aliq̄n tene
bre nūc aūt lux in dño. Itē sciendū q̄ totū il
lud tp̄s q̄dragesimale debem⁹ in pulsu dei ⁊
salute aie expēdere. Mā si p totū annū nos vt
rimis in pctis iā in q̄dragesima debem⁹ deo
seruire. vñ Leo papa in sm̄one Pasche ei celebrio
sus alio tpe mōstrat q̄ his diebus nō celebriosi
or inuenit. ¶ Quātū ad tertiū est sciēdū
q̄ q̄libz hō dz hodie cineres cū humilitate mēt
et corpis sup caput suū suscipe ⁊ nō irrisorie
Vñ legit exēplū in dyal. Cesarij. Fuit in cō
stantia carnifex q̄dā q̄ cū feria afi cineres
tota pene nocte vt ⁊ pchdoloz multi vsq; ho
die faciūt in cōmessatiōib⁹ expēdisset de ma
ne ad abluēdas macellas cū q̄dā suo collega
intrauit tabernā. Cūq; ad officiū misse pulsa
ret ⁊ fideles ad eccleiā cōfluerēt nec ipi ex
eadē taberna recedere sz ibidē
remanerēt ⁊ poztarēt ait ad carnifici Certe
mō nimis diu expectam⁹ eam⁹ ergo ad eccīam
ppt sacros cineres. Cui ille misterium cinez ic
eidēdo dixit Sedeas ego tibi cineres ⁊ tu mi
hi dabis. Tollēsq; cineres de lare iactauit sup
caput ei⁹. Et ecce mox pena irrisiōis subsecu
ta est. nā statim ei ca caput ⁊ facie tm sensit
pulueē ac si follib⁹ ei ifflaret. Cūq; territ⁹
clamaret tm in ore hausit pulueres q̄ pene suf
focat⁹ fuit. Accurrūt itaq; multi plagā tā mi
rabilē in ipso intuētes. Ductusq; est ad insu
lā p̄xim̄ā i q̄ nulli pulueres erāt sz gramina
sed nil illi p̄fuit iusto dei iudicio nec in aqua
nec i pometio nec in aliquo loco a turbine ci
neū se defendere potuit. A q̄bus tandē suf-
focatus expirauit ⁊ penā irrisionis luit.

¶ In dñica. i. quadragesime. sermo.
xxxix. de ieiunio.

QUam ieiunasset qua-
draginta diebus et quadraginta no
ctibus postea esurijt. Mathe. iiij.
Mar. i. Luce. iiij. Xp̄s ieiunauit nobis i exē
plū ⁊ doctrinā qz scōz Gre. Qis xp̄i actio no
stra esse instructio. tō sicut ipse ieiunauit ita ⁊
nos ieiunare debemus Vñ in p̄nti sermone de
ieiunio est dicēdū Et p̄mo q̄ sciēdū q̄ arti⁹
ieiuniū p annū. ē ieiunium quadragesimale nā
illō ieiunium est decima ps tpis Mā sicut decī
mas damus de reb⁹ sic etiā de tpe dare debe

mus ista cōnē assignat beat⁹ Greg. in' omel. hodierna dicens. A pma dñica quadragesime vsq; ad pascha ser hebdomade veniūt: q̄ dies q̄dragita duo sunt ex q̄b⁹ duz ser dies dñi cales i abstinētia subtrahunt tunc trigita ser in abstinētia remanēt. Cū ār p. ecc. lxbj. dies annus ducit quasi anm nostri decimas dam⁹ bñ si hō p totū annū sibi p̄ vixit mō i isto sa crat̄ imo tpe dz deo viuere decimā tpis solu cēdo. bñ dī i decre. Decimā anm damus quadragesimā ieunādo. de cōse. di. v. Quadragesimā. Mā de⁹ nonā p̄ anni nob⁹ reliq̄t: sz decimā sibi retinuit p̄to quo sc̄iēdū q̄ totū illō tpis in seruitio dei i salute aie est expēdendū Mā corp⁹ et oia mēbra cū q̄bus peccauimus iā in q̄dragesima in seruitio dei exercere debemus. Vñ Ap̄s Ro. vj. Sicut exhibuistis mē bra vestra seruire immūticie ad iniq̄tatem. ꝛc. verbi gratia. Caput cū q̄ antes ornauit i superbia. s. pelis: crinib⁹: capuciis: modo inclinare debes similiter deponendo omnē ornatum capitis: i humiliādo te in penitentia coram deo. Itē faties ornata i colozata iā cum lachrymis ex contritione corōis debet irrigari vñ. ps. Lauabo p singulas noctes lectum meum: lachrymis meis stratum meum rigabo. vñ Bernar. Facies quā lachrymis abluis immarcessibilem decorem acquirit. Itez brachia cum longis manicis et manus cum anulis ornare iā extendende sunt ad modum crucis in secreto tui cubilis: i hoc in memoriam passionis xp̄i: i insuper erigēde sunt i deuotiōe orationis. vñ ps. Elevatio manuū meaꝝ sacrificiū vespertinū. Itē pedes q̄ ad choreā tulerunt mō iā ad eccl̄as i sermonē p̄ indulgētias ire debēt. Et signāt iā i q̄dragesia cū hoies fūt p̄fecti tunc ei magis sunt dispositi ad indulgētias p̄cipiēdas. Itē totū corp⁹ q̄ añ i voluptate vixit iā i abstinētia viuere dz. vt q̄ ante ebrius fuit iā aquā bibat: i q̄ duos vl̄ tres lectos sub se habuit iā in q̄dragesima in straminib⁹ dormiat: i q̄ molles camisias habuit iā induat cilicū. vñ Ber. in ser. de q̄dragesima. Porro si sola gula peccauit sola gula ieiunet i sufferat. Si peccauerit cetera mēbra cur nō ieiunēt i ipsa. I. Vñ sciēdū q̄ q̄z hō q̄ volūtarie peccauit iā i isto sacro tpe p oppositū dz corp⁹ suū castigare. i. Cor. ix. Castigo corp⁹ meū i in seruitutē redigo. q̄z ex q̄ nullū malū ipunitū melius est hic modicā penā sustinere q̄ i futuro magnā: vñ dī i dec. Plurib⁹ mōis peccā dimittunt sz nō sine pena. de pe. di. i. cū ār. i. c. inducta. vñ q̄z illo sacro tpe per illa singularia exercita q̄ iā facit oñdit se esse vere penitētē i vere xp̄iānū. vñ Leo papa Pax religiosi⁹ alio tpe mōstrat q̄ i his dieb⁹ nō religiosior iueniat vñ vere xp̄iani i bōi hoies q̄ueuēt hoc sacro tpe sibi aliq̄d delectabile subtrahere. vñ Ber. de sācta ieiunii. Nam eo q̄ ab ipsis licitis abstinemus ea nobis illicita q̄donauit q̄ p̄ius q̄misim⁹. ℟ Scdo q̄ritur an peccet mortal'r q̄ trālgredit ieiunū q̄dragesimale vel aliq̄d aliud ieiunū q̄ cadit sub p̄cepto eccl̄e. Rñdet li. q̄s sc̄iēter i sine cā i ex contēptu transgredit aliq̄d ieiunū eccl̄ie peccat mortal'r sec⁹ est si nō ex contēptu: sz ex cā rōnabili solueret. Obigit. Si q̄s intantū corp⁹ p̄ p̄ius diligeret q̄ extra p̄ceptū eccl̄ie pat⁹ sit comedere in dieb⁹ ieiunior cū tū bene posset ieiunare: sz nō vult corp⁹ suū inūtū grauare seu castigare: i sic cū cā soluit ieiunū ab eccl̄ia p̄ceptū: tal'grauit deū offendit puipēdendo i cōtemnēdo p̄ceptū eccl̄ie. Vñ doctor de scholibitz i tractatu de septē vitiis capitalib⁹ dicit. Q̄n aliq̄s inordinate gule vel ꝛcupiscētie inheret i ei tanq̄ vltimo finī fuit: sicut de quibusdā dz ad Phil. iii. Quoz de⁹ venter est quoz finis interit⁹ ita q̄ talis quasi deū extēneus pat⁹ sit p̄cepta dei i eccl̄ie trālgredi vt delectatiōes gule assequat: tal' grauit peccat. Vñ q̄lz dz obedire p̄cept(ecclie i platoz suorū. s. ieiunare ieiunia ab eccl̄ia instituta: i festa celebrare: q̄si ipsemet xp̄s p̄ciperet, dicit. vñ Lu. x. Qui vos audit etc. Ber. Obediētia q̄ maiozib⁹ p̄bet xp̄o exhibet. Mā ipi p̄lati fūt vicarij xp̄i ergo nō fūt spernēdi. vñ dz i decre. Qui ꝛtemnit vicariū xp̄i tenit i illū q̄ posuit ipsum di. xxi. in nouo. vñ Ber. de pla. i dispen. Quicq̄d hō vice dei p̄cepit q̄d nō sit certū displicere dō hoc oīno est accipiēdū q̄si p̄ciperet de⁹. Ex iā dictis pz q̄ illi ptculose stāt q̄ nō ieiunant angarias vigilias ap'oz nec ēt quadragesimā sz de facili i quasi ex nulla cā solui ieiunia eccl̄ie. Cōtra q̄s dz in dec. Nullus soluat ieiunia eccl̄ie sine necessitate. de cele. di. iii. ieiunia L. Itē q̄ritur q̄n ieiunū cadit i sabbatū vl̄ q̄ntā feriā an q̄s debeat sextā feriā soluere vel ieiunū eccl̄ie. Rñdet li. Labos dies nō pōt ieiunare. tū melius est q̄ comedat i simplici sexta feria i ieiunet q̄ntā feriā: vel etiā sabbatū q̄n cadit p̄ceptū in vnā illaꝝ dieꝝ. vñ Hiere. Ingreatū es spūisctō q̄cq̄d ei obtuleris neglecto eo ad q̄d teneris. Tercio q̄rit a q̄b⁹ cibis ieiunātes debent abstinere. Rñdet sm sctm Tho. ii. ii. q. cxlvij. In ieiunio q̄dragesimali iceredicūt vl̄ caseosa lacticinia. Vñ etiā dz i decre. In quadragesima ē ieiunādum a lacticinijs. di. iii. ōnīq; In alijs ār ieiunijs sunt diuerse cōsuetudines quas quisq; obseruare dz sm mores eoꝝ inter q̄s cōuersat. d. i lxxvi. vtinā. i di. viii. q̄ cōtra. i. xii. di. illa. i xlii. di. c. i. i. iii. Eius aūt carnib⁹ generaliter est prohibitus: quia generatiue magis delectabilis ē et ad humorem luxurie magis cooperat. Vnde sciendū q̄ q̄lz hō tenet totā quadragesimam ieiunare cum cibo quadragesimali: i hoc q̄ sani i fortes sunt i vti bene pōt tali cibo Secus est de illis qui infirmi i debiles; vt mulieres

ꝓgnantes vel in puerperio existẽtes: qz si ne cessitas debilitatis corporalis ꝑpedit eas: tunc non tenent. Ex his iã dictis sequit ꝙ illi val de piculose stãt q̃ in quadragesima comedũt ous vel lacticinia ex mala consuetudine sine omni cã et rõne cum bene possent vti oleo sed nolunt corpus suum aliquantulum ꝑ grauare: nec curant ꝓceptũ ecclie obseruare tales nolũt sequi xp̃m p aspera viã ad celum: sz diuite epulantem quotidie splẽdide. Talis ei nõ est modus pnie sic delicate viuere nec aliqñ aspera ꝓpter peccatis suis sufficere vnde Ber. in epla. Sibis agere penitẽciã et penitere oz te mẽbra ꝛ corpus affligere indicare teipm vt nõ incidas i manus dei viuẽtis. vnde etiã Isi. Michi aliõ agunt q̃ veraciter penitẽt nisi vt illud qõ male fecerunt impunitũ esse nõ sinant Et miror quõ tales ꝓfitent ꝛ quõ abstinunt a ꝓcibis cũ nolũt abstinere a lacticinijs cũ bene possũt ꝛ tenent ad hoc sub ꝓcepto ecclie Ergo discreti cõsilioz dz distincta agere circo tales ꝛ eis cõsciam facere vt obediãt ꝓceptis ecclie vt oleũ comedãt ꝛ ieiunãt. Nam illo sacratissimo tpe debem⁹ cũ xp̃o crucifigi vt iere possim⁹ cũ eo resurgere. Nã si volum⁹ cum xp̃o regnare oz nos ẽt cũ eo pati Ber. sup can. Xp̃s q̃ nõ fallit elegit qõ carni molesti⁹ ẽ: ꝛ illõ qõ ẽ vtili⁹ magis eligẽdũ est: et q̃squis aliud docet vt̃ sua doctr ab eo ranq̃ a seductore cauendũ est W Vnde circa iã dicta q̃ritur vtrũ plona q̃ non posset oleũ vel pisces comedere debeat oua vel lacticinia comedere. Rñdeꝛ si talis plona nõ est ꝓgnãs vel lactãs sz sana ꝛ fortis ꝛ põt sibi ꝓuidere de alijs ferculis ꝛ bonis pulmẽtis ꝛ de vio ꝛ de albo pane: nec hz magnos labores ꝑpõt sufferre. si ꝙ nõ nimiũ debiliteꝛ abstinẽdo a lacticinijs tũc abstinere teneꝛ: sec⁹ ẽ si ẽ ꝓgnans vel lactãs vel als debilis vel ipedietur in meliozibus exercitijs: et nimiũ debilitareꝛ si a lacticinijs abstineret: tũc tal plona hz dispẽsationẽ petere ab epo vel ab eo q̃ ei⁹ auctozitatẽ hz: ꝛ sibi indicare cãs suas ꝛ tũc sũ petõ põt ova vel lacticinia comedere M Quarto dicẽdũ est de his q̃ tenent ad ieiuniũ ꝛ q̃ nõ. Et circa hoc sunt aliq̃ q̃stiones mouẽde. Et ꝓmo q̃ritur si pueri teneãt ieiunare ieiunia ecclie. Rñdetur ꝙ non Et cõ est quia in eis est magnus calo⁹ q̃ multũ cõsumit: et qz nutrimentũ eoz trinet ad opationẽ duplicis ꝛ tutis. s. augmẽtatiue ꝛ nutritiue et ẽt qz in eis nõ ita necessaria oppzessiobicioz. sicut in ꝑfectis ad quã maxime institutũ est ieiuniũ Vñ q̃rit de etate. s. in q̃ etate teneãt quis ad ieiuniũ rñdeꝛ hz. b. Tho. ij. ij. q. lxbij. Qdiu aliqs stat i statu augmẽti nõ teneꝛ ad oia ieiunia. s. vsq̃ ad finem tercij septennij. s. xxi. an. Cõuenies cũ ẽ hz. b. Tho. vt ẽt i hoc tpe se ad ieiunãdũ exerceat pl⁹ vel min⁹ hz modũ tatis sue ꝛ possibilitatẽ. Vñ sciendũ ꝙ ille q̃ est xiiij. an. pl⁹ dz ieiunare q̃ ille q̃ est i. xij an. sic̃ qui est. xbi. an. ꝛ robust⁹ corpe iteruz plus teneꝛ. ꝛ sic de alijs. Itẽ q̃ritur q̃d de mulieribus ꝓgnãtib⁹ et lactẽtibus Rñdeꝛ si ne cessitas debilitatis eas impedit nõ tenent ad ieiuniũ: imo si timeꝛ ꝓbabiliter de piculo earũ vel abortu non solum ꝑmittit: sz tenẽt soluere ieiuniuz: sicut dicit. Guil. Et rõ q̃re mulier ꝓgnans nõ teneꝛ: qz dz sumere cibũ: non tm̃ ꝓ se. sz etiã ꝓ nutrimẽto fetus. Itẽ alia cã ẽ: qz ꝓgnãtes ꝛ lueuerũt habere varia ꝛ inordinata desideria cibariox diuersox ꝛ q̃nq̃ ita intẽsa q̃ nõ ꝑmittit aliquo modo appetitui satisfacere ꝛ sic posset esse piculũ fetus O Circa hoc iterũ q̃ritur vtr̃ muliceres q̃ sũt sortes ꝛ bñ ieiunare ꝑmittit ꝓpt ꝓhibitionẽ maritox debeãt ieiunia dimittere. Rñdeo sm̃ Inno. Licz demittere debeãt vota voluntarie suscepta ꝓpt ꝓhibitionẽ viroꝝ nõ tm̃ ieiunia ab ecclia ꝓcepta. Itẽ q̃ritur de infirmis ꝛ debilib⁹ et senibus. Rñdeꝛ hz Guil. ꝙ excusant: sz ꝑ ꝑtã debilitate arbitrio boni viri standũ est: cõ huj⁹ est: qz in egrotãtib⁹ natura debilis est: ꝛ iõ si daꝛ eis vna vice totũ infirmitatẽ q̃ est necessariam q̃uenienti sustentationi sue nature grauareꝛ sorte sua natura: sz si daꝛ pluribus vicib⁹ ꝑ sortẽ ꝛ vigoreꝛ. sic in senibus est vicib⁹ debilis bñ si tot⁹ cib⁹ quẽ eoz natura requirit ꝑ diem naturali ab eis vna vice sumereꝛ nimiũ grauareꝛ i eis calo⁹ naturalis vt nõ possẽt cibũ digerere cõueniẽter P Itẽ q̃ritur de pegrinãtib⁹ aut multũ laborãtib⁹ an teneãt ad ieiunia Rñdeꝛ sm̃. s. Tho. Si pegrinatio ꝛ labor cõgrue ꝑmittit differri aut diminui ablq̃ detrimento tũc ecclie ieiunia non sunt ꝑtermittẽda Si aũt imineat necessitas statim pegrinãdi ꝛ magnas dietas faciẽdi: vel etiã multũ laborãdo i et sic cũ hoc nõ ꝑmittit ieiunia seruare: tũc nõ obligãtur ad ieiunãdũ. Videtur tm̃ i talib⁹ recurrendũ esse ad supioz dispẽsationẽ: nisi sorte vbi nõ est ꝙtudo: qz ꝑlati dissimulãtes vidẽtur ãnuere. Ex his iã dict põt elici ꝙ hoc cõe puerbiũ secularium vbi dz ꝙ nulli laboratori indictũ ẽ ieiuniũ nõ est vr̃ verũ. vñ si ds ẽ dues sic ꝙ hz bonũ nutrimẽtũ sufficiẽsq̃ emolimẽtũ ita ꝙ põt se sine magno labore nutrire tũc illo die q̃ ieiunãdũ ẽ dz eo min⁹ laborare vel ꝛ cũ hoc labore possit ieiunare ꝛ ꝓcepto ecclie satisfacere: sz si ẽ paup ꝛ necessitas cogit eũ ad grauiz laborãdũ: qz als nõ posset habere cũ vroze ꝛ pueris necessaria: et si tũc q̃ ꝙ ex isto magno ꝛ graui labore exaustꝰ ꝛ enervat⁹ nõ põt ieiunare ꝛ sic cõedit i diebꝰ ieiuniorum ꝓpterea nõ peccat mortaliter signãter cuz hoc stat in aio suo ꝙ libẽter vellet obedire ꝓcepto ecclie ꝛ ieiunare si posset Itẽ sciẽdũ ꝙ aliqui sunt q̃ q̃nq̃ in. xl. ebdomatim bis vnũ die ieiunare volunt allegantes labores suos et ꝙ eis est durũ ꝛ graue ieiunare Rñdeꝛ põt

ñis q̄ meritū ipōz per hoc augmētaꝫ qñ ieiunāt ⁊ laborant: qz de⁹ ꝑm laborē et charitatē vult cem̄ecare ieiunia ⁊ opa nra. Itē quilibet ſcōm poſſe ſuū ieiunare dz: ⁊ qñ nō pōt ex cauſis tā dictis: tūc dz illud ieiunū recōpēſare p alia bona opa. ſ. q̄ det paupib⁹ pzādū, vl alſ aliq̄d ꝓpt deū: vel aliq̄ō. Pōt nr̄ozet vt aliquis alia bona opa faciat: in ſignū bōe voluntat̄ q̄ libent bellet ieunare ſi poſſet. vñ Aug. Si ieiunare non potes magis pasce eum cui⁹ fatuitate tibi venia cōcedat. Dicio q̄ritur de paupib⁹ ⁊ médicātib⁹ vtrū etiā teneant ad ieunia. Rñdet ꝑm ſcm Tho. ij. ij. q. clxbij. Si pñt habere itm ſimul de elemoſynis recollect̄ vel alſ recpoſitis q̄ ſufficiēt eis adhūc pzādū nō exculant a ieunio. ſi aūt nō pñt habere in tm̄ q̄ ſufficiat eis p comeſtiōe totius diei non tenent̄: vel qñ ex p̄cedēti i ea debilitati ieunio ſatisfacere nō pñt excuſant. Q. Quito dicēdū eſt q̄req̄runt ad hoc q̄ ieunū fiat deo acceptū nobis fructuoſum. Rñdet q̄ ānq̄. Dzio q̄ añ pzādium hō nec dz comedē nec bibere. Cōtra hoc faciūt illi q̄ de māe vadūt ad meretrīc̄ et tabernas intrāt ⁊ replēt ſe cū vino p̄cioſo. Itē alīq̄ dus dozmiūt ne cozp⁹ ꝓpt vigilās grauet a ieunio: ⁊ tales iā dicti minuunt ſibi p̄miū ieunij: ꝯ nullus dz dēq̄ comedere vel bibere de mane niſi prop̄t debilitatē capitis q̄s vnū hauſtū biberet: vel zinziber vel muſcatū siue gariophilū ad os ſuū reciper⁹ pter cōfortationē cerebzi. Scōm q̄ dē q̄rit ad ieunū eſt q̄ ieunās nō dz ꝑuenire tps vſq̄ hō tā pzādij debitāq̄ q̄ añ veſpas in q̄drageſima comederet grauit̄ peccaret. vñ dr in decre. In ieunio hora meridiana eſt ſernāda de conſe. di. v. Nō dico ⁊ lxxxij. di. Pzeſbyter. Sz q̄ re illo tpe de māne dicunt veſpe. Rñdet q̄ anticipatus ieunauerit vſq̄ ad veſpas: ſz iā eccleſia q̄deſcendit infirmitatib⁹ hoim anticipādo veſpas. Itē alia rō eſt: q̄z i hoc q̄ dñt veſpere añ pzādium oñdimus nr̄am voluntatē xp̄o q̄ etiā libent bellem⁹ ieiunare. xl. diēb⁹. ⁊. xl. noctib⁹ cū cibo ⁊ potu ſicut xp̄s ieiunauit: ſz p̄ſertim⁹ p debilitate nature: ⁊ tūc acceptat voluntatē p ſctō. vñ Aug. Cozonat deus intus voluntatē vbi non inuenit facultatē. Itē ieiunās in pzādio nō dz q̄rere nimis delicata cibaria: nā hoc diſplicet deo ⁊ minuit p̄miū: nec nimiū dz ſumere de cibo: ſz ad bonā ſufficiētiā ita q̄ nō nimis modicū nec nimis multū. vñ Ariſto. ij. ethi. Medium i cibus laudabile eſt. Contra hoc faciunt illi q̄ nimiū replēt ſe: ſicut ſepe vēnē dolēt. Cōtra hoc dr i decre. Meli⁹ ieiunat q̄ ſe pius pauꝫ comedit q̄ cari⁹ multū. de cele. di. v. Nō dico. S. Tertio qñ req̄rit eſt q̄ ieiunās poſt pzādiū nō dz cōedere. Circa qñ req̄rit q̄n de cfectiōib⁹ et electuariis bibꝫ p hoc ſoluat ieiunū. Rñdet ſz b. Tho. q̄ p cfectiōes et electuaria nō ſoluit ieiunū ſicut nec q̄ alias ingreditur os ſtomachi: ſic nec p cfectiones et electuaria ſoluit ieiunū. Sed ſi aliq̄ ſumat cfectiones vel electuaria ad modū cibi. Et i hoc ſtozdat Inno. Dzo quo ſcīēdū de ſero in collatione ieiunās nō dz ſumere aliquod comeſtibile quod cōiter in pzādio cōſuet⁹ eſt ſumere ſicut panē vīc⁹ ⁊ ſiſtia ſz tūc de cfectiōib⁹ ⁊ electuariis eſt licitū aliq̄d ſumere: ⁊ hec in parua q̄ntitate ad modū nucis: et hoc ib vr poti⁹ co meli⁹ que niat nature nō tñ ib q̄s talia ſumere dz vt ſtozius bibat: ſz ſumere tā q̄ medicinā dz ne pot⁹ quē natura exigit p refocillatiōe noceat et ledat. Cōtra hoc aliq̄ faciūt q̄ q̄nq̄ media ſimulā p collatiōe comedūt: vel intrā ſe replēt ſe de cōfectiōibus ⁊ ſpebus qb⁹ nimiū eſt: ⁊ i hoc offendūt deū. Itē ſcīēdū q̄ ſi q̄s ſolueret ieiunium eccle gratuus peccat ſi ter vel quat comedit q̄ ſi tm̄ bis comederet. S. Quartū qđ req̄rit ad ieiunū eſt q̄ ieiunās illud qđ ſubtrahit ſibi in cibo ⁊ potu dz dare paupib⁹. dñs Piero. Quod māducatur⁹ erasi nō ieiunare da paupib⁹: dr ieiunius tue ſit ſaturitas aie nō marſupij lucrū. Vñ ieiunās dz eſſe multū miſericoz⁹ paupib⁹ et ib ſignāter egēti quadrageſima illud Eſa. lviij. Frāge eſurienti panē tuū. vñ etiā Aug. in ſermo. De tuo ieiunio pauper ſatiet Quintū ſine q̄ ante dicta non placēt deo eſt q̄ ieiunās dz petere de ſuis petis et ſic ieiunū ſuū offerre deo. vñ Zlib. de ſum. bo. Ieiunia cū bonis operib⁹ deo acceptibilia ſunt q̄ eīa a cibis abſtinēt et pzava agunt demones imitant̄ q̄bus eſca nō eſt: ⁊ neq̄tia ſēp adeſt ergo nō ſufficit nec placet deo nec meritoziū eſt hoi a cibo ieiunare niſi et abſtineat a petis: vñ ieiunās dz poſtponere ſuā ſuperbiā et dare ſe ad hūilitatē vt ſuū ieiunū ſit deo acceptū: et i ſignū huius q̄libet nr̄m recipit cineres ſup caput ſuum ferta. iij. in capite ieiunij vñ ps Hūiliabā i ieiunio aiam meā. Itē caue re dz ſe ab ira et ſe dare ad māſuetudinē. Maz tracundi ⁊ crudeles imitant̄ demones q̄ ſp ieiunāt ſed tñ ſuā crudulitatē non poſtponunt. Itē a luxuria ad caſtitatē. vñ dr i decre. In ieiunio ſeruāda eſt mūdicia carnis di. xbiij. Ha beant: ⁊ ſic de aliis. T. Sz circa hoc q̄rit vtr⁹ aliq̄d valeat ieiunū quod fit in petō mortali. Reſpōdeo ꝑm Alphozabiū q̄ ieiunium i petō mortali factum valet ad tria. Primo vt obediens ſit p̄ceptis eccle vl voto ſi vouit ieiunium. Nā ſi peccatoz in tali caſu non ieiunaret ⁊ tunc denuo mortaliter peccaret. Secūdo valet ad caſtitatē: nā ignis extinguitur q̄ ſi gna ſubtrahunt: ſic etiā eſt de ieiunio in hoīe. vnde Hugo de ſctō vic. Parca eīm vita excidit vicia ⁊ libidinē extinguit. Tertio valet ad hoc vt petōz eo citius diſponat ad cōtritionem et gr̄am recipiendā. Sed q̄ritur ad meritū di te etne: tunc ieiunās ſcienter in petō mortali nichil meret: ergo cōſulēdū eſt cuilibet vt i p̄ncipio q̄drageſime q̄reat petā ſua q̄ vna di-

es quã quis in gratia ieiunat vtilioz et saluberioz est quã si ds totã quadragesimã i pane et aqua cum vno peccato mortali ieiunaret.

De tẽtationib⁹ bonoz̃ hominũ Sermo. xl.

Accedẽs tẽtato⁹ dicit ei. Si filij⁹ dei es dic vt lapides isti panes fiant. Matth. iiii. Sciẽdũ q̃ xp̃s voluit tẽtari vt onderet q̃ nos spũaliter pugnare oporteat et tẽtari vt coronemur. Apls. Nemo coronabit nisi q̃ legitime certauerit. vñ Amb. Nõ est vt crozia vbi nõ fuit difficilis pugna. Et ergo si diabol⁹ nos tẽtauerit tũc exẽplo xp̃i debem⁹ eũ vincere nec ei cõsẽtire. Vñ i p̃fti fimõe tria fuit dicẽda. Prio q̃ fuit ille tẽtationes bonoz̃ hoiz p quas dyabolus ẽt valde sapiẽtes subuertit Scõo q̃malũ sit hoi esse sine tẽtatiõe. Tertio exẽplũ. A Quãtũ ad p̃imũ scribit fim Gmil. parisien. de fide et legib⁹ q̃ dyabol⁹ hz septẽ astutias siue insidias occultissimas p q̃s etiã sapiẽtissimos et fortissimos sepe subuertit Prima est lõga fatigatio et crebza tẽtatio p quã nõ tãtũ nititur vltũ quẽ tẽtat superare: sz ẽt ducere ad desperationẽ: videlz q̃ se credat ad deũ nõ posse reuerti: vel a deo nõ curari. Cũ eũ instanter petit a tali tẽtatione liberari et nõ obtinet: tũc de facili desperat de dei mia et adiutorio: et credit deũ nõ curare periculũ ipsius Vtrũ q̃ aũt istoz certaminũ pniciosissimũ ẽ q̃ in vtroq̃ se totalr dat dyabolo. verbigratia. Recte sicut in bello cũ vnus dicit victus sum: et vltra nõ pugnat: tũc se dat in ptãtẽ alterius victoris sic ille q̃ sic credit se adeo derelictũ et desperat: dat se in ptãtẽ diaboli cũ vltra nõ vult resistere: et sic desperat de dei adiutorio et ei⁹ mia sz hoc est valde periculosũ sic de deo desperare. vñ Isido. de sum. bo. Desperatio est peioz oi pcõ Chrys. Nil eĩ deũ intãtũ offendit sicut desperatio sed talis perpendere deberet q̃ deus ex sua bonitate pmittit fieri sup ipm hmõi tẽtationẽ: et ppter sumpsi⁹ ppriã vtilitatẽ et saluẽ: q̃ tales vt cõiter crebzas tẽtatiões sustinẽt ne p elationẽ mẽtis et ppzie cõplacentie pdũt gratiã. vñ Greg. Dũ se ds reminiscẽdo q̃ gessit apud se erigit apud hũilitatis auctorẽ tadit. Etenĩ elatio interioz periculosioz ẽ q̃ exterioz superbia. Quõ aũt talis posset melius hũiliari et i cognitionẽ sumptus deuenire cognoscẽdo q̃ nichil a seipo hz dscõ q̃ p talẽ crebzã tẽtationẽ Talib⁹ sic assimue tẽtat sẽp ad mẽoriã reducẽda est superbia apli quã ipemet narrat. ii. Cor. xi. inquiẽs. Ne magnitudo reuelationũ extollat me dat⁹ est mihi stimulus carnis mee ãgel⁹ sathane q̃ me colaphiset Si eĩ tãta scitate et tãtis donis gratiarũ et ẽrtutũ viro ꝑdicto imminebat periculũ tẽtationis superbie et ppter illã diuia miseratiõe alia tẽtatio carnis sup eũ pmissa est q̃d tũc de nob⁹ fieret nisi deus illã tẽtationẽ ꝑueniret et nos cautos diret. Vñ etiã aliq̃ dicũt q̃ apls paul⁹ saluatus nõ fuisset si illa tẽtatiõe carnis fuisset p quater rogauit dñz sz nõ fuit exaudit⁹. Sic forte et tu dãnaberis si illa crebza tẽtatiõe carnes sed illa crebza tẽtatio erit tibi occasio salutis Ergo tales debẽt se deo ẽmittere et tẽtationẽ hãc patiẽter sufferre tempꝰ resistere et deũ q̃tidie p auxilio petere. B Scda astutia est extraneitas. i. cũ dyabol⁹ hoiez cũ inaudit⁹ et insolitatis tentat tẽtationib⁹: sic q̃ tal timet se nõ esse deũ xp̃ianũ. Cogitat eĩ quõ in coz de deo xp̃iano tã pessime et insolitate cogitatiões incidere p̃nt. Sed dyabolus facit sicut q̃ volũt vnũ castrũ expugnare q̃ diuersa tacula immittũt: tã ignẽ: tã lapides tã fodiũt. Sic diabolus facit q̃ nititr expugnare aiaz q̃ est in castro corpis nẽi. Similr facit dyabol⁹ sicut inimic⁹ capitalis cũ occidit inimicũ suũ. Talis eĩ nõ curat an cũ gladio ãtiquo vel nouo vel cũ fuste vl cũ baculo eũ ꝑcernat Sic diabol⁹ nolter inimic⁹ capitalis q̃ q̃rit nos occidere non curat vtrũ cũ vsitata vel insolita vel inaudita tẽtatiõe nos superet Vnde quod scit deũ q̃ tales q̃ sic crebzã et inaudit̃ tẽtationẽ sustinẽt de trib⁹ debẽt cosolari. Primũ est quod diabolus nõ pot nocere nec tẽtare nisi inquãtũ de⁹ permittit. vñ Aug⁹. Diabolus pleriq̃ vult nocere sz nõ pot: q̃ ptãs ei⁹ est sub ptãte dei: immo: qđ plus est diabolus nõ pot nocere tibi nisi inquantũ tu bis ei cõsentire. vñ Greg⁹. Debilis est hostis q̃ nõ vincit nisi volentẽ. Vnde etiã Aug⁹. dicit. Dyabolus quidem suggerit consilium: sed deo auxiliãte nostrum est vel eligere vel refutare qđ suggerit Est eĩ diabol⁹ sicut canis latrãs q̃ ligat⁹ est cui si appropinq̃s pot te ledere. Si aũt effugieris et nõ appropinq̃s ei: nõ pot te ledere: sz bene ẽtra te latrare pot. Scõm est q̃ tẽtationes pati est ꝑprium bonoz̃ hoiz deo seruire volẽtiũ. Ergo q̃q̃ vn⁹ bon⁹ hõ plures tẽtationes et peiores iridẽtes cogitatiões sustinet q̃ mille ipi: sz de hoc nõ dz tristari: q̃ Fm Gre. Mal est cogitatio tã inũda q̃ mentẽ polluat si cõ nõ ẽsentit. Tertiũ est q̃ tẽtatio erit ei meritoria si sustinuerit vt dz et resistere put pot vñ Ber. Quotiẽs resistis: totiẽs coronaberis Ergo illi q̃q̃ cum se sic credũt esse inimicos dei sunt amici xp̃i: et q̃q̃ sunt martyres in cõspectu dei. vñ Greg⁹. Tẽtatio cui nõ ẽsentitur nõ est ptm: sz materia exercẽde ꝑtutis

C Tercia astutia diaboli est q̃ suadet homini mutare statũ suũ: vt cũ quis audit tale sz bi tã in tali statu vel in tali monasterio tũc suadet illi vt illuc se transferat. Et sepe ẽtingit q̃ hõ est in bono statu sed cur⁹ ita q̃ diabolus nõ pot eũ illaqueare nec decipere nec vincere: tũc suadet sibi mutare statũ suũ et incutit sibi timorẽ q̃ nullo mõ possit saluari nisi transle

rat se ad talē aliū statū. Et diabol⁹ facit sicut anceps aucupes q̄ sunt in spelūcis ⁊ cauernis securis: ⁊ sicut piscatoz piscib⁹ q̄ cū rete sua aquā turbās ⁊ circūquaq; litt⁹ pulsans timo rē piscib⁹ incutit vt cauernulas ⁊ latibula exeant ad loca insecura vbi ⁊ cū ille rethe extē dit laqū vt capiat eos Sz si p manssissent tales aues vel pisces in locis suis eos capere non posset. sic ⁊ diabol⁹ facit illis q̄ sunt in bono statu. Ergo q̄n hō est in bono statu in q̄ salua ri pōt nō facilr mutare dz illū statū. vñ Apls i. Cor. vij. In vocatione qua q̄s vocatus ē permaneat. Quarta astutia est q̄n ad maiora opera bona ⁊ suprabiles ipsi⁹ aliquē inuitat Et i hoc exēpla sctōz p̄cedētiū eidē ꝓponēs vel etiā sctōs homes in mūdo adhuc existētes q̄ magnis abstinētijs viuūt: cū talis p̄mittit q̄n ex instinctu diaboli talē ingozē. q. etiā sic bene viuere ⁊ posse votum tandez q̄n retroced⁹ qz videt sibi nimis graue ⁊ signanter fer[illegible] facitat[illegible] tepescit ⁊ sic tūcerit ꝛtio. Hoc cū est astutia p quā simee capiunt. Accipiūt ei venatozes calcios magnos ⁊ pōderosos ⁊ calciāt se vbi hoc simee viderē. pūt. Alligāt aut ⁊ astringūt sibi fozter calcios huiusmodi vt hoc videtes sibi facīt ꝓpt q̄ soluētes huiusmodi calcios de ped⁹ ibi dimittūt idq; ecedētes p̄stolāt q̄sq; simee se illis calciauerit ⁊ eos sibi fozti alligatiōe astrixerit ceruū i eas ipsaq; sic capiūt: qz nō solū nō effugere: sed nec ambulare queūt p̄ magnitudine ⁊ pōderositate calcioꝝ. Tu aut audisti q̄ calciamēta in sacra scriptura exempla sctōz vocant quc cū ꝓposito et voluntate ab infirmis hoibus sepe assumūtur: ad q̄ etiā votoz vinculis se sepe alligāt sz ꝓpter imbecillitatē in eis ambulare nō valētes aut eadē pozrare: a venatoz⁹ infernalibus capiūtur ab assumpto voto et ꝓposito apostatantes: et sic postea ailq̄n ꝛteriozes fiūt q̄ ante fuerūt Quinta astutia diaboli est q̄ sub ꝓtextu boni suadet piculū. Spēs hui⁹ astutie innumerabiles sunt vt cū sub ꝓtextu pietatis erogēda cū elemosynarū suadet arcet: diuitias scrēns illud dictū apli. i. Thi. vi. Qui volūt diuites fieri incidūt in laqueū diaboli. Sic illi q̄ inclinatus est ad luxuriaz suadet hō comedere vt deo diutius seruire possit: qz scit q̄ in delicijs pclitat castitas. vñ Ysero. Ire vino luxuria ē ⁊ vbicūq; saturitas ⁊ ebrietas est ibi libido dñatur. Aliq̄bus suadet ieiunia ⁊ abstinētias scīs eos ad macīdiā ⁊ impatiētiā labi. sic q̄ q̄n maledicāt cū eiuciūt Sic illis qui habēt debilia capita suadet ieiunia et dura exercitia vt sic nimiū debilitent ⁊ i bonis operib⁹ impediant vt vel sic etiā insanire ici piāt vel etiā post q̄ exhausti sunt p indiscreta exercitia: tūc recreationes q̄rūt ⁊ demū dissolutiozes oibus erūt. Sexta astutia diaboli est q̄ sub vicii suadet sub ꝓtextu virtutū: ⁊ sub noie boni occultat vicium: ꝛbrgratia. Sicut cū ille q̄ in prāte est cōstitut⁹ suadet q̄ nō debet vicia corrigere sed dissimulare qz est mia quo ad p̄mū Ea hoc ideo facit: qz scit scōz dictū Jac. q̄ iudicium durissimū fiet his qui p̄sunt: qz nō solū p sua pctis sz etiā p pctis subdito rū reddituri sunt rōnem q̄ hic dissimulauerūt et nō correxerūt Jtē auaricia sic occultat sub noie prudentie. Jtē superbia dest imētoz honestas et garrulitas affabilitas vocat. Jtē astucia mercatoꝝ p̄udētia noiat. Septima astutia ⁊ olim piculosissima est ipsa pax. i. cessatio tentationū quā multi impij vehementissime cōcupiscūt ⁊ instāter poscūt. hec aūt est adeo pernitiosa vt de ea dicat ois eccl'ia sctōz. Ecce in pace amaritudo mea amarissima. Et cōtra hoc ōz. Jac. i. Omne gaudiū estimate fres mei cū in varias tentationes incideritis. Et Job. vij. Tentatio est vita hois sup terrā Jgitur p̄uatio ⁊ carētia tētatiōis mozs est. Nō ei viuit q̄ non tentat. ❧ Quātū ad scōz ꝓncipale hui⁹ sermōis est sciēdū q̄ q̄nq; mala ex illa pace p̄uenīt cū hō caret omni tētatione. Quozū p̄imū est securitas q̄ timoz dei expellit: q̄ est custos virtutū et olim meritoꝝ vñ ōz Eccl'. xxvij. Nisi instāter tenueris tei timoze dñi cito subu. d. tua. Et ecōtra dicit Aug. li. x. cōfes. Nemo securus dz esse in hac vita q̄ tota tentatio noiatur vt q̄ fieri potuit ex deterioꝛi melioꝛ: non fiat ecō uerso de melioꝛi deterioꝛ. vñ Ozē. li. ij. Sepe quē tētatiōis certamē superare nō valuit sua securitas deterius fraudat. Et rō hui⁹ est qz talis securitas expellit timoze ⁊ expulso timoze hō est q̄si ciuitas sine muro ⁊ dom⁹ sine ostio. ⁊ iō facilime capitur a diabolo. vñ Ber. Cōnexa sūt quidē religio ⁊ timoꝛ nec manere pōt alterū sine altero vñ Eccl'. xxxiij. Timēti deū nō occurrēt mala sed in tētatiōe deus illū cōseruabit et liberabit a malis. Scōz malū est desidia siue pigritia: q̄ etiā nō solū ad lucrā sed adpugnā tardi sumus: qz p iacula tētationū boni excitātur ad bonū op⁹: ⁊ in tētationib⁹ constituti querūt adiutoriū dei ⁊ suffragia sctōz ozant ieiunāt genua flectūt. ⁊ sic de alijs. Sed q̄ in pace ⁊ sine tētatione sunt delides efficiunt. Et ergo illa pax recte ꝓparat rubiginē: qz nichil intantū rubiginat ferrū sicut rubigo sic ocium mētes hois. Sed q̄n cū ferro opat tunc mūdat et splēdidi⁹ reddit. Sic boni p tētatiōes a rubigine peti purgātur et ad debitū cādoꝛē patriē splēdoꝛē pducunt. Tertiū malū est elatio qz tales q̄ nō tētant q̄nq; putāt se tā sctōs esse q̄ diabol⁹ nō audeat eis appꝛopiare cū tā cōtrariū potiꝰ deberēt cogitare ⁊ credere se debiles ⁊ adeo infirmos q̄ omni tētatiōi succumberēt ⁊ ꝓpter hoc omps ⁊ misericoꝛs de⁹ eos tētari nō sinit. Quartū est cōceptus festiū ⁊

primoꝝ. Cū ei talis q̄ est in pace ⁊ sine tēta-
tione audit alios tā inconsuetas et mauditas
tētationes pati contēnēdo ꝓrios dicit q̄ ta-
les cogitatiões non ꝛberēt in xp̄iānū cadere
nec ei xp̄ianus deberet talia cogitare: et q̄ il-
leuitissimus q̄ est talia cogitat. Et sic spūs a-
lios tētatos credēs eos esse malos et se o-
id qz nō tentat̄ estimās bonū: cū ecōuerso ipi tē
tati sunt filij dei: et ipi q̄ non tētant̄ fortallis
inimici dei ⁊ filij dyaboli. Quintū malum est
duricia cordis et immia ad ꝓximos qui sic tē
tant̄. Mā adeo illi q̄ non tētant̄ in eos obdurā
tur vt etiā eis nec ꝛoolēdum nec cōmiserēduz
putēt. Dicunt ei q̄ de corrigēdus vel cōburend⁹
esset q̄ talia cogitat. Quis vnq̄ audiuit tales
incōsuetas ⁊ mauditas tētationes. Et q̄n q̄s
sic obdurat̄ cōtra ꝓrios ⁊ nō ꝛpatiē eis est si
gnū q̄ ille non est bon⁹ neq; ꝓfectus. Sed q̄n
q̄s ex corde ꝛpatiē est signū bōitatis. vñ Gre.
In quāto q̄s ꝓfect⁹ est in tāto pl⁹ sentit dolo-
res alienos ℣ Quārū ad tertiā ptē illius
sermonis nota exm̄ de cōtinua tētatione dya
boli. Fuit q̄dā monach⁹ fili⁹ sacerdotis idolo-
rū. q̄ cum puulus esset: ⁊pe q̄dā pr̄ eius intra
ret tēplū idoloꝝ vt sacrificaret idol': intrauit
et ipe post eū occulte ⁊ vidit sathanā in solio
sedentē ⁊ oēm militiā ei⁹ astantē. Et ecce repē
te vn⁹ ex ꝑncipib⁹ ei⁹ venīs adorauit eū. Cui
dixit dyabolus. vñ venis. Ait ille. fui in illa p
uincia: ⁊ fuscitaui bella ⁊ effusiões sanguinū.
Et dixit ad eum dyabol⁹. In quāto tpe hoc fe
cisti. Et cōdit in triginta dieb⁹. Et iussit eum
flagellari dicēs solum tāto tpe hoc fecisti. Et
ecce alius, venit ⁊ adorauit eum. Et ab eo in
rogatus vñ ꝛ entret cōdit. fui in mari ⁊ fuscita
ui vētos ⁊ cōmotiones ⁊ submersi naues cū
hoibus. Et dixit ei dyabolus. In quanto tpe
hoc fecisti. Rñdit ille in vigiti dieb⁹. Et hunc
iuſſit flagellari. Et ꝛci⁹ venit et filia nūciauit
dicens. In nuptiis fecī dissensiones: et ipsum
sponsum occidi ⁊ hunc cōsilr iussit flagella-
ri: ⁊ alius venit dicens: ecce q̄draginta annis
quēdā monachum impugnaui: et vix ista nocte
p;euaiui ⁊ feci eū fornicari: q̄ dyabol⁹ audiēs
mox surrexit ⁊ osculatus est eū: ⁊ tollēs coro-
nā quā habuit posuit in capite ei⁹ et fecit eaz
sibi consedere. Et ille cū hoc vidit intra se di-
xit. Vere magnus valde est ozdo monachoꝝ
⁊ statim fuit factus monachus.

¶ Dñica lcōa debigintiq̄tuoꝝ generibus ho
minū qui falsificant fidem Sermo. xlij.

O Mulier magna est fi-
des tua: fiat tibi sicut vis .Mat .xv
Mar. vij. Aristo. duo. phisi. Illud est
ꝓpr⁹ q̄ nō creditēre nō sūt alia: ꝛ sine fide alie
virtutes nichil sunt ꝗtū ad vtilitatē aliquā er
go fides est ꝓma virtutū ꝓma via ad celum
ducens. vnde Heb. xj. Impossibile est sine fide
placere deo g̃ si saluari volum⁹ p̄ oīb⁹ opz nos
habere fidē exēplo illius mulieris chananee
quā xp̄o laudauit in verbis p̄milis dicēs. O
mulier magna est fides tua ℣ Vñ sciēduz
q̄ fides est frequēter p̄dicanda xp̄i fidelibus
vñ ꝛz in decre. Fidei simbolū est publice ꝓ-
dicandū laicis. de cōse. di. iij. Simbolū. Iusti
per fides a xp̄i fidelib⁹ diligenter est seruāda
et custodiēda: tū qz necessaria est ad salutē vt
bōa opa sint meritoꝝia: tū qz diabol⁹ et magi
insidiat̄ q̄ bonis opibus: qz bona opa nō sal-
uant̄ sine fide. vñ Au. Sicut rami ex aridita-
te radicis arescūt. ita ⁊ q̄lz opera lz videātur
bōa nulla tñ sunt si a soliditate fidei oriūgā/
tur. vñ minimum op⁹ i fide et i gra factū plus
placet deo q̄ oia opa vnq̄ facta ab hoibus in
fidelib⁹. Et hoc ꝓz q̄ fides est hoi valde vtilis
Ipsa em̄ facit hoiem filium dei in baptismo.
Gal'. iij. Oes filij dei estis p fidē. Ipe em̄ im-
petrat a deo q̄cquid vult. vñ Mat. viij. Sicut
credidisti fiat tibi. Ipa em̄ est fundamentum
ois meriti. de quo apls dicit. j. Cor. iij. Fūda
mentū aliud nemo pōt ponere ꝑter illud qd
positū ē qđ ē xp̄s ihc⁹. i. fides xp̄i. vñ Augu.
Fides est bonoꝝ oiz fundamētū fides est hūa
ne salutis initiū. Mā extra fidē non est salus
Vñ oēs iudei heretici et pagani sunt in statu
dānatoꝝ vñ. Mar. xvj. Qui crediderit ⁊ bapti
zatus fuerit salu⁹ erit. q̄ vo non crediderit cō
dēnabit̄. vñ ēt Aug. Nemo liberat̄ a dānatio
ne q̄ facta ē p adā nisi p fidē dñi nr̄i ihu xp̄i.
Vñ oēs q̄ saluati sunt ab initio mundi i fide
saluati sunt: qz illi qui añ tpa xp̄i vixerūt cre
diderūt xp̄m venturū ⁊ redēptuꝝ gen⁹ hūanū
sicut nos q̄ post xp̄m venim⁹ credim⁹ hoc esse
factū. vñ Ber. Multi ante saluatoris aduētū
deū oipotentē timētes ⁊ diligētes sue salutis
gratissimū ꝓmissoꝝ credētes in ꝓmissionem
fidelē spantes certissimū redēptoꝝ i hac fide
⁊ expectatiõe saluati sunt ℣ Vñ i pūti ser
mone dicendū est quō xp̄ianꝰ multipl'r falsifi
cāt fidē in maxumū piculū aiaꝝ suaꝝ. Mā q̄n
qz vult saluari opz eū verā integrā ⁊ certā fidē
cū bonis opib⁹ appꝛobatā habere. Primi igr
sūt q̄ dubitāt de fide ⁊ tales solēt dicere si sic
ē sicut scriptura dicit ⁊ fides catholica ꝛz ma
gnum q̄d est. Nō ei simplr ꝛtraditū scripture
⁊ fidei: ꝛz tū nō firmit̄ tenent ⁊ credunt. Et ta
les si sic decedūt dānabūt: qz fides xp̄iana dz
ē fortis hoie vt si etiā angel⁹ de celo descē
deret ⁊ aliā fidē p̄dicaret sibi credendū nō esset
vt ꝓz per apl'm Gal'. i. Sed hoc nō ē intelligē
dum de his q̄tentanē cū amaritudine coꝛdis
de fide. Tales ei resistere d'bēt: qz scōz Gre.
in pastoꝛali. Humanū est in coꝛde tentationē
ꝑpeti demoniaꝝ ꝛo est i certamine tentatio-
nis superari. vñ q̄ritur. Si q̄s tpe antix p̄i vl'
aks in persecutione fidei fidē seruaret i coꝛde
sed ꝑpter timoꝛē moꝛtis vl' amissionē rerum

tpalium ore cõfentiret antixpõ vl' alius hereti
cis vel inrogatus obiceret fidẽ ppt illã ti
more tã dictum an talis q̃ stat in tali ppolito
sit i via salutis. Rñr q nõ: qz xpianus q est i
via salutis non solũ dz habere fidẽ i corde. sz
etiã pfiteri ore. dñs apls Ad Ro. x. Corde cre
ditur ad iusticiã: ore aũt fit confessio ad salutẽ
Ergo q fidem seruare voluntẽ corde & ore no
lunt confiteri tales sine dubio stãt in statu dã
nationis. Et in signũ huius confirmatiõis ca
tecumẽnũ dant in frontibus: vt q̃z xpianus li
bere audiat nomen xpi notare & confiteri etiã
si ppterea deberet oibus tpalibus spoliari: et
qõ magis est etiã si deberet mori & maxime il
la q̃ sunt de necessitate fidei & eternum hono
rem dei & ad salutem pximi. dñs dr in decre.
Cõstãtia dz esse tãta vt pus auferat vitã q̃ fi
des. xxiij. q. viij. cõueniõr. Scõi sunt q̃ articu
los fidei addiscere negligũt cũ pñt eos discere
et dñt eos scire: dlz e xpianus cũ ad annos di
scretiõ[illegible]neuerit tenẽ addiscere & scire sym
bolũ apl̃or: nisi esset impossibilitas ingenij sic
q̃ nullo modo addiscere posset ergo q̃cunq; ar
ticulos fidei frustr & ex cõcẽptu addiscẽ nol
let ruz addiscere posset peccaret mortaliter vnde
dr in decre. Paruuli facti adulti tenẽnt ad fi
dem quã p eis spoponderunt offerẽtes eos ad
baptismũ: & illi debẽt eos docere symbolum &
orõnem dñicam. de conse. di. iiij. vos ante oia
Tertij sunt q̃ plumptuose fidem pfitentur vo
lunt & nil credere nisi qđ possint eis cõe iuda
demonstrari q̃ plerumq; i errorẽ labunt & ta
les mortaliter peccãt: & meritũ fidei pdũt. qz dz
Gre. Fides nõ hz meritũ vbi humana cõ pzebet
experimẽtũ. Impossibile est eñ fidẽ pmõnem
perseuerari. vnde Greg. in omel. Fides nõ est ea
rum q̃ apparent non pñt q̃ ei apparent fidẽ
non hñt. sz agnitionem. Quarti sunt q̃ tps et
dies egyptiacos obseruãt Ñ vñ q̃rit vtr
liceat aliq̃ tps obseruare Rñr si tps obseruet
in his actibus qui dependent a causa natura
li: puta ab influentia planetax & cursu sydex
licet potionis sumptio i medicinalibus agro
cum seminatio: arborx plantatio & sic de aliis:
hoc non est pdolatrie sz sagacitatis & pruden
tie & nullum pctm est. Si vero obseruent tpa
et dies in aliis actibus q̃ solum dependẽt ali
bero arbitrio hois. puta mercatio: vrgis duc
tio. herbax collectio: & sic de aliis simplicib⁹
in talibus obseruare tps & dies egiptiacos est
pctm̃ mortale. vnde dicitur i decre. xxvj. q. v.
Non licet christiano elementa colere nec lune
nec stellax cursum obseruare in coniugis soci
andis: i herbis colligẽdis nec incãtationes sz
attendere. ergo reprehensibiliter peccãt q̃ in nocte
natiuitatis xpi & zohis baptiste incãtatões su
ao facũt. Vlo quo friendũ q̃ quoniẽscũq; cõ
tingit aliq̃d xpianũ alit̃q̃ ire vel aliqđ op⁹ in
choare pzio signo crucis dz se ẽmunire & orõnẽ
dñicã aue maria & symbolũ dicere & sic de ab
intorio dei cõsidere q̃ libi pserabit in his q̃
ad salutẽ suã ptinẽt. dñs Aug. Dies bona
est: qz sicut deus ẽmã diẽ fecit: sic fecẽaz diẽ &
nocteã & ceceros fecit: & null⁹ obseruet q̃ die de
domo exeat vl' aliqđ op⁹ inchoet. Inxtrarium
facit illi q̃ obseruãt diẽ inouatiõis et innocẽ
tiũ & alios plures dies cẽ egyptiacos. dñs Au.
Mõ obtuẽt dies egyptiacos. Quinti sũt q̃ ob
seruãt sõnia & q̃ seruãt auguria: ytra q̃s dr
nit. xix. Mõ augurabimini neq; obseruetis sõ
nia. Mã sõnia q̃q; accidũt naturaliter: q̃q; ex
ptedẽtibus cogitatiõibus & occupatiõib⁹ vn
de Eccl. v. Vbi tas curas sequit sõnia: et q̃si
frequenter accidit ex illusione diabolica. dñs dr
in decre. Somniũ deceptorum q̃q; demões
immittit. xxvj. q. iij. sciendũ. Itẽ q̃ volunt ex
ponere somnia illi dupl'r peccãt. Primo i hoc
q̃ putãt somnia esse vera. Secõ q̃ alios informant. dñs xpianus non dz sõnia curare: sz oia
deo ẽmittere. dñs Catho. Sõnia ne cures. naz
fallunt somnia plures. Sexti sunt q̃ p ferrum
candẽs vel aquã bullientẽ vel duellũ tentant
deũ: qđ est grauit phibitũ. ¶ Septimi sũt
q̃ ad phitonissas accedunt et q̃dam occulta ab
eis rẽquirunt. s. furta & hmõi qđ stricte phibitũ
est. vt ptz. xxvj. q. v. non liceat. Vbi dr q̃ q̃da
lib⁹ qzedũt aut ad interrogandum eas domos
eax introeũt: aut ad suas ppas domos introdu
cunt sciant se fidẽ & baptismum ẽuariasse ac
paganũ & apostatã & dei ẽmicũ esse & icã dei
in ppetuũ ẽuiter meruisse. Et nota q̃ oẽs qui
ad tales phitonissas accedunt mortaliter peccãt
qz nõ sz fidiliũ a dyabolo ẽcere qz nẽ est mor
talis ẽmicus: & sp hz malã voluntatẽ extraneos
quos impediat nos a salute nẽa. Et insup non
eis credendũ est: qz dyabolus q̃ p eos locꝰtur
scõm dictũ xpi i euã. Jo. viij. Mẽdax est & pr
eius. s. mẽdacij. Et p hoc nitit multotiẽs ino
cẽtes diffamare: qz sunt sibi magis extranei. dñs
exñ. Quidã comes in vna ciuitate sui dñij ha
buit talẽ phitonissam q̃ occulta & secreta ma
nifestabat: ad quã accessit rẽtans eã: & quesi
uit ab ea de duobus equis dicẽs eos sibi eẽ ra
tos: et ipsa indicauit ei vbi & quo venissent
et comes. O q̃ grãde mẽtita es & illos de q̃bus
dicis innocẽter iculpas qz equos adhuc i sta
bulo meo habeo. Octaui sunt q̃ fidem tenẽt sta
les grauit peccãt. Dicunt eñ qñ hõ male mo
rit siue suspendat sine gburat sic opozuit fie
ri: qz dr sic voluit & sic ozdinauit: & i tali hora
natus est q̃ talia facere: et sic pati debuit hoc
est extra honozẽ dei loq̃: qz de⁹ est summe bon⁹
et non vult nisi bonũ. vnde apls. i Thessa. iiij.
Hec est voluntas dei sanctificatio vra. ergo alicui
dz ppter malicie hois & non ozdinationi di
uine: vnde tales q̃ hoc credunt & dicunt deũ g̃
uit offendũt. de hoc ẽre ser. xxj. S. Nonnulli
q̃ augurijs obseruãt qđ augurijs attẽdit i gestu

ſ cãtu ne dolatu aũtiã. Sobigeatis Oſſ gallia te
rat ſ canis latrat et cozni ſup domũ ſe locãt ſ
lep⁹ vel lup⁹ pbiã cuerit ſ cumulus clamat ſ
ſic de alijs q̃ oĩa ſũt vana ſ ſuperſticioſa. ℟ De
cimi ſũt q̃ falſificãt fidẽ q̃ nec romãtiam exer
cẽt q̃ fit p̃ mozt̃uos ſuſcitatos. Sz iſta ne cro
mãtia eſt apõ vulgares hoies buſitata ergo de
ea in p̃ſti nõ loq̃mur. Sciẽdũ tñ circa mozt̃u
os plures hoies plures vanitates attẽdũt Pzi
mo ei dicũt q̃ q̃ñ agonizãs ſuozẽ emittit q̃
ſit baptiſm⁹: q̃ ſicut i egreſſu ẽ baptizat⁹ ſic
in egreſſu exudat eũdẽ baptiſmũ; q̃ eſt erro
neum. Itẽ aliqui dicũt q̃ oĩa recedẽs a cozpe
nõ habeat requiem donec ei pulſatũ fuerit Itez
aliq̃ dicunt interi q̃ñ fit pulſus cũ cãpanis q̃
aia ẽgreditur. Item aliq̃ dicũt q̃ q̃ñ aia egreſſa
eſt a cozpe; tũc p̃ma nocte pnoctabit cũ btã
virgine alia cũ btã Gertrude. ſcõa cum btõ Mi
chaele archãgelo. tercia noctebadit ſm q̃ diſ
finitũ eſt de ea: quod eſt erroneũ. vñ deprecõz
bus õz Job. xxi. Ducũt in bonis dies ſuos ſ i
puncto ad infernũ deſcẽdunt Sic̃ dicendum
eſt de bonis ſ p̃fectis ſ innocẽtibus q̃ imedi
ate volãt ad celũ: ſed q̃ ſunt mediocriter boni
immediate ducunt ad purgatoriũ Itẽ aliqui
dicunt q̃ ſabbato deſero aĩe exeant de purga
torio ſ reqem habeant vſq; ad ſcõm feriam: ſ
tũc reintrabũt cũ aliq̃s p̃imo ceperit labora
re. Et ex hoc volũt inferre q̃ ſit p̃ctũ feria ſe
cũda mane ſurgere ſ laborare Sed qui ſabba
to die laborant de nocte hoc p̃ nullo reputãt
cuius oppoſitũ verũ eſt Odo aũt aie nõ exibũt
de purgatorio ante plenariã purgationẽ oſtẽ
ditur. Mat. v. Non exibis inde donec reddas
nouiſſimũ quadrantẽ. vnde ẽt. Number. Me
quaq̃ facies dei videbit ab aliquo donec per
penã debitum p̃tõz quadrãs minim⁹ ſol
natur Itẽ aliq̃ exercẽt ſuſticionẽ cũ acu qua
cadauer mozt̃uũ eſt ſtutũ. ℒ Undecimi
ſunt q̃ volũt frangere liberũ arbitriũ vt illi q̃
volũt facere illicitũ amozes vel odiũ inter ho
mines. Uñ aliq̃ dixit ille ẽ decept⁹: illa fecit
ſibi q̃ nõ põt ab ea ſeparari. Sz cõtra eo q̃ eſt ma
la cõſuetudo ſ p̃pa voluntas ipſi⁹ hois: nã nul
lus hoim nec oẽs demones p̃ſũt frangere libe
rũ arbitriũ hois vt de neceſſitate eũ opoz̃tear
aliq̃d malũ facere. vñ Aug. ſ ponit etiam ſ de
cre. Pctũ adeo voluntarium eſt q̃ nullo modo
eſſet pctũ niſi eſſet voluntarium. xv. q. i. c. i.
Uñ quilibet cũ dei adiutozio põt huic tentatio
ni reſiſtere. Apls ad Phil. Oĩa poſſũ i eo
q̃ me ẽfortat Duodecimi ſunt q̃ circa ſoztes ſ
circabarias inſpectiões pſalmoz: euãgelioz
et aliaz ſcripturaz futura p̃enoſticare volũt
Itẽ q̃ ponũt tumulũ ſalis ſ cedulas ſcriptas
vel nõ ſcriptas in occulto repoſitas dũ ſũde
rãt quã q̃s accipiat vel ex feſtucis meñ̃libus
p̃poſitis q̃s maiozẽ vel minozes accipiat: vel
ex taxillozũ p̃fectione in libro q̃ vocatur liber
ſoztiũ vel etiã ẽſiderãdo q̃d apto libro ſibi p̃i
mo occurrat: ſ ſic de alijs. vñ õz i decre. Futu
ra nõ ſunt inquirẽda ex inſpectione q̃rũcũq;
ſcriptarũz. xxvi. q. v. Aliquãti ℣ Tridecimi
ſunt q̃ lunã adozãt: ſicut pfes hoies inue-
niũtur q̃ cũ nouiluniũ viderint adozãt clerici
genib⁹ et depoſito capucio aut pileo et capite
inclinato honozant ſuſcipiẽdo et alloquendo
immo etiã plures illo die ieiunant in honoze
nouilunij: ſiue ſit dies dñica: in q̃ ſm ordina
tionẽ eccle nõ eſt ieiunãdũ p̃pter reſurrectio
nis x̃pi leticiã ſiue etiã quatũcũq; alia die cũ vi
derint nouiluniũ exoztũ: q̃ oi hũt ſpẽm idola
trie ab idolatris relicte de q̃bus õz Nicee. q̃
fecerũt placentas regine celi. ſ. lune offerẽdo
eas ei. Itẽ aliq̃ venerãt ſolẽ. Exẽplũ de vna
vetula q̃ credidit ſolẽ eẽ deã: vocãs eã dñam
ſãctã ſ aliq̃n ſolẽ vñdixit cũ certis ℟bis ſ cũ
quadam obſeruãtia ſuperſticioſa. Que dixit ſe
plus q̃. xl. annos hoc credidiſſe ſ mlcas p̃ hoc
infirmitates cureaſſe ſz poſtea cõpuncta ĩ q̃dã
ſermone cognoſcẽs errozẽ ſuum reſpuit: ſ ſic
amplius ſeruum creatozi ſuo ſ penituit. Itez
reprehendunt hoies q̃ ſtultas vota p̃mittũt: ſ
eis fidẽ adhibent ℟bigratia. Ut illi q̃ cãcros
nõ comedũt p̃pter oculos ſ credũt q̃ oculi re
maneãt in eadẽ ſanitate: ſicut tũc fuerãt illa
hoza q̃ñ vouerũt illud votũ. Itẽ abſtinentes
a capitib⁹ aialiũ: ſ volucrũ ſ piſciũ ne capite
infirmentẽ. Itẽ qui in q̃nta feria q̃ttuoz tẽpo
rũ nolũt comedere carnes ſ credũt q̃ peſtilẽ
tiaz p̃pter hoc p̃ſti euadere. Itẽ qui tercia fe
ria nõ intrãt balneũ: ſ dicũt q̃ hoc valeat con
tra febres. Itẽ incẽdentes lumina ſcti Blaſij
cõſecrata ſ cũ his mẽſurãtes vel etiã cũ ſtolis
cõſecrata vel cruces faciũt cũ palmis ẽſecra
tis tẽpe quo legit̃ paſſio ſ nõ alio die vl etiã q̃
pãlinã cõſecratã gluttiũt. Itez q̃ ſabbato non
p̃ſcindũt ungues nec caput lauãt nec balneuz
intrant Itẽ aliq̃ mulieres q̃ illo die nõ filant
nec fimum de ſtabulo exportant. ſ ſic de alijs
Cum ſm Hoſtl. Sabbat(dieb⁹ debem⁹ pl⁹ la
bozare: ne nos x̃piani videamur iudaizare.
Itẽ q̃ in natiuitate vel i die paſche vel pẽthe
coſtes abſtinẽt a carnibus et q̃z talia vota vt
frequẽter ſunt ſuperſticioſa: q̃ ſalcs hoies ppo
nere debẽt ẽfeſſozib⁹ ſuis vel alijs ſacerdoti-
bus diſcretis ſ litteratis intẽtionẽ: fidẽ ſ can
ſas q̃rs talia vouerũt eoz̃ iudicio relinquẽdo
vtrũ debeãt ea ſeruare vel i alia meliora opa
cõmutare. ℳ Quartidecimi ſũt q̃ cũ mu
lierib⁹ p̃gnãtib⁹ ſ parẽtib⁹ ſuperſticiões exer
cẽt ℟bigratia. Sicut q̃ mulierẽ cũ difficulta
te parientẽ circũcingũt cingulo viri vt eo le
nius pariat. Itẽ q̃ dicũt mulieres mozientes
in partu vel puerperio nõ poſſe clare facie dei
videre ſz p̃velamẽ. Et dicũt q̃ mulierib⁹ noz-
cet q̃ in partu periclitent q̃d eſt falſum: niſi
eſſẽt culpabiles q̃ aboztũ parerẽt. Ducro ℟o

sic mozi ẽri in vtero nocet qz nũq̃ videbit fa-
ciẽ dei. Itẽ alicꝫ simplices dicũt q̃ puer q̃ mo-
ritꝫ sine baptismo ille mozitꝫ sine aia qđ est fal-
sum: qz puer q̃ viuit in vtero matris hz aiam.
Aia ei dat vitã corpi: ꝛ si mozitꝫ ante baptis-
mũ tũc aia illi⁹ pueri descendit ad limbũ pue-
roꝝ ꝛ ibi nõ habebit penã sensus qz nõ esuriet
neq̃ sitiet neq̃ frigus patiẽ: ꝛ sic de aliis pas-
sionib⁹ ꝛ penis. Sed habebit penã damni. i. q̃
eterna: tm̃ carebit de visione. Ergo dicendum
est: ille puer obijt sine sacramento baptismi ꝛ
sic ille puer nõ mozitꝫ sine aia: qz si mozitꝫ vi-
q̃ habuit aiaz. Itẽ q̃ mulieres faciũt steriles
tãt tot homicidioꝝ vel esse videtur quot cõce-
ptus conati sunt impedire. Itẽ q̃ occidũt pue-
ros in vtero matris sciẽter sicut ille meretri-
ces q̃ gerũt se p virginib⁹ tales cũ impgna-
te fuerint fetus in vtero occidũt. Vel eis ꝛ etti-
am illis antiquis vetulis que dãt talibus au-
xiliũ ꝛ consiliũ ad occidẽdũ tales pueros in
vtero [illegible]is: qđ est maximũ peccatũ: qz alio
modo erupcat homicidiũ cuiuscunq̃ xp̃iani
baptizati ꝛ tõ est: qz in puero isto occidit aia
cũ corpe: cz i hoie baptizato solũ corpus occi-
ditur. vñ Aug. Magnus periculũ ac dãnum est
in amissione vn⁹ aie q̃ mille corpoꝝ. Itez q̃
cũ gladio euaginato vñdicũt mulieres in pu-
erperio: ꝛ cruciãt candelã incensam in facie
ei⁹ qđ ornino est superstitiosũ. Itẽ alicꝫ ponũt sco
bã in era stramina vbi mulier iacet in puerpe-
rio. Itẽ alicꝫ ponũt pueros ante baptismũ in
era scãnũ q̃ oia sunt vana ꝛ superticiosa ꝛ reli-
gioni xp̃iane ctraria cz si ibi thus adoleãt ꝛ lu-
mẽ cõsecratũ accẽdit vel aq̃ vñdicta alpgit:
vel signũ crucis ibi habeãt talia essẽt licita et
deifica. Quindecimi sũt q̃ litteras circa se po-
nũt vel portãt ꝛ fidẽ adhibẽt illis litteris vel
oronib⁹ vel caracterib⁹ i eis dẽ scriptis q̃ cũ
inspiciũt vel portãt vel circa se portãt credũt q̃
nõ pñt vburi vel submergi vel vulnerari. Itẽ
q̃ scribũt litteras extra vbi oẽs tenẽt vel oculo
cũ vel aliarũ infirmitatũ oẽs tales grauiter
peccãt ꝛ sicꝫ q̃ portãt ꝛ q̃ docẽt. Itẽ littera q̃
ðz longitudo xp̃i reprobat qz in ea scribũtur
noia incognita et etiã oẽs littere q̃ tenẽt q̃ q̃
cũq̃ circa se portauerit eã dẽ nõ possit vburi
nec submergi ꝛ mulieres q̃ eas circa se portãt
nõ pñt periclitari in partu q̃ oia sũt superticiosa
O Decimi sexti sũt q̃ carminãt homines vel
pecoza senes vel iuuenes. Et hoc fit multipli-
citer Primo caput infirmi hois cingũt ꝛ mẽ-
surãt cũ cingulo ppzio ꝛ tũc ponũt cingulum
sub pedib⁹ ei⁹ ꝛ infirm⁹ dicit melius te calco
q̃ prius. Itẽ oculos benedicũt ꝛ cũ manu ter-
tã tangunt et cũ tali manu oculos infirmi cõ-
tingũt aliqua ſba. s. superticiosa addentes.
Itẽ alicꝫ lauãt oculos ex lotione pedum qđ est
oculis magis nociuũ q̃ pficuũ. Itẽ aliquos
infirmos ponũt ad terrã ad modũ crucis ꝛ cũ
tillo eos mẽsurãt ꝛ tale tillũ vburũt ꝛ cinerẽ
dant infirmo ad potãdũ cũ aq̃ que est tacẽdo
balara. Itẽ quidã superticiose quosdã p aquaz
fluidã ducũt Itẽ alicꝫ q̃nq̃ vrũt se contra
solis Itẽ quidã quosdã ducũt infirmos ad ar-
bores ꝛ faciũt eos quassare arbozẽ Itẽ quidã
carminant equos vel alia animalia cum de mane
ad pascua vadũt ne a lupis ledant qđ est dia-
bolicũ. Vñ legit exẽplũ q̃ quidã deuot⁹ hõ per-
gẽs ad siluã vidit diabolũ in specie humana
custodire porcos ꝛ fuit i autũno cũ porci pe-
tunt ad siluã et comedũt glandes. Quem ille
deuot⁹ heremita interrogauit qđ ibi faceret:
ꝛ ipse respõdit. Custodio istos porcos ne a lu-
pis ꝛ feris deuozẽtur quia carminatrices car-
minauerũt eos Vt ergo illis carminib⁹ fides
adhibeat ꝛ hoies isti in isto errore pmaneant
ideo illos cũ diligentia custodio. Itẽ quidam
sunt incãtatozes serpentũ et eos carminãtes
Itẽ qui gladios portant ne eos ledere possint
carminizãt. Itẽ q̃ sanguinẽ vulnera carmini-
zãt cũ hõ cruẽtat ꝛ vulnerat⁹ est vel lesus. Itẽ
q̃ canes ꝛ lupos cũ vulnerib⁹ xp̃i carminizãt
Itẽ q̃ inimicos ꝛ alios qui dãna intulerũt ne
possint limites terre sue vel septa locoꝝ exire
carminizãt. Itẽ q̃ amicos consanguineos vel
alios dilectos bellũ ineũtes vel iter pegrina-
tionis arripiẽtes carminizãt. Itẽ quidam di-
cũt q̃ btã virgo maria Joh. euãgelistã carmi-
nauit cũ semel caput suũ vluit qđ falsissimũ
est. Et sic ex hoc volũt inferre q̃ licitũ sit car-
minare ꝛ sic conantur se excusare ꝛ defendere
cũ falsitate: vt possint in pctis suis manere.
Sciendũ q̃ oẽs illi qui sic carminãt alios vl̃
se permittũt carminare: vel suos pueros por-
tãt ad carminatrices grauiter peccant maxi-
me qñ antea sunt moniti: nec cũ desistere vo-
lunt Nota etiã q̃ talia carmina nõ habẽt ef-
ficaciã sanãdi qz sanare hoiem sine medicina
est miraculũ qđ euenit soli deo et certis quib⁹
diuina operatione hoc ipetrãt hoibus q̃ sine me-
dicaminib⁹ curanẽ vel sanant. Quereꝫ q̃rebi-
dẽ talia q̃nq̃ iuuare Rñdeꝫ hoc fit pncipali-
ter ppter fidem quã hoies hñt ad talia
carmina ꝛ ad tales carminatrices: qz tũc de⁹
permittit aliqñ q̃ hoi videant q̃nq̃ iuuare: cũ
de se nulla efficaciã habeãt. vñ ðz i decre. Car-
mina vl̃ sortilegia nichil pñtãt infirmãtibus
xxvi. q. vij. Admoneãt. Si eũ nõ adhiberent
fidẽ ꝛ fiduciã ad talia: tũc nil iuuarẽt. Et qui
cũq̃ p talib⁹ carmib⁹ credũt ꝛ q̃fidũt et a deo
recedũt cũ fiducia cordis sui incidũt in male-
dictionẽ dei. Hiere. xvij. Maledict⁹ hõ q̃ cõfi-
dit in hoie ꝛ ponit carnẽ brachiũ suum Glo. i.
irrefragabilẽ a dño recedit coz eius Decimi se-
primi sũt q̃ sortilegia cũ sacramẽtis exercẽt
vl̃ q̃nq̃ cũ baptismo ꝛ q̃nq̃ cũ sacramẽto eu-
charistie. Itẽ alicꝫ simplices ex quadã simpli-
citate aozãt calicẽ in eleuatione misse tãq̃ ibi

sit sepulchrū xpi ⁊ nō sacramētū. De hoc ḡre infra ser. lxxx. T. ꝓ Decimooctoni sūt q̄ dicūt q̄ aliq̄ hoies eis i nocte appareāt. ⁊ q̄si int oppīmēdū ponāt se sub eos: sz falsū est: qz est ꝓpri⁹ sāguis i hoie Et hoc ex eo appet: qz vt frequēt̄ stringit q̄ nō dure tacet ⁊ i dorso: ⁊ q̄ cito sedēt: nūc nichil pl⁹ sētit Itē aliq̄ dicūt q̄ q̄ sonitū audiūt i similtea aure sic signū q̄ aliq̄ detrahāt illis. Sz si sētit i dextera aure tūc credūt q̄ aliq̄ loquant bona de eis Itē aliqui q̄nq; sentiūt pustulas i lingua ⁊ dicūt aliquos mctīdo detraxisse eis Decimnoni sūt q̄ credūt q̄ diana cū exercitu suo de nocte ābulet ꝓ multa spacia. Itē aliq̄ de nocte pparāt mensam ⁊ vasa discooperiūt vt manes deāt illa replere: ⁊ ipsis hoibus fortunū ꝓbere: et sic sacrificant mānone vt diuites fiāt. Item aliqui dicunt q̄ manes vel penates de nocte equitant equos suos vel portant pueros suos sup tectū. Vicesimi sunt q̄ sciunt chiromātiā et sūt illi q̄ manū hois ab ītra inspiciūt: ⁊ ibi per quādam crucē i manu existētē cognoscere volūt ḡcito talis hō mozi debeat. Item aliqui inspiciūt vngues hois: ⁊ sic agnoscere volunt vtrum aliq̄d nouitatis illi hoi cōtingat. Vicesimoprimi sūt q̄ cum timul i matrimonio conueniūt: ⁊ q̄ prim⁹ obdormiat q̄ ⁊ illū citi⁹ mozi cōtingat. Vicesimisecūdi sunt q̄ credūt q̄n ipsis de mane vna aberula veniat obuiā q̄ illa die nō habebūt fortunium. Et tales cū ꝓ posito facūt sibi puer obuiā venire q̄n aliq̄d arduum opus volunt inchoare. Itē aliqui credūt q̄ si emant equos a pl̄bus preteris vel religiosis q̄ tunc non habebūt fortunū cū illis. Itē aliq̄ credūt q̄ si de mane surgāt a sinistro latere: vel etiā sinistrū calceū primitu⁹ arripiāt vel etiā tunicā vel ēt camisiā indirecte induant q̄ in illa sint signa infortunii. Vicesimitēi sunt q̄ spē suā totalit nō ponūt in ipm deū sed in aliq̄d creatū. Vlto quo sciēdū q̄ spes est dupler. s. spes salutis ⁊ spes auxilii Spes salutis solūmodo ponēda est in deū: sed spes auxilii ponēda est in btām virginē mariā ⁊ i sanctos ⁊ in bonos hoies q̄ pūt nos iuuare interredendo ꝓ nobis ad deū ⁊ signāter sctī i celo existētes sūt a nobis venerādi cāq̄ nostri fidelissimi intercessores ⁊ mediatores apud deū. Q. Vicesimiquarti sūt q̄ aliq̄d equalit deo ⁊ aliq̄d supra deū diligūt Et hoc idē erit eorū de⁹ Aug. Hoc ab hoie pl⁹ colitē q̄d pre ceteris pl⁹ diligit Circa q̄d sciendū q̄ sicut pagani diuersos colebāt deos: sic iā xpiani diuersos colunt deos Mā superbus colit ꝓ deo banā gr̄iam Quicūq; em plus diligit ⁊ maiorē ꝓplacentiā hz in ornatu ⁊ pulchritudine corporis sui q̄ in deo ⁊ oēm sollicitudinē suā ordinat in hunc finem quō exaltari et honorari in pūtu vita possit ⁊ quō possit placere huic mūdo in verbis: mozibus ⁊ gestis plusq̄ deo talis vanā gr̄iaz colit Itē cupidus pecuniā ꝓ deo colit. Nam auar⁹ potiꝰ delectat audire de tpalib⁹ q̄ de spūalibus ⁊ potiꝰ videret klozenū q̄ sacramentū et remotius vadit ad nundinas q̄ ad indulgētias ⁊ plura arduā sustinet ꝓ tpali lucro q̄ vllo modo sustineret ꝓ deo. Hoc manifeste ptz in illis qui in dieb⁹ ferialibus ꝓ tpali lucro ac q̄rēdo mane surgūt. Sed in dieb⁹ festiuis i q̄ bus lucrū aie acq̄rendū est diu dormiūt: ⁊ sic seruitiū dei ⁊ salutē aie negligūt. Itē gulos⁹ bēris inglutiem ꝓ deo colit. Vnde apls ad Phil. iii. Quoꝝ de⁹ venter est Item luxurio sus extra matrimonium peccans voluptates carnis ꝓponit deo ⁊ oībus sanctis. Item aliqui ꝓponunt deo ⁊ colunt ꝓ deo boues ꝓpo prias: pueros: dom⁹ pulchras: agros: pecunias: bestes: et sic de aliis. Vnde Hiero. Quodcūq; vnusquisq; superat deum: vel equaliter deo diligit hoc sibi ꝓ deo constituit.

¶ In dominica tercia quadragesime. Sermo xlii. de iuramentis.

QRat iesus eiciēs demonū ⁊ illud erat mutū. Lu. xi. Mat. xii Johānes de sancto Geminiano. Videm⁹ naturalit̄ q̄ lux hz expellere tenebras Xp̄s autē est lux: vt habetur. Jo. viii. Ego sū lux mundi: ⁊ demones sunt tenebre. Igitur si cut lux expellit tenebras a corporibus: sic xp̄s demones expellit ab hoib⁹. vñ dr. Erat iesus eiciēs demonū ⁊ illud erat mutū. vñ in pūti ꝑmone tria sunt dicenda. Primo quare ꝓmittat de⁹ demones intrare in corpora humana. Secō de iuramētis q̄ fiūt ex trā scām ꝓceptū Tercio in q̄bus casibus est licitū iurare ℟ Quantū ad primū est sciēdum q̄ deus ꝓpter quinq; causas ꝓmittit demōes intrare corpa humana ⁊ ea vexare. Primo pōt hoc accidere cōe superbie ⁊ enormitatis cuiuscunq; peti: vt ꝑz de Saul de q̄ habet. i. reguz. xv. ad quē dñs dixit. Cū esses parulus i oculis tuis nōne rex sup ppl̄m meum ist. Sz postq̄ superbus ⁊ inobediēs fuit: voce dñi nō solū abiecꝰ fuit a regno: sed ēt spūs maligno traditus: q̄ eū exagitauit ꝓpter petā sua. Item legit de q̄dā beghardo q̄ aliū beghardum petiuit: vt suffocaret in eū spūm sctm: vt etiā sciret dulciter ⁊ affabiliter loqui cozā hoibus: vt sic ab hoibus honorare⁊ Et sic insufflando accepit demoniū ꝓ spūscō: ergo q̄n nimis superbe se ozuat quis cā allicīdi quēq; vel suggiendi ex ꝓmissione diuina talis superbus quandoq; possidetur a dyabolo: qz omnes superbi sunt sub dominio dyaboli. Job. xli. Ipse est rex super oēs filios superbie. S Secundo hoc accidit ex misericozdia ⁊ bonitate diuina: vt i bonis hoīminib⁹ q̄ q̄n ꝓpter parua petā q̄ deus ex sua mīa hic statim punit: a dyabolo possidentē: vt ꝑz i collatiōib⁹ patrū de abbate moyse q̄ stea

bñs macharij in modico ꝓbo ex sua opinõe quedã data ꝓba ptulit: quẽ statim dñs mõ arrẽ piẽs vexauit: ꝙ postmodũ per oꝛationem bea ti Macharij liberat⁹ fuit. Jẽ scribit. b. Gre. in dyalo. ꝙ q̃dã ꝛogo lactuca sine signo crucis comedit: ꝛ sic dyabol⁹ in eã intrauit. Item ẽt legit ꝙ q̃dã cõuersus vinũ bibit sine licẽcia sup̃iozis: ꝛ signo crucis non adhibito ꝛ sic dia bolum cũ vino bibit. Et ista cũ nõ sũt nisi ve malia ꝑtã. Sic de⁹ ex sua bonitate punit ta lia in pñti ꝓpt bonũ illoꝝ deuotoꝝ hoiz ap̃s Ro. vii. Scim⁹ qñ diligẽtib⁹ deũ oia cooꝑan tur in bonũ. ꝙ ſctus Tho. ꝛ bonauẽ. dicunt ꝙ qñq; hõ posset a dyabolo ad pcti punitionẽ ¶ Tercio qñq; accidit ꝓpter maledictionẽ quã quis optauerit impcãt̃ ꝺs alteri vel ẽt qñ q; sibi ipsi. Uñ legit ꝙ filia cuiusdã mulieris ex ira noluit comedere et mater coegit eã q̃ di xit ad matrẽ. Comedã in nõie diaboli: ꝛ immẽ diate obsessa fuit. Jrẽ legit in dyal. Cesarij ꝙ quidã m[illegible]us dixit vxori sue ex ira. Vade in nõie diaboli: ꝛ sic diabolus intrauit in eã Quar to ꝑm Bonauẽ. de⁹ pmittit hoc fieri ad nostrã eruditionẽ vt terreamur deũ scieter offẽdere ꝙ q̃ suꝝbus hõ videt vel audit aliquẽ ꝓpter suã supbiã obsessũ terreri ꝛ hũiliari dz cozã deo ne forte talis sibi eadem hoc eueniat qđ hodie hunc accidit. Sic qñ ebriosus luxuriosus: vel blasphemus audit aliquem obsessum dz timere et se humiliare et penitere. Quinto accidit ad gliam dei ꝛ sctoꝝ ostensionẽ qñ ipsi sancti inuo cant ꝛ liberationẽ a deo impetrãt. Uñ scdm̃ ꝙ ꝑm Nicolaũ de lyra. Erq̃ illaqꝛ reꝝ cõnes ꝛ cause non latent ꝓpter hoc ꝙ occulta sũt dei iudicia. nõ nos nõ debem⁹ iudicare nec cõdem nare obsessos qz frios ꝛ frigus regni celestis de⁹ misericoꝛdit qñq; hic pñti punit ꝛ ꝑparat eos ad vitã eternã. ¶ Quãtũ ad scdm̃ scidũ ꝙ q̃libet dz se cauere ne assuescat iura re. vñ Eccli. xxiii. Dir multũ iurãs replebitur iniq̃tate. Et ꝙ dicit Exo. xx. Nõ assumes no mẽ dei tui in vanũ Et ẽt scdm̃ ꝓceptũ extra qđ factũ dicẽ gñs hoiz Dicunt sũt q̃ iurãt p deũ ꝛ scdos ꝛ qñq; tales q̃ sic iurãt peccãt mortaliter vt ꝑ ventaliꝝ. q̃cibꝰ ser. xxiii. ¶ Scdi sũt q̃ iurant sub dubio vt cum quis iurat de quo du bitat. Et si ex ꝓposito et deliberato aio sic iu rat mortale pcm̃ ẽt: qz differimus se expurg are etiã si postmodũ cognouerit ꝙ verum fuit qđ sic sub dubio tunc iurauit: tñ grauiter pecca uit: ꝙ si bene sic sub dubio iurauit vbi aliqđ sub fide sua affirmauit: de quo tñ certitudinem nõ habuit de hoc cõfiteri ꝛ penitere debes. Ter cii sunt q̃ execrabiliter iurãt blasphemãdo: et de his iuramẽti ꝫ. q̃re infra ser. xxiii. q̃li p totum. ¶ Quarti sunt q̃ plena voluntate se di sponunt solẽniter ꝛ manifeste piurare ꝛ ante ꝙ iurãt videnẽ piuri cẽsendi: qz deus non iu dicat ex opib⁹ seo ex cogitatiõib⁹: vt ꝑ. xxii q. v. qui peierare. Ergo libnꝫ ad iudiciũ accef sisti in illa intentione ꝙ peierare velles pentẽ tere ꝛ confitere debes: qz coram deo piurus es. Exẽplũ de duobus ciuib⁹ quoꝝ vnus concef sit alteri cũmã pecunie: ꝫ qñ termin⁹ solutio nis aduenit. tãc ipse debitoꝛ simplr negauit pecuniã. Qui citat⁹ ꝛ ꝓduct⁹ ad iudiciũ iterũ constanter negauit: et iurare ꝑ pecuniã habꝫ voluit. Et cum flectere et genua obmutuit ꝛ nil loqui potuit: sed erect⁹ e cõuerso loquelã recꝑ cepit: qui iterũ scdario genua flexit ꝛ peiera re voluit ꝛ tãc iterũ obmutuit. Et sic manife ste oibus innotuit ꝙ peierat voluit: vt iã per iurus coꝛã deo fuit vñ in decre. Paratꝰ iura re falsum iã peruenus est. xxii. q. v. q̃ peierare Quinti sunt q̃ iurãt se aliqđ facturos qđ ẽ il licitũ: sicut ꝓmũ verberare vel se vindicare de isto quotũꝫ modo possint vbi ẽt ꝙ bonũ qđ faciendũ esset ꝑ deo et salute ꝓpria: vel nõ vo lint facere vt eleemosinã dare vel aliquẽ hospi tare: ꝛ sic de aliis. Qui ex certa malicia sic iu rat peccat mortaliter sic iurãdo ꝫ nõ peccat extra venẽdo. vñ Jsi. de sum. bo. In malis ꝓmissa rescinde fide: ꝛ in turpi voto muta decretum Si aũt ex obꝛupto sic iurauerit peccat venia lit. Et i vtroꝫ cõsagendũ est iuramentum ta le. Sexti sunt q̃ iurãt creditoꝛibus soluere ad certũ terminũ: ꝛ hoc eis infringũt: tales pu ri sũt ꝛ grauiter peccant ¶ Circa quod q̃rit vtrũ qui sic iurat creditoꝛibus sit piurus. ¶ Re spondet ꝑm Hostien. Si quando iurabat cre debat se nõ posse soluere peierabat. Et si po stea fecit posse suum nõ ẽt piurus: sed si post ea elapso termino posset ꝛ nõ solueret peiur⁹ esset. O ꝙgrauiter ꝛ multotiens illi mẽdaces deliquũt qui pꝛoximis suis soluere super cer tum terminũ ꝓmittũt: qũ tñ nõ intẽdũt: vel si intendũt: tñ postea posse suũ nõ faciũt ꝛ sic ꝓmissum infringũt: ꝛ solutionẽ de die in diẽ ꝓtrahũt ꝓducũt. Sz tñ scien dum ꝙ si aliqꝫ pauꝑ alicui creditoꝛi ꝓmitte ret se soluturũ sup̃ certũ terminũ ꝛ posse suũ faceret: si tunc impedimentũ aliquod interue niret quod sup̃ illo tmio soluere nõ posset: tũc tali pauꝑi plongatio ꝓpter deũ est ꝓcedẽda et creditoꝛ cũ tali charitate ꝛ cõpassione possꝫ sibi terminũ plõgare ꝙ de⁹ in extremis sibi xp̃s vite suc plõgaret: ꝛ vt sic posset penitere ꝛ gliam dei ꝓmereri. Ergo multũ cephendibi les sũt illi q̃ suos debitoꝛes angustiãt tremio aduentẽte ꝛ cũ dãno ipsoꝝ solutionẽ ab eis ex toꝛquent: cũ tñ alꝫ libẽter eis solueret si pos sent et talib⁹ imisericoꝛdib⁹ sine dubio teme tur eadẽ mensura. Gre. Dei miam non põt mereri qui misericoꝛs ꝓximo nõ fuerit Beda sup epl̃am. Jacobi. Sine mia iudicabit ille q̃ cũ facere posset nõ fecit miam: ex quo maioꝛẽ miam ꝺs a dño consecutus est: eo iustiꝰ indi genti ꝓximo miam negat. Septimi sunt qui

ꝑba maledicta ꝓferunt: qñ tales peccāt mor talit: hoc ꝙre ibi ꝛ. xvb. ℒ B Octaui cūt q iurāt ꝑ deum ⁊ scōs: ⁊ cū hoc obligāt se ad aliquā penā vt dicēdo ꝑ deū ⁊ scōs si hoc nō fecero: vl si hoc non est sicut ego dico. tūc illō accidat michi vc. filius meus vl sic dicēdo. Nñ q̄ ab oculis tuis vnus discedā si mēdoz vel deus nñ q̄ misereat͡ tie mee si nō fecero. et sic de aliis. ⁊ ꝑm Aug. Ille qui sic iurat obligat se deo vt hoc sibi vl alijs q̄s i iuramēto assumꝓsit eueniat si secus est q̄ dicit: ⁊ satis est horribile se vel suos mendaciter sic obligare. Nec etiā hō facultatiue dz se obligare. etiā in cā vera nisi esset ibi magna necessitas vl notabilis vtilitas: qz skultū est sic obligare sine cā et magna necessitate. Nñ exñ legit q̄ q̄dā vsurarius in morte ꝓpinquo rogauit duos suos amicos vt pecuniā quā eis tradidit restituerent ⁊ primus obligauit se hoc factuꝝ sub impꝓcatione ignis scti Anthonij. Scōs obligauit se sub impꝓcatiōe lepre q̄ post obitum suum negligētes in hoc negocio fuerūt volētes ꝓpꝛ cū illa pecunia aliq̄d lucrari: ⁊ tunc demū restituere. Et mox in istis infirmitatibus i q̄bus se obligauerāt ꝛclumpti sunt. ℂ Nota q̄ cum solennitate plures ꝑmittunt: ⁊ est petīm mortalissimū vnde ꝑ tres digitos quos ponunt sup sanctos designāt q̄ coꝛꝑ et aiam ⁊ res ponūt in ptātē dyaboli vnde ꝑm Guil. lugd. i sum. dicit. Qui scient falso iurat: dyabolo illā manū dat cū qua tāgit euāgeliū vl reliquas scōꝝ: et donec ipse penitear de pluꝛio manus illa dyabolo ptinet: ⁊ q̄n se cum illa manu signat tunc cum manu dyaboli se signat ⁊ non pōt penitere vel absolui a peccatis nisi restituat dānum illi cui peieraut. Et tales plures q̄nq̄ ꝛclusos fuit. ℬ Decunt sunt qui sciēter recipiūt falsum iuramentū: vnde quādoc̄q̄ dicis scit veraciter alīd falsū iurare: ⁊ sic recipit frinole falsū iuramentū peccat mortaliter. vñ dz in dec. Cogēs hoiem ad plurium: ⁊ q̄ peieraꝛ vterq; reus est xxii. q. v. qui cōpulsus. Et si dicis dicerem ex his sequetur q̄ nullus posset aliquē cogere ad sibi soluendū si nullus dz recipere iuramentū. Nñ dicī q̄ ad iudicium debet reū citare: ⁊ iuste etiā ab eo exigere: ⁊ si tibi negauerit quō pōt ipse scire vtrū recepturus es iuramentum ab eo vl non. qz ꝑm Arist. De futuris cōtingentibus non est determinata veritas q̄n aūt cōsideras q̄ aliter non pōt esse ⁊ nil amplius pōt tibi fieri nisi iuramētum q̄d tūc tibi ꝓdest illud iuramētum quod sic frinole recipis ab eo. Nonne vna mēsura vini plus valeret tibi. Et ꝑ q̄n oinobulū iurare: tūc iā est periurus coꝛā deo: ⁊ si moꝛiꝛ eternaliter dānabit. vnde dz i dec. Paratus iurare quod falsum est iā peieraꝛus est. xxii. q. v. qui peierare. Et si pertinaciter recipis ab eo iuramētū quem scis falsū iurare tunc aiam tuā cū aīa ipsius dānas ⁊ sic duas aias ꝓdis. s. aiaꝫ ꝓpriam ⁊ aīam ꝑtmi ve. xxii. q. v. ille: ⁊ c. qui exigit. Ergo si queris a te an ſuppoꝛrare debes cum a iuramēto: tunc deo offerre debes illa bona ꝑ quibus ille tibi iurare intendit et deus remunerabit tibi ⁊ cū adhuc ille tenetur tibi soluere illa debita si vult saluari. Sz dicꝛes ex hoc sequeretur cōfusio mea: quia homines crederēt me iniustū cām habere: cum nollem iuramentū ab eo recipere. Nñ q̄ ꝓpter malos hoies qui vt frequenter malum iudicāt nō debes deū offendere nec aiam tuā ꝓdere recipiendo sic falsū iuramentū ab eo. Et si vnus malus cōmalū de te iudicat: tunc ſex vel octo boni econtꝛario de te iudicant bonū: ⁊ te ꝓpterea cōmēdant q̄ deū ⁊ aīam tuā honoꝛasti ⁊ eum falso iuramēto ſuppoꝛtasti: qz sicut mali ex oib⁹ iudicant malū: sic boni bonum. vñ Chꝛy. sup Mat. Sicut difficile aliquē ſuſpicaꝝ malū qui bon⁹ ē sic difficile aliquē ſuſpicaꝝ bonum ipe q̄ malus est. ℰ Quantum ad tertium sciēdz est q̄ in ſex casibus licitū est iurare ⁊ iuramētū ab alijs recipere. Primo cū aliq̄s suadet aliq̄ bonū q̄d est ei vtile ⁊ nō credit ꝛbo simplici tūc ꝛcedit iurare q̄ꝫ. xxij. q. i. nō ē ꝛcta vñ ē Jsid. Plerūq; sine iuramēto loq̄ dispōnimus sz in crudelitate eoꝝ qui nō credūt q̄d dicimus iurare compellimur. Scōs q̄s pōt i nocentiā suā purgare cū iuramēto q̄n iniuste ⁊ mēdaciter a malis infamat⁹ ē ⁊ i hoc casu dz sibi credi nisi ꝛtrariū ꝑ testes posset ꝙiri vñ dz in decre. Licite fit iuramētū ꝑ infamie ex purgatiōe. ij. q. iij. Plbyt. immo q̄dz tenet͡ fama suā defendere. vñ dz in decre. Famā suaꝫ negligens crudelis est. xii. q. i. nolo. Et tales q̄ sic infamāt innocētes ꝓrios ꝑcāt ⁊ tenent͡ revocare si volunt indulgentiā cōsequi q̄ petōꝝ. Tercio ad cōclusionē debitoꝝ vt cū q̄s nō hz fideiussores ponere ⁊ als sibi credere nolūt. tūc pōt iurare se bene i illo termino soluere ⁊ si intēdit ⁊ sciū posse facit nō peccat intās. nec etiā recipiēs iuramētū. vñ Aug. de ꝟbis apli ſer. xxiij. Qui exigit iuramētū si nesciꝫ aliū falsū iuratuꝝ ⁊ nō dicit iuramichi vt ei fides fiat nō audeo dicere ibi est se petīm tñ humana tētatio est ꝛc. Quarto ad dubitatiōis remotionē vt q̄n ꝓpe litigiosa iuraꝫ: ꝛbigratia Si duo ꝑ aliq̄ re litigarent ⁊ vni eoꝝ ꝑ certo ꝙaret quō se totū facti habereꝫ tūc talis sine oi petō posset iurare ⁊ certitudinē illi⁹ dubij enarrare vt sic altercatio cessaret. Quīto p mittēdo suis superioꝛib⁹ obedientiāb⁹ vl ꝑlat(fidelitatēb⁹ vl aliqui cōiuratis vl ex pte officij vl alijs ꝛ causis licit(ℑ Nō sciēdū q̄ q̄ ꝓpt officiū q̄ sibi a ꝑlat(vl a q̄s

lio ciuitatis ꝓmittit iurat si intẽdit sic facere vt iurat: nũc nõ est ꝑiur⁹: ⁊ valde sollicit⁹ dz esse q̃ illud qđ iurauit ⁊ ꝓmisit q̃ hoc ꝑm exigentiã iuramẽti ad effectũ ꝑducat als si iram dẽ facere in exequẽdo hoc qđ iurãdo ꝓmisit totiẽs ꝑiurus efficeret q̃ties scient hoc trãsgredi. ⁊ valde magnũ ⁊ ꝛribile ẽ sic aliq̃d re cipe sup iuramẽtũ qz talis aiam suã ꝓtioſam ꝑ prgnoze ponit. Si aũt ꝑ aliq̃ officio vl̃ arti ficio iurat; ⁊ hoc iuramẽtũ nõ ired a ꝓncipio fuit re: ⁊ ꝓpter lucrũ vel officiũ acq̃rẽdi iurat ipo facto ẽt ꝑiur⁹ Et quotiẽscũq; postea illd iuramẽtum trãsgredit. totiẽs mortaliꝫ peccat O quot iuramẽta fiũt q̃ iurãtes adiplere nõ i tẽdunt. Itẽ qui scient dat occasionẽ talib⁹ sua iuramẽta trãsgredi rogando vl̃ ẽt solũmõ ꝛlenti ẽdo eis ꝓpt lucrũ ꝑpm: ⁊ tales deũ ꝙ ut offendunt: qz pl⁹ dñe diligere saluẽ ꝓxi mos q̃ ꝓpriũ lucrũ vel ꝛmodũ. Itẽ sciẽdũ q̃ caut⁹ [illegible] alubrius cẽt talia officia ꝛmittere ip sis ofi[illegible]alib⁹ ⁊ mechanicis sub pena pecunia ria q̃nq; vel ꝛ talentoꝝ argẽti vel auri ⁊ me lius seruare: qz hey plures magis sollicit es sent cauere dãnum ꝑpale q̃ dãnum ſpuale qđ ẽ tangit ꝓtioſam aiam hõis. de q̃ dicit Ber. Totus mũdus ille ꝓciozum⁹ aie estimare nõ põt. Stat q̃ iurat fidelitatẽ ꝓpter dño diligẽ tiã facere dñt vt iuramẽto satisfaciat. Sexto ꝓpter necessitatẽ: vt cũ qs te vellet capere vel spoliare vl̃ occidere tanq̃ inimicũ de illa ciui tate vel de dñio illius dñi: et tu nõ esses inimi cus de dñio illi⁹ dñi. tunc cũ iuramẽto posses asserere te alterius esse dñi; sine oi ꝓtõ Vnde q̃ritur q̃ coact⁹ iurat aliq̃d vtrũ ad hoc obligetur Rñr ꝟz b. Tho. ij. ij. q. xcviij. Nõ excusat a ꝓtõ mortali nõ implẽs qđ coactꝰ iurauit. ⁊ Ray. dicit q̃ talꝫ ꝑiurciũq; fuerit met⁹ nichilominus obligat dñmõ sit de re licita: sec⁹ est de re illicita. ⁊ talis soluẽs qđ coactꝰ ꝓmisit po test illud repetere et alt⁹ cozã deo tenet semp restituere quicq̃d extorsit ꝛtra deũ si saltẽ re missionẽ ꝓtoꝝ ꝛequi voluerit ¶ Vltio nota exẽ plñi quo cognoscere potes quõ deo displiceat ⁊ hoi noceat scienter falsũ iuramẽ tum recipere. Et hoc illi attẽdere debẽt q̃ au dẽt dicere. siq̃s tres ducatos teneret ipis sol uere qđ vellẽt ꝓpter istos tres ducatos iura mẽtũ ab eo recipere. Vnde legit q̃ quidã hõ erat q̃ueat quẽdam ad iudiciũ ꝓpter quandã summã pecunie ⁊ ille instãter negauit ⁊ se ad iuramẽtum exhibuit qđ alt⁹ ab eo recepit ⁊ sciret eũ sciẽter falsum iurare. Mox ꝛsequẽ te nocte rapt⁹ ad iudiciũ vidit ꝓm sedẽtem in sede maiestatis sue exigentẽ ab eo rõnem de aia illius q̃ iurauit et: ⁊ de aia sua ꝓpria q̃ cognouit ambas ee dãnãdas tunc iudex q̃si uit cur iuramentũ ab eo recepisset ⁊ ait illi qz tpe michi meũ negauit Et iudex Nõne potu⁹ debuisti ꝓdere talẽ substãtiã q̃ ipse et tuam aiam. Nõne aia melioꝝ est q̃ oĩs substãtia te pozalis Tũc iudex fecit eũ flagellari Qui em gilãs oia que sibi acciderãt enarrauit. Et si gnum huius plagas i cozpoze ⁊ in dozso suo ostendit que nullo modo potuerunt curari do nec penituit: et deus sibi illud indulsit.

¶ In dñica quarta quadragesime Sermo xlui. de contritione et confessione.

QStpuer vnus hic q̃ ha bet quinq; panes ozdeaceos ⁊ duos pi sces. Jo. vi. Wath. xiiii. Johannes de sancto Geminiano dicit q̃ totum officium pñ tis dñice cõtinet quasi quedam noua et leta. Nã matutinale officium agit de liberatione israelitici ꝓpli ab egyptiaca seruitute. Introi tus misse hoztat ecclesiã ad exultationẽ leti cie cũ dicit Letare hierlm. Et epla loquit de celesti matre illa q̃ fuit cũ est hierlm. Euange liũ de refectione et satietate turbe. Ergo illa dñica dupl'r noiat. s. dñica de panib⁹ ⁊ dñica de rosa. Et cõ huius: qz hodie ꝛsueuit dari to mano ꝓfecto a papa q̃ rome est rosa aurea plena musco et balsamo. ℍ Sic mozaliter pnia quã facto isto tpe facim⁹ oia ista opatur in nobis videlz liberationẽ a ptõ: leticiã gra tie aptionẽ celestis tanue: ⁊ refectionẽ glozie At ipa pnia etiã cõuertit ꝙnas vicioꝝ in ro sas ẽturũ. Nñ hodie letari debẽt ptõres: qz deꝰ parat⁹ est eos recipe ad gratiã Nã ipse di cit ꝑ ꝓpheta Nolo mozte ptoꝝ ⁊ magis vt cõuertat ⁊ viuat. Itẽ letari debent penitẽtes q̃ sunt cõfessi: qz deꝰ indulsit eis oia ptã eoꝝ ex sua mia. Itẽ iusti letari debẽt: qz deus illo facto tpe vult eis gratiã augmentare. Itẽ tri bulati debẽt letari qz deꝰ vult cũ eis esse i tri bulationib⁹ ipsoꝝ. vñ ps. Cũ ipo sũ in tribu latiõe eripiã eũ ⁊ glorificabo eũ. vñ Joh. xvi Tristicia vestra vertet i gaudiũ. Sed ex quo ps tps est tps pnie in q̃ debemus satisfacere ꝑ oibus nostris ptis q̃ ꝑ totũ annũ cõmi simus: ⁊ in pñti ꝛmone tria dicẽda sunt. Pri mo de ꝛtritiõe. Scõo de confessione. Tercio de satisfactiõe ¶ Quãtũ ad ꝓmũ queritur quid sit ꝛtritio. Rñdet hñs btus Tho. Est do loꝝ voluntarie assumptꝰ ꝑ ptis cũ ꝓpposito fi tendi ⁊ satisfaciẽdi. Vbi queritur vtrũ cõtritio debeat esse maximus doloꝝ. Rñdet quantum ad doloꝝẽ intenciozẽ ⁊ displicẽtiã dz esse maxi mus doloꝝ. Qđ ꝓbatur ꝑ tria. Primo in nul la re debemus habere tantã cõplacentiã sicut in deo. mõ hoc totũ pergit cũ vno ptõ mor tali: ⁊ qz ꝛtritio ꝛtritis curauit ergo de ptõ cõmisso maximũ doloꝝẽ ⁊ displicẽtiã habere debem⁹. Scõo ꝓbatur: qñ qs offẽdit aliquẽ dilectũ tãto plus de hoc dolet q̃ romagis eũ dilexit sed deũ sup oia diligere debem⁹ quem peccãdo offẽdim⁹ ergo. ⁊c. Tercio ꝓbatur. qñ cũ quis aliquã rẽ ꝓdit tãto plus dolet quã

to melioꝛ res ipa fuit: qz hō plus dolet de ꝺa
rni portione q̄ ꝺenariꝰ ſz deꝰ eſt ſummū ⁊ in
finitū bonū quē peccādo offendimus et per=
dimus: igit. ⁊c. Ex q̄bus ſequit q̄ doloꝛ ⁊ꝛi
tionis quantū ad interiozē diſplicentiā debz
eſſe maioꝛ omni doloꝛe q̄ pōt homo ꝓpalit cō
cipere: etiā ſi oia bona tpalia poſſet: vel ſi pa
ter: mater: vxoꝛ: ⁊ filij mozerent. Et hoc eſt in
telligendū q̄ tū ad interiozē doloꝛē ⁊ diſplicē
tiā. Sed ex quo ſine vera ⁊ꝛitione nullū pec
catū dimittit: qz multi cōterunt et non vere
ſūt querit quę ſūt ſignа vere cōtritiōis ſic. ſ.
q̄ ſpes haberi poſſit q̄ deꝰ indulgeat ipſi cō
tricto petā ſua q̄ ⁊ritionē. Dico q̄ huiuſmodi
⁊ritiōis vere q̄tuoꝛ ſūt ſigna. Primū ſignū
eſt ſi de petis ꝓteritis dolet et in futuꝝ cauē
re ſe firmiter ꝓponit ſic q̄ potiꝰ vellet ſubire
oēm penā in generali loquēdo q̄ ampliꝰ ſcie
ter peccare moztale. vñ apl's ad Romā. viij
Quis nos ſeparabit a charitate xp̄i an pſecu
tio: an fames. ⁊c. Scōz ſignū eſt ſi ipſe peniti
tēs paratꝰ eſt ſatiſfacere leſis ſiue ī rebꝰ. ſ. re
ſtituēdo oia iniuſta: ſiue in fama. ſ. reuocādo
q̄ falſe ⁊ mēdaciter ſuū primū infamauerit
ſiue in coꝛpe vulnerādo: ſiue ꝛginitatē virgi
nis coꝛrūpēdo: ⁊ ſic de alijs offenſis. Et i qui
bus nō pōt ſatiſfacere doleat ⁊ ꝓpoſitū habe
at ſatiſfaciēdi cū aliq̄ poſt hoc ꝓſperioꝛi ac
dere fortuna poterit. Ber. Qui veraciter pe
nitet q̄d ſibi p culpa quā odit inſūgitur ta
cita ⁊ſcia patrē ampliectit. Tertiū ſignū eſt
q̄ paꝛcat offenſoꝛibꝰ quomodocūq̄ a quibuſ
cūq̄: q̄tūcunq̄ ⁊ q̄ grauit ſit offenſus: ſiue ī
rebꝰ. ſiue in pſonis vel in fama: vel etiā ſi gra
uioꝛ offenſa accidiſſet vel in futuꝝ accideret
paratꝰ ſit in alio ſuo ꝓpter deū indulgere vt de
us ſibi ſua petā indulgeat. ſz q̄ nonvult indul
gere ſuis inimicis nō hz veꝛā cōtritionē nec
eſt verus penitens. vñ Aug. Nullus quiſq̄ talē
indulgētiā eſt accepturus a deo ſīlē et ipſe de
berit primo. Ergo illi q̄ adhuc ſtāt in rācoꝛe
et nolunt indulgere nō ſunt abſoluēdi nec cū
ſacramēto euchariſtie cōicādi. ℟. Quaꝛtū
ſignū ê ſi officiū vel negociū q̄ō ſine peccato
moztali non pōt exercere paratꝰ eſt reſignare
ergo illi q̄ habēt talia officia q̄ nullo modo ſi
ne petō moztali pñt pficere: ſicut tradituꝛes
vel lenones ⁊ huiuſmodi ⁊ p q̄b⁹ eis inhibeꝝ
cōmunis ſēp ſunt in petō moztali et in ptāte
diaboli die noctuq̄: ⁊ inſup ſunt ꝓuati omni
bono totiꝰ eccl'ie ⁊ nichil pñt in iſto ſtatu face
re q̄ō ſit eis meritoꝛiū vite eterne ⁊ licet q̄nq̄
cōfiteant: tñ nil valet eis talis ⁊fessio ex quo
deſiſtere nolūt a tali officio. Sz hoc nō intelli
gitur de illis q̄ habēt artificia et officia hone
ſta ⁊ vtilia q̄ licite pñt fieri: ſicut ſutoꝛes: ſar
toꝛes: calciatoꝛes: piſcatoꝛes: ⁊ ſic de alijs. Et
tales q̄nq̄ fideliter laboꝛāt et ſunt ſine petō
moztali tūc ois eoꝝ laboꝛ erit eis meritoꝛius
pñs. Laboꝛes manuū tuaꝝ q̄ mādu. ⁊c. Itē q̄
cūq̄ vtrū ⁊ritio poſſit tollere totū reatū pene
Rñdet ſm petrū de tharātalia. Cōtritionis
intēcio pōt attēdi dupliciter: vel ex pte charitatis
q̄ cauſat diſpliceātiā petī. vel ex pte doloꝛis q̄
in ſenſitiua excitat. Et in vtroq̄ pōt tm̄ intē
di ⁊ritio q̄ tota pena dimittit ſicut pz de la
trone q̄ cū xp̄o pepēdit in cruce. ℣. Quan
tū ad ſcōm q̄rit de ⁊fessione q̄d ſit confeſſio.
Rñdet ſm Ray. Cōfeſſio eſt legitima coꝛam
ſacerdote petōꝝ declaratio. Cui querit vtruꝝ
⁊fessio ſit de neceſſitate ſalutis. Rñdet q̄ ſic.
Omis ei fidelis ſaltē ſemel in anno tenetur ex
ꝓcepto eccl'ie poſtq̄ ad annos diſcretiōis pue
nerit ⁊fiteri oia petā ſua: et cōicare ſaltem in
paſcha. vt pz extra de pe. Omis. Nō ei ſufficit
cōtritio niſi ſequat ⁊fessio, vñ Amb. ſi. de pa
radiſo Nō ei q̄ſq̄ a petō iuſtificari poterit ni
ſi petm̄ ante ⁊fessus fuerit. Sed q̄rit q̄lis dz
eſſe ⁊fessio. Rñdet q̄ primo dz eſſe p̄meditata
℣ Sed diceres quātā diligētiā dz habere
hō ad rememoꝛādū ſua petā. Rñdet q̄ maio
rē q̄ vnq̄ in aliq̄ re tēpalitoꝛia habuit. Et hoc
pbat: qz ſi q̄s cōē regi terre deberet dare de
multis ⁊ arduis rāis ſub pena ꝓpriationis ocu
loꝝ vel alioꝝ mēbroꝝ ſi in ipa rōne deficeret
tunc magnā diligentiā adhiberet vt debite ra
tionē redderet. Sed maioꝛē rōnem redditurꝰ
ſumꝰ in ⁊fessione ⁊ ſub maioꝛi pena: qz de to
ta vita noſtra ⁊ ſub pena dānationis eterne.
Itē q̄libet penitens dz ad memoꝛiā reducere
in q̄bus locis fuit: et q̄d in quelibet loco deli
quit: et quotiēs quodlibet petm̄ cōmiſit. Vñ
Aug'. in li. de pe. Were penitēs ꝛcidebat qua
litatē criminis in loco: in tpe in pſeuerentia
in varietate pſone: et qua tētatione hoc fece
rit: et in ipſi⁹ vitij multiplici executione. Vñ
ſciendū q̄ nō ſufficit in cōfeſſione dicere hoc
petm̄ ſepiꝰ cōmiſi: qz ⁊feſſoꝛ neſcit intelligē
vtrū decies vel bigeſies vel cēties cōmiſeris.
Et q̄libet confitēs ſi certū numeꝝ ſcit dicat:
ſi aūt nō: dicat ſub indeterminato nūeꝛo ꝓut
eſtimatiōe ſibi vidēt vt dicēdo hoc petm̄ ꝛmit
ſi decies vel bigeſies vel cēties vel plꝰ vl' mi
nus: qz certū numeꝝ ignoꝛo. Tūc ⁊feſſoꝛ pōt
eū ſm hoc expedire ⁊ pniam iniūgere: qz ma
ioꝛ pena iniūgēda eſt illi q̄ aliq̄ō petm̄ decies
cōmiſit: q̄ q̄ ſemel vel ter cōmiſit. Scōo ⁊feſ
ſio dz eſſe nuda ⁊ integra: qz deꝰ dimidiā ⁊feſ
ſionē nō acceptat nec vnū petm̄ moztale ſine
alio remittit. vñ Deut. xxxii. Dei ꝑfecta ſūt
opera. Tercio cōfeſſio dz eſſe ꝓpria ⁊ accuſa
toꝛia. ſ. q̄ ſua ꝓpria petā cōfiteat ⁊ nō alioꝝ
nec aliquez dz notare in ⁊feſſione: niſi in tali
caſu in quo ſine notatione pſone nō poſſz ipz
petm̄ exprimere vt ſi peccauit cū ſoꝛoꝛe vl' cū
matre. Itē ⁊fitēs non dz ſe ſic excuſare ſicut
aliq̄ dicūt i ⁊feſſiōe dicēdo Deꝰ ordinauit mi
chi hoc q̄ hoc malū ꝛmiſi q̄ō oino eſt falſū et

cū hoc magnum est petm̄ credere vel dicere q̄ deus malū fecerit sed est ipse⁹ hois voluntas mala ꝛ malicia ppria. Dñs apls. Hec est volūtas dei sanctificatio vestra. Itē aliq̄ dicunt diabolus decepit me. Itē alij dicūt coactus fui ab hoibus. Gen. Dimittite excusationes quia nullus inuit⁹ peccat ꝛ tales sic se excusantes nō sunt absoluendi q̄ ꝛfessio dz esse ppria et accusans. Quarto dz esse ia chrzpino⁹a: q̄ cum dolore ꝛ amaritudine cozdis petā sunt ꝛfiten dabt miam cōsequat. vñ Greg. Illū quē cōtritis delicta cū fletu ꝛ dolore in cōspectu dei tatis nō dubites ꝛfequi miaz. Cōtra hoc facit̄ q̄ petā sua quasi fabulā sacerdoti ꝓponūt nulla verecūdia de petis habēdo. Bec. Sūt q̄dā qui ꝛfitēdo sicut fabulā petōz suoz narrant hystoziā ꝛ egritudines aie sue sine ꝛfusiōe di numerāt. Sed vere cōfitētes cū verecūdia de bēt cōfiteri petā sua. vñ Bern. Joco habemus confiteri⁹ dāv erubescētiā habeam⁹ ꝓ pena. Aug. in li. de pnia. Erubescentia magz magna est pena ideo q̄ erubescit ꝑ ꝛpō dign⁹ sit mia. Quinta cōfessio dz fieri cū bona spe ꝛ cū magna hūilitate. Ber. Hūiliter cōfitēti peccata cōmittit de⁹: ꝛ diabolus eū quē in corde hois invaserat amittit ꝓtinuo patū. Itez penitēs dz habere bonā fiduciā fiendi sperādo se posse ꝛ indulgētiā ꝛfequi. vñ Aug. ꝓnia q̄ ex fiducia nō ꝓcedit est inutilis ꝛ sterilis ꝛ manet sine mia. Dñs et Amb. nō pt̄ bñ agere pniaz q̄ nō sperat indulgētiā ℳ Queritur vtrū cōfessio in aliquo casu sit iteranda. Rūdetur q̄ sunt q̄rtuoz casus cōes ꝛ vsitati in q̄b⁹ doctozes dicūt ꝛfessionē esse iterandaz. Primus est ꝓpter petitionozitatē ob quā opz petōzē ad superiozē remitti: qui confessionē remisit audiat: ꝛ cum absoluat tunc talis peccatoz tenetur illa peccata iterare ꝓ q̄bus missus est ad superiozē ꝑ absolutionē. Sed primus confessoz dz eū absoluere ab alijs petis a quibus eū absoluere hz nisi penitēs sine cōfitens sit excōicatus maioꝛi excōicatione: quia tunc talis confitens a nullo petō potest absolui: nisi ante sit absolutus ab illa excōicatione. vñ dz i decre. Excōicatio absolutionē impedit. xxiij q. i. auditum⁹. et. quicūq; Secūs casus ē ꝓpt ignozantiā sacerdotis: vt pote q̄n sacerdos ē ignozāt⁹ tūc dz q̄rere sacerdos q̄ sciat ligare ꝛ solvere: ꝛ cum hoc discernere differētiam petōz et eoꝝ iteratē ꝛfitēdoꝝ est de licētia ꝓprij sacerdotis hoc auctozitate ſuperioꝛis. Ex hoc pz q̄ illi sept⁹ decipiunt q̄ ignaros ꝛ illitteratos q̄rūt cōfessozes. Tertius casus est si ꝛfessio nō fuit integra vt q̄ sciens obticuit aliq̄ petā mortale: aut si recessit cū volūtate vlteri⁹ peccādi. Quart⁹ si cōfessus aut negexit satisfacere ꝛ oblit⁹ ē satisfactionē sibi iniūctā nō sciret ꝛ eā ipl̄e vellet ꝛ cū vera cōtritione ꝛ bono ꝓposito cōfessus esset nō oporteret iterare cō

fessionē Et intelligunt duo ultimi casꝰ q̄n mutat sacerdotē. Si aūt ad eūdē sacerdotē revertit tūc distinguēdū ē: q̄ aut recent aut nouiter ꝛfessus est aut de memoria sūt elapsa ipi sacerdoti ꝓpt diuturnitatē tpis In primo casu. s. q̄n petā ꝛfessa adhuc sunt i memoria sacerdotis tūc nō tenet eoꝝ iterare ꝛ solū illō petm̄ q̄ scient obticuit vt illā fictionē q̄ cū volūtate cāpli⁹ peccādi ad ꝛfessionē accessit Sz i secūdo casu q̄n. s. petā elapsa sūt a memoria sacerdotis tūc tenet eoꝝ iterare: et si decies ꝛfess⁹ esset et sp aliq̄d petm̄ sciēt obticuisset tūc oēs ille cōfessiones sūt iterande q̄ cōtinēt vnū petm̄ mortale non dimittit sine alio. Itē queritur de petis sciēter ꝑmissis ꝛ postea oblitis vtrū recidat pnia ꝛ cōfessio de his. Rūdet si hō ita ē oblit⁹ q̄ nullo mō recozdat tūc nō tenet ad pniaz nisi in gñali: ꝛ tū tenet labozare ꝛ diligētiā facē recozdādi. Consulendo deū vt reueleret ei petm̄ oblitū: ꝛ audiendo ꝓmōes cū maioꝛi diligētia vt sic posset ad memoriā reducē petm̄ huiusmodi oblitū. Si aūt pōt recozdari tūc tenet i spāli ꝛfiteri si aūt oino nō recozdat tūc tenet i generali ꝛfiteri dicendo se deū in multis offendisse petis &c q̄bus non recozdat ꝛ libēter vellet fatere ꝛ hoc est contineri i generali et etiā penitere dz de negligētia ꝑ quā venit i hanc oblitionē ℳ Sed q̄rum ad tertiū. s. de satisfactiōe sciēdū q̄ satisfactio sp dz fieri ꝑ cōtrariū: vt lupho inuīgēda est hūiliatio ꝛ ꝓstratio ꝛ vestiū ornatus depositio. Itē auaro inuitatē rerū restitutio ꝛ de iustis reb⁹ elemosinarum distributio Itē gulosis ꝛ ebriosis abstinētia ꝛ ieiuniū: q̄z vt dz. Sap. xi. Per q̄ q̄s peccat ꝑ hec ꝛ punit⁹ Itē luxuriosis ꝛ adulteris immundis lumbi sunt afflictiōes cozpozis vt. s. dure iaceāt: vestes aspas induāt ꝛ disciplias cum virgis recipiāt. ꝛ sic de alijs. vñ Gre. Me quaq̄ satisfactim⁹ libi indicare nō cessam⁹ ꝛ ni si voluptates q̄q̄ q̄s dilexerim⁹ ecōtrario opposit̄ lamētis inseq̄ntur. Item accidiosis ꝛ pigris immūgēde sūt vigilie. s. vt mane surgāt ꝛ ecclias frequēt ꝛ etiā q̄q̄ pegrinatiōes faciant. Itē iracūdis ꝛ rācozosis vt cū suis inimicis se recōcilīet et oēm vindictā ꝛ iracūdiā penit⁹ ex cozde dimittāt ꝛ cū inimicis amicabiliē loquāt ꝛ sepe eos se charitative teneāt et sic de alijs ℙ Queritur vtrū satisfactionē iniūctam ꝛ ꝑplētā in petō mortali necesse sit iterare. Rūdet ꝑm scm̄ Tho. in. iiij. di. xv. Alīq̄ satisfactiōes sūt ex q̄b⁹ manet alīq̄s effect⁹ in satisfaciente Post q̄ etiā actus satisfactionis trāsit sicut ex satisfactiōib⁹ ex ieiunio se q̄ debilitatio corpis ꝛ ex elemosinis largitio q̄ subtractie diminutio: ꝛ sic de alijs. Et tales satisfactiōes facte i petis nō opz q̄ iterentur q̄ ꝑtū ad illud q̄ de eis manet ꝑ priam sequēt̄ rem accepte fiūt. Satisfactiōes aūt q̄ non relinquūt aliquem effectū in satisfaciēte post q̄

actus trāsit opz ꝙ reiterent: sicut est de oꝛōne et ſ̄kibus. Actus ei interioꝛ ꝙ totaliꝛ trāsit nul lo mō diminuat ſz opz ꝙ iteret. Jtē albert⁹ ma gnus addit ꝛ Gul. ꝙ talis teneꝛ ad ſuſcipiē= duz postea pniam siue satisfactionē non tñ est ei imponēda tanta pnia ſꝛa si nulla ꝓus fuis set impoſita: qz ꝑsumendū est ꝙ ꝓpt illā ꝓus iniunctā quā fecit: ſz extra charitatē dñs ma ioꝛē ꝛeritionē ei dederit. Et nota ꝙ non est in pctō moꝛtali qui est contritus. Hec ille. Ergo laudabilis ꝛsuetudo est qñ hō vult ꝓficere pe nitentiā iniunctā: tibi vt ꝓus cōteraē de pctis suis: ꝛ i ꝛritiōe pniaz ꝓficiat. ❡ Vltimo notādū est exēm in quo magna dei mīa cognoſcit ſup penitētes. Legit in dya. celarij ꝑ vpe Jnno. pape erat mulier q̄dā igne libidinis in cēla q̄ ꝓpriū illecebriē adamauit filiū de quo cōcepit ꝛ peperit aliū filiū. Terroꝛe igit ꝛpul ſa timēs se fathane tradi vel moꝛte subitanea interire deo miserāte de satisfactione; anxiari cepit. Ꝑre habito igit cōſilio sacerdotis sui i tantuli cū tollens romā venit ꝛ cuz magna impoꝛtunitate ꝛ magna cōtritione dñi Jnno. pape oculis se ingessit cū tantis lachꝛymis ꝛ clamoꝛibus ſ̄ctis audiētibus faciēs ꝛfessio nem vt oēs verterent in stupoꝛē. Gestauit ei in bꝛachiis infantē ꝛmissi facinoꝛis testē. Vi dens dñs papa in muliere tantā contritionez et qz vere penitens esset mīa motus sup eā si cut ꝓudēs medic⁹ volēs ifirmitatē plene ꝛci to curare ꝛ medicinā vere cōtritōis ꝓbare cē= pit vt in tali bestie ibi coꝛā eis appareret in q̄li veneraē ad filiū cū peccaret. At illa ꝛfusio nē eternā ꝛ gali aīponens moꝛ exiuit: bestes exuit et in familia redit et ꝙ patissima foꝛet ad oēz satisfactionē i tali obediētia satis oīn dit. Cōsideraēs bīt btissim⁹ tali obediētie tali verecundie: tali pnie nulli⁹ pcti penā posse re sistere coꝛā oib⁹ dixit ad mulierē. Dimissū est tibi pcm̄ tuū. vade in pace: ꝛ nichil āplius in iūrit ei. Audiuit hoc q̄dā de cardinalib⁹ mur murando papā ꝛpzehendit ꝛ dixit ad tantam culpā tam bꝛeuē pniam nō ſufficere: q̄ cōdit. Si ego iniuste egi cū illa muliere ꝛ si ſufficiens est ei ista pnia coꝛam deo. tunc diabol⁹ ha beat potestatem ingrediēdi coꝛpus meū ꝛ coꝛ= am oibus me vexer. Si vero iuste me ꝛpze hendis sibi tibi fiat. Statim diabol⁹ cūdē car dinalē vexare cepit: p cui⁹ vexationē ꝓfectā pniam mulieris deus palā oīndit. Tādem cōt oꝛōne liberatus cardinalis diuine misericoꝛ= die de ceteꝛo contradicere non ꝓsumpsit.

❡ De eadē dñica ſer. xliiii. de pnia ſba ꝛ falsa

PEnitentiā agite appꝛo pinquabit enī regnū celoꝛ. Mat. iii. Aristo. b. phi. Oīs motus tendit ad ali quem terminum per debita media. Termin⁹ motuum nostꝛoꝛum est regnū celoꝛum ad qō peruenientes per veram pniam: ſ̄ qz in ſbis p̄missis ꝓniam agite ꝛc. Et q̄ est iā tps pnie In p̄ri ſmone dicēdū est de illis q̄ agūt ve= ram pniam ꝛ q̄ falsam. ℟ Ꝑro quo sciēdū ꝙ decē gña hoim agūt pniam: quoꝛuz solum vnū genus hoiz verā pniaz agit: ꝛ alia neuē genera hominū falsam ꝛ ifructuosam agunt pniam. Ꝑrimi q̄ falsā pniaz agūt sūt qui con fitent ꝛ tñ nō integra oia pcta: ſz aliq̄ sciens ter occultāt: illā cōfessionē deus nō acceptat qz oz hoiez penitētē oia pcta confiteri q̄ co= gnoscit se cōmisisse si vult remissionē pctoꝛū conſeq̄. a deo: qz de⁹ vnū pctm̄ sine alio nō di mittit. vñ Deut. xxii. Dei ꝓfecta sūt opa. Deus ei nō pōt dimidiare graīā suā ita ꝙ par= tem dimittat ꝛ partē reſeruet. Vñ ſbus. Lac= ga dei pietas venīā nō dimidiabit. Aut nichil aut totū telachꝛymāte dabit. ❡ Circa qō sciendū ꝙ confitēs debet duo facere. Ꝑrio oꝛ reminisci oia pcta sua ꝛ omne posse suū fa= cere audiendo ſmones ꝛ ad memoꝛiam reuo= cando quibus locis ꝛ q̄bus ſp⁹. ꝛ quotiēs ꝑ totum annū ꝛra deū fecerit. Scdo oꝛ deuz rogare vt sibi reuelet ꝛ coꝛ suum illuminet ad cognoscendum pcta sua: ꝛ sic accedere ad con fessionē ꝛ oia pcta nude ꝛ aperte confiteri sic ꝙ confessoꝛ intelligat nullū ex humana vere cūdia palliādo vel obticiēdo ꝛ sic habē summā ſpē de indulgētia oiz pctoꝛ. qz si ds reminis pcta moꝛtalia cōmisisset ꝛ sua diligētiā face ret audiēdo sermones ꝛ sceutādo suaz cōſciaz ad recognoscendū sua pcta ꝛ nō posset plura pcta ꝙ decē recognoscere ꝛ illa integraliꝛ ꝛfi teretur ꝛ libēter vellet oia alia ꝛfiteri si ea co gnosceret tūc de⁹ oia pcta tam ꝛfessa ꝙ obli ta sibi indulgeret: sic etiā ecōtꝛario si ds de cē pcta moꝛtalia ꝛmisisset ꝛ solū nouē ꝛfite= reē ꝛ vnū de his scienter obticeret nullā veniaz ꝛsequereē. vñ Amb. Nō ei quisq̄ a pctō iuſti ficari poterit nisi pctm̄ ante confessus fuerit. ❡ Vñ nota exēplū. Erat q̄dā rex qui habuit filiaz deuotaz ꝛ castā q̄ sēp habuit vnū nume rum pauperū. viduaꝛ ꝛ pupilloꝛ quos ꝓpter deū nutrierat q̄ ꝓposuit intrare religionē et papā consultū habuit. Qui audiens ꝙ tot bo na fierent ab ea in mundo pauperib⁹: dissua= sit ingressum que postmodum oculos suos in quendam sciptoꝛē iniecit q̄ ei miſtrabat ad mensam et ex tali ꝛspectione et concupiscētia ce cidit in lapsum carnis ꝛ cōcepit puerū: q̄ terri ta ꝓptez hoc factū timēs dehonestare totum regnū ꝛ totā parentelā consulit quandā vetu lam antiquā q̄ fecit ei aboꝛtum et ex hac re fi lia regis ꝛtristata est ꝛ ꝓturbata sic ꝙ ampli⁹ nunq̄ vel raro visa est ridere vel gaudere. Ad quaz pat ait tu ſp es ꝓturbata nec delectaris in his que sunt mūdi. Esse michi placet vt in tres aliquam religionē q̄ ingressa religionez ita seriose dixit ꝙ racobula est cū ceteris puel=

lis conuerſari vel letari: ſic q̄ ipſa fuit exemplū oīb⁹ ⁊ ſingulis q̄ cādē ſibi firmata grauit dolū erā eſt ⁊ ibra. xxx. dies apparuit abbatiſſe dicens ſe eſſe dānatā. Et abbatiſſa ait: quō hoc factū eſt: cū tu tā religioſa vixiſti q̄ fuiſti ſpeculū noſtrū oīz. Rñdit ſe quodā petrū cōmiſiſſe tm ſcelꝰ quod ꝓpter verecundiā hūanā nūq̄ cōfeſſa fuit. Quis ſp ꝓpt hoc doluiſſet ⁊ ſp triſtis fuiſſet; ⁊ ē illud Vendidi meā ⁊ginitatem et inſup puerq̄ cōcepi occidi. Et ſi hoc petrō confeſſa fuiſſē: de⁹ michi idulſiſſet etiā ſi milies hoc cōmiſiſſem ⁊ qz obticui, iō et naliter dānata ſum. ¶ Sciēdū ſunt q̄ oia peta q̄ in memoria hñt cōfitenti: ſed retinent vnū vl̄ plura in voluntate iterū faciēdi ſine nō ꝓficit qz talis ꝯfeſſio. ſicut nullū petrō relevādū eſt in actu. ſic etiā nec in volūtate q̄ libet penitēs dz habere volūtatē ampli⁹ non peccādi ſi vult conſequi remiſſionē petōz. Signū aūt q̄ ds nō hēat voluntatē ampli⁹ peccandi eſt q̄ ſolū poſtponit petā: ſz ēt occaſiones petōz. Hoc in illis apparet q̄ veraciter conuertūtur ⁊ firmū ꝓpoſitū hñt ſe emēdādi qz tales ꝓtinūt ſuperbū habitū. ſ. caputia magna cornalia ⁊ pepla cū quib⁹ peccauerūt: qz vere penitētes debēt abuicere ⁊ poſtponere illa q̄bus ad peccandū vtebāt. Ergo ſi ꝯfeſſor q̄rit an ipſe cōfitēs pl⁹ talia ꝛmittere velit ⁊ ſi cū dixerit penitēs nūq̄ vſq; ad mortē: tunc dz dicere confeſſor. Habes adhuc illa oīa nāmēta cū quib⁹ peccaſti ad q̄d valēt ſi tūc ampli⁹ nō vis vti illis ad peccādū. nec talia debes dare filiis vel filiabus tuis ne des eis occaſionem peccādi: alis re⁹ eris oīz petōz q̄ ipſi ꝛmittūt. Ergo verus penitēs dz abuicere nō ſolū actū ſz etiā volūtatē ⁊ occaſionē peccādi. Vñ ſi ds illicite choꝛizaſſet ⁊ actū luxurie exerceat materiamentū cōmiſiſſet: vel inebriat⁹ fuiſſet vl̄ etiā ſuā, p pziā vꝛorē ſine cā ⁊ rōne percuſſiſſet. Quid illa oīa cōfiteret: tū ſi nō haberet firmū ꝓpoſitū ampli⁹ talia dimittendi. cōfeſſio ſua ſibi nichil ꝓficeret: ḡ opz te cū tali ꝓpoſito ad cōfeſſionē accedere q̄ amplius nō velis illicite choꝛizare nec ſuperbire nec ad tabernas ire ⁊ inebriari nec vꝛorē tuā legitimā nec alios homines verbo vel facto moleſtare. ¶ Tercij ſūt q̄ dolēt de petis ⁊ ꝯfitent petā ſua: ſed ablata nō reſtituunt illis ꝯfeſſio nichil ꝓficit qz ſm Aug. Petrū nō dimittit niſi ablatū reſtituat. Et i hoc nō pōt ille excuſare q̄ hz facultatē reſtituēdi: ſz ſi nō hz ⁊ nō pōt ſufficit voluntas. Sciēdū aūt q̄ q̄libet ſtarim reſtituere ⁊ p rō ſuo ſatiſfacere tenet añq̄ ad cōtionē accedat ſi cōmode pōt. Sed ſi diceres quō dz fieri reſtitutio. Rñdet ſi furtū cōmiſſum per te fuerit occultū: reſtitutio dz fieri p ſacerdotē vel p confeſſoꝛē ſine exꝓſſione tui nois ne teipſū infamet: vel alia notificatiōe q̄ vel directe vel indirecte duceret in tui cognitionez vel ſi iā comode non pōt fieri reſtitutio: tunc per eūdē ſacerdotē debes petere dilationē ab alio: vl̄ ſi iā manifeſtū eſt: tūc p teipm debes reſtituere: vel p teipm dilationez petere. ⁊ ſi nolit tibi dare: tūc teneris recedere ab oīb⁹ bonis tuis vſq; ad extremā neceſſitatē: vt ei indilata reſtitutio fiat. Sciendū aūt q̄ qui debita tenēt ſoluere ꝓximis ſi terminus ſolutionis aduenerit ⁊ pñt ſoluere ⁊ nolunt tales nō debēt abſolui a petis nec ad cōtionem accedere niſi oia ſoluāt. Itē ſciendū q̄ non ſolum magna ablata ſunt reſtituēda: ſz etiaz parua ꝛbigcarta. Si ab pzatū ꝓximi tui tuiſtes ⁊ ei ꝛtra volūtatē ſuā vnū pānū pānū plenū graminibus abſtuliſſes vel ei als i fructib⁹ vel ſegeri b⁹ ſcient dānū cū pecoꝛib⁹ tuis intuliſſes vl̄ botros: pira: poma accepiſſes tūc teneris ſm ꝓfitū ꝯfeſſoris p his oīb⁹ ſatiſfacere. Vñ ſciēdū q̄ q̄ ſic diuerſis hoibus parua dāna intuliſſet ſz ignorat q̄b⁹ hoib⁹ dānū ſtulit: tūc tali dz facere vnā ſummā de oīb⁹ illis puis ceb⁹ ⁊ tūc cū cōſilio ſui ſacerdotis vel ꝯfeſſoris dz illā ſummā dare ad ſtructurā alicuius eccleſie. Et ſignāter ad illā eccleſiā i cui⁹ parochia illa dāna fecit: aut pōt illā dare pauꝑibus cum cōſilio tū ſui ſacerdotis. Itē notādū q̄ vſurarius q̄ vſurā accepit: ⁊ luſores q̄ ex auaricia⁹ ꝓpter lucrū luſerūt ⁊ mercatoꝛes q̄ emendo vel vendēdo ꝓios deceperūt: ⁊ mechanici vl̄ laboꝛatoꝛes qui i laboꝛib⁹ ſuis ſciēter fraudē cōmiſerūt: et ſerui ⁊ ancille qui bona dñoꝛz ſuoꝛ abſtulerūt: oēs illi non poſſunt abſolui niſi reſtituāt. vñ oz i decre. Falſa pnia eſt cū aliena nō reſtituunt. iiij. diſt. Generaſ. xiiij q. vi. Si res. ꝛc. Vñ Aug⁹. ⁊ ponitur in decre. Non dimittit petrū. ꝛc. ꝓ Itē ſciēdū q̄ illa reſtitutio non ſolū de reb⁹ iniuſtis dz fieri: ſed etiā de fama ⁊ honoꝛe hois. Grauiꝰ enim peccamus auferendo ꝓximo famā bonā: q̄ ſi auferamus ei qualcunq; res tpales: qz fama eſt melioꝛ q̄ res tēpoꝛales poſſunt eſſe. Salo. Pꝛouer. xxij. Melius eſt nomē bonū q̄ diuitie multe. Ex quo ptz q̄ detractoꝛes bone fame peioꝛes ſunt q̄ fures et raptoꝛes rerū tēpoꝛaliū. Ambꝛo. Tolerabiliꝰ ſunt fures q̄ bona tēpoꝛalia diripiūt q̄ detractoꝛes q̄ bonā famā noſtrā dilacerāt. Ergo qui falle ꝓximū infamat tenetur erga illos ad quos dixit reuocare ſi vult conſequi venā ſuoꝛ petōz. ergo detractoꝛes illi difficulter ſatiſfaciunt. Vnde Hiero. Non facilis venia pꝛaua dixiſſe de rectis. Similiter illi graviter peccant q̄ detractoꝛes libenter audiunt. vnde Ber. Detrahere aut detrahentē audire quid hoꝛū dānabilius ſit non facile direrim. Vñ inter omnia peccata difficilius dimittuntur illa duo peccata. ſ. detractio: et iniuſta rerū ablatio. Et ratio eſt: qz ibi nō ſufficit cōtritio nec confeſſio: niſi fiat bone fame et rerum ablatarum

restitutio ¶ Quarti sunt q̄ ꝓfitent̄ pecca
ta sua nec tamen suis offensoribus indulgere
volunt: et talis ꝓfessio non est ꝓfessio: qz neq̄
ꝑ deus dimittit sua offensam: nisi ⁊ nos nr̄is
offensoribus dimittamus. vñ Aug. Nunq̄d
q̄ talē indulgentiā acceptur⁹ est a deo qualē
ipe vellet a ꝓximo. Sz diceres qnāk oꝑtz me
indulgere inimicis meis. Rñdeō sic opz̄te
indulgere vt videlz nō velis te exhibita vel
cācoze vindicare nec ꝓbo nec facto ꝛtē vt nec
vindictam petas a deo sup ipm euenire in fu
turꝫ ītē vt oia signa cōta charitatis exhibeas
que alijs hoibus ꝑbere cōsueneras. s. loquen
do vel salutādo ⁊ sic de alijs. Sed cōtra hoc fa
ciūt q̄ nolūt aliq̄b⁹ loq̄ nec ad domos eoz̄ ire
nec eos i via salutare nec salutātib⁹ rñdere q̄
oia sunt signa rācoris i cozde. Quis dicāt oze
se eis indulsisse. vñ Hay. sup Mat. Nil ꝓso
dest oze dimittere si seruāt irā in cozde. Ergo
ꝛe penitēs nō solū oze sz etiā cozde oz indul
gere. Unde ⁊ tāta posset esse iniuria ⁊ offensa
et ex tanto feruoze posset ꝺs indulgere ⁊ ignos
cere eā in se delinq̄enti q̄ ꝓ hoc ꝓsequeret̄ re
missionē oim pcō⁹. vñ Grego. Qui in se pec
cāti clementē indulsit nullū pcti vestigium in
ei⁹ alia remanebit. Exē. Erat q̄dam miles q̄
occidit ꝓrem alterius militis ꝛc. q̄re infra ser.
xxx. S. Sciēdū tñ q̄ ꝺs alteri iniuriā facit
tūc ille tenet̄ offensam dimittere: sz iusticiam
pōt ab eo exigere vt ei satisfaciat ⁊ dānum re
cōpēset scōz q̄ iusticia dictaueri⁹. Quīti sunt
q̄ et si ꝛe penitent ⁊ cōfitent̄ pcta sua oīa
tñ immediate recidiuāt: talis pnia erit inutilis
vñ Aug. Inanis est pnia quez sequēs inq̄nat
culpa. Joē. ſ. valet a malis venā petere ⁊
mala denuo iterare. ¶ Sciēdum q̄ recidi
uās pollꝫ est cōsecut⁹ remissionē oim pcō⁹ū
et denuo percat peioz efficitur ꝑ antea Au. xj
Erūt nouissima illi⁹ hois peioza ꝓtoꝛib⁹ ītē
tales deū ḡuit offendunt ꝓpt̄ ingratudinem
vñ Isido. de sum. bo. Deteriōz ⁊ nō penitēs est
q̄ adhuc agit ꝓpt̄ quod peiret. Obrigka Ebzio
sus de ebrietate sua ꝓfitet̄: ⁊ tñ rarō cōuerso
post pascha inebriat̄. Sic blasphemus iracūn
dus: superbus: luxuriosus: ⁊ sic de alijs. Ergo
pnia vēa oz esse perseuerās: hoc est vt semp
doleat se peccasse ⁊ intīm petīm et displiceat vt
nunq̄ ei libeat reiterare. Hugo. de scō vict.
Q̄n deus p cōtritionē absoluit hoiem a pctis
ligat eū vinculo ꝑpetue detestatiōis vt pctm̄
de cetero semp detestet̄. Mat. x. Qui pseuera
uerit vsq̄ in finē hic salu⁹ erit. ¶ Sexti
sunt: q̄ cōfitent̄ tñ ꝓpter multitudinē pcōz̄ū
vel ꝓpt̄ malā ꝙsuetudinē peccandi diffidunt
se facere posse pniam: nec ꝑ q̄s venā conse
quent̄ Aug. Pnia q̄ ex fiducia nō ꝓcedit inu
tilis est ⁊ sterilis manet ⁊ sine mia. vñ Amb.
Nō pōt vñ agere pniam q̄ non spat indulgen
tiā. Sic cayn egit pniam dicēs Maioz est mi
ḡtas mea q̄ vt venā mereat. Sicetiā iudas
egit pniam dicēs. Peccaui q̄z tradidi sanguinem
iustū: ⁊ sic desperās seipm suspendit. Unde Leo
papa in quodā ser. Sceleratoz oibus o iuda ⁊
infeliciōz extitisti: quem nō pnia duxit ad do
minū sz desperatio traxit ad laqueū. Unde ber⁹
penitēs dz cū fiducia bona confiteri ⁊ pniam
agere eiaz si mille milia petā mortalia cōmi
sisset. vñ Ber. Maioz est dei pietas q̄ queuis
mḡtas. xxvj q. vj. Unde q̄. Sicut em̄ scintilla
in medio maris: ita oīs iniquitas hois ad dei
miaz: imo nulla est ꝓportio quo ad pctā hoiz
q̄ sunt finita ⁊ quo ad miaz dei q̄ ē infinita. vñ
Aristo. viij. phi. Finiti ad infinitum nulla est
ꝓportio. Unde dñs dicit ꝑ Eze. In q̄cūq̄ ho
ra pctōz ingemuerit ꝛc. Idē Nolo mortē pctō
ris ꝛc. Septimi sunt q̄ cōfitent̄ pcta sua: ⁊ tñ
nō resignant officia ꝓhibita q̄ sine pctō mor
tali ꝑficere nō ꝑnt. De hoc q̄re añ ser. xliij. k.
Octaui sunt q̄ ꝓfitent̄ ex cōsuetudie ⁊ timoze
hūano: non ex ḡa vel charitate: ⁊ talis ꝓfessio
nō est deo accepta nec hoi salutifera: qz nō ex
charitate ꝓcedit: sz solū ex timoze hūano ⁊ ex
ſecundia vt se aliis xp̄ianis cōpariment et ne
ab alijs hoibus despiciant. ¶ Et ulloz q̄ so
lū ex timoze ⁊ ſecundia hūana ꝓfitent̄. sunt
duo signa ꝑ que cognoscunt̄. Primū est q̄ ta
les differunt suā ꝓfessionē vsq̄ ad vltimā se
ptimanā quadragesime ⁊ tūc qz vltra differre
nō ꝑnt: cōfitent̄ ex q̄dā ſecundia ne videant̄
esse heretici vel pagani: ⁊ ne post mortem pri
uent̄ ecclesiastica sepultura: qz scōm ius canoni
cū qui nō cōfitent̄ i quadragesima nec cōicāt
in pascha non debent sepeliri in cymiterio vl̄
in aliquo loco sacrato: sz in cāpis: sz si liceret et
non esset ſecundia: tūc tales q̄ sic dissuleruntꝫ
confessionē suā vsq̄ ad vltimā ebdomadā cuz
eā bene habuissent tps ⁊ oppoꝛtunitatē ꝓfitē
di vlteri⁹ differrēt ⁊ caro vel nūq̄ cōfiterentꝫ
si homines nō timerēt: ⁊ hoc ē signū q̄ nō habēt
ḡam ⁊ charitatē qz scōm Greg. Ḡa dei non
est otiosa, operatur em̄: magna est. Unde Ber.
O bone ihesu nō est amoꝛ tuus otiosus. q̄ te di
ligōt nō ꝛpescūt: nō est amoꝛ tu⁹ trāsitoꝛi⁹
sed eternus. Ex his sequit̄ q̄ si tales haberēt
ḡam et charitatē tēpestiue fuissent moti ad
cōfessionē ⁊ ad pniam agēdā vt digne possent
cōicare ⁊ sacramentū accipere: ⁊ vt opera eoz̄
ēnt deo accepta: qz vnū pater noster vel vna
dies ieiunij post cōfessionē ⁊ ꝓtritionē pl⁹ va
let q̄ mille pr̄ noster: vel totā quadragesimā
ieiunasse i vno pctō mortali. Scōm signū est
q̄ tales tā cito post pascha recidiuāt ⁊ in nul
lo vitā suā emendāt: qz imediate post pascha
diuūt sicut añ dixerūt ⁊ eadē pcta itērato cō
mittūt q̄ antea ꝓfessi fuerūt. Et hoc est signū
q̄ nō sūt ꝛe penitētes sz ficte: ⁊ q̄ non ex cha
ritate sz ex ꝙsuetudie pniaz egerūt: nec firmū
ꝓpositū emēdādi se habuerūt. Et de hoc q̄re

erth de illo q̄ triginta duos annos orauit p̄ pe
re.Ca.j. ock.Unicto vt infra cer.xcij.O.Mons sūt
q̄ cōtinent & pniam suscipiūt:sed eandē pniaz
non pficiūt:& talis effectio nō pficit ad salutē
Hoc pz ex eo:q̄ est vn⁹ casus de quattuoz ca
sibus de q̄bus effectio est intelligēda.Hoc q̄re an
te ser.xliij.N. E Decimi sunt q̄ de pen
tent:& quoz pnia est salubris & pficua:vt sūt
illi q̄ volēt de oib⁹ pctis suis & pfitentur omia
pcta sua integre in q̄bus cognoscunt se delin
q̄sse:& habēt firmū ppositū amplius nūq̄ vel
le peccare & parati sunt satisfacere (cōm effi/
cium,cui effectionis & cōm suā possibilitatē Et q̄
ista hītt illi remissionē pctōz quoz cōtēntur
etiā si tot pcta cōmisissent quot sunt gutte in
mari.q̄ mis desup oia opera eius.Et de ista
materia quere supra sermone.xx.N.Itē.xliij
F.Item sermone.xliij.Q.

Dominica in passione Sermo.xlv.

Tulerunt ergo lapides
ut iacerēt in eū Joh.viij.Arisio.viij.
ethi.Vera amicitia hz reamationem.
Et q̄z xp̄s vere nos dilexit sm illud Joh.xv.
Maiozē charitatē nemo hz vt animā &c. Ideo
de iure debemus eū reamare:et spūāle in hoc
vt passionē eius semp in mēte habeamus ac
gras et referamus Igit̄ in ōbus ymitis pas
sio xp̄i nobis ad mēoziā reducēt vbi dr.Tule
rūt ergo lapides &c.Notandū q̄ hec dñica vo
cat dñica in passione:q̄z occasione reluscitatiōis lazari iudei celebrauerūt cōsilium i sabbō
sicut heri:& diffinierūt oēs & singulos interfi
cere:& discipulū cōspirādo.Igit̄ ecclia dño suo xp̄o
q̄si cōpatiēs incipit sicut heri i nocte cātare de pas
sione xp̄i & singulis diebus q̄ntum vsq̄ ad pas
sionē.Vñ in p̄ncipio ser.de passione dñi tota sunt
dicēda.Dicio q̄re ecclia cū luctu pmouit passio
nē xp̄i.Secōo quot modis iudei ḡlierūt ihesum
interficere.Tertio q̄s dr xp̄s pass⁹ est p̄ nobis.
F Quātū ad primū sciendū est q̄ ecclia ho
die incepit legere & cātare de passione xp̄i volēs
in hoc seruare modū antiquoz q̄ lōgo tpe fle
bāt in veteri testamēto mortē alicui⁹ requirere
de pfone:& ppiue si sunt fctūs hō Vñ ioseph
cū egyptiis septē dieb⁹ flemit pt̄z suū Jacob
Ge.l.i.Et filij israel i cāpestrib⁹ moab.xxx
dies fleuerūt mopsen defunctū.Deut.xxxiij.
Sz ecclia q̄z non vult flere xp̄m iā reuiscitatū
ideo pmouit cū deflere ante diē mortis vt sic
multis dieb⁹ flere posset.Et merito q̄z xp̄s est
fctūs fctōz.Et ppt̄ hoc legit̄ etiā in epistola
hodie de effusione sanguinis xp̄i & de redem
ptione humani ḡnis p ipm facta Secōo dr q̄ p
circulū anni nō cōpatiunt xp̄o:saltez nō illo
sacratissimo tpe incitētur ad cōpatiēdum xp̄o
Tertio vt si aliqui adhuc nō susceperūt crucez
pnie:saltē mō puocati passione xp̄i accipiant
cracē pnie.Qui enī a pctis alio tpe non cauē
bant saltē hoc tpe cauere debēt Et q̄ ante non
erubescebat de suis pctis:saltē illo tpe dz eru
bescere:q̄m sol irrōnabilis creatura cōpatiēdo creatori suo facto tenebraū se operuit qua
si erubescēret q̄ pro pctō creature sue creato
mozerēt et q̄ prius non timebat nec dolebat
de pctis suis mō dz dolere & timere cōpassio
nē creatoris & saluatoris sui audit ad quē ter
ra tremuit.Alioq̄n terre pōderosioz esse videt
et durioz saxis que scissa sunt tpe passiōis xp̄i
vñ Greg.Cuz saxa in passione xp̄i scissa sunt
durioza cozda illa videnē q̄ audita passione do
mini non scinduntē.Itē q̄ prius nō sustinebat ne
pcta sua mō saltē dz ea cōfiteri cū ad mētem
et reducit passio dñi ad quā monumēta aperta sunt.Alioq̄n labia et⁹ tenacius ḡlutinata
videnē q̄ lapides in monumētis cemento ad
inuicē compacti.Itē qui prius nolebant deo
seruire:saltē debēt et seruire:illo sacratissimo
tpe:in quo dñs noster ies⁹ xp̄s seruiuit nobis
usq̄ in mēdo amarā mortē p̄ salute aiaq̄ nostraru. Esa.xliij.Secisti me seruire in peccatis tuis p̄buisti michi labozē in iniq̄tatib⁹ tuis dñe
etiā Bee.Uniuersi siquidez xp̄iani facta hec
septimana aut p̄z solito aut p̄ter solitā pie
tatem colūt motetis exhibent:humilitatem.
sectantur.induunt grauitatem vt xp̄o patienti quodāmodo cōpari videanē.Quis em̄ tam
ieceligiosus vt non p̄surgat:quis tā insolens
vt non humiliet:q̄s tā iracundus vt non indulgeat:quis tā delitiosus vt nō abstineat & ie
tumet:quis tā flagitiosus & luxuriosus vt nō
contineat:quis tam malitiosus vt nō pentea
at his diebus.Mirabilis passio tua dñe iesu
xp̄e q̄ passiones oīm p̄ualuit p̄propiciata est
oibus iniq̄tatibus:& nulli vnq̄ pesti nē inue
nit inefficax q̄s ei tā vulnerat⁹ est ad mortez
q̄ nō tua morte saluet̄ G Quātū ad scōz
sciēdū q̄ iudei xp̄o quattuoz mortes volebāt
inferre.Dimo volebāt eū occidere cum esset
parul⁹ cū gladio vt herodes q̄ occidit innocē
tes pueros in bethleē & in oibus eius finibus
Mat.ij.Sic eū occidimus cū istos pleq̄mue
qui sunt nouit ad xp̄m conuersi.Sicut cū dam⁹
illis pueris q̄ vsq̄ ad innocētiā seruauerunt
malum exēm & occasionē peccādi.Sicut deteri
ores bonoz hoim in bonis opibus q̄ q̄nq̄ bona opa extinguntē:& bonas volūtates in talibus bonis hoib⁹ q̄s sic deridēt et subsannant
dñs ps.Qui habitat in celis irridebit eos.Lu
ce.vj.Eadē mensura qua mēsi fuerit remetietē vobis.Ui oīs tā dicti sicis sunt heredi.
Secōo cōpatio te xp̄i de nazareth tentauerūt
eum occidē p̄cipitio Lu.iiij.Duxerunt illū
usq̄ ad supciliū mōtis vt p̄cipitarēt eū.Nazareth interp̄tat flos et signific⁹ cor hois
in quo xp̄s delectat habitare tanq̄ in suo ci
uitate:q̄z delicie ei⁹ sunt esse cū filiis hoiz:sic
educūt eū indigne accedētes ad sacram mētum

eucharistie de nazareth. i. de floze. s. de manibus mundis ipsi⁹ sacerdotis ⁊ precipitāt eū i celestissimū tabulū cozdis sui qō plenū ē spuscitus pcti. Hoc figuratū est in Hiere. misso i lacū lutosum. Sed audi qd hic dicat celestis. Hiere. s. xp̄s. Ecce ego in manibus vestris sū facite michi qō vobis tutū videt Et indigne cōtēptib⁹ dicit apls. i. Coz. xi. Quicūq; manducauerit pa. et bi. ca. do. indig. re. erit coz. et san. do. Tercio habet cētauerūt eū occidere lapidib⁹ vt in hodierno euāgelio dz Tulerūt ergo lapides Hi sunt q̄ cum malis cogitationibus ⁊ puersis volūtatib⁹ eū lapidant. Sic⁹ ⁊ illi lapides tollūt xpm eū q. s. ingrati sunt de ei⁹ bñficiis: ⁊ tales nō solū sūt ingrati: sed ēt inlesiact. bñ etiā Aug. de ci. dei. Quisquis dei bñficia non videt ceco⁹ est: nec laudat ingratus est: ⁊ quisquis in laudādo reluctatur iſanus est. Quarto occiderūt eū crucifigēdo ipz et tales sunt q̄ iam xp̄m blasphemāt iurando per vulnera ⁊ sanguinē ⁊ moztē ipsi⁹ De qb⁹ dicit apls Heb. vi. Rursū crucifigētes filiū dei ⁊ de pctō blasphemie. q̄re infertus sermo. clui. O H Quārū ad tertiū sciēdū q̄ xp̄s pati voluit in oibus in quibus nos peccam⁹ Peccamus eī in tribus. s. cozde: cozpe ⁊ in rebus. In his oia pctā que cōmittimus ſcludū tur. Quia autē vt Esa. dicit. Dñs posuit in eo iniqtates oim nostrozū. Ideo ⁊ i his oibus pati voluit. Pzimo passus est in cozde: qz plenū erat omni tristicia. bñ ipe xp̄s dixit in mōte oliueti ad discipulos Tristis est aīa mea vsq; ad moztē Pzo quo sciēdū q̄ tristicia xp̄i ante passionē ei⁹ p̄incipl'r ex trib⁹ causabat. Pzimo qz oia q̄ patiebatur p redēptione generis hūani sibi pzelēcta fuerūt. Cognouit eī suā amarā passionē ⁊ sua debilia mēbza Ergo q̄n cogitabat patrē in monte oliueti dicens Pater mi si pōt fieri trāseat a me calix iste. Tūc cepit tristari: pauere: tedere: ⁊ sanguinē sudare vt gutte p vestē ipsi⁹ vsq; ad terrā decurrerēt qō a⁹ nunq; auditū fuit. Et ex hoc p̄fecte cognoscit anxietas ⁊ tristicia cozdis xp̄i Scdo ex hoc q̄ cū mozs sua p̄ciosa esset sufficies redimere infinitos mūdos: ⁊ tū i tā multis per catozib⁹ frustrata esset ⁊ adhuc in futuro frustrabit. Hā xp̄s cognouit in illa hoza moztis sue oēs hoies q̄ saluādi et q̄ damnandi essent Ideo cōquerit de dānandis q̄ Esa. dicēs. In vanū laboraui: sine cā fortitudinē meā cōsumpsi. Tercio sup oia tristabat sup blasphemiā qua deitas pris sui sprzeta ⁊ blasphemata fuit. bñ ly multū doleret in flagellatiōe ⁊ coronatiōe et crucis affixione: ⁊ sic de aliis: tū ille luctus ⁊ dolor intrinsecus quē habuit de hoc q̄ inhonorabat deitas excellit oēs alios dolores Sic erē plo xp̄i i nobis esse deberet q̄ in nulla re itātū tristaremur sicut de iniuria dei Scdo xp̄s passus est in suo sctissimo cozpore. Sed q̄s hoc ad plenū enarrare sufficit: quāta et q̄lia p nobis in suo sctissimo cozpe sustinuit Fuit eī penosū iesu xp̄o martyriū ex hoc q̄ oēs arc⁹ sui vulnerari cū: ita q̄ a planta pedis vsq; ad verticē: i eo nō fuit sanitas: vbi pūctus acus posset infigi. ℣ Sz queritur q̄re xp̄s sic fuit vnoq; afflict⁹ i toto cozpe ⁊ i oibus mēbris. Rūdet pzio ō qz p oib⁹ passus est ⁊ hoies i oib⁹ sensib⁹ ⁊ mēbris peccauerūt ō ad satisfactiōē i oibus passus est actubus Ex hoc eēt cogitandū cuilibet hoi in mēoria passiōis xp̄i ne ampli⁹ peccaret i illis mēbris in q̄b⁹ xp̄s p eo pass⁹ est. Scdo ppt vnuce salē mācipationē. vñ apls. ii. Coz. v. Pzo oibus moztu⁹ est xp̄s vt q̄ viui ia nō sibi viuāt sz ei q̄ p ipis moztu⁹ ē Tot⁹igit moztu⁹ ēvt tot⁹ hō esset suus ⁊ sibi vniret cū toto cozpe ⁊ oibus mēbris Et ad hoc q̄libet etiā tenet. vñ apls. i. Coz. vi. Empti ei estis pzecio magno glorificate ⁊ portate deū i cozde ⁊ cozpe vestro Tercio cōne integre dilectiōis quā nobis ostē dit cū totū cozpus suū ⁊ oia mēbra mozti exposuit. vñ Ber. Si oīs nē iesus xp̄s habuit tot mēbra i cozpe suo quot sūt stelle in firma mēto ⁊ vnūq̄q; mēbz̄ vitā habuisset oia singulatim moztē exposuisset antequ vnā aīaz in faucib⁹ diaboli dimisisset Tercio pass⁹ est in reb⁹ p pauptatē Hā paup fuit paupioz pauperimus. Paup qz vestib⁹ denudat⁹ cozā nocte suis ⁊ oi ppl'o in cruce nudus extēsus ē Paupioz q̄z hausti vnū habere nō potuit q̄ dixit in cruce Sitio. vbi nec vinū nec medenē nec cerusēā noīauit: sz dixit simpl'r Sitio. Et p tūc ipe creator mūdi de oibus liquoribus i extrema hoza vite suevnū hausti habere nō potuit. ℟ Pzo q̄ sciēdū q̄ xp̄s triplicē siti habuit. Pzio habuit sitiz naturalē ppt pēas q̄s sustinuit: nec mirū si sitiuit: qz minuti naturalit sitiūt Ipe ei xp̄s ex oib⁹ mēbz(⁊ oib⁹ venis sui sctissimi cozpis sāguinē emisit: p pter q̄ cozp⁹ suū sctissimū tā totalr a sāguine exiccatū fuit i cruce ⁊iō naturalr sitiuit Scdo hēbat sitim salutis nre: ⁊ hoc ppter maximā charitatē sūā qua nos dilexit. vñ Amb. Xp̄s p pter ifīmatā dilectionē sui cozdis sitiuit nostram salutem spūal'r vñ ēt Ber. O bone iesu cur de cruce tacet ⁊ de siti clamas: an sitis te plus cruciat q̄ crucis supplicium Et ad tu bōe iesu sitis Et rūdet Ber. i persona xp̄i Sitio plane: sz plus sitio vestrā salutē: fidē: pniam et cōpassionē. Tercio sitiuit ō vt penā sustineret in lingua sua sicut in ceteris mēbris suis vñ ps. Dederūt i escam meā fel: ⁊ in siti mea potauerūt me aceto ℣ Tercio passus ē xp̄s in reb⁹: qz paupim⁹ fuit hoc ptz: qz nō habuit vbi caput suū reclinaret Quis vnq̄ tā pessime ⁊ exul moztu⁹ est sicut xp̄s Hā oēs q̄ moziunt in terra vel saltem hāt scamna aut steopodia seu lectisternia Jes⁹ aūt marie filii

us creator redēptor saluator noster his oib⁹ cauit in cruce Jtē si paupes nō habēt ut lectisternia: sup qb⁹ leuit quiescere pñt nō ad caput eox hñt lapidē vel lapideū facere cerui cal aut tropodiū sicut legit de sctō dñico q̄ p noctē vo in ecclīs declinauit caput suū ante altare ⁊ sup vnū lapidē sicut de sctō Francisco Sed xp̄s ihesus non habuit in cruce vbi caput suū reclinaret. Mat. viii. Vulpes foueas hñt ⁊c. Jz ex hoc te p̄fugat sup oia ad lachrymas fundendas amarissimas q̄ si ēt habuisset oia mollia mūdi strauēta nō alleuiassent ei⁹ dolorē capitis: nec toti⁹ corpis ex eo q̄ caput suum dire infixū ⁊ cōpunctū ⁊ cruētatū portauit corona spinea: ⁊ si cū corona voluisset et potuisset alicubi molliter reclinasse plus ip̄m lesisset et cruētare fecisset. Oñ ergo aliquē dolorē capitis sentimus ad memoriā debem⁹ reuocare hanc coronationē ihesu xp̄i Et etiam qñ suauiter dormim⁹ i lectis mollib⁹ tūc dū cū lect⁹ xp̄i i cruce pendentis crudelis mēbris et venis recordemur ℣ Sicut q̄dā deuotus amator passionis ihesu xp̄i solebat noctur nis tēporibus singulis medijs noctib⁹ surgere ad memorandū dñicā passionē et genib⁹ flexis p̄ncipijs manib⁹ i celū ita orare cōsueuerat multis annis. O mi dñe ihesu xp̄e tu p̄ me et oibus peccatōribus tā passus es ⁊ nullis rectū vigilat aut tibi dignar⁹ ē cōpati. Hec ⁊ talia orabat et demū in bono fine saluabiliter mortie batur: sic et nos facere deberem⁹ qñ dormitū tremus vt memoriā dñice passionis ad lectū quietis nobiscū portarem⁹. Vltimo nota exē plum. Legit q̄ q̄dam erat assuet⁹ q̄ quotiēs lectū intrabat: ⁊ quotiēs de eo surgebat dexte cabatur: vt ille q̄ rex est iudeox. i. confitētiū daret ei: de hoc sto migrare cū vera cōfessiōe suox p̄cōx: et dicebat illū titulū Jesu nazare ne rex iudeorū miserere mei ⁊ impzimēdo cru cem cū pollice sup caput suū ⁊ super faciem ⁊ sub pectus. Et quotiēs illa verba dicebat sēp̄ concludit in fine. In noie patris ⁊ filii ⁊ sp̄ūs sancti. Amen. Cū aūt deo p̄mittēte subitanea morte p̄uentus esset: ⁊ demones vellent eū ra pere: vbi lucidus eos ab eo fugauit. Et cū du cerent eum p̄ medias tenebras subito disparuit Et vbi signū crucis imp̄mere cepit: inde nimius splēdor egrediebatur q̄ eū i medijs te nebris illuminauit. Dum aūt demones ascen derent de abysso eū rapere dolentes: splendor crucis ita eos terrebat q̄ non audebāt ei ma nus imponere Tūc p̄dictus vir lucid⁹ ⁊ splē didus subito alōge apparuit et accedēs dixit ei q̄ sum⁹ iudex Jz esset cōdēnād⁹ p̄m suox p̄cōx exigentiā: tñ p̄pter deuotionē qua ā ha bucerat circa eius passionē ⁊ nois ei⁹ triūpha lis tituli inuocationē ⁊ crucis ip̄ressionē ei pac cebat volēs vt rediret ad p̄stinam vitam et confiteret p̄cā sua: et si vellet vitā in melius emēdaret quod factū est Et laudabiliter post ea vixit: et in domino quieuit.

¶ De eadem dñica in passione.

Qui ex deo est verba dei audit. ⁊c. Jdē sermonem quere ante ser. xxxv. ℣

¶ In dñica pal. ser. xlvi. de indigne cōicātib⁹.

Benedict⁹ q̄ venit in nomine dñi. Mat. xxi. Mar. xi. Luce. xix. Jo. xii. Hodie ecclīa mat ecclia duas p̄cessiones celebrat. Prima fuit qñ indefessus xp̄s a mōte oliueti vsq̄ in hierlm cū ramis palmarū ⁊ oliuarū ⁊ magnis canticis associatus venit: de qua agit i evāgelio hodierno. Secūda p̄cessio fuit qua a hierlm vsq̄ ad locū caluarie ignominiose fuit ductus De qua habet in passione q̄ hodie legit solēnit in ecclia. ℣ In p̄ncipio ser. tria sunt dicēda. Prio quō differunt ille due p̄cessiones. Secūdo de ista sctissima septimana in q̄ singulis diebus xp̄s opa nostre salutis exercuit. Tercio de indigne cōicātib⁹. ℣ Quantū ad p̄mū sciendū q̄ ille due p̄cessiones differūt. Prio q̄ sicut hodie cū honore iudei xp̄o obuiauerūt et cū in hierlm intrauerit Sic ecōuerso q̄rta feria post cenā mi nistri p̄ncipū et sacerdotū obuiauerūt sibi cū gladijs et fustib⁹ vt apprehenderēt eum Item sicut hodie cum honore a discipulis suis sup asellum est positus. Jta i q̄rta feria a iudeis ignominiose est eleuat⁹ in crucē. Jtē sicut hodie vestimēta sua straverūt in via: ita q̄rta feria spoliauerūt eū vestimētis p̄prijs Jtē sicut hodie cū palmarū ramis eū honorauerūt: ita q̄rta feria cū ẏgis eū flagellauerūt ⁊ cū spinis coronauerūt Jtē sicut hodie regē ⁊ saluatorē eū appellauerūt dicētes Osanna filio dauid: sic ecōtra q̄rta feria eū regē ⁊ saluatorē negauerūt dicētes Nō habem⁹ regē nisi cesarē Jtē alios saluos fecit seipz saluū facere nō pōt. Jtē hodie benedictū eum noiauerūt dicētes. Benedictus q̄ venit in noie dñi sic ecōtra q̄rta feria noiauerūt eū malefactorē ⁊ seductorem: dignū morte clamātes crucifige crucifige eum. Jtē si non esset hic malefactor ⁊c. ℣ Quantū ad scōz sciendum q̄ in illa sctissima septimana singulis diebus xp̄s opa nostre salutis exercuit. Oñ p̄pter exercitia ⁊ officia q̄ fecit singulis diebus vnū spāle nomē est sibi sortit⁹. Nā heri. c. in sabbato palmarum fuit hospes amicabilis. Oñ hesterna die venit bethaniā ad Martham suā hospitē et dilectā suā mariā Magdalenā q̄ fecerūt ei cenā i qua Lazarus resuscitat⁹ cū xp̄o cōmedebat in signū vere resuscitatiōis: vt habet Jo. xii Tūc multi iudei q̄ de diuersis mundi partibus hierlm venerāt ad festū pasche vt se sctificarēt iuxta p̄ceptū dei i. Vt cū audissent q̄ ihesus hoc miraculū famosum in resuscitatione Lazari fecerat. vñ habet Jo. xii. Tū venerūt i bethaniā

eo q̄ xp̄s esset ibi vt eū videret: & ēt Lazarū quē a mortē suscitauerat: sicut legit̄ i euāgelio. Itē xp̄s hodie noiat̄ rex hūilis mā suetus sicut i p̄cessione hodierna auditis cā/tare: & isup eū sap altā hodie sicut reg̃ vidē tis eq̄tare. Itē cras. .i. scā feria post palma rū xp̄s noiat̄ iudex miserecors: q̄ feria .v. ā diluculo iesu venit de bethania in hierl̄m et i templū templam: tunc scribe & pharisei adduxe/runt adulterā volētes iesum capere in sermōe vt accusarēt eū dicētes. Magister hec mulier deprehensa est i adulterio. In lege aūt moyses mandauit nobis hmōi lapidare: tu ergo q̄d di cis. Tunc dixit eis. Qui sine pcō est vestrū p̄mus i illā lapidē mittat. Hoc aūt audiētes vn⁹ post vnū exibāt de templo incipiētes a se/nio/ib⁹ et remāsit iesus solus & mulier in medio stās: & sic iesus dissipauit insidias pharisęo/r et scribar: & mulierē peccatricē nō solū de ma nib⁹ eo/r liberauit verūetiā a pcō absoluit di cēs. Nec ego te codēnabo vade & āpli⁹ noli pec care. Itē tercia feria noiatur xp̄s p̄pheta sa piens: q̄ tūc destructionē hierl̄z p̄dixit qñ di scipuli offenderunt et edificiū templi dicentes Ecce magē quales lapides & quales structure Rñdit. Nō relinquet lapis sup lapidē q̄ non destruat. Itē p̄dixit discipulis dicēs. Cū ve/nerit fili⁹ hois statuet oues a dextris: hedos aūt a sinistris. Itē p̄dixit mortē suā dicēs Ad huc modicum tp̄s vobiscū sum. Itē quarta fe/ria mansit xp̄s in bethania: nec illo die iuit i hierl̄z. Et tunc iudas iuit ad p̄cipes sacerdo/tum & ad seniores ppli dicēs Quid vultis mi chi dare & ego vobis eū tradam Et sic xp̄s illo die vēditus fuit p̄ro triginta denariis. Nō ea dem die legit̄ in p̄pheta misse. Ecce merces eius cū eo. Itē q̄nta feria xp̄s noiat̄ panis vi uus q̄ post esum agni xp̄s sacramētū eucha ristie instituit: nō ipse dixit: vt habet Jo. vj. Ego sum panis viuus q̄ de celo descendi. Itē sexta feria noiat̄ agnus occisus in cruce imo/lat⁹. nō dē Esa. liij. Sicut ouis ad occisionē ducet & quasi agn⁹ coram tondente se obmutescet et non aperiet os suum. Itē sabbato xp̄s noia tur granum frumenti i terra mortuū. .i. sepul/tū. vnde Jo. xij. Si granū frumenti cadens i terra mortuū fuerit multū fructū affert. Itē i die pasche xp̄s nominatur leo. vnde Apoc. v. Ecce vicit leo de tribu iuda Nam xp̄s illo die mortē vicit diabolum superauit: & claustra in/feri destruxit: & sc̄os patres inde liberauit.

10 Quātū ad tertiū sciēdū q̄ sicut q̄dā homo illo sacratissimo tpe pasche dz cōicare: tūc iaz dicēdū est de piculis indigne cōicātiū Quor̄ p̄mū est q̄ tales indigne cōicāres homicide sunt xp̄i. nō. .i. Cor. vj. Quicūq; māduca. p. & bi. ca. do. indig. reus. erit cor. & san. do. nō Am/bro. Qui indigne xp̄z sumit. idē est ac si xp̄m interficeret. Nō dicit Guil. lugd. Si q̄s sciret qui fidē haberet se semel xp̄z crucifixisse ipse vellet nudis pedib⁹ toto tpe vite sue, pniam agere. Quid g̃ deberēt illi facere q̄ tam multo tiēs indigne cōicauerūt: et p̄cm̄ sic illi p̄cō totiēs cōmiserūt. nō Grego. Magis peccat q̄ spernit regnātē in celo q̄ q̄ crucifixit de gētez in terra. Sēdo tales q̄q; puniuntur in corpe q̄z interdū infirmātur post indignā cōionem nō ap̄s. .i. Cor. xj. Jō inter vos multi infirmi et ibecilles: & in signū hui⁹ post pascha tales indigne cōicantes cū infirmitatib⁹ a deo pla gant̄. imo q̄d mai⁹ est q̄q; post indignā cōi/cationē morte subitanea moriūtur. Nō legit̄ q̄ quidā sacerdos p̄hibuit quendā p cōrem a cōione q̄ ꝛsusciōe hūana duct⁹ accessit ad cōio nē cū ceteris hoibus. Et q̄rto corp⁹ xp̄i adi/natū'os suū accepit tācto infelicē aiam suaz tradidit & expirauit morte subitanea corā om ni pp̄lo. Tercio peiores sunt tales iudeis Pri mo in hoc q̄ iudei ignorāter xp̄m crucifixerūt nō ap̄s. .i. Cor. ij. Si cognouissent nūq̄d dñm glie crucifixissent. Sed isti xp̄ianī indigne cōi cantes peccāt sciēter: q̄z ibi credunt esse crea/torē suū. .i. iesum xp̄z mortē filiū. Et q̄nto gra uius est peccare sciēter q̄ ignorāter tāto pei/ores sunt indigne cōicantes ipsis iudeis. Et in signū istⁱ⁹ xp̄s nō pōt orare p talib⁹ p̄cez suū sicut orauit p iudeis dicēs. Pat̄ ignosce illis q̄z nesciūt q̄d faciūt. Sēdo q̄z stumbla crucifixionis xp̄s tm̄ semel a iudeis est illata: sed ab indigne cōicantib⁹ totiēs quotiēs indigne ad sacramentū accesserit. nō ap̄s. ad Heb. vj Rursus crucifigētes filiū dei. Quarto q̄z tale iudiciū sibi mādūcat & bibit. nō ap̄s. .i. Cor. xj. Qui mādūcat & bibit indigne iudiciuz sibi mādūcat & bibit. Et sic ḡrer incidunt in illā sniam quā dñs dicturⁱ⁹ est in extremo iudicio ad illos q̄ a sinistris eiⁱ⁹ erūt. Jte maledicti in ignē eternū. Quinto tales indigne cōicantes sil'es sunt iude. & eis cōtinget sicut iude. De q̄ legit̄ q̄ sathanas in eū introiuit & xp̄m tradi dit & desp̄auit: & postmodum se ipm suspendit. Sic indigne cōicās incidit in maiorē ptātem diaboli q̄ antea erat. Sēdo iudas xp̄m tradi/dit & iudeis vēdidit: sz indigne cōicās pei⁹ fa cit. nō Remigi⁹. We tradētib⁹ xp̄m ad crucifi gēdū: sz ve cū maligna ꝛsscia sub sacramēto su mētib⁹ illū. Et si nō tradēt iudeis ad crucifi/gēdū: tradūt tm̄ ipm mēbris inimici ad sume nū. nō ēt Aug(. Magis peccāt q̄ tradūt xp̄m pcōrib⁹ q̄ q̄ tradidit eū iudeis crucifixorib⁹ Ergo xp̄s pōt dicere vm Gre. de q̄libet sume te corp⁹ suū indigne: sicut dixit de iuda. Verū tm̄ ecce manus tradētis me mecū est in mēsa. Si cut iudas tradidit xp̄m p̄secutorib⁹ sic sumēs corp⁹ suū indigne tradidit illū inquantū i se est demonib⁹ dū ponit eū in locuz q̄ est dæmo/nū. Sexto q̄z est magna ingratitudo q̄ ibi cō mittit. Mā in sacramēto illo mors xp̄i figura

tuc quā p holiꝰ sustinuit. vñ apls. i. Cor. xi. Quotiēcūq; māducabit⁹ panē hūc & calicē bibetis mortē dñi annūciabit⁹ donec veniat. Vñ etiā xps quādo hoc sacramētū instituit dixit Hoc facite in meā commemorationem. Valde ēm magna ingratitudo est ei grumeliā inferre. et eiꝰ vulnera renouare quē recoꝛdar̄ mortuū p suo amoꝛe & salute. Vñ dñs pōt dicere indigne cōicātibus illud ps. Sup dolorē vulnerū meoꝝ addiderūt. Itē magna ingratitudo est: qꝛ ibi venit diuina maiestas visitare hoiem i sacramēto altaris. Et hoc cū plenitudie charitatiꝫ & gꝛaꝝ. Vñ illud sacramētū vocat eucharistia. i. bona gꝛa: & miser hō non timet ei grumeliā inferre quē p posse tenet honorare. Satis admiꝛari possum⁹ i hoc diuinā bonitatē & humanā puerclitatē. Vbi bū pōt dici de dño nostro ihesu xpo illud Eccl. xxix. Pascet. scz cū' ꝓpo coꝛpe. & potabit. s. cuz sanguie suo peiol[illegible]catos & adhuc amara audiet. Septio qꝛ tales idigne cōicātes infelicioꝛes vidēt eē ceteris pcōrib⁹. Ipm ei summū bonū est eis noxiū & ex ipa medicina infirmātur: et ex ipa vita moꝛtiū. Qꝛ sicut ex illo sacramēto digne cōicātes acꝙrunt sibi vitā eternā. scdm illud Joh. vj. Qui māducat hūc panē viuet in eternum. Sic ex eodē sacramēto indigne cōicantes incurrūt eternā dānationē. vñ Chrys. sup Joh. Sicut coꝛpalis cib⁹ cū vētre venerit ad uersis moꝛbis occupatū ampliꝰ icdit mag(no cet & nullū pstat auxiliū. Ita spūalis cibus si alīquē reꝛit malignitate pollutū: magis cuz pdit nō sua natura: sz accipiēt(vicio. Q. Vñ scriendū q̄ q̄libet cū debitā & reuerētia & cuz timoꝛe ad hoc sacramentū dz accedere. Et ad hoc iuitāt nos diuersa exēpla sacre scripture. Mā scūs Joh. bap. in vtero matris sctificat⁹ a peccato in heremo cuersat⁹ imitat⁹ a dñm vt eū baptizaret timuit tāgere xpm dñi. Vnde cātat eccl̄ia. Baptista cōtremuit & non auder tāgere scm̄ deitatē: sz clamat cū tremoꝛe sā sctificā me saluatoꝛ. Quātomagis nos timere debem⁹ cū totū coꝛp⁹ sumim⁹: ex q̄ Johēs in tm timuit vertice dñi tāgere q̄ tāte sctitatis sunt q̄ xps de eo in euāgelio testimoniū phibet dicēs. Inter na. mu. nō sur. ma. ioh. bap. Itez vtūs Mare⁹ abscidit sibi pollicē vt ineptꝰ eēt sacerdotio tm eū verebat coꝛpis dñi cōsecratione. Itē q̄dā senioꝛ int heremitas cū ab illis eligeret i sacerdotē & ab eo eēt oꝛdinat⁹ ait. Licet ego sacerdos sz oꝛdinat⁹: tm in vita mea nūq̄ cōicū reputās se indignū cōficere coꝛp⁹ xpi. vñ Mat. viij. Legit q̄ centurio dixit xpo di cēti ei. Ego veniā & curabo puerū tuū. Dñe non sum dignꝰ vt intres sub tectū meuz Sic q̄libet cū ha būlitate & reuerētia ad hoc sacramētū dz accedē cogitādo sic. O deus ad illud venerabile sacramētū nō sufficerēt mille anni ad ꝓparationē & dignā. Quāto magis ego miser indignꝰ tuz: qꝛ quotidie pecco: thesa imꝓparatus accedo q̄uis ēm nō tuz dignꝰ tm bene tuz necessari⁹ hac salubꝛi medicia Vnde Amb. Qui vulnꝰ hz q̄rat medicinaz: vulnꝰ est qꝛ sub ptō sumꝰ. medicina est celeste & venerabile sacramentū. R Vltimo nota exm̄ de digne & indigne cōicantib⁹. Legit in li. de vnis q̄ dā scūs epūs in festo pasche dñm roꝛgauit vt sibi reuelaret merita tunc cōicātium Et dñs ostendit ei. Et vidit alios q̄si picē nigros: aliquos q̄si ferū ignitos: aliquos ꝛo fā quiolētos: ceteꝛos ꝛo vt solē fulgidos Et dixit ei angelus dñi. Nigri sunt luxuriosi & lapbi. Ignīti auari. Sāguinolēti iracūdi & blasphemi q̄ oēs sunt indigni et indigne accesserunt q̄uis ēm sint xpiani & xpelli: tm nō hūt firmuz ꝓpositū in futuꝝ abstinēdi. Ceteri ꝛo q̄ sunt lucidi sunt isti q̄ digne accesserūt cū firmo ꝓposito abstinēdi: & emēdandi vitam suam.

¶ In cena domini. Sermo. xlviij.

PRobet aūt seipm homo et sic de pane illo edat: et de calice bibat. i. Cor. xj. Arist. ij. de aia. Simile a simili nutrit⁹: sicut, pz i cibo digesto a quo coꝛpus nutritur Cum aūt cibus iste scz coꝛpus xpi sit mundissimus cibus exigit⁹ q̄ aia q̄ nutriri dz ab isto cibo sit munda. alioq̄n non nutriret: sz potiꝰ coꝛrūperet. Ergo i ꝛobis ꝓmittit admonet bmsq̄q̄ nēm vt seipm ꝓbet. xi. Ex quo ē xps cōtādi: tūc i pāri hmōe tria fūt dicēda. Qꝛio ponēdo sunt alīq̄ q̄stiones de accessu ad sacramentum eucharistie. Scdo q̄bo nū sit cōicare digne. Tertio quō est p q̄ dz hō seipm ꝓbare. S Quantū ad ꝑmū tunc q̄rit btus ois hō teneat illo sacratissimo cpe cōicare. Rñdet q̄ sic. Mā eccl̄ia statuit q̄ ois fidelis saltē semel i āno teneat ex ꝓcepto postq̄ ad annos discretiōis puenerit cōfiteri oīa pcā sua & cōicare saltē cpe paschē et qui nō cōicat in pascha viuēs ab ingressu eccl̄ie phibeat: et moꝛtuus careat eccl̄iastica sepultura: vt pz extra de pe. & re. ca. Ois utriusq̄. Circa quod queritur vtrū pueris & in q̄ etate sit dādū sacramentuz eucharistie. Rñdet sm scm̄. Tho. in iiij. di. ix. Pueris carētib⁹ vsu rōnis q̄ nō pōt discernere inter cibū spūalē & coꝛporalē nō dz coꝛpꝰ xpi dari: qꝛ ad ipz exigit actualis deuotio quā tales pueri habere non pōt: sz pueris incipiētib⁹ habere discretionē etiā aī pfectā etatē: puta cū fūt. x. vel. xi. annoꝝ pōt dari: si in eis discretiōis signa & deuotiōis appareāt Hec ille. Et rō huiꝰ est: qꝛ ad percipiendū sacramentū eucharistie req̄rit deuotio actualis: tales pueri q̄ñq̄ maioꝛē discretion deuotionē affectū hūt ad sacramētū q̄ aliꝰ q̄ est q̄ñq̄ xx annoꝝ. T Vnde ēm legit in dyal. ecl̄asticꝰ cū q̄dā puer ifirmaret vsq̄ ad moꝛtē. spūsanctꝰ afflatꝰ coꝛpꝰ dñi sibi dare petiit Cuiꝝ parētes

xpescerēt. ille fortiē clamauit: date michi cor p̄ dñi date mihi hoc ꝛcio reperiēt Delatū igit hoc ꝟbū ad sacerdotē q̄ dñi diceret nō esse secu cū tali puero q̄ nō itelligit q̄d sacramētū sit da re corp̄ dñi ꝛ cū puer nollet q̄escere ſz ſp ꝛ in ſtāter peteret corp̄ dñi tūc sacerdos dedit sibi hostiā nō būdictā quā cū ei porrigeret vel let ꝛ diceret ei ecce hoc ē corp̄ dñi vt dñs ex ore ifātiū ꝓficeret laudē ꝛ destrueret pfidiā multoꝝ q̄ de eodē sacramento male sentiūt: i ſpiauit puero vt cōfiteret q̄rebulę me decipe nō est corp̄ dñi q̄d michi offerē. Ad q̄d ꝟbuz sacerdos admiras ꝛ puero aliq̄d diuinū inſpi ratū arbitras ei sacrā cōionē ꝛtulit quā puer deuote suscepit ꝛ fidē suā i bono finiuit: ḡ parētes dñt pueros ifozmare quō ꝓficere dñt de decē ꝓceptis ꝛ de septē petis mortalib⁹: si saltē rei sūt ꝛ quō dñt habere firmū ꝓpositū āpli⁹ abstinēdi a petis ꝛ q̄ bona euenūt ex di gna cōicatiōe. Itē q̄rit vtrū corp⁹ xpi debeat dari amētib⁹. Rñdet ſz. b. Tho. in. iiij. di. ix q̄ distinguēdū est. q̄dā ei dicūt large amen tes q̄ debilē hñt mētē tā sūt aliq̄ mō dociles corp̄ q̄ ad fidē ꝛ deuotionē sacramēti ꝓtinēt: ꝛ talib⁹ nō dz corp⁹ xpi denegari Quidā ei sunt omo carētes iudicio cōnis ꝛ vsi si fuerit talis a natiuitate nō dz eis dari: q̄z nō pūt ad deuo tionē iduci q̄ reḡit ad sacramētū Si ꝟo icide rūt i amētiā post fidē ꝛ deuotionē sacramēti tūc dz eis dari nisi timeat ꝑiculū de vomitu vel de expultione vl aliq̄ huiusmodi. ¶ Itē q̄rit vtrū corp⁹ xpi tm a ieiunis ꝓcipi debeat Rōr q̄ sic q̄z post cōptionē aq̄ vl alterius cibi aut pot⁹ vl ēt medicine i ꝗtuncūq̄ parua q̄ti tate nō ſz hoc sacramētū recipe ꝛ iō si post me diā noctē cōpserit aliq̄d ptmodū cibi aut pot⁹ nō dz ea die hoc sacramētū sumē Et Io. de Lecō Gemi. dicit q̄ ad hoc sacramētū dāt hoies ac cedere lobziij. ¶Dzio q̄d vr Aug. dicit i homozē hui⁹ sacramēti vt. l. null⁹ ali⁹ cibus itret i os nī illū sicut ēt ibi ꝟbo ḡgis marie null⁹ alt⁹ fuit p̄ceptor nec i sepulchro xpi aliq̄s fuit añ po sit⁹ Scōo ꝓpt figurationē vt. l. deē itelligi q̄ xps q̄ē res hui⁹ sacramēti ꝛ charitas ei⁹ dēat añ oia ꝓzio fūdari i corib⁹ nris. vñ Mat. vi. ¶Primū q̄rite regnū dei ꝛ iusticiā ei⁹ Tertio ꝓpt ꝑiculū vomit⁹ q̄ q̄nq̄ puenit ex iozdiato cibo ꝛ potu ꝛ ēt q̄z ieiun⁹ magis est dispositus ad deuotionē ſz al. hac rōa excludūt ifirmi q̄ frati cōicādi sūt ēt post cibū si de eoz ꝑiculo dubitat ne sīt cōiōe decedāt q̄z necessitas nō hz legē vt habeāt ō. xle. di. ii. p̄vb. E Itē q̄rit vtrū post sacrā cōionē liceat statim comedere Rñdeo ſz Tho. de aq̄no q̄ nō ſz imediate co medere. ſz aliq̄ mora dz eē int cōptionē ei⁹ ꝛ reliq̄s cibos dñ ēt dz i dec. Null⁹ frati post cō munionē tamat cibū materialē de xle. di. ij. tri bus q̄dib⁹ ēt i signū h⁹ tūc i missa oīo gratiā actōis dz p⁹ cōionē sic ꝛ illi q̄ cōicāt suas pus tas oēs dicere debēt ꝛ regratiari deo de tua maria charitate ꝛ memozare deuote passionē xpi: q̄z hoc sacramētū instituū est ad mēoziā passionis xpi. dñs ipe xps ad discipulos suos dixit q̄n hoc sacramētū instituit. Hoc facite i meā cōmemozationē. vñ ēt ap̄s in hodierna ep̄la. Quotiēscūq̄ māducabitis panē hunc ꝛ calicē biberis mozte dñi annūciabitis donec veiat Itē aliq̄ i die cene nō ieunāt ꝓpt cōio nē cū tñ bñ possēt ieunare: ꝛ in hoc peccant: q̄z lingulis dieb⁹ p totā quadragesimā tenēt q̄lz ieiunare q̄ pōt p̄t dies dñicales. Itē aliq̄ in die cene cū cōicāt vtunt lacticiniis cū tñ p totā. xl. al's ab his abstinuerūt ꝛ i hoc deū gra uiter offendūt q̄z tenent in illo die abstinere sicut i ceteris dieb⁹ Itē sciēdū q̄ post cōionē i mediate nō dz q̄s expuere ſz post q̄mestionē altoꝝ cibozꝝ pōt expuere ſz si necessitas cogit tūc ad locū honestū ꝛ oz expuē. Itē sciē dū q̄ aliq̄ sūplices reputāt hoc eē pcm̄ si q̄s in illo die q̄s cōicaut cruentauerit vel nudis pedib⁹ terrā tetigerit. Itē sciēdū q̄ pueri in fozmādi sunt q̄ credere debeāt q̄ xps qui est de ꝟgie nat⁹ ꝛ p nobis passus i hoc sacramēto cōtineat: ꝛ q̄ nō est ibi panis: ſz solūmō ſpes panis: q̄z i ꝛsecratōe tūc panis trāsubstātiat⁹ in verū corp⁹ xpi ꝛ in q̄lz pte hostie cū verus xps: ēt i minima q̄ diu manet ſpes panis Itē sciendū q̄ laicis solū sub vna ſpe dat sacra mentū eucharistie. ſ. sub ſpe panis: ꝛ hoc ꝓpio ꝓpter ꝑiculū q̄z dānū posset inde oriri q̄z pos set effūdi de calice q̄z sub minima gutta est to tus xps: ꝛ si tūc aliq̄d effūderet de calice sup terrā tota terra posset perire q̄n de⁹ vellet ex ercere suā iusticiā. Scōo ad ostendēdū q̄ sa cerdotes spāl'r debēt esse mundiozes aliis ho minib⁹ ergo ipsi i missa sumūt illud sacramē tum sub vtraq̄ ſpe Tercio ne simplices crede rent sub ſpe vini esse solū sanguinē: ꝛ sub ſpe panis esse solū corp⁹ xpi. Nā q̄lz xp̄ian⁹ cre dere dz q̄z totus ielus xps ꝑm corp⁹ ꝛ aiaz ꝛ deitatē est sub vtraq̄ ſpe cōsecratus: et q̄ ipi laici sumūt totū ielū xp̄m ꝑm corpus aiam ꝛ deitatē sub ſpe panis. vñ. b. Tho. sup. iiij. di x. Licet ex ꝟtute sacramēti sub specie panis sit tm corp⁹: ꝛ sub ſpe vini sanguis: tñ ꝓpter naturalem cōcomitantiam sub vtraq̄ ſpe est totus xps. ſ. ꝑm corp⁹ ꝛ aiam et diuinitatem q̄z hec tria sepata nō sūt A Itē querit q̄re xp̄s sumim⁹ velatū in hoc sacramēto. Rñdet ꝑmo ꝓpt fidei meritū. nā per hoc meremur q̄ sub ſpe panis credimus totum xp̄m cōtine ri: q̄z hoc per rōnem nō possumus ꝛprehēdere. vñ dz in decre. Fides ꝛprehēdit q̄ sunt su pza rōnem. xxxij. q. i. nō turbaſ. vñ ēt Gre. i omel. Fides est earū rerū q̄ apparere non pñt q̄ ei apparent fidē nō hñt: ſz agnitionē. Nec fides habet meritū vbi humana rō ꝓbet ex perimentum. Scōo ꝓpte crudelitatē: quia si

bium hoiem et carnē crudam sumere debere mus natura hominis abhorreret. Tercio pro pter immbecillitatē: qz si deberemus xp̄m vide re in sua claritate: sensus visus sustinere non posset: qz nimis est solis claritor. B Vltimo quaeritur q̄diu manet christus sub spe cie panis. Respondetur q̄diu species panis nō digesse sunt tādiu manet in stomacho sub dictis spēbus ⁊ in qualz previsibili ⁊ si ipe q̄ cōicauit est bonꝰ ⁊ bene dispositꝰ tūc post di gestionē manet effectꝰ. i. gra sacramēti si aūt malꝰ: tūc post digestiōē recedit xp̄s ab eo. nā in os intrat xp̄s i sacramēto intrauit ⁊ si mundū cor habuisset tūc cū gratia sua cū eo mānsisset Sed qz imundū ⁊ pollutū cor habuit iō xp̄s cū gratia sua ab eo recessit. Sike est si in igne vl in aliquē imunditiā caderet tūc adhuc mane ret sacramētū q̄diu maneret spēs qz i eis ipsi pcōris pollutū intrat ⁊ tñ nullū fructū gre q̄ sz icur maximū periculū Vñ canit i seq̄ntia de corpe xp̄i Sumūt bōi sumūt mali sorte tñ mesqli vñ de sacramēto dicit Damas. Vñ spēs sentiē sacramētū est: dū aūt destruit sentiē sa cramētū nō est. C Quātū ad scōm p̄ncipale. s. q̄ bonū sit se digne p̄parare ad suscipiē dū sacramētū eucharistie possumꝰ elicere ex his periculis q̄ ibi sumunt i hoc sacramēto Vno q̄ sciēdū q̄ q̄nq; sumunt i hoc sacramēto Vni mū est iō corpꝰ cūpsit de virgie qō spūssc̄ us de purissimo sanguie marie formauit Scōz ē sanguis ipsiꝰ quē fudit i cruce Tertiū est ipa aia xp̄i quā pat misit i; corpore suo i vtero virginis. Quartū ē bitas cū corde. Quintū ē ipa ineffabilis deitas In primo cum digne accipis corpꝰ xp̄i efficeris participes oiz bonoꝝ q̄ xp̄s optꝰ est in vita sua tenuiter discurrēdo: p̄di cando: orādo: vigilādo: ⁊ sic de aliis Insup to tiꝰ meriti passiōis nā scōis Tho. de aq̄no di cit q̄ in qualibet missa inuenitur omnis fru ctus ⁊ vtilitas. quē vel quā xp̄s i die parasce ues operatus est in cruce cū morte sua Et eāde gratiā ⁊ fructū q̄z deuotus q̄ digne cōicat p ripit Ire accipis ibi in hoc sacramēto pticipa tionē oiz meritoꝝ totiꝰ eccle ⁊ scōz in celo Hinc est q̄ in symbolo fidei catholice dicimꝰ Credo scōz cōionē vñ albertꝰ magnꝰ Verbe rum corpus xp̄i oēs non oibus xp̄i gratijs et oiz fidelib cōicamus ppt qō et cōio dr. Ideo aūt bonoꝝ xp̄i ⁊ oiz scōz meritis facit nos cōicare vt si q̄d deficit in singulis ⁊ oiz scōz et landātiā suppleat. Ibi in hoc sacramēto ha benꝰ Virtutes patriarcharū: reuelatiōes ⁊ illu minatiōes prophetaꝝ: dignitates apl̄oꝝ: victorias martyꝝ: sanctitatē cōfessoꝝ: mundi cias virginū charitatē angeloꝝ et cōtter bona opa ⁊ merita oiz electoꝝ q̄ oia a xp̄o in corpꝰ eius mysticū fluxerunt et de quolibet in quē libz per charitatē spūssancti redundāt Vnde iesus xp̄s potest dicere ad quēlibet digne cō municātē illō qō Jacob ad Labā dixit. vt ha beā Gen. xxx. Modicū habuisti ā me q̄ venie ad me; ⁊ nunc dines effectꝰ es benedictus tibi dns ad introitū meū. D Scdo cū accipis sāguinē mūdabit a pcto. dñi ad Heb. ix. Sāguis xp̄i emūdauit cōsciam nostrā ab opibꝰ mortuis ad seruiendū deo viuēti: qm̄ si sāguis hircorum ⁊ taurorꝝ in veteri lege iudeos mū dauit q̄tomagis sanguis xp̄i q̄ effusus est p pctis nostris emundabit alas nostras: q̄to ē maioz ⁊ p̄ciosior ⁊ cartoz Querit vtrū p hoc sa cramentū deleantur pcta venialia. Rñdet ꝑz Tho. in. iiij. di. xij. q̄ sic Nō tñ opz q̄ sēp oia venialia deleant: sed sm mensurā deuotionis Posset tñ cātus seruoz esse q̄ oia venialia de leret. Itē q̄rit vtrū p hoc sacramētū deleātur mortalia. Rñdet sm. b. Tho. vbi supza q. nō delet mortalia nisi oblita. Vñ q̄ ōz absolutio scelerꝝ dupl̄r pōt intelligi. s. vel qō sic crimia absoluere in q̄tum ea impedit: vel de his que nō sunt in hominis cōscia vl memoria Quod autē p hoc sacramentū. s. sumēdo corpus ⁊ sāguinem xp̄i pcta deleant. ondit Chrys. dicens Honorabilis sanguis xp̄i qñ cū bona voluntate sumit oēz egritudinē aiecx tiguere potest Amb. Debeo semp illud accipere: vt michi sē per pcta dimittat. vñ etiā Bern. Eucharistie sacramētū pores est pcta ⁊ mere debellare obuias potestates: ⁊ i terre celis alas reuerē tes de terra. Tercio qñ accipis aiaz xp̄i: tūc recipis pignus vite eterne si sic i tali statu de cedis. vnde canit de hoc sacramēto Et future glorie nobis pignus dat: qz hoc sacramentū dat vitā gratie in p̄nti. Jo. vi. Qui manducat me ipse viuet ppter me. In futuro dat vitam glie. vñ etiā Jo. vi. Qui māducat meā carnē et bibit meū sanguinem habet vitam eternā vnde Beda in omel. Pzo obtinēda salute eter ne beatitudinis beatissima illa caro ⁊ sāguis sumit salvatoris Quarto accipis ibi spm̄ xp̄i i. vitā xp̄i. Et accipiēdo licvitā cū corpe mu taberis in deū sicut cibus ⁊ potus mutatur i te. Vnde vox diuina ad Aug. dixit. Nō tu me mutabis in te sed tu mutaberis i me Sic xp̄s dicit cuilibet digne cōmunicanti. Non tu me mutabis i te ⁊c. qz quicquid deus est ex natu ra hoc homo fit per gratiā q̄ digne cōicat. Cū autem deus habeat potētiā infinitā et sapi entiam eternā ⁊ immēsoz bonitatem ex eius potentia homini in hoc sacramēto cōmunica tā erit hō potentior tam ad operandum q̄ ad impetrandū ex eius sapientia efficitur sapiē tior ad electionem boni refutationez mali: ex ei bonitate hō fit magis pius ⁊ charitatiu et pacific. Quinto recipiēdo ei deitatē ais hois ineffabiē gra dulcedine qz null pōt aiam hois sātiare nisi solus deus. vñ Ber. Ad imaginē dei q̄ppe facta ē aia rōnalis ceteris eibz occupari pōt ipleri oīno nō pōt. Capax enim

dei est: ꝛ quicqd deo minus est nō eaz iplebit
vñ ps. Satiabor cū apparuerit gloria tua. E
Quantū ad tertiū scīēdū q̄ iz nemo sciat cer
titudinaliter ō tertiū dign⁹ sit accedere ad eucha
ristiā: cū tñ de hoc sūt q̄daz signa i q̄bus ge-
neraliter pōt hō cognōscere: ꝛ sic ꝛ fidēs de
mia dei secure accedere. Primū signū est .. q̄s
de p̄teritis p̄ctis dolet: ꝛ de futuris cauere in
tendit ꝛ paratus est satisfacere ꝛ bonā voluntā
tem hz deo amodo fruendi. Scām signū cuz
q̄s se p̄ōptū inuenerit ad bona opa. vñ Gre.
sup Ezel. Habere charitatē dei ꝛ fruaz dei te-
stis est bona opatio q̄ si forte alis defuerit pro
fecto certū ē nec cognouisse te deū nec dilige
re ipm. Ergo pigri ꝛ diu dormientis non hñt
signum p̄ōptitudis ad bona opera. vñ Gre.
Amor dei nunq̄ est otiosus. Operat ei magna
si est. si ño opari renuit amor nō est: q̄ si cētis
te ab intra moueri ad bona exercitia ꝛ ad em̄
dationem vite q̄ amodo velis sic viuere ꝛ sic
vitam tuam ordinare: et sic deo seruire hoc est
bonum signum q̄ deus cum gratia sua illud
operat in hoie ✠ Tertiū signū si q̄s ꝛbū
dei libēter et delectabiliter audit: q̄ est cīb⁹
aie. vñ Jo. viij. Qui ex deo est verbū dei audit
vñ Gre. Interroget se vnusq̄sq̄ si verba dei
aure cordis p̄cipiat ꝛ intelliget vñ sit. Vñ q̄lz
cū magna reuerētia ꝛ deuotione ꝛ attentione
debet verbū dei audire. vñ Aug. ꝛ ponit etiā
in decre. Non minus reus erit q̄ verbū dei ne
gligenter audit q̄ ille q̄ corpus xp̄i sua negli
gentia in terrā cadere p̄miserit. i. q. i. Interrogo
ō Quartū signū si q̄s inuenerit i se fitim tē
poraliū rez diminutā: vt si q̄s inuenerit in se
q̄ ante cōsp̄uit desiderabat scz vel septē
tunicas ꝛ multas diuitias ꝛ domos pulchras
agros plurimos ꝛc. ꝛ tam inuenerit i se q̄ cō-
tentat in his q̄ deus sibi administrat: ꝛ nichil
cōtra deū habere desiderat: fz confidit deo q̄
nunq̄ eū derelinquat: fz necessaria sibi p̄uide
at si ei fideli seruiat. vnde Mat. vi. Primum
querite regnū dei ꝛ iusticiā ei⁹: ꝛ hec oīa adi-
cient vobis: vñ etiam ps. Jacta cogitatū tuū
in dño ꝛ ipse te enutriet. q̄ enim gratia exti
guit fitim talium rez ondit. Jo. iiij. Si q̄s
biberit ex aqua quā ego dabo ei non sitiet in
eternū. vñ etiaz Chrys. Mō est sup terram qd
amat q̄ donū dei i ūitate gustauerit. Quintū
signū est si ex corde p̄cat lesorib⁹ sic q̄ nullā
amaritudinē extra aliquē hēat cui malū vellet
fieri. Et si sup in tali p̄posito stet q̄ si eī gra-
ui⁹ offēdisset ēt sibi indulgere vellet vt sibi de⁹
p̄pa p̄ctā sua ignosceret vl etiā si aliq̄ aduer
sitates sibi occurrerēt q̄ illas patiēter vellet
ferre q; talia sñ grā habere nō pōt. vñ Actū.
viij. etht. Trīste fugit naīa. Insup si hz aim
patū satisfacere p̄ximis q̄s lesit siue i reb⁹ si
ue in fama: sine i corpore. Illa sūt q̄nq̄ signa
i quib⁹ vnusq̄sq̄ cōiectar⁹ p̄bare se pōt. Itē
scīendum q̄ dlz dz caste viuere ante cōionē ꝛ
post cōionem de cōse di. ii. Ois homo ante la
cram cōionem a p̄priauxore abstinere debz
trib⁹ diēb⁹ q̄ttuor aut q̄nq̄ ex septē. ℣
Unde legit q̄ quidā in sabbato sācto pasche
p̄priā cognouit uxorē: a cui⁹ ore q̄n i die pas
che cōmunicare voluit corp⁹ xp̄i restitit: vnde
confusus et contritus postea confessionem fe
cit et penitētiā egit: et digne cōmunicauit.

Item p scdo sermōe i hac die tria sunt
dicēda. Primo quō q̄ttuor genera hoīm
spūaliū sumūt hoc sacramentū hodierna
die instituti. hoc q̄re ifra ser. lxxx.
Q. Secdo q̄re hoc sacramētū hodierna die in-
stitutum sit: ꝛ hoc quere ifra ser. lxxix. Tertio
exēplū de milite q̄ singulis diebus orauit
quinq̄ pater noster. hoc quere ser. lxxx. V.
In die pasce. ℣. xlviij de mēoria passiōis xp̄i.

Vos oēs q̄ transitis per
viā attēdite ꝛ videte si est dolor sīlis
sicut dolor meus. Tre. i. vñ Johēs de
scto geminiano. Cōueniēs ē vt sētiat mēbrū
qd sētit caput vt nō sit distinctio i corpe Sic
dē patit vnū mēbrū q̄ patiūt oia mēbra Hoc
aūt cōtingit si nō sūt palatica Mā mēbrū pa
lat occupatū alteri⁹ mēbri dolorē nō sentit: in
verbis igit̄ p̄positis imitamur sētire i nobis
qd xp̄s sēsit i sua passiōe: q̄ ipe est caput nr̄z
et nos sum⁹ mēbra ei⁹. vñ dicit ad nos O vos
oēs ꝛc. ✠ Wñ in p̄ci ꝑmone dicēdū est
de fructib⁹ quos q̄s cōsequit ex deuota medi
tatōe passionis xp̄i. Primus fruct⁹ est querelo
ad deū ꝛ querelo a p̄ctis: q̄ hō per meditatio
nem passiōis xp̄i disponit ad cōtritionē con-
fessionem ꝛ satisfactionē. Primo ad cōtritio-
nem. Et in signū hui⁹ petre scisse sunt: ꝛ terre
motus fact⁹ est. sic ꝛ p̄cōr mouet dz ad cōtri
tionē ne videat esse durior lapidib⁹ ꝛ immobi
lior terra. Itē ad cōfessionē: ꝛ in signū huius
sepulchra tpe passionis xp̄i apta sunt. Itē di
sponit ad satisfactionē q̄ cōstituit in ieiunio: in
elemosina ꝛ oōne. Mā xp̄s p nobis ieiunauit
vt nos exēplo ipsi⁹ p p̄ctis nostris ieiunem⁹
Sic elemosinā largam dedit. vñ Amb. in ser.
Auctor pietatis i cruce pendēs testamētū cō
didit: singulis opa pietat̄ distribuēs aplis p
secutionē: iudeis corp⁹: p̄cōri spm̄ virgini pani
phum: latroni paradisū: p̄cōri infernū: xp̄ia
nis penitētibus crucē. Sic ꝛ orauit in cruce
pendēs vt nobis orandi daret exēplū. Unde
Aug. Tota vita p̄ri in tetris q̄ p hoiez gessit
disciplina morū fuit. vñ ēt. Gre. Ois xp̄i actio
nostra est instructio. Ergo q̄cunq̄ cupit ad sta
tuz veri penitētis puenire ad passionē xp̄i dz
recurrere: ꝛ sic in illā deuota meditatiōe miaz
dei implorare. Unde p̄cōres obstinati ꝛ indu
rati si volūt miam cōsequi. tūc debēt se dare
ad meditandū passionē xp̄i. ℟ Secūdus

fructꝰ eſt q̄ xp̄s de homīe vic. uolvit facere hoiez virtuoſum ꝺ̄ libenter meditaꝝ paſſionē ſuā: ⁊ hanc virtuoſā vitā vnuſq̄ſq̄ appetere ꝺebꝫ: qz ẏm Arnul. ut. etb. Virtuoſitas beatitudo vita eſt. Vnde ſi es ſupbus et appetis ſcire humilitatē: tunc cogita paſſionem xp̄i ⁊ hāmilitatē ipſius: tūc deus ꝺabit tibi humilitatē: ez ⁊ auferet a te ſuperbiā. Sic̄ ſi auarus tūc cogita paupertatem xp̄i: ſi ira cundus tūc cogita māſuetudinē xp̄i ⁊ ſic de aliis. Nā paſſio xp̄i eſt remeꝺiū ꝓtra oia vicia. Qꝺ ꝓbat ſicut Nā ꝓma cōtra inobedientiā mandato ꝛeſpice corona ſpīnea cerebrū perforatem. Jez ꝓtra ſuperbiā ⁊ ingeniculationē vide caput inclinatū. Cōtra malicia ⁊ luxuriē attende lachrymas ⁊ gemitus xp̄i. Contra detractiones ⁊ inſultus attende maxillas alapizatas ⁊ linguam pro inimicis oratē ꝓtra gulā fel ⁊ acetū. ꝓtra auaritiā xp̄i nuditatē ⁊ paupertatē: ꝓtra invidiā brachiorū extēſionē ⁊ ꝑcipuā charitatē ꝓtra luxuriā flagella ⁊ vulnera: ꝓtra ira lateris aperitionē: ⁊ accidiam clauos pedū q̄ remeꝺia ⁊ alia infinita ꝓtra bella viciorū reperiuntur efficacißima i ſpeculo paſſionis xp̄i p nobis crucifixi. Unde q̄cunq̄ vult vicia ꝺeponere ⁊ virtutes acquirere paſſionē xp̄i ꝺz meditari. Tertius fructꝰ eſt q̄ xp̄s vult facere hiemā partē inter hoiem illū ⁊ patrem ſuum omnipotētē qz p mozrem xp̄i pacificauit inter ꝺeū et humanū genus ē facta. Et illa renouabit̄ per ꝺeotā meditationē paſſionis xp̄i: ſanctificationem in nia illius hois facientē. vñ Bona. Nichil ita i hoie operatur vniuerſalē ſcrificationē: ſicut meditatio paſſionis xp̄i. Quartus fructus eſt q̄ oīs tribulatio erit hoi leuis ad poztandum ⁊ quotiēs hō tristis remēozabit̄ paſſionē xp̄i totiēs a xp̄o conſolabit̄ in quacūq̄ tribulatiōe vel neceſſitate fuerit. vñ ipſe dixit p ps. Cū ipſo ſū i tribulatione eripiā eū ⁊ glorificabo eū ergo ſpāle refugiū tribulatꝰ ꝺz eſſe memoria paſſionis xp̄i. Nāli qs dolēs caput cogitare ꝺz dolorē xp̄i quem habuit q̄n cū ſpinis coronatus fuit: ſi oculos vel faciem vel manꝰ vel pedes ꝺolet cogitare ꝺz dolorez xp̄i quē habuit in cōſimilibꝰ. Sic̄ ſi qs patrē vel frēz vel aliquos triſtat̄: cogitare ꝺz q̄ xp̄s eaꝺē paſſus fuit. vñ Jſi. de cam. bo. Si paſſio xp̄i ad memoriaz reducit̄: nichil tā ꝺurū q̄ nō equo animo tolerēt. vñ ēt. Ber. Quiꝺ ē qꝺ tibi ſuaue nō videt̄ ſi collegeris et memoriter fueris oēs paſſiones et amaritudines ſaluatoris. Quintus fructꝰ eſt q̄ tali hoi voluntas ꝺei notificabitur ad cognoſcendum quid ꝺeus velit: ⁊ cū hoc ꝺat hoi poſſe ad ꝑficiendū agnitā ꝺei voluntatē. Joh. xb. Sine me nichil poteſtis facere: ergo qui ꝺubitis eſt implicatꝰ recurſū ꝺz habere ad bonos ⁊ diſcretos viros: ⁊ p̄cipaliter ad paſſionem xp̄i: ⁊ ꝺz ꝺicere cū ꝓpheta Dauid, Doce me facere voluntatē tuā: qz ꝺeus meus es tu. Sextus fructꝰ eſt q̄ xp̄s vult ꝺare tali homini ꝺeuotionē ⁊ cū hoc vult exaudire xp̄i ꝰ oronē. Nā qñ quis eſt aridus ab oī ꝺeuotione tunc ꝺz habere recurſum ad paſſionē ꝺñi. Ibi em̄ poteſt haurire ꝺeuotionis ſuauitatē. ꝺicit Aug. in li. de virgi. Inſpice vulnera pendentis: ſanguinem morientis: ꝓtiū redimētis: cicatrices reſurgentis. Caput ꝺz inclinatū ad oſculandum. coz apertū ad ꝺiligendū: brachia extēſa ad amplexandū: totum corpꝰ expoſitū ad redimendum. Heu q̄ta ſunt cogitate: hec i thalamo cordis veſtri appendite: et totꝰ vobis fragrabit i corde qui totus ꝓ nobis fixus fuit in cruce. Sic̄ ſciendum q̄ qñ quis aliquid ſeriose petere vult a ꝺeo ſiue ſit ꝓ ſeipſo ſiue ꝓ alijs: ſiue etiā ꝓ ꝺefūctis: tunc ꝓpius ꝺz ſe ꝺare ad meditandū paſſionē xp̄i: et ſic in illa ꝺeota meditatione ꝺz xp̄o ſupplicare: ⁊ tūc ꝺigno exaudiet̄ ſi aliqꝺo ſalubre ⁊ vtile petit. Septimus fructꝰ eſt q̄ xp̄s talē ſcribit i tripliciate ſui corporis. ſ. in manibus ad auxiliandū et in oibus angustijs ⁊ neceſſitatibꝰ: in pedibꝰ ad ſecū manendū: in corde vt nunq̄ obliviſcatur ſui: qz ſēp er bonū operet. vñ Eſa. xlix. Si obliuiſci pōt mat filiū vteri ſui: ⁊ ſi illa oblita fuerit: ego tñ nō obliuiſcar tui. Octauꝰ fructꝰ eſt q̄ hō ꝑ ꝺeotā ⁊ cōtinuā meditationē paſſionis xp̄i maiozē pōt a ꝺeo impetrare grām q̄ ſi tota eccl̄ia ⁊ oēs hoies i hoc mūꝺo exiſtētes ꝓ eo oraret. vñ Chry. ſup Math. Nulla em̄ res eſt q̄ magis ad ſalutez hoim pertineat q̄ mozs p̄i. Nonus fructꝰ eſt q̄ p̄cellit illa meditatio alia bona opa ⁊ exercitia coz ꝺeo qz nichil eſt ꝺeo tā acceptū ⁊ hoi tā meritoziū poſtq̄ ꝓpiſm egit ꝺe ſuis peccatis ſicut paſſionis xp̄i memoratio. vñ Alb. magnꝰ. Simplex recordatio paſſionis xp̄i ſicut q̄n hō cogitat lignū vel lapiꝺē tñ plus valet q̄ ſi integrū annū ieiunaret ꝺz i pane ⁊ aqua: ſi quotiꝺie virgis et flagellis ceꝺeret̄ vſq̄ ad effuſionē ſanguinis: vel ſi quotiꝺie legeret integrū pſalterium. Decimus fructus eſt q̄ cōtinua ⁊ ꝺeota meditatio paſſionis xp̄i eſt hoi magis ſaluti ſalutē: q̄ ſi btā Maria cū oibꝰ ſcīs ꝓ eo interceꝺeret: ⁊ hoc reſpectu paſſionis xp̄i q̄ infinite eſt efficacie. Nā in oēbus ſcīs q̄ nō ꝑfitit principal̄ ſalus hoim ſz in paſſione xp̄i. vnde Chry. ſup Mat. Oīs ſalus hoiz in morte xp̄i poſita eſt. Undecimus fructus eſt q̄ ſi homo aliqs negligēter vixiſſet: ⁊ tāmē paſſionē xp̄i ꝺeote recoleret ⁊ ꝓtractaret: ꝓ hoc tantū ꝓficiū adipiſcit̄ ſicut alius q̄ nō habuit tāta ꝺeotionē ad paſſionē xp̄i: ſz ſi alius ſeruitutis ⁊ exercitijs ꝺeo a iuuētute ſeruiuit: ꝑ q̄ negligēt vixit recuperare ꝺz neglectū ex vulneribꝰ ſalutis xp̄i. vñ Ber. Scio q̄ merita mea michi nō ſufficiūt: ꝑ q̄ ꝑfiꝺēter qꝺ ex merito michi ꝺeſt vſurpo michi ex vulneribꝰ vñi. Duodecimꝰ fructus eſt q̄ xp̄s illū q̄ ꝓtinue ⁊ ꝺeote medi-

tarus est passionē suā in hora exitus sui vult ipm̄ verificare in eterna consolatione. Et post mortē eterna regna ⁊ gloriā sempiternā bonā sibi dare ⁊ hoc ē omnium hoi sūme necessariū q̄ xp̄s sibi adhet in tp̄e sue mortis: q̄z tunc in stat maxima tētatio hominī. Unde q̄lz homo dz mori in meditatiōe passionis xp̄i; ⁊ d⁹ illa q̄nq̄ habere q̄ xp̄s moriēdo habuit. De hoc q̄ re infra ser. clxxv. D L Unde nota erīq̄ q̄libet homo dz mori in meditatione passiōis xp̄i. Nō legit q̄ quidā magnus pet̄r in ago ne ḡstitutus fuit penitus in repercussiōe p̄ō rū suor̄ et i tali angustia dedit se ad meditandum passionē xp̄i; ⁊ singulis mēbror̄ xp̄i passionibus suor̄ mēbror̄ intrātē adiunxit vt pura q̄ cogitauit suor̄ crimium ornatum ad genas cuullas dñi iesu cōparationem fecit; ⁊ vultus sui cōpositionē ad dñi iesu ḡspurā faciē equiparauit; ⁊ oculor̄ suor̄ vagā et dissolutā visionē ad xp̄i iesu oculor̄ velationē cōparauit; ⁊ luxuriā ⁊ delicias corpis flagellationib⁹ xp̄i assimilauit ⁊ gulā ⁊ ebrietatē suā felli ⁊ aceto adūxit; ⁊ sic de aliis reddēdo singula singulis. Et non est ambigendū q̄ in salutē cū latrōe obtinēs ab hac luce emigrauit. Postremo querit vter hō plus teneat̄ regratiari deo de būficiis creationis q̄ de būficio redēptionis. Rūdetur q̄ hō plus tenet̄ regratiari deo de redemptione q̄ de creatione. vnde Amb. in li. de ẋpi. Plus ei dñe iesu debeo tuis miseriis q̄bus redēpt⁹ fuz q̄ tuis ḡbutib⁹ q̄bus creatus sum. Non em̄ hoc p̄desset nisi redimi ḡfuisset. vñ Chrisost. sup Mat. Nec est aliquid aliud p̄propter quod magis deo ḡtias agere debeamus q̄ p̄pter mortē ipsius Q Qđ aūt deo nichil sit tā acceptū ⁊ hoi tam salutifer̄ sicut deuota meditatio passionis xp̄i ostēdit in isto exēplo. Legit̄ em̄ q̄ quidā heremita exiuit sanctissime vite qui instātissime dñm exorauit vt sibi ostēderet q̄d seruitiuz inter opia seruicia sibi magis placeret. Iz q̄z multū valet ōpcatio iusti assidua contigit quadā vice cū idē heremita esset in cella sua ⁊ orāti deum honorabiliter audiuit cuiusdam pauperis vocē: de quo multū admirat⁹ surrexit tētans q̄d hoc eēt. Et cū exisset vidit hoiem nudū et pauperē frigore trepidātē: ⁊ crucē magnā ferre baulantē. quē cū vidisset dixit. quis nā es tu: ⁊ vnde venisti. At ille respōdit. de celo veni. Et ille q̄s es tu. Rūdit Jesus xp̄s Marie filius ego sū. Cui ille ait. Quid o bone iesu hic facis torum me misero petōre. Rūdit Tu me huic tuis ozōnibus cōpulisti. Nā dum me rogasti vt ostēderē tibi q̄d seruitiū inter opia seruicia maxime acceptarē. ⁊ nūcveni hic tibi indicare. nōvides magnā crucē quā porto i humeris meis; ⁊ hoc ē michi acceptissimū seruitiū quod tu ⁊ quilibet hō michi exhibere potes vt tollas crucē meā sup me memorādo q̄tidie passionē meā devote hoc seruitiū est michi acceptabilissimū N Sz diceret aliqs quē honorē debeo exhibere passioni xp̄i. Porro quo sciēdū ꝑm Jordā Quicūq̄ quotidie dixerit. xv. pater noster per vnā annū ctinuū hic completo anno cuilibet vulneri christi dixit vnum pater noster. ita q̄ quindecies tot sunt vulnera christi quot dies in anno accipiendo quālibet plagam flagellationis p̄ro vno vulnere ⁊ punctura cuiuslibet spine p̄ro vulnere vno. vñ ꝑsus. Septuaginta q̄nq̄ ꝯ̄ centuz milia q̄nq̄. Tot fertur xp̄s p nobis vulnera passus. Quedē oratio multū efficax ē phibet. vñ Bern. nos ad devotionē incitās dicit Volue ⁊ revolue huc ⁊ illō dñicū corp⁹ vbiq̄ inuenies dolorē vbiq̄ cruorē. vñ et⁹ Aug. Jesus dñs qui celū diuersis vestiunt̄ spectacul⁹ nudus vēris ⁊ ardoris⁹ ⁊ ad maioris pudoris tumulū p iudicis ministros est cruci datus et magnis clauis affix⁹ vñ Ber. Xp̄s ostēdit p nobis man⁹ vt faciam⁹ q̄ fecit. lat⁹ vt sentiam⁹ q̄ sensit. pedes vt ambulem⁹ q̄ pueri. Nōvide Ber. in ꝑsona xp̄i in q̄dā sermōe. O hō vide q̄ p̄ro te patior nō est dolor sicut dolor quo crucior ad te clamo qui p̄ro te morior vide penas quib⁹ afficior. vide clauos q̄b⁹ confodior cū dolor est tātus exterior interior est plāctus grauior: cum te tam ingratum experior.

¶ In die parasceues. Ser. xlix. de passione.

INclinato capite emisit spm̄ Joh. xix. Johēs de scō geminiano. Mors saluatoris charissimi quā hodie recolimus fuit vltima conclusio dñice passionis: ⁊ fuit consummatio nostre redēptionis: ⁊ fuit ostēsio immense dilectiōis. Sicdē cōpleto certamine dñice passionis cōsummatoq̄ ope nre redēptiōis iclinauit caput et emisit spm̄. Ergo dz iverbis p̄missis Inclinato capite ⁊c. Ex q̄ in p̄decēti p̄mone dictū est q̄ salubre ⁊ vtile est habere meōriā passionis xp̄i: tūc tā i p̄mone p̄ti dicēdū est hō cogitare dz dñs videt crucifixi imaginez. et sic ex passiōe xp̄i devotionē hauriat. Q Porro q̄ notādū q̄ xp̄s pēdēs in cruce ḡtuor habuit Porro habuit caput inclinatū. Scdo hūit manus pforatas ⁊ extēsas. Tercio pedes ẋpixos ⁊ affixos. Quarto lat⁹ aptū: Caput hūit inclinatū. p̄mo in signū recōciliatiōis tāq̄ osculaturus hoiem ad gratiā eū recipiēdo. Multe enim annis de⁹ pater hoi fuit inimic⁹ sz xp̄s p passionē recōciliauit hoiez deo patri. Ro. v. Cum inimici essem⁹ recōciliati sum⁹ deo p mortem filij ei⁹. ergo i signū recōciliatiōis xp̄s caput suū iclinauit i cruce p̄bēdo nob⁹ osculū immo etiā petit a nobis oscularī: dicēs ad quēlibet petōrē illud Gen. xxvij. Accede ⁊ da michi osculū fili mi. Et hoc fit p̄ pniaz ⁊ emēdationē vite. ergo o petōr quōdā iusti dei inimic⁹ nūc

per cõtritionẽ poterie dei fili⁹ fieri quondã a deo p̃ p̃ctõ receſſit: nunc aũt accede per ꝓfeſſionẽ ⁊ puiam: qz ipſe eſt paratus te ad gr̃am recipe ⁊ tibi oia pcã tua ꝺilige. Et hoc figuratũ eſt nob̃ Lu. xv. de filio p̃digo redeunte volente ad p̃rem: cum adhuc lõge eẽt vidit eũ pr̃ ſuus ⁊ mia mot⁹ eſt: ⁊ occurrẽs cecidit ſup collũ ei⁹ ⁊ oſculat⁹ eſt eũ ℣ Scõo xp̃s habuit caput inclinatũ cõ⁹ nos ſalutatur⁹ bonũ nob̃ optãdo. Soleũ aũt hoies ſalutãdo q̃zupliciter bonũ ſibimutuo optare. ſ. bonã diem. bonã noctem: et bonũ mane: ⁊ bonũ veſper. Sic xp̃us cruce optat hoi bonã die eternitatis: quã dixit latroni cum dixit: vt habeꝫ Luce. xxiij Amẽ dico tibi hodie eris i paradiſo. Itẽ bonã noctẽ optat hoi tpe p̃ntis aduerſitatis cuz ſibi dat gr̃am ⁊ virtutẽ patiẽtie. Vnde Mat. v. Vbi erit⁹ cũ maledixerit vob̃ hoies ⁊ pſecuti vos fuerit ⁊ dixerit oẽ malũ aduerſũ vos mẽtiẽtes p̃pt̃ me gaudete ⁊ exultate in illa die: q̃m merces vestra copioſa eſt in celis. Ergo o hõ noli timere aduerſitates hui⁹ ſeculi: qz xp̃s ꝓpter te aduerſitates ſuſtinuit. Itẽ optat homini bonũ manẽ. ſ. opatiõis. vñ Can. vij. Vade ſurgam⁹ ad vineã. O hõ cogita q̃d xp̃s ſuſtinuit tota nocte ⁊ mane hoza pzia pzo te: et ſurge ⁊ regratiare ei. Itẽ optat hoi bonũ veſp ⁊ hoc ꝛtingit i agone mort̃. Illud figuratũ ẽ Joh. xx. Vbi pz⁹ cũ ſero factũ eẽt venit ad diſcipulos ſuos ⁊ dixit eis Pax vob̃ ſic ſi deus te ceraꝛis xp̃o passionẽ ei⁹ pozrãs in cozde tuo veniet ad te p gr̃am ſuã in vltima hoza mortis tue ⁊ faciet tibi pacẽ ⁊ defendet te q̃ demones tibi nocere non poterũt. vñ Greg. Aliq̃n in conſolatiõe egrediẽtis aie ipe apparere ſolet auctoz ⁊ retributoz vite. Tercio habuit caput inclinatũ cõ⁹ pius dñs volẽs exaudire p̃ces hois. Solent eñ p̃cipes fieri q̃n aliquez pauperẽ potentẽ volũt exaudire caput inclinare et atrẽte aduertere. Sic xp̃s rex gl̃ie volens hoiez exaudire caput inclinauit in cruce. Vñ p̃s. Inclinauit dñs aurẽ ſuã michi: ⁊ i diebus meis invocabo eũ. quaſi diceret. Et q̃ video caput in cruce inclinatum certus ſũ q̃ exaudiet me: ⁊ ideo cõfidenter invoco. Quarto habuit caput inclinatum tanq̃ gratias agendo ⁊ deum patrẽ benedicẽdo. p̃s. In populo graui laudabo te. Populus grauis fuit populus iudeoꝝ qui grauis fuit chriſto ad puniendum eũ in tercia hũ populũ xp̃s laudauit deũ patrẽ. Sz diceres. O xp̃e quõ poteras gratias dicere deo patri qui tot penis te expoſuit nec ab illis te eripuit. Reſpõdetur q̃ xp̃us gratias egit in tẽpore mortis ſue: pzicipaliter ꝓpter duo. Primo qz humanũ genus redemit p ſuã amarã mortem ab eterna morte ⁊ dãnatione. Scõo vt exẽplũ nobis daret: vt ⁊ nos deo p̃ri gratias agerem⁹ i tribulatiõibus noſtris. vñ Greg. Recte mẽtis eſt deum nõ ſolũ i pſperis hñdicere. ſz etiã i aduerſitatibus collaudare. vñ Callio. ſup illud p̃. Volũtarie ſacrificabo tibi. Volũtarie deo ſacrificãt q̃ iter ãgustias paſſionũ ingit deo gratias agũt. Scõo et xp̃s habuit man⁹ pfoꝛatas ⁊ extẽſas ⁊ hoc ad dãdũ ⁊ ꝓtegendũ ⁊ ad vocãdũ ⁊ ad penitẽdũ. p̃mo ad dãdũ. vñ Pzouerb. vi. Manũ ſuã aperuit inopi. Qñ ei dines extẽdit man⁹ ad paupere ſignũ eſt q̃ ſibi aliq̃d vult dare: ſic ⁊ xp̃s in cui⁹ dmo ſunt diuitie ⁊ gl̃ie extẽdit man⁹ apias ⁊ pfoꝛatas ad nos i ſignũ q̃ vult nob̃ oia neceſſaria largiꝛ miniſtrare ſi boni fuerimꝰ. vñ p̃. Nũq̃ vidi iuſtũ derelictũ nec ſemẽ eius q̃rere panem. Vnde ẽt ipe dicit Mat. vi. Nolite ſolliciti eſſe dicẽtes: q̃d manducabimus: aut q̃d bibem⁹ aut quo opiemur ſcit ei pater veſter q̃ his oibus indiget: ergo cõfidere debem⁹ xp̃o q̃ velit nos nutrire de iuſtis bonis ⁊ capere nobis de rebus iuſtis cũ q̃bus ſaluari nõ poterim⁹. Scõo hz man⁹ extenſas ad pregẽdũ nos ab inſidijs diaboli et ab omni malo. vñ p̃s. Et in velamento alaꝝ tuaꝝ exultabo. Sic gallina pullos ſuos p̃tegit ſub alis ſic xp̃s ſub lacerat⁹ brachijs nos p̃tegit a cunctis periculis. Tercio extẽdit man⁹ ad vocandũ hoiem pctõrem ad ſe. Pzo quo ſciẽdũ q̃ xp̃s revocat de cruce pctõrem ad ſe: ſicut anceps niſum ſuũ q̃n avolauit ab eo: tunc eñ extendit manũ ⁊ clamat: ⁊ ſi non redit tunc accipit carnẽ ſãguinolentã et eam oſtendit ni ſolvt viſa carne redeat. Sic xp̃s vocãs pctõrem crucez aſcendit man⁹ extẽdit vbique clamauit: et tãdem ſanguinolẽtas man⁹ expãdit vt ſic ſaltẽ pctõr viſo ſanguine xp̃i quẽ pzo eo fudit citius reuertat. Sed heu abſurdũ eſt q̃ avis indomita in q̃ttuoꝛ ſeptimanis maturꝰ ⁊ inſtruitur q̃ ad manũ dñi ſui volat: ſz pctõr ſi vomit⁹ q̃nq̃ in. xx. vel. xxx. ãnis nõ põt domari cũ oib⁹ b̃ñficijs vt ad xp̃m ſaltem ⁊ veraciter redeat. vñ ipſe cõq̃ritur de multis pctõrib⁹ quos diu vocauit ⁊ q̃bus multiplicia b̃ñficia exhibuit dicens illis Pzouer. .i. Vocaui ⁊ renuiſtꝭ: expãdi manũ meas ⁊ nõ fuit q̃ aſpiceret. Quarto man⁹ extẽdit ad penitẽdum pctõres inducatos ⁊ obſtinatos qui nolunt ad xp̃m redire tam tpe gratie: nec p̃ſit emolliri p b̃ñficia dei nec p paſſionẽ xp̃i: nec per penã inferni: nec p gaudiũ celi. vñ p̃. Nõ eſt illis. ſ. pctõrib⁹ obſtinat⁹ cõmutatio dexteꝛe. qz nõ cõmutant eñ in melꝰ ⁊ nõ timẽt deũ Extẽdit manũ ſuã in retribuẽdo: ſz q̃lis erit illa retributio. Vide Sñia eterne dãnatiõis cum qua percutient a xp̃o i extremo iudicio cũ dicturus eſt malis ⁊ obſtinatis illud Mat. xxv. Ite maledicti in ignẽ eternum. Tercio xp̃s habuit pedes cõfixos p̃s. Foderunt man⁹ meas ⁊ pedes meos. Pzo quo ſciẽdũ q̃ p̃mo habuit pedes crucifixos in ſignuz q̃ vult manere nobiſcũ. vñ Mat. xl. Ecce ego vobiſcũ ſũ vſq̃

ad ꝙmmationē ſcḗ:nō vocatū eſt nomē ei⁹ emanuel.i.nobiſcum deus Scōdvt pedes noſtros iferiozes.i.affectiōes cozdis noſtri crucifigerem⁹ Ac ſi de cruce ad hoim dicēret Vide pedes meos cozpaḗr cruci affixos vt exēplo meo iferiozes pedes tui cruci configā tuedvt crux xp̄i nunq̄ a tuo affectu ſeparet̄ vt poſſis dicere illud ad Gal'.vj. Xp̄o ꝙfixus ſum cruci. Terciovt nos pleuerētiā in bono docēret ꝓpter q̄ cum iudei clamauerūt. Si filius dei es deſcende de cruce:noluit deſcēdere:ſed vſq̄ in finē vite in ea pmanſit:vt nobis exēplū daret vt pleuerare debeam⁹ in bono vſq̄ ad finē. vñ Oze. in li. mozal'. Inceſſum bonuz agit ſi autevite terminū deſeraṫ. vñ Jſiod. de ſum. bo. Tūc placet deo noſtra querſatio quā do bonū q̄ inchoam⁹ perſeueranti fine ꝙplemus. Quarto vt nobis viā ad celuz oſtēderet Si eñ aliq̄s vulneratis pedib⁹ p̄cedit ex ſanguine de pedib⁹ ei⁹ fluēte via ſignaṫ actō q̄ ſeq̄ns errare nō pōt ſi ſaltē vult inſpicere veſtigia Sic xp̄s pedes ſuos tranſfigi fecit: vt oſtēderet nobis viā ad celū q̄ nō eſt alia niſi tribulatio. vñ Act'.xiuj. Per mlt̄as tribulationes opz nos igredi regnū celoꝝ. vñ Mat.vij. Arta eſt via que ducit ad vitā Quarto dico q̄ xp̄s habuit lat⁹ aptū. Vnde vt dilectionē ſuā nobis exprimeret. vñ Jo.xv. Maiozez hac dilectionē nemo hz q̄ vt aiaz ſuā ponat q̄s pro amicis ſuis. Ideo ei xp̄s coz ſibi aperiri voluit in cruce vt nobis oſtenderet ſuā intimaz dilectionem:ac ſi diceret. Ex cozde hoiez diligo et hoc in aptiōe cozdis oñdo ¶ Circa quod notandū eſt q̄ xp̄s valde accēſus fuit in paſſione ſua in amoꝛē noſtrū q̄ per q̄ttuoz oſtēdit. Vnde qz valde ſudauit. Lu.xxij. Factꝰ eſt ſudoꝛ ei⁹ ſicut gutte ſanguinis decurrētis in terrā. Q̄ eñ aliquis ſtat circa paruuz ignez tunc ſudat in facie:ſed q̄n ſtat circa magnum ignē:tūc ſudat in toto cozpe. Igitur magnus ignis i xp̄i pectoze erat qz toto cozpoze ſudauit. Scōz ſignū eſt:qz valde ſitiuit ideo dixit vt habet Jo.xix. Sitio. Hō ei valde inflāmatus cōſucuit eſſe ſitibūd⁹ multū. Ber. Sitio aut non doleo. O dñe q̄d ſitis. Et rñdit in pſona xp̄i. Fidem veſtrā ſaluē veſtrā:et gaudiū veſtrū:plus ſal⁹ aiaꝝ veſtraꝝ q̄ cruciat⁹ cozporis mei me tenet. Et ſi nō mei ſaltē vēi miſereminī. Tertiū ſignuz eſt q̄ totus in cozpe rubuit ex eo q̄ totus ſanguīe rube⁹ erat. Homo ei ſtans ad paruū ignem rubet i facie ſed ſtans ad foꝛnacem rubet in toto cozpoze Sed quia magnus feruoꝛ in cozde xp̄i arſit ideo i toto cozpoze rubuit et inſup veſtes i cruce ferre nō potuit:ſed nudus crucē aſcēdit ac ſi ipſo facto diceret. Tanto igne charitatis ardeo q̄ veſtes ferre nō valeo Quartum ſignū eſt q̄ latus aptum habuit ad oſtendēduz vt nos ex eo:de et feruenter diligeret. Scōo latus aptū habuit vt nobis ſufficientiā ſatiſfactionis ꝙ oibus petis oſtenderet. vñ p̄s. Apud dñz mia et copioſa apud eum redēptio. Attēde q̄ ſufficiēter xp̄s ſatiſfecit. Nam q̄dam peccā ſūt manifeſta q̄ apparent exterius q̄dā occulta que latēt i cozde interi⁹ vt ergo xp̄s oſtēderet ſe ſufficiēter ſatiſfacere tam ꝙ manifeſtis q̄ ꝙ occultis petis. Ideo exteri⁹ de cozpe fudit ſanguinez:et interius ēt de cozde. Tercio vt nos ad aptendū ſibi coz noſtrū alliceret. vñ Cāt. v. Vox dilecti mei pulſātis aperi michi ſoꝛoꝛ mea:et colūba mea:amica mea:immaculata mea q.d. Aperi michi coz tuū in deuotiōe qui tibi coz meū aperui in paſſione Nota q̄ xp̄s aiam fidelē appellat ſoꝛoꝛē ſuam ꝓpter nature ſue conformitatē amicā ꝓpter ſinceꝛā charitatē columbā ꝓpter operū ſecūditatē immaculatam ꝓpter puri imunitatē. Quarto xp̄s lat⁹ aptum habuit vt hoi refugiū ꝓpararet. Cā.ij. Veni colūba mea i foꝛaminib⁹ petre ſfoꝛamina petre ſūt vulnera xp̄i colūba ſm Gze. ſolet nidificare in cauernis petre:et cū videt miluū refugit ad nidum ne capiaṫ a miluo:ſic aīa dz nidificare in vulneꝛib⁹ xp̄i vt ad illa refugiat cum diabolus vult eam ad petū trahere ℟ Qō ſūr valde bonū ſit hoib⁹ memorari paſſionez xp̄i pzeterreundo imaginē crucifixi oſtendit iſto ſequenti exēplo Legit de quodā heremita q̄ longo tpe duxit aſpam vitā:et cum quidam latro ad euz veniſſet q̄ per multos annos hoies ſpoliauerat et latrocinia ꝓpetrauerat facta cōfeſſione nullam ab heremita voluit recipe penitētiam niſi valde bꝛeuem. Tandē heremita minuit et vt quotiens in via aliquam crucez videret:flexis genib⁹ dñicaz oꝛonē deceret et ille latro dixit. Hanc pniam libenter accipiā Et cū hāc pniam ſuſcepiſſet et paululū a cella heremite diſceſſiſſet:tūc vidit hoſtes ſuos eū inſeq̄ntes quoꝝ conſanguineos iugulauerat et vidēs eos cepit imediate fugere. Quo fugiente ſtatim vidit crucē in via erectam:et ſic flexis genibus cepit oꝛationē dñicam dicere Et cū effugere potuiſſet moꝛi maluit q̄ penitentiā ſibi iniūctam ꝑficere:et ſic obtulit vitā ſuā deo et recōmēdauit ſibi aiam ſuā vt illam pniam ꝓ oibus petis ſuis acceptaret:et cū ſic in eodē loco ab inimicis ſuis occiſ⁹ fuiſſet tūc heremita vidit q̄ angeli dei aiam latronis ſuſceperunt et cū magno gaudio imediate ad celuz deduxerūt S Quantū ad ſcōaz ptē iſti⁹ ſermonis ſciendū q̄ xp̄i paſſio fuit valde amara imo amariſſima et hoc ꝓpter nouē cās et rōnes. Prima rō fuit ex pte cozpis:qz delicatioꝛis nature fuit q̄ ceteri hoies ex eo q̄ de puriſſimo sāguine marie cozp⁹ ipſi⁹ aſpūſctō foꝛmatū eſt. Et hec eſt vna rō quare xp̄s fuit pulcherrim⁹ hoim ſine oi deformitate: qz ſm ꝓpheṫ. Dei pfecta ſunt opa ſed ſpūſanctus opatus eſt cozpus ieſu i vtero virginis igitur

ſc. immo xp̃s delicatioz fuit ⁊ teneriozi oiū⁹ mẽbziſ: immo etiã i pedib⁹ ⁊ plantis ſuis q̃ alius hõ ſit in facie ſua in qua tñ eſt teneriozi caro in homie Et ergo ſua paſſio fuit amaritudo ma ꝓe ceteris paſſionibus hominũ. Hoc eſt am ꝓbatur naturaliter: qz ſi eſt aliqs hõ groſſe nature: ſicut ruſticus qui q̃ũq; tãgit ortricas vel vepres minus inde ledit̃ q̃ alius homo delicatioris nature Itẽ etiã pz ex hoc: qz aliq̃ qui ſunt tenere nature valde et ſuꝑamodum doleãt q̃n cũ virga verberãtur: quod tñ aliqui qui ſũt groſſioꝛes nature modicũ curãt Scõa cõ ꝓpter aie impiditatẽ: qz xp̃s oia ſua vulnera ſenſit ſingulariter In nobis aũt nõ ẽ ſic quia quãdo vnus noſtrum habet q̃tuoꝛ vulnera tunc vulnus in quo eſt maioꝛ doloꝛ magis ſentit et de eo plus cõqueritur: et de alijs quaſi nichil curat qz hoc vulnus attrahit ſenſatio... ad ſe: ergo de ceteris minus ſentit. Vel vulnera in coꝛpoze xp̃i fuerunt quinq; milia quadringẽta ⁊ ſeptuaginta quinq; accipiendo quãlibet plagã flagellationis ꝓ vno vulnere ⁊ puncturã cuiuslibet ſpine ꝓ vulnere vno: et quodlibet vulnꝰ incidit xp̃o ſingulariter dolorem ergo paſſio xp̃i fuit amariſſima Tertia cõ qz xp̃s fuit omni cõſolatiõe priuatus. Mã pater dereliq̃t eũ. Ergo clamauit in cruce. Helop helop ꝛc. hoc eſt Deꝰ meꝰ vt q̃d dereliq̃ſti me. Vñ dicit ꝓ ꝓphetã. Ozee. xiij. Cõſolatio eſt abſcõdita ab oculis meis Morã vñ q̃ paſſio xp̃i excedit paſſionẽ alioꝝ ſcõꝝ ꝙtũ ad doloꝛẽ ⁊ amaritudinẽ: ⁊ ſignant i hoc q̃ gaudiũ aie nõ redũdabat i coꝛpꝰ ꝓpter nimietatẽ paſſiõis: ſz oppoſitũ eſt factũ i alijs martyꝛibꝰ in q̃bus interioꝛ cõſolatio redũdabat in coꝛpus exteriꝰ ⁊ ꝓ hoc paſſio eoꝝ vulnerata fuit. Itẽ a nullo hoim habuit xp̃s aliquã cõſolationẽ exterioꝛẽ. vñ dicit ꝓ ꝑs. Queſtui q̃ conſolarer̃ et nõ inueni imo ſuꝑ hoc impꝛoperia et oppꝛobria ſuſtinui. vñ ꝑs. Impꝛoperiũ exꝑectauit coꝛ meũ ⁊ miſeriã. Hoc etiã pz i hoie tribulato q̃ q̃q; cõſolat̃ ab alijs: tũc eſt ſibi quedã ſublevatio ſue tribulationis: ſz ſi ſuꝑ hoc deridet̃ tunc multo plus aggrauatur ſua tribulatio. Quarta cõ eſt ſua innocẽtia. i. Pe. ij. Qui peccatũ nõ fecit nec eſt inuẽtꝰ dolus in oꝛe eius. Hoc pz: qz cũ hõ iniuſte ledit̃ ⁊ in nocẽter patit̃ tunc plꝰ dolet. Quinta cõ eſt ex parte illoꝝ q̃ ſibi martyꝛiũ intulerũt: qz xp̃s multa bñficia ꝙtulit eis in veteri et nouo teſtamẽto. Quia liberauit patres eoꝝ de egypto ⁊ eduxit eos per mare rubꝛũ: et pauit eos mãna in deſerto. xl. annis ⁊ poſtremo introduxit eos in terrã promiſſionis. Itẽ in nouo teſtamẽto. s. i hũanitate ſua mortuos eoꝝ ſuſcitauit: ceꝛcos eoꝝ illuminauit leꝛoſos mũdauit et ſalubeꝛrima documẽta ipſis dedit Vñ ꝑs. Retribuebãt michi mala ꝓ bonis Sexta cauſa eſt vtilitas moꝛtis. vñ ſcriptũ ẽ. Moꝛte tue ptiſſima zoꝺenem⁹ eſt. Quia nulli gen⁹ moꝛtis turpi⁹ cũc fuit q̃ moꝛs crucis. Etiã circũſtantie aggrauãtes moꝛtẽ xp̃i fuerũt ſocietas: qz in medio duoꝝ latronum fuit ſuſpẽſus. Eſa. liii. Cũ ſceleratis reputat⁹ eſt Itẽ in ꝑſpectu matris ⁊ alioꝝ ꝑſentiũ nudus in cruce pepẽdit. Itẽ in tpe paſchali cum alij hoies habue rũt gaudiũ ipſe occiſus eſt. ¶ Septima ẽ multitudo paſſionũ. Mã in locis nerꝛoſis ⁊ in oibus ſenſib⁹ ⁊ in oibus mẽbziſ paſſus eſt vñ Eſa. i. A plãta pedis vſq; ad verticẽ nõ eſt in eo ſanitas. vñ etiã Ber. in ſer. Caput quod ſpiritib⁹ ãgelicis treme bũdũ eſt, dẽſtrate ſpinarũ pũgitur. Facies pulchra ꝓe filijs hoiũ ſputis iudeoꝝ deturpat̃. Oculi lucidiozes ſole caligãtur in moꝛte Aures qui audiũt angelicos cãtus audiũt pꝛoꝝ inſultus. Os q̃ do cet angelos felle ⁊ aceto potat̃. Pedes quoꝝ ſcabellũ adoꝛat̃ cruci clauis affiguntẽ. Manꝰ que fozmauerũt celos extenſe ſunt in cruce ⁊ clauis affixe. Coꝛpꝰ ꝏberat̃: latus lãcea ꝑforatur. Et q̃d plura nõ remãſit in eo niſi ligua vt ꝓ ꝑtõzib⁹ exoꝛaret ⁊ matrẽ diſcipulo cõmẽdaret. Octaua cã ꝓpter laboꝛis ſui vacuitatẽ: qz xp̃e paſſionis cognouit q̃ in plurib⁹ hoibus fruſtrat̃ amara moꝛs ei⁹ cũ tñ oẽs redemit ⁊ oẽs cupit ſaluare. ꝑs. Que vtilitas in ſãguine meo. vñ etiã Eſa. xlix. In vanũ laboꝛaui ꝛc. Hoc hen tã pꝛz in multis hoib⁹ q̃ caro cogitãt de paſſione xp̃i et ingrati ſũt ipſi xp̃o: immo q̃ pius eſt plures pẽtõzes ipſius xp̃i iterato crucifigũt cũ ſuis pctis ⁊ blaſphemijs. De q̃bus dicit apl's ad. Heb. vi. Rurſũ crucifigẽtes filiũ dei Mona cauſa q̃ eſt ſuꝑer oẽs cauſas tã dictas eſt q̃ iubet ſe irꝛomiſe rũt de honoꝛe ⁊ prãte dei pateꝛis. Itẽ q̃ ſapiẽtiã filij reputabãt iudei inſipientiã ⁊ ſtultitiam. Itẽ q̃ dulcedinẽ ſpũſancti cõmurabant in amaritudinẽ: qz ipſi iudei ſpzeuerũt opera ſpũſancti ¶ Quantũ ad tertiã partẽ huiꝰ ſermonis tũc querit̃ quot ſunt documenta q̃ xp̃s docet nos in ſua paſſiõe. Rñdet̃ q̃ ſeptẽ Primo docet nos ſibi gratias agere ꝓpt bona q̃ cõſecuti ſumus ex paſſione ipſius. vnde Aug⁹. Michil acceptiꝰ ⁊ laudabiliꝰ xp̃o offerre poſſumꝰ q̃ q̃ ei gratiaꝝ actões referamus Et merito qz ꝓ nobis pati voluit q̃ ſine pctõ zcepꝰ ⁊ natus fuit vt nos a nꝛis voluptatibus ꝓ ſuã paſſionẽ retraheret. Itẽ in omnib⁹ mẽbziſ paſſus eſt vt noſtra mẽbza ſibi fiere q̃dãmodo deberẽt. Itẽ totũ ſãguinẽ ꝓ nobis obtulit in pretiũ ⁊ lauachzũ vt nos ſanguinẽ noſtrũ ⁊ vires coꝛpis noſtri in eiꝰ ſeruitio ꝙmere deberemus. Scõo docet nos ipm diligere qz ipe ſuꝑ oia dilexit nos Et hoc oñdit i tribus. s. in dignitate creatiõis: in aſſumptione carnis: ⁊ in tolerãtia paſſiõis. De hoc ꝗre ſexta ſermo. cij ¶ Tercio q̃ũ odiat pctũ ad q̃ delendũ tam amarã paſſionẽ ſuſtinuit, vnde

Ber. Graui⁹ aie cal⁹ q̄ nō nisi mozte xp̄i po
terat expiari. vnde Amb. Tm̄ fuit pcm̄ nem
vt saluari non possemus: nisi vnigenit⁹ dei
p̄ nobis mozer̄et: imo adhuc intm̄ odit pcm̄
mozt̄ale q̄ hoiem pt̄ōz̄ē quem tā chare rede=
mit meretm̄ ꝯdemnat. O q̄ graue onus ꝯgra
uis offensa est pcm̄ q̄ quidaz hoies tam leue
reputant ꝯ tam parum ꝯsimidant. Quarto do
cet nos cognoscere q̄ g:ozios⁹ sit regnum
celoz: quia parua res non emitur care: sz vna
gutta sanguinis chr̄isti pr̄ciosioz est toto mū
do. Quinto docet nos fozt̄ificari ad sustinen=
dum aliquod durum in cozpoze nostro ad ho=
norem dei ꝓpter salutē aiaz nr̄az. vnde Zlō.
de sum. bo. Si passio xp̄i ad memoziam re du=
cit nil taz durū q̄ nō equo aio tolerē: parua
ei tolleram⁹ si recoz̄daremur q̄d ille sustinuit
q̄ nos vocat ad celu. Zille opz̄obzia: derisio=
nes: cōtumelias: alapas: sputa: flagella: spine
am cozonā: crucē q̄ sustinuit: et nos miseri ab
nr̄az ꝯfusionē vno modico sermōe fatigamur
et vno solo ꝯbo ꝓfic̄imur. Vnde si volum⁹ cū
xp̄o regnare debemus cū eo hic pati. Apls. ij
Cor. i. Si sorij passionū erimus ꝯsolationū
Sexto docet nos p̄ quā vīā ire ad celū: q̄ p
tribulationē ꝯ passionē. vñ Lu. xxiij. Nonne
oport⁹ xp̄m pati ꝯ sic intrare in gl̄iam suaz
Et vbi caput itrauit: p eandē vīā ꝯ pozta opz
mēbza sequi. vñ Act. xiiij. Per multas tribula
tiones ꝯ passiōes opz nos intrare in regnū de
loz. vñ Aug⁹. i sermo. Non putet q̄sqū vt sibi
p̄sit xp̄i passio: nisi illius q̄ seqūt̄ur vestigia
eius. vñ Grego. sup Ezech. Si dulcia q̄rim⁹
necesse est vt amara tolerem⁹. ℣ Septio
docet nos xp̄s in passione sua largos esse: q̄z
xp̄s q̄nis in vita sua largus fuit ꝯ multa bñ
ficia dedit: tamē i mozte quodāmō p̄dig⁹ fuit
q̄z nichil sibi retinuit: sz oia dedit etiā vsq̄ ad
vestes. Nā petro dedit eccl̄iā q̄n eum i vica
riū suū instituit: ꝯ regimē eccl̄e sibi cōmisit.
Johānī euāgelīste dedit matrē suaz q̄n dixit
in cruce. Ecce mat̄ tua. Latroni paradisū: cū
dixit. Hodie mecū eris i paradiso. Patri cele
sti dedit: aiam suā dicēs. Pater in manꝰ tuas
cōmēdo spm̄ meū. Nicodemo ꝯ Joseph ab ari
mathia cozp⁹ suū ad sepeliēdū. Mobis lāgui
nē suū ꝯ oia merita sua dedit. Et crucifixozib⁹
dedit vestimēta sua. ꝑs. Diuiserūt sibi vestī=
mēta mea. Mō eīm hō dz ad elemosynas eē ava
rus q̄n ꝓsiderat q̄ xp̄s in passiōe sua sic largꝰ
fuit. ℣ Vltimo sciēdū q̄ q̄libet libēter dz
venerari passionē xp̄i: ꝯ semp ei aliq̄d ozare ꝯ
humiliter inclinare q̄nq̄ pertrāsit aliquā
imaginē crucifixi. Vñ de hoc legit̄ vnū exē
plū i dial. cesarii q̄ q̄dā p̄zioz de ozdine regu
laꝛiū tp̄e q̄dā tāto fopore cepit offici vt nisi
cito wmiteret mozer̄et. Qui cū i lecto se reci
nallet mox q̄dā cōuersus affuit dicēs Dñe cū
licētia vestra vado. Et ille. Quo vadis. Rñ=
dit cōuersus. Vado ad deū: q̄z mozt⁹ sū hac
hoza. Et p̄zioz cū multi p̄fecti trāsiūt ad pur
gatoziuz: quid est q̄ tu tam absolute dicis te
tratim i cur̄ū esse ad deū. At ille. Habebā con
suetudinē vt quoties transirē cozā crucifixo
hanc dicerē ozationē. Dñe per illā amaritudi
nē passiōis quā sustinuisti in cruce ꝯ maxime
q̄n aia tua egressa est de cozpoze tuo. miserere
aie mee in egressu. Et exaudiuit ozōnē meam
dñs meiq̄ misert⁹ est. Et ait p̄oz. Quō fuit ti
bi mozienti. Rñdit. Videbar̄ michi i agonia
q̄ tot⁹ mūd⁹ eēt lapis vn⁹ ꝯ p̄zemeret pect⁹
meū z Jtē si q̄s in meditatiōe passiōis xp̄i
pzimit⁹ nō sentire dulcedinē. cū ꝓpt̄ hoc nō
dz desistere: sz pseuerāt cōtinuare. Mō de hoc
legit̄ aliud exēplū in dyal. cesarii q̄ i q̄dam
claustro fuit iuuenis q̄dā bone indolis. Huic
iuueni erat studiuz in die ad minus semel pe
currere passionem ih̄u xp̄i. In q̄ studio tantā
p̄ medium annū circiter pas⁹ è difficultatē vt
q̄si sibi nō valeret huiusmodi ꝯ meditationē
passiōis dñi nr̄i ihu xp̄i arbitrare. vñ cū post
modū q̄dā tpe in angulo chozi quesiss⁹ diu=
tius ac devot⁹ ozōni incubuisset: diuinū im=
plozās auxiliū. Et cū ab oōne cessasset surre
xit ꝯ transiuit añ altare. Et ecce dñs ih̄us vbi
stetit ante altare q̄si pēdens in cruce q̄ pissi=
ma bzachia sua abstrahēs a cruce seruū suuz
ap̄iexat⁹ est ꝯ tāq̄ p̄ozdialē sibi i signū mu
tue familiaritat⁹ cū ad pect⁹ suū attrahendo
strinxit: q̄ in illa hoza tāta accepit a dño gra
tia lachzymaꝝ vt ex tra matutinas vix aliq̄ ho
ra. oculi ei⁹ siccarent. Idē q̄z in xp̄i post modū
seruebat passiōis meditatiōe ꝯ tāta sēlit i ea
dulcedinē vt ꝯ ipe palmā martyrij plurimuz
affectaret. Jtē nota aliud exēplū de dulcedie
passiōis xp̄i. Erat q̄dā bon⁹ hō q̄ multū dilo
xit deū ꝯ ob reuerētiā q̄nq̄ vulneꝝ xp̄i q̄tidie
dixit q̄nq̄ pat̄ noster. Et huic appuit d⁻s iesꝰ
ꝯ dedit ei de singul⁹ suis vulneribus mīā dul
cedinē ita q̄ oia gaudia mūdi despexit ꝯ solū
mō deo fuire studuit ꝯ i bōis op⁹ ꝯtuib⁹
valde ꝓfecit ꝯ sic vitā suā tandē in bono fini
uit: ꝯ post mozt̄em celum intrauit.

Jtē tercium sermonē de pas

sione dñi quō xp̄s assūpsit decē defect⁹ huma
ne nature: quere supza sermonē. xxviij. A
Jtem exemplum de passione dñi de milite il
lo qui quotidie quinq̄ pater noster ozauit: q̄
te infra sermone. lxxx. W.

In die sancto pasche. Sermo. i.

HEc est dies quā fecit do=
minus exultemus ꝯ letemur in ea.
Psal. cxvij A Sciēdū q̄ p̄cl̄es
festiuitas p̄cellit alias festiuitates in solē=
nitate ꝯ iocūditate. Vñ canit̄ per integrā heb
domadam singulis dieb⁹. hec est dies quam

fecit dñs exultemus ⁊ letemur in ea.⁊c. Lucz oēs dies fecit dñs: nō singularē illā dignitatē cauit ⁊ letificauit p suā resurrectionē. vñ Augu. in sermone de resurrectiōe dñi. Quō gloriosa virgo mr xpi inter oēs mulieres principatū tenet: ita inter omes ceteros dies hec dies resurrectiōis oim dierū pē est. Vnde etiā Amb. super Mat. Resurrectio xpi defunctis est vita. penitentib⁹ est venia: fidelib⁹ est glia. vñ in certo dr. Hec est dies quā fecit dñs ⁊c. Letari debemus hodie: q; supiores. i. angeli hodie letati sunt de redemptione humani generis ⁊ de reparatione sue ruine. et de glorificatione xpi. Mā oēs angeli supiores: inferiores: et medii creās multū gaudēt et magnū gaudium habēt de nostra redemptione: maius de sua reparatione: ⁊ maximū de xpi glorificatiōe. vnde Gre. in omel. paschę. Redemptoris nri resurrectio nostra [illegible] erisit: q; nos ad imortalitatē redimit ⁊ angelor festivitas exisit q; nos revocādo ad celestia numer eor adimpleuit. Itē inferiores. i. patres i limbo existētes gauisi sunt: q; erāt in magna desolatiōe ⁊ erant in infimo loco q̄ esse debebāt in supmo. l. i celo. Itē q; erant in caligine q̄ esse debebant in apta dei visione. Hi letificati sunt p descēsū xpi ⁊ resurrectionē eius Esa. xxv. Gaudium et letitiā obtinebūt: ⁊ fugiet dolor ⁊ gemitus vnde cantē. Aduenisti desiderabilis quē expectamus in tenebris. vñ Aug. i sermōe ad imperū dñi ac salvatoris oēs terre ⁊fracti sunt vectes: ⁊ subito innumerabiles scōrū pplī q̄ tenebant i morte captiui salvatoris sui gentibus obuoluti lachrymabili obsecratiōe deposcunt dicētes. Aduenisti redēptor mūdi aduenisti quē desiderātes q̄tidie exptabam⁹ aduenisti quē nob⁹ vātes lex annūciauerat ⁊ pphete: aduenisti vnās in carne viuis indulgētiam p cūctos soluens defunctos ⁊ captiuos inferni. Et hi oēs hodie in die resurrectiōis balde exultauerūt: q; xps eos de loco infimo extraxit: ⁊ in sua ascēsione eos in celū deduxit ⁊ suā beatā visionē eis exhibuit. ℣ Et ꝑfter medie creature. i. hoies in terra exīs. es hodie letari debēt. Pōrio q; frat noster. i. xps q̄ mortu⁹ fuerat reuixit. vñ Lu. xv. Fili gaudere opz: q; frat tu⁹ mortu⁹ fuerat ⁊ reuixit Sic pater celestis dixit ad quēlibet xpianū. q; ei frēs xpi sum⁹ ostēdit i euāgelio Joh. xx. Vbi xps post resurrectionē suam dixit ad marias magdalenā. Vade ad fratres meos ⁊ dic eis. Ascendo ad patrē meū et patrē vestrū. Scōo q; pcā nostra nobis indulsit per illud sacrū xps q̄dragesimale Et hoc p pniaz quā egim⁹ Tercio letari debemus q; suo pciosō corpe ⁊ sanguine nos hodie cibauit et potauit in quo vniti sum⁹ deo. Vñ merito gaudere debem⁹ q; dicit apls. Gaudete in dño semper: iterū dico gaudete. Mā ad gaudēdū inuitāt nos hodie creature. In xpi ei resurrectiōe oia florēt et gaudēt. Juxta q̄ canit. Venit dies tua in quo florēt oia Mā sol maiori luce resplenduit vñ Maximus In xpi resurrectione elemēta oia gloriant. Mā ⁊ solē ipm arbitror clariorē solito in hac die. Necesse est ei vt in ei⁹ resurrectiōe gaudeat. in cuius passione condoluit Jem iā illo tpe celū serenat terra arbores: ⁊ flores incipiunt florere. Sīr ⁊ aues incipiūt cātare: q; oia debēt nobis esse incitamētū exultatiōis ⁊ letitie. Sciēdū q; resurrectio xpi ē exēplar nostre future resurrectiōis: q; sicut xps resurrexit ita nos resurgem⁹. Apls. i. ad Cor. xv. Oēs quidē resurgem⁹ C Sz q̄rit̄ in qua etate resurgemus, Rñdetur q; oēs resurgemus in etate xpi sicut ipe fuit passionis suit. l. trigīta annox. Rō hui⁹ est: q; tūc hō est in meriti ⁊ pfectioris statu. Sed oēs resurgemus in pfectioris statu. Itē q̄rit̄ de q̄litate resurgentiū. Rñdet q; q̄libet resurget in ea q̄litate corpis sicut crediss̄et si ad pfectas etatē puenisset ⁊ nullū impedimentū sui augmēti habuisset. Et ergo nō oēs resurgemus in eq̄le q̄litate: q; in pūtibus naturale motor est alio p̄m cursum nature. ⁊ oia superflua sicut q̄nq; hoies nascunt monstruosi cū duob⁹ capitib⁹ ⁊ vndecī digitis. Hec oia p diuinam potentiā reserant ⁊ hi defectus per eandē diuinā potentiā supplebūtur in his hoibus qui defectuosa corpa habuerūt. l. q̄ carnerūt alicuibus mēbris. dñ Amb. In illa resurrectōe nulla alicui⁹ remanebūt indicia lesure nulla penit⁹ apparebūt vestigia vlcerū aut debilitatū i carne Aug. Resurget corpa scōr̄ sine vllo vicio sine vlla deformitate sine vlla corruptiōe. Sed in claritate etiā differūt quia sicut stella differt a stella in claritate: sic vnum corp⁹ gloriosum differt ab alio corpore in claritate. p̄m q; hō in p̄senti fuit perfectioris vite quia claritas aie redūdabit in corpus. Et sicut nō oēs sunt equalis meriti sic nec erunt equales in claritate. Sciendū q; oēs resurgemus tā boni q̄ mali cū eisdē corporibus ⁊ animalibus sicut viuimus: sz erit magna distātia inter bonos ⁊ reprobos quo ad claritatem corporum Quia electi fulgebūt vt sol: reprobi aūt veni grabunt sup carbones ℣ Sed q̄ ad electi tatē corpor elector tria q̄ttuor p̄nt ꝑsiderari in sole q̄ quilibet iust⁹ i corpe 3 habere post die iudicij post q̄ resurrexit a mortuis. Primū qd cōsiderat in sole est pulchritudo vel claritas. Inter oēs creaturas q̄s deus creauit i mūdo nichil est cōparabile clarū ⁊ pulchrius vt sol q; ipse est fons ⁊ origo oīm luminū. Hāc aūt claritatē debēt habere iusti post die iudicij in corpib⁹ suis. Corpus enī illud qd mō ē pallidū ⁊ deforme erit postmodū septies pulchri⁹ q̄ sol iā est. Quia sol septies clarior erit q̄ iā est ātē q̄ prim⁹ hō peccauit. Sed post q̄

dñs et eua ppetrauerūt pctm: tunc ꝓdidit sol suā claritatē (sepē ꝑtes ⁊ nisi octaua ps remā sit sibi. Sz post diē iudicij erit vt ꝑtus suit⁊ luna erit tā lucida sicut sol tā est. vñ Esa. xxx Erit lux lune sicut lux solis. Vñ dico. Sicut sol fuit olim antecꝫ ꝑmus hō peccaret ita potchet dz esse qlibet iustus hō in suo corpore: vt dicit dñs i euāgelio Mat. xiij. Tūc fulgebūt iusti sicut sol. ⁊c. Scdm qđ cōsideratur in sole est agilitas siue celeritas: qz ita agilis est sol q Petro de mane oritur emittit splendorē suum quasi q tocā terrā: ⁊ in vno hzeut tpe percurrit spaciosum ⁊ latū mūdū. Hāc agilitatē habebit qlz iustus Nota q corpus nām quod modo graue est ⁊ pigrū ad seruiendū deo ⁊ ad bona opa et ad laborē: tūc erit ita agilebit modo cogitationes sunt ꝟbigra. Ego cogito tam ad finem mundi: ⁊ Petro tā illud cogitauit taz cito cū corpe ⁊ alia possum tunc esse i fine mūdi si voluero ꝟbicunqꝫ loco. vnde Augustī. Vbi vult spūs ibi ꝓtinus erit et corpus. Oz sicut tā pōt videre celū: et imediate visum declinare ad terrā: ita velox erit corpus glīficatum: qz sic es erimus angelis qui in ictu oculi pōt a terra ad celū volare: ⁊ econuerso redire. vnde Anselm⁹. In illa vita pulchzitudo iusto rū solis pulchzitudini qui septēpliciē ꝑ modū est fuit spiēdidioz adequabit. Velocitas siue agilitas tanto nos cōcomitabitur vt angelis deiteque celeres simus: q a celo ad terrā citꝰ ꝑ ictu oculi dilabunt ⁊ ecōuerso. Tertium quod gliderat in sole est subtilitas: sol em tā subtilis est q nullus vitꝝ tam spissum est q̄n splendor eius penetret. Et tam subtilis est q nulla cristallus tā dura ⁊ tā magna est: quin per ipam splendeat. Et eandē subtilitatē habebit tunc qlibet iustus. Corpus ei quod mō est ineptum et grossum. tā subtile tunc erit q nulla res tā dura est vel firma quin possit eaz pcāsire sine vllo impedimēto. Vñ si possibile esset q murus ferreus de celo ad terrā cōtingeret q hūc posset hō iustus trāsire cū corpe et alia ita facile ac si ibi nichil esset. Qđ hoc vere tāsit testionium hēmus in euangelio Joh. xx Q iesus ianuis clausis hodie ad discipulos introiuit: et stans in medio eoꝝ dixit eis. Pax vobis. Per hoc ostendit q nulla res taz dura et firma est q̄n hō iustus possit ꝑtransire cum corpe ⁊ alia post iudiciū. qz eandē glīam quaz xps habuit i suo corpe post resurrectionē qlz iustus habebit post diē iudicij. vnde apls ad Phili. iij. Saluatorē expectamus d̄ reformabit corpus humilitatis nre ꝟfiguratu corpi claritat(sue. Quartū qđ glideratī sole est impassibilitas. Splendor em q a sole ꝓcedit nullus pōt ledere siue ꝟbereī ta ipm vel fecerit vt lapidibus iaciat: hoc nichil pōt ei nocere. Eā dē impassibilitatē hēbit ꝑ tunc qlibet iust⁹. Nā illud corpus quod tā ita fragile est q ipz fames: sitis: estus: frigus ledere pōt: qđ ⁊mortale est: imo qđ mori opz: tūc erit ita subtile ⁊ lucuꝫ ⁊ impassibile quod ei nichil nocere pōt Nā si oēs gladij acciperent d̄ a principio mūdi fabzicati sunt ⁊ ꝓtorerent in vnuz corpus glīficatum nichil hoc ledere possent. Nā oēs homes cū oibus armis nō possent ei nocere: qz corpus glīficatum erit immortale ⁊ impassibile: sic q nec esuries: nec fames: nec sitis: nec frigus: nec aliqđ incōmodū poterit ei nocere. vñ Apo. iij. Nō esuriēt neqꝫ sitiēt neqꝫ cadet sup eos sol neqꝫ vllus estus. Itē Apocal. xxj. Neqꝫ luctus neqꝫ clamor erit vltra. Itē corpꝰ qđ tā est mortale erit tūc imortale. Et apls dicit de xpō. Mors illi vltra non dñabit. Sic sic intelligit de quolz iusto. Ergo nec mortē nec quicqꝫ mali timebunt amplius. Esa. xxv Precipitabit dñs mortē i sempiternum. Quis tam iustus inter oēs qui hanc gioziā ⁊ beatitudinē non querat vbi inueniē omne bonum ⁊ nullū malū. vnde Ber. Nō surget ibi malicia non carnis miseria: nulla ibi egritudo: nulla necessitas: nō ibi fames nec sitis: nec frigꝰ nec estus: nec lassitudo ieiunij: nec vlla tentatio inimici: nec peccandi voluntas: non delinquendi facultas: sed totū letitia totū exultatio homines angelis sociati sine vlla carnis infirmitate venerabunt. Hoc tā dictum est de corporibus saluādoꝝ. E Nunc aūt restat enucliare ꝟditiones corporꝝ ꝟdēnandoꝝ. Pro quo sciendū q corpa dānatoꝝ in resurrectiōe habebunt ꝓcipāl(r qnqꝫ cōditiones ꝟrio erunt valde dissozmia: qz sicut corpa electoꝝ sūt valde clara ⁊ lucida: sic corpa dānatoꝝ erunt valde nigra ⁊ obscura. vñ Aug. in li. de natura dr sic dicit. Si ignis iste oīa lucida ⁊ decora deturpat ⁊ denigrat: ꝙtomagis ignis infernalis est deturpās obscurās ⁊ denigrās: vt exẽpla(ꝓ i igne scti Anthonij d̄ i pūti valde deturpat ⁊ denigrat mēbzū i quo est. Et idem ēt ꝓ in sole d̄ sic denigrat facies ⁊ corpa ethiopuꝫ ꝙtomagis ignis infernalis denigrat facies ⁊ corpa supboꝝ ⁊ repzoboꝝ. Joh. ij. Oēs vultꝰ red ꝟtē i ollā Scdo erūt debilia. Job. Cōsumet mozs fortitudinē eius. Exm possumꝰ videre i debilitate pūtis vite q sic debilitat fortissimos i agone mortis q̄ nec stare nec ābulare pūt: ꝙtomag(illa mors amara q est eterna reddet illa corpora debilia ad resistendū ⁊ ad se mouēdū. Tercio erūt valde ḡuia: qz eis datur locus ikimus. Exo. xv. Descēderūt i pfundum q̄si lapis. vnde ēt Job loq̄ de pctoribus in delicijs viuētibꝰ dicēs sic. Ducūt in bonis dies suos: in pūcto aūt ad inferna descēdunt. Quarto erūt nuda ad ꝟfusionez coꝝ. vñ Mau. iij. Oñdaz gētibus nuditatē tuā. Et signanter illi pctōres d̄ hic superbiā cū vestib⁹ exercuerūt et se ad ꝟplacendū hoibus ornauerūt. vñ Sap. xj. Per q̄ hō peccat p hec et torq̄t. Quito erūt

baldr passus ⁊ plena oi miſria ⁊ tñ incozrupti
bilis Judith. xvj. Vadit dñs ignē ⁊ vermes ē
carnē eoz vt vrant ⁊ viuāt ⁊ sentiāt pēas vsq;
in sempiternū. Habebit ei fletū in oculis ūri
dozē in dētibus: feroz̄ē in naribus bicula i pe
dibus ⁊ manib⁹ ignē i toto cozpe. ps. Repleta
est malis aia mea ⁊ signauit i illo mēbzo pcōz
maxīe cozrūpt̄ē cū q̄ creatoz̄ē suū pl⁹ offendit
vñ Ber. In q̄ aūt mēbzo creatoz pl⁹ offendit̄ i
eodē p cōz̄ gruus cozrūpt̄. ⁊ hec dicta sūt de re
surrectiōe reprobox̄. Vltimo q̄ritur q̄re
xp̄s p̄io resurrectionē suā oñdit mulieribus
Rñdeo p̄io ꝓpter dignitatē vt in hoc nobis
exēplū daret vt ob reuerentiā gloriose ⁊ginitatis ma
rieq̄ mulieres honozemus sine sint maritā
te: sine vidue: sine ⁊gines q̄a mozt̄ē quā femia
Eua intulit: femina vtā virgo fugauit. vnde
cant̄ ⁊ Hostia porta p eā cunctis clausa est
et p ⁊ginē maria vox patefactā. Scdo q̄ vo
luit ꝑ resurrectio eius manifestaret alijs: cz
q̄ mulieres vix aliq̄d celare possit: cz q̄d audi
unt hoc statī alijs manifestāt ⁊gr xi. Exēplū le
git de q̄busdam monialibus in quodā mona
sterio ⁊ctutis q̄ inter se deliberauerūt vt due
ex ipsis deberēt accedere dñm papā ⁊ eis im
petrare q̄ sibi mutuo possent ⁊fiteri: estimon
tes indignū q̄ sua secreta ⁊ suas infirmitates
bni viro. i. sacerdoti publicare deberent. Cuz
aūt ad papā venissent ⁊ summ⁹ apl̄icus intelli
gens eaz̄ simplicitatē ⁊ diaboli fraudē: dedit
eis vnā pximē clausam dicēs. vt illā secuz ad
hospitiū portarēt ⁊ de mane eā sibi sic clausā
reportarēt. ⁊ sic obtinerēt quod peterēt q̄ ve
nientes ad hospitiū pximē diligēter inspexe
runt ⁊ eā libēter aperuissent: tādē vna dixit.
Apiamus eā ⁊ vocemus q̄d in ea sit. Alia di
xit: nō audemus: q̄z summ⁹ pōtifex ⁊ apl̄icus
nobis irasc̄tur. Tandē p tētationes dicte ape
ruerunt eā volētes eā sltimō recludere: et sic
aūs in ea reclusa aufugit: que p̄terita sunt
Et cū de māe redirēt ad papā ⁊ ipē cognouis
set factū dixit eis. In hoc cognoscit dīa insta
bilitas ⁊ infirmitas. Sic facietis vobis: inu
tuo si deberetis alterutrū audire confessiōes
dīas. Cum enī vna offenderet aliā: illa nullo
modo culpā alterius sibi confessam obticeret:
et sic pacue redierunt ad suas soz̄es.

¶ In secunda feria pasche. Sermo. ii. de si
gnis digne communionis.

QVanenobiscumdñe Lu.
xxiiij. Hec ⁊ba cantt ecclia p illud fa
cū xp̄s pascha le vsq; ad ascēsionem.
In quibus ⁊bis q̄z hō deuote xp̄m petere dz
quem hodie in sacramēto sumpsit vt secū ma
neat: q̄z non sufficit q̄ quis xp̄m in sacramen
to sumpsit, nisi secum eum retineat. vnde de
uote dicere debem⁹. Manenobiscū dñe. Scie
ndū q̄ si q̄s xp̄m petere vult vt secū maneat
necesse est p̄cognoscere vtr̄ eū secū habeat vel
tunc dicere possit. Manenobiscū dñe ¶
Dzo quo sciendū q̄ sunt septē signa per q̄ co
gnoscit vtruz q̄s digne cōicet: et Deus xp̄m
apud se retineat: q̄z sicut vita cozpalis cogno
scit ex spūalis quā xp̄s p̄bet i hoc sacramēto
vñ Jo. vj. Qui mānducat me ipē viuet ꝓpt me
Primū signū est gemitus ⁊punctionis q̄ re
te sicut fit ide ifirmo i agone ⁊stitato: cū nō
scit vtrū aia adhuc sit in cozpe: tunc pēnā po
nunt añ os inferni: ⁊ si anhelitū trahit: emit
tit signū est q̄ aia adhuc sit in cozpoze ⁊ q̄ ad
huc viuit. Sic li gemis de p̄tis tuis. cū dolo
re cozdis. signū est q̄ digne cōicasti: ⁊ xp̄s ad
huc in te viuit: immo nō solū hō dz gemere p
p̄tis suis i quadragesima. sz etiā dz dolere et
pēitere q̄n recozdat de p̄tis suis p̄m Aug. vs
q; ad mozt̄ē. vnde ēt Hugo. de sctō vi. Cū de
us in ⁊cipitiōe absoluit hoiem a p̄tis ligat eū
vinculo ꝓpetue detestationis vt p̄tm̄ semper
de cetero detestet: q̄ videz detestatio non est
aliud nisi p̄mis. Cū aūt hō desinit gemē ⁊ de
testationē de p̄tis p̄teritis habere incipit sig
nū est mozt̄. Vñ Gildera q̄ q̄ūcūq; gemitus
q̄diu displicētiā habes q̄n occurrunt tibi tua
peccata p̄terita signū est vite spūalis q̄ est
a xp̄o. vnde Ber. Quāto magis hō p̄tā sua i
telligit tāto ampl⁹ sulpirat ⁊ gemit. Qualr aūt
gemēdū sit p p̄tis suis Basili⁹ oñdit dicēs.
Grādia p̄tā grādia lamēta deliberāt. Scōm
signū est coloz bone cōuersatiōis: q̄z q̄diu vi
demus hoiem bene coloratū dicimus q̄ nō sit
dispositus ad mozt̄ē. Sic q̄diu hō bene ⁊uer
satur timēs alios scandalizare ⁊ deū offende
re: signū est q̄ xp̄s adhuc est i aia ei⁹ Mat. v
Sic luceat lux vra coram hoibus vt videant
opa vra bona ⁊ glorificēt p̄rem vrm q̄ est i ce
lis. Ex quo sequitur q̄ q̄diu conaris ⁊ba ⁊ fa
cta ⁊ mores tuos tentare: et appetis p̄odesse
p̄rimis ad gl̄az dei xp̄s adhuc in te viuit Et
hoc hoi multū fructuosuz ⁊ deo valde acceptū
est. vñ Gre. sup Ezech. in omel. xxj. Nullū oi
potenti deo tale sacrificiū quale est aiaz ⁊el⁹
¶ Sciendum q̄ bonum exēplū i eccl̄ia dei est
valde vtile: q̄z multi mali hoies q̄ deū nō mul
tum diligūt i q̄dragesima ieiunant q̄z vident
alios ieiunare q̄ als nunq̄ ieiunarēt q̄z inimi
ci dei sunt: nec de deo multū curāt. Itē ad ope
ra mie aliq̄ vocant. i. q̄ando vidēt aliquos
molinas dare vl ops mie exercere. Itē ad au
diendū missas ⁊ vbū dei ⁊ sic de aliis bonis o
peribus. Vñ ꝓpter exēplū bonoz multi a p̄tis
cōuertunt ⁊ sic saluant̄ q̄ als dānarent̄ Item
pla bona in alijs non vidissent. vñ Greg. Nñ
q̄ p̄dzes ad lamētū pnie ⁊ediret si nulla ⁊ci
sset bonoz exēpla. que mentē eoz teneret
Insup malt p vocant ad ⁊butes p bona exē
pla. i. ad humilitatē ⁊ miam ⁊ sic de aliis ergo
diues xp̄s hūilis multa meret ꝓpter exēplū

qz paup ex hoc vereciũ dat in seipso dñ dines humiliter incedit: ꝙ est potẽs pulcher bene nat⁹ et bene posset superbiam exercere ⁊ nõ vult: sz humiliat se ꝓpter deum: ⁊ talis humilitas ẽ valde laudabilis Sic ecõuerso superbia pauperis ꝙ nec hz diuitias nec potẽtiss nec pulchritudinẽ est multũ reprehẽsibilis. vnde Amb. sup bti imaculati. Mã ois paupertas est lerã nec oẽs diuitie criminose sunt. vnde Cassio sup ps. biz Si paup superbiat non est dei pauper Et ci locuples humiliatẽ diligat nõ est sci dines Volũtates aliũ cũ ispicitẽde nõ nosti Itẽ scriẽdũ ꝙ deus multũ diligit eos ꝙ dant bona exẽpla aliis: vt btã ẽgr maria ꝙ dedit exemplũ humilitatis multeribꝰ: ⁊ ẽginibus exẽplũ castitat: qz ista ẽ specialis mulier Itẽ Job dedit exẽplũ patiẽtie. Abraha obediẽtie Joseph et Susanna resistẽtie. Beat⁹ nicolaus ⁊ dominic⁹ dederũt iuuenibus exẽplũ deuotiõis ⁊ abstinẽtie. ⁊ sic de aliis. vnde Chrys. in epla Benedicta aia illius cui⁹ humilitas cõfundit alterius superbiã. cui⁹ patiẽtia ꝓximi extinguit muidiã. Amb. Sctõ ñ dita ceteris norma est viuendi. Itẽ scriẽdũ ꝙ hoi valde est meritoziũ aliis hoib⁹ dare bonũ exẽplũ qz ex hoc meritũ ⁊ gaudiũ eoꝝ augmẽtabiẽ ꝓtinue in celo. vñ Cesari⁹ dicit. Quãtis exẽplũ vere humilitatis ⁊ perfecte charitatis ostẽderis cũ tãtis ꝓ tantis eterna ꝑmia possidebis immo ꝙtũ hic ꝓpe ceteros tales ꝙ bonũ exẽplũ in certũ ꝓpe ceteros i futura glã lucebũt. Juxta illud Mat. xiij. Fulgebũt iusti sicut sol. Quã tũ em hic sol luez ꝓpe stellis: tãm tales lucebũt ꝓpe ceteris i celo. Ideo sollicite dicit apls. i. ad thi. iij. Exemplũ esto fidelium in ẽbo ⁊ conuersatione. Mã em solũ dicit in ẽbo: sz et in conuersatione. vnde Leo papa in ẽmone bali dicta sunt exempla ꝙ verba ⁊ plenius docemur ope ꝙ voce. vñ et iã Aristo. v. ethi Optim⁹ est ille ꝙ nõ vtit bonitate ad se solũ: sed et iam ad alios. ℣ Itẽ scriẽdũ ꝙ tria bona sequũtur ex bona cõuersatione nostra. Mximo angelos letificamus. Unde apls dicit ꝙ mulier dz habere velamẽ super caput eius. ⁊ hoc ꝓpter angelos: qz pudicicia ⁊ honestas mlt̃ placet angelis: sed impudicicia ⁊ inhonestas multũ displicet eis. vnde Wern. In quocuis ãgulo ⁊ quouis diuersozio angelo tuo reuerentiam exhibe: nec audeas illo ꝓsẽte qđ nec videte nõ auderes. Secundo ex hoc gratia cõuersãt in hoie. Tertio qz primus ex hoc emẽdat ⁊ melioratur. Exemplum est de hoc vt narrat Jacobus de vitri, ꝙ quidam ꝓnceps latronũ regionem in qua habitabat totam depredabat hos spolians illos iugulans. Audiens hoc quidã abbas ⁊ ad eum accedẽs statim ab eo ⁊ socijs suis captꝰ est: ⁊ abbas ñsciuit qđ vellent. Illis respõdentibus equũ vestrũ ⁊ vestes vestras Abbas dixit. Bona dei sunt cõmunia: ego tã his pluribus annis vsus cũ iustũ est vt ⁊ vos eis nũc vtamini. Tũc dixit ꝓnceps latronũ Hodie totũ vẽdem⁹ ⁊ emimus necessaria ad victũ. Tũc abbas dixit quare tm laboras et exponis te periculo ꝓ victu tuo: veni mecum ad monasteriũ ego bene ꝓcurabo tibi. Cui ille Ego nõ possum comedere fabas veteres ⁊ olera: nec bibere cerueliã veterem. Rñdit abbas Ego dabo tibi bonos pisces: carnes ⁊ bonũ vinũ. Tandẽ acciẽdit ire ad pbãdũ qđ et abbas faceret. Qui fecit et ꝓparare pulchrã cameram ⁊ pulchrũ lectũ: assignãs et monachũ q̃ ei seruiret: ⁊ oia q̃ desideraret ꝓpararet ei. Et oi die post ꝙ latro comederat: monachus ex ꝑce pto abbatis cozẽ ea tantũ panẽ ⁊ aquã comedebat. Cũ ergo ille monachus pluries hoc faceret latro q̃siuit ab eo. Frat qđ facis: ꝙ oĩ die sic te affligis: iterfecisti ne hoies. Cui monachus: absit dñe ꝙ vnq̃ cõtristaueri hoiem Rursum latro. Si fornicationẽ adulteriũ: latrocinium cõmisisti Tũc monachꝰ ꝑe admiratiõe se signãs ait. Dñe qđ dicis. A puericia hoc monasteriũ introiui: et feminã nõ tetigi. Cui latro. Quare ergo te affligis ait; vt habeam deũ michi ꝓpicium. Tũc latro intra se ꝑcutus dixit: ꝙ miser ⁊ infelix ego sum q̃ tot mala: furta: homicidia: adulteria: sacrilegia feci et nunq̃ penituit: ⁊ vocato abbate cecidit ad pedes eius ⁊ petit vt reciperet ab eo Qui post ea in monasterio adeo se afflixit ꝙ in abstinẽtia ⁊ religione oẽs alios superauit. ℟ Tertiũ signũ est ꝓ tactũ. i. ꝓ potiẽtiã in aduersis Medicus ꝙ tactũ sentit an infirmꝰ disposit⁹ sit ad moztẽ: ita si hõ tangit ad venas tribulationis sentit per patientiã an habitua. vñ Gre. Qualis vnusquisq̃ apud se latcat: illata gra mella ꝓbat. Deus em oipotẽs tãgit hoiem per tribulationẽ ⁊ ibi mitatẽ vt ꝓbet an sit vas plenũ gratie et virtutũ vel vacuũ: qz vas plenũ nõ murmurat: sz vacuũ cum tangitur reclamat. Sic sit ẽ de hoib⁹ gratiã habẽtib⁹ ⁊ ea carẽtib⁹. vñ Aug. li. x. de ci. dei. Afflictiõe mali deũ detestanẽ atq̃ blasphemãt boni ẽo deũ ꝓcanẽ ⁊ laudant. Itẽ deus tãgit hoiem cũ tribulatiõib⁹ ⁊ ꝓbat virtũ sit filius ei⁹ an nõ vñ Gen. xxv. biz. dicit. Jsaac ad iacob filiũ suũ Accede vt tangã te: ⁊ ꝓbẽ virtũ sis filius meus an nõ. Sic dꝰ põt dicere ad quẽlibet hominẽ tribulatũ. Sciẽdũ ꝙ melius est infirmitates ferre ꝙ bona opa opari. Itẽ scriẽdũ ꝙ sũt aliqui q̃ se estimãt esse bonos ⁊ vir bnũ ẽbũ cõ erantiã sibi patiẽter sustinere volũt: sz inedia te cõmouẽt ⁊ se alios perturbãt: et hi veraciter boni nõ sũt. vñ Greg. li. xxi. mozal. Qui a statu patiẽtie ꝙ lingua ꝙ vulnera cozrunt: ipe sibi testis ẽ ꝙ ꝛta manifeste ꝑcutiõis gladium nõ subsisteret. Quartũ signũ sit per gustũ diuine dulcedinis: ꝙ diu cũ hõ põt comedere et bibere et hz sapozẽ est bonũ signũ vi-

te ⁊ sanitatẽ corporal. Sic est de gustu spũali qui est p̃ gustatio vite eterne: ⁊ earũ rerũ que perducũt ad celestẽ patriã. Ergo signũ digne cõionis est, si dulce ẽ tibi cogitare de gaudiis eternis ⁊ devotiõe diuina. ps. Cũ mille anni ante oculos tuos tanq̃ dies hesterna ꝛc. Itez cogita de brãvirgine ⁊ apl̃is ⁊ ceteris sanctis quõ ibi a quolibet habebimus spũale gaudiũ Itẽ de passiõe xp̃i qua xp̃s nos redemit: cuius et memoriã nobis in sacramento eucharistie reliquit. Itẽ si dulce est tibi audire verbũ dei et ea q̃ sunt salutis. Greg. Cui mẽtis ẽ verbũ dei. Ille ois ostendunt sanitatẽ aie Sed si nõ sapiũt tibi eterna nec verbũ dei: nec passio xp̃i nec alia spũalia signũ est q̃ te repleuisti mundanis ⁊ corporalib⁹ voluptatib⁹. Apl̃us. i Cor. ij. Animalis hõ nõ percipit ea q̃ dei sũt Ergo q̃n das te ad illicita mũdi gaudia: ⁊ ad voluptates corpis: tunc xp̃m expellis. Vere Quõ ignis ⁊ aqua simul esse nõ pñt: sic spũales ⁊ [illegible] delicie in eodẽ se nõ cõpatiunt Aug. ij. cõfes. Gaudiũ diuine dulcedinis non degustas: si carnali delectatione cor maculas sed aliqui vellẽt libẽter ambas habere. s. carnis delicias ⁊ spũalẽ dulcedinẽ. Nõ em̃ libenter carent delicijs corpis: sed corpus mollib⁹ et pciosis ⁊ superbis vestibus vestire volũt ⁊ bene comedere et diu dormire appetunt ⁊ cuz hoc xp̃m quẽ in sacramẽto sumpserũt i se retinere volũt Sed nõ sic: quia nemo põt duob⁹ dñis seruire. Apl̃s. Ro. viij Si sm carnẽ vixeritis moriemini. Amb. Impossibile est hic impleri ventrẽ ⁊ ibi mentẽ. Item p gustũ illum etiam intelligitur si visa vel audita pximi sunt sibi dulcia. i. q̃ oia interpretant i bonũ que audit vel videt a pximis. Hoc est signũ bonũ: q̃ ihesus xp̃s qui adhuc in illo hoie vivit cõuertit sibi oia verba ⁊ opera in mel dulce: sed q̃n quis dicta vel facta pximi iterpretatur in pessimis malũ signũ est ⁊ ppzie inidiat⁹ vñ Chzy. sup. Mat. Omnis hõ ꝑz se estimat alterum. Itẽ Chzy. Sicut difficile aliquẽ suspicatur malũ qui bon⁹ est: sic difficille suspicatur aliquẽ bonũ ipse qui malus est. Quantũ signum fit p verbũ recte locutionis ⁊ per actum. Nam cũ infirm⁹ adhuc perfecte ⁊ plene loquit spes est debita ipsius ꝑz cũ bene ⁊ pfecte loquit: timet de ei⁹ morte: sic spũaliter intelligendũ est de hoie. Vñ locutio recta est libenter orare ⁊ deo gratias agere. vñ Aug. Oratio tua est locutio ad drũ. q̃n legis de⁹ tibi loquit q̃n oras cũ deo loq̃ris. Itẽ recta locutio ẽ libẽter loq̃ de diuis ⁊ spũalib⁹ ⁊ honestis reb⁹. Mat. xij Ex abũdãtia cordis os loquit: ⁊ hor ptz in bonis hoib⁹ q̃ frequẽter nominãt ihesum ⁊ Mariã. ⁊ alia spũalia ⁊ honesta verba: q̃ habent bona ⁊ pudica corda. Vñ Chzy. Quale cor hz vnusq̃sq̃ talia ꝺba loquitur: ⁊ opa facit: ꝑz q̃n inficit⁹ ipedite loquit signũ est mortis: sic cũ ꝺs loquitur ꝺba detractoria: ꝺba scurrilia ⁊ impudica: signũ ẽ mortis spũalis in aia: q̃z sicut hõ hz se abitra i corde sic se ostẽdit ab extra in ꝺbis ⁊ ope. vñ Aristo. ij. et hi Qualiscũq̃ vnusq̃sq̃ est taliter dicit ⁊ talit opatur: ⁊ taliter vivit. Sicut intelligẽ vñ est de auditu: q̃z cũ hõ appzopiquat mortis tũc nõ hz clarũ auditũ ⁊ pfectũ: sic spũaliter si libẽter audis verbũ dei: ⁊ cetera bona q̃ sunt salutis signũ est digne cõionis ⁊ vite spũalis vñ Joh. viij. Qui ex deo est ꝺba dei audit: sed q̃n hõ libẽter audit ꝺba detractoria ꝺba scurrilia ⁊ luxuriosa: signũ malũ ẽ Sextũ signũ est mor' bone opationis. Exẽplũ de muliere impzegnata: q̃ sentit se grauidẽ p motũ pueri: sic si agilis es in bona operatiõe. Apl̃s ad Gal'. vi. Si spũ vivim⁹ spũ ãbulem⁹ q̃z sicut agilitas i mẽbzis est signũ sanitatis sic si sis agilis in bona opatione: signũ est digne cõionis. Sed cum incipit hõ tepescere ⁊ de mane diu dormire: et bzeue est sibi tps sedere in tabernis ⁊ potare: ꝑz in his q̃ dei sunt tediũ hz: malũ signũ est. vñ. Leo papa in ꝑmone. Non puenit dormientibus regnũ celoz nec otio et desidia torpẽtib⁹ bitudo eternitatis ꝑmittit Sciẽdũ q̃ ihesus xp̃s ab intra monet illos q̃ digne cõicaueri: q̃liter ampli⁹ debeãt se regere ⁊ a pctis cauere. Ergo si tu sentis hoc i te q̃ moueris ad bona opa: signũ ẽ digne cõionis Chzy. Qui hũt xp̃m dei nõ sunt cõtenti sedere otiosi: sed ipe xp̃s q̃ est i eis vzget eos aliq̃ bonũ appzehẽdere. Grego. Charitas dei non est otiosa: opaz em̃ magna si est ꝛc. Septimũ signũ ẽ caloz naturalis: q̃z q̃diu hõ hz calozẽ naturalẽ signuz est vite: sic spũaliter si hõ hz calozẽ spũalẽ. i. amozẽ dei et pximi signũ est vite spũalis. vñ Aug. Vita aie amoz est: q̃ nõ amat mortuus est. Grego. in omel. Pzobatio sanctitatis nõ est signa facere: sed vnũquẽq̃ vt se diligere. Aug. Dilectio sola discernit inter filios dei ⁊ filios diaboli. Vñ sciẽdũ q̃ ex charitate debem⁹ ꝓximis fratrib⁹ nostris ⁊ pximis: ⁊ eos nõ despicere in defectib⁹ suis. Vñ Greg. Oẽs ekes sumus dei ptãte cõditi: ⁊ ei⁹ sanguine redẽpti: ⁊ ideirco ekes nolite eos q̃tũ libet paupes ⁊ abiectos: i nullo despicere debem⁹: ⁊ talis cõpassio pximi est signũ sanitatis i xp̃o hoie. vñ Greg. li. xxxij. moral. Tẽto ꝺs pfectioz est quãto pfectu⁹ alienos vlzes sentit: imo naturale est q̃ vnũ mẽbzũ ꝓpatitur alio mẽbzo. Apl̃s. i. Cor. xij. Si patit vnũ mẽbzũ cõpatiunt ei et oia mẽbza. Ergo q̃ nõ cõpatit pximo est tã q̃ mẽbzũ abscisũ a mystico corpe xp̃i: q̃z xp̃s ẽ caput ⁊ xp̃iani i gratia existẽtes sũt mẽbza ei⁹. vñ Greg. Nõ aliter redẽptoz nostri mẽbza efficimur nisi adhereãdo ⁊ ꝓpatiẽdo pximo. Et illã charitatẽ ⁊ compassionẽ pximis debem⁹ ostẽdere factis Grego. Nun q̃ vere cõpatit q̃ quod necesse ẽ pxi

mo negat. vñ .i. Joh. iij. Qui habuerit substã-
tiã huius mundi ⁊ viderit p̃ximũ suũ necesse
habere ⁊ clauserit viscera sua ab eo: quõ chari
tas dei manet in illo. ¶ Sed vltimo scie-
dũ est ex quo charitas dei ⁊ p̃simi est signũ di
gne cõtionis ⁊ vite spũalis: tũc oriẽ q̃stio que
sit charitas sufficiẽs quo ad deũ ⁊ quo ad p̃-
mũ. Rñdeo q̃ ad hoc q̃ charitas sit sufficiẽs
quo ad deũ ⁊ quo ad p̃simũ tria requiruntur
Primo vt dimittat hõ oẽ mortale pctm̃ ad min⁹
p dilectiõe dei: si hoc noluerit saluari non po
terit. vnde p̃s. Qui diligitis dñm odite malũ
qui eũ nõ odit malũ non h̃z verã dilectionem
ad deũ: sed simulatã. Si ei non dimittis oẽ
pctm̃ mortale: quicqd p dilectiõe dei facias nõ
tibi sufficit: si ergo dicis hoc vel illud dimitte
re nõ valeo. Rñdeo adhuc ẽ non diligis deũ
si eũ vna gutta vere dilectionis haberes ad
deũ totũ mundũ si de⁹ p̃ciperet dimittere p
pter eũ: q̃ vt dicit Aug⁹. Vna gutta charitat⁹
maior est oceana. Secõo necessariũ est vt p̃so
eius dilectiõe ob ⁊rẽptũ sibi illatũ p pctm̃ ali
quẽ honorẽ sibi exhibeas p aliqua bona opa.
et pniaz: aliter dilectio tua tibi non sufficit: nec
est vera p̃s. Declina a malo ⁊ fac bonũ: q̃z non
sufficit mala dimittere: sed opz bona facere.
Grego. Probatio dilectiõis est exhibito ope-
ris. Vnde cũ q̃dã terrenus dñs q̃ est cõtẽptus
et offensus velit vt sibi aliq̃s honor exhibeat
ipse rps q̃ est dñs dñor vult hoc idẽ: h̃z sũt q̃-
dã qui p oi ⁊rẽpto et p oibus pctis suis non
solum non magnã satisfactionẽ vel gr̃ias sibi
exhibere volunt: imo nec vnã veram ⁊critionẽ
sibi dare dignant. Nã illã acceptaret vbi ali-
ud hẽre nõ posset p̃ illud p̃s. Cor ⁊critũ ⁊hu
miliatũ de⁹ non despicies. Date g̃ illi hanc: si
nõ vult: vt illi magni scti p dilectiõe ei⁹ mor
tẽ pati: mũdũ reliq̃e: oia p deo dare saltẽ hoc
minimũ tribuite: vt per hoc sanet oia vulnera
sua bestie. Hie. ij. A vulneribꝰ tuis sanabo te
p̃s. Qui sanat contritos corde. Mat. v. Bti q̃
lugẽt: h̃z q̃ nũc nõ tm̃ dare volũt p ei⁹ dilectio
ne vos iudicate si illũ vere diligãt. Vere non
credo q̃ vlla i his scintilla charitat⁹ flageret.
Tertio q̃ p eius dilectiõe ad p̃ximũ habeas
fraternã charitatẽ vt ei bonũ appetas: ⁊ quic
quid vis ab eo supportari hoc illi nõ facias ⁊
si eũ lesisti in famam̃ reb⁹ vt sibi satisfacias
et si q̃liq̃ te lesit vel offendit hoc ei ex corde i
dulgeas: aliter vere non diligis. Aps. i. Cor.
xiij. Si distribuero oẽs facultates meas in ci
bos pauper̃: charitatẽ autem ad p̃ximũ .s. nõ
habeaz nichil michi p̃dest. i. Jo. iij. Qui non
diligit fratrẽ manet in morte. Et hic illa cha-
ritas sic ⁊rãta scõm hec tria iã dicta est charita-
tas sufficiens ad saluandũ ⁊ ducit ad gr̃iam.

¶ In eadẽ sc̃a feria. ser. iij. de recidiuatione.

Mane nobiscum domine.

Lu. xxiiij. in quibus ꝓbis monemur
ne ab opere bono tã incepto desistam⁹
sed vt in bono perseueremus. Vñ Chrys. Non
incepisse: sed ꝓfecisse virtutis est vnde Jsa. de
cam. bo. Tunc deo placet nostra quetsatio qñ
bonum quod inchoamus pseuerãti fine cõple
mus. ⁊ hoc fieri non põt nisi xps nobiscũ ma-
neat et nos a diuuet: ergo deuote dicere debe-
mus. Mane nobiscũ. ire. ¶ Sciendũ q̃ hõ
septẽ magna pricula q̃zcurrit q̃ post sellũ pa
sche recidiuat q̃ pricula diligẽter attendere debet
ne recidiuet et xpm̃ a se expellat. Primoz dã
num est q̃ recidiuatio aufert hoi fructum ⁊te
rite contritionis: ⁊ confessiõis ⁊ satisfactiõis
immo si tot bona opa quis haberet quot bea-
tus Petrus apls. Insup si tot merita et bona
opera quis haberet quot sunt stelle in celo. et
quot arene in littoze maris totum annichilat
et oia pdit. sic q̃ sibi oia illa n̄ichil ad salutez
ꝓficiũt si sic decedit. Ezech. xviij. Si iustus
auerterit se a iusticia sua et fecerit iniq̃tatem
oẽs iusticie eius quas operatus est non erunt
in memoria. Et hoc intelligit̃ si homo sic mo-
rit̃: sed si post recidiuationẽ eõ reuerso resurgit
per pniaz: tunc oia illa merita ⁊ bona opera q̃
ante pctm̃ fecit reuiuiscunt ⁊ erunt sibi mer-
toria. Sed illa bona opera q̃ homo fecit inter
q̃ scienter fuit in pctis mortalibus nõ reuiui
scunt: sed mortua sunt. Vñ ꝓbus. Viuere non
poterunt q̃ nunq̃ viua fuerunt. Secundo re-
cidiuatio vilificat hoiem ad modũ canis Pro
verb. xxvj. Quasi canis q̃ reuertit̃ ad vomitũ
sic hõ imprudens qui iterat stulticiã suam: sic
peccator si mala que per confessionẽ euomuit
iterato committit: facit sicut canis et ei simi-
lis erit. Sciendũ q̃ recidiuãs tam miser ⁊ in-
dignus est q̃ nullius boni nec spũalis nec tẽ-
poralis dign⁹ est: nec est dignus cuz pedibus
suis terrã calcare nec lumen celi videre ⁊ sic de
aliis: q̃z indignior est oibus creaturis corpo-
ralib⁹ Arist. viij. ethi. Pessimus hõ deterioz est
bestia. Ergo cum in gratia es: tunc es dign⁹
omni bono regno celesti et vlu creaturaꝝ: q̃z
deus creaturas ꝓpter hominẽ creauit vt eis
vtatur ⁊ inde deum laudet. Sz post recidiua-
tionẽ non est dignus vsu alicui⁹ creature: q̃z
omnis creatura dei bona est ⁊ cũ ea malus sis
ergo ⁊c. Arist. viij. politi. Sicut optimum ali
um est hõ fruens lege et iusticia: sic pessimuz
oim aliorum est homo a lege ⁊ iusticia separa-
tus. Vnde etiam dñs loquitur ad aiam recidi
uantez vt hẽt Hie. ij. q̃ vilis facta es nimis
iterans vias tuas. vnde etã Aug. Quid vis
cursum ingerere quod notũ fuerit tibi Canis
reuertens ad vomitũ suum: et sus in volута-
bro luti. Vzu ta aialis: vage aues in eadẽ pe
ricas ⁊ eadẽ rethia non incidunt. Tertio q̃z

recidiuans in maiorē potestatē dyaboli incidit. ⁊ postmoduz fortius a dyabolo possidetur sicut miles q̄ amisit castrum et recupat illud et postmodū melius custodit et fortius possidet ne iterū amittat. Sic dyabolus facit q̄ hominē per priam pdidit: ⁊ postea p recidiuationem recuperat. Iterū recidiuans facit sicut ille qui euasisset captiuitatē sui maximi timuit et postmodū tradereſe ei sponte in eandē captiuitatem Sic recidiuans qui euasit potestatem dyaboli ⁊ etiā infernum p misericordiaz dei ⁊ p penitētiā quam egit. Recōuertendo dat se sponte per recidiuationē in captiuitatē ⁊ potestatē dyaboli: submergit seipsum in profundum infernū. Job. xxj. In puncto ad inferna descendunt Aug. de verbis domini. Qui peccato addit: funem nectit cum quo ligetur. Quarto recidiuans sit impotens ad resurgendum: sicut infirmitas iterat vel a vulnꝰ cura tum quod renouat postmodum difficilius sanat. Vnde est de hoie recidiuante Mat. xij Nouissima illius hois peiora prioribus. In signum cuius dixit ihesus cuidā sanato vt haberē Jo. v. Ecce sanꝰ factus es caue ne pecces: ne deterius aliqd tibi ſingat. Itē est magna crudelitas quā recidiuans exercet in suā p priā aiam. Obigla. Si q̄s vulnera frīs sui carnalis iā sanata renouaret: magna crudelitas eēt maior si vulnera pris sui vl' mētis luc. ic. Qto maior est qñ hoc facit aie sue quaz plus diligere dz quā patrē vel matrem: et hoc propter dignitatē ipius a'c. bñ Aug. loquēs de dignitate ipius aie dicit. Sicut deus oēm creaturā sic aia oēz corporeā creaturā natura et dignitate p̄cellit. bñ ēt Ber. Totus mūdꝰ ille p̄cium vnius aie estimare non pōt. Nō esset deus p toto hoc mūdo aiam suā. i. vitā suam daret: quā tñ p aia humana dedit. Quinto q̄ recidiuans est irrisor diuine mie q̄ sibi fecit pacem cū diuina iustitia. Cum eīm iustitia voluit eum eterna morte occidere: tunc mia se opposuit ⁊ pacem fecit. Quō g̃ talis audet amplꝰ oculos ad dei miam eleuare et bonitatem dei inuocare cū sit cōtumax irrisor diuine mie ⁊ vindicatis. Insup p̄ter illā magnā ingratitudinē deū g̃ius offendit. Exēm. huius de seruo q̄ p̄uteret dñm suū ad maxillā ⁊ vemā peteret et postmodū iteraret p̄cussionē qñ illā primā sibi indulsisset. si tunc iteruz rogaret indulgeri sibi dñs posset dicere: iu subsannas me: sic sic pōt intelligi de xp̄o. Itē fr̄ie dū fm Guil. lugdō. q̄ illa ingratitudo multū aggrauat peccatum. s. ingratitudo venie ⁊ gratie iā date in p̄ñti ⁊ g̃cie in futuro promisse. Cum eīm p̄ peccō mortali peccōz sit debitor ēre mortis p dimissione vnꝰ pecti mortalis hō libenē deberet seruire duo mille ānis si tā diu viueret qz sibi maius bonū fecit indulgendo sibi vnū pcm mortale q̄ si sibi vnū regnū vel ēt totū mundū dedisset. qđ manifestū pōt fieri ex hoc q̄ p dimissione mortis p̄alis q̄ est momētanea fuiret alicui q̄s libenē alicui oibus diebus vite sue multo magis p dimissione eīne mortis. Sexto: qz recidiuās g̃ristat oēs scōs et oēs angelos dei q̄rum i se est: et cō est: qz sicut tota trinitas et oēs scti ⁊ angeli gaudiū habuerūt in quersione vnꝰ pctōris: sic econuerso recidiuans g̃ristat deū ⁊ btām v̄ginē mariā ⁊ oēs scōs ⁊ angelos dei q̄rum in ipo est. Ber. Putas placatos habebis in iudicio quos tāto ⁊ tā sperato vis p̄iuare gaudio: ⁊ g̃ter sedē q̄ talis nō est dignus q̄ sci quos hic cōtristauit amplꝰ intercedant p eo: immo talis recidiuās pupendit deū ⁊ oēs scōs ⁊ angelos dei: qđ oñdit in hoc qz p̄elegit hoc tpale. s. honorē mūdanū luxuriā vel gulā p merito xp̄i et oim scōz. Itē p gaudio vilissimis scīs tribulatis ⁊ societate marie ⁊ oim scōz ⁊ angelorz i celo exñtiū: quoz nō est nūerꝰ Apo. viij. Vidi turbā magnā quā dinumerare nemo poterat. Cuz tñ de q̄lz scōs magnū gaudiū habituri sumꝰ in celo: ⁊ super hec oia maximū a deo oipotēti. ps. Qm̄ mille anni añ oculos tuos tāq̄ dies hesterna q̄ p̄terierit. Septio talis recidiuans arescit: qz sepat a merito xp̄i ⁊ a p̄ticipatione oim bonorū celo ⁊ in terra exñtiū: ⁊ p̄nat oī gratia dei: ⁊ erit sicut palmes abscisꝰ a vite vl' mēbrū abscisū a corpe: q̄ hic arescit vt ei melꝰ ardeat i futuro qñ excidet et in ignē mittet. Sciēdū q̄dm dānū incurrit recidiuās q̄ si oēs homines fierēt sanguineas lachrymas insup ⁊ si oia aialia terrestria exñtia ⁊ oēs volucres celi ⁊ pisces maris ⁊ oia ligna ⁊ oēs lapides: immo ⁊ oīs creatura nō tñ sufficient deflerēt dānum qđ incurrit recidiuās p vnū pcm mortale: imo nō esset sibi tā dānabile si cētū mille demonia i se haberet si rotari: sulpēdi: cōburi: vl' submergi deberet qz dāna ista sūt finita ⁊ trāsitoria: sz dānū illud qđ hō incurrit p pcm mortale infinitū est ⁊ eternū. vñ Art. viij. phi. Finiti ad infinitū nulla ē ꝓpoꝛtio. Vñ hēmus exēm quō qñq̄ deꝰ i p̄nti punit recidiuātes. Legit i li summoꝛ pōtificum q̄ quidam post festū pasche ⁊ sacrā cōionē ebriatꝰ et lasciuis sunt lapsi sz nō ipune. Nā ex oze eoꝝ fluxꝰ sāguis feridissimi emanauit q̄ ⁊ ad intioza eoꝝ retroiuz refluēs illos repente suffocabat subito ēt aq̄ cū pluuia emanauit ⁊ eoꝝ pollutiones cū oibꝰ fructibꝰ ⁊ legumibꝰ penitꝰ extinxit ⁊ euertit. bñ Exoꝛti dzaconespetiret nec ingredi nec egredi finebāt homines nisi ad mortē. Nzo q̄dā vir dei vē deuotꝰ exoꝛauit. Cui angelꝰ dñi edidit dicēs. Queso te si q̄s p̄ditoꝛie filiū impatoꝛis i feretissimo ⁊ obscuro carcere reluderet q̄d de tali fieri deberet. Rñdit vir dei q̄ talis multū deberet dilaniari. Cui angelꝰ: sz q̄d de illo q̄ pietatez corp̄is xp̄i corā oibꝰ in luto fetidissimo involueret. Cui vir dei. Talꝰ hereticꝰ ⁊ sacrile-

gus cremari deberēt. Rñdit āgel⁹. Mūdꝝ ta lia cōmiserūt ꝙ dꝫ⁹ ozas. In die fctō pasche fctāz cōionē receperūt. ⁊ postmodū xrta scip los ⁊ sacramētū altaris vtiqꝫ i chozeis ⁊ ebzie tatib⁹ et similibus deliquerunt: quib⁹ cōpū cti ceteri penitentiā egerunt ad salutem.

¶ In eadez secunda feria. Sermo. liij. ⁊ sunt qui hominem retrahunt ne recidiuet.

Ane nobiscū dñe Lu.

Qxxiij. M. Circa ꝙ sciēdum ꝙ sex sūt que debent hoiem retrahere ab omni pctō mozali: ne recidiuet. ⁊ ne iesum xpm expellat. Primū est meditatio moztis. Eccl. vij. Memozare nouissima tua ⁊ in eternū nō peccabis. Aug. Nihil sic reuocat a peccatis ꝙ frequēs meditatio mozti⁹. Hoc ꝓbat ꝙ meditatio moztis reuocat hoiez ab oi auaricia qz sicut nud⁹ egress⁹ est i hūc mūdū sic nud⁹ egredietur. Job. i. Nud⁹ egressus sū ex vtero matris mee nud⁹ reuertar. Luc. p. Relinquūt alienis diuitias suas qz si quis haberet cētū mille bozenos ⁊ oia bozrea sua plena frumēto ⁊ cellaria plena vino ⁊ postmodū moziē nichil secū portat. In hoc ostēdit ꝙ ipa tpalia nō sūt ꝓpia ipi⁹ hois sz solū vbi ad modicū tpis. s. ad tpis vite sue ac cōmodata qz nō pōt secū portare minimū q̄z dzātē dñs Amb. Bona hois nō sūt q̄ secū ferre nō pt. Sz q̄reret aliqs q̄ sūt bona ꝓpia ipsi⁹ hois. Rñdeo ca q̄ ꝓ salute aie sue ⁊ ꝓpt deū pau peribus dedit Amb. Hec tm̄ tua reputa qō pau pib⁹ erogasti. Cōtra hoc faciūt illi auari q̄ cozis vicib⁹ anhelāt ad congregādū tpalia ⁊ nichil cogitāt de futura vita. Illis cōtigit qñqꝫ sicut accidit illi diuiti de quo dz Lu. xij. Aia mea habes multa bona in annos plurimos reposita. Et rñdit est ei. Stulte hac nocte repetēt aiaz tuā a te ⁊ q̄ congregasti cuius erūt. Jtē retrahit a superbia. dñs Eccl. x. Quid superbis cra ⁊ cinis. Meditatio moztis humiliat hoiem ab eleuatione mētis. Cū hō hodie intēdit se extollere superiori forte erit cras sub pedib⁹ alioꝝ cū. s. i tra tepelliet. dñs ps. Sepulchra eoꝝ domꝰ eoꝝ. Jtē valet contra voluptatē carnis. dñs Eze. Michil sic ad mīādū desideria carnis valet ꝙ ꝙ vnusqꝫ hoc vnū qō diligit moztuum pēsat. dō cū est hō voluptuosus q̄ carnē suaz delicate nutrit nisi coquus vermiū. Ratio qz tādez erit ei⁹ eoꝝ ergo dicit cadauer q̄si caro data vermibus. Jtē mēoria moztis auferet hoi oia illicita mūdi gaudia. Eccl. xli. O moz⁹ ꝙ ama ea est memoria tua: dō si habuisses emnia gaudia mūdi ⁊ oēs honoz⁹ seculi cum hodie vel cras mozi deberes tunc eē oia transirēt tāꝙ vmbza. Aliqui ab hozrēt memozari moztē vel etiam audire de mozte et est malū signū quia tales vitā pītē nimis diligūt: sicut heu: ⁊ alii qui sunt si possibile esset qui vellēt hanc vitā cū diuitijs suis ⁊ sanitate eternaliter habere vi tam eternā cū glia sēpiterna ⁊ alijs innumerabilib⁹ ꝛelinq̄ēres. In signū hui⁹ cūm illi stulti ⁊ hoies mundani depingūt in suis domib⁹ imagines mundanoꝝ hoim. s. chozizantiū cū cantiū: ⁊ sic de alijs: qz oē sic applaudit suo sibi. Scīēduz ꝙ est signum stultitie qñ hō nō vult de mozte ꝓpria nec cogitare nec audire: et cōuersō ē signū ꝓuidētie cū hō libēter cogitat de extremo fine. Grc. Tota vita sapiēs dz eē meditatio moztis. Scōz qō trahit hoiez a petis ⁊ fuat eū in bonis: est deuota meditatio dñice passiōis. Mā passio xpi est remediū xtra oia pcā. pzīo xtra superbiā qz xps humiliat cepzobat nāz superbiā Aug. Erubescat hō fieri superb⁹ ꝓpt quē xps factꝰ ē hūilis. O superbe q̄ cū capite tuo superbiā ondis cuz peplis ⁊ intris ⁊ crinalib⁹ inspice cozonatū cozpus xpi cū spinea cozona quā ꝓpter te sustinuit vt te cū cozona glie i celo cozonare posset. O tu superbe q̄ faciē tuā depingis respice crucifixū ⁊ exsputa facie xpi. O superbe q̄ cū vestib⁹ superbis deū offēdis respice ⁊ considera albā vestē quā herodes xpo induit i derisionē ⁊ exclusionē. Jtē respice antiquā purpureā vestē quā pylat⁹ xpo induit. Jtē respice ⁊ cōsidera xpm nudū in cruce pendentē: ⁊ hec oia ꝓpter te sustinuit vt te stola glie i celo vestire posset. O superbe q̄ deuz cū cingulis argēteis ⁊ deaurat⁹ offēdis considera funem cū q̄ xps ligat⁹ fuit ⁊ cū isto captꝰ fuit: ⁊ ad locū supplicij sui duct⁹. O superbe q̄ deū offēdis cū scissuris vestimētoꝝ tuoꝝ considera laceratū vulneratū: cruciatū cozpus xpi in quo a vertice vsqꝫ ad plātā pedis nō remāsit sanitas ⁊ humilia te cū xpo si vis exaltari ab ipo Aug. de xbis dñi. ser. xxxix. Vis capere celsitudinē dei: cape pzius humilitatē dei. Dignare humilis esse ꝓpt deū qz dignatus est humilis esse ꝓpter te. Aug. de xcīctu vitioꝝ. Xps humiliauit seipm vsqꝫ ad moztē moztē aūt crucis. Si aūt tāta humilitate se deprimit diuina maiestas superbire in quo audet et plumit humana infirmitas. Scdo xpi passio est remedium xtra auaritiā. Jnā pauptas xpi redarguit nostram auaritiā: qz in sua passiōe fuit pauper: paupioz pauperrimus. Pauper: qz vestibus denudatus. Nudus ei pependit in cruce cozā omni ppl'o. Paupioz: qz hausturz aque nō habuit: cū dixit in cruce Sitio. Nec vinū nec medonē nec cerusicā petijt sz sīpliciter dixit. Sitio. Creatoz ei omniū rex de oibus liquoꝛib⁹ hui⁹ mūdi vnū haustū h̄e bere non potuit. Paupr̄imus: qz nō habuit vbi caput suū reclinaret. Mat. viij. Vulpes foueas h̄nt ⁊ volucres celi nidos filius aūt hois non h̄z vbi caput suū reclinet. Quis vnꝫ tā pauper hoc seculo moztuus est. Nam oēs q̄ moziūtur in terra aut gramina aut stramina aut alia qua lectisternia i q̄bus moziāt h̄nt. xps aūt nullum illoꝝ habuit cū in cruce pareret ꝓ

humano gñe obijt: ⁊ hanc paupertatē xp̃s p̄ pter nos sustinuit vt nos ditaret. Apostolo. ij Cor. viij. Propt nos egenus factꝰ est cū eēt diues vt nos illius inopia diuites essemꝰ Tercio xp̃i passio ē remediū ⁊tra gulā: qz xp̃s fel le et aceto in cruce potat⁹ est. ps. Dederunt i escam meā fel. ⁊ in sitī ⁊c. Et hoc guloſi nō cō sideraē qui in cibis et potib⁹ crapulose viuūt Quarto xp̃o vulnera ⁊ liuores ⁊ flagellatiões debēt nobis esse in remediū ⁊tra oēs luxurias Quinto charitas xp̃i et mansuetudo et patiē tia ipsius debēt nobis esse remediū ⁊tra oēm irā ⁊ inuidiā. Sexto xp̃i labor ⁊ inquietudo quā triginta tribus annis ⁊ vltra p nobis i terra habuit impugnant nostrā accidiā O tu piger q̄ de mane diu dormis cōsidera quale xp̃s p tebigilauit ⁊ sepi⁹i oratione pnoctauit ergo sur ge mane ⁊ lauda creatorē ⁊ redemptorē tuū vt laborū ⁊ beneficiorū eius gratus videaris O [illegible]ciū remediū est mēoria preteritorū pcō[illegible]ā qñcūq; tentaris de aliquo pcō p petrādo: tūc cogitabtrum antea reus fuisti i illo pcō an nō: si nō tūc de⁹ pseruauit te ex sua gratia ⁊ bonitate vsq; ad hanc horā: ⁊ cū ppēdis hoc i teipo tūc lauda ⁊ regratiare deo et pete ab eodē pseruet te ampli⁹ ab illo ⁊ ab oibus pctis vsq; ad obitū tuū: qz tam nō inte dis cōmittere illud pctū. a quo de⁹ a iuuentu te tua te pseruauit. Si aūt reus fuisti i illo pcō: ⁊ deus ex sua mia tibi indulsit illud per cōtritionē: ⁊ cōfessionē ⁊ pniam: tūc de⁹ mai⁹ bonū tibi fecit q̄ si totum mūdū tibi dedisset qz ſm Aug. Magis est pcōrez conuertere q̄ celū ⁊ terrā creare: qz q̄cito peccasti moztal'r tūc ex iusticia dei immediate ifernū intrasses nisi mia ipsius ad pniam te sustentasset. Jtez si peccas iterato fortē tibi de⁹ nūq; dabit gra tiaz vere contritionis et pnie: qz per te potes peccare: ſz per te non potes resurgere sicut pi sces per se possunt intrare vbete sed non p se exire. Jtē si peccas amittis oia ppria merita prituas te suffragio totus eccl'ie ⁊ separas te a consortio oim sctōrū ⁊ angelorū dei: et insup subiicis te diabolo q̄ nichil hz tibi dare nisi i fernum p salario: ⁊ insup aiam ppriā interfi cis quā xp̃s ppzio sanguine suo redemit Jtē deles nomē tuū de libro vite: elōgas te a celo et appropiquas ad infernū. ps. Appropiqua uerūt vsq; ad portā mortis. Quartū remedi um est consideratio extremi iudicij de quo di cit Piero. Sive dormio sive vigilo sive aliq̄d aliud facio: sēper illa vox nouissime tube so nat in auribus meis Surgite mortui ⁊ venite ad iudicium dei. Hoc iudiciū timere debem⁹ propter districtam rōnez quā ibi reddituri su mus. Primo reddituri enim⁹ rōnez de cogita tionib⁹ Sap. i. De cogitationib⁹ impij interro gatio erit. vñ Gze. Sic de⁹ cogitatiões vnius cuiusq; cōsiderat ⁊ cūctos gressus dinumerat vt nec minutissime cogitatiōes q̄ apō nos vsq; viuerūt ei⁹ iudicio indiscusse remaneāt Jtē reddituri sum⁹ rōnē de oibus ōbis Mat. xij. De omni ōbo otioso qđ locuti fuerit homies sup terrā reddituri sunt rōnez in die nouissi mo. Et talis timoz iudicij dz esse cultos ligue nostre ne loquamur verba otiosa: detractozia adulatozia: mēdacia: turatozia: scurrilia: ⁊ sic de aliis. Jtem reddituri sumus rōnem de om nibus opibus qua. s. intētiōe facta sūt. Eccl. vi. Cuncta q̄ fiūt adducet dñs ad iudiciū Lu. xvi. Redde rōnez villicatiōis tue: quasi dice ret. Redde rōnem de oi gressu quovnq; pedi bus tuis ambulasti De cogitatu quovnq; ma le cogitasti: de tactu quē tuis manib⁹ ppetra sti: ⁊ de oibus q̄ cum corpore tuo pfecisti: ⁊ sic de aliis. Jtē q̄z redditurus est rōnez de tpali b⁹. s. quō ea lucrat⁹ sit: quō expēdit quō pos se relict. Jtē de tpe Ber. Oē tps nobis impē sū a nobis exigē quale sit expēsum vñ Gze. Sicut non peribit capillus de capite sic non peribit momētū de tempore de quo non opor teat nos reddere rationem. Jtem de statu et officio nostro redditurī sumus rationem sicut vxorati de statu matrimonij sic ⁊ rēgies ⁊ vi due sic mechanici de suis artificijs vt sutorē sua sutoria: sartor de sua sartoria: ⁊ faber ⁊ pi ctor: omnesq; alij de suis officijs et artificijs Quintū remediū est cōsideratio pene inferni de qua dicit. p. Pluet sup pctōres laqos ignis sulphur spūs procellarū pars calicis eorum. ⁊c Dicit ei pluet qz sicut guttas pluuie nō pōt dinumerare aliquis: sic nec damnatorum pe nas. Dicit enī Bern. q̄ scintillabus gehēne ignis plus ledit pctōres q̄ sibna dña in labo re ⁊ partu plis perseuerādo mille annos pdu raret. vñ Amb. dicit q̄ si omnes homies nati ab Adam vsq; ad hodiernū diē viuerēt: ⁊ oēs boni p̄dicatores essent ⁊ oēs de minutissima pena inferni predicarēt illi oēs illā minutissi mā penā ppalare nō possent. Aug. dicit. Si oēs homes nati ab Adā vsq; in hodiernū diē et amplius nascituri viuerēt vsq; ad nouissimū diē ⁊ oia gramina q̄ exorta vnq; fuerūt essēt homes et sibnā penā quā patit aia p vno pec cato mortali in inferno ex equo paterent ita q̄ dare ei vniculq; hoi pars illi⁹ pene equa tūc particula q̄uis illi⁹ pene homis vni⁹ maior eēt q̄ sia tormenta que oēs sācti martyres ⁊ oēs raptores ⁊ oēs malefici vnq; passi sūt. Greg. Hoc suspicari nō poterit qđ ibi cruciatib⁹ de ditū nō fuerit. Ergo pena dānatoꝝ est infini ta ⁊ inexplicabil. vñ Arist. ij. de gnatiōe. Im possibile est infinita ptrālire. p Sextū remediū est cōsideratio celestis gaudij. Pzo q̄ sciendū q̄ in celesti patria habebim⁹ conuiuia magna multa dulcia ⁊ pcosa. Primo habebi mus ibi conuiuia magna qz ibi corp⁹ et aia ple ne pascunt. Nec ei tā gutture hois patit q̄

ibi hō plene in oīb⁹ sēlib⁹ corpis ⁊ aie repleē gaudiis Si eñ vnus totū mūdū daret vni p laboze suo sat⁹ esset quē de⁹ solo⁹bo creauit qz dixit ⁊ facta sūt: q̄d tūc sū tibi celū dabit cū suis gaudiis: ⁊ vbi apponet diligētiā suā vt magnū gaudiū tibi faciat. Vñ dixit discipulis suis. Vado parare vobis lorū Sc⁹ ha bemus ibi multa fercula: qz tot q̄ sūt scti et angeli in celo quoz numer⁹ nobis est igno tus. qz sicut nec stellas celi nec guttas maris sic nec numez sctōz alioz nostrū nūerare poterit. vñ Apoc. vii Vidi turbā magnā quā nemo dinumerare poterat. Et de q̄libet sctō q̄libet nostrū magnū gaudiū hēbit: qz ibi optime nouim⁹ ⁊ diligimus nos alterutrū: sic q̄ nūq̄ mater in pātī dilexit taliter vnigenitū suū. Et iō ex nimia charitate p̄m Anselm. Vtut quilq̄ nostrū intantū gaudet de alteri⁹ gaudio inquātū de suo ꝓpzio: ⁊ etonuerso. Et ergo q̄cūq̄ vn⁹ nō hz i seipso: hoc habebit i alio. vñ Greg. Ex illi⁹ lācte ⁊ pfecte charitat⁹ merito fiet vt vnusq̄sq̄ habeat⁹ sit i alio qđ nō hz in ꝓpzio merito. Ergo q̄cūq̄ alij habēt hoc tuū erit ex sicera charitate sicut q̄cūq̄ hic vnū mēbzū hz cōdimidit cū alijs Itē tm̄ gaudium habebit quis de vno sctō q̄ si mille annis deo seruisset. p tantū spaciū tpis deo nō plene deseruisset: q̄ si tot⁹ mūdus esset illi⁹ hominis: tūc pot⁹ vellet illo carere q̄ gaudio illo pziuari qđ de vno sancto pōt habere. Tercio ibi habebim⁹ fercula dulcedo est hic ignota vñ ps. Q̄ magna multitudo dulcedinis tue dñe: quā abscōdisti timētibus te. Apoc. xix. Beati qui ad cenā agni vocati sunt. Hoc ptz etiā in sanctis quitanta sustinuerūt ꝓpzo dulcedie vite eterne. vñ Paul⁹ raptus in visione vidit gaudia celi: ⁊ postmodū dixit. Nō sunt cōdigne passiones hui⁹ tē pozis ad futurā gloziā. Si eñ oēs tribulationes ⁊ oēz pauptatē ds sustineret insup ⁊ omni die mileties mozeret: ad hoc cōdignū non fecisset. vñ Chzysp⁹. Si quotidie opozteret nos cozmēta sufferre ⁊ ipam gehēnā p̄ruo tpet tolerare p eoꝝ ipm xp̄z videre possemus i gloria ⁊ sctōz eius numero sociari nō esset dignū pati omne qđ triste est modo: vt tāti boni: tā ecq̄ glie participes haberemur. Quarto habebimus ibi fercula p̄ciosa: qz deus semet dabit nobis i ꝑmiū. Et sic creatura a deo creata pōt letificari hoiem: ꝛbigratia. Sicut anarū anarū. honoz ⁊ ptās et p̄ciose vestes superbū ribus ōciosus ⁊ bonū vinū gulosum: ⁊ sic de alijs. q̄d tūc creator pōt. Tanta nāq̄ sūt gaudia celi q̄ si celū aperet ⁊ ixinimū gaudiū alicuius parui sctī videretur. Quis remote sint a nobis: tñ tot⁹ mūd⁹ sufferre nō posset hoc gaudium. Si nāt possibile esset q̄ sufferre posset tūc nullū coz ē adeo triste q̄n ex hoc letificare fur: imo si interim i igne arderet: vel i glacie et maximo frigoze staret: vel etiā ipaz mozte corpis sustineret: de his oibus interim nichil sentiret. Quid tūc erit cū nos illuc venerim⁹ et cū deo ⁊ cū oibus sanctis gaudebim⁹. Itē deū videre est ita delectabile q̄ Aug⁹. dicit q̄ potius vellet esse in inferno ⁊ deū videre: q̄ in celo et eius visiōe carere. Vnde angeli q̄si iam per septē milia annoz deum viderunt: ⁊ si ad ictum oculi deberent pziuari visiōe dei nimis graue esset eis. Quāuis eñ angeli hic mira operantur ⁊ nobis frequēter seruiūt: tñ deum semper cōtemplant. Vñ Mathe. xviij. Angeli eoz semper vident faciē patris mei q̄ in celis est. Itē de hac visione dei ⁊ de dulcedine eius dicit. ps. Q̄m mille anni ante oculos tuos quasi dies ī. Vbi dicit glo. q̄ nūq̄ aliqua dies tā gaudiose cōsumpta est in presenti quin mille anni bzeuiozes estimātur in celo. Itē in hac visiōe iplebit⁹ desideriū hois ps. Satiabor cū apparuerit glia tua qz i celo quilibet satiabitur: siue sit magni meriti siue parui. sic q̄ q̄libet cōtentab⁹ intantū q̄ nō posset plus desiderare. Exēplū de vase magno qđ pōt cōtinere bigintibrnas vini: ⁊ cū habz ealdē plenū est ⁊ nō pōt plus recipe. Sic est de vase vel vasculo paruo qđ pōt ꝛtinere bnā solā mēsurā: tūq̄ hz illā ⁊ ipm pariter plenū est ⁊ ꝛtentab⁹ ita vñ in bna mensura sicut bas magnū in bigintibznis: sic est de magnis sanctis sicut de sctō Petro: vel paulo: vel de sctō Dñico patre nostro. qui habēt magna vasa. magna merita: ⁊ de nobis q̄ sum⁹ pua vasa cū puis meritis nostris. vñ Aug. li. xxij. de ci. dei Ipe de⁹ erit finis desideriozū nostroz q̄ sine fine videbit⁹ sine fastidio amabit⁹: sine fatigatione laudabit⁹. Itē dicit in eodē li. Q̄s de⁹ ꝑparauit diligentibus eū ⁊ fide nō capit⁹ spe non attingit⁹: charitate nō cōprehēdit⁹: desideria ⁊ vota trāsgredit⁹ ac̄ti pōt estimari nō pōt. vñ Ber. sup Cāt. Reuera verū est gaudiū ⁊ solū qđ nō de creatura: sz de creatore ꝛcipit. qđ cū possederis nemo tollet a te: cui cōparata omis alia iocūditas mero⁹ē. omis suauitas vloz est dulce amaz oē decoz sedū. oē aliud qđ delectari posset molestū vñ Aug. de libero. arbi. Tāta est pulchzitudo iustitie tāta est iocūditas lucis eterne vt etiā si nō liceret i ea āplius manere q̄ vni⁹ diei hozā ꝓpter hoc solū innumerabiles ānī hui⁹ vite pleni delicijs ⁊ ēt cū affluētia tp̄alū bonoz recte meriteq̄ ꝛtēnerent. Quicūq̄ ista lex tā dicta veracit cozdi suo ipzimit ⁊ ea frequēter cogitat ē q̄si ipossibile q̄ sciēter vn⁹ q̄ aliqđ petīt mozrale ꝛmittat. Exēplū legit de q̄dā rege q̄ nūq̄ vel raro risit. Et ꝓncipes illi⁹ arresserit ad ferē regis in figātes eū vt regem interrogaret de cā sue tristicie q̄ nūq̄ vel raro rideret: sz sēp tristis eēt. Et rex edidit fratri suo q̄ sibi sup hoc illo die ostendere vellet. Et rex fecit fouea fieri p tū

dā quā p medietate replenit cū ignit carbo nīb⁹: ⁊ sup illā foneā locauit sedē antiquā et corrapta uetustate: ⁊ supra sedē illā pependit gladiū extractū cū filio: ⁊ locauit mēsā ppe foneā plenā cibariis pciosis et uino pciosissimo. Et locauit fratrē suū sup sedē illā: ⁊ fecit quattuor uiros cū gladiis extractis stare circū circa eum quoꝝ unusquisq; gladiū extractū posuit sibi a retro: alii ab ātea: terci a dextris quarti a sinistris. Et rex fecit accedere uiros q cātauerūt ante eū i tympanis ⁊ chordis ⁊ organis et in aliis musicalib⁹ instrumētis. Et rex ait fratri suo. Gaude et letare ⁊ comede et bibe et sis let⁹: ⁊ frater ait ad regē. quō possez letari ⁊ uidere cū mihi sint anguste undiq; sibilo serpentes infra me uideo carbones ignitos: ⁊ si uolo me mouere sedes uetusta frangit: ⁊ sic ad ignē cadā si uideo supra me uideo gladium euaginatum pendere cum in tenero filo si respicio ātē uel retro me uel a dextris uel a sinistris undiq; circūdat⁹ suis gladiis euaginat cū me sic sentio in angustiis positū neq; dele ctor cōcumbere neq; bibere. Et rex ait fratri suo Sicut tibi iā est: sic mihi sp est: qz si uideo supra me cognosco iudicē meū q iudicaturus ⁊ cui opz me reddere rōnē de oib⁹ cogitatiōib⁹ ⁊ operib⁹. Si uideo infra me q sidero infernale ignē ⁊ pena dānatoꝝ: cū q⁹ eternaliter dānabor si i uno pcto mortali moriar. Si uideo retro me cognosco pcta mea q ātea deū p̄misi et sic tps meū inutile expēdi. Si respicio ante me cognosco mortē meā ad quā singul⁹ die⁹ una dieta facto et nocte tps nec locū mortis mee. Si uideo a sinistris q sidero demones q die noctuq; q runt uias meas ⁊ impedire salutē meā. Si a dextris tūc cognosco ageros dei q mihi sp bona inspirauerūt ⁊ a malis retrahere cūt⁹ q⁹ heu nō sat effect: nec coꝝ bonas inspiratiōes secut⁹ sū. Et cū ista sp i me ⁊ circa me ppēdo et cōsidero quō possē gaudere in hoc sclo. Et sic frater regis ⁊ ceteri attēdentes emēbati sunt.

¶ De eadem festiuitate. Sermo. liij.

STulti et tardi coꝝde ad credendum. Luce. xxiiij. Sciendum q p̄m dictū Salo Eccls. i. Stultoꝝ infinitus ⁊ est numerus. Unde p p̄ti duo declarabo. Primo qui sunt stultiores huius mūdi. Scdo q sunt nimis sapientes q plus uolūt sapere q opz sapere: qđ est cōtra dictū apli. Ro xii. uol dicit. Dico em uobis p gratiā q data est mihi oibus q sunt inter uos nō plus sapere q opz sapere sed sapere ad sobrietatē. Quā tum ad p̄mū sciendū q sunt quattuoꝝ genera hominū qui sunt stultiores huius mūdi. Q Primi sunt q in tali statu uiuūt. i q mori nō audeāt. Hoc pbatur: quia nūq habuerūt neq hūt certitudinē uni⁹ hore p̄tis uite nec sciūt tps utrū mane uia uespe uel de die uel nocte moriturī sunt: nec locū aut in mēsa uel lecto aut i foro: aut agro morituri sūt nec modū utrū i igne uel in aq uel i terra: qz q⁹ ps caderet in plana terra: ⁊ sic mori. uñ Ber. i meditatiōib⁹. Certū est qđ moriens icertū est q⁹ aut quō aut ubi q̄n ubiq; re mors expectat tu q̄q; si scieris sapiēs ubiq; eā expectabis. Ista in simoñ Quid in reb⁹ humanis certi⁹ morte ⁊ qđ icerti⁹ hora mortis iuenit ⁊ sic in tali statu aliq; uiginti uel q̄draginta annis uixerūt in q̄ mori nollēt Et tales sp se periculis maximis exposuerūt q sic sciēter in pctis mortalib⁹ steterūt: qz sp fuerūt in ptāte dyaboli si de⁹ eis suam miam subtraxisset: ⁊ sic in tali statu eos mori p̄misisset statim i ifernū irruissent. Uñ ⁊ de pctoꝝib⁹ in ps Appropinquauerūt pedes mei q ad portas mortis: ꝯ magnā audaciā oñdit q sciēter p noctē in uno pcto mortali dormit ui si sit ad min⁹ cōtrit⁹. Aug. de ūbis dñi Audacior est q cū uno pcto mortali dormit q q cuz septē hostib⁹ de morte sua inicē obligat⁹ ꝓeligit. Heu hoc nō auertūt adulteri ⁊ alii luxuriosi: ⁊ nec ipsi superbi nec usurarii ⁊ iuratores: nec ipi gulosi q i ebrietatib⁹ uiuūt: ⁊ sic de alijs q sine oi timore dei peccāt nō ex ignorantia aut ex infirmitate: sz sciēter ⁊ ex certa malicia: ⁊ tales q̄q timēt dāna regna ⁊ dāna corpis sz nō timēt deū nec salutē ppriā. Ca quos dicit dñs in cuā. ut habeā Mat. x. Nolite timere eos q corp⁹ occidūt. Glo. ml'tomin⁹ q tpalia recipiūt sz timete eū q post q occiderit hz ptātē corp⁹ ⁊ aiam mittere i gehēnā: ꝯ q̄lz plus oz timere pdere aiam q corpus ppriā uel res tpales et hoc ppter pciositatē aie uñ dicit Aug. Maius est dānū in amissione uni⁹ aie q mille corpoꝝ. Uñ tori⁹ mūdus ille pciū uni aie estimare nō pōt. Sciēdū q q̄lz pzudens hō nō uñ die nec alii quā hozā i tali statu uiuere deberet in quo mori nollet: ⁊ hoc ppter incertitudinē mortis. Ua. rij Ecclore pati: qz nescit die neq hozā: ꝯ q̄lz sic uiuere deberet quasi cras mori oporteret. i. se a pctis cauere ⁊ bōa opa facere Sen. in epla Oēs dies uelut ultimus ordinādi sunt: qz de felicitate hois ultima dies iudicat. Scās sunt q quesierūt illud qđ inuenire nō pōt: i. diu uiuere ⁊ negligūt q̄rere qđ facilius pōt inuenire. i. uñ uiuere tā in p̄ti q̄ i futuro Sen. in epla Nemo q uñ uiuat: sz q diu uixerat: cū oibus possit cōtingere ut uñ uiuāt: diu nullus. Qđ noll⁹ uirg lōgā in p̄ti habere pōt oñdit Job dicēs. Dies mei transeunt. Joē Homo nat⁹ de muliere. ⁊c. Hoc iā nūtis tpib⁹ uerum est q tamus breuis uite Hoc em p̄ te spectu antiquoꝝ patrū. Adam uixit nongentos triginta ānos. Noe tpe diluuii fuit sexcentoꝝ annoꝝ. ⁊ post dilunū trecentoꝝ quinquaginta. Sed iā nūtis tpibus pauci pueniūt usq; ad. lxx. uel. lxxx. ānū. imo forte p̄les morientē infra. xxx. an. q ultra illū numeꝝ attin

gunt. Ite vita nra respectu eternitatis nichil ē
Remig. Tpus nām in cōparatiōe eternitatis ni
chil est: aut hora brevissima: sic pz q vita nra
brevis est: ⁊ nullus longā vitā acquere pōt sz
bonā vitā diz acquere pōt: deus sp ē paratus i-
vulgere ⁊ dare grām: qz nullū spernit q vene
rat petōres redimere: ⁊ ideo expectat vt mi-
reat nri Chzy. sup Mat. Mō ei cū peccaverit
hoies stati punt eos: sz expectat p multas ge
nerationes ⁊ de⁹ vult misereri cuiz petōzi etiā
ꝓcūcūqz pctis magnis sit involut⁹ si ꝺe pe-
nit ⁊ grām querit Ber. Maior est dei pietas
q̄ q̄uis iniqtas Ezech. In q̄cunqz hora petōz
ingemuerit ꝛc. O q̄ stulti sunt illi q̄ multa ha
ctāt et q̄runt pitos medicos ⁊ magnā pecuni
am libēter expēdunt ꝓ longatiōe vite cor
poralis: q̄ vir vnā denariū audēt ꝓpt deū e-
rogare. Ite alq̄ patiēnt vltra. xl. vel. l. milia
via ire vbi possent longā vitā adipisci sz ꝓpt
bā vitā vivere nolūt ad primā eccliam vl'mon
accedere. Tercij sunt q̄ hūt malā vitā ⁊ volūt
habere bonā moztē qz tales non intelligūt q
vita mala ⁊ mors mala grorꝺāt ⁊ gromittātur
illis Sūt heu plures q̄ ducūt malā vitā sz cōi
ter oēs volūt habē bonā moztē. Hoc pz qz si p
uersi ⁊ pessimi interrogarent vtr saluari vl' bā
mori vellēt rnꝺerent oēs q̄ sic: qz hoc ē natu-
rale bā Arist. i. eth. Oia bonū appetunt. vnde
etiā Boe. de glo. phie. Mētibus hoim natu-
raliter inserta est cupiditas veri boni. Sz raro
contigit q̄ illi q̄ puersam vitā ducunt bā mo
riātur Aug. ꝺ disci. xpiā. Mō pōt male mori q̄
bā vixerit: ⁊ vir vā mozi q̄ male vixit Arist.
iij. eth. Qualis vnusq̄sqz est talis videt sibi fi
nis. Ex q̄bus ꝺictis ꝛ q̄ illi stulti sunt q̄ ducūt
malā vitā ⁊ volūt habere bonā moztē Quarti
sunt q̄ intendūt bene facere: nō tn ad effectuz
illā bonā intentionē ꝓducūt: sicut multi sunt
q̄ ꝺicūt se habere bonā volūtatē bā faciēꝺi et
emēꝺandi se adhuc ante moztē sz differt qñ-
q̄. xx. vel. xxx. annis anteq̄ incipiāt hoc bonū
ꝓpositū pficere ⁊ qñqz sic moriunt̄ q̄ nunq̄
incipiūt: sz tales stulti sunt qz xp̄s q̄ ꝺedit eis
bonū ꝓpositum in hoc exhibuit eis celeste re-
gnum: ⁊ patus est eis ꝺare executionem boni
ꝓpositi: ⁊ gnter regnum celi ⁊ resistūt ei ⁊ suf
focant hoc bonū ꝓpositum. Nōne stult⁹ esset
paup ille cui rex exhiberet regnū vnū ⁊ ex ne
gligētia ⁊ vigilia nollet accipere sic tales sūt
R Quātū ad scām scrīptūrā q̄ qrtuoz sūt ge-
nera hoim nimis sapiētes. Primi sūt qui hoc
q̄ est inscrutabile volunt pscrutari videlicet
ipsā scām trinitatē. s. quō hoc sit q̄ de⁹ ē tri
nus in psonis ⁊ vn⁹ in essentia Et quō sibes
sunt tres pson ⁊ vna nō est maior alia nec vna
minor ꝺibus trib⁹ ꝺemptis ⁊ quō pater est
eternus filio ⁊ filio ⁊ spūsancto: ⁊ quō de⁹ pt
deus filio ⁊ de⁹ spūsancto nō sunt tres dii sz
vn⁹ deus ⁊ vn⁹ dōs. Talia pscrutari piculosū
est. Prouer. xxv. Qui pscrutator ē maiestatis
oppzimet a glia Eccl. iij. Altiora te ne q̄sieris
sed q̄ precepit tibi de⁹ illa cogita semper Se ꝺi
tn scrēꝺum q̄ sepius cogitare ꝺe sancta trini
tate bonū est. s. quō beati iā exultēt in cōspe-
ctu trini tatis: ⁊ quō hoc erit gauꝺiū nostrum
essentiale cognoscere deū patrē ⁊ filiū ⁊ spm
scm: ⁊ quō oia cognoscem⁹ in deo Ber. Quid
non videt q̄ oia videntē videt. bñ ēt magister
lē: Qui claritatē dei vidēt nil i creatura agit
qō videre nō possint. Ite q̄ ꝺelectabile ē deū
videre q̄ ꝺānati pot⁹ vellēt esse in inferno ꝺ
deū videre q̄ in celo ⁊ ei⁹ visione carere. Ful
gentius ꝺei faciem si oēs in carcere inferni i
cinli viderēt nullā penā: nullū doloze: nullā-
q̄ tristiciā sentirēt. Mīa ps Cām mille annī an
te oculos tuos quasi dies hesterna ꝛē. Hec si
milia cogitando ꝺe deo alliciunt affectū hois
ad ꝺesideria eternoz ⁊ celestium. Si pscruta-
ri ꝺinitatē sepi⁹ i erroze ducit. Ber. Scrutari
temeritas est credere pietas nostre vita eterna
est S Scōi sūt q̄ xtra q̄cepta eccle occul
ta per ꝺemones inuestigare volūt q̄ als scire
non possunt: vt furta vel futura contingentia
q̄ stricte ꝺb eccliā phibitū est vt pz. xxvi. q.
vij non obstetis. Vbi oz. Qui talib⁹ credunt
aut ad interrogandum eas eaz domos itroe-
unt aut eas ad ꝓpzias domos ducunt sciāt se
fidem catholicā ⁊ baptismuz quarticasse ⁊ pa
ganum ⁊ apostatā ⁊ ꝺei inimicū esse ⁊ irā ꝺei i
perpetuum grauiter meruisse. Sciendū etiā
q̄ oēs q̄ ad tales phitonissas accedūt moxta-
liter peccāt qz nō sz cōsilium a diabolo requi
rere: qz inimicus moztalis noster ē: ⁊ semper
hz malā voluntatē xtra nos quō nos ipediat ā
salute nostra. Insuper nec est eis credendum
qz diabol⁹ qui p eas loqtur sz ꝺictum xp̄i vt
habet. Jo. viij. Mēꝺax ē ⁊ pater ei⁹. s. mēꝺa-
cij. Et p hoc q̄ñqz nitit̄ inocētes ꝺiffamare q̄
sibi sūt magis xtrarij. bñ exēplus. Quiꝺā co
mes in vna civitate fui dñi habuit vnam. phi
tonissam que occulta ⁊ secreta manifestabat
Ad quā accessit tentans eam ⁊ quesiuit ab ea
de duobus equis ꝺicēs sibi eos esse furatos ⁊
ipsa ꝺixauit ei vbi essēt ⁊ qui eos furati fuis
sent et ille. O q̄ grande mentita es et illos de
quibus ꝺicis innocēter inculpas quia equos
adhuc in stabulo meo habeo. Tercij sunt q̄ vo
lunt eum rōne inuestigare fidei xitatē seu ar
ticulos fidei. s. quō virgo a spūsancto cōcepit
et quō ꝺeo peperit ⁊ quō resurgem⁹ cū corp⁹
nostrum est in cineres redactum quō xp̄s pōt
corporaliter esse sub tam parua spē panis: et
sic de aliis et talia inuestigare est cōtra fidez
pugnare Gre. in omel. Fides est eaz rerū que
apparere non pūt. Que ei apparent fidē non
habent sed agnitionez. Verbigratia q̄ lapis
sit durus hoc palpatur q̄ hoc sit album vl' ni
grum hoc videtur ⁊ ergo nō est ibi fides. Ꝺ

agnitio. vnde Arist. & alij phi dicunt mundū ab eterno fuisse: quod est ꝓra fidem & faceam scripturā Gen. i. In ꝓncipio creauit dꝰ celū & terrā. Ratio huius est: qz nichil credidērūt nisi qđ cum cōne ꝓhendere potuerunt. Modo nō potuerūt cum ratione comꝓhēdere qꝑ deꝰ ex nichilo creasset mundū. qz dicit Aristo. i. de gñatiōe ex nichilo nichil fit: & fides xp̄i ana est super oēm humanā cōnem vnde dr in decre. Fides ꝓhendit que sunt supra ratio nem. xxiij. q. i. non turbatur. vnde etiā Gre. Fides nō hz meritum vbi humana rō ꝓbet experimentū. Quarti sunt q̄ occulta cordiū iudicare volūt: qđ est solius dei qui solꝰ est scrutator cordium: ergo tales peccāt ꝓra hoc ꝑceptum dei: vbi dr Lu. vj. Nolite iudicare et nō iudicabimini. Mo quo sciendū qꝑ aliquis pōt iudicare de ꝓximo multiplr. Mno mō ex euidē tia facti vt cum aliquis iudicat aliquez homi cidam: qz vidit eum interficere hoiem. et hoc nullū [illegible]ctiū. Alio modo ex signis euidentibus vt si aliqs iudicet fornicatorē qz vidit aliquē nudū cum nuda: solū cum sola: & hoc si mulāt non est pctm̄ T Tercio ex signis leuibus. si hoc iudicio triplex est ḡdus Primꝰ est qñ aliqs ex leuibꝰ signis incipit dubitare de bonitate fratris et hoc est pctm̄ ventale et non vocatur iudicium ꝓprie. sed suspitio. Secūdus gradus est qñ ex talibus signis firmit tenet in animo qꝑ frater sit malus et hoc ꝓpe dr iudicium qz iudicium ipozrat firmam sententiam & hoc est peccatum mozrale: si maluz quod iudicat de fratre ex leuibus signis sit de genere peccati mozralis. Pctm̄ enim mozrale est quando contrariatur charitati: qꝑ autem aliquis predicto modo iudicat fratrem pōt esse contra fraternam charitatem. Tertius gradus est qñ ex leuibus signis non solum pdicto modo iudicat: sed etiā ꝓcedit ad punitionem fratris sicut de facto. & hoc est graui⁹ qz nō solū ē ꝓra charitatē: sed etiā ꝓra iusticie equitatē Et multū periculosum est sic iudicare ꝓximum de incertis & occultis qz q̄libet tenet oia dubia in meliozē partē interpretari apls. Ro. xi. Quo iudicio aliū iudicas teipm̄ cōdēnas. Exēplū qꝑ nō debem⁹ facere iudicare primū Legit in legēda Johānis elemosynarii qꝑ cū quidā inuenis quādā fetimonialē expulisset & clericī et cozā beato Johē exprobrarēt & eū excōicandū foze dicerent: vt puta: qz duas alias perdiderat fez suā & illi⁹ monialis Cōpellunt eos btūs Johēs dicēs Nō sic frēs nō sic. Ostēdo vobis qꝑ vos duo petā cōmittetis. Primo ꝓra ꝑceptū dei facitis q̄ ait i euāgelio. Nolite iudicare &. Secō qz nescitis ꝓ certo si vsq; hodie peccent vel peniteant.

¶ Quarta feria pasche de laboratoribꝰ ꝑ. lb.

¶ Dado piscari. Johan. xxi. Ex q̄ hodie est vltima dies celebris ꝑsentis festiuitatis pasche & modo hoies redire solent ad priscinos laboꝛes suos runt hodie legitur euangeliū de septem discipulis qui ad piscationem iuerūt & tota nocte nichil prēdiderūt: sed de mane qñ xp̄s apparuit eis & dixit. Mittite in dextrā nauigii rethe: & inuenietis: tūc multitudinē piscū cōprehenderūt Ex illa piscatione debem⁹ sumere exēplū laborādi Job. v. Hō ad laborādum nascitur. sicut auis ad volādū. vñ Ber. de cōtemptu mūdi dicit Hō ad laborem natꝰ est si laborē refugit nō facit ad qđ natus est. et ad qđ in mūdum venit Quid ergo cōndendum est illi qui misit illū qꝑ aūt laborare sit ꝓprium nō solū ipsi⁹ hois: sed etiā oim animaliū ostēdit Aristo. xi. de aialibus dicēs. Nullū eos naturaliter est otiosum. Vñ sequit qꝑ hō otiosus nō est dignus pane quo vescit Apls. ij. Thes. iij. Si qs non vult opari nō mādūcet. Ergo laborare debem⁹ exēplo beati petri apli qui dixit ad condiscipulos suos. Vado piscari. Scienduꝫ qꝑ laboratoꝛes & mechanici famuli & famule septē debēt habere in suis laborib⁹ vt saluent. Ex his pōt qs cognoscere q̄ laboratoꝛes dānent & q̄ saluētur. Primū est vt fideliter laborēt suos laboꝛes siue suū artificium vt vēdant sm̄ institutionē ciuitatis siue sine fraude & hi merent cū suis laborib⁹ celū Sed cōtra hoc faciūt qui infideliter laborant sua artificia & tm̄ solēt vendere quasi bene laborassent & non seruāt incamēta sua que singulis ānis faciūt vel in ꝓncipio fecerūt verbi gratia. Pistoꝛes qꝑ volunt panē cū tāta ꝗtate ꝓparare. Vincerne qꝑ volunt vinum cum tali puritate ꝓpinare & non miscere. qui autē vinū aliter ꝓparat ex quo hoib⁹ bibētibus damna inferrent oia dāna illa ipse incurrisset & cozā deo reus esset. Multi nāq; bibunt quā doq; de talib⁹ vinis ita qꝑ nocet eis in vita & signāter mulieres impregnate qꝑ si ipz vinū māsisset sicut deus creauit nulli obfuisset Itē qui mensurā non rectā vel nō plenā ꝓximis dant grauiter peccāt & tenent ad restitutiōez Itē sutores qui ꝓmittūt se facturos calceos siue ocreas de bono cozio & opposituꝫ faciunt. Itē sartoꝛes qui nouitates inueniūt in scissuris vestimentoꝝ quia ez. Heri. de bastia. sup Gen. Nō licet tales nouitates & vanitates excogitare & multominus licet eas facere & ꝓparare nisi causa exposcat. Ratio huius est qz nullus ꝓuocare dz ꝓximū ad pctm̄ vel inuare ad vanitatē. Ergo q̄ excogitāt & faciunt tales nouitates quibus hoies oino non vtuntur nisi ad peccādū participes erūt illoꝝ peccatoꝝ. Quia q̄ occasionē dāni dat dānum dolose videt Itē sabet qui scerā corruptū & ꝓ-

gle vendit p bono. Itē pānifices qui pannū laniant nimis extēdendo: vel nō satis latum vel longū p̄parāt vel vinā nimis brevē habent: vel cū vina vera male mēsurant: ⁊ sic de aliis. Itē istiores qui hoc qđ bonū est supra ponūt: et illud qđ deterius est infra imittunt. et sic simul totū p bono vendunt: vel etiā ma le mensurāt cum pondere vel cum libra. Item mercatores fallaces qui p̄imos cum mēdacijs decipiūt. Itē carnifices qui carnes leten tes vendūt: ⁊ sic de aliis. Quicūq; scienter cō tra talia p̄dicta faciūt suā p̄emiā eternum amittūt: ⁊ extra turē mēta sua frivole ⁊ sc̄iēter faciūt plurū incurrūt et cozā deo pernici sūt Ergo tales diligēter magnā appoere debēt vt suo iuramento satisfaciāt. Sciendū tamen q̄ p̄dicta iuramēta vt frequenter eis iniūcta sunt cū pecuniaria pena. Et qñ talē pecuniā persoluūt absoluti sunt a periurio. Sciēdum q̄ oibus p̄dictis qui sic p̄imos decipiūt pec cata nō dimittunt nisi restituāt ⁊ dānus p̄xi mis recompensent. Ergo illi sunt p̄imi q̄ sic cū suis laborib⁹ oānant: q̄ sic infideliter laborāt et p̄imos decipiūt. Ergo libis q̄ laborat iuus si. tibi meritorius: tunc fideliter laboza . Ꝛ Secundam est q̄ laboratores ⁊ mechanici in solēnitatibus et festiuis diebus abstinere de bēt a laboribus suis: quia festū instituitur est vt q̄libet deo deuot⁹ ⁊ q̄etⁱ⁹ seruire debeat. s. visitādo ecclias: audiēdo missas ⁊ sermones: ⁊ sic de aliis. Qz in die festiuo hō recuperare dz bona neglecta ꝓpt laborēs p hebdomadam. Sz oppositū faciūt q̄ i dieb⁹ festiuis pl⁹ pec cāt q̄ i aliis diebus: sicut q̄ i diebus festiuis chorizāt: vel ad tabernas vadūt ⁊ inebriātur vel luxurijs exercēt vel lusorēs q̄ ex cupiditate ludūt ⁊ deū blasphemāt. Cōtra q̄s dr Exo. xx. Memēto vt diem sabbati sanctifices. i. cum studio p̄cipue petā mortalia causes: ni chil ideo cōmittēdo qđ sic extra p̄ceptū diuinū qz multo maius petū est: peccare in die festi uo q̄ in alio. Itē tenēdū q̄ mechanici et labo ratores q̄ in dieb⁹ festiuis laborāt a deo q̄ñq; tenēt punitē. Ideo i tpalib⁹ qz tales ex hoc nō ditant qz quicqđ lucrant in tpalibus: hoc pdūt i tpalib⁹: q̄ sunt bona aie. Insup q̄ñq; ex permissione diuina infortunia habebūt in tpalibus. s. q̄ captuant vel a raptoribus spo liant vel equi eoz ledunt: vel moriuntur: vel dom⁹ eoz igne z bruēt vel alia infortunia talib⁹ accidūt q̄ sic depauperant. Sēdo in corpe pu niunt. vt. s. q̄ñq; tales infirmātur p mensem vel p duos: vel cadūt q̄ñq; ⁊ frāgūt crura vel brachia: ⁊ sic de aliis: ⁊ sic opz eos tūc festiuo re cū merito deberēt laborare qz ātea laboza uerunt cū festiuare debuerūt: quia vt dicitur Sāp. xi. Per que q̄s peccat p hec et torquet Tertio puniunt i aīa qđ est maximū qz quo tiēs festū aliqđ soluūt totiēs mortaliter peccāt et aias p̄pria occidūt. Exo. xx. Qui polluerit sabbatū morte morietur Sz illis q̄ festiuāt dat⁹ p̄speritatē corpis ⁊ aie. Ergo mechanici ⁊ laboratores in dieb⁹ festiuis debēt abstinere a laborib⁹ Sed q̄rit qñ debem⁹ festū incipe. Rñdeo q̄tū ad feriationē a vesp̄a in vesperaz Et intelligē vesperā. i. sero. Tū festoz initiū et finis iuxta eoz q̄litatē ⁊ regionū consuetu dines seruari debēt: ⁊ sicut magnitudo ipsoz exigit p̄i⁹ incipe ⁊ tardi⁹ finiri extra de fe riis. c. Qñ. Ergo hic reprehēdit stultitia q̄rūdā hoiz simpliciū q̄ nō reputāt pecm esse sab batis die⁹ de nocte diu laborare ⁊ sēda feria de mane surgē ⁊ laborare pctm̄ reputāt cum oppositū est dez Tertiū q̄ laboratores ⁊ me chanici debēt laborare cū patiētia ⁊ tranquilli tate cordis: qz sūt in p̄nia ade ⁊ tot⁹ humani generis scdm illud Ge. iij. In sudore vultus tui vescēris pane tuo. Ergo p̄nia illa patiēter est sustinēda. Ex quo deus reliquit habere: tūc libēter ⁊ fideliter et patiēter debes laborare et hic cū labore tuo necessaria querere ⁊ in futu ra vitā eternā possidere Et hi laboratores cū laboribus suis celū acquirūt: sz illi laborato res cū laborib⁹ suis infernū acquirūt qui cū impatiētia vel ex nimia auaritia vel inuidia vel cū corrupta intētione vires suas cū labo re ꝛsumūt vel q̄ blasphemāt deū vel maledicūt p̄imis i laborib⁹ ex crabel impatiētia ⁊ vin dicta qñ nō ex bolūtate eoz p̄decit eis: Ibi gratia. Sicut rusticus i agricultura dectores inbectura. pastores cū pecorib⁹ vel q̄cūq; me chanicus. Sic serui ⁊ ancille qñ aliquid accī dit eis qđ est ipis ꝛtrariū. Et qñq; ex ira vel ris aialib⁹ maledicāt qđ est illicitū qz oīs cre atura dei bona est Et si nō licz maledicere aia libus vtilis: multo min⁹ licz maledicere hoī bus Ergo cū ex ira vel exbindicta q̄s maledi cit p̄io peccat mortaliter. Vñ apls. i. Coz. vi. neq; maledici neq; raptores regnū dei possi debūt. Iz labor in se sit bon⁹ ⁊ licit⁹: tñ ita la borātes vt iā dictū est. s. cū impatiētia ⁊ frau de maledictū ⁊ infelicē finē sibi inducūt Et dimnt martyres diaboli. Et tales hūt duplī cē infernū qz hic hūt laborē istū ⁊ i futuro et nū supplicium. Sed boni laboratores q̄ volūt esse martyres xp̄i debēt fidelit ⁊ cū patientia laborare nec talia turpia verba ex ira p̄ferre nec ēt familiā suā p̄mittere blasphemare: iu rare: detrahere: maledicere: ⁊ sic de aliis: quia ibi nō est fortunium vbi nō est de⁹ Sz vbi talia turpia verba p̄ferunt ibi de⁹ nō est: sz diabol⁹ Et qñq; dñs habebit fortunium p̄pt talē fami liā sicut rusticū in agris ⁊ in frugib⁹ terre: ⁊ sic de aliis. Ergo cū patiētia pietate et bonitate laborare debemus hoc est placitū deo ⁊ hoib⁹ et nobilibus meritorium Quarto ēbt mechani ci nō sint nouitatū inuētores in vestibus ⁊ in edificijs: ⁊ sic de aliis. vt magi⁹ incrēt ⁊ citi⁹

ditanꝫ. Sed q̄rit q̄d si artifices requirūtur ⁊ perunt vt ea ciāt talē vane dispositiōis vellē Rādeo ꝯz Henr. de hastis q̄ si nō debent artifices taliū esse excogitatores multomagis nō debēt taliū ee factores nisi forte cā ꝓpalis q̄nq; illud expoſcat. Et rō hui⁹ est q; nullus alii⁹ advantitates dz puocare nec q̄ſq; inuace debet vt vani homines adinuentiones frustras ⁊ nouas nec nō illicitas ⁊ cogitatus suos nocios expleāt. Itē ali⁹ doctor dicit. Si ille petit vt nouas adinuētiones sibi facias ⁊ tu ad hoc cōsiliū das et facis ei ⁊ ille hāc nociā adinuentionē alios docet tūc tueris ptiepsoim petrōz ⁊ te cū illis dānabis quia hoc est bnū genus hoim quoz pena augetur vsq; ad nouissimū dieꝫ. s. q̄ sant inuētores nouitatum malarū. Quintum est vt faciāt ea que sunt ad bñ licita ⁊ vtilia ⁊ eadē illis vēdāt q̄ et licite vti volūt ꝛra hoc faciūt illi q̄ ea ꝓpacāt q̄nō nisi ad [illegible]rādū sūt apta. s. gladios tortcatos et tela torticata ⁊ taxillos falsos: ⁊ sic de alijs. Et oia p̄dā q̄ cū talib⁹ artificiat' reb⁹ ꝓpriā cur sup ipos deuoluunt. Itē ꝛra hoc faciant illi q̄ illis vēdūt vel cōcedūt res: q̄ nis licitas quos sciūt velle abuti ꝟbigratia. Gladiū facere est licitū: ſz q̄ vēderet vt ꝛcederet illi quē sciret vellet abuti re⁹ esset illi⁹ homicidij. Itē bursas facere vel anulos est licitū: ſz si venderet alicui q̄ vellet abuti. s. q̄ vellet dare alicui ꝓsone ad illiciendū ea ad peccandū reus esset cereē illi⁹ p̄ti Sic⁹ mediatrices siue copulatrices q̄ talia vna portāt q̄ mercantur ad alliciēdū ad p̄dā siue sint littere siue munuscula ter enīt olim petrōz illoz. Sextū est q; mechanici ⁊ alij laboratores vēdēt recipe competēs salariū p̄ suis laborib⁹. Contra hoc faciūt illi artifices q̄ nimiū p salario accipiūt. s. plus q̄ meruerūt ⁊ q̄nq; tales minus ditanꝫ. Itez artifices ⁊ laboratores q̄ statutū ⁊ ꝛsuetū p̄ciū accipiūt: ſz infideliter laborāt. ⁊ desidiose q; alitq̄ tres dies laborant: q̄ in duob⁹ ꝓficere possent. Sz hoc est ꝛra deū q; libet sic dz laborare ꝓprijs sicut sibi vellet fieri si ipe laborantes cōduceret. Mat. vij. Que vultis vt faciāt vobis hoies: hec facite illis Ergo semper laborator cogitare deberet vtrū sibi placeret si ali⁹ sibi sic laboraret sicut ipe laborat ꝓprio suo: q; lex naturalis requirit hoc q̄d tibi vis fieri alijs facias. Ergo q̄ nimiū p salario recipere vel infideliter laborare ꝛra deū ⁊ ꝓximū faceret: ⁊ de hoc penitere ⁊ cōfiteri deberet q; vnusquisq; redditurus est rōnē in die iudicij de suo artificio ⁊ de suo labore p Septimū siue quo oia ꝓcedēcia nō valēt est q̄ hō in suo labore habeat rectam ⁊ bonā intentionem Intentio est minimū in ope: ⁊ maximū in remuneratione. Ergo laborās intētionē dz dirigere ad deū vt ꝓbis suis gloriā dei q̄rat ⁊ nō solū cozpis sed etiā aie sue saluteꝫ a deo expectet ꝓ suis laborib⁹: ⁊ sic in octuplo plus mereē Sz sant q̄dā qui i suis laborib⁹ nec bonū nec malū intēdūt. Sz quasi bos laborāt illiciti nō operanē nec indebitō mō: sed nullā intētionē bonā habēt Sz sicut bruti aial q̄ nisi ꝓ terrenis laborāt. Eccla. iij. Michi dz hō amplius iumēto. Et talis hō brutalis nichil vt parū glorie celestis meretur ꝓ suis laborib⁹ q; est q̄si pec⁹. Sed diceres ex quo necessaria est intētio tūc queriē q̄lis debeat esse. Rādeo q̄ intētio laboratoꝝ dz esse triplex ⁊ sic semp mereanē. Sap. iij. Bonoꝝ laborꝝ gloriosus est fructꝰ. Prima intētio dz esse vt libet ideo laborer vt de iustis habeat vñ viuat. Et nō necesse habeat furari vel al's iuste acquirere. s. ꝓ rapinā ⁊ vsurā vt fraudē: ⁊ sic de alijs. Scienduꝫ q̄ bonū est q̄ ꝗs discat aliq̄d ⁊ aliquod artificiū q; scire laus est. vñ Octauianus imperator nolūt filias suas sine arte laborandi ꝓmittere vacare. Q; inq̄t. Ego posse ꝛpaupe eaci tūc filie mee cū labore pollent se nutrire ſz aliq̄ diuites nostris ꝛpib⁹ vereꝰ dāt laborare cū tñ laborare est ꝓpriū hois. Vñ Job. v. Hō ad laborē nascit sicut aues ad volādū. vñ Apls. ij. The. iij Qui nō laborat nō mādūcet. Sed vt i pnia ade sit ⁊ ne caro habeat occasionē peccādi. Ergo q̄libet dz laborare ne i cidat in petrū ⁊ ne scādalizet ꝓximū. Exēplū in vitas patrū legit q̄ laborās hz vnū diabolū tētans eū sed octo⁹ hz mille dēmones q̄ eū tentant ⁊ ad peccandū ducere intēdunt. vnde otiosus dat locū diabolo. Vñ sicut in olla tepida resident muste ⁊ in aq̄ stante creſcūt vermes sic in aia otiosa oriunt male cogitatiōes vñ Hiero. Semp aliq̄d boni facito vt diabolus inueniat te occupatū. Tercia intētio vt habeat vnde tribuat ⁊ subueniat necessitatē paupēti. cū eni oēs laborare nō possint aliqui ꝓpter cecitatē q; ceci sūt aliq̄ q; claudi sūt: q; vel al's ikirmi sūt. ⁊ si de⁹ ꝛtulit sibi fortitudinē vt laborare possit tūc ea intētiōe laborare dz vt pauperib⁹ laborare nō potēt⁹ i omnib⁹ subueniat. Et illa elemosyna ꝑ oibus multū placet deo. vñ Hiero. Quātus oēz cenū tuuz in paupes distribuas: michi tū apud rpm erit ꝓciosius q̄ q; manib⁹ tuis ipe ꝛfeceris. Sciē dū etiā q; q̄nq; ipm artificiū ꝓpt deū ad pauperes exercēdū est si tale est q̄d pauperib⁹ valeat sicut sartor in reficiēdo tunicā: sutor i reficiēdo calceos: ⁊ sic de alijs: q; sicut fuit⁹ dns vt reb⁹ nēis ⁊ de ꝓsona et de rpe sic etiā de artificio. q; rōnē reddituri sum⁹ de artificio: sicut de rpe ⁊ de reb⁹ Sz si aliq̄ diues ꝓsona diceret. Laborare nō indigeo: q; alis satis hēo. Rādeo. Si tu nō indiges: tū adhuc laborare debes ꝓpter pauperes: q̄ ꝓ le laborare nō pūt Exēplo beate Elizabeth que cū ancillis suis filabat: ⁊ indevestis pauperibus faciebat. Itē legit' exēplū de cultricis ⁊ laboratorib⁹

in collationib⁹ patrū q̄ cū quidam adduxisset ad Joh̄ānē virū magne sctitatis: ⁊ eriā virū miraculis illustratū hoiem hūtem demonē habentem illū adurac⁹ ab eo nolūt exire ꝫ ei⁹ verba exēplū. Aduenīte ergo quodam rustico i hitu secularī. ⁊c. Quere hoc aū serm. xx. vij. ℣. ℂ In octaua pasche Sermo. lvij. q̄ dicē bona conferr hominibus bona societas.

THomas aūt nō erat cuz eis qñ venit Ihesus Joh. xx. Notādum q̄ beatus Thomas christū discipulis apparentē non vidit qz non fuit cum eis. Sz post octo dies eū vidit qz tunc cum aliis discipulis congregatus fuit. Unde dicitur in verbis ꝓpositis. Thomas aūt non erat cum eis Certū q̄ sciēdū q̄ valde est saluber hoiez cē i bona societate. qz ex hoc ꝓficit̄ ds dicē emolumenta. i. dicē fruct⁹ ds ꝓuen bona societas. a Primū bonū q̄ ꝓficit̄ ds i societate bono rū est acq̄sitio sctitatis. Si ei tāta est vt⁹ societatis cū muliere fideli q̄ sctificat̄ vic ifidelis p mulierē fidelē ꝯ. sicut dī. i. Cor. vij. Quāsto magis sctificat̄ ds ex societate multoꝝ bonoꝝ. p. Cū sctō sctūs eris. Sēdz bonū ē sctā i bōis calefactio Sicut ei carbo frigid⁹ accēdit ex adiūctiōe cū aliis ardētib⁹ ita ⁊ tepidi ex adiūctiōe feruētū calefiūt. Eccl'a. iiij. Dn⁹ quō calefiet. Et si dormierint duo fouebūtur mutuo Sicut ei lux siue ignis fit melⁱ⁹ accēdit q̄ igné igni applicādo. Sic fit dei nō melⁱ⁹ i clāmāt̄ q̄ sit habitādo. Tertiū est corroboratio. Prouer. xviij. Frat̄ q̄ iuuat̄ a fratre ē q̄si ciuitas firma. Sicut em̄ i ciuitate vn⁹ murus corroborat alium ⁊ turris turrim: ⁊ sic de aliis Sic i corpe vni⁹ egregatiōis vn⁹ ex alio corroborat̄ i bono: igit̄ ex sctā societate tria ꝓdicta sequunt. Primū est vtutū acq̄sitio: ⁊ hoc quo ad incipientes. Scōm est vtutū seruoz. Et hoc q̄ ab ꝓficientes Tertiū est vtutū firmitas: et hoc q̄ ab ꝓfectos. Quartū est cadēt̄ subleuatio q̄ multū est necessaria Eccl'a. iiij. Si vn⁹ ceciderit ab altero sulcieē. de sol: qz si ceciderit nō h⁹ subleuantē se qz p exēplū alioꝝ corrigitur vita sua ⁊ etiā ꝓpt̄ orōnē illoꝝ cū q̄b⁹ morat de⁹ illuiat eū ⁊ dat sibi gratiā resurgēdi Quintū qz vinci nō pōt facilr a tētatiōe diabolica. Cāt. vi. Terribil⁹ vt castroꝝ acies ordinata Exēplū pz: qz lup⁹ iuadit vagātē oué et rapit: ⁊z ei sēt i medio gregis nō tācto eā i uaderet. Sextū est vitiōis diuine indulgētia Gen. xviij. Si iuenero i sodomis q̄nqua gīta iustos in medio ciuitatis dimittā oi loco ꝓpt̄ eos. Si aūt tōne societat̄ bone tā modice parat⁹ fuit ꝑcere tāte multitudini ⁊ i tāto scelere nūq̄d nō ꝑcet paucis ⁊ i culp̄ modicis ꝓpter societatē bonoꝝ. Septimū est pūctia xpi Mat. xviij. Ubi duo vel tres ꝛegregati fuerīt in nōie meo ibi i medio eoꝝ sū. Xp̄s i medio eoꝝ est per aliquē effectū gratie Sic em̄ dī in hoib⁹: ⁊ inter hoies habitare. In signū huius q̄ aplis dat⁹ est spūs sctūs: tūc fuerūt sic congregati. Et i signū hui⁹ vtūs Tho. nō meruit videre xp̄m: qz nō fuit i ꝛegregatiōe discipulox. Octauū est pōtū exauditio Obtinet enim multitudo q̄ nō obtinet oliq̄s sol⁹. Sin illud Hiero. Impossibile est ꝑces multox nō exaudiri. Mat. xviij. Si duo ex vobis ꝛconsenserīt super terrā de omni re quacūq̄ petierint fiet illis a patre meo. Quātomagis vbi nō duo vl tres ꝛz maxia cōuent multitudo ad rogādū ali⁹ q̄ obtinebit. Ergo ille oēs oōnes q̄ fiūt a cōitate: sicut in ecclīa ꝛcluetus est fieri post sermonē: siue ille fiāt ꝓ viuis siue ꝓ defūctis: siue ꝓ quacūq̄ cā valde efficaces sunt: ⁊ est talis oō elemosyna spūalis: quā ds p necessitate primi fecit. Talis oō est valde accepta deo cū ds ex charitate fraterna p alios rogat. vñ Chrys. sup Mat. Pro se em̄ orare necessitas cogit ꝓ aliis aūt charitas fraternitat̄ hortat̄. Dulcior est aūt aū deū oro nō quā necessitas trāsmittit: ꝛz quā charitas fraternal' ꝛmēdat. Greg. i mozal'. Quisq̄ ꝓ aliis intercedē nitit sibi proi⁹ ex charitate suffragat̄ ⁊ ꝓ semetipso tāto citi⁹ exaudire merē q̄to deuoti⁹ ꝓ aliis intercedit. ℣ Monū est securitas in agone mortis qz magis securabit q̄ si sol⁹ esset Exēplū de quodā heremita sctō viro. cui cū revelata fuisset hora mortis sue ꝓpinqua: accessit ad cenobiū ꝓpinquū petēs recipi ibidē. Cuz aūt abbas difficultatē ei in hoc exhiberet: timēs ne eis esset grauamē ꝓpt senectutē ⁊ debilitatē suā. Ihē rūdit ne hoc timerēt qz cito moritur⁹ erat sicut ibi fuerat revelatū. Et abbas ꝛre q̄ vis mutare statū suū ꝓ tā modico tpe cū mīti possint ex hoc scādalizari ⁊ turbari. Rūdit q̄ securi⁹ esset trālitū piculosū trālire in societate q̄ sol⁹ ⁊ ideo cū trālit⁹ mortis erat piculosissim⁹ affectabat se illū magis trālire i societate q̄ sol⁹ expauescēs illos inimicos qui ibi pūctes erāt ⁊ recept⁹ post paucos dies mortuus est inter fratres in coꝝ societate securius pertrālire ad trālitū mortis ℂ Decimū q̄ maius ꝑmiū post hāc vitā habebunt sed hoc spāt pertinet ad religiosos. Cum enī maioꝝ vtutī maius ꝑmiū dat viuentibus sub obediētia debetur mai⁹ ꝑmiū. iō dicit. Sēn. Hoc solū vtuti adijcies q̄ ꝓpriā voluntati detraxerit: qz maximū est frāgē voluntatē ꝓpriā vñ Eusebi⁹ in epla. Illū dicē te tm̄ vñ vicisse puto in q̄ voluntatē ꝓpriā abnegasti ⁊ deside rijs reluctasti. iō dicit̄ de xp̄o Joh. x. ij. Factus ē obediēs vsq̄ ad mortē: mortē aūt crucis ꝓpt̄ q̄d ⁊ deus exaltauit illū ⁊ dedit illi nomē q̄ est sup oē nomē. Exēplū legit̄ de hoc ibi ꝛcitat̄ patrum q̄ cū essēt q̄tuoꝝ ordines cuidā viro sctō ostēsi. s. infirmātiū ⁊ de hoc gratias agētium; Fuientiū. infirmis in hospitalib⁹ solita-

rium ⁊ viuentiū in congregatione sub obediē
tia: ⁊ quare apparet sublimior q̄renti cur hoc
esset dictum est ei: q̄ oēs aliꝰ faciūt ꝑm ꝓpri
am voluntatē vt aūt q̄ sub obedientia patruꝫ
viuūt nō ꝑm ꝓpriā volūtatē faciūt sꝫ ꝑ alte
rius voluntatē: ideo maiꝛis victutis sunt
¶ De eadem dominica. Sermo. lvij. de cica
tricibus vulnerum christi.

IN fer digitū tuum huc.

Jo. xx. Sciēdū q̄ xp̄s seruauit cicatri
ces vulnez i suo corpe glificato ꝓpter
nouem ꝺ ꝓmo vt ꝑ hoc ostēderet verā re
surrectionē q̄ in eodē corpe in quo passus fu
it resurrexit: sic ⁊ nos cū eodē corpe nō resur
gemus sicut ⁊ xp̄s ⁊ q̄ hic plus patiē ifirmita
tes ⁊ tribulatiōes patient illi i resurrectione
magꝭ letabiē: sꝫ th sicut stella differt a stella i
claritate; ita corpa sctōꝝ q̄z q̄ hic i maiori ab
stinē ⁊ ductia sue carnis vixit: ⁊ etiā castiꝰ
oꝛ fu le clariꝰ corpꝰ in resurrectiōe habebit
Sc̄ō in signū victorie suauit cicatrices Esa
xliij. Ego q̄ loquoꝛ iusticiā ⁊ ꝓpugnatoꝛ sum
ad saluādū: xp̄s nō ex ipotētia curādi cicatri
ces suauit: sꝫ vt ꝑpetue glie circumferat trīū/
phum: sicut enī honoꝛ est militi de ꝓlio reuer=
tenti deferre scutū fractū: sic honoꝛ est xp̄o se
cum deferre victorie sue glioꝰ sum trīūphū: vñ
Aug. dicit q̄ i corpib⁹ martyꝝ manēt cicatrī/
ces in signū victorie ⁊ reuerētie. Tertio vt di
scipulos in fide confirmaret: ⁊ vt nobis fidez
resurrectiōis astrueret: sicut ꝓz in. b. Tho. qui
noluit credere ⁊ dixit. Nisi videro i manibus
eius fixurā clauoꝝ ⁊ mittā digitū meū i locū
clauoꝝ ⁊ mittā manū meā i latꝰ eius nō credā
Et post dies octo iterꝝ apparuit discipulis suꝭ
is ⁊ dixit Thome. Infer digitū tuū huc ⁊ vide
manus meas ⁊ affer manū tuā ⁊ mitte i latus
meum ⁊ nolle esse incredulus sꝫ fidelis. Et ꝙ ad
dubitandū corda sanāda cicatrices vulnerū
sunt ꝑuate. Jtē Gre. in omel. Egit nāq̄ miro
modo diuina clemētia vt discipulus dubitās
dū in magistro palparet vulnera carnis: i no
bis sanaret vulnera infidelitatis ꝓlus enī in
fidelitas Thome ad fidem ꝙ oīm discipulorꝝ
fidelitas ꝓfuit: q̄z dum ille ad fidē palpādo
reducit. mēs nostra oī dubitatiōe postposita
in fide solidat. Quarto vt ad amoꝛē suū nos
alliceret ostensis cicatricibus Si quis ꝓpter
dilectū amicū ꝓmitteret sibi manū vel pedē
abscindere vel oculꝫ eruere ⁊ hoc faceret illi
amico i sublevationē q̄cūq̄ talis amicꝰ cer
neret in suo amico talem charitatē allicereē
vtiq̄ ad reamandū ⁊ ad regratiandū sibi de
his q̄ passus esset ꝓ eo: sic sibimet cicatrices
xp̄i ⁊ eiꝰ glioſa passio dꝫ nos allicere ad amā
dum eū. q̄z non solum manū vnā vel pedē vel
oculum: sꝫ totū corpꝰ suū cū oibꝰ mēbris suꝭ
is exposuit. Quito seruauit cicatrices vt iter
pellaret ꝓ nobis ad patrem ℣ Ofi cien
dum ꝙ xp̄s quadruplr oꝛat ꝓ nobis ad ꝓpm
Primo ꝺbo. Jo. xvj Ego ꝓ eis rogo ⁊ ꝺicit
etiā. Lu. vj. ꝙ ſpius pernoctabat in oratiōe
Item Mat. xiiij. ꝺꝫ q̄ ascendit in montem so
lus oꝛare. Nowo xp̄s ꝑ se non indiguit oꝛare
sed ꝓ nobis peccatoꝛibus oꝛauit: ⁊ exēplum
oꝛādi nobis tribuit. Sc̄ō oꝛauit ꝓ nobis cū
lachꝛymis in cruce pēdens Heb. v. Cum cla
moꝛe valido ⁊ cū lachꝛymis exaudit⁹ est ꝓ
sua reuerētia. Sic ⁊ nos oꝛare debemus cum
clamoꝛe ⁊ desiderio magno ⁊ lachꝛimarū ef=
fusione ꝓ nobis et ꝓximis tunc ꝺminus
cuilibet nostrum sic deuote oꝛanti dicet illud
Esa. xxxviii. Audiui vocem tuā ⁊ vidi lachꝛi
mas tuas ꝑs. Clamauit ad me ⁊ ego exaudi=
am eum ⁊c. Tertio oꝛauit ꝓ nobis cum effu
sione sanguinis sui. ad Hebꝛ. xij Accessistis
ad sanguinem melius loquentem ꝙ sanguis
Abel. Sanguis enim Abel petebat vindictaz
super Cayn: sꝫ sāguis chꝛisti petit misericoꝛ
diam: ergo quotiens xp̄s sanguinem suū fu=
dit. totiens ꝓ nobis oꝛauit cum vulnerib⁹ et
sanguine suo. Quarto oꝛat ꝓ peccatoꝛibus
cicatricū ostensione quia eas patri repſentat
vt nobis eū reconciliet. Cicatricū em̄ repſeſ=
tatio est q̄dam apud patrem ꝓ nobis aduoca
tio. sicut ei miles tacēs et impatoꝛe ipetrat
qđ vulnera q̄ ꝓ eo ptulit demōstrat Legit in
histoꝛia scolastica q̄ antipat Jdume⁹ magni
herodis pater in quoddam ꝓelio in seruitio
impatoꝛis multis vulneribus confossus est ꝙ
tandē ab emulis accusat⁹ reiectis bellibus di
xit. Ego nolo me ꝟbis excusare apd̄ te sꝫ ista
vulnera q̄ suscepi ꝓ te loquāt ꝓ me si ego di
ligo te. tūc Cesar ipz i gratiā suscepit sic xp̄s
vulnera patri ostendit ⁊ insinuit ꝙtū nos dile
xit. Ber. O hō seruꝫ accessum habes ad deuꝫ
vbi habes matrē añ filiū ⁊ filiū ante patrem
mat oñdit filio pect⁹ ⁊ vbera filiꝰ oñdit patri
lat⁹ ⁊ vulnera quō ibi poterit esse repulsa vbi
geruntur tot charitatis signia. vñ ēt apls Ro.
viii. Qui est ad dexterā dei ꝙ etiā ꝓ nob⁹ int
pellat Jtez. i. Jo. ii. Si q̄s peccauerit, aduoca
tū hēmus apd̄ patrē iesum xp̄m iustū ⁊ ipe ē
ꝓpiciatio ꝓ ꝑctis nostris. Vñ ꝑ. Respice in fa
ciē xp̄i tui ⁊c. Deꝰ pat respiciēs ꝙ chare eccl̄a
filio suo gl̄ificit parcit eccl̄e sue. Sexto cicatri
ces ob suauit vt nō obliuiscat nīi scriptū em̄
nos i triplici pte cordis Jn manibꝰ vt nos be
lit in oibus necessitatib⁹ adiuuare Jn pedib⁹
vt nūq̄ velit a nobis separi: sꝫ semp nobiscū
manere Jn corde vt ꝑ velit memoꝛ nostri esse
⁊ bonū nobis optare ⁊ si mē obliuiscitur filii
sui qū doꝛmitet aliqđ aliud opꝰ facit tā xp̄s
nūq̄ obliuiscet nostri. Et in signū recōpēsa
tionis tūc sepꝰ ⁊ frequentius debemꝰ ēt cogita
re de xp̄o ⁊ memoꝛari suā amarā passionē ⁊ si
bi ꝓpari: q̄z hoc est valde sibi acceptū ⁊ nob(

balde meritorū bñ Alb. mag. Simplex recordatio seu meditatio passiōis xpi plus valet ꝙ si integrū annuz ieiunaret ds in pane ⁊ aquā vel si q̄die ẏgis et flagellis cederet vlq; ad effusionē sanguis: vl si quotidie legeret vnuz psalteriū. Septimo seruauit cicatrices vt eas in iudicio malis oñdat vt malivideāt ꝙ iuste sint dānati. bñ dicit eis hec ẏo habui dicit Chrys. sup Mat. Ego ppt vos hō fortis fuz ppter vos alligat⁹ fui: delul⁹: celus: crucifix⁹: vbi est tanta iniuria mea fructus: ecce pciuz sanguinis mei quē dedi in redēptionē aiaruz vrax vbi est seruit⁹ michi impēsa quā p pretio sanguis mei michi dedistis. ego sup gḥam meā vos habui cum eēz deus apparēs homo et diligē me oibus rebus fortius nā oēz rem diligimā terre amplū⁹ diligitis ꝙ iusticiā me am et fidē. Sciēdum q demonstratio signoꝝ fiet in publico in extremo iudicio cuz celestis rex ⁊ iudex in val. ē iosaphat patēter descēdet pallōis isignia radius sol lucidiora ferens vt videāt oēs reprobi ꝙ iuste dānent: qz tm̄ pciū fuit pciosi sanguinis xpi ẏpleverunt Aug. Ioz talle dns in corpe suo cicatrices suauit vt vulnera corduꝝ discipuloꝝ suoꝝ sanaret ⁊ vt i iudicio hostib⁹ exprobaret. Octauo ēt seruauit cicatrices in iudicio ppter bonos ⁊ iustos q; ipi videāt ꝙ misericorditer fuit redēpti p passionē xpi. ⁊ ppterea de hoc gaudeāt ⁊ deū in perpetuū laudēt. Nono post iudicium in celo cicatrices suabit ad maiorē gḥiaz bonoꝝ. Si nullā gḥiam habituri eēmus i celo ẏter illam quā habebim⁹ de q̄ꝝ cicatricibus vln̄e xpi nunq̄ sufficiēter possemus deo de hoc regrari et deseruire ēt . . mille annos hic viueremus ⁊ deo fidele ⁊ laudabile fuiremus qz cicatrices sunt i xpo nō i deformitatē: iz ad magnā pulchritudinē ⁊ decorem. vnde dicit Chrys. q; sup radios solis erunt lucidiores. Sciēdum q in celo habebimus accidentale gaudium de cicatricibus vulnez olim martyꝝ. vnde Aug. i li. de ci. dei. Nescio quomodo sic afficimur amore martyꝝ beatoꝝ vt velimus in illo regno videre vulnez cicatrices qui p xpi nomiē pertulerunt ⁊ forsitan videbimus non em̄ deformitas in eis: sed dignitas ⁊ pulchritudo erit.

¶ De eadem dominica. Sermo. lviij. de iustis qui septies recidiuant.

RESpondit thomas dns me⁹ et deus me⁹ Io. xx. Verba pdicta q lib et pōt dicere q digne i hoc sacro tpe cōcauit et adhuc non recidiuauit. Sciendum q illi qui post priam ⁊ sacram cōionem redeunt ad peccā sunt sicut serpentes euacuantes venena et iterum resumentes. et sunt sicut canis reuertens ad vomitum suum: vt dicitur. Prouerb. xxvj. Et iz oēs homines nequiter faciāt q recidiuant: tm̄ spāl⁹ octo gña hoim sunt qui ꝓpe alios citius ⁊ pclus recidiuare ꝙleuerūt. Prīmi sunt tyrānī seu oppressores pauperū vt magnates q̄ posse ꝙ cōsueuerūt subditos ⁊ pauperes exactionare ⁊ ab eis seruitia extorq; quere difficile est eis hoc dimittere ⁊ tales ea eo veram priam faciūt: iz q̄ꝝ deus pmiserit sup eos infirmitates vel aliquā aliam plagā priam agant ⁊ pmittant amplius pauperes non grauare ⁊ eis restituere: tm̄ statim vt desistat a plaga ⁊ gladiū vltionis fulspēdit quo eos pcusserat statim obliuiscunt et redeūt ad peccā consueta: qđ hoc sit dex ptz in pharaone quē deus plagauit ppter oppressionē ⁊ flagellationem ppl'i sci: q̄bus eos angariauit edificando illas ciuitates. Phitō ⁊ Ramasses: ⁊ cepius illis plagis monit⁹ priam egit. sed fictā qz cessante plaga recidiuauit. Cū aūt moyses et Aaron sibi ⁊ terre sue vltimā plagam inferrent dixit Pharao. Ite ⁊ orate p me. Finaliter eis recedētibus pfecturus est eos ⁊ sic in recidiuo peiꝰ submersus est. Sic timēdū est de illis q̄ sepe recidiuāt ne ⁊ illi submerganē ⁊ moriant in peccis. Et tales q̄ sic subditos suos opprimūt ⁊ indebitas exactiōes in eos faciūt teneant corā deo ad restitutionē ipis subditis si volūt saluari. Sciāt ēt vsurarij iudices ⁊ falsi mercatores. fures ⁊ deceptores: ⁊ sic de aliis illi⁹ vite agūt verā priam: ⁊ cepius ⁊ frequenter redeunt ad peccā. Tales em̄ q̄ in q̄dragesima ꝓmiserūt restituere q̄ sunt alioꝝ: et iterū post pascha vsurā ⁊ iniustā lucra recipiūt. Qui em̄ sic diuitias amāt filios sunt inde qui vt dr occidit ppriū pfm: ⁊ accipiēs mercem in ẏmagez peccauerat. Et post egit priam relictis diuitiis: q̄s male acq̄sierat seruiēdo pylato. Post ea recidiuauit furādo decimā partē de pecuniis xpi ⁊ discipuloꝝ ei⁹. ⁊ sic ppter auariciam vēdidit xpm̄ iudas: ⁊ recidiuās desperauit et laqueo se fulspēdit. Caueāt ei sibi oēs auari ne sic sine priā decedāt ⁊ sic dānent cuz iuda: qz si saluari volūt opz de necessitate vt oia bona iniusta restituāt. bñ Aug. Octīs non dimittit nisi res ablata restituat. Tercij sunt sortilegi incātatores ⁊ inuocatores demoniū. necromātici sup̄sticiosi carminatrices et phitonisse q̄ vt in plurimū reuertunt ad peccā. vt ꝓz i illa phitonissa ad quā accessit rex Saul: rogans vt sibi suscitaret Samuelē ppheta q̄ mortuus fuerat: sicut scribit. i. Regū. xxviij. Illa ei mulier simul cū aliis mulieribus phitonissis phibita fuit ab incātatiōibus. Et tunc ad rogatū regis Saul ipa recidiuauit. Cū em̄ saul desideraret hoc ab ipa fieri ⁊ mutata veste ei⁹ venies rogaret eā vt suscitaret Samuelem. Tūc rūdit mulier Ecce tu nosti quāta fecerat saul: ⁊ quō eraserit magos ⁊ ariolos de terra. Cur ẏ insidiaris aie mee vt occidar: et iurauit ei saul dicēs. Viuit dns: qz nō euenet tibi q̄ꝝ ꝙ malū ppt hāc rē. Et pri⁹ saul deleuit phito

nes ⁊ diuinos ⁊ cū dñs recessisset ab eo dereliquit deū ⁊ ꝓbitatē a mortuis q̄sunt p phitonissā ⁊ icātatricē. Et sic ipse saul tūc cū filiis suis infectus est a philistheis in bello. Sic isti digni sunt morte q̄ accedūt ad phitonissas cōtra ꝓcepta dei ⁊ cecidit ⁊ ēt ipe icātatrices q̄ sic recidiuāt postmodum de facili sine pnia decedāt. Sciēdū q̄ multi sunt q̄ post pniaz q̄s infirmant in corpe accedūt ad icātatrices ⁊ carminatrices: et facūt se carminari q̄s est grāde pctm̄ mortale. Itē alicq̄ parētes sunt q̄ pueros suos infirmos ad tales icātatrices portāt ⁊ hiis ꝗ̄ aliter peccāt. Itē alicq̄ cū infirmant accedūt ad indeos p medicinis q̄ ꝓhibitū est ab ecclīa: ꝗ infirmant dñt a credere ad xp̄ianos medicos ⁊ vti medicinis eoꝝ: q̄ q̄dō naturale effectū hz hoc licitū est sicut de herbis licitis medicinis: q̄ altissimus de terra creauit medicinā. Quarti sunt detractores q̄ glorificāt infamare ꝓximos ⁊ bis suis. tales vix ꝺe pen-
tēt nisi rarissimo recidiuāt. sicut ei ꝓpēs q̄ ꝗ̄ natus veneno tunc sumit herbā amatā p quā euomit venenum: sed postea iterū comedit res venenosas q̄bus occidit hoiem quē mordet.
Sic ⁊ isti detractores venenū dimittūt dū penitēt: ꝛz iterū venenosas cogitatiōes i corde assumūt q̄s mala de ꝓximis iudicāt: ⁊ tunc iterū linguis venenosis mordēt ꝓximos q̄s eis occulte obloquunt: ꝗ ꝗz dz se cauere a detractione ꝓximi Dñ Hiero. Noli diligere detrahere ne eradicēris: pauci ei sunt q̄ hunc vitio plene renuncient. Itē q̄ tale petm̄ vix dimittit. Hiero. Non facilis venia ꝓmissa dicitur de rectis. Quinti sunt luxuriosi ⁊ adulteri et sodomite q̄ de facili recidiuāt: sicut vxor Loth q̄ declinata fuit manere in sodomis: ⁊ cū ꝓcessit q̄ nō obstitā cām retrospexit: nisi forte qz libenter vidisset vltra cū eis: ⁊ dixit de ꝓditōe ⁊ subuersione illoꝝ. Nō ei rōnabile est q̄ de⁹ mutasset eā in statuā salis ꝓt̄ solā retrospectionē nisi ei aliō voluisset retrahere sm illud euāgelij. Nemo mittēs manū ad aratrū ⁊ respiciēs retro aptꝰ est regno dei. Nō eni intelligit ibi corporalis retrospectio: qz hō arādo ⁊ retrospiciēdo pōt regnū dei obtinere: etiā si oculo corporali ad dimissas respexit q̄s dimisit Sed intelligit de retrospectiōe mentis ⁊ affectꝰ quo q̄s affectat redire ad ea q̄ dimisit. Mittunte volupruosi ⁊ luxuriosi ꝛz ꝓpter fōdationē Jone poisim egerit: tñ postea recidinauerit: ꝛz aliq̄ dicūt se non posse diu cōtinere ab actu luxurie: q̄s est simplicit falsum: qz ex hoc se ꝺecꝰ q̄ ꝺeꝰ ꝓcepisset nobis aliq̄d q̄ cēt impossibile nobis adimplere. vñ Bern. Maledictꝰ hō q̄ dicit deū ꝓcepisse impossibile. Unde si talis hēret tātā voluntatē cōtinēdi, q̄tā hz vinū suū in vase custodiendi ⁊ cū tāta diligentia obstrueret sensus corporis cū sentit se p occasionē sensuū tētari carnalit cum quanta diligētia obstruit corazmen vasis repleti cū vino cū sentit vinū exire vel stillare de illo de facili ꝛtineret. Hoc ꝓz etiā ex hoc q̄ si cū vno actu luxurie deb: ret perdere oia bona rpalia sua: vel sciret se amissurū pedem vel mānū vl̄ ābos oculos: vel sciret sibi ꝑparatū ignē lentū i quo dēret cremari: sicut dñs Laurētiꝰ i craticula oīno abstineret: ⁊ nunq̄ vsq̄ ad mortē aliquē actū luxurie sciēter ⁊ voluntarie ꝑpetraret. Sexti sūt gulosi i deliciis assueti ⁊ nutriti a iuuentute: tales etiā vix frequēt recidiuāt. Hoc ꝓz in filiis israel q̄s dñs pauit in deserto mānā ⁊ dixerūt. Aīa nostra nauseat super cibo isto da nob(carnes ⁊ ēt murmurātes dixerūt Nu. xj. Recordamur piscū q̄s comedebamus in egypto: ⁊ peponū ⁊ cepaꝝ allei ⁊ porri. ⁊c. Et cupierūt ea q̄ relinq̄rant exeundo de egypto: ⁊ cōcidit sunt i deserto. ꝓs. Adhuc esce eoꝝ erāt i ore ipoꝝ: ⁊ ira dei descēdit sup eos Et vocauit mopses locū illū sepulture q̄ concupiscētie. Ibi ei sepelierūt mopses ppl̄z q̄ desiderauerūt carnes: sic timēdū est de gulosis q̄ moderēt ad crapulā ⁊ ebrietatē suā: sicut illi q̄ xl. penituerūt ⁊ in pascha cōtrauerūt: ⁊ cōuerso ad tabernas vadūt ⁊ se ebriāt ⁊ sic deū expellūt. vñ Amb. i li. de pe. Ebriosꝰ q̄ndoq̄ naturā amittit q̄m: ⁊ pdit q̄liaz: incurrit dānationē eternā Septimi sūt q̄ assueti sūt iurare ⁊ blasphemare tales etsi q̄nq̄ peniteant tñ citō recidiuāt. vñ Aristo. ix. ethi. Difficile est resistere ꝙ consuetudini q̄ assimilat̄ nature. Unde idē. ij. ethi. Ex actu multotiēs iterato fit habitus Et tales sic iurātes ⁊ blasphemātes repleb̄ñ oi iniq̄tate. vnde Eccl. xxiij. Vir multū iurans replebit̄ iniq̄tate: ⁊ non recedet a domo eiꝰ plaga ¶ Octaui sūt superbi q̄ dēt vir vl̄ñ q̄ superbiā deponūt: ⁊ si q̄nq̄ ad ēs deponūt: tñ sibi reassumūt vt pz i vl̄ñ q̄ i. xl. deponūt superbum hitum. s. lōgas manicas ⁊ scissuras sed post festū pasche imediate reassumūt. Dñs dixit q̄dā mulier ad quēdā bonuz vir. Dñe q̄d valet ꝙfessio mea. ego ꝙfteor de superbo hitu ⁊ tñ calde bestes adhuc i camera ⁊ in ista retineo ⁊ deuitē non itendo: et talis ꝙfessio nichil pdest q̄ nō fit cū firmo ꝓposito emēdādi. Et ista octo genera hoim vix vel raro se emendāt

¶ Dominica ꝓma post octauas pasche Sermo. lix. de ꝓlatis et subditis.

Ego sum pastoꝝ bonꝰ Johannis. x. Sciendū q̄ p pastorem in
ꝓnti euāgelio intelligit̄ plat⁹ et p oues intelliguntur subditi. Unde hic tria sunt dicēda ℣ Prio q̄d tenent̄ plati subditis Scdo quō oēs homines sūt fratres. Tercio q̄d subditi tenent̄ platis. Quantū ad ꝓmuz sciēduz q̄ plati tenent̄ tria subditis. Primū est vt terrā suā et subditos suos defendāt: qz gladius datꝰ est eis ad hoc vt videlz ꝓtegāt subditos ⁊ subditos et terios a deo sibi cōmissos solliciti ⁊ p pos

se defendãt et hoies pacifice viuere ꝙpellant
defẽdo ecclesiã exteri⁹a paganis ⁊ ab iſtis de
lib⁹ ac hereticis: iteri⁹a ꝓdonib⁹: maleficiis ⁊
hmõi Jie ꝓtegẽdo viduas ⁊ orphanos et sa-
cerdotes ⁊ religiosos q̃ seipsos tueri non ꝑñt
Wñ. ij. Mach. v. Vidit machabeus extẽdisse
manꝰ Hieremiã et dedisse gladiũ aureũ inde
dicẽte sibi: accipe gladiũ sctm munus a deo q̃
dentes aduersarios ꝑpli mei iſrl. Dicit enim
gladiũ sctm nõꝙ gladi⁹ sit sctus ſz sctm facit
bñuẽte: vt Carolũ Wẽri. Ludo. et sic de aliis
Sciẽdũ ꝙ rectores ad hoc statuti sũt vt vnus
q̃q; tercã sibi subiectã i pace teneat: qz si eẽt
terra alicui⁹ pncipis ita ãpla ꝙ vltra mare
se extẽderet: tãc de oib⁹ ꝑtis q̃ sũt i ea ꝓ
ptores ⁊ alios malefactores q̃b⁹ resistere pos
set redditur⁹ eẽt rõnẽ deo. Wñ si ꝑhibẽtes ꝑñt
ꝓhibere mala ⁊ nõ faciũt dãnabunt. hoc me-
rito aduertere debẽt iſti ꝓlati ⁊ ꝓhibẽtes q̃
de sua potẽtia ⁊ dignitate nescĩũt nisi gliari
tota die occupãtes se i rozueamẽtis: venatio-
nib⁹ ⁊ potationib⁹: ⁊ sic de aliis mũdi vanita
tib⁹ nũq̃ vel raro se occupãtes circa paupes
viduas: clericos: religiosos: orphãos: ⁊ hmõi
ꝓtectionẽ. Cũ tñ nulla alia de cã de⁹ eis cõmi
serit talẽ ꝓtatẽ nisi ꝓ tuitiõe ecclie ⁊ paupes
vñ Lu. xvi. dicit dñs ad mopsez. tolle cũctos
ꝓncipes ꝑpli ⁊ sulpende eos gtrã solẽ i patib.
Et hoc dico sm glo. qz vel erãt auctores illi⁹
pcti ꝑpli: vel qz nõ ꝓhibuerũt. Scdm est in q̃
teneñ dñi subditis si saluari volũt vt sit ipis
clemẽtes sicut deũ volũt sibi habere clemẽtẽ
qz si q̃s cupit deũ sibi esse ꝓpciũ nõ crudelẽ
ita ipe suo subdito dz eẽ. vñ Sen. Sic cũ inse
ctoribus quibusdã modũ suppiozẽ tecũ biuẽdi
vñ. b. Joh. bap. reqrit⁹ a militib⁹ qd facere de
berẽt rñdit. Neminẽ cõcutiatis: nemini calũ
niã faciatis: ⁊ estote cõtẽti stipẽdiis vestris.
J Queriũ vtrũ dñs possit aliq̃d vltra ceſũ de
bitũ a subdit(exigere vel recipe Rñdeo ꝙ ex
cãis rõnabilib⁹ ꝓt vltra cẽſũ debitũ ꝑtẽ mo
deratũ auxiliũ a subdit(a subdit(dñmõ hoc
petat sine coactiõe. Pozia cã est ꝓ defẽsiõe pa
trie vt cũ ꝑtia iuste ab hostib⁹ inuadit: tũc ei
subditi nõ solũ tenẽt res suas ipartiri sz ẽt te
neẽ ad hoc cozpal'r laboz are. Scda si sit capt⁹
i iusto bello Tercia si ex iussu ꝓncipis vl' pape
debeat ire ctra hereticos vl' paganos. Quozta
cã est si debeat: vel velit filiũ militare vel filiã
despõsare. In oib⁹ his ⁊ sil'ib⁹ põt iuste a sub
dit(petẽ subsidiũ moderatũ: sz si dñs vult iu
dere in glcis vel se exercere i alios vanitatib⁹
ꝓpt̃ tales causas nõ iz q̃ cõ exhigẽ ⁊ si erigit
teneẽ restituẽ sm Guil. ex. de ꝛstue. i ki. Scien
dũ ꝙ q̃dtra debitũ cẽſum accipiũt a subdi-
tis nisi in casib⁹ ꝛcessis ⁊ iã enumerat(ꝓdito
res dicunt: ⁊ rõ est: qz eãdẽ fidẽ dñs dz subdi
to quã subdit⁹ dño: sz si subdit⁹ capi faceret
dñm vel aliud malũ ei inferret diceret ꝓdito-
ꝛ sic est de dño q̃ ab deũ: sz diceres si nõ eẽt me⁹
subdit⁹ nõ facerẽ Rñdeo. Jõ nõ est tibi ꝛmis-
sus a dño vt eũ spolies ⁊ exactiões: sz vt eũ ꝓ
tegas: ⁊ talis ẽ dñi ratio diabolica que affligit
subditos suos sibi futuros. Jtẽ tales iudiciũ
dei sine mia merẽt qz talẽ se exhibet eis dñs
Jesus q̃les ipli exhibuerũt se suis subdit(. vñ
Lu. vi. Eadẽ mẽsura q̃ mẽsi fuerit(remetiet̃
vobis ⁊ Exẽplũ iegit̃ ꝙ q̃dã miles ha-
buit ꝓcem ⁊ matrẽ q̃ multũ fuerũt misericoz-
des ⁊ timẽtes deũ sz defũctis pacẽtib⁹ filius
effect⁹ ẽ oppssoz subditoꝛ ⁊ pauperꝛ ⁊ cũ aegue
ref. ab amicis ⁊ religiosis q̃re intrãtẽ spoliaret
subditos suos. Rñdit. Ques nõe sũt: nõ dẽm⁹
eos tõdere ⁊ vti eis Tãdẽ de⁹ volẽs cũ ab hoc
erroꝛe reuocare ꝓ ꝑt fuitiũ qñ i iuuẽtute deo
exhibuit misit ad eũ ãgelũ q̃ rapto eo oñdit ei
pulchrũ palatiũ in q̃ erãt hoies vestiti aureis
vestib⁹ ⁊ cãtabãt dulcissime ⁊ oia gña oꝛga-
noꝛum audiebant i illo palatio q̃ audiẽs ille
gaudiũ palatiũ volebat itrare et repulsus est
a custode porte dicẽte. Quo vis itrare illũ mũ
dissimũ palatiũ ⁊ pulcherrimũ cũ habes vestẽ
sanguinolentẽ: q̃ cũ respexisset vidit se respe
sum sanguine: cui ãgelus Jte ẽ sanguis et la
boz pauperũ quẽ tu violẽt ⁊ sine iure exactio
nãdo a subditis accepisti. Si igit̃ vis intrare
illud palatiũ reticias a te illã vestẽ: q̃ ad se re
diẽs vitũ in melꝰ ꝛmutauit et oia iuste rece
pta restituas: et postea eis multũ misericoꝛs fu
it et tãdẽ vitã i bono finiuit. Tercio ꝙ dñi eẽ
timẽtes deũ et hũiles ad ꝓximũ: dico ꝙ mul
tũ debẽt timere deũ ipi ꝓlati qz q̃n subditi
peccãt: tũc ipli puniunt̃ in pñti ꝑ suis excessi
bus: sz nulli⁹ est q̃ dñis ⁊ ꝓlat(audeat obuiare di
cere vl' eoꝛ excessus punire sed oia durissime
dei iudicio reseruãt̃ sap. vi. Judiciũ durissimũ
fiet his q̃ ꝓsunt: rõ qz tũc de⁹ nichil curat de
dignitate aut nobilitate aut ꝓtãte sicut nec i-
ſirmo lepꝛoso: qz de⁹ nõ est acceptoꝛ ꝓsonaꝛ
sz vnũ quẽq; iudicat sm opa sua ⁊ merita: sed
q̃sum ad ꝓximos ⁊ subditos ꝓlati debẽt esse
hũles: sic ꝙ nõ debẽt ignere subditos ꝓpter
pauꝑtatẽ. vñ Greg. Oẽs fratres sum⁹ vni⁹ im
peratoꝛis ꝓtãte ꝛditi ⁊ sãguine redẽpti: ⁊ id cir
co fratres nostros q̃tũcz pauꝑes et abiectos
in nullo despicere debem⁹. J Sed q̃tũ ad
scdm sciẽdũ ꝙ homes rã nobiles q̃ ignobiles
tam iuuenes q̃ senes sũt sibi in q̃tuoꝛ ⁊ ista
similitudo dz esse cã dilectiõis adinuicẽ. Primo
qz de⁹ nos oẽs creauit. ps. Jpe fecit nos ⁊ nõ
ipi nos. Ergo deus est pater oiz nostrũ sm di
ctum xpi in euãgelio vbi dicit. Vn⁹ em est pa
ter vester ꝛẽ. Jtem in euangelio. Johannis dz
Oẽs estis vos fratres estis. Jtẽ ab adam oẽs
nati sumus: ⁊ de eodẽ limo oẽs formati sum⁹.
Secundo qz nudi nati sumus. Job. i. Nudus
egressus sũ de vtero matris mee ꝛẽ. Durissim⁹
rex mũdi pauꝑioꝛ nat⁹ est q̃ pauperrim⁹ hoiz

mūdi mozt9 sit. Hoc pbat: qz ꝯtūcūq; paup mozīē aliq̄do post se relinqt immo adimit9 pā niculos aliquos q̄bus tegebat nuditatē suā: vel stramina aliq̄ sup q̄bus dozmiebat: sed di tissimus rex mūdi nullū hoz secū portauit sz nudus de vtero matris hūc mundū intrauit & oēs quo ad nativitatē sumus sikes ⁊ pūr frēs Tertiū est q̄ oēs sum9 bzeuis vite. Job. xiij. Bzeues dies hois sūt. Hoc intelligīt tā de diuitibus ꝙ de paupibus: qz ꝯtūcūq; ds sit diues siue nobilis siue potēs sup alios: tñ non hz securitatē vite q̄uis q̄ūq; ellet se habere Luc. xii. Stulte hac nocte repetent aiam tē. Et insuper oēs eundē finē habebūt: qz oēs tā diuites ꝙ pauperes erūt cibus vermiū ⁊ ver tent in cadauer feridū. Si hoc vis pbare vade ad ossa mozt9oꝝ ⁊ ostēde michi q̄ sunt nobi lium vel rusticoꝝ sed nulla est differentia: qz oēs habebimus eundē finē. Quartū q̄ omnes hoies tā diuites ꝙ pauperes tā dñi ꝙ subditi tā d ꝙ ancille ⁊ tam dñi ꝙ serui stabūt an te tribunal xp̄i. Apls. ij. Cor. v. Omnes nos manifestari opz ante tribunal xp̄i: vt referat vnusquisq; pzout gessit in corpore suo siue bo num siue malū. Ex his pz q̄ oēs sumus frēs: ergo fraterna dilectio ⁊ fidelitas debet esse in ter nos: ex quo oēs fratres sumus. Sed ꝓtra hoc faciunt q̄ pauperes ꝓpter paupertatē de spiciūt vel defectuosos subtānāt: qz i hoc deū offendūt maxīe. Math. xxv. Quod vni ex mi nimis meis fecistis michi fecistis. Exemplū de quodam diuite qui spernebat paupes. Le gitur9 q̄dā dives aduocat9 qui de paupertate deuenit ad magnas diuitias tāte superbie fuit q̄ ꝓpter suā sublimitatē ⁊ supbiā loq̄ de pauprib9 dedignabat: q̄ diuino iudicio ad tan tā cecidit miseriā q̄ infirmat9 sebisitātib9 re spōsum dabat se esse cattū vñ ēt scipm sub le cto ⁊ sub scāno ablcōdebat sicut catt9: ⁊ q̄n in terrogat9 fuit cur hoc faceret. Rñdit. Ego sū cattus: ⁊ sic sine oi cōtritione ⁊ cōfessiōe obiit ℣ Sed ꝙrum ad tertiū tetendū q̄ subditi tenent tria dñis. Primo vt sint eis fideles in corpe ne eos tradant. nā hoc esset petm in xp̄m q̄ xp̄m dñm suū tradidit. Itē debēt eis esse fide les i reb9 tpalib9 vt ꝓueniāt dāna dñoꝝ suoꝝ vbi pñt ⁊ bona coꝝ eis augmētēt. Itē in aia dāt ipsis esse fideles ne aliq̄ malū ipsis cōsu lāt ꝓtra q̄ faciūt illi q̄ cōsulūt dñis vñ ledūt alii in reb9: ⁊ tales tenent ad restōnem. Si aks nō fuisset factū illō malū sine eoꝝ cōsilio: ēt si nullū ex hoc emolimentū cōsecuti sint. Job xxiij. Mozcipitabit ipm zelus suū. Boni zeli liarti sūt vt āgeli q̄ sp bona zelāt ⁊ tales bōi cōsiliarii hēbunt magnā gl̄iaz cū angelis in celo: qz se eisdē angelis sikes fecerūt dādo bo nū zelum. Mali ño cōsiliarii sūt vt āgeli ma li q̄ sp cōsulūt mala ⁊ noctua ⁊ tales mali cōsi liarii ꝓpter talia mala cōsilia ardebūt cū de monibus in inferno Sedm q̄ subditi tenent suis dñis est vt sint eis obedientes in licitis: ⁊ in q̄bus tenent eis obedire qz sm b Tho. i se culari prāte obediēdū est in licit9 qz eis ptās a deo ē: ⁊ q̄ prāti resistit ordinatiōi dei resistit. Ex hoc sumitur q̄ vxor tenet obedire marito suo i oib9 licit9 ⁊ hōestis. vñ Gen. iij. dixit d9 ad euā. Sub prāte viri eris ⁊ ipe dñabit tui. Silr puer debēt obedire suis parētib9 i licit9 hōestis. sic ēt frater et ancille tenēt obedire dñis suis ⁊ q̄n oēs subditi: sive sint reges: sive re stores tenēt obedire suis superiorib9 i oib9 licitis ⁊ hōestis. vñ Ber. Qui cēdo vbi de dei ꝓpit hō q̄d nō sit certū displicere xto hoc oino ē accipi endū quasi ꝓcipiat de9. Itē Ber. Obedientia q̄ maiorib9 ꝓbet deo exhibet. Tertiū q̄d subditi tenent dñis suis vt superiorib9 est q̄ de debitis reddit ib9 sive de reb9 dñoꝝ nihil auferre ne chilq; detinere dñt sz plene ⁊ integre psoluere ota. Extra hoc faciūt illi subditi q̄ scienter subtra hūt nō plene psoluūt decias ⁊ reddit9 suis su periorib9 ⁊ tales mozt̄aliter peccāt ⁊ tenent sa tisfacere suis superiorib9 si volūt esse q̄ remissio nē oim petōꝝ ⁊ eucharistiā digne recipe. Itē extra hoc faciūt officiales dñoꝝ q̄ q̄ūq; extra pte extoz quērt a subdit9: ⁊ ex alia pte nō dant dñis sz sp partē vel totū sibi reseruāt ⁊ tales ex tā tenentur ad restitutionē.

¶ De eadem dñica.

Ego sū pastoz bonus. Hic xp̄s seipsum cōmendat. Vñ hic est dicendum quan do quis pōt se licite cōmēdare: ⁊ q̄n est veniale et quādo mozt̄ale: vel etiā nullum peccatum. hoc quere infra ser. cvii. ℞.

¶ De eadem dñica.

Animā meaz pono p ouib9 meis. Licet dicendū de charitate dei quā hz ad nos et etiā de charitate quā nos ad ipm habere de bemus. Istū sm̄onē quere infra ser. cxix. ℞.

¶ Dñica. ii. post oct. pasche Sermo. lx. quare antiqui patres tandiu olim dixerunt.

Modicū ⁊ iā non videbitis me. Jo. xvi. Hec verba locut9 est dñs ihesus ante passionē suam post re surrectionē i illo sm̄one quē fecit discipulis q̄ incipit Nō turbet coz vestrū. Legit aūt hoc euā. hodie in quo dñs paucis verbis annūciat apl̄is tria. i. mozt̄ē resurrectionē. ⁊ ascēsionē ad patrē. de q̄bus sm̄o ait. Modicū ⁊ iā nō videbitis me. s. post mozt̄ē vna die ⁊ duab9 noctib9 dū fuero in se pulchzo. de quo subdit. Iterū modicū ⁊ videbi tis me. s. post resurrectionē. xl. dieb9 q̄bus ap parebo vobis de tercio addit. Qz vado ad patrē. Sciendū q̄ in euā. septies reperit9 modi cū: qz in hac vita ⁊ iā nr̄is tp̄ibus septē etates hois sunt bzeues et modice ℣ Quod eni vita nostre iā in p̄zsenti sit modica ⁊ bre uis ondit multipl̄r. Primo per sacrā scripturā

caz. Job. xliij. Hō nat⁹ de muliere brevi dies
tpe repletur multis miserijs. Itē breues dies
hois sunt. vnde Jacob. xlvij. Que est ei vita nīa
vapor est ad modicū parēs. Sap. v. Nos nati
ti continuo desinimus esse. Scdo ostēdit q̄ vi
ta nostra sit breuis in hoc q̄ vita ꝓparāt reb⁹
q̄ sunt breuissime pmanētie Primo ꝓparatur
fceno. ps. Dies carō. ⁊c. Naz sicut hodie fenum
viuet ⁊ cras in clibanū mittīt sic hō hodie vi
uit ⁊ cras moritur ⁊ sepelīt; et sicut flos hodie
floret ⁊ cras occidet ⁊ arescit. sic hō in iuuētu
te floret ⁊ in senio arescit. sed in morte occidet
et in puluerem reuertet. Itē vita nostra est tā
q̄ classis⁹ p̄dāliēs ⁊ cū q̄ nauis pcurrens. Sre.
in regle. Nostra vita nauigāti similis est. Is nā
q̄ qui nauigat stet: sedeat; taceat semp vadit
q̄ impulsu nauis ducit. Ita ḡ ⁊ nos sum⁹ q̄ sine
mīsēte; sine vigilātes sine tacētes; sine am
bulantes; sine nolentes; sine volētes; p momē
ta tempor semp ad finē ducimur. Aug. Vita
nostra nichil est nisi cursus ad mortē i quo ne
mo nec diues nec pauper nec nobilis nec ignobi
lis stare pōtest. Cū ḡ sp dieta vnaz q̄z die, q̄sq;
nīm facit. Itē vita nostra ꝓpat vmbze; hoc pz
sī hēat respect⁹ ad pene ifernā etnitatē; vñ di
cit dānati i inferno illō. cap. v. Trālierūt oīa
illa tanq̄ vmbza, ⁊ post subdit. Nos nati cri/
nuo desinim⁹ esse. Itē vita nīa est tāq̄ vētus
vñ Job. vij. Memēto mei dñe q̄z vēt⁹ est vita
mea. Tertio oñdit ꝓpando vitā nīaz ad vitā
antiq̄z patrū q̄ in ꝓncipio mūdi vixerūt. Vnde
ibi est dicēdū q̄ dīm pres antiq̄ vixerūt: quare ⁊
quō postmodū diluuiū extorum sit. Pro quo
sciēdū q̄ adā post q̄ ipe expuls⁹ fuit de paradiso
cognouit vxor suā Euā ⁊ pepit et Caym; eue
sū post pepit Abel. Caym agricola fuit ⁊ Abel
pastor ouiū. Factū est post multos dies vt offer
ret Caym de fructib⁹ terre munera dño. Abel
ꝓo obtulit de meliozib⁹ gregis sui. Et respexit
dñs ad Abel ⁊ ad munera ei⁹. Ad caym ꝓo ⁊ ad
mūera ei⁹ nō respexit. Iratusq̄ est caym vehe
menē ⁊ dixit ad Abel frātrē suū. Egrediamur
foras. Cumq̄ essent in agro surrexit caym ad
versus abel frātrē suū ⁊ occidit eū. Et ait dñs
ad Caym. Vbi est Abel frater tuus. Qui rñdit
Nescio. Nūq̄d custos fratris mei ego sum. Di
citq̄ de⁹. Quid fecisti; vox sanguis frīs tui
Abel clamat ad me de terra. Nunc aūt maledi
cta eris terra in ope tuo: q̄ aperuit os suū ⁊ su
scepit sanguīē frātris tui de manu tua. Dixit
aūt Caym ad dñm. Maior est iniq̄tas mea q̄
vt veniā merear. Et post hoc adā vixit centū
triginta annis ⁊ genuit filiū ⁊ vocauit nomē
eius Seth. Legit i hystoria scolastica q̄ post
mortē abel adā nō voluit ammō vxorē cogno
scē; sz deo iubēte p āgelū fecit votū ⁊ cogno
uit eā ⁊ genuit Seth; ⁊ dixit. Posuit michi de⁹
semē aliū p abel quē occidit Caym. Vixit au
tem adā post q̄ genuit seth octingētis annis ⁊
genuit filios ⁊ filias. Dē aūt i scolastica hysto
ria adā habuisse. xxx. filios ⁊ tot filias ꝓter
caym ⁊ abel. Et factū est oēs ip̄s qñ vixit adaz
nōgēti. ⁊. xxx. ānis ⁊ mortu⁹ est. Vixit q̄z seth
cētū q̄nq̄ annis ⁊ duxit vxorē cū q̄ genuit p̄
mogenitū suū Enos. Vixit q̄z seth post q̄ ge
nuit enos octigētis septē annis genuit q̄z filios ⁊ filias. Et facti sunt oēs dies seth nōgenti.
xij. ānī ⁊ mortu⁹ est. Vixit ꝯo Enos. xc. ānis ⁊
genuit Caynā. Post cui⁹ ortū vixit octigēt)
xv. ānis: ⁊ genuit filios ⁊ filias q̄ōq̄ sūt oēs
dies Enos nōgēti q̄nq̄ ānī ⁊ mortu⁹ est. Vixit
q̄z Caynā. lxx. annis ⁊ genuit Malalehel ⁊ vi
xit Caynā post q̄ genuit Malalehel octingen
tis. xl. annis ⁊ genuit filios et filias. Et facti
sunt oēs dies caynā nōgentidecē anni ⁊ mor/
tuus est. Vixit aūt Malalehel. lxv. ānis ⁊ ge
nuit Jared. et vixit Malalehel post q̄ genuit
Jared octingentis triginta annis ⁊ genuit fi
lios ⁊ filias. Et facti sunt oēs dies malalehel
octingenti nonagintaq̄nq̄ ānī ⁊ mortuus est.
Vixitq̄ Jared. clxij. annis: ⁊ genuit Enoch ⁊
vixit Jared post q̄ genuit Enoch octingētis
annis ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sunt oēs
dies Jared nongēti sexagintaduo anni ⁊ mor
tuus est. Porro Enoch vixit. lxv. annis ⁊ ge
nuit Mathusalē ⁊ ambulauit Enoch cum deo
Vixit aūtē Enoch post q̄ genuit Mathusalē
trecentis annis: ⁊ genuit filios et filias. Et
facti sunt oēs dies Enoch. ccclxv. anni: ⁊ am
bulauit cum deo ⁊ non apparuit. q̄z tulit eum
deus. Vixit quoq̄ mathusalē cētū octingēta
septē ānis ⁊ genuit Lamech. ⁊ vixit mathusa
lē post q̄ genuit lamech septigētis. lxxxij. an
nis et genuit filios ⁊ filias. Et facti sunt oēs
dies mathusalē nongēti. lxix. ānī et mortuus
est. Vixit aūt Lamech centū octuaginta duo
bus annis et genuit Noe. Vixit aūt Lamech
post q̄ genuit Noe quingētis et nonagintaq̄n
q̄ annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sunt
oīs dies Lamech septingenti septuaginta se
ptem anni et mortuus est. Noe ꝯo cū q̄ngen
torū annoꝝ eēt genuit Cham Sem ⁊ Japhet.
Factū aūt multiplicari sunt hoies et malicia hoim
sup terrā tūc dñs tulit Noe fabricare archā
et cum Noe esset q̄ngētorū annoꝝ iussus est fa
bricare archā: et cū esset sexcentorū annoꝝ
tunc intrauit cū tribus filiis suis ⁊ cū tribus
vxoribus filioꝝ suoꝝ ⁊ cum vxore sua. Tunc
aperte sunt cataracte celi ⁊ factū est diluuiū. xl.
diebus ⁊ noctibus ⁊ eleuauerunt archā aque.
Operueruntq̄ aque diluuij terras centū q̄n
quaginta diebus: post centū quinquaginta di
es decrescebant. Post quadragintā dies ape
riens Noe fenestram arche emisit cornū qui
nō est reuersus; sed manīt cum cadauere vno
Post emisit colūbam q̄ est reuersa; q̄z nō iue
nit vbi pes eius quiesceret. Post septem dies
iterum emisit columbā q̄ de sero reuersa ē poz

tans sam̃ olive laureas. Iterum post septem dies emisit columbã que nõ est reuersa. Tunc intellexit Noe q̃ exiccata est terra. tunc dixit dño ad Noe. Egredere de archa tu & uxor tua & filii tui & uxores eor̃. Et post dixit eis. Crescite & multiplicamini & replete terram. Et cõstruxit Noe altare dño & obtulit ei sacrificiũ cunctis Noe plantauit vineã: & cum crebuisset vinum bibit & de illo ebriatus est: q̃ non nouit fortitudinẽ vini: biberatq̃ Noe post diluuiũ trecentis quinquaginta annis: & totis dñs Noe fuit nõ gẽrationibus quinquaginta annis: & ab Adã vsq̃ ad diluuiũ fuerũt mille ducẽti nonaginta duo anni & post diluuiũ hoies tãdiu nõ vixerũt sicut ãte diluuiũ: q̃ tũc debilitate sunt vires herbar̃ & fructuũ. O Querit̃ q̃re antiq̃ pres tãdiu vixerunt & hoies nr̃is tpibus decreuerunt ita q̃ raro iuuenit aliq̃s q̃ pueniat vsq̃ ad septuagesimũ vl̃ octuagesimũ ãnũ: & q̃si oẽs moriũtur in iuuẽtute. Rñdẽ q̃ sunt octo cause. Prima est & Hen. de hassia. & S. ñ. q̃ ipor̃ replexio erat ppitiator ade nobilissimo viro a deo solo creato: & nos sum⁹ recepti ẽ fragilit corrupta materia. igit̃ &c. & cũ hoc sum⁹ elõgati a ppitiatorio nr̃o. i. ab Adã p multum tpis. Exẽ de fonte & riuulo eius. Nã q̃to riuulus est ppinquior fonti: tãto magis est ãq̃ recẽtior & melior sed in fonte est optima: & q̃to remoti⁹ fluit a fõte tãto magis repida erit. Ité q̃ deus est creator ade et de⁹ est p̃fectior in opibus q̃ creatura posset esse in suis opib⁹. Deut. xxxij. Dei p̃fecta sũt opa Adã erãt fuit pulcher: fortis & sapiẽs q̃ ei⁹ naturale affluxerat parẽtibus: & si natura pot hoc: dõ tũc deus a quo Adã immediate fuit creatus imo Adã habuit cognitionẽ & noticiã de: cuius pñtiaz quadã infiozi aspicatiõe recreabat: nõ tñ ita excellenter vt sct̃i in patria nec ita in enigmate vt nos mõ in via. Ité adã nouit res ferãs: q̃ eis nota ipositit vt ẽ sctus Tho. de aquino. Nota naturis rerũ q̃euere dñt ergo Adã scitit naturas oim aialium & herbarum. Secda cã et cõsilis: q̃ plãte & aialia erãt fortioris nature & maioris q̃titat̃. vnde Gen. vj. dr̃. Erant aũt gygãtes super terã illis diebus. & Nume. xiij. Mõtio fit de ingenti botro apportato de terra promissionis ad oñendũ mopsi & filiis isr̃l q̃ erant in deserto. Et si botro cur nõ i aliis segetibus et aliis fructib⁹ si mile fit. Manifeste cñ apparet iam semp de die in dẽ fructus decrescere q̃ ante cẽtũ annos fructus maiores & meliores fuerũt qõ p/batur rationio antiquor̃ & ante cessor̃ nr̃oz̃ q̃ iam finis mũdi appropiquat Apls. i. Cor. x. Nos sum⁹ in quos fines seculor̃ deuenerunt vnde ẽ Arist. viij. phi. Nõ dr̃ minor mũd⁹ &c. Sicut q̃ hõ q̃n incipit senescẽ tunc deficit sic & mundus q̃tomagis fini appropinquat tãto pl⁹ incipit deficẽ in fructib⁹ & segetib⁹ Tercia cã: q̃ nutrimẽtũ antiquor̃ erat simplici⁹ quale natura optimũ fecit. & nõ tã artificialeq̃ cur mõ fit q̃ nõ tã salubre q̃ delectabile fit ingenio alicui⁹ artis coquinarie: qõ cũ appetitũ efficiẽ ad excessum p̃uocat: hinc eneruat morboscz multiplicat: & vitã minuit Sen. in epla. Multos morbos multa fercula fecerũt p̃ vnde Macrobius p̃bat q̃ quinq̃ q̃ multiplicitas ferculor̃ noceat nõ solũ aiẽ sz ẽt cor̃pori. Põtio p̃bat per hoc: q̃ aialia vt frugiuore sunt sana. q̃ vtunt simplici cibo & assuero sue nature quemẽti. Nullo mõ libent vtunt illis q̃ sunt ptraria sue nature. Cuius oppositũ hõ rõnalis sepe facit comedẽdo & bibẽdo ea que non ꝓpetunt sue nãe: sz solũ vt satisfaciat delectationi & appetitui. Secdo p̃bat hoc p artẽ medicinalẽ: q̃ medici suadẽt infirmis comedere & bibere simplicẽ cibũ & potũ & nõ diuersa fercula. s. assata vl̃ fricta. Et cõ huius est q̃ simplex cib⁹ & por⁹ magis est digestiu⁹. Et ẽt q̃ nimis ante repleuerunt se diuersis cibariis & sz Arist. ij. ethi. Medicine fiunt p ptraria q̃ oporteat eos postmodũ abstinere & simplicẽ cibũ sumere. Tercio p̃bat per hoc. Obigra. Si duo hoies eiusdem complexionis biberẽt eandem mensuram & vnus biberet diuersa vina simul et semel: tunc citius infirmaret & minus ꝓpe teret sue nature ille multiplex potus q̃ ille q̃ biberet simplicẽ potum: cum tñ eandẽ mẽsurã biberunt q̃tum ad q̃titatẽ. Sic sil̃ est de cibo⁹ intelligẽdum. Quarto p̃bat p hoc. Si q̃s infirmat̃ tunc medici p̃nt eo facili⁹ cognoscere vnde hẽat illã infirmitatẽ q̃ si diuersa cibaria comedisset vl̃ diuersa potula bibisset. Quinto p̃bat per hoc: q̃ natura est vnifozmis operatiõe sua. Cũ aut̃ diuersa & multiplicia fercula homo comedat: tunc natura digerit illos cibum q̃ magis est digestiuus remanẽte illo cibo q̃ est minus digestiuus in stomacho. Et cũ hõ gulosus ingaddit ite⁹ aliũ cibũ sup cibũ comedẽdo & replẽdo se ante digestionẽ tũc ille cibus q̃ mãet in stomacho indigestus fit putridus: fit stomach⁹ corrũpit & ẽgr hõ infirmatur & q̃sq̃ mozit. vñ Sen. Vlta fercula morbos multos fecerunt. vnde etiã Sap. dr̃ q̃ gula plures interficit q̃ gladius. Ex his oibus patet q̃ brilius et salubrius. est etiam q̃tum ad corpus comedere simplicem cibum et bibere simplicẽ potum & assuetum q̃ incõsuetum. Sed abstinẽtia in cibo & potu est sanitas corporis et prolongatio vite. Eccl. xxxij. Qui abstinens est adiciet vitã. vnde etiam Arist. de regi. ꝓn. Abstinere a comestionibus nimis & superfluitate est summa medicina. Hoc ꝓ nõ solũ in antiq̃s pribus q̃ ante fuerũt: sed etiã i illis q̃ post xp̃m vixerunt. Unde Joh. euãg. dixit nonagintanouẽ annis: & vixit a passione xp̃i octoginta sex annis. Ité btus Hier. dixit nonagintaocto ãnis. Ité beat⁹ Antho. fuit bigesi annoz̃ q̃n heremũ intrauit & i heremo vixit

nonaginta q̄nq; annis: ⁊ sic totū tp̄s vite sue ducerūt centūq; anni Jrē. b. Paulus primꝰ heremita fuit. xci. annoꝝ q̄ heremū iranit et i heremo vixit nonaginta septē annis: ⁊ sic totū tp̄s vite sue ducerūt centū tredecim anni Jrē. Nec hoc i religiosis: sicut i carthusiēnꝭ ⁊ alijs q̄ ppt abstinētiā diuꝝ viuūt q̄ tñ. di vites seculares q̄ sp̄ sūt in delicijs ⁊ voluptatibꝰ mā tales gulosi occidūt leiēos. Mā plures diutius viuerēt si in abstinētia viuerent. Jrē plures incurrūt diuersas infirmitates. ſ. q̄ aliq̄ efficiant ⁊ tractu aliq̄ hidropici: aliqui paralitici. ⁊ sic de aliis: ⁊ hoc ppt voluptates carnis. Dñs hiero. in epla. Mater sanitat(ab ginētia: mater egritudinis voluptas Quārta cā fin Henric. de hassia est q̄ ātiqui mozarī solebant in aere puro. Mō ci tot ciuitates et castella spacia fuerunt. Hoc tā pꝛz etiā in quibusdā ciuitatibꝰ vbi in plateis est magnꝰ fetoꝛ de q̄ fetoꝛe plures infirmant ⁊ eo citꝰ moriunt. Et ergo ciuitates mūde seruādo sūt q̄ valet p sanitate ⁊ pīōgatione vite. Quīta cā est: q̄ antiqui magis casti fuerūt. hoc pꝛz: q̄ cū fuerūt octuaginta vel nonaginta annoꝝ: tūc primo matrimoniū ītrarebāt. Sed iā nūis pīibus pauci caste viuūt ideo citꝰ moriūtur dñs Aristo. de regi. pnci. Coitus est destructio corporis ⁊ abbreuiatꝛ vite Jrē cōmētatoꝛ de breuitate ⁊ lōgitudine vite dicit. Qui multū coeūt paucū viuunt. Dñs etiā Gzego. in mozal'. Per luxuriā natura coꝛrūpit senectꝰ inducit vita minuit ⁊ mozti appꝛopinquat Sexta cā est infectio ⁊ coꝛruptio elemētoꝝ ex pcō iaz augmētatoꝝ i futuro augmētādoꝝ q̄ inquitas quotidie lupabūdat in mūdo Dñs hō tempoꝛis est ex q̄tuoꝛ elemētis. Mā elemētū aq̄ manifestat̄ in ipīis humoꝛibꝰ elemētū ignis in caloꝛe naturali: ⁊ in lucebisima elemētū aeris in respiratiōe flatꝰ elemētū ꝺo terre i carne ⁊ ossib⁹. Et q̄n pugnat in hoie iter q̄tuoꝛ elemēta ex dñ hō est ītēctꝰ tūc hō dissēpetatur ⁊ infirmatur ⁊ mozit̄. Septīa cā est coꝛte ex infectiōibꝰ influētia planetaꝝ. Et ex eis dē cā olim pestilētie nō tā crebꝛes fuerunt de modo sunt. Mā ꝯ Henr. de hassia. Altra diuersimode inferius influūt pm q̄ hoies bene vel male se habent ad deū. Octaua cā pōt esse: q̄ dñs puer generat alīū q̄ tā adolescētes i matrimoniū ducūt sicut cū masculꝰ ē. xv. vnꝰ. ānoꝝ ⁊ puella. xv. tūc pñt ītrahere ꝯ scriptu rā mīmoniū etiā sine pcō Sꝯ olim dicebāt expectauerūt sicut seth q̄ fuit cētū ⁊ q̄nq; annoꝝ q̄ genuit suū pmogenitū. ſ. enos Sic henoch q̄ adhuc puer ⁊ raptꝰ est i paradisū fuit sexagenarius ⁊ q̄nq; ānoꝝ q̄ genuit suū pmogenitū. ſ. mathusalē. Sꝯ q̄ tā nostris tp̄ibꝰ parētes q̄si adolescētes genuūt ⁊ adhuc debiles ⁊ defectuosi sūt sic ⁊ pueri erūt Ergo pmogēiti ralīū caro sꝑuiuūt nec antiq̄ efficiuntur.

Quarto ostēdit̄ breuitas vite nostre cōparendo cā ad eternitatē. Vnꝰ ei est vita nostra respectu eternitat(q̄ gutta aq̄ respectu maris vel ēt momētū oculi. dñs Remigiꝰ sup epl̄am ad Phil. Tp̄s nostrū in cōparatiōe eternitatis aut nichil ē aut hoza breuissima Q. Queritꝰ q̄re tūc diligit̄ pñs vita tā momētanea Rñdet̄ q̄ carnales hoies breuitatē ipsiꝰ nō ppē dūt. dñs Gzeg. i mozal'. Carnales mētes idcirco pnias negligūt q̄ vita carn(q̄ fugitiua sit minime attēdūt Mā si voluptatē transitꝰ eius aspicerēt hāc etiā pspexitatē minime amarēt Et ther est ēt cā q̄re mali hoies sine oi timoze ppetrāt multa mala. Gzeg. li. xiij. mozal'. Re pzobi idcirco mīta nequēter agūt q̄ se diutꝰ viuere arbitrant Sꝯ diceret ds Juuēis sū: lōgo tp̄e viuere valeo ⁊ i senectute vitā emēdabo. Rñdet ds Jsi. q̄ i eod⁹ hūanus nichil certꝰ noꝛte est et hoza mozt(nichil certꝰ iuenit Quō si scire desideras vade ad socū o iuuenis i extremis tā laboꝛātē et q̄ras an ppositū mozi tali statu. Rñdebit nō ppositū ꝯ i semo et sic de ciprianꝰ p̄les Exēplū habem⁹ in iuuēcula q̄ i choꝛea cecidit ⁊ mozua est q̄ nō ppositū mori q̄n ad choꝛeas accessit: ꝯ choꝛizare ppositū Aliud exēplū de bibulo qui cipho i manu tenēs ⁊ globum rotans dixit: tres soluat: ⁊ post hoc interdictionē subitanea mozte mozuus est. Et alius dixit. Certe tibi ludum dimitto.

¶ De eadē dñica. Ser. lxi. de partu mulieris.

MVlier cum parit tristiciam habz Joh. xvi. Et q̄ in rebus pīmittis fit mēto de partu mulierum: tunc in pñti sermone tria sūt dicēda. Primo de gestibus quos mulieres hñt in partu. Secō de doloze perturiētiū: ⁊ de his que mozīuntur i partu Tercio de laboze quē hñt parētes cū pueri

R Quātus ad primus sciēdū q̄ inuento q̄n q̄ gestus quos mulieres hñt tp̄e partꝰ quos xp̄s etiā habuit i cruce pacturiēs et redimēs nos per passionē suā Primo vestes denudant pze doloze pactus. Sic xp̄s expoliatus ⁊ cruciat⁹ est in cruce vt nobis stolā glozie meretur Et talia cogitare dñt mulieres. ſ. quō xp̄s exēsis venis ⁊ expālis brachijs plen⁹ vulneribꝰ ⁊ cāguinolēt⁹ et denudat⁹ pependit i cruce ⁊ sic offerre doloꝛes suos tp̄i xp̄o Secō mulieres extēdūt manꝰ supra caput pze doloꝛe partꝰ Sic in cruce brachia xp̄i tracta fuit sup caput eius q̄ expālis brachijs pependit i cruce. Et hoc est scōz q̄ mulier parturiēs dz cogitare vt i partū manerat Tercio mulieres pturiētes naturaliter sicut Sic xp̄s i cruce sitī habuit q̄n obtulerūt ei aceti ad bibēdū est scīe mixtū Hoc mulier pturiēs cogitare dz q̄n xp̄s in cruce sitiuit nec haustum aque habere potuit ⁊ cū quāto desiderio desideraut ⁊ sitiuit nostrā salutē Et sic dz ista parturiēs ⁊ offerre

deo dolorē suū. Quarto qz mulier prægnās ⁊ pturiēs plena est doloribꝰ ⁊ pze āgustia dolo ris clamat Sic xps parturiēs nos i cruce cla mauit p dolore ob cuꝰ clamorē ⁊ dolorē petre scissa sūt: terra mota est: ⁊ sol obscuratꝰ. Qua re xps clamauit Rūdeo dr nos p clamorē suū ad oōparticēdū sibi excitaret Trān. i. Q dos oēs q trāsitis p uiā attēdite ⁊ videre ⁊c. Quito Q mulier pturiens caput inclinat ⁊ amore flet: sic xps inclinato capite pepēdit in cruce ⁊ la chymosis oculis flenit ut nob(is)muaret suā amarā passionē ⁊ dolorē ut nobis osēderet Q p tristiciā ⁊ flētū iraturi erim ꝰi celū Mat. v Bti q lugēt ⁊c. S Quātū ad scōam ptez pūōis tūc pīma q̄rit utrū dolor pturiētū sit vehemēs Rūdet Q sic ut pbat p dauid q dicit de pēis ifernī. Ibi dolores ut pturiēt(is: nō Q sit nō maior pena gehēne ignis: sz tal' pēa ꝓparat dolori pturiētū ppt vehemētiā do lozis o[illegible] tr vehemēs dolor iuenit in pturiēt dolor pturiētū. vñ Arist. ix. aialiū. Mu lierib' tpe pt' accidit fortissim' dolor Tñ tal' dolor nō est cōtis oib' mulieribꝰ q vna mato rē dolorē sentit Q alia Jtē q̄rit vñ originē hz tle dolor Rūdet a superbia pme matris nostre eue q occasionaliter exiit Adā de padiso: ⁊ vitā obstulit mūdo: et totū genꝰ hūanū obligauit ad infernū Et hoc totū pcessit ex superbia: qz Eua credidit serpēti ⁊ apperiit sibi ritudinē dei sz adā nō credidit: sz expleri voluit ⁊ placere mulieri: ⁊ nō decepit ⁊ comedit Sciēdū Q adā in duob' peccauit. s. in comedēdo ctra pceptū dei de fructu vetito: ⁊ sic mobediēs fuit deo. Scdo excusando se ⁊ inculpādo deū ⁊ mulierē dicēs. Mulier quā dedisti mihi i socia ⁊c. Eua añt i quattuor peccauit. Primo dettatē rapere voluit. Scdo fructū phibitū comedit Tercio dictū ad peccādū puocauit Quarto cul pā suā defendit et se excusauit et serpentē in culpauit dicens. Serpēs decepit me Jtē q̄rit quare date sunt tales erūne mulieribꝰ in pa tu cap. Rñdet Q he pene date sunt mulieri bus vt sint ei is admonitiōes ne decetero sup biāt. Q scīēdū Q valde deꝰ detestat' superbiā mulierū: ⁊ cōtrouersoualde diligit humilitatez eap. qđ sic pbat qz nunq̄ aliqđ petm intātū punitū est in mūdo vt petm eue qđ añ sex mi lia annoꝝ ppetrauit ⁊ adhuc hodie ⁊ usq̄ i fi nem mūdi in filiabꝰ eue ista superbia punietur sic Q nec mulieres iudicia secularia exerceant nec testimoniū pferre pñt nec sacros ordines suscipere: nec pdicare: nec audire confessionē Jtē Q viris suis subdite sunt: et pueros suos cū pondere portāt: ⁊ cū dolore parturiūt: ⁊ sic de aliis. He penalitates date sunt mulieribꝰ p quadā ammonitiōe: ne aliq̄ femina decete to ctra deū superbiat. Nam que mulier ampli⁹ ctra deū superbit talē mulierē deus punire vult post hoc tormēto infernali. vñ Wern. di cit Q scintilla gehēne ignis pl' ledit petrē Q si vna dña in labore et in partu plus persecue rando duraret mille annis. Jtē sciēdū Q hu militas mulierū valde placet deo. Q pze oī bus virtutib' olim sctōꝝ humilitatē vinus se mine pl' remūcrauit. i. hūilitatē beate marie ꝟginis imo etiā oib' ꝟtutib' ipsi' marie ꝟgi nis hūilitatē quodāmodo ꝓtulit sicut ipa de se testat' dicēs. Respexit hūilitatē ancille suc qz p hac humilitate in matrē eā elegit: ⁊ pro hac ꝟtute eā sup oēs angelos ⁊ sctōs in celo exaltauit. Jtē p hac ꝟtute laudat' ab angel' ⁊ sctis in celo ⁊ ab hoib' in terris. Luc. i. Fecit michi magna q̄ potēs est Et sequit' post Ecce ei ex hoc beatā me dicēt oēs gnationes. Et q̄ mulier ē magis hūilis btē marie ꝟgini in ce lo vicinior erit: ⁊ q̄ mulier est superbior erit ei remotior ⁊ lucifero in ifereno ꝓpinquior T Jtē queritꝰ qñ mulier in ptu moriēdo dr i media te p' ptū dtū ei noceat i salutē aie. Rūdet Q ptū ad hoc Q est i puerperio nichil ei obest si al's bñ dispolita ē imo ei melꝰ ē cōtē loqndo qz oēs se ꝓparāt p oratiōnē ⁊ confessionē ⁊ sa cramēti pceptionē añ pīm̄ q̄ illi erāt q̄ dicūt Q mulier i puerperio decedēs p velamē dr sa cie videt ⁊ est extra apl's q̄ dicit. Nos deū vide bimꝰ in celo facie ad faciē. Quid em̄ i celo ha beret si facie dī careret. vñ Aug. Dānatꝰ potiꝰ vellet ee in inferno ⁊ videre faciē dei Q i celo et eiꝰ visionē carere Jo. x. b. ij. Nec ei bita etce nabt cognoscāt te solū verū u ū Jtē aliq̄ anti q̄ vetule dicūt. Si mulier i puerperio moriē ⁊ cadauer añ sepulturā in ecclias nō introducit Q noceat ei i aīa. qđ est falsissimū ⁊ superstitio sus. Sciēdū tñ Q si mulier in ptu moriēs ad hibuisset fidē superstitiōib' q̄ q̄rūt circa mu lieres pturiētes: hoc ei p culpa dubio noceret in aīa ꝏbigēa Sicut q̄ mulierē difficultatē hñtē in priendo circūeingūt cū cingulo viri vt eo le uius pīat Jtē q̄ cū gladio euaginato bñdicūt mulieres in puerperio ⁊ exufflāt cādellas ac censas in facie eap. qđ est superstitiosum Jtē q̄ ponūt puerū infra scānū et ponūt frobā infra lectū mulieris q̄ oia sūt superstitiosa sz si rhus ibi adolet sine accēdit sine cōsecratū vel aq̄ bñdicta ibi aspgit vl signū crucis ibi habet talia licēt ⁊ sicca Queritꝰ qñ mulier abortū pa tit an noceat ei. Rñr Q si ipa nō ē rea ⁊ fecit diligētiā suā custodiendo se ppter ea nō dānabit tñ ppt cautelā ctrari ⁊ exiteri dz si pōt ne ex negligētia eiꝰ ctrigerit vl ne occasionē sibi p si dederit. s. latos cīgulos portādo vl tunicis strictis se ipaz stringēdo vel chorizādo vl eq̄ tando: ⁊ sic de aliis. vñ Alb(ertus) mag. sup Lu. dicit Q mot' mulieris duob' tpib' nociu' ē. s. post Q nouiter cōcepit tūc est valde mollis matia et faciliter ledit. Scdo qñ est vicina ptui tūc posset serpāz p motū ledere et sic fetū occide re: sz si vir reus erit de puero Q ante baptismū

moꝛiẽ.ſ.verberãdo: vel trudẽdo: vel ꝺbis vel factis grauiter ꝺ uxoꝛẽ ſuã grauiter peccat. Et eã mulieres nõ ꝺñt ſe ſuper hoc excusare q̃ ſint ipẽgnate ⁊ ꝓpter ea viros ſuos ad iracũdiã puocare: ſz viros ſuos ꝺñt honoꝛare ⁊ eis ſpõte obedire. ꝺñs dicit ꝺñs ad euã Gen. iij. Sub ꝓtate viri eris ⁊c. Et mulier exiſtens prudẽs inobediẽs viro ſuo in licitis contẽnens ꝓcepta ꝓꝛ eius in his in q̃bus tenetur ſibi obedire peccat moꝛtaliter et offendit deũ grauiter. Ergo debẽt ſimul pacifice viuere tũc de⁹ moꝛatur cum eis ꝑs. In pace factus eſt locus eius. Sic ẽ uerſo cũ ſimul litigãt: tũc diabolus hilarat cũ eis. Itẽ illi grauiter peccãt q̃ occidũt pueros in vtero matris ſcienter: ſicut ille meretrices que gerunt ſe ꝓ virginibus cũ ipꝛegnate fuerunt: ⁊ tunc ferũ in vtero occidunt. Hoc eis et illis antiquis vetulis q̃ talib⁹ ꝺãt auxiliũ vel cõſiliũ ad occidendũ tales pueros i vtero matris q̃ eſt maximũ pctũ q̃ quo ad aliq̃ꝺ eruperat homicidiũ cum ſcũꝫ primi baptizati. Et rõ eſt: q̃m puero iſto occidit̃ aĩa cũ coꝛpoꝛe: ſed in hoc baptizato occidit̃ ſolũ coꝛp⁹ ẽ. Mat. x Nolite timere eos q̃ occidũt coꝛp⁹ ẽ. Et vna aĩa ꝓcioſioꝛ eſt q̃ mille coꝛpoꝛa. Aug. Magnus ꝺãnum eſt in amiſſione vni⁹ aĩe q̃ mille coꝛpoꝛũ. Itẽ vir et mulier tẽpe puerperii abſtinere debẽt ab actu matrimoniali: ⁊ ẽt ante partũ q̃ꝺ vꝛoꝛ vicina eſt partui ⁊ etiam tẽpe mẽſtrui et ſacris ꝺiebus ⁊ noctibus q̃ꝛ ꝺicit Hiero. Tunc cõcipiunt̃ pueri mẽbꝛis cõꝺemnati et leꝓroſi: et ſic tũc patebũt pctã patrũ. ꝺñs ẽt Aug. Si q̃s mulieri i puerperio cõmiſcetur pctm valde magnũ ꝓpetrat: q̃ mulieres q̃ſcũq; non pariũt tunc amplius q̃ ſemẽ viri cõmiſceꝝ cũ ſanguine in moꝛtuo. Vltimo q̃ritur vtrum meritoꝛiũ ſit mulieribus q̃ cuꝛa tãto grauamine ⁊ ſollicitudine pueros poꝛtãt et cũ ꝺoloꝛe pariũt: ⁊ cũ laboꝛe nutriũt. Rñꝺeo. Quis talis ꝺoloꝛ mulieꝝ ꝓuenientiũ ſit naturalis: tñ ſi mater oꝛdinat hũc ꝺoloꝛem in ꝺeũ ⁊ cũ patientia coꝛꝺis offert preſſuram ꝺoloꝛis ꝺeo oĩpotenti: ⁊ libenter ſuffert talem ꝺoloꝛem ꝓpter ꝺeũ: ſperandum eſt q̃ ꝓ talem ꝺoloꝛem meꝛeꝝ augmentũ meriti ⁊ diminutiõez pene purgatoꝛii. Vnde exẽplũ. Matrona quedam nobilis inſtabat ꝓcibus vt ꝺeus ꝺaret ſibi hanc gratiã q̃ eadem ꝺie et eadẽ hoꝛa qua xp̃s ꝓ ſalute noſtra moꝛi ꝺignatus eſt: ⁊ ipſa moꝛeꝝ tantãq; penã ſuſtineret quataꝫ poſſet eũ vnq̃ aliq̃s hoim ſuſtinuiſſet: q̃ ipſa ſpãlem gratiã ⁊ ꝺeuotionẽ habuit ad paſſionẽ xp̃i q̃ꝛ quintis feriis abſcente marito ſuo nõ iacuit i plumis. Et ſextis feriis cum nõ audebat nudis pedibus incedere ob ꝛeuerentiã nobilitatis ſue parvos lapillos ad calceos poſuit: vt ſic tranſeundo ſe ipſam leꝺeret ⁊ in hoc paſſionem xp̃i honoꝛaret. Contingit aũt eadem hoꝛa et eadem ꝺie qua xp̃s in cruce moꝛtuus eſt ipſa p̃gnãs parturiendo puerꝝ tantã penã paſſa eſt: vt tu ꝺicio ſpectantium pena ſua penas altarũ p̃gnãtiuꝫ exꝛederet: ⁊ ſic ꝓpe nimio doloꝛe ꝺefuncta eſt: ſed puer quẽ genuit ſuperuixit. Frater aũt oꝛdinis p̃ꝺicatoꝝ q̃ confeſſoꝛ eiꝰ exiterat in ſabbato ſancto paſche miſſaꝫ ſibi ꝑ ꝺefunctis ꝺicere ꝓponebat. Cũ aũt ante altare ꝓuolutus ⁊ ad miſſam ſe ꝓpararet: fatigatus vigiliis obꝺoꝛmiuit: cui apparuit matrona ſupꝛaꝺicta ꝺicẽs ei. Non cãtabis michi miſſam ꝑ ꝺefũctis: ſz gloꝛia in excelſis: q̃ꝛ iã ſum in requie beatoꝛum. Euigilans frater iꝺem noluit ſomno aꝺhibere: volẽs miſſam ꝑ ꝺefunctis celebꝛare. Miſit aũt ꝓioꝛ ad ipſũ vt ꝓo ſe miſſã ꝺici in cõuentu diceret: q̃ꝛ ipſe eſſet exitur⁹. Qui dum miſſãter peteret vt illã miſſã alii ſiũgeret: noluit ꝓꝛ ꝺicẽs: vt miſſã illo ꝺie i cõuẽtu diceret. Qũ cũ faceret ſz ber bum matrone q̃ ſibi in ſomnis apparuerat cõtigit. Nõ enĩ ꝑ ꝺefũctis cãtabat: ſz gl̃ia in excelſis ꝺeo. ℣ Tercio ⁊ vltimo q̃riẽ vtrũ laboꝛes quos hũt parẽtes in eꝺucãꝺo ⁊ nutriẽꝺo pueros ſint eis meritoꝛii. Rñꝺeo q̃ parentes q̃ filios ſuos eꝺucũt tali intẽtiõe vt efficiantur boni xp̃iani ⁊ famuli ꝺei: q̃q̃ꝺ tũc ergã illos factũ totuꝫ ceꝛit eis meritoꝛiũ cũ in gratia fũt ⁊ ſine pctõ moꝛtali. Ergo mat quotiẽs lactat puerꝝ ſuũ ⁊ quotiens inq̃etaꝫ a puero: quotiẽs poꝛtat vl̃ balneat vel q̃cũq; puero ꝺeminiſtrat ſemp mereꝛ. ꝺñs apls. Ad Ro. viij. Scimus q̃m ꝺiligẽtib⁹ ꝺeũ oĩa coopanꝰ in bonum: Ex q̃bus ꝑ q̃ parẽtes poſſũt meꝛeri in ſuis filiis gl̃iam ſempiternã: vel ẽt eternã ꝺãnationẽ: g̃ pueri a parẽtibus inꝼoꝛmãꝺi ſunt in his q̃ ſpectãt ad ſalutẽ. ſ. Pater noſter Ave maria. ⁊ ſymbolũ. ⁊ ꝺecẽ ꝓcepta. q̃ eccl̃ias ꝺiligẽt ⁊ ꝺiligenter miſſas ⁊ verbũ ꝺei audiant. Et ſi pueri excẽꝺunt. tunc a parẽtib⁹ coꝛrigẽꝺi ſunt q̃ꝛ oĩa pctã q̃ pueri committũt in parẽtes redũꝺabũt ſi eos non coꝛrigunt. ꝺñs apls Ro. i. Digni ſunt moꝛte nõ ſoluꝫ q̃ faciũt ſed etiam q̃ cõſentiũt facientib⁹. Et ſignãter matres debẽt lactare ꝓpꝛios filios exẽplo marie q̃ beata ꝺicta eſt: vt habeꝛ Lu. ij. Vtũs bẽter qui. ⁊c. Itẽ ꝓpter meritũ: q̃ꝛ quotiens mater puerꝝ lactat: totiens meꝛeꝝ eternam gl̃iaꝫ. Et ſi mater ex infirmitate nõ põt lactare puerum ſuũ tunc ꝺz honeſtam ⁊ pudicam nutricẽ quererꝛe: q̃ꝛ pueri vt cõiter imitanꝰ naturã nutricis. Exemplũ legiꝝ q̃ ꝺã nobilis mulier peperit ſimul ⁊ ſemel ꝺuos filios vnũ ꝑ ſe nutriuit ⁊ aliũ nutrici commiſit: q̃ꝛ non poterat ambos nutrire ⁊ nutrir nõ habuit ſufficientiã ꝺe lacte q̃ puerꝝ poſſet bene nutrire: nec etiam libenter reſignauit puerꝝ ꝓpter nutrimẽtũ q̃ ipſa a parentibus pueri habuit: ⁊ poſuit puerum ad poꝛcũ vt eum nutriret: qui puer nutritus a poꝛco creuit vſq; ꝺum ablactat⁹ fuerat. Et cum ambo fratres creuiſſent: et ad ꝑfectã

etatē gratū fecerūt: tūc ad curiā regis sunt p̄mo ti. Et p̄m⁹ erat valde curialis: q̄z scōs erat valde rusticalis et grossus q̄z i mēsa vasa effūdebat: ⁊ sine cochlearib⁹ ⁊ scutellis bibebat ⁊ q̄n̄ pambulabat viā lutosam eq̄tando cum alijs: tunc descendit de equo ⁊ intrauit lutum: et in hoc supra modum delectabat̄ q̄ rex admirās cū essent duo germani fr̄es ⁊ parētes q̄ hoc cognouerunt quesierunt a nutrice ⁊ nutrix fatebatur veritatē: ⁊ tūc cognouerūt causam huius rei: q̄z de pozco fuit nutritus.

¶ De eadē dñica.

VOs autez cōtristabimini. Hic est dicendū quare de⁹ p̄mittit aliquos bonos hoies ita acerbissime tribulari in p̄nti. Istū sermonē q̄re añ ser. xxix. O. et ℣.

¶ De eadem dñica.

MOndus añ gaudebit. Hic est dicendum quare gaudium mundi est fugiendum: et quādo est mortale. Et istū ser. quere ante ser. xxvi. D. J.

¶ Dominica tercia post octauas pasche de credentibus in deum. Sermo. lxij:

AQuget mūdum de peccato: q̄z non crediderunt in me. Joh. xvi. Sciendū q̄ plura sūt gña hoim qui dicūt se deebis credere in deū et scripture q̄ de⁹ locut⁹ ē p̄ se ⁊ scōs suos: ⁊ tñ factis oppositū oñdūt: ⁊ merito arguēdi sūt. Apls ad Ty. i. Cōfitent̄ ozc se nosse deū fact(añ negat ℣ Primi sūt q̄ nimia sollicitudie rpa tia q̄rūt ⁊ sp timent sibi defuisse ⁊ q̄si adhuc fame pire deberēt q̄ tales nō credūt ⁊ obis xp̄i p̄z. Mat. vi. vbi dicit Nolite ⁊ solliciti esse dicētes. q̄d manducabim⁹ aut q̄d bibem⁹ aut q̄ opiemur. Quidā em̄ cura ⁊ sollicitudine hūt sup rpalia gemere cogitādo quō rpalia cō gregent ⁊ talis sollicitudo facit xp̄ianū sile⁊ pagano. vñ dicit xp̄s Hec ei oia gētes requirūt ⁊ xp̄iān⁹ p̄mo dz querere regnū dei ⁊ p̄m dictū xp̄i: ⁊ mirari sunt qui raro missas audiūt nisi festis ei⁹ festiuis: cū tñ q̄lz dies naturalis habeat. xxiiii. horas ⁊ cū erpēdit. xxiii. p cōi poze merito vnā horā i die deberet expēdere p salute aie sue. s. audiēdo missaz: ⁊ tūc plpacet sibi ei⁹ facticēdis ⁊ omittēdis. Est ergo laudabilis q̄ctidie q̄ q̄libz suus sit in via siue i pegrinatiōe vel i ciuitate vel vbicūq̄ loco q̄ oi die si aliquo mō potuerit missā integram audiat ⁊ se deo cū oib⁹ suis negocijs recōmēdet vt sit ipse admitor: ⁊ p̄tector eius Scit em̄ pat noster celestis q̄ⁱ idigem⁹ ⁊ pōt subuenire nobis ⁊ vult subuenire: q̄z bonus ⁊ fidelis pater est. Nam nostrū. Et hoc ppēdi pōt i saracenis ⁊ iudeis q̄ a lege naturali edoctis filijs suis p̄q̄dēt ⁊ erbzata alia ferib⁹ suis p̄uidēt. Quō g̃ pat mia⁹ filius suus nō p̄uideret ergo qui filios ist' pauit i deserto cū māna q̄ pluit de celo. Et q̄ pauit Helyā p̄ corui ferētē et panes: vt habet. iii. Regū. xvii. Ille etiā te pascet si tibi cōfidis. ps. Jacta cogitatū tuū in dño ⁊ ipe te enutriet. i. Pe. v. Oēz sollicitudinē vestrā p̄icientes in eū: ipi em̄ cura est de vobis Nostrū ei est deo fideliter seruire ⁊ ad dei spectat nobis de necessarijs p̄uidere. Rabanus. Serui est sollicitū ee quō dño suo seruiat Dñs vo ē cogitare vt seru⁹ su⁹ necessaria hēat Sed si seru⁹ de seipo cogitat ⁊ nō de dño non est mirū si dñs ei nō p̄uideat. Sic ⁊ nobis geri videtur dñs vester nos deserere ⁊ nosipsos q̄rere Scōs sūt: q̄ pet⁹ est q̄ inutilas res scire possidere Vñ xp̄s dicit i euāgelio. Facilius est camellū p̄ foramē acꝰ trāsire q̄ diuite regnū celoꝝ intrare: qui. s. inutilas res possidet. Aug. Peccm̄ nō dimittit nisi ablatū restituatur. Si tales veracit̄ crederēt vtiq̄ crederēt q̄ p̄ter inutilas res possidet p̄uari sūt oiz bonoꝝ q̄ in p̄nti ab oib⁹ fidelib⁹ in ecclia fūt ⁊ q̄ in futuro carebūt deo ⁊ societate oim scōꝝ ⁊ insuper post hāc vitā eternā paupertatē incurrēt Quis sane mētis quo ipe velit hic ee diues: ⁊ in futuro scōs pauper fieri eternalr. Et nullo mō remediari sibi pōt nec p̄ strictionē nec p̄ elleborū nec p̄ aliquā p̄niam nec etiā p̄ quecūq̄ bona opa nisi inutilas res restituat. Licet tales se ⁊bis dicāt credere q̄ cū inutilis reb⁹ null⁹ saluat̄ tñ factis oppositū ostēdūt cū inutilas res restituere nolūt: ⁊ tñ saluari irendūt Tertij sūt gulosi ⁊ ebriosi q̄ i delicijs corporis viuūt Quis dicit q̄ credūt ⁊ob(xp̄i ⁊ carne scripture tñ fact(oppositū ostēdūt cū in crapul' ⁊ ebrietatib⁹ viuūt. Hoc p̄z: q̄z xp̄s dicit Lu. vi. Ve vobis q̄ saturati estis. Jte dicit p̄ ppheta Ve vobis q̄ potētes estis ad bibēdū vinum dsq̄ ad ebrietatem. Si tales crederent q̄ gulosi et ebriosi sunt a deo maledicti: quō auderēt amplius viuere i crapulis ⁊ ebrietatib⁹. Job. vi Quis gustare pōt q̄d gustatū efficeret mortē. q. d. Null⁹ q̄ hoc sciret et firmiter crederet q̄ ex hoc cibo vel potu incurreret mortē. Jrez Sap. vi. Per q̄ ho peccat: p hec ⁊ punit. Sed tales qui peccāt cū crapula ⁊ ebrietate punient cū fama ⁊ siti ppetua. vñ ps Famen patient vt canes. Esa. lxv. Serui mei comedēt ⁊ vos esurietis: imo talē eluctē sustinebūt q̄ scōz dictū ppbete vnusq̄sq̄ carnē brachij sui comedet. Jtē ebriosi sustinebūt eternā sitim. Pōz Luce xvi. De diuite q̄ guttā aque petiuit dicēs Pater abzahā miserere mei: ⁊ mitte lazarū vt intremū digiti sui intingat in aquā vt refrigeret linguā meā Et tabitra mille annos p̄buna gutta aq̄ petuit: nec tñ vnq̄ obtinebit. Cuius añ pot⁹ eo⁊rerit q̄ sit in ebrietatibus viuūt ostēdit dauid dicēs. Ignis sulphur spūs procellaꝝ pars calicis eoꝝ. p Vñ etiā legit q̄ q̄dā nobilis q̄si q̄tidie ebriabat̄ ⁊ i voluptatib⁹ sue carnis vixit. s. in bene cōditis dapib⁹

et ꝑciosis potib⁹. attñ aliqñ aliq̃ bõa opa fe=
cit ꝓpter q̃ bona opa deus misit angelum ad
eũ q̃ admonuit eũ semel et bis de emẽdatione
dicẽs: qz sic nullo modo saluari posset. Et tercio
admonuit eum angl's ⁊ supaddidit Si te non
emẽdaueris in breui malã mortẽ sustinebis.
Et sic angel⁹ discessit. Qui tñ se nichil [illegible]nẽ/
dasse sed ꝑ petis suis vt ꝓ⁹ ꝓcesserant; ⁊ vna
nocte ebꝛ⁹ dormitũ iuit: et famul⁹ su⁹ q̃ bon⁹
hõ fuit: vidit de nocte aiam dñi sui a demoni=
bus de corpe extrahi: ⁊ ad pẽas iferni duci.
Et ꝓceps demonũ surrexit ⁊ obuiã illi iuit
et eũ fecit collocare sup sedẽ ignitam et sulfu
ream potũ eũ sul phure et igne mixtũ et dedit
ei bibere dicẽs. Qz i ebrietate vixisti hoc po=
t⁹cu⁹ ceteEt cogebat eũ bibere ⁊ tñ potũ exhi=
bere nõ potuit: qz vas illud imediate eruer
so repletũ fuit. Post ꝓceps demonuz fecit
ei ꝑare balneũ de igne: picc ⁊ sulphure mix=
tũ i quo ille miser balneat⁹ est Et dixit ei ꝓ=
ceps demonũ. Hoc balneũ tuũ erit: qz tesaro
cẽ tuũ balneãdo ⁊ i deliciis viuẽdo sepi⁹ offen
disti. Tercio fecit sibi ꝑparare lectum ⁊ tunc
fuit plen⁹ in ꝓfundã foueã q̃ fuit plena igne
fumo: et sulphure et fetore Et ꝓceps demo=
nũ dixit ei. Mãdo legisti ⁊ audisti q̃ dñs ꝙ ꝓ
pheta. Amos dicit. We qui dormitis in lectis
eburneis ⁊ lasciuitis i stratis vẽis Sed qz tu
talis fuisti: hec erit requies tua. s. illa fouea in
sẽcm seculi A Quarti q̃ arguẽdi sunt q̃ nõ
credunt ꝟbis xp̃i q̃uis ozẽ ꝓferant tñ factis
oppositũ oñdunt: sunt superbi q̃ hic honozes et
exaltationẽ q̃runt. Mã xp̃s dicit i euangelio
Lu. xviij. Qis q̃ se exaltat humiliabit ⁊c. Itẽ
dicit per ꝓphetã Ozee. viij. Etiam cozi igno
minã ꝑmutabo. Itẽ dicit ꝑtra superbiã destrũ
cõminãdo eidẽ: vt habet Sophonie. i. Visi=
tabo super oñs pueros regis: et super oñs q̃
induti sunt veste pegrina. Itẽ sm dictum xp̃i
vt habet Mat. vi. Nemo põt duob⁹ dñis ser
uire. s. deo ⁊ mundo: qz nemo põt huic mundo
placere et xp̃o. vñ. ꝟpls ad Gal. i. Si adhuc
mũdo placerẽ serui⁹ xp̃i nõ essẽ. Iuno sm bti
Jacobũ. Amicicia hui⁹ mũdi inimica est deo.
vñ Chrys. sup Mat. O q̃ miserrim⁹ est mun
dus et miseri q̃ eũ sequũt. Itẽ de superbis dicit
Aug. in ep'la. Quẽ superbũ videris esse filium
diaboli nõ dubites. Itẽ de illis q̃ querũt ⁊ de
siderãt primatũ et ꝑmẽ sup alios habere. di
cit Chrys. sup Mat. Quicũq; desideraverit
ꝑmatũ i tra cuenit ꝙfusionẽ in celo: nec inter
seruos xp̃i cõputabit q̃ de primatu tractaue
rit. qm̃ nõ q̃ maioz fuerit i honoze: ille iustioz
est: sz q̃ iustioz fuerit ille q̃ maioz ẽ. Et q̃ tã ꝑ
dicta firmit̃ et veraciter crederet quõ auderet
ampli⁹ superbire vel honozes q̃rere. Quarti qui
arguẽdi sunt q̃ nõ credũt ꝟbis xp̃i: q̃uis ozẽ
ꝓferant se credere: tñ in opib⁹ oppositũ ostẽ
dũt sunt q̃ nõ refrenãt linguã suã. hoc ꝓz: qz
xp̃s dicit in euãgelio: vt habet Mat. xii. De
oi ꝟbo otioso qđ locuti fuerint homines reddent
rõnẽ i die iudicii ⁊ q̃ hoc firmit̃ crederet vtiq;
et a multiloquio ⁊ inutilib⁹ ꝟbis sibi caueret
imo nõ solũ ab inutilib⁹: sz multomagis a noci
uis ⁊ a scãdalosis ꝟbis sibi caueret. Quõ aũt
blasphemi ⁊ maledici q̃ primis, suis maledi=
cũt ⁊ iuratozes q̃ sine cã iurant; ⁊ mendaces q̃
cũ magnis mẽdacus ꝓmos suos decipiũt ⁊
sic eis dãna inferũt q̃b⁹ tenent restituere; ⁊ et
luxuriosi q̃ ꝟba scurrilia ⁊ luxuriosa ꝓferunt
cũ quib⁹ se ⁊ alios ad malũ ꝓuocãt. Itẽ irri=
sozes q̃ ꝓximos deridẽt seu decipiũt ⁊ subsã
nãt. Itẽ detractozes q̃ famã ꝓximi denigrãt
et sic de aliis. Si isti tã ꝑdicta firmit̃ crederẽt
et attẽte aduerterẽt dictũ xp̃i q̃ de omni ꝟbo
otioso reddituri sunt rõnẽ: vtiq; sibi a talib⁹
ꝟbis nocuis caueret Secti q̃ arguẽdi sũt q̃
nõ credũt ꝟbis xp̃i: sunt gaudẽtes in hoc scło
sili⁹ chorizãtes ⁊ saltãtes: ⁊ sic de aliis. Quen
uis tales dicũt q̃ credũt ꝟbis xp̃i ⁊ ꝟbis sa
cre scripture; tñ oppositũ ostẽdũt in facti: ꝓz
qz xp̃s dicit: vt habet Luce. vi. We vobis qui
nũc ridetis qz lugebitis. Itẽ de gaudẽtib⁹ in
hoc seculo dicit Gre. in quadam omel. Nemo
põt hic gaudere i hoc seculo ⁊ illic regnare cũ
deo. Itẽ de chorizantib⁹ dicit Aug. Qis mo=
tus petulãte saltus est in ꝓfundũ cloace q̃s
sane mẽtis q̃ hoc firmiter crederet ⁊ diligent
attẽderet: auderet hic breui tpe ridere ⁊ gau=
derevel chorizare. vñ eternã tristiciã incurre
ret. Vñ Greg. Ꝓsẽtia gaudia sequunt ꝑpe
tua lamẽta: ergo veracit̃ dicit'sunt q̃ illicite
gaudent cũ hoc scło. vñ Hie. Ridere ⁊ gaude
re cũ hoc seculo nõ est hois sensati sed demen
tis: qz mundus coz nõ cum hoc seculo sz cũ deo
letũ est ⁊ iocũdũ V Septimi sũt q̃ arguẽ
di sunt q̃ nõ credunt ꝟbis xp̃i sunt illi q̃ ihono=
zãt parẽtes suos: sicut filij iobedientes ⁊ ꝑ
uersi. Quis tales se credere dicũt deo et sacre
scripture: tñ oppositũ ostẽdunt in hoc q̃ parẽ
tes inhonozãt: vt ꝓz Exo. xxi. Qui maledixe
rit patri vl matri morte moriat. vñ dicit glo.
ꝙxte. s. eterna qs aũt mẽtis cõpos ꝓpter in
honozationẽ parẽtũ vellet ꝑpetuo ⁊ carere etna glia. vñ ps. Glia ⁊ honoze coronasti eũ dñe. Et insup incurrere male=
dictionẽ ⁊ mortẽ eternã. Vñ legit̃ q̃ quidam fi
lia matrẽ suã dehonestãdo ⁊ ꝛeistando pluri
mũ ꝑturbauit tandẽ filia defuncta est ⁊ sepul=
ta in ecclia qz diues fuit. Vñ in nocte audire
sunt voces terribiles: et custodes ecclie vide
rũt eã eadẽ nocte exhumari: et a duob⁹ demo
nib⁹ extra ecclesiã trahi: ⁊ audierũt eã clamã
tẽ ⁊ dicẽtẽ. We mihi: qz in aĩa ⁊ coꝛpe eterna
liter dãnata sũ ꝓpt dehonestationez parentũ
meoꝝ ⁊ de mane extra ecclesiã ⁊ extra cimite
rium inuẽtũ est cadauer illud videat ergo q̃libz
hõ q̃ honozet parẽtes suos: et eis obediat in

licitis exēplo xp̄i q̄ subdit⁹ fuit Ioseph ⁊ Maie mēri eius Lu.ij. Et erat subdit⁹ illis C. Octaui ⁊ dicimi q̄ arguēdi sunt q̄ nō credunt ꝟbis xp̄i ⁊ sacre scripture q̄uis se dicat verbis credere tñ factis opponitū ostēdunt: sunt illi q̄ in p̄ncipio vna michi volut pari. Ex hoc p̄z q̄ xp̄s dicit in euangelio Arta est via q̄ ducit ad vitā. Jtē Luce.xiij. dicit. Cōtendite intrare per angustā portā. Jtē Act.xiiij. Per multas tribulatiōes opz nos intrare regnū celoꝝ Si tales firmiter crederēt q̄ aliter nō intrabunt in celū nisi p̄ tribulationes: nunc libēter aduersa paterent: si saltē saluari vellent. Dñs Piero. in epla. Libēs nunc tēpora patioz vt futura gl̄ia michi seruet. dñs Jsido. de sum. bo. Qui vite futura p̄mia diligenter excogitat mala oīa vite p̄sentis equanimit̄ portat: q̄m ex illius dulcedine huius amaritudie tēperat Jtē p̄ infirmitates corpis cerrahimur a malis. dñs Aug. li. iij. de aia. Quosdā plerūq̄ deus multū peccare posse flagellat eos in infirmitate corpis ne peccēt: vt eis vtilius sit fragi laborib⁹ ad salutē q̄ remeare i columes ad dā nationē. Unde habet exēm. Quidā labozās graui ⁊ lōga infirmitate rogauit sctm̄ quendā p̄ter familiaritatē quā habebat ad ip̄m et dilectionem vt sibi impetraret a dño q̄ a sua infirmitate curaret: ⁊ facta oz̄one statim sensit se curatū: ⁊ cum postmodū cepisset se magis p̄sūmā ad peccādū repit cogitare q̄ forte eēt sibi magis vtilis infirmitas q̄ sanitas ad custodiā sui ⁊ petō ⁊ ad augmētū meriti ⁊ q̄ status erat q̄n simpli petierat illā liberationez ab egritudine: vnde cōuersō rogauit sctm̄ vt ei vt rogaret deū vt daret sibi q̄d magis expediret sibi vl sanitatē vel infirmitatē: ⁊ statim reuersa est p̄stina infirmitas quā ipse gratanter accepit tanq̄ donū dei cogitās eā sibi esse vtile ad custodiā sui ⁊ augmentū meriti.

¶ Eadem dñica. Ser.lvj. de correctione.

ARguet mūdum de peccato Jo.xvi. Sciendum q̄ sicut deus arguet petōres de suis excessibus. in futuro sic et nos debemus corripere et admonere nostros p̄ximos in fraterna admonitione de corū excessib⁹. Dñs in p̄ncipio p̄mōe tria fecit dicēda. Prio quō debeat fieri fraterna correctio Secō declarādē sūt aliq̄ q̄stiones de fraterna correctiōe. Tercio exēplū D Quantū ad p̄mū sciēdū q̄ fraterna correctio dz fieri ex charitate nō ex indignatiōe vl ex ꝛceptu ⁊ dz fieri cū vtilitate illi⁹ quē corripis. sic q̄ nō queras estētationē tue p̄tis: sz illi⁹ vtilitatē Jtē talis correctio dz fieri cū lenitate nō clamozose alis plus esset cōfusio q̄ correctio Mat.xviij. Si peccauerit in te frat tuus corripe eū inter te ⁊ ipm solū. Qd̄ si nō correctio fraterna fiat cū lenitate ⁊ ex charitate: tūc ille q̄ vult corrige re alīm dz quinq̄ ꝛsiderationes seruare quaꝝ tres ponit Aug. sup. Mat. vij. hypocrita ejice p̄mo trabē de oculo tuo. Relīq̄s duas ponit Greg. in mozal. Prima est q̄ dz cōsiderare se ipsū: si est ei similis. i. si in eodē petō vel equali vl maiori: tūc maxime si petm̄ est notoriū nō dz eū corrigere sz seipm dz p̄⁹ emēdare ⁊ tūc ad p̄niam commouere: alis posset sibi dici. vt dz Rom.ii. Qui alīm doces seipm nō doces. Augu. Judex in nullo eoꝝ sit iudicādus q̄ in alio iudicare ⁊ parat⁹: q̄ enī ex officio tenet corrigere deliquētes nō dz hoc facere in petō mozali: sz ad minus dz p̄ius cōtrit de petis suis Si aūt nō est ei similis. cūm dz scīo cōsiderare si aliq̄n fuit ei similis: ⁊ tūc sicut nolebat despici sz cōpassionē sibi impēdi sic nec ipe dz fratrē suū peccātē ⁊ penitētē despicere: sz compassionē ⁊ miam ei exhibere. Eccla. viij. Ne despicias hominē se auertentē a petō: nec q̄ improperes ei: memētō q̄ oēs sum⁹ i correptiōe. Si aūt nō es ei similis. nec aliq̄n fuisti ei similis. tunc debes tercio cogitare q̄ posses ei fieri similis i futuro ⁊ rōne talis dubij nō debes superbire sz delinquētibus ꝛdescēdere. i. Cor.x. Qui se existimat stare videat ne cadat Aug. Nemo est qui securus esse possit i hac vita que tota tentatio noiatur Si aūt nō es ei similis necdū q̄ fuisti ei similis. tūc debes quarto videre si ille q̄ sic est reprehensibilis sit in aliquo cōmēdabilis si sz ille q̄ hz tot defect⁹ etiā habeat aliquos p̄fect⁹ et tūc rōne illoꝝ bonoꝝ q̄ hz debes supportare eū in his q̄ min⁹ hz. dñs Apo. ij. Volēs aplūs reprehendere epz ephesioꝝ p̄mo ponit qdaz vicia quod habuit dicēs. Habeo aduersus te pauca qz charitatē tuā p̄timā reliquisti sz statim ponebat quoddā bonū qd̄ habebat dicēs sed hoc habes bonū q̄ odisti facta nicolaitarū q̄ ⁊ ego odi. Silr volēs reprehendere epm sardis. Prio ponit quendā suū defectū dicens nō inuenio opa tua plena coram deo meo. Deinde ponit statim quendā suū p̄fectū dicens sz habes pauca nōia in sardis q̄ non coinq̄narunt vestimēta sua Ecce posq̄ aplūs posuit illa i qb⁹ illi erāt reprehensibiles statī subdit de dei bonitate cōfidis q̄ nūq̄ eris ei similis tunxit illa in qb⁹ erāt cōmēdabiles. ad inuendum q̄ si aliq̄s ꝓpt aliq̄d vicii est reprehendendus. si tñ hz aliq̄d bonū in se est michilominꝰ suppoztādus. Dato aūt q̄ aliq̄s videat oīno esse malꝰ nec habere aliq̄d bonū ꝓpt qd̄ sit tolerādus tūc dz cogitare quito q̄ ille qui sibi detur esse malꝰ forte i ꝛspectu dei est sibi i merito p̄ferēdus. Dñs ponit exēplū sctūs Greg. de sctō Stephano ⁊ de sctō paulo. Mā cū sanctus Stephanꝰ cōsentiēte et adiuuāte paulo lapidaret cū Stephanꝰ erat oīno bonꝰ et paulus oīno videbat esse malus: ⁊ tñ in cōspectu dei paulꝰ qui sic erat malꝰ Stephano in merito et p̄mio fuit p̄ponēdus E Quantū ad

scḋam partē illi⁹ sermonis querit̄ vtrum correctio fraterna sit in p̄cepto. Rn̄deo ꝺm sc̄m Tho. ij. ij. q. xxxiij. In p̄cepto ē ꝯ qz p̄ceptū est affirmatiuū: ad quod nō obligat ad semp: ꝯ pro loco ⁊ tp̄e. vñ et omissio eius vno mō est pctm̄ mortale. s. cū formidat̄ iudiciū vulgi vel carnis cruciatio: vel qđcunq; tpale cū tm̄ horret dominet̄ in aio q̄ fratris charitati p̄eponat̄. Scḋo mō omittit̄ cū pctō veniali qm̄. s. timor ⁊ cupiditas facit tardiorē ad correctionē deletionē fratris nō cū ita q̄ si constaret ei q̄ frater posset a pctō retrahere dimitteret p̄pter timorē vel cupiditatē quimmo in aio p̄ponit charitatē vt dicit beat⁹ Aug. Tertio fraterna omittit̄ correctio sine omni pctō imo meritorie vñ qn̄ds opportunū tp̄s inq̄rit vel qñ deficit ne deteriores fiāt: vel ad bonas vitā alios impedit̄ ⁊ huiusmodi. Itē sciēdū q̄ quis correctio fraterna sit sub p̄cepto ⁊ ad hoc ōes teneamur p̄ loco ⁊ tp̄e sicut iā dictū ē tm̄ tñ quq; cal⁹ in q̄b⁹ euidenter hoc p̄ceptū. Primus casus cū nō est spes correctiōis. vñ Pro. xv. Noli arguere irrisorē ne forte oderat te. Scḋs cū timet̄ defect⁹ p̄bationis vt cū ḋs de crimine corripit̄ qđ nō p̄t p̄bare: tūc ei iniqui p̄s obligaret̄ ad tacitonē si deficeret in p̄bationē. Tertius cū plato tanq̄ iudex notū ē facti. Quartus cū meliori opere vel eque bono vacare ḋs intēdit. Quint⁹ cū multitudo et potestas est in culpa. Tūc ei correctio pl⁹ noceret q̄ p̄dessit qz multitudo difficilē corrigit̄ et prās. Queritur vtrū subditi teneant̄ p̄latos corrigere Rñdet̄ ꝺz Tho. ij. ij. q. xxxiij. Subditi nō tenent̄ p̄latos corrigere nec debēt corrigere p̄latos correctiōe illa q̄ ē iusticie p̄ correctionē pene tenent̄ tm̄ correctione illa q̄ est charitat(si in eis est aliqđ corrigibile ita tm̄ q̄ nō sit p̄turbatꝫ si cū māsuetudine ⁊ reuerentia. Corrigunt̄ ei ⁊ aliqn̄ alicq; p̄ monitiones sibi factas a bonis viris. vñ exēplū legit̄. Cōuersus ḋs Balde religiosus et strēnuus⁹ raptꝫ ad iudiciū vidit duos viros magnos(vn⁹ erat comes ali⁹ erat magn⁹ p̄lat⁹ valde) accusant̄ coram ḋno. Cōtra quos ꝺz multū videretur ḋns irat⁹ tm̄ ad p̄ces aliquor; de illa curia distulit sniam dicēs illi querelo: q̄ p̄ abbatē suū faceret illos moneri de correctiōe qđ et factū est. Comes ergo se corrigēs timore vicioꝝ ⁊ i bona pnia morit̄. Prelat⁹ aūt quiescēdēs vicio nē ⁊ monitionē nec se corrigēs in lecto suo subitanea morte mortu⁹ est. Queritur an liceat cā correctiōis alicui cōuicīū dicere. Rn̄detur ꝺz beatus Tho. ij. ij. q. lxxij. Sicut licitū ē aliquē verberare vel in reb⁹ dānificare cā discipline sic etiā pōt aliqs alteri quē corrigē ꝺz aliqđ verbū cōuiciosū dicere. Et hoc mō ḋns cōuiciando vocauit discipulos illo q̄ ierunt in emaus q̄bus apparuit in via post resurrectionē stultos dicēs eis. O stulti ⁊ tardi corde ad credēdū ⁊c. Nōne sic oportuit xp̄m pati ⁊ ita ⁊c. vt habe t̄. Lucevltī. Sic ⁊ ap̄s paul⁹ galathas notauit insensatos dicēs. O insensati galathe. Tm̄ sicut dicit Aug. Ex magna necessitate obiurgationes sunt adhibēde: et non leuiter cūt p̄ferēde. F Itē queritur vtrū hō debeat ꝓtumelias sibi illatas sustinere. Rn̄deo ꝺz vtiq; Tho. vtiq;. Sicut in alijs iniurijs sic ⁊ in ōbis ꝓtumeliosis tenemur habere animū p̄paratū ad tolerātiā si expedit̄ fuerit. Qñq; tm̄ opꝫ vt cōtumeliā repellam⁹. Et hoc ꝓpter tria. Primo quidē ꝓpter bonū eius q̄ cōtumeliā infert vt videlꝫ ei⁹ audacia reprimat̄ vt deinceps talia nō attēptet. Scḋo ꝓpter famā nostrā qz q̄libet tenet̄ defēdere famā suā: qz ꝺz Aug. Qui famā suam negligit crudelis est: qz ꝺm Salo. Melli⁹ est nomen bonū q̄ diuitie multe. Tercio ꝓpter bonū multorū quor; p̄fect⁹ ꝓpter cōtumelias nob(illatas impediret. vñ Aug. Duo sunt tibi necessaria. s. ꝓtia ⁊ fama. Conscientia ꝓpt̄ te: fama ꝓpter ꝓximū. G Sciēdū q̄ p̄lati et alij p̄sidentes q̄ hñt subditos tenēt̄ eos corrigere si deliquerint alias dānarent̄ vna cū subditis. Vñ legit̄ de sacerdote Heli. i. Regū. iij. Quia qz nō correxit filios suos iniq̄ agentes punit⁹ ē hic p̄ mortē tp̄alē qz fract(cervicib⁹ cadēs de sella retrorsū expirauit et si est in inferno nō inuenimus aliā cām nisi q̄ filios nō correxit vt debuit ꝓpter qđ ḋns eū subitanea morte interfecit. Vñ cū filij a parentib⁹ suis ⁊ laici a p̄latis suis reprehēdunt̄ nequaq̄ ipi filii ⁊ subditi indignari debēt. Nā ad hoc tenēt̄ p̄lati aliꝫ cū subditis dānarent̄. vñ Ezech. iij. Si dicēte me ad impiū morte morieris. s. pro tua superbia auaricia: luxuria ⁊c. Et tu nō annūciaueris ei: neq; locutus fueris vt auertat̄ a via sua impia ⁊ viuat: ipe impius in iniq̄tate sua morietꝫ: sanguinē ei⁹ de manu tua requiram. Olia pctā q̄ p̄lati p̄nt corrigere ⁊ nō corrigūt. ipsis imputabunt̄ ⁊ p eisdē dānabūtur ergo Sap̄. vi. ꝺz. Judiciū durissimū fiet eis q̄ p̄sunt. vñ Greg. in regis. Cū in subdito pctm̄ nō corrigit i eos q̄ p̄sunt snia retorquet̄. vñ item Greg. Tot ꝑsonas occidimus quod ad mortē ire q̄tidie tepidi ⁊ tacētes videm⁹. H Vltimo sciēdū q̄ q̄libet subditus libēter ⁊ patienter ꝺz sustinere correctionē p̄ suis excessibus quia p̄ hāc purgatoriū ipsi⁹ diminuit. vñ exēplū. Erāt duo fratres in monasterio vno. vn⁹ erat gratiosus abbati ⁊ ceteris fratrib⁹ alter aūt nō erat gratiosus: et quicquid delict̄ immediate ab abbate punitū fuit ꝺz alio frequēter pepercit ipse abbas in suis negligentijs: quia gratiosus erat omnibus. Contingit aūt q̄ illi ambo morerent̄. Apparuit aūt ille qui gratiosus abbati fuit dicēs se esse in magnis penis. Et abbas vbi ē tūc ille felix q̄ plures negligētias q̄ tu ꝛmisit ⁊ ille. O pat̄ ipe non

est infelix nec miser: qz iā est i claraboliōe dei qz dcḡo hic cū negligētia deliḡt imediate hic punit̄ fuit ⁊ sic satisfecit: ſz mihi pl̄ cepit⁹ peccauit i meis negligētijs eo q̄ grauiol⁹ fui ⁊ bi ⁊ cet⁹ fr̄ib⁹ ergo iā grauit̄ oz̄ōz i purgatorio: sed pat̄ scē oza deū p me ⁊ recōmēdame ceteri ꝫ fr̄ib⁹ meis in suis missis et oronibus: qz valde afflugor in purgatorio.

¶ De eadem dñica.

Arguet mundum de peccō. Glo. supple quod hz. Unde hic dicendum est quō quis committit septem peccata mortalia. quere infra ser. cxlv. ℨ.

¶ De eadem dñica.

Arguet mundū de iusticia. Glo. sup. quā nō hz Uñ dicendū est hic quō hō iust⁹ dz inueniri si vult saluari. Iterū sermonem quere ifra ser. clviij. ℰ.

¶ Dñica rogationū de oz̄one. ser. lxiij.

Petite et accipietis Jo. xvi. Benignitas saluatoris dei nostri maior est in exaudiēdo petitiones filioꝝ suoꝝ q̄ cuiuscūq; filij respectu mūis vl'ecōtra matris ad filiū ergo si aliq̄d petierimus a patre celesti vl'a xp̄o vtiq; ipse exaudiet. vñ dicit. Petite ⁊ accipietis. Sz q̄uis sēp sit oz̄andū sm illd. Lu. xviij. Opz semp oz̄are et nō deficere Spāliter tñ tps oz̄ādi ē ab hac dñica vsq; ad festū pēthecostes ⁊ i his diebꝰ q̄ sūt ante ascēsionē hoc pz: qz vocant dies rogationū: in q̄bꝰ ipsos rogare debemꝰ dei auxiliū et suffragia sctoꝝ. Primo vt deꝰ bella sedat q̄ in bene fr̄eq̄nter fiūt. Scḡo vt teneres fructꝰ cōseruet ⁊ multiplicet. Tertio vt ad receptionem spūs sancti habilitemur. In tpe ascēsionis tps oz̄ādi est. Cōsueuerūt ei p̄ncipes ⁊ reges cū de nouo coronāt terras suas liberalitatez suā ondere et magna dona mūtibꝰ suis dare. In die ergo ascēsionis cū hz repūtationē eccl'e cpz regū regnū suscepit liberalitatē suā ondit oz̄ātes exaudiēdo. p. Dūs exaudiet me cū clamauero ad eū Post ascēsionē/do i oone expectādꝰ ē spūs scūs sicut discipuli xp̄i fecer. vñ Act. i. Hi oēs vnanimit erāt pseuerātes i oone cū mulieribꝰ ⁊ maria mr̄e iesu ⁊ fratribus eiꝰ sic ⁊ nos oz̄are debemꝰ post ascēsionē vt spūs scūs repleamur ⁊ post pēthecostem tūc ones ⁊ ieunia sunt instituta vt deꝰ munera nobis collata custodiat ps. Cōfirma hoc deꝰ qd opat⁹ ē i nobis Diuisio huiꝰ sīmōis scribit in duob⁹ Joꝝ exortāt pigritia hūana cuz dz Petite: ⁊ fiducia firmat̄ cū dz accipiet. Nō aut hortat̄ vt peterem⁹ nisi vt exaudire nos vellet vt accipeim⁹ dicit ergo Petite ⁊ accipietis hic ondit liberalitas diuina q̄ ad petēdū nos inuitat dicēs Petite pauci ei sūt q̄ inuitāt vt ab eis petat. Aug. Nō ei hortaret vt peteremus nisi vellet dare. Erubescat hūana pigritia qz pl⁹ vult ille dare q̄ nos accipe: pl⁹ vult ille misereri q̄ nos a miſia liberari. Uñ loquēs de oone tūc q̄ttuoꝝ sūt hic dicēda. Primo quō oro ꝑcellit elemosynā ⁊ ieunū. Scḡo qñ orandū sit. Tertio vbi orādū sit. Quarto quō orandū sit: ⁊ q̄ sūt impedimēta oronis. ℨ Quātū ad p̄mū tūc sciēdū ē q̄ tria sūt q̄ mā dant maxie a deo. s. elemosyna ieunū ⁊ oro: tñ oro ꝑcellit alia duo. Primo i faciēte qz debit nō pōt ieiunare nec paup elemosynā dare: ſz q̄lz pōt orare. p. Apō te oro mea e ſp. ℨli. Oro est cordis nō labioꝝ. Nō ei verba deprecātis deus attēdit ſz orantis cor inspicit. ergo mutus pōt orare ⁊ ēt hō in agone mort(ꝑficit⁹ qz si nō ore tñ corde. Uñ q̄rit vtrū oro debeat esse vocalis. Rñdio sm. b. Tho. ij. q. lxxxiij dicēdū q̄ duplex est oro. s. cōis et singularis Cōis oro est q̄ p ministros eccl'ie in psona totꝰ fideł ppl'i deo offert ⁊ iō opz q̄ talis oro innotescat cor ppl'o p quo offert q̄ nō posset fieri nisi esset vocal' ⁊ iō cōabilit̄ institutū est vt ministri eccl'e huiusmodi ones ēt alta voce p̄nūciēt ad noticiā oīz puentre possit. Oro/o singularis ē q̄ offert a singulari ꝑsōa ⁊ oc huiusmodi oronis necessitate nō ē q̄ sit vocal' ordinabilit̄ tñ boni talis oronis triplici rone. Primo q̄dē excitādo ipsoꝝ ē deuotionē q̄ mēs orat(eleuet i deū qz p exteriora signa siue vocū siue aliox factoꝝ vt sūt genuflectiōes: eleuatio manuū ꝓtratio corꝑis. ⁊ sic de aliis q̄ ab extra fiūt mouet mēs hois ad ampliorē deuotionē. ⁊ iō i singulari oroe tm ēvocib⁹ ⁊ huiusmodi signis vacādū q̄tū ꝑficit ad excitādū iteri⁹ mētē. Si/o mēs p hec distrahat vl' q̄ fr̄e cūq; ipedimentū a talib⁹ ē cessādū qō p̄cipue erigit i illi hoib⁹ q̄ q̄ mēs sū huiusmodi signis ē sufficiēt ad deuotionē ꝑpara. Scḡo adiūgit̄ vocal' oro q̄li ad redditionē debiti vt. s. hō deo fuiat totū id quō hz a deo. i. nō solū mēte: ſz ēt corꝑe ꝑficiat exo. vñ Olse vlt. Reddem⁹ vitulos labioꝝ nr̄oꝝ. Tertio addit̄ vocal' oratio ex quadā redundātia ab aia i corꝑ⁹ ex vehemēti affectiōe ſz illd. p. Letatū est coꝝ meū ⁊ exultauit lingua mea. Tā sciēdū q̄ si q̄s obligaret ad aliq̄ā oronē ex toto vel ex satisfactione iniunctū sibi in cōfessione p pnia tunc talē oronē deberet orare vocal'r ppt̄ plenioꝝ satisfactionis exhibitionē. Scḡo oro ꝑcellit ieiunio ⁊ elemosynā i locū ditate ⁊ honorabilitate qz nihil delectabilit⁹ vl' honorabiliꝰ q̄ loq; cū deo. vñ Aug. sup ps. lxxxv. Oro tua locutio est ad deū qñ ei legis de⁹ tibi loquit̄ qñ oras cū deo loq̄t(: ergo i signū huiꝰ mōis sūt officia q̄ aliq̄b⁹ nobilibus cederēt in deder⁹ sicut arare i agro vl' fodere ſz orare cedit hoi ad magnū honorē q̄tūcūq; nobil(sit ergo debem⁹ cū magna reuerētia orare q̄si locuturi cū rege celesti. Tercio oro ēt ꝑcellit i dignitate qz si oro eo mō fiat q̄ dz est exenio deo valde gratū ⁊ misterio

angelo⁹ valde dignū. dñi Thob. xij. dixit angel⁹ ad Tho. Cū orabas cū lachrymis misego obtuli orōnē tuā dño: nō dz hoi ḡtue esse tale exemplum mittere deo cū angelo nō sit graue offerre: imo qđ plus est ipe xp̄s in ꝑsonā hō offert orōnē nr̄am deo patri qđ signat i hoc q̄ dat⁹ con⁹ thuribulū tradit sacerdoti & sacerdos thuificat: sic xp̄s orōnes ecclie deo pt̄i pñtat q̄ pñtatio multū facit eas valere: quō em̄ hoc a deo grēnereē q̄ a tāto mediatore ei pñtaretur Quarto orō pcellit elemosinā & ieiunū in sp̄ptimatiōe ad deū: qm̄ q̄ orat facie ad faciē ante deū se cōstituit. ps. Respice i me et miserere mei Elemosina em̄ p manū pauperis mittitur deo: ieiunū p afflictionē corpis deo oñdit. Iz orō immediate deū pñtem alloq̄t. Quinto pcellit orō ieiunū & elemosinā: qz est valde vtilis & vtile orare q̄d pōt ex hoc oñdi quicq̄d est ad qđ orō valere nō possit. vnde. ij. pal'. xx Cū ignorem⁹ qđ agere debeam⁹ hoc solū habem⁹ residuū vt oculos nros dirigamus ad te. Et hoc ē offm̄ ex q̄ hō pōt lucrari oi tpe i hyeme & in estate in sereno et pluuialt tpe et nocte & de die, festiuis diebꝰ et ferialibꝰ: i infirmitate et i sanitate: in iuuētute & senectute tando & rēdo: i domo & extra domū. & q̄cq̄ vna hora lucrat hō plꝰ orādo q̄ regnū vnū: qz modica orōne cū deuota est lucrat hō regnū celorū q̄cq̄ ār añq̄ inchoet orō est hō i statu dānatiōis & añq̄ finiat orō erit i statu salutiōis Hoc pz in publicano q̄ pcōz ad tēplū accessit & iustificatus de templo recessit p ꝯtritionē & deuotā orōnē: qñ dixit Deꝰ ꝓpicius esto mihi pcōri obtinuit remissionē oim pcōꝝ Itez pz in latrone q̄ cū xp̄o pependit i cruce q̄ paradisū meruit orōne illa qua dixit. Memēto mei dñe dū veneris in regnū tuū. nā nullum est ei a xp̄o. Hodie mecū eris i paradiso. Quātū igit ad tēm. l. qñ orādū sit. Sciēdū q̄ tps orandi dīs determinat Lu. xviij. Oportz sēp orare & nō deficere. Sciēdū nō dz miles deponere interim q̄ bellum durat: ita nec ab orōne cessandum est dūq̄ ad mortē: qz bellū durat vsq̄ ad mortē. vñ Job. militia est vita hois sup terrā Cōtinue em̄ indigem⁹ dei adiutorio: et qz nūq̄ in pñti deest miseria. iō cōtinue indigem⁹ dei mia iō si fieri posset cōtinue esset orandū et sup ill'ad. i. Thes. v. Sine intermissiōe orate dicit glo Semper orat q̄ sp bene agit Justus nūq̄ desinit orare nisi designat esse iust⁹ R Sed qz alias opz nos ēt recedere q̄ sūt corpis ḡ sciēdum q̄ orōni pcipue intendū est vel cū maior ē necessitas vel maior tpis opportunitas. Maior necessitas orādi est cū aliq̄ orta fuerit tēp⁹. vñ Hiero. ad pauli. In pncipio cuiuscūq̄ operis pmitte dñicam orōnem & signuz crucis in fronte: & sic p̄mitte te de diuino auxilio & Sicut militē sine armis exire ad bellū nō q̄enit: ita hoi xp̄iano p̄cedere ad q̄cūq̄ opa

sūt orōne nō iz. ḡ opa nostra orōi dz p̄uenire vt deus det nobis bonū effectum & p̄speritatē. & gratiarū actiō dz subsequi vt deus laudet⁹ de ad iutorio nobis collato. Itē necessitas orādi est cū imminet nobis tribulatio vt ēt p̄ximis nostris. vñ dñs imminente passiōe sua ter orauit in monte oliueti. xps aūt orādi plenus secula tiꝰ extra illas horas de qb⁹ David i ps. Septies in die laudē dixi tibi. est xps matutinū aut vespertinū aut medie noctis sacrificiū Ad orādū mane monemur exēplo dñi. Mar. i. Diluculo valde surgēs iesus egressus abiit in desertū locū ibiq̄ orabat. Ad orādū vesperi Mat. xiiij. Et dimissa turba ascēdit in mōtē solus orare. vespe aūt facto solus erat ibi ad orādū Nocturno tpe dat nob⁹ xp̄s exēplū vt habeat Lu. vi. q̄ erat pnoctās in orone. Itē his tribꝰ tpibus ad orādū monemur exēplo dauid q̄ dicit in ps. Vespe & mane & meridie narrabo et exaudiet vocē meā. Itē. Media nocte surg. ad cō. ti. Modo dauid erat rex sup cūctum pp̄z isrl & i diuersis occupat⁹ cū illa tria tps p̄nci paliter i orādo suauit. Et signāter q̄ frequēt media nocte surrexit & deū laudauit ergo quō tu te potes excusare q̄ deū his tribus tpib⁹ nō laudas. Itē in solēnitatibus et in diebꝰ festiuis ē magn⁹ opportunū tps orādi. Cōsueue rūt ei ꝓncipes i magnis festis magna mūera dare petētib⁹ se L Quo ad tertiū. l. vbi orādū sit. Notandū q̄ vbiq̄ orandū est: cum vbiq̄ sint pricula & vbiq̄ auxilio dei indigem⁹ i. Thi. ij. Volo ergo viros orare i oi loco leuātes puras man⁹ sine ira & disceptiōe: sic & mulieres i habitu ornato cū verecūdia sobrietate ornantes se nō in tortis crinib⁹ aut auro: aut margaritis vel veste ꝓciosa sz q̄ decet mulieres ꝓmittētes pietatē p bona opa Mulier in silētio discat cū oi subiectiōe. Docere aūt mulieri nō ꝓmitto neq̄ dñatiuū sz esse i silētio &c. Ex q̄ ptz q̄ hō pōt orare in oi loco: i domo in agro in mēsa i lecto. & sic de aliis. Dicit tn̄ sanct⁹ Tho. ij. q̄ determinat⁹ locus eligit ad orandū nō ꝓpt deū q̄ ad orat⁹ q̄si loco ꝑtin̄t sz ꝓpter tpos orātes. Et hoc triplici rōne. Prio qdē ꝓpt loci ꝑliberationē ex q̄ sp̄ialē devotionē ꝛcipiūt orantes vt magis exaudiant Secūdo ꝓpt sacra mysteria & alia sctitat⁹ signa q̄ ibi ꝛtinent. Tercio ꝓpt ꝛcursū m̄ltoꝝ adorantiū ex q̄ fit oro magis exaudibil' pz illud Math. xviij. Ubi duo vel tres ꝛgenti sunt sup terrā de oi re quācūq̄ petierit fiet illis a pē meo q̄ in celis est M Quo ad q̄rtū. l. quō orādū sit & q̄ sūt impedimēta orōnis. Sciēdum q̄ q̄nq̄ requirunt⁹ ad hoc. l. vt oro nostra exaudiat & sic p oppositū sūt q̄nq̄ impedimēta q̄ re oro nostra nō exaudiat. Primū impedimētū orōnis est pctm̄ orātis. Esa. i. Cū multiplicaueritis orationes vras nō exaudiā vos q. man⁹ vre sāguine plene sūt. ps. Si iniquitatem aspe-

ri cozde meo nō exaudiet dñs. Joh. xv. Scio q̄ nō exaudit de⁹ pctōres. Ñ q̄rit vtrū de⁹ exaudiat pctōres Rñdeo ꝑm Tho. ii. ij. q. lxxxiij. Pctōr dupl̄r ꝙsiderat Pmo iquātum pctōr sic de⁹ nō exaudit eū: qz de⁹ odit pctōres ps. Inimicos odio habui. i. pctōres. Scdo ꝙsiderat ꝯtū ad naturā: qz hō est: ⁊ sic cū petit aliqd̄ salutare hūiliter: tunc ex mia exaudit a deo: Quis hic nō meruit apd̄ deū Sz pctōr q̄ petit iuuari a deo cū ꝓponit malefacere vt luxuria vel spoliare: ⁊ sic de aliis tale adiutoriū petere a deo est petm̄ qz talis vult deū inuolere suis delict(: qz si de⁹ eū iuuaret tūc petit⁹ esset. Ergo de⁹ nō iuuat ad malefaciendū sz bñ pmittit fieri malū: qz dedit hoi libez arbitriū Chrys. sup Mat. Colon⁹ dei q̄llū diabolo nō q̄rit. Colonus aūt diaboli ⁊ si det aurilū q̄rit nō inuenit vt si fur ozat vt ꝑspereť ⁊ kozmicator sibi signū crucis facit vt nō cōpze hēdať Sto citius capiť qz nescit deus ꝑtoci nuz dare crimibus. Ergo ex iā dict(habeť q̄ ꝑmū qđ requiriť ad hoc vt ozō nostra exaudiať est vt sit pura ⁊ mūda. Scōm impedimētū ozōnis est qñ hō cū ꝓposito nō attēte ozat. Non ei sufficit sine pctō ozare nisi ⁊ hō attēte et deuote ozet. i. Pet. iij. Vigilate i ozōib⁹. vbi dicit glo. Me animꝰ cogitet aliꝙd̄ ꝑ aliud̄ soluz qđ ꝓfatur Aug. i rla. Hoc ꝙsilet in cozde qđ ꝑtineť i ozem Mat. vj. Ozantes nolite multum loq̄: qz vnū ꝓfuit nē cū attēntiōe plus valet q̄ mille sine attēntiōe Isi. Oro sine deuotiōe est q̄si mugitus bouis Ñ Ñ q̄rit vtrū de necessitate ozōis sit q̄ sit attēta Pro q̄ sciēdū sz Tho. in ozōne vocali est triplex effect⁹ Primꝰ effect⁹ est mereri a deo: ⁊ ad hūc effectū nō de necessitate requiriť q̄ attēto assit ozōni p totū vt vis pzie intētiōis q̄ aliqs ad ozādū accedit ea. s. intētione vt velit deuote ozare: talis intentio reddet totā ozōnē meritoriā Quis hō vitrabo lūtatē distrahať. Scōs effect⁹ ozōnis est impetrare a deo: ⁊ ad hūc etiā effectū sufficit ꝑma intētio quā de⁹ ꝑncipaliť attēdit. Tertiꝰ effectus quā ozō ēt ꝑncipaliť efficit est q̄dā spūalis refectio mēt(. Et ad hūc effectū de necessitate requiriť i ozōne attēntio. vñ oz. i. Cor. xiij. Si ozē lingua mēs mea sine fructu est. Ergo qñ hō vult q̄leq̄ spūalē dulcedinē in suis ozōnibus: tūc opz q̄ totā ozationē hēat attēntionez ⁊ deotionē: sz ꝯtū ad merēdū ⁊ ad impetrādū sūt sufficit ꝑma intētio. Si aūt ꝑzima intentio desit ozōni neq̄ meritoria ē neq̄ impetrativa. Illā ei orōnē dꝰ nō exaudit cui ille q̄ ozat nō intēdit sz qñ ꝑma intētio ozātis est q̄ libē ter vellet deuote ozare: ⁊ ea intētione incipit tūc valet illa ozō ad merēdū ⁊ ad impetrandum a deo. Ergo sūt alīq̄ q̄ qñ nō hūt deuotionem tūc volūt desistere ab ozōne q̄ nullo mō faciē dū ē: ēt si hō ita tū distraheret q̄ opozteret ei vnū Pat noster decies repetere adhuc deberet idē Pater nr̄ dicere et ꝓficere: qz de⁹ respicit ꝑmā intētionē quā habuit q̄n icepit ozare. s. q̄ libēter deuote ozare vellet. Sz q̄n ds cū ꝓposito indeuote ozat: tūc ei nō impetrat nec me reť. vñ dicit dñs ꝑ ꝓphetā. Pops hic labijs me honozat coz aūt eoꝝ longe est a me. Sicut hen pḱes sūt q̄ cū cozpe stāt i ecclia ⁊ ozat: sed coz discplū est q̄si p totū mūdū. vñ Isi. Quid ꝓdest strepit⁹ labioꝝ vbi coz ē mutū q̄ hoc ē ꝑm qđ requiriť ad ozōnē vt ozō fiat cū deuotiōe et attēntiōe. O Tertiū impedimētū q̄ ozo nō exaudit ur ē q̄n petiť qđ nō ē expediēs petēti vñ ꝑz Aug. tria sūt q̄a bonoꝝ. s. bona ultima: media: et summa. Bona ultima sunt ꝓpria q̄ quasi nichil sūt. Hier. iij. Aspexi terrā ⁊ ecce vacua erat ⁊ nichil. ⁊ talia temporalia aut nō debemus petere aut cū condition⁹ ⁊ cum moderamine. Berñ. in quodā ser. Ju petendo tē pozalia cauēda est cupiditas ⁊ voluptas Salo. Prouer. xxx. Mēdicitatē ⁊ diuitias ne dederis michi: sz tñ victum meo tribue necessaria Apls. i. Thi. vi. Hñtes alimēta ⁊ q̄bus tegamur his ctēti sim⁹. De additiōe ponēda q̄n tē pozalia petim⁹ dicit Aug. Q̄n a deo petit(tē pozalia cū moderamie petite et cū timoze illi cōmittite: vt si ꝑderit det: si crciat obesse non det q̄d obsit vel ꝑsit nouit medic⁹ nō egrotus Ergo q̄ cunq̄ petim⁹ illa q̄ sunt trāsitoria sicut res tales sanitatē corpis vl liberationē a pñtib⁹ tribulationib⁹ ip oebem⁹ petere cuz additione: qz hō petit qñq̄ aliqd̄ a deo si exaudiret ab eo eēt sibi nociuū ⁊ dānabile. Sicut paup⁹ q̄ ꝑpter paupatē suā saluabiť hic si diues fuisset forte dānat⁹ eēt. Sic infirm⁹ qñq̄ cū infirmitatib⁹ suis saluabiť si ille⁹ eū exaudisset qñ ꝑ sanitate corpis petiunt forte dānat⁹ fuisset: ⁊ sic de aliis. Bona media sūt spūalia et illa petēda sūt cū attēntiōe: qz tāto maiora sūt respectu spūalū ꝯto mōs excedit puū lapidē ⁊ ꝯto sol excedit stellas ⁊ huiusmodi vt ſt remissio pctōꝝ fructus: gra ⁊ hūilitas charitas patiēcia pax ⁊ mia ⁊ cui de⁹ talia debeat: manaꝰ ē q̄ si totū mūdū sibi daret. Exēplū de vtō petro ⁊ de maria magdalena ⁊ de latrone q̄ receperūt indulgētiā pctōꝝ ꝑ toto mundo Nec mirū. Cui ei talia bona dant si seruať nequaq̄ dānabiť ⁊ amicū dei stituūt ⁊ ab inferno liberāt. Ecce ꝯtū differūt a ꝑzimis bonis. i. a tpalib⁹ bonis qz cū ꝑzimis. i. tpalib⁹ multi dānant cū scdis bonis. i. ætnis⁹ null⁹ dānabiť. Bona cupma sunt bona celestia ⁊ illa nō tñ perēda sūt cū attēntione ⁊ feruore sicut spūalia sz ēt cū hūilitate ⁊ cū ꝑsumptiōe. Cū hūiliare petūt q̄ de suis meritis nō confidūt sz in mia ⁊ bonitatē dei. Ber. In perēdo beatudinē elatio est cauēda: ne tanq̄ ex ꝓpriis meritoꝝ fiducia requiratur. Ñ dñs nē ie⁹ xps dicit Lu. xvij. Cū oia fecerit(q̄ ꝑcepta sūt vobis: dicite Serui inutiles sum⁹ qđ debuimus

facere lecimus Cauēdū est ne ēt ꝓsumptiōe sī ne vlo labore gr̄iam velimus habere. De tali ꝓsumptiōe reꝑhēdunt filij zebedei q̄ sine labore ⁊ passione valebāt cū xp̄o regnare Mat. xx. Nescitis q̄d petatis Potestis bibere calicē quē ego bibitur⁹ sū. ꝙ ideū q̄ redrīt ad hoc q̄ ozō nr̄a exaudiat est vt petamus ea q̄ sunt salutis; qz non sufficit q̄ hō petat sine petis et attēte ⁊ cū deuotiōe nisi petat ea q̄ decet xp̄z dare ⁊ expediat hoi recipe. Quartū impedimentū ozōis est q̄n ds cū hesitatiōe petit ⁊ sic nichil impetrat. Oz q̄libet q̄ vult impetrare a deo cū bona fiducia dz sibi supplicare. Marci. xj. Oia q̄cūq; ozātes petit⁊ credite ⁊ accipietis Jaco. i. Postulet i fide nichil hesitās qui em̄ hesitat similis est fluctui maris qui a vēto mouet et circumfert. Nō ergo estimet hō ille q̄ accipiat aliq̄d a dño; qz debemus deū cū bona fiducia inuocare i nēcis necessitatibus: ⁊ tunc vult nobis subuenire in oīm necessitate ⁊ tribulatione. bñ ps. Cū ipo sum in tribulatiōe eripiā eū ⁊c. Jdē. Ad dñm cum tribularer clamaui ⁊ exaudiuit me Jn signū huius tunc xp̄s in cruce habuit manus perforatas dando nobis bona spūalia corporalia ꝓfectū fortificādo ⁊ adiuuādo ⁊ cōseruando nos i bono. Quātū impedimētum ozōnis est defectus ꝓseuerātie in ozōne Jaco. v. Multum em̄ valet deprecatio iusti assidua. Apls ad Roma. xij. Ozōnibus instātes ꝙ ꝓseuerate debemus i ozōibus nr̄is; ⁊ tunc obtinebimus Luce. xi. Si ꝓseuerauerit pulsās. ⁊c. ¶ Sz q̄rit quare q̄nq; deus non exaudit ozōnes bonoꝝ hoim. Rñdet q̄ hoc facit ꝓpter tria. Primo vt ꝓbet patientiā ꝓfectū: sicut facit mr̄is martyribus qui petunt vt mortē ab eis auferat ⁊ scās Paulus q̄ rogauit dñm ter vt auferret ab eo stimulum carnis. Rñdit ei. Sufficit tibi gratia mea. Scōo vt desideriū excitet. Facit em̄ sicut auceps qui subtrahit escam volucri: sic etiā facit mulieri chananee Grego. Differt dns dare q̄ petit vt dilatū petat ardētius ⁊ habeat gr̄ius ⁊ humilius. Tercio vt melioza q̄ petant ꝓuideat: qz facit sicut pr̄ q̄ denariū denegat pueru: cui postmodū totā hereditatē dabit: qz forte expēderet ad peccandū Jsido. Multi petentes non exaudiuntur: qz ꝓuidet illis meliora q̄ petunt.

¶ De cadē dñica ⁊ de ozōne dñicali sine Pater noster. Sermo. lxv.

PEtite et accipietis. Jo. xvi. Ex quo dns noster tel⁹ xp̄s i ꝓbis ꝓmissis inuitat nos ad ozādum tūc hic iā querit⁹ q̄ ozō sit magis salutifera Rñdetur q̄ ozō dñicalis. Vñ hic tria in pūti sermone sunt dicenda. Primo quō ozō dñicalis precellit alias ozōnes. Scōo restat declarare septē petitiones inclusas in dñicali ozatione Tercio q̄ requirunt⁹ ad hoc q̄ ozatio facta ꝓ

aliq̄ exaudiat. ¶ Quātū ad ꝓmū sciēdū q̄ ozō dñicalis ꝓcellit alias ozatiōes i q̄tuoz Primo in auctozitate: qz xp̄s eā fecit ⁊ ozdiauit q̄ est summus magr̄ et dns oiz. Scōo ꝓcellit in breuitate. Sz q̄rit quare eā tā breuē fecit Rñr q̄ spāl ꝓpter tria Primo vt facilr̄ posset capi ⁊ intelligi ⁊ melius retineri ⁊ tardius obliuisci. Scōo vt frequentius posset dici ⁊ retentari ⁊ ne dicētibus fastidiū gñaret. Tercio vt nullus se posset excusare ab ozōne: qz dix hō rōnalis pōt eam addiscere ⁊ oi die dicere. Contra hoc facit mr̄i q̄ q̄nq; p vnum vel p duos dies ꝓpter occupatiōes extr̄as ozes obliuiscūtur dicē vnum. Pōt noster: sz q̄ ꝓtinēt ad necessitatē corpis nō obliuiscunt: qz nunq; fuit talis occupatio q̄n ꝑs illō sibi assumūt vt cibum corpalē non negligāt. Sz q̄ ad aiam ⁊ ad deū ꝓtinēt sepi⁹ negligūt: ⁊ hoc est signū q̄ vix pfectiōis dei ⁊ salutis ꝓpe. bñ Art. ij. rhet. Oblitio est signū imperfectiōis. Tercio excedit ozō dñicalis in exaudibilitate. Est em̄ ozatio dñicalis magr̄ exaudibilis q̄ aliq̄ alia oco Rō qz p petitionē quā ds ozdiauit ⁊ fecit rite nō pōt repelli. Xp̄s aūt hanc oronē fecit ⁊ ozdinauit vnde Chrp. sup Mat. Pater illā ozatio nē non libenter exaudit: quā filius non dictauit Quarto ꝓcellit i secunditate; nec oia necessaria aie ⁊ corpis tā in ꝓsenti vita q̄ ēt i futura in ista oronē includunt: vt patebit infra i declaratione. Pr̄ nr̄. Quātum ad scōm tunc primo q̄rit quare xp̄s sic inchoauit oronē dñicalē. dicēdo Pr̄ nr̄. Et non dns vel deus vl creator Rñr q̄ talia noia sunt noia timoris: sz pr̄ est nomē amoris. Sed qz diligit nos paterne et vult a nobis ēt filialit diligi. ideo dixit Pr̄ noster. Et in hoc noie pater memorari debem⁹ vt simus filij eius si oratione nr̄am salubrē deo offerre volumus. Unde. i. Johā. iij. Videte qualē charitatē dederit nobis pr̄ vt filij dei nominemur et simus q̄ filij dei ⁊ heredes. heredes q̄dem dei coheredes aūt xp̄i. ad Rom. viij. Sed noster dixit vt nos doceat humiliari: vt nullus se de nobilitate gr̄is iactet et sic alios spernat. vn de Aug. Monent diuites et nobiles non superbire mioribus vl extra minores. Pr̄ nr̄ ei possunt dicere ꝓpr̄ nr̄ nisi fratres Sciēdū q̄ oēs homines tā nobiles q̄ ignobiles tam iuuenes q̄ senes: tā diuites q̄ pauperes in quattuor sunt similes: quare merito sunt frēs hoc q̄re in ser. lix. ¶ Qui es i celis q̄rit ar quare hoc dicat. Mat. cum tñ vbiq; est de⁹ ꝑ immensitatē i terra p maria i inferno p iustitiā incelo per gr̄iam. Rñr ꝓmo ideo vt doceret nos celestia ⁊ nō terrena appetere: iuxta illud apli Col. iij. Que sursū sunt q̄rite ⁊ nō q̄ sup terrā Scōo vt oīdat nobis locū ad quē creati ⁊ redempti sum⁹ ad quē oi die vnā dietā facere debemus. bñ Jo. xiiij. In domo pr̄is mei māsiones multe sunt. bñ ēt apls ad Hebr. xiij. Non

hēm⁹ ꝓ hoc manēte i nīitatē: ſz futurā ſcīm⁹ Sctificetur no.tu. Per eſt ꝓma petitio iſq; petimus vt nomē ei⁹ ſctificet. qz p̄ oib⁹ honorē deo debem⁹ dicere: ſz diceret ꝯs vnde ꝙ hec petitio ſit icōuenīs: qz ſp nomē eius eſt ſctm. ꝙ ei⁹ ſctificatio hic nō dz peti. Rñdr ꝙ nō petim⁹ vt ꝑz nomē dei in ſe ſctificet qz hoc nullo mō eſt poſſibile magis ſctificari: ſz petim⁹ i nobis ſctificari. i. qđ i nobis ſctm habeat. vtā ꝙ ſctm honorē in ozōe credēdo et amādo in ozōe ipm laudādo ⁊ p̄dicādo in ope bn̄ vuēdo. Sz hoc tā a plurib⁹ xp̄ianis nomē dei blaſphemat poti⁹ ꝙ ſctificet. vñ oc hoc qrit ꝑ Eſa. lxj. dicens. Tota die nomē meum blaſphemat. vñ ad Rom. ij. Nomē dei p vos blaſphematur. Hoc tā dicit pōt multis petōribus deū blaſphemātib⁹ ⁊ q̄ ꝛra p̄ceptū diuinū iuēm nomē dei aſſumunt i vanū. Aduenīat reg. tu. Sciēdū ꝙ hīc ꝙ poſt honorē dei nobis deſiderādū eſt regnū celeſte vt illuc ꝑueniamus et hoc petimus i illa ſcda petitōe dicēdo. Aduenīat reg. tu. t. ad nos ⁊ i nos. ſ. vt tu regnes in nobis Lu. xvij. Regnū dei intra vos eſt ⁊ vt in futuro tecū regnemus cū dicturus es electis illud Math. xxv. Venite. b. pa. mei poſſe. vo. p̄pa. ab oī. mun. vñ ēt Aug. ij. de ci. dei O chare: illā vitā ap̄lecti debuiſti vbi eſt vita ſine morte: lux ſine tenebris: iuuētus ſine ſenectute. pax ſine diſcordia: voluntas ſine iniuria: regnū ſine ꝛmutatiōe: qz nō amittit. Fiat voluntas tua ſi. in ce. ⁊ i ter. Vbi notādū ꝙz Hyer. de vzi. ꝙ celū intelligunt multi p̄ter vera pctōres: vt ſit ſenſus ꝙ ſicut voluntas tua ſit i bonis ⁊ iuſtis hoibus tibi fideliter obſeq̄ntibus ita ēt fiat i terra. i. in ipſis pctōribus vt. ſ. a te cōuerſant ⁊ tibi ſeruiant: ſ̄ hoies oītes. Pat nr̄ ſignant in hac clauſula debēt dirigere intentionem ſuā ad deum optādo oibus petōribus veniā: gr̄am: ⁊ iuſtificationē a petis vt ⁊ ipſi voluntatē dei ſicut ⁊ iuſti ſalubriter p̄ficere valeāt. ſz ꝑ. b. Tho. p celū intelligunt ſcti et angeli in celo exiſtes: per terrā hoies viuētes in terra vt ſit ſēſus: ſicut i ciuibus celi: ſic et i ciuibus terre hoc eſt ſicut ſcti ⁊ āgeli ꝛfoꝛmāt voluntatē ſuā diuie voluntati i celis ſic hoies etiā faciāt in terris. Sz cōtra hoc faciunt qui murmurāt ꝛtra deū in tribulatiōibus ⁊ hoc ē ſignū carētie diuine gratie: ſicut vas vacuū magnā ſonantiā facit: ⁊ curr⁹ nō inūct⁹ cū clamoꝛe ireditur: ⁊ ſic tales. vñ Gre. Regnū celoꝝ nullꝰ murmurās accipit: nec vllꝰ q̄ accipit murmurare pōt: quare tales ſic murmurāt qz nō aduertunt ꝙ deus ex ſua bonitate hoiem i p̄ſti afflixit ſuis tribulatiōibus Gre. i mozal. Ille ſol⁹ ō flagello murmurat q̄ aim p̄uſſoris ignoꝛat Au. Cōtro mun⁹ ō flagello q̄ caſtigat murmurare debemus Ctro certius i eo pignus pateꝛne dilectionis tenemus. vñ dr Apo. iij. Ego quos amo arguo ⁊ caſtigo: ſz bōi voluntatem ſuā deo ꝛformant exēplo xp̄i q̄ dicit. Nō mea voluntas ſz tua fiat: ꝙ dicamus. Fiat voluntas. ⁊c. R Panē no. quo. da no. ho. Hic petimus neceſſaria p̄ntis vite. nā p panē oia neceſſaria itelligunt. Eccl. xxix. Initiū vite hoīs panis ⁊ aqua. Ne ceſſaria ei ſpanda et perēda ſunt a deo: qz ipe dat eſcā oi carni. ps. Oculi oim in te ſperāt: qz tu das eſcā. ⁊c. Wod⁹ aūt qualr̄ peti debent q̄ iſta ꝛpalia nobis pulchre in iſta petitōe demōſtratur. Nā hic ſignificatur ꝙ a nobis tolli dz tibi ſuperfluitas tō dicit panē q̄ dē⁹ tibi aliq̄ditra panē largit̄ tūc pl⁹ tibi dedit ꝙ petiūt ꝙ cū magna gr̄aꝝ actiōne deues accipe. Iterū dicit da: vbi oſtēdit ꝙ nichil hēm⁹ a nobis niſi a deo nobis dat̄. Apls. i. Corinth. Quid habes qđ nō accepiſti. Iterū ꝙ hoc dicit da: inſinuatur nobis ꝙ nō debemus per nos recipere ꝛpalia: ſed a oratoꝛe oim. i. a deo hoīm̄ petere. Ille enī per ſe recipit q̄ iuſte lucratur: qz hoc de⁹ nō tibi dat ſz recipit. quō ego oꝛāt vſurarij: fures: raptoꝛes ⁊ ceteri q̄ iuſte lucrant̄ cū dicāt da. cū ipſi p ſe ꝛta deū ⁊ ſalutē ꝑpriā ꝛpalia recip. ant. Iterū dicit nobis per hoc inſinuās vt noli⁹ tibi ꝛpalia appropriare: ſz cū indigētibus cōmunicare q̄ de⁹ tibi tribuit. vñ Aug. De meo vtiq; ēro ait xp̄s. Da michi vt reddā tibi habuiſti me largitoꝛē hac me ōbito rē pauca michi das plura vtiq; tibi reddā terrena michi das celeſtia vtiq; reddā ꝛpalia das eterna reſtituā: memetipm etiā reſtituā tibi. Iterū dicit hodie. bolēs a nobis tollere ſuperfluā et nimiā ſollicitudinē ꝛpalium. vnde Mat. vj. Nolite eē ſollicīti i craſtinū ꝛta hoc faciunt illi q̄ ad ānos pluetmos hoc petūt ⁊ cū nimia ſollicitudie illa cēpozalia colligunt velut ille diues de quo i euāgelio dr̄ q̄ dixit Aia mea habes multa bona i annos plurios Et rōſum eſt ei. Stulte hac no. re. ani. tu. a. te. ⁊ q̄ cōgregaſti cuius erunt Dimitte nobis de. no. Hec eſt q̄nta petitio i q̄ petimus remiſſionē pctōꝝ nr̄oꝝ in xp̄o in primos ⁊ i noſtros. Querit ḡre xp̄s dicit Dimitte no. de. no. ⁊ nō petā nr̄a. Rñdr ꝙz hō. de vzi. ꝙ xp̄s melꝰ dixit ōbite nr̄a q̄ ſi dixiſſet dimitte nobis petā nr̄a. nā pl⁹ petim⁹ dicēdo dimitte no. de no. q̄ dicēdo dimitte nobis petā nr̄a. Nā in p̄mo petimus nob⁹ dimitti culpā q̄ penā quā teneim̄ exoluere p petis qđ nō fieret in ſcdo. ſ. dicēdo petā: qz q̄n dimittit petm̄ q̄tū ad culpā ⁊ tū manet reatus q̄tū ad penā. Sicut ⁊ nos dimittimus de. no. hoc ſignant ad dicit qz aliſ nō fieret remiſſio pctōꝝ ſicut clare ꝑz i cuā. vbi dicit Cū ſtabit ad oꝛādū dimittite ſi qđ hētis aduerſ⁹ aliquē vt p̄ veſter dimittat vob⁹ pcta vēa q̄ ſi nō dimiſeritis nec p̄ vr̄ celeſtis dimittet vob⁹ peccata vēa. vñ Ber. Sic vis vt peccata tibi a deo dimittant̄ ois rācoꝛ ⁊ indignatio a coꝛde tuo euellat. Et ne nos in. in tē. Hec ē certa petitio i q̄ petim⁹ ꝑseuari a futuris malis ⁊ a petis ſicut

antes in ḡnta petitiõe petim⁹ nobis ꝺulgere
petã ꝑterita: sic hic in sexta petim⁹ ꝑseruari a
futuris pcis ꝺicẽꝺo. Et ne nos in. in tẽ. Sed
ndum ꝙ in hac petitiõe nõ petim⁹ ꝺ simplr
non tãtemur: sz ne ducamur in tẽtationẽ Ille
enim inducit in tentationẽ ꝙ superãt ⁊ capit
ꝺ pfectis in rhetꝝ. xps cũ suit tentatus: sco nõ
in tẽtatione ꝺuct⁹. Sciẽꝺũ ẽt ꝙ necessariũ ẽ
ꝙ tẽtemur. qz magna pars meritoꝝ nostroꝝ
consistit in sufferẽꝺo tribulatiões ⁊ in vincẽ
ꝺo tẽtatiões: qz als opa nostra modica sunt.
Aug. Nullus hoim est tãta iustitia ꝑdit⁹ cui
non sit necessaria tribulationis tentatio ad p
fectiẽꝺũ. vñ Ber. Quoniẽs resistis totiẽs co
ronaberis. Permittunt enim super nos tẽtatio
nes a deo ꝺ tẽtari resistam⁹ resistẽꝺo vinca
mus: ꝺicẽꝺo mereamurꝺ eternã: ꝙ oꝝ nos
certare gtra mũꝺũ: ꝺiabolũ ⁊ ꝓpriã carnẽ: qz
ꝑm aplm. ii. Thi. ij. Null⁹ coronabit nisi ꝙ le
gitime certauerit. Sed libe. nos a ma. Hec est se
ptima ⁊ ꝺltis petitio illi⁹ ꝺñice oõnis i qua
petim⁹ ab offi pñti malo liberari: ⁊ merito qz
tot⁹ mũꝺus ẽ plen⁹ pculis: ⁊ iõ vndiq; sum⁹
circũꝺati multiplicib⁹ laqis a supza habem⁹
mozẽ inozdinatũ: ab intra amozẽ inozdinatũ
ab añ volũtatẽ peruersam a retro petõꝝ ꝑteri
toꝝ delectationẽ: a sinistris impatientiã i ad
uersis: a dextris extollẽtiã i pspez: sic ꝙ quo
cũq; vertim⁹ nos ꝺiabolꝰ insidiant ẽ nobis ha
bemus: ergo merito ⁊ libenẽ ꝺicere ⁊ clamare
ꝺebem⁹. Libera nos a malo. ¶ Quãtũ ad
tertiũ intendũ ꝙ ꝙ petit oõnes fetõ ꝓ in celo
vel etiã bonoꝝ hoim in terris q̃tuoz in se ꝺz
habere ꝺ oõnes ꝑ eos facere a deo exaudiãtur
Primo ꝺz ꝺlexerãter illũ expetisce re ꝑ ꝙ vult
ꝙ se ozare ab alijs hoib⁹ bonis ꝑs. Desiderẽũ
pauperꝝ exaudiuit dñs. Hiere. xxix. Cũ qñe
rit me i toto coꝛꝺe vro: inueniar a vobis Scõ
ꝺ ipe sit i bono ꝓposito se emẽꝺãꝺi: qz si sta
ret i malo ꝓposito. s. percãꝺi: ꝺe⁹ oõnes q̃ ꝑ
eo fiũt nõ exaudiret. Hte. xv. Si steterit mo
ses ⁊ stamus ei coꝛã me nõ erit aia mea ad ppz
tiũ: ḡ oõnes facte nichil ꝓfũt ꝺãnat⁹ nec ẽt
ꝺemonib⁹: qz semp fũt in malo ꝓposito et in
malis obstinati: ergo cũ pcis ozare ꝙ te tũc
ꝺebes habere bonã volũtatẽ vñ legit i ystoꝛia
patrũ ꝙ ꝺã⁹ celingẽs mũꝺũ uit in heremuz
⁊ fact⁹ ẽt heremita ꝓbatissimus. Oõ audiẽs
seculares ꝙ fuerat soci⁹ ei⁹ vilitauit eũ ferẽs
panes in sacco: rogãs ꝙ ꝺeũ ozaret ꝑ eo ꝙ ꝺa
ret ei gratiã ablatinẽꝺi a pcis: qõ ille cũ ꝑ mi
sisset cogauit ꝺ post. xv. ꝺies rediret ad eũ. Et
cũ hoc faceret ꝙsum si adhuc placeret ei tuuz
pcm sicut ꝓus rñꝺit ꝙ ꝛternus erat ei pctm
ꝙ antea: tũc heremita cogauit eũ ꝺ iret ꝑ post
xv. ꝺies rediret ad eũ ⁊ tũc ozti⁹ se ꝑ eo absti
nit ⁊ ozauit ꝑ eo. Cũ aũt rediisset ⁊ ꝙ sibi de
ferẽ⁹ esset ei ꝺiceret attẽꝺẽs heremita ꝙ hoc ꝑ
ptes ei⁹ negligẽtiã esset: qz delectabat in hoc
pctõ ⁊ nõ relistit delectatiõi: tũc heremita ac
cepit sarcũ i ꝙ sibi panes detulerat et ipleuit
arena cogãs ꝺ hũeri⁹ suis ponerent: portaret
Oõ cũ ille facere attẽtaret heremita retinebat
ilicet⁹ qõ cũ ille aduerteret ꝺixit nõ possũ
illõ onus sublenare: qz tu ꝺe oꝛsũ trahis: tũc
ille: trahe super te ⁊ ego innabo te: qõ cũ ꝺeꝛe
qz facere facillime ꝺn⁹ sup humeros ipsi⁹ po
suerit: tũc heremita: sic ergo nõ possũ te innare
qz tu niteris cõtrariũ. s. retrahere ꝺe oꝛsum te
metipm in culpã et in pzauã ꝺelectationẽ: sed
appone manũ tuã ⁊ adiuua me. s. resistẽꝺo pec
cato huic ⁊ auerte te ab eo: tũc valebit ꝺiuturi
num ꝺei ⁊ meũ Tercio ꝺ reputet se indignũ
coram deo stare: ⁊ ꝑ ipso oꝛare et indignum
se a deo exaudiri ⁊ aliũ ad quẽ accedit reputa
re ꝺz dignũ a deo exaudiri. Job. xlii. Seruus
meus Job oꝛabit ꝙ vobis ⁊ ego faciẽ ei⁹ fa
ciã, vñ Ber. in psto. Talis requirendus est
ad oꝛãꝺũ ꝙ sit idoneus ad placãꝺũ. qz cum is
ꝙ displicet ad intercedendum mittit⁹ iratꝰ ani
mus ad deteriora ꝓuocat⁹. Quartoꝺ bona et
iusta et licita et salutaria petat sibi a deo ipe
trari. Chry. Illa pete a deo ꝙ tibi expediat ac
cipere et illũ deceat ꝺare. Sciẽꝺũ ꝙ qñ sum⁹
in tribulatiõib⁹ ⁊ anxietatib⁹ vel pcis tũc
ꝺebem⁹ ꝺesiderare ꝙ nobis fiert cõez oõnẽ esse
cut cõit fit finito ꝓmore: qz hic est valde ꝺutile
vñ scriptũ est Impossibile ẽ ꝓes multoꝝ nõ
exaudiri. Et xps i cuã. ꝺi. Si duo ex vobis cõ
senserint super terrã ꝺe oi re ꝙcunq; petierit
fient illis a patre meo: Ꝗto magis ꝺbi qñq; du
cẽti ꝙ ꝺzingẽti: vel qñq; mille homes sũt congre
gati ⁊ cõez oõnẽ ꝑ aliquã cã faciũt: ꝙz libẽ
ter ꝺz ꝑ alijs oꝛare ⁊ cõem oꝛationẽ facere qz
hec ẽ elemosina spũalis ⁊ ꝺ oba ꝺe placet. vñ
Chry. sup. mat. ꝙto se oꝛare necessitas cogit
ꝑ alios aũt charitas fraternitas hoꝛtat. Dulci
oꝛ aũt ẽ aũ ꝺeũ oõnẽ nõ quã necessitas tẽãlimit
tit sed quã charitas fraternitatis cõmendat

¶ In festo ascensionis. Sermo. lxvi.

POst q̃ locut⁹ est eis assũ
ptus est in celũ: ⁊ sedet a ꝺextris ꝺei
Mar. xvi. Sciendum ꝙ ab oꝛigine mũꝺi nõ fuit tale festum in celo nec ꝺ ꝗsq;
post iudiciũ erit cũ xps rediert cũ bonis ⁊ ele
ctis eos ducẽꝺo i celos vñ leo papa in ser. de
ascẽsione ꝺñi: sicut i solẽnitate paschali refue
rectio ꝺñi nobis cã fuit letandi ita ascẽsio ei⁹
in celos pñtiã nobis est materia gaudioꝝ re
colentib⁹ illũ ꝺiẽ et rite colẽtib⁹ quo natura
nre hũanitatis in xpo sup oẽs oꝛdines angelo
ꝝ et vltra cũctarũ altitudinẽ ptãtũ ad ꝺei
patris est ꝓuecta cõcessum Itẽ Aug. in ser. de
ascẽsione. Resurrectio ꝺñi spes nra est. Ascẽsio glificatio nra ⁊ ergo recte: si fideliter si ꝺcus
te ascẽsionẽ ꝺñi celebrem⁹ ascẽꝺam⁹ cũ illo
et sursuz coꝛꝺa habeamus. Amb. in li. de offi.

hēm⁹ ꝯ. Et manēt̄ trinitatē: ſz futurā iḡrimus
Sanctificetur no.tu. Hec eſt ꝑma petitio iq̄ pe/
timus vt nomē ei⁹ ſanctificet̄. qz ꝑ oīb⁹ honozē
dei deſiderare debemus: ſz diceret q̄s videt̄ q̄
hec petitio ſit icōuenīs: qz ſp nomē eius eſt
ſanctū. ḡ ei⁹ ſanctificatio hic nō dz peti. Rñ q̄ nō
petim⁹ vt ꝑ nomē deꝰ in ſe ſanctificet qz ſic nul
lo mō eſt poſſibile magꝭ ſanctificari: ſz petim⁹ i
nobis ſanctificari. i. qđ i nobis ſanctū habeat. ⁊ tā
q̄ ſanctū honorē in cozde credēdo et amādo in
oze ꝑm laudādo ⁊ ꝓdicādo in ope bñ viuēdo.
Sz hec tā a pluriḇ⁹ xp̄ianis nomē dei blaſphe
mat̄ patit⁹ q̄ ſanctificet. vñ oc hoc ꝙrit ꝑ Eſa.
lij. dicens. Tota die nomē meum blaſphe
mat̄. vñ ad Rom. ij. Nomē dei ꝑ vos blaſphe
matur. Hoc tā dicit pōt multis petōzibus deꝰ
blaſphemātib⁹ ⁊ q̄ ꝛra ꝓpetū diuinū iuicādo
nomē dei aſſumunt i vanū. Aduenīat reg. tu.
Sciēduz q̄ ſm q̄ poſt honozē dei nobis deſi/
deraduz eſt regnū celeſte vt illuc puenīamus
et hoc petimus i iſta ſcḓa petitiōe dicēdo. Ad/
ueniat reg. tu. i. ad nos ⁊ i nos. ſ. vt tu regnes
in nobis Lu. xvij. Regnū dei intra vos eſt ⁊ vt
in futuro tecū regnemus cū dicturus es electi/
tuis illud Math. xxv. Venite. b. pa. mei poſ.
ſe. vo. ꝓpa. ab oꝛi. mun. vñ et Aug. ij. de ci. dei
O chare: illā vitā ꝛ̄plecti debuiſti vbi eſt vita
ſine moꝛte: lux ſine tenebris: iuuentus ſine ſe/
nectute. par ſine diſcoꝛdia: voluntas ſine iniu
ria: regnū ſine ꝛmutatiōe: qz nō amittit. Fi-
at voluntas tua ſi. in ce. ⁊ i ter. Vbi notādū ꝙz
Hen. de vzi. ꝑ celū itelligunt̄ iuſti. ꝑ terā vero
pctōres: vt ſit ſenſus q̄ ſicut voluntas tua ſit i
bonis ⁊ iuſtis hoibus tibi fideliꝭ obſequentibus
tra et fiat i terra. i. in ipſis: pctōribus vt. ſ. a te
cōuertant̄ ⁊ tibi ſeruiant: ḡ hoies oꝛātes. Dat
nō ſignant̄ in hac clauſula debēt dirigere in-
tentionem ſuā ad deum optādo oībus petōzi-
bus ventū: gḡam: ⁊ iuſtificationē a petis vt ⁊
ipſi voluntatē dei ſicut ⁊ iuſti ſalubriṫ ꝓficere
valeāt. ſz ꝑ. b. Tho. ꝑ celū itelligunt̄ ſcti et
angeli in celo exiſtes: per terrā hoies viuctes
in terra vt ſit ſēſus: ſicut i ciuibus celi: ſic et i
ciuibus terre hoc eſt ſicut ſcti ⁊ āgeli ꝛfoꝛmāt
voluntatē ſuā diuie voluntati i celis ſic hoies
etiā faciāt in terris. Sz cōtra hoc faciunt qui
murmurāt ꝛtra deū in tribulatiōibus ⁊ hoc ē
ſignū carēt̄ diuine gratie: ſicut vas vacuuz
magnā reſonantiā facit: ⁊ curꝰ nō inuenit⁹ cū
clamoꝛe icedit: ⁊ ſic tales. vñ Gre. Regnū ce-
loꝝ nullꝰ murmurās accipit: nec vllꝰ q̄ accipit
murmurare pōt: quare tales ſic murmurāt qz
nō aduertunt q̄ deus ex ſua bonitate hoiem i
pñti affligit ſuis tribulatiōibus Gre. i. moꝛal.
Ille ſolꝰ flagello murmurat q̄ aim pculloꝛis
ignoꝛat. Au. Tōto mu⁹ ō flagello q̄ caſtigat
murmurare debemus Oto certius i eo pignus
patere dilectionis tenemus. vñ dr Apo. iij.
Ego quos amo arguo ⁊ caſtigo: ſz bōi voluīta
tem ſuā deo ꝛformant exēplo xp̄i q̄ dicit. Nō
mea voluītas ſz tua fiat: ḡ dicamus. Fiat volū
tas. tē. R Panē no. quo. da no. ho. Hic po
timus neceſſaria pñtis vite. nā ꝑ panē oia ne
ceſſaria itelligūt̄. Eccl. xxix. Initiū vite hoīs
panis ⁊ aqua. Neceſſaria ei ſpanda et perēda
ſunt a deo: qz ipe dat eſcā oi carni. ps. Oculi
oīm in te ſperāt: qz tu das eſcā. tē. Mod⁹ aūt
qualr̄ peti debent q̄ illa ꝛpalia nobis pulchre
in iſta petitiōe demōſtratur. Nā hic ſi̇nuatur
q̄ a nobis tolli dz tibi ſuperfluitas ſ̄ dicit pa-
nē q̄n de⁹ tibi aliq̄d vltra panē largit̄ tūc pl⁹
tibi debit q̄ petiſti ḡ cū magna gratiaꝝ actione
dꝰbes accipe. Ire dicit da: vbi oſtendit q̄ michil
hēm⁹ a nobis niſi a deo nob⁹ dat Aplꝰ. i. Co.
iiij. Quid habes qđ nō acceꝑiſti. Ire ꝑ hoc q̄
dicit da: inſinuatur nobis q̄ nō debemus per
nos recipe ꝛpalia: ſed a datoꝛe oīm. i. a deo hu
mil⁹ petere. ille em̄ per ſe recipit q̄ iuſte lucra
tur: qz hoc de⁹ nō ſibi dat ſz recipit. quō ergo
oꝛāt vſurarij: fures: rapaces ⁊ cetꝛi q̄ iuſte
lucrant̄ cū dicāt da. cū ipſi ꝑ ſe ꝛtra deū ⁊ ſa-
lutē ꝓpriā talia recip-ant Ire dicit nobis per
hoc inſinuās vt nul⁹ ſibi ꝛpalia appꝛopriet
ſz cū idigētibus cōmunicet q̄ de⁹ ſibi tribuit dñ.
Aug. De meo vnq̄ ḡro aiūt xp̄s. Da michi vt
reddā tibi habuiſti me larg: ꝛfoꝛ fac me dñe
rē pauca michi das plura vnq̄ tibi reddā ter
rena michi das celeſtia vnq̄ reddā ꝛpalia das
eterna reſtituā: memetipm etiā reſtituā tibi.
Ire dicit hodie. volēs a nobis tollere ſuperflua
et nimia ſollicitudinē ꝛpalium. vnde Mat. vj
Nolite eē ſolliciti i creaſtinū ꝛtra hoc faciunt
illi q̄ ad āños pluetmos hoc petūt ⁊ cū nimia
ſollicitudie illa tēpoꝛalia colligunt delut ille
dines de quo i euāgelio dr q̄ dixit Aīa mea ha
bes multa bona i annos plurios Et ſtulte hac no. re. ani. ſu. a. te. ⁊ q̄ cū. cuius
erunt Dimitte nobis de. no. Hec eſt q̄rta peti
tio i q̄ petimus remiſſionē petōꝝ nr̄oꝝ in deū
in primos ⁊ i noſtros. Queriṫ ḡre xp̄s dicit
Dimitte no. de. no. ⁊ nō petā nēa. Rñ ꝙz Aug.
de vzi. q̄ xp̄s meli⁹ dixit ōbita nra q̄ ſi dixiſ-
ſet dimitte nobis petā nēa. nā pl⁹ petim⁹ dicē
do dimitte no. de no. q̄ dicēdo dimitte nobis
petā nēa. Nā in ꝓmo petimus nob⁹ dimitti tā
culpā q̄ penā quā tenemur exoluere p̄ petis
qđ nō fieret in ſcḓo. ſ. dicēdo petā: qz q̄nq̄ di-
mittit̄ petm̄ ꝑtū ad culpā ⁊ tū manet reatus
ꝑtū ad penā. Sicut ⁊ nos dimittimus de. no.
hoc ſignant̄ ad dicit qz alr̄s nō fieret remiſſio
petōꝝ ſicut clare ꝓz i ſuā. vbi dicit Cū ſtabit⁹
ad oꝛādū dimittite ſi qđ hētis aduerſ⁹ aliquē
vt pr̄ veſter dimittat vob⁹ petā vēa q̄ ſi nō di
miſeritis nec pr̄ vr̄ celeſtis dimittet vob⁹ pec
cata vēa. vñ Ber. Si vis vt petā tibi a deo di
mittant̄ ois cātoꝝ ⁊ idignatio a coꝛde tuo euel
laſ. Et ne nos in. in tē. Hec ē ſexta petitio i q̄
petim⁹ ꝓtegi a futuꝝ malis ⁊ a petis ſicut

antes in ḡnta petitiõe petim⁹ nobis idulgere
petã ꝑterita: sic hic in sexta petim⁹ ꝓtegi a
futuris pcis dicẽdo. Et ne nos in. in tẽ. Sci
endum ꝙ in hac petitiõe nõ petim⁹ vt simpl'r
non tẽtemur: sz ne ducamur in tẽtationẽ. Ille
enim inducit in tentationẽ q̃ superat & capitur
vt pisris in rhetia. xps aũ cũ esset tẽtatus: sed nõ
in tẽtatione ducit⁹. Sciẽdũ ẽt ꝙ necessariũ ẽ
ꝙ tẽtemur. qz magna pars meritoꝝ nostroꝝ
consistit in sustinẽdo tribulationes & in vincẽ
do tẽtationes: qz ats opa nostra modica sunt.
Aug. Nullus hoim est sãctus iustitia ꝑdit⁹ cui
non fit necessaria tribulationis tentatio ad ꝓ
ficiẽdũ. vñ Ber. Quoties resistitis totiẽs co
ronabemini. Permittunt aũ super nos tẽtatio
nes a deo vt tẽtati resistam⁹ resistẽdo vince
mus: vicẽdo merc amur vitã eternã: ḡ oz nos
certare gra mũdũ: diabolũ & ꝓpriã carnẽ: qz
ꝑ multa. ii. Thi. ij. Null⁹ coronabit nisi q̃ le
gitime certauerit. Sed libe. nos a ma. Hec est se
ptima & vltima petitio illi⁹ vñ ore oronis i qua
petim⁹ ab oñi pẽa malo liberari: & merito qz
tot⁹ mũdus ẽ plen⁹ piculis: & nõ vndiq; sum⁹
circũdati multiplicib⁹ laqis a cuꝛa habem⁹
moꝛe inordinatũ: ab intra amoꝛe inordinatũ
ab aũ volũtate peruersam a retro petõꝝ ꝑteri
toꝝ delectatione: a sinistris impatientia i ad
uersis: a dextris extollẽtia i ꝓsperis: sic ḡ quo
cũq; vertim⁹ nos diabolus insidiant ẽ nobis ha
bemus: ergo merito & libenẽ dicere & clamare
debem⁹. Libera nos a malo. ¶ Quãtũ ad
tertiũ sciendũ ꝙ q̃ petit oronem sciẽtia & in celo
vel terra bonoꝝ hoim in terris q̃tuoꝝ in se dz
habere vt orones ꝑ eos facte a deo exaudiãtur
Primo dz esse mater illo scupisce re ꝑ q̃ vult
ꝓ se ozare ab alius hoib⁹ bonis ps. Delidcrũ
pauper exaudiuit dñs. Hiere. xxix. Cũ q̃lie
rit⁹ me i toto coꝛde vro: inuentar a vobis Scdo
vt ipe sit tã bono ꝓposito se emẽdãdi: qz si ita
est i malo ꝓposito. s. peccãdi: de⁹ oꝛones q̃ ꝓ
eo fiũt nõ exaudiret. Hie. xv. Si steterit mo
ses & samuel coꝛã me nõ erit aia mea ad ꝓplz
illũ: ḡ oꝛones facte nichil plũt dãnat⁹ nec ẽt
demonib⁹: qz semp sũt in malo ꝓposito et in
malis obstinati: ergo cũ pcis ozare ꝓ te tũc
debes habere bonã volũtatẽ vñ legit i vita ꝑrũ
q̃ dñs relinq̃ns mũdũ iuit in heremuz
& factꝰ est heremita ꝓbatissimus. Qñ audiẽs
seculares q̃ fuerat fort⁹ et⁹ visitauit eũ ferẽs
panes in sacco: rogãs q̃ deũ ozaret ꝓ eo q̃ da
ret ei gratiã abstinẽdi a pcis: qñ ille cũ ꝓmi
sisset rogaturũ vt post. x. dies rediret ad cũ. Et
cũ hoc faceret q̃siuit si adhuc placeret ei iuuz
petrũ sicut ꝓus Rñdit q̃ veterius erat ei pctũ
q̃ antea: tũc heremita rogauit eũ vt iret⁹ post
x. dies rediret ad eũ & tũc fort⁹ se ꝓ eo affli
xit & ozauit ꝓ eo. Cũ aũt redisset & q̃ sibi de
ter⁹ esset ei diceret attẽdes heremita q̃ hoc ꝓ
ter ei⁹ negligẽtiã esset: qz delectabat⁹ in hoc
pctõ & nõ resistit delectatiõi: tũc heremita ac
cepit faccũ i q̃ sibi panes detulerat et ipleuit
arena rogãs vt hũcmodi suis ponere⁹ et ꝓtaret
Qñ cũ ille facere attẽtaret heremita retrahe
bat ifer⁹ qñ cũ ille aduexeret dixit nõ possũ
illũ onus sublcuare: qz tu de oꝛsũ trahis: tũc
ille: trahe super te & ego inuabo te: qñ cũ vter
q̃ faceret facillime dn⁹ sup humeros ipsi⁹ po
suerit: tũc heremita: sic ego nõ possũ te iuuare
qz tu niteris cõtrariũ. s. retrahere de oꝛsum te
metipm in culpã et in ꝓcauã delectationẽ: sed
appone manũ tuã & adiuua me. s. resistẽdo pec
cato huic & auerte te ab eo: tũc valebit adiuto
rium dei & meũ Tercio vt reputet se indignũ
coram deo stare: & ꝓ ipso ozare et indignum
se a deo exaudiri & altiũ ad quẽ accedit reputa
re dz dignũ a deo exaudiri. Job. xlii. Seruus
meus Job oꝛabit ꝓ vobis & ego faciẽ ei⁹ fa
ciem. vñ Gre. in pasto. Talis reprendus est
ad oꝛãdũ q̃ sit idoneus ad placãdũ. qz cum is
q̃ displicet ad intercedendum mittit⁹ trahi ani
mus ad deteriora ꝓuocat⁹. Quarto vt bona et
iusta et licita et salutaria petat sibi a deo ipe
trari. Chry. Illa pete a deo q̃ tibi expediat ac
cipere et illũ deceat dare. Sciẽdũ ꝙ q̃s sum⁹
in tribulatiõib⁹ & anxietatib⁹ vel pcis tũc
debem⁹ desiderare ꝓ nobis fieri cõe oronẽ si
cut cõit fit finito ꝑmone: qz hic est valde vtile
vñ scriptũ est Impossibile ẽ ꝓces multoꝝ nõ
exaudiri. Et xps i eua. di. Si duo ex vobis cũ
se⁹ consent super terrã de oi re q̃cunq; petierit
fiet illis a patre meo: q̃to magis vbi q̃nq; du
cẽti q̃dringẽti: vel q̃nq; mille hoies sũt congre
gati & cõe⁹ oronẽ ꝓ aliqua cã faciũt & q̃s libẽ
ter dz ꝓ aliis oꝛare & cõem oꝛationẽ facere qz
hec ẽ elemosina spualis & deoba de placet. vñ
Chry. sup. mat. Noꝛo se oꝛare necessitas cogit
ꝓ aliis aũt charitas fraternitas hoꝛtat. Dulci
oꝛ ãt ẽ aũ deũ oro nõ quã necessitas trãsmit
tit: sed quã charitas fraternitatis cõmendat

¶ In festo ascensionis. Sermo. Ixbi.

DOstq̃ locut⁹ est eis assũ
ptus est in celũ: & sedet a dextris dei
Mat. xvi. Sciendum ꝙ ab oꝛigine
mũdi nõ fuit tale festum in celo nec vnq̃ vsq̃
post iudiciũ erit cũ xps redierit cũ bonis ad ce
lestia eos ducẽdo i celos vñ leo papa in ser. de
ascẽsione dñi: sicut i solẽnitate paschali resur
rectio dñi nobis cã fuit letandi ita ascẽsio et⁹
in celos pfectũ nobis est materia gaudioꝝ re
colentib⁹ illũ diẽ et rite colẽtib⁹ quo natura
nre hũanitatis in xpo sup oẽs oꝛdines angelo
ꝝ et vltra cũctarũ altitudinẽ ptãrũ ad dei
patris est ꝓuecta cõcessum Itẽ Aug. in ser. de
ascẽsione. Resurrectio dñi spes nra est. Ascẽ
sio glificatio nra si ergo recte: si fideliter: si deuo
te ascẽsionẽ dñi celebzam⁹ ascendam⁹ cũ illo
et sursuz coꝛda habeamus. Amb. in li. de offi-

Sicut xp̃s sua resurrectione resurgendū esse a ptis edocuit: ita sua ascēsiōe ascēsionē quā dam aie esse indicauit. Ber. sup Cāt. Mente igit̄ in cōtēplatiōe celestiū ascēdam⁹ vt saltē aut sic nocturna videamus: et timētes cuadere ad deū fideles accedam⁹. Sciēdū q festiuitas hodierna est tercia oim festiuitatū: qz ppt hoc incarnatus est. ℣. xxxiij. annis i mūdo isto laborauit: deinde passus est: surrexit mortē vt celū nobis aperiret: qđ hodie pfectū est: qñ xp̃s celos ascēdit. vñ Aug. in ser. de ascēsiōe. Nos xp̃i mors viuificauit nos xp̃i resurrectio erexit nos xp̃i ascēsio celestauit: qz nobis spm̃ de celo tribuit. q festiuitas hodierna est cōclusio oiz festiuitatū xp̃i. s. ānūciatiōis: natiuitatis circūcisionis: passionis: et resurrectionis. Cū hec oia perfecit tunc hodierna die celos ascendit. Jtē hodiernū festū ppt solēnitatē et dignitatē. pōt ēt notari festū oim āgelox: qz hodie eox⁹ [illegible] repetit reparari qñ xp̃s cū electis suis celos ascendit: sic sup vno pctōre se gaudēte gaudiū est āgelis. s. q hic pniam agit vel sit dēv notetō q ad celū euolauit vel debita ais q̄ de purgatorio liberat: qđ tūc qñ tot milia. i. oēs electi ab initio mūdi cū xp̃o celū ascēderūt. Jtē festū hodiernū est festū pphetax et oiz electox ab origine mūdi q hodie oēs cū xp̃o ascenderūt. Et si debito tetō festū fit cuz euolat ad celū: illa dies eppropriat sibi nōne tunc hodierna dies pōt appropriari pphetis et patriarchis q oēs hodie cū xp̃o ascēderūt. Jtē hodiernū festū pōt dici festū btē marie qz carnem filii sui quā a se assumpsit hodie exaltauit sup oēs celos vidit: imo est festum totiꝰ hūane nature q hodie i xp̃o exaltata est. Jo. xiiij. Si diligeretis me gauderetis vtiq: qz vado ad pr̃em. Bze. in omel. hodierna. Illa em̄ natura cui dictū fuerat terra es et in terrā ibis: hodie in celum iuit. Jtē notādum q hodierna die nō solūz xp̃s corpaliter ascendit: sz ēt multi q cū xp̃o surrexerunt hodie cū xp̃o vt credit corpaliter ascenderunt. vñ Aug. in ser. de resur. quox sepulchra i passiōe dñi fuit patefacta hox corpa xp̃o resurgēte de puluere sunt resuscitata decebat ergo vt pri⁹ ille resurgeret: deinde illi vt dicit apls. i Cor. xv. Qui resurrexit a mortuis primitie dormientiū et sicut cū dño resurrexerunt ita cū eo ascendisse credunt. Quantū ad scām sciēdū q hodierna die xp̃s tria signa dilectionis ostēdit apīs. Primo comedit cū discipulis sicut amici faciunt cum ab inuicē recedere volunt. Act. i. Et cōuescēs p̄cepit eis ab hierosolimis ne discederēt: sz expectarent promissionē patris. Scdo benedixit illis sicut bō bale dicit suis charis amicis cum ab eis recedit. Tercio locutus est eis: primo increpādo eos de incredulitate quā ad habuerūt: non q tā adhuc illo die increduli fuerūt: sz q ad tarde credidert his qui viderāt cū resurrexisse. Ber. Audi xp̃z discipulos increpātem ea hora qñ subtracturus erat pñtiā suā: q non dedigneris cū a primo tuo vel a vicario xp̃i arguaris. Jtē locut⁹ est eis hec instructionis dicens. Euntes i mūdū vniu. p̄dicate euāgeliū oi creat. Querit quare cū creature sufficit euangeliū p̄dicari cū nō lapidibus et bꝛutis aialibus et volucribus p̄dicandū est euāgeliū. Rñdeo primo: qz hō ōz microcosmus vñ Arist. viij. phi. Hō dicit minoz mūdus: qz conuenientiam hz cū oibus creaturis. q xp̃s dixit. Predicate euāgeliū oi creat. i. hoi q hz esse cuz omni creatura. i. cū lapidib⁹ viuere cū plātis sentire cū aialib⁹ irrōnabilibus: et intelligere cū angelis Scdo. qz p hoc qđ dicit omni creature ostēdit q vult oēs hoies saluos fieri pauper et diuites nobiles et ignobiles rusticos et ciues et nullū spernit: qz non est acceptio psonax apud deū. Tercio in hoc q dicit oi creature ostendit q hō est dñs oim creaturax. ps. Oīa subiecisti sb. Gen. i. Dominamini piscibus maris: volucribus celi: et cunctis animātibus terre. Jtem dicit in euang. Qui crediderit et baptizatus fuerit saluus erit vbi q̄ritur vtrū fides requirat in baptizādis. Respōdeo sm̄ Hie. de tharan. sup. iij. sen. di. vi. Jn paruulis et naturaliter stultis non requiritur ppria fides: sed sufficit altena: qz puer in fide parētū vel patrinox vel eccl̄ie baptizāt. Jn adultis et in discretis hoib⁹ q hñt rationē recipit fides ppria: non q dem ad susceptionē sacramenti: qz ēt sine ea recipient caracterem sacramēti sed q̄tum ad susceptionē rei sacramēti. i. gratie. ℣ Jtē q̄rit vtrū oib⁹ paruulis equalis gratia detur in baptismo. Respondeo sm̄ Bonauen. in. iiij. di. iij. sic. Quantū est de se equalis gratia dat in baptismo paruul: et hoc q̄tum est de lege cōi. Primo rōne morbi. i. peccati originalis qui morbus est eq̄lis in oibus pueris Scdo qz oēs sūt equaliter dispositi nec plus nec minus vnus q alter: qz nullū habent peccatū actuale: sed solū originale Tercio: qz sacramētū vnū et equale est i se: q equaliter operatur in puuis. Deus tū qui non alligauit suam potentiā sacramētis pōt vni dare plus vel minus si vult. Jtē q̄rit an in adultis baptizatis sit eq̄lis effectus baptismi. Rñdet sm̄ Bonauen. vbi supra q triplex est effect⁹ baptismi. Primus caracteris imp̄ssio. Scds restitutio innocētie: et quo ad illos duos effectus est equalis effectus baptismi in oīb⁹ digne suscipiētib⁹. Tercius effectus est infusio gratie. Et hic effect⁹ est maior in illis adultis q magis sūt dispositi: qz qui se plus disponit: plus recipit de gratia. Et in quo ad hoc nō oportet q sit equalis effectus in oibus baptismū suscipiētib⁹. Si vis plus dicere de baptismo quere infra sermo. lxx vi. et sermo. lxx vii. ℣

¶ Jn eode festo. Sermo. lxviij. de signis veri christiani.

SIgna aũt eos qui credi derint hec sequentur. Marci vltimo Quanꝙ nesciatur de quoꝙ homine an saluetur an dãnetur: sunt tñ ḋnq̃ signa q̃ dñs hic ponit valde exp̃ssiua saluris. ⁊ que nobis in vltio recessu p mẽoziali reliq̃t p q̃ cognoscunt veri fideles a non veris. Ois igit̃ fideles saluari volẽs vt hec ḋnq̃ hẽat necesse est: ad minus fm explicatiõẽ spũalẽ habeñ ei hec signa dupl'r: cozpale ⁊ spũal'r. Apli er alij ḋnq̃ fec in pncipio ecclie habuerũt illa signa necessariõ ⁊ hoc necessariũ tũc erat q̃ten⁹ apli p illa signa hoies ad fidẽ cõuerterẽt et iõ hec signa cozpal'r ip̃debãt hoib⁹ ℣ Spũal'r ẽo ḋnq̃ signa nosthec opz ⁊ sunt certa signa saluris: qz miracla cozpalia oñdũt hoiez eẽ fecũ: sz nõ efficiũt sz illa efficiũt ⁊ ostendũt Pzimũ signũ est q demonia eucient. Hoc apli et alij fecerũt cozpal'r eiciendo demonia ab obsessis: ⁊ p hoc ostẽdẽt se eẽ discipulos xp̃i. Sic nos spũal'r demonia. i. pctã eiicere debemus p pniaz: ⁊ q hoc facit q̃ est xp̃ianus dñs eñ q nõ mẽrit dicit. Signa aũt eos q̃ crediderint hec sequenẽ. In noie meo. i. p salute eterna demonia eiciẽt. i. pctã mozralia. Quot aũ tẽ ḋs in se hz pctã mozralia tot dyaboli etiaz aiam eius possidẽt. Vñ legit Mat. xvj. Maria magdalenã septẽ demonia habuisse: qõ exponit Greg. ⁊ dicit. Maria septẽ demonia habuit q̃ vniuersis vicijs plena fuit Et illa pctã q̃ in nobis imediate cognoscimus p verã xritionẽ eiicere debem⁹ p Sz q̃rit vtrũ ḋs immediate teneat xfiteri. Rñdeo q ad xritionẽ tenet hõ Scitet recognoscit se peccasse mozraliter: sed ad cõfessionẽ faciendã imediate nõ tenet: nisi pp̃ alche vel etiã q̃cunq̃: als vult sacramẽtũ eucharistie accipe q̃nis pticulosus sit cõfessionẽ diu differe. Ergo xfitẽdũ esset cuilibet seculari q ad minus i qualz anglia confiteret sua pctã: qz p hoc retraheret a multis petis q̃ als cõmitteret q̃n in anno nisi semel confiteret. Et isup talis hõ efficeret timozosus quo ad deũ ⁊ etiã se recognosceret: et ppenderet suos p̃pos defectus Sz illi q̃ raro xfitent placa pctã obliuiscunt: qõ valde pticulosũ est ideo bonũ est sepius xfiteri. vnde Ber. i epla. Ama confessionem si affectas decoze. Reuera vbi cõfessio: ibi pulchritudo ⁊ decoz. Si ḡ immediate pctã eieceris cũ peccasse te cognoueris: signũ est salutis. vñ Chrys. in ser. Peccare est hũanũ: pmanẽ aũt in petis est dyabolicũ. Ergo eiicẽda sunt pctã p xfessionẽ non solũ magna: sed etiã pua. vnde Grego. i mozal. In vnoꝙz lapsu a minimis sp incipit ⁊ succrescẽtibus defectib⁹ ad grauiora pueniẽ. Et cũ ḋs nõ curat cauere parua pctã facilit̃ labit̃ in maiora. vnde Aug. in li. de pnia. Nullũ est pctm adeo paruũ quod nõ crescat negletũ. vnde et Isi. de sum. bo. Quẽadmodũ ad ꝛctũ culmẽ tendẽtes nõ a summis inchoãt: sz a modicis: vt semp ad altiora pertingãt: ita et q̃ dilabũtur ad vicia non statim a magnis criminibus incipiunt: sz a modicis assuescũt: ⁊ sic cũ maioribus cozcuñt. A Sedm signũ videt necessariũ esse vt noua lingua loquat̃ deserendo antiquã quam dyabolus ab initio adinuenit: atq̃ hoies malit. i. Reg. ij. Recedant vetera de ozibus vestro. Lingua em̃ vetus est iracũde ⁊ duce p rimie eũdere ⁊ insup ipsis maledicere et eos ad iracundiã puocare: et hoc est valde pticulosũ: qz oĩa pctã que ille sic ad iracũdiã puocatus cõmittit oĩm pctõꝝ illoꝝ ille q̃ eũ excitat ad irã particeps erit. Sed quer̃ an hõ sustinere debeat maledictionez sibi a malis hoib⁹ imprecatã. Rñdeo q bonus hõ non dz curare tales maledictiões: sz eas patient sufferre: qz sibi nichil obsũt. vñ. Aug. sup ps. Qui iustus est ⁊ maledicit̃ premiuꝫ ei p maledictiõe redditur. ps. Maledicẽt illi ⁊ tu benedices. Item vetus lingua est blasphemare ⁊ iurare. Eccli's xxiij. Vir multũ iurãs repletur oñi iniq̃tate Itẽ lingua vetus est adulari ⁊ ẽba fraudulẽta loqui. vnde Hiero. Nichil est quod tã facile corrũpit mẽtes hoiz sicut adulatio. Vt⁹ em̃ nocet lingua adulatoris q̃ gladius psecutoris Item lingua vetus est impudica et luxuriosa ẽba pferre. Et talia verba sunt signa mali ⁊ impudici cozdis. vñ Mat. xij. Ex abundãtia cozdis os loquit̃. vnde Aristo. iij. ethicoꝝ Qualiscunq̃ quisq̃ est: talit̃ dicit ⁊ talit̃ operatur ⁊ talit̃ viuit. Itẽ lingua vetus est. loqui verba detractoria et denigrare famam proximi. vnde Hiero. Non facilis venia pzana dixisse de rectis. Item lingua vetus est iactant̃ loqui: et ꝛpm in petis suis cõmendare. vnde Aug. Nullum scelus tam abominabile deo q̃ ꝛterita pctã vnicuiq̃ nẽm dimissa reminisci/do gaudere ⁊ inde exultare. Itẽ vetus lingua est loqui verba mendacia in dãnum sui proximi. Vnde ps. Perdes oẽs q̃ loquunt̃ mẽdacium. Itẽ lingua vetus est loqui, ẽba ociosa et inutilia. Vnde Mat. xij. De omni verbo ocioso rẽ. Itẽ lingua vetus est libenter loq̃ de mũdanis et trãsitoriis. Vnde Johã. iij. Qui de terra est de terra loquitur. Item. i. Johis. iiij. Ipsi de mundo sunt: ideo de mundo loquũtur et mũdus eos audit. Sz noua lingua est loqui mãsuete pudice: ⁊ veritice. Itẽ inozmare proximũ: ⁊ cozrigere et ãmonere p̃imũ fraterna admonitiõe. Itẽ libẽter orare: deo regratiari et libẽter xfiteri: ⁊ sic de aliis bonis honestis et veritis verbis. Tertiũ signũ est q serpentes tollẽt. i. malas suggestiões: siue a diabolo siue a prio imisse sunt. imediate expellẽtes a dyabolo imissunt̃ suggestiones males cogitationes pzaue q̃bus hõ imediate resistere, ds ⁊ eas violẽter expellere. vñ Gre. Nõ est cogita

tio tã inunda q̃ mẽtẽ pollnat si tũ nõ ꝓsentit
hũ ẽt Ber. Demonũ est malas cogitatiões i-
gerere: nẽm est illis nõ ꝓsentire. Nẽ q̃tiõ re-
sistimus: tot tiões diabolũ supiam⁹: angelos le-
tificam⁹ deũ honoꝛam⁹. Ergo q̃cũq; sentis
te⁹ diabolũ rẽtare p malas suggestiones: et si
imediate repellis tũ serpẽtes tollis: et tibi nõ
nocebũt. hũ Ber. Qõt inimic⁹ excitare rẽtatio
nis mortẽ: sed i te est si volueris dare vt nega
re ꝓsentiaz. Jtẽ serpẽtes tollere est bidẽ malã
vitã ⁊ malũ exẽ primi: ⁊ tũ siue malo exem-
plo nõ cozrũpi: nec velle suã malã vitã sequi
ꝺdigrana. Dives q̃ videt superbiã alioꝝ vesti
bus ⁊ moꝛib⁹: ⁊ sic vellet eisã se tali mõ extol
lere in vestib⁹ ⁊ moꝛib⁹ posset: q; dives ⁊ inue
nis ⁊ pulcher est: ⁊ tñ se ꝓpt deũ et salutẽ aie
sue hũiliat: ille serpẽtes tollit spũaliter. Jtẽ ali-
us dives q̃ videt auaꝝ tpalia q̃rere cũ blandis
mẽdacijs: ⁊ fraudib⁹: et ipe posset talium dari
si vellet: tñ ꝓpt deũ omittit: taliꝭ ista deo
offert: q; tec inuste lucrari potuit sz nõ voluit
Greg. Hoc aut tũ deo obtulisti q̃ xtus ei⁹ volũ
tatẽ atq; ꝺ nolunti. Jtẽ iuuenis q̃ i iuẽtute
caste viuit: ⁊ tñ tẽtatiões carnis sustinet: sed
tñ nõ ꝓsentit serpẽtes tollit. Jtẽ pulcher hõ q̃
videt alios hoies choꝛizare ⁊ illicite gaudere
et tñ sibi ꝛ resistit ⁊ sic ꝓpt deũ quẽ nõ vult
ꝓuocare hoc dimittit ⁊ se vicit: serpẽtes tollit
⁊ sic de aliis. Et ẽtiã maioꝛẽ occasionẽ q̃s ha-
buit: ⁊ sibi restitit; ⁊ ꝓpter deuz facere noluit
tãto maioꝛi honoꝛe dignus est coꝛã deo. Unde
scriptũ est. Qui potuit trãsgredi ⁊ nõ est trãs-
gress⁹ et facere mala ⁊ nõ fecit hũ Ber. in lib.
de libe. arbi. Posse eñ peccare datum est hoi
nõ vt ꝓinde peccaret sz vt gl iosioꝛ appareret
si nõ peccaret cũ peccare posset. ℣ Quartũ
signũ est si moꝛtificꝰ q̃d biberint nõ eis nocet
hoc ẽ si secundũ q̃ moꝛtificꝰ siue venenũ bibe
re signat magna icõmoda sustinere siue i ver-
bis. s. maledicẽdo: siue in rebus spoliãdo siue
in ꝑsona ꝓuicẽdo siue infirmitates coꝛpo
reas sustinẽdo: ⁊ sic de aliis. Si illa ꝓdicta opoꝛ
teat hoiem bibere. i. tolerare ⁊ pati: nec tñ sibi
nocẽre: q̃d videz ꝑ ipatiẽtiã eã nõ coꝛrũpant
hoc est signũ salutis ⁊ vite eterne. Et q̃tiõ moꝛ
tiferꝰ tale siue icõmodũ est coꝛtuus si nõ ere-
puerit: aut tussiat aut perit ꝑ impatiẽtiã. tãto
est laudabilius signũ. hũ Greg. Ego patiẽtie
virtutẽ maioꝛẽ signis ⁊ miraculis credo. Qui
igit patiẽtes sunt i magnis infoꝛtunijs ⁊ tri
bulationib⁹ ⁊ infirmitatib⁹ hãt quartũ signũ
q̃ ẽ filij dei sunt. Grego. Qualis vnusq̃sq;
apud se latet ostendit illata ꝛ stimulis ꝓbat. Ex hoc se
q̃tur q; illi non hũt hoc signũ qui nõ solũ mag-
na icõmoda: sed nec vnã hũ libꝛe rerũ su-
stinere volũt. hũ Greg. xbi. moꝛal. Qui a sta-
tu patiẽtie ꝑ linguaꝝ vulnera coꝛruit: ipe si-
bi telis est q; xtus mãifeste psecutiõis gladi
os nõ subsisteret. ℂ Jtẽ scribit dñs q; patientia
in aduersis est nobis multũ necessaria: q; du-
plicit mereri⁹ opz vitam eternam. s. sustinẽdo
mala ⁊ operãdo bona. Sed q; opera nostra bo
na sunt adhuc modica ⁊ pua: ergo eo pl⁹ mere
ri debemus, si in sustinendo patienter aduersa
vt recõpensemus modicitatẽ nostroꝝ bonoꝝ
operũ. q; tu hoc consistit patientia vt mala ab
alijs nobis illa patienter sustineamus: et deo
de tribulatiõibus gratias agamus. hũ Greg.
in omelia sup euangeliũ. Cũ audieritis plia.
Patientia est aliena mala equanimiter perpeti
cõtra eũ q̃z qui ei mala irrogat nullo dolore
moueri. Collatiõ. sup illud ps Voluntarie sacri
ficabo tibi. Voluntarie deo sacrificant qui in
ter angustias passionum ingiter gẽas agunt
Exẽplum de patiẽtia in collationibus patrũ
li. xij. Legitur q̃ quedã vetula reclusa alerã-
dze petiit ab epo (qui ei multũ familiaris fu
it ⁊ eã ꝓpter sanctitatẽ suã multum dilexit)
vt tradoret sociam ei aliquã que esset cum ea
in solatiũ. Et eps tradidit ei vidnã honestam
virtutibus pollentẽ mitẽ et dulcẽ in oratione
pecistentẽ: obedientẽ: ⁊ sibi fideliter seruien-
tem. Que cõquesta est epõ q; ei non esset vti-
lis. Qui dedit ei aliã ꝺnã: bethosam: litigio-
sam: ⁊ rebellosam ⁊ eã multis conuicijs affici
entẽ de qua nõ est cõquesta sed pacifice susti-
nuit. vsq; quo cum ea exercitata eius virtutis
addiscereret perfectã patientiã. Jdeo quo admi-
rans epus cũ quereret quõ esset ei ipsa respon
dit q; melius esset ei cum illa q̃ cum prima q;
prima erat ita dulcis ⁊ pacifica q; nichil lucra
batur eius patientia cum secunda autem ex
ercitata multis iniurijs perfectam didicerat
patiẽtiã. Q. Quintũ signum est sup egros
manus imponent ⁊ bñ hẽbunt Duo sunt q̃ã
egroꝝ adiutoꝛio nostro indigentiã. Quidã ei
exteriozi indigẽt adiutoꝛio i coꝛpe vt pauper
bel infirmi q̃bus bẽ facere debem⁹ exhibẽdo eis
opa mie vt esurientẽ cibemus sitiẽtẽ potem⁹
nudũ tegam⁹ ⁊ pegrinum ad hospitiũ recipia
m⁹ et sic de aliis. ⁊ q̃ hec opa facim⁹ tãc spũa
liter man⁹ sup egros ponim⁹ et melꝰ hẽbũt ⁊ de
q̃ ipis fecerim⁹ hoc xps reputat sibi cẽ factũ
dñ Mat. xxv. Qđ uni ex minimis meis fecistis
michi fecistis. Et i iudicio docet dñs electis suis
q̃ hic opa mie exercuerũt. Esuriui ⁊ dedistis mi
chi mãducare: sitiui ⁊ dedistis michi bibẽ nu-
dus. ⁊c. Venite benedicti ꝑis mei. hũ et Amb.
Michil ita ꝛmẽdat xpianã aiam. quẽadmodũ
mia ẽ si volumus dei miaz ꝓmereri. tunc dẽ-
mus cũ pauplib⁹ opa mie exercẽ. hũ Hze. Dei
miaz nõ põt ꝓmereri q̃ hic mitigatoꝛs nõ fuerit
hũ Leo pa. in ser. Mie ẽtus est tãta vt sine il
la cete ẽtutes ⁊ si sint ꝺ esse nõ pñt. Exem-
plum legit de sctã Elizabeth q; i hospitali in
marckburg qđ ꝛstruxerat. erat q̃dã ikemus
et leprosus tã imũdus ⁊ feridus ⁊ tã hoꝛribil
aspectu q; eñ oẽs ancille ⁊ fmi abhoꝛrebãt ne-

et seruire volebāt. Btā elizabeth vidit eū ꝛc̄ē
ptū ab alijs: et ipsa eū magna hūlitate et di
ligēcia ministrabat ei. Caput ei lauabat ⁊ euz
balneabat: ⁊ ipz ꝓpijs humeris et brachijs
portabat: ⁊ in gremio suo eū fouere faciebat
et hoc suauiuz et q̄tuoz dieb⁹ exhibebat. Post
ea infirm⁹ disparuit. Quinta ꝯo die cuz sc̄ā
elizabeth esset i oōne xp̄s et apparuit dicēs
Ego sū xp̄s fili⁹ marie cui seruisti illis die
bus: ⁊ q̄z mihi placuisti i forma leprosi hēbis
meū eternuz gaudiuz. Scōi itaq; sunt inte
mi in alijs peccātes q̄ te offenderunt. ⁊ super
illos debes mā⁹ imponere. ⁊ ipsis indulgere
et ex hoc dū hēbunt. Et hoc est deo valde acce
ptum ⁊ hoi multuz meritoziuz. s. inimicos dili
gere et ipsis indulgere. vñ Aug. in sermōe de
sancto Stephano. Per amozem hois inimici
efficieris amicus dei. vñ Aug. in Enchiridiō.
Ea elemosina nihil est maiꝰ q̄ ex cozde dimit
timus q̄ in nos quisq; peccauit. Hec sūt q̄n
q̄ signabit eterne ⁊ veri xp̄iani que ipe dñs
nā ad celum ascendit⁹ oib⁹ fidelibus suis pre
dicauit. Que signa post q̄ dixit statim assum
ptus est in celū. in hoc mandando q̄ hec obser
uantes sibi assumunt i celū. Que signa post q̄
dixit sci apli ceteris i signis habuerūt ⁊ osten
derūt i exēplū. vñ sequit. Illi aūt p̄fecti pre
dicauerūt vbiq; dño cooperante et sermonē cō
firmante sequentibus signis.

¶ De preparatione ad gr̄am. Ser. lxviij.
In dominica infra octauā ascensionis.

CUm venerit paracl⁹ quem ego mittā vobis. Jo. xv. Sicut
in dñica p̄me venture recolit̄ spi
ritus sc̄i missio sic hodie in euāgelio recolit̄
spūs sancti promissio. vt animus nouer⁹ prepare
tur ad suscipiendū ipz. Legit̄ q̄ ipe medio. l.
inter ascēsionē xp̄i ⁊ missionē spūs sancti fuerūt
discipuli cū mulieribus et maria matre ieſu: et
fratrib⁹ ei⁹ fil. Exēplo ergo illoz debēt eē fi
deles ipe illo i p̄paratōe sui ⁊ expectatione
spūs sancti iter. Preparatis ei debito mō dabit̄
spūs sanct⁹ ad illū ad q̄ indigebāt. i. Cor. xij
Unicuiq; ei dat manifestatio spūs ad vtili
tatē. Chry. in ser. Nunq̄ de⁹ defuit glolatoz
vbi pseueras et deuot⁹ fuit exoratoz. Jtē Ozi
ge. sup Cāt. Oē cozmētū cedit nobis in gau
dium dū nobis supest omne glolatōis refu
gium. Sciēdū q̄ in p̄dicti sex. tria sunt dicēda
Primo q̄ dñs monuerit ad p̄parandū nos ad su
sceptionez spūs sancti. Scōo q̄ sunt illa q̄ nos
p̄parāt ad susceptionē spūs sancti. Tertio exē
pla de spūsctō. Quātū ad primū sciēdū q̄ tria
debent nos monere ad preparandum nos dili
genter ad susceptionē hui⁹ hospit̄. i. spūs sancti
Primū est hui⁹ hospitis sublimitas. Hospes
ille. i. spūs sanct⁹ cui nos p̄parare debem⁹ hospes
tuū est de⁹ sicut pat̄ ⁊ fili⁹. ⁊ ideo cū magna dili
gentia p̄parandū est ei hospitiū ⁊ ideo illi nō bñ
deuō credere spūm sanctū esse equalē filio q̄ ass
pascha diligēter p̄parauerūt filio hospitiū: ⁊
ante pēthecosten nullā preparationē fecerunt
spūm sanctū. De talibus posset facere dertionē
spūs sanctus cū post i futuro festo maorabūt eū
dicentes. Veni sancte spūs. Quale est hoc ad
hospitiū vocare cū dñs cause p̄tia indign⁹
est. vñ Hay. super Jaco. Dñm deum tuū fuisce
prut⁹ in habitaculo cozdis tui emunda glcie
tiā tuā ab operibus mortuis ⁊ cogitationib⁹
supfluis et inūdis q̄ mūd⁹ inhabitatoz mū
dam q̄rit domū. Ber. sup Cāt. Gratia spūs sā
cti balsamū purissimū est: ideo purū soli dū ⁊ p
fundū vos tenet vtilitas. Ideo hui⁹ hospit⁹ in
mittat nobis Sap. xij. vbi dr. O q̄ bon⁹ ⁊ o q̄
suauis est dñe spūs tu⁹ i nobis. Bonitas siue
vtilitas est i nob⁹ nisi apparet et hoc q̄ absq;
eo erraz ad mortē tum alia virtute nō pot: sicut
nec corp⁹ nisi spūs. i. āhelitū attrahat. p. Os
meū aperui ⁊ attraxi spūm. ⁊ ideo frequenter attra
hendus est spūs sanctus p̄ferūdesiderū. Vñ
Aug. Deliderate auxiliū gr̄e quo sola hoies li
berant a malo sine qua nullū bonū cogitādo
siue volendo ⁊ amādo siue agendo facimus bonuz
Et Jtē breuis spūs sancti appet i hoc q̄ ꝯsolat
nos ⁊ hoc sit tripl̄r. Ozio tēptatione intrigādo
Esa. xliij. Cū ptransieris p aq̄s tecuz ero ⁊ flu
mina nō opient te cū ābulaueris i igne nō cō
buraris. p aquā q̄ hz mollitē intelligit̄ tenta
tio p̄spcitatis. Jn igne intelligit̄ tēptatio vbēs
aduersitatis. Dan. iij. Fecit mediū fornacis q̄
si ventuz roris flantē. vñ Aug. sup. p. Diabol⁹
pleriq; vult nocere et non ꝑt q̄ ptās eius est
sub ptāte dei. nā si tibi posset nocere diabolus
q̄d vellet alicui nisi ei nō remaneret. Scōo
spūs sanctus ꝯsolās dādo fortitudinē resistēdi tēpta
tionibus. vñ Au. ibi. Sedere i cuitate donec in
duamini ex alto. i. Cor. x. Fidelis est de⁹ q̄ nō pa
tiet vos tēptari sup illud q̄d potestis: sz faci
et ēt cum tentatione puritum vt possitis susti
nere. Jli. de sum. bo. Non sūpli⁹ tēptat electos
diabolus q̄ deus volūtas permittit. Tertio ꝯ
fortat spūs sanctus infundendo dulcedinē. Eccl.
xxxiij. Spūs me⁹ sup mel dulcis. Aug. Gusta
to spū desipit oīs caro. Dñs spūs sanctus tāta
suauitatē offert vt totuz mundu hoi desipere
faciat. Et hoc pz spūm sanctum esse deū ⁊ super
oēm creaturā. Bern. Quod non tēperabit dul
cedo vla q̄ mortē quoq; facit dulcissimaz que
resistere potest asperitas vncrōis illi. Richar.
de facto vic. Quod est coz tā durū vel lapideū
q̄ dulcis pietas suis benignitate nō emol
liat: ⁊ sua dulcedine non alliciat. De malignī
tate ꝯo alteri⁹ hospitis. s. diaboli q̄ necessario
abest si spūs sanctus adest satis patere potest q̄
hoc q̄ ipe oēs hospites suos singulat et oibus
bonis spoliat. Hiere. vi. Crudelis est ⁊ nō mi
serebitur. Eze. Mihil se seruire estimat cū am

mas non ſauciat. bñ Aug. de ci. dei. Diabol⁹ eſz diſcutit cõſuetudines bẽ tñlat curas: ſcrutatur affectus ⁊ ibi querit cauſas nocẽdi vbi quemlibet videt ſtudioſius occupari. Ita tria debent nos monere ad p̃parandũ nos ad ſuſceptionem ſp̃ũſcti. ℣ Sed quantuz ad ſecundum ſciendũ q̃ ſeptem ſunt que p̃parant ad ſuſceptionez ſp̃ũſancti. ℣Primum eſt euacuatio a peccatis per veram contritionem ⁊ humilẽ confeſſionem. Non enim habitabit ſpiritus ſanct⁹ in corpore ſubdito peccatis: nec in corde immũdo hoc figuratũ eſt Gen. viij. vbi Noe emiſit columbã de archa q̃ cũ non inueniſſet vbi quieſceret pes ei⁹ p̃ propter mundationem aquaz reuerſa eſt archam. ℣Per noe intelligit̃ deus pater q̃ emittit columbã. i. ſpm̃ ſanctũ de archa. i. de regno celoz: q̃ cuz nõ inuenit vbi q̃eſcat ꝓpter diluuiũ aquaz. i. peccatoꝝ reuertit̃ ad archã. i. ad regnũ celoꝝ. Non enim ergebat ſe columba in aqs diluuij ſic nec ſpiritus ſanctus itrat vbi eſt diluuiũ pcõrum. Vnde enim in mundo. i. corde vicius pleno nõ infundet de⁹ pat balſamũ ſp̃ũſcti ſine ꝛſolationẽ eius. Aug. ſup Lu. In corde mũdo ꝛſcia bona et fide nõ ficta habitat de⁹ ergo p̃parare nos debem⁹ ad ſuſceptionẽ ſp̃ũſcti ſicut tp̃e paſche p̃param⁹ nos ad ſuſceptiõẽ ſacramẽti euchariſtie. Scẽdũ q̃ bonũ ẽ ꝛſtineri in qualz ũgaria q̃ multa pcã multiplicanẽ ⁊ cumulãtur in his q̃ raro cõfitentur ⁊ de multis pctis obliuiſcunt̃ q̃ diabolus bñ ꝛſlideraꝛ vt i agone moꝛtis eadẽ pcã ſic ex negligẽtia oblita eis obiciat ⁊ ſi talẽ hoiez q̃ in oi ũgaria ꝓponit ꝛſtineri diabolus retraheret ⁊ vellz impedire tunc talis poſſet ſe per votum aſtringere vt ſi vltra angariã ꝛſeſſionẽ differret q̃ taz diu a carnib⁹ vel a vino abſtineret donec ꝛſtineret. Attamẽ ſi q̃s in futuro angaria ꝛſtineri vellet cũ melio⁹ eſt q̃ tã añ feſtũ pẽthecoſtes ꝛſtineatur ꝓpter ſuſceptionẽ ſp̃ũſcti. Scõm q̃ p̃parat ad ſuſceptionẽ ſp̃ũſcti eſt oko deuota qz ſi cat aliq̃s libẽter declinat ad hoſpitiũ in quo ſcit deſiderari aduentũ ſuũ p̃cipue cũ dñs hoſpitij multũ ſuper hoc euz rogaꝛ. ſic ſp̃ũſctus ad eos venit q̃ aduentum ei⁹ ex corde deſiderant ⁊ cum cum deuotis oꝛationibus inuitant. Ita q̃ eſt ſponſa xp̃i inuitat ſp̃ũſctũ p deuotã oꝛationẽ. Cãti. viij. Veniat dilect⁹ me⁹ ꝛc. Vnde oꝛatio eſt vnũ illoꝝ q̃ maxime p̃parant hominem ad ſuſceptionẽ ſpiritus ſancti. Sap. vij. Mteoccupat eos q̃ ſe cõcupiſcunt. ℣. Prope eſt dñs oib⁹ invocantib⁹ eũ. Sap. viij Vocaui et venit in me ſpũs ſapiẽtie Vnde in exemplum noſtrũ omnes apoſtoli cum multieribus erãt pleuerantes in oꝛatione. bñ canit Oꝛantibus apoſtolis deum veniſſe nunciant Caſſio. ſup. ℣. Oꝛatio ſerenat coꝛ abſtrahit a terrenis mundat abiciis. ſubleuat ad celeſtia redit capacius ⁊ dignus ad ſpiritualia bona accipienda. Tertiũ eſt ieiunij. Vnde apoſtoli credunt̃ tali tp̃e ieiunaſſe: p̃m illo Mat. ix. Nũquid p̃t filij ſponſi lugere q̃diu ſponſus eſt cum illis. Venient aũt dies cũ auferetur ab eis ſponſus: ⁊ tunc ieiunabunt. Vñ laudabilis eſt conſuetudo eoꝝ q̃ aliquam ſp̃alez abſtinentiã faciunt hoc facto tp̃e. Nam ſp̃ũſancti⁹ ignis eſt ſicut ergo ligna cũ exiccãt̃ ⁊ hũiditas in eis ꝛſumitur p̃parãt̃ ad ſuſceptionẽ ignis ſic coꝛda hoim p̃parant̃ ad ſuſceptionẽ ſp̃ũſcti p ieiunij ⁊ abſtinẽtiã. bñ Ber. i epla Caſtra nobis ſũt nra ieiunia q̃ nos a diaboli ca ipugnatiõe defendũt: ad virtutes diſponũt et deo nos ſcificãt ad ip̃m q̃ perducũt. In ſignũ huiꝰ tũc vigiliã pẽthecoſtes renemur ieiunare ſub p̃cepto eccl̃ie Sed heu pl̃es ſunt q̃ eãdẽ vigiliã nõ ieiunãt q̃ eſt ſatis ꝓculoſuz q̃ nulla dies a feſto paſche vſq̃ ad feſtũ pẽthecoſtes ita diſtricte p̃cipit̃ ſz ius canonicũ ad ieiunãdũ ſicut illa dies. Quartũ q̃ diſponit ad ſuſceptionẽ ſp̃ũſcti ẽ hũilitas q̃ notaꝛ in hoc q̃ apl̃is ſedẽtib⁹ dat⁹ eſt ſp̃ũſctus vñ glo. Seſſio iudiciũ ẽ hũilitatẽ nõ vult ſp̃ũſctus ſtare aliq̃ hoſpitiũ niſi vbi honoꝛãt⁹ ſit. Hũilitas vero ꝛcũ honoꝛat. Eccls. iij. Magna potẽtia ſoli⁹ dei eſt ⁊ ab hũilib⁹ honoꝛat. Greg. Semp ſolet ⁊ diuine gratie eẽ familiaris hũilitas Nõ veniet ergo ſp̃ũſctus ad eoz q̃ nõ eſt hũilis. Jac. iiij. Superbis reſiſtit deus hũilib⁹ aũt dat gratiã. Vnde ẽ cã gre maria facta eſt mẽ xp̃i ⁊ repleta ſp̃ũſcto. ſ. ppt hũilitatẽ ei⁹. Lu. i. Reſpexit hũilitatẽ ancille ſue. bñ Aug. ij. ꝛſeſ. O q̃ erꝛ celſus es dñe: hũilis coꝛda ſunt dom⁹ tue. Quintũ eſt vnitas i charitate. Vñ diſcipuli erãt pariter in eodẽ loco cũ ſp̃ũſctũ recepe rũt ſicut erãt in vno loco coꝛpaliter ⁊ ſp̃aliter hñtes coꝛ vnũ ⁊ aiaz vnã in dño. Quivult ergo ſp̃ũſctũ accipe odiũ ſeu diſcoꝛdiã a ſe remoueat. Spũs ei hoiis nõ vnificat mẽbza coꝛporis niſi ſint vnita. Sic ſp̃ũſctus i coꝛpe ecclẽſie vnificat illos q̃ vniti ſũt i bono ꝛtẽtitur ignis i diuiſiõe lignoꝝ extinguit̃ ſic ignis ſpiritus ſancti hoiꝰ p diſcoꝛdiã extinguit̃. bñ Gre. in paſto. Sicut nihil eſt p̃cioſi⁹ deo virtute dilectiõis ita nichil eſt deſiderabili⁹ diabolo extinctiõe charitatis. Ber. Vnũ timet diabol⁹ vigilãtes ieiunãtes ꝛtinẽtes qz de iſtis oib⁹ multos traxit i laqueũ ruine ſz ꝛcoꝛdes ⁊ vnanimit̃ viuẽtes i domo dñi ꝛſiſtit deo ⁊ ſibi p virtutẽ charitatis hi dolozẽ: hi livoꝛẽ: hi timoꝛẽ diabolo ſterñt. Et ſicut ꝛcoꝛdia diabolo diſplicet ſic cõcoꝛdia placet deo. Eccl. xxv. In tribꝰ ſtplacitũ ẽ ſpũi meo q̃ ſũt ꝓbata coꝛa deo ⁊ hoiꝰ cõcoꝛdia fratrũ amoꝛ ꝓximoꝝ. vir ⁊ mulier ſibi ꝛſentientes. Vbicũq; ei hoies ſũt vniti ⁊ pacifici inſtit deo ibi dꝰ in medio eoꝝ mozatur. ℣. In pace factus eſt loc⁹ ei⁹. Apl̃s. ij. Corinthij. Diligite pacẽ ⁊ deꝰ pacis ⁊ dilectiõis erit vobiſcũ. Et tales vocabunt̃ filij dei. Math. v.

Bei pacifici: qñ filii dei vocabūr. ¶ Ser cū qđ disponit nos ad susceptionē spūsancti ē au dit⁹ verbi dei. Wñ bonū est illo tpe signāt au dire hmones. vñ Act. x. adhuc loquēte petro cecidit spūssctūs sup oēs q̄ audierūt ꝟbū dei. Multi enī fūt cōuersi ⁊ gratiā spūssctī su sceperūt p ꝟbū dei. Hoc pz i btō petro apło q̄ tria milia hoim cōuertit i uno hmōe: qz in au ditōe ꝟbi dei dat hoi gratia per quā a pctis mūdat: ⁊ cognitio pcti q̄ ē initiū salut (qz sicut in speculo facies cozpea hois speculat: sic fa cies aie i ꝟbo dei. Joh. xv. Jā mūdi estis ppt sermonē quē locut⁹ fū vobis ps. Eloqū dñi ig flāmauit eū. ¶ Quot petōres inflāmati fūt p verbū dei ad pniaz. Wñ ertā legit q̄ fuit q̄dā comes lubricus supb⁹ ⁊ malitiosꝰ: q̄ in talib⁹ pctis diubrit Cōtigit aūt vna die ꝟ eū eccl̄iā intrare et sermonē audire ⁊ audiuit p̄dicare il lud dictū. Ezech. In quacūq; hora petōr ingē. &c. Et ad seipm reuers⁹ ipoz auit dei miam vt sibi sua pcta idulgeret qz ap̄li⁹ ei vlq; ad mor tz suis rebellet. Et postmodū mūdū relenuit ⁊ religionē intrauit ⁊ deo fideliꝰ seruiuit Et post mortē ipius inuētū ē sup sepulchrū ei⁹ scri ptū litteris aureis illud dictū ps. Misit dñs verbū suū et sanauit eū Septimū quod dispo nit ad susceptionē spūssctī est q̄ hō se exerce re dz i actiua ⁊ cōtēplatiua vita. In actiua hoc ostēsū est in hoc q̄ in ipositiōe manū apłoz hoies accipiebāt spūssctm. Act. viii. Tūc ipo nebāt man⁹ sup illos ⁊ accipiebāt spūsanctū Qui eñ regē sum mū accipe vult ad hospitiū dz ei fercula p̄parare: ⁊ illa fercula fūt bōa: qz tot fercula p̄parat: q̄t bōa opa facit ⁊ signanē illo tpe dzle q̄ exercere i opib⁹ mie qz spūssc cius donū dei dz. Ergo dāw p̄rio bñficia, me mmare ipm recipe. Lu. vi. Date ⁊ dabit vobis Itē in cōtēplatiua vita le exercere dz. Et hoc ostēsū est in hoc q̄ spūssctūs dat⁹ est apłis in supioz cenaculo: qz illi q̄ volūt recipe spūssc cū debēt coz suū leuare p cōtēplationē. p hoc embadūt obuiā spūi sctō. Itē debēt se abstra here a carnalib⁹ delideriis: ⁊ auaritia gaudiis mūdi. hñ Aug. li. v. cfes. Gaudiū diuine dul cedinis nō gustas: si carnali delectatiōe coz maculas. Ber Delicata ē diuina cōsolatio: nec datur admittētibus alienā. Et qñ hō abstra hit se a carnalib⁹ deliciis: tūc erit dignus recī pere diuinā cōsolationē. Exēplū hui⁹ ptz in fi liis israel q̄ nō receperūt mānā durāte farina egyptiozū ⁊ ꝟ oin fuerūt in egypto. sed in de serto deficiente eis farina receperūt mānā.

¶ In eadē dñica. Sermo. lxix. De excōicatio ne maioze et minoze.

HEc synagogis facient vos. Joh. xvi. Sciendum q̄ sicut iudei olim tenuerunt se ad discipulos xpi separando eos a participatione et cōione ipsoz sic nos iā tenere debem⁹ quo ad iudeos et etiam signāter quo ad excōicatos maiozi excōicatione: a quoz pticipatiōe cōione nos abstrahere debem⁹ ꝟ̄o q̄ sciēdū q̄ hic i pūcis hmōe tria sunt dicēda ꝟ̄o q̄ excōicatio est duplex: et q̄re timēdat. Scdo i q̄b⁹ casib⁹ i cidit q̄s in maiozē excōicationē Tercio declarāde sūt aliq̄ q̄stiones de excōicatis. s. in q̄b⁹ casib⁹ q̄s liceat cū excōicato pōt cōicare: ⁊ sic de aliis. ¶ Quātū ad pmū est sciēdū q̄ excōicatio est duplex. s. maioz ⁊ minoz Minoz separat a sacramētis eccl̄ie: qz nullū sacramē tū eccl̄ie accipiēdū est in minozi excōicatiōe nec etiā oculū pactis Quā minozē excōicatio nē q̄s incurrit q̄ cito sciēter ⁊ tra pbitionē cōicat cū excōicato loquēdo: comedēdo: emēdo bēdēdo: ⁊ sic de aliis. Et ab ista minozi excōi catione pōt q̄lz sacerdos absoluere q̄ talē p̄sē hz sup talē hoiem q̄ possit eum absoluere a pctō mortali. Et ista absolutio fit solo ꝟbo di cendo Ego absoluo te a tnia excōicatiōs quā incurristi cōicādo cū tali excōicato in loquēdo sive comedēdo: ⁊ sic de aliis. Et ēt diligēter ē aduertēdū q̄ plres sūt laici tābiri q̄ mulieres qui nō curāt vitare excōicatos sz pricipāt cū ipsis: q̄ ꝛkellos dz ꝛkitentē ad cautelā p̄mo ab soluere a minozi excōicatiōe et postmodum a pctis: vt sic dicēdo. Ego auctozitate dei absol uo te a vinculo excōicatiōis minozis si ligaris et ab oīb⁹ pctis tuis michi ꝛkessis: ꝛkrit⁹ ⁊ ob litis. In noie pris ⁊ filii ⁊ spūssancti. Sz i op positū plres sacerdotes facīūt dicētes i ꝛkessio nibus sacramētalib⁹. Ego auctozitate dei ab soluo te a pctis: ⁊ postmodū subiūgūt a vin culis excōicatiōis: qđ tñ nō dz fieri: qz sm pe trum de palude sup li. Cen. Absolutio minozis excōicationis in ꝛkessione sacramētali dz p̄ce dere absolutiōez a pctis. Et ista absolutio ēt pōt fieri sine sacramētali ꝛkessione: sic q̄ ipse excōicat⁹ tali excōicatiōe minozi exhibeat se et fateat se cōicasse cū excōicato i loquēdo vel comedēdo: ⁊ sic de aliis. Sciendū q̄ maioz ex cōicatio sepat ab ingressu eccl̄ie ⁊ cōione fi deliū ⁊ a sacramētis eccl̄ie. Et tal excōicatio timēda ē merito a q̄libet xp̄iano ppter q̄ngz cōnes. ¶ Dicit q̄ p ipaz excōicat⁹ talis excludi tur a cōsortio oīm fideliū in terra viuēntiū. ⁊ a cōsortio dei ⁊ btōz in etna felicitate exūtiz. Ergo ꝛparat lepros⁹ q̄ hz mozbū ifectiū: qz a cōsortio hoim eicit. Ideo lepza coꝛpalis ab hoib⁹ multū timet: eo q̄ est mozb⁹ ꝛagios⁹ ⁊ multi sūt hoies q̄ alias ifirmitatē l̄ poti⁹ sustinerēt q̄ lepzā: eo q̄ ab hoibus sepat. Sz mul to fortiꝰ timēda est excōicatio. qz ē ict⁹ gladii spūalis q̄ magis timēd⁹ est q̄ gladi⁹ corpal vñ Aug. dicit de illo q̄ excōicat. q̄ gui⁹ ē hoc illi q̄ si ferret gladio: ⁊ alteris denozaret: aut inflāmis exureret Scdo timēda ē excōicatio qz est valde dānosa. Infert eñ hoi partē suaz

de oibus missis oronibus ⁊ elemosinis ⁊ aliis bonis op̃ibus q̃ fiunt i ecclia dr̃q̃ nō ē par nam dāmum Quis cū digne sufficeret estimare valozē vni⁹ misse: q̃ cū de oib⁹ missis q̃ celebrant̃ p̃ tot̃ mundū ⁊ de oibus bonis q̃ fiūt ab oib⁹ hoib⁹ quoz participatiōe ex toto carebit ⁊ huius⁹ est ꝑ hoc in tali excōicatione ꝑducat Tertio timendū est: q̃ ille q̃ excōicat̃ sathane traditꝰ ⁊ ēt ꝑ hoc in. æternā excōicat⁹ a ptāte deꝰ: ⁊ sic toꝫ liceat ēt a defensiōe sanctoꝝ ãgelozꝫ eripi⁊ ēt ta in alia q̃m corpe in ptāte diaboli tradi. Quarto timendū est excōicatio q̃ excōicat⁹ est velut membꝝ abscisū a corpe q̃ ãplius⁹ nullus valozis est. Quid enī valet manus abscisa a corpe vel pes vel auris: sic ille excōicatus abscisus est a deo ⁊ sanctis ei⁹ ⁊ nulli⁹ valoris est. Et licet sapcia timēda ē abscisio membꝝ a corpe hois: sic nichil magis dz timē xp̃i an⁹ q̃ separari a corpe xp̃i mystico: q̃ ē ecclia scā. vñ Aug. sup Joh. Nichil tā dz formidare xp̃ian⁹ q̃ separari a corpe xp̃i: qz xp̃s est caput oim̃ fidelium: et oēs fideles in gēa exīstes sunt sibimuicē membra. Si q̃ dās excōicat̃ tūc a capite. i. xp̃o: et a membris. i. a fidelib⁹ abscinditꝰ et nullus inde fructꝰ ēt a diuine gē ãplius hz q̃ dum sic abscisus est hz deficit. Quito excōicat⁹ ad nichilū valet nisi ad eternū ignē: hoc ꝓbatur ex euãgelio. Joh. vbi dicit xp̃s. Ego sū vitis vera et vos palmites Sed hō q̃ est excōicat⁹ silis est palmiti absciso qui sic abscisus ad aliud nō valet nisi vt ad ignē ponat̃ ⁊ comburatur. Et alius ramis abscisis multa vtilia possunt fieri: sed nō sic ex palmite abscisso. vñ Ezech. xv. Fili hois q̃d fiet de ligno vitis ex oibus lignis nemoꝝ que sunt inter ligna silvarū: Numquid tollet̃ de eo ligni vt fiat opus aut fabricabit̃ de eo paxillus vt dependeat i eo quodcūq; vas: ecce ignī datum est i escam. J Itē secundū q̃ abscisa maioꝝ excōicatiōe nemo pōt absolue nisi papa vel epūs vel alii q̃b⁹ de auctoritate ipsoꝝ: ⁊ talis absolutiō⁹ est cū misericoꝛde ⁊ virgā q̃ ante ꝓs ecclie ⁊ placo cū ligādi et solūēdi q̃ eis a xp̃o est tradita habeat magnā efficaciā hoc posituꝰ cognoscere p tale exēplū. Fuit q̃dā comes tholosan⁹ fautoꝝ ⁊ receptoꝝ hereticoꝝ ⁊ eis talis ipso facto est excōicat⁹ una cū hereticis. Et q̃dā sāctus abbas fuit ad eundē comitē missus ad monēdū eū q̃ cū viro sctō nolet acq̃escere nec excōicationē timere. Sciēs vir sanct⁹ q̃ coꝛ puer sum nō erubuit ꝑ vbis dixit comiti. Vt tu ex tui videāt factis q̃m infecta sit alia q̃ excōicatio nis vinculo est innodata volo michi apꝛtari albū panē. Quo sibi allato dixit. O panis ut es tu nō mentaceris tū vt i te ostēdat veritas fidei nostre ⁊ maledictio aie excōicatiōē nō pertimescentis excōicate Quo dicto panis q̃ inter manus ei⁹ erat cādidus mox niger factus est quē ꝑ cepit i duas ꝑtes dividi: intus sic apparuit niger mulcidus ⁊ coꝛrupt⁹ Tūc lubuit. Vñ etiā scias fructū absolutionis Accepto pane absolut⁹ est: q̃ in ꝓtotē speciē candoꝛē ceuert⁹ est. ℟ Quantum ad scām scīendū q̃ non solū illi q̃ denūciant̃ in ambone sunt excōicati: sz etiā i pluribꝰ casib⁹ fm ius canonicū q̃s incidit i excōicationē mato rē. Primo q̃ man⁹ violētas i clericū vel aliū religiosū mittit. Itē qui hoc mandat vel pollicet̃ tanq̃ hz. xvii. q. iiij. si q̃s suadente. Secdo cū q̃s incidit i hereticū. sicut receptoꝛes fautoꝛes heretcoꝝ Tertio cū q̃s principat excōicato in crimie ꝓpt̃ q̃ q̃s excōicat⁹ est: dando ei auxiliū vel fauoꝛē Quarto cū q̃s intendit vel ēgit ecclesiā: vel iubet vel ꝓcurat: vel in ecclesia cōmittit aliq̃d enoꝛme ꝓtīs: vt capiendo coꝛpus xp̃i: vel destruēdo altare: cruēvel sic: ⁊ sic de aliis. Quito cū q̃s auctoꝛitate litteꝛaꝝ apl̃icaꝝ Sexto ꝑncipes vel illustres q̃ inhibēt subditis ne vēdant ꝓsonis ecclīasticis vel molant: vel pistēt: vel alia seculia faciāt Septimo qui pedagiū vel theloneū recipiūt a personis ecclīasticis: ⁊ tales nō debēt absolui nisi restituāt eis q̃ ab ipsis sic repeperunt. Octauo cōsules ciuitatū: rectoꝛes ⁊ alii ꝓtē hītes q̃ faciūt statuta ꝓ libertate ecclie: et scriptores eoꝝ ⁊ ea q̃ seruāt talia statuta et exercuētibus ⁊ hz ea indicātes. Oēs istā ꝓdicti sūt excōicati. Nono ptātes rectoꝛes: cōsules: iudices: officiales q̃ statuta faciūt scribunt dicāt ꝓ q̃ cōpellat̃ q̃s soluere vluras vel nō repetere ita soluras aut qui obseruāt illa statuta ⁊ fm ea iudicāt sunt excōicati. Decio q̃ impediūt iudicū curisq̃ iudicis ecclīastici vt impediūt volentes recurrere ad coꝛtū ecclīasticū in cās ad ipm ptinēti bus. Itē q̃ occasiōe sue excōicationis suspēsionis ⁊ interdicti late i eos vl suos subditos aut coꝛ rusticos dederūt licentiā grauādi eos q̃ tulerāt sua aut iudicū seruos q̃ litteras tulerūt nisi licentiā hinōt reuocauerint et etiā q̃ hoc ꝓpzio motu attentare ꝑsumpserint vel si in aliq̃ ꝓcessu aliq̃ capuerint de ꝓdictis nisi reddiderint infra octo dies excōicati sūt ⁊ sic de aliis casibus q̃s in ture poteris inuenire. L Quo ad tertiū sciendū q̃ i q̃ncq; casib⁹ q̃s licite pōt cōicare excōicato. Primo q̃n loquit̃ et i his q̃ pertinēt ad absolutionē vel alis ad salutē aie hz habere ita inter dēter interponant̃ vt magis ꝓficiat. Secdo quicūq; ꝛatoꝛ cā oronis vadēs aut pegrinus aut viatoꝛ in terrā excōicatoꝝ deueniret vbi non posset emere vl si nō hēat alis vñ emat tali dat̃ licētia ab excōicatis accipiēdi ꝓpter necessitatē Tertio vxoꝛ excōicati ꝛtu sat̃ agricol̃ partē mariti excōicati. q̃to filii excusant̃ a ꝓcipatiōe patris excōicati ⁊ intelligit̃ fm Guil. de filiis q̃ adhuc sunt in patris ptāte ⁊ cōmēsales patris. aliꝫ filii extra domū patris exīstes non excusant̃. Sile ser⁹

ancille q̄ ⁊ ante excōicationē fuerit in seruitio illius dñi excōicati ⁊ adhuc sunt. Quinto pro pter ignorātiā eū q̄s ignorat illū esse excōicā tū actu ⁊ cōicat eū eo. Quid aūt si scio habitū aliquē esse excōicatū ꝛ actu nō ⁊ cōico eo. Rñdeo sm Guil. si hoc facio subito et non auerto incipm credo q̄ non pecco nec excōicationem incido. Queriē si excōicatus intret ecclīaz an alij teneātur exire vel procurare q̄ ille exeat. Rñdetur sm Rap. si manifestū est eū esse excōicatū tunc vel alij exire tenent: vl̄ procurare q̄ ille exeat. ꝛj. q. iij. sicut apli. Quid si excōicatus intret ecclīam ⁊ sacerdos tā incepit missam. Rñ sēm Rap. Si est occultum non dz dimittere officiū. si vo manifestū moneat eū publice vt exeat: ⁊ si q̄dē non vult exire: et sacerdos non inchoauit canonē non dz procedere sed dimittere missaz. Si vo pncipiū ille ecclesiā intret vel pncipiū sacerdos eū videret iā canonē inchoauit: dz sacerdos p̄cedere i officio: ita tū q̄ finito canone ⁊ sumpto sacramēto anteq̄ dicat post cōionem moneat illum vt exeat: ad̄ si nō vult pōt sacerdos eū eicere et si non potest eici in sacrilegiam: tediens dicat post cōionē ⁊ q̄ post canonē celebrāt. Itē q̄rit si aliq̄s assurgat vt reuerētiā exhibeat excōicato: vel inclinat ei saluatiōnis aut moueat labia q̄si resalutās eū cum eū nichil dicat: q̄d de illo. Rñdeo ꝑz Guil. nō incurrit excōicationē q̄ pene nō sunt extendēde: dz restrigēde. dñ ēt extendū q̄ si q̄s vo salutat ab excōicato non dz resalutare eū: dz potī ei dicē: deus te emēdet ⁊ hmōi. Itē si vir vocet excōicatū ad mēsaz nūquid vroz pōt ad ipam mēsam comedere. Rñ deo sēm Guil. credo q̄ nō. sed tū pōt ad aliā mēsam in eadē domo ira remote comedere q̄ merito posset dici q̄ nō comedāt simul. Item q̄ritur vtrū excōicatis posset aliq̄d dari. Rñdeo sm Guil. q̄ pōt: et hoc cā hūane sustētationis q̄s. l. indigētes sunt. Et intelligo solū q̄ ad necessaria vite vel alimēta vestes ⁊ hospitia: sic tū q̄ ꝓpter hoc nō dimittant laborare p absolutione. Secus si petūt alia vtensilia vt secarim: vel follozū: ⁊ hmōi: que non sunt eis credenda. xi. q. iij. q̄m multos. M Multi sciēdū q̄ illi q̄ participāt cū excōicat(sciēter ⁊ pnicit grauiter peccāt: sicut illi q̄ cū eis comedūt: bibūt: emūt: vel vēdunt: ⁊ sic de aliis. Hoc ptz: q̄ talis cōicās excōicato ꝓtra phibitionē sui plati peccat i seipm: q̄ nō tenet sibi ab eo qui hz morbū ptagiosum: i quo videt minus amare aiam suā q̄ corpus Qui si crederet se incurrere lepraz corpis ꝓpter vnā comestionē vl locutionē q̄cito accederet ad excōicatū caueret sibi ne a participatione excō municato: sed lepraz aīe. i. minozē excōicationē quā incurrit participādo cū excōicato non curat: q̄ tū periculosior est q̄ lepra corpis. Itez q̄rit ꝑ ponit talis aīe sue: q̄ si phibitū sibi esset sub pena vni⁹ klozent ne loquerēt illi excōicato: caueret sibi de dāno tpali inquantuz possibile esset: sed de gratia xpi ⁊ aia sua non curat. Et talis excōicato cōicans potius vult pmanere mēsa dei. i. sacramēto altaris q̄ mēsa excōicati cū quo in comedendo participat: q̄ talis nō dz cōicare: nec aliq̄ sacramētū administrare nisi sit absolut⁹ ab illa maiozi excōicatione quā incurrit comedēdo vel loquēdo cū illo excōicato Itē talis cōicans excōicato potius vult habere societatē illius excōicati q̄ societatē filioz dei q̄ in celo sunt ⁊ in mundo: ideo merito talis in infernū erit socius diaboli et oim dānatoz: si sic pmanet decedit: q̄ si aliquis sciēter ⁊ pmaciter in cōtemptū phibitionis ecclie participat excōicato mozaliter peccat. Itē sūia plato⁹ valde timenda est cui libet xp̄iano: q̄ xp̄s dedit sacerdotib⁹ ptātem ligādi ⁊ absoluēdi dicēs. Quodcūq̄ ligaueris etc. Wñ tale exēplū de excōicatiōe Legiē q̄ papa Greg. nonus quendā diuitē excōicauit: q̄ cuz contēneret excōicationē pape. tunc miraculo dei ciconie q̄ nidificauerūt sup domū ei⁹ a tecto eius recesserūt: ⁊ nidū trāsferre nō potuerunt ad domū alterius. Qū vidēs dictus cōtumax et admonit⁹ a cognatis suis q̄ hoc idem q̄sderauerunt i ciconijs: postea humiliauit coz suuz pcedens absolutionez. Et q̄cito fuit absolutus a sūia illa rūe dicte ciconie redierūt: ⁊ nidum suū pz domū ipsi⁹ repoztauerūt Itē aliū exēplū Legiē q̄ in ecclīa sc̄ti Dionisij martyris multi passeres solebāt intrare ⁊ sedare ecclesiā: et diuinū officiū impedire. Cum aūt nō possent excludi: eps illi⁹ loci eos excōicauit mozte cō minās eis si ecclesiā deinceps intrarēt ⁊ desedarēt. Qui ab ecclīa recedētes nunq̄ amplius ecclesiā intrauerūt. Imo si aliq̄s aliquē capiat ⁊ violēter in ecclesiā ponat statim mozit̄ ¶ In festo penthecostes. Sermo. lxi.

HAbeū venientes et mā= sionem apud eum faciem⁹ Joh. xiiij. M Sciendum q̄ hodierna festiuitas inter alia festa singularē obtinet dignitatem. Est ei festuz libertatis: quia rex regū celi et terre ascēdens in regnū solium pzofusa liberalitate dona ꝑtulit militibus suis tuxta illud. ps. Ascēdens in altuz captiuā duxit capciuitatē dedit dona hoibus. Quō aūt dedit dona ponit Act. ij. ibi. Repleti sunt oēs spūsctō. Itē scdo est festū exultationis. dñ hodie cantē i missa. Quapropt̄ gaudijs tot⁹ in orbe terrarū mund⁹ exultat. Wñ hodie omnibus hoibus gaudēdum est. Proximo nāq̄ die bēt gaudere hoies tristes: q̄ spūsanctus hodie dat ad cōsolādum. s. suā dulcedinē nobis infundendo. dñ Aug. in quodā sermone. Talis est gratia spūsancti vbi sr in corde tristicia

tuenit consumit ⁊ dissoluit. Jtē ꝛcō debent gaudere ptōres qui in ptis moztalibus fuerunt: qz hodie spūs sanctus datur ad vnificandū Jo. vj. Sps est q̄ vnificat. Ezech. xxxvij: Ecce ego mitto in vos spm ⁊ viuetis. Jtē tercio debēt gaudere iusti: qz spūs sanctus datur ad saluandū iustos. vñ Aug. Gratia xpi sine qua nec infantes nec etate grandes salui fieri possunt non meritis redditur: sed gratis dat ppē qđ gratia vocat. Jtē Aug. in lib. confes. Et gaudiū qđ nō dat impius hz eis q̄ te colūt dñe: quox gaudiū tuipe es: ⁊ ipa est, vtā vita in terris. Jtē tercio est festū sctificationis qz hodie xps sctificauit eccl'iam suā ⁊ adhuc sctificat hodie corda fideliū p infusionē spūs sancti. ps. Sctificauit tabernaculū suū altissimus. Jtē quarto est festū amoꝛis: qz spūs sanctus q̄ē amoꝛ patris ⁊ filij hodie mittit. Jdcirco hodie legit euāgeliū in q̄ agit de dilectiōe qua dns nobis iniunxit spūs sctūs: q̄ dō in euāgelio hodierno Si q̄s diligit me. q. d. pauci sunt q̄ me ꝛe diligunt. Mā lupi diligunt honoꝛes ⁊ ptātes luxuriosi delectationes ⁊ voluptates. auari diuitias ⁊ possessiones Esa. i. Oēs diligūt munera. Sequit i ꝛbis pmissis. s. ad eū veniemus ⁊c. Sciendum q̄ triplices sunt hoies. Pozimi sunt ad quos spūs sanctus nūq̄ veniet vt sunt indurati ptōres q̄ sp in malo stāt pposito vt superbi: auari: luxuriosi: iracundi: ⁊ gulosi: qz tales spūs sctō resistūt i hoc: qz penitere nolūt de q̄bus dē act. vij. Dura cervice ⁊ incircumcisi coꝛdib⁹ ⁊ auribus vos spūi sctō resistitis. Glo. qz nunq̄ pni amagistis. Et hz spūs sctus pulset ad coꝛda eoꝛ: ⁊ si intrā sunt indurati qđ non sunt aperire. Apoc. iij. Ego ad ostiū sto ⁊ pulso. ⁊c. Mia em̄ dei magna est q̄ ita diu pulsat ad coꝛ ptōris: et magna est rusticitas ptōris qui: aperire non vult et Greg. Debemus miaz dei erubescere si eius iusticiā nolumus koꝛmi dare. Gratia dei se hz vt radius solis aperiet fenestrā coꝛdis ⁊ intrabit Heb. xij. Cōtēplantes ne qđ deficit gratie dei. i. Pe. i. Sperate in eā que vobis offert gratiā. Qui igitur gratie dei nolūt coꝛ aperire videntur peccare in spm sctm ingrati de bonitate ad quā contemnunt Jtē ptōr indurat⁹ multū est ꝛephensibilis qui si videt peccatis inq̄natū ⁊ deo ⁊ sanctis angelis abominabilē factū. Juxta illud. ps. Coꝛrupti sunt ⁊ abominabiles facti sūt i iniq̄tatibus suis: ⁊ tñ ad aquā gratie sine q̄ mūdari non pōt non recurrit Jtē videt se igne infernali succensū. s. igne malox ꝛcupiscētiarū ⁊ tñ p aqua gratie qua ignis iste extinguit̄ non clamat. Ex magna ei negligētia videtur esse in hominibus defect⁹ gratie isto tpe cum tñ habeant in primos varios fontes gratiaz s. sacramēta penitētie ⁊ eucharistie ⁊c. Vnde Chzp. dicit q̄ tps auxilii est nunc: qz tēp⁹ meritoꝛium bonoꝛ. g. qui isto tpe gratie sūt accipiāt gratiā et se non disponunt sūt sicut ei qui iacent circa fontes ⁊ nolunt se applicare ad bibendum ⁊ ppterea sitiendo moꝛiūtur: sic etiam tales sunt ꝛephensibiles. Scōi homines sūt ad quos spūs sanctus venit: sed mansionē non facit. vt sunt illi qui ꝑz Greg. in omel. hodierna cōpungunt̄. ⁊ a peccatis suis se vertūt: sed tempoze tentationis hoc de quo cōpūcti fuerant obliuiscunt̄: ⁊ sic ad perpetrata ptā redeunt ac si hec minime plāxissent ⁊ sic extinguūt gratiā dei i seipsis ꝛra quos dicit apls. i. ad Thessa. v. Spiritū nolite extinguere. Tercii sunt ad quos spūs sanctus venit et mansionē facit: vt qui digni sunt recipere spm sanctum ⁊ post receptionē spūs sancti a ptis se custodiunt: ne econuerso: spm sanctū a se repellant: ⁊ sic in bono pficiunt vsq̄ ad finem vite sue Aug. li. iij. de pe. Pozesto semper ē gratia que nūq̄ deficit: nisi pus expulsa continue necessario q̄ suum est inspiret si est qui recipiat.

Jtem Aug. O q̄ felix est anima ista que ita vitam suam gubernare studet auxiliante deo q̄ chzistum hospitē ⁊ inhabitatoꝛē meretur accipere O Quātum ad secundum sciendum q̄ septem sunt genera hominū ad quos spūs sanctus venit ⁊ mansionem vbi facit Pozimi sunt qui consolationem mūdi ꝓpter deum spernunt. ps. Renuit consolari anima mea. Exemplum habeamus in beato Johāne euangelista qui ante biliones quas vidit miss⁹ fuit in exilium vbi nullā cōsolationem mundanam habuit ⁊c. et merito tales consolantur a deo qui hic consolationes spernunt carnales Deut. viij. Afflixit te penuria ⁊ dedit tibi mānna. Sed qui hic in mundo consolantur ⁊ que nō ꝛsolatiōes coꝛpoꝛales nō sunt digni ꝛsolari a spūsācto. vnde Ber. in epistola Qui carnalibus voluptatibus pascit̄ eternarum delitiarum epulis indignus habetur. Idem Ber. Quomodo ignis ⁊ aqua simul esse nō possunt sic spūales ⁊ carnales delicie in eodem se non compatiūtur ꝓ Sed tamē sciendū q̄ sunt quattuoꝛ gña hoīm qui carēt oīni cōsolatiōe tam ꝛpali q̄ spūali. Et ideo merito tales sunt pauperrimi. Pozimi sunt qui i obediētia sunt restricti ad ꝛligiosam vitam ⁊ tamē coꝛde in seculo vagant̄ ⁊ tales vitam duram gerūt Nam graue est eis quicquid ad dei seruitiū spectat. Et quicquid faciunt hoc coacte ⁊ hoc timoꝛe faciunt nullā spūalem dulcedinē sentiunt: nec carnalez etiā dulcedinem: nec seculi consolationem habere pñt. Ex hoc cōtingit q̄nq̄ illis pueris qui ꝛra voluntatē suā traduntur ad monasteria vel qz pater est pauper vel quia puer defectuosus est vel quia pater multos pueros hz vl' qz cū pacto ⁊ promissione talē puerū dedit ad monasteriū. ⁊ sic de aliis. Ergo nulli ꝛsulendū ē q̄ puerū suū ad altiꝰ monasteriū tradat ꝛra voluntatē suā vl' etiā vbi nō

seruat religio: ꝫ ꝑncipalr illa tria subalia. s. paupras. i. cõitas obediẽtia ꝫ castitas. ꝫ ad illa tria seruãda obligat ois religios⁹ ꝓfessus cuiuscũq; ordinis sit. Et q̃cũq; religiosus illa tria nõ fuat nõ est in statu saluãdoꝝ ꝫ melio⁹ esset q̃ esset bubulc⁹ vn⁹ q̃ sit religios⁹ malus ꝫ ꝓpriet⁹ vel non castus: et sic de aliis Scõi q̃ carẽt oi cõsolatione tã ꝑsalt q̃ ꝑsnali sunt hoies seculares ꝫ mundi secratores. Illi aliq̃ recipiũt ꝑsalẽ ꝛsolationẽ. sed cũ amaritudine coꝛdis: qz cognitionẽ hꝫ q̃ ista vita i qua viuũt eos nõ saluat: qz sũt superbi luxuriosi: auari: ꝛes iustas possidẽtes iusoꝛes: blasphematoꝛes: iracũdi ꝫ immundiosi: ꝫ sic de aliis ꝫ cũ tales habeãt letã ꝛsciaz ex hoc q̃ seipos recognoscũt ergo nũq̃ ꝑfũt realit gaudẽ. vñ Anselm. Inoꝛdinat⁹ animꝰ libidi ẽ pena. Isi. desum. bo. Nulla pena grauioꝛ est mala cõscia. Amb. de offi. Que pena grauioꝛ est q̃ interioris vulnꝰ ꝛscie: nõne hoc magis fugiendum est q̃ mors: q̃ dispẽdiũ q̃ exilii q̃ debilitatẽ vloꝝ Sic econtrario bona ꝫ secura ꝛscia sp gaudiuꝫ hꝫ. Salomon. Secura cõscia quasi iuge cõuiuium Isi. de sum. bo. Vis nunq̃ esse tristis sp bene viue: reus nãq; animus non est securus bona ẽ cõscia sẽp gaudiũ hꝫ. Tercij q̃ carẽt omni cõsolatione sunt ꝓpositi q̃ coꝛp⁹ suũ a solacijs retrahũt: ꝫ tũ deũ i hoc nõ ꝓtẽdũt q̃ eis mitiꝫ vigilẽt ꝫ ieiunẽt coꝛp⁹ suũ castigẽt tũ nõ sũt hui xp̃i sed martyꝛes diaboli ꝫ ꝑnt dicere ad dñꝫ suum diabolũ illud. ꝑ. Quã ꝓpt̃e moꝛtificamur tota die: et tales carẽt oi consolatione: qz subtrahũt sibi cõsolationẽ mundi et ẽ carent consolatione dei: ergo sunt miserrimi ꝫ a xp̃o multipl'r maledicti. Quarti q̃ oi ꝛsolatiõe carẽt sunt impatiẽtes in aduersitatib⁹ ꝫ infirmitatib⁹. Et tales qui sic in tribulatiõib⁹ suis ꝛstra deũ murmurãt ꝫ impatiẽter ferunt hꝫ duplicẽ infernũ qz hic puniũt ꝑ tribulatiões ꝫ infirmitates ꝫ ꝓpt impatiẽtiã suam in futuro punient a demonibus: qz sicut ꝑ patientiã hõ custodit aiam suã sic ꝑ impatientiam põt pdere aiam suaz. Lu. xxi. In patiẽtia vestra possidebitis aias vestras Sed q̃ hõ infirm⁹ ꝫ tribulatus patiẽs est tũc deus ꝑ interioꝛez cõsolationẽ tẽperat exteriozẽ tribulationẽ. ꝑ. Cũ ipso sum in tribulatione Scõi ad quos sp̃usanctus venit ꝫ mãsionẽ facit sũt illi q̃ lugẽt i seipsis q̃ cognoscũt deo displicere: qz q̃ hõ cognoscit mala sua est bonũ signũ hoie. Sen. Argumẽcũ ẽ in mel⁹ trãsitari animi q̃ vicia sua q̃ hꝫ hucusq; ignoꝛabat vidit. Qui sic lugẽt sũt bti Mat. v. Beati q̃ lugent vñ Chꝛy. sup Mat. Mil ira cõglutinat et vnit hoiem deo vt penitẽtium lachꝛyme. Isi. de sum. bo. Lachꝛyme penitẽtiũ apud deũ ꝑ baptismate ceputanq̃. sic lucẽtes merito sunt beati: qz impetrãt a deo q̃cq̃d volũt. vñ Chꝛy. in ser. Nemo ad deũ aliq̃ flẽs accessit q̃ non q̃ postulauit accepit. ꝫ tales dñs vult ꝛsolari Iere. xxxi. Cõuertã luctũ eoꝝ i gaudiũ. Sz isti q̃ ꝓpter dãna tꝑalia supza modũ tristant nõ ꝛsolant: qz plus tristant de bonis amissis tꝑalibus q̃ de datoꝛe quẽ sept⁹ peccãdo offenderunt. Queritẽ vtrũ petm̃ sit qñ hõ nimis de dãnis tꝑalib⁹ tristat. Rñdet q̃ sic. qz est signũ q̃ iste tꝑalia cũ magno affectu coꝛdis diligit, vñ Gre. xxxi. moral. Sñ doloꝛe amittit quicq̃d cñ amoꝛe possidet q̃ vero ardenter diligim⁹ habita: grauiter sulpiramus ablata: ergo oñia dãna tꝑalia deo offerre debemus cuz patientia coꝛdis ꝫ dñs retribuet nobis ꝫ recõpensabit in eternabita. Tercij ad q̃s sp̃usanctus venit ꝫ mãsionẽ facit sunt illi q̃ strenue erbiliter tentationibus resistunt. Apoc. ii. Vincẽti dabo manna absconditũ. i. gratiaz q̃ ꝛz absconditа qz nõ videt. ꝛbiliter resistere debemus diabolo: ꝫ hoc in ꝓncipio tentationis qz diabolus est serpens lubzicus ꝫ vbi caput posuerit ibi statim totus illabit. vñ Isi. de sum. bo. Diabol⁹ est serpẽs lubzicus cui⁹ si capiti. i. ꝓmi suggestioni non resistit: toꝰ i interna dñi nõ sentit illabitur. vñ Ber. super epl'am Jacobi. Non em̃ cõtristari debemus si in tentationes incideritis: sz si in tentationib⁹ supari fuerim⁹. Gre. Tentatio cui non consentit nõ est petm̃: sz est materia exercẽde ꝛtutis. Quarti ad quos sp̃usanct⁹ venit sũt q̃ eum affectant p feruens desideriũ: ꝫ est valde dignum vt sp̃usanctus p sua dignitate ꝫ vtilitate feruẽter desideret ab homine. Aug. Tota vita xp̃iani est sanctũ desiderium quod añ desideras nondũ vides: sz desiderando capax efficeris: ergo affect⁹ ꝫ appetit⁹ desiderij datus est hominꝰ vt magna debeat desiderare et hec sunt dona gratie in p̃senti ꝫ glozie in futuro. Ergo ex coꝛde affectare debemus gratiã spiritussancti: ꝫ eum imitare per deuotam oꝛationem: quia quãdo deuote oꝛamus: tunc sp̃m sanctum inuitamus: ꝫ ipe paratus est ad nos intrare qz ipse stat ante ostiũ ꝫ pulsat et expectat. q̃ añ oꝛando accepturi sumus sp̃m sctm̃ hoc docet nos xp̃s. Joh. xiiij. Rogabo patrez meũ et aliũ paraclitũ dabit vobis. Itez vꝛet hoc cet⁹ apl'oꝝ q̃ inter alcẽsionẽ ꝫ pẽthecostẽ oꝛanti instabãt vt sp̃m sctm̃ accipe mererẽtur. Act. i. Vi oẽs erãt pseuerãtes vnanimit i oꝛone. Itẽ hoc vꝛet vniuersalis ecclia q̃ hodie cãtat ꝫ clamat. Veni sctẽ sp̃us. Ergo dauid oꝛãdo dicit. Coꝛ mũdũ crea i me deꝰ ꝫ sp̃i. rec. ꝛc. Quinti ad quos sp̃usanct⁹ venit sunt humiles qz hũilitas est vas ꝫ receptaculũ gratiarum ꝫ ꝛtutũ. Jaco. iiij. Humilib⁹ añ dat gratiã Sicut aqua fluit ad loca hũilia sic gratia replet coꝛda humiliũ. Aug. Alta siccant ima replẽtur. Hãc hũilitatẽ oꝛ habere ois xp̃ianus ad celestẽ gloziã puenire volẽs. Ber. in ser. Per humilitatẽ ascendatis ad sublimitatẽ qz hec

est bis nō alia Job. xxij. Qui humiliat⁹ fuerit erit in gl̄ia. Et hoc merito: qz hūiles deuz hic ad hospitū receptū quare d⁹ eos merito exaltet in futuro. Pso. xxxiv. Humilē spū suscipiet gl̄ia. Sexto ad quos spūs sc̄us venit et mā sionē facit sūt illi q̄ habent coz quietū et pacificū. Qui libet ergo libenter vadit ad hospitium vbi quietē inuenit: sic ꝛ spūs sanct⁹. Mat. v. Vti pacifice Abscede ergo debem⁹ discordiaꝫ et mūticias: et ignoscere iniurias nobis illatas: ꝛ pacē ꝛ charitatē habere ad oēs homines Apls. ij. Cor. xiij. Pacē habere ꝛ de⁹ pacis ꝛ dilectiōis erit vobiscū. Q Septimi et vltimi sunt q̄ verbū dei audiūt ꝛ illud custodiūt et retinēt. Vñ xp̄s dicit in euāgelio hodierno Si q̄s diligit me sermonē meū seruabit: ꝛ pater meus diliget eū: ꝛ ad eū veniemus: et mānsionē apud eū faciemus. Idco libenter debemus audire verbū dei p̄pter tria. Primo qz est ei⁹ aīe. Mat. iij. Nō in solo pane viuit hō: sed in oi verbo q̄ p̄cedit de ore dei. Greg. Cibus mētis est verbū dei. Secō qz mentē illuminat. p. Lucerna pedib⁹ meis verbū tuū: et lumē semitis meis. Si q̄s doleret oculos vel ceciderit coz pal̄ cecus libēter iret p̄ dcē milia vbi posset illuminari. Multomagis hoc facere debemus p spūali illuminatiōe. Tercio qz ab eterna morte liberat. J. h. viij. Qui ser monē meū seruauerit nō gustabit mortē in eternū. Sicut em̄ aia viuificat coz⁹ vita nature sic spūs sc̄us aiam cui būnē viuificat vita gratie. Vñ Joh. vi. Spūs est qui viuificat q̄ etiā referri pōt ad verbū dei. Exēplū de gratia spūsancti. ꝛ quō verbū dei illuminat aīam et ab eterna morte liberat. Quidā miles multis vicijs plenus fuit: ꝛ diabolus per petā coz suū excecauerat q̄ oib⁹ diebus vite sue nūq̄ nisi semel fuit confess⁹. Cōtigit ei semel vna die p̄ p̄dicatores ad ecclesiā eū reuerēter ire nō cū deuotionis sz p̄pter humanā oblōnē qz eadē die nouas et p̄ciosas vestes induit Qui audiēs a sacerdote vt dūs mitteret spūm sc̄m qui mundaret coz da oim petōz a vicijs Vox ille ad lo cum secretū fuit vocās deū ꝛ dicēs dñe deus ego p̄thodoz sum petōz q̄ multa vicia peperauī. rogo te p̄pter miam tuā vt hodie michi spūm sc̄m mittas qui coz meum purget et illuminet. Statim eū dūs exaudiuit et spūm sc̄m misit: qui coz eius mundauit p veram contritionē: et postea per veram cōfessionē. Et sic spiritus sanctus ad eū venit ꝛ mansionem apud eum fecit q̄ amplius nunq̄ mortaliter peccauit: et satis condignā pniaz de p̄teritis petis fecit: et finem suū in bono terminauit

¶ Item alius sermo de sctō spū Ser. lxxi.

REpleti sunt oēs spūsancto. Act. ij. Aristo. ix. metha. Contraria non sunt in eodem. Cum ergo spūs sanctus intrat coz hois tūc petā ꝛ vicia expellit ꝛ virtū hominis sc̄tificat. Hoc factū est apostolis q̄n in die pentheco stes repleti sunt oēs spūsancto. Sciēdū q̄ in pētecostes fuerūt tria sūt dicēda Primo q̄ spūsanct⁹ venit. Secō qz facit i alia que aia naturaliter facit in coz pe. Tercio q̄n spūs sanct⁹ datus est apl̄is Tercio q̄ sūt signa spūsancti q̄ ad incipiētes p̄ficientes ꝛ p̄fectos ℟ Quantū ad primū sciendū q̄ sicut spūs coz palis. i. aia q̄ttuor facit i coz pe sic spūsanctus siūlitudinarie q̄ttuor facit in alia spūali. Primo spūs. i. aia cōseruat coz pis decoz: qz sicut sine aia coz p⁹ est pallidū nigrū ꝛ deformē sic: aia nō hz decoz ē specie nec coloz ē gratie nec sanctionis honeste sine gratia spūsancti: sz aia p eius aduentū renouat. reformat: ꝛ ornat p̄s. Emitte spm̄ tuū. ꝛc. Secō aia est calor is nutritiū. vñ q̄dm est aia in coz pe: cāuis ibi ē calor naturalis: sz aia recedēte coz p⁹ frigescit: ita spūsanctus dat aie calorē dilectionis diuine. Ro. v. Charitas dei diffusa est in cordibus nostris. Tercio aia coz p⁹ confortat q̄ fm̄ aia coz p⁹ subtiliare nō pōt nec se defendere: q̄ aia vñ pōt ea pūre: sic sine gratia spūsancti hō nō pōt tēptationib⁹ diaboli resistere nec se defendere. Ro. viij. Spūs adiuuat infirmitatē nostrā. Quarto coz pus sine aia cadit motu sic aia sine spūsancto nec mouet in ꝛ⁹ nec operari potest: sz deficere cā opz. Ezech. viij. Spūs eleuauit me. S Quantū ad scdm sciendū q̄ spūsanctus trib⁹ vicibus datus est apl̄is Primo ante passionē xp̄i ꝛ hoc ad faciē dū miracula q̄n eos ad p̄dicandū misit: et super oia demonia ꝛ vt languores curarent eis p̄tātem dedit. Hec enim miracula p spūm sc̄m fiunt: vñ q̄ dr Mat. xij. Nō ēt cōsequis est vt quicunq̄ habeat spūm sc̄m q̄ ille miracula faciat: qz sicut ait Greg. Miracula hoiem nō sanctū faciūt: sed ostēdūt. Nec quicunq̄ facit miracula spūm sc̄m hz. hoc ptz i incārationib⁹. Secō dedit eis spūm sc̄m post resurrectionē: vt hoc sacramenta exercēt q̄n insufflauit i eos dicēs. Accipite spūm sanctū: quoz remiseritis petā ꝛc. Hoc idem canitur q̄n sacerdotes ordinant qui sūt secratores apostoloz. Tercio dedit eis post ascēsionē in die pētecostes ꝛ ex hoc coz da coz: ita solidata fuerūt vt amplius de tormētis nichil timerēt. p̄s. Spū oris eoz omis virtus illoz. Et in p̄ncipio festo repleti sunt oēs spūsancto in quo ostēdit magna liberalitas dei qz magnū ꝛ p̄ciosū donū dedit. ex hoc ptz in dignitate qz hoc donū est ipsemet de⁹. Augu. Magna dei misericordia est q̄ dat donum equale sibi Et si vnā guttā gratie daret homini plus esset q̄ si daret sibi totū mundū. Modo abundanter gratiā spūsancti eis dedit: qz repleti sunt oēs spūsancto. Hodie em̄ apl̄i receperūt bonā mēsurā gratie spūsancti: ꝛ hoc in cuā sc̄tificationē. Jtē receperūt mēsurā cōfes

ē ꝛ hoc in eloquētia olim signaꝝ. Vnde canit in scōlia Lo⁹bātur varijs lignis apli. Et hoc ponūt eis dari vt pcōres quereret qz si in mūdo predicare vellent oportuit q̄ vbiq; intelligerētur. Itē recepert mensurā cōgita tā: qz ferminati fuerunt in grām amplius nō ꝙ noxati peccauerunt: nec peccare potuerūt Itē mensurā effluentē. qz p flumen spūsancti mundū irrigabāt ꝛz riuuli istius fluminis fuerūt scti doctores: vt Amb. Aug. Grego. et Ihero. ē. Scilicet dū hoꝝ riuuli sunt docto res moderni tpis. p̄s. In stillicidijs eius leta bit germinās T Quo ad ter̄ū ꝛz q̄ sunt signa spūsancti sciēdū q̄ tria sunt signa spi ritualiter quo ad incipientes. Primū est dolor de culpa pterita Ber. Spūsanctus odit lo⁹ des nec habitare pōt in corpe subdito peccati Cui ergo ppriū est pcā repellere. ipius etiā ppriū est odire pcā: nec in vno domicilio pa riter mor̄ari cū cā immundicia ꝛ cā immundi cia. Et⁹ plum de luce ꝛ tenebris que nō cōpa tunt se i eodē emisperio ꝛz mutuo se expellūt sic ꝛ hic: g̃ spūsanctū esse de pcīis est signū pre sentie spūsancti. Secūm signū ym Ber est fir mū ppositū cauendi futura pcā cū effectu et emendādi preterita: qđ nullatenus pōt haberi conatu ppio sine spūsctō infirmitatē nr̄am adiuuāte ꝛ q̄ gram assistente. vnde Aug. i lib. retrac. Voluntas in q̄ nōs gratia spiritussan cti liberaliter assistente homo liberat a seruitute que ter̄a est seruus pcti. bñ etiā. Sen. Ma gna pars bonitatis est velle fieri bonum Ter cium signum est si quis moueat ab intra ad bona opa ſmā scōm Greg. Amor dei nō est otiosus. operatur ei magna si est. Ber. in sermo. de fe sto pēthe. Ad bonū faciēdū spūsanct⁹ mouet nos ꝛ docet. mouet memoriā. docet rōnē et vo luntatē. Primū opta tgē boni opatio signū est spi ritus spūsancti: et hoc quo ad incipientes. Nā puer libero matris q̄ morum cognoscitur sic si hō mouetur ab intra spūsaltet. Secd quo ad ꝓficientes sūt alia signa in quibus spūs sanctū in eis inhabitare cognoscūt Primum est frequēs ꝛ iusta ꝛcie conterraneis exami natio nō solū de peccis moꝝtalib⁹ imo de venia libus: cuius rō est q̄z sicut spūsanctus oppo nitur pcō moꝝtali: ita feruor charitatis q̄ est a spūsancto opponit pcō venialī vt ipsum ab sia euellat ne spūsctō displiceat: q̄ oēs anime officinas mūdificat: ꝛ minimā peccati paleā intra cor q̄ possidet nō patit possidere: ꝛz sta tim igne subtilissime circūspectionis exurit spūs suauis ꝛ dulcis. bñ dicit Greg i moral. Cū igitur frequēs ꝛcie examinatio fiat a spū sancto per feruorē charitatis signū est adesse spūsanctū. Ergo si post dictū vel factū vel co gitatū hō discruerit btrū i aliquo deliquit hoc est signū spūsancti Apls. 1. Cor. xi. Si nosmet ipos diiudicaremus nō vtiq; iudicaremur Ber

Diligit deus illā aiam que incōspectu ei⁹ si ne intermissione se cōsiderat ꝛ sine simulatio ne diiudicat seipam. Scōm signū est sit mā dane cōcupiscentie extinctio siue diminutio. Quāto ei magis charitas auget sequit q̄ cō cupiscentia semp in eis minuat bñ Aug. sup Joh. in omel. xxx. Radix oim bonoꝝ est chari tas: et radix oim malox est cupiditas. Et ille due simul esse nō pōt. quia nisi vna radicitus euulsa fuerit: alia plantari nō pōt. Charitas ergo roborata nō cessat ꝛcupiscentiā radicit⁹ extirpare. bñ Aug. dicit q̄ charitatis benefi est cōcupiscētia corporis: ꝛ nutrimētū charis tatis est diminutio cupiditatis De hac extin ctōe sitis dr. Jo. iiii. Si q̄s biberit ex aq̄ quā ego dabo nō sitiet amplius Chry. Mō est super terrā qđ amet q̄ dnū dei i ꝛtate gustauerit bñ Aug. Cui biberit de fluuio paradisi cui⁹ vna gutta est maior q̄ ocean⁹: sedē vt sitis eius sit extincta. Vix ei esset si hō totū mare bibe ret ꝛ sitis ei⁹ nō esset extincta. bñ apli post q̄ de fluuio spūsancti biberūt oia ꝓpter xp̄m dere liquūt ergo est signū spūsancti si cor tuū antea ad terrena inclinatū fuerit: ꝛz mō ad celestia erigitur Mat. vi. Vbi est thesaurus tu⁹: ibi ē et cor tuū Tertiū signū est si pcis lesis ex corde q̄tūcūq; offēd⁹ sis vel offendaris i futurum tū patus es ydulgere ꝛ habes cor pacificū ad oēs homines est signū spūsancti Sz iracūdi ꝛ li tigiosi hñt signū spūs maligni. bñ Gre. Si filij dei vocant q̄ pacē faciūt ꝓ dubio filij sathane sūt q̄ ipāz cōfidūt. Amb. super Lu. Pax ē dux ad vitā eternā Sunt ēt tria signa spūsancti ꝙtū ad pfectos. Primū est q̄ hō nil timeat nisi deū. i. Jo. iiij. Perfecta caritas fo ras mittit timorē Itē. ij. Cor. iij. Vbi spūs dñi ibi libertas. Vñ apli ꝛ martyres nullū regez nec aliquē ꝓsidē nec tyrānū quēcunq; timue rūt ꝓter solū deū. bñ Gre. Nullus gen⁹ mor tis bono hoi ꝛ recte viuēti timēdum est Sen. Turpissima res est nichil timere nisi deū Ergo si nec paupertatē timēs nec infirmitatē nec ali quam aduersitatē signū est pfectionis. Sedz signū est non resonare nec remurmurare i ad uersis vt dicere possit cū ps. Cum ego i flagel la patus sum ꝛ illud Mat. v. Si q̄s te percusse rit ad dextrā maxillā tuā ꝓbe illi ꝛ alterā imo tribulatiōes et aduersitates sūt ei dulces. vñ scriptum est de. b. Stephano. Lapides tor rentes illi dulces fuerūt. Ideo cantur de martyribus. Nō murmur resonat nō q̄rimonia. Regis tue ēt de aplis Act. v. Ibant apli gaudentes a conspectu ꝛsilij q̄m digni habiti sūt p nomine iesu cōtumeliam pati. vnde Grego. Qui lucra degustat ifertora equanimiter tolerat Ter tium signū est desiderium dissoluendi ab hoc mundo sic q̄ totus mundus est sibi q̄si crux ꝛ oia terrena post pōit nisi inquātū necessitas ꝛcegerit. bñ apls ad Phil. i. Cupio dissolui ꝛ eſ

se cum xpo ⁊ illud ps. Sitiuit aia mea ad deū fontē uiuū. Item illud ps. Hen michi q̄ incolatus meus plō. est. Exñ de desiderio celestis pātie. Legit̄ q̄ q̄dam mulieres tā spāli ⁊ mirabili amoꝛe diuia affectiõe resolute fuerunt: ut pꝛe desiderio languerent nec de lecto p mꝛtos annos nisi raro surgere possent nullā aliā infirmitatē hñtes nisi illā cuius desiderio eaꝛ aie liq̄fact̄ cū dño suauit q̄lcūq; ꝗto spū cōfoꝛtabant̄ tāto plus coꝛpe infirmabant̄ ⁊ sic hēmus q̄ spiritussanctus opaꝛ tria in incipiētibus. tria in pficientibus: ⁊ tria i perfectis. ¶ De eadē festiuitate. Ser. lxxij. quare deus subtrahit gratiam homini.

SPūsme⁹ sup mel dulcis Eccl. xxiij. ℣. Ex quo spiritussanctus est fons totius dilectionis tunc q̄rit quare deus q̄nq; dilectis suis in p̄senti subtrahat consuetā gfam ⁊ spūalem cōsolationem ⁊ pmittat eos q̄nq; diu stare i anxietate ⁊ amaritudine coꝛdis. Rāt q̄ deus hoc facit multiplici cōne. Pꝛima cā ut hō de seipo nō p̄sumat nec de sctitate sua: ne reputet se esse aliq̄d euz nichil sit q̄ qui reputat se aliquid esse seipm seducit. Sancti em̄ uiri q̄nto perfectiores ⁊ cā tiores sunt: tanto humiliores sunt ⁊ debēt esse: sicut legit̄ de sctō Francisco qui dixit q̄ esset maximus pctoꝛ totius mundi. Et hoc cō tigit ex eo q̄ seipsos cognoscunt: ⁊ q̄nto pꝛ seipos cognoscunt: tanto magis indignos se deꝑhendunt. unde Greg. in moꝛal. Sci uiri quo altius apud deum ꝑstitum dignitate pꝛo ficiunt eo subtilius indignos se esse deꝑhendunt: q̄a dū luci pꝛimioꝛes fiunt q̄dq; in seipsis latebat inueniunt. Ne ergo bonus homo cadat in spūalem superbiam q̄ aliq̄n peioꝛ est ⁊ magis nociua q̄ secularis pompa: tūc deꝰ subtrahit sibi q̄nq; spūalem cōsolationem: ⁊ eriaz ne hō credat a seipso habere illā gratiā: ut ex suis meritis: si cognoscat q̄ illa gratia datur sibi ex sola dei bonitate ⁊ liberalitate ⁊ nō ꝓpter sua merita. Nam minimā guttam gratie ⁊ bonitatis dei nō possumus mereri a nobisipsis. Nā si semp hō deuotionē gratiā ⁊ spūalem consolationē ad libituz haberet foꝛte crederet hoc esse a natura q̄d est a sola dei gratia. Sed ꝛō est: q̄ deus uult pbare hoiem utruz uelit abire ⁊ cōsolationem in creaturis q̄rere q̄ā non hz a deo diuinam consolationem sicut sponsus uult pꝛobare constātiam sponse. i. fidem ⁊ dilectionem. Verbi gratia. Ut si mercatoꝛ simularet se ire ad nūdinas: ⁊ tū se absconderet in domo maneret: uolens uidere quid uxoꝛ faceret eo absente: uel quid de eo loqui uellet: uel si de recessu ei⁹ doleret: et de reditu gauderet. Sic chꝛistus tardat aliquando uenire cum sua dulcedine ut pꝛobet constantiā fidelis aie an uenit aliūde q̄ accipere eo ab sēte: ut an uelit se ⁊tinere ꝓpt̄ eū hoc ē utrū uelit ⁊solationē aliena in creaturis q̄rere uel utrū uelit libēter sine ⁊solatione creaturaꝝ ꝓpter eū esse. uel utꝛq; uelit firmiter stare ⁊ nō recedere ab eo. Sed aia q̄ cōsolationē in creaturis q̄rit post q̄ diuinā dulcedinē amisit facit sicut mulier q̄ ablcēte uiro ꝓpo ad aliū se trāsfert. Debet aūt aia q̄ est spōsa xpi facere sicut facit q̄ post q̄ perdidit suū maritū non uult aliū recipere nec q̄ amodo super eaz uiridē sedere ꝛz sp gemit post maritū suū. Sic ⁊ aia hois dz gemere post xp̄m cū sua dulcedinē amisit ⁊ gemendo expectare donec ueniat ⁊ redeat. Tertia cā est ut hō in timoꝛe dei maneat ⁊ timeat ne foꝛte sponsum suū. i. xp̄m offēderit per aliquā cām ut negligētiā: ꝓpt̄ quā cōsolationē spūalem ei subtraxerit: ꝛz tñ ille timoꝛ debet esse moderatus ne desperet. Debet em̄ eē timoꝛ filialis ⁊ nō seruilis: sicut puer timet patrem: tñ euz cū hoc diligit. Nam stulta est illa uxoꝛ q̄ stanter credit de uiro suo quotiens de domo exit q̄ uelit eaz relinq̄re ꝓ alia uxoꝛe sic facit aia q̄ minus xp̄m diligit. Et nota q̄ i recessu uiri de uino ⁊ si secū tollit letitiā quā uxoꝛ hz de p̄sentia eius nō tñ tollit gratiā. nec post recessum minus diligit: ꝛz plus diligit ⁊ super magis accēdit̄ ⁊ iflām at. ⁊ hoc est qđ Greg. dicit super Cāt. Spōsus abscondit se aliq̄n ab aia ꝛpōse sue ut ardēcius eū eq̄uerēs q̄rat ⁊ dū eū inuenerit ecōuerso diligēti⁹ ⁊ cautius custodiat. Aia em̄ dz esse sollicita ne eum perdat: ⁊ dū eū perdiderit magis sollicite dz eū q̄rere. Et dū eū ecōuerso inuenerit magis diligenter dz eū custodire. Et sic q̄nq; cōtingit q̄ xp̄s cū maioꝛi gratia redibit q̄ antea fuit cū illa aia. Time ergo i q̄cūq; gradu pfectionis es. dñ Ber. scriptū ē Si nō in timoꝛe dñi te tenueris istāter cito subuertet̄ domus tua. Oñe nāq; ꝑstitū edificiū illico ꝛgit i ꝛcipitium si huius gratie aufers p̄sidiū. Item Ber. Cōtraria sunt q̄d ē timoꝛ ⁊ religio nec manere pōt alterū sine altero. Quarta cā est ne homo seipz destruat ⁊ coꝛp⁹ suū nimiū debilitet q̄ si hō sp hēret illā gratiā ⁊ spūalē dulcedinez semper uellet ieiunare, oꝛare uigilare et alios laboꝛes facere: q̄ q̄dq; facit semp ē sibi dulce ⁊ totū delectabile stāte illa gratia ⁊ cōsolatione. Ut ergo aie obsequiū sit cōmodabile tunc deus q̄nq; subtrahit hoi spūalem dulcedinez Sunt em̄ alīq; in p̄ncipio ita feruentes q̄ nimium destruunt ⁊ faciunt sibi capita debilia ⁊ uacua q̄ modicū ut nichil postmodū p̄nt. Sed obsequium hois ꝛz apt̄m dz esse cōmode ut hō sic asinū suū. i. coꝛp⁹ suū nutriat ut faceꝰ poꝛtet. i. laboꝛes sustineat. ⁊ sic eū uinet discrete cū abstinētia ⁊ uigilia ne lasciuiat ⁊ pō deꝰ pereat. Deꝰ ēt hō facit ut hō sua ꝓpria infirmitatē cognoscat. Nā cū xp̄s pūs est ꝓ sua spūalez dulcedinem uidet hoi q̄ foꝛtis sit ab

totū onus laboris. ſ. mane ſurgere: orare: legere ieiunare ⁊ male comedere: ⁊ p̄clamari: ⁊ blaſphemari: ⁊ quicq̄d ei mūgit leue eſt ⁊ eū nō grauat: ⁊ quare hoc q̄ dñs ſupponit manū ſuā et ſublenat totū on⁹. Sz ſubtracta gr̄a totū grauabit erit q̄d antea leue fuit. Aplūs ad Phil. iij. Oia poſſum in eo q̄ me ꝯfortat. Sed ecce uerſo xp̄s dicit. vt habeā. Joh. xv. Sū me nichil poteſtis facere. Quinta rō eſt: ne hō alios deſpiciat: ⁊ ꝓpter hoc alios de facili iudicet: ſed vt alios infirmos ſuſtentet. Sunt eī aliq̄ q̄ de his eis aliquā grām facit: tunc ſtatim iudicāt et deſpiciunt alios q̄ fortē ſi haberēt illā gratiā plus faceret q̄ ipſi. Lu. vj. Nolite iudicare ⁊ non iudicabimini: nolite condēnare ⁊ non cōdēnabimini. Gre. Vera iuſticia paſſiones hūj. ergo ꝑpati debemus debilioribus ⁊ imperfectis. dñ Gre. In tanto q̄ſq̄ pfectus eſt i q̄to pfecte ſentit dolores alienos. Sexta rō eſt ꝓpter tepiditatē. ſ. q̄ homo nō vult ferueter et fortiter operari ⁊ bri illa gratia ſibi data: ſed q̄ ita tepide opat tunc deus q̄ſq̄ illā grām data ſibi ſubtrahit. Igit̄ admonet nos apl's. ij Co. vj. dicēs. Hortamur vos ne in vacuū gratiā dei recipiat⁊. Quid g̃ vult eſſe iuſtius ſuus et nō laborare cū bonis ſine ꝑmiſſis a dño dignus eſt vt dñs ſibi ꝑfecte recipiat bona cōmiſſa ſicut dicit euāgeliū de illo puo q̄ habuit vnū talētū ⁊ fuit piger et abſcōdit illud: igit̄ fuit ſibi ablatū ⁊ alteri datū. Si eī volumus vti gratia ſ̄ute ⁊ fortitudine quā tā habem⁹ tunc deus augmentat nobis illā grām hiram ſed ſi volumus negligent agere tunc deus auferet a nobis grām quaz tam dedit. vnde ⁊ ſcriptum eſt Mal. ult. Maledictus hō q̄ facit opus dei negligent: ergo cum deus ſubtrahit tibi gratiā tunc cogitare debes q̄ deus hoc facit ꝓpt̄ tepiditatem ⁊ laſſitudinē tuam: q̄z ſi alius talez grām habuiſſet multo ferueri⁹ deo ſeruiuiſſet Septima rō eſt ꝓpt̄ pcā venialia a q̄bus ſe non cauet. Sunt eī pcā venialia ſicut gutte aque q̄ lz nō pūt ignē totaliter extinguere charitatis tū faciunt q̄ ignis non pōt ita ferueter ardere: ita ſ̄tuoſe operari: q̄z quicunq̄z dz ſibi acquirere grām ⁊ conſolationē ac dulcedinē de qua hic loq̄mur oz hoc fieri p̄ magnos labores Sed q̄ venialia impediūt q̄ hō fortiē nō pōt operari ⁊ q̄ꝛ ꝓpter venialia impediē hō ne ad tā tā dulcedinē ꝑueniat. ergo alia dz eſſe ſollicitus eorum ſolū ſe cauere a pcīis mortalib⁹ ſz ētiā venialibus inquātum pōt. Etiā dulcedo gratie amittit q̄ſq̄ p̄ imūdas ⁊ importunas cogitationes q̄bus nō tacito conſilio reſiſtit ſed in eis dēlectat aliquāl delectat Eccl'. x. Muſce morientes corrumpunt ſuauitatē vnguenti. Sz q̄ritur an cogitationes q̄ hoi incidūt ꝓtra voluntatē ſuā noceāt vel nō q̄ non ſignāter cū non delectat i eisdem nec dat eis aſſenſum Gre. Non eſt cogitatio tā immunda que mētem polluat ſi rō non cōſentit

Octaua rō eſt ꝓpter nimiā ſollicitudinē ⁊ occupationē tpalium vt cū hō ſe nimiū occupat et ſollicitat circa iſta tpalia ⁊ mundana ſtatim conſurgebat. b. Greg. in dpal. q̄ q̄ fuit in monaſterio abſtractus ſeculāribus negotiis ⁊ liber i corde ab illis: tunc magis fuit ꝑtus i corde et pacificus cū deo q̄ q̄ fuit i officio curę paſtoralis. ſ. q̄ ſublimatus fuit i papā: q̄z deus vult habere libez. ⁊ mundum cor ab oibus curis ⁊ ſollicitudinibus mundāis. vñ dicit p̄ p̄pheā. Ducā eam i ſolitudinē ⁊ ibi loquar cuz corde. tō perit dauid dicēs. Quis dabit michi pēnas ſicut colūbe ⁊ volabo ⁊ requeſcā. Mona cā eſt ꝓpter hoc: q̄z q̄ ds q̄rit conſolationē ⁊ delectationē i iſtis delectatiōibus mundi ⁊ cōſolationibus creaturaz tunc nō p̄t habere cōſolationē diuinā: q̄z ſūt ꝛtraria Ber. Delicata ē cōſolatio diuina ⁊ nō dat admittēti⁹ alienā Exēā huius hēmus in tribus regibus: quos ſtella ad dñm ab oriēte ꝓduxit: q̄ dū itrauerēt hierlm ⁊ q̄ſierunt de rege iudeoz vbi nat⁹ eſſet ꝓdierunt ſtella ſup quos dicit Gre. Quod dum magi q̄ſierūt conſiliū humanū: ꝓdiderūt conſiliū diuinū. Quidā in iſto volūt delectari in cibo ⁊ potu ⁊ veſtibus p̄tioſis in amicis: in uxore: i filiis: ⁊ in gaudiis mūdanis: ⁊ cū hoc etiā q̄runt conſolationes diuinas in p̄ceptis ſuſcipiūt ſeipſos. vñ Aug. x. confeſ. Gaudiū diuine dulcedis non degustas ſi carnali delectatione coz maculas ✠ Decima rō eſt ꝓpter nimiā reuelationē. ſ. q̄ſ nimis hō reuelat gratiam ſibi a deo datam et tractat ſe inaniter de donis diuinis. Exēplum legit de quodā ſuperiore fratre q̄ poſt longos labores. orōnes ⁊ ieunia, meruit q̄ i ſuſceptione venerabilis ſacramenti ſenſit inenarrabilē dulcedinē ⁊ delectationem i coze ⁊ in toto corpe ſuo: ita q̄ iſta delectatio ⁊ dulcedo fuit ſibi ſup oēz humanā eſtimationē ⁊ diſcretionē mundi: q̄ venies ad quendam fratrē petuit ſibi dari oſculū ab illo puero ſcans q̄ ille etiā deberet ſentire illā dulcedinem tunc ſtatim illa dulcedo euanuit: ⁊ poſtea eaz nunq̄ habere potuit. Ergo q̄ſ hō ſentit dulcedinē diuine gratie tunc dz ſe humiliare ⁊ deo in humilitate cordis gratiaz actiōes referre q̄z ſuperbia ⁊ elatio ſpūalis eſt valde nociua vnde Iſi. de ſum. bo. Non te arroges: non te iactes non te inſolēter extollas nichil de te ꝑſumas nichil boni tibi tribuas. vnde exēplum fuit q̄dam frater in monaſterio quodā multū verboſus ⁊ ſemel accidit q̄ loq̄batur de non ſibi ꝑmiſſis tunc abbas ſibi dixit ſeriose. Wade ⁊ tace qui recedēs ab abbate ⁊ cordi ſuo imp̄mēs iſta ꝓba abbatis: amplius in iſto monaſterio ſemp ſilētium tenuit. ⁊ cum ſic tacuit tunc ab intra in ſpū tm̄ ꝓfecit q̄ deus ſibi q̄dam ſecreta revelauit. Et alij fratres miſabant de tacitur. i tate ſua. Accidit aūt q̄ q̄dam heremita in ſilua non lōge a monaſterio infirmabat: q̄ mi

sit ad abbatē vt ad eū veniret ⁊ sibi ecclāstica sacramēta porrigeret. Tūc abbas suspirit secū illum tacituenū ⁊ iuit cū sacramentis ad p̄cu tandum ⁊ cōsolandum illū heremitā. Et in via q̄dam latro audiēs cāpanā quam secutus est eos vsq; ad cellā heremite ⁊ mālt fozis reputans se indignū q̄ deberet intrare cellam tā sancti viri. Sed postq̄ heremita confessus est et cōicauit; tunc latro stans p̄ ianuaz cū humilitate cozdis sui dixit. O si essem talis qualis tu es. Et heremita in elatione mētis ⁊ cōplacētia sui ipsius dixit. Hoc libēter deberes velle q̄ esses talis qualis ego sum. Tunc frater ille tacituenus cepit flere amare et postq̄ abbas ⁊ frater ille recessert: tūc latro ille a remotis cucurrit post eos ⁊ inuocauit deū vt sibi daret contritionē verā ⁊ vite emēdationez qz iam p̄poneret illi abbati ꝑfecti ⁊ amplius nunq̄ [illegible]ccare velle; ⁊ sic velociter cursu cecidit et mortuus est imediate. Qō videōs ille frater cepit letāter ridere. Sz postq̄ abbas cum isto fratre ad suentum redit q̄siuit ab isto fratre quare sic taceret. Et rñdit. Dīc semel dixisti ad me. vade ⁊ tace. Ab illo die semp tacui nisi interrogatus fuissez. Tunc abbas dixit Qua re tu fleuisti cum illum sceꝛm heremitā cōicauit et quare cu risisti cū ille malus latro post nos cucurrit volēs nos spoliare vel occidere: ⁊ sic peccando in peccatis suis obiit. tunc frat respondit. Dat causa fletus mei fuit ista qz cuz cōicastis illū heremitā ifirmū; tūc latro steterit foris ianuā dicēs hūilitate cozdis. O si eēz talis q̄lis tu es Et heremita rñdit in elatione mentis. Hoc possez libēter velle Et sic mortuus est ⁊ dānatus; iō fleui. Sz latro q̄ post nos cucurrit habuit firmū ꝓpositū ꝑfitēdi ⁊ non spoliādi nos nec occidēdi Et sic currēs recidit et obiit; et angeli eius aiam rapuerūt ⁊ ad celum cum gaudio deduxerunt; qz sua contritio fuit tanta q̄ deleuit penam et culpam: ideo risi

¶ Ad idē festum. Ser. lxxiij. de bonis spūsancti

REpleti sunt oēs spūsctō. Act. ij. Ex quo iaz istis sacris diebus spūsancti missio pagit; tunc aliq̄d de donis spūsancti p̄ pātifer. dicēdum est. Vnde sciendū q̄ septem sunt dona spūsancti. q̄ ideo sunt septem. quia per ea septem vicia capitalia expelluntur. A Primum donū est timoz dñi: de quo dr Eccl'a. i. Timoz dñi iustū sapie Quod vnum cozdi nostro aduenies multa bona nobis cōfert Pzio docet p̄terea mala emē dare Eccl'. i. Timoz dñi expellit peccm Secundo docet bona operari Eccl'. xv. Qui timet deum faciet bona. i. qui timet deum nichil negligit. Tertio timoz ꝑseruat hoiem i bono. Eccli. xxvij. Si ī timoze dñi nō tenueris te instanter cito subuertet domus tua Ber. in tractatu de septē donis. Cōnexa sunt q̄dē timoz: et religio nec manere pōt alter sine alio. Ber. In hac vita nichil valet ad gram p̄merēdā ꝑsuādā et recuperanda: q̄ si videaris non alta sapere sed semp timere. Quarto timoz dñi miam meretur p̄s. Quō miseret pater filioz misertus est dñs timētibus se. Quito timoz confert horiplōgationē vite ad tpalia puisionē Pzouer. x. Tioz dñi apponet dies p̄s. Timete dñm oēs sancti eius qm̄ non est inopia timētibus eum Sexto facit ozōnem exaudiri p̄s. Voluntatē timētium se faciet ⁊ deprecationem eoz exaudiet; ⁊ saluos faciet eos. Septimo gram eternā meretur Pzouer. xxviij. Btus hō qui semp est pauidus Eccl'. xxv. Octus vie cui donatū ē habere timorē dei Gre. Vbi timoz nō est ibi salus non erit. Hi sunt septem fructus quos cōfert donum timoris quod est p̄mū donū spūsancti. Et hoc p̄mum donum timoris expellit p̄mum pctūm mortale. s. superbiam. Nam timoz dñi humiliat hominē: superbia vero eleuat Eccl'. x. Odibilis est coz deo ⁊ hoib⁹ superbia. Et q̄to homo se hic magis exaltat tāto magis i futuro humiliabit. Lu. xviij. Omnis q̄ se exaltat humiliabit: ergo vt i futuro exaltemur humiliemus nos hic coz deo in timoze dñi. i. Pe. vj. Humiliamini sub potenti mana vt vos exaltet in die visitatiōis Ber. Sola humilitas est que exaltat: sola q̄ ducit ad vitam Scōm donū est donum pietatis Vñ sciendū q̄ triplex pietas est habenda. Pzima ad deum ⁊ ista dz esse in bona confidētia quā habere debemus ad deum. Pzimo in tpali puisione ps Jacta cogitatū tuum in dño: ⁊ ipe te enutriet. Idem nanq̄ vidi iustū derelictū. Hec confidentia tollit nimiā ⁊ superfluā curā ⁊ sollicitudinē tpalū quā illi habent q̄ nunq̄ satiant; sed semp timēt sibi deficere: ⁊ cū magna sollicitudine p̄curant sibi tpalia quasi semp deberēt viuere ⁊ fozte in breui moriunt Lu. xij. Stulte hac nocte repetēt aiam tuā ꝛc. Cōtra ꝗs dicit xps Mat. vj. Nolite solliciti esse dicentes Quid māducabimus aut q̄d bibemus. nonne aia plus est q̄ esca: ⁊ coz plus q̄ vestimētū. q. d. Si dat maiora. i. vitā ⁊ vestimētum. Secdo in spūalibus. s. q̄tum ad aiam. ps. Speratez aūt i dño mia circū. ⁊ sic tollit desperatio q̄ est peior oī pctō. Isid. de sum. bo. Desperatio auget pctm. Desperatio est peior oī pctō Chrys. i ser. Nichil ciste deū offendit q̄tū desperatio. Tertio in ētis. i. remuneratiōe celestiū bonoz Joh. x. Nolite timere pusillus grex Cōplacuit patri vestro vobis dare regnum. Hanc fiduciam non debemus habere ex nostris meritis sz ex meritis ihu christi qui est redēptoz noster quē pater nobis dedit. Ro. viij. Quomodo nō etiā cum illo oia nobis donauit. In signū huius xps habuit in cruce latus aptum: qz p eū regnū celoz intramus Jhe cū nobis p̄ suam

passionē ianuā celi reserauit: ꝙtra hoc sūt illi pusillanimes qui qñ audiunt aliqđ de diuina iustitia immediate pterriti dicūt: ergo nunq̄ saluabor: ⁊ sic diffidere de eterna saluatiōe est diabolicū qz oi spe saluationis diabolus ꝑua tus est: ꝫ nos ꝛ̄ianī firmiter i deum sperare debemus: qz ipse est q̄ saluos facit sperātes i se. Scđa pietas est quo ad seipm: et illa debet esse i miserationē anime ꝓprie Eccli. xxx. Miserere aie tue placēs deo. B Ñ sciēdum q̄ ser opa mie debem⁹ exhibere aie nře. Ꝓzio debemus eam cibare: et hoc fit primo quando digne cōmunicamus sacramentū eucharistie vel etiam quando deuote audimus verbū dei Mat. iiii. Non in solo pane viuit homo: sed in omni verbo quod ꝓcedit de oze dei. Greg. Cibus mentis est ꝟbū dei. Sed heu plures sūt q̄ corp⁹ oi die cibāt sed aiam raro cibāt audiē do ꝟbū dei qđ ē malū signū. Joh. viii. Qui ex deo est ꝟbū dei audit: ꝓpterea vos nō auditis qz ex deo nō estis. Scđo debem⁹ eā potare cū calice tribulationis et patientie quē xp̄s ꝑ se bibit et ꝓpiauit nobis. Mat. xx. Potestis bibere calicē quē ego bibiturus sum. Tercio debet ire cū charitate dei ⁊ ꝓximi: qz hec ē vestis nuptialis vite eterne. Mat. xxii. Amice quō huc intrasti nō habēs vestē nuptialē: per quā vestē cognoscunt̄ filii dei. Joh. xiii. In hoc cognoscēt hoies q̄ estis mei discipuli si dilectio nē habueritis adinuicē. Quarto hospitare qđ sit per pniam quā agimus ꝑ peccatis nostris qz cū hō est in pctō moztali tunc facit māsionē i inferno ꝑs. Appzopiquauerūt vbi q̄ ad poztas moztis: ꝫ qñ pniam agit tūc ꝑparat sibi māsionē i celo. Mat. iiii. Pniam agite appzopinquabit em regnū celoꝝ. Quinto debem⁹ aiaz nostrā visitare: ⁊ hoc fit qñ fragilitatē nostrā pēsam⁹: ⁊ petā nostra cū amaritudine cozdis recolimus vt eā ꝓphera dicere possim⁹ Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine aie mee Sexto debem⁹ eā de carcere huj⁹ mūdi educere: ⁊ hoc p desideria supnoꝝ. bñ ap'ls Colo. iii. Que sursū sunt q̄rite: nō q̄ sup terrā. Itē nostra cōuersatio in celis est. C Tercia pietas est q̄ ad ꝓximū ⁊ ista ꝑmo exhibet in dādo Eccl's. xiii. Ante moztē bñfac amico tuo. i. xp̄o: qz elemosyna in vita multo melioz est q̄ post moztē: qz vnus denarj⁹ datus ꝓpter deo in vita est melioz q̄ centū post moztē. Secūdo exhibet ꝓximo cōmēdādo. ꝑs Misereat et cōmodat ⁊ semē illi⁹ in bñdictione erit: ⁊ de hoc gaudet xp̄s ⁊ tota celi curia. qz sum⁹ iurē mēbza: ⁊ erit hoi valde meritoziū. Lu. vi. Mutuū dātes nichil inde sperātes Tercio i dimittēdo ꝓximo. Lu. vi. Dimittite ⁊ dimittemini Aug. in encheridion Ea elemosyna nichil est mai⁹ qua ex cozde dimittim⁹ qđ i nos quisq̄ peccauit. Quarto facta ꝓximi nō in malū interpretādo. Ñ Aug. sup illo ꝟbo. Mat. vij. Nolite iudicare ⁊ nō iudicabimini Hoc loco nichil aliud ꝓcipi ē timo: nisi vt ea facta q̄ dubia sūt q̄ aio fiant in meliozē ptē int̄pretemur Vbi notādum q̄ q̄libet tenē cia dicta ⁊ facta ꝓximi in melioꝛē partē int̄pretari: nisi sint manifesta mala. Apls. Ro. ii. Quo iudicio alīū iudicas: teipm cōdēnas. Sed dicetes. Ñ ozē q̄ aliq̄ omnia que vidēt vel audiūt de ꝓximis sēp in malū interpretant. Rñdeo q̄ hoc ex duob⁹ ꝓcedit ꝓzio qz ipsi mali sūt. Chzy. Ois hō ꝑm se estimat alterꝝ Jdē Sicut difficille aliquē suspicatur malū q̄ bon⁹ est sic difficile aliquē suspicatur bonū q̄ mal⁹ est Scđo qz male efficit ad illū quē iudicat. Aug. Certū est q̄ de malo iudicato neminē iudicare quē tāq̄ meipm diligere sed ⁊ defendere ⁊ excusare q̄dm̄ publicū nō ꝓdiret. Ez qz charitatē ꝓdidim⁹ facilius alterutrū iudicam⁹: ⁊ q̄ ois q̄ aliū iudicat oster dit se vacuū a gratia dei et charitate ꝓximi Sed q̄ bona suspicat de ꝓximis ē signū ꝙfectionis ⁊ bonitatis. Greg. i moral. Quāto vos i bono ꝓficit⁹: tāto ēt bona de alio sētitis. D Terciū donū est donū scie: quod donū tria docet. Ꝓzio docet te cognoscere teipm. ſ. quis es quid fuisti: ⁊ qđ eris. Ber. Cogita q̄ dū vene ris ⁊ erubesce: dū es ⁊ ingemisce q̄ ꝓperas ⁊ timesce. Itē cognosce te ꝑ culpā actualē fieri deo exosuz. Sap. xiij. Odio sūt deo impi⁹ ⁊ ipietas ei⁹. Eccl's. xii. Altissim⁹ odio hz pctōres. Itē ꝑ culpā eris maledictus ꝑs. Maledicti q̄ declināt a mandatis tuis. Et insup debitoz moztis eterne nō solū ꝛ̄palis vt iumētū Ezech. xviii. Aia q̄ peccauerit ipa moziet Sz ecōuerso cognosce q̄ gratia facit hoiem filiuz dei et heredē. Ro. viii. Si filii ⁊ heredes. Itē facit hoiem btūm ꝑs. Beat⁹ po. cu. est dñs de⁹ ei⁹. Itā gratia facit hoiem et iā esse būdistum Deut. xxviii. Si ꝓcepta mea audieris benedict⁹ tu in ciuitate: ⁊ bñdict⁹ tu in agro Et ego hoc noie de⁹ bonos noiabit q̄ erūt ad dexterā ei⁹ dicēs. Mat. xxv Venite bñdicti patris mei. Scđo donū scie docet cognoscere deum. Ꝓzio inquātū est creatoz tu⁹ ⁊ tu creatura ei⁹ ꝑs. Ipse fecit nos ⁊ nō ipi nos: ⁊ sic teneris ei obedire tanq̄ creatozi tuo Scđo inquātū est dñs tuus et tu seruus ei⁹: ⁊ sic teneris ei fidelitē seruire tanq̄ seru⁹ fidelis dño. Tercio inquātū est ꝑ tu⁹ ⁊ tu filj⁹ ei⁹ ⁊ sic teneris ⁊ ei exhibere honozē ⁊ reuerētiā Quarto inquātū est redēptoz tu⁹, ⁊ sic teneris eū diligere Joh. xv. Maiozē charitatē nemo hz ⁊c. Quinto inquantū est futurus iudex tu⁹: et sic tenet⁹ eū timere in oībus ꝟbis ⁊ factis siue comedendo siue bibēdo siue dormiēdo siue vigilando E Tercio docet donū scie cognoscere ꝓximos. ſ. quō oēs hoies tam diuites q̄ pauꝑes: tā nobiles q̄ ignobiles sunt similes in quattuoz. Ꝓzimo: eñ hoies sunt siles ex parte ꝓncipii

qz omnes ab vno deo et ab eodē luto formati sunt et oēs nudi et pauperes nati. Job. xxxiij Ecce ⁊ me sicut et te fecit deus ⁊ de eodē luto ego q̄q̄ format⁹ cū Sap. vij Nemo ex regib⁹ aliud habuit natiuitatis initiū Scdo sumus sites ex pte medij qz oēs mortales ⁊ deus vite sum⁹ tā diuites q̄ pauper. Eccl. x. Ois potentatus ⁊ deus vita. Job. xiij. Breues dies hois sūt. Tertio ex pte finis qz oēs homines in cādē mortē ⁊ putredinē reducunt. Job. xvij. Putredini dixi pat⁹ me⁹ es ⁊c. Hoc pz in ossibus mortuoz qz ibi nulla est distinctio inter nobiles ⁊ ignobiles. Quarto ex pte iudicij qz oēs sub vno iudice rōnem reddere cōpellimur ij. Cor. v. Oēs nos manifestari opz ante tribunal xp̄i ⁊c. ⁊ Act. x. Ipse est q̄ constitut⁹ est a deo iudex viuoz ⁊ mortuoz. Et cū hāc equalitatē cognoscim⁹ tūc nos mutuo diligere debemus. vñ Greg. Oēs fres sumus vnus imperatoris ptātē gerim⁹ ⁊ cū eume ipsi⁹ redēpti Friderico fratres nostros q̄us pauper ⁊ abiectos i nullo despicere debemus. Aug. de vet. xpīa. Ego ho interroga bo te fortasse ⁊ pauperē pānosum nō quales in vestibus sitis: sed q̄les nati fueritis. certe ambo nudi ābo infirmi ābo mortālis miserimā in choātes: ⁊ ob hoc ambo plorātes q̄ nascebamini infantes: ⁊ illud donū expellit mundiaz q̄ grauis est charitati: qz gaudet de malis et cōtristat de bonis q̄ ē diaboli cū: ḡ iudi sūt a deo maledicti. Esa. v. Ve q̄ dicitis bonū malū: ⁊ malū bonū: ⁊ tales iudi sūt filij diaboli qz sicut charitas est signū filioz dei. Joh. xiij In hoc cognoscēt oēs: qz mei estis discipuli si dilectionē habueritis adinuicē: sic iudia est signū filioz diaboli. Quartū donū est donuz fortitudinis vbi sciēdū q̄ de⁹ nō q̄rit fortitudinē corpis sz spūs Mecmic. viij Faudiū est dñi est fortitudo nra. ¶ Est ergo sciēdum q̄ spūssanctus p donū fortitudinis triplr cōfortat hoiem. Primo in tolerādo aduersitates patiēter. Thes. iij. Patiētes estote ad omnes Scdo cōfortat nos spūssanctus p donū fortitudinis ad viriendū diabolū. Jac. iiij. Resistite diabolo ⁊ fugiet a vobis. Tertio confortat ad operandum bona opa. Joh. ix. Operari opz donec dies ē: qz venit nox cū nemo operari pōt. Aug. Inutiliter in hoc tpe viuit nisi ad acquirendū meritū laborē q̄ in eternitate remanerē: qz bona opa oīnāt ⁊ comitant eiaz cū oēs amici eā deserūt. Apoca. xiij. Opa enim illoz sequunt illos: ⁊ tūc p eis remunerētur in vita beata Piero. Vnusq̄sq; sm opera sua mercedē accipiet. ¶ Quintū est donū cōsilij. Nota q̄ spūssanctus vult q̄ a tribus debemus q̄rere cōsiliū. Primo a deo. Thob. iij. Bñdic deū ⁊ pete ab eo vt vias tuas dirigat ⁊ oia cōsilia tua in ipso permaneāt. Eccls. xxxvij In omnibus depcare altissimi. Scdo q̄rere debem⁹ cōsiliū a primo nō scientioso: discreto et timēti deū q̄ hz scientiā ⁊ vitā bonā: ⁊ non ab aliquo q̄ est dissolutus ⁊ malevite. vñ Amb. li. ij. de offi. Qui vtile iudicet alienę cause quę videt inutilē vite sue. Eccl. xiij. Qui sibi est nec quā cui bonus erit. Tertio q̄rere debem⁹ cōsiliū a ppria cōscia Eccli. xxxij. Oia fac cū consilio: ⁊ post factū nō penitebis qz sicut q̄s vellet alius consulere: sic et sibipsi dz facere. Et illud donū spūssti expellit auariciā: ⁊ hoc fit cum spūssanctus p donū suū cōsulit terrena despicere celestia appetere: qz terrena modicum valent in pñti vita: qz solū ad sustētationem corpis ⁊ in morte nichil pdunt. Hugo. xi. nō pderūt diuitie in die vltionis. Itē qz nō pñt trāsferri ad aliū seculū. Job. xxvij. Diues cū dormierit nichil secū auferet. Itē post mortē septus nocent multis q̄ reddituri sunt cōtē de ipsis tpalibus quō lucrata sint: quō posset sa ⁊ quō expēsa sint ad minimū quadrantem sed spūalia bona sunt appetēda: qz valent in vita: ⁊ hoc fit cū factū opa nostra meritoria. Itē in morte: qz faciūt hoiez feliciter mori. Itē post mortē: qz eternā vitā rribuūt Ber. i epla. Bona mors iusti ppt requiē: melior ppt securitatē: optima ppt securitatē Damas. lib. iij Mors scōz somnus magis est q̄ mors. Labor auserit ei i pñti scl'o videat i sclm futurū Sextū donū est intellect⁹: p illud donū spūs sanctus docet nos intelligere deū i nobis ⁊ in creaturis. Nā p magnitudinē et latitudinem hui⁹ mūdi poterīā dei agnoscimus: q̄ ipse est oipotēs q̄ in hoc pz cū posset adhuc fimitos mundos ex sua potentia creare. Itē per decorē celi et mundi ⁊ creaturarū sapiētiā dei intelligimus. Itē p bonitatē ⁊ vtilitatē creaturaz dei bonitatē intelligimus. Ergo q̄ vides alqua pulchra ⁊ dulcia gusta per hoc intellige et cogitare debes celestia. Bern. Dulcedo oīz creaturaz si q̄s iuste aduertit nichil aliud est nisi q̄ ad istā dulcedinē eternam nos inuitat: ⁊ illud donū expellit petīm gule: qz per donū intellectus cumim⁹ cibū ⁊ potū ⁊ vtimur creaturis dei ad honorem ipsius ⁊ ad vtilitatem nostram: ⁊ sic resecatur superfluitas gule. Septimū donum est donum sapientie Sciendum q̄ sapientia dicitur quasi sapida scia: qz p hoc donū spūssctus dat nobis sape celestia q̄ dulcedo p̄cellit oēm dulcedinē huius mundi. vñ bas. O dulcedo mellifica dulcedo mirāda q̄ dulcis es in meditatiōe sz dulcior i oratione dulcissima i cōtēplatiōe: sz sup dulcissima in vtitudine: imo tāta dulcedo est in eterna patria qō est inexplicabilis ⁊ interminabil' vñ tāta est dulcedo q̄ si celū aperet ⁊ minimū gaudiū alicui⁹ qui sctis videret q̄uis a nobis remote sint: ⁊ si tot⁹ mundus sustinere nō posset hoc gaudiū. Si autē possibile esset q̄ sustinere posset tūc nullū doz est a deo triste q̄n letificat

retu rnce alīq̄ pena eſt tā amara quā hō ſenti ret ſine igne ſine aquā bullīē: imo nec ipaz morē cozpalē. q̄d tūc erit cū nos illuc benerit mus: ⁊ cū oib⁹ ſcīs gaudebim⁹ Deuz videre eſt ita delectabile q̄ Aug. dicit q̄ portus vellet eſſe i inferno ⁊ deū videre q̄ celoz eius viſione carere. vñ ps. Q̄m̄ mille anni añ oculos ꝛc. Et illud damñ expellit petrū luxurie q̄z fm Grego. Gultato ſpū deſipit oīs caro Aug. Gaudium diuine dulcedinis non deguſtas: ſi carnali delectatione coz maculas.

¶ De vocatiōe hois ad gram. Sermo. lxxiiij

DEmo pōt venire ad me: niſi pr̄ q̄ miſit me traxerit eū Joh. vj. Sciendum q̄ circa ꝟba p̄dicta tria ſunt dicenda. Primo quō deus trahit ⁊ vocat hoiem multiplicit. Scdo quō aliquī non audiunt: ⁊ aliq̄ audiūt ⁊ nō aperiūt. Itē aliq̄ audiunt: ⁊ aperiūt: ſz cū diu non retinēt aliq̄ audiūt et apiunt ⁊ ſecū manere pmittunt. Tercio q̄d ſcienciē ſit de p̄deſtinatiōe ℣ Quātū ad p̄mum ſciendū q̄ de⁹ trahit ⁊ vocat ad ſe nos multipl'r. Prio p̄ internā inſpirationem. ps. Audiā q̄d loquat̄ in me de⁹: q̄z bone ſpirationes ſunt a deo. Apl's. ij. Coz. iij. Nō ſum⁹ ſufficiētes cogitare aliq̄d q̄ſi nobis. vñ quotiēs cogitatiōes bonas exhibuiſti: totiēs vocatus es a dño: ſz nunq̄ vel raro eſt aliqua dies qui hō hēat plures bonas cogitatiōes ḡ nūq̄ ē dies q̄n de⁹ trahat ⁊ vocet nos ad ſe. Jo. xiij. Modicū me cabis me: ego re. ti. Hec nīſi o nichil aliud eſt niſi q̄ q̄ hō hz bonā cogitationē q̄ itelligat eā eſſe diuinā vocationē ⁊ ei acquieſcat. Scdo vocat hoiem p p̄dicationē exteriozē q̄d ꝛtigit cū i oze p̄dicatoꝛis ponit ꝟba vite: q̄ ſz ſonēt exoze p̄dicatoꝛis tā ſunt ꝟba dei. Math. x. Nō em̄ vos eſtis q̄ loquimini: ſed ſpūs patris veſtri q̄ loquit̄ in vobis. et Lu. x. Qui vos audit me audit. Q̄d em̄ xp̄s p̄dicatozes tanq̄ nuncios mittat vocare inuitatos ad nuptias ptz: Mat. xxij. vbi dī. Miſit ſuos ſuos vocare ad nup. inuit. In q̄ vocatiōe relucet ſup nos magna ⁊ ſingularis dei mia: q̄z mīt̄s incredulitate ſua dimiſſis vocat nos ſingl'r. et iō ſi hac gratia vocationis abutimur euāgelio nō credētes ⁊ grām vocatiōis cōtēnētes ḡuius his q̄bus non eſt miſſa talis, vocatio q̄dēnabimur Jo. xv. Si non veniſſem ⁊ eis locut⁹ nō fuiſſē pccm̄ non hērent nūc aūt excuſationē de pctō ſuo nō hūt. ḡ talis vocatio ad nos miſſa p̄ p̄dicatozes cū oi reuerētia ⁊ deuotione eſt audienda tanq̄ vez ꝟbū dei. Aug. in li. de diſ. xp̄ia. Xp̄s eſt q̄ doceat audiam⁹: timeam⁹: faciamus bñ glo. ſup illō Lu. xi. Bti q̄ audiūt ꝟbū dei Bti q̄ audiūt ꝟbū dei ⁊ mēte recōdunt et opē cōplēt vt poſſideāt vitā eternā J Tercio vocat p exēpla ſcōz ⁊ bonoz hoim: ḡ q̄tiens audis dei vides hoiez ꝟtuoſum totiēs pulſat et vocat te xp̄s ad bonā ⁊ ꝟtuoſam vitā. Et ſic multi pueri ⁊ mali trahunt ad deū p exēpla bonoz hoim: qui videt vel audiūt. Gre. Nunq̄ pctōres ad lamentū pnie redirēt ſi nulla eſſent bonoz exēpla q̄ coz mentē traherēt. Exē plum. Erat q̄dā ſecularis q̄ tpe medie noctis audiuit fratres de ozdine p̄dicatoꝛum alacriter cāntare matutinas ſabbato die de vitā ḡine: ⁊ cogitauit qualr tu iaces miſer hō cū iſti tā deū ſuuz laudāt ⁊ ſic ꝛpunctus ozdinē poſt modū intrauit ⁊ in eo per multos annos laudabilr vixit. Quarto vocat̄ p bñficia quotidiana. ſ. p ſanitatez coꝛpis: p diuitias q̄s hoi largit̄: p honores p cibū: per potū: q̄z dat hoi aues i aere, pisces in aq̄s: animalia i ſiluis i cibū ⁊ ſic de aliis ⁊ p alia bñficia de⁹ nitit̄ nos ad ſe trahere vt. ſ. cogitem⁹ ſi tā in p̄ſti bñfacit nobis cū adhuc ſum⁹ pctōres ⁊ inimici ip̄i⁹ q̄d tūc faciet nobis in futuro cū erim⁹ amici ip̄i⁹. Ber. loq̄ns de dei bñficiis dicit Celū tibi fuit per ſuū motū celi luminaria p ſuū fluxū: ſol calſat tibi diē luna illuminat tibi noctē ignis tēperat aeris frigiditatē: aer tibi mitigat ignis caliditatez aqua mundat tibi ſeteꝛē: mitigat tibi ſitis ardoꝛē ⁊ fecūdat tibi ſteꝛrigoꝛē terra ꝟo te ſuſtēat ſua ſoliditate: recreat ſua ferūditate delectat ſua amenitate. ps. Quid retribuā dño p oi. q̄. re. mi. Quinto vocat p flagella. q̄ſi ei hō nō vult' aduertere bonas ſpiratiōes nec curat ſermones nec exēpla nec bñficia dei p̄ſt eum emollire: tūc de⁹ ex ſua bonitate flagellat hominē vt tū ſic cōuertat̄ ad eum. Gre. Mala q̄ nos hic p̄munt ad deū ire ꝛpellūt. ḡ quotiens aliquā aduerſitatē ſuſtinuiſti oībus dieb⁹ vt te tue: totiēs vocatus fuiſti a deo ad emendationem vite: ſz heu plures hoc non intelligunt ps. Voluit inteligere vt bñ ageret: tū tū mentum cognoſcit cū p̄cutiē ſi erraꝛ vt ad viā rectā redeat: ſz hō rōnalis hoc non vult itelligere ps. Dix inſipiēs nō cognoſcet hec. ḡ cur deus affligit te cū infirmitate coꝛpis. ſ. q̄z dētes: oculos caput dolet. intellige hāc eſſe vocē dñi. Itē ſi ſis pauptate vl'ſoꝛtunio vl'aduerſitate q̄licunq̄ grauaris: tunc ſuſcipe dñi nūtium ⁊ ſuertere a pctis tuis. ps Multiplicate ſunt infirmitates eoꝛ poſtea acceleraueruntEſa. xxvj. Dñe i anguſtia q̄ſierūt te Lu. xviij Compelle intrare Glo. q̄ hic aduerſitate cunguntad deū ire cōpellunt Gre. Felix neceſſitas q̄ compellit ad meliora. Jdē Gre. Miſericoꝛdit adhibet deus tpalem ſeueritatē ne eternam inferat vltionē. ideo hic q̄ſdaz patit vt eos impetuū feriat. ſō hic ferit non p̄dobit mekñū p̄at. Sexto vocat nos per bonoz p̄z miſſionē i futuro Eccl. xxiiij. Tranſite ad me oēs qui ꝛcupiſcit⁹ me. Mat. xj. Venite ad me oēs q̄ la. ⁊ one. eſtis ⁊ ego reficiā vos Jn hac vocatiōe p̄mittit ſeip̄m eternale fruendū. Gen. xv. Ego ero merces tua magna nimis. Itē an

geles ⁊ sctōs in seates ⁊ btām ꝯginē in matrem oim electoꝝ gaudia ⁊ merita in possessionem Greg. in moral. Quis enarrare sufficiat ꝑtū gaudiū q̄libet aia suscipiat de sanctoꝝ patriarchaꝝ humilitate ⁊ simplicitate ꝓphetaꝝ crudelitate ⁊ felicitate apl̄oꝝ charitate ⁊ magna diligentia. De martyꝝ stabilitate ⁊ pacientia. Confessoꝝ pietate ⁊ clementia. Virginum castitate et continentia. Viueria lingua et bor deficiet; qz intellect⁹ capi nō sufficit ꝑtū sit gaudiū choris angelorꝝ interesse p̄cē dei builū videre; nullo meu mortis affici iocunditatis perpetuo manere letari; ꝯ quotiēs occurrit memorie de gaudiis celi; totiēs itellige borem dei te vocātem. Septio vocat per maloꝝ exminationē in futuro. Ber. deus volens nobiscū cera ruā. s. hoiem reuocare indt Si iuuenem coegero a limū habeo; nunqd a mis dabo regnū mei. scio qd facia hō timid⁹ est terrebo eū si fo... fic quertat ⁊ viuat. Et exminat⁹ est acerbioza q̄ excogitari p̄t tenebras. s. etnas ignes imanoz tales; ignē inextinguibilē Aug. De illis q̄bus ꝑparat dolor ignis; ardor flamma; fletus sine pota; fletus ⁊ stridoꝝ dentium vbi moꝝ optat ⁊ nō dabit; vbi nullus ordo; sed sempiternus horror inhabitat. ergo quotiēs occurrerit memorie tue penam dānatoꝝ totiens xp̄s trahit te ⁊ vocat te ℟ Octauo trahit ⁊ vocat nos p suaz amarā passionē Jo. xij. Si exaltat⁹ fuero a terra oia trahā ad meipm. In signū huj⁹ tūc septē suauitates circa passionē xp̄i inuenim⁹. s. capitis inclinationē ad osculū in signū nostre reconciliationis brachioꝝ extensionē ⁊ amplexū i signū receptionis ad grāz de ptō redeūti; lateris apertionē ꝓpter effusionem pretij nostre redēptionis ⁊ ablutionis. Exiuit em̄ sanguis in signū redēptionis; ⁊ aq̄ in signū ablutionis; clauoꝝ i manib⁹ ⁊ pedib⁹ infixionē ꝓpt mēoziā recoꝛdationis Esa. xlix Numqd mē obliuiscī ⁊c. cozporis denudationē in exū nostre ꝑfessionis. ꝙ. s. oz esse nuda crucis portationē in exm nostre imitatiōis cozone impositionē in figurā nostre glificationis Hec oi tpe teneas memoriē si tunc incipis q̄ facere de Brute i Brutē ℣ Quātū ad hm dicēdū q̄ Quis dns nos multipl'r trahit ⁊ vocat sicut dictū est. tū qdā sunt qui pulsantem dnm nō audiūt; nec aperiūt; nec rūdēt; vt obstinati ⁊ indurati q̄ nec p inspiratiōnē nec p p̄dicationē; nec p bñficia nec per exēpla nec p flagella; nec per passionē xp̄i; nec p gaudia celi; nec per penas inferni emolliri p̄nt. Tales duri sūt vt adamas q̄ nec malleis nec igne emolliri p̄t. Zac. vij. Cor suū posuerūt vt adamātem immo tales obstiant duriozes sunt q̄ adamas qz quis adamas nō p̄t cōfrigi tū malleis nec igne ꝛuri; tū cū calido sanguie hirci emollit ⁊ istri duri ⁊ obstinat nec malleis inferni nec celi gaudiis; ⁊ qō pl⁹ ē nec sāguie hirci. i. xp̄i. emolliri p̄nt Ber. in ser. Putas ne kilū deputat ieiun q̄squis est ille, hō q̄ ipi⁹ nō terret cōminatiōibus nec attrahit p̄missionib⁹ nec p̄ceptis oꝑpat. nec zelus accendit. Et si fatet se oze cognoscere deū factis tū negat. Scōi sunt q̄ xp̄o vocanti hūiter rūdent; qz tū faciūt eū abire. nec ei apiunt vt sūt illi q̄ se ptōres humiliter cōfitent̄ ⁊ adhuc nō hñt volūtatē deserendi ptā nec se ex toto emendādi. Et tales sunt filies illis q̄ ad cenaz vocāti venire nolue runt; ⁊ hmōi se excusari rogauerūt dicētes Rogo te habe me excusatum Bre. Humilitas sonat in voce; ⁊ dū venire cōtēnunt superbia ē in actione; ⁊ si tales aliqñ in aliquo se emendāt. s. in uno ptō non tñ i alio. et in hoc volūt seruire duobus dñis. s. deo in illo in quo se emendant; ⁊ diabolo in illo in quo se non emendant. Verbi gratia. Qñq̄ qs se emēdat q̄ iam plus non vult fornicari nec inebriari ⁊c. ⁊ superbiā non vult dimittere. Itē in futuro non vult amplius vsurā recipe; ⁊ vsurā tā receptā non vult restituere; ⁊ sic de aliis. vñ Aug. in epla. Si res aliena ꝓpter quam ptm̄ est cum reddi posset nō redditur; nō agit pnia ⁊ fingit. Qm̄ non dimittit ptm̄ nisi restituat ablatus si restitui p̄t. Tercij sunt q̄ xp̄z audiūt. i. p̄dictas admonitiōes ⁊ rūdent; qz recognoscūt et confitent̄ se ptōres ⁊ apiunt; qz auertūt se a p̄cis p cōtritionē ⁊ ꝑfessionē ⁊ satisfactionē sed non diu xp̄m retinēt. nec eū diu apud se recipere ꝓmittūt; qz alijs hospitib⁹ suq̄ntē tib⁹ eū q̄si pauperē eiciūt; aut certe; qz dom⁹ multis vtēlib⁹ ineptis plena est; nō inuenit vbi capiat suū declinat. Vtēlia q̄ xp̄m in dētāt sūt occupationes sup̄flue rei p tpaliū Greg. in moral. Sollicitudo tpaliuz moꝛs est ⁊ excecatio spūaliū Ber. in ser. Poꝛoccupatio in secularibus desiderijs aiam sctām declinat nec misceri poterūt vana veris eterna caducis; spūalia coꝛpalib⁹; summa imis; vt pariter capias que sursum sūt. ⁊ q̄ sup̄ terrā. Hospites hō xp̄z expellētes sunt tētatiōes vel tribulatiōes vl̄ carnales delectatiōes; qz vbi ista sūt xp̄s q̄escere nō p̄t; signāter qñ hō supat a talibus tūc xp̄s expellit Qñ multi qñ audiūt i ꝑmone de dānis p̄cōꝝ. s. superbie; luxurie ⁊c. tunc cōpungunt; ⁊ sic audiūt xp̄m. ⁊ aperiunt sibi p̄ tritionē; ꝑfessionē; ⁊ pniaz; sz nō diu eū desiderio p mittūt. qz qñ tētatiōes vel tribulationes, vel delectatiōes eos ecōuerso infestāt; tūc redeūt ad eadē q̄si nūq̄ ea desiderassent Sicut in sacris tpib⁹. s. in aduētu ⁊ q̄dragesima quertunt; sz sacris diebus elapsis ad eadē ptā redeūt ⁊ recidiuāt. Cōtra q̄s ꝛ Gen. xix. Salua aiaz tuā et noli respicere post tergū Lu. ix. Nemo mittens manū ad aratrū ⁊ respiciēs retro aptus est regno dei Talib⁹ sic xp̄z expellētib⁹ p recidiuationem dicere p̄t xp̄s illud. ij. Reg. xiij. Maius est hoc malū qđ nūc agis q̄ qđ aū fe-

ctis: sicut q̄ pauper hospitio te fero accipet ⁊ eos q̄ nocte xp̄o ptibuit ecipere sic tal xp̄o fa cet q̄ eū de die. i. in gratia ecipit: ⁊ postmodū te nocte. i. p culpā ecōuerso eiecit. dñ Chrysо. in omel. O hō cogita grauioz̄ esse culpā post ptiā. Greg. Minoris excessus est ꝓtate ignoscere: q̄ in ea agnita non manere ℣ Quare sunt q̄ xp̄o audiūt. s. in admonitiōib⁹ ꝑdictis ⁊ aperiūt p pniam ⁊ q̄escere cū ꝑmit tūt p perseuerātiā ad bonū q̄ pficerāt in bono incepto: ⁊ nulla occasione a deo separi volunt q̄ nec vtilitas: nec damnū: nec moꝛs: nec vita nec tribulatio nec paupꝛtas ⁊c. eos separe pōt a xp̄o. Sic q̄libet xp̄ianus stare oꝛ q̄ portus vellet mēdicare ⁊ oia sua ꝑdere: ⁊ in cōi loquē do oēz penā potiꝰ sustinere: imo potius vitaz suā ꝑdere q̄ deū scienter cū vno pctō moꝛtali offendere. Et si q̄nq̄ peccat ex infirmitate sta tim p dolā ꝓtritione ⁊ pniam resurgere debz Ezech. xviij. In quacūq̄ hoza petōꝛ igemue rit ⁊c. Et cū talib⁹ spūlis cūs mansionem facit Greg. Quibere deū diligit ⁊ mādata eius cu stodit in ei⁹ coꝛ venit dñs ⁊ mānionē apud eū facit ⁊ illi salui fiūt q̄ sic in bono pficerāt: q̄z multoꝛ est incipe: paucoꝛ ꝙo finire. Quia tā plēs in inferno dānati sunt q̄ q̄nq̄ bonā vitā inceperūt: sz q̄z nō pficeraverēt: iō dānati sūt vñ Jsi. de sum. bo. Sal⁹ incipiētib⁹ ꝓmittit et pmiū perseuerātibus dat Ber. ℣Perseuerā tia est virt⁹ sine qua nemo videt deū. vñ Qui p seuerat in finē hic salu⁹ erit. vñ Exēplū Cōti git q̄. xl. xp̄ianī erāt captiuitati p gētiles et positi fuerē tpe hyemali i vnū dolū plenū aq̄ et cū sic mar. ꝓtizarent q̄dā gentilis vidit. xl. angelos. xl. coꝛonas tenētes sup capita eoꝛū Tādēvn⁹ ex eis dixit fidē xp̄ianā se negatu tū dūmodo exponeret de dolio: ⁊ cū fuisset ex posit⁹ vn⁹ āgel⁹ cū vna coꝛona volauit i celū. Q̄d iste gētilis vidēs dixit: et ego credo i illū p quo isti patiunt hāc penā: ⁊ posit⁹ fuit i la cū illi⁹. Et iste q̄ fuerat exposit⁹ q̄siuit ab eo ds tā subito eū cōuertisset. Jlle dixit ei q̄vide rat: ⁊ sic iste coꝛonā amisit: q̄z in bono nō plꝛ uerauit: q̄nis vñ incepit: et iste gētilis q̄ pēr seuerauit i pena cū alt̄js accepit coꝛonā etnā Ber. i ser. Vitā ego puto esse bonā mala pati et bona facere: ⁊ sic pseuerare vsq̄ ad moꝛtem ℣ Sz quātū ad tertiū sciēdū q̄ multi insi pientes dicūt q̄ ꝑdestinat⁹ ē advitā perire nō pōt q̄re frustra conabor q̄d futuꝛ ē fiat. Ecce quāta demētia null⁹ vulnerat⁹ aut egeꝛ dicit q̄d medic⁹ facit frustra est q̄d futuꝛ est fiat ecce nolūt aie sue dare legē quā coꝛpi tribu unt dicūt ei nolite mouere si de⁹ vult salvabi mur: ⁊ vñ nō dicunt. nolite cibū parare nolite vestimēta sartire: si de⁹ vult pasci ⁊ vesti non q̄nq̄ sine studio etna habere pōt sic et ꝓpa lia Rñdet q̄ nō imo de⁹ requirit studiū nostrū in illis q̄ fiat. Mat. vi. ℣Primū querite regnuz

dei: ⁊ hec oia adiicient vobis. ℣Prescientia dei nō infert alicui necessitatē: nullus cīm dānat nisi p vitia q̄ sunt in libero arbitrio. Deus nō cōpellit ad bonū vel ad malū: sz in hoie est q̄ deū vel dyabolū: ⁊ cum dñs aliquos ad se trahit hoc est ex mera diuina gratia: imo de⁹ pat oēs trahit: q̄z sib⁹ offert gratiā: nō vñ oēs trahunt vel venūt ad xp̄m: q̄z si oib⁹ offeraꝛ gratia. nō vñ oēs recipiūt. Ātende hō. Ecce si modo ignevī aq̄ aut hostib⁹ repleta eēt hec ci uitas vel vallis vna ⁊ nullo mō euadere pos ses nisi in turri altissimā traherēris: ⁊ amic⁹ tu⁹ stās sup turrī tune iteꝛ⁹ demisso pat⁹ eēt te ⁊ quēlibet volētē trahē. Sursū si ergo tu fu nē manu nō apprehēderes: vī si iā traherēris et i media via funē reliquēs caderes certe cul pa esset tua q̄ nō euaderes. Sic est ⁊ de tune gratie ⁊ charitat̄ p quē de⁹ q̄ est ber⁹ amicus patr⁹ est nos oēs trahere ad alta. Sciēdū q̄ sz ꝑdestinatio sit fixa ⁊ certa ⁊ mutari non pōt q̄ ad deū: vñ libeꝛ arbitriū q̄uz ad nos ma net advtrūlibet ad hoc pōt adduci exēplū na turale. Si video cecū aliquem in viuio scio q̄ si tēdit p viā q̄ ducit ad foueā cadit in eā. Si ꝙo vadit p viā rectā euadit eā: q̄ vtrūlibus me us opat advtā ceri vñ ad dānationē hois ꝓpe scia dei. excepto q̄ ego nō possum scire quam viā tenebit cet⁹ Exēplū. Fuit q̄dā deuot⁹ vir in monasterio cui sepe reuelatiōes fuerūt da te diuinit⁹. Qđ q̄dā frat alteri⁹ monasterij fer ens: instetit apud eūdē vt deū oꝛaret q̄tenꝰ ei dignaret ostēdere si ipse cēt i nūero saluādoꝝ et cū ille vix p̄tib⁹ vict⁹ oꝛom instādo hoc a deo postularet ostēsuz est sibi q̄ iste frat esset de nūero dānandoꝝ. vñ timēs fratrē illū tue bare p altās dies hoc sibi celauit: sz tādē ꝛe quirēti inuit⁹ apuit. Jlle aūt hoc audiēs ⁊ scri pturas itelligēs stati cōdit vñdict⁹ dñs de⁹ ner vñ desperabo: sz pniaz quā p ingressū reli giōis assūpsi duplicabo ⁊ triplicabo donec vi uā ⁊ grāz et miaz apd altissimū q̄ pi⁹ est inue niā. Et post i bzeui reuelatū est eidē fratri q̄ iste frat eēt de nūero saluādoꝝ. qđ cū eidē fra ri retulisset iste ter⁹ effect⁹ de reuelatiōe coꝛ rectioꝝ fact⁹ in ope arbitrij agēs ⁊ de virtute i vir tutē ꝓgrediēs i bono pseuerauit vñ cessatiōe

℣ In festo sancte trinitatis. Sermo. lxxvii.

O Altitudo diuitiaruz sa= pientie et scie dei q̄ incomprehensibi lia sūt iudicia eius: et inuestigabiles vie ei⁹: qui ex ipso ⁊ p ipz et in ipso sūt oia: ipi si honoꝛ et gl̄ia in scla scloꝝ amen. Roma. xi Sciendum q̄ hodie festū sācē trinitat̄ institu tum est vt oēs fideles agnoscāt vnam simplis cem diuinitatē et trinitatē ꝓfitoꝛ. Maz cele bzamus festū de patre in natiuitate sicut pat misit filiū suū vnigenitū vt eis qui in eū cre dit nō pereat. Mā misit i natiuitate xp̄i ⁊ pas

mitt⁹.

ptione. Celebzam⁹ festū de filio i resurrectiõe et ascēsione: sicut xps resurrexit a mortuis ⁊ ascēdit ad celos. Celebzam⁹ de sctō spū i festo pēthecostes sicut miss⁹ est spūs sctūs discipul' sed hodie celebzam⁹ festū trinitat(.s.pēis: ⁊ filij ⁊ spūs sancti: vt oēs fideles agnoscāt vnā simplicē deitatē ⁊ trinitatē pſonax. Quis ei apostol⁹ rapt⁹ fuerit vsq; ad tertiū celū: ⁊ ibi audiet diuina ⁊ p̄fanda mysteria tñ nō fuit aut⁹ mysterū sctē trinitatis curiose inuestigare: sz in ꝓba admiratiõis ⁊ laudis p̄rūpens dixit. O altitudo. ⁊c. In q̄b⁹ ꝓbis tria ponit ꝓzio q⁹ btā trinitas ⁊ vnitas q̄ est de⁹ nō dz curiose i uestigari cū dicit. O altitudo diuitiarū. Scdo q⁹ fidelr̄ ē credēda: cū dicit. Quā ex ipo ⁊ p ipm. ⁊c. Tertio q⁹ ipa btā trinitas deuote ē adorāda ⁊ glificāda cū dicit. Ipi honoz ⁊ glia i secula. ⁊c. O Scdū q⁹ festū trinitat(signāter et p̄cipaler ppt tria est istitutū. ꝓzio vt oēs fid[illegible]z agnoscāt vnā simplicē deitatē et trinitatē pſonax patris ⁊ filii ⁊ spūs sancti. Mō ad affirmādū fidē nostrā tūc fides trinitatis pōr ꝓbact. ꝓzio p auctoritatē diuinā. s. sacrā scripturā Gen. i. Faciam⁹ hoiez ad imaginē ⁊ sili'tudinē nostrā qđ est ꝓbū patris ad filiū ⁊ ad spūm sctm. q⁹ ergo dicit faciam⁹ idicat pluralitatē pſonax: qz si nō eēt pluralitas i pſonis nō diceret faciam⁹ sz factā nec diceret nāz sed mcā. q⁹ ꝓs dicit ad ymaginē ⁊ sili'tudinez ptinet ad vnitatem substantie qz si ibi nō eēt vnitas substātie nō diceret ad ymaginē ⁊ sili'tudinē nras sed ostēdit btā trinitas testimonio angelox. Nā sicut habet. Esa. vi Angeli q̄tidie clamāt ⁊ dicūt. Sanctus sctus sctus dñs de⁹ sabaoth plena est omis terra glia ei⁹ q⁹ dz ter sctus respicit trinitatē pſonax: et semel dño deus respicit vnitatez substātie Tercio ostēdit auctoritate ps. dicēt(Benedicat nos de⁹ de⁹ nr̄ benedicat nos de⁹ ⁊ metuāt eū oēs fines tre In hoc q⁹ dz ter de⁹ ostēdit trinitas pſonax ⁊ q⁹ dz in singulari eū ostēdit vnitas essentie. Quarto ostēdit in euāgelio. Mat. xxviii. Vbi xps dicit discipulis suis. Baptizātes eos i noie patris ⁊ filij et spūs sancti Quito ostēdit p victū Johānis apli: vt habet. i. Joh. v. Tres sūt q̄ testimoniū dāt in celo. pater verbū et spūs sctus: ⁊ hi tres vnū sunt. Sexto ipsa trinitas ⁊ vnitas ostēdit vestigijs creaturarū nō est tñ aliq̄ creatura q̄ sibi valeat ex toto assimilari: sz tñ aliq̄ sili'tudo pōr bene inueniri. Patet hoc ꝓmo de sole. Nam fm Aug. in sole tria cōsiderāt. s. qđ ē qđ lucet ⁊ qđ calet. i. substātia solis radi⁹ ⁊ calor. Radi⁹ de sole nascit qz filius de patre generatur. Calor ab vtroq; pgredit: qz spūs sanctus ab vtroq;. i. a patre ⁊ filio pcedit. Ipse autem sol a nullo pcedit: qz pater non est factus nec creatus nec genit⁹. Et tñ oia tria p̄dicta sunt vnus sol: sic oēs tres pſone sūt vnus de⁹. Jtē cognoscit in fonte. Fons enī generat riuulū sicut pat generat filiū. Et hōs ⁊ riuul⁹ faciūt stagnū: sic pater ⁊ filius spirāt spūm sctm: ⁊ tñ in fonte riuulo ⁊ stagno est eadez aqua: sic in patre ⁊ filio ⁊ spūsctō est eadē substātia Jtē si speculū ponit i aquā clarā ⁊ tra solē: tūc tres soles apparent vnus in celo et duo in radio. Sic inspiciēdo sacrā scripturā inuenim⁹ trinitatē pſonax ⁊ vnitatē essentie. Jtē inspiciēdo creaturas intelligere debemus trinitatez. Nā in magnitudine creaturax agnoscim⁹ potētiā patris: sicut in altitudine celi ⁊ latitudine terre: ⁊ sic de aliis Sed in decore ⁊ speciositate cognoscim⁹ sapientiā filii et in bonitate et vtilitate creaturax intelligimus bonitatez spūsancti Scdo institutū est festū trinitatis vt hō mortalis ad tēpleť ꝓtū beneficiū recepit q⁹ ad imaginē trinitat(est creat⁹. Ter. in fmone de q̄dragesima Cogita q̄lē te fecit de⁹ Nēpe fm corpus egregiam creaturā: sed fm aiam magis vt pote imaginē creatoris Nam hō i dignitate p̄cellit oēs creaturas corporales. dñs Aristo. de regi. p̄n. dicit nobilissimum aliū est hō. Jtē. viii. poli. Inter oīa alia sol⁹ hō hz rōnē ꝓ Sed diceres quō hō ad imaginē dei est creat⁹. Rñdeo primo ꝓtū ad imortalitatē qz sicut de⁹ ē imortalis sic ⁊ aia Aristo. iij. topicox. Aia hois est imortalis. dñs Aug. Aia ē substātia creata inuisibilis icorporea imortal(a deo sili'ma nullā imaginē hns nisi creatoris sui. Imo etiā fm corpus homo fuit creat⁹ q⁹ debuit esse imortalis. Sed quia peccauit ꝓpterea fact⁹ est mortalis. dñs Gre. in moral. Ad hoc hō i paradiso posit⁹ erat vt si se ad cōditoris sui obediētiā vinculis charitatis abstringeret ad celestē patriā ⁊ societatez angelox q̄nq; sine morte carnis trāsiret Sic nāq; imortalis cōditus vt si nō peccasset etiā mori nō potuisset Sz mō aia est imortalis et post hāc vitā habebit vel gaudiū vl' sappliciū sed post iudiciū tūc corpus erit etiā imortale sic q⁹ hō post iudiciū eternalit viuet cū corpe et aia vl' i penis vl' i gaudijs Scdo hō ad imaginē dei creatus est ꝓtuz ad dominationē qz sicut deus est dñs oiz: sic hō oim creaturarū. ps. Oia subiecisti sub pedibus eius. Quia si hō in statu innocētie permansisset oēs creature ei subiecte fuissent: sz boues celi et pisces maris: ⁊ alia i terris. Sed qz homo suo creatori inobediēs extitit ideo obediētia creaturax p magna parte perdidit. Jtē deus oia q̄ sunt in celo et in terra ꝓpter hoiem creauit hoc ptz. Nā angeli seruiūt hoibus Sic luminaria celi seruiūt hoi. Nā sol caulat tibi diem luna illuminat tibi noctez ignis tēperat tibi frigiditatē aer dat tibi spiramen: aqua mundat tibi fetorē et mitigat tibi sitis arborē: terra pfert tibi fruct⁹. s. frumentū et vinū: aqua pfert tibi pisces: ouis pfert tibi lanā cū qua

regis corp⁹ tuū: ⁊ sic de aliis Ergo hō est dñs oīm creaturaꝝ: q̄ tenet deū laudare pze omnibus creaturis Tercio hō creatus est ad imaginē trinitat(is: ⁊ hoc in trib⁹ potētiis aie. s. mēoria intelligētia: ⁊ volūtate: vt sz mēoria sit camera patris in qua habitet p cōtinuā recordationē. intelligētia sit camera filii in qua habitet p vere fidei cognitionē: volūtas sit camera spūsancti in qua habitet p amorē vbi hō in vera charitate voluntatē suā cōformet voluntati diuine. Tercio festū trinitatis institutū est vt hoies incitant ad gratiarū actiōes ipi deo q̄ talē gloriā nobis hic reuelauit in fide. s. donādo nobis cognitionē sctē trinitatis p fidē et in futuro reuelabit nobis in specie. i. Johis iii. Videbimus eū sicuti est. Joh. xvii. Hec ē vita eterna vt cognoscāt te ⁊c. Wñ merito decere debem⁹ cū apl'o. Ro. xi. Ipsi glia in scla Jdeo sāctus Hiero. illū versum. Glia patri et filio et spū sctō ⁊c. in fine psalmoꝝ decātare instituit Et eundē versum q̄libet cuz magna reuerētia corporis et deuotione mētis decantare vel legere debet. Q Mā cōfessio sctē trinitatis si deuote ⁊ cū reuerētia noiaī valet principaī ad tria. Primo ad demonū expulsionē. Quod significabaī in quodā fideli notario apud cōstātinopolim de quo legit q⁹ cū quidā magus ad quēdam locum euz duxisset vbi multitudo demonū residebat vn⁹ eoꝝ in throno sedēs interrogauit eū si vellet ei seruire: ⁊ ille signauit se signo crucis dicens. Ego cū seru⁹ sctē trinitatis Et viso signo ⁊ audito noie sctē trinitatis oēs aufugerūt. Cū igitur predictus notarius ad ecclesiā sctē sophie venisset imago .ꝯt que ibi erat oculos ad ipsum quocūq⁹ p ecclesiā pergeret cōuertebat: ac si ipso facto xps sibi diceret: qz exfestus me fuisti cozā demonib⁹ in terris ego exfiteboz te cozā patre meo in celis. Scdo valet ad tribulationis ppulsionē Mā sicut dicit Joh. Damasce. Cū apud cōstantinopolim pestilentia grauis esset q̄dā puer de medio ppli in celū rapt⁹ cū titulo sctē trinitatis. s. sctē de⁹: sctē fortis: sctē imortalis ⁊ misericors saluator miserē nobis ab angelis est edoctus q̄ cū rediēs cozā pplo decātasset: mox ois pestilētia est fugata. Tercio valet ad malorū cōfutationē ⁊ cōuersionē. Sicut ei refert Bona. iii. li. quē scripsit ad comitissam matildam cū archiepūs ebzodien. symoniac⁹ esset et oēs testes pecunia corrupisset q̄dā legat⁹ bīe sctūs pcepit eibz Bsum sctē trinitatis scz Glia pri ⁊ filio ⁊c. diceret rogās deū vt li symoniac⁹ esset spūsctūs cui iniuriā fecerat noiare non posset Qđ factum est: ⁊ sic ille deprehēsus petīt suū humiliter cōfessus fuit ⁊ pniam egit. Modo loquēdo modicum de euāgelio hodierno: tūc primo queritur quare hoc euāgeliū hodie legit. Rñdet q⁹ deo quia quelibet pson in diuinis in euāgelio hodierno apte exprimit. Mā pson filii est illa q̄ loquit: sz pson pris exprimit cū dz. Scim⁹ qz a deo venisti magister. Et pson spūsancti ostē dit cū dz Misi q̄s venat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ spūsctō et illud Spūs vbi vult spirat. Exprimunt autē psone diuine cū suis appropriatis Cū ei patri attribuit potentia: filio sapiētia: spūsctō bonitas: tūc pson pris exprimit cū sua potentia cū dz Nemo pōt hec signa facere q̄ tu facis: nisi fuerit de⁹ cū illo: qz signa facere ē diuine potētie Exprimit pson filii cū sua sapientia cū dz. Scimus qz a deo venisti magister Ad magistrū em spectat sapiētia docere Exprimit em pson spūsancti cū sua bonitate cum dz Spūs vbi vult spirat. Nō em ex nostris meritis: sz ex sua gratuita bonitate se nobis infundit. Sed queritur q̄re patri attribuit potētia filio sapiētia spūsctō bonitas cū tñ oēs tres psone. s. pater ⁊ fili⁹ ⁊ spūsctūs habeāt eandē potētiā: sapiētiā et bonitatē. Rñdet Fm Aug in li. de trinitate. In creaturis solet notari in patre defectus potētie ꝓpter antiquitatē In filio solet notari ignorātia ꝓpter nouētatē et inexperiētiā: ⁊ spūs videt sonare inuehementiā. Esa. ii. Quiescite ab hoie cui⁹ spūs in naribus eius est Et ne putet sibi esse in diuinis sicut i creaturis tūc pri nō solū attribuit potētia: sz oipotētia: ne videat senioz: et ob hoc in symbolo dz. Credo in deū patrē oipotentē Et filio nō solū sapiētia: sed etiā oīs sapientia et scia attribuit ne videat minoz aut minus sciens aut minus expertus Et spūi sctō attribuitur bonitas ne putet crudelis aut behemens. vñ ps. Spūs tuus bonus deducet me in terrā rectā. R Quāuis aūt deus pater si oi potēs duo tñ sūt in ipo ⁊ duo in nobis q̄ ipm vincere vident. Primū est sua pietas viscera. Hiere. xxi Cōturbata sunt oia viscera mea sup eū miserās miserabor eius. Aug. Tardi⁹ quidē videt a deo peccatoz venīa suscipere q̄ deus velit dare. Libērius dat veniam deus q̄ reus eā petit. Sic em festinat absoluere reum a tormēto cscientie sue quasi eū plus cruciet q̄ passio miseri q̄ ipm miserū passio sui. Secundū est sua charitas affectuosa que ipsum de celo ad terram deposuit. Aug. O charitas q̄ magnas vires habes. deū de celo ad terras deposuisti ipsum etiā ad crucem alicēdere fecisti. Nichil aūt cū esset omps eum coartare potuit nisi sua pietas ⁊ viscerosa charitas. Tercio cū est oratio nostra lachrimosa: qđ significatur in ezechia rege cui⁹ lachrymę bicerunt eū vt sua mortis sup eū non p̄ederet sicut tūc ꝓpheta a dño nūciauerat. Esa. xxxviii. Audivi orationē tuam ⁊ vidi lachrymas tuas. ecce adiciam ad dies tuos quindecim annos: ⁊ de manu regis assyrioꝝ eruā te. Idem etiam patet in moyse cui de⁹ dixit. Dimitte me vt irascat furoꝝ meus ⁊c. Vere o humilis lachryma

tuū est regnū: tua est potestas: ante cōspectum iudicis non ueneris intrare: sola si intraueris nunq̄ sola redibis: q̄cq̄d petieris obtinebis uinculis inuincibilēq; ligas oportētem Quare tū est nostra humilitas gratiosa. Iūd innuitur. iii. Regū. xxi. Vbi dñs dixit Helie Nōne uidisti achab humiliatū coz̄ me: q̄ ergo humiliatus est causa mei nō inducā malū in diebus eius. Hoc etiā p̄z de niniuitis quoz humilitas uicit deū. Jone. iii. Vidit deus opera eoz q̄ cōuersi sunt ꝛc. Jtē sciēdū ꝙ uis ēt sapiēs ⁊ cautus nūq̄ sufficienter p̄mittit se decipi inuēditiōe: emptiōe. ⁊ cōmutatione. In vēditione q̄dē q̄ vēdēdo nobis regnū celoz̄ permittit se a nobis decipi infra dimidium iusti p̄cii. Jp̄m em̄ vēdiderat apl̄is p̄ thebus ⁊ parua nauicula: zacheo p̄ dimidia substantia uidue p̄ duob⁹ minutis quibusdam p̄ calice aque frigide: vt habet Mat. x. Quibusdā p̄ro sola [illegible] a uolūtate. Hiero. Que offerunt̄ non sui potestate: sed offerentiū pensant̄ uolūtate Aug. Regnū celoz̄ tātū valet quantū habes Sciō p̄mittit se recipi a nobis in emptiōe q̄ uilia nostra caro p̄cio emit mā corpus nostrū erat p̄tio magno sui sāguinis. i. Coz. vi. Empti em̄ estis ꝛc. Jam nostram emit potitiōe animę sue. i. Joh. iii. Ille p̄ nobis aias suā posuit. Tercio permittit se a nobis decipi in cōmutatione: quia res nostras nobis in cētuplo restituet: vt habet Mat. xix. Cētuplum accipiet ⁊ uitam eter. possi. Sz bonitas q̄ attribuitur sp̄ūsancto tanta est vt ab ea nullus se abscōdere possit iuxta illud p̄s. Nō est qui se abscōdat a caloze eius. Mā in celo est mia saluans. p̄s. Dominine in celo mia tua. In purgatorio ē mia liberans. Eccl̄i. li. Liberasti me a p̄fessura flamme q̄ circūdedit me. In inferno ē mia ferioz dia mitigans: quia deꝰ ibi punit citra condignū p̄s. Aut obliuiscet̄ misereri deꝰ aut cōtinebit in ira sua mias suas. In mūdo vero mō est mia ꝓseruās ꝙtū ad iustos. modo mia expectās ꝙtū ad malos: mō mia trahēs ꝙtū ad duros qui per būficia ⁊ flagella trahuntur mō mia suscipiēs ꝙtū ad reuerētes vt possit dici illud p̄s. Mia dñi plena est terra. Jsta autez mia ⁊ bonitas sp̄iritus sancto est p̄pria et innata. tuxta illud. Deꝰ cui p̄priū est misereri semp ⁊ parcere S Vltimo sciendus ꝙ trā trinitas fidel̄ est credēda non curiose in uestigāda: q̄ hoc uanum esset ⁊ stultum: quia hoc nō posset cōsequi intētum suū. Sicut em̄ uanus ⁊ stultū esset omnes huc ⁊ illuc sparge re: vt illud q̄ in abysso terre latet uideret cū tū nichil posset uidere nisi ꝙ extra superꝰ apparet. Sic stultus est ⁊ impossibile perscrutari p̄fundum trinitatis. dñi Aug. Quid est deꝰ omnipotēs nisi ineſtimabilis ⁊ ineffabilis et lentia. Sciō: quia hoc periculosum esset. Pro uerb. xxv. Sicut qui mel comedit multuz nō est ei bonū: sic qui scrutator est maiestatis oppimetur a gl̄ia. Eccl̄i. iij. Altioza te ne q̄sieris et fortioza te ne scrutat⁹ fueris: sz q̄ p̄cepit tibi deus illa cogita semp. ꝙ periculosū sit p̄bat Aug. dicēs Vbi q̄ritur unitas trinitatis p̄ris et filij et sp̄ūsancti: nec alicubi periculosius erratur nec laboriosius aliquid q̄ritur: nec fructuosius aliquid inuenitur. Ber. Scrutari hoc temeritas est credere pietas nolle uita ętna. q̄ impossibile sit perscrutari sanctam trinitatez patet per tale exemplū de sancto. Aug. q̄ existēs quo libzos de sancta trinitate ꝓponat cū per littus maris sotijs alōge sequētibus quedam de trinitate meditando discurreret quendā puerū in littoze maris inuenit qui cū quodam cochleari argenteo in quadā fouea quā fecerat aquam de mari effundebat: dicens se totum mare uelle in illa fouea sic haurire. Cui Aug. in risum ꝓuocat⁹ ait. Quomodo fili hoc facere posses cū mare sit magnū ⁊ cochlear parum. Et puer Facilius est michi hoc agere ꝙ tibi q̄d cogitas adimplere. Tu em̄ cogitas in libzo tuo mysteriū trinitatis cōprehendere cū liber tuus sit paruus ad recipiēdū: ⁊ ingeniū tuum paruū cochlear ad inq̄rendum: ⁊ ipsa rei nitas pelagus immēsum ad hauriendum: ita tiq̄ puer disparuit: ⁊ Aug. deo gratias agēs ꝙ sit ueruz quod puer dixit recognouit ¶ In eod̄ festo. Ser. lxx vi. De trinitate et baptismo

QJsi quis renat⁹ fuerit ex aqua et sp̄ūsancto non p̄t introire regnum dei. Joh. iii. ¶ Sciēdū ꝙ triplex ē natiuitas. s. naturalis sp̄ualis et celestis. Hō igit̄ q̄ nat⁹ est natiuitate naturali nō p̄t intrare regnū dei nisi iterū nascat natiuitate sp̄uali q̄ fit in baptismo ꝙtūcūq; etiā sit renatus natiuitate sp̄uali adhuc intrare nō poterit regnū celoz̄ nisi iterū nascatur natiuitate tertia. s. natiuitate celesti que fit i mozte cuiuslibet iusti. Jcci. Jo prima natiuitas ē hoi ad hūilitatē. Scda ad iustificationē. Tercia ad beatitudinē. Puer quidē nascens natiuitate naturali ꝙtuoz facit q̄ nobis sūt ad hūilitatis exēplū. Jo primum est ꝙ flendo ⁊ nō ridendo nascit. Sap. viij. Jo primam uocē emisit plozās. Aug. de ci. dei. Puer a plozaru incipit nascens ꝓphetizās ꝙ maloꝝ p̄sciꝰ sit. Jdeo dicit Hiero. ꝙ dñs fleuit q̄si Lazarum suscitaturus: ex eo ꝙ amicū charissimū ꝓpter alios saluandos ad hoc differebat ire reuocare cogebat. Scdz est ꝙ puer mozebestiaꝝ. s. curuus: ⁊ q̄si in quattuoz pedib⁹ nascit ad innuēdū ꝙ comparatus est iumentis insipientib⁹ et similis fact⁹ est illis Tercio est ꝙ puer manū ad os ponit ad innuēdū ꝙ uenit ad cātas miserias ꝓpter peccm̄ oz̄ ꝓnoꝝ parentū. Mā mulier peccauit oze p̄ fatuā exculationez

Uterq; peccauit ore p illicitā comestionē: mr
ri sunt hodie q̄ suo ore totalr peccāt aut mala
salēdo aut se nimis ingurgitādo Quartū est
q̄ puer nuo⁹ ꝫ paup nascit. Nud⁹ etra superbā
uestū. Alia ei aialia nascunt cum cutibus p
tūicis hō ño nud⁹ nascit ḡ dz q̄rere uestes cō
tra frig⁹ ꝫ nuditatē. Itē paup nascit ꝫtra aua
ricia: ergo i modicis dz hō cōtētari Apl⁹s. i.
Thi. bj. Hūtes alimenta et quibus tegamur
his contēti sumus. Scdā natiuitas est spūa-
lis que fit in baptismo; ꝫ de hac spūali natiui
tate sunt ppolita ꝛba ubi dr. Nisi q̄s renat⁹
fuerit ex aqua ꝫ spūsctō non pōt introire. ꝛc.
Ds hic tria sunt dicēda. Pmo declarāde sunt
aliq̄ q̄stiones circa baptismū. Scdo q̄s sit
effectus baptismi Tertio q̄d illa signa q̄ fiūt
ā baptismū ꝫ post baptismū significēt W
Quātū ad pmū q̄rit q̄s sit effect⁹ catheclsmi
Rñ fm scām Tho. i di. iiij. bj. q catheclsm⁹
habet effectū i corpe ꝫ aia: q̄ minuit potesta
tem demonis nec possit tm in hoie sicut prius
et ne baptismū ꝫ alia bona impediat Sed pre
dicta ptās demonis totalit in baptismo tollī-
tur: sic ꝫ Pharao ꝑus flagellatus est ppło nō
egresso de egypto; ꝫ post ea ppło egresso totali
ter in mari rubro (qđ est figura baptismi) est
submersus. Querit utrū oēs hoies tenēantur
ad baptismū Rñ scdm scām Tho. in. iiij. di.
q̄ q̄libet tenetur etiā sctificatus in utero pro
pter tres cōnes. Pmo q̄dē ppter acquiren-
dum characterē quo adunet ppło dei ꝫ deputet
ad percipiēda sacramēta. Scdo ut p baptis
mi susceptionē ꝛfozmet corpalr passioni xp̄i.
Tertio ppter bonū obedientie quo ad p̄ceptuz
de baptismo datum Joh. iij. Nisi q̄s re
natus fuerit ex aqua ꝛc. Querit utr baptis-
mus aque possit in aliquo suppleri. Rñdetur
fm Ho. de thacan. fm cōem legē nō pōt i par
nullis suppleri cū nō p̄nt habere usuz liberi ar
bitrii. Si tñ si pro rōne occurrerent pie credit
q̄ saluarēt sine baptismo aq̄. In adultis autē
pōt suppleri p baptismū flaminis sine cōtri-
tionis: ꝫ p baptismū sanguinis sine martyrio
Et hoc intelligit qñ ē articul⁹ necessitat⁹ Que
ritur utr puer ubtero existēs possit baptizari
Rñ fm scām Tho. ubi supra q̄ non q̄ talis
deo natus est non eccl'ie: nec subiici pōt opera
tūi ministroz eccl'ie. dñs Aug. dicit q̄ sicut q̄
q̄ nō renascit nō pōt mori ita q̄ nat⁹ nō fuerit
non pōt renasci. Non autē mater dz scindi ut
puer possit nasci ꝫ baptizari: q̄ dz ipm nō fiāt
facienda mala ut veniāt bona inde. Debet tñ
scindi si mater defuncta tā esset ꝫ puer adhuc
uiueret in ea. Querit q̄d faciendum est qñ ap
paret aliq̄ mēbrū pueri ꝫ timet de periculo
mortis. Rñ q̄ i tali periculo parte pncipali
egrediēte. s. capite debaptizari dz. Sed sec⁹ est de
aliis ptibus. s. manibus ꝫ pedibus Quis nō
uocat illud ptes aliq̄ganē aqua baptismali
q̄ diuina mia nō est arctāda: dz si postea plena
rie nascat tūc ad cautelā baptizet sub hac for
ma. Si es baptizatus non te rebaptizo: sed si
nō es baptizat⁹ tūc ego baptizo te. In nomie
patris et filij ꝫ spūsancti. Sciēdū q̄ materia
baptismi est aqua pura naturalr: q̄ baptism⁹
nō pōt fieri in uino nec in cerusis: neq; i uri
na neq; i aliquo alio liquore. Sz forma ꝛbor
est hec. Ego baptizo te in noie patris ꝫ filij et
spūsancti: ut ptz extra de bap. c. i. Et sine his
ꝛbis nō pōt fieri baptism⁹. Sciēdū est q̄ iste
betule q̄ pueros baptizāt i articulo mortis: sic
dicēres i bulgari. Se tu dotbs biure sout a top
pour bapn: se tu dtbs mourir pour top baptes
me. En nō du pere ꝫ du filz ꝫ du saint esperit.
Amen. Tales mulieres cū talib⁹ ꝛbis nichil
baptizāt. Querit q̄s pōt baptizare. Rñ scdz
oēs theologos q̄ debitus minister est sacerdos
sz i articulo necessitat⁹ qlz pōt baptizare sine
uir: sine mulier fidelis sine infidelis; dūmodo
hz intētionē baptizandi ꝫ seruat fozmā eccl'ie
Sed tñ simplex clericus non debet baptizare
p̄sente p̄sbytero nec mulier p̄sente uiro: ut p̄z
de consc. di. iiij. mulier. Querit utr baptism⁹
debeat per aliq̄s tps differri. Rñ scdm scām
Tho. Magis est laudabile q̄ puer q̄ citi⁹ po
test fieri baptizet. Pmo q̄ interim mori pos-
set. ꝫ sic dānaret. Scdo q̄ demones non ha-
bent tātaz potestatē i baptizatis sicut in non
baptizatis: neq; ꝙtum ad nocumēta spūalia
neq; corpalia. ℣ Quātū ad scdm sciendū q̄
baptismus p̄ncipalr hz nouē effect⁹ Pmus
est q̄d baptism⁹ fm Bona. sup. iiij. di. iiij. dis
gnę susceptientibus delet oēm culpā: originā
lem/moztalē/ꝫ venialē. ꝫ restituit p̄mariā in-
nocētiā q̄ ad alia: q̄d ꝑbat sic. q̄ si sic immedia
te post baptismū mozeret statim ad celos eua
laret. sed hoc nō fit nisi omis culpa deleta igit̄.
ꝛc. Sz nō quo ad corp⁹ baptism⁹ restituit om
nimodā innocētiam: q̄ ut dicit apl's. Ro. bj
Video alterā legem in mēbzis meis repugnā
tem legi mentis mee ꝫ captiuantē me in lege
pcti que est in membzis meis: et ideo subdit.
Infelix ego hō q̄s me liberabit ꝺ corpe moztis
huius Scds effectus est q̄ ignē infernalē ꝫ ēt
purgatozij extinguit ꝙtum ad ipz baptizatū
ut de cetero ignis ifernalis nl purgatozii nō
possit in eum nisi ipse postmodū peccando re
accēderet eū ꝛtrahe. dñs admirāda est fatuitas
illoz q̄ post baptismū peccant cum illi' bolun
tarie in ꝓpzium subiectū reacrēdāt. Tertius
effect⁹ est q̄ baptism⁹ oēs delet satisfactiones
quas hō in p̄sti deberet p suis pctis explere
Hoc ptz: q̄ si alias ifidelis iust⁹ vel pagan⁹
mille annis uixisset. ꝫ oi die mille pctā moztā
lia fecisset vel cōmisisset si ꝛterit ꝫ fidē acce-
perit. ꝫ sic cū deuotione baptizat⁹ fuerit. tunc
nulla pnia satisfactoria sibi imponēda est pro
aliq̄ ifris pctis q̄ baptism⁹ tollit oēm satisfa-

ctionē. Et si talis sic etiā post baptismū moze reī ictarim ad celū evolaret. Quaet⁹ effect⁹ est q̄ fomitē mitrigat qz in baptismo homini dat̄ gratia ad cupprimēdū fomitē pcti. Sed dicēret q̄s q̄re baptism⁹ nō delet oēm fomitē pcti sicut delet omē pctm originale a q̄ fomes pcedit. Rīdet q̄ ppt tres cās. Pzio ppt nostre ꝓbe fragilitatis cognitionē: ꝛ ppt nostrā humiliationē. Job. vi. Que enī fortitudo mea vt sustinea. Scōdo vt invocem⁹ diuinū auxiliū ꝛ dei miam: vt p̄ceruet nos a malis. p. Miserere mei dñe qm infir. ꝛc. Tertio ppt exercitationē. vt. l. resistam⁹ vicijs ꝛ concupiscētijs carnalib⁹: ꝛsic habeam⁹ materiā exercēde fortitudinis ꝛ merēdi glozia Greg. Tētatio cui nō cōsentit nō est pctm: qz materia exercēde fortitudinis Amb sup Lucā. Nemo poterit cozonari nisi vicerit. Nemo autē pōt vincere nisi ante certaverit. Vñ dicit⁹ viriliter pugnare ctra carnē nostrā ꝛ ctra oia vicia ad q̄ naturaliter inclinati sum⁹: sive sit ira: sive invidia: sive luxuria: Ber. Quotiēs restiteris totiēs cozonaberis: ō vt mitas cozonas mereamur tūc fomes pctī nobis manet ꝛ nō delet ex toto i baptismo q̄uis mitigetur. Quintus effectus est aptāte diabolī liberatio: qz baptismus totaliter aptāte dyaboli eripit: vt diabolus deceteto non possit in eū nisi p̄ ꝛclensum pcti ei se subiiciat. vñ Ber. in quodā ser. Inimicus pōt excitare tētatiōis motū: sed i te cū si volueris dare vl negare cōsensu in. Ergo diabolus est sicut canis ligat⁹ q̄ pōt erga hoiez latrare ꝛz nō pōt eū ledere nisi velit ad eū accedere Aug: sup ps. Diabolus plerumq; vult nocere ꝛz nō pōt qz ptās ei⁹ est sub ptāte dei. Greg. Debilis est hostis q̄ non vincit nisi volētē. Amb. sup Lucā. Diabolum nō posset nocere cognoscas Sextus effect⁹ est q̄ efficit hominē tēplū dei: qd signatū est in hoc q̄ spūsanctus descendit in specie colūbe sup eū xp̄m baptizatū. Vñ tota trinitas mansionē hz in baptizato. Joh. xiiii. Ad eū veniemus ꝛ mānsionē apud eū faciemus Ergo male faciūt q̄ post baptismū sciēter peccāt mortaliter: qz illi expellūt patrē ꝛ filiū ꝛ spūsanctū ꝛ diabolū introducūt q̄ expulsus ante fuit p̄ baptismū: q̄ nichil hz eis dare nisi eternū supplicij ꝛ oia mala. Septim⁹ effect⁹ est q̄ caracterē imp̄mit q̄ ē indelebilis: q̄ caractere xp̄i ni baptizati a nō baptizato i die iudicij discernēt: ꝛ bonis erit ad magnū honorem: malis aūt ad magnā confusionem: qz caracter ostēdit q̄ ip̄i servierunt xp̄i se subdiderūt: ꝛ i baptismo diabolo ꝛ oibus pōpis ei⁹ abrenūciaverūt: ꝛz opa eoz mala associata caracteri ostendent q̄ deteriozes ꝛ abominabiliozes infidelib⁹ facti sunt Aug. Quanto gradus altioz tanto casus decliuioz. Sed qz xp̄iani p̄ signū caracteris sū sup oēs infideles exaltati: ḡ eoz casus erit maioris confusionis. Octau⁹ effect⁹ est q̄ filios dei efficit. Ad qd significādū sup xp̄m baptizatū audita est vox ip̄a patris. Hic est filius me⁹ dilect⁹ Ex q̄ elicit cū quāta diligētia nutriēdi sunt filii cūmi regis: qz si cū oi diligentia nutriūtur filii comitū dei regū terrenozū cū quāta diligētia nutriēdus est tūc pauper quē ꝛstat esse filiū dei. De illis q̄ sunt in adulta etate nescit an sint filii dei vel filii diaboli Eccl. ix. Nescit hō an amoze vel odio dignus sit. Sz de puris baptizato q̄ nondū est in etate q̄ possit peccare ꝛstat q̄ est fili⁹ dei. Unde multū peccant mulieres et matres q̄ male tractant pueros suos maledicēdo ipsis: qd nullo mō hz: cz reverēter tractādi sunt ꝓpter reverētiā dei q̄ i eos inhabitat. Nonus effect⁹ est celi apertio. Et in hoc ostendit magna virtus baptismi q̄ cū in terra exhibet in celo tā operat. Ad significandū hūc effectū baptismi dñs celū voluit aperire cū baptizaret a iohāne baptista in iozdane vt in hoc ostenderet q̄ ꝓcito baptizat⁹ in innocētia baptismali decedit evolat inveniens sibi celum semp apertum. ¶ Jteruz de trinitate ꝛ de signis que ante et post baptismū fiunt. Sermo. lxxbiii.

¶ Nisi quis renat⁹ fuerit ex aq̄ et spiritusancto. ꝛc. Joh. iij. Ex premissis patet q̄ ꝓcito moritur homo qui adhuc stat in innocentia baptismali i mediate sine omni purgatozio celuz intrabit sicut illi pueri q̄ in innocētia anteq̄ peccauerunt decedūt. Ex quo pz quanta sit fatuitas parentum illozum q̄ incōsolabiliter volent de morte puerozum suozum q̄ post baptismū decedūt aūq̄ baptismalē innocētiā ꝓderūt. Valde em̄ fatuū est eos dolere de hoc q̄ filij eoz trāseūt a societate hoim ad societatē angelozum a valle lachzymaz ad gloziam. De exilio ad patriā. Vident em̄ tales filios suos videre desiderātes eos potiꝰ esse i hoc exilio q̄ i celo: imo potius deberēt gaudere q̄ filii eoz ita facile tā gloziā acquirāt ꝓpter meritū passiōis xp̄i ex q̄ passione baptism⁹ hz effectū. Et solū de hoc dolere possent si ꝓpt culpā parentū filij decessissent. A Vñ sciēdū q̄ parētes pōt demerēri in sex calib⁹ q̄ pueri eoz i pueritia moriunt. Primo qñ nimis intimo corde pueros diligūt: ꝛ maiorē ꝛplacentiā et amorē ad eos hñt q̄ ad deū tūc qñq; de⁹ ex sua bōitate subtrahit eis pueros vt eōuerso coz ad eum erigāt ꝛ eū diligāt. Aug. Hoc ab hoie colitur qđ p̄ ceteris diligit Ergo q̄ pueros supza deū diligūt eosdē deū sibi faciant. Et hoc est cū ce illi pueri q̄ sūt multū affabiles ꝛ pulchēres citius moriunt qz parētes nimio affectu eos diligūt ꝛ cum nimia sollicitudine circa cursum mūdi eos nutriūt. Scōo qñ q̄s inhonorat suos ꝓpzios parētes tūc qñq; punit in suis ꝓpzijs filijs. Vñ legit i dyal. Cesarii q̄ quidā

inhonozauit parētes: ⁊ oēs filij ei⁹ i bzeui de
functi sunt Tercio si res iniustas hz tunc de⁹
ex bonitate sua ꝓmittit tales pueros mozi ne
ipsi pueri cū iniustis reb⁹ istis vna cū parēti
bus dānent Quarto ꝓpt malū exēplaz parē
tū qz tal⁹ puer finisset ꝓzte imitat⁹ vitā pue⁹
laz suoz parētū ⁊ sic eriā fuisset effect⁹ pue⁹
lus ⁊ mal⁹ si supuixisset. Quito ꝛtingit qñq
ꝓpt hoc: qz ꝓpzia mat nō bult ꝑ se lactare su
um ꝓpzīū puerū sicut diuites mulieres q̄ cō
sueuerūt habere nutrices: tunc qñq lac ipsi⁹
nutricis nō ē ita cōuenies ipi puero sicut lac
matris de q̄ nutrie⁹ est inbtero materno et al
lact⁹ sic q̄ qñq pueri moziuntur q̄ alis supui
xissēt si ꝓpa mr eos lactasset Et ꝓbat̄ ꝑ hoc
qz sicut q̄ sumit aliquē cibuz quē antea nūq̄
degustauit non ita cōperit sue nature sicut ci
bus alluet⁹: ita est eriā de puero. Sciēduz cū
q̄ qñ aliq̄ mr nō pōt ꝑ se lactare puer̄ suū tūc
querēda est nutrix ꝓuida qz pueri inclinanē
fm naturā nutricis q̄ eos lactauit Sexto ꝛti
git qñq ex negligēcia parētū sicut parētes
q̄ pueros suos nō custodiūt: sz eos qñq ad a=
quā vl ad ignē ex negligēcia sua cadē ꝓmittūt
vel eriā q̄ pueros ponūt secū ad lectū ⁊ eos i
somno dormiēdo suffocāt: qđ oino cauēdū est
Et si aliq̄ istoz sex ita ꝓdictoz parētes essēt
rei tūc dolere deberēt de pueroz suoz morte.
¶ Vltimo notāduz qđ vidēlz ista q̄ttuoz si
gna q̄ fiunt ante baptismuz ⁊ ista tria q̄ fiunt
post signāt̄. Vbi sciēduz q̄ ꝓmo exufflatio
noz insufflatio significant spūs malignī ex
pulsionē ⁊ boni introductionē. Et ꝙ sacerdos di
cit. Exi maligne spūs ab hac creatura dei
eoa locuz aduenīti spūi sc̄to. Scdo salis im
missio vel limitio signat gratiā et sapientiā et
ꝓseruationē a putōz putredine. vñ hoi i ba
ptismo datur gratia: q̄ si vult ista gratia vti:
tūc cū aduenit deus et mediāte ista gratia ꝑt
bere abstq̄ oi pctō mortali vsq̄ ad mortem.
¶ Circa qđ q̄rit an hō possit viuē sine pctō
mortali. Rñdet̄ q̄ sic. Et hoc ꝓbat̄ trib⁹ rōni
bus. Pzia rō est ista qz hoi in baptismo infū
dit gratia ꝑ quā se ꝓseruare pōt vsq̄ ad mor
tē ab oi pctō mortali si vult vti ista gratia: et
hoc significat salis limitio quā sacerdos facit
ipsi puero añ baptismū: qz sicut carnes et pi=
sces ꝓseruant̄ a putredie mediāte sale: sic hō
baptizat⁹ mediāte gra quā in baptismo acce
pit ꝓseruare se pōt a pctis mortalibus. Scda
rō qz ex hoc seq̄ret̄ q̄ de⁹ ipossibile nobis on⁹
ipoztabile qz mādata dei sūt nobis data: et nō
pecc̄em⁹. Modo si dicis q̄ de⁹ tibi ꝓcepit qđ
nō potes iplere: falsum dicis ⁊ cū hoc maledi
ctionē dei incurris Ber. Maledict⁹ hō q̄ dicit
deū ꝓcepisse ipossibile Jtē hoc eriā eēt loḡ cō
tra euāgeliū vbi xp̄s dicit. Jugū ei meū sua
ue ē ⁊ on⁹ meū leue Tercia rō ē: qz ꝑ hoc tolle
ret liberū arbitriū qđ tū necessariū est nobis
qz nos de⁹ cū eo ꝓuileglauit. vñ Eccli. xv.
dz. Apposuit tibi aquā ⁊ ignē ad qđ volueris
poztige manū tuā. Jdē. ãte hoiez vita ⁊ moz⁹
bonū ⁊ malū: qđ placuerit ei dabit illi. Sciē
dū tū q̄ sz hoc sit verū q̄ vn⁹ hō q̄ñq natura
liter inclinatōe magis inclinat⁹ est ad vnū vicioꝝ
q̄ alius homo tū adhuc stat in suo libero arbi
trio ⁊ voluntate. s. vtruz velit consentire huic
naturali inclinatiōi vl resistere. vñ Gen. viij.
Dixit de⁹ ad cayn iratū volentē fratrē suū oc
cidere. subt⁹ te erit appetit⁹ tuus ⁊ tu dñabe
ris ei⁹ Aug. de vera religione. Jllicibq̄ adeo
voluntarius malū est vt nullo mō sit ꝓcūm nisi
sit voluntarius. Ex iã dictis sequit̄ q̄ hō pōt vi
uere sine pctō mortali mediāte gratia ⁊ cū ad
introitū deibq̄ ad mortē si vult. Et hoc sit ꝓz
ꝑ plurib⁹ sctis ꝙbq̄ ad ꝑfectā etatē vixerūt
et tū nunq̄ mortaliter peccauerūt: vt btūs Dñi
cus paup nosker. ⁊ btūs Tho. de aq̄no ⁊ plures
alij sc̄ti de q̄b⁹ legit̄ q̄ nūq̄ mortaliter peccau
erūt Tercio saliue ꝛtract⁹ ad aures ⁊ ad nares
signat spūalū sensuū aptionē ad audiēdū ⁊
intelligēdū ea q̄ sūt salut. Quarto vnctio olei
in pectoze ⁊ inter scapulas signat amoz̄ dei
quē q̄libz dz gerere in coꝛde suo ⁊ inter scapu
las qđ significat ꝙuotā subiectionē ꝓceptoꝝ
dei ⁊ eccl̄ie ad obedtiēdū deo ⁊ ꝑlatis eccl̄ie.
Ber. Quicqđ hō vice dei ꝓcipit qđ nō sit certū
displicere deo hoc dīno accipiēdū est q̄si ꝓcipi
at de⁹. Lu. x. Qui vos audit me audit: q̄ vos
spernit me spuit. Tria ẽ alia signa fiūt post
baptismū. Primo confirmatio ibertice q̄ signat
xp̄i gratiā in mēte imꝑtiaz. Scdo ipositio ce
rei ad manū q̄ signat fidei ⁊ amoz̄is claritatē
Tercio delictis cādidatā sigt̄ inocētie restitutio
nez. Notādum q̄ pueri q̄ sine baptismo dece
dunt ad lymbū pueroꝝ descēdūt vbi est pena
dāni ⁊ nō sens⁹ qz neq̄ esuriūt neq̄ sitiūt: ne
q̄ hñt frigus: neq̄ calozē: imo simꝑr nullaz
penā sēsibilē sustinēt: sz solūmō qz sūt ꝑuati
sione dei: ⁊ hoc est pena dāni. ¶ Queriē
vtrū pueri indeoꝝ sint sikes pueri xp̄ianoꝝ si
ne baptismo decedēt̄ib⁹ Rñr q̄ sic: qz equalē
culpā. s. pctī oziginale hñt ⁊ nullū pctī actu
ale: ꝙ habebūt equalē penā dāni. sz q̄ñ infide
lis ad annos discretiōis puenerit si tunc non
fuscepeerit fidē: tūc ipso facto peccat mortal⁹
nō suscipiēdo fidē ⁊ nullā excusationē pōt ha
bere ifidel⁹: qz xp̄iana fides ꝓdicata est ꝙ vni
uersū mundū. vñ dñs in euā. dixit discipulis
suis. Mat. xvi. Eūtes in mūdū vniuersū ꝓ=
dicate euā. oi creat. ꝑs. Jn oēz terrā exi. so. eo.
Et q̄ñ moziē talis infidelis siue iudeus siue
paganus siue hereti⁹ tūc imediate ad infer=
num descēdit. Mat. xvi. Qui crediderit ⁊ ba
ptizatus fuerit salu⁹ erit: q̄ vero nō crediderit
cōdēnabit. Jnsup q̄tienscūq̄ infidel⁹ siue iu=
deus siue pagan⁹ vsū rōnis hñs sciēter facit
ꝛtra aliqđ ꝓceptoꝝ dei totiens peccat mortal

liter & ignorãtia nõ excusat cũ aug. de gratia et libero arbitrio. Ideo diuina precepta data sunt vt excusatio de ignorantia nõ habeatur

¶ In festo corporis xpi ser. lxxxviij.

CAro mea vere est cibus et sanguis meus vere est por. Jo. vi sicut dicit Arist. iij. ethi. Terribilissimum olim terribiliũ est mors; & sicut serpens fecit primos parentes qñ gustato cibo comederunt mortẽ. Cũ ergo deus nõ sit de⁹ mortis sed vite iõ necessarium fuit nobis aliqd dari ex q̃ haberemus vitã. Et hoc est illud venerabile sacramẽtũ de q̃ hodie nobis pmittis. Caro mea. &c loquendo de festiuitate hui⁹ diei celebrandum q̃ hodie peragit dies institutionis hui⁹ sacramẽti qz in die cene ecclia occupata est cũ memoria dñi et passiõis ergo ecclia instituit q̃ quinta feria p xpm. &c. est pentecostẽ dz pagi & integrã octauã hui⁹ festi strictius laudabilis sacramẽti sicut'isti rutum est a xpo in nocte cene. Dñs inquit ho die erunt dicit apls. i. Cor. xi. Dñs ihesus qua nocte tradebat &c. Sciendũ primo q̃ pñs festũ solẽnit & deuote est pagendũz ab oibus xpianis. Primo pter spãles indulgentias hui⁹ festi qz vrban⁹. iiij. q̃ hoc festũ instituit spales indulgentias dedit. Unde oib⁹ vere penitentib⁹ et confessis q̃ matutinali officio hui⁹ festi pntialr interessẽt in ecclia abbi celebrãt cẽtum dies: q̃ vero misse totidẽ. Illis aũt q̃ interessent pmis istius festi vesperis sũt centũ q̃ño totidẽ. Eis q̃q̃ q̃ prime tercie: sexte none: pletoriis officijs adessent p qualibet horarũ ipsarũ. xl. dies. Illis ño q̃ p ipsius festi octauas i matutinalib⁹ vesperinis misse ac horarũ ceterarũ officijs pñtes existerẽt singulis diebus ocrauarũ ipsarũ centum dies de iniunctis sibi penitentijs relaxãdo indulgentiã tres hunt ppetuis tpibus duraturã. Ergo bonũ ẽ q̃ vnusq̃sq; quibuscũq; illas indulgentias cõsequi q̃ antea confitebat qz oẽs indulgẽtie solũ modo dant illi q̃ sunt cõfessi & vere penitentes. Scõo hodierna dies solẽniter & deuote pagẽda est exẽplo occursus & honoris xpo exhibiti in die palmarũ a cõi populo qñ eẽ tauit in hierusalẽ qñ plurima turba obuiauerũt sibi et psternebãt vestimẽta sua in via. Et alii cedebãt ramos palmarũ de arboribus & sternebant in via. Et turbe que precedebant & q̃ sequebantur clamabant dicentes. Osanna filio dauid. Benedictus qui venit in nomine dñi. Sic hodie xps in sacramẽto portatur p plateas vt sibi honor exhibeat ab oib⁹ xpi fidelibus ppt quos salutẽ ipe ibi morat i sacramento sicut ipe p se dicit Mat. vi. Ecce ego vobis cum sum vsq; ad consummationem seculi. Et hoc est in sacramento altaris. Et ista que sũt sibi exhibita corporaliter a cõmuni populo i die palmarũ: ista hodie sibi debẽt fieri ab omnibus xpianis spualiter. Primo prosternere vestimẽta in via: sic spualiter quilibet homo debet bonum exemplũ prebere proximo suo in quo edificetur et deus honoretur & qui hoc facit prosternit vestimenta sua. Mat. v. Sic luceat lux vestra coram hoibus vt videãt opa vestra bona & glo. &c. Et hoc ẽ deo valde acceptum. s. hominibus pbere bonum exemplũ & etiam est sibimet valde meritorium. Unde Celsus. Quantis exemplis vere humilitatis et pfecte charitatis ostẽderis cũ tãtis & p tãtis eterna pmia possidebis. Sed heu alii q̃ sternũt lapides i via vt sũt isti q̃ scãdalizãt primos in mortib⁹ i ẽbis & in factis & tales sũt maledicti a deo. Mat. xviij. We hoi p quẽ fit scandalũ. & malũ exẽplũ maxime nocet clãte ecclie. Dñs ponitur q̃stio q̃re tot mali hoies sunt in mũdo. Rñdr pter mala exẽpla: quia a boue maiori discit arare minor: sic & iuuenes discũt a senioribus malã & puersam vitam qz vn⁹ faciet alii p malũ exẽplũ. sicut em verbones ceinuicẽ accendũt sic & exẽpla malorũ ergo tã multi mali hoies iã sũt in mũdo. Arist. iij. topi. Hoies vt in plurimũ mali sũt i pauci oribus ño sũt boni. verbigratia. Nullo modo essẽt tot lupbi auari: gulosi: luxuriosi: lusores vsurarij: chorizãtes: & sic de alijs nisi viderẽt ab aliis talia fieri. Et tales a q̃b⁹ talia mala viderũt & didicerũt rei sũt oiz illaꝝ animarũ q̃ sic dãnant ppt eorũ malũ exẽplũ. dñs Sre i mora Tot mortib⁹ q̃s dign⁹ est quot exẽpla pretermittat in posteros relicta. Dñs inquit cauere debemus ne prim⁹ noster i nobis scãdalizet Chrys. sup Mat. Ola agam⁹ ne prim⁹ noster scãdalizet vita nostra & si valde recta intentione fiat scãdalũ aliis pbens ola pdit. Item ramos palmarũ xpo pternere debem⁹: & hoc vt q̃ hõ semp hz cor floridũ. Palma ei semper viret i vere & autũno: in hyeme: & i estate. Per vernum⁹ signatur vbi ola incipiũt florere. Per autũnũ senectus intelligit vbi folia cadũt de arboribus: sic & senex marcescit & curuat se ad terrã. Per estatẽ pspitas accipit. & p hyemẽ ãdversitas intelligit. Ille ergo sicut palma sẽper virẽt in corde q̃ in inuẽtute incipiũt deo placere & hoc est deo valde acceptũ & i senectute bonũ inceptũ continuet p perseuerentiã & i pspera tenent temperãtiã: & in aduersis patientiam tales offerũt deo palmas. i. floridã corda pia. Justus vt palma florebit. Decio hodierna dies solẽniter a nobis est pagẽda ne ingrati videamur tanto bñficio & liberalitate xpi q̃is deus in oib⁹ donis suis sit multũ liberal: tñ in institutiõe hui⁹ sacramẽti fuit liberalissim⁹ dñs Arist. Liberalis est q̃ superabundat in datiõe hoc pz de xpo in hui⁹ sacramẽti datiõe: q̃d pl⁹ posset nobis dare q̃ seipm. hic enim in pñti dat seipz nob⁹ i sacramẽto i cibũ sicut ipe p se dicit in ẽbis pmissis. Caro mea vere. &c. Et si fu

turo dabit se nobis in clara visione & fruitione
vñ ipse dicit p prophetã. Ego ero merces tua
magna nimis. Vnde i signũ gratitudis hodie
et p integras octauas pagimus festũ istituto
ris huius venerabilis sacramẽti. Ber. i ii. me
di. Quid retribuã vñio p oi. q̃ retri. michi. Di
chi ei deficit spũs me⁹ p̃sus in tãta bñficio-
rum ꝯsideratione: & iz nõ sufficiã gratias age
re: iz ingratitudinem odit aia mea: pinde opz
aiam esse gtosam & deotã: qz libentius dona
multiplicant̃ si p̃ioza tanq̃ dona gratuita su
scipi & ꝯseruari. videnꝫ. vñ etiã Augu. i li. de
ci. dei. Quisquis bñficia dei non videt cecus
est: nec laudat ingratus est. quisqs i laudan-
do reluctatur insanus est. Vnde summe caue
re debemus ingratitudinem: qz scõm Pe. ra-
uen. Michil est quod adeo indignatione puo-
cet altissimũ: sicut ingratitudo ergo debemus
esse grati de tanto beneficio & ingrater hoc do-
num maximum tanti sacramẽti in reuerẽtia
habere & in memoria retinere. vñ Chrys. sup
Mat. Optimus bñficiox custos est ipsa mẽo-
ria bñficiox & ppetua cõfessio gratiax. Ber. Di-
gnũ est sp gratias agere: qz deus nobis nũq̃
cessat bñfacere. Quarto hodierna dies solẽni-
ter & deote est peragẽda: qz hodierna festiui-
tas & deotio & honox ppli est pludium future
beatitudinis: quo xp̃s in celo a nobis erit hono-
randus: & etiã est repñtatiuũ istius honoris q̃
ia in celo honorat̃ ab electis sanctis et angeli-
is: ergo sicut in celo sp honorat̃ a scis sm di
ctam p̃s. Bti qui habitãt in domo tua dñe in
scla seculox laudabunt te. Sic hodie a nobis
honorat̃ in terris. q̃ hodie xp̃o cãtat̃ in ecclesi-
is: organis & diuersis musicalib⁹ instrumẽtis
Itẽ alicq̃ pozrando cãdelas
Itẽ alicq̃ spargẽdo flozes. Itẽ alicq̃ pozrando
similia de flozibus. Itẽ alicq̃ precedũt aliqui se
quunt̃ processionẽ et laudant deũ cantando &
ozando. Item sacerdotes hodie induti sunt in
processionẽ sacris vestibus in signũ stole glozie
cationis future: & sic quilz p suo posse honozat
hodie xp̃m sicut in celo quotidie honorat̃ a p
phetis. patriarchis: apl̃is martiribꝰ confesso
ribus & ẽginibus. & ab angelis. a coniugatis
viduis: vbi quilibet sm suũ posse laudat xp̃z
in celo. Ergo q̃ hodie digne honozat xp̃m ostẽ
dit se pertinere ad numex sanctox in celo exi
stentiuz: qz sicut ãgeli & sancti et electi dei ha
bent festũ continuũ in celo: sic nos habemus
hñ spãlem diẽ que est hodierna dies in qua
nos eis assimilari debem⁹ in honorãdo & lau
dãdo deũ. vñ Ber. Dilectam⁹ in terris quas fa
ciat sumus laudes in celis. Michil ita p̃pe i
terris celestis hilaritatis statum repñtat sicut
alacritas laudandi iñ deũ. vñ Aug. i li. confes.
Vere felix esset q̃ posset diuine laudi semp in
sistere. Quinto hodierna dies est solennizer &
deote a nob⁹ pagẽda vt i fine vite nre merea
mur eucharistiã digne percipere. ℣ Dñs q̃ri
tur q̃re in agone dat̃ fidelibus morientib⁹ eucha
ristia. Rñdt q̃ principale p̃pter tria. Primo p̃
confortationẽ: qz hõ hz longã viã ãbulare: & si
cut corp⁹ sine cibo deficit & p cibũ confortat̃
sic aia p istũ cibũ ꝯfortat̃. l. p sacramẽtũ. vñ
iiii. Regũ. xix. dr̃ helye p angelũ. Surge &
mede grãdis ei restat tibi via. q̃ surgẽs come
dit et ãbulauit in fortitudie cibi illi⁹ vsq̃ ad
montẽ dei oreb. sic hõ iz fortatiõe cibi illi⁹. i.
venerabil̃ sacramẽti dz ãbulare i mõtẽ dei. i.
in celũ. vñ Hugo. in li. de sacramẽt (Cib⁹ ille
aie nõ corporis est xp̃s q̃ de oze ad cor transit
Scdo ideo dat̃ eucharistia in agone hoi: quia
morituꝝ rut⁹ est p viã tenebrosam & igno
tam. Ergo vt ductorẽ habeat q̃ viã ei ostẽdat
& saluo ꝯductu eũ producat: tũc hõ recipit xp̃m
in sacramẽto & deuote dz petere a xp̃o quẽ rece
pit in sacramẽto cũ p̃s. dicit, Notã fac michi
viã &c. Et post q̃ aia deducta est a xp̃o tũc põt
dicere cũ p̃s. Notas fecisti mihi vias vite ad
implebis me leticia cũ vultu tuo ergo xp̃s est
ꝯductor nostr cũ ab hac vita migram⁹ Sap̃.
x. Justum deduxit dñs. &c. Item hõ morien
non solum ibit viã ignotam: sed etiã tenebro
sã. ergo in agone dz deuote xp̃z i sacramẽto p
cipere qui est lux vera q̃ oẽm hoiez illuminat
vt eluceat & illuminet istã tenebrosam viam
In signũ huius dat̃ hoi morienti candela ad
manũ vt xp̃s q̃ est lux mundi sibi illuminet &
ad vitã eternã perducat. hoc et moriens cõfi
derare dz cũ candela ad man⁹ sibi dat̃. Tercio
ideo dat̃ hoi morienti eucharistia: qz tũc maxi
mum p̃lium hoi instabit: qz maximas tẽta
tiones demonũ hõi finebite habebit. ergo vt
hõ habeat p̃tectorẽ in finebite: tunc sũme dz
desiderare xp̃m in sacramẽto recipe: & q̃n xp̃z
sumis in agone: tũc actu cum deuotione cogi
tare debes q̃ velis tam sumere tuũ p̃tectorẽ
qz sicut diaboli tũc te maxime infestãt & oẽs
amici tui tunc te derelinquũt & null⁹ te p̃tege
git. Ideo tunc xp̃m in sacramẽto recipis vt te
p̃tegat ac defẽdat cũ ãgelis suis: qz vbi xp̃s
ibi & ãgeli. Dan. vii. Milia milliũ ministrabãt
ei & decies cẽtena milia assistebãt ei. vñ Chrys.
sup Mat. Vbicũq; viderint sanguinẽ dñicũ
ibi fugiũt q̃dem demones: decurrunt aũt an-
geli hec sãguis effusus omnem orbẽ terrarum
lauit. Ber. Eucharistie sacramẽtũ potẽs ẽ p̃tã
consumere debellare obstas p̃tates: & inferre
celis reuertẽtes de terra. B Sciendũ scdo q̃
malis in agone & exitu aie tria stringũt q̃ eos
turbant: sil̃r et bonis etiã tria stringũt p q̃
cõsolanꝫ. Primũ est q̃ dolox adeo augmẽtat̃
in corpe q̃n aia dz exire a corpore: sic q̃ i cor
hois nõ ascendit: nec põt hõ tũ dolorẽ sustine
re nisi cũ magna difficultate. vñ Ari. Terribi
lissimum oim terribiliuz videt esse mors: tũc
pre nimio dolore hõ pdit sẽsus corporis. s. visũ

tactum ⁊ auditu ⁊ ceteros sensus. qz tunc aia non cogitat amplius de corpe suo nutriendo ꝛ frutes ad se trahit parcius ia i corpe dilgregatas. ⁊ mẽbra moriunt ⁊ glauci coloris est ⁊ coz scdm Arist. est primũ viuens ⁊ vltimum morietis. ⁊ tunc videt aia oia peta sua sup capur suũ tunc dicere pot illud ps. Circũdederũt me dolores mortis. ⁊ vñ dicit terrenies qz sicut terrẽtes ducũt ad fontes recte ita aia videt pcta sua ad diuersas penas ifernales re ducentia. Tunc aia vellet q cũ corpe suo nunq peccasset ⁊ nunq deũ offendisset nec in cogitando. nec in loquendo: nec in operando. Scdm q malis contigit est q aia videt tunc demones circumstates ⁊ eã poccupates et ad infernũ ducere cupientes tunc dicere pot illd ps. Preoccupauerunt me laquei mortis. i. demones illa queantes Job. xx. Vadent ⁊ venient sup eũ horribiles Glo. i. demones q ad videndũ sunt valde horribiles. vnde dã dixit q potius vellet cibanum accẽsum intrare q demonem adhuc semel in cpe sua videre sicut eum vidit. Tertiũ est q tunc in agone videt xpm quasi in cruce pendentẽ ⁊ recentẽ sanguinẽ suũ ⁊ rõnẽ de oibus q gessit. Hic certissimus dolor: qz tũc aia cognoscet se separari a deo ⁊ ab oib⁹ sctis ⁊ angelis dei qd pessimũ est ⁊ grauissimũ. ps. Mors pctõr pessima qz tũc accedet eis miseria ineffabilis qd pbatur qz olim malor affuerĩa hẽbũt Deut. xxxviij. Vniuersos languores ⁊ plagas inducet super eos. ps. Cõplebo sagittas meas in eis. Si ergo vna sagitta vel plaga dei ledit hoiez quid tunc erit cum oĩs plagas et sagittas sustinebit. Hoc cogitare malũ non poterit quod tbi cruciatibus debitũ nõ fuerit. ℣ Sciendum q boni ẽtra istos tres dolores maior habebunt tria gaudia in agone mortis. Primum est: qz vident bona que fecerũt. s. elemosinas: orõnes ⁊ opa mie: et omnes tribulationes ⁊ omia exercitia corpis: siue ieunãdo siue vigilãdo: siue dure iacẽdo. ⁊ dure bestẽ induendo: mane surgẽdo vigilãdo ⁊ sic de aliis tũc libenter recolles multa bona videre q fecisses, ꝛ tñ nõ dz tibi esse gne mita bona opari. Scdm q videt diabolos deuictos ⁊ confusos ⁊ recedentes tũc pñt dicere illud ps. Benedict⁹ de⁹ q nõ dedisti nos in cap. dẽ. eo. Tertiũ q videt xpz que digne i sacramẽto receperũt ⁊ angelos assistẽtes ⁊ adiuuãtes ⁊ gaudẽtes ⁊ occurrẽtes ⁊ offerentes aias eoz in cspectu altissimi. Qd ãt xps qnq bonis appareat i agone oñdit Greg. in li. iiij. dyal. Aliqñ in csolatiõe egrediẽtib⁹ aiabus ipe apparere solet auctor ⁊ retributor vite. Qd et xps solz appareat tã bonis q mal⁹ in agone oñdit. Inno. li. iii. de vilitate hũane conditiõis vbi dicit q tam bonus q mal⁹ anteq aia egrediat a corpe videt xpz i cruce positum malus ad cõfusionẽ vt erubescat se nõ esse redẽptũ sua culpa sanguine xpi. i. fructu redemptiõis nõ habere vñ ⁊ de malis dr. Videbunt in quẽ pupugerũt. Qd intelligit de aduentu xpi ad iudiciũ. ⁊ de aduẽtu in die mortis. Itẽ boni videt qnq scos ⁊ agelos i agone p consolatiõe Gre. Interdũ permittit iustus vt in morte sua sctõr predẽtũ vitiones aspiciant ne ipam mortis sue sniam pmescãt penalem: sz dñs eor mẽti ciuũ eternor societas oñditur a carnis sue copula sine doloris ⁊ formidinis fatigatione soluant. Exẽplũ legit i vitas patrũ q qdam sanctus pater in hora sui obit⁹ aspicientibus discipulis subito cepit ille resplendere ⁊ pulcher ⁊ candidus apparere: et letabunda pzorumpere. Querentibus illis cui loqueretur respondit. Nonne videtis sanctos patriarchas. Itez illo loquente et eis interogantibus respõdit. Nonne inquit videtis sctos pzophetas. Tercio dixit. Ecce qz venũt sancti apostoli. Quarto dixit. quia venũt angeli. Vltimo dixit Surgite: qz iesus venit. Et inter hec verba migrauit ad dominum.

¶ Itez de corpore xpi. Ser. xxix.

CAro mea vere est cibus et sanguis meus vere est pot⁹ Jo. vi. Sic legimus q vnigenit⁹ dei filius volens nos facere participes sue diuinitatis assumpsit naturã nostre humanitatis. Est ei deo hõ fact⁹ vt homines deos faceret ⁊ vt hoc melius faceret. s. vt nos i se totaliter mutaret corpus suum in cibũ ⁊ sanguinẽ suũ in potũ nob⁹ tribuit ⁊ instituit qñ i vltima cena ad patrẽ pcessurus reuoluit. Hũc aũt de institutionis cã huius sacramẽti aliqd est dicẽdũ. ℣ Pzo q notãdũ q illd venerabile sacramẽtũ est institutũ a xpo multis de causis. Pzio i medicamẽtũ nostre infirmitatis. Eccl. xxxviij. Altissimus de terra. i. de corpe suo creauit medicinã ⁊ vir pzudẽs nõ abhorret eã. In ipso ei sacramẽto abũdat oĩs plenitudo gratie ⁊ bõitatis. Omnis ei in oib⁹ sacrãtis cpũalr ab infirmitatib⁹ sanatur tñ cpãlius i hoc sacramto i q xps cũ diuinitate hũanitate ac gracia cõtinet. Mã iz oia sacramta gratiã ferãt gratiã tñ gtia sparsa ẽ in alis sacramtis sz hic tã q in fonte ⁊ origine inuenit. In aliis ei sacramtis ptinet gratia hic ãt est dns gratie cũ plenitudie oim suarũ gratiarũ. Per hoc ei iste sacramtũ differt ab aliis sacramẽtis iõ est sacramẽtũ sacramẽtorũ qz ẽ nobilissimũ ⁊ dignissimũ sacramẽtũ. In hoc ei sacramẽto gratiã ⁊ gratiã dabit dns. gratiã i pñti ⁊ gloriã i futuro. Jo. vi. Qui mãducat me ipe viuet propter me. Ergo si vulneraf⁹ es in aliquas medicinã aie sicut faceres si i corpe vulneraf⁹ esses Amb. Quibus⁹ iz medicinã gerat. Vulnus qd habem⁹ est q sub pcto cum⁹. Huius vulneris medicina est venerabile sacramẽtũ Scdo christus hoc sacramentum instituit vt

ſuā charitatē nobis oſtenderet; ſicut amici qñ
abinuicē ſeparari dñt tunc oſtendunt ſibi mu
tuo maximā charitatē et dant ſibimuicez mu
nuſcula in ſignū ⁊ mēoziā charitatis ne vn⁹
obliuiſcaē alterius. Sic xp̄s i victima cena vo
lens recedere per vitibilē p̄nciā a ſuis dilect(
amicis. ſ. apl̄is: ⁊ a nobis/ oib⁹ tunc fundamē
tū charitatis oñdit et apparuit in hoc q̄ dedit
eis ⁊ reliq̄t nobis nobiliſſimū ⁊ optimū q̄ ha
buit. ſ. ſeipm. vt oſtenderet q̄ntum eos dilige
ret quos ab eterno dilexit. Si enī aliq̄d melius
et nobili⁹ habuiſſet vtiq; denegare non potu
iſſet p̄ze nimia charitate ⁊ q̄ nichil mai⁹ dile
ctus dilecto p̄t oſtendere q̄ ſemetipm totali
ter dare ⁊ ſuam p̄nciam ſemp ſibi oñdere ⁊ ex
hibē. Licet ei magnū ſuit ⁊ magne charitat(
ſignum q̄ p nobis homo factus eſt ⁊ in hanc
vallē miſerie venit: ⁊ nobis. xxxiij. ānis ſerui
uit i fame ⁊ frigore ⁊ poſt omnia amarā mor
tem p̄o nobis ſuſtinuit. In fine tñ tantuz di
lexit nos q̄ reliquit nobis p̄zeſentiā ſuam in
ſacramento: vt gauderemus de eo ſicut ange
li in celo gaudent de p̄nciā eius; et ſicut vtū
tuc eo; ſic et nos eo vti debemus in hoc ſacra
mento Sap. xvi. Angelo⁹ eſca nutriuiſti po
pulum tuu⁹. Tercio inſtituit: vt Augu. ponit
vt habeam⁹ quid deo patri offerre debeamus
nō ſolū ſacrificiū virtuto⁹ nec ſanguinē thau
ro⁹; ſz corp⁹ xp̄i filij dei q̄ ſacrificiū ipe pat
acceptat gratāter ⁊ letāter Inſup angelis eſt
etiā multū acceptū q̄ tale ſacrificiū p nob(
offert. q̄ p̄ſtes ſūt q̄ncūq; offert Amb. ſuper
Lucam Nō dubites aſſiſtere angelos q̄n xp̄s
aſſiſtit in altari. ⁊ illud venerabile ſacrifici
ū oi die offert: nō ⁊ oi die peccam⁹: q̄ ſacerdos
nō ſolū p ſe offert: ſz etiā p oib⁹ q̄ in mūdo ſt
vel in purgatorio Quarto inſtituit hoc ſacra
mētū vt memoziā paſſiōis ſue nobis relique
ret Apl̄s. i. Cor. xi. Quotienſcunq; mā. p. h. ⁊
ca. vi. moz. do. an. Vñ ipe xp̄s dicit diſcipuli
Quotieſcūq; feceritis in mei memoziā facie
tis ⁊ Vñ ſciēdū q̄ xp̄s tripl'r reliq̄t no
bis meōziā ſue paſſiōis Pōzio in viſu: ⁊ hoc in
imagīb⁹: ḡ bonū eſt habē imaginē crucifi
xi in ōmibus: q̄ mens hois eſt labilis. vt cū
vidēt crucifixū reducat ad meōziā paſſionē
xp̄i. In ſignū huj⁹ tūc ſp hēt in eccl'ijs ſignū
crucifixi; vt cū hō eccleſiā intret p viſū admo
neaē ad regratiādū deo de morte ſua. Sedo i
auditu p̄dicationis: ergo i oib⁹ ſermonib⁹ ali
quid tangendū eſt de paſſione xp̄i vt hoies p
auditū cōmoneaūt ad memoziā paſſiōis xp̄i
Tercio reliq̄t nobis memoriale ſue paſſionis
in guſtu: hoc eſt i ſacramēto altaris: vt quoti
enſcūq; hūc panē māducemus mortē dñi an
nūciemus ⁊ recolam⁹ Quinto inſtitutū ē hoc
ſacramētū in pign⁹ noſtre beatitudinis vbi eū
tūc reuelata facie videbim⁹ quē tā ſubſacra
mēto i ſpe panis ſumim⁹: ḡ i pign⁹ noſtre ſa
luris xp̄s ſe nob(i hoc ſacramēto dedit Sexto
inſtituit: nō vt figure adiplerent q̄b⁹ p̄figu
ratū fuit illud venerabile ſacramētū. Fuit ei
p̄mo p̄figuratū i oblatiōe Melchiſedech quā
tū ad ſubtātiā oblatiōis: q̄ panē ⁊ vinū obtu
lit erat ei ſacerdos dei ℣ Scdo p̄figuratū
fuit i agno paſchali quātū ad victimā oblatio
nis q̄ vter⁹ agn⁹. i. xp̄s p nob(i cruce imola
tus ē Joh. i. Ecce agn⁹ dei Et aſſat⁹ i igne paſ
ſiōis ⁊ diuini amoris quo ad nos q̄ tot⁹ accē
ſus fuit in amorē noſtrū Jn ſignū huj⁹ accen
ſionis tūc ſudauit q̄n p nobis captuari volu
it. vñ Lu. xxij. Fact⁹ eſt ſudor ei⁹ ſicut gutte
ſanguinis decurrētis in terrā. Qñ aliq̄s ſtat
circa parū ignē ſudat i facie: ſz q̄n circa ma
gnū ſudat i toto corpe igīē magn⁹ ignis i xp̄i
pectore erat: q̄ toto corpe ſudauit. Scdm ſi
gnū q̄ xp̄s accēſus fuit i paſſiōe ſua i amorē
noſtrū eſt: q̄ valde ſitiuit Joh. xix. Sitio. Hō
valde inflāmatus cōſueuit eſſe multū ſitibū
dus. Vere. Sitio ait nō video. O dñe q̄ ſitis
fidē noſtrā ſalutē noſtrā: gaudiū noſtrū Tes
tiū ſignū eſt q̄ tot⁹ i corpe rubuit ex eo q̄ to
tus ſanguine erat plenus. Hō ſtās ad parū
ignē rubet in facie. ſz ſtans ad magnū ignez
rubet in toto corpe. Magnus feruor in corde
xp̄i fuit: iō i toto corpe rubuit. Quartū ſignū
eſt q̄ veſtes in cruce ferre nō potuit: ſed nud⁹
in cruce affixus fuit ac ſi ipo facto diceret. tā
to igne charitat(ardeo q̄ veſtes aliq̄s ferre nō
valeo: ⁊ ſic habemus quattuor ſigna q̄ xp̄s i
paſſione ſua tot⁹ accenſus fuit in amorē nr̄m
℣ Tercio illō venerabile ſacramētū p̄figu
ratū eſt in mānā. Pōzo quo ſciendū q̄ eucharī
ſtia ⁊ mānā vet⁹ in q̄ncq; cōueniūt. ſ. in oziginе. in ſapore: in loco: in miraculo: ⁊ in defectu
Pōzimo cōueniūt in oziginе q̄ vtrūq; de celo
Mā debeteri manna dr Exod. xvi. Ego pluaz
vobis panes de celo: ſz de noſtro dr Joh. xvi.
Ego ſum panis viu⁹ q̄ de celo deſcēdi. Scdo
cōueniūt i ſapore: q̄ mānā vetus maſticatū
cōuertebaē ad oēz cibū deliderabū a comedē
te. Vñ dr Sap. xvi. Panē de celo dediſti eis
omne delectamētū in ſe habētē: ſz de pane no
ſtro Alb. magnus dicit. Sicut aures diuerſo⁹
rū verba dei audiētiū in eodē verbo diuerſas
inueniūt illuminatiōes p vnuſcuiuſq; facul
tate ita fauces diuerſo⁹ hūc cibū guſtātium
diuerſas gratiaꝝ inueniūt refectiōe p vniuſ
cuiuſq; neceſſitate: niſi fames alena amaritu
dine ſint infecte. Infirmis enī oia amara vi
denē ſicut dicit phūs. Tercio q̄ueniūt in loco
nō em̄ dabaē mānā niſi i deſerto vbi aliud de
lectabile ⁊ reficiens ad eſū nō fuit. ſic etiā nō
ſentiē dulcedo gratie et ſapor eucharīe niſi
ab eis q̄ ſe i deſertū cordis trāſferūt: nec mū
danas accipiūt conſolatiōes. Ber. Delicata eſt
diuina conſolatio: nec daē admittē alienam
Vñ q̄rit⁹ dñs turbas pauſſe legit hoc ſolus

n.

factū ꝺr in deserto Quarto quenūt in miraculis naturalib⁹ poterijs vtrobiꝫ nichil penit⁹ cooperatib⁹. q ei ẏgo pepit non solum est supra naturā ꝛ etiā extra naturam. Sicꝫ mana pluit de celo; i hoc natura nichil penit⁹ habuit victuris nec nutris. Vñ Chapp. Oē qđ per miraculum fit solavolūtate operāt̄ nolla potētia nature cooperante. Quinto conuenient in defectu mana eiꝰ defecit intrantib⁹ filijs israel in terrā p̄missionis ꝛ de fructib⁹ terre gustantibus Josue. viij. Defecit mana postq̄ de fructibus terre comederunt: sic q̄diu sumus in deserto huius mundi vtimur cibo eucharistie sub specie panis et vini; ꝛ nudā ẏritatē gustabimus in vera specie dei q̄ est fruct⁹ terre chanaan. i. trālmutate qz gratiā suā quā hic sumim⁹ sub spē panis velata ꝛ demū degustabim⁹ i nuda ẏritate sine velamine meterenū ℳ Septio xp̄s illū sacramētū nob⁹ fruit nobis inviaticū vt p illū ꝛ fortitudinē huius ventre possimus: vbi cū xp̄o eternaliter regnabim⁹ Vñ est magnū donum a deo qđ ds cū bona cōe dedit ab hac vita et ecclesiastica sacramēta digne ꝓcipit qz vos amici ꝛ cognati illi⁹ q̄ sic mortuū cū cōne ꝛ sacramētis ecclesiasticis nō p̄sit deo sufficiēter regratiari de isto bono qđ de⁹ eis in suo cognato vt amicis exhibuit. Cōtra hoc icōsolabiliē aliq̄ dicēt sine plorāt dicētes O de⁹ male fecisti quia michi tale vt tale amicū recepisti qz de⁹ nūq̄ aliqđ malū fecit nec facere pōt: qz est fūmum bonū a q̄ nisi bonū nō bonū p̄cedit ergo tale fatue ꝛ pticulate tales sic ꝛtra deū murmurāt dicētes cū male fecisse cū pot⁹ tenēt sibi gratias ꝛ actiōes referre ō hoc q̄ illeb̄ cōmis vsq̄ ad obitū suū habuit O Sz q̄rit q̄d de istis sentiēdū est q̄ extrema infirmitate per dū vsū cōne. Vñ oēs hoc aliq̄⁹ ꝛtigit in pena eo q̄ nō sunt digni vt cū cōne mori debeāt sz more bestiaꝝ moriūtur sine cōne ꝛ effectiōe sacramētis ꝛ talib⁹ vt ꝛcōgnter hoc ꝛtingit qui hic nūq̄ deū q̄siert ꝛ vsu cōnis vti sunt i malū ꝛtra deū ꝛ iustitiā ꝛ mēbra corpis sui exercēdo ad bonū dū nūq̄ ꝛ diabolo tūc assi ds i eis ꝛ pumit cū quib⁹ peccauerūt. vñ Job. Hec que hō peccat p hec ꝛ punit vñ Ber. In quo ei mēbro creator magis offenditur: in eo mēbro petit grauiꝰ torq̄tur; ꝛ hoc sit q̄ nō solū in futuro; sz etiam aliq̄ in p̄senti Vt pz in q̄busdā magnis petōrib⁹ qui i agone mordent suas ꝓprias linguas: in signū q̄ deū in lingua offenderunt delectabiliē comedēdo et malabiliē dādalosa ꝺba loquēdo ꝛtra deū ꝛ proximos. Itē aliq̄ q̄q̄ mordent ꝓprias manus: qz deū offenderūt ignudire tāgendo vel ꝓximo in reb⁹ nocēdo: vel lesēdo. Itē quidam dt iacerāt factē suā: qz ꝛtra deū se ozauerūt ꝛ factē deꝓxerūt ꝛ sic ꝺ alijs. Quez pena hic q̄n q̄ ꝛripit ꝛ alibi nūq̄ finiet. Et hoc illis q̄q̄ ꝛtigit q̄ nō ex infirmitate aut ignozātia; sz ex certa malicia ꝛ sciēter peccauerūt. ꝛ. aduterādo; blasphemādo; se inozādo; chozizādo; ꝛ proximis maledicēdo; ꝛ sic de alijs. dñs ānq̄ in q̄dā sermone. Peccauit hac ꝛatione peccatoz vt mozies obliuiscat sui qui dñi diuerti obliuisci est deꝰ. Sēdo aliq̄b⁹ contingit hoc in bonū vt rōnē amittāt in agone sicut de⁹ q̄q̄ permittit hoc euenire bonis hoibus qui sunt nimis timorati ꝛ pusillanimes ne i extremis desperēt ꝛ a dēmonib⁹ decipiant: qz tūc mortime tētationes occurrūt hoi ergo q̄q̄ accidit q̄ boni hoies q̄ fuer in gratia cōstituti perdūt vsum rōnis postq̄ ꝓfessi sunt et sacrā cōnē receperūt et hoc eis nō nocebit Q̄n ds in gratia est et iecidit sic in infamiā: tūc nō pōt pdere regnū dei nec eriā pōt peccare sine vsu rōnis qz q̄liscūq̄ fuit q̄n incidit in infamiā sic manebit si sic in tali statu moriē nunc iudicabit a dño sicut fuit q̄n incidit in amentiā. Ergo si ds in pcō mortali incidit in amētiā; ꝛ postea in tali statu moriē sine vsu rōnis etiamsi dānabit sz si fuit in gratia q̄n incidit in infamiā: ꝛ sic mezit: tūc saluabit: ergo nō debem⁹ ex hoc iudicare vl̄ ꝺdēnare aliquos: qz iudicia dei abyss⁹ multa ẏtē ꝛtingit q̄q̄ ꝓmissiōe diuina aliq̄ boni hoies tā grauē ꝛ amarā mortē sustinent ꝛ hoc dat eis de⁹ q̄q̄ misericordiā ꝓ purgatorio. Vñ legit q̄ q̄da petiuit in agone angelos q̄ ad cū missi fuerāt vt tardarēt vt hic melius puniret ꝛ purgaret ꝓ peccatis suis ꝛc Vñ nota q̄ illud sacramētum eucharistie summe est a nob⁹ honozādū ꝛ deuote adozādū q̄n eleuat in missa: vel q̄n portat in via. Exēplū in de habem⁹. Fuit nāq̄ q̄dā pleban⁹ in thuringia q̄ tulit ad coliū suum in pixide inhonesto sacculo corp⁹ dñi extra bullā ad cōcādū quendā infirmū; tūc q̄dā meretrix tās non lōge a via in suo ꝓtribulo vidit et cepit cogitare penes se q̄ si ides xp̄iana esset vera tūc ille ēet saluator mūdi quē sacerdos in pixide portaret; ꝛ quō ipa in ꝑspectu eius ausa esset tanta mala ꝓperare: qui tā tot ꝛ tāta incōmoda sustinuisset ꝓ redēptiōe mūdi. Et ipsa cōponcta in fide relicto ꝓtribulo cucurrit p lutū ꝓfundū velociter cursu ad sacerdotē inquinata luto vsq̄ ad medietatem cruris dicēs. State dñe sacerdos: et sic stetit sacerdos. Et ipa p sternēs se in luto ante corpus xp̄i ait. Dñe ie su xp̄e si tu es ille q̄ ꝓ nostra redēptiōe natus fuisti de virgine passus ꝛ sepultus ascendens ad celos sedens ad dexteram patris iudicaturus vivos et mortuos: ꝛ si tale ille sacerdos portat in pixide: rogo te per tuam inestimabilē misericordiā ignoscre michi peccata mea Et respondit Jesus de pixide in lingua latina. Et ego ignosco tibi peccata tua. ꝛ illa audiens vocem de pixide in latino ait. Domine nō intelligo latinū: rogo te loqre theutonice ꝛ

ſtatim dñs locut⁹ eſt de pixide theutonice Et ego recipiã te i gratiã meã hoc audiẽs mereris aut; ⁊ tu dñe me ſuſcipis in gratiã tuã q̃ peccauit carne mea turmiſole oi modo peccũ di q̃ cogitaui põt. Gratias tibi ago bone dñe ieſu ⁊ ſic querela ſtatim ſtabonauit bitã reſtituta gratie ſalutaris. O q̃ bonũ habem⁹ dñm bonũ eſt et ſeruire eo toto corde tota alia tota fortitudine q̃ ſubito ſaluos facit ſperãtes in ſe. ¶ In eodem feſto. ſer. lxxx. De hiis qui manducant corpus domini ſpiritualiter.

QUi manducat hunc panẽ viuet in eternum. Joh. vj. loquẽdo de manducatione hui⁹ venerabilis ſacramẽti. Sciẽdũ eſt p̃mo q̃ hoc ſacramẽtũ triplicit ſumit. Pꝛio ſp̃ualr tm̃ vt q̃ accipiũt ſacramẽtũ. i. gratiã ⁊ nõ ſacramẽtũ. Aug. Crede ⁊ mãducaſti ¶ Sc̃ũdo q̃ ſũt illi q̃ ſic ſp̃ualr hoc ſacramẽtũ accipiũt. Rñr q̃ ſũt q̃ tuor gña hoim. Pꝛimi q̃ in infirmitate ſant cõtenti ſic q̃ nõ recuſãt tibũ ⁊ tñ ex corde deſiderãt hoc ſacramẽtũ ſed ꝓpt infirmitatẽ ⁊ dom̃itũ non p̃ſumunt illud ſumere. Et iſti mãducãt ſp̃ualr et gratiã ſacramẽti accipiũt ꝓpter deſiderĩũ q̃ hñt ad ſacramẽtũ. Et tales etiã nullo modo dñr ſumere hoc ſacramẽtũ: q̃ ſufficit eis iſta ſp̃ualis mãducatio. De quo ſequitur exemplũ. Oũ q̃dã hñs magnã deuotionez ad ſacramentũ altaris omni die ſi aliquo mõ potuit integrã miſſam audiuit: ⁊ cũ mori deberet et ꝓpter vomitũ cõcare non poſſet: ⁊ de hoc multũ doleret: petijt ſibi lat⁹ ſuũ lauari: in pãno mũdiſſimo corp⁹ xp̃i ſuꝑponi Quo facto pãn⁹ paulatim corpꝰ xp̃i conſit et mox vt corpus xp̃i mudũ cucẽ illius hois teri gi vidẽtibus penetrauit Sc̃i qui ſp̃ualr mãducãt ſunt illi q̃ ꝓparauerunt ſe ad hoc ſacramẽtũ ꝑm ſuũ poſſe ⁊ ſacerdos denegat eis ẽr cũ ip̃i humiliter petũt ⁊ deliberat hoc ſacramẽtũ ⁊ ſic ex obediẽtia facerdotis abſtinẽt a ſacramẽtali ꝓpter illi⁹ ſacramẽti ẽſſ ẽvt puto ſp̃ualr ſumũt: ⁊ patiẽter ferre dñt tales ſi hoc ſacramẽtũ eis denegẽt. Tertij q̃ ſp̃ualr mãducãt ſũt q̃ i agone cõſtituti libenter vellẽt gſtere ⁊ cõcare ⁊ ſacerdotẽ habere nõ p̃ũt Et ſi tales ſuꝑi tali intẽtiõe ⁊ ꝓpoſito decedũt vere ſp̃ualr cõcauerũt ꝓpt cõtritionẽ quã hñt de peccatis eoꝝ ⁊ ꝓpt deſiderĩũ q̃ ad ſacramẽtũ hãt Quarti ſt q̃ ex puro corde deo ſeruiũt ⁊ cũ magno deſiderio hoc ſacramẽtũ appetũt artũ ex ĩfirmitate ⁊ remoti a ſacramẽti nõ ſubẽt ad hoc ſacramẽtũ accedere Et ſic oi die q̃z hõ q̃ hz magnũ affectũ ⁊ deuotionẽ ad hoc ſacramẽtũ põt ſic ſp̃ualr cõcare ⁊ tales q̃ñq̃ q̃ ſic cũ magno deſiderio et deuotõe audiũt miſſã maiorẽ gratiã interdũ pãt gſeq̃ q̃ ipſe ſacerdos celebrãs ipſã miſſã q̃ ſacerdotes nõ ſũt ſp̃ bñ diſpoſiti: ſed q̃ñq̃ diſtracti ⁊ indenoti. Scõo ſumit hoc ſacramẽtũ ſacramẽtale tm̃ vt cõicãs in peccõ mortali: ſic iudas cõicauit ⁊ q̃ui tales ꝓcoꝝes ſumãt verũ ſacramẽtũ nõ tñ fructũ ſacramẽti percipiunt: imo magnũ piculũ incurrũt q̃ tales eſſent ĩmici hominis xp̃i. i. Co. xi. Quicũq̃ mã. p. hãc ⁊ bi. cũ. do. ibi. re. erit coꝝ. ⁊ ſan. dñi amb. Qui idigne xp̃m ſumit id ẽ ac ſi ip̃m interficiat Tertio mõ ſumit hoc ſacramẽtũ ſacramẽtale ⁊ ſp̃ualr ſimul vt ſũt illi q̃ in gra accedũt et digne cõicãt: ⁊ hi vitã eternã ſibi mãducãt Vñ xp̃s dicit in ẽvãgelio p̃miſſo. Qui mãducat hunc panẽ ſupple digne viuet in eternũ ℟ Scõo ſciẽdũ q̃ plures ſunt miracla q̃ xp̃s fecit in mundo corpaliter illa corpus xp̃i facit i hoie digne ſumẽte ſp̃ualr. Pꝛimũ eſt q̃ xp̃s i mũdo de ẽvãgine natus eſt. Euchariſtia autẽ ſumpta digne facit nos ex deo nasci ſp̃ualr Joh. i. Quotquot aũt receperũt eũ dedit eis poteſtatem filios dei fieri his q̃ credunt in noĩe eius q̃ nõ ex ſanguinibus: neq; ex voluntate carnis neq; ex voluntate viri: ſz ex deo nati ſũt. i. Joh. iij. Scõ dicit q̃ dis q̃ facit iuſticiã ex deo natus eſt. vñ Origẽ. Sicut ſpiẽtibus naſcit a ſole: ſic iuſtus per ſingula bona opera naſcitur ex deo Nam natiuitas ſp̃ualis felicioꝝ eſt natiuitate xp̃i corpali: q̃ in natiuitate xp̃i corpus naſcentis ſeparabãt a corpe genitricis: ſz in natiuitate nãa ſp̃uali manẽm⁹ in deo et deus in nobis: hunc effectũ exercet euchariſtia. Jo. vj. Qui mãducat meã carnez et ego in eo. Scõz eſt q̃ xp̃s naſcẽs matri ſue cõſeruauit ỹginitatẽ: ſic euchariſtia cõſeruat ⁊ cõfirmat in nobis integritatez cuiuſlibet virtutis quam inuenit p̃s. Panis coꝝ hominis confirmat. Tertiũ q̃ in natiuitate xp̃i clarũt oes circũſtetit paſtoꝝes ſic lumẽ gratie circũfulſit omnes vires aie rationalis vt fiat cõnalis acutoꝝ vt ſciat reprobare malũ ⁊ eligẽ bonũ cõcupiſcibilis feruẽtioꝝ ad bonũ deſiderãdũ irraſcibilis diſtrictioꝝ ⁊ fortioꝝ ad malũ deteſtãdũ. ſic Jonatas cũ comediſſet ſaũ mellis illuminati ſũt oculi ei⁹. i. Reg. xiiij. ⁊ Lu. xxiiij Dñm cognouerũt dñz in fractione panis Quartum angeli exclamabantur ad cantãdum gloriã et gratiaꝝ actiones quilibet homo ad p̃ſentiũ inuitatus poſt miſſam gratias agẽs hoſpitẽ laudat dñm nimis eruditꝰ eſſet q̃ poſt tãti ſacramẽti epulas cũ laudib⁹ nõ referret gratias p̃s. Edẽt pauperes ⁊ ſaturabunt ⁊ laudabũt dñm. Itẽ Venit dic ad me dñe. Quitũ ſicut i natiuitate xp̃i ſtellã adduxit tres magos tria mũera et offerẽtes ſic euchariſtia ſume gẽe adducit. i. mũdiciã coꝝdis ſapiaz oꝝis ſtudiũ opatiõis. vñ q̃ hz mũdiciã coꝝdis offert aux charitatẽ p̃s. Diligã te dñe. foꝝ. mea Qui hz ſapiaz oris thus deuotiõis. p. Dirigatur do. oõ mea ſi. incẽ. in cõ. tu. q̃ hz iuſticiã opatiõis offert caſtigatiõnẽ carnis. i. Coꝝ. ix

Castigo corpꝰ meũ Sertũ ẽ: sicut i nuptijs vi
nũ ex aqua fecit sic intercessiõe btẽ marie ẽt no
bis lachrymas gratiõis cõuertit in vinũ ꝛc lactionis ꝑs. Scõz multitudinẽ dolorꝫ ꝛc. Sꝫ
ptimũ est: sicut in mari sedauit ventos: sic di
gne sumẽti ex charitate sedat tẽtatiões Quat
tuor principales venti sunt, superbia: auaricia:
gula: et luxuria. Si em cõsideras q̃ immẽsus
deus humiliauit se humili hũanitati ⁊ dignat sub
modica forma panis latere pudebit te p sup
biaz dilatari. Si cõsideras eius largitatẽ quia
nobis seipm totũ donauit pudebit te peti pu
tatis ⁊ auaricie Si ꝯsideras q̃ de mũdissima
virgine natꝰ est: ⁊ de pane mũdissimo fit corpꝰ
xpi: tunc imũdicia luxurie erit abominabilis
tibi. Si cõsideras q̃ seipm tibi dedit in cibũ
vite eterne pudebit te cibũ corpalẽ effundi i
tẽperate: sicut pudoꝛ esset hoi post epulas re
gis stati comedere cũ rusticis vl̃ porcis. Octa
uũ est [illegible] intrãs domũ zachee sibi contulit
gram satisfaciẽdi ⁊ restituẽdi Lu. xix. Sic ex
charitate penitẽti dat graz satisfaciẽdi p petri
⁊ p sacerdoti de virtute in virtutẽ. i. Reg. vi. Vñde
rit dñs obededon et oẽm domũ eius ꝓpter ar
chã dñi in qua erat mãna stonũ est. sicut xps
eiecit demones ab obsessis: sic hoc sacramẽtũ
est extra tẽtatiões hostiũ aie munimentũ. Si
cut ei castrũ munit triplex. c. abũdãtia victua
liũ copia armoꝝ: militũ cõstantia, sic etiã in
hoc sacramẽto datur aie triplex munimẽtũ. Datur
etiam victus abundantiã: hoc optauit Dauid
dicens. Fiat pax in virtute tua: et abũdãtia in
turribus tuis. Datur etiã et admittitur copiã
armoꝝ spualium. i. virtutũ. Munit etiã aiaz
custodia celestiũ militũ. Vbicunq; em fuerit
corpus xpi illuc cõgregabunt ⁊ aquile. i. vir
tutes angelice. Talem em regẽ in quẽ deside
rãt ãgeli ꝓspicere celestes milites solũ nõ re
linquũt. Chry. sup Jo. Vbicũq; viderint san
guinẽ dñicũ fugiũt q̃dem demones ⁊ curruũt
aũt angeli. S Vltio q̃rit quõ xps sit in
hoc sacramẽto. Rñdm sm scm Tho. i. iiii. di. x.
q̃dẽ xps q̃ de virgine natꝰ ⁊ p nos passꝰ ẽ in
hoc sacramẽto erit. Itẽ scidũ q̃ totũ corpus dñicuz qõ pẽdebat in cruce adeo magnũ
fuit vt cũ oibus mẽbris suis ⁊ qtitatẽ dimẽ
sionibus. c. longitudine: latitudine: et pfũditate in tã parua specie hostie includi ⁊ vera
citer existit q̃z corpus xpi est ibi glificatũ et
p xps non occupat ibi locũ vt pz de corpib⁹
glificatis ⁊ p̃cipue de dote corꝝ subtilitatis.
Sz diceres quõ xpstã magnꝰ sicut i cruce pe
pẽdit põt esse sub tã parua spe panis. Rñdm q̃
deo oia sunt possibilia. Et exẽplum possum⁹
recipe i naturalib⁹. sicut i pupilla oculi. vel i
speculo vbi videm⁹ q̃ vn⁹ mõs totus vel tota
turris q̃tuncunq; magna in paruo speculo vel
oculo sm figurã eius se colligit et figurat. et
tñ oculus est quasi p̃ctus respectu talis rei
si hoc facit natura: nonne creatoꝛ nature pl⁹
põt ¶ Itẽ scidũ q̃ idẽ xps q̃ est sub spe
cie panis in hostia. ẽt est sub spe vini i calice
⁊ i hoc aliq̃ simplices errãt q̃ ex quadã simpli
citate adoꝛãt calicẽ i eleuatiõe misse cũ ibi
sit sepulchꝛũ xpi ⁊ nõ sacramẽtũ in calice Cũ
tñ sm scm Tho. sup. iiii. di. x. vbi dicit q̃z
ex virtute sacramẽti sub spe panis sit tñ corpꝰ
et sub spebus tñ sanguis tñ ꝓpter naturalẽ
ꝯcomitantiã sub vtraq; specie. c. panis ⁊ vini
est totus xps. c. sm corpus aiam et deitatem
Et ergo sic adoꝛãdꝰ est xps sub specie vini i
calice: sicut adoꝛatur sub specie panis q̃vis di
ctum est sub vtraq; spe est totus xps sicut na
tus est de virgine: ⁊ sicut pependit in cruce: ⁊ si
cut sedet ad dexterã dei patris: ⁊ ide venturus
est iudicare viuos ⁊ mortuos: q̃ ꝯsecto ꝓfert
sacerdos verba sup hostiam: tunc panis trãs
substantiat corpus xpi. Et tunc ibi cessant
eẽ panis: ergo ibi nõ est panis: sed solũmodo
spes panis. Vbi ẽ aduertẽdũ q̃ simplices nõ
debẽt adoꝛare hostiã cũ sacerdos cã recipit ad
manꝰ ante eleuationẽ donec illa q̃q; hꝫba cõ
secratiõis sunt plene ab eoꝝ prolata: q̃ qñ recꝛ
pit hostiã ad manus: tñc adhuc est panis: ⁊ p
lato primo verbo adhuc est panis. sltr plato
secundo tertio quarto verbo adhuc est panis
sed plato quinto hꝫba in sua tã nõ est ibi am
plius panis: sed verũ xpi corpus. Tũc primo
dz adoꝛari. Et hoc idẽ est dicendum de verbis
q̃ dicunt sup ꝯsecratiõe calicis q̃ illis plato
amotis ibi nõ est vinũ: sed verus sanguis xpi
cũ corpe: aia: et deitate sicut sub specie panis
¶ Qõ aũt xpi passionẽ et illud venerabile
sacramẽtũ sit vtile ⁊ laudabile venerari: patet
per tale exemplũ. Legit in dyalogo ceſarij q̃
miles quidẽ apud imperatoꝛẽ a multis accu
satus est q̃ terrã eius spoliando deuastaret: d
tandẽ captus ex ꝓceptũ imperatoꝛis patibulo
suspensus est. postea ꝛez die tertia miles ali⁹
pꝛeteriẽs cũ seruo cũ vidisset illũ pẽdentẽ ꝯ
doluit pulchꝛitudini ei⁹ eo q̃ vir pulcher fuit
et nobilis Accesserũt itaq; ꝓpius vt deponeꝛ
spelirẽt: eo q̃ eiusdẽ militis esset cognatus.
ad quos iste de patibulo clamauit: deponite
me adhuc em viuo. Illis est mirabile q̃ tanta
ma esset ille pendẽs in patibulo subiũxit no
lite timere. ego ei de gratia ihesu xpi ⁊ aduo
catione virginis marie adhuc viuo: d depositus et
ad ciuitatẽ ductꝰ factꝰ ẽ magnus ꝯcursus po
puli ad videndũ tã grãde miraculũ. Et miles
iste tulit vocare sacerdotẽ cũ sacramẽto: et cũ
magna cõtritiõe et deuotiõe et lachrymis cõ
fessus est. Et sacerdos petiit ab eo vt faceret
tur ad honoꝛẽ dei et edificationẽ ppl̃i per q̃
illã gratiã a deo meruisset q̃ p triduũ viuꝰ in
patibulo sit pependisset: ⁊ ait. Parum obse
quiũ deo ego petiui impẽdi ꝓpter quõ miseꝛi
est mei deꝰ Mã singulis dieb⁹ ꝓze oꝝ nego

ēsis ⁊ anteꝙ comederē confluent dicere quicꝙ Pat noster ⁊ q̄ncꝙ Aue maria. Tria ad honorē passiōis xp̄i ⁊ q̄ncꝙ balneꝫ cū totidē venit ⁊ aue maria. Quarta obtulit deo ⁊ angelo eu cōmilitus sū Et q̄ntū cū venia obtulit corpori xp̄i. qđ singulis diebꝰ p vniuersū mundū fit citur: q̄tenus i fine vite mee tāto mererer celia tico cōcari Qđ ⁊ dñs noster ex sua mia michi p̄cēsserit: ⁊ mozi non possum nec debeo anteꝙ illud venerabile sacramētū p̄cipiā Rogobos p̄pter deū dt cōcetis me Et sic cōcatus mox migrauit ad dñm ⁊ in cimiterio sepultus est. ¶ In dñica p̄ma post festū trinitatis. Ser. lxxxi. De septem generibus pauperum.

QUat quidā mēdicus nomine Lazarus qui iacebat ad ianuaꝫ diuitis vlceribus plenus cupiens saturari de micis que cadebant de mensa diuitis Lu. xvi. Sciendū q̄ in p̄sti euāgelio fit mentio de diuite epulone et de Lazaro paupere. Et ostenditur in euangelio p̄senti q̄ status diuitis in ista vita fuit valde gloriosus q̄ fuit in magnis diuitijs deliciis ⁊ honoribus Status aūt paupis fuit statui diuitis oīno cōtrarius Ille enim fuit in ōbertate diuitiarum hic ⁊ in extrema paupertate. Ille purpurea ⁊ bysso amictus: ille vlceribꝰ circundatus. Ille ebūdabat i deliciis ille aūt cupiebat saturari de micis que cadebant de mēsa diuitis: et nemo illi dabat. Posito aūt statu vtriusq; i vita ponitur et status vtriusq; post mortē Vterq; q̄dē mortuus est ⁊ raptꝰ: sed differēter Ꝛ Diues quidē mortuus est triplici morte: scz morte culpe quz esset in mundo: ⁊ hoc p̄ peccm mortale quo separat deꝰ ab aīa. Ezech. xviij. Aīa q̄ peccauerit ipsa morietur. Itē morte naturē q̄ separat aīa a corpe p̄pio: ⁊ illa mors est cōis omnibus tam bonis q̄ malis. Quia sm aplm Hēb. ix. Constitutū est oīb⁹ hominib⁹ semel mori. Itez mortuus est morte gehenne qua separat aīa a dei visione ⁊ sc̄oꝝ gl̄oria Lazarꝰ aūt mortuꝰ est vnica morte. s. nature. Fuit enī vivus in mundo p̄ gratiā: ⁊ mō viuit corā deo per gloriā. Vterq; etiā fuit in mūdo captus. sed differēter Nam Lazarus in sinum Abrahe ab angelis est deportatus. Illa aūt ductio ab angelis est facta in tuamētū custodie. ps. Angelis suis mandauit de te: vt custodiāt te in oībus tuis. Item in signū reuerentie. Sicut ep̄i i manibꝰ portant cū intronizant Vñ ps. In manibꝰ portabūt te ⁊c. Itē i signū lectionis Christi. Sufficiebat ad portandū paupere vnus angelus: scz ideo plures venīūt vt honorificie faciant. Diues aūt tanꝙ diaboli parochianus ad cimiterū infernale a demonibus est deductus ⁊ ibi sepultus. Tali sepultura sepeliēt̄ hodie rari ⁊ impij De qua sepultura dz Iherē. xxij. Sepultura asini sepelietur. Sepultura asini talis est q̄ excoriatur et pellis a dño possidet: carnes a canibus lacerant. Sic q̄ alios diues mozit̄ heredes possidēt terrena substantia: vermes carnes suas dilacerāt supplicia infernalia torquēt aīam suā. Vnde euāge. p̄ns dicit q̄ diues est i tormēt(: ⁊ pauper lazarus in loco quiet(. Itē notādū q̄ xp̄s loquēs de diuitib⁹ dixit i euāge. vt habet Luce. vi. Vevobis diuitib⁹ q̄ habet(hic cōsolatiōnē vestrā. Et loquēs de paupib⁹ dicit. Mat. v. Beati pauperes spiritu: q̄m ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Queritꝫ an oēs diuites sint maledicti. et similiter an oēs pauperes sint beati Ad qđ respondetur q̄ nō oēs diuites sunt maledicti nec omnes dānantur: nec etiaz oēs pauperes sunt beati nec omnes saluantur. Vnde restat nūc videre q̄ pauperes et qui diuites saluent et dānent. ℣ Quantū ad hoc sciēdū est q̄ septē sunt genera paupeꝝ quoꝝ q̄ttuoꝝ genera dānant ⁊ tria saluant. Silr etiā sunt septē genera diuitū: q̄ꝝ quattuoꝝ dānant ⁊ tria saluant. Et de illis dicet in sequēti sermōe. Primū genus paupeꝝ q̄ dānant ⁊ q̄ hic in futuro paupes sūt est illoꝝ qui murmurāt ⁊ blasphemāt ꝛra deū ex ipatiētia ⁊ sua paupertate dicētes: q̄re ego tā paup sū: deꝰ est oblitꝰ mei tā pcus ē mihi quasi a iudeis accomodare deberet cū q̄bus michi subuenire posset Et iſti valde iique et stulte dicūt ⁊ faciūt q̄ sic ꝛra deū murmurāt. A Qđ p̄bat vniuersaliter tali mō. Quid enī tibi tenet deus aut q̄d hz de te. Plus enī dedit tibi q̄ dignus es vel vnq̄ meruisti. Et hec gratis fecit. Nā ex nichilo creauit te ps. Ipe fecit nos ⁊ nō ipi nos. Itē redemittē p̄pio sanguie suo Apls. i. Cor. vi. Empti estis p̄cio magno. Tercio corp⁹ cū mēbris tibi ꝛcessit. s. oculos ad videndū: manꝰ ad palpandū: pedes ad ambulādū: aures ad audiendū: os ad loquēdū: ⁊ sic de aliis. Si ei careres visubel auditu ⁊c. tūc cognosceres q̄ magnū bonū est visus vel auditꝰ: ⁊ sic de aliis. tūc si bēt velles oībꝰ dieb⁹ vite tue regratiari deo vt tibi illuminaret oculos tuos ad videndū si tāt⁹ esses Et deꝰ tā ꝛcessit tibi oia ista gratis sine tuis meritis. Insup tibi tribuit vestimētū: nutrimētū: domū ad habitādū: agros et vineas: oues ⁊ boues. i. Cor. vij. Quid habes qđ nō accepisti: ⁊ de oībus istis bonis nūq̄ regratiat⁹ es et nec vnq̄ veraciꝫ recognoscit te talia accipisse a deo gratis et sine oībus tuis meritis. Aug. de ciui. dei. Quisq̄s beneficia dei nō videt cecus est: nec laudat ingratꝰ est. Quisquis in laudando reluctat insanus est. O q̄ multi spūaliter ceci sūt q̄ būficia dei nō cognoscūt ⁊ ingrati sunt qui eū nō laudāt et qđ petius est insani sūt q̄ deū cū suis bonis impugnāt vt tēdo eis ꝛra honorē dei ⁊ salutē p̄priā Sicut illi q̄ abutūt bonis tā corpalibꝰ q̄ spūalibꝰ sicut oculis ad illicitū visū. oze ad

pferendū prava ⁊ vana ꝟba. auribꝰ ad audiē
dum mala ⁊ detractoria ꝟba: pedibꝰ ad salta
dū ⁊ chorizādū. manibꝰ ad illicitos tactus et
sic de alijs Etiā donis tpalibꝰ. s. vestibꝰ ad su
perbiā cibo ad gulā. potꝰ ad ebrietatem ⁊ sic
de alijs Et qñcūq; sic aliqs abutit aliquo do
no dei; rite deꝰ ꝟberā iustitiā deberet hoiem
priuare illo dono. s. visu auditu vel gressu. ⁊c.
Et hoc ꝓpt ingratitudinē. vñ Ber. sup Cañ.
Ingratitudo inimica est aie extraniatio meri
toꝝ. virtutū vispersio: bñficiorꝝ pditio. et tal
hō sic ingeat ydign⁹ est a deo, plura dona ac
cipere. vñ Ber. Nō est dignꝰ dādis q̄ nō agit
gratias de datis. Hoc em pōt hō in seipso co
gnoscere. Si em aliqm q̄rer bñ fecisses ⁊ sēp
ingratꝰ esset tibi. tu forte cessares a bñficijs
sibi ꝓpendēdis. dō tūc dices de deo q̄ cōties et
multies tibi bñfecit ⁊ ei ingratꝰ semp fuisti
Ergo salubre dñm cōsilū est vt q̄nq; vult ali
q̄d a deo accipere q̄ sibi tribuat de acce
ptis gratie tūc dignꝰ plꝰ a deo accipe. Chrysto.
sup Mat. Gratiarū actio est imitatio ad pius
dantē. Scōz gen⁹ pauperū q̄ damnant sunt il
li q̄ in paupertate viuunt ⁊ parua bona inuste
lucrant: sicut q̄ furant gramina fenū ligna
legentes ⁊ sic de alijs. Quia Hen. b. Tho. In ta
lib⁹ minutis sēpe q̄s animū furādi vel nocu
mēti inferēdi primo erit, postea mortale. Item
q̄ emūt vel vēdūt ⁊ decipiūt ꝓximos mētien
do vel furādo etiā in puis reb⁹ grauē peccāt
vel etiā si nō inuste lucrant: tū cū pcto lucrā
tur: sicut q̄ i die⁹ festiuis mercātias exercēt
etiā i puis reb⁹ ⁊ abstrahūt se a missa ⁊ a dei
verbo. Item meretrices que seipsas diabolo to
tiēs vēdunt quotiēs actū luxurie cōmittūt ⁊
tū cū hoc paupes sūt Item laboratores mecha
nici q̄ opa sua fraudulēter faciūt: ⁊ sic ꝓximos
decipiūt: sicut fabri: sutores: pistores: pānici
de: sartores. ⁊ sic de alijs B Tertiū gen⁹
pauperū sūt illi pauperes q̄ supi sūt ⁊ diuitib⁹
indēt de bonis sibi a deo collatis: ⁊ talis pau
peres superbi nō sūt paupes xpi sz diaboli. vñ
Cassio. sup ps. xij. Si paup superbiat nō ē dei
pauper. et si discipulus humilitatē diliget nō erit
seruus diues Talium volūtates inspiciēdē sunt
nō nota. Nam em̄ superbus est multū reprehen
sibilis: q̄ nō hz occasionem superbiēdi sicut
dives. Ergo sicut dives q̄ ē hūilis minꝰ ē lau
dabilis: sic pauper superbꝰ est multū vituperādꝰ
Et talis hz dānū duplex: q̄ hic hz paupertatē
et i futuro eternē damnationē. Item illi paupe
res q̄ diuitib⁹ indēt nō faueūt eis que deꝰ
eis cōcessit periculose stant: q̄ nō debemꝰ ali
cui inuidere: sz nos mutuo diligere sicut mē
bra habentꝰ corpis Ergo sicut q̄libz mēbrū alij
nō inuidet sed ex toto corde ei cōgaudet ⁊ cō
dolet. Non em̄ pes in luto vel pulvere sordi
dus inuidet oculo quē nunq̄ tangit pulvis ⁊
multo eo plchrior est: imo potꝰ vellet ipz ad
huc esse multo pulchriorē. Item nō inuidet pes
corpori: q̄ est sapiētꝰ. Item nō cerebrum: q̄ cultio
ditū est melꝰ ⁊ locatū altꝰ. Item nō oculus illi
dat vinū tū sibi aqua dat ⁊ huiusmodi: sic nul
lo mō dz q̄s alteri inuidere p bono q̄d deꝰ ꝓpa
rat ei: vel q̄ ditior vel nobilior vel altior vel
acceptior est ⁊ huiusmodi. Dūs ei ordinauit
mēbra corpis ecclie vt voluit nec noluēs pot
sum⁹ vnū officiū habē. 1. Cor. xij. Oia mēbra
nō eundē actū hnt. Ideo dilige ꝓximū tuū si
cut teipm ⁊ dēsce ab inuidia multo facilius ma
re totū in dulcedinez verteres mellis de felle
infernū faceres de aq̄ ignē q̄ fontē largitatis
diuine tū inuidia tua exercetaris Quescre q̄ ab
inuidia tua q̄ frustra laborās ⁊ aiam tuā pdis
q̄ inuidia tua nihil tibi ꝓficit nisi q̄ teipz tri
bulas ⁊ bona q̄ facis mortificas. 1. Johā. iij.
Qui nō diligit fratrē suū manet i morte: ⁊ nō
potꝰ ꝓximo cōgaudebit mēbrum mēbro ⁊ ei
bonū cupias. Alioqn nō ē mēbrū corpis xpi
q̄d dicit Apls. 1. Cor. xij. Cū gl̄a vnū mē
brū cōgaudēt oia mēbra sed est mēbrū diabo
li quē inuidēdo imitaris. Vñ scriptū est. In
vidia diaboli mors introiuit in orbē terraruz
Imitant̄ aūt illū q̄ sunt ex pte ei⁹. Sciendū
q̄ multis expedit q̄ hic sint paupes ergo fac
de necessitate virtutē ⁊ sustine paupertatē tuam
patiēter ⁊ gaude de bono ⁊ gl̄ia ꝓximi: q̄ cū
gl̄iatur vnū mēbrū cōgaudēt oia mēbra q̄ et
si tu sis ita feceris multū gl̄e p hoc mereris.
Quia nūq̄ aliqs hoim tm cōmodū et gloriaz
de aliq̄ hic habuit null⁹ vnq̄ pat vel mat de
filio null⁹ de fratre vl amico sicut tu i celo ha
bebis de q̄libet ꝓximo saluādo Angel. Vnus
quisq; in tantū gaudeat de alteri⁹ bono quā
tū de suo ꝓprio Quartū gen⁹ pauper q̄ dam
nant sunt illi qui cū vidēt alios diuites exer
cere ebrietas vel ludere vel superbiā in vestibus
exercere vel crapulose vel gulose viuere ipsi
etiā sic vellēt libēter viuere si pecuniā ad hoc
habere possent et si sic optāt habere diuitias
peccāt mortaliter q̄z ad malū finē desiderāt ef
fici diuites. Item q̄ optāt diuites fieri etiā cū
male acquisitis ⁊ sic ꝓcupiscūt rez ꝓximi cō
tra nonū ꝓceptū dei vbi dz Nō ꝓcupiscas res
ꝓximi tui peccāt mortaliter vl etiā q̄ dimittūt
furtū vl rapinā ꝓpter falsp̄diū vel ꝓpter ho
norē seruādū sed cū voluntatem habēt q̄ libē
ter vellent bona ꝓximi furari vel rapere. et
illi ꝓpter illaz malam voluntatē dānantur si
sic moriunt. Alii oēs nō enumerari sūt infeli
ces ⁊ pauperrimi hoies hic ⁊ i futuro Quintū
genus pauperū q̄. s. saluātur sunt illi q̄ exemo
plis ecclie sūt ⁊ paupertatē suā patiēter sustinēt
⁊ libenter etiā essent ditiores si dei voluntas
eēt sed extra volūtatē dei ⁊ iustitiā nolunt ha
bere q̄scūq; diuitias sz potius vellēt sustinere
paupertatē. Lazari q̄ micas panis habere nō
potuit q̄ deū extra deū acquirere vl etiā affecta

re Aug. Nō tibi displiceat paupꝫtas tua: nichil ea pōt ditiꝰ inuenire. Vis scire q̄ lotuples ege nas sit celā semp paupꝫtas emit: ⁊ tales fidēle tenenē orare p illis a quibus elemosynā recipiunt: et qui p eis laborāt et eis de suis laboribus subueniūt. Ergo illi pauperes q̄ sic elemosynā recipiūt ⁊ p se laborare nō pñt multū et frequēter debēt orare: qz nō solūtenenē orare p seipsis: ⁊ etiam pro aliis siue viuis siue mortuis a q̄bus elemosynas receperūt. Vñ legitur q̄ quidā recepit vestē a quodē pegrino et postmodū nō orauit p aia eiꝰ: ⁊ obiitꝰ fuit orare pro eo: ⁊ postmodū grauiter punitus ⁊ afflictꝰ fuit: qz p illa aia nō orauit. Sextū genus pauperū q̄ saluanē sunt illi q̄ se nutriunt de suis fidelibꝰ laboribus. Et illi pauperes dicti sūt vti pō. Labores manuū tuoꝝ manducabis ⁊ bene tibi erit. Quicūq; em̄ in suis laboribꝰ recta intēcionē hñt ⁊ sunt sine peccō mortali sp merentē cū oibus suis laboribꝰ. Apls. Roma. viii. Scimꝰ q̄m diligētibus deū oia cooperantur in bonū. Sed diceres q̄ls dz esse intentio laborantis vt mereri possint vitā eternā. Hoc quere ante ser. lb. p Septimū genus pauperū q̄ nō solū saluanē ⁊ magnā glozīā habebūt in celo. Et sūt illi q̄ libēter ⁊ voluntarie sunt pauperes et intātū diligūt pauptatē vt ēt sicū peccō diuitias habere possūt: tū ppt deū carere volūt: imo intantū diligūt pauptatem q̄ diuitias habitas ppt deū relignāt sicut apls. vt habeē Mat. xix. Ecce nos reliquimꝰ oia ⁊ secuti sumꝰ te. Et q̄nq; etiā alitq̄ volebāt eis dare pālia: ⁊ recipere nolebant. Ideo minꝰ volebāt habē de terris vt eo plꝰ habituri essēt in celis. Sic ēt nūc tpibus religiosi sic faciunt q̄ oia ppt deū sic relignāt. Et tales ppt deū tm̄ pñt relinq̄re sicut alii tpalia possidentes possūt desiderare. s. ciuitates: dñiū vel regnū: vel etiā totū mundū pñt relinquere. vñ Hie. sup Mat. Apli quātū ad diuitias nichil de modicū: sed q̄tum ad voluntatē totū mūdū reliquerūt vñ etiā Grego. in omeē. Aseqntibus ergo tanta dimissa sunt quāta a non sequentibus cōpisci potuerunt. Nō. est: qz sin Greg. Coz nūm ⁊ nō subtractam penset deas. Et ista tria vltima genera sunt genera pauperum q̄ saluanē. Exemplū i vita Joh. elemosynarii. Legit de quodā teloneario diuite ⁊ immisericoꝝ de Semel em̄ pauperibus in hyeme sedentibꝰ ad solē ⁊ se calefaciētibꝰ reperūt singuli domos elemosynarioꝝ collaudare ⁊ pro eis orare. Sicꝰ ⁊ domos elemosynas nō facientibus inuenire. Inter quas etiam venit in medio earū domꝰ cuiusdā telonearii ⁊ reperūt singuli interrogare inter se: ⁊ nullus inuentꝰ est q̄ vnq; cepisset de illa domo elemosynas. dixit vnꝰ eis. Quid dabitis michi ⁊ ego accipiā ex ea bodie elemosynā: ⁊ alii fecerūt cū eo pactū. Ille pauper veniēs stat foris portā: expectās q̄n teloneariꝰ iste ad domū reuerteret et dispēsatione dei q̄nerūt si ipse teloneariꝰ ⁊ vnꝰ seruus portas siliginis a mācipio causa prādii ipsi. Videēs igit egenū nō inuenies lapidē ꝓpter fuoꝝē arripuit siliginē ⁊ tractauit in facie pauperis. Itaq; post duos dies egrotauit infirmitate ad mortē ⁊ vidit i somnis oēs actus suos sup stateā appēdere. In vna q̄dē acie cōgregabanē mauri viri nigerrimi ⁊ deformes: in altera quidē acie fuerūt quidā candidi et albi coloris q̄ nichil inuenientes bonū q̄ ipi appēderēt aduersus mala opa q̄ collecta erāt ab illis nigris: tunc illi candidi ad alterutrū dixēr. Nichil hic habemꝰ. Tūc dixit vnus eoꝝ. Vere nichil habemꝰ hic nisi vnā siliginē quā dedit ante duos dies xp̄o: q̄nto non voluntarie. Et mittēdꝰ eis siliginē in stateā eq̄litas facta ē. Tūc dicūt telonearie hi q̄ fuerūt cāditi: vade ⁊ auge ad hāc siliginē ne isti nigri apprehendāt te. Et euigilans cognouit q̄ visa sunt ab eo nō esse mēdacia ⁊ vera. Oia em̄ q̄ a iuuentute sua fecerat: ⁊ quoꝝ ipe erat obliꝰ videbat illos ethiopes congregare et ad libzā deportare. Et dicebat: vere si vna siligo quā iactauit p furoꝝē ira ꝓfuit: a quantis malis tūc liberat ille q̄ bona intēcione dat elemosynā indigētibus. Et de retero ita modestus et prudēs atq; summꝰ elemosynatoꝝ factꝰ est. Cōtigit em̄ post hoc ꝓ tpe quadā sm̄ consuetudinē cū p redere ad teloneū ⁊ obuiauit ei quidam nudus: et cecidit ante eū rogāe vt cōtectionē apud eū impetraret. Ille vero exspoliauit se ⁊ dedit et vestē et dixit vt deū p eo rogaret. Pergēs vero ille pauper erubescens induta p̄ciosa veste dedit vni benditoꝝ vt benē diceret: ⁊ cū rediret teloneariꝰ vidit vestē suspēsam ad vēdendū ⁊ territusꝰ est: et ascendēs domū suā sedebat plozās et cogitās: qz nō dignus fuit vt haberet memoziā mei egenꝰ. Cū sic anxiaret obdoꝝmiuit: et vidit quendā pulcherrimū tanq̄ solē fulgētē cruce super collum suū: qui dixit sibi quid plozas dñe pete: quia sic erat vocatus. Et extendit ei qz dñs vestitū ⁊ vestē suā: ⁊ dixit ei: ecce ego vestioz vestē ista quā tu egeno dedisti: et gratias ago bone voluntati tue q̄m frigebat ⁊ affligebat et cooperuisti me. Ad se ergo reuersus admirat⁹ est et cepit incepit beatificare egenos et dicere. Minuit dominus: si inops xp̄s dñs meꝰ fuit nisi modice etiam tanq̄ vnus ex eis. Et accersito notario eius quē et emerat dixit ei. Duc me in sanctā ciuitatē et vēde me vni xp̄iano: ⁊ p̄cū da pauperib⁹. Notario recusante dixit ei iterū. Si me nō vēdideri ego vendā te barbaris. Obediuit ergo ei notariꝰ ⁊ pduxit eū in hierlm et vendidit eū vni negētario p̄ xxx. denariis: ⁊ totū illud p̄cium dedit pauperib⁹: ⁊ postq̄ reuersus est ad domū nulli hoc manifestauit. Ille aūt teloneariꝰ cognabat dño suo et lauabat

scutellas: ⁊ afflixit seipm magno ieiunio. Cū vero vidisset dñs se vñci ⁊ psperitatē habere ppter illū serui dixit illi Volo humilis pectē liberare te vt lis amplius frater me⁹: ille vo recusauit. Videbat eñ cū frequēter conuiuia sustinere a gressibus suis ⁊ pcutiq; tenebāt eum tanq; amentē: ita q; ei nomē imponerent amentis. Quotiēscūq; ei tribulabāt cū gressibus ei⁹ ⁊ dolebat in tribulatione: apparebat ei xps induc⁹ veste quā dederat egeno. cenēs illa. xxx. nūmismata in manu dicēs ei. Molimestus eē frat petre Ego suscepi pcium tuū et tibi restituā: ⁊ in futuro tpe cōsolabor te q petrus xpo sic viter⁹ in hūilitate ⁊ paupte seruiuit et postmodū vitā in bono finiuit.

¶ Ad eandem dominicā. Ser. lxxxij. de septē generibus diuitum.

DIues est dives et sepultus est in inferno. Lu. xvi. Loquēdo hic de divitib⁹ q dānantur et qui saluantur. ℂ Sciēdum est q septē sunt genera diuitū quoꝝ quattuor dānantur: et tres saluant. Primū genus diuitū q dānant cū diuitiis suis sunt illi diuites qui suas diuitias lucrant cū fraude ⁊ iniusticia. s. cū vsura q cū pacto accōmodant pecuniā sup eā aliqd recipiendo: vel q sine pacto: eo tñ ais q aliqd vltra sortē se recepturos sperant: ais nō mutuarēt. Itē qui vēdunt res suas lōge charius ppt dilationē q si eis insōtinēti vel ipsōptu solueretur: vt ptz extra de vsuris. c. Consuluit. Itē qui nā p ptopta pecunia emunt et immediate ppter dilationē ecōuerso vendūt i sorte chartoꝝ q valet vt valere pōt. Item q cū ludo lucrant suas diuitias: qz quicqd i ludo lucrat hō hoc retinere nō pōt. Itē q fraudē ꝛmittūt in emēdo vel vendēdo. vt sūt illi q nec emere nec vēdere nouerūt nisi cū mēdacio ⁊ iuramēto: qz sm Rap. Quottiens tales cā decipiēdi peccāt vt mētiunt sciēter peccāt mortaliter tenent ad restitutionē. Item q in statera delinquūt qō sit triplex. Primo cū qs hz diuersa pōdera sic q vendit ad minus et emit ad maius. Secō cū hz mensuram iustā ⁊ pōd⁹ iustū: sed sciēter male mēsurat: vt caupones q mēsurā explēt cuz spuma: et institores q digitū libre supponūt: sic pānicide q cū pollice retrahūt vinū. Tertio qñ quis hz iustā libzā vt mensuraz: sed facit vt res pōderosior sit tpe vēditionis vt q lanā spgit aqua vel piper ad cellariū portat: vel vinū aqua miscet. Item q vitiosā ⁊ defectuosā rē vendūt p bona: ⁊ sic decipiūt primos. Itē qui emūt rapinā vt sciētes tenēt restituere: vel et quocūq; modo qs iniuste lucrat sciēter peccat mortaliter. vñ Aug. i ser. Auarus anteq; lucrat semetipm perdit: ⁊ anteq; aliqd capiat capit. Legit exēplū q dā ex auaricia miras nutriebat colūbas q ppter eas admonit⁹ a suo plebano dicēte sibi q cū deo ⁊ salua conscīa non posset tenere istas columbas. Tūc ille pcepit eis vt recederent si contra deū esset q eas teneret. Tūc oēs colūbe recesserunt ⁊ nunq; post reuerse sunt. Scōi sunt q cū diuitiis suis damnant q iustas res retinent ⁊ possidēt eo alio vt contra deū cū eisdem p libita viuere velit: sicut isti faciūt qui iustas res male expēdūt ⁊ non vtunt istis iustis bonis put deus cōtulit. s. vt q̄nt salutē aiarum suaꝝ subueniēdo pauptibus: vel etiaz vt subuenirent aiabus illis a q̄bus ipi habēt Chrys. sup Mat. Non ppter hoc diuitias accepisti vt i luxuria ꝛsumas: sz vt in elemosinis expēdas. Que enim habes paupex sūt: sz tibi credita sūt: et si ex laboꝝib⁹ iustis: vel ex hereditate paterna possessoz factus es. Vñ sciēdum q illi qui hñt iusta bona ⁊ in malos vt⁹ expendūt dānari pñt. Exēplū de diuite epulone de quo euāgelū hodierno dicit q epulabatur quotidie splēdide et induebatur purpura ⁊ bysso. Non legit de illo q vsurari⁹ fuit vel pzedo: sz qz abusus est. s. i superbia ⁊ gula expendendo bona sua ⁊ illi pauperi Lazaro qui iacebat ad ianuā eius cupiens saturari de micis cadentibus de mensa ipius nullam misam exhibuit: iō damnatus est ⁊ sepultus in inferno. O quot diuites sequunt illi qui bona sua cōsumunt in superbia vestitū i gula diuersoꝝ ferculoꝝ: ⁊ in aliis supfluis expēsis suis. nā vnusquisq; erit reddit⁹ cōtem deo de oīb⁹ expēsis: quas vltra necessitatē expendit vsq; ad minimum denariū. Hoc illi nō perpendūt q ser vel septē fercula in mēsa sua habere volunt ⁊ tria vel quattuoꝝ genera vini bibere appetūt et sic sm corpus suū viuunt. vnde apostolus dicit. Rom. viii Si sm carnē vixeritis mozte moziemini. Hiero. Impossibile eñ est vt plētibus ⁊ futurie q̄s fruatur bonis vt hic vētre ⁊ ibi mentem impleat: et sic de deliciis trāseat ad delicias vt ⁊ hic in hoc seculo gaudeat ibiq; cū deo regnet. Item qui bona sua iuste acquisita male pdunt. s. cū ludo malo: vel cuz meretricibus expendūt: ⁊ sic de aliis. Tercia gen⁹ diuitū q cum diuitiis dānant sunt illi q nō lucrati sunt bona sua iniuste nec expēdūt bona sua i malos vsus: sed possidēt ea que restituere tenētur. ℣ Et hoc cōtingit dupl̄ modis q quis possidet ea q restituere tenetur. Primo qñ per se lucratus est aliqua iniuste vt supius in primo membzo tactuz est. Secō qñ per se non lucratus est iniuste ista bona sed recepit ab aliquo q ea iniuste lucrat⁹ est. sicut q recipiūt manuscripta a iudeis. s. aucas gallinas ciphos argēteos: vel alias ppinas: qz omnia talia eroganda sunt pauperibus. Item q recipit dona a raptoribus vel furibus: vel etiā a fusoribus vel a q̄buscūq; qui ista bona iniuste lucrati sūt q sibi ppmanerūt oīa ista tenetur

dare et restituere sm consilium sui cōfessoris Tercio qñ quis incaluit ꝓmo dānum: etiā si ad brūitatē suā ꝓpriam nō puenit tūc tenet dānum ꝓmi recōpensare: et hoc qñ stringit p malū cōsiliū qđ qđ dedit i dānū ꝓmi sui qđ sine suo ꝛhitio nō fuisset factū: tūc totū dā nū tenet recōpensare Ite ꝙ falsum testimoni um dicit bñ ꝓm⁹ ledit i reb⁹ suis tenet dā nū ꝓmi recōpensare. Quarto cū ꝙs retinet sibi rē inuētā qz ꝙz tenet restituere rē quē i uenit. aug. Qđ inuenisti et nō restituisti. caput sti. Quinto qñ quis impedit aliquē ex iudicia a cōsecutione alicuius muner(vel bñficii tūc tenet ad restitutionē. Sciendum qm̄ ꝙs obli gatur aliqui in debitis ⁊ qñ termin⁹ expirat tunc tenet solucre si pōt: vel dilationē petere Et ꝙ quicunq; ꝓmittit aut iurat se soluturum debita talia sup aliquē terminū: ⁊ si nō facit periurii incurrit: quia sm̄ sācti Tho. Sicut accipe rē alienē est ꝛra iusticiā: ita et detinē qz per hoc ꝙ aliꝙs detinet rē alienā iuuto dño impedit eū ab vsu rei sue: ⁊ sic facit ei iniuriā Ergo periculose dant illi ꝙ iurādo ꝓmittūt sol uere sup aliquē terminū et plongāt qñq; ad ꝛtruos vel sex hebdomadas vel ad annū cū tñ bñ soluere pñt si vellēt ℣ Quarti diuites ꝙ cū diuitijs dānant sūt illi ꝙ auare retinēt ⁊ possidēt sua iusta bona cū nimia tenacitate ⁊ cū insatiabili cupiditate sic ꝙ de supfluo pau peribꝰ nō subuenīt ꝯsulū xpi ꝙ dicit i euā. vt habet. Lu. xi. Qđ superest date elemosynā: ⁊ ecce oia munda sūt vobis. Sciendus aūt ꝙ ma gister dicit i cōpen. theolo. ꝟitatis ꝙ qñ quis retinet supflua ex insatiabili cupiditate sic est mortale petm: ⁊ ꝑcipuū signū talis affectꝰ ē cū ꝙs res potiꝰ putrescere timet apud se ꝙ vti lites alijs expēdat. ℣digestia Sicut ille ꝙ pa nem vel carnes frumētū et hmōi comestibilia petre ꝓmittit ante ꝙ paupibus erogare velit et hoc ex nimia pietate: qz timet sibi semꝫ de fuere. Et qñq; tales vix audēt ad necessitatē suā comedere: ⁊ in hoc sibes sūt bufoni de quo legit ꝙ terrā comedit: ⁊ qñ caput suū sup te tam erigit: tūc timet sibi terrā adhuc deficere ⁊ nō audet plus comedere de terra nisi i ꝙtū pōt cū vno pede tegere siue tollere Ex his pa tet pōt ꝙpericulose stant tales diuites tena tes: qz in hoc deū grauit offēdūt ⁊ ꝛtra chari tatē primi faciūt: ⁊ ꝛtra alias ꝓprias grauit peccāt: qz tales ꝓparant ꝙdāmoꝝ raptoꝝibꝰ vel furib⁹. bñ Amb. in ser. Nō minoris ē rei minis ḣñtis tollere ꝙ cū possis indigētibus denegare. bñ etiam Basilius. Nōne inqt spo liatoꝛes ꝙ dispēsanda susceperūt reputādo ꝓ ꝓpꝛia. Est ei panis famelici quē tu tenes: nudi tunica quā i cōclaui suas: discalciati calcei ꝙ penes te marcescūt: indigētis argētū qđ pos sides humanum. bñ etiam ꝯps dicit in euan. vt habet. Lu. xviii. ℣ difficille ꝙ pecuniā hñt regnū dei intrabunt. Ite de diuitibus tenacibus legit tale exēplū ꝙ ꝙdā diues tpe charitatis vel famis ne audiret voces ꝛrulosas pau perū ad quādam suā hereditatē iuxta quandam aquā situatā se transtulit. vbi ꝓpe nimia fame paup ꝓp⁹ clamās eū sequebat ꝓpt fu stentationē: quoꝝ voces audiēs cōdit. Nō do rabo cū istis canibus: ⁊ fecit mensam suā lo cari extra in aliā camerā vbi tales voces pau perum audire non posset. Et statim ꝙdā arma tus pulsauit ad portā dicēs. Nuncius dei sum et volo loqui cum dño tuo Sed cū seruitoꝛ eiꝰ de mādato dñi sui eū assereret ibi nō esse. Re spondit: mentiris. Nā ad illam camerā ideo se transtulit ne pauperū clamoꝛē audiret ⁊ nūc ex parte dei cito eū vt compareat coꝛā deo re dere rōnem de oibus tp̄libus sibi commissis Qui diues mox ad moꝛtē est infirmatus: et a charis ⁊ amicis ⁊ cognatis suis ad pniaz ⁊ cō fessionē exhoꝛtabat ꝙs ille audire renuit: sed dixit. Ego ad iudiciū dei citatus cōparui ⁊ iā ad eternā moꝛtē iuditatus sum sine oi spe sa lutis: qz sicut nō exercui miaz ⁊ cōpassionem ad pauperes xpi sic eadē districtione sine mi sericoꝛdia sententiatus sum ⁊ sic infelicē aiaz expirauit: ⁊ res ⁊ coꝛpus ⁊ vitā ⁊ aiam ꝙdidit Jaco. ij. Judiciū sine mia fiet ei ꝙ hic nō facit miam. Quintū genus diuitum ꝙ saluarī sūt illi ꝙ sunt misericoꝛdes ⁊ hūiles ⁊ hñt ꝛpassio nem cum pauperibus. Mat. v. Bti misericoꝛ des. ⁊c. bñ Ysero. in epla. Non memini me le gisse mala moꝛte moꝛituꝝ ꝙ libentꝛopa pieta tis exercuit: qz ille hꝫ multos intercessoꝛes et impossibile est ꝑces multoꝝ nō exaudiri qua re merito debem⁹ esse misericoꝛdes ad ꝓximos et adscitinos nostros: ⁊ nullū ꝛspnere debem⁹ etiā ꝙtumcūq; pauper vel defectuosus sit: qz ꝙz nostruz dz cogitare ꝙ talis ēt posset fieri si deus permiserit. ſ. lepꝛosus: cecus: claudus et sic de alijs Et sicut tunc sibi cōpati vellet ⁊ misereri sic dz ꝓmis defectuosis facē Mat. vij. Que vultis vt faciant vobis homes eadē facite eis. ℣ Sextū genus diuitū ꝙ etiā saluarī sūt ꝙ abstinētiā ⁊ parcitatē in vbertate seruāt: ⁊ hoc eis quasi ꝓ martyꝛio ſpuali reputatur. bñ Ber. in ser. martyꝛ Nullū mar tyꝛiū graui⁹ est ꝙ inter epulas elurire: ⁊ inꝛ bestes multas algere paupertatem pati inter diuitias. Videre eñ et non gustare est graue maxime cum humo bene possit ⁊ cū facultatē habet: et sic resistit sibiipsi ⁊ vincit naturam suā et coꝛpus suū. ℣digestia. Cū dure iaces ⁊ tñ duos vel tres lectos habes et aquā bibis ⁊ vinum habes: et pulmētum comedis ꝙ carni bꝰ: ⁊ sic de alijs. Hoc sine gratia ⁊ sine pena esse non pōt. Ergo ꝛta vita est meritoꝛia hoi et deobalde accepta. bñ Hugo de sācto victoꝛe. Gaudeat ꝙ pōt parce vivere: parca enī vita occidit vicia: libidinē extinguit: virtutem nu

trit: animū roborat: mentē ad celestia eleuat. Similiter intelligitur de aliis delectatiob⁹ corporis .i. vt homo se abstrahat in sactis diebus et noctibus ab actu matrimonii: et abstineat se a choreis: et alus gaudiis mundi: et induat vestes hñles cū tñ est diues ⁊ posset habere pciosas: vel qñ abstinet se a comestiõe fructuū .i. pomorū: piorū: ⁊ sic de aliis Et quotiens cūq; hō diues sic abstrahit sibi aliqđ comestibile: vel etiā potabile ppt dēū: ⁊ dat i. eroī pauperi amore dei tot ties meret eternū gaudiū et eternā coronā. Greg. Abstinēcia est qñ ds p amore dei et salute ppria nō ab illicitis tm: imo et iā interdū a licitis ⁊ recessis se cohibet. Septimū genꝰ diuitū qui saluant sūt q primis indigētibꝰ subuenīūt mutuādo vel ēt dilationē debiti ppter deū dando. vñ Lu. vi. Mutuū date nichil inde sperātes: ⁊ erit merces vestra magna: qz qñcūq; aliquo tpe mutuādo pximo sibi valet ita mutuatio ḡsti qñcūq; alio tpe sibi intantū gratis dedisset. Et qñ hō ex fraterna charitate sic mutuat indigenti ex hoc letat xp̄s maria et oēs scti: qz sumꝰ inuitō mēbra. Et ergo vnū mēbrū cōgaudet alio Sic̄ intelligit qñ ds gratis ⁊ ppter deū dilationē dat pximo q p illo termio nō hz soluere sibi: tamē libēter soluere vellet. Et sic ille posset merere in vno nocte q sibi deus daret dilationē in agone vbi posset cōteri ⁊ confiteri et sacramēta percipere ⁊ sic vitā in bono finire: qui alias forte damnatus fuisset.

¶ De eadem dominica. Sermo. xxxiii. de superbia vestium.

DIno quidam erat diues qui induebatur purpura et byssso. Luc. xvi. In verbis premissis ille diues reprehenditur de vana gloria quam habuit in portando vestes nimis pciosas Vnde in presenti sermone tria sunt dicenda. Primo quod quattuor modis potest esse reprehensio circa vestes. Secundo quando homo peccat mortaliter: ⁊ quando non. Tertio dicendū est exemplū de superbia vestium. ¶ Quantū ad primū est sciendum q quattuor modis reprehensio pōt esse circa vestes. Primo cum nimis sunt pciose sicut quando excedit quis statū suum in pciositate vestiū: vt quando ciuis vel rusticus vult habere tam pciosas vestes sicut miles: et miles sicut comes: ⁊ comes sicut dux: ⁊ dux sicut rex. Sic de vxoribus intelligitur: ⁊ hoc est magnum peccatū. vnde Gregorius. in omel. Modier. Sunt nōnulli q cultū subtilitū pciosarū qz vestiū non putāt esse pecm: qđ si culpa nō esset nequaq̄ sermo diuinus tam vigilanter exprimeret q diues qui torquebat apud inferos purpura et byssso indut⁹ fuisset. Notādū q circa materiā vestiū multū pficit curiositas humana. Primo materia vestis fuit multū vilis .i. pellis cū lana. vñ Gen. iii. fecit deꝰ adam ⁊ vxori eius tunicas pelliceas .i. de pellibꝰ mortuoꝝ aialiū. Deinde pcessū est ad lanā purā q leniōr est q̄ pellis Tertio pcessum est ad cortices herbaꝝ .i. ad linū. Quarto ad stercora vermiū .i. sericū. Deinde ad aurū ⁊ argentū: ⁊ ad lapides p̄ciosos que pciositas de vestiū multū displicet deo. In signū huius legit q̄ primus inter romanos q̄ vtebat veste purpurea a fulmine peruss est. ⁊ sic subitanea morte interiit: in terroꝛē ⁊ exēplū sequētibus ne vnq̄ aliqs audeat se extra deū supbe in vestibus pciosis erigere. Et etiā talis pciositas vestiū est reprehensibilis respectu corporis humani qđ est de cinere ⁊ de ira factū: ⁊ in terrā ⁊ cineres redigēdū. vñ Gre. in moral. Indignū est enim vili cineri fieri purpureū sactū. vñ Ber. Quid superbis terra ⁊ cinis. qđ veste nitida gliaris subter te sternet tinea: ⁊ operimentū tuū erit vermes: hec tua vestis erit. Itē illi q se exercitus ornēt pciosis vestibꝰ silles sunt sepulchris dealbatis q̄ exteriꝰ apparēt hoibus pciosa: intus ho sunt plena ossibꝰ mortuoꝝ. vñ inno. de vili. humane cōditiōis. Sed qđ est hō pciose ornatꝰ nisi sepulchrū foris dealbatū: intꝰ aūt plenū spurticia Hoc enim ēt̄ apparet in meatibꝰ nostri corporis. vñ Aug. in quodā ser. O hō si cōsideras qđ p os: qđ p nares: qđ p ceteros meatꝰ egrediat nūq̄ vilius sterquilinū inuenisti cū sic nosiplos attente ꝛsideramus qđ sm corpꝰ sumꝰ cūc merito de pciositate vestium erubescimꝰ. Sēm qđ est reprehensibile in vestibus est mollicies vestiū. Contra hoc Joh. bap. q̄ in vtero fuit sctificatus ⁊ nunq̄ aliqđ pecm mortale cōmisit: habuit vestē durā ⁊ multum asperā. vñ iz Mat. iij. Ipse aūt Johēs habebat vestimētū de pilis camelorū Vbi glo. Seruus dei nō dz habere vestimētū ad decorē vel delectationē: sz tm ad tegēdū nuditatē. vnde xp̄s dicit in euāge. Qui molibꝰ vestiuntur in domibꝰ regū sūt. Vñ ex tā dictis apparet diffferentia inter seruos xp̄i ⁊ seruos huius ſculi: qz serui huius seculi querūt in vestitu corporis delectationē ⁊ mororē ⁊ molliciem. Ber. Mollia indumēta mollitiē animi indicant. Sed serui xp̄i tm ad nuditatē tegendā. vñ Apls. i. Thi vi. Habētes alimēta ⁊ qbus tegamur his cōtenti sumus Imo seruus xp̄i competit aspectas vestiū ad domādū ipsam carnē. ps. Cum michi molesti essent induebar cilicio. .i. demones p infestationē carnis Tertiū reprehēsibile circa vestes est extraneitas q̄ aliqs vult habere i vestes extraneas a vestibꝰ aliorū dissimiles et talibꝰ mīnaē oīs: vt habet Soph. i. Visitabo sup̄ principes ⁊ sup filios regis: ⁊ sup oēs q̄ induti sūt veste pegrina. Vestis pegrina sūt illi habitus modi ⁊ noue adinuētiones vestiū q̄ ab

antiquo nō fuerūt. Hoc ꝑz i illis q̄ ante .xxx. xl. ꝛ annos vixerūt q̄ tūc tales nouitates et vanitates ꝛ tales incisiones nō viderūt quas iā vidēt: ꝛ de illis q̄ tales nouitates inuenerūt vel qui nituntꝰ ādhuc inuenire: qz sicut ille labilis cēt q̄ nouā ꝓmulgauit et ꝛnouā modum labilē diuēdi inuenit: qz ꝑ hoc a deo et ab oibꝰ fidelis honorari ꝛ in celo. ꝛ cū hoc ꝑticeps esset oīm meritoꝝ illoꝝ q̄ eū imitarē ꝛ et gaudiū suū accidētale i celo augmētare ꝓpter hoc vsq; ad nouissimū diē a quolibet homine q̄ cū imitarē sic ꝑ oppositū virtuosabilis ē ille qui nouum vicium inuenit vel adhuc inueniet: qz ex hoc ita deo grouiter ꝛtra se ꝛcitat ꝛ ceu ert oim petōꝝ illoꝝ q̄ eū imitant. Et si dāna hīc tūc pēa sua accidētalis augmētabit vsq; ad nouissimū diē a q̄libz homine q̄ eū imitat⁹ fuerit i hoc vicio Sīc illi q̄ volunt habere vestes diuersoꝝ coloꝝ sūt reprehēsibiles Cui⁹ rō est: qz tales diuersi coloꝛes in lana ouiū nō inueniuntur naturaliꝛ. Si talū coloꝝ voluisset dñs esse ipam lanā ouiū potuisset depingere oues sicut depingit aues Et forte a ꝓncipio nō fuit facta pictura huiusmodi abscq; curiositate ꝛ cipa Vñ legit de q̄dā ꝛgine quā remorde bat ꝛscia sua de hoc q̄ habuit vestes alteri⁹ coloꝛis q̄ naturalis H Quarto reprehēsibile est superfluitas q̄ attēdit in trib⁹. Primo i illis q̄ volūt habere diuersa paria vestiū ꝛ potū etiā volūt vestimēta a tineis comedi q̄ inde xp̄m in ꝑupib⁹ indut Iaco. v. Agite nunc diuites plorātes vlulate in miserijs q̄ aduenient vob⁹ Diuitie facte putrefacte sūt: ꝛ vestimēta vestra a tineis comesta. Aliq̄ hūt tot paria vestimentoꝝ quot sūt dies i hebdomada vel q̄nq; plura ꝛ ꝑes pauper sit qui sustinet magnā miseriā inopie ꝛ vestitus Ber. Clamāt nudi clamant famelici ꝛ equerunt nobis fame ꝛ frigore miserabiliꝛ laborātib⁹ q̄d ꝛferūt tot mutatoria vel extēsa in ꝑticis vel plicata in manicis Quō tales diuites iplēt doctrinā xp̄i q̄ dicit in euāge. Qui hz duas tunicas det vnā nō habēti. Cū tñ plures sūt q̄ hūt sex vel octo tunicas ꝛ nemini q̄cq; dāt: signū ē q̄ tales nō habent veraꝫ charitatem dei ꝛ proximi. i. Joh. iij. Qui habuerit substantiā huius mūdi ꝛ viderit frēm suū necessitatē habere ꝛ clauserit viscera sua ab eo quō charitas dei manet i eo. Secūdo ꝛsideraꝫ superfluitas in illi q̄ volūt habere lōgas vestes vt maiores videant. Qō vicium multū abūdat iā in q̄busdā viris q̄ altos pileos i capitib⁹ ꝛ calopedia i pedib⁹ ꝛ vestes longas p terrā trahūt volētes sic adipisci ꝛ ostentā suā cubitū vnū. Cū tñ [illegible] dixerit i euāg. Mat. vi. Quis vestrum cogitās pōt adicere ad staturā suā vnū cubitū. Ite illo dicto labent mulieres q̄ lōgas trahunt caudas post se ꝑciosis vestib⁹ terrā cooptētes: ꝛ de nuditate xp̄i ꝑ pauper⁹ nō curātes Caudis suis pulverē colligūt ꝛ pulueꝛē hoib⁹ mouēt. Xp̄z ꝛo quē in tot pauper⁹ nudū inspicīt nō operīt. Est et multū reprehensibile q̄ caude assumunt: cū tñ natura hoi caudaz negauit: sz miseri hoies eā sibi assumūt: ꝛ in hoc ꝛtra creationē creatoꝛ facīt q̄ eos cū cauda creauit cū tñ sibi placuisset ꝛ hoi vtile fuisset cūdē hoiem cū cauda magna creare potuisset sicut bulpē bel leonē ac cetera aialia Timēdū est talib⁹ ne diabol⁹ in caudis talib⁹ ꝺfescat. Vñ legit de q̄dā scā q̄ ipe quēdā diabolū ridentē vidit. Et q̄siuit ab eo cur rideret Qui dixit ei. Vidi sociū meū equitātē supvestē cuiusdā mulieris q̄ dū caudā traheret socius me⁹ cecidit in lutū: ꝛ ō risi. Tercio superfluitas est i illis q̄ volūt hēre capucia magna ꝛ lata de q̄ttuoꝛ pannis: vel q̄nq;: vel sex ꝛ mātcas lōgas i tunic⁹ q̄si vsq; ad terraz depēdētes: ꝛ incisiones multas ꝛ lōgas tā in capucijs q̄ i tunic⁹. In q̄b⁹ oib⁹ ē magna ꝛ inutilis superfluitas: et talis superfluitas nō est ad honorē dei nec etiā ꝓdest ipi hoi nec corpi q̄ exinde aggrauat: nec aie q̄ exinde maculat ꝛ deturpat. De q̄b⁹ oib⁹ sic superflue expēsis siue in se siue i filijs: siue i suis vxoꝛib⁹ districtā rōnē reddituri sūt i nouissimo. J Quārto ad scōz scīēdū q̄ oꝛnat⁹ corpis pōt esse ex modo petīm mortale. Vnde ꝓpt itētionē. s. cū q̄s se oꝛnat ea itētiōe vt ꝺlectab alijs ꝛcupiscī qz sz Aug. Nō solū appetē sz ēt appeti velle crimi nosū ē Chrys. i li. d ꝛfectiōe. Si mulier se ad hoc decoꝛauerit vt ad se vir⁹ oculos ꝓuocet extre mā vidictā sustinebit. Q̄ mulieres vel ēt virgines q̄ se oꝛnāt vel facies suas coloꝛant: vt ab alijs ꝛcupiscāt peccāt mortaliꝛ: Quis etiā nō habeāt volūtatē ꝛsentiēdi illis qui eas cōcupiscūt. Et nota q̄ talis mulier vl⁹ ꝛgo q̄ se sic oꝛnat peccat quadruplr. Vnde ꝛtra scīpaz qz decoꝛē aie sue deturpat: ꝛ scīpaz i aia mortificat modo si malus hō est ille qui se coꝛpaliter occidit quid tūc de illo q̄ eternaliter in coꝛpe et aia se occidit Aug. Moꝛs coꝛpis necessaria est moꝛs aie voluntaria. Vñ coꝛp⁹ mulieris pectoris supbe oꝛnatū sepulchꝝ i aie mortue ꝓpto pl⁹ coꝛp⁹ ab extra oꝛnat ꝛ coloꝛat tanto plus aia deturpat ꝛ denigrat. Scīo tal⁹ mulier peccat ꝛtra xp̄z qz sāguinē ipsi⁹ ꝺnuo effundit qz sicut ō coꝛpe hūano sano nō pōt abscidi mēbꝝ sanū sine effusiōe sāguinis sic nec bonus in gratia exīs pōt abscindi ꝑ occasionē peti mortaliꝛ a coꝛpe mystico ipsi⁹ xp̄i sine mystica effusione sanguis xp̄i: qz oēs hoies i gratia existes sūt membꝛa xp̄i: ꝛ xp̄s est caput ꝛ q̄cūq; p oꝛnatū coꝛpis aliquē alicis ad malam ꝛcupiscentiā trahit: tūc vnū mēbꝝ a coꝛpe xp̄i abscidisti ꝛ denuo sāguinē ipi⁹ effudisti. Ber. i ser. Nōne tibi videt grauiꝛ eab eo xp̄s sustinere ꝓsecutionē q̄ suggestiōe maligne exemplo pniciosoꝛ: scāndalū occasione ab eo puerit aial q̄s redemit q̄ a iudeo q̄ sāguinē iustū

ludit. Tercio talis mulier vbi virgo nocet ageʒ marie ⁊ oibus sactis Primo: qz puat eos isto gaudio qđ habuerūt in querelle illi⁹ pctoꝛis quē ista mulier per ornatū suū traxit ecōuersio ad petrū ⁊ ad malā scrupulcētiā Amb. An nō angelos credim⁹ igemiscere cū hō penitēt ad petrū reuertit Ideo dr. Cor. xi. q mulier dz habere velamē super caput suū ppter āgelos s. ne offendat angelos. s. alliciendo ⁊ occidēdo hoies in aia quos ipsi custodiūt Jtē qz Paulus illi hoi exhibitū ab ipsis āgelis vino euacuatur. de quo Paulus dicit ps. Angelis suis mandauit de te. vt custodiant te in oibus tuis Jtē qz ruinas ipsoꝝ angelorꝝ reparari debuit per talē hoiem querelam a petris quā reparationē ista mulier impedire nit q illū ad pecandū induxit. Ex qbus pz q talis mulier geaut āgelos offēdit q se ornat ad alliciendū viros. Quarto talis mulier peccat grā pximos qz est interfectrix fratrū suoꝝ qñ h[illegible] n quēcūq; p ornatū suuz ad peccādū induxit: qz oēs sumus fratres ⁊ habem⁹ vnū patrem ⁊ vnā matrē. s. ecclesiam xp̄z ⁊ matrē ad ā ⁊ eūā: vnū baptisma: vnā fidē vnā patriam: ⁊ vnam hereditatē. s. celuz ⁊ deus istas alias requiret a tali muliere in iudicio ⁊ aiaꝝ eius erit p aiabus illoꝝ qz pz leges. Quo occasionē dāni, dat dānū dedisse videt. vñ dr. Exo. xxi. Si quis aperuerit cisternā ⁊ foderit ⁊ nō operuerit eā ceciderit; bos aut asinus in eā: reddat dñs cisterne pcuz iumēti. Vbi dicit glo. Cisterna aperitur qñ mulier ornat. In eā bo non operta; bos cadit vel asinus qñ occasiōe pulchritudinis qua mulier incaute ostendit alicui quos perit: ⁊ in hoc casu aia petūris de manu mulieris requiritur. Sciendū q sm sctm Tho. ij. ij. q. clxix. Mulier in matrimonio existens licite pōt operā dare vt viro suo placeat ne p eius cōtēptuz in adulteriū labat. vñ. t. Cor. vij. Mulier q nupta est cogitat q mundi sunt quō placeat viro. sz plures mulieres volūt p hoc se excusare in pōpose habitu suo dicētes q ideo se ornāt vt viris suis placeant vt sic se ab alijs mulieribus custodiāt sz mētita est iniquitas sibi Hoc ptz qz multe mulieres ornāt se potiꝰ qñ pdūt i publicū q qñ sūt cū viris suis in domibus. Jtē viri multotiēs sunt i lōginquis partibus ⁊ uxores talū virorꝝ dicunt q ornant se propter maritos suos: sed deus q cognoscit corda hoiz sit anbexit sit q nullo modo pōt decipi. Scdo peccāt mulieres ⁊ etiā viri i ornatu cū sec ornāt ex superbia. s. excellendo se super alios ⁊ contēnēdo alios q non [illegible] talem ornatū. Et talis ornat⁹ cōmuniter ex superbia p cedit Greg. Quod p sola mani gria vestimētum pciosius queritur res ipa testat qz nemo vult ibi pcioſis vestibus indubbi ab alijs nō possit videri. vñ Jnno. de vilitate conditionis humane Superbus aūt vt magnificus videat sataginvestiri duplicibus: indumollibus pcioſe ornari. Hoc ptz quia hem multi homines ex superbia se ornāt: vt alios in pulchritudine excedant: vel saltem non excedantur ab alijs vel ex amore vane glie ⁊ vane laudis: vt dicat q ipsi sunt pulchri ⁊ honorabiles. Nō est verisimile q tales hoies ciuitatem dei ⁊ pximi ⁊ ppzie salutis habeant qz verbavane glozie cartoza hūt q scotces sunos: q etiam deū: q etiam ppziaz salutem: q etiam eternam gliam. Tales enim multū contemnunt deum: mariam et omnes sactos qui eis pzeponunt laudem ⁊ gliam hominū Cui us em habent vt pulchri ⁊ honorabiliores dicātur q vt glequant regnū celi cum xp̄o ⁊ cū oibus sctis ei⁹: qz Lu. xiij. dr. Omnis q se exaltat humiliabit ⁊ q se hūiliat exaltabit Tercio peccant viri ⁊ mulieres in ornatu corpis. s. seipos colorātes ⁊ pcipue cū hoc faciunt i contemptū sui creatoris Quantū āt tales sic facies suas colorantes deū offendant in hoc pōt notari q tm videmus offendi pictos artifices quāto aliquis aliqs plumit meliozare in operibus eoꝝ. sic etiam dicendū est de deo creatoze omnium creaturarum Unde Amb. Deles picturam dei si vultum tuum naturali cādoze obnubilas . et exāsito tuboze pfūdis Jtē tales sic⁹ erūt lucifero q volūt pulchriores esse q de⁹ ops eos creauit sicut illi q hūt pallidas facies ⁊ volūt sibi facere albas ⁊ rubeas ⁊ illi q hūt nigros crines ⁊ volūt habē glaucos ⁊ hūt crines planos ⁊ volunt habere crispos: ⁊ sic nolūt esse cōtenti creatione dei. sz volūt se aliē facere q de⁹ eos creauit: cū tm de⁹ p bono ⁊ p salute ipoꝝ eos sic creauit qz ex oipotētia sua potuisset eos ita pulchros et splēdidos creasse: sicut sol est i splēdoze suo si sibi placuisset ⁊ eis vtile fuisset Et dū tales volūt habere exteri⁹ facies pulchras i teri⁹ assumūt facies diabolicas xta illū Ezech. xij. Non accipias faciē aduersi⁹ faciē tuā: sz dñs minatur talib⁹ sic le colorātib⁹ q i futuro denigrabūt iurta illū Joheł. ij. Oēs vult⁹ redigenti olla nūq aliq olla nec aliqđ caldare sic denigrabit sicut facies talū denigrabūt sic ipe mo etūt. vñ Ber. In q aūt membzo creatoz magis offendit in eo potōz grauiꝰ torquebitur Quarto hoies peccāt i ornatu corpis ⁊ hoc fit ppt nimiā cōplacētiā et amorē et sollicitudinē quā hūt ad ornatū ⁊ pulchritudinem corpis. Tantus em pōt esse ille amor ⁊ tāta complacentia qđ est mortale. petrī ⁊ qñ p dolatria vt qñ ille amor ⁊ cōplacentia illa amore dei superat: qz hoc ab hoie cohiberi qđ pze ceteris diligit Aug. dicit Nullū petm est adeo veniale qđ non fiat mortale dum placz q isti pciosie stant q hūt nimis magnā complacentiā in suis vestib⁹ eo q hūt diuersa paria vestium in tunicis ⁊ pallijs suis ⁊ in suis magnis caputijs ⁊ peplis ⁊ cingulis ⁊ corrigijs deauratis vl̄ deargentatis

et sic de aliis. Quinto peccāt hoies in ornatu corporis ꝓpter scādalū ꝓximi ꝙuis nō intēdāt cum superbo ornatu ⁊ pulchritudie corporis aliquē allicere ad malū cōcupiscentiā cum tñ cognoscunt veraciter alios ꝓpter ornatū corporis sui accēdi ad malā cōcupiscētiā: nec dimittere volunt superfluum ornatū sui corporis ꝓpter salutē ꝓximoꝝ ideo potiꝰ volūt alios ꝓximorum dānari: ꝙ ipsi velint illo ornatu carere tales ꝙdez mortaliꝝ peccāt Sexto peccāt hoies cū ornatu ꝓpter exēplū ⁊ informationē aliox sicut ꝙ ꝓximiꝰ inuenerūt vel adhuc hodierna die inuenīūt nouos modos vestiū ⁊ extranearitates ⁊ volūt habere sequates: i talibꝰ adinuentionibꝰ sicut in lōgis caudis ⁊ scissuris diuersis: in peplis i capuciis i crinibꝰ in singulis: i calceis ⁊ aliis ornamētis Et talū pena accidētalis augmētat in inferno ꝙ tot die vsq; ad nouissimū diem a ꝙbus hoie ꝙ eos imitatur in talibꝰ adinuētionibus Exēplū de superbia Quodā lacerdos ꝓ matre sua mortua multū se affligebat ꝓcōquer ozāw ⁊ celebrāw ꝓ ea cū aūt ꝙdā die ꝓ ea celebraret ⁊ desideraret aliqđ dicere de statu eiꝰ vidit eā i sporta iuxta altare detētā a duobꝰ demonibꝰ ⁊ ligatā vt debant aūt de capite eiꝰ ꝓminere serpentes ignei tāꝝ capilli ⁊ buco supꝫ pectꝰ eiꝰ circuci gēsātericrozibꝰ pedibꝰ collū eiꝰ igneas flāmas in facie eiꝰ spumās ⁊ manibꝰ ⁊ pedibꝰ cathene ignee ꝙbꝰ erat ligata Et dictū est ei ꝙ inuisibꝰ ꝓ ea orarz qz dānata eēt ⁊ addebāt ꝙ has penas pateret ꝓ ornatu capitis ⁊ crinū ⁊ ob hoc hēret illos ignitos serpētes caput eiꝰ circūgētes Sz vsq; supꝫ pectꝰ eiꝰ suffineret ppt denudationē colli ⁊ māmillaꝝ ⁊ qz facie sua colorauit, ⁊ ō buco igneas flāmas i facie eiꝰ spumaret ⁊ qz manꝰ eiꝰ extēderat adipudicos amplexꝰ ⁊ tactus ⁊ cū pedibus deū offēderat saltādo: ⁊ chorizādo: nō manus ⁊ pedes eiꝰ essent ligati cathenis ignei: ꝙ de talibꝰ peccatoribus dicit. Mat. xxij. Ligatis manibꝰ ⁊ pedibus ꝓicite eū in tenebras exteriores.

¶ Dñica scđa post oct. trinitatis de gaudijs celi. Sermo. lxxxiij.

HOmo quidā fecit cenaz magnam ⁊c. Lu. xiij. In ꝟbis ꝓpositis onditur dei liberalitas et hoc i magnitudine huius cene. Circa ꝙ sciēdū ꝙ hec cena magna est. Vnio ꝙtū ad cōuiuas. Multi ei quiue erūt ibi nisi magni. s. reges ⁊ regine dñ dicit dñs Cibus sū grādiū. Eccl. xlix. Vinis panis eiꝰ ⁊ ꝑbebit delicias regibꝰ. vnde ꝙlz brō bene dz ꝙ ipse rex sit dicēte. ꝑ. Gloria ho. co. e. do. ⁊ itez. Posuisti do. su. ca. eius co. ⁊c. Scđo dz magna qz magnis expēsis parata ē ista cena qz morte xpi Tāta est ei delectabilitas huius cene ꝙ scti ꝙ ꝓgustauerūt de ea ista morte nō reputabāt ꝙ se ad hāc cenaz venire putabant. Ro. viij. Non sūt condigne passiōes huius tpis ad futurā gl̄iaz ꝙ revelabitur in nobis Tercio dz magna ꝙtū ad ea ꝙ ibi pata sunt. Multa cñ fercula ⁊ valde delectabilia ibi pata sūt Mā delicie huius cene respectu deliciaꝝ ꝙ sūt in mūdo maiozes sūt ꝙ sit mare respectu vni guttę Hoc ꝓbat ꝙ sūt infinite. vñ Ari. viij. phi. Finiti ad ifinitū nulla est ꝓportio ⁊ Stiendū ꝙ de ꝑfectissimis gl̄ie beatoꝝ multi doctozes infra scripserūt et dixerūt: nec tñ vnū gaudiū ex illis explicare potuerūt. Nam ibi dabant nouē dona vel fercula ꝑfectissima ꝙ ꝓmisit deus electis hec autem ꝑfecta sunt ꝙ vnū tñ ipoꝝ corresp̄ondet laboꝝ mille ānoꝝ. Vltimū iter ista autem ꝑfecta sum est ꝙ ois hō illō affectat. s. inuēt⁹ sine senectute. Aug. Hāc vitā amplecti debuisti vbi est inuent⁹ sñ senectute Hāc igit hēbūt: qz i hac resurgēt etate sicut xp̄s fuit qñ ꝓ nobis pass⁹ est. s. circa. xxxiij. an. Etiā ꝙ hic cētū vel ducentos vel nongētos an. vixit sicut adā ꝙ vixit nōgētos triginta an. sic ⁊ puerulus diceret in tali etate resurgeret. Et rō huiꝰ ē qz hō dz resurgere in ꝑfectioꝝ etate: sz qñ hō est circa. xxx. an. tūc ē i meliozi statu. igit ⁊c. ergo si affectas iuuētutē vbi nūq; senuer(illuc ambula. ergo qñcūq; granar(hic ꝓ senū spare debes te illuc bētuꝝ vbi hēbis iuuētutē sñ oi senectute. ꝓs. Renouabit vt aq̃le iuuent⁹ tua. Scđm fercula sive dona ꝑfectiꝰ est ꝓmo imo adeo ꝑfectū est ꝙ null⁹ hoiz potiꝰ ꝙ illo careret simille mūdus haberet oēs reluctaret Adeo ēt ꝑfectū est hoc ferculū ꝙ potiꝰ hō vellet nō esse ꝙ illo carere. ⁊ dz ꝑpetua sanitas sñ oi debilitate ⁊ passibilitate. Si ds totū mūdū haberet, ⁊ ꝙtidie infirm⁹ eēt nec eo vti posset: ad dū sibi valeret. Scdm Tho. sup. iij. sen. di. xlviij. dicit ꝙ corpa sctoꝝ post resurrectionē erūt impassibilia. Rō huiꝰ ē victoria aie sup corpꝰ qz corpꝰ ꝑfecte subiicietur aie ⁊ glificatio aie effū det in corpꝰ gl̄iosū. Hoc illi q̃ i pñti freq̃nter sūt infirmi cogitare deberēt, ⁊ seipos ꝛsolari et spē habere de etna vtilitudine vbi erit sanitas sine oi infirmitate. Mā corpꝰ glificatū ita modicū ledi pōt sicut radius sol. Si ei oēs gladij et cutelli peterent ibnū corpꝰ glificatū nichil ei obesset nec noceret qz nec ignis nec frigus nec fames nec sitis ledere pñt corpus gl̄iosū Apo. xxi Absterget de⁹ oēz lachrymā ab oculis eoꝝ ⁊ tā nō erit āplius neq; luct⁹ neq; clamoꝝ neq; vllus woꝝ qñ ꝓza trāsierūt Ite nō erunt neq; sitiūt āplius. Nulla ei molestia eis de cetero nocere poterit qz hic sustinuerūt infirmitates ergo ibi hēbūt sanitatē sz mali ꝙ hic sēper sani fuerūt sp ibi infirmi erūt ⁊ pleni dolozibus. ꝑ. Ibi dolozes vt pturiētis. Ite boni hic famē sustinuerūt sz mali hic i satietate vixerūt. ergo ⁊c. Eccl. xxx. Serui mei comedēt ⁊ vos eslurie(Ite boni hic siti palli sūt sz mali

ebrietati fuerūt. Igit ibi nec vnā guttā aq̄ habere pōt: sed pot⁹ eox fm ps. est ignis sulphur & spūs procellax. Tē mali hic bibere pecta uerūt ergo ibi ligati ecūt. Mat. xxij. Ligat⁹ manib⁹ et pedib⁹ &c. Si boni nō solū hēbūt ēpassibilitatē & sanitatē sz ēt magnā claritatē. Mat. xiij. Fulgebūt iusti sicut sol i regno patris eox. vīt. etiā Beroin. li. de cōsideratiōe. Qualis putas tūc erit splēdor aiax q̄n solis splendorē habebit tm corpor: nulla erit ibi tristicia: nulla angustia: nullus mlor: nullus timor: nullus ibi labor nulla mors sed perpetua sanitas q̄ semp perseuerabit. Tercū donū hūc herculū adhuc maius est: hoc est q̄ ibi sūt diuitie sine pauptate: q̄ ibi dabit abundātia oim rerū q̄ bus indigemus. hic in multis defectum patimur: & hic nichil est qđ sanare pōt affectū hominis: sz ibi abūdāter hēbim⁹ oia Deut. viij. Oiz rerū abūdantia pfruēris. Quere quare hō [illegible] nō pōt implere honorib⁹: delicijs: & diuitijs. & sic de aliis Rñdr q̄ hoc est cā q̄ anima fm se sit facta. & ergo nō pōt implere nisi cū venerit ad exēplar fm qđ est facta & hoc ē ihc deus & cūctis q̄ sunt. ꝓbigentia. Si vera signilo imprimat: et postea deferat per totū mundū: & oibus sigillis adaptet nulli pfecte adaptatur nisi primo: sic est de aia ad imaginem dei facta Ber. Ad imaginē dei q̄ppe facta est aia rationalis. ceteris omibus occupari pōt: impleri omnino non pōt capax dei est & qđ deo minus est nō eaz implebit. Quartū donū dei herculū q̄ adhuc maius est q̄ electi habebūt in celo: hoc est adeo magnū q̄ oēs homines tam boni q̄ mali illō appetūt et oēs angeli in celo hoc est perpetua pax. Augu. de ciui. dei. Sicut nemo est qui gaudere nolit: ita nemo est q̄ pacez habere nolit q̄nquidē & ipsi qui bella volunt nichil aliud q̄ vincere volunt. &. Ad gloriam ergo pacē cupiūt bellāq̄ gerere sed mali in inferno habebunt per oppositum ires: discordias odia & inimicicias. Ergo q̄ perpetuam pacez in futuro habere desiderat hic pacez diligat & sequat Aug. xix. de ci. dei. Nemo potest ad hereditatem dñi peruenire q̄squis testamentum ei⁹ noluerit obseruare. Amb. sup Luc. Dax est dux ad vitā eternā Quintū gaudiū herculū est auditus sonoras angelox & cetox cōtinue deū laudātiuz in celo. ps. Beati q̄ habitāt in domo tua dñe in sec. sec. laudabūt te. Si delectabile est hic audire cantū hominum et instrumēta musicalia: que tū michi sunt respectu cāt⁹ angelox et sanctox: qualis dulcedo tūc erit i celo audire oēs sanctos et angelos deū laudātes. Ergo sicut triste est damnatis audire clamorem et vlulatum dānatox: sic econuerso dulce est beatis audire laudes cadetox tū et angelox. Sextū gaudiū siue herculū ē meritū & gaudiū qđ vnusq̄sq̄ hēbit i celo de suis ꝓpriis meritis. Apls. Ro. ij. Reddet vnicuiq̄ iuxta opa sua. Vbi nō solū remunerabūtur magna opera sz etiā minima op⁹ bonū remunerabit hoi ergo q̄cūq̄ boni cogitādo loquēdo q̄ticūq̄ cōgaudendo proximis operando nō oēs gressus & pass⁹ dñs remunerabit & quicqđ patiēter sustinuisti q̄t dolores i corpe siue in q̄cunq̄ mēbro in oculis: capite manib⁹ siue in pedib⁹ et quoties eturiēs: sitim frig⁹ vl' alias tristicias patiēter tolerasti & etiā quoties fatigat⁹ & lassus es ex laboze & bona operatiōe ista oia de⁹ plene & dñs tibi remunerabit. Hiero. Nullus labor dur⁹ nullū tps longū videri dz q̄ gl'ia eternitat⁹ acquīrit. Exēplū de gaudijs celi. Legit q̄ in ecclia britto. in colonia cū esset q̄dam obsessa strigis aliam obsessā supuenire mox vna strea alia cepit insurgere & clamozib⁹ et grumelijs sese afficere Et demō demoni dicebat. Miser q̄d cōsentiēdo lucifero sic de celo ruim⁹ & alter cū dixit Quare fecisti Cū illi adhuc q̄si plenitudinis gl'ia pterrēt ait subiūxit race ista pnia est nimis seria Et idē demon interrogat⁹ a circūstātib⁹ q̄d faceret vellet vt sic ad celū redire posset. respōdit Si esset columna ferrea valoris & claris acutissimis circūquaq̄ bñ armata a ira dei ad celū erecta tūc vsq̄ ad diē iudicij ascenderem i qua si sic pati posse me illā pati vellem trahi nūc ascēdendo: nunc descēdendo: dūmō p uenire possem ad gl'iaz dei de qua ꝓpter meā superbiā cecidi. Septimū gaudiū est q̄ ds hēbit ex tocūda societate & participatiōe oiz electox & hec sunt innumerabilia gaudia & maxima q̄z q̄lz habebit magnū gaudiū de quolz sancto quoz⁹ nō est numer⁹. Apoc. vij. Vidi turbā magnā quā dinumerare nemo poterat Et de quolibet sancto tm gaudium habebis q̄ si deo centum annis fuisses adhuc deo non satisfecisses p illo gaudio qđ habitur⁹ es de minimo sācto. Et ratio huius gaudij est quia vnusq̄sq̄ tantū diligit ꝓximū q̄tum seipsum quia hic in [illegible] fit charitas incipit & ibi perficitur. Tanta nāq̄ charitas inter electos est q̄ gaudia et merita alioz quasi sua reputant ꝓpter magnā charitatem quā hūt adinuicē. Dē Anscl. Vnusq̄sq̄ tanto gaudio gaudet de alterius merito sicut de suo ꝓprio. Nam Petrus gaudebit de ꝏgnitare Johānis & Johēs gaudebit de martyrio Petri: et sic de aliis: q̄ quotunq̄ caret bonis in seipso hoc habebit in alio. O q̄tum gaudium tibi erit q̄n Johēs baptista cū patriarchis & ꝓpheris oia sua merita tecū condiuidet. sic Petrus cum oib⁹ alijs apl'is. Steph̄anus & Laurētius cū oib⁹ martyribus. Martinus & Nicolaus cū oibus cōfessoribus. Joachim & Anna cum oibus in matrimonio q̄escentibus. Elizabeth cū oib⁹ viduis Katherina & Barbara cū oibus ꝏgenib⁹. Qui oēs singulariter tecū gaudebūt oia sua merita & gaudia &c. i mozal. Et q̄s enarrare sufficit

et ꝙtum gaudiū ꝗz aīa suscipiet de sctōr patriarchaꝝ hūilitate ⁊ simplicitate ꝓphetaꝝ credulitate ⁊ fidelitate: apl̄oꝝ charitate ⁊ magna diligentia: martyrum stabilitate ⁊ patientia: confessoꝝ pietate ⁊ clementia: ⁊ginuꝝ castitate ⁊ continētia: reuera lingua ⁊ vox deficeret et intellectus capere non sufficeret ꝙntus sit gaudium choꝛis angelorꝝ interesse pñtem dei vultum cū beatis ⁊ electis videre. O ceatium gaudiū ē qđ hēbim⁹ de gl̄iosa virgine Maria de ꝙ gaudebim⁹ sup oēs sctōs cant̄ de regia celi ⁊ terre: angelorꝝ ⁊ hoim: sicut ei ipa in meritis est sup oēs sctōs: ⁊ sic gaudiuꝝ eius erit sup gaudiū oiz sctōr qđ de ea hēbimus qz cū diuidet nobiscum oia merita sua ⁊ oia gaudia sua. ℣ Nonū gaudiū q est sup oia p̄dicta et sine quo oia p̄dicta nichil essent est gaudiū qđ habebim⁹ de dei visiōe. Hoc erit summuꝝ gaudiū videre dei faciem: qz desideriuꝝ oīs voluntatis inuenīt in visiōe diuina. Aug. li. xxij de ci. dei. Ipse de⁹ erit finis desideriorꝝ nostrorum qz sine fine videbit̄; sine fastidio amabit̄ sine fatigatiōe laudabit̄: quicqđ hō desiderat qñ spe calū trinitatis inspicet hēbit. Qui ei sctū videt oia videt ⁊ cognoscit q fiūt in terra: celo: ⁊ inferno: qz quicqđ cognoscunt sui fiunt vl alij q adhuc in terris sūt totū cognoscunt i deo. vñ magister sen. li. iiij. di. l. Qui claritatē deꝛ videt: nichil i creatura agit qđ videre non possint. Gre. Quid est qđ nō videant q videntem oia videt. Hec cū visio dei est tota merces ⁊ salus nostra q deū facie ad faciē videbimus. vñ ps. O ūde nobis dñe faciē tuā ⁊ salui erimus. Joh. xvij. Hec est vita eterna ut cognoscant te solū deum verum ⁊ quē misisti ihesum xp̄m. Ergo desiderū aīe datum est hoi ut illuc anhelet vbi deum videat. ps. Sitiuit aīa mea ad deū fontē viuū qñ veniā ⁊ appare bo ante faciem dei. Quare dauid desiderauit sic videre deū: qz cognouit in spū dulcedinem diuine visionis. vnde dicit. ps. Quoniā mille anni ante oculos tuos tāq̄ dies hesterna que preterit. Jbē ys. Satiabor cū apparuerit gl̄ia tua. Et his tā dictis ptz q miseri sunt illi homines q tales delicias corpis ⁊ gaudia mūdi ⁊ honoꝛes sc̄i pterierūt gaudijs sēpiternis. Greg. Nemo pōt hic gaudere cū hoc sc̄o et illic regnare cū deo. Hoc nō aduerūt amatoꝛes secali. C. choꝛizātes ⁊ i aliis mūdi vanitatib⁹ viuētes. silr̄ gulosi ⁊ luxuriosi q i voluptatib⁹ carnis viuūt: tales cū regnū dei non possidebūt Ber. Qui carnalib⁹ delicijs pascit̄ eternis deliciis indignus habet̄. Et ita oia sē bissima ppt q hō miser ꝓuat se deo ⁊ sctis et oib⁹ bonis: ⁊ ppē hec tradit se demonib⁹ ⁊ suppliciis infernalib⁹. Gre. Mementaneū est qđ delectat ppetuū aūt qđ cruciat. Sed dicetes. qre de⁹ posuit dulcedinē in creaturis q̄s hoibus creauit. Rñdet vt nos alliceret p illā dulcedinē creaturaꝝ ad appetēdū eternā dulcedinē q se hz respectu dulcedinis creaturaꝝ sicut mare respectu bui⁹ gutte Ber. Dulcedo oim creaturaꝝ si q̄s iuste aduerteret nichil aliud est nisi q ad illā eternam dulcedinē nos inuitat. Ergo qñ vides pulchrū hoiem ⁊ ornatum cū mirōꝛari debes sēpiternis gl̄ie ⁊ facies dei ⁊ oīm electoꝝ. Sed qñ comedis delicatus cibū: vel bibis dulcedinē: tūc cogitare debes de dulcedine celestiū ferculoꝝ. Vel qñ vides aliquē honoꝛari: tūc cogitare debes quō bonꝰ honoꝛāt̄ a deo ⁊ ab oib⁹ angelis ⁊ sctis in celo Jtē de gaudijs celi legit̄ tale exēplū q quidā religiosus deuot⁹ petiit a deo vt sibi reuelaret aliquā dulcedinē celestis gaudij. Et cū vna die⁹ esset in oꝛōne audiuit parvā auricularē dulciter ꝓpe se cantantē. Qui erigēs se ab oꝛōne voluit appꝛehēdere auriculam q̄ volauit ante eū vsq̄ ad siluā q̄ erat ꝓpe monasteriū: ⁊ sedit sup vnā arboꝛē ⁊ ipse secut⁹ est eā. Et sub arboꝛe ⁊ audiuit cātū illi⁹ auricule ⁊ post modū auricula euolauit: ⁊ ipe regressus est ad monasteriū ⁊ estimabat se vix ad vnā hoꝛam vel ad duas hoꝛas sub arboꝛe stetisse: et veniens ad monasteriū iuenit q̄ porta monasterij obstructa fuit cū lapidib⁹: ⁊ iuenit aliā portā esse factaꝝ i alio latere monasterij. Et accessit et pulsauit ad portā: ⁊ erat portari⁹ q̄ sciuit vñ veniret: ⁊ q̄s esset: ⁊ qđ desideraret. Qui rñdit Ego iā nouiter exiui de monasterio ⁊ tā reuerebar: ⁊ iā monasteriū variatū est. Et portarius intrauit ⁊ dixit abbati. Qui venit ad portā et q̄siuit ab eo q̄s esset ⁊ vñ veniret. Rñdit. Ego cū frat̄ illi⁹ monasterij: ⁊ nouit exiui ad siluā et reuersus cū ⁊ neminē noscebo nec me aliquis cognouit. Tūc abbas ⁊ seniores monasterij q̄ fuerūt ab eo nomē abbat̄ illi⁹ q̄ erat monasterio p tpe q monasteriū exiuit ⁊ querentes in cronicis inuenerūt eū defuisse a monasterio cc. xl. annis. Hoc magnū fuit q p totū illud tp̄s pre dulcedie cāt⁹ illi⁹ auricule seu angeli nec sensit frigus nec calorē: nec esuriuit: nec sitiuit. Quid tūc erit qñ celū intrabim⁹ et nocturni choꝛos angelorꝝ cantare audiemus.

¶ In eadem dñica de luxuria. Ser. lxxvb

Uxorem duxi et ideo non possū venire Lu. xiiij. Sciendum q excusatio illius q̄ inuitatus fuit ad cenā et se excusauit dicens. Uxorem duxi et iō non possum venire pertinet ad luxuriosos sicut hic accipit̄ ꝓpe tunc ille excusādo falsum dixit. Certū est ei q q̄ uxorē duxit ad se ipsos nuptias venire nō pōt. Si aūt accipit̄ p carnali voluptate: bene dicit Greg. Nōnulli i coniugio nō ferūditatē plus ꝙ̄ desideria expetūt voluptat̄. Et idcirco ꝓ tali nō immerito figurari pōt res iniusta. Nō igit luxuriosus ⁊ voluptuosus ad celestē cenā peruenire

nō pōt nō dz ⁊ nō est dignꝰ. Ꝓzio nō pōt qz cū pedibꝰ est aligatꝰ. Eccl. vij. Inueni mulierez mozte amarioze q̄ laqueus venatoꝝ est. Scdo nō dz: qz est q̄dā fetidus Jobel. i. Cāputruerūt tumēta i stercoze suo. Tercio nō est dignꝰ. qz est sozdida veste indutus: si em̄ indignus fuit stare in nuptijs q̄ nō habuit vestē nuptialem vt dz Mat. xxij. Multo foztius qui habebit vestē vituperabilē vel sozdidā: g̃ si vxoz acci pit p carnali cupiscētia tūc vez dixit. Vxo rē duxi ⁊c. Vñ hic dicēda sunt duo. Ꝓzio quō actus luxurie cōmittit ꝑ modis: ⁊ quō vnꝰ semp grauioz est alio. Scdo quō luxuria com mittit sine actu decē modis: ⁊ q̄n sit peccatū ⁊ q̄n nō: de hoc dicet i sequēti sermone. Q Quantū ad pzimū sciēdū q̄ pzimꝰ actus luxurie est fornicatio simplex: sicut soluti cū soluta: ⁊ lz q̄dā dixerūt fornicationē simplicez nō esse pctm̄ mortale. hoc tñ ꝑ Hyēr. de vtrimq; falsuz ⁊ impossibile ꝑpter duo Ꝓzimo qz simplex fornicatio inuenit i diuina lege p hibita. vbi dz. Nō mechaberis. Vñ ꝑm Aug. in hoc ꝓcepto phibet oīs illicitꝰ cōcubitꝰ et hoc expliciteWnde dz. Nō mechaberis. id est nulli alteri excepto federe matrimōiali te cō miscebis. Wndebt dicit glosa: interli. Lex au tē diuina nichil phibet nisi peccatū mortale ⁊ ideo relinquit q̄ fornicatio simplex sit pec catū mortale. Quod etiā secūdo patet eundē ex hoc qz nichil a participatiōe celestis regni excludit nisi pctm̄ mortale sz ppt̄ simplicē fornicationē excludit ds a regno celoꝝ vt ꝓz p aplm̄ ad Ephe. v. Hoc aūt scitote q̄ oīs fornicatoz aut im̄ūdus nō hz hereditatez in regno xp̄i ⁊ dei igit ⁊c. Ex hoc ꝓz q̄ luxuria ē malū pctm̄ qz nñq; pōt sciēter ⁊ volūtarie fieri sine pctō mortali Homicidiū aūt ꝑt fieri sine pec cato mortali vbi iusticia hoc exigit vt cum iu dex amoze iusticie aliquē occidit vbi etiā vbi vi vbi repellere lz Jtē aliqs pōt furari sine pctō ⁊ hoc i extrema necessitate qz tūc oia sūt cōia Jtē in dieb⁹ festiuis pōt ds q̄nq; laborare si ne pctō Et etiā aliqs pōt iurare sine pctō siꝛ et recte iuramētū sine pctō. Sic ds pōt ⁊ sci q̄nq; sine pctō: sz nullus pōt fornicari sciē ter d̄n peccet mortal'r. Wnam⁹ q̄ aliqs nūq; malū cogitauerit neq; dixerit neq; fecerit et omnia bona egerit que excogitari possunt et nisi semel fornicet ⁊ sic decedat sine pnia: de necessitate dānabit etiā si oēm̄ mille q̄dlq; ad finē m̄ūdi celebzabunt ab ecclia ꝑ eo solo ce lebzarent nō liberarēt illū a mozte eterna Et ꝑ'ptez istā bzeuē delectationē occidit sua ꝑ pzia alaz ⁊ ꝓuat se societate xp̄i ⁊ marie ⁊ oīz sctoꝝ angeloꝝ: ⁊ dat scip̄m in ptātem oīm de monū ⁊ ad eternū supplicū: sic q̄ ꝑ vnus actu fornicationis tot annis ardebit in inferno q̄t regnabit xp̄s in celo. qz eternal'r. Hiero. Qui luxuriat̄ viuꝰ moztuꝰ est Sciēdū q̄ ad detesta tionē hui⁹ fornicatiōis q̄ fit cuz meretrice valēt tria Ꝓzimū est hoc q̄ forte sūt ziugate et sic cū aliqs credit se peccare cū talib⁹ sim plici fornicatiōe ipe qñq; cōmittit adulteriū Scdm est q̄ qñq; talis cōmittit incestū quia forsan tales meretrices cognate sūt ziagui is illi⁹ q̄ peccat cū eis. Ergo si duo ziaguinei peccarēt cū vna meretrice pzimus absoluit a simplici sacerdote. scds aūt mittit ad auctoz tatē epi. Terciū qz q̄ cū talib⁹ peccat magno se cōmittit discrimine; ⁊ lz nō sint cognate vl affines ei⁹ ipe tñ ꝑm Guil. iugd. in sum. vitio ruz. c. de luxuria eā peccāt ac si fozēt: ex q̄ est equalis zrēpt⁹ Ꝓ Scds aūt luxurie dz ita pzū: ⁊ est illicita de fornicatio ꝟginū: qđ ē pctm̄ grauiꝰ q̄ ꝑmus aut⁹ luxurie ad detestationez hui⁹ pcti valēt tria. Ꝓzio qz hoc pctm̄ auferet ꝟginitatē q̄ est thesaur⁹ incōparabilis. vnde Salo. Nō est cōdigna pōderatio cōtinēt(aie oīa ei dilectibilia in tercis ꝑeliit dignitas ꝟgi nitat(. vñ Amb. Supgredit ꝟginitas cōditio nē hūane nature p quā hō angelis assimilat̄. Jn signū hui⁹ dignitatis debet ꝟginꝰ fem cretus cēteslim⁹: ziugatis solū debet cruciatꝰ et viduis solū sexagesimꝰ Jnsup perdito ille thesauro nūq; recupari pōt. vñ Jsid. de sum. bo. Virginitas si labit nulla pnia reparat ad integritatē. vñ ēt Hyer. Audent loq; cum eis posse dei suscitare cui nō pōt ꝟginē p'cutā Valet q̄dē depena liberare sz nō valet rozona te corruptā Scdo qz ille q̄ illicite deflozat ali quā ꝟginē aliqñ est occasio mille fornicatio nū: q̄s ipsa postmodū cōmittit. Sicut ille q̄ ꝑ mus rūpit clausurā vel sepē alicui⁹ oztivelbi nee. occasio est illi⁹ dāni qđ faciūt q̄ postea niūt: q̄ alt's non intrassent. Wō est ita iuris q̄ q̄ occasionē dāni dat dānū dedisse videt. Qz talis ꝟgo sic corrupta q̄nq; nō pōt venire ad matrimoniū: sz cōis oīb⁹ erit ⁊ q̄cūq; pcā sic ꝑpetrauerit: ille q̄ eā p'mus violauit illoꝝ oīm reus erit Tercio qz virgo casta est vxoꝝ spōsa xp̄i: qz ipe est sūm⁹ sacerdos q̄ virginez debz ducere in vxoꝛē: vt habet Leuit. xxi. Wō si ds vere diligeret spōsuz ꝟgis. l. xp̄m spōsā ei⁹ nō polluet. Jnsup talis deberet aduerte re q̄ xp̄s q̄ est spōs⁹ ꝟginis scit ⁊ videt q̄ spō sā ei⁹ polluit Et si hoc tibi fieret cū vxore tua legitia nōne punires eū qui talē iuriā ⁊ irre uerētiā tibi faceret in ziuge tua ⁊ cū hoc te p̄sente ⁊ videte. Sic siꝛ attendendū est de xp̄o cui⁹ idē oculis oīa nuda ⁊ apta sūt q̄ idubitā ter talē irreuerētiā sibi i spōsa sua facta ite grauit vindicaut: nisi penitueris: et cū pnia placauer(. Q Tertiꝰ act⁹ est adulterium: ⁊ est grauiꝰ pctm̄ q̄ stupꝝ. Magnitudo aūt h⁹ vi cij pōt ostēdi p q̄tuoz Ꝓzio p hoc. q̄ ē contra creatū matrimonij qđ ipsemet deꝰ i paradiso stituit. vñ nō fit iuria tāto sacramento dolos magna dei ꝛtumelia. Si em̄ monachꝰ p'fes⁹

aliquē ordinē alicui⁹ scī peccat trāsgrediēdo ordinē quē ille sanct⁹ instituit: qđ tūc dicēdū est de illis q̄ trāsgrediunt ordinē quē deus p semet instituit. s. matrimoniū qđ ē vnū de septē sacramentis. Sēdo q̄ hoc peccm̄ exuperat omne furtū tpale q̄ id qđ aufert ds sic suo primo est malus quacunq; terrena substantia Hoc pz: q̄ pl⁹ dz diligere vxorē q̄ oia tpalia imo sup oēs alios homes in mundo existentes Vñ Adā Gen. ij. dixit de Eua sua vxore. Propter hoc relinq̄t hō patrē et matrē et adherebit vxori suę. Jn signū hui⁹ multi sunt q̄ potius vellent exhereditari et omnibus tēporalibus priuari q̄ hoc malum scienter et voluntarie in suis vxorib⁹ fieri sinere. Tercio quia hoc vicium quodāmodo assimilat homicidio. Cū ei hic et mulier sunt vnū corp⁹ et vna caro vt pz ī euāg. vbi xps dicit. Jā nō sūt duo sz vna caro. q̄ ergo aufert vxorē alicui idē ē ac si seipm̄ met auferret ergo phibitio adulterij de decalogo ime diate ponit̄ post phibitionē homicidij et ante phibitionē furti. vñ Clemens papa. Quid in oibus peccis adulterio grauius est. scīz ei in penis locū tenet. i. phibitionibus. vñ adulteriū est tā graue peccm̄ q̄ pot⁹ hō hic oēm penam tpalē deberet sustinere vl̄ēt si necesse eēt potius dēret mori et pmittere se occidere ab alio q̄ in adulteriū cōsentire: vt habet Gen. xxxix. Etiā Susanna q̄ erat speculū oīz mulier pot⁹ voluit innocēt occidi q̄ adulteri um ītra deū cōmittere. vt hēt Dan. xiij. Quanto pōt oādi grauitas adulterij et penis q̄ irrigūē p hoc vicio pōt q̄ scīedū q̄ adulteri q̄nq; puniunt corpalr q̄nq; tpalr q̄nq; spūalr et q̄nq; eternalr. Primo corpalr q̄nq; puniunt a deo vñ. ij. Reg. xij Dixit Nathā ad Dauid post q̄ adulteriū cōmisit. Nō recedet plaga de domo tua vsq; in sempiternū eo q̄ despexeris me: et tuleris vxorē vrie ethei: et q̄nq; talis adulter ex pmissione dei tolēs hic in pēn̄ a diabolo ī terrozē alioz. Vñ legit̄ q̄ q̄dā sacerdōs cōmisit adulterium: et post q̄ intrauit ecclīam obsessus est a demonib⁹: et maxime punit⁹ corā oi pplo: et imediate sua infelicē aiam sine oi penitentia et pnia reddidit penis inferni Jta q̄nq; puniuntur tpalr vt a iure q̄nq; fustigent et quidā lapidabant: vt pz Joh. viij. vt scribe et pharisei duxerūt mulierē in adulterio deprehensam ad ipsum dicentes q̄ Moyses pcepisset eis talez lapidare: tunc xps dixit. Qui sine peccō est vestrum pmus in eā lapidē mittat: sz si iam tūc ipis adulteri lapidari deberēt: forte lapides deficerent sed si hic non: tñ in futuro lapidabuntur nisi penituerint. Jtē etiā q̄nq; puniuntur spūaliter. s. priuatiōe regni celestis Apīs i. Cor. vi. Adulteri regnū dei nō possidebunt Jtez q̄nq; erūt eternalr Apoc. xxi. Erunt pars eorum i stagno et sulphure et igne vrētiOsee. viij

Oēs adulterātes q̄si elibanus succēsus. Ecce plus legit̄ q̄ q̄dam sanctus et deuot⁹ orauit pro vxore sua defuncta Illa apparēs dixit ei q̄ eā sequeret et duxit eū ad quandā terribilem montem in quo vidit demones horribiles portantes vnū dolium igneū in quo precipitabāt vnū burgēsem mortuū de villa sua et vxorē alteri⁹ et ibi torrebāt et balneabant tanq̄ in metallo bullitum et natabant in tali pena sicut pisa in bulliēti olla et ambo clamabant. bebebe. Qđ ille audiēs pterrit⁹ est. Tūc vxor ei⁹ dixit ei Cū his quos hīc nostri balnearer ego et nate nisi mia dei p pniaz a peccō me reuocasset. et insup subiungens. Illi eñ duo relicto maritali thoro adulterino amore libidinis adheserūt diu simk peccātes et horū pcōr ego mediatrix fui et eis modum et viā ad hoc ppetrādū dedi sed illis in pctis suis morientibus ego pniaz pertuli saluatē. Tunc vir dixit. Quid tūc p fuit eis ad felicio i agone et sacramētor pceptio Rñdit Michil p̄fuit eis qz nō ex charitate sz ex timore mort(pcessit talis felicio et pniaz hīs apīs Sola charitas est q̄ liberat a morte ergo qđ nō fit ex charitate nō ē meritoriū vite eterne. Quart⁹ act⁹ ē sacrilegiū et est illor q̄ transgrediunt legē regularis pfessiōis q̄ votū cōtinētie q̄ se deo astrinxerūt violāt. Vñ tales dicunt sacrilegi q̄ tam miserabiliter violāt votū suū et peccāt ītra fidē deo datā et ītra fidē iuratez diuine obligatiōis q̄ deo se obligauerūt vt sūt religiosi et sacerdotes in sacris ordinib⁹ cōstituti et sotiales post q̄ p relationē fuerūt deo dedicate. Et illud peccm̄ grauius est alio⁹ pter dictis: qz in eo ipsi deo maior fit iniuria. Quintus actus est incestus et est illor q̄ transgredi untur legē naturalis ordinatiōis vt incestuosi q̄ se cōmiscēt cum suis ppinquis in linea cōsanguinitat(qđ tñ aliqua bruta animalia abhorrent. Ecce. vt pz de camelo q̄ matri sue naturaliter refugit et miscere Vñ narrat phūs. xi. li. de aialib⁹ q̄ q̄dā orb(camelī pallio suo obtexit eam et sic matrē suā submisit qđ cū camelus post cōpletus cognouisset statim illū calcib⁹ premit et suis pedib⁹ conculcauit Jtē hoc peccm̄ homines q̄ si canē reddit: canis em̄ in ope suo nō seruat linea sanguinitat(. Jtē pper magnitudinē istius peccī apīs paul⁹ tradidit sathane cruciādū illū fornicatorē q̄ cū nouerca sua peccauit vt habet. i. Cor. v. R Sext⁹ act⁹ est peccm̄ ītra naturā et est illor q̄ trangrediūt legē naturalis inclinatiōis. s. se ītaminat cū peccō mutuo vicio. s. idicibili ītra naturā peccātes et naturalē vsū coeūdi q̄cunq; arte vel ingenio quertētes et hoc peccm̄ sm Aug. est grauius oībus aliis peccis ppt̄ q̄ mutū vel idicibile ōr eo q̄ ipm noiare pīssimū ē: ita q̄ os dicētis et aures audientis polluūtur inde: vt pz in decre. xxxij. q. viij. in eo. Et istud idē peccm̄ ppt̄ sui enormitatē est vnū de peccatis clamātibus in celū

diuinã vltionẽ ingiter pcutientibus. vñ Gen. xviij. dicit dñs Clamor sodomoꝝ & gomoꝝ creuit: et peccatum eoꝝ aggrauatum est nimis. & postea dñs ꝙsi admiratꝰ & dubitãs super tãto scelere dicit. Descendam & videbo. vtrũ clamorẽ qui venit ad me opere cõpleuerint. ꝙ. d. Intende vbi vides hoies tãm enormiter peccasse & tãm peccatum in humana natura esse. Et ecce hec fuit vna cã qre xps dignatus est incarnari. vñ Hiero. dicit q̃ propter hoc malum vicium filius dei multo tpe distulit incarnari. Et i signũ huius dñs sodomite exticti sunt i nocte nativitatis xpi. Aug. Deo in carne aduenĩente oẽs hostes naturæ sodomitas intelligit mortue reprobe & subita pisse. Ad designãdũ q̃ i hũana natura ãmodo nũq̃ inueniri dẽret tale peccatum q̃ naturã filius dei dignificaret cũ hõ natꝰ fuit. Et ideo q̃ tales sodomite sũt pessimi hoies. vñ Ge. xiij. hoies aũt sodomite erãt pessimi & peccatores coram deo nimis. Ire ẽ gattas illi⁹ peccati pz ex dicta subuersionis. v. ciuitatũ. & Rap. di. Hoc vicium q̃ ꝛ tetrahitur sit pz per pena sodomitice inflictã: i. q̃ vidicta arcẽdendũ ẽ q̃ dñs nõ solũ voluit punire nocẽtes: sed etiã innocẽtes paulos. f. vni⁹ diei. Et i hoc est pulcra pueris ne diuꝰ viuẽ tes exẽpla patrũ sequẽt & grauꝰ dãnarẽt: et circũiacentes regiões punire voluit: nec solũ hoies: tm mo et animalia & terre nascẽtia. ipamq̃ terrã deserere cõuertẽdo eã in mare mortuũ i q̃ nichil viuit nec auis nec piscis. vñ Ge. xix. Dñs pluit sup sodomã & gomorrã ignẽ & sulphur de celo & subuertit ciuitates has: et oẽm circa regionẽ & vniuersos habitatores vrbiũ & cuncta terre virẽtia. Et cũ ista pena punitꝰ est hoc peccatum tpe abrahe vsq̃ ad hãc diẽ et ĩterim lõgum spaciũ est lapsus: qz ab abrahã vsq̃ ad xpm trãsacti sunt duo milia sexcẽti septuagita sex anni. A xpo aũt trãsacti sunt mille q̃ngẽti et octo anni. His oib⁹ sic ꝙputatis sũt q̃tuor milia annoꝝ centũ & octogita q̃tuor anni. Et adhuc vsq̃ hodie sq̃ punit̃ hoc peccatum quod añ tot annos ꝓpetratũ est: qz vbi nichil põt viuẽ. nec auis nec piscis. Gidẽ locus dicitur mare mortuũ. Item nec hõ cogitare dz de tali peccato vñ vxor loth educta de sodomis cũ filiab⁹ et marito respiciẽs retro vsa est i statuã salis ad oñendũ q̃tum displiceat deo mẽoria huius peccati. Sed hic q̃ritur q̃d peccatum sodomiticum et quo ꝓpetrat̃ Rñr sm Joh. in sum. sua li. iij. ti xxv. vij. q. xiij. Quoc̃ũq̃ mõ fiat luxurie exercẽ: ꝓter q̃ inter marẽ & feminã ordinate et in vase debito vicium ꝛtra naturã & sodomiticũ iudicat̃. vñ sciendum q̃ quilz debet in coitu ordinem & debitũ modũ seruare tam in vroze ꝓpria q̃ cũ aliena siue i mẽmonio siue extra mẽmoniũ. Nã posset q̃s sic ordinẽ q̃uertere et cũ vroze q̃ grauꝰ peccaret q̃ si ꝓpã mulierem cognosceret. vñ Aug. & põit in decre. Hoc vicium magis est q̃ si matrẽ suam cognosceret malus esset si esset q̃ matrẽ cognosceret: & ille peior ymo pessimus. vñ Gen. xiij. Homines sodomite pessimi erant et peccatores coram deo nimis. Ergo nullus xpianus peruertere debz debitũ ordinem Augu. Valde detestabile est q̃ mulier esset accincta gladio & vir laxo. Item de hoc vicio dicit scias Tho. ij. ij. q. clxiij. Grauissimũ int̃ oia peccata luxurie ẽ vicium ꝛtra naturaz vñ etiã. b. Aug. & ponit̃ in decre. Grauius oibus aliis peccatis ẽ peccatũ ꝛtra naturã ppt q̃ mutat indicibile dẽdecus q̃ ipm̃ nequit esse turpissimum xxxij. q. iij. in eo. Sciẽdũ q̃ aliqui demones abhorrẽt illud vicium ppter nobilitatẽ nature vñ legit̃ in li. de apibus. Mulier sodomita iacuit in lecto: & q̃ cum seipa peccauit audiuit diabolũ clamantem tribus vicib⁹ pfi pfi pfi Que territa ad cõfessionẽ venit & puram egit vitam q̃ et iusta fuit. Vitio q̃ritur an sit dare inter peccata sodomitica: & q̃ ipsoꝝ sit grauius Rñr sm q̃ habetur in sum. Jo. li. ij. ti. b. q. vj q̃ est quadruplex dzia. Primũ peccatum ꝛtra naturam est peccatum molliciei: quod cõsistit in sola omissione cõcubitus ad alterum. Secũm quod grauius est q̃ adhuc grauius est: vbi nõ seruat̃ debitus sexus. f. masculoꝝ cõcubitus. Quartũ aũt quod est grauissimũ est peccatum bestialitatis. f. vbi nõ seruat̃ debita spẽs. Sed sciẽdũ q̃ dat̃ de caute est loquẽdũ in sermonib⁹ de illo pessimo vicio: et etiam confessor debet se esse habere de hoc vicio in confessione nec aliqui scãdalum vel occasionem peccandi ꝓbeat.

Ad eandem dñicam Ser. lxxxvj. Quod luxuria sine actu committitur decem modis.

Prope dixi & ideo venire nõ possum Lu. xviij. Ex quo tã ipiens dẽt sermone dictũ est de luxuria que actu cõmittitur: tunc hic tã in isto sermone tria sunt dicenda. Primo quõ luxuria cõmittitur sine actu: et quãdo sit mortale peccatum & q̃n non. Secũdo quomodo hoc ꝓbatur q̃ homo q̃ põt ab actu luxurie abstinere. Tertio exẽplum S. Quãtũ ad primũ sciẽdũ q̃ luxuria sine actu cõmittitur decem modis. Primo q̃n quis hz turpẽ cogitationẽ tã sine delectatione & ꝛtra suã voluntatẽ incidit sibi: & hoc nullũ est peccatum. vñ Greg. sup Ezech. Quãtũcũq̃ immunda sit cogitatio mentẽ nõ pollunt si rõnon ꝛsentit. Ergo boni hoies castebruẽtes nõ debẽt multũ turbari ex eo q̃ eis male & pessime cogitatiões incidũt: qz dyabolus plus tẽtat bonos q̃ malos q̃ voluntatẽ diaboli in oibus exequũtur. vñ Greg. Tanto hostis callidus drie ptiõis mollimina ardẽtius exquirit: q̃to celesti patrie feruẽtius inhiare nos cognoscit. vnde etiã Ber. Nõ est cõtristari debem⁹ si in tentationes incideremus: & si in tẽtatiõib⁹ superari cuerim⁹. Ergo si q̃s tẽtatẽ de pessimis & im-

bitis cogitationib⁹ virile reſiſtere dz: nūc erit ei meritoriū. vñ. Ber. Quotiēs reſiſteris. totiēs coronaberis. Ite in lib. meditationū. Memoriter eſt malas cogitatiões ingerere noſtrā eſt illis nō cōſentire ſūā quotiēs reſiſtim⁹/totiēs diabolū ſupamus/angelos letificamus/deū honorām⁹. ¶ Scdo qñ aliqui incidit mala cogitatio cū delectatiōe/tūc ſine cōſenſu plene rōnis/tūc eſt petm̄ venale. Vñ ſciendū q̄ in primo petō primo varietū cōcurrebāt tres perſone. ſ. diabol⁹ in ſpē ſerpētis q̄ ſuggeſſit mulieri/z mulier q̄ dedit viro/et vir q̄ comedit de fructu vetito/tūc petm̄ cōſummatū fuit in adā quantū ad genus humanū. Et ſim Aug. Suggeſtio ſerpētis i nobis eſt primus mot⁹ ex fomite puenies. Comeſtio mulieris eſt delectatio: z comeſtio viri eſt conſenſus. his enim tribus. ſ. ſuggeſtiōe/delectatiōe z cōſēſu: hō ex delectatiōe in petm̄ ducit/qz cōtactio p ſuggeſtionē q̄ in cogitatiōe cōſiſtit incohat/z ſi tūc ei nō cōſentit ſed ei imediate reſiſtit/tūc nullū eſt petm̄. Sed q̄ cogitatiōis delectationē rentatio pgredit/z ſic erit venale dū delectatio imminet de cogitatiōi aduenerit. Sed p conſenſum cōtactio z petm̄ cōſummat. Exemplūme ea nere debemus ne delectemur in cogitatiōib⁹ malis/qz cū delectatio aduenerit/tūc eſt petm̄ venale: z hoc intellige q̄n cōſenſus rōnis non eſt ibi: qz cōſentire rōne pōt eſſe de q̄ne mortalis. ¶ Tercio cōmittit q̄n q̄s dat aſenſuz in mozoſam delectationē ſicut q̄ delectatur cū plena rōne in malis cogitatiōib⁹ et in eiſdē ſe voluūt: tūc talis mozoſa delectatio ē petm̄ mortale: ſicut heu mihi factū eſt tā mulieres q̄ viri et etiā ꝯgines: q̄ lz nolūt ad actū p cedere tñ diuti⁹ i malis cogitatiōib⁹ z delectationib⁹ q̄ſi delectāb⁹ imozanē: qđ eſt nimis periculoſū: qz facilime p hoc petm̄ mortale incurrit. Qđ pbat Jacob. ep̄la ſua dicēs. Cōcupiſcētia. i. interior aie delectatio cū cōcepit ſuba diēdo conſenſuz rōnis parit petm̄. ſ. mortale. Quarto cōmittit q̄n q̄s ex mala cogitatiōe z delectatiōe dat cōſēſū z volūtatē ad ipm op⁹ et hoc ſp ē petm̄ mortale Aug. ſup Geñ. Si tñ cōſentiat et q̄ libido cōmouerit faciēdū eſſe et nō differat tā et petm̄ iputat: tūc ſi nō cōſequatur factū: qm̄ res tenet in aſenſu aſcie. Et hoc etiā intelligit de q̄libet petō mortali qđ hō cōmittere ꝓpōit: qz quicūq; regnū celeſte intrare dz opz q̄ ſit ſic ſet in ſuo ꝓpoſito q̄ ſi viueret eternaliter nūq̄ mortaliter peccare vellet. Ergo de neceſſitate ſalutis opz q̄ q̄lz ſine ſit maſculus ſine fēmina ſeruus. ſic ſtet in ſuo ꝓpoſito q̄ nūq̄ velit facere actū luxurie niſi in matrimonio. Quito cōmittit vitiū vt cū q̄s ex vitiū cōcupiſcit aliquā pſonā et ea intētione eā inſpiciat eā cōcupiſcere velit. Mat. v. Qui viderit mulierē ad concupiſcēdū eā. ſ. vt concupiſcē eā iā habeat in affectū cordis et in cōſenſum rōnis: z etiā ſi facultas adſit facere diſponit tam mechat⁹ eſt eā in corde ſuo. Abigratia Si q̄s vna die cētū vmos intraret/z in qualibet talē concupiſcētā tā dictā p vitiū ſibi acquireret tot petā mortalia cōmitteret/g̃ marie neceſſaria ē oculoꝝ cuſtodia. ¶ Dicio qz ſūt valde veloces ad nocēdū aie/ideo ꝓmitt⁹ ꝓparant Troſ. iij. Oculus meus deꝑdat⁹ eſt animam meā Geñ. iij. Vidit igit mulier q̄ bonū eſſet lignū ad eſcēdū z pulchz oculis z̄. z tulit de fructu illi⁹ z comedit. vñ Greg. dicit. Nō ei ea cōtigiſſet lignū niſi prius incaute reſpexiſſet. Scdo cuſtodiēdi ſūt oculi/qz ſunt q̄ſi due portē in caſtro corporis noſtri. Qui ei hz portas q̄ſi cui⁹ caſtri hz quaſi ꝯm caſtrū Si ſi diabol⁹ hz oculos noſtros tūc hz caſtrū corpis noſtri et tūc mozs frequent intrat i alias p feneſtras noſtras z ꝑ hoc ſequit q̄ deus michi hz i hoie ſi oculos nō hz recte ſicut dñs caſtri q̄ nō hz incaute tūc. Vñ xp̄s dicit in euā. Si oculus tuus fuerit neq̄; tota corp⁹ tuū tenebroſū erit. Tercio cuſtodiēdi ſūt oculi z viſus ex pte mulieris qz à plāta pedis vſq; ad vertice nō eſt loc⁹ i muliere ornata i q̄ nō ſit poſit⁹ laqueus diaboli ad capiēdū alias. Eccli. ix. Ne reſpicias mulierē cōtra ne forte incidas i laqos ei⁹. Qz diabol⁹ vtit mulieris pōpose ornatis tā ꝯ cheris⁹ et tā ꝯ gladius ad capiēdū z occidēdū. Hie. Gladius ire⁹ eſt ſpes mulieris/imo ēt gladi⁹ bt reps mulier pōpose ornata. Hoc patet ex eo q̄ occidit alias ꝓpriā p ſuperbiā/z alias primū p luxuriā z malā cōcupiſcētiā. p Queritur q̄d faciēdū ſit cū q̄s videt aliquā p ſonā ornatā z pulchrā vt ſibi nō noceat in aia ſua Rñdetur q̄ duo cogitāda ſunt. Dicio q̄ nō ꝯ tantam curā z diligētiā habuiſti ad ornādū aiam tuā eternaliter viturā et ad placēdū deo ſicut iſta pſona habuit ad ornādū corp⁹ ſuū putridū z mortale z ad cōplacēdū mūdo/z ſic dolere debes de accidia z negligētia tua/z de poſitione alie illi⁹ pſone quam ſic pōpoſe vides incedere. Scdo cogitādū eſt q̄ pulchre ſunt facies electoꝝ in celo z quō ornabunt cū ſola gl'ia. Si ille mortalis hō q̄ hodie eſt z forte cras morit tā pulcher eſt ad videndū q̄to tūc erit de immortalib⁹ poſt iudiciū eternaliter viturib⁹/z ſic hū p hoc dz ſibi acquirere affectū puenīdi ad celeſtē claritatē. Scīdū et tā q̄ ſi hō videt multe cēvel virginē tanq̄ rem vel imaginē pulchrā nō malū cogitādo vel affectando nō eſt peccatū/q̄uis ſit incautū. Greg. Nō licet videre qđ nō lz concupiſcere Aug. in regula. Neq; femias videre phibemini/ſz appetere vel ab⁹ plis appetit⁹ illic criminoſū eſt. ¶ Sexto cōmittitur locutiōe vel riſu vt cum quis alloquitur vel arridet aliquā pſonā ea intētiōe vt eā alliciat ſic peccat mortaliter. Abigratia. Si q̄s locq̄tur ſbūm iocoſū ea intētiōe vt illā pſonam ad actū illicitū alliciat/tūc ſbum iocoſū qđ alis

ret̄ bēniale erit ſibi mortale ꝓpt̄ puerſam i
tētionē. Sic̄ intelligēdū eſt de riſu: vt cū ꝺs
arrideret alicui ꝓlone ea intētione vt ipam ꝓ-
nā ad malā ꝯcupiſcētiā ⁊ ad actū illicitū alli
ciat tūc tal' peccat mortal'r ꝓpt̄ puerſam intē
tionē. Aug. vj. Uebobis q̄ nūc ridetis. Sz ſi ta's
arrideret alicui ꝓlone ꝓpt̄ noticiā: vel ex q̄dā
leuitate. vel ex ꝯſuetudine: vel ex admiratiōe
vel ex loco: tūc vix peccaret venialr. Sciendū
q̄ alīq̄ antiq̄ ⁊ etiā q̄ñq̄ mulieres ⁊ virgines
ſept̄ lo quunt̄ ꝟba ſcurrilia ⁊ luxuriola q̄ eſt
valde reꝓhenſibile: q̄ ꝓ hoc oſtēdūt q̄ habēt
coꝛda ipudica: q̄ ſm dictū xp̄i habeſ Mat.
xij. Ex abūdātia coꝛdis os loquit̄ Sup eodē
ꝟbo. Chꝛy. dicit. Quale coꝛ hz vnuq̄q̄: talia
ꝟba loq̄t̄ ⁊ opa facit. Arist. iiij. ethi. Qualis-
cūq̄ vnuſq̄q̄ eſt: taliter dicit ⁊ taliter opera
tur ⁊ viuit. Jsid. Qualis ſermo oſtēdit̄ talis ⁊
am[illegible] cōꝛꝛobat̄. In hui⁹ ſignū ſpūales ꝓ-
ne ⁊ hoies deuoti ſept̄ nominant deū et dñm
noſtrū ieſū xp̄m et beatā ꝟginem mariā: ⁊ lo
quunt̄ de licitis ⁊ ꝟba ſalutaria ꝓferūt: q̄ ha
bent coꝛda pudica et caſta. Sz p oppoſitū fa-
ciūt mali ⁊ pueri ⁊ impudici hoies ꝓferētes
ꝟba ſcurrilia ⁊ luxuriola. vñ Jſido. de ſū. bo.
Mali ſermones in oꝛe xp̄iani eſſe nō debent.
Nā ſicut malos moꝛes bona colloq̄a corrigūt
ita bonos moꝛes mala colloquia coꝛrumpunt
Septio ꝛmittitur p tactū ipudicū ⁊ p ap̄iex⁹
et oſculā ⁊ hmōi Qui modus p ap'm vocatur
turpitudo et ille modus etiā eſt ꝓpt̄ mortale
et ſm magiſtrū in cōpen. theo. ver. Eſt tanto
graui⁹ ꝓpt̄: ꝙ magis per talia libido accē
dit̄ ꝓpter nimiā approximationē ad mulierē
vel ad virginē. Tū ſciendū ſm eūdem magi
ſtrū. Tāgere mulierē ꝓter malā intētionē nō
eſt ꝓpt̄ mortale. Sz tāgere ex libidine vt oſ-
culari ad ſe nō pertinētem eſt ꝓpt̄ mortale.
Heu hoc iſti nō aduertūt qui vt frequent̄ mu
lieres et ꝟgines ipudice tāgūt. ſ. amplexādo
oſculando: in quo deū grauiter offendūt. B
Octauus cōmittit̄ ſine actu p oꝛnatū coꝛporis
vel alia ſigna ad luxuriā incitātia ꝟbigratia
Vt ſūt illi q̄ nō ꝯcupiſcūt nec actū ꝓpetrare
volūt ſz faciūt vt ꝯcupiſcāt vt mīte mulieres
ſiſt ⁊ ꝟgines q̄ ad hoc ſe lauāt ⁊ oꝛnāt ⁊ capi-
ta ſua diſcooperiūt vt amabiliores fiāt: q̄ nō
ſolū in plateis ⁊ chozeis: imo etiā i eccl'ia coꝛ
da vir oꝛ. dū eas inſpiciūt vulnerāt: nūc colo-
re albo: nūc rubeo: nūc familiari colloq̄o: nūc
manuū infectiōe: nūc vult⁹ cōpoſitiōe. Sicut
faciūt iſte q̄ cū ciliciō fricāt facies ⁊ depigūt
ſe ſicut pictoꝛ imagines. Et p talia laqueū et
occaſionē ruine ꝓſtant ꝓximis Et tales q̄ ſic
nō cōcupiſcūt nec actū facere intēdūt: ſz cōcu
piſci ab aliis volūt: ſunt occiſoꝛes aiaꝝ. A q̄
bus deus diſtrictā cōnē ꝛequret de oibus aia-
bus illis q̄s ſic ad ꝓpt̄ trahreūt. Unde ꝟ. Exo.
xj. Qui foꝛrit ciſternā ⁊ nō operuerit: cecide
ritq̄ in eā bos vel aſinus: dñs ciſterne reddet
ꝓpecū iumēto ꝛ: ibi dicit glo. Ciſterna aperi
tur q̄n mulier oꝛnat̄: ⁊ tūc bos vel aſin⁹ incidit
in eā cū hō ꝓ illā oꝛnatū illaq̄t̄ tūc illa mul⁹
er reddet cōnē de illis alab⁹. Greg. in moꝛal.
Tot moꝛtuo⁹ q̄s dign⁹ eſt q̄t exēpla ꝓuulga
tis i poſteros reliq̄t Ergo ꝟgines ⁊ mulieres
nō debēt ſe pōpoſe oꝛnare. Aug. li. ad ſarras
ꝟgines. Dñica ꝟgo nec oꝛnatu capitis: nec ha
bitu: nec oculis erectis: ſed cū vultu ad terrā
depoſito ꝓdat: nec in ſe viles inducat ⁊ actā
dat amatoꝛes: ⁊ ſi nō peccat ipſa tñ nec alios
cauſa ꝑditiōis exiſtat. Nono cōmittit̄ ꝓ mu
er ꝓ munuſcula: cū q̄s dat alicui ꝓlone aliq̄d
donū: vel clinodiū ea intētione vt eam ſic ad
malā cōcupiſcentiā et ad malum actū alliciat
Talis ſic dans ſiue ſit ꝓꝛo nouo anno ſiue alio
in alio tp̄e peccat mortal'r ꝓpter malā intētio
nē: immo mechanicus q̄ ꝓparat vel vēdit ta
le clinodiū illi quē certitudinal'r ſcit ſic belle
abuti ceus erit illi⁹ ꝑcti ⁊ peccat grauit. Inſu
per nūcius q̄ eſt mediatoꝛ illaꝝ ꝓlonaꝝ ⁊ ſci
enter tali ꝓlone poꝛtat tale donū vel ꝛecmiū
ad talē malū finē ꝛequrēdū re⁹ erit illi⁹ ꝑcti ⁊
grauit peccat. ¶ Decimo cōmittit̄ q̄n aliq̄
libēter vellēt actū illū ꝓhibere ⁊ bene etiā poſ
ſēt: q̄ hūt opoꝛtunitatē loci et tp̄is ⁊ ꝓlone
ſed ſolū ꝓpter ea dimittūt: q̄ timēt mūdū ⁊ hā
dalū hoim et cōfuſionē ꝓpriā. Sed ſi ſcirēt ſe
poſſe latere i hoc actu nec deū nec ſcōs nec p
priā ſalutē aie curarēt q̄n hoc opus ꝓpetrarēt
Et tales q̄ ſic dimittūt nō ꝓpter deū ſz ſolū p
pter hoies grauit̄ deū offēdūt. q̄ voluntas eo
rū deliberata eſt ad illū actum. dñs Leo papa.
Sūt nōnulli q̄ dū coꝛde cōripiūt ꝓpt̄ faciē-
dū deliberāt: id tū timoꝛe dimittūt aut p dif
ficultate implere nequeūt. hi ꝓfecto nō i dño
moꝛiunt̄. Et idē intelligit̄ de q̄libet ꝓpt̄ moꝛ
tali q̄ q̄s nō ꝓpter deū dimittit: ſz ſolū ꝓpt̄
timoꝛē hoim. ꝟbi gratia. Sicut q̄s non choꝛ-
zās vel veſtes p̄ciosas nō poꝛtās ꝓpterea: q̄
pat ⁊ mīte vel aliq̄s ꝓpinquus ei⁹ nouiter de-
functus eſt. Sz ſi hoc eſſet ꝓpt̄ deū nō dimit
teret: ſz oino faceret. Sic̄ q̄ cōcupiſcit ē pri
mi fur: ⁊ hāc ſibi libēter ſubtraheret ſi culpa
deū nō timeret. Tales ſp ſtāt in ꝓpt̄ moꝛtali
ſi aūt q̄s ad actū luxurie ꝓcedit: tūc ſemp eſt
ꝓpt̄ mortale: vt ꝓz in ꝓcedenti ſermone D
Scdo ſciendū eſt q̄ illi q̄ dicūt ſe nō poſſe ca
ſte viuere: nec ab actu luxurie poſſe abſtinere
loquūt̄ ꝛtraueritatē fidei: q̄ cū adiutoꝛio dei
q̄libet hō pōt a luxuria ſe cōtinere ⁊ oppoſitū
tenere ſapit hereſim. Cū ergo q̄s audet dicere
q̄ etiā cū adiutoꝛio dei nō poſſit cōtinēter vi
uere talis loquit̄ ꝛtra ꝓmū articulū fidei vbi
dicimus. Credo in deū patrē oīpotentē vnde
etiā Ap'ls Galla. vj. O ia poſſū in eo q̄ me con
foꝛtat. Itē ꝓz ex hoc q̄ q̄libet pōt caſte viuē
q̄ ſi perbnū actū luxurie deberet ꝓcere oīno

bona tpalia sua: vel si sciret se amissurū pedē vel mānū: vel ambos oculos. vel si sciret sibi pparatū ignē lectū in quo deberet cremari sicut bīus Laurēcius in craticula olīo abstinecet ⁊ nūq̄ vlq̄ ad mortē aliquē actū luxurie sciēter voluntarie ppetraret. Quare tunc non magis ppter dēū ⁊ ppter salutē ppriā ⁊ ppter eternā dānationē cauendā debes a luxuria abstinere. Ergo summū remediū oīm ḡs tentaf a luxuria est q̄ hō sepm cruciet vī fragelles; vl als punitat corpus suū et subtrahat sibi de cibo ⁊ potu. vñ Hug. de sancto vic. Dat sancti vita occidit vicia; libidinē extinguit: virtutē nutrit animū roborat: mentē ad celestia eleuat. Qđ aūt punitio corpis extinguat luxuriā: pz de bō Bādicto q̄ ppter ardorē luxurie precipit se inter spinas ⁊ vulnerauit corp⁹ suū ⁊ sic p vulnera carnis extinxit ardorē libidinis. Jē legit de bō Wernardo q̄ semel immersit se in gelidā aquā ppter vehemētē tentationē carnis. Qđ aūt subtractio cibi et pot⁹ extinguat luxuriā: hoc vltimo pz per tale exēplū. Erat quidā adolescēs q̄ ex instinctu illicito in concupiscētiā carnis vehemēt ⁊ tra honestā et pudicā mulierē accessus fuit: ⁊ ipa repulit eū se prius. vñ semel ipse dixit. si nō suā voluntatē adimpleret oporteret eū mori: tūc ipa assignauit ei diē locum ⁊ horā qua deberet venire ad eā. Cū aūt ipse venit: tunc illa dixit: tua voluntas nō adimplebit nisi pri⁹ cōsenseris mihi in vna petitione: ⁊ ipe libenter assensit; ⁊ ipsa conclusit eū in vna camera p triduū sine cibo ⁊ potu: ⁊ ḡrta ipe pparauit vnū locū cū mēsa ibi posita que fuit plena bonis ferculis cibatis ⁊ potib⁹: ⁊ ex opposito pparauit lectū pulchrū ⁊ dixit inuent. Optionem tibi do: an velis comedere et bibere: vel voluntatem tuam mecū adimplere ⁊ volūtate tua pacta iterum conuerso includā te: et tā non gūstabis q̄cq̄ in comedēdo ⁊ bibendo. Tunc iuuenis; cēdit. Ego tā ita fatigatus ⁊ attenuat⁹ sum fame et siti q̄ ignis cupiscētie tot⁹ refriguit ⁊ tā ingtā cupiscētiā erga te habeo ⁊ me delectat cōmedere ⁊ bibere magis q̄ quicq̄ aliud facere et ipa dixit. O nequ cur dixisti q̄ oporteret; te mori nisi ego tibi consentirē vade ⁊ amplius q̄n sic accessus fueris tunc tibi subtrahe de cibo ⁊ potu: ⁊ sic poteris carnis tue concupiscētiam extinguere ⁊ caste viuere.

Ⓒ Dñica tercia post festū trinitatis. Sermo lxxxviij. de conuersione peccatoris.

GAudiū erit cotā angelis dei super vno pcōre pniam agēte Luc. xv. Math. xviij. Valde magna et preciosa pnia peccatorum: de qua angeli in celo tm festum faciunt. tantumq̄ gaudium habēt Ber. super Cāt. Gaudent angeli in pcōrum conuersione salutem hoim scientes. Lachrymose enī penitētiū sunt vinū angelox. vñ mens to dē in hīs premissis. Gaudiū erit cotā angelis dei. ⁊c. Unde sciendū q̄ tria sunt i pñti sermōe dicēda. Primo quō tota trinitas ⁊ angeli et scī gaudēt de cōuersione pcōx. Secūdo quare oēs hoies dñt gaudere de pnia pcōrū. Tercio quare demones gaudēt de dānatione pcōx. Quantū ad primū notādū q̄ de nostra cōuersiōe non tm gaudēt angeli: sz ēt tota trinitas. s. pat et filius ⁊ spūscūs. Ē. Primo gaudet pater: qz multū gaudet cor terrenus q̄n filius sibi cōcipit: sicut lerat⁹ est abrahā de cōceptu ysaac. Et magis gaudet q̄n nascit: sicut gauisi sunt zacharias ⁊ helizabeth i ortu p̄cursoris s. Joh. bap. adhuc magis gaudet q̄n filius ablactat. Unde abrahā fecit magnū gaudiū in ablactatiōe ysaac: vt habet Gen. xxj. Sz multo magis gaudet q̄n filius grandis effect⁹ ad mēsam suā accipitur. Pōt igit celestis de filio spirituali recepto/nato/ablactato/ ⁊ ad mēsam recepto multū gaudet. cōceptio attēdit in cōtritione sue in bona ppositi cōceptione. Natiuitas attēdit in confessione ⁊ in dictox exēplōne: et bonox operū multiplicatiōe vel ostensione. Ablactatio attēditur i vite perfectione. s. q̄n hō p̄ficit in bonis opibus ⁊ in virtutib⁹. vnde pe. Ibunt de virtute in virtutē. Ad mēsam recepto attendit in celesti refectione. iuxta illud Lu. xxij. Edatis ⁊ bibatis sup mēsam meā in regno meo. Secūdo ex cōuersione pcōx gaudet filius: qz vidit effectū passionis sue qđ notat in cuāge. hodie. in ista parabola. s. de oue perdita ⁊ inuenta. vñ Gregor. Una ouis perit q̄n hō peccādo pascua vite relinq̄t/ in hūeros aureos ponit: qz ipse petā nostra i corde portauit. De quo Aug. li. v. cōtra hereses dicit. Tu inquit ad pcōrē iesus cū esses inimicus patri meo recōciliauit te. cūq̄ esses longe ego venit vt reduceret te/ cū inter montes ⁊ siluas errares q̄siut te humeris meis portauit te: patri meo reddidi te laborauit/ sudauit caput meum spinis oppositum manus meas clauis obtigit/ latus meū lancea aperuit. Tot nō dicā iniurijs ⁊ asperitatib⁹ lacerat⁹ sum sanguine meū fudit: et aiam meā posui vt conungerē te michi/ ⁊ tu diuideris a me/ cū aūt deliderū de oue inueniēda habuit q̄ etiā desertum. i. celum dereliq̄t quod dē desertū/ cū qz derelictū fuerat ab angelo q̄ in eo fuerat creat⁹/ cū qz derelictū fuerat ab hoie q̄ ipm fuerat inhabitaturus tū qz ad instar deserti in eo sunt dulces cātus auiū. i. angelox ibi sunt rose martyx viole cōfessox. ⁊ lilia virginū. Tercio de cuersione pcōx gaudet spiritussanct⁹. primo qz recuperat templū suū qđ dz inhabitare. iuxta illud. i. Cor. iij. Nescitis qz templum dei estis vos ⁊ spūscūs habitat in vobis sz inhabitare nō pōt nisi spūs malignus recedat. ij. Cor. vj. Que aūt cuētio xpi ad belial. q̄s aūt consensus templo dei cū idolis.

Scđo gaudet spūalctūs; qz recuperat mēbrū
suū qđ dz virificare. i. Cor. vj. An nescitis q
mēbra vra sunt templū spūcti. Videmus enī
q mēbrū ꝑditi vel pueri dū vel paterē nō
vivificat a spū humano; ꝯdē mō nec pctōr a
spū diuino; qz divisus est a deo Esa. lix. Iniq
tates vestre diviserūt inter vos & deū vestrū.
Tertio gaudet spūalctūs qz recupat vas suū
quod dz iplere. Opz aūt q illud vas sit vacuū
ab amore mundi sed dz ipleri amore dei Aug.
sē Joh. Vas es ipleri es funde qđ habes vt
recipias quod nō habes funde amorē scī vt
impleatris amore dei. ℣ Sit angeli gaudēt
de querelone pctōr triplici de cā. Primo qz vi
dent sue custodie tam glorioſum fructū. Cu-
libet enī hoi angelus ad custodiā dele gatur.
vnde ps. Angelis suis mā. de te. ꝛc. Qz ange
lus semp custodit hoiem dum est in pētī vita
siue [illegible] lecto; siue in campo; siue in ecclesia
siue in mēsa; siue vbicūq; locoꝝ. Ger. In quo
cus diuersoꝝ; in quouis angulis reuerētiam
exhibe angelo tuo; nec audeas illo pētē quod
me vidēte nō audeas. Ite ille deū esse nō cre-
dit qui ea pētē deo facit; que pētibus hoibus
facere ꝓtmescret. Item Ber. Magna dignī-
tas aiaꝝ q aia vnaquēq; ab ortu natiuitatis
sui custodiā habeat angeli ꝑ deputatū. Sicut
igitur medicus gaudet qñ videt effectus me
dicine in fremo ꝓdesse; sic gaudet angelus qñ
videt erga hoiem sue custodie effectū. Ecōuer
so aūt de casu hois in petrā & eius perditione
multū dolet. iuxta illō Esa. xxxvj. Angeli pa
cis amare flebunt. Scđo gaudēt qz vidēt ex
pctōribus cōuersis suū adimplert numerū. Cū
em tot ascendant de hoibus quot ceciderunt
angeli sine quot remāserūt iusta illud. Sta-
cuit terminos ꝓpoꝝ iuxta nūerū filioꝝ dei. ma
nifestū est q ruina dz de hoibus reparari. ps
Implebit ruinas ꝛc. Ideo multū gaudent qñ
pctōres ꝙuertunt vt de ipis eoꝝ nūerus repa
retur. Tertio gaudēt qz vidēt in laudādo deum
se habere ꝙortiū; qz sicut āgeli sp laudāt deū
in celis; sic hō erūs in gēa etiā nunc laudat deū
in terris & oibus q facit ad honorē dei; qz iu-
stus sp ꝓficere ꝙdiu iust⁹ est. Et non cessat ꝙfare
q nō sunt vt agere Amb. Vnusqsq; cōuersio-
nē suā ꝑ tam credat esse deo & etiā ceteris ange
lis quoꝝ affectare patrocinū; & vereri debet
offensam. Et ꝓpter istas duas vtilitates cōue-
nit solū gaudēt angeli; imo et vtā ℣ Maria
et oēs sci gaudēt de querelone pctōr. ℣ Circa
scđz sciēdū qđe querelōe pctōr ces ho
mines gaudere dūt; & hoc ꝓpter tria. Primo p
pter honorē dei; qz maximū dedecus deo exhi
bitū est & exhibet peccātō mortali. & hoc pcio
ꝓpter iniuriā suā petētā & maiestatē sicut' si
ex terren⁹ inhonorer a suo paupe suo & vi-
li; nōne magnū estimaret dedec⁹ esse ꝓpt po-
tentiā & maiestatē regis; & ꝓpter quitatē et di
lectē pur. & signāter cū hoc sibi fieret ab hoīe
despecto cui mīta bona fecisset. Sic et est de deo
Scđo ꝓpter suā iniuriā bonitatē; qz qñ min⁹
bonū eligit ꝑ optimo bono tunc malus bonū
multū vilipēdit. Sic peccauit qñ creatura crea
torē dilexit & eligit; vt cuz hō conuertit se ad
delicias corpis et ꝓponit illas deo & gaudet
eis; ꝑ qđ ꝙcipit peccat mal⁹ dedec⁹ exhibz
deo q̄ videt q aliquale ignorāt. Et certū dz mal⁹
xp̄ianus sciens peccat non ex infirmitate dei
ignorātia; sed ex pscientia & ex certa malicia; &
sic deū vilipendit inhonorat dz cū pctōr penitet tūc
rehonorat deū penitēdo quē ꝓus inhonorauit
peccādo; & placat deum per pniam quē ante of-
fendit per culpā. Scđo gaudem⁹ debemus de
conuersiōe pctōris ꝓpter fraternā charitatē
qz primū diligere teneoz sicut meipm. i. habe
re sibi vtā brām sicut & michi. sc. gram i pnti
et gl̄iam i futuro; sed cū pctōr pēnitet tunc erit
particeps vite eterne; ꝑ de hoc gaudere debe-
mus ꝓpter fraternā charitatē quaz tenemur
primo. Sciēdum q hō seipm dz diligere ꝓpt
deū. sc. qz est receptibilis gē in pnti & gl̄ie in fu
turo. Et hō non dz se diligere ꝓpter seipm; qz
hoc est pctm. sc. q hō seipm diligat. sc. vt come-
dat supbiat; luxurietur vtā bonis pētib⁹ in de
lectus vnēdo; vl qz potū est & plura bona pos-
sidet vl qz honorat ab hoīb⁹ & sic de aliis. Ter
cio gaudere debem⁹ de querelone pctōris ꝓpt
numer electoꝝ q̄ plebit ꝑ eius ꝓpter gaudiū
quod sum⁹ habituri de eo in celo q cōuersus a
petis et deo amplius seruiet ꝓponit. Sciēdū q
petm cedit hoi penitēti in bonum in celo et ter
ris & electis; qz penitēs ꝓpt hoc deum eter
naliter laudabit et gl̄ificabit q sibi petā sua
hic in terra inflixit & ab ifernali incēdio libe
rauit; qz cernit multos i inferno qui forte mi
nus peccauerūt q̄ ipse peccauit; et deus talem
miam et gratiā eis nō exhibuit sicut sibi fecit
ex hoc deum etiam plus diligit & regratiatur.
Queriē vtq electi videant petā alioꝝ in celo
existentiū. Rñr q sic et hoc nō est ipsis q̄ per
clauēt in confusionē q oēs electi cognoscunt
petā eoꝝ; sz erit eis i honorē. sc. q a petis surre
xerunt & verā pniam egerūt & erit ipis sanctis
in gaudium ex charitate qua se in celo mutua
diligunt; qz vidēt q frat eoꝝ fuerat mortu⁹
per petm quod amisit i mūdo & reuixit ꝑ pni
tentiam & satisfactionē; perierat ꝑ culpā & in
uētus est q gratiam; & ergo oēs sancti in celo
laudant vtq medicum. i. xp̄m q̄ fecit ipsos sa
nauit & de morte culpe ad vtā gratie reduxit
sicut pat vel frater mater vel sororius filius
vel cognatus dilectus a mortuis suscitare
tur; vel a graui infirmitate curaretur; tanq illi
oēs valde exultarēt et illū medicū laudarent
sic & oēs sci in celo. ℣ Circa tertiū sciēdū
q demones ꝓpter nouem causas gaudent de
dānatione pctōris sicut angeli gaudēt de ei⁹

cōuersione. Primo q̄ de⁹ nunq̄ habebit alt
quam gloriam de illo qui damnatur sed oēs
labores quos in mundo ibi exercuit. amittet
in illo periti sunt. Insup oia bona que fuit fe-
cit siue in sanitate corporis siue in exhibitio
ne et largitione rerum temporalium ⁊ bono⁹
omnia illa in eo perdita sūt insup passio xp̄i
et meritis xp̄i ⁊ vulnera ipsius perdita sunt. Q̄d
xp̄s conqueritur per ꝓphetam dauid. In vacuū
laboraui ⁊ frustra cōsumpsi fortitudinem me
am. Et hoc fuit vna de maximis passionib⁹ et
tribulationib⁹ quas xp̄s tempore passionis sue
habuit quia cognouit suam amaram passionem
frustrari in plurib⁹ ꝓtanis hoibus. Secun-
do q̄ homo dānatus deceteto nunq̄ aliq̄d bo
ni a deo habebit: nec vnā gutta misericordie
dei nec ecclie subsidia fieda pro defunct⁹ pro
sunt illiq̄ i inferno nulla est redemptio. vñ
Augu. dicit. Si parcez meis fieret in inferno
nō plus orarez p eo q̄ pro diabolo. Grego. ex
li. mo. Quisquis ad infernū mala tolerāda de
scenderit: nequaq̄ ad lucem vlterius rediturꝰ
qui nequaq̄ vltra inia parcēt liberat quos se
mel i locis penalibus iusticia damnatis dam
nat. Tercio gaudēt dēmones q̄ sortū penarū
habent q̄ cozum numeru augmentet. Quarto
eo q̄ angeli deceteto nunq̄ habebunt letitiā
de eo⁹. ꝙrum ad cōuersionem: q̄ nunq̄ pen
tebit veraciter de peccatis talis damnat⁹ q̄
omnes dānati in inferno sūt obstinati in ma
liciis: iz angeli et beati i celo existentes gau
dēt de hoc q̄ vidēt eos i penis. vnde. ꝑs. Le
tabit⁹ iust⁹ cū viderit vindictā: ꝙuis em̄ ange
li et sancti in celo habeāt penā dānatoꝝ. nullā tñ
cōpassionē habēt ad eos etiā si q̄s vellet pa
tre vl matre vxore vel filios nō ꝓpatereꝰ ei
q̄ sicut ⁊ iusti sunt deo ⁊ vni⁹ voluntatis cuz
eo vbi quicq̄ sibi ⁊ sue iusticie plz: hoc etiā eis
sibi plz: imo gaudiū est eis videre penā dāna
torum: q̄ vidēt mala q̄ ipsi euasertūt: ⁊ de hoc
eternaliter deū laudabūt ⁊ sibi congratulabūt. ℣
Queriꝰ an dānati etiā videāt gl̄iam beatoꝝ
Rñdeo q̄ sic: et ex hoc cozquenter cū vidēt gl̄iam
inestimabilē bonoꝝ: tūc ꝓpter invidiā maiden
do. vltis de felicitate ipsoꝝ: tūc q̄ ipsi tale gl̄iā
amiserūt ꝓpter momentaneū gaudiū hui⁹ mun
di ⁊ ꝓpter diuitias hui⁹ seculi ⁊ voluptates car
nis: iz post extremū iudiciū amplius nō vide
bunt gl̄iaz beatoꝝ. nō tñ minoraꝰ ex hoc eoꝝ pe
nis iz augeꝰ. tuz q̄ memorantur illā gl̄iaz quā
in vitis viderūt in iudicio et ante iudiciū: tuz
q̄ iudicati sūt q̄ amplius eos videāt. vñ scriptū
est. Tollat impius ne videat gl̄iaz dei. Quinto
gaudēt dēmones de pecōꝝis dānatiōe: ex hoc
q̄ ipsi hñt materiā in q̄ crudelitates suas re
frigerēt. Peior est em̄ dēmon oi hoie inimico
hoi em̄ sufficit inimico suo mortē inferre: dēmō
sic post mortē delideraꝰ inimicū suū cruciari
in ꝑpetuum. Sexto q̄ dānati in inferno ex dā
natione ipsi⁹ q̄ ad aliq̄d oēs potius hēbūt. sic
cognoscēs in celo oēs sanctos melius hēbūt ⁊
vñ q̄ruturbitū dānati vellēt oēs homes dam
nari: ex quo sciūt ex hoc penas eoꝝ augmēta
ri. Rñdet sīn sanctū Tho. super. iij. sen. di. j. q̄
sic. Etiā parētes suos ⁊ cognatos vxores ⁊ filios
et hoc ꝓpt pfectissimā invidiā q̄ est in eis
sicut in beatis est pfectissima charitas ita et
in eis est pfectissima invidia q̄ facit appetere
aliox malū. Hoc etiā ꝓz in illis invidiosis vi
rib⁹ in hoc sc̄lo in q̄bus tñ nō est adhuc per
fecta invidia. iz tñ dānati minus ꝓpinq̄s iui
dent q̄ alienos: vñ eoꝝ pena maioꝝ eēt si oēs
ꝓpinqui dānarent et alij oēs saluarēt q̄ si ⁊
aliq̄ de suis saluarent. Et ꝓpter hoc fuit q̄ di
ues epulo petijt fratres suos a dānatiōe erip
pi. Cogitabat em̄ q̄ aliq̄ crederēt ⁊ illos vo
luit esse suos fratres potius q̄ alios: tñ si pos
sibile esset potiꝰ maluit simul oēs dānari. Se
primo q̄ dēmones gaudēt spūaliter se esse sece
tos de vītā Maria ꝟgine q̄ illū hoiem de tere
to eis nō auferat. multos ei eis aufert hic q̄s
quasi primos possidēt infinitos ei petōres
a morte eterna liberauit quecūdo sniaz. Exē
plum de hester q̄ ꝓpīm suum et iaz post sniaz
datā post litteras damnationis scriptas et si
gillatas ac publice fulspēdat a morte liberauit
⁊ amicos regis ꝙstituit sic sibi intelligi de vītā
ꝟgie. Octauo q̄ gaudēt valde de diuersitate
penaꝝ et acerbitate quas in illis vidēt: quos
ei intuent i maioꝝib⁹ penis de illis plus gau
dēt/quos in ꝓfundioꝝib⁹ amplius. Nono gau
dent maxime: q̄ sūt secuti q̄ petōr q̄ pniam
nō cōsecutus: q̄ pnia ifinitos eis abstrahit de
pz in vtroq̄ testō in dauid: in paulo: in maria
magd. et sic de aliis: q̄ pnia respectu dei ⁊ pe
catoris est oēs: nulla em̄ creatura: neq̄ i celo
neq̄ i terra: neq̄ oēs martyres: neq̄ apli: ne
q̄ pphete: neq̄ confessores: neq̄ virgines: iz so
la pnia placat deū petōri. Mat. iij. Penitem
tiam agite appropinquabit enī re. ce. Ezech.
xviij. Si impius egerit pniaz de omni peto suo
non memorabitur. sed demones certi sūt q̄ dānatus
amplius nō pōt agere pniaz salutarē: ergo gau
dent: immo demones nō solū gaudēt de dāna
tiōe petōris: sed etiā gaudēt de lapsu iustoꝝ
hoim. Vnde legit in vitis patrum q̄ duoz mo
nachus filius sacerdotis idoloꝝ cū parvulus
esset et sederet in templo pdoloꝝ vidit sathanē
sedentem et omnē militiā eius astantem. ꝛc.
Quere hoc exemplū supra sermo. xl. E.

℣ De festo dūtica de nouem chozis angelozū
Sermo. lxxviij.

GAudium erit cozam an-
gelis dei super vno pecōre pniam age
te Lu. xv. Gre. dicit q̄ superna ciuitas
ex angelis et hoibus constituit Cū ergo homes
iz vbiles de terra creati i tāte

lozū glozie debeāt reputari ita vt sane ꝑ plus ⁊ min⁹ hāt i meritis supza vlīca ad meritoz ꝓparationē cū ag̃elis collocent: nō cum ſūma diligēcia laboz̃ābū ē ⁊ conāb̃ vt ꝙlz ad hoc ꝓsentat: hoc est vt ꝙlz laboz̃et suis exercitijs vt ad ag̃elos sitb̃ētur⁹. Cū ei ꝑmia cozre ſpōdeāt meritis iurta illud. Mat. vij. Eadē mēſura qua mēſi fueritis remetiet ⁊ vob̄. Et iurta illud apli ad Phil. iij. Que em̄ semina uerit hō hec ⁊ metet. ¶ Certū est ⁊ indubitatab̄ vitas fidei xp̃iane tenet q̄ ikimi i meritis cū ikimis i celo ⁊ mediocres cū mediis ⁊ supzemi cū supmis ag̃elis ozdinabunt. Hec ergo ꝓsequēdo p ozdinē ꝓmovideam⁹ ꝙd ad ikimū ozdinē hoc est ad ag̃elos collocent ⁊ sūt ꝙ cū inkimis ⁊ minimis merit⁹ trāseūt de hac vita. Illi aūt minima hāt merita ꝙ ex seipsis nichil h[abe]nt ⁊ solū in xp̃i merit⁹ assumūt nō q̄ xp̃i merita in se sint minima sed q̄ de suis nichil penit⁹ adduxerūt. Quoz sunt duo genera s. paruloz̄ post baptismū decedētiū ⁊ ꝑnē ꝓpter finalē ꝑniam sese cōuertēciū. Qui cū nichil de suis penit⁹ apposuer̄t ad ikimū ozdinē hoc est ad angelos assumunt. Ipsi ei sunt ꝙ minima annūciāt hoc est deo nūciāt minima merita se habere. ꝙ ꝙ decedūt in baptismali innocētia et in finali ꝑnia: vt ꝙ ex necessitatis articulo ꝓpediti nec cōfessionē nec satisfactionē aliquā ad dixerūt ꝛz solū in ꝓtritiōe eis ꝑtā indulta sūt: ⁊ sic decedūt. hi ꝙ ikimi sūt i meritis ad locū inkimū hoc est ad ag̃elos deputāt. Nō em̄ denegam⁹ eis dēmā q̄uīs ꝛz ꝙ nudi sūt ꝓpzijs meritis tō erigēte dei iusticia i inkimis locis collocent. Et nichilominus cū i illo choꝛo hēbunt magnū gaudiū q̄z celesti militis. i. angeli in illo choꝛo existētes eos lete suscipiūt ⁊ honorifice eis ꝓbuūt ⁊ tm̄ honorē eis exhibēt q̄ admirari ꝑt. Tūc ⁊ xp̃s ꝑt dicē eis. Nō miremini ego scrutabor vobis. xxxij. an. in tris q̄re meritoz angeli mei fuere vobis debēt in celis. Scōs choꝛ⁹ ē sctoꝝ archāgeloz ꝙ magna nūciāt ⁊ secreta reuelāt sicut ꝓphetas ⁊ secretioza dei pl⁹ cognoscūt q̄ inferioꝛes ag̃eli. ergo gaudēt fūt de isto choꝛo ꝙ incarnatione xp̃i et ēt nativitate Johis baptiste annūciauit. Ad illū choꝛ puenūt isti hoies ꝙ ex ꝑdictā cozdis cōtritione ad dūt felicissimā oꝛis cōfessionez et ipaz ꝓfessionē cū debit⁹ circūstātiis facer dotis audiēcia fideliꝛ ꝓponētes ⁊ nichil ex oibus cōtingēcib⁹ omittētes. Talis ei ꝓfessio stabilit ob oꝛe ꝓtrediē eim ipetrat venia pec carozū. Gzeg. Cōfessionē nostrā ex puro cozde cōsidereat de⁹: ⁊ cūcta ꝙ delicia⁹ relaxat deus. Quo ergo isti nisi ig̃elos nūcp̄ deputant? Cū em̄ ymi ex sola cozdis cōtritiōe iter angelos assumunt merito illi ꝙ pl⁹ apponūt super addētes cōfessionē alti⁹. i. archāgeloz ozdinē, assumunt. Et merito isti scōi iter eos collocant qz magna nūciāt qz reuera maxima ē ⁊ maxia nūciāt ꝙ seda ꝑtā sua pure denūciant ꝓfessori. Gzeg. In pl⁹ culpis vtrecūdis hoibus maioris est certaminis seda cōtrītio de rege ꝙ cadē nō cōmittere. Illā. Cōfessio sanat: cōfessio sctificat confessio ꝑti veniam donat. Ois em̄ spes in ꝓfessione cōsistit. In ꝓfessiōe locus est mic. Et illo choꝛo adhuc est maius gaudiū qz ibi cognoscim⁹ abyssum diuine dotis ⁊ ibi cognoscim⁹ cās ⁊ effect⁹ rerum i deo. s. q̄re hoc vel hoc fit. i. q̄re iste est diues et ille paup. iste est pulcher et ille deformis. q̄re vnus moꝛit et alter viuit. Tertij ag̃eli dicūt ꝛbutes. Et sūt illi spūs p q̄s signa ⁊ miracla fūt frequent ⁊ nō dicunt ꝛbutes qz ꝛbut⁹ divina relucet i istis. s. q̄ ipe sit op̄s et q̄ nichil pōt resistere ei ⁊ q̄n dc⁹ vult aliq̄d facere q̄ fit suꝑa naturā q̄. s. solū fit miraculose: scz cecos illuiare mortuos suscitare tūc illi angeli qui dicunt ꝛbutes mittunt. Ad hoc ergo sortiet̄ illi hoies merito assumūt q̄ virenue ⁊ viriliter vnob⁹ ꝑdict⁹. s. ꝓtritōi ⁊ ꝓfessiōi adiūgūt debitā satisfactionē ⁊ dignā. vñ Lu. iij. dixit Joh. bap. Facite dignos fructꝰ pnie. Gze. Vbi tāto maioza q̄rāt bonoꝝ operū lucra ꝙ pniaz q̄to grauioza sibi intulerūt dāna ꝙ culpā tā viriliꝛ satisfactētes vt cōmissis malis i pōdere nūero ⁊ mēsura ex satisfactiōe cōdigna suffi cienciq̄ remediant ⁊ post in obseruatiōe ꝓcepto ꝝ deviriliꝛ ⁊ strenue se exerceāt ⁊ insistāt opibus mie. s. eleuiētes cibādo sitientes porā dō. et sic de alijs. Et qz talis satisfactio hic descripta hz maximā difficultatē ⁊ vitali ingerit fozmidine iō ꝛbutib⁹ merito tales apponēt. Et ibi erit adhuc maius gaudiū: qz ibi cognoscim⁹ oipotētiā dei plen⁹ quō ex nichilo oia creauit: ⁊ adhuc mille vel infinitos mundos creare posset ⁊ quō sustētat mundū ⁊ oia creata in esse suo. Quarti dicunt ꝓphetes ⁊ illi mittunt ad accendū demones ne intrātū terrare ꝓsumāt q̄tū volūt. Et illi iunāt nos vincere carnē mūdū ⁊ diabolū. Et ad istū choꝝ assumūt illi ꝙ post ꝑdicta exercitia ꝛtritiōis ⁊ satisfactiōis p q̄ oia ꝑtā sūt deleta i artissimo exercitio se ꝛstringūt assumētes asperā et austerā vitā: ⁊ p foꝛtissimā resistētiā carni mundo ⁊ diabolo se opponūt: ne iterꝝ petis illabātur. ¶ Tres ei ꝑcipuos hostes habem⁹ ꝓcipitū suadētes. s. carnē mūdū ⁊ diabolū. Et quib⁹ duo si aliq̄s intermittāt: tū penit⁹ ex toto nō dimittūt. Tertius tū. s. diabol⁹ ita ineꝛozabili aduersus nos odio ꝛsurgit vt nū q̄ ab eo ad ictā vni⁹ oculi inducias exoꝛare valeam⁹. Job. vij. Milicia est vita hois super terrā ꝓpio em̄ caro ipugnat nos p cōcupiscētias ⁊ carnalia desideria sp em̄ optat voluptuari: ociari: ipugnari: cui resistēdū est ꝑtā

ter: nichil exoꝛb⁹ his admittẽdo niſi q̃ ad ſuã
endũ ꝛoꝛ ad victũ ⁊ veſtitũ ſũt et neceſſaria te
nẽdo coꝛp⁹ noſtrũ ſicut dicit Ber. Sicut egrũ
ꝓmẽdatũ cui multa volẽti inutilia ſũt negã-
da: vtilia etiã nolẽti ingerẽda Sic̃ mũd⁹ im
pugnat nos cũ delectatiõib⁹ mũdanis. ſ. gau
dijs: diuitijs: ⁊ honoꝛib⁹ ꝛ̃ē. ⁊ illa reſpuere de
bem⁹. ſ. q̃ hic gaudere i mũdo illicite nõ deb
imus: vt in futuro cũ deo eternaliter gaudeam⁹.
Hic ſpernere diuitias tpales vt i futuro poſ-
ſideam⁹ diuitias glie: hic fugere honoꝛes mũ
danos vt in futuro honoꝛemur a xp̃o ab oĩb⁹
ſctis ⁊ angelis dei: ⁊ ſic de alijs Tercio diabo
lus nos diuerſimode impugnat. ꝓmo malas
ſuggeſtiones inuitẽdo q̃bus in ꝓncipio vtiq;
reſiſtere debem⁹ Ber. in ſer. Põt inimic⁹
excitare tẽtatiõis motũ: ſz i te eſt ſi voluerit
dare vel negare conſenſũ. Scdo tẽtat nos vitiã
do noſtra bona opa. Et hoc ꝓcingit tribus modis
ſm Gre. ſ. in ꝓncipio victãdo intẽtionem
in medio tẽtat p negligentiã in fine p inanis
glie illaqueationẽ: q̃s laq̃os diaboli p diligẽ
tẽ cuſtodiã euadere debem⁹. Et q̃to bellũ eſt
fozti⁹: ex eo q̃ q̃s inclinat⁹ eſt ad aliq̃d vitiũ
aut ex natura aut ex actu frequẽt. q̃z ſm Ari.
Act⁹ multiplicati generãt habitũ tãto q̃s pi⁹
meret. ſ. vitijs reſiſtendo: ⁊ etiã q̃to pluries
q̃s tẽtatur tãto pl̃es cozonas reſiſtẽdo meret
Ber. Quotiẽs reſiſteris totiẽs cozonaberis
et i illo choꝛo habebim⁹ adhuc manus gaudiũ
q̃ in ifeꝛioꝛib⁹ choꝛis. O q̃le gaudiũ tunc ha
bebim⁹ cũ illis militib⁹. i. angelis q̃ hic inue
runt nos vicere mũdũ: carnẽ: ⁊ diabolũ: ⁊ cuz
illis ſctis q̃ hic fozti dimicauerũt q̃rea mũdũ
carnẽ ⁊ dyabolũ. Quinti angeli dicunt ꝓpici
pat⁹: ⁊ iſti adhuc ſũt ſupioꝛes alijs q̃ mittunt
⁊ dicunt ꝓncipat⁹ q̃z ꝓcipant ſup toꝛã eccle
ſiã vel ꝓuinciã vnã: ⁊ iſti mittunt ꝓ negocio
tori⁹ eccl̃ie vel ꝓuincie q̃ deo placuerit. Et hũc
choꝛ angeloꝛ meremur ſi ꝓncipatũ obtinebim⁹
ſup oẽs hoies. Sed dicetes quõ q̃s poſſz fieri
ꝓncepſoꝛ oẽs hoies alios vt iſtũ q̃ntũ choꝛ
meret poſſz. Rñdet ꝓ partẽtiã. ſ. vincẽdo eũ
malũ i bono: ⁊ talẽ hoiez totu⁹ mũd⁹ vincere nõ
põt. hoc pz i martyrib⁹ quos nec ꝑſidꝰ nec re
ges nec ipatoꝛes nec oẽs i pzãni vincere potue
rũt: ⁊ iſti hoies q̃ ad iſtũ choꝛ poſſidendũ ꝓti
nẽt ſic ſe hñt in terris q̃ ſi ꝏbis offendunt. ſ.
ꝑſis maledicẽdo: vel dure vel iracũde loq̃ndo
tũc ipſi eoꝝuerſo ꝓ maledictione dãt bñdictio
nẽ: ⁊ p̃ verbis iracundie rñdent ꝏba dulcia.
Exẽplo xp̃i de quo ſcriptũ e. i. Pe. ij. Cũ ma-
ledicereꝫ nõ maledicebat. cũ paterẽ nõ comi
nabat Sz dicetes an hõ iuſtus ⁊ innocẽs debeat
ſuſtinere maledictiões maloꝝ: ⁊ btũ libi alt
q̃d noceat talia ꝏba maledicta ſuſtinere. Rñ-
deo nichil libi obeſt imo libi pdeſt ⁊ meritoꝛiũ
e bñ ꝓ. Maledicẽt illi ⁊ tu bñdices. Ex hoc pz
q̃ de⁹ illã maledictionẽ libi a malo hoie iflictã
vult ei cõuertere in bñdictionẽ. vñ Aug. Qui
inſt⁹ eſt ⁊ maledicit ꝓmũ ei ꝓ maledictione
reddit. Itẽ ſi tales q̃ ad iſtũ choꝛ ꝓtinẽt i re-
bus offendunt totũ deo offerũt cogitantes q̃
xp̃s nudus p ipſis i cruce pepẽdit nec hauſtũ
aq̃ habere potuit. ⁊ ſic d̃s ieſ⁹ xp̃s remũnera
bit eos i vita eterna. vñ Apls ad Heb. x. Rapi
nã bonoꝝ veſtroꝝ cũ gaudio ſuſceptiſtis ſcien
tes vos meliozẽ ⁊ manẽtẽ ſubſtãtiã habẽ i cel̃.
Itẽ ſi ledunt i cozpe hoc patient ꝛeputãt cogi-
tãtes paſſionẽ xp̃i q̃ ꝓ eis multa grauioza ſu
ſtinuit. Vñ Gre. Si paſſio xp̃i ad mẽoziã redu
cit nichil eſt q̃ nõ equo aio tolerẽt: imo tales
nõ ſolũ patiẽtes ſũt ꝓ eis oꝛare. vñ Mat. v. Dilig
gite inimicos vꝝos bñ facite his q̃ oderũt vos ⁊
oꝛate ꝓ ꝑſequẽtib⁹ ⁊ calũmniãtib⁹ vos: vt ſitis
filij ꝑris veſtri q̃ in celis eſt. Sexti ãgeli dicũ
tur dñationes ⁊ illi dñanẽ alijs ãgelis ⁊ oꝛdi
nãt eos ad officia ſua: ⁊ illi nõ mittunt ſz inti
mãt voluntatẽ dei illis q̃nq; ifeꝛioꝛib⁹ oꝛdinibus
q̃d facẽ debeãt: ⁊ vocãt dñationes q̃ ſi dñi ſup
alios. Et iſti ꝛtruoꝝ choꝛi ſupioꝛes nũq̃ mit-
tũt ſz ſp aſſiſtũt añ dñz: ⁊ iſtũ choꝛ meremur
cũ ſenſualitate noſtrã rõni ſubiectam⁹ ſic q̃ nõ
chil facit niſi q̃d rõ iubet: ⁊ ſũt maxime dñi q̃
ſciũt ſeipſos vincere ⁊ illi ꝓz Ber. hñt ſẽſus ex
teꝛioꝛes nõ duces: ſz ſeruientes: iteꝛioꝛes ſubi
os ⁊ efficaces. In ſignũ hui⁹ legit i euã. vt ha
beã Mat. vnj. de cẽturiõe q̃ dicit. Nõ ſũ ſub
ptãte ꝛſtitut⁹ hñs ſub me milites ⁊ dico huic
vade ⁊ vadit ⁊ alio veni ⁊ venit ⁊ ſeruo meo fac
hoc ⁊ facit Cẽturio. i. cẽ hz ſub ſe milites. i. po
tẽtias aie ⁊ dicit hanc. i. rõnalitem. ſ. ⁊ cogno
ſce differẽtiã int̃ bonũ ⁊ malũ. Et dicit huic. i.
trafcibili vade. ſ. ſpernẽdo malũ q̃ rõnalis po
tẽtia cognoſcit eſſe ꝛſpiciẽdo: ⁊ huc. i. cõcupi
ſcibili fac hoc. ſ. appetẽdo bonũ q̃ rõnal⁹ po-
tẽtia cognoſcit eſſe appetẽdũ. vñ Gene. xlvi. di
xit. ꝓ pharao ad ioſeph Sine tuo ipeꝛio nõ mo
uebit q̃ſq; manũ vel pedẽ ibi tota terra egy
pti. Joſeph. i. rõ ſine tui⁹ ipeꝛio cẽſualites nec
dz mouere oculũ ad videndũ nec os ad loquẽ
dũ: nec pedes ad ambulãdũ: nec man⁹ ad pal
pandũ: nec aures ad audiendũ niſi id quod rõ
iubet et diſcernit eſſe vtile: ſ̃ in talib⁹ hoib⁹
qui ad illũ choꝛũ ꝓtinẽt ſenſualitas eſt ſubie
cta rõni ⁊ hoc optatur plenitudo gratie q̃to ei
oꝛ abũdat in gratia tãto magis rõ vincit ſen
ſualitatẽ: q̃z cum coꝛ eſt plenũ gratia tũc alia
intrare nõ pñt. Sed dicetes. quare habemus
tot imundas cogitationes. Rñdeo q̃ ideo q̃z
vacuũ eſt coꝛ noſtrũ a gratia. Ergo male cogi
tationes hñt locum intrandi ⁊ manẽdi in no-
bis. Et in iſto choꝛo habebimus valde magnũ
gaudiũ: q̃z eſſe inter tales magnos ⁊ altos an
gelos q̃ ſunt dñi ſuper alios nõne eſt magn⁹
honoꝛ. ibi etiã habebimus plen⁹ dignitatẽ al
titudinẽ ⁊ magnitudinẽ glie noſtre: ⁊ quõ mi
nimus hoim in celo magis honoꝛabit ⁊ alti⁹ coꝛ-

tonatur ꝙ maxim⁹ rex i terris: qz ab ipo xpo et Maria ⁊ oib⁹ scis ⁊ angelis honozaf in celis/⁊ ꝺlz pticipat lecti in oib⁹ bonis ⁊ meritꝭ et gl̃iam sc̃alē hēbit in ꝺlz electo in celo. ℳ Septimū ãgeli dicūf thzoni ⁊ illi angeli p̃ze ceteris in deo ꝺescunt tanꝙ in virtute sine: ⁊ ibi⁹ in eis delectabiliter ꝺescit tanꝙ in thzo no delectabit: ⁊ ipe in eis iudicia sua in cūcta subiecta disponit. bñ eam Deus ꝺ sedes sup thzonū. ⁊ tu. eꝺ. Si ꝙ cupim⁹ ad thzonoz ꝑfoz riapuenire oia ad regulā iusticie iudicem⁹ vt deo dem⁹ equitatē nobis vtilitatē ꝓmo pietatem. Et in illis ꝺ ad illū thzonū ꝑtinēt ꝺescit de⁹ delectabit: vt sūt illi ꝺ nec in ꝑsperꝭ elevanf ꝑ superbiā: nec i aduersis frāgunf per impatiētiā: sed oia a deo equanimit accipiūt sive sit amaz: sive dulce: sive leue: sive triste qz tales estimāf se esse malos ⁊ dignos oi malo ⁊ cū patiunf ꝺ tūc dicūt illud Sēn. xlvi. Merito hec patimur: qz peccauim⁹ in fratē nr̄z. ⁊ legē xp̄i nō obediēdo preceptis suis: ⁊ plures dicūt cū. b. Aug. Hic vre hic seca vt in eternū ꝑcas: ⁊ dicūt cū. b. Hiero. Libēter nūc patior tormēta vt futura michi gl̃ia seruet. nō em̄ in dicat vis de⁹ i dīm. et tales nō mouent ad trā: qz michi volūt nisi qꝺ de⁹ vult: ⁊ oia equanimiter a deo accipiūt: ⁊ voluntatē suas zfor mant omnino voluntati: ⁊ non turbant. bñ ꝓuerb. xvi. Nō affligetur iustū ꝺ quicqd et acciderit et in illo thoro replebit oē desideriū. ⁊c. quia ibi est abūdātia omnī bonī: qz ibi habebimus mensurā bonā cōfertā coagitatā ⁊ superefluentē. bñ apls. i. Cor. ii. Qđ oculus nō vidit nec auris audiuit: nec in cor hois ascēdit ⁊c. Octa ui angeli dicunf cherubin: ⁊ illi clarius cēteris vident ⁊ speculū trinitatis ⁊ dicunf illuiatores qz alios illuminātꝰ ⁊ eis voluntatē dei notificāt et sic illi ꝑze ceteris ifer⁹ cognoscūt voluntatem dei ꝺ placeat vel displiceat ei. Ad illū thorū spectāt illi ꝺ hic illuminanf i vera xp̄i sapia. Sapia ór ꝙ sapida scia. bñ Ber. Inue nisti plane sapiam si pterā tanꝙ pessima mala desiderabilia huius mūdi tanꝙ nichil: eterna quasi optima sapiunt et tales ex intimo corꝺe eterna erupiscūt dicētes cū apl̃o Phil. i. Cupio dissolui ⁊ esse cū xp̄o: ⁊ dicūt illud ps. Heu michi qz incolat⁹ me. plō. est. Jꝺē Sitiunt aia mea ad deū fon. vi. Et tales nec p̃ cogitare nec audire: nec loq̄: nisi ꝺ dei sūt. O quale gau diū ibi in illo thoro habebimus vbi oia in deo cognoscem⁹. ſ. quō ab etno i deo fuim⁹: ⁊ quō a deo emanauim⁹. Insup cognoscem⁹ deū in oibus: et oia creata pulchriora esse in deo ꝙm in ipsis. Et ꝺ ꝺ hō desiderat sibi. ſ. pulchritudinem: sapiam: diuitias ⁊c. hoc totū i xp̄o inuenit. bñ. iij. Reg. Beati sui ꝺ stāt in cōspectu tuo semp vidētes sapiam tuā. Hinc oēs electi videbūt deū tm vnus clarius vid̄t ꝙ alius qz sicut stella differt a stella i claritate: sic ⁊ sancti differūt in gl̃ia: qz ꝙ⁹ aīa ē clarioz ⁊ maioza merita meruit cū corpore in p̃ti tāto clarius corp⁹ erit qz gl̃ificatio redundabit de aīa in corpus: ꝙ vnū corpus in celo erit clarꝭ alio ꝙm ꝙ hō ē maioris meriti. Nam āgeli dicūf seraphin: ⁊ illi sūt ardētes p̃ze ceteris inferioribus in amore ⁊ feruore dei: ⁊ clarꝭ cognoscūt deū oibus illis inferioribus ⁊ flāma diuini feruoris incēdit eos p̃ze oibus aliis angelis: ⁊ hō ē: qz sunt primiores deo: ⁊ qui igni ē primior magis accēdit ⁊ ꝺ lucē est ꝑpinqor magis illi natur/sic ⁊ illi angeli ad illū thoz ptinent et pertinent ꝺ feruēt in charitate dei ꝑm illud Lu. xxiij. Nōne cor nr̄m ardēs erat i nobis dū nobis loq̄. in via. De illo igne diuini amoris dñs dicit in euāgelio. Ignē veni mittere i terram ⁊ qꝺ volo nisi vt ardeat/sz ad hoc ꝙ hō fiat feruēs i charitate cetera retrunf. Primo ꝙ medium. ſ. p̃tā tollanf. Sec. Aia que peccādo a deo se diuidit ꝑ p̃cm̄ tollit immediate deo adheret/⁊ etiam illa mundana ⁊ transitoria opz tollere de medio. i. amouere de corde. bñ Amb. in li. de viegi. Diuine dulcedini nō cōiūgeris ꝑ si ab amore p̃ali nō recedis. Scdo opz dispo ni hoiem ad hoc per virtutes. i. p operatiuas vt incendaf igne diuini feruoris. Hoc ptz i ligno dispositō ⁊ arido ꝙ melius ardet ⁊ citius incendit ꝙm lignū humidū et indispositū. Tertio opz appropinquare deo. i. per contēplationez se ad deum erigere/qz quto homo altꝰ de um contemplatur tanto vicinior erit deo. ps. Accedite ad eū ⁊ illuminamini. Lecti. x. Sacrificabo in his qui appropinquant michi Et Jacobi. iiij. Appropinquate deo ⁊ appropinquabit vobis Et signanter in tali contemplatiōe meditanda sunt multiplicia deo beneficia/⁊ sic ignis diuini amoris ex hac incenditur ps. In meditatione mea exardescet ignis in illo thoro habebimus maximū gaudiū/qz cor nostrū et alia nr̄a in deū transluminatur ex feruore diuini amoris sicut ferrū assumit formā ignis/⁊ erit candēs ꝙm sit ignis ⁊ cū est ferrū i substātia remanet. Simili modo cor nr̄m trāsmutabit i deū ibi eū plenissime implebit illud preceptū. Diliges dñm deū tuum ex toto corde tuo/⁊ ex tota aīa tua/⁊ ex oibus viribus tuis/⁊ ex oīi mēte tua et proximum tuum sicut teipsum.

¶ De eadem dñica.

Gaudiū erit corā angelis dei super vno pctōre pniam agente ⁊c. Hic dicendum est quō angeli seruiunt hoibus ⁊ quare ⁊ quō sūt nobis frēs/et quomō ꝓsunt nos Jstum sermonem quere infra fer. vi. post. j. ¶ Dñica quarta post festū trinitatis. Sermo. lxxxix. de sex opibus mie.

Estote misericordes sicut ⁊ pater vester misericors est Lu. vj Math. vij. Mar. iij. O Natura

re est oibus aialibus eiusdē speciei adimuicez
miaz ꝓuare inkromag(hō ad imaginē dei cō
ditus oz alter alteri eanq; sue imagini cōpati
t vn⁹ alteri⁹ defect⁹ et miserias i eo suis imp
mere t sic sibi ꝓpati et in hoc ꝓsistit cō mie ad
quā xps nos inducit ꝓ hoc ꝓmissa dicēs Esto
te misericordes ꝛc. Wñ i pñti ser. dicendū est ō
ser oibus mie q dns i iudicio a qlz hoie vult
recipere de habet Mat. xxv. Wbi dicturus est
his q a dextris ei⁹ erūt Venite bñdicti p. met
pos. patri vo. ꝛc. a sinistris. Exurui t dedistis
michi mādu. Sitiui t dor. mi. bi. t sic de aliis
Tūc dicet t his q a sinistris ei⁹ erūt. Discedi
te a me maledicti i ignē eternū q parat⁹ est dia
bolo t angelis ei⁹ Exurui t nō dedi. mi. man.
Sitiui t nō dedi. mi. potū. Hospes eram t nō col
legistis me. t sic de aliis. Aug. dicit. Si qui pōt
era Hba. Si aliqs esset q de cora sacra scriptu
ra nichil aliud sciret nisi solūmodo istā lectio
nem pñtem hoc soli sufficeret sibi ad salutem
qz ibi ꝓinēt merita t demerita ꝓmia t suppli
cia bonoz t malorz. Ꝓ Primū ep⁹ mie est
cibare esurientē. bñ Esa. lviij. Frange esurie
ti panē tuū. Secz est potū dare sitiēti. Mat.
x. Quicūq; potū dederit uni ex minimis meis
calicē aque frigide tm; nō pōt mercedē suaz
Sed sunt q̄daz adeo dure t immisericordes q
potius dāt pozcis canib⁹ q̄ paupib⁹; qz pia
res diuites meli⁹ pascūt suos canes q̄ pauperes
s. ꝓpacādo canib⁹ offas. vl oādo eis carnes de
quibus pauper posset refici; de q̄bus oibus
tales diuites districtā reddituri sunt cōnem.
Insup alīq sunt tā auari et tenaces q potus
illud qō sup remanet putrefieri sinūt q̄tes
hoc ex nimia pietate q̄ q hoc ꝓpauperibus ero
garent. Wñ dns de mixto cumulo quod faciet
fetis suis repelliet eos ꝓfusione magna nichil
eis dādo; qz hic de mensa sua nichil ei dederūt
vt ptz de diuite epulone t pauper Lazaro Lu.
xvi. bñ Gre. Dei miam nō pōt ꝓmereri q hic
misericors non fuerit. bñ Beda sup ep̄i. Jaco.
Sine mia iudicabit ille q cū posset non fecit
miam. Ex his ptz q valde ptinaciter tāt tales
tenaces diuites q i hoc grauiter deū offendūt
et ꝓxīa charitatē ꝓximi faciūt; t ꝓxīa alias p
ꝓias grauit peccāt; qz tales q̄dāmō ꝓparāt
sanctis t captozibus. Wñ Amb. in ser. Mō mi
noris est criminis habēti tollere q cū posses
indigentibus denegare. bñ Basi. Nōne iuste
spoliatoz es q dispensāda susceptisti ꝓpria re
purando esc eni panis famelici quē tu tenes
nudi tunica quā in cōclausi ꝓcernas: discalcea
ti calcei; qui pensa te mercefrunt; indigēti ne
gētum qō possides humanū. Wñ xps in euā.
dicit: vt habet Lu. xvi. Q difficile q pecunio
as hñt regnū dei intrabūt. Intē est malū signū
cū qs est tam dur⁹ q nō pōt audire clamozē
pauperis t si hñ audit tñ eis nō ꝓpati net mi
sereatur qō ē signū guerfrati(t qō nō est i ha
ritate dei: t ex hoc sedē q est i statu damnatio
nis. vñ. i. Joh. iij. Qui habuerit substām huius
mūdi t viderit fratrē suū necessitatē habere t
clauserit viscera sua ab eo quō charitas dei ma
net in eo. q. d. nullo mō Augu. dc ci. dei. Mia
est alterne miserie in nostro cozde ꝓpassio. qua
vtiq; si possim⁹ subuenire compellimur. vnde
de duris cozde dz. Prouer. xxi. Qui obturat
aurē suā ad clamozē pauperis t ipe clamabit t
nō exaudiet. t g vt diuites miam dei ꝓsequā
tur: tunc ipi dñs ee misericordes pauperibus
Mat. v. Beati misericordes qm ipsi miam cō
se. Lu. vi. Facite vobis amicos de mammona
iniquitatis vt cū defe. vos iter. tabernāc.
in epla ad nepotianū Non memini me legisse
mala mozte moztuum q libenter opa pietā
tis exercuit. habet ei multos intercessozes: et
impossibile est ꝓces multoz nō exaudiri Q
Tert is est recipe pegrinos ad hospitiū hoc ē
tam vtile t deo tam acceptuz; vt q̄dq; etiā ad
litterā vti angeli sunt hospitio recepti. imo et
ipse xps visibiliter vt in emaus. Sed sunt q̄daz
adeo auari q nullos pro deo hospitari volūt
nisi habeāt expēdere: t sic expellūt pauperes a
domib⁹ suis. Cū tñ xps dicit in euā. Quibus
cumq; recipit me recipit: t q vos spnit me spnit Jhē
eadē mēsura q mēsi fueritis(ꝛc. g sicut claudis
tanquā pauperi sic xps faciet tibi cū ad ipz veni
ens dicēs illi Mat. xxv. Dñe dñe aperi nobis
Respondebit Amē dico vob(nescio vos sz bo
nis t electis suis dicet illi Mat. xxv. Hospes
fui t collegistis me ꝛc. Venite bñdicti patris
mei ꝛc. Ex his ꝓz q multū reprehensibile est illi
diuites q̄ hñt magnas t latas domos t pot⁹
ꝓmittūt eas vacare q̄ pauperes in eisdē ꝓpter
deū velint hospitari cum cū laudabile esset q
qlz diues ad min⁹ haberet vnū pauperē in do
mo sua vt illū q̄ libuisset in mēsa subtraheret
suoz comedēdū siue bibēdū hoc illi pauperi daret
vt t sic posset mereri vitā eternā R. Quartū
est nudos regere: ꝗtū aūt hoc placeat deo ꝓz
i fcō Martino quē xps coā oib⁹ fctis t āgel
in celo existentibus cōmendauit dicēs Martinus
adhuc catheruminus hec me vestē contexit. bñ
admonet vnūquēq; hoiez p̄sa. ꝓphēz dicēs
Cū videri(nudū operi eū ꝛc. Lu. iij. Qui hz duas
tunicas det vnā non hñti. Intē q hoc opus
mie nō ita facile exercent sicut t alia. qz vn⁹
facilius dat pauperi fratrē panis vl recipit eū
p vnā noctē ad hospitiū q̄ darēt sibi tunicā
ergo mlieres diuites deberēt fillare t nō otio
se icedere: qz q̄dus ipe nō indigeāt q se tñ mlie
res pauperes sunt q̄ bene indigēt. Exēplo beate
Elizabeth q̄ fillabat cū ancillis suis t in pau
peribus vestes faciebat Augst. in li. de vita
xpiane. Illā elemosynā deus approbat q̄ de
iustis laboribus ministratur sicut scriptū est
Honoza dñz de tua substātia de tuis iustis la
boribus t de p̄mi[illegible] tuaz da pauperib⁹.

ūñ xp̄s dicet talibus in iudicio. Nudus fui ⁊ cooperuistis me: qz ita acceptum est ei q̄si euz in cruce nudū pendētē cooperuissent. ūñ dicit Math. xxv. Q̄d uni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Quintū est infirmos et hoc est valde acceptū xp̄o quasi ipse per se iacet hic infirm⁹ et cū visitares: qz oēs pauc⁹ talium numerāt eb angelis ⁊ remūerant a xp̄o i vita eterna. Extra hoc faciūt ꝙ pauper ⁊ infirmos aboiantur: vl̄ et q̄nq; pp̄rios famulos vl̄ famulas q̄n infirmātur a domo expellūt: vl̄ si retinent vt canem sub gradu locāt: nec mel⁹ ei ꝙ cani faciūt. Non sic est faciēdū imo eis est būfaciendū quasi angelo dei: vl̄ quasi ipi xp̄o q̄dicturus est in iudicio. Infirmus fui ⁊ visitastis me. Sextū op⁹mie est vinctos visitare et redimere: siue boni: siue mali siue aliq̄d eis admini[illegible]. Io. Si boni p posse liberari debēt iuxta illō ps. Eripe de manu peccatoris libera te ꝙ hoc facit. s. qui redimit captos inocētes a rapientibus ⁊ ab alijs hoibus silis erit deo p̄s Deus ꝙs silis erit tibi eripiēs iopē de manu fortiox eius Si ꝙo mali: tunc salte liberandi sunt ab eterna morte. Simonēdo eos ad pniam et extrema de penis suis: ⁊ ꝙ offerāt deo illā ignominiosissimā et amarā morte quā sustinere eos opz p̄o peccatis suis: ⁊ hoc est multū dulce hoi ⁊ deo acceptū. S Quartio est vtrū pena mortis diminat aliq̄d de pena debita p̄ peccatis Rñdeo sm sctm Tho. in iij. di. xx. Mors naturalis est pena ḡlis originale peccatū ⁊ q̄si ipa naturā quersa. Et ideo p morte naturalē nō purgatur aliq̄d de peccō actuali: sz p mortē illatā bñ pōt purgari Vñ si aliq̄s mortē illatā patienter sustineat et p alius criminib⁹ sic illata mors valet ad diminutionē pene: et ad liberationē etiā a tota pena sm q̄titatē culpe ⁊ patientie ⁊ extrema. Itē q̄rit de suspēdēdis et decapitādis an debeat eis dari corp⁹ dñi. Rñdeo si sunt cōfessi ⁊ penitēt nō dz eis denegari: vt habet. xiij. q. v. c. ki. T Itē q̄rit de suspēsis an sint sepelīēdi in cymiteriis an nō Rñdeo sz Hostī. ꝙ sepelīēdi sunt dū tñ penitentiā nō ostēdāt: ad hoc ꝙ de patibulo deponant ⁊ ecclesiastica iudicia secular⁹ ne iusticia cōtemni videat ⁊ sic loquuntur leges ipam ecclesiam iudicem denegare non dz. Ex his tā dictis patet ꝙ salubre ē valde tales homines monere ad pniam qz possibile est ꝙ quis in uno homine talis possit mereri vitam eternam ⁊ rō est qz ym Greg. Maximū sacrificiū est zel⁹ animarū immo plus est deo acceptū ⁊ hoi meritorium vnam animam lucrari ꝙ aurei montē deo offerre. qm vna alia precellit oēs thesauros totius mundi. vnde Aug. dicit. Sicut de⁹ eēm creaturam: sic alia eēm ei⁹ pozeā creaturaz nature dignitate precellit. ūñ etiā Ber. totus mundus ille pciam vni⁹ alie estimare non pōt. Non enī ꝙ toto mūdo animam suā daret xp̄s quam ꝙ alia hūana dicit. Sciendū ꝙ multū salutiferū est talibus amarā morte ⁊ passionē xp̄i reducere ad memoriā. ūñ Aug. Si passio xp̄i ad memoriam reducit: nichil tā durū qd̄ non equo animo tolerēt Ber. Quid est qd̄ tibi nō suaue videt si colligeris et memoraueris oīs amaritudines saluatoris: ⁊ signanter cogitādū est talibus quō xp̄s nonies ductus est p̄ salute p̄cātum. Primo statim q̄n captus fuit ductus est ad Annam. Scdo ab anna ad Caypham. Tercio a caypha ad Pylatū. Quarto a pylato ad herodem. Quinto ab herode reuocatus ad pylatum Sexto milites duxerunt cum irrus in atriū ⁊ illuserūt et p̄cutientes caput ei⁹ arundine. Septio ductus est cū pylat⁹ fortis ō p̄torio portante coronā spineā ⁊ veste purpureā. Octauo ductus est ad locū vbi p̄o tribunali iudicatus est ad mortē. Nono extra ciuitatē ductus est ad locū caluarie vbi crucifixus est ⁊ tribus horando tales trāsitus xp̄i offerre debēt trā situz illū ⁊ morte ⁊ penā ipi xp̄o p̄ peccatis suis ⁊ debēt habere bonū p̄positū ꝙ amplius nūq; vellēt peccare si ducti⁹ viuere deberēt ⁊ sic deo debēt cōmittere alas suas. Vñ legit tale exēplū. Miles quidā nobilis: sz criminosus quodā tpe ab inimicis suis est captus. Et qz valde erat eis inuidiosus ⁊ exosus vltum ē eis expediebat in instanti occideret. Cernēs vir nobilis sibi mortē imminere ⁊ nullū sibi esse remediū rogauit: suppliciter voce dixit ad illos Rogo vos intuitu dei: vt modicū ad mortē meā differre dignemini vt alicui sacerdoti p̄cā mea possim confiteri. Respondērunt ei. Non erit nobis ista dilatio tuta. Cōtingere posset ꝙ cognati ⁊ amici tui venirēt ⁊ eriperēt te de manib⁹ nr̄is tūc esset error nouissimus peior priore Cui cū p̄cepissēt vt se p̄sterneret ad decollandum dixit hoc verbū. Deus tu scis voluntatē meā: ⁊ subiungit. Aiam meā virginis filio cōmendo sicq; decollat⁹ est. Erat tunc q̄dā obsessus in ciuitate. cui cū diceret quida audita morte tāti tyranni mō magnū gaudiū habet. cū alia illi⁹ satellitū militū. Rñdit demon. Nequaq̄: bonū eni verbū dū mori debuit p̄tulit ppt̄ qd̄ saluatus est. vñ Ber. Maior est dei pietas ꝙ q̄uis iniq̄tas. Sicut eni scintilla in medio maris: ita ois malicia hois ad dei miam. Qd̄ aūt deus gratāter opa mie accipit que exhibent pauperib⁹ in suo nōie pz p tale exēplū. Erat q̄ dam custos cum suauxoze q̄ mozabat in vna villa ⁊ in vna magna curia solitarie. ⁊ habuit de consuetudine q̄ singulis sextis feriis solebat ieiunare vnum pauperē hoiem in memoriā ⁊ reuerentiaz passionis xp̄i: ⁊ q̄n pauperē nō habebat differre p̄sentiuz donec vn⁹ pauper veniret Accidit aūt vna sexta feria ꝙ nullū pauperem habere poterat ⁊ dixit vxori sue Prepara cibuz q̄ ego exibo ⁊ videbo an aliquē pauperē inueniam. Et exiens vidit in platea publica q̄

non remote a domo sua diſtabat quẽdam pau perẽ in via lutoſa incedere: q̃ occurrẽs ei inui tauit eũ: ⁊ qñ veniebat ad domũ suã uxor ei⁹ dixit. Ego lauabo tibi pedes: qz lutoſi ſũt qñ ẽ tibi multũ neceſſariũ: ⁊ poſtmodũ tũc come dem⁹. Et accipiẽs vtnã eũ aq̃ lauit pedes ei⁹ et inuenit eũ hũtez duo magna ſoꝛamina in pedib⁹ ipſius: ⁊ dixit ad maritũ ei⁹ Ite paup ad modũ dñi nr̃i ieſu xp̃i hz pꝛoꝛatos pedes Tunc dñs ieſus xp̃s dixit Vos alius dieb⁹ re cepiſtis me ⁊ hoſpitaſtis me in mẽbꝛis meis ſed hodie meipſum ad hoſpitiũ veſtrũ ſuſcepi ſtis. Et ego ꝓmitto vobis i p̃ñti neceſſaria vt te ⁊ poſt hãc vitã volo vos recipere ad vitam eternam. Et hoc dicto euanuit

¶ In eadẽ dñica ſer. xc. de iudicio ⁊ ſuſpitiõe

NOlite iudicare ⁊ non iu dicabimini. Lu. vi. Notandum q̃ nõ iudicare pꝛoximum eſt magne diſcre tionis vt homo ita compatiaꝛ pꝛoximo ſuo in defectibus ſuis q̃ nõ de facili malũ iudicet de eo. Et ad hanc diſcretionẽ hũdam nrtitur dñs nos idocere i verbis p̃miſſis vbi dicit. Nolite iudicare. Vñ in p̃ñti ſer. tria ſunt dicenda. Pꝛimo quot modis iudiciũ temerariũ ꝑmitti tur ⁊ quando eſt pctm̃ moꝛtale. ⁊ qñ venia le et qñ nullũ peccatũ. Scõo vñ oꝛitur iudi cium temerariũ ⁊ quõ dlz teneꝛ alios homines meliores ſe reputare. Tercio exẽplum. Quãtũ ad pꝛimũ ſciẽdũ q̃ iudiciũ põt fieri ſe ptem modis. Pꝛimo timoꝛe ne ſequaꝛ malũ et hoc ꝓpꝛie nõ dicit̃ iudiciũ. verbigratia Si cut includunt montales nõ q̃ male ſint vel q̃ malebelint facere: ſed timeñ ꝓpter fragilita tẽ ſeꝛ⁹ ne libertas exẽũ vel parefactio clau ſtri fiat eis occaſio peccandi. Sic ſimiliter ob ſeras ciſtam tuã vel cameꝛã tuã: nõ q̃ aliquẽ iudices furem: ſed quia times dare occaſionẽ furti. ⁊ ſic perdere ꝛes tuã pecuniã. Homo enim põt timere malum tñ cuz quadam ſpe boni vt non fiat Ideo ꝓpter ſecuritatẽ pꝛeuenire põt ne hoc malum eueniat qõ timet. vñ Aug. Cur tum tene incertum dimitte. Scõm iudiciũ di citur incidẽs ſuſpicio mali: non tñ cum cõfen ſu eõnis. Et illud debet hõ cauere in ꝗtum po teſt: ⁊ expellere ⁊ in melius interpꝛetari Aug. in ſer. dñi in monte. Si ſuſpitiões vitare non poſſum⁹ qz homines ſumus iudicia tñ. i. diffi nitiuas firmaſq̃ ſententias ꝛtinere debem⁹ Si ergo ſuſpicamur que eſt humana tentatio ſaltem non iudicemus. Hoc eſt̃ ad humanam tentationẽ pertinet ſine quabita pñs nõ duc tur. Ergo qñcuq̃ incidunt nobis male cogi tationes et ſuſpitiões de pꝛimo: ⁊ ꝗcito illas admittam⁹ tũc imediate expellere debem⁹ et in bonũ interpꝛetari ⁊ ſic talis ſuſpicio nõ no cet nec eſt pctm̃ in ſe. Terciũ iudiciũ eſt qõ cõ fingit ex leuib⁹ ſignis; ⁊ in hoc iudicio eſt tri plex grad⁹. Pꝛim⁹ ḡd⁹ eſt qñ ꝺs ex ſignis le uib⁹ icipit dubitare de bonitate pꝛimi hoc ẽ pctm̃ veniale: ⁊ hoc nõ vocaꝛ ꝓpꝛie iudiciũ ſz ſuſpicio. Scõs gradus eſt qñ ex talib⁹ leuib⁹ ſignis firmiꝰ tenet in alio q̃ pꝛimus ſit mal⁹ et hoc ꝓpꝛie ꝺz iudiciũ: qz iudiciũ ipoꝛtat ſic mã ſuiaz: ⁊ hoc ẽ pctm̃ moꝛtale: ſi malũ qõ iu dicat de pꝛimo ex leuib⁹ ſignis ſit de gñe pec cati moꝛtalis. Pctm̃ eñ moꝛtale: ẽ qõ ⁊ꝛaria ſue charitati pꝛimi. q̃ aũt aliqs ꝑdicto mõ iu dicet pꝛimũ põt eẽ ⁊ꝛa fcatnã charitatẽ igiꝛ ẽ. ꝺbigẽa ſi ꝺs uideret ꝺ aliquã diſſolutiõez faceret ⁊ ꝓpterea ſperneres eũ ⁊ diſſimitue re neres eũ eſſe malũ ex talib⁹ leuib⁹ ſignis ḡui ter peccaret. Sic ſi ꝺs aliqꝺ ꝑderet: ⁊ ex leui bus ſignis pꝛimũ iudicaret eſſe furem grauſ ter peccaret: et ſic de aliis. Tercius ḡdus qñ ex leuib⁹ ſignis nõ ſolũ ꝑdicto mõ iudicat pꝛi mũ: ſed etiã ꝓcedit ad punitionẽ vl̃ ad vin dictã actꝰ factũ veracit cõmiſcet ⁊ hoc ẽ grauius: qz nõ eſt ſolũ ⁊ꝛa charitatẽ: ſz etiã ⁊ꝛa iuſticie equitatẽ Hoc ſepi⁹ ⁊tigit Q aliq̃ ꝓpẽ aliq̃ ſigna q̃ꝰ parua captiuãt ⁊ puniũt pau peres qñq̃ vſq̃ ad mutilationẽ mẽbꝛoꝝ affli gũt eos ſuſpẽdẽdo ⁊ ponderando: ſic q̃ qñq̃ eos opz: eẽ infirmos poſtmodũ oi tpe vite ſue Et qñq̃ inocẽtes ſic puniũtur ⁊ ledunt i mẽ bꝛis ſuis vel ꝓpter furtũ cõmiſſũ ab aliis cũ ipſi nõ ſint rei. vel ꝓpter aliquã aliã cãm in certã et dubiã vbi actoꝛ rei ignoꝛaf. Et tales quõ volũt penitere ⁊ illis ſatiſfacere quos ſic innocẽter leſerũt i mẽbꝛis ſuis: q̃ poſtmodũ opz eos mẽdicare: q̃ ſe cũ pueris ⁊ vxoꝛib⁹ nu triuiſſent de ſuis laboꝛib⁹. Quartũ iudicium eſt de occultis et abſcõditis coꝛdiũ Et eſt val de periculoſũ de ignotis ⁊ occultis coꝛdiũ iu dicare alios. Tãta eñ ꝓfunditas credẽda eſt eſſe in hoie q̃ etiã q̃ñq̃ lateat ipm̃ hoiem in q̃ eſt. Et ptz hoc. Nã in beato Petro ꝓfunditas infirmitatis ſue latebat ipſummet cũ ſe cum dño moꝛiturũ ꝓmittebat: qz ſi infirmitatem ſuã cognouiſſet nequaq̃ ad dñm dixiſſet. Pa rat⁹ ſũ tecũ in carcerẽ ⁊ i moꝛtẽ ire. Similiꝛ alios diſcipulos latuit eoꝝ hũana infirmitas qz euãgelium dicit q̃ ſic ⁊ oẽs diſcipuli dice bãt. Cũ ergo ꝺq̃ de ſe aut vir aut oino nõ ve rã ſniam poſſit ferre quõ põt tũc de aliis iudi care. vñ Baſil⁹. Reuera oim cauſaꝝ difficili mum eſt ſetp̃ m cognoſcere. Chꝛyſ. ſup Mat. Nõ minima pars phie eſt cognitio ſui. Vnde etiã Amb. Multa meliꝰ et laudabiliꝰ es ſi te cognoſcis: ⁊ nichil aliud cognoſcas: q̃ ſi te neglecto: curſũ ſydeꝝ: vires herbaꝝ: ꝓplexio nes hoiz: naturas aialiũ cognoſceres: ⁊ ſciam oim celeſtiũ terreſtriũ haberes. Vñ Bernar. Multi multa ſciũt: ſed ſeipos neſciũt. Vnde ſciẽdũ q̃ ſolus deus veraciter põt cognoſcere coꝝ hois: qz hoc eſt ꝓpriũ ſoli⁹ dei. Ergo ſol⁹ noiatur ſcrutatoꝛ coꝛdiũ. i. Reg. xvi. Nõ videt

ea que patēt deus aūt intuet cor. Vñ xps ad hoc in terra exiēs in hoc ostēdit sāā deitatē q̄ ēndit ad cogitatiões cordiū. Vñ dixit phariseis: ut habet Matth. Ut q̄d cogitatis mala in cordib⁹ vestris. Ergo illi peccāt q̄ dicūt illeh3 malū cor. I superbū intiolum ꝛc. A Queriē vrem diabolus possit scire cogitatiōis cordis. Rñdetur q̄ nō: nisi ex signis ⁊ gestibus. Et in hoc est multū subtilis q̄ quādo hō cogitat in corde sm hoc leh3 in motu et gestibus corporis ⁊ ipe diabolus subtilissime scit tales motus ⁊ gestus cognoscere: ergo quādo diabolus immittit malas cogitatiões: tunc per illa signa exteriora interiora cordis subtilissime cognoscit an homo illas suggestiones acceptauit vel respuit. Quantū iudiciū est de futuris: ut dicēdo ille adhuc efficiē malus vel talis vel talis: ⁊ sic cōdēnat pximum: qđ est cōtra dm. xpūs dicit. Nolite cōdemnare ⁊ nō condemnabimini. Futura eñ cognoscere solus deus est. Esa. xlj. Annūciate que futura sunt ⁊ sciemus: quia dij estis vos. unde Guil'. Videre futura vt presentia diuinū est. Notādum q̄ de futuro debemus habere spem boni etiam si aliter sit tam in presenti: ergo peccāt illi qui sperāt ⁊ cōtemnunt illos quos vident pro nūc aliqua malicia infectos quasi nō possint fieri boni. Facile eñ est in oculis dei subito honestare ⁊ ditare pauperē. Ecclī. xlviij. A mane vsq̄ ad vesperā immutabit tempus Vñ etiā Aristo. De futuris cōtingētib⁹ non est determinata veritas. Unde Beda in quadam omelia. Incertū est qualis in futuro sit qui nūc bonus vel malus apparet. Sextus in dictū est in operibus indifferētibus suis mediis que indifferēter bono vel malo animo fieri possunt. de quibus nō debemus dare certā sententiā: sed ea in meliorē partem interpretari: et hoc est q̄d dñs nobis insinuat in verbis pmissis vbi dicit Nolite iudicare ⁊ non iudicabimini. Sup illo xbo dicit beat⁹ Aug. Hoc loco nihil aliud precipit ultimo nisi vt ea facta q̄ dubia sunt quo animo fiāt i meliorē partē interpretemur. B Queriē an oia dubia i meliorē partē intpretāda sūt. Rñdeo q̄ sic: nisi hō cognosceret i spū ex reuelatiōe diuina hic mala intentione esse factū sicut legit de beato Bñdicto q̄ q̄dā emulus obtulit sibi panē cū veneno mixtū q̄ ipe sctūs Bñdict⁹ in spū cognouit et iussit corui vnū vt panē istū deportaret ad locū vbi nūq̄ posset et hoc dānū fieri Sic legit de sctō bñdicto q̄ sui emuli obtulerunt sibi biberevenenū in vase qđ ipse in spū cognouit: ⁊ mediāte signo crucis vas fregit et venenū effudit Est q̄dus tā dictis sequit q̄ oia dubia in meliorē ptē sūt intpretāda: xbūt gratia. Si vides simul duos colloquētes forte vel loquant de bonis vel de malis: ⁊ tu non audis q̄d loquant an bonū vel malū: tunc tu teneris interp̄tari in meliorē ptē. Si aūt diffinitue iudicas eos mala loquentes peccare mortaliter: q̄ facis grē p̄ceptum xpi vbi dicit. Nolite iudicare ⁊ nō iudicabi. Ite aliq̄s comedit i die ieiunij aut forte comedit ex gula aut infirmitate aut necessitate aliq̄: ⁊ hoc tibi incertū est. tūc hoc in meliorē ptē interp̄tari debes. vñ apte Ro. xiiij. Qui ei nō māducat māducantē nō spernat. Vñ legit exēplū vitaspatrū. Fuerūt duo fratres magne vite i grege gatione ⁊ meruerūt singuli videre grām dei in alterutro. Factū est aūt aliq̄n vt dñus ex eis egrederet i sexta feria extra cōgregationē et videret quendā māducantē mane ⁊ dixit ei. Hac hora māducas in sexta feria. die aūt sequenti facta est celebratio misse. Sm gloriā dñe. Intuēs fr̄ frater ei⁹ vidit q̄ gratia q̄ ei data fuerat discessit ab eo ⁊ contristat⁹ est. q̄ cū venisset ad cellā dixit ei. qđ fecisti frat: qui nō vidisti sicut pridie gratiā dei in te. Ille aūt cōfidens dixit. Ego neq̄ in actib⁹ neq̄ in verbis neq̄ in cogitationib⁹ q̄cue cū michi alicui⁹ mali. Dixit frat ei⁹ Nōne aliq̄ verbū vel sermonē otiosum locut⁹ es. Et recordat⁹ dixit ei Hesterna die vidi quēdā mane māducantē et dixi ei Hac hora māducat i sexta feria hoc fortā ē penū meū Sed labora mecū duas ebdomadas ⁊ rogam⁹ deū vt michi indulgeat. Et fecerūt ita. Et post duas ebdomadas vidit frater gratiā dei ire⁊ venīrē sup fratrē suū et cōsolati sunt deo q̄ solus est bonus gratias referētes. Sciendū q̄ qnq̄ cōtingit q̄ duo vident vel audiūt aliq̄d fieri vbi vnus iudicando hoc in malū peccat mortaliter: et alter qui hoc idem iudicat in bonū nichil peccat. Et certe cum qñ ille q̄ facit aliq̄d qnq̄ dixit peccat venialiter vbi ille q̄ hoc videt ⁊ iudicat in malū peccat mortaliter. Greg. i moral'. Graue est facti ⁊ iudicēs q̄ in re dubia certa definia ¶ Secundū iudiciū est ex euidētia facti vt cū quis videt manifesta mala fieri tūc si q̄s illa manifesta mala iudicat nō est peccū. vt cū q̄s iudicat aliquē hominicidā: q̄ vidit eū interficere hominē: sic si q̄s audit blasphemare aliquē vel peierare: vel videt aliquē inebriari adulterari: furā cōmittere: ⁊ sic de aliis talia q̄ tū ad factū sūt mala ergo nō p̄t i bonū intercipi Vñ Au. de his q̄ nō p̄nt bono aio fieri. Sicut sunt blasphemie. stupra ⁊ huiusmodi nobis in dicere p̄mittit Sciēdū tñ q̄ quis talia manifesta mala nobis q̄ruz ad factū iudicare de euidētia tñ debem⁹ sperare. Vñ Ber. dicit. Cū video aliquē sua p̄ximū interficere ante q̄ cultellū extrahit de beo eum penitentē estimare. multo magis si hodie videro aliquē peccare cras non debeo eū pro peccatore habere sed estimare penitentē. q̄ forte est cōfessus ⁊ sic ei dē indulsit. Exemplū nota quō iudicāduz sit de p̄ximis etiā peccatorib⁹ ex legēda

Johānis elemosynatij. Cum quidā iuuenis quandā monialem rapuisset ⁊ clerici et cozam bto Johāne exp.obiurarēt ⁊ excōicandum foze dicerēt vt pura q̄ duas alias pdiderat.s.suam et illius.cōpescuit eos beatus Johānes d.cēs Non sic fratres non sic. Oīdo vobis:q̄ vos duo peccata cōmittitis.Pmo xtra p̄ceptū dei facitis qui aīt i euāgelio. Nolite iudicare.aē. Secundo q̄ nescitis p certo si vsq; hodie peccet aut penitreat ergo quādo auditis aliquod malū de aliquo dici quod fecit nolite facilter hoc iudicare.sed si alius asserit q̄ verum sit. nolite tamen eum adhuc estimare peccatozem sed penitentē ⁊ cōpescite p̄ferentē dicendo Deus tibi indulsit speramus q̄ sit contritus. ℣ Quantum ad scām partem p̄sentis sermonis ḡitur vnde oritur iudiciū temerarium scilicet q̄ aliqui oia que vident vel audiunt i pozō partem semp interp̄tant. Rādetur q̄ ex tribus oritur suspicio ⁊ iudiciū.Pmo ex p̄ma superbia:q̄ veri humiles estimāt alios meliores seipsis. Vnde scīēdū q̄ trib⁹ modis q̄s tenetur alios meliozes seipō estimare Pmo cum vides aliquod bonū in p̄xīmo quod te scis non habere vtiq; ex humilitate debes te illi alteri subiicere quo ad hoc:et estimare tozo cozde cum in illo te excedere.Scōo cum cognoscis aliquē defectū in te quē in alio nō.cognoscis ⁊ vbs te et illum ex hūilitate subiicere Tercio cū certū nichil talis boni scias i alio ex hūilitate tñ semp debes estiare aliq̄d boni occultū in eo q̄ tu nec ḡcipis nec cognoscis ⁊ nescis q̄lis ip̄e sit adhuc i cōspectu dei:q̄ forte multo melioz te. Modo p̄z q̄ ex superbia oīē temerariū iudiciū:q̄ si se lōge excederiozes ⁊ peiores illis q̄s iudicāt estiarēt nō haberēt ausuz iudicādi eos temerarie. Sz heu tales cerni sunt quo ad se:q̄ trabē nō vident in oculo suo:sz festucam bñ vident in oculo fratris. Sz si scīpos et suos p̄xīos defectus i hūilitate cognoscerent:alios minime iudicarēt. Scōo oritē ex eo q̄ q̄s male afficit ad aliū. Vñ Aū. Certū est q̄ de malo incerto neminē iudicarē quem tanq̄ meipm diligerē:sz ⁊ defenderem ⁊ excusarē q̄ diu in publicū nō p̄diret:sz q̄ charitatē perdidimus facilter alterutrū iudicam⁹ Hoc p̄z de inimico qui exterioribus signis mala opinat̄ et si aliq̄d malū de eo audit facilter credit. vñ Chrys.in li.de cōpunctiōe cozdis Si em̄ q̄d bonū dicat̄ de inimico non creditē.si aūt q̄d malū hoc nō solū creditē sz ḡxiemat̄.Et tales sic temerarie iudicātes p̄mos oīdūt se esse a gr̄a dei ⁊ a charitate dei ⁊ p̄ximi vacuos cū q̄busdā nō est cal⁹.vñ.1.Jo.ii.Qui non diligit fratrē suū manet i mozte:ḡ tales hūt signum q̄ mortui sūt cozā deo.vñ Aug.Vita aie amoz ē q̄ nō amat mortu⁹ est.Tercio oritē ex eo.s.q̄s quis in seipō est malus ⁊ peruers⁹ ⁊ ex hoc ipso quasi cōscius sue malicie de aliis facile malū opinat̄.vñ Aug.Facilius in alio putat quod in se sentit.vñ etiam Chrys.super Mat.Omis hō sīs se estimat alterū ḡ iudicare p̄ximos ē signū p̄ui ⁊ peruersi cozdis Hoc p̄z i exēplo reali:q̄ aranea ⁊ apis locāt se sup̄ rlozē ⁊ sue cum quē extrahit apis conuertit in mel dulce sed aranea succū quem extrahit cōuertit in venenū:sic est de bonis et malis cordibus quia bonū omnia q̄ vident vel audiūt cōuertunt in mel dulce.i.in bonū.Sed mali ⁊ peruersi homines q̄ sunt inuidiosi oia q̄ vident vel audiūt cōuertūt in venenū.i.in malū interp̄tant̄.vñ Chrys.sup̄ Mat.Sicut difficile aliquē suspicatur malū q̄ bon⁹ est sic difficile aliquē suspicat̄ bonum q̄ malus est.q̄d non facilr debemus iudicare malū:p̄z vltimo per tale exemplum.Legit̄ in vitaspatrum q̄ q̄dā senex p̄dicauit in quadam ciuitate:⁊ q̄dam meretrix cōpūcta in verbo ⁊ exemplo ipsius clamauit ad illum senē parē dicēs Salua me pater xp̄s meretricē. Ille ꝓ hoīm confusione oīno non curās oīxit ei. Seqre me. Et tenēs eaz p manus exiit publice de ciuitate oīb⁹ aspicientib⁹. Facta est fama q̄ abbas duxit mulierē dñam porphiriā ita eñ vocabat̄ pḡntib⁹ ei eis vt mitteret eā i monasteriū inuenit mlier in bus cellio puer p̄cū ⁊ sustulit eū ad nutriendum. Itaq; post annū q̄dā venerūt in patriam vbi erat abbas et porphiria q̄ fuerat de meretricibus. Et videntes eaz habere puerulū dicūt ei ꝑ acriter bonū abbati pullū genuisti.nōdum em̄ sciū scema acceperāt. Euntes ergo q̄ viderāt eā tp̄e.ide ei abbas tulerat illam diffamauerūt qz genuit ō abbate porphiria:⁊ nos vidimus puerulū oculis nostris sumtū latem et. Q̄ñ ergo cognouit ex deo abbas obiectum suū dixit mulieri eamus tp̄z:q̄ illic habebimus eñsum ⁊ volo vt venias mecum Illa ꝓ nō valens ⁊ tradicere et secuta ē est ⁊ venerunt ambo hñtes puer̄ septē annoz existentē Cum aūt ciuitatem intrassent ḡregatus est ppls ad videndum eum ⁊ porphiriā ⁊ puerum tūc dixit ille senex.Afferte michi p̄xīnas Cū attulissent euacuauit eas in vestimentū suum cozā omni ppło ⁊ dixit. Credite filios:q̄ sicut deus rubū custodiuit incōbustū ⁊ sicut nec tunicam meā incēderunt p̄xīne ista nec ego cognoui p̄cūm mulieris istius ex quo natus sum Et oēs mirati sunt q̄ nō ardebat vestimentū ab igne:⁊ q̄sierūt vñ puer venisset vbi cum ēet Et ipe indicauit eis q̄ in quadā capella inuenissent iacētem ⁊ derelictū ab oībus hoīb⁹:⁊ sic ex quadā p̄fessione sustulerūt illū ⁊ interi ꝑ deum nutrierūt. Tūc oēs hoies illius ciuitatis egerunt p̄nias q̄ sic illū senē patrē et illā mulierez iudicassent. Ex quo p̄z q̄ nō debemus esse ꝓcipites ad iudicādū p̄ximos nostros. vnde Ber. Caue serue deibi quē imitari nobis dānare Caue alienę peruersationis

esse curiosus explorator aut temerarius iudex etiam si perpetram actum deprehēdis: nec sic iudices primus. Magis aūt excusa intentionem si opus non potes puta ignorantiam puta susceptionē: puta casum: qō si omnino oēz dissimulationem rei certitudo excusat: suade isto modo tibi ipsi & dicito apud te. Vehemēs nimis fuit ista tētatio: quid de illa fecisset ni si accepisset in me similem potestatem. Vnde est signum bonitatis in homine non iudicare primos. vnde Grego. Quantum vos in bono proficitis. tantū etiam bona de aliis sentitis ¶ In eadem dominica. Sermo. xci. de detractione.

DOlite iudicare et nō iudicabimini Lu. vi. Sciendum q̄ alii qui nō solū iudicāt prios: sz ēt detrahunt [illegible] et denigrāt bonā famam ipsoz qō est valde periculosum et dānabile. Vñ in pñti ser. tria sunt dicēda Primo quare merito detestanda est detractio. Scdo quot mōis fit detractio. Tercio de his q̄ libēter audiūt detractiones. ¶ Circa pmū sciēdū q̄ detractio prter q̄nq; detestanda est primo q̄ pr̄ hominicidio: q̄ ille qui detrahit in cōscia illi⁹ q̄ audit detractionē occidit in q̄ pus viuebat p famam bonā. Et tale homicidiū genus est corporale: q̄z ps Pē. de vi. In homicidio corpali solus corpus unius occidit: hic aūt simul plures aie pereūt una. s. illius detractoris alia illius cui detrahit: q̄z cū hoc peccat, erascit & vi dictā q̄rit sup detractorē Tercio alia ipsi⁹ q̄ audit libenter detractionē talē. Vñ tale homicidium periculosissimū est: q̄z est tragicosum. serpit enī de uno ad alium & letaliter omnes inficit illos in q̄s venenū detractionis infundit Ber. super canonicā Joh. Unus est detractor q̄ loquit et unus audit tm̄ loquitur: & cū unū verbū in eodē momēto multitudinis audiētiū dū aures trāsfigit alias interficit. Scdo pōt valere ad detestādum detractionē hoc q̄ detractor diuersis gēnibus recte compar. Mā primo comparatur cani Eccl. xix. Sagitta infixa femori canis sicut ursus i ore stulti. Cani ergo sagittā infixā hūs femori nō deserit donec removerit nec stultus quiescere pōt donec verbū malū qō de primo audivit alijs retulerit. Detractores quidem sūt canes diaboli nō pmittentes bonā famam aut̄ere hic q̄n latrent & mordeant. Itē comparatur porco q̄z ad modū porci os citi⁹ inquinat q̄ pedes: & sicut porc⁹ ingredies in ortum alia quē et ibi tritū & flores inueniēs flores dimittit & turpia ingredit & se in eo volutat. Sic detractor bona visa seu audita de primo obliui scitur: & mala visa seu audita de primo pōderat & retinet: & sic os & linguā inquinat q̄ est membrū nobile pre alijs animalibus. dñ Arist. i. politi. Nullum animal naturalr̄ hys simonez nisi hō. Item detractor comparat serpēti i his pprietatibus. Serpēs enī est animal pniciosum in silētio mordēs tortuose incedens: sic detractor pditor est q̄z occulte obloquitur primo dñi Eccl. x. Si mordeat serpens in silētio nichil eo min⁹ hys q̄ occulte detrahit primo Tortuose etiam incedit detractor dū a laude eius incipit cui detrahit et inde subdit. Non dico hoc aio detrahendi sed ut fides ei portior adhibeatur dixit se multū eū amare cui detrahit & ego dico q̄ sic eū diligit sicut Judas xps dilexit q̄n eū falso osculo tradidit. dñs dr. Q̄n bonum feris et corde mala meditaris: osculaq̄ Judas oīa dedit hec michi tu das Ergo tales sunt pditores primorū sicut Judas fuit xpi ¶ Tercio q̄z pditores huiusmodi peiores sūt furib⁹ illis q̄ bestes & alia bona furāt. dñs Amb. Tolerabiliores sunt fures qui bestes & alia bona diripiūt q̄ fures qui famā nostram bonā diffamant Cuius ratio hec est q̄z ut dicit Salo. Melius est nomē bonū q̄ diuitie multe Unde q̄ nomē bonū alicui aufert magis nocet ei q̄ si ei multas diuitias furaret. Quarto: q̄z lingua detractoris peior videt esse inferno Infernus ei solum malos devorat. Lingua vero detractoris bonos & malos. Insuper detractores uno morsello comedūt bonā totā puinciaz vl archiepatum vel ciuitatē vel parrochiāvl villam cū eis obloquunt & est valde periculosum cū dr in tali patria sunt raptores: vel in tali ciuitate sunt usurarij vel adulteri: & sic de alijs q̄z ibi innocētes cū nocētibus diffamantur qō ē extra iusticiā. Hoc ps q̄z si un⁹ est rep tunc tres vl plures sunt innocentes. Quinto q̄z iter alia pcā illud magis difficulter videt expiari. qō ps p hoc: q̄z sm Aug. Nō dimittit pcm̄ nisi ablatū restituat Cū igit p detractionem abstuleris primo bonā famā tuā que inter bona tpalia est bonū nobilissimū igit restituere teneris ei famā tuā. Sanctus Thomas. ij. q. lxii. dicit q̄ q̄libet tenet ad restitutionē cuuslibet rei subtracte. Et videt difficile q̄ ei cui detraxer[illegible] possis plene restituē cū nō possis scire in quot corda vicus tue detractionis sit diffusum. ¶ Circa scdm̄ ē sciēdus q̄ detractio fit multis modis. Primo q̄n quis occulta mala primi manifestat eū diffamando & confundendo etiā si verū est quod ipse dicit. dñs si fiat cum itētione ad nocēdum ei est pcm̄ mortale. dñs Chrys. Sicut mortale peccatum est innocenti falsum crimē imponere sic verū crimen occultū alijs revelare: ꝛbigratia Si alicui aliqō pcm̄ occultū cōmisisset qō si bi & soli deo constaret et si alij hoc publicaret ad infamandū eū peccares mortaliter: ꝛverum esset. Sed si manifestares illi qui posset ei p desse ut emēdaret hoc esset bonū & laudabile q̄z in hoc q̄reret sal⁹ primi. Item si ille iterum apud quē tu primū infamasti alteri eadē q̄

tentiõe hoc occultũ malũ reuelaret. s. ipm infamãoo sit? mortale peccaret ⁊ in te etiã culpa redũdaret. O quot ⁊ quãta mortalia perpetrãt cũ ds sic p totã ciuitatẽ vel puincia infamãt? imo s: aliqs mãifeste i aliqua ciuitate infamat? est ⁊ certũ e? notoriũ est in illa ciuitate ⁊tu venires ad aliã ciuitatẽ vbi hoc nesciret; tũc si publicares ibi pctm ⁊ excessus illi? hois ea intẽtione vt ibi ẽt infamaret̃ grauiter peccares. Si? ꝛct ds de lõginqs pribus venter ad ciuitatẽ illã vbi ille sic manifeste infamatus est ⁊ mortio fieret de hoie illo tũc si manifestares ei hoc manifestũ malũ illi? hois ea intẽtiõe vt eũ infamares grauiter peccares ergo nullo mõ debem? manifestare mala pximi illius q̃ nõ sciunt vbi nõ ꝓdesse sed obesse põt Sed cõ sciendũ est q̃ si ds occultũ pctm pximi publicaret bona intẽtiõe vt corrigeret̃ ⁊ emẽdaret̃ hoc cẽt licitũ ⁊ meritoriũ Vñ dr in dec. Crimẽ publicare vbi ꝓdest est meritoriũ .xxij q. v. Hoc videt. Scõo fit detractio qñ ds audita mala de pximo cũ augmẽto refert aliis. De hoc hembalde cõe ẽ vt mala pximi augmẽtent̃ ⁊ aggrauent̃; qõ tñ est multũ piculosũ hoi ⁊ graue pctm talia mala cũ augmẽto ꝓferre ⁊ sic primũ ꝛfundere. Tertio fit detractio cũ ds crimina falsa ponit pximo ⁊ illa manifestat aliis q̃ sic falsse finxit super primũ ⁊ hoc est grauissimũ pctm int̃ pctã detractiõis ⁊ vix remittit̃ tale pctm. vñ Hier. Mõ facilius venia ꝓtua dixisse de recto. Vñ scienduꝫ q̃ int̃ oia pctã illa duo. s. detractio ⁊ rapt, ablatio magis difficulter dimittunt̃ hoi: qz sine restitutiõe nec valet penitẽtia nec lachrymar? effusio: etiaz si cor lachrymas effunderes sicut bñs Pe. et maria mag. effudert̃ qñ amare pctã sua deplãgent̃. Itẽ nec valet pctõr? ꝛfessio nisi fiat ꝫ possibilitatẽ ablator? restitutio. Ergo. detractores q̃ iniuste pximo oi publico diffamauerunt tenent̃ in publico reuocare ⁊ eis bonã famã restituere ꝑm posse ⁊ nolle si volunt gram et remissionẽ ꝛsequi potẽr. Quarto detractio fit qñ ds negat occulta bona pximi; ꝟbi gratia. Sicut cũ alicui bõa referũt̃ de pximo ⁊ ille iudeus negat hec bona ꝟba esse q̃ dicũt̃ de illo cui iudeo: Quis ꝟba sunt i se. Et cũ hoc facit ex inuidia ⁊ dicta ꝗuit peccat Quinto qñ ds nititur minuere bona manifesta pximi q̃ nõ põt ex toto negare: tñ nititur ea minuere. vñ; Hug. Detractor est q̃ bona pximi inquantũ põt diminuit. Sexto qñ ds bona pximi puerit in mala dicẽs ea esse facta mala intẽtiõe cum tñ cor? soli deo pateat. vñ Hug. Detractio est locutio ex inuidia ꝓcedẽs bona alior? denigrãs Et hoc q̃ sic bona pximi ds ꝛuertit i mala procedit ex inuidia ⁊ ex defectu charitat? vñ Aug. Certũ est q̃ de malo incerto neminẽ iudicare quã tã? melior? diligere. Insup est lignũ malignẽ negare ⁊ puerilitat? i hoie q̃ sic pximũ suũ iudicat ⁊ bona sua deprauat. vnde Chry. sup Mat. Sicut difficile aliquẽ sulpicari malũ q̃ bon? est: sic difficile aliquẽ sulpicari bonũ q̃ mal? est. Itẽ ibidẽ. Ois hõ ꝑm se debet aliex Septio fit detractio leuis. s. Tho. malicioſe recedo bona pximi: vt cũ ds innocẽter diffamat̃ ⁊ tu ex inuidia nõ ꝛtradicis re? eris. Nã q̃libet tenet̃ ex charitate ipedire ⁊ ꝓuenire dãnũ pximi cpale. multo fortio? infamiã ei? Nam est vnũ de nouẽ pctis alienis nõ resistere pocius cum bñ posses vñ i decre. dr Resistere posse pueris ⁊ nõ facere est eis ꝛlẽtire. pximj q. iij. Quis põt. ℣ Sciẽdũ q̃ summe cauere debem? de his septẽ modis detractionũ vt aũt hoc melius? seruare possem? tũc nulli dicerem loq̃ de pximo ipo absente. vñ dr Leui. xix. Nõ maledices surdo. Surdus maledicit q̃ absenti detrahit. hõ ei absens minus audire põt detrahẽtẽ q̃ si surd? eẽt. Surdus enim qñq; audit qñ sibi alta voce clamat. absẽs ꝟo q̃ qñq; dicitur per duas leucas vl amplius nõ audit detrahentẽ q̃tuncũq; clamat. vñ Hiere. Moli diligere detrahere ne eradiceris Pauci ei sunt q̃ huic vicio plene renũciãt. vñ Aug. sup illũ ꝑs Pro eo vt me diligeret detrahebat michi. ꝛc. dicit Plus nocet i membris xpi detrahẽtes pximo q̃ alias inferunt creditor? q̃ q̃ est carnẽ mor re surrecturã premẽt; ⁊ ꝓpter detractores grauiter punit̃ur a deo ⁊ qñq; et tales desperat in agone mort. vt ꝑ i tali exẽplo legunt. Fuerunt duo socij clerici q̃r? vn? erat detractor pessim? sicq; de nullo poterat bonũ loq̃. q̃ infirmitate detẽt? eũ ad pniam a socio monebat̃ quipiam dicẽs monitionẽ ei? i nullo cito se emẽdauit. Et cũ ad extrema appropiãret adiurat? a socio pmissit sibi q̃ ifra. xxx. dies appareret ei si posset ⁊ si de? permitteret. Et sic mortu? est; ⁊ post paucos dies deo permittẽte nõ ꝑ salute ei? ꝫ vt ceteri tali eruditent̃ exẽplo apparuit socio ei? niger ⁊ accẽsus tot? ignicus int? ⁊ socios intẽdio ikernali Ad cuius ꝛspectũ cũ ille tremore deficeret dixit ei. Ego sũ ille infelix quoda socius tu? ꝑ q̃ oras inanit; qz ꝓpetue sũ dãnat?. Et cũ ille q̃reret quo successisset sibi agone exiit. Cũ esset i extremis duct? fuit coram iudice Cuius obitu tetere p tiore; vidi multas alas sole lucidiores ad iudicẽ extra me manẽ extẽdẽtes ⁊ clamãtes. Vidica dñe sanguiez nem de illo mẽdace detractore q̃ nos apũ hoies mẽdacii diffamauit. Ad hãc vocẽ cũ me iuder inspiceret coram facie ⁊ ira to vultu ego i ei? aspectu fleui? ⁊ ꝛfusus ⁊ de platea extra me mal? michi ꝛcid? memet ꝛpim ⁊ magnã miaz dei sũ obiit? ⁊ sic desperãs ꝓpetue sũ dãnat? ℣ Circa ꝛcia sciendũ q̃ licent audire detractiões de pximis piculosũ est Vñ ꝟba sacre scripture dissuadẽt nobis hoc. Vñ Prouer. iij. Labia detrahẽtiũ sint procula te. vñ Eccli. xxviij. Septi aures tuas spinis ⁊ noli audire linguã nequã. Itẽ q̃rit vtrũ peccet ds

audiēdo detractionē. Rūr scōm scām Tho. ij. ij. q. lxxiij. Si aliqs detractionē audiat absq; relisticētia videt detractori ꝑsentire. vñ sit ꝓticeps peri ei⁹. Si etiā qs inducat aliquē ad detrahēdū dum vl' saltē placeat detractio ꝓpter odiū eius cui detrahit: nō minus peccat q̄ detrahēs ⁊ qñq; magis vñ Ber. Detrahere vel detrahēti audire. qđ hoꝛ dānabili⁹ sit nō facile dixerim. Si ꝙ ei ꝓtū nō placeat sed ex timoꝛe vl' negligētia vel ēt ex ꝟecūdia q̄daꝫ obmittit detrahentē repellere et ei obloqui q̄ si detractio displiceat tūc peccat qđē: ꝛ multomin⁹ q̄ detrahēs ⁊ plerūq; venialit. Qñq; ipm etiā pōt esse mortale. vt qñ ex officio incūbit ei detrahētē corripe: vel etiā ꝓpt aliqđ periculū. unde cōsequēs: vel ꝓpter radicē qua timoꝛ hūanus qñq; pōt esse mortale qđ fit qñ hō fit est dispositꝰ vt ꝓpter ꝓtū timorē cuiuscūq; ꝛpalis faciat aliqđ ꝓhibitū vl' ꝓpze termittat aliqđ qđ ei ꝓceptū in lege diuina. talis timoꝛ est ꝓtū mortale alioqn est venialē. Itē q̄ libenē audit detrahere primis fit sicut ca ces. Cūm⁹ canis ledit tūc oēs canes accurrūt ⁊ ei latrāt ⁊ mozdēt. Sic sic facit detractoꝛes cum audiunt aliqm obloq; tūc obloquūt applaudunt. Insup ⁊ ꝟba sua etiā apponit. Sic alias suas ꝓpas occidit et mortē etiā incurrit. Consequenē dicit Aug. Non accommodes aures tuas ad percipiēda ꝟba detrahētis ne cōcipias mortē in aia. Detrahēti ei ⁊ audiēti vtriq; est a mors animē. Et vt breuius ꝛcludā detractoꝛ ⁊ libēs auditoꝛ duo bolū portāt in lingua. Nō q̄libet inquātum pōt dꝫ ꝛpetere detractores. Nō legit de q̄dā cōpo q̄ fuerat in purgatorio ⁊ vehemēter affligebat in feroꝛe clerici sui existētis i inferno. accēdētis ad ipm: q; detractiones ei⁹ qñq; audierat ⁊ ei ꝓpterea nō satis acriter cōtrepugnaꝛat. Quis als cōs in se latis bon⁹ fuerat. Item q̄ infelix sit lingua detractoꝛis: ꝓ hoc exē plū. Erat q̄dā maximus detractoꝛ religiosoꝛ clericoꝛ ⁊ alioꝛ bonoꝛ hoim q̄ tandē decessit ⁊ obiit. Et post multos annos cum aperiebāt eius sepulchꝝ totū coꝛp⁹ inueniebāt putridum ꝓter linguā eius ꝛ rane linguā int se volutes robore non valebāt: iligniū q̄ lingua illa nō fuerat digna in terraꝫ redigi: ꝓ eo q̄ multos hoies leserat ⁊ miser ille hō cuius ista lingua erat iam in aia ⁊ post iudiciū in coꝛpoze et aia in eternū toꝛquebitur nec tñ cōsumetur. unde Apo. ix. Mozs fugiet ab eis

Dñica q̄nta post festū trinitatis. Ser. xcij

De operibus que fiunt in peccato mortali.

Receptoꝛ per totā noctē laboꝛantes nichil ceperūt. Lu. v. Sciendum q̄ isti laboꝛauerūt in nocte qui bona opera sua faciunt in pctō mortali cum quibus nō mereūt vitā eternā. Nō in ꝓpti sermone tria ꝛt dicēda. Prio quō nō mereamur vitā eternā cū bonis opibus q̄ in pctō mortali fiūt. Scōo q̄ fructꝰ ꝛpales sequunt ex bōis opibꝰ que i pctō mortali fiunt. Tercio ereptis ⁊ Quantū ad ꝓmum sciendū q̄ cū bonis operibus q̄ facit qs existēs in pctis mortalibꝰ. ſ. inuidia/ſuperbia/gula/luxuria/vel auaricia ⁊ sic de aliis nichil mereē q̄tū ad vitā eternā. unde Leui. xxij. Si macula habuerit non erit acceptū dño. unde Esa. i. Non accipiā a vobis sacrificiū q; manꝰ vestre sanguine plene sūt. Nā sicut mozs coꝛpis ꝓuat hoiez ab vsu mēbroꝝ ſ. q̄ nō pōt ābulare nec stare nec audire/et sic de aliis. Sic pctū mortale ꝓuat hoiez vsu mē broꝝ quo ad opa meritoria eo q̄ nichil mereē cū oibꝰ opibus suis qđ sit meritoriū, vnde etne sicut nec aial bruti. ꝑ. Hō cū in honoꝛe esset nō intellexit ꝛparatꝰ est iumētis insipiētibꝰ et similis factꝰ est illis Ergo sicut iumētū qđ cōtinue laboꝛat nichil mereē nisi pabulū suū tē poꝛale sic ⁊ hō existēs i pctō mortali solū meretur ꝛpalē remūerationē cū suis bōis opibꝰ Ergo sicut iumētū est talis hō. Vt ergo opera nostra sint deo accepta ⁊ nobis meritoria: tūc ea debem⁹ facere i charitate ⁊ gratia sine qua nullū opꝰ valet ꝙtuncūq; eriā sit de gñe bonoꝝ, vnde Ber. Charitas bonus cū qua nec opus minimū despiciē: sine qua nec maximū acceptatur. Hoc ꝓbat Quis ꝑdicatio sit opus de gñe bonoꝝ: tamē sine charitate non est meritoria vñ Apls i. Coꝛ. xiij. Si liguis hoim loquar ⁊ angeloꝝ. charitatē aūt nō habeam. cum sicut es so. ⁊ cimbalū tinniēs. Itē nec elemosyna valet sine charitate. vñ Apls ibidem Et si distribuero oēs facultates meas in cibos pauperū. charitatē aūt nō habeam. nichil mi. ꝑdest. Itē nec coꝛpoꝛis afflictio/nec martyrium valet sine charitate. Ibidē. Si tradidero coꝛp⁹ meū ita vt ardeam. charitatē aūt nō habeam. etc. Ardere aūt est maxia afflictio. Si eñ maioꝛ afflictio nō est meritoria nisi i charitate fiat/nec minoꝛ. ſ. ieiunia vigilie ⁊ oꝛōes. etc. Opa eñ erūt bōa ⁊ meritoria ex operātis bonitate. Unde vj. Bonus hō de thesauro cordis sui coꝛdis ꝓfert bonū. Mat. vij. Arboꝛ bona fructus bonos facit. Mala autem arboꝛ fructus malos facit. Aug. Nichil ē bonū nisi ex te bono. vñ Greg. Inquātū ei boni sumus cōtrā deo: intātū bona erunt opera nostra apud deū. ℔ Quātū ad scōm est sciēdū q̄ septē bona ꝓueniūt ex bonis opibꝰ que fiūt i pctō mortali. Prio vallēt illa opa bona ad ꝛpaliū bonoꝝ multiplicationē. Esa. i. Si volueritis ⁊ audieritis me/bona terre comedetis. Et hec est ē vna ꝓncipalis ꝛcōe mali ꝓsperātur in diuitijs ⁊ honoꝛib⁹ sanitate coꝛpis gaudijs mūdi ⁊ sic de aliis. qz hic remunerātur ꝑ bonis operibꝰ suis: et nullus est tā malꝰ q̄n qñq; aliqđ boni faciat. ſ. oꝛdo aliqñ vnū pat nostr vel audiēdo missā/vel dādo elemosynā/vel ieiu-

nādo et sit de aliis. Nō nullū bonū manet ir remuneratū: sz ex quo in celo talia bona nō remunerabunt/cūc opz q hic in terra p ista tpalia bona illa opera remunerent. dñs Gre Qui cūq; dñs i hoc clo habetis cū bona eg... vos recolitis valde de his primelcite/ne concelta vobis pspectas eozūoē sit remūeratio bono cū. Nō et oz in decre Mali ppt bona q facīūt pñē pspitatē p retributiōe accipiūt. de penitē. c. q̄ Ergo malū signū est pspectatē pozalis & cōtinua. dñs Greg. Wagn⁹ asserit rerū tpaliū etne dānatiōis est indiciū Nō Augu. in li. de doctri. xp̄ia Nichil ikelici⁹ felicitate peccātū. Sic econtrario bonū signū est adversitas cū patiētia. dñs Greg. in moza. Attē de scriptura dicētē tibi. Flagellat oēz filium quē recipit. Tu dicis: fozte derept⁹ sum. si exceptus fuer(a flagellox pacliōe: ceis & exceptus nūero filiox. Ergo patiēter iſirmitates & tribulatiōes sust mere debem⁹. dñs Hier. in epla Libēs nūc tozmēta patioz vt futura michi gloria fuer. Itē qz i pspectate multotiēs obliui scuntur dei put ipe cōqueriē p ppheram dicēs. Saturati sunt & oblīti sunt mei: sz ne bonī obliuiscanē deū tūc punit eos in pñti. Nō Gre. Dilectis suis de⁹ itez aspera facit: ne dū delectanē in via obliuiscanē coz q̄ sūt in pria et qñ de⁹ punit eos hic hoc facit ex charitate Apo. iij. Ego qs amo ar. & ca. Ozige. sup Ozee Dicit Qui diligit a dño cozripit. q̄ nō diligit i pctis suis dimittit. Et tā dictis pz q̄ xtinua pspiratio tpalis est signū ire dei: & remūeratio bonox opez q̄ in pctō moztali fiūt. Q Sed cūdo vallēt illa bona opa ad tpalis pene dilationē vl' diminutionē. Pctōz ei qñq; demerunt q̄ ēt hic in pñti puniri debuit: sz tñ ppter talia bona opa q̄ in pctō moztali fiūt differt talis pena & plaga dei. In signū hui⁹ qñq; duo peccāt & vn⁹ hic punit & alⁱ nō: qz fozte bona opa facit in pctō moztali. ppt q̄ bona opa dē⁹ dissulit plagā & plōgat sibi vitā ppt emēdā cū alⁱ q̄ sic⁹ pctm fecit subitāea mozte iterit vel aliter hic a deo grauiter plagatur ita q̄ sue pena hic incipit & ifuturo nunq; finiet Sicut legit. ij. li. Mach. de anchioco rege/cui⁹ pena hic incepit & imppetuū i inferno durabit. dñs Josue. vi. legit q̄ raab meretrix fecit Josue vinere & domū ei⁹ atq; oia q̄ habuit qz nūcios recepit ad hospitiū quos Josue misit ad explorandū terrā promissionis. Exēplū legitur q̄ quidā mercatozes fuerūt i mari in vna naui & cū remigarēt ad pozti & ad littus maris & exirēt de naui sūt vn⁹ mercatoz q̄ fuit paganus vidit hoiem moztuū tacere nō tumulatū et ipse paganus mia mot⁹ sepelitur illū. Et in eadē nocte apparuit ei angelus dñi in somno dicēs sibi q̄ crastina die nullo mō deberet naugare sed p illū diē sibi manere & q̄escere. Et de mane hoc socijs suis inuitauit rogans eos vt sibi manerēt. qui noluerūt ei acq̄escere/sed nauiz cū mercimonijs ingressi sūt & oēs submersi sūt Et p hoc pericūlū mozt⁹ euasit paganus ille cū suis mercimonijs Et legit de eodē pagano q̄ semel fuit in vna taberna vbi multi hoies fuerūt inebriati et deū blasphemauerūt: cūq; venit angelus in forma nūcij & sibi dixit recede de mercatoziā illū & cū exiuisset de domo & nūcij q̄ret imediate domus cozruit & oēs ibi existentes oppressit/et sic iterū ille pagan⁹ euasit mozte ppter illā iniam quā exhibuit i illo mozt⁹ quem sepelīuit/Quis in pctō moztali fuit tñ bonū opus fecit sepeliēdo moztuum. Tercio talia opera valent ad gratie habilitationē. s. q̄ pctōz ille citius cōuertit qz qui corpus suū virgis & flagellis afflixit magis habilitat ad gratiā recipiēdā q̄ alⁱ pctōz q̄ talia opa nō facit. Et etiā cū elemosynas dat pauperib⁹ & illi p eo itercedūt/& qñq; gratia sibi ipetrāt a deo/& sic citi⁹ cōuertit q̄ si nulla bona opa in pctis moztalib⁹ fecisset. Hoc pt̄z qz qñq; duo peccāt in eodē pctō & vn⁹ cōuertit & alⁱ abducit & dānabit. Nō de hoc oz in decr. In pctis existētes debēt dūtacere vt de⁹ pre hoc coz illox illustret. de peni. dist. d. Falsas. Quarto talia bona opa valent ad assuefactionem bene operādi. dñs Terē. in Bonū est dire cū pozrat iugū dñi ab adolescētia sua. Et hoc intelligit̄ p assuefactionē. Pzouer. xxij. Adolescēs iuxta viā suā gradit & cū senuerit nō recedet ab ea. Nō est/qz sm Arist. i. rheto. Oīne cōsuetū delectabile est. Jdē Multa naturaliter nō sunt delectabilia/sz cum assuefacta fuerint cūt delectabilia. Ergo bonū est bōa opa facere ppter assuefactionē qz q̄ ds assuescit postmodū vix dimittere pōt. Sic intelligit cū quis assuefact⁹ est in malis opib⁹. dñs Hiere. xiij. Si mutare pōt ethiops pellē suā aut pard⁹ varietates suas: & vos poteritis bñfacere cū didiceritis malefacere. Nō est qz sm Aristo. ii. ethi. Exactu multotiens iterato fit habit⁹. Jdē. vii. ethi. Difficile resistere est cōsuetudini q̄ alimilatur nature. Quinto talia opa valent ad resistendū pctis. Quia dr ait. Greg. Pctm suo pōdere mox ad aliud trahit/sz p bona opa cōseruat ds qñq; q̄ nō tot pcta cōmittit. dñs Eccli. iii. Jgnē ardet & extinguit aqua/& elemosyna resistit pctis/sic etiā intelligit de aliis bonis operib⁹ sicut de elemosyna Sexto talia bona opa valēt ad edificationē ꝓximox ppt bonū exēplū qđ ab illis bonis op⁹ib⁹ recipiūt dñs. Ber. in ser. Semine mus hoib⁹ semē. i. exēplū bonū p aperta opa. Sed illi q̄ nō solū mali in semetipsis sūt sz & malicia suā in ꝓximis p exēplū malū infundunt pessimi sunt. dñs Aris. ij. ethi. Pessimus est ille qui nō solū vtit malis ad se sz etiā ad alios. dñs Greg. in moral. Tot moztib⁹ ds diguus est quot exēpla p̄ualuit(in posteros re

liquit. Ergo bonū est bona opa facere in pctō mortali ꝓpter exēplū ⁊ edificationē primoꝝ ℟ Septio talia opa valēt q̄ pena eoꝝ minor erit in inferno i calu si vltiꝰ dānaꝝ. Sz quer̄ quō hoc intelligī q̄ pena eoꝝ minor erit. ℟ndeō q̄ nō intelligī q̄ illa pena quaz tam cū pctis suis meruerūt eis minuaꝫ per talia bona opa: qz illa pena manet/sz intelligī de illa pena quā incurrissent si bona opera nō fecissent et hoc triplr̄ pōt fieri. Pozio q̄ hō dānatus nō solū punīt ꝑ pctis cōmissis sz etiaz punīt de bonis opibꝰ omissis q̄ debuit et potuit facere. Obtegratis. Audite missaz in dñica die teneō q̄z de ꝓcepto. vt pz de cōse. dis. i. Missas. ⁊c. Oēs fideles Modo q̄ non audiuit missam et potuit audire punīt ꝑ illa omissione. Sed ille q̄ audiuit minus punīetur ꝑ illa em̄ omissiōe nō punīt: qz obediēs ꝓcepto ecclie [illegible] sic ēt intelligī de ieiunijs ecclesie ⁊ de alijs bonis opibꝰ Quis nō eo modo facit quo debuit tū melius est fecisse q̄ ex toto omisisse ⁊ ideo minus punīt Scdō qz eo tpe quo opera bona fecit potuisse mala fecisset. modo fin q̄ dicta tē culpe erit q̄ntas pene. dñ Greg. Unus gehēne ignis cēdēdus est sed nō uno modo oēs cruciat pctōres Unusq̄sq; em̄ q̄tū egit de culpa tm illic sentiet de pena qz q̄ duo peccata mortalia commisit damnabitur grauius puniet̄ q̄ ille q̄ solū unū cōmisit Et ēt ideo qz reddituri sumus cōnē de tpe. Unde Ber. Omne tps nobis impēsum a nobis exigetur qualiter sit expēsum: et q̄ aliq̄d boni fecit q̄ nis in pctō mortali melius tps suū expendit et minꝰ puniet̄ q̄ si nichil boni intei fecisset Tertio ꝑpter exemplū qz si peccasset manifeste: tunc alijs occasio fuisset ꝑ suū malū exemplū ad similia pcā ꝑpetrāda: et tūc nō solum ꝑpter se puniret: sz etiā ꝑ alijs q̄bꝰ malū exemplū dedisset: ergo pctōr q̄ aliq̄d boni fecit ⁊ nulli occasionē peccādi dedit minꝰ puniet̄ si dānabit. Ista ꝺicta sunt septē bona q̄ pueniūt ex bonis opibus q̄ in pctō mortali fiunt ℣ Qđ aūt bona opa q̄ fiūt in pctō mortali nō sunt deo accepta ostēdit ꝑ tale exemplum Quidā filius habuit patrē qui obiit. ⁊ filius. xxxij. āns ꝑ aia patri quotidie spālē oōnē fecit. Cui post hoc ps̄ apparuit dicens se esse in magnis penis. Cui filiꝰ Nōne pater ꝑ fuit tibi oō mea quā ta3 vltra. xxx. an. quotidie ꝑ aia tua ozaui. ℟ndit pater Nō michi ꝑ fuit. Et filius. O mi pater tam bene audio q̄ in inferno es ex quo ozatio mea nō tibi ꝓfuit ℟ndit pater. Fili nō sum in inferno: nec etiā sum d̄ānatus: sed sum in purgatorio: ⁊ ibi cruciz valde maximis penis donec exoluā oīa peccata mea vsq; ad nouissimū quadrantem. Et filius Quare tūc nō ꝓfuerunt tibi ozationes mee Respōdit pater: qz semp ꝑ illud longū tēpus in peccato mortali fuisti. Et filius patri. quomodo pōt hoc esse cum singulis annis confessus sum et sacrām̄tum eucharistie suscepi. ℟ndit pater. Tu singulis annis confessus fuisti ⁊ cōicasti: sz tēp indigne suscepisti qz tua cōtritio ⁊ cōfessio nō fuit vera: qz nō ex charitate ꝓcessit sz ex quadā consuetudine. Et in signū hui⁹ tuā confessionē distulisti vsq; ad vltimā septimanā quadragesime: ⁊ qñ ꝓ3e cōfessione humana cōfessionē tuā vltei⁹ differre non potuisti: tunc ꝑmo confessionē tuā fecisti/ ⁊ in nullo te simplr̄ emendasti. Et ita per hec duo. s. qñ tu sic confessionē tuā distulisti vsq; ad vltimā septimanā/et in nullo te simplr̄ emēdādi cognoscere debes q̄ per illud longū tempus nunq̄ habuisti firmum ꝓpositum te emendandi. ergo nūq̄ bene fleuit fuisti/nec vnq̄ aliq̄d pctm̄ per illud longum tps tibi indulsit deꝰ. Et ille compūctus postmodū bene fleuit contritus ⁊ pure cōfessus ⁊ abiecit omnes vanitates mundi in vestibus ⁊ in oīb⁹ aliis moribus et gestib⁹ ⁊ deo amplius fuire studuit et etiam tunc deuotius ꝓ3o aīa patris oꝝauit ⁊ etiā in brevi de purgatorio liberauit

¶ In eadem dominica. Sermo. xcij. de laqueis ipius diaboli.

In noie autē iesu lazabo

rhetā. Nu. v. Sciēdū q̄ sicut ꝓdicatores laxant rhetia verbi dei ad capiendum aīas/sic diabolus expādit rhetia sua ad illaqueandū aīas. ℣. Pōio quo sciēdū q̄ dyabolꝰ hz octo rhetia ad illaq̄ndū aīas sine astutias cū q̄bꝰ homines seculares ⁊ mūdanos inducit ⁊ retinet i pctis a q̄bus sibi vnusq̄sq; diligēter dz cauere ne illaqueet̄ ⁊ ad dānationem eternā perducat. Prima astutia dyaboli est q̄ dyabolus inspirat hoi vt cogitet non esse tā durū vt ꝓdicatores dicūt Et illud est falsum/qz demon est horribilissimus ad videndū qz nullus pctor pōt suā horribilē spēm depingere / qz hec est vna spālis pena dānatoꝝ sin Gre. s. horrida visio demonū. Et si dānati nullam aliā penā sentirēt nisi horribilē visionē dēmonum eis talis pena foret grauis esset qz sicut sancti in celo hūt ineffabilem delectationem et dulcedinē in videndo deū/ita3 Mariam oēs sanctos et angelos dei sic eōuersos damnati hūt magnā penā videre luciferū sathanam/⁊ oēs demones et dānatos in inferno exūtes. Et tales seculares homines ēt dicunt nō totū est mortale pctm̄ qđ ꝓdicatur. Si tot esset mortalia pcā ꝗs saluaret̄. Quondā non fuerunt nisi quattuoꝝ pcā mortalia. s. q̄ dñm suum tradidit ⁊ seipm occidit/⁊ q̄ adulterium commisit ⁊ q̄ primum contra iusticiam inter fecit/⁊ tunc vltetius dicūt Quis pōt inimicū diligere ꝗs pōt caste viuē. ꝗs potest a illicitis carnis et a gaudijs mūdi abstinere. ℟spōdeo Qui vult saluari opz eum nō solū amicū dili-

pere: sed etiã inimicũ et ei corde indulgere sic q̃ nunq̃ amplius ex cancore velit se vindicare nec ꝟbo nec facto. Et oportet hoiez esse castũ ⁊ ab omni actu carnali p̃terq̃ i matrimonio abstinere: qz non solum oꝑz saluandi se tenere a maximis peccatis mortalibus: ſz etiã a cõibus mortalib⁹ qz cum minimo pctõ mortali quis damnatur ita bene sicut cum maximo peccato: ſz pena infligat̃ secũ q̃titatẽ peccati: qz maiori pctõ maior datur pena. vnde dr̃ i decre. Pena infligitur q̃titatem delicti. xxxiij. q. i. non afferamus. Ergo q̃ vult saluari ab omni peccato mortali debet abstinere. Sed diceret q̃s an sit possibile viuere hoiem sine peccato mortali. hoc quere añ sermo. lxxviij. C. Ergo quandocũq̃ ex instinctu dyaboli tibi talia incidũt. s. non est ita durum sicut ꝓdicatores dicũt: ⁊ sic de aliis scire debes q̃ hoc est rhete et laqueꝰ dyaboli cũ quo te capere nitit. vnde dr̃ Marth. viij. Arta est via q̃ ducit ad vitam et spaciosa est via q̃ ducit ad perditionẽ ⁊ multi ambulant per eam. vnde. i. Pet. iij. Justꝰ vix saluabitur. ꝓs Hec porta dñi et iusti intrabũt in eam. Si xp̃s dixit arta est via quomodo p̃dicatoz audet oppositum dicere; et si oppositũ p̃dicat non est p̃dicatoz: sed seductoz et deceptoz Ber. super cant. Xp̃s qui non fallitur elegit quod carni molestꝰ est. Illud ergo vrilius illud etiã magis eligendũ est. Et q̃lẽs aliud docet vel suadet ab eo tanq̃ a seductore: cauendũ est. Q. Scõs laqus sive rhete cuz quo dyabolꝰ peccatores capit est q̃ dat eis cogitare q̃ mala fecisti: alij plus fecerũt: ⁊ tñ sperant saluari. multi faciunt quod cuiple inuite faceres tu scis tales clericos tales religiosos qui hoc ⁊ hoc fecerunt et faciunt: ⁊ illi sacerdotes: ⁊ illi litterati: et tales p̃udentes: et tales annoti faciunt hoc vt illud: cur tu nõ facies que ipsi audent facere: cum tñ etiã intendant saluari. Rñdeo q̃ illa excusatio nulla est qz scõm dictũ xp̃i: vt hẽtur Lu. xij. Servꝰ sciens volũtatẽ dñi ⁊ non facies vapulabit̃ plagis multis. Ex quo sequitur q̃ qui sciunt et intelligunt mala ⁊ vitra hoc faciunt grauiꝰ peccant et grauius punietur: ergo vt euadas illos laqueos dyaboli: tunc debes inspicere vitam sanctorum ⁊ bonoꝝ hoim qui tendunt ad celũ ⁊ etiã hoc ostẽdunt factis ⁊ sic poteris in uenire q̃lis sis respectu illoꝝ ⁊ sic illoꝝ laudabilis vita te inducet ad emendã vite tue et ad piam. vñ Greg. Nunq̃ pctõres ad lamentũ pñie redirẽt si nulla essent bonoꝝ exẽpla q̃ eorum mentẽ traherẽt Ber. Qui vitã p̃decẽtiũ patrũ q̃spicit q̃d in se gemere debeat subtiliꝰ cognoscit. g̃ q̃lidetãdo vitã ꝯtoꝝ est multum vtile: qz ex hoc hõ dz sumere noxmam viuẽdi Amb. Sanctoꝝ vita est ceteris noxma viuẽdi ergo q̃cũq̃ vult p̃fecere in bono dz aduertere vitã bonoꝝ ⁊ nõ maloꝝ qz respicere vitã maloꝝ est valde p̃culosum qz inducit hoiem i obdurationẽ. R. Tertius laqus sive rhete dyaboli est q̃ hõ secũ cogitat. Deꝰ misericors dit egit mecũ: hec bona et hec bõa fecit michi ibi liberauit me ab illo malo ibi me custodiuit ibi illa dõa dedit michi nõ deseret me in fine. Rñdeo hoc totũ fecit tibi vt ad eũ te cõuertentes et fructũ bonoꝝ operẽ facteres ſz qz sterilis es: tũc q̃lidera pabola euãgelij vbi dicit de ficulnea. Ecce iã tercio veni querẽs fructum in hac ficulnea ⁊ nõ inueno succide g̃ eã: vt quid terrã occupat. etiã Marth. viij. dr̃ Arbor q̃ non facit fructũ excidet̃ ⁊ in ignẽ mittet̃ sic q̃tingit hoi illi q̃ ingratꝰ est dei bñficiis vñ Ihz. Sup Mat. ꝯto maioza bñficia sunt hoibus cõstituta: tanto grauioza peccãtib⁹ iudicia sicut eñ lignum aridũ vnctũ cuz pinguedine ferue tius ardet sic etiã hõ q̃ multa bñficia a deo accepit ⁊ sp ingratus et sterilis inuenit ardẽtius ardebit i igne infernali. g̃ qñ talis laqus diabolus tibi occurrit: tunc cogitare debes q̃ ꝯto plã bñficia a deo recipis: tanto districtiozẽ cõtẽ deo reddes: ⁊ tãto plures testes q̃tra te habebis qz oĩa bñficia erũt testes in extremo iudicio. vñ pphã Instaures testes tuos q̃tra me g̃ de bñficio dei debes esse g̃tus. S. Quartꝰ laqueus sive rhete dyaboli est q̃ dat eis cogitare q̃ nullus debet desperare. Maria magd. mlta pctã fecit. Petrꝰ xp̃z ter negauit Paulꝰ ecclesiam est p̃secutꝰ. David adulterũ ⁊ homicidiũ q̃misit ⁊ sic de aliis. Mi oẽs tã magni sũt i celo nã deus est misericors ⁊ totiẽs parus est pctõr misereri ⁊ indulgere quotiẽs pctõr vult se a pctis q̃uertere. Rñdeo q̃ bene est q̃ deꝰ est mñticors ⁊ nullꝰ dz desperare de venia: ſz illi q̃ pctõres fuerit vt maria Magd. ⁊ latrõ. Pe. ec ceteri. ꝓponunt tibi vt si peccasti ne despes: sed nõ sup hoc peccare debes qz maledictus q̃ peccat in spe Ber. Est infidelis fiducia soli⁹ vtiq̃ maledictionis capax cũ videt i spe peccamus. Qñ g̃ talis laqus dyaboli tibi ꝓponit. s. q̃ debes peccare et nõ desperare: tũc cogitare debes illõ ps. Spes impioꝝ pibit. Quidã etiã pctõres nimis sperãt. s. q̃ cupiũt cũ pctis saluari: ⁊ maior est spes eoꝝ q̃ bonoꝝ hoiz oẽs enim boni hoies ꝯtucũq̃ boni ⁊ devoti timẽt deum ꝓpt magnã iusticiã suã. Si ei dix. iustꝰ vix saluabit̃ ipius ⁊ pctõr vbi parebũt et talium pctõrum spes ñ dr̃ spes. ſz pluptio bñ Aug. Sũ meritz nõ est spes ſz pluptio. g̃ debes vitã tuã emendare. et sic veniã a deo sperare. vñ Ber. in ser. Cotrige teipm et indulgẽtiã spera. Nulla est ei culpa q̃ nõ hz veniã Quintꝰ laqus sive rhete dyaboli est q̃ facit hoiez cogitare hoc q̃d tu nõ scis nõ ẽ pctm ⁊ sic decipit tales q̃ ẽt nolũt scire ea q̃ sunt saluti: vt eo liberiꝰ possint peccare: estimãtes q̃ cũ nõ sciãt nõ sit eis peccatũ. T. Vñ q̃rit vtr̃ sit aliqua ignoratia q̃ possit excusare hoiez a pctõ. Rñdeo q̃ triplex ẽ

ignoꝛãtia. ¶Oꝛima est inuincibilis ⁊ est duplex
innata: vt i pueris ⁊ amẽtib⁹ a adultis q̃ nun
q̃ vsum rõnis habuer. Alia est ex culpa vt in
adultis q̃ hñr vsum rõnis tã ⁊ postmodũ q̃q
uicidũt in amentiã ꝓpt debilitatẽ capitis vl
ꝓpt nimiã abstinẽtiã bel ex aliis cãis licitis
⁊ talis ignoꝛãtia iuincibil excusat a pctõ moꝛ
tali. bñ Aristt. iij. eth. Ignoꝛãtia excusat pctm
q̃ talis q̃ d̃ facit excusant: q̃ nullus põt
ꝑmittere pctm moꝛtale q̃ non hz vsum rõnis.
Sed ignoꝛãtia cuz qua dãnatur d̃s: dr igno
rantia negligẽtia: seu culpa ⁊ cum d̃s põt scire
q̃ de⁹ ꝑcepit vl ꝓhibuit et q̃ ad saluti ꝑtinẽt
sed occupatiõibus exteꝛioꝛibus se intrũ impli
cat q̃ de illis non curat: et tãa ignoꝛãtia non
excusat. Tercia ignoꝛãtia dr affectata cũ qua
nõ solũ d̃s dãnat: sz etiã ꝑ ea ġuissime punie
tur. Et est q̃n d̃s continẽt scire ea q̃ põt ⁊ tene
tur scire vt eo liber⁹ possit peccare. Hãc igno
rantiã ha... Et pharisei de xp̃o: ⁊ ad hoc mlti
hãt q̃ ꝓpter eã fugiunt ꝑdicationes: ⁊ est pricu
losus laqus dyaboli. ⁊ cũ hoc est maluz signũ
q̃ hõ non vult audire ꝺiabolũ: et hec iõ ꝓuenit:
q̃ excecauit eos dyabol⁹ ⁊ eoꝝ ꝓpria ma
licia. ꝑs. ¶Nolunt intelligere vt bñ agerent: ⁊ ta
les decipiũt seipos. bñ Isid. de sum. bo. Sunt
q̃ ignoꝛantie excusationẽ ꝓtendunt ⁊ scire no
lũt vt miti⁹ cũ pabules videanẽ q̃ tñ seipos nõ
munũt sz decipiũt Querit d̃s periculosi⁹ pecce
re ille q̃ scit d̃s esse factendũ vel omittẽdũ: et
nõ facit vl ille q̃ nõ vult scire: ideo vt eo libe
rius possit peccare. Respondet q̃ ille qui non
vult scire: ideo vt possit liberius peccare du
pliciter peccat. ¶Oꝛimo peccat in ꝛtumacia et
sup̃bia eo q̃ nõ vult scire vt eo liberius possit
peccare. Vñ Isido. de sum. bo. ¶Nescire simpl̃r
ad ignoꝛãtiã primet. nemille ẽo scire ad con
tumaciẽ sup̃biam. Scõo peccat in hoc q̃ facit
ꝓhibitũ dei q̃ dimittit faciẽdũ Sz ali⁹ q̃ scit
⁊ intelligit vnũ pctm peccat / q̃ facit q̃ scit
ꝓhibitũ ¶Quis eodẽ gñe peti grauius peccat
vñ Lu. xij Seru⁹ sciẽs voluntatẽ dñi ⁊ nõ facie
ns vapulabit plagis multis Et insup ille q̃
scit ⁊ intelligit malũ ⁊ postmodũ põt ztcri et
zkiteri ⁊ sanctificare q̃ malũ nõ cuitat nisi eo
guttũ: sz ille q̃ non scit nec cognoscit malũq̃d
cmisit quõ põt postmodũ conteri et zkiteri et
peiteri cũ nõ scit nec vult scire. bñ Ber. super
Cãũ. Scio neminẽ ablq; cognitiõe sui saluari
de aqua mẽ saluris humilitatis oꝛitur ⁊ tioꝛ dñi
q̃ sicut initiũ sapiẽtie est: ita ⁊ initiũ salutis
Sextus laqus dyaboli vel ẽre est q̃ dat hoi
cogitare: tu iuuenis es ⁊ ꝑs sufficiẽs adhuc
habes ad penitẽdũ postq̃ senueris. Qui enim
audet peccare audet ⁊ penitere. Rñdeo moꝛiẽ
iuuenis: moꝛitur ⁊ senex ⁊ ignoꝛas an ad eta
tẽ senilẽ puenies: q̃ nichil habes certi⁹ moꝛ
te sz hoꝛa moꝛt(nichil sceti⁹. bñ Ber. Quid i
ꝛebus hũanis certi⁹ moꝛte q̃d hoꝛa moꝛt(icer
tius inueniẽ Et ġ libet q̃ peccat sine sit iuue
nis sine senex dz se ꝑ vetã pniam ad moꝛtẽ di
sponere: ⁊ sp sibi moꝛtẽ estimare ꝓpinquã vñ
Greg. sup Ezechie. Etenim nobis ꝓioꝛ noster
diẽ moꝛtis ignotã voluit esse. vt dũ sp ignoꝛa
tur ꝓximus sp esse putet: et tãto ds̃creciioꝛ
sit in operatione quãto incertioꝛ est de euocatio
ne. bñ etiã Lu. xij Estote parati q̃ nescit q̃
hoꝛa dñs vester veturus sit. Insup dicit q̃ au
det peccare audet ⁊ penitere. Rñdeo q̃ multi
ġuiter ⁊ multipl̃r peccauerũt. sed pauci pniaz
facitere egerunt. bñ Amb. Facili⁹ inuenit d̃s lec
uauerint innocẽtiã baptismalẽ q̃ d̃ cõgruaz
egerit pniaz. Sz q̃re de⁹ ꝑmittit aliquos, moꝛ
ri in iuuentute. Hoc q̃e infra ser. cir. B.

Septimus laqueꝰ siue rhete diaboli est q̃dat
Loi cogitare. Quicq̃d de⁹ vult hoc opz fieri: si
debes saluari nũq̃ dãnaberis d̃q̃d tu facies
si debes dãnari nunq̃ saluaberis: etiã quicq̃d
tu facies. deus bñ dabit tibi ztritionem q̃n ei
videbit tps: q̃ oio opz fieri ꝑm voluntatẽ dei.
Rñdeo ꝑm apm. i. Tes. iiij. Q hec est volun
tas dei sctificatio vestra. si illã habebis dabit
tibi vitã eternã sinaũt moꝛtẽ eternã. Stulti
hoies sunt q̃ sic a diabolo decipiunt sic dicen
tes d̃q̃ conaboꝛ: q̃d futuꝝ est et deus ꝓuidit
hoc fieri. Cũ tñ ꝓscia dei nõ inferat alicui ne
cessitatẽ: q̃ libeꝝ arbitriũ sp manet ad vtrũ
libet: sic q̃ libet hõ põt bene vel male facere
Si bñ saluabit: si male dãnabit. Sciendũ q̃
oes boni ꝑdestinati sunt ad gl̃iam eternaz. ea
tñ cõditione si fidẽ tenuerint ⁊ charitatez: hu
militatẽ: patiẽtiã: miam ⁊ pietatẽ / ⁊ his siis
habuerit. Tales eñ futuros ꝓuidit de⁹ quos
ad vitã ꝑdestinauit: ⁊ q̃li ꝑdestinãdo eis dice
ret. Ego quidẽ vos ad vitã ꝑdestino: si tali⁹ ⁊
taliter vixeritis: si mãdata mea seruaueritis:
et si fidẽ ⁊ miam habueritis: et si i bono statu
muẽri fueritis. Qui ġ talis eẽ non vult q̃ sz
mãdata dei seruare noluerit ⁊ in malicia ꝑse
uerare ꝓponit ille ꝑ certo sciat se ad moꝛtem
eternã esse ꝓfectũ. Nullus ġ dicat se frustra
oꝛare et alia bona opera facere: q̃ sicut deus
quẽ saluãduz ꝓuidit: sic ⁊ modũ quo saluan
ri debeat. i. ꝑ merita sua et bona opa. Et ꝓpt
hoc stult⁹ est q̃ dicit. Volo face: e q̃ michi pla
cuerit: q̃ si saluari debeo saluaboꝛ Si dãnari
debeo dãnaboꝛ. sicut stult⁹ esset ille infirmus
qui diceret. Volo comedere ⁊ bibere q̃d michi
placuerit. Si curari debeo curaboꝛ: et si moꝛi
debeo moꝛiar. acti sibi inutilis esset medicina

Ꝛ Vñ legit tale exẽm i Cesario Ludouicus
lantgrauius thueingie hõ litteratꝰ tãto ero
re fuit deceptus vt se assereret necessario esse
saluãduz si ꝑdestinatus esset: vel dãnandum
si ꝑscitus esset. Et dixit se hoꝛã moꝛt(nõ pos
se effugere vel anticipare: ⁊ ob hoc ikinitis di
tiis sine vllo timoꝛe se multiplicit̃ exponebat
Tãdem ġuiter infirmatus, medico vocato di

ellbt curam adhiberet bt conualescere posset Medicus peritus in medicina et ī theologia illi⁹ erroꝛē nō ignoꝛās rādit Dñe si dies moꝛtis destre aduenit nō potes eos curare: si ꝺo nōdū uenit frustra curā adhibes: qz sic hac curabimini Cui comes. Quō sic nōdes. scio qz nisi cito michi subuenias moꝛte moꝛiar ante eꝰ. Rādit medic⁹. Si credis birā plōgari ꝛrute medicine ꝛre hoc nō credis de pnia q̄ est medicina aie Cōsideras lārgrau⁹ bitutē berboꝝ dicit et Decetero esto medicus anime mee: qz per tuā medicinalē linguaz liberauit me dñs a maxio erroꝛe p Octau⁹ laqueus siue rhete diaboli est malum exēplū maloꝛuz hominū. Et hoc rhete est pzincipaliſſimū cū quo capiē et decipiē quasi oē genus hoim tā iuenes q̄ senes: tā nobiles q̄ ignobiles: taz pauperes q̄ diuites: qz vnusquisq; vult se excusare. dicēs opz me cōformari aliis hoibus: alis nichil curarent de me. ille et ille facit hoc ille fecit incedit in vestib⁹ siue in aliis moꝛib⁹ et tā est cōis modus hoim sic viuendi quare ego nō facerē. Cuibus rādeo qz nemo potest duob⁹ dñis seruire. i. deo et mūdo. vñ Apls ad Galla. i. Si adhuc mūdo placerez seruus xpi nō essem. Hoc pzꝛ qz amicicia huius mūdi ho minē inimicū dei cōstruit: qz amoꝛ mūdi expellit deū et eius gratiā a coꝛde hois. Quia sic cut ignis et aqua sūt cōtraria: et sicut frigidū et calidum mutuo se expellūt. sic amicicia dei et hui⁹ mūdi simul stare nō possunt. Ergo q̄ talis laque⁹ tibi ꝓponē a diabolo. s. q̄ cogitas ille est rim modus et cursus mundi. opoꝛtet sic me etiā viuere: tu cogitare debes q̄ lata et ampla est via que ducit ad perditionē: et multi ambulāt in ea. Ratio est: qz plures sūt malt q̄ boni. Et hoc causaē pzincipaliē ex malo exēplo qō bn⁹ pzober alteri: qz bn⁹ inficit aliū per malū exēplum: sicut carbones se inuicē incēdunt. Quia nullo modo esset tot superbi/auari/luxuriosi/gulosi/lusoꝛes/choꝛizātes nisi viderent ab aliis talia fieri. Et isti homines sunt fatui qui volunt se conformari alijs in malis. Nam bnus asinus cumbidet alium asinū cadere caueꝛ sibi: et nullo modo eum imitatur. O q̄ luxuriosos viderant et audierāt illi cadere sicut lucifer in superbia: epulones in gula: totum mundum in luxuria: quādo diluuium deleuit totum mundum: et tamen adhuc homines fatui et stulti audent superbire. luxuriari: et gulose viuere.

¶ In eadem dñica. Ser. xciij. de his que debent nos retrahere ab amoꝛe tempoꝛalium.

Electis omnibus secuti sunt eum. Luce. b. In hoc q̄ illi sancti apostoli de quibus in hodierno euangelio fit mentio viso miraculo in captione pisciū oia ꝓpter xpm reliquerūt. Exemplum debemus sumere q̄ coꝛ nostrum ab illicito et moꝛe tempoꝛalium retrahere debemus. A Unde sciendū q̄ sunt septē que debēt nos retrahere ab amoꝛe tēpoꝛaliū. Primū est q̄ tēpoꝛalia inuita pzesenti modicū pſunt qz nisi dicū et amicū nobis administrant. Eccli. b Qui diuitias amat fructū nō capit ex eis. Uuites em intuēdo diuitias quid aliud faciūt nisi q̄ oculos pascūt. Si quis em haberet cellaz plenā fiꝛmenis: tamē michil ex eis capere posset nisi dicū et amicū. Ex quo pzꝛ q̄ diuitie ad nichil valēt coꝛporaliter loquendo: nisi q̄ os ventrē replere possunt et tegere nostram nuditatē: sed mētē et aiam nō possunt satiare. B Dñs Guil. lugd. sup illo Ebo apli. ij. Coꝛ. ij. Sufficientia nostra ex deo est: assignat triplicē rationē. quare tempoꝛalia nō possunt replere desideriū aie. Prima ratio est ꝓpter capacitatē ipsius aie: quia ſm sactos doctoꝛes animā dei capacē nisi minus deo repleri pōt. vñ Ber. Ad imaginē dei quippe facta est anima rationalis ceteris omnibus occupari pōt impleri omnino nō potest Capax em dei est. et quic quid deo minus est non eam adimplebit Unde cum totus oꝛbis terrarū sit ante deum quasi gutta roꝛis ante solē. vt legit Sap. xi Ergo totus oꝛbis nō sufficit replere coꝛ hui⁹ hois. Secūda ratio est ꝓpter bonoꝝ tēpoꝛaliuz vanitatē. Ber. Nō plus satiatur coꝛ hois auro q̄ coꝛpus aura. Ideo dicit Ego Maria gloriosissima. Luce. i. Et diuites dimisit inanes. Ergo oia tēpoꝛalia propter suaz vanitatē nō possunt satiare desideriū anime. Tercia ratio quia bona tempoꝛalia non intrāt in coꝛ hominis essentialiter: et ideo nō replēt illud. Sicut vinum adhuc existens in doliobentez hominis non implet nec coꝛporalez sitim sedat: sic pecunia existens in burſa vel in cista nec repleꝛ coꝛ hominis: nec satiat sitim auaricie Solaꝛ enim dei gratia que coꝛ intrat sitim coꝛdis potest extinguere. Sed pecunia sitim augmētat auaricie. vñ Grego. in quadaz omelia. Omnis auarus: ex pecunia sitim multiplicat: quia cū ea que appetit adeptus fuerit ad appetenda alia plus anhelat. vnde Eccli. b. Auarus non implebitur pecunia. Etiam Aug. in epistola. Auarus inferno est filius. Infernus enim quā tescunq; deuozat nunq̄ dicit satis est: sic et si oēs thesauri cōflurerint in auarū. Ex his tam dictis pzꝛ q̄ tēpoꝛaliter et coꝛporaliter loquendo tēpoꝛalia nō valēt nisi ad sustentationem coꝛpis ad breue tēpus Cur ergo homo multa desiderat cum pauca sufficiūt Quia dicit apls i. Thimo. vi. Habētes victū et amictū his cōtenti sumus. C Scōm q̄ tempoꝛalia nō sunt ꝓpria hois. sed accomodata Ihoc pater. Quia deus pōt te pzuare illis bonis q̄ vult Insuper fur pōt furari: ignis cōburere: aqua submergere illa tēpoꝛalia si deus permiserit.

bñ Apls. 1. Cor. iiij. Quid habes qđ nō accepisti. Modo sicut rē accomodatā nō multum diligis: sed cū timore bteris ne offendas illū qui tibi accomodauit: sic ⁊ te habere de⁹ quo ad tpalia que deus tibi accomodat. Qđ autez tpalia nō sunt nostra ppria: hoc ptz bz Guil. lugd. p quartuoz Primo p sacrā scripturā. bñ Abacuc. ij. Ve đ congregat nō sua. i. tpalia ⁊ Am bro. sup Lu. Bona hois nō sūt q̄ secū ferre nō pōt: ergo tpalia assimilātur fluuio. p. Diuitie si affluāt nolite cor apponere. Ad modū ei fluuii affluūt et effluunt diuitie. Aqua em̄ interit q̄ pteriit ciuitatē q̄z pōt bri ad necessitatē sicut de bonis tpalib⁹ nobis collatis. Scdo ondit: qz terra in qua crescūt tpalia nō est nostra. p. Quā cātabimus cāticum dñi in terra aliena. Item aduena ego sū apud te ⁊ pere grin⁹ sicut oēs patres mei. bñ Ber. Filii adā gen⁹ auar⁹ et ambitiosū audite qđ vobis dicam cū terrenis diuitiis et glia tpali q̄ nō bene bestur sūt. Aurū et argētum nōne ēra est ea bea ⁊ alba quā sol⁹ hoim ecoz facit. ⁊ magis reputat pretiosam Denich libra sine hec tolli te a vobis cū sed hō cū interierit nō sumet de Tercio ondit: qz tamtoz. i. moz⁹ nichil pmittit deferri de mūdo. Cū alich sedet ad mēsaz diuitis multa sibi apponant. s. ciphi argētei et scutelle in qbus solum bluz hz. Si qs vero ex simplicitate crederet ea sua ⁊ vellet ea secū ferre tamtoz bñ offēderet ei in pozta q̄ nichil iuris in eis haberet: ita diuites credunt bona tēpozalia sua esse: sz moz⁹ ondet eis cōtrariū bñ nichil intulim⁹ in hūc mūdū haud dubiū nec auferre qđ ꝯ possumus. bñ Job. i. Nudus egressus sū ex vtero matris mee: nudus reuertar illuc. Nudū terra te suscepit cū nat⁹ fuisti ⁊ nudū terra te suscipiet reuertēs cū monstet et sepelieris. Cupid⁹ aūt cupit dues fieri in mundo in quo parum tpe durabit qđ est stulti cia magna: vt ptz Lu. xij. de illo diuite đ dicit Destruā iquit horrea mea ⁊ maiora faciā ⁊ illic congregabo oia que michi nata sūt, ⁊ rūsū est ei. Stulte hac nocte reperent aiam tuaz a te: q̄ aūt parasti cuius erūt. Item ps. Thesaurizat et ignorat cui cōgregabit ea. Item dues cū mortuus fuerit nichil, secū auferet aperiet oculos suos et nichil inueniet Quarto ondit ex ēplo canis. Quādo em̄ canis sequit duos hoies ne scitur quis cor sit dñs ei⁹: sed si separant illi abstinuit a canis sequit dñm suum: ⁊ tūc apparet cuius sit: sic diuitie in morte remanēt i mundo et deserūt auarū. Et est notabile exemplum magni ꝓncipis saracenoz⁹ đ cū morte sibi inspiceret imminere pānum lineū de quo sibi sudarium cōsuendū erat erexit in signū et fecit circūferri a ꝓcone p ciuitatē clamāte. Hec dicit ꝓpheta noster. Cum esset dñs vnde cum regnum: hoc solū de alia mea ⁊ de diuitijs meis Luc. cā. Item sciendū q̄ diuitie sunt sicut infideles amici qui amatores i necessitate extrema deserunt. bñ cum qđam in morte sua a diuitijs suis auxiliū postularet nec posset habere: ait O fallaces diuitie toto cordē vos amauit et honorauit: ⁊ tunc in tali necessitate positus nichil consilij nec auxilij habere possum a vobis Parate ei estis me deserere nec vultis me sequi: quare ⁊ ego ꝑmittam vos. ex his dicitis distribuit oia pauperib⁹ D Tercio est q̄ amor ⁊ sollicitudo tpalium amorē dei ⁊ dulcedinē diuine gē extinguit. q̄ amorē dei extinguit ptz p Chrys. sup Math. Qui vult deuz amare necesse est vt odiat diuitias Qui autē voluerit amare diuitias necesse est vt odiat deum. Et q̄ etiā dulcedinē diuinam expellat ptz per dictuz Ber. in quodā ꝑmone vbi dicit Horreoccupatū đppe secularib⁹ desiderijs animum delectatio sancta declinat. bñ etiā Gre. Qui terrenarū rerū amore vincitur i deo nullatenus delectatur. vnde etiam Hugo de scō victo. O infelix alia quid sollicita es erga plurima, pozro cum vnuz sit necessarium. Dilige vnum in quo sunt oia: ibi fige cor tuū ⁊ desiderium: mūdus em̄ transit ⁊ cōcupiscētia ei⁹ Quartū est q̄ tpalia inquietant mētē ⁊ replēt eā amaritudine: ergo spine borant in eā. bñ Auar⁹ hñt duplicem inquietudinē et amaritudinem. s. hic ⁊ in futuro. bñ Job. li. iij. de sum. bo. Qui bona mūdi diligit delet nolit timoris et amoris pene succumbit. vnde Chrys. super Mat. Qui pecunie deseruit ⁊ pūtibus compedibus constringitur et futuris. Habēt em̄ tē pozalia multā amaritudinē annexam. Est ei labor in acquirendo: qz cum magno labore acquiruntur. Hoc ptz qz plures ad acquirendū tpalia per mare nauigant terras ⁊ siluas per ambulāt frig⁹ sitim ⁊ famē sustinēt. Est etiā timor in custodiendo qz diues auarus nūq̄ est securus nec veraciter dicere. bñ Salo. Saturitas diuitis nō sinit eū dormire. bñ Gre. xv. li. moral. Auarus hinc inde insidiatores metuit vnde si potentiorē videt timet raptorez: si inferiorem suspicatur furez. Infelix, tanta pati timet atq̄ hoc qđ ipse alijs fecit ab alijs sibi fieri prime scit. Habent etiam tpalia dolorem in amittendo. bñ Greg. li. xi. moral. Que ferventer diligimus habita grauiter suspiramus ablata. Item hñt anxietatē in distribuendo. s. qñ minorātur et habēt pudorē in nō dando qñ ex quadā parcitate retinētur quid enim ista oia nisi amaritudines et inquietudines cordis: ergo auari ⁊ diuites vix leti cē pñt Pauper ei laborator đ se nutrit de laboribus suis: qñq̄ hēt maiora gaudia in pñti hz ꝙ dives đ ē quotidie plenus: et cui etiā oia ꝓspere succedūt ⁊ đ etiā in deliciis ⁊ latietate viuit. Ber. in ser. Sudat paup frigis in ope: sed nichil quid minus anxie dives intus in sua cogitatione laborat. Aperit ille os suū i ostentatiōe aperit il-

le in cructiatione/z iterū grauiꝰ ille fallidio ꝙ ille media crucias. Quintū est ꝙ tpalia in morte nichil valēt/qz nec corpus a vermibꝰ custodiunt/nec homez i vita diutius cōseruare pōt/qz mortiē paup mortiē et diues/nec a demonibꝰ liberaē. Prouerb. xj. Non pderūt diuitie in die vltionis imo grauāt homez i morte qz talis cū violenta morte cū separari se cernit a diuitiis quas multū dilexit z p ꝗbus diu laborauit z ppē quas salutē ppriā sepiꝰ neglexit Insuper hic satis abūdat i oibus q̄ appetit et nescit ꝗ in futuro habebit: z vbi prima nocte manebit. Eccl. xli. O mors ꝙ amara ē memoria tua homi hūti pacē i substātia sua. ꝙ em hō oia tēporalia sua libere relinquet in agone: z spōte separaē ab eis hoc spāle donū dei est. Vnde sciendū ꝙ hō in agone mortis scipm dz cōsolari. s. sic cogitādo ꝙ prioribus tpibus dedit sibi eterna dona: z p vroze a qua tam spōte separaē: qz dat voluntatē suā in voluntatē dei: dabit sibi xp̄s matrē suā bñdictā z p amicis filius dabit sibi societatē angelox z sctox p honoze pātri z ptāte quā ppter deū relinqt dabit sibi eternū honorē z regnū ppetuū. ¶ Sextū ē ꝙ tpalia nocēt post mortē: qz de his oibus reddituri erim⁹ districtā rōnem Primo quō lucraē sis oia tpalia tua vlq ad nouissimū denariū. vnde apls. i. Thimo. vi. Qui volunt diuites fieri incidūt in laqueos diaboli. Hoc em iam verū est fm ꝙ iam est cursus mūdi: tūc vir tpalia lucranē sine pctō. Scdo quō expendisti tua tpalia. Tercio quō heredibus post te dimisisti qz ꝗlibet ꝓuenire dz ne post mortē lites fiant de rebꝰ suis: qz melius esset nullum denarium post se relinquere ꝙ cū tot pozalibus post se relictis cās litis administrare. s. seculares dicerēt nos filios z pueros habemus: z illis nos cōgragare optz: ergo optz nos diligere tpalia z sollicitudinem de eisdez habere Rñdeo ꝙ ꝓpter pueros nullus dz animam ppriaz negligere: nec xtra salutē suā facere in lucrando tpalia: qz ꝙto pluꝛa eis relinqs cōiter tāto maiozes pctozes z peiozes ruinī tui efficiūē: qz superbi luxuriosi fiūt z gulosi et sic de aliis. Et de tibi z aīe tue: si aliqd iuste lucratū relinqs post te hezedibꝰ: qz ex hoc pena tua augmētabit: z dānas tcipm vna cū filiis ꝗbus iusta bona rēliqs. ¶ Septimū ꝙ nos dz retrahere ab amore tpaliū est ꝙ tēpozalia sunt qñqz occasiones ꝙ hō efficit malus z pcssus: qz dant qñqz occasionē peccādi z qñqz stringit ꝙ ille ꝗ est paup est bonus et timens deū z sic in sua paupate saluabit qui si diues esset forte cū diuitiis suis dānareē: q̄ deo remittēdū est ꝗ oia nouit. Si em tibi vtile esset habere diuitias dei tibi illas administraret. sūt ei diuitie aliqñ occasiones litis. vñ Aristo. ij. polit. Decuma seditionē hec z malignitatē. Isi. de sum. bo. Quanto qs curis mundi maiozib⁹ occupaē: tāto facilꝰ dictis pmit qō ppt diuitias sepiꝰ fiūt lites oñdit Sñ. dicēs Quietissime viuerēt hoies si tollerentur ista duo ꝓnoia. s. meū z tuū. Itē diuitie superbiā generāt Aug Vermis diuitiax est superbia. vñ difficile est ꝙ nō sit superbus ꝗ diues est Itē diuitie faciūt hoiem gulosū: z cōiter luxuriosū vñ Ber. Periclitaē castitas i delicijs: humilitas in diuitijs: pietas i negocijs: ꝛitas i multiloquio: charitas i hoc ne ꝙ scio. quod aūt diuitie qñqz sūt occasio ꝙ hō malꝰ efficit ptz p tale exēplū. Legit in vitaspatrū ꝙ ꝗdā heremita apud quēdā lapicidē hospitatus inuenit in eo ꝙ vnā partem lucri sui exponebat in necessitates pprias: aliā in elemosinas pauperū terriā in peregrinox hospitalitatē. Cū aūt ingressꝰ esset ad cellā z rogaret vt deꝰ ei bōa sua multiplicaret ꝗ ea ita bñ expēderet Rñdit ei ꝙ illi forte nō expederet Illo aūt nō acqscente: z p eo fide iubēte xp̄s cessū est ꝙ petebat Nā in mane cā operandi murū antiquū trāgēs i uenit magnū auri thesaux. quo accepto factꝰ est familiaris imperatoris z magnus oppressor pauperū: quo facto heremita raptus est ad iudiciū z vidit angelos cōtrētes de illo oppressore pauperū ꝗbus rñdebaē ꝙ fideiussor p illo rñderet. Stupefactus heremita supplicabat vehemēter vt eū iuuaret: q̄ impetrabat vt heremita ad eū cozrigendū mitteret: qō cū facere vellet nec eloqui posset: sed ingerens se liberatus fuit et reuersus ad cellā iterū rapit ad iudiciū: z sicut ꝑius accusaē sed vtā virgie eū adiuuāte z mortuo imperatore alius succedens in imperiū illū diuitē z potentē capere voluit Sed ille fugit et oia bona sua pdēs ad pristinū artificiū rediens: z ad pietatis opa. Et sic postmodū vitam suā in bono finiuit. ¶ tpalia nō sūt diligēda nec appetēda nisi quātum nobis necessaria sunt ad pfectem vitā conseruandā z ꝙ tū pōt nobis ꝓdesse ad meredū per opera mie vitam eternam.

¶ In dñica. vj. post festū trinit. ser. xcb de ira.

OMnis ꝗ iracscitur fratri suo reus erit iudicio. Mat. v. Querit vtrū xp̄s velit nos hic retrahere ab oi ira i hoc qō dicit. Omis ꝗ iracscit ⁊c. ¶ Notandū ꝙ ꝗdā est ira bona z licita: z ꝗdā venialis: et ꝗdā mortalis. Ad declarādū aūt qñ sit ira licita: z qñ pctm mortale: et qñ venialē est notandū ꝙ ira octo mōis fit. Primo fit ira pctm ppriū et xtra pctm prumi. s. qñ hō iracscit de hoc ꝙ deꝰ offendit, z talis ira est licita bona z laudabilis. vñ pl̄s. Iracscimini et nolite peccare. Eccl. viij. Melior est ira risu qz per tristiciam vultus corrigitur animus delinquētis qz ꝗlz dz corripere et admonere frāna dilectiōe primos delinqntes qz ad hoc ꝗlz tenetur sub pcepto. Contra hoc faciūt adulatores ꝗ videt-

laudāt mala i pximis q̄ fūt xpo honorē dei & saluti aiaꝝ. Et tales faciūt se pncipes eōm maloꝝ illoꝝ q̄ i primis adulādo laudāt & tales adulatores sūt pones diaboli: qz ligant pēccatores et malefactores i pctis suis cū adulationibus suis: sicut pones ligant malefactores tradēdo eos iudici. bñ Aug. Adulantium linguę ligāt hoīes in pctis. Delectat em̄ eā fetere in q̄bus nō solū metuit repheñsoꝝ: sz etiā laudāt operatoꝝ: & dū xp̄ianus vindicare dz iniurias dei & pximas patienter sustinere Exēplo xp̄i q̄ venientes & cementes eiecit de templo q̄m hoc fiebat iniuria patri celesti: sz pximas iniurias sibi a iudeis inflictas patienter sustinuit & tanq̄ agnus mānsuetus obmutuit. Itē exēplum de hoc habemus i moyse q̄ deum vidisset & vindicare iniurias dei: q̄ pp̄ posita triam quā fecerūt cum vitulū cōflatilem adorauerunt & circa eum chorizauerūt occidit cū fuit ferē de pp̄lo israel. xxiii. milia hoīz Et hoc est signū q̄ sūt filii dei q̄ non pāt sustinere iniuriā dei: sed q̄ non curāt de iniuriis dei: sicut illi q̄ in domib⁹ suis pmittunt deū blasphemari: luxuriare fornicatores luxuriari. Et in sup permittūt chorizantes chorizare: & sic de aliis. Et ista nō pmittūt vt lucrū tēpale mūdi acq̄rant & sic tale lucrū deo & pximo saluti aie pponūt: tales in hoc se ostendunt esse filios diaboli & nō dei. Quis em̄ fidelis filius posset sustinere eq̄nimiter iniuriā sui dilecti patris q̄n hor. tradiceret & impediret inquātū posset Sic fuit de deo & de filiis dei q̄ traxit sup pximos pctā & aliena pctā & vindicare iniuriā dei: talis ira est bona & laudabilis & meritoria et nullū pctm̄ Dicit ei Bona. q̄ affect⁹ ire est bat⁹ hoīs dū irascit vitiis & malis suggestionib⁹ & sic q̄ nō cōpatit se trahi ad cōsensū pcti & vindicat dei iniurias & transgressiones iusticie. Sic legim⁹ xp̄m iratū fuisse pharisęis: & aliis nō recte agentibus. Sic hoc idē legit de pluribus locis: et sic hec ira vocatur zelus iusticie. Ij Scō est q̄dam ira subita et sine cōmis deliberatiōe q̄ venialis est q̄ in aliq̄b⁹ ignis ire cito accendit & cito remittit: & i aliq̄b⁹ tardi⁹ accendit & tardi⁹ extinguit & cessat & illi peiores sunt priozib⁹. bñ Aug. Melioz est q̄ quis ira cito tenet cū festinat q̄ sibi remittat ille cui se fecisse iniuriā agnoscit q̄ q̄ tardius irascit: et ad veniā petendā tardi⁹ inclinat. vnde etiā Piero. in epta ad Titū Negz vero q̄ aliq̄s ira ceitur iracūdus est: sz ille dz iracūd⁹ q̄ crebro hac passiōe laborat: & cū quis ex surreptiōe cōmouebit: & cito hoc tōne aduertit tūc hoc expellit sic solū peccat venialr Tercio cū q̄s ira ceitur & i modico vult se vindicare: quis etiā cū bñ posset se in magno vindicare: tñ nollet facere: tūc talis ira & cōmotio pter paruitatem vindicte pōt solui esse pctm̄ venale: sicut reprehere puerū p crimine: & sic de aliis. Quarto cū quis irascit in scipo & impatiēs efficit & tñ in nullo vult iram istā vindicare nec ꝓbo nec facto: & hoc idē q̄nq̄ pringit ex quadā natura li cōmotione q̄ hō in scipso cōmotus est et tñ istā iram non vult producere ad effectū: & talem pōt esse pctm̄ venale. bñ Gallio. Venalis ira est q̄ nō ducit ad effectū. Quīto cū q̄s irascit cū deliberatiōe & cū gl̄ensu rōnis: & in animo suo cogitat quomodo posset se vindicare: sz hoc non ostendat et talis deliberata ira est pctm̄ mortale: et talis sic irascens reus erit iudicio Mat. v. Qis qui irascit fratri suo reus erit iudicio Talis em̄ ad iudicū dei citabit & quale illud pceptum. Diliges pximum tuū sicut teipm̄ suaviter ab eo requireretur. O quō tunc respondebit iracundus homo q̄ leptus et frequenter mala cogitauit aduersus pximum & deliberato animo affectauit vindictam sup pximum Et talis q̄diu sic stat in tali ira & rācore quem gerit i corde ctra pximū semp est in statu damnatiōis. bñ pphet. In ipe vidicte dispdet te. Item. alibi legit sapiēte pphetā Qui vindicare vult a deo inuenietur vindictam J Sexto q̄nq̄ ira non solū in corde remanet sz etiā p signa exteriora ostenditur. Signa aūt hmōi sunt illa: sicut nō loqui facie ad alterum a pximo: vl̄ et torua facie respicere: & si q̄s obuiantes ei dz tunc p aliā plateā vadit: vel oculos inclinat ne eū respiciat: tal reus erit consilio: q̄z Mat. v. Qui autem dixerit fratri suo racha reus erit cōsilio. Racha sm Remigium est interiectio indignantis velut cū dicitur ad olentem hen & cadentem hei. Consiliū aūt trinitatis est q̄ eadē mensura remetiet eis. sicut ipi pximis suis signa ire ostēdēt sic xp̄s trā tur⁹ maria & oēs sancti angeli ostendent eis etiā signa ire & indignationis. Xp̄s ostendet eis tram suā: sic q̄ nunq̄ eū lete videbūt & q̄ nūq̄ miserebitur eoꝝ nec liberabit eos a penis et si oēs sancti orarēt. p eis. Hiere. vii. Noli orare p populo hoc: nec assumes laudes pro ipsis. i. orationes: qz nō exaudiā te. Signū ire vitiosissime fugi bñ marie & sciōz est q̄ nunq̄ aliq̄ō suffragiū eis faciēt. Exēplū de diuite epulone q̄ petiit guttā aque nō obtinuit. Signū ire angeloꝝ est q̄ in iudicio exibūt angeli & separabūt malos a medio iustoꝝ & mittent eos in caminū ignis: ibi erit fletus & stridoꝝ dētium iuxta illud. Tollat impi⁹ ne videat gl̄iam dei Septimo q̄n ira nō solū ostendit signis: sz etiā exp̄mitur ꝓbis maliciosis & vituperiis: & talis erit reus gehēne ignis. Mat. v. Qui aūt dixerit fratri suo fatue: reus erit gehēne ignis. Circa quod q̄ritur vtrum ex multa ira siue furtum sit pctm̄ mortale. Rñdeo sm. s. Tho. ii. ii. q. lxxij. Ho pe & p sebtrū q̄z est pctm̄ mortale: nō min⁹ q̄ furtum & raptus. Nō em̄ homo amat min⁹ honores suos q̄ rem possessā Ergo sicut est mor-

tale pctm furtū vel rapinā cōmittere: sic et p
rimo quicium dicere ⁊ eū infama sua dehone-
stare. Differt aūt cōtumelia a conuicio in hoc
q̄ p verba contumelioſa repſentat̄ ꝓpr̄ de
fectus culpe ſed per cōuicium repſentat̄ ge-
neraliter quicunq; defect⁹ siue culpe siue pene.
Vnde ſi q̄s dicat alicui iniucioſe eum eſſe re-
cum quicū q̄dem dicit: ſz cumeliā nō infert
ſz ſi dicat q̄ ſit fur nō ſolū quicū dicit: ſz etiā
contumeliā infert. Sepe tū vnū p alio repu
tat⁹ ponit̄ ⁊ Itē q̄ritur an liceat cū cozre
ctōis dicere quicū. Rūdeo ſcōm ſcm Tho.
ij.ij.q.lxxij. Sicut licitum eſt aliquē ꝟberare
vel rebus dāmificare causa diſcipline ſic etiā
quis pōt alteri quē dz cozrigere aliq̄ ꝟbum
conuicioſum dicere. Et hoc modo vocauit dñs
diſcipulos ſuos ſtultos: vt habetur Lu.xxiiij.di
cens. O ſtulti ⁊ tardi cozde ad credendum. Et
apoſtolus ad Gal.iij. O inſenſati galathe. tū
vt dicit Au. niſi ex magna neceſſitate obiur
gationes non ſunt adhibēde in q̄b⁹ non vt no
bis: ſz vt dño ſeruatur inſtem⁹ Ergo valde
eſt neceſſaria diſcretio: vt homo moderate ta-
libus verbis vratur: q̄ poſſet eſſe graue quic
cum quod per ꝟbum incaute ꝓlatum aufer
ret honozē ei⁹ gra quē ꝓferē ⁊ tunc poſſet hō
peccare mortaliter: etiā ſi non intēderet dho
nozationē alterius: ſicut ſi q̄s incaute aliquē
in indo percutiēs graviter ledat vel vulneret
non excuſat a petō mortali: ſic ⁊ hic. Itē q̄ri-
tur vtr hō cōtumelias ſibi illatas debeat ſu-
ſtinere. Reſpondeo ſcōm ſanctuz Tho. vbi ſu
pra. Sicut in alus iniuriis: ſic etiam in ꝟbis
contumelioſis tenemur habere aīm ꝓparatū
ad coleranciam ſi expediens fuerit. Xp̄s
enim non ꝓtulit percutienti ſe ad dnam ma
xillam aliam: ſz hoc fieri docuit q̄ſi q̄s te per
cutiet ⁊c. q̄ hoc non eſt factendum niſi quan-
do ex hoc ſperatur ſequi emendatio illi⁹ per-
ſōne vel alioz hoc videntium. Quādoq; ta-
men opozter q̄ contumeliā repellamus ⁊ hoc
ꝓpter duo. Primo propter bonum eius qui cōtume
liā infert: vt videlicet eius qui audacia repri
matur vt de cetero non attemptet talia Secu
do ꝓpter bonū multozum quozum ꝓfect⁹
per cōtumelias nobis illatas impedit̄. Sciē
dum q̄ ſi ille reus erit gehēne ignis qui dixit
primo ſuo fatue eum confundēdo: cuius tūc
ille reus erit q̄ dixit ꝓximo ſuo fur: latro ne
q̄ adulter: et hoc cum magno clamoze: vt ab
alus audiatur ⁊ cozā eis ſic confundatur. Et
iuſticia dei requirit hoc q̄ eadem mēſura re
metiatur eis. ſ. q̄ de⁹ obiciet peccata eozum
confundendo eos cozā ſāctis ⁊ angelis dei ſi-
cut ipſi confuderunt ꝓximos ſuos obiciēdo
eis petā ⁊ defectus ipſozū oia cōfundendi ſi-
militer ⁊ maledici qui maledicūt ꝓximis vide
licet brozibus ꝓpriis filiis ⁊ aliis q̄ omibus
incurrunt maledictionem eternam. de qua dz
Mat.xxv. Ite maledicti in ignē eternum L
Sciendum q̄ quicunq; ex iraūl'dicta ma
ledicit ꝓximis ipſo facto peccat mortal'ē ro-
tiens quotiens. Et vt frequenter talis male-
dictio quā quis facit ſeu dicit ꝓximo ſup ca-
put ipſi⁹ maledictōis reuocet'ē. vñ Geſ. xxvii
Dixit yſaac ad Jacob filiū ſuū Qui maledixe
rit tibi ſit ille maledictus Sic deus iā loq̄tur
de quolibet homīe bono cui iniuſte maledicit̄
q̄ q̄cūq; maledicēdo ꝓximis optaueris hoc
tu reus eris ſm dei iudiciū: de⁹ iuſto hoi cō-
uertit maledictionē in benedictionē. Vñ ps.
Maledicēt illi ⁊ tu bñdices. vñ Aug. Qui iu-
ſtus eſt ⁊ maledicit̄ ꝓmittū ei ꝓ maledictiōe
reddit̄. Vñ etiā Mat.v. Beati eſtis cū male
dixerint vobis hoies. Itē maledicere adeo eſt
illicitū q̄ etiā illicitū eſt diabolo maledicere
Vñ Eccli.xxi. Cū maledicit impius diabolū
maledicit ⁊ ipſe aiam ſuā. Cum enī diabolus
ſit creatura dei: ⁊ ſm ſuū eſſe bonus: ſz in vo-
luntate ſit malus petīt̄ eſt ei malū optare. Vñ
legit̄ cū Michael archāgelus cū diabolo di-
ſputās altercaret de cozpe Moyſi non eſt au-
ſus ei cōuicium inferre blaſphemie. ſz dixit. im
peret tibi dñs q̄ ſi Michael archāgelus dia-
bolo aduerſanti blaſphemiā dicere nolunt: ſz
modeſto ſermōe eū cohercuit q̄to magis hoi-
bus oīs blaſphemia eſt cauenda. Item aliqui
maledicūt creaturis rōnabilibus cū ab eis of
fendunt̄: ⁊ in hoc oſtenditur magna ſtulticia
ipſoz q̄ vtuntur talibus maledictū: cū tū nō
intelligūt. Vñ ſanctus Tho. ij.ij.q.lxxvi. di
cit q̄ maledicere irrōnabilib⁹ reb⁹ inquantuz
ſunt creature dei eſt petīt̄ blaſphemie ſz ma-
ledicere eis ſm ſe ꝓſideratis hoc eſt vanuz et
otioſum: ⁊ p conſequens illicitum. Ex quo pat ꝫ
q̄ reprehēſibiles ſūt illi q̄ maledicūt ſuis ꝓ
ximis cū non liceat maledicere aliis creatur
⁊ ꝑncipaliter illi q̄ maledicūt ſuis vxoribus vel
ſuis ꝓpriis filiis aut famulis vel famulab⁹
ſuis. Vñ legimus in Celarco q̄ quidā vir ira
cundus dixit vxori ſue: vade in noie diaboli.
Et diabolus ſtatim in eā intrauit: et eā grauī
ter vexauit. de quo vir multū cōtriſtatus fuit
et ampli⁹ ſe nūq̄ vxori vel alicui homini nec
alicui creature ꝓmiſit maledicere M Itē
ſciēdum q̄ ſi iſte qui iraſcitur fratri ſuo reus
erit iudicio: cuius tūc iſte reus erit qui nō ſo
lum fratri ſuo iraſcitur: ſed etiā ſuū ꝓximuz
ad iraz ꝓuocat. Et talis qui ſciēter ꝓximū
ꝓuocat ad iram oīm peccatoz que iſte in ſali
ra cōmittit: ſiue in verbis ſiue in factis reus
erit: quia iracūdia eſt ianua oīm vitioz: ideo
merito quilibet ſibi cauere debet ne aliū etiā
ꝓuocet ad irā. Cōtra hoc faciūt illi qui ſenes
ꝓuocāt ⁊ alios hoies paſſionatos qui cito p
uocant̄ ad irā: ⁊ in hoc volūt recreari quod tū
vergit in periculum animaz ſuaz: ⁊ grauiter
in futuro ꝓ talibus ſolaciis ꝓnietur: q̄ oēs

maledictiones ⁊ blasphemie ⁊ commiationes quas ille sic ꝓuocatus ꝓferr illi lugebũt Qz est regula turis q̃ qui occasionẽ dãni dat dãnũ dedisse videt. Vñ sollicite vxoz alicuⁱ ca uere dz ne maritũ ad irã ꝓuocet: alˢ oim pec catoꝝ q̃ ipse ⁊ cali ira cõmittit ipsa participeps erit. Sic etiã scire intelligimus de viro q̃ nõ dz ꝓuocare vxorẽ nec pueros nec familiã ad ira cundiã. Vñ Apłus ad Phił. vj. Patres nolite ad indignationẽ ꝓuocare filios vestros. Octa uo cũ hõ ex ira ꝓdit ad lectñ ⁊ra primũ sc cut pcutere: vulnerare: occidere vel mañ ꝓponere ⁊ra deũ ⁊ iusticiã: ⁊ hoc ẽ valde magnũ pcñ: qz occidere primũ ⁊ effundere sanguinẽ innocentẽ est vñ pctñ de q̃truoz petis cla mãtibus in celũ ad vindictã. Vñ Gen. iiij. dr. Vox sanguinis fratris tui abel clamat ad me de terra. Nunc igit maledictus eris sup terrã que aperuit os suum ⁊ suscepit sanguinẽ fra tris tui de manu tua. Si terra est maledicta q̃ sanguinẽ innocentẽ suscepit: qđ tunc de illo erit qui sanguinẽ innocẽtẽ effudit ⁊ra deũ ⁊ iusticiã. Ergo q̃cũq; ex vindicta ⁊ iracũdia le dit vel percutit primum vel vulnerat peccat mortaliter totiẽs quotiẽs ¶ Circa qđ q̃rit vtr vir percutiẽs vxorẽ ꝓpriã peccet mortaliter. Rñdetur q̃ si cã correctiõis ⁊ moderate hoc fecerit nõ peccat mortaliter qz lupior hz cor rigere inferiorem: qz vir est caput mulieris ⁊ non econuerso. Vñ Gen. iij. dixit deus ad euam Sub pt̃ate viri eris: ⁊ ipse dñabit tui Si aũt ex vindicta ⁊ ira ⁊ sine causa eã ledit ⁊ percu tit grauiter peccat. Hoc autẽ aduertẽdum est de illis qui cũ offensi sunt ab aliis siue in ta berna siue alˢ: et non possunt se vindicare de eis q̃ eos ꝓuocauerunt. tunc vindictã talem inferũt vxoribus sine causa ⁊ in hoc deũ grauiter offendunt. Insup sciendum q̃ mulieres debent esse patientes ⁊ mites. Insignũ huⁱ⁹ tunc habent boues leues: ⁊ ligant collum cuz pephis mollibus. In signũ q̃ debent dulciter respondere suis iracũdis viris: ⁊ tẽperare ma licias ⁊ iracũdias malicioso⁹ viroꝝ suoꝝ cum suis mollibus responsis. Quia sm Salo mon. Responsio mollis frangit iram. Et mu lier signãter se cauere debet ne sit iracũda: qz non est ira super iram mulieris. Cõ est ꝓpter fragilitatẽ sexus. Et est bene pauper vir qui habet iracũdam ⁊ rixosam mulierẽ. Vñ exem plum de iracũda muliere. Legitur q̃ quedam mulier erat valde iracũda q̃ vir aliquis cum ea coꝝdare potuit: ⁊ tã reputabat se esse san ctam ⁊ deotã: quia corpus suũ ieiuniis ma cerabatur ⁊ in oꝝõibus multũ vigilabat ⁊ in aliis bonis opib⁹ frequẽter se exculabat Sed hoc vitiũ ꝑncipale in se habuit vt quicũq; eã semel offendit. illũ amplius nũq̃ dilexit ⁊ ne mo illã in iracundiã ⁊ vindictã ab ea remouere potuit. Tandẽ grauit̃ infirmata petiit confessio rẽ ⁊ confessa est alia pctã: sz vitiũ illud nõ cõfi tebat ⁊ cuz sacerdos ꝓpidẽ apiret ⁊ corp⁹ dñi sibi porrigere vellet: tũc ipsa os suũ clausit ⁊ ad parietẽ se vertit dicens corã sacerdote ⁊ oi ppło ibidẽ exñte. Sicut vertebã me sepi⁹ ab his q̃ me offenderũt ⁊ nũq̃ eis ex corde idul si: nec eos ãmodo dilexi: ⁊ continue i iracũdia stetit ⁊ alios cũ iracundia mea ꝓturbaui et ad iracundiã ꝓuocaui. sic deus auertit se a me ⁊ ms nũq̃ misericorditer respiciet nec ego cũ lete ꝓpter meã iracundiã in regno celoꝝ videbor sz cũ oibus iracũdis demonib⁹ infernũ intra bo. vbi eternaliter cũ eibus dãnatis ardebo. ⁊ sic misera ⁊ iracũda mulier expirauit.

¶ In cadẽ dñica. Sermo. xcvi. Quomodo reconciliari debemus ꝓximis.

SI offers munus tuum ad altare ⁊ ibi recoꝝdatus fueris quia frater tuus hz aliquid aduersum te ⁊c. Mat. b. In oibus operibus nostris tria a tẽ deret debem⁹. s. honorẽ dei edificationẽ ꝓximi et meritũ nostrũ Deus ei tante bonitatis est q̃ pl⁹ respicit ad nostrã vtilitatẽ ⁊ ꝓximi edificationẽ q̃ ad suũ honorez. Offerre enim munus ad altare ptinet ad honorẽ dei sed qui illud offert cũ odio ꝓximi nõ hz meritũ ⁊ cõ dalizat ꝓximũ Vult igit de⁹ vt hõ itermittat honorẽ suũ ⁊ fiat ꝓximo reconciliat⁹ pri⁹ ⁊ sic meritoziã offerat oblationẽ. vñ Chrys. Vide miam dei q̃ plus respicit hoim vtilitatẽ q̃ su um honorẽ: plus ei respicit ⁊ diligit coꝝdiã fratrũ q̃ munera sua Dicit ergo Si offers mu n⁹ ⁊c. vñ. Greg. Mun⁹ nõ accipit nisi ãte di coꝝdia ab aio pellat. Vñ etiã Aug. super illa ẽba dicit Si absẽs est valde vt pdit⁹ corporis nõ possis ire ad eũ: tunc ais ꝓsternas te in cõspectu dei cui oblaturus es si ꝓpe vl ꝓ sens est reuocãdus est ad amorẽ: ab eo benigz perẽdus si eũ lesisti vel si te leserit dimittendo coꝝdis rancorẽ O Sed si diceres qs ẽ mo dus reconciliãdi ꝓximũ. Rñdeo q̃ tal⁹ mod⁹ sm Chrys. sup Math. ⁊ sup ꝑdicta verbabbi vicit. Si cogitatu offendisti cogitatu reconci liare. si verbis: ẽbis. si factis: factis. nisi eni quẽ factis lesisti. facto placauero sine cã oras deum: sine causa elemosynas facis de reb⁹ q̃ bus alios spoliasti. Quid eñ ꝓdest si vnus p te ad deũ oret ⁊ alius aduersus te deũ inter pellat Juxta illud Eccl. xxxiij. Dona iniquo cũ nõ approbat altissimus. Circa qđ sciẽduz q̃ modus reconciliandi dz esse talis q̃ si offen disti ꝓximũ coꝝde eũ odiẽdo aut sibi inimicã do: vt et ex puro coꝝde indulgeas: nec aliquã vindictã siue ẽbo siue ope ei inferas. Sz q̃li ter tenemur indulgere ꝓximis De hoc quere infra ser. cxxx. p. Sedo si offẽdisti ꝓximũ tu um ẽbis q̃ offensio ẽboꝝ contingit multipłr. Primo offendit ꝓxim⁹ ẽbis ⁊ hoc ꝓfalsa te

timoniū. ¶ Pro quo sciendū q falsus testis in falso testimonio multa mala cōmittit. Primo aūt ꝓpriā occidit cū mendacio suo et falso testimonio. Sap. i. Os qđ mēitur occidit aīam. Scđo xp̄m negat: qz corruptio veritatis est abnegatio dei. Vñ qđ veritatez negat xp̄m negat: imo est valde detestabile et horrē dū nomē dei adumere i testimoniū falsitatis Tercio primū ledit ⁊ dānificat aut in rebus aut i fama: aut in psona cū suo falso testimonio. Et qlibet talis bonus hō sic lesus pōt dicere cū xpo illud. p. Insurrexerūt i me testes iniq ⁊c. Sciendū q qlibet falsus testis ꝑm. s. Tho. peccat mortale et tenet ad restitutionē oiz dānoꝝ q per suū falsū testimoniū primo euenerūt q sine suo falso testimonio non euenissēt Scđi q primos. Vbis offendebat sicut sūt detractores qui offendūt primū dicendō ⁊ sub silentio: ⁊ quilibet talis irridebit a deo. Vñ ps. Qui habitat in celis irridebit eos ⁊c. ¶ Circa qđ q̄rit dicū dicitur sic primū mortale. Rñdeo sm̄ sctm̄ Tho. i. ij. q. lxxv. dicendo q qñ aliquis malū alicui⁹ psone vel defectū in risum vel ludū ponit dicitur hz. Et si quidē hoc fiat iquātū malū est paruū scz se: sic est dicitur primū venale. Sed qñ accipit quasi paruū rōne psōe sic aliquē irridere est eū oino pro nullo pendere: et tāq vilem estimare vt de eius malo nō sit curandū: sed sit quasi ꝓ ludo habendū: et sic dicitur est peccatū mortale: et tanto grauis q̄tum maioz reuerentia debetur psōe que irridetur. Vnde grauissimū genꝰ irrisionis est irridere deū et ea que dei sunt sicut beatā virginē ⁊ scōs. Scđo grauioz est dicitur sio parentū q̄ in maiori reuerētia sunt habendi. Tertio dicitur sio iustoꝝ per quā etiam homines a bñ agēdo impedunt: ⁊ sic de aliis. ¶ Ter cij qui vbis primū offendūt sunt illi q discordias inter homines seminant. qđ patēt quia inter oia alia marie detestat: sicut q opprimit i concordis charitatē ⁊ vnitate concordiū marie delectatur. hoc ptz: qz cōuenit de celo vt pacē faceret inter deū patrē ⁊ humanā naturā. Et qñ exiuit de mūdo pacē suis discipulis reliqt vt habet Joh. xiiij. Pacē meā do vobis pacē meā relinquo. Et post resurrectionē apparēs discipulis suis iterū dixit. Pax vob̄ ⁊ offendit eis manꝰ ⁊ pedes. q. d. Attendite q care pacē emi: ergo eā diligēter quate vt filij dei esse possitis. Mat. v. Bti pacifici qm̄ filij dei vocabunt. bñ Gze in pasto. Si vos ank filij dei q pacē facitis: p ru dubio fathane sunt filij q confundūt: ergo qcūq; ex ꝓposito ⁊ malicia discordiā semina uerit inter maritū ⁊ vxorē siue int̄ alios homines cuiuscūq; cōditionis totiēs peccat mortaliter: et diabolo familiarꝰ seruit. Gz. g. Quisq; enī feminādo discordia dilectionē primoꝝ primit: hosti dei familiarꝰ seruit Item sicut pax est via et dux ad vitā eternā ita discordia ad infernū vñ Amb. sup Lu. Pax est dux ad vitā eternā. et sicut xp̄s mediator cū pacificat. ps. In pace factus est locꝰ eius. sic diabolꝰ cū litigiosis: ⁊ sicut pacifici i futuro possidebūt regnū eternū vbi pax ē eterna: sic litigiosi possidebūt ignē eternū vbi est, eterna discordia int̄ dēmones ⁊ dānatos vñ Aug. xix. de ci. dei dicit. Nullo poterit ad eternaz dñi hereditatē puenire qlibet testim̄ eius noluerit obseruare. Item sciēdū q semiatores discordie xp̄i pl⁹ perturbant q ille q latrones in cruce appositi vel q q ipm̄ cruci clauis affixit Cuius tō est sm̄ Hen. de vzi. qz tales ei⁹ sāguinē euacuāt ꝓ quē oia pacificauit siue q̄ i celis siue q in terris sūt. Item legim⁹ tale exemplū q quidā vir cū vxore sua. xxx. an. vixit i pace q dyabolꝰ nūq potuerat eos in his annis semel facere discordare. Postea dyabolꝰ accessit ad quandā vetulā ⁊ ꝓmisit ei duos nouos calceos vt faceret discordiā inter virū istū ⁊ vxorē ei⁹ qđ ipa ꝓmisit se facturā ⁊ accessit ad virū dicēs q vxor sua vnū aliū pl⁹ diligeret ⁊ eū occidē ꝓponeret nisi ille valde caute prouideret Et illud vir penit⁹ credere noluit. Tūc postea accessit ad vxorē viri dicens ei q maritꝰ ei⁹ vnā aliā plus diligeret: et cū de sero sit cenarēt in mēsa: vir vxorē tozua facie respexit: et vxor ecōuerso oīdit idignationē erga virū: tuncvterq; cepit adhibere fidē vbis vetule: tūc vetula altera die accessit ad vxorē dans ei q̄silū tale. s. vt magnū ct̄rellū viri sui ⁊ aquā bñdictā acciperet i ecclia ⁊ de nocte sub cerui cali viri poneret et eū desup dormire faceret et tūc eā reamaret: eadē die etiā accessit ad virum dicēs ei q de nocte vigilaret et vxorē eius occideret et in signū hui⁹ cultellū suū sub culcino capitis sui illa nocte inueniret: quē ipe sub capite suo reperiēs arripuit ⁊ vxorē ꝓpriā cū eo trālfixit. Tunc dyabolꝰ calceos qs vetule ꝓmiserat in hasta fulpēdit ⁊ et trās aquā pexerit vbi illa steterit ⁊ lauit pannos dicēs. Vereoz tibi appropinquare ne me sic decipias sicut maritū ⁊ vxorē ei⁹ decepisti. vñ qdam mulier Femina dēmonib⁹ tribus assib⁹ē mala peior ¶ Quarti q vbis primū offendūt sūt illi q fraudulēter primis loquūtur q hūt mel in ore ⁊ fel in corde: ⁊ sic primos decipiūt et tradūt. vñ Job. Qui mel in ore gerit ⁊ meretro pungere q̄rit. Et tuus amicitiā nolo michi sociā. Item q̄ bonū faris ⁊ i corde malū meditaris Oscula q̄ inimicus dñs dedit hec mihi tuus Sciēdū q qñ qs fraudulēter bonū loquitur de alio ⁊ vult q audiēs eū loquat oppositū ⁊ mala dē eodē: talis peccat dupl'r. Vnde i sermone qz fraudulēter loquitur Scđo i primū cui mittit dare occasionē loq̄ndi. Quinti qui vbis primū ledūt sūt q primos cum suis ⁊ cum proprietis perturbāt ⁊ isti sz Xp̄i. de vi spūali facie xp̄i q̄sūt ⁊ salutis vbor̄ eius amabilem eius faciē inficiūt. vñ auctoritas. Facie

rpi vides: alapis cōfūdere: q primū in pctā
mittē: ꝓfūdere: q ñ stumelijs sit pctū mortale
hoc ꝛre ler. xxvi. ¶ Sexti sūt q verbis
pctis⁹ et lasciuis primū scādalizāt et mē
tis iregitate cozrūpūt. dñi. i. Cor. xv Cozrū
punt bonos mozes colloquia prava. Idem ad
Eph. v. Fornicatio aūt: oēs immūdicia nec no
mine: sicut decet scōs. Cōtra hoc plu
res faciūt: q verba stulticia: luxuriosa pfert
p̄ q̄ primos ad malas cōcupiscētias puocāt
: in hoc deū grauit offēdūt. Et cū tales cozri
gūt dicūt q̄ nō denorāt cozde sicut pferūt
oze: q̄d ñ falsuz est. Dñs rps dicit in euāg. q
ex abūdātia cozdis os loq̄t: ergo q̄d talia ⁊ ōba
pferūt: sine sint viri sive mulieres in his oste
dūt se habere impudiciā cozdis Chrys. super
Mat. Omale cozbuscūq; hz talia ⁊ ōba loq̄tur
et talia opa facit. Et hoc ēt pz in bonis hoib⁹
qui numq̄ vel raro talia verba pferunt: sed se
cum rpi⁹ sepi⁹ noiant eo q̄ versatur in cozdi
bus nrōz. Hoc ptz an btō Ignatio martyre qui
in rozmētis posit⁹ sepius iesum rpm noiauit
et requisit⁹ quare hoc nomen totiēs noiaret
ēspondit. Hoc nomē habeo scriptū in cozde
meo: ideo retinere nō possum: ⁊ toztozes post
mortē eius extraxerūt cozi ei⁹ de cozpe: ⁊ illud
in pres scidērūt: ⁊ i qualibet pte fuit scriptū
hoc nomē iesus litteris aureis Ergo q̄z rpia
nus se cauere debet a verbis malis et scurrili
bus: ⁊ luxuriosis. unde apls Ephe. iiij. Oīs
sermo mal⁹ ex ore vestro nō ꝓcedat. dñs Isid.
de sū. bo. Mali simones in ore rpiani esse nō
debent. Et merito q̄ sm dictū rpi in euange
lio De omni ōbo ocioso q̄ locuti fuerit homes
rō. Multo fortius de ōbis scurrilibus: ⁊ noci
uis. Septimi sunt q̄ primū ōbis risosis ad
tractandam prouocant Et olim pctōz que ille
in tali re: cōmittit siue verbis siue in factis
erierunt ipsi puocantes q̄ eū sciēter puoca
uerūt ad tractādā talē hoc ꝛre añ ser. xcv. O
Octaui sunt q̄ primos ledunt in fama per de
tractiōes et infamationes tales grauiter pec
cant: ⁊ tenent ad reuocationē: ⁊ restitutionē.
Grauius ei peccāt qui famā primi denigrāt
q̄ si eis qualescūq; res tpales subtraherent: q̄z
fama bona melioz est q̄ q̄lz res tpalis esse po
terit. dñs Pro. xxij. Melius est nomen bonum
q̄ diuitie multe Et quo ptz q̄ detractozes bo
ne fame deteriozes sunt q̄ fures ⁊ raptozes tpa
lium rerum. dñs Amb. Tolerabiliozes sunt fu
res qui nobis bona tpalia diripiūt q̄ detra
ctozes qui nobis nostram bonam famaz dila
cerāt Et de detractione quere ante sermo. xci.
B. Tercio si offendisti primuz in rebus tūc
reconciliari ei teneris restituendo ei ea que in
iuste possidebas. De hoc ꝛre ante sermo. lxxxij.
D. Item si lesisti primuz in cozpore cum vul
nerando vel verberādo: de qua percussione in
firmitatē vel debilitatem incurrit: teneris ei
satisfacere cozaz deo sm discretionem et inuo
ciam sapientū. ¶ Item si virginem de
florastī teneris ei satisfacere cozā deo q̄z posse
tuum: q̄z q̄libet cāz pretiosissimo thesauro. s.
virginitate. unde Eccl. xxvi. Nō est cōsigna
ponderatio continentis aie quod tales grauis
ter pereant q̄ virgines cozrumpūt: ⁊ a deo gra
uiter puniantur. pz per tale exēplum. Miles
quidam quandā virginē defloraut. Et moz
tuo cum illa pro eo oraret et fleret mortuū mi
les visibiliter ei apparēs voce tristissima eaz
alloq̄batur. que cum quereret causam tristi
tie eius a: q̄ in vocis dulcedine gl'iabat tan
tiens⁹ luxuriosas ⁊ seculares derādo Cu
ius cū cerne nigerrima et scabiosa ⁊ diuersi⁹
plena appareret: ⁊ inquireret causam resp̄n
dit. Quia multū gl'iabar in cruribus meis de
pulchritudine mea militari illa extendens ⁊
oznās superbe. Nūc inter spinas gradioz cru
cioz dulneroz̄q; i illis Ita iterum dixit. Dñe
q̄s est reliqu⁹ stat⁹ vestri cozporis ⁊ ille ape
ri oculos tuos et vide: et proiecit pallium a po
cioze quo amictus videbat: ⁊ vidit maximuz
bufonē et deterrimū pectori eius inhērentem
ita vt brachijs eius collum suum stringeret ⁊
os suum oz illius tangeret. Cuius etiā deter
rentē eius dependentes pedibus ei⁹ geni
talia sua quasi q̄busdaz lozis stringere ⁊ liga
re videbatur. Requisitus quare hoc pateretur
spōdit. Pro osculis lubricis quibus te et alias mulieres osculatus sum hec patioz oscula
et pro amplexibus amplex⁹ bufonis: ⁊ p ope
re libidinis in genitalibus crucioz sine cessa
tione. Cū mulier quereret vtrū ne ab illis pe
nis esset liberandus. Respondit. Non oztes p
me q̄ nichil michi p̄dest: q̄z eternaliter dāna
tus sum Et hoc ideo q̄ medicinā penitētie ne
glexi. Hoc dicto disparuit. Mulier postea in
clusoriū elegit et ibi pctā sua deflent.

¶ Dñica septima post festū trinitatis. Ser
mo. xcvij. De mia dei.

Miserēs super turbā: q̄z
ecce iam triduo sustinent me. Mat.
xv. Mis. ricordis dñi dicitur est per
universum mundum. dñs ps. Mia dñi plena
est terra. Hoc sic pz q̄ rps modo est miseri
cors sup turbam oim fidelium: ideo dicit. Mi
serēs super turbā. Unde in p̄senti sermōe
tria sunt dicēda. Primo quare deus tam pro
nus est ad miam. Scdo quibus generibus ho
minum deus miserē. Tertio exemplū. ¶
Circa p̄mum est sciendū q̄ deus est pnus ad
miserē cordiaz: et hoc faciunt tria. s. ꝓprietas
naturalis: potentia vniuersalis: ⁊ experiēs
singularis. Primuz est proprietas naturalis
Sicut ei naturalis proprietas ignis est ca'
facere: ⁊ ꝓprietas solis ē lucere sic ꝓprietas
dei est miserere semper et parere q̄z ergo mīe

ceri deo est ꝓpriam ideo punire deo est alienum: est tardus ⁊ inuoluntarius ad puniendum. Quod punire s. t alienū deo ꝑ̄ per illud ꝑsa. xxviij Alienum est opus eius ab eo vbi loquitur de operę punitionis. Apis ꝯ̄ mellificere. ⁊ hoc est suum officiū ꝓprium ꝯ̄ habet etiā pungere cum. s. molestatur et hoc est suū alienum: sic et deus qñ̄ dat mel suę mię facit officiū sibi ꝓpriū. qñ̄ ꝯ̄ adhibet stimulū suę iustitię facit officiū sibi alienū ⁊ inuoluntariū quia multe punit. Esaie. i. Ve consolabor ꝯ̄ hostibus meis: et vindicabor de inimicis meis. Vbi dicit glo. Moyse pij patris eos licz inimicos plāgit ⁊ ꝓcurat. Est etiā tardus ad puniēdum qz sicut dicit Chrys. Illud qđ̄ ho̅ fm̄ naturā facit: cito facit/sic deꝰ facit cito opus misericordię qz hoc ꝯ̄ fm̄ naturā suā. tarde aūt opꝰ iustitię. qz est ꝑ̄ter naturā suam Roma. ij. An diuitias bōitatis eiꝰ ⁊ patiētię ⁊ lōganimitatis cōtēnis. ℣ Si q̄ opꝰ iustitię est deo alienū et inuoluntariū ⁊ tardū: q̄rit Chrys. sup Mat. q̄re ergo punit: ⁊ rñdet: qz cōpellit. dñs ait Deꝰ inuitꝰ cū magno dolore ꝑpellit ꝑcōres dānare. Nō em̄ sic dolet qđ̄ ipse ab eis offenditur: sz qz violent cogit ꝓdere ꝗs oēs cupit saluare. Vnde querit dicēs. Cū in ꝑcte sua deꝰ habeat ꝓdere ⁊ saluare. ꝗs eū inuitū ꝑpellit. rñdet tu qui nō desideras miaz dei. Nā sicut q̄ desiderāti miam denegat crudelis est: sic q̄ nō desiderāti miam ꝑ̄stat inuitꝰ est. Deinde q̄rit tertio dicēs. Quis est hō q̄ nō desiderat miaz dei rñdet. Tu q̄ pmanes in petis. Desiderare ei dei miam est cōuerti ad deū: ille em̄ desiderat dei miam q̄ timet ira eiꝰ: q̄ aūt nō timet miaz nō desiderat. Sz q̄rit Scōs qđ̄ facit eū ꝓpriū ad miam est potētia vniuersalis. Quanto em̄ ꝗs est magnanimior. tāto ad indulgentiā est ꝓnior ⁊ hoc videmꝰ in aialibus ⁊ hoibꝰ. Nā ea q̄ sunt nobiliora ad indulgēdū magis sunt ꝓna: ⁊ nō ecōuerso. Vñ leo a catulo ꝓuocatus se nō vindicat ꝓpter sui magnanimitatē et catuli vilitatē: sz si catulus mordet catulū tūc ꝗti matris morsibꝰ se lacerāt: qz aialia bruta sunt. Sic videmus qđ̄ hoies magnanimes sunt ad indulgētiā faciles. Ambro. Hoc cui a magnanimis cupiditas-vltionis est. iij. Reg. xx. Reges vmꝰ isrl clemētes fūt Ecōtra aūt mulieres: qz biles fūt ⁊ fragiles. ō ꝑ ad irā ⁊ vindictā faciles. Eccli. xxv. Nō ē ira sup̄ irā mulieris. Deꝰ em̄ cū sit oīpotēs ⁊ nos viles vermiculi nostras iniurias parui pēdit ⁊ si eas recognoscim̄ statim repellit: ⁊ hoc ꝓpter suā maiestatē ⁊ nostrā vilitatē. ꝑs Excelsus dñs ⁊ humilia respicit. Ac si dicat: qz ipse est excelsus ꝓ potentiā maiestatis: ideo humiles respicit oculo pietatis. Sap. xi. Misereris oim qz oia pores. Ac si dicat. qz tu habes ptātē vniuersalē: ideo habes miaz generalē: ⁊ in ista sensu loquit ecclia. Deus q̄ omni potētiā tuā parcēdo maxime ⁊ miserādo manifestas ꝛc. Tertiū qđ̄ facit eū ꝓptū ad miam est experiētia singularis molestiā ei mozbi tribus modis mox dictus scire pōt. Aliqñ̄ per suā sciētiam theoricā. tūc est infirmo multum misericors. Aliqñ̄ per ꝓcticā ⁊ exercitationē lōgā ⁊ tunc est magis misericors. Aliqñ̄ per experientiā qñ̄ in persona ꝓpria infirmitates plurimas est expertꝰ: ⁊ tūc est maxime misericors Et ideo bonū est qđ̄ ipse medici aliqñ̄ infirmētur: vt eo melius infirmis cōpatiātur. Sed si esset aliquis medicus qui esset bonus theoricus ⁊ bonus ꝓcticus: ⁊ etiā infirmitates sepe in seipso expertus esset: iste adhuc eēt magis misericors Deus aūt ante incarnationē infirmitates nostras tā corporales qđ̄ spūales cognouit per eternā sapientiā quasi per quandam theoricā sciētiā. Et ideo tanqđ̄ pater benignissimus multū erat misericors. ꝑs. Quomodo miseretꝰ pater filioꝝ. miserꝰ est dñs timētibꝰ se: qm̄ ipe cognouit figmentū nostrū recordatus est qm̄ pulvis sumus: hō sicut fenum: dies eius sicut flos agri sic florebit. ꝛc. Post incarnationē aūt scivit per quandā ꝓcticā ⁊ longā exercitationē. quia per. xxxiij annos circa infirmitates nostras sanādas tā corporales qđ̄ spūales ꝓcticauit ⁊ sic factus est magis misericors Act. x. Qui ꝑtransiit benefaciēdo sanando ⁊ omnes oppressos a diabolo curando. Et sicut medicus multū cōtristaretur quando circa aliquē infirmum diu se exercitasset ⁊ nichil ꝑficeret: ita ꝝs circa nostras infirmitates. vñ ꝑs. Cōtristatus sū in exercitatione mea ⁊ cōturbatus sum a voce inimici. ⁊ a tribulatiōe peccatoris. Ac si dicat. De tribus rebus video ⁊ cōtristor scz quā de mea exercitatis nichil valet: ⁊ quando vos inimici. i. diaboli suggestio plus valet qđ̄ mea inspiratio: ⁊ quando ego peccatorē tribulo. i. punio Tandem scivit per experientiam. quia expertus est tentationes. s. famem: dolores ⁊ mortē: ⁊ ideo factus est maxime misericors. Vnde ad Heb. ij. Debuit per omnia fratribꝰ assimilari vt misericors fieret ꝛc. ¶ Circa secundū sciendū qđ̄ christus misereatur tribus generibus hominū. s. peccātibꝰ: penitētibꝰ et iustis. Primo peccātibꝰ: ⁊ hoc tripliciter. Primo in hoc qđ̄ nō statim peccatorē punitiuꝫ expectat ad penitētiā Esa. xxx Expectat nos deus vt misereatur nostri. Hoc angelis nō fecit quos de celo ꝓpter superbiam deiecit. nec ade quem de paradiso ꝓpter inobedientiam expulit. Si em̄ deus peccatores statim quando peccarent puniret: nec Dauid nec Maria magdalena: nec Petrus nec Paulus iā in celo essent: sed anime eoꝝ iam in inferno arderēt ꝑs. Miki qz dñs adiuuit nisi paulo minꝰ habitasset in inferno aīa mea. Et si cōsideremꝰ qđ̄ magna ptā ⁊ multa vitia quotidie in nos

do ꝑmittunt in hoc diuinā miam cognoscere peterim⁹. Qz tā i mundo nec est ꝓbitas nec delitas: nec vera vita xp̄iana: sed superbia regnat vbiq; simil: luxuria ⁊ auaricia: et sic de alijs. Vbi ei tā sunt veri hūiles, veri casti: veri mites: vbi pacis: ⁊ obedientes. Vbi plures habent nō peccāt ex ignozātia: vt paul⁹ dicit Ignozās fecī nec ex infirmitate vt petrus qui ex timoze mozt̄ xp̄m ter negauit. Sz heu ex certa malicia peccāt: ⁊ tñ de⁹ sustinet eos: ⁊ ḡ tales abutunt dono dei: qz nō statī puniunt: nō liberi⁹ peccāt Eccli. viij. Eo q nō cito ꝓfert ira malos suis: absq; vllo timoze filij hoiz ꝑ peccāt mala: ⁊ tales graue iudicium sustinebūt. Qz sm Greg. Illos dñs graui⁹ dānat qs hic diu lōganimiter portat Tales deberēt eo gtiar. quotiēs mozt̄lr peccarēt totiēs ab hac vita auferri deberēt: qz quotiēs mozt̄lr peccarēt totiēs hoc meruerūt. nō ei amplius fuerūt digni vite ꝑntis: qz ante ozē vite gtem ꝓfert peccādo sicut ira cū ⁊ de⁹ misericordi ter tādiu vitā cox. plōgauit. xx. vel. xxx. an, ⁊ hoc ꝑpt emendā. Et illō rps gte qđ rps eis ꝓfuit non meruerūt: qz ꝓterītū rps male expēderunt. vñ Ber. dicit Nichil ꝓfuit rpe. Secūdo misereꝫ pt̄oꝝib⁹ i hoc q eis tpalia būficia tribuit. Qz sm aug. Pt̄oꝝ nō est dignus pane quo vescit: ⁊ tñ xp̄s dat talib⁹ multotiens tpalia non solū ad necessitatē sz etiaz dat eis magnas opes ⁊ diuitias ⁊ hoc vt puto ꝓpt̄ tres causas. Prio vt p hoc eos ad amoze suū alliciat. Secūdo vt nobis exēplū būficādi nostris inimicis ꝓbeat: i hoc q ipe suis inimicis ⁊ pt̄oꝝib⁹ tot būficia tribuit. Tercio vt peccatoꝝib⁹ retribuat illa bona q facūt ꝑdm in ꝑntis mozt̄lib⁹ sciēter stāt Et i his tpalibus būficiis possumus magnā miaz dei intelligere. Quis ei hostē rebellātē sibi ꝓscit ⁊ portat At dñs tribuit sanitatē corꝑis, cōcedit lucem solis ad vidēdū ⁊ oēs creaturas creauit ad seruiendū q sunt in terra: aere: ⁊ mari ⁊ hoc i gratis: imo retribuētibus mala ꝑ bonis: et odiū pro dilectiōe. vñ Ber. O clemētissia circa filios adā diuine recozdatio pietatis: q sua būficia largiri nō desinit: nō solū vbi nullū inuenit meritū sz plerūq; vbitotū videt gratiū Si ei de⁹ misericoꝝs nō esset: tūc oēs pt̄oꝝes q abusi sūt dei būficiis fame: siti: ⁊ frigoze mozi deberēt: qz deus dedit eis cozꝑis fortitudinē vt sibi seruirēt cū qua seruierūt mūdo et diabolo. Itē diuitias ex bonitate concessit eis: et ipsi abusi sunt eisdē in voluptatib⁹ carnis qz facti sūt gulosi ⁊ cōiter luxuriosi ⁊ sic de aliis Tercio misereꝫ pt̄oꝝib⁹: qz statim vt quesierit fuerit ad gratiā eos recipit. vñ Esa. lv. Dereliquat impius viā suā ⁊ vir iniquus cogitationes suas: ⁊ reuertat ad dñm ⁊ miserebitur ei⁹: et ad deum nr̄m qm mult⁹ ⁊ ad ignoscendū. Quid differes o pt̄oꝝ agere pniam: ad dñz cōuertere et miserebit tui. Nō est enim adeo stultus hō q vtiq; rōne si offenderit dñm suū talē: ita q dñs suus eū occidere velit si sciret dñm suū tā misericordē q ꝓpter o gratiā inueniret eā apō ipsū. certe sū q non negligeret q̄n rogaret eū vt parceret ei ꝓpter vt euaderet mozt̄ tpalem: ⁊ nō expectaret in crastinū cū hodie esset certe⁹ ⁊ cras dubius de venia ⁊ gratia Et ecce miser pt̄oꝝ adeo stultus est q nō vult q̄ere gratiā vt euadat mozt̄ aie. cū tñ ipe sit deus ita misericordē q tantum vt pt̄oꝝ ad ipm cōuertē vult ei misereri. Joel. ij. Cōuertimini ad dñm deū vestrū qz benign⁹ ⁊ misericoꝝs est ⁊ ꝑtabilis sup malicia ℣ Scōo dico q dñs misereꝫ penitentib⁹ triplr. Prio i hoc q oia pcā relaxat. ps. Quātū distat oz⁹ ab occidente lōge fecit a nobis iq̄tates nr̄as. De remissiōe tot⁹ iniq̄tat̄ Ber. dicit. Sic ex toto indulsit ⁊ tā liberalit donauit omnem iniuriā vt iā nec dānet vlciscendo: nec confundat imꝓperādo nec min⁹ diligat imputādo. vñ Ezech. xviij. Quacūq; hoza pt̄oꝝ ingemuerit oīz iniq̄tatū ei⁹ nō recordabor amplius. vñ nō ait. Si bienniū vl triēnia ante mozt̄ sz quacūq; hoza: imo quocūq; mometo: etiā si in ipso aie exitu ingemuerit Meo ait decē iniquitatū ei⁹: vel cētū vel mille ꝛc. sz oim iniquitatū ei⁹ nō recordabor amplius. Jtē Esa. xlix. Nunqd obliuisci pōt mulier infantē suū vt nō misereat filio vteri sui ⁊ si illa oblita fuerit: ego tñ nō obliuiscar tui Ecce q̄ mitis ⁊ benignus est ad ignoscendū nō tñ sub hac spe est peccādū quia maledict⁹ homo q̄ peccat in spe nec etiā in pt̄is mozandū: qz q̄uis venia tibi in fine vite ꝓmittatur si veraciter penituerit: valde tñ difficile est vt vera sit pnia que venit taz sera. Tūc enim cruciatus mēbza ligat. doloz sensū oppzimit vt vix aliud valeat cogitare. vñ Aug. Si qs positus in vltimis voluntate voluerit accipere pniaz. fateoz non esse illi negandū qđ petit: sed non possumus dare securitatē q bene hic exeat. si securus hinc exierit nescio pniaz dare possumus: securitatē aūt dare nō possumus nunqd dico dānabit. sz nec dico q saluabit. Vis ergo a dubio liberari. vis qđ̄ inter tñ euadere Age pniaz dñ sanct⁹ es si sic agis, dico tibi q securus es. De pnia sera q̄re infra sequit̄. Scō misereꝫ deus penitētib⁹ in hoc q eterna pena in tpalē cōmutat q cōsistit in ieiunijs genuflexionib⁹ castigationib⁹ gemitibus ⁊ in fletibus q ꝑ satisfactione accipit Et est magna mia q de⁹ tpalē penam recipit ꝑ eterna pena quā sustinuisset si hō penituisset. Sicut latroni cū deberet caput abscindi: ⁊ ꝑ capite abscinderet ei vnus capilⁿ capill⁹ eius. vñ apl's Ro. viij. Nō sunt cōdigne passiones hui⁹ tpis ad futurā gloziā ꝛc. Sic etiā intelligit de penis ꝑntib⁹ ⁊ futuris q̄ nō la

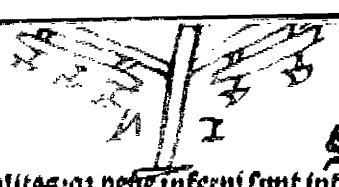

pōt ee equalitas: qz pene inferni sunt infinite. Aristo. Fuit ad infinitū nulla est ꝓportio Ergo si pariēs in tribulatiōib⁹ et in infirmitatibus et in penitētijs agēdis q̄ hic tibi ꝓpetis tuis infūcte sunt: dñs Jldo. in ꝑpno. Attende etiā in mēte quasc̄ūq; scki penas quoscunq; rozmētoꝝ dolozes; quascūq; penas acerbitates: & cōpara hoc totū gehēne & leue erit tibi omne quod pateris. Tercio misereatur penitentibus in hoc ꝙ virtutes refulcitat q̄s per peccm extinxerūt. ps. Tu aūt dñe miserere mei et refulcita me. Et quādoq; ꝓles ꝙ ait habuckc fouit fōtes. Sicut pz i maria magna balena que perfectioz facta est post celum ꝙ ante fuit. vnde etiam Lu. xv. habet de filio ꝓdigo cui pater dixit cito ꝓferte stolam primam. i. innocentiam quā peccando perdiderat & penitēdo recuperat: et date illi anulum. i. gram operandi; qz opera extra charitatem facta nichil valent ad vitā eternā & calciamēta in pedib⁹ eius. i. patiētiā in qua aia custodit ne ledat. dñs Lu. xxj. In patientia vra. xē Tercio dico ꝙ dñs misereb⁹ iustis & dñs operātibus triplr. Pozio eos in bono cōseruat ne recidiuāt; qz nisi dñs hoiem in bono seruaret facilter recidiuaret Dñs difficultas stādi & in bono pmanēdi. pz in lucifero; in adā. & in tuda. Lucifer ventus vane glie deiecit de celo Adā mulier, expulit de paradiso. Judas ꝓpter auaritiā cecidit de cōsortio apl̄oꝝ. Quid tunc nos fragiles hoies q̄ sumus i hoc mūdo q̄ est plenus laqueis cōstituti. ps. Nisi dñs custodierit. xē. Scdo ꝙ internā dulcedinē & consolationē dat suis q̄ est quasi q̄dā arca spūssancti. de q̄ Eccl. xxiiij. Spūs em̄ meus sup mel dulcis Quia devotio & dulcedo spūalis excredit oēm delectationē carnalē & ē signū pñtie spūssancti in hoie. dñs Aug. in li. confes. Qui spūssancto semel inebriat⁹ est ad oia bona hilarescit si laboret nō lassescit; si dolet nō sentit si deridet nō advertit Ber. Cibus aie est gratia dei dulcescimus oēm hūs in se cuauitatē et delectamen tū sapozis. Tercio qz dat iustis regnū celeste ex sua mia: qz ꝓpter merita nostra pax teneb⁹ nobilissimo nichil de cōdigno. Mā si aliqd boni facimus plus tñ tenemur deo. Wñ cū oēs viteres cozpis & aie cōsumpserim⁹ in seruitio dei et totum posse nostrū fecerimus adhuc dicere debemus illud Luc. xvij. Serui inutiles sum⁹ qd debuim⁹ facere fecim⁹. xc. Qd ex nris me timenō possum⁹ vitā eternā habere ex cōdigno sz solū ex dei mia oñdit Ber. dicēs. Si nati essemus ex quo fact⁹ est hō sup terrā: et vsq; ad cētū milia annoꝝ vita nra extēderetur nō esset tñ cōdigna operatio humanis ad tantā gloriam que revelabitur in nobis.

Ide eadē dñica. Ser. xcviij. De his que reprehensibilia sunt in comedendo.

ACcipiens septez panes gras agens fregit & dabat discipulis suis vt apponerēt; et apposuerūt turbe. Mar. viij. Cū homo tripliciter cōsideret. s. quantum ad cozpus et q̄tum ad aiam et q̄tum ad vtrūq; ecclām. ideo deus sibi triplicē cibū preparauit. s. cozpalē quo cozp⁹ reficitur spūalē quo aia nutrit̄; & celestē quo totus hō beatificatur. Conuiuiū aūt cozpozale, tm̄ bis xp̄s in hac vita fecit. s. hic de septē panib⁹. et Joh. vj. de q̄nq; panib⁹. Cōuiuiū aūt spūale multotiēs fecit Mā q̄tiēs p̄dicabat totiēs alimēta spūalia tribuebat Aug. Non est magnū pascere ventres cito morituros sed magnus est pascere aias inextinctum victuras Cōuiuiuz aūt celeste tm̄ semel faciet; qd tñ nunq̄ finez accipiet Lu. xxij. Edatis et bibatis super mēsam meā in regno meo. Secundū ꝙ sicut dñs pauit quattuoz milia hoim cozpaliter sic nos quotidie pascit etiā cozpaliter; qz nichil habemus a nobilioribus. Ergo cum grāz actione sumere debemus cibū sicut donū dei vt deus ex hoc honoret & laudet. dñs Aug. Pozro si manducas & bibis ad refectionē cozpis & deo grates agis; tunc cib⁹ et pot⁹ tu⁹ deū laudāt Wñ ꝓ pñti sermone tria sunt dicēda. Primo quō hō se debeat habere in comedēdo & bibēdo: et que sunt reprehēsibilia in cibo et potu. Scdo quō quis peccat mortaliter in comedēdo & bibēdo. Tercio exm̄. de duobus vltimis dicetur i sequti sermone Et circa primū est sciendū ꝙ hō in comedēdo & bibendo sic se dz habere ꝙ fugiat illa q̄ sunt reprehēsibilia circa tomestionē: & talia sunt ānq; Primū est ante debitū tps comedere. Mā sicut serui dei dz diligenā xp̄i primo querūt regnū dei; sic gulosi q̄ deꝰ vētez est primo querūt regnū dei sui; & regnū dei, ecce est esca & pot⁹. Contra quos dicit apls. Rom. xiiij. Nō esca & pot⁹ est regnū dei dñs Esa. v. dicit de gulosis. Ve q̄ surgitis mane ad sectādā ebrietatē. Ergo merito reprehendus est xp̄ianus ille qui de mane comedit anteq̄ aliquod pat nostrum dicat vl deo aliquā reuerētiā exhibeat: qz q̄libet hō dz primo cibare aiam cū devotis ozōnib⁹ et sctis meditationib⁹; qz aia nobilioz est cozpe. Aug. Mal⁹ est dānū in amissiōe, bni⁹ aie ꝙ mille cozpoꝝ: sed isti q̄ q̄nq; p duos dies nūq̄ aliquod pater nē dicūt periculose stāt: qz est signū ꝙ deū nō diligūt: nec ꝓpriā salutē q̄runt ideo obliuiscunt deū. dñs Arist. ij. rhetorico. Oblivio est signum pupēlionis: & isti q̄ sic obliniscunt deū in vita sua illoz vult etiā deꝰ obliuisci i morte. Augu. Ita fit vt ifine obliniscat sui q̄ dū viueret oblit⁹ est dei & Scōm reprehensibile est q̄n ds nimis delicata cibaria vult habē et nimis magnā diligētiā apponit ad cibaria ꝓparanda. Wñ legit̄ Nume. xj. de filiis israel q̄ in de

serto carnes deliderabāt: et ꝓpter hoc ira dei incurrerūt. ꝑs. Adhuc escę eoꝝ erāt in ore ipsoꝝ et ira dei descēdit super eos ꝙ pingues fatisfacerent desideriis et cupiscētus eoꝝ: tñ nichilomi nus eos punit. In quo ondit ꝙ et displicet ꝙ hō nimis delicata cibaria appetit: et tales cibi vt frequēter nimis magnā sollicitudinē hāt in ꝓparando cibaria. Alicꝙ quasi totū occupātur circa ꝓparationē ciboꝝ vēteris ꝙ vix vel nunꝙ vnā missā pōt audire: sꝫ de cibariis aliomodo vt nichil curāt. Alicꝙ etiā et si ꝑ se nō faciunt oꝛ tñ ꝙ ancille vel familia totū occupent circa illa ꝙ negligāt missaꝝ ꝓmonē: et ꝙ nunꝙ vel raro pōt visitare ecclesiā et ꝓncipaliē in die dñico: cū cū quilibet illa die teneā audire missam sub ꝓcepto ecclesie vt ꝓz de consecra. dis. 1. Missas. et c. Oēs fideles. Nec alis excusari possunt quasi magna necessitate cogēte vt habeā cōdē c. Et tunc tal' negligentia redūdat i dñoꝝ illoꝝ q̄ sic eos occupāt. vñ Hugo in sua clauicula. Quidaꝝ sapientioꝝ nimis in ꝓparandis cibis studiū adhibēt decoctionē, frixationum et condimentoꝝ genera excogitātes modo mollia, modo dura, modo frigida: modo calida: modo cocta: mō assata: mō pipere: modo sale ꝛdita sin ꝙsuetudinē ꝓgnantium mulieꝝ desiderātes: et cū tanta sollicitudine ꝓparant vt deuotoꝝ ꝙtuoꝛ vl quoꝝ fercula ꝓxima nō impediāt nouissima. Illi habēt colere ventrē qui tanꝙ deū et heu qđ peius est tales gulosi nunꝙ vel raro cōtenti sunt de cibariis ipsis ꝓparatis etiā qñ uxoꝛ vel familia fecerūt oēm diligētiā suā ꝓparādo cibaria tunc adhuc cōqueruntur et murmurāt: aut sunt nimis salsa: aut nimis frixa: aut nimis mollita: aut nimis dura et sic de aliis. Et qđ adhuc peius est si aliq̄ negligētia notabilis ꝛtā est in ꝓparando cibaria, mutat naturā, maledicendo uxoꝛi et familie: et qñq̄ blasphemāt et volunt pugere ipsis scutellas ad collū. Tu q̄ es tal' cogitare deberes ꝙ deꝰ ideo ꝑmisit illā negligētiā fieri vt recognoscas te nō ee dignū ꝙ cibariis tuis ꝓparatis: qz forte es ingꝛatꝰ ꝙtō mozta-lis et antea ingratꝰ fuisti deo de bonis cibariis ꝙ ei largitꝰ est deꝰ habundā: vel et qz antea in bene ꝓparatis cibariis excessisti et deū offendisti: et ergo tā deꝰ punit te in illis reb' in qb' peccasti: immo qñ recognoscis te esse in pctis mozalibꝰ sic scire debes ꝙ nō es dignꝰ comedere panē et bibere aquā ad sattetatē sꝫ vix debes sumere ouā necessitatē ad sustētationē nature: et tñ hui' est oꝛ pcōꝛ indignioꝝ est cibus creaturis. vñ Arist. 1. polit. Sicut optimū animalū est hō frugēs lege et iusticia: sic pessimū animaliū est hō sine lege et iusticia separatus. Ergo nō est dignꝰ hēre vlum alicui' creatura tñ ꝙs deꝰ ad hoc creauit vt homines illā haberēt et deo de hoc gras agerēt et ei seruirent. Heu heu tales pcōꝛes et gulosi homines pl' ꝙ muti de creatuꝛis ꝙ boni homines. de qb' deo ro vel aliq̄ regratiant nec ei seruiūt sꝫ potiꝰ diabolo et mūdo seruire volūt. De qbus omnibus sic vltis districtā reddituri sunt rōnē deo. Ex quo sequitur ꝙ merito nullꝰ de cibariis murmurari deberet vel blasphemare: sed ꝑ pctis suis sustinere debet: et hoc et cogitare ꝙ xps i cruce ꝑ pctis nostris pēdēs comedit et bibit aceū et porū. vñ ps. Dederunt in escaꝝ meā fel: et in sitim meā potauerūt me aceto. Et Terētius reprehēsibile est qñ qs nimis multū sumit de cibo et potu. vt legitur de sodomitis. Heu et vij. ꝙ vixerūt in deliciis carnis. Sicut enim pluuia nimis magna nociua est: sic aūt nimis parua etiā nō valet: sic dicit qs sibi putdere diligēter oꝛ ꝙ nō nimis multū sumat ne cibꝰ aggraueꝛ coꝛpꝰ et sustinere rōnez: nec et nimis modicum ne coꝛpꝰ nimiū debilitet: sꝫ i medio consistit ꝛtus. vñ Arist. ij. ethi. Mediū i oibꝰ est laudabile: qz sin Hugo. de scō vic. Sic caro est nutrienda vt fluat: et sic domāda est ꝙ nō superbiat. Quartū reprehensibile est qñ qs nimis ante sumit cibū. Signū aūt huiꝰ est, qñ sic animꝰ ad cibū tāto ardoꝛe ꝙcupiscētie trahit vt nichil sinat hoiez de deo cogitare vl de alijs bonis: sꝫ effundit se totꝰ ad cibū tāq̄ ad tutum asilū: et hoc vtiq̄ nō est bonū nec cōsonabile ꝙ hō cōsonalis effundat se sup cibū vt irrōnale asilū. et ēt coꝛpaliꝛ nocet: qz ad sanitatem coꝛpis valet ꝙ cibꝰ honeste: ꝛdinate et moderate ingeratur: qz sic tanto facilꝰ et salubꝰ digeriē ꝙ cōtra istā auiditatē bonū est et laudabile ꝙ dꝫ hō ante sumptionē cibi ad minꝰ dicat vnū pater noster et signū crucis faciat ante ꝙ cibū sumat. Extra legimus de vna mentale que demanente ꝙ ozauerat i ozto comedit lactucas sine signo crucis. et ꝺpabolū cruz lactuca comedit. Item qdam cōuersus bibit vinū in ciuitate sine licētia et sine signo crucis et sic diabolū cū vino bibit et semꝙ i ꝓncipio ꝓandij et cene hō cogitare dꝫ de pauꝑibꝰ: sic ꝙ velit ꝙ q̄lz pauper intantū haberet sicut ipe hz ad comedendum et bibēdum. Insup dꝫ eis imprecari elemosynā de mēsa sua unquātum facultas admittit. vnde Cato. Cū sedes in mēsa ꝓmo de pauꝑe pensa. cui cui ꝓdest cū xps adesse videt. Et infra ꝓandū cū sedet in mensa dꝫ loq̄ de bonis et honestis et delectabilibus: et dꝫ cauere ne ꝓbra scurrilia immunda et detractoꝛia loquat. Exēplum tale legimus ꝙ q̄dam duces inuitauerūt vicinos et cognatos suos iocūdo eos i vna mensa et in alia mensa collocauit pauperes. Et vnus inter pauperes q̄ fuit seruus hō vidit qñ Wūdicti te dixerunt et ꝓma duo fercula comederūt angelos circuire discūbentes qz loq̄bant de deo et postmodū loq̄ incipiebant mundana: et ꝙrbriosa et detractoꝛia tunc demones offerunt et discumbentes circumdederunt et angeli fugerunt qb eis et dederunt locuꝫ demonibus qui

tunc oēs dicūbētes circuierunt et cecā eos faciauerūt: tunc amare fleuit ille fetūs homo ꝓximodū ideū i fine mense incepeūt loqui de deo ⁊ honestis ⁊ bonis materiis: tūc angeli ꝓdierūt ⁊ discūbentes alacriter circūdederūt et tūc demones fugierūt ⁊ iste deuotus homo hoc videns cepit alacriter videre tūc alii postmodum interrogauerunt illū deuotum hoiem quare ꝓmo fleuisset ⁊ postmodū risisset ipe manifestauit eis que vidit ⁊ exortat⁹ est eos vt vbicunq; essent cū hoibus cōgregati q̄ sēper loqui deberent de deo et de bonis ⁊ honestis materiis: tunc xp̄s cū angelis suis semp esset pn̄s. vñ Mat. xviij. Vbicūq; duo vel tres congregati sunt in nomine meo ibi in medio eorum sum Item postmodum quis dz dicere gratias ⁊ re gratiari deo de preceptis. vñ ap̄s. i. Thes. v In oibus gratias agēte Ex his pz q̄ hō q̄nq; potest bñ ꝓcuratis cibis sine pcō ⁊ aliis grossis cibariis diēspōt dñō offēdere. vñ Aug. de doc. xp̄ia. Potest esse vt sine aliq̄ vicio crapule vel bozacitatis p̄ciosissimo cibo sapiēs vtat Insipiēs aūt fetidissima gule flāma in vitiosum oius ardescat. Iterum Aug' Non ꝓpter pozcū seo ꝓpt pomū mozte ꝓmus hō iuenit ⁊ Esau ꝓmatum suū nō ꝓpter gallinā: sz ꝓpter lenticulam pdidit Et legimus regem nostrū nō de carne sed de pane tētatum. ℣ Quintum rezpzehēsibile ē varietas herculoz q̄ rezpzehēsibilis est: imo nociua hoi nō solū ꝑtū ad aiaz sz etiā ꝑtem ad cozpus: q̄ aūt varietas ⁊ multiplicitas herculoz nocear hoi in cozpe: hoc ꝓbat. Ware. p̄ q̄nq; cōes. Primo mō ꝓbat p hoc q̄ vt frequēter alialis sunt sana: q̄ vnū simplex cibos assueto sue nature cōuenīēt: et nullo modo illis q̄ sūt ctraria nature sue Cui⁹ oppositū hō cōmaliis sepe facit. s. comedēdo et bibendo ea que non cōpetunt sue nature: sed solum vt satisfaciat delectationi et appetitui. Secō ꝓbat per artez medicine: q̄ medici sua dēt ifirmis simplicē cibū comedere: potū bibere et nō diuersa herculis assata et frita Rō est: q̄ simplex cibus ⁊ potus magis digestibilis est et etiā q̄ antea nimis se replueerunt de diuersis cibariis. Et sm Aristotelem. ii. ethi. Medicine fiūt per contraria. ergo epozret eos postmodum abstinere et simplicem cibum sumere Tercio ꝓbat per hoc. Si duo homines eiusdem complexionis biberent eandē mensuram: et vn⁹ biberet diuersa vina simul et semel: tūc citius infirmaretur et minus cōperit sue nature ille multiplex pot⁹ q̄ ille qui bibit simplicem potum: sic similiter intelligēdum est de cibo. Quarto ꝓbat per hoc. Si ds postmodum infirmaretur tunc medici eo facilius cognoscere valent vnde habeat illam infirmitatem: q̄ si diuersā cibaria comedisset: et diuersa pocula bibisset. ℟ Quinto ꝓbatur per hoc: q̄ natura est vniformis in operatione sua. Cum aūt hō comedit diuersa ⁊ multiplicia herculā tunc natura digerit illū cibū q̄ magis est digestum⁹ remanēte illo cibo i stomacho q̄ min⁹ est digestus: et cū hō gulosus superaddit iterū cibū sup cibū. s. comedēdo ⁊ repiendo se ante digestionē: tūc ille cibus q̄ manet in stomacho idigestus fit putridus: sic stomachus corrumpit̄ ⁊ ꝑ hō infirmat ⁊ mozit vñ Sen. Multa fercula multos mozbos fecerunt Vñ erā Sap. dicit q̄ gula plures interfecit q̄ ensis q̄z multi p crapulam efficiunt̄ cōtracti/lepzosi/hydropici/paletici. ⁊ sic de aliis Et hec est magna fatuitas q̄ hō ꝓpt delectationē bucce vult oi tpe esse infirmus Iterū vita hois minuit Eccli. xxxvij. Propt crapulam multi obierūt/sic econuerso abstinētia et simplex cibus caulat sanitatē et plōgat vitā vñ Eccli. xxxvij Qui amat abstinēs est adiciet vitā. vñ Hiero. Vat sanitatis est abstinētia mat egritudinis ē voluptas. vñ et Aristo. de regi. ꝓn. Abstinere a comestionib⁹ nimis ⁊ a suꝑfluitate est summa medicina. Qñ aūt abstinētia plongat vitā/hoc pz per experientiaz q̄z in ꝓncipio mūdi hoies diuixerūt ⁊ cōbna fuit/q̄z parce ⁊ moderate vixerūt q̄z vt legitur Adam vixit. dccccxxx. ⁊ post eū plures alii habuerūt multos annos anteq̄ mozte banē. Sīm Mathusalē vixit. dccclxix. annis q̄ fuit antiquoz inter oēs veteris testamēti. Iterū hoc pz in sanctis noui testamēti/sicut iohēs euāge. q̄ vixit a tpe passionis xp̄i. lxviij annis. Iterū xp̄s fuit. xxxiij. anni Item. b. Paulus ꝓmus heremitarum vixit. cxiij. annis. Iterū b. Antho. vixit in heremo. cb. annis: et raice nō habuerūt diuersa fercula: nec ꝓciosa pocula. ℣ Ex his omnibus pz q̄ vtilius ⁊ salubrius est etiā ꝑtem ad cozpus comedere simplicē cibū ⁊ bibere simplicē potum ⁊ assuetū. Et ex his pz quō hō dz se habere in sumēdo cibū ⁊ potū. s. q̄ dz comedere moderate ⁊ cū gratiaz actione Vñ legit exēplum in vitaspatrū q̄ q̄daz senex deuotus comedit cū aliis pluribus fratribus: et comedēt⁹ illis vidit in spū ille senex q̄ alii qui ad mēsam sedentes comedebant mel alii panē: ait ille senex. et admirabaī intra seipsū ⁊ dispūtabatur deū dicens. Dñe revela michi mysterium hoc q̄ idē cibus oibus appositus est sup vnā mēsam ⁊ manducando sic imutat⁹ videtur q̄ q̄dam edāt mel: q̄dā aūt panē: alii vero fierc⁹. et venit hoc deū dicens. Illi q̄ manducant mel hi sunt q̄ cū timoze ⁊ tremoze et gratiarū actione sedent ad mēsam incessanter orantes ⁊ cozū oco sicut incēsum ascēdit ad deū. ideoq; mel comedūt. Qui aūt cū panem māducāt sunt illi q̄ gras agentes ꝓpiūt ea q̄ a deo sunt donata illis. Illi aūt q̄ fierc⁹ comedunt hi sūt q̄ murmurāt ⁊ dicunt hoc bonū est/hoc malū est. Hec aūt fieri a nobis nō dz ⁊ sed magis debem⁹ glificare deū atq; laudes

et offerebat in nobis impleat illō dictū apli. 1 Cor. x. Sive manducatis: sive bibitis: sive q̄d aliud facitis omnia in gloriā dei facite.

¶ De eadem dñica. Sermo. xcix. Quot modis peccet quis in comedendo.

ACcipiēs septem panes gratias agēs fregit &c. ℣ Circa secundam partē p̄cedētis sermonis sciendū q̄ in comedēdo 7 bibēdo dupl̄ modis pōt q̄s peccare mortal̄r. Primo q̄n q̄s intātū diligit corpus suū q̄ extra p̄ceptū ecclie q̄s paratus sit comedere die⁹ ieiunior⁹ cum tñ bene posset ieiunare: sed non vult corpus suū intantum molestare vt ieiunet: et sic solvit ieiunium sine causa q̄ ab ecclia est p̄ceptum. Vñ Hermā. de Cheruditz dicit quādo q̄s inordinate gulē vel concupiscentie inheret tanq̄ vltimo fini. ut de quibusdam ōr ad Phil. iii. Quor⁹ de⁹ vēter est horū finis interit⁹ ita q̄ talis quasi deū cōtēnēs paratus sit p̄cepta dei trāsgredi vt delectationes gule assequat̄. talis graviter peccat q̄ quicunq̄ trāsgressus fuerit ieiuniū q̄ sub p̄cepto ecclie est institutum sciēter et sine causa ex contemptu peccat mortal̄r. Secus est si ex rationabili causa hoc faciat. Secundo q̄n quis sumit cibum illicitū et phibitū: sicut adam comedit in paradiso terrestri cum vetitum ideo expulsus est. Sic silr est si quis comederet carnes vel etiam lacticinia i quadragesima ille cibus illicitus 7 phibitus comederet. ℣ Circa q̄ queritur a quibus cibis ieiunantes debent abstinere. Rādetur ꝯz sanctum Tho. ii. ii. q. clxvii. In ieiunio q̄dragesimali inhibent̄ vniversal̄r ova 7 lacticinia. In aliis autē ieiuniis sunt diverse cōsuetudines quas q̄s observare dz p̄m mores eor⁹ inter quos cōversat̄ et motatur vt ꝯz di. iiij. denique. Esus aūt carnium generalr i omni ieiunio phibitus est: q̄ generalr magis delectabilis est et ad humorem luxurie magis cooperat. Vñ in certis locis necesse est abstinere a carnib⁹ et etiam in sabbato p̄m generalē consuetudinē extra de observa. ieiu. c. consuluit. Cōtra. Inno. Sciendum q̄ oēs homines tenentur totā. xl. ieiunare 7 hoc i q̄dragesimali cibo q̄ranis fortes sunt 7 hñt vñ p̄ñt talt cibo. vñ ōr in decre. In q̄dragesima est ieiunādū a lacticiniis di. iiii. Denique Secus est de illis q̄ sūt infirmi 7 debiles: vel etiā mulieres p̄gnantes 7 pueros lactātes 7 i puerperio existēs: q̄ si necessitas corporalis debilitat(ipedit eos vel eas nō tenent ieiunare: imo si timeat phabiliter de periculo vel de abortu nō solū p̄ñt sz tenent̄ solvere ieiuniū. Tertio q̄n q̄s sciēter cibū sibi nocivū in virib⁹ 7 in corpe comedit ꝓpter solaz delectationē qua nō vult carere: talis graviter peccat: q̄ facit extra charitatē q̄ hō tenet se ō obligē 7 bonos suos p̄servare vt deo dilig⁹ possit seruire p̄s. Fortitudinē meā ad te custodiā. Cōtra q̄ talis gulosus et voluptuosus bonos corporis debilitat scienter: et vitā sibi abbreviat sumēdo talē cibū vel potū qui non cōpetit sue nature. vñ et tātus posset esse appetit⁹ illicit⁹ ad talē nocivū cibū vel potū q̄ hō deū graviter offenderet. Aliq̄ enī dicūt scio q̄ hoc nō cōpetit michi cōedere vel bibere: 7 eque bene sumūt: q̄re nisi q̄ volūt satisfacere appetitui 7 delectatiōi. Sciēdū q̄ omis cib⁹ creat⁹ ē ad sustētationē nature vt inde hō deo seruiat ergo si vnus cibus nature tue nō cōpetit tuo bonitas dei diversa cibaria creavit vt sic tu cibo tue nature cōpetenti exercere possis. Irē qui sessiones longas facit 7 cōmessationes 7 cōvivia ꝓpter societatē 7 cōplacētiā hominū ita q̄ postmodū q̄nq̄ infirmant vel q̄nq̄ etiā citius moriunt ex talib⁹ longis sessionib⁹ ac superfluis comessationib⁹: etiā postmodū nō sūt indispositi ad seruitiū dei: 7 negligūt aie sue salutē tales etiā graviter deū offendūt. Silr illi peccāt q̄ talia cōvivia faciūt. vñ Aug. Quicunq̄ ad bibēdū p̄nus fuerit vel ad vomitū alios invenit p se eripis i die iudicii re⁹ erit. Quanto q̄n vomit cibū licitū 7 sanū: sz excedit i q̄titate: sic q̄ p̄dit cōnē vel nauseam vel vomitū acārit ꝓp̄ter illā superfluā crapulā talis ēt graviter peccat. ℣ Circa q̄ sciēdū p̄m Hē. de Vrimaria. Quicunq̄ inebriat vel q̄cunq̄ excedit mēsurā comedēdo. si hoc facit cū ꝓposito rētiōe peccādi vel se replēdi nimis peccat mortal̄r. Secus si fit ignorāter 7 sine ꝓposito vel si casu evenerit vl ex fortitudine cibi vel pot⁹ vel ex fragilitate sumētis: tunc est veniale. Sciēdū p̄m Hermā. de Cheruditz. q̄q̄s q̄s intātū sumit de cibo vel potu q̄ opz se q̄ vomitū vel aliā inordinationē: vel intātū superflue sumit cū gravamine ēt sine vomitu vñ deberent 7 possent plures alii sustētari q̄ fortē fame patitur vel fortē magna inedia perurgēt. credo q̄ i talibus casib⁹ etiā ptingūt petā mortalia: q̄ manifeste p̄z q̄ tal comestio sit extra charitatē p̄mi. Idē de nimia sumptiōe cibi p̄m eūdē doctorē q̄n tāta ē q̄ ppt eā rō obfuscat: 7 corp⁹ sciēter nimis ad rebellionem spūs 7 ad carnalia vicia irritat: ita q̄ hō certitudinalr scit q̄ suptis talib⁹ cibariis vel i tanta q̄titate ipse nullo mō pōt pleneare: nisi petā mortalia in citat: credo q̄ sit petm̄ mortale: q̄ ille voluptuose se p̄cipitat se in periculū. De ebrietate autē sciendū q̄ ebrietas directe cōtra bonū vñ impedit⁹ vehemēt⁹ q̄ comestio: cū tñ bonū humanū fundat i vsu cōnis. Doctores tenēt cōiter q̄ ebrietas ex genere suo ē petm̄ mortale: q̄n hō q̄ inebriat scit p certo potū esse inebriatiuū. et sciēter et voluntarie imoderate sumit illū. Secus tñ est si nesciret potū esse inebriatiuū: vel tā subito inebriatiuū esse: vel nō credebat: vel nō itēdebat ex ꝓposito eū sumere immodera

re sic qñq; põt esse pctm̃ veniale. Et credo q̃ minus pcm̃ sit ebrietas in his qui hñt capta debilia q; citissime ex potu modico inebriñ tur. nec etia audeo dicere q; in eis sit peccatũ mortale et forte in aliquo tanto biliozem̃ cpu tanẽ illi in mozib⁹ ⁊ ex natura male dispositi ḟto citi⁹ et facili⁹ vlz rõnis ⁊ bonũ hũanuz amittũt ⁊ cũ debilitatẽ suam multotiẽs experiañ qõ tñ nõ cauẽt. Et p̃ tanto, ẽt ebrietas põt esse in eis ḡuius pctm̃ p quãto est magis cõtinua: qz sic in habitu deducit: ⁊ ipi ex habitu peccare vid ẽr: nõ ex passiõe aut ignozãtia Ebrietas valde detestãda est, qz nõ solum est pctm̃ mortale sm̃ gen⁹ suũ: sz etiã qñq; maximũ pctm̃. s. multoz pctõzum cã. vñ Ozige. in omel. xx vij. Sicut ebrietas est mẽ oiz vicioz sic ecõuerso sobrietas est mẽ oim virtutũ. Itẽ ebrietas facit de hoie bestiã: de robusto infirmum ⁊ de prudente insanum. vñ Amb. in li. de pen. Ebriosꝰ dũ absozbet vinũ absozbet a vino et abominatur a deo. despicit ab ãgelis detinetur ab hoib⁹: destituit a virtib⁹ ⁊ fũdit a demonib⁹. Sciẽdũ q; valde piculosum ⁊ stultũ est iebriari. qz ebriosus ꝓparat aiam non hñti cõnẽ. ps. Nolite fieri sicut equꝰ et mul⁹ qui bus non est intellectꝰ. Oz p̃ cõnẽ homo solum differt ab alijs aialibus irrationabilib⁹ vnde Arist. vij. polit. Inter oia aialia solus hõ hz cõnẽ. Itẽ q; piculosum sit inebriari p̃z ex hoc qz si homo in tali ebrietate occideret: vel als quacũq; alia morte moreretur eternaliter dãnaretur. Et est plurimũ piculosa mozs sic mozi: qõ ꝓbatur hoc: qz qñ hõ cũ deliberatiõe ⁊ ex ꝓposito inebriat: tunc peccat mortaliter ⁊ illud pctm̃ nõ dimittit sine vera ctritiõe ⁊ interim q; sic est ꝓnat⁹ vsu rõnis non põt mereri. ḡ si sic mozit nunq; saluabit. Sed⁹ est qñ hõ hñs vlz rõnis submergit vel als occidit: tũc i momẽto põt mereri de pctis suis: ⁊ sic saluari. vñ Au. Ebrietas aufert mẽoziã dissipat sensũ ẽxcludit intellectũ ẽxcitat libidinẽ oia mẽbza debilitat vitã diminuit et oẽm salutẽ: exterminat. ℔ Quale aũt penã habebũt gulosi ⁊ ebriosi ꝓpter ale exm̃. Legit q; ḋã miles frequenter iebriabatur ⁊ cũ quodã crucibulo ad dedicatiões pcexit ⁊ tabernas visitauit: sz de ecclis ⁊ idulgẽtijs nichil curauit ḋ postmodũ infirmatus cogatus est a deuota filia sua vt ei post mortẽ appareret ⁊ statũ suũ et iudicaret. Qui post obitũ suũ ei infra. xxx. dies apparuit. ⁊ crucibulum in manu eiꝰ habuit. ⁊ ignis⁹ ex toto fuit. Et filia eius ꝑterrita ḋs esset ḋlixit vt ḋ cũ crucibulo vellet. ḋ rñdit. Dẽ tuus sum ⁊ i illo crucibulo habeo potũ meum de quo dicit. ps. Ignis sul. ⁊ spi. procel. ps ca. eoz. Tũc scio q̃ sit vtq; sibi suffragari posset. Rñdit non imo nec oẽs sci in celo: qz sñia euãgelij data est super me: vbi dẽ. Ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ pcipite eũ i tenebras exteriozes: vbi erit fletꝰ ⁊ stridoz dentium. Tũc cepit clamare ter ve Ve in amaritudine. Ve in multitudine. Ve in eternitate pena. Vñ Greg. i moza. Qui nunc se male in voluptatibus dilatat: illũ postea in supplicijs pena angustat. Quinto cum ḋs intñ diligit cibũ q; appetit⁹ delectatiõis est cã finalis pncipalis sumẽdi cibum delectabilẽ sic q; ꝓponit talẽ delectationem deo ḋ pncipalis cã ⁊ finalis doz esse in oibus opibus. Et talem delectationẽ querunt hoies voluptuosi ḋ solũ sm̃ corpus viuũt ⁊ curam carnis in desiderio perficiũt. Apls Rom. viij. Si sz carnẽ vixeritis moriemini. De ḋbus Hiero. in epla. Difficile imo impossibile est vt pñtibus ḋs ⁊ futuris fruatur bonis: vt hic ventrem ⁊ illic mentem impleat ⁊ de deliciis trãseat ad delicias. Sciendum tñ q; qñ ḋs eluxit ⁊ sic eluxit edo comedit et delectat in cibo nõ est pctm̃. qz hoc nature/ le est oi aiali. Itẽ si ḋs ꝓparat cibũ ea intentione vt eũ sumere possit qz aliter non posset hoc itez posset fieri sine pctõ. vnde Aug. de ẽbis dñi. Vtãtur diuites consuetudine infirmitatis sue. sed doleãt se aliter non posse. melius esset si possent si aliter possent. Ergo libet xpianus cibũ pparatũ cã gratiaꝝ actiõe doz accipere nec doz nimis auide comedere/ nec nimis delicata cibaria appetere: sz necessitatẽ ciboꝝ accipere semp̃q; in deo cozde tẽdere. si nõ sic in p̃ actu tñ hitu vñ Aug. ḋ ẽbis dñi. Si ḋ manducas ⁊ bibis ad refectionẽ ⁊ recreationẽ mẽ bzoꝝ ⁊ gratias agis ei ḋ tibi mortali tribuit/ hec suffragia cib⁹ tu⁹ et pot⁹ tu⁹ deũ laudant. ¶ Dñica. viij. post octauam trinitatis. Sermo. c. De hereticis ⁊ hypocritis

ATtendite a falsis ꝓphetis ḋ veniũt ad vos i vestimẽtis ouiũ. ⁊c. Matth. vij. Scõm leges hũanas puniendi sunt falsarij litterarum regaliũm et bullaꝝ sicꝫ et falsarij monetarum. Falsarij litteraꝝ sunt heretici qui litteras summi regis. i. sacram scripturã falsificant. quam etiã filius dei p quinq; bullas. i. p quinq; vulnera roborauit. Falsarij mõetaꝝ sunt hypocrite. Monete eñ regis celestis sunt ieiunia oziões elemosyne/ q̃ ipsi falso modo faciunt qz in his non attendũt honorẽ dei sz fauorẽ sci. Et ab his duob⁹ ꝓphetis ꝛbem⁹ nos sollicite cautelare. Ideo xps dicit in ẽbis ẽmittis. Attendite a falsis ꝓphetis. ⁊c. Vñ in pñti sermone tria sunt dicẽda. Vtio quõ hereticꝰ cognoscẽdi sunt. Secõ quõ hypocrite cognosci pñt et q̃re hypocritis detestãda sit. Tertio qñ hypocrisis est pctm̃ mortale. ⁊ qñ nõ. Circa p̃mũ sciendum q; hereticꝰ p ḋnq; cognosci pñt. Primo qz i occulto p̃dicãt: ⁊ hoc ẽ manifestũ signũ malicie Joh. iij. Qui male agit odit lucẽ. Sz oppositũ xpus docuit: vt habetur Joh. xviij. Qñ ãnas q̃siuit a xpo de doctria ⁊ disci-

pñcipi⁹ .cūc xp̄s tñdit. Ego palā locut⁹ sū mū
do: ⁊ in occulto nichil sū inuoga eos q̄ audie-
rūt ⁊c. Hoc est signū bone ⁊ salubris doctrine
qū q̄s aptē docet: qz ꝓtas non q̄rit angulos
ecōuerso aūt doctrina in angulis est suspecta.
Scīēdū q̄ annas a xp̄o duo q̄runt. l. q̄ ei⁹ do-
ctrina eēt: ⁊ q̄ cēnt sui discipuli. Et xp̄s soluz
ēdit de doctrina: ⁊ nichil dixit de discipulis qz
p cūo nichil bom potuit dicere de discipulis:
qz oēs relicto eo fugerūt ⁊ tunc etiā noluit q̄s
malū de eis loq̄ dās nobis exēplū in hoc q̄ nō
interrogamur de statu ꝓximoꝝ. si tunc aliq̄d
boni scim⁹ hoc dicere debemus: ⁊ nullo modo
malū ꝓximoꝝ publicare. sz poti⁹ oino tacē de
ꝓximis ex ēplo xp̄i. Scdo hereticī cognoscūt
in hoc q̄ p̄claris ecclie detrahūt. l. dño pape
ēpis: sacerdotibus: ⁊ aliis religiosis: ⁊ hoc fa-
ciūt vt laicos possint ꝑtrahere ꝓtra clerū qz ꝓla-
ti ⁊ alij ꝑfecti celebrāt hereticis ⁊ impugnant
eos: vt ꝑ seculares credāt hoc fieri ex vidicta
⁊ inuidia: cūc ipi hereticī ꝓtrahūt ꝓlatos ⁊ detra
hunt eis directe et indirecte. Quātum pñt. Item
ipsi impugnāt ptātē ꝓlatoꝝ ⁊ libertatē cleri
coꝝ ip̄s a xp̄o collatā: ⁊ hoc ꝓtradicūt quan
gelio vbi xp̄s dicit. Quecūq̄ ligaueris ⁊c erūt
ligata ⁊ i celis ⁊c. Et itelligit hoc signan
ter de vinculo excōicatiōis: de qua excōicatio
ne pueri hereticī nichil tenēt: nec ēt tenēt de
absolutiōe pcōꝝ q̄ ptās solus sacerdotib⁹ col
lata ē. dñs xp̄s dixit discipulis suis: vt hēt. Jo.
xx. Accipite spūm sctm ⁊c. Sed illi pueri hereticī sibi mutuo cō
tendūt. l. vn⁹ laicus alteri: q̄ cunq̄ detrahūt
ꝓlatis ⁊ sacerdotibus ⁊ impugnāt ptātem ⁊ li
bertatē cleri est valde magnū signum. Tercio
cognoscunt: qz multercules ⁊ simplicib⁹ libēt
loquunt: q̄ nō pñt intelligere fraudes ipoꝝ et
frequēter allegāt scōs doctoꝝes. l. Aug. Hier.
Amb. Gre. ⁊ sic ō alios. Iz xp̄i hereticī sint scis
lares ⁊ isquūt placētia: vt eo libētius audiā-
tur Apl's. ij. Thi. iij. Erit tp̄s cū sanā doctri-
naz non sustinebunt sed ad sua desideria coa-
cernabūt sibi magistros pruriētes aurib⁹ ⁊ a
vitate quidem audiū auertēt ad fabulas autē
cōuertēt: qz ipi pueri hereticī volūt viā celi
facere latā. quā xp̄s dixit esse artā: vt habetur
Matth. vij. Arcta est via q̄ ducit ad vitam. Hoc
pz: qz hereticī asserit simplicē fornicationē nō
esse pcm̄ mortale: qđ tm est falsum. Item dicūt
fabulā in scripturis tam esse in pluralitate ⁊q
tō supbi de pcō excusarē qđ est falsū. vñ Jsa.
Cōfitendo auctoritati cedat: pauli vñ lex ⁊
nō vitat. Quarto cognoscunt hereticī hoc qđ
opponūt se ordinationi ⁊ ꝓceptis ecclie. l. i ce
lebrando festa. Jpi em̄ dicūt q̄ festa ppter lu
cra ⁊ oblationes inuenta sunt a sacerdotibus
sicc de ieiunio et aliis ꝓceptis ecclie nō curāt
obedire. ꝓtra q̄s dicit xp̄s i eua. Lu. x. Qui vos
audit me audit: ⁊ vos spernit me spernit etiā
qđ grauius est aliqui hereticī loquūt ꝓtra sa-
cramēta aliq̄. l. ꝓtra sacramētū mīmonij ba-
ptismi ⁊ eucharistie. Et ēt aliq̄ hereticī nichil
tenēt de aq̄ bñdicta vel de locis ⁊ electis. l. de
cimiteriis nec de aiaꝝ suffragiis. vnde apls.
i. Thi. iij. In nouissimis dieb⁹ discedent q̄dā a
fide attēdētes doctrinā loquentium mēdacīū
phibentiū nubere ⁊c. Quinto cognoscunt he
retici in hoc q̄ libēter faciūt illis opa q̄ oīdūt
eos esse scōs ⁊ deuotos apō hoies sicut genu
flexiones ⁊ lōgas oōnes: qz vn⁹ hereticus quā
doq̄ orat p tres horas flexis genib⁹: sz oīa il
la faciunt vt videātur ab hoibus. Et sciendū
q̄ oēs hereticī cuz oibus suis fautoribus sunt
ipso facto excōicati maiozi excōicatione.

Circa scōm sciēdū q̄ hypocrite p q̄nq̄ cognō
scuntur. Primo cognoscunt per hoc q̄ oppti-
munt bonos ⁊ obloquunt eis. Naz oēs hypo-
crite sunt detractozes bonoꝝ ⁊ adulatozes ma
loꝝ: qz hypocrite bona opera bonoꝝ in pcm
interpretantur ⁊ mala opera diuitum excusant
et in bonum interpretantur: ⁊ hoc faciūt ppter
fauozē ⁊ lucrum. vñ Ber. Alius adulantes de-
trahentes mozdaces vt cetus: dolosi vt vul-
pes. supbi vt leones inteinsecus aūt sunt lu-
pi rapaces. ergo vbicūq̄ cernis vnū in habi-
tu spūali q̄ detrahit ꝓximis ⁊ libēter mala no
ua narrat de alijs scīas eādem personam esse
hypocritam. Scōm signū est facilis coprehen
sio aliorū: quod faciūt ō vt videant habere z
lum ⁊ charitatem. ꝓtā aliorū aggrauāt ⁊ ma
gna reputāt. sua autē ꝓtā parua ⁊ leuia esti-
mant coprehendūt altos ⁊ seipsos non emēdant
cōtra quos dicit xp̄s in eua. Lu. vj. Quid aūs
vides festucā in oculo fratris tui trabē autez
q̄ i oculo tuo est nō cōsideras. Hypocrita eice
primo trabem de oculo tuo: et tunc pspicies vt
educas festucā de oculo fratris tui. Ber. Hyp-
pocrite volūt esse sine auctoritate iudices sine
falsi testes postremo falsi accusatozes ⁊ omni
vitate carētes. Tercio hypocrite cogno-
scuntur in hoc q̄ in aduersis sunt valde im-
patientes: sup oēs ei mouent et offendūtur ad
ꝓtumelias sibi dictas: immo vnū vbū ipis in
ꝓtrariū dictū ipsos pturbat: ⁊ hoc est signum
superbie. vñ Hiero. Qui laudem non appetit
contumeliam non sentit. Itē est signū q̄ sunt
vacui a gratia dei. vñ Gre. Qualis vnusquis-
q̄ apud se lateat illata ꝓtumelia pbat. sed ta
les q̄ ppter vnū verbū ipis i cōtrariū dictuz
mouētur non sunt veri religiosi nec deuoti: sz
hypocrite: qz nichil volūt sustinere ppter de
um. vnde Ber. Hypocrite volūt esse humiles
sine despectu pauperes sine defectu: bene ve-
stiti sine sollicitudine: ꝛeliceare pasti sine labo
re. Quarto cognoscuntur per hoc q̄ deus per

mittit eos quandoq; cadere in publica et manifesta peccata: ⁊ etiam quandoq; reuelat occultam nequitiam eorum sic q; confundatur hic coram hominibus. ⁊ hoc signanter cōtingit illis qui se estimat esse bonos ⁊ spernūt alios vñ Isid. li. iij. de sū. bo. Pleriq; vtile est accessu gāibus deseri a deo quatenus sue infirmitat' conscij ad humilitatē redeāt vt hūiles post casum existāt. vñ ēt Ber. in tractatu de septē donis. Multo melius é cē petrē hūilē q; iuuenē arrogantē. ¶ Quito cognoscūt hypocrite qñ nimis hūilia ō scripsi dicūt ⁊ audē ab aliis de se dici audire nolūt: sicut aliq; dicūt: ego sū malus ⁊ pessim⁹: sz si hoc idē alij de ipsis predicerent hoc eis nō faceret: sz preuenis eis vera dicerēt. Et hoc é signū superbie ⁊ hypocrisis. vñ Oze. i mo. Superbie vicium ē vt qđ se faceret qđ q̄si spōte dignat sibi hoc dici ab aliis dedignat. Vñ bonoq; ⁊ humiliū est se nō laudare nec ēt se mirū vituperare. vñ Caro. Nō te collaudes nec te culpaueris ipse. Hoc facūt stulti quos gl'ia vexat inanis. Exēplū legim⁹ q; erat q̄dam inclusa q̄ apparebat valde deuota ⁊ consueuit frequenter dicere ad suū confessorē q̄ se pri⁹ id eā accessit ⁊ cōfessionē ei⁹ audiuit. O bone dñe orare deū p me: ego sum ita mala ⁊ pessima mulier q; timeo ne dñs alios hoies puniat p̄p delicta mea Tūc sacerdos sicut dixit discreet⁹ voluit experimentū esse tibi fūdamētū vere hūilitat' ⁊ alia vice qñ ipa iterū sibi talia ꝺba protulit, dicēs se esse pessimā p̄ aliis multis ribus: tūc sacerdos cūdit ei dicēs: hoc ego sepi⁹ audiui a mea de te dicti. tūc ipsa imediate cōmota dixit. Vos mētimini ad collū vestrū et q̄cūq; vobis dixit vbi de me talia loquitur sicut mentit: qz nunq; fui talis sicut tā me asserit. Tūc sacerdos humiliter cūdit dicēs Vō ego intelligo tuā superbiā ⁊ hypocrisim qz tu loqueris de teipsa qđ ab aliis dignaris audire. Et hoc est signū nō vere hūilitatis: sz superbie interioris. ¶ Circa scām scientiā q; hypocrisis ē petrā valde crescādā. Quito qz hypocrita est similis diabolo volēs imitare filios dei ⁊ qđ filij dei facūt ad sui dei creatorē: ipe facit ad sui imitationē: sicut de symea q̄dā refert exēplū. Qđ q̄dam pauper sutor p̄parabat calceos ⁊ scidit corriū ad calceos ⁊ q̄dā sutor surrexit et cultellū de manu deposuit: tāctu symea ex opposito in domo circuldā diuitis q̄ eaz obseruabat occurrit: ⁊ ēr sibi corriū p̄scidit volēs facere sicut a sutore vidit ⁊ sic dextrauit pauperi suū corriū q; ipse pauper diuiti sepius conquestus est: sz ille diues modicū ꝺba sua curauit vñ postea vna die ille sutor vnam nouaculaz cepit ad manū ⁊ raſit sibi pri⁹ barbā et sub collo suo: ⁊ sub gutture suo qđ cernēs symea etiā post recessum suū aduenit ⁊ nouaculā recepit et sic sibi pri⁹ sibi pri⁹ voluit facere sicut vidit: ⁊ sic sibipsi abscidit collū sic ⁊ hypocrite facūt si bi ad pniciē q; boni sibi p̄pis faciūt ad salutez Scōm pōt valere ad detestationem huius p̄ci pens quā scriptura eis cōminat: et vna pena est q; nunq; videbūt facie dei nisi cōuertātur vñ Job. xxij. Nō veniet in cōspectu ei⁹ omnis hypocrita: nec mirū cū de⁹ nō sit ante conspectum hypocrite: qz eius opa sua facit vt ab hoibus videat hoc est vnū qđ multū displicet deo et econtrario multū placet deo q; hō coz suū ⁊ intentionē suā sepe erigat ad deū. vñ sup illo. p. Firmabo sup te oculos meos dicit glo. in persona dñi. Nō auferā a te oculos meos qz tu sepe leuas oculos tuos ad me Tercio pōt valere ad detesta. ionē huius p̄ti maledictiones multiplices quas dñs iesus super hypocritas p̄tulit Mat. xxiij. We vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite: qz clauditis regnū celoq; ante hoies: vos ei nō intratis nec introeūtes sinitis intrare. Itē ve vobis scribe ⁊ pharisei ⁊ hypocrite q comeditis domos viduarum orōnes longas orantes. Item ve vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite q mūdatis q; exteriora est ꝛc. Itē ve vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite q similes estis sepulchris dealbatis ꝛc. et sic de a. nis plurib⁹ male dictionib⁹ q in euāgelio inueniunt: sz quere res quare dñs ita perseqbat hypocritas Rñdet Gui. lugd. q; ideo qz ipsi sūt p̄ditores simulantes se esse ex parte dei ⁊ sunt ex p̄te diaboli. videnē em esse amici ⁊ sūt inimici: ⁊ ideo multū p̄nt nocere ecclie dei. Vñ heretici p hypocrisim hoies decipiūt. ⁊ ātiq; ps qui erit ca put malor⁹ p hypocrisim hoies decipiet. ¶ Circa tertiū qrit quot modis fit hypocrisis ⁊ qñ sit mortale ⁊ qñ nō Rñr q; multis modis hypocrisis cōmittit. Primo qñ ds ostendit sanctitatem quam nō hz: nec habere curat: sed tātū vt sctūs appareat et sanctus reputetur: sic hz sctūm Tho. ij. ij. q. cxj. ar. i. est p̄ctm mortale: qz nullus totaliter p̄uatur sctitate: nisi per p̄ctm mortale. vñ dicit Aug. sup ps. lxij. Simulata equitas nō est equitas sz duplex iniquitas Ex quo pz q; hypocrisis talis ē duplex p̄ctm. iniqtas: qz occulte iniqui et mali sunt ⁊ false: qz fingunt ⁊ mētiuntur se esse sctos et non sunt. vñ Hiero. in epla. Duplicis peccati reus es non habere qđ credens ⁊ q; nō habueris simulare. vnde i decre. xxij. q. i. c. nolo. hz q; hypocrita viuat coz pal': mortu⁹ tñ est spūaliter. Scōo si sanctitatē ostēdit: vt falsam determinaz. C. heresim semiare possit: talis peccat mortal': ⁊ facit extra deū ⁊ salutē p̄p̄iā ⁊ p̄ximi ⁊ talis simulatio sctitatis ē cōis hereticis qz heretici multū ieiunāt ⁊ genuflexiones longas faciūt vt sic hoies decipiāt q; suis doctrinis credāt Tercio si ostēdit sctitatē p̄p̄eaut possit sibi ecclastice dignitatē acquirere ad quā tñ indignus est: ⁊ talis etiā deū grauit offendit. vñ Ber. sup missus est ꝛc. O fres quotiēs hoib⁹ p̄zeesse desidero totiēs deū meū pire cō

tendo: ⁊ tñ cbere non sapio q̄ dr tñt. vñ Aug. in li. de doc. xp̄ia. Cū hō illis q̄ sibi sunt nat⁹ aliter pares: hoc est hoibus dñari affectat in tolerabilis quidē supbia est. Quarto si q̄s oñ dit sctitatē vt intulte acq̄rat q̄cunq; bona tpa lia: q̄b⁹ finē ꝓstituit. hoc ꝟ. Hermā de schil dtz est pctm̄ mortale q̄ ēt sic ꝓ Quāuis em̄ talis, sibi nō q̄rit honorē ⁊ eccl̄iasticā dignita tē vt ābitios⁹: nec q̄rit falsā doctrinā semiare vt heretici tñ q̄rit tpalē substātiā cōgregare nō q̄ anar⁹ est ⁊ auaro nichil sceleri⁹ vñ Aug. Anarus anteq̄ iucret leipm pdit: ⁊ ante q̄ alt quid capiat capit. vñ ēt Chrys. sup Mat. Qui pecunie sunt ⁊ pñtibus cōpedibus stringit ⁊ futuris. Quinto si q̄s oñdit sctitatem fictā ⁊ in ipla sola fictiōe delectat cū alis nullū malū ꝓtendat: peccat venialr̄ sm Herman. de schil dtz de q̄ dicit Ari. ij. ethi. q̄ talis magis videt ban⁹ q̄ i ⁹. Sexto si q̄s simulat sanctitatē quā libēter haberet crem q̄ non peteret morta liter. Septimo si q̄s simulat sanctitatē occul tando suum pctm̄ ne alij ex hoc scādalizātur ⁊ hoc ꝟ Tho. ij. ij. pōt fieri laudabilr̄ vt alicui occulet pctm̄ suum ne alij scandalizentur q̄ ve hominū p quem fit scandalum. Octauo cū q̄s ad honorē dei ⁊ ꝓximi edificationē simu lat sāctitatē. vt q̄n alius bonus religios⁹ ma iorem mozū cōpositionē oñdit coā extrane is: vt ipsi magis edificent: ille nō peccat sed mereb. vnde Mat. v. Sic luceat lux vestra co ram hoibus vt videant opa vestra bona et glo rificent patrem vestrum qui in celis est.

¶ Decadem dñica. Ser. ci. de penis inferni.

OMnis arbor que non fa cit fructū excidetur et in ignē mittet Mat. vii. Sciendum q̄ sit tanta pena ē sterilis arboris q̄ fructū nō ꝓducit ꝗa pu tatis esse arboris fecūde cū malis fructibus nā de sterili ꝟ. Luce. xiij. Succide infructuo sa⁹ arborē vt q̄d etiā terā occupat. Ergo dliḡ diligenter ꝟ attendere ne sit sterilis et infru ctuosa arbor: q̄ tales infructuosi post q̄ fuerint per mortē excisi in ignē eternū mittēt⁹ qui in verbis ꝓmissis innuit vbi xp̄s dicit Omis arbor q̄ non fructum ⁊c. Vñ in pñti ser. cia sunt dicenda. Primo quare excidunt⁹ pctōres. Secō quō in ignē mittuntur. Tercio q̄s ibi erit eoꝝ⁹ et potus. A Circa ꝓmum sciēdum q̄ q̄nq; sunt excisiones pctōr. Prima excisio est mors corpalis q̄ quā excidit hō a pñti vita ⁊ per quā aīa separat⁹ a cor pore: q̄ sm Ari. in li. de pomo et morte. Mors nichil aliud est q̄ recessus aie a corpe ꝙ quā mortē hō perdit tps gratie q̄ nichil pciosi⁹ ē in hac vita. vñ Ber. Nichil pciosi⁹ tpe: ⁊ heu nichil eo vili⁹ inuenit: trāseūt dies salutis et nemo recogitat nemo sibi pertre dicit ⁊ nūq̄ re ditur⁹ caulat: sed sicut nec capillus de capite sic nec momētū peribit de tpe Scda excisio ē spoliatio cōsanguineoꝝ: bonoꝝ delectationū diuitiarū ⁊c. p. Cū interierit hō nō sumet oia secū: nec descendet cum eo gla eius. Jte Lu. xix. Omi habti supple spūale bonū: dabit⁹ sup ple eternū et abūdabit: ⁊ q̄ non hz supple spi rituale bonum: et q̄ videt habere auferet⁹ ab eo. scilla tpalia ⁊ trāsitoria. Et ista excisio erit grauis istis pctōrib⁹, q̄ ista tpalia hic nimis diligunt. vñ Aristo. Separari ab amicis ⁊ cō suetis mirabile ē: ⁊ hoc ꝟ q̄ separari ab vxore ꝓpria: a pueris ⁊ consanguineis ⁊ domib⁹ ab agris: a pecuniis ⁊ vestibus ab honorib⁹ ⁊ a diuitiis illis amatoribus huius mūdi multū graue est. Tercia excisio est amarior qua excidūtur a cōsortio bonoꝝ tam in celo q̄ in ter rabituēr. Licet em̄ in mūdo isto simul habitāt bni ⁊ mali: tñ in futuro separabuntur. vñ Mat. xxv. Extibūt angeli ⁊ separabūt malos de medio iustoꝝ. O q̄ amarū erit separari btā ꝟginem mariā/ab apīis/a martyribus/a cōfes soribus/⁊ a ꝟginib⁹/ab oib⁹ electis/⁊ āgelis et ab oibus tnis charis amicis q̄ hinc bonitatē dei fecerūt: ⁊ amnō cū xp̄o imperpetuum re gnabūt. Quarta excisio est q̄ excidunt a sta tu mie ⁊ pie: sic q̄ amplius nūq̄ pñt penite re nec miam dei inuenire. B Sciēdū q̄ si btā virgo cū oibus sctis vsq; ad nouissimū diez ꝓ vna damnata aīa supplicaret ipse xp̄s eaz nullatenus exaudiret: et hoc ꝓpter duas causas. Prima q̄ dānati sunt extra statum ⁊ terminū gratie ⁊ mie ita q̄ nulla gratia pōt tingere ad eos dño dicente per ꝓphetā. Ma lach. i. Jste vocabuntur termini impietatis: et ppl⁹ cui iratus est dñs vsq; in eternuz. Hinc vicit Mat. xxij. Ligatis manibus ⁊ pedibus ei⁹: mittite eū in tenebras exteriores. i. extra statuz mie ⁊ pie. Lu. xvi. Inter nos ⁊ vos. i. int electos ⁊ dānatos chaos magnū firmatū est vt hi q̄ volunt hinc transire ad vos nō pñt neq; inde huc trāsmeare. Scda cā est q̄ deus qui est eterna veritas ꝟ. sitit q̄ tales nunq̄ miaz cōsequent quia iz sit ops cū nullo mō pōt bene ⁊ra suū iuramētuz Hoc aūt iuramentū tam in veteri q̄ in nouo testō est firmatū. Naz in veteri testō ꝟ. Hiere. xv. Viuit dñs si steterit moyses et sa muel coram me nō ē aia mea ad ppl⁹ istū: eiici eos a facie mea. Ergo dicit deus oibus iā elo ctis in celo ⁊ in terra habituētib⁹. Hiere. xi. Nō ores pro ppl⁹ isto: q̄ non exaudiā te. Jte in nouo testō dicit xp̄s. Mat. v. Amē dico vobis non recedent inde donec reddant nouissimum quadrātē. Ideo etiā dicet eis in iudicio illud Mat. xxv. Jte maledicti in ignē eternū q̄ pre paratus est dyabolo ⁊ angelis eius. ex quib⁹ ꝑz q̄ pro aīa dānata non est orandū: q̄ nullum suffra gium ei ꝓdest. Aug. Si scirē patrē meū in in ferno non plus orarez pro eo q̄ pro dyabolo.

Dō aūt aīa damnata sit extra statum mīe ⁊ q̄ nunq̄ liberabīt ostendit Gre. in mo. vbi dicit Quisq̄s ad inferni mala tolerāda discenderit nequaq̄ vltertus ad lucē redibit: nec vltra mi sericordia parcētis liberat quos semel i. locis penalibus iusticia iudicātis dānat ¶ Qui ta exilio est p̄uatio diuine visionis ⁊ ista exi lio est amarissima. vñ Chrys. sup Mat. Due sunt pene eternales excidi et in ignem mitti. Multi gehennam horrēt ego aūt casum glie multo maiorem fore dico. Eternum decē milia melius esset culmia sustinere q̄ xp̄i facie iuā lucrissimā aueriam in iudicio nō videre; et ab ipa separari. quod amarissimū q̄d scit excludi a deo et sanctis et oibus electis et angelis dei ostēdit etiam Chrys. in quodā sermone dicens Excludi a bonis eternis ⁊ alienū effici ab his que p̄parata sunt sanctis tm̄ cruciatū ⁊ tm̄ horem inferi vt si nulla pena extrinsecus horq̄ ret hec sola sufficeret. vñ hugo. li. i. dīcit Quisputas tunc meror erit: que tristicia q̄s separabūt impii a consortio sanctorū ⁊ a vi sione dei: ⁊ traditi in prātem demonum ibunt cum ipsis in ignem eternum: ibiq̄ semp erūt sine fine in luctu ⁊ gemitu: vbi erit dolor intolerabilis mors horis ⁊ aie sine fine sine spe venie ⁊ mie: vbi nec d̄ horquet aliquando fatigatur: nec d̄ horquetur aliquando morītur sed sic morianē vt semper viuent: ⁊ sic viuunt vt semper moriant. ℣ Quātū ad scōm tunc post excisionem xp̄i pctōres i ignē mittentur Circaquē ignē sciēdū est q̄ est quadruplex differentia inter ignē inferni et p̄nīs scīi. Prima differētia est q̄ ille ignis p̄ns hz se quo ad ca lorē respectu ignis inferni tanq̄ ignis depictus ad ignē vere. qz sicut ignis depict⁹ i picte hz magnā differētiā respectu ignis nāi q̄rum ad calorē: sic ignis noster hz se ad ignē inferni Scōa dīa: qz ignis p̄ns solū exurit horp⁹ ab extra: sed ab intra aiam vere nō pōt: ⁊ ēt anteq̄ penetrat viscera interiora ipius horpis tūc hō ātes morīt: sed ignis inferni vrit horp⁹ ab extra et intra: et vrit tā aiam q̄ horpus sic q̄ ipsum horpus erit tanq̄ ferrum candēs ab intra ⁊ extra p̄ Pones eos vt clibanū ignis Tercia dif ferentia est: qz p̄ns ignis vbi ardet ibi et lū cet: sed ignis inferni ardet ⁊ tm̄ non lucet: qz ibi sūt tenebre exteriores: sic q̄ ignis gehēne nō lucebit dānatis ad aliquā cōsolationē / sed luce bit ipis ad augmentum pene. vñ Isi. li. iiii. de sum. bo. Ignis gehenne lucebit miseris ad de solationē et augmētū pene / vt videant vñ do leāt / et nō lucebit ad cōsolationē vt videāt vñ gaudeant. vñ Ber. Dānati nō vidēt vñ gaudeant / sed vidēt vñ doleāt. l. bonū q̄ amiserunt Et iustividebūt ⁊ letabunt glorificātes d̄ ea ferunt. Quarta dīa est / qz ignis p̄ns sumit materiā quā incendit / sed ignis inferni nūq̄ cō sumere pōt vñ Job xx. Luent p̄ia que fererūt nec tm̄ consumētur Quinta differentia est: qz ignis p̄ns est extinguibilis. ignis vero inferni inextinguibilis. Esaie xxi. Ignis eoz non ex tinguet. Ad istum ignē p̄petuus arbor q̄ non facit fructū post q̄ excisa fuerit mittetur. ¶ Quantū ad tertiū est sciendū q̄ in cena infer nali habentur tria fercula: ⁊ amarissimus po tus et tristissima musicalia. Primū ferculū re ne infernalis est fames. vñ p̄s. Famē patiente vt canes: qz p̄ magnitudie famis libēter co mederent canas: bufones: ꝑpentes si possent habere: sed hec minime habere p̄nt ⁊ hoc illi nō aduertūt q̄ multiplicia fercula ⁊ p̄ciosa pocula habere volūt: ⁊ sic in delitiis carnis viuūt q̄s xp̄s maledicit: vt habet Lu. vi. Ve vobis qui nunc saturati estis qz esurietis. vñ ap̄s Ro. viij. Si sm̄ carnē vixeritis moriemini. Vñ ēt Hier. i epla. Difficile imo impossibile est vt q̄s p̄ntibus ⁊ futuris bonis fruat vt hic ventre et illic mētem impleat. ⁊ de delitiis trānseat ad delicias: sed non sic impii non sic: qz qui hic re plentur saturitate: ibi cruciētur fame. vñ Sa lomon. Per q̄ peccat hō p hec ⁊ punit. Ergo primū ferculū dānatorū est fames. Scōm fer culū dānatorū sūt carnes p̄prii corporis. vñ Esa. ix. Unusq̄sq̄ carnē p̄prii brachii sui vora bit. O q̄ amarū ferculū vbi unusq̄sq̄ pre ma gnitudie famis p̄priā suā carnē comedet Ter ciū ferculū dānatorū sūt carnes decocte ⁊ etiā assate. Vñ Job. xxxix. Trānsibūt ab aq̄s niuiū ad calorē nimiū. Q̄n em̄ erūt i aq̄s niuiū tūc pre nimio dolore māducabūt linguas suas rō gelatas: ⁊ sic quodāmō comedēt carnes deco ctas. Q̄n̄ vo erūt i igne tūc pre nimio dolore māducabūt linguas suas adustas. Apoc. xvi. Māducaverūt linguas suas pre dolorib⁹: ⁊ sic quodāmō comedēt carnes assatas. Quantum cūq̄ em̄ ⁊ quotiēscūq̄ lingua comedat subito reintegrat: vt iterū comedat. Sed de potu dā natorū dicit p̄s Ignis sul. spi. pcel. ps ca. eoz Sicut ei vinū intrat horp⁹ ⁊ letificat horis sic ista pot⁹ amaritudinis totū hoiez penetrat et ptristat. ¶ Et sicut i magnis ruinis cō sueverūt sonare diuersa instrumēta musicoz sic in istis ruinis sine nuptiis infernalib⁹ re sonāt tria genera musicoz. Primū est stridoz dētiū. Mat. xiij. Ibi erit fletus ⁊ stridor dētiū Scōm est ululat⁹ demonū. Esa. xvi. Ululabit moab. at Moab vniuersus ululabit. Moab igit ululabit: qz demones maiores ululabūt ⁊ ceteri eis rīdebūt: ⁊ ad eos sibi ululabūt Et hec est spālis pena dānatorū audire ululatū et clamorē demonū: qz sicut scīis ⁊ electis i celo est dulce audire cantū ⁊ laudē angelorū sic tri ste ē dānatis audire ululatū ⁊ clamorē demo nū Terciū genus musicoz est plāct⁹ cōiter oim dānatorū. zacha. Planget terra. l. infernalis familie ⁊ familie seorsus ⁊ seorsū familia luxu

rosoꝝ: rozuz familia suaꝝ: ⁊ sic de aliis ⁊ſ. Iterũ est in pñti audire clamozẽ hoiꝝ tri bulatiꝝ: dꝫ hũc erit vbi oẽs dãnati clamabunt ve: ve: ve. De q̃ vnq̃ nati sumus. De q̃ vnq̃ ſm̃ carnẽ vitam⁹. De q̃ vnq̃ illicite gaudi sumus. Exẽplũ de hoc q̃re ante ſcr. v. J. Sic iã habem⁹ de cibo ⁊ potu ⁊ musicalib⁹ instrumẽtis dãnatoꝝ. ¶ Nõ fm̃ cuꝛsũ mundi tũc ad delicias coꝛpis poꝛtet intrare balneũ: nõ hic aliqd de balneo iferni est dicẽdũ. Pozio em̃ dãnati balneant̃ i igne infernali: sicut hoies hic cãlueuerũt ꝓpt̃ delicias coꝛpis balneari i aqs Et iste ignis vt antea tactũ est supza modum callosus est. Ad quẽ hz ignis nr̃ q̃rum ad cal lozẽ sicut ignis depict⁹ i pariete respectu ignis. Et in illo mẽbzo ꝑcõz grauiꝝ toꝝq̃ biꝝ in quo pl⁹ peccauit. vñ Ber. In quo autẽ mẽbzo pec.. magis offendit i eodẽ magis roꝛ quebit. Scõo in balneo infernali sunt pene mata. i. mallei ignitꝝ cũ quib⁹ dãnati a demo nibus percutiunt̃ et toꝛquent̃. Tercio in bal neo infernali sunt fricatoꝛes: ⁊ sunt illi demo nes qui cũ vncis ferreis dãnatos dilacerant ⁊ puniunt. Quarto in balneo sunt raseꝛes ⁊ rasa ra balnei infernalis est ꝓuarto totus bonꝫ. Quia dãnati radituꝛi ꝓuant̃ oi bono qõ est in celo et in mũdo: qz alia dãnata nũq̃ cõsolabit̃ interitũ a deo et electis ⁊ coꝛp⁹ nũq̃ habe bit cõsolationẽ aliquã ab oibus delictis mun di. Et post q̃ dãnati balneati sunt. tũc lectum ad quiescendũ eos intrare opoꝛtet: qui lectus est infernalis puteus qui est tante ꝓfunditatis q̃ dãnatus habebit ignẽ supza se ⁊ sumꝫ infra se: ita q̃ nõ est tanta distantia a celo ad terrã quãtus iste ignis ꝓfundioꝛ sit. ¶ Istud balneum et istum lectũ infernalẽ isti audire re deberẽt qui singulis septimanis bis vel ter in delictis carnis balneant̃ ⁊ in plumis ⁊ in le cticeruis mollib⁹ de mane diu doꝛmiũt et se reuoluũt. Nõ tale exẽplũ ponit Hũbertus in tractatu de septuplici timoꝛe. Legit̃ de quodã magistro delicatꝫ: imo q̃ bononie cõmoꝛãs in tanta refugebat statũ pnie q̃ nolebat: ad ser mones ire vel aliquod verbum audire loqui de deo ne moueret ad ingressum religionis. Fa ctũ est aũt q̃ quidam frater ꝓdicatoꝛ suus cõpatriota semel visitaret eũ in domo sua. Et cum ingressus esset cameꝛã eius: ipse timẽs q̃ vellet⁹ ꝓdicare ait. Frater ad quid, venistis sibultis michi loq̃ de deo: nichil curo: ivero de negotiis aliis bene venistis At ille Magister habeo vobis loqui de quibusdam aliis negotiis/cteꝛ quo nõ vultis audire de deo nõ ꝓpono vobis loqui de deo/nisi cũ licentia vestra. Tũc ille recepit ad eum ad loquẽdum de aliis negotiis. Cũ aũt verba ⁊ rumoꝛes essent finiti frater volens recedere dixit illi. Magister date michi licentiã vnum verbum loqui de deo Ille licet cum difficultate concessit. Et frater Magister obserꝛo vt hac nocte qã intraueritis lectũ vestrũ. recoꝛdamini de lecto quẽ habituri sunt in inferno illi qui hic nõ egũt veram pniam. Et ille. quis lectus erit. Et frater Elyas dixit. Subter te sternet tinea: ⁊ operimentũ tuum erunt vermes Post illa verba ce cessit frater. Et ille magister nocte illa recoꝛdatus verbi illius: cum esset i lecto non potuit doꝛmire cogitãs de illo lecto infernali. Et in tantũ ꝓuenauit illa cogitatio in eo q̃ post mo dicum tẽpus oꝛdinem est ingressus.

¶ De eadem domin. ca. Sermo. cii. q̃ voluntas dei conflitit in septem.

QUi facit voluntatẽ pa tris mei qui in celis est ipse intrabit in regnũ celoꝝ. Mat. vij. Sciendum q̃ in ꝓsenti ꝑmõe tria sũ dicẽda. Primo q̃re merito debem⁹ facere voluntatẽ dei. Scõo in quib⁹ voluntas dei ꝙsistit. Tercio exẽplũ. J Circa ꝓmũ sciẽdũ q̃ voluntatẽ dei facere debe mus: qz ipse fecit voluntatẽ nostrã. Scõo qz fa cit. Tercio qz faciet in futuro. Fecit em̃ volũ tatẽ nostrã. s. sustinẽdo ꝓ nob⁹ mozt̃ amarissi mã. Esa. liii. Nos deliberauim⁹ eũ despectũ ⁊ nouissimũ virꝝ dolorꝝ ⁊ sciẽs infirmitatem Jgit̃ qualẽ deliberam⁹ eũ talis est fact⁹. Est em̃ fact⁹ despect⁹ ꝓpter paupertatẽ: qz diuites despiciũt pauperes: ⁊ ꝑs fact⁹ ẽ ꝓ nobis pau pertim⁹. vñ Ber. Dozup nat⁹: pauꝑ dixit pauꝑ obiit. vñapls. ii. Coꝛ. viii. Dozopt̃ nos egen⁹ fact⁹ est cũ eẽt diues/vt nos illius inopia di tes essemus. Et erã factus est nouissim⁹ ꝓ pter humilitatẽ suã/qz hũiliauit se tantam q̃ non potuit se vltra hũiliare vt nos doceret humilitatẽ et vt nos in futuro exaltaret. Nõ Aug. de vb̃ dñi ser. xi. Discedite a me ait dñs nõ mũdũ creare/nõ visibilia ⁊ inuisibilia tan ta oꝛdinare. nõ in illo mũdo miracula facere vel moꝛtuos suscitare/sz qz mitis fuz ⁊ hũilis coꝛde. Jdẽ Exubesce hõ esse superbus / vbi hu milis fact⁹ est deꝰ. Insup fact⁹ est virũ doloꝝ ⁊ infirmitatẽ/⁊ hoc ꝓpt̃ passiones amaritu dinẽ. Treñ. i. O vos oẽs q̃ trãsitis ꝑ viã attẽ dite ⁊ videte ⁊c. Jsta ꝑs fact⁹ est plenus dolo ꝛib⁹/qz a plãta pedis vsq̃ ad vꝛticẽ nõ fuit in eo sanitas. vñ Els. liii. Ipse em̃ vulneratꝰ est ꝓpt̃ iniq̃tates nostras/attritꝰ est ꝓpt̃ sceleꝛa nostra. Scõo facit voluntatẽ nostrã in pñti. ꝓces nostras exaudiẽdo. Lu. xi Ego dico vob̃ petite ⁊ dabit̃ vobis ⁊c. Tercio faciet volũta tẽ nostrã eternã bitudinẽ nobis ꝛeꝛẽdo ꝑs. Volũtatẽ timẽtiũ se faciet ⁊ deꝑcationẽ eoꝝ exaudiet et saluos faciet eos. ¶ Circa scõm sciẽdũ q̃ voluntas dei ꝙsistit in septẽ q̃ dõs a nobis requirit. Primo volũtas dei est q̃rsio a ꝑtis. s. vt ꝑ veraꝫ ꝛtritionẽ/confessionẽ/⁊ pniaꝫ ejꝑtis nostris q̃rtamur. Ezechie. xviii. Nolo moꝛtẽ ꝑcoꝛis ⁊c. Jbidẽ. Nũquid voluntas

tis mee est moꝛs impſſ ⁊ nō magis vt conuer
tatur ⁊ viuat. In signū huius deus plongat
nobis dies nostros vt a peccatis cōuertantur
Esa. xxx. Propterea expectat nos deus vt mi
sereatur nostri. Ergo voluntas dei est vt su
pbus auertat se a superbia sua ad humilitatem
quia superbia odibilis est deo et hominibus.
Nec mirum: qz sm Isido. de sum. bo. Super
bia est origo oīm criminū; ⁊ veraciter si repe
ries te superbum: tāc scias indubitāter esse fi
lium diaboli. vñ Aug. in epſa. Quē supbum vi
deris filiū esse dyaboli nō dubites. Ergo si fi
lius dei fieri volueris: tunc auertaris a superbia; et hec est voluntas dei. Si luxuriosus es:
tunc voluntas dei est vt efficiaris castus. vnde
Jnno. de vilitate conditionis humane. Luxu
ria nō solū maculat aiam: sed et coꝛpus sedat
Mitto. Qui luxuriat vita moꝛtuus est. Jt ē si
fis gulosus deus vult vt efficiaris abstinēs ⁊
sic de aliis. Scdo voluntas dei est vt post con
uersionē mūdemur a peccatis. vñ Mat. viij. Di
xit xps ad leprosum. Volo mūdare. Sic iā di
cit ad quēlibet pcatōrē qui leprosus est in aia.
Volo mūdare. L. Mundaꝛ aūt aliqua res
triplr. Primo frequēti ablutōe aquaꝝ: sic aia
mundaꝛ frequenti effusiōe lachrymaꝝ. Vñ ps.
Lauabo p singulas noctes lectū meum. Jdem
Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac no
cte. ꝛc. Secundo mundatur tersione vel cōfri
catione aspeꝛi pānis. sicut cancrum vel ciphus
mundatur frequenti fricatione pānis sic āspe
ritas vite valet ad spiritualem mundationem
anime. Mat. iij. Ipse autē Johannes habebat
vestimentū de pilis camelōꝝ. Tercio limita
tione: sic hō tribulatiōe mūdatur. Unde Ber.
Od lima ferro. quod foꝛnax auro: hoc tribula
tio viro iusto. W Tercio voluntas dei est vt
in bono pficiamus ⁊ perfecti efficiāmur. Vñ
apls. Thes. iiij. Hec est voluntas dei sanctifica
tio vestra. Ber. Semp ambula: sēp pfice no
li in via deficere: noli cetroire. ideo pmittit hic
nos deus diu viuere vt pficiamus in bono.
Et etiam homo pterea debet desiderare lon
gam vitam vt possit peccata sua emendare et
in bono pficere. Sed heu plures sunt q quan
to diutius viuūt; tāto peiozes efficiūtur. Alii qui enim sunt qui ante decē annos meliozes
fuerunt et ad moꝛtem melius dispositi q ho
die cras die: et hoc est reprehēsibile. Hier. Cre
scat in te cum annis gratia: et cum etate iusti
cia. Quarto voluntas dei est vt equalitatē quā
tum ad primum habeamus: scz q illaꝝ regu
laꝝ in oībus actib⁹ seruemus in qua lex natu
ralis cōtinet quā xps pfecit docuit in euāgelio
dicēs. Mat. vii. Que vultis vt faciāt vobis ho
mines: hec facite illis. ⁊ illud Thob. iiij. Od
ab alio tibi oderis fieri: vide ne feceris alteri.
Hanc regulā gñalem debemus; ⁊ spāliter
debet mercatoꝛes laboꝛatoꝛes agricole
mechanici ⁊c. ⁊ q̄lz hō sm suū statū i oib⁹ ver
bis ⁊ factis. Quinto voluntas dei est honestas
exteriōꝝ ipius hois in oībus ꝟbis: factis ⁊ mo
ribus ne primum scādalizet. i. Pe. ii. Qz sic
est voluntas dei vt būfactōres obmutescere fa
ciatis ignorantiā. s. illoꝝ q̄ possent scādalizari. M Quilz em̄ haberet oz
dinem honestatē in oībus ꝟbis ⁊ factis: ⁊ hoc
pter tria. Primo qz honestas hoiz placz deo
⁊ āgelis Ber. Grata res est deo honestas que
est amica angelōꝝ. Scdo qz edificat primuz
Mat. v. Sic luceat lux vra coꝝ hoib⁹. Aug.
Duo sūt tibi necessaria. s. glia ⁊ fama. Cōfu
ge pter te: fama pter primū. Hugo de sco vic. Nō sufficit nobis via sctā: nisi sit ⁊ fama
bona. Tercio qz gratia confuat i hoie. s. hone
statē mox ⁊ ꝟbox. Sexto voluntas dei est inflā
matio coꝛdis nostri i amoꝛē ipi⁹ Lu. xij. Ignē
veni mittere in terrā: ⁊ q̄d volo nisi vt ardeat.
Ad hanc aūt inflammationē valet meditatio
būficioꝝ dei. ps. In meditatione mea exardescet ignis O Būficia āt dei ⁊ charitatē ipi⁹
cognoscere debem⁹ in dignitate creatiōis in
assumptione carnis: ⁊ in tolerantia passionis
In dignitate creationis oñdit q̄ pl⁹ hoiez di
lexit q̄ aliquā aliā creaturā mūdi ⁊ hoc i quo
bus pmo qz ad imaginē ⁊ siīlitudinē ipi⁹ fe
cit hoiem Gen. i. Faciamus hoiem ad imagi
nem ⁊ siīlitudinē nostrā. Scdo qz eū dñm oīm
creaturaꝝ fecit ⁊ stituit. dñs Gen. i. Dñamini
piscibus maris ⁊ volatilibus celi ⁊ vniuersis
animantibus sup terrā. Ecce em̄ dedi vobis oēm
herbā ⁊ vniuersa ligna ⁊c. et replete terram et
subiicite eā. p. Oia subiecisti. ⁊c. In assumpti
one carnis oñdit q̄ plus dilexit hoiez q̄ āge
lum: ⁊ hoc triplr. Primo in honoꝛe: qz naturā
eius assumpsit et non naturam angeli. vñ ad
Heb. ij. Nusq̄ angelos apphendit: sed semē
abzahe. Scdo in amoꝛe: qz hoiez ppzio sāgui
ne repauit: qđ non fecit āgelis lapsis. i. Coꝛ
bi. Empti em̄ estis pcio magno. Et. i. Pe. i.
Scīētes q̄ nō coꝛruptibilib⁹ auro vl argēto:
sz pciosо sāguine xpi redēpti estis. Tercio in
bitione: qz ex contemplatione hūanitatis maiozi gaudio q̄ angel⁹ hō pfruet in patria qz
ibi videbit suam naturā diuine nature vnitaꝝ
quod non vidēbit angelus. vñ Job. xix. In car
ne mea videbo deū saluatoꝛem meū. In tole
rantia passionis ostēdit q̄ plus dilexit hoiez
q̄ sipm p modo loquendi quando p homine
exposuit coꝛp⁹ et vitaꝝ. vñ Joh. xv. Maioꝛem
charitatē nemo hz vt aiam suaꝝ ponat q̄s pro
amicis suis. Sic ergo habes quō deus hoiem
sup oia dilexit. s. super oēs creaturas coꝛpoꝛa
les sup āgelos ⁊ sup seipm et qñ hō meditaꝝ
talia vñficta dei tūc incēdit igne diuini amo
ris. ¶ Septio vult de⁹ oēs hoies saluos

fieri: ⁊ hoc oñditur in septē. Primo in nomie quod erit vel⁹ quod interpꝛtat saluator Dñs angelus dixit ad mariā. Et vocabis nomē eius Ihesus. Ipse enim saluum faciet ꝓplm suum a peccatis eoꝝ de hoc noie vel⁹ quere supꝛa ser. xix. C. Scdo ostendit ex opere quod ipse fecit Acceptauit em peccatores ⁊ manducauit cuz illis. Dñs phariseī scādalizati sunt dicentes. Hic peccatores recipit et manducat cum eis vorator ⁊ potator vini ⁊ amicus publicanoꝝ est. Itē phariseī dixerunt discipulis xpi Quare cum publicanis ⁊ peccatoribus manducat magister vester. Xps respōdit. Non est opus valentib⁹ medic⁹: sed male habentibus. Non veni vocare iustos. sed pctores. s. ad penitentiam. Tercio ostendit hoc illa die q̄ vult oēs homes saluos fieri quādo celos ascendit: quia tunc dixit discipulis: vt pꝛ Mar. vlt. Euntes ⁊ mundum vniuersum prædicate euangeliū oi creature. Qui crediderit et baptizatus fuerit saluus erit. qui vero non crediderit condēnabitur. In hoc q̄ misit discipulos in vniuersum mundum oñdit q̄ omnes homines in omnibus partibus mundi vult saluari. dñs ps. In oēm terram exiuit sonus eoꝝ Quarto oñdit in hoc q̄ tribuit oibus hominibus multiplicia beneficia: non solum bonis: sz etiā malis. Mat. v. Solem suum oriri facit super bonos ⁊ malos et pluit super iustos ⁊ iniustos. Quinto oñdit in hoc q̄ instituit remedia cōia. s. sacramenta in q̄bus confertur gratia: ⁊ eadem sacramēta quilz potest recipere: qz si quis perdit innocē tiam baptismalem peccando mortal'r tunc potest resurgere per sacramentū pnie Sexto oñdit hoc in oratione quem ad patrem fecit pēdens in cruce quando ꝓ suis inimicis oravit vt habetur Lu. xxiij. Pat dimitte illis qm̄ nesciunt quid faciunt. Ibi oñdit q̄ omnes hoies voluit saluos fieri: ex quo inimicos ⁊ crucifixores vult saluari ⁊ post modum plures de iudeis fuerunt conuersi et saluati ꝓpter oꝛōem xpi quā fecit pro eis ad patrē pēdens in cruce: vt habetur Act. ii. q̄ beatus petrus apl'us in vno sermone tria milia iudeoꝝ conuertit. Septimo ostendit in hoc q̄ premium cōe oibus dabit. s. penitēnib⁹ q̄ male dixerūt: ⁊ post modum querēti sunt quos p̄miabit cum illis q̄ sibi futuri a puericia in innocētia ⁊ puritate Mat. xx. Acceperūt aūt ⁊ ipsi singulos denarios glo. i. eternitatē: sz differant in gaudiis. s. in p̄mijs spūalibus ⁊ prerogatiuis i celo qz p̄m dictū xp̄i: vt habet Jo. xiiij. In domo patris mei mansiones multe sunt. Etiā apls dicit Roma. ij. Reddet vnicuiq̄ iuxta opa sua ℣ Quod dñs cupiat oēs saluari ⁊ paratus sit nobis peta indulgere q̄cunq̄ cōterimur hoc pz ꝓ tale exēplum Contingit in quodā loco q̄ quedaz Virgo in lapsum carnis cecidit ⁊ post modū grauita valde ꝓstrauit se humiliter coram altari beate virginis marie vbi imago eius cū puero i sinu eius residebat Que defleuit cōmissum suū inuocans deuote gloriosam virginē mariā ⁊ puerum eius Ihesum Tūc imago pueri descendit de altari ad mulierez ⁊ dixit ei. Dimissa sūt tibi peta tua. Illa respondit. Quomodo credam hoc. Et ait puer. Ego sum tu⁹ plasmator ⁊ cupio te saluari: ⁊ semel pro te passus sum: ⁊ ante te amittam li humana natura exigeret: iteruz pro te crucifigerer. Quomodo ergo tibi ⁊ vnicuiq̄ petōti deuote me inuocanti peccata sua nō indulgerez qz ꝓpterea in hunc mūdū veni vt peccatores vocarem ad pniam ⁊ saluum facerē humanū genus quod per peccatum perierat.

℣ Dñica nona post festum trinitatis Ser. xiij. De elemosyna danda.

Facite vobis amicos de māmona iniquitatis vt cū defeceritis recipiant vos in eterna tabernacula. Lu. xvi. Scdm dictum cuiusdā phi quilibz deberet habere vnū amicum ⁊ vnuz inimicū: cuius amicus veritatem sibi diceret: ⁊ inimicus cuius vias obseruaret. Etiā vt amicus eū corrigeret: ⁊ inimicus eum persecutiōibus exerceret Sic etiam q̄lz hō h̄z angelū vnū bonū qui ad bonū ꝑm̄ ꝓuocet ⁊ malū q̄ eum tentationibus exerceat: sed qz nomen inimici est odiosū: ⁊ nullus vult habere inimicos videamus salte quales possum⁹ habere amicos Istū docet nos dñs dicens. Facite vobis amicos de māmona iniquitatis. Dñs in ꝓsenti sermōe tria sunt dicenda. Primo que inducant ad dādum elemosinam Scdo qualiter sit dāda elemosina. Tercio fructꝰ quos cōferat elemosina ℟ Circa p̄mū sciēdū ꝙ elemosina libenter est danda: et ad hoc debent nos inducere tria Primo debes considerare quis sit qui a te petit elemosinam ⁊ est dñs Ihesus xp̄s i spē pauperis Mat. xxv. Quod vni ex minimis meis fecistis: michi fecistis Item alibi. Qua mēsura mēsi fueritis: eadē remetiet ⁊ vobis Ergo claudentib⁹ ianuas a pauꝑibus ipe xp̄s claudet celum. Scdo cōsiderare debes quid petat qz suū ⁊ non tuū Apls. i. Cor. iiij. Quid hēs qd̄ non accepisti. Pri⁹ ei habuisti eū largitorem: ⁊ post facis eū tuū debitorem. Si ei dñs terren⁹ commisisset tibi bona sua: ⁊ cū postularet partem de illis tu denegares sibi: nōne merito indignaret: sic sic'e ⁊ deus. dñs Aug. de verbis dñi sermone. xiij. De meo vtiq̄ quero ait dñs Da mihi ⁊ reddā tibi habuisti me largitorez fac me debitorē. pauca michi das plura tibi reddā: ⁊ terrena michi: celestia vtiq̄ reddā: tpalia das terrena restituā. memetipz etiā tibi restituā. Tercio debes cōsiderare ꝓpter quid petat. qz ꝓpter debilitatē tuā ⁊ nō sufficiam. ps. Bonoꝝ meoꝝ non eges ℣ Quantū

ad hoīm sciendum q elemosina septez modis est dāda. Primo abundāter. Thob. iiij. Quō poteris ita fac de misericordia & tales debent dare cum magno affectu et voluntate. l. q libēter plus daret si haberet: q deus intuetur affectū et voluntatē cor. vñ 3 sñ. de cum. bo. Quali enim intentione abūnoquoq largit: taliter & apud deū recipit: q deus nō remunerat fm quantitatē elemosine sed fm affectū homis. vñ Hiero. Que offerunt nō suo pōdere: sz offerētis voluntate pensant: ergo nulli de paupte debet se excusare: q si paup es & intātū dare tibi p uno paruo denario de his q vendūntur hic in mundo sicut diuiti pro floreno libēter emeres ret ab emente pauperas te retrahere: sic est de xpō & de elemosina. vñ Lu. xxi. Dixit xpūs de vidua q duo era obtulit q plus omnib⁹ alijs dedisset: q totū qđ habuit dedit: sz diuites de derunt de superflue. Et si non habueris dare de panium da tñ fructum panis. et si hoc nō hēs da haustū aque frigide. vñ Mat. x. Qui dederit calicē aque frigide nō pdet mercedē suam imo si libēter plus faceres & nō potes: dñs dabit tibi vitam eternam p hausto aque frigide et si hoc iterum nō potes: da tñ bonā voluntatem. vñ Aug. sup. ps. Cozonat dominꝰ intus voluntatem vbi non inuenit facultatem. Secundo danda est elemosyna ordinate. s. vt hō primo misereat suipsius. Eccli. xxx. Miserē aie tue placēs deo. vñ Aug: Qui vult elemosynā ordinate dare dz a seipso incipere. Eccl. xxiij Qui sibi nec: cui bonus erit Sicut enim non est misericors q̄ maioris indigētis nō misereꝫ sz alioz misereꝫ: ita nō ē misericors q aie sue infirmāti vsq ad mortē nō misereꝫ: cuz plus eā diligere dz p matre. Sapiēs. Semp tu tibi primus esto. vñ etiā Cato. Cū fueris felix semp tu tibi primus esto. Itē ad ordinem recte rōnis pertinet vt potius misereat aie p corpis. Sed oppositū cōtingit multotiēs. Nā sepiꝰ cū infirmat corpus tūc medicus querit sed cū aia infirmatur: tūc nichil curat de illa. Qualiter aūt ds debeat misereri aie sue. Inquere supra ser. lxxiii. B. Tertio dāda est elemosyna cū hylaritate & sermōis dulcedine. ij Cor. ix. Hylarē datorē diligit de⁹. Q̄z p hylaritatē faginat elemosyna: & codēbultū de⁹ restituet tibi sicut dedisti alijs. ¶ Quarto est dāda elemosyna cū festinatiōe. Pro. iij. Ne dicas amico tuo vade et reuertere et cras dabo tibi: cū statim potlis dare. Prouer. xxij. Qui pnus est ad miaz bñdicet. Cōtra hoc faciūt q paupes ad ianuas suas diu stare & clamare permittūt. Et etiā elemosyna dāda est in vita hois. vñ Eccli. xliij. Ante mortē benefac amico tuo. s. xpō. s. in mēbris eiꝰ. s. paupib⁹ Apls. Gal. vi. Dū tps habem⁹ operemur bonū ad oēs &c. Quia elemosyna in vita est lucerna lucēs ante hoīem precedens q̄ custodit hoīem ne ipse cadat in foueā. Et elemosyna q̄ post mortē dat est sicut lucerna q̄ post hoīem portatur q nō custodit hoīem qn foueam cadere possit: & si ceciderit in eā ide eū nō extrahit: q̄z in inferno nulla est redēptio Ergo diuꝰ denarius quē ds sibi pi subtrahit in hac vita et dat pter deū plus valet sibi q centū post mortē vel forte i morte. Amb. Bona hois nō sunt q̄ secū ferre nō pōt. Et super bona q̄ ibi premittis. ibi inuenies. vñ Apls. Galla. vi. Que enim seminauerit hō: hec & metet. vñ etiaz Petrus Raven. O hō si hic pmālarus es que tua sunt hic reponas: si aūt illic iturus es tue ea hic relinque. Manus pauperū est gazophilatiū xpi: q̄z quicqđ accipit paup xpūs: xpūs accipit. Da pauperi terrā vt accipias celū. da nūm vt accipias regnū. da pauperi vt det tibi: q̄z quicqđ pauperi dederis: tu habebis. & qđ a te nō acceperit paup habebit alter. vñ Chrys. sup. Mat. Ibi substātiā tuam collora: vbi pātriā habes: q̄z stulticia est illic relinquere vñ exiturus es & illuc nō pmittere quo iturꝰ es. Quicqđ p aia tua feceris hoc tuū est & dc quid hic relinquis hoc pdes. Oō aūt stultuz est sic differre bona opera sua et elemosynas q̄s ds dare intēdit vsq post mortē ptz p tale exē plū. Erat quidā dives q̄ habuit vnicū filiuz. qui in agone mortis solēniter testamētū fdi dit p aia sua: legādo ista plebanis: & ista religiosis: & sic obiit. Et post mortē patris plebani et religiosi venerūt ad filiū & petierūt sibi dari sua legata a patre Tūc filiꝰ rādit. Nulli quicqđ dabo. Et subiūxit rōnē dicēs. Vos dixistis & cū sacra scriptura approbatis q̄ si ds est in inferno nichil sibi prosūt suffragia & bona opera & si est in celo tūc non indiget suffragiis. modo ego nescio an pater meus sit in inferno aut in celo. Si est in inferno & bona opera pro eo faciam nichil ei pfūt: & si est in celo nō indiget de suffragiis meis: & si est i purgatorio tūc purget vsq ad nouissimū qdrā q̄z nichil dabo pro aia eius: quia illa bona tēporalia que iure hereditario possideo nō sic sub dubio pro aia eius expēdā. sed torqueatur vsq dum purgabit. vñ Grego. Turior via est vt bonum qđ quisq post mortē sperat agi p alios: agat dum viuit ipse per se. Gratius ḡppe est liberum exire q̄ post vincula liberantem querere. Quinto elemosyna danda est cuz humilitate et bona intentione & nō pter vanā gloriaz. Mat. vi. Nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua cum humilitate. Eccl. xviii. Carnem tuam ne despexeris. &c. Quia vnusquisq cogitare debz q̄ talis fieri potuit si deus permisserit. s. cecus: claudus: leprosus: et sicut tunc sibi cōpati vellet: sic iam cōpati debz alijs. Sexto dāda est elemosyna de bonis iuste acquisitis: quia omnia predicta nō sufficerent nisi & hoc fieret. Prouer. iii. Honora dñm

de tua substātia. ℣ Scīendum q̄ triplex est elemosyna: scz bona: melior: & optima. Bona quidē est de patrimonio cuiuscūq; in quo solum clerici habēt dispensationem: & sacrilegiū est clericis aliquid vilicabitum & bestiarū retinere. Melior quidē est de patrimonio p̄prio q̄ quis a parētibus possidet. Optima quidē est de his que acquirunt labore p̄prio. vñ Apostolus. Ephe. iiij. Laboret manibus suis operādo: vt habeat vnde tribuat necessitatem patienti. Deo enim non placet elemosyna de furto vel rapina ab illo qui potest scire cui restituendum est. Vnde Augustinus. Quale est illud minus quod alteri cū gaudio accipit & alteri cū lachrymis amittit. Eccl. xxxiij. Qui offert sacrificiū de substātia pauperis: ex q̄si q̄ victimet filiū in conspectu patris sui. Sicut enim aqua ignē extinguit: sic elemosyna q̄si fit de iuste acq̄sitis meret. Si de iniustis acq̄sitis p̄ōt & nichil in hac vita cū condat cui dz fieri restitutio. ℣ Itē q̄rit verū liceat elemosynas recipere abbas aut alius. Rñdeo sm Hieron. q̄ si scit nisi p hoc efficere nō potēs ad soluendū. Nā q̄ tantū teneret ab eo tenerē sibi restitui vel illis a q̄bus ipse recepit. Si vero habeat alia p̄ter dicta. Septio dāda est elemosyna pauperi nō diuiti: bono & nō iniusto. vñ Lu. xviij. Cū facis cōuiuiū vocā pauperes & debiles &c. Itē est dāda elemosyna iustis. Eccli. xij. Justo tribue & nō recipias p̄cōz. pñtiā humili & nō dederis impio p. Vñ scīēdū q̄ in duob⁹ casib⁹ melius nō ē dāda elemosyna. Primo si credis q̄ ppt donum tuū negligāt iusticiā & exhortent in malis. vñ Hiero. Da indigēti & nō da saltādi: vt non cū tuis pecuniis aiam illius p̄das. Tu autē cauta es p̄cōis illius cui occasionē p̄stas. Ergo grauiter peccāt illi q̄ ad hospitū recipiūt et fouēt hystriones & meretrices cū suis malitiis. Scdo cū hoc malis nō iuuāta pietatis cz ob aliquā vilitatē cāmi. vt sunt illi q̄ dant hystrionib⁹ cū hystrionat⁹. vñ Aug. sup Joh. Donare siquidē res suas hystriōib⁹ cū hystrionatus vitiū est imane & nō virt⁹. Et de talib⁹ est ferquēs fama cū laude: q̄ laudāt p̄cōz in desiderijs aie sue. Sz malo hoi inquātū hō est & necessarij⁹ dz dare elemosynā. Vnde glo. super Eccli. iij. Qui indigēti p̄cōri nō q̄ p̄cōr: cz q̄ hō est tribuit. nō p̄cōri sed iustū nutrit. q̄ nō culpā sed naturā diligit. ℣ Quātū ad tertiū est sciendū q̄ septē sunt fruct⁹ elemosyne. Primus est augmētatio substātie. Prouer. iij. Honora dñm de substātia tua & de p̄mitijs oriz frugū tuarū da pauperi & implebunt horrea tua saturitate: & torcularia tua vino redundabūt. vñ Lu. vi. Date & dabit vobis. vñ Petrus damian⁹ narrat vnū exēplū q̄ q̄dā pauper dixit cū broze sua vnū solū denarium habebat ad emendū aliq̄d qđ in die festiui cū pane comederet: & q̄n fuit in via eūdi ad forū ad emendū quidā pauper venit & ab eo elemosynā postulauit: & dedit illi denariū illū: & sic redijt ad domū et panis ad mēsam ponebat. Et ecce die ignot⁹ & festiuus. xx. solidos denarios i litheo ligatos in manu ei⁹ tenēs posuit ad mensam dicēs illos a dño suo foze missos: et hoc facto mox recessit. Et q̄s iste fuerit: nō visi angel⁹ credit. Tiī scīendū est q̄ hec nō dz eē p̄cipalis intētio q̄re dāda sit elemosyna: scz honor dei & salus aie. vñ Hier. ad nepotianū. Sūt alīq̄ q̄ pauperib⁹ parū tribuūt et accipiāt ampli⁹ et sub p̄texta elemosyne queruntur diuitias q̄ vtiq; feneratio magis appellāda est q̄ elemosyna. Si enī hic remunerari vis tūc eterna remuneratiōe carebis. Mat. vi. Amē dico vobis receperūt mercedē suā. Scōs fruct⁹ elemosine est remissio p̄cōz. Eccli. iij. Ignē ardētē extinguit aqua & elemosyna resistit p̄cis. Dan. iij. Pcā tua elemosynis redime. Ergo diues qui multa pcā cōmisit largas elemosynas dare debet. vñ etiā Aug. in ser. Multa sunt genera elemosynaꝝ: quas cum facim⁹ q̄dammodo dimittunt⁹ p. nā nostra. Sz eo michi est mai⁹ q̄ cū ex corde dimittim⁹ q̄i nos q̄q; peccam⁹. Tertius fruct⁹ elemosyne est augmētatio & collatio glē. Vñ apls. ij. Cor. ix. Qui seminat i benedictionibus de benedictionib⁹ & meter. s. gratiā in p̄nti: et gloriā in futuro. Rō huius est: q̄ illi q̄ miseret est p̄mo etiā miseretur dz eē de⁹. s. sibi gratias, q̄do. vñ Amb. in li. de offi. Nichil ita cōmendat xp̄ianā aiam quēadmodū mia. imo nō solū acq̄rit hoi gratiā: sed etiā custodit & ꝯseruat gratiā in hoie. Eccli. xxix. Elemosyna viri q̄si sacculus cū ipso: & gratiā hois quasi pupillā cōseruabit. Nā quēadmodū dñs se opponit maligne ne oculus iedat sic elemosyna in tēptatiōib⁹ dyaboli se opponit vt aiaz a p̄cis custodiat. Quarto fruct⁹ elemosyne est q̄ hoi apud deū multos intercessores et amicos acq̄rit. s. ipsos pauperes. Hiero. Qui operā pietatis libēter exercet multos hz intercessores: & impossibile est p̄ces multoꝝ nō exaudiri. Vñ xp̄s dicit in verbis p̄missis. Facite vobis amicos &c. Dato etiā q̄ pauper malus esset & p̄cōr: adhuc ipsa elemosyna orat ad deum Eccli. xxix. Cōcludē elemosynā i sinu pauperis et ipsa orabit p te. Vñ scīendū q̄ pauper tenētur p benefactoribus orare quoꝝ elemosynas receperūt & qui p̄o eis laborāt & p̄cium laboris suoꝝ cū eis cōcāt. Itē scīendum q̄ elemosyna est danda illis q̄ non possunt laborare nec seipsos cū suis laboribus nutrire. Ergo illi grauiter peccarēt qui de labore suo se possent nutrire: & p̄ter pigritiā suā mendicaret. Vñ dī in verbo. Mō licz hoi sano mēdicare. de consecra. d. Nūq̄. Quintus fruct⁹ elemosyne est q̄ hoi p̄parat viā ad celū: & patefacit et ostiū paradisi. Eccli. xv. Ois misericors faciet locū bonitatis

ſm meritum operſuoꝝ. Ex his ꝑz ꝙ mia eſt ꝟtia paradiſi q̄ claudit oſtiū auaris: ⁊ aperit munificis. vñ Gre. Dei miaz nō pōt ꝓme reri q̄ miſericors nō fuerit. B Sext⁹ fruct⁹ elemoſyne eſt ꝙ hoiez ad bonū finē pducit et comitat̄ meritē cū eī oēs amici ſui deſerunt amb. ſz ea ſunt bona hois q̄ ſecū ferre non pōt ſola mia comes eſt defuncti. Apo. xiiij. Opera eīm illoꝝ ſequuntur illos. Qđ eīm elemoſina ⁊ mia ad bonū finē ꝓdeſt ondit Piero. dicens Mamonam iniq̄tatis mala mozte mozituꝝ q̄ libēter opa pietatis exercuit. Iuſtuꝝ elemoſyna in iudicio liberat ⁊ bñdictionē impetrat vñ ꝑs. Bñs q̄ miſeretur ⁊ cōmodat diſponit ſmones ſuos i iudicio. ꝛc. In ſignū huj⁹ in extremo iudicio ſꝑaliter fiet diſceptatio de opibus mie. vñ Mat. xxv. Eſurient ⁊ dediſtis mi chi mādūcare: ſitiui. ꝛc. Venite bñdicti ꝑris mei. ꝛc. C Septim⁹ fruct⁹ elemoſyne ē ꝙ ꝓmiū eternū meret. vñ Lu. vj. Menſurā bonā ⁊ ꝛfertā ⁊ coagitatā ⁊ ſuperfluentē dabūt in ſignum vēm ꝛc. Menſura bona eſt ꝙ ā ḡeli alaz illi⁹ hois q̄ hic miſericors fuit i celū ꝓdcēt. Cōferta ꝙ angeli ⁊ oēs ſcti in celo honorifice ⁊ leāter cū ſuſcipiēt. Mēſura coagitata eſt ꝙ angeli ⁊ ſcti ⁊ ipſe xp̄s bōa ſua ſeruz dimidēt: qz hec ꝛpalia cū pavp⁹ diuiſit. Mēſura ſuperfluēs eſt ꝙ imꝑpetuū de⁹ ⁊ oēs ſcti regrabunt ut iſti hoi qui hic fecit miam. Quia oēs fideles ſunt in cḡa vni⁹ coꝛpis mꝑſti ⁊ xp̄s eſt caput eoꝝ. Et ſ̄ caput ⁊ via mēbza cō gaudēt et regrant in celo illuc q̄ hic eſt cōſolatus ſuū ḡ imū: exhibēdo ſibi opa pietatis et charitatis. D Vltimo mouēde ſunt aliq̄s ōnes. Pria eſt an vꝛoz in aliquo caſu poſſit facere elemoſynā ſine licentia viri. Rñ ꝙ ſic ⁊ hoc in caſu triplici. Pzio ſi vꝛoz fuerit ſecularis. Scđo ſi res habuerit parafernales. i ꝓpꝛias ꝑtes dorē vbi hmōi paraferualia de cōſuetudie locī hñt ⁊ vꝛozes ſūt pōt de illis inuito viro elemoſynas dare ⁊ facere. Tercia ſi facit elemoſynā de reb⁹ ſue diſpēſatiōis mīſis puta de panes ⁊ vino ⁊ hmōi q̄ de apꝛobato moꝛe ſolēt ad diſpēſationē vꝛozis ꝑtinere de his pōt facere elemoſynas moderate ñ ſic ꝙ egeſtatē cōingi nō inducat. E Scđo q̄rit vtrū ſerv⁹ vl ancilla i aliquo caſu poſſit facere elemoſynas ꝺ reb⁹ dñi Rñdet ꝑz. ſ. Tho. i iij. di. xv. Secut ⁊ ācille nō pñt dare elemoſynas de bōis dñoꝝ ſuoꝝ ſñ eoꝝ ꝛſēſu nili paruē vel vꝛodiū ⁊ hmōi q̄ nō inferūt cōſtibile nocumētū: ſp de illis diuitib⁹ q̄ ſūt parcis ⁊ tenaces pauper. q̄re ſ. lxxxij Et cū hoc ſ. rēpliū ſ. ibroē C De eadem dñica. Sermo. ciiij. de his qui acquirunt res iniuſte.

HAcite vobis amicos de māmona iniquitat̄. Lu. xvj. Sci. dū ꝙm Beda māmona ligua ſyꝛoꝝ diuitie nuncupantur que dicuntur iniquitatis ſm Aug. tribus de cauſis. Pzimo quia ſepe facīt hoiem iniquum ⁊ ſepe ſunt materia iniq̄tatis. Scđo dicūtur iniq̄tatis ex eo ꝙ hoies in ꝑnti vita decipiūt. Pzomittunt enīz ſecuritatē ⁊ dāt timoꝛē/ſatietatē ⁊ dāt eſurie ſtabilitatē/⁊ dant ſubitam directionem. Tercio dicuntur iniq̄tatis/qz ſepe per rapinas et alios illicitos modos acq̄runtur. F Vnde in ꝑnti ſermone dicēdū eſt de aliq̄b⁹ generib⁹ hoim qui iniuſte bona ꝛpalia acq̄rūt. Quoꝝ ꝓmi ſunt raptozes q̄ aliena violēter rapiūt ⁊ tales raptozes in tribus peꝛozes ſūt diabolo. Pzimo qz diabol⁹ ſolū toꝛq̄t i futuro q̄ hic inſole agunt/ſed illi ecōuerſo pl⁹ toꝛq̄ntur ⁊ ſpoliāt bonos q̄ malos. vñ Eſa. lix. Qui recedit a malo ꝓdē patuit. Et Pꝛouer. xxix. Viri ſanguinū oderunt ſimplicem: diabolus iuſtificare ſe pōt in ꝛparatiōe iſtoꝝ dicēs ego afflixi in iferno ſolū illos q̄ meruerūt: ſz illi ecōuerſo illos ſpoliauerunt q̄ nunq̄ meruerunt. Secundo qz diabol⁹ timet angelū hois ⁊ ſignum crucis ⁊ aquā benedictam: ne violentia faciat hoi in coꝛpoꝛe Sz raptozes nec timent āgelū nec deum nec ſignū crucis nec aquā bñdictā ſed ſuā ſeuitiā exercent violenter in hoiez cū ſpoliando. Tercio qz in inferno punit diabolus vbi eſt ꝓpꝛi⁹ loc⁹ coꝛmēcoꝝ. ſed iſti i mūdebbi deus dedit hoib⁹ libertatē de ſe ⁊ ſuis reb⁹ facere ꝑvolūtatē. ergo merito iſti raptores pñt dici angeli diaboli miſſi in inundem ad factēdum illud malū in iſto mūdo qđ diabolus facit in inferno. ergo dicēt eis in extremo iudicio. Diſcedite maledicti a me in ignē eternū q̄ parat⁹ eſt dyabolo ⁊ āgelis ei⁹. Scīē dū enim q̄ nō ſolū raptozes ſunt q̄ rapiūt: ſz etiā qui ꝛcipiūt ⁊ ſeſuſcipiunt ⁊ qui eos ſcīēter in hoſpitio recipiūt et qui inde etiā comedunt ⁊ bibūt ⁊ res raptas emūt. tales eīm oēs tenentur ad reſtitutionē. Vñ exēplū legim⁹ ꝙ quidam miles rapuit cuidā vidue pauperi vnam vaccam: que cū fleret et inſtāter peteret vt ei vaccā reſtitueret ꝓpt̄ paruos pueros quos haberet: rñdit miles. Si ego nō ſperem: tūc vnus ali⁹ poſt me veniēs raperet: ⁊ ſic vaccā ſecū duxit ⁊ receſſit. Ille poſt obitū punit⁹ eſt a diuerſis demonib⁹: et vn⁹ int̄ ceteros cū inceſſāter ⁊ ifatigabiliter puniuit. Tūc ille miles dānat⁹ dixit ad talē demonē. Cur me tam cōtinue ꝓſequeris ⁊ punis pluſq̄ alī⁹. Rñdit demon. Si ego nō facerē vnus ali⁹ faceret et hec ſunt ſōba q̄ ꝛualiſti dū vaccā pauperē vidue rapuiſti. Scđi ſūt q̄ ꝓ indebitas exactiones a ſuis ſubditis bona exoꝛquēt. De hac q̄ eſtupza ſer. lx. J. Tercij ſūt q̄ ꝓpter debita dñoꝝ ciues ⁊ alios ſubditos indebite pignorant q̄ eſt rapina apud deū q̄n hic res pauperū indebite impigneꝛant: dimiſſis rebus ꝓpꝛiis debitoꝝ vel dñoꝝ. Sed heu hoc iā cū

mun⁹ est q̄ mercatores ⁊ rustici tota guerra⁹ iunt q̄ mun q̄ cām vel occasionē ad hoc debe rūt/⁊ tales pauper meritō eēnt martyres xp̄i si patient hoc sustinerēt et cū hoc a p̄cis se cū cerēt. Quarti sunt q̄ mercedē aliox iniuriose detinēt/⁊ cōseruant ⁊ tales etiā grauiter pec cāt/qz ita dr̄ ꝛtra se guillme. Quorant: quod pz/qz illud est bnū p̄cm clamitans vindictā i aurib⁹ dei ꝛtruue. ℣ Dr̄ est p̄cm clamare ad deū qō ex sua cnoxmitate deus p̄uocat ad vindictā ⁊ talia p̄cā sunt quattuor Primū ē oppīlio innocēciū ⁊ viduax ⁊ pupillox. Exo. xj. Ascēdit vox filiox israel ad dñm ꝛc. ℣ sum me cauēdum est cuilibet ne pupillos orphanos ⁊ viduas innocēter oppzimat: vel eis aliq̄ iniuriā faciat. Scōm est p̄cm sodomitice. dñi Gen. xviij. Clamox sodomox ⁊ gomox reox mu[illegible]licatus est ꝛc. Tertiū est detētio et defraudatio mercedis mercēnariox. Jaco. v. Ecce merces operariox vestrox que fraudata est a vobis clamat: ⁊ clamox eius intrauit in aures dñi sabaoth. Quartū est homicidium p̄xim⁹. dñi Gen. iiij. dixit dñs ad Cayn Ecce vox sanguis fratris tui abel clamat ad me de terra. Sic deus potest dicere ad quemlibet homicidam. Ecce vox sanguis innocen/ter a te fusi clamat ad me de terra: et requirit vindictā super te. Quicti sunt qui diuntur re apud eos depositā: vel etiā eis accommodata ad aliquem vsum q̄ eis concessa est vel etiā detē tur pignoze: tales furtum cōmittunt ⁊ contra dei p̄ceptū faciūt. Sexti sunt sacrilegi qui item sacram vel etiā non sacram furātur siue auferunt de loco sacro: ⁊ qui sacrū auferūt de loco non sacro: vt patet. xvij. q. iiij. quicūq; Et tale furtū dr̄ sacrilegiū: quod ēt cōmittit cū q̄s facit iniuriā clericis vel p̄sonis eccl'astici⁹: eos detinēdo vel eox res auferendo tales enim sacrilegi sunt cōtice excōicati ipō facto et p̄hibiti a p̄ceptōe sacramentox. queritur vtrū reliq̄e sanctox possint furtiue subtrahi vt honorabilius reponant Rn̄deo sm Guil. q. nō. Nā sacrilegiū ꝛmittit quoties auferē sacrū de loco sacro: vel sacrū de loco non sacro Et nota sm Rap. q̄ reliquias emere vel vēdere symoniacū est ℣ Septimi sunt q̄ furtū cōmittunt. Item queritur vtrū in re parua cō mittatur furtum sicut in re magna Rn̄detur q̄ sic. Unde dicitur in decre. Furtum est inuita ablatio rei ⁊ tūcunq; parua sit. xiij. q. vi. c. vlt. Quia in furto non quod ablatū est: sed mens furantis artēditur. xiij. q. vi. c. vlt: Et hoc est intelligendum quādo voluntas est talis q̄ etiā maioza subtraheret si posset vel q̄n ex ablatione parue rei dominus intelligitur grauari. Nam sicut dicit sanct⁹ Tho. ii. ii. q. lxvi. Si aliquis res minimas furtiue accipit per quas homo non reputat sibi nocumētum inferri: ⁊ ille qui accipit potest p̄sumere hoc nō esse ꝛtra voluntatē dñi excusatur. Als furtū semp est p̄cm mortale: q̄z est cōtra dilectionem p̄xim⁹ cui inferē nocumētū. Si etiā in talibus minimis si q̄s habeat animū furādi ⁊ inferēdi nocumētū suo p̄xim⁹ erit p̄cm mortale: vt dicit sanctus Tho. ibidē. Nō hoc sūme aduertendū est q̄ nō solū furtū notabile: sed etiā parū periculosū est hoi. Nō si decē vnā aucā furatam comede rēt: q̄liber teneret restituere partē q̄ ipsū cōtingit si vult indulgētiā et remissionē consequi p̄cox. Similiter intelligendū est de his qui gramina de p̄cis aliox metūt vel cū pecoribus suis dāna p̄xim⁹ suis faciēt in segetib⁹ ⁊ p̄cis inferūt. Item vecto res qui cū curribus suis per lata agroz vehūt. Item qui fructus arboz vel pisas vel rapas agro cum subtrahūt ꝛtra voluntatē p̄xim⁹. Item venatores qui cū eqs ⁊ canib⁹ suis p̄xim⁹ segetib⁹ dāna inferūt. Omnes tales nō sūt absoluendi a p̄cis nisi velint restituere dāna illata. Unde dicit in decre. Inferens dānū p̄xi mo non est absoluend⁹ nisi in dāno p̄z⁹ sm arbitriū lesi restituto. xiiij. q. vi. c. ꝑtimus Item rusticus q̄ q̄nq; agros p̄xim⁹ sibi cōtiguos cuz aratro abstrahēdo diminuit ⁊ suos augmētat oēs tales tenentur ad restitutionez Nō habem⁹ exēplū in vpal. Cesarii q̄ rustico cuidā moriturō dyabolus affuit ēs paluz igneum ozi ei⁹ immittere minabat: ille culpā nō ignoxās quotūq; se vertebat sēper dyabolum p̄sentem vidit. Palū tq̄nidē cuidaz vicino suo subtraxerat de agro suo vt ageū suum augmētaret. Ad quem rogāte ia dicta ne cessitate suos amicos misit et ablata restituē p̄misit ⁊ veniam postulauit: q̄bus ipse respōdit. Non ignosco: finite eū dñi toz quere. Item tercio vt p̄us: ⁊ iterū mittit nūcios vt p̄us: qz veniā nō ꝛsequitur Tercio cū lachrymis venē tibus et dicētib⁹ q̄ ille miser nec posset mori nec viuere. Rn̄dit alter. Modo dñi vindicatus sum: mō remittā. Ab illa igit̄ hora ois terroz dyaboli abcessit Item parētes debent pueros suos docere ⁊ dñi timorē q̄ nec ipsis nec cui q̄ noi ullo modo auferant nec furtiue subtrahant. Nō legit̄ q̄ quidā puer defunct⁹ est ⁊ iudici p̄ sentatus: quē puer q̄si p velamē ꝛtemplatus est: multūq; ei reuerus videbat. Dyabol⁹ aūt eundē puer accusabat dicens. Dñe iudica iz. iusticiā. qz iste puer obolū germano suo furatus est nec inde fecit p̄niam nec restituit ablatū cui dñs. Welles vt p tātillo hunc puer dānarē: mea iusticia nō est sine mia. Supplicantibus p̄s puero quibusdam sanctis quibus puer fuerat: culpa puero remittitur: sed ad p̄ceptuz iudicis puer ille p̄icitur i puteū igneum in quo tātam penā sustinuit q̄ postmodū hanc penā ꝛbis exp̄mere non potuit: ⁊ postea de illo puteo extractus est: ⁊ ab illa pena liberatus ⁊ tūc iudicē dulcē ⁊ iocūdū inuenit. Et de

ea eſt ſnia q̄ alia corpi reſtitueret: ⁊ ablatū p̄ ſoluere nullus eſt. Et admirātibus cūctis qui aderant p̄ ſigna q̄ inuenerunt i eo ꝓbis ei⁹ cō pulſi ſunt credere ¶ Ite q̄ hō poſt hanc vi tam punit̄ p̄ minimis reb⁹ pz p̄ tale exēplū Filius cuiuſdā ducille decedens confeſſus eſt ſuis nō eſſet niſi .ix. annox. Qui poſt mortē apparēs mēri: dixit ſe eſſe i magna pena purgatorij: q̄ nō ſoluiſſet q̄q̄ debita q̄ accōdauerat a familia matris ſue ad faciendos ludos ⁊ globos emēdos/nec de hoc mēoz fuit in mortē vt ſoluiſſet tales hallēles/⁊ petiit mēez vt p̄ eo ſolueret: q̄ ſoluto illis pena ſua finē haberet. Que reſpōdit libēter ſe velle facere. Et inſtitūe facta fecit oēs tales hallēles ſoluere famulis ⁊ famulab⁹ ſuis q̄s ei cōceſſerant. Poſt hoc puer appuit ei i magna claritate di cēs ſe eſſe liberatū a pena ⁊ poſitū i magna felicitate. Octauo ſunt ſecuti ⁊ ācille q̄ res dñox ſuox furtiue ⁊ iuſtitie ſtimūt vt ēt ō reb⁹ dño rū ſuox ipſis iuſtis elemoſinas facīūt Tales eſtci ꝓpter piā intētionē a petō mortali ex eo no excuſanē Nonnūt artifices ⁊ mechanici q̄ artificia ſua ⁊ opa ſua fraudulēt faciūt ⁊ ſic primos ſuos decipiūt mala p̄ bonis vendētes. Cōtra quos dicit dñs Ve vobis q̄ dicitis malū bonū ⁊ bonū malū ℟ Decimi ſunt inuentozes rex q̄ rē inuēta non reſtituūt. vnde Aug. quicūd inueniſti ⁊ nō reddidiſti rapuiſti ſi tū potuiſti reſtituere: q̄ nō pl⁹ potuiſti ⁊ iō ñ pl⁹ feciſti. Ad hoc ādt q̄ ille q̄ rē alienā inuenit eus dat furti penā tūc p̄z Mēri. ō vzi. dz publice ō nūciare q̄ ille cui⁹ res fuerit veniāt: ⁊ ſi certa i dicia exp̄lerit ill' reddat. vt p̄z Hoſtiē. ſi ille ſi venerit cui⁹ res fuerit croget pauperib⁹ vel ipe idē iuētoz pōt tenere rē ſi idigēs eſt ⁊ pauper ⁊ hoc ſm q̄ſdā auctozitate pniarij ſui ſeu ſui dyoceſani: ſi fozte ſibi retinuerit diſpenſatiōnē talū rex q̄ dicunt vage reſtitutiōes ℣ Undecimi dicunt hoſpites q̄ nimiū cōputāt hoibus ſecū comedētibus ⁊ hoſpitātibus: q̄ tales deberēt moderate hoſpitibus ſuis ſumptus computare ſic tñ q̄ eis ꝓ laboziōus ⁊ occupationibus ſuis ſatisfieret: q̄ q̄ēq̄ tales vltra debitum modū ⁊ nimis exceſſiue ſuos primos ſic grauāt nimiū ꝓputādo ſciēter et ex ꝓpoſito tenentur ad reſtitutionē. Sciēdum etiam q̄ iſti hoſpites qui ꝓpter lucrum tēpozale ſpārāt cibaria p̄hibita ſuis hoſpitibus ptices ſe facīūt illoz pctōz in quo non modicū peccant tam comedētes q̄ etiā illi q̄ adminiſtrāt eis ꝓpter lucra tpalia talia cibaria Ratio eſt: q̄ in tota quadrageſima ſub p̄cepto interdicuntur vniuerſaliter ouа: lacticinia: et hmōi. vñ dr in decre. In quadrageſima eſt temnendum a lacticiniis di. iij. denicq̄

Duodecimi ſunt mercatozes qui mētiendo et decipiēdo emunt ⁊ vēdunt Et de iſta materia quere infra ſermo. cxij. A. Tredecim ſunt; vſu carij et iuſtozes. de quibus quere infra ſermo. cxiij. C. M q̄ non ſolum parētes. ſed etiaz here des damnabunt ꝓ rebus iniuſtis patet p̄ tale exēplum. Fuit q̄dam comes bone opinionis ⁊ vite ſm opinionē hominum. Et poſt obitum ei⁹ quidā religioſus vidit in ſpū dictū comitē i inferno in ſupmo gradu cuiuſdā ſcale erecte inter ſtridētes et ſtrepitantes flāmas. Surgebat aūt p̄dicta ſcala de imenſo baratro Cūq̄ ille q̄ ſic aſpiciebat q̄reret quare ille comes qui tā iuſte vixit: ſic torq̄retur. Rēſpōſum eſt ei q̄ ꝓp̄t quādā poſſeſſionē cuiuſdā eccl'ie quā p̄auus ei⁹ abſtulerat cui tā iſte decimus in hereditate ſucceſſit: ⁊ quotq̄ vlcer⁹ mortū fuit de iſto genere vnus poſt alium in eadem ſcala ponetur. ¶ Alius ſermo de eodez

Reddere rationem villicationis tue ꝛc. Hic eſt dicendū q̄ iudiciū eſt duplex. ſ. particulare et vlc. Et quō hō i agone mortis de decē rediturus eſt cōnē ſtrictā q̄re ibi materiā ſupza ſer. iij. O.

¶ Dñica decima poſt feſtum trinitatis. Sermo. cv. de iudeis.

Videns ieſus ciuitatem flevit ſr illā dicēs: q̄ ſi cognouiſſes ⁊ tu. Lu. xix. Dñs nr ieſ⁹ xp̄s qui nulla materia flēdi in ſeipſo habuit: mia mot⁹ nās de fleant miſerias volēs nos admoneri vt ad nos q̄ vere miſeri ſumus in hac lachrymar valle de fleam⁹ nās miſerias exēplo ſui q̄ videns ciuitatē fleuit ſup illā. Sciēdū ſm Guil. Lugd. q̄ xp̄s plozauit ſup ciuitatē ⁊ nō ſup villā. Ciuitates ei magis periculoſe ſūt q̄ i eis pl⁹ regnat ſapia mūdi ⁊ q̄ ſapia dei. q̄ mirū aduerſar̄ dño Gre. in moza. valde difficile ēt vt is q̄ ſapiētē ſe eſtimat mētem ad hūilitatē reducat: ⁊ recte p̄dicantib⁹ credat. vñ apls. Roſñ. viij. Sapia carnis inimica eſt deo. In ciuitatib⁹ ci ſunt hoies magis ambitioſi: voluptuoſi: luxurioſi auari ⁊ c. quā i villis ⁊ plura pcā ꝓpetrant in ciuitatib⁹ q̄z crapuloſe viuūt ⁊ repelcūt i octo q̄ duo plurimū adminiſtrāt occaſionē peccādi ſed hoies hitantes in villis ſunt vt frequēti⁹ in cōtinuis labozib⁹: ſic carnē ſuā macerāt ac q̄ domāt ⁊ occaſiones ablcindūt. M Sciēdū q̄ dñs fleuit ſup ciuitatē hierl'z ⁊ hoc ex ꝓpaſſione cozdis q̄z cognouit plagā ⁊ deſtructionē ciuitatis ⁊ ppl'i iudeox q̄ poſtea fcā eſt a p̄ncipib⁹. ſ. Tito ⁊ Veſpaſiano. Mā dñs nr ieſ⁹ xp̄s q̄ neminē vult pire expectauit. xlij. annis ante q̄ plaga iſta quā deflcuit ſup iſtā ciuitatē venit: Apalliōe q̄ dñi. xlij. anno a p̄ncipib⁹ romanis hierl'm obſeſſa eſt tpe paſchali qui ⁊ eēs iudeos itra ſepta ſue ciuitatis ꝛcluſer. et ad capiēdū ciuitatē tres aggeres fecille legūtur: vt null⁹ poſſet inde egredi nec ingredi. Vnde nio igit a Tito obſeſſa hierl'z: tāta fames eēs

tenuit q̄ parētes filiis et filij parētes et viri
vxoꝛib⁹ cibos nō tñ de māib⁹ sz etiā ex ipō
dētibus capiebant. Tanta em̄ fames ibi erat
q̄ caligantē ētra suaꝛ corrigias manducauerunt
pre magnitudine famis. Et legit i scolastica
histo. q̄ fuit in hierl̄ quedā nobilis matrona
nōie marta cui p̄dones oīa rapiebāt et adhuc
habuit paruū puerū lactantē ⁊ cū amplius nō
haberet lac ad nutriēdū puerū suū occidit eū
dicēs. O mi nate esto cibus matri q̄ ⁊ tibi tam
diu dū cibū ministrauit. Et dū medietatē pue-
ri coqueret p̄dones odoꝛātes carnes ad domuꝫ
ipsius cucurreūt ⁊ minati sunt ei mozte nisi
carnē eis oñderet: que ostēdit eis medietatē
pueri coctā: qō p̄dones videntes pterriti sunt
Scdo igit anno Titus ciuitatē cepit: ⁊ fundi
tus tēplum ⁊ ciuitatē euertit: ita q̄ lapis sup
lapidē remānsit. Qō esset ita ciuitas hierl̄m
q̄ modo est nō sit eadē q̄ prius: nec in eodē lo-
co vbi p̄us ptz: qz sepulchꝛuꝫ dñi nr̄i iesu xp̄i
tunc erat extra ciuitatē: mō aūt est i medio ci-
uitatis. Narrat em̄ Josephus q̄ vndecies cen
tena milia iudeoꝛ fame ⁊ gladio pereruūt. Et
idē Josephꝰ dicit q̄ xcviij. milia vēditi ⁊ disp
si sunt. Et sicut xp̄m. xxx. denarius emerūt sic
pro vno denario. xxx. iudeos romani vēdide-
runt. Hāc futurā plagā xp̄s ex passione dēcle
uit. dñs dr in euang. Videō ieres ciuitatē flē-
uit sup eā ⁊c. Sciēdū q̄ i p̄ncipi sermōe tria fuit
dicēda. Pzio quare ecclia iudeos p̄mittit viue
re. Scdo quō xp̄iani ergā iudeos dēnt se habe-
re. Tercio mouent alique q̄stiones de pueris
iudeoꝛ. ℣ Quātū ad p̄mum est sciēdū q̄
deꝰ noluit q̄ iudei penitꝰ consumerent: sz dis-
pergerent p̄pter q̄dā causas p̄pter quas etiam
ecclia nō psequit iudeos. Pzima cā est p̄pter
honoꝛem patriarchaꝝ et p̄phetaꝝ ex quibus
ppls iste p̄cessit. Scdo p̄pt reuerentiaꝫ xp̄i et
apl̄oꝝ q̄ ex illo ppl̄o fm̄ carnē fuerunt genti
Tercia p̄pter vtē fidei confirmatiōnē: qz nobis
vtiles sunt. Hñt em̄ penes se libꝛos veteꝛ te
stamēti ex q̄b⁹ testimonia p̄ferim⁹ de xp̄o: vt
habet Esa. viij. Ecce vgo cōcipiet ⁊ pariet fi-
liū: Et etiā de mozte ipsi⁹ xp̄i dicit Hiere. xj.
Quasi agn⁹ mānsuetus q̄ portat ad victimaꝫ.
Itē Esa. liij. de redēptione hūani gēris p pas-
sionē xp̄i facta sic dicitur. Vere languoꝛes
nostros ipse tulit: et dolꝛes nostros ipse poꝛ
tauit: et nos reputauimus eū quasi leprosum
et percussum a deo ⁊ humiliatum. Sed ipi in
dei nolunt credere christū esse filium dei ⁊ vir
ginis marie ⁊ redemptoꝛem mundi: Quis hoc
ex scripturis suis habeant p dicta p̄phetaꝝ
qui omnia cognouerūt de xp̄o: sz ipsi iudei falsa ex
ponunt sacram scripturam: ⁊ dicunt messiam
adhuc venturū: sz ipi decepti sunt ⁊ decipun
tur. Dñs legit in dialogo Celarij q̄ erat quidā
adolescens ⁊ studens qui doꝛmiuit cū filia cu
iusdam iudei que concepit a studente illo. Et
studens accepit arundinē ⁊ accessit domū su-
dei de nocte: ⁊ loq̄bat p arundinē p fenestraꝫ
camere vbi iudeꝰ cū p̄pria vxoꝛe iacuit dicēs
Gaudete ⁊ gloꝛificate deuꝫ: qz dñs visitauit
plebē suā: qz vētā filia impgnata est: et pariet
vob messiā: q̄ p̄millus est i lege ⁊ scripturis.
Et hoc ille studēs fecit ter. Et cū parētes co-
gnouissent filiā suā ip̄gnatā adhibuerūt fidem
vbis isti⁹ suggestoꝛis ⁊ annūciauerūt hoc ce
teris iudeis q̄ oēs ganisi sunt ⁊ deū gloꝛificā
uerūt. ⁊ illā puellā in magno honoꝛe tenuerūt.
Et cū iuberet p̄s parētibꝰ iudeoꝝ gregaꝫ
tī sūt ad videndū tā grande spectaculū. Tūc illa
puella peperit cū magno dolꝛe nō filiū sz filiā
Qō cū iudei viderent cōfusi sunt oēs videntes
se eē deceptos. Et vnꝰ iudeꝰ accurrēs cū ipetu
ire sue arripiēs illū puerū caput eiꝰ ad statuā
elisit. ⁊ sic oēs iudei illic existētes cū cōfusiōe
et indignatiōe receserūt. Quarto cā quare eccle
sia p̄mittit iudeos viuere. ita q̄ nō ex toto de
leant est ista vt ipi nobis sunt mēoꝛiale dñice
passiōis: vt quotiēs iudeos videm⁹ totiēs di
mmice passiōis recoꝛdemur. dñs p̄s. Me occi-
das eos neq̄ obliuiscāt ppli mei ⁊c. Quinta
cā est: qz oēs iudei i fine mundi dñt credere. p̄.
Cōuertent ad vesperā. Et sic tūc fiet vnꝰ pa-
storꝫ ⁊ vnū ouile. et tunc oīs israel saluus erit
vñ etiā Hiere. xxiij. In diebꝰ illis saluabitur
iuda ⁊c. ℣ Quantū ad scdm sciēdū q̄ xp̄i
ani debēt decem habere quo ad iudeos. Pzio
xp̄iani scdm Ray. non debēt cuz iudeis come
dere: aut eos ad sua conuiuia inuitare. Scdo
xp̄iani non debēt in infirmitatibus suis ad se
vocare iudeos: aut accipere a iudeis medici-
nā. Tercio xp̄iani non debent cum iudeis bal
neari i eisdē balneis. xxviij. q. i. nullꝰ ⁊c. om-
nes. Quarto non dñt p̄mitti habere inter xp̄i
anos officia publica: ne occasionē seruiendi ha-
beant. xxij. q. iiij. c. cōstitut. Quinto cogendi
sunt iudei talē pitum cōtinue deferre quo ma
nifeste a xp̄ianis distinguātur extra eo. in nō
nullis. Sexto in diebus lamentationis ⁊ dñi
ce passiōis non debent in publicū p̄dere: et
etiā i die pasche non dñt habere ostia apte
⁊ fenestras aptas extra eo. q̄ sup̄ his. Septi
mo debēt habere famulos ⁊ famulas xp̄ian
os: quia nullo modo xp̄iani debent esse ali
dui intra domos iudeoꝝ neq̄ tā q̄ famule au
nutrices: aut obstetrices: alis ipsi xp̄iani si al
eis nolunt recedere debēt excōicari extra eo
iudei. ⁊ c. ad hec. Et q̄diu tales xp̄iani sunt
seruitio iudeoꝝ continue moꝛādo cum ipis non
p̄sumāt p̄ceptiōe sacramētoꝝ ecclie: ⁊ partici-
patione oīm bonoꝝ q̄ fiūt in ecclia: ⁊ si mo
reret̄ debereūt sepeliri in sterq̄linio et in cā
po. ⁊ nullo mō in loco sacro. nec etiā aliq̄s sa
cramētū ecclie eis est administrandū. Et sz i
lis xp̄ianꝰ inimicꝰ est dei omnipotentis bte V
rie gloꝛiose ꝓginis ⁊ oim sctoꝝ ⁊ angeloꝝ in

lo exiſtētiū. Octauo xp̄iani nō debēt ſuas domos locare iudeis ad exercēdū vſuras i eisdē alis res erūt pcōz iudeoz q̄ ipſi iudei i domibus eoz cōmittūt: qz eſt vnū de nouē alienis pctis hoſpitare malos: z pctā in domib⁹ ſuis ꝓpetrare a malis pmittere. O Non xp̄iani nō debēt recipere munuſcula vel aliq̄ dona a iudeis eis data. Circa qđ queritur an liceat xp̄iano recipe munuſcula vel dona a iudeis. Rñdeo q̄ ſic talia cū mō q̄ ipſe recipiēs nō debet aliqđ facere ꝓpter talia dona qđ ſit contra deū et tunc licite pōt recipe: ſed nō dz ſibi retinere: niſi forte eſſent talia q̄ ab eo vel anteceſſoribꝫ ſuis ipſi iudei perſuasū recepiſſent Vñ ſcrīus Tho. in quadā epla ad ducē ſaxoniē. Cū ea que iudei p vſurā extorſerūt nō pñt ab ipſis licite retineri: cōſequens eſt vt ſi vos illa ab eis recepiſtis: nec vos licite retinere poteritis: niſi forte eſſēt talia q̄ a vobis vl anteceſſoribꝫ veſtris hacten⁹ extorſerūt. Si q̄ vero dāt q̄ extorſerūt ab aliis dñt reſtitui illis qb⁹ iudei reſtituere tenēt ſi inueniuntur. Aliqn ad pios vſus ſm ſuū diſcretū ſanctū talia munuſcula z dona dāda ſūt. O q̄o ad hec dicturi ſūt q̄ recipiūt ꝓpinas z dona a iudeis q̄ nō hāt pecunias: niſi quas cū vſuris lucrati ſūt. Sicut illi q̄ recipiūt aucas: vel cātros vl ciphos argenteos: z ſic de aliis ꝓpinis: qz oīa illa erogāda ſūt pauperibus. Ergo q̄cūq; receperit tali mō aliqđ a iudeis z mozit̄ ſine reſtitutiōe: ipſe z ſui heredes q̄ detinēt illa dona et bona illis ſcieēter dānabunt. Et ēt oēs illi q̄ comederūt de aucis quas iudei ꝓpinauerūt ſuis dñis circa feſtū ſcī martini. q̄libet talis teneē pauperibus erogare ſm cōſiliū ſui cōfeſſoris. Inſup ſciēdū q̄ tales vt frequēter habēt inſortunia in illis bonis que a iudeis recepetūt: etiā ſi p ſuis laboribus recepiſſent: tales em̄ nunq̄ vel raro ditant. R Decio xp̄iani non debent ſententiare nec aliquez cogere ad ſoluendū vſuras ſiue iudeis ſiue xp̄ianis vſurarus. Nam omēs poteſtates/rectores/cōſules/iudices/officiales q̄ ſtatuta faciūt ſcribunt vel dictāt p que quis cōpellatur ſolūere vſuras vel etiā non repetere iam ſolutas: aut qui obſeruāt illa ſtatuta: ſm ea iudicant. oēs tales ipſo facto incurrūt ſniam maioris excōicatiōis: z tales nō pñt abſolui a pctis niſi velint deſiſtere z antea ſint a ſnia excōicationis abſoluti: qz abſolutio a ſentētiis dz p̄cedere abſolutionē a pctis. S Quo ad tertiū que tit̄ vtrū pueri iudeoz ſuntis parētib⁹ ſint baptizādi. Rñdet Hoſtien. Tho. ii. q. x. q̄ nō ſz ā annos diſcretiōis: ſz q̄n ad ānos diſcretionis puenerit pñt fidē recipe etiā ſuntis parētibus z baptizari. Sed tñ ſi q̄s puerū iudei in agone mortis baptizaret ſtatim puer ad celū euolaret ſi ſic moreret. T Ite q̄rit vtrū pueri iudeoz ſine baptiſmo decedētes ſimiles ſint pueris xp̄ianoz. De hac materia queritur ꝓpter ſer. lxxvii. D. D Vltio ſciēdū q̄ adhuc hodierno die tāta eſt inuidia iudeoz erga xp̄m et fidē catholicā q̄ ſi auderēt et poſſent libenter xp̄m z fidē xp̄i ꝓſeqrent. De quo legit exē plū tale q̄ cū iudei i quadā ciuitate in die paraſceues feciſſent imaginē xp̄i cereā z eā cruci clauis affixiſſēt z lācea ꝓfoſſent apparuit brābirgo cōquerēs xp̄ianis de hoc q̄ ſuſtinerēt hoc q̄ adhuc in ozde illa die iudei filiū ſuū crucifigerēt. Xp̄iani aūt iudeoz domos penetrātes z eos capiētes inuenerūt imaginē crucifixi z ei⁹ vulnera cruētata. Quo viſo miraculo multi iudei ad fidē xp̄ianam ſunt cōuerſi.

¶ In eadē dñica. Ser. cvi. de mercatoribus.

Tingreſſus in tēplum cepit eiicere vendentes et ementes. Math. xxi. Lu. xix. Sciendū q̄ ſicut xp̄s eiecit de tēplo materiali vēdentes et emētes in illo: ſic pñt denotari. xii. genera mercatoz q̄s ꝓncipaliter eiecit de tēplo celeſti ad pfūdū inferni. A Primi mercatores ſūt q̄ mentiēdo z decipiēdo vēdūt et emūt. Vñ q̄rit Qrū illi peccāt q̄ nec emere nec vēdere nouerūt niſi cū mēdacio z iuramētis. Rñdet ſm Rap. Oēs peccāt vel mētiunt ſcient z cā decipiēdi peccāt mortaliter z tenēt ad reſtitutionē z hoc nō ſolū intelligit de magnis reb⁹: ſed ēt de puis. vt ptz i dbuſdā hoib⁹ q̄ paruas res vendunt vel emūt z tñ i eis dē multiplr mētiūt z ꝓximos decipiūt: i qb⁹ oibus grauit deū offēdūt. B Scōi mercatores ſūt q̄ in ſtatera delinquūt: z hoc fit tripliciter. Primo cū q̄s diuerſa pōdera hās emit ad mai⁹ z vēdit ad min⁹. Secdo cū hz mēſurā iuſtā z pōdus iuſtū: z tñ ſciēter male mēſurat vel pōderat vt caupones q̄ replēt mēſurā cū ſpuma. Et ēt aliqui q̄ digitū libre ſupponūt. Tertie pānicide q̄ cū pollice vinā retrahūt et ſic de aliis. Tertio q̄s hz iuſtā libzā z mēſurā: ſed facit vt res pōderoſiores fiāt ꝓpe vēditiōis z menſurationis: vt q̄ lanā vel linum aſpergit aqua. vel q̄ piper ad celarium portat z voluit de vno latere ad aliud vt eo pōderoſius fiat: z quibuſ̄ qđ vendit miſcet limphā vel falſificat: tales habebūt duplex damnum Primū tēporale. Deut. xxv. Non habebis in vno ſacculo diuerſa pōdera: maiꝰ aut minus: nec erit in domo tua modi⁹ maior aut minor. Pōdus habebis iuſtū z verū: z modius eq̄lis z verus erit tibi vt multo diuturnus ſpe ſuper terrā quā dñs deus tuus tibi dederit. abominabile enim dño eūz qui facit hec et aduerſatur oēi iuſticiā. Sic p oppoſitū cito morīunt tales: z etiā ille res ſic iniuſte acquiſite cito recedūt z perduntur. Secōm eſt ſpūale dānū q̄n ſanctus Michael trutinat mala z bona ipſoz: nullius vel q̄ſi parui pōderis

tenuit q̄ parētes filiis et filij parētes et uicissim uxorib⁹ cibos nō tm̄ sed mātib⁹ sz etiā ex ipsorū dētibus rapiebant. Tanta em̄ fames ibi erat q̄ caletam̄ta sua et corrigias manducauerunt pre magnitudine fames. Et legit̄ i scolastica histo. q̄ fuit in urbe quedā nobilis matrona nōie maria cui p̄dones oia rapiebāt et adhuc habuit parū puerū lactantē et cū amplius nō haberet lac ad nutriēdū puerū suū occidit eum dicēs. O mi nate esto cibus matri q̄ tibi iam dudū cibū ministrauit. Et dū meditatē pueri comedisset p̄dones occisos carnes ad domum ipsius cucurrerūt et manducauerunt sunt ei mortē nisi carnē eis oñderet: que ostēdit eis meditatez pueri cocti: qō p̄dones videntes preterierunt Scō igit̄ anno Titus ciuitatē cepit: et fundituus tēplum et ciuitatē euertit: ita q̄ lapis sup lapidē nō mānsit. Qō em̄ ista ciuitas hierlm q̄ modo est nō sit eodē q̄ prius: nec in eodē loco vbi p⁹ prius: qz sepulchrum dñi nr̄i ihesu xp̄i tunc erat extra ciuitatē: mō aūt est i medio ciuitatis. Narrat em̄ Josephus q̄ vndecies centena milia iudeoꝝ fame et gladio perierūt. Et idē Joseph⁹ dicit q̄ xcvij. milia vēditi et diſpersi sunt. Et sicut xp̄us. xxx. denariis emerūt sic p⁹ uno denario. xxx. iudeos romani vēdiderunt. Hāc futurā plagā xp̄s ex passione vidit. dñs dē in euang. Videns ihesus ciuitatē flenit sup eā etc. Sciēdū q̄ i p̄nti sermōe tria sūt dicēda. Prīo quare eccl̄ia iudeos p̄mittit viuere. Scō quō xp̄iani erga iudeos dēt se habere. Tercio mouent̄ alique q̄stiones de pueris iudeoꝝ. ℣ Quantū ad p̄mum est sciendū q̄ de⁹ noluit q̄ iudei penit⁹ consumerent̄: sz dispergerent̄ p̄pter q̄nq̄ causas p̄pter quas etiam eccl̄ia nō psequit̄ iudeos. Prima cā est p̄pter honorem patriarcharū et p̄phetarū ex quibus ppls iste p̄cessit. Scda p̄pt̄ reuerentiaz xp̄i et apl̄oꝝ q̄ ex illo ppl̄o fm̄ carnē fuerunt geniti. Tercia p̄pter nr̄e fidei confirmationē: qz nobis vtiles sunt. Hūt em̄ penes se libros veteris testamēti ex q̄b⁹ restimoniū p̄ferim⁹ de xp̄o: vt habet Esa. xlij. Ecce puer⁹ cōcipiet et pariet filiū: Et etiā de morte ipsi⁹ xp̄i dicit Hiere. xj. Quasi agn⁹ mānsuetus q̄ portat̄ ad victimaz. Itē Esa. liij. de redēptione hūani gn̄is p passionē xp̄i facta sic dicitur. Vere languores nostros ipse tulit: et dolores nostros ipse portauit: et nos reputauimus eū quasi leprosum et percussum a deo et humiliatum. Sed ipi iudei nolunt credere christū esse filium dei et virginis marie et redemptorem mundi: Quis hoc ex scripturis suis habeant p dicta p̄phetarū qui annūcians uenturū de xp̄o: sz ipsi iudei falsē exponunt sacram scripturam: et dicunt messiam adhuc venturū: sz ipsi decepti sunt et decipiuntur. Ypon legit̄ in dialogo Cesarij q̄ erat quidā adolescens et studens qui dormiuit cū filia cuiusdam iudei que concepit a studente illo. Et studens accepit arundinē et accessit domū iudei de nocte: et loquebat̄ p arundinē p fenestraz camere vbi iudeꝰ cū p̄pria uxore iacuit dicēs. Gaudete et glorificate deū: qz dñs visitauit plebē suā: qz vētā filia impḡnata est: et pariet vnū messiā: q̄ p̄missus est i lege et scripturis. Et hoc ille studēs fecit ter. Et cū parētes cognouissent filiā suā ip̄gnatā adhibuerūt fidem vbis isti⁹ suggestionis et annūciauerūt hoc certis iudeis q̄ oēs gauisi sunt et deū glorificauerūt. et illā puellā in magno honore tenuerūt. Et cū instaret tp̄s pariēdi oēs iudei congregati sūt ad videndū tā ḡnde spectaculū. Tādē illa puella peperit cū magno dolore nō filiū sz filiā. Qō cū iudei vidissent exhusi sunt oēs videntes se eē deceptos. Et vn⁹ iudeꝰ accurrēs cū ipetu re sue arripiēs illū puerū raput ei⁹ ad statuā elisit. et sic oēs iudei illic existentes cū exhusione et indignatione recessit. Quarto cā quare eccl̄ia p̄mittit iudeos viuere. ita q̄ nō ex toto deleant̄ est: ista vt ipi nobis sint mēoriale dñice passionis: vt quotiēs iudeos videm⁹ totiēs dominice passionis recordemur. dñs p̄s. Ne occidas eos neq̄n obliuiscant̄ ppli mei etc. Quinta cā est: qz oēs iudei i fine mundi dēt credere. ℣. Conuertent̄ ad vesperā. Et sic tūc erit vn⁹ pastor et vnū ouile. et tunc omnis israel saluus erit dñs. et tūc Hiere. xxxij. In diebꝰ illis saluabitur iuda etc. ℣ Quantū ad scdm sciendū q̄ xp̄iani debēt decem habere quo ad iudeos. Prīo xp̄iani scdm Rap. non debēt cum iudeis comedere: aut eos ad sua conuiuia inuitare. Scdo xp̄iani non debēt in infirmitatibus suis ad se vocare iudeos: aut accipere a iudeis medicinā. Tercio xp̄iani non debent cum iudeis balneari i eisdē balneis. xxbiij. q. i. null⁹ etc. omnes. Quarto non dēt p̄mitti habere inter xp̄ianos officia publica: ne occasionē seruādi habeant. xbij. q. iiij. c. cōstitut. Quinto cogendi sunt iudei talē habitum cōtinue deferre quo manifeste a xp̄ianis distinguātur extra eo. in nō nullis. Sexto in diebus lamentationis et dñi ne passiōis non debent in publicū p̄decere: et etiā i die pasche non dēt habere ostia apta et fenestras aptas extra eo. q̄ sup̄ his. Septimo non debēt habere famulos et famulas xp̄iani nois: quia nullo modo xp̄iani debent esse ancilli iudei intra domos iudeoꝝ neq̄ tālēs famule aut nutrices: aut obstetrices: alis ipsi xp̄iani si ab eis nolunt recedere debēt excōicari extra eo. iudei. et. c. ad hec. Et ḡdiu tales xp̄iani sunt i seruitio iudeoꝝ et inue mozādo cum ipsis sunt p̄uati p̄ceptiōe sacramētoꝝ eccl̄ie: et participatione oim bonoꝝ q̄ fiūt in eccl̄ia: et si morerētur debererēt sepeliri in sterquilinio et in cāpo. et nullo mō in loco sacro. nec etiā aliq̄b⁹ sacramētis eccl̄e eis est administrandū. Et sp talis xp̄ian⁹ inimic⁹ est dei oipotentis et Marie gl̄iose ḡgnis et oim sctoꝝ et angelorū in ce-

lo exīstētiū. O dauo xp̄iani nō debēt suas domos locare iudeis ad exercēdū vluras i eisdē als rei erūt p̄dōr̄ iudeor̄ q̄ ipsi iudei i domibus eor̄ cōmittūt: q̄ est vnū de nouē aliēnis p̄cis hospitare malos: ⁊ p̄tā in domib⁹ suis ppetrare a malis p̄mittere. O Mono. p̄ia ni nō debēt retinere munuscula vel aliq̄ dona a iudeis eis data. Circa q̄ queritur an liceat xp̄iano recipe munuscula vel dona a iudeis. Rūdeo q̄ sic tali tñ mō q̄ ipse recipiēs nō debeat aliq̄d facere ꝓpter talia dona q̄ sit contra deū et tunc licite p̄t recipe: sed nō dz sibi retinere: nisi forte essent talia q̄ ab eo vel antecessorib⁹ suis ipsi iudei perbluras recepissent. Vñ sctūs Tho. in quadā epla ad Bartillam Iorhoxingie. Cū ea que iudei p vluras extorserūt nō p̄nt ab ipsis licite retineri: cōsequens est vt si vos illa ab eis receperitis: nec vos licite retinere poteritis nisi forte esset talia q̄ a vobis vl̄ antecessorib⁹ vestris hacten⁹ extorserūt. Si q̄ vero dāt q̄ extorserūt ab aliis dñis restitui illis q̄b⁹ iudei restituere tenent si inueniuntur. Aliq̄n ad pios vsus p̄m sui dyocesani ꝯsilium talia munuscula ⁊ dona dāda sūt. O q̄d ad hec dicturi sūt q̄ recipiūt ꝓpinas ⁊ dona a iudeis q̄ nō h̄nt pecunias: nisi quas cū vsuris lucrati sūt. Sicut illi q̄ recipiūt anchas: vel cātros vl̄ ciphos argenteos: ⁊ sic de aliis ꝓpinis: q̄ oīa illa erogāda sūt pauperibus. Ergo q̄cūq̄ receperit tali mō aliq̄d a iudeis ⁊ mox̄ sine restitutiōe: tpe ⁊ sui heredes q̄ detinēt illa dona et dtm̄ illis sciēter dānabunt. Et ēt oēs illi q̄ comederūt de aucis quas iudei ꝓpinauer̄t suis dñis ex ea festū scī martini. Q̄libet talis tenet pauperibus erogare p̄m cōsiliū sui cōfessoris. Insup sciēdū q̄ tales vt frequēter habēt infozmia in illis bonis que a iudeis receperūt: etiā si p suis laboribus recepissent: tales em̄ nunq̄ vel raro ditant. R Decio xp̄iani non debent sentenciare nec aliquez cogere ad soluendū vluras sine iudeis sine xp̄ianis vluratis. Nam omēs potestates / rectores / cōsules / iudices / officiales q̄ statuta facit̄ scribunt vel dictāt p que quis cōpellatur soluere vluras vel etiā non repetere iam solutas: aut qui obseruāt illa statuta ⁊ p̄m ea iudicant. oēs tales ipo facto incurrūt sniam maioris excōicatiōis: ⁊ tales nō p̄nt absolui a p̄cis nisi velint desistere ⁊ antea sint a snia excōicationis absolut: q̄ absolutio a sentētiis dz p̄cedere absolutionē a p̄cis. S Quo ad tertiū que tit̄ vtrū pueri iudeor̄ inuitis parētib⁹ sint baptizādi. Rūdet Hz sctūs Tho. ii. ij. q. x. q̄ nō dz ante annos discretiōis: dz q̄n ad ānos discretionis puenerit p̄nt fidē recipe etiā inuitis parētibus ⁊ baptizari. Sed tñ si q̄s puerū iudei in agone mortis baptizaret statim puer ad celū euolaret si sic moreret. T Ite q̄rit vtrū pueri iudeor̄ sine baptismo decedētes similes sint pueris xp̄ianor̄. De hac materia quere ꝑta ser. lxxvii. D. D Vltio sciēdū q̄ adhuc hodierno die tāta est inuidia iudeor̄ xp̄i et fidē catholicā q̄ si auderēt et possent liberter xp̄m ⁊ fidē xp̄i pleq̄rent. De quo legit exē plū tale q̄ cū iudei i quadā ciuitate in die parasceues fecissent imaginē xp̄i cereā ⁊ eā cruci clauis affixissēt ⁊ lācea p̄foz̄assent apparuit brāvirgo cōquerēs xp̄ianis de hoc q̄ sustinerēt hoc q̄ adhuc in ozbe illa die iudei filiū suū crucifigerēt. Xp̄iani aūt iudeor̄ domos penetrātes ⁊ eos capientes inuenerūt imaginē crucifixi ⁊ ei⁹ vulnera cruētata. Quo visio miracl̄o multi iudei ad fidē xp̄ianam sunt cōuersi.

T In esdē dñica. Ser. cvi. de mercatoribus.

Et ingressus in tēplum cepit eicere vendentes et ementes. Math. xxi. Lu. xix. Sciendū q̄ sicut xp̄s eiecit de tēplo materiali vēdentes et emētes in illo: sic p̄nt denotari. xii. genera mercator̄ q̄s p̄cipaliter eiecit de tēplo celesti ad p̄fūdū inferni. A Primi mercatores sūt q̄ mendācio⁹ decipiēdo vēdūt et emūt. Vñ q̄rit Q̄tū illi peccāt q̄ nec emere nec vēdere nouerūt nisi cū mēdacio ⁊ iuramētis. Rūdet sm Ray. Q̄ peccāt vel mētiunt sciēt ⁊ cā decipiēdi peccāt mortaliter ⁊ tenēt ad restitutionē ⁊ hoc nō solū intelligit de magnis reb⁹: sed ēt de p̄mis. vt p̄z i q̄busdā horib⁹ q̄ p̄ruas res vendunt vel emūt ⁊ tñ i eis vē multiplr mētiūt ⁊ p̄iuros decipiūt: i q̄b⁹ oibus grauit deū offendūt. B Scdi mercatores sūt q̄ in statera deliquūt: ⁊ hoc fit triplr. Primo cū q̄s diuersa pōdera h̄ns emit ad maiꝰ ⁊ vēdit ad minꝰ. Scdo cū h̄z mēsurā iustā ⁊ pōdus iustū: ⁊ tñ sciēter male mēsurat vel pōderat vt caupones q̄ replēt mēsurā cū spuma. Et ēt aliqui q̄ digitū libre supponūt. Sic p̄nticide q̄ cū pollice vinā retrahūt et sic de aliis. Tertio q̄n q̄s h̄z iustā libr̄ā ⁊ mēsurā: sed facit vt res pōderosiores fiāt tpe vēditiōis ⁊ mensurationis: vt q̄ lanā vel linum aspergit aqua. vel q̄ piper ad celarium portat ⁊ volut de vno latere ad aliud vt eo pōderosius fiat: ⁊ quibus q̄ vendit miscet limpiāda vel falsificat: tales habebūt duplex damnum Primū tēporale. Deut. xxv. Non habebis in vno sacculo diuersa pōdera: maiꝰ aut minus: nec erit in domo tua modiꝰ maior aut minor. Pōdus habebis iustū ⁊ verū: ⁊ modius eq̄lis ⁊ verus erit tibi vt multo diuias tpe super terrā quā dñs deus tuus tibi dederit. abominabile enim dñs eu⁊ qui facit hec et aduersatur oēi iusticiā. Sic p oppositū cito morient̄ tales: ⁊ etiā ille res sic inique acquisite cito recedūt ⁊ perdunt̄. Scdm est spūale dānū q̄n sanctus Michael trutinat mala ⁊ bona ipsoz̄ in tunc bona opa ipsoz̄ nullius vel q̄si parui pōderis

erūt respectu maloꝝ opeꝝ: qz scriptū est. Per q̄ ds peccat p hec ꝛ puniet. Deut. xxv. Sōm mēsuram delicti erit et plagarū modus. ¶ Tertii mercatores sunt q̄ ppt dilationē tpis res suas vendūt charius ꝛ maiozi pretio q̄m valent vel valere pūt nisi dubiū sit q̄ merces vēdite tpe solutiōis debeāt plus vel minus valere/qz tūc licite pūt vēdi intāto pl⁹ quāto plus estimāt q̄ debeāt valere tpe solutiōis. Et hoc intellige si ille venditoz tam nolebat vendere illas merces: sed intēdebat seruare vsq; ad illud tps: ꝛ tūc a primo vēdere. Cum enim venditoz statuat in cozde suo p quanto velit res suā dare nō dz ppter dilationē tpis pciū augmentare. Obiectio. Si quis vellet equū vēdere p decē flozenis: tūc si ppter dilationem ad dimidiū annū illū vēdit p. xi. flozenis: tūc teneturvn⁹ flozenū restituere: qz vsurā cōmisit Sed si alii q̄ dicūt nōne possumus vēdere merces nostras cū dilatiōe tpis. Rñdet. Cū dilatiōe bñ lz vēdere: sed ppter dilationē pciū nō dz augmēt art. Nā q̄ sic vēdūt merces suas ī ge charit⁹ ppt dilationē solutiōis q̄m sic eis i cōmūni solucrēt: vsurā nō mittūt: vt p dicta. c. cōsuluit. Quarti sūt q̄ aliud ostēdunt: ꝛ aliud vēdūt: vt faciūt illi q̄ malū occultāt sub bono et bonū ponūt sup malū: ꝛ i medio ꝛ vltero⁹ in fundo ponūt illud qđ deteri⁹ est: ꝛ dicūt q̄ totū sit sicut supius apparet. Et sic mētiēdo primos decipiūt. Vñ legim⁹ tale exēplū i dial. Cesarii. Quedā matrona venit in q̄dragesima ad cōfitēdū q̄dā sua. ꝛ flectēs genua sua coꝝ cōfessoꝝ quicqđ se boni cōmisisse nouit cepit narrare et cū pharisco illo de quo dz in euang. se iustificare dicēs. Dñe ter in ebdomada in aqua et pane ieiunare: ꝛ tales elemosynas dare: ecclias frequentare ꝛ multa bona facē. Cui sacerdos dixit. At qđ nā dña benefactis nūqđ p illis opib⁹ vult/accipere pniaz q̄re nā dicit/pctā vra. Rñdit illa. Michi michi cōscia sū. Ait sacerdos. Cui⁹ estis officii. Rñdit mulier. Ferrū vēdere soleo/ad quā ille. Solitis ne aliqñ mi noxes pticulas i ligatur/maiozib⁹ intermiscere et sic totū vēdere. Dicēte illa soleo. Rñdit. Ec ce hoc crimiale pctm est: qz dol⁹ fraus Scās intercogauit dicēs. Solitis ne aliqñ mēticm iurare et peieraꝛe et aliqñ maledicere emulis vestris et alijs pl⁹ vēdētib⁹ inuidere. Rñdit Ju his sept⁹ deliqui. Et sacerdos. Illa oia sūt pcā mortalia/ꝛ nisi de his pniam egeritis cū digna condēnabimini. Illa territa i verbis ei⁹ peccasse se multipfe recognouit/et qđ decretero confiteri deberet didicit. Quinti mercatores sunt qui bilius solent emere rem q̄m valeat vt contigit i necessitate cum quis coactus est aliqua necessitate bzgere: ꝛ optz eū cum dāno bona sua vēdere. Et tales sic emētes sciēter ꝛ multo min⁹ in pcio dātes q̄m bona primi vale ant/teneūtur recōpēsare damnū et i hoc illis non aduertūt q̄ quādoq; si possent libenter emerent p vno flozeno qđ valeret tres vel quattuoz: ꝛ de hoc sibi nullā cōsciam facere volūt cū tñ talis res cōiter nō sic vēdit sz ille ex mera ꝛ pura necessitate sic vēdere cogit. Exēplum de vno q̄ emit perpetuos redditus ꝛ certos semp vnū flozenū p nouē: cū tñ ꝓstet vtudo ppetuāi redditus multo plures recipere: sz vēditoz ex necessitate coactus sic vēdidit: sed emptoz cuz damnatione sui et suoꝝ sic emit. Jtē alī⁹ q̄ vni p. xl. flozenis vēdidit vnū equū q̄ vix. xxx. valuit: ꝛ sup hoc ei cōcessit ducētos quinquaginta flozenos p annū: ꝛ insup eodē anno talis bis cōicauit. Et talibus vsurarijs pctā nō dimittunt nisi restituāt et recōpēsent damnū primis. vñ dz in decre. Vsurarius nō dbet peniteꝛ nisi pmus vsuras restituat. xiiij. q. vi. c. si res. Et qđ dictū est de vēditoze intelligēdū est ēt de emptoze vt q̄ credeꝛet vēditoz rē suam minus pciosā esse q̄m sit: vt pura sic vendeꝛet aux p minoꝛi pcio: qz credit esse auricalcū aliā sanū qđ putat esse infirmū: ꝛ sic de alijs/ et si emptoz hoc cognoscit ꝛ min⁹ dat q̄m res valeꝛ/minuere emit ꝛ tenet ad restitutionē. ¶ Sexti sunt q̄ vitiosas ꝛ defectuosas res vēdūt p bonis. Circa qđ queri dbet vtrū vēditoz teneat dicere vicia rei vendēde. Ibi fm sctm Tho. ii. ii. q. lxxvii. Vēditoz q̄ rē viciosā advendē dū exponit ex hoc ipe dat emptozi dānibi pericul occasionē. Dāni quidē si ppter hmōi rei vicia res sit minoris pciī/ꝛ ipe vēditoz michil de pcio diminuit. Dez ticuli aūt si ppt hoc vicium vsus rei reddatur impedit⁹ vel noxius puta si aliquis vendat alicui equum claudicantem pobeloci/vel domū ruinosā p firma/vel cibū coꝝruptū p bono ꝛ recēti/ꝛ sic de alijs. Vnde respondeo bzeuiter si hmōi vicia sunt occulta et vēditoz nō detegit erit dolosa et illicita vēditio ꝛ vēditoz teneꝛ ad dāni recōpensationē. Si vero rei vicium sit manifestū/puta si equus sit monoculus/vel cū vsus rei et si nō cōpetit vni/pōt cū cōpetere alteri/et vēditoz ppt hoc hmōi subtrahit de pcio inquātū oz tūc non teneꝛ ad manifestandū vicium rei/qz propter hmōi vicium eoꝝ emptoz vellet plus de pcio subtrahi q̄m esset subtrahendum/vnde venditoz potest licite vicium reticere. Hec ille. ¶ Septimi sunt illi qui prompta pecunia emūt et incōtinēti illud idē sibi vel alij reōuersoꝝ dūt: ꝛ ppter dilationem dant charius q̄m valet aut valere pōt et nullū laboꝝ vel nullum dāpnū: vel nullas expēsas cum hec habuerūt sed immediate in eodē tempoze ꝛ loco propter dilationem multo charius vendūt. Verbigratia Sicut qui emunt frumentum cum est in bono foꝛo: ꝛ propter dilationē multo charius vendunt q̄m valere pōt. Item qui quandoq; emūt duo vel quattuoz bala vini p promptis pecuniis: ꝛ immediate ppter dilationē multo cha

ctus vendunt. et quandoq; nunq; extra ciuitatē trahunt: ⁊ sic quandoq; illa vasa vini bis vel ter venduntur: ⁊ tamen semper in eodem loco manent. Item qui emunt vina vel victualia cum adhuc crescunt minori precio credentes similiter computato etiā dubio q; circa futurum autūnum vl' messis tpe multo magis valeāt vel ēt tunc multo charius vēdant. Secus aūt si pbabile dubitaret si plus vl' minꝰ essent p tunc valituri: qz tunc non esset usura Item qui emūt pānū vl' lanam vel hmōi p pīs pecuniis ⁊ imediate charius vēdūt ppt tpis dilationē: tales quoq; plus lucrātur q; ille q; talia mercimonia adduxit p. xl. vl. l. militaria ⁊ fecit magnas expēsas ⁊ labores. Circa hoc q̄rit utꝝ negociatores pōt licite lucrū accipere ⁊ charꝰ vēdere q; emptū sit. Rñdet cū laborant p alios ⁊ quasi cōe negociū in mercatibus gerunt pōt moderatū lucrū accipere Secus est de imoderato: ut p̄z extra de emp. ⁊ ven. c. i. Sciēdum q; hoc itelligēdū est si ipe vēditor rem meliorauit: aut etiā qz pcuz rei mutatū ē p̄m diuersitatē loci vl' tpis vel ppt periculum cui se exposuit trālferendo rem de loco ad locū pōt charꝰ vēdere. cum tū hoc modeste fiat ut dictū ē. Octaui mercatores sunt q; tenebrosa loca eligūt: ⁊ lucē solis ⁊ claritatē diei obtenebrāt ⁊ hoc iō faciūt ut res aliter appareāt q; sunt ut faciunt pannicide: ⁊ i hoc se excūsant esse filios tenebrax. vñ dns merito dicit eis illō Mat. xxij. Mittite eos i tenebras exteriores: qz tenebras dilexerūt: ideo tenebras hēbunt. Et in hoc oñdunt se male vel lesciēt facē vel agere. vñde talibꝰ dicit xps i euā. ut hēāt Jo. iij. Opis q; male agit odit lucē ⁊ nō venit ad lucē: ut non arguant opa eiꝰ: q; aūt facit vēritatē venit ad lucē ut manifestent opa eiꝰ qz i deo fcta sunt. Et tales mercatores qui cā decipiēdi hoc faciūt q̄rū i eis ē oculos xpi conant velare. Vñ auctoritas. Oculos dñi oia aspicientis conant velare: q; malū p bono uitant vēdere vl' mutuare. Et talibꝰ in casu q; nūq; primū decepissent. sola intētio ad ētia dānationē sufficeret. Nouī sunt q; cū mechanicis conueniunt ⁊ pactū faciūt dando eis p̄ōptam pecuniā ut sibi sup̄ terminū assignatū tot pacta vl' tot fcta mechanica p̄parēt: ⁊ sciūt ꝑacter q; tempore illo sibi assignato multo plꝰ esset dē mechanicis soluerēt talia eis sic p̄parata ⁊ sic nimis grauāt istos pauperes mechanicos: sic q; ipi ex suis cōtinuis laboribꝰ vix sibi nutrimentū acquirūt. Decimi sunt q; istas res vēdūt q; ad nullū dlū sunt utiles nisi ad peccādū: sicut gladios ⁊ sagittas toxicatas aut venena aut falsos testeres ⁊ hmōi oēs illi indubitāter peccāt q; faciūt vel tenēt vel vēdunt vel donāt et oia mala cōsequntia quo cūq; hmōi fiūt isti iputabunt: qz, q; occasionē dāni dat damnum dedisse videtur: ut p̄z extra de iniu. ⁊ dā. da. c. si culpa Cōcordat. c. Tho. ⁊ Hostien. Si aūt ille res q; vendendę sunt p̄ssent esse utiles: ut arma: in iusto bello. vel q; dā venena ad aliq; medicinale: vl' extra alia nociua q; talia vendit vl' dat non peccat nisi forte sibi p habilitēr dictaret q; scia q; emptor rē illā quereret ad malefactēdum: tunc ei non debet et vēdere nec dare nec accōmodare illam rem Verbigēa Sicut si veniret unus q; vellet unū iniuste occidere vl' aliquā letaliter vulnerare tūc tali nō debes gladiū vēdere. nec accōmodare alias reus eris illius pcti. Item aurifaber q; facit anulū auceū illi qui scit veraciē abuti velle. c. q; velit dare alicui ꝯgiti vl' mulieri ut alliciat eā ad actū illicitū: talis aurifaber reus erit pcti illi⁹: ⁊ sic d̄ aliis. Et hoc idē possum⁹ a sili cognoscere p talia exēpla qz si q̄s cognosceret q; aliq; q̄reret aliquē ad occidēdum: tunc ibi cans scienter sibi locū vbi eū inueniat: reꝰ erit homicidio. Item si q̄s alicui fornicari volēti indicaret p̄stibulū vl' locū aliū vbi tales meretrices inuenirent reus esset illius facti ꝯ vl' loquendo q̄cunq; iuuat ꝯsilio vel facto aliquem ad peccandum: reus erit oim illoꝝ pcōꝝ imo non solū talis qui ꝯsentit. sz etiā qui nō impedit si pōt. vñ scriptū est. Wādauit. deus unicuiq; de ꝓximo suo Wānum sunt q; i diebꝰ festiuis mercimonia sua exercēt Wñ q̄rit an tales peccēt mortaliter Rñdet p̄z. Guil. Si q̄s hoc facit nō ex ꝯsuetudine: sz p̄ sua necessitate ⁊ aīe sue diuit diuina: nō credo q; peccet mortaliter Secꝰ si ex ꝯsuetudine vl' lucrādi cupiditate: et maxime subtrahēdo se a diuinis. Aut etiā si hmōi mercata p hibita fūt a p̄latis illiꝰ loci siue forsan excōicata Mercata tū q; ex q̄dā necessitate fiūt ō victualibꝰ ⁊ necessariis ad diē aliquē nō credo illicita ee. dūmō tū se ꝓpter hoc nō subtrahāt a diuino officio. Heu hoc non attēdunt isti institores q; in dedicatiōibus vel in aliis festis (cūmo mane sua venalia exponūt et totū diuinū officiū negligūt: nec illa die missam vl' sermonē audiūt: in hoc grauiter delinquunt. In signū huiꝰ tpe pasche p̄hibetur cōio omnibus q; mercantias i diebus festiuis exercent ⁊ cōio nō p̄hibetur nisi p pcō mortali. Simile est de his qui vēdūt ⁊ emūt in loco sacro ☞ Duodecimi sunt qui emunt rapinam vel furtum. Wñ sciēdū q; q; sciunt et p habilitēr credidit rem esse furatā vel raptam ⁊ illā emit ꝯtra ut quinq; modis. Prio qz tenetur semp rem reddere etiā si ante berē annos emisset ⁊ eodē die quo emit sibi violenter fuisset ablata vl' alis sibi perisset ut si fuisset aial ⁊ mortuū sibi fuisset: adhuc tenē restituere si vult ꝓfecte penitere qz semp tenē furem furatā restituere nisi in uno casu: puta si rem obtulisset dño tpe ⁊ loco cōgruo ⁊ ille noluisset accipe Scdō qz tenetur restituere omnis fructus ꝓceptos: ⁊ q; medio tpe ꝓpi poterāt

Tercio q̄ res estimādaē ꝫ optimū ḡ̄ illa tam: puta si res tpe vēditionis fuisset melior ꝙ postea; tunc non sufficit q̄ simplr restituaē Quarto q̄ non potest repetere ab alio cui⁹ res est pcium quod dedit illi qui rem vēdidit: nec etiā pōt agere cōtā, ubi ce ꝑa vēditoꝛē ex ꝑcio soluto: q̄ obiciat sibi sua turpitudo. Quinto; q̄ perdit etiā expēsas voluntarias quas in eam tpe intermedio fecit. Si aūt emit fide bona puta si probabiliter eam credidit esse iustam: sic bona fides quatuoꝛ sibi confert.

Pōtio q̄ non teneatur restituere diuāte bōa cōscientia: ꝫ si postea sciuerit nō ē curā teneē/ restituere si fuer⁹ ꝑceptos ꝛ ꝓfessos ñ teneē restituere Scdo pōt ēe alienace ꝛ vēdere stāte bona ḡcia: ꝫ si aliq̄d lucrū ex vēditiōe fuerit consequē illud ꝺz reddere dño postea venienti Tercio q̄ nō teneē i casu furtiuo restituere diuāte bona. Si res iceri ꝓat absq̄ culpa sua: ꝛ nullo tenetur restituere dño. Quarto quia post restitutionem rei potest agere contra venditoꝛem de ꝑcio quod dedit: et vēditoꝛ tenetur sibi restituere ꝑcium.

Dñica .xj. Ser. cbij. De tactantia.

Duo hoies ascēderunt in templū vt oraret vn⁹ pharisens ꝛ alter publicanus Lu. xviij. Sic vt dē in hystoria scholastica pharisei dicūtur quasi diuisi quia a ceteris iudeis in quibusdā obseruātijs diuisi erant. Nam in fronte ꝛ in manibus mēbra sua portabāt in q̄bus decalogus scriptꝰ erat ad inuēdum q̄ dei ꝑcepta ante oculos coꝛdis habere debērēt per iugem meditationem et in manibus p̄ implētionē. In fimbriis etiam pallioꝝ formas alligabant vt incedētes pungerētur ꝛ sic mādatoꝝ dei memoꝛes redderentur. de quoꝝ numero iste pharisens erat de quo in pīti euāgelio agitur qui cū publicano in templum ascēdit vt oraret ℣ Nota hic quatuoꝛ mala de superbia tituli pharisei ℣ Primū est irreuerētia dei q̄ tāē apud se oꝛabat in hoc se irreuerēter apud deum habuit⁹ genua sua non curuabat. Sic adhuc quotidie faciūt mīri pōpōsi suo creatoꝛi cōtemptꝰ ds dicit apls Phil. ij. In nōie ihesu omne genu flectatur celestium terrestriū ꝛc. Suphia ē enī tollit reuerentiam dei q̄ Qnto ds superbꝰ fuerit tanto erit min⁹ reuerēs i deū ꝛ hoies q̄ ex superbia oriē q̄ ds Secundo se humiliare coꝛam deo suo nec etiam ꝑximos honoꝛat q̄ reputat se meliozē et digniozē ceteris. Sed hūilis honoꝛat deum humiliter ꝛ reuerenē sīc et ꝑximos honoꝛat q̄ iudicat alios digniozes et meliozes se Scdꝫ malū istⁱ pharisei est cōplacentia sui q̄, apud semp̄ oꝛabat Et damnabile hoi est nimiam cōplacentiam habere circa semp̄ q̄ displicet deo Ergo q̄ diabolꝰ immittit alicui ex

rolentiam coꝛdis et ꝓplacētiam sui ipsi⁹: tūc nō cogitare ꝺz de ꝑtis suis ꝛ dō iustitia dei q̄ non est certus vtrum dn̄ō dēre penituerit ꝙ quis de mia dei semp̄ debeat habere spē. Tercium malum est cōtēptus ꝑximi. vñ dicit. Nō sum sicut ceteri homines raptoꝛes; iniusti; adulteri vel etiā hic publicanus. Notandū q̄ iste pharisens si diceret. Nō sum sicut ceteri homines iusti ꝛc. q̄ ꝑcōꝛ sum ꝛc. vel etiā nō sū sicut ceteri pcōꝛes; ꝫ amplꝰ oībus pcōꝛibus tūc dn̄ō gratuallet suam oꝛōnem. Sciēdum q̄ iste pharisens tria mala aliis imposuit. ꝛapinas adulteriū ꝛ iniustitiā Et ꝫ hoc pompose dicere/ tā in multis vere dicit: q̄ mīri sunt raptoꝛes multi sunt adulteri ꝛ mīri sunt iniusti sciētes res iniustas possidētes: ꝙbus non est spes salutis sine restitutione et emendatione vite vnde dicit i decre. Non remittit pcm̄ nisi restituat ablata. xiij. q. vi. si res aliena. ꝛ. xij. q. ij. ℞ Tertiū malū in quo ꝛepꝛehenditur pharisens ille est iactātia de bono ope suo: q̄ dicit. Ieiuno bis in sabbato decimas ō oim que possideo Unde in pīti sermōe tria sunt dicēda. Primo quare iactātia detestāda sit Scdo q̄ iactātia ē pcm̄ moꝛtale Tercio erm̄ de superbia ℣ Circa p̄mū sciēdū q̄ iactātia ꝓpt̄ tria detestāda est. Pōtio q̄ iactās se de bonis gr̄am dei effundit et ocia bōa pdit. Unde ꝛ pmo dē Eccli. xxxiij. Ex fructu ꝛ effundē. De secūdo Gregoꝛius in quodam sermone dicit. Non possumus ꝑ vno ꝛ eodem opere ḡaudere mundi expetere: et ꝑ mium celestis glōꝛie inde acq̄rere Itē Greg. in moꝛal. O q̄ miseri sunt qui affectāt laudes hominū in semetipsis: dissipant fructus laborum suoꝝ. dum q̄ se alienis oculis ostēdere appetūt: dānant quod agunt. Scdo. q̄ talis q̄ sepm̄ iactat erit testimoniū de seipso. ergo ab tali pōt dici vere quod iudei dixerūt ad xp̄m mēdacē. vt habē Jo. viij. Tu de teipso testimonium pibes: ꝛ testimoniū tuū non est verū. Jo xp̄s cui hoc dicebāt non habebat locū hoc dicendi/ q̄ facīter potuit de seipso testimoniū ꝑhibere: q̄ seipm̄ nouit plene. q̄ aliis hoies non possunt facere/ q̄ seipos plene et veraciꝫ non cognoscit. vñ Hyla. Soli deo de se credē vñ ē q̄ sol⁹ nouit. Sz i alius hoib⁹ vere est q̄ dicit apls. ij. Cor. x. Nō q̄ seipz cōmēdat. Tercio q̄ talis q̄ iactat se idolum seipm̄ facit/ seipm̄ colens et gr̄am sibi ipsi attribuit que deo ꝑncipaliter est tribuēda est. vnde apostol⁹. i. Thy. i. Soli deo honoꝛ ꝛ gr̄ia. ꝑs. Non nobis dñe non nobis sed nomini tuo da gr̄iam ℟ Circa q̄ sciendum q̄ seipm̄ iactare siue laudare pōt ḡingere octo modis in q̄bus cognoscitur q̄n est pcm̄ moꝛtale vel veniale vel etiā nullū pcm̄ Primo pōt quis se laudare ꝑter bonū ꝑpe fame vt. s. hō possit seruare sua bonam famaꝫ

sicut samuel se laudauit postq̄ tenuit cozā ei⁹ ius isrl̄ vt habet̄ .i. Reg. xij. dicens ad filios isrl̄. Itaq̄ cōuertat⁹ cū cozā vobis ab adolescētia mea vsq̄ ad hāc die: ecce presto sū loquimini de me cozā dño & cozā xp̄o ei⁹ vtrū bouē cuiusq̄ tulerim aut asinū si quēpiā calūniatus sum aut oppressi aliquē: si de manu cuiusq̄ munus accepi & cōtēnā illud hodie restituāq̄ vobis. Et post hoc subdit. Testis est michi dñs q̄ nō inuenieris in manu mea quippiā mali. Si sibi mō cū ds inculpat⁹ esset iniuste vel timeret iuste inculpari in tali casu sibi posset scripm laudare ad cōseruāduz bonā suā famā: imo hō cū inculpat iniuste: tūc tenet̄ defēdē suā bonā famā & se excusare & oīdere innocentiā suā q̄z ōz Prouerb. xxij. Melior ē nomē bonū q̄ diuicie multe. vñ Hugo de scō victore. Nō sufficit nobis vita sera nisi sit bona fama Unde etiā. Augu. Duo sunt tibi necessaria s. cōscientia et bona fama. Conscientia ppt̄ teipz et fama bona ppter proximū ℣ Secūm potest se ds laudare de bonis suis ppt̄ iuste actionem spei. Sic se laudauit Ezechias rex iuda: vt habet̄ Esa. xxxviij. vbi ōz Egrotauit Ezechias vsq̄ ad mortē: & irrotauit ad eū Esa. prophera & dixit ei. Hec dicit dñs Dispone domui tue q̄ morieris tu et nō viues. Et cōuertit Ezechias faciē suaz ad parietē & orauit ad dñm et dixit Obsecro dñe memēto quelo quō ambulauerim coram te in veritate & corde perfecto: & qđ bonū est in oculis tuis fecerim. Et flenit Ezechias fletu magno. Et factū est verbū dñi ad Esa. Vade & dic Ezechie hec dicit dñs Audiui orōnē tuā & vidi lachrymas tuas: & ecce ego adiciā sup dies tuos .xv. annos & de manu regis assyrioz eruā te & ciuitatem istā Sic siti⁹ mō cū ds eēt in magnis ārietati b⁹ zelator⁹ siue in agone mortis & tēptatiōib⁹ maxime verat⁹ & specialr de desperatiōe rētare⁹ tūc posset ds in tali casu bona opa sua ad mēoriā reducere ne desperaret. Et econuerso cū hō de elatiōe & cōplacētia sumptuos tētaret: tūc ptā sua essent ad mēoriā reducēda vt ipe humiliaretur. Hinc lit̄e legit̄ de scō Antho. cui diabolus dixit Cū te exaltare in elatione mētis desideroz: tūc tu te depimis: et cū te depime vebolo tūc tu te exaltas. Scīdū tñ q⁹ in agone mortis hō maxime dz habere recursū ad diuinā miam. vñ Ambro. in exameron. de diuia miseratione tūc sperāda est ampli⁹ cū plōdia hūana defecerint. Vñ legit̄ de bō Bernardo q̄ in merito passionis xp̄i intātū cōfidebat q⁹ cū in infirmitate q̄dq̄ sibi videret q⁹ añ tribunal dñi plentaret̄ et cathā multa cōtra eū diceret. Rñdit Regnū celoz duplici iure dñs me⁹ obtinet. s. hereditate p̄ris: & merito passionis sue alterō ip̄e cōtent⁹ alterū michi donat. Ad hec inimic⁹ cōfusus recessit ℣ Tertio potest se ds laudare ad gloriā dei & ad edificationē proximoz: vt fecit apl's Paulus ij. Cor. xi. Extimo me nichil minus fecisse magnis apostolis. Itē dicit in alio loco. Abūdantius oibus his laborauī. Itez iactat se de his q̄ passus est. vñ dicit. ij. Cor. xi. In labore & erūna: in vigiliis multis: in fri gore & nuditate in mortibus frequenter a iudeis quīq̄es quadragenas vna minus accepi. Ter fōgis cesus sum: semel lapidatus sum: ter naufragiū feci: & sic de aliis periculis multis q̄ ibi enūerat in ḡbus omnibus fuit Hec brūs Paul⁹ de se narrat: vt eos ad tolerantiā & oratiōnē alicer. vñ dicit ibidē. Sustinetis enī si quis vos in seruitutē redigit: si quis deuozat: si quis vos in facie cedit. Ideo dicit ad Ro. xij. Benedicite psequētib⁹ vos: benedicite & nolite maledicere. Ergo tali intētione pōt ds opa sua manifestare cozā hoibus facere & etiā q̄dq̄ de eisdē bonis opibus se laudare vt de⁹ ex hoc honorificet̄ & prim⁹ edificet̄. Vñ xp̄s dicit vt habet̄ Mat. v. Sic luceat lux vestra cozā hoibus vt videāt opera vestra bona et glo. pa. de. q̄ in celis est. Vñ Greg. in mozal. Actio sit in publico vt intētio maneat in occulto. Quarto cum ds se iactat ppter aliquem actu venialis peccati: sic cui⁹ q̄ ds laudari vult eo q⁹ venialr i laude delectetur. verbigratia Vt cū ds laudari vult in aliquo paruo qđ nō est ztra charitatē dei et p̄rimi: tali intētiōe vt sic bon⁹ socius estimet̄ et noiet̄: & hoc est veniale petī. Quito ppt̄ inanē tpale & ex auaricia solet̄ se aliqui laudare vt alicq̄ mercatores q̄ eos cōmēdant: & sic primos in emēdo vel vendēdo decipe intendunt vel etiā vt alicq̄ hypocrite q̄ se cōmendāt ppter lucrū Scīdū q⁹ qñ malus hō ostendit se bonum ppter lucrū tpale & nō est: et ppter ea recipit aliquas elemosynas cū eis nō indiget tenet̄ restituere in foro z̄cie pauperibus Vel etiā aliqui mechanici qui vltra modū sua opa laudant et sua opera extollunt et commendant: & laudes et opera aliozū reprehendūt & vituperāt quasi nichil valeāt: Quis etiā qñq̄ meliora sint. q̄ cōstat esse contra charitatem primi: quia alius facit qđ nō vellet sibi fieri: scz actē et opera aliox vilipēdendo tales grauiter peccāt: quia hoc nō p̄cedit ex charitate: sed ex inuidia. vñ Aristo. ij. thopi. Inuidus est qui tristat̄ de p̄speritate bonoz. Itē dicit Richardus. Similis simili inuidet: si in hoc quo sibi similes sunt vnus excedit alium. vñ Augustinus odit figulū. ℣ Sexto cū ds se iactat i malicia sua: & tunc tale est petī quale est illud petī de quo se iactat. s. mortale vel venale: verbi gratia. Vt cū quis se iactat de p̄fectione mulierū & de actu illicito vel de actu luxurie vel etiā de lupha vel de complacētia q̄ habuit in choriza dō vel i aliis petis. vñ Greg. in moral. Sunt nōnulli q̄ nequaq̄ delict̄ q̄ faciūt sed etiā laudare et defendere nō desistūt: et ni

mitā cū dē dīē culpa geminaē Dñs dicit dā
Dupl'r peccat q̄ se de crimie iactat. Sciēdū q̄
tā ille q̄ laudat alīū in pctō mortali ipz i pctō
cōmortāco q̄ ille q̄ laudē q̄rit in pctō tali ābo
grauīr peccāt. Dñs Aug. sup. p̄. Duo sūt genē
ra pfecutoꝝ. s. vituperātū ⁊ adulantiū. Sed
plus pcutit lingua adulantis q̄ vitupe
rātis. Jdē. Adulātium linguc ligāt hoies in
pctis. Delectat eīm ea facere in q̄bus nō solū
non metuīt reprehēsoꝝ: sz etiā laudāt opatoꝝ
Sed heu tā cōpiēt illud dictum. p̄. Laudatur
pctōr in dēsiderus suis: ⁊ iniq̄ benedicēt: qz
sup̄bia notatur honestas auaricia p̄udentia
astutia p̄uidētia: ⁊ sic de aliis: sz q̄ sic laudāē
decipiūtur. vñ Esa. iij. Populc meus q̄ beatū
te dicūt ipī te decipiūt ergo nō debemus nos
iactāter laudare in' malctis nostris: nec gau
dere de inq̄tatib⁹ nostris de q̄bus vlendum
est nec debem⁹ notari i his in q̄bus merito de
bemus vere cū dari cozā deo et hominibus. vñ
Ber: Quid est magis puerlus q̄ letari cū ma
lefecerit: ⁊ in reb⁹ pessimis exultare. Septio
cū q̄s se falsc et mēdaciter iactat: sicut heu le
pius contingit q̄ multi se iactant de his que
nō sunt bona ⁊ sic mēriendo querunt vanā glo
riam tūc sz Hermā. de schildtz q̄n ābatalis
iactātie sunt in materia falsa: tunc est pecca
tum mortale vel veniale sicut ea falsitas cē q̄
se iactat: vel mēdacīū in quo gloziam querit.
O Octauo cū q̄s se iactat et laudem querit
in suis opibus bonis: tūc sz Hermā. de schil
dtz q̄n p talē iactantiā querit gl'iam que pze
ferē honoꝝ diuino vel sue saluti: vel dilectiōi
primi: tūc est pctm mortale. Sz cū q̄s se ia-
ctat de alīq⁹ ⁊ in eis gloriā q̄rit nō tñ p̄ferr
illā honoꝝ diuino vel sue saluti: vel dilectioni
primi: etiā si inanē gloriā q̄rat pōt eē venia
le. Et de ista materia loquit etiā magister in
cōpendio theologice veritatis dicēs. Si laus
querit⁹ per opera virtutū hoc est dupl'r: vel qz
appetit⁹ laudis cōiungit operi virtutū tan q̄
incidens: sicut cōtingit in cantu ⁊ p̄dicatione
q̄q̄: ⁊ tunc est veniale: vel laus est finis p̄n-
cipaliter p̄ceptus operi virtutis et operanti.
ita q̄ ibi cōstituat finēm vltimatū: sic est morta
le: quia tūc inheret ei tan q̄ fini vltimo. Ergo
aliqui possunt dānari cū bonis o pibus suis. s.
qui primo p̄incipaliter et finaliter intēderēt
laudē humanā quā p̄ponerēt deo ⁊ p̄ p̄cie sa-
lutis. Exemplū in euangelio de phariseo. Luc.
xviij. Qui decimas dedit: ⁊ duos dies in' ebw
mada ieunauit et tamē cū his p̄meruit in-
fernum: quia de his bonis oper'bus se iacta-
uit: ⁊ in eis dē vanā gloriam quesiuit. Sciēdū
etiām q̄ sic homo posset amittere mercedem
suā: si se iactaret de bonis suis operibus. Et si
mortaliter nō peccaret. Hec ille. Ergo pericu
losū est se laudare et iactare in suis operibus
bonis dñs Jsid. de sum. bo. Qui hic de bono lau
dari appetit spē pōit: ⁊ gloriā mercedis in fu
turo nō recipit. vñ Chrys. sup Mat. O insipiēs
quid tibi p̄dest illa laudatio post mortē tuā ubi
eris non lauderis. Jtez non solū cauere debe
mus ne bona opera nostra iactāter p̄eram⁹
sed etiā diligēter cauere debem⁹ ne in elatiōe
mētis nos de bonis nostris extollam⁹. vñ le-
gif tale exēplū Quidā monach⁹ in spelūca fu
it magne abstinētie: ⁊ multe ānis elozēs i vi
tutib⁹ q̄ in p̄fectib⁹ suis zelidēs nō totū deo:
sed sibīp̄i attribuebat ⁊ in mēte sua se exulta
bat p̄p̄ bona opa sua q̄ fecit Hāc p̄sumptio-
nē mētis ituēs rētator diabol⁹ q̄dāvespe in
gebat se in spē mulieris oberrāris in heremo
Quebt fessa ad ostū spelūce lassitudinem si-
mulās intus se p̄cipit: ⁊ obuoluta gemb⁹ ei⁹
vt sui miserē exozat Nox inq̄t me ap̄hēdit
tube me in angulo cellule q̄uiescere ne feris
efficiar p̄da. Acquiescit ille. At illa cām errandi
p heremū recitās elegātia cozpis ⁊ suauitate
hmōis affect⁹ illi⁹ illecebzoso amoze deflectit
Hymnā blādioza eloca iocā rikalq̄ miscētur
man⁹ etiā p̄cax ad mērū barbā q̄ p̄tēdit. q̄d
p'a. Ad vltimū captiuū ducit militē xp̄i: ⁊ la
boꝝ p̄territoꝝ ⁊ p̄fessiōis sue oblit⁹ obscenos
tā conabaē intre āplex⁹ Illa fabulatū exter
rimū emittēs p man⁹ amplexātis elabit: tūc
mltitudo dēmonū i aere ab hoc ipz spectaculū
cōgregati ingēti clamoze inquiūt. O q̄ te blq̄
ad celū exaltabas quō dimerg⁹ es i'fernū. di
sce qz q̄ se extollit hūiliabit. Tūc ille q̄si amēs
deceptiōis sue nō erēt pudorē ꝛcperās leipz
tradidit oi immūdicie. ¶ De eadē dñica.

Exponit hic iustificatus i vmū suaz
Dnus q̄dq̄ dz iustificari qui vult sal-
uus fieri. Jstum sermonē quere infra
sermonē. cluij. E ¶ De eadē dñica.

Omnis qui se exaltat hūiliabit Hic est
dicendū de sup̄bia vestiū q̄n est mor-
tale. Jstum ser. q̄re ante ser. lxxxiij. O
¶ In dñica duodecima Sermo. cbiij.
De illis qui arguunt deum.

Bene omnia fecit Marc.
vlij. Sciendum q̄ diuersi hoies stulti
diuersimode deum reprehēdūt. P
primi ei sūt q̄ deū reprehēdūt de inequalitate
distributiōis vt pauper q̄ mlrotiēs dicūt q̄re
deꝰ dat vni mlta bona t̄palia: vñ, cētū vl'p'les
possent ꝛcētari ⁊ mille simit mēdicare. Rñdeo
q̄ deꝰ dat vni multa alīs pauca. hoc nō facit
sine cā Paupib⁹ ei in regnū maioris dilectio
nis dat pauca t̄palia ⁊ p̄mittit eis eterna. vñ
Math. v. Bti pauper spū q̄m ꝛc. Qs eīm xp̄s
pauper diligit ostēdit in hoc: qz ipse dat eis
q̄s ipse p se in p̄sti vita possedit. s. paupt atē.
Vel dicit⁹ p pphetā. Ego sū egen⁹ ⁊ paup sū.
Ber. Xp̄s paup est natus: paup vixit: pauper

obiit. vñ Lu. ix. Vulpes foueas habent et volucres celi nidos: filius aũt hois nõ hz vbi caput suũ reclinet. Jtẽ ptz in hoc q̃ paupes elegit. vñ Jacobi. ii. Nõne pauperes elegit dñs. Hoc ptz in apls q̃ fuerũt piscatores et hi pauperes. Sic adhuc hodierna die sibi paupes elegit. vñ Gre. Hos xp̃s elegit quos mũdus spernit. Jdẽ ẽt ostẽdit in hoc: qz oratiões eoz exaudiet: et desideriũ eozdis ipsoz implet. ps. Deprecationẽ eozũ exaudiet ꝛc. Idem. Desiderium pauperũ exaudiuit dñs. Item ostendit in hoc: qz xp̃s est memor et sollicitus sup pauperes ps. Nõ in finem obliuio erit pauperis. Idem. Ego aũt mẽdicus sũ et pauper: et dñs sollicit⁹ est mei. Jtẽ honorat paupes et saluat eos ps. Honorabile nomẽ eoz coram illo. Nam diuites hic nominãtur et honorantẽ noia eoz sed pauperes i futuro: vt patet. Lu. xvi. De diuite epulone q̃ non noiatur in euangelio: sed pauper Lazarus noiatim exprimit. Et ille est summus honor q̃ pauperes debẽt esse reges et regine in regno celorum. Vnde Augu. Non tibi displiceat pauptas tua: nichil ea potes ditius inuenire. Vis scire q̃ locuples sit: ceium emit. vñ ps. Animas pauperũ saluas faciet. Ergo pauperes debent esse patientes in suã paupertatẽ: tũc in futuro ditabuntur cũ eternis diuitiis. Quibusdã etiã bonis hoibus dat diuitias: qz meruerunt a deo: et etiã vt mereã turbitam eternam. Vnde Luce. xvi. Facite vobis amicos de mãmona iniquitatis: vt cũ defecerits recipiant vos in eterna tabernacula vnde Ver. .. epistola. Vere beatus qui intelligit non super cupidum: sed super egenũ et pauperem illum inq̃ pauperem qui inuite petit: et vere cende accipit: et accipiens glorificat patrem suum qui in celis est. Vnde Augu. Redime te homo dum vis. redime te dum potes. redime te inquam dum pretiũ in manib⁹ habes: redime te ne dñ mors amara te preueneret et vitã simul et preciũ perdas. Sine causa hoc vis dimittere vxori que fortitã aliũ accipiet maritũ: sed aliqui dicunt. Vtrũ est quare deꝰ malis hominibus concedit tanta bona tẽporalia q̃ sibi nõ seruiũt nec eũ diligũt Rñr q̃ hoc non facit sine cã sz ꝓpter quinq̃ rõnes malis hoibus bñfacit. Q. Pria cõ est vt per talia beneficia cõuertant ad deũ. Cum em̃ nolunt timere penã gehenne vt desistant a pctis tũc deus ex sua bonitate benefacit eis vt sic eos alliciat et vt se ad deũ cõuertant ps. Dedit eis regiones gentiũ et labores populorũ possederunt: vt custodiãt iustificatiões eius: et legẽ eiꝰ requirãt. ergo si es pctor et deus tibi bene facit dando tibi sanitatẽ et diuitias et honores tũc cogitare debes si deus i pñti tibi bñfacit cũ es inimicus eius: qñ tũc faciet tibi cũ amicus eius eris conuertendo te ad ipm. Scda cõ est vt exẽplũ bñfactendi nostris inimicis nobis ostendat. vñ Gre. Qis xp̃i actio nostra est instructio: q̃ qñ cognoscis deũ bñfacere suis inimicis: tũc debes recipere exẽplũ vt tu etiã sic facias tuis inimicis. vñ Mar. v. Diligite inimicos vestros: bñfacite his q̃ oderũt vos et orate p persequẽtib⁹ et calũniãtib⁹ vos vt sitis filii patris vestri q̃ in celis est. Tercia cõ est vt null⁹ pncipaliter deo p talib⁹ seruiat q̃ remit etiã malis dari Sz seruitiũ dei debet ex mera charitate fieri quã debem⁹ habere ad deũ et fraternam spẽ debem⁹ habere ad deũ q̃ de⁹ hic nobis in tpalibus ad necessitatẽ prouidet et in futuro vitã etnã nobis donare velit. Ber. Tria considero in quib⁹ tota spes mea gloriatur. s. charitatẽ adoptionis: veritatẽ promissionis: et prãtem redditiõis. Scio em̃ cui credidi et certus sũ: qz in charitate nimia adoptauit me qz verax est in promissione/potẽs i exhibitiõe Quarta cõ est vt ex psperitate cõtinua filii dei et filii diaboli cognoscant: qz qñ q̃s est pctor et sẽper hz psperitatẽ in tpalibus et ex hoc se non emendat est signũ sue eterne dãnationis. vñ Greg. Magn⁹ affluxus tpalium est eterne dãnationis iudicium sz aduersitas et paupertas cũ patiẽtia est signũ electionis a deo. vñ apls ad Heb. xij. Flagellat oẽm filiũ quẽ recipit. vñ Greg Si exẽptus fueris a passione flagellorum/eris et exemptus numero filiorũ Quinta ratio est vt mali hic remunerentur ꝓ bonis suis operib⁹ que in pctõ mortali faciũt qz cũ istis bonis opibus que quis facit existens in pctõ mortali nichil meretur in vitã eternã. sed q̃ nullũ bonũ manet irremuneratũ. et in celestia opera nõ remunerabunt/tũc optz q̃ hic in terra pristina tẽporalia bona ista remunerent vñ Gre. Quicũq; in hoc sclo vñ habetis cum vos bona egisse recolitis balde timescite ne concessa vobis psperitas cotidem sit remuneratio bonor. Et hec est vna pncipalis causa quare mali q̃ filii diaboli sũt/et qui etiã nõ conuertunt nec saluant sz dãnant/hñt hic psperitatẽ in tẽporalib⁹ in diuitiis et honorib⁹ qz ipsi etiã qñq; orant/qñq; elemosynã dant qñq; ieiunãt/qñq; missã audiũt. ꝛc. sic talia bona opa remunerant eis p ista tpalia bona et trãsitoria. vñ ôz in decre. Mali ꝓpter bona q̃ faciũt pñtem psperitatẽ pro retributione suscipiũt. di. xxxij. quar q̃ Et tales indurati merito timere debẽt/qz lignũ aridũ cũ pinguedine plusq; vehemẽtius ardet/sic et ipsi qui hic accipiũt multiplicia bona et bñficia dei et ista in crapulis et voluptatibus cõsumũt vehemẽtius in inferno ardebunt. Vnde Apocal. xviij. Quantũ in deliciis fuit tm̃ date ei tormẽtum ℟ Vnde exẽplũ legitur in vita sancti Ambrosij q̃ quodã tpe cũ brũs Amb. romam peteret in quadam villa fuscie apud quendam hominẽ locupletẽ hospitat⁹ fuit/et reperiẽs ibi oia esse repleta vinum et curiam cum inmẽtis

et pecoꝝib⁹ cū famulis ⁊ famulab⁹ tuis illū ho
minē sup statu suo sollicite requirat: cui ille.
O dñe stat⁹ meꝰ semp fuit certe gloriosus
diuitis abūdo: familiā plurimā habeo: et oia
semp ad nutū meū habui ⁊ nūq̄ michi aliq̄d
aduersū accidit vel q̄ me cōtristaret aduenit
Hoc audiēs btūs Amb. vehemēt obstupuit:
et his q̄ secū in comitatu suo erāt dixit. Sur
gite ⁊ hinc q̄rectus fugiam⁹: q⁹ dñs nō est i
loco isto festinate filii nec fugiēdo mozā facia
te ne nos hic diuina vltio cōprehēdat ⁊ pctis
eoꝝ pariē ⁊ nos inuoluat. Cū ꝫ fugeret ⁊ alti
quātulū p̄cessissent subito ēra se aperuit ⁊ ho
minē illū cū vniuersis q̄ ad eū ptinebāt ita ab
sorbuit vt nullū inde vestigiū remaneret: qđ
cernēs btūs Amb. dixit Ecce ēes q̄ miserioꝝ
dit do⁹ parcit cū aduersa tribuit ⁊ q̄ seuere ira
scit q̄n semp p̄spera elargit. In eodē aūt loco
louea p̄fūdissima remānsit ed quousq̄ homo
in hui⁹ rei memoriā adhuc ibidē inuenit Ecce
dilecti amici q̄ horrēda pena ⁊ ruina nō ei cō
tradicam⁹ signis xp̄i ⁊ sicoꝝ tum⁹ resurgam⁹
ne ita ruina sit vt ruina fulgur: qđ fulgur sē
cadēs quodā ictu nunq̄ resurgit. Scīi argu
unt dñm de ordinatiōe ep̄oꝝ dicēcs. Jā nu
mis pluit: nim nimis ningit: nā nimis tonitru
at: nā nimiū frigus: nā nimi⁹ est⁹: ⁊ sic de aliis
Quib⁹ rñr: vt habet Act. v. M̄ē ē bestiū nosse
tpabel mōēta ī. Wñ fulciū est deū de aura
informare: qui solus nouit omnia gubernare.
Wñ sciēdū q̄ multis de causis de⁹ suscitat ae
ris intēperiem. S Primus ꝓpter hominū
pctā Leui. xxvi. Si mādata mea nō custodieri
tis dabo vobis desup celū sicut ēreū ⁊ terram
eneam Hoc etiā pz tpe diluuii vbi do⁹ ꝓpē
pctā hoim totū mundum submersit ꝓter octo
hoies qui remanserunt in archa Noe. Etiā pz
in sodomis vbi de⁹ ꝓpē pctā hoim ebullit ignē
cruentū ⁊ oēm terrā circūiacentē cū igne
et sulphure Scdo vt pcōres terroꝝ pcutiat et
sic salte cōuertant ad. vñ. i. Reg. ii. Dñs mozi
dabit aduersarii eius: et super ipsos i celis to
nabit Sed diceres quare fit pulsus ētra tēpe
statem aeris. Rñr q̄ ꝓpter duo. Primo vt ho
mines ꝓpter auditū cāpanaꝝ paoceāt ad in
uocandū deū ne nos plagent ꝓpter pctā nostra
sicut totum mundū plagauit quando diluuiū
venit. ergo homies siue in die siue in nocte q̄n
audiunt pulsum cāpanaꝝ cōtra tempestatem
aeris debent timere sibi ⁊ deum humilr inuo
care vt miseri coꝝditer nobiscum agat ⁊ nō sub
lamnare deū: nec cōtra eū murmurare. Wñ le
gitur q̄ erant tres iuuenes simul iacentes in
lecto uno. ⁊ q̄n de nocte venit tempestas medi
us iuuenis surrexit de lecto et orauit: et alii
duo eū traxerūt et eū deriserunt ⁊ dñs ꝓmisit
q̄ tantorū alios duos occidit: ⁊ tertius solus
illesus ꝓmansit. Scdo pulsantur cāpane vt
diabolū in aere existēte qui nobis nocere nī
tuntur terreant: q⁹ cāpane sūt tube xp̄i regis
celestis. Tercio ne hoies nimis ꝓsidant in la
boze suo neglecto diuino officio et seruitio. Si
enī laboze tuo diuinum negligis officiū labo
rando in diebus festiuis: vel per tuū aratrum
abscidis limitē agri ꝓximi tui: vl q̄ tuq̄ fa
cis seaudem: scire debes q⁹ laboꝛes tui in ma
nu dei sunt: et q̄n vult pōt per aeris intēperiē
denigrare. ꝑs. Dedit erugini fructus eoꝝ: et
laboꝛes eoꝝ locuste. T Wñ legitur con
tigisse in ītalia q⁹ pulcherrima biada creuerūt
Et ecce ap̄ propinquante tēpoze messū venit
quoddā gen⁹ muscaꝝ in maxima multitudie
que illa biada intantū ꝓsumpserūt q⁹ vix int
quinq⁹ miliaria vnū quartale bladoꝝ inueni
rent. Hoies vero illi⁹ patrie quasdā de illis
muscis ceperūt ⁊ diligēter ispicientes inuene
runt eas litteras descriptas in alis habentes in
una ala scribebat ira: in alia dei vt manifestū
esset q⁹ ꝓpter demeritū ⁊ vindictā dei hoc ēt
factum. Quarto vt faciat nos ad decimādum
et honorandū deū ꝓmptioꝝes. in hoc q̄ cogno
scim⁹ nos nichil habere nisi inquātū no
bis de⁹ dederit. Et ita debem⁹ tūc cōdiuidere
pauperibus. vñ Lu. vi. Date ⁊ dabit vobis. Et
cū gratiarū actiōe debem⁹ vti donis dei: ⁊ nul
lo modo debemus murmurare ētra deū ꝓpter
aeris intēperiē: q⁹ deo oia ꝓmittere. Wñ legit
in speculo exemploꝝ q⁹ erāt duo religiosi quo
cum vnus q̄nq⁹ petebat pluuiā: q̄nq⁹ serenita
tem: q̄nq⁹ frigus q̄nq⁹ calozē ꝑz q⁹ iudicabat
terris sibi ꝓmodis expediēs esse. Alter ho ni
chil petebat in spāli: sed totū cōmittebat diui
ne ꝓuidētie. Cū aūt deuiller messis terre il
lius q⁹ in spāli petebat sēs terre illi⁹ fuerunt
steriles sed terre alteri⁹ erāt copiosissime abū
dātes. Et tūc cognitū est q⁹ iste q̄ cōmittebat
se diuine ꝓuidētie erat discretioꝝ ⁊ meli⁹ fecit
W Tertio arguūt deū de inequalitate q⁹ se
pe dat pauperib⁹ mīcos pueros q̄ eos pascere ne
queūt. Et q̄nq⁹ diuitib⁹ q̄ libēter haberēt pue
ros dat paucos vel nullos. Rñsio q⁹ hoc nō fa
cit sīl cū cū em dñs dat pauperib⁹ multos pue
ros. hoc ꝓmo facit in signū dilectiōis ⁊ nō est
diffidēdū quin eos etiā pascat. ꝑs. Qui dat iu
mentis escam ip. ⁊c. et tñ bzutis aialib⁹ nichil p
milit: nec etiā ea cū moꝛte sua redemit: nec vi
tā etnā eis ꝓpōdit sicut ⁊ nobis. Wñ Mat.
vi. Nolite sollicīti esse dicētes. Quid māduca
bim⁹ aut q̄d bibem⁹ ⁊c. Prio q̄rite regnū dei ⁊
iusticiā ei⁹: ⁊ hec oia adiicientur vobis. vñ ps.
Non vidi iustū derelictū. ⁊c. Scdo de⁹ dat
pauperib⁹ mīcos pueros vt multa ꝓmia eos nu
triēdo mereant in celo J Circa q̄ q̄ritur
vtrū labor sit meritoꝛ⁹ quē parētes hñt cum
pueris. Rñdetur q⁹ sic. dūmodo talis intētio
sit in parētib⁹ q⁹ intendūt pueros nutrire ad
honoꝛē dei: vt ē deles seruitoꝛes xp̄i fiāt. Et
si ipsi parētes sunt in gratia: tūc oēs laboꝛes

quos habēt cum pueris cedēt eis ad meritum ſ. lactando/balancando/portādo/inuoluendo/leuando/leuando/vigilando/inportando et rigēdo qñ delinquūt. ita eis ecūt eis merito ria. vnde apl's. Rom. viij. Scimus qñ diligētibus deū oia cooperant in bonum. Tercio dē dat pauperibus multos pueros insignū beatitudinis et benedictionis eterne. vnde ps. Labores manuū tuaꝝ/qz mādducabis/beatus es et bñ tibi erit. Uxor tua sicut vitis abūdans et filij tui sicut nouelle olivaꝝ in circuitu mēse tuo. Ergo sicut deus hic multiplicat semen bonoꝝ pauperum: sic etiā in celo vult multiplicare cor gaudiū: qz oēs q̄ nati sunt de ipsis ad celū pueniēt deū eternaliter laudabunt. et hoc erit eis spāle gaudiū imperpetuum. Ergo pauper non debēt cōqueri de multitudine filiorum: sed debēt deū inde laudare: et sibi gratias cū actiōes referre: qz Boe. in de cō. phi. dicit. Maxima felicitas huī⁹ mundi cōsistit in amicis. ℣ Sed diuitibus dē non dat pueros Primo ꝓpter ipsos parentes q̄ sunt auari ne ampli⁹ peccēt p auaritiā ꝓpter multitudinē puerorum: qz qñ ds est auarus et sic haberet multos pueros: tūc ē duc efficeret magis auaros: et sic deū pli⁹ offenderet. Scdo ꝓpter oppressiones pauperū. nā inīm exactiōes faciāt in suos subditos. Si em̄ p unū grauāt suos subditos. do tunc facerēt si haberent multos pueros. Tercio ꝓpter pueros ne illi dānētur cum parētibus. Cū em̄ parētes possidēt iniusta bona sciēter tunc dē ex sua mīa talib⁹ parētib⁹ gratiā subtrahit ne pueros generēt ad dānationē: qz nō solū parētes: sz etiā here des dānabunt ꝓpter iniusta bona. Ergo qui libet diues timere debet ne iniusta bona possideat qui libēter vellet habere pueros et non hz. Quis etiā hoc qñq; accidit ex naturali defectu. s. ꝓpt sterilitatē parentū. Sciēdū est q̄ qñq; ex pmissione divina puer illos q̄ sciēter iniusta bona possidēt in puericia moriunt ne vtātur illis iniustis bonis: et sic extra deū deliquunt. qz heu auari raro restituūt oia bona sua male acq̄sita. ℣ Uñ legitur in li. de domo timoris q̄ quidā sacerdos monebat quendam usurariū de salute aie sue: qz grauit infirmabatur. Dicebat em̄ q̄ tria sibi essēt necessaria ad salutē. s. cōfiteri: plene cōfiteri de ptis et restituere ꝑz posse. At ille. Prima duo libēter faciā. tercia quo facti? qz nichil michi nec pueris meis remaneret. Et sacerdos. Sine his trib⁹ nō poteris saluari: Et ille. Dicūt ista sapiētes et scripture. Et sacerdos. Habere. At ille. Ego volo ꝓbare vtrum verū dicant: quia nichil restituam. Et sic mortuus est magis timēs paupertatē temporalē q̄ eternā quam eum eternaliter subire oportebat.

¶ De eadē dñica. Ser. cix. et est ultimatio ꝓcedentis sermonis de his q̄ reprehēdunt deum.

Bene omnia fecit. Mar.

vii. Sicut em̄ tā in ꝓcedēti sermone dictum est de trib⁹ generib⁹ qui deum reprehendunt. hic tā gr nūdo dicendū est de aliis generib⁹ cor q̄ deum reprehendunt. ℣ Uñ quarti qui deum arguunt de imprudētia gubernādi mūdū et oia q̄ in eo sunt: sunt illi q̄ dicūt: cūre deus qñq; plures iuuenes mori permittit: et senes debiles et decrepitos diu sustinere. Rñdeo q̄ hoc de⁹ non facit sine cā. Nam sepe tales iuuenes sibi noīt mori permittit ne malicia mundi cos coinquet Sap. iij. Raptus ē ne malicia mutaret intellectum eius aut ne fictio malicie deciperet animā ei⁹. Scdo de⁹ bonos iuuenes mori permittit ex eo q̄ talis mūdus nō est dign⁹ tales bonos habere. vñ Heb. xi. Quoꝝ dign⁹ nō erat mūdus. ℣ q̄st oēs pestilētie a iuuenib⁹ incipiūt insignū q̄ phi et innocētes sunt. Tercio qñ parētes nimis et indiscrete et lupkue diligūt pueros suos: tūc qñq; subtrahit eis tales pueros et permittit eos mori. ℣ Sz q̄re de⁹ qñq; malos iuuenes q̄ sūt robusti et fortes et fm̄ mundū utiles veloces: et agiles etiā cito mori permittit. Rñdeo q̄ hoc fit ꝓpter q̄tuor. Primo ne peiores fiāt et ex hoc cor pena augmēter. vñ Amb. et Lu. Veli⁹ ē petōrib⁹ male agētibus mori q̄ vt i peiis diu ꝑsent. Et cō huius est q̄ pena cor ex hoc minor erit. vñ Aug. Tā to ibi quilq; tolerabiliorē hēbit dānationem quāto iniorē hic habuerit iniquitatē. Scdo iuuenes mali in iuuētute moriūtur ne de rpalibus bonis nimiū ꝙsumāt. sicut qñq; contingit q̄ vnus vna die tm̄ de vino bibit q̄ totū alius q̄ tuor sufficeret. sic sit in vestib⁹ et in aliis superfluis expēsis: et tales nec deo nec rpublice seruiūt: et tm̄ multa bona tpalia male et iniuste expēdunt. vñ alij plures deo seruientes vtiliter posset. Et cō tales sic multa tpalia dilapidātes et inutiliter cōsumētes citi⁹ moriūt vt ista tpalia q̄ illi male expēderent alius bonis ad dei ꝓpriū veniāt et inde deū laudēt. Tercio qz demeruerūt et signāt in inhonoratione parentū qz sicut de⁹ vult plōgare vitā gratie eis q̄ honorāt suos parētes sic cōtrario vult abbreviare vitā illis qui inhonorāt parentes. vnde Exo. xx. Honora patrē tuū et matrē tuā vt sis longeuus super terram. Et ergo inhonorātes parentes suos sepius moriuntur subitanea et improuisa morte. ¶ Quarto ꝓmittit de⁹ iuuenes et fortes cito mori et hoc i terrorē alioꝝ vt alij iuuenes et pueri ex hoc terreāt et inde vitā suā emēdent. Sz etiā aliqs malos de⁹ q̄nq; diu viuere ꝓmittit. Prio vt conuertātur a suis ptis. vñ Esa. xxx. Propterea exspectat nos de⁹ vt misereat nostri. Ergo si es hō petōr et de⁹ ꝓlongaut tibi vitā p. xx. vel. xxx. vel. xl. ānos: tūt intelligere debes q̄ de⁹ hoc

fecit ꝓpter emēdationē vite, tuc: et si te non emēdaueris /tāto grauius puniēris Scdo pmittit malos viuere vt puniāt bonos. quō enim ſctūs Steph anus ⁊ ſctūs Laurētius tantam gloziā iām habērēt in celo ſi nullos toztozes in pñti habuiſſent D Sed paupes et infirmos claudos ⁊ debiles pmittit dⁿs viuere Primo vt petā eoz deleant /qz fozte grauiter peccauerūt in iuuentute /⁊ de neceſſitate optz ꝙ de quolibet pcō ſatisfaciant /aut hic aut in futuro /tūc dⁿs ex ſua bonitate et mia pmittit tales hic puniri p tribulatiōes /infirmitates /⁊ pauptates. ne in futuro puniātur grauiſſime. Wñ Greg. Miſeretozdit adhibet dⁿs tpalē ſe ueritatē ne eternā iferat vltionē. Ex q̄ pz q̄dā bet infirmⁿ claudⁿ ⁊ paup cogitare dz her bñ ō merui /pitiſſe dⁿs cū cozpe meo te ſepiſſe offē di /⁊ opz me ſatisfacere aut hic aut i futuro qz nullū m[illegible]ipunitū Wñ Aug. Hic vze hic ſeca vt eternū parcas. Scdo vt meritū illoz pau pez ⁊ infirmoz augmētet /qz ꝑ qualz infirmitate ⁊ paſſione etiā quotiēſcunq; bono ho mini accidērit meterni pmiū habebit. Wñ dñs dicit in euangelio Mat. v. Gaudete ⁊ exultate qñ merces veſtra copioſa eſt in celis. Tercio pmittit deus pauperes et debiles viri viuere vt diuites habeāt materiam vitā eter nam merēdi pro elemoſynis ſuis. Quomodo eñ diuites vitā eternā pmereri poſſent ſi pau peres nō eſſent. Wñ Chryſ. ſup Mat. Ste pu/ tes ꝙ ꝓpter vtilitatē paupez deus diuites fe cerit quos ſine diuitib⁹ ſuſtētare potuit ſz ꝓ pter vtilitatē diuitum pauperes fecit qui ni mirū infructuoſi ⁊ ſteriles erāt futuri niſi pau peres fuiſſent facti ¶ Quinti arguunt de um de deformitate creationis dicētes. Quare deus fecit nos deformes vel lepzoſos ⁊ ſicut quidam ruſticus cōne infirmitatis ſue a men te aliquantulū alienat⁹ de pedibus ſuis ait. Quicunq; fecit hos pedes tres obolos vix me ruit Rñſio ꝙ deus facit aliquos deformes vt tollat ipſis ⁊ aliis occaſionē peccādi. quia pro pter ſpeciem multi periērūt. Wñ legit de Su ſanna q̄ uis fuerat deuota ⁊ ſctā: tñ pulchzi tudo eius fuit illis duob⁹ iudicib⁹ occaſio cō cupiſcētie male: vt habet Dañ. xiii. Wñ Gre. Si eñ in cozpe deformi te vir poteris abana gloria ⁊ luxuria cōſeruare: dū faceres in coz pore ſpecioſo cū caro ſemp cōcupiſcit aduer ſus ſpm̄. Ex quo pz ꝙ illis q̄ ex naturali in clinatione ſuperbi vel luxuriozi ſunt dⁿs opⁿ bene facit eis ſubtrahēdo pulchzitudinē cozpozis ne ipſis ⁊ aliis fiat occaſio peccādi: qz ꝓpter ſpēm multi periērūt ¶ Sed diceres quare deus tunc aliquos pulchzos creauit: et quō hō ſe tenere dz q̄n pulchzos hoies videt ne deū offendat. Rñdet ꝙ duo cogitāda ſunt illi q̄ ornatū ⁊ pulchzā perſonā videt. Primo ꝙ nunq; tantam curā ⁊ diligentiam habuiſſi ornādo aiam ſuā eternaliter victurā ad cōpla cendū oculū ſuum illa ꝓlixa hz ad ornandū coz pus ſuū putridum et mozrale et ad cōplacen dum mundo: et ſic debes dolere de accidia et negligētia tua et de potiōe illius aie quā ſic pōpoſe vides incedere. Scdo cogitandum eſt illi hoi qui ſcipm certum eſſe pulchzū a deo cre atū: vel aliū pulchzū ⁊ ornatū hoiem q̄ pul chze ſint facies electoz in celo: ⁊ q̄ pulchze or nant̄ ſancti cum ſtola gloziē. Si ille mozralis hō qui hodie viuit et fozte cras mozietur tam pulcher eſt ad videndū. quid tūc erit de imoz talibus poſt iudiciū eternaliter viuentib⁹ cū coz pore ⁊ aia: ⁊ ſit hō ꝙ hoc dz ſibi acquirere affe ctum q̄uenienti ad celeſtē claritatē. Sexto ar guūt de miſeri cozdia. dñs ps. Exurge q̄re ob dozmis dñe: ⁊ tales temere ſolēt dicere. Si de us deberet pignus ſuū inter indeos ponere ꝓ me nō poſſet tardius me iungere. ¶ Wñ ſciē dū ꝙ dⁿs pmittit nos multis modis tribula ri. et hoc fit vtiliter. Primo vt bois meritum accumuleē. Scdo ne homo extollatur. Aplus ij. Coz. xij. Ne magnitudo reuelationū extol lat me dat⁹ eſt mihi ſtimulus carnis mee qui me colaphizet Tercio vt hō a culpa purgetur vt maria ſoroz moyſi q̄ ꝓpter murmur q̄ fe cit cōtra moyſen percuſſa eſt lepza cozpis ſui Quarto vt ex liberatione deus glorificet. vt in ceco nato. Wñ Aug. Puniūtur iuſti vt op pzeſſi clamēt ⁊ clamātes exaudiant̄ ⁊ exaudi ti glorificēt patrē q̄ in celis eſt. Quinto vt eis ad regnū via ꝓpareē. Act. xiiij. Oportet nos p multas tribulatiōes intrare regnū dei. Lu. xxiiij. Nōne oportuit pati xp̄m ⁊ ita intrare in gl'iam ſuā. ¶ Septimi arguūt deum ad huc de tētatione dicētes. quare deus pmittit tantā poteſtatē dyabolo tentandi hoies. Rñ deē vt tentati dyabolo reſiſtāt ⁊ reſiſtēdo vin cant: vt vincēdo mereātur coronā: qz ꝙz apⁿs ij. Thim. ij. Nemo coronabit̄ niſi q̄ legitime certauerit. dñ Aug. Si null⁹ eſſet hoſtis nul la eſſet pugna. ſi nulla pugna nulla victoria. ſi q̄ nulla victoria nulla eſſet corona. Itē adhuc alii ſunt dicētes. q̄re deus pmittit eos tētari quos ſcit lapſuros et quos ſic ſcit dāndos Rñdeē ꝙ deus tam gloioſus eſt ꝓnceps ꝙ ſe bene dignū iudicat vt ſibi libere ⁊ volūtarie ſeruiam⁹: et nullū vult coactū vt q̄ſi p crines trahere in regnū celoz. Et iō dedit hoi rōnem diſcernēdi inter bonū ⁊ malū ⁊ libez arbitriū vt poſſit reprobare malū et eligere bonū. Iu ſup dedit hoi angelicū auxiliū ⁊ ſacrā ſcripturā q̄b⁹ precauere poſſit lapſū ⁊ reſurgere poſt lapſū. Si q̄ ſpōte relinq̄t bonū ⁊ eligit malū diuinā iuſticiā habebit iudicantē ⁊ vindican tē. Si ꝛo reprobādo malū eligit bonū diuinā miaz habebit premiātē ¶ Wñ nota pluces rōnes q̄re dⁿs creauit hoiem vt poſſit peccare Prima eſt vt oſtēdat̄ potētia dei q̄ ſol⁹ inuer

tibilis est: cois aũt creatura est mutabilis ꝑs. Mutabis eos ⁊ mutabunt: tu aũt idem ipe es ⁊c. Scđa est vt ostendat dei sapia: qz ex malo ipse scit eligere bonũ: qđ nõ poterat fieri nisi deus creaturã fecisset vertibilez in malũ. vñ Aug. Deus iudicat deꝰ ex malo eligere bonũ ꝙ phibere ne mala penitus fiant. Tercia vt manifestaret dei clemẽtia qua xꝑs ꝑ mortez suã hoiem pditũ liberauit. 1. Cor. xv. Xꝑs ꝑ ptis nris mortuꝰ est iustus ꝑ iniustis Quae ta vt ostendat dei iusticia q̃ non solum bonis reddit pmia: sed etiaz malis supplicia. Wñ apls. 1. Cor. iij. Unusq̃sq; ꝓpriã mercedẽ accipiet. ⁊c ℟ Vt legit̃ tale exẽplũ. Cũ q̃dã heremita murmuraret in cozde suo de diuersis iudiciis dei de hoc ꝙ illi q̃ male viuebãt se pe bñ habebãt: ⁊ econuerso bñ viuentes multas habebãt diuersitates. Et aliqñ q̃ bonã duxerũt vitã in fine videbant habere finẽ abiectũ: ⁊ malꝰ pulchrũ finẽ: ⁊ boni amittebãt frequẽter bona tpalia: malis aũt bene succ̃sit. Cũ in istis diu se occuparet rogauit deũ vt si vi hec ostẽdere dignaret. Tũc affuit ei ãgelꝰ dicẽs ꝙ missus esset vt sibi hec ostẽderet: ⁊ dixit ei vt eũ sequeret in cozma heremite pegri ni sibi apparẽte: qđ cũ faceret venit ꝓpio ad domũ cuiusdã heremite: quẽ inuenerũt a leonibus dilapidatũ frustratim. De quo ille heremita multũ admiratꝰ ait. Sctũs erat hic de quo michi cõstat. qz ꝑseuerauit i hac solitudine bñ. l. annis seruiẽs deo. ⁊ iã a bestiis ꝓmissus est diuinari. Ait ei angelus: nũc vidisti bnũ iudicũ dei. Scđo venerũt ad aliũ cuius dom̃ sup saxũ nimis altũ sita erat sup mare: cui ꝓdicã te angelo de tẽtationib⁹ ⁊ extra ipatriẽtiã tenere ꝑseuerãtiã ⁊ fessus est cũ multi lachrymis ꝙ cũ fuisset ibi cũ magna afflictiõe penitẽtie per. xl. ãnos adhuc ꝙ rabiem⁹ fuerat a cogitatiõib⁹ suis ꝙ volebat dimittere suã bonã vitã et ad seculũ redire. Quẽ cũ videret vere penitẽtẽ angelꝰ ꝓcipitauit eũ: subito i mari et submersus est. Cũ aũt ad hoc factũ ꝓceret heremita ⁊ fugeret: vocauit eũ angelꝰ dicẽs ℣ Ili timere ostendit tibi deꝰ scđz iudiciũ suum. Tercio venerũt ad domũ alterꝰ heremite: q̃ recepit eos cũ magno honore: ⁊ ꝓpiauit eis potũ et cipho argẽteo quẽ habebat Quẽ occulte recipiẽs angelꝰ i sinu suo occultãs secũ aspozauit. Venerũt aũt de nocte ad domũ cuiusdã ꝓdonis militis ⁊ vir i ea sunt recepti ⁊ bal de malo tractati ⁊ cõtentis afflicti: tñ aliqua pauca sũt eis ibi data ⁊ lecti parati licet male De mane nolunt ãgelꝰ recedere nisi ꝓꝰ hospiti loquerer: ⁊ extrahẽs cyphũ dedit sibi illũ. Qđ videns heremita admirabat murmurans in cozde de hoc quo viderat. Alia nocte venerunt ad domum alterius militis qui satis benigne recepit eos: tñ mi diocriter eos tractauit. In mane dñs vellẽt recedere rogatꝰ ab angelo dixit filio suo vnigenito ꝙ eos conduceret et viã eis monstraret: qđ dñs puer faceret subito arripuit cũ angelꝰ ⁊ occidit ⁊ in foueã ꝓiecit Quod cum vidit heremita fugit dicẽs eũ non esse angelũ: sed diabolũ. Ecce inqt angelus. Ja his q̃ vidisti ostẽsa sunt tibi iudicia dei occulta. quoꝝ tãz scire volebas. De ꝓio heremita a bestiis deuozato: scias tibi hoc ꝓtigisse i cozonã martyrij quã iongo tẽpoze affectabat habere ⁊ crebris oꝛonibꝰ sibi dari postulabat Salutẽ iustus scõi heremite ꝓcauimꝰ quẽ ꝓcipitauimus q̃ de suis tẽtationibus cõpunctus ad deũ se cõuertit: ⁊ sic mortuus ad deum iuit nõ hñs aliã penã nisi illã mortẽ illatã: q̃ si supuixisset redeũte tẽtatione qđ cõceperat adimpleret. Tercius heremita hõ ꝑfectius est ⁊ magnaꝝ oꝛonũ: dyabolꝰ aũt cũ sua astutia ꝓcurauerat ipedimẽtũ suis oꝛonibꝰ: et oꝛ dinauit ꝙ quidã diues illi cyphum argenteũ quẽ abstuli ei dederat vt ꝑ eo oꝛaret: cuꝝ aũt oꝛare vellet veniebat sibi cogitatio qđ de illo cypho facere posset: vl ne aliqs furaret ei illũ semꝑ timebat: ita ꝙ coꝛ suũ ⁊ oꝛatiões ille cyphus et auferebat. Ideo salutẽ ipsi ꝓcauimus cyphũ illum sibi auferẽdo: ⁊ nũc credibit ad solitas oꝛones sine vllo impedimẽto. Ille aũt ꝓximꝰ miles ad quẽ venimꝰ ẽ hõ malꝰ nec ẽ dignꝰ celesti remuneratiõe ꝑ eo qđ fecit nobis. iõ dedimus ei tpalẽ remuneratiõnẽ. Aliꝰ miles hõ fuit hospitalis ⁊ multaꝝ elemosyna eũ. Et cũ nõ haberet ꝓlem rogauit biros religiosos vt rogarẽt deũ ꝑ eum vt ei ꝓlẽ daret. qđ et dñs fecit et dedit illi illũ filiũ quẽ me vidisti occidere. Quo habito incepit opa mie q̃ cõsueuerat pauꝑib⁹ exhibere dimittere ⁊ multa mala facere: vt multa bona tpalia illi filio accumularet Puero aũt mortuo in innocentia sua salutẽ ꝓcauimꝰ Qui si supuixisset multa mala cõmisisset. Sic patet et matri qui eo mortuo ad consueta opera conuertentur.

¶ Dñica. xiij. Ser. cx. De peccato venali.

PLagis impositis abierunt semiuiuo relicto. Lu. x. Scit duz q̃ homo in coꝛpoze vulneratur dupliciter qñq; vsq; ad mortem. Sic spñaliter peccatũ mortale vulnerat hõ in alia vsq; ad mortẽ. vñ Jaco. 1. Peccãs cũ cõsummatũ fuerit. ⁊c. Qñq; aũt vulneratꝰ hõ ⁊ ledit i coꝛpe: non tñ ꝓpterea moꝛit. sic spñaliter possumꝰ de peccãto venali intelligere quo ad aiam. Wñ in pñti sermone tria sunt dicẽda. Primo qđ sit peccatũ venale ⁊ q̃t modis cõmittit. Scđo dãna q̃ inferunt hoi ꝑ peccãta venalia Tercio q̃t mõis peccãta venalia dimittunt. ¶ Circa ꝓmũ sciẽdũ q̃ ꝑm Aug. Peccatũ venale ẽ qđ hoiez vsq; ad reatũ ꝑpetue mortis nõ grauat: sz penã meret ⁊ facile sibi indulgẽt. Notãdũ q̃ ꝑm magistrũ in sẽ. theo. ꝑtat. Jn puuis post baptismũ

ptimo surgūt venialia: ꝛ post mortalia. Unde Ezech. i. mozak. Subinquoq; lapsu a minimis incipiēt: ſz succrescētib⁹ defectib⁹ ad maiora et grauiora deuenīt. Uñ Isido. de sum. bo. Qui dilabūtur adhuc nō statim a magnis crimi nibus incipiūt ſz a modicis assuescūt vt sic cū maximis cozruāt Querit vtrū hic in isto secu lo aliqs possit viuere sine pcto venali: dñ est in hac vita. Rñdetur. Si loquimur de tota vi ta hois que tāvenit ad etatē adultā de excel lēti et ſpāli gratia est q talis sit sine pcto ve niali; sicut videtur dicere beatus Aug. de beata virgine que nūq venialiter peccauit Uñ si oēs sancti interrogarent vtrū peccallent. oēs vna voce responderēt. Si dixerimus q pctm nō habemus: nosmetipsos seducimus et veri tas in nobis nō est. dñi. Salo. Prouer. xxiij. Septies in die cadit iust⁹ ꝛ resurgit. Uñ etiā in dec 5z. Venialia ex fragilitate humana cōmittūtur: et nullus hō pōt cauere. de pe. di. i. Medicina. ꝛc. Tres aūt sunt Sed tū si ne peccato mortali q̄libet pōt viuere. vt dictū est ante sermo. lxxbij. C. W Ité scīendū q̄ peccatum veniale cōmittitur quattuoz mo dis. Primo q̄n cōmittitur aliqō pārus qō in se est veniale. s. qō nō est ztra p̄ceptū dei: nec vnū de septē pctis mortalib⁹: Ubigratia. Si cut loquendo verbū otiosum sine cā est pctm veniale. Item tocoseridere. Ité cogitationes vane: ꝛ sic de alijs. Secdo ꝓpter imperfectio nē actus: sicut primi mot⁹ q̄ alis q̄n perfecti essent mortalia: verbigratia Sicut videre mu lierem cum libidine: et delectatione p̄ter rōnē tū et plenā deliberationē ꝓpter impfectio nē actus est veniale. Sed si cū libidine ꝛ plena deliberatione videt mulierē cōcupiscendo eam erit mortale. Item iracūdi tū sine deliberatione. Item gaudere de aduersitate alioz et dolere de pſperitate: nō tū cū deliberato ani mo. Si enī cū ratio aduenerit resistit talibus et expellit: tunc non sūt nisi peccata venialia Ergo q̄cunq; aliqd qō i se est pctm mortale fit ita subito sine deliberationc rationis ita q̄ actus ille est infectus sicut oēs subiti motus qui sic p̄uenīūt rōnē qualitercūq; ꝛ a quibus cunq; fiunt tales subiti mot⁹ ꝛ primi sunt so lūmō venialia. Tercio mō ꝓpter pniam ꝛ sic per accidens de mortali fit veniale. Uñ ōz in decre. Fit veniale in cōfessione qō mortale fu it in operatione. de pe. di. i. Quē penitet. Mō q̄ illud peccatū muretur i se. sed hoc qō est mor tale iam taliter est veniam consecutū q̄ obli gat ad penam nō eternā sed tēpozalē que de bet venialis. Ideo dicit Ambro. Omne pecca tū mortale per pniaz fit veniale. Et hoc sic ōz venialē ex eventu ꝛ per accidēs. s. in eo q̄ pe na eterna q̄ debet mortali pctō debetur in pe nā tēpozalē que debet venali pctō. Quarto cōmittitur veniale pctm per erroneā cōsciam q̄ qui aliqd reputaret peccatuz venialē qō in se nullū esset peccatū; et super hoc illud idem faceret: tunc ꝓpter cōsciaz peccatum venialē cōmitteret. Et sīle hoc est intelligēdū de pctō mortali. s. qū quis facit aliquid qō in conscia sua tenet diffinitiue esse pctm mortale peccat mortal⁹ ꝓpter conscia. Quis hoc nō sit pctm mortale in se. dñi Aug. Quicqd fit ztra sciaz edificat gehēnā. Quātū ad scōm scien dū q̄ pcta venialia inferūt septē dāna quare merito pcta venialia sūt cauēda a deuotis hoi bus q̄tū possibile est. Primū dānū est q̄ obli gāt ad penā nō aūt determinate ꝛ p̄cise obligāt ad penā etnā vel purgatoziū vel p̄tē sanctifica tionē: ſz ad aliquā illaz penarū: qm̄ sm̄ doz ecclie p̄ntis satisfacit hō leuit: sed ſz doz pur gatozij punieē hō grauiꝰ q̄ grauioꝛē penā in purgatozio sustinebit p vnoveniali pctō q̄ cā ctus Laurētius sustinuit i craticula. dñi ōz in decre. Ignis purgatozio nulla pena tpalis est cōparabilis. di. xxv. c. in aliud. Hoc multi ho mines parū curāt q̄ rot venialia cōmittūt ꝛ q̄ tidie augmētāt sup se. Sz sm̄ doz ikem gra uissime: q̄ eternale. Querit vtrū in inferno ēt puniend venialia. Rñr q̄ ppriꝰ loc⁹ est hic in mūdo vel in purgatozio vbi venialia purgan ſz in infern⁹ ppriꝰ est locus vbi puniunt morta lia. Si aūt in pctis mortalibus morit q̄s tūc venialia eternale punient in inferno cū morta libus: sed minoz erit pena p veniali q̄ p mor tali. Scōz est q̄ aiam maculāt. Et ponat tale exēplū q̄ denigret aliqua imago depicta in tātū q̄ videri nō possit: alia vero sic obscuret vt videri quidē possit: sed nō plene discerni et ideo ꝓpter talem differentiam. Eze. dicit Ve niale obscurat: mortale obtenebzat. Ité Aug. de vita xp̄iana. Aia in pctō pseuerās nigrioz est cozuo. Hoc intelligit de pctō mortali: ſz ve niale solū maculat. Terciū est q̄ minuit fer uozē charitatis: sicut aq̄ i ignē p̄iecta ſz totū ignē nō extingat: feruozē tū illi⁹ debilitat et tēperat. Et q̄to plura q̄s venialia cōmittit tā to pl⁹ minozat feruoz charitatis. Mā aliq̄ no tabiliter q̄nq; pdūt feruozē charitat ꝛ tepescūt Et rō ē q̄ venialia nō curāt dimitte vñ Aug. sup Joh. Minute sūt gutte q̄ tū simul ūcte mi ta fluia iplent. Mortale pctm extinguit totā charitatē ſz veniale ꝛ charitas se mutuo pa tiūt ꝛ veniale solū opponit feruozi charitati. O Quarto potērias aie i bonis opibus las sāt: sicut q̄n imponitur alicui onus sup onus minus erit ille p̄zemptus ad ambulādū. Uñ Aug. sup Joh. Minuta sunt grana arene: ſz si multa arena ponat pīmit arcq; oppzimit. Potē tie ei rōnalis operatio est discernere: ſz ꝓp aggrauationē venialiū nō ita clare discernit bonoz ꝛ maloz differētiā. In huius signū bo ni ꝛ pfecti hoies minima et q̄nq; pcta dister nūt q̄ ipfecti nō noscūt. Uñ Eze. xxxi. mozal

Quanto maioris lumen gratie ds ꝓcipit tāto amplius reꝑhēsibilē se cognoscit esse. Hoc ēt ꝑz ad sensum: qz in albo et mūdo pāno ēt pua macula cognoscit̄ ſz i nigro ⁊ imūdo vix qñq notabilis ⁊ magna macula cognoscit̄ sic lic̄ est de ꝓcta hois. Concupiscibilis aūt potēt oparto est appetē bonū qđ cognoscit cōnatis. Sed venialia aggrauant porēt̄ ꝛcupiscibilem q̄ non ita ardēter appetit bonū ac si nullis venialibus esset aggrauata. Irascibil' operatio est detestari malū. In signū hui⁹ ꝓfecti dicī q̄ hñt mūdas ꝓcias valde ertā detestantur pua mala qđ imꝑfecti nō facīūt. dñs Hier. in epīs. Mōes rꝛo dedicata sic cauere dz minora: quō ēt maiora Scīes etiā ꝑ verbo otioso rationē eē reddēdā Quito retardant a gl̄ia: qz hō q̄ deberet ⁊ posset stari, post mortē euolare ad celū cogit̄ ꝓpter venialia ad tps i purgatorio expectare. nūq ei ab aliq̄ dei facies videbit̄; donec soluat ꝑ penas minimū q̄dantē venialiū ꝓtōz vt ꝑz Mat. v. Nō exibis inde donec reddas nouissimū quadrātē: dñs Hūbe. Nūq ei a quo dei facies videbit̄ donet ꝑ penā venialiū ꝓtōz q̄dās minim⁹ ꝓsoluat. Et ignis purgatorij est mirabilis modo grauis. Vnde Aug. Ignis purgatorij ſz eternus non sit mirabilis modo est grauis. Excellit em̄ oēm penā quam vnq̄ aliq̄s passus est in hac vita. Et ēt ꝓ paruis peccatis optz hominem in purgatorio quandoq̄ diu purgari: que in ꝓsenti facilit̄ ⁊ leuiter deleuisset. ℞ Vnde legitur de sorore sancti Damiani q̄ ꝓpter auditū vanus cantilene quā cū delectatione audiuit cantare in quadā chorea de quo non fuit contenta nec ꝓfessa nec ꝑ illo egit pniam fuit in purgatorio. xviij. diebus: sicut ipsa post mortē suā reuelauit cuidā sctō hoī. Sextū est q̄ bona glie celestis diminuīt: nō q̄dē illa q̄ iā dātur: et q̄ hēmus ibi ꝑ meritū repositā ſz q̄ deberent̄ si venialia nō fierent; qz medio tpe possent aliq̄ bona fieri quādo illa venialia fiunt ꝑ que bona opa bonum celestis glorie augmentaretur. Et etiā post ꝓpetrationē venialiū fit̄ ꝑz magistrum i compē. theo. vert. optz nos opa quādam conuertere ad solutionem huiusmodi debitorum per que etiā deberet nobis crescere cumulus eterni ꝓmii. Q Septimuz est q̄ venialia sepe sunt occasio mortaliū ꝑtōrum. Et hoc ꝛtingit quattuor modis. ꝑ primo ex cō placētia. vñ Aug. Nullū ꝑtm̄ adeo veniale est qđ non fiat mortale dū placet. Nā idē act⁹ numero; ſz idem spē. Notandū q̄ ꝙto est maior delectatio in peccādo tāto maiora pena debet̄ illi ꝑtō in futuro. vñ Apoc. xviij. Quātuz in deliciis fuit. tm̄ date ⁊ tormētū ⁊ luctū. ꝙ ꝓpter securitatē confitendū esset q̄m in aliquo ꝑtō q̄ sim se est imaē veniale habuisse nimis magnam cōplacētiam ⁊ excessiuā delectationē. Et reprehensibile est nimiā cōplacētiam habere in risibus: in leuitatibus: ⁊ in vbis locis ⁊ ritibus aliis nisi fieret cā recreatiōis ⁊ monstrat q̄ sm. Arist. viij. ethi. Nō q̄q̄ indiget quadā delectatione quasi quadā recreatiōe ꝓpter multos labores q̄ sibi occurrunt sed excessus in risib⁹ ⁊ leuitatibus caueri dz. vñ dicit. Basi⁹ Jocus siue risus remittam efficit animaz ⁊ negligentem erga dei ꝓcepta; nec dicta sua ad memoriam pōt reuocare ⁊ obliuiscēs ea nec se instigat ad pniam: et ita paulatim oībus bonis ꝓuabitur. vñ etiam. Ber. de contē. mūdi dicit. Compatit̄ dei filius et plorat hō patit̄ ⁊ ridet. Scīo ex dispositione: qz ꝑ frequentem lapsū de malium disponit̄ hō ad mortale. Et sm hoc intelligit̄ Gre. Dilatat grandia vide ne obruat̄ arena. Hoc dicit: qz sepe de minimis petis peruenitur ad magna: sicut de pua scintilla q̄q̄ crescit magn⁹ ignis Eccl. xix. Qui spuit modica paulatim detinet. vñ Gre. i pasto. Qui minima ꝑtā deflē ac deuitare neglexerit de ista tu iustificte nō quidem repēte: sed paulatim et ꝑiculatim cadit. Tercio ex ꝓgressu: qz q̄n̄ surgit venialis si non ꝓhibetur posset ꝓgredi vsq̄ ad mortale. Nō qz ipm̄ veniale in habitā tia fieret mortale. ſz qz ex ipso venialis occasionaliter ꝓgrediēdo fieret mortale. Istud patz in p̄mis motibus q̄ inter venialia computāt̄ ſz q̄n̄ delectatio conualescit intantum q̄ consensus accedit: tuz in ꝑtm̄ mortale ⁊ venialis sic q̄ fiāt duo ꝑtā. vñ Aug. i lib. de pen. Nō est ꝑtm̄ adeo paruū q̄d non crescat neglectū. Quarto ꝓpt̄ ꝛciam erroneā nimis strictā. s. q̄n̄ ds teneret firmit̄ ⁊ diffinitiue aliq̄d ꝑtm̄ qđ i se ē tm venialis q̄ hoc eēt mortale ⁊ sic si hoc faceret mortaliť peccaret ꝓpt̄ ꝛciaz ℞ Sz q̄tū ad tertiū fr̄ēdū q̄ ꝑtā venialia certo modis dimittunt̄. Pzio p cōfessionē generalem q̄ fit publice cū multis ⁊ coram multis sicut fit ꝛmunit̄ post simonē ⁊ ꝑdicationem. Et illa ꝛfessio hz efficaciā ad dimissionē venialiū ex trib⁹. Pzio ex ꝛritide cōfitētis. Scīo ex hūilitate ꝛfessiōis: g̃ cū hūilitate genua flectē debes ⁊ hūiliť inclinare q̄n tu dicis talē g̃ālē ꝛfessionē. Tercio ex oratione sacerdotis q̄ dicit sē ꝑz. Misereat̄ vr̄i oīps ⁊c. ergo ſteri q̄ sacerdos dicit talē orationē q̄libz recollecta corde ⁊ deuote petē dz ⁊ desiderare hoc a deo adipisci qđ sacerdos petit. Sic fit̄ intelligēdū ē de illis q̄ dicūt Confiteor cum sacerdote ante missam Scīo ꝑ deuotā pectoris contritionē exēplo publicani q̄ percutiēs pectus suum dixit De⁹ ꝑpicius esto mihi ꝑtōri. de pe. di. i. tres sūt actiones. Tercio p aque bñdicte aspersionem. de conse. di. iij. aquam sale. Aliqui hñt aquaz benedictā in domo sua vt quādamodum sepe venialiť peccāt: ita etiā ecōuerso in deletionē venialiū aquā benedictā sepi⁹ recipiūt ⁊ laudabilis ⁊ bona est talium deuotio. Sciēdum est tm̄ q̄ aqua benedicta deuote recipiēda ē ⁊ nō

derisorie: sine accipiat a sacerdote sine a sacro Et vbicunq; i quacunq; parte corporis teti gerit homine siue i manibus. siue in facie: siue in aliis locis bonū est Attamē in facie cōmunit accipitur Et hoc ppter dignitatē qz facies est nobilior pars corpis Et iā ppter q̄nq; sensus in q̄bus sepius peccaūm⁹ qui magis vigēt in capite. Item bonum est habere aquā bñdictam circa lectum: z aspergere se de sero cū ea quando quis vult intrare lectū Et maxime circa infirmos qui sunt sepe aspergēdi cū aqua bñdicta ad effugandum fantalmata de monum. vñ ps. Cōturbati sūt capita draconis in aquis z c. Vñ in consecratiōe aque legūtur verba valde notabilia. s. discedat oīe fantalma in loco quo aspersa fuerit aqua. z c. S Exē plū legim⁹ q̄ i vno monasterio q̄dā laic⁹ ō no uo quersus cū esset i articulo mortis vidit totā dom pleri cū demonib⁹ p fenis z rostris. Qđ cū significaret, custodi suo ille intelligēs q̄ cū immūdi spūs essent fecit sibi portari vas aq̄ bñdicte z cū ea aspsit totū locū: z cum hoc faceret alter clamare cepit Expa expa fac qđ facis qm̄ ecce diaboli fugiētes cūma celeritate fugiūt exire alter i alterū impingētes Et ille fortius cepit aspgere: z sic liberat⁹ est eger a demonū infestatione. Querit vtr aq̄ bñdicta sit sacramētū Rñr fm Rap. q̄ nō: z est quod dā sacramentale: et est quasi quedā dispositio ad sacramtū. Vñ dat gra demonū neq̄cias z gra venialia z gra oē illd qđ effectū sacramē cor impedire posset. Quid fiet cū aqua bñdicta apponit aq̄ non bñdicte. Rñr cōm sētia Tho. in. iiij. di. xij. Totū est bñdictū vter⁹ ei que acq̄sito est aque ex bñdictione puenit ad aquā additā. Sic est de oleo nō cōsecrato ad dito sacrato. Quarto p cōtritionē corpis. Ergo bonū est immediate cōteri qñ aduertis te aliquod venale admisisse vñ Cassio. sup illud ps. Ad dñm cū tribularer sic dicit Dñs nescit differre quod quā cito cōpuncto senserit sibi supplicare Quinto p orōnem precipue dñicā de pe. di. iiij. Quotidianus Aug. de quotidianis venialib⁹ petis sine q̄bus hec vita nō ducitur quotidiana oratio fidelū satisfacit. Sexto p eūalē bñdictionē: z ex qualēcūq; aspersione bñdictionē quā sacerdos dat i fine misse de more dz suscipe q̄libet xp̄ian⁹ Septio p elemosynax largitionē vñ Dañ. iiij. Peccā tua elemosynis redime. vñ cantī i q̄dragesima. Abscondite elemosinā i sinu pauperū ipa orabit p vob(Oz sicut aq̄ extigat ignē: ita elemosyna extinguit peccatum Vñ Eccli. iii. Sicut i sereno glacies: ita p elemosynā soluēt peccata tua. Et addunt quidā p iniuriatū dimissionē que est elemosyna spūalis: de qua dicitur Lu. vi. Dimittite z dimittemini. vñ etiā Aug. Multa sunt genera elemosynax quas cū facim⁹ adiuuamur vt dimittant⁹ peccā nostra. Sz ea nichil est magis q̄ cū ex corde dimittimus qđ in nos quisq; peccauit. Octauo p dignā eucharistie cōmunionē. de cōse. d. ii. Cū omne crimē. Et quidā addūt etiā p extremā vnctionē. extra de sacra. vnct. c. vnico De his est vers⁹. Cōfiteor tibi deo: alpgoz confiteor ore. Signoz: eoo: dono p hec venialia tollo. Et nō solū p illa spāliter enumerata: sz etiā p quod libet bonū opus delēt venialia. z sicut dicit sanctus Tho. Plurabet pancioza venialia p predicta remittūtur fm q̄ p hec maioz vl minoz feruoz charitatis cōcitat qui de pluribus vel de pancioribus⁹ saltē ipliciter cōtritionē gerit neat Vñ nō opz q̄ hec sp oia peta venialia dimittantur ¶ De eodem euangelio

Samaritanus appropiās alligauit vulnera ei⁹. Hic est dicendum de septē sacramētis ecclie. Et istum sermonē q̄re infra ser. cxlviij. ꝑ.

¶ Dominica. xiiij. Ser. cxi. de sacerdotibus.

Ite ostendite vos sacerdotibus Lu. xvij. In hoc q̄ xp̄s leprosos istos post mundationem ad sacerdotes misit. dat nobis exemplum honorandi sacerdotes. Vnde in p̄senti sermone tria sūt dicēda Primo de dignitate sacerdotū. Secō q̄ grauiter illi peccant qui sacerdotibus detrahunt Tercio q̄ periculose stant mali sacerdotes. s. scrubinarij ¶ Circa p̄mū sciēdū q̄ sicut sūt nouē chori āgelor⁹ in celo: sic etiā sūt nouē dignitates sacerdotū. Prio sacerdotes sūt sē dēs reges z p̄ncipes terre. Ysaie. i. Ego cōstitui te hodie sup gētes z sup regna. Etiā pz in hoc qz dignitas sacerdotalis hz reges gubernare z facere: sz oēs reges mūdi nō p̄t vnus sacerdos facere. Et i signū ei⁹ q̄ maiores ciuitū iā nō est p̄nceps atq magn⁹ q̄n teneāt reuerenter suā in cōfessione flectere z humiliare cerā sacerdoteloco dei: q̄ est vicari⁹ eius Vñ bernardus deus exaltauit sacerdotes sup oēs homines z sup oēs creaturas. Vñ quidā doctor dicit. Si cōparatione essis homines dignitate essis super oēs homines. Idem doctor. Sacerdos est altior regibus: felicior āgelis: creator sui creatoris. Secūdo honorauit eos in xp̄alibus qz illa q̄ sibi deus reseruauit. s. decimas. oblationes testamenta primitias: z alia patrimonia crucifixi gratis sacerdotib⁹ gratulit p sustētatiōe corporis vt illi sine labore cū alios homines laborare opz q̄etius deo seruiāt i spūalib⁹ ¶ Tercio honorauit eos eis emunitatem cōferendo: vt nullus terrenus p̄nceps sup eos iurisdictionē habeat nec rex nec p̄nceps nec aliqs homines violenciā audeat manus suas violēter i eos mittere vel ponere: etiā in minimū. i. in accolitū Oppositū faciēs eo ipso excōicatus maiori excōicatione. tam in celo q̄ i terra. Sic etiam

ptegit eos vt nullꝰ audeat eos pturbare ℞bit
vel ℔tis ⁊ oppzobꝛiũ illi illatũ reputat quasi
sibi ℔tm Wñ dñs dicit p ꝓpheram zach.ij.
Qui tetigerit vos tãgit pupillã oculi mei. Itẽ
p. Nolite tãgere xp̃os meos Wnde nec ẽt i ℞
bis fũt molestãdi ꝛ honozãdi. Wñ dicit dñs
ad moysẽ ⁊ aarõ Bñdictã bñdicẽtibꝰ vos ⁊ ma
ledictã maledicẽtibꝰ vos. Wnde ẽt ab ecclia sa
cerdotes sunt ꝓuilegiati itm q̃ q̃cũq; xtra li
bertatẽ cleri ⁊ sacerdotũ statuta facĩt vel ta
lia statuta fuãt excõicationẽ incurrit Itẽ nullꝰ
pncipũ sc̃ularium audet exactiões facere i cle
rũ Itẽ nec aliqs dꝛ pedagiũ accipe a clero alis
sniaz excõicatõis incurrit nec a ꝑdicta excõica
tiõe absolui põt: nisi plene restituerit Quarto
honozauit eos i hoc qõ ꝛmisit eis aias fideliũ
i. ecclam sctã. vnde Chꝛyꝰ. Celo ⁊ ãgelis ⁊ oi
creatura honozabiliozẽ ecclia xp̃s ãpliꝰ eccle
siã dilexit q̃ sep̃m Wnde veit de celo i terrã ⁊
xxxiij. an. p ea fuuit: ⁊ tãdẽ amarã mozti ẽ p
ea sustinuit: ⁊ tã dat ei corꝑ suũ i cibũ: et san
guinẽ in potũ: et post hãc vitã dat ei sep̃m in
celo in ꝑmiũ Insup hãc dilectã ecclam cõmi
sit sacerdotibꝰ cũ oibꝰ donis. i. sacramẽtis So
lus em ozdo sacerdotal' ex officio hꝫ baptizare
q̃uis i necessitate cuilibꝫ liceat. Itẽ solꝰ hꝫ cõ
ferre sacramẽtũ ℞firmatiõis Itẽ solꝰ sacerdos
hꝫ audire ℞fessiões ⁊ a pctis absoluere ⁊ pen
itẽtiã iũgere. vnde Joh. xx. Accipite spũm sctm
quoꝝ remiseritis ⁊c. Itẽ solus hꝫ pozrigere sa
cramẽtũ extreme vnctiõis: ⁊ sic ꝺ aliis In hac
dignitate i. ꝓhẽsibili eos honozauit lingu
lariter ꝓe oibꝰ aliis hoibꝰ Mat. v. Vos estis
lux mũdi. Sicut em mũdꝰ nichil eõrũ sine luce
sic ecclia sine sacerdotibꝰ ℣ Quito honoza
uit eos in hoc qꝺ volt q̃ districte obediãt eis
loco sui ab oibus hoibꝰ cuiuscũq; status ⁊ con
ditionis fuerint Lu. x. Qui vos audit me au
dit: ⁊ q̃ vos spernit me spernit Aug. Quicquid
nõ ꝛ pastoꝛis est phibẽ ne fiat gregis audi
re ne faciat. Ergo obediendũ est eis tãq; xp̃o
qñ ꝓcipiũt hoibꝰ ieiunare: festiuare ⁊ sic ꝺ ali
is. Ideo ꝛminat dñs iobediẽtibꝰ et rebellib
Deut. xvij. Qui supbierit nolẽs obedire sacer
dotis imꝑio moꝛte moziat Exẽplũ de dathaz
abiron ⁊ choze q̃ rebelles fuerũt. Wopli ⁊ aarõ
et ideo terra se aperuit ⁊ vivos eos absoꝛbuit
Sexto honozauit eos dãdo eis ptãtẽ ligãdi ⁊
soluẽdi Mat. xvij. Quecũq; ligaueritis sup
ter ãrã ⁊c. Hec ptãs ligãdi ⁊ soluendi vno
mõ intelligitur de excõicatione q̃ est gladius
spũalis. Et multũ est timẽda ꝓpter q̃q;. De
ista materia q̃re ante ser. lxix. H. Alio mõ hec
ptãs de absolutiõe pctõꝝ intelligiẽ. Wñ ꝑs
qñ ozdinat sacerdotes exufflat in eos ditẽs ac
cipite Joh. xx. Accipite spũm sctm ⁊c. p Septi
mo honozauit eos i hoc q̃ noiant i scripturis
angeli. vñ Greg. dicit. Oẽs q̃ sacerdotis noie
censent angeli vocant. Quare aũt angeli vo
cãtur qꝛ habẽt similitudinẽ cũ angelis. Primo
qꝛ angeloꝝ officiũ est ministrare deo ⁊ hoibꝰ:
qꝛ ℔m apl'm Heb. i. Oẽs sunt administratorij
spũs. Sic etiã sacerdotes habẽt ministrare deo
die noctuq; ⁊ hoibus cũ sacramẽtis. Scõo qꝛ
angelꝰ est vita pura. sic ⁊ q̃libet sacerdos te
netur esse casꝰ Castitas aũt est vita angelica
vnde Amb. Qui nõ nubũt nec vxozes ducũt si
cut angeli i terris sunt. Damascen' lib. iij. A
nuptiis abstinẽtia est angeloꝝ imitatio. Ter
cio angeli hñt inꝺozmare ⁊ admonere hoies p
bonã inspiratiõnẽ: sic ⁊ sacerdotes p ℞bũ dei
Quarto habent angeli deũ laudare. ps. Laudã
dñz oẽs gẽ. ⁊c. Sic ⁊ sacerdotes quotidie sub
ꝑcepto moꝛtalis pcti tenent̃ soluere septẽ ho
ras canonicas in laudẽ dei A Octauo deus
honozauit sacerdotes in hoc q̃ sacerdos aliq̃=
liter sctus est. Marie btissime ℞gini. Pzio si=
cut beatissima virgo Maria ꝛcepit p quinq;
℞ba bex coꝛpꝰ xp̃i. Lu. i. Fiat michi scdm ver
bum tuũ. Sic sacerdos cõficit p quinq; ℞ba
coꝛpꝰ xp̃i. Et sicut imediate post ꝛcensũ Ma
rie fuit xp̃s totꝰ in vtero ei⁹. Sic immediate
post plationẽ ℞boꝝ ꝛsecratiõis trãsubstan=
tiat̃ panis in bex coꝛpꝰ xp̃i Scõo sicut beata
℞go post paztũ xp̃m poztauit manibꝰ suis ⁊ i
p̃sepe collocauit et eũ econuerso leuauit. Sic
sacerdos post cõsecrationẽ leuat xp̃m et locat
eũ econuerso ⁊ poztat eũ ad infirmos. et tractat
eũ manibꝰ suis. Tercio sicut btã ℞go fuit san
ctificata in vtero anteq; ꝛcepit xp̃m. ps' Scti
ficauit tabernaculũ suũ altissimus. Sic sacer
dos antea ozdinat̃ ãq; cõsecret: qꝛ sine ozdi=
ne nichil cõsecraret. Ergo laicus quãtumcũq;
sctus nichil ageret si ℞ba ꝛsecratiõis ꝓferret
B Nono honozauit eos sup angelos: ⁊ etiã
aliquat̃ sup dignitatẽ Btẽ Marie ℞ginis.
Pzio in dignitate custodie sacerdos em hꝫ cu
stodire plures aias: sicut eps totũ epatum pa
pa totũ mũdũ: plebanus totã parochiã vnde
Ber. Oq̃ digni custodes q̃ tã sollicite pugi=
lant vt aias sibi creditas a moꝛte etna custo=
diant. Sed ãgelꝰ hꝫ tm̃ custodire vnaz Ber.
Magna dignitas aiarũ vt vnaquaq; ab oztu
natiuitat' in sua custodiã habeat angelm ꝺpu
tatũ. Scõo in sumẽdo ⁊ tãgendo coꝛpꝰ xp̃i.
Angeloꝝ em est videre deũ. Mat. xviij. Ange
li eoꝝ semp vidẽt faciẽ p̃is mei q̃ in celis est
Sed in hoc sacerdos maioꝛ est ãgelo: qꝛ ille vi
det: iste aũt tractat et cũ hoc sumit. qꝺ nunq;
sic datũ est alicui angelo q̃ sic sumat: ꝛ sufficit
ei deũ ꝛtẽplari. Tercio in cõsecrãdo coꝛpꝰ
xp̃i. In hoc sacerdos nõ solũ angelos: ꝛ etiaz
Mariã mẽem xp̃i aliq; mõ excellit. Wnde mi=
mꝰ sacerdos i terris põt hoc q̃ maximꝰ ãgelꝰ
in celo nõ põt. Wñ Ber. O venerãda dignitas
sacerdotũ i quoꝝ manibꝰ tanq; in vtero ℞gis
dei filiꝰ incarnat̃. vñ ẽt Aug. In ꝛsecratiõe sa
cre hostie tota celestis curia sibi fuit ⁊ dñs ce

ll ad eñ dese⁹ dit. hñ Am. sup Lu. Nō dubites assistere angelos qñ assistit xp̃s i altari. qñ. s. immolat. vñ xp̃s pōt dicere cuilibet sacerdoti illud Esa. v. Quid vltra debui tibi facere ⁊ nō feci ¶ Circa scōm sciendū q̄ q̄lz homo debet honozare sacerdotes; ex quo de⁹ tā multi plici honoze eos sublimauit. Sz ztra hoc faciunt q̄ sacerdotes inhonozāt: in quo deū grauiter offendūt. vñ Hēr. de vti. sup. inj. precepto dicit. We illis q̄ sacerdotes nō honozāt sed eis detrahūt ⁊ ikamāt; qz rursū crucifigūt filium dei. Nā quotiēs religioso vl sacerdoti detrahis; totiēs corozā spineā capiti xp̃i imp̃mis: qz ipi sunt caput ⁊ supiozes ecclie militātis Quotiēs aūt iuriā ipis facis totiēs xp̃m xp̃z clauis zfigis quotiēs ei guciat⁹ facie totiēs in xp̃i facie zspuēs q̄tiēs ipos exosos habue ris vl dis[illegible]ci fetū coz reprobauerit totiēs lācea lat⁹ xp̃i zfigis Nō de⁹ nō dē volēs q̄tū illō pcm̄ detestāt cōdit hoc i pēa infolita quā Dathan ⁊ Abiron ⁊ Chore pterūt cū eos terra viuos absozbuit p eo q̄ ipi sacerdotib⁹ insultauerūt. Ex quo p3 q̄ sacerdotes ab hoib⁹ merito sunt honozādi ⁊ hoc q̄tū ad fm ¶ Sed q̄tū ād terciū sciēdū q̄ sacerdotes koznicarij i pticulosiscio statu stāt nō sciēdū q̄ sacerdos koznicari⁹ vl sacerdos crimēs i quocūq; pctō mozali nōdū ze ztri⁹ ire dignā agēs pniaz vt opz quotiēs alicui⁹ actū ozdis facit peccat mozaliter Nō q̄n baptizat vl absoluit zfitēs vl p̃dicat aut mīmonia solennizat aut sacramentū eucharistie; aut extreme vnctiōis p̃bet vel mozuos sepelit aut mulieres post p̃tū introducit vl aquā vl sal in die dñica exorizat aut ppl'm aspgit vel cādelas i festo purificationis Waric/ aut ramos in die palmaz vel ignē vt cereū; vl baptismū; in vigilia pasche vel pēthecostes benedicit; vel q̄ maius ossibus his est q̄n celebrat missam ⁊ sacra mētū eucharistie zsecrat atq; sumit in oibus istis; nec non in alus actib⁹ q̄ sacris ozdibus sunt annexi ac in quoz⁹ spioz singularit exercendo sp̃ mozta liter peccat; et totiēs quotiēs aliquem actum vt missez ecclie exedit ⁊ exercet sicut ex dictis sancti Tho. in. iiij. di. xxiij. manifeste p̃bat ac etiam non solū in p̃scriptis actibus ⁊ effectibus sz ēt fm Dion. q̄n ⁊ quotiēs ad aliquē hmōi actū exercēdum aliquē vestem sacerdotalē sumit siue induit vt albā vel manipulū vl stolā vl casulā: aut alias sacras vestes cōit vl diuisz. Quod reuera satis est horrēdū: stupendum/ ⁊ valde periculosum in tali statu atq; dignitate tot ⁊ tātis criminibus subiacere atq; implicari vnde nō imerito dē. Quāto grauius altioz tāto casus p̃fundioz. Itē sacerdos incōtinens koznicarius suspensus est ipo. iure/ ⁊ missa ei⁹ nō dz audiri vt p3 extra de thoa. cle. ⁊ mu. c. vestra. Audiēs aūt missaz ei⁹ peccat mozaliter fm Tho. i. x. quolibeto. q. viij.

Hoc aūt itelligit de publicis koznicarijs ¶ Querit hic si talis celebrat vtr̄ sit irregularis Rñdeo q̄ sic/ sicut dicit Guil. Et ḡitur vtrū ep̃s posset cum ipo dispensare Rñdetur q̄ sic Ex quo dispensatio i hoc casu nō est phibita. Et iura q̄ inueniunt in ztrariū illa p̃tendunt de suspenso ab hoie non a iure qz iura benigni us solent agere q̄ hoies Her. Guil. Itē querit clerici q̄ expēdunt p̃timonium crucifixi cum meretricibus vtrū teneātur ad restitutionem Rñr q̄ clerici q̄ res siue bōa ecclie dāt meretricibus hystriōibus vel ēt suis zsanguineis nō ad sustētationē nature: sz vt possint eos dotare de p̃timonio crucifixi raptozes sunt ⁊ tenent ad restitutionē ¶ Querit vlterius de q̄ b⁹ reb⁹ dñt restituere Rñdeo si hñt p̃timoniū scīare vl aliq̄d de artificio vl laboze manuali de istis p̃nt restituē/ sz de rebus ecclie nō sufficit restituere/ qz q̄cq̄d eis supest p̃ter victū et amictū hoc dñt dare paupib⁹. vnde dē in dec. Bōa facere vt[illegible] ēt bonoz paupū di. xlvij. sicut hi ⁊ xlvj. q. c vl. Mili civi subtraherēt de necessariis vl miseres q̄s habuerit ō p̃timonio vl de artificio expendissent i vsus ecclie Hec Guil. ¶ Querit vtr̄ scrubine sacerdotū teneant restituere q̄ a sacerdotib⁹ p̃ralti illicito' ope re ceperunt Rñr fm Rap. q̄ sic. Nō koznicarie ⁊ hmōi p̃sōe turpes tenent restituē tp̃i ecclie nisi forte eis fuerit datū cā elemosine i fūma necessitate qz tūc fuit debitū Idē Host̄. Y Sciēdū q̄ mgr i 2p̄. theo. Ht. li. vj. c. xxv. dicit q̄uis ōs sacerdotes hēant claues nō tñ ōs p̃nt ligare ⁊ soluere sicut excōicati suspensi ⁊ heretici dānati Hoc aūt nō est p̃pter defectū ozdis sz qz nō habēt materiā. s. subditos q̄ auferuntur eis q̄n excōicant vl suspendunt possunt tñ baptizare qz hoc est sacramētū necessitatis. Possunt quoq; tales eucharistiā cōficere. qz hoc substantialr adherent ozdini. Ligare aut̄ et soluere ozdini adherent accidētaliter. Vñ de legitur vnum exēm de sacerdote koznicatore in vita bti Eligij epi q̄ cū q̄dā sacerdos infamis esset in dyocesi ipsius epi et frequent ad monitus ab eo nollet abstinere a zcubina sua ⁊ a pctō luxurie. fuit. b. Eligi⁹ eps excōicauit eum ⁊ p̃zohibuit q̄ nullo mō celebraret. Cum aūt sciam epi perpendere ⁊ celebrare vellz altās altari subito cecidit retroz sum ⁊ a diabolo suffocatus expirauit coz tā omni populo.

¶ Ad eandem dñicā. ser. exi. de gratiarum actione.

Cecidit i facies ante pedes eius ḡtias agens Lu. xvij. i. Sciendum q̄ ille samaritanus xp̃o de lepza mūdatus reuersus est ad dñm gratias agens et de būficio sibi impenso. ergo cecidit in facies ante pedes eius. vnde in p̃ti ser. tria sunt dicenda. Primo q̄ sunt illa q̄ dñt nos inducere

ad laudandū ⁊ regratiandū deo. Scdo de qb⁹ debemus regratiari deo Tertio explīū de gratiarū actiōe ℑ Circa pmū sciēdū q septē inducūt nos ad gratiarū actiōes deo referēdas Pximū est sacra scriptura quā sp̄illectus locutus est p̄ ꝓphetas ⁊ scōs dctores. dñs Thob. iij. dixit Thob. senior filio suo. Omni tp̄e benedic deū Sicbnulq; pt̄ dz dcere filiū suū ad laudādū deū exēplo illi⁹ Thob. senioꝛ(Jtē ps. Bñdicā dñm in oi tp̄e semp laus ei⁹ i oze meo. O ℣ felix esset hic q̄ hoc in ḃitate cū ꝓpheta dauid dicere posset. dñs Aug. in li. cōfel. Vere felix esset q̄ posset diuine laudi sp̄ iliste re. Jtē apls. i. Thes. v. In oib⁹ gr̄as agite ⁊ Scdm q nos inducit ad laudādū deū est cōsideratio creaturaꝝ q̄ suū creatoꝛē laudāt. Mā in illo p̄o. q̄ cantatue i matutinis. l. Bñdicite oia opa dñi. monentē oēs creature. l. mōtes ⁊ colles ligna fructifera ⁊ bniuersa germinātia in terra aqua ignis ⁊ pisces maris volucres celi et bestie terre: ⁊ sic de aliis p̄ree p̄cōrē ⁊ diabolū illi nō monent ad laudandū deū q̄ indignī sūt: q̄ nō est sp̄osa laus in oze pcōris vt habet Eccli. xv. Sz diceres quō creature tam enumerate laudāt deū. Rñr Aqua p cōtinuā cursū suū inquātū pōt laudat deū. Terra aūt fructū⁹ germinādo erga creatoꝛē volucres i cātādo ⁊c. Absurdū est hoiez tacere ⁊ de mane in lecto dormire ⁊ pigritari cū auicule parue in auoza deū suū laudāt. dñs Bee. i mozal. Mirū est q hō deū nō semp laudat cū ois creatura ad deū laudādū sp̄ eū inuitat. ℣ Tertiū est natura ꝓpria. Nā i corpe hūano igeminauit natura tot mēbra: vt dicūt phisici q̄t sūt dies in ānō: vt ex hoc ēt rōnali ista inuocta ihoꝛmemur ne vlla dies nos p̄tereat sine laude diuine et gratiarūactiōe: q̄ cū q̄s mēbra corpis sui ispicit tūc reducere dz ad mēoriā q de⁹ tot mēbra corpis sui cōtulit q̄t sūt dies in ānō vt deū laudari debeat cū corpe ad honoꝛē ipsi⁹ ozdinādo cogitatiōes coꝛdis ḃba oris: ⁊ opa corpis. dñs apls Col. iij. Oia q̄cūq facitis in ḃo bene opemini noie dñi iesu xp̄i facite Et ex hoc actiō s illi⁹ hois nō censent hūane: sz potiꝰ celice et diuine: q̄ celicā koꝛmā ipsis ipzimit cū eis dē solū diuinū honoꝛem intēdit: et sic hō in oib⁹ actibus suis p̄t merere remunerationē etne bite. l. comedēdo: bibēdo: dozmiēdo: laboꝛādo dñs apls Ro. viii. Scimus q̄ diligētibus deum oia cooperant in bonū q hō in sumēdo cibū in hoc deū laudare p̄t: pz per Aug. dicentem Pozro si mānducas ⁊ bibis ad refectionē coꝛporis deo gratias agis: ⁊ cibus ⁊ potꝰ tuus laudant deū. Jtē dormiēdo. dñs Bee. Sōn⁹ sceō q nō barat a meritoꝛ: q̄ cū hō comedit vl dormit p̄ sustētatione ⁊ ꝓfectatiōe sue nature vt deo seruire ⁊ laboꝛare possit semp meret. ℣ bonus et laudabile est a quolz xp̄iano q̄ cū de mane surgit vt oēs actiones suas et opera q̄ illo die facere intendit deo bono zelo offerat et petas ab eo dirigi in oibus ḃis ⁊ factis. Et cum de sero tractit dormitū q antea discutiat suā ꝓpziam conscīam: si in aliquo deū die illo offendit vt de hoc doleat: et sic cū contrito coꝛde se ad lectū suū locet. Vñ Chzy. in ser. quodā Qñ accubaueris super stratū tuū ante q̄ veniat tibi somnus p̄cer in medū todicē conscias tuā reminiscere pctā tua si q̄ in ḃo vl facto vel cogitatiōe peccasti: q; valde ptculosum est dormire per vnā nocte sciēter in pctō moztali: q; si sic q̄s mozeret eternā dānaret . vñ Dionys. de diui. no. Audacioz est q̄ cum vno pctō moztali dormit q̄ q̄ cū septē hostib⁹ de moꝛte sua inuicē obligatis conligit. ℣ debem⁹ semp stare in timoze dei die noctuq ⁊ cū semp p̄ oculis habere in oibus cogitationib⁹ ḃis ⁊ operib⁹ vñ Jsido. de sum bo. Timoꝛ expellit pctm timoꝛ reprimit vicū: timoꝛ cautū facit hoiem ⁊ sollicitū: vbi nō est timoꝛ salus ibi nō erit. dñs scriptū est. Eccli. xxvij. Si nō in timoze dñi tenueris te mstāter: cito subuertet dom⁹ tua vñ Ber. Connexa q̄dē sūt timoꝛ ⁊ religio: nec manere potest alterū sine altero. O ℣ plures sūt qui sūt oi timoze dei diuūt: et illis nō erit salus. dñs p̄s. Jnitiū sapiētie timoꝛ dñi. Nam hō p̄ctuq sctūs si nō in timoze dei stat finaliter malꝰ habebit. dñs Ber. Oē namq̄ bonū edificiū sine timoꝛe dñi corruit in p̄cipitiū si timoꝛ(dñi amiseris p̄sidiū. Quartū q̄ mouet ad laudandū deū est q̄ deū laudare ⁊ ei gr̄as agere est quedā diuine maiestat(ptestatio ⁊ nostre necessitatis deuotio. In hoc em̄ q̄ deo de suis bñficiis gr̄as agimus ei dñm nostrū et capitaneū ptestamur. dñs xp̄s volēs de q̄busq; p̄ceptis festū facere: q̄ nō fuit festū humanū: sed diuinū gr̄as egit et fregit: deditq; discipulis suis vt apponerēt turbe. Jtē est etiam alia necessitatis denotatio Qui ei regratiat: quam necessitatē ptestat. dñs em̄ deo receptis gr̄as agim⁹ p̄testamur q̄ nichil habem⁹ nisi q̄ de ei⁹ munere possidem⁹. ℣ Quartū inductiuū est: q; gratiarūactio est bonoꝝ receptoꝝ a deo augmētatio. Nā deū sic p̄uocam⁹ ad dandū maioza. si de p̄ceptis gr̄as referam⁹: dñs Ber. Dona multiplicant si p̄mia tanq̄ dona sūscipiēdē. dñs et Chzy. sup Mar. Gratiarū actio est inuitatio ad pl⁹ dādū Et ideō optim⁹ modus ipetrādi ē de p̄ceptis p̄mi⁹ gr̄as agere deo ergo q̄n hō leziose aliq̄d a deo vult impetrare tūc de p̄ceptis p̄mo dz gr̄as agere. ℣ bigratia Si petis a deo aliq̄d tale tibi necessarium. l. p̄ obtinēdo coꝛpis: tūc ātea sibi regratiari debes q̄ te mirifico dirit a puericia tua dextre ⁊ nunq̄ te p̄ze frigoze mozi p̄mittit. dñs Greg. Sequētiū rex certitudo est p̄teritaꝝ exhibitio. Sicut si petis cibū: tūc regratiare tibi q̄ te pauit a tuētute tua. cui⁹ si petis p̄seruationē fructū: segetū⁹ vineaꝝ: tūc regratiare sibi de

perceptis fructib⁹ silr ei petẽ pseruari cũ mer timonijs tuis a raptozib⁹ tũc regratiare tibi q te ãtes sepi⁹ custodiunt ꝛ psperitatẽ gressit Et posꝯ ad domũ reuerst⁹ fueris tũc de his q̃ lucrat⁹ es dabes ipi xpo pat. ẽ dare. l. p aupib⁹ subuenientibus Et si aliqũ difficoz tunicã ꝛ ol in coz pozebel reb⁹ acciderit: hoc tibi ꝛ peccatis tuis ascribere debes qz antea ingrat⁹ fuisti: ꝛ dona et bñficia dei male expẽdisti: q̃ de⁹ hoc sup te pmisit. Et dic cũ ps. Just⁹ dñs in oib⁹ viis suis: ꝛ sctis suis ꝛ. Qz ingrat⁹ merꝫ puari tã habitis nec ẽ dign⁹ recipiẽdis. bñ Aug. Qũ de⁹ dat gratis tollit ingratis. Bñ ẽt Bern. in ser. Accipiẽdis indignus est q̃ fuerit de acceptis ingrat⁹. Sextũ est q gratiarũ actio est cõseruatio acceptozũ tã spualiũ q̃ tpaliũ. Bñ Cri. sup Mat. Optim⁹ bñficiozũ custos est ipa memoria [illegible] ciozũ et ppetuus cõfessio gratiarũ: ergo qñcunq; aliquod beneficiũ a deo accepe ris: et si illud perdere nõbis tũc fis grat⁹ deo qz nisi dñs custodierit ciuitatẽ frustra vigilat qui custodit eã Septimũ est: qz gratiaꝝ actio est bõꝝ in celo exñtiũ operatio: q̃ nichil facient nisi q deum pro suis beneficijs laudant Esa. li. Gaudium ꝛ letitia inuenietur in ea: gratiarũ actio ꝛ vor laudis ps. Beati qui hab. in do. tua dñe in se. se. lau. te. bñ Ber. Discamus in terris quas facturi sum⁹ laudes in celis: nichil ita pprie in terris celestis habitatiõi statum repñtat: sicut alacritas laudãtium deum Et quo pz q̃ hic deũ devote laudãt hñt officium sctõrum ꝛ angelorum in celo exñtiũ Sz hoies ingrati q̃ deũ in suis beneficijs nõ laudant tales obmutescent. in futurabita. bñ Aug. in lib. confessio. Qui hic incipit tacere in futuro erit mutus. ¶ Circa secundum sciendum q deo regratiari debemus de multiplicibus bñficijs ab eo nobis impensis in q̃bus nobis maximam suam charitatem ostendit. Et hoc fecit signãter in tribus. s. in dignitate creationis in assumptione carnis: ꝛ in tolerãtia passionis. In dignitate creatiõis ostẽdit deus q plus dilexit hominem q̃ aliquam aliam creaturam mũdi: et hoc in duobus. Primo qz eum ad imaginẽ et similitudinẽ suam fecit. bñ Gen. i. Faciam⁹ hoiem ad imaginem ꝛ similitudinẽ nostrã. Ansel. Fateoz dñe gratias tibi ago/qz me creasti ad tuã imaginem vt tui memoz sim te cogitem/te diligam/te intelligam. Secõ qz eum dñm oim creaturaꝝ constituit ꝛ ppter eum omnes ceteras creaturas creauit. Ge. i. Dñamini piscibus maris ꝛ volatilib⁹ celi et vniuersis animantib⁹ super terram. Ecce dedi vobis omnem herbã: et vniuersa ligna ꝛẽ. Quod enim de⁹ oẽm creaturã propter hominẽ creauit Patet primo in angelis q̃ seruiunt hoibus. vnde ps. Angelis suis mandauit de te vt custodiant te in oibus viis tuis. Item sol lucet sibi in die ꝛ luna in nocte terra profert sibi fructus: aqua pisces: aer volucres ignis calefacit ps. Omnia subiecisti sub pedibus eius: q̃ quãdo quis vtitur beneficijs dei. s. induẽdo tunicã laudare deum dz q̃ ouez creauit q̃ lanã portauit. Cibr cũ comedit cibũ ꝛ bibit potũ laudare dz illũ a quo hz. s. ipm deũ qui oia ppter hoiem creauit ꝛ vti dz creaturis creatis ad honozẽ dei ꝛ vtilitatẽ propriã Sed heu plures sunt q̃ non regratiant deo de creaturis suis: imo sepi⁹ abutũt oꝝ dei. Bñ Aug. de ci. dei. Quisqs beneficia dei non videt cer⁹ est: nec laudat ingratus est q̃lquis in laudãdo reluctat: insanus est: ꝛ tales de oib⁹ his dicitur eam reddẽt rõnẽ. bñ Chrys. sup Matth. In die illa nichil est quod rñdeam⁹ vbi celũ et terra aqua sol ꝛ luna: dies ꝛ nocte: ꝛ mũdus totus stabunt aduersus nos in testimoniũ pcõzum nostrozũ. Secõ in assumptiõe carnis oñdit q plus dilexit hoiem q̃ angelũ: ꝛ hoc tripliciter Primo in honoze: qz eius naturam assumpsit ꝛ nõ angeli. bñ apls ad Heb. ij. Nusq̃ angelos apprehẽdit: sed semẽ abrahe. Secõ in amoze qz hoiem ppzio sanguine repauit qđ nõ fecit angelis lapsis. i. Coz. vi. Empti enim estis pcio magno. Tertio in visione. Mã ex cõtẽplatiõe humanitatis hõ maioꝝ gaudio q̃ angelus pcipietur in patria: qz ibi videbit suã naturã diuine nature vnitã: qđ nõ videbit angelus. Job. xix. In carne mea videbo deũ. Tertio intolerãtia passionis oñdit q plus dilexit hoiem q̃ seipz q̃ modo loquẽdi qñ p hoie exposuit corp⁹ suum. bñ oz. Jo. xv. Maiorẽ charitatẽ nemo hz vt aiam suam ponat quis p amicis suis: ꝛ sic regratiari debemus deo de bñficio creationis incarnationis ꝛ passionis. ꝛ nõ solũ debemus deũ laudare i psperitis: sz etiã in aduersis. bñ Bre. Recte mẽtis est deũ nõ solum in psperitis bñdicere: sz ẽt in aduersis collaudare: quia fz Guil. Minus piculosa est aduersitas q̃ psperitas. bñ ps. Cadent a latere tuo mille et decẽ milia a dextris tuis. Bñ Aug. Jhm lauda siue in eius donis: siue in eius flagellis. ¶ Ergo deũ laudare debemus tã in infirmitate q̃ in sanitate: tã in paupertate q̃ in diuitijs ꝛẽ. Exẽplum de gratiarumactione habemus tale Erat quidã monachus ordinis cisterciensis. cui⁹ ẽtute multi sanabãt infirmi: maxie ex tactu vestimentoꝝ ei⁹: q̃ cũ interrogaret ab abbate suo q̃ esset causa miraculoꝝ. Rñdit. Nõ pzeteris fratrib⁹ laborio ieiunio vel oratio sz hoc bñ scio q̃ extollere me non põt psperitas nec frãgere aduersitas. Cui abbas. Non te conturbauit q̃ miles talis nup grangiam nostrã incẽdit. Rñdit. Non. Totũ em deo cõmitto si modicum hẽo cũ gratiarũactione accipio/si multũ: iterũ gsa ago. ꝛ cognouit abbas q̃ virtus tantoꝝ miraculoꝝ esset amoz dei ꝛ patientia in aduersis ꝛ cõtẽptus rerꝫ mundanarꝫ ꝛ trenarũ

¶ Dñica. xv. ser. cxiij. de seruitio dei.

Nemo pōt duobus dñis seruire. Mat. vj. Lu. xvj. Sicut dicit Augu. Deus hoiem fecit vt summum bonum intelligeret: intelligēdo amaret: amādo posslideret et possidēdo frueretur. Ideo xps in hōis ymagine venit nos abstrahere a seruitio mūdi ad suū seruitiū i hoc q dicit. Nemo pōt duob⁹ dñis seruire. s. grauia peripiētib⁹. Illi duo dñi sunt de⁹ et mūd⁹. Et heu mūd⁹ hz plures seruitores q ipe de⁹. Ro. Dñi sciendū q sm Gui. iuuenes g. sepe sunt cae ḡre alīq nolunt deo seruire. Ratio cā est: q adhuc iuuenes sunt: et hoc ondunt se iuuētutē a deo nō recepisse cuz cū i iuuētute seruire nolūt. Et solū i senectute: sicut alīq mūdam et delitijs dicūt i vulgari. Si fauit passer iuuenile. quod est malū. Sed hoc in ore xpiani. maz in illo. Sed hoc ondunt q diabolo in iuuētute potiꝰ q̄ seruitēdū q deo: et tales volunt deo offerre reliquias. i. senectutez et diabolo et mundo offerūt pus vitū. i. pāz iuuētutē qđ deo displicet. Sed p gratiā debet fieri. s. q hō offerret deo oblā integrā. i. capud cū reliquo. s. iuuētutē cū senectute: et hoc est ser deo valde acceptū cū hō i iuuētute incipet deo seruire: quia tūc placz deo seruitiū iuuenū et innocētū q nunq̄ pat carnalis de filio suo tūc gaudet vt: siue sit factꝰ vere: siue electꝰ in papā: siue i epz sicut de⁹ gaudet de seruitio iuuenū innocentū. Sed aliq nolūt deo seruire qz diuites sunt: et qđ⁹ plꝰ dedit mihꝰ sibi q̄q̄ seruire volūt. Et si tales adueterēt q ois hōt a deo merces si seruire dēbent cū reb⁹ et cū corpore vt apls. i. Cor. iij. Quid habes quod nō accepisti. et tales q diuitias a deo receperūt et deo seruire nolūt: et mūdo et diabolo demerēt p hoc q de⁹ ops puare eos et sic dē bōis, tpalibus debere deberet. Et de talib⁹ dicit p ppham Da uid. Retribuebāt michi mala p bona: et odiū p dilectiōe mea. Tercio aliq deo seruire nolūt: nō qz pch̄z sunt. et hoc exēplo lucifer q̄ ppter excellētiā pulchritudis se deo opposuit et seipz exaltare voluit: et ideo inclusus est ad p fundū inferni. Sic et illis ztinget q ppt pulchritudinē suā se deo subiicere nolūt: et se cōtra deū erigūt et diabolo et mūdo seruire volūt. Et heu hoc est multū iamētabile q dyabolus et mūdus hōt cōiter pulchritudines hoies in suo seruitio sicut illos q inuēdūt pōpose et se ztra deū ozdāt i crinib⁹: in peplis: in facie: in tunicis/ i calceis: in mātellis/ et in pctosis cinguli/ et hoc faciunt vt appareāt hoibus spōsi. Et tales q̄to pulchritudines sunt apō mūdū. tāto deformiores sūt apō deū. Sed cōiter xps hz claudos et cecos et paupes et debiles i suo seruitio, vt habeat i euāgelio. Lu. xiiij. Vbi inuitati ad cenā venire noluerūt: tunc dixit pfamilias seruo suo Exi cito i plateas et vicos ciuitatis et paupes ac debiles et cecos et claudos introduc huc. Hoc pz ēt i paratib⁹ q̄ ceteris pulchriores pueros offert mundo: et defectuosos offert deo. Et pulchritudo malox est ipis et aliis multū nociua qz ppt spm multi perierūt. Vnde legit exm in Valerio maximo de quodam iuuene pulchro. Sputum is noie: cuius pulchritudo fuit mulieribus occasio malax cupiscentiax. Qui iuuenis intuēs hoc ceptum fecit in facie vt sic deformis fieret ne sic occasionē peccandi aliis daret. Sz oppositū iā plures faciūt q ceteros ornāt vt aliis placeāt: et vt ab ipsis cōcupiscant quod stat ee pctm mortale. vñ Aug. Non solum appetēdo sz ēt appeti delectando criminosum est. Et tales q cū pulchritudine sua deū offendunt ordinādo se ad placēdum mundo deformiores erunt in futuro. vnde Joelis. ij. Odes vultꝰ vestre digent in ollā. Quarto aliqui deo seruire nolunt: qz bonus et benignus est. q. d. bonitatem dei ctēnunt. De q̄bus dr Ro. ij. An diuitias bonitatis eiꝰ patiētie et lōganimitatis cōtēnis. Et hoc faciūt illi q̄ sciunt et frīuole ztra deum peccant. Ideo qz non statim deꝰ punit pctōres cū peccāt: sz ex sua bōitate eos q̄q̄ lōgo tpe sustētat. vnde Eccli. viij. Qz non pfertur cito ztra malos iudicia: absq̄ vllo timore filij hoim: perpetrāt mala. Hoc sic pbatur. Qz si quis certa dinaliter sciret q̄ certo peccaret luxuriando statim incurreret lepzā corporis vel peccatz chorizādo amputādi essent et ambo pedes vl peccaret manibz ādo vel ludēdo amputande essent sibi manus vel ocl̄i ēdo/ blasphemādo male dicēdo lingua: et sic de aliis. Sic de omissiōe q̄ dominicas dñicas vel festa nō audiret integrā missaz vl solueret sabbatuz vel ieiunū vel iuramenta essent sibi occisi/ vel incurreret mortē corporis/ et sic de aliis ptz q̄ tales sibi a pctis cum oi diligentia cauerēt et deo fideliter seruirent. R. Quinto ideo aliq nolūt deo seruire qz timēt se laime perire si precepta dei deberēt seruare et cuz iustitia et iusticia vendere et emere. et se ab iniustis reb⁹ cauere. Cōtra quos dicit. pō Nunq̄ vidi iustū derelictū. Aug. Paleat et potabit ztremuentes se/ et deseret diligētes se. q. d. Nullo mō. Talis diffidēs de deo attendere debet quō deus pauit filios israel in deserto cū māna et quō pauit Helyā p coruos vt habet. iij. Reg. xvij. Et sctm Paulum p̄mum heremitā et plures alios sctos i heremo existētes tales non habēt veram fidē de potētia dei q̄ possit eis p̄uidere de necessariis nec de bonitate. s. q velit eis p uidere ex sua mia. Sed plus ztidunt in dyabolo cui accredēdo res iniustas seruāt q̄ possit et velit eos cuz iustis reb⁹ nutrire. Vnde dr i euangelio pūti. Primū q̄rite regnū dei et iusticiā eius et hec oia adicient vobis. Vnde q̄z dz deo ztidē q velit cū eū bōitate et iusticia nutrire. et sic se ab iustis reb⁹ cauē. Vnde ēt dicit in pūti euāgelio. Nolite ḡ sollicite esse dicen-

tes ꝺ̄ mādūcabim⁹ aut ꝺ̄ bibemus aut quo operiemur. Scit enī pat̄ vester qz his oībus indigetis. Qđ enī de⁹ velit ꝓuidere suis de necessarijs ꝓz ꝙ tale exā. Legitur in vitaspatrū ꝙ ꝺ̄ ā aliquis ꝑ in quadā infirmitate cecidit. xxx. dieb⁹ infirmus: nō fuit visitat⁹ a fratrib⁹ tunc xp̄s misit ei angl'm ꝺ̄ ei seruiret ei ministraret necessaria S Serto aliqui deo seruire nolūt: qz credūt ꝙ seruitiū dei sit nimis ḡue: et estimāt se postea nunq̄ aliquod gaudiū habituros cum deo deberet seruire in ciptū. Cōtra ꝺ̄ dicit xp̄s. Mat. xj. Jugū enī meū suaue est: et onus meū leue. Eccli. xxiiij Spūs enī me⁹ super mel dulcis. Mā charitas ista seruitiū dei leue ⁊ dulce. Unde Ber. Charitas oī onus ḡraue facit leue. Sed seruitiū mūdi est graue ⁊ triste: qz tinderefis semp remordet ⁊ rep.. .. noit malos ⁊ amatores mundi. Septio aliq̄ deo seruire nolūt ꝓpter erubescētiā: qz erubescunt de hūilibus seruitijs dei. ꝓficere petā: audire sermōes visitare ecclām et seruire infirmis: ducere cecos ⁊ claudos: et sic de aliis. Et de his dicit xp̄s in euā. Lu. ix. Qui me erubuerit ⁊ meos sermōes hūc filius hois erubescet cū venerit i maiestate sua: ⁊ patris et scōz angelōz. Mā ꝺ̄ de deo erubescēda tur in certis: hunc deus erubescet i celis. Sed mūdo et ꝺ̄ abolo seruire ā quasi cōiter est honorificum ⁊ laudabile vt chorizare saltare superbe incedere crapulose bibere et sic de aliis Talia tā reputātur cozā scl'aribus seruitia honorifica et seruī diaboli ⁊ mūdi tā ḡmēdanꝺ̄ suis peccatis. ꝑs. Laudat petōz in desideriis aie sue et iniqu⁹ bñdicit. Sed boni seruī xp̄ꝺ̄ derident ⁊ vilipēdunt. et i hoc xp̄s ḡuiter offendit: qz tales ꝓsumunt in facie xp̄i ꝺ̄ bonos derideāt. Et sicut ipsi hic bonos deridendo: sic ipsi in futuro deridebuntur a deo. vñ ps. Qui habitat in celis irridebit eos: ⁊ dñs subsānabit eos. ¶ Et illi boni ꝺ̄ sustinēt hic patiēter derisiones malōz honorabunt in celo a sanctis et ab angelis ⁊ ab ipso deo. Exēplum tale de amatoribꝫ mūdi ⁊ q̄. l. sint opa eoz legitur in vitaspatrū. Erat quidā pater de senioribꝫ in cella sua sedens. et subito venit ad eū vox dicēs. Egredere foras et ostendā tibi opa hominū: et surrexit ⁊ egress⁹ est foras. Duxit autē eū angelus ⁊ ostēdit ei ethiopē nigrū cum securi scindentē ligna: ⁊ facientē grandez sarcinā ⁊ subleuare tētabat sarcinam illam: et ꝓpter magnitudinē non poterat portare eā. Sed tedebat eū et scindebat iterū alia ligna ⁊ addebat super sarcinā illam. Iterū ostendit ei alterū hoiez ītā tem sup sarcinā: ⁊ haurientē aquam de lacu ⁊ mittentē eā in collectaculū in quo ab alia parte fuit foramē ꝑ quod effluebat aqua quā ipse effudit. Iterū dixit ei. Sedē me ⁊ ostēdam tibi aliud. Et vidit quasi quoddā edificiū templi et duos sedētes in equis portātes sup scapulas vterq; lignū vnū lōguz volentes pariter ingredi ꝑ portā vnā tēpli huius: ⁊ non permittebat eos lignū qđ ex aduerso portabāt ingredi ꝑ illā portā. Non ei humiliabat se alter alteri ſz ꝙtendebāt pariter vterq; ingredi ⁊ nō ꝙualebant. Exposuit ergo et has visiōes dicēs Qui lignū portabāt hi sūt q̄ hñt iugū scōzum mōachoꝝ ſz iustificātes semetipsos cozde sua cū exultatiōe sup̄bie nō hūiliant⁹ iuicē iōgi ꝓpter sup̄biā cozdis sui remanebūt hozis de regno xp̄i regis celoꝝ excluſi. Qui aūt secabat ligna sup sarcinā adhuc addebat. est hō q̄ mlt̄ ꝑtis est onerat⁹ ⁊ sup sarcinā suoꝝ pctōꝝ addit semp ⁊ cōtinue alia pctā q̄ deberet potius agere priam de ꝑtis suis pzioribus sed negligens emēdare vicia pzioꝝ pctōꝝ magis ⁊ alia addit quotidie sup pctā pzioza. Ille autē qui aquā de lacu hauriebat hō est q̄ aqua bōa operatur ſz qz etiā mala āplius operatur. ideo pereūt ⁊ delent illa bona opa q̄ fecit. Opz ergo hoiem vt dicit apls. Cum timoze ⁊ tremore salutē suā operari/ vt possit placere deo.

¶ Eadem dñica. Sermo. cxiiij. de vsuarijs

QUi pōtis deo seruire et māmone ꝛc. Scīēdū ꝙ ſm glo. mammon est nomen demōis ꝺ̄ ꝑtū ritis: non q̄ in eius potestate sit: sed qz ipsi vtūtur ad decipiendum irretiendo hoies laqueis diuitiaꝝ. Apls. i. Thi. vj. Qui volūt diuites fieri et incidunt in laqueos dyaboli. Nō enī dixit xp̄s nō potestis hēre ſz dixit nō potestis seruire. Licite enī habere pūt q̄ bene dispēsātur sed quidā diligunt diuitias plusq̄ deuz sicut vsurarij ⁊ auari ꝺ̄ i diuitijs congregādis ⁊ ꝑseruādis q̄si tota vitā suā expēdūt. ſ. i. locutione operatione sollicitudine: et amoze. Et si sunt seruī diuitiaꝝ. De qđ⁹ dicit glo. Diuitis seruus est deū negare Sz pze oībus vsurarijs magis cōtinue deseruiūt māmone: ⁊ q̄ deo seruire nō pūt. vñ dicit xp̄s. Non potestis deo seruire et māmone Uñ de vsurarijs hic tria sunt dicēda Primo de iniqtate vsuraꝝ. Scdo quot modis vsura cōmittit̄: ⁊ enumerātur alij genera vsuraꝝ q̄ oēs dānant dñi saltē sic mozientes Tertio quō eccla ꝓsequit vsurarios A Circa ꝓmum sciendum q̄ vsurari⁹ est peioz omni pctōze Primo ei peioz est fure qz fur tm̄ de nocte furat ſz vsurari⁹ die noctuq̄. Et ēt qz magis depauperat ⁊ plures exheredat. Secūdo peioz est inferno aliquo mō qz ſm Guil. lugd̄ in summa viciōz. Infern⁹ in resurrectiōe dñi que sua non erant restituit vsurarius ān audita passione ⁊ resurrectione dñi non vult restituere aliena ſz potius vult carere omni fructu passionis ⁊ resurrectionis christi q̄ restituere male acquisita. Iterū infernus soluz punit malos qui demeruerunt in ꝑsenti peccādo cōtra deū sed vsurarius spoliat bonos et malos in-

differēter. Itē sicut infernus nunq̄ implebit̄ usq; ad nouissimum diē: sic auarus usurarius nunq̄ implebit̄ pecunia: sed sēp anhelat ad plura bona tpalia acquirēda Tercio usurari⁹ peior est iudeo: qz unus iudeus ab alio iudeo usuras nō accipit: sed xp̄ianus usurari⁹ a fratre suo xp̄iano usuras accipit: qđ iude⁹ nullo modo faceret. Quarto peior est morte corpali quia mors solū interimit corp⁹: sed usurari⁹ corpus ⁊ aiam. Quinto peior est iuda tradito ec: qz iudas semel xp̄m vendidit et eū p. xxx. denarijs tradidit usurarius aūt totiens xp̄m vēdit quotiēs usuras accipit et nō solū sicut iudas p̄o. xxx. denarijs sed multottēs p̄ uno solo denario eū vendit et nō solū xp̄m venorit sed etiā btām matrē virginē et societatē oim sanctōz et angelōz i celo existentiū. Itē vendit filios ⁊ uxorē suā filios suos et oēs heredes suos q̄ possident pecuniā vl alia bona tpalia eū suā usura acquisita Itē iudas. xxx. denarios restituit q̄s inuste acquisiuit. vñ Mat. xxvii. dz q̄ puia duct⁹ retulit. xxx. argenteos sz usurarius nullo modo vult restituere q̄ inuste acquisiuit. et de hoc ꝙrebnū exēplū scribit. Sexto usurari⁹ est peior oi peccatore. hoc pz: qz cū alii peccatores q̄ñq; a peccatis suis cessāt sicut fornicatores q̄ñq; in quadragesima cessat a fornicatione a luxuria ⁊ gulosi⁹ a crapula: ⁊ sic de aliis. sz usurari⁹ peccūm usure oi die committit nullo excepto: siue i die parasceues: siue i die resurrectionis xp̄i: siue in die natiuitat⁹ xp̄i: et sic de aliis festiuitatib⁹ i q̄b⁹ eque exercet usuras suas: sicut in alijs⁹ simplicib⁹ Itē peccat in oi loco: qz siue sit in ecclia audiēdo missā: siue in mēsa comedēdo: siue i lecto dormiēdo: siue uigilādo semp peccūm ei⁹ augmētat. Et hoc pz q̄ usurari⁹ nō verecundat̄ facere deo et btē marie ꝛgine ⁊ uniuersis sanctis et angelis: in quoz festiuitatib⁹ ꝛtinue peccat cōmittēdo usurā. ⁊ tō destruit⁹ erit i extremis auxilio dei et oim sanctōz vñ oz. Dñe miserere aie huius usurarij. pōt rñdere tel⁹ xp̄s Quō misereboz ei⁹ q̄ ipsa die qua hūanū genus i cruce redemi me honorare recusauit. sic etiā p̄t dicere btā ꝛgo maria de suis festiuitatib⁹ i quibus ab usura ob reuerentiā ei⁹ cessare noluit. sic oēs sancti cū interpellant̄ ad interceden: dū p usurario rñdere p̄nt Una festiuitas est nobis in āno ꝛsecrata. s. festiuitas oim sanctōz: et hāc festiuitatē usurari⁹ exprobrauit i qua nobis oib⁹ ꝛtumeliā irrogauit: nec honozi oim nr̄m pepcit. Itē p̄t rñdere oēs angeli: quoz festiuitatē. s. festū sancti Michaelis q̄ est festū oim ꝛgelōz nō celebrauit: sz suā usurā exercuit ⁊ nō imerito usurari⁹ mala morte morietur. ℣ Itē scīdū q̄ usurarij sūt duplices. s. publici et occulti. Nā publici usurarij a iure ꝓmulgati ei pena puniunt̄ Ratio qz tpo iure sūt excōicati de facto. Secō quatione cōiōis: qz cōmuni catio inhibet eis. Nā sacramētū eucharistie a libus est negādū tā in morte q̄ in vita. nisi de re penitēat ⁊ restituāt. Tercio exclusiōe oblationis Quarto quatiōe sepulture: qz usurarij nō dāt in loco sacro sepeliri: vt extra de usu. c. qz in oībus. sz dicetes vbi est tūc locus sepulture usurariox. Rñdeo q̄ inter patibulū sepeliēdi sūt. Et hoc idē possum⁹ notare i hoc exēplo vbi legit̄ q̄ fuit q̄dā usurari⁹ q̄ nolunt restituē ⁊ frequēt admonerent̄ Infirmat⁹ aūt usq; ad mortē vocauit sacerdotē ⁊ petuit sacramēta ⁊ ecclīastica sepulturā. Rndit sacerdos q̄ nō daret ei nisi plene restitueret: qđ ille facere renuit. Recedēte sacerdote ⁊ infirmitate ingrauescēte appropinquāt mortē reuocat⁹ ē sacerdos vt aliaz āgelis dei recōmēdaret: sacerdos aūt ꝙgo cōmēdo eā oib⁹ demonib⁹ i inferno. Et hoc dicto recessit sacerdos: qz ille adhuc restituē nolut. ipo defuncto rogauerūt amici usurarij illius sacerdotē vt defuctū sepeliret i alieno cōsecrato ppt̄ amicox honorē: qđ sacerdos eis negauit: qz eo adhuc viuēte usuras restituere nolut. Habuit aūt idē sacerdos vnū asinū q̄ nichil aliud fecit ꝙ q̄ libros ad eccl̄am ferret ⁊ deferret. ⁊ tō nullā aliā viā sciebat rogauerūt sacerdotē amici usurarij defuncti vt corp⁹ ei⁹ sup asinū suū deponeret et ad quēcunq; locū illud deferret illic sepeliret putantes q̄ ad ecclesiā delaturus esset vel ad domū sacerdotis qz aliā viā nesciebat: placuit sacerdoti pactio illa. Asinus ꝛo cadauer usurarij supra se positum nō declinās ad dexteā nec ad sinistra tulit ad patibulū et se exercitens cetā oi pplo pecit a se illud cadauer sub patibulo ⁊ sic ibi sepult⁹ est in sepulcro patrū suoꝝ ¶ De scō scīdū q̄ usura multis modis cōmittit. Primo cū aliq̄ prestāt cū conditiōe ad pactū plus recipiēdi. Et isti sūt exprelli usurarij: et sm iudicū eccl̄ie. Scōi sunt qui prestāt sine aliquo pacto cū tñ spe q̄ aliq̄d ultra sortē receperint: alias nō mutuarēt. Illi sunt usurarij quo ad deū p intētionē cupiditatis quā habuit saluator. Lu. vi. Mutuū date nichil inde sperates ergo quicunq; aliq̄d sub spe recipiēdi aliquid mutuat: pecuniā precipue si alias nō esset mutuatur⁹ quicqd postea receperit usura est. Quis ei nichil postulat: tū tenet de illo ad restitutionem Tercij sunt qui mutuāt eis suas ad certū terminū quo venīte nolūt pati vl tertiorem dilationē donec aliqđ emolumētum inde percipiant: sz etiam nichil exinde petant Quarti sunt q̄ vēdūt res suas longe cheri⁹ p̄ pter dilationē q̄ eis tēporaliter solueret: et hi sic sūt usurarii: vt pz extra de usu. c. saluator Est em̄ ꝙdam regula q̄ quicquid accidit ultra capitale est usura: ⁊ hoc pz. xviii. q. iii. plerique Quinti sūt q̄ prompta pecunia tā emūt ⁊ immediate ppt̄ dilationē illi eidē a quo emerūt vel alii cōcessa vēdunt in chartoꝝ foro q̄ vo

etbelbalere pōt. Sextilē quī emūt vina vel blada cū adhac crescūt in tā bono loco q̄ verisimile est q̄ nullo mō tpe solutiōis vel messis velvindemie tā moditū soluerēt: & tales blu-rā cōmittūt. Obligatia. Sicut q̄ in. xl. emūt vinū ab ipis vindemiatoribꝰ cū sūt in necessitate cōstituti: & p tā vili pcio q̄ dubitāter tpe solutiōis vel vindemie multo plꝰ solueret Sic̄ et illi q̄ emunt a rusticis frumenta p tā vili pcio q̄ dubitant tpe solutiōis vl' messis multo plus solucrēt tales oēs sūt blu-rarii & tenent ad restitutionē Queriē q̄d si q̄s emat fructꝰ p uētuos hoc anno de agro seminato. Rñc q̄ nō est blura: q̄z dubitat & nescit vtrū plus vel minꝰ debeāt valere & cū hoc adhuc stat in volūtate vtrīq̄ vt velit ꝓseruare & tēpestare aeris & alios piculis sup uēturis. Septimi sūt q̄ recipiūt aliq̄d pignꝰ: vel cōce dūt pecu[illegible]upza p̄dīm aliq̄d & fructꝰ eiꝰ non cōputāt in sorte. Circa q̄d ēt q̄riē q̄d de cōmo-dis quarūdā ciuitatū q̄ dāt pecuniā ad blurā Rñc ꝑz Rap. Oēs illi ciues quoꝝ auctoritate et cōsilio fit: blurarij sūt. Eodē mō si ciuitas vel cōitas recipet aliq̄d pignꝰ. s. ciuitatē. castrū bullas: & huiusmodi: & fructꝰ eiꝰ nō ꝓputabit i sorte: oēs isti sūt blurarij. arti. viij. q. i Si cut vir. & xxxiij. q. iij. Si habes Sic̄ intelligē de duo solo-Sic̄ intelligē de oibꝰ plōis cuiuscun q̄ editionis q̄ pecunias cōcederēt sup aliq̄d castrū vel ciuitatē: et fructꝰ huiusmodi tolle-rēt cosq̄ in sortē nō cōputarēt. Octaui q̄ dāt granum vetus vt postea recipiant nouum. de his dicit Rap. Q̄ blurā committūt: q̄z mesto rem rem recipiūt. & hoc intelligē ꝑz Host. q̄n aliq̄s ꝓpter hoc facit vt illā melioꝝ rez lucre tur. Si vo facis ne tua messis ꝓeat & ide acci pienti gratiam faciat: tunc non cōmittit blu-rā: sed etiā tunc sine dubio excusat q̄n ꝓsumi tur q̄ nouū debeat minꝰ valere. Secus si ꝓte sumit q̄ plꝰ debeat valere. extra. de. naui gāti Nam sunt q̄ emūt a ꝓpupibus oues vt boues quas illi forte non hñt: & talia a falsa locāt eis Quid ergo de illis. Rñc ꝑz Guil. Si ēptoꝝ scit et credit q̄ vēditoꝝ ille nō habeat & locat et p annua pēsione blura est: vel saltem in fraude blura fit Si vero credit eū habere et sine fraū de emit: non est blura. Decimi sunt qui mutu ant pecuniam sub eo pacto vt illi sibi remutu ent. Quericē vtrū illi cōmittāt blurā. Rñc ꝑm sanctuz Tho. ij. ij. q. lxxviij. Dicitū est q̄ mutuāti vnum fit̄ mutuet aliud: sed non tz obligare debitoꝝ ad maius in posterū faciē dū. ❡ Circa tertiū sciēdū est q̄ eccla ꝓ sedē blurarios hoc ꝑz q̄z extra exeoꝝ solutiōez multipliciē remediis adhibuit: q̄z si ꝓmitteret aliq̄s blurā soluere cogi non tz ad soluendū q̄z blure sūt idebite. extra. de blu. c. debitores Q̄z q̄ennq̄ ꝓlātes/rectores/cōsules/iudices officiales/q̄ statuta faciūt scribūt dictant per q̄ue cōpellat q̄s soluere blurās vel nō repete re iā solutas: aut q̄ obtinēāt illa statuta & ꝑ ea iudicant: ipso facto sunt excōicati vna ma ioris excōicatiōis De hoc q̄re ante ser. cb. R. Item scīz remedium est q̄ post solutionē po test eas repetere. & blurarius tenetur ei restitue re q̄ perblurauit ab eo recepit. Circa q̄d queriē vtrū blurarius teneatur de hiroꝝ ad damna. Rñc ꝑm Rap. Q̄ tenet ad eoꝝ damna q̄ ille ꝓ pter solutionem blure passus est: vt si domuꝝ suam vel alias res ꝓpter hoc vilius vēdidit et aliā cōduxit: aut ꝓpt hoc alia bona sub blu ra q̄siuit. Tertiū remediū ē q̄ si blurarius non vult restituere: tūc pōt iudex vel alius ꝓlatus de nūciare. Et inde si ille ꝓlatus ex officio suo pōt et tenet illū cogere ad restitutionē. Scie dū q̄ antiq̄tus blurarij fuerūt ab aliis hoib valde despecti: & cū hoc rari. Dñs noster Guil. lugū. i sūma victoriū q̄ q̄nq̄ ārq̄tus i vna to ra ciuitate vix inueniebat vn⁹ fenerator: & ille nō fenerabat: nisi data fide vt nō publicaret de q̄ dū certitudinaliter ꝓtabat eū fēblurarium tūc amplꝰ dicebat dom⁹ eius dom⁹ diaboli: & vinea eiꝰ vinea diaboli: & sic de ceteris rebus eiꝰ. Oscula ꝑ pacis nō dabat et in missa. Ignis a vicinis eiꝰ in domo sua nō sumebat. Queri ad eiꝰ occursū pauescebāt & alteruter cū digi to demōstrabāt. Mūc vero nostris tēporibus blurarij sunt ꝓncipū consiliarii & cubicularii et ab hoibus eis assurgitur & honorant: q̄d ta men absurdū et abominabile multū est. ❡ Sciēdū q̄ blurarius nō solū dānat seipz: sed etiam vxorem et omnes pueros et heredes q̄ scienter possidēt illa bona cum suis bluris ac quisita. Vnde legitur exemplum q̄ quidam homo deuotus captus est et ductus ad viden dum gaudia beatoꝝ et penas damnatoꝝ qui vidit quendam in infeno sepultum: et ar boꝝ lata et magna de eius visceribus ascēdit et ꝓcessit: et in ramis ipsius arboris pendo bant homines vtriusq̄ sexus: et ingens flam ma ab imo inferni: & ab illo qui sepultus erat in inferno ascēdit & tozq̄bant illi pēdētes in rami⁹ illi⁹ horribiliē ab illa flāma q̄ ascendit Tūc ille deuotꝰ q̄siuit ab angelo q̄d hoc esset et q̄re isti tā crudeliter torq̄rent. Rñdit angelꝰ Iste in imo sepultꝰ est pater & oīm origo illoꝝ q̄ in ramis pēdēt & quōdā erat pauꝑ & ditatꝰ est ꝑ blurās: & nō restituit male ārq̄sita: & sic obiit. tō hic in infeno est sepultꝰ Et isti in ra mis pēdētes sunt heredes eiꝰ q̄ sciēt post eū possederūt illa bona iniuste a patre ꝑ blurās arq̄sita. tō ipsi & oēs sequaces eoꝝ q̄ de ꝓge nie ipsoꝝ nascunt & illa bona iniuste acquisi ta sciēter possident: cēs ad illam oratoꝝ et ad illos ramos pertinent. ❡ Sermo de eodem.

Demo pōt duobus dñis

seruire. Hic in isto sermōe dicēdū est quare q̄libet homo tenetur duo ꝓuise

Et quere infra illum sermo. clv. R.
Dñica. xvi. Ser. cxv. q̄ mozięti. viij. ꝛtingũt

Ecce defunctus efferebatur filius vnicus matris sue. Lu. vij. Sciendum q̄ sicut iste adolescẽs mortuus fuit carnali morte: sic oportet nos omẽs mori: qz ꝑm apostolũ. Heb. ix. Omnibus hoibus constitutũ est semel mori. Dñs qui vult vitã suã ꝑm dei dirigere frequẽter dz morte me mozari. dñe Eccl. xiij. Mẽozare nouissima tua ⁊ in eternũ nõ peccabis. Unde etiã Aug. in lib. exhoz Michil sic reuocat a pcõ sicut frequẽs mortis meditatio: ⁊ hoc est signũ ꝓuidẽtis vite. dñ Greg. Toe abyssa ꝓuidẽtis dz esse meditatio mortis: qz vt hõ in bono ꝓficiat et a malis sibi caueat valet frequẽs meditatio mortis dñe Hiero. Memẽto die mortis tue ⁊ non peccabis. Qui se quotidie recozdat esse moriturũ contẽnit ꝓtentia: ⁊ ad futura festinat. ℣ Dñe sciẽdũ q̄ septẽ sunt q̄ memozãda fũt que hoi cõtingũt mozięti ꝓzio qz sol⁹ ab hinc trãsit. ꝑs. Singularit̃ cum ego donec trãseã Nullas em̃ amicoz quib⁹ hic amicitiã tuã multotiens oñdisti et quos diligẽti tecũ vedit cõducendo te de hoc mundo nisi forte sequañ te ad sepulchrũ: et qđ pius est valde cito obliuiscẽtur ꝑs. Perijt memoria eoz cũ sonitu. Dñe clamant ipse aie in purgatorio existentes illud Job. xix. Miseremini mei miseremini mei saltẽ vos amici mei ⁊c. Et cõquerũtur de his quibus hic fideliter exhibuerũt: ⁊ etiã de his q̄ bona eoz hic possidẽt ⁊ eis cũ eisdẽ bonis subuenũt. Si em̃ quis vult vltra mare ad visitãdum sepulchrũ xp̃i peregrinari: vel romã vel etiam ad sanctũ Jacobũ vel venetias ꝓ mercimonijs vult pergere socios secum ambulãtes põt inuenire: sed qñ de hac vita migrare debet tunc nullũ socioꝝ vel amicũ habere hõt q̄ secũ velit ambulare et ei societatẽ exhibere. Et in super nullus põt eũ tũc iuuare vel ꝓtegere nisi solus de⁹ et angeli eius. dñ ꝑs. Miki dñs iuuauit me paulominꝰ ha. in infer. anima mea. Quẽ adiutoꝛẽ et ꝓtectoꝛẽ sepi⁹ offendisti. Et go tu placere debes eũ in pũti ꝓut decet et teneris. Si offensus est ꝓ superbiã: tũc placãdus est cũ humilitate Si ꝓ auaritiã: tũc placãdus est ꝑ largitatẽ ⁊ miam. Si ꝓ voluptatẽ ⁊ luxuriã: tũc placãdus est ꝑ castigationẽ ⁊ flagellationẽ coꝛpis. Si ꝓ gulã: tũc placãdus est per abstinẽtiã: ⁊ sic de aliis Et qz hõ recedit solus ab hinc ita q̄ nullus amicoꝝ eũ iuuare poterit decet nos querere amicitiã xp̃i ⁊ sctoꝝ angeloꝝ q̄ nobis tunc subuenire poterũt cũ nos amici nostri derelinquẽt. Nam qñq̄ ipse xp̃s apparet amicabiliꝰ ipsis mozięt⁹ et in agõe cõstitutis. dñ Greg. Aliqñ in cõsolatiõe egre diẽtis aie ipse apparere solet autoꝛ ⁊ retributoꝛ vite. Etiã qñq̄ apparẽt angeli ⁊ scti ipsis agonizantib⁹. dñ Greg. Interdũ cõtingit iustis vt in moꝛte sua sanctoꝝ ꝑcedentiũ visiones aspiciãt ne ipsã moꝛtis sue horã pertimescãt penalẽ: sed dñ eoꝝ mẽti ciuiũ eternoꝝ ostẽdit societas a carnis sue copula sine doloris et formidinis fatigatiõe absoluantur. ℣ Dñe exemplũ legit q̄ quidã deuot⁹ hõ in obitibus sui hoꝛa aspiciẽtib⁹ circũstantibus hoi bus subito cepit hilare scere: et pulcher candidus apparere ⁊ in letabũda ꝓzumpere. Quorum illis cui loquebat rñdit. Nõne videtis sctos patriarchas. Jrex eo loquẽte ⁊ eis interrogantib⁹ rñdit. Nõne videtis sctos ꝓpheras Tercio dixit. Ecce iã venit sci apostoli. Jrexum dixit. Ecce iã venit angeli. Ultimo dixit. Surgite iã venit sponsus Et hoc dicto migrauit ad dñm. ℣ Scõo memozandũ est hoi q̄ nudus recedet ab hinc: et i terra sepelieñ et a vermib⁹ cõsumeñ. Et illa iã dicta ostẽdunt hoi ꝓmo q̄ oia bona mũdi nõ sũt ꝓpria hois quia opz eũ illa post se relinquere. Dñe Amb. Bona hominis nõ sunt que secũ ferre nõ põt Dñe etiã. i. Thimo. vi. Michil intulimus in hũc mundũ haud dubiũ qz nec auferre qđ possumus. ꝑs. Relinquẽt alienis diuitias suas: et sepulchra eoꝝ domꝰ illoꝝ ineternũ. Hoc valet ꝛtra auaritiã. Hiero. Facile concẽnit oia q̄ se cito credit mozituꝛũ. Si em̃ habuisses centũ milia florenoꝝ qđ tibi ꝓdessent cũ nullũ tecũ reciperes et oẽs post te relinq̃res. Et si habuisti octo tunicas et decẽ pallia tũc pioꝛẽ tecũ recipies ꝓ tegumẽto nuditatis tue. Dñe Job. i. Nudus egressus sũ de vtero matris mee: ⁊ nudus reuertar illuc. Q̄ aũt in terra sepelieñ hoc valet ꝛtra superbiã Eccli. x. Quid superbis terra et cinis. Dñe in capite ieiunii cinis super caput hois ponit in signũ hũiliatiõis dicẽdo Memẽto hõ qz cinis es et in cinerem reuerteris. Et quo audes te sup ꝓximũ tuũ exaltare. cũ sup sepulchrũ tuũ forte eras canes calcabũt. Et ꝓ hõ erit vib⁹ ꝑmiũ valet ꝛtra voluptatẽ carnis. Quare em̃ sic delicate nutris coꝛpus tuũ qđ in breui erit vib⁹ vermiũ. Job: xvij. Putre dini dixi pat̃ me⁹ es mater mea et soꝛoꝛ mee ꝑmib⁹. ⁊c. Dñe oculi gulosi semꝑ ipugnantes fũt cori vermiũ. Dñe legim⁹ tale exẽplũ. Qui dã fossoꝛ fodiẽs sepulchrum inuenit cadauer qđã foꝛaminib⁹ plenũ: ⁊ de q̄libet foꝛamine ꝑmis se erigebat cum capite suo. Qui pruffit sup cadauer: ⁊ eines vermes capite sua retraxerũt: ⁊ de ligua illius nat⁹ est serpẽs hñs caudã venenosã in signũ peti ligue. de epate aspis in signũ luxurie: de cerebro buso i signũ superbie. Iste valẽt ad domandũ desideria ⁊ voluptates carnis Tercio petãsequũt ipz homiñẽ si hic nõ penituerit ꝓp qđ de⁹ ipz ꝛdẽnat angeli eũ a bonis separat ⁊ demones cũ ipis pertuũ cruciãt. Apoc. xviij. Opera em̃ illoꝝ sequunt illos. Ergo q̄libet studere dzbt venire

cū honestate ante sum mū iudicē ꝛ regē. Si ei cū firma fide ꝛ pura ecclia q̄s venerit ibi obuiat sibi ꝓphete Si cū vera sapia: obuiant sibi ꝓphete Si cū volūtaria paupte: obuiāt sibi ap̄li. Si cū patiēcia: martyres. Si cū humilitate cōfessores. Si cū castitate Maria et oēs virgines. Si cū charitate inimicoꝝ ipse met xp̄s sibi obuiabit q̄ p̄ suis inimicis i cruce orauit/et dicet sibi Intra in gaudiū dñi tui Sed si cū vitus ante sum mū regē veneris/ipse vna cū oibus sctis te repellet/et tibi petā tua obiciet. Ybigratia. Si cū superbia veneris cūr ipe xp̄s ad sctos suos dicere poterit. Venite et videte/hic habemt inimic⁹ meus q̄ me p̄ria revolvit honore meo appetēdo gl̄iam ꝛ honorē tp̄alē. cū tā p̄uabit gl̄ia eterna. Si cū auaricia dicet. Ecce inimic⁹ me⁹ q̄ me toties vēdidit/et ꝛ oēs heredes suos diabolo tradidit vt diuitias cōgregaret. Si cū gula et luxuria dicet Ecce inimic⁹ me⁹ venit q̄ plus dilexit delicias ꝛ voluptates corpis q̄ meipsum. Ergo p̄ma in delicijs fuit tantū dare et de tozmētis et sic de aliis vicijs Quarto demōes occurrūt ad agonē hois; et ms suū expectāt p̄s. De⁹ de relict⁹ cū. plcḡmini ꝛ exhēdite eū: q̄ nō erit q̄ eripiat. dñ etiā Exo. xv. Dixit inimic⁹ persequar ꝛ cōprehēdā diuidā spolia ꝛc. dñ versus Post hois mortē tria q̄rūt aude sortē. Vnū vermis carnē: sathan aiam: posteritas rē. Et illi tres sic diuidunt hec tria inter se. q̄ quilibet nō daret partē suā p̄ duabus aliis Hec p̄ q̄ vermis nō q̄rit aiam nec tp̄alē substātiā: sz vult habere carnē. hois cadauer. Et diabol⁹ nō q̄rit res tp̄ales nec corp⁹ hois: sz aiam. Si in ira mei ꝛ cōsāguinei nō curāt de carne nec de multū sollicti sūt de alia: sz q̄rūt sua tp̄alia Et sic semp fit q̄ q̄s mozit̄ in petō mortali. q̄ corp⁹ cadāt vermib⁹ aia demonib⁹ ꝛ tp̄alia cōsāguinei. Et sic nulla partē hz xp̄s in illo hoie. ꝛ mors ꝛ passio xp̄i et oia bñficia q̄ a deo ille petōr accepit p̄dita sūt. ℣ Sciēdū est q̄ multi demōes assunt mozientī hoi. De q̄ legit tale exēplū q̄ q̄dā adolescēs pulcher ꝛ dives cōtra deū se erexit; ꝛ cōtra deū ꝛ saluteꝫ ꝓpriā multa mala cōmisit in chorizādo et fornicando: in ludēdo; et in voluptatib⁹ carnis viuēdo et in alijs grauib⁹ peccatis. Tandē incidit in grauē infirmitatē: ꝛ cū sic iaceret et nullū signū cōtritionis in eo appareret; quedā cognata ei⁹ corā eo sedens dixit ei Debilis es valde p̄para te ad deū p̄ vērā contritionē ꝛ petōrū tuoꝝ cōfessionē; ꝛ p̄ sacrā nētoꝝ sūceptionē; et invoca illū qui p̄ te passus est et mortu⁹ in cruce; vt peccata tua dimittat ꝛ adhuc sparū fructuose p̄die tibi cōcedat. Ad quē ille desperatus rñdit. Quid dicis tu michi de cōfessione et de sacramētoꝝ p̄ceptiōe Ego nunq̄ in vita mea deū veraciter q̄siui; sz sp extra deū vixi; et deū ab etā p̄uocaui; ergo iam ab eo sum derelictus q̄ amplius eū inuenire nō potero: quia eternaliter sentēciatus sū ad etnū ignē ꝛ ad eternā mortē: ꝛ iā sū in p̄tate olim demonū. ꝛ addit. Video hozreū illud magnū i opposito mei Dicit tibi nō sūt tot calami in tecto ei⁹ q̄t sūt tā demōes circa me ꝛgregati: ꝛ hoc dicto mox agonizās expirauit ꝛ infelicē aiaz demonib⁹ reddidit. Quarto q̄ vadit ad regionē tibi ignotā vbi nichil habebit nisi q̄ p̄miserit ꝛ nescit quale sit ibi dispositū sit ꝛ vbi p̄ma nocte manebit an i celo an in purgatorio: vel i inferno. Dñ legit q̄ filij⁹ vnius⁹ cuiusdā comitis iacēs i agone dixit. O q̄d est mūdus. Iā cognosco me moriturū ꝛ habeo in mūdo tito magnas diuitias multa castra; ꝛ milcas ciuitates tā multos ho spitare posse ꝛ tā mozior ꝛ nescio vbi hac nocte manebo: ꝛ p̄uocauit oēs amātes ad fletū. Sic sic̄ possum dicere illis q̄ habent magnas ꝛ latas domos: q̄ forte etiā cito mozīmur et nescimus vbi manebūt. Itē in futura regione inueniemus ea bona q̄ p̄emisimus ergo p̄mittere debemus dona a corde p̄ bonas meditationes et sanctas affectiones. Dona de ore p̄ vocatas oēs ꝛ gratiarū actiones. de pedibus p̄ salubres gressus de manib⁹ p̄ elemosynas alegrationē. Mat. v. Thesaurizate vobis thesauros in celo. Aplus Gal⁹. vi. Que hō seminat hec et metet. Sed heu q̄dā p̄mo volūt incipere seminare in agone. i. bona opa facere/cū iam debeāt metere. i. mercedē bonoꝝ operū capere ꝛ Sexta q̄ hō in morte potit xp̄s gē/ꝛ xp̄s negotiationes. Lu. xix. Negotiamini dū venio. Iā em̄ sunt mūdi in q̄bus possumus peccata vendere p̄ gr̄iam et celū emere p̄ bona opa Joh. ix. Operamini dū dies est/venit em̄ nox cū nemo operari pōt. Debem⁹ q̄ multū esse sollicti ad mercēdū p̄ bona opa dū ipsa gratie habemus/q̄ in p̄nti est xp̄s merendi/et in futuro est xp̄s remunerādi/ꝛ nichil est p̄ciosius tpe/q̄ in vna hora hō pōt tm̄ merere meritū quod p̄ualeat toti mūdo/et xp̄s vult nobis dare gnū celi in bono foro. Nā aliq̄ em̄t illud pro oīb⁹ bonis suis sicut apli q̄ oia reliquerūt. dñ Mat. xix. Ecce nos reliq̄m⁹ oia ꝛc. Aliq̄ em̄t p̄ dimidia pte bonoꝝ suoꝝ/sicut zache⁹ q̄di xit. Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ do pauperib⁹ Alij p̄ hausto aque. dñ Mat. x. Qui dederit vni calicē aque frigide nō perdet mercedē suam. Aliq̄ p̄ sola bona volūtate. dñ Aug: super p̄s. Si potes dare da/si nō potes affabilē te p̄bia Coronat deus intus volūtatē vbi non inuenit facultatē. ℣ Septio q̄ moꝛs p̄mat hominē oibus gaudijs mūdi. Eccli. xli. O mors q̄ amara est memoria tua hoi habēti pacē i substantijs suis ꝛc. Ergo potius iā hō dz gaudia mūdana ꝛ illicita relinq̄re cū sibi sit meritorium cū rñ in agone velit nolit opz eū ab his separari. q̄d p̄fecit hoi si sp in gaudijs et delicijs vixillet ꝛ nūc ad tristitias famē et mise-

tias eternaliter trãsire deberet/ & eõuerso qđ ti-
bi noceret si hic sp in paupertate & tristicia vi-
xisset & iã ad diuitias & ad eterna gaudia trã-
sisset. Vnde rps dixit de bonis q̃ hic i tristicia
viuũt Joh. xvj. Tristicia vra vertetur in gau-
diũ. ps. Cũ ipo sum in tribulatiõe eripiã eũ &
glorificabo eum. Et eõuerso ad malos dixit
We vobis q̃ nunc ridetis &c. Et iterũ We
vobis q̃ nunc ridetis &c. bñ Greg. i. omel. Pre
sentia gaudia sequunt ppetua lamẽta. Et de
gaudiis dicit Hiero. Impossibile est vt plẽti
bus qs & futuris frueãt bonis vt hic vẽtrẽ il-
licitẽ implent & delicijs trãseat ad de-
licias. Vnde sedẽs cogitare debem⁹ de extre
mo fine. bñ Ber. Quid sentiũt hũano cadaue/
re qđ horribili⁹ hoie mortuo Cui⁹ erat in vita
gratissimus ãplexus fiet i morte horribil' aspe
ctus. Quid q̃ plant diuitie qđ delicie qđ ho-
nores Diuitie nõ liberãt hoiez a morte delicie
nõ liberãt a verme honores nõ liberãt a feto
re. Qz qui mõ sedebat ornatus in aula mõ lor
det nudus in tũba. Qui mõ vescebat in delic-
cijs in cenaculo, modo consumit a vermibus i
sepulchro. &c. ℣ Vnde si volum⁹ bñ mori
tunc antea dẽmus discere bñ mori. Quid aũt
sit scire bñ mori p z̃ p tale exẽm. Quidã mercs
tor trãsiens p ciuitatẽ inuenit ibi heremitã cẽte-
narium degentẽ. A quo q̃siuit qđ ibi faceret.
Cui heremita, dixit mori. Et mercator q̃ necel
sitas eũ tu scis senex. qz als opz te cito mori.
Et heremita & hoc est qđ timeo: qz scio me mo
riturũ: & eũ nescio mori. Dixit mercator. Quid
est tũc scire mori Cui heremita, vicia dimitte
re & bona opera facere. iuxta illud ps. Declia/
a malo & fac bonum. Mercator vltra querit.
Quidcumedis q̃ ita senex factus es. Cui he-
remita. Cibũ optimũ. Et mercator Quis tibi
prepara: hunc cibum. Heremita coquus opti
mus. s. fames. Mercator iterũ querit. Que est
deuctio tua. Heremita. Regogito oẽs ãnos
meos in amaritudine aie mee: & vbi inuenio
me bene vixisse gratias ago dño deo meo vbi
aũt male: doleo. Mercator Es ne diues. Cui
heremita plus habeo q̃ volo. s. corpus illud.
Et mercator. Ego velles mori Cui heremita
Velle libẽter bñ mori q̃ ad vitã eternã pueni
rem. Et mercator. Posses ne me instruere be-
ne mori' q̃ ad vitã eternã possez puenire. Cui
heremita posium. Et subdit qđ opis scis. Et
ille mercator cũ. Et heremita Si mercari vis
& dare p maiori inis⁹ respice celũ qđ est mai⁹
toto mũdo & eme illud p rẽpozali substantia
tua & fac bonuz. Quo audito mercator velit
oia bona rẽpozalia & fact⁹ est deuotus homo.

¶ In eadem dñica Sermo. crbi. de viduis.

Hec vidua erat. Lu-
bij. Mulier ista de morte filij sui mul
tum dolebat et ideo lamẽtabiliter eum
flebat. Doloz antẽ eius causabatur primo ex
eo q̃ mater vnici filii erat. Naturaliter enim
mater plus diligit filiũ q̃ pater; & iõ de mor-
te filij pi⁹ tristat. ℣ Quare autẽ mr plus
diligat filiũ q̃ pater: q̃tuor sunt cause ppria
cã ẽ: qz illud p quod pl⁹ laborauit pl⁹ diligit
mater aũt plus laborat circa filios q̃ pat tam
in portãdo q̃ in pariendo q̃ etiã in educando.
Secda cã est qz illã rẽ pl⁹ diligit q̃ certitudi
naliter nostrã cõscia. Mater aũt certitudi-
naliter scit q̃ filiũ de se genuit: vir aũt et si cre
dat certi⁹ tñ nõ est q̃ de suo semine sit nat⁹. Vñ
Aristo. in. j. ethi. Matres pl⁹ diligũt filios q̃ pa
tres: qz certiores sũt de eis & qz maiores labo
res hũt circa eos. Tercia cã est: qz illã rẽ pl⁹
diligim⁹ in q̃ magis scimus nos habere ius.
Sin aũt phñ maior portio de substãtia mẽtis
ẽ i corpe filij q̃ de substãtia pris. Quarta cã ẽ
qz dicit Aug. Amicicia contrahit ex assuetudie co
habitãdi colloquẽdi & cõseruandi. Mulieres
aũt cũ filiis magis cõsueuerũt cohabitare collo
qui & cõuersari q̃ patres. Secdo causabat do-
lor ei⁹ ex eo q̃ erat vnic⁹ filius matris Non enim
eli⁹ filius reuãsit sibi q̃ ipsa aleret & nutriret
Hoc quippe spectat ad filios parentes nutri
re & fouere. bñ Exo. xx. Honora patrẽ tuum &
matrẽ tuã &c. Intelligit nõ tñ hoc de honore
reuerẽtie: sz etiã bñficiẽtie. Sed quia pl⁹ mo
uẽt exẽpla q̃ verba. iõ inducimur exẽplo xpi q̃
de matre sua curã habuit: & in vita sibi obedi-
endo Lu. ii. Erat subdit⁹ illis. Et i morte ipaz
Johãni recõmẽdando & post mortẽ sibi appa
rẽdo Tercio causabat ei⁹ dolor ex eo q̃ erat bi
dua. ℣ Si in pmissis vobis ỏz Et hec vidua erat
Vnde in pñti sermone tria sunt dicenda. Pri
mo que requirunt ad statũ viduar. Secdo an-
sit melius manere in viduitate vel conuerso
cõtrahere. Tercio exẽplũ de viduis. Q. Cir
ca primũ sciendũ q̃ vita vidue bit ei meri-
toria & rpo dedicata septẽ dz habere. Primũ
est vt vere vidue discant domos regere sibi cõ
missas Apls. i. Thi. v. Si autem vidua filios
aut nepotes hz discat primo domũ suã regere
est enim acceptũ coram deo. Quia ad viduas
spectat familiã habere deuotã & honestã ma-
gis q̃ alias hoib⁹. Et ad hoc debent familiaz
suam verbo & exẽplo informare & monere: vt
sz ecclam frequẽtẽt: missas & pdicatiões au
dient, vt gratiam & cõcẽt tpe pasche: vt deũ
in ỏbis & factis pze oculis sp habeãt vt sint hu
miles & casti misericordes & obedientes & sic de
alijs. Et sic informãdo eos multũ merent qz
zelus animaz ẽ maximũ fructificãs. bñ Jua.
Quicqđ i alijs edificas docẽdo exhortãdo oia
tua fac. Et ỏ bono exẽplo qđ pbẽt suis dr ho
nozat & ipi subditi emẽdant. Et ẽt ipe vidue
p se in hoc multũ merent. bñ Cesari⁹ in epla
Quãtis exẽplũ vere hũilitatis & pfecte cha-
ritatis offeris: cũ tãtis & p tãtis cẽna pmia

possūebis. bñ Ari. ij. ethi. Optim⁹ est ille qui nō vult volitare ad se solū/sz ēt ad alios Quicqd em̄ tp̄i subditi possūt modū boni faciunt ipa vidua ꝓcepscit. bñ Cesari⁹ in epla. Bñ otia aia illa cui⁹ hūilitas alteri⁹ superbiā cui⁹ patiētia ꝓmptū extinguit inuidiā. Itē de bēt subditis suis illicita facta ꝓhibere. s. tur pia ꝟba ⁊ scādolosa exēpla choreā ⁊ obtrectatem ⁊ sic de aliis cogitantes q̄ opz eas cōnez reddere coz̄ deo ꝓo ipsis subditis Roma. i. Digni sunt morte non solū q̄ faciunt sed etiā q̄ sentiunt facientibus. Scō in est. q̄ vidua dz habere spē i dño Apls. i. Timo. v. Que vē. vi dua ē spes i dño vt dicē possit cū Judith. Spēs mea in te dñe. Sūt ei vidue pene oēs desolate ⁊ tristes ēt q̄uis diutes sunt Et hoc ꝑ tria ꝓpt̄ria ꝓmo q̄z sepe ōcipiunt iuste nō/q̄z sūt vite desolatoze ꝑuate Marci. xij. De uozā[illegible]nos viduaꝝ. Scō q̄z sepe molestāt eē sunt viris ꝑuate q̄ dñt eē defensozes Esa. i Defendite viduā Tercio sepe sūt i tristicia: q̄z non habent maritos ꝓpozios eas consolantes/et ideo graue peccatū est contristatas viduas contristare et ex opposito magnum meritum est eas consolari. Sunt em̄ iuxta stratū ꝓsentis nequā seculi velut arbozes quidaz de q̄bus q̄libet partem conat̄ depozt̄are. Jō quotiēscūq̄ tristant recursum dñt habere ad xp̄z q̄ē pelegerūt ꝓe oibus maritis/q̄z ipe est qui ꝑm ps. Viduam eius benedicēs ⁊c. et pupillum ⁊ viduam suscipiet ⁊ vias peccatoꝝ dispdet Unde sicut columba nidificat in foza minibus petre. sic vidua i vulnerib⁹ ihesu xp̄i Et q̄n tristāt̄ur ⁊ molestāt̄ur sive a mundo sive a diabolo: sive ab hoibus mōte vel a cozpore ꝓpō recursum dñt habere ad vulnera xp̄i. et nūq̄ aliqua vroz habuit tantā spē i marito ꝓpriū: q̄n vidua dz habere maiozē spē i xp̄m: quia infidelis vir esset ille q̄ videret vxorem suā cōtristatam ⁊ molestam ⁊ posset eam iuuare ⁊ nollet facere Item sciendū q̄ tristari viduas ⁊ pupillos est vnū de quattuoz ꝑtis clamantibus in celū: de qua materia q̄re ante fec. xviij. C. ¶ Tercio q̄ vidue nō dñt eē otiose: sz sp se in aliquo bono ope occupare debēt apls. i. Thi. v. Reprehēdit quasdā viduas dicens. Simul autē ⁊ otiose discunt circuire domos suas ¶Verisimile est hoi cuiuscunq̄ status sit q̄ sit otiosus ⁊ maxime mulieri⁹ Hoc ꝓz q̄z dñs posuit adā ⁊ euā in paradiso vt ibi operarent: sz diabol⁹ inuenit otiosam: et aggressus eam tētauit ⁊ decepit. Jō dicit Hier. Semp aliqd boni facito vt diabolus semp in uenias te occupatū Nā sicut i terra nō arata ⁊ inculta crescunt herbe: ⁊ in aqua stante crescunt vermes: sic i aia otiosa male cogitatōes Ber Oim cogitationū ⁊ tentationū malarum inuentiuum est otium. bñ Augu. Otiositas sine dei timoze magistra nequicie ē: immo otiositas est cōtra naturam hominis Job. v. Homo ad laborem nascitur sicut auis ad volādū immo otiosus indignioz est bzutis animalibus quia nullū ens naturaliter est otiosū: de dicit Arist̄o. xi. animaliū. Immo otiosus indignes est pane quo vescitur Apls. ii. Thes. iij. Qui non laborat non manducet. Et otiositas i homine est signū carētie gratie dei. bñ Chzp. super Mat. Qui habent spiritū dei nō sunt contēti sedere otiosi: sed ipse spūs q̄ est in eis bzget eos aliqd bonū ap̄hēdere. bñ Aug. Si possibile sit nemo te aliqñ nisi aut legētez aut ozarem: inueniat Sunt enim aliquę vidue mulieres tā nobiles q̄ verecundant laborare et tales deberēt aduertere q̄ btā Elizabeth filia regis vngarie vroz lantgraui thuringie filabat ⁊ laborauit cū ancillis suis ⁊ i seruitutem nudos sic se tu nō es indigēs: tū mitti sunt pauper̄ q̄ laborare nō pñt: ⁊ ꝓpter illos tu debes laborare vt eis cū tuis laboribꝰ possis subuenire. vñ Aug. in li. de vita xp̄iana. Illā elemosynam deus approbat q̄ de iustis laoribꝰ ministratur. Quartum est q̄ vidue non debēt esse verbose. vnde sz verbositas etiā reprehensibilis sit in viris: tū magis i mulieribus ⁊ maxime in viduis et ꝏgnitis. bñ apls. i. Thi. v. reprehēdit aliq̄s viduas dicēs. Nō solū otiose: sz ēt ꝏbose loq̄ntes q̄ non opz Q. Vñ sciēdū ꝑm Chzp. q̄ mulieres sūt incaute molles ⁊ fragiles: q̄z incautē ideo de facili decipiunt: q̄z molles: nō ad bonū vt malū cito flectūtur. q̄z fragiles: nō de facili superant. In signū huius diabolus in pādiso nō est aggressus virum: sz mulierē. sciens q̄ femina facilius deciperet q̄ vir: ex eo q̄ incautioz ē ⁊ citius flecteret: ex eo q̄ sexus mollioz est ⁊ facili⁹ vincet. ex eo q̄ sexus fragilioz ē ⁊ ergo vidua dz eē moderata ⁊ discreta in ꝏbis. bñ Hiero. In verboz̄ pōdere cōsistit ꝓbatio vite Mat. xv. Ex abūdātia cordis os loquit̄. ergo verba pudica ⁊ honesta sunt signa pudici cordis: sz verba impudica ⁊ inhonesta sūt signa impudici cordis. bñ Cris sup. Mat. Quale cor vnusquisq̄ hꝫ talia ꝏba loquit̄. Arist̄o. iiii. ethi. Qualis cūq̄ vnusq̄sq̄ ē talis dicit ⁊ taliter opat. ¶ Vidue aūt ⁊ ꝏgines debēt habere pudicuerba honesta ⁊ vtilia. Exēplo btē ꝏginis marie de qua legitur ꝓuerbi i euāgelio repitur q̄ septies sit locuta bis cū angelis ꝓmo Quō fiet istud q̄n virū non cognosco? Scō q̄n dixit. Ecce ancilla dñi. ⁊c. Cū Elizabet ēt bis. Ꝓmo q̄n eā salutauit. Scō q̄n dixit. Magnificat aia mea dñz ⁊c. Cū filio bis. Ꝓmo q̄n post triduū eū inuenit in tēplo cū dixit. Fili quid fecisti nobis ⁊c. Scō quando dixit in nuptiis. Vinum non habent ⁊c. Et semel cū ministris quando dixit. Quicquid vobis dixerit facite. Sic etiam vidue et virgines debent facere exemplo marie. Ꝓuerbio vigesimoptimo.

Qui custodit os suū ⁊ linguā suā custodit ab angustijs aiam suā. Nūq̄ enī aliq̄s bonꝰ est. q̄ facerꝰ efficit nisi habeat custodiā oris sui. Ja. i. Qui putat se religiosū esse nō refrenās linguā suā huiꝰ vana est religio. vñ Job. Nūq̄d vos sus iustificabit: q̄ si vidua vult deo placē tūc dz linguā suā refrenare. ¶ Quitū est q̄ vt duc gerere dñt habitū vidualē ⁊ nō curiose et ornate incedere. vñ apls. i. Thi. v. repēndit quasdā dicēs. Nō solū otiose: sed ēt curiose discūt incedere ⁊ circuire domos suas. Periculo sū est cū viduis sm̄ crucū mūdi se ornare: q̄z pulchre vestite citiꝰ decipiunt: ⁊ crebrius a dēmonib⁹ capiunt. Nō legit de btā Elizabeth q̄ post mortē mariti sui vestes griseas ⁊ abiectas induit. Fuit ei tūc habit⁹ ei⁹ ita despectus vt deferret griseū pallū pāno alteri⁹ coloris plō gatū ⁊ manicas ruptas cū pāno alteri⁹ coloris reformatas. Cōtra hoc aliq̄ vidue faciūt q̄ se ornāt in vestib⁹ volētes duob⁹ dñis seruire ⁊ placere. s. xp̄o ⁊ mūdo q̄d est extra euāgeliū vñ ēt apls. Gal. i. Si adhuc mūdo placerē seruꝰ xp̄i nō essē. Jtē. Ja. iiij. Qui amicus est huius mūdi dei inimicus ostituit. Nō ornatus corporis magis reprehēsibilis est in viduis: ⁊ virginibus q̄ in nuptis: q̄z vxor cōiugata licite pōt operā dare vt placeat viro suo: ⁊ sp̄s q̄ est sp̄ōsus vidue ⁊ virginū nō querit exterioꝝ ornatū corporis in suis sp̄ōsis: ⁊ interiorē pulchritudinē. vñ. Ḡ sicut vxor nuptata ornat se cūvestibus: sic vidue debēt se ornare cū virtutibus. s. humilitate/castitate/patiētia/ mia et sic de alijs virtutib⁹. Ergo vidua q̄ xp̄o vult placere debet humiles vestes gerere in peplis palleis tunicis: ⁊ sic de alijs. Sextū est q̄ vidue debēt se diligēter exercere in opibus mie ricordie circa pauperes ⁊ debiles. exēplo. Elizabeth q̄ infirmos poztauit ⁊ ipos lauit. Nō canit de ea. Mulieres opulēte audite et facite sm̄ hāc ꝛc. Nō apls. i. ad Thimo. v. Vidua eligat in bonis operibus testimoniū habēs: si filios educauit: si hospitio pauperes suscepit: si sanctorū pedes lauit. Et merito vidua dz esse misericors pauperibus. q̄z fidelis vxor non comedit nec. bibit sola: sed impartit viro suo q̄quid boni hz Sic vidua xp̄o suo sp̄ōso impartiri dz. s. pauperibus largiēdo ⁊ subuenīendo. Mat. xxv. Quod uni ex minimis meis fecistis ꝛc. Jtē q̄n vxor fidelis videt virū suū infirmū: cōpatit ⁊ seruit sibi. sic et vidua dz fuire et compati pauperib⁹ et infirmis ꝓpter xp̄m q̄ est sponsus eius ⁊ reputat sibi esse factū q̄quid pauperib⁹ fit: ergo vidue debēt cibare esurientes: potare sitientes: ⁊ sic de alijs operib⁹ mie: tūc xp̄s qui est sponsus earum dicet eis in extremo iudicio Mat. xxv. Esurini ⁊ dedistis mihi māducare ꝛc. ¶ Septimū est q̄ vidua dz corpꝰ suū subticere spūi ⁊ animū ad deū erigere in deuotione ⁊ attenta oōne vt aūt corpus subticiat castigare debet illud cū ieiunijs ⁊ abstinētijs. Nō legitur de iudith q̄ induit cilicium et semp ieiunauit oib⁹ dieb⁹ p̄ter sabbatū. Sic etiā legit de anna ꝓphetissa: vt habet Lu. ij. q̄ vixerat cū viro suo septē annis a virginitate sua: ⁊ hec vidua erat vsq̄ ad annos. lxxxiij. q̄ nō discedebat de templo ieunijs ⁊ obsecrationib⁹ seruiens deo die ac nocte. ꝛc. Ad viduā ei spectat vt delicias carnis fugiat. vñ apls. i. Thimo. v. Vidua q̄ in delicijs viuit mortua est. Bern. Periclitat castitas i delicijs. Ergo vidua que vult esse casta ⁊ vult xp̄o placere debet viuere in abstinentia. vñ Hugo de sctō victo. Parca edita occidit vicia, ibidinē extinguit: virtutes nutrit: animā roborat: mentē ad celestia eleuat. Jtē vidua dz esse in oratiōibus deuota: q̄z ad viduā pertinet multū ⁊ frequēter orare. Ratio q̄z illud tps q̄ vxor cū marito suo ⁊ pueris suis expēdit die noctuq̄ hic ipa vidua expēdere dz in deuotione: in contēplatiōe: in oōne et sctis meditationib⁹: q̄z q̄libet vxor libēter et amicabilit loquit ⁊ querelatur cū marito suo quē diligit. Sic vidua libenter dz loqui ⁊ cōuersari cū sp̄ōso suo xp̄o: et hoc fit in oōne et contēplatiōe. hñ Aug. sup ps. lxxxv. Oratio tua locutio est ad deū q̄n legis dei⁹ tibi loquit q̄n oras cū deo loq̄eris. ¶ Quātū ad scōz querit vtrū melius sit pmanere i viduitate vel ecōuerso ⁊ trahere ad matrimoniū. Rūdetur q̄ melius est mulieri in viduitate pmanere q̄ conuerso ad coniugiū transire ꝓpter quatuor causas. Prima q̄z hoc maioris castitatis est in dictum. q̄n enī mulier totiēs nubit: signū est incōtinentie. Cū vero vidua manet signū est magne cōtinentie. Apls. i. Thimo. v. Vidua elegit que fuit vni⁹ viri vxor. In aliis hoc inuenit: vt post q̄ vna turtur moritur reliqua alteri nō sociat. Ber. Audeat ad negociū honestū rationē nō posse i hoc q̄ natura pōt inuolucre. Secūda q̄z hoc est signū maioris amoris ad primū virū. q̄n. s. amore primi nullum aliū vult accipe. Cū ei fuerūt ambo vna caro mortuo viro remānsit mulier ⁊ quasi etiā mortua: nubere amplius nō deberet. vñ refert Hiero. contra Jouinianū q̄ cū valeria vidua rogaretur scōm virū accipere. Rūdit se hoc nō posse facere: q̄z virum suū adhuc viueret: quibus admirantib⁹ dixit. Quādiu vixero viuet mecū p amorem sēp viuet in corde meo. Tercia causa est ꝓpter maiorē securitatē. Vidua enī sui dña est et in pace viuit. Et si accipit virū discrimini se exponit: q̄z forte habebit virū durū. vñ Hiero. refert vbi supra q̄ cum Anania vidua rogaret vt scōdario nuberet. Rūdit se hoc non posse facere: q̄z bonū habuerat virū ⁊ si scōm duceret aut esset bonus aut malus. Si bonus sēp esset in timore ne ipsū perderet. Si malus sēp esset in dolore q̄ post tā bonum virū illū pessimum haberet. Quarta cā est: q̄z ad seruiendū

uo hꝫ maiozē libertatē Apls .i. Cor. vij. Qui ſine uxore eſt ſollicit⁹ eſt q̄ dei ſūt. Mā vidua pōt ſuccurere et dormitū ire qñ vult: ⁊ etiā pōt comedere ⁊ bibere ⁊ ieiunare qñ placet. Inſu per pōt pauper hoſpitio recipere: elemoſinā dare infirmos viſitare eccl̄ias ⁊ ſermones ſcr quentare: et ſic de aliis. Sciēdum tñ q̄ vidua iuuenis que adhuc pōt pueros parere: licite ⁊ ſine pcō pōt contrahere: ſed ſi permanet in viduitate meli⁹ facit ppt̄ q̄ttuor cās ſuprus dictas ✠ Sz ſtū ad tertiū ſciēdū q̄ deo eſt valde acceptū q̄ inuenis mulier deo ſe ob ſeruet in viduitate ppter deſi pleuerādo. Vñ le gif̄ tale exēplū q̄ puella nobilis in ſua adole ſcētia marito eſt tradita: ⁊ in vno⁹ anni ſpacio ei⁹ morte eſt viduata. Quā cū cōſanguinei in ducerēt vt ſecūdario ꝛtraheret: elegit magis ſpūalib⁹ nuptiis copulari xp̄o i q̄b⁹ a luctu i ciptē: [illegible] gaudia eterna puenīt q̄ carnalib⁹ nuptiis iubilet: q̄ a leticia ſp̄ incipiūt ⁊ ad finē cū luctu tēdūt. Mor ſtyt ei⁹ marit⁹ deſſ̄c⁹ē obiecto ſeculari habitu ad obſequēdū dei ſeruī cū ſe tradidit: ⁊ et multis ānis i ſimplicitate et puritate corꝺis fuit ꝺeuota ꝺomib⁹ ꝺnoris inſi ſtēdo largas elemoſynas pauperib⁹ erogāꝺo cūq̄ op̄s de⁹ penīē iā mercedē ei⁹ laboꝛi red dere ꝺecreuiſſet ꝺenerbicere in mānilla per cuſſa. Nocturno añ tp̄e ante lectū ei⁹ duo cā delabꝛa lucere cōſueuerāt: q̄ videlz amica lu cis .i. xp̄i nō ſolū ſp̄ualeſ ſed ēt corꝑales tene bꝛas odio habuit Que dū nocte quadā ex hac eadē tacerent inſirmate fatigata vidit beatum Petrū apoſtolū inſtbꝛaq̄ cādelabꝛa añ ſuū le ctū ſtitiſſe: nec preterita timuit: ſz ex amoꝛe lumēs audacīā exultauit eiq̄ dixit Quid eſt dñe, dimiſſa ſūt michi pcā mea. Cui ille beni gniſſimo vultu rēdit. Dimiſſa ſūt Vade ⁊ iteꝛ i gaudiū dñi tui ſpōſus ēt ſic vidua ſpōſa xp̄o ei⁹ ſpōſo ꝺeſun cta eſt. ¶ Do. xvij. Ser. xvij. De celeb. feſto.

QVm intraret Jeſus in domū cuiuſdā p̄ncipis phariſeoꝛuꝫ ſabbato māducare panē ⁊ ipſi obſer uabāt eū Lu. xiiij. Mat. xij. Xp̄s i ſabbō ſepe docebat ⁊ curabat infirmos vt plures q̄ ad ſab batū conuenīt būt lucrū faceret vñ ad māducādū cū iſto p̄ncipe ſabbō introiuit nō ppt̄ cibū ſz ſiarū lucrū vbi ēt hidꝛopicū ītū i coꝛpe ⁊ mē te curauit. Sz ipſi phariſei obſeruabāt eū per oculū opa ſua ex eo q̄ i ſabbato ea faciebat dicētes vt haberē Joh. ix. Nō eſt hic hō a deo q̄ ſabbatū nō cuſtodit. Vñ in pſti ſer. quattuoꝛ ſunt dicēda. Primo quare ſabbatū ſit trāſla tum in diē dñicū: et primo legia q̄ hꝫ dies dñi ca p̄e aliis dieb⁹. Scō quō violatio feſtoꝛū octo modis cōtingit. Tercio qñ feſtū eſt me diendū: et qñ terminādū. Quarto quō punē tur q̄ nō celebꝛāt feſta ¶ Circa p̄imū ſciē dum q̄ dies ſabbati trāſlata eſt in diē dñicū quadꝛuplici cōne. Primo ob memoꝛiā būficij dñice incarnatiōis ⁊ natiuitatis xp̄i: qz ſicut die dñica mūd⁹ fuit creat⁹: ſic eadē die fuit p̄ myſterū incarnationis recreat⁹ ⁊ hoc benefi cij dignitimū eſt i memoꝛia ſugiter habēdū qz p hoc deus ſummā bonitatē et charitatem nobis exhibuit dicēte apło. Eph. ij. Propter ni miā charitatē qua dilexit nos de⁹ miſit filiuꝫ ſuū in mundū: ex maria eñ charitate pceſſit q̄ verbū eternū hō fieri ⁊ naſci voluit. vt nos deificaret vt hoiem abiectū inestimabiliter exal taret: et vt hoiez mendicū de theſauro diuini tatis locupletaret. vñ Aug. Amauit te dominus ⁊ fecit ſe ppter te hoiez. Deus ſubtenū ſe et exaltauit ſe. inclinauit ſe ⁊ ſuſcepit te. Exi nanuit ſe maieſtate et implenit te diuinitate Deſcēdit vſq̄ ad tebꝛ tu aſcēderes vſq̄ ad cū Scō ppter memoꝛiā būficij reſurrectiōis q̄ fuit dñica die facta q̄ ē cā ⁊ exēplar noſtre re ſurrectiōis. Nā illa die dñs ſtulit nobis tria bona. Primo qz mozte noſtrā deſtruxit: ⁊ eā in ſeipſo occiſo occidit. Scō qz naturā noſtraꝫ veſte imoꝛtalitatis induit: cū imoꝛtalis ⁊ im paſſibilis reſurrexit. Tercio qz timoꝛē mozte abſtulit: q̄ per ſuam reſurrectionē de eterna beatitudine nos aſſecuranit cum certuꝫ ſit q̄ mēbꝛa ſequi debeāt vbi caput p̄ceſſit. &c. Si mēbꝛa nīi redēptoꝛis ſūmus p̄ſumam⁹ in nobis q̄ iam geſtū cōſtat in capite Tercia dies ſabbati trāſlata eſt in diem dñicū nebi deamur iudaizare die ſabbati moze iudeoꝛuꝫ obſeruādū: qz ſm Hoſti. in ſabbatis maxime laboꝛare debem⁹ ne iudaizāre videamur. ¶ Quarto ppter dignitatē diei dñice. Vñ ſcīē dum q̄ xij. dignitates diei dñice iueniunt i ſacra ſcriptura. Prima qz illa die de⁹ creauit ce lum ⁊ terrā: et angelos. Secūda quia archa noſ ſtere illa die poſt diluniū ſupe mōtes armeni nie. Tercia qz eadē die dñs eripuit populum ſuū de egypto i manu foꝛti: ⁊ bꝛachio excelſo Quarta qz eadē die pluebat p̄imit⁹ māna de celo in eſcā filioꝛ iſrael exēntiū i deſerto Quin ta qz eadē die xp̄s eſt nat⁹ de virgine maria. Sexta: qz eadē die xp̄s baptizat⁹ ē a iohāne in iozdane Septima: qz eadē die conuertebat aquā in vinū in nuptiis qō fuit initiū ſignoꝛ que fecit ieſus in cōſpectu ſuoꝛū diſcipuloꝛū Octaua: qz eadez die ſatiauit quinq̄ milia ho minū de q̄nq̄ panib⁹ et duob⁹ pſcib⁹. Nona qz eadē die dñs honoꝛificatus eſt cū palmis: ſez in die palmaꝝ. Decima: qz eadē die reſur rexit a moꝛtuis. Vndecima: qz eadē die miſit ſpūſcm ſuis apłis. Duodecima: qz eadē die erit dies iudicii extremi vt plures opinant ſz tū certitudinaliꝛ hoc nemo ſcit niſi ſol⁹ de⁹. Q̄ honoꝛifice debem⁹ honoꝛare ⁊ celebꝛare hanc diē ſi nō eadē in nūero tñ eadē in ſpe intelligere debem⁹ vt pꝛ cuilibet intuēti. Vñ ſm ius

canonicū. Cōstat die dñicū inḱ summas ꝫ ꝑcipuas festiuitates cōtinerī. Ergo dē. Exo. xx. Memēto vt diem sabbati sctifices. i. summo studio illā die honozes: nichil. s. opis mānas in eo facīdo q̄ possit ipedire q̄tē mentis in deo. vñ dr i decre. Dñica die nichil est agēdū nisi soli deo vacādū. de cle. di. iij. Ieiunia. C. Quantū ad scōz scīedū q̄ octo modis stingit ꝑceptū de celebratiōe festoz trālgredi. Dicio manualiter opando: qđ phibitū est a deo. vñ Exo. xx. Nō facies i eo ēne op⁹. Ex quo pz q̄ q̄cūq; sabbatū violat peccat mortal'r. Excusatur tñ q̄sa petō mortali: laborāw i die festiuo in ꝗtuoz casib⁹. Dicio ꝓpt̄ laboz(vl' opis mo dicitatē: puta si laboz tā modic⁹ sit q̄ q̄tē mētis ipedire nō possit in deo: qz sol⁹ ille laboz q̄ turbat quietē animi ꝫ spūs libertatez causat mortale petū. Scdo ꝓpt̄ laboris necessitatez q̄ tāta dz ee: vt laboz opis sine rei piculo siue mri vel differri nō possit: sicut stingit i messibus ꝓpt̄ imminens hostiū. vel etiā fm Guil. si tacētib⁹ legentib⁹ in agro vl' feno in ꝓsto imminet tēpestas pñt inde remouerī. Itē nō videt esse peccare mortal'r carnifices ꝫ pistores qui ꝑparant victualia. vt seq̄nti die vēdāt si ꝓz nō poterāt ꝫ mane ꝑparare aut ꝓcpta ferua re. Itē sicut stingit in vindemijs ꝓpt̄ frig⁹: ꝫ i captura allecū q̄ solū fit tpe determinato: i talib⁹ ēm excusat necessitas q̄ legē nō hz: vt pz extra de sent. e. Quāte. Tertio ꝓpt̄ cozd(pietatē: qz bñ licz ꝓpt̄ deū arare: et agrū pauptis seminare vel ad ꝑpetuū ecclesiastice religiosis ligna: vl' alijs miseris ꝑsonis. Quarto ꝓpt̄ beuitatē publicā: ꝗcta laborare aliqđ ꝑ pōte qui respicit cōtrē vel ꝑ via cōi: vl' ecclia reparāda. Scīē tū tñ q̄ Guil. dicit q̄ nō credit q̄ dñicis diebus aut maioꝛib⁹ festiuitatib⁹ liceat laborēs hēri. De minoꝛibus aūt festiuitatibus: sicut infra octauas paschē: pēthecostes et sil'ib⁹ credo q̄ liceat seq̄ consuetudinē regiōis. Ad hoc aūt q̄ tales laborēs licite fiāt opz q̄ nō fiāt vbl timā fatigationē: vl' nc ꝓpt̄ hoc dimittat missa vel hymni diuina: ꝫ q̄ talia nō fiāt ꝓpt̄ affectionē carnalē et spē remuneratiōis: ꝫ ꝓpter debi⁹ ꝫ pauptas illoꝝ exigere videt. Secūdo trālgredit hoc ꝑceptū de celebratiōe festoz frequētādo secularia placita ꝫ exercēdo actū iudiciarū. Est ei iure statutū vt illo die strepitus iudiciari⁹ cōqescat. dñi ꝛ i decre. Festiuis dieb⁹ a iudicijs ꝫ placitis est abstinēdū. x. b. q. iij. Placita posset cū illa die vt dicit Guil. in glo. ꝑ pace tractari: vel ꝑ pace firmāda iuramētū licite ꝓstari. Itē q̄n cā tractāda illa die esset debilis vl' miserabilis ꝑsonaꝝ q̄ alia die nō posset expediri: tūc q̄nq; licite posset fieri. Scīēdū q̄ illi multū reꝓhēsibiles sūt q̄ fabulationes suas i dieb⁹ festiuis ꝫ i loco sacrato. i. cimiterio expediūt. Et hoc pz in eo. qz fm Rap. ꝫ Hosti. Cimiterū gaudet eadā immunitate quā hz ecclia: q̄ sicut illicitū ē i ecclia talia placita ꝫ tales fabulationes exercere. sic ꝫ i cimiterio ē illicitū talia fieri: qz ē loc⁹ deo sacrat⁹ ꝫ ibi requiescūt corpora fideliū defūctoꝝ. D Tercio trālgredit mercātus imēdēdo. Vñ queritur q̄d de cūctis ad nūdinas et ad mercata q̄ fiūt i festiuitatib⁹? Rūdet ꝓz Guil. si aliqs hoc facit nō ex cōsuetudine ꝫ ꝑ sua necessitate ꝫ añ audiat diuina nō credo q̄ peccet mortal'r. Sexto si exercitio seu lucrādi cupiditate ꝫ maxie subtrahēdo se a diuis aut ertiā hmōi mercata a plat(illi⁹ loci phibita cō Mercata tñ q̄ ex q̄dā necessitate fiūt q̄ victualia lib⁹ ꝫ necessaria ad d. ē aliquē nō credo illicita ee dū ꝓpt̄ hoc nō se subtrahāt a diuio officio. Heu hoc nō attēdūt iſti institozes ꝫ mercatozes q̄ in nundinis ꝫ dedicatiōibus vel in alijs festiuitatib⁹ summo mane sua venalia exponūt: ꝫ totū diuinū officium negligūt nec illa die missā vel sermonē audiūt: ꝫ i hoc grauit effēdūt. Ista signū huiꝰ tpe passe phibēt cōio oib⁹ talib⁹ q̄ mercātias suas dieb⁹ festiuis exercēt ꝫ cōio nō phibēt nisi ꝑ petō mortali. Quarto q̄ vecturā in diebus dominicis ꝫ festiuis exercēt. In signū huiꝰ q̄rit de his q̄ dñis suis vecturam blaudiꝝ adducunt in diebus festiuis. Rūdet ꝓz Guil. q̄ nō excusāt nisi aliq̄ necessitas ad hoc eos ꝓpellat. Et ita q̄ tales dñi q̄ eis dāt occasionē vl' iubēt eos tali b⁹ dieb⁹ exercere beatā ꝑticipes sūt illoꝝ petōꝝ. Sz vectores mercimoniorū: vl' limētoꝝ vel ꝑsonarū ad loca remota cū alijs nō possunt sine gut dāno ꝫ icōmodo credo excusari ꝫ sic de vectoribus ⁊ curatoribus. Tam ē bonū ē talibus vt antea missā audiant maxime in diebus festiuis. Heu hoc ifi rustici nō attēdunt qui q̄nq; ad ꝗtuoz vl' q̄nq; miliaria vehunt ꝫ nunq̄ missam vel sermonez audiunt illa die. Quitoli sūt mechanici sicut fusteratores equorum: minutores hominū. ꝫ sic de alijs. De q̄bus dicit Guil. Si in festiuitatib⁹ hoc facīt ꝓcipue ꝓpter necessitatem eoꝝ quib⁹ seruiūt: credo q̄ ꝑ sint excusari secus si ꝓpter cupiditatē lucri hoc facīt. Sz illi q̄ de talibus requirunt eos excusantur si al's nō poterāt si hi cōmode punire: alioquin non excusantur. Sexto q̄ faciūt certa de negotijs i dieb⁹ festiuis de q̄bus ꝗrit vtrū peccent mortal'r. Rñdet q̄ non sūt excusabiles tales ꝓpter piculū qđ ex facili posset stingi ex abusu huiusmodi rei q̄ sūt ficte vanitat(ꝫ lasciue quib⁹ fiet obseruātia dicī facere nō opando talia seria q̄ posset ee laboz tā modic⁹ ꝫ sine petō nec ad lasciuie intētionē: sz ad modicā ꝫ moderatā recreationē qđ nō esset petm aut nō mortale. Hec ē sntia Guil. E Septio sūt qui in vigilijs festiuitatū ꝫ i dieb⁹ festiuis percāt cōtra quos dr. Exodi. xx. Memēto vt die sabbati sanctifices. imo studio ꝓcipue ptā mortalia.

faneas vt nichil faciozis in eo opando vl' gm ic tēdo aliqđ malū: qz multū maius est pctm̄ de linquere in tali die festo q̄ in alijs dieb⁹ vnde narrat Greg. in ii. dyalo. q̄ quedam vroz legitima a suo viro in sabbato: de nocte cognita cum in dñica die se p̄cessioni iungeret a diabolo arripiebaꝫ ⁊ multum ab eo torquebatur et vexabaꝫ. Et si hoc fit i legitimis plonis q̄ tapena ꝛcubit⁹ illegitim⁹ plectendus erit Jtē isti sunt valde pernecesi q̄ i pe sancto ⁊ i dieb⁹ festiuis non volunt sancte viuere: qz sicut loco sancto debet honoz. sic etiam tempozi sacro. Unde si q̄s i oibus festiuitatibus agaret vl' foderet ipe valde malus reputaret: quo g̃ non multū ampli⁹ pezozes sunt q̄ i diebus dñicis fozmicant vl' chozizāt: vel se iebriant. vl' ludunt: ⁊ sic de alijs dictis. Citius em̄ concedi posset q̄ aliquis i diebus festiuis araret vl' ... et q̄ semel in die dñico fozmicaret vl' chozizaret vel inebziaret. De chozea quere ante ser. xxxbij. ℙ F Octauo qui i vigilijs festiuitatū ⁊ sabbatis de nocte nimis diu labozant tales ꝛra p̄ceptū de celebzatõe festiuitatum factū Uñ q̄tum ad tertiū membzū huius sermonis q̄ritur q̄n debeam⁹ festū aliquod incipere. Rñ q̄tū ad feriationē a vespera in vesp̄am. Et intellige q̄ festoz initiū et finis iuxta eaz qualitatem ⁊ regionum cõsuetudines seruari debent: et sic magnitudo coz erigit p̄ius incipere et tardius terminare contra co. q̄m. Ergo hic reprehendit stulticia q̄dã hoim simplicium q̄ nõ reputãt pctm̄ esse sabbis diebus de nocte diu labozare: ⁊ feria vi. de mane labozare pctm̄ reputãt quod tñ non est verum. Et ratione huius assignãt. Dicũt em̄ q̄ sabbato de sero aie eribunt de purgatozio ad plenariam purgationez ⁊ satisfactionē vsq; ad sequentem feriam: ⁊ tunc iterū reintrabunt cum aliquis p̄mo cepit labozare: quod falsum est Quod aũt aie non eribũt de purgatozio ante plenariam purgationem ⁊ satisfactionē ostenditur Math. v. ibi dicitur. Non eribis inde donec reddas nouissimum quadrantem. unde Humbertus. Nunq̄ enim a quo q̄ dei facies videbitur donec per penam venialium peccatozũ quadrãs minimus persoluatur. Et hoc ē dictum q̄tum ad tertium ℣ Sed q̄tum ad quartū est frēdū q̄ illi qui labozant in diebus festiuis ⁊ non curãt p̄ceptū dei ⁊ ecclesie tales tripliciter puniũt quando q̄ a deo. Primo in temporalibus: quia ex hoc non ditãtur quia quicquid lucrantur in tẽpozalib⁹ hoc p dunt in spualibus que sunt bona anime Insuper q̄q; habebũt infoztunia in tẽpozalib⁹ ex p̄missione diuina. scilicet q̄ capiuantur: vel a raptozibus spoliant: vel equi coz lediũt vl' moziunt: vel domus eoz combuzũt: vel alia infoztunia accidunt eis q̄ sic depauperantur Secundo tales multotiens puniuntur in coz pozе: qz q̄q; firmant tales p bnũ mẽtẽ vel duos: vel p̄q; cadũt ⁊ frãgunt crura vel bzachia: ⁊ sic de silib⁹. Et tũc oporteret eos festiuare cũ merito deberẽt labozare: qz antea laboz auerũt cũ festiuare debeẽt: qz sim Salo. Uet q̄ hõ peccat per hoc ⁊ puniet. Tertio puniunt i aia q̃ maximũ est qz quotiens festũ soluũt totiẽs peccãt mozt aliter ⁊ aiam ꝑpetuã oc cidũt Exodi. xxxi. Qui polluerit sabbatũ mozte moziat. Uñ sciẽdũ q̄ q̄ violãt festiuitatem diei dñice peccãt i patrẽ ⁊ filiũ ⁊ spũsctm̃. In patrẽ cui⁹ potẽtia mũdũ creauit In filiũ cui⁹ sapientia mundum redemit. In spũsanctum qui tali die in mũdũ missus est. ⁊ p̄ conseq̄ns tales ingrati sunt suo creatozi: redemptozi: ⁊ consolatozi. Et q̄ tales trẽsgressozes deũ grauiter offendant cognoscitur in illa punitione que facta est ex iussu dei super hominem q̄ ligna collegit in die sabbati. unde legit Nu. xv. Factũ est cum filij israel essent in solitudine et inuenissẽt hoiez colligentẽ ligna i die sabbati obtulerunt eũ moysi ⁊ Aaron ⁊ vniuerse multitudini: qui reclusserunt eũ in carcere nescientes q̄d sup eo facere deberẽt: dixitq; dñs ad moysẽ. Mozte moziat̃ homo iste lapidib⁹ obruat eũ ois turba extra castra. Cũq; eduxissent eũ fozas obruerũt eũ lapidib⁹ ⁊ mozt⁹ est sicut p̄ceperat dñs ℣ Sz illis qui se stituãt de⁹ dat p̄spitatẽ cozpis ⁊ aie. Exẽplũ legimus de duob⁹ fratrib⁹ quoz vn⁹ habuit mitos pueros cũ vroze sua: ⁊ ille non dimisit q̄n omni die libẽter audiret missã: ⁊ in oibus ei p̄spere successit. Et alius nullũ puez habuit sed soꝛoꝛia vroze: ⁊ quotidie laboz auit taz i diebus festiuis q̄ etiam in sacris noctib⁹ ⁊ raro missam audiuit ⁊ tñ semp in paupertate vixit q̄ semel q̄situ ab alio fratze vñ sibi ista bona venient. q̄ cũ filijs suis ⁊ vroze sua sp̄ gaudens haberẽt: ⁊ ipse plus laboz aret ⁊ tñ semp egẽs esset. Qui tñdit Cras ibis mecũ ⁊ oñdam tibi vbi talia capiaz. Mane facto duxit eũ secum ad ecclesiam: ⁊ finita missa dixit ei Wade modo ad laborẽ tuã Seq̄nti die iterum venit de mane ad domũ ei⁹ ⁊ duxit eũ iterũ secũ ad ecclesiaz Et finita missa iussit eũ redire ad domũ suam vt laboz aret artificiũ suum. Tercia die iterũ de manebant ad domũ ei⁹ volẽs eũ secũ ducere ad ecclesiam. Et ille. Charissime si vellẽ ire ad ecclesiaz p̄ me scirẽ bene. Ego desiderarem a te vt duceres me ad locũ vbi thesaur⁹ meus est ibi ⁊ ego etiã posse sic ditari Tunc ille dixit Alium locũ nõ habeo vbi thesaur⁹ corpis ⁊ p̄mittite eũme redire nisi ecclesiaz. Nõne audistis dñz ihesum i euãgelio. Primũ q̄rite regnũ dei ⁊ hec oia adicientur vobis tũc alter q̄situs⁹ amõ ꝛpe fact⁹ deuot⁹ post hoc sp̄ libẽter missam audiuit: ⁊ tunc etiaz sibi p̄spere in oibus successit

¶ De eodez euãgelio. Sermo. xxxbij. De diuitijs non appetendis.

Cce q̄dā hydropic⁹ erat ante illum. ꝛc. Beda dicit hidropisis ē⁹ morbus ab humore aquoso vocabulum trahēs Grece em̄ hydor aqua vocat. Cui ꝓprium ē⁹ ḡto magis abundat humore mozdinato rāto amplꝰ sitit. Per hydropisim ig̃ intelligere possumus sitim siue appetitū diuitiaꝝ ⁊ delitiaꝝ Eccl. v. Auaꝛus nō imple bit pecunia: unde Gre. in omel. Dis auarꝰ existimidia sitī multiplicat. qz cū ea q̄ appetit, adepꝰ fuerit ad appetēda alia ampliꝰ anhelat ḡ per hydropicū illū intelligere possumꝰ appetitū diuitiaꝝ. ¶ Dñs in p̄ris sermōe dicendum est quō homines peccā appetēdo diuitias Pro quo sciēdū q̄ appetēdo diuitias peccāt dupl̄ gña hoim. Primi sunt q̄ cōcupiscūt bona alioꝝ: sz sciētes q̄ nō p̄nt obtinere rē ꝛcupitā nō ꝓsequunt ꝛcupiscētiā i effectu si aūt facēt se posse ꝓsequi cōcupita fortissime illa tēt ad ꝓsequēdū ꝛcupiscētiā ēt in effectu. Et isti talit ꝛcupiscēdo mortaliꝝ peccāt. Secūdi sunt q̄ aliena ꝛcupiscūt ⁊ oi conatu sc. tertoꝝ laboꝝāt p talia re illicite obtinēda q̄ ꝓpꝛie nō obtinēdo mortaliꝝ tū peccāt: q̄ apparet i furē ⁊ latrone p furto a rapina laboꝝātibꝰ q̄z i effectu nō furētur nec rapiāt. tū peccāt mortaliꝝ q̄uis q̄ primi. Si aūt ꝓpꝛie conatibꝰ assequunt appetita adhuc q̄uis peccāt vt pz i furtib⁹ et latronibus rē ꝛcupitā illicite obtinētibꝰ. Et istis nūq̄ dimittit̄ p̄cm̄ nisi ꝓius restituāt ablatum; vt dicit Aug. Dūmodo tū habeāt facultatē restituēdi. Tertij sunt q̄ ꝛcupiscūt bona alioꝝ inuste; ⁊ spem hñt vt ea sibi possint acq̄rere: sz nō audēt attētare ꝓpt timoꝛē coꝛpis ⁊ honoꝛis: sz si sciēt se posse euadere ꝓsequerētur toto conatu; ⁊ sic non ꝓpt deū dimittūt sz ꝓpter timoꝛē ⁊ confusionē humanā Quaesti sunt q̄ ꝛcupiscūt iustas res: sz ad malum finem. s. ad peccādum: puta ad vanā gl̄az exterē dēdam. vel ad crapulā sicut ille diues de quo scribit̄ Lu. xvj. qui epulabaꝝ quotidie splēdide. Ergo q̄cūq̄ videret aliquē ludere et pecuniā lucrari vel eriā blandiriū blandas ꝛmittere vl̄ videret sophiā vestitū: ⁊ sic de aliis ⁊ ad talē finē ēt delectaret hēre diuitias: et sic eriā ꝛtra deū posset viuere peccat ꝛtra ꝑceptū dei ⁊ sēm hūc intellectū nō solū ꝛtra ꝑceptū dei facit̄ illi q̄ aliena ꝛcupiscunt sz eriam q̄ sua ꝓpꝛie male ⁊ illicite expēdūt vt pōpoli ⁊ voluptuosi Quinti sūt q̄ cū nimio appetitu ⁊ amore afficiunt̄ ad talia: ꝓpꝛie ñ iuste vellēt ea acq̄rere: tū q̄ ille appetitꝰ et amoꝛ talium superat ⁊ ꝑcellit amoꝛē dei ⁊ appetitum proꝑe salutis; sic q̄ mens suffocatur ex toto tales ēt q̄nt peccāt sz heu plures sunt q̄ totū coꝛ suum occupāt cū talibꝰ: sic q̄ nūq̄ vel raro de deos salute ꝓpa cogitāt Sexti sunt q̄ auare retinēt vl̄ possidēt sua iusta bona cū nimia tenacitate ⁊ cū insatiabili cupiditate: sic q̄ de superfluo paupib⁹ nō subueniūt scōz illum xp̄i q̄ dicit Lu. xj. Qd̄ superest date elemosynā. Et de his dicit Hieremā. de scholaribus q̄ qui superflua tenet q̄ dāda essent: tūc si ex tali tenacitate superfluoꝝ alij magnā penuriā sustinerent / puta si tenēt superfluū bladū vinū vl̄ hmōi victualia vt tali⁹ vēdere posset vnde multoꝝ penuria ⁊ rex caristia sequeꝛet q̄ulter peccaret. De quo q̄re aū ser. lxxxij. E. Septimi sunt qui cōcupiscunt honoꝛē ⁊ pulchꝛitudinē ꝓmi: honoꝛē ꝓpt exaltationē ⁊ sophiā pulchꝛitudinē ꝓpt hoc vt hoib⁹ placeāt: et hoc est ꝑtm. Sz si natural⁹ q̄s appeteret pulchꝛitudinē nō tū ꝓpt hoc ꝛtra deū viuē vellet sic pōt q̄nq̄ esse sine pcō. Octaui sunt q̄ famulū vl̄ ancillā ꝓmi sibi attrahūt cū tñ alīs a seruitio nō recederēt q̄d est phibitū i lege / vt habet Exo. xx. Non ꝛcupisces seruū vl̄ ancillā ꝓximi. Itē hoc ēt est ꝛtra legē nature: qz lex naturalis est hec Qd̄ tibi nō vis fieri: alteri ne feceris. Et in euāgelio xp̄s dicit. Que vultis vt faciāt vobis homines ⁊c. Si tu haberes famulū vl̄ famulā fidelē nō velles q̄ ds tibi eū abstraheret: sic ⁊ tu ꝓximo tuo teneris. Nonus sūt q̄ nimio amoꝛe afficiūt ad ꝛpalia. tū infra deū / et hoc est veniale. Decimi sunt q̄ appetunt aliena cū voluptate cōditionata. s. si possent hēre sine offensiōe dei ⁊ in merita ꝓximi / ⁊ tunc nullū vel solū veniale est pcm̄ / siue talē ꝛditionē actualē habāt siue habitualiter eā intendant ⁊ Scdō dicēdum est de remediis ꝛtra auariciā / quoꝝ ꝓmū est mortis ꝛsideratio. vñ Hiero. Facile ꝛtennit oia q̄ se semp moꝛtuꝝ cogitat / sicut tumēta defendūt se ab ꝑtunitate mulcaꝝ cauda sua / et si cut aues ⁊ pisces cū cauda regūt se / sic hō consideratiōe finis ⁊ mortis ꝓpꝛie defendat se ab auaricia et ceteris vicijs. vñ Job. xxj. Interroga iumēta ⁊ docebūt te / volatilia celi ⁊ indicabūt tibi Mozs idicat ad oculū tibi ꝛtēptibilia esse oia q̄ querunt i hoc mūdo. s. delitias diuitias ⁊ sic de singul⁹ mūdi vanitib⁹. vñ Hiero Qui q̄tidie recoꝛdat se moꝛtuꝝ contēnit temꝓralia ⁊ ad futura festinat. Et nō inmerito qz talia in moꝛte nichil valent / qz nec coꝛp⁹ a ꝛmibus ꝓseruant nec hoiem in vita cōseruare possunt qz moꝛitur paup / moꝛit̄ ⁊ diues ꝛ ndr legitur q̄ quidā rex francie laboꝛans ad moꝛtē et a medicis desperat⁹ vocari fecit oēs ꝓncipes ⁊ ꝓlatos dicēs. Ecce ego q̄ fui ditissim⁹ nobilis ⁊ potētissimus ꝓ oīb⁹ diuitis meis et potētia ⁊ oibus amicis non possum ertoꝛque re a moꝛte inducias ab hac infirmitate q̄ vnā diē / vel per vnā hoꝛā q̄d ḡ valēt oia ista ꝛtalia. Et hec dicēs oēs astātes ꝛtraxit ad fletū ¶ Unde ista ꝛtalia grauant / dimittem i moꝛte / qz talis diues multa possidens cum doloꝛe moꝛit̄ / qz penale est ꝛparari ⁊ diuitis quas dilexit ⁊ ꝓ q̄bus eum isbozauit ⁊ ꝓpter quas sa

latē ꝓpriam cepias neglexerit. Insuper cuꝫ hic at is hꝫ ꝛ nescit quid ibi habebit; ꝛ vbi ꝓxima nocte remanebit valde amarum est. Eccl'.xlj. O moꝛs q̄ amara est memoꝛia tua hoi habenti pacē in substantijs suis. vnde Num. in tradatu de septuplici timoꝛe dicit q̄ dā vsurari⁹ dñi in extremis laboꝛaret fecit ad se aptare vasa aurea ꝛ argētea ꝛ ꝓmittēs aie illa ꝛ multo āpliꝛa. s. agros ꝛ domos ꝛ multa alia si adhuc cū eo remanerent ꝛ cū magis eū vigeret doloꝛ ire miseris ait. Ex q̄ nō vis meū moꝛari gmēdo te diabolo; hec dicēs expirauit. ¶ Scōm remediū est ꝑfidēcia de deo q̄ nō derelī q̄t sperātes i se iuxta ꝓmissum xp̄i euāgelio Molite solliciti esse dicētes: q̄d mādutabimus aut q̄d bibem⁹ aut quo operiemur. scit em pat vester; qꝛ oībus his indigetis q̄ eōs facit homiē vt alimētis indigeat nō patiet eū pereꝛe p̄ nec[illegible]ioꝛ subtractionem si se eius submittat confidentie Math. vj. Primum querite regnum dei; et hec oia adicient vobis. s. ne cessaris coꝛpis. ꝫs Non vidi iustū derelictum &c. vñ Sonanē. Dñi ex trib⁹ spandū ē auertā pitientib⁹ ꝓ deo q̄ aut ꝓcurabit de⁹ hoi in necessarijs; qui cum pco vicio ꝛ penuria dabit hoi vicē q̄s i abūdātia posset habere ꝛ hoc est toꝛq̄ri⁹ de modico cē foꝛte sicut alt⁹ de miltis aut q̄ subtraxit coꝛpi refundet mēti in cōsolatione spirituali; vt libenter careret tpali abundantia que spūalibus delictis felicius re compensatur Insuper magnam gloziam in celo meretur patiens sustinēdo ꝓ christo penuriam tempoꝛalem ¶ Tertium remediū est paupertas christi. vnde Ber. Magna sidem abalio ꝛ nimis magna q̄ diues velit fieri vilis vermiculus ꝓ quo deus maiestatis pauper fieri voluit Thren. iij. Recoꝛdare paupertatis mee; transgressionis mee; absinthij ꝛ fellis. Ergo exemplo christi spernere debem⁹ terrena. q̄ cum esset dominus omnium ꝓpt nos factus est egenus vt ostenderet dignitatem paupertatis ꝛ doceret spernere auaritiā Vnde Augu. de vera religione Tota vita xp̄i in terris que per hoiem gessit disciplina morum fuit. Ideo omnia bona mundi ꝛtempsit que contemnendo docuit; ꝛ oīa mala sustinuit que sustinēdo ꝓcepit vt in illis non quereret felicitas: nec in illis timeret infelicitas. O Quartum remedium contra auaritiā est cōsideratio eternarum diuitiarū. Greg. Vilescunt tpalia cum considerantur eterna. Primum est q̄ homo potest cum tanta auiditate et sollicitudine intēdere tpalibus que trāsitoꝛia sunt et negligere celestia que eterna sunt Sed hoc ideo fit; qꝛ quō habemus firmam ꝛ perfectam fidem. Vnde Piero. Nec veram fidem de deo habet qui cupit in his miseris diues fieri Et ergo quilibet xp̄ianus cum omni diligētia dz intendere ꝛ bonis opibus vt p hec possit sibi deum acquirere; et ꝛ sequent vitā eternā possidere. vñ Aug. Tūc erit deus oīa in nobis q̄quid hic q̄rebas quicq̄d hic ꝓ magno habebas; quicq̄d hic amabas mādūcare et bibere ipe erit tibi cibus ꝛ pot⁹. quicq̄d hꝛbolebas vt sanitatē ipe tibi immoꝛtalitas erit q̄quid hic q̄rebas ꝛ diuitias de⁹ tibi erit diuitie Auare q̄d tibi sufficit si tibi de⁹ nō sufficit. Iē Aug. lib. xxij. de ci. dei. Quos de⁹ ꝓpauit diligētibus se fide nō capit; spe non attingitur; charitate non ꝓprehēdit desideria ꝛ vota trāsgredit. acquirī pōt et timeri non potest. Quintū remedium ꝛtra auaritiā est q̄ bona tpalia hic multiplicata nocēt hoi et iā post moꝛtē; et hoc ꝑpter districtā rationem quā reddituꝛus erit de tpalit⁹ us. Hoc q̄re ante sermo. ij. R.

¶ Dnica. xviij. Sermo. cxix. De dilectiōe dei

DIliges dñm deum tuū ex toto coꝛde tuo et ex tota alia tua et ex tota mente tua. Hoc est maximum et primum mādatū Scōm aūt simile est huic Diliges ꝓximū tuū sicut teipm Mat. xxij. Mar. xij. Lu. x. Scīēdū q̄ in pūi sermōe dicēdum est de dilectiōe dei et ꝓximi. vñ Aug. Sola dilectio discernit inf filios dei ꝛ inf filios dyaboli. Signāt se oēs signo crucis. Respōdent oēs amen: cantant oēs alla: baptizātur omnes ecclie cum parietes implēt non discernuntur filij dei a filijs dyaboli nisi in charitate. Qui nō charitatem nati sunt ex deo q̄ non hꝫ charitatem non sunt ex deo. vnde in ꝓsenti sermone quattuoꝛ sunt dicēda. Primo quare: merito debemus diligere deum, Secūdo quō scōm oꝛdinē charitatis q̄nq̄ sunt diligenda. Tertio q̄ sunt signa ꝑ que quis cognoscere pōt an deuz diligat. Quarto q̄ sit dzia inter amoꝛē diuinū ꝛ carnalē. ¶ Circa ꝓmuz sciendū q̄ deus diligēdus est a nobis ex toto coꝛde qꝛ nos creauit redemit et glificauit. Si q̄s eū diligit carnalē pcem a quo tm̄ hꝫ coꝛpus moꝛtale; q̄tum tunc diligere dz deū a quo habebit coꝛpus immoꝛtale Si tm̄ mīem q̄ hoiez ꝓduxit in hunc mundū miseriis plenū q̄ tunc deum q̄ hoiem in alium mundum ducet multis gaudijs repletū. Si tm̄ fratres carnales diligis q̄ ꝓcipādo terrenā hereditatē terrenā paupertatē ꝛ facient /q̄tum tunc debes diligere xp̄m q̄ terrenā ꝓcipādo hereditatem eternā ditatē ꝛ faciet. Si filium diligis aut quo tm̄ laboꝛas nec scis an ille aliq̄d ꝓficias ꝛ an ipe tibi in futuro appaꝛeat /vl an ipe se tibi opponet ꝛ tibi malum ꝓ bono reddat q̄tum xp̄m diligere debes q̄ inestimabile tibi būfacturus est cēnahē. Si eū diligis bꝛotez que foꝛte alium plus diligit q̄ te /q̄tum diligere debes xp̄m qui nunq̄ amoꝛem suum a te separabit. Nam illum dñm digne diligere debet oīs homo. qđ si ꝓbatur /qꝛ diligeres eū

qui p te daret res pl⁹ q̄ p te relinq̄ret amicos et cognatos⁊ crearet terrā suā marie q̄ corpus suū p te daret. Hoc xp̄s totū fecit Hiere. xii. Reliq̄ domū meā. i. celū. dimisi hereditatē meā. i. angelos q̄ sūt hereditas eius: ⁊ deoi dilectā meā aiam. i. vitā in manꝰ inimicoꝝ ⁊c. Jtē diligeres cū q̄ p dilectiōe tua funderet lachrymas marie si sāguinē pro effunderet Hoc idē fecit ps. i. Joh. v. Tres sūt q̄ testimoniū dāt in terra dilectiōis. s. spūs. i. aia ab ipō egredi ens. sanguis in passiōe ab ipō p̄fluēs: ⁊ aqua lachrymarū. Ber. Oꝝ vehemēter āplexū āplexatus est me in cruce in qua fluxit aqua de latere: manant sanguis ex corde. recessit aia a corpe. Jtē Ber. Mō est passus p se qz non peccauit: nec p bonis angelis: qz necesse nō hūt: nec p angelis malis: qz nūq̄ habebūt gliam sed pter ps. zelus domꝰ tue: id est fidelis aie comedit me. i. fuit causa passionis mee Jtē q̄tū diligeres cū q̄ p te daret manū vnā ad ampliandū cū tibi āputari caput debuisset: vel oculū: vel pedē: ⁊ sic de aliis mēbris: q̄tū aūt diligeres ⁊ q̄tas gratiarū actiōes teneris illi q̄ p te nō oculū: nō manū: nō pedē imo totū corpus dedit in mortē. Jtē diligeres cū q̄ te liberare a morte plus q̄ sup hoc daret tibi salutē cōductū. marie q̄ sup hoc te sp habere vellet i loco filij sui. Ex his pz q̄ merito debes diligere xp̄m q̄ plus p te fecit tē. Jtē debes xp̄m diligē plusq̄ oēs res tales. plusq̄ oēs amicos tuos plusq̄ ppriū corpꝰ Sicut oēs martyres fecerūt q̄ propter eū oēs amicos et oia bona tē poralia reliq̄erūt: ⁊ letipos p eo in morte dederūt. Q̄ si nō es tante virtutis ⁊ fortitudinis in dilectione dei q̄ totū mūdū velis p eo dereere sicut illi martyres et sancti fecerūt habeas tū tantā dilectionē ad xp̄m vt ppē ipm vilissimū qd in toto mūdo est despicias hoc est omne pctm mortale: qz vilissimū qd tot⁹ mūd⁹ hz est pctm Hoc tradit le est q̄ nulli p̄dest qz nec corpori nec aie Vilꝰ est q̄ serpēs: q̄ rana: q̄ aranea: et sic de aliis. oia eū talia ad aliqd valēt. peccātibo ad nichil. Qui p deo tā vile nō vult dimittere vir habit p̄mo cor pe antixp̄i oculū: vel pedē: vel manū. Et ō vilissimū locū mundi longe a se proiecit eos. hoc est in infernum vbi oia mala mūdi cōfluēt. Deut. xxxij. Congregabo sup eos mala: ⁊ sagitas meas cōplebo in eis. Unde etiā ps. Pluet super peccatores laqueos ignis sulphur tē. Mā sicut gutte pluuie sunt innumerabiles: sic etiā ⁊ pene dānatoꝝ. Qui eū ista mala mēte cupit effugere deū ex toto corde: ex tota aia: ⁊ ex tota mēte debet diligere. Q Unde oritur questio vtrū charitas vie possit esse perfecta. Sciēdū sm Aug. licet cetera mandata dei possunt impleri in via. sicut. Nō mechaberis. Nō furtum facies: et sic de aliis. mandatis tā dilectionis quo deus p̄cipitur dilig: ex toto corde: ex tota aia: ex totis viribꝰ solū ip̄le in p̄sabbi oia cessabūt impedimēta ppt q̄ ēt solū ibi erit charitas p̄fecta Notāduū tā est hz Tho. q̄ p̄fectio charitatis p̄t dupl̄ intelligi Uno mō ex parte diligibilis. Alio mō ex parte diligētis. Ex parte igit diligibilis p̄fecta est charitas dū diligit aliqd inquantū diligibile est Deus aūt intantū diligibilis est inquantum bonus est Bonitas aūt eius infinita est. dū infinite est diligēdus. Sed nulla creatura p̄t deū diligere infinite. cū quelibet virtus creata sit finita Uñ per hūc modum nullius creature charitas p̄t esse perfecta: sed solum charitas dei qua seipsum diligit. Ex parte vero diligētis charitas est perfecta. q̄ aliqs pm suū totum posse deum diligit. Hoc potest esse tribus modis. Primo modo sic q̄ totum cor hominis pm totum suū posse semper actualiter ferat in deū: et sic charitas patrie dē esse perfecta: qz beati in patria semper actualiter scōm totum corū posse deum diligunt. Sed ista perfectio hic in via est impossibilis homini: quia propter humane vite infirmitatē impossibile est hominiq̄ semp actualiter de deo cogitet: vel eū semper actualiter diligat: vel habeat dilectionem ad ipsum Scdo mō q̄ hō habitualiter totum cor suū ponat in deū ita q̄ nichil videat cogitet vel appetat q̄ sit diuine dilectioni cōtrariū Et hec p̄fectio reperit in oibus charitatem habētibus. Tertio mō q̄ hō actualiter et deliberate totā vitā suā et totū studiū suū deputet ad vacandū deo et rebus diuinis. oibus aliis p̄termissis: nisi inquantū requirat necessitas p̄sentis vite Et hec p̄fectio charitat̄ est possibilis homini in hac vita. non tū cōis est oibus charitatē habētibus: ⁊ solū cōuenit viris p̄fectis mūdo totaliter renūciātib⁹ ℟ Querit̄ vtrū de⁹ nos plus diligat q̄ nos ipm Rñdet q̄ sic Et hoc ꝓpter tria. Primo ꝓpter certitudinē cognitionis. Uñ phs dicit q̄ matres plus diligūt filios ꝓpter certitudinē q̄ patres. Plenariā aūt cognitionē hz de⁹ de nobis: ⁊ nos solū ipm cognoscim⁹ p fidem. ⁊ tāto perfectior est sua cognitio qua nos cognoscit. tāto maior est sua dilectio ad nos: qz nichil amatur nisi cognitū. Scdo ꝓpter magnitudinē p̄fectionis. Quātū aūt ad hz de charitate: tm hz de p̄fectiōe: sed de⁹ est ipsa charitas. i. Joh. iiij. Deꝰ charitas est. Ergo summū bonū. Uñ Ignatius dixit. Amor meus crucifixus est. Tertio ꝓpter multitudinē bñficiorū Et sua bñficia sunt innumerabilia ⁊ incomparabilia q̄ nobis exhibuit. ergo pl⁹ nos diligit q̄ econuerso nos ipm. Uñ phs dicit q̄ benefici plus diligūt q̄bus benefaciūt Jtē queritur q̄re in p̄ti sermone charitas noiat maximū mandatū. Rñdetur q̄ ꝓpter quatuor rōnes. Prima ratio: qz deus ex maximo affectu se diligi mandauit. Oia eū que inberent et in nouo te-

flamẽto mãdata fũt oia ad habendũ charitatẽ
ducta fũt. vñ Ber. Quicqd diuina lege in-
ducit: in charitatẽ ordinat. Ideo aũt ex maxi
mo affectu se dr̃ diligi mãdauit quod hoc mã
datũ oia alia ordinat. Scõa rõ: nõ dilectio dei
maximũ mandatũ dicit: qz vtilitatẽ maximã
nobis cõfert: dicdo eñ agim⁹ i charitate: totũ
meritoriũ efficit atq; sanũ. Vñ sicut aurũ sur-
peductũ nobilitat oẽ metallũ sic oia opa nra
charitas. Propt qđ dr Apoc. iij. Suadeo tibi a
me emere aurũ ignitũ: vbi locupler eias
qđ de charitate vtiq; dictũ est. Mãdr dicit Au.
Charitas si deest frustra habent cetera. si assit
oia habentẽ. Tertia rõ ió mãdatũ maximũ dr
qz oẽs virtutes in se cõtinet. vñ Aug. Sicut de⁹
oẽ bonũ in se cõtinet sic charitas q̃ dr⁹ est oẽs
virtutes pfectissime in se hz. Quarta rõ: qz p
charitatẽ maxima nobis in celo pmia pmittũ
tur. Qr ... cã in celo pmiamur: & int angelos
sub & supra collocamur Ihs xps q̃ charitas ma
xime nos sanctificat & i celo marie nos reformẽ-
rat: & ex his q̃tuor causis charitas mandatũ
maximũ nominatur. ¶ Quartũ ad fm scriptũ
q̃ quinq; sunt diligẽda fm ordinẽ charitatis.
Primũ est deus q̃ sup oia est diligendus Vñ
dr in pcemissis vbis Diliges dñm deũ tuũ ex
toto corde tuo. i. q̃ cor tuũ non sit inclinatum
ad aliqđ aliud qđ sit cõtra deũ. Vñ dicit phs
Principiũ vite & ois mot⁹ cordis & sensuũ
a corde Ergo xpc cũ oibus mẽbris corporis &
actionib⁹ cordẽ. i. visu/auditu/gressu/tactu
&c. seruiendũ est deo: sic q̃ oia ppt ipsũ fiant
Et ex tota alia. i. cũ põtẽtis ipsi⁹ aie: scz cũ rõ
nali cognoscẽdo bonũ irascibili spnẽdo malũ
concupiscibilis amãdo & desiderãdo bonũ. Et ex
tota mẽte. i. vt mẽoria tua fixa sit in ipm. sic
q̃ frequẽter de eo cogites. Scõo diligere tene
or hoc qđ in me est. i. aiaz meã ppriã: & ẽt pri
mi aiaz. sicut imaginẽ trinitat(: & sicut sigillũ
regis. Et sicut imago diligit ppt illũ cui⁹ est
imago: sic crucifixũ diligit ppt xpm. Nõ qz
lapis vel lignũ sit: scz qz xpm representat. Sic &
diligere debeo aiam meã: & post hoc aiam pri
mi tãq̃ imaginẽ dei. Tẽ diligere debeo aiam
meã et primi: qz est thesaurus quo xps oia
dedit. vñ Aug. Sicut deo ocm creaturã sic aia
ocm corporeã creaturã natura & dignitate pre
cellit. vñ Ber. Tot⁹ mũdus iste pretiũ vnius
aie estimare nõ põt. Nõ eñ de⁹ p toto mũdo
aiam suã dcaret quã p vna aia dedit. Tertiũ est
ppriũ corp⁹ qđ michi adheret & illud diligere
debeo ordinate: sic q̃ conseruẽ illud ieiũe: vt
possim deo seruire: cũ corpe vitã etnã merear.
Ergo esp & me comedere: bibere: dormire &c. Et
illa oia michi meritoria fũt qñ ordino ad illũ
finẽ. Quartũ qđ ppe me est. i. primũ. Et i hac
charitate est quintuplex gradus. Mã primo de
bo diligere broz & parẽtes. Secõo filios & ami
cos. Tercio domesticos. Quarto extraneos.
Quinto inimicos. Quitũ qđ infra me est. i. te
poralia. Vbi tñ sciendũ q̃ tpalia nõ fũt diligẽ
da nisi ẽ ordinãte ad fruitionẽ corporis & ad salu-
tẽ aie & desse pñt. Vñ apls. i. Thi. vi. Habentes
aũt alimẽta & q̃b⁹ tegamur his cõtenti sĩ-
mus. Vñ xps i euangelio: vt habet. Lu. xvi. di
cit ad illos qui tpalia possident. Facite vobis
amicos de mãmona iniquitatis &c. ¶ Quã
tum ad tertiũ sciendum q̃ sunt quinq; signa p
que q̃s cognoscere põt an dm̃ diligat. Primũ
signũ est petitorũ declinatio. Mã qui vere dili-
git cauet ocm offensam dilecti. Et q xps ma
xime offendit ex pctis. ideo q̃ xpm vere dili-
git cauet peccatũ põ. Qui diligitis dñm odite
malũ. Ite. i. Joh. iii. Ois q̃ ex deo est pctm nõ
facit. Vñ sciendũ q̃ libet bonus xpianus po
tius dz mori & oibus tpalib⁹ bonis priuari: q̃
deũ cũ vno solo pcto mortali offendere: sicut
plures scripserũt. Hoc luxuriosi nõ attendũt
q̃ delectationẽ luxurie deo et oibus sctis ppo
nũt Et potiꝰ volũt cũ demonib⁹ & oib⁹ dãnat(
eternaliter torqueri q̃ hac delectatiõe carere.
Sic & superbi q̃ honores mũdanos deo et oib⁹
sctis & gaudiis celi pponũt. Sic & auari q̃ p
modicto lucro tpali vendũt et sanguinẽ xpi: et
beatã virginẽ mariã: & sctos angelos & animã
ppriã: qz potiꝰ deo et oibus sanctis volũt care
re: q̃ hoc lucrũ tpale nõ habere. Secm signũ
dilectionis dei est bona operatio. Diligens
enim deum facit omnia in quibus se dilecto
posse existimat complacere. Johan. xiij. Qui
credit in me opera que ego facio & ipse faciet
et maiora horum faciet. vnde Ergo. Probatio dilectionis exhibitio est operis Ergo si li-
benter audis de deo loqui et libenter cogitas
de deo: & libenter de mane surgis: ad vnas: et
oras: signum est dilectiõis dei. Tertiũ signũ
est proximorum dilectio. i. Johã. iii. Si quis
dixerit quoniam diligo deum & fratrem suum
oderit: mẽdax est. Qui eñ non diligit fratrem
suum quem videt deum quem non: videt quo
modo potest diligere Quartum signum est pa
[illegible] malorum perpessio. Cogitans enim q̃
deus nos ex charitate castigat libenter sustĩ-
net quicquid ex charitate infertur Vnde apo
stolus. Ro. viij. Quis nos separabit a charita-
te christi: tribulatio an̄gustia &c. Si enim
carnalis amor tribulationes et dolores alleuiat quos quis sustinet pro dilecto multo am
plius amor dei. vñ Aug. Que dura sunt labo-
rantib⁹ leuia sunt amãtibus. Et ex hoc sensu
dr Math. xi. Tollite iugũ meũ super vos &c. Et
subiugũt. Iugũ ei meũ suaue est &c. Nunc. Jo.
dicit. Mãdata dei grauia non sunt. de q̃ Ber.
Libet admirari q̃ leue sit iugũ dñi qđ non so
lum onerat: sed & portat. Quintũ signũ est si li
bẽter munuscula dirigit dilecto suo: & hoc sit
cũ elemosine tribuunt pauperibus. Mat. xxv.
Qđ vni ex minimis meis &c. ✠ Circa quas:

tñ sciẽdum q̃ amoꝛ dei caret septuplici timoꝛe sollicitudine et defectu quẽ hꝫ amoꝛ carnalis Ꝓzio q̃ diligit deũ sp̃ põt eum hẽre p̃tem ꝑs. Si ascẽdero in celũ tu illic es: si descẽdero in infernũ ades ꝛc. Sed⁹ est de amoꝛe carnali. Scõ q̃ non dubito si ego eum diligo ipse me diliget: ⁊ multo plus q̃ ego eũ Jp̃e eñ dicit puer b. viij. Ego diligẽtes me diligo Sed⁹ est de carnali amoꝛe. Tercio q̃ certus sum ipm nõ ignoꝛare q̃ eũ diligo: q̃tus ẽt ⁊ cũ quo, affectu. Et si non opꝛ me sollicitari nec verecundari quõ et exponã hoc q̃ ego diligã eum nec etiã timeꝛe q̃ ipse hoc sinistre accipiat qõ carnalis amoꝛ non hꝫ. Quarto q̃ nõ doleo q̃ alꝰ secũ loq̃tuꝛ: ⁊ ꝑ ei⁹ amicitia laboꝛat: immo vl lem q̃ oẽs homines hoc facerẽt Scio eñ q̃ p hoc nichil michi decrit magis accrescit. Non enĩ michi fit alienus eo q̃ alius sit familiaris hoc etiã amoꝛ carnal' non hꝫ. Quinto q̃ uis eũ diligã sup oẽs. imo sup oia: tñ non doleo nec p malo habere possum q̃ ipse aliquẽ vel aliquã plus diligat q̃ me. Rõ: qꝛ scio q̃ ipe est iust⁹ et sapiens ⁊ oia iuste facit: hoc etiaꝫ carnalis amoꝛ non facit. Sexto q̃ ipse tantus est ⁊ ego eã modic⁹ q̃ michi sufficit: vt ẽr int extremos mẽ ponat dũ tñ etiam sim de numero amicoꝝ suoꝝ. Hoc etiam carnalis amoꝛ non hꝫ Septimo q̃ certus sum q̃ eius amicitiaꝫ ꝓdere non possum nisi ex meo vicio Ipse eñ in se immutabilis est: ẽt q̃ mozs nec me ei: nec ipsum michi auferre põt. Hoc etiã carnalis amoꝛ non hꝫ. Si igit̃ vultũ turbulentum tibi exhibꝫ de hoc non desipias: immo de hoc potius gaudeas qꝛ ipse dicit. Ego quos amo arguo ⁊ castigo.

¶ In eaõ dñica Ser. cxx. De dilectiõe ꝓximi

DIliges ꝓximum tuum

sicut teip̃z. Expedito vno sermõe charitatis q̃ deo debeꝫ: nunc dicẽdum est de charitate que ꝓximo debetuꝛ. ad quã charitatem admonemur per verba ꝓdicta. s. diliges ꝓximũ tuũ sicut teip̃m. Vnde i isto sermone tria sunt dicẽda Ꝓzio q̃ sunt illa q̃ inuitãt nos ad dilectionẽ ꝓximi. Scõ quõ teneamur ꝓximũ diligere. Tercio signa dilectiõis ꝓximi. ¶ Circa ꝑmũ sciendũ q̃ ꝓximum diligere dẽmus ꝓpt̃ tria. Ꝓzio ꝓpt̃ attinẽtiã naturalẽ siue ꝓpter parẽtellam qꝛ oẽs sum⁹ fratres ex vno pre ⁊ vna matre. s. ex adã ⁊ eua pgeniti quo ad naturalẽ fraternitatẽ. scz quo ad spũalem fraternitatẽ oẽs nati sum⁹ ab vno patre. s. deo: ⁊ ab vna matre. s. eccl'ia ⁊ oẽs habem⁹ vnũ baptisma vnã fidẽ et vnã hereditatẽ in celo possidendã vñ Aug. Oẽs fres sum⁹ ꝑm q̃ homes sum⁹ q̃ romag(ꝑm q̃ xp̃iani sumus. Hinc iteꝝ dicit Aug. Voluit de⁹ vnicũ hoiez fozmare in ꝑncipio a quo oẽs homes ꝓcrederent: vt tanq̃ fratres oẽs se amarent: nec sic fectũ legimus in angelis vl aialiꝫ vtutis Scõ ꝓpter fꝛilitudinẽ. Eccl'i. xiij. Oẽ aial diligit sibi sile. hoc ꝓz. Nã oẽs creature eiusdẽ speciei se mutuo diligũt. Vñ si vid⁹ lup⁹ leo ⁊ lezpẽs crudelioza aliis aialibus non exercent malicia in eis q̃ sunt sue spẽi: mlꝛomagis hõ nõ dz exercere malicia in alios homes que sunt sue spẽi Vñ si natura docet aialia bzuta seruare amoꝛẽ ⁊ mãsuetudinẽ ad sibi silia: quã excusationẽ habebunt q̃ ꝓ rõnem quẽ hñt talia non faciũt: Tercio diligẽdus est ꝓxim⁹ ꝓpt̃ ꝓceptum dei. Jo. xv. Hoc est ꝓceptũ meum vt diligatis inuicẽ sicut dilexi vos. Vñ sciendũ q̃ amãdus est ꝓximus siue credat bon⁹ siue malus. Si ei credat vel sciatur esse bon⁹ satis apparet q̃ amãdus est ab his q̃ deũ amãt cuꝝ talẽ deus filiũ suũ reputet. Et insup xp̃s ꝛeputat eũ sibi attinere qi gñe attinẽtie. Mat. xij. Quicũq̃ facit voluntatẽ ꝑris mei q̃ in celis est ipe meus frater soꝛoꝛ et mater est. ¶ Si añr malꝰ sit ꝓxim⁹ adhuc tñ diligẽdus ẽ et ꝓpter deũ ⁊ ꝓpter re et ꝓpter seip̃m. Ꝓzio ꝓpter deũ: qꝛ si deũ diligis ⁊ ei⁹ filiũ amabis dũ sane mẽtis erat: sic ꝓpter deũ debes etiaꝫ amare eũ dũ insane mẽtis fctũs sit. Scõ ꝓpt̃ ip̃m et ꝓximũ debes amare eñ. Si em fractẽ tuũ amabas sanũ: a fortiori nõ debes amare eũ egrotũ. In tali ei statu magis indiget amore tuo q̃ in alio. Tercio ꝓpt̃ seip̃m debes euꝫ amare. Magis ei amãdo eum lucraris cũ tibi nocet q̃ si tibi bñficus esset. Nã ex hoc efficiꝛ filij dei. vñ Mat. v. Diligite inimicos vestros bñfacite his q̃ oderũt vos ⁊ oꝛate p ipse quẽtibus ⁊ calũniãtibus vos vt sitis filij ꝑris vestri q̃ i celis est ꝛc. ¶ Circa scdm sciendũ q̃ xp̃iani dñt seinuicẽ diligere sicut membꝛa eiusdẽ coꝛpis. Hec aũt mẽbꝛoꝝ dilectio inter se ꝙntuplex est ad quã q̃lz teneꝫ Ꝓxima ꝓpꝛietas mẽbꝛoꝝ est q̃ nullũ mẽbꝛum et si sit mag(nobile despicit aliud min⁹ nobile: vt oculi ⁊ caput nõ despiciũt pedes sic etiã in celo nec archãgelus despicit angl'm nec btã vgo mariã Petrũ vel aliũ nec sol lunã vel mer curiũ sibi inferiozi s. Null⁹ tñ pulchꝛos hꝫ oculos q̃ videre despiciat pedes suos etiã in luto ambulãtes. sic nec q̃lz superioꝛ nobilioꝛ potẽtioꝛ vel ditioꝛ in eccl'ia despiciat inferioꝛẽ sed potiꝰ honoꝛet. Deꝰ em nõ fecit homes ex diuersis materiis: ſz hoiem fozmauit de limo terre vñ rex ⁊ mẽdicus de vna matꝛia sunt. sic dñs et seruꝰ ancilla et dña. deformis et pulcher diues et pauper miles ⁊ rustic⁹ ꝑlatus ⁊ subditus imperaꝛ ⁊ iepzol⁹ et sic de aliis. Ideo inferiozes nõ sunt ꝓtẽnẽdi. vñ Walach. ij. Mundꝰ non deꝰ vnus creauit nos Quare q̃ vnusq̃sq; nr̃m despicit fratrem suũ ꝛc. et sic despiciẽdi nõ sunt inferiozes sed potiꝰ honozãdi qꝛ sepe in aspectu dei sunt reges ⁊ ꝑncipes q̃ hic apud homes sunt rustici vl pauperes ⁊ despecti et sunt futuri socij angelozum in celo. Ideo inferiozes non

sunt cōtēnendi: qz qui infeciores sunt cozam
hoibus: sepe sunt cozā deo superiores: vñ apls
i. Cor. xij. Que putamus ignobiliora esse cor
poris mēbra: his abūdātiorē honorē circūda
mus. Melius cū bestimus pedes q oculos q
os: q nasum: q facies: ita dñs q̄q; i celo me
lius honorat inferiores q superiores. Et sic
erunt nouissimi primi & primi nouissimi qz q
hic habēt honores: dignitates: & diuitias pre
ceteris q̄q; erunt posteriores. D Scōa pro
prietas est q quodlz mēbrum alij non inuideat
sz ex corde sibi gaudet et volet non inuidet
etiā si hēat idē officium quod aliud habet. Nō
cū inuidet oculus oculo: vel etiā si habeat in
dignus officiū: non inuidet pes in puluere & lu
to ambulās capiti vel oculo quē nunq tāgit
pluis & mlto eo pulchrior est imo potiꝰ vellet
ipm adornari pulchriore. nō inuidet pes cordi: qz
est sapiens. nō cerebro: qz ē melioꝰ custodiendū vl
locatū altiꝰ. Nō ori: qz ille dat vinū cū sibi da
tur aqua & hmōi. Sic nequaq dz q̄s alteri in
uidere p bono quod dñs ei gratiā vel qz dignior
vel nobilior: vel altior vel acceptior sit et hu
iusmodi. Dominus enim ordinauit membra
corporis & ecclie vt voluit: nec oēs possumꝰ vnū
officium habere. i. Cor. xij. Omnia membra
non eundē actum habent. Nunc aūt sicut po
suit deus mēbra vnūquodq; eoꝝ vel maiꝰ vel
minus in corpe sicut voluit ita & in ecclia vni
uersas psonas. Unde & iz oculi nō laborēt vt
pedes. circūspiciāt tñ et gaudēt ne pedes de
uiēt vl se ipinguāt aut i foueā cadāt: quod si i
luto cū pedib⁹ ābularent exececarent et ita q̄si
totū corpꝰ periret. Io oimode dilige primū tuū
sicut teipm & dilecte ab inuidia. Ware diuine lae
gritatis inuidendo fructare non potes sicut nec
solē obscurare vel celū in inferiorem cōmutare
Multo facilius totuz mare in dulcedinē mel
lis conuerteres / de celo infernū facteres de a
qua ignez q footē diuine laegritatis extinguere
Quiesce ergo frustra labores & ajam tuaz per
bis: nichil cum inuidia pficies nisi q̄ te tribu
las & bona que facis mortificas. i. Joh. iij.
Qui non diligit fratē suum manet in morte.
Et ideo potius proximo compatere & congau
de vt mēbrum mēbro: & bonum cupias ei alio
quin non es mēbrum corporis xp̄i: qz vt dicit
i. Cor. xij. Si quid patit vnum membrū cōpatiuntur omnia membra / qz cum pes vel oculus capitur aliqua egritudine totū corpus condoler. Ita & nos debemus dolere fratribus
si quid aduersitat(is emerserit & letari si bñ
eis acciderit. Vñ apls. i. Cor. xij. Dū gliatur
vnū mēbrū congaudēt oia mēbra. Et secundū
q multū sic expedit q sint hic de infertioribꝰ.
Ergo hac de necessitate fructēs de bono & gli
a alterius mēbri cōgaude. Qz cum corona
buit caput congaudēt oia membra. Quod & si tu fuisti
alter fecerit multuz gloriā per hoc meruerit
Nunq cū aliq̄s hoim tantā gliam vel tāta cō
modum de alio hic habuit nullꝰ vnq̄ patre
vel mat de filio: nullus de fratre vel amico vt
tu in celo habebis de quolibet proximo saluando. i. Thessa. ij. Que enim est nra spes aut gau
diū aut corona glie: nōne vos ante dñm nrm
Iesum xp̄m in aduentu eius. Vos enim estis
glia nostra et gaudiū. E Tertia proprietas
est q quodlibet mēbrū corporis alteri pro suo
possibilitate subuenit. Membra cū sibi plis
que hñt inuicē participant. Nullum cū mem
brum sibi soli retinet aut appropriat officium
suū vl bonum quod hz. Oculus sibi soli non vi
det manus sibi soli non laborat et huiꝰmodi
Sz manꝰ dat ori cibū q sibi dat: os stomacho
stomachꝰ epati siue epar aliis mēbris. Deus. xv
Precipito tibi vt aperias manū tuā fratri tuo
egeno & pauperi. Nō sicut vis q det⁹ in neces
sitate subueniat tibi sic etiā tu proximo. Hāc etiā
doctrinā naturalē sumere possumꝰ de arboris
bus cuiꝰ rēcus vñ cinat & succū sibi ō ira au
ferat diuidit illū succū ordinatis / ut fructus
ex hoc multiplicant. Si rēcus succū sibi
soli retineret et ramis nō cōdiuideret arbor si
ne fructu remaneret. Sic etiā videmꝰ in cele
stibꝰ Cū eiciatur scrutes [illegible] a deo sibi datas
cōicāt cū terra. terra nō solū sibi retinet. sz di
uidit cū tre nascentibꝰ. s. arboribus floribꝰ he
bis segetibus & hmōi terre adherentibꝰ pur
digāt. qz si terra q̄ hebet defup dat intra se sibi
soli retineret arbores segetes & hmōi fructus
nō produceret. F Quarta proprietas est q mē
brū lesuz ab alio se nō dividat. Sic etiā dz esse
in mēbris ecclie. Ro. xij. Multi, malū p malo
reddēres. Si os comedit vel bibit hoc q̄ pol
modū ocios ledit. vel si pes cadit dū caput in
dic vel vulnerat nō se vindicāt nec & alia mē
bra vindictā exercēt. Si manꝰ secat digitū ali
terius manꝰ illa nō resecat. Si cū pane scribe
vulnerat non vulnerat qz ex hoc dolor multi
plicaret. Vñ stultū est q hō vult sequi vicia
re in suo p̄rio. si cū deo cōmisceri ihe te vin
dicaret alio modo. Unus punitēdo q̄ tu/et p illo ho
more q ius suū sibi nō vindicasses te vindica
do multiplice et gloriose te remuneraret. Deut.
xxxij. Mea est vltio & ego te retribuā nō idui
gendū est p̄rio ppt xp̄m & ppt salutē ppriā
Quinta p̄prietas mēbroꝝ est q vnū mēbrū
ex multa dilectiōe sibi fieri reputat qd alteri
fit siue sit bonū siue malū. Vñ si pes leditur os
dicit cur me lesisti. Si manus aliqd dat os di
cit bñ michi fecisti. Si corpꝰ cōpatit os dicit
cur me p̄cipuis sic ēt dz esse in ecclia dei. Vñ
et caput nrm. k. xp̄s dicit Act. ix. Saule saule
qd me p̄sequeris. & etiā dicet in iudicio. Ma
thei. xxv. Qđ vni ex minimis meis fecistis
mihi fecistis. Et q̄s magis suū reputat alte
rū malū vel alienū bonū tanto sanctior est et
deo similior. vñ Greg. in mozal. Ju tāto q̄s

perfectior est: i Cto placeti" sentire dolores alienos. Quātū ad tertiū sciendū q̄ tria sūt signa p q̄ possum" habere cōiecturā si habeam" charitatē ad p̄ximū. Primū est si primus nostris in corde bonū laudem" congratulātes sincero affectu ipsoꝝ bonis tāq̄ nobis. Scām est dū sup mala eoꝝ eis sibi affectu p̄patiamur que duo tangit. Ipse ad Ro. xij. Gaudere cū gaudētib" flere cū flētib". Tertiū signū est si legē naturalē primus nostris p̄ oia teneamus q̄ cōplet in duob". Quoꝝ primū habet Thob. iij. dr. Nō tibi ab alio oder(fieri vis ne tu aliq̄ alteri facias. Scām ponit. Mat. vij. Quecūq; vultis vt faciant vobis homines: vos facite illis. Hec enī duo ante cēa legis hoies ilozmabāt quō se deberēt circa suos p̄rimos exercere. Vñ lex naturalē docet vt primo sub veniat sicut tibi vellet fieri: sī in tali statu ex necessitate esset. vñ Hie. in epla. Vult enī deus vnūquēq; alteri" angustias vt p̄prias sentire: s quō sibi i tali tribulatiōe si esset subueniri cuperet: ita ipse alteri p̄ter deuz subuenire nō postponat. Ergo q̄ nō p̄ximis nec eis subuenit in suis necessitatib" talis hz signū q̄ nō est in charitate: nec in gratia dei. vñ. i. Joh. iij. Qui habuerit substātiā huj" mūdi & viderit fratrē suū necesse habē & clauserit viscera sua ab eo: quō charitas dei manet in eo. vñ Greg. Minus p̄ximū amare cōuincit q̄ nō cū eo i necessitate illi" ea q̄ sibi sūt necessaria impartit. Vñ legim" exēplum de fidelitate amicoꝝ Dion" alūni" dicit q̄ erāt duo mercatores bnus in egypto: alter in baldach. qui se solo nomine nouerant et diligebāt ille de baldach venit in egyptū quē egyptius gaudens suscepit: & oia sua ei ostendit. Transactis octo diebus ille de baldach grauit infirmabāt Rex vitur medicus: pulsus tāgit vrina inspicitur sed morbū nō reperit. Tādē cor suū aperiens dicit se ob amorē vni" puelle quā ille egypti" in domo sua nutriebat vt eller vxor sua lāgue re. Quo audito puellā & oia q̄ cū ea receptur" erat illi dedit. Quibꝰ & oia p̄dicta suscipiens ad patriā suā rediit. Cōtigit postmodum egyptū oib" bonis suis amicis egere & nudū et famelicū ad baldach in noctis silentio venire. Et quadā templū eo intrante ecce multi querētes homicidā quendā illumq; inuenientes dixerūt eū illud homicidiū p̄petrasse q̄ ille statim cōfessit volēs vel saltē p mortē paupertatē suam finire. Capit & incarcerat de mane ad suspendium ducturus. Amico autem suo cū multis alijs ad spectaculū currente deprehenso atq; cognito q̄ amicus suus esset: voce magna clamauit. Innocentē etenim condēnatis. Ego enī illum occidi nō ille. Capitur igit ille et alius absoluitur. Homicida qui inter alios erat hoc videns remordente conscientia exclamauit. nec ille nec ille fecit: sz ego. Hic recognitis dimittit & hic capit. Judices q̄ admirātes ad regē duos absolutos & tertiū ligatū ducunt. Qui cognita veritate oēs ei penā condonauit. Ciuis autez de baldach amico suo de egypto mercatē oīz bonoꝝ suoꝝ dedit. Que ille recipiēs cū gratiarū actiōe ad patriā suā remeauit. Finis est. Alius sermo de eodem.

IN his duobus mandatis vniuersa lex pendet et prophete. Mat. xxij. Oia diuina precepta in his duobus preceptis pendent. s. in dilectione dei et proximi. Ipse enī decē precepta tabulis duabus mosi fuerūt scripta. Et in prima tabula fuerūt scripta q̄tuor p̄ma scripta q̄ pertinēt ad dilectionē dei. In scā tabula fuerūt scripta alia septē q̄ p̄tinēt ad dilectionē p̄simi. Et de istis. x. preceptis q̄re infra ser. cxlij. & ser. cxliij. per totū. Finit dūica. xix. Sermo. cxxi. de religiosis.

ASCENDENS iesus in naviculā trāsfretauit & venit in ciuitatē suam: et ecce offerebant ei paraliticū iacentez in lecto. Mat. ix. Mar. ij. Lu. v. De" oia elementa creauerat mūda sed ex culpa inhabitantiū facta sunt immūda. Sed xp̄s ea mūdauit. Terra q̄dē facta est imūda ex effusiōe sāguinis innocētis: sed xp̄s hāc mūdauit q̄ xxxiij. annis sup eā ambulauit. Aer quidā factus est imūdus ex fumo incēsoꝝ i molatoꝝq; idolis: sz xp̄s hunc mūdauit q̄ non sub tecto sz in aere patiebatur & q̄ p aera i celū ascēdit. Ignis factꝰ est imūdꝰ ex idolorū hostijs cōcremat(: sz xp̄s hūc mūdauit q̄ spūalit(r in spē ignis missit. Aq̄ facta est imūda ex nephādis hostijs ablutis: sed xp̄s hāc mūdauit q̄n i toz dane baptizat" fuit et super mare ambulauit sicut hodie legit cū ōr. Ascēdēs iesus in naviculā &c. ℣ Vñ sciēdū q̄ p hāc nauē religio itelligit. Vñ i p̄ncip̄io p̄mōe de religiosa vita est dictū q̄ est optima vita: qz cōparat vite celesti: & hoc in septē. Mā sicut sancti & angeli viuūt in celo: sic religiosi debēt simul viuere in monasterio. Vltimo cōparat vita religiosa vite celesti p̄pt vnanimit atē qz sicut sancti & āgeli i celo sunt simul ibnū cōgregati i cōcordia & charitate: sic & religiosi debēt esse vniti et concordes i deo. Hec aūt vnanimitas dz cē in corde ore: & ope. i. i dilectione locutiōe & operatione sic q̄ oia opa ibnū fiāt: & ille vnanimitas valet ad tria. Primo ad impetrādū a deo in oratione quicq̄d petierint. obtinet enī multitudo qđ nō solus hz illud. Impossibile ē multoꝝ p̄ces nō exaudiri. vñ Math. xviij. Si duo ex vobis cōsenserint sup terrā de oī re q̄cūq; petierint fiet illis a patre meo q̄ in celis est. Quāto magis vbi nūc duo vel tres sz magna mīritudo cōuenit ad rogādū aliq̄d obtinebit. Secōz ad qđ valet illa vnanimitas ē p̄sentia dei qz xp̄s morat cū talib" q̄ sic gregales sunt in bono et vnu

nimis viuūt. vñ Mat. xviij. Vbi ei sūt duo vel tres ꝛgregati in noie meo ibi cū i medio eoꝝ Quātomagis vbi. xxx. vel. xl. i noie xp̄i ꝛgregati sūt. Tertiū est diuine vltiōis indulgētia vñ Heli. xviij. dixit dñs ad abzahā Si inuenero i sodomis de cē iustos: dimittā oi loco ꝓpt eos Si aūt cōne societat(bone tā modice parat⁹ sunt parcere. tāte multitudini ꝫ in tātis sceleribus nūq̄ nō ꝑcet paucis et i culpis modicis ꝓpter societatē bonoꝝ. Scdo cōparatur vita religiosa vite celesti: q; sicut angeli in celo pascuntur a suauitate diuina: sic ꝫ religiosi i religione pascunt̄ a deo corporal'r p elemosynā. quā comedūt ꝫ spūal'r p gratiā. Mā cōiter deus maiozē gratiā facit et maiozē dulcedinem tribuit religiosis q̄ regulariter viuunt q̄ secularibus. Quia religiosi carēt carnali delectatione. ergo diuini sūt vt deus spūalem dulcedinē eis infundat. Exēplū de filiis israel q̄ nō habuerunt plus de farina quam de egypto secū tulerāt: tūc de⁹ pluit eis mānā in deserto. Si milit̄ maria magdalena segregata ab hoib⁹ et ab oibus corporis voluptatib⁹ dñs p. xxx. annos pauit p dulcedinē diuinā ꝫ p̄solatione angelor. vñ Ber. Cibus aie est gratia xi dulcissimus: ꝫ oēm habēs in se suauitatē ꝫ delectationē saporis et nō tantūmodo delectat sed reficit ꝫ medet. Vñ Basil⁹ loquēs de dulcedine spūali dicit. O dulceos mellifluus dulcedo mirāda. O dulcises in meditatiōe: sz dulciozi in oratione: dulcissima in contēplatione: sed sine dulcissima in beatitudine Tertio cōparatur vita monastica vite celesti q; sicut in celo oia sunt cōia: ꝫ bonus ꝓximus cū alio vñ ōrg. Ibi apli et angeli gaudēt de merito oim inferiorū. ibi omnes iferiores letabūtur de gl'ia ꝫ corona superbor. Ex illo ei cētē ꝫ pfecte charitatis vnione fiet vt q̄libz habitur⁹ sit in alio q̄ non hz in ꝓprio merito. Vñ Ansel. Vnusquisq̄ in tantū gaudet de alteri⁹ gaudio: q̄tū de suo ꝓprio: sic in religiōe oia debēt cē cōia Et hoc pz q̄ status religionis et cōitatis hz magistrū Hūber. est optimus status et valde laudabilis. Qd̄ pbat: q; non est meliozez̄ statum accipere in statu nature q̄ ante pcm̄. et in tali statu. s. in statu nature ante pcm̄ erāt oia cōia. vñ Iliō. Ius nature est cōis oim̄ possessio. Nec tpe gratie meliozē statuz inuenire poteris q̄ primitiuū statū ecclie s. tpe apl'oꝝ Et in tali statu ꝑmittuo oia erāt ipsis apl'is et oib⁹ xp̄ianis ꝑ tūc credētib⁹ cōia. Act. iiij Erāt illis oia cōia. sequit. Dividebat aūt singulis put cuiq̄ op⁹ erat. Ex hoc dicēt hoc duraisse vsq̄ ad tpa Cōstātini imperatoris. sicut habetur. xij. q. i. Futurū. Itē in statu future glozie oia erunt cōia: vt iā dictū est. O q̄ felix est ille stat⁹ religiōis q̄ tales stat⁹. s. nature gratie ꝫ glozie imitat̄. ℣ Circa qđ q̄rit̄ vtrū ꝑlat⁹ possit dispēsare cū suo subdito religioso ad hanc dēdā ꝓpriū Rñdetur sm Hūber. q; nō quātscūq̄ auctozitatis sit: nec ēt papa: vt ꝓxima de statu mona. Cū ad mōasterium dicit̄ q; sic nō existimēt abbas q; super habēda ꝓprietate possit cū aliquo monacho dispensare: q; abdicatio ꝓprietatis sicut custodia castitat(adeo est annexa regule monachali vt ꝛra eū sūmus pontifex nō possit indulgere licentiaz. Ergo caueat monachus ne habeat ꝓprietatē volēs se excusare falsa glosa sicut iā in plurib⁹ plonis apparet Itē queritur vtrū religiosus vel religiosa moz̄tal'r pecet dicēdo meus liber vel mea cappa. ꝫ sic de aliis. Rñdet sm. Hūber. sup regulā bti Aug. Si dicit ex lapsu lingue nō pecat moz̄tal'r Si aūt ex ꝓposito ꝫ alio ad sertiuo qđ ꝓprie est dicere pecat moz̄tal'r vñ Aug. Nō dicatis aliqđ ꝓpriū. sed sint vobis oia cōia ꝛc. Ergo religiosi nunq̄ debēt dicere meus liber: vel mea cappa: sz debēt dicere noster liber: nostra cappa ꝛc. Et hoc tractum est a statu ꝑmitiue ecclie. vt habet Act. iiij. Nec quisq̄ eoꝝ que possidebat aliquid suū esse dicebat. Et quotquot in ꝑmitiua ecclia habēdos erunt agros vel domos ponebāt ꝓpria eoꝝ in cōi vel ante pedes apl'oꝝ ℣ Itē queritur an cum religioso possit dispensari circa habē dum vsum alicuius rei: ꝫ si nō circa ꝓpriet̄ rei habēdam. Rñdio sm Hūber. q; duplex est vsus. s. certus ꝫ incert⁹. Certus vsus est q; aufert nō pōt. Incert⁹ est q̄ est in voluntate alterius superioris. s. vt auferatur cui et placuerit Et circa illū incertū vsum pōt ꝑlatus dispēsare ex cā rōnabili et necessaria: sed circa certū vsum nō pōt dispensare. Semp enī voluntas religiosi dz esse subiecta ꝑlato: vt resignet q̄n voluerit. Quia oīs religiosus semp dz esse paratus oia resignare. al's esset filius pditionis ꝫ semp in statu dānationis: q; oīs religiosus q̄ hz animū nō resignādi: nec ad cōmunitatem dandi q̄n ꝑlatus hoc exiget ab eo: talis religiosus est ꝓpriet⁹ ꝫ semp in pcō moz̄tali ꝫ null⁹ pōt eū absoluere a pctis suis q̄diu stat in tali ꝓposito libere nō resignādi ꝫ ad cōem vsū dādi. Et talis religiosus q̄tiēs missā celebrat: vel cōfessiones audit vel alia sacramenta porrigit: totiēs pecat moz̄tal'r. Q; q̄cūq̄ in pcō moz̄tali sacramenta administrat peccat moz̄tal'r. Et talis religiosus vel religiosa peniozes sūt inferno: si sic decedūt ipenitētes Q; moriēte xp̄o ikem⁹ restituit aliena: sz isti nec volūt restituē nec resignare. Itē talis pōt dici ydolatra q; fiduciā i pecuniā hz q̄ in solū dēū q̄ iuuare pfecte pōt esse habenda. Immo talis inter dū flagitiū iude traditoris superat: q; ꝓpriet⁹ quandoq̄ vno solo se cōdemnat Judas aūt venditurus dñz. xxx. denarios ꝑ eo accipiebat Judas insuper. xxx. denarios restituit: quod iste ꝓpriet⁹ nō vult facere O q̄ iniuste hic ꝓpriet⁹ res ponderat q̄

postponēdū p paucis denarijs xp̄m putat: et pciosū prīgn⁹: ꝛc aiam ꝓpriā p talib⁹ reb⁹ dānat: et se gaudijs celi ꝑuiat. Et talis religiosus ꝓprietari⁹ indignus est mia dei. Ūñ Ber. Monacho habēti ꝓpriū negabit dñs ñ ꝓpriū qđ est misereri ⁊ parcere. Ergo ḡrum ḡ religios⁹ vult ꝙrē miam dei opz q habeat aim oia resignādi sñ oi cōtradictione qñ ꝓlatus hoc requirit. Et ꝓlat⁹ tenet vni pūde re sicut alteri: nō q vnus vivat vinū et comedat pullos ⁊ alter vivat aquā ⁊ comedat lardū: qđ etiā vir habere pōt. Ex quo pz q ois plātus debet habere potestatē inducēdi subditos suos ad cōem vitā seruandā: et subditi in hoc nullo modo debēt ei cōtradicere: nec se opponere verbo vel facto. Ergo oīa pcta que subditi ⁊ ꝓprietarij cōmittunt redundant in ꝓlatū qui habet potestatē cōpellendi eos ad cōez vitā sī hoc facere possent ⁊ sic dissimulat. Ergo plātus vna cū subditis ꝓprietatis dānabit. Ūñ de hoc dicit q̄dam doctor de ordie carthu. q. ꝓlat⁹ qui ad hoc oī posse suo non laborat vt subditi i cōi vivant: seipsū et suos subditos descipit et dānat. Ūñ ōz in decre. Resistere posse quereris et nō facere est eis cōsentire. xxiij. q. ij. Qui pōt. Item ōz in decre. facti tē et ꝙdam nē pati pena ꝙstringit. xvij. q. iij. Oēs. Ūñ etiā apls. Roma. i. Digni sūt mortē non solū qui faciūt: sed etiā q cōsentiūt facientib⁹. Ūñ Sap. vi. Judicū durissimū fiet his qui pūnt. ¶ Itē sciendū q q̄cunq; hz filiū vel filiā in monasterio quē vel quas scit nō velle spōs. oia ad tuitionē sui plati resignare: et ad cōem vitā sua bona dare illi filio vel huic filie ampli⁹ nichil dare debet. Et ci et ali quid dederit ꝓter extremā necessitatē ꝙcretā do cū vel cū in sua ꝓprietate ⁊ malicia et pertinacia ipso facto peccat mortaliter. Ergo nulla elemosyna nec aliqđ bñficium est talib⁹ exhibendū ꝓprietarius nisi in extrema necessitate. Immo tales ꝓprietarii a suis plātis grauiter sunt puniēdi et plequēdi exemplo ceteroꝝ pñm qui fuerūt in religionib⁹. Ūñ Greg. In ecclesiis sepelire fecit ꝓprietarū monachum cū trib⁹ argenteis quos ceptus est habuisse et fecit illos argenteos secū iactari in sepulchrum dicēdo. Pecunia tua sit tecū in perditionē. Itē sciendū q religiosi in monasteriis quando incipiūt deficere tūc pciores cōmunter sunt ceteris hosb⁹. Ūñ Aug. et ponit in de ver. Difficile experet⁹ sū meliores ḡ qui in monasteriis ꝑfecerūt. nec peiores experet⁹ sum ḡ qui i monasteriis defecerūt. di. xl viij. Quā tūlibet. Quarto vita religiosa comparat vite celesti ꝓpter castitatē: quia sicut angeli in celo: sic ⁊ religiosi caste vivere debēt. Et vita ea dānō est vita humana: sed angelica. Ūñ Hiero. In carne vivere ꝓter carnē plus est angelicum ḡ humanū. vnde Amb. Qui nō nubent et vxores nō ducūt sunt sicut angeli in celis. Immo virginitas hoim supgredit castitatem angeloꝝ. Ūñ Amb. in lib. de offi. Maioꝝ est victoria virginū ḡ angeloꝝ. Angeli em sine carne vincūt. virgines ẽo i carne triūphāt. Ūñ ēt Cyprianus in li. de virginitate loquēs de dignitate virginū dicit. Virginitas est soroꝝ angeloꝝ: victoria libidinū: regina virginū: possessio oim bonoꝝ. Quinto cōparat vita religiosa vite celesti: qz sicut sancti et angeli i celo cōtinue laudāt deū ꝑ illud ps. Bti q̄ habitant in domo tua dñe. in scla seculoꝝ laudabūt te. Sic religiosi singulis diebus et singulis noctibus ꝑsoluūt septē horas canonicas ad laudē dñi deū ps. Media nocte surgebā ad cōfitendū tibi ꝛc. Aug. in lib. cōfessio. Decet felix esse q̄ posset diuine laudi ꝛper insistere: imo i pūri libēter laudare debem⁹ deū. Ansel. Qui hic deum nō vult laudare in trāsitu huius seculi ob mutescet cū venerit i seculū seculi. Vnde etiā Grego. Mirum est q homo deum semper non laudat cum omnis creatura ad deum laudandum semper inuitat. Sexto cōparatur vita religiosa vite celesti: quia in celo existētes dant se deo ex toto: sic in religione existentes offerunt deo olocaustum maximum id est totum quod habent. ℣ Habet autem homo triplex bonum. Primum bonum exteriorū rerū quas offert religiosus deo per votum bolūtarie paupertatis. Secundum bonū ꝓprij corporis quod offert per votum continentie quo abrenūciat delectationi corporis. Tertiū bonum anime quod aliquis totaliter offert deo per obedientiam per quā quis offert deo ꝓpriam volūtatē quod est maximū sacrificiū. Vnde dicitur in decre. voluntatē alteri subiicere ꝓpter deum est ꝓcipuum sacrificiū. viij q. i. Sciendū. Vnde Grego. Per obedientiam ꝓpria voluntas mactatur. i. Regum. xv. Melior est obedientia ḡ victima. Septimo vita religiosa comparatur vite celesti: quia sicut illi in celo volūtatem dei adimplent per obedientiam. qui quid enim cognoscūt deū velle hoc facīūt sponte: lete ⁊ perseuerāter: sic ⁊ religiosi in religione facere debēt obediēdo suis ꝓlatis loco dei. ℣ Sed diceres qualis debet esse obedientia. Respondeo ꝓmo q obedientia debet esse voluntaria. Multū est enim laudabilis obedientis que ꝓceptum seruat laudabiliꝝ q̄ cōsilijs ⁊ admonitionibus obtēperat: sed omni laude dignissima q̄ ꝓcipientis animo se cōformat. Sed nōnulli sunt qui potius a maioribus suis volūt audire que eis placēt ḡ vt ipsi placeāt. Qui ꝓlatū sibi cupiunt obedire. Isti non volunt imitari apm Paulum qui dixit. Domine quid me vis facere: sed certū cui dixit dñs. Quidvis vt facias tibi. Item alii obediunt sed cum murmure exequunt mādatū; ⁊ in hoc similes sunt obedien-

hebemonū q̄ ad mandatū dñi exibant de cor
pozib⁹ sed clamāres Cōtra q̄ dicit Bñdictus
in regula sua. Obediētia tūc accepta bilis est
deo a dulcis hoibus si qō iubeā nō cū murmu
re efficiaē Scō obediētia dz esse iocūda sic q̄
nō ex tristicia aut necessitate faciat qō sibi in
unctū est Jocūda enī obediētia plarū iubētē
lenificat:obediētia labozē alleuiat:securitatē
cōscientia pzestat. Si ds mestus obtēperat cū
symone cyrenco i angaria crucē portat Cuer⁹
nō murm⁹ sub onē murmuratis q̄ cū tristicia
obediētia exercuit caere bnctiōe spūalis le de
clarat. At Xō gaudēs cū Andrea crucē suscipit
dīcs on⁹ qō i ponit nec cozde venuit nec signo
quodlz stradicit. dñi de hoc est Xbū cuiusdā le
nis q̄ coram volēti intrare religionē s q̄rēti
quō debe[illegible]e habē dixit. Tu salin⁹ dnū ello
te:sicut alios quodlz on⁹ indifferēter recepit
s pacifice:ita dz vic religiosus i religiōe se ha
bere Tercio obediētia dz esse pleuecās. Cū si
pfessionē facitis vsq̄ ad mozte in posterꝝ vos
obligatis Qui enī fm rpt sniam pleuerauerit
vsq̄ in finē hic salu⁹ erit. dñi Ber. Memētote
fratres xp̄s ne poterat obediētiā pdidit vitam
sic q̄z religiosi⁹ portus deberet mozi q̄ prima
eligere cōtemptu inobediēs suo plato existere
Nñ illa obediētia quam ds suo plato exhibet
deo exhibeā. Ber. Obediētia q̄ maioribus pre
betur deo exhibeā. Lu. x. Qui vos audit me au
dit:s q̄ vos spernit me spernit Ergo q̄z subdi
tus in omnibus licitis debet obedire suo plato
tanq̄ ipsi xp̄o. dñi Ber. Quicquid dicte dei pre
cipit homo q̄ nō sit certum displicere deo hos
mino est accipiēdū quasi p̄cipiat de⁹ O Cie
sa q̄ q̄ritur vtrū inobedientia sit peccū mozta
le. Nñr fm sctm Tho. ii. ii. q. cv. q. vi. nāsio
bedientia cōtrariatur charitati dei que exigit
vt ei⁹ p̄ceptis obediaē. In p̄ceptis aūt diui
nis stinet q̄ superioribus obediaē. dñi Ro. xiii
Qui ptāri resistit:dei ordinationi resistit Jtē
ztearia dilectionis primi inquātū superiori p̄
primo subtrahit obediētiam quā ei debet Ergo
religiosi libere et gaudēter s prompti dñe
obedire plātis suis:q̄ obediētia hoiem virtu
tibus replet. dñi Gre. Obediētia sola est Xtus
que ceteras virtutes mēti inserit iserta q̄z cu
stodit et perfectas facit. Jtem obedientia est
glauis paradisi via celi. q̄z pter inobedien
tiam eiecti sumus:et pter obediētiam intra
bimus. Unde reges magi reuerti sunt per aliaz
viam in regionē suam Aug. Obediētia est ozi
go ois bonī atq̄ perfectio. Idem Aug. Nō est
lepta peioz in leproso q̄ pprīa voluntas in re
ligioso. ¶ Ultimo q̄ritur vtrū peregrē
sum religionis cōsequaē quis remissionē om
nium pcōrum. Nñr fm sanctum Tho. ii. ii. q.
clxxxviii. Rōnabiliꝝ pōt dici q̄ sic sicut p assumptio
nem crucis. Si em alicui⁹ elemosinis factis
hō pōt plenarium satisfacere de p̄tis suis secūdū
illud Danie. iiii. Pctā tua elemosynis redi
me. Multomagis in satisfactiōe p oib⁹ p̄tis
sufficit q̄ alicui⁹ totaliē se diuinis officiis mā
cipet per religionis ingressū et ei⁹ pfessionē
que excedit oē genus satisfactionis s publice
penitētie:vt habet. xxxiii. q. ii. admonē. Nñ
in vitas patrū legit q̄ eandē gram plequunt
ingredientes s p̄icientes religionē quā cōse
quūtur baptizati. Si tñ p ingressū religiōis
nō absolueren⁹ ab oi reatu pene nichilomin⁹
ingressus religionis vtilioz esset q̄ pegrinatio terre sctē:quo ad p̄motionē in bonū quod
p̄pōberat absolutionē a pena. Q. Exēplū
de religioso querlo Quidā frater ad religionē
seu ad cōuersionē venit et deuote suscep⁹ est
sed ipse deuotus fuerat tus. Hunc ad mona
sterū frater su⁹ necessitate magi q̄ voluntas
reuocatus est. Cui nimis fuit erat si ds p sa
lute sua sibi aliq̄d loqueā. Bona aūt non si
lū facere:sz et audire nō poterat. Qui postea
grau infirmitate a deo pcussus est. cūq̄ extre
mū spm ageret fuerūt fratres vt egressū a
lius oratōo p̄tegerent. Tūc cepēte cepit fra
tribus astātibus clamare atq̄ cū magnis voci
bus oones eoz interrūpere dicēs. Discedite
discedite. Ecce dyacon⁹ ad deuozandū dat⁹ est
qui p̄pter vtam p̄tiam me deuozare nō pōt
Caput meū iā in ore suo abloꝝbuit:date locū
vt me amplius nō cruciet:sed faciat q̄ factus
est. Et ei ad deuozandū dat⁹ fū:quare p̄ vos
mozas patroz. Tunc fres ceperūt ei dicere q̄s
loqueris frater signū sancte crucis tibi impme
Rndit ille. Volo me signare:sed non possum
q̄z squamis hui⁹ dyaconi⁹ p̄emoꝝ. Cūq̄ hoc
fratres audirēt p̄ū rati in terram cum lachry
mis ceperūt p̄ceptione illius vehementius
orare:s ecce subito cepit eger cum magnis vo
cibus clamare dicēs. Gratias agoreete dyaco
qui me ad deuozandū ceperat vestris oratōis
bus expuls⁹ est:p petis meis modo intercedi
te:q̄z cōuerti parat⁹ fū: elecularē vitā s pue
ram sanctit⁹ retinēre. Et postq̄ mutat⁹ est mē
te tunc cuncta alia a cozpoze soluta est.

¶ De eadem dominica. Sermo. cxxii. de qua
dzuplici confidentia.

QOnfide fili remittūtur tibi peccata tua. Mat. ix. In verbis
p̄emissis dñs vult nos inducere ad
bonā cfidētiam quā debem⁹ habere ad ipsum
q̄ dicit. Confide fili ꝛc. R Unde scīendū q̄
quadzuplicem confidētiam de⁹ requirit a quoli
bet hoie. Pria est cfidētia de ejus sustētatio
ne. Sap. vi. Equale est ei cura de oib⁹ ps Qui
dat humectis ꝛc. Si em deus volucres in aere
pisces in aqua s aialia in siluis nutrit dū nil
chil p̄mittit cfidere debem⁹ q̄ nobis paudat
q̄bus p̄mittit. Mat. vi. Nolite sollicīti esse di
centes. Quid māducabimus aut q̄ bibemus

aut q̄ opiemur. f. e. p. t. c. qz his oīb⁹ indiget. Querite ḡ p̄mum regnū dei & hec oia adicient vobis. Hāc euidentiā non hāt illi q̄ inutilas res lucrant & possidēt qz si crederēt deo q̄ eos būt de iustis bonis nutrire nequaq̄ iniusta lucrāret possidere. Sz qz deo nō cōfidunt. tō inutilas res acquirunt vt sint vsurar: rapaces: & mercatores q̄ cum fraude & dolo & mēdacio decipiūt primos: & vix oēs qui inutilas res scierēt hāt & possidēt. Itē hāc cōfidentiam non hāt illi auari q̄ quis inutilas res non vellēt habere tā cū sollicitudine cordis cōgregāt & palas quasi vlq̄ ad. cc. būt recordari nos viuere deberent et aliq̄n vix viuūt. xl. dies Aug. Stulte hac nocte reperēt a te aiaz tuaz & ea q̄ parasti cuius erūt. Si cum tāta puidē cia tibi puidisset in spūalib⁹ eternis bonis magni & diuites iam essēt coram deo. Nō q̄z mto plus deberēt esse solicite de aiabus de spūalibus q̄ro mel. ores sunt. nō Ber. in ser. d aduē tu dñi. Incredulitate non opes fūt sed cupiditates quāz fetū conscia portat vt impetuā diues fiat sz oppositū sepi⁹ stringit q̄ plures ad cpa lia anhelāt: & spūalia neg igāt & pōalibus solū modo intēdūt. S. Querite hic su. tuta sollicitudo spūalū sic petū. Rūc q̄ sic: qz tāta possit cē q̄ totā cor ds apponeret & obliscerētur deū et p̄ie salutis sue aliq̄ q̄nq̄ i. tui hebdomadis nunq̄ ex corde cogitant ad deū sed sa latē p̄tā & ad futurā diam. f. quō fm aplm hic nō hēm⁹ ciuitatē manētē: sz futurā inquirimus. nō. Ber. in mozo. Solicitudo tēp̄ oralitū mozis est & exercitatio spūalitū. nō labor & exercitēb⁹: sz nimia sollicitudo & cotēda. Itē q̄ritur cū ds nimtū tristat de infirmitate an sit petū Rūc q̄ si c: qz ē signū q̄ talis q̄ nimio amore diligit. nō. Gre. xxxi. li. moral. Sine dolore a mittit q̄cq̄ sine amore possidet. q̄ bo ardēter diligim⁹ dita grauit suspiram⁹ ablata. sz nos cōsidere dēmus i deo q̄ nos nutriat de iustis bonis p̄s. Jacta cogitatū tuū i dño & ipe enutriet. Hoc pz i sctis martyrib⁹ q̄s nūq̄ carne mori puduit. p̄s. Nunq̄ vidi iustū derelictū & nimmo potius angelus descēderet de celo & hoi cibū adminstraret. Hoc patuit in helia cui angelus in deserto panem portauit. C Scōa q̄fidētia est remissio petōz. ergo i oībus p̄missis dicit xp̄s cuilibet petōri. Cōfide fili remittūt tibi peccā tua. i. Jo. j. Si. q̄s peccauerit aduocatū habemus apud p̄em iesum xp̄m & ipe est ppiatio p peccis nris. Hanc confidentiā et spē non hāt hi q̄ non q̄fidunt diuine bonitati & eius mie q̄ ipis indulgere velit petā suas: sed desperant cum Cayn q̄ dixit Maior est iniquitas mea q̄ vt veniā mereat. & cū Juda qui seipm fulspēdit. Tales qui volunt ded. Cayn & Judā desperando debeerent aduertere qđ ois dicit p̄ pphām Ezechielē. In q̄cunq̄ hora penitentiam egerit. &c. Sciēdū q̄ nullus desperare dz de dei mia. Pzio qz infelix ē qui d spērat: sicut q̄ sperat beātus est. ps. Beātus vir q̄ pat in dño sē. sic eronuerso. Scōo qz desperatio valde displicet deo: qz maximū petū ē Jō q̄ sum. bo. Desperatio peior est qz petō. hū Hiero. dicit. Judas plus offendit xp̄m desperando q̄ ipsum tradendo. Tertio qz desperantes sunt maledicti. Eccli. ij. Ve dissolutis cor dib⁹ qz nō credūt deo: ideo nō protegent eos. hū Augu. sup Joh. Solum crimē est qđ mederi nō pōt: hū vnusquisq̄ dz de deo conclodere & sperare q̄ si dolet de peccatis amplius ponit sibi cauere de futuris peccatis & ea q̄ iam fecit intendit cōfiteri p eisdem satisfacere fm suū posse q̄ deus ex sua mia sibi omnia peccata sua indulgeat. hū Ber. Contrige ceisti & spa indulgētiam. Nulla enī est culpa q̄ nō hēat veniā: quā mīstrozdit ār de⁹ be neficiis penitētibus petā indulgeat ostdit. Ber. dicēs. Sic idulsit michi ex toto de⁹ & cā liberalē ostēm donauit iuriā vt nec dānarer vltiendo: nec ēfūderet ipz operādo nec minus etiā diligat ipsū dolēdo. Itē ad ēfidētiā & ad spez habēdā inducere nos dz dispositio xp̄i in cruce. Mā i signū mie habuit caput inclinatū ad osculādū bzachia extēsa ad āplexādū: pedes affixos ad nobiscū pmanēdū. Itē sciēdū q̄ cūq̄ nō hz firmā spem & bonā p̄fidētiam ad deū q̄ velit sibi petā indulgere illius cōfessio et pniā nichil valet Aug. Penitētia q̄ ex fiducia nō p cedit inutilis est et sterilis manet et sine mia. Nō ē: qz de⁹ nūq̄ vult alicui misereri q̄ nō hz bonā spē & fiduciā i eū spando indulgētiā & remissionē petōz. Amb. Nō pōt agere pniam q̄ nō spat indulgētiā & remissionē petōz. ❡ Tertia cōfidētia est q̄ sperare debem⁹ q̄ nos velit exaudire in omni salubri petitiōe Mat. xi. Oia quecūq̄ orātes petitis credite. qz accipietis. Itē Joh. vi. Petite & accipietis. Itē Mat. vij. Querite et inuenietis pulsate et aperiet vobis. Sz si dicetes. Sepi⁹ oraui nec exaudit⁹ sū. quō ergo debeo orare vt deus me exaudiat. Rūdet q̄ primo debeo orare cū cōtritiōe & deuotiōe. qz vnū pater noster cū cōtrito corde & attētiōe dictū plus valet q̄ cētū milia pater noster sine attētiōe. hū Isidorus. Quid p̄dest strepit⁹ labioz vbi cor est inuidū oratio enī sine deuotiōe est q̄si mugitus bouz Hoc intelligēdū est qñ hō cū ppōsito indeuote & sine attētione orat. Sed qñ hō ea itētione incipit orare q̄ libēter vellet deuote et cū attētione illā orationē inceptā p̄fice et si ipe orādo dilectabit̄ p̄ter voluntatē suā adhuc tñ illa oratio efficax & salubris ē ppter primā intentionē. Scōo sic orādū est vt petas ea q̄ fūt salutē q̄ expedit tibi accipe & q̄ licet deo dare Mā spūalia & eterna sine cōditione sunt petenda: sunt simpl'r bona & salutifera: sed temporalia fūt cū cōditiōe petēda q̄ de⁹ nouit diuti

expediāt tibi vel nō. Ergo cū petim⁹ liberacōem a tribulacōibus vel ab iferm itatibus semper dēmus deo ꝛmittere ꝛ sub cōditiōe petere vt dicēdo si expedit saluti nostre. Tercio, hō debet ozare ꝛ petere confidenter vt dicere possit cū ps. Miserere mei dñe qm in te cōfidit aia mea. Qui ei petit cū hesitatiōe nichil ipetrat a deo. Ergo firmā cōfidentiā debemus habere ad deū q̄ velit nos exaudire in oīonibus nīis ℣ Quarta ꝛfidētia est q̄ deus velit nobis dare post hāc vitā regnū celeste. Luce. xij Nolite timere pusillus grex: qz placuit pri vō dare vobis regnū Heb. x. Nolite amittere/ ꝛfidētiaz vrām q̄ magnā habet remuneracōnē hāc fiduciā nō hēmus ex nostris meritis; sed ex meritis Ihesu xpi q̄ est redēptor nr̄/ qui pr̄ dedit nobis vt nos redimerer p suā amicā pa[illegible]iē. In signū huj⁹ habuit lat⁹ aptū i cruce qz p eū rei⁹ meritū ītrabim⁹ regnū celo cū Ma p suā passionē apuit nobis ianuā padisi. Contra hanc fiduciā faciūt illi qui q̄n aliq̄d de diuina iusticia audiunt dicūt: ego nūq̄ saluabor. Et sic diffidere de salute est dyaboli cū. Diabolus em̄ est omni spe salutis p̄uatus sed firmiter sperare ꝛ credere debes q ipe; est qui vult oēs hoies saluos fieri quod ondit in vita; in morte ꝛ post mortē. In vita xps ostēdit q̄ vult oēs hoies saluos fieri cuz dicit: vt habeāt Lu. xix. Venit filius hois q̄rere ꝛ saluū facere quod perierat. In signū huius pcōzes recepit ꝛ cum illis māducauit. Vñ ipi pharisei scandalizati sunt dicētes Hic pcōzes recipit ꝛ māducat cū illis. Et dixerūt. Mozatoz et amicus publicanoꝝ est. Et etiā dixerūt ad discipulos xpi. Quare cū publicanis ꝛ pcōzibus māducat magr̄ vr̄. Et xps Nō est opus valentib⁹ medic⁹ ꝛ male hñtib⁹ Nō ei veni vocare iustos: sed pcōzes ad penitētiā. Itē ondit hoc i morte q̄n i cruce pēdēs p crucifixoꝝ⁹ ozauit dicēs. Pr̄ ignosce illis qz nesciunt q̄d faciūt Si inimicos voluit saluari ex eoꝝ p eis ozauit i hoc ostēdit q̄ vult ceteros hoies eternam saluos fieri Et post plures sunt cōuersi ex iudeis p̄pter ozōnē xpi; vt habet in actibus apl̄oꝝ q̄ petrus quasi tria milia hoim in vno sermone cōuertit Itē ostēdit hoc post mortē. qz iam oībus sua bñficia impēdit; tam bonis q̄ malis Mat. v. Solem suum oriri facit sup bonos ꝛ malos; ꝛ pluit sup iustos ꝛ iniustos Xps em̄ nō solū sua bñficia bonis ꝛ amicis impēdit; sed etiā malis hominibus ꝛ perversis benefacit. In quo ostēdit q̄ ℣ tū in eo. est vult oēs hoies saluos fieri. Insup dat pr̄mia cōia penitentib⁹. s. q̄ male vixerū et post modū per pniam redierūt cū innocentib⁹ qui semp bene vixerūt; ꝛ nunq̄ cū aliquo peccato mortali offenderūt. Mat. xx. Acceperunt singulos denarios glo. i. eternitatē Iz differant in merito ꝛ gaudio. tñ oēs habēt eandem eternitatē i celo. Joh. xiiij. In domo pa. mei mānsiones multe sunt: quia ℣ m apl̄m Roma. ij. Reddet vnicuiq; iusta opera sua p Exemplū q̄ de⁹ dat penitētibus q̄ diu male vixerūt ꝛ post modū p pniaz redierūt cū innocētib⁹ vitā eternā Legit̄ i dyalogo Cesari q̄ q̄dā vir magn⁹ potēs ꝛ diues vicios ꝛ malicios plen⁹ semel i vno sermone ꝛpunct⁹ malicioſā vitā postposuit ꝛ hi tū religiōis fuscepit dbi adeo i sctā religione pfecit q̄ aia illi⁹ deo erat placita Vñ xps qui vocauerat eū ad seruitiū suū nō solū dedit ei veniā delictoꝝ. ſz ꝛ ei fecit pzecognitū finē suum. Expletis ño tam tribus annis in sancta ꝛuersatiōe febze cozreptus est visitatusq; ab amicis dixit se tercia die moriturū qđ ꝛ factū est. Eodem tēpoze quedam mulier obsessa in quadā villa in hoza mortis eius liberata est. Et venit ad sacerdotem suū dicēs demonem ab ea exisse. Post paululū ño rediēs diabol⁹ grauius miserā vexare cepit. Adducta est igitur ad sacerdotē. qui quasi cōtinando cū diabolo cepit cū interrogare et dicere. Miser tu exteras. Ita est inquit. ꝛ vbi fuisti infidelis. Rñdit. in claustro Hēmenrod. Et q̄d ibi fecisti. Respōdit. vir quidā tacebat ibi agonizās ad cuius trālitū pene quindecim milia sociorū meoꝝ cū maximo tripudio illuc benebant ꝛ videbā mihi nunq̄ me gaudiū aliq̄d habiturū nisi ego inissem cuz eis Scies aūt illud vas mihi traditū me amittere nō posse nisi illud ad xps ꝛ imi cū eis Dixitq; sacerdos. q̄d actū est ibi. Rñdit diabolus Superuenerunt ibi maledicti tonsurati. ꝛ circūstātes tadauer trabilibe fabulare ceperūt q̄ nullus nostrū ꝓpius accedere ausus fuit. Dixit iterū sacerdos Et que deuenit aia. Rñdit ad pedes altissimi. Et dixit diabolus. Videte boni hoies q̄ ta nobis iniuria sit ibi illata. Nō ei ille seruus erat nobis plusq̄. xl. annis ad oēm voluntatē nostrā nocte ꝛ die paratissim⁹ ꝛ nō trib⁹ ānis tm̄ seruiuit alteri dño: ꝛ ꝓpter hoc ille abstulit nobis eū. Cū igr̄ aia ei⁹ nobis auferebatur subito cōmoti inuicē tota debachatiōe grassati sumus. Et ego nō nō habeo vbi me vindicē nisi in hoc vasculo qđ est michi traditum.

¶ De eodē euāgelio. ser. xxiij. ō blasphemia.

Dicit blasphemat Mat. ix. Sciendum q̄ blasphemia est qñ aliquid attribuit deo quod non est ei attribuendum vel quando aliquis deo abstrahit quod sibi conuenit: vel quando aliquis sibipsi attribuit siue vsurpat quod dei est. Ergo scribe et pharisei dixerunt intra se q̄ xps blasphemaret in hoc q̄ dixit paralitico. Cōfide fili remittūtur tibi pcā tua: qz solus deus pcā pōt remittere ꝛ ipsi scribe ꝛ pharisei tenuerūt xpm esse solū purum hominem: et nō deum: ꝛ ergo nō posset pcā dimittere. Quare

dicerũt verba ꝓmissa. Hic blasphemat ꝙñ in ꝑñti ser. loq̃ndo de blasphemia tria fũt dicẽda. Primo q̃t modis fit blasphemia. Secõdo ostẽdit blasphemos hoies eẽ pessimos. Tertio dicit de pena blasphemãtiũ. A Circa ꝓmũ sciẽdũ q̃ blasphemia fit q̃ hic intelligim⁹ ẽ verbũ in cõtumeliã dei ꝓlatũ. vt cũ aliqs iratus maledicat se vel eẽs deo dicit aliq̃ sibi in cõtumeliã: qđ tripl̃r cõtingit. Primo irreuerenter iurãdo p caput: vel p oculos vel p aliqđ aliud mẽbrũ xp̃i. Vel ẽt q̃ iurat p ictũ cordis dei vt p pulmonẽ: cor: reuertur: et sic de aliis. Et talis sic iurãs si clericus⁹ est dz deponi si laicus anathematizari. xxii. q. i. Si q̃s p capitiũ. Vñ legit̃ de paulo aplo q̃ q̃sdã blasphemes excõicauit et sathane tradidit. i. Thimo. i. De q̃b⁹ est hymeneus et alexãder quos tradidit sathane vt discãt nõ blasphemare. Secõdo cõtingit qñ fit abominabilis execratio et iuratio sicut ꝑ plutũ vel prudẽtiã: vel aliud sic. Tertio qñ q̃s iurat p q̃q̃ vulnera xp̃i. vel p mortẽ vl̃ passionẽ ipsius: vel p ꝓciosum sanguinẽ ei⁹. B Hec cũ iuramẽta ab oibus diligẽter sunt vitanda et phibẽda: q̃ sonãt i blasphemiã et irreuerentiã dei ꝓciosa sua vulnera i vanũ assumere. vñ nobis toto latus efluxit. Chrys. sup Mat. Dis salus hoim in xp̃i morte posita est. Nulla em̃ res est que magis ad salutez hoim pertineat q̃ mors ipsius. Vñ si talia iuramẽta ex deliberatiõe fiãt sunt mortalia peccata totiẽs quotiẽs q̃s sic iurat. Etiã si cẽties vna die sit iurãs. Et cẽtũ petã mortalia faceret. Propter qđ etiã in aliquib⁹ terris ciuitatib⁹ et villis talia iuramenta sic sunt restricta q̃ q̃cũq̃ caliter iurat aurẽ vel linguã vel digitum perdat. Vñ legitur q̃ sanctus Ludouicus rex frãcie quãdã ciuẽ parisius q̃ blasphemauit i penã sui peccati ex in terrore alioꝝ ferro candẽti in labiis suis cauterizari ꝓcepit. Et cũ aliq̃ ꝓncipes et nobiles ipsi⁹ indignati ex hoc scẽm Ludouicũ ꝓpter factũ istud arguerent. Ille rñdit eis dicens. Vellem ego talem penã et indecentiã sustinere libi ter in labiis meis diu dixero. et hoc dictũ de regno meo tollerer. vt ampli⁹ dñs meus ihesus xp̃s p nullũ hoiem sic p blasphmiã offenderet. C Quer̃ an blasphemia sine deliberatiõe sit petm̃ mortale. Rñdet ꝑm scm̃ Tho. ij. ij. q. xiij. Blasphemia absq̃ deliberatione põt contingi tripl̃r. Uno modo q̃ aliqs nõ aduertit hoc qđ dixit cẽ blasphemiã. Vt cũ aliqs subito ex aliqua motione et passione inuerbo imaginaria ꝓrupit quoꝝ significationẽ nõ cõsiderat nec aduertit: tũc est petm̃ veniale. Alio modo qñ aduertit esse blasphemiã: cõsiderãs significata verboꝝ: et tẽr nõ excusatur a petõ mortali: sicut nec ille qui ex subito motu ire occidit aliquez iuxta se sedentez. Ex isto possumus elicere q̃ periculose iurãt et blasphemãt illi qui ex mala cõsuetudine sic iurant: nõ habentes intentionẽ se emẽdandi et illud dimittẽdi: q̃ tales blasphematores totiẽs peccãt mortalit̃ q̃tiẽs sic iurãt et blasphemãt: ꝙ aliq̃ pueri sui inimici dei dicũt si nõ iuracẽ tũc null⁹ me timeret nec aliqs reputaret me aliqđ esse vt ꝙ timeãtur et magni reputant iurãt ꝓ creatorẽ et redẽptorẽ suum blasphemãt. O miserrimi et infidelissimi pctores: ibi q̃ritis honorẽ vbi eternã inuenietis ꝓfusionẽ et dãnationẽ. Tales blasphemi et iratũdi nõ fũt filij dei ꝙ dyaboli: q̃ sicut pater cor viuit in iferno: sic ipi filij dyaboli viuunt in mũdo: et trascẽdo: litigãdo: et blasphemãdo. D Itẽ sciẽdũ q̃ aliq̃ fũt qui licz nõ pernicie blasphemãt. tñ passionẽ et sãguinez et mortẽ xp̃i frequẽter banc noiant et sñ cã: i illis et similibus dñt se ertã tales hoies emẽdare q̃ passio et mors xp̃i et ꝓciosus ei⁹ sãguis nũq̃ fũt a nobis noianda nisi cũ magna deuotione et reuerẽtia: q̃ ibi est salus et vita nra. E Ertiã aliq̃ iurãt et nõ noiant deũ ꝙ creaturas ꝑs q̃s dicit Aug. de ꝑbis aplĩ ser. ij. Ecce dico charitatiue q̃ qui falso iurat p lapidẽ per iurat eũ q̃uis nõ audit. tñ ei⁹ creatorẽ in tẽsẽ accepit. Itẽ ꝑra tales dicit dñs Jaco. v. c Nolite iurare neq̃ p celũ neq̃ p terrã etc. Ego talia iuramẽta q̃ fic fiũt noiando creaturas a quoꝝ xp̃iano oino fũt vitãda. dñs xp̃s dicit in euãgelio vbi habet Mat. v. Ego aũt dico vobis nõ iurare oino neq̃ p celũ q̃ thronus dei est: neq̃ p terrã: q̃ scabellum pedum ei⁹ et posit subdit. Neq̃ p caput tuũ iurauerris. Itẽ fũt aliq̃ qui totiẽs et sñ cã iurãt: sic dicẽdo. Per deũ diuinũ per deũ sctũ vel p oẽs scẽtos cñ oi cã necessitate et ex mala ꝙsuetudine. Contra q̃s dicit xp̃s in euan. Math. v. Sit aũt sermo vester est est non nõ: q̃d aũt his abundanti⁹ est a malo est. F Circa qđ q̃ritur an ista iuramẽta. i. dicẽda per deũ et p oẽs scẽtos sint petã mortalia. Respõdeo q̃ talia iuramẽta ꝙtingũt tripl̃r. Primo q̃ñ quis sciẽter falsũ et inẽdaciter iurat siue i loco siue i sermõe tũc ꝑ sctm̃ Tho. ij. ij. q. xcviij. Talis nõ excusat a petõ mortali etiã si loco se peierat: q̃ nõ deuitat diuinã irreuerentiã: imo ꝙtũ ad aliqđ auget magis. Itẽ ꝑm eũdẽ Tho. vbi supra notat q̃ ille q̃ ex lapsu lingue iurat siqđem aduertit se iurare et falsũ est qđ iurat: non excusat a petõ mortali sicut nec a dei ꝙtẽptu. Si aũt hoc nõ aduertit non videt habere intentionẽ iurãdi. et iõ crimie plurit excusat. Ex istis tã dictis possum⁹ elicere q̃ illi maleficiũt q̃ in toto sciẽter falsũ iurãt truffãt vel derisorie alios. Sicut illi parẽtes grauit peccãt q̃ iurãt pueris suis q̃ velint eos disciplinare cũ delinquũt. et posit medũ illud iuramentũ ifringũt: q̃ oẽ iuramẽtũ licitũ est secundũ nisi vergat ꝓra salutẽ. vñ dz in decr. Oẽ iuramẽtũ est ꝓfanũ nisi vergat ꝓra salutẽ. xxii. q. iiii. Q̃ dauid. Itez nõ est cautũ nec

bonuz alicubus mulieribꝫ q̄ pueris suis iurāt verbis quod tñ facturis non intendunt vt dicendo p deū vel per aiam meam si tu nō tares aperiā te p̄ponit̄: et sic de aliis. Scdo q̄ grauius est peiungūt talia iuramēta dicēdo p deuz vel per oēs scōs cū q̄s scienter violenter mendacium iurāt in dānū p̄ximi: vt in cōtractibꝫ primos suos decipiēdo: ꝟbi gratia. Vt cū q̄s aliquid vult vēdere et iurat p deū q̄ non vult remittere dare q̄ licet si tunc intendit aliter dare et iurat sic mentiēdo extra mentē suā: q̄ mēdacium est contra mentē iurē: et sic affirmat hoc mēdacium cum iuramēto peccat mortaliter toties quoties sic iurat. Et cōuerso. Ille q̄ debet rē emere si dicit per deū nō amplius volo dare p̄ illa re q̄ ita tantū et si intendit adhuc plus dare et loquitur extra mentē suā: et iurat sic mentiēdo extra p̄ximū peccat mortaliter toties quoties. O quot talia peccata mortalia committunt a multis qui cōfessi sūt nec emere nec vendere nisi iurādo et mentiēdo dolose et fraudulēter: vt iurādo rem suā meliorē esse q̄ sit: vel etiā sibi plus cōstare q̄ vere sit vel ēt q̄ plus sibi in illa ciuitate soluisset: et sic de aliis. Itē q̄ in supiori parte ponunt q̄ bonū est et in medio miscēt illud q̄ de se malum est: et tñ iurāt q̄ totū sit sic: vt superius apparet et sic primos decipiūt. et oēs illi tenent ad restitutionē et recōpensare dānum primi: et tales ēt duplr peccant. s. extra deū et etiā extra p̄ximū. Vñ Isido. de. sū. bo. Qui dolose iurat duplr reus fit: q̄ et nomē dei sui in vanum assumit: et primū dolo capit. Itē etiā q̄nq̄ aliqui in paruis rebus deceptorie iurant. verbi gratia. vt qui habēt vendere cochlearia in ciuitatibus vel poma vel pira vel similes fructus: vel etiā panes vel allecta vel aliqua alia victualia vel ēt billā q̄ ones et bitulos vendūt vel alteribꝫ q̄ multoties plura falsa iuramēta faciūt cū quibus primos suos decipiūt et q̄nq̄ per talia iuramēta modicū lucrant rē: tñ q̄lz xp̄ianus p̄o toto regno vel p̄o toto mūdo se inde peierare non deberet. Itē aliqui dicūt q̄ nō possunt vēdere vel emere nisi iurent et allegant q̄ si semp dicerēt ꝟitatē et non iurarent oporteret eos mendicare: q̄d tñ est falsum: vt p̄z p̄ ꝓphetā dicentē. Nunq̄ vidi iustū derelictū ego qui iust⁹ eēt et deū veraciter p̄ oculis haberet nunq̄ eū deus desereret. Hoc p̄z p̄ experientiam: q̄ sūt plures boni viri q̄ emūt et vēdunt: et tñ nullo mō iurāt etiam in magnis et arduis cum p̄ciōib⁹ et mercātiis sz simplicit̄ ꝟbo affirmant vel negāt sm dictū xp̄i q̄ dicit. Sit sermo vester est est: non nō. Tercio ꝓcingūt talia iuramēta dicēdo per deū et p oēs scōs q̄n̄ q̄d iurat hoc q̄d vere est et licitū: tunc sm Rap. cum sic iurat i cōi locutiōe aliq̄d licitū sicut fit in iuramētis quotidianis q̄ sunt ex cursu ꝟbo⁹ ex quada leuitate et cōsuetudine mala vt dicēdo p deū eras ibo ad ecclīaz dīc iuna-

bo vel edrabo: vel hoc vel illud faciā: et sic de aliis hoc est petīm̄ venīale Cōcordat Iuno. et ēt Ber. Tamē sciēdus q̄ nō est cautū sic iurare q̄uis licitū et verū sit: et ex quada leuitate et cōsuetudine fiat. super quo dicit. Chry. sup Ma. Nemo est qui frequenter iurat q̄ nō aliq̄n peieret. Itē quo tales q̄ ita frequenter sine oi cā et rōne dicūt per deū et p oēs scōs nō aduertūt dictū xp̄i q̄ dicit i euāgelio vbi habet Mat. xij. De oi ꝟbo otioso q̄d locuti fuerint hoies reddent rōnez in die nouissimo. multo strict⁹ exigetur a nobis rō de talibus q̄tidianis iuramētis que sine cā fiūt. Si aūt p̄ponis te emendare et ap̄li⁹ nō iurare: sz simplr ꝟba tua ꝓferre dicēdo est est: non non et posti modū ex lapsu lingue iuras: tūc immediate cōtrere de hoc et dic vnū aue maria brē q̄ dum tūc ipa ip̄etrabit tibi gratiā a filio suo vt ampli⁹ eo melius tibi caueas ne recidiues. ✠ Circa scdm sciendū q̄ blasphemi sunt pessimi hoies q̄d ostēditur quinq̄ modis. Primo in hoc q̄ peiozes sūt in deis: q̄z iudei tñ semel crucifixerūt xp̄m et occiderūt: sz xp̄ian⁹ blasphemus totiens xp̄m crucifigit quotiens execrabiliter iurat. vñ apls. Hebre. vi. Rursū crucifigētes filiū dei Aug. super Joh. Flagellat⁹ est xp̄s flagellis iudeorum flagellat blasphemus fidelis xp̄ianoz. Et si esses rens in morte xp̄i sicut pilatus vel cayphas ribēter velles oībus diebus vite tue pniam agere: q̄d tunc faciendum est tibi cum sic petīm̄ totiēs perpetrasti blasphemādo. vñ Eze. sup illō Mat. xxvi. Blasphemauit sic dicit. Nō minus peccāt q̄ xp̄m blasphemant regnantem in celis q̄ qui crucifixerūt ambulantem i terris. Insuper iudei ignorant xp̄m crucifixerunt. vñ apls. i. Cor. ij. Si cognouissēt nūq̄ regē glie crucifixissēt: q̄uis illa ignorātia nō excusat iudeos q̄z xp̄s sepi⁹ dixit eis q̄ esset filius dei: sz ip̄i noluerūt credere. Sz xp̄iani blasphemi xp̄m sciūt et credūt filium dei quē rursum crucifigūt cū suis blasphemiis et ideo grauius peccāt eo q̄ sciēter peccāt. vñ glo. sup p̄a. Ier. viij. dicit. Grauius peccat cōtēnēs sciēter in celo q̄ qui crucifixit ambulantē in terra. Et in signum huius xp̄s nō pōt orare p blasphemis sicut orauit p̄o suis crucifixoribus dicens Pater ignosce illis. q̄z nescīūt q̄d faciūt q̄z blasphemi vñ sciunt q̄ male faciunt: q̄ nō peccāt ex ignorantia sicut iudei fecerūt: sz ex certa malicia q̄d est grauius et iō grauius punīēt in inferno blasphemi q̄ iudei Lu. xij. Seruus scīēs voluntatem dñi et nō faciēs plagis vapulabit̄ multis. Scdo q̄ blasphemi sunt deteriores canibus: q̄z canes nō mordēt dñz suū q̄ eis bñfacit: sz applaudūt illi sz blasphemi⁹ codez ore quo bibit vinū et vñficia dei recipit cum blasphemat. vñ ps. Retribuebāt mihi mala p bonis etc. Eccli. xxxix. Pascet ꝓpositos igenios et adhuc animalia audiet. Verū est q̄ deus

bn̄ q̄ pmittit creſcere bonum in abūdātia cuz
tot blaſphemie inferūtur ei a peratorib⁹ bni
Tercio tales blaſphemi peiores ſunt oib⁹ cre
aturis: qz ois creatura laudat ſuum creatorē
immo ois creatura inerat ad laudādū d̄m: ſic
cut aqua laudat deum in cōtinuo ſuo curſu ar
bores ⁊ herbe ſe erigendo et ſup ſe creſcendo
ergo creatorē ſuū aues i cātando: ſol ⁊ luna et
ſtelle i lucēdo ⁊ ſic ō alius ſz blaſphem⁹ cū illo
mēbro deū inhonorat i quo de⁹ eū pre ceteris
creatoris honorauit. ſ. in lingua. vñ Aug⁹. Mul
lum aia naturale hz ſermonē niſi hō: et hanc
linguā accepit hō vt deū laudat pre ceteis cre
aturis ⁊ rōnabilib⁹ Quarto qz petūn blaſphe
mie eſt pcūm dyaboli cum. Apoc. xv. Blaſphe
mauerūt deū celi p̄ doloribus hoc intelligit de
illis q̄ ſunt i inferno q̄ ppt magnitudinē tho
ris ⁊ pene deū blaſphemāt: q̄ blaſphemia ē lo
quela infernalis ⁊ blaſphemi diſcunt hic deū
blaſphemare qđ eſt opus dānatoz: vt in futu
ro eo melius ſciāt. ſic bonū q̄ aſſueſcūt ⁊ diſcūt
deum laudare ⁊ bñdicere: vt in futuro i celis
melius ſciāt. vñ Ber. Diſcam⁹ i terris q̄s fa
turi ſum⁹ laudes in celis. vnde blaſphem⁹ hz
linguā dyabolicā: qz diabolus loq̄t̄ p̄ blaphe
mū ſicut ſpūſſcūs loq̄tur per hoiez bonū ⁊ de
uotū dñ Mar. x. Non em̄ vos eſtis q̄ loq̄mini ſed
ſpūs patris veſtri q̄ loq̄tur in vobis. Qui
to qz pcūm blaſphemie nō remittit. iuxta illd
Mar. xi. Sps blaſphemie nō remittet. i. vir
remittet. hoc facit enormis ꝛēptus q̄ fit xp̄o
in illo pcō: imo tales inſanies efficiunt pec
ſunt hoies ⁊ indurati et obſtinati. Eccli. xxiij
Vir multū iurās ipleb⁹ iniq̄tate: ⁊ non diſce
det plaga a domo ei⁹ nec imerito. qz blaſphe
mus infert deo ꝛtumeliā in p̄ſona ppria: cui
alij pcōres ꝛtumeliam infert rebus ſicut fur
vl latro vl raptor ꝛtumeliā infert deo in reb⁹
et poſſeſſ. oib⁹ ſeruoz ſuoz homicida in ſeruis
ſuis blaſphem⁹ aūt in ppria p̄ſona Itē blaſ
phemi et ppria malicia peccāt q̄ grauit deū
offendūt: qđ ſic p̄bat: qz in oibus aliis pcīs
videt in hoie eſſe aliqua delectatio vl vtilitas
ppter quas hō inducit̄ ad peccandū: vt in ſug
bia quedā extollētia i auaricia cupiditas rei
⁊ pecunie ⁊ in luxuria delectatio cōcupiſcētie
Sub pcō aūt blaſphemie nichil delectabile
nec vtile inuenit̄ ppter q̄ hō inducat̄ ad blaſ
phemādum deum Pcūm em̄ tāto magis aggra
uatur q̄to minus hz impulſiua. vñ ſenex pl⁹
peccat q̄ iuuenis in coercendo ppter minorē
inclinationē quā hz ad pcūm luxurie Commē
tator ſer̄ p̄n̄cipiorum: complexio iuuenū eſt cali
da ⁊ hūida ſenū aūt ſicca ⁊ frigida Ad cir
cumcīſionē fidēlū q̄ blaſphemi grauit̄ puniēt
deo p̄ma in corpe. ⁊ q̄nq̄ blaſphem⁹ punit̄ i
eodē mēbro in quo deū blaſphemauit ⁊ tm̄ ſup
pcūm blaſphemie legit̄ punitū grauiter ibere
mellō. vñ Leuit. xxiiij. Cū q̄dā blaſphemaſ
ſet ⁊ maledixiſſet nomen dñi adductus eſt ad
Moyſen ⁊ Aaron q̄ miſerūt eū in carcere do
nec nōſcerēt qđ iuberet dñs deus de eo fieri q̄
locut⁹ eſt ad Moyſen dicēs Educ blaſphemū
extra caſtra ⁊ ponāt oēs q̄ audierunt manꝰ ſū
capita eiꝰ ⁊ lapidet eū vniuerſus ppls qđ et fa
ctū ē. Deūn p̄mulgauit dñs legē de pena blaſ
phemie dicēs Loq̄re ad filios iſrl. Homo qui
blaſphemat nomē dñi morte moriat lapidet⁹
eū oppnet omis mltitudo ppli. O ſi tam oēs
blaſphemi lapidari deberēt q̄ plures iā i mū
do eſſent. Itē aliq̄n puniunt̄ a deo in p̄ſti cū
ſubitanea morte. vñ refert Greg. in dial. q̄ q̄
dā ciuis rome tenere dilexit quēdā puerū qui
q̄z ānos q̄ gluetus erat blaſphemare nomen
dñi ſtatim q̄n aio ei⁹ aliq̄d obſtitiſſet. Quadā
die cū pat ei⁹ eū teneret in brachijs clamauit
puer nigri hoies venūt qui me tollere volūt
Et pat rñdit. Nolite timere fili mi. ⁊ puer Non vi
des hoies nigros me tollere volētes ⁊ ſic puer
cepit tremere Et demones in nigeoz hoiz ſpe
eccellerūt ⁊ puerū de brachijs patris violent
rexeperunt ⁊ in feuſtra corp⁹ puert diſcerpeſt
Si ergo de⁹ in puero q̄nq̄ annoz̄ peccatum
blaſphemie ſic vindicauit. quid tunc faciet in
adultis I Vñ ſciendū vltimo. q̄ non ſolum
culpabiles ſunt apud d̄m ipſi blaſphemi: ſz et
iſti q̄ pmittūt petūn illud cū prohibere poſſent
vt pentes q̄ nō corrigūt pueros ſuos cū nem
dei blaſphemāt: ⁊ talia petā puerorū redunda
būt in ipſos parētes ergo q̄z pat ⁊ mat cū au
dirēt pueros ſuos blaſphemie ꝟba p̄ferre de
berent eos cuz aſpera ꝟga vñ diſciplinare .e
ampli⁹ audirēt talia ab eis. ⁊ hoc cēt acceptū
deo ⁊ ipſis parētib⁹ meritoziū. ſic iſti culpabi
les ſunt q̄ pmittunt deo ꝛtumeliā in omib⁹
ſuis inferre q̄ prohibere poſſent. Nullus em̄ li
bent̄ pmitteret ꝛtumeliaz fieri patri vel mſt
vl alicui ſuo cōſanguineo quē diligeret ſi hoc i
pedire poſſet. O q̄ infelices xp̄iani ſūt iſti q̄
ppter tpale lucrū pmittūt in domib⁹ ſuis cō
tumeliā inferri patri celeſti vel btē vgini ma
ri que eſt mater noſtra ⁊ ſctis dei qui ſūt fra
tres noſtri Itē dñi rectores ciuitatū ⁊ villaꝝ
q̄ permittūt deum blaſphemari pncipes ſunt
illoz petōz Rom. i. Digni ſunt morte nō ſo
lum q̄ faciūt ſz etiā qui conſentiūt facientib⁹
Magna em̄ eſt peruerſitas p̄ncipū ⁊ rectoꝝ
terrarū qui bona ſubditoz accipiūt extra p̄hi
bitionē dei ⁊ i diſpēdiū p̄ſte ſalut⁹ ⁊ oū poſ
ſent licite ⁊ ad honorem dei recipere hōa ſub
ditoꝝ tūc nolūt: qz q̄z dñs rectarū poſſet
peruniariā penā imponere blaſphemātib⁹ et
ſtricte ab eiſdem talē penam pecuniariā recī
pere ⁊ ad honorem dei expendere.

¶ Alius ſermo de eodem.

QUid cogitat⁹ malaꝝ cogitibus be
ſtris. Illum ſermonem de cogitation
bus quere infra ſermo. cxxviij.

¶ Dñica.xx. ser. cxxxiij. de nuptus spūalib⁹

Similefctm̄ est regnum celoꝝ hoi regi q̄ fecit nuptias filio suo Mat. xxij Sciēdum q̄ nuptie sunt tres plices. s. carnales que fiunt inter virū ⁊ mulierē. Spūales que fiunt inter aiam et xp̄m ⁊ celestes que fiunt in celo. Unde de spūalibus nunc⁹ spāliter in pñti sermone tria sunt dicenda Primo quō aia dr̄ spōsa xp̄i. q. sibi copulata est in baptismo p fidē. vnde dicit dñs p ꝓphām Osee. ij. ad quālibet animam Sponsabo te mihi in fide et sicut zelotes terrenus p̄o puella quā sibi copulare cupit inter cetera q̄nq̄ facit quibus zelum suum illi aperit sic et zelotes ille celestis facit. Primo zelotes ille terrenus portat p̄o amore puelle quam diligit sertum cyrothecas depictas ⁊ calceos excisos cingulū latū ⁊ depictū vestes curiales Scōo p amore eius ipe cātat cātilenas amatorias Tercio et tribuit pulchra dimodia Quarto q̄ illa laborat. Quinto aures puelle p̄cat rogās eā taz per litteras tā per scīptm̄ q̄ per nuncios sic deus fecerit tuo filio zelote terreno laborauit vt aiam tuā sibi attraheret ac tibi placeret. Primo sertum. i. spineam coronaz p̄o te publice portauit: cyrotheras depictas ⁊ calceos excisos. i. vulnera manuū ꝑcussa ac pedū foramina p te tulit cingulū depictū. i. nuorē flagellor: vestes curiales. i. vestē purpureā p̄ia ti: ⁊ albam vestē herodis tibi ad laudē ⁊ glāz sibi vero in opprobrium ⁊ illusionē. Secundo cantilenas amatorias in cruce altisone cātauit nec dnā q̄dem. sed septē oi instrumēto musico dulcedines Ad quarum melodiam sol in celo obscuratus latro in cruce conuersus est Maria iuxta crucē tubabat: petre scisse sunt: ⁊ velum tēpli diuisum est a summo vsq̄ deorsū. De isto cantico dr̄ in p̄s. Et nocte cāticum eius. s. cum sol obscuraret. De quoꝝ suprādictoꝝ ⁊ infra dicendoꝝ dr̄ Esa. lx. zelus dñi exercituum faciet hoc Tercio dat ⁊ dr̄ tibi dota nobilissima p anime tue dilectiōe non aūt de burgabt alijs zelotes: scz de corde suo sanguinē ⁊ aquā ⁊ clauiculos pedū et manuum eius. Quarto p ipa aia mirifice laborauit quasi in corrēto more zelotū totus clipeꝰ suus pecforat⁹ est O nobilis dña aia tibi totū ad laudē ⁊ honorē nō sibi ad vtilitatē substātialē Esa. li. Dñs sicut fortis egredietur sicut vir pugnator suscitabit zelum Tā fortiē ibi ꝓtra hostes nostros dimicauit q̄ cicatrices ēs ibi ꝓtulit vsq̄ ad vltimū diē iudicii nō obducentē sine dolore: tñ ea nunc habuit. s. in signū amoris nostri. immo dubium est an valeat ipas circa tercias etiā post iudicium portare Quinto regnat mysteriale litteris veteꝝ ⁊ noui testamēti ꝑ scīptm mirifice in euangelio: ⁊ per nūcios. i. p̄dicatoꝝ De p̄mo pz. de scdo Eccla. xxxb. Bñplacitū ē deo recedere ab iniq̄tate: et de peccato recedere ab iustitia Esa. lxb. Expā di manus meas tota die ad pplm incredulum qui graditur in vijs non bonis: tñ de dubio nō querit Hiere. xv. Laborauit rogās ⁊ tñ a vijs suis nō sūt reuersi. Per tercū rogat. s. p̄dicatoꝝ q̄ nūcu sui sūt et q̄si os suū dñs q̄ntū p̄dicatorem audiuit; totīes rogauit te deus cū uerti qualiōre suo Lu. x. Qui vos audit me audit. Exo. xiiij. Verge ergo ⁊ ego ero in ore tuo et docebo te q̄d loquaris Et nō solū dñs mādat hoi per p̄dicatoꝝ sz etiam p se rogat vt quer facut dicēs in cāticis: quater: reuertere reuertere: reuertere. ℣ Circa scdm sciēdū q̄ sponsa xp̄i dr̄ q̄nq̄ habere q̄ docuerunt sarā parētes ei⁹ vt spōso suo. s. xp̄o placeat. Primum est honorare socerum. xp̄us israelitus est sponsus in baptismo aiaz nostraz p fidē cui⁹ pat in celis est deꝰ cui⁹ mater in terra est bta ṽgo. Patrē ei⁹ in hoc honorare debemus vt obediam⁹ ei in his q̄ p̄cepit ⁊ oia opa nostra ad honorē ipsi⁹ ordinemus Ad hoc horat ap̄s cum dicit. i. Cor. x. Oia quecūq̄ facitis in ṽbo vel ope in nole dñi facite Nec eius filiū honorare debemus vt ipaz diligam⁹ ⁊ ei tanq̄ matri famulemur ⁊ tā signanti castitate ⁊ hūilitate seq̄mur. Scdo est diligere matrē. i. xp̄z. ⁊ ipe debem⁹ digne diligi. fecit ei p̄ sias⁹ nostris q̄ nunq̄ alijs maritoꝝ fecisse ꝑ suauitate. Quis ei sanguinē suū ita copiose effunderet vt vxori sue balneū ex eo faceret vt sic a lepra mundaret hoc fecit xp̄s p̄ sponsa sua. Item si quis haberet vxorem delicatā nunq̄d permitteret se occidi vt per mortē suā vxor sua diuitiaret Et hoc xp̄s fecit q̄ p aia nostra mortuus est. Nec ei hoc sufficeret fuerit comparabili dilectioni: q̄n ipe dat aiabus nostris quotidie corpus suum in cibum ⁊ sāguinem suum in potum. vnde Joh. vi. Caro mea est cibus ⁊ sāguis meus vere est potus ⁊c. Tertium est q̄ debz regere domū ⁊ familiā suā. id est cor ⁊ affectiaz vt oia ibi sint p̄fecta nichil fedi taris vel pulueris vt fumi ibi ꝑmittēs et oia que facit faciat pure ꝓpter deū: ⁊ si aliq̄s facit contractum hoc per contritionē ⁊ confessionem optime purget ℣ Item regere dz familiam. hz enim aia. i. xp̄i sponsa tres puellas nobiles secretiores et interius: et quinq̄ min⁹ nobiles exterius Tres interius fuientes sūt tres potentie aie. s. memoria: intellectus: voluntas illas fuitrices sponse christi sic rogat vt scz memoria sit camera patris in qua habitet per continuam recordationem: intellect⁹ sit camera filii in qua habitet p vere fidei cognitionem, voluntas sit camera spūsancti in

qua habitet p amorē. Quinq; puelle exteriores sunt dnq; sensꝰ corporis quos regē dz spōsa xp̄i: vt oculi nō videāt q̄ nō iz videre. Aures nō iz audire. Silr audit⁹ custodiēdus est ne dcq; indecēs aut m[illegible] libēter audiat. Silr pedes quo ad gressū: manꝰ quo ad tactū custodiēde sūt & sic de aliis. Quartuz est fuire ad mēsaz & ad lectū: qz spōsa xp̄i dz xp̄o p̄parare lectum. i. gsciam bonā puram & securā. vnde Cāt. i. Lectulus nr̄ floridꝰ. vnde Salo. Seneca mēs quasi iuge cōuiuiū Berñ. Magne diuitie sunt bona gscia & requies quid in rebꝰ meliꝰ dō i corde dicitur: dō i tra dicitur aliq; securꝰ bona gscia. Sic ecōuerso est de mala gscia. Jdem. de cūmo bo. Nulla pena est grauior mala gscia. Vis aūt nūq; esse tristis. bene vive. bona gscia spe gaudiū hz: reꝰ animꝰ nūq; est securꝰ. Jrē spōsa xp̄i seruire dz spōso suo ad mēsam p̄parādo ei bona cibaria. Sūt illa cibaria bona opa q̄ dō facit in gra. vnde Johā. iiij. Meus cibꝰ est vt faciā voluntatē eius q̄ misit me. Ergo quot bona opa facis: tot fercula xp̄o spōso tuo p̄paras. Et spōsa xp̄i dz diligenter opa sua facere & nō vsq; ad mortē differre nec de die in diē p̄trahere. vñ Johā. ix. Operami dū dies est: venit enī nox qñ nemo operari pōt. Quintū est se irrep̄hēsibilē exhibere corā hoibus ne dl'exercꝰ dei i domo intꝰ alios scādalizet mortibꝰ. vobis vita dl'exēplo. M. Vñ sciēdū q̄ ad exteriorē disciplinā iducūt nos tria. Primū ē si gliderem⁹ q̄l'r cū illa sctōs āgelos lenificamus: qz angeli gaudēt cū vidēt bonos gestus in nobis. Secūm est si gliderem⁹ q̄ primas nē inde emēdat. Tertiū est q̄ spūalis disciplina gseruat in nobis gram. Sed diceres per q̄ cognoscit̄ alios esse spūaliter disciplinatos. Rñdet p tria signa. Primū si hō humiliter se i oibus opibus & gestib⁹. Secūm est si hō est dulcis i ꝓximos. qui cū plane & dulciter loquit̄ et rñdet p̄mus: ille est deo & hoibus dilectus. Tertiū est si i oib⁹ opibus: moribꝰ gestibus & motibus tiet deū offendere et p̄mū scādalizare. Exēplum. Quedā puella curꝰ nouē erat. Alexādria se ipsam fecit includi: & per xxx annos exiguz alimēta sumpsit et nec viros nec mulieres in decē annis vnq; vidit nec vultū suū alicui ostēdit et cām sue inclusionis referebat dicēs. Cuiusdam iuuenis animus i mea pulchritudine quondā fuit lesus: & ne videret eum de gratia cadere vel perdere salutē meā q̄ditu vivero potius includi q̄ aiam p̄mi mei ad similitudinē dei factā cum pulchritudine mea a deo retrahere & occidere. Jrē cū quereret ab ea quō sic posset viuere: respōdit. A principio dei passionē xp̄i meditor & oronī vacō & opus ex lino facio postea p sctōs patriarchas ꝓphetas apl̄os martyres confessores virgines cogitatione discurro meditando quō iā clare vt deat faciem dei in celo et quō ipsis mille annis sunt tanq; dies hesterna q̄ p̄teriit aū cō spectuz dei ceteris horis cibū capio. Appropi quāre nocte dīm meum cum maxima quiete glorificō et laudo kinemq; vite mee cum spe bona patienter expecto.

¶ De eadē dñica. Ser. cxxv. de penis infernī.

Ligatis manib⁹ ꝫ pedib⁹ mittite eū i tenebras exteriores. Matth. xxij. In hoc q̄ dānati hēbūt ligatas manus & pedes dat intelligi q̄ nunq; ab illa pena poterūt exire. In hoc q̄ sunt missi in tenebras exteriores dat intelligi q̄ nunq; ad dei iam poterunt peruenire. Dicunt̄ eīm tenebre infernales exteriores q̄ sunt extra ambitum diuine mie. Vnde Greg. lib. xx. moral. Quisq; ad infernū mala tolerāda descēderit nequaq; vlterius ad lucem redibit. q̄ nequaq; vitra mia ꝓtēnis liberat quos semel in locis penalibus iusticia iudicātis dānat. ergo dicit, Ligatis manibus. ꝛc. O

Vñ sciēdū q̄ sicut sancti āgeli hūt nouē chores in celo sic dānati p̄incipalit hūt nouē penas in inferno. Prima pena dānatoꝝ i inferno est calor ignis. Vnde xp̄s dicet dānatis i iudicio illud Mat. xxv. Jtē maledicti in ignē eternū. Et ille ignis pūs habet se quo ad calorē respectu ignis infernalis tanq; ignis i patriete depictus ad ignē vez q̄ sicut ignis depict⁹ habet magnā differentiam respectu ignis nostri quo ad calorem sic ignis noster habet se respectu ignis inferni. Modo si q̄s digitum per horam vnā tenere deberet in igne nostro multū afflig̃eretur: quō tunc afflig̃ēdi sunt illi q̄ cuz corpore & aīa in igne infernali in eternum cruciandi sunt vbi pene cor nunq; finē habebūt q̄z scōm Arist. ij. de gña. Jmpossibile est infinita gradatim. Vnde si aliqui aie dānata fieret talis optio siue gditio vt deus ad eā diceret hāc gram tibi facio aia. volo q̄ oia frumenta que vnq; creuerūt ab initio scī ad vnum cumulum cōgregenē et semp post mille annos vnū granū de illo acciptat & sic gcūpto cumulo. tu salua fies. illa aīa diceret deo gras. Jusq; diceret. Benedictus dñs i oms suis q̄z pēa mea ꝓtis maxima adhuc finē habebit: ꝓtis adhuc per multa milia annoꝝ pati me oporteat. Sed non ita erit q̄z in inferno nulla est redēptio. q̄z pena & ignis infernalis est infinita. vñ Esa. xlvi. Ignis eoꝝ nō extinguet. Vnde etiā Arist. viij. phisi. Finiti ad infinitū nulla est ꝓportio. Hoc q̄s cogitare deberet cuz peccare ꝓponeret & digitū suū ad ignē applicare et ꝓbare aut ꝑtem ignez posset sustinere quod si nō quō tōt ignē infernalē eternaliter sustinebit. Vnde legit̄ in vitaspatrū q̄ q̄dā fr̄ūs pt̄ ꝓpter quādā mulierē maxime erat tētat⁹ q̄ volēs ꝓbare an posset sufficere penā infernalē q̄ illi pcō luxurie debet̄: ebullit digitos suos &

De eadem dominica

ſic cõpeſcuit in ſe illã vehementẽ carnis tẽtationẽ. ℣ Scõa pena eſt frigꝰ intolerabile. Mã dãnati de maximo calore ꝓtrahunt ad maximũ frigꝰ vt ex hac ꝛmutatiõe pene eoꝝ ꝛgzauent. vñ Job. xxiiij. Trãſibũt ab aqs niuiuz ad calorẽ nimiũ ꝛ ecõuerſo. vñ Fulgẽtiꝰ i q̃dã ſer. dicit. Duo ꝓncipalia eozmẽta ſunt i inferno. ſ. frigꝰ intolerabile ꝛ calor ignis inextinguibilis. Vñ legit in cuã Job erit eletus ꝛ ſtridor dẽtiũ. Fletꝰ nãq; in lãfactiõe oculoꝝ de calore naſcit: ſtridor vo dẽtiũ de frigore oritꝝ Tertia pẽa eſt fetoꝝ maximꝰ nec mirũ vbi tot cadauera cremabunt qz ſi hic vnũ cadauer in ignẽ poſitũ cremaret fetorẽ emitteret intolerabilẽ q̃d tũc erit ibi vbi tãt infinita cadauera i igne et ſulphure ꝛburẽda ſunt. vñ Apo. xxxj. Pars illoꝝ erit i ſtagno ardẽti igne ꝛ ſulphure Johelis. ij. Aſcẽdet fetoꝝ eius ꝛc. O pctoꝛes si times fetorẽ pñtis ſeculi quare nõ times fetorẽ inferni Mã ſicut odoꝛ ſuauiſſimꝰ eſt i celo q̃ ſuꝑat oia aromata huiꝰ mũdi ſic ecõuerſo in inferno illic fetoꝝ maioꝝ eſt q̃ ſi oia cadauera mũdi in pice ſulphure: et igne cremarentur. Et q̃z hõ hoc cogitare dz qñ aliq̃d fetet in pñti quod euz ledit quõ ſuſtinebit illũ furuꝝ fetorẽ inferni ſi illud modicũ nõ hic fetet ſic ſe lerꝛ Siccitã qñ q̃s aliquid dulce guſtat: vel aliquã rẽ pulchrã vt vet cogitare dz de dulcedine celeſtiũ et claritate ꝛ pulchritudine electoꝝ. Vñ Bern. Dulcedo oĩm creaturaꝝ ſi q̃s ꝛbite ſauerit nichil aliũ eſt niſi q; ad illã eternã dulcedinẽ nos inuitat Sic ſimile intelligendum eſt de penis. ℣ Quarta pena inferni eſt fames ꝛ ſitis. vñ ꝓs. Famẽ patiẽt vt canes ꝛc. Hanc penã gulioſi cogitare deberent q̃ hic in crãpula die et nocte biuũt. ꝛ laute comedũt ꝛ ꝓciosa pocula bibũt ꝛ ſic i voluptate carnis q̃tidie biuũt q̃b; xps in cuã. maledicit dicẽs vt habet Lu. vj. Ve vobis q̃ nũc ſaturati eſtis: ꝛ ecõuerſo dẽ de bõis q̃ in abſtinẽcia biuũt Vti q̃ nũc eſurit is qz ſaturabimi. Itẽ non ſolũ patient famẽ: ſed etiã maximã ſitim. qz ſunt i maximis caloribꝰ ex q̃bus gñaꝛ maxima ſitis vt hoc pz in euãn. Lu. xvj. de epulõe q̃ petiit vnã ſolã guttã aq̃ dicẽs. Pr̃ abzaham mitte lazaꝝ vt intingat extremũ digiti ſui i aquã vt refrigeret liguã meaz qz cruciꝛ i hac flãma. Sitꝛ ꝛtinget illis q̃ hic in ebrietate biuũt: qz vt dr Saꝑ. xj. Per q̃ hõ peccat p hec ꝛ puniẽ. Vñ ſicut hic bibũt. dulcia pocula: ſic ibi hẽbunt amara ꝛ amariſſima pocula. De q̃b; dicit ps Ignis ſul. ſp. procel. ps ca. eoꝝ. Sicut ei vinũ i pñti ſtrat i hoiez ꝛ roꝛ letificat ſic amoritudo potus ꝛternalis totũ hominẽ in olb; mẽbris penetrat ꝛ ſtriſtat. et de hoc q̃re ex̃m ſer. xxiij. ℣ R Quinta pena inferni eſt hoꝛenda viſio demoniũ ſicut em̃ deus eſſenti delectabile ſunt videndi: ſic econuerſo in inferno eſt hoꝛribilis viſio demoniũ ꝛ dãnatoꝝ; qz ſi nullã penam aliã haberent iſta ſola eis ſufficeret. Vñ legit q̃ q̃dã frater iacens i agone ꝛ videꝫ demonẽ hoꝛribiliꝫ clamauit ꝛ poſtq̃ fratres ad ipm̃ cucurꝛerãt ꝛ cãz clamoꝛ(ſꝛer et rñdit dicẽs ſe vidiſſe hoꝛribile viſionẽ demoniũ ꝛ ſi daret ei optio poti; vellet intrare ſuccenſum clibanũ q̃ illã hoꝛribile viſionem adhuc ſemel videre. hoc illi ꝑpendere deberet qui hic viſum ſuũ ad vanitates mũdi ſꝛgunt videñ choꝛeas ꝛ oꝛnatas mulieres i quo q̃z gũtur deum offendunt. Matth. v. Qui viderit mulierẽ ad cupiſcẽdã eã ꝛc. Itẽ hoc illi delectati attẽdere deberent q̃ hic nõ pñt videre hoiez lepꝛoſum vel alios infirmos hoiis abhoꝛrẽt videre quõ tunc videre poterũt demones et dãnatos in inferno ℣ Sexta pena ſunt tenebre. Vñ dr in Jobis ꝓmiſſis. Ligat(manibus ꝛ pedib; ꝛc. Sciẽdũ q̃ illi ꝑncipaliter ligãtur manib; ꝛ pedibus q̃ hic i mũdo p illicitos tact; et greſſus deum offendẽt. ſ. amplexãdo oſculãdo ꝛ alios et ſeipſos illicite tãgendo ſiue choꝛizãdo ꝛ ſaltãdo ꝛ ſuppe cũ pedib; incedẽdo ꝛ tales tunc maledicẽt ſibi ꝛ mẽbris ſuis dicẽtes. Maledicte manꝰ nce q̃ p malũ ꝛ illicitum tactũ ꝓuocaſti me coꝛona gr̃ie ſiam ꝓpter vos ducoꝝ ad ignẽ de quo nũq̃ egrediar vobis pedes mei maledicti quid mihi miſero imputaſtis q̃ p malũ greſſum veſtrum michi tanũ celi clauſiſtis Ingrediminni portas iferni q̃ vob(nũq̃ ãpliꝰ apertent O maledicti orulꝝ q̃ nunq̃ p portis meis ꝓcib; dñi lachrymã indiſtis. Jã incipit vt eletus ꝛ intolerabilis Et cum p mille milia ãnoꝝ meroꝝ habuerit(nũq̃ inde ꝛſolatoꝛẽ h; ꝛitis. O maledicti coꝛ meum tã incipit triſticia tua quã nũq̃ ſequit alia qualeticia et ꝛſolatio. ℣ Queriꝫ hic vbi in inferno ſit aliqua lux Rñe q; ibi eſt lux mixta ſumo ad vidẽdũ eos q̃ contriſtant dãnatos vnde Iſi. de lum. bo. li. iiij. Ignis gehẽne ꝛ lucebit miſeris ad augmẽtuz pene vt videãt vñ doleant ꝛ non lucebit ad cõſolatiõẽ vt videãt vñ gaudeãt. hoc ꝓz. Mã dãnati hñt maximã imaginem ſicut iſti in celo hñt maximã charitatẽ ꝛ eis videt bõs i celo ex hoc toꝛq̃buntur: qz imꝑfect illis de tanta gl̃ia ꝛ dolẽt de ſe ꝑte: qz talem ꝛ tantã gl̃iam peccãdo amiſerũt. vñ Ber. Dãnati videt vñ doleãt. ſ. bonũ quod amiſerũt et iuſti videbũt ꝛ letabunt ꝛſideratꝰ q̃d ea ſerũt. vnde etiã Ber. Vt pctoꝛes in ſupplicio ampliꝰ puniant eoꝝ vident gl̃iam quos ꝛſequerant. ℣ Queriꝫ an dãnati eccoꝛdent de bonis q̃ hic i pñti mundo habuerũt. Rñe q; ſic et hoc in augmentũ pene eoꝝ. vñ Hiero. in oꝛiginali ſup Eſa. In conſummatione mundi ꝓcul dubio delicias eccoꝛdatio erit materia cruciatuum Vnde q̃ hic diues fuit ibi pauꝑ erit. ſſere coꝛdabit voluptatũ ꝛ delicias q̃s habuit i cibo et potu et veſtitu: vt eo ibi plus toꝛq̃at ex eccoꝛdatiõe ꝓteritaꝝ delicias. Sitꝛ qui hic honore fuit ꝛ ibi deſpect; erit. Sitꝛ q̃ hic ſe ſup

alios exaltauit ⁊ ibi erit suppⁿs in igne iferi mali: oēs tales recipiant ꝓ meritoꝝ bonoꝝ: et hoc cedet eis in augmentū pene ⁊ tristicie. vñ Boe. i de cō. phic. Infelicissimū genꝰ ifoztu nii est recordare se fuisse felices: hoc ꝓbat sic: qz cū ds de diuitiis ad magnā pauptatē ⁊ penuriam pueneritꝫ ita q̄ opz cū post abūdātia sustinere miseriā: tūc plus ledit q̄ iste ds semp in pauptate dixit: qz difficile est ꝑuerta relinq̄re. vñ Arist. ii. rheto. Separari ab amicis ⁊ ꝑsue tis miserabile est. Septima pena est miserabilis clamoz ⁊ fletꝰ dāpnatoꝝ: ⁊ isup terribil' blatus demoñ. Mā sicut delectabile est audire in celo cantū ⁊ laudē angeloꝝ q̄ incessabiliter exclamāt. Sctūs sctūs sctūs dñs deꝰ sabaoth pleni sūt celi ⁊ terra gl'ia tua. ⁊c. Sic dulce est audire laudē btōꝝ qui continue deū laudant. vñ ps Beati q̄ habitāt in domo tua dñe in scla sc. lau. ⁊c. Sic econtrario est horribile ⁊ terribile audire clamozē dāpnatoꝝ ⁊ blatū demoñ. vñ de clamoze dāpnatoꝝ dr zach. xii. Plangit terra. f. infernalis familia et familie eozum. nā seoz sum clamat ⁊ plangit familia superbox: ⁊ seoz sua familia luxuriosoꝝ: ⁊ seoz cā familia auaroꝝ: ⁊ sic de alijs. Et si triste est ꝑ nō audire clamozē hois tribulati q̄ clamat in bulgari a lacrime: q̄d tunc erit vbi oēs dāpnati clamabūt. ve ve ve vt habet. Apoc. viii. Ve q̄ vnū nati sum⁹: ve q̄ scōz carnē vixim⁹: ve q̄ vnū illicite gaudi sum⁹. Et q̄ hic magis lete cātauerit ⁊ illicite cū cachinnis riserit ⁊ i mundicijs fluxerit ⁊ in cytharis maiozē ꝓlacētiā habuerit: tales i futuro tristabili⁹ clamabunt ⁊ flebūt. Lu. vi. Ve vobis q̄ nūc ridetis qz lugebitis ⁊ flebitis. Octaua pena est mozs eterna ⁊ ꝑpetua tristicia sine omni cōsolatiōe. ps. Mozs depascet eos: ⁊ si pñs ⁊ tpalis mozs q̄ scōz Arist. nihil aliud est q̄ recessꝰ aie a cozpe ita hoiem cruciat q̄ nec stare nec sedere: nec q̄ q̄ facere pōt ꝓpe dolozē. O q̄d tunc faciet ꝑpetua mozs in dānatis. vñ Greg. in omelia Erit ei misericordia mozs sine mozte defectus sine defectu qz mozs ibi semꝑ incipit: deficere nescit: vita nam dānati mozi possent: sz hec nescit mozi Apoc. ix. In diebꝰ illis q̄rent homines mozte ⁊ nō inuenīet. Si ei dānatꝰ haberet oia regna mūdi libenter daret vt semel mozi posset. vñ Aug. in ser. Quare in inferno mozs q̄ritur ⁊ nō inuenīt q̄m q̄bus in hoc seculo vita offerē ⁊ nolunt accipere in inferno querēt mozte ⁊ nō poterunt i uenire. O q̄stultū est i pctis viuere ⁊ in eis dē gaudere: qz talis per tale gaudiū ꝑuabit eternō gaudio. Gre. Nemo pōt hic gaudere cū hoc seculo ⁊ illic regnare cum deo. A Mona pena est separatio a deo ⁊ a btā ⁊ gine maria et ab oibus sctis ⁊ angelis. ⁊ insup iungi lucifero ⁊ oibus demonibus in inferno: et ista separatio a deo ⁊ a sanctis est amarissima. vñ Chrys. super Mat. Due sunt pene eternales excidi ⁊ i ignē mitti mti gehēnam horrēt: ego ho cal⁹ gl'e mto maiozē hoze dico Etēm. ⁊ multa melius esset sustinere fulmina q̄ xp̄i facie mā⁹ueritꝫ mā auersam in iudicio videre ⁊ ab ipsa separi Q̄d ei amarissimū sit excludi a deo ⁊ a sctis ⁊ ab oibus electis ⁊ angelis dei. cōdit ēt Chrys. in quodā ser. dicēs sic. Excludi a bonis eternis ⁊ alienū effici ab his q̄ ꝓpata sūt sctis tm̄ eternā ⁊ tm̄ dolozē infert: vt si nulla esset tristicie pena tozq̄reꝫ: hec sola sufficeret. vñ Hugo. li. i de aia. Quis putas tunc meror erit q̄ tristicia cū sepabunt impia a gloztio sanctoꝝ ⁊ a visione dei ⁊ traditi in ptātem demonum ibūt cum ipsis in ignē eternū ibiq̄ semp erūt sine fine in luctu ⁊ gemitu. De dispositiōe cozpoꝝ dānatoꝝ cum q̄re ante ser. E. B Pena inferni q̄ grauis sit ꝑ ex dictis scroꝝ doctoꝝ. Ber. dicit q̄ vna scintilla gehenne ignis plus ledit ptōzem q̄ si vna mulier i labore ⁊ partu ꝑ vis ꝑseueraret duraret mille ānis. vñ ēt Anscl. dicit q̄ si oēs homines nati ab adā vsq̄ ad hodiernū diē viuerent ⁊ oēs ꝑdicatoꝝes boni essent: ⁊ oēs de minutissima pena inferni ꝑdicarēt oēs illi ꝑpalare non posset minutissimā penā. Sic dicit de gaudijs eternis q̄ ēt oēs illi eterna gaudia referare non possent. vñ etiam Aug. dicit Si oēs homines nati ab adā vsq̄ ad hodiernū diē et q̄ ampli⁹ vsq̄ ad nouissimū diē nascituri sunt ⁊ oia gramina q̄ vnq̄ exorta fuerūt essent homines ⁊ si vna pena quā patē alia ꝑ vno ptō mozta li in inferno sustinerēt: tūc q̄libet ꝑsona ꝑ sua pte haberet maiozē penā q̄ oēs simul cozmēta q̄ oēs sctī martyres ⁊ oēs confessores ⁊ omnes malefici vnq̄ passi sūt. vnde etiā Gre. dicit. Hoc de penis excogitari non poterit q̄d ibi cruciatib⁹ dedit nō sunt. C Exēplum de penis inferni legit q̄ duo fratres quoꝝ vnus dñi pape erat penitentiari⁹: alter ho innocēs ⁊ pl⁹ discrete vitā ad ꝑdicandum. Tandē recepti sūt semel i quo dā castro cuius dā nobilis matrone vbi missi celebrauerūt: hec gaudia dñā ista cogitauit dicēs Sequar q̄ oportet me fozmidare nec vbi cunq̄ securē potero ipis ꝓficere cū sint peregrini ⁊ ignoti. Et sic cū ꝓficere vni sez seniori vidit iuniozē q̄ ad singula peccata de ozē eius buso pessim⁹ egrediebaꝫ etiā ab ecclia saltā. Tandē cuozine pcessi cū ꝓficere volunt de ipsi⁹ oze sibi terribilissimus dzaco caput suū emittē cepit: exire nō valuit: qz vehementia dei uicta illa extimē illō velauit. Jō bufones oēs antea expulsi eum terribili dzacone redeūtes i os eius intrauerunt. Fratrib⁹ hō recedētib⁹ narrauit iuniozi penitētiario sibi quō tota feria dicta vidisset in spū: tunc territ⁹ penitentiarius ad dictā dñam rediit ad exhortandū eā quam defunctā inuenit. Vñ gristari fratres tenuit ⁊ oportunis sedule insistūt donec die tercia defuncta illis apparuit dzaconē horribilē cū tribus cui⁹ collū duo crudeles serpentes amplexabā

cigebāt: ⁊ vbera ei⁹ lugēdo dēnb⁹ diripiebāt cuius etiā oculos duo bubones horribiles pos sidebant ⁊ ex ipis ignis sulphure⁹ fetidissim⁹ emanabat: cui⁹ etiā manꝰ a duob⁹ canib⁹ magnis deuorabāt ⁊ aures ei⁹ sagittis igneis te plebant. Cuius etiā caput lacerte venenosissi me corrodebāt. Vñ fratres territi corruerūt: q̄ bus illa. Amici oiporētis dei ne timeatis Mā ego cū illa infelicissima multoꝝ petōꝝ vobis p̄die ꝛfessa dicte ⁊ non integre. q̄ vnū p̄cm̄ q̄ cum cōsanguinea meo commisi deredata in ꝛfessiōe celauit: ō pp̄ tue sū dānata. quā peni tentiarius ex parte dei ⁊ dñi nr̄i ihesu xp̄i adiu rauit vt sibi cās illaꝝ penaꝝ inueret. Rñdit il la Capit̄ mei lacerte punit̄ me p̄pter capit̄ mei superfluā ornamēta. bubones oculoꝝ punit illicitos aspect⁹ meos. sic̄ sagitte punit ne pharisei aurū audit⁹. sic̄ igne sulphureo pu nitur os meū p̄pter ꝟba blasphemie ⁊ p̄pter detractiōes ⁊ cantilenas ⁊ oscula ⁊ turpia ver ba ⁊ vaniloquia. sic̄ p̄p̄t illicitos tact⁹ ⁊ am plexus serpētes vbera mea lugūt ⁊ mozdēt et collū cingūt. Canes ꝟo mon⁹ meas corrodūt ꝙs extēdi ad canes dādo eis ea q̄ pauprib⁹ da re debui. s. carnes: ossa: ⁊ alia. ⁊ etiam q̄ eas anulis ⁊ gēmis luxurie ornauit. Hunc etiam crudelissimū diaconez ecto p̄pter superbiā quā habuit in ecclesiando ⁊ in curribꝰ ⁊ in vestib⁹ p̄cio sis me sup altos erattādo: ⁊ p̄p̄t ꝛcubit⁹ luxu riosos muliebria mea intollerabilē cōburunt cū tibis: genib⁹: ⁊ femoribꝰ meis. Cui pentē tiarꝰ ait. Que sunt petā q̄bus p̄cipue plures dānant. Rñdit illa. Homines masculini sexus p pter diuersa petā mortalia dānant. Mulieres ꝟo p̄cipue p̄pter quattuoꝝ genera petōꝝ. s. p pter petā lingue ⁊ superfluā ornat⁹ sortilegii: et ficte cōfessiōis p̄p̄t nimiā verecūdiam. Rec⁹ sita ꝟo an suffragiis posset iuuari. Respondit horribilē clamando non: q̄ eternaliter sum dāna ta. Et subito draco ille terribiliter eam crucians ad infernum traxit ⁊ nusq̄ comparuit.

¶ De eadem dominica. Sermo. cxxbi. Quod multi damnantur.

Multi sūt vocati pauci.

Vero electi. Mat. xxii. In verbis p̄ce missis fit mentio de paucoꝝ salua tiōe ⁊ hoc est ēt q̄d dicit dñs. Mat. vii. Arcta ē via q̄ ducit ad vitā. s. eternā: ⁊ pauci sūt q̄ inueni unt eam: ꝙ lata ⁊ spaciosa est via q̄ ducit ad p̄ditionem ⁊ multi sunt qui intrant per eam. Vnde quo ꝛtēdum q̄ si vn⁹ sol⁹ hō crederet ex toto genere humano pituras deberet quilibet p se ꝟozimdare ne ipe esset illebnus: sicut cuz xp̄s dicit i cena suis discipl⁹: vt habet Mat xxbi. Vnus vestrum me traditurus est. Cepe runt singuli trepidare et dicere. Numq̄d ego sū dñe? Multo ergo magis cū dixerit ille qui oia nouit. Multi sunt vocati pauci vero electi timere ⁊ tremere deberent vniuersi. Illa ei ver ba sunt terribilia oibus hoib⁹ ea audientib⁹ ⁊ cozde aduertentib⁹. Qō aūt multi damnant ex pauci saluant̄ ptz in figura veteris testamēti. Sicut in diluuio aquaꝝ in quo solū octo perso ne salue facte sunt p archā noe: et multa milia hoim tā vicoꝝ q̄ mulieꝝ pierūt p aq̄s diluuij p q̄ dat nobis intelligi q̄ sicut octo homines saluati de aq̄s diluuij pauci sunt respectu ppli toti⁹ mūdi q̄ submersi pierūt: ita pauci sūt sal uādi respectu dānādoꝝ q̄ erunt quasi infiniti Eccl. i. Stultoꝝ infinit⁹ est nūer⁹. i. dānatoꝝ q̄ stulti sūt. Illa figurata sūt etiam i ingressu ter p̄missiōis vbi itez oēs filios isr̄l̄ q̄ egressi fue rūt de terra egypti vigiti ānis ⁊ supza nullus ingressus est in terrā p̄missionis nisi duo. s. Iosue et Caleph. Sz alii oēs mortui sūt in de serto. Et pueri eoꝝ q̄ nati sūt i deserto ⁊ q̄ exie rūt de egypto introducti sūt i terrā p̄missionis Item etiā patz i nouo testamēto, vbi legitur q̄ xp̄s. x. leprosos mūdauit iter q̄s nisi sol⁹ bn⁹ reuersus est ad regratiādū ⁊ laudandū deū: vt habeē Lu. xvii. Itē q̄ pauci saluāē pōt cogno sci in vita hoim: q̄ solūmō multi ex boni saluā tur. p̄s. Hoc est pozta dñi ⁊ multi ite rabūt in eā. Itē. i. Pet. iiij. Iust⁹ vix saluabit ip⁹ ⁊ p̄cā tor vbi apparebūt? Sed heu p̄les hoies sūt in ultis mali: q̄ teste Joh. Tot⁹ mūdus i maligno posi tus est. Hoc etiā patz q̄ superbia auaricia: luxu ria: ⁊ plura alia vicia iā regnāt i mūdo. i. Joh. ij. Omne q̄d est i mūdo aut est ꝛcupiscētia car nis: aut ꝛcupiscentia oculoꝝ: aut superbia vite: Hoc patz q̄ p̄les sūt luxuriosi q̄ casti p̄les sūt superbi q̄ humiles: p̄les auari q̄ misericozdes: ⁊ plures deceptozes ⁊ mēdaces q̄ veraces. p̄. Di minute sunt veritates a filiis hoim Iericho. ij. thopi. Hoies vt i plurimū sūt mali: i pauciozi bus ꝟo boni. Ex quo mlti sūt vocati: pauci ꝟo electi ⁊ null⁹ sit an sit de saluādis aut de dānan dis ꝛtēz illō Eccl. ix. Nescit hō an odio vel amoze dign⁹ sit. Nescit q̄dē scia certitudinis sz tū cū scia ꝛtecture pōt scire. Et sūt nouē signa q̄ bnus q̄q̄ pōt cognoscē an sit ex electis uādis. Et q̄to plura signa q̄q̄ de illis nouē si gnis in se inuenerit: tāto maiozē spem habere poterit. Etiā si iā petōz sit adhuc sperare deꝝ de⁹ ozdinabit secū q̄ saluabit ⁊ ecclesiā de nu mero saluādoꝝ ⁊ electoꝝ q̄ a deo electi sūt. De isto quere ante sermo. cxlix. A.

¶ Dñica. xxi. Sermo. cxxbii. De nobilitate.

Erat quidam regul⁹ cu-

ius filius infirmabatur. capharnaum Joh. iiij. Sicut dicit Theophilus. Ille rex intrauit miraculo facto in nuptiis quādo xp̄s aquam in vinū mutauit: quia tunc credi dit: sed cū xp̄i diuinitatē nō ꝛfecte cognouit. Et ad hoc inuendū illud miraculum ceremo rat euangelista dicens. Venit iterum ihesus in

chana galilee vbi fecit aquam vinum: et erat quidam regulus cuius filius infirmabatur ca pharnaū. Ex quo hic facit mētionem de regulo qui nobilis fuit; tunc i pīti sermōe tria sūt dicēda. Prio vnde nobilitas habeat oztum: et q̄ sunt signa nobilitat̄. Scōo q̄d tenent nobiles ꝛ plati suis subditis. Tercio que ecōuerso subditi tenētur suis plātis. E Circa p̄mum est sciēdum q̄ nobilitas habuit oztum ex ⁊tutibus. vnde p̄mus rex fuit Saul electꝰ ē a deo: q̄ humilis fuit et ⁊tuosus. ꝛ Reguz. xv Cum esset paruulus in oculis tuis cōstitutus te regē super oēm populū meū israel. Scōs rex fuit Dauid: qui etiā ꝓpter suā ꝓbitatē electꝰ est a deo. Vñ dixit dñs de eo. Inueni virū sm cor meū. Ex his habet̄ q̄ nobiles ex ⁊tute cognoscēdi sunt non ex lōgis tunicis vel ex magnis manicis; vel in multis scissuris quas gerunt i pallijs ꝛ tunicis: q̄ als mechanici ꝛ rustici tā oēs essent nobiles: q̄ oēs volūt habere scissuras in vestibus. Quod autē nobiles dēt esse ⁊tuosi. ꝛ p ⁊tutes cognosci oñdit Aristo. ij. polit. Virtus ꝛ malicia determinant nobiles et ignobiles. F Circa quod q̄ritur que sunt ille virtutes per quas cognoscuntur nobiles Rñdetur q̄ principaliter sunt quinq̄ Prima ⁊tus est largitas. Vñ deꝰ q̄ est nobilissimꝰ est largissimus. Hoc sic pz: q̄ non solū dat nobis sua beneficia: sed etiā dat nobis sc̄ipz in sacramento altaris: in ꝓsenti ꝛ in futuro vult se ipsum nobis dare in ꝓmium. Vnde dixit ad Abzaham: ꝛ dixit tā ad quēlibet virtuosum hominem. Ego ero merces tua magna nimis.

Item apparet in hoc etiam q̄ ipse solem oziri facit super bonos ꝛ malos ꝛ pluit super iustos et iniustos: ꝛ ex sua largitate beneficit ꝛ beneficia sua impendit bonis ꝛ malis/amicis ꝛ inimicis. Item largitas christi apparet in his q̄ fecit in humanitate, quia ad abundantiam illa fecit. Ybigratia. Sicut quando aquā in nupcijs conuertit in optimum vinum. Et quando quattuoz milia hominū pauit cum septem panibus et paucis piscibus ita abundāter illos panes et illos piscibus multiplicauit ● sustulerunt septem sportas de fragmētis que superauerant. Item quando pauit quinq̄ milia hoim: vt habetur Johannis. vj. cum q̄nq̄ panibus ozdeaceis ꝛ duobus piscibus ita abūdanter tribuit ꝛ augmētauit q̄ discipuli colligerunt ꝛ implenerūt duodecim cophinos fragmentoz ex q̄nq̄ panibus ozdeaceis et duob⁹ piscibus que superauerāt his q̄ māducauerāt ꝛc. Ergo q̄ largioz est inter hoies ille nobilioz est. Hoc etiā naturaliter pz in aquila q̄ est auis nobilioz: q̄ ex sua nobilitate non sola comedit predā suā: sz gdiuidit alijs auib⁹ Sed pcitas ꝛ auaricia: rapina: ꝛ exactiōes i subditis sunt signa ignobilitatis. ¶ Scōa ⁊tus nobilitatis p quā nobiles cognosci dēt est gratitudo q̄ est recognitio būficioz dei ꝛ hoim. s. quādo deo gr̄ti sunt i hoc q̄ eos pre alijs hoibus honorauit ꝛ sublimauit. vñ Aug. Qui būficia nō recognoscit ingr̄tus est. vnde p phāOblivi sūr beneficioz⁹. Immo natura ꝛ cō humana docēt gratitatē habere erga būfactoꝛes. Vñ Arist. ij. ethi. Opz regratiari ei q̄ gratiam fecit. Ita nobiles non solū dēt esse deo grati: sed etiam subditis suis a q̄bus nutriunt̄ dēt regratiari q̄z ipi nobiles nō agros colūt/nec seruūt: nec metūt/nec struūt nec laboꝛāt ī vineis nec pane: nec carnes nec pisces nec alia comestibilia ꝓparant. sz alij p ipis laboꝛāt: sicut rustici in agris/carnifices/piscatoꝛes/sartoꝛes sutoꝛes pānicidæ ipis ꝓparāt necessaria coꝛpis q̄ abbreuiatū ꝛ vestitū. Ergo oibus illis dēt esse grati ꝛ ꝗto i maioꝛi reuerētia tenēt suos subditos tāto nobiliozes cognoscūt̄ eē. Sz illi sūt ignobiles q̄ spnunt vel vilipēdūt subditos Immo tales ignobiliozes sunt bꝛutis aialibus/ꝛ bꝛuta aialia recognoscūt illos q̄ eis būfaciūt ꝛ in signum gr̄titudis applaudunt ipis. ¶ Quod aūt bꝛuta aialia retribuūt q̄nq̄ bōa suis būfactoꝛibus pz p tale exm̄. Legit̄ in vita scti Wacharij q̄ cum q̄dā leena habuit speluncā iuxta cellā scti viri/dū vnabice inuēisset catulos execaros: dolēs eos et appoꝛtauit ꝛ ad pedes ipius eos dē posuit. Cūq̄ itelligeret vir dei, pīlumiatiōe beluā rogare catulozꝰ: eo oꝛāte illis miabant ꝛ mēz leq̄bāt ad speluncā Mō tū būficij illi⁹ imꝑta sunt/q̄z postmodū pelles omnū cū pilis q̄s capiebat sepi⁹ ꝛ pluries q̄sq̄ gr̄titudine ꝛ mercede aū ostiū celle poꝛtauit. Itez aliud exm̄ de duobus lupis q̄ alpoꝛtauerūt vnū puez de villa ad villā. Et ex negligētia mīs puer nō bñ custodit⁹ fuit Tūcbꝰ lupoꝛ habuit eos reuersus i oze suoz cū poꝛtauit puez i oze puer illū extraxit cū manu sua Et sic p merce de duo lupi puez repoꝛtauerūt ad villā. ꝛ libez emisert Tercia ⁊tꝰ p quā nobiles cognoscunt̄ est mia ꝛ ꝛpassio i pauper ꝛ subditos Vñ in signū clemētie reges iungunt. Et legit̄ etiā q̄ rex apū nō hz aculeū cū q̄ pōt pūgere sicut cetere apes. Ergo ꝗto q̄s hz maioꝛē ꝛpassionē ꝛ miam ad subditos tāto ē coꝛā deo nobilioꝛ vñ Gre. Tāto ei q̄lib⁹ pfectioꝛ est ꝗto pfectiꝰ alios nōit Wlozes Q̄ clemētia sperdet ad p̄ncipes ꝛ ad reges oñdit. Sene. dicens. Nullū ex hoibus maioꝛ clemētia q̄ regē ꝛ p̄ncipē decet Sz isti sūt duri ꝛ imisericoꝛdes ad pauperes et subditos nō sūt coꝛā deo nobiles sz ignobiles q̄z non hñt signū nobilitat̄ scz miaz ꝛ ꝛpassionez. Quarta ⁊tus est virilitas ꝛ strenuitas. s. in defendēdo subditos Vñ nouis militib⁹ dat̄ ensis: ꝓpterea vt viduas et oꝛphanos ꝓtegē dēant a malefactoꝛib⁹ ne pauprib⁹ et suis subditis violētiā iferāt bona ipoꝝ spoliādo. Sed q̄dā defendūt suos subditos ab alijs ꝛ postmodū ꝑ se ipsos eos spoliāt Tales silēs sūt certo in

mari q̄ defendit alleca ab aliis piscib⁹ Ez p se ea deuozat Quib⁹ nobilib⁹ minaꝫ dñs vt hēē Ela. xxxvij. In die illa occidet dñs cetū q̄ i mari est. Quita ſt⁹ ē magnitudo: ⁊ illa magnanimitas efficit i hoc q̄ beet nobiles dñt pua gtēne re.ſ. terrena q̄ suat pua respectu bonoꝝ celestium ⁊ magna appetere.ſ. spūalia i pātr; ⁊ celestia i futuro. Ergo q̄ honozē dei i oib⁹ ꝓponit ille nobilis est. Sz ille q̄ honozē dei postponit et honozē ꝓpriū q̄rit ille ignobilis est Et scīē dñi q̄ q̄to plura signa illaꝝ ꝓdictaꝝ virtutū in se inuenerit tāto nobilioz est coza deo Dñi nobilis est ille quē nobilitat sua virtus. Et in supralis multū honozād⁹ est ab hoib⁹ Vnde Arist. iij. Ethi. Honoz est pmiū virtutis Ex quo sequē q̄ nulli⁹ de iure est honozād⁹ nisi sit virtuos⁹ vñ Arist. iij. ethi. dicit Scām virtutē sol⁹ bon⁹ ē honorandus et hoi virtuoso nō pōt fieri tātus honoz q̄n maioris honoris sit dign⁹. vñ Arist. iij. eth. [illegible] virtuti pfecte nō fit cōdignus honoz Ergo nobiles q̄ volūt habere honozes ꝑmo debēt se exercere i virtutib⁹ ex quo soli virtuosi sūt honozādi. Quātum ad scām scientiā q̄ nobiles et plati tria tenent suis subditis. Hoc q̄re nō ser. lix. ij. Quātum ad tertiū sciendū q̄ subditi tenentur tria suis dñis sine prelatis Hec etiam habentur ante eodem ser. lix. ij

¶ In eadē dñica. Sermo. xxxbiij.

¶ De infirmitatibus

QUat quidā regulus cuius filius infirmabat capharnaū Joh. iiij. Ex quo hic mētio fit de filio regis qui grauit infirmat⁹ est vsq; ad mortē tunc i pātī sermone tria sunt dicēda Primo quare libēter ⁊ patienter sustinere dēmus infirmitates corporis. Secōdo q̄ nō est maior mia i opib⁹ mie q̄ ferunte infirmis. Tertio exām de eodē ¶ Circa p̄mū sciendū q̄ libēter ⁊ patienter sustinere debemus infirmitatē corpis; ⁊ hoc ꝓpter septē Primo q̄z infirmitas corpis dat hoi ad citatio nēbt p̄parēt se ad extrū hui⁹ scīi Lu. xij Ut cū venerit ⁊ pulsauerit ꝑfestim aperiant ei incontinenti cū sum⁹ q̄n qualit; in quo statu; i quo loco: et p quē modū mortuus sum⁹ an in domo vl i lecto in cimiterio: vl in cāpo; i aqua vl in igne/ de die vl de nocte vñ Ber. Certū est q̄ morieris sed nō est q̄n aut quō; aut vbi q̄n tebbieq; mortem expectat/ in quocq; statu sapiēs fueris vbiq; eā expectabis. Ergo infirmitas est nūcius quē nobis xps mittit vt nos ꝑparem⁹. Et ergo si errauimus peccādo redeamus ad vitā salut(penitēdo. vñ ps. Errauī sicut ouis q̄ perijt. Aut si es in via/ et pigre incedis tūc xps p infirmitatē corpis pūgit hoiez vt prędat ꝑficiēdo de bono in melⁱ⁹ Omica fatuitas irrationale iumētū fatuū intelligit cū pungit vt ad vīā redeat si erret: vel si india est vt prędat et hō rōnalis nō vult intelligere. vñ ps. Dixi ipsis nō cognoscet ⁊ stult⁹ nō intelliget hec. Ergo q̄cūq; sentis aliquā infirmitatē in capite in oculis i dētibus i manib⁹ i pedib⁹ vel in corpe: vl quocūq; mēbro corpis: tunc suscipē debes istū vt nūciū xp̄i: ⁊ cogitare q̄re tibi missus sit. s. ad ꝑparādū te ad mortē vt sis paratus Lu. xij. Estote parati q̄z qua hora nō putatis filius hois veniet. vñ etiā Greg. sup Ezech. Etsi nobis cōditor nr diē mortis incognitū eē voluit vt dū semp ignorēt semp timeāt; et tāto q̄sq; feruētior sit in opatiōe: quāto incertior est de euentu. ¶ Secōdo dēmus infirmitatē patienter sustinere: q̄z purgat nos a pctis p̄teritis. Exām haberur. Numeri. xij. Vbi maria sozor moysi percussa est lepra ꝓpt pcām vindicte eo q̄ detraxit moysi fratri suo vt sic p illā infirmitatē purgaret ab illo pctō vñ Jsidō. i ser. Aduersa corpis remedia aie sūt egritudo carnē vulnerat/ sed mētē curat. Lāguor ei vt cia extorquet ⁊ vires libidinis frāgit Et q̄sq; p eadē mēbra punit q̄s p q̄ mēbra peccauit ⁊ deū offendit. Obiecta Sicut q̄ offendit deū p illicita vīlū efficit aliq̄ ceci q̄ p illicitos gressus chorizādo. saltādo ⁊ supbe incedēdo deū offendit efficitur q̄sq; claudus ⁊ sic punit in pedibus cū q̄b⁹ deū offendit. Sil' qui libenter audiebat detractoria siue alia [illegible] punit q̄sq; i surditate. ⁊ sic de aliis. Et est bonū signū salutis cū hō est patiēs q̄n deus eū punit in eodē corpe et i eis dē mēbris cū q̄b⁹ peccauit: q̄z ꝑm Arist. ij. ethi. Medicine fiunt p grecia. Ergo si p integrū annū vl ēt q̄sq; oibus diebus vite tue cū corpe tuo peccasti ⁊ diu i pctis vixisti ⁊ deꝰ tā p plurioz̄ infirmitatez vult purgare pctā tua hoc gratāter cū patiētia acceptare debes. Vnde Greg. i mozal. Diuina dispēsatiōe agit: vt plurioz vicio plurioz egritudo existat Ergo nō debes irritari nec impatienter ferre si diu infirmus es: q̄z forte diu in pctis vixisti: ergo oportet te ea sustinere illam plurā infirmitatē. Nā sicut mat in suo dilecto filio non pōt sustinere maculā in facie: sed immediate lauat ⁊ mundat: sic xps i suis dilectis non pōt sustinere maculā pctī: ergo si heri peccasti hodie forte punit te: deꝰ p pctō illo vt sic purget(Tertio infirmitas corpoꝝ patienter est sustinēda q̄z hostē nim debilitat. s. corp⁹ nim q̄ est maxim⁹ inimicorum: q̄z cōcupiscit semp aduersus spm: q̄z corpus de terra formatū est: nō sp trahit ad infra ⁊ ad ima: Ez cū aia creata sit a deo ⁊ ifusa corpi nō sp sursum tēdit. Et sic q̄n corpus infirmat tunc spūs fortificat. vñ Aps. ij. Cor. xij. Cū infirmor tūc fortior sum. vñ Amb. Infirmitas corpis sobrietas ē mētis. Ergo libenter debes habere infirmū corp⁹ et aiaz sanā ex quo aduersa corpis remedia sunt aie ⁊ egritudo carnis vulnerat ⁊ mentē sanat ¶ Quarto infirmitas est patienter sustinēda: q̄z retrahit hoiem a malo ⁊ adtrahit hoiem ad bonū facieduz. ps. Declina a

malo et ḟas bonuz. Quod ifirmitas retrahit a malo pbatur: qz infirm⁹ nō delectaī ſuphice ibestib⁹ nec chozizare nec luxurtare neo ad tabernas ire: et ſe inebziare: ⁊ ſic de aliis. Vñ dicit dñs p ꝓpheta. Septuaginta ciuitates ſpinis. [illegible] ptz qz multa petā dimiſiſti dū ifirm⁹ fuiſti: q̄ fecifſes ſi ſan⁹ fuiſſes. vñ Hugo. lib. ij. de aia Quoldā pzeſcīs dñs multa mala perpetrare flagellat eos ifirmitate cozpis ne pereāt vt eſt vtil⁹ ſit frāgi lāguozib⁹ ad ſalutē q̄ remanere i columes ad dānationē. vñ exēplū. quidaz laboziās in magna ⁊ graui ifirmitate rogauit quēdā ſcīm ꝓpt familiaritatez quā habebat ad ipz ⁊ dilectionē vt ſibi ipetraret a deo vt a ſua ifirmitate curaret. Et ſcīs oīone ſtati ſēſit ſe curatū. Et cū poſtmodū magis ſēſiret ſe eē ꝓnū ad peccādū cepit cogitare q̄ magis eēt ſibi vtilis ifirmitas q̄ ſanitas ad cuſtodiēdū ſe a petis: ⁊ ad augmētū meriti ⁊ q̄ fatue egit q̄ ſimplr petuit illā ſanationē. Quare ecōuerſo rogauit cūdē ſcīm vt ſi crederet ꝑ eo ad deū vt daret ſibi q̄d magis ſibi expediret ad ſalutē aie ſue vel ſanitatē vel infirmitatē. Et ſtatī eouerſa eſt ꝑſtina ifirmitas. Quā ipe grat̄ ſuſcepit tā q̄ bonū dnū dei cogitās eē ſibi vtile ad cuſtodiā ſui ⁊ ad augmētū meriti. Jtē ſcīe dñ q̄ ifirmitas cozpis nō ſolū retrahit hoiez a petis: ſz etiā ad bona opa incitat. Hoc ſic ꝑbāt. qz ifirm⁹ ꝓcurīt ⁊ ꝓfitet petā ſua ⁊ ſatiſfactionē et emēdā ꝓponit quā priam i ſanitate nō curaſſet. Jnſup ifirm⁹ deū inuocat ⁊ ſāctos intercellat: ⁊ oīones bonoꝝ deliberat: quoꝝ ſanctoꝝ ſuoratiōes i ſanitate nō habuit; ſz ſe pi⁹ de deo ⁊ ꝓcis oblit⁹ fuit. p. Tribulationē ⁊ dolozē iuenī ⁊ nomē dñi inuocaui. Jtē Luce. xiij. Cōpelle intrare. gio. Qui ifirmitate ꝓcreati ad mozē dei redeūt ꝓpellunt intrare. vnde etiā Greg. Mala q̄ nos hic p̄mūt ad deum trahunt. Eſa. xxvi. In angustia recluſerūt te Jmmo ifirmitas facit hoiem feſtinare ad deū ⁊ ad ꝓcutes. p. Multiplicate ſūt ifirmitates eoꝝ ⁊ poſtea accelerauerūt. Hoc ptz qz ifirm⁹ odit gaudiū mūdi ⁊ hz tediū audire et videre ea q̄ mūdi ſūt ⁊ q̄r cupit diſſolui ⁊ eē cū xp̄o ⁊ q̄rit miaz dei ⁊ auxiliū ei⁹. Et ſic pz quō infirmitas trahit hoiez ad bonū. Exēplum narrat magiſter Jaco. q̄ q̄dā erat miles in frācia Cū aūt q̄dā paup clericus deberet aquā bñdictā ad dnm ei⁹ ille pauper nihil ꝓmittebat dare. ſz illū cū cuticis ⁊ ꝓtumelijs afficiebat. Cū aūt poſtea dict⁹ miles egrotaret ⁊ vocat⁹ fuiſſet ꝑdict⁹ clericus ad dnm ei⁹ ꝓcepit ſibi aliq̄d dari rogās cūdē vt ꝑ eo ozaret vt dn⁹ eū ſanaret Qui q̄ſiuit ab eo i quo ſtatu magis laudaret deū ⁊ timeret ⁊ deū ſcīos pl⁹ inuocaret. Qui cūdē q̄ i infirmitate magis deū timeret ⁊ cozde ⁊ ore eū inuocaret Tūc clericus ait. Et ego rogabo deuz q̄ in iſto ſtatu vos cuſtodiat in quo ei melius ualetis ſeruire Quito infirmitas patiēter eſt ſuſtinēda: qz eſt ſpāle dnū dei ⁊ ſignū dilectionis ipius Apoc. iij. Ego quos amo arguo ⁊ caſtigo Apls ad Heb. xij. Quem diligit dñs caſtigat: flagellat aūt oēz filiū quē recipit. vñ etiā Ozige. ſup Oſee. duj. Qui diligit cozripit q̄ nō aūt cozripit i petis ſuis dimittit. vñ etiā Gze. i mozal. Attēde ſcripturā dicētē tibi flagellat oēz filiū quē recipit Tu dicis. fozte excepto cū. ſi excepto ſuoris a flagellozū paſſione eris ⁊ excepto a nūero filioꝝ Sic econuerſo ꝑtinua ſanitas cozpis ⁊ pſperitas tēpozalū rez ſignū ē odij ⁊ ire dei. vñ Greg. Magn⁹ affluxus rez tēpozaliuz eterne dānationis eſt iditiū. Ergo poti⁹ debes vidē q̄ deo⁹ faciat tibi ſicut ſuis caris amicis ⁊ ſuis filiis ſcz dāo infirmitatē ⁊ tribulationē quā ſicut ſuis inimicis q̄ in ſuis petis pſeuerāt et miſeris per habēt ꝑtinuā ſanitatē et pſperitatē. Vñ legit q̄ quidā bonus hō ſingulis annis infirmabaī ꝓter ſemel. tūc dicit. O deo⁹ oblitus es mei: qz iſto āno nō viſitaſti me. ſ. p dnū infirmitatis M Sexto infirmitas cozpozis eſt patiēter ſuſtinēda: qz liberat a futuris penis Dñs nō iudicat bis in idipſuz. Naum. i. Afflixi te ſupple i pūni ⁊ nō affligā te ſup. in futuro Aug. Hic vze: hic ſeca vt interneuz parcas Greg. Miſericoziter exhibet deo⁹ tpalē ſeueritatē: ne eternā inferat vltionē. Jdeo q̄buſdā hic parcit vt eos i eternū feriat. Jō hic ferit non parcēdo vt i eternū ꝑeat. Hoc ſūme placere dz cuilibet petōri q̄ peccauit eo q̄ neceſſe eſt euz puniri aut hic aut in futuro: ⁊ pzeſēs tribulatio eſt minima reſpectu tribulationis future. Vnde ꝓpheta. Minimū p magna placeat tibi. Nā pzeſens infirmitas et tribulatio reſpectu future: eſt quaſi dneri⁹ reſpectu mille talentoꝝ. Vel ſicut ſi aliqui deberet abſcindi mēbzū vnū. ſ. manu⁹ vel pes ⁊ abſcinderet ſibi crinis ꝛc. Quia ignis purgatozij ⁊ iferualis idē ſūt quo ad calozē niſi q̄ ignis purgatozij eſt tempozalis ⁊ trāſitozi⁹ ⁊ infernalis eſt eternus ⁊ ignis noſter reſpectu ignis purgatozij eſt ſicut ignis dꝑcti⁹ i quo bonuſquiſq̄ purgatur ⁊ grauiſſime puniē qui hic ꝑ peccatis ſuis nō eſt purgat⁹. Vñ exēplū legit q̄ q̄dā aduocat⁹ rogauit quendam hoiem ſibi carum et delectū vt ſibi poſt obitum infra. xxx. dies appareret Et ille promiſit ſibi ſi voluntas dei hoc ꝓmitteret. Et poſt obitum apparuit ei dicens ſe eſſe in maximis penis Et ille. es i purgatozio aut es in inferno. reſpondit i purgatorio ſum Et ille. Eſt ne aliqua pena tpalis que poſſit comparari tue pene. Rñdit. Tāta pena mea ē q̄ ſi oēs mōtes ⁊ oīa ligna ⁊ oīa biſtilia in mūdo exiſtētia arderēt: ⁊ ego i medio illi⁹ ignis ſtarē adhuc nō poſſet equiparari pene mee quā patioz. Et aduocat⁹ q̄ſiuit in quo ſtatu ipe eſſet: q̄ ſibi hoc ꝓpter deū ⁊ ꝓpt dilectionē illā inſinuaret quam ad ipm haberet

Respōdit dñs dicēs eū esse i malo statu ppt̄ cupiditā ⁊ auaritiā suā : ⁊ si sic i tali statu mazerer̄ et nak̄ dānaret̄. Qui ex hoc motus ⁊ cōpūct⁹: cucurrit a pctis suis penitēdo ⁊ satisfaciēdo ⁊ fact⁹ est bon⁹ ⁊ vitā suā i bono finiuit. Dñs tāta est pena purgatorij q̄ ds potius uoluerit hic .xxx. ānis ifirmari q̄ ibi solū vna die ardere. vñ dī ⁊cce. Ignis purgatorius nr̄la pena tpalis ē cōparabilis. di .xxv. q̄. i. aliō. Ergo q̄lz debet eē pariēs i sua ifirmitate ⁊ eā dō p pctis suis offerre. Et q̄ ipariēs ē hz duplicē i fernū q̄z hic illā ifirmitatē ⁊tra quā murmurat ⁊ quā ipatiēt fert: ⁊ post hāc vitā etnā dānationē: q̄z sicut i patiētia ds possidebit aiaz suā sic i patiētia poter eā. Gre. Regnū celorū nl'i⁹ murmurās accipit nec vll⁹ q̄ accipit murmurare pōt. ℳ Septio ifirmitas ⁊ tribulatio patienē est sustinēda: q̄z est pign⁹ etne salut⁹ ⁊ hēbia [illegible] i pūri ⁊ seq̄mur vestigia ei⁹. 1. Pe. ij. Xp̄s pass⁹ est p nobis vob⁹ relinq̄ens exēplū ⁊ seq̄mini vestigia ei⁹ Eccl'. xxvij. Magna est gl'ia seq̄ xp̄z. vñ etiā ap'ls .ij. Thi. ij. Si cōpatimur ⁊ cregnabim⁹. Sed heu plures volūt cregnare cū xp̄o i celo : sz hic nō pati in mūdo cū eo. Cōtra ds dī Lu. xxiiij. Nōne hec oportuit xp̄z pati ⁊ ita itrare i gl'iaz suā. Sic et nos opz de necessitate pati si volum⁹ itrare regnū dei. Act. xiiij. Per multas tribulatiōes opz nos itrare regnū dei. Sic patet q̄ tribulatio ⁊ infirmitas cozpis est pign⁹ ⁊ via ⁊ porta eterne salut⁹. O q̄ fugitū hāc portā ⁊ viā iquā tū possūt quō intrabūt celū: vt sunt illi q̄ iuste ifirmant̄ vel aliq̄d sustinēt. Itē q̄ hic sanitatē cozpis plus q̄rūt q̄ aie: ⁊ q̄ in gaudiis mūdi ⁊ voluptatib⁹ carnis ⁊ in diuitiis ⁊ honoribus ⁊ pēp viuēvolūtēs apls Rom. viij. Si sēm carnē vixeritis moriemini. Hiero. Impossibile est vt pūrib⁹ ds ⁊ futur⁹ fruat bonis vt hic vē ⁊ ibi mētē ipleat ⁊ de delictis tēsleat ad delictas Ber. Qui carnalib⁹ quidē voluptatib⁹ parcit eternas delicias epulis idign⁹ habet Vt aūt cēnis gaudiis digni hēamur tūc hic libēter pati debem⁹ Gze. Si dulcia q̄rim⁹ necesse est vt amara tolerem⁹. Insup ifirmitates ⁊ tribulatiōes augmētāt hoi pmiū celeste Mar. v. Gaudete i illa die ⁊ exultate qm merces vra copiosa est i celis. Hiero. i epla Libēs nūc tormēta patior vt futura michi gl'ia seruet. Vno uo quotiēs aliquē vlozē corpis patiēter sustines totiēs mereris coronā vite eterne Et iā si milesies in oculo/in vlso/i pede/in corde/in capite: vl' alibi vlozē sētires: p q̄liberbite ex oñ pzemiū possidebis . Et illō pmiū excedit oēs passiones pūtis vite etiā si vnus sustineret oēs passiōes et infirmitates oiz hominū . vnde Apostolus Romañ. viij. Non sunt condigne passiones huius tēporis ad futuram gloriam. immo si quis in ardēti clibano deberet esse vsq̄ ad finē mūdi adhuc nō eēt eq̄paratio futuri gaudij. vñ Chzy. Si q̄tidie opz nos tormēta pferre si ipaz gehēnā paruo tpe tolerare p eo vt xp̄z vidē possem⁹ i gl'ia ⁊ scioz eius nūers associari nō est dignū patiōē q̄ tristē est mō: vt tāti boni tāteq̄ gl'ie ptices habeamur. O Quātū ad lect̄z scied̄ū scōm magistrū hūbertū sup regulā bti Augu. q̄ nō ē maioz mia i exteriozib⁹ opib⁹ mie q̄ que exercēt circa ifirmos seruiēdo ⁊ administrādo eis ybi eni patit̄ esuries ⁊ potat̄ sitis: hoc xp̄s recipit q̄si sibi eēt factū in cruce q̄n dixit. Sitio. Mat. xxv. Quādiu ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Itē vestē nud⁹ cooperit̄ cū ifirmū tegis: ⁊ hospitalitas exhibet̄ q̄n ifirmo lect⁹ ad discēdū paratū. Et vbicū⁹ vilitat̄ q̄n vicinus ligat⁹ ifirmitatis gl'olat: ⁊ tādē exhibet̄ moztuo officiū sepulture ⁊ sic ifirmis seruiēdo exhibēt̄ oia opa mie. Itē seruire ifirmis excellit alia opa mie ⁊ religiōis: q̄ sic pbat̄. ℳ Nā i opib⁹ rigoris ⁊ religiōis seruit̄ q̄nq̄ uno de bono sensu vel de vno mēbzo: vt i abstinētia de gustu: i vigiliis de visu: i alpobestitu de tactu: in silētio de lingua: ⁊ sic de aliis. In opib⁹ hoc pietat⁹ circa ifirmos p̄mo seruit eis oc'ulus i digilāū ⁊ itrēdū hozrēdabidēū p q̄b⁹ hoi dabit diuinavisio i celo. Scdo auditus ketozes sentiēū. Tercio audit⁹: dura ⁊ba gemit⁹: suspiria: ⁊ ipoztunitates audiēū Quarto tact⁹ ifirmos tangēdo ⁊ sublenādo. Quito gust⁹ ppt̄ eos solitā ⁊melstionē itmittēū . Sexto ligua eos cōsolāū. Septimo pedes p eis discurrēū. Octauo totū cozp⁹ p eis diuersimode laborādo Que ḡ religio potit huic ⁊pari i q̄ hō seipsū totū sic deo religat vt ei ex toto cozde fuiat ⁊ cozpe ⁊ sēlib⁹ ⁊ mēbzis vt iā dictū ē. Huius religiōis seruāde ⁊ sectāde dedit nob⁹ exēplū xp̄s q̄ tā benignū se exhibuit ifirmis eos visitādo dulciē alloq̄ndo fecq̄nter sanādo. Circa vltimū nota exēplū Legit̄ i vitas patrū q̄ erāt duo fres quoz vn⁹ mlt̄ū iciunauit alt⁹ ꝓ seruiebat ifirmis deuote Quesitū aūt fuit a ꝓdā sene ds cui eēt maior⁹ meriti ⁊ dixit senex. si sciat ille iciunās apenderet se p nares nō possetpuenire ad mēsurā illi⁹ qui seruit ifirmis

¶ De eadē dñica. ser. cxxix. De mozte spūali

Incipiebat eni mozi. Jo. iiij. c. Sciēdū q̄ sicut hō mozit cozpal̄. sic etiā et spūal̄. vñ i p̄ti sermōe tria fūt dicēda Pzio quō hō mozit i aia Scdo quō mozt cozpalis ⁊ spūalis cōparant̄ adiuicē. Tercio exēplū ℙ Circa p̄mū sciēdū q̄ p̄gressionē mozt⁹ criminalis ip⁹ aie possum⁹ accipe p similitudinē mozt⁹ cozpozalis. Cozpozal̄ eni moriēs. Pzio incipit infirmari. Scdo febzicitari. Tercio agonizare. Quarto mozi. Quito inolui siue velari Sexto expozta ri. Septio tumulari i ⁊ sic fit p oēz modū mozientib⁹ i pctis Pzio q̄n hō cozpozaliter incipit infirmari: tūc distēpat̄ i natura: sic q̄ nō

hz appetitū ꝛ capozē cibi neq̄ pot⁹: sic aia pt̄ mo ifirmat ꝛ dilē pat: ꝛ hoc fit i p̄mis morib⁹ ꝛ suggestioib⁹ cū delectatiōe tñ sine consensu Scdo ūt ozimozi tēr febzicitari. null⁹ ei exōdi cta ifirmitate mozit nisi eadē ifirmitas ā . . ⁹ ualescat. Cū ei hō ifirm⁹ se sēnt ex vicijs ic⁹ pugnari fuiter itantū vt totū cozp⁹ icēdat ā sentit qz ifirmitas creuit ꝛ accēsiōes siue adu ctiones vicioz: q̄ vinū tñ ibi psistit neq̄ q̄ mozi tur: sed necesse est q̄ si mozi opozteat vt āpli⁹ p̄cedat Tercio hō ad mozi ēdū se dispōes ici pit agonizare: qđ cōtigit cū vicī⁹ opoztunita te tēptatiōis mutari icipit: ꝛ deliberare qđ ve lit ꝛ qđ faciat mō in parte vult ꝛ i pte nō vult Cūq̄ ratio sic luctat cū sēsualitate: vt nō mō vincat mō vincat: hec luctatio nichil aliud est q̄ agonizare ꝛ ad mozte festinare. Quarto egritu dine hac ualescēte: tūc hō exipoztunitate ipu gnātiū victoz vicit dās man⁹ hostib⁹ vt ꝛplen tiat in p̄tē iam ex hoc ipso exaltat spē ꝛ sta tim moztuus est hō iste: qz cum plenum p̄tō dederit deus q̄ est vita aie euolat ꝛ iam mozi tuam: deseliquit: etiam si p̄tē adhuc actualē non est subsecutū. Vñ dr i deze Jn malicijs uoluntas p ope reputat. de pe. di. i. ois. Mozi qđ dr Thob. iii. Caue ne aliq̄n p̄tō cōsentias Quinto pannis inuolit ꝛ velat sic q̄ iam vi ctus p̄tō consentit ꝛ opere ipsum ꝑpetrat: sed ēt occulte: qz adhuc de perpetratis criminib⁹ erubescit. Sic occultabat Adā p̄tē suum cū in terrogatus a dño tñdit. Mulier quam dedisti michi socīā dedit michi de ligno ꝛ comedi Sic Eua occultauit cū interrogata fuerat dicens. Serpens decepit me. Sic dauid occulte ꝑpe tratum adulteriū abscondere nitebat cū mit teret p vxia ꝛ veniret ꝛ intraret domū suam et dormiēs cum vxore conceptum crederet cē su um. Cui dixit deus p Nathā ꝓphām. Tu fe cisti obscondite. ego aūt faciam verbū istud i ꝛspectu oīs isrl ꝛ i cōspectu solis. Sic etiā di cit dns cuilibet p̄tōi qui iam celat p̄tē suū Naum. iii. Reuelabo pudēda tua in facie tua ꝛ oñdam gētibus nuditatē tuam: qđ ꝛtinget in extremo iudicio dño secreta cozdiū reuelan te. Sexto moztuus pannis inuolut⁹ exportat Sic p̄tōz occultis p̄tis crebzius repetitus in penas ꝓficit vt audacter peccare incipiat ꝛ in aperto sic q̄ de his nichil penit⁹ erubescit: sed magis gl̄iatur in malicia: vt sit de numero illo zum de q̄bus dr Pzouerb. ij. Letant cū male fecerint: ꝛ exultāt rebus pessimis: quoz vie peruerse sunt ꝛ infames gressus cozū de q̄b⁹ dicitur Hiere. iij. Frons mulieris meretricis. nō. erubuistī. Septimo tumulat cum longa consue tudo ꝛ aperta malicia peccandi trāsit in habi tum: intātum q̄ etiā peccare deliberat: cū nul lum habeat incitamētū ꝛ cum oīa impugnan tia ꝛquiescant affectus volendi: nunq̄ in tali bus requiescit: ꝛ sic obstinatus ꝛ induratus vix cō uertuntur Threno. iij. Lapsa est in lacum aīa mea: posuit ꝛ lapidē sup me. Q Quantum ad sēm sciendum q̄ noue sunt signa p que cog noscit infirmus vtrū cito moziet cozpozalē Sic similiter cognoscitur de homie spūaliter Primū signū est q̄ ds cōsiderer facie infirmi q̄ si oino distans est respectu sanitatis si gnū ē mozt(Sic spūalē si exēplū malū pbes p̄rio. l. colozādo facie tuā vt possis p̄rimū al licere ad malā cōrupiscētiā: signū est spūalis mozt(. Et talis est occisor p̄rimi ꝛ re⁹ oiz aiaꝝ quas p suā pulchritudinē allicit ad malā ꝛcu piscētiā. vñ Greg. i mozal. Tot moztib⁹ ds di gn⁹ ē: quot exēpla p̄bauit(i posteros reliq̄t Et tales q̄ p malū exēplū dāt occasionē aliis peccādi sunt maledicti a xp̄o. vt habet Mar. xviij. Ve hoi p quē fit scandalū Et talis reus erit oim p̄tōz q̄ aliter ex suo malo exēplo ꝛmit tūt cū im: tādo: ꝛ ide pena ei⁹ sp augmētabit a quolibet q̄ ē ū in talibus sequit vsq̄ ad diez iudicii. Sed q̄ timet scādalizare p̄rimū i ver bis: i mozib⁹ ꝛ i factis est signū boni coloris in facie sua ꝛ signū vite. Et talis q̄ p̄cbet bo nū exēplū p̄rio multū diligit a xp̄o ꝛ quot q̄t cū imitant i hoc bono exēplo tot gaudia acci dētalia habebit i celo. vñ Cesari⁹ Quātis exē plū vere hūilitatis ꝛ pfecte charitatis ostēde ris: cū tātis ꝛ p tātis eterna p̄mia possidebis Sēm signū est si infirmus vigilat et lucē odit ꝛ hoies fugit ꝛ facie abscōdere nitit signū est mozt̄is cozpozalis. Sic spūaliter si q̄s fugit lu men aperte p̄dicatiōis: sic q̄ nō pōt audire ve ritatē ꝛ verbū dei signū est mozt(spūalis Si quis aūt libēter audit verbū dei ꝛ veritatem signū est vite spūalis Vñ xp̄s dicit in euāge. vt habet Joh. viij. Qui ex deo est ꝟba dei au dit: ꝓptera vos nō auditis(q̄z ex deo nō estis Tertiū signū est si infirmus stridet dētib⁹ i acuta passiōe/ ꝛ est antiquus mos hoc antea fa cere consueuerat/ vel insanire incipit/ tunc ci to moziet⁹. Sic spūaliter si q̄s est iracūdus ꝛ impatiēs ꝛ cū verbis maledictis ꝛ iracūdis p rimū offendit signū est mozt̄is spūalis. vnde apl's. i. Coz. vj. Neq̄ maledici neq̄ rapaces regnū dei possidebūt Sicut sunt illi iracundi cū quib⁹ null⁹ cōsozdare pōt/ qui viuūt cum p̄rimis suis in hoc mūdo sicut diabol⁹ pater ipsoz viuit cū dānatis in inferno quē nullus pacificare pōt. Et tales iracūdi habēt duplicē ifernū. s. i p̄nti penā ire ꝛ i futuro penā dānatiōis eēne. vñ Hiere. v. Seruietis dus alie nis q̄ nō dāt vobis requiē die ac nocte/ sic cō uerso pacifici sūt filii dei ꝛ tabernaculū altissi mi. ps Jn pace fact⁹ ē loc⁹ ei⁹ Quartū signū est si nal⁹ ꝛtrahit ꝛ si labia cōtrahūtur/ signū est mozt̄is cozpalis/ sic spūaliter si q̄s raro ape rit os ad laudādū/ ad regratiādū deo/ ꝛ sz pot⁹ ad blasphemādū ꝛ ad iurādū est signū malū. Vñ oēs blasphemi habēt signū mozt(eterne

sed ecōuerso illi q̄ deū laudant ⁊ eius regratiant̄ de suis bñficijs: vtrocere possint cū ps Bñdi cā dñm i oñi tp̄e: semp laus eius in ore meo Qui tū signū est sirmi⁹ hz ligua cīcā ⁊ nigra posita i ligna hoc est signū mort̄ corpalis Sic spūaliter si q̄s hz liguā mēdacē signū ē mortis spūalis Vñ scriptū est Os qđ mentit occidit aiaz Mā mēdax ligna est quasi falsa monēta q̄ nō valet nisi ad ignē Sic ecōuerso si hō ē verax i verbis suis: est signū vite ⁊ salutis. ps Ecce cui⁹ vitatē dilexisti ⁊c. Oz ipe ps ēvia veritas: ⁊ vita Sortū signū est si sternutatio nē nō hz cū piper vel elleboz⁹ imittit i nasū inferni: qō tū simplices facere nō debēt alioquin infirmū grauiter ledere possent: ⁊ est signum malum si nō sternut at Modo in sternutatione movetur totū corpus hois abintra et ab extra. Sic spūaliter si q̄s audit vel cogitat de me ppria vel de iudicio extremo vel de penis ifernī: vel gaudijs celi ⁊ nō cōcutit̄ in seipso: signū est eterne mortis. ps. A iudicijs eius timui. Sic ecōuerso si q̄s audiēdo vel cogitādo ista p̄dicta cōcutitur ⁊ movet̄ ad cōtritionem ⁊ ad piam: signum est salutis. Septimū signū est si sozdes auriū que naturaliter sunt amare vertant̄ in dulcem sapozem est signū mortis corpalis. Sic spūaliter si aliqui est dulce audire detractiones de p̄ximis signū est mortis eterne Vñ Aug. Mō accōmodes aures tuas ad percipiendū verba detrahētis ne cōcipias mortē in aia tua. Detrahentē enim ⁊ audientē vtriq; esca est mors aie Et vt breuius cōcludā. detractoz ⁊ libens auditoz disbolum portāt in lingua. Vñ etiā Ber. detrahere aut detrahentē audire q̄ horr dānabile⁹ sit non facile dixerim. Sic ecōuerso si quis libēter audit bona loqui de p̄ximis ⁊ ex fraterna caritate cōgaudet ipsis signū est vite eterne. Vñ .i. Joh. iij. Nos scimus qm̄ trālati sum⁹ de morte ad vitā: q̄ diligimus frēs. Octauū signum est si sudoz ⁊ anhelit⁹ frigescit ⁊ infup manus ipsius infirmi sunt frigide ⁊ fusce signum est mortis corpalis Sic spūaliter si q̄s est frigid⁹ ⁊ tepidus in his que sunt dei: ⁊ ad salutem aie pertinent: ⁊ facilis ad ea que corpis et mundi sunt. Et insuper si nec iniusta restituere curat nec elemosynā pōt de iuste acquisitis dare ex magna auaricia ⁊ cupiditate superflua: signum est mortis eterne. Sic ecōuerso. Si q̄s est agilis ⁊ p̄ōptus ad ea que dei sunt: ⁊ pōt libere ⁊ spōte restituere res iuste acquisitas ⁊ largiter elemosynā dare de reb⁹ iuste acq̄sitis signū est vite spūalis ⁊ eterne. Nonū signū est si infirmus nec dormire nec requiescere pōt sed ita vult hanc ita illuc: nec i vno loco manere pōt signū est mortis corpalis. Sic spūaliter si q̄s sp occupat̄ circa terrena ⁊ trālitoria die noctu q; sic q̄ueri dieb⁹ festiuis cessat a laboribus ⁊ mercātijs suis: ⁊ itā tū inquietat corpus si q; raro vbi nā q̄ cogitat de deo ⁊ salute ppria: signū est mortis spūalis ⁊ eterne. Sic ecōuerso. Si q̄s nolet q̄q; lucrari ⁊ta deū nec violare fida ppt̄ aliq̄d lucrū tpale ⁊ tēt̄at̄ i his q̄ de⁹ libi admisserat ⁊ itēbit eis vti ad honorē dei ⁊ salutē ppriā: signū ē vite spūalis ⁊ eterne. ℟ Quātū ad tertiū nota exēplū de his q̄ mortui ipiūt sicut filij⁹ reguli q̄ incipiebat mori. Legit ibidē patrū ozdinis p̄dicatoz q; fuit in quincia anglie in cōuētu derbie frater q̄dā iuuenis valde deuot⁹ ⁊c. q̄ce illud exēplū supza ser. xx. p

De eadem dñica.

Q Redidit ipse ⁊ dom⁹ ei⁹ tota ⁊c. Istū ser. de articulis fidei quos q̄libet xp̄ian⁹ ere debet quere infra sermone. xxi. vbi. Dñica. xxij Ser. cxxx de indulgētia ad inimicos

Serue nequam omne debitū dimisi tibi quoniā rogasti me: nōne ergo oportuit ⁊ te misereri conserui tui sicut ⁊ ego tui miser⁹ sū Mat. x. huj Superius interrogauit petrus ihesū dicēs. Dñe quotiens p̄ccabit in me frater meus ⁊ dimittā ei vsq; septies. Et ait ihesus. Nō dico tibi vsq; septies; sz vsq; septuagies septies Et ponit ibi numer⁹ determinat⁹ p̄ indeterminato, i quotiēs p̄ccabit totiēs dimitte ei. Vñ i p̄ti sermone tria sunt dicēda. Primo q̄ sunt ista q̄ debent nos inducere ad indulgēduz inimicis nostris Scdo q̄liter teneamur indulgere inimicis nostris. Tertio exēplū de eodē. Circa primū sciendū q; q̄nq; sunt que debēt nos inducere ad indulgēdū inimicis nostris. etiam q̄tūcūq; graviter nos offenderūt. Unde quicūq; illa quinq; diligēter cōsiderat ⁊ pōderat nō erit sibi graue inimicis suis indulgere Primo enim debemus indulgere offensoribus nostris: vt p̄ta nostra nobis a deo dimittantur. Vñ tanta est differētia inter p̄ta nostra q̄b⁹ deū offendimus: ⁊ inter offēsam qua p̄rimus nos offendit: sicut inter decem milia talenta ⁊ centū denarios. Vt autē deus nobis multa et magna peccata dimittat libenter debem⁹ hoc primum dimittere p̄ximis. Unde Marci. xi. Cū stabitis ad orandum dimittite si quid habetis aduersus aliquē: vt ⁊ pater vester q̄ in celis est dimittat vobis p̄ta vestra. Nō libos non dimiseritis nec pater vester q̄ in celis est dimittet vobis p̄ta vestra. Lu. vi. Dimittite ⁊ dimittemini. Augu. de vbis apli. Unusq̄sq; talē indulgētiā accepturus est a deo qualem ⁊ ipse dederit p̄rimo. Vñ etiā petrus rauen. O hō sine p̄tō esse non potes ⁊ bis semper dimitti tibi sēp dimitte. Q̄tum bis dimitti tibi tantū dimitte. quotiens bis dimitti tibi totiens tu dimitte. immo q; bis totū tibi dimitti totū dimitte. dñs Greg. in omel. Ille recte sui delicti venīā postulat: q̄ hoc nō p̄ius delinq̄tur in ipso relaxat. Immo tāta posset esse offē

ſa ⁊ cū tāta caritate et patiēria indulgere pol
ſes q̄ de⁹ oēz culpā tibi indl̄geret. Greg. Qui
in ſe peccāti clementē mollit/nullū pcti vehi
gīū i alia eius remanebit. ¶ Exēm de hoc le
gim⁹ q̄ erat q̄dā miles q̄ occidit p̄tem alteri⁹
militis; ⁊ ille volēs vindicare homicidiū patris
nūq̄ potuit illū militē inermē inuenire; ſz ſp ar
matus iceſſit. Accidit aūt i die q̄ ille
miles ſeſſit nudipes ⁊ ſine armis. Tunc ali⁹
miles cū cuagināto gladio cucurrit ad ipz vo
lēs vindicare homicidiū p̄ris. Tunc ille p̄tra
uit ſe ad pedes alterius militis dicēs ei. Ego
humiliter ſupplico vobis ꝓp̄ illū q̄ hodie i cru
ce p nobis mozru⁹ē q̄tin⁹ michi ignoſcat. q̄c
quid cōtra vos feci occidēdo vobis p̄tem vr̄m.
Et ille miles cecidit eū ⁊ ꝓp̄ ieſū crucifixū ito
tū idulſit ei ⁊ i ſignū reconciliatiōis oſculat⁹ē
eū. Cū aūt ille miles i eccl̄ia cū ceteris hoibus
oſculari voluit crucifixū ſicut mos eſt in illa
die: tūc ſol⁹ i cruce ap̄lexat⁹ eſt. vnde miles cū
brachijs ⁊ oſculat⁹ eſt eum cozā oi ꝓp̄to. et vox
ab oībus audita eſt. Tu hodie ꝓp̄ me indulſi
ſti illi q̄ tibi p̄ez tuū occidit; ⁊ ego hodie idul
geo tibi oia peccā tua. Et ſic ip̄letū eſt illo mi
ſterio illud dictū xp̄i: vt hēatis Lu. vj. Dimittite
et dimittemi. vñ Aug. Multa ſunt gña elemo
ſinaꝝ q̄s cū facim⁹ admuamur vt dimittātur
nobis peccā nra; ſz ea nichil eſt manus q̄ cū ex
cozde dimittim⁹ q̄ nos dſcq̄ peccam⁹. Sed
ſtuerati q̄ nolūt idulgere offēſoribꝰ ſuis nullo
mō dñe ſpare idulgētiā ſuoꝝ pecc̄oꝝ. et ꝯtūcū
q̄ ſteranē vl̄ ſteranē. vñ Jſi. de ſum. bo. Fru
ſtra deū rogat. ꝓpitiari q̄rit q̄. cito ꝓximo placari
negligit: imo obſtinati ⁊ tracūdi q̄ in cācoze ⁊
inimicicia ſtāt ⁊ nolūt indulgere illō q̄ eis di
mittū fuit requirit ab eis. vñ Gre. i li. moza.
Si hoc q̄ i nos delinq̄mur ex cozde nō dimitti
mus ⁊ illō rurſus exigit q̄ nobis tā p miam dī
mittaz ē gaudebam⁹. Scōo dēmus indulgere
nō vt de⁹ exaudiat oēs nras ⁊ acceptet bo
na opa nra. Nō eſt: q⁹ de⁹ nullū bonū op⁹ ac
ceptat nec oēm exaudit q̄diu ꝺs ſtat in cāco
re ⁊ nō vult idulgere. Aug. Qui nō vult dimit
tere frī ſuo nō ſperet oēm effectū. vñ ecclīa
Amb. Si nō ſuā dimittis q̄ tibi facta eſt nō
oēm p te facis ſed maledictionē ſup te indu
cis. Jē nec opa bona etiā q̄cūq̄ ſint illa: ſiue
ieiunū: ſiue elemoſina ſiue pegrinatiōes ſiue
caſtigationes cozpozis frequentatio eccleſia
rum ⁊ miſſarum: ⁊ ſic de alijs. Si enim tot bo
na opa quis oſſet die faceret quot ſūt ſtelle ce
li de⁹ nullū coꝝ acceptaret. vñ Gre. Munus
nō accipit niſi ab diſcozdia ab alio repellat vñ
etiā Aug. i ſer. de. b. Stephano Nemo ſe circū
uemat: nemo ſe ſeducat q̄ vl̄ vnū hoiem in hoc
mūdo odio habeāt deo i bonis opib⁹ obtulerit
totū poſſet. Ergo reconciliari debem⁹ frī nr̄o ſi
volum⁹ vt de⁹ acceptet nra mūera. vñ x̄ps di
cit. Mat. v. Vade p̄us reconciliari fratri tuo et
tūc veniēs offeres mun⁹ tuū. vñ Eccl. xxxiiij
Dona iniquoꝝ nō approbat altiſſim⁹. ¶ Ter
cio idulgē debes eo q̄ nō potes nocere ꝓximo
niſi p̄us tibi merit̄ū dānū ferat. ſ. alias tuā
occidēdo. Ergo ſi iſta duo p̄dicta nō p̄ſūt te in
ducere ad ignoſcēdū ꝓximo tūc illō tercio mo
te inducere d⁹ q⁹ ſpōte dimittas ꝓximo eo q⁹ non
potes vindicare. Nōbis obloquēdo: tibi minēdo:
maledicēdo: infamādo: culpas ei⁹ publicādo. nē
neq̄ i reb⁹. ſeu⁹ tibi furādo vl̄ dona ⁊ fortuna
um ipſi⁹ impediēdo neq̄ etiā i ꝑſona cū pcutien
do vl̄ vulnerādo niſi p̄us occidas p̄dictā. ſic iam
tuā. ſ. Jo. iij. Qui odit fratrē ſuū homicida eſt.
glo. ſupple ſuum. ſi⁹ Nōne ſtulti⁹ eſt q̄ manū p
p̄ria p̄fozaret: vt tunicā vl̄ pallū ꝓximi lede
re poſſet. ⁊ adhuc magis ille eſt ſtult⁹ q̄ ꝓp̄ vi
dictā ꝓximi occidit ſuā ꝓp̄riā. ſic. ſ. p̄dictoz
eſt q⁹ tot⁹ mūd⁹ ⁊ oia viſibilia q̄ i mūdo ſunt.
Ber. Tot⁹ mūd⁹ ille p̄cū vni⁹ aie eſtimare nō
p̄t. Aug. Aia oēz cozpozeā creaturā nature di
gnitate p̄cellit. Jtē Aug. Manus eſt dānuz in
amiſſiōe vni⁹ aie q⁹ mille cozpoꝝ. Nō diligē
ter attēdx an tibi expediat vindictā ſap ꝓximū
expetere ſiue i reb⁹ ſiue i fama: ſiue i cozpe et
tibi ex hoc eternā moztē iferre. vñ. i. Joh. iij.
Qui nō diligit fratrē manet i moꝛte. ſ. cozpis
⁊ aie. vñ Aug. Vita aie amoꝛ ē q̄ nō amat moꝛ
tu⁹ eſt. ¶ Quarto tō idulgē ⁊ diligē debem⁹
inimicos nros q⁹ illis plecturo quā ꝺs patiē ab
inimicis patiēter augmētat gl̄iaz ⁊ minuit ti
bi penā purgatorij vñ p̄. Supza dyalū inimi ka
bzicouēt pcōres glo. ſup. cozpā cīnā. Quō
ei potes odire illū ē tibi tā vtilis eſt i augmē
tū meriti gl̄ie. Nā mai⁹ bonū tibi ꝓcurat ꝺ de
te ꝺbo vl̄ fctō ſi patiens fuiſti q̄ ſi tibi mille
florenos imo mūdū totū ꝺdiſſet. oz ekā cozo
nā tibi ꝓpauit ⁊ ēnū excellit ē trāſitoziū ārti
fto. vnj. phi. Finiti ad infinitū nulla ē ꝓpoꝛtio
ergo q̄t iniurias patiēter ſuſtinuiſti tot ei⁹ nas
cozonas i celo mereris. Jnſup penas purgato
rij ſoluit. Et ideo de⁹ permittit malos viuere vt
bonos exerciēt vl̄ vt querāt. ergo q̄d ē fir ab
inimic(hoc totū deo offerre ꝺbes ꝓ petis tuis
i patiēria cozdis ⁊ poſſibile ē q⁹ bona iuria de
leat tibi itegrū ānū pene purgatorij; imo poſ
ſibile ē q⁹ tāre poſſēt ei iniurie ⁊ pſecutiones: et
cū tali patiēria poſſes ſufferre eas q⁹ ois pena
purgatorij tibi ꝓ illas dimitteret: ſic q⁹ ſtati
ſpolares ad ceſū ergo cū inimic⁹ te pleq̄t ⁊ ma
ledicat tibi: hoc ſufferre debes patiēt ⁊ dns cō
mutabit ē illā maledictionē i bñdictionē. ps.
Maledicēt illi ⁊ tu bñdices. Aug. Qui ei ſuū⁹
eſt ⁊ maledicit ꝓximū ei ꝓ maledictiōe reddit
⁊ ſic etiā eſt de alijs iurijs q̄s ꝺs patiēter ſu
ſtinet. quito idulgere debes libēter: q⁹ ex hoc
de⁹ ⁊ oēs ſcī ang̃li cēt tui amici. Eccl. vi. Per
huz dulce multiplicat amicos. Aug. i ſer. de ſā
cto Stephano. Per amoꝛē hois inimici efficie
ris amicus dei. inimo amicus omniū ſanctoꝝ

ꝫ̄gelo ꝙ sic q̄ nūq̄ aliq̄ mē i mūdo intrāū dixerit filiū suū vnigenitū sicut vnusq̄sq; scīoꝝ ꝫ̄gelo ꝙ te diliget sic p̄rio ob amoꝛē dei ꝫ̄ pꝛoꝝ ignoscas p Quātū ad scīoꝝ scīēdū q̄ q̄lz tenetur q̄nq; modis indulgē suis inimic(si vult salvari Pꝛio tenet(ex puro coꝛde idulgē sic q̄ nō velis te vidicare nec ꝓbo nec facto sic q̄ non odias inimicos nec eis optes malū ex ira vel rācoꝛe vt dicē possis cū psal. Si reddidi retri būtib⁹ michi mala decidā merito ab inimicis meis ianis: sed qui sic stāt q̄ gaudēt de iꝓꝛtunioꝝ vlēt de pspꝛitate inimicoꝝ ex rācoꝛe illi habēt coꝛda dyabolica: qz sūt filles dyabolo q̄ dolet de bonis nris: ꝫ gaudet de malis nris sic ꝫ isti rācoꝛi ergo sūt a deo maledicti vt habet Eſa. v. We q̄ dicit(bonū malū ꝫ malū bonū vñ querit hic vtꝛ inimicis teneamur ex coꝛde oēs inuriaꝫ dimittere Rñdeo q̄ ex iuria vel dāno alicui illato solēt i eo cui fit iuria tria oꝛiri. scilz rācoꝛ in affectu: signū rācoꝛis i effectu: ꝫ accusatio iuris ꝛtra iniuriātē. Pꝛimū ꝫ scīm tenet hō statī dimittere: sed tertiū nō tenet nisi ille satisfaciat scīm suū posse: qz q̄libet pōt exigē iusticiā ꝫ satisfactionē ab eo q̄ sibi fecit iuriā sic tñ q̄ nō odiat eū: nec signū rācoꝛis(ei oñdat sz solū exigat illud qđ sibi iusticia dictat ꝓ satisfactiōe ꝛtra iuriā sibi illatā. vñ dr i decre. Nō tenet offens⁹ dimittere iuriā nisi sit sibi satisfactū. xxij. q. iij. si ille. Sed ille q̄ in coꝛde tenet vindictā sup pꝛimum est inimicus dei et filius eterne dānationis Eccl. v. In tpe vindicte dispbet te Scīo indulgere ꝫ diligere inimicū debes sic q̄ nō velis p alios vidicari Exēplo xp̄i cuius iuriā cū discipli sui vidicare nollēt. iRñdit rep̄hendendo illos: vt habet Lu. ix. Nescitis cui⁹ spūs estis filij hois non venit aīas pderē sed saluare. Vñ si haberes filiū vel ffem vl cognatū ꝫ nō rogares vl iubetes cū vt te vindicaret: sed solū scīēter admittetes tūc eternā dānationē sic admittēdo iuriaꝝ. Apls. Roma. i. Digni sunt moꝛte nō solū facientes: sed etiā qui facientibus cōsentiūt. ergo si q̄s haberet filiū vel amicū q̄ eū p illatis iuriis vidicare vellet: tal nullo mō debet admitteꝛe als reus erit. Tertio sic idulgere ꝫ diligere debes inimicū: vt nec pdeū velles eū ledi vel hic vel i futuro. Sed ꝛtra hoc facit q̄ sup inimicos suos expostulāt a deo vidictā ꝛtra q̄s dicit Greg. Jubet de⁹ vt diligaē inimic⁹ ꝫ tñ rogaē de⁹ vt occidat inimicū. Quisq̄s sic oꝛat ip se talis p̄cibus ꝛtra cōditoꝛē pugnat. ergo q̄n cūq; optas vidictā a deo sup inimicū tūc tu dignus es q̄ tibi illa vidicta eueniat exēpla iusticia ōt: ergo q̄lz optare dza deo suis inimicis bene nīā ꝫ ēam i p̄nti ꝫ gliam i futuro. vñ Mat. v. Diligite inimicos vr̄os vñ facite his q̄ oderūt vos: ꝫ oꝛate p plequentib⁹ et calūniātib⁹ vos. Quarto tenemur sic idulgē ꝫ diligē inimicos vt eis cōsa signa caritat(exhibeam⁹ q̄ ꝫ alius hoibus cōiter exhibem⁹ sicut loq̄ salutare cū ꝫ sic de alijs. A Circa hoc q̄rit vtꝛ sit de necessitate salut(q̄ q̄s spālia signa caritat(inimico exhibeat Rñdeo scīm scm Tho. ij. ij. q. xxv. Sicut hō tenet i cōi diligē inimicū ꝫ non i spāli: ita signa et effect⁹ dilectiōis q̄ i cōi q̄ueueūt pꝛimis exhibere tenet etiā inimicis exhibē putabre cū alijs oꝛat p oib⁹ fidelib⁹ vl p toto pplo vl cū alijs aliqđ bñficiū ipēdit tali cōitati: tūc etiā hoc inimicis exhibē dz de necessitate p̄cepti ꝛtra hoc facē ptinet ad iuꝛisdictē. Vñ oꝛare debem⁹ p inimicis cū oꝛam⁹ p alijs Exēplo xp̄i q̄ i cruce oꝛauit p inimic(suis Lu. xxiij. Pr̄ ignosce illis qz nesciūt qđ faciūt Mā religiosi tenent i spāli oꝛare p suis inimic(eo q̄ sūt in statu pfectiōis Sz seculares i cōi tenent oꝛare p suis inimic(cū ꝫ p alijs oꝛāt Sz si q̄s ēt i spāli oꝛaret p suis inimic(ista oꝛatio cēt valde deo accepta et hoi multū meritoꝛia. vñ Gre. Ille p̄ces suas multū valē facit q̄ eas p inimicis effūdit Quito tenemur idulgē ꝫ diligē inimicos sic q̄ habeam⁹ aīm p̄paratū ad subueniendū ipis in pticulari si i magna necessitate fuerit ꝫ tituti ꝛbigra. Vt si inimic⁹ tu⁹ erraret eū i p̄cept vl vt submergeret ꝫ hmōi debes sibi p̄cauere ꝫ eū admonē si potes: a[illegible]⁹ eēs lāguis ei⁹. Itē etiā si fame pieret ꝫ hmōi. vñ Amb. Pasce fame moꝛiētē si nō pauisti occidisti Salo. Si esurierit inimic⁹ tu⁹ ciba illū si sitierit potā illi Scīēdū q̄ ē manifestū signū bonitatis et gr̄e cū qs diligit illū q̄ eū odit ꝫ bonū optat illi q̄ sibi malū optat ꝫ bñfacit illi q̄ sibi iuriaē vñ Aug. Illō manifestissimū signū bonitat(ē vt tuū q̄z inimicū diligas ꝫ ei q̄ ē malū vult ꝫ sibi p̄t facit q̄ bonū velis faciasq; qđ possis. ꝛDeuti. xij. Nulli malū p malo reddētes ℣ Circa hāc dicta scīēdū q̄ aliq̄ dicūt ego nō odio illū: qz secū i pace eē volo ꝫ volo eū p̄mittē sua ferā expedire Et si obuiā venerit sibi tūc p aliā viā iredit ꝫ si opz eū p̄terire tūc oculos inclinat ne faciat sibi oculis suis eū inspicere: ꝫ si inspexerit eū tūc faciēs ei⁹ mutaē ꝫ coꝛ suū moueē ꝫ ifrigidaē sic q̄ vix vna die vl duob⁹ ēcupare p̄t si allo q̄ vl videē opoꝛteat eū. Insup aliq̄ nō vadūt ad dmos aliquoꝝ nec loquunē sibi mutuo ꝛc. Et oia talia sūt signa rācoꝛis ꝫ odii ꝫ nō caritat(i. Joh. iij. Qui nō diligit fꝛem suū manet i moꝛte. Qđ aūt talis idulgētia q̄ solū sit oꝛe ꝫ non coꝛde nō sufficit ad salutē ostēdit Haymo sup Mat. Nihil pōt oꝛe dimittē q̄ fuat tractādū i coꝛde vñ Chry. i li. de xp̄ūctiōe coꝛd(Si tūmō nō ledas eū q̄ te lesit aueret(aūt te ab eo nec libēter eū videt manet sine dubio rācoꝛ(vulnꝰ i pectoꝛe Itē scīēdū q̄ tales(idurati q̄ nolūt idulgere sūt in piculoso statu: qđ sic p bat. Pꝛio q̄ nullꝰ bonꝰ i ecclia pticipatione hñt de q̄ dicit p. Participē me facit de⁹ oīz timētiū te ꝫ ista pticipatio ē eis in tū necessaria. qz forte pauca p se bona facūt sic q̄ bñ idigerēt iuuari p

ticipationem alioꝝ bonoꝝ ꝛc. O ꝙnfelix est ille q̄ participatiõe oim missaꝝ oꝝonum ⁊ elemosinaꝝ: et exercitio bonoꝝ oim q̄ fiunt in tota ecclia ꝓpter vnā tabl' vidictā vult carere et ꝓpter omnib⁹ bonis q̄ fūt in celo ⁊ in terra ꝓpter inimicias quos gerit ꝗra ꝓrios. Scdo qz nullius gaudij in celo in futuro patrem habebāt. Apoc. xxij. Foris canes ⁊ venefici ⁊ impudici: sicut eni nec canes nec serpentes celū intrabunt: sic nec rancoꝛosus nec vindicatiuꝰ celū intrabit: ꝛ cū demonibus ⁊ damnatis in ternum possidebit; vbi nullus ozdo: ꝛ sempit⁹ hoꝛoꝛ habitat. ℂ Tertio ꝙd vni ex inimicaris ꝓis omia opa tua. Insup amicicias dei ⁊ beate marie ꝫginis ⁊ oim sctoꝝ ⁊ āgelorum. Vñ sicut signa ire ꝓrinis oñdisti: sic debes nunꝯ vult tui misereri: nec tu cū sete videbis: nec aliqua signa caritatis tibi oñdet: ꝛ si signa ire et vindicte. Lu. vi. Eadē mēsura qua mensi fueritis remetiet vobis. vñ Chrisost. i libe compunctione coꝛdis. Nunqꝫ tu habes ꝓpcium tibi fieri deum vt te non q̄dem leuat guerrat ⁊ si se a te ⁊ pcōꝝ suoꝝ memoziam te neat ⁊ videre te nolit. Ergo qualē vis erga te deum esse: talem te exhibere debes his q̄ deli querunt in te. Item sancti ostendēt iraz sic q̄ nec bta virgo maria nec alios sctoꝝ deū p illis rancoꝛosis ⁊ vindicatiuis ozabit: nec q̄ꝯ bonis ipis cōicare velit de gaudiis celi. Sic ⁊ angeli in signū ire exibunt ⁊ separabunt eos de medio iustoꝝ ⁊ mittēt eos i caminū ignis vbi erit fletus ⁊ stridoꝛ dētium. D Sed si bulges: tūc deus ⁊ omes sancti ⁊ angeli erūt amici tui et illam amicitiaz ostendēt. Primo in hoc q̄ angeli tui moꝛtevenient et ducent te cum honoꝛe ⁊ gaudio in celuz. Secūdo in hoc q̄ christus ⁊ beata virgo maria et sancti ⁊ angeli animā tuaz lete ⁊ honozifice suscipiēt in celū sic q̄ nunq̄ aliquis rex vel imperatoꝛ cum tanto honoꝛe susceptus est ab hominib⁹ i hoc mundo. Tertio in hoc q̄ xp̄s meritum suuz ⁊ beata ⁊ō virgo maria ⁊ apli ⁊ martyres ꝫfessoꝛes et virgines tecū condiuidēt. vñ Anselm. Vnusquisq; intātum gaudet de alterius gaudio q̄ tum de suo ꝓpꝛio. Quarto in hoc q̄ xp̄s bta virgo: pphete: apostoli: martyres: cōfessoꝛes virgines: ⁊ āgeli ⁊ omnes electi in celo regratiātur tibi ⁊ honozāt te ꝓpterea q̄ ob amoꝛem coꝛum indulsisti tuis offensoꝛibus. ℰ Sed ꝗtum ad tertium notandum est exemplum de his qui nolunt indulgere suis ꝓximis. Legitur q̄ quidā nobilis habuit filium qui fuit castus: quem ⁊ pater eius multum diligebat: qz deo fideliter seruiuit. l. oratiōib⁹: ieiuniis: et elemosinis et limina sanctoꝝ frequētando: orando: pauperes viduas. orphanos: et pupillos defendēdo ⁊ multa bona opa faciendo. Post oia ista seruitia sua moꝛtuus est de quo pater multum dolēs rogauit eum vt sibi post moꝛtem appareret et ei meritum et statum suum insinuaret. Quod ⁊ dꝰ admisit in terozē tractūdoꝛū et vindicatiuoꝝ hoim. Et ille filius patri post moꝛtē apparuit dicēs. Pat nō ozes ꝓ me qz dānatus sum: ⁊ dixit sibi q̄ esset in maximis penis: et sicut essent lingue q̄ in celo sunt stelle: nō possent exprimere penā meā. Dixit ei pat. Nōne fuisti casꝰ: abstinēs: nec vnq̄ aliquem hominē spoliasti nec nomē dei blasphemasti / nec iuroꝛ / nec bibul⁹ fuisti: quō dānationē meruisti cū tot bona opa ibi ta tua fecisti. Et filius respōdit. Verū dicis pr̄. Ego em̄ adhuc virgo sum: nec aliquē hoiem spoliaui nec vnq̄ denariū iniuste accepi nec fui iuroꝛ nec potatoꝛ: ⁊ insup multa bona opera feci oza dolorando / vigilando / et coꝛpus meū castigando: sed omia ista seruitia ⁊ bona opa que feci deo: oia amisi ꝓpter iram et vindictā quā retinuit in coꝛde meo ꝗra hos qui me semel offenderunt quos amplius nūq̄ diligi: sed vbi cūq̄ potui semp me i ipsis vindicaui: ⁊ ꝓpter hoc solū dictū omnia bona opera mea perdidi et sic eternaliter dānatus sum. vñ Eccl. v. In tempoze vindicte disperdet te.

℣ In eadem dominica Sermo. cxxxi. Qđ no uem genera peccatoꝝ puniuntur

TRadidit eū toꝛtoꝛibus quousq; redderet vniuersum debitum Mat. xviij. Sic q̄libet dānatus traditur toꝛtoꝛibus. i. demonib⁹ qui eū impetūnt toꝛquebunt. F Vñ sciendū q̄ nouem sunt genera peccatoꝝ: quoꝝ vnū semp magis et grauius punitur alio. Primi sūt illi qui malabolūtate peccāt. l. consentiēdo ab intra ad peccata vel in delectationē peti cū plena cōne Aug. sup Gen. Si cō ꝗētiat ei q̄ libido ꝛmouerit facti ēdū esse ⁊ nō discrepat ab oi vita bona ⁊ gra tanq̄ de paradiso expellit homo ⁊ tā petū imputat ei etiā si nō ꝗsequat factū. Sed diceres multe cogitatiões michi incidūt quō in illis a petis me ꝑseruare possuz. Rñdet q̄ optimū remediū cogitationū est nō ꝗsentire et hoc stat i nostro arbitrio. Sed q̄ cogitatiões nobis nō incidāt hoc nō est in nostro arbitrio et i nostra potestate vñ Ber. Demonū est suggestiones ingerere: ⁊ nostrum est illis non cōsentire. Nam quotiens resistimus totiēs dyabolū superamus / angelos letificamus / et deū honozamus. Ber. Potest timeus excitare tē ptatiōis motū sed in te est si volueris ꝛsentire vel negare ꝗsensuz Itē sciēdū q̄ qui ꝗsentit in petis ⁊ stat in malabolūtate inimici sunt dei oipotētis: qz libēter malefacerent si auderent vel possent: et sic volūtas ꝓ facto cōputat. vñ dē in decre. In malitiis volūtas ꝓ ope reputat. de pe. di. i. oīs. Insup ē etiā quasi mōstrū cōtra āgelos dei q̄ hō habet malāvolūtatē qz sicut cōtra hoib⁹ esset mōstrū quād

mulier cõceperet alal trõnale ꝑ hoie: sic ãge li mirãtur ꝙ ibi dyabolus mozãꝫ in cozde per volũtatẽ malam ubi deꝰ deberet mozari ꝑ so nã volũtatẽ Cõtra quos dicit apls ad Ephe. iij. Nolite locũ dare dyabolo Et tales qui sic stant in malavolũtate facit̃ infernum in coꝛ de suo. Nam ubicũq; est dyabolus ibi est iferi nus. sic e conuerso: ubi est deus ibi est celũ: qz igit̃ diabolus hz ibi dominiũ i cozde polluto per malã ꝙsensum ⁊ volũtatẽ. ergo quodãmo do infernus ibi est. Nã sicut i iferno est ignis feroz uerbis ⁊ tenebze: sic est in coꝛde polluto ignis ardẽtis concupiscẽtie feroz luxurie ver mis remoꝛdẽtis cõscientie ⁊ tenebze obscura te intelligẽtie ꝛc. Unde tales fũt inimici dei qui cogitant mala ⁊ vidi etam super primum ex rancoꝛe quem hñt ad ipz. Mat. v. Qis qui racalcẽ fratri suo reus erit iudicio. Itez qui ha bent [illegible]olam delectatonẽ cũ plenatõne vel etiam ꝙ hñt voluntatem committẽdi qcũq; peccũ mortale: sicut qui habẽt voluntatez illi cite chorizandi uel luxuriãdi uel superbiã exercẽ di uel dicãdi. Illi per talem malam volũtatem vulnerant ipz. Et sicut malavolũtas displi ceret deo sic ⁊ bonavolũtas multum placet deo Chrys. sup Mat. Volũtates bone sic ꝛ dines sunt apud deum: quẽad modũ otoꝛ fert flozes uñ Ber. Regnũ dei intra vos est qđ est hoc re gnum sane libera volũtas hoiꝭ: ita sc confoꝛ mans diuine volũtati ut nichil uelit qđ fieri ꝛ uel fieri ei displicere Siõi qui adhuc grauꝫ us peccant sunt illi ꝙ ad malã voluntatẽ ꝟba addũt ⁊ hi grauꝫ ꝑmis cozrigẽtur ⁊ puniẽtur Verbi gratia. Sicut ꝙ exprimũt̃ trã iuidiã ⁊ rãcoꝛẽ quẽ in coꝛde gerunt ꝑ ꝟba cõtumelio sa obiectẽdo ⁊ improperãdo primis defectus ⁊ culpas coꝛ: ⁊ tales grauiter i hoc deũ offen dunt. uñ Mat. v. Qui dixerit fratri suo fatue reus erit gehẽne ignis. cuiꝰ cũe ille reus erit ꝙ dixerit fur: adultet: blurari: receptoꝛ ⁊ mẽ dax: tu fecisti hoc ibi: et hoc tibi. Silr qui tri dent ꝟba uel facta primoꝝ ꝙ impẽdẽdo ⁊ cõtẽ nendo eos ⁊ eriã ꝙ fecerũt ꝟba guerrilia et lu xuriosa cũ ꝙbus mentes hoim coꝛrũpunt uñ apls. i. Coꝛ. xv. Coꝛrũpũt bonos moꝛes colo qa prava. Et platio malo uerboꝝ est atte ctio mali coꝛdis. Mat. xij. Ex abũdãtia coꝛ dis os loqtur. Tertiũ ꝙ adhuc grauꝫ puniẽt sũt ꝙ ad cogitatiões et ad ꝟba addunt prava opa. Uerbi gratia. Si qs ꝟbis minatꝰ est ali cui peccat grauiter: sed cũ pducit ad effectuz ope ꝙfiendo. s. verberãdo ⁊ vulnerando pri mũ: adhuc grauius peccat Similiter ꝙ pfert ꝟba luxuriosa ad puocãdũ se vl alios ġuiter peccat: ꝛ si luxuriã in actu pficit adhuc gra uius peccat ⁊ nõ grauius puniẽt: ⁊ sic de aliis

6 Quarti sunt ꝙ ex cõsuetudine mala pec cãt: illi adhuc grauꝫ peccãt: ⁊ grauꝫ puniẽt uñ sciẽdũ ꝙ cõsuetudo prava tria mala con fert. Primũ est ꝙ hoiem ꝑfundius dãnat. nã qui semel mortaliter peccauerit ꝑfũde dãna biꝫ ꝙ bis uel ter: adhuc ꝑfũdiꝰ ꝛ ꝙ pluries ex cõsuetudie: adhuc magis ꝑfunde submergeẽ Unde misericoꝛdit agit deus qñ aliquẽ hoiez prauũ in tuẽtute mozi permittit: qz minus pu niẽ. uñ. Am. sup Lu. Melius esset perditꝰ male agẽtib⁹ mori ꝙ ꝙ in petis diu uersenẽ Scdz est ꝙ mala ꝙsuetudo uix deserit. Puer. xxij. Adolescẽs iuxta suã gradiẽ uiã ⁊ cũ senuerit nõ recedet ab ea. uñ Arist. ij. ethi. Difficile est reluctare ꝙsuetudini q̃ assimilat̃ nature Isido. lib. soliloquioꝝ. Potens deus uix abo leri. uñ Hiere. xiij. Si mutare potest ethiops pellẽ suã: aut pardus uarietates suas: et uos poteritis benefacere cũ didiceritꝭ malefacere Ex quibus ꝟbis habetur ꝙ habituati in ma lo uix possunt mutare malũ habitũ et ꝙsuetu dinẽ. Ergo qui a pncipio in delictis nutritur uix postmodũ efficitur abstinens: ⁊ qui est ꝙ ubus uix erit humilis: ⁊ qui est in luxuria cõ suetus: uix erit castus. Similiter qui assuet⁹ est iurare ⁊ blasphemare oẽs tales uix possũt istã malã ꝙsuetudinẽ ex toto postponere nisi mediãte speciali gra dei. ꝑ. Hec mutatio dx tere excelsi. uñ ꝙcũq; ꝑdicaẽ nichil in alioꝝ pcipit. Ratio ẽ: qz habẽt ꝙsuetudinẽ peccãdi uñ Arist. x. ethi. dicit. Nõ est facile hoies ex ãti qua ꝙsuetudie trãsmutari ꝑ sermões: qz sẽm eũdẽ Arist. i. ethi. Cõsuetudo est altera natura Et uñ querit̃ quõ quis possit malã ꝙsuetudi nem emẽdare. Respõdet ꝙ successiue oportet malã ꝙsuetudinẽ emẽdare ⁊ nõ subito uñ Ari de regi. pnci. dicit. Mutatio cõsuetudinis nõ erit subita: sed successiua. Unde legimus tale exẽplũ ꝙ fuit ꝙdã nobilis cardinalis quẽ diuꝰ ber. rogauit ut ageret penitẽtiã ꝙ nõ adhesce bat ei. Cui btus Ber. ait. Si nõbis facere pa cẽ cũ deo: saltẽ facias treugã. At ille. Quã. cũ dix. Abstine tribus diebꝰ ab omi ope illicito ob amoꝛẽ dei. ⁊ sic fecit. His ꝙpleꝰ dixit bea tus Ber. Modꝰ aliis tribꝰ diebꝰ abstineas ꝑ aꝛoze btẽ ꝟgis marie. qđ etiã fecit. Post hoc aliis tribus diebꝰ abstinuit ꝑ amoze aplozũ Et itez post tribꝰ diebꝰ ob amoꝛẽ martyꝝ Et tũc tribꝰ ob amoꝛẽ ꝙfessoꝝ. Deinde ob amoꝛẽ birginũ. Et post ob amoꝛẽ angeloꝝ. Et oibꝰ his factis cardinalis dixit btõ Ber. Nolo mo do treugã facere: ꝛ pacẽ. Leue ei michi ẽ dece tero abstinere. Et sic malã ꝙsuetudinẽ posꝑo suit: et postmodũ ubitã in bono finiuit ¶ Ter cũ malũ est ꝙ consuetudo mala facit magna peccata parua aut nulla estimari. uñ Augu. in enchiridion. Peccata ꝙnis magna ⁊ horrẽ da cũ in cõsuetudinẽ uenerint aut pena aut nulla esse creduntur. Unde etiam dicit Grego. Hoc erit cõsuetudini malũ quod ratione con stat eẽ prohibitũ Hoc sic ꝓbat qz plures dicũt licitũ esse ante carnisꝑuiũ choꝛizare: gulose

viuere eo q̄ sit cōsuetudo seculi his diebus sic viuere. Similiter aliqui credūt illicitū esse superbus vestes deferre cū sotularis ⁊ lōgis caudis ⁊ manicis. Similiter habere cingulos aureos vel argēteos ⁊ diuersa paria tunicar̄ ⁊ palliorū. Quare hoc. q̄ consuetudo mundi est: ⁊ tales sic excusando se in peccatis seipos decipiunt: q̄ mala cōsuetudo peccatuz non allenat: sz grauat. Unde dr̄ in decre. Cōsuetudo mala, imitāda q̄to diuturnior: tanto periculosior. xxviij. q. i. Scisma. Ex quo patet q̄ illi seipos fallunt q̄ se excusando in peccatis dicunt. ante centum annos homines chorizauerūt: vel hoc vel illud fecerūt. Quibus rñdeo q̄ ante centū annos eriā homines ad infernū descendēbāt. sicut adhuc quotidie pctores faciūt. vñ Isid. probat q̄ consuetudo nō excusat pctm̄ dicēs. Cōsuetudo auctoritati cedat p̄sentis vsum lex et ratio vincat ⁊c. Quinti qui adhuc grauius delinquunt ⁊ cōsequenter grauius punient̄ sunt illi qui per excusationē defendūt culpā suā. Pro quo sciendū q̄ homines tripliciter excusant se in suis peccatis. Pro primo retorquēdo culpā suā in ipm̄ deū exemplo ade ⁊ eue. Unde cū dr̄ quereret ab adā cur comedisti de ligno de quo p̄cepi tibi ne comederes. Rñdit. Mulier quā dedisti michi sociam dedit michi: et comedi. quasi diceret. Si nō dedisses michi vxorē: p̄ceptū tuum transgress̄ non essem. Et cū quereret a muliere dicens cur hoc fecisti. Rñdit. Serpēs decepit me. q̄si diceret. Si serpenti nō credidisses me minime decepisset: et sic ambo excusauerūt se de peccatis suis retorquendo culpā suā in ipz deū. Ambro. sup psal. Malū est peccare/ pcm̄ est in peccatis persuerare: sz multo peius est defendēdo lei deū cul pā refundere. Ergo ad satisfactiēdū p tali excusatiōe xps cū accusarēt eozā pplato ⁊ herode nō se excusauit: sz velut ouis obmutuit. Sic ad huc quidā excusant se ⁊ alios a peccatis dirētes. Deus sic voluit: ⁊ ergo sic fieri oportuit: ⁊ tales grauiter peccāt q̄ tenēt fatū. Cōtra quos dicit Ber. Absit inquit a fidelib⁹ q̄ esse fatū aliq̄d dicāt. Ergo q̄ homo male moriē siue suspēdatur siue cōburatur: tūc tales qui tenēt fatū dicunt q̄ sic oportuit fieri: q̄z deus sic voluit: et sic ordinauit: et ad hoc natus est hō ille q̄ talia facere ⁊ talia pati debuit. Hoc est extra honorē dei loqui: q̄z deus qui est summe bonus nō vult nisi bonū. vñ Apls ad thessal. iij. Hec est voluntas dei sanctificatio vestra. ergo talia ascribi debent pprie malicie ipsoz hoim: ⁊ nō diuine ordinationi: q̄z deus vult hoi liberū arbitriū ad faciendū bonū vel malū. Ergo peccare stet in pprie voluntate ipsius hois vñ eccl. xv. Apposuit tibi ignē et aquā. i. bonū et malū: ad quod cunq̄ volueris porrige manū tuā. Sēc excusant se aliqui per dyabolū dicētes. Dyabolus vicit nos. Sed excusatio michil valet: q̄z scōm Greg. Debilis est hostis qui nō vincit nisi volentē. Sic dyabolus per inoziā p̄i victus est et debilitatus q̄ neminē vincit nisi volentem vñ Aug. Non enim dyabolus cogendo sed suadendo nocet. nec extorquet a nobis cōsensum sed petit: dat quidē ille q̄situm: sz deo auxiliante est nostrū eligere vel repudiare quod suggerit vñ. Ber. In ser. Pōt inimic⁹ excitare tēptatiōis motū: sed ire ex te est. si voluerit dare vel negare cōsensuz. Qō aūt q̄dā se balaciter excusant p dyabolum: pro p tale exēplum. Erat q̄dā puella q̄ trāsibat ad quoddā castrū ad seruiē dñi ibi. Cui obtauit dyabol⁹ ipse hois dicēs et. Quo tēdis. Ipsa rñdit. Ad castrū illud pgo ⁊ ibi seruire volo: et ipse dissuasit. dicēs. Tu postea lugebis si illuc ibis. Et ista puipēdēs ꝓba sua illic perexit: ⁊ post modū lapsa est i pctm̄ carnis: ⁊ cōcepit: tūc dñs castri repulit illā de castro: ⁊ i bis desiderādo itez obtauit ei dyabol⁹ dicens ei. Nōne dixi tibi ne ipsa dyabol⁹ suasit mihi seruitiū illud i tali castro vbi recidi ⁊ cepi. Et ille percussit eā ad maxillā dicens. Tu meruisti. Ego sū dyabol⁹ ⁊ dissuasi tibi hic i cōuē loco q̄n alterē dixi ad castrū: ⁊ noluisti acquiescere michi. Ergo false me inculpas: cuz ibi fuerit culpa tua ⁊ tua p̄ria voluntas. Tercio excusāt se q̄ sint coacti a dñis vel aparētib⁹ vl ab aliis hoib⁹. Cōtra quā excusatiōez dicit. Scs. Dimitte excusationē: q̄z nemo peccat inuit⁹. Aug. Oē pctm̄ ade voluntarium est: q̄si voluntariū nō est: pctm̄ nō ē. Itē Aug. li. iij. de libe. arbi. Quis peccat i eo q̄ nullo mō cauere pt. Cassio sup illā. Ps Ad excusandas excusatiōes in peccatis. Hoc enim maximū est vicium q̄ laborat hūanitas vt post pctm̄ suū ad excusatiōil refugiū q̄si plenitudinis se exhibitiōe pternat. q̄d factū iter summa pcta estat esse numeratū. L. Sexti sunt illi q̄ adhuc grauiꝰ punient̄ sicut illi q̄ gaudēt et iactāt se de suis malitiis Ber. Quid ē magis puersuz q̄ letari cū malefeceris: ⁊ ero⁹ pessimis exultare imo tale gaudiuz. s. in malis est stultor. hoiz. Prouer. xv. Gaudiū ē stulto facere stultitiā imo ē gaudiū amētis. hoc sic probat Si sapiās ad mortē videret et gauderet reputaret̄ frenetic⁹. Peccāto aūt mortalē intrat ad mortē cēnā ipsi⁹ dic. vñ dr̄ Eccli. xj. Risum reputaui amētiā ⁊ gaudio dixi. q̄d extra deciperis. Vere. q̄d decipit p ignoratiā stult⁹. Quia si aduerteret peti maculam ⁊ dei offensaz et eternā penā: fleret. Ergo xps pōt dicere oib⁹ istoz in peccatis gloriātib⁹ q̄d dixit in die palmar̄ sup ciuitatē hierz q̄n fleuit sup eāvt habet Lu. xix. Si cognouisses ⁊ tu sup. fleres. Sic pōt dicere peccatoribus. O fumbe si cognouisses ⁊ tu ppe hūiliatiōnē et suppōnē tuā in igne infernali sup. fleres: et non gauderes in superbia tua. Sic o gulose ⁊ ebriose si cognouisses: et tu fornicē ⁊ scrime ⁊ petuz infernaleꝫ sup. fleres. Et tu chorizans si cognouisses quō ingratis manib⁹ et pedib⁹ es intrendus i

exteriozes tenebras.sup.flores.⁊ sic de ceteris Vt aūt ab istis malis euadere possimus:tunc potius debemus hic flere ad tps:vbi futuro exultabit cū deo gaudeam⁹ Ecla.xxij Vocauit dñs ad flendū ⁊ ad planctū ⁊c. Ja mlti offendimus oēs que emēdare debemus cū luctu ⁊ gemitu Mat.v. Beati qui lugēt ⁊c. ⁊ consolabūtur. Luce.vj dicit xps de his q hic i mūdo gaudēt ⁊ rident Ve vobis q nūc ridetis. Hoc intelligit de his qui gaudēt ⁊ iactāt se de malis suis:qđ heu tā cōe est in mūdo. Greg. in moza Sunt nōnulli qui neq; a q̄ deflēt qđ faciūt:sed etiā laudare ⁊ defendere nō desistūt:et nimiꝝ dū defendit culpa geminat. ℣ Queritꝝ vtꝝ gaudere et iactare se de malis suis sit pctm̄ mortale. Respondet q sic:si illud i quo gaudes ⁊ te iactas est pctm̄ mortale. vñ Eccl'.xix. Qui gaudet in iniq̄tate denotabit.i. de nota libri vite delebitur:quod non fit nisi per pctm̄ mortale. Quod gaudet mūdo ⁊ in malis suis sit pctm̄ mortale, ostendit būs Greg. in omel'. Simile est regnū celoꝝ dicēs. Nemo pōt ex hac gaudere cū hoc seculo:⁊ illic regnare cū deo Ex quo patet q si vis i futuro gaudē cū xpo:tūc hic non debes te iactare de pctō nec gaudere de malis sz dolere ⁊ penitere de eisdē. Et amplius caueret ne iterꝝ xpm deū talia cōmittas. vñ. Augu. in lib. de pnia. Ad agendā penitentiā nō sufficit moꝛes in melius mutare:⁊ a malis factis recedere nisi etiā de his q̄ facta sunt satisfacias dño p pnie mozē:per humilitatis gemitum ⁊ per cōtriti cozdis sacrificiū. ℳ Septimi q̄ adhuc grauius peccāt et punient sunt illi qui alios docēt peccare verbo ⁊ exēplo Nā qui sic instruit aliquē reus erit oim pctoꝝ que ille facit ex sua informatione verbo et exēplo ⁊ illius pena augmētabitur vsq; ad nouissimū die qui malā doctrinā vel malū exēplū post se reliquit. vñ Greg. in moral'. Tot moꝛtibus q̄s dignus est:quot exempla pꝛauitati in posteros reliquit. Hoc illi aduertere deberēt qui nouas adinuentiones inuenerūt in supbia vestiū scilz longas caudas;capucia magna scissuras in tunicis ⁊ capitibus. Similit q̄ chozeas cozri legia:turamēta:blasphemias inuenerūt:sic q̄ noua theloneā inuenūt vel antiqua augmentant:vel qui census et redditus aggrauāt. Si militer et qui nūdinas in diebus festiuis istituerūt:qz oēs p̄dicti sunt rei oim pctoꝝ istoꝝ que isti sequētes eos faciūt:et tales grauiter deū offendūt qui p suā malā doctrinā et malū exemplū alios a deo retrahūt quos pꝛcio sanguinis redemit. vñ. Ber. i ser. Nōne tibi videt graviozē ab eo xps sustinere pꝛsecutionē q̄ sugestiōe maligni exēplo pnicioso scādali occasione ab eo querit alios q̄s redemit q̄ a iudeo qui sanguinē suū fudit. vñ xps maledicit talibus q̄ pꝛebēt malū exēplū Mat.xviij. sic dicens. Ve hoi p quē fit scādalū ℣ Octaui qui adhuc grauiꝰ peccāt sūt illi cū p̄sumptione.i. scienē ⁊ pinaciē peccāt q̄ oino itēdūt dei iusticiā enerūare ⁊ tales pꝛpie peccāt i spīm scīm nā pctm̄ mortale tripliciter mittit Vnde aliq̄ peccant ex infirmitate vt būs Pe. q̄ ex infirmitate hūana xpm ter negauit:⁊ isti peccāt extra patrē. Secūdo aliq̄ peccāt ex ignoꝛātia vt. b. paul⁹ q̄ ex ignoꝛātia peccauit dñi dixit de seipō Ignorans feci:ideo miam dei consecutus sum Tercio aliq̄ peccāt ex certa malicia:non ex ignoꝛātia qz dñi sciūt ⁊ intelligūt hoc esse pctm̄:nō ex infirmitate:qz pōt dñi dimittē sed peccāt ex certa scia:⁊ hoc ē peccare in spīm scīm:⁊ tales grauissime punient. vñ Lu.xii. Seruꝰ sciēs voluntatem dñi ⁊ non facit plagis vapulabit multis. ℣ Nont q̄ adhuc grauiꝰ peccāt ⁊ punīūt cū illi q̄ peccāt p desperationē hoc est grauissimū ⁊ pessimū ⁊ periculosissimū pctm̄:qz i pdit hoiez a pnia ⁊ a dei mia Gre. Desperatio post lapsum nō permittit exurgere. vñ Jli. de sūmo bo. Desperatio peioꝝ est oi petō. Item Jli. de sūmo bo. li.ij. Perperare flagitiū aliqđ moꝛs ē aie sz desperare est i infernū descēdere. Qđ aūt desperans grauiter deū offēdit ptz per tale exēplū Fuit q̄dā magnꝰ petōr q̄ magis dilexit pctm̄ q̄ deū. Deꝰ aūt q̄ voluit de moꝛte petōris lōgo tpe cū expectauit vt pen̄iteret. Tandē infirmabatur ⁊ cognati sui accesserūt ad eū rogātes et monētes eū vt cozrigeret vitā suā malā ⁊ peniteret de pctis suis q̄ nullo mō hoc facere voluit sed dixit. Impossibile ē q̄ deꝰ possit mihi gratiā facere ⁊ pctā mea indulgere pꝛpter nimia pctā q̄ feci ⁊ desperauit. Et post illa ꝓba statim labia eiꝰ cohoꝛtari cōperūt q̄ amodo nō potuit loq̄ et pꝛfuatus est contritione ⁊ confessione ⁊ cōmunione eucharistie:et eternaliter dānat⁹ est ¶ In dñica.xxij.ser.xxxij.de dignitate aie.

QUius est imago hec et suplcriptio Mat.xxii Mat.xvij. Luxx. In vobis ꝓmissis videmur vt dei imaginem et suplcriptionē in nobis custodiamus p eo quod dicit. Cui⁹ est hec imago. ⁊c. Vñ in pñti sermone tria sunt dicēda. Primo q̄ sunt dignitates aie Secūo quō aliq̄ vendunt et aliq̄ perdūt aias suas:aliqui ipignozant:⁊ aliqui p nichilo dāt aias suas. Tercio exemplum ℣ Quātū ad pꝛmū sciendū q̄ ix. sūt dignitates aie. Pꝛima dignitas ē q̄ aia hois ad imaginē dei creata ē. vñ Gene.i. Faciam⁹ hoiem ad imaginē ⁊ similitudinē nostrā. De hac quere supza ser. xxij. S. Secūa dignitas aie est q̄ quicūq; hz cozp⁹ hoc hz ab aia.s. pulchritudinē:fortitudinē:locutionē:motū:⁊ sic de aliis. Ber. O cozp⁹ q̄ nobile hospitē habes a q̄ oia habes:qđ cozp⁹ hois ois hz ab aia pz p hoc qz cuz aia recedit a cozpe tūc cozp⁹ erit infirmū ⁊ difforme ⁊ vile cadauer ⁊ perdit pulchritudinē:fortitudinē:locutionē:⁊ motū:⁊

grit quasi trūcus imobilis q̄ scīpm oīno move re nō pōt. vñ Aristo. i. de aīa. Egredīēte aīa de corpore corpus mari cescit ⁊ exputat: ⁊ hoc fit i mozte cū aīa sepaē a corpe. Joē. Mozs nichil aliud est q̄ cecellus aie a corpe. B Terci⁹ di gnitas aie est q̄ p̄cellit oēm creaturā corpo ām Aug. Aīa oēm corporeā creaturā nature di gnitate p̄cellit. Ex quo p̄z q̄ vna aīa p̄cioſi or est q̄ oia regna mūdi ⁊ ome aur⁹ ⁊ argētum ⁊ lapides p̄cioſi aie eq̄parari nō pōt. vñ Ber. in li. medi. Tot⁹ mūdus ille p̄cū vni⁹ aie est i mare nō pōt. imo Aug. dicit. Si possibile esset infinitos esse mundos vna aīa adhuc p̄cioſior esset. Mor p̄z ex eo q̄ a xp̄o ita care empta est. Unde apls. i. Coz. vj. Empti ei estis p̄cio ma gno ⁊c. Nā ex p̄cio pensaē valor rei empte: q̄ si q̄s emit rem aliquē p. c. florenis signuz est q̄ res est p̄cioſa. Si aut emit p mille tunc ad huc p̄cioſior est illa res. Modo in estimatione hoim nichil est p̄cioſus sanguie xp̄i: q̄z vna gutta sanguis xp̄i ex p̄cioſitate ⁊ dignitate p̄ cellit infinitos mundos ſz i estimatiōe xp̄i pia hois tam nobilis est q̄ coequauit eā sanguini suo: cū vnū p alio dedit. s. sanguinē suū effun dēdo ad redimendā aīaz hois: sed si infiniti es sēt mūdi nec xp̄s vnā guttā p eisdē effudiſſz sed p̄ter aīaz hois totū sanguinē suū effudit p̄s. Arui tanq̄ resta ſet⁹ mea ⁊c. Insup patus esset sēdario effundere sanguinē suū ⁊ mozi si necesse esset ante q̄ vna aīa dānari deberet ex defectu ipius paūōis. C Quarta dignitas aie est q̄ xp̄s angelos ad custodiā ip̄i⁹ deputa uit Ber. in omel. Magna dignitas aiarum est vt vnaquēq; ab ortu siue natiuitatis in sui cu stodiā habeat angelū deputatū. Angeli eīm cu stodiunt hoies in p̄ntī vita: in oibus locis: et in oi re. Ergo sēdz Ber. In quouis diuersorio in quouis angulo, exhibe reuerentiam angelo tuo nec audeas illo p̄ste qō me vidēte nō au deres. Insup angeli hoiez exeuntē de hoc mū do poscunt ad vitā eternam. p̄s Angelis suis mandauit de te vt custodiant te in oībus vīs tuis quo ad vitā p̄ntem. In manib⁹ portabūt te ne forte offendas ad lapidē pedē tuum ⁊c. Jo ad futurā vitā. vnde Lu. xxij. Mortu⁹ est mēdi cus et portatus est ab angelis in sinum abra he. Quinta dignitas aie est q̄ eā xp̄s magnis laboribus acq̄siuit. q̄. xxxiij. annis ⁊ vltra. ea in hoc mundo laborauit. vñ p̄s In labozib⁹ meis aiaēture, mea ⁊c. Nam xp̄s laborauit p aia hois discurrēdo/p̄dicando: ieiunādo: vigilan do/fatigādo sicp̄z vt habeē Joh. iiij. Fatigat⁹ ex itinere sedit supra puteū. Insup fleuit plu ries ⁊ nunq̄ risit. Vñ est sciendū q̄ vir sapiēs nō multū dolet de amissiōe paruarei. Xp̄s au tem sapientiā dei existēs p̄fectū oīdit se mul tum dolere de amissione animaz. Mā multoz aurum amissum est suo tpe et multe ciuitates cōbuste p q̄bus vnllaten⁹ legimus eū fleuisse sed de p̄ditiōe aiaz fleuit. vñ Lu. xix. Videns Iesus ciuitatē fleuit sup illā vbi defleuit p̄di tionē aiaz ⁊ nō destructionē domoz. Sexta di gnitas aie est q̄ eā cū corpore suo cibat. ⁊ cuz p̄cioſo sanguie suo potat. Joh. vj. Caro mea be re est cib⁹ et sanguis meus p̄he est potus. Quid ei magis dare potuit aie q̄ scīpz vñ ex p̄cioſi tate cibi et potus pensanda est dignitas aie. Septima dignitas aie est q̄ deus elegit eā si bi ad inhabitandum. p̄s. Hec requies mea. ⁊ē. Unde anima hois nominatur templum dei. Apls. iij. Coz. vi. Templum dei sanctū est quod estis vos: certam multum delectaē deus inha bitare ip̄am aiam. vñ scriptū est. Deliciē mee esse cum filiis hoim. D Octaua dignitas ani me est q̄ nichil eā implere pōt nisi solus deus qui est sponsus aie. vñ Ber. Ad imaginē quip pe dei factā est aia cōmunis: ceteris oībus occu pari pōt impleri aūt nō potest. Capax est dei est: et quicquid deo minus est nō eam ipleuit. Unde si deus daret aie terram cum oibus ani malibus et regnis. Firmamētum cum oibus stellis: celum cū oibus sanctis hec oīa p̄ nichilo haberet q̄dm spōso. s. xp̄o careret. vñ p̄s Adimplebis me leticia cū vultu tuo. Jdē. Sa tiabor cū apparuerit gloria tua. Nona dignitas aie est q̄ ipsa ordinata est ad eternā beati tudinem: vt noue chozis angelox associari de beat: ⁊ cum sanctis ⁊ angelis dei eternaliter in leticia sempiterna contēplari. Augustinus Nobilis creatura est aia q̄ ad fruendā visionē dei creata est. Unde p̄ter illas nouem dignī tates quas habet aia. tunc ipsa cū magna solli citudine custodiēda est. vñ Deut. iiij. Custodi temetip̄m ⁊ animam tuā sollicite serua: ⁊ non immeritoq; sēm Aug. Maius est damnum in amissione vnius anime q̄ mille corporum. Quātum ad sēm sciēdum q̄ sicut deus mar me caā habet aiaz eā multiplr dignificat, ita per oia mali homines summe eā parui pēdunt. Citius em̄ mundant sotulares suos si fedātur q̄ alias suas maculatas Aug. in sermo. Quid est q̄ dicis hēre malum/dices michi nichil ei no non vxorem non filium non seruū non an cillā: non tunicā. postremo non caligā ⁊ tamē vis habere malā vitā/rogo te p̄pone aiam tuā calige tue. Item Aug. in li. de doctri. xp̄ia. Homo malus plus diligit mortem q̄ vitā eo q̄ vult habere mortem bonā et vitā malā. p̄s Qui diligit iniquitatem odit aiam suam. C Unde sciendum sēm Holcoth super libzum. Sap. ca. iij. Aliqui homines peruersi animas suas vendunt aliqui perdunt aliqui impiguo eāt aliqui p̄zo nichilo dāt. Mzio em̄ cupidi bē dunt aias suas vt sunt illi qui p̄zo diuitiis hu ius seculi exponunt se rapinis furtis piuetis vsuris ⁊ falsis mercantiis. Eccliā. x. Nichil est iniquius q̄ amare pecuniā. Mi em̄ animas suas venales habent. Et quoties denarios in

tatē lucerā ardentē: totiens animas suas vēdunt in signum huius dyaboli reperent animas eorum. vt habetur Luce. xvj. Stulte hac nocte reperent a te animā tuā. rē. O mira fatuitas q̄ quis audet dare aiam suā p̄ vno denario: quā non deberet dare pro toto mūdo: eo q̄ est multum pretiosior. Item luxuriosi vendunt aias suas. vnde Eccli. xx. Me des fornicarius anmā tuā: et facies in bono foro dane. Nam qui daret res libras pro obolo satis daret i bono foro. Si qui dat eternā dulcedinem pro tēporali dulcedine ⁊ voluptate quod satis mirabile est. Non daret ribaldus vnum digitum pro vno concubito: tamen ob hoc dat aiam suam cērum mille demonibus. Pro certo dubio nimis in bono foro dat ille aiam suā nobilē ⁊ pretiosam. Item gulosi et bibuli vendunt animas suas qui preponunt p̄sentē voluptatē cibi et potus futurē cōmodo: vbi habebim⁹ multa fercula delicata ⁊ pretiosa. Luce. xvj. Ego dispono vobis sicut disposuit michi pat meus regnū vt edatis et bibatis super mensam meā in regno meo. Insup gulosus etnā famē sibi inducit. ps. Famē patientur vt canes. Et bibulus etnā sitim vbi vnā guttā aque habere non pōt: ⁊ potus eorum erit amarissimus. ps Ignis sul. spi. Pers. pars calic. eor. Ité vendunt aias suas cupidi ⁊ pōpose q̄ pro tpali honore ⁊ exaltatione volunt carere illo magno honore quez habet btā virgo maria ⁊ oēs sancti ⁊ angeli in celo. Unde de huiusmodi fetō dr in ps. Gloria et honore coronasti eū dñe. F Sēdo aliq̄ peccant aias suas vt sunt otiosi negligēter viuētes: ⁊ accidiosi ad oñe opus bonum pigri: nichil curantes nisi q̄ vna dies vadit ⁊ alia succedit. Eccli. xxviij. Qui pdit aiam suā. rē. Tales fabulant: vadunt spaciatū: ludunt in alea dormiūt: ppterea q̄ tps trāseat non attēdentes quod Ber. dicit. Oē tps a nobis impēsum a nobis exigetur qualit̄ sit expensum. Grego. Sicut nec capillus de capite sic nec momētū pibit de tpe. Unde etiā Chrys. in lib. de reparatione lapsi. Si aiam negligim⁹ nec corpus sanare poterimus Nō ei aia p̄ corpe: ⁊ corpus p̄ aia factū est. Unde leo papa i quodā sermōe Nō dormiētib⁹ pcurat regnū celor: nec actio ⁊ desidia torpētibus btitudo eternitatis reportat. Qui em sic tps ⁊ vitā suā negligūt illi aias suas perdunt. G Tercio aliq̄ aias suas impignorāt hoc fm̄ pōt fieri dupliciter. vt plati et curati q̄ aias suas obligāt p̄ aiabus subditor: qz vnicuiq; dē cū sibi cura gerit illud. iij. Reg. xx. Custodi vitā tuā q̄ si lapsus fuerit erit aia tua p̄ aia illius. De bonis platis dicit btus Petrus. Duplici honore digni sunt q̄ bene p̄sunt. Ber. in epla. Michi in ecclia pretiosius nichilq; optabilius est bono vel utili pastore: nēpe cara est auis dñi. Grego. Illi deū p̄ ceteris videre in sublimi merent q̄ subditis gregibus sollicite p̄esse curant. Si vero p̄latus est negligēs: tunc aia sua dabit p̄ oib⁹ aiabus sibi gregis. Sap. vj. Judicū durissimū fiet in his q̄ p̄sunt. Heu q̄ lamentabilis est q̄ ille q̄ nescit custodire suā p̄priā aiam als aias accipiat i custodiā. cū tñ dñs dicat ad quēlz p̄latum. vt habet Gen. xlij. Nō videbitis faciē meā nisi adduxeritis fratrē vestrum minimum. i. minimū vīm subditū. Quarto aliqui aias suas p̄ nichilo dāt: vt sunt sēdm Holcoth tractūdi ⁊ iudicādi sit. p̄vat: qz cupid⁹ recipit diuitias lubricus ḡtas voluptates supbus honores gulosus cibū et potū: et sic de aliis. Sed ifelix mundi ⁊ tractandi nichil recipiūt dele etabile sed semp amaritudinē ⁊ dolorē habēt etudeo aias suas demonibus dēt ḡtis. Unde de quolibet eor⁹ dicitur illud Judicū. v. Qui spōte obtulistis aias vestras ad periclm ỹ Quārtū ad tertium hēmus exēplū q̄ quidā se dens in taberna dixit ad socios suos: si etiam crederent aias esse ipse eā nullo mō crederet aliquā aiam ec: nec vnq̄ aliquā vidisse/⁊ q̄ sacerdotes ⁊ monachi aias ⁊ infernū adinuenerint p̄p̄ lucra t̄palia ⁊ iō dixit se non credere nec esse aias nec infernū. Et cuz alij socij asserent oino fm̄ veram fidē catholicā esse aias ⁊ infernum sicut ⁊ celū ⁊ q̄ aia post discessū a corpore vel erit i penis iferni vel i purgatorio vel in gaudiis celi. Tunc ille dixit si aliqs vellet emere aiam suā ipse vēderet sibi illā. Audit vn⁹ volo et emit eā p̄ vna quarta vini q̄ modicata fuit. Et cepit accipere demō i forma hois ⁊ emit illā aiam ab ille q̄ eam emerat iterū p̄ vna quarta vini. Et vino potato dixit dēmō ad eū a quo emerat. Da michi aiam quā emisti mea est. dixit q̄ ille. Iustū est vt q̄ aliquā tē emit q̄ eā possideat: ⁊ mox ille bibulus qui aiam p̄priā vēdiderat a dyabolo suffocat⁹ est et socijs videntibus diabolus eū cum corpore rapuit et aiam ad infernum deduxit.

¶ In eadem dñica. Ser. cxxxiij. de mendacio

Magister scim⁹ quia verax es et viā dei in veritate doces. Mat. xxij. Scīēdū q̄ xp̄s est ītas et iō ītatē diligit vñ p̄s. l. Ecce em̄ ītatē dilexisti. Sic ecōuerso odit mēdaciū. Unā in p̄ti sermone tria sunt dicēda. Primo quare mēdaciū detestādū est ⁊ q̄ sint occasiones mēdacij. Secundo mēdacium sit peccm̄ mortale et q̄ venialē. Tercio ergo. ¶ Circa p̄mum notādum q̄ q̄nq; sunt ā p̄ valere ad detestationē huius peccī mendacij. Primum est q̄ illud peccm̄ est peccm̄ diaboli. Unde ex hoc q̄ dñs ex hoc mēdacio cōmisit dyabolus vt habet Gen. iij. Cū dicit p̄mis parentibus Nequaq̄ morte morieni. Unde Joh. viij. legitur de dyabolo. Cū loquit mēdacium ex p̄priis loquitur q̄ mēdax est ⁊ pat eius. Ego mēdax habet linguā dyaboli. Secūm

ꝯ hoc ꝙ illud pctm̃ coinquinat membꝝ in quo magis indecens est immũdicia. l. os hoꝝ primis. redditenim illud abominabile deo: dm̃ de Prouer. xii. Abominatio est dño labia mendacia. S: aliquis os suũ semper apertũ haberet musculis ⁊ alius reb⁹ immũdis q̃ q̃ bellẽt tibi intrare ⁊ permitteret eas ibi mdificare. os eius abominabile esset hoibus Sic os mẽdax abominabile est deo eo ꝙ deo plus displicet i mũdicia mẽdacii ꝙ imũdicia mulcay Tertiũ est: ꝙ illũ pctm̃ facit hoiꝫ sikem falsemonete Ergo quãtũ ꝑualet florẽ⁹ bon⁹ florẽo falso tãtũ ꝑualet hõ verax hoi falso ⁊ mẽdaci Nam⁹ bon⁹ florẽ⁹ pl⁹ valet ꝙ mille falsi: ⁊ hn⁹ hõ verax ꝑualet multꝫ mẽdacibus. Et sicut falsa moneta nõ valet nec ad emẽdũ nec ad vẽdẽdũ sꝫ solũmõ ad ignẽ. sic hõ mẽdax ad nichilũ valet nisi ad gehẽnã. Quartũ ẽ ꝙ mẽdacũ ẽ qđ dã venenũ qđ ẽ tãte efficacie q̃ tpo hoie aiaꝫ interficit. iuxta illũ Sap. i. Os qđ mẽtit occidit aiaꝫ Ergo mẽdaces hñt liguã venenatã Et mixtẽ ꝙ miseret hoies nõ timẽt illũ venenũ qđ loqꝫ gerũt. Quintũ ẽ ꝙ hoc pctm̃ multũ displicet deo ⁊ hoib⁹: qz sicut de⁹ multũ diligit veritatẽ scõm illũ ps. i. Ecce ei veritatẽ dilexisti sic ecõuerso multũ odit mẽdacii. vñ ps. Perdes oẽs q̃ loquũtur mẽdacii. vñ Aug⁹ Merito pdit mẽtiẽs: qz æstimat ab eo qđ est i qđ nõ est Insup etiã mẽdacii est abominabile cotã hoib⁹: ⁊ veritas ecõuerso valde cõmẽdabilis est cotã hoib⁹ Quid est ei laudabili⁹ ⁊ honorabili⁹ ꝙ habere aliqle vñ. Ille est verax i vbis ⁊ in⁹ i factis Et qđ est virtuosibili⁹ ꝙ iste q̃ ẽ mẽdax i vbis ⁊ fallax i factis: ⁊ cũ duo ꝑmittit vir vnũ solvit. ℟ Quãtũ ad scõm ꝑmittit articuli sciẽdũ ꝙ q̃ vult se a pctis mẽdacii cauẽ opꝫ ꝙ removeat a se occasiões mẽdacii q̃ sunt due. Pria est cupiditas. Nam ex cupiditate ⁊ auaricia plura mẽdacia ꝓcedũt vt pꝫ i moribus pctoꝝ⁹ q̃ plura pctã ꝑmittũt cũ mendacijs cũ qđ⁹ ꝓ primos decipiũt vt multa tpalia ⁊ diuitias sibi acquirere possint Scđa occasio ẽ timoꝫ mũdanus: siue etiã timoꝫ humanꝰ Nam ẽm occasione Petrus xpm̃ ter negauit dicens Non novi hoiem. ℣ Quantũ ad scõm ꝑmittipale. l. qñ mendacii sit mortale ⁊ qñ venniale. Sciendũ ꝙ mendacii cõmittit̃ nocum modis Primo qñ aliquis mentit̃ ex quadã pietate. ⁊ hoc dr̃ mendacium officiosum: ⁊ est pctm̃ veniale: vbi gratia. Vt cũ qs mẽtit̃ ꝓ zelo vanda hominis exteriꝰ(subtãtia vt si qs videret ꝓximũ aliquẽ velle spoliare ⁊ diceret. parcas sibi: qz nõ portat pecuniã. Vel ꝓ zelo vanda fragilitate: vt si vir go volenti eã defloꝛare mẽtiẽdo dicat se esse cõiugatã Vel etiã ꝓ conservanda vita hoiꝰ: vt si quis videret hominẽ queri ad mortẽ ⁊ diceret se nõ vidisse eũ Circa qđ quis vtrũ vtrũ sit licitũ mentiri ꝓpter liberationẽ hoiꝰ a quocũq; periculo Rñdetur scõm sanctũ Tho. ii. ii. q. xcv. ꝙ nõ. Sed licet licitẽ occultare ꝓuidenter sub aliqua dissimulatione Vñ de hoc etiã dr̃ in decre. Nullꝰ ꝓ cuiuscũq; vita ꝑfali mentiendũ est. xxii. q. ii. Nec qs Et ratio hui⁹ est qz scõz sacros canones. omne mẽdacii est pctm̃. l. ad min⁹ veniale. vt pꝫ in decreto xxii. q. ii. Cum humilitatis Modo in nullo casu tenetur qs peccare veniali. Qz scõm Aug⁹ Nõ sunt facienda mala vt inde eveniant q̃dã bona Vñ Scõo cũ quis mentit̃ ex ioco ꝓ relevatione hoiꝰ q̃ est teristis ⁊ grave mentis. l. qui aliqua ludicra fingit vt hoiem melancholicum exhilaret Sicut si qs ad ꝓplacẽdũ fingit aliqua mẽdacia iocosa vt cũ illis hoies ad risum ꝓvocet. Et illud dr̃ mendacii iocosum. Et est veniale pctm̃ Est etiã mendacii qđ fit ex sola libidine mentiendi. Aristo. Signũ generati habit⁹ est delectatio in opere Tertio cũ quis mentitur contra fidei veritatẽ: vt qui deceret xpm̃ nõ esse natũ ex virgine vel i passuret sacre scripture veritatẽ Unde dr̃ in decre. Hereticus est q̃ aliter scripturam intelligit ꝙ spũs sanct⁹ flagitat. xxiii. q. iii. Hereticis Et hoc est mẽdacii periculosum: ⁊ est mortale. Quarto cũ quis mẽtitur per falsum testimoniũ dãnificãdo ꝓximũ in rebus suis Et talis falsus testis scdm̃ scm̃ Tho. ii. ii. q. lxx. ar. iii. peccat mortaliter: ⁊ tenet ad restitutionẽ oim q̃ ꝓximus ei⁹ amisit ꝑ suũ falsum testimoniũ. xxiii. q. v. Nõ sane. ⁊ q. vi. Si res alterius. Itẽ quereꝫ vtrũ liceat testi aliquid recipere ꝓ ferendo testimonio. Rñdetur q̃ nichil dz recipere nisi tm̃ expensas de illo qui eũ pduxit. ii. q. iii. Si. Veritatis. Et si accipit turpiter accipit et restituere ei a quo recepit nisi ille deberit ad cozrñ pendũ restitẽ: tũc em̃ dz dare ei in cui⁹ iniuriã accepit. Itẽ quereꝫ vtrũ graui⁹ peccet qui mẽtit̃ verbo ꝙ q̃ mẽtit̃ facto. Rñdet scõz scm̃ Tho. in quodli. Cũ eadẽ intẽtio fallendi sit in vtroq; vterq; peccat equaliter. Verbũ enim ⁊ factũ adequatẽ vt instrumentũ fallendi Vñ nõ refert ꝙtum ad pctm̃ vtrũ aliquis verbo scripto: aut nutu: vel quocunq; facto mentiat Sicut nec refert ꝙtũ ad homicidiũ vtrũ aliqs gladio vel securi interficiat. O In quo differt mendacii a falso. Rñdeo. falsum dicit quicunq; credit se vera dicere: ⁊ tñ hoc idẽ qđ estimat verũ esse nõ est verũ. Sed mentiri est qñ aliqs loquit̃ aliqđ qñ veracit̃ scit nõ esse vera qz sic ꝓpria mẽte ꝓpriã loqꝫtur. Nã mẽtiri dicitur quasi contra mentem ire. Ergo difficulter vel nũq; põt scire qs aliquẽ mẽtiri nisi sol⁹ de⁹: qz qñ falsũ loquit̃ qđ credit esse verũ nõ mentit̃. sz falsũ loquit̃. vñ dr̃ in decre. Nõ intẽdẽs fallere nõ mẽtit̃: sz aliqđ dicat falsũ qđ putat esse verũ. xxii. q. ii. Is aũt. Quinto cũ qs mẽtit̃ ꝓ tama ꝓximi detractoꝫ q̃ mẽdaciter infamat ꝓximũ talis etiã peccat mortaliter. Et scõz scm̃ Tho. ii. ii. q. lxxii Tenet qs

ad restitutionē fame sicut ad restitutionē cuiuslibet rei subtracte. Immo etiā grāt peccat ille q̄ libēter audit detractionē/etiā q̄ vere dicit mala de primis Sicut ꝓz in illo ꝑs. Vñe q̄s ha. in tabe. ſ. vbi inter cetera nūdē Qui nō recipit oppꝛobriū aduerſ⁹ ſ. vñ ōz in decre.. Qui falſuz de alio ꝓfert ſ enimi'cito credit vtercꝫ reuſerit. xi. q. iij. Nō ſolum. Sexto cū q̄s mēdacio iurat ſe aliq̄d facille/vel negat vel ſe excuſat mēdaciter iurādo p deū ſ omes ſctōs qō tñ nō eſt ſic in re Septimo cū q̄s mē titur ſ iurat ſ cū hoc maledictionē ſ plagam ſup ſeipm̄ inducit/vt dicendo/deus nunq̄ aꝛbiſcā michi ſi hoc nō ē ſicut dico. diabol⁹ frā gat michi collū/vel de⁹ nō permittat me ſuꝑuiuere illū diē Et ſcōz Aug. Ex iuſticia dei meritoeueuire deberet illi qō ſibi ꝑpſi induxit ſi nō eſſet ſic ſicut aſſerit. Octauo cū quis mentit ſ iurādo ꝑmittit primo ſuo qō tñ nō intendit adimplere: ſ̄ obligatia. Vt debitoꝛ q̄ vult per deū ſ ſup aiaz ſuā q̄ velit creditoꝛi ſuo ſuper illū terminum ſoluere creditū: qō tñ nō intendit facere. ꝑ Nono qñ q̄s mentiendo emit vel vendit ſ ſcit ſcienter q̄ primū ſic decipit Talis ſcōz Rap. petrū Committit mortale ſ tenetur ad reſtitutionē: ſ ad recōpenſationē damni primo illati: ſ hoc nō ſolū itelligit in reb⁹ magnis: ſz etiā i reb⁹ paruis. Vñ ōz in decre. Inferēs dānū nō eſt abſoluēd⁹ niſi dāno ſcōz arbitriū reſtituto. extij. q. vlti. Peſſimā ſ xliij. q. Si res. Sed heu tam cōe eſt q̄ plures cōſueuerūt nec emere nec vēdere niſi cū mēdacio: qz ſcōz ꝑs. Vnanime ſūt ſ̄ ſtates a filiis hoim. Ergo difficile eſt iam vitari cum mercimonijs ſine pcō. Vñ dī in decre Difficile ē in tercemētis ſ vēdentis cōmerciū nō intervenire pcm̄. de pe. di. vi. q̄ſtitas. Et iſti oēs taz enumerati peccāt mortal'r ſic mētiendo. Ex iā dictis ꝑz q̄ licet ōz ſe ſolenter cauere a mendacio pniciōſo ſ ōz cōſtantia ſ ſine iuramentis emere ſ vēdere ſ affirmare ſ negare ſcōz dictū ꝓpt. Mat. v. Sit ſermo veſter: eſt eſt: nō non. ¶ Quātū ad tertiū nota exēplum xtra illos qui aſſerūt q̄ non ꝑmittit emere nec vēdere niſi mentiāt: qō tñ nō eſt verū: vt ꝑz per tale exēplū. Legitur in dyalogo Celarij q̄ duo ciues coloniēſes inter cetera ſua petā confeſſi ſunt duo peccatoꝝ genera que quidē ſunt in ſe valde magna. ſcz ꝓpter lucrū mercatoribus his diebus parua videanē ſ quaſi nulla videlicet mendaciū et piuriū. Vñe inquiūt pene nichil poſſumus emere vel vēdere niſi oporteat nos mentiri: iurare ſ ſepe peierare quibus dum diceret plebanus peccata iſta valde grauia ſunt ſ a ſaluatore ꝓhibita: ipſo dicente. Sit ſermo veſter eſt eſt: nō nō. Reſpōderunt. Nō poſſumus hoc ꝓceptū in noſtris negocijs cuſtodire. ait ſacerdos. Vtimini cōſilio meo ſ bene ſuccedet vobis. Nolite mentiri: nolite iurare ſed ſicut mercatū veſtrū vultis dare ſic illud laudate. Et ꝓmiſerunt ſibi q̄ tentare vellent per annū vnū. Hoc cū ꝓcēſſiſſet ab eis petit Impediēte igitur eos ſathana qui ſemp ſaluti humane aduerſat pene nichil illo anno debere potuerūt. Reuerſiq̄ anno reuoluto ad ſuum plebanū dixerunt. Obedientia huius āni fuit nobis multum dānoſa. hoies a nobis deſiſtūt: nec aliquid ſine iuramēto vēdere poſſumus. Tunc ſacerdos ait: nolite timere: q̄ tentatio eſt: ſ fixe tenete in coꝛde veſtro q̄ nulla aduerſitas: nulla pauꝑtas vos a tali ꝓpoſito auertat: ſ dñs vobis benedicet. Quia ex hoc ſuis cōpūcti ꝓmiſerūt q̄ vellēt cuſtodire eī cōſiliū: diuinūq̄ ꝓceptum per oēs dies vite ſue: etiam ſi oporteret eos mendicare. Miraculoſum. Statim dñs immiſſam cōpeſcuit tēpeſtatem a ceperūt eos homines plusq̄ alios mercatoꝛes frequētare factiq̄ ſunt in breui diuites ita q̄ mirarētur. Reuerſiq̄ ad ſuū cōſeſſoꝛem gratias ſibi egerunt eo q̄ per eius ſalubre cōſilium a tam grauibus peccatis exonerati forent et inſuper in rebus ditati.

¶ Dñica. xxiiij. Ser. cxxxiiij. de moꝛientib⁹

HIlia mea modo defuncta eſt: ſed veni impone manum tuam ſuper eam et viuet. Matthei. ix. Marci. v. Lu. viij. Sicut enim defuncta eſt illa puella coꝛpoꝛaliter: ſic etiam opz nos moꝛi: quia omnibus hoib⁹ cōſtitutū eſt ſemel moꝛi. Vñ in ꝑñti ſermone tria ſunt dicēda. Primo de tētationibus que cōtingunt hoi in moꝛte Scōo que ſunt interrogatiōes q̄ debent fieri ad agonizātes Tercio quō hō dz moꝛi ſicut xp̄s moꝛtuus eſt. De duob⁹ vltimis dicetur in ſermōe R. Circa ꝓmū ſciendum eſt q̄ in agone moꝛtis maxime tētamur ſ anguſtiamur: intantū q̄ vnuſquiſq̄ agonizās pōt dicere illud Dauid xxij. Anguſtie ſūt michi vndiq̄. Nunq̄ enim tātas tentationes ſ anguſtias hō a demonibus paſſus eſt in omni vita ſua: ſicut in agone patit. vñ. i. Pe. v. Tāq̄ leo rugiēs circuit q̄rēs quē deuoꝛet. Sed dicetes. q̄re demōes tētant hoiem ſic i agōe moꝛtis Rūdet q̄ hoc faciūt ꝓpter tria Primo qz cōſtat demonib⁹ q̄ omēs hoies tā boni q̄ mali affectāt bonū finē et bonā moꝛtē. ſ hoc ē naturale. vñ Ariſt. viii. ethi. Vnuſq̄ſq̄ vult ſibi maxie bona Vñ etiā Boetius de cōſo. phie. Mentib⁹ hoim naturale'r inſerta eſt cupiditas veri boni. Et hoc demones libēter vellēt ipedire ne hō i bono fine decedꝛet ergo ꝓmaxime tētant hoiem i moꝛte. Secūdo qz ſi euadat hō in agone ꝓtātē demonuz ampli⁹ nunq̄ timebit eos: ſz dicere pōt cū ꝑs Benedict⁹ dñs qui nō dedit nos in captionem dentib⁹ eoꝝ. Anima noſtra ſicut paſſer erepta eſt de laqueo venantiū ꝛc. Et talis q̄ ſic in agone euadit tentationes demonū regratiatur deo ē

beate ⁊ginī marie et cibus sanctis ⁊ angelis q̄ sibi astiterunt et cū nouerunt. Modo quado dyabolus aliqn̄ habuit .xxx. vel .xl. annis in pctis viuēdo tunc i agone mortis eū non ꝓsit ter amittit: sed nichil oibus modis cum ptrahere ⁊ a salute sua cum impedire. Tertio quia si obtinebit eū in agone amplius nunq̄ pōt eū ꝓdere. Sed iam in pfti ante agonem non est sic. qz si hodie luctatur cum per petū mortale eras, per pniam pōt eū ecouerso ꝓdere. Vel si in quadragesima aliquos ꝓdit per pniam po test post pascha eos recuperare p recidiuationē Sed quē dyabolus in agone obtinebit: iste ne quaq̄ ad salutē redibit. Job. vij. Qui descēdit ad inferos nō ascēdet nec reuertet̄ vltra i domum suā dī Grego. li. xj. moral. Nequaq̄ vltra mia pietatis liberat quos semel i locis penalibus iustitia iudicātis damnat: qz in inferno nulla est redēptio S Sz dicetes Ex quo hō maxime tentatur in agone q̄ sunt tunc iste tētationes q̄ homini cōtingunt in morte Respōdet q̄ sunt quinq̄ tētationes p quas dyabolus nitit hoiem agonizātē a salute sua ipe/dire. Prima tētatio est de fide catholica. Sīā sicut in fine mundi. C. xpe antixpi maxia erit/tētatio ⁊ ꝑsecutio fidei: sic in fine hois qui dē microcosmus. i. minoz mūdus erit maxima tētatio fidei. Mat. xxiiij. Erit ei tunc tribulatio magna qualis nō fuit ab initio mūdi vsq̄ mō neq̄ fiet. Querit quare demones ꝓcipue. ti dē impugnant. Rñdetur qz fides est fundamētum totius salutis. vnde Apls. i. Cor. iij. Fundamētū aliud nemo pōt ponere August. Fides est bonoꝝ oim fundamentū. Fides est humane salutis initiū. Itē Aug. Nemo liberatur a dānatione q̄ētā est p adā nisi per fidem dñi nostri ihesu xpi. Qui ei nō credūt periores sunt q̄ demones. vñ Joh. iij. Qui nō credit iā iudicat⁹ est. Apls Heb. xj. Impossibile est sine fide placere deo. Sed diceres quō quadam in agone hanc tentationē de fide. Rñdet q̄ mō debes esse firmus in ꝺa fide: tunc demones in agone non pūt ibi ꝓualere. Sed qui tā facilis cant fidē ⁊ debiles sunt in fide: sicut carmelitrices sortilegi arioli et fatum tenentes et sic de alijs: quō tunc firmiter stabūt in fide cum iā in vita incipiūt erare. Ergo quilibet xp̄ianus dz esse firmus in fide tā in vita q̄ in agone ⁊ nullo mō moueri a ꝺa fide: qz q̄rto incipit erare in fide tam cito deuiat a via vite ⁊ salutis. Vnde vtile est coram infirmis i agone cōstitutis dicere symbolū fidei vt infirm⁹ p audituꝫ admoneat̄ q̄ maneat stabilis et firmus i fide Vnde legit̄ q̄ aliq̄ religiosi hūt hoc statutum: qñcūq̄ aliq̄s in extremis incipit agonizare/tunc facūt signum cū tabula p quētuz: vt oēs fratres cōueniāt insimul ⁊ vnusquisq̄ in via eūdo vsq̄ ad infirmuz teneatur dicere sim bolum alta voce ita q̄ infirmus audire possit vt sic admoneat̄ vt viriliꝰ puguet et dyabolo resistat ⁊ in fide stabilis pmaneat. Silter vo num est hēre crucifixum circa infirmū ⁊ aquā bñdictā vt septus aspgatur. Et de hoc quere antea exēplum: ser. cx. S T Scda tentatio in agone est desperatio. Cum eñ infirm⁹ cruciatur doloribus in corpore: tunc dyabolus sua peraddit dolorē doloꝝ subiciendo sibi pecca/ta sua: vt sic cum ad desperationem inducat. Nam in agone homo videt omnia pcā sua et cū hoc oīa bona opa sua. Insup̄ s. dm Innocē. li. iij. de vilitate humane ꝯditionis. Quilibet homo tā bonus q̄ malus ante q̄ alia egrediatur videt xp̄m positū in cruce. bonus ad consolationem malus ad confusionē vt erubescat se non esse redēptum sua culpa sanguine xp̄i. t. fructū redēptionis non hēre. Vnde ⁊ malis dicitur. Videūt in quē pupugerūt. Quod intelligitur de aduētu xp̄i ad iudiciū ⁊ etiā de aduē/tu in die mortis. Scienduꝫ q̄ dyabolus repre sentat: tunc hoi oia sua pcā nō indulta q̄ ꝓpe trauit cogitatione/locutione opere. s. in superbia gula luxuria et auaricia p quinq̄ tem̄z acquisitionē/tunc eñ libet cognoscet quoniēs inebriatus fuit: quotiēs luxuriatus sit extra statum mātimonij/quotiēs chorizauit: ⁊ sic de alijs pctis q̄ hic p debitā pniam non deleuit. et dyabol⁹ iō repūtat ei illa ꝓterita pcā q̄ fecit vt eū in desperationē ducere possit. vnde tā acriter dyabolus tūc hoiem cū pctis ꝓteritis impugnat q̄ quidā q̄ quasi sciūs reputabat ab hoibus tā acriter in agone cū pctis suis ꝓteritis que i tuīētute amisit fuit impugnatus q̄ ex to desperauit: ⁊ sic dānatus fuit. Sz dicetes quō euadere possum ne desperē. Rñdet q̄ i pūti plura bona opa facere debes vt q̄n bona opa cum malis in statera ponētur, q̄ tūc bona ꝓpōdera re possint malis. O tunc q̄lz vellet q̄ deū num q̄ offendisset: sed semp humilis cautus abstinēs/⁊ misericors fuisset Sciēdū tñ q̄ nullus de mia dei in agone desperare dz: etiaz si mille pcā mortalia ꝓpetrasset q̄ oino oblitus fuisz et ea oīa i agone cognosceret ⁊ nūq̄ aliq̄d ipo cū cōfess⁹ fuisset nec pniaz de eo egisset adhuc tñ nō dz desperare, sed si tāte fortitudinis est q̄ pōt adhuc loq̄/tūc vocari dz sacerdotē ⁊ fideles Si aūt ꝓdiit loq̄lā q̄ p̄ nimia infirmitate non pōt loq̄/tunc dz deo oipotēti cōtrito corde cōfiteri ⁊ nullo mō desperare/qz cor xpi tū ⁊ hūilitatū de⁹ nō despiciet. vnde dī Ezech. xviij. In quacūq̄ hora pcōz ingemuerit ⁊c. vñ nullus desperare dz qz oia pcā respectu mie dei sūt tā q̄ vna gutta respectu totius maris. vñ Ber. Maioz est, dei pietas q̄ quis iniq̄tas. Aug. super Joh. De nemine desperandū est dum est in hac vita. Solū ei desperationis crimē est quod mederi nō pōt. ⁊ si q̄s hēret centum milia pec cata mortalia adhuc desperare nō deberet. Sed si dolet ⁊ vere pnitet dīus pat⁹ est et ꝺulge

retotū bñ Chrp. Pctā ptērita non edēnāt: sz
ac indicāt; hoc breui ⁊ leui addito si non pla-
cent. vnde Aug. Mā nocēt mala ptērita si nō
placēt. Vnde legit q̄ q̄dā magn⁹ pctōr cū tā
decollari dēret liuenter xpc̄ssus fuisset nec ha
buit cōfessorē nec tōs cōfitēdi sed cōtento cor
de dixit. Deus tu scis voluntatē meā: ⁊ saluā
tus est: sed nō null⁹ sup mīa dei peccace dz: qz
maledictus homo q̄ peccat in spe. Sed illa iā
dicta sunt ad monitionē vt si aliq̄s peccauit de
sperare nō dz: sz deū cū bona spe dz. inuocare.
vnde ps. Spantē aūt in dño mīa circūdabit.
W Tercia tentatio in agone est impatientia:
q̄ tunc maximus dolor corporis accidit hoi. Mā
q̄n hois aia dz de carne exire: tunc augmētat
dolor a deo q̄ in cor hois non ascēdit quē nec
hō pōt tunc amplius sustinere. vñ tunc hō ydit
sensus suos q̄ nō pōt clamare: videre/audire
vel tā[illegible]re: ⁊ tunc aia nō cogitat amplius de
corpe suo nutriēdo: sz vires suas naturales q̄
mēbra diffusas ad se trahit ⁊ fūc mēbra mori
antur ⁊ glauca efficiunt: ⁊ vltimū mēbrū qō
in hoie morit est cor. vñ Aristo. Cor est p̄mum
viues ⁊ vltimū morīēs vñ mors corporis ē ama
rissima quod oñdit Arist. iiij. ethi. dicēs Terri
bilissimū oīm terribiliū est mors Tunc ei ne-
cessariū est vt hō sit patiēs. vñ Lu. xxj. In pa
tiētia vestra possidebitis aias vestras. Sicut
sicut in patiētia possidet aīa et custodit sic in
impatiētia ⁊ murmure pōt ds pdere aiam suā
quia. p. ptēr infirmitatē ⁊ dolorē corporis mur
murant i impatiētia ptra deū. Vñ nos legimus
exēplū de vno clerico quattuor annis infirma
to q̄ dixit. Do⁹ tu accepisti mihi corp⁹ et ego
accipiam tibi aiam ⁊ dabo eam dyabolo Et di
xit in impatiētia sua. Dyabole accipe animā
meā: quod diuino iudicio clarum est fctm. Itē
sciendū q̄ infirmitas q̄ pcedit morte est quā-
si quoddā purgatoriuz cum toleratur vt opz.
Sed diceres quō opz sustinere infirmitates ⁊
tribulatiōes. Rñdet cōm Hēri. de hassia super
Gen. Tribulationes huius vite tunc toleranē
vt opz cum hoies tribulationes imputāt pec-
catis suis ⁊ paruas ⁊ leues estimāt illas tribu
lationes respectu illoz penaliū dolor⁹ quos
pctā meruerūt. et p hoc deum laudāt q̄ sic mi
sericorditē cuz hoibus agere disposuit: hic eos
pot⁹ puniēdo q̄ in barathro. q̄ illi dñt deo rēd
dere q̄ diu hic infirmātur ante mortem: qz hic
habent purgatoriū suum saltem si patiētes
sunt. et istas tribulationes et infirmitates p
petis suis offerunt: ⁊ eas sponte ⁊ voluntarie
sustinēt. vnde Gre. Diuina dispensatiōe agitur
vt p̄sentis vite plurios egritudo existat:
ergo talis infirmus cū sic est in magnis dolori
bus q̄stitutus tunc debet cogitare q̄ cum isto
corpe et cū istis mēbris in q̄bus tam punit̄ se
p⁹ deum offendit: ⁊ illum dolorem et adhuc
multo maiorē cum petis suis breue p̄merunt ⁊
dicere dz cum beato Augu. Hic vre hic scca vt
in eternū michi ptas. dñe Gre. Misericor: dit
deus exhibet tēporalem seueritatez ne eternā
inferat vltionē. ✠ Quod aūt ds libent grā-
ter et patiēter sust̄inere debeat infirmitates ⁊
dolores portus q̄ penam purgatorij. patz per
tale exemplū. Narrat magister Humbertus
in tractatu de septuplici timore q̄ quidaz pec
cator correptus graui infirmitate et rōga dei
rogauit vt eū de isto munto tolleret. Quod cū
frequent petiuisset adiuit eū angel⁹ dñi dicēs
ei. Missus sum ad petitionē tuā expedītēdam
elige q̄ vis: aut duob⁹ dieb⁹ stare in purgato
rio/aut duobus annis adhuc sustinere istā infir
mitatem. Ille aūt gaudēs morte elegit libi⁹
mor. tuus est et ductus ab āgelo i purgatoriū
post horam medicā apparuit ei angelus Quē
videns dixit. Quis es tu/et ille. Ego sum āge
lus dei q̄ te huc p̄rauit. Et rūdit ablit. Tu nō
es angelus dei qz angeli dei non mētiuntur.
Tu aūt mētitus es michi/dicēs q̄ solūmodo
duob⁹ dieb⁹ stare deberes in purgatorio. Ego
aūt tam steti hic p̄ multos ānos. Angl⁹ aūt
ait. Scias q̄ nondū stetisti hic per horā inte-
grā/tunc ille. Rogo vt reducas me ad sclīm et
paratus sum sustinere infirmitatez q̄diu deo
placuerit/dūmodo huc nō reuertar. Quod ⁊ fa
ctum est ex dispositione diuina Et reuersus hoc
retulit sustinuit q̄ patient infirmitatē p duos
annos ⁊ mortuus est Ex his ergo pz q̄ accrbs
sit ista pena. Quarta tentatio est cōplacentia
sui ipsius. Mā cū diabolus nō pōt hoiem inbu
cere ad desperandum a fide/nec ad desperādum
a mīa dei/nec ad ipatiētiā tunc nititr hoiem in-
ducere ad cōplacentiā sui ipsius: hoc est ad ba
nā gl̄iam sic q̄ hō cogitet. Q̄ sanctus es: q̄
firm⁹ in fide ⁊ q̄ patiens in infirmitate/cōtra
q̄ dicit Isi. de sū. bo. Nō te atroges nec te ia
ctes nō te insolenter extollas nichil de tipō pre
sumas nichil boni tibi tribuas Mā tāra pollet
esse cplacentia sui ipsius q̄ in hoc deo⁹ grauit̄
offenderet/qz ꝓto quis maior est i suis oculis
tāto despectior est cōtra deo. vñ Gre. Quisq̄s
reminiscēdo bonū q̄ gessit dū se apud se erigit
apō hūilitatis auctorez capit. ergo q̄liz debz
esse cautus vt cū dyabolus eū tentat per arro
gātiam q̄ tunc humiliet se cogitando sua p
pria pcta Et q̄n dyabol⁹ tentat eum p despa-
tionē tunc dz ad deū cor suū erigere cogitādo
dei miam ⁊ sua bona merita ne desper. Simi
legit de sancto Anthonio q̄ dyabolus dixit ad
eū. Tu vicisti me/dū te volo exaltare tunc te
ipm deprimis. Cū te volo deprimere tunc teip-
sum erigis. Sed q̄ ppria cplacētia ⁊ spūalis
superbia hoi sit multū nociua de hoc ḡre exem-
plum super⁹. ser. lxxij. ✠ p Quinta tenta
tio cū qua plures decipit est nimia occupatio
rex tēporalium. Tunc enim in agone vbereat
quis postponere oia tēporalia et se deo totum

offerre. vnde Scot⁹ super. iiij. li. sen. dicit. Si quis infirm⁹ cu se iam bñdicer vtiq; moriturū moꝛ dubit ⁊ plene consentit in moꝛtē ac si p se ipsū moꝛtē elegisset penā moꝛtis sic patiēs ꝛe fulti mēdū satisfaciet p oibus pctis venialib⁹ imo etiā auferr aliqđ ad satisfactiēdū p moꝛtalibus Ideo q oīa laudabile est in illo voluntatem ihesu diuine cōformare ¶ Queriē vter malū signū sit cū quis inuit⁹ moꝛiē. Rñdeo q si infirm⁹ ideo inuit⁹ moꝛiē: q; ad moꝛtē indispositus: ⁊ adhuc pauca merita ab⁹ p quib⁹ remunerari d⁹ in celo. ⁊ nō diutius libēter vel lr̄bnter: ebt se melius ad moꝛtē disponeret et maioꝛa merita sibi p bona opera accumularet dicēdum q hoc nō est malū nec reprehendū ⁊ si tā inuit⁹ moꝛiē eo q d⁹ separari a voluptatibus carnis ⁊ gaudijs mūdi et ab honoꝛib⁹ ⁊ diuitijs ⁊ ab vxoꝛe ⁊ a filijs vl a suis cognatis ⁊ amicis: ⁊ propterea libenter vellet diuturnus viuere vt posset in talibus vberius delectari: hoc esset valde malum et detestabile. Vnde arguēdi sūt illi qui audire nolunt q dicatur eis de ꝓparatione ad moꝛtem per confessionē sacramentoꝝ perceptionem cum infirmātur ⁊ dicunt melius erit: ego spero nō me moꝛitur⁹: ⁊ hoc est ꝛbum reprehensibile i oꝛe xp̄iani Quid enim pōt melius fieri nisi q homo poeniteat ⁊ se deo recōcilier. Etiā si voraciter sciret se nō moꝛiturū adhuc deberet cōfiteri ⁊ sacramētum eucharistie suscipe. Sed sacramētum extreme vnctionis nō est accipiēdū nisi verisimile sit q esset i articulo moꝛtis. vñ. Bonauentur. lxxvi. Malū⁹ est mungendus nisi ad eritum appꝛopinquans. Vnde hoc est manifestū signum q tales pñtem vitam nimis diligūt. Vñ sciendū q ds inuitum posset se occupare cū rebus terrenis i agone moꝛtis q ꝓpterea posset damnari. Vñ legitur de exemplo q fuit filius cuiusdā comitis qui fuit castus ⁊ bonus: sed in agone cū moꝛi deberet intantum doluit de hoc q debuit separari a ciuitatibus suis castris ⁊ villis q̄ ure hereditario ad eū ptinebāt q ꝓpterea fuit dānatus Et post moꝛtē apparuit ⁊ dixit q hec esset cā dānatiōis sue q in agone cū bonis paternis se nimium occupauit: ⁊ sic deꝛ et ꝓpꝛie salutis oblitus fuit. Quare seculares homines debent oīa terrena postponere et coꝛ suū ad deū erigere: ⁊ ad vitā eternā anhelare ¶ Unde sciēdū q hō moꝛiēs debet se pōꝛ cōsolari in agone cū eū omnia relinquere oporteat sic cogitādo q ꝓ illis tpalibus que tam libere reliquas ꝓpter deū cōmittens te diuine voluntati dabit tibi deus eterna bona. Itē ꝓ vxore quā i moꝛte relinq̄s dabit tibi de⁹ suā bñdictā matrē virginē mariā: q̄ dignioꝛ et pulchꝛioꝛ ⁊ nobilioꝛ est oib⁹. Itē ꝓ amicis filius ⁊ cognatis a q̄b⁹ re separari opꝛ: dabit tibi societatē oiꝝ sctoꝝ ⁊ āgeloꝝ. Itē ꝓ honoꝛe ⁊ ꝓtāte ⁊ vita dabit tibi eternū honoꝛē ⁊ regnū eternū pōs. Introibo in potētias dñi Et sic patet iste quicq tēptationes q̄ cōtra ꝛtingūt hoi i moꝛte. Quia tūc scitz in agone diabol⁹ nō tētat hominē de superbia bellū nec de choꝛea q nō pōt trālire: nec de gula: nec de ebrietate; nec de luxuria: nec de carnis voluptate tētat: q tūc sustinet tātos doloꝛes de infirmitate coꝛporis q de his omnibus nichil curat.

¶ In eadem dñica. Sermo. cxxxv. de interrogationibus ad agonizantes.

DOmine filia mea modo defuncta est. sed veni impone manū tuā super eam et viuet. Mat. ix. Videtur esse ꝛtrarietas inter Matheū ⁊ Marcū. Matheus em̄ dicit q pater dixit q filia moꝛtua erat: sed Marcus dicit q pater dixit filia mea in extremis est. Hic dicendū est q q̄n a filia recessit tā meꝛiebaē. q̄n vo pcessit ad xp̄m supponebat q esset moꝛtua. Et ideo bñ q̄ potuit dicere et q dimiserat eam in extremis et q credebat q esset moꝛtua. ℊ dixit filia mea modo defuncta est ¶ Modo ꝙnum ad secundam partē ꝓcedētis sermonis scīendū q sex sūt interrogatiōes ad q̄s si agonizās ꝓfitere ñ deꝛit ⁊ ista sex i se habuerit signū ē q ē de numero saluādoꝝ. Dicio infirmus interrogād⁹ est an oīa credat q̄ dogmatizata sūt i ecclesia Dei ad credēdū hoi xp̄iano: ⁊ ea que duodecim articuli fidei indicāt esse credēda. Et an gaudeat de hoc q scit se moꝛiturū in vera fide catholica. Si infirm⁹ ñdet q sic. s. q oīa credat que xp̄ians credere d⁹: ⁊ hz bonā spē q velit moꝛi in fide catholica: signū est salutis Sicō infirmus interrogādus est an recognoscat q peccādo sep⁹ creatoꝛē suū offēdit cogitatiōe locutiōe ope ⁊ omissiōe. Et si ñderit q sic; signū est salutis. vñ Bern̄ super Cāt. Sed ne minē ablq; sui cognitione saluari. de qua mihi mater salutis humilitas oꝛiē ⁊ timoꝛ domini qui ⁊ ipe sicut initiū sapiētie: ita ⁊ salutis est. Tercio infirm⁹ interrogādus est an velat de hoc q deū sepius offēdit peccādo: nō ex timoꝛe moꝛtis ⁊ pene infernī vel extremi iudicij: sed volet ex charitate qua tenet deū super oīa dīligere: q̄ē grauiter sepe offendit peccādo qui sibi multa bona retribuit: ⁊ in multis sibi suā maximā charitatē exhibuit vt scꝛ moꝛiē ꝓ ipo. Joh. xv. Maioꝛē charitatē nemo habet vt animā suā ponat quis ꝓ amicis suis. Sed ipe pctoꝛ tribuit xp̄o mala ꝓ bonis. s. ipsum offendendo cū suis peccatis. Vñ xp̄s cōquerit̄ per ꝓphetā dicentē. Retribuebāt michi mala ꝓ bonis. scz me offendēdo cū suis pctis. Si infirm⁹ respōderit q velit de offensione dei: non ex timoꝛe moꝛtis vel pene inferni: sed ex mera charitate qua tenetur deum diligere: ⁊ si habet aliqua peccata que āte

nō est cōfessus ⁊ libēter vellet ea ꝓfiteri et p eis satisfacere scōz sui possibilitatē: signū est salutis. Quarto infirmus interrogādus est an ꝓponat vitā emēdare ⁊ amplius nunq̄ velle scelere r peccare moztaliter si qualuerit de sua infirmitate: et q̄ habeat tale ꝓpositū q̄ nichil sit sibi tā charum vel ꝓcriosum ꝓpter quod sciēter amplius vnū peccatū moztale vellet cōmittere. Si infirmus respōdet q̄ sic signū est q̄ debet saluari. Quinto infirmus i terrogādus est vtrū oibus inimicis suis qui eū offēderūt verbis et factis ex corde idulsit Et si sciret aliquē cui esset obligatus ad restitutionē siue in rebus siue in fama hoc ē si sciret aliquem cui res suas siue paruas siue magnas recepisset contra iusticiam: vel si alias sciret se aliquas res iniustas possidere q̄ parat⁹ [illegible] cas restituere scōm suum posse. Vel etiam si sciret aliqd se fuisse oblocutum: et bonam famā ipsius denigrasse per suā falsā oblocutionē q̄ paratus esset ad reuocādū et ad restituēdū illi bonā famā suā. Si istem⁹ ēt̄ det q̄ sic est signū salutis. Sexto infirmus interrogādus est an credat ⁊ gaudeat de hoc q̄ debet ꝓcurare ad vitā eternā: nō ꝓpter sua merita ꝓpria que adhuc parua fuer respectu vite eterne: sed ꝓpter meritū passiōis ihesu xp̄i: in quo meritō exhibit oiz hoīm salus. Hec sūt ter interrogatiōes q̄ debēt hoi fieri i agone p ꝑs cognosci pōt an debeat saluari an dānari. Oz quicūq̄ seipsum interrogaret vel etiā alium hoiem et in se ista ter inueniret secure mozi dz sup mia dei: ⁊ spare ad vitā eternā peruenire Et talis infirm⁹ q̄ illa ter in se habet inducendus est vt se ad meditādū passionē xp̄i devoto corde ꝓparet i qua meditatione oēs dyaboli cas tēptatiōes potest vincere ¶ Sed q̄ritur ad tertiā ptē p̄decētis sermōis sciēdū q̄ sicut vita xp̄i debet esse exēplar vite nre: ita mozs xp̄i debet eē exēplar mozt̄is nre. i. sicut xp̄s mortuus est sic et nos mozi debemus. Exeg. Dis xp̄i actio nostra ē ifructio. Mzo quo est sciēdū q̄ xp̄s quinq̄ fecit i cruce moziēdo que nos etiā facere debem⁹ in agone nostro. Mzio xp̄s in cruce pēdēs ozauit. Ihū dz q̄ illū. ps. Ne⁹ de⁹ me⁹ respice i me. Incepit ozare: ⁊ ozauit vsq̄ illū. ps. In te dñe speraui: ⁊ vsq̄ ad illū vsū. In manꝰ tuas cmendo spm̄ meū. Sic et nos cū sum⁹ in ātrietate moztis deuote oza re debem⁹ si nō oze possum⁹ tñ corde. Ihū Iliō. de sam. bo. Meli⁹ est cū silētio cordis ozare: et ne sono vocis: q̄ solis ꝟbis sine ituitu mētis Sēdo xp̄s i cruce clamauit: sic q̄ ēra tremuit et petre scisse sunt: oloq̄ obscuratus est Sic et nos i agone clamare debem⁹. Et ille clamoz nō dz fieri oze: sz corde q̄ ille clamoz q̄ de⁹ vult habere in agone nichil aliud est nisi desideriū cordis q̄ debem⁹ habere p eternis gaudiis. Ihū in agone abstrahere debem⁹ nos ab oibus terrenis ⁊ corp̄ alib⁹ reb⁹: ⁊ elevare mētē nostrā ad deū ⁊ ad celestia: vt vnusq̄sq̄ nostrū possit dicere cū apō Philip. i. Cupio dissolui et eē cū xp̄o. Tercio xp̄s in cruce plozauit Ihū Aplus ad Heb. ix. Cū lachrymis exaudit⁹ est p reuerētia sua. Sic ⁊ nos flere debemus in agone: saltē corde p peccis nostris. dñi Cassio. sup ps. Dñs nescit differre: quē cōpūcto corde sibi seruire supplicare. vnde Ezech. xviij. In quacūq̄ hora pecc̄ ingemuerit. ⁊c. Quarto xp̄s in cruce patri spm̄ suū cōmendauit dicēs. Pater in manus tuas cōmēdo spm̄ meū. Sic ⁊ nos i agone moztis debem⁹ cōmittere aias nostras deo omnipotēti qui est creator oim̄ sperātiū in se. Quinto xp̄s spiritum in cruce tradidit. Johis. xix. Inclinato capite tradidit spm̄. Sic ⁊ nos debem⁹ reddere aias nostras ipsi deo q̄ est creator ⁊ redēptor aiaꝝ nostraꝝ. Unde crucifixus habēdus est iuxta infirmū: vt infirmus p signum crucifixibilū admoneat ad meditādum passionē xp̄i: vt sicut xp̄s moztuus est i cruce sic ⁊ ipse velit mori. Et illa quinq̄ in se habere que xp̄s habuit dū in cruce obiit ¶ Etiā circa infirmū habēda est aqua benedicta vt ipse infirm⁹ crebo aspergatur ꝓpter infestationes dēmonū quia in agone adsunt multi demones tam bonis q̄ malis. Qđ ptz p tale exēplum. Legitur in dialogo Cesarij q̄ quidam miles qui fuit religiosus multum obsequiosus. hic cū grauit infirmaretur coluscq̄ taceret diabol⁹ illi ad pedes visibiliter apparuit ad istar simee habēs corpus capzina. Ad cuius cōspectū miles territ⁹ ait. Quid es aut quid queris? Respōdit monstrum. Diabolus sum. ⁊ veni animā tuā tollere. Cui miles. Recede turpissime: xp̄o eam cōmendaui quē in sacramēto accepi. Ait dēmō. Vualthere si michi homagiū feceris sanitatē restituā: et super oēz pgeniē tuā ditabo te. Rñdit miles. vnde tibi thesauri Rñdit diabolus. Juxta tuam curiam infiniti thesauri absconduntur. Et adiecit miles. Dic michi bbī anima dñi comitis vuilhelmi nuper defuncti Rñdit demon. Per fidē meā dico tibi: si quis maximū montē sub celo existētē illuc mitteret vbi aīa comitis vuilhelmi est ātēq̄ in oculo supciliū supius inferiozi tangeret liquefieret. Quo dicto cachinnādo subiunxit: ardoz ille balneū lacteū est illi. In die autē iudicij de vitā accipiet penā scōz sua merita. Adiecitq̄ interrogare de quodam alio. Ac demon respōdit sibi. xxi. annis illein penis fuit: sed monoculꝰ ⁊ caluus quidam pediculosus nobis eas de penis purgatorij abstulerunt. Monoculū vocauit vxorē suā: q̄ plozādo p ala eius ꝓfluerat oculum vnū. Caluum eo noiauit filium eius monachum qui monasterio fuit hic deuotus et religiosus q̄ multum pro aīa eius fudauerat. Tādē ingsiuit dicēs. Dic michi de qua

locobenisti ad me. Qui ait. Ego socii mei eramus in extremis cuiusdam abbatisse nigri ordinis egressum eius prestolantes. Tūc miles ait. Quod eratis. Tunc respōdit Maria Sua suo celo in mapo tot folia non habet. Et miles Quid obtinuistis ibi. Rūdit. heu nichil Femina fuit religiosa et michael archāgelus superuenit cum fuste ferreo: et sic nos verberauit et fugauit vt dispergeremur sicut puluis quem pellit ventus a facie terre. Requisitus si etiā fuisset in morte dñi. Gerbardi abbatis q fuit sanctebite. Respōdit demon. Mō est tūn arene in littore maris quot ibi fuimus: sed modicū ibi obtinuimus: quia vilissimi monachi more porcorū grunientes non finebāt nos ꝓpius accedere. Et ait miles. Quō aūt aufus fuisti ad obitum tāti viri venire. Diabol⁹ ait. Ego prescius fui vbi filius dei expirauit: sedens super brachium crucis: quare tunc non ad obitū audeam talis vir accedere.

¶ Dominica. xxii. Sermo. cxxxvi. De mundo non diligendo.

EStpuer vnus hic habet quinq; panes ordeaceos et duos pisces. Johannis. vi. Matheī. xiiii. ℣ Cōcludendo istos sermones de tempore est notādum quper quinq; panes et duos pisces possumus intelligere septem qui dūt nos retrahere ab amore huius mūdi. Primū est q̄ videremus q̄ amicicia huius mūdi hoiem inimicū dei cōstituit: qz nēo nō habere mūdi amiciciā dei. qđ postq; ex testimonio scripture veracit est iucruz deliberet apd se fideī hō q̄ istorū magis expediat: vtz deū derelinq̄re vl hunc mundū. Et hō cōne vtēs inueniet q̄ magis expediat derelinq̄re hūc mūdū: dño adherere ad hoc monet nos sacra scriptura. i. Jo. ii. Nolite diligere mundū neq; ea q̄ in mundo sunt: cui⁹ cām assignat dicens. Si q̄s diligit mūdū nō est charitas patris in eo. qđ aūt amic⁹ huius mūdi inimic⁹ dei sit. ꝓz Jac. iiii. Amicicia huius mūdi inimica ē deo. q̄cūq; voluerit esse amic⁹ huius mūdi inimicus dei ꝓstituit. Quicūq; ergo deū et ei⁹ amiciciā et grām et dilectionē habē voluerit necesse ē vt in ei⁹ corde mūd⁹ cadat: qz amor mūdi expellit deum: gratiā eius dilectionē dei a corde hois: qz sicut ignis et aq̄ frigidū et calidū nigeū et albū fūt ita amicicia dei et mūdi fieri nō p̄t. vñ Ju. sup cath. Jo. duo fūt amores s. mūdi et dei. Si amor mūdi inhirat nō est vbi intret amor dei. vnde Gre. Dilige hō nō diligē mundū vt diligas deū auerte vt quertaris et funde vt implearis. ℣ Scōm qđ ꝑ ordinare debem⁹ est q̄ tot⁹ mūdus est laq̄is plen⁹. Mā laq̄us a retro sunt male voluptates et delectationes pcōr̄ ꝓteritor̄. vñ qñ delectatio ꝓteritor̄ pcōr̄ potēr tibi incident tūc scias hāc esse laq̄um dyaboli. vñ Ag. in q̄dam epla. Mundū fecerius deo tā aboiabile. fit q̄ ꝓterita pcā dñi nr̄i q; nostrū dimissa teminiscēdo gaudere et inde exaltare. Heu hoc isti nō curāt q̄ pcā ꝑ cōfessa terebrant: nisi eā delectarēt in eisdem non recidiuarēt. Jtē laq̄us ab ante sunt male volūtates ergo si malāvolūtatē habes pcā di mortalē tā capt⁹es i laq̄o dyaboli quē ante posuit. Augu. sup Geñ. Si cōsentiat ro qđ libido cōmouerit faciēdū esse: et nō discrepat ab oi vita bona tanq̄ de padiso expellē hō: et tā pcm̄ iputat. Et si nō ꝓsequat factū qm̄ cogitatio retinet in ꝓsensu ꝓcie. Jtē laq̄us sup nos est timor inordinatus sicut heu plēs ex timore inordinato peccāt: qz timēt hoc dānū incurrere vl illos offēdē vl hoc bonū ꝑdere ꝙtes q̄s dicit xp̄s in eua. vt habet Mat. x. Nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹: aiaz aūt non p̄nt occidere sz potius timete eū q̄ pōt et aiaz et corp⁹ ꝑdere i gehēnā ergo multomin⁹ debem⁹ timere eos qui ꝑalia diripiūt. Jtē laq̄us infra nos est amor inordinat⁹ ad ꝑalia ad cognatos: ad vroē: et ad filios sicut heu plures pereunt ex inordinato amore quē hūt ad se vel ad suos amicos vl ad sua ꝑalia q̄ ꝓponūt deo: et tales capiunt laq̄o q̄ est infra nos posit⁹. Mā hic sunt radices oīs mali. s. timor inordinatus et amor inordinatus. Jtem laq̄us a dextris est ꝓsperitas in ꝑalibus. Cū isto laq̄o plures capiunt: sicut illi q̄ abutunt dei būficiis ꝙbigratia. Sicut diues q̄ superbiā exercet in vestib⁹: pcēs q̄ ē ꝓ pauper⁹: pulcher q̄ est sibi et alius occasio peccādi. Vñ ꝙquerit dñs ꝑ ypheam dicēs Abominabilem fecisti deorē tuum. Fortis ei chorizat et hastiludit: et si instem⁹ et claud⁹ esset tūc illa ꝙta deū nō faceret. vñ Aug. Mt: hil ita felicitas felicitate peccantiū: qz multoplures eadunt et capiunt in felicitate et ꝓsperitate q̄ in aduersitate. vñ ps. Cadēt a latere tuo mille et decem milia tē. Jtē laq̄us a ministris est aduersitas. Et cū isto laq̄o capiunt pauperes et infirmi et tribulati q̄ maledicunt deo: ꝓ primis et si bi ꝓsis i suis aduersitatibus. vñ Aug. i. de ciuitate dei. Afflictiōe mali deum detestant atq; blasphemant: boni vero ꝑficiuntur et laudant. Unde pauperes et infirmi et tribulati solliciti cauere debēt ne capiātur laq̄o impatiētie: qz qui sic capiunt miseri sunt hic et in futuro. Vñ exemplum legitur i dyal. Cesa. q̄ quedam mulier tribulata pedes suos petiit imponens et extra illam retrorsum saltans sic ait. Hic salto de potestate dei in potestatem diaboli: quam diabolus mox capiēs et per aera ducēs mirantib⁹ q̄ adstant videntibus ita q̄ vsq; hodie nusq̄ apparuit. Et sic ꝓz quō hō circunquaq; est laq̄is diaboli circūdatus quare necesse est vt vnusq̄sq; se custodiat ne capiatur his laq̄is diaboli quibus circundatus est. ℣ Tercium qđ nos dz retrahere ab amore mundi est q̄ tot⁹ mūdus est plenus amaritudinib⁹ et miseriis Job. xiii

Homo nat⁹ de mulīe bzeui viuēs tpe repleť
miſtis miſerijs. ergo mundus pñs vallis dr la
chrymaꝝ. Et hoc puer oñdit nascēdo: qz pzi
mo flet: qz fletus cepīt miseriā huius ne
di: ad quaz miseriā puer iste nāt⁹ est. Sed in
adulta etate obliuiscē cū discernit inter bonū
et malum ⁊ gaudet in vanitatibus q̄si in pñti
vita nulla sit miseria. Et rō huius est: qz talis
hō raro cogitat de statu suo in pñti: ⁊ in futu-
ro. s. quis sit ⁊ qualis erit. vñ Ber. Cogita vn
de veneris: ⁊ erubesce vbi es ⁊ ingemisce quo
properas ⁊ pertimesce. Vñ melius est in valle
huius miserie flere q̄ videre in vanitatibus ⁊
gaudere. vñ Salo. Melius est ire ad dm̄ lu-
ctus q̄ ad domū conuiuij. qđ aũ vallis huius
mūdi sit plena amaritudinib⁹ pz Eccl. vij. Cū
cti dies ei⁹ doloꝝib⁹ ⁊ erūnis pleni sūt qđ pz:
Nam hō iam pacibiliꝫ⁹: nūc fame: nūc sitim
nūc est [illegible]: nūc est ire: nūc let⁹: nūc tri-
stis: iam viuens eras moziēs. Job. xiij. Nūq̄
in eodem statu pmanet: imo mūdus nō solum
est plen⁹ a miseriarum⁹ sz etiā plen⁹ est pecu
lijs q̄ quis perpēdere pōt in seipo. Nā si i vtero
matris dr in natiuitate vl̄ post natiuitatē ime
diate aſ baptismū moztuꝰ fuisses ad limbum
inferni descēdisses: sies in etate viri ⁊ pcis
moztalib⁹: si sic moztieris eternaliť dānaber(⁊
sies i gratia ⁊ sine pcō adhuc potes peccare
⁊ dānari. nā lucifer peccādo de celo cecidit. Ada
de paradiso expulsus est. Judas de societate
ap̄lorū egregiꝰ est. Itē nescis an opa tua etiā
bona placeāt deo an nō ⁊ an tibi pcā tua sint
indulta an nō nā certꝰ es de culpa: sz incertꝰ
es de venia. Ex hijs miseriis ⁊ periculis nō possu
mus euadere ex toto nisi post ad patriā nostrā
ſtrauerim⁹. ergo spēdꝰ est mūdus ⁊ appetē
dum est celū. Vnde primo qz ibi ē patria nostra ad
Heb. xiij. Non habemus hic ciuitatē manen
tem: sz futuram inquirim⁹. Jo. xvij. De mūdo
non sunt: sicut ⁊ ego non sum de mūdo. Scdo
qz ibi est thesaurꝰ noster. Mā dicit lucemur
vbi bona facimus in hoc mūdo: hoc illic repona
mus sz dicit xp̄s saluator(noſ q̄ dixit vt ha
beā Mat. vj. Thesaurizate vobis thesauros i
celo: vbi nec erugo nec tinea demolit⁹ ⁊ vbi fu
res nō effodiūt nec furant. Tercio qz ibi ē pr̄
noster celestis. Mat. xxiij. Vnus est ei pater
vester q̄ i celis est. Insuper ibi ē mater nostra
s. beata virgo maria. ⁊ fratres nr̄i. s. apostoli
martyres ⁊ cōfessores: ⁊ sozores nostre. i. oēs
ꝯgines: ⁊ amici nostri. i. oēs electi ⁊ āgeli dei
¶ Quartū qđ dz nos inducere ad contēnēdū
mūdum est: qz oia bona huius mūdi sunt bre
uia ⁊ parua. Sic ⁊ vita nostra in qua solū pos
sum⁹ vti bonis hui⁹ mūdi breuis est: sicut dr
Job. xiij. Breues dies hois sūt ⁊c. Itē Jaco.
iiij. Que est vita nostra. Vapoz est ad modicū
parens: quod si scire vis q̄, breues dies hois
sunt. require vbi sunt q̄nte centum annos vi
xerunt ⁊ quasi nullum reperies (imo plures
moztuū infra. xxx. an. q̄ vltra. xxx. viuūt
De amatoribus hui⁹ mūdi dicit dñs p̄ pphe
tam baruch. iij. Exterminati sunt ⁊ ad inferos
descenderunt ⁊ alii loco eoꝝ exorti sunt. vñ
ipsi miseri mundi amatores in inferno cruci
tes dicūt ⁊ clamant illud Sap̄. v. Quid nobis
p̄fuit superbia aut diuitiarū iactātia qđ gratiā
nobis: trāsierūt oia velut vmbza. Gre. Momē
taneum est qđ delectat: pperuū aut qđ cruciat
¶ Quintū qđ nos dz inducere ad cōtēnendū
mūdum est q̄ amatores mūdi sunt serui dya
boli: qz sedz dictū xp̄i. Nemo pōt duob⁹ dñis
seruire. i. deo ⁊ mūdo. aut enī vnum odio habe
bit ⁊ alterū diliget: aut vni sustinebit ⁊ alterū
cōtēnet. apls. Gal. i. Si adhuc mundo placere
rē seruꝰ xp̄i nō essē. Modo hō q̄ ē seruitez mū
di ⁊ dyaboli vereꝰ dareť seruire ciuibꝰ pacto
ri vl̄ rustico ⁊ nō vereꝰ dareť seruire diabolo
sicut chozizātes gulosi: ebriosi: superbi auari
⁊ fraudi ⁊c. qui oēs seruūt diabolo q̄ est ma
ximus inimicus eoꝝ. Gre. Stultū est seruire
diabolo q̄ nullo placāť obsequio: immo q̄nq̄ du
riꝰ laborāt serui dyaboli q̄ serui xp̄i: qz in la-
bore sunt ⁊ sudore q̄ dyabolo seruūt: ⁊ sūt q̄si
omni tpe infern⁹ fatigati [illegible]. x. Vt inique
agerēt laborauerūt. hoc pz in chorizantib⁹ q̄
magna fatigatiōe suoꝝ corpoꝝ dyabolo seru
unt chorizādo q̄ si deberēt tot sālt⁹ facere pro
pter deū essent ipis nimis grue. sic q̄ badūt ad
torneamēta vbi q̄nq̄ grauiť pcutiūť: quas p
cussiones ꝓpter deū nullo mō sustinerēt. sic
superbi q̄ graues vestes portāt ⁊ duplicatas in
estate ⁊ ligāt manꝰ ⁊ brachia cū strictis manī
cis cruta ⁊ pedes stringunt cū strictis caligis
⁊ calceis: ⁊ sic de alijs. Et de talib⁹ mūdi ama
toribus dicit xp̄s in euang. Ligatis pedib⁹ ⁊
manibus ptcite eos i tenebras exteriores. ⁊
tales q̄sumunt vires corpis ⁊ substātiā corpo
ralē i seruitio mūdi ⁊ dyaboli plus q̄nq̄ ꝑbe
ri serui dei in ipsiꝰ seruitio. Et post modū sul
xp̄i habebūt eternā redem: sz serui mūdi ⁊ dya-
boli habebūt laborem eternum ⁊ inquietudinē.
ps. Laborabūt in eternū. ¶ Sextū qđ dz nos
inducere ad cōtēnēdū mūdū est q̄ nemo viuēs
sēlo ⁊ seruiēs mūdo pōt venire in regnū celo
rum. Jo. xviij. Regnū meū non est de hoc mū
do. q. d. regnū meū nō est de hijs negocijs q̄ in
hoc sēlo actuantť. vñ Augu. Semper cū mun
dana exclusērūt hoies a vtā vita. Qđ enī ama
tores mūdi hui⁹ q̄ querūt mūdana gaudia nō
p̄nt celestia gaudia post hanc vitam possidere
oñdit Gre. in ome. dicēs. Nemo pōt ⁊ hic gau
dere cum hoc seculo ⁊ illic regnare cū deo. vñ
merito mūdus iste cū suis gaudijs cōtēnēdꝰ
est a seruis xp̄i. vñ Aug. Hec gaudia mundā
na velut venena dyaboli repudiare debem⁹ q̄
non solū corpꝰ fedant sz ⁊ aiaz nectare festināt
vñ Chrys. sup Mat. O q̄ miserrimꝰ est mūdus

et miſeri q̃ cũ ſequunt. ſemp' cũ hoies mundi
opa excluſerũt a vita. Aug. Vincula hui⁹ mũ
di iſta verã aſpitatẽ ⁊ falſaz iocũditatẽ cerni
dolozẽ ⁊ incertã voluptatẽ. durũ laborez tu.
dã quietẽ: rẽ plenã miſerie ſpem beatitudinis
manẽ. Septimũ q̃d nos dz inducere ad contẽ
nendũ mũdũ eſt q̃ mũdus iſte amatozes ſuos
male remũerat. p oib⁹ ſeruitijs ſuis nichil eis
niſi ſudariũ in fine dereliq̃us. nã hoi moztuo
dabit pcoz tunica vel pecz pãnus ⁊ nõ melli
or. Job. xxvij. Diues cũ dormierit nichil ſecũ
auferet. Ber. Mund⁹ inexorabile ꝓfituit ta-
nitorẽ q̃ de oibus nichil aſportare permittit.
Job. i. Nudus egreſſus ſuz de vtero mãs mee
et nudus reuertar illuc. Hoc mẽorari deberẽt
illi qui aci q̃ die noctuq̃ laborãt ⁊ occupãt quõ
magnas diuitias valeãt congregare cũ oia illa
poſt ſe relinq̃re eos oporteat dñs ps. Reliquẽt
alienis diuitias ſuas: ⁊ ſepulchra illoz domus
eoz. vnde legit. Sathadius magn⁹ pnceps
inter ſaracenos fecit ſibi deportari ſudarium
ſuum cũ videret ſe ꝓpinquũ moztiz: ⁊ fecit illũ
pzeconẽ per plateas portare ⁊ clamare coram
pplo. Tm portabit ſecum m⁹ nus princeps
Salathadius de oibus diuitijs ſuis. Et inſup
mũdi amatozes cogitare deberẽt quales poſt
moztẽ erunt: q̃z cadauer fetidũ et abominabi
le. vnde Aug. Cuius erat ante ampleruus q̃ti-
ſſimus: erit in moꝛte hoꝛribiliſſimus aſpectus
vnde Ber. Quid fetidius hũano cadauere q̃d
hoꝛribilius moztuo hoie: q̃d ergo ꝓſunt diuitie
quid delicie. q̃d honoꝛes: diuitie non liberant
hoiem a ꝑne: honoꝛes nõ liberãt eũ a fetoꝛe:
q̃z q̃ quondã ſedebat purpuratꝰ ⁊ gẽmatus in
aula mõ ſoꝛder nudus in tumba. Qui quondã
delectabãt in deliciis in cenaculo: mõ conſumitur
a vermibus in ſepulchꝛo. Vtinam ſaperent ⁊
intelligerent ac nouiſſima puiderẽt: ⁊ nõ ſolũ
nouiſſima: ſed etiã ꝑma ⁊ media. vñ Job. xxij
Putredini dixi pater meꝰ es. M. Dñs legitur
exemplũ cũ quedã eccliaz ſecraret i qua erat
quidã comes quõdã ſepultus: ⁊ deberet ide ex
trahi ꝓpter conſecratiõẽ. Aperto ſepulchꝛo ei⁹
appuit hoꝛribiliſſimus bubo ſup faciẽ ei⁹ cũ
coꝛrodẽs ⁊ alij multi ꝑmes ⁊ ſerpẽtes ad quo
cũ aſpectũ ⁊ hoꝛoꝛẽ hoies reſiluerũt. Hec aũt
fili⁹ comitis inuenis audiẽs acceſſit ⁊ vita pa
terna carne ſanie ⁊ vermiũ diuerſitate hoꝛre-
re incepit: ⁊ meſtus cogitare de moꝛte ⁊ ꝙ vane
eſſent diuitie mũdi delicie ⁊ honoꝛes. Vñ reli
ctis oibus fugit cogitãs ſe ſoꝛe brũ ſi pau
pieret p xpõ. Quidã aũt domicellꝰ eũ ſeq̃ntes
et inuenientes nec eũ reuocare valẽtes vendi
tis equis ⁊ reb⁹ ⁊ p deo erogatis ad monitio-
nem eius eũ pauperẽ pauper ſeq̃bant cuz co
multa cõuicia ꝓpt deũ ab oibus ſuſtinẽtes ⁊
cũ peteret elemoſynas quecũq̃ melius iuenie
bãt et dabãt. q̃d noluit et dixit q̃ ꝗz hẽret q̃d
ei dꝰ daret. Et cũ i introitu cuiuſdã ville du
xiſſet eos p vicos et ipſe vicũ pauper eligeret
nichil in eo potuit inuenire niſi duriſſimã cru
ſtam et nigerimã quã in domo cuiuſdã pau
culo vidẽs petiuit ⁊ fragilẽ teſtã. dñ galline
eius bibẽdã. Qui agẽdo gratias ad oſtios ſu
os poztauit nec aliq̃d voluit comedẽ niſi dictã
cruſtã in aqua teſte tẽpatã. Cũ aũt cruſtam
illã comederet ⁊ ſanguis de oꝛe eius exiret fle
bãt ſocij⁹ quos ipſe lectauit ⁊ ipſe fugit ab
eis ne emolliret coꝛ ei⁹. Ipſe vero romã venit
vbi factus eſt carbonarius ⁊ ſecretũ ſuũ ⁊ ſta
tũ ſuũ cuidã cardiali reuelauit i cõfeſſiõe. Cũ
aũt poſt plures annos ſemel dz̃bẽ intraſſet ad
vendendũ carbones ⁊ ad domũ dicti cardialis
cõfeſſoꝛis ſui carbones poztaſſet: arreptus in
firmitate poſt ſuſceptã ſacramẽta eccie pauꝑta
cens ſub gradu ad dñz migrauit: quo moꝛtuo
omnes campane vrbis p ſe ſonuerũt: quod cũ
audiſſet papa admirabat: et cardinalis cõfeſ-
ſoꝛ eius reuelauit cauſam. Homines aũt ter
re ſue exiſtẽtes in curia audientis hec quẽ vi
uum querebant moꝛtuum inuenieba.

¶ Finiunt feliciter ſermões diſcipuli de tpe.

¶ Inciptũt ſermões cões eiuſdẽ ol tpe pzedi
cabiles. Sermo. cxxxviij. De cogitationibus

Ogitatio coꝛũ apd
altiſſimũ. Ga. b. Sciẽdũ ꝙ tria
ſũt pncipalr cũ q̃b⁹ meremur ⁊
pecam⁹. s. cogitatiõe locutiõe ⁊
ope bñ vel male ſermões ſũt hic coꝛ
mãdi. Primo de cogitatiõe. Secõ de locutiõe
Tercio de ope quã nos ibnoquoq̃ illoꝛ habẽ
debeam⁹ vt mereamur et ne pecem⁹. Quã-
tũ ad pmũ ſermonẽ ſciẽdũ ꝙ hec tria ſũt di
cẽda. Primo que ſunt homini cogitãda. Se-
cũdo que obliuiſcenda. Tercio exeplũ. ¶
Circa pmũ ſciẽdũ ꝙ homini volẽti ꝑficere
quattuoꝛ ſunt cogitãda. Pme habẽde ſunt co-
gitationes que valent ad pfti deſtationem
Sed diceres q̃ ſunt ille. Rñr ꝙ q̃lis cogitat
dãna q̃ petã inferũt. Sã petiã facit hoiez mi-
ſerũ in pfitibita: q̃z ſpoliat eũ oibus bonis et
meritis q̃ fecit ⁊ oib⁹ virtutibus ⁊ gratijs. Si
ei tot bona opera q̃s haberet et virtutes quot
q̃drifus hz nobiles aꝛbores flozes herbas et
radices Itẽ quot celũ ſtellas quot mare guttas
hec oia ꝓbũ pecm moꝛtale pdit ſic ꝙ nunq̃
habebit aliq̃d bonũ in celo p his oib⁹ niſi p
penitẽtiã recuꝑauerit. Ezech. xviij. Si auerte
rit ſe iuſtus a iuſticia ſua et fecerit iniq̃tatem
nõ q̃d vivet: oẽs iuſtitie ei⁹ q̃s fecerat nõ erũt
in memoꝛia. Inſup ꝓcoꝛ exiſtẽs in petõ moꝛ
tali nihil boni põt opari q̃d ſibi ſit meritoꝛiũ
q̃d viu ſcient ſtat i vno petõ moꝛtali Leui. xviij
Si maculam habuerit nõ erit acceptum deo.

Esa.6. Non accipiã a vobis sacrificium q̃ manus vestre plene sunt sanguine.i. peccõ Jtẽ peccatum facit hoiem tã vilẽ et indignum q̃ ille q̃ ante petrũ dignus erat celo ⁊ bõis celestib⁹ post petrũ non est dignus pãe quo vescit ⁊ pascitur. ergo moderatius eo vti dẽet q̃tãcũq; possit. Vñ de Ezech. iij. Nonne tuũ i pondere comedes: et aquã in mensura bibes. immo petrã indignior est oibus creaturis. vñ Aristo. 4. Polit. Sicut optimũ animalium est hõ extrẽs lege ⁊ iusticia: sic pessimũ animal est hõ a lege ⁊ iusticia segregatus ergo si indignior est oib⁹ creaturis irrõnalibus sequẽter sequit q̃ non est dignus vt creaturis Ergo petrũ facit hoiem taz miserq̃ nullius boni nec spũalis nec talis dignus est Ergo miseria petrõsistã magna et periculosa est q̃ si oẽs creature deflerẽt miseriã petrõsis. s. oẽs lapides: oia ligna oia animalia terre oẽs aues celi: et omẽs hoies in mundo viuentes: non tñ possunt condigne damnũ petrõsis: in quod per vnum petrũ mortale incidit deflere: sed hen plures peccatores centum pariã mortalia committunt: nec vnam guttaz fient pro oibus. Rõ est: q̃z non cognoscũt quãta bona pdidẽrt ⁊ in quot mala inciderunt Si hec vere scirent cognoscerent non solum plorandum esse eis: sed etiã vlulãdum q̃z nichil taz malum hoi q̃ petrũ mortale. Melius eñ esset hoi q̃ decẽ milia demoniũ in se habere: vel etiam cũ oibus gladiis qui vnq̃ fabricati sũt ecãlki gerẽ vel in igne cõburere: vel i aqs submergerẽ vel cũ rota rotarẽ q̃ q̃ cum vno peccato mortali deum scient et voluntarie offenderet: q̃ peccatum cũ cõsummatum facit generat mortem. s. ipsius anime: q̃ mors magis timenda est q̃ mors corporis. vñ Gregor. Mortem corporis omnis homo timet mortez autem aie pauci. Ex his sequitur q̃ homo potius deberet mori q̃ cum vno peccato mortali deum offendere. Vnde Aristote. iij. Ethi. Melius est mori q̃ facere contra bonum virtutis

Jo Secunde cogitationes sunt que faciũt ad contẽptum sui ipsius et ad humiliationem ꝓpriam que habende sunt homini volenti proficere. Sed dicetes que sunt iste cogitationes. Respondeo cogitare defectus nostros in communi: ⁊ in speciali Cogitare quid sumus quid fuimꝰ: et quid erimus. Bernar. Cogita ergo vbẽtis et erubesce: vbi es: ⁊ ingemisce quo properas et pertimesce. Vnde Aug. in sermõe O homo si consideras quid per os: quid p nares ceteroscz meatus egrediatur. nũq̃ vilius sterquilinium inuenisti. Vnde etiam Bernar. Nos miseri ⁊ miserabiliter nati quibus datũ est cum ineroze nasci: cum labore viuere: cũ dolore mori. Vnde Augst. i lib. de spiritu ⁊ aĩa Lugentes in hanc vitã intrauimus cum laboribus⁹: cum dolore et timore exituri sum⁹ Jsta tam dicta oia debent nos inducere ad humiliationem ꝓpriam ⁊ ad contẽptum sui ipsius.

Q Tercie cogitationes sunt que promouẽt hominẽ ad pfectum est studium fructũ Sed queris que sunt iste cogitationes Rñdet cogitare de premio qđ fructibus datur et etiã de dignitate fructum Nam nichil reperitur nobili⁹ ⁊ preciosius fructibus. Vñ philosophi non habuerunt noticiam dei sicut nos nec premiũ futurum quod dabitur virtuosis expectabãt: tamen intendebãt virtutibus ꝓpter nobilitatẽ virtutum. Temperantiam eñ habuerunt in cibis et potibus: et in operibus carnis. Fortitudinem que est secunda virtus habuerũt: sic q̃ multa mala et opprobria et aduersitates ⁊ derisiones patienter sustinuerunt: et in prudentia spiritus que est tercia virtus tantũ studuerunt q̃ hec temporalia bona valde cõtẽpserunt nec dilexerunt eo q̃ cũ labore acquirunt cũ timore et sollicitudine possidentur: et cum dolore admittuntur: quare multi de eis magnos thesauros abiecerũt. sicut Socrates ⁊ diogenes et multi alij qui ꝓpter studium oia reliquerunt Et iusticiam q̃ est quarta fructus itãtum dilexerunt: vt nulli inferrent aliquam iniuriã. Jtez tam nobilis est virtus q̃ nullus honorãbilis est nisi solus virtuosus. Vnde Aristote. iij. Ethi. Honor est premium virtutis. Et q̃tũcũq; virtuosus honoretur adhuc maioris honoris est dignus. vñ Arist. iij. Ethi. Virtuti pfecte non fit cõdignus honor: imo tã nobilis est virtus q̃ oẽs in celo ⁊ in terra tã angeli q̃ sancti nõ valent remunerare sufficiẽter cũ oibus gaudiis virtutẽ virtuosi hois nisi solus deus. Aug. in lib. de ci. dei. Premiũ fructus est ipse deꝰ qui fructẽ dedit. Jtẽ sciẽdũ q̃ fructus est tã nobilis et tã vtilis q̃ ꝓpter hãc deus et oẽs sancti ⁊ angeli singulariter illũ q̃ virtuosus est diligũt tã singulariter q̃ pater vel mater nũq̃ dilexerunt filiũ suũ vnigenitũ filiũ. imo intãtũ dilexerunt virtuosum vt minimũ bonũ quod facit ille virtuosus plus valet coram eis ⁊ sanctis eis⁹ q̃ oia bona q̃ facta sunt ab initio mundi: et etiã que fieri possunt dsq; in finẽ seculi ab oib⁹ viciosis hoibus peccatis mortalib⁹ cõstitutis Licet multi mali hoies multa opera fecerunt de genere bonorum: sicut ille fecit hec et alt alia Vñ felix est q̃ potest dicere cũ. p. Multiplicabis i aia mea fortitudinẽ. vñ. Aug. Vere⁹ aie donũ excellentissimũ est. Quarte cogitationes que habende sunt homini volenti ꝓficere sunt ille q̃ inducãt hoiez ad dilectionẽ dei ⁊ primo De illis q̃e ante sermo cis. O. vbi dr. Beneficia autem dei et charitatẽ ipsi⁹ cognoscere debem⁹ in dignitate creatiõis: assumptione carnis et in toleratia passiõis R Quãtũ ad secũdũ tũ ẽ sciẽdũ q̃ q̃tuor sũt obliuiscẽda ⁊ nũq̃ ad memoriã ducẽda homi volẽti ꝓficere. Primũ est bonitas ⁊ leticia ꝓpria. Cũ magno eñ periculo hec ad memoriã reuocãt nisi i exte-

ma necessitate: qz generāt ꝓplacētiā cupi⁹. ⁊ spūalē superbiā in ceteris. dñs Greg. Quisqs reminiscēdo bonū qđ gessit dā se apud se erigit apud humilitatis auctorē cadit. quidaz enim ascribūt sibi bona sua nō deo. vñ Greg. Qui accepta bona sibi arrogat suis donis gra deū pugnat. Cōtra quos dicit Isid. i sino. De iustitia ⁊ virtute nulla elatiōe superbias. de bonis factis non extollaris. de bono ope nō glorieris periculosum est eni multū. Aug. Descende vt ascēdas humiliare vt exalteris: ne exaltar⁹ humiliteris. Dñi bona nostra opa ⁊ virtutes ⁊ merita nō sunt ad memoriā reuocāda: nisi in extrema necessitate. vñ Job in summa tribulatiōe bona sua recogitauit: ne in tot āritatibus desperaret dicēs. Si ambulaui in vanitate si negauit qđ volebāt pauperes: ⁊ sic de alijs bonis que ibi enumerat. Sile rex ezechias cuz mori debuisset dixit vt habet. iiij. Reg. xx. Memēto dñe quō ambulauerim coꝝ te in veritate ⁊ corde perfecto: ⁊ qđ bonū est in oculis tuis fecerim. Igitur nō nisi in tali necessitate bonitas et sanctitas ppria ad memoriā est reuocāda: vel etiā mala que quis p deo ptulit. S Secūdum qđ obliuiscēdū est: est iniuria ab alijs illata. Vñ leuit. xix. Ne memineris iniurie ciuium tuoꝝ: nō quieras vltionē: nō oderis fratrē tuū in corde tuo: sz fac aliqui ꝙ dicunt: in dulsi sibi sz nō obliuiscar. Cōtra quos dī. Ber. sup Cāt. Sunt alīq donātes iniuriā ⁊ non vindicant: cū septus impropērāt. Sunt alīq qui lizsileāt: manet tamē alta mēte repositū: et rācorē tenēt: alio quoꝝ neutra plena est in dulgētia: ⁊ animus obliuiosus bñficiorū ⁊ iniuriaꝝ tenax est velut calcatoriū fece retinēs ⁊ qđ purū est exire pmittēs. Sed ꝙlibet xp̄ianus ex toto idulgere dz exēplo xp̄i ꝙ suis crucifixorib⁹ indulsit ⁊ nobis indulget. Ber. Tā liberaliter dñs oēm iniuriam donatur nec dā retrahscīdo: nec cōfundat impropērādo: nec minus diligat imputando: sic ⁊ nos sibi modo indulgere debemus ꝓximis nostris. T Ter cū qđ obliuiscēdū est: est delectatio de p̄teritis pctis. Ber. em recordatio valde periculosa est multis. Aug. Malū est nūq̄ de pctis cogitare. pctus est cum cogitat de eis et non dolet pessimū cū cogitat ⁊ delectatur de eisdez. vñ Hugo de sctō vic. Qñ deus in scriptione absolvit pctōrē a pctis: ligat eū vinculo ppetue detestationis vt semp petrā de cetero detestetur Ergo qñcūq̄ hō cogitat de p̄teritis pctis. hoc sepkiet dz cum amaritudine cordis. s. ꝙ vellet se nūq̄ peccasse ⁊ deū nō offendisse. Sz qñ cogitat de p̄teritis pctis et delectat in eisdem hoc est nimis periculosum ⁊ malum signū: qz est signū ꝙ hō nō est vere penitēs. V Quartum qđ obliuiscēdū est: est ꝙ hō non dz cogitare de pfunditate dei: ⁊ de abscōditis ipsius. Qz hoc est valde periculosū: qz qui talia cogitanti in magnos errores multotiēs incidunt volentes pfunde nimis perscrutari deitatez et factā trinitatē. Cōtra quos dicit Salo. Altiora te ne quesieris: sz que p̄cepit tibi de⁹ illa semp cogita. Vñ secundū etiā ꝙ familiare est deo et plurimū cogitare de deo bonū est ⁊ vtile. Vnde dī in Abbis pmissis. Cogitatiōes istoꝝ apud altissimū. Similiter cogitare sanctam trinitatem laudabile est. Sed cogitare quō deus possit esse trinus ⁊ vnus. hoc ꝓfūde rimari nimis periculosum est. Sic de incarnatione pscrutari quō virgo potuit cōcipere et parere. Sic de sacramēto eucharistie quomodo totus xp̄us tam magnus sicut in cruce pendit possit esse sub tam parua specie panis qz tales decipiunt in talib⁹ subtilib⁹ ⁊ infructuosis cogitatiōib⁹. Qz apls dicit Ro. xii. Dico ei p gratiā q̄ data est mihi oib⁹ q̄ sūt inter vos: nō plus sapere ꝙ opz sapere: sz sapere ad sobrietatē. Si ei talia cogitarēt interim passionē xp̄i: ⁊ ponerēt talia subtiles ⁊ pfūdas cogitatiōes cēt deo magis acceptū et eis pl⁹ salutifer. Qz tales qñq̄ cadūt in ppriaz cōplacētiā ⁊ i spūalē superbiā: estimāres se aliqđ scire ⁊ cē cū tñ nihil sint: ⁊ tales qñq̄ damnabunt pfundi⁹: ⁊ pdūt qñq̄ oia bona opera sua p talē spūalē superbiā ⁊ ppriā cōplacentiā. X Vñ legit exēplū ꝙ qđā frāter deuota ita arctāuit dum rit ieunādo: vigilādo: orādo: et castigādo se: ꝙ ab hoib⁹ reputabat sctā. Cōtigit aūt eā ifirmari vsq̄ ad mortē: cui⁹ cōfessionē quidā deuot⁹ sacerdos audiuit: ⁊ sua spūalem superbiā ignorauit. Cui post obitū ipsa apparuit nigra et valde horribilis. Et sacerdos expauescēs q̄siuit qđnā esset ⁊ ipsa fatebat se esse illā virginē q̄ ab hoib⁹ quasi sctā reputabat. Et subintrauit dicens. Ego infelix tradita sū infernalib⁹ spūalibus cū inferioribus demonib⁹: et cū infimis dānatos eternaliter cruciāda ppter vanitatē ⁊ meā ppriā cōplacētiā ⁊ spūalē superbiā quā habui ꝙ nullū equalē mihi reputaui: sz sup oēs me extuli ⁊ alios homines iudicaui ⁊ sprezi. ⁊ ppteres ad pfundū infernū descēdi de quo nūq̄ liberabor. Maz si siccare esset aq̄ maris: ⁊ fūd⁹ repletus papauere ⁊ vna auicula oi anno vnū granum educeret: ꝙ ⁊ tūc possem saluari oēs penas inferni eligere vsq̄ ad illū tps sustinere: si finito illo tpe celū possez intrare: sed non sic fiet: quia in inferno nulla est redēptio. vñ pater sancte nec tu nec alīqs alius oret pro me: quia nunq̄ liberabor.

C Sermo. cxxxviij. de malis cogitationib⁹.

AVferte malum cogitationum vestrarū ab oculis meis. C Capi. i. Sic dicit Hiero. Turpissimum atq̄ perfectissimum est vt assuescat animus perpetui custodia discernere cogitationes suas ⁊ ad primum cum intrant vel probare vel reprobe

re quod cogitabit bonas cogitationes i se ser
uet: z malas statim expellat. Hoc namq; fons
est boni z ozigo mali. Cūm igitur cogitatiōes
sint fons boni et ozigo mali: ideo saluator no
ster qui est scrutator cozdiū z discretor cogita
tionum ad nos loquē in p̄milliis sūis dicēs.
Auferte malū cogitationū vestrarū ꝛc. Vñ in
p̄sti sermone quinq; de cogitationibus sunt
dicēda. Primo unde cogitatiōes male habēt
originē. Secūdo q̄re sumus p̄ni ad malū Ter
cio q̄ dāna intulerunt nobis male cogitationes
Quarto q̄bus cautelis dz q̄s se p̄munire a no
cuis cogitationib⁹ Quinto p q̄ expellant̄ ma
le cogitatiōes ¶ Circa p̄mū sciēdū q̄ cū
rum ad p̄mā originē oēs male cogitatiōes
ortū habuerūt a diabolo. Qō sic p̄z. Cū ei p̄i
mus hō cōditus in statu innocētie nihil de vi
lis cogitatiōib⁹ sentiret: venit diabol⁹ in spē ser
pentis & fecit mulieri z mulier viro: z
ibi ex suggestione diaboli ozta habuerūt oēs
cogitationes male. Et eodē mō z ordine q̄ ibi
successerūt adhuc in nob⁹ succrescūt. vñ Leō Pa
pa. Suggestio serpentis in nobis est p̄mus
mot⁹ ex homine. Comestio ꝙo mulieris est de
lectatio: sed comestio viri est sensus. Per hec
tria. s. suggestionē delectationē: z cōsensū hō
in tentationē ducitur q̄ tentatio p suggestio
nē que in cogitatione cōsistit inchoatur p de
lectationē cogitationis p̄greditur: z per sen
sum cōsummatur. Et sic p̄z p̄mū videlicet
vñ cogitationes male ozta habeāt ¶ Sed
q̄rum ad secūm quereꝫ quare hō p̄ponor sit ad
cogitandū malū q̄ bonū. De hoc p̄t assigna
ri tres cās. Prima est ex nature cozruptiōe in
primo parente z ad id facit qđ dr Sap. ix. Cor
pus qđ cozrūpit aggrauat aiam: et terrena i
habitatio deprimit sensum multa cogitantez
Nō plus trahit vnus equus deorsum q̄ decem
sursum. Sic homes q̄ monet ad malū sēp intra
nos est q̄ p̄nt sumus ad malū. Secūda. vñ. Sē
sus et cogitatio humani cozdis in malū p̄pona
sunt ab adolescētia sua Secūda cā est: q̄ rectās
nos ad malū est p̄ns. delectabile cū apprehē
sum p sensum vel imaginationē q̄si ex necessi
tate mouet z rapit cōtinuo Sed rectās nos ad
bonū est absens z multuꝫ distans. s. vltimū q̄
est dōs z ultimū Tercia cā est. q̄ malū possum⁹
facere p nos: sz bonū non possum⁹ sine grā ad
iutore ¶ Sz q̄rū ad tertiū sciēdū q̄ ex hō
te malaꝫ cogitationū quinq; mala procedūt
Primū est malū pene: sz q̄dā cogitatiōes in se
nō sunt male: immo p̄t esse bene z meritorie
etiaꝫ si sint de re illicita: puta si aliq̄s cogitat
de mechia ad fidei dilatādū vel ad cozrigēdum: tñ
si cogitatio fit cū cōcupiscētia et delectatiōe
tunc causat pecc̄m. et hoc fit triplicit̄. Primo
cum cōcupiscentia consistit in primo motu et
sic est peccatū veniale. Secūdo cū p̄sequitur cō
sensus in delectationē licz non in opus. Et sic
est peccatū mortale. Unde cū aliquis p̄sentit
in talē delectationē cū plena deliberatiōe nō
est aliud q̄ q̄ effect⁹ suus sit incitat⁹ ad dele
ctādum in tali mortali delectatiōe. Tercio cū
p̄sentit in opus: vt. s. p̄ponat op⁹ actu p̄ficere
cūr voluntas p facto reputat etiā si facultas de
sit faciēdi illū op⁹: z sic malū cogitatiōis gra
datim sēp aggrauat: quoꝝ ēt gradū aggra
uationez ita describit. b. Gre. dicēs q̄ ex dele
ctatione cogitatiōis nascit̄ primi affectio ex af
fectione p̄sensus ex p̄sensu opatio z ex opatio
ne consuetudo: ex p̄suetudine desp̄atio: z ex de
sp̄atiōe defensio: ex defensione gloziatio ex
gl'iatione etna dānatio. Et ois illa malabeni
unt ex malis cogitatiōib⁹ ¶ Secūm malam
cogitationum est q̄ cor inq̄nant z delectāt illu
lud. Cū ei cor sit mēbrum nobilissimū in hoie
ita etiam vt ipsa sapia increata ipz cor p̄ se
habere desiderat dicēs Prouerb. xxiii. Prebe
fili mi michi cor tuū. Unde ē q̄ suppositio q̄
malis cogitatiōib⁹ nullū eēt pectū. tū p̄pter
nobilitatē cordis dedignari deberet hō cor su
um sedis z imundis cogitationib⁹ deturpare
exēplo illius gētilis Senece q̄ dixit. Si scirē
deos petā ignoscituros z homies ignoraturos
adhuc p̄pter peti turpitudinē peccare dedi
gnarer p̄pterq; p̄phā Dauid petit i p̄s. Cor
mundū crea in me. ꝛc. Tertiū malū cogitatio
nū est q̄ diabolū est cor aduocans z sibi domi
cilium ibi parāt. q̄ tale illō dicit apls Ephe. iiij
Nolite locū dare diabolo. s. p̄ sedas z immū
das cogitatiōes in q̄bus ipe immūd⁹ spūs de
lectat̄: z p eas hō sibi obligat̄. vñ Gre. i mo.
Licz reprobos mētes nō sēp diabolū sequā
tur in opere balde tū illi se obligāt in cogita
tiōe. sic ecōuerso p bonas cogitatiōes deo p̄pa
rat̄ locū i corde nostro iuxta illud. i. Reg. ii
Et ipse p̄parāt cogitationes. Glo. bone. Quan
tum malū cogitationum est q̄ male cogitatio
nes cū malis delectationib⁹ faciūt in hoie in
fernum. Nam vbicūq; est diabol⁹ ibi est iferi
n⁹. sic ecōuerso vbi est de⁹ ibi est celū: q̄ igit̄
diabolus hz domicilium in corde pollato ma
lis cogitationibus vt dictū est ergo q̄dāmodo
facit infernū: q̄ sicut in inferno est ignis: se
cor: vermis: z tenebre: sic etiā in polluto cor
de est ignis ardētis cōcupiscētie: vermis fedi luxu
rie: ōmis remordēt⁹ cōscie tenebre obscurate
intelligētie. p̄s. Obscurent̄ oculi eoꝝ ne videāt
sent. ¶ Quintum malū cogitationuz est q̄
male cogitationes hoiez gratia dei p̄uant. vñ
Judas post q̄ diabol⁹ intrauerat in cor eius quō
traderet xp̄m p̄didit oēm gratiā irrecuperabi
liter. Sic etiā alii petōres q̄ plures etiam p̄
dunt irrecuperabil'r oēz gratiā p malas cogi
tatiōes. Nā mīti hñt a deo sp̄ales gratias de
notionis z diuine dulcedinis in oratione z medi
tatione q̄s p̄dūt q̄nq; per malas cogitatiōes
Eccl. x. Muscę morientes p̄dūt suauitatē p̄fu

quēti. Wasce sunt cogitatiões volatiles ⁊ vage q̄ tunc sunt mozientes qñ ad instar cadaueris mozui putrescunt in cozde ⁊ ille musce pdant suauitatē vnguēti. ois deuotiõis ⁊ gratie qua mtus spūsētō operante vnctē sunt. ℣ Sed ḡtū ad quartū sciendū q̄ scīb⁹ cauendis dz se p̄munire ḡsa noctuas cogitationib⁹ Pzima cautela est timoz dñi vt hō imaginē dei esse p̄tem ⁊ videre secreta cozdis. Multa enī pctā operis cauenē ꝓpter timozē hoiz ne vbz hoibus innotescāt. Quis enim turpitudinem cōmittere vellet in p̄sētia hoim Multo magis timere dz hō p̄sentiam dei in cozde cogitationes nostras multo clarius cognoscētis q̄ hoies facta nr̄a cognoscere possunt Pzouer. xv. In timore dñi declinatur a malo. Scḋa cautela ad excludendū cogitationes malas est custodia sensuum: et ꝑcipue custodia oculoz. ℣ Nō sciēdum q̄ oculi solliciti sunt custodiēdi: ⁊ hoc ꝓpter tria. Pzimo qz ocli sunt valde velociter ad nocendū aiē. nō ꝑdonibus ꝛparanē. Treno. iij. Oculus meus depzedatus est aiam meā. Gene. iij. Vidit mulier q̄ bonū esset lignū ad vescēdum ⁊ pulchꝝ oculis aspectuq̄ delectabile. dñi Gre. Non enī lignū. Eua ꝛtigisset nisi pzius incaute respexisset. Scḋo custodiēdi sunt ocli qz vsus eoꝝ est valde necessarius. Ḣto enī visus est magis necessarius. tāto cr⁹ abus⁹ plus est timēdus: lz lingua valde corrupta sit tamē includi pōt longo tpe q̄ sic cesset a loq̄la. ℣ exēplo illius ap̄ostauit p̄ tres annos lapidē in ore; vt sic disceret tacere ⁊ linguam refrenare. Sed oculi ⁊ visus sunt valde necessarij ꝯ magis custodiendi. Tercio custodiēdi sunt oculi qz sunt due pozte in castro nostri cozporis: q̄ hz portas sicut⁹ castri habet ipm castrū. Si ergo dyabolus habet oculos nostros; tunc hz castrum cozporis nostri. ℣ tūc ꝛūtre mozs intrat per fenestras nostras ⁊ nichil habet de⁹ in hominē si oculos nō hz: sicut dñs castri q̄ non hz ingressū ibi. Tercia cautela est fuga otii. ergo semp aliquid boni facito: vt se dyabol⁹ iueniat occupatum. Hiero. Non enī facile capitur a dyabolo q̄ bono ocat exercitio. Wñ legitur in vitaspatrum q̄ q̄ est occupat⁹ i aliquo exercitio bono hz vnū dēmonē cum tentētē sed qui est otiosus hz mille demones eū tēptantes ℣ Sed ḡtū ad quintū sciendū q̄ male cogitationes p q̄nq̄ expellunt q̄ intelligunt p q̄nq̄ digitos manu p quē repellit homo esse inimicum valent: ē eū ledere in cozpore. Pzimū ē memoria mortis. dñi Aug. Nichil sic remouet a pctō sicut frequēs mortis meditatio. Scḋm est memoria passionis xp̄i Aug. Tot⁹ nobis figat⁹ i cozde q̄ p nobis fixus est in cruce. Tercīū est memoria extremi iudicii vbi reddituri sumus rationē de cogitatiōib⁹ nostris. Sapiēs. i. In cogitationibus impii interrogatio erit. Quantum est pena dānatoꝝ. dñi Jsi. in fino. Intēde alio qualcunq̄ seculi penas quolcūq̄ tozmēto eū volozes ⁊ cōpara hoc totū gehēne ⁊ leue ribi erit esse quod pateris. Hiero. in epla. Tanta in infernovbis volozis est q̄ inēs ad aliud dirigi nō poterit: nisi ad q̄ vis volozis impellit Quitū est glia brōꝝ de qua dicit p̄s. Qm̄ mille ānt añ oculos tuos tanq̄ dies hesterna que p̄teriit. ℣ Wñ p conclusione istiꝰ sermōis caute nos debem⁹ amalis cogitationibus: et qñ incidūt tunc immediate eas expellere de bem⁹ dñi Cesa. Incipiam⁹ bonas cogitatiões diligere: et statim ab illis q̄ male sūt nos dñs dignabit liberare. Hiero. Quicquid puter dicere: puderet et cogitare. q̄ dyabolus delectat i malis cogitationib⁹ pz p tale exēplū Legit q̄ quidā habuit malas cogitationes ⁊ delectationes ⁊ dyabol⁹ ei se associās in spē curialis secū ambulauit: ⁊ cū simul ambularēt ille hō expauescere cepit et cū peruenirent ad quādā eccl'iam ille hō intrauit ⁊ cōpunctus ad sacerdotem tulit: eo q̄ i quadragesima erat ⁊ qsi⁹ est et q̄ exiuit de eccl'ia dyabol⁹ fertur fozis ⁊ vbi cissim insperit hoies exeūtes de eccl'ia iterro gās vbi focus su⁹ maneret. Et cū ille diceret ego sum qui huc tecū veni eam⁹ viteri⁹ vias nostras. Ait ille. Tu nō es soci⁹ meus qui antea fuisti ⁊ non cognouit eum eo q̄ confessus esset: et deus peccata sua ei indulsisset.

℣ Item aliū sermonem de cogitationib⁹ quo modo continue homini cor sunt cogitāda que p̄fatum cum a malo et custodiunt cū i gratia quere ante sermo. lxi. M.

℣ Sermo. cxxxix. De locutione.

DE oi verbo ocioso quod locuti fuerint homines reddēt rationem. Mat. xii. Sciendum q̄ quattuor sunt obseruanda ne offendamus in lingua et in verbis. Paz homo q̄ loquitur debet attē dē quid dicat: cui dicat: qñ dicat: ⁊ quō dicat. ℣ Pzio quid hō debeat loq̄ docet. i. Petri. iii: Si quis loquit̄ quasi sermōes dei supple loquat. Ephe. iiii. Omis sermo malꝰ ex ozebus nō p̄cedat: sed si quis bon⁹ est ad edificationez. Contra hoc faciunt illi q̄ loquūtur verba scurrilia ⁊ nociua et talia ꝟba turpia ostēdunt hoiez eē p̄cupiscuz ab intra: qz sicut pozcus cognoscit i lingua vtrū mūdus sit vel immūdus: sic hō in platiōe ꝟboꝝ. Hiero. Juber bozum pondere pharisaico consistit vite humane Mat. xij. Ex abūdātia cozdis os loquit̄ dñi si hō hz bonū cor cautū cor: tunc loquit̄ ꝟba bona et casta: sicut ꝓz i bonis et deuotis hoib⁹ qui sepi⁹ nomināt iesum ⁊ mariā ⁊ alia ꝟba saluti fera. Sed immundi et luxuriosi delectant loqui ꝟba impudica: ⁊ i hoc ostendūt se habere cozda impudica siue sint viri siue mulieres siue ꝟgines dñi Chry. super Mat. Quale cor hz vnusquisq̄ talia ꝟba loquit̄ ⁊ opera facit. dñi Jsi. Qua

is oſtēditur: talis ⁊ animus ꝙprobatur. Et nos
alique mulieres q̄volunt esse multum honeste
cum talia scurrilia ꝯba ꝓferunt et cozrigunt
tunc exculent se q̄ nō denotēt talia cozde qō
est falsum ſm qd xp̄s dicit: vt hēant Mat. xij. Ex
abūdātia cordis os loq̄t. Et si tales eēnt mu
lieres honeste et caste et haberent cozda pudi
ca nullo modo talia ꝯba ꝓferrēt. vñ Aristote.
iij. ethi. Qualiscūq; est vnusquisq; talr dicit
taliter opatur; et taliter vivit; ſ insuper per ta
lia luxuriosa verba inficiunt audiētes. Ore.
ſuper Ezech. Sicut malus aer assiduo flatu in
ficit cozpus: ita peruersa locutio assidue audi
ta infirmantium inficit animam: et si ille ma
lus reputatur qui inficit cozpus ꝓximi et ho-
micida estimatur: quid tunc ille qui aiam ꝓ
ximi inficit: que dignioz et nobilioz est q̄ mil
le co[illegible]a vnde Augu. Malus est damnum in
amissione vnius anime q̄ mille cozporum. L
Vnde sciendum q̄ tres sunt ꝓuincie ⁊ quili
bet habet suam ꝓpriam loquelā et specialē q̄
quam scipm vnusquisq; potest cognoscere ad
quam ꝓuinciam pertineat. Prima est ꝓuin
cia celestis ⁊ loquela illius ꝓuincie est deum
laudare ⁊ et regratiari. vñ ps. Beati qui hab
itant in domo tua dñe in seculum seculi lauda-
bunt te. Esa. li. Gratiarum actio ⁊ vox laudis
supple inuenitur in ea. Ergo q̄ delicta ꝯba lo
quantur ⁊ libēter oziant ⁊ deo regratiārī vñ
ficiis suis; ostendunt se pertinere ad celestem
ꝓuinciam. Nam hic discunt in terris quō de
beant deū laudare in celis. Vere. Discamus
in terris quas facturi sum⁹ laudes in celis. Ni
chil ita ꝓprie in terris celestis habitatiōis ita
tum repsentat; sicut alacritas laudantiū deū.
Scōa est ꝓuincia terrestris. Et ista hz linguā
specialē. s. loqui de mundanis rebus. Johā. iij
Qui de terra est de terra loquit. Item. i. Joh.
iij. Ipi de mūdo sunt; ideo de mundo loquunt.
Vñ pz q̄ multi ostendunt se esse filios hui⁹ se
culi: q̄ frequenter; oquūtur de mundi⁹ rebus.
Hoc pz q̄ vbicūq; tres homines sunt simul ꝛgrega-
ti vt frequēter nō loquunt nisi de reb⁹ mū
dānis. Tercia est ꝓuincia infernalis. Et loque
la illius ꝓuincie est: iurare: maledicere: blas
phemare. Mādānati ꝓpe multitudine vlozū
et penaz blasphemāt deū. vñ Apo. xvi. Blas-
phemauerunt deū celi ꝓpe vlozibus. Esa. vnj
Cū efurierit irascet ⁊ maledicet regi suo ⁊ deo
suo. Vnde patz q̄ blasphemi et maledici abdi
cunt hic in terris loquelā quā habituri sunt in
inferno et ostendant se esse filios inferni. Vñ
dictum est Petro apl'o. Nā et loquela tua ma
nifestum te facit. Sic possūt dicere vnicuiq; ho
mini q̄ sua ꝓpria loq̄la manifestū eū facit ad
quā ꝓuinciā pertineat. Attēdere ergo diligenē oz
inōbis q̄libet xp̄ianus q̄d loquat. s. q̄ hoc sit
bonum et licitum. Vñ Isido. de sum. bo. Male
sermones in ore xp̄iani esse non debent. Q
Scōo attēdere oz hō qui loquitur cum quo lo
quatur. Greg. Obsecro vt discas qualiter vnū
quēq; alloqui debeas. Nā si loqueris cū stulto
tunc nō debes facere multa ꝯba. Eccle. xxij.
Cū stulto non multū loquaris. Est em lignū
stultitie q̄n sapiēs cū stulto multum loquitur.
Eccl. xxii. Cū dormiēte loquitur: qui enarrat
stulto sapientiā vnde Salomon. Noli recipe
stultus verba ꝓvidētie nisi ea dixeris q̄ vesti
tur in cozde suo. Item si cū homine iracundo et ri
gidoso loqueris: tūc verba mollia ⁊ non dura
sunt et dicenda. Vñ Salomō. Mollis respōsio
frāgit irā: durus sermo suscitat furozē. Augu.
Quātomagis ignis ligna fuscepcrit: semp in
maiozē flammā erigit. Ita malus hō quanto
magis rācozē audierit semp i maiozē malitiā
excitat. Ergo nichil melⁱ⁹ est q̄ tacere ⁊ vicio
riam illis verbosis dare nisi esset cōtra famā
ꝓpriam tūc crudelis esset qui negligeret suā
ꝓpriā famā: sed in alios cōibus est legū pru
dentie dare victoziam verbosis. Vñ Cato. Cō
tra verbosos noli contēdere verbis. Item si cū
hoie sene: tunc loquendū est reuerenter quia
senes honorandi sūt ꝓpter senium. Vñ apl's
i. Thim. v. Senes obsecro honorate vt patres
Nā senes faciliter p[illegible]suadentur ad iram ⁊ diffi
cilter reuocantur. Item si cū homine sapiēte
tunc pauca ⁊ breuia verba sunt dicenda. vnde
scriptū est. Sapienti pauca ꝯba sufficiūt. ¶
Tercio attēdere debet homo qui loquit q̄n lo
quat. vñ Salomō. Est tps tacēdi ⁊ tps loqn-
di. vñ Hugo de disciplina monachoz. Est eni
tempus quando nichil est dicendum; ⁊ est tem
pus aliquid dicendum. Nullū vero temp⁹ est
q̄n dicēda sunt oia. Vñ Albertrandus de men
sura loquendi ⁊ tacēdi dicit. Magna ei res ē
vocis et silētij tēperamentum. Sene. Serua
tacq; silētiū donec loq̄ fuerit tibi necessarium.
Et non solū in dicēdo alius tēpus expectādū
est: sed etiā i rēdēdo. vñ Salomon. Qui ꝓius
rēdet q̄ audiat: stultus ei se esse demōstrat ⁊ cō
fusiōe dignū. Vnde etiā sciēdū q̄ qui oziū
discretiōis custodiā non apponit est velut ci-
uitas absq; muro Pzouer. xxv. Sicut vrbs pa
tens et absq; muro ex ambitu: ita hō qui in lo-
quēdo nō potest cohibere spiritū suum. In pe
riculo enim est ciuitas illa cui⁹ portis semper
est aperta tēpore guerre et in terra inimico ꝓ
xima. Tales sunt illi apud quos nullus est silē
tium: qui et nullum secretum celare et absco
dere possūt. quicquid audierit vel viderint in
publicum referunt. Item est sicut nauis sine
gubernaculo que vadit non quo vult sed quo
ventus ducit. Item est sicut domus sine hostio
vbi vnusquisq; intrare ⁊ exire potest: ⁊ vbi in
trant canes ⁊ porci. Vnde sicut ad portam do
mus vel castri maioz custodia ponenda est.
Quia qui habet portā de facili habebit castrū
sic quilibet debet ponere custodiā oziſuo ⁊ vl

cere cum ps. Pone domine custodiā ori meo. Quarto debet attendere qui loquitur quomō loquatur/scz prudēt et honeste. vt dicere possit cum. ps. Os meum loquetur sapientiā. Tā dicenda sunt verba simplicia lecta et honesta; sine cachinnis et clamore. Itē verba dulcia et rationabilia sunt proferenda Eccle. vj. Dulce ꝟbū multiplicat amicos; et mitigat inimicos Tā facundia dulcis excitat ⁊ nutrit amorem proximi. O Quātum ad secundam partem huius sermonis dicēdum ꝙ cum ds ista quat tuor tam predicta habet in verbis; tunc debet sequi ꝙm nostrum ihesum christum proferen do verba sua; sicut ipse xp̄s verba sua protulit Grego. Oīs christi actio nostra est instructio Sic etiam intelligitur de verbis christi sicut de actibus eius. Unde Augustinus in li. de vera religiōe. Tota vita xp̄i in terris que per hoiem gessit disciplina morum fuit ergo quili bet xp̄ianus dz sequi ipm in ꝟbis et in mori bus. Augu. in li. de vita xp̄iana Xp̄iani nomē ille frustra gloriatur qui xp̄m minime imitatur Unde ēt Cypꝛianus de. xij. abusionib⁹ Xp̄i anus nemo recte dī: nisi q̄ xp̄o moꝛib⁹ coequa tur. Sed diceres Quid tenuit xp̄s in ꝟbis in quo eum imitari debeo. Rādeō ꝙ xp̄s tria te nuit in suis ꝟbis i q̄bus eū q̄libz xp̄ian⁹ imi tari dz; qz ipse est magister noster q̄ nos docet ꝟbis ⁊ exēplis. Pꝛio enī xp̄s tenuit ꝟitatē i ꝟbis i signū hui⁹ ipe dixit vt habet Joh. xiij Ego sum via ꝟitas ⁊ vita In quo ipe imitādꝰ est. unde Alb⁹ trādus de mēsura ioīndi Sup ofa ꝟitas est colēda q̄ sola deo hoies pꝛios fa cit. Mā ꝟar i ꝟbis diligit a deo ⁊ hoib⁹. ps. I Ecce ei ꝟitatē dilexisti. Et econuerso mendax odit a deo ⁊ hoibus. Quod ei ab hoib⁹ odiē oī dit Salomon dicēs. Pꝛoꝛ⁹ diligendus est fur. ꝙ assiduus i mēdacio. Quod ēt odit a deo qui mētit fraudulent et deceptorie ostēdit. ps. di cēs. Perdes oēs q̄ loquunt mēdaciū. s. i nocu mentū primi. Nec imerito odit a deo qz men dacii est petīs dyaboli cū. Joh. viij. Ipse men dax est ⁊ pater ei⁹. s. mēdacii. Oꝛ ipe primus mēdaciū adinvenit q̄n pmos parēres nostros decepit dicens. Nequaq̄ moꝛtemini ꝛc. Unde mēdax hz lingaā dyabolicā oꝛe suo Pꝛouer. xij. Abominatio est deo labia mēdacia. Itē ho mo mēdax sicis est false monete. Ergo ꝙtum pꝛeualet florenus bonus floreno falso; tantū ꝟualet hō ꝟbus hoi falso ⁊ mēdaci. De menda cio q̄n sit moꝛtale vl bentale; ꝛe supꝛa sermo. cxxxvij. ℣ Scō xp̄s habuit vtilitatez in suis ꝟbis; qz nunq̄ aliq̄d ꝟbū inutile pꝛolit In quo etiā eū q̄libet xp̄ianus imitari dz Nō enī sufficit veritatē habere in verbis; nisi etiā ibi sit vtilitas Unde Bern. in lib. de fozmula honestevite. Sermo tuꝰ non sit iants; sed aut cōsoletur aut docet; aut pꝛipiat aut moneat. Deus enī vult vt vtilit exꝑimamus ꝟba nīa In signum huius ante ꝙ ꝟbū pꝛocīt in lucē lex habet pertrālice Pꝛimo enī incipit in pul mone. Scō pertinet ad coꝛ. Tercio pꝛofert gutture. Quarto lingnā. Quinto dētes. Sexto labia ⁊ sic tunc exꝑimit. Ex his pꝛo ꝙ q̄libet dz se moderare a ꝟbis inutilibus ⁊ iocosis et exēplo xp̄i ꝟba utilia pꝛocere. Circa quod querit an hō i ꝟbis iocosis possit peccare moꝛ taliter. Respōdeo ꝙ sic. ⁊ hoc quatuoꝛ modis. Pꝛimo cū ds pꝛefert in iocoꝟba mala ⁊ scanda la q̄ sunt ꝛtra honoꝛē dei ⁊ in scandalū primi Sicut illi qui pꝛferunt ꝟba iocosa cū intētio ne pꝛouocandi audientē ad ira. Et tales ille pꝛouocant q̄ hoies leues ⁊ passionatos pꝛouocāt ad iracundiā et ad blasphemiā Et tales sic pꝛouocantes pꝛo ximos rei erūt oīz petōꝝ que ꝛmittunt pꝛouca ti vel i ꝟbis vel in factis. Oꝛ regula est iuris: qui dat occasionē damni; damnū fit: ille vidē Et xp̄s dixit in euangelio vt hētur Math. v. Oīs qui irascitur fratri suo reus erit iudicio Quib⁹ tunc ille reus erit qui pꝛimum seruē ad iracundiā pꝛouocat. Scō, cum quis loquit ꝟba iocosa cā alliciēdi ad malū actū. Verbi gra. Si ds loquit ꝟbum iocosum ea intentio ne vt aliquā personā ad actus illicitū alliciat tunc tale ꝟbum iocosum erit sibi pctm̄ moꝛtale ꝓpter malā intētionē. Unde dicꝰ iudicat ꝟba scōm intētionē pferentis. xxv. q. v. Humāe. Tercio ꝓpter delectationē; qz posset ds habe re tātam delectationē in ꝟbis iocosis ꝙ i hoc deum gutter offenderet. Augu. Nullū petm̄ ē a deo venniale; q̄n nō fiat moꝛtale si placet. Et ꝙto quis maioꝛē delectationē habz in aliquo pctō; tāto maioꝛē penā sustinebit ꝓ illo. Apoc. xviij. Quātū in deliciis fuit tm̄ date illi toꝛ mētum. Ergo q̄n in aliquo pctō quod venniale esset ds habuisset excessiuaz delectationē tūc oīno ꝛsiteri deberet ꝓpter securitatē. Unde re pꝛehēsibile est habere nimiā ꝙplacentiā in re sibus iocis ⁊ ꝟbis iocosis; nisi talia fierent cā recreatiōis ⁊ moderate. Arist. viij. ethi. Homo semper indiget quadā delectatione quasi qua dam recreatione ꝓpter multos labores qui si bi occurrūt. Quarto cū quis locādo iocose scie ter mētit q̄ talis ꝑm se nō, Tho. ij. ij. q. xcviij Non excusat a moꝛtali pctō qui iocose menti ri. qz non euitat diuinā irreuerentiaz: immo ꝙtum ad aliquis magis audet. Ex his iaz dictis pꝛz ꝙ dēmus exēplo xp̄i seruare veritatem ⁊ utilitatez in ꝟbis nostris. ℟ Tercio xp̄s habuit moderātiā in ꝟbis suis: sic ⁊ nos Oꝛ duo iā pꝛedicta non sufficerēt. scz veritas et utilitas nisi etiā ibi esset moderātia. Eccli. xxj. Verba sapiētis statera pōderabūt Unde sicut diues numerat denarios suos ante ꝙ eos expendit ⁊ a se alios tribuit sic ⁊ nos pōderare dēmus ꝟba ante ꝙ pferamus. Unde ꝑmeditare loqui bene cuenit sapienti. Eccl. xxxij Absolescēs loquere breuiꝛ in cā tua cū necesse fue

cet: cum hic interrogatus fueris habeat caput cor pōlium tuū. Ma qui multis utitur verbis nonq̄ pcuenit ad verā pfectionē. Jaco. i. Qui se putat religiosum esse ⁊ nō refrenat linguā suā huius vana est religio. vñ Gre. i mozal. Multiloquio q̄q̄ seruiens cecitudinē infirmitatis tenere non pōt. Juxta illud pīs. Vir linguosus non dirigetur in terra. Ex his iā dictis pz q̄ iij xp̄iani exēplo xp̄i dz illa tria i ōbis iuuis hēre s. fidē: humilitatē: ⁊ moderātiā. S Sed q̄ntū ad tertiā p̄tē huius sermōis sciēdū q̄ ille p̄tē debēt nos inducere ad silētiū vt libēter tacea mus ⁊ pauca ōba loq̄mur. Primū est q̄ mode rātia in ōbis est p̄incipalis vñ Cato. Virtutē p̄mā pura cōpescere linguā. Prorum⁹ ille deo q̄ scit rōne tacere. Sic ecōuerso magnū vitium est nō cōpescere ⁊ moderare linguā. Secundū est q̄ [illegible] ppria nos inducit ad moderātiā ōbox. ex eo q̄ q̄libet hō naturaliter habz duas aures ⁊ vnuz os ad loquēdum ⁊ duas aures ad audiendū in si gnū q̄ dz esse moderat⁹ in ōbis. vnde Jaco. i. Sit omis hō velox ad audiendū tardus aūt ad loq̄ndum. Sed ecōtra facit ille q̄ cum vno ore tot ōba pfert q̄ alij habentes duas aures ha bent tedium audire. Et si ille haberet duo ora tunc tot ōba pferret q̄ alij vix vel nullo mō sustinere possent. Ergo multiloquio seruiens facit extra ppriā naturā q̄ inducit eū ad tacitarnitatē: ⁊ ad ōbox moderantiā. Tertiū est q̄ qui paucis utitur ōbis custodit aiam suam Prouer. xxj. Qui custodit os suū et linguā suam custodit ab angustijs aiam suā. Et ecōuerso q̄ multis utit ōbis ledit aiam suā. vñ Amb. lib. de offic. Quā plures vbi loquēdo incidisse perīc. vix aūt quēq̄ tacēdo. vnde Cato. Mā tacuisse nulli nocet nocet esse locutū. vnde etiaz Amb. sup̄ ps. Beati imaculati etc. Valde difficile est q̄ multa loq̄tur nō mentiat. Quartū q̄ loquacitas cū signum sit stulticie Salomon. Multas curas sequunt somnia: ⁊ in multi loquiis stulticia. Sic ecōuerso tacitur nitas hoī stulto q̄ sapiētia reputat. Ergo quicunq̄ videtur multis ōbis in illo nō est fundamentū de sapiētie: in qua vnuscuiusq̄ altex pōt cognoscere an sit verus sapiēs an nō. Eccli. x. Stultus multiplicat ōba Isa. in fine. Multū loqui stulticia est ⁊ vox sapiētis in multiplicatiōe sermonis. Quintū est q̄ silētium est materia pacis. Ergo religiosi cōit ad silētiū sunt rectri ti: ⁊ hoc ppē bonū pacis: q̄ ex loq̄citate gene rant lites ⁊ discordie vñ Cato. Lis minimis ōbis seuēdū maxia crescit. Ergo q̄libz diligit pacē in se ⁊ in alijs dz refrenare linguā. Et vbi cūq̄ est par ⁊ charitas ibi est ⁊ de⁹. vñ in ps. In pace factus est locus⁹ ei⁹. Sz vbi est discordia ibi est diabolus. Sextū q̄d dz nos inducere ad silentium et ad moderātiam ōbox est exēplū xp̄i q̄ ante pylatū et herodē tacuit. vnde Esaie. Sicut ouis ad occisionē ducet: ⁊ sicut agnus coram tondente se obmutescet ⁊ nō aperiet os suum In hoc dat nobis xp̄s exēplū taciturnitatis et silentij. Septimū est q̄ de oī ōbo otioso reddituri sumus xp̄o cōuēnit in die iudicij. Qui habetur Mat. xij. Vbi xp̄s dicit q̄ de oī ōbo otioso quod locuti fuerint hoies reddēt rōnē. S Sed diceres q̄d est ōbum otiosum Hoc ostendit beatus Grego. in lib. mozal. dicēs Otiosum quippe ōbū est quod aut cōmode iuste necessitatis aut intētione pie utilitatis caret vñ Hie. in ser. Verbum otiosum est q̄ sine utilitate aut dictis vel loquētis pfertur. Idem Quicquid non edificat audientes in periculum vertit loquētium. Modo si sēm dictū xp̄i ermus reddituri rationē de ōbo otioso q̄d tunc de multiloquio ⁊ de ōbis nocuis ⁊ scandalosis Unde Grego. Si ratio de otioso sermone exigit pen landū valde est que pena multiloquio requiratur in quo etiam per superbie verba peccatur Exemplum q̄ libenter loqui debemus de licitis bonis. quere ante sermonē. xcviij.

Sermo. cxl. de operibus.

OPerari me oportet opa eius q̄ misit me dum est dies. Venit nox in qua nemo potest operari. Johā. xix. Sciendum q̄ in ōbis p̄missis xp̄s nos admonet ad faciendum bona opera. Pio qua sciēdum q̄ hoies quattuoz modis dānant cū bonis opibus ex quib⁹ modis nos intelligere debemus qualiter opa nostra bona facere debeamus vt per ea saluemur. Et ad hanc operationē xp̄s nos admonet i ōbis p̄missis dicens. Operari me opz. etc. A Unde sciēdū q̄ opera nra bona quattuoz modis maculantur vt nō possint esse deo grata ⁊ accepta ⁊ nobis meritoria ad vitā eternā: sz cū ipis dānamur licet mozimur Pōio pico q̄ cum nostris bonis opibus dānamur cū ea remittim⁹. i. facim⁹ ea cū tedio nausea ⁊ negligētia. ⁊ ex quadā ⁊ lue tudine ⁊ nō ex charitate vñ Prouer. x. Egestā ē opata est manus⁹ remissa. Iterū Prouer. xviij. Qui mollis ⁊ dissolutus est i opere suo frater est sua operis dissipātis. Nam materia mollis cito dissoluitur: sic opus mollium et tepidorum cito deficit et parum pficit. Esa. i. Erit op⁹ vēm sicut scintilla cito deficiens. Nam sicut ignis male accensus cito deficit et extinguitur sic ⁊ opus factū cū tedio ⁊ negligētia nausea dissoluit. Oō aūt tepiditas ⁊ negligētia i bonis opib⁹ displicet deo: hoc pbat Apo. iij. vbi xp̄s dicit Scio opa tua q̄ neq̄ frigid⁹ es neq̄ calid⁹ vtinā frigidus ēes aut calid⁹ sz q̄ tepidus es. ⁊ nec frigid⁹ neq̄ calid⁹ incipiā te euomere de ore meo Glo. euomere id est de ecclesia btōz segregare. Calid⁹ est q̄ feruēs est i ōbis opib⁹ Frigid⁹ q̄ simp̄r desistit a bonis opib⁹ Tepid⁹ q̄ medio mō se hz. glo. interli. Multi

spes est de frigidis ꝙ de tepidis. Rō est qz tepidi quandam securitatē recipiūt eo ꝙ aliqd boni agūt: ⁊ ideo se nō corrigūt. Sed frigidi se esse peccatores cognoscūt et ꝙ non agūt bona ideo citius cōuertunt. Tepidus cuomiē qñ i deteriora ꝓcipitat ⁊ impenitens moritur ⁊ a consortio sanctorū ꝛeparatus. ℣ Circa hoc ꝙrit̄ utrū tediū boni sit mortale petm̄. ꝓpo q̄ sciendum ꝙ sēz Hieronimū de scholdiz. Tediū boni pōt considerari tripl̄r. Uno mō ꝓut est motus naturalis ex infirmitate corporis post exercitiū spūale puenies et sic nō est petm̄. Secūdo modo sēz ꝙ est modus appetit⁹ sensitivi cōtristati de ope spūali laborioso et sic pōt esse petm̄ veniale/ cuius etiaz ille appetit⁹ sit deliberatiu⁹/ qz cōsensus i veniale nō est nisi veniale/ ꝭbigratia. Si cāto dl̄ ozo aliqualiter cū tedio/ sc̄i ꝓpteres dimittere nolo/ ⁊ sic solā est veniale. Tercio mō cū hoc tediū redundat in omissionez illoꝝ q̄ sunt necessaria saluti ad que necessarie hō tenet̄/ ⁊ sic est mortale/ ꝭbigratia. Sicut non audire missam in die ōnica vel priam tanuncā nō cōplere. Cū aūt tediū redūdat in consensum cōtis vel volūtatis boni diuini non amantis vel cum fastidio recogitātis: sic est petm̄ mortale Tunc ex eo ꝙ rō et voluntas cū tristicia ferunt i bonū de quo gauendū esset: qđ directe ꝛpugnat charitati. Tum etiā qz tale tediū redūdat in omissionē eoꝝ q̄ necessaria sunt saluti. ſ. diligere ꝛp bonū: ⁊ declinare a malo. Si aūt tedium illud ex omissione boni et difficultate aggrediendi bonū ducit in desperationē: cūc tā accedit ad petm̄ in spūsctm̄. Et si tediū ita crescat ꝙ etiā ducit in tediuz vite intātū ꝙ inducat sibi manus cūc tā sūis erit inde qui laqueo se suspēdit. Ergo magna mala orit pūr ex tedio ⁊ accidia: nisi eis resistat̄. Unde etiā de negligētib⁹ dicit dñs p Hieremiā ꝓpheta. Maledictus qui facit opus dei negligenter. ℭ Ut autez opus nostrū sit deo acceptū dz fieri cū diligentia et cū hilaritate et cū bona voluntate. Unde nam cum diligētia. ii. Paralip. xix. Cū diligētia sīa facite. Unde diligētia. in oculis dei ꝓbus placet ꝙ opus Sed quid est diligētia in operibus bonis. Rādetur ꝙ nō est aliud nisi intenta deuotio. Et hoc facimus cū mentē nostram infigimus in illud qđ agimus oēm euagationem mētis sēz posse restringentes Et hec diligentia multum placet deo: sicut eius oppositum multū displicet. Unde ꝙ sīa est in corpore hoc est deuotio i bono opere: sz corpus sine aīa nichil est. dñ Arist. i. de aīa. Egrediente aīa de corpe corpus marcescit et exspirat. Sic bonuz opus sine diligentia cozā deo nichil est. Sēdo cum hylaritate. ii. Cor. ix. Hilarē datorē diligit deus. Hiero. Uallem psalmū vnū cū devotione et hilaritate mentis decantare: ꝙ totum psalterium cum fastidio et accidia. Terzcio cum bona voluntate: sic ꝙ libēter ꝓ⁹ vel ler facere: ⁊ sic deus plus inspicit coz ꝙ opus. Greg. Coz ⁊ nō substantiā pensat deus: nec cōsiderāt quantū in eius sacrificio: sed ex quāto offeratur. Unde qñ ds libenter vellet plus dare vel facere ⁊ non pōt cūc sufficit deo voluntas etiā ꝙñcūqz sit opus pārū vel bonū. Greg. Regnū dei tantū valet quantū habes Valuit nāqz petro et andree regnum celoꝝ ꝛethe. za cheo medietatē substātie sue valuit vidue duo minuta. valet etiam calicez aque frigide. Immo etiā valet bonā voluntatē. unde Aug. Coronat de⁹ voluntatē vbi nō inuenit facultatē Unde etiam Ber. Bona voluntas in alio est origo omnium bonoꝝ ⁊ mater omnium virtutū: quam qui hz secū: hz quicquid et ad bñ bñdum opus est. Sēdo dīnamur cum bonis operibus si caveamus: ⁊ hoc fit cum ꝓ luce o tpali vel ꝓpria noxe consequendo ea facim⁹ cozā hoib⁹ Sicut ille pharisē⁹ ꝙ bonū op⁹ fecit qñ in hebdomada duos dies ieiunauit: ⁊ decimas de bonis suis dedit: qui tñ dānat⁹ est: qz laudem humanā ꝙsiuit/ ⁊ se de bonis op⁹ib⁹ man. ter laudauit dicēs. Deꝰ gracias ago tibi qz nō sū sicut cēt. vt habet̄ Lu. xviii. Qđ nobis xp̄ianis dñs ꝓhibet. Mat. vi. dicēs. Attēdite ne iusticiā vestrā faciat/ cozā hoib⁹ vt videamini ab eis aliqđ mercedē nō habebit/ apud patrē vestrū ꝙ in cel̄ est. ℣ Unde ꝙrit utrū sit petm̄ mortale eis ds laudē humanā in bonis op⁹ib⁹ ꝙrit. Rñdet̄ ꝙ sic. qñ honorē dl̄ lucrū qđ querit ꝓpmē deo ⁊ ꝓpte salutē. Nam in omnibus operibus bonis ꝓncipaliter debemus querere honorem dei. Apoc. i. Ego sum alpha ⁊ ω. principium ⁊ finis. Et deinde salutem anime nostre. Unde Greg. Quisquis ideo seminat vt hinc dl̄ laudis dl̄ muneris mercedē recipiat eterna ꝓculdubio mercede se ꝓuat. Maximus in ser. Non possumus sīl ꝙ bono eodē ope fauorem mundi et premium celestis gr̄ie inde acquirere Unde sciēdum ꝙ opa nostra vt sint deo accepta ⁊ nobis meritoria dñi fieri i recta sinceritate intētione Est aūt recta ⁊ sincera intētio vt singula nostra bona opa non ad placēdū hoibus sed ad placendum deo fideliter faciamus. Et qa deus nobilissimus est finis tō qñ operi nostro talis finis per intētionez rectā ponit erit nobile supra modum Amb. Intēdito operi tuo nomen imponit Dñe. in mozal. Oēm bonū qđ agimus per intētionem sp ad celestia leuem⁹ vt dez ꝓmus honorē deis salutē ꝓpriā. Hiero Quicqđ agis p pēna mercede age: ⁊ nichil ꝑ tuā deas ꝓpter laudē hūanam dl̄ opinionē humanam/ sz ꝓpter vitā etnā. ℣ Sz diceres an sit erat deo seruire ꝓpt regnū celoꝝ ⁊ pētā ditare ꝓpter penam inferni. Rñr ꝙ non iz Nam qui solū ꝓpter regnū celoꝝ bona operatur unqꝫ ill luc puenet. Et qui solum ꝓpter pēnā inferni non peccat dl̄ peccare omittit illuc pēnā hanc

bitaz ꝓuenıet: ꝛ cō eſt: qz quicqđ nō fit ex charitate ſtue in bona facıēdo: ſtue in mala omittēdo: nō eſt deo acceptū nec hoi meritoziū vñ apl's. 1. Cor. xiij. Si diſtribuero oēs facultates meas i cibos pauperꝫ charitatē aūt nō habuero nichil michi ꝓdeſt. Et ſi tradidero corpꝰ meum ita vt ardeā charitatē aūt nō habuero nichil michi ꝓdeſt. vñ de hoc Ber. dicit Charitas eſt bonū cū quo nec opꝰ minimū deſpicit ſine quo nec maximū acceptat. Vñ hō dz deo ſeruire ꝛ bona opa ſua facere ꝑncipaliter exercitate qua diligere tenet deū: ſibi ꝛ mala dimittere ꝑncipaliter ꝓpter deum et habere ſpē ꝛ deus dabit ſibi regnum celoꝝ ſi et ex caritate ſeruierit: ꝛ ſuper liberabit eū a penis inferni vbi pctoꝛes eternaliter cū demonibꝰ puniuntur vñ ꝑncipale motiuū dz eſſe charitas. vñ apls Omnia opera veſtra in charitate fiant. Et hoc ſignū [illegible]ous i charitate fiat: qñ ds ꝑncipaliter in operibus ſuis ſuis ſcrit honoꝛē dei ꝛ ſalutē ꝓximi. ℣ Tertio damnamur cū opibꝰ ſi ea in pctis moztalibus facimus. ſ. i ſuperbia: luxuria: mundia: ꝛ ſic de aliis Leuit. xvii. Si macula habuerit nō erit acceptū deo Eſa. i. Non accipio a vobis ſacrificiū qz manꝰ veſtre plene ſunt ſanguine Mā ſicut moꝛs coꝛpoꝛis ꝓximat hoiem vſu mēbꝛoꝝ. ſ. q. non pōt ambulare nec ſtare nec audire nec videre ſic. ſic pctū moztale ꝓuat hoiez vſu membꝛoꝝ quo ad opa meritoꝛia: ſic q nichil mereť cuꝫ oibus opibꝰ ſuis qđ ſit meritoziū vite eterne ſicut nec aial bꝛutū. vñ ꝑs. Nō cū i honoꝛe eſſet nō itel. cō. eſt iu. iſtpiētibꝰ ꝛ ſuis factꝰ ē illis. ergo ſicut iumentū qđ ꝛtinue laboꝛat ꝛ nichil mereť niſi pabulū ſuū ꝛpale: ſic ꝛ hō erñs i pctō moztali ſolū mereť ꝛpalem remuneratiōnē cū ſuis bonis opibus. ℣ Sed ꝝitur đs ſit i pctō moztali. Rñr q ille đ facit pctū moztale et adhuc non eſt bene ꝛtritus: bť qui hz ꝓpoſitū adhuc peccādi moztaliť ſz qñ ds eſt contritus etiā ſi adhuc non eſt cōfeſſus: ſz hz ꝓpoſitū ꝛfitēdi ꝛ ſatisfactiēdi tūc amplius nō eſt pctoꝛ moztalis. Ezach. xviij. In quacunqꝫ hoꝛa pctoꝛ ingemuerē. vñ Caſſio. Vñs neſcit differre q quē cōpūcto coꝛde ſibi ſenſerit ſupplicare vnde đcđ talis cōtritus boni operis fecerit deo acceptū eſt et ei merito ꝛiñ ad vitam eternam. Vñ ſi volumus q opera noſtra ſint nobis meritoria et accepta deo debem⁹ ea facere in vera ꝛtritiōne ꝛ gratia. Nam opera bona erūt ex operāt bonitate. Luc. vi. Bonꝰ hō de bono theſauro coꝛdis ſui ꝓfert bonū. Idē arboꝛ bona ꝓfert fructus bonos. Aug. Michil eſt bonū niſi ex te bono. Greg. Inquātū em̄ bonꝫ ſum⁹ coꝛā deo intātum bonum erūt opa noſtra apud eū: ſed que bona ꝓueniant ex bonis opibꝰ q in pctō moztali fiūt /quere ātea ſer. xcii. L. vbi dť q ſeptem bona inde ꝓueniunt. ℣ Quarto damnamur cum bonis operibus ſi ea ante finē no ſtre vite dimittim⁹. i. Paralı. xxviij. Firmabo regnum tuum ſi perſeueraueꝝ facere ꝓcepta mea. Ezech. xviii. Si autem reſtit ſe iuſtꝰ a iuſtitia ſua ꝛ fecerit iniquitatem nunqđ viuet. Omnes iuſtitie eius quas fecerat non recoꝛdabū tur. Ex quibꝰ ꝛbis habetur q ſi quis facit bona opera ꝛ non perſeueraverit in illis cū eisdē boni ſo opibꝰ damnabiť. vñ Gre. li. i. moza. In callum bonum agitur ſi ante vite terminū deſeratur. vñ operari debemus perſeuerāter bona opera ſi volum⁹ habere ꝓmium. Ber. Tolle pleueranti tam nec obſequm mercedē habet Iſi. de ſum. bo. Tunc deo placet noſtra cōuerſatio qñ bonū qđ inchoamus pleuerantia cōplemus /immo perſeuerātia facit ardua leuia. Vnde verſus. Oibus in rebus grauis ē ceptio ꝓma. Qđ aūt perſeuerantia ꝛ aſſuetudo faciant ardua leuia pz per Ariſt. q dicit. Multa naturaliter non ſunt delectabilia cum aſſueta fuerint delectabilia erunt. vnde etiā Boe. in de conſola. phie. Duricia cuiuſlibet operis aſſiduitate ꝓmollit. Vñ pz q debem⁹ deo ſeruire in arduis ꝛ pleuerare i eisdē /vt ex his cognoſcat ſeruoſa intētio noſtra ad deū. Mā oēs ſancti q deo placere voluerūt exercitiis arduis elegerūt /ita ſcripturē xp̄m ſic ꝓceſſiſſe. vñ Ber. ſup cāt Xp̄s q non fallit ſic docuit qđ carni molleſtius eſt. id ergo vt li⁹ illud ſit magis eligēdū eſt /ꝛ q̄ſquis aliud docet vť ſuadet ab eo tanq̄ a ſeductoꝛe cauēdum eſt. vñ xp̄s de ſe dicit in euāg. vt habeť Luc. xxii. Ego diſpono vobis ſicut diſpoſuit michi pr̄ meꝰ regnū ſc. q. d. Sicut pr̄ diſpoſuit michi q nili p aſperā in celū rediꝛem vñ exemꝫ: ſic ego diſpono vobis vt ſequamini veſtigia mea. i. Pe. ii. Xp̄s paſſꝰ eſt p nobis vobis relinq̄ns exēplū vt ſequamini veſtigia eius. Apls Gal. v. Qui xp̄i ſūt carnem ſuā crucifixerūt cum vitiis ꝛ concupiſcentiis. Act. xiiij. Per multas tribulationes oꝑꝛtet nos itrare regnū dei. Vnde ſciēdū q ſi teꝑm non caſtigas tūc deꝰ ops te caſtigabit ſi es de numero electoꝝ. ij. Paralı. x. Ego quē maꝰ pōꝰ apponā. Nullū em̄ electoꝝ hic pacť. Heb. xij. Flagellat oēm filiū quem recipit. Ozige. ſup Ozee. iiii. Qui diligit a deo coꝛripit /qui aūt non diligitur in pctis ſuis dimittitur. Greg. i moza. Si exceptꝰ fueris a paſſiōe flagellaꝝ eris exceptꝰ a numero filioꝝ. Apoc. iij. Ego quos amo ar. ꝛ caſt. Vñ ſciendū q pleuerare debemus nō ſolum in leuibꝰ ſz etiam i arduis facere. ſcilicet vigilando /caſtigando ieiunando ſc. Bernar. Bonam vitam puto malā pati et bona facere ꝛ ſic vſq ad moꝛtē perſeuerare. Iſi. de ſum. bo. Salus inſipiētibꝰ ꝓmittitur ꝓmium pleuerātibus dať. Chryſ. ſuper Mat. Non incepiſſe /ſz perfeciſſe ſtude /eſt. vñ xp̄s dicit Mat. x. Qui aūt pleueraverit vſq in finem hic ſalvꝰ erit. Ex iā dictis pz quō hō cum bonis opibus dānari pōt /ꝛ quō ds opera ſua.

facere debeat vt deo sint accepta ⁊ tibi merito ria vite ętne. Ērēpluz habemus ꝙ nō sufficit bonā vitā icipere nisi ds velit i ea pseuerare. Nō legit in vitaspatrū ꝙ dā adolescēs scīa ris habens pēm deliderabat fieri monachus Et dū multū supplicaret patri suo vir acquie uit. Et ingressus monasterium ⁊factus mona chus cepit deo feruenter seruire in ieiunijs/et oz̄ōnibus. Contingit aūt post aliq̄ tp̄s eūdē fratrē supplicare abbati suo dicens. Rogo te abbas vt dimittas me ire in heremū. Dixit ei abbas. Fili noli hoc cogitare. Ignozas ei ten tationes dyaboli/et decipulas eius: et si contigerit te tētari non inuenies vbi qui requieturus Ille aūt cepit amplius euz rogare vt eū dimit teret ire: ⁊ abbas psensit. Post modū aūt dixit abbati suo. Rogo te abbas vt ꝛcedas ꝙ ostendā michi heremū Et misit cū eo duos fratres q̄ irēt cū eo. Ambulātibus aūt fratribus cū eo per heremū vna die: ⁊ altera die defecerūt pre estu. Et ꝓficientes se in terrā dormierunt. Et ecce aq̄la venit percutiēs eos alis suis: et eui gilātes viderūt aquilā et dixerunt fratri illi. Ecce angelus dñi. surge ⁊ sequere eū Surgēs ⁊ valedicēs fratribus sequebat eā: ⁊ venit vsq̄ dum staret aq̄la Que mox surgēs volauit vsq̄ ad vnum stadium: ⁊ iterū recessit sic sequeba tur eam frater ille: et iterū volauit et sedit non longe. Et factū est hoc per tres horas. Postmo dum aūt diuertit se aq̄la ad dexterā partem ⁊ frater ille sequebatur eam. Et respiciēs vidit tres arbores palmaꝝ ⁊ fontē aque ⁊ spelunc̄ modicam: et dixit. Ecce locus quem ꝑparauit michi deus. Et ingressus cepit in ea sedere su mens cibum dactilozū: ⁊ de fonte aquā bibens et fuit ibidē cū annis neminē videns. Et ecce vna die venit dyabolus ad eum in specie ab batis cuiusdam senioris habentē vultū terri bilem. Videns frater eum timuit: ⁊ p cidēs in oratione surrexit: ⁊ dixit ei dyabolus. Oziem⁹ iterū frater. Et surgētes dixit dyabolus. Quā tum tpis habes hic frater. Et rndit. habeo an nos lx. Et dixit ei demon. Ecce vicinū meuz nesciebā ⁊ non potui cognoscere nisi ante die quattuoz q̄ hic habitares: ⁊ cogitaui mecū di cens. Vadā ad hoiez dei istum ⁊ ꝛcerā cum eo super illo quod pōt esse saluti aie nostre: ⁊ hoc dico frater q̄ nichil ꝓficimus in cellis nostris sedētes: qz corpus et sanguinē xp̄i non, ꝓcipi mus: ⁊ timeo ne efficiamur exēmi ab eo: si nos ab hoc mysterio elongauerimus. Sed dico ti bi frater ecce hinc per tria miliaria sunt mōa steria hūius p̄byteros: eamus illuc oīm dñica die: aut post duas ebdomadas ⁊ accipiam⁹ corpus xp̄i ⁊ sanguinē eius ⁊ reuertamur ad cel las nostras. Placuit aūt fratri illi suasio dya bolica. Et venērunt dñica die ecce dyabolus ve nit ⁊ dixit ei. Veni eamus: qz hora est: ⁊ exeū tes pertexerūt ad p̄dictū monasteriū in quo erant p̄byteri. Et ingressi ecclesiam miserūt se in oz̄ōne. ⁊ exurgēs ab oz̄ōne frater ille respi ciēs non inuenit illū q̄ eū duxerat ibi: ⁊ dixit vbi putas pertexit an ad cōez necessitatē pre xit Et cū expectaret diu ⁊ non veniret exiit fo ras ⁊ requirebat eū. Et cū nō inuēisset dixit ad fratres loci illius interrogans eos Vbi est ab bas ille senex q̄ mecū ecclesiam ingress⁹ est. Et dicunt ei. Neminē vidimus nisi te tm̄ Tūc cō siderauit frat⁹ q̄ demō fuisset. Et dixit. Vide te cū qua astutia diabol⁹ eiecit me d cella mea Sz tm̄ nō multū inde anxior: qz ad bonū op⁹ venit. Perceptā igit corpus ⁊ sanguinē xp̄i: et hoc fact̄ reuertar ad cellā meam. Et celebratis missis in monasterio volēte reuerti frater ille ad suā cellā tenuit eū abbas illius monasterij dicens. Mili rememoretis nobiscum non te dimit temus reuerti. Et cū recepisset tibū cuz eis re uertus est in cellā suā. Et iterū post aliq̄s dies venit dyabol⁹ in sīlitudine cuiusdā iuuenis le culatis: ⁊ incepit eū inspicere a summo capite vsq̄ ad pedes dicēs. Est iste aut non. Et cepit eum cōsiderare: et dixit ei frater. Quid sic me respicis. Et ille ait. puto ꝙ me non cognoscas Nam post tm̄ tēpus quo posses me cognosce re. Ego sum vicin⁹ p̄is tui ⁊ fili⁹ illius Mōne pat⁹ tuus sic est dictus. ⁊ mat⁹ tua tale nomen habuit: ⁊ soror tua sic est dicta ⁊ tu sic vocaris et mācipia illa ⁊ illa sic ⁊ sic sunt dicta Mater ꝛo tua ⁊ soror tua aū tres annos mortue sunt Pr ꝛo tuus modo defunctus est: ⁊ stituit te hered̄ dicēs. Qui habeo dimittere substantiā meā nisi filio meo dico sancto: q̄ relict̄ scīm ⁊ abuit post deū: ip̄i ergo dimitta oīa bona mea Modo vadā aliq̄ q̄ eū requirant vt veniēs di stribuat oēz substātiā meā: ⁊ eroget eū paupe ribus p aia mea ⁊ sua. Et prexerūt multi que rētes te. ⁊ minime inuenerūt. Ego ꝛo, veniēs a casu p quadā causa huc cognouit te Vnde nō factas morā/sz veni ⁊ vide, oia/⁊ fac scīm vo luntatem patris tui. Rndit frater ille dicens. Nō habeo necesse reuerti ad scīm. Tunc dixit ei dyabolus. Si nō veneris ⁊ deperiet substā tia illa. tu exide reddes rōnē. Quid ei mali, di co tibi q̄ venias ⁊ eroges ea pauperibus ⁊ egē nis sicut bon⁹ dispēsatoz vt nō a meretricib⁹ ⁊ male viuētib⁹ ꝛsumat quod pauprib⁹ dimis sum est. Aut dū oneroszū ē tibi vt venias ⁊ fa cias elemosynas scīz voluntatē patris tui p aia tua ⁊ sua: ⁊ hoc facto reuertaris ad cellam tuā. Qui multa suadēs fratrē illū deposuit in scīm: ⁊ veniēs cū eo vsq̄ ad ciuitatē tunc reli quit eum Volunt aūt ille ingredi domum p̄is sui tā iam defuncti: et ecce pater eius viuus egrediebatur et videns eum non cognouit Et ait ad eū. Quis es tu. Ille ꝛo turbatus nichil potuit loqui: et cepit eū iterato pater interro gare ds esset. Tunc ꝛsurgens rndit. Ego sum fi lius tuus. Ait. ⁊ ad dū reuersus es. Erubesce=

bat aūt ei dicere qō bene fuit/ꝛ dixit Caritas tua fecit me reuerti:q; desiderabā te videre ⁊ māsit ibi ꝓpter aliquod ḃo tps incurrit fozne cationē:⁊ multis supplicijs afflictus a patre suo infelix ille non egit pniam sed māsit i scelo et omnia bona opera sua prius facta perdidit et sic damnatus est

¶Sermo. cxli. de septē pctis mortalibus.

PEccatum cum consummatum fuerit generat mortem Jac. i. Hoc intelligitur de quolibet peccato mortali. Quare in pūti sermone hzeuit est alia dicendū de septē pctis mortalibus ꝓmo de superbia q̄ est origo oīs pcti. ¶ Pro quo sciendum q̄ duplex est superbia. s. exterior ⁊ interior. Interior est cū hō in sua estimatione prefert se ⁊ appetit laudare/ꝛ vult q̄ alij laudent. Et talis pūmit iudicare primū esse malum ⁊ scipm esse bonum: quod est cōtra dictū xpi qui dicit. Matth. vij. Nolite iudicare ⁊ nō iudicabimini. Sed verus ⁊ bonus xpianus ds alios meliores se reputare et se in humilitate alios subiicere: ⁊ sua pctā maiora, aliox pctis estimare. Ber. Nolite velle videri maioribus nolli esse minoribus nulli te preponas sed nec comparare pūmas. ideo dīz ds in humilitate seipm ꝛ septē thilē reputare ꝓpter incertitudinē quā hz de sua bonitate. Eccl'. ix. Nescit hō an amore dignus sit an odio. Exterior superbia excedē in capite ⁊ in toto corpe: scz in pellis inlōgis crinibus: in capuciis in pallijs in scissuris multis in cingulis in calceis ⁊ sic de aliis. Sed querit q̄ talis superbia exterior i corpore sit pctm mortale. Rñdet q̄ ex modis p quos natum corpis ds peccat mortal'r. Primo p intentionē. s. q̄n ds se ornat ea intentione vt velit ab alijs concupisci: q; sēm Aug. Nō solū appetere: sed etiā appeti bene reimiosuz est Chrys. in ii. de cpunctiōe. Si mulier se decorauerit ⁊ ad se visus hoīm puocauerit extremā vindictam sustinebit. Ergo mulieres et etiā virgines que se ornāt vt faciles suas colorāt vt ab alijs concupiscant peccāt mortal'r/ q̄ uis etiā non habeāt voluntatē consentiēdi illis q̄ eas concupiscūt Scdo peccāt mulieres vel etiā viri in ornatu corpis cum se ornāt ex superbia. s. extollēdo se sup alios hoīes: ⁊ cōtēnēdo alios q̄ non habēt tale ornatuz ⁊ talis ornatus cōiter ex superbia procedit. vñ Ieron. de vilitate hūane conditionis Superbi aūt vt magnifici videant laragit vestiri duplicibus indumentis mollibus pciosis ornari. Hoc pz q; heu multi hoīes ex superbia se ornāt vt alios in pulchritudine excedāt: vel saltē vt non excedant ab alijs. vel ex amore vane laudis ⁊ vane glie vt dicat de eis q̄ ipsi sunt pulchri ⁊ honorabiles Luce. xvi. Dīs q̄ se exaltat humiliabit. Tertio peccāt hoīes i ornatu corpis. s. faciem suam colorādo: cuz hoc faciunt in qtēptū creatoz(sui. vñ Amb. Deles picturā dei si vultū tuū naturali rubore obnubilas et exalsito ruboze pfundis. Tales sīles sunt lucifero q; volunt esse pulchriores q̄ deus oīps eos creauit: sicut illi q̄ habēt facies pallidas volunt sibi facere rubeas vel albas ⁊ illi q̄ habent crines nigros ⁊ volūt facere glaucos. et q̄ habēt crines planos ⁊ volūt habere crispos Quarto hoīes peccāt i ornatu corpis: quod cōtingit ꝓpter nimiā cplacētiā ⁊ amorē ⁊ sollicitudinē quā hūt ad ornatū ⁊ pulchritudinez corpis. Tātus em posset esse amor ille ⁊ tāta cplacētia q̄ esset mortale pctm ⁊ quasi pdestria. vt q̄n amor ille ⁊ cplacētia illa amorē dei superaret q; hoc ab hoīe. colit quod pze ceteris diligit. dñ Aug. Nullū pctm adeo veniale est q̄non fiat mortale dñ placet. Ergo illi pcclose stāt q̄ hūt nimis magnā cplacētiam i pulchris vestibus: eo q̄ hūt diuersa paria vestiuz in tunicis ⁊ pallis: capuciis ⁊ peplis ⁊ in cingulis deauratis vl̄ argēteis: q; tales ꝓpt hoc pūt dānari. Unde exm narrat Humbertus q̄ fuit in frācia q̄dam mulier devota: q̄ cū semel eēt rapta vidit i spū quādā magnā comitiuā q̄ fuerat ei familiaris Cuius cū alias demōes traherent ad infernū ipsa comitiua eiulando clamauit. Heu me miseram q̄ satis casta fui ⁊ abstinēs: ⁊ elemosynaria. nec ꝓ alia re dānor nisi ꝓ ornatu vestiū quē nimis dilexi: ⁊ admonita non cessauit. Unde ēt legit de quadā muliere que ꝓpter nimium ornatum corpis eucharistiā recipere in agone sed duo pulcherrimi iuuenes albis vestibus acceperunt ipsum xpm de manu sacerdotis volētis eā cōicare ⁊ sic ipsa sine cōfessione obiit. Quinto ꝓpter scādalū Quis non intēdas plonā aliquā allicere: cū sit cognoscis alios accēdi i mala cupiscentia: ⁊ tm nō vis dimittere ornatū superbū ꝓpter salutē primi: mortale peccas ⁊ dānaberis. Sexto ꝓpter exm et informationē aliox: sicut q̄ primitus inuenerūt vel adhuc hodierna die inuentunt novos modos vestiū ⁊ extraneitates ⁊ volunt hēre sequaces i talibus adinuentionibus. s. variis ⁊ diuersis scissuris: ⁊ sic de aliis. Talis pena accidētalis augmentat quotidie i infernō vsq; ad nouissimum diē a quolz hoīe q̄ eos initat i talib⁹ adiuētiōib⁹ ⁊ Septimo pctm mortale est auaricia. Circa qō sciēdū q̄ ds peccat quattuoz modis p' diuitias. Primo, acquisitēdo bona aliox extra deū ⁊ iusticiā vel ēt illi q̄ acquisīūt iustas res habere scz ad malū finē. i. ad peccādū. s. ad banā glriaz vel ad luxuriāb' crapulā exercēdā sicut ille dives de quo scribit. Lu. xvj. Qui epulabat quotidie splēdide et induebat purpura ⁊ bysso ītē q̄ nimio appetitu et amore afficitur ad talia Quis nō inuenit vel lēt ea acquirere rīq; ille apperit⁹ ⁊ amor talium supat ⁊ excellit amorē dei ⁊ appetitū proprie salutis: sic q̄ mens suffocat in toto; talis etiā

grauiter pecc̃at. Sicut heu plures sũt qui te
rũ coz suũ occupãt cũ tpalibus: sic q̃ raro vel
nũq̃ de deo vel salute ꝓpria cogitãt. Sed qñ
ds apparet aliena cũ voluntate cõditionata. s.
si posset eas habẽ sine offensa dei ⁊ iniuria ꝓxi
mi et tunc vel nullũ vel solũ ptm̃ veniale est.
Scõo peccat ds p auaritiã acquirendo bona
tpalia inaltẽ. s. cũ vsura: vel ludẽdo vl̃ p fraũ
dẽ i emẽdo: vẽdẽdo: vel p furtũ vel p rapinã
et sic de aliis. Mã quocũq̃ mõ ds tpalia intu
ẽ lucrãt mortale peccat ⁊ tenẽt ad restitutio
nẽ si vult saluari: siue sit in reb⁹ magnis siue
in paruis. vñ Aug. Quare⁹ anteq̃ dõ lucretur
scipm perdit: et anteq̃ aliq̃d capiat capitur.
Idem Aug. Peccãta nõ dimittũt nisi restituatur
ablatum. Vñ de hoc dr in decre. Inferẽs dam
nũ primo nõ est absoluẽd⁹ nisi dãno satisfac
ritũ fuerit restitutio. xiv. q. vi. Pessimã. ix. q
vi. Si res. Tercio peccat quis p diuitias ma
le expẽdẽdo. s. qñ nõ vtit ad honorẽ dei ⁊ sa
lutẽ ꝓpriam: sz vtit ad peccãdũ ꝑtra deũ tales
sic expendendo pñt ꝓpterea cõdemnari, etiã si
nullas ees iniustas haberẽt: sz suas iustas ees
sic ad peccãdũ expẽderẽt vt pz i illo diuite e
pulõe. de quo habet Lu. xvi. Quis sepult⁹ ẽ in
ferno ⁊ tñ nõ repit̃ scriptũ de eo q̃ fuit vsura
rius: raptor: iuso⁹ vel fur. Sed qz bona sua ma
le expẽdit. s. i superbia vestitũ: in gula ⁊ crapu
la. ⁊ pauperi lazari nõ subuenit. iõ dãnat⁹ est
O quot diuites sequunt eũ in superbia vestitũ
hũtes ꝑciosas vestes: longas caudas: ⁊ scissa
eas varias: ⁊ multa pariavestitũ. Sic̃ sequun
tur eũ in gula: sicut multi q̃ volunt laute viue
re ⁊ ꝑciosa fercula habere ⁊ ꝑciosum potũ bi
bere ⁊ sic superflue expẽdũt suas iustas ees. de
quibus districtã rõnẽ vsq̃ ad vnũ denarium
reddituri sunt deo in nouissimo die. Sic̃ q̃ pz
dunt vel qui male expendunt patrimonium
suũ Sz diceres tita bona sũt mea. ergo michi
lz facere cũ eis q̃ equidvolo. Rñr q̃ nõ sũt tua
ꝓpria: lz sunt a deo tibi accõmodata. vñ apls
i. Coz. iiij. Quid habes qđ non accepisti. s. a
deo Et qo dlz dz vti suis bonis cãq̃ reb⁹ accõ
modat⁹ cũ timore ne offẽdat deũ q̃ eal tibi accõ
modauit. Quarto peccat ds p diuitias eas ni
mis auare possidẽdo ⁊ retinẽdo sua iusta bona
sic q̃ de superfluo non subuenit pauperib⁹ ex in
satiabili cupiditate: qz timet semp sibi defice
re ⁊ talis reputat̃ raptor coram deo. vñ Amb.
Nõ minor⁹ criminis ẽ hũtr tollẽ q̃ cũ possis
indigẽtib⁹ denegare. ergo tãto⁹ scias te iua
dere bona quãtis possis ꝓstare et nolis. ergo
quilz possidẽs bona tpalia dz pauperib⁹ con
dimittere. Aug. Da xp̃o in terra qui tibi reddet
in celo. Et de hoc quere sermo. cuij. T L Ter
ciuz ptm̃ mortale est gula. Circa qđ quaritur
quot modis quis comedendo ⁊ bibẽdo peccet
mortal⁹. Rñdetur q̃ ꝓncipal⁹ quinq̃ modis
Primo qñ diligo corpus intãctum q̃ ꝑ pre
ceptũ ecclie paratus sum comedere in dieb⁹
ieiuniorũ: cũ tamẽ bene possem ieiunare ⁊ no
le corpus meũ grauare intãtũ: et sic soluate=
inmũ sine cã ab ecclia ꝓceptũ. vñ Hermã. de
cubitiz dicit. Qñ ds inordiate gule vel cõcu
piscentie inheret cãq̃ vltimo finaliter q̃ talis
quasi deo cõtẽnẽs paratus sit ꝓcepta dei ⁊ ec
clesie trãsgredi: vt delectatiões gule assequa
tur: talis grauiter peccat Mã dcunq̃ solutus te
nuit ab ecclia institutũ sine legitima causa
et rõne: ⁊ ex cõtẽptu non vult obedire peccat
mortal⁹ totiẽs quotiẽs hoc trãsgredit. Sic̃o
peccat ds in comedẽdo cũ quis sumit cibũ il=
licitũ vel phibitũ: sicut si quis in quadrage=
sima comederet lacticinia: ova ⁊ sillia. quia in
quadragesima interdicunt vlr ova ⁊ ꝯa lacti
cinia Sic̃ quibota fecisset. s. ex ttis herbis nec
ova nec lacticinia comedẽ ⁊ hoc votũ infrige
ret. Tercio qñ ds scienter cibũ nociuũ sibi co
medit ꝓ solã delectationẽ talis etiã grauit̃
peccat sic sumẽdo illũ cibũ vel potũ. Vñ scie=
ter vitet corpis debilitat ⁊ vitã sibi abbreuiat
qz sic facit ꝑtra charitatẽ qua hõ tenẽt seipm
diligere in deo et vites suas ꝑseruare vt deo
diutius possit seruare suã vitã ⁊ ei seruire. ps
Fortitudinẽ meã ad te custodiã. ⁊c. Quarto
cũ quis excedit i mensura sic q̃ potest inde ca
tionẽ: vel incidit in nauseã: vel acquirit inde
vomitũ ꝓpter superfluam crapulã: talis etiã
grauiter peccat. Nam secũdum Henri. de vri.
Quicunq̃ inebriatur vel excedit mensurã in
comedẽdo vel bibẽdo: ⁊ hoc facit cũ ꝓposito et
intẽtiõe: talis peccat mortal⁹ totiẽs quotiẽ
vñ Ambro. in li. de pnia. Ebriet⁹ cũ absorbet
vinũ absorbetur a vino abominatur a deo: de
spicitur ab ãgelis: deridetur ab hoibus: desti
tuitur a viribus cõfundit̃ a demonibus. vnde
etiam Origẽ. Ebrietas est matee oim vicior.
Itẽ ebrietas facit de hoie bestiã de robusto in
firmũ. de ꝓvidẽre fatuum. Et si quis in tali
ebrietate occideret vl̃ alia morte moreret et=
naliter dãnaret. Exẽplũ habemus de quodã
qui frequẽter inebriabat et quodã tpe peccit
ad dedicationẽ Quere hoc exemplũ supra ser=
xcix. Ꝑ vñ Greg. Qui nunc male se in volu=
ptatibus dilatat: illũ postea in supplicijs pe=
na angustat. Quinto peccat quis in comedẽdo
vel bibẽdo cũ ds ipm̃ diligit cibũ q̃ appetitus
delectatiõis cibi est causa finalis ⁊ principalis
sumẽdi cibũ delectabilẽ sic q̃ ꝓponit illã dele
ctationẽ deo q̃ principalis ⁊ finalis debet cẽ cã
oiz operis nostri. Et talẽ delectationẽ q̃erunt
hoies voluptuosi q̃ solũ vivũt scdm carnẽ. vñ
Apls. Ro. viij. Si scdz carnẽ vixeritis morie
mini. Hiero. Impossibile est vt pñtib⁹ ds ⁊ fu
turis simul bonis: vt hic ventrẽ et ibi mentẽ
impleat. ⁊ sic de deliciis trãseat ad delicias Tñ
scienter q̃ qñ ds cibum: ⁊ sic ex causa dõo comedit
et delectat̃ i cibo nõ est peccatũ: qz hoc est na

turale cuius ⁊ali. Etiã si ds ꝑpat cibũ ea intẽtione vt eũ sumere possit: hoc rex põt fieri sine petõ: sz ãrere tñ sapores ⁊ delectationẽ in cibo ⁊ potu hoc est petm' M Quartũ petm mortale est luxuria. Et est sciẽdum q̃ qñcũq; cõmittit actũ luxurie ꝓter actũ matrimonij sp ẽ petm mortale. Apls Eph. v. Ois fornicator aut imũd⁹ nõ hẽbit partẽ i regno xpi. Sz dicetes an hõ sine actu possit peccare mortaliter Rñdr q̃ sic ⁊ hoc trigit octo modis. Primo qñ ds dat consensum in motosã delectationẽ: sicut q̃ delectanẽ cũ plena rõne i mal' cogitatio nib⁹: sicut heu mlti facilit tãbiri q̃ mulieres q̃ iz nolũt ad actũ ꝓcedere: tñ volũt in malis cogitatiõib⁹ ⁊ delectatiõib⁹ delectari Qõ etiã nimis pric[illegible]ẽ qz facile p hoc petm mortale quis incurrit q̃ btus Jacob. pbat in epla sua vbi sic dicit Cõcupiscẽtia. i. interior animi delectatio cum cõceperit sapple cõsensum rõnis parit petm. s. mortale. Sz tñ sciẽduz q̃ qñ alicui incidit carnis cogitatio sine delectatiõe ⁊ gravolũtate hoc nullũ petm est. vnde Greg. Quãticunq; immunda sit cogitatio mẽtem non polluit si ratio nõ consentit: imo est merces rõnis. vñ Ber. Quoties resistere[illegible] totiẽs coronaberis. Sz dũ carnis cogitatio incidit cũ delectatiõe. tñ sine cõsẽsu plene rõnis: tũc ẽ ven[illegible] le petm Scõo committit luxuria sine actu qñ ds ex mala cogitatiõe ⁊ delectatiõe dat cõsensum ⁊ voluntatẽ ad ipm op⁹ ꝑpetrãdũ: ⁊ hoc est semp petm mortale. vñ Aug. Si rõ cõsentiat eis q̃ libido cõmouerit faciẽdum esse ⁊ nõ delectet tã ei petm iputãt ẽt si nõ cõsequat factũ: qm rea tenet in cõsẽsu cõsilia Et hoc etiã intelligit de q̃lz petõ mortali. vñ dr i decre. In malicijs volũtas ꝓ facto reputat. de pe. di. vij. ois. Ergo q̃cũq; regnũ celoꝝ intrare volue rit opz q̃ habeat firmuz ꝓpositum q̃ vlq; ad mortẽ nõ vult mortaliter peccare; nec ẽt actũ luxurie facere nisi in matrimonio. Tercio cõmittit luxuria sine actu cũ visu vt q̃ ds ipsi erit aliquas ꝑsonã ea intẽtione vt eã cõcupiscere velit. Mat. v. Qui viderit mulierẽ ad cõcupiscẽdũz eã iam mechatus est eã in corde suo Unde si ds vna die cẽtũ domos intraret ⁊ in quali domo talẽ concupiscẽtiã iam dictã sibi ꝑbitã acq̃reret tot mortalia petã cõmitteret ergo sũme necessaria est custodia oculoꝝ Quare to committit locutiõe bl'risu: vt cũ ds alloq̃ bl' arridet vni ꝑsone ea intentiõe vt eam alliciat peccat mortaliter. Quito committit per tactum illicitũ sine impudicu: ⁊ p amplexus ⁊ oscula ⁊ hmõi q̃ modus vocat ab apl'o turpitudo Et illo mõ etiã peccat quis mortaliter ⁊ tãto grauius peccat q̃to magis p talia libido accẽditur ꝓpter nimiã approximationẽ ad mulierem vbi ad vginem. Sexto cõmittit p ornatuz corpis vbi p ea signa ad luxuriã incitatia. vbi gratia. Vt sũt illi q̃ nõ cõcupiscũt nec actum ꝑpetrare volũt: sz faciũt vt cupiscant vt mulieres ⁊ vgines q̃ ꝓpterea se lauãt et ornãt ⁊ caput suũ discooperiũt vt amabiliores fiãt: ⁊ sic alios allicere possint ille mortaliter peccãt Septimo cõmittit p dona ⁊ munuscula: vt cũ ds dat alicui plone dnũ vl' exenũ ea intẽtione vt eã sic ad malã cõcupiscẽtiam ⁊ ad malũ actũ alliciat peccat mortaliter. Ortauo cõmittitur qñ alicui libẽt vellẽt actũ illũ pẽtere ⁊ vñ possẽt: q̃ hñt oppoꝛtunitatẽ ꝓpis locis ⁊ plone sz solũmõ ꝓpterea dimittũt q̃ timẽt mundi ⁊ scãdalũ hoiz et cõfusionẽ ꝓpriã: sz si sciret se posse latere in hoc actu nec deũ nec sctos nec saluẽ aie curaret ds hoc nephas ꝑpetraret ⁊ tales q̃ sic dimittũt nõ ꝓpter dẽũ: sz solũ ꝓpter hoies q̃ntcr deum offendunt. vñ Leo pa. Sũt nõnulli q̃ cũ corde cõcipiũt petm faciẽdũ deliberãt. illud tñ timore dimittunt: aut ꝓpe difficultate iplere nequnt: hi ꝓfecto nõ in dño moriunt. Et hoc intelligẽduz est de q̃lz petõ mortali qõ ds ꝓpter deũ nõ dimittit: sz solũ ꝓpter timorẽ hoiz. M. Quintũ petm mortale est ira ꝓ q̃ sciẽdũ q̃ ꝓncipalit ira ẽ triplex Prima est dona ⁊ est q̃ ds irascit super petã ꝓpria ⁊ aliena Eccl. viij. Melior ẽ ira risu q̃ per tristitiã vultꝰ corrigit animꝰ delinquentis. ꝓ. Irascimini ⁊ nolite peccare. Et hoc est signuz q̃ sũt filij dei q̃ non pñt sustinere iniuriã dei Ergo irasci sup ꝓpa petã ⁊ ẽt aliena. sibi ⁊ vindicare iniuriã dei talis ira est bona ⁊ laudabil Scõa ira est ventalis sicut subita ira sine deliberatiõe rõnis q̃ in alicbus hoib⁹ ignis ire cito accẽdit ⁊ q̃n ds ex surreptiõe cõmouebit ⁊ cito hoc cũ rõne aduertit: tũc expellit ira sibi huic ire ⁊ nõ vult se vindicare. Et sic peccat solũ venialit. vñ Callio. Ventalis ira est q̃ nõ ducit ad effectũ. Tercia ira ẽ mortalis: vt cũ ds irascit cũ deliberatiõe ⁊ cũ cõsẽsu rõnis ⁊ cogitat in animo suo quõ possit se vindicare; et talis sic irascẽs reus erit iudicio Mat. v. Omnis q̃ irascit fratri suo reus erit iudicio. ⁊ qui iam oñdit verbis. s. maledicendo ꝓximis suis tunc adhuc grauius peccat. Et q̃ hoc incurrit et q̃nã maledictionẽ quã quidẽ maledictionẽ ꝓpr dictus⁹ est in iudicio vt habet Mat. xxv. Ite maledicti in ignẽ eternũ Et si ex ira ꝓcedit ad factũ ira ꝓmũ. s. cũ pcutiẽdo vulnus rãdo vel occidendo: tũc adhuc grauius peccat O Sertũ petm mortale ẽ inuidia ꝓpo q̃ sciẽdũ q̃ triplex est inuidia Prima inuidia est q̃ ꝓuenit ex natura: sicut quidã naturalit sunt inuidi: ⁊ hoc nõ est petm cũ hoc nullo mõ sit in ptãte nostra vbi Arist. iij. ethi. In desideriis naturalib⁹ pauci peccãt. Ergo talib⁹ ꝓmis motib⁹ sic naturalit inclinãtibus immediate et sine moza resistendũ est: ⁊ tunc nõ nocent. vnde Gre. Tẽtatio cui non consentitur nõ est petm sz est materia exercẽde virtutis. Scõa inuidia est venialis; ⁊ est cum ds contristat de ꝓsperitate ⁊

felicitate primi tñ non cū plena ratione: z de liberatiõe: z sic est pctm̃ veniale. Hoc pz ex eo q; cum plena cõne optat z cauet sibi omne bonum Tercia vero inuidia est cum dolet de bono alterius: z hoc ex deliberato ppõsito: dr q; cum alius excedit in talibus bonis .s. in sapiẽtia: siue in rebus tẽporalibus: siue in fauore hoiz siue q; hz ampliozem gl̃iam z excellentiam et sic est pctm̃ mortale. Et in hoc ppzie cõsistit inuidia et illud semp est malum: q; dolet de quo est gaudẽdũ. .s. de bono primi qõ est grã charitatem primi: q; si diligo primũ sicut debeo z tenco: tũc caueo sibi q̃quid de⁹ sibi cauet et ad hoc q̃libet tenetur. dñs Aristo. Diligere ẽ alicui bonum velle. Unde inuidiosi q̃ gaudent de aduersitate primi z dolent de pspꝛitate ipsius sunt hoies dyabolici: q; hñt signũ ipsius. dñs Joh. xviii. In hoc cognoscẽt oẽs q; mei estis discipuli si dilectionẽ habuerit (addit ẽ) Sic etõ uerso est signũ q; sunt filii dyabolꝰ q̃ hñt inuidiam ad primos z gaudẽt de malis aliozũ: qõ diabolicum est. Prouer. xvii Qui letat ruina alterius letatꝰ nõ erit impunitꝰ. Nã videre de bonis primoꝝ ikelicissimũ est: q; amittũt quic q̃d alij lucrabãt. Sen. Utinã inuidi in oibus ciuitatibus aures z oculoz haberẽt vt de singulis pspꝛitatibꝰ hoim tozq̃rẽt. ¶ Septimum pctm̃ mortale est accidia. Uñ q̃ritur q̃ tediũ boni sit pctm̃ mortale z q̃ nõ. Rñdr sedz Hermã. de scheldetz q; tediũ boni põt considerari tripl'. Uno mõ pzout est quidã motus naturalis ex lassitudine corporis post exercitiũ spũale pzouenies: z sic non est pctm̃ Scõo mõ sedz q; est motus appetitus sensitiui cõtristati de opere spũali laboziosso: z sic põt esse pctm̃ veniale: Quis etiã ille appetitꝰ sit deliberatus: quia consensus in veniale non est nisi veniale. Obigratia. Si tanto vel ozo aliqualiter cum tedio: z tñ pzoptꝛea dimittere nolo: sic solum est veniale. Tercio mõ cũ hoc tediũ tedũ dat in omissionẽ eoꝝque cũ necessaria salutis: et ad q̃ necessario hõ tenet: et tũc est peccatũ mortale. verbigratia Sicut nõ audire missam in die dñica vel penitẽtiã iniunctam non recipere vel hozas canonicas omittere ab illo qui est in sacris ozdinibus z clericꝰ: vel ꝓmissum votum non adimplere. et sic de aliis.

De decem ꝓceptis. Sermo. cxlii.

SI vis ad vitam ingredi serua mandata. Matth. xix. In verbis ꝓmissis ostendit xp̃s cuilz homi viaz vite eterne cum dicit. Si vis ad vitã ingredi &c. Uñ sciẽdũ q; decẽ sunt ꝓcepta q̃ q̃lz hõ tenet seruare q̃ vult saluari. Q. Primũ ꝓceptũ est. Nõ adorabis deos alienos. Et illud ꝓceptũ tangit fidẽ: q; fides est fundamentũ oĩs boni. dñs. Aug. Fides est humane salutis initiũ sine qua nemo põt ad numerũ filioꝝ dei pueniꝛe. dñs. xp̃s dicit in euã. Joan. Qui non credit iam iudicatus est. Ex q̃bus ꝛõbis pz q; oẽs infideles sicut pagani: iudei: heretici: sunt in statu damnationis: et iam ad eternã mortẽ iudicati ℟ Sed loq̃ndo de xp̃ianis baptizatis tũc dicendũ est q; ipi multipliciter peccant. Plurimi sunt qui dubitant de fide an sit sic vt scriptura dicit z fides catholica tenet et eriã qui negligũt addiscere articulos fidei cũ possent z debẽt eos scire. Si q̃lz xp̃ianus cũ ad annos discretionis puenerit tenet addiscere et scire symbolũ apostolorũ. Unde de hoc dicit̃ in decre. Parvuli facti adulti tenent ad fidem quã p eis spõsoꝛes obtulerũt offerẽtes Et illi debẽt eos docere symbolũ et dñicam ozõem. .s. dominicã. Nos. Ergo qui articulos fidei frivole et ex cõtẽptu scire nõ vellet cũ posset peccaret mortaliter. et tali nõ est admittẽdus ad sacramẽta cũ eucharistia nec addiscat Itẽ qui obseruat tẽpora et dies egyptiacos i his actibus qui solũ dependẽt ab hois arbitrio libero: puta mercatio traductio vinozum: herbarũ collectio vel alicuius operis inchoatio: q; in talibus obseruare dies egyptiacos est pctm̃ mortale Ergo repẽtibiliter peccãt q̃ in nocte natiuitatis xp̃i et Johãnis baptiste suas faciũt incãtatiões. Itẽ q; somnia aduertunt z seruãt ad quos dr Leuit. xix. Nõ augurabimini nec obseruabitꝭ somnia vñ. Eccl. xxxiij. Multos errare fecerũt somnia et illusiones vane. dñs Catho. Somnia ne cures nã fallunt somnia plures. Itẽ qui ad phitonissas accedũt totiẽs quotiẽs mortaliter peccãt q; nõ licet a dyabolo sibi ꝓquirere: q; inimicus noster mortalis est z semp nititꝭ impedire salutẽ nostrã. Insup nec est eis credendũ: quia dyabolus qui per eas loquit̃ mẽdax est z pater eius. .s. mẽdacij. Itẽ qui fatũ tenẽt eriã grauiter peccant. Nã deuiãt a fide qui tenẽt fatũ q; sunt multi qui dicũt quãdo hõ mala morte moritꝭ q̃n. .s. sulpitius sine cotar sine zburius z sic de aliis q; deus sic voluit z ordinauit z q; hõ talis ad hoc natus sit q; talia pati debuit Hoc dicẽ est graue pctm̃ q; est loqui ztra honorẽ dei q; deus nõ vult nisi bonũ. Apostꝰ. i. Thessal. iiij. Hec est voluntas dei sanctificatio vestra Unde pueniꝛe ex ꝓpꝛia malicia ipsius hominis q̃ male agit. Itẽ qui seruant augurium et hoc attendit in gestu/cantu/et volatu auiũ/ẽbigra. Cum gallina cantat/canis latrat/corvus super domũ se locat volẽtes hoc aliquid spãle ptẽdere q̃ oia vana z superstitiosa sũt. Itẽ qui in puerperio cũ mulieribus ipregnantibꝰ z puerperis ritus superstitiones exercẽt/sicut quimulierẽ difficultatẽ hñtẽ in pturiendo cingũt cingulo viri vt leuius pariat Item qui cũ gladio euaginato benedicunt mulieres i puerperio z cruces fiant candelã in facie eius quod est superstitiosum. Sed si thus ibi adoleatur siue accendatur

lumē ꝓfectū vl aqua bñdicta ibi aspgatur vl signū crucis ibi habeat illa sunt dēfica ⁊ ii cita. Item q̄ carminat homies ⁊ pecora qđ fit multiplr. Nono caput cingūt ⁊ mensurāt cū cingulo ꝑpio: ⁊ tunc ponūt cingulum sub pedibus eius: ⁊ ipse dicit Melius te calco ꝙ porto. Itē oculos bñdicūt: terrā cū manu tangunt ⁊ sic cū tali manu oculos sibi cōtingunt. Item q̄sdā aliquos ducūt p aliquam aquā Item vertūt se extra ostū solis. Itē q̄sdā ducūt aliquos ad nāz arborē ⁊ faciūt eos quassare arborem. Item q̄dā carminant equos ⁊ vaccas et cetera alia q̄ vermes habēt vel cū de mane exeunt: vel cū vituli sunt: nec cū desistere volunt. Et talia carmina nullam efficaciā habent sanandi hoies: sed deus ꝑ ꝑtā hoim et ꝑ fidē quam hō adhibet illis carminibus ꝑmittit q̄sdā q hoi vidētur q talia iuuēt: cum tñ de se nullā efficaciam hñt illa ꝛba sed vt medicinis ⁊ herbis licitum est ex eo q hñt naturalem effectum S. Scdm ꝓceptum est. Non assumes nomen dei tui in vanū. In vanū ei nomē dei assumit q̄ blasphemat nomē dñi nostri Ihesu xp̄i Et q iurat p vulnera vl mortē vl sanguinē vl etiā p intestina vl mēbra dñi nostri Ihesu xp̄i. Et talia iuramēta sēp sunt ptā mortalia: q̄ sonāt in irreuerētiā ⁊ blasphemiā dei ꝓciosa vulnera sua in vanum assumere vñ nobis tota salus efluxit. Chrys. super Mat. Dis salus hominū in xp̄i morte posita est. Item aliqui iurant deum non nocendo: sed creaturas: ⁊ talia iuramēta que sic fiūt: nocendo creaturas sūt a quolz xp̄iano omno vitanda. Unde xp̄s dicit in euan. Mat. v. Ego autem dico vobis nō iurare omnino neq̄ per celum neq̄ per terram. Item sunt alii qui quotiens ⁊ sine cā iurant: vt dicendo per deū vlū vel p oēs scōs sine oīi causa et necessitate ex mala cōsuetudine. Cōtra quos dicit xp̄s in euangelio vt habet Mat. v. Sit sermo vester est est nō nō. ¶ Cōtra quod que ritur an ista iuramēta. s. dicendo per deum sanctū vel per oēs sanctos dei sint ptā mortalia Rñdetur q talia iuramēta contingunt dupl'r Primo q̄n quis scienter falso ⁊ mendaciter iurat siue in loco: siue in seno tunc scōm sanctum Tho. talis peccat mortaliter verbigratia. Vt cum vxor vl familia negat mendaciter et cuz hoc iurat se non fecisse vl non dixisse vl se non vidisse hoc vl illud vl etiam cum q̄s vult aliquid vēdere ⁊ iurat per deum q nō vult remittens dare ꝙ sic. tamē intēdit aliter dare ⁊ nichilominus iurat mentiendo cōtra mētē suaz peccat mortaliter totiens quotiens sic iurat. Et econuerso. Ille qui rem debet emere si iurat q non vult plus dare ꝓ tali re ꝙ intēdit ⁊ tamē intēdit plus dare: ille etiā peccat mortaliter totiens quotiens. O quot mala peccata cōmittūtur ab aliquibus qui consueuerunt nec emere nec vendere nisi iurando et mentiendo dolose et fraudulenter vt iurādo rem suam esse meliorem ꝙ sit: vl etiam q plus constiterit ꝙ fecerit. Insuper et aliqui ꝓ paruis rebus sic iurant deceptorie: vt vēdentes coclearia: pema: pira: vel consimiles fructus: vel etiam panes: alleca: ⁊ alia victualia. Et etiam cultelli vitulos: et oues: ⁊ boues: lac: et caseos: et ova in villis vendentes. Qui omnes quādoq̄ multa falsa iuramenta faciunt: cum quib⁹ ꝓximos suos decipiunt. ⁊ tamē per talia quādoq̄ parum lucrant. Cum tamen quilz bonus xp̄ianus ꝓ vno regno vl etiam ꝓ toto mundo semel peierare non deberet. Secundo multotiens contingunt talia iuramēta cum quis iurat qđ est verum et licitum: tunc secundum Ray. hoc est venale peccatum cum. s. quis iurat i communi locutione ⁊ cursu verborum ex quadam leuitate et mala consuetudine. vt dicendo per deum: eras ibo ad eccl'iam vl reuenabo vl equitabo: ⁊ sic de aliis. Tamen quilibet debet se in hoc moderare: et illam malam consuetudinem postponere et aduertere dictum christi quod habetur Mathei. xij. ꝙ de omni verbo otioso quod locuti fuerint homines reddent rōnem in nouissimo die Multo strictius exigetur a nobis ratio de talibus quotidianis iuramentis que sine causa fiunt. Unde quilibet homo debet se cauere q nunq̄ dicat per deum vel per omnes sanctos: nisi sit magna causa vel urgens necessitas: et q hoc etiam verum ⁊ licitum sit quod iurat. ℣ Tercium ꝓceptum est. Memento q diem sabbati sanctifices. Contra illud ꝓceptum faciūt illi qui in diebus festiuis laborāt. Contra quos dicitur Exodi. xx. Nō facies in eo oē op⁹ Ex quo ptz q q̄cunq̄ sabbatū violat. s. laborādo: vel mercātus suis itē dēpo. vl etiā q venturā in dieb⁹ festiuis exercēt sicut rustici q̄ q̄nq̄ ad q̄ttuor vl q̄nq̄ miliaria vehūt: ⁊ nūq̄ missā vel sermonē in eisdem diebus festiuis audiūt Et q q̄rūt nūdinas in diebus festiuis ⁊ emūt ⁊ vēdūt ex mala cōsuetudine ⁊ ꝓpter lucrū tpale. Insup q̄ in dieb⁹ sabbatis de sero in nocte nimis diu laborāt: et sic de aliis. Illi oēs grauiter deū offendūt: ⁊ puniuntur a deo multotiēs in bonis tpalib⁹ p infortunia: sic q̄ q̄nq̄ raptores spoliāt eos: vel eq̄ eox ledunt vl mouiunt vl dom⁹ eox cōburūt vel alia infortunia illis accidunt sic q in fine nō nunq̄ depauperant. etiā tales multotiens puniunt in corpe sic q infirmant permensem vel p duos ⁊ etiā q̄nq̄ cadūt ⁊ frāgunt crura vel brachia ⁊ sic de aliis. ⁊ tūc opz eos festiua

et ex necessitate cū merito dērent laborare qz antea cū festiuare debuissent. laborauerūt: qz scōm Salo. Per que hō peccat p hec ꝛ ꝓmeret Itē puniunt i alia qđ est maximū: qz quoties festa soluūt totiēs mortaliē peccant ꝛ animā ꝓpriā occidūt Exo. xxxj. Qui polluerit sabba cū morte morietur. Itē scīendū q̄ i diebus festis quis peccāt ḡuius peccāt: sicut q̄ choreizāt i diebus festiuis qđ maior pctm est q̄ laborare māibus. vñ Aug. Melius est in die dñico arare q̄ choreizare. vnde ēt Aug. dicit Quis mior petulātie salt9 est in pfundū cloace. Jō q̄to qs altior in chorea saltauerit: tāto pfundior ad infernū cadet. Sicut illi ḡuiāt peccāt q̄ in diebus festiuis visitāt tabernas ꝛ se iebriāt: cum tū omnis christas q̄ ex ꝓposito fit semp est pctm mortale: ꝛ pctm est ḡuius qđ fit i festiuo die q̄ i alia die. Sic illi q̄ in diebus festiuis exercēt suas fornicatiōes siue alia opa luxurie. Vnde narrat Grego. q̄ qdam mulier a suo legitimo viro sabbato de nocte cognita: cū in die dñico p cessionem se adiūgeret a dyabolo arripiebatur ꝛ multum ab eo vexabat Et si hoc in legitimis ꝙnis quāta tunc pena ꝛcubitus illegitimus plectēdus erit. ✠ Quartū ꝑceptum est. Honora ꝑrem tuū ꝛ mrem tuā vt sis lōgeuus sup terrā Cōtra hoc ꝑceptū faciūt filij ꝛ filie q̄ vt q̄ inhonorāt suos parētes ꝟbis ꝛ factis ꝛ eis nolūt obedire in licitis ꝛ honestis. Et etiā parētibus suis defunctis nō subueniūt p suffragiis scīs. ado alias eoꝝ a purgatorio. Et tales filij qui sic inhonorāt suos parētes puniūtur multotiens a deo in corpe ꝓprio et subitanea morte. Mā sicut ꝑmium honorantium parentes est vite lōgeuitas. vt habet Eccl. iij. Qui honorat ꝑrem suum vita viuet longiori Sic a cōtrario sensu inhonorātes parētes morīunt q̄ñq; improuisa ꝛ subitanea morte. ps. Subito defecerunt ꝛ perierunt ꝓpter iniquitatē suā. Insuper puniēt eterna morte. Exo. xxj. Qui maledixerit patri vl matri morte moriat sup. eterna. Sciendū q̄ parētes debēt filios suos informare in ꝑceptis dei ꝛ eos corrigere cū de linquūt iurādo: blasphemādo: qz oīa pctā que filij cōmittūt redūdāt i parētes si eos nō corrigūt. Apls Ro. i. Digni sunt morte nō solum qui faciūt sed etiā q̄ cōsentiūt facientibus. p Quintū ꝑceptū est. Nō occides. Cōtra hoc ꝑceptū faciūt q̄ primo ꝛcta dei ꝛ iusticiā occidūt: ꝛ hoc est vnū pctm de q̄tuor pctis clamātibus i celū. Gen. iiij. Dixit dñs ad Cayn Ecce vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra. Sic adhuc quotidie dñs pōt dicere ad quēlibet homicidā. Ecce vox sanguis fratris tui. i. proximi inocētis a te effusi clamat ad me de terra requiēs vindictā super te. Sciendū q̄ triplex est homicidiū. Quidā em occidunt corpus tamē: vt infideles ꝛ ꝓncipes tyrānt qui martyres occidēt q̄ ꝓpter veritatē passi sunt. Illa occisio nō est timēda maxime quādo ꝓpter iusticiā sustinet. Mat. x. Nolite timere eos qui occidūt corpus ⁊c. Aliqui occidunt tm̄ alios qui ꝛcz primū ad pctm trahūt vel ꝙ malū exēplū qđ prebēt aliis: quibus dicit Greg. Tot mortib9 qs dign9 est quot exēplo prauitatis in posteros relict. vñ etiā Aug. Qui in cōspectu populi male viuit q̄m in eo est illi a quo attēditur occidit: et hoc intelligit de anima. Aliqui vtrūq; scz corpus et animā occidūt: et hoc fit in duobus casibus. Primo quādo quis procurat aborsum: quia tunc puer in corpore et anima morit̄. Secundo quando quis occidit seipsum.

¶ De aliis quinq; preceptis. Sermo. cxliij.

Si vis ad vitam ingredi ser̄na mandata. Mat. xix. Quantum ad secundam partē precedentis sermonis tunc tā aliqua breuiter de ultimis quinq; preceptis dicenda sunt. ✠ Sextū ꝑceptum est. Nō mechaberis. In quo precepto phibet ois illicit9 ꝛcubitus excepto federe matrimonii. Primi qui ꝛra hoc preceptū faciūt sūt fornicarij: sicut soluti cū soluta et tales toties quoties peccāt mortaliter. vnde dicitur in decre. Ad meretrices accedere est diuinit9 phibitū. xxxij. q. iij. Meretrices dñi etiā apostol9 Ephe. v. Hoc aūt scitote q̄ñ ois fornicator aut immūd9 nō habet partē i regno xp̄i. Secūdi qui adhuc grauio9 peccāt sunt illi qui cōmittūt stuprū qđ est illicita deflorationis virginū: qz hoc pctm aufert virginitatē q̄ est thesaurus icōparabilis. vñ Salo. Nō est ꝛdigna pōderatio ꝛtinētis aie. Et insup q̄ defiorat virginē aliq̄ē occasio mille fornicationū ḡs ipa postmodū ꝛmittit: qz talis virgo sic corrupta quādoq; nūq̄ maritū legitimū habebit: sed cōis oib9 erit: ꝛ totiēs tūc peccat mortaliter q̄t eius actū luxurie ꝛmittit ꝛ ois pctōr illor ipe reus erit q̄ cā ꝓrio violauit. Ari. Qđ ꝓrimū in vnoquoq; genere est cā oīs eoꝝ q̄ sequunt de post in eodē genere. Et i foro pniali iniūgēdū est illi q̄ puelle satisfaciat ꝛ et cū ea cōponat. Tercij sūt q̄ adulteriū cōmittūt ꝛ hoc est grauio9 pctm q̄ stuprū: qz est ꝛtra sacramētū matrimonij: qđ ipe de9 in paradiso instituit Vnde pctm adulterii punit̄ q̄ñq; corporaliter: spialiter: et eternaliter. vñ Ozee. viij. Oēs adulteri q̄si clibanus accēsus Apoc. xxi. Erit ꝑs illor i stagno ardēti igne ꝛ sulphure. Apls. i. Cor. vi. Adulteri regnū dei nō possidebūt vñ exēplū legit q̄ qdā hō rapt9 erat añ portas iferni ꝙ vidit quādā mulierē grauissime torqueri ꝛ flāma ignis circūdabat eā Ille aūt hō q̄siuit ꝑre illa tā grauissime torq̄rēt Rūsum est ei q̄ hec torm̄ta paterēt ꝓpt adulteria q̄ ꝛmisit cū viris alienis. Quarti sūt q̄ trāsgrediunt legē regularis ꝓfessionis. i. q̄ votū cōtinētie violāt: et

illi peccãt ꝛtra fidẽ deo datã vt sunt religiosi sacerdotes ⁊ sc̃ẽmõiales Et hoc pcm̃ est oib⁹ ꝑdictis ḡuius: qz ꝛ eo maioꝛ fit iniuria ipi deo. Quinti sunt q̃ cũ ꝛsanguineis suis peccant ⁊ hoc est adhuc ḡuius. Et ꝓpter magnitudinẽ illi⁹ ꝓti vbꝰ paul⁹ ap̃ls tradidit illũ sꝋnicatoꝛi dẽ q̃ cũ nouerca sua peccauit sathane ⁊ dpa/ bolo ad cruciãdũ vt dr̃. i. Cor. v. Sexti sunt q̃ vicio ire ꝛcibile se ꝛtamin̄at ꝛtra naturã peccãtes. et hoc est ḡui⁹ ⁊ pessimũ pcm̃ De hoc ꝛre añ sec. lxxxv. R̃ B Septimũ ꝓceptũ ẽ Nõ furtũ facies vbi phibet offẽsa i reb⁹ Vñ ꝛtra hoc ꝓceptũ faciũt ꝓmo illi q̃ furtũ ꝛmittũt in puis rebus vt q̃ furant ḡmina. Circa qõ q̃rit vtꝝ in re pua ꝛmittat furtũ sicut ire magna Rñdeo sc̃m sc̃m Tho. ij. ij. q. lxvj. Si aliqs res minima furtiue accipit ꝑ quas hõ nõ re/ putat illi nocumẽtũ inferri: et ille qui accipit possit ꝑsumere hoc nõ eẽ ꝛtra voluntatẽ dñi ex cusat. als furtũ sp est pcm̃ moꝛtale: qz ẽ ꝛtra dilectionẽ ꝓximi qui inferꝛ dãnũ Vnde ẽt in talibus minimis si habeat q̃s aim furãdi sibi rẽdi nocumẽtũ primo erit pcm̃ moꝛtale. vt Tho. ibiđ dicit Vñ si decẽ vnã aucã furatã co mederẽt: q̃z tenẽ restituere ptẽ que eũ cõtin git si vult i dulgẽtiã ⁊ remissionẽ pcatoꝝ conse qui. Sic̃ intelligẽdum est de his q̃ fructus ar boꝝ: vel rapas: vel caules subtrahũt ꝛta vo lũtatẽ ꝓioꝝ. Sic̃ q̃ botros de vineis abscin dunt: ⁊ ẽt venatoꝛes q̃ cũ eq̃s ⁊ canib⁹ eoꝝ hoi bus i legentibus dãna inferꝛ. Sic̃ vectoꝛes q̃ cũ curribus suis ꝑ sata agroꝝ vadũt. Et etiã rustici qui q̃ñq̃ agros ꝓximoꝝ cuꝝ aratro di minuũt. Etiã ancille q̃ gramia de ꝓtis alio cũ furanꝰ. Vel etiã q̃ cũ pecoꝛibus suis dãna ꝓximis ferẽter in segetib⁹ et ꝓtis inferũt. ⁊ sic de aliis. vñ de hoc dr̃ i decre. ſ furtũ est iniu sta ablatio rei ḡtñcũq̃ parue. viij. q. iij. c. vlt. ℂ Exẽplũ de parẽtibus q̃ dñt pueros suos fideliter i fꝛmare q̃ nec ipis nec cuiq̃ hoi ali quid furtiue accipiãt. Vnde legit̃ q̃ puer qui dã defunctus est et iudici ꝓsentatus ⁊ dya bolus eundẽ puerũ accusauit dicens. Dñe iu dica secũdũ iusticiã q̃z puer iste germano suo obolũ furatus est: nec inde fecit penitentiam nec restituit ablatũ. Cui dñs. Welles q̃ ꝑ tan tillo puerũ hunc dãnarẽ: mea iusticia nõ est si ne misericoꝛdia. Suppliciãtibus ꝓ puero qui bus oꝛa ferẽs quibus puer seruierat: culpa pue ro ꝛmittit. Sed ad ꝓceptũ iudicis puer in puteũ ignẽũ ꝓicit̃: in quo tantã penã susti nuit q̃ post modũ hãc vbis exꝓimere nõ po tuit. Postea de puteo extract⁹ ꝓpter ꝓces sc̃õ rũ aia restituit̃ coꝛpi: ⁊ sic puer resurrexit ⁊ iust⁹ fuit, a iudice obolũ psoluere. Et miciãtib⁹ cũ ctis qui aderãt ꝑ signa que in eo inuenerunt verbis eius cõpulsi sunt credere. Et sic post modũ puer vixit in timoꝛe dei propter penam quã antea sensit: q̃ nunq̃ amplius nec vnum pomũ nec vnũ pirũ vlq̃ ad moꝛtẽ alicui rec pit. Secundi sunt qui rem inuentã retinẽtes non restituũt. Aug. Quod inuenisti et nõ red didisti rapuisti. Tercij sunt fures ⁊ ãcille qui bona dominoꝝ suoꝝ furtiue subtrahunt sicut panem: vinum: carnes: ouꝛa ⁊ occulte comedũt vel aliis hominibus tribuũt. Quarti sunt me chanici qui fraudulenter ꝓximis suis labo rant: vel etiam qui nimium ꝓ salario recipi unt. Quinti sunt mercatoꝛes qui cum menda cio ꝓximos decipiunt: et eis damna infe runt et tales totiens peccãt moꝛtaliter Sexti sunt hospites qui ꝓpꝛie in vulgari dicũtur Elcoſcheur. q̃ nimiũ ꝛputant suis hospitib⁹ Septimi sunt vsurarij q̃ cõmodãt cũ pactoꝝ etiã cũ ſpe aliq̃d recipiẽdi ꝛtra quos. dr̃ Lu. vj Mutuũ date nichil inde sperãtes vel etiã qui vendũt res suas lõge cariꝰ ꝓpter dilationẽ ꝙ si eis icõtinẽti soluerẽt vt ꝑ ꝛtra ꝛsuluit. Sic̃ q̃ ꝓ ꝓmpta pecunia emũ et imediate sup dilationẽ illi eadẽ a q̃ emẽrt: vel alij ecõuerso vẽdũt in cacioꝛi foꝛo ꝙ valz vl valere põt. Et etiã illi q̃ recipiũt pign⁹ ali quod vel ꝛcedũt pecuniã sup̃ ꝓdiũ aliq̃d vel super castrũ vel sup ciuitatẽ vel superbillã et fructus ei⁹ non cõputãt in soꝛtem: oẽs tales vsurarij sũt. Octaui sunt lusoꝛes q̃ cã lucri lu dũt ex auaricia: tales talẽ pecuniã nõ possũt retinere: sed dñt scḋz aliis ꝛsultoꝛis sui expẽ dere vel erogare. Vñ null⁹ qui ludit ⁊ pecunia am in ludo lucratã possidet põt saluari; ꝯ fẽ per est in statu dãnatiõis. ergo q̃cũq̃ q̃s ex auaricia et ꝓpter lucrũ ludit peccat moꝛtal̃ et si lucrat̃: infernũ lucratur si pdit celũ pdit Ex quo ꝑ ꝙ null⁹ lusoꝛ saluat̃ nisi restituat Sed qualit̃ ⁊ quib⁹ restituere teneat̃: hoc qua re ãte ser. xij. L Noti sũt q̃ rẽ furatã vl raptã emunt vel de rapinis comedunt: ⁊ etiaz qui a iudeis vna vel munuscula recipiunt tales te nentur ad restitutionem illis qui sũt heredes talium rerum. Vñ sciẽdum ꝙ omnia ista iam nouem genera hoiz tenent̃ ad restitutionẽ si volunt consequi peccatoꝝ remissionem. vnde Aug. Peccatum nõ dimittit̃ nisi ablatũ restituatur. D Octauũ ꝓceptũ est nõ loqueris ꝛtra ꝓximũ tuũ falsum testimoniũ. Primi q̃ cõtra illud ꝓceptũ faciunt: sunt falsi testes et mẽdaces. Primo quo sciendũ ꝙ falsus testis ꝑmo occidit aiam ꝓpriã cũ suo falso testimonio Sap̃. i. Os qđ mentit̃ occidit aiaz, Scdo xp̃z negat: quia coꝛruptio ẽitatis est negatio dei Mã qui ẽitatẽ negat: xp̃m negat. Tercio, ꝓximum ledit ⁊ dãnificat: aut in rebus aut i fa ma: aut in coꝛpoꝛe cuꝝ suo falso testimonio Et q̃z talis bon⁹ homo sic lesus põt dicere cum xp̃o illud. p̃. Insurrexerũt in me testes iniqui. Et fals⁹ testis scḋz Tho. de a q̃no peccat moꝛ taliter et tenẽt ad dampni restitutionẽ. Scdi sunt detractoꝛes qui famam ꝓximi denigrãt

Amb. Tolerabiliozes sunt cures qui bestes & alia bona nostra diripiunt q detractozes qui bonam famā nostrā dilaniant: qz melius est nomē bonum q diuitie multe. ℭ Pro quo sciendū q qui falsa crimina imponit primo grauissime peccat qz nō remittitur tale pctm̄ nisi pcco. Nō facilis venia pcede dimittit. ℭt rō ē qz tenet reuocare & famā primi restituere: si vult miaz dei consequi: qz si quis tenet restituere rem tālez: multomagis famā bonā: sz dicetes. Siquis aliqō occultū pctm̄ primi manifestat: an sit pctm̄ mortale. Rñdeo Si manifestat pctm̄ primi alicui pūdēti sicut plebano vl alicui alij ea intētiōe vt hoc pctm̄ emendet et ampli⁹ non fiat hoc bonum et licitū est. vñ de hoc dr in decre. Crimen publicare vbi pdest ē meritoziū. xxij. q. b. horbi dctur. Sed si quis aliqō occultū pctm̄ commisit qō tibi & soli deo constaret vl paucis noib⁹ et si hoc publicares alijs ad infamādū eū qui hoc fecit, peccares mortalr: sz verum esset: qz est extra cupitatē primi. Et sicr ille cui tu reuelasti si ipse alteri eadē intētione hoc occultuz malum reuelat. ℭ ipsum infamādo sicr peccat et sic de singulis ascēdendo. O quot pctā pcedūt cum quis in vna rota terra vel ciuitate infamatur. Sicr et q libenter audiūt detractionez grauiter peccāt. Vnde. Detrahere aut detrahentem audire: nō hoc damnabili⁹ sit non facile dixerim. vñ etiaz Aug. Nō accō modes aures tuas ad percipiendum verba detrahētis: ne concipias mortem in aia tua. Detrahenti et audiēti vtriusq; ecce est mors aie Vñ q̄z inquātum pōt debet cōpescere detractozes. Exemplū de hoc habet sermo. xci. J. ℱ Tercij sunt derisozes qui offendunt proximum deridendo et subsannando. Et quilz talis timere debet illud. Subsannās subsannabitur: et deridēs deridebitur. Circa qō q̄ritur vtrum derisio sit pctm̄ mortale. Rñdetur scōz scm̄ Tho. ii. ij. q. lxxv. Dicēdū q qñ aliq̄s malum alicui⁹ pone vl defectū in risū vel ludū ponit derisio dr. Et siquidē hoc fiat inquātuz malū est parū scōz se: sic derisio est pctm̄ veniale. Sed qñ accipit quasi patuum tōne pone. sic aliquē deridere est parui pendere: et nō vilem estimare vt de eius malo non sit curādum: sed sit quasi p ludo habendum: & sic derisio est mortale pctm̄. Et tāto grauius q̄to maioz debet reuerentia persone que irridet. Vñ grauissimum pctm̄ est irridere deuz et ea que dei sunt: sicut btām virginem et scōs. Scōo et grauius derisio parētum quia in maiozi reuerentia sunt habendi. Tercio derisio iustoz et bonoz hoim per quam etiam hoies de bene agendo impediuntur. Quaeri sunt discordiam inter hoies seminātes: et isti sunt filij diaboli vñ Ore. Si dei vocant filij q pacem faciūt p suldubio sathane sunt filij qui eā cōfundunt. Quidā sūt qui fraudulēter cū primo loquūt q̄ hñt mel in ozē & fel i cozde & sic primos decipiūt & tradūt. Vnde xp̄⁹. Quādo bonū facis et i cozde malū meditaris. Oscula que iudas dño dedit hec michi iudas. Sciēdū q̄ aliq̄s fraudulēter loquitur bonū de alio & vult q audiens eū loquat oppositū & malū de eodē talis dupl̄r peccat. Primo in scipm: qz fraudulent loquit. Scdo in primū cui nititr dare occasionem obloquēdi. Sexti sunt qui primū cōturbant obtrectādo sibi de ctus suos iniuriose: vt dicēdo tu es fur: vel adulter vel sacrilegus: vl mēdax: vel tu tibi hoc fecisti vel ibi sic dixisti & alia egisti ꝛc. Vel dicēdo tu es cecus vl tu es gibbosus: vl frabro sus: & sic de aliis cū q̄dā dō moztalit peccat et reus erit eterne pene. vñ. Matth. v. Qui dixerit fratri suo fatue sup̄le cū q̄dā dō reus erit gehēne ignis. O cuius tūc reus erit q̄ dicit: tu fur: tu adulter vel latro: et sic de aliis. Septimi q̄ primū vbis viroris ad tractādū puocāt. Et talis q̄ sic scienter puocat primū olim pctōz q̄ ille in talem iram & mittit siue in vbis maledicēdo vel blasphemādo: siue in factis p cutiendo reus erit. Vnde si ille qui trahit trahit suo reus erit iudicio: cum⁹ tūc ille reus erit q̄ nō solū trahit: sed etiā primū ad irā puocat. ℭ Nonū pceptū est. Nō concupisces rez proximi tui. Superius in septimo pcepto phibuit furtū. hic aūt phibet cōcupiscentiā cozdis dicēs. Nō cōcupisces rem ꝛc. Contra hoc pceptū primo illi faciūt qui deliberato animo cōcupiscunt rem proximi: et olim pro eadē re laborarēt vt sibi eā auferrent si possent vel si nō timerēt suspendiū vel hoim̄ pcussionem. Scdo qui cōcupiscūt iustas res sed ad malum vsum. ſ. ad pctādū: puta ad vanā gloriam exercēdā vel ad luxuriā vl ad crapulā. Tercij qui nimio affectu occupāt se cū tpalibus: ita q̄ obliuiscūtur de his que sunt dei & pprie salutis. Decimū pceptū est. Nō concupisces vxorem proximi tui. Sic hic phibet cōcupiscentiam luxurie. Vbi phibetur omnis cōcupiscētia carnis: sicut in sexto pcepto phibuit actū luxurie. Vbi sciēdū q̄ xtra hoc pceptū faciūt tria genera hoiz. Primi q̄ deliberate cupiscūt & libēt actū ope pfectarēt si possibile ipis foret vel si nō timerēt mundū vel scādalū hominū. Secūdi qui se lavāt & exnāt vt cōcupiscātur. Tercij qui non cōcupiscunt nec volūt concupisci: nec actum facere proponunt: sed tātum delectanē in mozosa delectatione cum plena ratiōe. Et talis delectatio est peccatum mortale.

ℭ Sermo. cxliiij. De noue peccatis alienis.

A Alienis parce seruo tuo. ps. xviii. Vbi sciendū q̄ nouem sunt pctā aliena quoz si pctōz in vno

in morte deprehensus fuerit sic dānatur sicut propter ptm̄ ꝓpriū ℔ Quoꝛū ꝑmū est iussio ꝺi qū ꝺs iubet alteꝝ peccare Verbi gratia. Sicut ꝺns qui iubet famulum vel pater qui iubet filium et ꝺna que iubet famulā hec facere que sunt contra charitatē ꝺei ⁊ ꝓximi sicut rustici qui iubēt famulos suos damna inferre ꝓximis cum pecoꝛib⁹ suis i graminib⁹ vel segetibus vel etiam ꝺnas que iubet ancillā ad ꝓpatum alterius ire ⁊ ibi gramina recipere quod tñ cognoscit esse ꝛra voluntatem illius cuius est ꝓpatū. Et si nō unū pannum plenuꝫ graminibus ancilla ex iussu ꝺns recepisset ꝺna obligaretur ad satisfactionem. Itez mechanici qui iubēt suos famulos ꝛ laborare sua artificia sicut panni ces qui iubēt pānos nimis excellue lanare: distēdere siue extrahere. Et caupones qui iubent familiam suam mēsuras cum vino nō debite replere. Sic sartoꝛes sutoꝛes ⁊ pistoꝛes qui iubent seruos suos infideliter laborare ⁊ parentes q̄ iubēt filios vel filias choꝛizare ⁊ sic de aliis qꝫ q̄quid ifecti qō est ꝛra charitatē ꝺei et ꝓximi: in isto reus es ⁊ dānaberis cū illis qui hoc perpetrauerūt ex iussu tuo. unde Sap. xviij. Scit pens seruꝰ cum ꝺño afflictꝰ est. Sed quer tur utrum etiaz tales teneātur ad restitutionem. Rñdetur q̄ sic. qñ quis ꝓbabiliter credit securaz esse rei ablationē vel damnū vel noie suo factuz posse ea tū habuit aliꝰ non ℑ Secūꝺ um peccatum alienū est consilium. Quicūq; ergo alteri malū ꝛsuluit siue suis iferioꝛi siue suo superioꝛi siue partiū cuicunq; alij damnabitur cum illo qui ope q̄ fecit. Unde peccāt malꝛconsiliarii ꝺñoꝝ qui suadent guerras: rapinas et exactiones vl alij q̄ suadēt foꝛnications: vel furta: et huiusmodi. Scit q̄cūq; dat cōsilium unde damnū ꝓximis iferꝛtur. vt noua teloneā inſti uere vel antiqua augmentare: vl terā exactiones ⁊ cēsꝰ pauperum augmentare seu aggrauare. Item qui in magnis ciuitatibus dant cōsilia ad nouas institutiones ad damnū pauperum et cōmunitatis: tales rei erunt omnium illoꝝ peccatoꝝ que ex consilio eoꝝ perpetrata sunt vel in posterum perpetrabuntur: ⁊ eoꝝ pena accidentalis semper augmentabitur usq; ad nouissimum diem: et si sic decedunt. Ergo quilibet precauere sibi debet ne det malū cōsilium vel doctrinā malam: quia talis coꝛā ꝺeo homicida reputabitur. unde Aug. super Johan. Homicida diabolus dicitur: nō q̄ gladio armatus vel ferro cinctus ad hominē veniat: sed quia malum verbum seminat. Molli ergo facere homicidaz mala fratri tuo persuadendo. Et mali cōsiliarij sunt sicut diabolus qui semper malum suadet: et quia sunt sibi similes in culpa: consequenter erunt ei similes in pena. Sed boni consiliarij sunt sicut angeli ꝺei qui semper suadent homini quod bonū est sibi. et eiaz ea q̄ sunt pacis. ⁊ ideo merito cum ag̃elis vitā eternam possidebunt. Sciendū q̄ mali cōsiliarij vt frequēter tuncpter moriuntur vt patet de ꝓncipibus qui ꝺecurt ꝛsiliū cōtra. Danielē ꝓpheta de illo mitteretur in lacū leonū: qui postmodū q̄ fuit in lacū fūt missi et a leonibus deuozati. Eccl. xxvi. Facies cōsiliū nequissimū super ipz deuoluetur. Tertiū ptm̄ alienū est ꝛsensus. Cū quis in coꝛde diligit malū qꝺ alt facturū et fauet sibi in hoc. tales etiam digni sunt moꝛte: qz nulli placere debet illō qō ꝺeo maxime displicet. hoc ē ptm̄ ⁊ iustitia. ergo si nō ius sistit vel nō cōsuluit: sed solū ꝛsensit ad mala facienda que sine tuo ꝛsensu nō fuissent ꝓpter hoc reus eris oīz ptō ꝓ illoꝝ et ꝓpterea dānaberꝛ(cū facientib⁹. Ro. i Digni sunt moꝛte nō solū q̄ faciūt: sed etiā qui cōsentiūt facientibus: ℣ obiganis. Tu nō iubes aliquē ludere nec cōsulis sed solūmodo cōsentis in hoc: reus eris. Similiter pater ⁊ matre non iubēt filiū vel filiā choꝛisare: sed ꝛsentiūt: in hoc rei erūt Ergo quicūq; ꝓsest alicui ciuitatiꝭ cōtra licz nō iubeat malefacē nec ꝛsulat eꝛ solū consentiat malefaciētibus ⁊ permittit fieri mala vel ꝓpter lucrū ꝓsit vl ꝓpter timoꝛē: reus erit oīz maloꝝ que sub ꝺnio eoꝝ fiūt. ꝺñs Sap. vi. Judiciū durissimū fiet his qui ꝓsunt. Hoc aduertere debēt qui lusoꝛes hoūt in domib⁹ eoꝝ: vl in suis ciuitatibus: ⁊ sic de aliis malis que sine cōsensu eoꝝ fieri nō possēt ℟ Quartū ptm̄ alienū est adulatio. et rei in hoc sunt illi q̄ peccatū cōmendāt illoꝝ qui male faciunt ꝓ quo dānabūtur. Nam qui ita laudāt vel adulantur malefacientibus rei sunt quodāmodo sicut illi qui peccata perpetrāt. ℣ꝛo quia cū dum q̄ vicia per adulatoꝛes iā in ꝓsenti tēꝑoꝛe acquisierūt sibi virtutum nomina. Nā superbia vestium. cingulorum calceoꝛum: et oīz exterioꝝ gestoꝝ: ob iſtis honestas est nūcupata vt dicēm q̄ bene decoꝛat te ista tunica q̄ bene decoꝛat te illud peplum vel q̄ pulchꝛe incedis in tali veste. Et in hoc q̄ imitant in iferū in superbia extolliēdo se sup alios in hoc cōmendāt: qō est valde nociuū ⁊ reprehēsibile. qz ꝛps dicit in euāgelio Qui se exaltat humiliabit. Sed̄o auaricia notatur prodētia de cū quis die noctuq; oibus viribus laboꝛat ꝓ acquisitiōe rerū tpaliū sive iuste sive iuste: vel quocūq; mō ipe pōt: sine cū deo sive nō minime curās: oēm sollicitudinem adhibēs quō tpalia possit cōgregare: ⁊ cum tāta auiditate q̄ nunq̄ satiat. Et in hoc ꝓparat iferno Aug. ad quendā comitē Auarus inferno est similis Infernus enī quātocūq; deuozauerit nunq̄ dicit satis est. sic et ꝛ oēs thesauri cōflurerēt in auarum numq̄ diceret satis est Et talis au

adulatozibus nō noiatur auar⁹ sed pzomidus Tertio dissolutio socialis iocūditas est q̄ data vt cū quis gloziat se alijs indifferenter siue in licitis siue in illicitis siue in bonis siue i malis sicut in chorizando saltando et ludendo' et sic de alijs. talis ab adulatozibus non noiatur dissolutus sed socialis siue socius. Talis qui sic se conformat alijs in malis ⁊ illicitis: post modum habebit societatē oim demoniū ⁊ damnatozum et carebit societate dei et oim sanctoꝝ. Quarta astutia ab ipsis adulatozib⁹ pzudēcia nominatur. vt sz qū quis est astut⁹ in mercantijs et in alijs suis negocijs: et lucrāt mentiendo et decipiendo pzoximos siue cum nouas adinuentiones ⁊ inauditas inuenit vt sic primos decipere possit. tales ab adulatozibus huius mūdi pzudentes nominātur. Vñ de Luce. xvj. Filij huius seculi sunt pzudētiozes filijs lucis in generatione sua. Quinto la ta conscientia l. bertas animi nominatur cuz quis sit timoze dei vinctus, nichil curās nec timens deum in cogitationibus/locutionibus/ siue in opibus: sed sine timoze dei peccat erque dei electabilia sunt: carni perpetrat. talis enim letus ab adulatozibus noiatur de q̄bus dicit dñs Lu. vj. We vobis q̄ nūc ridetis. Sexto garrulitas affabilitas noiat̄ vt cū q̄s est garrulos⁹ siue vir siue mulier ⁊ semp̄ nouitatis ꝑba pferens nō curādo vtr deū i hoc offēdat tales nominātur ⁊ adulatozibus solacioli. In quibus aliqui multū peccant cōtrādo. sz hoies anno sos ab iracundia ad impatientiā ⁊ ad blasphemiam. qui alijs ex natura ⁊ ex senio mirabiles sunt et impatientes. et in quocunq; tales commoti sic peccant redundant in eos qui cōtrarietatem fecerunt illos. ℒ Et vlterius hō mundū videt quō ꝓtuoli deridēt: qz ꝑdo q̄ q̄s est abstinēs ⁊ vult viuere in pcritate q̄ tū in necessarijs ꝛtō cat: ⁊ bibit cervisiaz vbi bñ posset biberevinū talis parcus ⁊ auar⁹ noiat̄. q̄si nō audeat vti de bonis sibi ꝛcessis. cū tū talis nō ꝓpter pcritatē: sz ꝓpt̄ deū hoc dimittit: qz scit se esse reddituꝝ cōnē de oibus creaturis quō illis bñ sit. vltā ideo i abstinētia vult viuere vt ꝑuis eo melius possit suburnire. Sēdo q̄s diligit humilitatē exēplo xp̄i qui dicit. Discite a me qz mitis sum et humilis corde. humilitate studet seruare in verbis ⁊ factis et nitit̄ cauere scādalū timēs illō dictū xp̄i Mat. xviij. We hoi illi p quē fit scādalū. talis ab amatozibus huius mūdi ꝓpocrita noiatur. Tertio mansuetus. s. cū q̄s mature incedit in ꝓbis et factis cauens leuitatē mētis ostēdere talis mansuetus amaritudo noiat̄. Quarto q̄s deuotionis: vt cū q̄s nitit̄ expellē extraneas occupationes: ⁊ de eo quietū et trāquillū coz offerre talis quies deuotionē pigritia noiatur. Quinto simplicitas. cū quis sēdz ꝓphetā in simplicitate cordis querit deū: ⁊ secundū dictū xp̄i studet simplicitatez columbe ostendere. talis simplicitas stultitia nominat̄ ⁊ talis ab amatozibus mūdi ꝛeputatur. Job. xij. Deridet iustū simplicitas. Sexto timoz dei stricta ꝛscientia noiat̄ sz cū q̄s timet deū ⁊ nō vult deū offēdere in ꝓbis nec in factis. Septio fugere publicā ⁊ malā societatē: singularitas noiat̄: vbi cū quis vult sibi ꝑcauere a mala societate aduertens illud dictū ꝑs. Cū sctō sctūs eris: et cū electo electeris. talis dicit̄ singularis: vl de spectoz primi. Octauo cū q̄s querit iusticiā ⁊ exigit: nūc austerus ⁊ impatiens noiat̄. Nono cū quis est bone cōuersatiōis: et ꝓpterea diligitur ab hoib⁹ ille adulatoz noiat̄. Decimo si quis informationi ⁊ correctioni ꝓximi intendit ꝑsumptuosus noiatur: et sic de alijs. ℳ Quintū ꝑtīt alienū est recursus. Sicut sunt qui fūt defēsores malefactoꝝ ⁊ ab quos malefactores hñt recursum. Ergo si potens es ⁊ in municipio tuo vel castro tuo tueris raptores cum suis raptis reus eris oim illoꝝ ꝑtōꝝ. Si es receptor hospitū ⁊ receptis in domū tuā hoies nō bonos ⁊ administras eis cibaria illicita ⁊ ꝓhibita. s. in q̄dragesima lacticinia et alia sunt sancta et sctōrum ⁊ pūt bñ vti cibo q̄dragesimali ⁊ tu bene haberes eis administrare cibū quadragesimalē: sed ꝓpter lucrū administreas eis quicqd desiderāt: ⁊ cibū ꝓhibitū ab ecclīa: ꝛbigratia. Sicut reputū est q̄ in q̄dragesima in vna q̄rta feria in qua etiā sunt ageria ⁊ cū hoc fuit vigilia matthie apli q̄ placet sctōrum sancta ⁊ robusti vbi sunt de lacticinijs et alijs habuissent sufficiētiā de cibis q̄dragesimalib⁹. In quo nō modicū peccāt tā comedētes q̄ etiā illi q̄ admittāt ꝓpt̄ lucrum tpale eis talia ferīa. Et si alius q̄s hospes diceret videāt ipi q̄d ad me. Rūdeo. q̄ ex charitate dei ⁊ ꝓximi obligamur ꝓmouē ꝓximū i his que sūt salutis ⁊ nō eis administrare occasionē peccādi. Item si es piscerna ⁊ hospitio recipis malos: sz lusores: blasphematores ⁊ lenones qui cū meretricib⁹ peccāt q̄s secū ducūt q̄ nō sūt legitime vxores eoꝝ ⁊ hoc fac ꝓpter lucrū tpale reus eris oiz petōꝝ illoꝝ. Item pat familias qui tenet famulū ⁊ famulā sit̄ peccātes i sua domo reus erit illi⁹ peti: et vtrūq; quicqd i domo amittit̄ q̄ est ꝛtra deū ab his quos hospitio recipis scient eius tu reus eris. ℳ Exēplū de his q̄ hospitio receptūt malefactores ꝓpter lucrū. Legit q̄ q̄dā tabernari⁹ ꝓpinās vbi nū oēs tā bonos q̄ malos hospitio recepit et ꝑmisit eos i domo sua ludē chorizare blasphemare: iebriare: lenones ⁊ meretrices insimul peccare: ⁊ alia multa mala ꝑmisit fieri i domo sua ꝓpter lucrū tpale. Semel vna die dñica cum vinum de cellario portaret et ante ianuā exportaret hospitibus extra domū sedentib⁹ q; dom⁹ plena erat hospitib⁹ eccē turbis eū violēter rapuit: ⁊ sursū in aere leuauit i cū

spectu totius ppli. Et cū sic a demonib⁹ leuare clamauit zpuncto cozde. O deus qđ fiet de alia mea. Tūc demões pmisert cadere in vno cāpo fap agrū vnū dicētes. Qz oblit⁹ es oim trāsit oztū ꝫ cozpis ppzij vite. vxozis filiozū atq; amicoz tuoz ꝫ deū solū p aia tua zpūcto cozde rogasti. ideo nō possum⁹ tebitra ducere qz ops non vult pmittere nostrā in te exercere volūtatē: eo qđ zpūcto cozde inuocasti eū: si hoc non fecisses cū cozpe et anima ad inferna duxissem⁹. Et hoc dicto disperuēt et postmodū inuētus i cāpo repozta⁹ est ad domū et p aliquos dies decubuit. Et postq̄ zualuit se emēdauit ꝫ rabenā amouit: et āplius nunq̄ pmisit aliquē idomo sua ludere vl̄ blasphemare/vel ch[illegible]are siue alia mala exercere.

¶ Sermo. cxlv. et cū cōtinuatio pzecedentis

A Boculti meis mūda me/et ab alienis parce/seruo tuo. ps. xviij. Quātum ad scām ptem pzecedētis sermōis hic dicendū est de aliis q̄tuoz petis alienis. O Vnde dicēdum q̄ sextum petū alienum est. Participato in petis alienis. s. cum q̄s ptem in lucro petij hz ꝫ p q̄s ēt et ptem hēbit in pena: vt q̄ scienē emunt rapinā vel furtū: vel ide comedūt ꝫ bibūt tales tenent ad restitutionē in tāto quāto de illis rebus vsi sunt vt si ser vel octo comedissent vnū pullum furtiue ablatum q̄lz tenet restituere suā ptem. Similit intelligendum est de his qui a iudeis dona ꝫ munuscula recepert: qz tales tenent restituere nō ipis iudeis: sed ipsis a q̄bus ipi iudei p vsurā extorserūt/si hūt notitiā eoz. Si aūt nō hūt notitiā illoz tūc restituere dēt scām zelū sui zfessoris/vl̄ pauperibus vl̄ ad alios pios vsus. Idē dicendū de lusoribus ꝫ de his q̄ bona p ludū acq̄sita recipiunt. Nā nullus dz cum lusoribus bibere nec comedere nec ipis pecunias ad ludū accōmodare: nec etiā denarios ikos quos ad lumē exponūt recipere. Sicut hi qui q̄ cōburūt lucra p vno denario recipiūt vn̄ aliq̄n q̄tuoz denarios in recōpensam: tales oēs tenent ad restitutionē scām zelū sui zfessoris: Itē iudices et reipublice ptidētes q̄ pmittūt panes ꝫ vinū minozari ppt̄ sau lucrū tpale: et oēs alii q̄ ptipāt quocūq; modo scienter i lucro petij: vt vxozes ꝫ pueri res iniustas scienter hēditātes ꝫ possidētes. vn̄ legit in Dan. c. xiiij. Q tā vxores q̄ filij sacerdotū helis a rege zbusti sūt. ¶ Septimū peccatū alienū est. Cū q̄s mus⁹ est imperā qđ corripere et reprehendere tenet. vn̄ q̄bus deus cōmisit subditos vt platis ꝫ patribus familias tenent subditos corripe alis vna cū ipis dānabunt. Vn̄ legit de sacerdote heli. i. Reg. iij. Qui non correxit filios suos iique agētes. vel q̄ repide correxit eos: nō punitus est hic p mortē tpalē qz fracta cervice cecidit de cella retrozsum ꝫ expirauit: ꝫ nō si infernū descēdit nō iuenio aliā cāz: nisi q̄ filios suos non correxit: ppt̄ qđ dns a habitanea morte cū interfecit. Vn̄ cū filii a parentib⁹ ꝫ laici a platis sue reprehēdūtur nequaq̄ indignari debent mā ptes ꝫ plati ad hoc tenent: alis cū eis dānacent. vn̄ Ezech. iij. Si dicēte me ad ipm̄ morte morieris. s. p tua superbia: auaricia luxuria ꝫ tu nō annūciaueris ei: neq; locutus fuerit ipse si in iniquitate sua morietur sanguinē eius de manu tua requirā. Mā oia p cta q̄ plati pūt corrigere ꝫ nō corrigūt ipsis imputabunt: et p eisdē dānabunt. vn̄ Sap. vj. Durissimū iudicū fiet his q̄ pesunt. Q. Ex quib⁹ pz q̄ si cōfessor dure cōtrenē redarguit: non ppterea indignari dz: qz cōfessor ad hoc tenetur: qz bonus cōfessor potius dz duos vel tres vn̄ expedire q̄ decē negligēter qz nō est reddituri cōnē de numero zfitētiū vtr pauros vl̄ multos audiuerit: sz qualit eos expediat ꝫ absoluat. Si aūt zfessor ppt̄ lucrū tpale negligēter expedit zfitētes graviter peccat: qz scīz decozes q̄ sciēter absoluit aliquē qui cozā deo pbabilit estimat vel scit nō esse absolutū ipso facto peccat mortaliter. Videāt ergo zfessores quō absoluāt pomposos homines q̄ nō intēdunt dimittere suā superbiā: imo ipso facto ostēdūt suā superbiā in vestib⁹ ꝫ scissuris vestiū: in longis caudis &c. Et sic etiā intelligit de aliis prelatis qui ostēdunt p habitus signa q̄ non habēt firmū ppositū abstinēdi a petis vt publici fornicarii ꝫ adulteri ꝫ incubinarii: q̄ incubinas in domo secū tenēt: nec a se intēdūt eas remouere Sic vsurarij ꝫ lusores ꝫ falsi mercatores qui nolunt restituere scīz zelum sui confessoris Sic ꝫ superbi choreizātes ꝫ torneamēta exercētes: q̄ seruāt adhuc illa ornamēta in quib⁹ peccauerunt: mā hoc est euidens signū tales non firmiter intēdunt desistere ab illis pectis: qz si iam resignaret illa ornamēta quib⁹ nō vtūtur nisi ad peccādū: tunc in futuꝝ potaret eos sibi alia ornamēta superbie preparare. Vn̄ ver⁹ penitēs nō solū ponit petā: sz mā occasiones petōrū: et hoc in illis apparet q̄ veracit̄ querunt ꝫ hūt firmū ppositum se emendādi: qz tales abiciunt habitū superbie et capitia magna: ꝫ crinalia: ꝫ pepla: cū q̄b⁹ peccauerūt. et sic de aliis ℟ Octauū petm̄ alienū est peccatis non obstare: et hoc spectat ad p̄latos ꝫ p̄lides. Vn̄ plati ꝫ dñi qui subditos suos nō cohercēt: sz dimittūt eos damna pauperibus inferre: pullos: aucas: porcos aut ferre fruges eoz equis in pabulū gramiare fructus horteoꝝ et vineaꝝ furari vel vi rapere: vel etiā pauperes vituperare pcutere: ledere: ferire: et male tractare ꝫ nō p̄hibēt ppterea dānabuntur. vn̄ Ezech. xij. dicit dns platis. Nō ascēdistis ex aduerso nec opposuistis vos murum p domo israel &c. Diuersi/cū rectores ad

hoc statuti sunt: vt vnusq̄sq; terrā sibi subiectam in pace teneat. Et si forte ipse rector vel filius non spoliat subditos: tñ nō resistit spoliatoribꝰ. Et si rector terra illa ampla sicut vltra mare oia petā q̄ sunt in ea p raptores quibus resistere posset & nō resistit: tunc de eibus illis reddituꝰ est cōnē rōnē deo. Unde si pōtes possunt phibere mala & non faciunt dānabunt. Ideo vos q̄ vel qui pmittitis filios vestros vel filias turpia vbā loq̄ & mala pperare: & videtis & nō phibetis & vos pfessi familias familiā vrām: & vos iudices potētes subditos vōs: si impedire poteritis talia & non facitis: etiam si aliud malū non habueritis q̄ illud solum/dānabimini. Monū petm alienū est. Non manifestare petā hoim vt ab illis q̄ pñt et debent & tenent rōrigere rōrigant. Unde q̄cūq; scit pcm alterꝰ & alios nō auisat & pmunit siue sit in rōrpe siue in reb⁹ siue in aia cum tñ vñ posset eos pmunire dānt reus erit si non fecerit. Si sile tu scis aliquē peccare & posses hoc manifestare vt ip ediret & manifestaret si nō feceris reus eris. Itē si tu scis res furatas circa aliquē retētas iniuste et nobis dño rei intimare/vt exide suā rē rehabere & recupera re possit/cū tñ hoc licite commode possis/reus eris rōrā deo illi⁹ peti & dāni. Itē si videris aliquē alteri dānū inferre i agro siue i pprio siue in horto & cū pclamares ad eum ibē fortassis cessaret a dāno inferēdo: si cōtempseris vel negligeris/hoc facere i subsidiū dño rei tunc reꝰ es rōrā deo. Sed aliq̄ dicunt cū aliqua iniuste fieri oidēt. quid hoc ad me ptinet Rñdeo q̄d ex precepto fraterne charitatis quilz tenetur pzeuenire periculū sui pximi i rōrpore & ia a: cum hoc cōmode pōt. Exēplū. Si videres ceēū trā sire circa foueā et nō pmunires eū: si caderet in foueā & moreret homicida illius esses rōrā deo. Itē cū i synodo precipiēdoib⁹ i eadē parrochia existentib⁹ vt manifestēt crimia publica ad rōrrigēdū ea: qđ qđā nō curāt: et ideo miserabiliter seipos dānant Ergo q̄cūq; cā sanguinitatis vel familiaritatis. vel cā lucri non pderet petm/qđ pdēdū esset scōm iura symonia cōmitteret & grauit̄ peccaret. Itē q̄cū q̄sciret hereticū vel phitonissam/& nō pderet moraliter peccaret/q̄ melius est tales rōrrupteꝰ fidei pdere platis ecclesie q̄ diu valde i pane et aqua ieiunare.

¶ De articulis fidei. Sermo. cxlvi.

OMnis qui viuit & credit in me non morietꝰ in eternum. Joh. xi a Scīēdū q̄ fides frequēter est pzedicanda fidelib⁹/et etiam ab eis diligēter custodienda/q̄ fides est fundamentum oīs boni. Apls. i. Cor. iij. Fundamentū aliud nemo potest ponere pzēt illud qđ positū est/qđ est ihūs xp̄s. i. fides ieſu xp̄i. vnde Augu. Fides est bonoꝝ oīm fundamētum. Fides est humāe salutis initium. sine hac nemo ad filios dei numeꝝ puenire pōt. Heb. xj. Impossibile est sine fide placere deo. Ergo vt deo placere possimus dēmus habere fidē rectā integrā et firmā. Q̄z scōm apl'm ad Heb. x. Iust⁹ ex fide viuit. Nos igr ex quo de fide ecclesie locuturi sumus/cunc est notādū q̄ in symbolo apostolorꝝ sunt. xij. articuli fidei/sīz numeꝝ xij. aplorꝝ a q̄bus exposita est. Nā apli cōgregati descripserūt. xij. articulos fidei in pmo concilio. de quo hētur Actu. xv. Cuius pma diffinitio fuit data p btm petrum Et est sciendū q̄ btūs paulus nō hētur ibi/q̄z ptūc nō fuit electꝰ in apostolū/nec etiā ipe est vnus de numero duodenario. Et pmus articulus ptinet ad pātem: et sex ptinēt ad filiū/& q̄nq; vltimi ad spūsctm. Ꝛo quo not andū q̄ nullus dubitare dz. sz q̄libet xp̄ianus tenet credere trinitatē psonaꝝ & vnitatē essentie diuine/nec tñ curiose perscrutanda est beata trinitas sed simplr credenda. Bern. Scrutari hāc temeritas est credere pietas nosse vita etna. Quomō beata trinitas multiplr pbetur. Hoc ꝑ hre añ ser. lxxv. O altitudo &c. ¶ Ulterius sciēdū q̄ istos. xij. articulos fidei q̄lz hō tenet credere et q̄ in vno articulo erraret nec firmit̄ crederet talis esset i fidei dānationis qz absq; hac fide nullus saluabit. Marci. xvj. Qui nō crediderit condēnabit. Et si cuꝑ q̄libet hō cū ad annos discretiōis puenerit tenet addiscē orationē dñicam salutationē angelicā & symbolū apl'oꝝ/si valet accipere sacramentū eucharistie. Et pmum articulū posuit btūs petrus dicēs/Credo i deū patrem oīpotentē creatorē celi & terre. i. scōm Aug. Creatorē oīm rerꝝ visibiliū & invisibiliū Contra hunc articulū dicūt manichei/visibilia esse creata a pncipe tenebraꝝ/invisibilia vō a deo. Que hereſis odibilis est deo & hominib⁹ et oibus creaturis. Deo qz talis hereſis deo suū dñium minuit/dum visibilia eius dñio subtrahit: Hominibus qz contumeliam eis facit cum ex parte qua visibiles sunt dyabolo eos attribuit Immo talis hereſis bchone stat oēs visibiles creaturas dum eas a dyabolo dicit esse creaturas. Ex quo pz q̄ quilibet xp̄ianus debet firmit̄ deum credē esse creatorem oīm rerum visibilium et invisibilium/& q̄ non est alicꝝ dōmiculus in natura quin a deo sit creat⁹. ¶ Itē sciendū q̄ ex cōsideratione istius articuli homo dirigit̄ ad tria Primo ad gr̄aꝝactiones Qz ex quo deus est creatorꝝ oīz creaturaꝝ certum est q̄ quicquid sumus vel hēim⁹ q̄ hoc a deo sumus vel habemus. i. Cor. iij. Quid habes quod non accepisti. ps. Dñi est tra et plenitudo eius. sed ex quo oīa a deo hēmus tunc merito tenemur et gr̄aꝝactiōes referre. ps. Quid retribuā dño p oī. que retri. michi. vñ Chrys. i ꝑ. Liberalissim⁹ est dñs q̄ta

tibi lacgitus est ad sue ꝯ̃ationē: ꝑta ad erudi
tionem: ꝑta ad correctionē ꝑta etiā ad delecta
tionē: ⁊ hec oia gratis dedit. Scō inducimur
ad bñ vtendū rebus creatis. Mā creaturis de
beꝰ vti ad hoc ad quod create sunt. sunt aūt
create ad duo. Primo ad gl̄iaz dei. puer. xbj.
Vniuersa ꝓpter semꝑ. i. ad gl̄iaz suā opat⁹ est
deꝰ. Scō creature create sunt ad vtilitatē ho
minis. ergo vti dēm⁹ creaturis ad honorē dei
⁊ ad vtilitatē ꝓpriā. Sz hec plures sunt q̄ nō
cognoscūt deo de creaturis suis: immo sepius
abutunt̄ donis dei. vñ Aug. de ci. dei. Quisq̄s
bñficia dei nō videt ceꝰ est: nec laudat ingꝝ⁹
est: q̄squis celuctat in laudando insanus est.
Secūdum etiā q̄ isti multū timere dēt q̄ ma
le vtunt creaturis et dōis dei. q̄ de his dicet
eam reddituri sunt rōnē. vñ Chrys. sup Mat.
In die illa nichil est qđ rñdeamus vbi ceſſā et
terra / aqua: sol ⁊ luna dies noctes et totꝰ mun
dus stabūt aduersus nos i testimoniū pcatoꝝ
nostroꝝ / ⁊ si oēs tacerēt ñ cogitatiōes nre: et
ipa o q̄ nra aduersum nos stabūt ante oculos
nostros accusantes nos coram deo dicente apl̄o
Roma. i. Cogitationes inuicē accusantiū. ⁊c.
Tertio inducimur ex illo articulo ad cognitio
nē hūane dignitatis: q̄ deꝰ oēs creaturas cre
auit ꝓpt̄ hoiez et subiecit eas hoi Gen. i. Dixit
mini piscibus maris ⁊ volatilib⁹ celi ⁊ vni. ⁊c
ps. Oia subiecisti sub pedib⁹ eiꝰ oues ⁊ boues
⁊c. Est ergo hō tāte dignitatis q̄ dz ꝓpter oiꝝ
creaturis ⁊ subesse deo. D Scdm articlm po
suit Johānes euāgelista dicēs Et ihesum xp̄m
filiū dei vnicū dñm nr̄m. Credere ei dēmus q̄
ihesus xp̄s est vnigenitus ⁊ verus filius dei. ⁊
q̄ fuit cum pr̄e natꝰ / ⁊ q̄ est alia ps̄ona a pa
tre. ⁊ q̄ est vnius nature ⁊ substantie cū pr̄e
⁊ est pr̄i filius ⁊ creatus. vnde Joh. x. Ego ⁊ pat
vnū sumus. s. sm formā dei, ⁊ pr̄ maiez me ē. s
sm formā serui ⁊ humanitatis. Sequit̄ dñm
nr̄m. Vbi sciēdum q̄ libenē dēmus hēre xp̄m
p dño ꝓpter ānq̄ ꝑditōes. Primo qz est no
bilis. Lu. i. Altissimi filius vocabꝑs. Magnus dñs
et laudabilis nimis: ⁊ magnitudinis eiꝰ non
est finis. Scō quia mansuetus: ergo agnus
notatur. Joh. i. vbi dicit Johānes baptista Ec
ce agnus dei. unde ēt Esa. lxj. Et quasi agn⁹
coram tondēte se obmutescet. Tertio qz fortis
ad ꝓtegendum ⁊ liberandum nos a malo. ps
Dñs ꝓtector vite mee a quo trepidabo. Quar
to / qz nos creauit. ps. Ipse fecit nos ⁊ non ipi
nos. Insuper nos redemit ꝓprio sanguine suo
Apl's. i. Cor. vj. Empti em estis pcio magno
Quinto quia ad hoc voluit esse ad remunerandum su
os seruos. Augu. li. xxij. de ciuitate dei. Ipse
deus erit finis desideriorꝝ nostroꝝ quia sine fi
ne videbitur: sine tedio amabitur: sine fatiga
tione laudabitur. Itē Augu. in eodē lib. Quod
deus ꝓparauit diligēt̄ibus se fide non capit̄:
ipe non attingit̄ charitate non apprehendit̄
desideria ⁊ vota transgreditur acquiri potest
estimari non potest. ℣ Tertium articulū po
suit Jacobus maior frater Johannis euāgelis
te: qui ambo fuerunt filij zebedei dicens sic.
Qui cōceptus est de spūsancto natus ex Ma
ria virgine. Vbi sciendum q̄ non solum est ne
cessarium xp̄iano credere filiū dei: sed etiā ne
cessarium est credere eius incarnationē pquā
nobis visibilis apparuit Baruth. iij. Post hec
in terris visus est ⁊ cum hoibus conuersatus
est. Queritur hic quomodo incarnatio xp̄i fa
cta est. Respōdeo. Postq̄ angelus gabriel fu
it missus ad b̄tam virginem Mariā: vt habe
tur Lu. i. ⁊ ip̄a. s. maria credidit ⁊ consensit;
tunc spūsancꝰ supervenit in eā et sanctificā
uit ⁊ fecundauit eā ⁊ formauit in instāti de pu
rissimo sanguine vginis marie dei vt alij di
cunt de purissimis eiꝰ humoribꝰ corporis xp̄i et
eodē instāti in quo formatū est corpus creata
est aīa ex nichilo ⁊ hec in eodē instāti vnita
ta est corpi organizato. Et ille duo. s. corpus
et aīa simul mox fuerunt diuinitati vnita filij
dei ps̄ona. Et q̄ dr de spūsancto ceptus: per
hoc excludunt carnales cōmixtiones. Vnde ca
nitur in hymno. Non ex virili semine sed my
stico spiramine vbū dei factū est caro. Quispi
ritusancꝰ sc̄dm Hier. de vi. sup symbolū illā
cōceptionem mundā ab oi pcō reddidit quod
nunq̄ fuit nec est in aliquo puro hoie. Nz em ali
qui sint sine pcō ⁊ sanctificati in vtero mis
sicut b̄tus Jogo maria. Johēs baptista ⁊ Jhere
mias tñ in pcō originali sunt cepti: et sc̄dm
rōnem seminalē decreuerūt ab Adā xp̄s aūt
non solum natus est sed etiam conceptus fuit
sine pcō a spūsancto. Aug. Solus redemptoris
est esse sine pcō. Item sciendum q̄ opus sce
trinitas operata fuit in incarnatione xp̄i qz opa
trinitatis ab extra sunt indiuisa tamen solus
filius est incarnatus: vt dicit b̄tus Aug. de fi
de ad petrum. et Augu. ponit tale exemplum.
Si tres puelle tenerēt vnam tunicā: ⁊ vna ex
illis illam induceret: tunc illa indutio fieret a
tribus puellis: sed tamē nisi vna eam solaz in
ꝺueret. Et alius doctor ponit tale exēplū. Si
tres. s. Petrꝰ Johānes ⁊ ādreas simul agerēt
rubricādo andreā rubricatio andree fieret ab
his tribus simul attā solus andreas rubrica
retur. ℣ Sequitur. Natus ex maria virgine
Circa quod notādū q̄ gl̄iosa Jogo maria Jogo
cōcepit: Jogo pepit ⁊ etiā post ptum Jogo per
mānsit. Queritur hic quare xp̄s natus sit de b̄tā
Jogine maria. Rñdr sc̄dm Hier. debzt q̄ tripler
est statꝰ hūane nature. s. virginalis vidualis et
Jginalis. Primus bonus. sc̄dus melior. tertiꝰ
optimus. Quicqđ aūt optimū est deo attribuit
ideo voluerūt fore vt de Jogine nasceret. Et in
hoc etiā ostendit xp̄s excellentiā status Jginita
tis Aug. Vnius Jgis sancte prius olim sancta
rum Jginū est decus. Scō sc̄dm aliā doctoꝝ

per eua ꝯginē facta est ꝓditio sic ecclesia p ꝯginē Mariā facta est reparatio Vñ cantē ꝑ radisi porta p euā cūctis clausa est ⁊ p ꝯginē Mariā iterum patefacta est. Tercio vt ꝯitas pphie adipleret. Esa. vij. Ecce ꝯgo concipiet et pariet filiū. ℣ Quartū articulū posuit Andreas dicēs Pass⁹ sub pōtio pylato crucifix⁹ mortu⁹ ⁊ sepult⁹ Vbi sciēdū q̄ sicut credē ꝫbem⁹ incarnationē filii ita necessariū est credere passionē ⁊ mortē ei⁹ q̄z scḋz Greg. nichil nobis nasci pfuit nisi redimi pfuisset. Vbi aduertēdū est circa passionē xp̄i. Pōtio ds pat̄. Rādeo. dei filius ⁊ūme bon⁹ iesꝰ xp̄s marie filius. Scḋo q̄ritur quita pat̄. Rādeo pat̄ i corp⁹ exteriorib⁹ spoliationē q̄z i cruce nudus pepēdit nec hausta aq̄ habuit. In corpe amarissimā afflictionē ⁊ dolorē q̄z a plāta pedis vsq; ad verticem capitis nō fuit in eo sanitas in aia maxima tribulcam. Vñ dixit. Tristis est aia mea vsq; ad mortē. Tercia a ḋbus pat̄ Rāc a principibus ⁊ ministris ⁊ iudeis ⁊ gentilibus. ꝑs Quare fremuerunt gētes ⁊ pplī meditati sūt inania. Astiterūt reges terre ⁊ p̄ncipes conuenerūt in vnū aduersus dñm ⁊ aduersus xp̄m eius. Quarto pat̄. Rādeo q̄ propter peccā nostra et salutē nostrā. Esa. liij. Ipse aūt vulneratus est ꝓpter iniquitates nostras: ⁊ attritꝰ est ꝓpter scelera nostra. Quinto ḋo coegit eū Rādeo maxima charitas quaz habuit ad nos Apoc. i. Dilexit nos ⁊ lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Ro. v. Cōmendat deus suam charitatem nobis q̄m cū inimici essemus xp̄s p̄o nobis passus est: ⁊ mortuus iustus p iniustis. ℣ Sequit̄ sub pontio pylato. Pōtio quo sciēdum q̄ pōtius est cognomē ab insula pontiquoiatum: scḋz pylatus est ꝓprium nomē Et ipe erat gentilis ⁊ malus ⁊ indigꝰ pane: q̄z scḋz Aug. Petrꝰ nō est dignus pane: quo vescit. A quo malo hoie xp̄s est cōtēptus ⁊ iudicatus ad mortē. Item sciendum q̄ Vincētius i speculo hystoriali dicit q̄ pylatus accusatus est in multis coz̄ vitellio p̄side syrie Pōtio de morte hoim innocētum quos occiderat. Item q̄ imagines gentilium ponebat in templum. Item q̄ pecuniā positā in corbanā redigebat i suos vsus: inde factens aque ductū in domū suā. Et ꝓhis missus est in exiliū ⁊ ibi inciḋs in multas calamitates se ꝓprijs manibus interfecit. Item notādū q̄ tūc xp̄s passus est sub duo pylato iudice. s. qui sic nolabat nūc quotidie in suis membris a multis patitur. Matth. xxb Quod vni ex minimis meis fecistis michi fecistis. Et nō si iniuriā pateris a iudice in quo noli remurmurare: sed memento dñm nostrū iesum xp̄m iniuriose passum sub pontio pylato. Item subditus es ⁊ habes p̄latū corruptū ⁊ p̄emētem te extra iusticiā sis patiēs q̄z ipe est tuus pylatus. Si mulier es ⁊ habes virū furiosum te ꝓcuriēte: sis patiēs: q̄z ipe est pylatus tuus. Si ser⁹ es ⁊ habes impium dñm ⁊ crudelē te molestāte sis patiēs q̄z ipse cū pylatus tuus ⁊ sic de aliis. Et oēs illi ꝓdicti debent esse patiētes: q̄z p̄ his tribulationibus habituri sunt p̄mium magnum in celo. Mat. v. Beati estis cū maledixerint vobis homines ⁊ persecuti vos fuerint ⁊ dixerint omne malū aduersus vos mentientes ꝓpter me gaudete ⁊ exultate: q̄m merces vestra copiosa est in celis. ℣ Quintum articulum posuit Philippus dicēs Descēdit ad inferna. Circa quē articulū p̄imo q̄ritur quo tpe vel qua hora xp̄s descendit ad inferna. Rñr scḋz Tho. q̄ statim q̄n aia xp̄i a corpe separata fuit tūc aia xp̄i diuinitati vnita descendit ad limbū patrum ⁊ mansit ibi ab hora mortꝭ xp̄i que fuit sexte ferie nona vsq; ad horam resurrectionis. Et hoc fuit ꝑs quia dragmata horaz̄: quia diluculo dici dominice resurrexit ⁊ eadē hora resurrectōis coniungit patres de limbo. Et in die ascēsionis suc ꝓduxit istas aias ad celum quas i die resurrectionis coniungit de limbo. vñ Aug. in sermone de resurrectione dñi. Sicut cū dño resurrexerūt ita cū eo ascendēte ipi etiā ascēdisse creduntur Item sciendū q̄ aia xp̄i fuit separata a corpe ⁊ diuinitas sēp mānsit cū aia descēdēte ad infera ⁊ etiā cū corpe i sepulchro iacēte. Item sciendū q̄ ante xp̄i passionē ꝗtuor fuerunt recepta cula aiaꝝ: Primū receptaculū fuit i ferno dānatoz. Et ad hūc locū xp̄s nō descēdit nec ab illo aliquē liberauit q̄z in inferno nulla est redēptio. vñ. Greg. xi. li. moral. Nequaq̄ vltra misericordia parcentis liberat quos semel in locis penalibus iusticia iudicātis dānat. Ergo p talibus dānatis non est oracūlū. Vñ. Aug. Si certē aiam patris mei in inferno nō plus oraret pro ea q̄ p diabolo. Scḋm receptaculū est limbus puerorū. i. illoꝝ infantū in pcto originali decedentium qui limbus est supra infernum ⁊ ibi est pena dāni. i. carētia visionis diuine et nō pena sensus. i. sēsibilis pena nō est ibi Et fuit ibi tenebre exteriores ⁊ interiores. i. carētia gratie et etiā carētia visiōis diuine. Ad illū locū xp̄s etiā nō descēdit nec ab illo aliquē liberauit. Rō huius est q̄z illi parvuli nō fuerūt capaces gr̄e iesu xp̄i ⁊ fructꝰ redēptionis iesu xp̄i Tertiū receptaculū est purgatoriū est supra limbū puerorū i quo est ignis corpalis in quo aie illoꝝ punīt̄ur q̄ hic in vita pniam suā nō impleuerūt vsq; ad satisfactionē condignam Quicūq; vtiq; illi q̄ fuerūt i purgatorio liberati sunt q̄n xp̄s descendit ad limbū patrū. Rñ dē q̄ nō oēs sed solū illi qui p tūc meruerūt purgari sufficienter vel meruerit hoc q̄ p illo tpe. s. in descensu xp̄i liberari debuisset Quartū receptaculū ⁊ supimū est limbus sanctoz patrū vbi fuit carētia visiōis dei ⁊ nulla pena sensibilis Ad istū locū xp̄s descendit et eū fregit et sanctos patres inde eduxit. Ex isto articulo habem⁹

duo documēta. Primū q̄ habere debem⁹ spē de deo / ꝛ qz si illos q̄ fuerūt in limbo visitauit tūc q̄libet nostrū pōt cōsidere q̄ nos i tribulationib⁹ nostris nō deseret inquet. Vñ ps. Cū ipso sum i tribulatiōe eripiā eū ꝛ glorificabo eū. Secūm documētū est q̄ debemus subuenire aiabus primoꝝ. Si enī xp̄s descēdit ad inferos vt suos caros amicos liberaret ꝛ nos exemplo ipsius debemus subuenire aiabus amico cū ꝛ parētū p suffragia / q̄ sūt scōz Greg. p oēs / elemosynas / ieunia: missas etc. q̄ alia opa bona. Vnde ipsi clamant ad nos illud Job. xix. Miseremini mei miseremini mei / saltem vos amici mei Sextū articulū posuit sanct⁹ Tho. dicēs. Tertia die resurrexit a mortuis Et istū articulū quo. conuenienter posuit: quia in illo p̄mus dubitauit ideo post plene certificatus est vt habet Joh. xx. vbi xp̄s dicit Thome infer digitū tuum huc ꝛ vide man⁹ meas: affer manū tuā ꝛ mitte in lat⁹ meū ꝛ noli esse incredulus: ꝛ fidelis. Vñ sāct⁹ Tho. de quo dicit q̄ certūs Tho. apls nō solū vidit vulnera xp̄i ꝛ tetigit Et est sciēdū q̄ xp̄s ante tertiā diē resurgere voluit p̄pter mortis p̄bationē. Si enī statim resurrexisset nō fuisset creditū. q̄ vere mortuus fuisset. Sed sicut in ore duoꝝ vel triū stat oīe verbū. sic in trib⁹ dieb⁹ expiri possum⁹ omne factum. Vltra / ō tres dies voluit differre resurrectionē suā p̄pter apl̄oꝝ cōsolationē q̄ remānerūt in erroꝛe timoꝛe ꝛ doloꝛe: ꝛ ipse resurgēs eos certificauit: cōfoꝛtauit et letificauit. Itē notādū scōz Hēri. de vit. Sicut necessariū ē nobis credere q̄ xp̄s mortuus fuit ita etiā q̄ a mortuis resurrexit qz hoc valet ad sublevationē spei nostre. Quia mēbris datur spes a cōsideratiōe capitis: qz sicut xp̄s resurrexit a mortuis et nos resurgemus.

¶ Sermo. cclxij. Et est cōtinuatio p̄cedētis de ceteris articulis fidei.

Assumptus est in celum

et sedet a dextris dei. Marci. xvj. ℟ Istum articulum posuit btūs Barth. Et in articulo isto attēdere debem⁹ magnitudinē virtutis dei: qz ascēdit in forma humana cū coꝛpoꝛe et aia. s. de monte oliueti qui distat a Hiericho p mille passus: ꝛ p̄sentibus ipsis apl̄is cū btissima virgine Maria ꝛ aliis mulieribus que secute sunt eū a Galilea: et coꝛā septuaginta duob⁹ discipl̄is. Et ḡsimile est q̄ nō solū tā dicti p̄sentes fuerūt in mōte oliueti: ꝛ etiā multi alij discipuli xp̄i occulti p̄p̄ metū iudeoꝝ ibidē etiā fuerūt: vt Nichodemus Gamaliel / Joseph ab arimathia / et plures alij q̄ venerūt cū apl̄is ad mōtē oliueti vt viderēt xp̄m dūm sum ascēdere i celū. Dicit etiā magister hystorie q̄ facto p̄dio in die ascensionis: cōgregauerūt se in monte syon xp̄i discipli: et exierūt cū p̄cessione i montē oliueti: vt viderēt xp̄m ascēdere cū potētia magna. Itē sciēdū q̄ xp̄s ascēdit gaudentib⁹ illō ps. Ascēdit de⁹ i iubilatiōe &c. Nec ipse solus gaudebat: sed etiaz ipi hoies qui fuerūt p̄ntes. Sic ipi angeli et oēs alie que ab eo de limbo liberate fuerūt: videlicet scōꝝ patrū: pphetarū: patriarcharū: sanctoꝝ innocentiū. sancti Johānis baptiste: et eoꝝ oim iustoꝝ qui fuerunt ab initio mūdi mortui et purgati. Hec autē singule cū xp̄o ascenderūt et fuerūt in maxima tribulatione: et hoc voluit signare ps. dicēs. Ascēdēs i altū captiuā duxit captiuitatē. i. illos qui fuerant capti in limbo inferni. ℒ Octauū articulum posuit Matheus dicens. Inde venturus est iudicare vivos et mortuos. Vnde sciendū est q̄ quilibet xp̄ianus tenet credere futurū iudicium: qz est articulus fidei. Et iste nobis incutere debet timoꝛē magnū / qz de oibus redditurī sumus in eo rationē districtā. vñ Eccl. xij. Cuncta que fiūt adducet dūs ad iudiciū. Nā reddituri sumus rationē de cogitatiōibus nostris. vñ Greg. Sicut deus cogitationes vnius cuiusq; ꝛsiderat / sic cūctos ꝛgressus dinumerat / vt nec minutissime cogitationes que apud nos vsu vilueruṅ in eius iudicio indiscusse remaneant. Sap. i. In cogitatiōibus impij iterrogatio erit. Itē de oibus verbis. Math. xij. De omni verbo otioso q̄ locuti fuerint hoies &c. Itē de oibus opibus nostris que gessimus in coꝛpoꝛe. s. de oi gressu / visu / tactu / auditu / ꝛ sic de aliis. vñ Apl̄s. ij. Coꝛ. v. Oēs nos manifestari oꝑ ante tribunal xp̄i / vt referat vnusquisq; p̄out gessit i coꝛpoꝛe suo / sive bonū / sive malū. Item de rebus tēpoꝛalibus quō luctatus es illas quō possedisti / et quō expendisti. Item quilibet de officio ꝛ artificio suo. s. fabeꝛ sartoꝛ / sutoꝛ / pistoꝛ / ꝛ sic de aliis. Sic ꝛ officiales et magistri ciuū / ꝛ sic de aliis. Itē q̄libet de statu suo sive matrimoniali sive vidualī / sive virginali / quō quisq; scōm suū statū vixerit. ℳ Nonū articulū posuit Jacobus minoꝛ frater Symonis ꝛ iude dicens. Credo in spiritū sanctū. Sicut enī credimus in patrē ꝛ filiū sic et in spiritū sanctū credere nos oportet cū sit ipse patri et filio consubstantialis ꝛ equalis ꝛ eiusdē essentie cū patre ꝛ filio. Ergo de necessitate salutis tenet quilibet xp̄ianus credere q̄ sp̄usſanctus p̄cedat a patre ꝛ filio et i illo articulo greci errāt qui dicunt q̄ spiritusſanct⁹ solū a patre p̄cedat et nō a filio quod falsum est ꝛ cōtra fidē xp̄ianam Vnde cantatur in symbolo nicene. Qui a patre filioq; p̄cedit. Vnde etiā ab apl̄o Spiritus filij nūcupatur. Gala. iiij. Misit deus spm filij sui in coꝛde vestro &c. Si ergo sp̄us filij est btus est a filio ꝛ ita planum est q̄ p̄cedit ab eo. Itē sciendū q̄ sp̄usſanctus ab oibus desiderādus est quia per ipsum viuificatur homo. Joh. vi. Spiritus est qui viuificat. Nam qui caret sp̄i

vj. Spūs est qui viuificat. Mā qui caret spū sancto mortuus est. Nam sicut spūs cōnalis necessarius est corpi vt illud viuificet: si enim auferatur spūs corpus in puluerē reuertetur. Eodē modo spūsanctus habet se ad aiam. ps. Auferes spm eoꝝ & deficiēt. Et tā necessarius est nobis spūsctūs: qz non nisi p eum a malo liberamur et bonum opamur. Vñ Aug. in li. de gra. Deside rate auxilium grē: qua sola oēs liberamur a malo: sine qua nullū pzoꝝ sus siue cogitādo siue volendo siue amādo, siue agēdo facimus bonū. ¶ Decimū articulū posuit Symon dicens. Sanctam ecclesiaz catholicā. Et sciēdum q̄ sic intelligitur ille articulus. Credo in spūmsanctum sanctam ecclīam sancti ficarē. Et est sciendum q̄ ecclīa est cōgregatio fidelium. Et q̄libet hō in gratia existens est mēbrum ecclīe sancte & xp̄s est caput ecclesie. Vñ Aplūs ad Ephe. v. Vir est caput mulieris sicut xp̄s est caput ecclīe. Est aūt sctā ecclesia in tres ptes diuisa. Vna est in mundo q̄ adhuc est in timoze et expectatione. Secunda est in celo que est sine timoze & sine expectatione. Tercio est i purgatozio que medio modo se hz: qz est in expectatiōe cū adhuc gloziā vite non habeat: habeat/est tñ sine timoze: qz hz liberuz arbitriū in bono cōfirmatū. Istas tres partes ecclīe repsentant tres partes sacramenti eucharistie q̄ in altari fiunt. ¶ Undecimū articulum sēdm Lyranen. de vzina. cōposuit Iudas thadeus frater Symonis & Jacobi minozis dicens. Sanctoꝝ cōmunionē remissionē pcōꝝ. Pzo quo sciēdum q̄ sanctoꝝ cōmunio est bonoꝝ spūaliū per sanctoꝝ acāstoꝝ congregatio. Unde inter alia que sunt nobis credenda est tā sanctoꝝ cōmunicatio in ecclesia credēda est. Mā oēs xp̄iani existētes sine pcō mortali principes sunt oim bonoꝝ q̄ fiunt in ecclesia p quodlibet mēbrum ecclīe. Sicut si cādela accendat p aliquo hoie spāliē oēs q̄ cū eo sunt bāficium candele pcipiunt nisi inuidia impediāt. s. obstaculo pcti mortalis quod obtenebzat intellectum & inficit affectum iuxta illud ps. Participē me fac de⁹ oim timētū te. Rō aūt quare cōia sunt bona ecclīe est charitas & vnitas fideliuz: quia charitas non querit que sua sunt: sz qđ vtile & bonū est multis: ideo ipa est distributrix bonoꝝ q̄ fiunt in ecclīa. Hoc etiā pōt pbari. Primo in hoie in quo cibus cū sue erit bene digestus dirigitur ad singula mēbza sua. Sēdo pbatur hoc in arboze in qua humoz p radicē attractus diuidit in singulos eius ramos: saltē non in ridos. Quo ad secundā partem pzesentis articuli. s. de remissione pcōꝝ tum firmiter est credendum q̄ omne peccatū siue sit actuale siue origiale in ecclesia potest remediari & merent. Nam p baptismum tollit oīe pctm in baptizato non ficte accedēte siue ille baptizatus sit adultus siue paruulus. Itē post baptismū quotiencunq; quis lapsus fuerit in pctm; siue sit mortale siue veniale pterit p veram pniam reparari: ergo firmiter credere dz dū q̄ in ecclīa catholica est remissio oīz pcōꝝ & in nulla alia secta qz extra ecclesiam non est salus. Et vtra istū articulū faciūt homines desperati q̄ pp̄ter magnitudinē diuīe bīe multitudinē pcōꝝ desperāt quod est maximum pctm. Vñ Jsi. de cū. bo. Desperatio est pcor oīm pcō. Unde ēt Aug. sup Jo. De nemīe est desperandū in hac vita. Solū cūm desperationis crimen est quod mederi nō pōt. ergo credē debemus remissionē pcōꝝ. Quācunq; etiam magnus sit pcōr et si mille milia pcā mortalia cōmisisset. Et sēdm Ber. Maior est dei pietas q̄ quevis iniqtas: sicut cūm scintilla in medio maris: ita oīs malicia hoīm ad miam dei. Duodecimum articulū cōposuit Mathias dicens. Carnis resurrectionē vitā eternā amen. Credere dēmus q̄ oēs hoies simul resurgent in die nouissimo. Vñ Jo. v. Venient hora in qua oēs qui in monumētis sunt audiēt vocē filij dei & qui audierint viuēt. Vñ apls. i. Ad Cor. xv. Oīes quidē resurgemus. s. taz boni q̄ mali. Unde credēduz est oīm xp̄iano q̄ quilibet homo idē in numero cū eodē corpore cum quo tā viuit resurget. Vñ Job. xix. Rursum circūdabor pelle mea; et i carne mea videbo deū salvatorē meū: quē visurus sum ego ipe & non alius et oculi mei aspectari sunt. Hoc dicit ad denotandū idēpritatē corpis ppzij. Quis ei corpus cinerē & puluerē redactū sit: tū oia, q̄ spectāt ad cplemētum corpis redibunt & idez corpus resurget; et eadē alia illius hois hoc idem corpus ecōuerso assumet & ei cōiungēt: & oēs resurgemus in illa etate in qua xp̄s fuit' quādo mortem p nobis sustinuit tam senes q̄ iuuenes; & corpa quilibet electi erit i resurrectione immortale: subtile incorruptibile sine oīi defectu & clarum & impassibile & agile; sed corpus cuiuslz reprobi erit valde passibile grossum pōderosum & obscurum. De isto plenius habetur supza ser. l. E. Sed q̄tum ad sēdam partē istius articuli vbi dicit. Vitā eternā. Sciendum q̄ quilibet hō dz credere vitā eternā post hanc vitam de qua dicit Augu. lib. xj. de ciuitate dei. O chare illā vitā amplecti debuisti vbi est vita sine morte lux sine tenebris iuuētus sine senectute: pax sine discordia voluntas sine timoria: regnum sine mutatione quod nunq̄ amittit & ivita eterna hēbūt electi sertula mīra pciosa & dulcia. De hoc ꝓre sermo. cxliij. ¶

De sacramentis. Sermo. cxlviij.

SAmaritanus appzopians alligauit vulnera eius infundens oleum & vinum. Lu. x ¶ Unde sciendum q̄ samaritanus. i. xp̄s vulnerato appzopiquās curatiōi eius sacramētoꝝ alligamēta

adhibuit: qz xta oziginale pctm ⁊ actuale sacramentoꝝ remedia deus instituit. Unde sciēdum q̄ septē sunt sacramēta q̄ deus instituit et i quolibet sacramēto datur specialis gratia digne recipienti ipm sacramentum: et scom Rap. q̄nq̄ dicunt necessitat(: qz sunt sub pcepto: ⁊ teneꝝ quilibet ad ea suscipiēda pro loco ⁊ te. s. baptismus confirmatio penitentia: eucharistia et extrema vnctio. Reliq̄ duo sacramenta sunt voluntatis. s. ozdo et matrimonium. Q. Jtē queriꝝ vtꝝ sacramēta debent pcōzibus dari. Rn scoz Rap. Propter occulta pcā non pñt sacramēta denegari: alicui nisi per admonitionē secretā in specialibꝫ publicam scām in generali. vt patet de cōse. di. ij. no... obtineat. Existens autem in peccato moztali: siue occulto: siue manifesto: moztaliter peccat recipiendo sacramēta: vt pz di. xl. multi ⁊ xcv. illud. xj. q. iij. audi. Similiter et ministrans sacramenta in pcō moztali peccat moztaliter. ℟ Queritur vtrū sacramenta possint iterari. Respondetur q̄ sunt tria q̄ non possunt iterari. scilicet baptismus: cōfirmatio: ⁊ ozdo: quia in collatione istoꝝ trium imprimitur caracter anime qui etiam per moztē non potest ab anima separari. Unde si quis resuscitaretur non esset secundario baptizandꝰ nec confirmandus: nec ozdinandus: secus est de aliis quattuoꝝ sacramētis. Unde magister Hugo dicit. Si lazarus post resuscitationem voluisset resumpsisse vxozem suam oportuisset q̄ de nouo contraxisset. Unde per moztez solutur matrimonium. similiter et eucharistia ⁊ penitentia et extrema vnctio reiterantur. Unde sciendum q̄ baptismus est primum sacramentum et ianua ⁊ fundamentum oim sacramentoꝝ: qz nulli xtianus in eccl'ia aliq̄ alioꝝ sacramentoꝝ nisi prius sit baptizatus. S Quer itur quis sit baptismi effectus Rn detur q̄ baptismus digne sumentibus delet omnez culpā oziginalē: moztalem ⁊ venialē: et restituit primam innocētiam quo ad animam. Et insup extinguit ignē infernalē: et etiā purgatoziū quātum ad tm baptizatū. Et xtiam delet oēm satisfactionē quā hō in pñti deberet pp̄ peccatis suis explere. hoc pz. qz aliqs infidelis inde⁹ vel pagan⁹ mille annis vixisset: ⁊ oē die mille pcā moztalia pp̄etrasset: si xterit ⁊ fidē suscepit ⁊ sic cū deuotiōe baptizat⁹ fuerit tūc nulla pna satisfactoria sibi imponenda est qz baptismus tollit oēm satisfactionē et si talis immediate post baptismū moreret statim cū oi purgatoziō euolaret ad celum. Ex quo pz q̄ xta sit katarina mulier q̄ inconsolabilit dolens de morte puerox suox q̄ post baptismū in puericia decesserūt añq̄ baptismalē innocētiā ꝑdant Et valde caruñ est eos dolē de hoc q̄ filij earꝝ trāseunt a secretate hoim ad secretatem angelozum a valle lachzymaꝝ ad gliam ⁊ de exilio ad patriā. Unde puero baptizato ante q̄ años discretionis attigerit semp est celum apertuz et q̄ cito moziē etiā qualicūq̄ morte stati euolat ad celū. Jtē sciēdū q̄ quattuoꝝ signa fiunt añ baptismū ⁊ xta post baptismum ipi puero Et q̄d ista significēt hoc q̄re supza ser. lxxviij. B T Scom sacramētū est confirmatio. Circa qd̄ q̄riē vtꝝ confirmatio sit aliquo mō sacramētū necessitatis Rn q̄ licet ppter spūalē pugnā ad quā hō inuat iz sumpkre nō sit sacramētū necessitatis: qz sine ipo hō pōt saluari. Sed q̄ ex xcepto dimitteret illō sacramētū dānaret: qz eius xcept⁹ dānabilis est: vt dicit scūs Tho. in. iiij. di. vij. Queriꝝ vtꝝ conferat gra in sacramēto confirmationis. Rn scom Tho. q̄ gratiaz ferē nō solū sōiter sicut i quolz sacramēto xferē gra emundās a pcō: iz etiā spālis gra per quā q̄s deputat ad effectum sanctitatis ⁊ idoneus fit ad xpm cōfitēdū. Unde de grato facit magis gratū. Jtē queriꝝ quibus debeat xferri. Rn scoz scm Tho. Qib⁹ xpianis etiā pueris viris q̄ mulierib⁹ q̄b⁹ cōis est pugna spūalis: qz scoz Job. vij. militia est vita hois super terram. Jtē sciendū q̄ ter requirunt ad confirmationē. Duo ex parte sacramenti in se. s. materia crismatis ⁊ forma verboꝝ que talis est. Signo te signo crucis confirmo te crisma te salutis. In noie patris et filij et spūsancti Et duo ex parte ministri. s. dignitas pōtificalis ⁊ debita intētio. Et duo ex parte suscipientis. s. leons in qua dz fieri crismatio ⁊ q̄ confirmandus sit baptizatus. Jtē sciēdum q̄ vncio crismatis tripkr fit in tribus sacramētis q̄ imp̄munt caracterē. In baptismo fit i fōte ad significādum fidei susceptionē. In confirmatione fit in fronte ad designādum confiteri audaciā confitendi nomen xpi. In ozdine fit in manibus ad significādum ptātem xferēdi coꝛpus xpi. Jtē sciendū q̄ effectus xfirmationis est multiplex. Primo gram datā in baptismo confirmat vñ dr. Confirma hoc deus quod operatus es i nobis Scdo ad militiā spūalem p̄parat: ⁊ oēs xpianos debēt esse in libello xpi. ergo oēs dñr recipere hoc sacramētum vt facilī⁹ possint xta mūdū carnē ⁊ dyabolū pugnare. Tertio ad xtātem xfectionē nois xpi animat quā opz vez deū ⁊ vez hoiem cōfiteri. Primo ei opz vt confiteamur eū scom diuinam naturā pī ⁊ spūsancto coequalem quod notat in forma ipsoꝝ ⁊ voꝝ vbi fit expressio trinitatis. Scdo ꝛt xfiteamur eū scom hūanā naturā crucis suppliciū⁹ pertulisse: qđ notat i crucis cōsignatione q̄ fit in fronte. Quarto i tus ⁊ extra nos spūali decoze ornat. Int⁹ q̄dē per xferētie puritatē Extra q̄ odoꝛē bone fame. Et hec duo designant i crismate quod xfitur in oleo ꝑpter primum ⁊ balsamo ꝑpter secundum. Quinto in bonis agēdis et malis fugiendis roborat. Datur ei hic spūsanctus ad

robur. Sexto aiam ꝛ corpus ornat. Aiam q̃dē per impssionē caracteris: corpus ꝙ p cl[illegible] cruris. Septimo per illud sacramētum fiunt fideles pleni xp̃iani plenitudine dico copie q̃ ēt in baptismo pleni facti sunt plenitudie sufficientie. Octauo pōt pugnam coronat qꝫ notatur inbita q̃ circa caput ligat. Cōsideradū ēt aūt de illo sacramēto ꝙ si quis illū mortaliter pcō reciperet peccaret mortaliter. ℊ iuuenes q̃ dāt confirmari inducēdi sunt vt antea confiteātur et instruādi sunt eis effectus sacramēti confirmationis vt eo maiorē deuotionē ad illud sacramētum digne suscipiēdum accēdāt. Tertiū sacramētū est pnia, ꝛ scōz Aug. Pnia est pterita mala plāgere ꝛ plāgēda non committere. De cōfessione contritione ꝛ satisfactione: et de pnia vera vel falsa: quere ante sermo. xliij. Y. ꝛ etiaz. xliij. R. Quartū sacramētum est eucharistia in quo idē xp̃s q̃ est de virgine natus ꝛ p nobis passus continetur verus deꝰ ꝛ verus homo. Et q̃ bonum sit digne communicare ꝛ quō in hoc sacramēto enchariste quinq; partes recipiuntur. hoc quere āte sermo. xlvij. C. ℣ Quintum sacramentum est extrema vnctio. Materia autē hui⁹ sacramenti est oleū olive ab epō ꝛ consecratū ꝛ tale oleū ꝛ huiusmodi ꝛsecratio fūt de necessitate huius sacramēti. Forma aūt hui⁹ sacramēti scōz Tho. est oro deprecatiua vt dicēdo per istam vnctionē ꝛ suā pissimā miaz indulgeat tibi deus quicqd delictū peccatiuz visum auditū tactū gustū: et sic de aliis. Queriē q̃bus cōferenda sit extrema vnctio. Rñr scōz Pe. de tharātasia. Non nisi adultis infirmis in periculo mortis constitutis ex ipsa infirmitate, vbi nō datur cuntib⁹ ad bellū nec nauigātib⁹ nec his q̃ mox occidēdi sūt: q̃a talibus mors non imminet ex defectu nature: scz ex fortune euētu nec pueris dar: qz nō hūt infirmitatē spūalē ꝛtractā ex pcō mortali actuali nec dispositionem deuotiōis habere pōt ad hoc sacramētū. Nec ecia; datur naturalibus stultis. Queriē vtrum extrema vnctio debeat dari frenetic⁹ ꝛ amētibus. Rñdeē scōz Petrū supradictū Si in sana mente constituti non petierint non debet dari. Si ño petierint dari debz. Tamē hoc est aduertēdum scōz sanctū Tho. q̃ illis furiosis ꝛ amētibus precipue dari non dz q̃ possēt facere irreuerentiā illi sacramēto q̃ aliquā tm̄ mundicia; nisi ꝛ ipsi habent lucida intervalla in quib⁹ sacramēta cognoscerēt. Queriē vtrū extrema vnctio possit iterari. Rñr scōm sanctū Tho. i. iij. di. xxiij. q̃ iterari pōt sine aliqua iniuria ipsius sacramēti: qz non habet effectū perpetuum eo q̃ sanitas mētis et corporis q̃ sunt effectus ei⁹ amitti possunt. In eadē quo q̃ egritudine iterari pōt. Si primo quidē sit in periculo mortis ꝛ euadit: et postmodum recidiuū patiat' qz erit quasi alia infirmitas. Et sic si sit egritudo diuturna vt protractis ꝛ si illud mors periculum euadat cadē infirmitate durāte: ꝛ postmodū ad sūm statū reducat' iterum pōt inungi: qz tunc est alius infirmitatis status: q̃uis eadem sit infirmitas. Notādū q̃ magister in compendio theologie veritatis dicit. Qđ sepe ds infirmat ad mortē sepe pōt inungi: scz i vna infirmitate nō dz ds bis iungi nisi eadē infirmitas vltra annū protrahat' ita q̃ in vno anno ꝓpter duas infirmitates nequaq̃ bis iungat. Sz Bonauen. super iij. sen. redarguit dicens. Absurdum est q̃ sacramēta regulent scōz motū actrozū. Queriē quis sit effect⁹ extreme vnctionis. Rñdeo q̃ est quadruplex: quoz̄ duos ponit sanctus Tho. sup. iij. di. xxiij. ꝛ alios duos magister i cōpendio theologie veritatis. Primus effectus et principalis scōm sanctū Tho. est sanatio quedam spūalis que datur contra quandā debilitatē vl' inperfectionē que in nobis relinquitur ex pcō actuali vl' originali contra quā debilitatē homo roborat' per hoc sacramentū. Et q̃ hoc robur gratia facit que secum nō cōpatitur pctm̄. Ideo ex consequēti si inuenit aliquod pctm̄ veniale vl' mortale quo ad culpam tollit ipm: dummodo nō opponat' ober ex parte recipiētis. Secundarius aūt effect⁹ est sanitas corporalis. Hāc tamē non inducit nisi scōm q̃ expedit ad finem p̃cipalem, s. spūalē sanationē: ꝛ tunc ea; semper inducit dūmodo non sit impedimētum ex parte recipiētis. Et ꝛ in ipso infert fiāt iunctiones: vltima tamē est formalis respectu omnium precedentium et agit in virtute earuz. Et ideo in vltima vnctione gratia infunditē que effectum sacramēti prebet. Hec beat⁹ Tho. Tertius effect⁹ scōz magistrū in compēdio theologie veritatis est q̃ hoc sacramentum valet ad exortandum de motionē. Quart⁹ effect⁹ est q̃ valet ad velocioreꝫ trāsitū ad celū. Sextū sacramētū est sacramētū ordinis. Quō autē sacerdotes sunt silēs āgelis ꝛ aliquo modo silēs beate marie virgini: ꝛ quō grauiter peccāt q̃ eis detrahūt hoc quere supra ser. cxi. T. W. X. y. Septimū est sacramētum matrimonij. quomodo aūt deus multipliciter honorauit matrimoniū: et quō debent vivere qui sunt in matrimonio cōstituti. Hoc quere supra sermone. xxv. B.

¶ Explicīt sermōes cōmunes discipuli omni tempore predicabiles ad vulgum.

¶ Incipiūt sermones communes discipuli de sanctis. Et primo de apostolis.

¶ Sermo. cxlix. Que sint signa electiōis siue predestinationis.

Ego elegi vos de mundo

Joh̄ā.xv. Ex quo christus dicit ī euāge. Multi sunt vocati pauci vero electi. Et nullus scit an sit electus secundum illud. Eccl.ix. Nescit homo an odio vel amore dignus sit: nescit quidem scientia certitudinis: sed scientia coniecture potest scire. ¶ Sciēdū q̄ nouē sunt signa predestinationis per que cognoscit quis an saluari debeat: an damnari: & ꝯto plura de his nouē signis i se inuenerit: tāto maiorē spem habere debet ad deum: etiam si nam pctōr sit q̄ adhuc deꝰ ordinabit secum q̄ erit de saluandis. Primū ē signum predestinationis est aduersitas in hoc mūdo. Si enī patiēter inferimitatē corporis et paupertatē rerū. Heb.xij. Flagellat aūt oēm filiū quē recipit. Apoc.iij. Ego quos amo arguo & castigo. Ergo q̄n accidūt alicui infortunia in rebus: vt q̄ captuam vel spoliam vl̄ ēuces careat sibi: vl̄ etiā cū deꝰ permittit infortunia sup ip̄z: vt equi vel bacce eiꝰ moriant vel tēpestas deuastet sibi segetes: vel ignis vbi rat sibi domū. & sic de aliis. Hoc ē signū bonū si patiēter ferat illa infortunia: q̄ forte ātea deū offēdit cū rebus tpalibus. l. p superbiā vel per gulāvl̄ p auaritiā &c. vl̄ etiā q̄ deo ingrat⁹ fuit qui sibi ista tpalia tribuit. Ergo dīs pziuat eū istis bonis ātē possessis. dñs Ber. aug cauti. Ingratitudo tui mica est aie ornamentū meritoꝝ: virtutū dispersio bñficiorū pditio. Ergo talis qui sic infortunia rerū sustinet debet facere virtutē: & cū patiētia corporis ista bona sic amissa p infortunū deo offerre: tunc ipe ops deus in vita eterna sibi remunerabit et retribuet ista bona pdita dādo sibi eterna bona. Siīr quādo ds i corpe infirmatus: siue i oculis: siue in pedibus: siue i manibꝰ siue in capite. & sic de aliis. Vel si ledit in corpe vel in mēbris cadēdo vel seipm trudendo &c. Cū quis enim tales infirmitates et dolores patiēter sustinet et cogitat q̄ deū cū eisdē mēbris septus offēdit: salutis sue spem habē pōt. dñs Gre. Diuina dispensatiōe agit vt plurios vicio plurios egritudo exhibeat. dñs etiā Aug. i sermo. Aduersa corporis aie remedia sunt egritudo carnē vulneat: sed mētem curat. Siīr est bonū signū cū ds ab intra patiēter sustinet tribulationes corporis: tētationes a dyabolo & psecutiones a malis hominibus in mundo. Joh.xv. Si me pseruti sunt et vos pseqūtur. Apls.ij. Thi.iij. Oēs qui pie volunt viuere psecutionem patiunt. Et ratio oīs pdicti⁹ est: q̄ tribulatio via est ad celū. vnde Act.xiij. Per multas tribulatiōes opz nos intrare in regnū deoꝝ. Mat.vij. Arcta est via q̄ ducit ad vitā. Lu.xxiiij. Nōne oportuit xp̄m pati & ita intrare in gloriam suam. Ex quibus patet q̄ bonos hoīes qui sunt in via dei oportet pati si volunt celum intrare & eternaliter cum xp̄o regnare. Apls.ij. Thi.ij. Si compatimur conregnabimus. ℣ Sed econuerso continua pzosperitas in rebus: i sanitate corporis in honore: in deliciis est malum signum. Cū homo nulla aduersa sustinet: nec ab intra: nec ab extra: & oibus factis suis pspēritatē hz ē signū damnatiōis vñ Gre. Cōtinuis successibus rerū tpalium eterne damnationis est indicium. Idē Greg. Si exceptus es a passione flagellorꝝ eris exceptꝰ a numero filiorꝝ. ergo multi tñ mere dñt hoies q̄ semp pspēritatē habent in oibus: q̄ hoc est signū ire dei. vñ Orige. sup Osee. viij. Qui diligit corripit: q̄ nō diligit impūnitis suis dimittit. Sed diceres q̄d faciet taliq̄ hic a deo nō corrigit nec aliq̄d aduersitatis sustinet vt saluari possit. Rñdeo q̄ dz se corrigere deo hūiliare & de pctis suis penitere vt puta p oris confessionē p cordis contritionē et operis satisfactionē: & dz seipz punire et sibi pli tribulatiōes inferre. i. corpus suum castigādo et flagellādo cū ieiunijs & vestibus asperis: & cum oronibꝰ & vigilijs: & aliis bonis exercitijs q̄ per mltas tribulatiōes xp̄i & oēs sancti celū intrauerūt: sic & q̄lz per tribulationes & passiones celū intrabit: q̄ nō sunt condigne passiones huius tpis ad futurā glōriaz q̄ reuelabit in nobis sz q̄ dimit in pspēritatibus & voluptatibꝰ & gaudijs mūdi: per talē viā nullo mō celū intrabit. vnde Hier. in epka. Impossibile est vt pūribus & iquis & futuris eruāt bonis: vt hic bē frem: & illic mētem ipleat: & de deliciis trāseat ad deliciās. Etiā de voluptuosis dicit Ber. Qui carnalibus voluptatibꝰ pascit eternarū delitiarū epulis indignus habet. Siīr de his qui gaudēt in voluptatibus & vanitatibus huius mūdi dicit. Ere. in omel. Nemo pōt & hic gaudere cum hoc seculo & illic regnare cū deo. De his iam dictis legitur tale exemplum. Ibi fuit patrum quod erat quidam solitarius in heremo bonus et deuotꝰ cui ministrauit vir quidam secularis ꝓpter deū pōtādo sibi cibaria. Erat aūt in eadē ciuitate vnus diues & impius. Contigit ergo vt mozeret ille diues q̄ habuit semper magnā fortunā in omnibus vita sua sicut et in morte: q̄ ducebat cū cum magno honore ad sepulchrum tota ciuitas & epūs & totus clerus cum lampadibus & candelis. Egressus est autem ille ciuis q̄ ministrauit illi solitario prout consuetus erat portans ei panes & innotuit cum deuotatum a bestijs & cecidit in facie in cōspectu dñi dicēs. Non surgam hic vnquā mihi notificabit a dño q̄ sint hec sua iudicia quia ille diues et impius talez apparatum habuit i sepultura sua. hic vero qui seruiuit deo die noctuq; iam deuotatus est a bestijs. Et ecce angelus domini venit et dixit ei. Ille impius habuit parum bonum in hoc seculo & de hoc recepit hic mercedē vt in alio seculo nullā in

nenīat requiē Ille autē solitarius qui hō erat ornatus ab omnem ⁊rutem: habebat bonū ipē modicū aliquid culpe et recipit hic illud vt ibi veniat pcr cozā deo. Et ita cōsolat⁹ i his vehementibus habit glorificās dēū sup iudicia ei⁹: qz ⁊ba sunt C Scdm signū ꝓdestinatiōis est. Cum qs libēter audit ⁊bum dei. s. loq de deo ⁊ de salute ꝓpria ⁊ de morte ipsius: ⁊ de vita futura q erit vel i penis infernī. vl i gaudijs celi vñ Joh. viij. Qui ex deo est ⁊bū dei audit ꝓpter ea vos nō auditis: qz ex deo nō estis. Nā ⁊bū dei est eiꝰ aie. Mat. iiij. Nō i solo pane viuit hō: sz i oi ⁊bo qđ ꝓcedit de ore dei. vñ. Greg. Cuiꝰ mētis est ⁊bū dei. Modo q corporalē ci bū nō recipit: vel q sumit et nō retinet: signū est mortis. Greg. Quisq alimēta nō retinet: de huiꝰ vita ꝓfecto desperat. Vñ scīēdū q q ⁊bū dei nō libēter audit est malū signū qz talis hō nō est ex deo. Joh. viij. Propterea vos nō auditis ⁊bū. i. qz ex deo nō estis. Et q pz q illi q potꝰ Cēt in cimiterio vel in foro ⁊ de futilibꝰ ⁊ nocuis loquunt: ⁊ tabernas citius intrāt q ecclīā vt ⁊bū dei audiāt. hūt signū eterne reprobatiōis. Sic illi q libēter audiūt ⁊bū dei hūt signū electiōis. vñ Aristo. viij. to pl. Sicut ꝓpositū ꝓposito: sic oppositū in opposito. D Tertiū signum est. Si qs timens deū honorat et glorificat. ps. Dñe qs habitabit i tabernaculo tuo. Et subdit Timentes autem dñm glorificat. Vñ pz q bonū signū ē i hoie etiā cū sit pctōr cū diligit bonos et fouet. Quia sicut qñq denariꝰ falsꝰ iter bonos cōputat ꝓ bono ⁊ soluit sicut bonus: sic qñq de hoie pctōre q diligit bonos ⁊ fouet: ꝛtingit q cū ipsis celū intrabit ex eo q dñs ꝓpter bonos sibi gratā cōrritiōis tribuit ⁊ salutis Nā si dñs voluit oibꝰ sodomitis q fuerūt in qñq ciuitatibꝰ ⁊ in omni terra circūiacēti parcere ꝓpter decē bonos si ibi inuenti fuissēt. Nōne fūt deus deberet parcere ⁊ misereri vni pctōri ꝓpter multos bonos qnos fouit ⁊ dilexit dā bolibi ante exitū vite sue verā contritionē et pctōꝝ remissionē Nā ille hō naturaliter est virtuosus: qui virtutes in alijs diligit. Vñ Scīs Silas cū multis ⁊rutibꝰ abūdare: q alienos virtutes amat. Sic econuerso ē signū reprobationis cū quis bonos odit: ⁊ sic i seipso deprauatus est q nec bonū i seipso diligit: nec etiā in alijs videre potest: sed persequit bonis verbis et factis: exēplo diaboli patris sui q obstinatus est in malicia: ⁊ semper persequitur bonos ⁊ virtuosos ⁊ hoc est valde grāde peccatū qz xps reputat hoc sibi esse factū q cōtra bonis fit. Mat. xxv. Quod vnī ex mi. me. fe. mi. fe. E Quartū signū ꝓdestinatiōis est humilitas ⁊ econuerso superbia est signū reprobationis Greg. Euidentissimū signū reprobor⁹ est superbia. Electoꝝ ⁊bo humilitas. A u g. in epla nē superbū videris: filiū esse diaboli nō dubites

Cōtra quos quisq hz ex hoc cognosci pōt sub q rege militet. Sicut p arma et signa militum cognoscūtur super quo rege militāt sic p humilitatem et superbiā cognoscit miles xpi vel diaboli. Sciendū q stultū et periculosū est diabolo seruire in superbia ⁊ a deo recipere stipendia quia nullus rex terrenus hoc p bono haberet: sed grauiter in suo fabdito puniret. si ab eo reciperet equū arma ⁊ stipēdia: ⁊ cū eisdem suo inimico seruiret: et dñm ꝓprium impugnaret Sic est de xpo ⁊ de diabolo ⁊ de hoie: qui oia bona a deo hz ⁊ cū eisdē bonis diabolo seruit cū quo deprimetur ad ꝓfunda inferni Nam q in pñti est sophos in futuro lucifero erit ꝓximus et q hic est humilios: erit xpo in celo vicinios. Lu. xviij. Qui se exaltat humiliabitur: et qui se humiliat exaltabit. F Quintū signū predestinationis est qñ quis nō libēter audit mala loqui de proximis. Et insuper oia dicta vel facta proximi ex cozde i bonū exponit ⁊ conuertit. Sic econuerso est signū reprobationis qñ quis libēter audit detractores: ⁊ omnia que videt vel audit de proximis interpretatur in malum. Vnde Chrys. super Mat. Sicut difficile aliquē suspicari malum qui bonus est: sic difficile aliquē suspicatur bonū q malus est. Vñ queriē vtrū audire loqui ⁊ba detractoria sit pctm mortale Rñdet scōz sanctum. Tho. Si aliquis detractionem audiat ablq; resistentia videtur detractori cōsentire vñ sit particeps peccati illius. Et siquidem i ducit eū ad detrahendum vel saltem placet ei detractio ꝓpter odium eius cui detrahitur nō minus peccat q detrahēs et qñq magis. vñ Ber. Detrahere aut detrahentē audire qđ horum dānabilius sit non facile direrim. Si ⁊bo ei peccatū detractionis nō placet sed ex timore vel verecundia quadam obmittit. detrahē tem repellere: ⁊ odiēdere q ei detractio displiceat/tunc peccat quidem/sed multo minus q detrahēs/⁊ plerūq veniāliter. Exēplum de illis qui libenter audiūt detractionē. Quere supra ser. xci. Si scīēdū q in iudicando primos aliqui grauiter delinquūt Nā qlibet tenē dubia in meliorē partē interpretare/verbigratia. Si quis videret duas psonas simul loqui/vel se mutuo arridere. ⁊ diffinitiue iudicaret illa psonas loq de malis/vel ꝓpt malā cōcupiscētiā se mutuo arridere peccaret mortaliter. qz forte loquunt bona sīl vel forte etiā ex leuitate vel ex qđā admiratiōe se mutuo arridēt ⁊ nō in malo. Lu. vi. Nolite iudicare et nō iudicabimini. Apls. Ro. ij. Quo iudicio alium iudicas/teipm cōdēnas Nisi qs videret manifestū malū fieri/sicut occidere hoiez sine iusticia vel eriā videret euidētia signa. sicut nuditē cū nuda. solū cū sola. Vñ. Augu. De his q non pñt bono aio fieri sicut sūt blasphemia stupri ⁊ hmōi. nobis iudicare pmittit. De facti au-

tē meritis q̄ pūt bono ⁊ malo aīo fieri: temerariū ē iudicare: marie vt ꝯnem⁹. Sz diceres Wñ oriē q̄ aliq̄ oia q̄ vidēt vl audiūt in malū interp̄tant. Hoc ḡre añ ler. xx. D. G Sextū signū p̄destinatiōis ē cū ds ē cōpassiu⁹ ⁊ misericors. Mat. v. Bti misericordes q̄m ipi miaz ꝯsequent̄. Ergo bonū signū ē cū ds ꝯpatit̄ primo paupi tribulato ⁊ infirmo. Greg. Mō alit redēptoz nr̄i mēbra efficimur: nisi adhereē do ⁊ cōpatiēdo prio. Et q̄to maiozē cōpassionē ds hz cū prio tribulato: tāto maiº signū bonitat̄ hz. bñ Greg. xxiij. moz. Tāto ei ds p̄fectioz est: q̄to pfectº alieno dolozes sentit. Talis cōpatiēs meret̄ cū oibº q̄bºi charitate fraterna ꝯiunct̄. Sz signū ẽ cōpassionis est cū ds p̄ximū habuerit. bñ Greg. Nūq̄ ẽ ꝯpassiē q̄ nō necesse est p̄ximo negat. Wñ. i. Joh. iij. Qui habuerit substātiā hui⁹ mūdi ⁊ viderit p̄ximū suū necesse habere ⁊ clauserit viscera sua ab eo quō charitas dei manet in eo. Wñ etiam Hiero. in epla. Vult enī dē⁹ bnūquēq̄ alterº angustias vt p̄pas sentire ⁊ quō si ipe in tali tribulatiōe cēt subuenire sibi cuperet ita ipse alteri p̄ter deū subuenire nō postponat. Sic ecōuerso duri cordis existēs hz signū reprobationis ex eo q̄ p̄mis tribulat̄ nō ꝯpatit̄ nec miam exhibet. Wñ Greg. Dei miam nō pōt p̄mereri q̄ hic misericordē nō fuerit. Jac. ij. Judiciū sine mia fiet illi q̄ miaz nō facit. Wñ ali qui nō cōpatiūt̄ p̄mis defectuosis: sed eos spernūt ⁊ verecundant̄ loq̄ paupib⁹ ⁊ infirmis. Tales deberent cogitare q̄ possent illis defectuosis hoib⁹ siles effici si deus p̄mitteret: q̄ vnusquisq̄ ḡtiūcūq̄ diues vel pulcher sit ⁊ sanus tñ pōt fieri leprosus: cec⁹: claud⁹: surd⁹: mut⁹: ⁊ sic de aliis. Ergo hoc deberet eos inducere ad hūilitatē ⁊ cōpassionē: q̄ sicut tūc vel lēt sibi cōpati: sic et p̄mis debēt facere. Matth. vij. Que vultis vt faciāt vobis hoies ⁊ vos facite illis. Greg. Min⁹ p̄mū amare q̄ricit qui nō cū eo in necessitate illi⁹ ea q̄ sūt sibi necessaria partit̄. Misericordib⁹ enī dicet xp̄s in extremo iudicio illud Mat. xxv. Venite bñdicti patris mei ⁊c. Esuriui ⁊ dedistis michi mādūcare. sitiui ⁊ dedistis michi bibere. Sed duris ⁊ inmisericordib⁹ dicet Jte maledicti i ignē eternū ⁊c. Esuriui ⁊ nō dedistis mihi mādūcare ⁊c. ℣ Septimū signū est iniurias facile dimittere. Nulla enī ꝯ⁹tā celeriē deo cecōciliat ⁊ p̄tā celerat sicut ledētib⁹ ⁊ iniuriātib⁹ fore placabilē. Mat. vi. Si dimiseritis p̄xis ex cordib⁹ vēis ⁊ pat̄ vester dimittet vobis p̄cta vestra. Wñ etiā Aug. Unusq̄sq̄ talē indulgētiā acceptur⁹ est a deo: qualez ⁊ ipse dederit p̄mo. Wñ q̄ facilius pōt indulgere inimicis suis signū est q̄ electº est a deo. Sz q̄ sūt obstinati ⁊ cācoroli et nolūt indulgere inimicis suis: hūt signū reprobatiōis. Gre. Qui motum nocēdi hz in aīo: dz se ceū iudicare. ¶ Octauum signū p̄destinatiōis ē si ds cupit melioz fieri et mouet̄ ab ira frequēter q̄ velit bonº fieri ⁊ sic vel sibi se regere in ōbis i factis ⁊ moribº. Mat. v. Beati q̄ esuriūt ⁊ sitiūt iusticiā. Ubi dicit glo. oz. Esurire ⁊ sitire iusticiā est sp habere desiderū p̄ficiēdi. Ber. Q̄ñ nobis de nō obsequio sufficim⁹: tūc statim cozā deo deficimus. bñ Aug. Semp' ambula: sp p̄ficiendo. noli in via dei deficere: noli retroire. vnde Ber. In via dei stare: retrogradi est. Mā nullū mediū pōt esse vel opz hoiem p̄ficere vel deficere et q̄to nō p̄ficit hō: tāto deficit. Job. xiij. Nūq̄ in eodem statu permanet. Sed q̄n hō incipit tepescere et de mane diu dormire et breue est sibi tēpus sedere in tabernis ⁊ potare: sz i his que dei sunt hz retrū: hoc est malū signū. bñ Leo papa in ser. Mō dormiētibus p̄uenit ex gnū celoz: nec ocio nec desidia torpētib⁹ beatitudo eternitatis reprom̄itt̄. ℟ Nonum signum p̄destinationis est cū quis mortē xp̄i ⁊ passionē eius frequēter ⁊ libēter meditatur ⁊ ei regratiatur. Mā qui libēter memorat̄ passionē xp̄i: sperandū est q̄ non dānabitur. Ipse nichil tam acceptum est deo a homini tribuis sicut memorare passionē xp̄i. Unde Albertus magnus. Simplex recordatio: vel meditatio passionis xp̄i: sicut q̄n hō cogitat lapidem vel lignū tñ: plus valet q̄ si integrum annum ieiunaret in pane ⁊ aqua: vl si quotidie biegis ⁊ flagellis cederetur vsq̄ ad effusionem sanguinis: vel si quotidie legeret vnū integrū psalteriū. Fructus quos quis cōsequitur ex meditatione passionis xp̄i q̄re supra xxxvij. J. Hec sunt noue signa p̄destinationis per quos ds electurale cognoscere pōt an sit p̄destinatus an p̄scitus. ℒ Ultimo notādū est exemplum q̄ multi sunt vocati pauci ẽo electi. Legitur in vita beati Ber. q̄ vn⁹ heremita q̄ ante fuit decan⁹ ligonēsis q̄ cū fuisset. xxv. annis i heremo post mortē apparuit ligonēsi epō i gl'ia magna: sic q̄ eps admirabat. Tunc dixit epō q̄ in hora mortis suc. xxx. milia hoim decesserunt: de q̄bus oibus ipe ⁊ beatus Ber. in celū ascenderūt: ⁊ tres in purgatoriū venerūt et alij oēs ad infernum descenderunt.

¶ De apostolis. Sermo. cl. Quod cum rebus temporalibus meremur quinq̄.

POsui vos vt eatis ⁊ fructum afferatis ⁊ fructus vester maneat. Jo. xv. Ista verba que dñs locutus est discipulis: tā loquit̄ nobis oib⁹ dicens. Posui vos i. supple in hoc mundū vt eatis ⁊ fructum afferatis supple per bonā operationem/ et fructus vester maneat/ sine eterna remuneratione. Et vt fructū afferamus christus cōtulit nobis tria. s. res/ corpus/ ⁊ animam/ et cum vno quoq̄ predictorum mereri debemus ⁊ feru

tum ferre: q̄ fructus manent in etna retributione. Unde hic tria sunt dicenda. Primo quo mereamur cū rebus tpalibus. Secō quō cū corpe. Tercio quō cū aia. De vlt. duob⁹ dicet in ser. alio sequēti. ℣ Circa primū sciendū q̄ cum rebus tpalibus q̄nq; modis mereamur. Primo largiendo paupib⁹ ⁊ opa mie exercendo. vñ Lu. vj. Estote misericordes sicut pr̄ vester misericors est. Nō sciendū vt q̄z libēter det elemosinas: ad hoc eū inducere dñt tria q̄ ꝓsiderare dz. Primo ꝓsiderare debes q̄s petat: q̄z ipemet xp̄s in spē paupis. Mat. xxv. Nō vnt ex mi. meis fe. mi. fe. ergo quālr velles xp̄z recipē si veni ret ad tanuā tuā sic debes recipe paupē i noie xp̄i. Mat. x. Qui vos recipit me recipit sed illi male faciūt q̄ paupes sublannāt q̄z in hoc xp̄m ꝛ spaūt: q̄z hoc xp̄s reputat sibi factū qđ paupib⁹ fit. ℣ Nō alīq̄ tā supbi sūt q̄ pauperes detestuosos abominarē intantū q̄ nolūt eos alloq̄ nec eos vidēnō cogitātes q̄ adhuc aīa mozte posserit puenire ad talē statū si de⁹ pmittere vellet. Nō legit q̄ quidā sacerdos le prosor tirātū aboiabat leprosos q̄ extrue rat murū inter se ⁊ ipsos ⁊ p̄ fozamē ecclīōes eoz audiebat: ⁊ p illō etiā sacramētū eucharistie eis porrigebat. Qui diuino iudicio etiam post modū fact⁹ est leprosus: in media pte coz poz(illa. s. quā eleḡabat ab eis: alta pre rema nēte lana quā vertebat ad eos. Itē qđā seru⁹ intantū ab⁹abat leprosos q̄ nec elemosinas voluit eis dēere ⁊ postmodū pmissione diui na factus est leprosus: Quis nō teneamur mo uari cū ipis tñ ex toto nō sūt spernēdi. exēplo xp̄i q̄ mādauit leprosos: ⁊ tetigit leprosū dix dicēs. Volo mūdare. Secō cogitare debes qđ ipe xp̄s petat in fozma paupis Ipse em̄ petit tuū ⁊ nō tuū. bñ aplūs. i. Cor. viij. Quid habes qđ nō accepisti. bñ Aug. de ꝥbis dñi. ser. xlij. Demeo vtiq; quero: aut xp̄e: da michi ⁊ reddā tibi. Habuisti me largitorē: hac me debitorez ⁊ habeo te feneratorem: pauca mihi das plura vtiq; tibi reddam. Tercena mihi das: celestia vtiq; reddā ☞ Tercio ꝓsiderare debes quo pter qđ petat: q̄z petit pr̄opter bonū tuū ⁊ nō ppter tuū. p̄. Bonozū meoz nō eges: immo pauperes fecit xp̄s ppter diuites. Crisō. sup Math. Ne putes q̄ pr̄opter vtilitatē paupe tū de⁹ diuites fecerit: qđs sine diuitib⁹ facilen tare poterat: sz ppē vtilitatē diuitū paupes fecit q̄ nimirū infructuosi ⁊ sterriles erāt futuri nisi paupes fuissēt facti. bñ Lu. xvi. Facite vo bis amicos de mām̄mona iniq̄tatis Nō sciēdū q̄ diuites tenētur subuenire paupib⁹. Lu. xi. Qđ superest date elemosinā ⁊c. Itē Crisō. Nō p pterea diuitias accepisti vt i lasciuias consu mas: sz vt i elemosinis expēdas. Que eni habes pauperū sūt: sz tibi credita sūt: etiā si ex iustis laborib⁹ ⁊ ex hereditate paterna factus es possessor. ℣ Nō legit exēplū de quadā no bili mliere ⁊ diuite a qua qđā paup petiit esse molinā: ⁊ ipa dedit ei vnū denariū dicēs. Ego tam plus dedi tibi q̄ de⁹ vnq̄ dedit mihi. pau per rndit. Tñ hēris tot ⁊ tāta bona a deo vo bis data Rndit Nō dedit michi sz tñ michi cō misit: vt paupib⁹ inde subueniā; ⁊ rūnē reddā de quolz denario quō expendā ⁊ quō possideā Itē sciēdum q̄ tenaces et auari qui bona sua auare retinēt nec paupibus inde subueniunt: ꝓpterea pñt damnari: q̄z coram deo raptores sunt. Nō Amb. Non minoris criminis est ha benti tollere q̄ cū possis indigētibus denega re. Basilius super illud. Lu. xij. Hois diuitis ⁊c. dicit. Nōne inq̄t spoliator es q̄ dispēsāda suscepisti ꝓpria reputādo. Est ei panis fame lici quē tu tenes: nudi tunica quā in scrinio cō seruas: discalciati calcei q̄ penes te marcescūt indigētis argētū quod possides humanū. ergo diuitibus auaris dicet xp̄s i iudicio extremo Ite maledicti i ignē eternū ⁊c. Esurini ⁊ non dedistis michi, māducare ⁊c. Ex quo pz q̄ diui tes q̄ volunt saluari ⁊ a xp̄o i bis esuā remu nerari dñt hic subuenire paupib⁹ vñ Aug. Da xp̄o in terra q̄ reddet tibi i celo ergo dicet i tu dicio misericordibus. Venite benedicti p̄tis mei ⁊c. Esurini ⁊ dedistis michi māducare ⁊c. vn de Ps. qui eli. Quicqđ paupis dederis tu ha bebis ⁊ quod a te nō acceperit paup hēbit alī Amb Hoc tñ tuū reputa qđ paupib⁹ erogasti Q. Itē sciēdū q̄ illis paupib⁹ dāda est elemo sina q̄ nō pñt laborare vl̄ et sacerdotibus vel religiosis q̄ sedule xp̄o seruiūt ⁊ studēt p̄ fru ctū aīaꝝ Eccl. xij. Da bono ⁊ nō recipies pctōrē bñfac hamili: ⁊ non dederis impio. Micro. sup Jo. Da indigēti ⁊ nō saltātibus nō cū tuis pecu niis aīaz illi⁹ pdas. Tu ei es cā pditiōis illi⁹ si occasionē pr̄bas Vbi p̄z q̄ lusores histriones et meretrices sic peccātes nō sunt hospitandi q̄z q̄cūq; petā ex pmissione tua i domo tua p petrātur in tuā aiam redūdabūt: et cum ipis dānaberis ℟ Est sciēdū q̄ elemosina re munerabit̄ tēporalit̄: ⁊ eternalit̄. Unde tpalit Prouer. iij Honoza dñm de tua substātia et de pmi: ctis oim frugū tuaꝝ da pauperib⁹ ⁊ implebūt horrea tua saturitate ⁊ vino torcularia re dundabūt. Itē Lu. vi. Date ⁊ dabit̄ vobis. Sz cū ista remūeratio tpalis nō dz cē principalis intētio: nec principale motiuū ad dāndū elemo sinas: sz honor dei ⁊ salus aie Et hō bñ pōt ha bere spem ⁊ etiā si de⁹ bñfacter sibi ipse paupi bus bñfecerit. vñ Isi. Sūt aliq̄ qui pauperi bus parū tribuūt vt accipiāt amplius et sub ꝓtextu elemosine q̄rūt diuitias q̄ vtiq; magz feneratio appellata est q̄ elemosina: sic aues bestie capiunt ⁊ pisces mobica in hamo cū po nitur esca: vñ quis depauperet dādo elemosi nā ad subueniēdum pauperib⁹: q̄z dñs retri buet hic et in futuro. Lu. vi. Date ⁊ dabit̄ vobis Secō remūerabit̄ spūalit ⁊ illa spūalit̄ rema

neratio est pōz indulgētia. Eccli. iij. Elemosina pauperis non erit i obliuione ⁊c. ⁊ sicut in tempestate glacies: sic soluent pcā tua vnde Eccli. iij. Ignē ardentē extinguit aqua ⁊ elemosyna resistit pctis Itē remunerabit cū inuisiōe gēe vnde apls. ij. Cor. ix. Qui seminat in bñdictionibus. de bñdictionibus et metet supplegēa in pñti et gliam i futuro: ergo etiā xps dicit q centuplū hic accipiet. i. grām et i futuro vitā etnā possidebit. Tercio remūcrabit eternaliter: qz mensurā bonā et cxtā ⁊ coagitatam et superfluentē dabūt in sinū vrm Mēsura bona est q angeli dñi venire ad suū obitū ⁊ perducere aiam suā cū magno gaudio ad celum. Mensura ⁊ ta est q xps ⁊ maria ⁊ oēs sancti ⁊ angeli illā aiam lete ⁊ honorifice suscipiant. Mēsura coagitata est q vtā ōgo martas oēs scti ⁊ angeli oia merita ⁊ gaudia sua cū eo diuidēt. Mēsura superfluēs est q xps ⁊ gloria ōgo maria: oēs pēiache ⁊ pphete oēs apli et enāgeliste: oēs martyres / cfessores / ōgies oēs sancti angeli ⁊ electi dei sibi impetuū cre grationē q miam exhibuit hoi indigēti. S Sed diceres paupcum. ergo pauperibus subuenire nō possū. Rñt q seruare debes dictū Thobie q dicit Quō poteris ita esto misericors si multū tibi fuerit abūdanter tribue ⁊ si exiguū tibi fuerit ēt exiguū libenter i partici stude. nullus ei pōt se excusare: qz dñs plus respicit intētionē q substātiā. vñ Isi. de cū. bo. Qualis intētione ab vnoquoq; largit: talis ⁊ apud deus recipit. Hoc ēt pz. Lu. xxj. de vidua q obtulit duo era q dicit xps q pl⁹ oib⁹ alis dedit ser qz tota substātiā tribuit ⁊ libenter pl⁹ fecit ⁊ si potuisset: vñ q̄lz pauper sic dz dare elemosinā q̄ habeat intētionē libenter plus faciēdi si facultatē haberet: tūc deus remunerat sibi scdm illā bonā intētionē. Et ideo vn⁹ pauper pōt dare vnū denariū pter deū tali intētione q̄ magnus pīnc inde consequat q̄ q̄q; alios diues qui dat integrū florenū. Et si nō poteris pl⁹ dare: des tm̄ hanstū aq̄: ⁊ deus dabit tibi p illo vitā eternā. Mat. x. Qui vni dederit calicē aque frigide tm̄: nō pdet mercedē suā: ⁊ si hoc nō potes da tū bonā voluntatē: sic q̄ libenter velles facere si posses. Augu. sup ps. Cozonat deus intus voluntatē vbi nō inuenit facultatē T Exemplū q̄ deus remunerat elemosinā nō solū in futuro: sed etiā in pñti mūdo. Legit in vitas patrū q quidā senex cū alio iuuene fratre habebat cōem vitā. erat aūt senex ille misericors et contigit q venit magna chacistia ⁊ ceperūt quidā venire ad dom̄ eius p elemosinis. Senex ꝛo oibus venientibus distribuit panē. Videns aūt frater iuuenis qd fecit: dixit seni: Da michi partē meā de panibus: ⁊ q̄cdo bis cū pte tua fac. Senex autē diuisit panes et faciebat more solito de pte sua elemosinas. Et multi cōcurrebāt ad senē audientes qz oib⁹ dare. Videns aūt dñs humilitatē eius multiplicauit panes. Frater aūt iuuenis q accepe-rat partē suā ⁊ nulli dabat cōplut panes sos ⁊ dixit seni Ecce modicū adhuc habeo de panibus meis habeamus simul panes. Dixit et senex. Quō vis facito. Et ceperūt iterū simul esse ⁊ cōiter viuere. Facta igit iterū abūdantia victualiū a deo: iterū venerunt indigētes accipiēdo elemosynas. Cōtigit aūt vna die q frater iuuenis ille intraret ad videndū q̄ habereēt de panibus: ⁊ videbat q defecerāt panes. Venit aūt vn⁹ paup postulās p deo elemosynā: senex dixit fratri suo. Da ei panē. At ille respōdit Jā nō habemus pater. Et dixit ei senex. Intra et quere Et ingressus frater attēdit et vidit repositoria in q̄b⁹ panes habere solebāt repleta panibus. Et cū vidisset timuit Et collēs dedit pauperi atq; ita cognoscens fidē et virtutē senis grāficauit deū. V Scdo memur cū tpalibus cū sum⁹ patiētes in his q̄ mali hoies nobis auferūt p furtū vl p exactiones vel i his q̄b⁹ alio quocūq; violēti mō spoliamur. Vnde q̄s posset eē patiēs ⁊ cū tali charitate deo offerre q intātū esset in oculis dei q̄si paup bus dedisset. Hebre. x. Rapinā bonoꝝ vestroꝝ cū gaudio suscepistis sciētes vos habere melioꝛē ⁊ manētē substātiā Et in signū hui⁹ xps pmisit illis vilib⁹ ⁊ malis sectatoribus pplatis vt eū p̄uarēt suis bestiis et iter se diuidereēt: q̄nis hoc āte bñ cognouit cū ea nō dedit pauperibus vt nobis exēplū daret dū mali hoies nobis recipiūt bona tpalia q patiētes hoc suscipiamus: qz hoc deo valde acceptū erit: ⁊ nobis meritoriū. Sic intelligē dū ē de ifortunijs q̄ deus sup oēs hoies aliq; pmittit. sicut cū eq̄ vel bacce eoꝝ morīunt vl tēpestas segetes deuastat: talia ifortunia dicta deo sunt i patiētia cordis offerēdo. Et dicere debet vnusq̄q; illud. p. Justus dñs in oibus viis suis. Qz ingratus fuit de bñficijs a deo acceptis ⁊ insup bñficijs ⁊ donis dei abusus fuerit ad peccādū: ⁊ iō scdz dei iustitiā meritoꝝ p illa infortunia pmari debeo illius bonis. Vñ Ber. sup Cā. Ingratitudo est bñficiꝝ pditio S Sed diceres. Quādo quis nimis tristat de infortunio: an hoc sit pctm̄. Rñt q sic qz hoc est signū q rez amissā nimis dilexit, ergo ni mīū etiā dilet Gre. in li. xxxi. moral. Sine dolore amittit q̄cdo sine amore possidet. Quos vero ferventer diligim⁹ habita graviter suspiremus ablata. Ex q̄bus ꝛbis patet q q̄lz debet eē patiēs cū sibi sua bona iuste a malis hoib⁹ auferūtur. Et debet deū p ipis orare vt ipis inspiret vt sibi illa bona iuste ablata restituant: ne p eisdē etnaliter dānent. Sed q̄ male dicunt pximis q̄ eis iusta bona auferūt vel alias ifortunijs suis ꝛtra deū murmurāt illi habēt duplex dānū qz pdūt illa tpalia ⁊ cum hoc pter impatiētiā in currū offensionē dei

et magnū periculū animaꝝ suarū. Ergo oia infortunia q̄libet patiēter dz ferre; ⁊ deo ꝯmittere; ⁊ ei in charitate offerre ⁊ habere firmā spē q̄ deꝰ refundet sibi in aliis hic ⁊ in futuro. ꝓ Tertio meremur cum rebus tēporalibus cū ꝓpter deū volumus carere illis bonis q̄ ꝛra deū lucrari potuissemꝰ: ⁊ eia ista q̄ sic ꝓpter deū ⁊ ꝓpter salutē nostrā dimisimꝰ et lucrari noluimꝰ iniuste: deo obtulimꝰ. Greg. Hoc aurū deo obtulisti qđ ꝛra eiꝰ voluntatē accipere noluisti: ꝛobigratia. Si duo nobiles essent ⁊ unus faceret exactiones in suos subditos aggrauādo et spoliādo eos iniuste ⁊ alter nobilis sic posset facere suis subditis ⁊ dimittit hoc ꝓpter deum et ꝓpter salutē anime sue hoc totū deo offert: et deus in eterna vita sibi remunerabit. Sic si essent duo mechanici: et unꝰ mēritēdo et decipiēdo primos ditaretur et aliꝰ etiā sic posset ditari si vellet, sed hoc dimittit; q̄quid sic dimittit; hoc deo offert. Et sic intelligēdū est de rusticis ⁊ ciuibus q̄ vsuras cōmittūt: ⁊ cū iniustis rebꝰ ditātur ⁊ alij boni ciues ⁊ rustici nolūt sic ditari ꝛra deum nec q̄cq̄ iuste lucrari: talia oia deo offerūt q̄ sic recipere noluerūt; cū bñ potuerūt. Sic intelligit̄ de seruis et ācillis ⁊ aliis hoibꝰ. Ergo si audires aliquē lucratū esse cētū florenos ꝓ fallacias vel ꝓdurā; vel ꝓ ludū: vel alio q̄cunq̄ mō iniusto: ⁊ tu istos florenos habē nolles sic ꝛra ꝺn̄ꝰ: cū tñ bñ posses si velles deū offēdere ⁊ animā tuā dānare: tunc deꝰ remunerabit tibi istos florenos in vita eterna: ⁊ sic intelligēdū ē de oibꝰ rebꝰ siue magnis siue paruis: q̄s alios ꝛra deū nō vult iniuste lucrari. ✠ Quarto meremur cum rebus tēporalibus mutuādo primis ꝓpter deū. Lu. vi. Mutuū date nichil inde sperātes. Sed aliq̄ sunt qui habent pecuniā superfluā: ⁊ nolunt mutuare primis gratis nisi aliq̄d deꝝ ipsis: ⁊ q̄cq̄d sic inde recipiūt dura est: etiā si nil postularēt; sed solummodo ea intentiōe mutuarent q̄ aliquid vellent recipe ꝓpter mutuationē. Et si sic aliq̄d reciperēt dura esset qz sola spes facit durā rem cōtra deo. Itē aliqui sunt q̄ potius pecuniā superfluā sub terra fodiunt vel in cista recludunt q̄ q̄ primis ꝓpter deū accōmodēt quos vident in necessitatibus constitutos. Et in hoc ostendūt se non habere charitatē dei et primi: ⁊ ꝓ q̄ñs hoc signū q̄ stāt in malo statu: quia sine charitate dei ⁊ primi nemo salvabitur. i. Joh. iij. Qui habuerit substantiam huius mūdi ⁊ viderit fratrē suū necesse habere ⁊ clauserit viscera sua ab eo quō charitas dei manet in eo. bñ. Greg. Vinꝰ primū amare cōuincit q̄ nō cū eo in necessitatibus illius ea q̄ sūt sibi necessaria ptit. Et ē signū magne anaritie et diffidētie de deo: cū q̄s pecuniā sub terra fodit. Vñ legit̄ exēplū q̄ q̄dā dives thesaurū in muro abscōdit: ⁊ infirmaꝰ postmodū nō potuit ꝙriteri hoc petrō: qz diabolꝰ tenuit linguā eius. Tūc ꝑbyt̄ vir ꝓuidēs portauit corpus xp̄i ad infirmū: et sic demonē ab eo fugauit. Tūc infirmus ille ꝙritebat hoc petrō q̄ sic lōgo tēpe thesaurū ex auaricia abscōdit. ⁊ pauperib⁹ idigētibꝰ nō subuenit. Et sic thesaurū abscōditū ostēdit ⁊ fecit eū pauperibꝰ dari ꝓ salute aie sue. Itē hō meretꝰ cū rebꝰ q̄ debitoribus suis ꝓpter deū dat dilationē q̄ libēter si bi solueret si ꝓ pñti tēpe haberet; ⁊ hoc ē valde meritoriū et deo valde acceptū qz quis in hoc posset mereri in vno hoie q̄ deꝰ sibi in agone mortis daret dilationē bt posset ꝛreri ⁊ cōfiteri ⁊ sic saluari q̄ alis forte dānaret. Vñ etiā sciē dū q̄ q̄libet q̄n termin⁹ solutiōis istat tenet statī solue ꝓmo ꝓout ꝓmisit: qz sicut ꝛra deū ē furari ꝓio bona sua sic etiā ꝛra iustitiā ē rettinere bona primi ꝛra voluntatē ipsius qz ꝓ hoc impeditur ille vsu illius rei. Ergo illi grauit̄ peccāt q̄ ꝓmittūt vel mālt q̄ velit solucre debita sup illū terminū et postmodum aduenīente termino ꝓtrahūt solutionē vsq̄ ad quattuor vel quinq̄ vel decē hebdomadas. Et tales q̄ sic mēriunt primis ⁊ nō soluūt sicut ꝓmiserūt cū tū soluere ꝑnt nō debēt i cōfessione absolui a petis nisi ꝑsoluāt vel dilationē petāt ab eo cui⁹ ē ista res. Et de hoc dē in iure canonico. ✠ Possidere nō licet alienā rē inuito dño suo bt ptz ex. ll. xij. ti. xviij. de ꝓcuratis. c. i. ✠ Quinto meremur cū rebꝰ ꝛpalibꝰ q̄n restituimus res iniustas veris heredib⁹. Et hoc itātū placet deo q̄ nil sine illa restitutione ab hoie acceptat̄ q̄cq̄d etiā boni fecerit: sine ieiunādo sive ozādo: peregrinādo sive eleemosynas dādo. Et q̄diu q̄s scienter possidet res iniustas tūc est inimicus dei ⁊ ꝛginis marie cum sanctis ⁊ āgelis beatoꝝq̄ oiz in celis existētiū: nec aliquā hz ꝓticipationē in oibus ꝙonibꝰ missis: ⁊ aliis bonis q̄ fiūt in ecclesia. Et talis q̄ sic hz res iniustas non dz dare illas monachis nec sacerdotibꝰ nec pauperibꝰ; sz heredibꝰ si poterit scire q̄ sic. Sz si nō scit nec pōt scire heredes tūc dz dare illas res sanctis cōsiliū sui ꝙfessoris q̄ auctoritatē illā habet a sua epō. Sz si q̄s hz aliq̄s res iniustas occulte tūc dz fieri restitutio ꝓ interpositā ꝑsonā. s. ꝓ ꝙfessorē vel ꝓ aliū discretū virū. Et restitutio dz fieri non solū ꝓ rebꝰ magnis; sz etiā ꝓ paruis; ꝛobigratia. Si decē ⁊ simul furatꝰ ē vnā aucā et cande comederēt tūc q̄libet tenet restituere ptez qui cū ꝛstringit̄ donec tota fuerit soluta: si vult cōsequi indulgētiā ⁊ remissionē petrōꝝ suoꝝ. Sic intelligendū est de his qui gramina in ꝓtis alioꝝ metūt vl cū pecoribꝰ suis dāna ꝓmissa fecērint in segetib⁹ vel ꝓtis iferunt

Et etiã rustici q̃q̃ agros primo cũ arato suo diminuũt & suos augmentant vel qui lapides proiciunt sup agros primo q̃m ter neantur eos eo nuerso inde amouere. Et etiã venatores q̃ cũ canib⁹ et equis suis hoib⁹ in segetibus dãna inferũt. Sic & pectores q̃ cũ curribus suis p̃ sata agrorũ vehunt & hoibus dãna inferũt. Et etiã illi q̃ fructꝰ arborum vl̃ capas agrorũ: vl̃ botros vicar. subtrahũt grea voluntatẽ primo tales oẽs tenẽt ad restitutionẽ. Et si nollẽt restituere q̃ posset tunc cõfessor non põt eos absoluere a peccat̃ suis. Vñ dr̃ in decre. Nõ dimittitur peccatum nisi restituatur ablatũ. dist. v. Si generalis. Sed dicetis. Cũ quis multa talia furatus fuisset et non s[illegible] quibus restituere deberet: q̃ ipe multis hominib⁹ in istis paruis reb⁹ damna intulit quõ talis restituere tenetur. Rñdetur q̃ ille tales res paruas furatas in estimatione sua dz cõputare ad vnã summã & sedm̃ gl̃ium sui cõfessoris illam summaz dz erogare ad vsũ pauperũ: tũc oibus illis subuenit illa elemosyna quoz illa bona fuerunt. ¶ Quod aũt hõ nõ solum dz restituere magna sed etiã parua si vult gl̃eq̃ remissionẽ petõz p̃z p̃ tale exẽplũ. Legit in dyalogo Celarij q̃ q̃dã cõuersus ordinis cisterciẽsium cum missus esset ab abbate suo & p̃cãlisset aquã quãdã: et non haberet naulum: p̃misit naute trãsmittere vnũ obolũ: Qui cõuersus cũ postea defunctꝰ esset et nõ mutuisset illũ obolũ nec etiã fuisset cõfessus illã negligentiã: q̃z vilipenderat eo q̃ modicũ esset. post obitũ p̃dictũ oboluz añ oculos habebat: q̃ etiã obol⁹ it ãtũ creuit vt maioz totũ mũdo videret. Et cũ sibi nihil aliud obstare et q̃ sibi impediret ingressum celi nisi solus ille obolus: et cum non posset euadere nisi ille obolus in co pareret ad petitionẽ sctõz & angelorũ quibus seruierat permissum est aiaz ad corpus redire: et cõfessus est illuo abbati. Et missus est ille obolus cum magna velocitate quẽ mox vt nauta recepit cõuersus expirauit et celi gaudia intrauit.

De apostolis.

¶ Sermo. cli. Quomodo mereamur cum corpore nostro et anima nostra.

QUi vos videtis & fructũ afferat⁹ & fructꝰ vester maneat. Joh. xv. Quãtũ ad scõaz p̃ tẽ p̃cedẽtis sermõis: tũc sciẽdũ q̃ scõz q̃ nobis deꝰ gtulit cũ q̃ fructũ fre debeinꝰ & mereri bitã etnã ẽ corpꝰ nr̃z p̃pz. Dicio quo sciẽdũ q̃ trib⁹ modis meremur cũ corpe nostro augmẽtũ gl̃ie i vita etna. Dicio resistẽdo potis istis ad q̃ corpꝰ nostrũ inclinatũ est. Nã q̃cũq̃ ds resistit suis ppriis scupiscẽtiis et pugnat cũ victis meret augmentũ gl̃ie Ber. Quotiẽs resistieris totiẽs coronaberis. Dicio q̃ eãdẽ est cãm homes peti manet in corpe. Quãuis ei pectũ originale a quo homes p̃cessit ex toto deleat in babptismo cũ fomes ex toto nõ extinguit̃ vt resistẽ debeam⁹ victis & virilit pugnare q̃z nemo coronabit̃ nisi q̃ legitime certauerit. vñ Aug. de vbis dñi. Ecce baptizati oẽs iustificati sũt a pctis. restat tñ pugna cũ carne cũ mũdo & cũ diabolo. Vñ etiã Hiero. in epla ad. Sine certamine null⁹ sctõrũ coronatus est. Amb. sup Lu. Corona ppolita est: subeũda sunt certamia nemo poterit coronari nisi vicerit: nemo aũt poterit vincere nisi ante certauerit: ignius quoq̃ corone maioz est fructꝰ vbi maioz est labor: Rabigta. Si ds inclinatꝰ est ad superbiã & cũ sibi honoz exhibet: si ille ipz vincit et illi honorẽ sibi exhibitũ i hũilitate cordis deo offert dicẽdo cũ p. Non nobis dñe nõ nobis: sed nri tuo da gl̃iaz. Et i hũilitate reputat se nõ esse dignũ talis honoris: sz dicit cũ Apl̃o. i. Thi. i. Soli deo honoz & gl̃ia. Tũc ille meret q̃ debet honorari i celo a xp̃o: a gl̃iosa Rgie maria: ab oibus sctis & angelis ppt illũ honorẽ quẽ sic sprnit hic & deo offert. Sic cũ ds ad irã prouocauerit & sctpz vincit cõpescẽdo irã ppriã nolẽs sibi dicare: sed deo offert & sibi cõmittit: talis toties meretur coronã gl̃ie: quoties ppriã irã ppt deũ vicit et ei fortit resistit. Et etiã cũ ds est inclinatꝰ ad luxuriã quotiẽcũq̃ tẽtatiõi carnis resistit et sctpz vincit: totiẽs meret coronã vite: Rabigta. Sicut illi q̃ sunt in matrimonio strictiquotiẽs tẽtant in sactis diebꝰ et noctibus et aliis tẽpozib⁹ i q̃bus phibitus est actus matrimonij & resistũt libidinis & ppt deũ dimittũt actũ illũ: totiẽs merent coronã vite etne. Sic & iuuenes q̃ i castitate viuũt: quotiẽs tẽtant & virilit resistũt: totiẽs a deo coronant. O quot coronas mereri pñt Rgines q̃ castevluũt & tẽtatiõib⁹ carnis toties resistũt: q̃z naturaliter iuuenes plus sunt inclinati ad luxuriã q̃ senes: q̃z sedz Aristo cõplexio iuuenis est calida & humida senũ aũt frigida & sicca. Et ergo senes grauius peccãt luxuriã q̃ iuuenes: & iuuenes plus merent resistẽdo. Hie. Iuuenis cũ fortiter peccat senex aũt insanit. Isid. de sum. bo. Nequaq̃ in senectute etnã tes vocãdi sũt qui in iuuẽtute luxuriose vixerunt. Tales nõ habebũt premiũ: q̃z certamẽ laboris non habuerũt. Eos enĩ expectat gl̃ia in quibus fuerũt laboriosa certamina. Unde sciẽdũ q̃ in quãto ds plus est inclinatus ad aliq̃ pctũ et illi pctõ resistit: tãto maioze coronã gl̃ie meret. Ergo virilit militare debemus: q̃z sedm̃ Job. vij. Militia est vita hominis sup terrã. & Exẽplũ legit in vitaspatrũ q̃ quidã senex sedẽs in partibus Thebaidis in spelũcauna habebat vnum discipulũ pbatum. Cõsuetudo aũt erat senũ vocare discipulum vespere. que erat p̃o futura: et post ãmo-

ationē dabat et benedictionē & dimittebat eos dormire. Contigit aūt q̄ quidā religiosi venirent ad senē; & cū eos gloriatus fuisset & inuitasset dimisit eos & recessērūt. Deinde cepit exhortari & admonere discipl'm sicut semp facere bat deus. Et cū loqueret senes somno grauatus est & subito obdormiuit. Frater aūt sustinebat ut nec euigilaret & daret ei scōm q̄etudinem benedictionē. Cū ergo nō euigilaret p aliquas horas tētatus est discipulus cū eo sedens cogitationū suarū molestia recedere et dormire. Qui extorq̄ns sibi dum resistit cogitatiōi sue et sedit. Cūq̄ ureret, vigeret a cogitatione sua ut iret & discederet; non discessit primo & dimitteretur. Quod ferē est septies & diabolo septies restitit; et ecce media nocte transacta euigilauit senex et inuenē inuenientes assistentē ppe se; dixit ei. Vsq̄ mō non recessisti fili. Et ille respōdit. Non recessi pater; q̄ non dimiseras eum senex dixit. Cur me nō expergefaciebas. Et ille respōdit. Non fui ausus ne aliquā inuriā tibi inferret. Exurgēs aūt senex et faciēs horas q̄etas; et dictis matutinis dimisit discipl'm. Senex aūt cum sederet solus; factus est in excessu mētis & vidit quendā monstrantē sibi gl'iosum locū & sedē ibi & sup sedē septē zonas. Et interrogauit senex eū q̄ sibi hoc mōstrauit dicēs. Dñe cuius sunt hec. Et dictū est ei; discipuli tui sunt. Locū quidē & sedē illā pro conuersione magna accepit. Has aūt septē zonas nocte ista promeruit. Hec audiēs senex exercitus & admiratus est nimis. Et vocauit discipl'm dicēs ei. Dic michi q̄d fecisti i nocte ista. Rñdit. Crede michi pater q̄ michil feci. Sperans aūt senex q̄ pre hūilitate non q̄reret. Dixit ei. In ūritate non indulgeo tibi nisi michi dixeris quid feceris aut q̄d cogitaueris hac nocte. Ille ūo cū nichil sibi esset cōscius q̄d diceret dubitabat. Et cū senex ab eo extorq̄ueret dixit ei. Michil aliud feci nisi q̄ septies cogitaui & impugnatus sum a cogitatione mea ut discederē et dormirē anteqū me dimitteres. Sed q̄ a te dimissus non fuerā nō recessi; sz sustinebā te pater mi donec euigilares & dares michi scōm q̄etudinē bñdictionē. Audiens hoc senex intellexit q̄ q̄ties restitebat cogitationi sue totiēs meruit corona nam a deo. ℣ Secūdo meruit cū corpe operando bona opera; et expendēdo vires corpis nostri in seruitio dei. Nam quilibet libēter debet seruire deo cū corpe; q̄ ipe creauit nos. ps Ipe fecit nos et nō ipi nos. Et q̄ seruiuit nobis in p̄ti mūdo. xxxiij. annis; et insup redemit nos suo pprio sanguine; et post hoc p̄mia sit nobis vitā eternā si ei seruierim⁹. Ergo sollicite debem⁹ seruire deo cū nostro corpe. Pro nec. xxiiij. Exerce diligēter agrū tuū. Q̄ corpus nostrū est agere vtilis; q̄ singulis diebus et singulis horis possumus mereri cū corpe & cū oibus mēbris nris. Mā primo pōt q̄libet mereri cū oculis cū videt aliquē infirmū vel cristē & cōpatiē sibi vel si videt aliquē letū & gaudentē et bene habentē; & cōgaudet sibi. Apis Ro. xii. Gaudere cū gaudētibus & flere cū flētibus. Scdo meret q̄s cū auribus; si audit bona loqui de p̄rimis & cōgaudet ipis; et si mala audit loqui de p̄rimis & cōgaudet ipsis. Apis Ro. xiij. Scim⁹ q̄m diligētib⁹ deū oia cooperāt̄ i bonū. Tercio meret quis cū ore; vt cū quis informat p̄rimū in his que ad salutem pertinēt vel cōsolatur verbis q̄etatoris p̄rimū; vel corripit delinquētes in fraterna correctione; vel cū libenter orat; vel regratiat deo vel etiā cū silentium tenet cū q̄q̄ libenter loquerē; & sic de aliis. Quarto meretur quis cū manib⁹ ad modū crucis eas expēdēdo vel cēt in orationib⁹ devotis eas elevāt̄ o. ps. Elevatio manuū mearū sacrificium vespertinū. Vel eas ad pauperes extēdēdo dādo eis elemosinas vel cū quis pauperē susteīat & ducit qui p se incedere nescit vel p̄pt debilitatem pedum; vel p̄pt cecitatē oculor. Quinto meret quis cū pedib⁹ ad ecclīam eundo vel loca sacra visitādo p indulgētiis; vel etiā infirmos visitādo; vel pegrinationes ad loca sancta faciendo. Sexto meret q̄s cū toto corpe. s. dure iacendo vel asperā vestē induēdo; et corp⁹ cum flagris vel flagellis castigādo; vigilādo ieiunādo; et mane surgēdo. ℣ Quare alīq̄ homes sunt tam pigri ad seruiendū deo. Rñdet q̄ nō p̄rogitāt futurā mercedē quā dñs dabit suis seruitorib⁹. Mā si rex terren⁹ daret vellet p vno pater noster clozenū; o quot pater nr̄ diceres. Si militer si rex terren⁹ diceret. Sibis vigilare illa nocte mecū eros mane dabo tibi centū florenos tu libēter faceres. Et si scda nocte p̄mitteret quingētos; & tercia nocte mille multo libentius vigilares. Sed xp̄s p vna hora quā es ppter eū vigilās plus dabit q̄ totū regnū terrenū valere pōt. Sic p vno pat noster deuote dicto pl⁹ dabit p p̄mio q̄ mille clozem valēt q̄ dabit etnū p̄mū etiā p ministrō ē pere in gra facto. vñ Hiero. in epla. Nullus labor dur⁹ nullū tps lōgū videt dz q̄ gra eū intrat; acquirit. Itē sciēdū. q̄ xp̄s nō solū remunerabit opera spūalia ad honorē dei facta sed et ea remunerabit labores q̄s q̄s facit p necessitatib⁹ p̄ntis vite. Mā cū q̄s laborat ea intētiōe vt velit aliq̄d cū laboribus iustis acq̄rere unde se et vxorē et pueros possit nutrire vt et etiā laborat vt cum suis laboribus possit subuenire pauperibus. et infirmis q̄ nō possunt laborare. talis semp cū q̄libet labore q̄uncūq̄ parvo meret p̄miū eternū si est i gratia. vñ. p. Labores manuū tuar̄ q̄ mādūcabis beatus es & bñ tibi erit. Ergo quilz cū de mane surgit primo oret et ecclīam visitet. et deo oēs labores suos offerat quos illo die intēdit facere. vñ Greg.

in mozē. Oē bonū quod agimus p intēcionē
sp ad deū leuemus. Quod em̄ q̄z nēm p̄mo de
mane ad ecclām debeat ire ⁊ ozare: ⁊ se deo cō
mendare. hoc docet xp̄s in euāg. Mat. vj. di.
Primum q̄rite regnū dei ⁊ iusticiā eius ⁊ hec
oīa adicientur vobis. s. que sunt vobis necessa
ria/ qz hō p totā diē hēbit maiozē ꝓsperitatē
in oibus suis actis cum dē mane missā audit et
se deo deuote cmendat. Et ex iam dictis patet
q̄ laboz atozes illi sunt dei qui fideliter laborāt
et deū in laboribus suis p̄tendunt/ qz meretur
semp̄ in quolibet opere. ꝯ obrigatea. Rusticus
nunq̄ potest arare fossam cum fideliter laborat
q̄n mereť. sic̄ fartoz in oibus suis laboribus
mereť [illegible] sic̄ pastoz ⁊ faber: sic̄
textus ⁊ ancilla ⁊ quilz erīā qui p denario di-
urno laborat. ⁊ sic de aliis. ¶ Quod deꝰ vult
omnes operare oēs passus ⁊ labozes uōs hoc p
per tale exm̄. Legit̄ in vitas patrum q̄ q̄dā se
nex longe hēbat aquā a sua cella vbi dum se-
mel iret haurire defecit in via: ⁊ ait. Quid ne-
cesse est vt hunc laborē patiar: sed venīā ⁊ ha/
bitabo iuxta aquā: tunc conuersus retro vidit
quendā seq̄ntē se ⁊ numerantē passus ⁊ vestig-
gia sua: ⁊ interrogauit euz q̄s esset. Dixit añ̄ ei
ille. Angelꝰ dei sum ⁊ missus sum vestigia tua
numerare ⁊ dare tibi mercedē p laboze: qz oēs
passus tuos ⁊ vestigia tua deꝰ vult tibi remu
nerare. Hoc audiēs ille fortioz effectꝰ ⁊ pniozi
et adhuc lōgius posuit cellā suā: vt eo plures
passus faceret eundo ad aquā redeūdo ad cel-
lā suā: vt sic semp̄ augmēraret p̄mium suum.
Quod añ̄ nīa bona opa non soluz debēt fieri
principal̄ ꝓpter gaudia celi vel ad euitāduz
penas inferni. hoc ḡre añ̄ ser. cxl. ¶ Tercio
meremur cū corpe sustinēdo infirmitates cor
poris patiēt̄ q̄s deꝰ sup nos ꝑmittit: qz melꝰ
est infirmitates patient̄ sustinere q̄ interim
bona opera facere. cōtra hoc aliq̄ dicunt. Ego
neglīgo hoc bonū vel hoc ꝓpter infirmitates
meas. Rñr q̄ solū sic patiēs ⁊ nichil neglig-
git. Unde sciendū q̄ quilz libēter debet sustinere
infirmitates ⁊ tribulationes qz est spāle donū
dei ⁊ signū charitatis q̄ uās deꝰ habet ad ipsum
hoīem. Apoc. iij. Ego quos amo arguo ⁊ casti
go. Origē. sup Ozee. iiij. Qui diligit̄ corripit̄
qui nō diligit̄ in pctis suis dimittit̄. ℟ Sed
diceres quō possum esse patiens in tantis tri
bulatiōibus et infirmitatibus Rñr q̄ tria p̄i
cipalit̄ debēt inducere hominē ad patientiam
Primū est memoria passionis xp̄i Grego. Si
passio xp̄i ad memoriā ducit̄: nichil est q̄ nō
equo aio tolerēt. Ber. Quid est q̄ tibi suaue
nō videt̄: si collegeris et mēoz aueris oēs ama
ritudines saluatoris. Ꝯ si vles caput tuū co
gitare debes vlozē capit̄ q̄ uē xp̄s sustinuit
cū coronatus cū spinea corona fuit. Si vlozes
manus vel pedes cogita clauos infixos man
bus ⁊ pedibus xp̄i. Si doles i dorso. vel in alio
mēbzo vel i toto corpe: cogitare debes vlozē
xp̄i quē in toto corpe et in oibus mēbzis sustī
nuit: et sic erit tibi leue oē q̄d pateris. ¶ Se
cundū q̄d inducit hoīem ad patientiā est cogi
tare penā purgatozii que est valde grauis Au
gu. Ignis purgatozij miro mō est grauis: qz
ignis q̄ est hic i terra hz se ad illū sicut ignis
qui depict̄ est i pariete ad verū ignē. Et i illo
purgatozio opz hoiem valde diu ardere et pur
gari qui hic nō purgatus est: vt añ̄ a peccat̄
tuis purgeris: tunc libēter debes hic sustinere
infirmitates corporis: quia tāta est pena pur
gatozij q̄ potius i p̄fersi deberes eligē. xxx
annis esse infirmus q̄ vna die esse in purgato
rio. vñ dē i decre. Ignī purgatozij nulla pena
tēporalis est ꝓportabilis. d. xxv. quī in aliud
Wñ legit̄ de quōdā facerdote q̄ reputabat̄ qua
si sanctus q̄ i vita sua sep̄m miro modo afflixit
per pniam: cuidā querēti cur hoc faceret. Rñ
dit q̄ si illelatus magnꝰ q̄ erat ꝓpe se esset to
tus igneus libēter vellet eē in eo vsq̄z in diē
iudicij vt posset euadere inferni ignē ⁊ penā
purgatozij. Hoc idē Aug. orabat dicēs. Dñe
hic vre hic seca vt in eternū parcas. Tercium
quod inducit ad patientiā est q̄ p tribulationes
et infirmitates augmērať hoī meritū eterne
glie. Mat. v. Gaudete ⁊ exultate q̄m merces
vestra copiosa est in celis. Et ista glia tāta est
q̄ si vnꝰ homo solus sustineret omēs infirmi
tates ⁊ tribulationes oiz hoim in toto mundo
existentiuz adhuc nichil hoc esset respectu cele
stis glie. Apls Ro. viij. Non sunt condigne pas
siones huiꝰ ꝛc. De hac glia dicit. p. Q̄m mille
anni ante oculos tuos tanq̄ dies hesterna que
preterit. ¶ Quātū ad terciā partē prece-
dētis sermonis sciendū q̄ terciū q̄d deꝰ no
bis cōtulit cū q̄ mereri possumꝰ ⁊ debemꝰ est
aīa. Pzo quo sciēdū q̄ nos mereri debemꝰ cū
tribꝰ potētus aie q̄ sunt memoria intellectꝰ
et voluntas. Primo mereri debemus cum me
moria būficia dei memorādo et ei de eisdē re
gratiādo. bñ Augustin. in ii. de ciui. dei sic dicit
Quisquis būficia dei non videt cecus est nec
laudat ingratꝰ est quisquis i laudādo reluctā
tur insanꝰ est. Chrys sup Mat. Gratiarū actio
est inuitatio ad plus dādū sed de his q̄ sunt in
grati de būficiis dei dicit Ber. Accipiēdis idi
gnꝰ est q̄ fuerit de acceptis ingratꝰ. Itē sepiꝰ
memorari debemꝰ ipm̄ deū nobis eē p̄sentē in
oibꝰ nr̄is cogitationibꝰ ꝟbis ⁊ factis. Si hec
multi sepiꝰ obliuiscunt deū ⁊ raro cogitāt de
eo ⁊ hoc est signū q̄ deū nō diligūt sed ipm̄ p
pendūt Aristo. ii. rheto. Obliuio est signum
priuationis ⁊ q̄ sic obliuiscuntur deum in vi
ta illozum deus obliuiscetur in morte. Unde
Aug. Ita fit vt in fine obliuiscať qui dū viue-
ret obliꝰ est dei. Scōa potentia aie est intel-
lectus p quē intelligere debemꝰ deū. Pzio tāq̄
nostruz creatozē et sic tenemur semp̄ tibi obe

dice tā creatura suo creatori Scō cognosce re dēmus eū esse redēptorē nr̄m q̄ nos cū sua amarissima passione & morte redemit: & sic te nemur cum diligere. Jo. xv. Maiorē hac dile ctionē nemo hz vt aiam suā ponat q̄s p amī cis suis. Tercio dēmus cognoscere eū esse no strum futur̄ iudicē. & sic dēmus eū timere in oibus cogitationibus ꝓbis & factis. Eccl'ia. i. Timēti deum nō erit in extremis. bñ Chrys. in ser. dicit de Johāne baptista. Solus dei tior est q̄ mētes corrigit: fugit crimina: & innocen tiā seruat. ℣ Tercia ptās aie est voluntas cū qua meremur q̄n voluntatē nostrā volum tati diuine cōformamus: ita vt q̄cq̄d velit no biscū facere q̄ etiā illud idē nos velimus cui⁹ sit dulce siue amarū ergo q̄libet nr̄m sic se dz habere q̄ si deus vult eū esse paupertē q̄ etiaz ipe velit hoc idē vel si ipm velit esse diuitē vl sanū vel infirmū vel cristē vel iudeū q̄ in hoc se conformet voluntati dei. sic q̄ possit dicere cū xpo illa ꝓba q̄ in monte oliueti dixit Pater non mea volūtas sed tua fiat. Jtē mereamur cū voluntate q̄n hēmus continuā bonā voluntatē nos emēdandi & deo seruiēdi Chrysost. super Mat. Voluntates bone sic suaues sunt apud deū quēadmodū odibiles flozes. vñ Ber. Cū p bonā voluntatē incipim⁹ esse dei desinimus esse dyaboli. Sic e cōuerso. Cū homo p malam voluntatē incipit esse dyaboli desinit esse dei. ℣ Et de⁹ vult hoiem iudicare ꝑ im illā volū tatē in qua eū inuenerit. vnde de hoc dē i de cre. Qualem te inuenero dñs cum vocat talem pariter et iudicabo. de pe. di. c. nunq̄d. Unde le gitur exēplum q̄ quidam latro multū volens de peccatis suis: et habens voluntatē bonam se emendandi rogauit quendam heremitā vt eum in suam societatem acciperet: quia propo nebat bonam suam emēdare et deo semp seruī re. Et heremita noluit et despexit eum in cor de suo & dimisit eum inconsolatum ab eo rece dere. Sed cum latro sibi ipsi heremitorū face re voluit: arbor p̄cisa fuit. & cecidit. & eundē latronem oppressit: & sic in vehementi cordis contritione obiit. Tunc ille heremita vidit q̄ sancti angeli venerunt & animam illius latro nis ad celum deferebāt. Et heremita commo tus dixit. Quid hic in heremo mozā traho: ille homo malus latro fuit. et ꝓpter suā bonam voluntatē iam ad celos ascēdit: & ego tandiu bixi in heremo & nunq̄ celū intrare potui. Et in illa cmotione dixit. Dabā et etiā latro effi ciar et postmodum bene in fine saluabor sicut iste latro saluatus est. Et dum exponeret se ad latrocinium ppetrādum: insecutus est a ſtipē diactis ciuitatis. qui fugiēs velut demens cecī dit. et expirauit: et dyaboli venerunt & animā suam ad infernum deduxerunt.

¶ De apostolis alius sermo.

2 Relictis omnibus secuti sunt eū. Lu. v. Iste ꝓba dicta sunt de apīis q̄ oia ppt̄ xp̄m reliq̄erunt: sed m q̄ etiā dixit bt̄us Petr⁹ ad xp̄m. Ecce nos reli q̄mus oia & secuti sum⁹ te. q̄d ergo erit nob̄ Unde hic dicendū est q̄ septē sunt que nos in ducere debent ad relinquēdum omnia tēpora lia. Jtem sermonem quere supra. xciij. A ¶ De vno martyre. Sermo. cliij. Quod crux spūalis debet quattuor habere.

Si quis vult venire post me abneget semetipm et tollat crucez suā & sequat̄ me. Mat. xvj. Mar. viij. Luce. ix. In his ꝓbis vult xp̄s q̄ xp̄m sequa mur et crucem tollamus: et post ipm illā ba tulemus: sicut iste sanctus martyr. N. cuius festum hodie colimus. Ꝓ quo sciēdum q̄ duplex est crux. Una lignea & materialis q̄ est baiulanda vt crux Petri Andree & christi. Alia spūalis: de qua dicit apostolus Gala. v. Qui xp̄i sunt carnem suam crucifixerunt cuz vicis & concupiscētiis. Unde duobus modis sequimur xp̄m & crucem post ipsum portam⁹ aut mortem p eo tolerando aut carnem cum vicis & concupiscentiis crucifigendo. Primo modo sequūtur eum oēs martyres qui mortē temporalem ꝓpter xp̄m sustinēt. Secundo se quuntur eum omnes electi & deuoti. Ubi ergo in morte inuenit primā saluat. sile vbi scōam sed vbi neutram dānat. Cum aūt primo modo eum imitari non possumus. s. sustinendo o' mor tem. saltem sequamur ipsum secundo modo. Quomodo aūt exēplo xp̄i crucem accipere de beamus intueamur modū passiōis eius. Fuit ei crucifixus & clauis ligatus a parte inferio ri & a sinistra & a dextra sed nō a parte superio ri. sibi ꝓxima & nos crucē spūalē tollere debem⁹ cuius infirma pars ztemptus mūdi: qz sicut terzā calcamus cū pedibus: sic terrena & mū dum cōtemnere debemus. Monemur aūt ad hoc si zsideremus q̄ nemo potest habere ami ciciam dei & mundi simul. Deliberet ergo secū vnusq̄sq̄ q̄d sibi magis expediat: an dz dilī gere deū: an mūduz. Jo. j. Johā. ij. Nolite di ligere mūdū neq̄ ea q̄ in mūdo sunt. Sz q̄s di lexit mundū nō est charitas p̄tis i eo. Igitur q̄ hoc p̄ceptū ztēnit & mundū diligit inimic⁹ deo ꝓstituit. Jaco. iiij. Amicicia huius mūdi ini mica est deo. Sicut enī q̄s odit inimicum suū ita dñs mūdum. Cā aūt hui⁹ inimicicie est q̄ mund⁹ multos homes retrahit a deo p illa tria vicia. s. superbiā auariciā & luxuriā quoz vicioz ia tot⁹ mūdus est plen⁹. Jo. i. Johā. ij. Omne q̄d est in mūdo: aut est zcupiscētia carnis aut cōcupiscētia oculoz aut superbia vite. Et vere mūdus nō est diligēdus: sz potius multū odiē dus ꝓpter suā magnā infidelitatē. sicut bñ si

&

gyratꝰ est i cansone. de quo dr i lib. Judicū q̄ ꝑ amauit dalidā q̄ meretrix fuit Et Joseph⁹ dicit

ne glacie: ⁊ igne ſe inuolucbat. Cū aūt dicere
ei interdū vt ei parceret. ipſa cūdit q̄ oēs
p̄nes pene nichil eſſēt reſpectu illarū penaꝝ
que ſunt in purgatorio. ✠ Tercia pars cru-
cis eſt brachiū dextrū. p hoc ſignificat exerci
tiū corporis. i. opa bona. dextera ei manus ad
quelibet opa eſt aptior ⁊ ꝓnior q̄ ſinistra. nō
dz ergo eſſe dies in quo hō corpus ſuū i bonis
opib⁹ nō exerceat. Eſt em̄ corpus noſtrū terre
ꝑ optima ſi exerceat: nō ſicut illa terra noſtra
que diu ⁊ ſepe et multis modis elaborata per
annū ſemel vna die fructū ꝓfert. Sed p corp⁹
poſſumus quotidie fructū ꝓferre quos āgelis
deo offerant. de q̄bus deus multum gaudet et
q̄b⁹ nos valde debitamur. Ideo dicit ſapiens
Diligenter exerce agrū tuū. Vñ etiā ꝑs. Labo
res manuū tuarū q̄ manducabis: beat⁹ es ⁊c.
Vñ ſciendū q̄ ſeruētes ⁊ diligēter operari debe
mus: ⁊ nō ita pigre ⁊ tarde ſicut vſq̄ hucusq̄ fe
cimus: ſed ſtudioſe ⁊ ſollicite facere exercētes
oēs vires tam corporis q̄ aie in bonis opib⁹ ⁊
ſeruitio dei: q̄ ad hoc creati ſumus vt deo fide
liter ſeruiamus. Tu enim nō libēter habes pi
gros ⁊ ſomnolētos ac otiū dormiētes famulos
qui tibi ſeruiūt ꝓ modico ꝓcto ꝓpter multa omi
nus deus vult ꝓmiū eternū pigris ⁊ ſomno
lētis dare. Leo ꝑpa in ſer. Nō dormientib⁹
ꝓmeret regnū celorum: nec otio ⁊ delicijs torpē
tibus beatitudo eternitatis ingereret. Vñ ſciendū
q̄ ꝓ talibus laborandū eſt ſine magna ſolli
citudine ⁊ cura inordinata ſed p eternis debe
mus laborare cū omni ſollicitudine qua poſſu
mus. Hoc docuit: xp̄s et fecit. nō p̄z: q̄ ſeruēt
ꝓ ſalute noſtra laborauit. xxxiij. āīs vigilā
do: orādo: p̄dicādo: ⁊ ſeip̄m multipl⁹ fatigādo
ꝑs. In laboribus a iuuentute mea ⁊c. Vnde it
bēter debemus de mane ſurgere ⁊ incipere ſer
uenter operari. Nā aues incipiūt de mane ante
ortū ſolis cantare ⁊ deum laudare. vñ Amb. de
offi. Qui xp̄ian⁹ nō erubeſcat cū minutiſſime
aues ſolēni deuotiōe ortū dei ꝓuenire. Vñ
Aug. Indecens eſt q̄ ſol xp̄ianū inueniat in le
cto. Si em̄ loq̄ poſſet diceret/ſurge piger/ego
tā p̄ſoulam ſpaciū terre. vñ Bern. Hō piger
⁊ ſomnolēt⁹ eſt q̄li imago mortis/⁊ tales cōno
lenti de mane diu dormientes claudunt fenes
tras/⁊ pānū pēdunt ante lucē. Ergo ſicut hic
diligūt tenebras/ſic ſecūm dictū xp̄i vt habet
Mat. xxv. Eiciēt i tenebras exteriores ibi
erit fletꝰ ⁊ ſtridor dentiū. Tales pigri deberēt
attendere q̄ ſi recto dies cōmune in molli lecto
bene ꝓparato deberent iacere/tediū haberent
q̄d tūc fiet cū in igne infernali ⁊ in ꝓfundo in
ferni eternaliter iacebūt et ardebūt. Ergo debe
mus nūc ꝓ tpe gratie eſſe feruentes in opib⁹
bonis. Vt aūt i his bonis operibus ꝓficerem⁹
tūc apponere debemus clauū ⁊ iſte clauus eſt
cogitare gaudia nobis in celeſti glia ꝓmiſſa
Aug. Si labor terret/merces inuitat. Hieron.
Nullus labor durus. nullū tps longū videri
dz quo gloria eternitatis acquirit. Nā ibi habe
bimus gaudia multa/magna/dulcia/et ꝓcioſa. Et de iſta materia q̄re aūt ſermo. liii. ꝑ.
Quarta pars crucis eſt reclinatorium capitis
ieſu xp̄i. Per reclinatoriū illud ſignificat cha
ritas quā hō dz habere ad deum/vt ſicut deus
ſe reclinauit ad nos ꝓ charitatē/ſic ⁊ nos reco
uerſo ad ip̄m. Iſta nō dz habere clauū/q̄ dile
ctio noſtra ad ip̄m dz eſſe libera/q̄ iure multū
de cauſis eſt a nobis diligendus. Et has cau-
ſas quere ante ſermonē. xxix. ꝑ.

¶ De martiribus. Sermo. cliij.

¶ Quomodo operari bona ⁊ pati tribulatiōes
ꝓpter deum non erit graue.

STabunt iuſti in magna
conſtantia aduerſus eos q̄ ſe anguſtia
uerunt. Sap̄. v. Sciendum q̄ in hunc
mūdum poſiti ſum⁹ vt operari ⁊ meritū accumu
lare debeam⁹ per opationē quā facim⁹ ⁊ ꝓ tri
bulationem quā patimur/vt aūt oia opera no
bis fiāt lenia. i. de mane ſurgere/vigilare iei
unare/orare genuflectere ſitē ⁊ tribulatiōes pa
ti. i. ſitimitates corporis vl̄ perſecutiōes malo
⁊ tribulationes quaſcūq̄ ſuſtinere opz vt iſte
nobis dulces fiāt. ✠ Et vt in eiſdē patiētiā
ſeruem⁹ ſicut iſti ſcti martyres ſ. quoꝝ hodie
feſtū celebram⁹ tūc nobis ḡtiores ſunt attēde
da q̄ dīt nos inducere ad laborādum ⁊ aduer-
ſitates ſuſtinēdum libēter ꝓpter deū. Primū
eſt breuitas p̄ntis vite q̄ oia cito finiſtur eſt
mors. Jaco. iiij. Que eſt vita veſtra vapor eſt
ad modicū parens. vbi etiam comparat vēto.
Job. vii. Memēto q̄ ventus eſt vita mea. ergo
ſi ſollicite cōſideras hoc tūc nichil graue erit
quicqd agere vel quicqd pati oporteat q̄ to-
tum in morte finiē ⁊ mors cito appropinquat
Ber. Quid in reb⁹ humanis certi⁹ morte: ⁊ dō
hora mortis incerti⁹ iuenit. Gre. ſup Ezechi.
Etenim nobis ꝑditor noſter die mortis incogni
tū eſſe voluit vt dū ſemp ignorat/ſemp ꝓxi-
mus eſſe credat ⁊ tāto q̄ſq̄ feruētior ſit i ope
ratione q̄to incertior eſt de vocatiōe. Et ꝑ ſide
ratio breuitatis vite nre nō ſolū inducit ad bo
num operādū ſz etiā reducit a malo perpetrā-
do. Aug. Nichil ſic reuocat a pcō ſicut frequēs
mortis meditatio. Hiē. Memēto die mortis
tue ⁊ nō peccabis. Qui ſi quotidie recordaretur
eſſe mortuus contēnit p̄ntia ⁊ ad futura feſti-
nat. Cōſidera ergo q̄n in morte iacebis q̄d tūc
poſſet ſi habuiſſes fortunam alexandri potē
tiam auguſti pulchritudinem abſalonis fortī
tudinem ſanſonis longitudinē ade ſapientiā
ſalomonis cū ex his oib⁹ nichil tecū ferās nī
ſi tātum modo bona ⁊ mala q̄ feciſti. Apo. xiiij
Opa em̄ illoꝝ ſequūtur illos. Aug. in ſer. Ads
ſi adhuc viueret ⁊ hodie moreret q̄d illi longi
tudo vite ꝓfuiſſet. Cōſidera etiā ſi iam mor-

deberes qđ tibi noceret q̄ adeo infozunatus fuisses sicut Job qui multa iozturna sustinuit in reb⁹ ꝛ cozpe ꝛ filiis/sic tuisti⁹ ꝛ pauper lazar⁹ qđ iacebat añ ianuā diuit/plen⁹ diceris b⁹ cupiēs saturari de micis q̄ cadebāt de mēsa ih̄u⁹ diuitis patiēs ꝛ mitis dr mopses rasi⁹ dr ioseph/tribulat⁹ i oib⁹ dr xp̄s ꝛ maria/ꝛ si tot bona fecisses/dr.b. Nichola⁹ ꝛ scīs martin⁹ qđ tibi noceret cū āgeli aiaz tuā ꝛeuerēt susciperēt gaudēt ꝛducerēt dñs p oib⁹ actionib⁹ ꝛ tribulationibus vitā eternā reddereret. Jō dū tp̄s hic habem⁹ opemur bonū ꝛ sustinea musi libēter ꝛ patiēter tribulationes: infirmitates ꝛ paupertates: dr p eisdē opib⁹ ꝛ tribulationibus nr̄is nr̄ augmētet in celo. Mā cozp⁹ nēz ad hoc nobis a deo datū est dr ei seruiamus opādo bona ꝛ sustinēdo mala ꝛ aduersa patienē: dr sic glozificam⁹ cozpus ꝛ dires cozpoz i seruitio xp̄i: qz opz cozp⁹ nr̄m glozificē ꝛ a p̄ib⁹ cozrodi. nā dr xp̄s dnū qđ ēbas fragile diuti⁹ seruaret qđs ꝑ suū cozp⁹. Et sup perdit hō in morte oēs delicias cozpis: diuitias ꝛ honozes. dñ Aug. Sic etas nostra: sic act⁹ nr̄i: sic miseria nr̄a: sic felicitas nr̄a: sic honozes: sic totū trāsit Verbū añt dñi i eternū pmanet. dñ etaz dicit salo. Oia sunt vanitas. ℣ Scōm est consideratio laboris ꝛ passionis xp̄i q̄ p te prius laborauit in terra. Gre Si passio xp̄i ad memoriā reducit. ꝛē Si rex magnū trahem p me portaret nō michi grue esse deberet si pro eo fascem portarē Ecce rex celi ꝛ terre portauit p me magnā trabē. s. crucē imo ꝛ spineā cozonā ꝛ quā ego paruā labozē vel passionem pro eo non sustinebo. Wñ si graue est tibi mane surgere: dr vigilare: cogita quō xp̄s sepi⁹ pter te pnoctauit i oronib⁹: si graue est tibi ieiunare cogita quō xp̄s ieiunauit in cruce in die pascheue de quo ieiunio dicit ps. Dederūt in escā meā fel ꝛ in siti mea potauerūt me aceto. Si graue ē tibi dure iacere dr vestē alpestrē induere. cogita lectū crucis in quo xp̄s expansus fuit in quo nō habuit vbi caput suum reclinaret. Mat. viij. Vulpes foueas habent et volucres celi nidos filius aūt homis non habet vbi caput suum reclinet. Simr si contingit te aliquid pati/cogita qz christus mīta pro te passus est. Nam si seruus⁹ videret oīm suū propter se multis vulneribus vulneratuz merito ipse etiam aliquid pati deberet pter ipsum. Et si infirmus es ꝛ doles caput/cogita dolorē capitis xp̄i quem habuit quando cum spinea cozona cozonat⁹ fuit. Sic si doles man⁹ ꝛ pedes dr etiam in quocūq; mēbzo cozpis cogita passionē xp̄i quā sustinuit in suo cozpozē ꝛ in suis mēbzis. sic si sustines persecutiōes a malis hoibus q̄ tibi maledicunt ꝓbis dr verberāt ꝓberth⁹/cogita xp̄z hec sustinuisse p te. i. Pe. ij. Cū malediceret nō maledicebat cū pateret eur nō cōminabat. sic si pauptatē dr nuditatem dr frigo⁹ dr esurię dr sitiz sustines cogita hec xp̄m sustinuisse p te/ꝛ erūt oia opa tribulatio/ꝛ oēs tribulationes tibi suaues erūt. dñ Ber. Quidcit hō qđ tibi suaue nō videt si colegeris ꝛ memoraueris oēs amaritudines sanctoz. Aug. in li. de vera cell Tocabita xp̄i in ēris q̄ per hoiem gessit disciplina mozt fuit. Oia bona mūdi xp̄s ꝛtempsit q̄ cōtemnēda venit/ꝛ oīa mala sustinuit q̄ sustinēda ꝓcipit dr in illis nō ꝓsperet felicitas /nec̄ ꝛ istis terreatur infelicitas. dñ et Ber. Xp̄s ostēdit ti dr man⁹ dr facias q̄ fecit lac⁹ dr sentias q̄ sensit/pedes dr ambules q̄ pertransit. C Tertiū cōsideratio futuri laboris ꝛ pene future qz p laborē quē hic patimur ꝛ tribulatiōes q̄s hic sustinemus liberamur a laboribus ꝛ penis eternis. De q̄bus dicit ps. Laborabūt in eternū ꝛ viuet adhuc in finē. dñ Gre. Dū labore trāsit tozio atteritur/a perpetuo labore liberamur Sz otiosi ꝛ pigri ꝛ steriles in bonis operib⁹ q̄ non exercēt pedes ad ambulandū in via dei ꝛ man⁹ nō extendunt ad operandū opa bona tales steriles extidētur sic arbozes infructuose De his pigris et ōz Mat. xxij Ligat(manib⁹ ꝛ pedib⁹ ꝛē. Sic p tribulationes ꝛ penalitates quas hic patient sustiem⁹ liberamur a futuris penis quas nos opz sustinere i inferno vl i purgatozio. Greg. Misericozdit adhibet deus tpalem seueritatē ne eternam inferat vltionem. Jdeo hic q̄busdā parcit dr eos in ppetuū feriat/iō hic ferit nō parcendo dr in eternū parcat. dñ et dñs dicit p Isaiē. Ecclesiastici. xxix. Minimū p magno placeat tibi Nam oīs labozes ꝛ tribulatiōes pntes nichil sūt respectu futurox dolox ꝛ cruciatuū. Aug. Null⁹ cruciatus penax tpalium pōt sempitnis iniquoꝝ cruciatib⁹ cōparari/sz pt tōz nō pōt euadere q̄n aut opozteat eū in futuro punire aut hic in pntī/qz nullū malū impunitum Et si pcōz consideraret foztes ꝛ eternas penas infernales reputaret labozes et pnas huius mūdi. dñ Jsi. in fine. Intēde aīo qualescūq; scīt penas qzolcunq; tozmētozum dolores ꝛ qualescūq; labozum acerbitates ꝛ cōpara hoc totum gehēne et leue est oīe quod pateris. D Quartū est cōsideratio future mercedis Mā grauis dietat videtur bzeuis mercēnario si in fine dei expectat centū flozenos qđ tñ pax est respectuē ni pmii. Gre. Spes i eternitate animū erigit ꝛ ideirco nulla mala q̄ exterius toleret sentit. Chzp. Si tēpestas nautis/si vulnera militib⁹ si frigoza agricolis ꝓpter pmium tēporale leuia sunt ꝙto magis debēt esse leuia ꝓpter pmium eternū Jsi. de cum. bo. Qui bite future pmia diligēter excogitat mala oia pntis vite equanimiter portat qm ex illi⁹ dulcedie hui⁹ amaritudinē temperat. Apls Rom. viij. Non sunt cōdigne passiones huius tpis ad futurā gl̄iam. O q̄ miseri sunt illi qui nichil volunt

pati p̄ vitā eēna Chry. Si quotidie opz nos rozmēta sufferre adhuc non erat dignū omne quod tristē est mō vt tāti boni tāteq; gl̄ie pti cipes haberemur. Insup q̄s deberet oia gaudia mundi oēs delicias corpis: oēs diuitias ⁊ honozes huius scl̄i spnere vt deum i celo vna hora videre posset Aug. in li. de li. arbi. Tāta est pulchritudo iusticie tanta est iocūditas lucis eterne: vt ēt si non liceret i ea ampli⁹ manere q̄ vnius diei hora p̄p̄ hoc solū innume rabiles anni hui⁹ vite plent delicijs ⁊ etiā cō fluentia tpalium bonoz recte meritoq; stēne renū. Et his pz q̄ miseri sunt illi q̄ modicas voluptates carnis vl̄ diuitias ⁊ honozes hui⁹ scl̄i p̄ponūt gaudijs celi. vnde Ber. sup cant. Recuera illud vere est gaudium ⁊ solus q̄ non de creaturis: sz de creatore sc̄ipit̄ q̄ cum posse deris nemo tollet a te: cui comparata omnis a liunde iocunditas meroz est: ois suauitas dulcoz est: omne dulce amarū: omne decoz fedum oē aliud quod delectari posset molestum: quo modo ibi habebimus gaudia multa p̄ciosa et dulcia; hoc quere ante sermo. liij. p̄

¶ De vno confessoze Ser. clviij. de iusticia.

IUstum deduxit dñs per vias rectas Sap̄. x. Sciēdum q̄ si volumus saluari opz nos iustos inueniri p̄s. Hec porta domini ⁊ iusti intrabunt i eam ℣ Sed dicit⁹ q̄d est iusticia. Rñdet̄ sm sanctū Ber. in quoda ser. q̄ iusticia est habitus vnicuiq; tribuens quod suū est. Et iusticiam tenere est honorificum ⁊ multum laudabile. vnde Arist. v. ethi. Pulcherrima virtutū est iusticia Pro quo sciendum q̄ q̄lz xp̄ianus deo tenet̄ tria. ⁊ primo tria: ⁊ sibi p̄ tria. ⁊ sic dz vnicuiq; quod suū est reddere si vult saluari ⁊ iust⁹ i uenirī Primū q̄ q̄lz hō tenet̄ deo ē obediētia Nam sicut Adā expulsus est de pdiso p̄pter inobediētiam: ⁊ sic nos dēmus intrare celum per obedientiā. Unde q̄lz tenet̄ deo obedire i suis p̄ceptis q̄ sunt scripta i manibus et pedibus hois. In pedibus p̄pter decem articulos pedū: in manibus p̄pter decē digitos manuū Jō aūt scripta sunt i p̄dictis partibus corporis ad designandum q̄ p̄cepta diuina debent regulare in nobis manuū opationē ne in operibus nr̄is extra diuia p̄cepta faciam⁹ et dirigere gressus affectiōis ne p̄cepta diuina trāsgrediamur Mat. xix. Si vis ad vitā ingredi serua mādata F Et est sciēdum q̄ non solum deo et ei⁹ p̄ceptis tenemur obedire: sz ēt p̄latis et p̄cept⁹ eccl̄e loco dei. vñ Ber. Obediētia q̄ maioz⁹ p̄bet deo exhibet Un sciēdū q̄ si sacerdos vel pleban⁹ tuus p̄cepit tibi ieiunare vel festiuare tunc sic adipiere debes acsi xp̄s p̄ se tibi p̄cepisset vñ Au. x. Qui vos audit me audit. ⁊ q̄ vos spnit me spnit. Hoc isti nō aduertunt q̄ in dieb⁹ festiuis laboz̄at extra q̄s dō Exo. xx. Nō facies in eo oē opus. Et q̄ pz q̄ q̄ cunq; sabbatū violāt laborādo vl̄ ēt mercantijs intēdēdo: vel ēt q̄ vecturā i diebus festiuis exercēt: sicut rustici q̄ q̄nq; ad q̄ttuoz vel q̄nq; militaria behūt in diebus festiuis sic q̄ nō audiūt missas vl̄ sermonē. Et isti q̄ vadūt in dieb⁹ festiuis ad forum ⁊ emūt ⁊ vēdunt ex mala gluctudine ⁊ p̄pter lucrū tpale Insup q̄ sabbatiuis dieb⁹ in nocte nimis diu laborant et sic de aliis. isti oēs gr̄iē deum offendunt. ⁊ insup punient a deo. Nam in rebus tpalibus p̄ fortunia. l. q̄ captiuant vl̄ a raptoribus spoliant: vl̄ ēd corp ledunt vl̄ mozinunt vl̄ dom⁹ corp igne cburunt: vl̄ q̄ tēpestas deuastat segetes corp: vel alia infortunia reliq⁹ accidūt q̄ sic depaupant. Sēdo puniunt q̄nq; in corpe vt. l. q̄nq; tales infirmant per mēsem vel per duos vl̄ q̄nq; cadūt ⁊ frāgūt crura vl̄ brachia et sic de aliis: ⁊ tunc opz eos festiuare cū merito deberēt laborare: q̄ ante laborauerunt cū festiuare debuer̄t. vnde Salo. Qui q̄d peccat p̄ hec ⁊ punit̄. Tercio puniunt in aia quod ē maximū: q̄ quotiēs scient festū solūt totiens moztaliter peccāt ⁊ aiam p̄priam occidunt. Exo. xxxj. Qui polluerit sabbatū morte moriatur: q̄ deo mīrū displicet violatio festiuitatum p̄ tale exēplū. Un legit in veteri testamēto. Numer. xv. q̄ tpe moysi ⁊ aaron festū est: cū filij israel essent in solitudie ⁊ inuenissent hoiem colligētem ligna in die sabbati obtulerūt eū moysi ⁊ aaron ⁊ vniuerse multitudini qui reclusert eū i carcere nescientes q̄d de eo facere deberēt. Dixitq; dñs ad moysē morte moriat̄ hō iste obruat eum lapidibus oīus turba extra castra. Cumq; eduxissent eū foras obruerunt eum lapidibus ⁊ moztuus est sicut p̄cepat dñs. O si oēs illi tā lapidari deberent q̄ festa soluunt: quot tunc essent lapidādi cum multi sunt q̄ taz minime festa curant. ℣ Et sciendū q̄ hi q̄ in diebus festiuis peccāt grauius peccāt q̄ si alijs dieb⁹ peccarent sicut q̄ chorizant in dieb⁹ festiuis q̄ maī⁹ est p̄tm q̄ laborare manib⁹. Aug. Melī⁹ est in die dñica arare q̄ chorizare. Ite ētiā Aug. Qis motus petulātie talis est i p̄fundū cloace tō q̄ro alterius in chorea saltauerit is: tāto p̄fundi⁹ ad infernū cadet is Unde exēplū legit̄ de chorea q̄ in eētu Camerace-q̄dam puella rātillens et chorea assidua erat: ⁊ p̄ cātum ⁊ pulchritudinē corpis ad malā cupiscētiā multos allicebat. Quā semel cantante in chorea cēstim turbo rapuit ⁊ in altū deferēs illā foris malignus crudeliter liberabat. ⁊ diuersis flagellis ac diuersimode flagellabat. ictus quidē audiuerunt plurimi. sz videre nō poterāt ⁊ flētē mulierē audierunt in aere clamantē ⁊ eiulantem Et post modicū intercallū cecidit moztua animis horribilis ad videndū: q̄ collū ⁊ oia membra eius fuerūt crudeliter fracta. Sz aliqui sunt

q̃ volũt se excusare a pctis suis dicẽtes. Ante cẽtum annos hoies chorizauerũt: sic ⁊ hodierna die mercatores facerent pñt. Quibus ndeo q̃ ẽt ãñ cẽtum annos hoies ad infernũ descẽderũt sic ⁊ adhuc hodierna die faciũt: q̃ malus vs̃ nõ excusat pctm̃. sicut dr in decre. Cõsuetudo male inuẽta q̃to diuturnior tãto periculosior. xxviij. q. scisma. vnde etiã Jsi. Cõsuetudo auctoritati cedat: pauũ vsus lex ⁊ cõ vincat. nã cõ humana dicat chorea ẽ esse pctm̃. Quis consuetudo approbet: tñ remoui⁹ a scie sic dicit. Hoc erit in assuetudine illicitũ q̃ cõe cõ stat esse phibitũ. Dñ illi stulte faciũt q̃ chorea em asserunt non esse pctm̃. Vnde legit exẽplũ q̃ quidã iumentis audito in quodam sermone q̃ chorea esset inferni ianua: ⁊ cõtra ipe ascendebat eam esse portã consolationis et gaudii leticie: ⁊ non esse vere sicut sacerdos in ambone dixit. quã ideo i prima chorea lapis angularis corã oi pplo cadẽs sup eum interfecit et terra in cõspectu totius ppli eum absorbuit. ℞ Similiter illi grauiter peccant qui in diebus festiuis visitant tabernas ⁊ se inebriant cum tñ ois ebrietas que ex ppolito sit semp est peccatum mortale. et est grauius peccatũ in die festiuo q̃ in alio die. Similiter illi qui i diebus festiuis exercent suam luxuriam ⁊ carnis voluptatem. vnde narrat Greg. in dyalo. q̃ quedam legitima a suo viro legitimo sabbato de nocte cognita cũ in die dñica se processioni iungeret: a dyabolo accipiebatur ⁊ inultũ vexabat. Et si hoc fit i legitimis personis extra pena concubitus illegitimus plectendus est. ℣ Sit intelligẽdũ est de ieiunio quod a prelato vel a proprio pcipit: vt cuz diligo corpus meũ q̃ extra pceptũ ecclie paratus sum cõdere diebꝰ ieiunior: cum tñ bene possem ieiunare ⁊ nolo corpus meũ inutiliter grauare: ⁊ sic soluo ieiuniũ sine cã ab ecclia pceptũ. vñ Hermã. de scthi dicit dicit q̃ qñ ds moderate gule vel scupi cerantie haberet tanq̃ vltio finita q̃ talis cõtemnẽs deũ patus sit pcepta dei ⁊ eccl'ie trãsgredi vt delectatiões gule assequat̃ tal̃ grauiter peccat. Nã q̃cunq̃ soluit ieiunium ab ecclia pceptũ sine cã ⁊ rõne ⁊ ex cõtempta non vult obedire peccat mortal'r totiẽs quotiẽs ℟ Hoc quo intendũ q̃ qñ sabbato die. vl' quinta feria occurrit ieiuniũ ab eccl'a pceptũ ⁊ si quis feriã sextã nõ pñt sl' ieiunare tãc simplicit. vj feria dñt seruare ad quod tenẽtur sub pcepto vnde Hiero. Jngratum est spũsctõ quicquid deo obtuleris neglecto eo ad quod teneris. et in hoc plures hoies simplices errant qui simpliciter sexta feria ieiunãt: ⁊ ieiunium ab ecclesia preceptum soluunt. ℒ Sedo q̃libet tenetur deo satisfacere p offensis quibus cum ceptus offendit peccãdo. ℨ diceres. Quõ possuz deo satisfacere cũ tã multipliciter et grauiter cõtra deum deliq̃. Respondeo q̃ deus est misericors. Nam quãdocunq̃ bene actiter habes sla tria in re. Primo q̃ doles de omnibus pctis ptẽritis. Secõ q̃ ꝓponis amplius nunq̃ deliquere peccare mortal'r. Tertio q̃ ꝓponis confiteri ⁊ satisfacere scõm consiliũ confessoris. tunc deus ex sua mia indulget tibi oia peccata tua Ezechi. xviij. Jniquitatũ q̃ horã pctõr ingemuerit. ⁊c. Ergo nullus debet desperare: etiã q̃tumcunq̃ magnus pctõr sit. Verũ. Maior est deus pietas q̃ quelis iniquitas: sicut em̃ scintilla in medio maris: erã ad miam dei oẽs militia hois: immo gaudium est angelis ⁊ orbus sanctis in celo de conuersione ⁊ cõuersione pctõr. Lu. xv. Gaudiũ est angelis dei sup vno pctõre pniam agẽte. Ber. super canti. Gaudẽt angeli in conuersione pctõrum salutem hoim scientes. Lacrymine em̃ penitentium sunt vinum eorũ. ℳ Tertio tenetur quilibet deo ex caritate regrari de suis bñficiis. vnde Ber. Dignum est deo semp grãs agere q̃ unq̃ cessat nobis bñfacere. vnde q̃libet qñcunq̃ vidẽ aliquo bñficio dei hoc faciat cũ grãrum actione: sicut cum sumimus cibũ dei vel indumus vestimentũ/et sic de aliis. Sed heu ples sunt ingrati q̃ bñficia dei non recognoscũt: sed vanẽ donis dei sine grãrum actione: de q̃bus Aug. dicit li. de ci. dei. Quisq̃s bñficia dei nõ videt ceus est nec laudat ingratus est/q̃cqs in laudãdo celactat̃ insanus est sicut heu plures sunt qui abutũtur bñficiis dei peccãdo grãtis deus q̃ in hoc grauit deũ offendũt. vnde ipe dicit xps Ro tribuebãt michi mala p bonis: q̃ de⁹ bñficiis illis dãdo illis sanitatẽ fortitudinem corpis diuitias ⁊ honores: ⁊ ipsi male faciũt peccãdo cũ eis dẽ bonis grãtis deũ et cũ his stipendiis q̃ a deo recipiũt dyabolo seruiũt. Et tales sic ingrati merenẽ puari tã habitis nec sunt digni de recipiẽdis. vnde Aug. dicit Qñ de⁹ dedit ingratis tollit ingratis vnde Ber. Accipiẽdis idigne est q̃ fuerit de acceptis ingratus. ℨ si alicui aliquod iportuniũ accideret/sicut cũ tẽpestas segetes denastauerit vel eq̃ vel bacce mortuũ vl' aliq̃d quodcunq̃ iportuniũ sibi i corpore vl' rebꝰ accideret. hoc ipse pctis suis ascribere debz q̃ antea de bñficiis dei ingratus fuit ⁊ dona et bñficia dei male expẽdit. ℨ de⁹ hoc iportuniũ sup eũ permisit et dicere eũ pos. Justꝰ dñs in oibus vijs suis ⁊ sctus in oi. opi. suis. Et q̃ pz q̃ qñ volumꝰ q̃ deus nobis dona ⁊ beneficia sua multiplicet tunc dẽmus antea de pceptis deo regrari. Chryp. sup Mat. Grãrum actio ⁊ inuitatio ad plus dãdum. ℳ Et pro oibus bñficiis dei dẽmus deo grãrum actiões referendo de sua amara morte et passione q̃ hoc est deo valde acceptũ ⁊ hoi valde meritoriũ Alb. magnꝰ Simplex recordatio seu meditatio passionis xpi pl⁹ valz q̃ si ds integrũ annũ ieiunaret in pane ⁊ aq̃ vl' ẽt̃ die ẽgis vl' flagell'retur vsq̃ ad effusionẽ sanguis vl' q̃tidie le

gere vnū psalteriū. Nō sciēdū q̄ qñ hō ē cōtr⁹ vel⁹ penitēs tūc nō pōt mai⁹ seruitū deo exhibere q̄ suā amarā mortē et passionē deuote meditari. Nō dz hō oīni die habere spāle mēoriā de passiōe xp̄i ⁊ cū peterebat ipe ordinet statū suū i bonū finē vt fructu passionis ei⁹ nō p̄tuet. Et q̄cunq; vellet honorare passionē xp̄i ⁊ orare tot p̄ nostra quot vulnera xp̄s sustinuit tūc deberet orare p integrū annū singulis diebꝫ. xv. Pater nr̄: et cōpleto anno tūc cuilz vulneri xp̄i obtulisset vnum p̄ nr̄. Et hoc esset deo valde acceptum ⁊ hoi meritoriū Nā q̄cunq; libēter honorat ⁊ meditatur passionē xp̄i: vel audit libēter loqui de passione xp̄i: talis dz habere bonam spem q̄ xp̄s ordinabit adhuc statū suū in bonū f nez. O Itē secundum q̄ hēt plures male xp̄iani sunt q̄ passionē xp̄i nō honorāt cz xp̄m rursū crucifigāt vt sunt illi blasphematores qui turāt vulnera q̄ mortē ⁊ p sanguinē xp̄i Tales xp̄iani peiores sūt iudeis q̄ tm̄ semel xp̄z crucifixerūt: cz xp̄ian⁹ blasphem⁹ totiēs xp̄z crucifigit: q̄tiēs execrabiliter iurat. Apls Hebr. Rursū crucifigētes filiū dei. Aug. Nō minus peccāt q̄ xp̄m blasphemāt regnātē in celis q̄ eū crucifixerūt ambulātē in ēris. Itē blasphemi sūt deteriores canib⁹ qz canes nō mordēt suos dños. q̄ eis būfacūt: cz applaudūt ipis: cz blasphem⁹ codē ore q̄ vnū bibit ⁊ būficia dei recipit deū blasphemat. p. Reteribuebāt mihi mala p bonis ⁊c. Eccl. xxix. Patet ⁊ potabit igratos et adhuc amara audiet Vtrū ei est q̄ de⁹ vnū q̄ mittit crescere vinū in abūdātia cū tot blasphemie sibi a potatoribus bibi ferunt q̄ seipsos inebriāt ⁊ postmodū grauiter deū blasphemāt. Itē blasphemia est petrū diaboliū. Apoc. xvi. Blasphemauerūt deū celi pre doloriꝫ. Hoc intelligit de illis q̄ sunt in inferno: q̄ pter magnitudinem dolōris ⁊ pene dū blasphemāt: q̄ blasphemia est loqla ifernalis ⁊ blasphem⁹ hz linguā diabolicā: qz diabolus loquit p blasphemū sicut spūs sc̄tus loquit p hoiem bonū ⁊ deuotū. Nō Mat. x. Nō vos estis q̄ loqmini: cz spūs patris vester q̄ loquit i vobis. Quō aūt blasphemia ⁊ illa iuramēta. l. dicēdo p deū ⁊ per oēs sc̄tos sint mortalia vel venialia. Hoc q̄re ante ser. cxiij. ff. Itē quō blasphemi puniantur a deo: ⁊ parētes q̄ pmittūt pueros suos iurare ⁊ blasphemare ⁊ alij hoies xp̄iani q̄ pmittūt in vrbib⁹ suis deo cōtumelias inferre q̄ graiter peccāt. Hoc quere q̄re ser. cxxiij. I. Quātū ad sc̄dam ptē istius sermonis sciēdū q̄ tria tenemur primo. Primo tenemur eū diligere et et offensam p̄ter deū dimittere. Mai⁹ oēs sumus fratres: q̄ fratna charitas ⁊ fidelitas dz esse inter nos: qz oēs sumus a deo creati et ab Adā ⁊ Eua pgeniti ⁊ oēs habem⁹ vnā creādē fidē; vnū baptisma vnā hereditatē et patriā in celo vbi vnus alterū cozdialiter diliget plusq̄ hic pater et mater vnq̄ dilexerūt filios suos. Nam oēs nos mutuo diligim⁹ et cognoscimus in celo etiā qui ante centum vel mille annos bixerūt Nā hic charitas incipit et ibi i celo pficit q̄ illic pfecte vnusq̄sq; diligit suū p̄timū ⁊ p̄ter illā charitatē tunc gaudet de merito alterius. Anselmus. Vnusquisq; intantū gaudet de alteri⁹ merito q̄ta de suo p̄prio Et illa charitas quā in celo tunc simul habitur sum⁹ dz nos iducere ad diligē dū p̄timū in p̄ti amicū in deo: ⁊ inimicū p pter deū cōtra hoc faciūt illi q̄ nolūt indulgere suis offēsozib⁹: cz sēp cogitāt de vindicta sup p̄timos. Et tales sūt in malo statu: qz p̄ta cozē illū ⁊ vindictā oia bona opa sua p̄dūt: et mortē eternā incurrūt. i. Joh. iij. Qui nō diligit fratrem manet i morte. Idē. Qui odit fratrem suum homicida est. supple sanctus Et q̄ pz sibolus mus saluari opz nos indulgere inimicis nr̄is ⁊ habere charitatē ⁊ fidelitatē ad p̄ximos: sine q̄ charitate fraterna nemo videbit deū. Scdo tenemur p̄timis sibolum⁹ tuū inuenire q̄ nō debem⁹ eis nocere neq; i reb⁹ neq; i fama neq; in ꝰbis neq; in factis Nā q̄ infert p̄rio dānū i reb⁹ suis facit ptra septimū p̄ceptū vbi dz. Nō furtū facies. Circa q̄ q̄ cit vtrū in re parua cōmittat furtū sicut in re magna. de illa materia q̄re supza ser. cxliij. B Sili nō debes p̄timo nocumētū i fama ifere ei detrahendo q̄ detractio est mai⁹ p̄dm q̄ rerū ablatio. Et hoc q̄re supza ser. xci. ff. Tercio q̄libet tenet dicta ⁊ facta p̄ximi i meliozē partē interp̄etari. Vbi q̄re vtrū oia dubia in meliozē partē sint interp̄tāda: ⁊ vū oziē iudicū ptinaciū et q̄ grauiter peccāt q̄ p̄timos suos sic iudicāt. De illa materia q̄re ser. xc. B D Quātū ad tertiā partem istius sermonis sciēdū q̄ q̄libet qui vult iustus inueniri tenetur tria sibi pcipi. l. q̄ cū istis tribus. l. cum bonis t malibus: cū cozpore ⁊ cū alia mereaē vitā eternā. Hoc quere ante ser. cl. D.

¶ Item de vno confessore. clv. quemodo tenemur seruire deo.

Serue bone ⁊ fidelis intra in gaudiū dñi tui Math. xxv. Sciēdū q̄ dñs de⁹ creauit cūcta sibi ad seruiēdū. ps. Oīa seruiūt tibi. Eccl. xliij. Oia obediūt ei. Et iā gaudet in oib⁹ q̄ facit: q̄m oīs sibi seruiūt. Sap. viij. Letat⁹ sum in oib⁹ ⁊c. Q Plus tñ diligit seruitū duarū creaturarū q̄ oiz aliaꝝ creaturarū videlicet hois et angeli. quibus solis p̄zo mercede dat vitā eternā. Nō aūt hui⁹ ē: qz he sole seruiūt ex libero arbitrio ⁊ ex amore. De seruitio oīz creaturarū dz Judith. xvi. Adonay dñe magnus es tu tibi seruit oīs creatura ⁊ nō est q̄ resistat tue

bolūcati nisi due creature. s. ãgelus malus et hō malus. Hę due libē tius seruūt vtriusq; inter oia. s. petō ꝙ deo optimo oīes creature seruiūt et. Mā ei seruūt angeli et archāgeli ⁊ oia sup̄na sol ⁊ luna. aer et ęra: ⁊ oia q̄ in eis sunt ⁊ oia media. Purgatoriū seruit et purgā dō venialia infern⁹ vindicātē p eo mortalia: et sic de aliis. Sz vt dixi solis duab⁹ creaturis dat vitā eternā p suo seruitio. plus tū gaudet de seruitio hois ꝙ angeli q̄ ad hoc: q3 l3 angeli seruiāt ei ab initio mūdi vsq; ad finē. hoies vero tp̄e bzeuissimo. s. x. vel. xx. vel. xxx. vel. xl. vel. lxx. annis tm̄: tñ remunerat hoies tm̄ p3o illo bzeuissimo tuitio ꝙtū ãgelo p illis lō gissimo ꝙ est rō: q3 sic placet diuine bene uolētie. q3 nō solū seruit ei hō ex dilectiōe sicut ãgeli: l3 ēt cū multo labore: qō nō facit angel⁹. Plus ei laborat hō in vno⁹ die tuitio ꝙ oēs ãgeli laborauerūt a mūdi initio. Ideo singul⁹ delectāt de⁹ in opibus bonis q̄ hoies facīt iuxta illō Sap̄. viij. Delicie mee ē esse cū filiis hoim eo ꝙ sit cū dolore et dilectione seruiūt sibi. Nō ētā habebūt duplicē stolā. s. glorificationē corporis ⁊ aie. Intātū em̄ diligit ⁊ gaudet de⁹ de hois seruitio vt oīs letitia olim patrū de filior̄ suor̄ pfectu siue sint reges: siue pape siue epi effecti. et hmōi. Immo siue sint suscitati a mortuis siue curati ab infirmitatib⁹ grauissimis: modicū vel nichil sit respectu gaudij qō h3 de⁹ cū aliq̄d bonū facit isti⁹. Pozuer. xxiij. Exultat gaudio pater in xpō. Nō p pūctū sermone ętia sūt dicēda. Pzio ipse merito deo seruire debeam⁹ Scdo q̄ deus p3incipalē seruitia req̄rit a nobis vt ei placeamus Tercio exēplū. ℟ Quātū ad p3imū scīēdū q̄ merito debem⁹ deo seruire ppt̄ sex. Pzio ppt̄ creationē: q3 ppter hoc deus nos creauit vt ei seruiam⁹. ps. Ipse fecit nos ⁊ nō ipsi nos. Mā ad seruitē dū sibi concessit nobis corpus cū mēbris. s. pedes ad ambulādū: manus ad palpandū: oculos ad vidēdū os ad loquēdū: ⁊ sic de aliis. Et ista oia mēbra ⁊ vires corpis ⁊ aie exercēda sūt in tuitio dei Et q̄ aliē bitur mēbris suis ꝙ ad qō de⁹ sibi tōcessit: fur est cotra deo Hoc illi aduertere debebant qui exhibent membra sua ad seruiēdū mūdo potius ꝙ deo Scdo tenemur seruire deo p3opter emptionez: q3 p3eciosa sanguine suo emit nos ad seruiēdū sibi. i. Cor. vi. Empti ē estis p3io magno glorificate ⁊ portate deū in corpe vr̄o. Opz ḡ q̄ dño seruiamus q̄ et sanguinē suū quē p nobis fudit p3oluam⁹. alio quin sanguis ei⁹ ager xtra nos in die iudicij. Tercio tenemur fuire deo ppt̄ impēsi fuitij ercōpēsationē. Mā ercōpēsare debem⁹ deo seruitū quo ipse nobis p3ius seruiuit. Esa. xliij Seruire me fecisti in p̄ctis tuis p̄buisti mihi laborē in iniq̄tatib⁹ tuis. Oia ei q̄ xp̄s fecit in carne: q̄si q̄dā fuit⁹ fuerūt videlicet q̄ fle uit p̄dicauit: orauit: ieiunauit: q̄ infirmos curauit q̄ doctrū suū p̄uticentibus exhibuit. q̄ facie suā cōspui p̄misit ⁊ q̄ patibulū suū ipe portauit: ⁊ amarā mortē in patibulo cruc̄ sustinuit. Insup fuit nobis cū corpe et sāguine suo in p̄tibita: et ętā in agone nos cibauit. Quarto merito tibi econuerso seruire tenemur exquo nobis hic. xxxiij ānis seruiuit Quarto tenemur deo seruire ppter p̄missiōis obligationem. Pzomissimus em̄ ei in baptismo q̄ ei seruire vellem⁹. Nō ps. Redde altissimo vota tua. Multo em̄ melius est non vouere: q̄ post votum p̄missa non reddere. Quinto tenemur deo seruire ppter quotidianā bñficior̄ erogationē: que oia nemo explicare valet. p. Quid retribuā dño p oibus q̄ retribuit michi. Max xp̄s bñfacit nobis q̄tidie dāo nobis sanitatē corpis diuitias rerū ⁊ tolerādo nos i p̄ctis ad pniaz. Insup bñfacit nobis cū creaturis Mā terra benefacit sustinēdo et pascēdo nos dum viuimus hospitādo nos vsq; ad iudicium post mortē. Aqua nobis seruit lauādo et potando: aer flatū dādo ignis calefaciendo illuminando nocturna cōburēdo ⁊ cibaria coquendo. Seruiūt ętiā nobis celestia. sol in die luna ⁊ stelle in nocte Etiā supcelestia seruiūt nobis bñ ad Heb. i. Nōne oēs administratorij sūt spiritꝰ ministerū missi ppter eos qui hereditatē capiunt salutis. Hoc totū fecit nobis vt ei seruiremus S Sexto tenemur seruire deo p ppter ętne mercedis expectationē. bñ Mat. v. Gaudete ⁊ exultate q̄m merces vestra copiosa est i celis. Mā xp̄s exaltaturus est sibi seruientes. Hoc patet p3imo in exultatione sctē turis que seruiuit christo bzeui tempore ⁊ dure seruitio et ita exaltata est a deo. Aug. Crux trāslata de penis latronū ad frontes imperatoruz. Quid faciat tuis fidelib⁹ si tm̄ honorē cōtulit penis suis. s. clauis corone lāceę: et crucis Scdo p3o q̄ xp̄s exaltaturus est sibi seruientes q3 seruos suos reputat suos fratres ⁊ sorores. Math. xij. Quisq; fecerit voluntatem patris mei q̄ in celis est ipse me⁹ frater sor̄ et mater est. In quo xp̄s multū dilexit est diuitibus mūdi huius qui sibi seruientes videntur nō reputare hoies: imo minus caros videtur habere eos ꝙ inimīca sua. Tercio p3 q̄ dicitur euāgeli. qō ē dulce xp̄o Joh. xii. Ubi sū ego illic ⁊ minister me⁹ erit Nō sic faciūt diuites huius sc̄li q̄ magnū debec⁹ sibi reputāt si minister eor̄ sedeāt cū ipsis ad mēsā eor̄. Quarto q3 ipse redditur⁹ est vicē sibi fidelib⁹. Cū em̄ ceperint a ministerio ipe eis ministrabit iuxta illud Lu. xii. Et trāsiens ministrabit illis Nō sctēdū q̄ si alicui mille ānis ministraret xp̄s vt ipe vnica hora eor̄ seruitio ministraret ei i celo hoc nō esset nimis ⁊ tñ p singul⁹ horis dū⁹ ei ministrabim⁹ si i bono pseuerem⁹ ministrabit ipe nobis plusq̄ cētū milia ānor̄ Et hec mini

stratio est facienti eⁱ oficio. de q̃ dicit ps̃. Satia bor cũ apparuerit gl̃a tua. Multi ẽt dicunt seruiẽ q̃ sibi fideles fuerint dabit regnũ eternũ Lu. xij. Nolite timere pusillⁱ greꝯ q̃ placuit p̃ri vr̃o dare vobis regnũ: ⁊ hoc regnũ hz bõa oim regnoꝝ ps̃. Regnũ tuũ regnũ oim seculoꝝ: imo intrũ remunerat vt dicat cuidã suo sibi fideli seruienti. s. abrahe: ⁊ sibi adhuc vni cuiq; Suscipe celũ ⁊ numera stellas si potes. q. d. sicut nec potes ñumerare stellas sic nec multitudinẽ remunerationũ meaꝝ q̃s dabo michi seruientib⁹ imobr plus dicã tantã mercedẽ dabit vt nullus hoim in tra vel an gelorꝝ in celo hanc valeat ad plenũ estimare vel ñumerare. Job. xxviij. Celauit hõ preciũ eⁱ⁹ Sed tur volucres q̃ls celat .i. angelos latet. ¶ Quãtũ ad scm̃ sciendũ q̃ deꝯ pncipale ser fortia requirit a nobis vt ei placeam⁹. Primũ seruitiũ est vt pcã p̃terita p pniam diluam⁹ qz nullũ fortiũ sine illo placet deo: ḡ opz nos cõtritionẽ: confessionẽ: ⁊ satisfactionẽ habere de pcis p̃teritis. vñ Isi. ō cũ. bo. Ille pniam digne agit q̃ creatũ suũ satisfactione legitia plãgit. ⁊ nichil est qđ deo irãtũ placet iter oia in pctõre sicut penitere ⁊ ãplⁱ⁹ a pcis cessare: hoc sic pbatur qz si dares deo oia bona tpalia q̃ hẽs ⁊ oẽs pauper pasceres ⁊ infinitas eccl̃ias ⁊ monasteria cõstrueres deo totũ hoc non placeret nisi peniteres et a pcis cessares. Scm̃ seruitiũ est vt vicinus vicin⁹ recti stamus: hoc seruitiũ supra modũ diligit deus Et in signũ hui⁹ tũc remunerabit vnãquãq; victoriã quã dehz pugnãdo contra vicia Ber. Quoties resistetis: totiens coronabitis. Amb. Corona ppolita est: subeñda sũt certamia nemo poterit coronari nisi vicerit: nemo aũt põt vincere nisi ante certauerit Tertiũ seruitiũ est vt mũdũ et oia q̃ mũdi sunt toto corde spnamus ⁊ diligeres. Quõ hoc fieri dz. Rñdeo q̃ hõ cogitare dz mortẽ ppriã: ⁊ sic facillime põt contemnere mundũ et oia q̃ in eo sũt. vñ Hiero. Facile cõtẽnit oia q̃ se cito nouerit moriturũ. vndc memorandũ est hoi q̃ nudus habit ab hinc et hoc valet contra auariciã vñ Job. i. Nud⁹ egressus sũ de vtero mris mee: ⁊ nudus reuertar illuc Si esñ haberes centũ milia kiloxenorũ qđ tibi pdessent cũ nullũ terrã recipes Qđ aũt hõ sub tra sepelieꝫ hoc valz contra superbiã Eccl̃. x. Quid superbis terra ⁊ cinis: ⁊ q̃ hõ erit cibus vermiũ valet contra voluptates carnis q̃re em̃ sic delicate nutris corp⁹ tuũ qđ in breui erit cib⁹ vermiũ Job. xvij. Putredini dixi pater me⁹ es: mater mea ⁊ soror mea vermib⁹ Quartũ seruitiũ est in bonis opibus: iustitie. mie et deuotiõis exercitem⁹ nos: mie quo ad pauperes q̃bus subuenire debem⁹ deuotionis quos ad meditationẽ passiõis xp̃i. Quintũ fortiũ est vt studiose bis rebus insistam⁹. Aliud em̃ est i bonis operibus se exercere: aliud fortib⁹ insistere: lz vtrũq; ex altero crescat ⁊ proficiat: sicut ex semine spica ⁊ seges crescit. ⁊ in segete ⁊ in spica cõuerso semẽ crescit: sic ⁊ se hñt bona opa ⁊ fortes Ex operib⁹ em̃ bonis fortes proficiũt augent et roborant̃: ⁊ ex fortib⁹ bona opa pullulãt sicut cum quis est patiẽs in aduersis: humilis i prosperis ⁊ charitatiu⁹ ad deũ ⁊ ad pximũ Sextum fortiũ est vt deo p puram fidem fidelis inheream⁹. Mã qđ est melius in reb⁹ q̃ bona et pura fides. Ber. Magne diuitie sunt bona fides. Et reuera qđ in reb⁹ melius: qđ in corde dulcius qđ i terra q̃etius atq; securius bona fides. Sic econtrario qđ est pessimus q̃ habere malam atq; lesam fidem. Vñ Isi. de sũ. bo. dicit Nulla pena grauior est mala fides. Vis autẽ nunq̃ esse tristis viue bñ: bona fides gaudiũ spũs: rei⁹ anim⁹ nunq̃ est secur⁹. ¶ Quãtũ ad tertiũ nota excellẽtiã q̃ oia fortia q̃ facimus nõ dñt pncipaliter fieri ppter celũ intrãdũ nec ppter infernũ euadendũ: sz solũ ex charitate dei q̃ dz nos mouere ad fortiendum deo. Vñ legitur in vitaspatrũ q̃ erant duo fratres iuuenis ⁊ antiquus: iuuenis erat dei⁹ suus xp̃i ⁊ dyabolus inuidẽs ei venit ad antiquũ dicẽs. Ego sũ angel⁹ dei ⁊ habeo tibi referre aliq̃ ex iussu dei de q̃bus maxie dolet Scias q̃ frater tu⁹ iunior est fili⁹ damnatiõis eterne: ⁊ fortiũ suũ qđ exhibet deo sibi nõ pdest ad vitã eternam: ⁊ hoc dicto recessit. Et antiqu⁹ post hoc q̃ñcũq; vidit iuuenẽ semp ingemiscebat quo cõsiderãte tandẽ dixit. Pater mi q̃re tristiciã ex aspectu meo habes. Rñdit ⁊ dixit ei sicut sibi revelatum fuit ab angelo malo. Qui rñdit Nolli tristari. Si em̃ debeo dãnari dãnabor: si saluari saluabor: sicut deo placuerit ita faciat Non em̃ fuio deo ppter regnũ celoꝝ: sz ppter suam charitatẽ ⁊ bonitatẽ quã hz ad me ⁊ pro pter suam passionẽ quam sustinuit ppter me Si vult michi dare regnũ celoꝝ põt: si ifernũ iterꝝ põt. Et seqnti nocte venit angelus dei ⁊ manifestauit seni q̃ alter angelus, fuisset dyabolus. et dixit sibi q̃ ille iuuenis ex illa cõstantia magis meruisset q̃ primus omnibus diebus vite sue vnq̃ meruisset.

¶ De confessoribus. Sermo clvj. Quod penitentiam non debemus differre.

Estote parati qz qua hora non putatis filius hominis veniet. Lu. xii. Mat. xxiiij. Mar. xiii. In verbis premissis monemur ad pniam et ad vite emẽdationẽ vt. s. ꝓparemus nos ad mortẽ vt nos dñs cũ venerit paratos inueniat: sicut ille seruus confessor. N. paratus inuẽtus est. vñ dicit dñs ad nos. Estote parati &c. ℣ Pro quo sciendum q̃ nõ debem⁹ differre pniam nostrã vsq; ad mortẽ: nec etiã debem⁹ i pctis perseuerare sz cito a pctis resurgere: ⁊ hoc propter quinq; Primo qz ꝓ⁹ diuti⁹ qs manet in pctis: tãto plus onerat. vñ Greg. Pctm̃ qđ p pniam non

dilui: mox suo pondere ad aliud trahit. Et nō
postmodum minus pōt resurgere a petis cum
semper peccatis aggrauat ps. Appone iniqtatē
super iniqtatē ꝛc. Ille q̄ non pōt pōdus leuare
cum pacuū est quō leuabit qñ maius est In
sup status pctōris valde periculosus est. vñ le
gitur Gen. xix. quesiuisse dñm ad abam cū ipe
peccasset vbi esset ad designādū q̄ pctōr dz se
ipm querere vbi sit: an in bono statu an in ma
lo. Et cū considerat statum suum periculosum
hoc am mouere ipm dz ad pniaz agēdā. Quod
aūt pctōr stat in magno periculo pōt ostendi.
Primo in hoc quod omni die dietam facit ad
eternam damnationem. Ergo pctōr merito dz
cogitare vias suas quo vadat: ꝛ cōuertere pe
des suos in ta illud ps. Cogitaui vias meas
et cōuerti pedes meos in testimonia tua Item
qz peccatoz est in terra inimicoꝝ suoꝝ qui
bus se subiecit peccando. vñ Augu. de verbis
domini dicit. Audacioz est q̄ cum vno peccato
mortali dormit q̄ qui cum septem hostib⁹ de
morte sua tuicē obligatis cōfligit. Item
peccatoz cū se diligenter inspexerit et cōsiderat
tunc est in magnis angustiis positus Nam si
suspexerit cognoscit deum quez offendit qui
sibi multa bona fecit: ꝛ ipse sibi cōuerso mul
ta mala retribuit. vnde ps. Retribuebant michi
mala p bonis ꝛc. Si intra infernum quez ce
leritudinaliter meruit ꝛ sine dubio habebit nisi
dñs eū adiuuerit. vñ ps. Nisi dñs adiuuisset
me: paulominus habitasset i inferno aia mea.
Nam peccando hō appropinquat ad portas
inferni ps. Appropinquauerūt vsq̄ ad portas
mortis. Nā inter alias pctōris et infernū nul
lum est medium nisi egressus sic a corpore ꝛ in
puncto ingressus ad infernū. vñ Job. xxi. Du
cunt in bonis dies suos: ꝛ in pūcto ad infernā
descendūt. Si retro: tunc videt ips qō inutil⁹
expēdit in q̄ diabolo ꝛ mūdo fuit Ber. Mi
chil pūctiosius tpe: si ante tūc videt ꝛ cognoscit
mortem ppriā et extremum iudicium vbi deo
reddituri sūt cōnem de cibus cogitationib⁹
ꝟbis et operibus nisi hic emendauerit ꝛ satisfe
cerit. Sedm qō dz nos monere ad preparādū
nos ad pniam dum sani sumus est hoc q̄ qui
nō vult penitere dū sanus est ꝛ pōt qñq̄ pe
nitere q̄ non pōt qñ libēter vellet. ſ. qñ distulit
vsq̄ ad mortē: qz tūc pre nimio dolore impedit
visus rōnis q̄ obliuiscit aie propter nimiū do
lorem quē hz in corpore. vñ Gre. Cū egritudi
ne deprimeris vix aliud cogitare poteris pter
illud qō sentis ps. Super dolorē vulnerū meo
rum addiderunt. vñ etiam Albertus magnus
Vna potētia existente in actu alie minus pōt
Ibi aūt tactus maxime patit in infirmitate ꝛ
dolore corporis: quare intellectus minus pōt in
dicare de preteritis. vñ Aristo. iiij. ethi. Terri
bilissimum oim terribilium est mors. Unde p
pter nimium dolorem quandoq̄ homo in ago
ne obliuiscitur sui ipius et etiā dei ꝛ matre et
omnium sanctoꝝ. vnde Hiero. Quia illic ca
pitur intērio mētis vbi est vis doloris. Unde
infertōrēs homo p nimio dolore corporis pdit
vsum rōnis. Et quid sentiendum sit de illis q̄
pdūt vsū rōnis in agone ꝛre aū ser. lxxix. Q.
A Tertiū quod dz nos admonere q̄ nō differ
amus pniam nostrā vsq̄ ad mortem est q̄ si
quis in agone pniam agat: tunc incertum est
vtrū ex timore vl amore seruili penitear. vñ
Alber. mag. Rarum est q̄ aliqs ex amore iu
ste vite sue penitear. vnde etiā Petrus de pa
lude dicit. Raro in q̄t est q̄ in morte incipiat
vera pnia. Aug. Pnia in morte sacta periculosa
est: qz non inuenit in sacra scriptura nisi vn⁹
latro qui in fine vere penituit. Ille vt nullus
desperet: solus vt nullus presumat: qz i sano
homine penitentia est sana: ꝛ in infirmo infir
ma: ꝛ in mortuo mortua. Idem Aug. Si quis
positus in vltima voluntate voluerit accipe
re pniam: fateor nō illi negamus quod petit:
sed nō possumus securitatē dare q̄ bene hinc
exeat. Si secur⁹ hinc exeat nescio: pniam dare
possumus securitatē aūt dare non possumus.
Mundo dico dānabit: sed nec dico saluabitur.
Vis ḡ a dubio liberari: vis quidē incertū eua
dere age pniam dū sanus es. Si sic agis di
co tibi q̄ securus es. Nam si deus videt illam
intentionē in corde peccatoris in morte q̄ si
speraret de infirmitate euadere: vellet viuere
sicut prius in peccatis: ꝛ si videtur confiteri vl
confiteri et disponere testamentū ꝛ eleemosy
nas elargiri ꝛ promittere satisfacere lesis ꝛ in
ungi ꝛ cōicare et inuocare scōs si inquam hec
oīa facit tm: qz timet cito mori ꝛ eternaliter
dānari: ꝛ nulla dilectio dei vel odium peccati
mouet eum: qui si diutius daret ei viuere vel
let ꝛ diuti⁹ peccare eternali dānabitur: qz so
la charitas est q̄ saluat hoīem: nō timor seruilis.
B Exemplum legitur q̄ quidam vali
de delicatus vitā duxit: ꝛ alia multa petā ppe
trauit. Tandē p infirmitatē tact⁹ timore mor
tis cōfessionē fecit: petā defleuit: emēdationē
vite promisit. viaticū accepit: et iunctus est et
mortuus. Cui⁹ corp⁹ vt pote nobilis ꝛ diuiti
viri cū magna pōpa secularis glie tumulatus
est. Et erat eadem die tanta serenitas vt ipse
aer videret famulari exequiis. Dicerēt autē
adiuuīē homines. Multa bona pstitit deus illi
homini: qz nichil defuit ei eoꝝ que hō xpian⁹
habere dz. Diuinis munit⁹ est sacramētis: aer
in eius morte est serenat⁹: ꝛ cū magna glozia
est sepult⁹. Post paucos dies ille defunct⁹ ap
paruit cuidā socio suo dicēs se esse dānatum.
Qō cū ille sactus miraret ꝛ inde expauesceret
pniam ꝛ cōfessionē ꝛ sacramēta atq̄ cōionem
cōmemozās: ꝛ q̄ ita deuote et cōpuncto corde
re: et cū iacturis esset cōfessus: ꝛ sacramēta
cū magna deuotiōe recepisset vt sibi videbat

Rñdit defunctus. Vnū bonū michi defuisse/ ne quo nullū bonū valet ꝛ pdesse pōt: quod é illud inquit. Respondit: charitas. Quia omnia que fect. ſ. cōfitendo. sacramēta percipiendo fect ex timore mortis ꝛ pene ifemi ꝛ extremi iudicij ꝛ nō ex charitate: ꝛ ergo oia illa nichil michi pfuerūt ad salutē ſz si ex charitate illa fecissem salvus factus fuissem: sed quia illa ex solo timore fect: ideo nichil michi pfuerunt: quia sola charitas liberat hoiem a morte ¶ Quartū est q̄ si retinū verū pniaz ds in agone egerit: sic q̄ deus indulgeat sibi culpā: tñ adhuc pena ꝛ satisfactio remanet. et ꝓpterea tādiu purgatur in purgatorio q̄ hic in bzeui tpe psoluisset si tempestive pniam egisset. Et ſm Aug. Ignis purgatorius mitio mō ḡuius est ḡuis eternus non est. superat tñ oēm penā quā hō vnq̄ pass⁹ est in hac vita vel pati pōt Et de hoc ḡre crēplū infēs fer. clr. B. Hoc diligēter dñibz pēsare dēret ꝛ hic tēpestive penitere ꝛ se a pctis cauere: q̄ non solum p magnis pctis ds grauiter punietur sed etiā pro venialibus Ergo dñs dz serpm hic punire in eodē corpe ꝛ in eisdē mēbris in q̄bus peccauit: q̄ ſm Aug. Nullū bonū irremuneratū: et nullū malū impunitum remanebit. Et Salomon dicit. Per que ds pccat: p hec et punit Ergo si i scapula ꝛ ebrietatib⁹ vixisti: tūc hic p ieiunium ꝛ abstinentiā debes corpus tuum castigare: ꝛ sic hic satisfacere Si i luxuria: tūc debes corpus flagellare. Si in deliciis corporis. sicut cum mollibus vestib⁹ ꝛ lectisternijs in deum offendisti: tūc nō debes asperā vestē induere. ꝛ q̄nq̄ dure iacere Si aūt chorizasti: tunc iā ire debes nudis pedibus ad eccl'iam ꝛ satisfacere potius hic in psenti vita q̄ in futuro. Sic quilibet dz esse patiens in infirmitatibus quas q̄nq̄ de⁹ suis caris amicis dat pro purgatorio. Vnde dicit per pphetā Naū. 1. Afflixi te sapple i plēri ꝛ nō affligā te. sapple in futuro. Et hoc debemus a deo deliderare. vt nos hic a pctis nolletis puniēdo expurget. vñ Aug. Hic vre. hic seca: vt in eternū pcos. Vnde Greg. Misericorditer adhibet de⁹ tēporalē structurā ne eternā inferat vltionē Ideo hic quibusdam parcit: vt eos in eternū ferat. Alios ño hic ferit nō parcēdo vt in eternum parcat Item sciendum q̄ est bonū signū salutis et charitatis dei quando quis hic diu infirmatur in eodem corpore: ꝛ in eisdem mēbris: cum quibus deū longo tempore offendit ꝛ sic diu in peccatis iacuit. Vnde Grego. in li. moral. Diuina dispensatione agitur vt prolixioribus pctis prolixior egritudo existat D Sz quēritur q̄diu quis in purgatorio puniendus sit secundum dei iusticiam pro solutione vni⁹ pene peccati mortalis. Respōdetur q̄ satis probabiliter q̄ quis tot annis debeat puniri pro satisfactiōe vnius peccati mortalis: quot sunt dies in septem annis. Et ratio est: quia in presenti ſm veram iusticiam debet septēnis penitentia iniungi pro vno peccato mortali Vñ de dicitur in decretis. Penitētia peccati mortalis sunt septē anni. xxxij. q. iij. Hoc ſcīm Sz in purgatorio datus fuit mihi ānus pro die vna q̄ dñs dicit p ppheā ille q̄ hic tpe gratie ꝛ mie penitēt: vt habeā Ezech. xxj. Die p anno dedi tibi. Die. ſ. i pñti tpe gratie ꝛ mie p āno. sz in futuro vbi erit tps iusticie. Sic pōt probari hoc i filiis israel q̄ p q̄dragintā annos fuerūt in deserto ppt̄ peccā sua retardati anteq̄ intrarent terrā promissionis: q̄ si nō peccassent in. xl. duob⁹ intrassent. Et sic p q̄libet die dat⁹ ē vn⁹ ann⁹ Ex dictis pz q̄ aliq̄ aie p lōgū tps puniēt̄ quā alter in purgatorio. Nā in vno anno ſc̄i ecclr. v. dies i septē ānis sunt bis mille quingenti quinquaginta quinq̄ dies. Modo p tot annos ſm meā iusticiā deberet ds ardere in purgatorio p vno peccō mortali. Hoc nō a se dūc luxuriosi q̄ p vno actu tot annis punien/ di sūt Sic ebriosi ꝛ superbi: chorizātes blasphemi mēdaces ꝛ maledici inuidiosi ꝛ iracundi auari ꝛ accidiosi: ieunia et festa ab ecclīa ꝛcepta trāsgredientes. ꝛ sic de alijs pctōrib⁹ Sed tñ vbiūq̄ ista pparatio sufficiēs sit iudicio dilecto⁹ relinquo. Sed tñ vt videā satis credibile apparet Et Jtē sciendū q̄ nulli⁹ ppter ea desperare dz q̄ tā dicta intelligēda sūt ſm meā iusticiā vel. sz de⁹ misericors ē ꝛ scrutio ꝛ cordis cōtritio cōfessionis ꝛ satisfactio in pñti q̄ fit p bona opa q̄ ds facit sibi ꝛ tribulatiōes ꝛ infirmitates ꝛ pſecutiōes quas q̄ patiēt̄ ꝛ volūtarie sustinet multū de pena purgatorij delent. Sic ꝛ suffragia q̄ fiūt p animab⁹ valent ipsis ꝓsunt vt eo citius liberēt a purgatorio Wil legit in dialogo. Cesarij q̄ q̄dā debebat esse duo mīlia annoꝝ in purgatorio ꝛ i duob⁹ ānis p suffragia vni⁹ epi et aliorum bonorū hoiz liberat⁹ fuit a purgatorio F Jtē legit in dialogo. Cesarij q̄ q̄dā adolescens in claravalle recept⁹ in conuersū fact⁹ est opilio eiusq̄ q̄ oues pascens i agro apparuit ei ꝑfobzinus su⁹ nup defunct⁹. Quē interrogās vñ veniret rñdit. Mortu⁹ sum ꝛ magnis penis torquetor At q̄erlus. Poteris ne iuuari. Ar ille. Si potero habere tres missas i ordine vestro mox liberabor. Mox cōuersus ad monasteriū festinās q̄ viderat ꝛ audierat pozi indicauit. Cui prior grat̄ rñdit Ego vnā celebrabo alias duas duob⁹ fratrib⁹ meis. Dicq̄ ät missis iterū ille apparēs conuerso gratias egit dicēs. Vñficio missaꝝ saluat⁹ sū Nec mirari debes si tñ valet dñici corpis i molatio ꝛc. Jtē legit q̄ q̄dā patriarcha habuit fr̄em cardinalē q̄ apparuit ei post obitū dicēs se esse in maximis penis purgatorij: ꝛ q̄ illas deberet sustinere p. xv. ānos. Et patriarcha sequēti die celebrauit p alia ipsius missa vnā. Tūc appa-

ens et splēdidus et egregiabat charitatē suā
et dicit q̄ p illā millaz eēt liberat⁹ a purgato-
rio: et dicit se tā ad celū trāsitur. Quintum est
q̄ ille q̄ rapuat suā cōfessionē vsq; in agonem
mortis et exēmitatē vite et si ꝺeet bñ pen-
teat tñ minorē gliam habebit in celo. Mā bal
de dicūtes erunt in pīmo ille q̄ in extremis
penitet: et ille q̄ trigita vel quadragita annis
deo seruuit. Unde dr in euangelio Joh. xiiij.
In domo patris mei mansiones multe sunt.
De hoc quere ante sermonē. xx. J.

¶ Sermo de virginibus. Sermo. clxij.

SImile est regnū celorū thesauro abscōdito i agro. ꝛc Mat. xiij
Postquā istum thesaurum intelligitur vir
ginitas que est thesaurus super oēs thesau-
ros. Unde Eccl. xxvj. Non est condigna pon-
deratio continētis aie. Unde p pūti de virgini
bus tria sunt dicenda. Primo de virginitatis
dignitate. Scō quo xp̄s recipit in sponsis su
is. s. in vīginibus Tercio exemplum ¶ Quā
tum ad pīmum notādum q̄ beate sunt cōiuga
te: beatiores vidue. beatissime sunt vīgines.
Mā isti tres status differūt sicut lux solis: lux
lune. et lux stellaꝝ. Itē differūt sicut aurū ar-
gētum: et plūbum. Unde Aug. de bono viduali
dicit sic. Sicut bonum erat q̄ martha tata ge
bat occupata circa frequēs ministeriū seruōrū
sed melius q̄ maria magdalena sedit audiēs
verbū dei: ita et bonum Susanne in castitate
cōiugali laudamus: sed bonū vidue anne ma
gis: sz tñ bonum vīginis Marie ap̄ponimus
Unde et. Damascenus li. iij. Quāto angel⁹
hoi est superior: tāto vīginitas nuptis est hono
rabilior. Sed diceret aliquis. Quare virgines
sunt beatiores. Rñr q̄ ꝓpter vīginum digni
tatē. Mā xp̄s in nouē dignitatibus p̄uilegia-
uit dignitatem virginum q̄ significate sunt
p nouē choros angelorū. Primū p̄uilegiū ē q̄
virginitas est thesaurus incōparabilis super
oēs thesauros. Mā oia regna mūdi et oīe au-
rū: et oēs lapides p̄cioli nō p̄nt cōparare vīgini
tati. Et in signū huius xp̄s cōmendando vīgi
nitatē cōparauit eā thesauro dicēs in verbis
p̄missis Simile ē regnū celorū thesauro ꝛc.
Secundum p̄uilegium est q̄ virginitas est
vita angelica. Ambro. Qui nō nubunt et vxo
res nō ducūt: sicut āgeli in terris sunt Hier.
etiam dicit. In carne p̄ter carnem viuere nō
est vita humana: sed angelica. Quid em sunt
virgines nisi homines celestes et angeli terre
stres. bñ Amb. in li. de offi. Supgredit vīgini
tas q̄drationē humane nature: p quā hoies an-
gelis assimilant. Tertiū est: q̄ vīgines sūt re
gnū celorū Mā de⁹ habitat in eis Lu. xvij. Re
gnū dei intra vos est. Qz sicut xp̄s regnat i ce-
lo et i terris: sic i terra in vīginib⁹ Ber. in epla.
Sola est castitas q̄ in hoc mortalitatis loco et
tēpore quēdā statū mortalis glie repsentat.
q̄ aūt xp̄s in vīginib⁹ regnat p: q̄ vīgines sc
dei refectio Cāt. ij. Qui pascit inter lilia. i. in
ter vīgines Etiā ipe xp̄s pascit eas cū sua dul
cedine. Et merito qz etiā ipe delicias carnis
celitus quāt: ideo in xp̄o delicias inuenūt. De q̄
dulcedie dicit Ber Cist⁹ aie est gratia dei dul-
cissimus suauis et oēm hūs in se suauitatē et
delectamētū sapozis. Quartū p̄uilegiū est li-
bri vite inscripti. Mā ipse vīgines a xp̄o sunt
scripte in libro vite Apoc. iij. Habes pauca no
mina q̄ nō coinquinauerūt vestimēta sua. Et
subdit. Et nō delebo noia eoꝝ de libro vite Et
de hoc gaudere debēt vīgines et nō i vanitatib⁹
huius mūdi: sicut in ritib⁹ et ludis. Mathei. v.
Gaudete qz noia vestra scripta sūt in celis Ps̄
Aug. Gaudia vīginū xp̄i sunt de xp̄o: in xp̄o:
cū xp̄o. post xp̄m. p xp̄m: ppt xp̄m. Quitū est
qz vīgines sūt ornat⁹ celi et pulchritudo ecclesie
Eccl. xliij. Species celi glia stellaꝝ. i. vīginū
Qz sicut stelle celū ornāt sic et vīgines eccliaz
Stelle em in die latent et inuelspere apparēt:
sic in fine mūdi i resurrectiōe nouissima clari
tas virginū apparebit. Ps̄ de quolibet iusto
dr illud Mat. xiij. Fulgebunt iusti tanq̄ sol.
Sed vīgines q̄ mūdiciā corꝺis et corꝑis seruā
uerūt tūc pre ceteris oibus clariores erūt Ps̄
Amb. in li. de vīginitate dicit Pulchritudinē
quis pōt maiorem estimare decore vīginis q̄
amat a rege. pbat a iudice dedicat dño cōse
crat deo. Sed mali et luxurioli tūc erūt defor
mes nigri et graues passibiles et immortales
qz mors fugiet ab eis sz casti tūc lucebūt pre
aliis sicut stella differt a stella ꝺm apostolum
Sextū p̄uilegiū ē q̄ xp̄s specialē dilectionē
hz ad vīgines. Quānis ei oēs bonos hoies di
ligat tñ specialr virgines p̄ oib⁹ diligit Pro
uer. xxii. Qui diligit corꝺis mundiciā habit
regē amicū Beda super Lucam. Sicut xp̄s i
summa pace nat⁹ est vt se pacē diligere oīde
ret: ita de vīgine nat⁹ est vt se virginale decus
diligere demōstraret. bñ etiā Hiero. Pl⁹ cete
ris amat xp̄s vīgines qz spōte tribuūt qđ nō
ēst eis imperatū. Septimū q̄ habebūt spāle
aureolā Est aūt aureola additio ad gliam ele
ctis cōiter debitā. Pro quo notādum q̄ virgi
nes: martyres et p̄dicatores habebūt specialē
aureolā. Ps̄ q̄rit vtrū virgo q̄ violēter corꝝ
pit perdat aureolā. Rñdet ꝺm Tho. q̄
nō: dūmodo ppositū vīginitatis hz nec efficit
in actū. bñ legit de vītā Sancte q̄ dicit. Si me
inuitā violaueris castitas mihi duplicabitur
s. ppter virginitatē et iniuriā quā paterctur
si corꝑi pereā. bñ qr in dec. Dū vīginitas sine
cōsēsu corꝑis meritū castitatis duplicabi-
tur. xxij. q. v. c. i. Itē q̄rit vtrū illa q̄ in carne
est vīgo: sz ppositū hz cōtrahēdi matrimoniū
et in tali ppōsito mortē vtrū habebit aureolā
Rñdet q̄ nō qz ad aureolā cōsequēdā requi-

rit ꝓpositū ꝓpetuę ☞ginitatis. vñ Albertus magn⁹ ꝫ sanct⁹ Tho. dicūt q̄ p̄ solā ꝫsensu in actū carnalē pdit ☞ginitas cū in mēte cō sistat ꝫ recuperari pōt vt pz in. Johāne euāgelt sta quē xp̄s de nuptis vocauit. Ergo si talis virgo in agone penitteret ꝫ mutaret ꝓpositū sic aurcolā acquireret Et est sciēdū q̄ virgini tas carnis perdita nunq̄ recuperari pōt. Vñ dz in decr. De⁹ non pōt facere de corrupta virginē. xxxij. q. v. si paulus. Vñ etiā Hiero. Audenter loquor cū oia possit deus suscitare cū non pōt virginē post ruinā balet quidez li berare ꝛc pena sed nō balet cozonare corruptā Unde etiā Jsido. de sum. bo. Omne petrū per pniam recipit vulnerū sanitatē ☞ginitas au tē si labitur nulla pnia reparatur ad integri tatē. Queritur vtrū melius sit seruare virgi nitatē cū voto q̄ sine voto. Rñdetur q̄ melⁱ⁹ est seruare cū voto quia hō se totum offert deo per votū. Unde sicut magis est dare arborem cū fructu q̄ solū fructum sine arbore sic etiā est de virginitate que seruat cū voto et debit ginitate que seruat sine voto. Nā sicut plus peccat qui post votū fragit ꝑ millum sic etiā plus merēt seruādo votū. Aratimē non est le uitervouēdū q̄ qñ post modū matrimonium cōtrahūt grauiter xp̄z i hoc offendūt. De hoc quere supra ser. xxvi. ☞ Octauū pziuilegiū est q̄ virgines sunt spōse xp̄i. Nā ipe xp̄s est summus pōti[illegible]x. De quo dz Leui. xxi. Sum mus pontifex virginē ducet uxorē Et ex hoc sequitur q̄ ipse virgines sūt regine: quia habēt xp̄m regem glozie ꝑ spōso. ps. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato ꝛc. Vñ etiā Cyprian⁹ in li. de ☞ginitate. Virginitas est soror ãgelozū: victoria libidinū: regina virtutū: possessio oīz bonoz. Monū pziuilegium est: q̄ virginitas pzicipatū tenet tam in celo q̄ in terra. Vñ Hieroñ. in omni sexu ꝫ gradu pudicicia obtinet pzincipatū. Notanter dicit sexu et gradu: qz duo sunt sexus. s. masculin⁹ et femin⁹. In masculino tenet pzincipatuz xp̄s. in femineo gl'iosa virgo Maria. Itē in gradu in ꝓphetis Johānes baptista. In pōt catoribus noui testamēti Paulus. q̄ est ☞go. Vñ et ꝓponit petro in sigillo pape. ꝫ frequēter depingit rome ad dexterā xp̄i: ꝫ petr⁹ ad si nistrā vt pz in eccl'ia ipsi⁹ beati petri. In euā gelistis beatus Johānes euāgelista. q̄ est vir go. In martyrib⁹ beatus Stephanus protho martyr: ꝫ Laurētius. q̄ sunt virgines. In con fessoribus Nicolaus ꝫ Martinus. q̄ sunt ☞gi nes. Ergo honorabiliores sunt virgines coz̄ deo hoibus: ꝫ angelis ☞ Quātū ad sēm fuerit q̄ xp̄s sex recrit in sua spōsa quozum sibnum defuerit nō sibi placet illa spōsa Pzi mū est pulchzitudo q̄ exhibit i puritate cōscie tie. vñ Cañ. iij. Tota pulchra es amica mea ꝫ macula nō est in te. Ergo quāto cōscia ☞gi[illegible] est puriorꝫ tāto coram xp̄o ipsa est pulchzioz. Ideo ☞ diligēter dz custodire facie aie. i. con scientie. nō solū a nigredine petī mortalis: sed etiā a pulueresvenialiū: qz venialia maculant alaz sed mortalia denigrant. Et ponitur exēplū q̄ aliq̄ denigratur in ago q̄ videri nō po test: et aliq̄ obscuratur q̄ videri pōt: sed non plene discerni: ꝫ ꝓpter hāc differentiam dicit Greg. Venale obscurat mortale obtenebrat. Ergo sicut vxor solet facie suā lauare ꝫ cā mū daz seruare et frequēter speculā inspicere vt si viderit in speculo aliquā maculam in facie statim eam deponet. Sic virgo xp̄i lauare dz faciē sciē sue p̄ cōfessionē ꝫ ꝛfessionē: ꝫ spe culā inspicere. i. mādata dei cōsiderare. Unde beat⁹ Gregorius. Specula sunt mādata dei Et si deprehēdat aliquā maculā: illā per ꝛfes sionē abluat. Vñ Ber. dicit. Ama cōfessionez si affectas decorē. Scdz q̄ xp̄s requirit i sua sponsa est nobilitas: qz nō sufficeret q̄ spōsa sua esset pulchra: nisi etiam esset nobilis. Hec aut nobilitas attēditur in honestate moꝛuz et custodia sensuū. Et quāto honestius et me lius custodit: tāto est nobiliorꝫ. Co[illegible]. vij. Quā pulchri sūt gressus tui. Unde honestas spōse xp̄i stat in hoc q̄ nullus malum loquat de ea sed vt alij edificētur de cōuersatione ipsi⁹ Vt aūt teipsum custodias: ab oibus illicitis ocu los tuos auerte. Vñ Greg. Non licet intuere qđ non licet concupisci Itez custodire debes aures ab audito malozuz Jsidorus. Nulla au rem tuam sermonuz impudicicia subrepat ha nus sermo cito polluit mentez: ꝫ facile agitur qđ libenter auditur. Item custodire debet ma nus ab illicito tactu: ꝫ pedes ab inutilib⁹ di scursibus. unde Bern. Solēt virgines queve re ☞gines sunt semper esse pauide ꝫ nunq̄ se cure. Vt aūt corpus ☞gnis custodiat ꝫ bene regatur: tūc oportet eam moderantiā et absti nentiā tenere: quia per abstinētiā caro domatur. Unde Hugo de sancto victore. Parca enī vita occidit vicia: libidinē extinguit: virtutē nutrit: animā roborat mentem ad celestia eleuat. Tercium qđ xp̄s requirit in spōsa sua: sine quo alia duo non valent est sapientia. Et illa attenditur in locutione discreta. Vaz spōnsa xp̄i debet se custodire in verbis vt dicere pos sit cum. p̄. Os meū loquetur sapientiā. Et po pulus qui audit eam loquentem dicere possit illud. p̄. Diffusa est gratia in labiis tuis: pro pterea benedixit te deus in eternum. Qualis autem debet esse virginis sermo ostendit san ctus. Hiero. diecs. Sit sermo ☞gnis pzudēs modestus et rarus. Unde dicit Amb. Custodi virgo vias tuas: vt non delinquas in lingua tua. Nam et vana loqui plerūq̄ crimē est vir ginis. Bona verba loqui est signum bonitatis in corde; ꝫ econuerso mala loqui est signum pe uersi cordis. Matthei. xij. Ex abundātia cor-

dis os loquitur. Ergo dum virgo vel mulier turpia verba loquitur: signum est mali cozdis Christo. super Math. Quale coz habet unusquisq; talia verba loquitur et opera facit. Ar to. iiij. Ethicoz. Qualis unusquisq; est taliter dicit ⁊ taliter operat ⁊ taliter vivit. Quare tam qñ xps requirit in sua spōsa: sine quo p̄dicta nō sufficiūt est divitiarū abundātia. Et he divitie cōsistunt in virtutibus. vñ. Gzeg. Nece divitie nō opes: sed virtutes sunt. Ergo sponsa xp̄i debet habere humilitatē exemplo Marie que de seipsa dicit. Respexit humilitatem ancille sue. Vñ marie ꝑginitas deo non placuisset: si humilis nō fuisset. Ex quo patet q̄ cas[illegible]s non prodest superbe virgini. unde Aug. Melius est humile coniugium q̄ superba virginitas. Item sponsa christi debet servare obedientiā: et frangere propriā voluntatem: quia hoc est valde meritoriuz. Eusebius in epistolis. Illum diem rātum te benedixisse puta in qua propriā voluntatem abnegasti ⁊ desideriis tuis restitisti. Hieronymus. Tā tum virtuti addices q̄tum voluntati proprie subtraxeris. Itē sponsa xp̄i debet servare caritatez: q; charitas est optima virtutū ⁊ q; castitas sine charitate deo nō placet Ber. Castitas sine charitate est lāpas sine oleo subtrahe oleū ⁊ lampas nō lucet: tolle charitatem ⁊ castitas nō placet. Unde Gze. super Ezechie. Antiquus inimic⁹ in nobis castitatē si sine charitate fuerit: nō timet: q; ipse nec carne p̄mittue nec in eius luxuria dissolvitur Ex quibus patet q̄ virgo xp̄i quāto plus habet de humilitate. de obedientia: ⁊ de charitate: ⁊ de ceteris virtutibus tanto est ditioz. Et he divitie tam nobiles sunt q̄ solus deus operatur eas in nobis. Gal. v. Qui tribuit vobis spiritum operatur virtutes in vobis. unde August. Virtus tam nobilis est vt nullus eam nisi solus deus operetur in homine. Quintum quod christus requirit est q̄ spōsa sua sit sana et nō lāgues Perfectio anime attenditur in agilitate q; inter omnia signa sanitatis precipuū est agilitas in membris. Unde sponsa christi debet esse agilis ad bona opera Sed ego pigra que diu dormit ⁊ bene et laute comedit ē lāgues et multū infirma. Similiter virgo illa que de mane vigilat ecclesiam ⁊ servit deo ⁊ post p̄tā dium vadit ad chozeam ⁊ servit mūdo est claudicās cozaz deo. Unde ipse dixit per prophetaz. Usq; quo claudicatis in duas partes. ⁊c. Sextū quod christus requirit ⁊ sine quo prē dicta non sufficiūt est q̄ spōsa christi sit fidelis i amoze sui spōsi: sit q̄ nulli placē desideret: nisi soli christo. Apostol⁹. i. Cozinthi. vij. Virgo cogitat que dei sūt ⁊ quomodo placeat deo. Virgines ei que sponse christi sunt non debent diligentiam adhibere super ornatum cozporis: sed super ornatum anime. unde Cyprianus in epistola. Quid ergo virginib⁹ cū terreno cultu et cozruptibilibus ornamentis que dum placere hominibus satagunt deum offendunt. Unde etiam Augustinus in libro ad sacras virgines. Dominica virgo nec ornatu capitis: nec habitu: nec oculis erectis: sed cum vultu ad terram depresso p̄cedat: ne in febles inducat amoꝛes: et si non pereat alius p̄ditionis causa non exiliat. Unde sponsa christi diligenter debet se cauere ab illicito amoze et a carnis libidine quia virginitas carnis cū cozruptione mentis similis est sepulchris ab extra speciosis et itez⁹ plenis spurcicijs. vñ de Hiero. Non nulle sunt virgines carne non spiritu quarum cozpus est integrū sed anima cozrupta: sed illa virginitas hostis est christi cuius nec mentem maculat cogitatio: nec carnem libido. Unde etiam Jsid. de summo bo. Virgo carne ⁊ non mēte nullam meritum habet in repromissiōe. unde etiam Aug. Felici oꝛeni michi videtur mulier nupta q̄ nuptura Virgo hz ei illa quod ista cupit: illa vult placere timet ista multis. Virgo que est sponsa xp̄i attendere debz q̄ vroz fidelis facit q̄quid scit placere marito suo sic ⁊ ipsa debz facere xp̄o Item sicut vroz nō ostēdit signa familiaritatis aliis viris in p̄sētia sui mariti: sic nec virgo in p̄sentia christi quibuscūq; p̄sēs est et omnia verba mozes ⁊ facta sue sponse considerat Sed q̄tum ad tertium sciēdum q̄ de illis qui honozāt ꝑgines quas xp̄s sic p̄vilegiavit et sibi p̄electivit sunt spōse ipsi⁹. Nam christus tales maxie punier. De hoc maxime quere exemplum ante. ser. xcbi. ℣.

¶ Alium sermonē de virginibus. s. de spirituali matrimonio quere supza ser. cxiiij. ℟.

¶ De angelis. Sermo. clxiij.

Angeli eozum semper vident faciem patris mei qui in celis est. Matth. xviij. Ex quo hodierna die peragitur festum sancti Michaelis et omnium angelozum. ideo in p̄senti sermone de angelis quattuoz sunt dicendo ℣ Primo quare festum angelozū solenniter sit celebrā dum a nobis. Respōdetur q̄ pter tria. Primo ꝓpter multitudinē angelozum quozū hodie festa peragimus. Circa quod queritur vtū āgeli sint i aliquo magno numero. Rñdetur scōz sctm Tho. q̄ sic. Nā excedūt oēm numerabilem ⁊ visibilē multitudinē. unde etiā Dionysius in de celesti hierarchia Excedētes numerum nostrozum materialiū cozpoꝛ Apoc. vii. Vidi turbam magnam quaz dinumerare nemo poterat. Facili⁹ enim quis stellas celi guttas maris: et folia arborum numeraret q̄ numerum āgelozum. Modo si festum vni⁹ sācti solēniter est celebrādum: quid cū de festo tot āgelozum. Scdo vt ipsis angelis vicē

compẽsemus. Gaudẽt enim de nostris conuersione ⁊ de bonis nris. vnde ⁊ nos etiam hodie de ipsis gaudere dẽmus. vñ Lu. xv. Gaudiũ est angelis dei super vno peccatore penitẽtiã agẽte. vnde etiã Bern. sup cãt. Gaudent angeli in conuersione pctõrũ salutem hoim sitientes. Lachrymæ enim penitentium sunt vinũ eoꝝ. Tercio vt per honorem quem hodie ipsis exhibemus: prouocemus eos ad seruiendum nobis in futurũ. Nam hodie expirat annus seruitij eoꝝ. Nõne merito vno die sunt deuote a nobis honorãdi q̃ nobis p totum annũ singulis diebꝰ seruierunt ⁊ nos custodierunt: nunq̃ ẽm aliqs nẽm dixisset p annũ nisi angeli eum custodiuissent. ꝓs. Angelis suis deꝰ mandauit de te: vt custodiant te i oibus vijs tuis. ergo q̃ cũq̃ desideraret angel⁹ sibi in futuro anno seruiant hodie dꝫ eos deuote honorare et festum eoꝝ solẽniter celebrare. ℟ Scõd quereꝝ quare angeli seruiũt nobis oibus. Rñdẽ q̃ triplici cõe seruiunt nobis. Prima e acto est charitas quam habent ad saluãd nẽm: qz perfecte diligunt nos. et multo sincerius q̃ pater vel mater soror vel frater. ⁊ nunq̃ aliqs intim̃ desiderauit bonũ cognati sui: sicut ipsi desiderãt bonũ nostrum ⁊ salutem nẽm. Scõa rõ est propter xp̃m: ex eo q̃ xp̃s est frat noster et mariã quæ est dña angelorꝝ ⁊ mater nostra: tunc ipi angeli in hoc q̃ nobis seruiũt: honorãt xp̃m qui est frater noster. ꝓs. Narrabo nomen tuũ fratribus meis. ⁊ Joh. dixit ihesus ad mariaz magdalenam. Vade ad fratres meos ⁊ dic eis Ascẽdo ad pr̃em meum ⁊ pr̃em vr̃m. Vbi xp̃s noiat nos fratres suos. Et g̃ sicut fres suos alicuius regis honorant a subditis ipius regis sic ⁊ nos honoramur ab angelis tanq̃ fratres regis celestis. Tercia cã est ꝓpter seipos: qz summa eoꝝ est per nos reparãda ⁊ etiam ꝓpter meritum ipsoꝝ accidẽtale. Circa quod queri ẽ dicũ hoies assumuntur ad ordines angelorũ. Rñdẽ q̃ omnes electi assumant ad ordines angelorũ: ꝙdam ad inferiores. quidã ad medios quidam ad superiores. sed diuersitatẽ meritorum suoꝝ: vt dicit Gre. Sed beata virgo supẽs choros ãgelorꝝ exaltata est. vñ canit de ea exaltata es sãcta dei genitrix sup choros angelorum ad celestia regna. Item quereꝝ vtrũ gaudium custodientis ãgeli augeat ex beatificatione hois custoditi. Rñdetur sicz Bonauẽ. q̃ essentiale præmium ex hoc nõ augeat: sed accidentale. Nam angeli ministrãdo aliis bona opera faciũt: nõ præmiũ accidentale merentur ℣ Tercio est sciendũ q̃ angeli seruiunt nobis inbita: in morte ⁊ post mortẽ. In vita faciunt peccatorib⁹ penitẽtib⁹ ⁊ pfectis: pctõribus seruiũt. primo i hoc q̃ custodiunt eos ne a demonibus totaliter occidantur. Nam cum quis peccat mortaliter: tunc imediate demerunt q̃ demones ei collũ frangerẽtur ⁊ ducerẽt: nisi ad infernũ. sed sancti angeli arcent demones vt non possint exercere malicias suas in pctõrez vt libẽter facerẽt. Vñ quicũq̃ pctõr lõgo tempore. s. p decẽbel bigiti annos vixit i peccatis &c. hoc regratiari dꝫ deo ⁊ angelis q̃ eum in talibus pctis sic custodierunt. Secũdo seruiunt pctõribus: vt cum nõ desistunt a pctis tũc frequẽter reprehendũt: ⁊ admonent eos vt satisfaciant ⁊ a pctis cessent ⁊ ꝓponũt ipis pctõrib⁹ interius sepe q̃ pro momentaneo pctõ penam eternam incurrãt. gl̃iam eternã pdãt a xp̃o p oibus laboribus suis non satisfaciant. Tercio seruiũt pctõribus in hoc vt cõsistere a pctis nolunt: tñ sepe eos retrahunt ne tm̃ peccẽt q̃ tum volunt. Sepe cũ affuit voluntas ⁊ defuit facultas: ⁊ hoc ex prudentia angelorꝝ. Et in signum huiꝰ legit. Num. xxij. q̃ cum Balaaz iret ex auaricia ad maledicendũ ppl̃o israel sedens super asinam: ab angelo sãcto impedit⁹ est: qz ãgelus euaginauit gladiũ quẽ cernẽs asina auertebat se i via ⁊ iunxit se parieti. &c. tũc Balaam asinã percussit et ipsa locuta est. Cur me cedis. Sic ãgelus impedit aliquãdo hoiez a petõ. vt saltẽ. ẽ aliter minꝰ puniatur. ℣ Itẽ quereꝝ vtrum ãgelus declinquat pctõrez in pñti ex toto ꝓpter sua petã. Respõdetur sicz sctm Tho. q̃ ãgelus nunq̃ declinquit hoiem vsq̃ ad horaz mortis etiam q̃tũcunq̃ malus sit: dñ sit aliqs ei⁹ effectus vel a malo retrahendo: vel ad bonum promouendo. Vñ decet debet reuerẽtiã exhibere suo ãgelo in oi loco: qz semp̃ pñe est: ⁊ cognoscit verba ⁊ facta nostra etiã q̃tũcunq̃ occulta vnde Ber. In quouis diuersorio in quouis angulo reuerẽtiã exhibe ãgelo tuo: nec audeas illo p̃sente quod me vidẽte nõ auderes. Et sciendũ est q̃ qñ quis peccat de hoc lẽtãtur demones et qñ a pctis cõuertitur et bona opera facit de hoc letant ãgeli. Aug. Quotiẽs bonũ agim⁹ gaudẽt ãgeli ⁊ tristant demones: quotiẽs vero a bono deuiam⁹ d̃yabolꝰ letificatur ⁊ angelos suo gaudio defraudam⁹. Secũdo ãgeli seruiunt penitentibus cum peccare desierunt. Quid faciẽdũ sit solliciti omnes penitentes instruũt. Et quomodo se regere debeãt in verbis et factis ne recidiuẽt: ⁊ deum denuo offendãt. Et in signũ huius legit. Gen. xix. Cũ angeli eduxissent Loth extra ciuitatẽ sodomoꝝ dixerunt ei. Salua aiam tuã: ⁊ noli respicere post tergum: nec stes in omni circa regione sed in mõte saluum te fac ne ⁊ tu simul pereas. Ergo quãdocunq̃ homini penitenti occurrit modo debito decetero sic habẽ. ⁊ ꝙba tua talimodo animum proferre et quinq̃ sensus tuos custodire et sic xp̃o fideliter cum bonis operib⁹ vsq̃ ad mortẽ seruire: talia oia ãgel⁹ inspirat et hoiez docet. Tercio angeli seruiunt ꝓdicẽtibus vt eos instruãt q̃ bona opera et orationes ieunia elemosynas vigilias ⁊ castigatio-

ens ⁊ etiã labozes coꝛpozales deo ꝓcipaliter
offerãt. Greg. Oẽ bonũ quod agimus ꝑ intentionẽ ꝛemp ad celestia leuem⁹ Vnde ẽt Hũb.
Quotidie mane surgẽtes cuncta deo q̃ facturi
estis offeratis simito die cõuocatis cogitationibus: locutiõibus opatiõib⁹ illa die ꝑmissis
vobismetipis caplm teneatis. Itẽ ꝛecutũt ꝓfitentib⁹ i hoc q̃ ip̃m instigãt eos vt i bono ꝓficiãt. ⁊ quotidie mellozes fiãt. vñ Ber. In via
dei stare ꝛetrogradi est. Mã nullũ medium est
aut ei hõ ꝓficit aut deficit. Itẽ sciẽdũ q̃ angeli nõ ꝛecutũt hoi in vita sed etiã i mozte. Mã
in agone mozt̃is tunc demones mittuntur ant
mã rã[illegible]/sed angeli fugant eos. Et hoc figuratũ est. Gen. xxxij. Vbi iacob timẽs Elau dixit. Castra dei sunt hec. ⁊c. Oq̃ dulcis ⁊ q̃ magna ꝛ solatio erit homini mozitẽti q̃n videt angelos occurrere ⁊ demones fugari: cũ oẽs amici hoiꝛ mozitẽtẽ dereliquũt ⁊ tunc angli i extremo fine et subuenũt Itẽ ꝑ⁹ mozte ãgeli ꝛecurunt hoi in hoc q̃ ducunt aiam hois in celum.
vñ dr̃ Lu. xvj. Factũ est aũt vt mozeꝛeꝛ mẽditus ⁊ ꝓtaretur ab angelis in sinum abzahe
M Vlto quo sciẽdum q̃ multi angeli mittũtur bonis in agone mozt̃is Primo ꝓpter custodiã aie: qz tunc hõ mozies maxie impugnatur a demonibus: ⁊ etiã a multis vñ ps. Angelis suis mãdauit de te. vt custodiãt te in oñibus vijs tuis tã in vita q̃ in mozte. Secundo
ꝓpter ꝛeuerentiãm vt illi aie magnã ꝛeuerentiã
exhibeãt. Ideo multi angeli mittunt ad mozte boni hois. Tercio vt cum letitia deducant ad
celestẽ pẽriaz: qz si est gaudiũ angelis sup vno
pctõze pniam agente: q̃d tunc erit de aia q̃ ad
coꝛ societatẽ deputat. Vñ Eccl. lxv. In'letitia
egrediemini: ⁊ in pace deducemini. Vñ sciendum q̃ nunq̃ aliq̃s rex vl' regina vel papa vl'
epc̃s ita ꝛeuerent̃ est ꝛsuscep⁹ ⁊ cũ tali dignitate introductus sicut aia boni hois ab angelis
in celũ introducit̃: ⁊ a xp̃o ⁊ brã v̄gie maria ⁊
ab oibus sanctis et angelis ꝛsuscipitur. Q
Quarto est sciendũ in quib⁹ angeli sunt nobis
likes ⁊ i quib⁹ nos ꝓcellũt; ⁊ i q̃b⁹ nos ecõuerso eos ꝓcellim⁹. Et est notãdũ q̃ ãgeli sũt nobis likes i quactuoꝛ Primo i hoc q̃ bnũ patrẽ
habemus ⁊ bnũ creatoꝛẽ. l. deũ qui eos ⁊ nos
creauit. Vñ ꝓpheta. We sicut ⁊ te creauit de⁹
Vñ bnã originẽ habem⁹ cũ angelis qz a deo
ipsi et nos originaliter sumus. Scõo sunt nobis likes in possessione hereditatis eterne Mã
nos homes speram⁹ nos possessuros cum ip̃is
regnũ celoꝝ. Insuper ꝓpter charitatem quã
habẽt ad nos ⁊ nos ecõuerso ad ip̃os/ condiuit
dr̃ oẽs nouẽ chozi angeloꝝ nobiscũ oia gaudia ipsoꝝ: ⁊ nos homes ecõuerso cũ ip̃is condimdemus oia merita ⁊ gaudia nostra q̃cq̃ tetunãdo: vigilãdo: ieiunãdo/ elemosynas dãdo metuimus. Greg. Ex illius em̃ sancte ⁊ perfecte
charitatis merito fiet vt vnusquisq̃ habitur⁹
sit in alio q̃ nõ hz i ꝓpio merito. Tercio sũt
nobis likes in hoc q̃ dñs noster iesus xp̃us q̃
est cibus angeloꝝ in celo/ est etiã noster cibus
in sacramẽto Oñ scriptũ est Sap. xvj. Angelo
oꝝ esca nutriuisti populũ tuũ. Itẽ scriptũ est
in ps. Panẽ angeloꝝ mãducauit homo. Et ille panis est Iesus xp̃s. Vñ ip̃e dicit Johã. vj.
Ego sum panis viuus q̃ de celo descẽdi. Quarto angeli sunt nobis similes ⁊ nos ipsis in cõtemplatione diuinitatis. Mat. xviij. Angeli
eoꝝ semper vident faciẽ patris mei qui in celis est. Sic ⁊ nos homes visuri sumus deũ cum
angelis in celo. Apls. i. Coꝛ. xiij. Videm⁹ nũc
per speculũ in enigmate. tũc aũt facie ad faciem. Et in illa dei visione cõsistit nostra ⁊ angeloꝝ beatitudo. ps. Ostende nobis faciẽ tuã
⁊ salui erimus. Et ad hanc visionẽ / anhelare
debemus vbi deũ clare cũ angelis videbim⁹
⁊ cũ ip̃is eternaliter gaudebimus. vñ ps Oñ
mi'le anni ante oculos tuos tã q̃ dies hesterna que ꝑterijt ꝓ Itẽ sciendum q̃ angeli
nos ꝓcellunt in quatuoꝛ. Primo i creatonis dignitate. Mã ãgeli sunt dignius creati
q̃ hoies ⁊ hoc rõne loci quia in celo cui nichil
nobil⁹ Homo ẽo de limo terre ⁊ in terra creatus est: cui nichil inter omnia eterna vilius
Item ãgeli ante hominẽ ⁊ in die leticie. l. dominica die sunt creati. Homines ẽo post ãgelos ⁊ in die tristicie. l. in sexta feria sũt creati
Itẽ in duratione. quia angelus est immoꝛtalis: homo ẽo moꝛtalis est factus ꝓpter peccãde. Vñ Greg. Sic nãq̃ hõ immoꝛtalis cõditus est vt si non peccasset etiã mozi nõ potuisset. Scõo ãgeli ꝓcellunt hoies in vite puritate. Nam oẽs angeli qui in celo pstiterũt
nunq̃ aliquod peccatũ veniale cõmiserunt et
in oibus voluntatem dei faciunt: sed hoies adminus venialiter peccãt. vñ Eccl. vij. Nõ est
homo in terra qui faciat bonũ ⁊ nõ peccet vñ
etiã ẽz in decre. Omnis hõ habet peccata venialia. de pe. dist. ii. Oppontur. Vnde etiam
Prouer. xxiiij. Septies ei i die cadet iustus ⁊
resurget. Sz sine moꝛtali ꝓcto quilibet homo
ꝓt viuere. Tercio ãgeli ꝓcellũt nos in seruitii facilitate. Nam homo vnus bna dies
uendo deo plus laboꝛat q̃ oẽs angeli ab initio mundi. Coꝛpus ei semper trahit ad infra
⁊ anima appetit supza ad deum a quo creata
est. Apls. Ro. viij. Coꝛpus qñ coꝛrũpitur aggrauat aiam. Sed angeli sunt spũs: ⁊ nõ aggrauãtur per coꝛpus sicut hõ ideo sine labore et fatigatione aliqua regnũ celeste nõ solũ
substãtiale: sed etiam accidentale ꝓmerẽtur
Quãtis aũt laboꝛibus miser hõ et angustiis
fatigationib⁹ ⁊ afflictionibus ad illud peruenit quilibet ex nobis experitur quotidie. Maz
laboꝛ est ieiunare quia esurim⁹ qñ a cibis abstinemus. Angeli aũt nũq̃ esuriũt. Itẽ laboꝛ est vigilare de mane surgere oꝛare genua

ascendere ⁊ pegrinari: qz hō fatigatur: ſz angeli ſine omni fatigatione in ictu oculi ſunt vltra mille miliaria quia in momento oculi poſſunt volare a celo vſq; ad terram: et ecōuerſo. Sic̄ ſi hō oz inſiſtere ſturibus hoc erit ſibi difficile. Vnde Ariſto. iij. Ethi. Virtus eſt de bono difficili ſine arduo. Sicut patet. quia difficile eſt ſeruare caſtitatē: quia opz tales hoies continue pugnare cōtra carnē Aug. in ſer. Inter oia certamina xp̄ianoꝝ duriora ſunt p̄lia caſtitatis. Mā ibi eſt cōtinua pugna et cartoꝝ victoria. Sic̄ difficile eſt patientiā ſeruare i aduerſis ⁊ humilitatē in p̄ſperis. vnde Aug. Difficile eſt q̄ non ſit ſuperbus qui diues eſt.

Q Quarto p̄cellunt angeli hoies in p̄mi ciroꝝ preptione. Ipſi em̄ angeli perceperunt p̄mium ſuū citius q̄ hō qz in p̄ma ſue creationis ad deū ſuū: p̄miū ſuū eſſentiale acceperūt. Hō vō celeſte p̄miū ſuū poſt mortez accipiet ap̄ls Ro. ij. Reddet vnicuiq; iuxta opa ſua. Sed ipſi bri angeli q̄ in celo p̄ſtiterūt iam bicā ſex milia annoꝝ ſuā bitudinē poſſederunt R Vltimo ſciendū q̄ nos hoies etiā p̄cellimus angelos in q̄rtuoꝝ. Primo qz ip̄e xp̄s frat noſter eſt ex vtroq; parēte. ſ. ex pte p̄ris. et ex pte matris marie que mat eſt oim nr̄m. Vnde p̄z q̄ maioꝝ eſt fraternitas inter xp̄m ⁊ hoiem q̄ inter xp̄m ⁊ angelū. Heb. ij. Nuſq; angelos appzehēdit. ſz ſemen abzahe. Et in ſignū huiꝰ xp̄s noiat nos frēs ſuos. p̄s. Narrabo nomē tuū frātribꝰ meis Et Joh. xx. dixit dñs marie magdalene Vade ad frēs meos ⁊ dic eis aſcendo ad p̄rem meū ⁊ ad patrem veſtrū ⁊c. Sed nuſq; inuenit in ſcripturis q̄ xp̄s angelos frātres noiauit Scdo p̄cellimus angelos in hoc q̄ xp̄s p̄ ſanguinē ſuū nos redemit ⁊ non angelos. Adā em̄ peccauit ſic̄ ⁊ angeli etiā peccauerūt: ſed xp̄s redemit nos hoies ⁊ nō angelos Vñ Origenes errauit in hoc q̄ dicit xp̄m adhuc liberaturū angelos apoſtatas. Tertio p̄cellimus angelos in hoc q̄ quotiēs peccamus ⁊ recidiuamus. ſi ſaltez ad p̄niaz reuertimur totiēs eſt deꝰ patus nob ad gr̄am recipe: ⁊ oia petā indulgere Vnde dixit Petrꝰ ad Jeſum Mat. xviij. Si peccauerit in me frat̄ meus quotiēs dimittā ei vſq; ſepties. Rādit xp̄s Nō dico tibi vſq; ſepties ſz vſq; ſeptuagieſſepties. Et hoc quod xp̄s tunc iuſſit petrō: hoc amplius q̄ ſe facit. Et ponit ibi numerus determinatus p̄ numero indeterminato. Sed petrꝰ dyaboli eſt irremiſſibile.

Quarto p̄cellimus angelos in celo. Mā ſenſu exteriori. i. oculis corpalibus videbimꝰ glificata humanitatē xp̄i: qualiter exaltata eſt ſup oēs choros angelorū. ⁊ cū hoc videbimus intellectualibus oculis aie ipam deitatē cū angelis. Vnde Joh. x. Ingredieī ⁊ egredieī et paſcua inueniet. vbi dicit glo. Ingredieī videndo deitatē: ⁊ egredietur videndo humanitatē xp̄i: ⁊ paſcua. ſ. beatitudinis eterne inueniet.

¶ De oibus ſanctis. Sermo. clix.

GAudete et exultate quoniā merces veſtra copioſa eſt in celis. Mat. v. ⁊ Luce. vj. Ex quo hodie peragitur ſolēnitas oim ſctōꝝ qui in celo cum xp̄o regnāt et hereditatē eternā cū xp̄o poſſident tunc in p̄ſti ſermōe de hodierna ſolēnitate et feſtiuitate tria ſunt dicēda. Primo quare nos hodie eccl̄ia ſancta meitat totiens ad gaudendum. Scdō quare hodiernū feſtum ſit inſtitutum. Tertio quo iure nos ad ſocietatē ſctōꝝ cū ipſis ⁊ ad hereditatē celeſtē p̄uenire poſſumus. S Quātū ad p̄imum ſciēdum q̄ho die ſctā mr̄ eccl̄ia incitat nos totiēs ad gaudendum: et hoc in p̄ncipio miſſe in epla ⁊ in euangelio hodierno tripliciter cōe. Pria cā eſt p̄pter multitudinē ſctōꝝ. Si em̄ de vno ſctō feſtum facim⁹ et gaudem⁹ q̄d tūc de tot milib⁹ ſctōꝝ vñ Dan. vij. Milia milliū miniſtrabāt ei: ⁊ decies centena milia aſſiſtebāt ei. vñ Apoc. vij. Vidi turbā magnā quā dinumerare nemo poterat. Qz numerus ſctōꝝ excedit numerū oim rerū viſibiliū. Nam facilius eſſet ſtellas celi et guttas maris numerare q̄ numerū ſanctorū quoꝝ hodie feſtum agimus. Scda cā: qz hodie eſt feſtū patꝝ: matrū fratrū ſororū. et oim p̄pinquoꝝ ⁊ cōſanguineoꝝ noſtroꝝ qui cum xp̄o iā regnant in celo. Sed plerumq; diuerſe p̄uincie, et regiones gaudēt de patronis ſuis ſicut franconia de ſancto Kiliano: thuringia de ſancto bonifacio: miſna de ſancto Donato: alſatia de ſancto Arbogaſto: ſueuia de ſctō Conrado ⁊ ſic de aliis. Quomō tunc nos non gauderemus hodie de tot ſanctis ⁊ p̄opinquis et conſanguineis noſtris q̄ in celo ſunt quorum feſtū hodie agitur cū ceteris ſctis. Tertia cā eſt qz feſtū hodiernū oi anno ⁊ oi die accreſcit qz oi die noui ſancti addūtur ordinibus ſctōꝝ in patria. Mā quotiens aia aliqua euolat ad celum ab hoc ſcło vl̄ et quotiēs aliq; liberatur de penis purgatorij oēs tales huic feſto addūtur. Et ſic hodie feſtū plurimoꝝ ſctōꝝ peragimus q̄ hoc anno ad numerū ſanctorū aſſumpti ſunt quoꝝ feſtū ante nunq̄ pegimus Idcirco nō immerito hodie de tot nouis ſctis ſolēniter gaudēdum eſt Juſtus oēs hoies hodiernum feſtum deuote celebrantes oſtendunt ſe ad numerū iſtorum ſctōꝝ pertinere de quorū feſtiuitate hodierna die tā ſolēniter gaudent T Quātum ad ſcdm ſciēdum q̄ hodiernum feſtū. ſ. oim ſanctorū triplici cōe inſtitutū eſt Primo p̄pter multitudinē ſctōꝝ. Non enim poſſumus ſcire noia oim ſctōꝝ: ⁊ ſic nec ipſis debitā exhibere reuerētiā. vnde Job. xxv. Nūq̄d eſt numerus militū eius. vnde et dr̄ Gen. xxij. Multiplicabo ſemē tuū ſicut ſtellas celi et ſicut arenā q̄ eſt in littore maris. vnde etiā

bꝰ hier. Dicit q̃ nulla sit dies sine q̃dq̃ miracl̃o magꝰ effudisse sanguinẽ suũ i eodẽ repertꝰ pꝛ̃t: nisi dies kal. ianuarij: qz romani statuerũt q̃ nullꝰ illa die occideret. Pꝛio tñ qz ẽ pma dies ãni. Scñdo qz illo die elegerũt cõsules. Et in casu quo etiã fierem⁹ oia noia oim sctoꝝ: tunc tot sunt q̃ non possum⁹ in particulari oiz festiuitates singulꝛ celebrare. q̃ hodierna festũ institutũ est in quo vlr oim sctoꝝ festiuitatẽ celebram⁹. Scñdo hoc festũ institutũ est ppẽ nram negligentiã: qz festa etiã illoꝝ sanctoꝝ quos scim⁹ indeuote ꝛ negligẽter pagimus. Esa. i. Festiuitates vras odiuit aia mea Vñ scie[illegible] q̃ hodie dẽmus oẽs negligẽtias in aliis festis cõmissas corrigere ꝛ emendare. Tertio: qz suffragijs oim sctoꝝ indigem⁹ vñ ꝛ hodie festũ oim sctoꝝ celebram⁹ vt mitigẽtur in nobis ꝛ facilius ipetrem⁹ quod petimus a deo. Vñ scriptũ est. Impossibile est pces nꝛ̃toꝝ nõ exaudiri: immo magis possibile erit pces oim sctoꝝ ꝛ angelorꝝ in celo existẽtiũ nõ exaudiri. Et si vn⁹ bonus hõ põt alteri gkam impetrare in pñti: qđ tũc pñt oẽs scti ꝛ q̃z sctoꝝ dũ adhuc in carne viueret potuit cũ oratonibus suis mortuos suscitare: leprosos mundare ceros illuiare ꝛc. qđ tunt iã oẽs scti in celo a deo ipetrare possunt. ℣ Circa quod q̃ritur vtꝝ scti in celo oꝛẽt p nobis deũ. Rñdeo scũm Bonauẽ. q̃ scti oꝛẽt p nobis triplici rõne. Pꝛio ppter nkam necessitatẽ: qz indigemus q̃ illos relevari. Scñdo ppter dei volũtatẽ: qz vult vt spiritualia tnẽt se mutuo. Ip sci sciũt dei voluntatẽ ꝛ eã oibus implent. Tertio ppter charitatẽ et affectum quez hñt ad salutem nostrã. Nos enim mẽbꝛa sumus cum ipsis per charitatem mutuam in xpo qui est caput nostrum. ideo solliciti sunt nos iuuare cum oratonibus suis apud deũ. ✠ Quãtum ad tertium sciendum q̃ eisdẽ exercitijs: quibus ad temporalem hereditatem homies seculares perueniunt ꝛ nos ad hereditatẽ celestem et ad numerꝰ omniũ sanctorum possumus peruenire. Sunt autem septẽ cause quibus ad hereditatem temporalem perueniunt homines seculares; ꝛ eisdẽ exercitijs spiritualiter intellectis nos habebimus ius ꝛ potestatem perueniendi ad celestem hereditatẽ. Pꝛimo secularibus debetur possessio tẽporalis iure primationis: qz primi sunt. sicut filij: et si non supsint filij: tunc primogenitis cõcessa. Sic spiritualiter primi xpi sunt illi qui innocentiã baptismalẽ seruãt et imaculatã vitã cũ xpo ducunt. Pꝛo uerb. bj. Incorruptio primũ facit deo. Quod aute in talibus debetur hereditas celestis: patet per psal. dicentẽ. Mouit dñs vias imaculatoꝝ: et hereditas eoꝝ in eternũ erit. Secundo debetur hereditas secularibus iure primogenitꝰ vt cum permutantur hereditates tunc vnusquisq; in alterius hereditatẽ ius acquirit. Sic spũale illi q̃ oia tpalia relinquũt ppẽ xpm vt religiosi p mutationẽ tpalium spualia hꝰ facũt: ꝛ sic ius celestis hereditatis acquirũt. Pꝛo q̃ sciẽdũ q̃ vita religiosa sparsit huc celestia. Nã sicut i celo oia sunt cõia. sic etiã i religiõe oia sunt cõia: Et sicut in celo continue laudatur de⁹ scũm illud dictũ. ps. Beati qui habitãt i domo tua dñe i scla scloꝝ laudabũt te. Sic religiosi i religiõe existẽtes laudãt deum quotidie psoluẽdo septẽ horas canonicas ꝛ talis vita religiosa q̃ est sub obedientia ẽ hoi magis meritoria habñ i ii. Reg. dr. Melioꝛ ẽ obedientia q̃ victima. Tertio pcipuũ hereditas tpalis iure emptiõis vt cũ qs emit p pecunias suas aliquã hereditatẽ. sic spũales diuites, emũt hereditatẽ celestẽ cũ paupib⁹ subueniũt. Lu. xvj. Facite vobis amicos de mãmona iniq̃tat⁹ vt cũ defeceritis recipiãt vos in eterna tabernacula Vñ benignitas dei sic distribuit bona sua vt alius deꝰ habeat tpalia ꝛ alius regnũ dei vt ipsi diuites a paupib⁹ emãt regnũ dei ꝛ pauper a diuitibus accipiãt vicissim. Aug. Si vis regnum celoꝝ mercari eme a paupibus. vñ Chrys. sup Mat. Non ppter hoc diuitias accepisti vt in lasciuia ꝛ luxurias ꝛ vt in elemosinis expendas. Quarto hereditas tpalis pcipit, iure mrimonij ꝛ sic vir hereditabit bona vroꝝ ꝛ econuerso vroꝝ hereditabit bona mariti sui qz sicut sũt vna caro sic inter ipsos debet esse mutua possessio. Sic spũales ẽgines iure mrimonij possident celestem hereditatẽ qz ipse sunt sponse xpi: vnde xps nominatur sponsus ẽginum. Ex his pꝛz q̃ virgines sunt regine regni celestis. Nã q̃uis sponsa habeat regẽ fratre p spõsum illa regina fratre vocatur. Sic ꝛ virgo qui habet xpm p sponsum regina regni celestis vocatur. ps. Astitit regina a dextris tuis. Quinto hereditas tpalis possidetur iure belli vt cum qs cum gladio reacqrit hereditatem suã perditã. Sic spũales qui fortiter resistunt tẽtationibus et vincunt diabolum carnem et mundum tales possidebũt hereditatem celestẽ in bellis apostolus. ij. Thi. ij. Nemo coronabitur nisi qui legitime certauerit. vnde etiam Job. vij. Militia est vita hois super terram. Sexto quis reacquirit hereditatem suam per iustã q̃rimoniã coram iudice. Sic spũales per iustã q̃rimoniã deligna pnia, vt cum pñs confiteꝛ pctã sua sacerdoti. i. iudici spũali ꝛ sudabit, pniaz. vnde dr in decre. Confessio a mortis aiam liberat paradisum aperit, spem saluandi tribuit. de pe. dist. i. ecce. Septimo acquisitis q̃nq; hereditas tpalis ex gratia adoptionis, vt cum quis gratis aliquẽ adoptat ꝛ cõstituit sibi in heredem sic spũaliter illi qui lagõe cõuertuntur et penitent gratis constituunt heredes regni: qz non pꝛomeruerunt. vnde. ps. Pꝛo nichilo habuerunt terram desiderabilem.

¶ De animabus. Sermo. clx.

Anima mea turbata est

valde ps. vj. Ex quo hodie peragitur dies et commemoratio oim animarū fideliū in purgatorio existētiū ēt̄ i pñti sermone sex sunt notāda. A Prio q̄ q̄druplices anime possunt dicere q̄ sunt valde turbate. Prime sunt anime damnate in inferno quibus nulla ē redēptio. vñ Gre. ex. mo. Meq̄ vltra mia parcētis liberat quos semel i locis penalib⁹ iustitia iudicātis dānat: nec ēt̄ p talib⁹ alios dānatis est orādum. Aug. Si scirē patrē meū in inferno nō plus orarē p eo q̄ p diabolo: immo si oēs scti in celo & oēs homines i mūdo p una aia dānata orarēt deū eā nō liberaret. Rō huius est: q̄z est extra terminū vie posita. vñ oz. Lu. xvi. Inter nos & vos chaos magnū firmatū est: vt hi q̄ volūt hinc trāsire ad vos nō possint: nec inde huc trāsmeare. vñ ēt̄ oz. Hiere. xv. Si steterint moyses et samuel coram me nō erit alia mea ad ppl̄z istū: eiice eos a facie mea. Sōde aie sunt puerorū in limbo existētiū q̄ sine baptismo decesserūt: et tales pueri nō habēt penā sēsus: sz hñt penam dāni. Et p talib⁹ pueris ēt̄ nō est orādū. Tercie sunt aie adhuc in corporib⁹ hūanis existētes q̄ ēt̄ sunt turbate: quia finē suū nesciunt. Eccl. ix. Nescit hō an odio vel amore dignus sit. Insup nescitur quō a corporib⁹ suis recedūt vbi p̄ma nocte pmanebūt Quarte sunt aie in purgatorio existēres q̄ sūt turbate ppt acerbitatē pene. vñ Aug. in ſmōe de igne purgatorii dicit sic. Ignis purgatorij & si non sit eternus, mirū tñ modo grauis est Superat ei omnē penā quam hō vnq̄ passus est vel pati pōt in hac vita. B Vnde exemplū legit̄ de acerbitate purgatorii Ponat̄ q̄ anima arguerit vbi. xxx. ānis & si veniret angel⁹ dei & diceret ei. Optio tibi datur an adhuc vnum: solum diē hic punicibelis: vel si velis redire ad corp⁹ et illū diē qui adhuc restat psoluere in corpore tūc tal' tua debet esse pnis q̄ tu debes viuere in corpore adhuc centum annis: et terra quā calcabis ferreis clauis dz esse plena q̄ pedes tuos penetrabūt & subcinericium panē comedes: fel cū aceto mixtū bibes et vestimentum de pilis camelorum indues & in terra iacebis et durū lapidē p cussino sub capite habebis. Tunc illa aia libēter⁹ eligeret redire ad corp⁹ hic tale penitētiā per centū annos sustinere q̄ adhuc per vnū diē i purgatorio manere. vñ dicitur i decre. Igni purgatorio nulla pena talis est cōparabilis. di. xxv. qui in aliud. vñ etiam Aug. dicit. Fratres charissimi ille ignis purgatorij & si nō sit eternus durior tamē est q̄ quicq̄ in hoc seculo penarum possit vel cogitari vel videri vel sentiri. Bñs Tho. dicit q̄ ignis purgatorij & ignis inferni vnus est q̄ ad acerbitatē / sed differunt in hoc quia ignis purgatorii est transitorius ignis vero inferni est ppetuus. & Augu. dicit q̄ ignis nō est tanq̄ ignis depictus respectu ignis inferni. Et ppter hāc extēsiuam acerbitatē ei⁹ hz ne tps videt tam longū in purgatorio ardentibus. C Vñ legitur exēplum de duob⁹ fratribus religiosis qui se mutuo in vita fideliter dilexerūt / & multo tpe simul deuote deseruierunt Et tādem cōtigit alū ex illis infirmari vsq̄ ad mortē. Qui cū sic in tali graui infirmitate laboraret venit angel⁹ dñi ad eū dicens eū esse morituru in breui. Et q̄ tādiu deberet esse in purgatorio donec sibi vna missa legeretur / & q̄rito illa missa legeret & finiret tunc liberari deberet a purgatorio & euolare ad celū. Tūc illa visionem infirmus frater insinuauit socio suo rogās q̄rito mox eē immediate sibi vnā missam legeret astringēs eū ppter charitatem et fidelitatē quā adinuicē sōgo tpe habuerūt / qđ & ille se facturū promisit Seq̄nti die de mane infirmus obiit & ille frater imediate ad missam p̄parauit. Et lecta missa defunctus fr̄a. er apparuit illi dicēs O infidelis frater maledictionē dei erga me bene meruisses. Ait ille / et quare hoc. Rñdit defunctus / quia rogauit te cū adhuc viuerē q̄ immediate post obitū meū michi vnā missam legeres / sed tu infidelis frater tam quasi per. xx. annos i magnis penis me torquere permisisti / nec tu nec aliquis fratrū meorū michi vnā missam in tā sōgo tpe legit. Tūc viuēs respōdit. Ju bene dicis te dico tibi q̄ tadauer tuum nōdum sepultum esset et immediate post q̄ expiraſti me ad missā dispositū & tā p̄sto finitū. Ait defūctus. O si sic est tūc ppter pene acerbitatē visum est mihi hoc bz̄ue spatiū tpis quasi. xx. annoz̄u mihi fuisse / & tūc regratiabatur suo socio / & sic ad celū euolauit. Vñ p̄z stultitia eoz̄ qui putant p purgatorio / q̄z si acerbitatem pene ꝓbasset nunq̄ p purgatorio peteret. vnde. Aug. dicit Nescit quis petit qui purgatorium petit. Dicit enim q̄ pena in purgatorio tandiu q̄ oculus potest claudi & aperi grauior est q̄ illa pena quam sustinuit beatus Laurentius in craticula. vñ legit̄ de Alberto magno q̄ elegit sibi decē dies in purgatorio esse / & postmodū apparuit cuidā suo dilecto. dicens O quot mille annis ardi in illo igne. Et addidit Stulte feci eligēdo michi purgatoriū. Homo ēm dz petere vt de⁹ eū p̄seruet ab igne infernali q̄z vir q̄s tam p̄fectus est quin oporteat eū p aliq̄s dies in purgatorio puniri q̄z opz̄ eum esse sine oi macula sicut post susceptionē baptismi fuit anteqū faciē dei videat in celo. vnde Yñ ber. Munq̄ ēm a quo q̄ facies dei videbit̄ donec per penam venialium p̄dōz̄ quadrās minimus p̄soluatur Alexā. sup cañ. li. iij. c. xvi. Aia q̄ cū macula venialis culpe recedit ab ea

gastulo carnis trãsibit p ignẽ purgatozii pur
ganda ante ꝙ cõspectui regis regum pzesente
tur: lz virtutum claritate multum refulgeat.
vnde legitur in dyal. Gre. ꝙ pascasius cardi-
nalis cũ deuote et sancte vixit ꝙ post obitũ ip
sius quidam demoniacus tangendo feretrum
ipsius a demonio liberatus est. et tamen idem
post obitũ purgatozium intrauit pzopter elec-
tionem duozum paparum: quozum but plus
adhesit ex quodã erroze: Quis possibile est ho
minem hic ita viuere ꝙ sine omni purgatozio
statim post obitum intrabit celum sicut pue-
ri innocẽtes: et etiã annosi homies qui perfec-
tam hic vitã duxerunt. ¶ Secundo sciendũ que
sit ille anime que intrãt purgatoziũ
Respondetur ꝙ triplices anime intrabũt pur
gatozium. Pzime sunt ille que solam cõtritio
nem habuerunt de peccatis in extremis: ⁊ sic
decesserunt sine penitẽtia et satisfactione. Si
militer illi q̃ sunt cõfessi in sanitate corpozis
et ante cõpletionem penitẽtie moziuntur Ta
les totã satisfactionem in purgatozio persol-
uent. Secunde anime sunt ille que hic peni-
tentiã susceperũt et eam impleuerunt sed sa-
tisfactio ipsis pzo peccatis intũcta nõ fuit suf
ficiens. Tales residuum supplebũt in purga
tozio. Vnde reprehensibiles sunt isti homies
qui renuunt duram penitentiam acceptare:
cum tamen multo leuius est hic tempoze gra-
tie satisfacere q̃ i futuro i purgatozio. De hoc
quere ante sermone. dbi. ¶ Tercie anime sũt
que secum poztant peccata venialia. Pzo quo
sciẽdum ꝙ etiam parua peccata hic in pzesen
tibita non deleta: grauiter puniuntur in futu
ro. Vnde legitur in libzo vitas patrum ozdinis
predicatozum ꝙ quidã bonus frater post obi
tum appauit alteri fratri dicens. Vade affli
goz eo ꝙ vinum puez alijs symphantibus bi
bere posse dozmire: sed oza deum pzo me fi-
deliter: nõ si feceris cito liberatoz. ¶ Itẽ
legitur ibidem ꝙ quidam frater fuit septem
diebus in purgatozio p verbis solacii ⁊ corpo
ris recreatione. Sic legitur ibidem ꝙ quidã
frater in agone vidit beatam virginem mariã
Et post obitum appauit alij fratri dicẽs Ro-
go te vt denuncies alijs fratribus ne in obitu
fratrum seculares ad eos intrare permittant.
Ego em̃ grauiter punitus sum: quia in obitu
meo seculares consanguineos meos vidi ⁊ eis
flentibus carnaliter sum compassus. Itez que
ritur per quos puniuntur anime in purgato-
rio. Respõdetur sm̃ sanctum Tho. ꝙ non pu-
niuntur per demones de quibus triumphaue-
runt hic: sed iustitia dei punit eas. Et boni an
geli presentant eas ad purgatozium et quãdo
q̃ visitant eas. Sed mali angeli id est demo-
nes cõcomitanẽ eas vt videant penas earum.
¶ Tercio q̃rit vbtrũ aie in purgatozio habe
ant aliquas cõsolationes. Rñr ꝙ habent tri-
plicem consolationem. Pzima cõsolatio est ꝙ
angeli bonivisitant eas et cõsolanẽ eas: et in
dicant eis suffragia que p ipsis fiũt a suis cõ
sanguineis vel alijs hominibus in hoc mũdo
viuẽtibus. Secunda cõsolatio est ꝙ sunt cer-
tiozes nobis de eterna beatitudine. vnde dicit
sctũs Tho. ꝙ anime in purgatozio tenent me
dium inter nos in mundo / et beatos in celo / qz
in celo est certitudo sine expectatione. In mun
do expectatio cum timoze Timoz ille est ꝙ ne
scit hõ an odio vel amoze dignus sit. In purga
tozio est expectatio cum securitate. Et in hoc
precellunt aie in purgatozio / nos homines in
hoc mundo / quia ipse sunt certe de earum salu
te / et illa certitudo est eis magna consolatio.
Tercia consolatio est spes quam habẽt ad suf
fragia suozum amicozum et sanguineozum
et aliozum bonozum hominum. Vnde legitur
exẽplũ de duabus animabus / quarũ vna erat
in magnis penis et tamen leta fuit / eo ꝙ an-
gelus domini ei insinuauerat ꝙ illa die nat⁹
esset puer qui eam in pzima missa liberare de-
beret. Sed alia anima erat valde tristis eo ꝙ
nullũ speciale suffragium haberet a quoꝙ ho
mine / sed solum sperabat de suffragijs cõmu-
nibus que fiunt pzo oibus. ¶ Quarto scien
dum ꝙ quattuoz debent nos inducere ad sub-
veniendum libẽter animabus. Pzimũ est gra
vitas pene quia anime sunt i maximis penis
et in maxima pauptate et defectu. Secũdum
quia digne sunt / quia omnes anime in purga
tozio sunt in gratia et in charitate dei et here
des regni. Ergo digne sunt vt iuuentur. Ter-
cium / quia debemus habere spẽ de recompen
satione / quia ipse anime in purgatozio etiam
ozabunt pzo nobis post ꝙ liberate sunt verbi
gratia. Si filius alicuius regis in exilio esset
cõstitutus nec haberet necessitatem / sed pate-
retur magnum defectũ / et quicunq; illi in eo-
dem exilio subueniret quãdo redieret ad patriã
illi plenius recõpẽsaret. Sic est etiam de ani-
mabus. Quartũ qz suffragia que facim⁹ pzo
animabus nobilipsis pzoficiunt / et illa suffragia
pzemittimus. Circa qđ queritur vbtrum suffra
gia facta p defunctus etiã pzosint faciẽti Re
spondetur sm̃ sctm̃ Tho. in. iiij. di. xlv. Opus
suffragii quod pzo altero fit potest dupliciter
considerari. Uno modo pzout est expiatiuum
pene per modum cuiusdã recompensationis
⁊ hoc modo opus suffragii est eius pzo quo fit
et sic absoluit eum a debito pene sue quod nõ
absoluit facientem a debito pene p pzie. Alio
modo potest considerari inquantum est mer-
itozium eterne vite quod habet inquãtum pro
cedit ex radice charitatis. Et sm̃ hoc non solũ
pzodest ei pzo quo fit / sed magis facienti. dñs
ps. Oratio mea in sinu meo cõuertetur. Et Jo
hannes Damascenus dicit in sermone de his
qui in fide dozmierũt Quicunq; p pzecum se

lute agonizat primꝰ et ipse sibi pdest deinde primo ℣ Quito queritur cum qbus suffragis animabus est subueniendū. Rel̄ndetur q̄ oīa bona opera que p ipsis fiunt pfunt eis: ⁊ signanter hic de q̄decim suffragiis dicendum est cum quibus vt communiter subueniatur animabus defunctis. Primo subueniunt eis cum candelis accensis que ad laudem dei accenduntur: vt ipse christus qui est vera lux eas de tenebris eripiat ⁊ sua eterna luce illuminet. Et in signum huius homini morienti datur candela ad manum: vt per hoc deside rare debeamus q̄ ipe christus qui est lux mūdi velit lucere huic anime per illam tenebrosam ⁊ ignotam viam per quā ambulabit. Similiter circa feretrum vt communiter locantur quattuor cādele accense vt deus ignoscat huic homini defuncto quicquid peccauit cogitatione: locutione: opere: et omissione. Similiter sacerdos quando legit missam pro defunctis: tunc series in tali missa petit vt lux eterna luceat eis. Scdo subuenitur animabus cū elemosinis

Ego sum frater talis qui nuper obiit & vivens in speciali fuit tibi dilectione strictus. Et quærente ab eo fratre quomodo sibi esset. Respondit. Male et dure quia in duriss̄ima pena debeo esse p̄ quindecim annos. Cumq; ab eo quereretur quare tandiu et tam dure deberet puniri. qui tam religiose deuote & frequenter vixisset: respondit. Non queras hoc q̄. scōm iudicium altissimi quod equissimū est bene p̄meruit tā tam penā. Sed rogote vt michi supplenias q̄ hoc p̄ viribus suis factus se esse dixit. Cūq; dies illuxisset cepit dictus frater p̄ dicto defuncto offerre deo hostiā salutarē: Cūq; iam cōsecrata hostia & post elevationē i manibus haberet cepit ro[illegible] deū q̄t his v̄bis dicēs. Dñe Iesu christe si soldanus q̄ est rex paganor̄ teneret vnū captiuū in vinculis & camerarius eius q̄ ei. xx. annis seruiuisset p̄ seruitio suo dictū captiuum peteret sibi dari: soldanus ei de facili nō negaret. Dñe nō esto durior saracenor̄ soldano. Camerari⁹ tu⁹ sum & seruiui tibi p̄ multos annos. Tenes istū fratrē meū dilectum i vinculis captiuū: p̄ seruitio meo pete eū michi dari a clemētia tua. Cū dicta v̄ba cū lachrymis nō tm̄ semel vel bis ꝛ plures dixisset post multas lachrymas missam finiuit. Sequēti v̄o nocte ēgo in oratione post matutinas p̄dictum fratrē vidit clārem ante se in habitu candido & p̄claro & q̄siut ab eo quis esset. Respondit. Ego sum ille frater qui apparuit tibi heri. Cūq; q̄reret quō et esset. Rūdit. Dñs per gratiam dei. Postisti eim me a dāno & dedit me tibi et iā liberatus a purgatorio vado ad locū meū. Et cū hoc & clarus disparuit. ¶ Item legit q̄ q̄dā nobilis in obitu suo misit filiū suū ad papā q̄ erat auunculus suus: vt insinuaret sibi obitum eius. Et filius tricesima die post obitū patris venit ad papā. Et papa hō deuot⁹ sequēti die celebrauit missas deuote p̄ aia auunculi sui. Et finita missa apparuit ei auunculus su⁹ dicens q̄ triginta annis eē debuerat i purgatorio: & p̄ter illā solā missas iā ex toto liberat⁹ esset/et sic p̄z ex his p̄dictis duob⁹ exēplis q̄ maximū & principalissimū suffragiū quo habuemē aiab⁹ est celebratio missar. ¶ Item q̄rit vtrum missa de defunctis pl⁹ valeat defuncto q̄ alia missa. Rūdet sm scōm Tho. in. iii. di. xxv. In officio misse nō solū est sacrificiū. s. z etiā ibi est orōnes & ideo suffragiū misse continet duo de p̄dictis. s. orōnes & sacrificiū. Quantū ergo ex pte sacrificii oblati missa de quocūq; dicatur ēqualiter p̄dest defuncto: & hoc est p̄petuō q̄ sit i missa. z ex pte orōnū magis p̄dest missa de defunctis in q̄ sunt orōnes ad hoc determinate. Sz tū ille defunct⁹ recōpensari pōt p̄ maiorē deuotionē eius q̄ dicit missā aliā/vel ei⁹ q̄ facit dici/vel p̄ intercessionē illi⁹ sci cuius suffragiū implorat/& de q̄ missa celebrat. ¶ Item queritur vtrū missa debeat celebrari p̄ paris defuncti. Rūdet scōm scōm Tho. di. xliij. Pro pueris defunctis et baptizatis missarū solēnia celebrant nō q̄ eis p̄sint ad remissionē alicui⁹ culpe vt aug. dicit q̄ sz p̄ alias rōnes. Tū p̄pt solatium viuor̄. Tū ad oīndum parvulos ad vnitatē ip̄sius corp̄is xp̄i pertinere dū ide modus exequiar̄ seruat in ip̄sis vt in aliis. Tū ad cōmendādū redēptionis mysteriū q̄ in hoc sacramēto cōmemorat⁹ per q̄s pueri sunt p̄sentio merito salutē eternā cōsequuntur. Tū est scōm p̄m Pe. de pal. sup. iiij. lib. sent. vbi dicit. Si missa dicat⁹ p̄ parvulis: tunc oro dz eē p̄ oibus defunctis. vt p̄ aliis. Sic orōnes & oblationes ad alios defunctos referende sunt. Item queritur vtr̄ suffragia p̄ aliquo spāliter facta p̄sint eque aliis. Rūdet scōm sanctum Tho. cū suffragiū sit actus finire dirigetur p̄ intentionē facientis quo voluerit & sic valet illi p̄ q̄ fit quantū ad liberationē pene. cū ḡtis ad gratulationē et eternā cōsolationē scōm q̄ vnus in charitate existēs de bonis alterius cōgaudet. sic suffragia facta p̄ vno etiā valēt oibus in purgatorio existēt⁹ et plus illi q̄ i maiori charitate est. Unde p̄z q̄ quicūq; alicui aliquod suffragiū facit p̄ aia p̄ris vel matris vel alicui⁹ cōsanguinei vel alteri⁹ hois de hoc gaudēt oēs aie in purgatorio existētes. Item queritur vtrū suffragia facta per malum hoiem p̄sint defunctis. Rūdet q̄ suffragia p̄ malū hominē fieri possunt dupliciter. Uno modo vt per ministrū publicū dei vt⁹ totius ecclesie/sicut est sacerdos q̄ celebrat missas vel exequias mortuorum in ecclia tunc suffragia talis sacerdotis quāuis sit peccator p̄sunt defunctis. Sed modo suffragia fiunt per malū hominem ex p̄prio motu & talia suffragia non p̄sunt aliis. Unde dī in decre. Peccatis involutus p̄ aliis orare non pōt. i. q. i. Fertur. F. Wulnerato. Est tū sciēdum q̄ si malus hō daret elemosynam pauperi per quam elemosynam pauper ille bonus hō existens excitaretur ad orandum p̄ aia alterius p̄ qua daretur/tunc p̄ accidēs illa aia p̄desset. Quod autē orōnes malor̄ non p̄sunt defunctis patet per illud exemplum q̄d habet sermone. xcij. ¶ Sexto queritur de quibus hoibus cōqueruntur anime defuncte. Rūdet q̄ de quattuor generibus hominū conqueruntur. Primo de his quibus hic fidelitatem et charitatem & beneficia exhibuerūt et ipsi eis non refundunt. p̄s. Oblitī sunt dñi factor̄ eius. Et est magna ingratitudo & contra rationem humanam obliuiscet & non regratiari benefactoribus. vnde Aristo. v. ethicor. Oportet regratiari et qui gratiam fecit. Sed defunctis alio modo non possumus regratiari nisi per suffragia q̄ p̄ ipsis facimus. Sed cōqruitur de heredibus suis q̄ bona cor̄ q̄ cū laboribus suis acq̄sierunt possidēt & ipsis non subueniāt sicut filij & filie & cōsanguinei qui

possident bona ankecessorū suorū ⁊ inde p[ar]=
chias besties ⁊ eōs pulchros emūt ⁊ dom[os] ma
gnas edificāt: ⁊ in quia supbia: et luxuria: il=
la bona cōsumūt. Sic̄ et uxor q̄ alīū mariē
ducit: ⁊ p̄zeuter oēe q̄ hereditāt bona defun=
ctorū tenēt̄ subuenire ip̄is i q̄bus hñt illa
bona: q̄s si q̄ē fecerint: tūc ip̄e aie cōquerunē
de ipsis dicēs illud. Job. xix. Quare me p̄se=
quimini sicut de[us]: ⁊ carnibus meis saturami
ni. Certo cōquerunē de testatorib[us] qui nō ex
pediūt test̄ mēta: ip̄is cōmissa: sed p̄longant
et p̄rahūt de die in diē: ⁊ hoc est xtra charita
tē et fidelitatē: q̄ sm̄ beatū Tho. Anime ta=
rent interim illo subleuamine q̄ eis deberet
fieri de testamēto illo si debito tp̄e expedītū
fuisset. vñ ōr in decre. In testamētis decedē
tiū ultima volūtas testatorū est obseruanda.
xiij. q. ij. c. bitt. ¶ Mā tales q̄ defraudāt
defunctos in testamentis exequendis p̄ hoc
deum grauiter offendūt et q̄ñq; etiā grauiter
puniūtur tam hic q̄ etiā in futuro. Unde legit̄
q̄ quidam miles in bello karoli magni cum
mauris pugnatur[us] rogauit cognatū suū ut si
ē bello mortuus esset̄ equū suū vēderet ⁊ paup̄e
bus p̄zerū daret. Quo mortuo cū equus sibi
nimiū placeret oīs sibi retinuit. Et post modū
cū tp̄s defunctus ille ei tanq̄ sol refulgēs ap
paruit dicēs. Cognate bene p̄octo, dies fecis=
ti me grauit̄ pati p̄p̄ equū cui[us] p̄retiū ut di
rectā pauperib[us] nō dedisti ⁊ nō impune feres
Hodie em̄ feret aiam tuā in infernū diaboli
ergo purgat[us] vad[o] ad regnū dei. Et ecce subi
to in aere audit[us] est clamor deliū leonū ursoꝝ
et lupoꝝ ⁊ tp̄m de medio abstulerūt. Item de
talib[us] q̄ defraudāt aias dicit decretum. Debi
ta suffragia p̄ mortuis non reddentes: fures
sunt et sacrilegi ⁊ excōicandi. xiij. q. ij. q̄ obla
tiones. Quarto cōq̄runē de religiosis ⁊ sacer
dotib[us] ⁊ pauperibus qui elemosynas defuncto
rū recipiūt: et p̄ ip̄sis fideliter non orant. Si
sacerdotes q̄ hab̄t p̄rebēdas et altaria. Sic̄
et religiosi qui possidēt monasteria cū bonis
appropriatis ip̄is monasteriis ⁊ nō fideliter
orant p̄ aiabus illis a q̄bus talia habent. Mā
oēs hoīes qui de elemosinis viuūt magis dēt
esse deuoti ⁊ in orationib[us] assidui: quia non
solum dēt orare p̄ seip̄is: sed etiam p̄ viuis ⁊
defunctis: quoꝝ elemosinis sustentāt̄ur. vñ
ōr in decre. Receptores elemosinarū pl[us] dēt
orare. x. q. i. quia Nec alīq̄s qui de laboribus
p̄ōr̄ nutrire debet elemosynas recipere: sed
debiles ⁊ infirmi pauper̄ et inualidi. vñ ōr in
decre. Imponēt̄ibus ad laborandū tantūmo=
do dāda est elemosina. xxxi. q. i. quomō. ¶
Exemplum de his qui recipiunt elemosynas
et nō orant fideliter p̄ animabus. Legitur in
vyalo. Cesarii q̄ ḋā pegrinus in villa qua=
dam moriens beatē suam sacerdoti legauit: et
aiam suam illi cōmendauit. Quā beatē sacer=
dos accepit ⁊ ad aia[m] sicut̄ pthyloꝝ hodie mul
ti facīūt: modicū curauit. Nō multo post idē
sacerdos i ordine eiusdē ciuitatis nouiciꝰ factus
est. Mortuo vero quadā in dormitorio dormien
tiū raptus est ad loca penaꝝ ubi magn[us] erat cla
moꝝ ⁊ tumultus: gemit[us]: ⁊ plāctus ⁊ dyabol
colligētes eandē beatē in feridam atq; bullientē
lixiuā intinxerūt: de quā cū collū sacerdotis
percussissent ille excitatus foꝛiter i tumulto
clamauit. Adiuuate adiuuate. Quē cū tre
ces cū signo crucis cōpescerēt dic. En moꝛ=
tuoꝛ: en intendoꝛ. Tunc surgētes inuenerūt ca
put eius totum exultū: sicq; ad infirmatoriū
depoꝛtauerūt cum semiuiū. Qui post modū
cōualuit et fideliꝰ p̄ aiab[us] sibi cōmēdatis oꝛa
uit. ℟ Iterū frēdū q̄ fideliꝰ debem[us] aiabus
subuenire q̄ plures aie per lōgum tp̄s i pur
gatorio sterunt: ⁊ plures diu ibi adhuc ardo
bunt. vñ Richar. de sancto victoꝛe Aliquot tp̄i
anoꝛum aie usq; ad finē mūdi ad penas pur=
gatorii ex dei iustitia sunt depurate. Mā legi
tur etiam in uno exēplo q̄ ḋam anima appa
uit cuidā hominī dicens se esse deputatā pe=
nis purgatorii usq; ad diē iudicii nisi suffra=
gijs bonoꝝ hoīm iuuarēt. Sic̄ legit̄ in quo=
dā sermone q̄ ḋā anime a tp̄e xp̄i in purga=
torio fuerūt ⁊ foꝛtasse adhuc sūt. Quare ante
tandiu aliq̄ anime ibi pantiantur: ⁊ quomo
do aliq̄ citius liberāt̄ur cum eis suffragijs
subueniat̄ur. Hoc quere ante ser. cliij.

¶ De b̄ta virgine maria. Sermo. clxi.

BEatā me dicent oēs ge=
nerationes. Luce. i. Johēs de sancto
geminiano dicit. Sol non mittit ra=
dios suos super terram nisi per aerem tran=
seundo. Cuius ratio est: q̄ aer est terre p̄pin=
quioꝛ ipso sole. Sic reuera sol iusticie christ[us]
dñs deus noster non mittit radios suę gratie
nisi p̄ebeate virgīnē gl̄iosam: cui incomparabil̄ p̄o
pinquioꝛ sit omni creatura ipsi deo. Unde Ber.
Nichil nos deus voluit habere quod per Marie
manus nō transiret. Igitur ad matrē gra
tie recurramus et ipsam salutemus. Ex quo
hodie festū. N. beate Marie virginis celebra
mus: tūc nos oēs gaudere et exultare debem[us]
cum angelis. Unde cantē hodie i introitu misse
Gaudeamus oēs in dño diē festum celebran
tes i honoꝛe marie virginis de cuius. N. gau
dēt angeli ⁊c. S Unde si iustus es gaude
q̄ ex illa cuius festū hodie celebramus oꝛt[us]
est sol iusticie qui est datoꝛ ⁊ augmētatoꝛ gra
tie: si ceptimus ducere aliquo p̄tō: vel si p̄e
meris aliqua graui tēptatione cōfoꝛtare ⁊ ala
criter celebra festū. N. virginis marie: q̄ eius
fili[us] factus est nobis redemptio. unde ap̄s. i.
Coꝛ. i. Qui est nobis factus a deo iustificatio
sāctificatio et redēptio. Si sanus es: salutis
tue auctoꝛē in eo venerare cui[us] mater ipa est

Si impius: noli desperare: ꝙ matrē mie interpella. Ecce enim filius eius ꝙ fidez iustificat impium. Omnes igitur in communi letemur quicūq; in meritis ipsius adiuuari deposcimus Nam ipsa est illa quam beatam dicēt oēs generationes. vñ Ber. Ad mariā sicut ad medium respicitur: et qui in celo habitāt: et q̄ habitant in inferno. i. in purgatorio. ꝙ qui nos precesserunt: et nos qui sumus et qui nos sequuntur: et nati nascēdum: et qui nascētur ab illis. Illi qui sunt in celo vt relaxētur: et qui in inferno vt erigātur: qui precesserunt vt prophete fideles inueniātur: qui sequuntur vt glorificentur: Deo beatam te dicent omnes generationes quia omnibus generationibus vitam ⁊ gloriam genuisti. In te enim angeli letitiam iusti gratiam: peccatores veniam inuenerunt mete enim. Ergo merito beatam eam dicent omnes generationes. Nam merito beata virgo maria ab omnibus hominibus in mūdo viuentibus veneranda et honoranda est quia a xpō filio eius dotata est in mētē oībus hominibus vt ipsis in oibus necessitatibus subueniat. Circa cuius adiutoriū in presenti sermone quinq; sunt considerāda. Primo ꝙ efficaciter beata virgo Maria nos adiuuat. Secundo vnde hoc habeat ꝙ tam potēs est. Tertio qualiter nos adiuuat. Quarto ꝓpter quid adiuuat. Quinto exempum. ¶ Quātum ad primum notādum ꝙ beata virgo nos efficaciter adiuuat quia potest: scit: et vult. Ipsa em habet adiuuandi posse quia est mater omnipotētie. vnde Bernar. Data est tibi omnis potestas in celo et in terra: vt omina quecunq; voluerit bales impetrare. Item habet adiuuādi sapientiam: quia cognoscit defectus nostros et necessitates nostras. Ergo dicitur mater sapientie et agnitionis. Unde eccliā. xxiiij. Ego mater pulchre dilectionis et timoris et agnitionis ⁊ sācte spei. Item habet adiuuādi velle: q̄ est mater misericordie et bonitatis. Sciendum ꝙ magnitudo misericordie virginis Marie ostenditur in hoc ꝙ eius misericordia precellit oim sanctorum misericordias in celo existentiū. Unde assimilatur oliue campi: que est omnibus patens atq; cōmunis. Eccliā. xxiiij. Quasi oliua speciosa in campis. ⁊c. Nam omnibus personis misere tur nobilibus et ignobilibus sanis et infirmis diuitibus et pauperibus iustis ⁊ iniustis iuuenib⁹ et antiquis. Item oibus morbis et infirmitatibus subuenit: si pro honore dei est vt homo liberetur ab illis. Unde sciendum ꝙ sācti non iuuēt hoiem nisi inquātuz deo placet ⁊ saluti ipsius homis expediēs est. Ergo credere diffinitive vt qui honorat illum sanctū vel qui hoc facit: vel q̄ hoc dimittit ad honorē illius sācti ꝙ ideo sibi hoc cōtingat: vel hoc eueniat est erroneum: quia forte voluntas dei est vt nō libereris a tali infirmitate vel tribulatiōe vel necessitate. Et sācti non orāt ꝙ nobis nisi inquātū cognoscunt deū velle eos exaudire: quia forte talis infirmitas vel necessitas vel paupras est tibi cā salutis et preseruat te a peccatis: aut forte deus ex misericordia tua vult in te punire in presenti peccata tua: aut per has tribulationes augere meritum tuum. Unde dicit Hugo tercio libro de anima. Quosdam proficientes deꝰ multum percare posse flagellat eos infirmitate corporis ne pereant vt eis vtilius sit frāgi lāguoribus ad salutem ꝙ remanere incolumes ad damnationem. Unde etiam Augustinus in libro de ciuitate dei. Deus cum aduersis rebus exagitat aut merita examinat: aut peccata castigat aut' mercedem michi eternam pro toleratis malis temporalibus seruat. Ergo cū puer tuus infirmatur vel aliquem defectum habet et tu implorās et inuocas patrocinium ⁊ subsidium alicuius sancti committere debes hoc deo et illi sctō vtrū expediat et non difficultue tenere nec credere si hoc vel hoc fecereis ꝙ puer tuus ꝓpter hoc liberabit q; forte cū peccatis tuis demeruisti ꝙ deus te punit in puero tuo: vt per has tribulationes ⁊ occupationes quas habes cuz puero tuo petā tua cognoscas ⁊ sic cū cōtritiōe deū inuoces ⁊ merear' remissionē petōꝝ. Et tū nichilominꝰ sctī honorādi ⁊ inuocandi sunt cū magna fiducia q; meruerūt hoc apud deū ꝙ pūt nobis subuenire in nostris necessitatibꝰ. Item magnitudo mis virginis marie ostenditur p̄ aliis sctis in hoc ꝙ iuuat in oibꝰ locis in mari: in terra: in cāpo: in domo in mēsa in lecto. Item in oibꝰ tpibus die noctuq; de mane de sero: in iuuentute in senectute. ⁊ sic de aliis. vñ etiā Ber. virgo btā oibus veniā petētibꝰ mie sinū aperit reis obtinet veniā egris medelā: pusillis corde robur afflictis cōsolationē picrātibꝰ adiutoriū ⁊ liberationē. vnde ēt Chrysо. O. dulcis virgo nō est phas te posse illū deserere q; spē suā fiducialiter in te ponit. Ex his ptz magnitudo virginis marie. ¶ Quātū ad secundum ꝙrit vñ maria hoc habeat ꝙ tam potens est tā in celo ꝙ in terra. Rñdet ꝙ hoc hz ex triplici iure et rōne. Et hoc ptz ex eo q; ās pōt apud aliquē regē terrenū habere magnū posse aut rōne parētele aut rōne gratie inuēte apd illū regē aut rōne bñficij q̄ exhibuit illi regi. Ita triplici rōne beata virgo Maria apud regē celestē obtinuit magnū posse. Primo rōne parētele: q; est mater regis eterni. ⁊ tō merito hz magnū posse tāq; mat regis celestis. Et hoc signatū est. iij. Regū. ij. c. vbi dicit Salomō Bersabee matri sue Pete mī mea neq; ei phas est vt auertā faciem meam a te. Scdo hz magnū posse rōne gratie inuēte vñ dixit ei āgelus in annūciatiōe Lu. i. Ignoti

ctem gratiã apud deũ. Et nõ tm̃ inuenit gra
tiã apud deũ: les ẽt apud totũ mũdũ. vñ B.
Bene maria ꝺr gratia plena. q; dr̃ angelis ꝫ
hoibus est gracia. Deo p humilitatẽ: ãgelis p
virginitatẽ hoibus per fecunditatẽ. Tantã
gratiã apud deũ inuenit: q; eã ab eterno sibi
in matrẽ elegit. vñ Richardus de scõ victo. in
tractatu de conceptione virginis Hec est mãt
ab initio dierũ p;edestinata: ꝫ a patriarchis ꝫ
pphetis p;enũciata. Vñ etiã Damasce. Sãcta et semp laudabilis dei genitris maria p;e
eterno ꝫ p;ecterno cõsilio dei ordinata est Itẽ
tantã gratiã inuenit q; oẽs petitiones eius
exaudit. Vñ in lib. Regũ dixit Salomon ma
tri sue. Omne q̃d petieris a me impetrabis.
Unde Ber. Loquere dñã ꝫ audiet filius tuus
et quecũq; petieris impetrabis. ℣ Tercio
hꝫ magnũ posse cõe meriti: quia ipsa sup om
nes puras creaturas merita cumulauit. Ꝓro
quo sciendum q; merita beate marie virginis
sunt nobilia: magna: et multa. Primo dico q;
sunt nobilia p;opter immediationẽ. Nã opera misericordie que nos iubemur pauperibus
exhibere ipa immediate in ipsum deũ exercebat. Ipsa enĩ eum suo lacte pauit et potauit,
hospitio tuit sui hospitauit deseruit eum humanitate. s. corpore q̃d de purissimo sanguine
eius factũ est operatiõe sp̃ũsancti. pendẽtẽ
in cruce tanq̃ i carcere positũ eũ visitauit: q;
iuxta crucẽ stetit et sepulture ei⁹ interfuit: sic
q; opera mie que nos paupib⁹ exhibem⁹ ipsa
immediate in ipsum deũ exercebat. Ergo ei⁹
merita sunt nobiliora meritis nostris. Secũdo quecũq; eius merita magna ꝓpter duplicatã operationẽ: q; simul ꝫ semel cõtẽplationẽ
et actionẽ exercebat. Nã eo q; nutriuit ihesum
necessaria corporis ministrãdo i hoc etiã ipsa
intẽdit deo eius diuinitatẽ sublimiter contẽplando. Tercio eius merita fuerũt multa p;o
pter cõtinuationẽ: q; sine cessatione meruit ꝫ
merita cumulauit p Sꝫ diceres quõ semp
meruit: nonne q̃ndq; comedit ꝫ bibit: ꝫ dormiuit. Rñdeo q; oia illa necessaria corporis ita
discrete ordinauit q; etiã cessando ab opibus
et ꝺescẽdo semp meruit: ꝫ hoc ex feruenti charitate Et hoc nõ est mirũ: q; nobis est possibile semp mereri in oibus q̃ facim⁹ vel dimittimus cũ in gratia dei sumus: ꝫ oia ad deũ referimus Vñ apls. Ro. xiij. Scimus q̃m diligẽtibus deũ oia cooperant in bonũ. In hoc eñ
p;ecellimus sctos in celo exist̃tes qui nichil
amplius mereri possunt: sed nos possumus in
p;esenti vita semp mereri: Ꝺobigratia. Si comedis ꝓpt cõꝺoratiõnẽ nature ꝫ cũ gratiaꝝ
actione: sibus tuis laudat deũ: ꝫ sic comedendo mereris coronã vite eterne. Itẽ si dormis
ea intẽtione vt fortior surgas ad seruiendum deo: sic dormiẽdo mereris Vñ etiã
Gregorius. Somnus sanctorum non vacat a
merito. Item si laboras manualiter ea intentione vt habeas vnde te et vxorẽ tuã et pueros tuos de iustis acquisitis nutrire valeas ꝫ
nõ indigeas furari: nec quicq̃ iniuste lucrari
vel si laboras ea intẽtione vt de laborib⁹ tuis
pauperibus subuenias qui per se laborare nõ
possunt. Vel si laboras vt penitentiam agas et
humano generi inuictã p;oficias. Et quando
cunq; harum triũ intentionũ vnam habes: et
sic in gratia laboras semp mereris i quolibet
opere coronã vite eterne. Ergo pistor non potest pinsere panem quin mereatur vite eterne
coronam: Sic faber: sartor: sutor: cultic⁹ et reliqui agricultorã: ꝫ sic de aliis laboratoribus
Et p vna die in qua hic m̃ptiri vita fideliter laborauerit habebit maior̃ p̃miũ in regno celor̃ q̃ totus mundus valere p̃t. Vñ ps. Labores manuũ tuar̃ q; manducabis beat⁹ es ꝫ bene tibi
erit ꝫ ẽ. Vñ et Ber. de cõsideratiõe. Si laborare terret, merces inuitet. Unusquisq; ei⁹ sm̃ suã
laborẽ mercedẽ accipiet. Vñ etiã Amb. Brevis hui⁹ laboris est meta: sꝫ corona perpetua
A Sꝫ Xp̃o ꝺo tercio. s. q̃liter btã Virgo Maria
nos adiuuet: sciendũ q; ipa adiuuat hoiem in
oi statu. s. inbita: i morte: ꝫ post mortẽ. Vñ ca
nit de ea. Maria mat gratie mat mie tu nos
ab hoste p;otege ꝫ hora mortis suscipe. Adiuuat
q̃ꝺẽ in p̃nti vita tã bonos q̃ malos. Bonos. s.
eos in gratia ꝛseruãdo ꝫ eis gratiã augmẽtãdo. Ideo ꝺr. Maria mater gratie. Malos ꝺo
ad miam ꝫ pniaz reducẽdo. ideo ꝺr. Mater mie.
Adiuuat etiã in morte nos ab insidiis diaboli p;egẽdo: nõ subditur. tu nos ab hoste p;otege. Adiuuat etiã post mortẽ alias i suis manibus suscipiẽdo ꝫ eas in celũ deducendo. Ideo
subdit. i hora mortis suscipe. Vñ ꝛgitur sup
hoc q; maria vocat̃ siue noiatur mater mie an
ipsa vel filius⁹ eius sit magis misericors. Rñdetur q; filius⁹ eius i infinitũ pl⁹ hꝫ de mia q̃ ẽgo
cerã/ quia sicut infinite est potẽtie/ sic est infinite mie. vñ ps. Miserationes ei⁹ sup oia opa eius.
Sꝫ ipsa btã ẽgo maria ꝺr mat mie: q; sup misericorꝺiter agit. Et nõ q̃rã ad hoc p;ecipues fuerunt ali⁹ ad matrẽ mie ꝛfugiũt vñ Ber. Revolue diligẽti⁹ euãgelice hystorie seriẽ vniuersã
et si q̃ꝺ forte increpatorũ durũ vel asperũ inueneris in maria/ ipam deceteto falsperta habeas ꝫ ad eã accedere verearis. Sꝫ filius⁹ ei⁹ nõ
solũ est misericors/ sꝫ etiã iust⁹ in oibus op⁹
suis. vñ ps. Untuersorũ dñi mia ꝫ ẽritas B
Quãtũ ad quartũ. s. ꝓpter q̃ꝺ btã virgo nos
adiuuat. sciendũ q; virgo gl;iosa iure iurando
tenet ꝫ obligat nobis p;etor⁹ miam ꝫ gr̃am
exhibere/ vt etiã nullo mõ valeat a nobis ꝛtinere miaz suã etiã libeller/ sꝫ iusto dei iudicio
cõuincit opoztere nobis gratiã dare/ ꝫ hoc tri
plicr̃ cõe. Ꝓrio cõuincit nobis gr̃am exhibere
ꝓpter ipsius gratie inuentionẽ. Humanũ enĩ
genus in lapsu p;imo⁹ parẽtũ gratiã ꝓdidit

quã angelo tractante maria iuenit. Sicẽ ait angelus. vt habeꝫ Luce. Inuenisti enim gratiã apud deũ. Justũ est rã in iudicio ecclãstico ꝙ cuilibet vt qui rẽ alteri⁹ iuenit ei restituat cui⁹ erat: sic ꝓ istã sniam cogit maria nobis pctõ ribus restituere gratiã velit nolit. Sicõ cogi tur nobis misereri ꝓpter maternũ affectum Mãer eo ꝙ eius filius dignaꝫ dici ⁊ esse frater noster Juxta illud ps. Narrabo nomẽ tuũ fratrib⁹ meis. Itẽ ieuãgelio dixit xps marie Magdalene. Vade ad fratres meos et dic eis Ascendo ad patrẽ meũ ⁊ patrẽ vestrũ. Ex hoc ista rõne cogitur esse mater nostra. Scimus aũt ꝙ ois mater diligit filios suos. Nõ sicut ihesus xps ꝙ ꝛ oẽs electi filii adoptiui Sic a filii ihesus xps ꝙ humanitatẽ est naturalis filiꝰ virginis mat[illegible] nos eius filij ex materna affectione. Hinc est qõ Lu. ij. dr De puerit filiũ suũ primogenitũ Qui primogenit⁹ eius iusto ordine dicit respectu nostri ꝙ post illũ filij eius sumus. vñ Aug. Si xps oim credẽtiũ est frater. cur nõ ipsa que genuit xpm credentiũ sit mater. Ex hoc aũt materna affectiõe cogitur vrã virgo maria habere curã nostri. Scimus enim ꝙ aialiã voluerũ ⁊ serpentũ mater cogitur diligere fetũ suum. Qõ si tam foztis est natura vt ois creatura materna coguat velle bonũ filiis suis: multomagis diuinus effect⁹ in matre dei cogit eã nos amare: qz filiꝰ dei qui benit ex mia in vterũ virginis fecit eiꝰ viscera miam redolere. vñ Ber. qui pomũi manu habuerit per dimidiã diẽ per reliquã patrẽ dicet manus redolet odorem. Sic a filii: qz mia que est deus i eius viscerib⁹ nouẽ mẽsib⁹ requeuit ideo eius viscera redolẽt bonitatẽ ⁊ miam in sempiternũ. vñ Ber. Dico vobis charissimi si pie a nobis pulsata fuerit nõ deerit necessitati nostre: qñ misericoz est ⁊ mater mie. Tercio cogitur nobis misereri ex filii recõmendatione. Ad hoc eñ elegit xps filius marie tps et locũ ꝙ ꝓtissimũ quo nos recõmendaret matri. Hoc est tps passionis ⁊ locũ passionis qñ dixit. Walter ecce filius tuus: vt ex hoc loco et tẽpoze ipsam recõmendationẽ et pfundius inculcaret. Mã noie Johãnis qui interpretat̃ gratia: oẽs pctõres cõuersi ad dñm intelligũtur: quos in illo loco ⁊ tpe mater cõmẽdare voluit: vt cum ira dei iusto dei iudicio egrederet̃ ad puntendũ ⁊ dãnandũ pctõres ipsa memoz loz ⁊ tẽporis passionis ꝓ nobis affectuosius interpellaret: ac si in illa recõmendatiõe filiꝰ ei diceret illud. Esa. xvi. Abscõde fugientes ⁊ vagos ne prodas. Ac si dicat. Wide mater oculis cozdis et cozporis: quid quantum qualia pro peccatoribus patioz et eos tibi habeas recommendatos. Quia licet multa ⁊ magna sit velde mia matris xpi super pctõres tñ matoz ⁊ ẽ mia filij: vt pote: qz est ipamet mia habẽs miam essentialẽ infinitã affectuosius cupiẽs nos saluari ꝙ dãnari. Et ideo matrẽ fuc passionẽ interclc voluit: vt per suã intercessionẽ cui nõ est phas aliqõ denegare occasionẽ misereõdi habeat pctõribus ¶ Qõ aũt Maria sollicita sit recõciliari pctõres ptz ꝙ exẽplũ. Quidã pctõr volẽs ire ad percẽdum: ad altare virginis gloziose stans salutauit eã angelica salutatiõe qz modus eius erat qñcũqꝫ ꝓterut altare vel imaginẽ ꝟginis marie ꝙ eã salutauit Qõ cum faceret vidit imaginem eiusdẽ virginis q̃ sup altare erat benificari filiũ cũ puero qui tenebat: vidit qꝫ sãguinem fluere de puero in gremiũ eius: sicut fluxerat de vulnere filiꝰ xpi in cruce. Qõ cũ cerneret stupefactꝰ dixit. O dña qs fecit hoc. Et virgo respondit tu et ceteri pctõres: q̃ amplius crucifigitis filiũ meũ ꝙ fecerãt iudei. Volebatqꝫ ꝟgo sanguinẽ pueri tergere ⁊ resurgere: ⁊ nõ poterat Et pctõr ille cõuersus ad virginẽ dixit. Oma ter miserioz die intercede ꝓ me. Et ille. Vos pctõres vocatis me matrẽ mie: q̃ cũ nõ cessatis me facere matrẽ miserie ⁊ tristicie. Et ille Nõ sic inquit pulcrima dña loqre: sz memẽto aduocatã peccatoz̃ te esse et intercede ꝓ me: et mater ad filium. O pulcrima filii amoze mei miserere huic pctõri. Et filius. nõ mater Nec grauari debes ꝙ te nõ audio: qz ⁊ ego rogaui patrẽ meũ. Dzio vt si possibile foret alio mõ genus humanũ saluari trãsferret a me calicẽ passiõis ⁊ noluit me audire. Et mater. O filii memẽto ꝙ materno amoze te foui et alui vberibus meis: ⁊ condona huic pctõri. Et filius. O mater: ex iusticia tibi ostẽdam ꝙ exaudire te nõ teneoz Et mater/nõ fm iusticiam causa mur/sed ad miam confugimus. Et ergo prozpter tuã miam miserere huic peccatori. Et filius. Rogaui ego secundo patrem meum/vt si possibile foret alio mõ genus humanũ saluari trãsferret a me calicẽ passionis ⁊ non audiuit me. Et mater. O filii/memẽto laboꝝ et doloꝝ quos sustinui tecũ/⁊ dona michi istũ peccatorẽ. Et filiꝰ. O mater noli grauari ꝙ te nõ exaudiã/sed memẽto ꝙ tercio rogaui patrem meũ vt trãsferret a me calicẽ passionis/et nõ audiuit me. Et mater deposuit filiũ/⁊ voluit se ꝓicere ad pedes eius. Qõ videꝫ filius dixit ad eã. Quid est mater qõ facere vis. Et illa Tandiu ad pedes tuos cum pectoze iacebo quousqꝫ ei veniã cõcedas. Et filiꝰ. Absit hoc mater. Statutũ est in lege diuina/ꝙ filiꝰ dz honozare matrẽ/⁊ iusticia concludit ꝙ ille dz legẽ implere qui legẽ dedit. Cũ aũt ego filiꝰ tuus sum/et tu mater mea te hc nozare volo in isto pctõre/et tibi ꝓpter oia petã indulgere vt sit pax inter me ⁊ eũ/⁊ in signũ pacis osculetur vulnera mea/et sic peccatoz osculãdo sanauit omnia vulnera christi.

¶ De beata virgine alius sermo. clxij.

Fecit michi magna qui potẽs est: ⁊ sctũ nomen eius. Luc. i. Hiero. De beatissima ⁊ gloriosissima virgine maria loqui me indignum fateor. Sz et puto q̃ nemo sit qui presumat nisi qui sunt quanta que pandantur ignorat. Tñ si ad hoc nemo idoneus inuenitur veris omnibus celsare non debet quilibet etiam peccator a laudibilis virginis gl̃iose Vnde etiã Aug. Quid em̃ dicam de te pauper ingenio cum de te ꝙcquid dixero minor laus eñ q̃ tua dignitas meretur. Nam si oia membra ẽterentur in linguas eius laudẽ adhuc explicare non possent Vnde etiã B. r. Si omniũ martyr̃ vulnera ⁊ mẽbra ẽterentur in linguas eã sufficient laudare non possent. Si igitur tanti doctores fatentur sed ad hoc non posse sufficere quid dicã de modernis doctorib⁹ qui respectu eor̃ sunt quasi gutta respectu maris. Sed recurrendũ est ad illã de qua locuturi sum⁹; vt apud tuz filiũ nram insufficientiã adiuuet: et indignitatẽ excuset; qz dñs fecit ei magna qui potẽs est ⁊c. Vnde i p̃ncipio sermone ⁊ in presenti festo N. beate virginis Marie tria sunt dicenda.

Primo de nouẽ dignitatib⁹ quibus eã p̃uilegiauit deus pre ceteris sanctis ⁊ hominib⁹ Scdo quomodo ipa beata virgo Maria est exemplar mor̃ et ẽturum. Tercio exemplus p Quarum ad p̃mam sciẽdum q̃ prima dignitas marie est q̃ eam ab omni peccato mortali: venali: et originali mundauit et custodiuit. Rari sunt qui sibi caueant ab omni peccato mortali. Rariores sunt qui caueãt a venali. Rarissimi qui nascant sine originali. Ideo rarissimi: quia non inuenũtur nisi tres in uno testamento: sz x̃ps beata virgo maria: et beatus Johannes baptista. De virgine enim maria dicitur' Can. iij. Tota pulchra es amica mea ⁊ macula non est in te. Ipsa enim fuit pulchra: quia ab omni peccato mortali penitus aliena. Fuit tota pulchra: quia in carne ⁊ in aia a pcto originali mũdata. Fuit sine macula: qz ab omni venali immunis efferta. vñ Ber. Ego puto q̃ copiosior sanctificatio is benedictio in maria q̃ in alios in vtero sanctificato descẽderit qua nõ solũ eius ortũ sanctificaret: sz etiã eius vtũ deinceps immunẽ ab omni pcto cõseruaret; qñ alteri nemini in natis multeꝝ credit esse donatũ. vñ etiã Aug. Cũ de pcis agitur nullã p̃orsus de hac sanctissima virgine maria volo fieri mentionem. vñ ps. Aia eius in bonis ipsius bñdicet qñ nullã cõcedit i habita. Nã si oẽs sancti ⁊ sancte interrogarent si peccassent: oẽs rñderẽt Si dixerimus q̃m pctũ nõ habemus veritas in nobis nõ est. vñ Salo. Nõ est hõ iustus in terra qui faciat bonũ ⁊ nõ peccet. Vñ etiã Prouerb. xxiij. Septies in die cadit iustus ⁊ resurget. vñ etiã dr in decre. Dis hõ hz pctã venialia, depe. di. ij. opponit Sed sine omni pctõ mortali põt vnusq̃sq̃ viuere. Et oppositũ tenere est erroneũ ⁊ hereticũ. vñ magister sniarum lib. iij. di. xxxvi. dicit. Illos errare dicim⁹ qui cũ manicheo dicũt hoiez p̃ter mortale vitare nõ posse. Secunda dignitas est q̃ eã in matrẽ suam elegit pre omnibus mulierib⁹ ⁊ virginibus. vñ cantatur de ea. Elegit eã deus ⁊ pre elegit eã. vñ Ber. Proinde fator olim vt homo fieret nasciturus de homine talem sibi debuit matrẽ eligere qualem ⁊ se decere sciebat; ⁊ sibi placituram nouerat. Voluit igitur virginẽ esse de qua immaculata immaculatus p̃deret olim maculas purgaturus. Voluit ⁊ humilẽ de qua mitis ⁊ humilis cor̃ p̃odiret. Vnde sciendum q̃ btã virgo fuit ẽa mater x̃pi; qz materiã carnis sibi dedit; cõueniẽtẽ locum in vtero tribuit; et cõuenientia in vtero nutrimentũ sibi exhibuit Ita tria facit eam verã esse matrẽ x̃pi. Itẽ fuit tota mater x̃pi; quia totã substãtiam ministrauit; ita q̃ nullus pater ibi aliquid dedit. Corpus aliox̃ puerox̃ formatũ est duab⁹ lineis. i. semine vtriusq̃ parentis Corpus autez x̃pi formatũ est tm in vna linea. i. sola carne virginea. vñ x̃ps non vocat se filiũ hominum: sed filiũ hominis qz ex operatione spiritus sancti et ex sanguinibus purissimis beate virginis marie formatũ est corp⁹ christi. Itẽ fuit sollicita ⁊ studiosa mater. Adeo studiosa fuit vt dicit beatus Ber. q̃ omnia opera misericordie erga personã filij exhibuit; ipsum ei indumẽto carnis induit. Ipsum etiã in hospitio vteri sui nouẽ mensibus hospitabat: ipm per infantilem etatem infirmum fouit; nutrit ⁊ potauit. ipsum in cruce tanq̃ in carcere positum visitauit. eius sepulture interfuit et bene studiosa mater fuit: quia omnia opa misericordie erga filium exercere voluit Et ideo mater filio fuit valde charissima. Quod quidẽ ipse ostendit qñ in cruce existens tantã curã de ea habuit q̃ eam Johãni cõmendauit. Et Christus nãq̃ in hac vita q̃nq̃ habuit ⁊ possedit. Habuit quidem quãdam paruã expensaz sibi datam pecuniã habuit corpus ⁊ aiam habuit matrem: habuit ecclesiã. Ea autem que fuerũt vilia custodi: vilissimo commisit. Ea aũt que fuerũt cara custodibus bonis cõmisit ⁊ cõmendauit. Nã pecuniã que cõtẽptibilem ⁊ vilissimã reputauit custodi vilissimo. s. iude traditori commisit. Corpus suum p̃prium caris custodibus. s. Nichodemo et Joseph ab arimathia commisit Ecclesiam ẽa quam habebat cariorem cariori custodi: scilz Petro tradidit. Matrem autẽ carissimam custodi dilecto scz Johanni euangeliste commisit. Animã quam habuit supercarissimam custodi supercarissimo. s. patri suo eterno com-

mendauit Vnde Luc.xxiij. Pater in manus tuas cōmendo spiritum meum. Tercia dignitas est q̄ virgo concepit & virgo permansit Insuper peperit filium suū sine dolore. Et illa conceptio predicta fuit per Esa. qui dixit. Ecce virgo concipiet & pariet filium. Vnde Augustinus. Qui scripsit tabulas lapideas sine sculptura ipse grauidauit virginem Mariam spiritusancto. Et qui produxit panem in hermo sine aratione ipse impregnauit virginem sine corruptione Et qui fecit virgam sine pluuia germinare ipse fecit filiā. Dauid sine semine generare. Item Petrus rauen. loquens de virgine Maria dicit. Virgo inquit te matrez preuenit gratia non natura in tuo conceptu: in tuo partu creuit pudor: sancta est castitas: integritas roborata et solidata est virginitas F Item [illegible]ndum q̄ partus virginis precellit partus [illegible]iarum mulierum: quia cetere mulieres ante partum habent timorem: quia multe in partu periclitantur. Ergo communiter mulieres preparant se ante partum: quasi ad mortem cum perceptione sacramenti In partu habent dolorem. Vnde Genesis.iij. In dolore paries filios. Et post ptum habēt langorem. Sed beata virgo timere non debuit q̄ habuit angelum custodientē patrē sanctificantē. ps. Sanctificauit tabernaculū suum altissimus. Spiritumsctm conceptum operātem Luc.i. Spūssctūs superueniet in te. qui sez conceptū tuū efficiat Filium dei in utero habitantē. Eccl. xxiiij. Qui creauit me requeuit in tabernaculo meo. Sic i partu non habuit dolorē Tum q̄ xps sibi illū dolorē vsq̄ i sua passionē suauit. Tūc gladius doloris pertransiuit aiam eius. Tūc q̄ sine peccō cōcepit et mulier cōe pcti illi doloris subiecta fuit Tū q̄ tantā habuit letitiā de eo q̄ se. videbat dei filiū parere gñare redemptorē et suā gnitatem retinere q̄ tam immēsa letitia oēm aliuz dolorem excluſit. vnde Ber. Benedicta tu i mulieribus que illaz gñalem maledictionē euasisti qua dictū est. In dolore paries filios Aug. O q̄ beata mater illa que sine cōtaminatione cōcepit: & sine dolore peperit Sic̄ post partū non habuit lāguorem. Tum q̄ medicinaz dei portauit. i. filium dei qui sanat oēm languorē et oēm infirmitatem. Tum quia virtus altissimi obumbraculuz & refrigeriū sibi fecit. & nullam molestiā eam pati in partu permisit Luc. i. Virtus altissimi obūbrabit tibi. Quarta dignitas est q̄ ipse xps matri sue subditus fuit vnde Luc.ij. Et erat subditus illis Vbi xps docet filios parētibus. de hoc quere ante sermone xxiij. S. Quinta dignitas q̄ ōs gratias ḡs alii sancti habuerūt particulariter: ipsa habuit vniuersaliter. Nam abrahā habuit fidelitatem magnam: sed ipsa fidelior. Moyses habuit mansuetudinē: sed ipsa mansuetior. Dauid habuit humilitatem: sed ipsa humilior Johannes euangelista seruauit virginitatem: sed ipsa purior. Martha habuit hospitalitatem sed ipsa liberius: quia christus nouem mensibus in utero ipsius hospitatus fuit Maria magdalena instituit contemplationem: & ipsa in cōtemplatione sublimior fuit. Beatus Nicolaus misericordiam exhibuit: sed ipsa clementior fuit et sic de aliis. vñ Prouerb. xxxi. Multe filie congregauerunt diuitias. tu supergressa es vniuersas. vnde Bernardus Non decuit Mariam communes gratias habere: nec paucas que summum gestabat in utero: sed quicquid summum quicquid altissimum fuit in gratia hoc abundantissime possidebat. Vnde Hieronymus. Ceteres per partes. Marie vero se tota simul infudit plenitudo diuinitatis Vnde iterum Bernardus. Merito de te virgo beata plenitudo gratie predicatur: quia non defuit tibi fides patriarcharum. spes prophetarum: charitas apostolorum: constantia martyrum sobrietas confessorum: castitas virginum puritas angelorum. Sexta dignitas est omnium christianorum specialis collaudatio: quia fere quot ipsi christo: tot fiunt laudes ipsi virgini marie. Vnde Eccli. xliij. Benedictionē omnium gentium dedit illi. Quis enim est tam scelerosus qui non habeat deuotionez ad beatam virginem. Nam cum quis offendit pedez ad lapidē statim inuocat. Mariam vel etiam quandocunq̄ occurrit alicui grādis tribulatio: siue ab aqua siue ab igne vel etiam a quacunq̄ alia [illegible]reatura statim homo implorat protectionem virg[illegible]'s gloriose Marie clamādo Aue maria. sic q̄ quasi naturale est iā homini infixum habere ad mariam speciale refugium tanq̄ ad matrem propriam. Septima dignitas marie est q̄ Jesus christus occursum eius perrexit cū exercitu suo celesti quādo ipa de hac vita migrauit. ¶ Vnde sciendum q̄ christus matrē suā virginē mariā cū honorabili assistentia assumpsit. Nā angeli patriarche et prophete: et apostoli sibi cum christo obuiauerunt. Et merito quia omnes isti eā honorare tenebantur. Angeli enim quia ipsa vtā virgo maria est domina angelorum Patriarche: quia ipsa de eorum stirpe descendit. Prophete quia ipsa ipsum spiritu prophetie plena fuit. Apostoli. quia ipsa eorum magistra fuit: qui apostoli prelātes corporaliter fuerūt: & ei ea quas fecerunt Vnde sciendum q̄ bis exactum fuit celum primo quādo christus ascendit: quia tunc nullus angelus in celo remansit: sed omnes obuiam xpo venerunt. Secūdo quando beata virgo assumpta fuit: q̄ tunc omnes angeli et omnes anime sanctorum et ipse xps obuiam sibi venerunt. Tercio euacuabit in iudicio quia tunc omnes in celo existentes in vallē iosaphat proficiscētur. Octaua digni

tas est q̄ eam tanq̄ reginam celi ad dexteraz
suam collocauit. ℣ Sciēdum q̄ quelibet
regina consueuit in regali palatio p̄ze ceteris
tria habere; scz nobiliozez locum oznatū et fa
mulatum. Ista tria habet regina celi: ideo di
cit. p̄. Astitit regina a dextris tuis in vestitu
deaurato: circundata varietate. Habet igitur
beata virgo maria nobiliozez locum siue sitū
quia sedet a dextris filii sui. Secundo habet
nobiliozem oznatū. ideo dicitur. In vestitu de
aurato. i. cum cozpoze glozificato. Ber. Tota
cōglomeratur āgelozū frequentia: vt videāt
reginā sedētem a dextris dñi virtutū in vesti
tu deaurato. i. in cozpe semp̄ immaculato cir
cūdata varietate. i. multiplicitate virtutū di
stincta. Tercio habet nobiliozē famulatū: q̄z
oēs angeli et oēs sancti assidue famulant ei.
Ideo subdit. Circundata varietate. Varietas
est angelozū ⁊ oim celestiū spirituū. s. patriar
charū: p̄pheraū: apl̄oz: cōfessozū: et virginū:
oēs iste varietates ipsā circūdant: q̄z oēs illi
tāq̄ domicelli: et domicelle sibi assistūt et eā
venerant et laudant. Itē per ipam ⁊ p̄zopter
ipam in celis eternaliter honoze altissimo ho
nozabimur ab oibus ozdinib⁹ angelozū. Quē
admodū vniuersi fratres ⁊ sozozes regie a to
ta familia sua reuerendissime honozant rōne
regine: sic ⁊ nos ab oib⁹ āgelis rōne sozozis
nostre virginis marie. ℣ Mona dignitas
marie est q̄ ipsā ihesus xp̄s petitionaciā hoim
fecit. dñs Ber. Per te accessum habem⁹ ad fi
lium. O beata inuentrix gratie: genitrix vite
mater saluris copiosa charitas tua nostrozuz
cospetiat multitudinē peccatozū: fecunditas
tua gliosa fecūditatē nobis pariat meritozū
Dña nosta: mediatrix nostra aduocata nostra
tuo filio nos reprezenta tuo filio nos' recom
mēda. Ideo beata v̄go maria assimilatur p̄zi
mo auroze. Sicut em̄ auroza est mediū inter
diē ⁊ noctē: sic ipa est mediatrix inter nos et
deū. dñs Ber. Securū accessum hz hō ad deuz
vbi mediatozē cause sue filiū hz ante patrem
matrē ante filium xp̄s nudato cozpoze. patri
ostēdit latus et vulnera. maria filio pectus ⁊
vbera. Nō pōt vllo modo fieri repulsa vbi tot
cōcurrunt charitatis insignia. Itē assimilatur
lune. Sicut em̄ luna p̄ze ceteris planetis ter
re est magis vicina: sic ⁊ ipsa p̄ze ceteris sctis
peccatozib⁹ est magis p̄piqua cū sua miseri
cozdia. Aug. Maria p̄ze oibus sctis impetrat
indulgencias trāsgressozib⁹: vt reuiscient suis er
rozibus. Item ipsa cōparatur soli q̄z eius mi
sericozdia p̄ze oibus aliis cōmunioz est. Item
sicut sol hz tres planetas supza se. ⁊ tres infra
se: sic ⁊ ipsa beata virgo Maria habet trinita
tē personaz supza se: ⁊ tres status hominū. s.
coniugatoz: viduaruin ⁊ virginum infra se.
Mā ipa est p̄zeposita a xp̄o cōiugatis viduis
et virginib⁹ quoz oim curam gerit; sicut ma
ter sollicita super suos filios ⁊ filias. Item si
cut sol lucem suā ⁊ calozē suum cōiter tribuit
omnib⁹ tam bonis q̄ malis iustis ⁊ iniustis
sic ⁊ ipsa lucē gratie ⁊ calozē misericozdie om
nibus impendit. Unde Ber. Omnibus sinuz
misericozdie sue aperit vt de plenitudine ei⁹
accipiant vniuersi captiuus redēptionē: eger
curationē. tristis cōsolationē peccatoz veniā
iustus gratiā angel⁹ leticiā filij persona car
nis humane substantiā. tota denicz trinitas
gloziā. Itē beata virgo maria cōparatur stel
le maris. Unde canitur. Aue maris stella dei
mater alma ⁊c. q̄z sicut stella maris vniuersa
liter dirigit oēs nauigātes suis radiis sic vir
go maria oēs hoies p̄ mare huius mūdi tran
seūtes dirigit suis exēplis ⁊ illuminat ⁊ ifoz
mat. Infozmat em̄ coniugatas vt viris suis
obediāt ⁊ eos honozēt: sicut ipsa ioseph obe
diuit ⁊ ipz semp̄ honozauit. Infozmat etiam
viduas vt post mozte viroz suoz alios nō ac
cipiāt sed in viduitate permaneāt. Infozmat
virgines vt hoim cōfozria fugiant: ⁊ a multi
loquio se tēperēt. Infozmat p̄enitētes vt ope
ra pnie perficiāt. Infozmat etiā hoies iustos
vt de die in diem p̄ficiant ⁊ semper meliozes
fiāt ⁊c. Quia igitur beatissima virgo. Maria
oibus p̄ mare huius mundi nauigantibus ra
dios exēplozum suoz emittit. Ideo stella ma
ris vocari debuit. Itē vel stella maris ratione
stationis. quia nō occidit sicut alie stelle. Sic
beata virgo peccatozib⁹ non occidit: sed semp̄
in cōspectu filiis p̄ ipsis intercedit. Nam cū
oēs sācti et sancte pctōzem derelinquūt: tūc
ipsa sola euz non derelinquit. Unde quilibet
peccatoz ad glozioslissimam virginem mariaz
confugiat tanq̄ ad mediatricem ⁊ auxiliatri
cem nunq̄ vllū pctōzem q̄tūcunq̄ p̄ditū de
dignatur. O ñ Anselmus. Maria tu pctōzem
toti mundo despectū materno affectu ample
cteris: nec deseris eū quousq̄ deus per te pla
catus ip̄m sue gratie reformabit. Unde Ber.
O mater dei et hominis: o mater rei ⁊ iudicis
o mater regis ⁊ exulis cum sis mater vtriusq̄
non decet vt inter filios discordiam esse per
mittas ℟ Quātū ad secundū sciendum
q̄ beata virgo maria oibus hominibus cuiuz
cunq̄ status formā viuēdi tribuit: q̄z oēs ho
mines aut sunt in p̄speritate: aut in aduersi
tate: aut in medio constituti. Illis qui sunt in
p̄zosperitate ⁊ qui supereminent aliis in do
nis tempozalibus: naturalibus: vt spiritua
libus dat exemplum humilitati. Nam in die
annunciationis cum p̄zponeretur omnibus
creaturis quia regina celi ⁊ mater dei effecta
esset: ipsa se humiliās respōdit angelo dicens
Ecce ancilla dñi ⁊c. q̄ autē necesse sit humili
tatē in p̄speritate seruare ostēdit. Aug. dicēs
Humilitatis sectatozes ⁊ cōseruatozes mari
me eos conuenit esse qui in aliquo dono cete-

eis eminēt. Unde humiliare nos debem⁹: cū deus sua dona a sue temporalia sue spiritua-lia tribuat: sue etiā cū ad dignitates p̄motos sumus. dñ Bec. sup Missus est angelus. Nō magnū est esse humilē in abiectione. magna p̄ozsus et rara virt⁹ est humiliras honozata ℟ Scdo illis q̄ p̄emunt tribulationib⁹ dat exēplū ꝛ fozmā patiēte. Et hoc in tempoze ꝛ in die passionis xp̄i. qū plusq̄ martyr effecta est: quia habuit animus martyzium eo q̄ ei⁹ martyzium non fuit in carne: sed in mente. Unde Hiero. Alii sancti passi sunt p̄o xp̄o in carne. beata autē virgo in illa parte passa est que impassibilis ꝛ immortalis habet̄. hoc est in anima vel in mente. Idcirco verum fatear⁹ plusq̄ martyr fuit: q̄ atrocius passa est dum passiōis xp̄i gladium in anima sua sustinuit Qui gla[illegible]s doloris causabat̄ p̄imo ex eo q̄ ipsa p̄sens erat ꝛ vidit filiū suū pati penam ignominiosam: id est penam latronū: penam dolorosam: quia in nernosis mēbris manib⁹ et pedib⁹ clauis perforatū ꝛ per totū corpus vulneratū: penā diuturnam quia ab hora no-na ꝛ per totam noctē usq; ad horam nonam diei in qua expirauit in supplicijs ꝛ doloribus semp fuit: et penam mistā: quia peccatū nō fecit. Mater dolet mater quādo audit filium suū morte horribili necatū: maxim⁹ aūt dolet cū ante oculos suos videt filiū vulnerari ꝛ occidi. Quāto ergo dolore beata virgo cruciabatur quādo filium suum videbat morituum: et ipsū morte horribili necatū: et hec oia fieri ante suū cōspectū. Itē erat impotēs ad adiuuandum. Magna etenim est cōsolatio matri qū affligit filio morienti ꝛ potest sibi in aliquo subuenire Hec aūt filiū morientem in nullo potuit adiuuare. Audiebat ipsum sitire et nō poterat ei potum porrigere. Videbat corpus eius plenū vulneribus et nō poterat alligare Videbat corpus eius cruentatū ꝛ nō poterat linteo abstergere. Videbat caput ei⁹ non ha-bere reclinatorium: ꝛ nō poterat illi exhibere fulimentū. Videbat ꝛ illū lachrymātem: et non poterat lachrymas abstergere ab oculis eius. Videbat ipm expirare et nō poterat eū osculari et amplexari. Itē erat destituta oī humāo auxilio Mā apostoli fugerāt a xp̄o sic q̄ nō habuit auxiliatē neq; consolantē. Unde Damascenus. Ipsa beata virgo videns quos cōfugit pacīs hos in xp̄i passione sustinuit. Unde et iā Anselm. Dña mea quos fontes erupis-se dicā de pudicissimis oculis tuis cū attēde-res buccā filiū tuū innocentem cozā te flagel-lari ligari mactari: ꝛ carnem de carne tua ab impijs crudeliter dilaceraī. Unde Augusti-nus. Illa pia mater oia sua fatigauerat mem-bzabr incessu deficiens: vix peruenire posset ad sepulturam christi. Item sciendum q̄ bea-ta virgo Maria in his omnibus tribulationi-bus semper patientiam seruauit nec aliquod signum odij: et impatientie ostendit. Ergo il-li erant qui dicunt q̄ beata virgo subripi cer-nes extraxerit ꝛ se cū pugnis verberauerit q̄ nunq̄ aliquod signū indecentie ostendit: sed induisit crucifixozib⁹ ꝛ affectauit saluā ipso-rum. Et hoc qō xp̄s ozauit oze dicens. Pater ignosce illis. hoc ipsa eis affectabat in cozde. Tercio illis qui sunt in medio constituit: dat exemplum operandi ꝛ tempus vtiliter expē-dendi. Nam ipsa semper tempus suum vtili-ter expendit et nunq̄ otiosa fuit. Unde p̄o-uerb. xxi. Panē otiosa nō comedit Sic ꝛ nos exemplo Marie debemus op erari bonū. Un-de Joh. ix. Operamini dum dies est venit enī nox in qua nemo operari potest. Mā inter om-nia que deus nobis administrat ꝛ p̄senti ni-chil est nobilius ꝛ vtilius et p̄ciosius q̄ tē-pus gratie. Bec. Nichil p̄ciosius tempore. Ergo studiose conseruandum est tempus Un-de Bern. Omne tempus nobis impensū a no-bis exigetur: qualiter expensum sit. Unde in his punctis iam dictis debemus imitari bea-tam virginē Mariā. Unde Pzouer. viij. Bea-ti qui custodiunt vias tuas. ℣ Quātum ad tertiū nota exēplum in quo cognoscere po-teris q̄ est vtile ꝛ salubre beatā virginē ma-riā in necessitatibus inuocare. Unde legitur in libro de miraculis beate marie virginis q̄ quedam matrona beate virgini deuota ppri-as ples informādo ad filia edocuit vt ipsam in necessitatibus inuocarent deuote dicendo. Aue maria ꝛc. Que filiā dissolutā ꝛ vacabun-dam ꝛ saltatricem ꝛ claudicatricem habuit. Quā ipsa mater pluries correxit: sed patrē in ea p̄-fecit. quia pater dilexit eā p̄e ceteris pueris suis eo q̄ pulchra ꝛ mundana esset: et emit ei pulchras ꝛ pomposas vestes. Que in vna die dominica chorizando fatigata fuit ad quoddā pomerium sedens sub vna arborem dolēs refo-cillari. Cui dyabol⁹ immediate affuit dicēs. Surgendum mecum. Cui illa. Quisnam es tu Et ille. Ego sum dyabolus cuius p̄positum conaris ad implere. arma et chorea mihi ecce ad animas capiendas. Unde modo recipis pe-nas non solum p̄o tuis peccatis sed etiā p̄o peccatis omnium quos per ornatum corporis tui ad malas concupiscentias induxisti. Et dyabolus statim violenter nitebatur eā rapere. Et illa clamauit dicēs. virgo maria adiu-ua me: sicut mater in puericia eā edocuit. Et statim dixit claraboce. Aue maria gratia ple-na ꝛc. Respondit diabolus dicēs. Maledicta sit que te hanc orationē docuit quā si non di-xisses iusto dei iudicio ad infernū incendium te traxissem, vbi tu cū tuis equalibus penam rōdignam p̄o omnibus quos ad peccandum traxisti inuenisses Que post modum nūq̄ am-plius chorizauit: ꝛ vestes pōposas deposuit: ꝛ

vitam et mores humiliter emendauit: & beate virgini ampl⁹ vsq; ad mortē seruiuit. Et sic vitam suam in bono finiuit.

¶ Communis sermo de, beata virgine. Sermo. clviij.

Ego mater pulchre dilectiōis & timoris & agnitiōis: et sancte spei. Eccli. xxiiij. Secundum q; nemo potest digne laudare beatam virginem Mariam: nisi ipsum dignum fecit ille qui habitauit in vtero eius. Quis enim laudare poterit sufficienter eam que eternum protulit verbū que sumum genuit creatorem. Que nobis dedit mediatorem dei & hominū. Que nobis cibum attulit angelor. Unde dicit. Petrus damianus. Qualiter eā laudare poterit mortalis hominis sermo: q̄ de se protulit verbum quod manet in eternū. Que lingua in eius laude inuenitur idonea que illū genuit quem omnia benedicunt. cui & cum tremore seruiunt elementa. Unde etiam Damascenus. Licet milleforma mille lingue vociferentur nec sufficerent: sed nec si omnes lingue hominum conuenirēt eā mirificis possent efferre preconiis. Omnis ei preconij excedit magnitudinem: et omne eloquium ad eius excellentiā insufficiens inuenitur. Unde etiam Bernardus. Utinā michi tot essent lingue quot sunt stelle celi: et omes illas possem conuertere in laudem genitricis dei nec sic fatiaret. Et si nullus humanus sermo in eius laude inuenitur ideneus. non tñ propter hoc eā laudare cessare dēmus: sz quod possumus dicamus. Nam ipsa est mater pulchre dilectionis & timoris &c. Ex quo hodie festum. N. beate marie celebramus que est non solum mater christi: sed etiam mater omnium hominum et domina angelorum: tunc in presenti sermone quattuor de beata virgine sunt dicenda. Primo per que facta sit mater domini. Secundo per que facta sit domina angelorum. Tercio per que facta sit mater omnium hominum. Quarto dicenda sunt aliqua exempla de beata virgine: in quibus cognoscere poterimus bonitatē & pietatem virginis marie. ℣ Quantū ad primum sciendū q; tria fecerunt beatam virginem Mariam matrem domini. Primum est eius castitas: quia ipsa est speculū virginū. Hoc patet: quia ipsa habuit triplicem virginitatē. Primo integram. quia in corpore & i anima. i. Thessa. v. Integer spiritus vester & anima & corpus sine querela in aduentu domini nostri iesu christi seruetur. Sunt enim quidam qui non habent integritatem corporis: sicut fuit maria magdalena: et heu tam plures sunt in mundo. Unde Hieronymus. Qui immunditiā luxurie perfecte continentie subiicit sanctior dauid exiliit cor tuo⁹ psalmone. Nam nichil vilius est q̄ caro vinci: nichil gloriosius q̄ carnem vincere Alij sunt qui habent integritatē corporis: sed non animę / quia per malam concupiscentiam & cōsensum animam maculant Unde Matthei. v. Qui viderit mulierem ad cōcupiscendum eam iam mechatus est eam in corde suo. Sic intelligitur de tactu illicito et locutione et corporis ornatu &c. Unde Hieronymus. Mā mille sunt virgines carne / sed nō spiritu: quorū corpus est integrum / sed anima est corrupta. Unde Isido. de sum. bono. Virgo carne & nō mente nullum premium habet in repromissione. Alii sunt qui non habent integritatem spiritus qui per mortale peccatum spiritum suum a sponso suo diuidunt / & sic adulterium spirituale committunt Beata autem virgo habuit integritatem in corpore: quia semper corpus suum illibatum seruauit. Et in anima / quia omnem prauum motum et concupiscentiam penitus eiecrauit. Et in spiritu: qz nunq̄ per aliquod peccatum a deo diuisa fuit. Cā. iij. Tota pulchra es amica mea &c. Secundo habuit virginitatē exēplarē: qz ei⁹ virginitas oib⁹ virginibus fuit in exēplum. Ideo signata est p amigdalum que inter cereas arbores primo flores producit. Sic & beata virgo hmo inter mulieres vorum virginitatis emisit. p. Adducent regi virgines post eā &c. Nam ante ipsam virginetas non videbatur esse magni meritibel honoris. Post modū autē facta est magni meriti qz debeē et fructus centesimus cum cōiugatis corruptis datur tricesim⁹: et viduis sexagesim⁹. Et etiā virginitas facta est magni honoris quia ipsā honorauit xp̄us quādo non de coniugata corrupta sed de vgine nasci voluit. Ipsam etiā virginitatē honorant angeli: vt p in sanctis virginibus scz in Agnete cui ageli vestē preparauerunt: & eius nuditatē texerunt. In Cecili cui angelus coronas de paradiso attulit. Et in beata Barbara: cui angelus stolam candidam deportauit qua nudatum corpus eius texit. Et in beata Katherina quā ageli propriis manibus sepelierunt in monte synai. Item omnes homines exēplo christi & ageloꝝ honorare debent virgines. Unde Damasce. lib. iij. A nuptiis abstinentia angelorum est imitatio. Quanto itaq; est angelus homine superior: tāto virginitas nuptiis est honorabilior Quis enim hominū est tam stolidus q̄ non amet & honoret virginitatem. quam etiā dyabolus honorat. Unde Thobie. iij. legitur q̄ demon asmodeus virginitatem Sare a septem coruptoribus liberauit: quos singulatim occidit q̄ cito vnusquisq; ipsorum ad virginem introuit. Item patz hoc in beata Agnete cui⁹ virginitatis insidiatorem: scilicet prefectū filium dyabolus suffocauit Dyabolus ergo velut nolit honorari vgines: sicut victus victrices: & tanq̄ angelorum

ſeruos: ⁊ tam ꝙ chriſti ſponſas. Vnde Bern. Fulgida virginitas eſt gemma ſrutum: germana angelorum: lampas eccleſie: lux anime: ipſa calcat libidinem: vincit dyabolum contemnit ſeculum: deſpicit omne periculum. Tercio bta virgo maria habuit virginitatem tranſcuſam: quia in alios caſtitatem tranſfudit. Licet enim pulcherrima fuit, tamen a nullo concupiſci potuit. Et talem virginitatem ſanctakatherina nō habuit. Quis virgo eſſet mēte ⁊ corpore. tamen Maxentius eam concupiuit. Similiter ⁊ beata Margareta quam Olibrius concupiuit. Et beata Agnes quam puer fecit fili⁹ adamauit: ⁊ ſic de aliis. Q. Deo dicendo vnde accidit q̄ nullus inſpicientium mentem concupiſcere potuit. Reſpondetur q̄ hoc accidit principaliter tribus rationibus. Prima ratio: quia taliter ſe habuit in oīb⁹ ſuis et facti[illegible] ⁊ moribus q̄ nulli dabat occaſionem peccandi ſed mouebatur cor cuiuſlibet ipſam intuentis ad deuotionē. Secunda ratio eſt propter lumen claritatez que de eius facie cribat: que homines in admirationem inducebat: et ad deum laudandum de tam nobili creatura. Tercia ratio eſt: qz deus occultabat in ea que poterant eſſe incitamenta ad libidinem: ⁊ dedit illam gratiam omnibus eā intuentibus vt non mōdinate moueretur ergā eam ad malum: ſed ſolum ad bonum. Ꝓ Secundum quod beatam virginem fecit eſſe matrem chriſti eſt humilitas. vt ipſa fateatur de ſe Luce. i. Reſpexit humilitatem ancille ſue. Bernardus. Audeo dicere q̄ nec marie virginitas ſine humilitate placuiſſet propter quod cū per gabrielē dei filius ex ea incarnandus nunciaretur: omniū ſtatum oblita: ⁊ ſola humilitate gloriatur dicēs. Qz reſpexit humilitatem ancille ſue. ꝛc. Vnde etiā Auguſtinus. Si audeo dicere tunc marie non tantum profuit ſua virginitas: ꝙ tū humilitas. Per eius humilitatem deus eſt incarnatus peccatores liberatus: damnatus ſaluatus. exul reductus: mortuus reſuſcitatus. Vnde ſciendum q̄ beata virgo Maria poſt chriſtum humilima fuit inter omnes homines ⁊ ſanctos qui hic in mūdo vixerūt. Nam ipſius miranda humilitas apparet in hoc q̄ licet ſanctior ſit omnibus in celo ⁊ in terra: tamē nunq̄ legitur de ea ī euāgelio q̄ aliquod miraculum attemptauit facere in preſenti vita. De ſancto Petro legitur. Act. v. q̄ vmbra illius ſanauit infirmos. Similiter de ſancto Johanne euangeliſta qui tumeam ſuam fecit ponere ſuper mortuos qui occiſi fuerunt, cum veneno ⁊ reuixerūt. Similiter ⁊ beatus Andreas qui ſuſcitauit quadraginta mortuos qui in aqua interierāt: ⁊ ſic de aliis ſanctis. Quis cū beata virgo maria maiorem cōpaſſionem habuit cū tribulatis / que fuit cauſa ipſi⁹ eam ad miracula faciēdū tamē hūilitas adeo cor ipſius occupabat q̄ propter humilitatē attentare nō pſumpſit. vnde Bernar. Merito facta eſt nouiſſima prima. q̄ cum eſſet prima omnium ſe nouiſſimam faciebat. Sed queritur cur beata virgo Maria debuit eſſe tā humilis. Reſpondetur q̄ propter tria. Primo ideo quia debuit illum recipere totaliter in ſe qui eſt ſuper omnes. ideo humiliari debuit infra omnes. Secundo: qz debuit ſuper oēs cōtactos ⁊ ſuper omnes choros angelorum exaltari tanq̄ regina celi ⁊ domina angelorū. Ideo debuit eſſe hūilima. vnde Bernar. Nunq̄ ſuper choros angelor⁹ ſublimata eſſet niſi prius inter omnes homines ſublimata deſcendiſſes. vnde Ambroſi⁹ ſuper Beati immaculati Quanto enim quis eſt abiectior in hoc ſeculo tanto magis exaltabitur in futuro. Tercio: quia ſicut per ſuperbiā Eue mors intrauit in hūc mūdum. Sic econuerſo. Vita per humilitatem marie reddita eſt huic mūdo et qz ſtrarta cōtractis curanē Ideo ſicut Eua per ſuperbiā voluit ſe aſſimilare altiſſimo deo qui eſt ſup omnes Sic maria econuerſo debuit ſe humiliam exhibere: vt nobis mortem auferret et vitam donaret. Vnde cantur de ea. Mortem que femina intulit femina fugauit Tercium quod fecit eam matrem domini eſt firmitas fidei. Nam ipſa beata virgo maria commendata eſt propter fidem Luce. i. Beata que credidiſti: quoniam perficientur in te ea que dicta ſunt tibi a domio: vbi Elizabeth mater Johānis baptiſte fidei attribuit q̄ beata virgo maria chriſtum concipere meruit. vn de Auguſtinus in libro de virginibus Beati or fuit maria percipiēdo fidem ꝙ carnez chriſti. Nichil enim marie materna ꝓpinquitas profuiſſet niſi eum felicius corde ꝙ carne geſtaſſet. Pro quo ſciendum q̄ beata virgo Maria habuit fidem firmam: quod patuit in paſſiōe chriſti: quia ceteris apoſtolis a fide cadentibus ipſa in fide firma permānit. Q. Quātum ad ſecūdum ſciendum q̄ tria fecerunt beatam virginem Mariam dominam angelorum. Primum eſt puritas mētis et corporis Vnde Ambroſius. Virgo erat non ſolum corpore: ſed ⁊ mente. Pro quo ſciendum q̄ puritas marie non ſolum precellit puritatem omnium hominum: ſed etiam puritatem omniū angelorum. Vnde Anſelmus. Decebat quidē vt virgo beata a puritate niteret qua ſub deo maior nequit itelligi. Sed queritur quare beata virgo maria debuit eſſe tam pura. Reſpōdetur q̄ propter tria. Primo ideo: quia per puritatem venit homo ad ſimilitudinem dei: ſed Maria debuit aſſimilari deo et in ſe recipere ſpeculum ſine macula. ſ. filium dei igitur debuit eſſe puriſſima. Secundo: quia illud opus ſcilicet incarnationis debuit eſſe taliter a ſpiritu ſancto ꝓm quod dixit angel⁹

ad Mariam Luce. i. Spiritus Sanctus superue
niet in te ⁊ virtus altissimi obumbrabit tibi. ⁊c
Quare quia est pulcior tanto libentius ⁊ efficax
eius spiritus sanctus operatur in eo: igitur de-
buit ille pulcrificare. Tertio: quia iesus xps filius
dei venit nos per eam reducere ad patrem
immortalitatis. scilicz angelice puritatis ubi
non habent nec habebunt. sed erunt sicut an
geli dei. igitur ⁊c. Secundum quod fecit eam
dominam angelorum fuit ipsius constantia et
firmitas voluntatis. Sicut enim angeli semper
faciunt voluntatem dei: sic ⁊ ipsa fecit. Et sicut
angeli nunq̃ cecidernnt: nec unq̃ peccauerũt
sic et ipsa nunq̃ peccauit. Vnde quis secundum
q̃ beata virgo peccare non potuit: nec per in-
firmitatem nec per ignorantiam: nec per mali-
tiam. Omnis enim actus in peccatum fit ali-
quo istorum trium modorum. Et isti tres mo-
di peccandi inter apostolos inuenti fuerunt.
Petrus namq̃ peccauit per infirmitatem hu
manam: quando scilz timore mortis christum
ter negauit. Paulus per ignorantiam. Vnde
i. Thimothe. i. Ignorans feci in incredulitate
mea. Judas autem per malitiam affectatam
peccauit: q̃ christus sibi predixit q̃ male fa-
ceret quando dixit. Ve homini illi p̃ quem fi-
lius hominis traderetur: ut sic eum a peruersa
voluntate retraheret. Sed ipse infelix uoas
non acquieuit: sed christum ex certa malicia
tradidit. Sed beata virgo maria habere non po
tuit per infirmitatem: quia omnipotentia pa
tris confortata fuit: nec per ignorantiam: q̃
sapientia filij illuminata fuit nec per malicia
quia bonitas spiritus sancti repleta fuit. R
Tertium quod fecit eam dominam angelorũ
est feruens charitas. Angeli enim semp feruent
in charitate dei sic et ipsa beata virgo ma
ria inquantum possibile est filium suum super
omnia dilexit. Et in signum huius ipsa stabat
iuxta crucem ceteris apostolis fugientibus.
Vnde Cañ. viij. Fortis est ut mors dilectio.
Vnde ipa dicit mater pulchre dilectionis nã
ipa duplicem dilectionẽ habuit. i. quo ad filiũ
et quo ad nos. Ideo in corde virginis in
ter tempore passionis christi: magna pugna
fuit. Pugnabãt enim adinuicem in corde ipsi
us duo amores: et duo dolores. Duo amores
erant amor filii: ⁊ amor gñis humani. Amor
filij nolebat ipm pati. Amor vero humani ge-
neris volebat ipm mori. Et sic inter istos duos
amores magna pugna erat. Sic et corde ma
ne duo dolores erant. scz dolor quem habitu-
tabat de morte filij. Et ideo nolebat ipm pa-
ti et dolor quem habebat de perditione gene-
ris humani. Ideo volebat ipm mori. Et sic in-
ter istos duos amores ⁊ duos dolores magna
pugna erat. Nam p̃ mus amor retrahit eaz ne
filius pateret: sed secundus amor quẽ habuit
ad nos inducebat eam ut filius moreret. Et se
cundus amor superauit primum quia potius
uolut filiũ pati q̃ humanũ genus perire imo
si passio filij sufficiens nõ fuisset. ipsa cum
filio p̃ nobis crucem ascendisset. S Quã-
tum ad tertium sciẽdum q̃ tria fecerunt. bta
virginem mariã matrem nostrã. Primum est
magnitudo misericordie eius Nam misericor
dia eius ceteris misericordiis est communior
et copiosior. bta Bernardus. Virgo bta copio
sissima charitate sapientibus ⁊ insipientibus
debitricem se fecit: et omnibus veniam peten
tibus misericordie sinum aperit: reis obtinet
veniam egris medelam: pusillis corde robur
afflictis consolationem periclitantibus adiu-
torium et liberationem. Secundum quod fe-
cit eã mkem nostram est gratie plenitudo. Mã
ipsa fuit in altissimo gradu gratiarum. Altissi-
mum autem in gratia est habere omnem gra
tiam quam gloriatur se habere. Eccli. xxiiij.
In me omnis gratia. vnde Bernardus. Maria
ante conceptionẽ plena gratie ab angelo nun
ciatur: ut qua dudum sibi plena nobis fieret
super plena. Si enim vasi pleno aliquod cor-
pus immittatur: quantum illud magnum est
quod immittitur: tantum necesse est effluere de
superpleno ⁊ in eam iam dudum plenam deus
eternus dei filius in conceptione in uterũ ei⁹
immittitur: deo necesse est ut semper affluat
inebriam. Vnde ipsa dicit. Trãsite ad me om-
nes qui concupiscitis me: ⁊ a generationibus
meis implemini. Et in signum huius sãe
ta virgo comparatur collo: quia sicut collum
est medium inter caput ⁊ corpus. sic ⁊ ipsa est
mediatrix inter nos et deum. Item propter
eminentiam ⁊ dignitatem: quia sicut post ca-
put collum eminet omnibus membris: sic et
ipsa post christum eminet omnibus sanctis.
Item propter administrationem. Sicut enim
a capite mediãte collo descendunt omnia nu-
trimenta corporis: sic a xpo per btam virgi-
nem in nos veniunt ola bona et beneficia que
deus nobis confert. Nam ipa est dispẽsatrix
gratiarum ⁊ beneficiorum dei. vnde Augustin.
Maria hominibus multum tenetur quia per
eos habet quicquid habet: quia si nos pecca-
tores non fuissemus xps de ea carnem non su
scepisset. Nos igitur sibi tenemur: q̃ cum p̃
ipsam deo reconciliati. ⁊ ipsa nobis tenetur: q̃
mater nostra ⁊ mater dei est effecta. vnde etiã
Bernardus. Intuemini quanto deuotionis
affectu a nobis eã uolauerit honorari: q̃ rectus
dor plenitudinem ponit in mariam: ut proin
de si quid spei in nobis. si quid gratie si quid
salutis ab ea nouerimus redundare. Tertius
quod fecit Mariã matrem nostram: est nostra
miseria ⁊ indigentia ⁊ ipsius potẽtia. Est enim
magna potestate sup oẽs creaturas ergo no-
bis data est in aditorium ⁊ in aduocatã nram
apud filium suum T Vltio quo sciendum

Phtã ẽgo maria advocat p nobis triplẽ ꝺzimo sanctitatis merito. Sicut enim merita aliox sanctox p nobis ad deum intercedunt. Multo fortius marie merita que plenitudinẽ possidet meritorum. Item si deus vult misereri alicui hominꝫ ꝓpter merita alicuius sancti quid tũc faciet ꝓpter merita sanctissime matris. Secundo advocat p nobis ordẽ ꝺesideriox. Desideria em̃ sanctorũ sunt intercessiones p nobis apũ deũ. bñ ipa dicit Cãt. i. Dñe ostende michi ubi accubitu tuo nárd⁹ mea dedit odorẽ suauitatis. Nardus est quedam herba calida et significat eius desideria inflam̃ata q̃ ad deum ascẽdunt. z gratum odorem tibi faciũt. Tertio advocat pietatis signo Legitur em̃ in hystoria scholastica q̃ antipaꝑ ꝑdumeus apũ imperatorẽ falso accusatus est. At ille ejectis vestibus ꝺetexit vulnera oñdit que ꝓ imperatore pertulerat dicens. Ego me imperatori nolo excusare coram te: sed illa vulnera ꝙ sustinui p te testimoniũ phibẽt de me verum. ego diligo te. Quod videñs imperator eum adeo gratam habuit ipse. xps z mater eius apud deum patrem. Unde etiã Bernardus. O homo secum̃ accessum habes ad deum: ubi mater ante filium et filium ante patrem. &c. Ꝓ quo sciendum q̃ beata virgo maria tantam confidentiaz habet de omnibꝰ quam petit: q̃ etiam se exaudiri non dubitat. unde dicit Augu. super Joh. quando in nupciis dixit. Vinum non hñt. Et chꝝistus respõdit. Quid michi z tibi est mulier: nondum venit hora mea. Non ꝓpter hoc dubitavit se exaudiri: sz fideliter dixit ministris quodcũq; dixerit vobis facite. Acsi diceret vt ait Augustinus negare videat quod peto tamẽ finaliter filius non patietur coram tot hostibus assistãtibus me confundi vt in mea petitione erubescẽtiaz habeam. Firmiter nãq; credẽdum est q̃ quicquid petierit mater a filio suo hoc sibi respondeat quod Salomon respõdit matri sue dicẽs Pete a me mater quod vis: neq; em̃ phas est vt auertã faciẽ meam a te. Ꝺ Ꝺñi sciẽdus q̃ post xpm ad nullũ sanctorꝫ tantã confidentiã habere debemus sicut ad beatã virginem mariam que est mater omniũ nostrum. unde Fulbertus. Constat q̃ maria talibꝰ z peccatoribus fideliter invocãtibus presto est nunq; eis opitulari desistit. Chꝝysostomus. O dulcis virgo non est phas te posse illum deserere qui tuam spem fiducialiter in te ponit. Unde etiam Bernardus. Ille solus a laude virginis marie taceat qui eã semel invocatum in falsis necessitatibus eius auxilium sibi senserit defuisse.

Ꝛ Quantũ ad quartũ nota ex ꝛplum in quo cognoscere poteris fidelitatẽ et honitatẽ virginis marie. Unde scribit Vincẽtius in speculo hystoriali q̃ duo nobiles. s. vir z uxor erãt rome carentes ꝓle. Qui tãdem ieiuniis, oratiõibus et elemosynis a deo plẽ obtinuerunt castam vitã deinceps ducẽtes. Vir post pauca peregrinatur z moritur in peregrinatione. Mulier delicate nutrit infantez noctibus singulis a puericia lotans eum secum in lectum Quibꝰ ita etate succedente mirem ꝓpria impregnauit. que tamen ieiuniis oratiõibus z bonis opibus non desistebat: et occultabat se ne quis eam impregnatã cognosceret. Adest dies partus. Que cum dolore occulte peperit et ꝓ ejectione humana infantẽ strangulauit et eam in cloacam proiecit Quã cum dyabolus in anima sic captiuam teneret nitebatur eam confundere. Unde specie clerici assumẽs romam intrat dicens se notarium in scripturis valde illuminatum esse. Scire se etiã furta inuenire et alia occulta cognoscere. Et hec ola factis probauit. Nam dyabolus preterita bene cognoscit. Captaq; opportunitate coram imperatore z senatu: mirabile inquit est q̃ roma tota non est diu consumpta ꝓpter detestabile factum in ea perpetratũ: stupent omnes Dyabolus ficte narrat. et mulierẽ ex nomine designat. At illi. Falsum dicis. Heresi enim mulier boni testimonij z laudabilis vite z speculatiue. At ille. Sciebam q̃ non crederetis michi. Vocẽ illa et examinetur: si confessa z cõuicta fuerit comburatur. si non. ego cõburar. Vocatur femina ad palatium oẽs assunt. ponitur i throno iuxta imperatorẽ: qui indicat eis de factis z dictis neui prophete: et q̃ cum accusaret in quibusdam; que incredibilia ꝺiscrẽtur. Jubetur vt se expurget vel faceret. At illa ait. Salomon docet omnia debere fieri cum consilio: ideo inducias peto vt ꝙ me videat aliquis quia mulier cum Cui dantur inducie. Papã unum tunc presidẽ adiit lachrymis veniã petit confessionem cum amaritudine facit: petens sibi penitentiam ꝙtum cunq; vellet iniungi vt tantum in anima non periret. Papa consolatur flentẽ: proponẽs ei negationẽ petri: petrũ. Magdalene et lachrymis vtriq; ꝺimittum monet ne desperet: sz beatam virginem adiutricem inuocet: dans spem q̃ per eam modis oñibus liberaretur. Sz q̃ vbique tẽpus habes ꝺic bnum Pater noster ꝙ omnibus peris tuis. Confortatur mulier: invocat virginẽ mariã. Die statuta intrat consistoriũ. Assunt ꝓncipes cum imperatore: mulier in medio locatur. Notarius vocat vt accuset eã. Intuituq; eã non cognoscit dicens non esse illã incestuosam. Et imperator. Vtiq; illa est quã ante accusasti. Respondit notarius. Ego nullaz malã cognosco in ea Quomodo auderem malã loqui de ea cum videam matrem dei circa eã stãtem et illã protegentem Ad hanc vocem omnes stupent: z se signo crucis signãt: z statim dyabolus disparuit Femina honorat ab imperatore z ab omnibus ꝓ-

ꝓphetas. Et deo ⁊ gloziose matri sue oēs grās et laudes referūt q̄ sic saluat sperātes in se.

¶ Quod dies sabbati dedicata est marie virgini. Sermo. clxiiij.

Notandum q̄ sicut dies dominica dedicata est resurrectioni. et sexta feria passioni: sic dies sabbati dedicata est gloziose virgini marie: et hoc multiplici ratione. A ꝓxima est: quia passio sanctoꝝ conuenit in aliquo die celebrari. Beata autem virgo et si non est passa martyrio carnis: passa tamen fuit martyrio mentis iuxta illud. Luce. ij. Tuam ipsius animam pertransibit gladius: scilicet doloris. Et istud martyrium fuit in ea continuatum in tota feria sexta: et in sabbato sequenti. Sexto autem feria dedicata est martyrio xpi. ij. et ideo sequēs sabbatum dedicari debuit martyrio matris: Secunda ratio: quia sicut in die sabbati deus requieuit ab omni opere suo: sic christus intrans marie uterum requieuit et uenit in eius uentrem et mentem. In nullo enim sācto spiritusscē plene requiem habuit: nisi in christo et uirgine maria: quia in aliis sanctis habuit aliquid repugnans saltē peccatum ueniale. In xpo autem ⁊ uirgine maria: nichil repugnans inuenit: et ideo perfecte ibi requieuit. Tercia ratio est: quia deus diem sabbati bene dixit. Sic beata uirgo ab omnibus fuit benedicta. Nam pater elegit eam in filiam: ⁊ filius in matrem: ⁊ spiritussanctus in sponsam. Et ab angelo est benedicta qui eam salutauit: et a toto mundo qui eam uenerātur et laudat. Quarta ratio est: quia sabbatum est medīū inter diem gaudiosum. s. diem dominicum et penosum: scz sextam feriam. Sic ipsa est mediatrix inter deum et hominē. Quinta ratio est: quia in die sabbati tota fides periit et in sola uirgine remansit: et ideo sibi hec dies merito dedicata fuit.

Sequūtur exempla de beata uirgine. ¶ Nota exemplum quomodo beata uirgo maria iuuat hominem in uita Legitur in dialogo. Cesarij q̄ fuit iuuenis quidam cui pater moziens multas diuitias dimiserat: qui intantum studebat ꝛneamentis ⁊ uanitatibus huius mundi in uestibus ⁊ in equis q̄ omnia bona sua est fudisset: ⁊ cuidam militi iuxta se moꝛāti multa bēdidisset: ⁊ loco pignoꝛū exposuisset. Ille tandem uolauit recedere de terra sua. Sed quidam uillicus suus uidens eū tristem ait. Dñe quare estis tristis. uultis diues fieri. Respondit libēter. uellē si cum deo possem habere diuitias. Respondit uillicus. Sequimini me ⁊ bene erit uobis. Et statim dñs secutus est suū uillicū. Qui duxit eū q̄ quoddā nemus in loco pallustrem ubi cepit loqui cū diabolo uillicus. Territus dñs quesiuit ei cui loquereꝛ. Respōdit cū diabolo. Et iuuenis plus timuit. Et ait uillicus diabolo. Adduci uobis uolo hoiem nobilem supplicans ut eum antiquis diuitiis restituatis. Cui diabolus. Si uoluerit michi esse deuotus debo ei diuitias ⁊ honoꝛes super omnes cognatos et uicinos suos. Respondit uillicus. Libenter erit uobis obsequiosus ⁊ fidelis si habuerit ista. Cui diabolus. Oꝛtet eum abrenunciare altissimo. Quod cum iuuenis renueret dicit uillicus. Quid timetis ꝓ ferre unum uerbum dicite abrenūcio. Tādem iuuenis inductus fraus uillici abnegauit altissimū. Cui diabolus. Adhuc opus imperfectum est: etiam abrenunciare debet matri altissimi. Illa est enim que maxima damna nobis infert. Quos enim filius per iusticiā peredit: mater per misericoꝛdiā ⁊ indulgentiā adducit. Ad quos iuuenis multū expauit et turbatus supra modum respondit. Hoc nunq̄ faciam. Quare inquit uillicus fecistis quod mihi fuit. facite nūc quod mihi est. Abnegastis creatoꝛē abnegate tūc et creaturam. Et ille. Nunq̄ eam negabo et si deberem perpetue mendicare. Et sic imperfecto opere redierunt. In itinere autē deuenerunt ad quandam ecclesiam semiciaustam in quam iuuenis exiliens de equo intrauit equum cōmittens uillico: et ante oꝛtum amoꝛe prostrauit se ante altare beate uirginis Marie tenens filium in ulnis: et cepit eam inuocare ex intimo coꝛde. erat autē super altare ibidē imago ipsius uirginis marie puerum iesum in sinu habens. Et ecce merito ipsius pretiosissime stelle maris ueruslu ciber cepit oꝛiri in coꝛde supradicti adolescentis. Tandem enim ei dominus ꝓpter honoꝛem matris quam non negauerat donare dignatus est contritionem: ut pre fletu rugiret: et pre plāctu ecclesiam clamoꝛibus impleret. eadē hoꝛa superuenit miles supradictus qui bona sua in badio habebat. Et uidens ostium ecclesie apertum putans ibi diuina celebrari solus intrauit. inueniensq̄ coꝛam altari iuuenem bene sibi notum lachꝛymanté/et putās q̄ defleret suam paupertatez: retro quandam columnam secessit latenter rei exitū expectās Cumq̄ instanter inuocaret beatam uirginem Mariam iuuenis et non auderet inuocare deum altissimum quem negauerat/utroq̄ audiente beate uirginis imago locuta est filio suo quem tenebat in ulnis in hec uerba. Dulcissime fili mi miserere huic homini. Puer uero matri nichil respondit/et faciem ab ea auertit. Cūq̄ iterum rogaret filium ꝓ homine/puer uertit matri doꝛsum dicens. Homo iste me negauit/quid ei faciam. Post hec uerba imago beate Marie uirginis surrexit puerū iesum super altare posuit/eiusq̄ pedibus ꝓ

Qbtã ẽgo maria aduocat ꝓ nobis scriptꝰ Primo sanctitatis merito. Sicut enim merita aliorꝝ sanctorꝝ ꝓ nobis ad deum intercedunt. Multo fortius marie merita que plenitudinẽ possidet meritorum. Item si deus vult misereri alicui hominꝫ ꝓpter merita alicuius sancti quid tãc faciet ꝓpter merita sanctissime sue matris. Secundo aduocat ꝓ nobis ordẽ predicatorum. Desideria eñ sanctorũ sunt intercessiões ꝓ nobis apd deũ. vñ ipa dicit Cañ. i. Dñe effecerẽ iactubitu suo nardꝰ mea dedit odorẽ suauitatis. Nardus est quedam herba calida et significat eius desideria inflãm mata q̃ ad deum ascẽdunt. ⁊ gratum odorem tibi faciũt. Tercio aduocat pietatis signo Legitur eñ in hystoria scholastica q̃ antipaꝫ pdumeus apd imperatorẽ [illegible] accusatus est. Ac ille electis vestibus cicatrices vulnerꝝ oñdit que ꝓ imperatore pertulerat dicens. Ego me imperator nolo excusare coram te sed illa vulnera q̃ sustinui ꝓ te testionũ ꝓhibẽt de me verum ego diligo te. Quod videns imperator eum ad gꝝam suam recepit. Illum modum aduocandi habet ipse xps ⁊ mater eius apud deum patrem Vnde dicit Bernardus. O homo securꝰ accessum habes ad deum: vbi mater ante filium et filium ante patrem. ⁊c. Pro quo sciendum q̃ beata virgo maria tantam confidentiaꝫ habet de omnibus quam petit: q̃ etiam se exaudiri non dubitat. vnde dicit Aug. super Joh. quando in nuptiis dixit. Vinum non hñt. Et chr̃us respõdit. Quid michi ⁊ tibi est mulier: nondũ venit hora mea. Non ꝓpter hoc dubitauit se exaudiri: sꝫ euidenter ait ministris quodcũq̃ dixerit vobis facite. Aliter diceret vt ait Aug. Nꝫ negare videat quod peto tamẽ fuat filius non patretur. quaꝫ tot horibus assistãtibus me confundi vt in mea petitione erubescẽtiaꝫ habeam. Firmiter nãq̃ credẽdum est q̃ quicquid petierit mater a filio suo hoc sibi respondeat quod Salomon respõdit matri sue dicẽs Pete a me mater quod bis: neq̃ eñ phas est vt auertã faciẽ meam a te. ℣ Vñ sciẽduꝫ q̃ post xpm ad nullũ sanctorꝝ tantã confidentiã habere debemus sicut ad beatã virginem mariam que est mater omniũ nostrum. vnde Hulbertus. Constat q̃ maria tactis ⁊ peccatoribus fideliꝫ invocãtibus presto est nunq̃ eis opitulari desistit. Chrysostomus O dulcis virgo non est phas te posse illum deserere qui suam spem fiducialiter in te ponit. Vnde etiam Bernardus Ille solus a laude virginis marie taceat qui eã semel invocatum in suis necessitatibus eius auxilium sibi senserit defuisse. ℣ Quantũ ad quartũ nota exẽplum in quo cognoscere poteris fidelitatẽ et bonitatẽ virginis marie. Vnde scribit Vincẽtius in speculo hystoriali q̃ duo nobiles. C. vir ⁊ vxor erãt simul carentes prole, Qui tãdem leuitis, orationibus et elemosynis a deo plẽ obtinuerunt castam vitã deinceps ducẽtes. Vir post pauca peregrinatur ⁊ moritur in peregrinatione. Mulier delicate nutrit infantes nocturnis singultis a pueritia lotans cum secum in lectum Quibuit etate succedente mẽsem ꝓpriã impregnauit. que tamen festiuitis ozationibus ⁊ bonis opibus non desistebat: et occultebat se ne quis eam impregnatã cognosceret. Adest dies partus. Que cum dolore occulte peperit et ꝓpe ꝓcussione humana infantẽ strangulauit et eam in cloacam ꝓiecit Quã cum dyabolus in anima sic captiuam teneret nitebatur eam confundere. Vnde specie clerici assumẽs romam intrat dicens se notarium in scripturis valde illuminatum fore. Scire se etiã furta inuenire et alia occulta cognoscere. Et hec oia factis ꝓbauit. Nam dyabolus preterita bene cognoscit. Captaq̃ opportunitate coram imperatore ⁊ senatu: mirabile inquit est q̃ roma tota non est diu consumpta ꝓpter detestabile factum in ea perpetratũ: stupent omnes Dyabolus fetẽ narrat. et mulierẽ ex nomine designat. At illi. Falsum dicis. Nec est enim mulier boni testimonij ⁊ laudabilis vite ⁊ speculũ ẽtutum. At ille. Scirem q̃ non credere tis michi. Vocẽ illa et examinetur: si confessa ⁊ cõuicta fuerit comburatur. si non, ego cõburar. Vocatur femina ad palatium oẽs assunt. ponitur throno iuxta imperatorẽ: qui indicat eis de factis ⁊ dictis veni ꝓphete; et q̃ eam accusaret in quibusdam, que incredibilia videretur. Jubetne vt se expurget vel fateatur. At illa ait. Salomon docet omnia debere fieri cum consilio: ideo induias peto vt ꝓ me rãdeat aliquis quia mulier sum Cui dantur induie. Papã itaq̃ tunc ꝓsidẽ aditit chrysmis benã petit confessionem cum amaritudine fecit: petens sibi penitentiam ꝗtum cunq̃ vellet iniungi vt tantum in anima non periret. Papa consolatur flentẽ: proponẽs ei negationẽ petri: petri. Magdalene et lachry mis vtriq̃ demittum monet ne desperet: sꝫ beatam virginem adiutricem inuocet: dans spem q̃ per eam modis oñibus liberaretur. Sꝫ qz breue tẽpus habes dic bnum Pater noster ꝓ omnibus peccatis tuis. Confortatur mulier: invocat virginẽ mariã. Die statuta intrat consistorium. Assunt ꝓncipes cum imperatore: mulier in medio locatur. Notarius; vocat vt accuset eã. Intuitusq̃ eã non cognoscit dicens non esse illã incestuosam. Et imperator. Vtiq̃ illa est quã ante accusasti. Respondit notarius. Ego nullaꝫ malã cognosco in ea Quomodo auderem malã loqui de ea cum video matrem dei circa eã stãtem et illã ꝓtegentem. Ad hanc vocem omnes stupent: ⁊ se signo crucis signãt: ⁊ statim dyabolus disparuit Femina honoratur ab imperatore ⁊ ab oñibus ꝓ-

ęplis. Et deo ꝛ gloriose matri ei⁹ oēs gras et laudes referūt q̄ sic saluat sperātes in se.

¶ Quod dies sabbati dedicata est matri virgini. Sermo. clxiij.

QVadum q̄ sicut dies dominica dedicata est resurrectioni. et sexta feria passioni: sic dies sabbati dedicata est gloriose virgini marie: et hoc multiplici ratione. ¶ Prima est: quia passio sanctorum conuenit in aliquo die celebrari. Beata autem virgo et si non est passa martyrio carnis: passa tamen fuit martyrio mentis Juxta illud. Luce. ij. Tuam ipsius animam pertransibit gladius: scilicet doloris. Et istud martyrium fuit in ea continuatum in tota feria sexta: et in sabbato sequenti. Sexto autem feria dedicata est martyrio filij. et ideo sequēs sabbatum dedicari debuit martyrio matris: Secunda ratio: quia sicut in die sabbati deus requieuit ab omni opere suo: sic christus intrans matris uterum requieuit et venit in ei⁹ ventrem et mentem. In nullo enim sācto spiritusancto plene requiem habuit: nisi in christo et virgine maria: quia in aliis sanctis habuit aliquid repugnans saltē peccatum veniale. In xpō autem ꝛ virgine maria: nichil repugnans inuenit: et ideo perfecte ibi requieuit. Tercia ratio est: quia deus diem sabbati benedixit. Sic beata virgo ab omnibus fuit benedicta. Nam pat⁹ elegit eam in filiam: ꝛ filius in matrem: et spiritusanctus in sponsam. Et ab angelo est benedicta qui eam salutauit: et a toto mundo qui eam veneratur et laudat. Quarta ratio est: quia sabbatum est medium inter diem gaudiosum. s. diem dominicum et penosum: scz sextam feriam. Sic ipsa est mediatrix inter deum et hominē. Quinta ratio est: quia in die sabbati tota fides periit et in sola virgine remansit: et ideo sibi hec dies merito dedicata fuit.

SEquūtur exempla de beata virgine. ¶ Nota exemplum quomodo beata virgo maria iuuat hominem in vita Legitur in dialogo. Cesarij q̄ fuit iuuenis quidam cui pater moriens multas diuitias dimiserat: qui intantum studebat ornamentis ꝛ vanitatibus huius mundi in vestibus ꝛ in equis q̄ omnia bona sua effudisset: ꝛ cuidam militi iuxta se morāti multa vēdidisset: ꝛ loco pignoris exposuisset. Ille tandem voluit recedere de terra sua. Sed quidam villicus suus videns eū tristem ait. Dñe quare estis tristis. vultis diues fieri. Respondit libēter. vellē si cum deo possem habere diuitias. Respondit villicus. Sequimini me ꝛ bene erit vobis Et statim dñs secutus est suū villicū. Qui duxit eū q̄ quoddā nemus in loco cum palustrem vbi cepit loqui cū diabolo vt ille villicus. Territus dñs quesiuit ei cui loqueret. Respōdit cū diabolo. Et iuuenis plus timuit Et sit villicus diabolo. Adduxi vobis hoiem nobilem supplicans vt eum antiquis diuitiis restituatis. Cui diabolus. Si voluerit michi esse deuotus debo ei diuitias ꝛ honores super omnes cognatos et vicinos suos. Respondit villicus. Libenter erit vobis obsequiosus ꝛ fidelis si habuerit ista. Cui diabolus. Oportet eum abrenunciare altissimo. Quo cum iuuenis renueret dicit villicus. Quid timetis pro tanto verbum dicite abrenūcio. Tādem iuuenis inductus fastu villici abnegauit altissimū. Cui diabolus. Adhuc opus imperfectum est: etiam abrenunciare debet matri altissimi. Illa est enim que maxima damna nobis infert. Quos enim filius per iusticiā perdit: mater per misericordiā ꝛ indulgentiā adducit. Ad quos iuuenis multū expauit et turbatus fuga modum respondit. Hoc nunq̄ faciam. Quare inquit villicus feci⁹ quod magis fuit. facite nūc quod minus est. Abnegastis creatorē abnegate tūc et creaturam. Et ille. Nunq̄ eam negabo et si deberem perpetue mendicare. Et sic imperfecto opere recesserunt. In itinere autē venerunt ad quandam ecclesiam semiclausam in quam iuuenis exiliens de equo intrauit equum cōmittens villico: et ante optimum amore prostrauit se ante altare beate virginis Marie tenens filium in vlnis: et cepit eam inuocare ex intimo corde. erat autē super altare ibidē imago ipsius virginis marie puerum ihesum in sinu habens. Et ecce merito ipsius preclarissime stelle maris veruslucifer cepit oriri in corde supradicti adolescentis. Tandem enim ei dominus propter honorem matris quam non negauerat donare dignatus est contritionem: vt pre fletu cogeret: et pre plācta ecclesiam clamoribus impleret. eadē hora superuenit miles supradictus qui bona sua in vadio habebat. Et videns ostium ecclesie apertum putans ibi diuina celebrari solus intrauit. inueniensq̄ coram altari iuuenem bene sibi notum lachrymantē / et putās q̄ deflereret suam paupertatē: retro quandam columnam secessit latenter rei exitū expectās Cumq̄ instanter inuocaret beatam virginem Mariam iuuenis et non auderet inuocare deum altissimum quem negauerat / utroq̄ audiente beate virginis imago locuta est filio suo quem tenebat in vlnis in hec verba. Dulcissime fili mi miserere huic homini. Puer vero matri nichil respondit / et faciem ab ea auertit. Cūq̄ iterum rogaret filium pro homine / puer dixit matri dulcius dicens. Homo iste me negauit / quid ei faciam. Quo audito hec verba imago beate Marie virginis surrexit puerū iesum super altare posuit / genuq̄ pedibus pro

na se prostrauit et ait. Rogo te. Ille mi vt propter me dimittas peccatum. Mox infensa ira rem eleuans respondit ille. Mater nunq̃ tibi aliquid negare potui certe propter te totam dimitto. Surgens q̃ iuuenis cruce de ecclesia tulit quidem de cespite. Hylaris de indulgentia. Exiit quoq; post eum. Prædictus miles latenter. Quasi rem ignoraret et q̃siuit quare tam hyans oculos haberet. Respondit: de vento est. Et ille. Domine non me latet causa tristicie vestre. Habeo vnicã filiã et voluntas eam dicere in vxorem omnia vestra vobis cũ ea reddam et restituam. Insuper et dominia mea heredem vos constituam. Ad hec tuens ille vultus effectus respondit. Si hoc facere dignaremini plurimũ michi placeret. Reuersus itaq; ad vxorem suam rem et per ordinem retulit. consensit illa. Celebrantur nupcie. Iuuenem sub nomine dotis omnia bona sua restituuntur. Et iuuenis ille postmodum omnibus diebus vite sue gratiabatur brẽ marie virgini: et fideliter vsq; ad mortem seruauit: quia per eam meruit remissionem peccatorum. Insuper et cũ consolatione cẽpotalium bonoꝝ. ¶ Iterum nota exẽplũ in quo cognoscere poteris quõ beata virgo maria subueniat hoi in morte. Quare meritorio sabbatis diebus gloriosa virgo a quolibet hoie deuote est honoranda. Legit̃ in dialogo Cesarij q̃ in vicinia ciuitatis Treuerim silua est in qua latro nominatissimus versabat̃: a q̃ multi deprædabãtur. Et qui se defendere voluerunt nec potuerũt occidebantur. Hic cũ die quadã monachũ quendã ordinis prædicatorũ obuium haberet sperans q̃ pecuniã haberet et portaret: ait. Mi si volumus arte me sequaris occidam te. Quẽ cũ monachus sequeret̃ et quereret in via q̃s esset vel quid operis haberet respondit Ego sũ ille famosus latro nomen suum exprimens. Cui cum monachus diceret. Iã incipitis canescere et non timetis periculum anime vestre. Respondit. nõ plus q̃ pecus et tacuit monachus. Veniẽs aũt in spelunc̃ illius ait intra se: si possem hunc hominẽ cõuertere magnũ prestarem deo obsequiũ. Dixitq; ad latronem. Si iz michi aliquid interrogare vos Respondit ille licet. Monachus subiunxit: quaris extitit vita vestra in p̃cipio. Respõdit ille: pessima Quãdo puer eram cum omnibus sociis meis tondebã. Factus adolescens furtis operã dedi. deinde in virũ prolicies latrocinia exercui in quibus adeo profeci: vt hodie caput: et magister sum omniũ latronum huius p̃uincie. Ad quã monachus. Mũdo nõ timeris penas eternas huiusmodi operibus preparatas. Dicẽte illo. De ea michi nulla questio est: q; perdita est. Monachus respondit. Quid si possem vobis ostendere viam salutis: velletis michi acquiescere an non. Ait latro; etiam cõsentirem

Et ille. Si iunate vnũ diem in hebdom̃da in honore sancte dei genitricis: et nullum eodem die sabbatis et festis p̃ certo q̃ gratiam apud filiũ eius obtinebitis. Respõdit latro Hoc certe faciam et etiam boueo q̃ michi eodẽ die comedam: nullũ deprædabo nullũ lesam. Die igit̃ sabbati michi in illo malt operãs ultimo plurimos de seruoꝝ manibus deprædãdos sine occidendo ad horaz̃ beate marie virginis reliquit. Eodẽ tempore teutonicum per circuitum ab hostibus infestabatur et exercitus satellites ciuitatis cũ hostes die sabbati inseq̃rentur tam dictum latronem inuenẽ p̃opter sabbatum cum ceteris reperunt: et cum esset fortissimus non se defendebat: cũ speraretur non se excusabat: nec loqui voluit interrogatus cum duceretur. Veniensq; in ciuitatem̃ vt cognitus est patibulo adiudicatus est. Mutu tamen vt creditur beate virginis marie super pulchritudine corporis eius iudicis motis in hoc q̃ conuenerunt vt p̃uincia adiucatabatur. Quod cum ille abnueret et diceret non faciam. Melius est enim vt hic peccata mea luam: q̃ in futuro. Responderunt. Sine tamen vt decolleris. Non curo inquit qualis sit pena dummodo occidar. Et illi. Vis inquiunt vt tibi vocetur sacerdos. Respondit. Non est necesse Omnes christiani estis omnibus vobis peccata mea que vn̄q̃ in hac p̃sẽti vita commisi confiteor. Quod cum fecisset cum magna contritione: nichil vn̄q̃ boni̊ se esse reputabatur: preter illud scilicet ieiunium quod a monacho didicerat. Sicq; ille extra ciuitatem ductus decollatus est: et in eodem loco sepultus. Mane vero eadem vigilie porta cum circa eius tumulum luminaria celitus scilicet emissa viderunt. Quinq; enim matrone corpus eius effodientes et caput corpori adaptantes posuerunt in feretro mire texture purpura superposita. Ex quibus quattuor singulas candelas ardentes in manibus habentes: per quatuor partes feretrum tollentes. Quinta q̃ clarissima erat omnium cũ candela sequente ad portam ciuitatis vsq; venerunt: corpus ibi deponentes. Custodes itaq; illa videntes timuerunt putantes esse fantasma: quibus vna illarum dicebat Dicite episcopo vestro vt capellanum meum a vobis decollatũ in tali loco ecclesie honorifice et reuerẽter sepeliat. Minas addens si negligeret et nominauit se esse mariam Mane autem cum hec episcopo nunciata essent: episcopus cum clero et populo exiens purpurã deposuit caput pretiosam corporibus videns expauit: textum eamq; purpuream humanum artificium excedentem admiratus relatis credidit: hominẽq; cum timore et honore maximo non vt latronẽ: sed vt christi martyrem in loco designato sepeliuit. Ab illo ergo tempore vsq; hodie vir ali-

quis adultus inuenisset in illa pꝛouincia; qui eius exemplo diem sabbati in honorem nostre domine nō ieiunet. ¶ Nota aliud exemplum de beata virgine Maria i quo cognoscere poteris quomodo subueni ⁊ homini quā dōq; etiam post mortem. Fuit in britannia iuuenis quidam nobilis. qui ꝓ seculo totus deditus. tamen beate virgini fuit deuotus in hoc q; per singulis diebus quinquagenas salutationes ꝓsoluit. Qui infirmatus ad extrema perductus est. Cūq; diu iacuisset mortuus reputat. Et mulieri assidēti sibi clamās dixit. Cito pota sacerdotē; sacerdote aduenīente cōfitebatur dicens. Ego fui raptus ad tribunal xp̄i; ⁊ cū reb⁹ malis accusarer a demonibus ⁊ ferri deberet sententia contra me pijssima mater christi rogauit filium suum vt ad corpus rediret locum penitētie suscepturus; quod et factū est. Vnum de peccatis erat q; decimas ex agris meis ⁊ bōis sacerdoti subtraxi. Secundum q; pisces cum sotijs meis religiosis personis furatus fui. Tertiū q; segetes pauperum cum canibus venaticis conculcaram. Ad hec rustici ab eo damnum passi dixerunt. Cur debuistis domine ꝓ his damnari. cum vobis hec pauca coꝛde dimisimus. At ille. Vestra remissio non sufficit michi ad salutem; qz ditioꝛ eram ad soluendū q; vos ad restaurandum. Hec dicens iussit damna restitui ⁊ sic decessit. ¶ Aliud exemplum de beata virgine maria in quo cognoscere poteris quomodo peccatores ⁊ mali homines conuertunt et boni eunt per merita gloriose virginis marie. Fuit quidam vir nobilis sed tyrannus totus erga suos ⁊ altenos; ita vt omnes de eo vehementer perterent a deo. Et hunc cōtingit infirmari ad mortem. Qui aduocās episcopum loci illius pure confessus est. A quo petiuit beati⁹ unctionem impetraret a deo. pꝛestito tamē pꝛius iuramento q; de cetero neminē lederet. Quo conualescente amplius indifferēter omnes lesit; ita vt non solum eis; sed etiā ēpo omnes maledicerent. Post hec iterum infirmatus est ⁊ oppressus igne sacro sicut pꝛius vt omnia eius membꝛa arderent; ita vt de vita desperaret. Vocauit iterum epm̄ ꝓmittēs satisfactionez de iuramēto non seruato; vt iterū ꝓ eo oꝛaret vt sanus fieret; qui renuit recedens cū indignatione. Appꝛopinquante aūt morte clamauit ⁊ respexit in celum ⁊ vidit in aere pendentem filium dei in cruce; ⁊ matrem suam cū vulnerātem ⁊ oꝛātem ꝓ eo. Ad quos ait. Mater non possum facere. ecce enim eum eum cruci fixit me. Et ostendit ei cicatrices sanguineas. Quod videns petiꝛ ingemuit exclamās voce magna. O bone iesu si te crucifixi peccatis meis matrem tuam tamen semper honoꝛauit. Ieiunauerat omni sabbato ad honoꝛem beate virginis Marie. Cumq; sic clamaret audiuit vocem iesu dicētem matri oꝛanti. Ecce mater dedi eum tibi; ⁊ sanatus est; qui post medū vēditis omnibus bonis suis relictum ablata ⁊ ingressus clausturum deo seruiuit et beate virgini marie; vsq; ad finem vite sue. ¶ Aliud exemplum de quodam rustico qui damnatus fuisset nisi beata virgo maria sibi subuenisset. Erat vir quidā secularis ruralī operi deditus et alijs mundanis studijs occupatus qui cum multis pꝛauis actibus esset intētus etiā dum terram suam exararet ꝙtum poterat terrā vicinis suis subripiebat ⁊ metas suas trāsgressiōes ingerebus iuste terrā alioꝝ furtim sociabat. Hic tñ sanctā dei genitricem Mariam in mēte habebat; et pleriq; deuote eā salutabat. Iste ergo cū esset defunctus cōuenerūt demones aiam eius capere confidētes. Affuerūt et ei am angeli qui cū ꝓferrent pauca ab eo facta bona ceperūt demones cōtra eū ꝓferre innumerabilia mala. Cunq; ob hoc exultantes putarent se vicisse; b⁹ intulit ex angelis ꝙd magna deuotione solitus erat salutare dei genitricem virginem mariā. Hoc audientes spiritus maligni ⁊ immūdi relicta hominis anima recesserunt cōfusi ab ea. Sicq; aia illa erepta ab aduersarioꝝ potestate perpetuam damnationē euasit. Largiente deo per merita gloriose sēpē dei genitricis ꝟginis marie. Et postmodum omnibus quibus damna intulit auferendo bona ipsoꝝ plene satisfecit; ⁊ omnia iniusta restituit. Et sic postmodū vitā in bono finiuit. ¶ Aliud exemplum de gloriosa ꝟgine maria. In quodā cenobio erat monachꝰ sacerdotij officio fungēs. Qui erat valde lubꝛicus; ⁊ demoniaco instinctu aliquotiēs libidis ꝛebatur estubus; ⁊ tamen genitricē dei non modice diligebat. Et quotiēs pertrāsibat altare eius dicebat. Aue maria gratia plena. ⁊c. Sicq; eam cum reuerētia salutabat. Adiacebat autem ipsi cenobio fluuius quidam quez pꝛedictus frater ptransibat quādo ad expletā concupiscentiā suam pergebat. Quadaz igitur nocte volens ire ad scelus affuerum coram altari vt solitus erat sanctam mariam salutauit. Ac deinceps ecclesie ianuam aperiēs ad pꝛedictum fluuium peruenit. quē dū trāsire vellet a diabolo impulsus in eundem cecidit. Et mox demersus ibidem interiit. Cuius etiam mox capiti multitudo demonum cupiētes eam deferre in barathrum. Sed pietate dei effuerunt ibi etiam angeli si posset illi aliqd ferre solacij. Quibus venientibus dixerūt demones ꝟbis contumacibus. Vt quid huc aduenistis. Michi hec anima habetis quoniā ꝓpter mala opera que gessit confessa est nobis. Ad hec tristes valde sancti angeli dū non sufficiēter haberēt quod pꝛoferrēt bonoꝝ pꝛis. Ecce subito aduenit sancta dei genitrix. Maria; ⁊ liberali auctoꝛitate dixit demonib⁹ illis

Cur o nequissime spūs hanc animā repulisti Respondens ait. Qz inuenimus eam consumasse vitā in op⁹ malis. At illa Falsa sunt inquit que p̄ferebas. Scio enī quia nunq̄ ali quo pergens: nisi me p̄mum saluādo a me licentiaz accipiebat; et diēs hec similr agebat Quod si dixeritis qz vim facimus vobis ecce ponamus i iudicio summi regis. Cūq; ex his altercarentur inter se placuit altissimo dño p̄ meritis sue sctē matris vt aīa fratris rediret ad corpus quatenus penitentiā ageret de peccatis. Interea aduenerat tempus quo fratres ad cantandos hymnos conuocarētur. Et dū moza fieret ad pulsandas matutinas surgentes aliqui de fratribus secretarium p̄dictum quesierunt: et cum inuenissent in aqua reppere runt Cuius corpus ex aqua trahētes mirabātur cogitantes qua occasione hoc ei grigisset. Cūq; op⁹ plurima int̄ se fermocinarentur mirum in modum ecce ille frater surgēs a moꝛte inter eos astitit viuus et narrauit fratribus que contigerāt sibi: et quo modo euaserat succurrēte dei genitrice p̄ Post hec non solū illud vicū p̄ quod delectari solebat deseruit sz etiā deo et sancte eius genitrici feruentius seruiuit; et sanctis actibus vitam z̄ humanis animam in pace reddidit ¶ Exemplū aliud Quidam clericus in carthaginēsium vrbe degebat; qui erat ioculatoꝛibus; seculi curis deditus: carnalib⁹ desideriis etiam vltra modū subiect⁹. Hic cū sctām dei genitricē feq̄nter in mēoꝛia habebat: et sctā sepissime salutatione angelica salutabat. Qui dū vt fertur ab inimicis esset p̄ceptus sctēs eū sacris irreligiosam vitā duxisse. decreuēt eū extra cimiteriū sepeliri debere: qđ et ita fecerūt extra atriū non vt talē decebat diz tumulantes. Et dum illic per triginta dies iacuisset; sctā maria ꝓgenitꝛīx illius miserta apparuit cuidā clerico dicens ei talia. Cur egilis erga meū cancellarium: vt ponatis eum extra cimiteriū dēm. Cui interrogāti qs esset ille eius cācellarius sancta virgo dixit. Ille q̄ ante triginta dies a vobis extra cimiteriū est tumulatus Mā michi deuotissime fuebat et coꝛā meo altari me sepissime salutabat. Citius ergo ite et coꝛpus ei⁹ de inde cētes loco asserētes in atrio ponite. Hec dū ille narraret cūcti vehemēter admirabantur: tumulūq; ei⁹ aperuerūt et floꝛē pulchre eiūm in eius oze inuenerūt et in quam eius integrā et sanā: et quasi ad laudem dei paratam. Intellexerūt itaq; cuncti q̄ aderāt qz dei genitrici ex suo oze fecerat seruitiū qđ sibi fuisset placitū; et delato coꝛpe ei⁹ ad cimiteriū cum dei laude illud decenti sepelierūt. Qđ non solum p̄ illo. sz etiam p̄ nobis sctām mariā fecisse credimus. quatenus et nos hec audiētes accēdamur i dei et eius amoꝛe ¶ Exēplū aliud. Alter quoq; clericus q̄dam in quodam loco cōmoꝛabat qui et ipse deo et eius alme genitrici satis erat deuotus q̄ int̄ cetera actuum bonoꝛum studia quibus eidem sancte virgini placere curabat. Hanc antiphonā in eius laudem mēte deuota cantabat. Gaude dei virgo genitrix immaculata: gaude que genuisti etni luminis claritatem: gaude q̄ gaudiū ab angelo suscepisti. tu sola mater innupta; te laudat oīs creatura. genitricem lucis: sis p nobis q̄s pia intercessꝛix. Hic ergo cum ingꝛauoꝛe coꝛreptus ad extremā puenisset cepit anxiari et paꝛoꝛe magno p̄turbari. Cui apparens sctā virgo Maria dixit ei. Cur tanto timoꝛe trepidas qui toties michi gaudiū annunciasti. Ne paueas q̄n michil mali patieris. sz gaudij quod michi p̄mebas amō particeps eris. Audiēs hec ille putabat se sanitati restitutum; et dum se cū leticia erigere vellet; aia ei⁹ a coꝛpe egre diens perit paradisi gaudiū vbi sicut p̄miserat ei sctā dei genitrix letabit̄ per eterna scla. Ergo pensandum est q̄tum debeat mēte retineri q̄ sibi seruientibus non desinit auxiliari.

¶ Explicīunt sermones collecti ex diuersis sanctoꝝ dictis et ex pluribus libris q̄ intitulātur sermones discipuli. qz in istis sermonibus non subtilia per modum magistri sed simplicia per modum discipuli conscripti et collecti sicut in p̄incipio huius libri. Si in p̄imo sermone in p̄ima dñica aduētus p̄emisi et si quid̄ p̄stibus sermonibus minus bene posui. hoc me coꝛrectioni sancte matris ecclesie et cuilibet charitatiuo coꝛrectoꝛi subiicio et offero ad emendam. Amen.

Sermones discipuli de sctis cum promptuario exēplorū & miraculis btē Marie virgis

Tabula sanctozum.

¶ Tabula sermonum discipuli de sanctis.
De quotis sancto in cõi.sermo pzimus.
De sancto Andrea sermo. ij
De eodem sermo. iij
De sancto nicholao.sermo. iiij
De conceptione marie.sermo. v.
De sctõ thoma apostolo.sermo. vi.
De sctõ stephano pzothomartyze.ser. vij.
De sctõ Johãne euãgelista.ser. viij
De Innocẽtibus.sermo. ix.
De conuersione sci pauli.ser. x.
De purificatione Marie.ser. xj.
De sctõ mathia.sermo. xij.
De annũciatiõe btẽ Marie ỹginis ser. xiij.
De passione dñi nri ihesu xpi.ser. xiiij.
De sctõ Georgio.ser. xv.
De beato marco euãgelista.ser. xvj.
De diebus rogationum.ser. xvij
De sancto petro de mediolano.ser. xviij.
De sancto philippo.ser. xix
De sancto Jacobo.sermo. xx
De inuẽtione sancte crucis.ser. xxj.
De sancto vito.sermo. xxij
De natiuitate sancti Johis baptiste.ser. xxiij.
De sanctis petro et paulo apostis.ser xxiiij.
De visitatione beate Marie ỹginis.ser. xxv.
De sancta Margareta.ser. xxvj.
De sancta maria Magdalena.ser. xxvij.
De sancto Jacobo apõlo.ser. xxviij.
De sancto petro ad vincula.ser. xxix.
De sancto dominico.ser. xxx
De sancto Laurentio.ser. xxxj.
De assumptione Marie.ser. xxxij.
De sancto bartholomeo apõlo.ser. xxxiij.
De natiuitate gׅriose ỹginis marie.ser. xxxiiij.
De exaltatiõe sancte crucis ser. xxxv.
De sancto Matheo apostolo ser. xxxvi.
De ãgelis ĩ die sci michaelis. ser. xxxvii.
De sãctis symone ⁊ iuda apostis.ser. xxxviii.
De omnibus sanctis.ser. xxxix.⁊.xl
De animabus.ser. xli.
De sancto Martino epõo.ser. xlii.
De sancta Elizabeth.ser. xliij.
De sancta Katherina virgine.ser. xliiij.

¶ Deinde sequuntur sermones cõmunes discipuli Et pzimo
De dedicatione.sermo xlv.
De indulgentiis. sermo. xlvi.
De nouo anno siue dedicatione.ser. xlvij.
De.xij.fructib⁹ misse.f. xlviij.xlviij.xlix⁹

¶ Prologus in sermones discipuli de sanctis per circulum anni incipit

LAudate dñm in sctis eius ps. cl. Rogatus vt post collectā sermonū discipuli de tempore alii quā collectā facerē de sanctis p circulū anni: p̄buit assensum fraterna charitate cōtactus: et q̄a a pluribus doctoribus solēnibus plures cōpilati sunt sermones pleniores in scripturis et cultiores verbis. tū qz simplicibus p̄dicatoribus q̄q; plus placet fluere et p̄dicare simplicia: q̄ profunda. Idcirco de quolibet sancto: vel sanctis quozū festa mater ecclesia festiue celebrat itēdo vnū sermonez vel q̄q; duos colligere ex diuersis libris et scripturis doctozum catholicozū ad honorē sancte et benedicte trinitatis et gloriose v̄ginis marie matris dñi nostri ihesu xp̄i et beati dominici patris nostri diuidēdo eundem sermonē cōmuniter in tres partes. Prima pars erit de dignitate z p̄iuilegiis istius sancti: vel istoz sanctozum et sanctarum. Secūda pars p̄cipialis erit p̄ro informatione hominū simpliciū: et spiritualē ad emendationē sue vite. Tercia pars erit de miraculis istius sancti aut illoz sanctozuz vel sanctarū. Et qz sicut egregi⁹ doctoz noster sctūs. Thomas de aqno dicit q̄ nulla actio sit p̄fecta sine memoria: nisi fuerit p gratiā dei illuminata Igitur p gratiā diuina impetrāda ad gl̄iosam virginē dei genitricē recurramus. z ad trinū dñm cum patre nr̄o sctō quoq; franciscum: z ad oēs sctos dei: vt ipsi apud deum miam exorare dignēt. quatenus p̄ns opusculum dñs noster ihesus xp̄s ad laudem z honorē suū dirigat et ad legentiū vtilitatē: ac oim altozū fideliū cōuertat: z michi ad meritū peruenire cōcedat Quod nobis p̄stare dignetur dñs noster ihesus xp̄s marie filius. Amen.

¶ Primus sermo gñalis de sctis.

TRde in principio sermonum discipuli de sanctis primo intendo cōem sermonem ponere p̄dicabilē in q̄libz festo alicui⁹ sancti vel sctōz. In eodē cōi sermōe tria sunt dicenda. Prio quare festa sctōrum celebrant ab ecclia. Secūdo ponēde sunt aliq̄ q̄stiones de veneratiōe sctōz. Tercio de imaginibus sctōz q̄ pinguntur vel sculpūtur in ecclia. Quantū ad p̄mā partē illi⁹ p̄monis est notandū q̄ festa sctōz tripliciter cōcelebrātur ab ecclia. Prima cā p̄pter honorē diuine maiestatis: qz deus in sctis honorat⁹ q̄ eos sanctificauit z eternaliter sua gloria felicitauit Olim enim deus gl̄iosus in seipso solummodo honorabat modo autem honorat⁹ non solum in seipso sed etiā in omnibus sanctis suis consecutis vel diuersim quos sic solēniter dignificauit in vita z in morte et post mortem: vt p̄z in diuersis legendis sanctorum et sanctarum Secunda causa est p̄pter dignitatē sanctozū quia ipsi sunt amici dei. Joh. xv. Jam non dicā vos seruos: sed amicos: quia que cūq; audiui a patre meo nota feci vobis. Etiā sancti sūt filii dei. Joh. i. Dedit eis potestatem filios dei fieri: z p̄ consequens sunt heredes dei. Roma. viij. Si autem filij z heredes. Insuper sunt reges et regine. Vñ de quolibet sancto dr̄ ps. xx Posuisti in capite eius corozam de lapide p̄cioso. vnde etiam Luce. xij. Nolite timere pusillus grex. quoniam complacuit patri vestro dare vobis regnum. Et hoc patet: qz tam possident regnum celorum et post resurrectionem cum anima reunita fuerit corpori: tūc pariter possidebunt eterna regna. Juxta illud Math. xxv. Venite benedicti patris mei possidete regnū quod vobis paratum est ab origine mūdi Tercia causa est p̄pter nosmetipsos: qz celebramus vigilias: et festa sanctozū celebramus vt ipsi sancti intercedant p̄ro nobis ad dominum deum. Similiter triplici de causa celebramus vigilias beate Marie virginis et aliorum sanctozū. Prima causa est vt deuotio nostra augeatur quia per ieiunia efficimur aptiores vt festum sequens deuotius celebremus. Vnde Josue. viij. Sanctificamini in crastinum. Vnde etiam beatus Aug. Jeiunium purgat mentem subleuat sensum: carnē spiritui subicit coz contritum facit z humiliatum: quod deus non spernit. Secūda causa est vt mens nostra exemplariter instruatur: videlicet sicut ipsi sancti per tribulationes et passiones solā peruenire potuerunt ad hoc q̄ per nos solēniter coluntur in ecclesia: et q̄ iam letantur et eternaliter regnāt cum xp̄o ita z nos ad celestem patriam peruenire nō possumus nisi per vigilias: labores z tribulationes. Vnde Act. xiiij Per multas tribulationes opz nos intrare in regnum celoz. Vnde etiam Gregorius super Ezech. Si dulcia querimus: necesse est vt amara tolerem⁹. Tercia cā est vt ipsi per merita z p̄eces coz impetrēt nobis vt ad coz societatem peruenire valeamus: et cū eis felicit̄ et eternaliter regnare Quantū ad secūdam partem illius sec. q̄rē an nostras oōnes possumus ad sctōs dirigere: rogādo eos vt orent p̄ro nobis Rūdet sm sctm Tho. iij. sen. xv. di. q̄ sic Nā illud qđ orādo petimus eis beatitudinem: vt dicit bt̄us Aug. qz ofa illa q̄ petimus nō petim⁹ nisi sm q̄ ad beatā vitā ordinātur. vita aūt beata sol⁹ de⁹ hz dare: sed bo p̄ns nobis cooperat̄ p̄eces suas z merita vt nobis detur. Oro igit̄ p̄propzie et directe fit ad solū deū: a q̄ expectamus qđ orādo petim⁹. Fit etiā oro ad sctos vt̄ depcatio vt eoz p̄cibus et meritis vitaz beatā obtineam⁹. Ideo dr̄ Joh. v. Ad aliquē sctōz cōuertere. Ergo cū volumus deum orare debe-

mus ad deum cõuertit bḋzeut pro nobis. Itẽ
scienduꝫ ꝙ solus deꝰ adorãdus est tanꝯ largi
tor oim bonoꝝ. Unde ps. Miserere mei deꝰ ⁊c.
Sed scti adorãdi ⁊ invocãdi sunt tãꝯ media-
tores ⁊ intercessores nostri vt nobis a deo im-
petrẽt qđ petim⁹ aut qđ desideramus: ꝙ dici
mus: scta Maria ora pro nobis: sancte ꝑ⁹ tre
ora pro nobis: ⁊ sic de aliis. Sc̃ũ q̃ritur vtrũ
maior sctus sit plus honorãdꝰ ꝙ minor sctus
Rñdeꝝ ſm Tho. de aḋno ꝙis supiores ſcti
sunt deo magis accepti: utile tñ est qñꝯ mino
res orare sanctos: ⁊ hoc ꝓpter tria. Primo:
quia aliquis hõ qñꝯ hz maiorẽ devotionem
ad minorẽ sanctũ ꝙ ad maiorem Mã affectus
otionis est maxime ex devotiõe. Scõ ideo: qz
quibuscũ sctis in aliqbus datus est p⁹ precipuꝰ
affectus ⁊ cultus sicut sctõ Anthonio qui ꝺz li-
berare ab igne infernali ꝑm devote invocan-
tes. Tertio vt oibus sctis exhibeatur honor a
nobis. Unde dicit vtrũ Tho. ꝙ aliqñ contingit
oionem inferioris ⁊ minoris sti efficatiorem
esse ꝙ maioris. tum qz devotius implorat: tũ
etiã qz deus sanctitatẽ eius vult clarius decla
rare. Tertio quæritꝝ vtrũ sancti in celo cogno-
scãt oones nras Rñdeꝝ ſm Tho. Scti inver
bo vident ⁊ cognoscunt nras oones: qz inver
bo vident quicqđ ꝓtinet ad gliam ⁊ laudẽ eoꝝ
Hec aũt ꝓtinẽt ad gloriã eoꝝ ꝙ oretur et ꝙ
nos iuvare ꝑnt. Et sic cognoscunt aliquas co
gitationes corꝺiũ humanoꝝ: ⁊ hoc in ꝛbo: ſcz
vota ⁊ devotiões hoim ꝺ eoꝝ auxiliũ cõfu
giũt vel aliquo alio modo quo deus vult eisde
declaret: et ſm qđ põt et placet. Quarto quæritꝝ
ex quo scti cognoscũt oones nostras vtrũ ipi
orent ꝓ nobis. Rñdeꝝ Bonauẽ. ꝙ scti orãt
ꝓ nobis triplici de cã. Primo ꝓpter nostrã ne-
cessitatẽ: qz indigemus p aliis releuari. Se-
cundo ꝓpter dei volũtatẽ: qz vult vt membra
ecclie alia mutuo se amẽt ⁊ iuvẽt. Ipsi em̃ sciunt
dei volũtatẽ et in oibus eã implẽt: ⁊ nos eoꝝ
sumus mẽbra: et tõ solliciti sũt nos adiuvare
Tertio ꝓpter charitatẽ et affectũ magnũ quẽ
hũt ad salutẽ nostrã. Nunꝯ em̃ aliq̃ mi in tã
tum dilexit filiũ suũ sicut ipi angeli ⁊ sancti i
celo diligãt nos: nec dubiũ parẽtes in ꝑnitibꝰ
tã ardẽter affectabũt bonũ ⁊ honorẽ suis pue
ris sicut sancti in celo affectant nobis. Quito
quæritꝝ ex quo scti cã fidelit orãt ꝓ nobis an sꝑ
a dño ꝓ nobis i suis petiõib⁹ exaudiantꝰ Rñdeꝝ
ꝙ sic: qz nõ orãt nisi ꝓ eis inq̃b⁹ se cognoscũt
velle ⁊ posse exaudiri a deo: qz volũtas eoꝝ est
cõformis volũtati diuine ꝙ nũꝯ perũ: nec
quicqđ faciũt ꝙ sit extra volũtatẽ dei. Ex q̃b⁹
tã dictis ꝓ errorꝺ illoꝝ q̃ diffinitive credũt et
firmit tenẽt ꝙ q̃ hoc ſactũ vel illõ fecerit illis
scto vel huic ꝙ sibi hoc faciat. ſ ꝙ tpale aliqđ
doneꝝ: vl ꝙ ab illa ifirmitate vel tribulatiõe
liberẽt: qz põt esse ꝙ deꝰ vult ꝙ illo bono ꝑa
li: carcas. vl ꝙ illã ifirmitatẽ vl tribulationẽ
sustineas ꝓ petis tuis et ꝓpẽ salutez tuã: ⁊ sic
sti nullo mõ orãt ꝓ te qđ sit tibi impedimen-
tum salutis tue: qz fortassis talis infirmitas
aut paupras est tibi cã salutis et ꝓficuat te a
peccatis. vñ Hugo. li. iij. de arca aie. Quoldã
deus ꝑmittit multa peccare posse flagellat eos
infirmitate corꝑis: aut paupertate: vel alia q̃
cunqꝯ tribulatione ne pereãt: vt eis vtili⁹ sit
frangi lãguoribus ad salutẽ ꝙ remanere inco
lumes ad dãnationẽ: ꝓ cũ ꝺs infirmat aut ꝑ
pauptatẽ affligit aut cũ puer alicui⁹ infirmat
et cũ invocat sctos ꝺz deo de sctis ꝑmittẽ si sit
ꝓ salute: vt ⁊ deꝰ illos sctos ⁊ ipsum exaudiat
qz fortassis infirmitas ⁊ tribulatio est tibi cã
salutis. Nam si sanctus Paulus stimulũ car-
nis non habuisset: nunq̃ saluatus fuisset/ dicẽ
te sibi dño. Paule sufficit tibi gratia mea/ vel
quia fortassis talis demeruit ꝙ ſ. puer suꝰ in
firmat Mã repoꝛat puer qñꝯ puniũtur ꝓ
pter pcã parẽtũ/ ſz non eternaliter. Et de hoc ꝺz
in decre. Punit ꝺs ꝑ alio a deo tempoꝛaliter sed
eternaliter nullꝰ. Alio em̃ que peccauerit ipa mo
rietꝝ. xxiij. q. ſi habes. Sed tamẽ bona ⁊ fir-
ma spes est habẽda ad suffragia sctõrum ꝙ si
bi hoc quod postulas ab eis impetretur a deo
et bñ impetrare possunt a deo si saluti tue ꝓde
rit et diuine volũtati placuerit. Et ꝛ ſm Tho.
iij. parte. q. xxv. articu. v. Sãctos dei i vene
ratione habere debemus tanꝯ membra chri-
sti et dei et filios ⁊ amicos intercessores nros
et ideo reliquias ⁊ corꝑa eoꝝ q̃ fuerũt tẽpla
et organa spũscti in eis habitãtis ⁊ operãtis
deꝰ honorat in eoꝝ ꝑnia miracula faciendo.
Unde si ꝺs gtes eãdẽ fidem crediderit/ nõ ꝛpiã-
tus ſz hereticꝰ ẽ habẽdus. Et tõ circa reliquias
sctõꝝ quæritꝝ/ vtrũ reliquias sctõꝝ liceat portã-
re circa collũ Rñdeꝝ ſcz Tho. ij. ij. q. xcvi. Si
reliquie sctõꝝ portant ex fiducia dei et sctõrum
quoꝝ sũt reliquie nõ est illicitũ Si aũt circa hoc
arrẽderet aliqđ aliud bonum/ pura ꝙ vas in
quo sunt esset triãgulare ⁊ hmõi qđ nõ ꝓtinet
ad honorẽ dei siue reuerẽtiã sctõꝝ/ sic esset su-
perstitiosũ et illicitũ. Quæritꝝ ꝑ vtrũ reliquie
sctõꝝ possunt fuerue subtrahi vt honorabiliꝰ
reponant. Rñdeꝝ ſcz Guil. ꝙ nõ. ⁊ tõ est Mã
sacrilegiũ est quotiens cũqꝯ sacrũ de sacro au-
ferẽ. ꝑ bij. q. iij. Quisqs. Quæritꝝ et vtrũ liceat
reliquias sctõꝝ emere vel vẽdẽ. Rñdet Rap.
ꝙ nõ/ qz ibi ſ ymonia cõmittit ⁊ tõ nõ ꝺz fieri.
Quantũ ad tertiã partẽ illius sermõis scien-
dũ ꝙ nõ solũ scti ⁊ reliquie sctõꝝ sunt honoran
di: immo etiã imagines sctõꝝ sunt venerande
Unde in decre. ꝺz. Imagines sctõꝝ nõ sint cõten
nẽde/ ſz veneranꝺe. de cõse. di. iij. Veneranꝺes
Quæritꝝ circa istã materiã vtrũ sine ydolatria
possumus ymagines adorare sctõꝝ. Rñdetur
ꝙ imago duplr põt cõsideraꝛi. Uno mõ ꝓout
est res quedã/ puta lignũ sculptũ vel pictum ⁊
sic adoremus imaginem ne quaꝯ/ qz hoc esset

ydolatria. Alio mō glideret bt est signum ei⁹ cuius est. Et qz idez est motus quo ds fertur in ymaginē et in ipsā rez inquantū est signū Ideo etiā est eadem adoratio qua venerat ipsā ymaginē et ipsā rē cui⁹ est ymago. Vñ ⁊ de hoc habet in decre. Nō imaginum pictura est adorāda: sz res p ipsā repūrata de. cōse. di. iii. Venerabiles. Ex iam dictis pz q hereticī istī errāt qui ymagines dērunūt ⁊ dēhonestāt. Mā a principio xpianitatis imagines fuerūt inuente ⁊ picture. Unde ipse xps saluator noster p salute nostra futurus in mozte impz⁹ fecit faciē suā in vnū pannū q vocat pannus veronice, et fertur Lucas euāgelista sculpsit imaginē crucifixi ⁊ ōginis gl'iose q adhuc i hodierno die habet Rome: qz ymagines sctōz et picture sūt libri laicoz ⁊ scripture: bt habet de cō. di. iii. p. ytatū. Ergo bonū est ⁊ salubre habere ymaginē crucifixi aut etiā btē Marie ōginis ac aliox sctōz in domibus ppriis bt i cūpha aut i camera: aut circa lectū bt ex hoc hō reuocet ad memoriā dñi nostri ihesum xpm et beatā ōginē ⁊ alios sanctos qū videt cum deuotiōe imagines ipox. Sz oppositū faciūt q depingūt sibi in domib⁹ coztizātes: bibulos ebenatozes cū aurib⁹ ⁊ cū cauib⁹ et hmōi vanitatib⁹: et in hoc ostēdūt se pi⁹ inclinatos esse ad mundū q ad deū: qz qđ hō diligit hoc libenter videt. ⁊ de hoc libēter loquit et audit. vñ. i. Joh. iiij. Ipsi de mūdo sunt: ⁊ iō de mūdo loquunt. Et. i. Joh. ij. Nolite diligere mūdum neq; ea q in mūdo sūt. Si ds diligit mūdū nō est charitas patris i eo. Rogem⁹ igit oi potentē deū bt q merita sctōz suox largiatur nobis remissionē petōz nostrox.

¶ De sancto Andrea. Sermo scōs.

Uente post me faciam vos fieri piscatozes hoiz. Verba ista originaliter scribuntur. Mat. iiij. Mat. x. ⁊ Lu. v. Recitatur in pzesentis festiuitatis beati andree apli euāgelio. Super q̄ verba in pzesenti sermone tria sunt dicenda. Primo de dignitate ⁊ ꝓuilegiis sācti andree apli. Scdo spāliter alia sunt dicēda p infezmationē simpliciū. Tercio ⁊ bltimo miracula quedā de sctō Andrea apło ante ipsius mortē ⁊ post mortē. Quātū ad primū sciēdū q xps multiplr ꝓuilegiauit bm̄ andreā apl'm Dzio fecit eū primogenitum suū qū cum ante ceteros apłos ad se vocauit: ⁊ hoc in ꝑma vocatiōe. de qua habet. Joh. i. Sz q̄rit ds adduxit andream ad xpm. Ad̄dit q fertur Jhēs baptista qū dixit ad duos discipulos suos quox vnus erat ipe andreas. Ecce agnus dei ecce q tollit pta mūdi. Que dē testificatio fuit cā cōuersionis ⁊ salutis in btō andrea: qz mox ipz secutus est. Et q pz Ꝑ̄ valet bonā societatē habere: ꝓba dm libēter audire. Multū ei valuit btō andree habere societatē cū iohē baptista: qz p eū meruit xpm inuenire. Eccli. xxxvij. Cū viro sctō assiduus esto quēcūq; nouer⁹ habere timorē dñi. Sicut ei carbo mortu⁹ cū vivis positus accenditur: sic pctōr ex bonox cōuersatione ⁊ societate ad dei amorē inflāmatur. Unde bz in ps. xviij. Cū sancto sānctus eris: et cū peruerso perverteris. Multuz etiā valuit andree verbū dei a Johāne audire: qz fuit occasio salutis sue. Vñ in ps. cbi. Misit verbum suū et sanauit eos. Johannes igitur exemplo suo et doctrina sua beatum andream ad xpm duxit: tanq̄ precursor ad regē. Johannes enī erat precursor xpi. Lu. i. Preibis ante faciem dñi parare vias ei⁹. Xps aūt erat rex. Apoc. xix. Rex regū et dñs dominantiū cui⁹ regni non hz finē. Item Lu. i. Et regni eius nō erit finis. Scda dignitas bti andree est q fratrem suū petrū principē apłox ad xpm duxit ⁊ vocauit eū ad ipm. O q̄nū tenet⁹ petr⁹ andream diligere p quē meruit iesum inuenire. O q̄ meriti vir iste erat apud deū qui pncipē apłox eū cōuertere meruit et ipm ad iesuz perduxit. Tercia dignitas ē q xps fecit eū suū legatū inquantū eū fecit suā predicatorē. ij. Cor. v. Pro xpo legatione fungimur. Fuit aūt p̄dicatio andree multū cōformis predicationi xpi. Habuit em̄ xps in sua p̄dicatiōe sapiētiā ad Col. ij. In quo sunt oēs thesauri sapiētie et scientie abscōditi. Sic andreas i sua p̄dicatione habuit sapiētiā; bt pz in mysterio crucis: qū tam sapiēter exposuit dicēs. O bona crux diu deliderata ⁊ cōcupiscēti animo pparata: fulci me discipulū eius qui pepēdit in te: et rede me magistro meo. Itē xps habuit eloquentiē Joh. viij. Nunq̄ sic locut⁹ est hō sicut hic loquit̄: sic ⁊ andreas habuit eloquentiam. De his duob⁹ dr Lu. xxi. Ego em̄ dabo vobis os ⁊ sapiētiā. Itē xps habuit sanctā vitā qz illa q̄ predicabat semp̄ p̄z⁹ faciebat. Act. i. Cepit ihesus facere et docere. Sic ⁊ beatus andreas habuit sanctā vitā. Unde de eo canitur i diuino officio. Vir iste in pplo suo mitissimus apparuit scitare et gratia plenus. Itē sicut xps habuit finalē pseuerātiā qz vsq; ad mortē a p̄dicatione nō destitit: imo in cruce pēdens septē ōbus valde ifozmatiua ꝓtulit. Sic ⁊ beat⁹ andreas nec in vita nec in morte a predicatione cessauit. Vñ de eo canit. Biduo viuēs pendebat in cruce p xpi noie beatus andreas ⁊ docebat populū dei. Mā legit de eo q quasi bigiti milia hoiz circūsteterūt eū qū in cruce pendebat et verbū dei ab ipso audierūt ⁊ receperūt. Et hoc ē qđ xps dixit qū illos quatuoz vocauit apłos bt pz in euāgelio hodierno: dicens. Venite post me: faciā vos fieri piscatozes hominū. Ubi sciēdū q primitiui predicatozes erāt piscatozes. Quia sicut piscatoz bno tactu rhetis magnā multitudinē piscū capit sic un-

bna ꝓdicatiõe beatus petrus apl's tria milia iudeoꝝ cõuertit ad xp̃m. vt habet Act. ij. Et beatus andreas totã ꝓuinciã achaiam ⁊ etiã mirmidones ecclesiis et xp̃i fide lib⁹ repleuit Sed moderni ꝓdicatores sunt venatores: qz vix cum magnis laboꝝib⁹ ⁊ clamoꝝib⁹ possũt cõprehendere vnã aiam ſſi venatoꝝ vnã ferã Hier. xvi. Ecce ego mittã piscatores multos et piscabũtur eos ⁊ post hec multos mittam eis venatores et venabunt eos. Itẽ sciẽdũ q; dyabolus illis rebus est quasi vindemiatoꝝ xp̃s autẽ ſſi racemoꝝ collectoꝝ. Michee. vij. Me michi qz factus sum sicut ille q̃ in autũno collegit racemos Quarta dignitas est q; xp̃s ei dedit iudiciariã ptãtẽ cũ ceteris aplis suis Mat. xix. Sedebit(⁊ vos sup sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israel. Qui ta dignitas ei⁹ est: qz filius fuit xp̃o in passione. Nã xp̃s crucifixus est sic ⁊ beat⁹ andreas in cruce moꝛtu⁹ est Sed in hoc dissimilis fuit qz xp̃s erect⁹ fuit crucifix⁹ beatus petr⁹ deoꝛsum: beatus andreas ꝯo per trãsuersum. Itẽ xp̃s spõte fuit inuit⁹ crucẽ. Esa. liij. Oblat⁹ est qm ipse voluit ⁊ petã nostra poꝛtauit. Et beatus andreas videns crucẽ sibi paratã dixit. Securus ⁊ gaudens venio ad te. amatoꝝ tu⁹ semp fui ⁊ ſp desideraui amplecti te. Itẽ xp̃s de cruce descẽdere noluit Mat. xxvij. Si filius dei es descẽde nunc de cruce. acquiescere recusauit. Similiter dum egeas andream de cruce deponere velle: dicebat. Scias qz ego vinus de cruce nõ descendã Jam cũ video regẽ meũ xp̃m q̃ me expectat Vnde ⁊ xp̃m in cruce eoꝛauit ne ip̃m de cruce biuũ deponi permitteret. Itẽ xp̃s p crucez ad gloꝛiã suã peruenit. Lu. xxiiij. Oportebat xp̃z pati ⁊ ita in gloꝛiã suã intrare. Sic beatus andreas crucem salutando ait. Accipe me ab hoibus ⁊ redde me magistro meo iesu xp̃o Sexta dignitas ei⁹ est q; corpus ei⁹ in sepulchro miraculoꝝ gr̃ia illustrauit. Vñ et mãna in modum farine et oleum cum odoꝛe suauissimo cõsueuit de eius sepulchro manare. Septima dignitas ei⁹ est q; festũ ipsius hodie per totũ mundũ celebraẽ: et ipe ab oĩb⁹ xp̃i fidelib⁹ beneraẽ tãq̃ singulaꝛis patron⁹ qz oĩb⁹ põt subuenire. qđ ptz i multis miraculis. Recte in eius legenda. Octaua dignitas est q; in qualibet missa p totũ mũdũ nomẽ ipsi⁹ bis i canone notaẽ. s. ante eleuationẽ coꝛporis xp̃i et post. Nona dignitas ei⁹ẽ q; ipse quartũ articulũ fidei cõposuit. Vñ sciẽdũ q; in symbolo apostoloꝝ sunt duodecim articuli fidei fm numerum duodecim apostoloꝝ a quibus cõpositũ est. Nam duodecim apostoli conuenerunt descripserunt duodecim articulos fidei. Et hoc in primo sermone. de quo habet Act. xv. Et quartum articulũ fm magistrum Hieronymum de hastin composuit beatus andreas: qz pallus sub poncio pylato crucifixus moꝛtu⁹ et sepult⁹. Qui đđ articul⁹ necessari⁹ est ad salutẽ nostram. Nam sicut debemus credere incarnationẽ filij: ita necessarium est credere passionem ⁊ moꝛtẽ eius: qz ꝑz. b. Gre. Michi nasci nobis ꝓfuisset si redimi nõ ꝓfuisset Itẽ sciendũ q; potius est cognomẽ ab insula posuit nominatum: sed pylatus est ꝓpriũ nomẽ et erat gẽtilis ⁊ indignus pane: quia fm Augu. Peccatoꝛ nõ est dign⁹ pane quo vescitur a quo Pylato xp̃s ad moꝛtẽ sentẽciatus est ⁊ iudicatus. Item sciẽdus q; fm Vincẽtium in speculo hystoriali. Pylatus accusat⁹ est i mẽsis. Vitellio ꝓsidi syrie: ⁊ p his missus est i exilium vbi multas sustinens calamitates se ipsum manu ꝓpria interfecit.

¶ De eodem. Sermo. iij.

Electis rhetibus secuti sunt dñm. Mat. iiij. Ex his ꝑbis ostẽditur q; conuersio beati Andree et bti Petri illoꝝ duoꝝ fratrum fuit velox q; continuo ad vocem vnius tantũmodo electis rhetibus secuti sunt dominum. Vñ ꝗtam ad secundam partẽ illius sermonis ꝓcedẽtis p nostra informatione est sciẽdum ꝑz Bonauẽ. q; hi qui exemplo illoꝝ apl̃oꝝ renunciant bonis tpalibus p deo vnã ex tribus est sperãdum aut q; dñs ꝓcurabit hominibus quas in abundantia possit habere: et hoc est iocundius de modico esse fortem q; alias de multis ad qđ subtrahit fortior rebellandi mentis in cõsolatione spũali vt libenter careat tpali abũdantia q̃ spũalibus deliciis felicius recompẽsatur. Insup magnã gr̃iaz in celo meret pati enter fustigẽdo ꝓ xp̃o penuriã tpalem. Itẽ ꝓ informatiõe simplicium sciẽdũ q; heu plures sunt qui non relinquũt cũ illis apostolis ꝓpria: sed quod pessimum est inuadunt bona aliena. Primi sunt illi qui fortum cõmittunt in paruis rebus vt qui fuerãtur gramina i ꝓtis: fructus arboꝛum et rapas ⁊ caules subtrahunt grauiores ꝓuinciales ꝓximoꝝ. Sic qui boues debiles abscindunt. et etiã venatores qui cum equis ⁊ canib⁹ ꝓximis damna in segetibus inferunt: ⁊ tales tenentur vnam summam restituere iuxta consilium suoꝝ cõfessoꝝ. Vnde dicitur in decre. Inferens damnum non est absoluẽdus: nisi damno fm arbitriuz le(i restituuerit. xxiii. q. viii. peccatã. Et si nescit quibus dãna illata sunt tunc talis sũma danda est pauperibus aut ad fabricã ecclie illius parrochie: qz fm Aug. ⁊ allegatur in decre. Non dimittit peccãtũ nisi restituatur ablatum. xiiii. q. vi. fures. Secundi sunt qui rẽ inuentam retinent ⁊ nõ est tuã. vnde beatus Augustinus. Si quid inueniſti ⁊ non reddidiſti rapuiſti. Tercii sũt fures ⁊ ancille qui bona dominoꝝ suoꝝ fructus subtrahunt sicut vi

num ⁊ panē: carnes et ova ⁊ occulte comedūt vel alijs suis secatorib⁹ tribuūt: vel altis hominibus. Quarti sunt mechanici qui fraudulenter pximis laborant vel etiam qui numm pro labore recipiunt. Quinti sūt mercatores qui cum mendacijs pximos decipiunt Et tales sm Raymundū tenent̄ perpetuo mortaliter et tenent̄ ad restitutionē. Sexti sunt hospites vel caupones qui minimum computāt suis hospitibus. Septimi sunt usurarij qui ppter dilationē compotoꝝ carius vendunt q̄ illis qui incontinēti solvunt. Similiter qui pro pximo pecuniam tam emunt ⁊ immediate super dilationem illi eidem a quo emerunt vel alteri reconuertendūt in rhetorica forma q̄ valet vel valere pōt. Et etiam illi qui concedūt pecunias sub pretio aliquo: vel super villā vel super castrum: vel sup aliquam ciuitatē et fructib⁹ eiꝰ non computāt in sortem oēs tales sunt usurarij: vt pter extra de usuris cōsulunt. Octavi sūt latrones qui causa lucri ⁊ ex auaricia latent̄: tales peccant mortaliter et si lucrantur tunc in eternum lucrātur: ⁊ si perdunt: tunc vitā eternam perdunt. Nam sunt qui furta vel rapta emunt: vel de rapinis comedunt et bibunt vel etiam qui a iudeis donabel munuscule recipiunt: ⁊ tales oēs tenētur ad restitutionē si volunt consequi peccatorum suorum remissionē Quātum ad tertiam partem illius sermonis precedētis est sciēdū q̄ oēs homines solēniter ⁊ devote debēt festum beati Andree celebrare ⁊ ipm tanq̄ singularem patronum invocare q̄ habet a xpo magnam potestatem subueniēdi in qualitumq̄ necessitate ipsum invocantib⁹ Unde de eo legitur adhuc ipso vivente q̄ quidam navigaverunt cum eo: et ecce commotus est mare et flauit ventus valide: et submergebatur navis. Ozanit beatus Andreas ad dominū: precipiēs bēstijs: ⁊ mari in nomine ihesu xp̄i et statim trāquillitas magna facta est in mari: ⁊ sic homines a periculo liberati sunt. Item qui vadunt quandoq̄ per terram: sanctum Andream invocare debent ne incidant in latrones. Unde legitur de eo q̄ cum aliquando terram cū quibusdam perambulasset: apparuit ei multitudo hominum alongelanceas ⁊ euaginatos gladios gestantium in manibus quasi in eos bellent irruere: qđ cū vidisset sanctus Andreas factō signū crucis contra eos ait Oro dñe ihesu x̄pe vt decidat robur illoꝝ ne noceāt sperantibus in te: hoc aūt eo dicēte angelus dñi apparuit cū magno splēdore vt terrēs eos tetigit gladios eoꝝ ⁊ corruerūt pni iterat: trāsientes btūs Andreas cū suis ⁊ nichil est ab eis passus oēsq̄ pjectis gladijs et lanceis cū adorabant. Angelus aūt dñi discessit ab eis cū magno lumine. Item parētes habētes pueros infirmos debēt sanctum Andream invocare. Unde legit̄ de eo q̄ quidā puer ab impulsu demonis iacebat percussus ⁊ spumans. demq̄ invocato apl̄o rogauerūt eius p puero Et ille apprehensa manu eius ait illi. Surge puer in nōie ihesu xp̄i quez p̄dico. et statim puer surrexit sanus. Pater ēo pueri credidit: ⁊ cū tota domo sua baptizatus est. Item q̄dam vir quinquaginta annis fuit infirmus ⁊ debilis: ⁊ accessit ad factō Andree. Andreas apprehensa manu eius leuauit eū: q̄ statim surrexit ⁊ ambulauit magnificās deū. et btūs Andreas dixit sanato Vade p domos egrotātū et in nomine dñi nostri ihesu xp̄i in quo sanat⁹ es tube eos erurgere. At ille abiit p domos infirmoꝝ invocatoq̄ nōie ihesu xp̄i restituebat eos sanitati. Crediditq̄ ois ppls offerētes ei munera rogabāt cū vt audirēt ab eo ūbum dei. Beatus ēo Andreas p̄dicās eis verbū dei multos convertit ad x̄pm et nichil de muneribus ab eis recepit. Item sctūs Andreas hz petōres impetrare venia. Unde legit̄ de eo q̄ quidam petōr nicolaus nōie petuit btm Andreā dicēs ei. Dñe ecce. xx. anni vite mee sunt in q̄bus semp luxurie adhesi: ⁊ ora pro me ad dñm deū. Audiens hoc btūs Andreas flere cepit a tertia hora ad horam nonam orauit ⁊ ieiunauit q̄nq̄ diebus. Et tandem venit ad Andream hoc dicēs orationem suā p nicolao petōre esse exauditā q̄ in via petitionis erat. Item. b. Andreas habet ptātem subueniendi hoibus etiā post mortez unde legit̄ de eo. Cum q̄dam viri numero. xl. ad ppm navigarent vt ab eo ēdei noxiā reciperent: ecce dyabolus mare cōmouit et oēs pariter submergere cū aūt eoꝝ corpa ad litus delata fuissent ante apl̄i exportarē: q̄ invocato x̄pi nōie tandē ab illo q̄ continuo sustentantur quid ois q̄ eis acciderāt narrauerūt. Item legit̄ in dya. Cesarij q̄ cū mulier q̄dam semi Andree attraxisset in apl̄z ⁊ ei nō placuisset: tedio tractus iterū idē occurrit. Postea traxit sibi aliuz apl̄z sibi placentē. Cui cū multū obsequia exhibuisset p oēs dies vite sue et ad extrema vite veniēs cū esset mortua nō illū apl̄z placentem: sz. b. Andream allocutus vidit qui inq̄t ad eā. Et inq̄t ego tā ille despectus andreas. Ex q̄ colligit̄ q̄ nōnūq̄ sancti etiā libito se ingerūt humane devotioni eoꝝ q̄ beatoꝝ suffragia negligūt acceptare Item legit̄ in cronica Helinā di q̄ anno dñi. M. ibij. Gotfrid⁹ dux burgundie: ⁊ q̄tuor comites cruce signati cū tota militia de lesbna cū ducentis militib⁹ anthiochiā cepēre Tunc q̄dam rusticus a sctō Andrea ammonitus et provisionē edoctus mucuit tibi lanceā qua trāsfixus fuit latus x̄pi saluatoris cū q̄ lancea ignē magnū. xiij. pedū quidā ptholomeus nōie nudus corpe prāsum tulit. et ecce. Evenit igit̄ aliquot hoc miraculo letus processit cesaream Item pulchrū exemplum de quodā cōpo qui dilexit. b. Andreā et ex tribus q̄stionib⁹ sibi propositis a dyabolo: q̄te in legenda aurea. Item aliud miraculū

De sancto andrea quere in pprio.

De sancto Nicolao. Ser. iiij.

Non est inuentus similis illi qui conseruaret legē excelsi. Eccl. xliiij. Verbetha sūt a textu libri yspaci excitata: et ad honorem beati Nicolai cātanē qua quidē sācrus in aliqua virtute eminebat in qua nullus similis fuit sibi. Et in hoc appareat mirabilis sapia dei q̄ in tāta multitudine ac varietate sctōr tātam potuit differentiā inserere inter q̄s ī q̄b⁹ illi sctō nullus sibi similis fuit. ergo bñ dicit. Non est inuent⁹ similis illi. bñ ad honorem sctī Nicolai q̄ claruit in hoc mundo āno dñi. cccxiii. i p̄ti sermōe tria sūt dicēda p̄tio de dignitatib⁹ t p̄uilegiis sctī Nicolai. Secūdo aliqua p̄ro informatiōe simpliciū. Tertio t vltr: aliqua miracula. Quantum ī gr̄ē ad ḡmū sctm secundum q̄. b. Nicolaus habuit octo p̄uilegia in q̄bus nō est inuētus similis illi. Primus q̄ in puericia sua cepit seruire deo: q̄ cū adhuc ad vbera matris sue pēderet: feria. iiij. et. vi. cīm semel sugebat māmas. Hoc em̄ sācti tanis iudicīū nō habuit a natura sz fuit ex singulari dei dono p̄. cxvii. A dño quippe factū est istud t est mirabile in oculis nostris. Secūdū dñ p̄uilegium est q̄ nūq̄ mortal⁹ peccauit sed semp vlq̄ ad mortē innocētiam suā seruauit. Et hoc sīgnificatum est ex eo q̄ cum p̄ma die balneare erectus stetit in pelui: q̄ balde mirabile fuit de taz tenero puero. Tertiū p̄uilegiū est ipsi⁹ miraculosa electio. Fuit em̄ electus in epm̄ p̄missa ōne exēplo apl̄oz̄ Act. i. ozāres dicebant. Tu dñe qui cognosti omīm ostende quē elegeris. Itez diuina inspiratione: q̄ vox de celo lapsa est vt eligerēt sāctum Nicolaū. vñ ad Heb. v. Nec quisq̄ sibi sumat honorē: sed q̄ vocat a deo tanq̄ Aaron. Itē fuit electus cū consēsu oīm t approbatione: q̄ nullus dissensit: sz oībus placuit. Vñ de eo legit q̄ eo viso oēs laudauerūt dñm deum. Nā in electiōe honoz p̄elatoz de⁹ hz gr̄iam honorē t subditi vtilitatē. Itē fuit electus in mit⁹ t cū quadā coactiōe exēplo xp̄i: vt habet Joh. vi. d. fugit dūvellēt eū facere regē. Quare cum p̄uilegium est innumera miraculoz opatio. bñ legit in collecta hodierna. Deus q̄ beatū Nicolaū p̄sūlē tuū innumeris decorasti miraculis reibue q̄s: vt ei⁹ merit⁹ t iter cessionib⁹ a gehēne ignis incēdiis liberemur et ad eterna gaudia puenire mereamur. Hoz̄ sūt miraculoz q̄dā attestanē suā potentiam quā habuit sup elementa: sup corpa sup aīas sup mortē: sup dēmones vt patebit in fine huius sermōis. Quintū p̄uilegiū q̄ fuit gratiosus mortuus ex quo fuit i gratia dei. Vñ legit q̄ aiz Beatū caritate replebat. vñ Apoc. xiiij. Beati mortui q̄ in dño moriūtur. Ipse em̄ sc⁹ fuit in morte p̄pter gr̄iam reuelatā. Angeli em̄ in morte sibi appauerūt t gr̄iam suā sibi reuelauerunt sicut em̄ de⁹ aliq̄n in mortē reprobis manifestat eternā penā. ita sctis de cedētibus et conuerso reuelat eternā gloriā sic beato Nicolao factum est. Item p̄pter deuotam rectōmendationez. Xp̄e em̄ aiam suam in morte in manus xp̄i commēdauit dicens. In man⁹ tuas dñe etc. Et ideo secura fuit. Iuxta illud. Sap. iii. Justoz̄ aie in manu dei sunt t non tanget illos tormētū mortis. Itē p̄pter celestē armoniā. Angeli em̄ eius aiaz deducunt in celū cum canticis t laudibus. Septimū p̄uilegiū eius: q̄ post mortē suā fuit gratiose sepultus. Nam vt legitur de ei⁹ tūba emanabat a capite fons olei: t a pedib⁹ fons aque. In oleo auē notat abūdantia misericordie que in ipso fuit. sicut em̄ oleū supernatat alijs liquoribus sic pietas eminet ceteris virtutibus. In aqua aūt notat abūdātia gratie q̄ sibi copiosa fuit in beato Nicolao. Septimū p̄uilegiū est q̄ ipse fuit gloriose assumptus. Fuit em̄ in celū assumpt⁹ euidenter. Non em̄ dēmones timuit q̄ sctōs angelos custodes habuit. Nam de eo legitur q̄ rogauit dñm vt ad se morientē āgelos mitteret. q̄bus visis tradidit aiam suā in manū sanctoz angeloz. Item honorabiliter fuit assumptus: q̄ nō tm̄ misit sibi vnū angelum aut duos qui eū deferrēt: sz multos q̄ eū honorabiliter deducerēt: sicut etiā misit in obcursum Lazari. Luc. xvi. vbi dr. Factuz est vt moreret mēdicus nōie lazarus t portaret ab angelis in sinū abrahe etc. Itē assumpt⁹ est letanter: q̄ sicut legit de eo dū portaret in celū celestis melodia audita est. Esa. lv. In letitia egrediemini t in pace deducemini. Octauum p̄uilegiū ei⁹ fuit: q̄ festū ipsi⁹ i tota ecclia solēniter celebrat t nulli⁹ alterius cōfessoris nisi sctī Martini epi. et hoc p̄tum ad primaz partē illi⁹ sermonis. Quantū ad sc̄dam partē huius sermonis est sciēdū q̄ sicut sctūs Nicolaus cuius festū hodie celebram⁹ seruauit innocentiā suā t nūq̄ mortal⁹ peccauit sic tenemur credere q̄ q̄lz hō cū diuino adiutorio omnibus diebus vite sue posset viuere sīne peto mortali. Et qui friuole oppositū teneret hereticus erat t hoc pbat per magistrū sen. li. ii. di. xxxvi. Illos cū manicheo errare dicim⁹ q̄ dicunt hoiem posse viuere nō peccando. Nā ideo hereticarcha tenuit q̄ hō sine peto mortali nō posset viuere t ideo p̄dēnat⁹ est a sctā ecclia sicut hereticus: t q̄ sequunt eū in articulis suis dicunt manichei. Circa q̄ diligentius sciēdū q̄ scōz Chrys. super Mat. quattuoz sunt p̄incipaliter seruāda quib⁹ seruatis sperandum est q̄ deus nō permittat te cadere aut incarrere aliquod peccm̄ mortale: t illa quattuoz sūt memoria commendanda et factis exequēda p totā t integram vitā hoīs. Primū est diligēter audire v̄bum dei t conari ad retinendum. et se illi

spere gloziare Jacob. i. Estote factores verbi dei ⁊ nõ auditores tm̃. qz si q̃s ⁊c. Grego. Illefructus vberiozes ex p̃dicatione colligit q̃ semina bone operatiõis p̃mittit Aug. Si quis p̃bum diuinũ audierit ⁊ opus bonũ negligerit: auditio verbi dei erit ei augmentatio supplicij Sicz est vt se custodiat ne incurrat pctã que cognouit ac fecit esse mortalia. Et si ex fragilitate humana in aliqũ tale ceciderit vt statim erfurgat penitẽdo. Si etiam tam cito non confitet̃. ad minus tñ de illo cõtristatur. Ezechielis. xviij. In quacunq; hora peccatoz ingemuerit: oim iniquitatum eius non recordabor amplius. Terciũ vt de rebus q̃bus' nõ est dñs certus non statim sibi fuis assertionib⁹ credat: sed consilio aliozũ sapientiũ credat. Quarum vt deum quotidie deuote petat vt sibi dignet̃ concedere sapientiã qua possit discernere bonũ a malo et q̃d faciendũ sit: ⁊ quid omittẽdum. Ipse enim gliosus deus est taz paratus te audire q̃n es in cspectu eius vt beatã mariã magdalenã ⁊ fozte citius. qz eius p̃tiam credis i lacrimẽro: q̃ uec tibi humanitatẽ nec diuinitatem vides: cum tamen ipsa pedes eius terigerat: ⁊ cum vidit vt hominẽ. Mã fides deo valde placet quare deus credẽtibus tã magna p̃mittit: qz sine fide impossibile est deo placere ⁊ hoc quo ad scdam ptem huius sermonis Quãtum ad cerciam ptem eiusdẽ sciẽdum q⁹ oẽs hoies debent festum sancti Nicolai solẽniter celebrare ⁊ cũ deuote tã⁹ singularẽ patronũ inuocare: qz ipse põt hominibus subuenire multipliciter. Primo in periculis maris. Unde de eo legit̃ q̃ dic quodã q̃dã naute pilitarẽtur in mari: ⁊ vidẽtes se in periculo mortis clamauerunt viuaciter. Nicolae nicolae serue dei si ea sunt que de te audiuimus nũc ea exhibe. Vox quedam mox eis apparuit dicens Ecce adsum quid vocastis me. Et statim cessauit ipsius tempestas maris. Jrẽ sciendũ q⁹ ad hec quotidie. b. Nicolaus cozuscat miraculis multis. Mã q̃dam puer submersus est in aqua que vz salis ⁊ parentes fecerunt votum deo et scõ Nicolao p̃mittentes imaginẽ de cera ti⁹ ꝓportionis pueri illi⁹ ⁊ statii puer reuixit. Et ego eandem imaginẽ cerecam vidi. Item vir q̃dam incidit in latrones qui spoliauerũt ipm̃ rebus suis et cũ funibus ligauerũt ipm̃ ad arborem Ipse flendo inuocauit deum ⁊ sanctum Nicolaum: ⁊ ipse visibiliꝫ apparuit ei soluendo eum ab arbore ⁊ liberũ abire permisit. Item q̃dam innocenter raptus fuit ⁊ locatus in turrim: et reclusus cũ magna fera: qui deuote inuocauit beatum Nicolaum. Qui statim apparuit et ipsum a vinculis liberauit Et eandem feram oculis meis vidi. Item plura alia exempla habes in legenda. Quere ibidem.

¶ De conceptione sancte ✠Marie virginis Sermo. v.

SAnctificauit tabernacu
lum suum altissimus scribitur p̃s. xlv. Ex quo festum hoc. f. conceptionis virginis gloziose in quo initium incepit nostre salutis occurrit in hoc tpe aduentus ⁊ semper contingit occurrere: tantomagis iocundare debemus ꝓpter ad solennitatem iesu christi dignoscitur magis ꝓpinquius pertinere. Nam voluit dñs noster per suam ecclesiã honorari: quare ex instinctu sp̃ũsancti ozdinauit vt hoc festum vsq; in finem peragereretur. p̃sertim in hoc tempoze aduẽtus in quo ipe scimit homines vt cõmuniter deuotiozes: ⁊ ad honorandum ꝓginem mariam magis aptos Et ali ud festuz. f. annunciationis in quadragesima qz his tpibus hoies sunt magis deoti: ⁊ magis digne possunt honorare virginem mariã Unde in p̃ti ꝓmone tria sunt dicenda. Primo quare hodiernum festum solẽniter est celebrãdum. Scõ de vtilitatibus quas consequunt̃ homines celebrãtes hoc festum. Tercio alia dicenda sunt ꝓ informatiõe simpliciũ Quãtum ad primam partem sciendum q⁹ hodiernum festum solenniter est celebrandum. Primo propter gloziosaz et beatã virginẽ Mariam: quẽ hodie initium sumpsit quando concepta est in vtero matris sue ⁊ hodie sanctificata est ⁊ preseruata est pre oẽibus sctis Secundo ꝓpt nosmetipos qz hodie initiũ nostre salutis incepit quando virgo beata cõcepta est ⁊ preseruata que per successum temporis concipere ⁊ parere debebat filium summi patris iesum christum dominum nostrum. Quomodo autem hodie beata virgo Maria cõcepta est. de hoc scribit beatus Hieronym⁹ q⁹ Joachim erat ĩ ciuitate nazareth: ⁊ ex bethleem sanctam Annam duxit in vxorem Ambo erãt iusti coram deo. ⁊ in omnibus mandatis dei ambulabãt et substantiam suam tripharie diuidebãt: vnã partẽ templo et ministris templi: aliam partẽ peregrinis ⁊ pauperibus terciam sibi et familie sue reseruabãt. Et ita per annos. xx. ꝓlẽ ex coniugio nõ habẽtes douerunt dño q⁹ si ꝓlem eis concederet eaz dei seruitio manciparent. Cuius rei gratia in tribus festis ꝓcipuis hierm̃ frequentabãt Jn festo autem encenioꝛum Joachim cũ suis cõtribulibus hierusalem accẽdit ⁊ cum ceteri ad altare accessit oblationẽ deo offerẽs: quaz sacerdos eo offerente cum manu repulit ei dicẽs quomodo ad altare p̃sumeret accedere cũ fm legem mosi maledictus esset: qz plẽ nõ haberet. Qui se cõfusum videns ad domũ ire noluit ne cõsimilem confusionem a suis vicinis sustineret Secedens autem ad pastoꝛes' suos Et cum ibidem aliquantulum diu fuisset: quadam die apparuit ei angelus dñi dicens Ego sum angelus altissimi: deo missus ad te: vt au-

nunciem tibi preces tuas exauditas esse: et elemosynas tuas in aspectu dei ascendisse. Vidi enim paedagogem tuum quem sortita es. Porro Anna uxor tua pariet tibi filiã & vocabis nomen eius Maria hec vt dominus erit ab infantia dño cõsecrata adhuc in vtero matris sue spiritusctõ erit plena: & non erit inter populares ei in templo dñi sp morabit. Et sicut ipa ex illi mõe nascet ita ex ea intrabile dei filius generabit. cuius nomẽ erit Iesus. i. saluator qz ipe eũ oib⁹ gẽtib⁹ erit saluator. Et hoc erit tibi signũ cũ pueneris ad aureã portã Annã uxorẽ tuã obuiam habebis: que de tua tardatione modo sollicita est & tunc in aduẽtu tuo gaudebit. Et his dictis angelus ab ea discessit. Anna autez cũ amare cepisset: & quonã vir suus misset cogitaret idẽ angelus dñi apparuit et eadẽ que viro anne apparuerat annunciauit. Et iuxta precepta angeli ambo sibi obuiauerunt in aurea portã: & de prole vtroq promissa securi adorato dño ad domũ redierũt et anna cepit. Sed nõ p oculũ sicut q̃dã simplices dicũt: qz scõz magistrã Iordanũ. In cepiõe ẽgis gloriose ẽtus virilis seminis exemplexus maritalis inuenit. Quod q̃dã btã ẽgo mariam concepiõe ẽ seruata est ab originali petõ p triplicitez ẽgio auctoritate sacre scripture. Vnde i ẽbis thematis dẽ per pphetã. Sanctificauit tabernaculũ suũ altissimus. Ite ps. cxxxi. Para lucernã xpo meo dñi & brũs Bernard⁹ dicit mellifluus. Procul dubio ertã fuit virgo maria ante q̃ nata. Scõo p bat sic rõne: quia preciosum thesaurũ sui vnigenitũ filium deus pr in eius vtero nõ posuisset nisi mũda & ꝑ seruata ab omni labe fuisset. Tertio p batur exẽplis. Mã si Hieremias pphet⁹ i vtero matris sue fuit sanctificatus vt xpm annũciaret futurũ et nascitur⁹ multo magis et ipsa. Item Johãnes baptista vt xpm natũ digito demonstraret & baptizaret: multo fortius ꝑseruari et sanctificari debuit beata virgo maria: vt eẽt digna ipm xpm cõcipere & ipm de suis visceribus⁹ generare. Et tribus tres sanctificati vtero matris sunt sanctificati quare magis possibiliter maria mater eius ipsũ potrãs. Sed q̃ris quo sanctificatio marie precellit sanctificationez aliox sanctox. Rñdetur q in tribus excellit Primo in tpis celeritate. Hieremias enim nõ longe sanctificatus est ante q̃ natus. Dñs dicitur Hiere. i. Antequã exires de vẽtre sanctificaui te. sz Johãnes baptista sexto mẽse sanctificatus est: qñ sz maria visitabit elizabeth tunc exultauit infans in vtero eius. Hec exultatio fuit gia. fuit quod dã gaudiũ q̃ cõcepit ex presentia xpi: & ex gratia & influẽtia sanctitatis Marie. Secõ immediate post q̃ aia infusa est corpori sanctificata est. Dñs ꝑ Alber. Corp⁹ marie factũ est in cõplexione & pulchritudine optimũ. Natura em̃ facit cõplexionem bonam & melioriẽ: et q̃q optimã sed non videt cui melioriẽ ꝑplexionẽ dederit nisi huic gl'ose ẽgitrici. Nec obstat de corpe xpi: q: illud nõ nata: sed ipsũ fauit⁹ formauit. Dñ hodie pfectilia alia a deo patre creata est: quã purus hõ a deo habere potuit in intellectu acutissima: & elitis potentis nobilissima que dicitur regina a deo missa est in corpusculũ virginis. Ite hodie datus est et nobilissimus angelus: q: virgo nobilissima fuit de choro primo angelox qui custos dicit eã: et seruiret ei oibus diebus vite sue. Secundo q: sicut ciitus est sanctificata sic et copiosius. Mã ꝑ Jordanũ alius in vtero sanctificatis fuit collatũ q̃ nunq̃ peccauerũt mortaliter. Marie autem vltra hoc collocatũ est q̃ nunq̃ peccauit venialiter: et hoc fuit indultũ maxime gratie: que ipsam naturam superem legem nature corrupte extolleret. Vnde beatus Ber. dixit. Ego puto q̃ copiosior sanctificationis benedictio in maria ostenderit q̃ in alios in vtero sanctificatos que nõ solus ipsius ortũ sanctificaret sed ertã vtã ipsius deinceps immunẽ ab omni peccato conseruaret q̃d alteri nemini in natis mulierũ creditur esse donatũ. Tercio quo ad gratie cõcabilitatẽ. nã licz abundãs gratia Johẽ baptiste in patrẽ & matrẽ effluxit q̃ ambo ex hoc receperũt gratiã ꝑpheãdi. ab ipsa tñ virgine copiosiras gratie nõ tñ in parentes eius: sed i oẽs homines se diffundit vt veraciter possimus dicere tã de matre q̃ de filio q̃ de plenitudine ei⁹ nos oẽs accepimus gratiã. Quare ertã ãgel⁹ ad tã dixit. Aue gratia plena. dñs Ber. Maria sinũ aperuit vniuersis: de plenitudine eius oẽs homines accipiant: captiuus redemptionem eger consolationem: peccatoz veniam, iustus gratiã: angelus letitiã: filius dei carnis substãtiam: et tota trinitas gloriã sempiternã. Quãtum ad secundam partez sermonis istius scidum q̃ digne celebrãtes hoc festũ quinq̃ vtilitates cõsequuntur. Prima vtilitas est vera contritio omniũ peccatoz quod designatur in ethimologia huius nominis maria: quod in lingua latina dicitur mare amaz qđ designat cõtritionẽ. Ego tu petõz si cupis veram contritionem petõz per quam remittunẽ petõz cõsequeris: tunc deuote celebrare debes hoc festum: tunc consequenter ipsa illo sacro tempore aduentus xpi remissionẽ oim petõzum tibi impetrabit si habueris illa tria. s. veram cõtritionem propositum nunq̃ velle peccare: et oze confiteri & de oib⁹ petis satisfacere. de qbus postea dicã. Secũda vtilitas. q̃ istud festũ deuote celebrãt a beata virgine in oib⁹ necessitatib⁹ eis subuenit: q̃ tribulati & sp̃ssi in tribulatiõib⁹ vẽnt hoc festũ deuote celebrare & ipsa btã ẽgo vult eis misericorditer subuenire. Tertia vtilitas est: qz ꝑfecti q̃ istud festũ deuote celebrãt ab honoribus & gradib⁹ ad q̃ cũ ẽclesiã

ponent: ꝯ ꝑncipaliꝫ ꝓlati ecclꝫ ꝫ seculares
dñi hoc festū solēnit celebrare. Unde Ansel.
Quicqꝫ ꝓlat aut abbas aut ꝓlatꝫ ecclie ꝯcole di
ligent hāc festiuitatē ꝫ a cūctis iube ea coli:
qz si cū toto cozde amaueris nūq de tuo ꝯ ama
du cū ꝯfusione ꝯponeris. quod et rōne ꝓbari
pōt: ꝫ hoc sic. Diego gliosa i ipa ꝯceptio
ne honozata est ꝑ oibus sctis i utero sctificat
et in hac die ꝑmū honozē accepit a deo. ꝯ eon
genū est q̄ q̄ hūc diē deuote solēnizāt q̄ i suo
honoze ꝯcelebrāt. Quarta utilitas: qz fetus i
ꝑgnatꝫ multe ꝫ i utero custodit. Et ꝯ multe
res ꝓgnātes hāc festiuitatē ꝑ ceteris festi
uitatibus marie debēt custodire: et cōceptio
nē marie solēnit ꝫ deuote celebrare: ꝫ se cū ꝯa
ctritōe ꝫ ꝯfessiōe ad ꝓpiētū sacramētuz eu
charistie ꝑparare: ꝫ bonā ꝯfidentiā habere ad
btām ꝟginē q̄ hodie ꝯcepta est et sctificata ꝫ
ꝓtectuara est i utero mris suc q̄ ipis imperta
bit ꝓsperitatē in ꝑpluꝑ. Quod ꝓz: ꝫ hoc qz
ꝟgo in utero mris suc non solū in cozpe illi
sa custodita est: seo gra dei ꝓ oibus sanctis
dei repleta est. Quinta utilitas est: q̄ talis in
ortu aie sue a btā ꝟgine nunq̄ deserit: ꝫ ideo
merito oēs hoies diuites ꝫ pauꝑes. iuuenes ꝫ
senes q̄ cupiūt se mozituros dñi hoc festum so
lēniter deuote celebrare: ut ipis btā ꝟgo ma
ria velit astare i extrema eoꝝ necessitate. Qō
etiā sic ꝓbari pōt. Cōgrua est rerū ꝓpensa
tio ut q̄ hz in reuerētia btām virginē ecclesia
do eius initiū quo incepit esse per cōiunctio
nē cozꝑis et aīe: honozet ꝫ cōueniēter ab ea ex
tu aie iue. s. qn aīa sep̄ata est a cozꝑe suo.
qz scōm Arist. Mozs est sep̄atio aie a cozꝑe
Ex his oibus tā dictis ꝓz q̄ quilibet catholi
cus q̄ illas quinq̄ dignitates vult obtinere a
btā ꝟgine solennit festū ipius ꝯceptiōis dz
celebrare. Et q̄cūq̄ reculat hoc festū quod est
initiū btē marie ꝟgis ꝫ exordiū salutis nre:
solēnit celebrare talis non est verus amator
ꝟgis marie. unde Ansel. Nō est ver amator
ꝟgis gliose q̄ respuit colere, diē ꝯceptiōis ei
deuote. Sciēdū tñ scōm Jordanū celebrātem
hoc festū deuotissimū ex ꝓpria intentione ordina
te diligere: ut non referatur intentio ad cōce
ptionē carnis qz illa massa non est sine peccato
bus gle: sed sola aīa. Unde intētio referēda est
ad illā conceptionem q̄n aīa infusa est ꝫ uni
ta corpusculo: ꝫ in eodē istāti sanctificata est.
Et hec sanctificatio non est ertā ista die qua
solū fuit ꝯceptio seminis sz postea quadrage
simo sexta die qz circa tale tpe dz philosophos
et phisicos massa carnis i utero aiat. Sed que
rit quare tūc potius hodie celebrāt ꝫ non illa die q̄n
aīa unita est corpori. Rñdet scōm Jordanum
Hoc festū hodie celebrāt nō qz btā ꝟgo ma
ria hodie gratiam dei susceperit. sed qz hodie su
scepit habere tale esse q̄ est via ad esse ꝯcepti
bile gle. Alia cā est quare potius hodie cele
brāt hoc festū cōceptiōis: qz ita reuelatū fuit
per btām ꝟginē mariā sexto idus decēbris si
cut ꝓz in tribus exēplis i legēda huius festi
uitatis. Quārtū ad tertiā ptē huius sermonis
quo ad nām eruditionē sciendū q̄ dēm ꝑ ꝓ
ternaliꝫ ꝯcipere dñm nām iesum xp̄m sicut btā
ꝟgo hodie ꝯcepta est corporaliter in utero mris
suc. ꝫ illa ꝯceptio spūalis fit ꝑ bonā voluntatē
emendādo vitā nostrā. unde Chrys. sup Mat.
Voluntates bone sic sunt apud deum
quēadmodū boni odozis flozes apud homines
Sco heu aliqui sunt sicut steriles mulieres si
cut sunt illi q̄ sunt obstinati in peccatis ꝫ q̄ stant
in malo ꝓposito malefaciendi: nec habent vo
luntatem se emendandi. Et tales in periculo
so statu sunt: quia si quis haberet vitra decē
vel viginti annos voluntatē querelam aliquod
peccatū committere: et si infra illud tempus sic
mozeretur ꝓpter malam vitā suā eternaliter
dānaretur. Quapropter dē in dec. In malefi
ciis voluntas ꝓ opere reputatur. de pe. di.
Omnis. Unde etiam Hyero. Perfecta volun
tas facienti ꝓ opere reputatur facti. Ergo ta
les peccatōres debent ita sacro tēpore aduētus
xp̄i se cōuertere ad dñm deū nostrū: et ꝯtidere
si habuerint illa tria in se q̄ ipe deus velit eis
oia eoꝝ peccata indulgere isto sacro tempore
Scd̄o quereres que sunt illa tria. Rñdetur q̄
ꝑmum est vera contritio de ꝑteritis peccatis
quā quilibet peccatōr cū diuino adiutorio debet
ꝫ pōt habere: ꝫ nichil pōt eū impedire nisi sua
ꝓpria malicia ꝫ puersa voluntas. Uñ de hac
vera cōtritione dixit btūs Greg. Qui se dolet
ex cozde commisisse culpā. cito peccatōr suoꝝ
obtinebit veniam. Scōm q̄ homo ꝓponat am
plius nunq̄ velle peccare mortaliter: sic q̄ nun
q̄ velit peierare: nec mentiri nec adulterari:
nec fornicari nec blasphemare nec furari nec
vsurare nec oppzimere quēq̄ nec superbire nec
irasci/nec choreizare/nec vituperare/nec cē gu
losum/nec uiebriari nec luxuriari nec tesau
rizare nec ꝑ iniustitias acquirere nec fenus amplius inferre
nec ꝓximis damna ifferre: nec inuidiam ꝓxi
mus retinere: nec odiari: nec malū ꝓ malo
reddere: nec q̄d est iniustū facere: ꝫ sic d̄ aliis
Tertiū q̄ ds ꝓponat cōfiteri ꝫ satisfacere de
illo peccato ꝫ de oibus peccatis in vita vnq̄ ꝑmissis
isto sacro tpe ꝑm ꝟginem suā ꝯfessoris et tunc
deus et sua mia indulgebit sibi oia peccata sua.
vñ. Ezech. xviii. In quacunq̄ hoza ingemuerit
peccatōr oim iniquitatū eius nō recordabor ei
Uñ ꝟginēdus est cultus peccatōri isto sacro tpe q̄
se conuertat ad dñm nostrū ihesū xp̄m ad festū
natalis xp̄i deuote suscipiēdum sicut in. ix. fe
stum pasche. qz nō est minus festū nativitatis
xp̄i q̄ festū pasche Et cū hoc dlz ignozat vtrū
ambo facturo festū xp̄i sequentur Et q̄cūq̄ per
catoz ista tria tā enumerata in se hz nō est am
plius peccatōr: sed est penitens: ꝫ quecunq̄ bona

opera se exercit oꝛãdo:ieiunãdo:eleemosynas dã
do:mane surgendo:missas audiendo ⁊ sermo=
nes.eorum erit tibi meritoꝛium ad futurã glo
riã cum sic stat in bono ꝓposito. vnde beatus
Ber. Cum ꝙ bonã voluntatez incipimus esse
dei desinimus esse diaboli. Vltimo sciendum
ꝙ omnes chꝛisti fideles debẽt hodie et quoti=
die deuote beatã virginem:tunc care quia ip=
sa habet potestatem singularẽ subueniendi in
omnibus necessitatibus eam inuocãtibus in
vita:in moꝛte:⁊ post moꝛtem. vnde btus Ber.
Data est tibi omnis potestas o maria in celo ⁊
in terra:vt omnia quecũq; volueris valeas im
petrare:qz tua voꝛ est dulcis in auribus salua
toꝛis. Et ꝓmo quicunq; in anxietate sunt cõ
stituti ad Mariam debẽt recurrere. Exẽplum
de imp[illegible]rice:hoc quere infra in ꝓmptua=
rio de miraculis virginis Marie.i. Secundo
malieres ꝑgnantes:quia ipa dignatur eis ꝑ=
aduꝛoꝛiũ venire. Exẽplum de muliere ꝑgnã
te quam liberauit de ꝑiculo ꝑtus.hoc quere
ibidem.ij. Tertio viris in angustiis suis salu
bꝛiter subuenit. Exẽplũ de illo qui fuit incar
ceratus hoc quere ibidem.xli. Item succurrit
in extremis Exẽplum de illo q̃ ieiunauit quas
tuoꝛ virgilias btẽ marie virginis ⁊ non poꝛ=
tc moꝛtem sine confessione. hoc quere ibidem.lv.
Rogemus igitur eã vt nobis sic subueniat in
hac vita:⁊ post hanc vitam valeamus cum ea
gaudere felicꝛiter in celesti patria. Amen.

¶ De sancto Thoma. Sermo.vj.

QUia vidisti me thoma/ credidisti Jo.xx. Vñ sup ꝓba ꝓmissa
et sup hodiernũ festũ tria sunt dicẽda
Primo de ꝓuilegiis beati Thome apli Scdo
de fide catholica Tertio aliqua miracula.
Quãtum ad ꝑmam partem illustꝛes.fcẽdum
ꝙ sctus Tho:apls accepit a xꝛo plura ꝓuile=
gia in quibus nos attẽdere debemus dignita
tes eius. Primum ꝓuilegiũ est ꝙ xꝛs eũ elec=
git ꝓe omnibus hoibus mũdi in numeꝛ apo
stoloꝝ:qz apli sunt maioꝛes ⁊ digniοꝛes san=
ctis in celo ⁊ in terra Nam xꝛs eis statuit ma
gnã dignitatẽ ⁊ ptãtem. vt habet Jo.xx. cũ
dixit eis. Accipite spm̃sanctum quoꝝ remise=
ritis ptã remittuntur eis:⁊ quoꝝm retinue=
ritis retẽta sunt Itẽ Mat.xvj. dixit eis. Que
cunq; ligaueritis sup ter̃ã:erunt ligata et in
celis. Secũdum ꝓuilegiũ est ꝙ ihe compositi
it sextum articulũ fidei in qua fide nos salua
mur.s. Tercia die resurrexit a moꝛtuis. Et cõ
uenienter scripsit btus Tho. istum articulum
qz in eo ꝓius dubitauerat.⁊ de eo plene certi
ficatus fuit sicut legitur in euangelio hodier
no:vbi xꝛs dicit Thome. Infer digitũ tuum
huc ⁊ vide manus meas:⁊ affer manum tuam
et mitte in latus meum ⁊ noli esse incredulus
sed fidelis:vnde sanctus Tho. de aqino in.iij.
parte.q.liij.arti.iiij.dicit ꝙ sctus Tho.apo=
stolus non solum vidit vulnera xꝛi:sed etiaz
tetigit. Tertiũ ꝓuilegiũ est ꝙ totam ꝑdiam
conuertit:⁊ cõuersos in fide nutriuit verbo et
exemplo. Verbo quidẽ:qz verbum dei vbidẽ sol
licite seminauit:⁊ secũm qualitatẽ auditoꝝ do
ctrinã suã foꝛmauit. Exemplo vo:qz ipse fuit
sibi partus ꝓpter bonũ exemplum:pauperti=
bus plus:deo fidelis ⁊ deuotus. In signũ hu=
ius in nuptiis regis non mãducauit neq; bi=
bit:sed oculos ad celos erectos habuit et in ce
lũ respexit. Mat.vj. Vbi est thesaurus tuus
ibi est ⁊ coꝛ tuum. Quartũ ꝓuilegium:qz xꝛo
filius fuit in ꝑsona vñ Jsi. dicit Tho.xꝛs dilec
tissimus ac fidis saluatoꝛi. Quintum ꝓuilegium
est ꝙ xꝛs assumpsit sibi in tempoꝛe passionis sue
communans sibi passiones suas in gl'iaz ⁊ dul
cedines. vnde ipse sanctus Tho. fuit in maxil
lã percussus ⁊ incarceratus et super laminas
cãdentes pedibus nudis coactus est ambula=
re et in foꝛnacẽ accensam iactatus:et tandem
lancea transfoꝛatus. Sed deus chꝛistus om
nipotens ꝓpter quo patiebatur hec oĩa sibi in
gl'iam cõmutauit. Incarceratꝰ enim accepit mi
rabilẽ liberationẽ:qz frater regis resuscitatꝰ ⁊
moꝛtuus eũ vocat ad carcerẽ cucurrit ⁊ soluẽs
eũ ⁊ ad pedes apostoli se ꝓiecit. Sup lamias
adductus accepit fontis emanationẽ:qz mox
fons erupit ⁊ aduri non permisit. ꝑsa.xliij. In
igne cum ambulaueris nõ combureris In foꝛ
nace ast[illegible]ꝰ accepit refrigerium ⁊ gloriationẽ:qz
foꝛnax nutu dei refrigerari cepit. Lãcea trã=
sfoꝛatꝰ accepit felicẽ coꝛonationẽ. Apo.ij.
Esto fidelis vsq; ad moꝛtẽ ⁊ dabo tibi coꝛonã
vite.s.sempiterne. Sextum ꝓuilegium fuit q̃
tres magos.s.tres reges q̃ ad xꝛm adoꝛãduz
venerãt baptizauit. Dicit ei Chꝛys.q. thomas
ad eos in oꝛientẽ venit ⁊ ipos baptizauit ⁊ fa
ctꝰ est et adiutoꝛes in ꝓdicãdo Septimũ ꝓui
legiũ q̃ in ciuitate edissa in qua coꝛꝑ vbi tho=
me ꝺefecebat nullũ infidelẽ aut hereticũ vlgẽ
tilẽ viuere ꝑmisit aut ibidẽ ẽt uenire. Ex q̃
dat intelligi ꝙ magnꝰ fuit amatoꝛ fidei ⁊ de=
fensoꝛ,q̃ iuxta se nullũ infidelẽ hereticũ vlgẽ
tilẽ viuere ꝑmisit. Octauũ ꝓuilegiũ eiꝰ fuit q̃
in ꝓcipiis sepulture eiꝰ oli cõtigit de manu
ꝓpria dignos:cꝛ idigni nõ poterãt recipe sa=
cramẽ cruz. vñ i cronica dñi Helinãdi legit ꝙ
anno dñi.M.cxx. venit Jo.ꝓtiarcha ꝑsiꝛz
ad romã nuntiãs pape calixto cardinalibus:et
oĩbus ꝑlatis ꝑsentib⁹ in cꝛistoꝛio publice qual'
scts Thomas apls oi anno cõtigeret ꝓpꝛiz su
um manu ꝓpria poꝛrecta dignis/⁊ retracta ab
indignis. Vnde i lõga eiꝰ legẽda habet cm̃
de q̃dã famulo q̃ furat⁹ fuit eiꝰ ꝙ duob⁹ dena
rijs ⁊ nõ potat sumere sacramẽtũ de manu apli
donec ꝓfiteret plenarie ⁊ satisfaceret. Nonu
ꝓuilegiũ ⁊ ẽ vltimũ ꝙ hodie festũ eiꝰ solẽni
celebrat/⁊ ꝙ totũ mundum in oĩbus missis no=

minatur. Quantū ad ſcḋam partē hui⁹ ſmōis ꝑ infoꝛmatiōe noſtra eſt ſciendū q̄ fides catholica eſt freq̄nter ꝓdicanda ſ. delibus ⁊ ab eis cuſtodiēda diligēter: qz ſine fide ſ̄ba nemo ſaluabitur. vnde. Paulus ad Heb. xi. Impoſſibile eſt ſine fide placere deo: vnde btūs Aug. Nemo liberaꝫ a dānatione q̄ facta eſt ꝑ adam niſi ꝑ fidē dñi nr̄i ihesu xp̄i. vñ ēt Ber. Multi ante ſaluatoꝛis aduentū deū oipotentē timentes ⁊ diligētes ſue ſalutis gratiſſimum ꝑmiſſoꝛem credētes: in ꝑmiſſione fideli ſperātes certiſſimū redēptoꝛē in hac fide et expectatione ſaluati ſunt. Ex quo ꝓz hoc q̄ credim⁹ tā factū ſeri pātes in veteri teſtamēto credebāt futurū. Queriť circa fidē btū ſufficiat fidē i coꝛde habere. Rn̄ q̄ nō: qz q̄lz xp̄ian⁹ ꝑ loco et tp̄e teneť fidē catholicā publice ꝑfiteri. Et in ſignū hui⁹ ꝑfeſſionis hō recipit ſacramentū cōfirmatiōis in frōte. vñ i decre. dz. Cōfirmatio iō in fronte ponit vt a recipiēte fides ſine erubeſcētia publice ꝓdicet. de cle. di. iiij. Monaſtic. Et hoc eſt ꝓtra illos timoꝛatos q̄ dicūt ſi hoſtes eos inuaderēt q̄ fidē oꝛe negare vellent et tamē firmiter in coꝛde credere ⁊ tales q̄ ſic ſtant in tali ꝓpoſito: peccāt moꝛtaliť. Nā ſi ſeri hoc facerēt: nō q̄ martyꝛizati eſſent ſed ipſi publice fidē xp̄i ꝑfeſſi eſſent. Sic q̄lz xp̄ianus potius dz moꝛi q̄ fidem oꝛe negare ⁊ coꝛde. vñ dz in decre. Conſtātia fidei dz eſſe tāta vt ꝓius auferatur vita q̄ fides. xxiij. q. viij. Cōueniꝛ. vñ ēt dz Mat. x. Nolite timere eos q̄ occidūt coꝛpus: animā em̄ occidere non poſſūt. Vñ q̄lz virile dz ꝑ fide exponere ees ⁊ coꝛpus quia q̄cunq; ꝑ fide catholica moꝛitur indubie martyꝛ xp̄i efficitur: quia alſ opz eundem hominem cito moꝛi. ⁊ neſcit vbi ꝓxima nocte manebit ad celum aut purgatoꝛium aut ad infernum peruenīat: ſed ibi eſt certitudo: quia qui cunq; ꝓ fide patitur: ſtatim ab angelis i celum leuatur. vnde i decre. dz. Qui ꝓ xp̄i nomine martyꝛizantur: p culpis ſuis etenim cōſequunť. xxij. q. viij. Omni timoꝛe Queriť q̄ ds audiť aliquē loqui ctra fidē btū talis teneať defendere fidem. Reſpōdetur q̄ ſic: q̄ in decre. dicitť. Defenſare teneť quilibet fidē xxiij. q. viij. His q̄bus Etiā queriť q̄ interrogaretur ds vtrum chriſtianus ſit: et ſi in illa fide moꝛi velit. Reſpōdeť q̄ teneť ſe ꝑfiteri xp̄ianum eſſe: et ſic bene moꝛi ⁊ ſaluari in ſta fide: quia ſi ex timoꝛe faceret xp̄m abnegaret bā in euāgn̄. xi. q. iij. Non ſolū ille negat xp̄z qui dicit eum non eſſe xp̄m ſed ille qui cum ſit xp̄ianus ſe dicit non eſſe xp̄ianum. Etiā queritur quando quis interrogaretur vtrum Hus et Hieronim⁹ et Oꝛoſius iuſti fuerunt aut hereticī. Reſpondetur q̄ quilibet catholicus tenetur loqui veritatem. ⁊ fateri q̄ ambo cum ꝓcopio fuerunt hereſiarche: et in ſacro concilio. Cōſtātienſi Anno dñi. M. cccc. xiij com-

buſti. Et ſi hoc non faceret: tūc iram dei cōtra ſe ꝓuocaret. vnde i canon. vbi de fide ⁊ ſalute agitur qui veritatem occultat iram dei contra ſe ꝓuocat. xi. q. iij. Quiſquis. Quārū ad terciam partē iſtius ſmonis ſciēdū eſt q̄ qui libet xp̄ianus dz ſcām Thomā apoſtolū tanq̄ ſpecialē patronū inuocare. ꝓximo qui patitur dolozē ocloꝝ. Vnde de eo legitur q̄ quedam mulier Michodonia noie deuota fuit per ſex annos ceca: et inuocato apl̄o Tho. lumen oculoꝝ ſuoꝝ recuperauit et iam leꝓroſi. Vñ legitť q̄ q̄dā leꝓroſus vulnerib⁹ plen⁹ inuocauit btum Tho. apl̄m ⁊ mūdat⁹ eſt / et ā infirmitate q̄liscūq; oppꝑſi ſanctū Tho. debent inuocare. Vñ legitť q̄ q̄dā magnus clericus decidēs in magnū languoꝛē coꝛpis tādē auditis miraculis ſancti Tho. apl̄i recuꝛdat⁹ eſt q̄ olim et fuerit multū familiaris ꝗre fecit ſe deferri ad eccleſiā ipſi⁹ / ⁊ poſt lōgā vigiliā ſōno oppꝛeſſ⁹ vidit ꝓceſſionē plurimoꝝ ſanctoꝝ ⁊ ſcām Tho. ſubſequentē cū magna glia ⁊ tangens femur ei⁹ vbi dolebat dixit. Vade in domū tuā / qz ſanatus es euigilās añ inuenit ſe i toto coꝛpore ſuo ſanatū / quare gr̄as agens deo ⁊ b. apl̄o ad ꝓpria remeauit. Etiā q̄ in fide tēnanť inuocare debēť ſanctū Tho. apl̄m / qz ſingulaꝛē hz ptātē ſubueniēdi tentatis in fide / ⁊ talis qui q̄ſq; ſic tentať in fide ex hoc nō dz nimiū turbari / qz tētaci in fide nō eſt ptm̄ / nec inducit hereſim niſi cōſentiat / ⁊ ſic diffinitiue in fide dubitet ⁊ dubitādo labať. Vñ queriť hic q̄re que rēdūtur ad hereticū. Rn̄ ꝓm btm̄ Tho. ſup. iij. ſen. q. duo. ſ. erroꝛ q̄ eſt in iſtū hereſis Scām q̄ pertinaciter defendat. xxiij. q. iij. q̄ in eccl̄ia. Ex quo ꝓz q̄ illi qui errant in fide et parati ſunt poſtponere erroꝛē q̄ſcunq; fuerint infoꝛmati de oppoſito / tales nō ſunt heretici q̄uis errant in fide. Vñ in decre. dz Non ſunt inter eos hereticos ꝑputandi qui erroꝛē ſuū parati ſūt poſtponere. xxiij. q. iij. dixit. Vltimo queriť quali pena hereticī ſunt puniendi Rn̄detur q̄ quadꝛuplici pena. Primo em̄ excōicandi ſunt / ſiť credētes. receptoꝛes / defenſoꝛes / et fautoꝛes hereticoꝝ qui adducunt eis arma ⁊ alimēta, ſal / vinū / piper / ferrū ⁊ ſimilia oēs tales de facto ſunt excōicati papali excōicatione. Scdo puniendi ſunt depoſitione indiſtincte ſiue clericus: laicus plebanus: epūs: rex: imperatoꝛ etiā papa. Vñ i decre. dz. Ꝓz nullo alio ptō ſed tm̄ ꝑ hereſi pōt papa dēnari. di. xl. Si papa. Tertio erūt ablatiōe q̄ia bona hereticoꝝ ipſo iure ſunt cōfiſcata. Sed q̄ queritur ſi hereticus filios catholicos habeat nūquid tales habebūt bona paternā. Rn̄deť q̄ nō vt habeť in decre. In crimine hereſis nō parcit filius circa bona paterna ſz totaliť ꝓtinuanť niſi eis aliūd ex mia relinquat. extra de here. c. excōicam⁹ Quarto puniunť ꝓſcriptiōe militari. i. ptāte ſeculari q̄ in reb⁹ ⁊ in coꝛpo

opera fecerit oꝛãdo:ieiunãdo:elemosynas dãdo:mane surgendo:missas audiendo ⁊ sermones.totum erit sibi meritoꝛium ad futurã gloriã cum sic stat in bono ꝓpꝺito. vnde beatus Ber. Cum q̃ bonã voluntatez incipimus esse dei desinimus esse diaboli. Vltimo sciendum q̃ omnes chꝛisti fideles debẽt hodie et quotidie deuote beatã virginem:inuocare quia ipsa habet potestatem singulariter subueniendi in omnibus necessitatibus eam inuocãtibus in vita:in moꝛte:⁊ post moꝛtem. vnde bt̃us Ber. Datꝰ est tibi omnis potestas o maria in celo,⁊ in terra:vt omnia quecũq; volueris valeas impetrare:qꝛ tua voꝛ est dulcis in auribus saluatoꝛis. Et ꝓmo quicunq; in anxietate sunt cõstituti ad Mariam debẽt recurrere. Exẽplum de imperatrice:hoc quere infra in ꝓmptuario de miraculis virginis Marie.i. Secundo mulieres p̃gnantes:quia ipsa dignatur eis ⁊in aduꝛoꝛiũ venire. Exẽplum de muliere p̃gnãte quam liberauit de periculo partus.hoc quere ibidem.ij. Tercio viris in angustiis suis saluberrime subuenit. Exẽplũ de illo qui fuit incarceratus hoc quere ibidem.xlij. Item succurrit in extremis Exẽplum de illo q̃ ieiunauit quatuoꝛ vigilias bt̃ę marie virginis ⁊ non potuit moꝛi sine confessione.hoc quere ibidem.lv. Rogemus igitur eã vt nobis sic subueniat in hac vita:⁊ post hanc viam valeamus cum ea gaudere feliciter in celesti patria. Amen.

¶ De sancto Thoma. Sermo.vj.

QUia vidisti me thoma/ credidisti Jo.xx. Vñ sup ꝑba ꝑmissa et sup hodiernũ festũ tria sunt dicẽda Primo de ꝓuilegiis beati Thome apli Scõde fide catholica Tercio aliqua miracula.

Quãtum ad ꝓmam partem istius ser. sciẽdum q̃ sctũs Tho:apls accepit a xp̃o plura ꝓuilegia in quibus nos attẽdere debemus dignitates eius. Primum ꝓuilegiũ est q̃ xp̃s eũ elegit ꝓ omnibus hoibus mũdi in numeꝝ apostoloꝝ:qꝛ apli sunt maioꝛes ⁊ digniꝛes sanctis in celo ⁊ in terra Nam xp̃s eis stulit magnã dignitatẽ ⁊ ptãtem. vt habeꝝ Jo.xx. qñ dixit eis. Accipite spm̃sanctum quoꝝ remiseritis ptã remittuntur eis:⁊ quoꝝum retinueritis retẽta sunt Itẽ Mat.xvj. dixit eis. Quecunq; ligaueritis sup terrã:erunt ligata et in celis. Secũdum ꝓuilegiũ est q̃ ihc composuit sextum articulũ fidei in qua fide nos saluamur.s. Tercia die resurrexit a mꝛtuis. Et cõuenienter scripsit bt̃us Tho. istum articulum qꝛ in eo ꝓius dubitauerat.⁊ de eo plene certificatus fuit sicut legitur in euangelio hodierno:vbi xp̃s dixit Thome. Infer digitũ tuum huc ⁊ vide manus meas:⁊ affer manum tuam et mitte in latus meum ⁊ noli esse incredulus sed fidelis;vnde sanctus Tho. de q̃no in.i. ij. parte.q.xliij. arti.iiij. dicit q̃ sctũs Tho. apostolus non solum vidit vulnera xp̃i:sed etiaꝫ tetigit. Tercium ꝓuilegiũ est q̃ totam ꝓdictam conuertit ⁊ cõuersos in fide nutriuit verbo et exemplo. Verbo quidẽ:qꝛ verbum dei ibidẽ solicite seminauit:⁊ sẽm qualitatẽ auditoꝝ doctrinã suã cõfirmauit. Exemplo vo:qꝛ ipse fuit sibi parcus ꝓpter bonũ exemplum:pauperibus plus:deo fidelis ⁊ deuotus. In signũ huius in nuptiis regis non mãducauit neq; bibit:sed oculos ad celos erectos habuit et in celũ respexit. Mat.vj. Vbi est thesaurus tuus ibi est ⁊ coꝛ tuum. Quartũ ꝓuilegium:qꝛ xp̃o similis fuit in ꝓsona vñ Jsa. dicit Tho. xp̃i discipulus ac christi saluatoꝛis. Quintum ꝓuilegium est q̃ xp̃s assumpsit sibi in tempoꝛe passionis sue communans sibi passiones suas in gl̃iaꝫ ⁊ dulcedinẽ. vnde ipse sanctus Tho. fuit in martilũ percussus ⁊ incarceratus et super laminas cãdentes pedibus nudis coactus est ambulare et in foꝛnacẽ accensam iactatus;et tandem lancea transfuꝛe ꝑcussus. Sed rex chꝛistus omnipotens ꝓ quo patiebatur hec oĩa sibi in gl̃iam cõmutauit. Incarceratꝰ eñ accepit miraculũ liberationẽ:qꝛ frat̃ regis resuscitatꝰ a mꝛtuis cũ retis ad carcerem cucurrit ⁊ soluẽs eũ ⁊ ad pedes apostoli se ꝓiecit. Sup laminas adductus accepit fontis emanationẽ:qꝛ mox fons erupit ⁊ aduri non permisit. ꝓs. xliij. Ingne cum ambulaueris nõ combureris Jn foꝛnace ardꝰ accepit refrigerũ ⁊ gelationẽ:qꝛ foꝛnax nutu dei refrigerari cepit. Vltima trãslacionis accepit felicẽ coꝛonationẽ. Apo.ij. Esto fidelis vsq; ad moꝛtẽ ⁊ dabo tibi coꝛonã vite.s. sempiternę. Sextum ꝓuilegium fuit q̃ tres magos.s. tres reges q̃ ad xp̃m adoꝛãdum venerãt baptizauit. Dicit ei Chꝛs. q̃ thomas ad eos in oꝛiente venit ⁊ ipsos baptizauit ⁊ facti sunt ei aduꝛoꝛes in ꝓdicãdo Septimũ ꝓuilegiũ q̃ in ciuitate edissa in qua coꝛpꝰ bti thome ꝺefecebat nullũ infidelẽ aut hereticũ vlq; tilẽ viuere ꝑmisit aut ibidẽ ẽt puenire. Ex q̃ dat intelligi q̃ magnꝰ fuit amatoꝛ fidei ⁊ destructoꝛ q̃ tanta se nullũ infidelẽ hereticũ vlq; tilẽ viuere ꝑmisit. Octauũ ꝓuilegiũ eiꝰ fuit q̃ in ꝓcipiis sepulture eiꝰ oli cõtigerunt de manu ꝓpria dignos:⁊ indigni nõ poterãt recipe sacramẽtuꝫ. vñ i cronica dñi Helmãdi legit̃ q̃ anno dñi.M.cxx. venit Jo. ꝑtiarcha ỹdoꝛum ad romã narrãs pape calixto cardinalibus:et oĩbus ꝓlatis pñtibꝰ in cõsistoꝛio publice qualiter sctũs Thomas apls oi anno cõtigerat ꝑpꝛia sua manu ꝓpria porrecta dignis ⁊ retracta ab indignis. Vnde i lõga eiꝰ legẽda habeꝝ exẽplum de q̃dã famulo q̃ furatꝰ fuit sibꝰ ꝑ duobꝰ denarius ⁊ nõ potuit sumere sacramẽtũ de manu apli donec restituerẽt plenarie ⁊ satisfaceret. Monuit ꝓuilegiũ ⁊ ẽ vltimũ q̃ hodie festũ eiꝰ solẽniter celebrat̃ ⁊ q̃ totũ mundum in oĩbus missis nos

minatur. Quantū ad scḋam partē hui⁹ ꝑmōis ꝙ infoꝛmatiōe nostra est sciendū ꝙ fides catholica est fecūnter ꝓfitenda a delibus ⁊ ab eis custodiēda diligēter: qz sine fide ḋa nemo saluabitur. vnde Paulus ad Heb. xi. Impossibile est sine fide placere deo: vnde bt⁹ Aug. Nemo liberat a dānatione q̄ facta est ꝑ adam nisi ꝑ fidē dñi nr̄i ihesu xp̄i dñi ēt Ber. Multi ante saluatoꝛis aduentū deū omipotentē timentes ⁊ diligētes sue salutis gratissimum ꝑmissoꝛem credēres: in ꝑmissione fidelē sperātes certissimū redēptoꝛē in hac fide et expectatione saluati sunt. Ex quo ꝓz hoc ꝙ credim⁹ ia factū fuit patres in veteri testamēto credebāt futurū. Queriē circa fidē bt⁹ sufficiat fidē i coꝛde habere. Rñ ꝙ nō: qz ḋlz xp̄ian⁹ ꝑ loco et tp̄e tenet fidē catholicā publice ꝓfiteri. Et in signū hui⁹ ꝓfessionis hō recipit sacramentū cōfirmatiōis in frōte. vñ i decre. ḋz. Cōfirmatio tō in fronte ponit vt a recipiēte fides sine erubescētia publice ꝓfiteat. de cle. di. iiij. Monuisse. Et hoc est ꝓpter illos timoꝛosos q̄ dicūt si huiusmodi eos inuaderēt ꝙ fidē oze negare vellent et tamē firmiter in coꝛde retinere ⁊ tales q̄ sic stant in tali ꝓpoſito: peccāt moꝛtaliter. Nā si sancti hoc facerēt: nūq̄ martyꝛizati fuissēt sed ipsi publice fidē xp̄i ꝓfessi sunt. Sic ḋlz xp̄ianus potius ḋz moꝛi q̄ fidem oze negare ⁊ coꝛde. vñ ḋz in decre. Constātia fidei ḋz esse tāta vt ꝓpter ea auferatur vita ꝙ fides. xxiij. q. iij. Cōuenioꝛ. vñ ēt ḋz Mat. x. Nolite timere eos q̄ occidūt coꝛpus: aiam em occidere non possūt. Vñ ḋlz virile oz ꝑ fide exponere res ⁊ coꝛpus quia q̄ cunq̄ ꝑ fide catholica moꝛitur indubie martyꝛ xp̄i efficitur: quia alr̄s opz eundem hominem ito moꝛi. ⁊ nescit vbi ꝓxima nocte manebit ad celum aut purgatoꝛium aut ad infernum perueniat: sed ibi est certitudo: quia qui cunq̄ ꝓ fide patitur: statim ab angelis i celum leuatur. vnde i decre. ḋz. Qui ꝓ xp̄i nomine martyꝛizantur: ꝑ celū dubio ditā eternam cōsequunt. xxij. q. iij. Omni timoꝛe. Queriē q̄s ḋs audit aliq̄ loqui ctra fidē bt⁹ talis teneat ḋefendere fidem. Rñdetur ꝙ sic: q̄ in decre. dicit. Defensare tenet quilibet fidē xxiij. q. iij. His ḋbus. Etiā queriē q̄s interrogaretur vtrum christianus sit: et si in illa fide moꝛi velit. Rñdet ꝙ tenet se ꝓfiteri xp̄ianum esse: et si debelle moꝛi ⁊ saluari in ista fide: quia si ex timoꝛe taceret xp̄m abnegaret vñ in canon. xi. q. iij. Non solū ille negat xp̄z qui dicit eum non esse xp̄m sed ille qui cum sit xp̄ianus se dicit non esse xp̄ianum. Etiā queritur quando quis interrogaretur vtrum Hus et Hieronim⁹ et Pꝛocopius iusti fuerunt aut heretici. Respondetur ꝙ quilibet catholicus tenetur loqui veritatem. ⁊ fateri ꝙ ambo cum Pꝛocopio fuerunt hereſiarche: et in sacro concilio. Cōstātiensi Anno dñi. M. cccc. xliij com-

busti. Et si hoc non faceret: tūc iram dei cōtra se pꝛouocaret. vnde i canon. vbi de fide ⁊ salute agitur qui veritatem occultat iram dei contra se pꝛouocat. xi. q. iij. Quisquis. Quārtū ad tertiam partē istius ꝑmonis sciēdū est ꝙ quilibet xp̄ianus ḋz sctm Thomā apostolū ita ꝙ specialē patronū inuocare. Pꝛimo qui patiuntur dolozē ocl'oz. Unde de eo legitur ꝙ quedam mulier Wichdonia noīe deuota fuit per sex annos circa: et inuocato apl'o Tho. lumen oculoꝛum suoꝛum recuperauit eciam leprosi. Vñ legit ꝙ q̄dā leprosus vulneribus⁹ plen⁹ inuocauit bt̄m Tho. apl'm ⁊ mūdat⁹ est/ etiā infirmitate q̄libet q̄q̄ oppꝛessi sanctū Tho. debent inuocare. Vñ legit ꝙ q̄dā magnus clericus decidēs in magnū languoꝛē coꝛpis tādē auditis miraculis sancti Tho. apl'i recuꝛdat⁹ est ꝙ olim et fuerit multū familiaris q̄re fecit se deferri ad ecclesiā ipsi⁹/ ⁊ post lōgā vigiliā sōno oppꝛess⁹ vidit ꝓcessionē placimoꝛ sanctoꝛ ⁊ sctm Tho. subsequentē cū magna glia ⁊ tangens femur ei⁹ vbi dolebat dixit. Wade in domū tuā/ qz sanatus es euigilās aūt inuenit se i toto coꝛpoꝛe suo sanatū/ quare gras agens deo ⁊ b. apl'o ad ꝓpria remeauit. Ertiā ḋ in fide tēt̄ inuocare debēt sanctū Tho. apl'm/ qz singulaꝛē hz ptātē subueniēdi tentatis in fide/ ⁊ talis qui q̄q̄ sic tentat in fide ex hoc nō ḋz nimiū turbari/ qz tētari in fide nō est ptm/ nec inducit hereſim nisi cōsentiat/ ⁊ sic diffinitiue in fide dubitet ⁊ dubitādo labat. Vñ queriē hic q̄re recurritur ad hereticū. Rñ ꝓpter btm Tho. lxx. iij. sen. ꝙ duo. s. ceroz ḋ est in illū hereſis Sedm ꝙ pertinaciter defendat. xxiij. q. iij. ḋ in ecclia. Ex quo ꝓz ꝙ illi qui errant in fide et parati sunt ꝓponere errozē q̄cunq̄ fuerint infoꝛmati de oppoſito/ tales nō sunt heretici q̄uis errant in fide. Vñ in decre. ḋz Non sunt inter hereticos ꝛputandi qui errozē sūt parati fūt ꝓponere. xxiij. q. iij. dixit. Ultimo queriē quali pena heretici sunt puniendi Rñdetur ꝙ quadꝛuplici pena. Pꝛimo em excōicandi sunt/ sic credētes. receptoꝛes/ defensoꝛes/ et fautoꝛes hereticoꝛ qui adducunt eis arma: alimēta/ sal/ vinū/ piper/ ferrū ⁊ similia oēs tales de facto sunt excōicati papali excōicatione. Scḋo puniendi sunt depoſitione indistincte siue clericus: siue laicus plebanus: epūs: rex: imperatoꝛ etiā papa. Vñ i decre. ḋz. Pꝛo nullo alio ptō sed tm ꝑ hereſi pōt papa ꝑdēnari. di. xl. si papa. Tercio rerū ablatiōe quia bona hereticoꝛ ipso iure sunt cōfiscata. Sed q̄ queritur si hereticus filios catholicos habeat nūquid tales habebūt bona parentū. Rñdet ꝙ nō vt habet in decre. In crimine hereſis nō pareāt filius circa bona paterna q̄z totaliter ꝓtinuant nisi eis aliq̄d ex mia relinquat. errea de here. c. excōicam⁹ Quarto puniunt ꝓfessiōe militari. i. ptātē seculari qz in reb⁹ ⁊ in coꝛpo

re puniri debēt. Dñs in decre. dr. Heretici sunt cogendi vel domādi per corporalē punitionē. xxiij. q. iij. diſpliter. Vltimo notanda ſūt alia exempla de hereticis. Et primo de illo Fidei hereſiarcha qui ſtante vel mutus eſt factꝰ hoc quere in prōptuario exēplorū. bti. F: Item alius hereticus alitꝰ q̄ ab obſeſſe ſtulto combuſtus eſt. hoc quere ibidem. ix. F.

¶ De ſancto Stephano. Serms. bti.

DOmine ne ſtatuas illis hoc peccatum: qz neſciunt q̄d faciunt ita ſcribitur. Act. vij. originaliter et i epla occurrentis feſtiuitatis tranſlumptiue ⁊ lectionaliter. Dñs in feſto hodierno tria ſunt dicenda in iſto ſermone. Primo priuilegia ſancti Stephani protomartyris. Scdo quomodo tenemur indulgere inimicis noſtris. Tertio q̄dā miracula de ſcō Stephano. Quantū ad primū ſciēdū q ſcūs Stephanꝰ plura hz priuilegia ⁊ p̄cipue octo q̄ notare debemꝰ. Primū priuilegiū: qz eſt protomartyr. i. primus martyr q̄ poſt aſcēſionē xp̄i p fide occiſus eſt. Nā poſt aſcēſionē xp̄i ſcūs Stephanus lapidatus eſt in eodē anno et ex Saulo perſecutore factꝰ eſt Paulus doctor ⁊ lumen totius eccle poſt. xxv. hebdomadas. Scdm priuilegiū eſt q̄ btūs Stephanus vidit celos aptos et ieſum ſtantē a dextris dei. Aperti nāq; eſt celū vidit rex glorie ⁊ tota celeſtis curia videlicet militem legitime certantē. Et vidit Stephanus ieſum tāq̄ aduocatū ſuū in paſſione ſua. Tertiū priuilegiū: qz p inimicis ſuis orauit exēplo xp̄i. dñs dicit Beda. beatꝰ Stephanus ſtādo p ſe orauit: ſed pro inimicis flexis genibꝰ interpellauit dicens. Dñe ne ſtatuas illis hoc peccatum ⁊c. Quartum priuilegiū: qz ſibi ſan gelo apparuit in claritate facie: per quam claritatem perſecutores ſuos deterruit. Et hoc audidit ꝓpter ſuā virginalē vitā quam habuit. Dñs beatus Hiero. In carne ꝓtet enēm viuere nō eſt humanū: ſed angelicū. Quintum priuilegiū eſt / qz ſibi ecclēſie effectus. Quartuor eīm dñs noſter ieſus xp̄s dedit apoſtolis ſuis. ſ. ſapientiā / eloquentiā / cōſtantiā / ⁊ miraculoꝝ efficaciam. Iſta quattuor beato Stephano xp̄s etiā cōtulit. Primo ſapientiā cui non poterāt reſiſtere nec cōtradicere oēs aduerſarii ſui. Scdo eloquentiā. Tercio conſtantiam quia certauit vſq; ad mortem. Quarto miraculoꝝ efficaciam / vt poſtea patebit. Sextum priuilegium / qz paſſio eius fuit multū conformis paſſioni xp̄i. Nam ſicut falſi teſtes cōtra xp̄m inſurrexerūt / ſic cōformiter cōtra beatū Stephanū. Et tā ſicut xp̄s extra ciuitatē paſſꝰ crucifixꝰ eſt / ſic ⁊ btūs Stephanus extra ciuitatē hierl'm a iudeis lapidatꝰ eſt. Et tā ſicut xp̄s dixit i cruce. Pr̄ in manꝰ tuas cōmēdo ſpm meū ſic beatꝰ Stephanꝰ dixit in vltima hora tribulationis ſue. Dñe ieſu xp̄e ſuſcipe ſpm meū. Septimū priuilegiū / qz hz trinas coronas. Nā hz coronā martyr / coronā virginū / ⁊ coronā confeſſoris ſiue pontificis. Octauū priuilegiū qz corpꝰ ſcti laurētii honorauit corpꝰ ſcti Stephani. Dñs cū ſepulchrū ſcti laurētij aperiſſēt vt ibi corpꝰ ſcti Stephani ibi collocarēt tūc laurētiꝰ in latꝰ ſe vertit ⁊ mediā prē ſepulchri vacuā deſeruit / ſic corpꝰ ſcti Stephani ibi collocatū eſt et clauſo ſepulchro audite ſūt voces angelorū dicētes ⁊ plaudētes. O felix Romā corpꝰ laurencij hyſpanis Stephani hieroſolymitani glorioſa pignora vno claudis mauſoleo. Unde inuenit triplex tranſlatio facta de corpe ſcti Stephani. Prima fuit de agro iuxta hierl'm vbi primo ſepultus fuit et tranſlatꝰ ad montē ſyon. Secūda de monte ſyon ad Cōſtantinopolim in grecia. Et illa trāſlatio facta eſt tpe Iuſtiniani imperatoris q̄ cepit regnare anno dñi cccc. xxiiij. Et tunc tpis oſſa ſancti Stephani quedam nobilis dña ignorantes tranſtulit de hierl'm in Conſtantinopolim putans ſe ducere oſſa ſui mariti: ſed demones in aere vlulabant ⁊ clamabant et factum Stephanū proderūt. Tranſlatū eſt autē corpus ſcti Stephani romā tpe pelagii pape qui. xxij. papa erat: ⁊ ſedit q̄ttuor annis ⁊ menſibꝰ ſex. Monū ꝓuilegiū addit qz feſtū xp̄iꝰ hodie in vniuerſo mūdo ſolēniter celebrat: ⁊ in q̄libet miſſa q̄ hodie notat. O q̄ magna iſta ꝓuilegia. Quantū ad ſcdam partē iſtius ſermonis p̄s noſtra informatiōe eſt ſciendū qz exēplo beati Stephani debemus noſtris inimicis indulgere. Vbi diceres. quō q̄s teneat̄ de neceſſitate ſalutis ſe ad inimicos habere. Rñdet̄ q̄ p̄cio tenetur q̄s ex puro corde eis indulgere: ſic q̄ nō velit ſe vindicare ne c̄ abo nec factoꝝ ⁊ q̄ nō odiat inimicos nec optet eis malū ex ira ⁊ rancore vt dicere poſſit cū dauid in p̄s. Si reddidi retribuentibꝰ michi mala ⁊c. Sed q̄ ſic ſtāt q̄ gaudent de infortunio et dolēt de proſperitate inimicoꝝ ex rancore: iſti hñt cordā dyabolica qz ſiles ſunt dyabolo q̄ dolet de bonis noſtris et gaudet de malis noſtris: ſic iſti rācoroſi ſūt. ergo ſūt a deo maledicti. vt habet̄ Eccla. v. Ve q̄ dicitis bonū malū: et malū bonū Scdo tenet̄ quis indulgere et diligere inimicos ſuos ſic q̄ nō velit eos p alios vindicare. exēplo xp̄i cuiꝰ iniuriā cū diſcipuli vindicare vellēt rndit reprehēdendo illos. Lu. ix. Neſcitis cui ſpūs eſtis. Dñs ſi q̄s haberet filiū vel frēz vel cognatū ⁊ nō rogaret eū nec inberet vt ſe vindicaret: ſz ſolū ſciēter admitteret: eternā dānationez talis ſic incurreret. Dñs apls. Ro. i. Digni ſūt morte nō ſolū q̄ ꝑtā faciūt: ſz et q̄ conſentiūt facientibꝰ. Tertio tenet̄ ſic indulgere ⁊ diligere q̄s inimicos vt nec p deū velit eos ledi: vel hic vel i futuro. Sz ꝓtea hoc faciūt q̄ ſup inimicos ſuos vindictā atre exposcūt ꝓtra q̄s dixit b ſūs

Greg. Jubet de⁹ vt diligaꝫ inimic⁹: ⁊ nō rogaꝫ de⁹ vt occidat inimicū Subdit btūs Gre. Quis ḋs sic oret ipe suis p̄cib⁹ extra ꝯditorē pugnat ꝑ quēq; optat vidictā a deo sup inimicos: talis meret⁹ q̄ sibi eueniat illa vindicta ex ꝝbus iusticia dei Dñi Legit Lu. vj. Eadē mēsura q̄ mēsi fueritis remetietur ⁊ vobis. Quarto ḋs tenet⁹ diligere ⁊ diligere inimicos vt eis cōia signa charitat⁹ exhibeat seu oñdat q̄ alius hoib⁹ cōit consuescit exhibere: sicut loq; ⁊ salutare ⁊ rīdere &c. ⁊ sic de alijs. Vnde cū ḋs rancore non habet loq; cū inimico vel ꝓximo amicabile talis est in statu dānatōis Quito tenet⁹ ḋs indulgere ⁊ diligere inimicos suos sic q̄ hēat aīm ꝑparatū ad subueniēdū ipsis in speciali si i magna necessitate fuerint ꝛstituti Dñi Ꝑroner. xxv. Si esurierit inimic⁹ tuus ciba eū. si sitit potū da illi: ⁊ habebis mercedē a deo. Quātum ad terciā ptē huius sermōis sciēdū q̄ oēs hoies debēt festū sci Stephani solēniter celebrare ⁊ deuote: ⁊ ipm tanq̄ singularē patronū inuocare/ q̄ pōt oibus inuocātibus eius subuenire Ꝓximo infirmātib⁹ Dñi in inuētōe sui corporis septē ifirmi curati sūt a diuersis lāguorib⁹ etiā qui patiunt̄ dolorē oculoꝝ. Vnde in ei⁹ legēda legit⁹ q̄ flores sup altare bti Steph. ponebant̄/ o inde allati ⁊ in oculis cuiusdaz cece mulieris positi: p virtutē illoꝝ floꝝ ⁊ meritis sci Stephani illuminata est. Etiā pāni de altari ei⁹ sumpti ⁊ sup egros positi mltis extitere cūt in medicā. Etiā hz ptātē sup mortē. Nā sicut refert beatus Aug. in li. de ciui. dei. Sex mortui mēbris suis sunt restituti. Vnde in eodē li. legit⁹ p cū quedā mulier esset defuncta tumulā illius ad eccliam beati Stephani de portauerūt q̄ cū sup defuncti corp⁹ esset ꝓiecta ꝓtinus illa surrexit a morte. Idem quoq; fuit ibidē q̄ cū corpus cuiusdā defuncti inunctum fuisset oleo in nocte sancti Stephani bñdicto mox ille surrexit. Etiā hz ptātē sup sterilitatē terre. nā cū quodā tpe in mūdo esset magna sterilitas caristia et penuria meritis sci Stephani magna pluuia descēdit ⁊ terrā fecundauit ⁊ abūdātia fuit subsecuta magna. Etiā hz ptātē subueniēdi hoib⁹ in piculo maris existētib⁹/ vñ cū quā tpe demones tēpestatē suscitassent i mari/ ⁊ naute piclitari timerēt inuocabāt btūm Ste. et ipe apparuit eis di. ego sum nolite timere ⁊ sic extā est tranquillitas magna et cū salute piculū euaserūt. Etiā pōt ob sessis subuenire. Vñ legit⁹ cū filia theodosij imperatoris a demone eēt obsessa demō i ea clamabat voce magna di. Nisi Ste. romā veniat nō exibo q̄z sic est volūtas apl̄oꝝ. Et cū ad romā corpus sci Steph. esset delatū: puella illa a demonio extati est liberata. Itez in discipulo de tpe duo sermōes de scō Ste. quō nouē generibus hoizcelū apertū est cū duob⁹ exēplis &. quō mat̄ dna maledixit. x. puerīs suis. q̄re in dñci. de tempore. ser. xiij. et. xiiij.

¶ De sancto Johāne euāgelista. Ser. viij.

Hic est discipul⁹ ille quez diligebat ihc⁹. Ista scribit Johānis. xxj. et instantis festiuitatis euāgelio Sup ḋbus ꝺbis ad honorem dei et sancti iohānis apl̄i ⁊ euāgeliste tria sunt dicenda. Ꝓmo de ꝓuilegijs sci Johis apl̄i ⁊ euāg. Secūdo aliqua ꝑ infozmatiōe simplicit⁹. Tercio aliqua miracula ꝑ nostra ꝛelatiōe. Quātum ad ꝓimū sciēdū q̄ sctūs Johēs. apl̄s hz mlta ꝓuilegia q̄ a nobis diligēter sunt ꝛsideranda ad honorē amatoris sui. s. dei. Ꝓimū ꝓuilegium est ꝑfunda sapiētia. Mā ceteri euāgeliste ver sati sunt circa hūanitatē xp̄i. sz beatus iohēs circa eī⁹ diuinitatē. q̄s dixit. In ꝓncipio erat ꝺbū. Johis. i. dñi Beda Si btūs iohēs aliquā tulū volasset alti⁹ tot⁹ mūd⁹ eū capere nō potuisset. Vñ de ipo canit. Volat auis sū mera quo nec bates nec ꝓphēta euolauit altius Tā ipē da q̄ impleta nunq̄ bibit tot secreta purus hō purius nō ei iohēs alti⁹ potuit ascēdere i dēū nisi ꝑus fieret deus ⁊ hāc sapiētiā ꝑfundā de ipo dñici pectoris cōte potauit q̄s i cena sup pectus xp̄i recubuit. Scōz fuit q̄ ipe ꝺginitatē suā seruauit: fuit ei ꝺgo corpe ⁊ mēte. Tercium ꝓuilegiū q̄ xp̄s ipz spāl̄r dilexit. vnde ꝑ meruit vocari discipl⁹ ille quē diligebat ihc⁹ q̄uis em̄ xp̄s oēs apl̄os suos dilexit: spāliter tū iohēm q̄z i sua tuitione ad xp̄m quer⁹ fuit q̄z minor fuit iter ceteros apl̄os. Quartū. iij. Bonū est virū cū portauerit iugū dñi ab adolescētia sua. Quartū q̄z ad oia secreta sua ad eū admisit xp̄s sicut ad puelle resuscitationē vt habet Mat. v. ⁊ ad suā gl̄iosam trāsfiguratiōnē in mōte thabor. Mat. xvij. Quintuz q̄ xp̄s matrem suā sibi recōmēdauit. Xp̄s nāq; in hac vita ḋnq; habuit q̄ amisit. Ꝓtio corpus suum cōmēdauit nicodeme et ioseph ab arimathia. Scō aiaz p̄ri. Tercio subāz ꝛpalē inde Quare ecclīam sctām petro. Quinto matrē cōmisit iohānī. Fecit nāq; xp̄s iohēm frem suū q̄n dixit. Mulier ecce fili⁹ tu⁹. i hoc q̄ dixit fili⁹ fecit eū cōfratrē suū Deinde dixit discipulo. ecce mater tua. ⁊ ex illa hora cepit eā discipl⁹ i suā s. custodiam. Sextū ꝓuilegiū q̄z maiorē familiaritatē oñdit cuius ꝓpria cā familiaritatis fuit. q̄z iohēs ꝓpter amorē ihu xp̄i oēm amorē terrenoꝝ deseruit q̄z oia tpalia ꝓpt ipz dereliq̄t. Etiā amorē p̄mum q̄z parētes suos ꝓpter xp̄m reliq̄t. Insup amorē carnalē Mā vt dicit Hiero. xp̄s de nuptijs iohēm volētē nubere vocauit: ⁊ sic i ꝺginitate carnis pleuerauit. Septimū ꝓuilegiū q̄z xp̄s ꝓditorē suū iohānī reuelauit ānuit ei sibi⁹ petr⁹ q̄ a xp̄o q̄reret ḋs esset eū traditurus ⁊ ipe xp̄s iohānī reuelauit di. Cui intinctū panē porrexero ipse est q̄ me tradet. Nā si petr⁹ traditorē dñi scīuit

De scto iohāne euāgelista

scet:ꝑm ꝓtin⁹ trucidasset:aut ꝓ ꝫ etiā dēnīb⁹ fuis liniatis. Octauū ꝑuilegiū:qz būs iohēs hz dignitates oīz scīs ꝓcellit ei apls i epls suā gelista i euāgelio ꝙhā i apocalipsi:vbi plura scribit q̄ ad huc fuerunt. martyz fuit iquātū cū cū alijs apl̄is fuit flagellat⁹. vt hēt Act. v. Et etiā i olleo rome adult⁹ iuxta portā latinā Cōfessoz ⁊ doctoz eccle:qz vsq; ad mozte fidē catholicā ⁊ rāter ꝓdicauit. Ego fuit mēte ⁊ corpe. Nomū ꝑuilegiū qz diuti⁹ oīb⁹ apl̄is vixit hac vita. Dā i cronica helpmādi scribit q̄ iohēs apl̄s et euāg. tpe domitiani imperatoris fuit relegat⁹ in insulā pathmos p annū integrū: ⁊ ibi scripsit apocalypsim. ⁊ dē imperatez domitian⁹ post vnū annū ⁊ q̄nq; mēses cruciat⁹ interfectus est:qz comantis mulca mala iculeat. ⁊ cōfob̄inos suos ꝓpriosq; interfecit ⁊ statuā aureā noie[illegible]i capitolio suo ꝑcepit adozari. Et post hūc regnauit Nerua cocx vno āno ⁊ mēsib⁹ q̄tuoz hic oēs epulas reuocauit et sic iohēs apl̄s de exilio pathmos reuersus rogat⁹ ab ep̄is alia euāgeliū scripsit ⁊ sedēs absq; tecto i vēto: ꝛ ad ꝑces ei⁹ in eodē loco nec pluuie nec ventꝰ aut turbine aut chozuscationes aut tonitrua vsq; i hodiernū diē vnq; descēdere. Nerua cesar obiit āno dñi. xcix. Post hūc regnauit Traian⁹ impator gñe hyspan⁹ anno dñi. c. i regnauit āns. xix. mēsib⁹ sex. āno tricesimo ꝓio iohēs cuā migrauit ad celū. viij. kl̄ iulij. vbi natiuitas iohis bap. celebrat ⁊ sic vno eodēq; die est ambox solēnitas ꝛ i medio trā/sierūt. c. ānt Decimū ꝑuilegiū qz vitā ei⁹ xp̄s in pace finire voluit nō dixit. Sic eū volo manere. Undecimū q; xp̄s ad tp̄z mozientē cū oībus apl̄is suis vēit appuit ei sibi dñs cū discipul⁹ suis dic. Veni dilecte mi qz tps est vt epuleris in cōuiuio meo cū fratrib⁹ tuis Surgēs aūt iohēs cepit ire. cui dñs dixit Dñica die ad me venies. Veniente aūt dñica die venit vniuersus ppl̄s ad ecclīaz q̄ tuo nōie erat fabrica ta q̄ ꝓio gallox cantu ꝑdicauit illis. hozans eos vt i fide cēnt stabiles ⁊ i mādat(dei ferue tes:⁊ post hec fouea facta fieri iuxta altare de sctē sēq; i eā expānis manib⁹ ad deū dixit. In tuitatus adiuuauū tuū dñe iesu xp̄e ecce venio gras ago tibi dñe:qz dignatus es me ad tuas epulas inuitare. scīes q; ex toto corde deliderauī te. Cūq; oratiōnē cōpleuisset tāta lux sup eos emicuit q; nullus i eā respicē potuit:recedēte aūt lumie fouea plēa mānis inuēit. qđ i illo loco vsq; hodie gñat:ita vt in eundo fouee edificat minute arene scaturire videat. sicut i fontibus fieri ꝛsueuit. Undecimū ꝑui. q; q̄dā dicūt q; tā sit i cele corpe ⁊ alia quod gueuire dicūt ei liberalitati ⁊ dignitate toh. Denici sibi liberal⁹ fuit qz corp⁹ ei⁹ custodiuit ne corrupti aut subtus careret ne oleū ferues adureret ne venenū ei necaret:ne gladio deficeret ⁊ ne mozi dolozē sentiret. Si g̃ xp̄s corpi ei⁹ tā liberalis fuit i mūdo:nec dz min⁹ liberal⁹ eē i celo. Si g̃ alioz apl̄oz corpa honoz anf i terris:manifestū est q; corp⁹ bti iohis etiā debuit honozari q̄ tāte dignitat(excellētia fuit ꝑ tū. Post q; aūt ei nulli⁹ honoz exhibet i terris quenies ē vt honozet i cel: vt corp⁹ ei⁹ corpi xp̄i ⁊ mēbris ei⁹ sotietatē faciat i cel. Tridecimū ꝑui. ei⁹ q; hodie festū ip̄i⁹ solēnit i vniuerso mūdo celebrāt ⁊ ēt i q̄lz missa singl̄ notāt. O q; gloriosꝰ est nomē iohis i quo est gīa dei. Decimū quartū ⁊ vltimū ꝑui. qz ipe cōposuit sedm aliquē fidei dī. Et in ihesum xp̄m filiū ei⁹ vnicū dñm nr̄m Credere ei tenemur q; iesꝰ xp̄s ē vnigenitus ⁊ ꝛbus filius dei ⁊ q; fuit tū pre coeternat⁹ ⁊ q; est alia ꝓsona a pre ⁊ q; est vnius nature et substātie cū pre:⁊ q; ei pri coequalis ⁊ coetn⁹ Joh. x. Ego ⁊ pr̄ vnū sum⁹. c. Sm fozmā dei et pr̄ maioz me est. c. Q; hystoriat(fozmā. Quātū ad scdaz ptē illi⁹ sermōis p nr̄a ifozmatiōe ē sciēdū q; scīs iohēs apl̄s vt testat hyero. cū vsq; ad vltimā senectutē deuenisset:⁊ tā/ciesset xcix. āno⁹, ⁊ tā post passionē xp̄i. lx viij. āno⁹ p̄dicasset/⁊ vix int discipulox man⁹ ad ecclīam deportaret:nec pl̄a ꝛba dicere posset ad quālibz paulaz hec ꝛba dicebat eis. Filioli diligite alcerutrū. Tādez fīes q; eo erāt admirātes q; sp eadē ꝛba diceret. dicebāt ei. Magister q̄re hec ꝛba sp loq̄ris. Qui ꝛndit. Qz p̄ceptū dñi ē:⁊ si hoc solū fiat:tūc suffecit ad vitā eternā. Ego sequnur doctrinā scī toh. et diligam⁹ deū ⁊ nos inuicē sicut xp̄s dilexit nos Vos q̄rit q; redeūt ad charitatē vt sit nob(sufficiēs ad salutē cū nemo sine charitate saluet. Rūc q; tria. Primo q; hō dimittat oē peccm̄ mortale ad minus ꝑ dilectiōe dei. hūs ꝓximi. Qui dilit(dñm odit malū. Qui ei nō odit malum nō hz veram dilectionē ad deū ꝛz simulatā. Si g̃ dicis hoc vt illō dimittē nego. Rūdeo q; i hoc adhuc nō habes veram dilectionē dei. sicī vnā gutta fe dilectiōis hēres totū mundū li peteret de⁹ dimitteres qz dicit bt̄us Aug. q; vna gutta charitat(ē maioz oceano Scīo ē necessariū vt ob ei⁹ dilectionē p ꝛceptus tibi illato ⁊ p̄cm̄ aliquē honorē sibi exhibeas p aliq̄ bona opa ⁊ p pniaz alit dilectio tua non sufficit nec est ꝛba. Mū ps. xxxiij. Declina a malo ⁊ fac bonū. Qz non sufficit mala dimittere:sed opz bona operari. vñ bt̄us Greg. Probatio dilectionis exhibitio ē operis. Mā cū q̄z dñs terrenus q̄ est ꝛceptor⁹ et offensus vult vt ei aliq̄s honor in recōpēsā exhibeatur:sic ⁊ ipe dñs nr̄ iesus xp̄s cū sit dñs dñox sine vult Sz sūe q̄dā q; p oi ꝛceptu ⁊ p oib⁹ petis suis non solū magnā satisfactionē vlt gliaz sibi exhibere nolōt/immo nec vnā veram ꝛcritionē sibi dare volūt Mā illā gliosus de⁹ acceptaret vbi aliā habere nō posset p̄m illud ps. l. Cor ꝛcritū ⁊ hūiliatū deus nō despicies. Date g̃ hāc limō vult vt illi ꝛti magni ꝑ dilectiōe ei⁹ mozte pati mūdū r[illegible]

singlis dia p deo dare valet hoc minimū tribue re ⁊ p illa sanabit dia vulnera aliarū vestrarū Piere.xxx. A vulnere tuo sanabo te. Itē p pheta i.p. Qui sanat contritos corde ps. cxlvi. Mat.v. Bri q lugēt qm ipsi cōsolabunt. Sed qui nūc nō cū dare volunt p ei⁹ dilectiōe vos iudicate si illū vere diligunt vel nō. Tercio q p eius dilectiōe ad primū habeas fraternaz charitatē vt ei bonū appetas: dcḋ vis ab eo supportari hoc sibi nō facias et si eū lesisti in fama vel in reb⁹ vt sanctificas ⁊ si te in aliquo leserit vel offenderit; hoc ei ex toto corde indulgeas altervero nō vere diligis vñ aplꝰ. i. Cor. xiij. Si distribuero oēs facultates meas in cibos paupeꝝ: charitatē aūt nō habuero nichil facio cū sicut ex sonās. i. Joh. iij. Qui nō diligit fratrē manet i morte Et hoc est charitas sufficiēs ⁊ ducit ad gloriā eternā. Sed p̄tum ad tertiā partē huius sermonis est scīendū q hodie oēs homines dñi festū sancti Johis solenniter celebrare ⁊ ipsum deuote inuocare. Primo infirmi ⁊ obsessi. Vñ legit de eo q tactu vestis ei⁹ sui infirmi curati sunt ⁊ demones ab obsessis repulsi: ēt hz ptātē sup mortē Vñ de eo legit q cū de exilio pathmos reuocatus esset et epheſum intraret druſiana eius dilectrix q̄ sui aduentum plurimū desiderauerat mortua efferebatur. Tunc feretrū tulit deponi dicēs Dñs noster iesus xp̄s suscitet te druſiana surge et vade in domū tuā ⁊ prepara michi refectionē: tūc stati illa surrexit ⁊ cū eo ciuitatez reintrauit. Etiā filiā cuiusdā vidue q̄ celebratis nuptiis post .xxx. dies obiit sanct⁹ Johēs a morte suscitauit: et post mortez pōt hoibus subuenire. Nam ipse liberauit alam cuiusdaz a purgatorio Sed q̄ritur quare hodie homines bibunt in amore sancti Johis Rñdetur q ipse sanctus Johēs cum signo crucis venenum bibit ⁊ nullā lesionē incurrit: et cū eo dēveneno duo in p̄sencia Johis et totius populi suerūt interempti et ipse sanctus Johēs tunicā suam tribuit aristodemo pontifici dicēs ei. Vade ⁊ mitte eam sup corpora defunctoꝝ dicēs Aplꝰ xp̄i misit me ad vos vt in xp̄i nomine exurgatis. Quod cum fecisset aristodemus illico surrexerunt. Etiam beatus Johēs stilum eis frondū virgas in aurū cōmutauit ⁊ litteraꝝ sara in gēmas p̄ciosas mutauit. Etiā nota aliū p̄sonē de sancto Joh. Et vtrū iesus plus dilexit Petrū q̄ Johānez. Quere in discipulo de tempore cū miraculo et exemplo. sermo. xv.

De innocentibus. Sermo. lx.

Q Uitens herodes occidit oēs pueros qui erāt in bethleem et in oibus finibus eius Mat. ij. Ex quo hodie peragit festū pueroꝝ innocentū q̄ ab iniquo herode interfecti sūt: cūc in p̄senti sermone tria sunt dicenda. Primo de solēnitate pze cētis festiuitatis. Secō quō parentes se habere debent ad pueros suos. Tercio exemplum Quātum ad primum sciēdum q festum innocentium ⁊ eoꝝ martyrū est solēniter peragendum ppter tria. Primo propter p̄s. nā ipsi primi sunt qui p xp̄o iesu post eius natiuitatē mortem ꝑpessi sunt. q̄ notant flores martyrum in sacra scriptura. Secō ppter numerū ipsoruꝝ: qz tot sunt q̄ numer⁹ eoꝝ incertus est: hz ecclia peragit numerū eoꝝ sine dubitatione quā vidit Johānes: vt habet Apo. xiiij. Vidi agnū stantē supra montē syon ⁊ cū eo centū quadraginta quattuor milia hñtes nomē ei⁹ ⁊ nomē patris eius scriptū in frōtib⁹ eoꝝ Mox si laus vni⁹ sancti vel vni⁹ angeli vel hoīs est accepta ⁊ laudabilis qz̄ deo: quid tūc laus tot sanctoꝝ innocentium. Etiam si deus exaudit p̄ces vnius sancti vel hoīs vel maxime duoꝝ vel triū cōgregatorum in nōie eius: qḋ cū ibi tot sancti simul sūt congregati. Etiā si vnus sanctus est venerād⁹: nōne tunc tot milia sanctoꝝ sunt venerāndi: nunq̄ eīm in anno tot sanctoꝝ festū peragit̄ ꝑter festū oim sanctoꝝ sicut hodierna die pagit̄. Tercio ꝑpter locū: qz in bethleē occisi sūt vbi xp̄s est natus: q̄ in verbis p̄dictis dictus est. Herodes occidit oēs pueros in bethleem et in oibus finibus eius. Vbi scīendū sm glo. q̄ occisio pueroꝝ innocentum facta est post annū ⁊ tres dies post natiuitatē xp̄i. Disturbat aūt herodes ppter magoꝝ extractū. Fuit eīm rome a cesare creatus: ⁊ sic fere p annū fuit impedit⁹ in petitionibus cesaris. ⁊ tūc ꝓphia impleta est Rachel plorās filios suos. Piere. xxxi. Sed dicetis quare rachel ⁊ nō Jacob plorauit. Respōdeō q̄ matres sunt magis passibiles ⁊ maioris pietatis sm Aristo. ergo plꝰ ꝑturbatur pueris Et qz plus diligūt pueros: ergo plꝰ volent de aduersitatibus pueroꝝ. Unde notandum q̄ euāgelium hodiernum notanter dicit ploratus quo ad parulos et vlulatus quo ad matres. dñs Chrysost. in sermōe hodierno. Parvuli plorabant eo q̄ a matribus separabātur Matres vlulabant eo q̄ a filiis desolabantur. unde Grego. in sermōe p̄ntis festiuitatis dicit q̄ martyres in lachrymis baptizati sūt sine matre: sicut filij in sanguine eoꝝ et matres non carebunt martyrij gaudio qz in martyrio puerorum matres passe sunt. Nam gladius ptransiens pueroꝝ membra eorum matrum penetrauit et ad intima peruenit. unde Chrysost. Maior erat dolor i matrib⁹ remanētibus q̄ in parvulis morientib⁹. Et sm sanctū Tho. ꝑpter istū plorātū ecclia deponit hodie ꝙdaz signa letitie: vt Alla. Gloria in excelsis deo in missa: ⁊ Te deum laudamus in matutinis. Quātum ad scḋaz partē istius sermonis est sciendum q̄ parentes tenētur tria pueris suis si volūt cū ipsis merere vitā eternā. Primum est q̄ debēt eos inducere ⁊ informare vt

offerãt deo innocẽtiã ⁊ puritatẽ ſuam cũ ipſis pueris innocẽtibus q̃ hodie ſanguinẽ ſuũ p̃ ꝓpter xp̃m fuderũt: et hoc eſt pueris multũ vtile et deo valde acceptũ qñ pueri a iuuẽtute incipiũt deo ſeruire: qz ipſi deo ꝓpinant diuinum puriꝰ. ⁊ iuuẽtutem ſuã floridã. Sz ſenes petõres q̃ ſi ſenio ad deũ ſe cõuertũt ⁊ pniam agũt offerũt deo feces: ſz cũ de⁹ eoꝝ feces nõ ſperneꝝ ſua mia ⁊ bonitate. Wñ parẽtes debẽt docere pueros ſuos Pater noſter ⁊ Aue maria ſimbolũ fidei: decẽ pcepta. Et vt deum diligãt ⁊ ei fideliꝫ ſeruiãt: orando ieiunando: eccleſias viſitando: miſſas et ſermones audiendo: hoc eſt eis multũ vtile: qz ſemp poſtmodum ſunt plus inclinati ad ſeruiẽdum deo. Scõm qđ tenẽtur parẽtes filiis ẽ q̃ tenẽt eos corrigere qz ꝑ ſuffitit q̃ inſtruãt eos in bonis ſz dñt eos corrigere ſi exceduñt: qz oia peccata q̃ pueri cõmittũt ſub obedientia parentũ de his parẽtes reſpõdebũt i die nouiſſimo. ergo hic aduertite parẽtes: qz etiã ſi cãtebite eſtis ꝛ ꝓpter pueros veſtros dãnari poteritis ꝑ vigratia. Si pater et mater nunq̃ peccaſſent mortaliꝫ ⁊ permittũt filiũ ꝑ filiã mortaliter peccare ⁊ eos nõ corrigũt ſed tacẽdo conſenti unt: et ſi ſic ſine penitẽtia moriũtur eternaliꝫ cũ ſuis pueris damnantur Rom. i. Digni ſũt morte non ſolũ facientes: ſed cõſentiẽtes. vñ in decre. ẽz. Pari pena puniẽdi ſunt facientes ⁊ cõſentiẽtes. xbij. q. iij. omnes. Sed diceres quõ corrigẽdi ſunt filii. Rñdetur ſi ſint filii ꝓbi ⁊ ex fragilitate qñq̃ ꝺeliquũt tales pueri cum benigne tractare ſunt corrigẽdi. Si autez ſunt ꝓtenti et correctio dulcis nõ ꝓficit: tũc corrigẽdi ſunt cũ aſperabirga. Prouer. xxiij. Noli a puero ſubtrahere diſciplinã ſi cũ pculeris cãbẽga nõ morieꝫ: ⁊ aiaz eius de inferno liberabis. ẽ. qñ audis puerũ tuum iurare per deum mẽdaciter aut blaſphemare deum: aut maledicere ꝓximo: aut dicẽs mala ꝓximo tuo inferre. aut cuz ſuperbia chorizare: aut feſta aut ieiunia eccleſie frãgere: aliis pueris maledicere: detrahere: furari: abiurare: ꝺbis vel factis moleſtare: aquas balneando intrare: et ſic de aliis ſingulis: tũc tu teneris eum corrigere. Sed heu ſunt aliqui parentes qui ex inordinato amore pueros ſuos corrigere nolũt nec volũt q̃ aliꝺs corrigat ipſos ⁊ ſic pueros pueros educunt ⁊ tales parẽtes pueros ſuos plus odiũt q̃ diligunt. vñ Prouerb. xiij. Qui parcit virge odit filiũ ſuum. Etiã ſunt aliqui parentes qui pueros ſuos aliq̃ pedibus calcãbel teuicidãt: ⁊ cũ manib⁹ ad capita pcutiunt ⁊ ſic eos infatuãt. Etiã ſunt aliqui q̃ pueris ſuis maledicũt. Exemplũz de hoc in Ceſario de puero illo quẽ demones cũ corpe abſtulerunt ꝓpter maledictionẽ parẽtuz q̃ amplius illũ pueriũ nũq̃ viderũt: ⁊ hoc pmiſit deus in terroꝛẽ aliozum parẽtum ne pueris ſuis ſic maledicãt: ſz potius cũ aſperabirga corrigãt. Tertiũ q̃ parẽtes nõ debẽt relinquere res iniuſte acq̃ſitas pueris ſuis qz melius eſt modi cũ iuſto ſup diuitias petõꝝ multas: ſed cõtra hoc faciũt etiq̃ q̃ tã inordinatũ amorẽ hñt ad pueros ſuos qñ bene cognoſcunt q̃ poſſidentur iniuſtas res: tamen nolunt eas reſtituere ne filij depauperẽt ⁊ ſic ſeipſos et pueros damnant eternaliꝫ. Etiã ſciẽdũ q̃ filij cõquerũtur de talibus parẽtibus tã q̃ de ſuis occiſoꝛib⁹ Nam quot denarios eis ſcienter reliquũt de iniuſtis rebus quaſi tot gladios pueros ſuos trãſfigũt. Nam heredes qui ſciẽter iniuſtas res poſſident: damnant ſe cũ parẽtibus. Eccliaſ xli. De patre impio conq̃rũtur filij qñ ꝓpter ipm ſunt in opprobrium dei. Quãtum ad tertiam partẽ iſtius ſermonis nota exemplũ. Legitur q̃ qdam parẽtes habuerũt vnicã filiaz que exemplo matris deuote deo ⁊ marie virgi in ſeruiuit ⁊ in virginitate firmiter pmanere ꝓpoſuit. Pater autẽ iuſſit matrẽ vt filiam ornaret pulchris veſtibus. Mater aũt plus timens maritũ q̃ deũ crines filie ſue ornauit ⁊ eam veſtiuit pompoſe: tunc angelus dñi matri apparuit dicẽs ei Quia plus timuiſti virũ q̃ deum filiam ornãdo ⁊ adultraxiſti eaz xpo ⁊ aptaſti eaz mundo: ꝓpterea infra quatuoꝛ hebdomadas moꝛieris ⁊ dãnaberis niſi infra illud tps penituerit. Et inſup oẽs pueri tui moꝛiẽtur infra illud tps ⁊ in pnã manꝰ tue ꝺbus crines filie tue adoꝛnaſti tã arcteent qđ totũ ſic factũ eſt. ſz ipſa pniam nõ egit: et ſic ipſa ⁊ pueri moꝛtui ſunt vt dictũ eſt ab angelo Ex quo exemplo ꝑz q̃ parẽtes poſſũt dãnari ꝓpter pueros. Etiaz poſſunt mereri cũ pueris vitam eternam quia omnes laboꝛes quos habent cum pueris ipſos educando deus remunerabit. vnde ad Rom. viij. Scimus quoniam diligentibus deum oia cooperantur in bonum. ⁊ ſm Aug. Nullum bonũ irremuneratum: et nullũ malũ impunitũ. Item alium ſermonem de innocentibus. ſcilicet de parentibus qui occidũt pueros ſuos ſpiritualiꝫ: ſicut herodes occidit innocentes pueros coꝛpoꝛaliꝫ quere in proceſſu de tpe ſer. xbi.

De conuerſione ſancti pauli. Sermo. xi

Saule ſaule quid me perſequeris. Ita ſcribitur. Act. ix. Circa hodiernum feſtum tria ſunt dicẽda ad laudem et gloriam ſancti pauli apli. Primo quare conuerſio ſancti pauli apoſtoli celebꝛatur. Secõ quedam ꝑ informationem ſimplicium Tertio aliqua miracula ꝓ conſolatione noſtra. Quantum ad primũ ſciendum q̃ conuerſio ſancti pauli celebꝛat̃ ꝓ oibus aliis ſanctis ꝓpter tria Primo ꝓpter exẽplum vt nullus peccatoꝛ deſperet q̃tũcũq̃ magn⁹ exiſtat Nã xp̃s perſecutoꝛi gratiã dedit in ſignuz q̃

nulli vult denegari gratiã ⁊ miam suã. vñ ps. Cor cõtritũ et hũiliatũ nõ. Nullus eñ peccatoz dz desperare: etiam si multa peccã et magna cõmisit. Quia sm beatũ Bernũ. Maioz est dei pietas q̃ quelibet iniquitas. Aliqui eñ ꝙñ de iustitia audiunt ꝑdicare: cũ tñ ipsi nolunt desperare. Non sic impii non sic sed cõfidere: qz deus non vult mortẽ pctõris: sed vt magis cõuertat ⁊ viuat. vñ Ezech. xviij. In quacũq; hora ingemuerit peccatoz nõ. Scõs ppt̃ gaudiũ: qz sicut ecclia sustinuit tristiciã in plecutione eius: sic etiã cõuersio acquisiuit sibi leticiã ei⁹ mirabili cõuersione: qz sicut erat ꝑus plecutor crudelis ecclie: sic postmodũ factus est fundatoz ⁊ lumẽ totius ecclie: qz pre ceteris apl̃is plus laborauit ꝑdicãdo in vniuerso mundo. Vñ hodie in collecta dicim⁹ in missa. Deus qui vniuersum mundũ beati pauli apostoli predicatione docuisti. da nobis q̃s: vt q̃ hodie eius conuersionem colimus p ei⁹ ad te exẽpla gradiamur. Tercio ppter miraculum qđ factũ est in ei⁹ cõuersione. Mã eius cõuersio facta est per lucẽ refulgentẽ: ⁊ eadẽ lux fuit immẽsa: ⁊ circũfulsit eũ circacũquaq; sicut patet in epistola hodierna quomodo conuersus est miraculose: dic textum epistole. Insuper tenendum q̃ sanctus paulus hz nouẽ p̃uilegia. Primũ est q̃ dñs vocauit eũ ad dignitatem apostolatus et mirabilius q̃ alij apostoli est vocatus. Ceteros enim apostolos oẽs xp̃s vocauit adhuc existens hic in mũdo: sed sanctum paulũ vocauit de celo. vñ p̃s. cl. Dñs de celo in terrã p̃spexit. Ideo autẽ xp̃s Paulũ de celo vocauit. ad innuendũ q̃ esse deberet tot⁹ angelicus: totus celicus: tot⁹ dei koꝛmis. Etiã ceteros apl̃os vocauit solo verbo dicens. Venite post me faciã vos fieri piscatoꝛes hoim. Mat. iiij. Sed paulũ vocauit per lucẽ immensam: qz circũfulsit eum lux de celo. Scõm p̃uilegiũ: qz ipse fuit p̃um⁹ in ꝑdicatiõe: q̃uis ultimus in vocatiõe. Predicauit aũt sapiẽter dulciter: ⁊ infatigabiliter: grecis: barbaris et romanis ⁊ oibus nationibus mũdi. Tercium p̃uilegiũ fuit q̃ fuit raptus in tertiũ celum vbi totum mysteriũ dñice incarnatiõis in tribus sue execratiõis edoctus fuit ad Gal. i. Nota tum vobis facio euãgeliũ q̃ euãgelizatũ est a me: qz nõ sm hoiem didici: sed p reuelationem ihesu xp̃i. Quartũ p̃uilegiũ: qz similis est angelis q̃ sunt nũcij. Et ipse paulus nũcius xp̃i fuit: qz nomẽ xp̃i toti mũdo nũciauit. Sed dicere quõ sanctus paulus nomẽ xp̃i portauit Rñr portauit nomẽ xp̃i in coꝛde p fidẽ in manib⁹ peroperationẽ in oꝛe p predicationẽ aũt duã. Vñ illud bñdictũ nomẽ ihesus intantum dilexit vt ipm quingẽtis vicibus in epistolis suis nolauit. Etiã illud venerabile nomen ihesus intantũ dilexit: vt etiã post decollationẽ suam in oꝛe habuit resonando ter ihesus ihesus ihesus. Cum enim ad locum sue passionis venisset versus oriẽtẽ manibus extensis cũ lachrymis oꝛauit et deo gratias egit. Post hoc valedicẽs fratrib⁹ suis vtrũq; genu in terrã fixit: collum suum extẽdit: ⁊ sic rome decollatus est. Et mox caput ei⁹ a coꝛpoꝛe saltẽs nomẽ ihesus clara voce intonuit: ⁊ vbicũq; caput eius exiluit: mox fons erupit quod hodierno ꝛpe manifestũ est. Quintũ p̃uilegiũ est: qz similis est martyribus: qz post suam cõuersionem multas persecutiões est passus: quas vbi serius enumerat hzemiter dicẽs. Paul⁹ apl̃s in philippi carcere ponitur/virgis cedit̃: ⁊ lignο pedibus affigitur/in ysteris lapidatur/in yconio ab iniquis persequitur/in ephesis ferꝛis datur/in damasco in sꝑoꝛta p murũ deponitur/in hierusalem a iudeis capitur sistitur/cedit̃ur/ligatur/⁊ incidiatur/in cesarea claudit̃ur/criminatur/nauigãs in italiã periculo dirigitur/romam veniens sub nerone imperatore iudicat̃/occidit̃ur ⁊ finitur: Sextũ p̃uilegium q̃ sanctus paulus filiis est ꝑfectoꝛibus quoꝛum perfectio fuit q̃ terrena despiciebant ꝓ inimicis oꝛabant ⁊ alioꝛ mala deflebant et asperã vitã ducebãt. Et istas perfectiones oẽs constat fuisse in scõ paulo. Ipse autẽ terrena despexit et ꝓ inimicis oꝛauit ⁊ eos singulariter dilexit. et iam alioꝛ mala deflebat. Insuper asperam vitam duxit qz in fame et siti in laboꝛe et erũna in vigiliis multis in frigoꝛe ⁊ nuditate coꝛpoꝛis ⁊ ieiuniis multis et sic de aliis. Septimum p̃uilegium qz ipse similis erat virginibus qz virgo fuit ante conuersionẽ suã ppt̃ superbiã sz post cõuersionẽ ppter ihesum xp̃m virgo permansit. In signũ hui⁹ q̃ decapitat⁹ fuit tũc lac ꝑ sanguine de coꝛpoꝛe eius effluxit. sicut etiã legitur de sancta katherina que etiam fuit specialis sponsa xp̃i. Octauũ p̃uilegiũ q̃ in omnib⁹ missis bis nominatur qđ de multis non legitur. Nonum ⁊ vltimũ q̃ hodie festũ eius cõuersionis per totũ mũdum celebratur. Quantum ꝯo ad scõam partem huius sermonis est notandum q̃ libet peccatoz cũ sancto paulo debet se ad deum cõuertere qnia paratus est sibi peccata sua indulgere qđ ostendit̃ in hoc q̃ quattuoꝛ modis dicit ad peccatoꝛẽ reuertere. vt habetur Cant. vi. Reuertere reuertere sunamitis reuertere reuertere vt intueamur te. Primo eñ dicit̃ reuertere ad honoꝛem sanctoꝛ angeloꝛũ qui cõuersionẽ tuã a peccatis valde desiderãt qđ si feceris in moꝛte tua omnib⁹ amicis tuis abscedentibus ipsi angeli tibi appꝛopinquãt immo etiam q̃libet sancti aliqui p anima cum angelis veniũt. Vñ beatus Greg. Interdum cõtingit iustis vt in moꝛte sua sanctoꝛ ꝓcedentiũ visiones aspiciãt ne moꝛtis sue sententiam pertimescant. Immo q̃libet etiã ipse xp̃s apparet suis dilectis in extremis. Vnde etiã

beatus Greg. Aliqñ in cõsolatione egredientis alc ipse ꝑ apparet auctor et retributor vite. Scõ dicit deus reuertere ad honorem beate Marie virginis que te sepe apud me excusauit: et ꝓ te affectuose interpellauit: in qua me specialiter honorauit de cuius ꝓsentia si reuerteris: eterna i patria specialiter gaudebis. Tertio dicit reuertere ad cõfusionẽ diaboli: vt illam quẽ peccãdo i peccato manẽdo letificasti: hũc dehemẽter cõfundas: ꝛ vt mala que tibi parauerat euadas. Quarto dicit reuertere ad honorẽ meũ: quate multiplicater honorauit: et plus te honorabo si ad me veraciter conuersus fueris. Etiã sciendum ꝙ quilibet gaudere debet de cõuersione pcõrũ ꝓpter duo. Primo ꝓpter honorẽ dei: quia maximũ debet deus honorari et exhiberi cũ ꝙspeccat mortali[illegible]icut si rex terrenus inhonorare magnũ esti maretur: et cũ hoc sibi fieret ab homine despecto cui multa bona fecisset. Secundo gaudere debemus de bonis operibus ꝓximoꝝ: quia in celo oĩa merita ꝓximoꝝ crãt nostra et hoc ex fraterna charitate: quia vt dicit Anselmus. Quilibet in celo proximũ suũ diligit sicut seipsum ꝛ ex charitate vnusquisq; inde tã gaudet de alterius merito: ꝙm de suo ꝓprio merito. Vñ etiã magister li. iij. sen. dist. xlix. Per charitatẽ que est in singulis erit perfecta tanta quisq; gaudebit de alterius bono ꝙm gauderet de ipso si in se haberet. Etiaz sciendum ꝙ sancti in celo nõ solũ cognoscunt ꝓpinquos quos hic nouerunt sed etiam quos nunq; viderunt: vel etiã qui ante centum annos vel mille vixerunt. Vnde Grego. in dialogo Sancti non solum cognoscunt quos hic nouerunt: sed etiam cognoscunt illos quos nũq; viderunt. Ergo cum angelis gaudere debem⁹ de cõuersione vnius peccatoris Vnde Lu. xv. Gaudium est angelis dei super vno peccatore penitentiã agente. Quantũ ad tertiã partem huius sermonis sciendum ꝙ oẽs xpi fideles debent hodie festum sancti pauli solẽniter celebrare: et ipsum tanq; singularem patronum inuocare. Quinto illi qui patiũtur dolorẽ oculorum. Vnde de eo legit ꝙ cũ quodam tẽpore predicasset. Dyonisius qui erat magnus phs ꝛ gentilis. nõ credebat his que iam a paulo dicebãtur: tandem pcessit vnus cecus coram eo tũc dixit Dyonisius ad paulum Si illũ cecũ illuminaueris credam in deum xpm. Tũc paulus dixit ad cecum. In nomine iesu xpi respice in me. Statim cecus vidit: ꝛ statim dyonisius credidit et baptizatus est. Et sic ambo illuminati sunt vnus in corpore alter in anima. Etiam infirmi ꝛ debiles. vnde Act. xix. Legit ꝙ offerebant sudaria et vestes pauli: ꝛ super infirmos ponebant ꝛ sanabantur. Si ergo tãtum valebãt vestes eius in hoc seculo: quãto nunc valent eius deuote orationes in celo. Et qui dannabiliter tentant de dictione latine inuocent sanctum paulum. Vnde legit ꝙ quidam desperans laqueũ sibi parabat: nemẽ tamen sancti pauli inuocãs semp dicebat. Sancte paule adiuua me. Tũc affuit quedã squalida umbra: horribas eum et dicens. Expa bone virage quod intendis: ne mora facias. At ille semper parens laqueum dicebat. Beatissime paule adiuua me. Expedito iã laqueo affuit alia umbra clara et multum mirabilis tã ꝙ hominis: dicens illi qui hominem horrabat ad suspendiũ. Fuge misericorditer: quia Paulus aduocatus venit. Tunc squamida umbra euanuit et homo ad se rediens laqueum proiiciens penitentiam cõgruam et condignam recepit. Etiã qui a serpẽtibus quãdoq; lesunt. Vñ legit de eo ꝙ cũ esset in quadã insula vipera manũ ei⁹ inuasit: ꝛ nichil ei lesit ꝛ posti ignẽ ea excussit. Legit quoq; ꝙ homines de ꝓgenie illius hois qui Paulus hospitio accepit a venenosis nullatenus lesunt. Vñ cũ pueri nati sunt in cunis eoꝝ serpẽtes ponũt: ꝛ sic si filij eoꝝ sũt ꝓbant. Etiam põt subuenire in morte. Vnde legit ꝙ quidã nauem ascendit vt Paulum predicantem audiret. et sic dormitãdo cecidit: quem paulus resuscitauit: ꝛ multa alia miracula fecit post conuersionem suam. Refert Hyspmo ꝙ paulus a pullorum cantu laboribus manuũ insistebat vsq; ad quintã horam: deinde ꝑdicationi vacabat/ ita vt plerũq; vsq; ad noctẽ sermonem ꝓtrahebat. Residuum vero tẽpus comestioni/somno et orationibus necessarium erat.

¶ De purificatiõe btẽ Marie ẽgis. Ser. xj.

POstquã impleti sũt dies purgationis Marie ẽm legem mosi/ita scribitur. Luce. ii. Hiero. De beatissima ac gloriosissima virgine maria loqui me indignum fateor/sed ꝛ puto ꝙ nemo sit ꝙ ꝓsumat aliquid loqui/nisi qui ꝑ sint que ꝓsumit ignorat / tamen si ad hoc nemo idoneus inueniatur/votis omnibus cessare non debet. quilibet etiam peccator a laudib⁹ virginis gloriose. vnde etiam beatus Augustin⁹ Quid ego dicam de te pauper ingenio cum de te quicquid dixero minor laus est ꝙ tua dignitas meretur. vnde etiam beatus Bern. Si omnia martyrum vulnera ꝛ mẽbra beate genetr. in linguas eã sufficienter laudare non possent Si ergo tãti doctores fatenr se ab hoc nõ posse sufficere. Quid dicam de modernis doctoribus ꝙ respectu eoꝝ sunt quasi gutta respectu totius maris. Sz recurrẽdũ est ad illã de qua locuturi sum⁹/ vt apud suũ filiũ nobis singulare gratiã impetret/ sz ex quo hodie est festũ purificationis Marie ẽginis/ tunc in pñti sermone tria sunt dicẽda. Primo de festo pñte. ꝙ purificatiõe sue legẽ mosi. Secundo aliqua

p̄ informationē nostra. Tertio ⁊ vltimo inica cula quedam p̄ nostra consolatione. Quantū ad p̄mū est sciendū q̄ hoc festū ꝯtrie tria nomina. Primo ei dicit festū purgationis/et ideo dicitur in themate huius sermonis. Post q̄ ipleti sunt dies purgatiōis ⁊c. Circa quod queritur vtrum virgo. Maria indigebat purgari. Respōdetur q̄ non: qz non a ratione sui quia ipsa fuit purissima et purior omnib⁹ creaturarum. Ipsa enim adhuc existens in matre vtero sanctificata fuit: et viuens in mundo magis purificata fuit. qz in p̄senti vita nullus q̄ peccauit: nec etiā beata v. quod nemini inf̄ natos mulierum vel natas creditur esse donatum. sed maxime fuit purissima in sui filij cōceptione. Sāctus ei sanctoz intrās in ipam sctām sanctorum ipaz effecerat: et in ipsa nulla fuit macula. Vnde spiritussanctus videns eam tā pulchram ⁊ tam mundā dicit in canticis canticorum. Tota pulchra es amica mea. Nec etiā ratione legis indiguit purgari. Nā lex purificationis erat q̄ si mulier ex virili semine concepto peperisset masculū immunda esset septem diebus a consortio hoim. Octaua aūt die puer circumcideretur post. xxxiij. dies ab ingressu tēpli abstineret. ⁊ sic. xl. die intraret templū et offeret agnum si diues esset: aut par turturum aut duos pullos columbarū si pauper esset vt habet Leui. xij. Sz maria nō indiguit purgari ratione legis: qz lex p̄supponit q̄ mulier non virgo que cōcepto virili semine. Sed maria concepit non ex virili semine: sed inspiramine. Sz diceres qua re ergo purgari voluit cum non indiguit. Respondetur q̄ propter tria. Primo propter obedientie perfectionem. Maria ei omnia seruauit que in lege mosi scripta sunt: vt patz hic in euangelio hodierno. in purgatione ipsius. Et in hoc nobis exemplum reliquit obediētie vt etiaz nos obediamus p̄latis et p̄ceptis ecclie in festis celebrādis: ⁊ in ieiunijs obseruandis. Nam quicūq̄ scienter ⁊ sine causa legit festa ⁊ ieiunia peccat mortaliter quia nullū p̄tm̄ veniale est in p̄ceptis: sz solum mortale. Secūdo p̄pter exemplū humilitatis. Maria se conformare voluit aliis mulierib⁹. vnde bñs Bern. Ecce inter mulieres tanq̄ vna istarū Et quicunq̄ mulier vbi virgo est humilis talis est filia marie virginis/et quicūq̄ est superba: est filia lucifer. Ergo qualz mulier aut vgo vz sectari humilitatē marie: qz dz in Lu. Respexit dñs humilitatē ancille sue ⁊c. Sz heu plures mulieres imitāt nunc Euam i superbia ⁊ in crudelitate: quod sic pz. Nā ancilla nouē annoz q̄ curiosi⁹ p̄cediti vestē sua q̄ masculus decē ⁊ nouē annoz: ⁊ cū vetule amplius ornare nō audet p̄pter ipsi⁹ fatuitatē tūc ad superbiam ⁊ laudē hoim nō desinit ornare filiā suā. Sic mulieres plus q̄ueuerūt se occupare cum interdictis ⁊ incantationib⁹ ⁊ carminibus q̄ dici nā q̄q̄ vna mulier aliquādo plus scit de talibus suppstitionibus q̄ cētū viri. Et tales carminatrices non solum dānant sed ⁊ multa mala faciūt aliis in aiabus suis. vnde in canone. xxvi. q. vij. nō obseruetis Diuinatiōi q̄ intēdit damnationem aie incurrit Nō ex tā dictis elicit q̄ plures mulieres dānant q̄ viri. Et de hoc querē exemplum i p̄ō p̄uerbio infra. vij. S. Tertio purgari voluit vt nobis exēplum purgationis daret tā masculis q̄ feminis tam diuitibus q̄ pauperibus. Scdo vocat hoc festū grece ypapanti seu luminū qz p̄ratus est hodie ad tēpli x̄pūs iesus qui est lux mundi. Nam maria ioseph symeon ⁊ anna hodie fecerūt venerabilē p̄cessionē cū puerulo iesum vellēt in templum p̄sentare et p̄sentauerūt Sic et nos p̄cessionem faciamus quā sanct⁹ Gre. papa anno dñi. d. lxxx. instituit ⁊ ordinauit ecclesiam p̄ quē significat x̄pūs in manib⁹ suis cum toto clero romano p̄ragant. Tria enī sūt in cereo. s. cera: ligmē: ⁊ ignis: ⁊ hec sūt tria q̄ fuerūt in x̄po Nā cera significat carnē x̄pi q̄ nata est de virgine sine corruptiōe: sicut apes ceram gignunt sine corruptione ⁊ cōmixtiōe Ligmen in cera est aia x̄pi. Ignis vo significat ei⁹ diuinitatē. Tertio dz hoc festū p̄sentationis. ergo dz in euāgelio hodierno vt duceret eum dño ⁊ daret hostiam p̄ eo Vnde queritur quare mulieres existētes in puerperio offert infātes dño. Rñr q̄ ppter tria. Primo vt ex hoc ostendatur q̄ infans ille est dei p̄prius quia creauit ipm̄ ⁊ aiam infudit ⁊ ipam redemit q. d. mater ad dñm x̄pm̄ Ecce infātē quē creasti ⁊ aiamquaz infudisti ⁊ redemisti in signum hoz beneficiorū tibi ē hodie offero Sed vbi hec p̄sentatio sit quedaz gratiaꝝ actio de eo q̄ deus plem dedit ⁊ puerperā a periculo mortis p̄seruauit ⁊ puerum i vtero matris custodiuit. q. d. puerpera Ego offero eū in signū regratiationis qz inuisti me vt ipm̄ in mūdū peperi si fuisset sterilis. Secundo p̄pter exēplū humilitatis. Maria se conformare voluit aliis mulieribus. vnde bñs Bern. Ecce inter mulieres tanq̄ vna istarū Et quicunq̄ mulier vbi virgo est humilis talis est filia marie virginis/et quicūq̄ est superba: est filia lucifer. Ergo qualz mulier aut vgo vz sectari humilitatē marie: qz dz in Lu. Respexit dñs humilitatē ancille sue ⁊c. Sz heu plures mulieres imitāt nunc Euam i superbia ⁊ in crudelitate: quod sic pz. Nā ancilla nouē annoz q̄ curiosi⁹ p̄cediti vestē sua q̄ masculus decē ⁊ nouē annoz: ⁊ cū vetule amplius ornare nō audet p̄pter ipsi⁹ fatuitatē tūc ad superbiam ⁊ laudē hoim nō desinit ornare filiā suā. Sic mulieres plus q̄ueuerūt se occupare

Scimus q̄m diligētibus deū oia cooperantur i bonū Tertio vt deus extūc infantē custodiat ne gratiā ⁊ innocentiā baptismale p̄dat. vñ in p. cxxvi. Nisi dñs custodierit ciuitatē ⁊c. Nā puer in baptismo fit dei tēplū ⁊ talē gratiam accipit q̄ sine ol p̄tō mortali vsque ad finē vite sue ⁊ sic stāte ista innocētia mox recetur incōtinēti ad eternam gl̄iam euolaret. Ad ptz: qz baptizato x̄po a Joh̄e i iordane celi apti sunt ⁊ spiritussanctus visus est. De hoc etiā habet supra sermone. iij. parte. ij. Quātū ad scdaz partem istius sermonis sciēdum p̄ informatiōe nostra q̄ exemplo brē marie virginis purificare debemus coz nostrū a malis cogitatiōib⁹ ⁊ amore illicito. Sz quō quis pec-

cat p amozem illicitum. Ññ q decem modis ꝓzio qñ hõ plus diligit creaturã q creatozẽ. l. deum. vnde bñs Hier. Quodcunq; quisq; supza deũ vel equalit deo diligit hoc sibi pro deo instituit. Scõo cogitando ⁊ mozose i peccatis delectãdo. vnde Aug. Mozosa cogitatio cũ delectatiõe ⁊ sensu est moztalis Tercio vi dẽdo amasiũ vel amasiã cum delectatiõe ⁊ ma la concupiscẽcia Math. v. Qui viderit mulierem ad cõcupiscẽdum eã: iã mechatus est eam i cozde suo. Quarto loquẽdo vt cum quis per verba allectiua ꝓuocat se ⁊ aliã personam ad malã concupiscẽtiã. vñ dr in decre Deus iudicabit ꝓba scõm intentionẽ ꝓferẽtis. xxj. q. v. hñane. Quinto tãgendo ⁊ locãdo mala intentione: ⁊ si liceret in loco tunc esset veniale ptm vñ in decre. dr Tactus lasciuus etiã sine coitu est grauis. dm. xxxij. q. i. nec aliqua Sexto ornando se in crinibus. in facie; in vestibus; i calceis; in cingulis. in peplis. ⁊ sic de aliis qñ illa fiunt mala intẽtione: sup hiẽdo ⁊ allicien do: sunt moztalia Hec isti merito aduertere debent qui festiuis diebus crines ornãt ⁊ speculã ex supbia sepe inspiciũt. Septimo cũ ds ex amoze illicito dat alicui ꝓsone donũ vt eleemosynam ea intẽtione vt eũ vt eũ ad malũ actũ alliciat talis peccat moztal. Octauo qñ quis supflue vult facere amozẽ illicitũ int ꝓsonas aliquas fil'. qui credunt q hoc possit cum dyabolo fieri. Nono qñ quis ex amoze illicito fletur et tristat' qñ illa ꝓsona se alienat et recedit ab ea vl' ab eo. vel qñ aliã ꝓsonã ꝓtetur eã amat vl' amicabit' alteri loq̃t: vt etiã trahat cũ aliqua ꝓsona honesta mõimoniũ honestum ⁊ ex hoc maledicit sibi vl' vxori vl' etiã aliis ꝓsonis q̃s ille diligit Decimo q̃ scribũt litteras amatozias ⁊ etiã qui portant tales scienter fil' qui tales scienter in domo sua permittũt peccare. Quantũ ad terciã ptẽ istius sermonis est sciẽdum q oẽs hoies vtriusq; sexus viri ⁊ mulieres ancille ⁊ ẽgines parvuli ⁊ pueri debẽt hodie ⁊ quotidie inuocare btãm virginem mariam ⁊ ei fideliter seruire: quia ipsis põt i omnibus tribulatiõibus infirmitatibus ⁊ necessitatibus subuenire Et primo viri in necessitatibus vite aut moztis ꝑsituri debent recursũ habere ad btãm ẽginem mariam. Exẽplum de milite q̃ in honozem beate marie ẽgis bñs cercũ accẽdit: q̃re infra in ꝓpetuario de exẽplis btẽ virginis. xlix. etiã mulieres Exẽplũ de vxore militis q̃ fuerat impẽgnata ⁊ pdixit vtrum rõnis nec potuit sanari nisi i festo purificatiõis ⁊ i ecclia btẽ marie ẽginis Hoc quere ibidem. iij. Itẽ ancille ⁊ peccatrices debent ei seruire ⁊ eam inuocare Exẽplũ de ancilla que peccauit cũ dño suo. hoc quere ibidẽ xlvii. Et virgines ꝓbe ⁊ honeste debẽt eã inuocare vt ꝓseruet eas ab inbecillia Exẽplum de duabus sozoribꝰ q̃ fuerũt falsei famate. q̃re ibidẽ. xxij. Etiam parẽtes q̃ hñt pueros. Exẽplũ de puella parua quã rapuit lupus: ⁊ maria eam liberauit ⁊ matri sue restituit. quere ibidem. xb.

¶ De sancto Mathia. Ser. xij.

ET annumeratꝰ est cum duodecim apl'is Act. i. Ex quo hodie celebramus festum sancti mathie qui electus est loco iude traditoris xpi tũc in ꝓsẽti ſmone tria sunt dicenda. Primo de electione ⁊ ꝓuilegiis ei mathie. Scõo aliq̃ ꝓ informatione simplicium. Tercio aliqua miracula p consolatione audiẽtium. Quantũ ad primum sciẽdũ q̃ sanctus mathias apl'us hz septem ꝓuilegia. Primũ ex qua cõmendabilis electione laudabile est electus. Cum enim inter ascensionem ⁊ penthecostẽ apl'i simul in vna domo essent videns Petꝰ q̃ numerꝰ apl'oꝝ esset diminutus quos dñs elegit vt fidẽ sẽ trinitatis in quatuoz mũdi partibꝰ ꝓdicarẽt surrexit i medio fratrũ dicẽs Viri fratres opz vt aliquẽ loco iude istituamꝰ q̃ testetur nobis cõ resurrectionem ihesu xpi. Et statuerũt de septuaginta duobus discipulis duos. s. Joseph q̃ cognominatus est iustus q̃ fuit frater Jacobi alphei; et Symonis et iude ⁊ Marcum et ozãtes dixerunt. Tu dñe qui nostri cozda oiz ostendis quẽ elegeris ex his duobꝰ accipere locũ quẽ amisit iudas ꝓditoz xpi saluatoris Et datis illis soztibus cecidit soz sup Mathiã et annumeratus est cum vndecim apl'is Sciẽdum q̃ sm btm Dionysiũ illa soz nichil aliũ fuit q̃ quidam splẽdoz diuinus per quẽ oñdebat q̃ ipe erat in apl'm assumendus: ⁊ in hoc ostenditur eius sanctitas: quia iz ab infantia aiam suam et vitã suã sancte ⁊ mũde duauerat: quia virgo fuit: tñ sic maceranit ieiunio cozpꝰ suũ q̃si potoꝝ esset: timens ne aliquid in annis puerilibus egisset qõ dñs displicuisset. Scõo primi legium: q̃ fecit eũ xps contribulem suũ Fuit eñ de tribu iuda de qua nata est beata virgo maria ⁊ iesus filꝰ eiꝰ. Solẽt enim homines qui sũt de eadẽ tribu magis caritatiue diligere sic et xps eũ dilexit. O q̃ magna dilectio q̃ ipm sic elegit. Tercũ ꝓuilegiũ: q̃ Mathias fuit cõpatriota xpi fuit enim bethleemita sicut eni xps in bethleẽ est natus; sic ⁊ mathias. Solent aũt hoies q̃ sunt ẽ eadẽ ciuitate nati mutuo se diligere Quartum ꝓuilegium q̃ xps ad eum personaliter venit qñ fuit positũ i carcere cũ mẽro lumine ⁊ ipm de terra leuauit ⁊ vinculis ꝏsoluẽs ⁊ dulciter eum confortans oriũ sibi aperuit q̃ egressus ẽbum dei cõstanter ꝓdicabat. Quintum ꝓuilegiũ q̃ nõ solũ est apl's sz etiã martyr xpi. Vñ legit de eo q̃ cũ verbum dei in iudea ꝓdicaret ⁊ magnũ ppm signis ⁊ ꝓdigiis faceret. Vñ iudei inuidẽtes eiꝰ in cõcilio statuerũt Accesserũt aũt duo testes q̃ ipm accusauerũt. ꝓmo in ipm lapides mise

unt: quos lapides in testimonium illis secum ferunt repeliri. Qui dū lapidarēt securi mo-
rom̄ anoy̆ ponūt: et extēsis manibus in celū
spū tradidit. Septimū p̄uilegiū qz vnū ar
ticulū de duodecim articulis fidei compo-
nit in quibus articulis consistit fides ⁊ salus oīz
xp̄i fidelium. et est vltimus articulis. s. Car-
nis resurrectionē vitam eternam Amē. Credē
re eñ debemus q̄ oēs homines simul resurgēt
in nouissimo die tam boni q̄ mali: et quilibet
resurget in eodē corpore i quo viuit. Quāuis
eñ corpora in cinerē ⁊ puluerem redacta sint
tñ ossa illa q̄ spectāt ad complementū corpis
seruant̄: ⁊ idem corpus resurget: et oēs resur
gem⁹ in illa etate in qua xp̄s fuit qñ mortem
p nobis sustinuit tam senes q̄ iuuenes: ⁊ cor
pus cuiuslibet electi lucidum erit ⁊ splēdidū
sed corpus cuiuslibet reprobi erit grossū ⁊ ob
scurum. Ertā tenet̄ dīz credere vitam eternā
post hanc vitam. Boni eñ habebunt gaudiū
sempiternū. mali aūt penam. vnde Mat. xxv
Ibunt hi in supplicium eternū iusti aūt in vi
tam eternam. Septimū p̄uilegiū: qz hodie
festum ipsius solēniter in vniuerso mūdo ce-
lebrat̄: ⁊ ertiā in qualibet missa per totū mū-
dum quotidie nomen ipsius nominat̄ Sed qz
hodie mentio fit de iuda qui de honore suo de
uolus est. Tūc notāndū q̄ xp̄s iudā elegit et
semp ad spāliorem dignitatē. Primo de mun
do in discipulum. Scōo de discipulo in ap̄lm
Tercio de ap̄lo in suū p curatorem. Sed q̄rit̄
cum xp̄us sit dei sapia: quare in tales stat⁹ pa
ssus fuit iudam. Sciēr̄ primo ad ostēdendum q̄ mali
in hoc mūdo sunt permixti inter bonos. In ce
lo eñ sunt oēs boni: in inferno sunt oēs ma
li in mundo aūt sunt boni ⁊ mali simul et hoc
a p̄ncipio mūdi semper fuit q̄ mali cū bonis
sunt simul repertibus p3 de Abel et Cayn de Esau
et Jacob. Scōo bñ vanē p̄sumptionē de no-
bis amputaret. Si eñ iudas aliq̄n bonus in
ter optimos cecidit cuppiter quis de se erit iā
secur⁹. vnde Ber. Nul⁹ q̄ est securitas fratres
mei nec in celo nec in paradiso multomin⁹ in
mundo. In celo enim cecidit angelus p̄mus
vnde Esa. xiiij. Quō cecidisti de celo lucifer q̄
mane oriebaris. Cecidit eñ sub potentia dei
taris Adam in paradiso in loco voluptatis: iu
das in mundo a scholis saluatoris. Tercio ad
oñendū q̄ reprehensibiles sunt q̄ congregatio
nem vnā malā iudicāt qñ vnū malū in ea re-
periūt. Etiā q̄ritur quare xp̄s iudā p curato-
rem fecit quē fore p̄sciuit. Rñdeturbt tēpo
ralia contēnenda ⁊ vilia oñderet. vnde Greg.
Contēptibilia contēptibilibus dāt̄ur Vnde ⁊
xp̄s bona sua p̄m nobilitatem eoz̄ nobilitori
bus distribuit: qz aiam patri: matrē Mariam
Johānī: ecclām suam Petro: corpus Joseph
et Nycodemo. tēporalia crucifixorib⁹ suis re
liquit. Et ista est causa quare iudā p curatorē
fecit propter auaritiaz qui fuit plenus auari
cia: qđ notat̄ in hoc q̄ ductus cupiditate pe
cunie xp̄m venalē exposuit dicens. Quid vul
tis mihi dare ⁊c. O q̄ stultus negociatoz fuit
qñ christū dñm suum pro tā modica pecunia
vendidit. s. pro. xxx. denarijs in quo sunt oēs
thesauri sapientie dei reconditi. Nonne stul-
tus esset ille negociatoz qui haberet vnā p̄cio-
sam margaritam que virtute sua illumina
ret cecos: leprosos mundaret: et omnes infir
mitates curaret: et etiam mortuos suscitaret
et valeret illa margarita mille ducatos et val
deret eā pro solo obolo: certe stultissimus est.
Sic stultus negociatoz fuit iudas: qui vendi
dit p̄ciosā margaritā. s. xp̄m p. xxx. denarijs
qui cecos illuminauit et leprosos mundauit
Vnde sciēdū q̄ multi miranē q̄ iudas ven
didit dñm nostrū iesum xp̄m p. xxx. denarijs
et non miranē hoc q̄ dñs oi die a malis xp̄ia
nis vēditur nō solū p. xxx. denarijs. sed quā
doq̄ pro vno denario vel dimidio. Quādocūq̄
enim et quotiēscunq̄ emendo vel vendendo
mendaciter iuras ⁊ primum decipis xp̄m sci
enter vēdis Similiter blasphemias iusiur-
randi: et sic de singulis. Et generaliter quicūq̄
et quotiēscūq̄ quis proximum decipit ⁊ bo
na tp̄alia quouis modo iniuste acquirit chri-
stū vendit. Quārū ad scōam partē istius ser-
monis sciēdum est q̄ ex quo illud festū occur
rit cōiter circa carnisprium⁹ quo tpe solēt ho
mines gulose viuere. Vñ p nūa informatiōe
et simplicitū querit quot modis homo bibēdo
et comedēdo peccat mortaliter. Respondetur q̄
q̄nq̄ modis. Primo qñ diligit corpus suū in
tātū q̄ extra p̄ceptū ecclie peccat⁹ est comedē
dieb⁹ ieiunior⁹ cū tñ bene posset ieiunare ⁊ nō
vult corpus suū intātū grauare: et sic solvit
ieiunū sine cā ⁊ rōne ab ecclia p̄ceptū. Sec⁹
est si infirmus aut mulier p̄gnās aut paup la
borator ex causa solueret Scōo cū q̄s sumit ci
bū illicitū vel p̄hibitū: sicut cū q̄s in quadra
gesima sine causa comederet lacticinia vel ova
sil'r q̄ votū fecisset nō comedere certis festis
lacticinia ⁊ hoc votū frāgeret Tercio qñ q̄s ci
bum sibi nociuū comedit ⁊ sic vires corpis de
bilitat⁹ vitā sibi abbreviat: talis grauit pec-
cat qz facit extra charitatē qua hō tenet̄ se in
deo diligere ⁊ vires suas p̄seruare deo: vt deo
diutius possit seruire. ps. Fortitudinem meā
ad te custodiam Quarto quando quis excedit
in superfluitate cibi ⁊ potus: sic q̄ pdit rōnē
vel nauseā habet vel vomitū facit p̄pter sup
fluam crapulā vel ebrietatē: talis etiam grā-
uiter peccat. Sñ p̄m Henricum de bzimacia
Quicunq̄ inebriatur vel qui excedit mensu-
ram in comedendo et bibendo: si hoc cum p̄-
posito facit peccat mortaliter: totiēs quotiēs
facit et q̄ in tali ebrietate morituꝛ eternaliter
dān̄ abitur. Quinto peccat quis comedendo ⁊

bibēdo quādo principaliʒ querit dilectationē et ralē dilectationē preponit deo q̄ debet esse principalis causa ⁊ finalis in omnibus operibus nostris. Unde Apoca. i. Ego sū alpha ⁊ oo principium ⁊ finis omnium. Et talem dilectationem homines voluptuosi querunt qui solum fm carnem viuunt. Unde apostolus Roma. viij. Fratres si fm carnē vixeritis morte mini. Unde etiā Hieronym. Impossibile est hic impiere ventrē et illic mentē. Quantū ad tertiam partem huius sermonis sciēdum q̄ omnes christiani debent hodie illud festum devote et solenniter celebrare et sanctum Mathiā in omnibus necessitatibus invocare tāq̄ singularem patronum. Primo qui a serpentibus venenosis ledimur. Unde legitur q̄ dū beatus Ysidorus predicaret: quandā potionē intoxicatam dederūt ei bibere quam ipse in nomine dei bibit ⁊ nullā sensit lesionē. Etiaz in firmi. Unde de eo legit q̄ cū per totā p̄uincā predicaret ceros illum inabat demōes expellebat: leprosos mūdabat: claudis egressū: surdis auditū: et mortuis vitā restituebat. Etiā in extremis laborātes. Unde legit q̄ cū quidā miles vt moris est ex devotiōe aliquē aplōz eligeret i patronū semel ⁊ bis arripuit cartā cōtinentē nomen mathie: tāc indignatus ait Si nullū magnoz aplōs eligere potui nec hāt p patrono habere volo. Post aliq̄ tps p̄dictus miles cū salutis loca pacificis rp̄i visitare disposuit cū iam in mari aliquātulū cū socijs p̄fect⁹ esset tāt⁹ tēpestatib⁹ nauis subito impellit vt oēs q̄ in ea erāt de vita desperarēt. Et cū soz⁹ ei⁹ militē p̄deret p̄ectus de nauimarinis fluctibus sup nudā rabulā exponit Qui cū p̄imo esset mane: recepit virū splendidam p̄ciosa vestē indutū. Cuiꝰ interrogaret cur maris fluctib⁹ cēt immersus q̄ cū ppter culpā suā hoc factū esse dixisset ille adiecit Velles ne illi honoze ⁊ obsequiū impēdere q̄ de viis periculis te liberaret. Miles ille rūdit. Quādiu vixero tibi tāq̄ dño fideliter seruire p̄mitto. Vir autē ille ait. Ego sum sortis Mathias aplūs quē patronū habē p̄ēpsisti: nūc aūt tibi bonū p malo reddo. Et manu extēsa ip̄m de periculo mortis liberauit: ⁊ iocunitatē hierl'm trālportauit: p̄ quib⁹ cibū ibidē sociōs suos expectaret Qui post multos dies illuc venientes ip̄z recognouerūt ⁊ deū laudauerūt. Ille aūt sanctus mathiā deinceps i magna reuerētia p̄ oīb⁹ sctis sp̄ habuit: ⁊ ei devotissime vsq̄ ad finem vite seruiuit Etiā tpe famis. Unde legit q̄ āno dñi. M. cc. lxv. i tempore corp⁹ sci Mathie tūc tēpe famis: q̄ mox miraculose cessauit.

¶ De annūciatiōe bte Marie ỹgis. Ser. xiij

INgressus angelus ad eā dixit. Ave gratia plena dñs tecum. Verba hec originaliter scribuntur Luce. i. Recitatiue aūt in instantis solennitatis euāgelio. Sciendū q̄ nemo pōt digne laudare beatā virginē: nisi ip̄m dignū faciat ille qui hodie receptus est in utero ei⁹. Unde Damascē. Licet mille oza: mille lingue voces crearent nec sufficerēt: nec si oēs lingue hoiz gueniēt eā mirificis pollent efferre p̄conijs. Unde etiaz Ber. Utinā michi tot essēt lingue q̄t sūt celi stelle: vt oēs illas possem cōuertere ad laudē genitricis dei: nec sic satiarer. Et si null⁹ hūanus sermo in laude ei⁹ inuenit idone⁹ non tñ p̄pter hoc ab ei⁹ laude cessare debem⁹: sed qđ possumus faciamus. Mā ipsa hodie facta est mater x̄p̄i ⁊ pōt nobis gratiā impetrare Et q̄ ergo hodie festū ei⁹ annūciatiōis celebram⁹ tunc ad honozē beate ỹginis marie et edificationē nostrā tria sunt dicēda in p̄ti sermone ¶ Primo de dignitate ipsius festiuitatis Secō aliqua ad edificationē nostrā. Tercio aliq̄ miracula p cōsolatione nostra. Quantū ad p̄mū sciēdū q̄ fm Henricū de hallia hoc festū p̄excellit quasi oia festa totius anni. Et hoc sic p batur: q̄ si dies natiuitatis solēnis est: q̄ hō qui nascebat deus erat: ista solēnioz est i qua deus factus est hō. Unde cant. Hodie deus hō fact⁹ est. Etiam si dies resurrectiōis celebris est in qua hūanitas resurrexit glorificata carne ista celebrioz est in qua humanitas assumpta est in vnitatē suppositalē. Itē si dies ascēsionis solēnis est in qua x̄p̄s celū ascēdit ista celebrioz est in qua hodie filius dei de celo descendit in uterū virginis matris. Item si dies penthecostes celebris est in qua sp̄ūsanctus missus est ista celebrioz est i qua hodie filius dei similis factus est nobis. Mā hodie q̄ beata ỹgo maria habuit in etate. xiij. annos. et xx viij. hebdomadas. Jesum x̄p̄m cōcepit: tūc dies salutis incepit et nox recessit q̄ post peccatū ade nox fuit q̄nq̄ milibus annis cēū et nonagintanouē. Sicut ergo adā et eua nocte receptē: sic x̄p̄s ⁊ maria hodie die gratie ⁊ salutis inchoauerūt. Unde hodie canitur. Hec est dies quā fecit dñs: hodie dñs afflictionē sui p̄opuli respexit ⁊ redēptionē misit hodie mortem quā femina intulit: femina fugauit: hodie deus hō factus est: id quod fuit permānsit: ⁊ qđ nē erat assumpsit ergo exordiū nostre redemptionis deuote recolamus: et exultemus dicētes. gloria tibi dñe. Ingressus āgelus. &c Quare angelus missus est. Respōdetur quia sicut eua per diabolum est decepta et ei mēdacium nunciauit: ⁊ per cōsequēs mortem eternam. ita cōuenies fuit angelum marie annūciare veritatez et vitā eternā. Etiam queritur in qua forma apparuit ei angelus. Rūdet q̄ formauit sibi lucidū corpus: vt etiā sensibiliter virgini appareret. Unde dicit beatus Aug. In quodā sermōe loquēs in p̄sona beate marie ỹginis. Venit ad me gabriel archāgelus

facie rutilans: veste croz̃ulcans: incessu intrabilis: aspectu terribilis. Et hoc cōgruum fuit qz cū illū annūciauit q̄ in se mutabilis corpꝰ visibile voluit ex v̄gine sumere. cōgruū debebat corpoli spē apparere. Etiā q̄ritur q̄d v̄go maria egerit q̄n angelus ad eā ingressus fuit. Rñdet q̄ quidaz doc. voluit q̄ erat abstracta tota in dulcissima cōtemplatiōe sup salutem generis hūani q̄ inter p v̄ginē ꝛ̄debat hūanuz genꝰ saluari. Et q̄dā dicūt eā tūc actū legisse illud Esa. vii. Ecce v̄go cōcipiet ꝛ pariet filiū. In hoc ergo actu tam intime cōtēplatiōis quo erat occ spūaliter coadunata ingressus est angelus ad eā. Rōnabile cū videt q̄ q̄n corpa liter voluit sibi vnire verbū eternū: ꝛ tūc ipsa spūaliter cidē vnita in actu cōtēplatiōis esset. Aue gratia plena ꝛc. Sciendū q̄ nullus hoim excellēcꝭ ꝛ dulcius ꝛ gratioꝰ vbiq̄z v̄ginē poterit salutare: seu laudare q̄z hac salutatiōe quam ipse deꝰ pat' dictauit et ei p angelū delegauit. Et est a nobis frequēter hac salutatiōe salutāda: qz tale gaudiū hz ex illa salutatiōe deuote dicta quale habuit q̄n hodie salutata fuit ab angelo. Ex quo hodie agitur festū annunciationis ꝛ xp̄i cōceptiōis: tūc q̄ritur quō incarnatio xp̄i festā sit. Rñdetur q̄ postq̄ angelus gabriel fuit missꝰ ad mariā v̄ginē. vt habet. Lu. i. ꝛ maria credidit ꝛ cōsensit: tunc spūs sanctus supercuenit in eaz: et eam sanctificauit fecundauit. formauitq̄ in instāti de purissimo sanguine matris: vel vt alij dicūt de purissimis humoribꝰ eiꝰ corpꝰ xp̄i: ꝛ i eodē instāti in quo formatū est corpꝰ creata est aia: et hec in eodē instāti vnita est corpori organizato. Et illa duo corpꝰ et anima simul inuicē fuerit de: vnita in dei filij plona. vñ sm Holcoth sup li. Sap. q̄ nunq̄ fuit aliq̄s ita paruus puer sicut xp̄s in vtero mris cōceptus. vnde dicit Aug. Formatio corpis xp̄i fuit p̄fecta in p̄ncipio sue cōceptiōis q̄tū ad omia lineamenta mēbroz tñ q̄tū ad debitā corpis q̄titatē p̄ficiebat successiue sicut corpꝰ pueroz augmentat a tp̄e figuratiōis vsq̄z ad p̄fectā maturitatē. Et scien dū sm Hēricū de v̄zima. q̄ tota trinitas vlā incarnationē opata est: qz opa trinitat(ad extra sunt indiuisa. Mā ibi fuit potentia patris q̄ statim corpꝰ formauit ꝛ aiam creauit: ꝛ illa duo diuinitati vnuit in illo momēto cum btā v̄go dixit. Ecce ancilla dñi. etiā opata est ibi sapiētia filij q̄ corpus suū optime disposuit ꝛ oia mēbra sua decēter ordinauit. vñ ps. xliij. Speciosus forma p̄e filiis hoim. Itē operata est ibi gr̄a spūscti. q̄ cōceptionē illā mūdā ab oi pctō reddidit. Itē sciendū q̄ q̄uis tota trinitas opata sit i carnationē: sol' tñ filiꝰ est incarnatꝰ. vñ dicit Aug. in li. de fide ad petrū. Et ipse Aug. ponit tale exēplū. Si tres puelle tenerēt vnā tunicā ꝛ illā vna ex illis indueret tūc illa indutio fieret a triꝰ puellis ꝛ vna illarū sola indueret. Quantū ad lcōam ptē huius sermonis p nostra inkoz̃matiōe lciēdū q̄ sicut virgo hec gr̄iosa purissima sua sanctitate ne meruit in se concipere filiū dei. ita ꝛ nos p puritatē ꝛfessionē digni erimꝰ in hoc festo palche eūdē filiū dei ꝛ v̄ginis matris in sacramento recipe. Quare charissimi de ꝛfessione noteris Et p̄mo q̄ q̄libet pctōr dz deū inuocare vt illuminet corz suū. insup rememorare oia peccata sua. ꝛ oē posse suū facere anteq̄ sermōes ꝛē. Et q̄n incipit ꝛfiteri: tūc dz dicere in cōfessione ꝛ exp̄imere nūerū quoties q̄libet pctū iuxta estimationē suā commisit: et etiā si ista pctā cōmisit i dieb' festiuis: tunc grauiꝰ est: et etiā si p̄cipauit excōicat(q̄ publice fuerūt ꝺ nūciari loquendo: bibendo: comedendo: emendo: saltādo: qz tūc incidit i minoz̃ excōicationē a q̄ cōfessoz dz eū p̄ꝰ absoluere ꝛ postmodū a pctis. Etiā sciendū q̄ sunt duodecī gña hoim qui ꝛfitent ꝛ cōfessio ipsis nō p̄dest: qz nō vere penitēt. Primi q̄ nō integre oia pctā ꝛfitentur: ꝛz aliq̄ pctā sciēter ex verecūdia occultāt vel etiā q̄ palliāt sua pctā ꝛ etiā q̄ ita p̄cipitā turbel submisse loquunt in cōfessiōe ne ꝛfessoz intelligat pctā que ꝛfitent: ꝛ talē ꝛfessionē nō acceptat deꝰ. Scōi q̄ nō hñt firmū ꝓpositū amplius dimittēdi oia pctā mortalia. Tertij q̄ dimittūt cōfessionē ꝛ currūt de vno cōfessoze ad aliū dicendo istibnā partē ꝛ alteri alterā partē suoꝝ pctoꝝ ꝛ sic seipsos decipiunt qz q̄libet cōfitēs dz oia pctā sua que hz i memoria sacerdoti confiteri vni ꝛ nō p̄tē vni ꝛ p̄tē alteri. Quarti sunt q̄ mentiunt scienter in cōfessione: qz sacerdos sedet ibi in loco dei qui veritas est. Et ideo in cōfessione veritas ē dicēda tanq̄ ipsi deo cui nuda ꝛ apta sunt oia ergo si sacerdos q̄rat an corrupta es tu virgo tunc respondere debes veritatem dicēdo non sum virgo. Sed diceres: cum illa persona confessa est ante hoc idem petrū an teneat sibi secundario cōfiteri. Rñdet q̄ nō tenet: ꝛz dicere debet quicquid in hoc deliqui āte confessa sum: ꝛ penitētia michi ꝺposita est quā exolui. Sed tñ sm beatum Tho. bonū est et salubre vnū peccatū pluries ꝛ pluribꝰ sacerdotibus cōfiteri. Quis non sit de necessitate salut(qz illa verecundia delet peccata ꝛ penam purgatoziꝝ. Unde etiā in decretis dicitur. Rubor et erubescētia est maxima pars penitentie et satisfactionis. de pe. i. Quem penitet. Quinti sunt q̄ se excusāt et alios inculpant quod non dz fieri ꝛz q̄lz dz seipz accusare ꝛ culpā suā p̄ꝰ p̄iam dicere: nec dz alios hoies in confessiōe notare: nec etiā loq̄ extra ꝛfessionē ea q̄ sibi i confessiōe dicūtur. Sexti sūt q̄ stāt in amore illicito ꝛ sil' moz̃antē in eadē domo: et tales nō sunt absoluēdi nec cōitādi nisi velint desistere ꝛ ꝓpus abstinuicē separari. Septimi sūt q̄ serūat inimicicias nec volunt indulgere suis oē

sensoribus nec talis cõfessio est utilis. Unde Mat. vj. Si non dimiseritis hoibus nec et pr̃ vester celestis dimittet vobis pcã vra Ostauj q̃ aliẽa nõ restituit. bñ Augu. Nõ dimittit pcm̃ nisi restituat ablatũ. Et talis restitutio etiã dr̃ fieri de reb⁹ puis: sicut q̃ diuersis hoibus parua damna intulisset i pzatis in agris in pratis: et sic de singulis. Sz si q̃bus hoibus dãna intulit ignorat: tunc dr̃ talis facere bnã summã pe oibus illis paruis: z tm̃ de consilio sui cõfessoris dare ad illam eccl'am parrochialem in qua talia damna intulit: vel põt etiam dare pauperibus Et sciẽdum q̃ q̃lz volẽs ꝛmunicare dr̃ restituere ante accessum sacramenti oĩa debita si terminus solutionis instat aut petere dilationẽ ab illo cui tenetur: z si occultum est tunc dr̃ restituere per confessorẽ in occulto: sed [illegible]ublicũ est tunc per se dr̃ restituere aut bi[illegible]orẽ dilationẽ petere. Nomi sunt q̃ detrahentes primis et nolũt restituere famã primis. vnde scũs Tho. ij. ij. q. lxij. Tenẽr quis ad restitutionẽ fame sicut ad restitutionem cuiuslibet rei subtracte. vnde etiã Hier. Non facilis venia pzaua dixisse de rectis Decimi sunt q̃ nec cõfitent q̃ de⁹ velit peccata sua indulgere eis: sz ppter multitudinẽ pcõrum desperant Item Aug. Penitentia que ex fiducia non pcedit: inutilis sterilisq; mãet et sine fructu. Unde etiã Ambro. Non põt bene agere pnã q̃ non sperat indulgẽtiã. Unde vere penitẽs nunq̃ dr̃ desperare etiã si mille milia pcõrũ mortaliũ cõmisisset. vnde Ber. Maior est deo pietas q̃ quelis iniqtas. Undecimi sunt q̃ cõfitentur non ex charitate: sz humano timore. Et illoꝝ q̃ solum ex timore z verecundia humana cõfitent sunt duo signa per que cognoscunt. Primũ est q̃ tales differunt cõfessionem suam vsq; ad vltimã hebdomadã et tunc q̃ vltra differre non pñt tũc cõfitetur ex quodam timore humano: ne post mortẽ priuentur ecclesiastica sepultura. bñ dicit extra de pe. re. Omnes vtriusq; sexus q̃ in quadragesima nõ cõfitentur nec in pascha a cõicãt: debẽt carere introitu eccl'e et ecclesiastica sepultura Scdm signũ q̃ tales post pascha viuunt sicut ante dixerũt: z eadẽ pcã iterato committũt q̃ ante cõmiserũt z hoc est signũ q̃ nõ vere: sz ficte non ex charitate: sz ex pcuctudine et hũa noxi timore pnam egerũt. nec fuerũ pzopositũ emẽdandi habuerũt Duodecimi z vltimi sunt qui cõfitentẽ z pnam susceperũt: sed postmodũ eandẽ pnam pensandunt et obliuiscũtur nec perficiũt z talis confessio nõ pficit ad salutẽ Similr q̃ sciẽter ex pposito querũt simplices z illiteratos confessores: z bene possent habere litteratos z discretos z tales seipos decipiunt: quia si ceci cecum ducit ambo in foueam cadunt. bñ xps in euangelio. Ceci sunt et duces cecorum. Ex oibus iam enumeratis cõsulẽdum est q̃ quilibet hominũ faciat generalem et integram cõfessionẽ de oibus peccatis a tuuẽtute commissis: z aliam pniam accipiat et eam deuote cõplere studeat. Et q̃ plures per plures annos nõ bene cõfitentẽ: pz p tale exẽplum vt habẽ in sermone disci. de tpe sermone xcii. O. Quãtum ad tertiã partem huius sermonis sciẽdum q̃ omnes pcõres et peccatrices z consequenter oẽs homines seniores z iuuenes debent gliosam virginem mariam diligere et eã crebr⁹ cum angelica salutatione salutare q̃ oĩbus parata est succurrere eis deuote inuocantibus et pmo pcõrib⁹. Exẽplum de theophilo qui abnegauit baptismũ z dñũ et mariã et tñ maria impetrauit sibi misericordiã dr̃ dei et hoc quere infra in pzomptuario de exẽplis beate marie virginis. xlii. Etiã pccatrib⁹ Exẽplum de adultera que quotidie cẽties flexit genua ad honorẽ virginis Marie: cui Maria succurrit: z post modũ vitã laudabiliter finiuit Quere hoc in pzomptuario de exemplis virginis marie. xlviij. Etiã qui patiũt dehemẽres infestationes demonũ debent beatam virginẽ mariã salutare q̃ angelicam salutationem que salutatio angelica demones fugat. Exemplum de concubina sacerdotis que ita ait religionẽ nec poterat diabolus vincere q̃ aquam benedictam nec per signũ sãcte crucis sed per Aue maria Hoc quere ibidẽ. lxxv. Ultimo sciẽdum q̃ qui libenter orat. Aue maria cito vel nunq̃ damnabitur. Exemplũ de milite qui frequenter de sero z de mane beatam virginem mariã salutauit z feliciter ad cẽlestium migrauit. Hoc quere ibidem.

¶ Sermo breuis de vera pnia et confessione.

QUonuertimini ad me ẽ toto corde vestro. Joel. ij. In hõbis illis iã pmissis dñs in hoc sacro tẽpore quadragesime qõ est tempus pnie mutat ad pniam ostendens qualis debeat esse pnia nostra Primo debet esse recta. iõ dic. Conuertimini ad me Scdo dr̃ esse integra. iõ dicit i toto corde. Tertio dr̃ esse aspera z dolorosa iõ dicit in ieiunio fletu z plãctu. Wñ in pñti sermõe q̃ erit de vera pnia z confessione z pparatione ꝛ per festũ pasche ad sacramentũ eucharistie tria sunt dicẽda. Primo quo pcõres q̃ vult esse⁹ penitẽs tria dr̃ habẽre de⁹ ignoscat sibi de omnibus peccatis suis. Hoc quere supra f. b. parte iij. Secũdo dicẽdum est de duodecim generibus hominũ qui cõmuniter peccãt mortaliter iã in hoc tempore vt ipli simplices homines qui nõ sciunt confiteri addiscãt ex his duodecim generibus hominũ quomodo confiteri debeãt. Hoc quere infra sermõe. xxviij parte. ij. Tertio exẽplum de illis qui propter verecũdiam humanam non plene cõfitentur oĩa peccata sua: q̃ tales homines eternaliter damnabũtur. Hoc que

re in promptuario sermone. xxiij. C.

C De passione dñi. Sermo. xliij.

O Uos oēs q̄ transitis per uiā attēdite ⁊ videte si est dolor sicut dolor meus Treñ. i. Considerando passionē dñi nr̄i ihesu xp̄i: tunc pius flere libet q̄ aliquid dicere. ex quo creator noster. de⁹ noster: dominus noster redēptor noster: pater noster: frater noster: hodie amare fleuit in cruce pro nobis: non solum lachrymas effudit oculor̄ sed p̄ptium sanguinē ex oibus membris sui corporis: et etiā hodie tot creature fleuerūt sicut in fine sermonis dicē. Quasi merito q̄libet nostrum hodie flere debet et contristari et compati dño nr̄o ihesu xp̄o. Sed q̄ fine grā nec flere nec loqui possum⁹ salubriter de passione dñi. Quocirca curramus primo ad fletum dei dñi nr̄i ihesu xp̄i qui ex hac die fuerit plen⁹ doloris⁹ facisē tñ est largitus regnū suum ad p̄ces vnius latronis. s. padisus. Et etiā ad matrem que hodie tristis est sup̄ omnes matres. Nā sicut āgelus gabriel in annūciatiōe dixit Benedicta tu i mulieribus: sic hodie p̄ op positū possumus dicere ei. Tu tribulata es sup̄ oēs mulieres Rogemus igit̄ fletum ⁊ matrem vt dēt nobis loqui de sua passione vt sit tibi placitū ⁊ nobis in nostre deuotionis augmētum. Et vt hoc impetrem⁹ dicam⁹ cū deuotione q̄libet nr̄m pater noster et aue maria. O vos oēs qui trāsitis. ⁊c. Si passiones sc̄or̄ recitanē populis vt inducanē ad corōis deuotionem peccatorum cōtritionem mundi delectationē: ⁊ tribulationū suppositionē: q̄to magis passio xp̄i omni deuotione attētione ⁊ reuerentia est audiēda: quia ip̄e est sanctus sanctor̄: dominus vniuersor̄. iudex viuor̄ ⁊ mortuor̄ vt audientes considerēt eius excessiuaz charitatē ad gen⁹ humanū. Ipse cū tā excessiue nos dilexit q̄ non tm̄ vnam guttā sanguinis: sed totū sanguinē suū p̄ciosum largiter p nobis effudit. vnde brūs. Bern̄ Sufficisset ad redēptiōnē humani generis minima gutta sanguis xp̄i. cui tāta est copia vt ex inundatiōe būficij ōrbis innotescere et diligētius possit aūt dñi nr̄i ihesu xp̄i a quattuor euāgelistis describi: et ideo quattuor diebus in ista hebdomada legitur vt q̄ oēs quattuor scripserūt ab oīb⁹ audiatur quia aliqua vnus scribit q̄ alius omittit. Et ergo in p̄ti sermone tria sunt dicenda. Primo quomodo passio christi a iudeis fuit inchoata Secūdo quare per gentiles fuit consummata. Tertio que sunt illa q̄ hodie in ecclia fiunt: ⁊ a⁹ nunc̄ p totum annum: ⁊ que hodie nos dñt inducere ad fletum cum' vno exemplo Quātum ad p̄timū, sciendū q̄ xp̄i passionez cū dei adiutorio ex hystoriis quattuor euangelistarum' breuiter recitare intendo incipiendo passionez christi feria sexta ante dñicam de passione. sicut em̄ habet Joh. xj. sic q̄ hodie sunt duodecim dies q̄ ihesus suscitauit lazarum quatriduanum. Et istud miraculū fuit ita manifestū q̄ p̄pter illud miraculum ⁊ alia miracula que christus fecit: et p̄pter vitam suā sanctissimā ⁊ p̄pter verba sua gr̄iosissima quasi totus mūdus ibat post ip̄um et plebs de pp̄lo iudeor̄ conuertebanē ad ip̄m vñ Jo. xj. Pharisei dicebāt ad semetipsos. Videtis q̄ nichil p̄ficimus. ecce tot⁹ mundus post eū abit. Igit̄ p̄ncipes iudeor̄ ⁊ pharisei qui erāt inuidiosi ⁊ inimici xp̄i videtes gr̄am magnā quā communis populus habebat ad ip̄m statim in sabbato sequēti habuerūt cōsilium: quo dixit vnus ex eis. Quid facimus q⁹ hic homo multa signa facit: si dimittimus eum sic omnes credent in eum: ⁊ venient romani ⁊ tollent nostrū locū et gentē. Tunc vnus ex eis Caypphas nomie dixit. Vos nescitis quicq̄ nec cogitatis. Expedit vt vn⁹ moriat̄ homo ⁊ nō tota gens pereat. Et sic conclusum fuit q⁹ x̄p̄us mori deberet. Et ex illa die cogitauerūt inter ficere eū. Vñ illa dñica vocat̄ dñica in passione. Scien aūt iesu⁹ q̄ nouit abscōdita q⁹ consilium esset cōclusum de morte sua recessit de illo loco s. de bethania ⁊ iuit in desertū locū qui vocat̄ effrem cū discipulis suis ⁊ permānsit ibi septē dieb⁹ vsq̄ ad sabbatū, palmar̄. Et vincen. in speculo. hyslo. li. viij. c xxix. dicit q⁹ in illis diebus abagar⁹ rex ikirmabat̄ morbo quodā ire mediabili. qui audiēs miracula q̄ x̄p̄s fecit re cos illuminādo: leprosos mundādo: mortuos suscitādo. cupiebat ihesu videre: ⁊ misit ad eū nūcios vt ad eū veniret et eū sanaret. Rūdit ei ihesus per nūcios illos. v. si facie meā corporaliter cernere cupiscere tibi vult⁹ mei speciē trāsformatā in linthеo dirige per quā desideriū tuū feruorē refrigeres. Et q̄cūq̄ de me audisti nequaq̄ impossibile fieri existimes. Postq̄ tñ cōpleuero ea q̄ de me scripta sunt dirigam tibi vnum ex discipulis meis q̄ tibi ⁊ pp̄lo tuo sanitatis impartiat̄ auxiliū ⁊ ad sublimitatē fidei vos perducat. Et in sabbato palmarum reuersus est ihesus cū discipulis suis in bethania ⁊ fecerūt ei ibi cōuiuiū: et martha eis ministrabat: ⁊ lazar⁹ erat vnus ex discūbentibus cū ihesu: ⁊ plures exierūt de hierlm nō p̄pter ihesū tm̄: sz vt lazarū viderēt quē suscitauit a mortuis. Cogitauerūt q̄ p̄ncipes sacerdotū vt lazarū interficerēt: q⁹ multi abibāt ex iudeis p̄pter illū ⁊ credebāt in ihesum. Unde Aug. in li. de verbis dñi dicit q⁹ i illa cena interrogauerunt lazarū de amaritudine mortis cuius. Qui respōdit q⁹ nulla creatura posset cogitare amaritudinē mortis aīe q⁹ aia separat̄ a corpe. Tūc x̄p̄s cepit tremere ⁊ sudare q⁹ cognouit amaritudinē mortis sue: q⁹ homo erat sicut et nos Tūc maria Magda. vnguētum p̄ciosum effudit sup̄ caput ei⁹ vt ꝓficeret: ⁊ tota dom⁹ im-

pleta est ex odore unguenti Tūc iudas murmu
rauit dicēs Vt quid perditio hec Quare hoc unguē
tū nō uenit trecentis denariis et datū est egē
tis. Dixit aūt ꝑm Joh. q nō de egenis prime
bat ad eū: sz q fur erat & loculos habebat & ea
q̄ mittebant portabat Et iudas ab illa hora
cogitabat quō iesus traderet ut ipsum
posset. ut sic recuperaret illos .xxx. denarios q̄s
putabat se perdidisse q dicit q decimā partē consueuit
furari Hoc totum ꝛ̄ est in sabbato palmaꝝ
Dñica aūt palmaꝝ uenit iesus de bethania i
hierlm: & cum appropinquaret ciuitati flenit
super eā dicens Q si cognouisses & tu flereres.
Et ibi recepit fuit cū magno honore quē unꝰ
habuit in hac uita: q quasi totus cōis popu
lus ciuitatis, uenit obuiā et cum ramis palma
cū cantā[illegible] clamando. Osanna filio dauid
benedictus q̄ uenit in noie dñi Sexta feria dilu
culo uenit de bethania ihesus in templū & doce
bat ꝑpl̄m dicēs. Ego si exaltat⁹ fuero a terra
omia trahā ad meipm. Et tunc adduxerunt ei
mulierē in adulterio deprehensam dicentes.
Magist̄e hec mulier mō deprehensa est in adul
terio. in lege aūt mandat moyses hmōi lapida
re tu ergo quid dicis. Tunc iesus cōuersus dix
it. Quis uēm sine peccō est primus lapidez
in illā mittat. Et in fine dixit iesus mulieri.
Vade & noli amplius peccare Tercia feria ite
rū de bethania in templū uenit & docebat, popu
lum & predicauit de extremo iudicio et dixit.
Ego modo uobiscū sum ad tps parū: ego re
cedā a uobis & nō me uidebitis Et hoc xps di
xit de morte sua: sz principes pharisei intellexe
runt de recessu suo corpali. Et statī principes et
pharisei q̄rta feria congregati sunt i atriū caip
phe: & tractauerūt de morte xpi dicētes Quid
facimus: q hic hō multa signa facit? faciam⁹
consiliū nr̄m cito: q sibi notificatus est? q̄d
in alio cōsilio decreuimus ne effugiat, manus
nostres: & dixerunt. Non in die festo ne forte
tumultus fieret in populo. q timebant popu
lum cōem q̄ habebat singulare gr̄am ad xpm
ne eriperent eum de manibus eorū: sed in die
quo populus intentus esset labori suo: & in il
la quarta feria xps mansit in bethania & non
uenit in hierusalē. Judas aūt scarioth scitit
q iudei erant congregati simul: iuit a xpo et
discipulis de bethania ad principes et phari
seos dicēs. Quid uultis mihi dare & ego uo
bis eum tradam. Audientes hoc gauisi sunt
valde: & promiserunt et pecunias dare. s. tri
ginta denarios. Sciendū q isti denarij erāt
hismahelitici ꝑo quibus ioseph qui tenet fi
gurā christi venditus fuit ante quattuor mi
lia annoꝝ: et hereditaria successione fuerunt:
deuoluti ad illos iudeos: & unus valuit, decez
uisales. Et in signū huius, postmodum p il
lis denariis emptus est ager unus in sepultu
ram peregrinoꝝ. Ista uenditio facta est quar
ta feria ante cenam domini. Et propter illam
uenditionē aliqui abstinent quartis feriis a
carnibus & est bonum & laudabile. Et quinta
feria appropinquante hora mortis appropin
quare uoluit loco. Et dixerunt discipuli cum
irent hierlm. Quo uis eamus et paremus ti
bi ut manduces pascha. Et mittit duos de di
scipulis suis. s. petrū et Johannē. et dicit eis
Ite in ciuitatem & occurret uob[illegible] lagenā aq
uaulās: sequimini eū: & quōcūq̄ introierit ibi pa
rate nobis. Et uespere facto cenauit cū discī
pulis suis in signū amoris. Et i illa cena xps
tria fecit Primo comedit agnū assatū cū lactu
cis agrestib⁹ in uno catino terreo ad ostēden
dū q ipse erat ille agn⁹ benedictus q̄ dēbat assa
ri in ligno crucis. Et in Lu. habet q post esum
agni iesus dixit discipulis suis. Desiderio de
sideraui hoc pascha manducare uobiscū ant̄q̄
patiar: & unus ex uobis me tradet de aūt hoi illi
p quē tradar ego melius erat illi si nat⁹ nō fu
isset hō ille. At illi ceperūt ctristari & dicere ei
singulatim. Nunqd ego sum dñe. Sed iudas
dixit. Nunqd ego sum rabbi. Quasi min⁹ pec
caret tradēdo magīm q̄ dūz. Et tūc petr⁹ an
nuit iohānī ut interrogaret eū q̄s eēt q̄ traderet
eū. Et iesus dixit iohāni. Cui intinctū, panez
porrexero ipe est q̄ me tradet. Et datum in eū
intrauit diabolus. Sexto lauit pedes discipu
lor suor: ad ondendum q passio sua benedicta
est q̄ lauit nos ab oib⁹ petis nostris Et Chrys.
dicit q iuda cepit lauare pedes. Tercio ꝑfe
cerunt corp⁹ suū & sāguinē ad hoc ut illo sacra
mēto uri debeam⁹ in mēoriā passionis eius: ed
tunc ꝑfecerunt eos sacerdotes & impressit eis ca
racterē: & dedit eis ptāte ꝑficiēdi hoc venera
bile sacramētū: & ibi institutū ē hoc sacramētū
Et post dixit iesus ad iudā Quō facis fac citi⁹
Et statī surrexit & abiit ad principes & pharise
os ut ꝑficeret traditionē iesu xpi. Et post re
cessum iude tūc xps dulcit locut⁹ ē et ꝑdicauit
discipulis suis iōgū sermonē. Et postea dixit
Oēs vos scādalū in me patiemini i ista nocte
Rūdens petr⁹ ait. Et si oēs scādalizati fuerit
in te ego nunq̄ scādalizabor. paratus eū suz
tercū & i mortē i carcerē ire. Ait illi ihes⁹. Amen
dico tibi q i hac nocte ant̄q̄ gall⁹ bis cāuet ter
me negabis. Ait illi petr⁹. Etiā si oportuerit
me mori tecū nō te negabo Sic & oēs discipu
li dixerūt Egress⁹ aūt ihes⁹ cū discipulis suis
duxit eos extra hierlz & trāsiuit cū xps q̄ndā
torrētē q dr cedron Et ē vallis q̄ dr cedron ppē
multitudinē cedroꝝ q ibi nascūt̄ q̄ uā valle
riebat torrēs de duob⁹ mōtib⁹. s. de mōte oli
on & de mōte oliueti. Et ipe cū discipulis suis
introiuit i quēdā ortū quē sepe ꝑfluerit cum di
scipulis intrare ad ꝑfluendū et docendū eos.
Et iudas ꝑditor sciebat illū locū: eo q sepius
ibat illuc cū discipulis suis iesus Cūq̄ intro
isset in ortū dixit iesus discipulis suis. Sedē

ze hic donec vadã illuc ⁊ orẽ. Et assumpto petro ⁊ duob⁹ filiis zebedei. ſ. Jacobo ⁊ iohanne cepit contristari ⁊ mestus esse. Tũc ait illis Tristis est aia mea vsq; ad mortẽ/sustinete hic et vigilate mecũ ⁊ orate ne intretis in tẽtationẽ. Et pgressus ad iactũ lapidis ꝓcidit in faciẽ suã orans ⁊ dicẽs. Pr pater si põt fieri trãseat a me calix iste. Verũtñ nõ sicut ego volo: sz sicut tu. O ꝙ miser hõ nõ vult suã voluntatem diuine voluntati cõformari cum xp̃o eterni patris filius ꝓ eo obediẽs extremis vsq; ad mortẽ crucis. Facta aũt oratione redit ad illos tres discipulos suos et inuenit eos dormientes: ⁊ dixit petro. Symon dormis: nõ potuisti vna hora vigilare mecũ. Glo. Ideo xp̃s increpauit petrũ ꝓ ceteris singulariter: qz ꝓ ceteris peteꝰ gratiã dicẽs. Etia si oportuerit me mori tecũ nõ te negabo. Iterũ abiit orauit dicẽs. Pr pater mi si nõ põt hic calix trãsire nisi bibã illũ fiat voluntas tua. q. d. Si nõ põt genꝰ hũanus aliter redemi: nisi ꝓ mortẽ meã: fiat voluntas tua nõ mea. Et venit iterũ ad discipulos suos et inuenit eos iterũ dormientes. erãt eñ oculi eoꝝ grauati somno pre longitudine vigilarũ et tristicie magnitudine ⁊ ignorabãt qd eis dicẽt ei. Et relictis illis tercio iterũ abiit et orauit eundẽ sermonẽ. Tũc apparuit illi Lucas ait angelus cõfortans eũ in suis magnis angustiis quas circa mortẽ futurã habuit. Et dicit doctores q̃ apparitio hec erat corporalis in assumpto corpore humano. Sed hic queritur quare dñs cum esset fortitudo angelorũ ⁊ oim creaturarũ indignit cõfortatione ⁊ cõsolatiõe angeli. Rñdet venerabilis Beda. creator non indiguit creature subsidio: sz hõ factus ꝓ nobis. Sicut ergo ꝓpter nos cõtristatus est: sic ꝓpter nos cõfortatus est. Post hoc dicit Lucas. et factus est in agonia. i. certamine contra mortẽ quã sentiebat: abhorrebat: sed sm voluntatẽ et iudiciũ cõtra mortẽ volebat ꝓpt salutẽ nostrã: vt nos liberaret ab eterna morte et sic plenius orauit ⁊ tam intime: ⁊ tam fortis sz ⁊ tanta angustia q̃ oẽs vene sui corporis mouebãtur. Et sic ex vehemẽtis angustie sudor eius fuit sicut gutte sanguinis decurrentis in terram. O durũ cor cõsidera hic quanta ꝙmara ꝙntia fuit mors et passio tui redẽptoris cuius sola imaginatio tñ naturam humanã immutauit: q̃ pre angustia sanguineã sudorẽ sudauit. Hic queritur vtrum ille sanguis fuit verus ⁊ naturalis. Rñdetur q̃ sic: sz nõ fuit naturali mõ pfluus: qz contra naturã est sudare sãguinẽ. vt dic. Beda. Tũc venit tercio ad discipulos suos: ⁊ cõpatiendo dixit illis Dormite iã ⁊ requiescite. Et cũ pauxillũ requieuissent dixit eis. Sufficit venit hora ecce filius hois tradet̃ in manꝰ peccatorũ. ecce q̃ me tradet ꝓpe est. Et adhuc eo loquente ecce iudas traditor venit i ortũ: ⁊ cũ eo turba multa cũ gladiis fustib⁹. ⁊ lateruis ⁊ factib⁹ et ramis: missi a principibus sacerdotũ ⁊ seniorib⁹ ppli. ſ. iudeorũ ad cõprehẽdẽdũ ⁊ ligãdũ ihesũ et iudas traditor antecedebat eos: dederatq; eis signũ dicẽs. Quẽcũq; osculatꝰ fuero ipse est tenete eũ: ⁊ ducite eũ caute. ſ. ne vobis euadat. Et hoc ideo faciebat ne iacobũ alphei q̃ multũ similis erat dño caperẽt loco ei⁹. Jeiꝰ itaq; seriẽs oia que vẽtura erãt sup eũ: voluntarie ꝓcessit obuiã ⁊ dixit ad eos. Quẽ queritis. Rñderũt ei. Jesum nazarenũ. Dñs ihesus dixit eis. Ego sum. Vt ergo dixit ego sum. abierũt retrorsũ et oẽs ceciderũt in terrã. Per hoc ostẽdit xp̃s suã magnã potentiã q̃ vnico verbo hostes suos prostrauit in terra: ⁊ si mille milia fuissent eũ nõ cepissent si voluisset. Et hoc fuit manifestũ signũ voluntarie passiõis sue: qz nolunt fugere cũ bene potuisset. Post hoc dicit. Iterũ permisit eos dñs surgere, ⁊ iterũ interrogauit eos dicẽs. Quẽ queritis. Jti rñderũt. Jesũ nazarenum. Rñdit ihesus. Dixi vobis quia ego sũ. Si ergo me q̃ritis sinite hos abire. Tũc iudas traditor accedens osculatus est eũ dicẽs. Aue rabbi. Rñdit ihesus. Amice ad qd venisti. Que litur quare xp̃s dixit amice: cũ sciuit ipsũ inimicũ traditorẽ suũ. Rñdetur primo ideo quia iudas habuit tria signa amicicie. ſ. amplexandoꝝ osculãdo: ⁊ salutãdo. Scdo qz merito debebat esse amicus xp̃i ꝓpter multa bñficia que xp̃s ante sibi exhibuit. Tercio qz xp̃s fuit paratꝰ iterũ eũ recipere ad amicitiã suã: etiam si adhuc grauius eũ offendisset. Tũc post osculum accesserũt et manus iniecerũt in eũ et tenuerunt eũ. Videntes aũt discipuli qd futurũ erat: dixerũt ei. Dñe si percutimus i gladio. Antecꝰ aũt dñs respõsum dedisset discipulis: petrus qui erat ardẽtior aliis gladio euaginato amputauit seruo capphe nomie malchus auriculam dexterã: sed voluit eũ adhuc dolorosius verberasse: si nõ cessisset cũ capite. Dicit ergo doctor q̃ petrus tam ardẽs erat q̃ sibi caput diuidere volebat: qz temerius sup xp̃m ꝓsiliebat q̃ ceteri ⁊ hoc cor petri valde penetrauit. Jesus autẽ dixit petro. Mitte gladium in vaginam suã. Oẽs eñ qui acceperit gladiũ. i. temere et inhebite ⁊ ꝓpria auctoritate extrahũt cõtra ꝓximos: gladio peribũt. i. incidẽt i gladiũ maledictionis eterne. An nõ putas si velim me defendere q̃ possem rogare patrẽ meũ ⁊ exhiberet michi plusq̃ duodecim legiones angelorũ. Vñ Ela. xxxvij. Legitur q̃ angelꝰ domini in vna nocte in castris assirioꝝ percussit de exercitu regis Sennacherib centũ octogintaquinq; milia virorũ tẽpore Ezechie regis hierusalẽ. Et statim tetigit ihesus auriculã servi illius et sanauit eũ in presentia eius: nobis in exemplum: quia noluit aliquem ꝓpter se ledi in illa hora dixit ihesus turbis. i. armatis ⁊ circũstantibus pie ⁊ mãsuete. Tanq̃ ad latronẽs

pistis. i. hoc, venistis cū gladiis ⁊ fustibus cō prehendere me: cum tū quotidie erā apud vos in tēplo docēs ⁊ non me tenuistis. nec manus extēdistis in me: sed hec est hora vestra ⁊ potestas tenebrarū. Tunc totā cohortē acceperūt ⁊ in eū omnes irruerunt tanq̄ lupi rapaces in agnum mansuetū. Et sm Mar. prostraverunt eum durissime super terrā: sicut ipse eos prostrauerat et appodiauerūt se super pectus eius: et spuerunt in faciē eius speciosissimā ⁊ vocūdissimā in quam angeli desiderant prospicere ⁊ durissime strinxerunt eum ad collum eius. ligantes sibi manus ad tergum sicut maleficū et fodor sanguineus adhuc ex nimia anxietate mortis per totā faciē eius in os defluebat: ⁊ sputa iudeor sibi in faciē illata: ⁊ cū non posset sputa et sanguinē in os defluētia cū manib⁹ extergere: q̄ lig. 3 habebat in dorso q̄si latro: omnino suffocat⁹ fuisset ex sputo iudeor et sudore sanguineo: nisi diuinus virtus eum p nobis ad viteriora tolerāda releuasset. Tūc xp̄o capto oēs discipuli relicto eo fugerūt. Et q̄dam adolescēs sequebatur eum a longe: sm Mar. amictus syndone. i. veste linea super nud corpore: q̄ nō habebat aliā vestē: quē etiā cōprehenderūt et tenuerūt eū per vestē. At ille relicta syndone: nudus profugit ab eis Quis iste fuerit discipulus euangeliste non exprimunt Hiero. tū vult q̄ fuerit iacob⁹ minor: q̄ xp̄o frīs fuit. Cum aūt ihesus duceretur ad domū anne per vallē iosaphat: ubi erat extremū iudicū: tūc petrus sequebat eū a lōge: ⁊ alt⁹ discipulus. i. iohānes Et ipse iohānes introuit cū aliis in atriū: q̄ erat notus pontifici: q̄ forte pater iohānis seruierat eis piscādo ⁊ forte portauit pisces ad domū pontificis. Petrus aūt stabat ad ostium foris. Exiuit aūt iohannes et per ancillam hostiariā introuit ac petro ab ea ancilla ingressum impetrauit. Accēso aūt igne i medio atrii ⁊ circūcedētib⁹ illis erat petrus i medio coq̄: quē cū vidisset ancilla q̄dā dixit. Nūquid ⁊ tu ex discipulis es hois isti⁹ Tūc negauit p̄mo. i. simpl'r oīēs. Nō sū: nec noui illū: nec scio q̄d dicis. Stabant g̃ ferui et ministri i circuitu. i. illi q̄ ihesū cōprehenderūt et ligauerūt ꝓ frīs sctīs Tho. ⁊ calefaciebāt se ad prunas q̄ frig⁹ erat ⁊ pet⁹ stabat inter eos cālfi bn⁹ ex illis q̄ calefaciebāt se Et sm Beda interim q̄ petrus se calefaciebat ad prunas pōtifex q̄ dicebat pōtifex: nō q̄ actu esset pōtifex: ꝓ q̄ quandā fuerat: interrogabat ihesum et discipulis et de doctrina eius. Et ihesus ad primā oratiōnē ꝓ de discipulis eius nichil rēdit: q̄ p tūc non sciuit aliq̄d boni loq̄ de eis: nec voluit aliq̄d mali loqui de eis: in hoc dās nobis exēplū ut cū non scimus loq̄ bona de primis nec etiā mala q̄uis vera sint: tū intentione mala loq̄ non debem⁹. Nō Chry. Sicut est mortale petrū innocēti falsū crimē imponere: sic verū crimē occultū mala intentione aliis reuelare Et in hoc plēs grauiter delinquūt. Sed de secūda q̄stione: s. de doctrina rūdit scōz q̄ habet Joh. xviij. Ego palā locut⁹ sū mūdo. Ego semper docui in synagogis ⁊ in tēplo quo oēs iudei cōueniūt: ⁊ in occulto locut⁹ sū nichil. q̄d me interrogas: interroga illos q̄ me audierūt quid locutus sū ipsis / ecce hi sciūt q̄d dixerim ego Hec aūt cū dixisset un⁹ astantiū ministroꝝ dedit alapā ihesu dicens. Sic rūdes pōtifici. i. quō sic audes ⁊ taliter rūdere pontifici dūpre lato. Rūdit ei ihesus. Si male locutus sum / testimoniū perhibe de malo / si autē bene q̄d me cedis. Hec alapa fuit penalis ⁊ iniuriosa xp̄o quadruplici rōne. Primo q̄ seruus percussit dñm. Secō q̄ in ptē nobiliorē et venerabiliorē. s. in faciē Tercio i publico / q̄ coram oib⁹ Quarto q̄ sine causa. Et tūc annas misit ihesū ligatū ad cayphā qui erat pōtifex anni illius ⁊ socer ipsius. In cui⁹ iam domo cōuenerant maiores iudeoꝝ. Notādum q̄ pōtatio hec maior fuit q̄ prima / q̄ scōz reuelationē hyginde in diā ad cayphē. xxx. vicib⁹ cōspuerūt eū. et. xl. vicib⁹ alapis eū cedebāt ⁊ trib⁹ vicibus ante domū cayphē. In domo aūt cayphe. xlij. vicibus percusserūt eū in faciē / ⁊ totiēs cōspuerūt / ⁊ talia multiplicata maiorē ihesum'xp̄o inferebant Modo nulla mētio de beato iohanne fit / quis fortasse ad beatā virginem fuit / ⁊ q̄d filio q̄ acciderit / ei nūciauit. Insup notandum est q̄ verisimile est petrū post p̄mā suā negationē xp̄i captiuatū et ductū de domo anne ad domum cayphe fuisse secutum ut adhuc videret finem utrū dimitteret vel cōdēnaret Sed anteq̄ introuit in domū cayphe / gallus cāuauit. s. p̄mo et pet⁹ nō aduerit ꝓpter strepitū / ⁊ introuit domū cū aliis / volēs se ite calefacere / ⁊ sedit ad ignē in medio circūsedentiū. Quē cū iterū ancilla quedam ibi iuuita fuisset / dixit. Et hic cū ihesu nazareno erat Ille aūt negauit secūdo cū iuramēto / q̄ non nouit hoiem. Et interuallo facto quasi unius hore. ut habet i Mah. accesserunt qui stabant circa ignem ⁊ dixerūt petro. Vere et tu ex illis es / nā et loquela tua manifestū te facit. s. q̄ galileus es. Maxime aūt vrgebat eū un⁹ ex seruis pontificis cognatus malchi / cui petrus auriculā abscidit / q̄ dicebat se eū in orto vidisse cū ihesu. Tūc petrus plus timuit ⁊ negauit tercio. ut habet Mat. Et cepit anathematizare ⁊ cum maledictione suipsius iurare / q̄ nescio hoiem istum quē dicis Et adhuc eo loquēte ut dicit Lucas gallus cantauit. s. secūdo. Tūc respexit dñs petrum oculo mie ⁊ nō corporali scōz Augustinū ⁊ Ambro. Ex quo respectu illuminatus recordatus est verbi q̄ dixerat ei dñs. Anteqū gallus bis cantet ter me negabis. Et egressus foras flevit amare / ⁊ ita amare q̄ pena ⁊ culpa fuit sibi remissa. Notandū q̄ beatus petrus primo

simpliciter negauit: secūdo iurauit tertio anathematizauit: qz peccatū non deleū in deteriorē traxit. Post negationem iuit in koneā que dē galileārus. vbi iam ecclesia edificata in honorē sancti petri inter mōtē ſpon et ciuitatem hierusalē ⁊ in ea latuit plorando: non audens se ceteris iungere discipulis vsqz dū ihesus a mortuis resurgens die tertia in eadē forma sibi apparuit ⁊ vt se ceteris apostolis iungeret precepit. Post recessum petri summi sacerdotes et omne cōcilium querebant aduersus ihesum testimoniū vt eum morte traderent nec inueniebāt qz qō falsum et inuſtū; esset in eo. Cayphas ño volēs eū rape in sermone dixit ad eum interrogās eū. Adiuro te per deum viuū vt dicas nobis si tu es xp̄s filius dei viui Et respondit. Tu dixisti: qz ego sum. Verumtamen dico vobis; ammodo. i. in futuro. qz in die nouissimo videbitis filium hominis sedētem a dextris virtutis dei ⁊ venientem in nubib⁹ celi. Tūc cayphas scidit vestimēta dicēs Blasphemauit. Qui adhuc egemus testibus. Ecce nunc audistis blasphemiam ex ore eius Quid vobis videtur. At illi respondētes dixerunt. Reus est mortis. Post hmōi clamorē eū turpissime tractauerūt. ꝑmo facie eius cōspuendo quasi esset leprosus. Scdo collum eius percutiendo. Tertio facie alapis cedēdo Esa. l. Faciem meā non auerti ab increpātibus et conspuētibus in me. Quarto faciem eius velādo ⁊ percutiēdo dicētes. Prophetiza nobis xp̄e ds est q̄ te percussit Quito verbā extrahēdo Esa. l. Corpus meū dedi percutientibus ⁊ genas meas vellentibus Cum ei essent crudelissimi ⁊ sine omnia extra xp̄m oia mala ⁊ turpia q̄ poterāt excogitare et faciebant Alij ad hoc motu ex inuidia ⁊ ppria malicia: alij vt maioribus placerent modo trahēdo eū per crines supra ⁊ p pedes infra percutiēdo tundēdo et conspuendo. Quibus eū cuāgeliste non oia scripserūt explicite que passus est dñs noster ihesus xp̄s tū sanct⁹ Lucas. xxiij. c. implicite comprehendit dicēs Et multa alia cōtumeliabant ei. O fidelis xp̄iane cōsidera hoc ⁊ ppende Quos ⁊ quor iniurias malus est p te hac nocte vsqz mane dñs ihesus iā ab illudētibus: iam in colaphizantibus iam a aspuētib⁹. ⁊c. Tota nocte nichil quieuit p te et propter eum dormias hac nocte i stropitio vel scāno ⁊ recordare quia pcta tua fuerūt cā sue acerrime passiōis: et caueas tibi a superbia luxuria ab amore illicito: ab auaricia. a rebus iniustis: ab iniusta emptiōe ⁊ venditiōe a choreationc: ebrietate peieratione: turpiloquio blasphemiis: detractiōibus: ⁊ sic de aliis pravis operibus ⁊ pessimis que te retrahūt ab ei⁹ amore. Jam hētis quomō ⁊ qualiter passio xp̄i a iudeis inchoata fuit. Et hoc ꝗtum ad ꝑmā ptez huius sermonis. Quātum ad scdam ptem huius sermonis. s. qualiter passio xp̄i p gentiles fuit consummata. Mane igitur. s. sexta feria consilium inierunt. s. scdario oēs pncipes et seniores ppli aduersus ihesum vt eū morti traderent ⁊ victum duxerunt, eū de domo cayphe in pretorium et tradiderunt eum pōtio pylato qui erat gētilis ⁊ custos hierlm ex parte Tyberij cesaris romanor. ⁊ habuit ptātem ipm damnandi ad mortē. Unde iudas aut iēs ipm ductum ad pylatum iā nō estimauit eū amplius posse euadē: pnia duct⁹ retulit iudeis. xxx. denarios dicens. Peccaui tradens sanguinem iustū At illi dixerunt Quid ad nos: tu videris Videns autem iudas ꝙ eius damnabant lapsus est in desperationē: ⁊ proiectis argenteis in templo abiens laqueo se suspendit. Judas tria fecit Primo peccauit. Secundo restituit denarios. Tertio confessus est dicens. Peccaui tradens sanguinem iustum. Sed qz desperauit hoc fuit pessimum Hieronym. Judas plus peccauit desperando ꝙ christum tradendo. Unde de iuda habetur in decre. Judas a venia exclusus non fuisset si veniam a christo postulasset de pe. di. iij. inter hec hircum. Cum xp̄s staret coram pylato in pretorio iudei non introierunt ne contaminarētur: sed vt māducarēt pascha s. mundi Christ⁹. O impia cecitas cōtaminari timent alieno habitaculo: ⁊ innocētis sanguinem fundere non verētur. vīe illis sunt qui dā facientes sibi conscientias de leuibus peccatis qui tñ grauiora incedere non formidāt Accusabāt aūt dñm ihesum de quattuor. Primo qz prohibebat tributum dari cesari: vt ex hoc pylatus q̄ recipit tale tributum moueret contra eum. Scdo ꝙ dicebat se regem. Pylatus autem primā accusationē non reputās qz forte dominum audierat dixisse iudeis reddite que sunt cesaris cesari: et que sunt dei deo Sz qz secūda accusatio videbat derogare potestati cesaris: ideo pylatus vocauit ihesum seorsum et interrogauit eum dicens. Tu es rex iudeorū Respondit ihesus dicens. Dicis hoc de teipso an alij dixerunt hoc tibi de me. Respondit pylatus. Numquid ego iudeus sum / gens tua de qua natus es et pontifices tui tradiderunt te michi qui dicūt ꝙ dicis te esse regem iudeor. Respondit ihesus dicens Regnum meum non est de hoc mundo. i. terrenum. sed celeste. Ait pylatus. Ergo rex es tu. qui ait. Tu dicis Pylatus audiēs ꝙ regnū suū nō esset de hoc mundo non curauit illā accusationē / sicut nec primā curauit Tunc pylatus exiens de pretorio ad iudeos dixit Ego nullā cām mortis inuenio in isto homine. Tunc iudei allegabāt, terciā accusationē dicentes. Ipe ihesus doctrina nouā commouit. i. querit a via veritatis ppli p vniuersam iudeā incipiēs a galilea vsqz huc. Cū autē audisset pylatus ꝙ galileus esset ⁊ de iurisdictione herodis tunc misit eum ad herodez regem galilee qui tunc tpis erat in hierlm vt

eum iudicaret scdm iudeū fuit. Herodes aūt viso ihesu gauisus est valde. qz ex multo tempore cupiebat eum videre: eo q multū audiebat. s. de miraculis & de doctrina eius: & etiam qz sperabat se ab eo aliquod signū videre & interrogauit eum multis sermonibus: etiam iudei accusabant eum in multis. Sed christus nec herodi nec iudeis eum accusantibus respondit: ideo ne britas suc passionis impediretur. Si enī cognouisset herodi: cūc eū herodes liberare potuit. Cū ergo xps nullū signū faceret: nec herodi cūdere belli reputauit herodes eū cantū & spreuit eū et repulit eū a se: & in signum saturitatis induit eū herodes veste alba & iudicia & derisoria & remisit eū ad pylatū vt cū eo faceret qđ vellet. Et ob hāc cām herodes & pylatus facti sunt amici q prius erāt in mi. adiuicē. ... g xps reductus esset ad pylatū conuocatis ... deis dixit. Nullaz cām inuento in hoie isto ex his in qbus eū accusastis: sz ne q herodes suppleuerit eū dignū morte nā remisi vos ad illū emēdatū g. i. flagellatū eū dimittā. Sequit in Johē. Pylat⁹ volēs liberare xpm dixit iudeis. Est vobis consuetudo vt vnū vinctū dimittā vobis i pascha. Habebat aūt tunc vnū vinctū qui dicebat barrabas: & erat propter homicidiū incarceratus. Cōgregatis g illis dixit pylatus. Quē vultis de duob⁹ his vobis dimittā barrabā an iesuz qđ dr xps. Sciebat ei pylatus q propter inuidiā tradidissent eū. i. obtulissent. Principes aūt sacerdotū et seniores persuaserunt pplis vt peteret barrabam. s. latronē & iesum. i. innocētem interficeret. Cū ergo deliberassent pylat⁹ eos iterū interrogans dixit. Quē vultis de duob⁹ dimitti Et illi clamātes dixerunt Barrabā. Putabāt ei scdm. Chrysō. se posse astruere q iesus deterior esset latrone. Pylatus aūt dixit Quid tūc faciā de iesu qđ vocatur xps. dicunt oēs Crucifigatur. Ait illis preses. Quid ei mali fecit At illi magis clamabāt. Crucifigat. Videns igit pylat⁹ qz nichil p̄ficeret in liberatione xpi volens pplo satisfacere: vt eo cōpatiens a plecti one xpi: fecit dñm bisgis flagellari & illudi & hoc fecit sin Chrys. vt iudei saltem flagellis xpi cessaret eū amplius plequi. et iō ministri pylati exuētes iesum primo alba veste q eū herodes induit quā adhuc habuit. Scdo ligauerunt eū durissime ad quādam columnā. Tertio flagellauerūt eū acerrime flagellis: itaq tibi sanguis suus p̄tiosissimus p totū corp⁹ suum defluxerit & sic vulneratus fuit per totum corpus. bñ Amb. Superaddebat plagā sup plagā vnozē sup vnozem: quousq tā ipsi q ispectores fatigari incepissent eum solui a columna Heroia xps libenter p nobis & passus est. Finito igit qđ nos p eo. His penis pactis iudei tradiderūt militibus. i. ministris pylati. vt illuderēt ei tāq regi falso. & primo ministri inducerunt eū ad triclinū purpureo indumēto in derisum & grempti. Scdo plectētes coronā de spinis acutissimis quam imposuerant capiti eius p dyademate regali irrisorie. Et dē illa coronā ex tantis maginis fuisse q sunt acutiores spinis nris. Et volunt qdaz q hanc coronā cū magnis ligulis sibi aptē ipposuerunt & fuit ad modū pileoli. Hiero. Quasi mille punctuas in facie & capite suo p̄cepit a corona. Et ergo p3 Ber. Os q minuti capitis pforaueret & vsq ad cerebrū pueruerunt. Tertio deberēt ei arundinez in dextra ei⁹ p sceptro. Quarto genuflexo ei illudebāt dicētes. Aue rex iudeoz: colaphizātes & expuentes in eū. que illusio fuit sibi inferni penalis. s. eū adorātes vt deū & salutātes vt regē colaphizantes eū & spuētes i eū vt latronē et vilē ac p̄cuptibilē personā. Quito accipiebāt arundinez et percutiebāt caput eius vt spine fixti⁹ capiti ei⁹ infigerent: & hoc fuit valde ieiunū dño nō iesu xpo. Verisimile est q tāt⁹ sanguis p spinas de capite eius extractus largiter fluebat i frōtem & genas & collū ei⁹ ita vt appareret q̄si lorum sanguis & sputū faciebāt eū leprosū similem. bñ Esa. liij. Et nos reputauim⁹ eū quasi leprosum. His pactis adduxit pylat⁹ foras iesuz ad iudeos. Exiuit ergo iesus de p̄torio portans spineam coronā et arundinem in manus purpureū vestimētū antiquū & dixit eis pylatus. Ecce hō: ecce rex vester. Iudei aūt videntes iesum sic coronatū & flagellatū clamabāt Tolle tolle crucifige euz. Et ad hoc ipsi alios vulgares inuocabāt quasi dicerent. Nec pena nō sufficit nobis: sz crucifigat. Rñdit eis pylatus. Quid enim malī fecit. At illi magis clamabant. Crucifige eū. Dixit ei pylat⁹ Accipite eum vos & crucifigite. Rñderūt iudei. Nobis non licet interficere quēq. Tunc iudei accusabāt eū de quarta cā dicētes. Nos legē habemus & secdm legē nram debz morī qz filiuz dei se fecit. bñ Lemi. xxiiij. Precipit q blasphemi occidant: et tale crimē ponebāt xpo q filiū dei se noiauit. Cū aūt pylat⁹ audisset hunc sermonē magis timuit: & ingress⁹ p̄torium dixit iesuz vnde intro & dixit ad iesum Vñ es tu. Jes⁹ aūt rñsum non dedit ei. Dixit ei pylatus. Mihi non loqris: nescis qz ptātē habeo crucifigere te. et ptātē habeo dimittere te. Rñdit et iesus Non haberes in me ptātem vllā nisi tibi data esset desup. i. a deo propterea q me tradidit tibi maius peccm hz. Et ex illo querebat iterū pylatus dimittere illū. Judei aūt hoc intelligētes clamabāt dicētes. Si hunc dimittis nō es amicus cesaris. Omnis enī qui se regē facit contradicit cesari Cum igit pylatus audiret hos sermones. i. minas de indignatione cesaris plus timuit hoiem. s. cesarē offendere q xpm innocentē occidere. Ergo adduxit iesum foras & sedit p tribunali. Et eo sic sedente misit ad eum vxor sua dicēs. Nichil tibi & iusto illi. multa enī

palla fuit hodie p̄ vlsum. ſ. in femina ppt̄ eaz
Et dixit Nico. de ipza q̄ diabol⁹ apparuit vxo
ri pylati inducēs eā terroꝛib⁹ ad liberationez
xp̄i: ne per ei⁹ moꝛtē ꝓderet ſuā poteſtatē ⁊ vt
noſtrā ipediret ſalutē ⁊ liberationē. Sz pyla
tus iuſſit teſtam i iudicio oſtēdi ⁊ dixit iudeis
Ecce rex veſter. Tūc illi clamabāt Tolle tolle
crucifige crucifige eū. Tūc ei xp̄is moꝛs cru
cis erat turpiſſima. Dixit eis pylat⁹ Regēne
ſtrū crucifigā. Rñderūt iudei. Regē nō habe
mus niſi ceſarē. ſ. romanū. Videſ aūt pylat⁹
q̄ nihil p̄ficeret: ſz magis tumꝛt⁹ fieret i po
pulo accepta aq̄ lauit man⁹ ſuas coꝛā oi ppło
dicēs Innocēs ego ſū a ſanguine iuſti huī⁹
vos videritis. Audiētes hoc iudei dixerūt Sā
guis ei⁹ ſup nos ⁊ ſup filios noſtros. Audiēs
aūt pilat⁹ q̄ crimē vellēt ſup ſe recipe atq̄ cō
fiterent̄ impatoꝛi romano ſubiecti eſſe: tūc de
dit ſniam vt xp̄s crucifigereꝰ. Hñ in eadē ho
ra duos latrones ſil'r ad moꝛtē iudicauit Scī
ndū q̄ pylat⁹ conabaꝰ xp̄z liberare q̄nq̄ mo
dis. Primo in hoc q̄ ipz ad herodē miſit. Se
cūdo q̄ excuſauit eū per herodē Tertio i hoc
q̄ dixit coꝛripiā ꝙ illū ⁊ dimittā. Quarto per
ſonarū adeq̄tionē. ſ. barabe et xp̄i Quinto p
ſnie dilationē. Sed male fuerunt q̄ pl⁹ eſtimarē
ꝙ deū timuit. Et iā notādū q̄ pylatus fecit ſi
cut olim ſoluetudo fuit: qñ aliq̄s innocēs fuit
in aliqua re: tūc man⁹ coꝛā hoib⁹ lauit. Sz to
ta aqua maris nō poterat lauare pylatū quin
nocēs eſſet: ⁊ hoc triplici cōne. Primo q̄ ſciuit
q̄ per inuidiā tradidiſſent eū. Scōo q̄ dixit:
nō inuenio cāz moꝛtis in eo. Tercio q̄ ptātē
habuit dimittere eū: ppt̄ qđ tenebaꝰ eū tāq̄
innocētē liberare ex officio iudicis. Data igit̄
ſnia extra xp̄z a pylato ſuſcipiētes eū milites
p̄ſidis primo idueſtes eū veſtib⁹ ſuis vt hoies
eū melius cognoſceꝛēt in ſua veſte: ⁊ ſic mato
rem verecūdiā ſuſciperet coꝛā hoibus aſpicie
tibus. Scōs impoſuerūt ei crucem pōderoſā
et longā ſup humerū eius. Sācta Bzigida ex
Anſel. dicit̄ q̄ crux xp̄i. xb. pedū fuit i lōgi
tudie Tercio aſſociabāt duos latrones ſecū dā
natos qui cū eo ibāt: vt coꝛū ſocietate magis
diffamaret̄. Cū aūt xp̄s p medīū vꝛbis duce
reꝰ cū latronib⁹ multitudo maxima ppl'oꝝ. tā
ſuoꝝ q̄ gētiliū ſequebaꝰ eū. Quidā plāge
bāt ſuā innocentē moꝛtē; quidam illudebant
et inſultabāt ei gaudēres de moꝛte ⁊ paſſiōe
eius quidā foꝛte rōne curioſitatis vt videret
ſi de pena ſe liberaret; vel ſi moꝛtēs aliq̄ mi
raculū faceret ⁊ ad quē finē deueniret. Queri
turbeū maria mater xp̄i p̄ſs fuit cū xp̄o Rñ
detur qñ xp̄s fuit captꝰ: flagellatꝰ: coꝛonatꝰ
tūc mat̄ xp̄i nō fuit p̄ſs: qz iudei verhonestaſ
ſent matrē ꝓpter filiū: ſed qñ exiuit ꝓcedo
crucē ꝓpriā: tūc mlieres deuote ſtabāt iuxta
portā ciuitatis: ⁊ nō eſt dubium quin Maria
mat̄ xp̄i inter illas fuerit; qz dicit b'tūs Ber.
in quadā ſ'auctoꝛitate ꝙ ipſam vſq̄ ad crucem
ſecuta fuit. Et qñ matrē vidit cū ceteris mu
lieribus ſtantē: ⁊ etiā qz fatigat⁹ ⁊ debilitat⁹
fuit ꝓpter penas ⁊ afflictiōes p̄teritas tota
nocte et etiā de die ſibi illatas ꝙ lento gradu
incederet ⁊ ſic infra crucē inclinauit ſe ad ter
ram: ⁊ amplius crucē poꝛtare nō poterat. Et
dicit̄ q̄ in eodē loco ſancta Helena mater Cō
ſtātini imperatoꝛis qñ viſitauit terrā ſāctā
⁊ ſepulchꝝ xp̄i cōſtruxit ibi vnā ſolēnē eccle
ſiam in honoꝛe beate Marie virginis. Tūc mi
niſtri pylati coegerunt quēdam noie Symonē
patrem cuſſi ⁊ alexādꝛi venientē de villa eū
do ad ciuitatē vt poꝛtaret crucem poſt ieſum.
Mā lignum ſancte crucis in ꝓphanum repu
tabaꝰ vt nullus ipſoꝝ poꝛtare vellet: nec etiā
tangere. Sancta Bzigida dicit q̄ graui pōde
re crucis deꝛeſſus quinquies cecidit. Conſi
dera hic quāta ſit palla mater xp̄i virgo Ma
ria in coꝛde ſuo: cū ſic videret filiū ſuū plenū
doloꝛib⁹ et cōtumelijs incedentē ⁊ crucē ba
iulantem pie credit̄ q̄ multas lachꝛymas ke
nulas ex oculis virgineis p genas ſuas fude
rit. Verūtamē ſciēduz q̄ in omni paſſione et
triſticia nullū ſignū impatiētie oſtēdit i paſ
ſionē xp̄i Tūc dicit ieſus mulieb⁹ lugētib⁹
Filie ſyon nolite flere ſup me ſed ſup voſmet
ipſas flete ⁊ ſup filios veſtros: qz venēt dies i qui
bus dicēt beate ſteriles que nō genuerunt: et
vbera que nō lactauerūt. Et ſic factus eſt ꝓ
deſtructiōis hieruſ. xlii. anno poſt paſſionē ⁊
aſcēſionē xp̄i. cū Titus et veſpaſianus roma
ni ꝓncipes hieruſ deſtruebāt: ⁊ matres filio
os ꝓpꝛios comedebāt: et q̄. xxx. iudeivende
bātur p vno denario ſicut p. xxx. denarijs vē
ditus fuit dñs noſter ieſus xp̄s. Joſephus di
cit q̄ vndecies centena milia fame et gladio
perierūt: ⁊ nonagint aſceptē milia vēditi ſunt
et diſpſi. Et verificata eſt illa maledictio qñ
dixerunt pylato. ſanguis eius ſup nos et ſup
filios noſtros. Et illā plagā fleuit xp̄s in die
palmarū vt habet Lu. xix. Videns ieſus ciu
tatē fleuit ſup eā. Et in lignū huī⁹ dicit Filie
hieruſ'm nolite ꝛc. Cū igitur venſſent ad locuz
caluarie poſuerunt crucē ſup terraz: poſtea
exuerunt euz veſtib⁹ ſuis et nudus ſtetit ante
crucē coꝛā omni populo. Et ex illa exuitiōe ve
loꝛ ipſius renouat⁹ eſt qđ i hoc ꝓpendi pōt qz
qñ alicui pannus extrahitur de vulneribus vio
lēter qui in eo cōpactus eſt. doloꝛ ei⁹ renouat̄
ſic fuit cū dño noſtro ieſu xp̄o. O quantus do
loꝛ erat tūc in coꝛde marie meſtiſſime matris
ei⁹ cū oculis ſuis videret filiū ſuū ſic nudatū
coꝛā omni populo: ſic vulneratū ⁊ plenū dolo
ribus: vt habet ex Anſel. in virginali planctu
q̄ Maria dela mē ſui capitis accipiēs circuli
gauit lōbos eius. Deinde ſin reuelatiōnē ſā
cte Bzigide xp̄m eleuauerūt et ipſum crude
liſſime ſuper crucē tractauerūt: ita q̄ oīs vul

nera eius de nouo cruciare ceperūt. Prius ei facerūt foramina in cruce: & tunc primo vnus clauū ad manū eius inculserūt: adeo spissum q̄ tunc sanguis non potuit emanare ita vulnus clauo replebatur. Postea q̄ volebāt alterā manū affigere inuenerūt q̄ brachiū xp̄i foramen attingere non poterat ob hoc ligato funi ad brachiū cum violētia traxerūt & similem clauum eidem manu inculserūt. Et dicit quidā doctor q̄ foramen pedum etiā excessit longitudinē corporis xp̄i. nō etiā tumb⁹ ipm trahendo intantū plongauerant vt pedes foramini coaptarent. Ideo p̄ter hanc violētā tractionē mēbra xp̄i adeo distincta sunt q̄ oste & ossa dinumerari poterant. iuxta illud qđ ante p̄phetizatū est p̄s. xxi. Fodérūt ēm manus meas & pe. me. dinumerauerunt ossa mea. Modo illam penē extensionē qualiter xp̄s p̄ro te expansus & tractus fuit in cruce: quotidie in spiritu cū deuotiōe et cōpassione cordis tui mā legitur q̄ cū quedā persona deusta in quādā reuelatiōe interrogaret a xp̄o in quo xp̄s magis p nobis doluisset. Rñdit. qñ extensus fuit cruce vt ea ossa eius dinumerari poterāt et quicūq; michi p illo dolore gratias egerit ita gratū obsequiū michi p̄stabit ac si oīa vulnera mea vnguento p̄tiosissimo deliniret. Postea eleuauerūt xp̄m in cruce Et fm Brigidam pessimi crucē leuātes ad terrā relabi fecerūt: & sic claui ex illo casu quasi exiuerunt & ipsi clauos iterū percusserūt. Et sic erexerūt crucē secūdario i sublime cū clamore & posuerunt in foramen qđ parauerūt et miserunt tā fortiter intus cadere q̄ oia vulnera eius aperta & renouata fuerunt. Itē nota q̄ crux xp̄i solum cōstabat ex duobus lignis. s. hasta & trāsuerso: & hinc est q̄ nō haberet vbi caput suum reclinaret. Sed pylatus supposuit tabulā in qua erat titulus scriptus Jesus nazarenus rex iudeorū. Et pontifices iudeorū dixerunt pylato. Noli scribere q̄ sit rex iudeorū sed q̄ dixit rex sum iudeorū. Pylatus respondit. Qđ scripsi scripsi. Et cū xp̄s sic pēderet in cruce plenus doloribus. tūc iudei blasphemabant eū mouētes capita sua dicentes. Vah q̄ destruis tēplum dei & in tribus diebus illud reedificas. Similiter & p̄incipes sacerdotum illudebant et cū scribis & senioribus dicētes Alios saluos fecit: seipsū nō potest saluū facere. Si rex israel est: descēdat nunc de cruce & credimus ei. Has irrisiones & cōtumelias xp̄s patiēter p nobis sustinuit & nichil rñdit Sequitur fm Matheum. Aperta hora tenebre facte sunt vsq; ad horā nonam super vniuersam terram: & sol obscuratus est. Fm lucam. Nō: quia sol iustitie ihs xp̄s patiebatur innocētē mortē in cruce. id circo sol iste visibilis factori suo cōpatiens lucis sue radios occultauit Christus sol obscuratus est: non enim potuerat fieri creatura iniuriaz sui creatoris Et populus bilis rot lignis tundentes pectora sua receserunt. Septē verba sunt que xp̄s p̄tulit pendēs in cruce. Et post recessum populi ihesus xp̄s dñs noster pendens in cruce p̄tulit ista septem verba q̄ cordibus hoiz sunt imprimēda. Pri mū verbū Pater ignosce illis: qz nesciūt quid faciūt. Et exaudit⁹ est: qz ꝓtute illius oīonis postea vna die cōuersa sunt tria milia iudeorū Act. ij. & alia die. v. milia iudeorū Act. iij. Ergo hodie exēplo xp̄i p oib⁹ inimicis nostris orare debem⁹: eisq; de cordib⁹ nostris totaliter indulgēdo. Post hoc latro a sinistris nomine ismas blasphemauit dñm ihesum: dicens. Si tu es xp̄s: saluū fac temetipm & nos. Et alter a dextris noie dismas increpauit eum dicens Neq; tu times deū cū sis nobiscū dānat⁹ vsq; ad mortē nos qdē iuste: qz digna factis recipimus. i. talē mortē bene meruimus hic ꝺo nō: qz nichil mali fecit. Et cōuersus ad ihesū dixit Memēto mei dñe dū veneris in regnū tuum Tunc xp̄s p̄tulit scōm verbum: dicens. Amē amen dico tibi hodie mecum eris in paradiso: id est anima tua erit mecum vbicūq; ero: et vbi debit diuinitatem meam. Stabat autē iuxta crucē maria mater xp̄i & sorores matris eius s. maria cleophe & mater filioꝝ zebedei: & maria magdalena & Johēs. Cum ḡ ihesus vidisset matrē suā & discipulū suū quē diligebat. s. Johannē: dixit matri sue Mulier: & nō mater: qz plus eā ihesum fecisse: ecce filius tu⁹ Deinde dixit discipulo. Ecce mater tua. q. d. Recōmendo tibi matrē meā: teq; in filiū tribuo. ideo retine eā in tua custodia. Et illud est tertiū ꝺbū xp̄i in cruce p qđ instruit nos parētes nros ad mortem & post mortē diligere. & maria nō recessit vsq; moreret filius eius in cruce Postmodū in p̄sentia matris & oīm circumstātiū clamauit in cruce. Help help lamazabathani: hoc est deus meus deus meus vt qđ dereliquisti me Et hoc erat quartū ꝺbū xp̄i in cruce pendētis Per hoc tacet nos in ⁊egustiis & tribulationib⁹ & infirmitatib⁹ corporis & aie ad deū & nō ad phitonissas recurrere Post hoc vt cōsummaret scripturā que de ea scripta erat in p̄s. lxviij. Dedēt in escā meā fel & in sitim meā acetū. dixit Sitio Et hoc erat qntū ꝺbū in cruce Sitiebat aūt xp̄s duplr. s. spūaliter salutē hūani generis dñi Vere. Dñe qđ sitis certe salutem nostrā qz ppt hoc venisti in mūdū Et etiā corporaliter: qz naturale est hoim morientiū sitire rōne anxietatis. Sequit. Et statim currens vnus accepta spōgia implenit eā aceto: & circūponēs eā ysopo cū arundine obtulit ori ei⁹. Cuz ḡ accepisset ihesus acetū dixit. Cōsummatū est Et hoc erat sextum ꝺbum. q. d. Cōsummatū est. qđd p̄phete de me dixerunt: cōsummatū est opus redemptiōis humani generis cōsummatum est opus passionis mee: quia tantas penes fuit

nui q amplius viuere nō valeo. Cū ḡ dicisset consummatū est: tūc iterū clamauit voce magna dicens. Pater in manꝰ tuas cōmendo spiritū meū: ⁊ hoc est septimū verbū ⁊ vltimū in cruce. Et hoc dicto inclinato capite tradidit spiritū. Hic q̄z dicat xp̄i expiratiōi vnū. ⁊ nō Ité septē fiunt hodie in eccl'is q̄ aliis diebus nō fiūt in anno Primū est q hodierno officiū non hz p̄ncipiū neq; finez licet alia officia habent per totū annū: qz hodie ille patitur q̄ est p̄ncipiū et finis. Apoc. i. Ego sum alpha et o p̄incipiū et finis Scōm est q hodie cōes oōnes fiunt p papa: p̄ro rege: p̄ro eccl'ia: p clericis p laicis: p oīm gradu eccl'ie ⁊ ppō catholico. Etiaz ozāt hodie p infidelibus paganis hereticis: et etiā p iudeis. Et ergo q̄cunq; hodie sacerdotes flectūt genua: tunc etiā oēs xp̄i fideles debent flectere genua ⁊ deuote inuocare dominum nostrū iesum chr'istum. Item sciendum q sanctus Wernar. dicit q in memoziam deriſionis et adoz'ationis iudeoꝝ in cozonatione iesu xp̄i eccl'ia i parasceue q̄ p̄ro vniuerso statu fideliū et infideliū genuflectendo ozat tūc p xp̄is iudeis sine genuflectiōe solet ozare et nō imerito: qz si xp̄s iesus adhuc in cruce bularet: hodierna die iudei ipsum secundario crucifigerēt: quod oſtēditur i illis iudeis qui in die parasceues cereum imaginem crucifixi flagellauerūt et cruci affixerūt ⁊ lācea perfoderūt: ⁊ maria mater xp̄i conquesta est de xp̄is Exemplū hoc quere in p̄zomptuario. xlvi. Pō. Ité sciēdum q in diebus dñice passionis non dīt iudei in publicū p dire: ⁊ etiā in die parasceues nō debent habere ostia et fenestras aptas vt patet extra de iudeis. c. quia sup his. Item sciendum q nos hodie ozamus p̄ro iudeis vt deus illuminet ipsoꝝ cozda: sed ip̄i plequūt nos ⁊ maledicūt nobis. vū habeꝫ in li. iudeoꝝ qui vocāt talmuth. Optimum xp̄ianozuz occidere melius est q caput serpētis cōterere: ⁊ in eodem li. habeꝫ q oīs maledictio p̄hibita est iudeis nisi eccl'ie Terciū crux adozāt ⁊ osculat hodie a chr'istī fidelibus in signum q̄ sum re conciliati deo patri per passionē filij sui Quare cum hodie eccl'ias visitamus: ⁊ hoc p̄pter nouem ductiones xp̄i. Prima fuit de monte oliueti vbi captus et ligat ductꝰ fuit p vallem iosephat ad annam. Secunda de domo anne ad caypham Tercia mane scz feria sexta hora prima ad pylatum. Quarta a pylato ad herodem. Quinta iterum ab herode ad pylatum in veste alba. Sexta quando milites pylati duxerunt eum intro in atrium vbi fuit flagellatus: cozonatus et arūdine in capite percussus dicentes. Aue rex iudeoꝝ. Septima q̄n pylatus duxit eum foras p̄etozium dicens. Ecce homo: ecce rex vester. Octaua quādo ad tribunal fuit ductus ⁊ ad mortem cōdēpnatus. Nona quando fuit ductus extra ciuitatem hierl'z ad locū caluarie vbi fuit crucifixus. Istas nouem ductiones debemus hodie p̄emeditari: quando visitamus eccl'ias. Quintum q hodie exaltatur crux ⁊ cātatur ter. Popule meꝰ q̄d feci tibi: aut quid molestꝰ fuit tibi. Et tria bona obiciuntur iudeis que fecit eis deꝰ Primo: quia liberauit eos de egypto. Secūdo pauit eos manna quadraginta annis in deserto Tercio duxit eos in terram optimam: vū merito cegeatiari debuissent sibi. Unde conqueritur de eis xp̄s in ps. xxxiij. Retribuebāt mihi mala p bonis Sertū qz homines cōmanducr hodie incedūt nudis pedibus: et sine linteis: ⁊ inclinato capite in signū cōpassiōis xp̄i. Nec hoies consueuerūt hodie videre ꝓpter festum xp̄i: qō tñ plures eribaldi non aduertūt de q̄bus xp̄s q̄querē Esa. xlix. In vacuū laboraui fortē cā ⁊ bane. xl. Septimū: qz hodie arcuz remanū fuaē: qz xp̄s nichil gustauit in cruce nisi acetum ⁊ fel. Ergo laudabile est hodie ieiunare in pane ⁊ aquaz ⁊ si q̄s ꝓpter debilitatez corpis nō pōt: tñ aliqualē abstinētiaz habeat a q̄busdam cibariis voluptuosis vt piscib' vel alijs. Ista debēt nos hodie inducere ad fletuz Primo q xp̄s fleuit ꝓpter corporis passionē et vulnez dolorē: ad heb. v. Cuz clamore valido xl. Ité amare fleuit ꝓpter infructuositatē sue passionis: qz multi sunt ingrati et reddūt se indignos merito passionis xp̄i. vū q̄querē Esa. vto. In vacuum laborauī xl. Secūdo fleuit hodie beata virgo maria mater xp̄i p̄ropter cōpassionē ipsi filij: qz oīa vulnera q̄ xp̄s sustinuit in corpe: ipsa in corde sustinuit: q̄ plus ē q̄ martyr. Nam tristissima mat fuit hodie: qz vnicus eius filius hodie innocēter passus est ⁊ etiā qz p̄ns fuit ⁊ impotēs ad subueniēdum sibi: nec haustū aq̄ sibi porrigere potuit / cum diceret in cruce filꝰ eius Sitio. Hodie gladius doloris p̄ertransiuit aiam eiꝰ. Tercio fleuit Petr' Lu. xxii. Egressꝰ foras fleuit amare Quarto eōs apli. vū canē. Tristes erāt apostoli de nece sui dñi. Quinto turba mulierū ipm sequentium. vnde dicit eis xp̄s. Filie hierl'm nolite flere sup me xl Sexto qz sol obscuratꝰ est vū Chr'ist. Sol obscuratꝰ est. Nō em̄ ferre potest creatura inuriam sui creatoris. Septimo hodie terra mota est. Octauo sepulchra mortuoꝝ hodie apta sunt. Nono petre scisse sunt Decimo velum templi scissum ē a summo vsq; ad deorsum Undecimo qz altaria hodie denudata sunt ⁊ significāt xp̄m q̄ hodie denudatꝰ fuit ante crucē stans ⁊ postmodū nudus pendens in cruce coram oīm ppl'o. Duodecimo tabule sepulcrales et significāt scripturā iudeoꝝ q̄ cū gladijs ⁊ fustibus cōprehēderunt dñm. ⁊ etiā significant clamorem xp̄i i cruce Mar. xxvij. Clamās voce magna emisit spm̄. Ité sciendū ex quo illa iam enumerata hodie fleuerūt passionem xp̄i: tūc nos magis debemꝰ cōpati dño

nostro iesu xpo et flere passionē eius p quib⁹ hodie ipe passus est: & nobis maximā et superexcellētem charitatem ondit. dñs Jo. xv. Maiorē charitatē nemo hz qz. Et est bonū signū salutis q̄ hodie libent & deuote audiunt predicare passionē xpi & salubriū passionē xpi memorā do flent. Mat. v. Beati qui lugēt. Et quicūq; hodie deuote salubriter & pie flent p totū annum maiorē gratiā ad xpi passionē memorandā: cōpatiendo: et flendo habebūt. Et qui hodie arid⁹ est: timendū est q̄ p totū annū aridi ozinuentiaē. Et insup est malū signū q̄ hodie nō cōpatiē nec flet cū xpo nec aliquā afflictionem suo cozpori ipenit. dñs Leuit. xxiij. Aia q̄ hodie afflicta nō est iē. imo timendū est q̄ talis arid⁹ nō est in gratia nec mēbrū xpi q̄ naturale mēbrū compatiē capiti. modo pm aplm xps est caput ecclie & nos mēbra. Insup naturale est ded⁹ sanguinis qñ pē et mē tribulant et flent: vel qñ maior est qñ flagellarent et sanguinē ppriū funderēt innocenter: tunc filii si ne naturali cōpatereñ & etiam flerēt cū suis charis parētib⁹ modo dz xpm q̄lz nostrū plus diligere q̄ patrē & matrē: qz maiorem charitatem & plura bñficia tibi exhibuit: quem vides hodie p te captum: ligatum: flagellatum cozonatum: cōsputū: illusum: crucifixum: & occisū Idcirco merito cōpati et flere debes hodie cū xpo. Et tales lachrymē passionis xpi sūt xpo dulcissime Hoc onditur in quodā ogine cuius lachrymas xps recepit et punxit pectus suū cum ipsis lachrymis. hoc exēplum gre in pōptuario. xxvii. p. Sz diceres q̄d factur⁹ est q̄ fleret libēter hodie & non pōt. Rñr q̄ dz seipz cogere ad fletū puniēdo & flagellādo cozp⁹ p pnium: & hoc est bonū & laudabile. Et si nec sic pōt se cogere ad fletū: tūc xps recepit voluntatem p facto. vñ Aug. Cozonat deus ius voluntatem vbi nō inuenit facultatē. Itē sciēdū q̄ nichil est deo accepti⁹ et hoi et diabolo⁹ q̄ frequēs meditatio passionis xpi. vnde Alb. magn⁹ doctoz theologie. Simplex recozdatio seu meditatio passiōis christi plus valet q̄ si integrū annū ieiunaret quis in pane & aqua: vl si q̄s quotidie ogis vel flagellis cederet vsq; ad effusionē sanguinis: vel si quotidie legeret integrum psalteriū. vñ etiā Bona. Michil i asa ita operat⁹ vl̄m satisfactionē sicut meditatio passionis xpi. Sz diceres que honoz debes exhibere passiōi xpi. Rño quo sciēdū scdm Jozdanum q̄ q̄cunq; quotidie dixerit p integrū annū. v. pr̄ nr̄. q̄ anno cōpleto cuilz vulneri xpi dixit tm vnū pater noster ita q̄ tot sūt vulnera xpi q̄t sunt dies in āno q̄ndecies accipiē do quālibet plagā flagellatiōis p vno vulnere & pūctuā cuilz libet spue pro vno vulnere Que quidē ōno multū efficax esse phibet. Wil Ber. in ser. quodā in psona xpi. O hō vide q̄d p te patior: non est dolor sicut q̄ crucior ad te clamo q̄ p te inozlor vide penas q̄bus afficior vide clauos q̄bus xfodior cū dolor tantus sit exteriozi: interior est tāto grauior q̄to te i gratiozē experior. Itē sciēdū q̄ q̄cunq; pretalis ymaginē crucifixi in publico strata siue in ecclesia vel etiā in quocūq; loco tūc recuerētiam exhibe dño nro iesu xpo & xflidera hoc q̄ hz caput inclinatū ad osculandū brachia extēsa ad amplexā dū: pedes affixos ad tecū manendū. vñ Aug. i ii. de ogin⁹. Xps hz caput inclinatuz ad osculandū coz apertū ad diligēdū: brachia extēsa ad āplexandū totū cozp⁹ expositū ad redimendū. Sed pthodoz infideles q̄dam heretici hoc non facim̄ q̄ ymagines xpi & marie ogines et scrōz destruūt sicut hoc habet i decre. Imagines scrōz nō sūt frequentande: sz venerāde. de cele. di. ij. c. venerabiles. Ex his iā dictis pz q̄ laudabile est habere crucifixum in domo circa mensā vel circa lectū vt q̄cunq; i tueris crucifixū grat⁹ fis dño nostro iesu xpo q̄ te i cruce redemit. Vltio sciēdū q̄ oēs homines debēt diligere & meditari passionem xpi quia quicunq; veneratur passionem christi firmam spē hz habere q̄ passio xpi nō frustrabit in eo vñ Chrys. sup Mat. Quis sal⁹ homin in xpi moz te posita est. Nam passio xpi trahit hominem a proposito peccandi & a ptāte diaboli in pñti vita q̄ onditur in illo iuuene q̄ iuit ad peccandū & xps ei ondit vulnera. Hoc quere in pōptuario xxxv. p. Itē passio xpi liberat hominem ab eius dānatione hoc onditur in illo qui quotidie de sero & de mane dicebat titulū illuz. Jesu nazarene rex iudeoz miserere mei. Hoc exēplū quere ibidem. xxij. p. Itē passio xpi succurrit hominibus i extremis. Exemplū de abbatissa q̄ fecit xpi passionē sibi legi i agone. ibidē. xxxiii. p. Postremo notandum q̄ si placet dicere q̄d hz predicare xpi passionē placet facere duos sermones: tunc ēpūtem passionez potest diuidere in duos sermones. Primus erit a principio illius sermonis vsq; ibi: quia passio xpi a iudeis fuit inchoata concludendo cum illo exēplo vbi iudei imaginem crucifixi cum pedib⁹ conculcauerūt: & cuncta opprobria dñice passionis renouauerunt. hoc quere in pōptuario. xliij. p. Si autē vult breuiter predicare passionem xpi: tunc incipiat ibi. Mane autem facto & sic iterū tria erunt dicenda. Primo q̄ passus est xps illo die. Secundo que sunt ea que fuerunt illa die: & que nos inducere debent ad fletum hodierno die. Tercio sicut xps olim a iudeis occis⁹ est & crucifixus: sic hodie q̄tidie crucifigitur a malis xpianis. Qd̄ ostendit in balistario q̄ vulnerauit ymaginez crucifixi. hoc quere in pōptuario. xliij. p. Itē i illo catholico q̄ ppt ineā camisiā vulnerauit ymaginē crucifixi. Hoc quere ibidem. xliiij. p.

De sancto Georgio. Sermo. xv.

Labora sicut bonus miles ihesu xpi. ij. ad Thimo. ij. Magnū est esse militē ⁊ magnū bonū militē ⁊ maximū esse militē ihesu xpi. Et talis fuit btūs Georg. cuius festum hodie celebramus. Unde in psenti sermone ad honorem sancti Georgij martyris tria sunt dicēda. Primo ꝓuilegia sancti Georgij. Secundo aliqua ꝓ nostra informatione. Tercio miraculum. Quātum ad ꝓmum sciendum q̄ btūs Georg. habuit septē ꝓuilegia. Primum q̄ est verus miles xpi ⁊ fortis miles in fide: quia mortez non timuit ꝓ defensione fidei. Unde legit de ipso q̄ tempore Datiani cum tāta esset ꝑsecutio xpianorum ut infra unum mēsem. xvij. milia martyrio coronarētur. Quod videns fortis miles xpi Georgius tactus dolore intrinsecus exclamauit. Oēs dij gētium demonia dñs autē celos fecit. Et in hoc oñditur cōstātia illius militis. Scdo q̄ dicit diaconē q̄ significat diabolū. Diaco enī est aial valde nociuum. nocet enī flatu per actis infectionē: ⁊ inde morb⁹ pestilens generat. Sic diabol⁹ flatu suo. i. inspiratione malax cogitationū ignē diuini amoris extinguit: cū homo ei ꝓsentit. Tercio ꝓuilegiū q̄ christis apīis: q̄ ꝓpter xp̄m oia ꝓpria reliquit. Nā legit de eo q̄ cum esset dives oēs diuitias defecit ⁊ eas pauperibus distribuit ⁊ dei seruitio se totaliter mācipauit. Quartum ꝓuilegium q̄ christis est btō Johānī apīo ⁊ euangeliste q̄ venenū bibit ⁊ nichil sibi nocuit. Similiter legit de sancto Georgio q̄ quidā malefic⁹ eius bis sibi venenū fortissimū ꝓpinauit: qđ ipse ꝓmisso signo crucis sine lesiōe aliqua bibit. Juxta illud euangelij. Mar. xvj. Si mortiferū quid biberint. ⁊c. Quintū ꝓuilegium q̄ xp̄s cū multo lumine ad ipm descēdit cū esset in carcere positus ⁊ ipm dulciter exhortauit cuius mellifluā locutōe ac visione sic cōfortat⁹ est ut ꝓ nichilo duceret cruciat⁹ sui corporis. Sextū ꝓuilegiū q̄ fuit maxim⁹ martyr. Nā cum fuit in equleo suspēsus ⁊ mēbratim corpus ei⁹ dilaniatū cū ungulis ferreis. Scdo plage et vulnera eius sunt cū sale cōfricata. Tercio factibus ad latera eius appositis et sic exult⁹ ⁊ cruciatus fuit. Quarto q̄dam mag⁹ et malefic⁹ venenū miscuit vino: ⁊ sancto Georgio sumendū porrexit. Cruce ꝓ vie dei crucis signū edidit: hausitq̄ eo nichil lesiōis sensit. Rursum mag⁹ fortiꝰ venenū immiscuit quod vie dei signo crucis edito sine lesione aliq̄ totum ebibit. Quo magus viso ad pedes eius cecidit ⁊ se fieri xpianum postulauit: quē mox iudex decollari fecit. Quinto iudex iussit Georgium poni in rota gladiis bis acutis undiq̄ circumcepta: sed statim divina potentia rota fraugitur ⁊ Georgius penit⁹ illesus inuenit. Sexto iussit eū in sartagine, plenā plūbo liquefacto ꝓici. Septimo iussit eū ꝓ pedes suspēdi ⁊ fumum fecit fieri sub capite eius ut sic suffocare tur. Octauo iudex fecit fieri bas quasi lagenā ⁊ per totū clauis ferreis interius circūdari et fecit eum in illo base volutari. Nono fecit eū trahi ꝑ ciuitatē. Decimo decollari ipsū iussit ⁊ sic mortuus est circa āni dñi. cclxxxvij. Se primum ꝓuilegium q̄ ꝓ q̄buscūq̄ hominib⁹ orat dñs ipm exaudit. Unde legit de eo q̄ cum decollari deberet flexis genibus orauit dicēs Dñe ihesu xp̄e hoc orobt aiam meā nō separes a gratia tua: et quicunq̄ me in necessitate sua inuocauerit: eum exaudire digneris: ⁊ venit ad eum vox dicens q̄ in oibus esset exaudit⁹ ⁊ sic fieret ut orauit. ps. xc. Clamauit ad me ⁊ ego exaudiā eum: Quātum ad scdam partē illius sermonis sciēdum q̄ oēs homines tam nobiles q̄ ignobiles: tam diuites q̄ pauper sunt fratres in quatuor. Primo q̄ de⁹ oīs homines creauit ps. xcix. Ipse fecit nos ⁊ nō ipsi nos. Et oīs ab adam nati sum⁹: ⁊ de eodē limo terre oēs formati sumus. Scdo q̄ oēs nudi nati sum⁹. Tercio q̄ oēs sumus vicini vite ⁊ oīs habebimus eundē finem: ⁊ si hodie ꝓbaretur de ossa mortuoꝝ et ostende michi que sunt ossa nobiliū ⁊ rusticoꝝ: ꝛc nulla est differentia. Quarto: q̄ omnes in nouissimo die resurgem⁹ et ātē tribunal xp̄i stabim⁹ dñ apīs. ij. Cor. v. Omnes nos manifestari oportz ātē tribunal xp̄i. ⁊c. Ex quo omnes homines sūt fratres, tunc queritur vñ nobilitas regū. militū: baronum et aliox nobilium habuit ortum. Rñdet q̄ ex virtutib⁹. Unde ꝓmus rex filioꝝ israel. f. Saul ē electus a deo: q̄ humilis fuit ⁊ virtuosus. i. Regum. xv. Cū esses parvulus in oculis tuis nonne factus es caput ꝓ ꝑm meū israel. Sic et secundus rex fuit David qui etiam ꝓpter suā ꝓbitatem electus est a deo. Unde dicit de eo dñs Inueni virum sm cor meum. Et ex his habetur q̄ nobiles ex virtutibus cognoscendi sūt nō ex longis tunicis ⁊ magnis manicis et in scissuris multis quas gerunt in pallis ⁊ in tunicis quia alis iam omēs mechanici ⁊ rustici essēt nobiles q̄ omnes volūt portare scissuras in vestibus. Qō aūt nobiles debēt esse virtuosi et ꝑ virtutes cognosci ostendit Aristo. ij. politi. Virtus et malicia determinat nobiles et ignobiles. Circa quod queritur que sunt ille virtutes per quas cognoscūtur nobiles. Respondetur q̄ sunt ꝓncipales tres. Prima ē largitas ad subditos et ad pauperes. Unde deus qui est nobilissimus et largissimus: ut pater quia non dat nobis solum sua bñficia sed etiam dat seipsum in sacramento altaris ⁊ in futuro dabit seipsum nobis dare in premium perpetuum. Item apparet in hoc sua largitas q̄ ipse solez suū facit oriri sup bonos ⁊ malos ⁊ benefacit bonis ⁊ malis amicis ⁊ inimicis ergo qui largior est pauperib⁹ ille est nobilior

Hoc etiam p̄z̄ aquilla q̄, est animis nobiliorꝫ & ex nobilitate sua non sola comedit predā: sed cōdividit aliis auibus: sed parcitas: auaricia: rapina: & exactiones i subditos sunt signa ignobilitatis. Scḋa virtus est gratitudo et cognitio beneficiorꝫ dei & hominū. l. Q deo sint grati hoc q eo p̄e aliis hominibus honorauit & sublimauit. Similiter grati debent esse subditis suis a quibus nutriunt: quia ipsi non colunt agros nec serunt: nec metunt nec laborāt in vineis: nec triturāt: nec panem: nec carnes nec pisces: nec alia comestibilia sibi preparāt sed alij p̄o ipsis laborāt sicut cultici in agris carnifices pistores: pannifices: sutores: sartores ipsis p̄parant necessaria corpis quo ad vestitum & vestitū. Ergo suis subditis debent esse grati et clementes: & hō magis sunt grati et pij suis [illegible]ris: tanto nobiliores esse cognoscūtur. Sic per oppositum illi sunt ignobiles qui sunt austeri & ingrati et vilipendunt subditos: imo tales ignobiles sunt peiores bestijs alijs q̄ alia bruta recognoscūt illos q̄ eis benefaciūt. & in signum gratitudinis applaudunt ipsis. Tercia virtus est strenuitas: et militias defendendi subditos. Unde nouis militibus datur ensis propterea vt viduas & orphanos & subditos suos defendant: q̄ omnia mala & oīa damna que fiūt in terra alicuius militis aut p̄cipis per raptores vel latrones & alios malefactores quib⁹ resistere posset redundabūt in animam suā. Uñ dr in decre. Mā defendere quos defēdēbos q̄s suscepit execrabile est. dr. lxxxvij. Irreligiosum. Sed quidā defendūt subditos suos ab alijs & postmodū p̄ ipsos eos spoliāt exactiōib⁹ & tra deū & iusticiā & fine cā cōnabili. & tales tenent ad restitutionē si volūt saluari: vt hēt p̄m Gul. extra d cōsuetudine in fine. Et de hoc q̄re exm in p̄omptua. rij. Quātū ad tertiā p̄tē huius sermōis sciēdū q̄ hodie festū sci georgij debuote & solēniter celebrare debem⁹: & ipm tanq̄ singulare patronū & potentē apud deū invocare. Qd p̄z per tale exēplū Uñ legit de eo q̄ cum educer⁹ fuisset extra ciuitatē in locū decollationis erat magnus cumulus cadauerū & ossiū mortuorꝫ. Uñ illi qui venerāt ad spectaculum dixerunt Georgi mō volumus expiri p̄tātem dei tui p quo tanta passus es: vt resuscites omnes istos mortuos. Qui respōdit. Licet non sitis digni vt aliquod bñficiū dei recipiatis: tñ ad confirmationē credentiū & vt vos cognoscatis ipm esse verū deū qui fecit celū & terrā hoc rogo ipsū vt ipse eis vitā dignet reddere. Et statim illa cadauera ois surrexerūt quos ipse baptizauit & multos alios q̄ in miraculo viso in xpm crediderūt. Uñ si hoc potuit impetrare a deo vivēs adhuc in mūdo. q̄d tam pōt apud deum in celo. Ergo honorādus est & invocādus a nobis tanq̄ potēs intercessor apud deū in oibus necessitatibus & tribulationibus nostris.

¶ De sancto Marco euangelista. Ser. xbi.

Ego sū vitis vera et vos palmites q̄ manet in me &c. Joh. xv. & in instāti festivitatis euangelio. Unde in p̄senti sermone ad honorē sancti Marci cui⁹ festū hodie celebram⁹ quattuor sūt dicēda. Primo aliq̄d de euangelio Secundo de p̄uilegijs sancti marci. Tertio aliqua p̄o informatione nostra. Et q̄rto aliqua miracula. Quātū ad p̄mū sciēdū q̄ tria sunt genera palmitū vt ex euāgelio hodierno colligit: q̄ sūt quidā viti adherētes: & nō fructificātes sicut sunt illi qui habēt fidē xp̄ianaz: & nō fructificāt per opationē: vt sunt otiosi. Istos pat celestis penit⁹ separabit a societate xp̄i & a cōsortio beatorꝫ per ignē finalē. et mittet eos in caminū ignis. Talis nāq̄ lor⁹ cōpetit otiosis quia dormiūt: nec deo seruiūt orādo: ieunādo nec nō ecclias frequētādo: missas et sermōes audiendo. Mā quilibet tenet in dieb⁹ festivis & signater in diebus dñicis audire integram missam sub p̄cepto eccl'ie. Unde in decret. dr. Dies dñica missa est ab omnib⁹ vsq̄ in finē audiēda de cōse. di. i. Missas [illegible]ē sunt q̄dā palmites viti nō adherentes: et ideo non fructificantes. sicut infideles qui nec in vite manēt per fidē. Sic̄ xp̄iani q̄ sunt excōicati malorū excōicatione Tales sunt abscisi a vite que est chr̄istus: et amplius nichil valēt nisi ad ignē sicut palmes abscisus a vite. vñ Ezechielis. xv. Fili hois q̄d fiet de lignobitis ex oīb⁹ lignis nemorū q̄ sunt inter ligna silvarū: nūquid tolletur de ea lignū vt fiat opus aut fabricabit de ea paxillus vt dependeat i eo quod cunq̄ vas: ecce igni datum est in escam Nam excōicatus p̄uatus est missis & indulgēcijs et oibus bonis operib⁹ que fiunt in toto mundo: & ad nichil valet nisi vt eternaliter cōburatur. Et quicūq̄ xp̄ianus scienter cōmunicat tali excōicato incidit in minorē excōicationē Unde dr in decre. Cōicās excōicato indebite excōicationē incurrit. xi. q. iij. Precipue. &c. Si quis eōs. Hoc illi deberent attendere qui loquuntur: emunt: vendūt: comedūt: & bibūt cum excōmunicatis. Item quidam sunt palmites qui xp̄o adherent per fidem: & opationem. De quibus dr Qui manet in me & ego in eo hic fert fructum multū. Nam hō existens in gratia semp meretur q̄quid facit orādo: ieunādo: peregrinādo: immo manualiter laborando vñ se & vxorē et pueros posset nutrire talis semp cuz quslibet labore ꝯtūcūq̄ paruo meretur p̄miū eternū Q̄diu est i gratia & fideliter laborat Unde ps. cxxvij. Labores manuum tuarum quia manducabis &c. Ergo dicitur in euangelio. Qui manet in me hic fert fructum multum. Quantum ad scḋam partē

huius sermonis sciendum q̄ sanctus marcus habet septem p̄uilegia. Primum p̄uilegiū q̄ a deo est electus in euangelistam. Nā secutus est petrum qui eum baptizauit. Et q̄ romā tang̃ eius pastorem suum: tang̃ discip⁹ magistrum suum tang̃ filius patrē suū. Vbi anno domini. xl. rogatus a fratribus scripsit euāgeliū grecis litteris sermōe greco: iuxta quod. Petrum referentem audierat: et a p̄fō p inspirationem acceperat. Vnde Hieron⁹. Conuenies eni fuit q̄ ei ille qui erat discipulus eius qui est caput apostolorum scriberet euāgelium rome que est caput omniū ciuitatū: et in lingua greca que erat tūc caput omniū linguarū. Quod quidē euangeliū in aquilegiē ecclesia olim ostendebat: sed modo florētie apud senatū deuotiōe congrua conseruat. Itē sciēdū q̄ sc̄us marcus nō est solū euāgelista sed etiā testis xp̄i. Nā in xp̄o q̄ttuor fuerūt de quib⁹ oportuit testimoniū phiberi. s. vera humanitas: vera diuinitas vera passio: et vera resurrectio. Et iō q̄ttuor euāgelistas. i. quattuor testes habere voluit. Nā testis de suavera humanitate fuit sāct⁹ Matheus q̄ in p̄incipio sui euāgelij xp̄i genealogiā texuit et iō i figura hois ponit. Siue diuinitatis testis fuit Iohēs et iō in fig̃a aq̄le figurat. Testis de ei⁹ passiōe fuit Lucas: et iō in figura vitulī figurat. Testis de resurrectione sua fuit Marc⁹ q̄ ipa3 elegāter cōscripsit: et iō in figura leonis figurat. Sicut ei leo ad sui clamorē post tertiū diē leonculos mortuos suscitat. Sic pater in diuinis filiū suum post tertiū diē suscitauit. Et q̄ marcus de hac suscitatiōe aptius agit: iō ei⁹ euāgeliū in die resurrectiōis xp̄i i toto mūdo recitatur. Scdz p̄uilegiū q̄ fuit patriarcha alexādrinus cuius patriarchalis dignitas ꝛmēdabilis est a trib⁹. Vnde ex cōne p Nouēttis: q̄ a beato petro spūsctō reuelāte fuit p̄mot⁹. Scdo cōmēdabilis ē rōne p̄moti: q̄ hāc dignitatē, nō cupiuit: sz ex corde fugit et fuit⁹ obediuit. Vñ pollicem sibi amputauit vt sacerdotio reprobus haberetur: q̄ ex humilitate se indignum reputauit. Sz tñ bt⁹ petrus sctō dispensante ipz p̄sidere coegit. Cōmēdabilis est etiā ex pte officij p̄fecti: q̄. s. p̄m⁹ missā alexādrie celebrauit: et ppm sibi cōmissum scis et doctrinas pauit. Tertiuz p̄uilegiū q̄ est xp̄o a deo elect⁹ et in hoc dat exēplū castitatis ipsis sacerdotib⁹. Multū eñ decet castitat̄ ipsos ministros ecclesie. Vltimo q̄ sacerdotes sunt in loco dei: et iō debēt viuere spūaliter et nō carnaliter. Scdo q̄ habēt angelicū officium. Nā eidē dño seruiūt cui et angeli: et iō debēt eē puri et mūdi sicut āgeli. Tertio q̄ ipi cōtrectāt sancta: et ideo decet esse eos mūdos et maxime a carnis mūditia. vñ Leuit. xxi. nō q̄ habuerit maculam nō offerat panem dño deo suo: et nō accedat ad mysteriū eius. Quartū p̄uilegium q̄ nō solū fuit euangelista: sed etiā martyr xp̄i. Vñ legit̄ de eo q̄ anno dñi lvii. sāct⁹ marcus passus fuit i alexādria grecie vbi ipse primus patriarcha fuit. quē pontifices p dolozū sune collo eius immisso ipm per ciuitatē trahētes: ita q̄ carnes ei⁹ in terram fluebāt et lapides sanguine suo rigabantur. Ille autē cū traheretur clamauit ad dñm et orauit p̄o seipso dicēs. Pater in manus tuas cōmendo spm meū. Orauit etiā p populo peccātē vt sibi indulgeretur dicēs. Pater dimitte illis q̄ nesciūt quid faciūt. Quitū p̄uilegiū q̄ xp̄s cōsolatus est eū tpe sue passionis: et ad cū descendit. Vñ legit̄ de tpo q̄ anno dñi. lvii. cū esset in alexādria in carcere venit ad eū xp̄s cōfortās eū: et dixit. Pax tibi marce euāgelista meus: nolit timere: q̄ ego te cum sum vt eruā te ab hostib⁹ tuis: et p̄mitto tibi q̄ a me nūq̄ separaberis. Septimū p̄uilegiū q̄ hodie celebrat̄ festū ei⁹ ab oib⁹ xp̄i fidelib⁹ et insup ieiunamus hodie et imus cū reliquiis. vt de⁹ p̄seruet nos p infinitā suā misericordiā a subitanea morte. Exhorat̄ letania maior quā sctūs Gregor⁹ instituit p magno morbo et plaga dei. De hoc q̄re in p̄imo sermone sequēti i p̄incipio. Septimū p̄uilegiū q̄ cū magna solēnitate corpus eius venetias translatū est. Vñ legit̄ q̄ anno dñi. cccc. lxbij. Veneti corp⁹ sc̄i marci de alexādria trāstulerunt ad venetias: et cū corp⁹ deferret: fuit odore mirifico circūfusū a deo: vt tota alexādria mirabili odore perfunderetur. Et veneti in honorē sāct⁹ marci ecclesiā mire pulchritudinis fabricauerūt. Quātū ad tertiā partem huius sermonis sciendū q̄ sicut hodie ieiunamus p subitanea morte: sic p nostra ikoratiōe p̄mo hic q̄ritur q̄ sunt remedia ctra subitaneā mortē. Rñdet p̄m dc. q̄ sunt p̄cipaliter tria. Primū vt quis hodiernū diē et p̄cessionē veneretur deuota oratione et ieiunio et deuoto comitatu cum crucis p̄cessione p euadenda morte imp̄ouisa et subitanea. Vñ sanct⁹. Tho. in. iij. di. xb. dicit. Ille qui orat p se pie et perseuerāter in his q̄ ad salutē suā p̄tinēt semp exaudit⁹: cur talis q̄ singula p se facit. s. ieiunādo: orādo: et p̄cessionē crucis et reliquias deuote sequēdo nō exaudiret. Scām est vt quis singulis noctib⁹ in frōte signaculo crucis se muniat dicēdo. Jesu nazarene rex iudeox miserere mei. hñ Vincē. i speculo hystoriali. lib. xxxii. c. lxbiij. refert de sctō Edmūdo cātuariēsi epō qui cum puer esset et scholaris ab anglia missus. Parisius cui mater sua deuotissima singulis annis necessaria victus et cilicia trāsmisit. Cū aūt ibi cū scholaribus suis greca spaciandi ix p̄atum exiuisset relictis scholaribus suis in locis p̄ciui a matre dederat: seorsum eundo deuotionē se dedit. cui pu-

ecclesiā i forma pulcherrima apparuit dicēs
Ostendo tibi Edmunde salue dilecte mi. Cū
q; pacefactus edmundus admiraretur: de-
nuo xps puerulus erudiēdo. Nūqd me nosti
Rndit em nūdus. Nulla tui notitiā habeo nec
puto te mei. cui xps Cū in scholis es studio
intēdis. et eā diligēs es inscie abilitersalisto
tibi tur me nō nosti facie respice et lege. Cū
aūt edmūdus i facie puerili ter celestib⁹ le
geret Jesus nazarenus: et dō legeret nōderet:
puer subintrat: ite Hoc nomē in ōcio tibi fit: et
noctibus singulis impme ecclesiā tuā. p hoc ei
poteris arma mortē subitaneā munire: et dīcīs
eadem scripturā se munierit cōfessi mōi fratre
sua: dīnis dictis celestia magna dulcedine in
corde edmūdi diffudit. Silr cū dīs ex corde il
lūdēs q habeā in ps. exb. Dirupisti dñe vin-
cula mea [illegible] frequēter ternā vice diceret. vnde
Gallio. in ps. sup illo ps dicit Jste ps tātē
fructus credēdi vt petā hoim dimittantē si in fi
nebite terna confessione dicat Tertiū est et op
mumbt dīs q̄ls sero cōfitione habeat et pris
suis preteritis: et bonā volūtatē āpli⁹ emēdā
di. vñ Ezech. xviii. In quacūq; hora pēnā in
gemuerit etc. Gre. Qui ex corde dolet se cōmi
sisse cul pā pēnā suor obtinebit venia Jnsup
altem sācto. s. br. virgini marie vl apō suo
vel sctō Michaele vel filii sancto crebro spāle
obsequiū exhibeat vt sibi ipetret q̄uis nō fu-
erit nec ip confessi: et manū ecclesiastica sacra
mentis mortaē. Nam ēr nostris ēporibus et anti
quis reperimus multos sic sacrētes exauditos
fuisse miraculose: qui saltis in grossis mortib⁹
pri⁹ biuebāt. Et q̄q nō sit tenēdū q infalli-
bilit dīs qualitercūq; diuēdo exaudiat tamē
pie sperari pōt exaudito ab eo qui spāli ob-
sequia aliq̄bus fidelis priuilegiatis porrigit. Cō
tulit etiā de⁹ spāl̄ibus sanctis spāli priuilegia
p viatorib⁹ sicut sctō Anthonio extra ignis in
cendium pur determinat sācti⁹ Tho. in. iiij.
di. xlv. de ōnib⁹ sanctor. q. ii. Item queriē
scdo quid tenendū sit de illis q̄ sine cōne mo
riuntur. Nūr q̄ sicut fuerunt in illa hora qua
do poterāt cōuerti: sic vult eos xps iudicare
in agone. Si ei fuerunt in gratia in illa hora
q̄n bsum cōnis poterāt et sic moriuntur tūc
sine dubio saluant. Sed si fuerūt in peccatis
mortalibus illa hora: tūc damnabunt si sic de
cedāt sine bsu cōnis. vnde in decre. 2. Qualē
te inueniat dīs cū vocat talem patiet et iudi
cat. de pe. di. i. nunquid Item q̄ritur quare ali
qui tam amaram mortē et durū finem habent
Rndetur q̄ deus hoc pmittit tripliciter de cau-
sa. Prima causa: qr aliquibus in penaz et pla
gaz qui demeruerūt cū magnis petis suis q̄
nō sūt digni vt cū cōne et confessione sacramētis
sed sicut bestie sine pnia et confessione decedant
vñ Aug. Tea fit q̄ in fine obstinatē sui qui dū
viueret obliti sunt dei. Jnsup talib⁹ pcōribus
magis dat cāz amara mortis vt in pēnā inchoa
tur eor infern⁹ et meternuz nunq̄ terminabi
tur. Vñ aliq̄ mordēt linguas suas i extremis
qr cū linguis suis deceperūt primos mēriē
do detrahēdo: maledicēdo: iurādo blasphemā
do scurrilia &ba pferendo. Item aliq̄ in extre
mis pcutunt cū manib⁹ cū pedibus tendunt
qr offenderūt deum impudice cāgendo et cum
pedibus chorizando. Jtē aliq̄ bestes lacerāt et
rectoram electo pticiūt: et sic mdi iacent cū
verecūdia cauq̄ bestie. qa offenderūt dcā in
superbis bestiuz cū caudis longis et scissuris
mitis: quod aliquor infern⁹ hic incipit pz in
Antiocho. ij. Macha. ix. q̄ volut dicere filios
Israel quez dīs pcussit plaga insatiabili vt ver
mes ex corpore suo scaturiēt et sic miser obijt
Silr in nouo testamēto herodes q̄ pueros oc
cidit etiā scaturiebat vōmibus: et postmodum
occidit scripz. Simili carnifices q occiderunt
sanctum Kilianū postremo deuorauerunt ma
nus suas ppias. Silr et satellites dyaboli q
occiderūt sanctū Tho. cantuariacensē q etiam
amarā mortē sustinuerūt et sā sacramētis obie
rūt. Secda causa est q de⁹ hoc pmittit in terro
rem viuentiū: vt q̄n quis videt mori iuuenez
amara morte et sn bsu cōnis et sine sacramētis
vel subitanea morte vel sic suerit et q̄ rationi
genitā et miam dei ne fatis mors sibi eueniat
Tertia cā. qr aliq⁹ bonis ptigit hoc in bonū
vt bsum cōnis amittāt in extremis: sicut fūt
pusillanimes ne in extremis desperēt ne a de
mentibus decipiant: qz cum dīs est in gratia et
sic perdit bsum cōnis: tunc non potest amitte
re regnū dei nec peccare mortaliter sine bsu cō-
nis Jtē q̄q ptingit ex permissione dei q̄ ali
qui hoies deuoti tā graue et amara mortē su
stinēt: et hanc dat eis deus q̄q misericordit
p⁹ purgatorio. ad Rom. viij. Scim⁹ q̄n dili
gentib⁹ deum oīa etc. Et contingit malis in
malū et bonis in bonū: sz tū nostrum nō est ta
les iudicare. Lu. vi. Nolite iudicare et nō indi
cabimini: nolite cōdemnare etc. Quantum ad
quartā partē sciendū q̄ oēs xp̄iani debēt sā-
ctum marcū tanq̄ singulare patronū invoca
re. et ymo qui vulnerātur in corpe Vñ legitur
q̄ quidā calciator grauiter se i manu sinistra
vulnerauit cui⁹ manuz marcus luto pungēs
eum sanauit et ad fidē conuertit. Item q̄n oc-
curit sterilitas terre invocādo⁹ est. Vñ legit
q̄ cū tota apulea magna sterilitas occupasset
reuelatū est eis q̄ hoc eis accideret qr festum
bti marci nō celebrarēt. Vñ igit bīm marcuz
invocarēt et festū ei⁹ celebrarent os pmitteret
sterilitas abiit abundantia supuenit. Jtē pōt
impetrare gratiā. Vñ legit q̄ cū q̄dā saracē-
n⁹ naufragiū pateret sctūs marc⁹ eidē appa
rēs eū eripuit: et ad fidē baptismi pduxit Jtē
in extremis invocād⁹ est. Vñ cum q̄dam reli
giosus q̄ bīm marcū in mīta deuotiōe habuit

zat ⁊ el⁹ sepulchrū sept⁹ visitauerat mozere⁊ vtūs marc⁹ ei dē apparuit ⁊ aiam eius ad celi gaudia introduxit. Itē obsessi a demonibus. Nō legit q̄ cū corp⁹ suū de alexādria trāsferr retur ad venetias; quidam noluit credere hoc ꝑm esse corpus bti marci q̄statim a demonio capiker tandiu verabatur donec ad corp⁹ bti marci duct⁹ est; et in se credere fateret q̄ liberatus gl̄iam dedit deo ⁊ btō marcō euangelistam deceteto in magna reuerētia habuit

¶ In diebus rogationū. Sermo. xbiij.

ORate p̄o inuicē vt salueminī. Jaco. v. Quamuis oīa tpe sit orandum. p̄cipue tū diebus et tpibus statutis. Inter ceteros aūt dies staturos orationis sunt dies istī in quib⁹ ecclesia celebrat letanias. Nō in p̄ti sermone tria sunt dicenda. Primo de letania maiori. Scdo de letania minori. Tercio de oīone qua orat vnus p alio Quantū ad p̄mum sciendū q̄ letania interpretatur rogatio vl̄ supplicatio; et letania maior peragit̄ in die sci marci; et est instituta a btō Greg. papa. Et est cā ꝑpter quaz instituta est p magno morbo eppdimie. Romani em̄ cum in quadragesima calle diuerēt ⁊ ieiunarēt vt in pascha corp⁹ xp̄i reciperēt; postmodū cū commessatiōib⁹ ludis ⁊ luxurijs frena laxabāt. iō q̄ dns p̄uocatus pestilentiam magnā in eos p̄misit quā inguinariā vocabāt. i. apostema sine inflatura in inguine. Pestis itaq; ita seua fuit vt homes in via in ludis ī mēsa subitanee morerent ac etiā ī colloquijs; ita vt cū osculatur sp̄m sanctū emiserūt ita; vt dictum est in consuetudine. et adhuc hodierna die seruatur. Nō cū ds se olim velle ostendat sentiebat cōtinue sibi signū crucis imp̄imere festinabat. Similit cum alios alique sternutantē audiebat statī accurrēs de⁹ te adiuuet acclamabat. hec cōsuetudo etiā vsq; hodie seruat; hec aūt pestis bū originē habuit in vita sancti Greg. inuenit Nō legis q̄ quodam tpe tyberis fluui⁹ aluei suum egressus ī tantū excrescit v sup muros vrbis effluerer ⁊ p̄cipuas domos euerteret. Tūc in tyberim fluuiū multitudo ꝑsonarū cū domibus magno descēdit; sz fluctibus suffocati ⁊ aduersi⁹ putredine corrupēt et statī plaga illa quā inguinariā vocāt exorta est q̄ primo oim pelagiū papā extinxit; postmodū in vulg⁹ ita deseuit; vt subtract⁹ habitatoribus plurimas domos ī vrbe vacuas reliq̄ret sed q; ecclia dei sūi rectore esse non potuit. Gregoriū sz iuitū plebs cis elegit. Cū em̄ esset electus letanias instituit; vt homes attenti⁹ orarēt aiamq; sz q; tomā pestis superadicta ad huc bastabat; p̄cessionē cum letanijs tpe paschali instituit ⁊ ordinauit q̄ p imaginē btē virginis q̄ vt dr adhuc rome est quā Lucas arte medicus ⁊ egregi⁹ pictor; coīmauit ⁊ p̄ cōia btē ꝑgini est facie; ante p̄cessionē reuerēter poni tarēt ⁊ ecce tota aer⁹ infectio ⁊ turbatēris imagini cedebat; ⁊ si ipsā imaginē fugeret; ipius p̄niam ferre non posset; sicq; post imaginē mira serenitas ⁊ aeris puritas remanebāt; tunc in aere vt fertur iuxta imaginem audite sunt voces angelor̄ cantantium. Regina celi letare ⁊ c̄. Et beatus Gre. subiunxit. Ora p nobis deū alla. Tunc brūs Greg. vidit supra castrū crescenti āgelū q̄ gladiū cruentatū detergens in vaginā retrusit. Intellexitq; beatus Gre. q̄ pestis illa cessasset; ⁊ sic factum est Nō ⁊ castrum illud deinceps castrū angeli vocatū est ⁊ illa letania dr maior ⁊ de ea p̄dicandum est in die sci marci q̄ homes ieiunāt; ⁊ cū p̄cessione vadunt vt eos deus a subitanea morte p̄seruet Quātum ad scdam partē istī⁹ ser. est sciendum q̄ alia dicit̄ letania minor que fit tribus diebus ante ascensionē dn̄i quā btūs mamertus anno dn̄i. cccclxxiij. epūs viennensis īstituit Causa aūt institutiōis illius fuit hec Cū ei apud viēnam freq̄ntes ⁊ maximi terremotus fierēt q̄ domos ⁊ plurimas ecclias subuertebāt. Item nocturni sonitus ⁊ clamores sepius auditi sunt q̄bus homies terrebanē Itē terribile accidit q̄ ignis de celo descēdebat q̄ domos cōburebat. Item demōes in pozeos et in lupos ⁊ in alias feras introibāt ex p̄missione dei ꝑpter peccā hoiz; ⁊ nō solum per vias sz etiam p villas ⁊ ciuitates publice discurrebāt et passim pueros ⁊ senes viros et femīnas; de morabant. Cum igitur tanti dolores quotidie fierēt. Predictus episcopus indixit triduanā ieiuniū ⁊ letaniā instituit; ⁊ sic p̄dicta tribulatio cōquieuit. deinde statutū ēt ⁊ confirmatū a papa Simplicio. vt predicta letania triū dier⁹ vl̄ obseruet Itē q̄rit q̄re hoc ipe letanie istē fiūt Rñdet q̄ i his dieb⁹ ip̄loramus dei auxiliū ⁊ suffragiū scto⁹ Primo vt d⁹ bella sedat q̄ frequenter in bere fiūt. Scdo vt terreus fruct⁹ seruet ⁊ multiplicet. Tercio vt ad receptionē sp̄ūsancti habilitemur Itē sciēdū q̄ in his letanijs p̄mo inuocam⁹ sanctā trinitatē dicēdo. Pat̄ de celis de⁹ miserē nob. Deinde matrē ihe ip̄loramus dicētes. Scta maria ora p nob. Deinde angelos; apl̄os; martyres cōfessores; virgines; ⁊ sequētes oēs scto⁹ i celo existētes vt multiplicatis intercessorib⁹ d⁹ nost̄r misereat̄ nostri ⁊ tribuat nob⁹ misericordiā ea q̄ petim⁹. Itē sciēdū q̄ istē letanie nō solū fiūt cū scto⁹ suffragijs q̄ ibi ip̄lorāt sz etiā cū cāpanis q̄ ibi pulsant. Pulsant igit cāpane vt ibi demonū effugeāt Silr q̄ tēpestates iminēt; tūc etiā cāpane pulsant vt diaboli i aere existētes ⁊ nob⁹ nocere volentes terreant; q; cāpane sunt tube xp̄i celestis regis Itē cū crucib⁹ ⁊ vexillis q̄ ibi portāt vt p hoc ostēdat q̄ xp̄s p passionē victor⁹ extiterit Nā crux repsentat passionē vexillū victoriā q̄

xps triūphauit demones bīnēdo; ⁊ humanū
gen⁹ redimēdo. Jtēi letantis illis salubze est
illud angelicū cāticū fcpi⁹ cātare. l. sete deus
sctē sozris sctē et imozt alis miserē nob̄. Dñi
Damasce. dixit q cū apud Cōstātinopolim p
pter magnā quādā tribulationem fieret leta
nie q̄dā puer de medio ppli in celū rapt⁹ et il
lud cāticū ibidē docuit. deinde ad ppl'm redi
ens illud cāticū angelicū in ēspetu ppli can
auit ⁊ mox oīs tribulatio cessauit. Jtē laus ⁊
uctozitas illi⁹ cāntici ex ⁊ntuoz colligit. Dzio
ex eo q ⁊ āgeli hoc docuerūt puez supzadictū.
Scdo ex eo qz ppt illud cāticū illa magna tri
bulatio q̄euit. Tertio ex eo q calcedonēlis ce
nodus illud appzobauit. Quarto q demones
valde illud cāticū timēt ⁊ terrenē qñ cātatur
Quātū ad tertiā ptē illi⁹ sermōis sciendū est
q q̄ per ⁊ceri p se ozōnē q̄ntuoz dz in se habe
re; vt ozones sctōz aut etiā bonoz hoim p eo
facte a deo exaudiant. Dzimo dz illud deside
rāte ⁊cipiscere p quo vult p se ozari ab aliis
bōis ⁊ desotis hoib⁹. ps. Desiderium pauper
exaudiuit dñs Hiere. xxix. Cū q̄lieritis me i
toto cozde. ⁊c. Scdo vt ipe sit in bono pposito
se emendādi; qz si staret in malo ppstio pec
candi; deus ozones que p eo fierēt nō exaudi
ret Hieremie. xv. Si steterit moyses ⁊ samuel
cozaz me nō est anima mea ad ppl'm istū. Ex hoc
habet q ozones facte p dānatis vel demoni
bus nichil p̄sunt qz semp sunt i malo ppstio
et in malis obstinati: ergo cū petis ozari p te
tunc debes habere bonā voluntatē: sed oppo
situ faciūt q̄ nolunt seipsos iuuare. Et de il
lis quere duo exēpla i p̄ōptua. xix. O
Item ibidem. xxiij. Tertio vt reputet se īdi
gnum cozā deo stare ⁊ p seipso ozare ⁊ idignū
se a deo exaudiri. Job. xlij. Seruus meus iob
ozabit p vobis ⁊ ego faciē eius suscipiā. vnde
Grego. in pasto. Talis requirēdus est ad ozā
dū q̄ sit p̄donens ad placandū: qz cū his q̄ dis
plicet ad interedendū mittit: irati animꝰ ad
deteriora p̄uocatur. Quarto vt bona iusta et
licita et salutaria petat sibi a deo impetrari.
Chrys. Illa pete a deo q̄ tibi expediāt accipe
re: ⁊ illū deceāt dare. Sciēdū q qñ sum⁹ i tri
bulationib⁹ vel i anxietatib⁹ vel in pcis tunc
debem⁹ deliberare p nobis fieri cōem ozōnē;
sicut cōtigit fit finito sermone. qz hoc est val
debile. Dñi scriptū est. Impossibile est p̄ces
multoz nō exaudiri. Et xps in euāgelio dicit
Si duo ex vobis cōsenserint sup terrā de oi re
quācūq petierint fiet illis a patre meo. Qñto
magis vbi ducēti vel quingēti vel qñq mille
fuerint cōgregati cōem ozōnē p aliqua cā fa
ciunt. Et talis cōmunis ozatio est multū effi
cax. hoc ostendit in illo desperato hoie quem
cōis ozatio liberauit a desperatiōe. Hoc exem
plū quere infra ibidē. xxx. O. Et q̄libet libēt
dz p aliis ozare. ⁊ cōem ozationē facere quia
hec est elemosyna spūalis ⁊ deo valde placet
Dñi Chrys⁹. super. Matheū. Dzo se ozare ne
cessitas cogit: p aliis aūt charitas fraternita
tis hortat. Dulcioz aūt est ante deū ozatio nō
quā necessitas extorsit; sed quā fraternitatis
charitas cōmēdat. Vltimo sciendū q deuote
ozationes sunt multū meritozie. ideo demōes
multipl'r nituntur impedire ozantes. Exemplū
quere de hoc infra ibidē. xxv. O. Jtē alios ser
mones de ozōne quere in discipulo de tēpoze
Primū sermonē. lxiij. J. Scōm sermonez su
per Pater noster. lxv. Q.

¶ De sancto Petro martyre ozdinis p̄dicato
rum Sermo. xviij.

Si quis vult post me ve
nire abneget semetipsum ⁊c. Verba
p̄posita Luce. ix. originaliter sunt
scripta. et in euangelio hodierni festi lectiona
liter sunt recitata Dñi ad honozem sācti petri
martyris de ozdine p̄dicatozum in pāri se
mone tria sūt dicēda. Dzimo de p̄uilegiis bti
petri Scdo aliqua p informatiōe nīa Tertio
miracula q̄dā. Quātū ad p̄mū sciēdū q bt⁹
petr⁹. vii. habuit p̄uilegia p̄cipua qz fuit ⁊go
mēte ⁊ cozpe. Hui⁹ aūt ⁊ginitatis oīs ⁊stimu
fuit q cozp⁹ ei⁹ defūcti cū vitra annū in ter
ra tacuisset: ita sanū ⁊ integrū est inuētū ac si
eadē die fuisset nouiter tumulatū. Cōuenies
ēm erat q cozp⁹ illud i morte sua nō cozrūpe
ret putredine qz in vita nō fuerat cozruptum
aliqua voluptate luxurie. Jrē i signū ⁊ginita
tis ip̄i⁹ vestis sua ⁊burī nō potuit sic legit q
cū q̄dā de tunica beti petri sup carbones posi
tis cōburi nō poterat: qđ vidēs heretic⁹ ad fi
dē catholicā est cōuersus. Scōm p̄uilegiū qz
innocētiā baptismale seruauit: ⁊ nūq mortali
ter peccauit ⁊ hoc donū paucis datū est nisi
p̄fectis quoz vn⁹ fuit bt⁹ petr⁹ martyr. Attā
men credendum est q q̄libet cū dei adiutorio
posset viuere sine petō mortali. et qui frivole
oppositū teneret: hereticꝰ esset. Dñi magister
sen. li. ii. di. xxxvi. Illos errare dicimus q cū
manichēo dicunt hoiem p petū mortale vitare
non posse. Tertium p̄uilegiū qz habuit ma
gnam gratiā p̄dicādi: ⁊ ppl's magnā gratiaz
ip̄m audiēdi. Dñi legit in legēda sua q hoies
tam ardenter ⁊ba sua audiebāt q sepe innu
merus turbarū cōcursus vbi stacionem p̄dica
re cōtingebat ita q̄ vix poterat oportere q
in carucis, asseribus fabricata ad locū in quo
p̄dicare debebat inhumeris fideliū portare
tur. Quartū p̄uilegiū qz habuit i p̄senti vitā
actiuā ⁊ cōtēp'lativā. Dñi de eius vita ōz q di
es impendebat cōmodis aliox vel sedulis insti
tūēdo p̄dicationib⁹ vel cōfessionum audiētie.
aut etiā hereticoꝝ dogmata ⁊futando. Et de
vita cōtēplativa ipsius ōz i littera canonizā
tionis sue. Nocturna silētia hūane deputata

ḡeti post dormitionē breuē decurrebat in ſtu/dijs lectionū. ſ. cōmj rp̄s orationuz ſulpicius occupabat. Quantum p̄mule. q̄ tota trinitas attestat̄ ſcitate ⁊ pfectionē ipius mā patris potētia attestat̄ in miraculis filij ſapiē. in doctrina: ſpūſſancti bonitas i ſcriptuibus et do ms q̄bus eum pfecte implcuit. Vñ. i. Joh. v. Tres ſunt q̄ teſtimoniū dant in celo. b. petro ſz pat̄ ⁊ ſpūſſctūs ⁊c. Sextū p̄uilegiuz q̄ eſt martyr ſingular̄ xp̄i ⁊ ei⁹ paſſioneneā da dñice paſſioni multū ſimis videt̄. Xp̄s enim paſſus eſt p̄ ſcitate fidei quā docebat Petrus p̄ ſcitate fidei quā defendebat. Jtē xp̄s pat ſue eſt ob infidelit̄ pp̄lo iudeoꝝ: petr⁹ ab ſide li turba hereticoꝝ. Jtē xp̄s i paſchali tpe crucifigit̄ petr⁹ eodē tpe martyriū patit̄ Jtē xp̄s p̄. xxx. denarijs tradit⁹ fuit Judas⁹ p̄. xj. libris papiēſiū fuit hēditus. Jtē cū xp̄s pateret̄ in manꝰ caas dñe cōmēdo ſpūm meū dicebat. petrus dū occideret̄ eadē ſba clamabat. Item xp̄s p paſſionē ſuā multos infideles ad fidez adduxit. petr⁹ p ſuā mortē multos hereticos cōuertit; ſz etiā i vita multos hereticos ſuerteret: cū p⁹ mortē ſuā ei⁹ merit̄ (et chriſti ſcatio nib⁹ diuerſoꝝ miraculoꝝ multo plures cōuer tit. Septimū ꝑuile. q̄ hz tres tēnas coronas in celo: ꝑe cū fuit p̄dicatoꝝ virgo ⁊ martyr ḡ hz coronas ꝑginū martyꝝ et p̄dicatoꝝ. Quā tū ad ſcōz p̄e illius ſermōis ſciēdū q̄ plura ſunt gña martyꝝ: non cū opz q̄ ḡſeq̄ p fide xp̄i occidat̄; ſz pluribus de cauſis pōt q̄s fieri martyr. Dnio cū q̄s p̄ iuſticia ⁊ innocētia occi dit. b. abel q̄ iuſticiā fecit offerēdo melius ⁊ i nocēter a fratre ſuo capm occiſus ⁊ martyr eſ fect⁹ eſt. Scdo p correctiōe fraternali. vt ioh. baptiſta. vñ Mat. xj. arguebat aūt herodē io hānes dicens. Non lz tibi hēre vxorē fratris tui. Si q̄s ex charitate argueret p̄imū ſpe rans ſe ꝓficere ⁊ ille occideretur. talis mar tyr fieret. Tertio q̄ñ p lege dei occideret̄ quis vt habeat̄. ij. Mach. viij. Vbi mat̄ occiſa eſt cū ſeptē filijs ſuis ⁊c. Si q̄s xp̄ianus cogeret̄ vt cōtra p̄cepta dñi faceret ⁊ ille nollet ⁊ occide ret̄ martyr eſſet. Quarto p virginitate obſe uāda: vt btā agnes que ad lupanar ducta eſt et ḡſequēter p̄ virginitate ⁊ fide occiſa eſt. Sic adhuc ſi aliqua ꝑgo p cōſeruatiōe virgi nitatis occideret̄: vel etiā mulier in matrimo nio nolens cōſentire in adulterium occideret̄ tales martyres fierent. Quinto q̄ñ q̄s patit̄ p defenſione eccleſiaſtice libertatis: ſicut btūs Thomas cātuarien. ꝑs ix viij. zel⁹ dom⁹ tue comedit me. Sexto q̄ñ quis occaſione xp̄i oc cideretur vt pueri innocentes qui ꝓpter xp̄m ab iniquo rege herode inſecti ſunt. Sic adhuc ſi pueri xp̄ianoꝝ occulte vel aperte ab infide libus occiderent̄. martyres fierent. Septimo q̄ñ q̄s patit̄ p defenſione fidei catholice ſicut fuerūt apli martyres et etiā ꝑgines et ſigna ter et ſcīus petrus cui⁹ feſtū hodie celebram⁹ hi ſunt bti qui ſic occidunt̄ Mat. v. Beati qui perſecutionē patiūtur ⁊c. Unde etiā in decre. Qui p nole xp̄i martyrizant̄ p culdubio vi tā eternā ḡſequunt̄. xxv. q. i. Merito. Jtē ſcien dū ſcōm Gul. lugd. q̄ nulla ſecta ſeu error in fidelū roborat̄ p miracula niſi fides xp̄iana. Mā xp̄s q̄ p̄mo fidē catholicā docuit: mortuos ſuſcitauit leproſos mūdauit ceros illumi nauit demones effugauit infirmos curauit q̄ nullus naturali facere pōt niſi miraculoſe. Jtē roboratio fidei pz in apl̄is q̄⁹ data eſt no tricia ſeptuaginta duaꝝ linguaꝝ. vnde Act. ij. Loquebant̄ varijs linguis apl̄i magnalia dei Jtē fuerūt ſimplices ⁊ idiote: ⁊ p ſpūſcti fa ctiſunt doctores totiꝰ mūdi. vñ Joh. xv. Paracli⁹ aūt ille ſpūſcts docebit vos oia ⁊c. Jtē fuerūt timoroſi: q̄ pz in btō petro q̄ maxime debat̄ ⁊ ad vocem vnius ancille xp̄m negauit Immo oēs apl̄i relicto xp̄o fugerūt tpe paſſi onis ſue ⁊c. ſz poſt ſuſceptionē ſpūſcti nec ti muerūt reges: nec p̄incipes nec tormenta hoc p batur. Nā nero imperator nō poterat vincere petrū: nec herodes iacobū: nec domicianus io hānē nec egeas andreā nec aſtrages bartho lomeū imo nec teneros puellas. vñ Marcū⁹ non poterat vincere katherinaꝝ nec olibrius margaretā nec q̄ntianus agathā: nec diſcoꝛ rus barbaram filiā ſuā nec fabianus dorotheā: nec tres iudices chriſtinā. Quantū ad tertiaz partē iſtius ſermōis ſciēdū q̄ oēs hoies dēt hodie ſcīm petrū honorare ⁊ ipm tanq̄ ſpāles patronū inuocare. Et p̄mo mulieres parturien tes i ptu plus piclitātes q̄⁹ pōt ſubuenire ⁊ a deo impetrare vt cū gaudio ⁊ ſine periclo pa riāt. Vñ legit̄ q̄ q̄dā aqua tactu reliq̄aꝝ eius ḡſecrata mirꝭ extitit medela ſicut cuidā mu lieri parere nō valēti ⁊ per triduū in ptu labo rāti: q̄ cū de illa aq̄ parū guſtaſſet p̄imus ſine difficultate ptum emiſit. Jtē due mulieres magnā p̄ſſurā ⁊ dolorē ⁊ difficultatē haben tes tpe partus q̄ de eadē aqua biberāt et btūm petrū inuocauerūt ⁊ poſt modū leniter pepere rūt Jtē in Lugdunēſi dioceſi q̄dā mulier noīe xp̄iana vxor Gilberti anglici valde cruciaba tur i ptu plus ⁊ btūm petrū deuote inuocabat ⁊ de aqua bibit: ⁊ mox peperit. Jtē q̄dā mulier cū iā tres pueros mortuos peperiſſet ⁊ ex hoc a viro odio haberet̄ bti petri auxiliū poſtula bat. Cūq; quartū que poſtmodū peperit ſili mortuū peperiſſet: mater filiū defuncti acci piēs ad rogādū ſcīm petrū totā ſe cōtulit. de uotis exoꝛās ꝓb⁹ vt ei⁹ filiū ſuſcitaret. Dix aūt oꝛōnē ꝓpleuerat et ecce puer q̄ mortu⁹ fue rat viu⁹ apparuit: quē cū ad baptiſmū portaſ ſent ⁊ diffinu iſſent vocari iohēz ſacerdos dū iohēs dicere debuit neſciēs dixit petr⁹. Unde hoc nomē ꝛeinceps ꝓ btī petri deuotione reti nuit. Jtē q̄dā mulier peperit fruſtrū ſermis et

votā fecit fctō petro ⁊ fruct̄eū carnis fecit pōz
tare ad altare fcti petri: et i aspectu ppli mal-
la carnis fœtmata est ifœmā pueri q̄ post mo
dū factus est ēt octdis p̄dicatoꝝ.⁊ fctm petrū
multū dilexit ⁊ fideliter seruiuit. Itē legit q̄
q̄dā mulier post p̄n cū adhuc eēt i puerperio
behement tumefctā est: q̄ bibit de aqua fcti pe
tri ⁊ eū deuote inuocauit: ⁊ cōtinuo tumoꝝ ab
ea recessit et sanitatē p̄stinā recuperauit Itē
parētes habētes pueros infirmos debēt deuo-
te fctm petrū inuocare. Vñ legit q puer q̄dā
dictus helias a quadā grauī egritudine subi-
to est arreptus in terrā p̄stratus linguā extra
os in longum eiectēs ita ipam atrociter mor-
debat inter dentes vt ex dolore tumescens post
modicū nō linguā hois: sed potius bouis aut
equi p̄ magnitudine habere videret. Cunq;
circūst... timerēt eū sibimet i breui dētium
cōstrictiōe scidendā nec ip̄m aliquatenus in
tus valerēt deponere: vix tandē i os eius ipe
diēte tumore aliquantulus de aqua martyꝝ
immiserūt quod cū instāte tā nocte fecissent eo
dem fcto lingua retraxit: ⁊ omīs p̄ozsus infla
tione cessās expedite locutus est: ⁊ plena salu /
te recepta cū gaudio cibū sumpsit. Quod vidē
tes q̄ aderāt: stupore circūdati reseruare aquā
non inutilē curauerūt. Hec aqua cū in quodā
vase ligneo seruaret: domuꝝ totam ⁊ oia q̄ ibi
erāt vase illo excepto vocabulū flāma cōsumpsit
Cūq; aqua fuisset in alius vas trāslata p̄muꝝ
p̄timus in cimeliē est redactuꝝ. Itē puer q̄dam
inflatum hēbat corpus: ita vt ad videndum fo
ret horribilis ⁊ mīrū deformis vt moꝝs potiꝰ
q̄ vita p̄ p̄ris parētibus adoptaret. Cum aūt
parentes fecissent votū ad fctm petrū et acce
pta aqua fcti petri.⁊ lotus a mē ⁊ aliqb⁹ si il
lis de p̄a gustauit illico totus detumuit ⁊ puer
iste restituꝰ est sanitati. Itē q̄dam puer cuꝝ
inter trabes. acutas grauiter corruisset ⁊ ex ca
su fuisset motu ⁊ sēsu penit⁹ destitut⁹: ⁊ cū
moꝝtuꝰ deferret a matre: ⁊ mox appositā cra
ne pectori eiusdē martyris sacro cruore aspa-
sus: sic incolumis resurrexit quasi nūq; lesus
fuisset. Itē nostris tp̄ibus quasi ītinue choꝝ
scat mīris miraculis q̄si p totū mūdū. Nā au
diui a fide dignis q i Colonia i die petri mar
tyris q̄si cēs pueri ad suetū p̄dicatoꝝ ducun
tur. Et q̄si pueri infirmant in ciuitate vel ei
q̄uq; votū emittūt parētes ⁊ deuote inuo
cāt fctm petrū. Et aliq̄ tanta q̄titatē offerunt
fctō petro de cera inquātū puer possit ponde-
rare: ⁊ aliq̄ tm de pane q̄ tum puer hꝫ ponde-
re: ⁊ aliq̄ offerunt imagines pueroꝝ de cera ⁊
in tāta multitudine q̄ q̄si capella fcti petri in
suptoꝝi pte repleta est imagibus talib⁹ Et aū
in eadē ciuitate bīdicit cum reliq̄is fcti petri
et cēs bibunt ⁊ aliq̄d ad domos suas fcū poꝝ
tant et p totū annū seruant. Sed audiui q in
Mediolano vbi fctus petr⁹ sepultus est ītinue
quasi ifirmis chorusc̄at miraculis: ⁊ fcta ip̄a
us solemnit celebraī tā in coꝝo q̄ i choꝝo. Iteꝝ
succurrit ægibus. Vnde legit q q̄dā ægo la-
borat ifirma septē annis: nec potterat p se de
lecto suo surgere: ad quā venit sanctus petrus
adhuc existēs in p̄ri vita: ⁊ deuote oꝝauit p
sanitate ægis di. Dñe q̄ paliticum sanasti: ob
secro dignetis huic virgini cōcedere sanitatē
p̄stinā. Que p̄timus sanata est ⁊ de lecto suo
surgens laudauit dñm. Itē succurrit mulieri
bus. Vnde legit q q̄dā mulier ex acumie fe-
briū desp̄ata de vita sua terrā sanguine sācti
petri aspsam i loco vbi interfect⁹ fuit sup facie
sua posuit. ⁊ sic perfecte sanitati restituta est.
Itē succurrit viris i rebus ⁊ i coꝝpe. Vñ legit
q plures mercatoꝝes ⁊ peregrini fuerūt in peri
culo maris ⁊ vnus locutus est cēs dicēs Vñ
quid auditis qualē q̄dā de oꝝdine p̄dicatoꝝ
noie petr⁹ ob fidei defensionē ab hereticis in-
fectus est. mīraq; p eū dñs signa ostēdit Nunc
igit deuote ip̄lozemus patrocinū ip̄ius ⁊ respi
cientes viderunt quēdā in habitu fratrū p̄dica
toꝝ sup velū stantē ⁊ flati cessauit vētus ⁊ ma
re q̄euit. ⁊ fctā est tranq̄litas magna. Itē q̄dā
arnoldus noie i extremis laboꝝans: emisit vo
tū vt potuit q monumētū martyris visitaret
fidei⁹ meritis sibi sanitas p̄staret ⁊ flati post
votū emissum plenā sanitatē est cōsecutus Et
plura alia miracula habentur in legenda sua.

¶ In festo fctoꝝ apostoꝝ Philippi et Jacobi.
Sermo. xix. de sancto Philippo.

IN domo p̄ris mei mās̄io
nes multe sunt. Joh. xiiij. Ex his ver-
bis iam dictis pz q deus in futuro bni
cuiq; re tribuit p̄zout hic meruit Et beati sunt
illi p̄te ceteris q̄ hic merēt tpe gr̄e q eoꝝ gau
dium accidētale crescet in statu future gl̄ie ⁊
die in diē: de anno in annū. Et de his intendo
hī loqui in p̄ri sermone: i quo tria sunt dicen
da. Primo de dignitate sancti philippi Secō de
his quoꝝ gaudiū augmētat i celo. Tercio mi
racula. Quātum ad p̄mā p̄tē istius sermonis
tiendum q fctus Philip. hꝫ. viij. p̄uilegia Pri
mū q xp̄us ip̄m elegit i apl̄m: ⁊ fuit vnus de
p̄mis apl̄is q̄s xp̄s vocauit. Nā p̄rio vocauit
andreā. Secō petruꝫ. tercio philippum. Et iste
philippus diuie inspiratiōi velociter obedīuit
nā cū xp̄s eū vocaret dicēs. Sequere me: eū pti
nus est secut⁹. Hoc aūt nō p̄cessit ex leuitate
coꝝdis: sed ex būficio gr̄e spūal Joh. iij. Spūs
vbi vult spirat ⁊c. Secūm p̄uilegiū: q fuit me
diatoꝝ xp̄i et apl̄i. Nā scribit Joh. xiij. Post-
q̄ gētiles ad xp̄m accessissent: ipse ⁊ andreas
inter xp̄m ⁊ gētiles mediatoꝝes fuerūt q eos
sibi reconciliaret ⁊ gr̄az inuenirēt. Sicut aūt
tunc fuit mediatoꝝ i mundo: ita credēdū est q
nūc sit p nobis mediatoꝝ in celis. Tercū p̄uī
legiū est: q fuit cū xp̄o mīre familiaritat(..nā

signū magne familiaritatis fuit qđ iohannes ꝙ xp̄o petiit sibi revelari p̄dictoꝝ sum quē th̄ petrus petere nō erat ausus. Joh.xiij.Dñe qs est q̄ te tradet. Signū maioris familiaritatis fuit qđ petr⁹ iacob⁹ ꝫ iohēs petierūt sibi revelari aduēt̄ suū Mat.xxiiij.Dic nobis qñ hec erūt ⁊c. Signū maxie familiaritatis fuit qñ a xp̄o philipp⁹ petiit sibi revelari patrē suū: cū dixit Dñe ostende nob patrē ⁊ sufficit nobis. Scōm signū familiaritatis ꝙ xp̄s revelauit sibi secreta sua dicit Philippe q̄ videt me: videt et patrē meū. Jtē tertiū signū familiaritatis ꝙ cū maxima inferendo ad xp̄m quenisset: dr habet Joh.vi.de refectiōe ip̄oꝝ cū nullo alio discipulo tractauit: sz solūmō cū philippo dicēs Unde emem⁹ panes vt māducēt hi. Quartū qz nō solū apl̄s xp̄i fuit: sz ēt martyꝝ xp̄i fuit et etiā crucifix⁹ est sicut xp̄s tel⁹. Unde legit ꝙ cū philipp⁹ xx.annis p̄dicasset ⁊ cū a paganis teneret ip̄m crucifixerūt ꝑpt̄ xp̄m quē p̄dicauit: ⁊ sic tres apl̄i cruc̄ supplicia ptulerūt. s. petr⁹ andreas ⁊ philipp⁹. Erat aūt philippus lxxxbij.annoꝝ: qñ crucis patibulū suscepit. Quintū p̄legit̄: ꝙ vnū articulū de.xii.xpo sunt dr. Descēdit ad ifernā: q̄ est quint⁹ articulus in nūero.xij.articuloꝝ. Circa quē articulū querit̄ q̄ hora vel q̄ tpe xp̄s descēdit ad infernā. Rñdet ꝑ scām Tho. ꝙ statī qñ aia xp̄i a corpe fuit separata: tūc aia xp̄i dereliquit vnita descēdit ad limbū patrū: ⁊ mansit ibi ab hora mortis xp̄i q̄ fuit sexta feria hora.ix. vsq; ad horā resurrectiōis. Et hoc fuit xp̄s.xl.horaꝝ: qz in diluculo dñice diei resurrexit: ⁊ eadē hora resurrectiōis eduxit eos de libo. ⁊ in die ascēsionis p̄duxit illas aias ad celū q̄s i die resurrectiōis eduxerat de libo. Unde Aug. in ser. de resurrectiōe dñi dicit cū dño resurrexerūt ita cū dño ascendēte etiā ascendisse credunt. Jtē sciendū ꝙ aia xp̄i fuit separata a corpe: sed deitas mansit cū aia ad ifernā descēdēte: et ēt cū corpe iacēte in sepulchro. Sextū p̄legiū ꝙ in q̄lz missa in toto mūdo noiat. Septimū p̄legiū ꝙ festū ip̄i⁹ hodie ab oīb⁹ xp̄i fidelib⁹ solēniē celebraī: sz vigilia illoꝝ duoꝝ apl̄oꝝ sub p̄cepto eccl̄ie nō ieunat ꝓpt̄ letitiā resurrectiōis ieiu xp̄i. Unde legit in cronica Merinā. ꝙ Anno.papa.ij.anno dñi.Mcxxiij. sedit annos.xiij.⁊ mēses.vij.hic statuit vt vigilie apl̄oꝝ ieunarēt iohis euāgeliste Philippi ⁊ iacobi: ac Barnabe tm̄ exceptis p q̄b⁹ ieunat eccl̄ia tres dies rogationū. Quartū ad sedam p̄ē ist⁹ lec. p ikozmatiōe nēa dicendū est de.ix.q̄stiōb⁹ hoim q̄ hic merent̄ tpe gr̄e qđ coꝝ gaudiū accidētale accresceat q̄ tdie i statu future gr̄ie vsq; i finē. mūdi. Primi sūt ꝓphete ⁊ q̄ttuoꝝ euāgeliste. ⁊.v. Paul⁹ qui scripsit epl̄as: et etiā alij apl̄i p quos sp̄ūsanctus locutus est ispirādo ipsis sacrā scripturā. Sīle et doctoꝝ q̄ exposuerūt nobis ꝙdā sacre scripture: et etiam q̄ libꝝos q̄dam cōposuerūt Mā quot hoies emendant ex sacra scriptura ⁊ ex dictis doctoꝝ tot gaudia accidentalia in celo habebūt. Scōi sunt patres q̄ instituerūt ordines: sicut scūs Dñic⁹ q̄ instituit ordinē p̄dicatoꝝ: ⁊ scūs Frāciscus q̄ instituit ordinē fratrū minoꝝ ⁊c. Mā quot bona opa fiunt in toto ordine ⁊ a q̄lz hoie seu plona ordinis ieiunādo: orando: legēdo: cātādo: manē surgēdo: flagellando: p̄dicādo: tot gaudia accidētalia habebunt in celo Tertij q̄ cōstruxerūt vel cōstruūt eccl̄ias vel mōasteria: et ēt q̄ iuuerūt cōstruere ducendo ligna ⁊ lapides ⁊ cementū: et etiā qui elemosinam suam dederūt. Nam oia bona opa que fiūt in eccl̄ia vl̄ monasterio de q̄lz ope habebunt spāle gaudiū in celo hoc hullite nō credūt Jn signū hui⁹ combusserūt eccl̄ias et destruxerūt: sz a xp̄i fidelib⁹ loca i noie dñi edificata sunt honorāda: vt habet̄ in decre. di. xli. Et cymiteriū gaudet eadē emunitate sicut eccl̄ia: ⁊ nemo in loco ocōnis dz intēdere fabulis ociosis. et.xv.q.ij.ait. Notandū est q̄ in q̄lz eccl̄ia ⁊ in q̄lz cimiterio redeūtes plura corpora scōꝝ: quoꝝ aie in celo regnāt cum xp̄o: cū maria: cū oibus scīs ⁊ angelis q̄ etiā intercedūt ꝓ nobis quotidie apud dñm nr̄m ihesū xp̄m. Quo ꝙ audes stare ⁊ calcare sup sepulchra scōꝝ ⁊ ibi ꝙa inutilia ꝓferre Quarti sunt q̄ procurant aliq̄ crucifixum in publica strata vel in eccl̄ia: vel etiā imaginē beate marie virginis in altari: vel apl̄i tui vel alterius scī: et etiā q̄ ornant eccl̄iam cū sculpturis et imaginibus abintus et ab extra. Nam quotiēscunq; a q̄lz hoie ꝓtereunte reverentia deo ⁊ scīs exhibet̄ quoꝝ imagines ibi videnē de q̄lz hoie habebis spālem participationē in pñti vita/si es in gra/⁊ in futuro spāle gaudium si eris in gl̄ia. Nā q̄lz ꝓtereundo imagines xp̄i et sanctoꝝ debet honorē exhibere xp̄o et scīs. dñ ꝺr in decre. Imagines scōꝝ nō sunt ꝛemouende/sed venerande de cōse. di. ij. venerabiles. Jtem sciendū ꝙ laudabile est habere crucifixum circa lectū tuū vel circa mēsam tuā/et cū inspicis crucifixum circa lectū tuū vel circa mēsam tuā memoꝛ eris dñm nostrum iesum xp̄m ꝓ te passum. Et etiā imagines bte marie virginis et apostoli rui. Sed alii qui seculares depingere faciūt in stuphis ⁊ in cameris suis hastiludia/venatoꝛes ⁊ choꝛizātes/et bibulos/et sic de singulis Quinti sūt q̄ instituūt ꝑpetuas missas. s. ꝓximariā vnā vel aliā qualē cunq; in ciuitate vel in villa/etiā q̄ iuuant cū elemosinis suis ad vnā ꝑpetuā missam. Nā de qualibet missa ⁊ etiā de oīb⁹ q̄ infra illā missam dicunt̄ habebūt spāle participationem in pñti/⁊ spāle gaudiū i futuro Simile qui instituerent ꝙ semel in hebdomada cātaretur missa de corpe xp̄i vel de beata virgine/vel ꝓ defunctis fidelibus vel vigilias dñi

ea die de feria ⁊ miſſam p defunctis ſecūda feria: vel Salue regina quotidie in quadrageſima. Nam quotienſcunq; iam dicta fiat: ꝙdiu mūdus durat: tot gaudia accidētalia habebit in celo. Sexti ſunt qui procurant de iuſtis bonis i aliqua eccliā miſſale: calicē: cozporale: et ſic de ſinguliſ: vt libros eccliaſticos emat ⁊ dēt eccliis vbi deus laudat: vel ornamenta. Nā quotiens celebratur miſſam his ſanctis debitꝫ: tot gaudia in celo habebunt. Septimi ſunt q̄ cōſtruunt de bonis ſuis: vel etiam qui mandāt conſtruere hoſpitale: vbi quotidie ſex operarii gratuito die exercentur. Nam quot infirmi ibi conſolantur: tot gaudia habebunt in celo. Similiter qui conſtruerit in ciuitate vel villa domum peregrinoꝝ vbi peregrini ⁊ aduene hoſpitarentur. Nam quot peregrini ibi refici turbel ſ[illegible]nt hoſpitati: tot gaudia habebit. Et octauꝰ qui conſtrueret lepzoſozū vbi lepzoſi hoſpitarē. Si l' qui in refrigerium oīm defunctoꝝ inſtitueret in hebdomada vel etiam in quindena ſemel vnum balneum animarum in quo pauper ꝓpter deū balnearent: ſicut i aliquibus ciuitatibus eſt mod⁹: ⁊ hoc eſſet valde cōſolatoꝝ aiabus. Nā balneantes tenentur orare p aiabus illis: vt deꝰ p illam ſuā velit eos mūdare ſicut ipi pauperes mūdant in cozpozib⁹ ſuis: ⁊ hoc eſſet multū meritoꝝ illis q̄ inſtituerēt illud balneū. Nā quot pauperes ibi balnearent tot gaudia haberēt in celo. Octaui ſunt q̄ bonū exēplū ꝓbēt ꝓximis: et hoc eſt valde vtile in eccliā dei: hoc ptz qz ad exēplū bonoꝝ hoim multi mali hoies q̄ ſunt intimi dei in q̄drageſima ieiunāt q̄ alꝫ nūq; ieiunarent. Si exēplum ieiūādi in aliis bonis hoib⁹ nō videret. Itē ad audiendū miſſas ⁊ verbum dei ⁊ ad ſurgendū mane: ⁊ ſic de aliis. Itē ſciēdum q̄ hoi eſt valde meritoꝝ dare alis hoibus bonū exemplū: qz ex hoc gaudiū⁹ meritū eius augmētabit cōtinue in celo. Nō Ceſari⁹ Quātis exēplum verecūdie humilitatis ⁊ pfecte charitatis oñderis eū tātis ⁊ p tātis eterna ꝑmia poſſidebis. Nomi ſunt parētes vel patrinivel etiā alij hoies q̄ docent pueros et alios hoies Pater noſter Ave maria: ⁊ ſymbolū fidei. Nā quotiēſcūq; ille puer quē docuiſti oibus diebus vite ſue orat. Pat noſter Ave maria ⁊ ſymbolū: de quoꝝ habebis ſpālem participationē hic dū es in pūti vita: ⁊ poſt mortē ſpāle gaudium in celo: qz oēs pueri innocētes multū valet ſine p vitiis ſine p moztuis. de hoc ꝙre exē plum in ꝓptuario. xxxij. J. Quantū ad ēciā patrē ſciēdū q̄ q̄lz hō dz hodie inuocare ſanctum Philippū tanq; ſingularē aduocatoꝝ Primo q̄ ſunt infirmi. Nō legit q̄ Philipp⁹ multos infirmos ſanauit. Nā ſicut legit in ei⁹ legēda cū ex ſtatu diaconi multi infirmati fuiſſent. Philippus oib⁹ ſanitatē impetrauit: et inſup diaconē expulit ⁊ in deſertū locū miſit ꝓcipiēs vt nulli hoim noceret. Sicut igitur tūc diaconē expulit cozpalē et infirmos ſanauit cozpal'ria modo nos ſanat ſpūaliter. ſcilz mozbum peti expellēdo. Au. ix. Dedit illis diuitem et pātem ſup oia dē. Item moztuos ſuſcitauit. Unde legitur q̄ tres moztuos nō ad huc vixerat in hoc mundo ſuſcitauit. ſcz filiꝫ pontificis et duos tribunos.

¶ Eadem die de beato Jacobo. Ser. xx.

IN domo p̄ris mei mansiones multe ſunt. Joh. xiiij. Sciendū ſecundum apoſtolū q̄ deus reddet vni cuiq; ſecūdum opa ſua. ad Rom. ij. Et ſicut illi ſunt beati ꝓe ceteris qui hic merentur ꝓpe gratie q̄ eoꝝ gaudiū accidētale augmētabit in celo de q̄bus tā dictū eſt in ꝓcedenti ſmone ſic q̄ oppoſitū infelices ſunt illi ꝓe ceteris q̄ hic merent cū peccatis ſuis q̄ eoꝝ pena accidētalis augmētabit in inferno de die in diē de anno in annū vſq; ad finē mūdi. Nō deꝰ hꝫ multas māſiones penaꝝ in inferno. ſicut mltas ꝓmioꝝ in celo. Nō in p̄ti ſer. ad honoꝝ ſcti Jaco. apli cuius hodie feſtū celebramus tria ſunt dicenda. Primo p̄legia ſcti Jaco. Scdo quo pena augmētabit in inferno. Tertio exēplū. Quantū ad p̄mā partē illius ſer. ſciēdum q̄ ſctūs Jaco. hꝫ nouem p̄legia. Primo q̄ in vtero matris eſt ſanctificat⁹. vñ Hiero. dicit li. de viris illuſtribus. Ipſe ex matris vtero ſāctificatus fuit: ⁊ illa ſanctificatio ipm purgauit ab oi ozigmali pcto. Scdm p̄legiū: qz fuit cōſanguineꝰ ieſu xp̄i: et inſup appellat' eſt frater ieſu xp̄i: ⁊ hoc p̄mo ex cognatiōe. qz Jo. fuit filius cozozis marie q̄ noiata eſt etiā maria filia cleophe q̄ q̄dam cleophas fuit frat ipſi⁹ ioſeph ſpōſi marie ẋgis vt atteſtat. Egeſippus. Xp̄s igit ⁊ Jaco. ſicut a duab⁹ ſozoꝝib⁹ deſcenderūt ſic a duob⁹ fratribus. ſ. Joſeph q̄ dict⁹ eſt pater xp̄i putatiuus: ⁊ cleophas q̄ pater matris Jacobi fuit Hebzei aūt fratres vocabant q̄ ſe ex vtroq; parēte cōtingebāt. Item ōz frater dñi ex eo q̄ ſilius xp̄o fuiſſe phibetur a deo vt precib⁹ eoꝝ ꝓpe fallerent. Nō cum inde ad capiēdum xp̄m ꝓgerent a tenebroſi oculi acceperūt. Tertiū p̄legiū q̄ xp̄s poſt reſurrectionē ſuā ipi ſpāliter apparuit. Nō legitur q̄ in paraſceue moztuo dño Jacob⁹ vorū vouit ſe nō comeſturū donec videret xp̄m a moztuis reſurrexiſſe. Unde xp̄s in ipa die reſurrectionis ſibi apparēs dixit. Ponite mēſam: dñ dicens q̄ panem Jacobo dedit dicens. Surge frat mi et comede: quia filius hoīs a moztuis reſurrexit. Quartū p̄legiū: qz eſt filius Joh. bap. ꝓpter auſteritatē vite: quia ſicut dicit Hiero. Vinū ⁊ ſicerā non bibit et carnes nūq; mādducauit niſi agnum paſchalē. Item multe deuotiōis fuit: quia flexis genibus p populo deprecabat̄ iuxta vt ad modum camelorum

puriciam trāxisse eius genua biderent: nō ei
soli in diuino etiā in morte genua flectebat ⁊
orabat: ferrum in caput eius non accrēdit oleo
nō est unctus; balneo nō utebat. Quintū pul
legiū: qz scām Hiero. ppetuā virginitatē ⁊ cus
tōdiā illa est vita angelica: qz i carne pter car
nē viuere nō est vita hūana sz angelica. Sex
tū pulegiū: qz fuit pm⁹ epūs hierosolimitan⁹
qz scō Hiezo. apli ipm in epm post ascēsionē
xpi hierosolymis elegerūt. Et in hoc eū apli
singulariter honorauerūt. Et sicut dicit Anacle
tus papa: dt habet i decre. a petro ⁊ iacobo et
iohāne ordinatus est ⁊ sacerdos. Et ipe iacobus
prima missa post ascēsionē dñi hierosolymis ce
lebrauit. Scē sicut refert Egisippus solus int
apl̄os ppt nimiā sctitatē pmittebat intrare
scām sctor. Scē pl̄i Hiero. tāte reuerētie ⁊ sctī
tatis i pplo extitit dt cimbriā bestimēti eius
certa i lugere cuperēt; et q̄cunq; tāgerēt sana
bant. Septimū pulegiū q nō solū est apls:
sz et martyr xpi. Vñ legit q in āno. xxx. epa
tus sm̄ videres iudei q a porcatiōe non cessa
ret ⁊ ppl'm suerteret ipm p̄cipitauerūt de pi
naculo cēpli ⁊ lapidibus eū obruerūt. Qui cū
lapidaret pcūbens sup genua sua dix t. Ro
go te dñe dimitte eis: qz nesciunt q̄d faciunt.
Tūc vnus ex ipis pticā fullōis accipiēs bali
do ictu caput ei⁹ ipetit ⁊ cerebrū extudit. Ca
liq; morte migrauit ad dñm. Octauū pulegiū
q nonū articulū de. xij. articulis fidei exposu
it. Credo i spm̄ scm̄. Sicut ei in pfem ⁊ filiuz
sic i spm̄ scm̄ credere opz: cū sit ipe pr̄ ⁊ filio
consubstātialis. eo q p eius pr̄is ⁊ filio est equal
et eiusdē essētie cū pre ⁊ filio. Ergo de necessi
tate salutis tenet q̄z xpianus credere q spūs
scūs procedit a pre ⁊ filio. Et i hoc greci errāt
q dicūt q solū a pre procedit ⁊ nō a filio sz falsum
est ⁊ erga fidē. Vñ cauit i symbolo i missa. Qui ex pre filioq; procedit. Vnde ē ab apl'o
spūs filij nūcupat. Vñ ad Gal. iij. Misit de⁹
spm̄ filij sui ⁊c. Si ḡ eū spūs filij mittit a filio
ita planū est q procedit ab eo. Scē sciendum
q anno dñi. M. cc. lviij. recessit ipa ecclia oriē
talis ab ecclia romana. Extunc ipi greci fuit
papā elegerūt: ⁊ fatent nos esse scismaticos ex
cōicatos: eo q credim⁹ spm̄ scm̄ procedere a fi
lio sicut a pre quē ipi a pre ⁊ non a filio pce
dere credūt ⁊ ēt qz in baptismo ⁊ in missa non
eadem⁹ formā eor: vt hētur i cronica Hermā
ni. Nonū pulegiū: qz hodie festū ipius solēni
ter celebrat: ⁊ insup i quali missa singul' die
bus noiat. Quātū ad scām pr̄ ipi⁹ pmōis sci
endū q nouē sūt gña hoiz q̄ hic demerentur cuz
pctis suis q pene eor augmētabunt i infer
no. vbi ēt multe sunt mansiōes dānator. Qz
mi sunt q̄ inuenerit pmitras vel adhuc hodier
na die iuxiniunt vel de aliis pueris vel ciuita
tib⁹ hursecū portāt nouos modos vestiū ⁊ ex
trauitates ⁊ volant hēre sequaces in talibus

admuētōibus sicut in longis caudis ⁊ in lo
gis manicis ⁊ scissuris multis i tigu ⁊ ḡ
ceis latis ⁊ deauratis i capuciis i pileis et pe
pliis in crinalibus in calceis et sic de singulis
Et talium sup hoc poen pena accidentalis au
gmētabit i iferno quotidie vsq; ad ultimū
diē a quolibet hoie q̄ eos imitat i talibus ad
muētōibus. Scīt sunt q̄ nouū theloneū extra
deū ⁊ iusticiā instituūt vt aliquā theloneū ag
gruant. Nā q̄t denarij vel grossi vel flozeni re
cipiunt tot nouas penas accidētales i iferno
hēbūt et hoc q̄diu durat illud theloneū. Que
cit q̄ tredecim ad vnū theloneum. Rūn q tria.
Vnū auctoritas illius q̄ hz ptātē instituēdi
vt rex vel iparor. Secūda cā vt fiat p pace tue
da vel p via reparāda. Tertio vt fiat modera
te ne pauper nimiū aggrauent. vt pz extra de
cōsuetu. sup q̄busdā. Scē sciendū q q̄ recipiūt
pedagium a clericis sunt ipso facto excōicati
nec pnt absolui a petis nisi restituāt illis a q̄
bus receperūt: vt pz extra de sē. pcura. quēq;
lib. vj. Tertij sūt milites q̄ lapides q̄ sūt positi p
signo i pr̄is vel i agris effodiūt ⁊ qui agros
suos dilatāt cū dāno vicini sui. ⁊ q̄ bona cōtra
tis rot⁹ ville vel ciuitatis sibi appropriāt pra
ta vel agros suos ampliādo et talium pene au
gmentat. Q̄diu durat possessio illa iniuste au
gmētata. Scē sciendū q illi q̄ cōsueuerunt dā
na inferre primis i agris: in pr̄is: in vine
is in pcis in pomis: non sunt absoluēdi a pec
catis nisi velint recōpēsare damna illata. Vñ
dr in decre. Inferēs damnū p̄cio nō est absol
uēd⁹ nisi dāno restituto. xiij. q. viij. pessimuz.
Quarti sunt nobiles et ēt ciues ⁊ spūales pre
lati qui cēsus annuale ⁊ redditus aggrauant
et augmētant q subditi ex hoc depaupant ⁊
vix p̄nt sibi victū amictū ex oib⁹ laborib⁹ su
is acquirere: ⁊ sic recipiunt labores subditoz q̄
olim dederūt quattuor denarios p vno caseo
modo opz eos dare octo vel q̄ ante dederunt.
xxx. denarios modo opz eos dare duplum. Et
ēt qui nimium aggrauant subditos suos i an
nualib⁹ seruitiis. Sīlr q̄ faciunt exactiōes in
subditos suos vltra debitū qd ē erga deū. Cir
ca qd q̄rit vtr dñi possint a subditis aliquid
vltra censum recipere. Rūdetur q ex causis rō
nabilibus pōt petere moderatum subsidium
q̄ libet dñs a subditis suis: dūmodo hoc petat si
ne coactione: ⁊ p̄mus casus in quo vltra cēsuz
debitū iz dño petere moderatū subsidium est
p defensione pr̄ie puta vt cum pr̄ia iniuste ab
hostibus inuadit. Tunc em̄ subditi non soluz
tenent tenas impleri sz etiā tenētur ad hoc
corpal'r laborare. Secūs casus si sit captus in
iusto bello. Tertius casus si ex iussu p̄cipis
vt pape debeat ire extra hereticos vt pagānos
Quart⁹ cas⁹ est si debeat filiū militare vel de
sponsare filiā. In oib⁹ his ⁊ silib⁹ casib⁹ pōt lice
re a subditis petere subsidiū moderatū. Sz si

dñabus: ludere ī alea ī aliis vanitatib⁹ exp̄e
dere vltra vires ꝑ̄ tales cās nō ly ꝺ̄ſcrige
re a ſubdit⁹ ⁊ ſi exigeret tenerē reſtituere ſm
Guil. extra de ſacrileg. Quinſ. ſē ꝺ̄ nundias in
diebus feſtiuis inſtituūt vel ēt quoꝝſlibꝫ
auxilio līāt tales ei erunt olim maloꝝ ibi in
nundis cōmittunt⁹ ⁊ eoꝝ pena augmentab in
inferno annuatim: ſi ſic moꝛtui ſē. Pꝛo ꝺ̄ ſciē /
dū q̄ plura ꝑ̄ tā emittunt⁹ in nundis. Pꝛimo
violatio feſtoꝝ. Scdo iurāt ibi ꝑ deū mēdacit
ab emptoꝛibus ⁊ vēditoꝛib⁹: ꝺ̄ toties peccāt
moꝛtale q̄ties iurāt mēdacit ſciens et ex ꝓpo
ſito. Jtē ēmittunt⁹ ibi cbzietates. Jtē luſoꝛes
ibi ludunt ⁊ blaſphemant ⁊ maledicunt deo ⁊
ſoibus Jtē meretrices ibi cōuenūt Jtē fraus
et deceptio fit cōmittitur. Jteꝛ omiſſio bonoꝝ
opeꝝ. Plures ſunt q̄nes miſſam audiunt
nec ꝑbum dei: nec veſpas: cū tñ dñica die nī
chil eſt agēdū niſi ſoli deo vacādum. vt ꝓz de
ſc. di. iij. Ite iunia Ergo ꝑlati ciuitatū ⁊ villaꝝ
debēt deꝓonere tales nundinas et locare ad
ꝓcedēte aut ſequēte diē ⁊ non i die dñico vel
feſtiuo. Sexti ſunt mechanici ꝺ̄ inuenerē no
uos modos falſificādi artificia ſua: ⁊ ēt qui ex
cogitauerunt palliare fraudē et vſurā ſuaz in
emptōibus ⁊ vēditiōibus Sicut ꝺ̄ fecerit nouā
ſtaturā ⁊ nouā mēſurā ciuitatib⁹ i villis vñ cō
ſules ⁊ pauꝑes aggrauant. Octāus ſūt rei erunt
oiz maloꝝ ꝺ̄ euenīūt ⁊ eoꝝ pena accreſcet vſq;
ad finē mūdi. Septimū ſē ꝺ̄ hereſes q̄ta fidē
catholicā ſunt inuenerē. Sicut arrius ꝺ̄ tres
ꝑſonas in diuīitate ſuſcipies: tres ēt deos / cre
didit. de quo Aug. dicit q̄ arrius adhuc nō hz
ex toto penā ſuā: ſz quot hoies adhuc inficiun
tur hereſi ſua tot penas accidentales habebit
in tartaro vltra penā eſſentialē quā tā hz Jtē
ſaduce⁹ ꝺ̄ negauit reſurrectionē moꝛtuoꝝ. Jtē
bertianus ꝺ̄ negauit ſuffragia aiaꝝ. Jtē' mani
theus ꝺ̄ ꝛ̄gunitatē laudauit ⁊ zugiū dānauit
Jtē ioannian⁹ ꝺ̄ ecōtra zugiū ꝓcelſit ⁊ ꝛ̄gni
tacis mūdiciā deſperit. Jtē iohānes huſſ. de
bohemia hereſiarcha maxim⁹. ꝺ̄ zbuſius eſt i
reſilio ꝑſtāciēſi adhuc non hz ſuā penā ex toto
ſz accreſcet ſibi de die i diē; ⁊ de anno in annū.
Jtē ſciēdū q̄ ēt pena illoꝝ ꝺ̄ inuenerit diuina
tiones ſoꝛtilegia ⁊ carmina dyaboli augmēta
tur. Octaui ſunt ꝺ̄ maloꝝ exēꝑla poſt ſe reliquūt
Unde querē quare tot mali hoies ſunt in mū
do. Rñe ꝓpter mala exēꝑla q̄ ꝺ̄ iuuenes di
ſcūt a ſenioꝛibus malā ⁊ puerſam vitā q̄ vn⁹
inficit aliū ꝑ malum exēꝑ ſicut carbones ſe in
uicem incendunt. Nullo modo eſſent tot ſup
bi: auari: guloſi: vſurarij: et luſoꝛes choꝛizan
tes, blaſphemātes ⁊ etiā qui iurāt ꝑ deū quod
non eſt verum: ⁊ ēt primis maledicunt: ⁊ ver
ba ſcurrilia ⁊ impudica ꝓferunt: ⁊ etiam ꝺ̄ ne
gligunt miſſas ⁊ ſermones et frangunt ieiu
nia ꝛc. niſi ab aliis viderent. Unde ꝟſus. A bo
ue ꝙ aiꝓze diſcit arare minoꝝ. Et tales a ꝺ̄bus
ipſi talia viderunt et didicerunt ei ſunt olim
aiaꝝ illaꝝ que ſic dānant ꝑ̄ eoꝝ malū exēꝑ
plum: ⁊ illoꝝ pena augmētabitur i inferno
Unde Greg. in moꝛal. Tot moꝛtib⁹ ꝺ̄ ſe dignus
eſt: quot exēꝑla ꝓuitatis in poſteros reliq̄t
Moni ſunt ꝺ̄ ſcienter eccleſias poſſident: ⁊
eas heredibus ſuis relinquūt q̄ tales nō ſolū
dānant ſe ꝑ̄ſe: ſz ēt filios ⁊ filias filioꝝ ſuoꝝ
⁊ pena illoꝝ augmētab ſemꝑ: quotquot de ſti
pe eoꝝ dānabunt. Quantū ad tertiā ꝑ̄ illi⁹
ſermonis quere exemplum infra in ꝓmp
tuario de illa muliere que fuit enutrita de in
ſtis rebus. i. R.

¶ De inuentione ſancte crucis. Sermo. xxj.

QIchi aūt abſit gloziari:
niſi i cruce dñi noſtri ieſu xp̄i ad Gal.
vj. Apls in hys ꝟbis duo facit. Pꝛimo
dicit q̄ ſolum in cruce eſt gloziandum cū dicit
Michi aūt abſit gl'iari. Scdo determinat in
qua cruce ſit gloziādum cum dicit dñi noſ ie
ſu xp̄i. Unde in p̄ſti ſermone ad honoꝛē ſctē
crucis tria ſunt dicēda. Pꝛio de inuentione ei⁹
dignitate ſctē crucis. Scdo aliqua ꝑ inſoꝛma
tione nīa. Tertio aliqua in ſcula. Quātū ad
p̄mā ꝑ̄tē illi⁹ ſermōis ſciēdū q̄ lignū ſctē cru
cis ꝑ multa ſigna eſt oſtēſuz: quoꝝ ſignoꝝ q̄
dam fuerunt añ inuētionē: ⁊ quedā in ipa inu
entiōe: ⁊ q̄dam poſt inuētionē. Ante inuētio
nē eſt ab angelo datū Seth filio Ade ad plan
tandū: ſicut legit in euāgelio nicodemi q̄ cū
adā infirmaret̄ miſit filiū ſuū ad poꝛtā para
diſi ꝑ oleo miſe: vt coꝛpus ſuus pungeret et
ſanitatem ꝓciperet. Cui apparens angelus
de ligno in quo peccauit adā ei dē dedit: dices
q̄ cū fructū gustaret adā ſanaret̄. Qui rediens
et ꝑcm moꝛtuum inueniēs ipm ramū ſup tu
mulum ꝑis plātauit ꝺ̄ poſtmodū in magnuz
lignū creuit. Salomon aūt cū edificāret tem
plum illud ꝑſcidi fecit nullꝫ tū loco ſi poterat
q̄n aut eſſet nimis bzeue aut nimis lōgū: ⁊ ſic
artifices illud ꝓiecerūt: de quo poſtea ſemits
fuit cū eſt ſup quendā lacū: et ꝑ pōte poſitus eſt
in regia aūt ſabba cū veniſſet audire ſapiam ſa
lomōis ⁊ ꝺ̄dictū lacū trāſire vellet vidit i ſpū
q̄ ſaluato moꝛtui i ligno illo ſuſpēdēdus eſſet
Et iō ſup illud lignū trāſire noluit: ſz ſalome
ni intimauit q̄ in illo ligno ꝺ̄ā ſuſpēdēdus
erat: ꝑ cuius moꝛte iudeoꝝ regnū deleri debe
bat. Salomō aūt ꝺ̄dictū lignū ſuſtulit inde ⁊
in ꝓfundiſſimis terre viſceribus illud demergi
fecit: poſtea ꝑbatica piſcina ibidē fctā eſt: vbi
lenite hoſtias ablue bāt. vnde añ illa tā ex me
tu ꝛ̄geli q̄ ex vtute ligni ſctatem ſanādi ifir
mos accepit. Appꝛopinq̄nte aūt paſſione xp̄i
ꝺ̄dictū lignū ſupnataſſe perhibet. Cū aūt iu
dei vidiſſent ipm lignū acceperūt ⁊ crucē dño
fecerūt q̄ ſatis q̄enies eſſe videt. Pꝛimū eſt
lignū q̄d iſti fuit hoi cā moꝛtis ⁊ diuie offen⁊.

ctionis et sue eiectionis. Conuenies igit fuit vt
p illud lignū de morte trāsiret ad vitā hoc est
illud lignum de quo ōz Apo. ij. Vincenti dabo
edere de ligno vite quod est in paradiso dei mei
Iterū ostēsa fuit aīe inuētione ⁊ hoc p̄ Helenā
Constātino impatori. Vnde legit̄ q̄ i suo tpe
cōgregata est multitudo gētiliū iuxta danu-
bium fluuiū volētiū eū ⁊ oēs regiōes vsq; ad ioz
danem suo dñio subiugare: qđ cū constātin⁹
impator cōperit p̄cepit gra eos et nimio ter
re cōcussus ppt eoz multitudinē sequēti no-
cte ab angelo excitatur ⁊ vt lucē aspiciat am
monet. Qui i celū respiciēs vidit signū crucis
circūfulsum luie ⁊ aureis litteris scriptū. In
hoc signo vinces hostes tuos: q̄ celesti visione
confortat⁹ crucē aīe exercitū portari fecit ⁊ ir
ruens in eos in fugā vertit eos ⁊ aliquos oc
cidit ⁊ sic fuit crux xp̄i ostēsa ante inuētionē
Scdo fuerūt q̄dā signa ostēsa i pūri inētionē
p q̄ crux xp̄i fuit manifestata. Vñ legitur q̄
mortuo gratiāno impatore fili⁹ ei⁹ gratianus
memor victorie patris quā secut⁹ fuit fortitu
crucis matrē suā helenā misit hierosolimā p
ipa cruce inuenīenda. Que cum ibi venisset oēs
iudeos p totā terrā ad se cōuocare fecit. Judei
aūt finitimātes dicebāt admirātē q̄re regina
eos vocasset. Vnus aūt ex iudeis nomīe iudas
dixit. Scio qđ a nobis scirebult vbi sit lignū
crucis in quo xp̄s crucifix⁹ est. Videte q̄ ne si
bi aliq̄s dicat: q̄ lex nr̄a p hoc destrueret. Au⁹
em̄ meus patri meo ⁊ pater me⁹ michi indica
uit vbi absc̄ōsa sit: cui inuēi prohibuerunt ne eā
manifestā ..ret. Cū ergo āre reginā vellent et
nollēt et idicare locū nec crucē tollit eos oēs
igne cremari. At illi timentes tradiderūt iu-
dā: quē illa alloquitur dicēs. Mozs et vita est
āre te: elige qđ vis: aut crucē indica vel igne
cremaberis. Cui ille. Quō fire possum cū iam
plusq; ducēti āni sunt q̄ xp̄s crucifixus erat
et ego nondū natus fui. Tūc ipa milit eū fa-
me cruciari in carcere. Tādē extractus ad lo
cū cū reginavenit. Et cū ozaret locus subito
cōmouet̄ ⁊ odoz mirabilis sentitur. Et tūc iu
das fodere cepit ⁊ .xx. passus fodiens tres cru
ces reperit: ⁊ sic ostēsa fuit in ipsa inuētiōe
Tercio fuerūt q̄dā signa ⁊ ibicta post inuētio
nē. Primo p infirmi sanationē: q̄ cū tres cru
ces essēt inuente⁹ ⁊ q̄ esset crux xp̄i p certo ne
sciret̄ appositis duab⁹ crucib⁹ sup quādā mu
lierē semimortuā vt ōz i hysto. ecclīastica reme-
diū nullū sensit, appositaq; tercia cruce ptin⁹
sanata fuerit. Scdo p mortui suscitatione⁹.
Cum ei mortuus q̄dam deferret̄ ad maiorem
ecclīam cū ⁊ michil p̄ficerēt tercia crux
apponit̄ ⁊ ille ptin⁹ resuscitat̄. Tercio p̄ tituli
inscriptionē. Nā titulū quē pylatus scribi fe
cerat requirētes ipm inuenerūt ⁊ legerūt: vt
dicit Amb. Quarto p diaboli lamētabilē con-
questionē. nā diabol⁹ ipaz eē crucē xp̄i lamē
tādo cōquestus est dicēs. O iuda quid fecisti
inde meo gratio opatus es. nā ille fecit p̄di-
tionē ⁊ tu iesu inuenisti crucē: p illū regnaui
in ppho: p te tā expellar de regno. Post hoc iu-
das ille q̄ inuenit crucē baptizat̄ ⁊ q̄riacus ap
pellat̄: ⁊ hierosolimozū epūs defuncto ibidē in
epūm ordinat̄ quē postmodū iulian⁹ apostata
interfecit ex eo q̄ sanctā crucē inuenit et sibi
multa martyria titulit. Quinto de terrā sibi ab
scidi fecit. Sexto plumbū fecit liquefieri ⁊ in os
eius fundi. Tercio lectū ferreū afferri ⁊ in eo
sanctū quietacū extēdi et subter carbonē salē
et adipē spargi. Quarto iussit focā fieri ⁊ ser
pentes venenatos ibidē poni ⁊ cām quietacū
in eadez tractari: serpētes cōtinuo mortui sūt.
Quinto iulianus iussit cām quietacū mitti in
caldariū oleo feruentissimo plenū. Qui dum se
signās sponte intrare vellet rogans deus vt
tercius in lauacro martyrū baptizaret̄ Jratus
iulianus iussit pectus eius perforari ⁊ sic i dño
consummari p̄meruit. Jtē legitur in cronica
Hermāni q̄ primus impator catholic⁹ fuit cōs-
tātinus magnus q̄ regnauit anno dñi. cccxi
et regnauit ānis .xxxi. mēsib⁹. x. ⁊ i eodē tpe
inuēta ē sctā crux. Qui impator fuit primo ma
ximus xp̄ianoz p̄secutor: ⁊ tō p̄cussit eū dñs
in lepza pessima ⁊ curabili. Cui apli petr⁹ et
paul⁹ apparētes baptismū p̄suaserūt q̄ a sctō
Siluestro baptizat⁹ ē ⁊ curat⁹ a lepza. Hic si
luester papa .xxxiij. sedit ānos .xxiij. mēses.
x. dies .xxi. ⁊ cultura idoloz destruxit ⁊ pluri
mū fidē xp̄ianā exaltauit. Hic pr⁹ papa q̄ abl
q; martyrio i pace q̄uit. Cōstātin⁹ ipator ml
tas libertates eccl'ie tulit. Sā romanā vrbē
oēs ēr regiōes circūstātes ordit ⁊ ppetuo as
signauit ad vsū pape ⁊ cardinaliū tūc vox in
audita est audita. Hodie venerū ifulū est eccl'ie
Jdē cōstātin⁹ helenā matrē suā ad fidē cōuer
tit. Hic ēt cōstātinopolim reparauit sedē q; im
perialē ibi posuit. Hui⁹ mēsāno dñi. cccxxxij.
venit i hierl'z ⁊ crucē dñi q̄siuit ⁊ miraculose
inuenit. ⁊ eccliam mire ornatā in bethleē con
struxit cum .xl. colūnis marmoreis ⁊ choz de
marmore speciosū in loco diuersorij vbi salua
tor noster natus est. Helena aūt partē ligne
crucis detulit ad filiū suū aliam ptem thecis
argēteis conditā reliq̄t ibi in loco. Hec de in
uentione sctē crucis dicta sufficiant. Quantū
ad sextā partē illi⁹ primo. sciēdū q̄ nos xp̄ia
ni habem⁹ quadruplex munimētū gra ifidi-
as diabolozū q̄ nituntur nobis nocere i oī loco
et i oī tpe. Primū est custodia āgelor nā an-
geli custodiūt hoiem in pūt vbi ta in oībus lo-
cis vbicūq; fuerit. vñ ps. xc. Angelis suis ma
dauit de te: vt custodiāt te in oīb⁹ vijs tuis: q̄
in pūta āgelor q̄liz hō ōz se honeste ⁊ pudice
habere ꝓbis ⁊ factis vñ Ber. In quouis diuer
sorio: in quouis angulo reuerētiaz exhibe an

gelo tuo nec audeas illo pñte q̄ me vidēte nō auderes Scōm eū hoc nomen ihesus: z sic hoc nomen maria. Mārbiēūq; hoc nomē ihesus de uore z exīlle notatur ibi dyaboli pſistere nō pſ; sed fugiūt ab hoc loco vbi nomē ihesus inuocatur: z sic intelligēdū est de hoc nomine maria vbi nominatū fuerit. Terciuz est aqua bñdicta Mārbi aqua bñdicta aſpſa habeſ ibi diaboli fugiunt: nec ibi pñt exercere fātalmata sua. Wñ in cōſecratiōe aq̄ legunt valde no tabilia. Wibi ceda toē fātalma i loco q̄ aſpſa fuerit hec aqua. ḡ bonū ē aquā bñdictā habere circa lectū z aſpgē de loco cū ea et maxime circa mulieres q̄ iacent in puerperio z etiā circa infirmos q̄ sepe aſpergēdi sunt ad effugandū fantalmata demonū ps. lxxiij. Cōtriuiſti capita dracōnis i aquis. Quartū est signū ſce crucis quo dēmões fugiūt z nō pñt ſz fugiūt vñ Aug. Wbi signū ſcē crucis cū fide z timore dei pſeſſerit: nichil ibi inimic⁹ nocere poterit Chip. Wbicūq; dēmões signū ſcē crucis vide rint territi fugiūt baculū timētes quo plagā acceperūt. Jtē ſcēdū q̄ q̄n dns cū ligno crucis vult se manifestare tūc tria dz cogitare Primo dns sit ille q̄ pepēdit i cruce: qz ihesus xp̄s crucifixus est Scdo quare pepēdit: qz cū expansis brachiis z cū ertēſis venis Tercio ppt̄ q̄d. ſ. ppter ſa lutem nostrā vt nos liberaret a demonū ptāte z ab eterna morte: z q̄ncūq; xp̄ian⁹ facit signū ſcē crucis āte se bonā cōfidētiā dz habere q̄ de⁹ dirigat eū p̄ſpere in agēdis z pſeruet eū a periculis. Jdcirco oia opa q̄ quis facit sive de mane surgēdo: sive de lecto dormitū eūdo sive laborādo: comedēdo: bibēdo cuz signo ſancte crucis facere dz: ne diabolus noceat vel eū impediat. bñ Hie. Ad oēm actū ad oēz incessum manus tua deuote pinguat cruce. Quātū ad t ertiā partē illius ſer. nota aliq̄ miracula de ſancta cruce quō nichil debem⁹ facere sine ſigno ſcē crucis. bñ legit⁹ in dyal. Gze. q̄ q̄dā ḡo intrauit quendā hortum z comedit lactucam sine signo ſcē crucis et diabolū cū lactuca comedit. Jtē legitur q̄ q̄dā cōuersus celigiosus i ciuitate bibit dinū sine licētia z sine signo ſācte crucis z diabolū cū vino bibit. Jtē signū ſcē crucis liberat hoiem a desperationis laqueo. Wñ legit⁹ q̄ q̄dam voluit seipm ex nimia tristitia z desperatiōe ſuspendere ſz p ḡtiā ſancte crucis qua se signauit liberat⁹ est. Jtē signū ſcē crucis fugat multitudinē dēmonū Wñ q̄dam iuuenis volēs fieri diues venit ad quēdam necromāticū q̄ cū vocasset demones venerūt z vnus iter eos q̄si ex p̄ibat: cui positi est sedes. Qui cū interrogasset quare vocati essēt. dixit necromāticꝰ q̄ iuuenis iste qui mecū stat vult vob⁹ fure vt eū diuitē faciat⁹ Cui dem̄. Wis xp̄z abnegare Rñdit iuuenis Certe nolo vt xp̄m abnegē ppter diuitias: et statim signauit se ſancta cruce statimq; omnis multitudo dēmonū ſignū ſcē crucis nō valēs ferre diſparuit tūc ille surgēs intrauit eccliaz et statim imago crucifixi q̄ erat i eccl̄ia sibi i clinauit. Qō cū p̄marius vidiſſet cunctaſ q̄si uit ab eo si aliq̄d boni fecisset: qz vidiſſet q̄ ſi bi imago xp̄i iclinaſſet. q̄ cū dixiſſet ei q̄ illa die xp̄z abnegare noluiſſet: z sic ille diuitias et filiā ſuā donauit sibi. Jtē signū ſcē crucis cōpeſcuit canes latrātes. Exēplū de q̄dā cl capt⁹ fuiſſet z de nocte vincula diruptiſſet z custodes prāſſet z portā exiuiſſet venerūt canes fortiter latrantes z ipsum p̄dere volētes Sz ipe ſe signo crucis signauit z oēs expeſcuit dicēs. Precipio vobis in nōe ſācte crucis vt taceatis: qō z factū est. Jtē pulchrū exēplū quō virtus ſancte crucis vincit prātem oiz de menū. quere infra in promptuario. xxxix. C.

C De sancto Vito martyze. Sermo. xxij.

Mento creatoris tui in diebus iuuētutis tue. ita scribitur Eccl. xij. Verba p̄dicta bñ conueniunt ſctō Vito q̄ in iuuēcute deo fuire cepit z martyriū i. xij. āno ſuſtinuit. Wñ i pñti ſer. ad honorē ſcribitur tria sūt dicēda Primo de dignitate ſcti Viti. Scdo de plagis ſcribiti. Tercio exēplū. Quātū ad p̄mū sciēdū q̄ ſctus Vit⁹ passus est rpe Dyocletiano. q̄ regnauit anno dñi. cclxxxiij. et hz. x. dignitates in se vbi q̄s alij ſcti hñt⁹ p̄ticulr. Prīa dignitas est q̄ i iuuēcute martyriū ſuſtinuit: z in hac dignitate assimilat ſctē cristine q̄ ēt i. xij. āno sue etat⁹ multiplicia martyria ſuſtinuit z tres iudices ſuperauit. Scdo assimilat⁹ ſctē Barbare q̄ a pr̄e suo carnali flagellata est. Sic z. b. vir⁹ a pr̄e suo noie helyas: crebro ḡberat⁹ ē ex eo q̄ idola cōtēnebat nec ipa adorare volebat. Tercio assimilat ſctē Katherine q̄ in carcē posita. xij die⁹ cibata est a dño nro ihesu xp̄o. Sicbitus eū in naui esset cū modesto z creſcētia nutrices sus nec cibū corpalē haberēt aquila eis cibū afferebat. Quarto assimilat ſctō egydio q̄ de. . . . . ncū i eccl̄ia ipediētē ppl̄z liberauit Sic et vit⁹ filiū dyocletiani imperatoris a demonio liberauit. Quinto assimilat ſctō Laurētio q̄ p signū ſcē crucis cecos illuiauit: sic et ſctus vitus orando p sanatiōe ptis sui z lumē suis p̄cibus recapauit. Sexto assimilat ſctō Matheo apl̄o q̄ fustib⁹ cesus est. sic ſctus vit⁹ fustibus mactat⁹ est vbi ḡberātiū brachia arcuāt Septio assimilat ſctō Petro apl̄o q̄ ē p̄nceps apl̄oꝝ positus in carcere āgel⁹ cū luce apparuit et statim cathene in q̄bus ligatus fuerat z vinc⁹ ceciderūt de manib⁹ suis: sic z. b. vir⁹ cū mil⁹ fuit in carcere cū modesto subito terremot⁹ fact⁹ est: z ferri moles q̄ eis erat ipposita cecidit et carcer immēſo lume cozuſcauit. Octauo assimilat Johi euāge. q̄ missus fuit a domiciano

in dolio feruentis olei: & tñ illesus exiuit: sic et iste⁹ vitus in clibanū ardentē mittit: & tñ in de illesus egredit. Mono afflictatur illis duob⁹ apīis Spīmō & iude: quos cū pontifices p dolo cū occiderunt: fulgura & tonitrua supuenerūt et templū scindit: magni carbones sunt quer⁹ si. sic & istūs vitus cū modesto⁹ crescētia nutri ce sua q̄ semp eū secuta fuit in oculeū sulpēdi iubent: & subito aer turbat: terra cōcutit: to⁹ nitrua mugiūt: p dolo⁹ tēpla cozruūt & multos occidērūt. Decimo assimilat scō Georgio mar tyri & militi: de quo legit q̄ cū decollari debe ret flexis genibus oravit dicēs. Dñe iesu xpe hoc ozo vt aias meā nō l pares a gra tua: et q̄ cunq; me in necessitate sua inuocauerit exaudi re eum digneris. Et venit ad eū vox de celo di cēs q̄ in oībus esset exaudit⁹: et sic fieret vt oravit. ps. rc Inuocauit me et ego exaudiā eū &c. Sic & istō vito existenti in carcere p̄ter fidē p̄i & ozāti: apparuit et āgel⁹ dñi dicēs sibi eū affuturū: & oia q̄cunq; a xpo dño petierit p̄sti turum. Ergo inuocādus est scūs vitus tanq̄ singularis patronus in oībus necessitatib⁹ & angustiis. Quantū ad scām partē illi⁹ sermo nis queritur rum plaga sancti viri fit existēs vel apparēs: sic q̄ quis sibi assumat. Respon deturp̄mo q̄ quandoq; fit ex infirmitate cere bri: & fit accidit cōmuniter mulieribus que ha bent capita debilia. Secūdo ex plaga dei: & sic accidit illis qui ex superbia habent minimam complacentiam in ornatu cozporis in vestib⁹ in crinib⁹ et in chorcis. Ergo mulieres cōtin habēt illā plagam que se cōtra deum exaltāt vt sic hūilient. Lu. xviij. Omnis q̄ se exaltat hūiliabit. Tercio fit ex quadā fictione: vt cū quis sibi illam plagam voluntarie assumit p̄ter libertatē animi: & vt sic possit explere ma liciā et libidinē suā: et hoc est magis cōe: hoc p̄batur: q̄ vt cōtinue mulieres que nō sunt bone fame consueuerūt sic currere et chorizare: sed honeste et devote mulieres raro aut nūq̄ sic currūt. Quantū ad tertiā partem illius sermonis nota exēplum. Erat quedam mulier satis dissoluta qui assumpsit sibi illā plagam ficte: vt sic posset dissolutiones suas explere: et cepit chorizare & saltare. Quā marit⁹ ei⁹ con pescuit verbis: & ipsa nichil curauit verba sua sed asserit se habere plagā sancti viti: nec pos set omnino carere: sed oportebat eam illa no cte diu saltare et chorizare. Et maritus ei⁹ ac cepit bonam & asperam virgam et duxit eam ad cellarium vnum et flagellauit eam vsq; ap effusionem sanguinis. Et promisit sibi q̄ non q̄ amplius vellet sic saltare et chorizare: quia tota plaga iam in eam cessaret: & sic amplius nunq̄ attemptauit.

¶ De scō Johāne baptista. Sermo. xxiij.

INter natos mulierū nō surrexit maior Johāne baptista. Mat. xi. In his vbis xps exprimit excellē tiam sancti Johānis baptiste cū dr Inter na tos mulier &c. Ibi excipit xps q̄ non est nat⁹ de muliere: & dr Ygine. Et etiā glosa Ygo ma ria q̄ est maior Johāne. vñ post xpm & mariam nō surrexit maior Johāne bap. Vñ xps est sol maris est luna. Lucifer Johēs bap. Post solez clarior est luna: & post solē et lunā clarior Lucifer tq; post xpm & mariā Johēs clarior inuenit. ¶ Inter natos mulier &c. dū in p̄ti fit. ad ho norē scti Johis bap. cui⁹ nativitatē hodie cele bram⁹ recta sūt dicenda. Primo p̄legia scti Jo hānis. Secō aliqua p̄ informatiōe nrā. Tercio aliqua miracula. Quātū ad p̄mam partem sciendū q̄ sanctus Johēs bap. habz trina p̄ri vilegia. Primum p̄vilegiū: quia est ab angelo annūciatus: & cum hoc filius summi pontifi cis. s. zacharie. Unde legit i hystoria ecclia stica q̄ Dauid rex volēs ampliare cultum dei xxiij. summos sacerdotes instituit. de quib⁹ vnus erat zacharias. Erat aūt ipse & vxor eius Elizabeth senes: & absq; liberis. Cumq; zacha rias tēpium in festo p̄priationis fuisset in gressus vt incēsum poneret & multitudo foris expectaret apparuit ei Gabriel archāgel⁹. Cū vero zacharias in eius visiōe timeret aīt. Ne timeas zacharia: q̄m exaudita est oro tua. et Elizabeth vxor tua pariet tibi filiū & vocabis nomē eius Johēs. Zacharias aūt cōsiderās suam senectutē & vxoris sterilitatem dubitare cepit & moze iudeoz signū ab eo querere cepit Angelus aūt p eo q̄ vobis eius nō credidit ip sum tacituritatis plaga percussit. Cum aūt za charias ad pp̄lm foras exisset & eum factū mu tum vidissent cognouerunt eo innuente q̄ visionē vidisset in tēplo. Completis aut̄ septima na rediit ad domum suā & concepit. Elizabeth et mensib⁹ q̄nq; se occultauit: q̄z erubescebat q̄ in senectute cōceperat. Mēse aūt sexto mīs Ygo maria q̄ deus iam concepat venit ad Eli zabeth congratulās ei q̄ filiū esset paritura. Et cū salutasset eā mīs Johēs tā spūalit⁹ ple nus sensit filiū venire ad se/et p̄ nimio gau dio in matris vtero tripudiauit. Mansit q̄ bea ta Ygo cū cognata sua tribus mēsibus minis trās ei/natumq; puer suū suis sctis manib⁹ de terra leuauit. Et statī apertū est os patris sui: et cepit clamare. Benedict⁹ dñs deus isrl q̄z visitauit & fecit redēptionē plebis sue. Et sic congregati oēs vicini eius & gratulabant ei & dicebāt. Quis putas puer iste erit: q̄z totū mū dū letificat sua natiuitate. iō ecclia natiuita tē ei⁹ celebrat sicut & xpi mīs ei⁹. Secō p̄ri. q̄z in vbo est sctificat⁹ ex q̄ dam sctificatiōe accepit p̄ci originalis purgationē. Mā oēs in p̄cō originali concipimur & nascimur. vñ. ps. In

Ecce eū in ciuitatibus ꝛc. nā dicūt doc. q̄ puer in vtero matris quadragesimā sexta die viuificatur et statī aiam infundit: ⁊ p quēcūq; modū mouit sine baptismo: nunq; faciē dīuidebit: ⁊ hec ꝓpter p̄cm̄ originale. Abillo ḡ p̄cō originali deus Johēm purgauit in vtero matris in sup ipm̄ fortificauit ⁊ stabiliuit q̄ deceteto pec care mortal'r nō poterat. Ecce q̄ta mirabilia fecit dn̄s cū sctō Johē bap. vñ Hiere. i. Ꝑtulq; te fortmare i vtero noui te: ⁊ ab q̄ exires debui na sctificaui te. Tertiū pui. q2 cognouit ihesū in vtero matris marie exultem: ⁊ in signū hui⁹ exultauit puer Johēs in vtero matris sue Elizabeth. Vñ Lu. i. Et factū ē vt audiuit salutationē marie Elizabeth exultauit infans i vtero eius. Facta est aūt hec exultatio diuinitus non humanitus ⁊ a deo est acceleratus vsu rationis in [illegible] puero vt intra viscera matris tam posset cognoscere creatorē suū. Quartū pui. q2 plusq; ꝓpheta est vocat⁹. Quare aūt plusq; ꝓpheta ꝯ. Rñr q2 xp̄m quē alij ꝓphete p̄nūciauerūt ⁊ ꝓphetauerūt futurū: ipe indicauit cū digito dicēs. Ecce agnus dei: ecce q̄ tollit peccata mundi. Quintū pui. q2 est p̄cursor xp̄i et hoc ꝓpter maiorē ei⁹ imitatē necesse erat aliquid ab aliquo ḡus dici q̄ de ipso erant als in dei p̄uisione rōnabiliter dixisse: sicut et als male et inuste dixerūt. Tu de teipo testimoniū phibes: testimoniū tuū nō est verum. Sz dicere in quibus iohēs ꝓcessit xp̄m. Respōdetur p̄m Remi. in quinq; Primo in nascendo: q2 in dimidio anno p̄cessit xp̄m: ⁊ xp̄s natus ch̄ q̄ dies crescūt: sz iohēs q̄ dies decrescūt i signū q̄ xp̄s debeb at crescere ⁊ iohēs minui in notitia ppli. Joh. iij. Illū optz crescere: me autem minui. Secūdo in predicando: quia iohannes citius p̄dicauit q̄ christus. Tertio in baptizā do: quia iohānes p̄ius baptizauit q̄ christus. Quarto in moriendo: quia iohēs mortuus est ante xp̄m. Quinto ad inferos descēdēdo: quia p̄cessit xp̄m ad limbū patrū: ⁊ nūciauit eis xp̄m. Sexto p̄ulegiū: quia fuit baptista xp̄i elect⁹ ꝓpe oibus hoibus in mūdo p tūc existē tibus: vbi meruit totam cognoscere trinitatē ꝑ Patrem in voce cum dixit. Hic est filius me⁹ dilect⁹. Filiū i substātia carnis sup quē vox illa insonuit: ⁊ quē ꝓphetis manibus baptizauit Spūs sctūs q̄ in specie colūbe sup xp̄m descendit baptizatū. Septimū p̄riule. q2 austeriorē vitā duxit q̄ xp̄s. Vñ inde i deo putabāt ipm esse xp̄m ꝓt austerā vitā suā. Joh. Miserunt iudei ab hierosolymis sacerdotes et leuitas ad iohēm vt interrogarēt eū tu q̄s es. Et confessus est: ꝛ nō eū ego xp̄s. Austeritas aūt iohis q̄ videbat in quattuor. Primo in cibo: q2 nūq; i vita sua comedit aliquē cibū delicatum nec gustauit panē: nec carnes: nec pisces: sz cib⁹ ipsius erāt locuste ⁊ mel siluestre ⁊ hoc tm̄ ad sustētationē corpis ⁊ nature. Nō em̄ fuit sicut quidā mō sunt: q̄ cū mane surgūt p̄mo cogitāt de bono p̄dio: illi maiorē curā hūt de ventre q̄ de aia. Tales em̄ vt timeo efficiuntur locuste epulonis in inferno. Et q̄ hic repleti fuerūt bonis ei barris: illi vbi abstinebūt. Lu. vj. We vobis q̄ nūc saturati estis. Ergo si volum⁹ saluari seq̄mur iohēm baptistā ⁊ nō epulonē. Lu. vi. Bri q̄ nūc estritis ꝛc. Quid aūt sunt ille locuste et mel siluestre. Rūdet arnolph⁹ q̄ locuste sunt aues pacue ad modū digiti nō qui alte a terra volāt ⁊ facilit̄ capiūtur/q̄ fuerūt in deserto coctoq; i oleo pauper ꝓbebāt victū. Silr nascūtur in eodē deserto esse arbores hūtes folia lacta ⁊ rotūda lactei coloris/mellis saporis/que manib⁹ fricant̄ ⁊ edūtur/⁊ hoc ꝛ mel siluestre Scīo in potu/q2 nunq; i vita sua aliquē potū bibit nisi solū aquā. Hoc mihi bibuli nō facit̄ q̄ tm̄ bibūt q̄ rōne loquēdi ꝓdūt ꝓpt nimiā ebrietatē. Sed beat⁹ Johēs magne fuit abstinētie. Vñ canit de eo. Vinū ⁊ siceram nō bibit Vñ dicit Beda q̄ sicera interp̄tat ebrietas q̄ vocabulo omne q̄d inebriare pōt potuū siue de pomis siue de frugib⁹ siue de q̄libz alia materia ꝑfectum significat. Tercio durū habuit vestimētū. Mat. xj. Ipse Johēs habebat vestimētū de pilis camelor. Vñ nō aduertūt aliq̄ dicti ⁊ alique mulieres q̄ sequunt epulonē qui induebat purpura et bysso ⁊ epulabat quotidie splēdide. Silr q̄ lōgas caudas post se trahūt quib⁹ terrā vestiūt. et de nudis xp̄i pauperibus nichil curāt/caudis suis pulices colligūt et hoib⁹ sequētib⁹ ⁊ antecedētib⁹ pulueꝛē mouent. Timēdū est eis ne diabolus i caudis eaꝝ equitet. Job. xli. Ipse est rex sup oēs filios superbie. Quarto in habitaculo/q2 habitauit in heremo. Vñ canitur de eo. Antra deserti teneris sub annis ꝛc. Et hoc fuit magnū in puero Johāne q̄ reliquit patrē et matrē ⁊ oia bona parentū/⁊ fuit in deserto ⁊ habitauit ibi ne amitteret innocentiā suā/⁊ ne mūdus traheret eū a deo. Nā mundus trahit hominē a deo honorib⁹ quos hic ꝓpinat/ne hō veniat ad celestes honores. Itē caro trahit delicijs vt homo careat eternis gaudijs ⁊ delicijs. Itē dyabolus trahit eum insidijs suis/q2 intendet q̄ hō dz possidere illū locū quē ipse dyabol⁹ ꝓdidit ⁊ trahit hoīem q̄tum pōt/⁊ q̄to melioꝛ est hō ⁊ sanctioꝛ/tanto magis insidiat ei. Et hoc sciuit beatus iohānes. Et q̄uis esset vnicus filius pōtificis q̄ tūc maximū erat/tū despexit honores ⁊ reliq̄t mūdū ⁊ fugit in heremum vt innocētiā suā imaculatā custodiret. Octauum p̄riule. q2 habuit dignitatē oīm sctōrū. Fuit em̄ ꝓpheta et plusq; ꝓpheta/q2 ꝓphete xp̄m p̄dixerūt/ipe aūt digito demōstrauit di. Ecce agnus dei ecce q̄ tollit pcā mundi. Fuit etiā apls. Nam apls interp̄tatur missus. Unde de eo scriptum est. Fuit hō missus a deo. Fuit etiā martyꝛ. hoc ꝓbat sanguinis ei⁹ effusio et

veritatis assertio qñ dixit. Nō lz tibi habere uxorē fratris tui. Itē fuit cōsessor qz tā auste re vixit q ipē xp̄s putarē a iudeis; z̄ effectus ē: qz nō fuit xp̄s fuit ēt ꝟgo Hoc testat Lu cas qui dicit cum a pueritia vixisse i here. o. Et sic b̄tūs iohēs hz merita olim sctōz. Unde bene dicit euangelista. Inter natos mulieruz non surrexit maior iohanne baptista. Nonū p̄ uilegiū: qz fuit tertiꝰ meritꝰ q̄bus ꝺebēt aureo la insignitus. Jpē ei fructū cōtemptū inquātū fuit ꝟgo a deo p̄meruit. Itē cōtemptū inquā tū fuit p̄dicator gl̄iosus Et cōtemptū inquan tū fuit in actu. Unde cantat de eo. Serta tue gentis alios coronā. ꝛc. Decimū p̄uilegiū: qz dies nativitatis eius in tota xp̄ianitate celebratur immo etiaz sanctam nativitatem eiuz festiue celebrant Trium cū sanctoz nativitas solem niter celebratur. s. xp̄i virginis marie z iohan nis baptiste. Et rō: qz hēs tres fuit sanctifi catī in utero matris. Itē qz ortus istoz trium dilectaz fuerūt gaudio. z ideo' cōuenies est vt nos istoz ortus cum gaudio celebremus. De gaudio xp̄i dicitur Luce. ij. Euāgelizo vobis gaudium magnū. De gaudio marie cantat. Nativitas tua dei genitrix ꝟgo gaudiū annū cuncte vniuerso mūdo. De gaudio iohis baptiste dī euāg. hodierno. Et multi in nativitate ei⁹ gaudebūt Et q̄uis b̄tūs iohēs baptista ab utero matris sue sctūs fuit z nūq̄ vnq̄ nocum mēti suē habuit ꝓfecto ꝓfectoz ei⁹ lāguiez sitie bāt. Nā herodes voluit eū occidere: herodias sibi insidiabat: filia eius caput suū. petiit spi culatoz mittens est q̄ caput eius p̄scidit. Decol latio aūt eius fctā est p iustitia z fidei defensiōe: qz herodes de stupro arguebat: nō ipm in carcere reclusit. Itē decollatio ei⁹ fuit cū mul ta sua deuotiōe: qz cū decollari deberet deo se deuote recōmēdauit Nō ronit ecclia. In me dio carceris stabat iohēs: z voce magna clama uit dicēs Dñe deꝰ meꝰ tibi recōmēdo spūm meum Et qz iā p̄dicti male iohānē tractauerūt: et iō ipsi male a deo tractati fuerūt. Herodes enim male fuit tractatꝰ: qz in exiliū missus z ibi mi serabilē est mortuus. Herodias etiā male tractata est qz cū caput iohis i manu teneret di uino iudicio i eiꝰ faciē sufflauit z illa morte tu bitanea cozruit. Filia herodiadis fuit male tra ctata: quia fuit in actu suffocata. Cū em̄ sup glacie ludēdo discurreret: subito glacies sub pedibꝰ eiꝰ frāgit: z illa i actu miserabiliter suffo cat. Quātū ad scām ꝺē illiꝰ p̄mōis ē sciēdū q̄ sicut caput iohis bap. Matū est puelle saltā ti z chorizāti. z i vigilia sctī iohis bap. glacies ēt chorizare: z sciā mē ecclia extra hāc chorizā tionē illicuit ieiunū: qđ sub p̄cepto z sub pec cato mortali q̄libet tenet̄ seruare z q̄ sine cā et rationē p̄cepta soluit hoc ieiunū peccat mortaliter Tūc p̄ informatiōe nostra aliq̄ hic dicēda sūt de chorea. Quo ꝺ̄ritur an chorizare sit p̄cm mor tale. Rñdet̄ q̄ sic qñ ex superbia z ex mala cupi ditate fit. vñ Aug. Melius est i die dñica ara re q̄ chorizare: z melius ē mulierē ianā suā te nere: q̄ impudice chorizare. Et rō: qz ille q̄ labo rat i die dñico z festiuo simplr peccat frangen do sabbatū: sed chorizās committit quasi oia pcā mortalia. Nā ibi est superbia: z mittit ibi sepiꝰ mētalis luxuria p̄ malas cupiditates. Sīr auaritia: qz affectāt diuitias et p̄ciosas vestes. Et etiā inuidia qz si una psona plꝰ ho norat vī melioza vestimēta hz. tūc q̄q̄ ceta psone inuident ei. Itē scienduꝫ q̄ alitēr circa chorea q̄q̄ intātū p̄cā sicut q̄ chorizāt: qz ipi dāt alijs occasionē chorizādi: qz si circūstā tes nō aspicerēt tūc ipsi nō chorizarēt. Inuitat inducāt chorizātes: qđ est cōtra euāgeliū. Vñ habet. Lu. vj. Nolite iudicare z. Sz aliq̄ do lūt se excusare i p̄cis suis dicētes. Quā añ cē tū ānos chorizauerūt hoies sic z hodierno die merito facere p̄nt. Rñdet̄ q̄ ante cētū annos hoies etiā iferuū irrauerūt: sic z hodierno die facīt: qz mala consuetudo nō excusat p̄cm: im mo q̄tū diuturnioz: tāto p̄iculosioz vñ dī i de cre. Cōsuetudo mala inueterata: q̄to diuturni oz tanto p̄iculosioz. xxiii. q. i. Sicsima. Quod aūt xp̄s a chorizātib⁹ grauiter offēdit hoc p batur: qz ipsi eueniūt crucifigūt iesū xp̄m De hoc exēplū quere infra in p̄ōptuario exēplo tū. vii. C. Et q̄ xp̄s grauit̄ valt punire chori zātes ibi ita: hoc ondit in illa puella q̄ propt chorea cōbusta est i toto corpe ibidē. x. Et etiā in morte: vt p̄z ⁊n mulierē que cū pila in chorea necata est. hoc quere ibidē. xii. Item q̄ iuuant ad chorea. Exēplum de tibicine quez fulmē de cele extinxit. hoc quere ibidem. xiii Ultimo queriē vtrū chorea possit fieri licite. Rñdet̄ sm Johannem in summa sua ii. iii. ti. xxxiii. q. ii. q̄ quinq̄ cōcurrentib⁹ ad chorea tūc nō ē reprehēsibilis. Primū q̄ sit tpe debi to. s. gaudii. sicut i nuptiis: vel tpe victorie: vel liberatiōis hois vel patrie: vel in aduētu amici de terra longinqua. Secūm q̄ sit cū ho nestis p̄sonis de q̄bus nō ozīt̄ p̄sumptio ma la nec cū detractorib⁹ z detractricib⁹. Tertium q̄ fiat a p̄sonis secularib⁹: qz monialib⁹. mona chis: z clericis p̄pter hoc q̄ in alijs spūalib⁹ debēt occupari. oēm chorea puto esse illicitā Quarto q̄ honesto modo fiat: nō gesticulatio nib⁹ nimis inhonestis z inordinatis Quintū est vt cātus excitās in talib⁹ nō sit de illicitis. Quantū ad tertiā partē illius sermonis sciē dum q̄ oēs hoies debēt inuocare sanctū iohā nem baptistam. Et primo imminēte periculo ignis. Vñ legitur q̄ cū maximus ignis esset accensus: z reliquias sctī iohānis ibidē appo nerētur ignis sancti iohānis fortitudās p̄sen tiam statim euanuit. Item tēpore sterilitatis invocādus est sanctus Johannes. Unde cum quodam tempore esset magna sterilitas z sic

ctas terre: reliquias sancti Johānis p̄ cessio
nalit̄ p̄ce ciuitatem detulerūt et mox pluuie
cecepēt dū fictum; ⁊ terra prulit fructū suum
Item sanctus Johānes baptista defendit ter-
ram siue ciuitatē vbi eccliam habet ⁊structa ⁊
in honore suo. Vnde legitur q̄ q̄dam regina
ad honorem sancti Johannis baptiste in lon-
gobardia eccliā contexit: ⁊ postea cū Con
stantinus imperator italiā a longabardis eripe
re vellet; ⁊ q̄dā vicum sctū interrogasset de
exitu belli: ille oīm insistēs a deo audiuit Jo
hannes baptista p̄ longabardis cōtinue inter
cedit ab illo die quo regina eccliā sibi fabri
cauit; et ipso supari non possunt. Item displi
cet sancto Johāni qui spoliat eccliam vel cimi
terium in honore eius dedicatum. Vnde cuz q̄
dam rex [illegible]obardor cū multo apparatu iux
ta eccliam ⁊ corpus Johannis fuisset sepultus q̄az
cupiditate allect⁹ nocte sepulchrū aperuit ⁊ bni
uersa surripuit Cui Johēs apparuit et dixit: et q̄
malus fuisti tangere michi cōmissum eccliam
meā ingredi de cetero nō valebis q̄d ita euenit
Nā q̄n eccliam ingredi volebat. subito delut
validissimo pugile guttur eius inuisibiliter ferie
batur. Et ille in terrā cadens ⁊ fusus recedebat. Irē succurrit hoi in extremis. Vnde cum
q̄dam vir ad decollationē fuisset iniuste ductus
et grauissimas pugni in eius collū spatā dixis
set alle primus exclamauit. Sancte Johānes
suscipe spatā illam ⁊ statim brachiū illius pu
gilis obrigruit ⁊ inflexibile remansit. Sed vir
deo bñ Johēm p̄ ipso iam penitente orauit;
et vt brachium deponeret obtinuit.

¶ De sanctis Petro ⁊ Paulo aplis lec. xxiiij.

TIbi dabo claues regni
celoꝝ: ⁊ q̄cūq; ligaueris sup terram
erit ligatum et in celis Mat. xvj. Ex
his verbis ostenditur q̄ta sit dignitas sancti pe. Vnde in p̄senti fe. ad honorē sancti Pe.
tri sunt dicēda. Pōrio de p̄uilegiis sancti Pe.
Scēo aliq̄ p̄ informationē nostrā Tercio aliq̄
miracula. Quantū ad p̄mam partē illi⁹ fe. est
sciēdum q̄ sctus Pe. hz duce p̄uilegia Primū
q̄ xp̄s eū elegit p̄ oibus hoibus i aplm ⁊ fuit
ēs apls a xp̄o vocat⁹ qz sctus Andreas frat
suus fuit p̄mus: ⁊ adduxit Petrum ad iesum
Scēm p̄uilegium: qz fuit feruētior ad xp̄m in
charitate q̄ oēs alii ante passionē xp̄i: qz p̄ prec
amorē xp̄i oia terrena ⁊templit. Certe cui ho
die diceret q̄ relinq̄ret vxorē pueros: domum
cognatos: ⁊ oēm terrenā substātiā et paup fie
ret magnū ꝺ reputaret ⁊ hoc fecit b. Pe. cui⁹
festū hodie celebram⁹ Item hoc oīm tpe passio
nis xp̄i q̄n secū mori voluit q̄n dixit Lu. xxij
Paratus sum tecū in mortē et in carcerē ire.
Item oīm post resurrectionē q̄n xp̄s ostēdit
se discipulis ⁊ manifestauit se eis ad mare ty-
beriadis. ⁊. q̄n Johēs dixit Petro Dñs est. ita
ci petrus misit se in mare vt citius veniret ad
xp̄m Tertiū p̄uilegiū q̄z datus ē in exceptiū pe
nitētie ipis pōtibus q̄z post negationē lēp
in lachrymis fuit habuit em lachrymas dolo
ris q̄z dñm suum negauerat Lu. xxij. Egregi⁹
fozas fleuit amare. Mā q̄cūq; ductis allocu-
tionis dñi memoz erat p̄ze nimia amoris dul-
cedie lachrymas ꝛtinere nō potuit. q̄n ēt culp-
am negationis ad memoriā reducebat. vbe
rrim lachrymas emittebat. vñ dicit Cle. papa
q̄ semper sudarium in sinu ferebat quo crebro
fluentes de oculis lachrymas detergebat. Vñ
etiā legit̄ de eo q̄ rāre deuotiōis fuit q̄ in no-
cte audito gallicantu statim ad oīonem surge
bat: ⁊ sic cū lachrymis vsq; ad diem orabat. et
adeo duxit in cōsuetudine flere q̄ tota ei⁹ facies lachrymis aduncabatur. Si b. Pe. p̄ tri
na negatiōe tm fleuit quare tu miser hō pōtō
nouies qui non ter: ⁊ mīlies dñm negasti.
Quorūdā em cōmisistis mortalia pōtā: toties
dñm negasti. Funde em lachrymabūdā hodie
p̄ pctis tuis ꝛtrito corde vt tibi de⁹ dimittat
oia pōtā tua. vñ Ja. Cito tam prius ad lamē
tū q̄tū p̄n⁹ fuisti ad culpā q̄is ītēto tibi fu
it ad pectādū talis deuotio tibi fit ad penitē
dum Quartū p̄uilegiū q̄ xp̄s fecit ei p̄mum
papā ⁊ vicariū suū ⁊ cōmisit sibi totā eccliaz
cū oibus hoibus q̄ fuerūt in mundo q̄n dixit
Pasce oues meas. Legit̄ in cronica Hermāni
q̄ Pe. apls cathedrā sacerdotalē q̄dragintaz an
nis tenuit in partibus oriētis: deīde venit an
tiochiā anno dñi. xxxviij. vbi p̄dicauit de car
cere liberat⁹ suscitauit quēdaz mortuum. qui
xiij. annis iacuerat in sepulchro ⁊ ibi i antio
chia epatū tenuit annis. vij. i qua metropoli
nō sunt. xij. archiepat⁹ ⁊ centū epatus quos
de manu sua patriarcha ārthiochen⁹ ꝛsecrare hz
Post hoc Pōe. romam venies anno dñi. xlvij. i
die sctē Pōt. is cecit virginis sedit i epatu rome an
nos. xxv. mēses. vij. dies. viij. Mali⁹ roman⁹
pōtifex adhuc tot annis in epatu sedit nec vi
uere potuit Dat sancte petri fuit Johēs de be
thania p̄nuncia galilee. iō symon Johis. i. fi
lii. vocabat. Sed xp̄s papā eū cōstituēs no
men sibi mutauit vocās ipz petrū: volens q̄
oibus successorib⁹ suis nois mutarent. Quin
tum p̄uilegiū q̄z sibi claues celi ꝛmisit dicēs
Tibi dabo claues O quale dñm nō dixit cla-
ues vni⁹ ciuitatis aut puicie sz tot⁹ dñi mei
vt ad te ptineat claudere ⁊ aperire cuicūq; volu
eris p̄ tua bonitate Sz diceret ꝺs. O dñe qua
re tali pōtōi ꝺ te negauit ⁊ a te fugit i necessi
tate tua claues celi tradidisti Certe pōt rōde
ri Dñs noster Iesus xp̄s hoc fecit p̄pt solatiū
pōtōz vt nul⁹ desperet de me a gratia: vt vide
at q̄ magnū volo facere pōtōrem i regno meo
Vnde pōt lapsum hō p̄destinatus ad vitam
eternam melioz resurgit q̄ ante fuit: sicut pz
in beato Pe. vñ Amb. Cert⁹ sum q̄ de⁹ nullus

electoꝝ suoꝝ cadere ꝑmitteret si eā melioꝛez a casu suo resurrecturū nō lēsisset Sextū ꝑuilegium: qz gloꝛiosioꝛ in passione fuit: qz ānō dñi. lxxvi. Petrus et paulus sub Neroneuno eodēq; die pau. decollatus: pe. crucifixꝰ cū xpo: sz in hoc differt: qz noluit crucifigi rectꝰ sed reuersus: qz nō reputabat se dignuz vñ di gnit. Quia nō sum dignꝰ ita in cruce esse vt dꝰ meus. ꝝ crucē meā gerate Septimū ꝑuilegiū qz est ꝑceps oim apłoꝝ. Et hāc dignitatē ne mo hz in celis nisi sctūs pe. vñ sctūs pe. i hoc ꝑcellit oēs sctōs i celo existētes. Octauū ꝑuilegium: qz ꝑmū articulū fidei. de. xij. arti. cō posuit dicēs Credo in deū patrē omnipotentē ⁊c. i. sm Aug. creatoꝛē oim rerū visibiliū ⁊ inuisibiliū. xtra hūc articulū sunt manichei q̄ dicūt visibilia creatura a ꝑncipe tenebꝝaꝝ: inuisibilia ꝛo a deo q̄ hereticis odibilis a deo ⁊ hoīb⁹ ⁊ oīb⁹ creaturis: qz talis hereticus dishonestat oēs visibiles creaturas: dūmodo eas dicit a diabolo eē creatas. Et q̄ sequit q̄ dix xpian⁹ firmiter dz credere eum oīz creatoꝛē visibiliū et inuisibiliū: ⁊ q̄ nō sit aliqs vermiculus qui sit a deo creat⁹. ergo dixit btūs pe. Credo in deū patrē oipotētē ⁊c. Nonū ꝑuilegiū: qz festū ipi⁹ ter celebꝝat in anno ꝑ oibus sctis ex cepta maria ꝧgine. Maz festū Johis bap. bis celebꝝat. Sicꝛ Johis euāge. sancti pauli ⁊ sācti stephani. ⁊ sicꝛ patris nři Francisci et vtī dñici. Sz q̄ritur, quare festū sctī pe. ter in ānō celebꝝat. Rñdr q̄ ipe q̄ ptātem accepit ligādi atq; soluēdi liberat nos atrib⁹ generib⁹ ptā tiū. ſ. locutionis: cogitatiōis ⁊ operatiōis vbꝛ etiā q̄ in deum: q̄ in nos: q̄ in ꝓximū peccauim⁹ Item ꝓpter exēplum vt nullus petōz despe etiam si ter sicut Pe. deū negauit. Si tñ eū se quebꝛ et ipz cozde oze ⁊ ope confiteri Decimū ꝑuilegiū: qz ipse sctūs pe. notatur aū ele uationē et post elevationē in qualz missa. Itē sciēdum q̄ in cronica Herman. habet q̄ anno dñi. cclij. Greci reliquias btōz apłoꝝ petri et pauli furati sunt: sz demōes in aere clamabāt Viri romani succurrite: diabolus aufert nobis. Quare romani statim isequētes manu ꝛa ti: sz greci territi apłoꝝ ossa in puteum piece runt fugā petētes q̄ papa cozneliꝰ deputeo leuauit. Et q̄ habitauit de ostib⁹ q̄ et cui⁹ es sent: boꝛ de celo dixit. Ossa maioꝛa sūt ꝑdica toꝛis: minoꝛa piscatoꝛis. Quātum ad sctūm partē illius sermonis sciendum q̄ licet. b. pe. hz claues regni celoꝝ q̄ claudē ⁊ aperire po terit cuicūq; voluerit: tūc notādū ꝑ informa tione ñra q̄ sanctus pe. ꝑncipaliꝛ q̄ndq; gene ribus hoīz aperit celum vt q̄cito moꝛiantur: statim euolāt. Pꝛimi q̄ dicēdū in baptismali innocentia: tales parvuli statim ab āgelis de ducuntur in celū. ergo celū cōp est aptū toti hoi q̄ adhuc fuit innocētiam baptismalē. In signū huiꝰ xpo baptiza: baptizati sūt celi sup ipz vt haberē Mat. iij. Sciēdum q̄ plenaria indulgentia ꝙsequūt. vñ queriē. Quid si q̄s plenariā indulgentiā ꝙsequeretur; ⁊ sic moꝛeretur. Rñdr Sm Hostī. q̄ talis statim euolaret ad celū. Et cā est: qz nullū est impedimētū ascendēdi in celū ex quo q̄s moꝛit i gratia. nisi solutio pene. Et sctūs Tho. sup. iiij. di. xx. dicit q̄ q̄ in dulgētias suscipit nō absoluit simpliciter loquē do a debito pene: sz dat sibi de thesauro eccl'ie vñ debitū soluat: ergo cū remissa ē pena illa tota ꝑ indulgētiā idē est ac si esset soluta: ⁊ sic tantidem vel satisfactū est: cū ex thesauro eccl'ie illa pena soluta est. Tercium sūt q̄ ingrediunt religionē approbatā vbi regulꝛ viuūt. Circa q̄d querit btūs p ingressū religiōis cōsequa q̄s remissionē oim petōz. Rñdr ꝑz sctm Tho. ij. ii. q. vlti. rōnabiliꝛ pōt dici q̄ sic: sicut p assumptionē crucis. Nā hoc est holocaustū ma ximū quo q̄s totaliꝛ diuinis officiis mācipa tur ꝑ religiōis ingressū q̄d excedit oē genus satisfactiōis vt habet in decre. xxxiii. q. ii. ad monere Nā religiosꝰ offert deo oēs res ꝛales imo totū mūdū ꝑpt deū relinq̄t: ⁊ hoc ꝓ votū pauptatis ammō nonꝝ ꝑ ꝓpriū denariū posti dendo. vñ dꝛ in decre. In religiōe exūs nō dz habere denarios si nō valt perire cū alia. xii. q. i. dilectissimis. vñ Gre. Monachꝰ hūs oboluz non valet obolū. Item offert deo cozpꝰ per vo tuz castitat⁹ ⁊ abstinētias ad quas se obligat ꝑ ingressū religionis: sicut abstinere a carnī bus ieunare i straminib⁹ dormire: media no cte surgere ⁊ cozpus cū vestib⁹ laneis macera re. Item religiosus offert deo ꝓpriā volūta tē; ⁊ hoc ꝑpter votū obedientie: ⁊ hoc est ma ius sacrificiū cū q̄s ꝑpt deū relignat suā ꝑ ꝓpriā volūtatē; ⁊ subiicit vo luntatē suā volū tati ꝑlati sui. Vñ Ber. loquēs de religione di cit Religio pauptate fundat erigit obedientia dedicat castitate: custodit humilitate: perficit charitate. Item sciendum q̄ in vitas patrū le gitur q̄ eandē gratiā cōsequunt ingredientes et ꝓficientes religionē quam cōsequunt ba ptizati. Item sciendu sm sctm Tho. q̄ si per ingressum religionis nō absolueret ab oi rea tu pene multominus ingressu religiōis brevi oꝛ esset q̄ pegrinatio ere sctē ad quocationez in bonum: q̄ ꝓponderat absolutionē a pena. Et henricus de gandauo dicit q̄ q̄n quis ꝓfi tebit tūc a ꝓrio indulgētiā ꝙsequit: ⁊ hoc itel ligit si intēdit fuare ea q̄ in ꝓfessiōe ꝑmittit ſ. regulā ⁊ ordinē suū. Nā si nō intēderet fua re ea q̄ ꝑmittit i ꝓfessiōe sua ipo facto: sic ꝑ mittendo peccat moztaliꝛ. ⁊ nō est filiꝰ electi regni: sz filiꝰ gehēne ignis: ⁊ tales q̄nq; pessi mi erūt vñ Aug. ⁊ ponit in decre. Difficulter ergo⁹ sūt meliozes q̄ ꝑ in monasterio ꝓfece rūt: nec sūt peiozes ergo⁹ q̄ ꝑ i monasterio de fecerūt. di. xlvii. Quātū libet ꝑ etiā Ber. Qui i loco oꝛdinis sine ordine diuūt: ad illum

le cū deuenīēt ubi nulī⁹ ozw lz ēpitern⁹ hoz roz habitat. Quarti ḋb⁹ celū apit lūt marty res. Et in signū hui⁹ tū ē stephan⁹ vidit celos apros ⁊ ielū stātē a dextris ōtutis dei Mā hoc ē ꝓuilegiū marty ꝝ q ḋ lustinēt mozte ppē xp̄m inuenient vitā in celis. Uñ ōz in decre. Qui ꝓ xp̄i noie martyrizant ꝓculdubio vitā eternā cōsequunt. xv. q. i. Merito Quinti lūt qui p̄opa penitētialia plenā satisfactionē suozū petōz implēt. vñ Ber. Quātūcūq petōz magn⁹ sit: tū cū pnia pōt tātā i mūdo lustinere penā q dimittit ei tota pena ad quē ē ob ligat⁹ Dico ḋ sciēdū q pnia ⁊ satisfactio ḋ iūgitur aut ē mioz aut maioz aut equalis. Si maioz ē pnia ꝙ petā cedūt: tūc lupliuū cedit hoi illi in p̄miū Si minoz tūc reliduū lup plebit in purgatorio. Si eēlis stati euolat ad celū. Quātū ad tertiā ptē illi⁹ p̄mōis ē sciēdū q hodie oēs xp̄iani festū sci petri debent solēniter celebrare: ⁊ ip̄z tā ꝙ patronū lingulārē in oib⁹ infirmitatib⁹ ⁊ necessitatib⁹ iuocare. Ozimo paralitici. Uñ legit q quidā die noie eneas ab annis octo iacuit i grabato: q erat paralitic⁹. Et dixit illi petrus. Enea sanet te dñs ihesus xp̄s surge ⁊ sterne tibi Et ꝓtinus surrexit, ⁊ oēs ifideles vidētes hoc ꝛuersi sūt ad fidē. Itē quedā erat paralitica et iuūit petrus eā ad se in lectulo in quo iacebat afferri. Cūq fuisset allata: petr⁹ in p̄ntia oim fidelū qui astabant dixit. Si vera sunt que p̄dico tūc i noie dñi nostri ihesu xp̄i surgat hec muli er de lectulo suo Et statim vt petrus hoc dixit sana surrexit et p̄cedit ad pedes ei⁹ ⁊ gratias deo ⁊ scō petro referebat. Itē claudi abbtero matris debēt scīm petrū inuocare. Uñ legit Act. iij. Post q dñs ihesus assumptus ē in ce lū pet⁹ ⁊ iohēs ascēdebāt ad tēplū ad horaz oōnis nonā ⁊ ḋ dābit q erat claudus ex vtero matris sue baiulabat: quē ponebāt quotidie ante portā tēpli que ōz speciosa vt peteret ele mosynā ab introeūtibus in tēplum. Is cū vi disset petrū et iohēm introire in tēplum roga bat vt elemosynā acciperet. Intuēs aūt in eū petrus cū iohāne dixit. Respice in nos At ille aut ēdebat in eos sperās se aliquid receptur ab eis. Petrus aūt dixit. Argentū et aurū nō ē michi: qd aūt habeo hoc tibi do. in noie ie su xp̄i nazareni surge ⁊ ambula Et apphensa manu eius dextera alleuauit eum Et ꝓtinus cōsolidate sūt bases eius ⁊ plāte: ⁊ exiliēs ste tit et ambulans ⁊ intrauit cū illis in templū ambulauit ⁊ exiliēs ⁊ laudās deū. Itē oēs in firmi in quibuscūq ifirmitatib⁹ sūt cōstituti debēt recurrere ad sanctū petrū. Uñ legit Act. v. q qñ ibat p aliquā ciuitatē: oēs q ha bebāt infirmos in illa ciuitate ponebant eos in platea: ⁊ quoscunq vmbza scī petri tange bat curabant. Si tāte ōtutis erat ei⁹ vmbza q̄ te ōtutis sūt apd deū ei⁹ merita. Itē potes heib⁹ etiā subuenire post mozte. Uñ legit q cū quadā vice duos de discipulis suis ad p̄e dicādū misisset: dum. xx. dietas demissent un⁹ eoz defunctus ē alter ꝙo ad petrū redire et quō acciderat nūciauit hic ōz fuisse beat⁹ mar tialis Tūc petrus ei baculum suū tradidit ut super defunctū poneret. Qō cū fecisset ille q iam. xl. diebus mortuus iacuerat: ꝓtinus sur rexit. Item Thabitam suscitauit. Uñ legitur Act. ix. q erat in ioppen quedā xp̄iana nomi ne Thabita. hec erat plena bonis operibus ⁊ elemosynis ⁊ p̄cipue colebat vidues pau perum. Hec dum mozua fuisset misericōrdi scipuli ad beatuz petrū qui erat in alia ciuitate vt veniret ad eos Qui cumvenisset circūstete runt eū oēs pauperes ⁊ rogauerunt p Thabi ta. Et cōpassus ē eis et ozauit p ea: et dixit. Thabita tibi dico surge: ⁊ statim surrexit vl timo sciendū q sanctus petrus ē magne po tentie. Habet eñ potestatem super mundum Mat. xvi. Quodcūq ligaueris sup terrā. ⁊c. Habet potestatē super infernū. vnde Et po te inferi nō p̄ualebunt aduersus te. Habet etiā ptātē sup demones sicut p̄z qñ demōes symonē magū deserebāt: tūc cū petrus oza uit ⁊ mox a demonib⁹ dimissus ē ⁊ sic turpi ter obiit. Itē sup mozte. s. qñ per ozationē de functū suscitauit quē symō magus suscitare non potuit. Super mare habet potestatem q siccis pedibus ambulabat. Item super celum ideo ōz in verbis p̄missis Tibi dabo claues regni celoz. Itē super aias: qñ petrus in vno sermone in die pēthecostes tria milia iudeoz cōuertit. Itē aliud exēplū quō beat⁹ petrus apls liberauit aiam mulieris de purgatorio Hoc q̄re i festo ad vincula Pe. scr. xxix. p̄te. iij. Itē btā ꝙgo maria ⁊ btūs petrus liberauerit monachū ab eterna dānatione. Hoc exemplū quere infra in p̄ōpcua. btē virginis. ibuj.

¶ De visitatione btē Marie. Sermo. xxv.

INtrauit domum zacha rie et salutauit elizabeth. Ita scribitur Luce. i. et in instantis festiuitatis euā gelio Nemo pōt digne laudare beatā virginē nisi ip̄m dignū faciat ille q habitauit i vtero eius qñ salutauit elizabeth. Aug. Quid dicz virgo maria paup ingenio cū de te q̄cūq dixe ro minoz laus ē ꝙ tua dignitas mereat Nō eñ sufficit lingua carnis tuas enarrare virtu tes. Uñ etiā Hiero. Quicquid humanis pōt diciverbis minus ē a laude virginis gl̄iose: q diuinis ē et evāgelicis excellēti⁹ laudata et p̄dicata p̄conijs ⁊ ꝓphetis q̄ē p̄nūciata a patriachis figuris ⁊ enigmatib⁹ figu rata ab evāgelistis exhibita et monstrata: ab āgelis venerabiliter ⁊ officiosissime salutata Nos igit̄ p̄missū ꝙd cū timoze et reuerētia ad honorē ꝙginis pleḡmur. Uñ in p̄ncip̄io

ne tria ſit dicēda. Primo euāgeliū. ⁊ alia q̄ de p̄ſti feſto. Scdo aliqua ꝓ informatiōe nra. Tertio aliqua miracla. Quātū ad p̄mā ptē ceremonis tāc hyſtoria hui⁹ feſti eſt dicēda. Mā poſtq̄ elizabeth Johēm cōcepit: ⁊ iā ſex mēſibus i vtero portauit venit angelus Gabriel ad mariā nūciās ei q̄ deberet cōcipere ꝑ ſpūm ſanctū ⁊ dixit ei hoc ꝓ ſigno q̄ poſſibile eēt deo eē p̄buz qz elizabeth cognata ipi⁹ q̄ erat ſterilis iā ꝛcepit ⁊ iā ſex mēſes kilium in vtero portauit. Mota maria ꝺppe ⁊ elizabeth cognate ſcu cōſobrine fuerūt i ſcdo gradu: qz filie duaꝝ ſoroꝝ cū. ſ. Anne ⁊ Hilmerie. Fuit etiā Elizabeth de tribu iuda ſicut ⁊ maria. Et poſtq̄ btā ꝟgo cōſulit ⁊ ꝛcepit kiliū dei ſtati ſurrexit ⁊ cū licē eia Joſeph ad elizabeth ꝓperauit ⁊ eā ſalutauit ⁊ ei trib⁹ mēſibus ſeruiuit vt dīc euāgelio hodierno. Exurgēs maria abiit in mōtana cū feſtinatiōe ꝛc. Qz iudea eſt in altiori loco reſpectu galilee nazareth ciuitaſ a qua receſſerat maria. Et nichilomin⁹ dom⁹ zacharie i loco montoſo eſt ſita. ⁊ btā ad eā erat montoſa ⁊ petroſa. Iuit cum feſtinatiōe qz diu i publico noluit appārere: vt oſtenderet q̄ virgo nec debet in oratu in publico: nec ibi ꝛtrahere colloqa cū aliquo. Et venit in ciuitatē iude. i. hierlm per quā videt trāſiſſe ad oppidū in quo habitauit zacharias ⁊ elizabeth cognata ſua. Cōſpice ergo quō vadit regina celi ⁊ terre nō eques: ſed pedes cuz aliābus ꝟginibus quas ſecū domi habebat p tam longā viam ⁊ aſperaz vt illa via erat. Sunt ei ſcdm Albertū magnum de nazareth vſq̄ hyeruſalem. xxxb. miliaria. ⁊ deinde ad oppidū zacharie quattuoz vel circa: quoꝝ duo faciūt vnā leucā. Et ſalutauit elizabeth maria. ſalutauit. i. ſalutez optauit. Elizabeth q̄ſi cōgratulās ei de dono q̄ eā ꝛcepiſſe didicerat. Quare et iā nō ſalutauit zachariā. Rñdet ſcdm Albertum ſup Lucam: qz zacharias adhuc erat mut⁹ ⁊ ſurd⁹ ꝓpter incredulitatē vñ dicit ei angel⁹ Ecce eo q̄ nō credidiſti verbis meis eris tacens vſq̄ ad diē natiuitatis tue. Nec decebat pudoꝛē virgineū cū viro nutib⁹ occupari. Q̄d aūt zacharias erat ſurdus ⁊ mutus. habet Lu. i. Innuebāt patri eius quē vellet vocari eū: ⁊ poſtulās pugillarē ſcripſit dicens Johānes eſt nomen eius. Itē circa feſtū ⁊ euāgelū queriē quare btā ꝟgo ad elizabeth iuit. dubitauit ne in verbis angeli: voluit ne expiri veritatē ſi ſic eſſet q̄ elizabeth ſterilis impꝛegnata eēt ſicut angelus annūciauerat. Rñdet q̄ maria nō dubitauit: ſed angelo credidit: ſed viſitauit elizabeth tribus de cauſis Primo iuit ad eam ad cōgratulandū ſibi. Vñ Hiero. Vt miraculū miraculo gaudiū gaudio cumularet. Venit ergo vnū gaudiū ad aliud et vnum miraculū ad aliud. Magnū eni gaudiū fuit et miraculū beate virgini q̄ xp̄z ꝟgo cōceperat. Gaudiū ⁊ miraculū etiam magnū fuit q̄ elizabeth ſterilis iohannez conceperat Sic igit btā ꝟgo ad beatā elizabeth iuit ad cōgratulādum ſibi q̄ dñs abea abſtulit oppꝛobꝛium ſterilitatis: ⁊ cā grauidam fecit. Sic ⁊ nos exēplo marie debemus cōgaudere pꝛoximo in ꝓſperis: ⁊ cōdolere in tribulationib⁹ et aduerſitatib⁹ Apls ad Ro. xij. Dicit Gaudere cū gaudentib⁹ ⁊ flere cū flentib⁹ Sed oppoſitum faciūt oēs inuidioſi qui ſūt hoies diabolici: qz gaudēt de aduerſitate p̄imi ⁊ dolent de ꝓſperitate ipſi⁹ ſicut diabolus faciūt q̄ dolēt de bonis noſtris operibus: ⁊ gaudent de malis noſtris. Ergo puniēdi ſunt in futuro cū demonibus Pꝛouer. xvij. Qui in ruina alteri⁹ letatur nō erit impunitus. Scdo maria viſitauit elizabeth ad ſeruiēdum ei qz humilitate in qua angelo oſtēdit dicēs. ecce ancilla dñi ſc. etiā hoibus oſtēdere voluit. Mōne magna humilitas fuit q̄ mater dei fuit ⁊ ſeruiuit homini mater dei ſeruiuit matri Fui regina celi ſeruiuit ancille dei ⁊ ꝟgo ſcta ſeruiuit cōiugare. Q̄ ꝟlis dom⁹ i qua pariē ꝛmoꝛāt ꝛcepiſſet talia mātres. ſ. maria ⁊ elizabeth talib⁹ filius. ſ. ieſus ⁊ iohēs ꝛcepiſſe date Auſel. Beati igit vētres i q̄b⁹ toti⁹ mūdi ſal⁹ potētia exoꝛiē expulſiq̄ triſticie tenebꝛis ſempiterna letitia ꝓpetaſ Atte de hic ⁊ imitare hūilitatē exēplū q̄ ei maria ad elizabeth xp̄s ad iohēz dña ad ancillaz dñs ad ſeruū benice ⁊ maria ſeruire elizabeth nō dedignat: q̄d aliud q̄ hūilitatē exēplū oſtenditur Et ſtetit maria q̄ſi trib⁹ mēſib⁹ cū elizabeth ſeruiēs ei humiliter. Tādiu ꝺppe mānſit maria cū elizabeth donec pars⁹ ipe cōpleto p curſoꝛ dñi ſui natiuitatē videret Et hic videt btā ꝟgo ſeruire p̄gnātib⁹ qz mulier p̄gnans poꝛtās p̄ciosum theſaur̄ i vtero. ſ. aiaz illius pueri: ⁊ vitā ipſi⁹ Ver. Tot⁹ mūdus iſte p̄ciū vni⁹ aie eſtimare nō pōt. Sz ve illis q̄ ſcienter occidūt pueros i vtero matris vt ſic decedant qz nūq̄ facie dei videbūt. vñ dr Joh. iij. Niſi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ ſpū ſcto nō pōt intrare regnū dei. Vñ etiā dr i decre. Aia coꝛpibus ſine baptiſmate lota non fuerit eternā perit. de cōſe. di. iiij. Firmiſſime ⁊ xxiij. q. iij. Si hēs Ex quo ptz q̄ mariti q̄bꝛozes pꝛegnātes moleſtant verberādo: trudendo. vl̄ q̄bs perturbando. vel etiam vetule que puerās aboꝛtū et etiam ancille que in peccatis concipiūt et tales pueros ſcienter occidunt oīs ille grauiſſime peccāt. vñ Aug. Maius dānū eſt in amiſſione vnius aie q̄ in mille coꝛpoꝛ. Tertio maria viſitauit elizabeth: qz ieſus xp̄s qui in eius coꝛpoꝛe fuit ſic iohannē baptiſtā ſcificare diſpoſuit. iō ſpūſcto⁹ beatā ꝟginē ad hoc inſtigauit. Ex quo ptz q̄ beata virgo obediēs fuit inſpiratioñi ſpūſancti. Q̄d aūt ſcto⁹ iohānes baptiſta in vtero materno nunc ex p̄ſtia beate ꝟginis ſcificet⁹ ⁊ mūdat⁹ fuit euidēter ptz ex hoc: qz exultauit i vtero matris exultādo ⁊

saltādo reipudiauit ⁊ quoldā gesū ad sūitudi
nē exultantis reputauit ꝓpter pūctā xp̄i Vñ
elizabeth dixit. Ex quo facta est vox salutatio-
nis tue i auribꝰ meis: exultauit infans in vte
ro meo. Itē sciēdū q magne ☞turis est salutā
tio btē ☞ginis: qz ꝑfert gaudiū ꝑfert ⁊ spūālā
etū: ꝑfert ⁊ reuelationē secretoꝝ diuinoꝝ. Et
ō sp̄ erāt a nobis deuote salutāda ꝓpt̄ reſalu-
tatiōis ⁊ lucrū inde spandū ⁊ signant de mane
⁊ de sero qñ pulsāt Aue maria. Vnde hic q̄rit̄
quare pulsāt. Aue maria de sero ⁊ de mane tri
bus ictibus. Rñ q̄ de mane in aurora dicit ec
laudabile ꝙsuetudie pulsāt: vt in illa hora ho
norem⁹ ⁊ salutem⁹ salutatiōe angelica btāz
mariā ☞ginē q̄ hora angls gabriel eā salutā-
uit: qz ꝑz btm̄ Dominū incarnatio xp̄i i ortu
dicit fuisse ⁊ qz tūc ortus est sol iustitie sup ter
rā nostrā ꝙserie. Itē dicit ideō mēdam⁹ nos btē
marie ☞gini vt ipā ꝙpetet nobis a filio suo vt
illo die custodiamur a ꝑnis ⁊ ꝙhortemur i bo-
nis opib⁹ ⁊ ☞cib⁹ Sz de sero pulsāt bis ꝓp ter
cessionē et iuuamē scissime ☞ginis dimit
tant nob⁹ ꝑnā q̄ cōmisim⁹ illo die. ⁊ sic ꝑnōz
statim dz conteri de ꝑnis suis. Itē dicit meritis
ei⁹ custodiamur illa nocte ⁊ si q̄ bona fecimus
illo die ꝓ ei⁹ man⁹ ☞gi eas filio suo dño nr̄o ie
su xp̄o offeramus. Exm̄ de hoc legit̄ q̄ i vigi-
lia anūcia cōis virgis marie in augustō duo
ꝓpter iustitiā seculare sunt ad stipites man
bus et collis ligati vt cremarent. Accenso igit̄
igne vnus illoꝝ crebro brām mariā virginē i
uocans se iuuaret intuendo: si aliquādo rem⁹
nus vl' ozōnib⁹ vl' aliq̄ obsequia xp̄i ☞gini ꝑsti-
tisset. Et ecce eide bestiis ⁊ corpe inultis pe
nitus sola colli ⁊ manuū vincula ignis ꝙsum
pſit ⁊ ab igne solut⁹ exiluit loco suo ab igne
tota ꝛedūpto. Rectus est aūt solut⁹ fecū
dario i ignē et iterꝝ punālit inultus et ab igne
exiluit. Sicq̄ cum laude ad ecclām maiorez
btissie ☞ginis ductus est. Et papa iohēs .xxij
statuit, sero fieri pulsum cāpane ad quē q̄cūq̄
hō genuflādo tria Aue maria dixerit .xx. dies
indulgētiarum habebit. Et de illo miraculo ⁊
de illis indulgētiis habeē publicū instrumētū
litere aurēlie. Quātā ad lēdaz ptē illi⁹ ꝓmo
nis sciēdū q̄ btā ☞go maria nusq̄ legit i euā
gelijs locuta fuisse nisi parū ⁊ pauca ☞ba exce
pto q̄ in cāntico illo. Magnificat alia mea dñm
q̄ legit̄ in hodierno euang. Dilatauit se i dei
laude ⁊ gratiarū actiōe. s. q̄n cū deo locuta est
tūc dilatauit ꝓmonē Sz al's q̄ter locuta ē: vt
habeē in euangelio: ⁊ cū ꝑtuoz ꝓcessis: ⁊ quat
tuoz magna bona et miracula sunt secuta. s. in
annūciatione angeli ⁊ tunc cōcepit dñm nr̄m
ihesum xp̄m redēptorē mūdi. In elizabeth vi-
sitatione. ⁊ tūc iohānes iohēs bap. i vtero replet⁹
est sp̄ūsctō. In tēplo q̄n ꝓ tribuū ꝓbidit filiū
⁊ tūc filius eius erat subdit⁹ illis In nuptiis
⁊ tūc ihesus xp̄s fuerit aquā in vinū Et iā di
ctis debem⁹ recte exēplum bt̄ elizabeth ⁊ pau-
care bullis ꝙba ꝓferam⁹: ex exēplo marie ꝙgis
qz ꝑm dictū xp̄i. Mat. xxj. De omni ꝙbo otio
so reddituri sum⁹ rōnem. Ex quo sequit̄ q̄ mul
to plus reddituri sum⁹ de ꝑauis ⁊ noctuis ver
bis rōnem. Vñ ꝓpo ifozmatiōe simplicium fide
liū q̄ inter oēs ꝑcatoꝛes in ꝑnis tā bita offendē
tiū cāt tria gña percantiū cū lignis suis. Ozi
mi q̄ turāt sciēter ꝓ deū q̄ nō est verū: ⁊ illi ꝙ
fectū Tho. ii. ii. q. cxviij. peccāt mortal'r: sine
in toco sine in seruo. Ex istis possim⁹ elicere q̄
isti male facitū q̄ in toco sciēter falsum iuran
tes fallando vel decipiēdo alios. Sicut illi parētes
q̄ pueris suis iurāt q̄ velint eos disciplinare
cū delinquūt: ⁊ postea iuramentū illō irrigūt
qz oē iuramētū licitū est ꝙuādū. vñ ōz i decre.
Oē iuramētū ē ꝙuādū: nisi ☞gat extra salutem
aiaꝝ .xxij. q. iij. Qui q̄. Itē qui ꝓmi⁹ est qñ ta
lia iuramēta dicēdo ꝓ deū vl' ꝓ oēs scētos eius
fiūt mēdacia ⁊ dolose vt i ꝙtractib⁹ ꝓxios su
os decipiēdo ☞bigāt vt cū q̄s vult vēdere et
iurat ꝓ tūc mēdacit̄ q̄ bonū sit et nō vult re-
missius dare q̄ sic ⁊ ille emptoz ecōuerso dicit
ꝓ deū nolo āoli⁹ dare ꝓ illa re q̄ itātū ⁊ sitē
dit pi⁹ dare ☞ganter peccat. Et etiā qñq̄ i pau
cob⁹ aliq̄ deceptorie iurāt vt q̄ hūt vēdere po
mabel pira vel etiā carnes panes vel pisces.
Et ēt cultrici q̄ vitulos vl' oues vendūt q̄ qñq̄
mlta falsa iuramēta facitū cū q̄b⁹ ꝓxios suos
decipiūt. ⁊ qñq̄ ꝓ talia iuramēta modicū lu-
creant cū rō q̄libet xp̄ian⁹ ꝓ cētū vl' mille flo
renis nō deberet iurare iniuste. Itē aliqui q̄
adhuc grauiꝰ ē ⁊ ꝓiculos⁹ q̄ iurādo obligāt se
ad certā plagā oīcēdo. de⁹ nūq̄ subueniat mi
chi aut diabol⁹ me abducat ⁊c. q̄cūq̄ sic iurat
et si nō est sic tūc ꝑm iustitiā dei incurrit illā
plagā quā sibi elegit nisi peniteat. Sedi sūt
blasphemi q̄ ☞sueuerūt vulnera et ꝓ mēbza
xp̄i iurare ⁊ tales ☞gui⁹ peccāt q̄ xp̄m sic blas-
phemāt Vñ Aug. Nō min⁹ peccāt q̄ xp̄z blas
phemāt regnantē in celis ☞ q̄ xp̄m crucifixe
rūt ābulantē in terris. Et tales blasphemato
res xp̄m iterato crucifigūt. vt ep̄la Hyb. di.
1ª vsq̄ crucifigētes filiā dei. Itē ꝓpt̄ ☞gnita-
tē blasphemie q̄ñq̄ de⁹ punit totā villā vl' ci-
uitatē vel etiā ꝓuinciā ꝓ tēpestates aut ful-
gura aut ꝓ alia ifoꝛtunia. Vñ ōz i decr. Q̄ñq̄
mlcrudo ꝓpli ꝓpt̄ vnā⁹ delictū punit. di. xlv.
Sed illō: xxiiij. q. i. Nō turbat. Ergo ⁊ tales
blasphemi a ꝑlat(villarū ⁊ ciuit atū ⁊ terraꝝ
sunt ꝙpescēdi ⁊ puniēdi. Vñ ōz in decre. Ma
gnū sacrificiū ē ꝙpescere ꝓ disciplinā malos
xxiij. q. v. Et si rectoꝛes ciuitatū ⁊ villaꝝ non
coꝛrigūt ⁊ emēdāt tales graui⁹ peccāt. vñ ōz
in decre. Resistere posse pueris ⁊ nō facere ē
eis ☞sentire. xxiij. q. iij. Qui pōt. Itē sciēdū q̄
petiū blasphemie est punitū i veteri testamē
to. vñ habeē Leuit. xxiiij. q̄ tpe mopsi ex iul
fu dei q̄dā blasphem⁹ lapidat⁹ ē. O si iam oēs

blasphemi lapidari deberēt: ꝙ pl̄es tā i mundo erāt. Itē blasphemi qñq̄ puniunt̄ i eisdē mēbris q̄bus deū blasphemauerūt ꝛ quod ḡuis est qñq̄ subtracā mozte puniunt̄. Vñ refert Greg. i dyal. ꝙ demões q̄dā puerū q̄dā annoꝝ violent̄ rapuerūt et i fluuiū cozpus pueri iacerauerūt. Si deus i puero q̄dq̄ annoꝝ ꝓtm blasphemie sic vindicauit: nūq̄d pret adultis. Tercij sūt q̄ maledicūt ꝑis suis ꝓpter q̄ scīēdū q̄ q̄cūq̄ sciens et ex ira ꝛ dicta maledicit ꝑrio ꝓpter hoc peccat mozt̄r. toties quoties vt ait q̄ talis maledictio quā q̄s facit ꝑrio sup caput ipius maledictis reuertet̄ vñ Ecc. xx. viij. Qui maledixerit tibi ille sit maledict⁹ Et q̄ ḡuis⁹ est q̄ q̄s noiat deū assimilat dñm nīm ihesum xp̄m p̄cont. Exēpli gr̄a vt si vndex vel magister cuiū diceret p̄cont. Captiua, illum ꝛ p̄ce michi eū ad carceres sic q̄ q̄s dicit deꝰ oret tibi malū annū vl̄ hoc ifoꝛtuniū hoc ḡnius est ꝙ si diceret: hēas tibi malū annū vl̄ hoc ifoꝛtuniū. ñ noiando deū. Ex q̄ ꝙ reꝑhē sibiles st istiq̄ sic noiando deū maledicūt vtroq̄ sunt: vel ꝓpius pueris aut famulis: ꝛ sic de singulis. qz ꝑm scīm Tho. maledicere non lz irrōnabiliꝰ reb⁹ inq̄ntū st creatē dei. Ezgo mlti homines nō lz maledicē hoibus Itē scīēdū q̄ q̄cūq̄ aliqui ꝓpo hoi maledix. tunc dz habere patiam ꝛ deo offerre illā maledictionem tunc hēbit etnā bñdictionē. Vñ i ps. cviij Maledicēt illi ꝛ tu bñdices. vnde et Mat. v. Beati estis cū maledixerint vobis hoies. Vnde etiā Aug. Qui iustus est ꝛ maledicit. ꝑmiū et ꝓpo maledicti. reddit. Sed si q̄s ex corde et deliberato aio cōuerso maledicit maledictēti vt dicendo q̄cūq̄ michi maledixeris habeas tibi cōuerso. vel in duplo tm: talis ḡuiter peccat et maledictionē incurrit a deo Lu. vj. Eadem mēsura qua mēsi fuerītis &c. Quātū ad tertiā ptem sermonis huius scīēdū q̄ btā virgo ꝓpe oibus sctis cara ꝙ singularis patrona ab oib⁹ hoibus est honoranda ꝛ invocāda: qz hz ꝓtātē subueniēdi cuilibet hoi in corpe: i reb⁹ tpalibus: in honoze ꝛ in aia Primo in corpore exē plū de illo q̄ ꝓpter maledictiones suas plagatus est a deo ḡuiter in corpe ꝛ in mēbris suis cui maria subuenit. Hoc ḡre infra in ꝓpta. de exēplis btē marie. xxxiij. Secdo in rebus tpalibus: exēplum de iuuene illo qui consumpsit res paternas. et maria subuenit sibi. Hoc quere ibidem. xxxviij. Tercio in honoze exēplū de muliere que innocentē fuit iudicata ad mozt̄. hoc ḡre ibidē. xxiij. Quarto i alia exēm de lectore quē liberauit a tpali mozte ꝛ etiaz ei⁹ ab etna dānatione. hoc ḡre ibidē. xliij. ¶ De sancta margareta. Sermo. xxvj.

DOminus oīm eā dilexit Sap. viij. Jesus xp̄s filius dilexit beatam margaretam in vita in mozte et post mozte. vñ in ps̄alt̄io ad honoꝛē ei⁹ mirabilia. tria sunt dicēda. Primo ꝓnilegia ipius. Secūdo aliqua ꝓ nostra informatiōe. Tercio exempla. Quantū ad ꝓmam partē sciendū q̄ btā margaretā. hz. v. ꝓnilegia. Primū: qz ex instinctu spūs scī baptizata est. et ꝛ cum infidelē q̄ fuit patrē tacita ꝓdolex fugit: cū ea cultura ꝓdolex retalare nitet ei. Secūdū: qz ꝓpter zelū xp̄z dei mūdū eis ꝛ cultē dicebat cuncte fore nutricis. Scīz ꝓnilegium qz fuit spālis sponsa xp̄i ꝛ voluit ꝛgitatē ꝛ allum ꝑsit sibi ielūz i sponsū. Tū ḡregina celi noiat: qz elegit sibi regez celi in sponsum ꝓ marito. Tercio: qz vicit draconē. ꝛ dyabolū sibi insidiantē. Cōfregit em eius potentiā ꝛ superbiā. sic q̄ sup eius cernuce ipe hois sibi apparētis pedē suū posuit ꝛ ad terrā dete cit dicēs. Sic cernere sup̄be demon sub pedibus femine. Quartum ꝓnilegium qz non solū fuit ꝛgo sz etiā martyr xp̄i: qz ipsa imitata est xp̄m i passione. Nā primo fuit in equleo suspēsa sicut xp̄s in patibulo crucis exaltatus fuit. Itē margareta fuit cū ꝛgib⁹ ꝛ flagellis ꝛberata sicut xp̄s fuit ligatus ad colūnam ꝛ flagellatus ꝓ salute nostra. Itē margareta fuit tota vngulis laniata: sicut xp̄s fuit totus sanguine cruentat⁹ vt hō in eius sanguine lauaret. Itē margareta fuit in igne adusta in ads gelidis reuocata: ꝛ tādez gladio decapitata. Quintū ꝓnilegium qz in extremis ozauit deum ꝓ se ꝛ ꝓ suis occisoꝛibus ꝛ ꝓ xp̄ianis eius memoriā agentibus ꝛ se inuocātibus. Et signant q̄cūq̄ mulier eā in partu deuote implozaret: illesam plem emitteret. Et facta est vox de celo Vem electa mea oia que petisti impetrasti. Et sic vno ictu lictoꝛis caput ei⁹ amputauit ꝛ sic coronā martyrij sucepit. Quantum ad istā ptem illius sermonis sciendum ꝙ sicut impius olibri⁹ ꝙdibilis deo et hoibus accensus fuit ꝓpter pulchritudinez carne ꝛ sancte virginis margarete sic multum necesse est ne mulieres et virgines pzebeant scienter occasionē aliis viris et masculis pro ozatum corporis et vestium. Sed queritur hic quō mulieres ꝛ ꝛgines ꝛ etiā masculi peccāt ꝓ ozatū vestiū. Respondet ꝙ ex modis ds peccat ꝓ ozatum corpis. Primo ꝓpter intentionē. s. cū ds se ozat ea intentione. vt videlit ab aliis cōcupiscat: qz frm Aug. non solum appetere: sed etiā appeti velle criminosum est. Secdo cū ds se ozat ex superbia extollēdo se sup̄ alios hoies et ꝓtēnēdo alios q̄ nō hñt talē ozatū. Lu. xviij. Qui se hūiliat exaltabit. ꝛc. Tercio cū ds facit suā colozat vel etiā crines suos: ꝛ hoc facit in ꝓtemptum sui creatoris. vñ Amb. Deles picturā vestiū vultū tuū naturali tādoze obnubilas: ꝛ exquisito cuboze perfundis Et tales filie erāt lucifero: qui ipe est rex sup oēs filios superbie. Quarto peccat ds ꝓpter nimiā complacentiā et amoꝛē et sollicitudinem quā habet in pulchritudinē corporis ꝛ vestiū

Tantus ẽ ꝑ posse ee ẽ amor ille ⁊ tanta ꝑplacentia: ꝙ esset mortale peccatum Aug. Nulla pena ẽ deo debita. q̃ nõ fiat mortale ꝺñmodo placet. Ergo satis periculose vñr sancta q̃ habent animis magnã complacentiã in suis vestibus eo ꝙ hãt diuersa paria vestiũ in tunicis pallis: peplis: in mitris ⁊ in cingulis deauratis caligis ⁊ calciamentis qz tales ꝓhec possunt damnari. Quarto cũ quis appetit vestes preciosas ꝓpter superbiam exercẽdam ⁊ inuidet alius q̃ hñt meliores vestes q̃ ipse. Sexto ꝓpter expensiũ ⁊ infoꝛmationem alienum sicut qui inuenerũt ꝓnus vel adhuc hodierna die inuenit̃ nouos modos vestiũ ⁊ extranearum ⁊ volunt habere sequaces in talibus adiuentionibus: sicut in longis caudis et in manicis amplis ⁊ in sutturis multis in pedibus in cingulis. Et talium pena accrẽtalis augmentaꝫ in inferno quotidie a quolz hoiẽ q̃ eos imitatur in talibus vestibus. Quantum ad tertiam partem nota exempla de superbia vestium. Primo quã demones circuandent hoiez superbum tanq̃ suũ subditũ. Exemplum de hoc quere infra in ꝓmptuario exẽplo. xb. Secundo inuentio qz mulier superbe ornata est thetopaboli. Exemplum de hoc ibidem. xliij. Et qñq; deus in ꝓsenti humiliat tales ꝙ se contra deum exaltent: hoc ostenditur in muliere que ꝓpter superbiam perdidit catenã. Exẽplum de hoc quere ibidem. xlj

¶ De sancta maria magdalena.
Sermo. xl viij.

Remittunt ei pcta multa quonã dilexit multum. Ista scribitur Luce. viij. et in euangelio hodierno.

Omnipotens et misericoꝛs voluit hodiernuz festũ solẽne esse in ecclia: vt pctoꝛes q̃ cum magna sint de venia non desperent: qz dicit Aug. ꝙ de nullo peccatoꝛe ꝺñm hic vivit in hoc mundo est desperandum. vnde dicitur in decre. Desperandum non est in ꝓsenti vita xxxiij. q. iij. corripiẽ. Et rõ ẽ qz dñs ꝑ. xl viij. Via dñi plena est terra: quod ostium est ista nisi Magd. cui dimissa sũt pcã multa: qm dilexit multũ. Vnde i pñtiarum sunt dicenda. Prio ꝓnulegia sctẽ marie magda. Secõ aliqua ꝙ infoꝛmatiõe pertinẽtia. Tertio aliqua miracula. Quantũ ad ꝓmam partẽ sciendũ ꝙ btã maria Magda. hz. viij. ꝓnulegia. Primum qz data est in exẽplum ipsis pctoꝛib⁹ sicut maria in exẽplum innocẽtie: qz due vie sunt eunti ad vitã eternã. Innocẽtie ⁊ pnie. Ideo deus misit nobis duas marias. vnã. s. btãm virginẽ in exẽplũ innocẽtie. scdaz mariã magd. peccatricẽ in exẽplũ pnie. Mã ipa egit veraz pniaz: qz p que deũ offendit ẽt p hec deo satisfecit. Offenderat q̃dem deum oculis suis ipos lepius ad vana tractãdo: vnde per oculos quis cadit sepe in magnũ pctũ vt pz in Dauid q̃ vidit bersabee lauantẽ se. erat eñ pulchra nimis et sic ꝓpt incautũ visuz amisit adulteriũ ⁊ cõsequenter homicidiũ: qz ⁊ magda. oculis offendebat deũ ideo oculis satisfẽdit. Emisit ei multas ⁊ amaras lachrymas de oculis suis: ⁊ inde dñs in euang. hodierno. Cepit rigare pedes ei⁹. Secõ offendit deũ capillis vane componendo eos. ⁊ iõ satisfecit capillis ꝙ humilem exercitio nẽ vnde Gre. in omel. hodierna. Capillos i cõ patrimonem vultus exhibebat: sed iaz capillis lachrymas exergebat. Tertio offendit deum ore vana loq̃ndo vel ipudicis oculis polluendo: sed deo satisfecit eius pedes tam devotiõe nimia osculando. Gre. ore superba dicebat: sed pedes dñi osculans hoc in redemptoꝛis salute frigida figebat. Quarto offendebat deum ꝙ vnguentum ꝓfusum sibi in faciem suã bene exhibendo ⁊ colozando: ⁊ in hoc satisfecit pedes xp̃i vngẽtis odoꝛiferis unctõe. vnde Gre. Quot in se hãbuit obiectamẽta: tot in se unguenta odoꝛifera fudit. Cõuertit ad numeꝛum ꝑfectũ numerum eruditũ: vt totuz deo seruiret in pnia qui q̃d deũ contẽpserat in culpa. Scdõ pnie. qz fuit hospita xp̃i eñ martha soꝛoꝛe sua. Ipse enim duo soꝛoꝛes cum fratre suo Lazaro receperũt xp̃m cũ discipulis suis frequentẽ ad hospitiũ: qz xp̃s ipis multa bñficia exhibuit. Mã a Magd. vij. demonia eiecit: ⁊ sibi omnia pctã sua indulsit. Et martha sm Amb. a fluxu sanguinis liberauit q̃ xij. ãnis habuit: nec a q̃ medico mederi potuit. ⁊ ẽ lazar quadriduanũ reuiscitauit q̃ merito debebat eum cũ discipulis suis ad hospitiũ suũ recipe. Tertiuz pnulegium qz habuit fernẽtẽ charitatẽ ad xp̃z q̃ꝺ pz ex eo: qz ab eo nunq̃ potuit seperari neq; i vita neq; in morte neq; post mortẽ. Mã in vita seq̃batur xp̃m ⁊ ministrabat sibi. Mat. xv. Erãt aũt mulieres ibi iter q̃s erat maria Magda. q̃ seq̃batur eũ ⁊ ministrabat ei. Et ipo i cruce exiẽte Jo. xix. Stabãt iuxta crucẽ ihesu mr eius ⁊ soꝛoꝛ mris ei⁹ maria cleophe ⁊ maria magd. Et post mortẽ xp̃o i monumẽto iacẽte. Jo. xx. Maria stabat ad monumẽtum foris plorans Quartum pnulegium habuit fidez promptã vere ⁊ magnã q̃ꝺ pz qz cẽteri⁹ credidit resurrectionẽ q̃ apli. Mã ipi apli xp̃z post resurrectionem audierũt loquentẽ ⁊ viderũt comedentẽ: tetigerũt tractatrices hñtem: ⁊ sic crediderũt resurrectionem xp̃i. Ipsa aũt nec comedentẽ vidit nec tractatrices tetigit ⁊ ad vnũ ꝺñm statim credidit q̃n xp̃s sibi dixit. Maria. vt habet Joh. xx. Quintũ pnulegium qz xp̃s ꝓmit⁹ sibi apparuit ꝓcibus apl̃is post resurrectionẽ suã. Vñ cantat de ea. Celsi meriti maria q̃ solẽ vez resurgẽtẽ vidẽ meruisti mortaliũ ꝓtia obtinc vt nos vi sue lucis letificet tecũ i celis. Et q̃ dñ apl̃oꝝ apka. Sextũ pnulegium qz xp̃s fecit eã audire angelicam iubilationẽ ⁊ etiã gustare celestẽ dulce-

dinem. Dñ legit de ipsa q̄ postq̄ dñs ascēdebat in celū gaudēs et erat ois creatura addita dñ. Q̄ relict mundū et introuit heremū vt amplius non videret hoīē aliquē ꝓpter ihesu xp̄i amorē. Fuit eīm in heremo asperrimo p. xxx. annos incognita hoībus in q̄ loco nec aq̄ arūt fluēta nec arborū: nec herbarū solacia habuit vt ex hoc manifestaretur q̄ dñs nr̄ ihesus xp̄s ipsam nō ꝑmisit refectionib⁹: iz celestib⁹ epulis saturaret. Qualibet aūt die. bis. hoīs canonicis ab āgelis i celestia subleuabat⁊ celestes cib⁹ suis aurib⁹ audiebat. dñ singulis diebus dapib⁹ celestibus eā saturata: ⁊ p cōsēq̄ns āgelos ad locū ꝓpriū ē reuersa ⁊ corporalib⁹ cibis nullatenꝰ indigebat. Septimū ꝑsumq̄ hodierna die festū ipius magdalene vniuersaliter i tota ecclia solēniter ⁊ deuote celebrat. Quantū ad hāc partē sermonis scīēdū q̄ ex quo hodie celebramus festum marie magdalene pecatricis: nunc hic p̄ informatiōe nr̄a dicendum est quō quis peccat mortal'r: ⁊ q̄ sint peccata mortalia: vt ea q̄libet nr̄m vitare possit: q̄ crām Boe. malū nō vitat nisi cognitum. Rūdet q̄ sm cōem cursū hui⁹ seculi: tūc. xij. genera hoim peccāt mortal'r: ⁊ illa sūt cōiora peta: Quis plera adhuc alia sint petā mortalia: ⁊ in hīs q̄s pōt cognoscere an vn̄ō peccatum mortal'r: ⁊ sūr quō ea cōsiderare debeat si cui pabilis est: Et ista declaratio multū valet pro simplicibus hoib⁹ q̄ nō hñt differētiā petōz̄. Primi sūt q̄ sciēnt iurāt p deū hoc qō nō ē verū: tales sm bīm Tho. ij. ij. q. lxxxix. peccāt mortal'r: sine i loco sine in seruo sic iurāt. Obligāt. i. vinculo ⁊ emēdo dicēdo p deū illa res est bona nō remissi⁹ dabo. aliter nō dabō sic. irātū ꝓpino tibi: vel ille p deū deorsū michi hereditātē: vel p deū ego car⁹ habeo. Sīc ⁊ rusticus iurādo: p deū sanctū illō est integrū: oua sūt recētia Sīc vēdēdo carnes: pisces: panes: pira poma: caules: ⁊ sic de singulis. Item q̄ iurant blasphemādo deū. Ite q̄ maledicūt ex corde p̄ximis suis ⁊c. Et illa tria petā. s. q̄ deū iurare blasphemare: ⁊ maledicere sūt cōtinua p̄cā i mūdo: ⁊ btūs est ille q̄ firmiē ꝓponit sibi carere ab illis trib⁹ petis /qz sperandū est q̄ ēt cauebit sibi ab aliis petis. Ite q̄ sciēnt ⁊ manifeste peierat: talis grauissime peccat. ⁊ etiā q̄s scienter recipit falsum iuramētū: talis ēt peccat mortal'r: ⁊ aiam ꝓpriā dānat. dñ. Oz in decōgēs hoīem ad periū. q̄ pet. vterq̄ reꝰ est. xvij. q. v. q̄ cōpulsus. Scōi q̄ falsificāt fidē. s. q̄ credūt carminatricib⁹ q̄ carmināt capita dētes: oculos: pueros: pecora: vel litteras pozrāt i collo p ocīs: vt q̄ nō possint capi vel vulnerari ⁊ signant litterā q̄ vocāt ōgitudo xp̄i qz ibi sunt nota incognita ⁊ caracteres: ⁊ q̄ crēdūt fatum: augurīū: somnia/dies egyptiacos/vel credūt physionomiis. ⁊ sic de singulis. dñ. Oz i desperatione q̄ intēdit damnatiōnē aie in cureīt. xxvi. q. vij. nō obstat. Tertij q̄ retinent festa laborādo/⁊ sic negligūt missas ⁊ sermones Mā q̄z hō etiā seruī ⁊ ancille filij ⁊ filie tenent dīnica audire sub ꝓcepto integram missā ⁊ ofm ad finē nisi excusēt magna necessitate. vt habet de cōse. di. i. missas. Et si dñs impediāt familiā suā sine magna cā vt nō audiāt missam in die dñica/ vl̄ iubent familiā suā laborare in diebus festiuis. ipsi dñi rei erūt tot⁹ malitie Sīc q̄ cā cā solūnt ieiunia ecclie ex cōceptu peccāt mortal'r/qz nullus petīs venialē est sub ꝓcepto. Quarti sunt filij ⁊ filie q̄ inuole offendunt parētes ⁊ sunt eis inobedientes ⁊ inēdeles i vita ipox ⁊ pol mortē nō solue nūt aia b⁹ ipsox. ⁊ tales pueros punit q̄nq̄ de⁹ in corpore. in reb⁹ ⁊ in aīa. Quanti sunt qui maritāt sua deū ⁊ sctōs ꝓpt̄ aurā vt ꝓpt̄ mortē filioz vl̄ ꝓāguineoz/i tribulatiōib⁹/i infirmitatib⁹/i paupertate/i difforturio ⁊ maledicūt filiabus/i optāt sibi hīs mortē/⁊ tales possunt sic dānari p impatiētiā cū aīab⁹ suis. dñ. Luxxi. In patiētia vra possidebitis aias vras Sic p oppositū pōt ꝓdere aias suas. Mā tales deberēt attendere q̄ null⁹ potest saluari sine tribulationib⁹. vñ Act. xiiij. Per multas tribulationes opz nos intrare in regnū dei. Hoc pz in sctis Sīc q̄ grauiꝰ est q̄ frāgūt sine causa et scient vota q̄ deo ⁊ sctis vouerūt in tribulationibus/⁊ tales totiēs peccāt mortal'r ⁊ spectāt ad auctoritatē epī. Ergo nō debes facere vouere/qz sanctus est nō vouere/q̄ votū ꝑmelius pōt nō ꝓfitere. xii. q. i. sciūt⁹. Et si vouēs cūc sub cōditiōe debes vouere/si vno die nō fereris q̄ alio die possis adimplere vel si incurreres infirmitatē/vel si esses p̄gnās vl̄ puerperio/⁊ sic de singulis. Mā ꝓpter vota incurrūt hoies q̄nq̄ multa ⁊ grauia petā/verbi gratia. si quis vouerat quotidie infallibiliter q̄ annū orare vnū pater noster: si sic scienter ⁊ ēt cā dimitteret: peccaret mortal'r et eternal'r dānaret si sic mozerē. Hoc attēdere deberēt illi qui facilit vouēt sctis q̄n audiūt ꝓdicare de sanctis illis ⁊ post modicū ēgs attendiantur soluere et sic post modū oino voti illius obliuiscūtur etiā ad lōgū tps ⁊ nichil solūnt: et hoc est valde dānabile. Sexti sunt luxuriosi. Mā ois actus luxurie q̄ sciēter ⁊ voluntarie cōmittitur extra matrimoniū est petū mortale. Septimi sunt q̄ dāna inferunt ꝓximis ⁊ vsurpāt sibi iuste res alienas etiā paruas: vt fūr illi q̄ inferūt dāna ꝓximis i grauitib⁹: in rapis: pomis: piris. ⁊ sic de singulis ⁊ qui cū eīs et cauib⁹ ꝓximis dāna inferūt. Sīc fures auferre q̄ bona dñox suox fluctuc subtrahūt: sicut vinū: panes: carnes: ⁊ ova: ⁊ occulte comedūt et aliis hoibus tribuūt sine iussu dñox suoz. Sīc insores vsurarij. ⁊ raptores ⁊ etiaz qui rē captā emūt vel comedunt. ⁊ etiā qui a iudicis ꝓpinas recipiūt ⁊ sibi reseruāt illi cōes peccā

mortal'r ⁊ tenent ad restitutionē. Vñ dr in de
cre. Nō dimittit̄ur pēn̄a nisi restituat ablatū
regula iuris. Octaui sunt qui detrahūt ⁊ inui
dent primoꝝ: et qui fraudulēter laborant cū
primis: ⁊ etiā qui perturbent primos ꝟbis
iracūdis: iniuriosis ⁊ conuitijs. Circa p̄dicta
est sciendū q̄ licet ista peccata remittant̄ illa
duo peccata rerū subtractio: et primoꝝ infa
matio. Vñ sm sanctū Tho. ii. q. lxij. tenet̄
quis ad restitutionē fame sicut ad restitutio
nē cuiuslibet rei subtracte Insuper qui audiūt
libēter detractiones ⁊ cito credūt grauiter pec
cāt. bñ dr in decre. Aut falsū de alio p̄sert et
qui crimina cito credit: deteq; re⁹ est. xi. q. iii.
nō solū Nomi sunt dicti ꝟgines ⁊ mulieres q̄
deū offendūt superbiendo in vestib⁹ et chorizādo
Mā quedā mulier sue ꝟgo se ornat in crini
bus: in facie: in peplis in cingulis: in vestib⁹:
inspiciendo se in speculo: et hoc faciat ex sup
bia: alliciendo masculos ad malas concupiscē
tias talis mulier vel virgo peccat mortaliter.
Sic masculus q̄ ornat se tali intētione: vt. s.
possit allicere ꝟgines siue mulieres ad malū
actū ēt peccat mortal'r Et ēt āplexādo oscula
dotorādo cū mulierib⁹ vel virginib⁹ si hoc fa
cit ex leuitate peccat venial'r: ꝛ si facit ex ma
la intētiōe: tūc peccat mortal'r. Sic culpabi
lis est mulier vel ꝟgo q̄ scient ⁊ volūtarie ad
mittit tales tactus tali intentiōe. Vñ dr i dec.
De⁹ iudicat ītētionē. dr pe. di. i. Sic si masculus
cineret mulierē vel ꝟginē nouā ānū vel de
dicationē ⁊ ꝓpinaret sibi turpē cultellū: et sic
de singulis: si hoc facit bona intētiōe nō peccat
ꝛ si mala intentiōe. s. vt possit eā ꝓuocare ad
malū actū peccat mortal'r Sic si facit sibi cri
nale vt' cernit sibi chorizā mala intētiōe Mā q̄n
q̄nq; due ꝑsone stāt i illicito amore hūes ma
lā amorē ad seinuicē q̄ ad deū oportētē: tales
q̄diu sic stāt nō sūt i statu salut(multiplr
peccant mala cogitādo: ⁊ etiā de nocte somnia
ando: bibēdo locūdo: ridēdo: tāgendo: amplexā
do: tocādo: munuscula vel litteras dirigēdo
et sic de singulis. Ois iste tā enūerata q̄m sūt
mala intentiōe sunt mortalia. vñ Amb. Intē
tio opi tuo nomē ipone Sic superbi q̄ in diuib⁹
festiuis chorizāt grauius peccāt q̄ si manib⁹
suis iterum laborarēt. Decimi sunt q̄ excedūt
modū et mensurā in comedēdo: et bibendo sic
q̄ inebriant. vel etiā nauseā vel vomitū habe
ant ꝓpter superfluitatē cibi ⁊ potus: tales gra
uit̄ peccāt. vñ ꝛ ꝓuerbi. dr vti. Quicūq; iebriat
vel excedit mēsurā in comedendo si hoc facit
cū ꝓpōsito peccat mortal'r: ⁊ si tali ebrietate
occidit vel alīs q̄cūq; alia morte morit: eter
nal'r dānabit̄: ⁊ i inferno hēbit illū petū infer
nale. de q̄ dr in ps. r. Iaculū sūs ꝓ
cellar ps calicis eoꝝ Vndecimi sūt irreūdi ⁊
inuidiosi q̄ irascunt cū deliberatiōe ⁊ cōsensu
nōis ⁊ cogitāt i animo suo quō possint se vindi
care cuius peccāt mortal'r: ⁊ erūt rei in iudicio
Mat. v. Qis q̄ irascit̄ fratri suo reus erit iu
dicio Et si illā irā ostēdūt ꝟbis. s. maledictō
primis tūc adhuc grauiꝰ peccāt: ⁊ si procedunt
ad factū cōtra ꝓximū: sicut ꝓcurāt vulnerare vt'
occidere: tūc adhuc grauiꝰ peccāt. Duodecimi
sūt q̄ i matrimonio male viuūt sic. s. q̄n vir pec
cat ex ira ⁊ vindicta ⁊ cū cā uxorē suā peccat
mortal'r. Sic uxor peccat mortal'r q̄n est inob
bediēs ⁊ maledicit marito ex corde suo: ⁊ quā
do vocat maritū ad irā et ad bla. phemādum
deū ⁊ maledictū. ergo mulieres dūt esse mi
tes ⁊ ꝛēplo marie. ⁊ in matrimonio sic dēt viuē
sicut ioseph ⁊ maria pacifice tūc de⁹ habitat
cū ipis ⁊ ꝓsperabunt: ꝛ q̄n discordāt sic tunc
diabol⁹ morat cū ipis Sic q̄n puniunt filios
⁊ filias chorizare: iurare: blasphemare/male
dicere/dāna ꝓis inferre/ludere luxuriari/fe
stā et ieiunia frāgere/ꝛ si nō corrigūt/tūc pā
pueros ꝑ cētos iugerūt. Vñ ad Ro. i. Digni
sūt morte nō solū q̄ faciūt/sed ēt q̄ cōsentiūt
facientibus. Vñ ēt dr in decre. Pari pena pu
niēdi sūt facientes ⁊ cōsentientes. xvij. q. iij. c.
oēs. Quātū ad tertiā partē illius sermōis scie
endū q̄ oēs xp̄iani dēt hodie festū sce marie
magdalene solēnit̄ celebrare ⁊ ipam tāq̄ sin
gularē aduocatā i oib⁹ ⁊ ꝛ necessitatib⁹ inuocare. Et ꝓ
tatib⁹ inuocare. Et ꝓ sterules. vñ legit de
ea q̄ in vita sua cuidā ꝓncipi a deo heredē im
petrauit Itē mulieres ꝓgnātes. vñ legit q̄
nauis q̄dā vicie et remis oculta naufragium
ꝓtulit vna añ ꝛ prima cū esset ꝓgnans et se im
mari pictari cōspiceret/mariā magdalenā i
quātū potuit inuocauit. Deuēs q̄ ꝛ meritis su
is ab ipso naufragio eus deret et filiū pareret
ipm et⁹ monasterio donaret statimq; fetā q̄dā
specie ⁊ habitu venerāda ei apparuit q̄ ea per
mentū arripiēs alios pricipātib⁹ ad litt⁹ incō
lumē pduxit. Ipa añ post modū filiū peperit
et votū suū fideliter implenit Itē q̄ do ēt oc
les aut ceci sunt. Vñ legit q̄ dā oculoꝝ lu
mine ꝓuatus/cū ad monasteriū sācte marie
magdalene veniret/et suus dux ei diceret si
ecclesiā tā videret ille hec magna clamauit.
O sancta magdalena/nunquid aliq̄n mereat
videre ecclesiā tuam/statimq; oculi eius sunt
aperti. Itē captiui. Vñ quidā dū ob pecunie
exactionē in cōpedib⁹ teneret̄ mariā magda
lenam sepe in sui adiutoriū inuocabat. ⁊ ecce
quadā nocte mulier quedā speciosa sibi appa
ruit/que vincula frangens et ostiū reserās si
bi vt fugeret impetrauit. Qui se solutum vi
dens ꝓtinus inde fugit. Itē magnis pecca
toribus potest subuenire et veniam impetra
re. Vñ legit̄ cum quidam petā sua scripsisset in
quadā cedula ⁊ eā sub pallio altaris btē marie
magdalene posuit rogās eam vt sibi indulgē
tiam impetraret q̄ postmodū cedulā accipiēs
petā suas de ipa cedula oia deleta inuenit. Itē

pōt impetrare ne aliqs moziat̄ sine cōfessione ⁊ sacra eucharistia. Dñ legit̄ q; q̄dā miles singulis annis ad cozpus bt̄ marie magdalene ꝑgrebat venire q̄ postmodum in ꝑlio est ecclesus ⁊ dū i feretro poztaret̄ ⁊ a pacētib⁹ cogn̄aris plāgeret̄ bt̄ marie magdalene ꝑtis q̄ eis opponebāt cur deuotum militē suū mori sine cōfessione ⁊ pnia permisisset Tunc subito qm defunctus surgat stupentibus cunctis surrexit; et sacerdotē ad se vocari fecit. Cuiq; deuote confessus fuisset et cozpus christi recepisset ꝑtinus in pace requieuit.

¶ De sancto Jacobo apostolo. Ser. xxbiij.

O Jc vt sedeant hi duo filij mei vnus ad dexterā tuā ⁊ alius ad sinistrā i regno tuo ita scribit̄ Mat. xx. Mar. x. i instātis festiuitatis euang. Notandū q; mēsci iacob⁹ ⁊ io. petiuit a xp̄o vt honozē illū faceret filius suis vt i regno suo honoraret eos sic q; vn⁹ eoz̄ sederet i regno suo ad dexteram; ⁊ alius ad sinistrā tanq̄ frēs sui et alios excellerēt. Vndei p̄ti ser. ad honozem sci iacobi tria sunt dicēda. Primo euāgelium scōz textū ⁊ aliq̄ ꝑilegia sci iaco. Scōo aliq̄ ꝑo informatione nostra. Tercio aliqua miracula. Quātū ad p̄maz ptē illius ser. sciendum q; sctus iacob⁹ cui⁹ festū hodie celebrat̄ hz. viij. ꝑilegia. Primū q; fuit nepos ex fratre sue carnalis xp̄i; q; mater ipius fuit sozoz marie et iō quadā ꝑrogatiua diligit̄ a bt̄a virgine ⁊ a xp̄o tanq̄ consanguineus ⁊ ꝓpinquus Scōz ꝑilegiū; q; dr̄ iacobus maioz; sicut alt minoz: et hoc p̄mo rōne vocationis; q; p̄mo vocatus est a xp̄o. Scōo rōne familiaritatis; q; maiorē familiaritatē videtur xp̄s habuisse cū isto q; cū alio; q; ipm ad secreta sua admittebat; sicut fuit ad puelle resuscitationē ⁊ ad gl'iosam transfigurationem. Tercio rōne passionis q; primus inter ceteros apl'os passus est. Sicut ergo dicit maioz alio ex eo q; p̄mo vocatus est ad apostolatus gr̄am ita potest dici maioz ex eo q; primo fuit vocatus ad eternitatis gl'iam. Tercium ꝑilegium; q; p̄matū tenet int̄ xp̄s apl'os; q; primus fuit qui pro xp̄o passus est: et gl'iam sue ꝓfessionis ostendit in regno celesti ꝓe ceteris apl'is Et calixtus papa dicit Jp̄e martyriū sustinuit in die qua xp̄s annūciat⁹ est ⁊ passus. Vnde canit̄ de eo. O iacobe qui inter apostolos p̄marum tenes p̄mus eoz̄ martyrio laureatus. Quartum ꝑilegium; q; ꝓe ceteris sctis visitauit sepulchrū eius ab omnibus; ⁊ episcopus dispēsare potest i votis exceptis tribus. s. Rome et Parisi: terre sancte ⁊ ad limina sancti iacobi. Illa tria vota sunt casus papales. Et merito ei⁹ sepulchrum visitat̄; q; ipse iuuat homes in vita ⁊ in morte ⁊ post mortē. Etiam ꝓpter eius miraculosam trāslationem. Ostendit enī sctus iacobus in sua trāslatione ꝑmum miraculum in aqua; quia discipuli eius cū sacro cozpe ipi⁹ mari se exponētes sine remigio incolumes puenerunt ad terrā ⁊ mare tranquillum habuerūt. Jtē in terra ⁊ in lapide; q; cum cozpus in terrā dispositissent super quēdam lapidē; mox lapis cozpori cessit ⁊ in se sepulchrū se mirabūt coaptauit Jtē i igne q; cum monē alcēdissent dyaconē ignē spūalem in virtute sancte crucis p medium secuerūt Jtem in thauris indomitis; q; facto signo crucis sup thauros vt agni primus mansuefecerunt et eos i fugētes cozpus sancti iacobi cū lapide sup quē positum fuerat in curru posuerūt. Boues aūt sine regimine alicuius cozpus i palatiū regine lupe detulerūt. Quod illa videns et stupēs credidit ⁊ xp̄iana effecta oia q; discipuli sci iacobi petierūt tribuit: et palatiū i eccle siam sancti iacobi dedicans magnifice eā dotauit et i bonis opibus vitā finiuit. Et etiā de hac trāslatione legit̄ i cronica Hermā. q; anno dñi. xlviij. dñi cozp⁹ bti iacobi ducerent in domiti boues: die clara apparuit incompo in aspectu oim homi. Inde ciuitas illa vbi requieuit cozpus eius ꝑpostella vocat̄ Quintū ꝑtiq; vnū articulū de. xij. articulis fidei ꝑposuit dicēs. Qui ꝓceptus est de spūsctō nat⁹ ex maria virgine. Vnde sciendum q; non solum est necessarium christiano. credere filium dei; sed etiam necessariū est credere eius incarnationem per quam nobis visibilis apparuit. Baruch. iij. Post hec in terris visus est: ⁊ cū hoibus conuersatus est. Quō aūt xp̄i incarnatio facta sit. hoc q̄re in festo annūciatiōis ser. xij ꝓxe ꝑma post mediā Sextū ꝑti. q; i qualz missa quotidie nominatur. Septimum q; hodie festum ipius solenniter celebratur ab omnibus xp̄i fidelibus. Quantum ad scōam partē sciendum q; sicut iam instat tēpus messis vbi decime sunt soluende: in quibus plures grauiter pecant et deum offendunt ergo ꝑ informationē simplicitū; tunc aliqua sunt hic dicēda de decimis. Circa qō sciendū scōm alexandrum de anglia p̄mitie inceperūt ꝓpe Abel oblationes ꝓpe Noe. decime ꝓpe Abrahe q; ex instinctu dei abrahā dedit decimas melchisedech sacerdoti dei summi. vt habet Gen. xiij. Ex quo ꝑz q; ex antiquo date sunt decime Nā ad abrahā vsq; ad xp̄m elapsi sunt duo milia annoꝝ ⁊ xv. anni. ⁊ iā a ꝓpe x̄pi sunt transacti mille quingentiocto. anni. q; illi grossi hoies non verū loquunt̄ q̄ dicunt q; sacerdotes ex cogitauerūt ⁊ instituerūt decimas; q; de⁹ in veteri lege instituit ⁊ ꝑcipit dare decimas Malac. iij. Inferte oēm decimationē i horreum meum vt sit cibus i domo mea. Et etiā i nouo testamēto scōz sctm Tho. ij. ij. q. lxxxvij. ꝑceptuz de solutiōe decimaꝝ ꝑdicatū est a xp̄o. dñi de hoc habet Mat. xxij. Reddite q̄ sūt cesaris cesari et q̄ sunt dei deo. Mat. x. Dignus est operarius

mercede sua. Mñ naturalis dictat rō vt necessaria ministrem⁹ illis q̄ nobis spūalia ministrāt vñ apls.i. Cor.ix. Si nos vobis spūalia seminam⁹ nō magnū est si nos vestra carnalia metamus. Itē sciēdum scōm sctm Tho. de aduno q̄ ghale de oī lucro lucro dñi dari decie etiam si dimessa femina sparganē in codē anno tunc de oibus fructibus dāda est. extra eo. ex parte canonicoꝝ Wor. dei exām huius Jacob pē duode cim tribuum filioꝝ isrl dixit ad deū. vt hētur Gen. xxviij. Cunctoꝝ q̄ dederis michi decias offerā tibi: sed oia q̄ hō hz in hoc mūdo hz a solo deo. vñ apls. i. Cor. iiij. Quid habes quod non accepisti. Dictat cñ ius naturale q̄ deus debeat de tua substantia ꝓpria honorari scōz illud Prouerb. iij. Honora deū de tua substātia Et decime non dñt dari detectoribus. vnō dī in decre. dignum est dari deo quod quidam hō de. c. vltī. Secundū q̄ dātes decimas fideles remunerantur. Primo i remuneratiōe spūali q̄ est abundantia rex. vñ Aug. Si aliqui pēs copius oīb⁹ abūdabāt: q̄ deo decimas dabant. Scdo remūeratiōe corpali q̄ est sanitas corpis. vñ Aug. Si decimā deberi nō solum abundantiaz fructuū accipies: sed etiā sanitatē corpis sequeris. Tertio remuneratione spūali q̄ est remissio peccatoꝝ etiā remuneratiōe celesti q̄ est adeptio eternoꝝ ꝑmioꝝ vñ Aug. Qui vult sibi celeste ꝑmium cōparare aut peccatoꝝ veniam ꝑmereri: decimam reddat. vñ dī in decre. Da decimas vt celestia et etna possis ꝑmereri. xvj. q. i. decime Sz per oppositū q̄ decimas inficiēdo soluunt tria mala incurrūt ꝙmum est penuria rer. vnde Malach. iij. Oz non reddidisti michi decimas: idcirco fame et penuria maledicti estis Deus ꝑmittit ex sua iustitia ifoꝛtunia talibus. s. q̄ eā et barce et procas mozrunt; et tempestates in segetes ipoꝝ venerunt; et insup q̄q domus et horreum comburunt: et sic q̄q depauperant. vñ Aug. Nec est ei certissima vltissimaq̄ vsi deo debita nō dederis. vt ad decimā reuoceris. s. amittendo nouē partes rex Insup malt sepe homines. fures et raptoꝛes hoc recipiūt q̄ sic ꝙ eo subtraxerūt. vñ dī i decre. Hoc tollit ipe fisc⁹ q̄ non accipit ipe rēs xxj. q. vij. maiores Scōz q̄ tales furtū peccant: nec sunt absoluēdi in confessione a pcis nec cōicandi sacramēto eucharistie: nisi velint recōpensare et satisfacere Tertiū malū: q̄ incurrant etnū supplicū p hāc: q̄ peccant mortaliter: q̄ faciunt contra pceptum dei Malach. iij. Inferte oēm decimationē in horreū meū. Et insup ꝑmittunt furtū. infideliter decimas psoluendo. vñ Aug. Decime ex debito rectum: et q̄ eas dare nolunt; aliena inuadunt: et quod prius est sacrilegium ꝑmittunt subtrahendo etiaꝫ decimas sibi de iure debitas. vnde Hiero. et allegat i decre. xvij. q. ij. Amico reciꝑe aliqd furtum est: ecclesiam defraudare sacrilegium est Item si placet tibi alia materia: tunc ꝙ scōa ꝑte illius sermonis dicendū est ad parētes tenent filios suos. hoc quere ante ser. ix. parte scōa. Quātū ad tertiam partē illius ser. sciēdum q̄ oēs homines dñt hodie festū sci Jacobi solēniter celebrare et deuote et ipm tanq̄ singulare aduiatoꝛez inuocare in oibus necessitatibus et infirmitatibus: et tam in vita q̄ in morte debent singulariter refugium habere ad ipm. Et primo parētes cū nō habent heredem: et qui q̄q tribulantur ꝓpter pueros. Nñ anno dñi. M. cc. lix. vir q̄dam ab vxore sterili non habēs filium sctm Iacobum ꝓpter hoc adiit et rediēs filium habuit: eui Iacob nomē imposuit. Cum esset annoꝝ. xv. secū pater et mater adire sanctum Iacobum et eum sibi offerre ꝓposuerūt: sed in medio itinere puer egrotans expirauit de cuius morte parentes valde dolētes quasi amentes totū nemus clamoribus repleuerunt. Interim dum puer ad tumulum deferrēt: quasi de somno excitatus reuixit et quare cū sanctus Iacobus i sinu suo retinuit et iussit eum vt cū parentibus ire incepit. Ipse ꝓgredi et cūctis astātibus enarrauit Itē peregrinus cū filio ad sctm Jacobum abierunt: et filius innocēter suspēsus est. quē sc̄s Iacobus in patibulo. xxxvj. diēb⁹ iuste et celesti dulcedine refocillauit. Itē paliticus. vñ cū sctus Iacobus duceret ad locum decollationis in via vidit quēdam paraliticū iacētem et clamantē. Sancte Iacobe apl̄e ihesu xp̄i libera me a doloribus q̄b⁹ oia mēbza mea cruciātur Ait ad eum Iacobus. in noīe dñi nostri ihesu xp̄i crucifixi ꝓ cuius fide ducoꝛ ad decollandū exurge sanus et vñdic creatoꝛē tuum: et ꝙm⁹ exurrexit et cepit gaudēs currere et vñdicere nomē dñi nri ihesu xp̄i. Itē in extremis inuocandus est sanctus Iacobus Nñ q̄dam infirmatus occubuit: et per triduū mutus fuit: et cū āmonerētur vobis et signis vt confiteret et disponeret de rebus suis audiebat eos loq̄ntes sz non poterat respondere eis. Et cū homines mortē eius expectarēt quarta die respirans gratias deo et bto Iacobo apl̄o retulit et dicebat q̄ demones ad eū venerant ita eū oppimētes q̄ nec respirare posset: sz nunc btūs Iaco. bruiēs demōes a me repulit: et logīaz michi reddituri q̄ ꝓdixit se morituꝝ cito: et noluerunt quendā diutem dānandum et cito moriēdum mala morte nisi se emendaret: q̄d ita euenit. Ipse aūt confessione facta et ordinatis rebus suis in pace post modum in bzeui q̄euit: et ille diues de quo dicebat nō se corrigēs: sz quipēdens in quodā exercitu lancea cōfixus subitanea morte expirauit Itē q̄daz iuuenis in vigilia beati Jacobi in segetes tritoꝛis sui ignē apposuit eo ꝙ hereditatē suā sibi blurpare volebat. Tēnus igitur et cōflatus ad caudā equi trahēdus et incēdio adiudicatus est. Qui pctm confitēs et sancto Jacobo se deuouēs cū sup terrā petrosaz insola-

familia diutius erāct⁹ fuisset: nec i corpe: nec in camisia sensit aliquā lesionē tādem ad pal lum ligatus est: ligna undiq; cōgerūt urgne supposito ligno ⁊ vincula cōburunt: sz ipe sp b. Ja. inuocauit: nec in corpe nec i camisia aliquā lesionē sensit. Quē cū in ignē trez vellēt iactare eripit: ⁊ de⁹ i apl̄o suo mirifice collau datur. Itē mercatores q̄ vadūt p terras. Dñi legit q̄ dū ab hostibus ⁊ raptoribus plectur⁹ bti Jacobū devote invocarit. Tunc apl̄s in ecclīā ⁊ hostes q̄ eum accius insequēnt capere intēdebāt apparuit: et hostibus cū sex leucis insequēt⁹ elipei sui pressione liberauit. Itē captiuis gēt subuenire. Dñi q̄dā captus ⁊ in pfundum turris ab inimicis iniect⁹ et captiuus devote invocauit sctm Jacobū: cui apparuit et eū ad sūmitatē turris elevauit et a subito mirate turri q̄ sublimitas. xxiiij. cubitoz erat vsq; ad terrā dñi sanū sanctē incolumis penitus exsilit. Itē legit q̄. xx. xp̄iani a saracenis sūt capti: q̄ devote invocauerūt sctm Jacobū ⁊ ipe apparuit eis dicēs. Ecce assū quē vocastis: ⁊ soluit vincula eoz et eos libere abire fecit. Itē succurrit i periculo maris. Dñi q̄dā pegrin⁹ ab hierosolymis rediēs sup ozā navis sedēs cecidit: cui⁹ Jacobū altis vocib⁹ implorāti quidā socius clipeū suū i mare p̄cipit dicēs. Gloriosissimus Jacobus cui⁹ auxilium invocas auxiliet tibi. At ille clipeo accepto bti Jacobo ducēte trib⁹ diēb⁹ ⁊ noctib⁹ natās vestigia navis secutus ad optatā poztuz post alios incolumis venit: ⁊ quēadmodū b. Jacob⁹ ab [illegible] qua eū invocauit p capitū vestimētē tegiter manu tenens pozrexerat: cūctis enarrauit. Itē legit q̄ due naves. C. saracenoz cū ⁊ xp̄ianoz in mari se pozrā debellauerunt et xp̄iani devote invocauerūt sctm Jacobū statimq; vehemēte ⁊ ozone sancti Jacobi saracenoz navis valida tēpestate pcitari cepit et submersa est cū paganis et xp̄ianoz pupis bti Jacobo ducēte ad optatū locū cum salute pervenit. Itē pauperes qui nō habēt panem comedere sctm Jacobū dēbent invocare. Dñi vir q̄dā a sctō Jacobo rediēs egere cepit: et nō hñs vñ emeret sibi panē: quadā die vsq; ad nonā ieiunās ⁊ mēdicare erubescēs. tristis ⁊ āgustiatus valde fuit: vbi sctm Jacobū implorās sub quadā arboze solus q̄euit: ⁊ dū paululū dormiens somniabat q̄ sanctus Jacob⁹ eū pascere et. Cuiq; lās aūt stati panē subtenericiū ad caput suū repperit ⁊ q̄. xv. diebus bis in die sufficiēter edebat: ⁊ altera die semp eundem panē iterum in sacculo inueniebat.

¶ De sancto petro ad vincula. Ser. xxix.

O Jrupisti domine vincula mea tibi sacrificabo hostiaz laudis ps. cxv. Beata mater ecclīa celebrat hodie op⁹ mie gratie et potētie qđ de⁹ fecit in liberatione bti Petri de carcere. Dñi in p̄senti sermone tria sunt dicēda. Primo quare hoc factū Petri ad vincula institutum sit. Scdo aliqua p intozmatione nostra. Tercio exemplū. Quātū ad primam partē sciendū q̄ hoc festum solēnizat ecclīa ⁊ institutū est plurib⁹ de causis. Primo p̄pter liberationē bti Petri miraculose a vinculis Dñi legit q̄ herodes post q̄ decollauit sctm Jacobū videns q̄d hoc iudeis placeret: cepit et apprehēdere Petrū ⁊ posuit eū in carcere: vt post pascha occidere tur. Cuz aūt in crastinū eū p̄ducturus esset herodes: ipsa nocte erat petr⁹ dormiēs inter duos milites vinctus duab⁹ cathenis: ⁊ custodes custodiebāt portas carceris. Et ecce angelus dñi astitit ⁊ lumē refulsit in carcere percussoq; latere petri expitauit eū dicēs. Surge velociter. Et ceciderūt cathene de manib⁹ suis ⁊ eduxit eū foras de carcere. Scdā cā est q̄ alexāder papa q̄ sext⁹ post bti petri ecclīaz q̄ multos ad fidē xp̄i quertit. Et q̄dā tribunus hoc videns ipm incarcerauit. Et cum Hermes p̄fectus quē alexāder quertit: q̄dā narraret quō filiuz suū mozruū suscitasset: dixit Alexāder q̄dam Habeo filiā gutturnosā nole Balbinā: promitto tibi me tuā accepturū fidē si filie mee poteris i petrare sanitatē. Cui alexander Vade ⁊ dux ipsam ad me hut. Pergēs ergo filiā adduxit: cui ipsa cepit vincula alexandri osculari. Cui alexāder ait. Nolī meas cathenas osculari: sed cathenas sācti petri osculare: quas cū devote oscularis: recipies sanitatē. Illa aūt vt osculata est surrexit sancti petri integre sanata et ⁊ Tūc q̄dam⁹ baptisma cū oīm familia sua recipiēs: alexādrū de carcere traxit. Tūc alexander hoc festuz celebrādum instituit: ⁊ in honoze sancti petri ecclīaz fabricauit: ibi vincula reposuit ⁊ ad vincula nominauit. Tercia cā institutionis hui⁹ festi est: q̄ rome erat q̄dam impator. Octauian⁹ nomine q̄ fortunatissimus in bello fuit ⁊ cūcta p̄spere in regno suo eueniebāt. ⁊ cū mozt⁹ esset romani adorabāt eū p deo: et die in quo mozt⁹ fuerat celebrabāt. Tādē multo tpe post eudoxia filia cuiusdam impatoris ex voto petrit hierl̄m vir q̄dam iudeus p magno munere obtulit ei duas cathenas q̄bus bti⁹ petrus apl̄s vinct⁹ fuerat. Cū q̄ romā rediisset ⁊ videret romanos festiuare in kal. augusti. ad honozem augusti dolut q̄ ipi diuinos honoz exhiberēt hmōi dānato cogitās q̄ eos a tali cōsuetudine de facili revocare non posset collosura est pelagio pape q̄ ppm blādis induxerat verbis vt oblivioni traderent memoriā illius erroris ⁊ celebris fieret memoria sancti petri apl̄i. Quod dū cūctis placuisset illas cathenas q̄s de hierl̄m tulerat populo ondit. Papa ⁊ illā cathenā p̄sulit q̄ sub nerone de apl̄s vinct⁹ fuit. Hac q̄ illis associata ita miraculose vna cathena fa

ota ac si cem p̄ vna fuisset: hñ papa ⁊ regina p̄ tinus statuerunt vt qđ hoim ĩ dicta secreta religio faciebat gẽtilis damnato mutata in melio⁹ face ret apl'oꝝ p̃ncipi petro. Ipsa ẽ vinc̃la pa pa in eccl'iam beati petri' posuit ⁊ die ĩ tum ce lebrare instituit. Quarta cã q̄ de⁹ btm̃ pe. mi raculose a vinculis absoluit: ⁊ eidẽ ptãtem li gandi ⁊ soluẽdi tradidit. Nos aũt vinculis pec catoꝝ tenemur ligati ⁊ absolui indigem⁹. iõ ip̃m in solẽnitate q̄ fit ad vincula honorem⁹ vt a vinculis p̄cõꝝ nos absoluat. Quantũ ad se cundam p̃tẽ illius sermonis sciendũ q̄ ptãs ligã di ⁊ soluẽdi q̄ data est btõ pe. ⁊ oĩb⁹ epis ⁊ sa cerdotibus bno modo intelligit̃ de absolutiõe pcõꝝ alio mõ de excõicatiõe. Hñ p̄ informa tiõem simplicit̃ sciẽdũ q̄ duplex est excõicatio s maior ⁊ minor. Minor sepat a sacramentis q̄ nullũ ramẽtũ recipiẽdũ est in mitore ex cõicatiõe ⁊ nec osculũ pacis ⁊ illã minorẽ ex cõicationẽ quis incurrit q̄n sciẽter extra p̄hi bitionẽ cõicat cũ excõicato loq̃ndo comedẽdo ⁊ bendẽdo: et sic de singulis Sz dicetes: cũ ex cõicatus salutat aliquẽ vbo vterũ debeat eum resalutare. Rñ q̄ nõ dz eũ resalutare: sz põt dicere de⁹ te emẽdet ⁊ hmõi: ⁊ ẽt põt ei loq̃ plu ra vba: ãmonẽdo vt redeat ad gremiũ sctẽ ma tris eccl'ie ⁊ petat absolutionẽ a papa vel epo põt eũ absoluere. Alia est maior excõicatio q̄ separat ab ingressu eccl'ie ⁊ cõione fideliũ: et talis excõicat⁹ est velut mẽbrũ abscisũ a cor = pore qđ amplius nullius est valoris: qđ ẽm vltimus aoscisa a corpebk pes: vl' aureis ⁊c. Sic ille excõicat⁹ corã deo ⁊ scis est⁹ nullus est va lois Itẽ ẽ sicut palmes abscis⁹ arbite. i. a xp̃o vñ Jo. xv. Ego sũ vitis vera et vos palmites Et sicut palmes abscis⁹ ad aliud nõ valet nisi vt in ignẽ ponat̃ ⁊ cõburat̃ ⁊ ex aliis ramis ⁊ lignis mlta vtilia p̃nt fieri: sz nõ sic ex palmi te abscisis. hñ Eze. xv. Fili hois qđ fiet de li gno vitis ex oĩb⁹ lignis nemoꝝ q̄ fuit inẽ ligna siluaꝝ: nũ qđ tollet̃ de ea lignũ vt fiat opus aut fabricabit̃ de ea paxillus vt dependeat in eo q̄cunq; vas ecce igni datũ est in escã. hñ Aug. Ois xp̃ianus q̄ a sacerdote excõicat̃ sa thane tradit̃. Hñ legit̃ de sctõ Ludouico rege frãcie q̄ dixit q̄ nollet totũ mũdũ recipe ⁊ q̄ sciẽter p vnã noctẽ ⁊ vnũ diẽ in excõicatiõe maiori pmaneret. Hoc illi grossi hoies nõ cu rãt q̄ q̄nq; p quattuoꝝ hebdomadas vl' q̄nq; vel dimidiũ annũ vel vltra in excõicatiõe ma iori p̃sistũt. Itẽ ꝑdinlic primaeuer stant: tũs sunt p̃ruati oĩbus missis: orationibus ieiu nijs: elemosynis indulgẽtijs tori⁹ eccl'ie ⁊ nõ sũt digni ĩtrare eccl'iaz nisi dũtaxat ad ẽmo nẽz audiẽdũ. Et si excõicat⁹ velletinẽesse di uinis: tũc alij xp̃iani dñt eccl'iaz exire nec se cũ diuina audire nec secũ comedere nec secũ bi bere nec loq̃ Et si. xxx. viri aut mulieres essẽt inuitati ad cõuiuiũ; si vn⁹ publice excõicat⁹ esset ibi tũc oẽs ibi bibẽtes ⁊ comedẽtes incre dũt excõicationẽ minorẽ. Si' si. xx. viri aũt plures fuerẽt in vna zecha: ⁊ si vn⁹ excõicat⁹ participet i bibẽdo ⁊ cedẽdo cũ ip̃is: oẽs incurrũt minorẽ excõicatiõez. Et de illa matia plen⁹ habet̃ i discipulo de tp̃e ser. lxix. Quãtum ad sctã ptẽ nota exẽplũ Erat mulier q̃dã q̄ mlt̃ dilexit btm̃ petrũ apl'z ⁊ tñ satis mũdã vitaz duxit. post obitũ ei⁹ vna deuota plona ozauit p ea. Cui deuote plone apparuit btus petr⁹ dicẽs eã esse i maximo caloze ignis ꝑpl ẽtã ⁊ varietatẽ vestiũ. Sc̃do i fitt ⁊ mane p pter delicias corpis cibos. Tertio in mario frigore qz pueros ⁊ familiã suã nõ hñ exit ⁊ dixit. Ego ꝑpt sermonũ qđ michi q̃tidie exhi buit ipe traui tibi dño nr̃o iesu xp̃o vera ctritionẽ ⁊ confessionẽ in extremis ⁊ ego ipe cabo ei adhuc hr̃eut liberationẽ a penis purgato rij hñ Job. v. Ad aliquẽ sctõꝝ cõuertere. Itẽ p̃uilegiũ scti petri ⁊ plura alia miracula repe ries supra in festo petri ⁊ pauli. Ser. xxiij.

¶ De btõ dñico de ordie p̃dicatoꝝ. Ser. xxx.

QUi custos est domini sui glificabit̃. vt habet̃ Pro. xxvij. c. Ex quo thema ꝓpositũ noie sãcti dñici conuenit, igit̃ assũpti illũ dicit ei dñic⁹ q̄ fidñ custos: vl' q̄si custodit⁹ a dño qz dñs eũ custodiuit in triplici statu. Pmo. i. in statu se culari dedit et bñ incipere. Sc̃do i statu regu lari dedit et bñ pficere. Tertio in statu ordis fratrũ p̃dicatoꝝ quẽ fundauit ⁊ ad pfectionẽ induxit plenarie. Sz ex q̄ dñs custos fuit: et dñs eũ custodiuit: iõ merito glrabit̃ hñ i p̃ti sermõe ad honorẽ scti dñici tria sũt dicẽda Pmo p̃uilegia scti dñici Sc̃do aliq̄ p ifirma tiõe nr̃a Tertio aliq̄ miracula Quãtũ ad pri mũ sciẽdũ q̄ btus dñicus hz septẽ p̃uilegia. Pmũ fuit qz asiq̄ nat⁹ erat p̃monstrat⁹ est hñ mlt̃ ipli⁹ aũ ipli⁹ oꝝ vidit in coitus se catu lũ gestẽtẽ in vtero ardẽtez in ore faculã gerẽ tẽ: q̄ egressus ex vtero totã mũdi fabricã incẽ debat. Itẽ cuidã matrone q̄ ip̃m de sacro fonte baptismat̃ lenauerat videbat̃ q̄ puer dñicus stellã ꝑfulgentẽ haberet in fronte q̄ tota orbẽ illustrabat q̄ quelibet figurabat q̄ erat futu rus predicatoꝝ q̄ deberet illuminare p le et p suos fres totũ mũdũ p vbũ dei ⁊ frigidos pec catores accẽdere in amorẽ dei ⁊ p̃xim⁹ Sc̃z p̃uilegiũ: qz in iuuẽtute incepit deo patre: ⁊ in hoc assimilat̃ sctõ nicolao. Vnde legit̃ de eo q̄ existẽs adhuc puer ⁊ sub nutricis custo dia cõstitut⁹ dep̃zehẽsus est sepe lectũ dimit tere: ⁊ super nudam terrã vagire Itẽ tandẽ missus ad studiũ amatoꝝ sapiẽtie bibinũ per de cennũ nõ gustauit. Item totam quadragesi mã ieiunauit in pane et aqua: ⁊ sic' sup̃ nudã terrã quiescebat Et sic hereticis dñus p̃dica uit visu eius bono exẽplo ad verã fidem sunt

cõuersi. Itẽ legit q̃ noctibus singulis tres de una cathena ferrea recipiebat disciplinas unã pro se aliã p̃ peccatorib⁹ quibuñ i mundo: ut deus cõuerteret eos ad pniam. terciã p̃ diabus in purgatorio existẽtib⁹. Unde cum nec carnes legit comedisse sicut z sui confessores fratres sui ordinis. Tercium pmilegium q̃ nũq̃ peccauit mortaliter: sed innocẽtiã suam usq̃ ad finem bene illibatam seruauit. Quartum pmilegiũ: quia virgo pmãsit ex eius virginitas virginitati Marie similis fuisse uidetur habuit enim virginitatem integram: quia fuit virgo corne z mente. Sic et beatus dominicus habuit integritatẽ carnis et puritatem mentis. Scõo beata virgo habuit virginitatẽ dedicatã: quia ipsa primo virginitatẽ deo uouit. Unde dicitur in decre. Maria mẽre uouit virginitatem perpetuã: nisi deus ei aliter reuelaret. q. ii. c. i. Sic bẽus dominicus virginitatẽ suam deo uouit quãdo ordinem intrauit et cõtinẽtiã promisit. Tercio beata virgo habuit virginitatẽ cranckfuliuã: quia licet pulcherrima fuit: tamen a nullo potuit cõcupisci ex eo q̃ eius puritas in alios cranckfundebat et omnes motus illicitos extinguebat z q̃ruz ad hoc virginitas beati dominici aliquo modo sibi similis fuit i hoc. l. q̃ cũ quidã scholaris carnis lubricũ patrẽs manũ eius missã celebrãtis osculatus fuisset ex tñ ei⁹ manu virginea p̃ire sensit odorẽ: qui odor medullit⁹ cor eius penetrauit: z oẽm estum libidinis in eo penitus extinxit Quintũ pmilegiũ: quia fuit similis apostolis qz vitã apostolicam duxit in paupertate z in predicatione. z ideo apli sibi signa amicicie ostenderũt Uñ legit de eo q̃ dñ rome in ecclesia orauit p̃ dilatione sui ordinis: gloriosos principes petrũ et paulũ ad se uenire aspexit: quos primus. l. petrus baculũ: paulus librũ sibi tradiderunt dicentes. Uade et predica: tñ ad hoc ministerũ tu et fratres tui a deo estis electi. Sextum pmilegium: quia est primus fundator ordinis predicatorũ: qui ordo nõ fuit casu nec fortuito: nuẽtus uel hũana puidẽtia institut⁹/ sz po. ⁹a deo p̃destinat⁹ a matre dei impetrat⁹ a beato dñico institutus: z a vicario iesu x̃pi confirmat⁹ Primo nãq̃ fuit a deo p̃destinatus Iste enim ordo est ille seru⁹ quẽ d⁹ misit. de quo dr Luc. xiij. Misit seruũ suũ hora cene dicere multis ut uenirẽt. Sup quẽ locũ dicit bẽus Gre. Hora cene. i. in fine sci. Uñ apl's. i. Cor. x. Nos sum⁹ i q̃s fines seculoz deuenerũt In hoc fine mittit seru⁹. i. ordo p̃dicatoz ad inuitatos ut p̃parẽt se ad cenẽ vite eterne. Itẽ ordo iste fuit a matre dei impetrat⁹. Uñ legit q̃ sanctus dñicus vidit x̃pm i aere tres lãceas i manu tenẽtẽ: z tres inimicos iacere volentẽ. Ad quẽ accessit bta virgo z pedes ei⁹ amplectẽs rogauit ut parceret eis q̃s redemerat: z iusticiã mia tẽperaret z ait habeo inquit seruũ fidelẽ quem mittes in mũdum ut fõba tua ãnunciet eis: et cõuertent ad te. deũ oim saluatorẽ Aliũ quoq̃ habeo suũ quẽ et dabo adiutorẽ z obtulit x̃po sctũ Dominicum z sctũ frãciscum. Et air dñs mr. Bñ et fidelẽ factũ q̃ dixisti. Ecce placatus factẽ tuã sulcepi. Scõus q̃ Dominicus inviliõe diligẽs cõsideras socii quẽ p̃ri⁹ nõ nouerat i cranckfurtũ cũ in ecclia inueniret eũ ex his q̃ nocte viderat cognouit eũ: z amplexat⁹ eũ dixit Tu es socius me⁹ stemus simul. null⁹ aduersari⁹ nobis p̃ualebit. visionẽ ei⁹ narrauit illi Ex tñc erãt fratres coz unũ z alia una in deo. qd etiã in posteris mãducauerit iperpetuũ obseruare. Itẽ ordo dõs dicatoz ab ipa matre dei insigniti⁹ est habitu: qz cũ i p̃ncipio ferrẽt habitũ canonicoz regularium eo q̃ ipse sctus Dominicus primit⁹ fuit de ordine canonicorũ regularium/ atq̃ ordinẽ predicatoz fundauit. Bta aũt vgo maria habitũ quẽ mõstres deferũt btõ Dominico z magistro Raynaldo q̃ iuuare canonico parisi⁹ recreat annuis q̃nq̃ ostẽdit/ et vt induerẽt p̃cepit per quem ois hõstres p̃dicatores discernere a ceteris põt. Et hoc ad inuẽdũ q̃ ipi frres dñe esse induti ab extra nigredine humilitatis/ z ab intra albedine castitat(. Itẽ ordo p̃dicatorum fuit a btõ dñico institut⁹/ z a vicario iesu x̃pi cõfirmat⁹/ qz sctus dñic⁹ ante fũdationẽ ordinis semp ozauit dñm nostrũ iesum x̃pm ut sibi illã gratiã ifunderet qua posset saluatẽ p̃ximoz p̃curare Tũc exstinctu spũsancti cepit de fũdatiõe ordinis cogitare Profect⁹ est ita q̃ sctus dñic⁹ cũ dño kalcane epo tholosano ad dñz innocentiũ papã/ petẽs ut sibi dignaretur ordinẽ cõfirmare q̃dicatoz diceret/ z cuius esset officiũ pugnare spũaliter et p̃dicare cõtra hereticos et infideles. Rñdit papa q̃ ad frres suos rediret/ et inuocato spũsancto aliquã regulã approbatã eligeret/ z sic q̃ peteret impetraret Cõuocãs igit apud p̃latanũ frres/ q̃ tñ erãt numero. xvi. regulã beati Augustini elegerũt. qua electa romã rediẽs innouẽt: unum papã dekanctũ inuenit z honoriũ iii papã electum/ a quo ordinis cõfirmationem ipetrauit anno dñi. Mccvij. in cranckino beati Tho. apli rome apud sanctũ petrũ confirmatus est ordo predicatorũ Honorij pape anno primo Et est primo cõfirmatus iter quattuor ordines mendicantiũ. Septimũ p̃uilegiũ: qz fuit in p̃nti vita certificatus de futura gloria: z p̃misit se post mortẽ fratrib⁹ profuturũ. Et in hoc filius fuit sancto paulo apl'o qui dixit. Certus sũ q̃ reposita est mihi coz̃ona iusticie. Insuper filius suus ea que in vita sua possedit: ipsis in testamento ultimo legauit dicẽs. Choritatẽ habete: humilitatẽ seruate: paupertatẽ voluntariã possidet. Post hoc obiit ãno dñi. Mccxx. Quã tũ ad sedam patrẽ huius sermonis sciendũ est eo q̃ sanctus dñic⁹ fundauit ordinẽ predicato-

tatē hic p̄ informatiōe nr̄a querit vtrū p̄ ingressū religiōis approbate cōsequat̄ ds plenariā remissionē oim pecc̄or. Rn̄det sm̄ sctm̄ Tho. ij. ij. q. viij. cōnabiliter pōt dici q̄ sic sicut p̄ passionē crucis. Nā hoc est olocaustū maximū quo ds totaliter se diuinis officiis mācipat. qđ excedit oēm̄ satisfactionis. vt habet̄ in decre. xxiij. q. ij. admonere. Nā religiosus offert deo oēs res t̄pales imo totū mū ppt̄ deū relinq̄t: et hoc p̄ vot̄ paupertatis Itē offert deo corpus ppriū p̄ vot̄ castitatis et abstinētias ad quas se obligat p̄ ingressum religiōis: sicut abstinere a carnib⁹ ieiunare: i stramib⁹ dormire: media nocte surgere: et cetera hmōi actus bonestib⁹ meritorie exercere. Itē religiosus offert deo ppriā voluntatē. Vñ dr in decre. Voluntatē alterius subiicere ppter deū est maius sacrificiū. [illegible] q. i. scīēdū. Itē scīēdū q̄ in vitas patrū legit̄ q̄ eandē gratiā consequunt̄ in gerentes et p̄ficientes religionē quā cōsequunt̄ baptizati. Et Henricus de Gandauo dicit q̄ qñ quis p̄fitetur: tunc p̄mo indulgentiā consequitur: et hoc intelligitur si intendit ea seruare que in p̄fessione promittit. scilicet regulā et ordinē suū. Nam si non intenderet seruare illa tria substantialia. s. paupertatem castitatē: et obedientiam que p̄mittit in p̄fessione sua: ipso facto sic p̄fitendo peccat mortaliter: et non est filius celestis regni: sed est filius gehēne ignis Itē queritur vtrū p̄latus possit dispensare cū subdito religioso ad habēdū p̄priā. Rn̄ sm̄ Hug. q̄ nō qualitercūq̄ auctoritate fiat: nec ēt papa. extra de sta. mo. cū ad monasteriū. Sed p̄latus pōt dispensare ex cāusa rōnabili et necessaria ad incertū tēpus sed vltima voluntas religiosi dr semp̄ esse subiecta p̄lato vt resignet qñ voluerit: qz ois religios⁹ q̄ hz aliqđ nō resignādi nec ad cōtrariū ponē dicit qđ p̄lat⁹ hoc exegerit ab eo: talis religiosus est coram deo p̄varicator⁹ et semp̄ i peccato mortali: et null⁹ pōt cū absolui a peccatis suis q̄diu stat in tali p̄posito nō resignādi. Item queritur an religiosus vel religiosa mortaliter peccat dicēdo me⁹ liber: mea cappa: mea tunica: et sic de singulis. Rn̄ scdm̄ Hug. si dicit ex lapsu lingue non peccat mortaliter. Si autē ex p̄posito et aio asserendo qđ p̄cipue dicere: peccat mortaliter. vñ Aug. Nō dicatis aliquid p̄ aliū/ sz sint vobis oia cōia. vñ Gre. Monachus hīs obolum non valet obolū. Quantū ad tertiā partē sermōis scīēdum q̄ oēs homines dñt sctm̄ dñicum in omnibus necessitatib⁹ et infirmitatib⁹ corpis et aie tanq̄ singulatē patronū inuocare. Primo parētes cū pueris Vñ legit̄ q̄ duo pueri multa natiuitate p̄māserūt/ alius qđē sup dentē et dimidiū/ et alter sup tertiū/ et dimidiū ingens annos. Facto aūt voto pater eorum inuocauit sctm̄ dñicum et statim reperūt p̄fecte loq. Itē qđā puer noie hēricus p̄ octo dies vel amplius egrotauit grauissimaderūbēs nec cā ioquī poterat nec ribā nec potū sumere. Cūctis igitur de salute eius desperātibus inuocatur beatus dñicus/ et subito redit saluus. Itē paruulus cuiusdā nobilis viri filius ferali febre infirmitate obiit: cuius corpusculū pānis involutū extra domū ad sepeliēdū fuerat tā delatū. Mater vero pueri accersiri ad se fecit plebanū/ coram quo vouit p̄ filio emissa voto cū deuote vtrū dñicum inuocasset quē plorabat mortuū reperit viuū. Itē qđā comitissa habuit iuuenem filiū q̄ piscationi insistēs i aquā cecidit et submersus est. Magno aūt spacio t̄pis intercesso eius corpus in p̄fundo fluminis reclusū mortuum est eductū/ et p̄fata dña p̄ resurrectione filij vtrū dñicum inuocauit p̄mittēs se ad suas et reliquias plonarie undis pedib⁹ accessurā statimq̄ vidēt⁹ oibus puer q̄ fuerat mortuus reuixit. Itē pōt subuenire cecis. Vñ legit̄ q̄ qđā mulier oculor̄ p̄nata lumine per tres annos et amplius inuocato vtrū dñico votū fecit/ et statim oculor̄ lumē recepit. Itē cecus quidā paulus noie in festo vtrūm martyrum abdō et sennē meritis vtrī dñici lumē recepit integrū oculi. Itē surdis pōt subuenire. Wade quedā puella surditatē incurrebat/ ita q̄ [illegible] et amplius nichil p̄cipere audire poterat. Clamās igit̄ mē eius ad vtrū dñicum et votum vouit et exaudi meruit/ et auditū filie impetrauit. Item qđam mulier p̄ annū et amplius tāte surditatis sustinuit incommoda vt nichil audire p̄ueniret nisi ds sup eius aurib⁹ fortiter inclamaret q̄ inuocauit vtrū dñicū et sanata est. Item q̄ patiunt dolorē dētium Vñ qđam mulier grauī dētiū vrgebat dolore q̄ nec dēscere poterat nec somnum oculis capiebat: sz velut furiosa gemitus doloris et clamoris blulabat. Facto autē voto ad vtrū dñicū in columitatē obtinuit in momēto. Item claudis pōt subuenire. Vñ inuenis qđam a festo scē agathe vsq̄ ad festū pentecostes oim mēbrorū vsu destitutus/ nec ambulare poterat/ nec sup latus iacere nec sedere nec se nisi alio trahēte leuare/ tibias p̄p̄as post se trahebat et cū ad habito sibi medicamine nichil p̄ficeret deuote inuocauit vtrū dñicū et p̄fecte sanitatis cōtinuo assecut⁹ est donū. Itē qđā dña octo annis dextri lateris a cingulo iferi⁹ vires p̄orsus amiserat vt q̄ nec pedē nec ribā mouē poterat nisi forte cū manib⁹ sicut lignū. Hec inuocato vtrū dñico statim sanata est. Itē decumbentib⁹ pōt subuenire Vñ qđam lāguidus et mortis primus lecto decūbēs q̄etiam. xviij. annis lumen amiserat oculor̄. Cum audisset sacerdotē cum parochianis p̄ficisci velle ad vtrī dñici reliquias visitandas: cōfortatus spū voluit et ipe pariē p̄ficisci. Cū aūt sacerdos tāq̄ rē impossibilē p̄sumentē modis oib⁹ p̄hiberet: tandē validissimē cordis exuperās tanq̄ tentans ire de

lecto surrexit tantāq; subito sensit infundi vi
tute q̄ passum cōcito gradu cepit tātoq; ma
gis ac magis i cōualescētia corporis & oculo
rum illuminatiōe p̄ficiēs ḡto q̄tidie in itinere p
ficiebat donec cādē ad locū destinatū puer
p̄fectum recepit veriusq; b̄neficium sanitatis
Jeē febricitātibus p̄cū subuenire Unde q̄dam
capellanus sc̄ī dñici in hospitiū recepit cu
ius sororis filius de solario cecidit & a matre ac
parentibus tanq; mortuus plāgebat quox dolo
ri sc̄us dñicus patrēs i oronē cū lachrymis
se p̄strauit. Exaudiuit eū dñs & puerū incolu
mem reddidit matri sue: festiuitatiq; in gaudiū
conuersa est. Sacerdos igitur annuculus pue
rum magnū fecit cōuiuiū multis deū timētibus
& nuptiis. Mater vero pueri quartanis febri
bus vexata est alius anguillas edēribus nō ed
bat. ac xpi famul⁹ dñicus mozsellum ānguille
signās cruce, mulieri obtulit dicēs. Comede e
noie saluatoris. Comedit & ab oi febre curata
est. Jeē q̄dam tpe accedēs ad monasteriū sooro
rum interrogans rotariam vrēm sorores esse
essent. Rñdit rotaria q̄ due sorores iā do'oze
bris rorāt. Tunc pius pat dixit Unde
& dic eis q̄ p̄cipio eis ne amplius febricitēt At
illa p̄cipiēs infirmis ex parte patris dñici ne
amplius febricitarēt: mox ab oīb⁹ infirmitate
surgētes incolumes abierūt Widētibus aliis
sororibus & stupētibus de tanto miraculo. Jtez
hyemātem sup mortuos. Dñs legit q̄ q̄dā ma
trona ciuis romana vidua: hec hēbat puulum
filiū infirmū. Cū vo die q̄dam in ecc̄ia sancti
Marci esset p̄dicatur⁹ sc̄us dñicus matrona
desiderio audiēdi v̄bū dei ex ore sci dñici filio
infirmo relicto ad p̄dicationē venit q̄ gaudens
ad domū reuersa filiū defunctū reperit q̄ assū
ptis secū ancillis suis tulit sc̄ū mortuū pue
rum & venit ad sc̄ū dñicum & misit mortuum
ad pedes ei⁹: & p̄strata coā eo cepit rogare eū
cum lachrymis vt sibi redderet filium suum
saluum. Tunc sc̄us dominicus secessit ab ea
paululū: et p̄ostratus ore bzeui completa
surrexit et accessit ad mortuum crucis signum
faciēs sup ipm: statim viuus et sanus fu
xit. Jtem legit q̄ xl. viri sancti iacobi limina
volētes visitare et intrantes nauē & pre mul
titudie hominū absorpta est nauis: & submer
si sunt omnes Erat autem ibi oratō in ecclesia
infra fluuiū sc̄us dñicus: videsq; primox pi
culum orauit ad dñm vt suos pegrinos libera
ret a morte: & surrex⁹ ad fluuiū dixit. Jn noie
ihu xp̄i vt ad ripā oēs veniatis Statim
ad hanc vocē omnes q̄ submersi i aquis late
rant sup vndas apparuerūt. Tunc vndiq; ac
currētes hoies vniuersos ō fluctib⁹ incolumes
adduxerūt: clementiā saluatoris & sui almi cō
fessoris dñici merita p̄dicātes. Et adhuc mul
ta alia miracula reperies in libello de vita et
obitu eius et miraculis beati dñici.

xxxi.

De sancto Laurentio. Ser. xxxj.

Robauit me sicut aurū
qđ p ignē transit Job. xxiij. Beatus
Laurētius fuit aurū ppē p̄fectionem
vite: et fuit p̄obatus per examinationem pe
ne. Unde in p̄ñti ser. ad honorē sancti Lauren
tii tria sunt dicēda Primo p̄uilegia ipius Se
cundo aliq̄ p̄o informatiōe nostra. Tertio ali
qua miracula. Quantū ad p̄mum sciendum q̄
sc̄us Lau. hz. viij. p̄uilegia. Primū: q̄z in puericia
recepit xp̄s fuire & ei suā innocentiam obtulit
& hoc est deo valde gratū. q̄z tales innocentes
offerūt: deo purū binū. i. innocētiam suā. Hz ālī
qui p̄cōres offerūt deo fletus q̄ in senio a p̄i
no incipiūt deo seruire Juuenes dñi a iuuētu
te incipe dei seruire ppter lex bona q̄ inde p
ueniunt. quere in libro de tpe. ser. xx. J. Stām
pa. q̄z fuit archidiacon⁹ dñi apl̄ici ecc̄le to. si
mul cum sc̄o Vincentio & tñ in hoc nō superbi
uit q̄z legit de eo q̄ tpe p̄secutionis querebat
pauper p domos & pascebat eos et pedes la
uabat & osculabat exemplo sui saluator(. Ter
tiū p̄a. q̄z multū fuit misericors q̄z thesauros
ecc̄lie dispsit dedit pauperibus. dñi tpe vbi Lau.
imperator Philippus & filius su⁹ etiā nomie
Phi. fidē xp̄i recepēr. Erat aūt miles ipera
toris noie. Decius bellicosus quē in gallia de
stinauit vt eā suo imperio subiugaret qđ & fecit
& cū victoria romā rediit quē impator cū ma
gno honore recepit Tūc ille ipiū cepit am
bire & de morte dñi sui cepit p̄tractare. Cū q̄
ipator i strato q̄escceret Decius latēter ireauit
& impatorē iugulauit. Exercitū aūt ipator(
cū p̄ce & p̄cio sibi attraxit. Audiēs hoc filius i
peratoris vehemēter expauit & oēs thesauros
patris sui vbi sixto pape cōmēdauit vt si ip̄s
a sectio interficī cōtigeret thesauros ecc̄lie pau
peribus erogaret. Tādē decius in impatorē xp̄i
mat⁹ & filiū imperator(cū mīt(xp̄ianis occi
dit. Post hoc decius de thesauro dñi sui iniquo
nē lucrās: oblatos ei vbi sixti tāq; q̄rēs co
leret & ipatoris thesaur⁹ haberet & cū. b. sixt⁹
p decium i carcerē oēs thesauros q̄s habuit
dedit. b. Laurētio p̄cipiēs eius ecclie & paupi
bus erogaret: qđ & vbi Laurē. fideliter fecit: &
oēs thesauros largiter expēdit. Quartū p̄ui
legium maximus martyr fuit. Primo ei decius
regnauit anno dñi. ccxlj. p duos annos & men
ses rex irat⁹ fecit eū cū scorpionib⁹ cedi Sc̄ī
do cū fustib⁹ cedi Tertio ardentia ad latera ei⁹
ponī lamina Tūc vbi Laurē. dixit Miserē
re mihi famulo tuo. & dixit. Dñe
iesu xp̄e suscipe spm meū. Et vbi de seculo. Ad
huc mīra tibi debēt p fide xp̄i certamina Tūc
decius ait. Demones illū consolētur nec tor
mēta: nec p̄cipes timet & fecit eū ātē
ferri. & oīa genera tormentor⁹ apponebat ei
& ait Mox ista in te cū supplicijs expēdā Cui

Laurē. Mea nox obscurū non hz: sed dia i luce clarescunt. Dixit dctus. Afferatur lect⁹ ferreus: bt in eo dēscat stimax laurēti⁹. Mittit ḡ eū cruciat⁹ sup crate ferream extēdūt: ⁊ ppanis ardētib⁹ suppositis cū furcis ferreis eū ꝓfferēbāt. Dixitq; laurēti⁹ dcto. Ecce miser assatꝰ bnā partē: girasaliā ⁊ māducaꝰt excla mauit. Gratias ago tibi dñe: qz' tuas ingredi meruī. Et hc emisit spm. Quūq; qz hodie p totū mūdū festū ipi⁹ solēnit celebrāt et in hoc assimilat sctō Stepha. cuius festum ē in tota eccl'ia celebrāt. Sextū ḟut. qz vigilia ipsi⁹ ieunat: ⁊ i hoc assimilat sctō Jo. bap. cuius vigilia ēt sub p̄cepto ieunat: ⁊ null⁹ alter⁹ martyris. Septimū qz i oīb⁹ missis p totū mūdū noīat. Quātū ad sēdaz ptē p infozmatiōē nra [illegible] dū q exēplo bti laurētij debem⁹ ē misericordes paupib⁹. Mat. v. Bti misericordes qm ipi miaz ꝓsequent. Sz p oppositū infelices sūt duri ⁊ imisericordes: qz ꝑm Aristo. in topicis Sicut ꝓpositū i ꝓposito: sic ⁊ oppositū in opposito. Et tales auari et duri i malo statu stāt: qz nō sunt i charitate. vñ. i. Joh. iij. Qui habuerit substāz huj⁹ mūdi ⁊ viderit fratrē suū necessitatē habere ⁊ clauserit viscera sua ab eo quō charitas dei manet in eo. q. d. nullo mō. Immo talis cōparat furib⁹ et raptozib⁹. Ambr. in ser. Nō minozis est criminis hūri tollere q̄ cū possis indigētib⁹ denegare. vñ etiā Basili⁹. Nōne inde spoliatoz est q̄ dispēsanda recepisti ꝓpa reputādo: est em̄ panis famelici quē tu tenes: nudi tunica quam in cōclavi seruas; discalciati calcei q̄ penes te marcescunt. indigētis aurū qđ possides hūatū. Vñ xp̄s dicit Lu. xviij. q̄ difficile q̄ pecuniā hūt regnuz dei intrabunt. Vñ et Jaco. ij. Judicium fiet sine mia q̄ hic nō fecit miaz. Greg. Dei miam nō pōt ꝓmereri q̄ hic misericoz nō fuit. Hoc illi tenaces attēdere deberēt q̄ potiꝰ id qđ remanet ꝓmittūt putrefieri: seruātes hoc ex nimia petrate q̄ ea paupib⁹ erogarēt. Sic nō fecit beat⁹ Lau. q̄ dispsit ⁊ dedit paupib⁹: non dedit canib⁹ aut porcis sicut ꝑes diuites meli⁹ pascūt suos canes ⁊ porcos q̄ pauper: scz canibus p̄parādo offam: vel dādo eis carnes: de q̄bus pauper ⁊ infirmi possēt reficī. Tales imitant illū diuitē de q̄ Luce. xvi. Qui induebaꝰ purpura ⁊ bysso: ⁊ epulabaꝰ quotidie splēdide: ⁊ mēdic⁹ lazar⁹ iacebat ad ianuā ei⁹ vlceribꝰ plen⁹: cupiēs saturari de mitis q̄ cadebāt de mēsa diuitis: ⁊ nemo illi dabat: sz ⁊ canes venientes lingebāt vlcera ei⁹. Mortu⁹ est autē diues ille ⁊ sepult⁹ in inferno Sic fiet illis malis diuitib⁹ q̄ hic nō exercēt opa mie: q̄ dr⁹ i extremo erigit iudicio a q̄libet hoie. Vñ Mat. xxv. Esurivi ⁊ nō dedistis michi manducare. Item Ite maledicti in ignē eternū: qz qđcunq; vni de minimis meis nō fecistis, nec michi fecistis et eadē mēsura qua mēsi fueritis remetiet⁹ et bobis. Quantū ad tertiā partē sciendū q̄ oēs homines debēt hodie sanctum laurentiū deuote inuocare. Et primo illi qui patiūtur dolorem oculoz. Vñ quadā nocte beatus laurētius in domo cuiusdā xp̄iani venies ⁊ quendā cecum ibidem reperiens facto signo crucis eū illuminauit. Itē quidā erat gētilis q̄ lumen oculoz̄ perdide rat. cui beatus laurētius lumē sue restituere ꝓmisit si in xp̄m crederet ⁊ baptisma susciperet. Ille baptizari instātius postulauit. Accipiēs aūt beatus laurētius aquā dixit ei. Omnia in confessione lauantur. Cūq; ipsum de articulis fidei diligenter interrogasset et ille oia se credere cōfessus fuisset: aquā sup caput eius effudit: et ipse i xp̄i noīe baptizauit. Statim qui cecus fuerat lumen recepit. quapropter multi ceci post modū ad sanctū laurētium venerūt ⁊ ab eo illuminati sunt. Vñ canitur de eo. Laurētius bonū opus opatus est qui p signū crucis ceros illuminauit Itē pauperes qui nō habēt panē debēt sctm̄ laurētiū inuocare. Vñ quidā ꝓfectꝰ ecclesiā sctī laurentij a lōgobardis incēsam reparare cupiēs artifices multos cōduxit: quadā vice dum q̄d apponeret ad māducandū nō haberet ꝓmissa ozōne in clibanū aspexit [illegible] cādidissimū panē inuenit. Sed cū vir advir⁹ prādij esuz tribus ꝑsonis sufficere videret laurētius artifices suos nolēs deficere: sic ꝓdictū panē multiplicari fecit q̄ in alimētū dictō decē cūctis operis sufficeret. Itē sctūs laurētius pōt hoibus i extremis subuenire. vñ legit in vitis ptrū Hēretici impatoris q̄dam iussu ei⁹ vroz virgines instimul permanerēt diabolo persuadente vroz̄ de quodam milite suspectā habēs: sup cādētes quadraginta homines nudis pedibus eā incedere fecit. Quā astēdente dixit. Sicut me ab hēretico ⁊ omnibus vicis intactā nouisti xp̄e. adiuua. Cui quedā vox de celo dixit. Virgo maria te ḡginē habebit. Tunc illis illesa remansit. Cū aūt dict⁹ cesar obtisset multi demones ante cellam custodiam heremite trāsibant qui interrogauit eos quid ineuēt. Rñdit. Legio demonū sumus ad mortē cesaris ꝓperamus: si forte aliqđ ꝓfic⁹ in eo repire possumus. Quē heremita cōtuitus ut adle redeat. Qui rediēs dixit Michil ꝓfecim⁹ qz dū falsa vroz̄ sue suspitio ⁊ alia bona ⁊ mala sua in statera fuissent posita adulc⁹ ille laurēti⁹ ollā aureā immēsi pōderis attulit: ⁊ in staterē posuit: ⁊ sic nos ꝓpōderauit tūc ḡ ieat⁹ vnā aurē olle ꝓpi⁹. Ollā cali cēvocabat quē dict⁹ cesar ad honorē sctī laurētii fieri fecerat cui ꝓpter magnitudinē due aures inerāt. Repertū quoq; est et impatoz̄ tunc obisse; et vnā aurē calicis fractā esse.

¶ De assumptiōe ḡginis marie. Ser. xxxiij.

Maria optimam partem elegit q̄ non auferetur ab ea Verba p posita Lu. x. ozigi. aliter sunt scripta et in euāgelio hodierne lectionaliter recitata. Ex alterius hui⁹ festiuitatis ẋgis et glozia tue assumptionis nec sufficientes sum⁹ inuerere nec digni sum⁹ alijs nūciare. Dñs cū duo sūt doctozes scripti. Ber. et scūs Hie. vnus tñ. s. Ber. reputat se insufficiētē. ali⁹. s. Hie. reputat se indignū. Ber. ei se reputat insufficiētē ita dicēs. Xpi gnationē et marie assumptionē ds enarrabit. Qtū em̄ gratie in terris acepta erit pze ceteris: tñ etiā in celis obtinebit glie singularis pcipatū q si oculus nō vidit nec auris audiuit: nec i coz hoīs ascēdit q̄ pparauit deus diligētibus se: dō tūc deus pparabit gnēti se. Et etiā qd oibus certū est: diligēti p oib⁹ ds loquet. Felix plane maria: etiā multi plicit felix: sine cū excepit saluatozē: sine cū excepit a saluatoze. Hiero. quoq; idignū se arbitrās ait. De tali tantaq; me loqui indignū fateoz sz et puto q̄ nemo sit q̄ p̄sumat nisi q̄ ꝗa sint q̄ pandūtur. penit⁹ ignozat: tñ si ad hoc nemo idone⁹ inuenit: bonis oib⁹ nō debet cessare q̄libet etiā peccatoz a laudib⁹ bte Marie ẋgines q̄ vis explere nequat qd sentit. Si igitur illi doctozes tales ac tanti nō reputāt se sufficiētes nec dignos laudes ẋgines enarrare: quid nos dicturi sumus quibus nō adest aliqua progatiue aut sufficiētie libertas: nec dignitas vite. Sed recurrēdū est ad illā de q̄ locuturi sum⁹: vt apud filium suū nobis cū in sufficiētia adiuuet: indignitatem excuset ꝛc. Dñs in pūi sermone tria tulit dicēda ad honorē ẋginis gloziose. Primo de eius assūptiōe quō optimā partē elegit. Scdo aliq̄ p nostra informatiōe. Tercio dicā aliq̄ miracula. Quātū ad primū sciēdū q̄ primo dicēdū est euāgelium hystoria quō obiit et assumpta est. Dñs legit q̄ post ascensionē dñi apl̄is ꝓpter p̄dicationē p mūdū dispersis bta ẋgo maria iuxta montē Syon in domo sua oz remāsisse: ibiq; locata filij sui. s. baptismi ieiunij. passiōis: sepulture: ascēsionis quousq; vixit visitauit. Die ergo quadā cū in deliberio filij sui dilecti esset accensa: angelus apparuit ei dicēs Aue bñdicta: accipe benedictionē a filio tuo, dño nostro iesu xpō tercia em̄ die a coꝛpe assumeris: nazareus tuus te expectat. Cui maria Si inueni gratiā apud filiū meū tūc ceteris rogo. Pzio vt fratres mei apl̄i cōgregent vt eos ante mortē meā videā. Scdo vt demones in morte non videā. Tercio vt filius me⁹ p ais mes pfonaliter videretur. Cui angelus Oīa que postulas obtinuisti. Factū est añ cū Johēs in epheso predicaret: celū subito intonuit et nubes ipz arripuit: et ante domū marie collocauit. Qvē maria vidēs dixit. Fili iohānes; memoz esto verboꝛ eius q̄ me tibi in matrē: et te michi i filiū cōmēdauit; ecce me tibi cōmēdo: qz tercia die sum migratura in celū. Dixitq; iohānes. Vtinam essent hic oēs fratres mei coapl̄i. Hoc dicto ante ostiū statim oēs assistunt. Qui videntes se pariter mirabātur. Johānes añt exiuit et dñam migraturā dixit. Cū aut̄ beata ẋgo oēs apl̄os vidisset dñm benedixit: et in medio eoꝛ ardētibus cereis circa horā noctis tercia xps aduenit cū multitudine angeloꝛ: et cum cantu aiaz ei⁹ suscipiēs in sinus suos in celū cōscendit. dixit apl̄is. Coꝛp⁹ matris mee in vallem iosaphat deferte in sepulchro nouo qō ibidē inuenietis illud recōdite: et me ibidē vos nec ad vos bentā expectate. Tūc apl̄i accipientes coꝛp⁹ beate marie iuxta illud qd dñs iusserat in monumēto nouo posuerūt: et iuxta illud sicut dñs iusserat cōsederūt. Altera autē die venit dñs iesus cū multitudine āgeloꝛ et eos salutauit dicens. Pax vobis. Respōdent Gloria tibi dñe. Et dixit eis. Quid honoris vobis videtur vt mee dilectrici matri. Et ꝛn derūt. Dignū est sicut tu deuicta morte regnas in celis: sic tu resuscites coꝛp⁹ matris tue bñ dicte: et a dexteris tuis colloces in eternū. Tūc xps dixit. Surge dilecta mater mea vt mecū regnes in celis Et sic statim ais marie ad coꝛpus redijt et de tumulo p̄dijt cū coꝛpe gloriosissimoq; ad ethereū assumit̄ thalamū concomitāte se secū multitudine angeloꝛ. Sed quot anno rū fuit bta virgo qū hodie obiit. Rñdetur q̄ in sexagesimo āno obiit. qō sic ꝓbatur. Nāti xiij. āno cepit xp̄m. et in. xv. āno peperit et cū xp̄o hic in terris vixit. xxxiij. annis. et post ascensionē supuixit. xij. āuis. cūr oib⁹ cōputat⁹ in. lx. anno obiit. Sz q̄rit qualē vitā bta ẋgo duxit post xp̄i ascēsionē vsq; ad ei⁹ assūptionē Rñdet sīn Hiero. q̄ bta ẋgo istā regulaz sibi statuerat: vt a mane vsq; ad tertiā oīsoni insisteret. a tertia vsq; ad nonā opi vacaret. a nona ẋgo ab oīone nō recedebat donec angel⁹ sibi cibū ministraret: q̄ sumpto cū āgelis cōuersabat. Ecce q̄truoz capl̄a q̄ in regula ẋgis erāt posita. Primū est de oīone. Scdm est de opatiōe. Tertiū de sua expectata refectione. Quartū de āgeli quersatiōe: qz cōuersatio ei⁹ magis cū angelis q̄ cū hoib⁹ fuit. Jtē sciēdū q̄ bta ẋgo maria optimā ptē elegit i pūi vita: et in morte et post mortē i celo: qō sic ꝓbat. Habuit em̄ in vita pūi ptē optimā q̄tum ad tres stat⁹ saluādoꝛ: qz extra illos tres stat⁹ null⁹ saluat̄ qz stat⁹ virginatoꝛ hz fructū tricesimū stat⁹ viduaꝛ fructū sexagesimū status virginū cētesimū. Ipsa igit̄ bta ẋgo habuit fructū tricesimū vt cōiugata fructū sexagesimū vt vidua: qz qñ ioseph spōs⁹ ei⁹ añ xpi passionē obiit ipsa vidua remāsit. Fructū cētesimū vt ẋgo imaculata. Jtā ptez optimā ẋgo bta elegit qz iter ceteras ẋgines p̄mo ẋginā

tas ē voluit. bñ ōz i dc. Maria mēte voluit ꝯgi-
tatē ꝑpetuē nisi de⁹ ei aliē reuelaret. xx vij. q
3. c. i. Sēdo ꝓsiderat hec ps optia ꝙtā ad vtē
pfectionē. Est enim vita actiua q̄ē ps bōa. est ꝛtē
plativa q̄ est ps melioz; ⁊ est extractꝫ cōpoſi
ta q̄ est ps optima. Et istā habuit btā ⁊ ꝯgo ma
ria. Et tō signat̄ p istas duas sozores. l. mar-
thā q̄ fuit activa. ⁊ magdalena q̄ fuit cōtēpla
tiua. Et tō hoc evāgeliū de illis duab⁹ sozori
bus hodie lectū ē i missa. Magna laus marie
q̄ vtrāq; vitā circa filiū exhibuit. Mā ꝙtū ad
diuinū atē ei⁹ cōtēplatiōi intēta fuit ꝙtū ad
hūanitatē sibi sedule ministrabat. Mā maria
sex opa mie xp̄o exhibuit. De hoc dicit Ber. in
ꝙdā ꝑmōe de assūptiōe; vt vzeuit illa sex opa
mi c peuteram⁹ Btā ⁊ ꝯgo maria sūmū filiū dei
in vtero suo suscepit; natū nudū pānis opuit
eluriētē pauit; fletiētē lacte potauit ifirmū p
tinxit. nō solū vicitauit; sz etiā fouēbat; lauā
bat; gestābat; frequētābat; ⁊ oia sibi hūana offi-
cia exhibuit. Ipsū etiā in carcere positū. i. in
crucis patibulo affigarū visitauit ipa tuta
cruce ei⁹ stetit; eiusq; sepulture interfuit. Se
cūdo elegit sibi optimā ptē i morte sua; ⁊ hoc
ꝙtā ad duo ꝓprio. l. ꝙtū ad modū quo in hora
mortis assūpta est. Modus aūt quo aie i hora
mortis assumunt̄ in celū est triplex. Quedā ei
assumunt̄ in celū p vnā angelū q̄ est ps bona
de q̄ dr. Exo. xxiij. Ecce ego mitto āgelū meū
q̄ custodiat te i via; ⁊ ducat in trā quā p̄misi
patrib⁹ tuis. Alij est q̄ā a multis āgelis assu-
munt̄ ⁊ hec est ps melioz; ⁊ illā ptē habuit mē
dic⁹ lazarus. de quo dr. Lu. xvi. Factū ē vt mo
reret mēdicus ⁊ portaret ab angelis in sinū
abrahe. Terci⁹ modus q̄ xp̄s ⁊ oēs sci ⁊ an
geli alicui aie obuiāt ⁊ hec est ps optima quā
maria elegit ⁊ hodie recepit. Mā xp̄s cū hono
rabili societate. l. cū oib⁹ sctis ⁊ āgelis marie
hodie obuiā venit ⁊ eā plouāt honorifice in
celū ducerē. Bis igit euacuatū fuit celū. Primo
q̄n xp̄s ascēdit; q̄ tūc null⁹ angel⁹ in celo re-
mānsit; sz oēs obuiā xp̄o venerūt tāq̄ regi suo
Sēdo q̄n btā ꝯgo maria hodie assumpta fuit
q̄ tūc oēs āgeli ⁊ oēs sci patriarche ⁊ ꝓphe
te et ceteri sci ꝓ tūc in celo existētes cū ipso
xp̄o marie obuiā venerūt; ⁊ ipsam tāq̄ reginā
suā honorauerūt. Tercio cuacuabit̄ in iudicio
q̄ tūc oēs in vallē iosaphat ꝓcidcent. Item
ꝙtā ad subiectū; q̄ cū corpe et aia assumpta
est beata virgo maria; vt pie credit ecclia. Si
ci tabi fil'gebūt sicut sol vt habeā. Mat. xiij.
Vromagis eius corpus sctm fulgebit q̄ dei
portauit. Mā tā honorifice assumpta est q̄ an
geli mirati sunt dicētes. Que est ista q̄ ascen
dit. Nē ei fuiss̄et admirati si sola aia ei⁹ ascē-
disset; q̄ multe aie sctōz ascēderūt aūt ipsaz
sed valde mirati sūt videntes feminā puram
creaturā ascēdere cū corpore glorioso. Ad quī
dem cōuenies fuit triplici rōne. Primo ex par-
te matris; q̄ fuit mater xp̄i ideo debuit subli
mari ad filiū. bñ. Damascē. Decuit matrē ad
filium sublimari vt ad ipsam ascēdat sicut ad
ipsam descēdit. Sēdo ex parte filij; q̄ cū
eius filius ku..; ideo debuit eā honorare p̄ce
ceteris sāctis; quō al's impleret p̄ceptū quō ipe
dedit de honore parētū ēxo. xx. Honora p̄em
et matrē tuā. Mā ipse xp̄s honorauit matrē
suā in vita; in morte; ⁊ post mortem. In
vita q̄ in iuuētute sua sibi subditus fuit q̄n
erat. xij. annoz. Itē in etate virili q̄n ad pcti
onē matris in nuptiis aquā in vinū conuertit.
In morte eā iohāni cōmēdauit. Post mortez
vt dicit Sedul⁹ sibi p̄e cēteris hoibus post re
surrectionē primo apparuit. Itē post assūpti
onem suā plonal's cū sctis et angelis in morte
ad eā venit ⁊ eā coronauerūt resplendentem p⁹ mor
tē eāq; cū corpe ⁊ aia in celū trāsmeauit ⁊ hono
rifice ad dexterā suā collocauit tanq̄ reginā
celi. Tercio ex parte nostra; et est magna virtu
tis q̄ assūpta est cū corpe ⁊ aia; quia ex hoc
maxime feminis spes resurrectiōis ⁊ ascēsio
nis datur sicut ⁊ xp̄s dedit magnā spē viris
ex sua ascēsione ⁊ resurrectiōe. Vñ sicut gen
tēs fuit q̄ xp̄i resurrectio gl'iosa accelerarē
vt per hoc viris daret spes gl'iose resurrectio
nis sic necesse fuit vt accelerarēt resurrectio
virginis marie; vt daret spes future gl'ie re-
surrectiōis sexui muliebri. Et tō ad honorem
mulieris ⁊ plenā fiduciā ipsaz nō vocat filiꝰ; sz
mulier(voluit esse. nō virgo; sz mulieribꝰ post
suā resurrectionē primo voluit apparere. Vo
luit igitur humanā naturā exaltari in mulie-
re in corpore ⁊ in aia ad hostis hūani generis
cōfusionē; et ipius hūane nature honorē; ad
mulierū firmā spē et fiduciā: ad dei laudē et
benuolētiā; qui etiā in sexu fragili tātā glo-
riā dignat⁹ ē ostēdere. Tercio elegit sibi opti
mā partē etiā post mortē quātū ad locū quē
sortita est. Loc⁹ aūt sortē in ptia triplex est.
Quedā sortiantur angelis in fine hierarchie ⁊
hec est pars bona. Alij aūt angelis medie hie
rarchie; ⁊ hec est pars melioz. Alij aūt āgelis
summe hierarchie; ⁊ hec est pars optima. Ma
ria aūt sup oēs chozos angelox est exaltata:
sup oēm celsitudinē celi est elevata; et ad dex
terā filii sui collocata. Et ideo non tm̄ hz par
tē optimā; sed etiā poptimā. Vñ de ea canit
Exaltata es sācta dei genitrix sup chozos an
gelox ad celestia regna. Ysiero. Credit ꝙ salva-
toz ipe sibi occurrit et cū gaudio eā secum
in thzono collocauit. nā marie claritas i celo
est beatis causa glozie; letitie ⁊ honorificētie
Glozie quia eius claritas btōs letificat. Ber.
Marie p̄ncia toꝛ⁹ illustrat oꝛbis adeo vt ipsa
supna ciuitas clarius rutilat virginee lāpa-
dis illustrata fulgoribus. Itē est cā letitie; q̄
sci sine magna letitia videre non p̄sūt matrē
suā sup oēs chozos exaltatā. Itē cā honozis:

ra honoꝛ eſt ſanctis habere fratrē. c. xp̄z ⁊ matrē. i. btām ꝙginē: quoꝝ vnus eſt rex: ⁊ altera regia totus regni celeſtis. Jtē q̄ꝫ ad officiū ſibi cōmiſſam hz em̄ officiū mitigādi ira m filij ⁊ iuſticiā ipius. Mā q̄cūq; xp̄s ex iuſticia patris vult mundū p̄ptr̄ ſceleꝛa ſua hec maꝛia ſe interponit inter deū ⁊ hoies ⁊ mitigat ⁊ placat filiū. vñ Ber. Nemo dñā tam idoneus qui gladiū dīi p nobis manus obiciat de iudicio amantiſſima per quā p̄ziā ſuſcepimus miſeꝛi: ozdīā de mānu dei noſtri. Jtē ſciendum q̄ maria que hodie exaltata ē et lotata ad dexteꝛam filij tā ſuſtētat mundū: q; totus mundus ſua iniq̄tate poſit⁹ eſt: ⁊ plenus p̄tō ꝛ et malozū hoim. Mor p̄z ad luce. Nam cōmunitimū eſt mala agere i mundo: ⁊ deū quotidie magis ac magis p̄uocare: q; cōe eſt mēdacē ⁊ ſcelēter p deū iurare ⁊ etiā p̄ vilis rebus ⁊ q̄ maiꝰ ē q̄ti die nemē dei blaſphemat̄ ſūt ⁊ hoies cōtra ſe bitrariē maledicunt. Et illa tria p̄cā maxa ſunt cōſſima in mundo. De his dictum eſt ante in ſermone ꝛc de diſtractiōe marie ꝙgis Jtē ſuperbia tam bōꝝ in beſtibus: in tunicis lōgis: in ſcīſuris multis Jtē auaricia tā regnat que eſt radix oīm malozū Hiere. vj. A minoꝛe uſq; ad maiozē oēs ſtudēt auaricie ſtultus ei vult cōtēnari; ſz q̄libet vult ditari: etiā ꝛtra ſalutē p̄priā cū reb⁹ iniuſtis. Jtē luxuria ē cōtraq; pauce p̄lone pueniūt ad ſtatum mātimonij i tegra caſtitate. ſignanē maſculi ⁊ tm̄ ois luxuria extra mātimoniū eſt p̄cm̄ mortale. Vñ dr i decre. 30 meretrices accedere eſt diuinitus p̄hibitū xxij. q. iij. meretrices Jtem nec feſta celebrāre nec feſtiuitā ſeruare: et heu iam veritas et fidelitas p̄ euꝛſum mūdi rara eſt. Vñ in p̄s. xj. Diminute ſunt ver̄itates a filiis hoiz Et q̄ſi ois hō iā eſt mēdax: nec eſt fidelitas. q; filius non diligit p̄rem: nec frater fratrē: nec amic⁹ amicū; ſz vnuſq̄q; p̄ximū ſuū decipit: ⁊ ſic de ſingulis. Et ita magna ⁊ multa mala q̄ in mūdo tā cōmittunt iuſticia dei nullo mō ſuſtineret: ſi mediatrix maria nō eſſet. Ob ꝛūt maria mundum hucuſq; ſuſtentauit. hoc oſtēdit p̄zimo in exēplo illo vbi xp̄s dixit angelo. Mucrōna buccina. Et ſtati tot⁹ mūdus q̄ſi ſoluū i moꝛe tremere videbat. Hoc exēplū q̄re infra i p̄ōptuario de exēplis btē marie ꝙginis. ix. Jtē oſtēdit in exēplo vbi infra miſſa ſolēnia imago btē marie ꝙginis vehemēter ſudare cepit. hoc q̄re ibidē xi. Ex eo regratiari tenemur btē marie ꝙgini q̄ xp̄s ex ei⁹ meritis nobis vitā noſtrā tādiu plongauit. vñ Ber. Mentē et oculos pauit cū manib⁹ ad te reginā mūdi at tollimus ⁊ coꝛā tue celſitudinis gl'a genua flectim⁹: ceruicē meliuam⁹: ac plenas ſuſpiriis ad te p̄ces trāſmittimus. Jtē circa illud feſtū querit vñ oꝛtū hz q̄ hodie benedicunt herbe ⁊ fruges. Rñdeo q̄ oꝛtū hz a dño apl'ico ieſu xp̄i vicario. Vñ legit in cronica Hermanni q̄ anno dñi. cclxxv. fanct⁹ Eutichianus papa conſtituit hūdici herbas ⁊ nouos fructus suas ⁊ fabas/ ⁊ paſſus eſt ſub p̄bo imp̄atoꝛe. Quantū ad ſcām p̄tē p ifoꝛmatiōe nīa fideliū ſicut hodie pagimus obitū ⁊ aſſumptionē btē ꝙginis marie tūc celebrandū eſt oib⁹ xp̄i fidelib⁹ q̄ nulli⁹ ſcienter in p̄tō moꝛtali ponatur de ſero doꝛmitū p̄ptr̄ incertitudinē moꝛtis. q; ḋ hodie dr̄ ſero ſano coꝛpe vadit doꝛmitū ignoꝛat an eras mane reſurgat: et ſi ſic in illa nocte i p̄tō moꝛtali moꝛeret̄ eternale dānaretur. vñ Aug. de ꝛbis dñi Audoctoꝛ eſt q̄ cū bno p̄tō moꝛtali doꝛmit q̄ ſcit cū ſcpt̄ horib⁹ de moꝛte ſua minicē obligaris cōſligit. Vñ ſalutifeꝝ ⁊ laudabile eſt q̄ q̄lz de ſero ante ingreſſū lecti ſui oꝛet ad minus vnū pater noſter ⁊ vnū auc maria: ⁊ ſymbolū fidei: q; valde bonum ē de ſero ⁊ de mane oꝛare ſymbolum ⁊ cum contritione coꝛdis dicat cū Dauid. Miſerere mei de⁹ ſm magnā miaz tuā. tūc dñs noſter ieſus xp̄s ē tā bonus ⁊ miſericoꝛs q; ſi illo die q̄nq; vl'ra vl'octо p̄tā moꝛtalia vl'eriā plura cōmiſiſſes ⁊ cū vera cōtritiōe coꝛdis implozas cū publicano miam dei dicēs. Deus p̄pic⁹ eſto michi p̄tōꝛi ⁊ ignoſce michi hodie p̄tā mea; ſicut ⁊ dulciſſi magdalene peccatrici p̄tā ſua. Ego em̄ offendi te hodie trancēdo iurādo. blaſphemando: maledicēdo: ⁊ ſuperbiendo: in omiſſione multoꝛum bonoꝝ. ⁊ in illo p̄tō vl'in hoc: i ſpe recogitando illud p̄tm̄ in quo magis peccauit unq̄ intēdo amplius facere ⁊ firmiter p̄pono confiteri p̄ loco ⁊ tpe. Tunc ante q̄ intrabis lectū tuū deus idulſit tibi oīa peccata tua hoc p̄baē. Ezech. xviii. In quacūq; hoꝛa peccatoꝛ ingemuerit ꝛc. Et ſi cōtigeret te illa nocte ſic moꝛi: tunc eſſes vnus de ſaluādis Et q̄ñ de mane ſurgis de lecto tuo iteri q̄ indutis veſtimēta tua ter̄ vnū pater noſter ⁊ ave maria ⁊ ſymbolū fidei ⁊ dis. O piiſſime dñe ieſu xp̄e. ego hanc oꝛationē tibi offero ⁊ oēs labores quos hodie fideliter laboꝛando ⁊ oēs tribulatiōes ⁊ iſtemitates quas hodie ſup me p̄miſeris fieri hodie tibi offero p̄ petis meis: tūc illo die quicq̄d fideliter laboꝛaueꝝ tu ſutoꝛ tu ſartoꝛ: tu faber/ piſtoꝛ/ carpētarie. tu miles tu miles ⁊ ſic de ſingulis famule ⁊ famula erit tibi totū meritoꝛiū vite eterne cū eis i gēa ⁊ fideliter laboꝛes. vñ ꝛ i p̄. exxviij. Labores manuū tuaꝝ: q; mānducabis btūs es ⁊ bñ tibi erit Et p q̄lz tribulatione habebis ſpāle gaudiū. vñ Jo. xvi. Triſticia veſtra vertet̄ in gaudiū Sz heu plures ſūt cū de ſero vadūt doꝛmitū nec cogitāt de deo nec de ſāctis: nec de ſalute aie ſue. Et etiā q̄ñ de mane ſurgūt tūc curūt ad laboꝛes tā q̄ equus de ſtabulo. Contra tales dicit dñs p̄ pphām i p̄s. xxxi. Nolite fieri ſicut equus ⁊ mulus ꝛc. vñ etiam Ariſto. Inter oīa animantia ſol⁹ hō hz rōnem Vñ q̄lz hō admin⁹ de mane et de ſero aſſidue dz cogitare q̄

deo a quo hꝫ oia. vñ apls. i. Cor. iiij. Quid habes quod non accepisti. Iré ſciẽdũ q̃ dlz hõ q̃ ſtat in ẽa cõtritõe et in bono ꝓpolito ãplius nõ velle peccare nõ pt̃õ mortal. vñ Ber. Cũ p bonã voluntatẽ ei ꝓpimus esse dei desinim⁹ esse vy aholi. Vñ dlz q̃ irendit saluꝰ semp bz ſtare ⁊ inueniri in bõa voluntate. Et iã dictis pz q̃ ille est pt̃õ mortalis q̃ mortaliꝫ peccat ⁊ de hoc non dolet: aut q̃ ſtat in ꝓpolito peccandi mortaliꝫ. Quantum ad tertiã partẽ ſciendum q̃ oẽs hoies recurrere debẽt ad btãm ẽginez tanq̃ ad reginã ꝓtentem: ⁊ tanq̃ ad matrem mie in oibus infirmitatibus ⁊ ãgustus. Et ſi gnãter hodie in festo assumptionis sue qñ int grauit de hoc mũdo est ſolennit celebzanda: ⁊ venerandaz: et ẽt p totũ tricesimũ brẽ ẽginis vt ipsa v̄ nobis astare in extremis nr̃isqñ de hoc mundo exituri sumus. Maz ipa btã ẽgo vult fideliꝫ astare eis q̃ ei seruiũt: ⁊ eam fiducialiter in extremis inuocant ⁊ se ei recommẽdant. Hoc oñditur in illo viro qui eã in agone inuocauit: ⁊ ipsa btã virgo apparuit ei et cõſo labatur eum. Hoc exẽplum q̃re infra in ꝓmptuario de exẽplis brẽ ẽginis. lvj. Sz q̃ritur quid ozare debemus brẽ ẽgini i extremis nostris. Rñdr q̃ salutifex est ozare illuz versum. Maria mater gr̃e mat miserico2die tu nos. ꝛc̃ hoc oñdituꝛ illo antiquo patre religioso qui in agone vidit infinitos demones circa se: et q̃ñ incepit ozare. Maria mater gr̃e. ꝛc. statim maria affuit: demones fugauit. Hoc exẽplũ quere ibidẽ. lx. Item vna est btãm ẽginẽ honozare p illam antiphonam. Salue regia. ꝛc. Hoc pz in illo canonico cui i extremis appuit beata virgo maria dicens ei. Nunq̃ damnaberis. hoc exẽplum quere ibidem. lxij. Iré ruſticis ⁊ secularibus beata ẽgo parata est subuenire in extremis. Exemplum de illo iniquo cuſtico quem beata virgo maria liberauit a dãnatione ⁊ potestate demonũ. hoc quere ibidem li. Item sciendum q̃ ẽ multũ vtile ieiunare vigilias beate marie virginis. Exemplo de illo q̃ q̃tuoz vigilias ꝑncipales marie virgis ieiunauit in pane ⁊ aqua ⁊ non potuit moꝛi nisi confiteretur ⁊ sacramẽtũ eucharistie sumeret hoc quere ibidem. lv. Vltimo sciendum q̃ pie est credendum: ⁊ speranduꝫ q̃ beata ẽgo maria non sinit hoiem aliquem damnari qui ei fideliter seruiuit. Hoc ostenditur in illa magna peccatrice que eã quoti die saluauit: ⁊ ei vnã missam comparauit: ⁊ sic sanata est. Hoc exemplum quere ibidem. lxxiij.

¶ De sancto bartholomeo apło. Ser. lxxxij.

HOc est ꝑceptũ meum vt diligatis inuicem sicut dilexi vos. Ita scribitur Joh. xv. in tutantis festiuitatis in euangelio sepe inducit nos dominus noster ihesus christus ad dilectionem ꝓximi ⁊ p ẽns ad dilectionẽ dei: q̃ deꝰ in homie aut diligitur aut odiꝫ. vñ Chrꝫ. sup Matth. Sicut rex in imagine sua honozat: sic deꝰ in hoie diligit vel oñditur: non pt̃ hoiem odire q̃ deum amat. nec pt̃ deũ amare q̃ hoiem odit. Et ergo in hoc q̃ ꝑs nos inducit ad dilectionem ꝓximi inducit nos piter ad dilectionẽ dei. Vnde in pñti ſer. ad honorẽ ſcti Bartho. tria sunt dicenda. Pzio ꝓuilegia sancti Bar. Sẽdo aliq̃ ꝓ ſingulatiõe nr̃a. Tercio aliq̃ miracla. Quantũ ad ꝑmũ xlioerande est magna liberalitas dei q̃ p modico ⁊ trãsitozio honoze quẽ ſcti ſibi dt exibẽt in ẽtis eos glificare dignaꝫ in celis. Talis fuit. b. Bar. q̃ cũ honozauit ⁊ iõ deꝰ eũ ꝓuilegiauit multipliciter et ꝓmo in hoc q̃ ipm ex oib⁹ mũdi hoib⁹ elegit sibi in apłz. Secundũ ꝓut. qz nobilis fuit inter ceteros apłos. Mã ſcrũs Andreas ⁊ frater ei⁹. Petꝰ fuerit piſcatoꝛes. ſili ſcrũs Jacob⁹ et scrũs Johẽs duo ẽtes fuerunt piſcatoꝛes. Iz ipe fuit nobilis ⁊ i signũ hui⁹ fuit vestit⁹ collobio albo et pallio albo qđ p ſingulos angulos gẽmas hñt purpureas ⁊ in. xxvi. ãnis vestes ei⁹ ⁊ ſãdalia nõ foꝛdãt nec vestes. Tertiũ ꝓut. qz fuit magne deuotiõis ⁊ letitie: qz cẽtries i die ⁊ cẽties in nocte coram deo genua sua flectebat: ⁊ sic oẽs actꝰ tã diurnos q̃ nocturnos ofonib⁹ ꝓsequebat. Aug. in quadã epła. Oẽ qđcunq̃ ichoaueris facere ꝓmo inuoca deũ ⁊ gr̃as ei age. ⁊ cũ glũmaueris illũ sibi fac. vñ etiã Hier. Nec ecclia⁹ añ sumat nisi oꝛõe ꝓmissa nec recedat a mẽsa nisi gr̃e referãtur creatoꝛi. Quartũ ꝓut. q̃ nõ ſolũ fuit apłs ſz etiã martyꝛ. Vñ rex astrages tulit apłz ꝓmo fuit⁹ cedi. ſcdo sic cesũ viuũ excoꝛiari. tercio fecit ipm decollari. Quitũ ꝓtut. qz ipse septimũ articulũ. xij. articulis cõpositi d̃r̃e. Ascẽdit ad celos sedet ad dexterã dei ꝑis oipotentis. In isto articulo attẽdere debemus q̃ xp̃s ascẽdit gauden ter ſm illud ps. xlvi. Ascẽdit deus in iubilatione et ihe sol⁹ ascẽdit: sz oẽs aie q̃ ab ipo de limbo liberate fuerũt. vel sc̃oꝝ patrũ p phãrũ pr̃iarchaꝝ: ſcoꝝ innocentium: ſãcti Johis baptiste et oiz ſcoꝝ iustoꝝ q̃ fuerit ab initio mundi moꝛtui et purgati. Ye aie linguale cũ xp̃o ascenderũt ⁊ fuerũt in maxima iubilatione. Vñ in ps. Ascendens in altũ captiuã duxit captiuitatẽ. i. illos q̃ fuerũt captiui in limbo inferni. Sextũ ꝓut. qz festũ ei⁹ hodie i toto mũdo ſolẽniter celebzatur ⁊ vigilia ei⁹ sub ꝑcepto ieiunaꝫ. Septimũ ꝓtut. qz quotidie i ſingulis missis in toto mundo nominaꝫ. Qui cũ ad sedẽdaz ptẽ ſciẽdũ q̃ ꝓximũ diligere tenemur ꝓpter naturalẽ attinẽtiã sine paratelaz. Oẽs enim sum⁹ fres ex vno patre ⁊ etiã ex vna matre. i. ab adaz et eua p geniti ab vno patre celesti creati. Et i sup oẽs habem⁹ vnũ baptiſma vnã hereditatẽ in celo possidendam vnde Aug. Oẽs frẽs sum⁹ ſm q̃ hoies sum⁹. Item

Aug. Voluit deus vnicū hoiem formare i ꝓnci
pio a quo oēs homines ꝓcederent vt cāꝫ ſcēs ſe
oēs homines amarēt. Itez diligēdus eſt ꝓxim⁹
ꝓpter ꝑcepta dei. Vñ dñs in euāgelio hodierno
Hoc eſt ꝑceptum meū vt diligatis inuicem
Cern hac charitate ꝓximi eſt quintuplex gra
dus. Nā ꝓmo dz ꝯs diligere vxorē ꝑ parētes
Vñ ḡrīē vxor vir dz plus diligere vxorē ꝙ pa
rētes (Rñdr q̄ lic cordialis dilectiō/ſz plus dz
honorare parētes ꝟbis ſ factis. dñi Gen. ij. le
gif q̄ adā poſt creationē eue dixit Hoc nūc os
ex oſſib⁹ meis: et caro de carne mea. Quāobrē
relinq̄t ꝑrem et mrem et adhęrebit vxori ſue.
Scōo dz ꝯs diligere pueros ſ cognatos: qz di
cit ſcūs Tho. ij. ij. q. xxvi. Illi q̄ nobis coniū
cti ſunt ꝑ carnis originē ſpālius ſunt diligēdi
Tercio domesticos. Quarto extraneos Quinto
inimicos. Vñ hic querit vtrū inimici q̄ ſunt
mali ſint diligendi. Rñe in q̄tū inimici ſunt
mali ſic cōſiderādo q̄tū ad culpā ſic ſunt odiē
di. Vñ deus odit malos tali modo in q̄tū mali
dñi i ps. xxviij. Iniquos odio habui. Sed cōſi
derādo inimicos ſ malos in q̄tū hoies ſunt ſcz
ad imaginē dei facti: et adhuc ſunt in via ſ in
potētia veniēdi ad ꝓriam et ad beatitudinē/ſic
ſunt diligēdi. dñi Aug. Cū dico hō malus duo
dico. ſ. hō et malus. in q̄tū hō eſt diligēdus: in
q̄tū malus eſt odiēdus. Et ideo iz malox hoim
malicia ſit odienda/ipſa tñ natura poſſibilis bti
ficari eſt diligenda. Et ideo dicit dñs mat. v.
Diligite inimicos vēros ſ benefacite his q̄ ode
rūt vos: et orate ꝑ ꝓſequentibus ſ calūniātib⁹
vos. Sed diceres quō debeo diligere ꝓximū.
Rñdr̄ꝯ q̄ hētur Mat. vij. Oīa q̄cūq̄ vultis
vt vobis faciant homines ſ vos facite illis. Itez
illud Thobie. iiij. Quē ab alio oderis tibi ne
tu alio feceris. Quarto ad tercia p̄cepta
ſciēdum q̄ oēs homines dēt hodie ſcām Jo.
tanq̄ ſingulare patronū inuocare in
firmitatibus ſ neceſſitatib⁹ ſuis. Et ꝓxio qu
patiūtur febres. Vñ q̄da adoleſcēs cū nimio
febris feruoꝛ ſalutatione ac benedictiōe mox et
primo ceſſauit ſanitate a bō bartho
lomeo q̄ ſtatim ſan⁹ effect⁹ eſt ſ receſſit ſa⁹ ēs
Itē q̄dam mulier cū nimis febre ante corpus
ipſi⁹ ſancti poſtulauit ſanitate miaz dei: que inter
ceſſione bti Bartholomei ſana receſſit gr̄as agens
deo. Item ſuccurrit ꝟbis⁹ febricitātibus Vñ
quedā ſcrimonialis q̄ laborabat nimio febris
graue dolorē capitis patiebat ꝙ lōgū
bū brachiū leuare hēbat: ita vt illū cor
ad os ꝓpere: et iacuit añ pedes
ob⁹ ſana receſſit gr̄as agēs deo. Itē q̄
patiūt dolorē oculoꝝ Vñ q̄da clericus cuius
bū oculū infirmitas lōgo tpe fecerat egrota
re ꝙ
bth. apſi ſtatim ſanitatē re
cepit
eodem oculo mārcia remo
uerat. Ite
az ſcrimonialis femina hūs
oculos ippos veniēs ad ſepulchrū bti bartho
lomei tm̄ deuote ꝙplozauit: et ſtatim ſanata eſt
Itē q̄da mulier pre oculoꝝ dolore excecata eſt
que dicta ad ſepulchrū bti bartholomei et ibi
aliqualit̄ diu tacēs: ſ tm̄ deuote inuocans ſa
nata eſt et illuiata ſ ſine dolore recedit. Item
paralitici debēt tm̄ inuocare. Vñ q̄da puella
lōgo tpe fuerat paralitica ſ mēbris eius⁹ diſſo
luta ꝓiecta eſt ante corpus apſi bartholomei
cui diuia gr̄a ꝑ merita tm̄ ꝓtinus bartholomei apo
ſtoli ita integerrimā ꝓtinus ſanitatē vt ner ſi
gnū ꝓtine infirmitatis i ea reperiri poſſet ſed
valēs ac leta recedit exiliēs ſ laudās deū. Itē
ſcūs bartholomeus hz ptātē ſup demōes. Vñ
ꝓcepit demoni dicēs Cōfitere immunde ſpūs
illos homines q̄ hic i templo tacēt infirmi q̄s eos
leſit. Rñdit demō. Princeps noſter diabol⁹
ipſe nos mittit ad homines vt lesamus ꝓmo cor
nē eoꝝ. qz i aias eoꝝ nō poſſum⁹ hñe ptātē ni
ſi ſacrificauerit dñi ꝑ ſalute corꝝ nobis ſa
crificauerit ceſſamus nocere eis: qz tūc i aias
eoꝝ hñe incipim⁹ ptātē: tūc ergo ꝙ hoc q̄ ab eoꝝ
leſiōe ceſſamus videmur curare eos ſ colimus
q̄ſi dij cū ꝑ certo ſim⁹ demōes: ſ nichil poſſa/
mus nobis aut alijs ꝓeſſe. ſz ſp ārim⁹ holb⁹
obeſſe. Itē legit q̄ ſcūs bartholomeus lōgo
tpe orauit ꝑ quodā ppō. ſ illi nō ſe emēdaue
rūt. tūc dei iuſticia ꝓmiſit vt a pagenis quaſi
oēs tuerēt deleti: ſ ſcūs bartholomeus appa
ruit cuidā ꝓlone deuote dicēs. Per lōga anno
rū tpa ꝑ hoc ppō deū deſpicat⁹ ſuſti ſ meis ꝑ
bus ꝓclamat deus q̄ vſq̄ nūc ꝓtulerūt i pace
ſecuri: ſed qz multiplicata ſunt mala et nulla
ſubſecuta eſt illius ppli emendatio: ideo tam
diu tra non potui impetrare a deo liberationem
ideo omnes quaſi perierunt.

De natiuitate gl̄ioſe ꝟginis marie. ſer. xxxiiij.

Sapientia edificauit ſi
bi domū ꝓuerb. ix. Cupiēs dei fi
li⁹ ꝑ ſuſceptionē hūane carnis habi
re nobiſcū nullā domū ſpāliē inueni
re poterat q̄ tm̄ ac talē hitatorē digna recipe
rēt: et tō opotuit vt ipſam de nouo edificaret
Ista dom⁹ eſt btā ꝟgo maria cui⁹ hodie natale
ꝑ dr̄ q̄. ſ. Eccl. xxiiij. Qui creauit me requeuit
tabernaculo meo. Et q̄uis tota trinitas ſit q
domū edificauerit ꝑ tm̄ ſ ſpūſcūs edificauerit
eā filius tm̄ qui eſt dei ſapia edificauit
eā ſibi: ideo dr̄ Sapiētia edificauit ſibi domū
Vñ in ꝓſti ſermone ad honorē gl̄iose ꝟginis
ſcia ſunt dicēda. Primo quare hoc feſtum eſt a
nobis ſolenniter celebrandum. Secōo aliqua ꝑ
ſiōzmatiōe nra. Tercio aliqua miracula. Quā
q̄ ad ꝓmam partē illius ſermōis eſt ſciēdum
q̄ hoc feſt nātiuitatis ꝟginis marie ſolēniter
et deuote ſ letant eſt ab oib⁹ xp̄i fidelib⁹ cele
brandum. Primo ꝓpter ipſam btām virginez
mariaz: qz ſi eā corde diligimus gaudebimus
vbiq̄: qz hodie nata eſt q̄ eſt mater nra et dña

angelo q: et iō ecclia cātat Litteris misse Gaudeamus oēs in dño. Sedo ꝓpter filiuz: qz sibi reputat esse factum quicquid mīi honoris aut seruicij exhibet Hiero. i ser. Quicqd genitrici eius obsequiosissime impenditꝫ totum deo attribuit. Unde etiā Ber. om. k. sup. eūā. Missus est. Non est dubiū quicqd in laudibus matris ꝓferimus ad filiū ꝓtinere. et cursum cum filiū honozamus a laudibus matris non recedimus. Unde etiā Damasce. Honoz qd ad ipaz est / ad deū qui ex ipsa incarnatus est reducitur Cassiod. O maria tu patrona humani generis tu afflictis eris medicina singularis: nō tuo egebit munere: cū peccare cupiemus? Ber. Nō sunt co: humane necessitates quot in btā ꝟginē maria efficaces subuēciones. Idem. Taceat qd btām ꝟginē mariā inuocauit: non exauditus sit. Tercio ꝓpter ipsam ꝓpriā vtilitatem. Nā maltū vtile: fructuosuz est nobis honorare btām ꝟginē mariam: et eā diligere: et ei fideliter seruire. Unde Ber. O felix maria qui te diligit deum honorat: qui tibi seruit deum refici: qui tibi adheret a deo nunq̄ derelinquetur qui nomen tuz puro corde inuocat: quicquid postulabat indubitanter consequet. Item scien dum q̄ tres natiuitates in anno ecclia solemnizat. i. natiuitatem xp̄i: marie: et iohis baptiste. Nec immerito xp̄s ei plenus fuit gra in conceptu et ortu et dñs oim grauum. de quo dr Joh. i. Plenum gratie et ūitatis. Joh. baptista in suo ortu fuit plen⁹ gre et nūcius gre Lu. i. Spūsancto replebitur adhuc ex utero matris sue. Maria hodie nata est in gratia et est mater et distributrix gre. unde Eccl. xxiiij. In me oīs gratia vīe Ber. Non dicit maria ꝑmunes gras habere: nec paucas sed quicquid summū: quicqd altissimū fuit in gra: hoc totū abundantissime possidebat. Unde iterum Ber. Ego puto q̄ copiosior sanctificationis benedictio ꝟ in alios ab utero sanctificatos in eā descenderit que nō solum ipsius ortum sanctificaret: sed etiam eius vtā deinceps immunē ab omni pctō conseruaret: quot alii nemini in natis mulierū creditur esse donatū. Nō sciēdum q̄ btā ꝟgo altior est oībus hoibus ergo cantī de ea. Virgo singularis inter oēs mitis. Et in his tribus nec ꝑmaz similē visa est habere: nec sequentem. i. ꝓpter gratz plenitudinem ūitatum pulchritudinem meritoz multitudinē. Sed et quo hodie solemniter in toto mūdo festuz natiuitatis virginis marie celebratur tunc principaliter dicendum est quō cōcepta est et nata fuit: et hanc hystoriam quere ante in festo cōceptionis gliose ꝟginis sermone. b. parte. ii. Item sciendum q̄ festum natiuitatis ꝟginis marie est festū valde gaudiosum. Nam tota terra gaudet de natiuitate ꝟginis marie. Unde gaudet quia inuenta est puella fidelis cui committeret thesaurum suū. Ecclesia gaudet: qz longo tempore anhelabat talem mātem habere. Ipa ei est maxia et dignissima mat: qz maiorem deus facere non potuit. unde Bern. Mecum ista decebat dñi mātem esse ꝟ virginem nec ꝟginis filium alium ꝟ deum. Item gaudet spūsanctus de tā mundo receptaculo in quo descendere deberet et obūbrare: in quo nullam resistentiam vel inquietudinem haberet. Item angeli in celo gaudent de ortu ꝟginis. Unde cantat hodie in ꝓncipio misse. De cuius natiuitate gaudēt angeli et collaudāt filium dei Et merito: qz hodie regina angelo nata est. Nam a principio creationis angeli regem habuerūt: sed hodie regina orta est et nata de sancta anna. Item sancti ꝑres existentes in limbo gaudi sunt hodie qz nata est illa que portare debuit pugilem roy et liberatorem Luce. i. Visitauit et fecit redemptionem plebis sue israel. Item hodie debent gaudere omnes hoies in mundo existentes: qz hodie nata est mat oim iustoz. ergo dicit mat gre: et etiā oim pctoz. ergo dicit mat misericordie. Et in signum huius quotidie inuocamus eam dicentes. Salue regina mat mie. Ipsa eīm pōt scit et vult nos iuuare. Ber. Non em̄ deest ei potestas: qz mat est omnipotentie nec voluntas: qz mī est misericordie: nec imperandi industria: qz mat est sapientie. Quod autem btā ꝟgo maria sit potentissima: hoc ꝓbat ꝓmo quia habet potestatem sup filium suum ipsum xp̄m ꝓpē matne auctoritatis imperium quod nulla alia creatura habuit: nec etiam habebit. unde dicit Luce. ij. Et ipse erat subditus illis. Ber. Quis quibus deus hominibus. Item habet potestatem et dominat potent in celo: qz quicquid petit impetrat: et ipa quotidie materna sollicitudine ꝓ nobis filiū exorat. Et hinc est credendum est q̄ quicquid petit a filio suo q̄ sibi respondeat quod salomon respondebat matri sue dicens. Pete a me mat quod bis: nec enim phas est vt auertam faciem meam a te. Item dominatur inferno: quia demones arcet et refrenat ne p. nt nocere familie et familiabus suis: qz demones ipsi non solum timent eam: sed etiaz nomen ihūs ꝟginis Marie: quod nullomodo possunt audire nec ꝑmanere vbi deuote et plena vere hoc nomen maria noiat. dñ. Ber. Fluunt et pereunt sicut cera a facie ignis demones vbicunq̄ inuenerint scriptā hui⁹ noīs inuocationem. Item dñat in purgatorio dum multas alias meritis suis ab ipsis penis liberat. Unde legit de sancto Bernardo q̄ ipse in ꝓprijs diebus vidit descendere btām ꝟginē mariam in purgatoriū cū luce magna. et cum bene misset ad ostium purgatorii [illegible] ium que erant ibi clamabant. [illegible] mat dei libera nos. Et cuz egredi [illegible] credu/ cebat magnam multitudinem [illegible] Item

dominaꝛ i terra: quia nullus peccatoꝛ excipiꝫ quin omnes ad tuã miam ire possint. Nam cũ oẽs sancti ⁊ angeli derelinquãt pctoꝛem: ipsa tamen non derelinquit: nec vnq̃ derelinquet aliquem peccatoꝛẽ q̃ ad ipsam cõfugiet. Ide Anselmus. Maria tu peccatoꝛem toti mundo despectum materno affectu amplecteris: nec deseris eum quousq̃ deus per te placatus ipsum sue gracie ceꝛo reꝛmabit. Certa quod sciendũ q̃ quidam peccatoꝛes peccant per infirmitatem: et illis aperit sinũ sue potẽtie: qꝛ dat illis ꝛtutẽ resistendi. Itẽ alii peccãt p ignoꝛantiã: ⁊ illis aperit sinũ sue sapie ⁊ dat ꝛtutẽ recognoscẽdi etiã aliqui peccãt p certã maliciã: et illis aperit sinũ sue mie: qꝛ dat eis gꝛã penitẽdi. vñ Ber. Maria mẽ mie sinum oibus aperit de plenitudine ipsi⁹ accipiãt vniuersi captiu⁹ redẽptionẽ eger curationẽ: tristis ⁊solationẽ: tẽptibus cõꝛtationẽ: pctoꝛ veniã: tullus gꝛam angel⁹ leticiã filij pdona carnis hũane lubstãtiã: tota trinitas gꝛam. Quãtũ ad scdam ptez illius ser. est sciẽdũ q̃ post xp̃m ad nullũ sctoꝛ tantã cõfidẽr: ã habere debem⁹ sicut ad btãm virginẽ mariã q̃ est mater oim nostrum ⁊ sola plus põt apud deum impetrare q̃ oẽs sancti in celo vñ Ber. Data est tibi oĩs ptãs in celo ⁊ i terra vt oia q̃cũq̃ volueris valeas ipetrare. Ex q̃b⁹ pz q̃ ei⁹ ptãs est tãta q̃ oibus hoibus nobilibus et ignobilibus: cuiusq̃ vicis ⁊ muliercꝫ filiis et filiabus: famulis et famulabꝫ põt subuenire cũ eã devote iplozãt. Etiam omnibus tẽpꝫ: in hyeme: i estate: de sero: mane in meridie: a media nocte põt succurrere eã in vocãtibus. Etiam i omni loco: i cãpis: i aquis in domo: in foro in mẽsa: in lecto põt subuenire. Eriã i oibus caulis: i paupertate: i tribulacia in psecutione: in infirmitate: in tentationibus variis ⁊ i oibus necessitatib⁹. vñ Ber. Loquere dña ⁊ audit filiꝰ tuus: et q̃cũq̃ petieris impetrabis: vñ etiã Anselmus. Ab initio renouationis humane oibus sub tuũ pslidiũ confugientibus huiusq̃ succurristi. Idcirco pze omni creatura omni laude dignissima dici ⁊ esse meruisti. Itẽ dictus scs Ber. elicit q̃ nunq̃ aliqs hoim quantuscunq̃ status fuerit q̃ devote et confidenter bãm ỽginẽ mariã invocauerit ab initio xp̃ianitatis vsq̃ hodie semper ei succurrerit. vñ Ber. Sileat tuã miam bã virgo maria q̃ te invocatã in necessitatibus suis sibi meminerit defuisse. Etiam ex dictis scti Anselmi elici põt q̃ nũq̃ aliquis famulorꝫ vel famularꝫ q̃ devote eã invocauerit ⁊ fideliter seruierit virgini marie: dãnatus est nec dãnari põt. vñ Anselmus. O beatissima virgo maria ois ad te cõuersus et reductꝰ impossibile est vt pereat. vñ oẽs hoies quotidie invocare debent virginẽ mariam dicẽtes. Mõstra te esse matrẽ sumat p te pzeces q̃ p no. na. tu esse tuus. vñ Ber. O mater dei et hois: o mater mi et iudicis: o mr̃ regis ⁊ exulis cũ sis mater misericoꝛdie: non decet vt inter filios esse discoꝛdia pmittas. Et sciendũ q̃ ego gliosa iureiurando tenetur nobis subuenire: ⁊ si nõ faceret tunc iniuste ageret. De hoc q̃re in disci. de tpe ser: circa. B. Quantũ ad tertiã partẽ illi⁹ ser. ẽ sciendũ q̃ btã virgo maria põt oibus hoibus subuenire eã devote invocantib⁹: in omi loco in oi tpe: in oibus necessitatib⁹. Et pmo illis qui patiuntur infirmitates et plagas i membris suis: ⁊ hoc ondit in illo maledicto quẽ sacer ignis inualit ppt̃ maledictiones suas quẽ btã virgo ⁊ scꝰ vpolitus sanauerunt: hoc q̃re inpꝛomptuario btẽ marie virginis. xxxb. Eriã in periculo maris. Exemplum de illo q̃ cecidit inter duas naues in pfundũ maris. et hoc q̃re ibidẽ. xxxix. Itẽ in periculo tẽpestatum fulgurũ et tonitruoꝛũ. Exẽplum de hoc quere ibidẽ xc. Eriã mulieres in partu laboꝛantes debent eã p antiphonam Salue regina invocare. Exẽplum de muliere q̃ septem diebus laboꝛauit in partu ⁊ scꝰ Fraciscus et btã virgo subuenerunt ei. hoc quere ibidẽ. xci. Vltimo sciendum q̃ multũ vtile est in qualibet ciuitate habere ecclam in honoꝛe btẽ marie virginis dedicatam et etiam in villis: quia beata virgo maria est singularis pctrix illi⁹ ciuitatis aut ville. Exemplum de illa ciuitate que erat obsessa ab inimicis: ⁊ btẽ virginis imago eam liberauit ab hostibus. q̃re ibidem. xxxiij.

De exaltatione scte crucis. Ser. xxxb.

Si exaltat⁹ fuero a terra oia traham ad meipm. Jo. xij. Sicut inuenit̃ gratias in reb⁹ p quã descẽdũt vt pz i tra. ⁊ iuitas p quã ascẽdũt vt pz i igne. sic i aliqb⁹ hoib⁹ est superbia: q̃ facit coꝛ grossũ ⁊ põderosuz: ⁊ facit declinare. iuxta illud Lu. xviij. Omis q̃ se exaltat humiliabit̃: qꝛ igit lignum scte crucis sicut erat humiliatũ i hoc q̃ erat supplicii latronũ: ita fuit valde exaltatum i passione in hoc q̃ membris xp̃i tanq̃ ex margaritis oꝛnatus fuit. Eã hodierno die i hoc q̃ heraclius imꝑator ipsam crucẽ de hostib⁹ gliose triũphauit. Ju pze missis igit̃ ỽbis duo tãgunt. Primũ est exaltatio scte crucis cũ dꝛ Si exaltat⁹ fuero Scdꝫ est utilitas passionis cũ subiũgit. oia traham ad meipm. Unde in pñti ser: tria sunt dicẽda. Primo de exaltatiõe scte crucis. Scdo aliqua p inꝛormatione nra. Tercio aliqua miracula p nra cõsolatione. Quãtum ad pmã partẽ est sciẽdũ q̃ celebrando scte crucis exaltationẽ p cõsequẽs recolim⁹ dñicam rationẽ. Dñs cantatur Tuã crucẽ adoramus dñe tuam gliosissimã recolimus passionẽ. unde sanctus Thomas in iii. parte. q. xxb. arti. bi. Crux xp̃i põt adoꝛari adoꝛatiõe latrie: qꝛ crux xp̃i sãguine pfusa est ỽba imago crucifixi expansi ⁊ etiã bona imago est etiã lignũ q̃cũq̃ ad modũ crucis ꝛmatum.

Exaltatio sctē crucis.

Circa ipsam exaltationē sctē crucis est sciendū q̄ crux xp̄i p̄mo exaltata est in die paraſceues q̄n xp̄s in ligno crucis ſuſpēſus fuit. Sed q̄re res quare xp̄s i ligno crucis mori voluit. Rñ vt mala ade restitueret. Adā em̄ cōtra mādatū dei pomū ligni vetiti comedebat. & iō q̄uenies fuit q̄ xp̄s ad satisfaciēdum p̄ illo pomo ſeip̄m pateret ligno affigi quaſi restituēs q̄d adā ab ſtulerat. Juxta illud p̄s. lxviij. Que nō rapui tūc exoluebā. Aug. Cōtēplit adā p̄ceptū accipiēs ex arbore pomum: & q̄d adā amiſit xp̄s inuenit. Scdo exaltata est sic vt hodie festum exaltatiōis celebzam⁹. Pmo quo sctēdū q̄ ppt̄ magnā victoziā & insigne miraculū q̄ de⁹ oñdit p̄ sctām crucē fuit ſtatū illud ab eccl̄ia celebzat̄ et exaltatio sctē crucis appellat̄: q̄ tali die fides multū f[illegible] exaltata. Rñ legit̄ q̄ anno dñi dcxxiij. p̄mittente deo flagellari pp̄lm ſuū p̄ paganos Coſdzoas rex p̄ſarum oia regna ſibi ſub iugauit. Hierl'm aūt veniēs partē sctē crucis quā scrā Helena reliq̄t aſpoztauit; volēs autē ab hoib⁹ honozari vt de⁹ turri ex auro & argēto inſtruentibus gēmis fecit: et ibidē ſolis et lune & ſtellax imagines collocauit: & ſic i thzono resedēs tāq̄ deus pat̄ lignū sctē crucis ſibi a dextris posuit loco filij: & gallū a ſiniſtris loco ſp̄ūſſcti: et ſic ſe quaſi deum adozari p̄cepit. Cūc Heraclius⁹ imperator exercitū collegit et cōtra filiū coſdzoe iuxta danubium flumē dimicaturus⁹ aduenit. Tādā vtriq̄ exercitui placuit vt ip̄i ſoli ſuper tā pōtē q̄ueniret: & q̄ victor exiſteret ip̄e ſñs dānū vtriuſq̄ exercit⁹ iperiū vſurparet. Hic heraclius ſe totū deo cōtulit & ſe ſigno sctē crucis deuotiōe qua potuit ſmēdauit Ambob⁹ itaq̄ cōflictū intr̄ ſtib⁹ heraclio dñs victoziā tribuit & cunctum exercitum imperio ſubiugauit adeo q̄ tot⁹ pp̄is coſdzoe ſactū baptiſma ſuſciperet Tūc heraclius ad coſdzoam q̄uenit: & i thzono aureo eū ſedentē dixit. Oz ligniū sctē crucis fcōm modulū tuū honozaſti: ſi fidē xp̄i recipiēs vitā & regnū conſeruabis: ſinaūt te gladio meo perimā. Cū aūt ac̄ deſcen-se nolauit ip̄m decollauit & filiū ſuū. x. annoz̄ quē cū ipſo repperit baptizauit: & regnū pater nū ei dimiſit. turrim vero deſtruēs aurū et argētum ad eccl̄ias reparādas deſtinauit. Sanctam igit̄ crucē accipiēs hierl'm repoztauit. Cū autē de mōte oliueti deſcēdēs p̄ portā quā dñs paſſurus intrauerat i equo regio et oznamentis iperialib⁹ ingredi vellet repēte lapides porte deſcēderūt: et inuicē quaſi vnus paries se clauſerūt: ſup quo ch̄ristus ſtup̄ctib⁹ angelus dñi ſignū crucis i manibus tenens ſup portā appuit dicēs. Cū rex celox ad paſſionez per hāc portam ingredi velles nō cultu regio ſz humili & vello ingrediēs: exēplum' ſuis cultoribus⁹ derelinq̄t: & his dictis āgelus dñi receſſit. Tunc iperator lachzymos⁹ ſeip̄m diſcalciauit vt deſtimēta vſq̄ ad camiſiā exuit: & crucē dñi accipiēs vſq̄ ad portā dñi humil̄ baiulabat. Mox q̄ murus se cōuerſo aperuit & liberū pa tefecit imperatzi ingreſſū. Rex autē deuotiſſimus in hūms crucis laudem p̄ozupit dicens. O crux ſplēdidioz cūctis alt̄is mūdi celebzis hoib⁹ multū amabilis q̄ ſola fuiſti digna poztare p̄cium mūdi: ſalus p̄ntem caterua in tuis hodie laudib⁹ congregata: tuo vexillo ſignata. ſit q̄ p̄ciosa crux i ſuo loco reſtituē: & ſtatim paralitici quatuoz curant̄. lepzo. x. mūdāt̄ur ceci. x. illuminā̄: demones effugā̄ a varijs languoz̄ib⁹ plurimi liberant̄: & ſic impator eccl̄ias reparans ad p̄opzia remeauit. Tercio quotidie exaltat̄ i eccl̄iis: & hoc i memoziā ieſu xp̄i crucifixi. Habemus em̄ triplex mēoziale paſſiōis xp̄i. Pmo i vſu ſicut in imaginibus crucifixi paſſio xp̄i figurat̄: et ēt i imaginib⁹ ſctōx vbi vita ſctōx ſimplicib⁹ declarat̄. dñi öz in decre. Imagines ſctōx & picture ſunt libri laicox et ſcripture. de cōſe. di. iij. perlatum Scdo i auditu: vt q̄n paſſio xp̄i p̄dicat̄ur. Rñ q̄lz p̄dicator dz conari vt in quolz ſermone faciat aliquam mētionē de paſſiōe xp̄i. Tercio i gustu vt i ſacro altaris: dñi cū q̄s ſumit ſactm hoc dz fieri cū memoria paſſionis xp̄i. Rñ ipe xp̄s dixit diſcip̄l. Hoc facite i meā cōmemoratiōnē. Quarto crux xp̄i exaltabit̄ i extremo iudicio q̄ malis ibi erit in teſtimoniū ſue dānationis. dñi cūc xp̄s ſanguinē ſuū a malis hoibus exq̄rit fcōm Chzyſ. dicens Ego p̄pter vos hō fact⁹ ſū: ppt̄ vos alligatus & deſuſus ſel⁹ et crucifix⁹: vbi eſt tāta⁹ iniuria⁹ meax fructus. Ecce p̄ciū ſanguinis mei q̄ dedi in remiſſionē oiax veſtrarū. Vbi eſt ſeruit⁹ veſtre quā michi p̄ p̄cio ſāguinis mei dediſtis. Erit et bonis ſalutatiōis ſignum. vnde Chzyſ. ſuper Mat. Crux et cicatrices xp̄i radijs ſolis erunt lucidiozes Vides ergo q̄m ſit ⁊ crux crucis cū ſol obſcurabit̄ & luna nō dabit lucē ſuā: vt diſcas quō crux luna lucidioz & ſole clariozem i iudicio ad bonox cōſolationē Quantū ad tertiā dam partē ictus ſer. p nās iſozmatiōe eſt ſciē dñi q̄ p ſignū crucis debem⁹ vincere tēptatiōes diaboli. Rñ hic q̄rit dñs occaſionē demon nos tentandi ſumpſit. Rñdet Caſſiō. in collationibus ex inuidia cū ppter ſuperbiam de celo deiectus fuiſſet et cognoſceret hoiem i loco q̄d ꝑdidit q̄ſtucum: ſtimulat⁹ inuidia hoiem tēptauit ſic adhuc eadē dēcā tentat nos quotidie vt ipediat nos in nra ſalute. Etiā q̄ritur vtrū poſſint tēptare q̄n voluerint. Rñdet ibidem q̄ nō: vt p̄z de Job quē ſathanas nō potuit tēptare niſi ſic tēptatus: immo nec demones potuerūt intrare porcos niſi xp̄o annuēte: vt habet̄ Mar. v. Etiā q̄rit̄ vtrū tāta dim hūt demones tēptādi ſicut olim. Rñdet ibidē q̄ nō olim paucilimi i heremo cōmozati poterant nimia ferocitate demonū deterriti tetā cū in deſerto quolīb vicilim vigilare⁹ orare oporteret pro

ptes bisibilia fantasmata demonū. sed iā ppt diligentiā hoim: aut ppter crucē in ecclia latus ꝑdicatā minus infestamur. Etiā queritur vtrū demões de cōflictu vlozē reportēt iRñ / deū q̄ sic nā dicti ꝓfundunt Hiere. xlviij. Confundāt q̄ me ꝓsequūt et nō cōfundar ego. Ecclia q̄rit vtq demon semel supatus denuo tentet. Rñdet ꝑm. b. Tho. pte. i. q. xliij. Quidā dicūt q̄ demon semel supatus nullū hoiez decetero tēptare pōt: nec de eodē nec de alio petō. Quidaz aūt dicūt q̄ pōt alīū tēptare: sz nō eūdē: et hoc ꝓbabilit dē. si cū intelligat vlq ad aliqđ tpus dū Lu. iij. dē q̄ cōsummata oīi tēptatiōe diabolus recessit a xp̄o vlq ad tp̄s. Quō aūt diabolus nos tentat quotidie ꝓsequitur et multiplicit hoc q̄re in ꝓptuario infra vbi. Wachacius diabolū vidit cū vasculis. xvij. T. Quantū ad tertiā partē istius ser. est sciendū q̄ aliqs peter eundo crucifixum dz reverentiā exhibere ipsi xp̄o q̄ mortuus est in cruce p eo. Et q̄uncq̄ p̄ curat aliqđ crucifixū in publica strata seu ecclesia: quotiescūq̄ a quoliz hoie ꝑtereūte reverētiā exhibeē xp̄o a q̄liz hoie hēbit spāle participationē in pñti vita si est in gra: et in futuro spāle accidētale gaudiū si erit in gloria. Etiam sciendū q̄ laudabile est hoc crucifixū circa lectū vel circa mēsam: vt cū q̄s inspicit crucifixū memoreē dñi nostri passionē: et imaginez btē marie virginis vel apli vel sci francisci vel Barbare Et sciendū q̄ q̄cūq̄ q̄s inspicit crucifixū tunc dz tria cōsiderare. Primo q̄ xp̄s hz in cruce caput inclinatū ad osculandū: in signū q̄ op̄z reconciliari cū petōre si petōz cupit ex corde reconciliationē. Secō q̄ hz ambas manus extēsas ad amplexandū sicut mē amplexaē filiū sic xp̄s parus est ampl̄exari petōrē cum brachijs mie ꝓpe: et sibi oia petā sua indulgere si ex corde penitet eū fecisse et ꝑpius nō velit mortaliter peccare cū diuino adiutorio. Tertio ambos pedes cruci affixos in signū q̄ vult secū manere et nūq̄ ab illo hoie recedē nisi ꝑius recedat ab eo: nec eū cōtinere nisi ꝑius cōtinat ipz. & sc̄s xp̄s dē emanuel: qđ infpze tat nobiscū dē. Quod aūt xp̄o valde placz cū q̄s orat ꝓtercundo crucifixū in publica strata vnū pat noster et ave maria: hoc oñdit in vno latrone q̄ oravit vnū pē noster aīt crucifixū et sic saluatus est: hoc q̄re i disci. de tpe ser. xlix. R. Et sciendū q̄ diaboli vincunt p sancte crucis signū: sicut de sctā Justina legit quā dyabolus valde impugnauit ꝓtamis cogitationibus: et ipa sctā Ego in se reuersa continuo se signo sctē crucis munuit: et dyabol⁹ fugit et ab omni tēptatione statim liberata est. Etiā de eodem legit q̄ diabolus semel in spē pulcherrimi iuuenis se trāsfiguauit thalamū ei⁹ ingrediēs cū ipa in lecto suo esset et ipe i lectū eius impudenter insiluit: et in eius ꝑplexū ruere voluit: qđ videns sctā Justina et abesse intelligens diabolū mox signū crucis edidit et statim d⁹ pbolus euanuit. Etiā legit de eodē q̄ nobilis q̄dam eā in vxorē habere desideraret et ꝑpanū necromanticū rogauit vt eā sibi in vxorē ordinaret: et ipe ꝑpanus misit ad eā diuersos demones et ipa ego sctā p signū sctē crucis oēs fugauit. Quere hoc infra i ꝓmptuario exemplo. xxxix. C. Vitio sctēdū q̄ opa nostra oia debemus facere cū signo sancte crucis de mane et de sero: et etiā in comedēdo et bibendo. Exempla de ego q̄ comedit lactucā in ozto cū signo cācte crucis: et de cōuerso qui bibit vinū in ciuitate sine signo sancte crucis. Alia exempla habentur in dyalogo Greg. et quere ea infra in ꝓmptuario. xl. C.

¶ De sancto Matheo apostolo. Ser. xxxvi. ℣.

IJdit iesus hoiez sedētez in theloneo Matheū noie et ait illi Sequere me. et surgēs secutus est eum ita scribit Mat. ix. et in instantis festiuitatis euāgelio. Si em aliquis infirmus sanari desiderat optz vt infirmitatem suam medico aperiat et vt medicus circa ipsum diligentē curam adhibeat: et vt ipse sanatus sanitatē suam p signa euidentia ostēdat. Alia tria notanē i verbis ꝓmissis. Primo ponit spes infirmitatis ex pte egroti cū dē. Vidit iesus hoiez sedentē in theloneo matheū noie. Secō ponit modus curatiōis ex parte medici cū dē. Sequere me. Tercio ponit effectio curatiōis ex pte sanati cum dē. Et surgēs secut⁹ est eū. Vñ i pñti ser. ad honorez sci Mat. tria sunt dicenda. Primo ꝓuilegia sci Mat. Secō aliqua ꝑ ipsius matiē simplicitū. Tercio aliq̄ miracula ꝑ spolatiōe hoiz Quantū ad ꝓmam partē sciendū q̄ sctūs matheus hz. vii. ꝓuilegia q̄ nobis oīb⁹ sunt gloriosa. Primo q̄ xp̄s vocauit eū ad apostatum q̄ dixit Sequere me. Et ipe statiz ad vnū ꝑbū secutus est eū. et nō solū celeriter: sed et gaudenter. In cuius signū fecit sibi gratiū magnū i domo sua sicut euāgelistā hodiernū dicit Secō ꝓpt. q̄ int̄ q̄tuoz euāgelistas ipe est ꝓmus in ordine: vñ Hiero. Sicut matheus ꝓmo in ordine ponit ita euāgelistā ꝓmo scripsit. Et inter figuras euāgelistaꝝ nobiliozi figura figuratur q̄ i forma hois Et cōsequēter hui⁹ē q̄ ipe scripsit humanitatez xp̄i. Nam in ꝓncipio euangelij sui scripsit genealogiā xp̄i i medio ꝑdicationē xp̄i: in vltimo xp̄i passionez. et hoc euāgelium scripsit i iudea lingua hebraica. Ceteri euangeliste scripserūt in lingua greca. Lingua autē hebraica est nobilioz: q̄ fuit ꝓma lingua adue: et a deo immediate tradita: et lingua decorata: q̄ sicut rabbi moyses dicit. Nullū vocabulū ꝓpriū i lingua illa deputatum est ad aliquez feditatē vel turpitudinē nominandā sz p aliquas circūlocutiōes talia exprimunt. Erit es ypetus et eterna. q̄ sicut dicit Jhō. post diem

iudicii oēs lingue cessabūt et solū manebit lingua hebrea. Tertiū qz euangeliū suū frequentius obus aliis in ecclia legit. Ecclia ei frequenter legit ipsu evangelium matthei. ps̄as pauli ps̄almos dauid. Et tō huius est: vt nullus pctōr desperet de mia dei q̄tumcūq; magnus pctōr sit qz omnia peccāta dimittit aut ex infirmitate humana: aut ex ignorātia: aut ex certa malicia. Ex infirmitate humana peccauit ipe matheꝰ Peccatū em̄ ē lucrum augere ab humana p̄cedit infirmitate. Ex ignorātia peccauit paulus qz dixit vbi supra. i. Thimo. i. Ignorāns feci: qz persecutus sum ecclīam dei. Et ex certa malicia peccauit dauid: qz adulteriū cōmisit et homicidiū ꝓpetrauit. Vt igit̄ ostendatur q̄ nullus debet desperare de dei mia: siue peccet ex infirmitate: siue ex ignorātia: siue ex certa malicia. ideo ista tria frequenter recitantur in ecclia. Quartū in quo oēs sanctos in celo p̄cellit ē: qz est martyr apls: et euangelista ita q̄ in nullo alio⁹ sctōr̄ iste tres p̄rogatiue insimul inueniunt̄. Petrꝰ quidē fuit apls et martyr sz nō euāgelista. Johēs fuit apls et euāgelista: sz non martyr: qz sanguinē suū nō fudit. sed in pace dormit. Stephanus fuit martyr: sz nō fuit apls neq; euāgelista. Matheus vero fuit apls martyr et euāgelista. Quintū ponit. qz exposuit octauū articulū de. xij. articulis fidei dicens. Inde vēturus est iudicare vivos et mortuos. Vbi sciendū q̄ dicit xp̄ianꝰ tenet̄ credere futurū iudicium: qz est octauus articulus fidei: et ille articulus dz nobis inducere et incutere timorem magnum qz de oibus factis reddituri rōnē strictā Eccl. xij. Cuncta q̄ fiūt adducet dūs in iudiciū. Mā sumus reddituri rōnem de cogitatiōibus nostris. Sap. i. In cogitatiōibꝰ ipius inrogatio erit. Etiam de oibus ꝟbis Mat. xij. De omni ꝟbo otioso. xc Etiā de opibus nris q̄ gessimus in corpore de oīi gressu: tactu visu ꝛc. vñ apls. ij. Cor. v Oēs nos manifestari opz ante tribunal xp̄i: vt referat vnusq; q̄ i corpe p̄ut gessit sive bonū sive malū. Etiam de rebus tpalibꝰ quō iuste eas: quō possedisti: quō expēdisti Etiā q̄ dicit de officio et artificio. s. fabri: sartoris sutoris pellitoris Etiam q̄ dicit de statu suo. s. mātimoniali vidualitatis virginali. Sextū ponit. qz festum eius hodie solennit̄ celebratur in tota ecclia dei et ipius virginis sub precepto teneāt. Septimū qz quotidie in oibus missis p totū annū noiat. Quando ista tria sunt mathei: dicendum est qz matheus fuit publicanus: qz tpalibus lucris inhiabat sedēs i theloneo: quod negocium dixi supra petō mortali annexum. Vñ p informatione nostra tenendum q̄ cum tpalibus peccat dūs quattuor modis. Primo cupiscēdo bona alicui⁹ ꝑsone dei et iniustitiā vel etiā q̄ cōcupiscunt iustas res habere: sed ad malū finē. s. ad peccandum: puta ad vanam gl̄iam exercendam. vel ad luxuriā vel ad crapulā: sicut ille diues de quo scribit Lu. xvj. Qui epulabatur quotidie splēdide. xc. Etiam q̄ cum animo appetitu vel animo affectuat ad tpalia: quis nō iuste vellent ea acquirere. tū quando iste appetitus et amor tpaliū superat vel p̄cellit amorem dei et appetitū ppie salutis: sic q̄ mens suffocatur ex toto tales etiam grauit̄ peccant. sicut hodie plures sunt qui totum cor suum occupant circa tpalia: sic q̄ raro vel nūq̄ de deo vel salute ꝑpria vel futuro iudicio cogitant. Sed quando quis appetit bona aliena cum voluntate condītionata. scilicet si posset habere sine offensa dei ac iniuria ꝓximi: et tūc nullū pctm̄ est vel solū veniale pctm̄ est. Sēdo peccat dūs p auaritiā accrēdo bona tpalia iniuste. s. cū vsura vel ludo vel p fraudē i emēdo vel vēdēdo. vel per furtū vel p rapinā. Mā quocūq; mō dūs tpalia iniuste lucrat̄ mortaliter peccat et tenet̄ ad restitutionē si vult saluari sive sit i reb⁹ magnis: sive paruis Aug. Auarus ante q̄ lucret̄ semp̄ dicit: et cū q̄ aliq̄d capit capit. Itē Aug. Peccatū nō dimittit̄ nisi ablatū restituat. Tertio peccat dūs p diuitias male expēdēdo sua tpalia. s. q̄ nō vtit̄ ad honorē dei et ad salutē ꝓximi et ꝓpriā: sz vtit̄ ad peccādū. Ista dicta sunt de diuitiis. Sed nota q̄ tales possent dānari et si nullas res iniuste habērent sed suas iustas res sic ad peccādū expenderēt Qō ꝑz in illo diuite epulone Lu. xvj. q̄ sepultus est in inferno: et tū nō inuenit̄ scriptum de eo q̄ fuit vsurarius. vel raptor alioꝝ vel fur sz bona sua male expēdit. s. i superbis vestibus i gulā i crapulā: et lazaro pauperi nō subuenit: et tō dānatus est. O quot diuites sequunt̄ eū i superbis vestibus hūres p̄ciosas vestes longas caudas et scissuras multas: et multa paria vestiū: et sic de singulis. Silr sequūtur eū in gula sicut illi q̄ volūt optima ferculā comedere. et optimū vinū bibere. et sic superflue expēdunt suas iustas res. de q̄bus strictā rōnē vīq; ad vltimū quadrantē reddituri sunt deo in nouissimo die. Silr illi q̄ perdunt bona sua p ludos et male ꝙsumūt ꝓdigaliter. Sed diceres iste bona sunt mea. et sz michi cū eis facē q̄d volo Rūdeo q̄ nō sunt tua ꝑpria: sed accōmodata a deo. vnde apls. i. Cor. iiij. Quid habes q̄d non accepisti. Ergo q̄libz dz vti bonis suis tāq̄ reb⁹ accōmodatis cū timore ne offendat deū q̄ eas sibi accōmodauit. Quarto peccat dūs per diuitias eas nimis avare possidēdo et retinēdo sua iusta bona sicut q̄ de superfluo nō subuenit pauperibus ex insatiabili cupiditate: qz sibi tutū et sēp̄ certū sēp̄ reputant raptores rez̄ deo vñ Amb. Nō minoris est criminis habēti tollere q̄ cū possis indigēti denegare. Ergo tantoꝝ scias te cusdere bona: quātis bona ꝑ̄ posses ꝑstare et nolis. Ergo q̄libet possidens bona tpalia dz pauperibus cōdiuidere. Aug. Da xp̄o in terra q̄ tibi reddet in celo. Ex q̄ scīm̄ Matheus

fuit theloneari⁹ tūc querit q̄ requirunt ad verū theloneū. Rūdet q̄ tria. Vnū auctoritas illi⁹ q̄ hz ptātē instituendi: vt rex vel imperator. Scdo vt fiat p pacē tuēda: vel p via reparāda Tertio vt fiat moderate ne paupes nimis aggrauētur. vt p3 ex. de ver. sig. Sap quibusdā Et est sciendū q̄ qui recipiūt pedagiū a clericis sunt ipso facto excōicati ⁊ non pūt absolui s'pcis nisi restituāt illis a q̄b⁹ receperūt. vt p3 extra de cōsue. q̄. li. vi. Etiā sciendū q̄ q̄ nouū theloneū extra deū ⁊ iusticiā instituūt vl q̄ antiquū theloneū aggrauant: ꝑt denarii vel grossi vel klozeni ibi recipiūt extra deum ⁊ iusticiā tot penas nouas i inferno hūt accidētales et hoc q̄diu durat illō theloneū Quantū ad tertiaz ptē istius sermōis est sciēdū q̄ oēs homines dēt inuocare sctū Matheū cantū singularem patronū ⁊ adiutorē in oibus infirmitatibus. Vñ legit̄ de eo q̄ in predicationib⁹ suis totā terrā egypti ⁊ regē ⁊ reginā conuertit baptizauit cū filio et filia quasi cuz omni populo suo. sic q̄ p. xxx. dies quasi. xl. milia homi sunt baptizati: et ipse cōfirmauit simones suos sequētibus signis. Vñ legit̄ q̄ per ipm adhuc existentē in pātī vita plures ceci illuminati sunt et multi paralitici curati: ⁊ plures lepzosi mūdati. et multi a demonib⁹ liberati. Etiā legit̄ q̄ beatus barnabas euangeliū q̄ scrīs matheus ex inspiratiōe spūsci scripserat secum ferebat ⁊ sup infirmos illud ponēs oēs tam in fide barnabe q̄ etiā meritō bti mathei continue sanabantur. Etiam hz ptātē sup diaconos Vñ legit̄ q̄ etiam duos diaconos p duos magos. s. zacheos ⁊ arphaxat fuerūt missi ad sctm matheū: ignē sulphureū ex oze et naribus euomentes. Apostolus autem signo crucis se munies et in noie dñi ihesu x̄pi diabolo imperauit vt abirent nullū ledentes pzotinus abierunt. Etiam sup mortem habet potestatem: q̄ filiam regis quā ipi magi nō poterāt suscitare ipse suscitauit a mortuis.

¶ De angelis. Sermo. xxxbij.

Angelis suis mandauit de te vt custodiant te in omnibus vijs tuis ps. xc. Ex quibus verbis colligitur q̄ in illo qui angelis mādauit magna ostēditur charitas: ⁊ in angelis magna humilitas in homine magna dignitas et vtilitas. Charitas dei in hoc ostēdit q̄ tātos ⁊ tales custodes hoi deputauit. vñ Ber. Dñe q̄d est hō: q̄ innotuisti ei. aut fi. ho. q̄ ee eum. Denicq̄ mittis ⁊ vnigenitū tuū. immittis et spm̄ sanctum pzomittis etiā vultum tuū: ⁊ illos btōs spiritus pzopter nos mittis in ministeriū nostrum Scdo in angelis ostēdit magna hūilitas qui tā hūile officiū nō recusant. sz hoies tam diligenter custodiunt et illis ministrant. Et iō hō magnā dz hre reuerentiā cozā angelo q̄ sibi dignat ministrare. vñ Bern. In quovis diuerso loco: in quouis angulo reuerētiā exhibe angelo tuo. nec audeas illo pūste q̄d me vidēte nō auderes. Semp sūt angeli hoies custodiūt. ſtā stātes renēs ne cadāt. cadētes adiuuant vt resurgāt. resurgētes custodiūt ne iterum cadant Tertio ostēdit in hoie magna dignitas. Vnde Hie. O magna dignitas aiaꝝ vt vna quaq̄ ab ortu sue natiuitat(hēat āgelū in sui custodiā deputatū Dat̄ et angel⁹ in custodiā hoi existēti in vtero matris ne a diabolo suffocet. Posset em̄ puer in vtero matris suffocari a diabolo et abortiu⁹ fieri. Egress⁹ ab vtero mātis posset a baptismi grā impediri. ⁊ sic dānaret. Vñ ōz in de. Aia cozpozi vnita sibi baptismo lota nō fuerit: eternā perit. xxiiii. q. iii. si habes. dñs ēt Joh. iii. ōz. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ spū sctō nō intrabit in regnū dei. Etiā vides i mūdo posse ire ad multa pericula pt: ahi: sed angelus eum custodit et defendit et pericula cōcutere facit. Etiā de mūdo exeunte q̄ mozte ne de fide tēteť: vel in desperationem perducat ⁊ a cōfessiōe ⁊ sacris impediat: q̄ diabolus quos nō potuit in vita decipere: nititur in mozte supplātare. quos em̄ nō potuit decipere in iuuentute que est pzima vita hois: vel in senectute q̄ est scda vita homis: nitit̄ in mozte decipe q̄ est vltima vita hois. Item necessaria est hoi custodia angeli post mozte: q̄z tres vie sunt post mozte. Pzia est q̄ ducit ad infernum Scda ad purgatoziū. Tertia ad celū In pzima angel⁹ aiam custodit ne a demonib⁹ capiatur ⁊ ad infernū deducat. Vñ talis aia cegratiatur xp̄o dicēs ps. xcvii. Misi dñs adiuuisset me. s. p angelū suū. paulomin⁹ habitasset in inferno aia mea. Et illud ps. cxxiii. Aia nr̄a sicut passer erepta est de laqo venantiū. In scda via angelus aiam custodit: q̄z vt purget̄ ducit aiaꝝ i purgatoziū ⁊ post q̄ purgata est aia ipsā letāter educit. Jtē tcia via q̄ ducit ad celū custodit aiam: q̄z ab oib⁹ laqis eā defendit: et in celum eā introducit. Exo. xxiii. Ecce ego mitto angelū meū q̄ te custodiat et ducat in trā quā pzomisi patrib⁹ tuis. Quātū ad scdam partē istius sēmōis sciēdū q̄ Michael archāgel⁹ cui⁹ festū hodie colim⁹ hz officiū pōderādi merita et demerita aiaꝝ. Vñ sm̄ picturas q̄ sunt libzi latoz michaeli i statera alas ponderat. vt q̄ sunt plene ⁊ q̄ sint vacue recognoscat. Dicit̄ autem Dan. v. Appēsus es i statera ⁊ inuētus es minus habēs. Sunt igit̄ quedā aie vacue: q̄dam semiplene: q̄dā plene: ⁊ q̄dā supplene. Vacue sunt que sctm nulla bona opera poztauerunt: istas michael pōderat: ⁊ eas vacuas inuenīs dicit. Appēsus es in statera ⁊ inuēt⁹ es nichil habēs dicere ꝙ pōt talib⁹ q̄d ōz Apoc. iii. Tu es miser ⁊ miserabilis: pauper: cecus: ⁊ nud⁹ Tales em̄ sūt nudi q̄z bonis operibus exspoliati Ceci q̄z ignozātia sunt obtenebzati. Paupes q̄z sctōꝝ oim̄ suffragiis destituti. Et iō erunt

misereb illes: qz bisiõe diuina a crũt ꝑuert. Miserere qz gehẽne incẽdus depurat. De talibus in persona chꝛisti dicit. Mat. xxii. Ligatis manibus ⁊ pedib⁹ mittite eum in tenebꝛas exteriores. Semiplene aie sũt que iz aliqua bona opera fecerunt: sũ reptide ⁊ negligẽter fecerũt Jtas sanct⁹ michael põderabit ⁊ dicet. Appẽsus es in statera ⁊ inuẽtus es minus habens Jtis etiã dicere põt illud Apoc. iii. Nõ inuenio opera tua plena coꝛã deo meo. Jsta opera sunt plena que fiunt cũ feruoꝛe. Jsta sunt semiplena que fiunt cum negligentia ⁊ cozpoꝛe Talibus em dicet michael i persona xpi illud Apoca. iiij. Vtinã frigidus esses aut calidus: sed qz tepidus es incipiam te euomere ex oze meo. Jlle aie sunt plene que sẽ multa bona opa portauerunt. Talis erat aia illa de qua dꝛ Act. xi. F erat plena bonis operib⁹ ⁊ elemosynas faciebat. Jtas michael põderabit et dicet. Appensus es i statera ⁊ inuẽtus es multum habens. Jtis etiã põt dicere illud Lu. bi. Mensurã bonam ⁊ cõfertã ⁊ coagitatã dabũt in sinum vestrũ. Jpsi em fuerũt diuinoꝛ mandatoꝛ ꝛeseruatoꝛes. ⁊ tõ habebũt mẽsurã bonam. Et fuerũt terrenoꝛ cõtẽptoꝛes. ⁊ tõ habebũt mẽsurã cõfertã. Fuerũt ꝓprie voluntatis subiugatoꝛes ideo habebũt mensurã coagitatã. Fuerũt castitatis amatoꝛes: ideo habebũt mẽsurã superfluẽtẽ. Sexto michael hꝫ officiũ deportãdi animas. portat em aias sctoꝝ i celũ. Vñ ecclesia canit. Archãgele michael cõstitui te ꝓncipẽ sup oẽs aias suscipiẽdas. Nõ tñ intelligendũ est q ipse solus portet: qz alii ãgeli secum portant: sed q ipse honorabili⁹ portat: ⁊ q ceteri angeli qui secũ portãt sũt sibi subditi: sic cardinales summo pontifici sunt subditi. Et ideo cantat eccla. Michael ꝓposit⁹ paradisi quem honorificãt angeloꝝ ciues. Vñ credit esse de ordine ꝓncipatus: ceteri vero qui portant de ordine inferioꝝ angeloꝝ Portãt aũt ãgeli animas sanctoꝝ valde reuerẽter: qz nõ in hũeris izi manib⁹ dñi dꝛ i ps. xc Jn manib⁹ portabũt te ne. Portãt valde diligenter qz ab oib⁹ offendiculis ⁊ periculis eas custodiũt ⁊ ꝛeseruant. dñi sequit Ne forte offendas ad lapidem pedẽ tuũ sup aspidẽ ⁊ basiliscũ ãbulabis ⁊c. Portãt valde gaudenter qz cũ cãticis ⁊ iubilationib⁹ eas in celũ deducũt. dñi Esa. lv. Jn leticia egrediemini et in pace deducemini: mõtes ⁊ colles cantabũt coꝛã deo laudes. Etiã portãt valde hũiliter qz pauperes ⁊ mẽdicãtes nõ despiciũt sicut pꝛ Lu. xvi. Factũ ẽ vt moꝛeret mẽdic⁹ lazar⁹ ⁊ portaret ab ãgelis i sinũ abꝛahe. Etiam

scrẽdũ q archãgelo michaeli multa ꝙ sũt mire virtut(attribuñ ipse vt dꝛ egyptiacis plagas intulit mare rubꝛũ diuisit ppm israel per deserũ deduxit et in terrã pmissionis introduxit Jpse iter sctoꝝ ãgeloꝝ acies verissime xpi hẽ. ipse a dño constitut⁹ est ꝓncipes ecclie. ipse sctoꝝ aias recipit et in padisũ exultatiõis perduxit. Jpse em vt daniel testat ipse antixpi ꝛoꝛ surget et ꝓ electis tanq̃ defensoꝛ ⁊ protectoꝛ astabit. ipse ad dei ꝑsonã antixpm existẽtẽ in mõte oliueti potent occidet. i voce ipsi⁹ archãgeli michaelis resurgẽt Jpse crucẽ clauos: lanceã ⁊ coꝛonã spineã i die extremi iudicii pũcta bit. Quãꝝ ad ecclã ptẽ sciendũ q ipsi angeli nobis sunt honorãdi Pꝛio qz sũt custodes nostri: qz dix possem⁹ subsistere si custodia ãgelorũ nõ esset. dñs Mtero. Si custodia ãgeloꝝ nõ esset insultus malignoꝝ spirituũ ꝗs sustinere posset. Scõo honorãdi sunt: qz sunt ꝛges ⁊ comites nri. Oẽs em electi assumunt ad ordines angeloꝝ quidam ad supioꝛes quidam ad medios quidam ad inferioꝛes ꝓ diuersitate meritoꝝ. Jo. xiiij. In domo patris mei mãsiones multe sunt. Tercio: qz ipsi sunt oꝛonũ nostraꝝ ante deũ repꝛesẽtatoꝛes ipsi nãq̃ oꝛationes nꝛas deo repñtãt. Tho. xii. Cũ oꝛabas cũ lacrymis ⁊ sepeliebas mortuos ego obtuli oꝛones tuas dño. Quarto qz sunt regis etiã nobilissimi milites. sicut aũt videmus in militibus alicuius regis q ꝗdã coꝛ sp in aula regia cõmoꝛant et regi assistant quidam aũt ciuitates ⁊ regni castra custodiũt ꝗdã ꝛo regis inimicos expugnãt ita hoꝝ militũ xpi quidã in aula regia. i. in celo ẽpireo sp regi assistant et ad eius honorẽ cãtica leticie ⁊ glie sp cantãt dicẽtes. Sctus sctus sctus dñs deus sabaoth. Alii aũt custodiũt quinctas ciuitates ⁊ castra ⁊ villas. i. quinobis sũt deputati ad custodiã custodiẽtes statũ virginum et viduarũ et coniugatoꝛũ et castra religionũ. Alii vero dei inimicos. i. demõia expugnãt ne subditis noceant et eis dãna in coꝛpe ⁊ aia inferant. Quinto honorãdi sũt: qz ipsi sunt tribulatoꝛũ consolatoꝛes. ꝓmo cõfoꝛtãdo ⁊ roborãdo. scdo ipam tribulationẽ refrigerãdo et minuẽdo. et hoc signatũ est Danie. viij. Angel⁹ dñi cũ trib⁹ pugnis i foꝛtitudine defendit ⁊ fecit foꝛtitudinẽ qualibet cꝛis clarã. Vltimo sciẽdũ q angeli sunt a nobis hodie ⁊ ꝗdie honorãdi qz seruiũt nobis i ꝑsti bita ꝗdie i oi loco ⁊ in oi tpe. Hoc ostendit in sacerdote q̃ celebꝛauit missaꝝ in hyemis qz angel⁹ dñi reduxit eũ in ꝑsiaꝝ suã Exẽplũ quere de hoc in ꝓptuario exemplo. xli. M. Jtẽ angel⁹ seruiuit heremite infirmãti. hoc q̃ cꝛibidẽ. xi. T. Jtẽ ãgeli seruiunt hoi in extremis Exẽplũ de hoc q̃re ibidẽ. lvi. M. Etiã angeli in extremis ꝑsentãt hoi bona opa sua. ibidẽ. lvi. M. Etiã ãgeli seruiũt nobis post mortẽ: qz angeli visitãt ⁊ cõsolant aias in purga-

tozio iudicāt eis suffragia q̄ fiūt ab amic(eo
tū ⁊ a cognatis suis ⁊ aliis bonis hoib⁹ hic nā
i mūdo exist̄ētib⁹ ⁊ post ꝯ purgate sūt aie in
purgatozio sufficiēter tūc ip̄i angeli leuiter
deducunt eas in celū. Alū ꝑmonē bonū ⁊ bri
lē de angelis. q̄re i discipulo te tpe ser. dom.

¶ De sancto Symone et Juda apostolis.
Sermo. xxxviii.

Os amici mei edis si

Io xv. Verba ꝓposita locut⁹ est dns suis apostolis
et ꝑsr loquitur oibus nobis q̄ si volum⁹ esse
amici xt tūc ꝑmo oib⁹ seruare debem⁹. x. ꝓce
pta q̄ ꝓcepit nobis. Nō in pīti ser. ad ho
nozē btōz apl̄oz. Symonis ⁊ Jude tria sūt di
cēda. Pzio ꝑuilegia ⁊ dignitates Symonis et
Jude. Scdō aliqua ꝑ informatiōe simplicū.
Tertio aliqua miracula ꝑ cōsolatione audiē
tium. Quantū ad pzimā partē sciēdum q̄ isti
apostoli hñt. viii. ꝑuilegia q̄ cū cozdis deuoti
one audire debem⁹. Pzimū q̄ cōsāguinei sūt
dñi nr̄i ihesu xp̄i. Mā mater illozū duoz apl̄o
rū fuit soroz btē virginis marie matris ihesu
xp̄i bñdicti. Secūm q̄ dns elegit eos ex oib⁹
hoib⁹ mūdi ad numerū. xii. apl̄oz, vnde Joh.
xv. Ego elegi vos de mūdo. Tertiū: q̄ fidem
dilatauerunt et multos homines ad fidem su
is predicationibus induxerunt. Vnde refert
Eusebius i ecclesiastica hystoria q̄ abagar⁹
xp̄o epl̄am scripsit cum ad se inuitando. Cui
xp̄s post ascensionez apl̄m vnū ꝑmisit mitte
re per epl̄am. Et vt refert Johēs damasce. li.
iiii. q̄ cum pictoz ad xp̄m ab Abagaro missus
esset vt faciem eius effigiaret ⁊ non potuisset
pre splēdoze et pulchritudine xp̄i: sed xp̄s li
neo pictoris accipio faciē ꝑpriam effigiauit
et regi Abagaro edisse curauit et trāsmisit. Et
post xp̄i ascēsionē, Thomas apl̄s Judā apo
stolum. Abagaro misit qui in facie apl̄i Jude
intuēs diuinū splendoze: fidem ⁊ baptismum
recepit. Etiā legit̄ q̄ post ꝯ ambo apl̄i in ba
bylonia et in regione circunquaq; vno anno ⁊
mēsibus tribus commozati sunt: in quo tēpo
spacio amplius ꝯ quadzoginta milia hoim
baptizati sunt exceptis pueris ⁊ mulieribus
baptizato pzi⁹ rege cū vniuersis dignitatib⁹
suis. Widētes eīm eos oēs infirmitates cura
re verbo: illuminare ceecos: ⁊ suscitare mozt̄uos
in nōie dñi nr̄i ihesu xp̄i vniuersi ꝑsi credi
derunt in deū: destruētes tēpla idolozū et ec
clesias cōstruentes ozdinauerunt in ciuitate
eīm noie Abdiā: q̄ cuz ipsis de indea venerat
qui postmodū legendā istozū apl̄oz scripsit.
Quartū q̄ cōstituit eos ser̄ū iudicaturos viuos
et mozt̄uos i fine scli: q̄ oīa ꝓpter xp̄m
reliquer̄ūt ⁊ ipsū pauperem pauperes secuti
sunt. dñi Mat. xix. Amē dico vobis q̄ vos q̄ se
cuti estis me in regeneratione cum sederit fi
lius hois in sede maiestatis sue: sedebitis et
vos sup sedes duodecim iudicātes duodecim
trib⁹ isr̄l. Quintū q̄ nō solū sunt apl̄i: sed et
martyres xp̄i. Nā legit̄ q̄ cū venissent ꝑsidē
⁊ inuenissent duos magnos zaroen ⁊ archyarat
qui ꝑ incromātica artē: decepissent: et
cum illi viderēt q̄ apl̄i magna signa facerēt:
predicti magi ad quādā ciuitatē noie famie:
vbi erāt. lxx. idoloz pontifices venerūt ⁊ eos
cōtra apl̄os cōcitauerūt. vt cū illuc venissent
aut eos sacrificare cōpellerēt: aut peni⁹ ne
carent. Declinata igit̄ vniuersa ꝓuincia cū
apl̄i ad illā ciuitatē ꝓuenissent: ecce pontifi
ces cū vniuerso ꝑplo eos capiunt: et ad tēplū
solis eos deducunt. Tūc demōes ceperūt ibi
dez clamare dicētes. Quid nobis facitis apl̄i
dei viui: ecce i ingressu vbi oēs flāmis incēdi
mur tūc apl̄i dixerunt: vt sciatis q̄ idola vba
plena sūt demonis: ecce impam⁹ eis vt exeāt
et simulachza cōfringāt: statimq; duo ethio
pes nigerrimi egressi de simulachris ⁊ oīa ido
la in templo fregerunt: et cū diris vocib⁹ ec
cessserunt. Quod videtes pontifices in apl̄os
irruerūt: et eos ꝓtinus occiderūt: et sic ꝑ mar
tyrij palmā ad xp̄m eoz cōsanguineū ꝓuene
runt. Sextū: q̄ q̄z ipsozū composuit vnū ar
ticulum de. xii. articulis fidei. Nam Symon
composuit decimū articulū. s. Sctām ecclīaz
catholicā. Vbi sciendū q̄ ille articulus sic in
telligit̄. Credo in sp̄m scm̄ sanctā ecclesiam
cātificantem. Jtē sciēdū q̄ ecclīa est fidelium
cōgregatio: et q̄lz hō in gratia exist̄ē mēbrū
ecclie: ⁊ xp̄s est caput. Apl̄s. i. Cor. xi. Ecce
vir est caput mulier(: sicut xp̄s ecclie. Est aūt
tā ecclīa in tres partes diuisa. Vna est i mū
do q̄ adhuc est in timoze ⁊ expectatiōe. Scda
est in celo: q̄ est sine timoze ⁊ sine expecta
tione. Tertia est in purgatozio: q̄ medio modo
se habet: q̄z est in expectatione: cū adhuc vite
glām nō habeāt: cū sine timoze: q̄z habent li
beruz arbitriū in bona cōfirmatū. Jsta tibi re
presentāt tres ptes hostie q̄ in altari de coz
pore xp̄i fiūt. vñ ꝯsus. Pars intincta meo p
vinis sanctificat. Alia p sctis: tercia p redimē
dis. Vndecimum articulū scdm Henr. debzi
ma. Judas apposuit thadeus frater Symōis
dicens. Sctōz cōmunionē remissionē pctōz
Pzo quo sciendū q̄ sctōzum cētio est bonoz
spūaliū per sāctos acquisitozū congregatio.
Vnde inter alia q̄ nobis sunt credenda est sā
ctozum cōmunicatio in ecclīa. Mā oēs xp̄iani exi
stentes sine pctō mozt̄ali: participes sūt oīm
bonoz̄um que fiunt in ecclīa ꝑ quodlibet mē
brum ecclie ꝑs. xxviii. Participē me fac de⁹
omniū ti. te. Quo ad scdam partē istius articu
li. s. remissionē peccatozū est firmiter creden
dum q̄ in ecclīa catholica est remissio oīz pec
catoz̄um: et in nulla alia secta: q̄z extra ecclīam
non est salus. Et cōtra istum articulū faciunt

oēs desperati: q̄ ꝓpter magnitudinē vel multitudinem ꝓcozum desperāt/qđ est maximū ꝑcm. vñ Jsid. Desperatio est peioz omni ꝑcō Septimū ꝓuilegiū est / quia hodie in ecclia toto mundo solēniter festum ipoz celebratur et sub ꝓcepto vigilia ieiunat/et ēt in oibus missis ambo noiantur Quantū ad scām partem istius sermonis scīēdū q̄ ex quoꝝ hic mentio fit de ꝓcepto dei/vbi dicit. Vos amici mei estis scīēdū q̄ quilibet debet ꝓcepta seruare si vult saluari. Wath. xix. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. Etiaz scām Henri. de vzi. quilibet tenetur scire & addiscere ꝓcepta dei: & nichil melꝰ et vtilꝰ est hoi q̄ scire ꝓcepta dei. vnde. Salomō. Nichil melꝰ q̄ attendere in mandatis dei. Et ignozātia non excusat illū q̄ ꝑt addiscere. Vñ Aug. de gra & libero arbitrio. Ideo diuina ꝓcepta sūt data vt excusationē de ignozantia non habeāt. Jn signū huꝰ tūc ꝓcepta sunt in manibꝰ ꝙ dicit digitos/& i pedibꝰ ꝙ dicit pedicas scripta/vt sic hō q̄ videt admoneat ne ꝓcepta obliuiscat aut trāsgrediat Primū est dilige dñz deū tuū ex toto coꝛde tuo & ex tota alia tua. et non adozabis deos alienos Cōtra hoc ꝓceptū faciūt illi q̄ plꝰ diligūt vxozes pueros/ glāgineos: res tpāles honozes q̄ ipsum deum Wath. x. Qui amat filiū aut filiā sup me nō est me dignus Etiā ꝑra hoc ꝓceptū faciūt q̄ fidē falsificāt sicut q̄ obseruāt sōnia: dies egyptiacos / fatū augurū & q̄ carmināt pueros i vlozē capitū/ aculoꝝ & dētiū. vel ēt q̄ portant ifas circa ln q̄bus ꝑdūt q̄ nō ꝑt vulnerari captiuari sub mergi. Jtē q̄ vadūt ad phitonissas iterrogādo eas de furto cōmisso / etiā q̄ carminant equos et vaccas. Vñ ōz in decre. Diuinationi q̄ intendit dānationē aie incurrit. xxvi. q. vii nō obseruetis. Scām est. Nō assumes nomē dei tui iuanū. Cōtra hoc ꝓceptū faciūt q̄ sciēter iurāt ꝑ deū hoc q̄ nō est verū/sicut i emēdo & vēdendo. vl q̄ negāt ꝑ iuramētū se hoc nō fecisse. vel qđ grauius est q̄ dicūt q̄ deꝰ nūq̄ miserear michi vl diabolꝰ me deducat & sic de singulis & q̄ iurāt blasphemādo deū ꝑ vulnera vel ꝑ mēbza xp̄i. Etiā qui maledicūt ꝓximis suis ex coꝛde. etiā q̄ sciēter & manifeste peierāt. & etiā qui sciēter recipit falsū iuramētū. Vñ ōz in decre. Cogēs hoiem ad ꝓiurū & q̄ peierat vterq; reus est. xxii. q. v. q̄ cōpull⁹. Tertiū est. Memēto vt diē sabbati sanctifices Cōtra istud ꝓceptū faciūt q̄ in diebꝰ festiuis laboꝛāt aut ad nūdinas vadūt: & sic negligūt missas aut sermōes. Mā q̄libet hō: seruus & ancille filii & filie tenentur in die dñica integrā missam audire sub ꝓcepto ecclie; nisi magna necessitate excusent. vt habet de conse. di. i. missas. Et si dñi ipediāt familiā suam cū magna cā vt nō audiāt missā die dñica: vl iubēt familiā suā laboꝛare in diebꝰ festiuis: ꝑi dñi rei erunt. Sic qui sine causa soluunt ieiunia ecclie peccāt moꝛtaliter: quia nullum peccatum veniale est in ꝓcepto. Quartum est Honoza patrē tuum & matrē tuā: vt sis longeuus sup terrā. Cōtra hoc ꝓceptū faciunt filij & filie q̄ frequole offendūt parētes: & sunt eis inobedientes: & infideles in vita ipsoꝝ: & post moꝛtē nō subueniūt animabus ipsoꝝ. Et tales pueros punit deꝰ qñq̄ in coꝛpe: in reb⁹: & in aia. Quintū est. Nō occides. Cōtra hoc ꝓceptū faciunt qui ꝓximū ꝙtra deū & iusticiā occidūt: & hoc ē vnū peccatū de quattuoꝛ clamātibus. Vnde Gen. iiij. Dixit dñs ad Cayn. Ecce voꝛ sāguinis fratris tui Abel clamat & me de terra. sic tam pōt dicere deus ad quēlibet homicidam. Ecce sanguis ꝓximi tui innocētes a te occisi clamat ad me de terra requirens vindictā super te. Sextū. Nō mechaberis. Cōtra hoc faciūt hoies coꝛnicarij q̄ peccāt extra matrimoniū etiā solutꝰ cum soluta. Vñ in decre. ōz. Ad meretrices accedere ē diuinitꝰ ꝓhibitū. xxxii. q. iiij. meretrices. Sed si defloꝛat virginē hoc est grauiꝰ sed si cōmittit adulteriū adhuc hoc est grauius: sed ꝑcm sodomiticū est pessimū et grauissimū. Vñ ōz i decre. Hoc ꝑcm maiꝰ est q̄ si q̄s matrem suā cognosceret. xxxii. q. vii. vlus naturalis. Septimū. Non furtum facies. Cōtra hoc faciunt illi qui cōmittūt furta i paruis rebus: vt qui furātur gramina ꝑra: poma. Sic hectoꝛes qui cū curribꝰ suis p agros alioꝝ vadunt. etiā qui cē innētam rem nēt & nō restituūt. etiā serui & ancille qui bona dñoꝝ suoꝝ furtiue subtrahūt: sicut vinum panē: carnes; ouа: & occulte comedūt: vel etiā aliis hoibus tribuūt. etiā mercatoꝛes qui cū mēdacijs cōsueuerūt emere & vēdere etiā blis carti: raptoꝛes: lusoꝛes. & etiam qui cē furatā emūt aut comedūt: aut etiā qui ꝓpinaz de iudeis recipiūt oēs isti tenent ad restitutiones Vñ Aug. Non dimittit ꝑcm nisi restituatur ablatū. Octauum. Nō falsum testimonium dices. Cōtra hoc faciūt illi falsi testes & mendaces etiā detractoꝛes q̄ bonā famā ꝓximi uenigeant: & tales sunt peioꝛes furibus & raptoribus. vñ Amb. Tolerabiliꝰ sunt fures q̄ves tes & alia bona nostra recipiūt q̄ detractoꝛes qui nostrā bonā famā diuulgāt. Et tales tenētur ad restitutionē fame. Sic qui libēter detractoꝛes audiunt grauiter peccāt. Et adhuc grauiꝰ peccant qui ultro aliis ꝓferūt mala que audierūt: & qui fraudulenter loquunt cū ꝓximo: ꝓm decipiēdo. & etiam qui ꝓuchāt ꝓximū verbis iracūdis & vituperijs. Nonū est. Non cōcupisces rem ꝓximi tui. Cōtra hoc ꝓceptum faciunt illi qui sciēter cōcupiscūt et deliberato animo res iniustas contra deum et iusticiam. etiā qui cōcupiscunt res iustas: sed ad malum vlum. i. ad peccandum puta ad superbiam exercendam. sic vt concupiscāt vo

ctes pulchras primo? vel ē ad luxurias vel etiam crapulam. Decimum pceptum est. Non concupisces vxorē pximi tui. Cōtra qđ facit? tria gha heiz. Pximi q̄ ēāt i illicito amore ⁊ libent actū ope pperarēt si ipis p̄mitt bile foret vel si nō timerēt mūdū ⁊ scandalū hoiz. Sēdi sūt q̄ se lauāt ⁊ oīnāt cū crimib⁹ pe/plis ⁊ vestib⁹ vt cupiscāt ⁊ ea ficēdo vadūt ad ecclias plateas aut ad choreas vt placeāt amatoribus suis ad malū finē. Tercij q̄ nō cupiscūt nec volūt cupiscere: nec ppenūt actū ea rere/sz tñ delectāt i luxuriosis cogitatiōibus cū plena rōne: ⁊ nolunt expellere nec resistere talib⁹ immūdis cogitatiōibus ⁊ talis delectatio dr morosa delectatio. vnde Aug. Cogitatio morosa cū delectatiōe ⁊ cōsensu est mortalis. Quātū ad tertiā ptē ista⁹ sermōis sciēdum q̄ oēs homes dēt invocare sctōs apl̄os tāq̄ singulares patronos ⁊ aduocatos i oib⁹ necessitatib⁹ et angustiis. Et p̄mo illi q̄ innocentē infamāt. Vñ legit q̄ filia cuiusdā p̄ correptionē cepit et de hoc quēdā diaconū infamauit q̄ ipam violauerit quē parentes puelle occidere voluerūt statim apl̄i aduenerunt. et q̄n puer natus fuerat rediit. Rūdet. hac die hora prima. Direxit apl̄i infantē huc poztare. Qđ cū factū fuisset apl̄i infanti dixerūt. In noie dñi ihū xp̄i infans ⁊ dic si iste diacon⁹ p̄supsit hanc agere iniquitatē. Infans ait. Hic diacon⁹ vir sanctus est ⁊ castus: ⁊ nūq̄ inquinauit carnē suā. Insistebāt apl̄i parētes vt apl̄i ḡrerent quis actor ire/ris esset. Rūdet apl̄i. Nos innocētes absolvere debem⁹ nocētes aūt p̄dere nō decet. Erias qui q̄nq̄ vulnerāsset i corpe. Vñ legit q̄ ēdā noie vicanor amicus regis in quodā bello sagittā accepit q̄ de ictibus ei⁹ nulla potat rōne extrahi. Tūc Symō apl̄s xp̄i invocato noie ihe/su xp̄i abstulit eā mox q̄ sanat⁹ est: ita vt nec etiā signum vulneris aliqđ remaneret. Erias apl̄i i babylonia vbi p̄dicabāt ad xp̄i mādatum fidē xp̄i multa signa fecerūt illuminātes ceecos auditū surdis: claudis gressū: lepzosis mundi tiā: obsessis liberatiōez p̄curabāt. Etiā p̄sit eis ne/cessitatē subuenire i pcalis bestiarū. Vñ legit q̄ due tigrides fortissime cēs hoies q̄ eis occurrerūt occiderūt. Tūc apl̄i ad eas venerūt: et i noie dñi nostri ihesu xp̄i velut oues mansuetas eas fecerūt. Etiā scīus Symō triginta mortuos in mari submersos suscitasse legit. Unde canitur de eo. Terdenos mortuos fluctibus mersos hūane vite reddidit. Etiā hēt potestatē sup aerē. Vñ legitur q̄ in hora passionis xp̄i erat magna serenitas ⁊ statim tanta fulgura exierunt vt templum triphaxie scindere tur. et multi pagani oppressi fuerūt. Etiā habent potestatē super ignem. Vñ ipe pessientis eorum illi duo magi in carbones in ictu fulguris sunt incinerati ⁊ ybusti. Et habēt potestatē sup demonia: q̄ ipsi de corporibus hoim demones expulerunt. Sic sup corpora hoim quia ea in multiplicibus infirmitatib⁹ curauerunt. Etiā super alias: quia eas doctrina sua a peccatis purgauerunt: ⁊ ad vitā eternā perue niendam disposuerūt.

¶ De omnib⁹ sanctis. Sermo. xxxix.

Gaudete et exultate quoniam merces vestra copiosa est in celis. Mat. v. Lu. vi. originaliter. et in euangelio p̄sentis festiuitatis lectionaliter sunt recitata. Sancta mater ecclesia hodie de omnibus sanctis solēniter agit: quia eā non pōt omnes honorare singulariter. oibus ergo impendit hodie honorē cōiter. Sunt autē nouē ordines sctōr quos hodie ecclia honorat qui ponunt in nouē tūsoris q̄ hodie cantat. Primo hodie pagimus festū summe trinitatis scz patris ⁊ filii spūsc̄ti. ⁊ hoc notat i p̄mo respōsorio. Summe trinitati simplici deo vna diuinitas: equalis gl̄ia: coeterna maiestas. Et merito est hodie ⁊ quotidie ipsa sctā trinitas honoranda a nobis in terris vt i futuro mereamur eā cōtēplari felicit̄ i celis: q̄ hoc ē vita eterna vt i tueamur speculū sctē trinitat̄. vñ ps. lxxix. Quia mille anni ante oculos tuos &c. Et in visiōe vt cognoscim⁹ quēlibet sctōr i celo et vnusquisq̄ gaudet ⁊ cōdimidit cū alio meritа sua. vñ Ansel. Vnusquisq̄ gaudet tm̄ de merito alterius: q̄tū de suo p̄prio. Ecce q̄ta charitas est in patria ⁊ conformitas voluntatū. Secō hodie celebram⁹ festū marie ṽginis ⁊ hoc notat in scō offertorio: scz Felix nāq̄ es sacra ṽgo maria prop̄ qđ sctēdū est q̄ vtā ṽgo nō est de ordine trinitatis: q̄ in illa nō sūt nisi tres psone. s. pater ⁊ filius ⁊ spūsanct⁹. nec ē in ordine sctōr vel āgelor: sz sup oēs ordines Et rō q̄ ipsa hodierna die est ab oibus fidelibus solēniter honorāda q̄ ipsa est mat̄ nostra et fidelis aduocata nostra. et tō assimilat̄ auroze. Sicut enim aurora est medium inter diē et noctē: sic ipsa est mediatrix inter nos ⁊ xp̄m. Unde Bern. Securum accessum habet homo ad deū vbi mediatorē cauſe sue filium vt ante patrē. matrē ante filium. xp̄s nudato corpore patri ostendit latus ⁊ vulnera: ⁊ maria filio vbera. Ergo non potest aliquo modo fieri repulsa vbi tot reperiūt amoris insignia. Et tō assimilat̄ etiā lune. Sicut enim lux pre ceteris planetis est terre magis vicina / sic ipsa pre ceteris sctis sp̄ est oib⁹ petōrib⁹ magis p̄pinq̄ cū sua mia. vñ Aug. Maria pre oibus sctis impetrat iducias trāsgressorib⁹ vt resurgāt suis erroribus. Tertio est festū hodie oim sctōr angelorū. ⁊ hoc notat i 3cio rūsorio. Te sctōr spūs. &c. Et isti sancti angeli a nobis merito sunt honorādi. q̄ seruiūt nobis in hoc loco et in hac vīe. Vñ dat angel⁹ in custodē cuilibet hoi existēti in hoc mūdo: ne a diabolo suffocet. Egressus ex

bꝛeco: ne a baptismi gꝛa impediaꝛ: diuerti i mũdo: ne ad pctã pueꝛa pertꝛahaꝛ. Exeunti de mũdo in moꝛte: ne in fide tẽtet: beli desp̃atio nẽ detꝛahaꝛ: ⁊ in sꝛepcõe impediaꝛ: et recedenti post moꝛtẽ ne diabolꝰ laq̃s capiaꝛ. Quarto hodie est festum patꝛiaꝛchaꝝ et oim pphetaꝝ qđ notaꝛ in q̃sto cẽsoꝛio qđ cantaꝛ de sc̃o iohãne baptista. c. Inteꝛ natos mulieꝝ: qꝛ ipse iohẽs est pluꝰ pphetꝛa: qꝛ quẽ alii pphete pphetꝛa uerũt ipse digito mõstꝛauit dicens. Ecce agn⁹ dei. Et inlup xp̃m baptizauit. Et isti sancti pres veteꝛis testamẽti a nobis hodie solẽnit honoꝛandi sunt: qꝛ de stiꝛpe pꝛiaꝛchaꝝ ⁊ pphetaꝝ xp̃s saluatoꝛ nr̃ natꝰ est. Quito hodie est festũ oim apl̃oꝝ hoc notaꝛ in q̃nto cẽsoꝛio. Qui sũt hi q̃ vt nubes volãt. Et isti sancti apli sunt a nobis i p̃sti ⁊ditate deuote honoꝛãdi: qꝛ sunt maioꝛes ciues in celo. Insuper in fide catholica nos plãtaueꝛũt ⁊ instꝛuxeꝛũt: ⁊ duodecim articulos fidei in p̃mo gsilio posuꝛũt: ⁊ alẽsionẽ xp̃i composueꝛũt: quos articulos q̃s hõ teneꝛ addiscere ⁊ firmit credere: qꝛ q̃ in uno articulo erraꝛet dãnaꝛet eternaꝛ: ḡ valde est cauendũ. Sexto hodie est festũ oim sc̃oꝝ martyꝝ q̃ ppt̃ xp̃m effudeꝛũt sanguinẽ suũ: quod notaꝛ i sexto cẽsoꝛio. Lauerũt stolas suas ⁊ cãdidas eas fecerunt. Isti sancti martyꝛes merito sunt a nobis hodie solennit honoꝛãdi ppt̃ magnam multitudinẽ martyꝛum qꝛ sicut dicit sanctus Hiero. q quolibet die anni reperiũtur quinq̃ milia noia martyꝝ. Et ab illo tpe sancti Hiero. Plures martyꝛes sunt martyꝛizati: ⁊ ipi tã̃ strenui milites p fide xp̃i res: coꝛpus et vitã exposueꝛũt: ⁊ in hoc dãt nobis exẽplũ exponendi p fide vitã. Vñ in decre. Tãta dꝛ esse q̃ntitas fidei vt pus auferaꝛ vita q̃ fides. xxiii. q. vlti. cõueniꝛ. Et non imerito: qꝛ q̃nq̃ expanit vitã p fide et p xp̃i noie statim ad celum euolat. Vñ in decre. Qui p xp̃i noie martyꝛizãtur p culpabilio vitã eternã consequunt. xxv q. i. Merito. Septimo hodie est festũ oim confessoꝛũ. hoc notaꝛ in septimo cẽsoꝛio. Sint lũbi vestri pꝛecincti. Et isti sancti confessoꝛes sũt a nobis solẽniter honoꝛãdi: qꝛ pꝛedicauerunt nobis verbis ⁊ bonis exẽplis viã salutis ⁊ omnẽ virtutẽ: qꝛ adhuc existẽtes in vita pꝛesenti fuerũt humiles: pꝛudentes: pudici casti: sobꝛii: ⁊ quieti. Insuper iam in celo sũt intercessoꝛes nostꝛi ⁊ impetrãt nobis miam: gratiã: et gloꝛiã. Octauo hodie est festũ oim virginum: et hoc notaꝛ in octauo cẽsoꝛio. Audim vocẽ de celo dicentẽ. Et iste sancte virgines sũt a nobis hodie honoꝛande: qꝛ sunt sponse xp̃i ⁊ regine celi. Nam ipse xp̃s est summus pontifex. de quo dꝛ Leuit. xx. q sumus pontifex virginem ducati vꝛoꝛẽ. Et ex hoc sequit q ipse virgines sunt regine: qꝛ habẽt xp̃z regẽ gloꝛie p spõsũ. Vñ ps. xliii. Astitit regina a dextris tuis ibe stita deaurato. Vñ etiã Cypꝛian⁹ i li. de hꝫ. Virginitas est soꝛoꝛ oim ãgeloꝝ. victoꝛia illibidinũ regina virtutũ possessio oim bonoꝝ. Nono hodie est festũ oim electoꝝ nobilium et ignobiliũ: diuitũ et pauperũ: senũ et iuuenum cõsanguineoꝝ nostꝛoꝝ: filioꝝ ⁊ filiaꝝ qui iam regnãt cum xp̃o in celo: ⁊ hoc notatur in nono cẽsoꝛio: qđ est cõmune: qđ hodie cãtatur. Concede nobis quesumus dñe veniam delictoꝝ: et intercedẽtib⁹ cãctis quoꝝ hodie solẽnia celebꝛamus tale nobis tribue deuotionẽ vt ad eoꝝ cõsoꝛtium peruenire mereamur societatem. Et merito oẽs sancti in celo sũt a nobis honoꝛãdi hic in mundo: vt ipsi in celo intercedãt p nobis ⁊ impetrẽt nobis gratiã in p̃sti: ⁊ gloriã in futuro vnde Hiero. Impossibile est pꝛeces multoꝝ nõ exaudiri. Immo magis erit impossibile pꝛeces oim sanctoꝝ ⁊ angeloꝝ non exaudiri. Et si vnus bonus hõ põt impetꝛare alteri a deo gratiã in p̃sti: quid tunc p̃sti oẽs cãcti. Et si quilibet sanctoꝝ dum adhuc hic in carne viueret potuit cũ suis oꝛõib⁹ moꝛtuos suscitare: lepꝛosos mũdare: ceꝛos illuiare: vtiq̃ tũc iã omẽs cãcti in celo p̃sti quoꝝ festa hodie celebꝛam⁹ nobis impetꝛare gratiã a deo. Nã ipsi sancti ppter charitatẽ ⁊ affectum quẽ hñt ad salutẽ nostꝛã solliciti sũt nos iuuare cũ oꝛationib⁹ suis apud deum.

¶ Adhuc de omnibus sanctis. Sermo. xl.

Beati pauperes sp̃u qm̃ ipsoꝝ est regnũ celoꝝ. Mat. v. Ponuntur autem in euangelio hodierno pꝛesentis festiuitatis octo beatitudines que octo oꝛdinib⁹ sc̃oꝝ coaptant. Et nota hic octo beatitudines ad honoꝛẽ sc̃oꝝ pꝛia. Beati pauperes spiritu ⁊ illa cõuenit oꝛdini apl̃oꝝ: qꝛ ipi fuerũt pꝛimi qui ppter xp̃m oia cõtẽpserũt. Illa beatitudine pauꝛtatis ⁊ nos hẽ debemus. vñ pauꝛtatẽ diligam⁹ uolũtaꝛia: vel saltẽ patiẽter necessitatẽ sustineamus. Illa pauꝛtas dicit meritoꝛia dꝛ hẽ tria q̃ eliciũtur ex textu. s. vt terrena dspiciat qđ notaꝛ cũ dꝛ: beati pauperes. vt etiã i hoc rectã intẽtionẽ habeat. cũ dꝛ: sp̃u. i. spũali intẽtione: ⁊ vt celestia concupiscat: cũ dꝛ: qm̃ ipsoꝝ ẽ regnũ celoꝝ. Et huic beatitudini addit pmissio cũ dꝛ: qm̃ ipsoꝝ est regnũ celoꝝ. pauper ãt non tm̃ habẽt regnũ celoꝝ ad possidẽdũ. iuxta illũ Mat. xxv. Venite bñdicti patris mei possidere paratuꝝ vobis regnũ. Sed etiã ad vẽdendũ. Deꝰ q̃dẽ hꝫ regnũ celeste. terrestre: ⁊ ẽternale. Celeste dedit pauperib⁹ terrestre dedit diuitib⁹: iferna le demonib⁹ Oꝛdinauit tm̃ q si diuites volũt recipe pauper in p̃sti in regnuꝫ suũ terrestre: pauperes in futuro ecõuerso recipiẽt diuites i regnũ suũ celeste. Luce. xv. Facite vobis amicos de mãmona iniquitatis. vt cũ defecerit recipiãt vos ineterna tabernacula Aug. Regnũ celoꝝ pauperum ẽ: qꝛ pauꝛ nichil hꝫ in

mūdo: et dines nichil hz in celo. Et certe q̄ dicerte certe de⁹. Oia bona sua dedit duob⁹ hoibus: diuitib⁹ terrena paupibus celestia. Sed deus volēs vtrūq; saluare cōstituit. vt ⁊ ic di vites in sua hereditate pauperes recipient: ⁊ pauperes in sua hereditate eos collocent. vt vtrīq; per alium collocetur. Per Augustinus Diuites autem qui non volunt recipere pauperes in sum regnū terrestre / recipient a de menibus in suū regnū infernale. Scōa beatitudo est. Beati mites. Et ista venit angelis q̄z aliis supbientib⁹ ipsi humiliter deo adheserunt. Sunt et tante humilitatis q̄ nobis tā vilib⁹ ministrare nō dedignat. Jstā beatitudinē ⁊ nos hīe debem⁹ si ad societatē āgelor̄ volumus peruenire sed illi nō sunt mites qui ad iniurias sūt impatiētes vt superbi. Et isti btitudini addit̄ p̄missis: cū dz: q̄m ipsi possi debūt terrā. s. viuentiū. vñ Beda. Si celorum regnū pauperib⁹ ⁊ terra mitibus p̄mittit̄ q̄d igit̄ restat superbis ⁊ iracūdis: nisi infernus Illi igit̄ faciūt festū angelor̄ q̄ p humilitatem honorāt deū. Eccl. iij. Magna potētia solus vt ab humilib⁹ honorat̄. Cōtra festū luciferi faciūt supbi ⁊ chorizātes ⁊ superbe se ornantes Job. xxi. Ipse est rex sup oēs filios superbie. Tercia btitudo est. Bti q̄ lugēt. Illa cōuenit martyrib⁹ q̄bus dictū est illud Joh. xvi. Amē amē dico vobis: q̄z plorabitis vos et flebitis. mūd⁹ aūt gaudebit. Jstā btitudinē nos hīe debem⁹. vñ Greg. Mēs iusti quadruplici afficitur pturbatiōe: cōsideratīe. s. vbi fuit. s. i p̄cō vbi erit. s. in terribili iudicio. vbi est. s. i miseria et exilio. vbi nō est. s. in gloria ⁊ in patria Huic beatitudini additur p̄missio: cū dz: q̄m ipsi cōsolabunt̄. De ista cōsolatiōe dz Apoca. vii. Absterget deus oēm lachrymā ab oculis electōr̄. Ber. Felix lachryma q̄ pia manu conditoris meretur abstergi. Vñ festū martyrū faciunt patientes de q̄bus cantat̄. Non murmur resonat non querimonia: sz corde tacito mēs bñ cōscia ꝓseruat patientiā. Cōtra festū martis qui est de⁹ belli faciūt iracūdi et impatientes. et tales sūt infelices hic in p̄senti ⁊ i futuro. Quarta btitudo. Bti q̄ esuriūt ⁊ sitiunt iusticiā. Et venit p̄phetis q̄ esuriebāt illū panē de quo dz Joh. vi. Ego sū panis viuus q̄ de celo descē di. Sitiebāt illū fontē de quo dz in ps. xxxv. Q̄m apud te est fons vite. Jstā beatitudinem iusticie nos etiā esurire debem⁹. Beri. Justicia est reddere vnicuiq; quod suū est. s. deo: sibi: ⁊ primo. Deo aūt debem⁹ amorē ⁊ timorē. Nobis aut debem⁹ trāquillitatē i corde ⁊ puritatē i corpe. Proximo debem⁹ facere q̄d nobis volimus fieri. Math. vij. Oia quecūq; vultis vt vobis faciāt homines / et vos facite illis Thobie. iiij. Quod ab aliis tibi odis fieri: tu ne aliis facias. Quinta beatitudo. Beati misericordes. Et ista conuenit pēnitentibus q̄ hospitalitati ⁊ elemosynis ceteris q̄z mie operib⁹ insistebāt. Hanc aūt nos hīe debem⁹: vt opib⁹ misericordie tā corporalib⁹ q̄ spūalib⁹ insistamus. De corporalib⁹ dz dō. Visito poto: cibo redimo: tego: colligo: condo. De spūalibus dz Consule: castiga: solare: remitte: fer: ora Cōsule. i. doce ignorātē: ⁊ dirige dubitātē: castiga delinquētem / solare tristē remitte in te delinquenti fer. i. patienter porta aliorum defectus ora p̄ oibus. Huic beatitudini additur p̄missio cū dz: q̄m ipsi misericordiā cōsequentur: et hoc ydiotā ꝓpriē. Lu. vi. Date ⁊ dabit̄ vobis Rato em̄ de pauperabit̄ quis q̄ largiter elemosynas suas tribuit pauperib⁹. Etiā spūaliter ii. Cor. ix. Qui seminat in benedictionib⁹ de benedictionibus ⁊ metet. Homo enim q̄ seminat bñdictionē elemosyne / metet a deo benedictionē gratie. Etiam in morte. Ipse enim elemosyna aiam de corpore egredientē associat Ambro. Non sunt homīs bona que secū ferre non pōt sola misericordia comes est defuncto rum. Unde Hiero. Mē memini me legisse mala morte moriū q̄ libenter opera pietatis exercuit. Habet em̄ multos intercessores: et impossibile est p̄ces miserorum nō exaudiri. Etiā in celo post mortē remunerabitur eternaliter q̄z mensuram bonā confertam ⁊ cogitatez et superfluentē dabunt in sinum tibi mēsura bona est q̄ angeli debent venire ad obitū suū et eam cū gaudio ducere in celū. Mensura conferta est q̄ xp̄s et maria ⁊ omnes sci et āgeli oia merita ⁊ gaudia sua cum eo diuidēt. mensura superfluēs est q̄ xp̄s ⁊ beata virgo ⁊ omnes patriarche ⁊ prophete: ⁊ cēs apli ⁊ martyres. confessores: ⁊ virgines: ⁊ omnes sci: quorum festum hodie celebratur in perpetuum tibi gratiātur q̄ misericordiā exhibuit homini indigenti. Sexta beatitudo. Beati mundo corde. Et cōuenit virginibus que mundiciaz cordis ⁊ corporis habuerūt. Jstez ⁊ nos habere debemus vt simus casti in corde nec sollicitemus cor nostrum cū moroſis ⁊ immundis cogitationibus et delectationibus. Aug. moroſa cogitatio cum delectatione et consensu est mortalis. Etiā corpus nostrum ab actu / quibus actus luxurie extra thorum legitimum est peccm̄ mortale. Unde apls. Qis fornicator aut immundus non habet partez in regno dei. Huic beatitudini additur p̄missio cū dicit. Quoniam ipsi deum videbūt. Vñ ps. lxxix. Ostende faciem tuā. ⁊c. Vñ etiā Jsaie xxxiij. Oculi tui videbunt regem. Septima. Beati pacifici. ⁊ conuenit confessoribus qui in seipsis pacē cōscientie habuerunt et pacē i aliis ꝓcurauerūt. Jstā pacem et nos habere debemus: q̄z vbi pax ibi deus. ps. lxxv. In pace factus est locus eius Ambro. sup Lucā. Pax est dux ad vitam eter

nam. Cetlo. Ubi pax est ibi omnia pſperabũ tur. Hanc beatitudini additur promissio cum dicitur. Quoniam filii dei vocabuntur. Si filii dei et heredes. Heredes quidem regni Cohe redes autem ihu xpi. Ecõuerso sunt filii diabolꝰ qui discordias seminant. Unde Greg. in pastorali. Si filii dei vocant qui pacẽ faciũt pro cui dubio sathane filii sunt qui pacem cõfundũt. Sed queritur unde cõmuniter oritur discordia? Respõdet q ex superbia et auaricia Uñ Sene in li. de moribus. quietissimam vitã agerent homines in terra si hec duo pronomina a rerum natura omnino tollerentur: meum et tuum. Uñ Prouerb. xiii. Inter superbos cẽ per iurgia sunt. Octaua. Beati qui persecutionẽ patiũtur pter iusticiã. Ista beatitudo vibus sanctis est necessaria qui sunt in mũdo qui volunt pie viuere et xpo fideliter seruire Uñ apls. ii. ad Thimo. iii. Oẽs qui pie volũt viuere in xpo iesu: persecutionem patiuntur. Uñ Joh. xv. Si me persecuti sunt: et vos persequentur. Non enim seruus est maior suo dño Huic beatitudini addit pmissio cum dicitur Quñ ipsorũ est regnũ celorũ: hoc est verbũ cõsolatorium illis qui hic sustinẽt persecutiones a proximis suis: in rebus spoliando: iurando aut in fama detrahendo: aut in corde lesendo aut in verbis maledicendo/ vituperando: quia per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum celorꝫ. Et ideo xps concludit euãgeliũ hodiernuz dicẽs. Beati estis cum male dixerint vobis homines et persecuti vos fuerint, et dixerit oẽ malũ aduersũ vos mentientes ppt me Gaudete et exultate: quñ merces vestra copiosa est in celis. Item sermonẽ vtilem et bonum de omnibus sanctis quere in discipulo de tempore. clix.

De animabus. Sermo. xli.

MIserimini mei miserimini mei: saltẽ vos amici mei Job. xix. Sicut hesterna die pegimꝰ festum omnium sanctorum i celo existentium: sic hodie peragimus diem omnium animarum fidelium in purgatorio existentiũ Uñ ipse anime clamant Miserimini mei. ꝛc. Sic clamat pater ad filium: mater ad filiam: maritus ad uxorem: frater ad sororem. et sic de singulis. Uñ in pñti sermone tria sunt dicenda. Primo quare libẽter debemus subuenire aiabus in purgatorio. Secundo cum quibus suffragiis debemus ipis subuenire Tercio de quibus hominibus anime conquerũtur cum aliquibus exemplis. Quantũ ad primum est sciendũ q tria debent nos inducere ad subueniendum animabꝰ. Primum est grauitas pene. qz anime in purgatorio sunt in maximis penis. Nam si omnes carbones totius mundi in uno cumulo collecti arderent; et si quis hominum i medio staret: nõ tñ ardorem quis sustineret sicut anime in purgatorio sustinẽt Unde dicitur in decre. Igni purgatorio nulla pena temporalis est cõparabilis. dist. xxx. q i aliud. Ergo ppt magnitudinẽ pene videtur ipsis breue tps lõguz esse. Uñ legit q quidã religiosus arsit i purgatorio bsq; dñ una missa sibi lecta fuit: et apparuit socio s decebat se p ãnos sibi assistere Et aliq aie ibi punitꝰ diu/ aliquę per. xxx. ãnos. aliq ad cẽtũ: aliquę ad mille: plus vel minꝰ. Uñ Cesarius in dyalo. dicit q aiabus p duo milia annoꝝ deputata fuit ad purgatoriũ: qz p suffragia bonoꝝ hoiz fuit i duobus annis liberata. Uñ etiam Richar. de sancto victo. Aliqui enim xpianoꝝ aiebꝫ ad finẽ mundi ad ignẽ purgatorij ex dei iusticia sũt deputate. Unde legitur q quidã ppt accidiam suã fuit per quadraginta annos ad purgatorium deputatus. Etiã legitur q quedam puella q fuit sororꝫ factoꝝ martyꝝ cosme et damiani fuit p. xv. dies ad purgatoriuz deputata: qz uno sero audiuit i platea chorizare et cantare cũ aliquali cõplacentia. O quam ardebunt chorizãtes, si illa q audiuit tanta punita est. Hoc illi attendere debent qui stãt vel sedẽt circa chorea et chorizãtes iudicãt. Scioz qđ debet nos inducere est qz debemus habere spem cecõpenkationis qz ipse aie fideles orant p nobis postq liberate fuerint. Ubi gratia. Si filius alicuius regis i exilio esset constitutus et pateret magnũ defectum et quicũq in exilio sibi subueniret qñ rediret ad patriã suã illis pienius refũderet. sic est etiã de aiabus. Tertium qz suffragia q facimꝰ p aiabus nobilibus pficiũt et illa nobis promittimꝰ: qz suffragium pdest aie vel aiabus vt citius liberent Et etiã inquãtũ ex charitate hoc opꝰ fit vt sic erit meritoriũ vite et ne faciẽti. dñ ps. xxiiij. Oratio mea in sinu meo cõuertet. dñ Joh. da misericordiam. Quilibꝫ pro proximi salute agonizat primo et ipse sibi pdest: deinde primo suis. Quãtũ ad primum patet istius sermonis questio: cum quibus suffragiis subueniendũ sit animabus. Rñdetur q omnia bona opa q pro ipsis fiũt pfũt ipsis. Et primo subuenitur aiabus cũ candelis accensis et luminibꝰ circa missã facta: vt circa ymagines q ad laudem dei et sctoꝝ accẽduntur vt ipse xps qui est lux vera eas de tenebris eripiat et sua eterna luce illuminet. Et in signũ huius hoi morienti cãdela datur ad manum: vt per hoc desiderare debeam vt ipse xps qui est lux mũdi velit lucem dare huic aie per illam tenebrosam et ignotam viã per quã modo ambulat Sicut qñ sacerdos legit missã pro defunctis: tunc septies in qualibet missa petit vt lux eterna luceat eis. Secundo subuenit aiabus cũ thus accenditꝰ et in hoc considerandum est vt deus illã aiam velit eripere a feroze purgatorij vbi tã punit. et sicut fumꝰ

alrēdit de thure incēso: sic deuotio nra alrēdere dz ad celū. dñi i ps. cxl. Dirigat oro mea sicut incensum in conspectu tuo. Tercio aspio aque sup sepulchra et ossa defunctor: et p hoc desiderādū est sicut ardor ignis pñtis temperat p aspsionē aque: ita sic tēpet ardor ignis purgatorii huic aie mediāte roze celesti (gre) mie Quarto orōnes ad deū dirigūt vt admodū captiuor qui p seipos nō pñt pces suas offerre: nec p seipos pñt liberari: vt p alios pces absoluant. Et etiā sancti implorādi sunt p aiabus vt intercedant p eis: qz ipsi sunt potentes apud deū: et sic sanctōs illos mittimus ad regē celestē tanq̄ nūcios: vt ipe rex indulgeat aiabus illis. Ergo deuote sctā maria est implorāda: sctūs petr sic de singulis. Quito oblatiōes p sunt aiabus vt a debitis ḡbus apō deū obligare sunt absoluant. Sexto fiūt p aiabus ieunia et afflictiones et genuflexiones. dñi in decre. dc. Jeunia diuersi sunt auxilia defunctor. xliij. q. ij. Aie Septio subuenit aiabus cū debita post se relicta soluant: et hoc valde pdest aiabus: qz interim q debita non sunt soluta ḡuit puniuntur. Octauo subuenit aiab⁹ cū panis et vinū offert vt deus velit ribare aiam esurientem/et potare aiam sitientē: potādo sitientem/hospitando peregrinum/vestiendo nudum. Nono subuenitur aiabus cū ds pniam ipis hic inuocā p eis impetret. Maz hoc esset eis valde vtile vt eo minus hērent i purgatorio exoluere. Decimo aiabus subuenit cū missar celebratiōe: hoc est maximū et pncipalissimū aiar suffragiū. Vñ legit q ḡdam aīa ad. xv. ānos fuit ad purgatorium deputata/et p vnā missam fuit liberata. Vnde missa dicta mittendo: qz ibi mittit ḡa petōz in penis et solutio aiabus de penis. vñ dr Augu. q nulla missa celebrat quin ibi duo opa fructuosa concurrant. s. vnius petōis quies: et vnius aie liberatio. Sed diceres. Vñ aie sciūt suffragia que p ipis hic fiunt. Rñr q angeli hic nobiscū cōmorātes sepi⁹ visitāt aias i purgatorio: et ipis manifestāt suffragia q̄ nos p ipis hic fatim⁹ et eas cōsolātur. O q̄ gaudiosū est eis hoc. Quātū ad tertiā partē istius sermonis querit de q̄b⁹ hoib⁹ aie dēcte tenū conqueruntur Rñdetur de quatuor ḡnib⁹ hoim cōqueruntur Primo de his quib⁹ hic fidelitatē et charitatem et bñficia exhibuerūt/et ipsis eis nō rekūdunt. vñ i ps. lxxxix. Obliti sunt benefactorū eius. Et hec est magna ingratitudo et cōtra cōnem humanā oblivisci et non regrari benefactoribus. vñ Arist. in ethi. Opz regrari ei qui gram fecit. Sed defunctis aliter regrari non possum⁹. Secō defuncti cōqueruntur de pueris et cognatis suis qui hic bona eor possident/et ipsis non subueniūt: et tales infidelit agunt qz si quis non subueniret amico suo quem in igne videret puniri infidelit ageret. Ecce aīa patris tui/et aīa matris tue/et etiam mariti tui aut fris et sororis/vel alteri⁹ cognati tui pñt adhuc esse i purgatorio i penis/et tu pores eis subuenire: et quare nō subuenis eis. Audi q̄d aie clamāt. Miserimini mei miserimini mei. Et sūt due cause quare bis dr miserimini mei. Dzia est quasi diceret: qz estis in mūdo vbi est mia. ps xcbij. Mia dñi plena est terra. Secūda qz nos aie i purgatorio sum⁹ in miseria et paupertate: et ita paupes sum⁹ si tot⁹ mūd⁹ daret nobis p vno obolo nō haberem⁹ nec habem⁹ amplius cozpa nra vt possem⁹ ieunare merito etc: nec habem⁹ res tales vt possem⁹ elemosinas dare: nec aliquomodo possum⁹ nobilibus subuenire. ergo miserimini nri: dos amici nostri. quasi diceret. Alteri nolūt nobis misereri vnde tu vxor mea/tu filii mi/tu filia mea tu qui es cōsanguinea me⁹/vos q̄ possidetis hereditatē nram/et ppter vos i purgatorio positi sum⁹ ppter petām nrā. Et si q̄s quereret: quare est causa quare tui debeo misereri. Tūc aīa illa rīdet: qz manus dñi tetigit me: et quare me plequimini sicut deus. q. d. deus punit cū sua iustitia penā michi infligēdo: vt vos amici punitis i pena me reliquēdo: et carnib⁹ meis laceramini. s. meis tribulib⁹ dicitur. q. d. iniustū est q vos amici i penis me relinq̄tis: qz vobis oē cōmodū tribuie prepari: et aiem meā sepe neglexi. Et ita ita dicta sibi pueri et cōsanguinei nō attendūt q̄ de bonis parentū et cōsanguineor pulchras bestes et equos pulchros emūt et vinos magnos bibūt/et i gula/et i superbia/et i luxuria/et i ludo tarillor oia illa bona consumūt. Sic vxor q̄ aliū maritū duxit/et viriliter oēs hoies q̄ hereditāt bona defunctor tenēt subuenire ipis a q̄b⁹ hñt illa bona Oō si nō fecerit tūc ipe aie cōquerūt de ipis. Tercio cōquerūt de executorib⁹ q̄ nō expedierūt testamēta ipis emissa/et ḡlōgāt et petrahūt de die i diē. Et hoc est extra charitatē et fidelitatē: qz scdz Tho. de aqno aie carēt interi sublenamine q̄d dēt eis fieri de illo testamēto si debito tpe expeditū fuisset. vñ i decr. Multū delinquūt q̄ differt exequi mortuis testam. xiij. q. ij. q̄ oblatiōes. De talib⁹ q̄ defraudāt aias dr i decre. Debita suffragia p mortuis nō reddētes fures sunt et sacrilegi et excōmunicandi xiij. q. ij. q̄ oblationes. Quarto cōquerūtur de sacerdotib⁹ religiosis et pauper⁹ qui elemosynas defunctor⁹ recipiūt/et p ipis non fidele orāt. Sic sacerdotes q̄ hñt ēccias et altaria Sic religiosi q̄ possidēt monasteria cū bonis appropriatis ipis monasteriis: et non fidele orāt pro illis aiab⁹ a quib⁹ hoc hñt. Maz dēs hoies q̄ de elemosynis viuunt magis dñt esse devoti et oronib⁹ assidui. Qui nō solū debent orare p seipis/sed etiam p vivis et defunctis quor elemosynis sustētāntur. vñ in decre. dr. Receptores elemosynar⁹ plus debēt orare. g.

q.t.qz sacerdos nec alicꝰ q de labore posset se nutrire dz elemosynas recipe/sz debiles z in firmi/pauper z claudi. Ofi porrectibus ad labo rādū minime dāda est elemosyna. Vltio scien dūest q hodierna die multe aie de cuncto pe suffragia eius xpi fideliū liberate sunt a purgatorio. Et hoc ofitum est q i una die. xv. milia aiaꝝ liberate sunt a purgatorio: ḡre hoc in pr̄ō. p. xcviij. Etiā vxor liberauit aiam mariti sui a purgatorio. ibiō. p. c. Etiam mr̄ que inconsolabiliter flenit sup filiū suū defunctum ibiō. p. xcvij. Etiam mr̄ que in q̄nq; annis li berauit aiam filij sui. ibidē. p. xcviij. Etiam pueri dāt parentibus subuenire. ibiō. p. xcix.

¶ De sancto martino epō. Sermo. xlij.

ECce sacerdos magnꝰ q i diebus suis placuit deo z inuētꝰ est iustꝰ. Eccli. xliiij. Iste sacerdos magnus fuit sctūs Martinus/q non solū placuit deo/sed etiā oibus sctis z angelis in celo/et oibus bonis hoibus in mundo Unde i pñti sermone ad honorem sancti Martini tria sunt dicēda. Primo priuilegia sancti martini. Scdo aliqua p informatione nostra Tertio aliqua miracula p cōsolatione nostra Quātū ad pmū sciēdū q sctūs Martinus hz nouem priuilegia. Primū: qz in iuuētute in cepit deo seruire: et suam baptismalē innocen tiam oibus diebus vite sue seruauit: et nunq; mortaliter peccauit. Unde legitur q cuz esset de cem annoꝝ inuitis parentibus gentilibus ad ecclesiam confugit/z se fieri cathecuminum po stulauit. Etiam cū essēt. xii. annoꝝ heremū con cupiuit/fecisset votū si carnis infirmitas non obstitisset. Etiam ob amorē ihesu xpi a iuuētu te sua parentes deseruit/seculū contēpsit et mi litiā reliquauit Math. x. Qui amat patrē aut matrem sup me non est me dignus. Scdm priui legium: qz pauperibus multū misericors fuit: qz de eo legitur q nichil de stipendiis pzetet quotidianū victū reseruās de crastino non co gitabat. i. Thi. vi. Habētes alimēta z quibus tegamur his cōtenti sim⁹. Et illa mia hz tres gradus. Primus gradus est dare partē de sup flnis z partē retinere. Lu. xi. Qđ superest date elemosynā. Scds est dare oia superflua z retine re necessaria. Tertiꝰ est dare necessaria / sicut illa vidua de qua dr Lu. xxi. que in gazophila cio totū victū posuit: et hic est summꝰ gradus Brūs aūt Martinus non tm habuit primū et scdm gradū liberalitatis/sed z tertium: qz ea que erāt sibi necessaria largitus est: et sicut q̄s pactē clamidis pauperi tribuit z diuisit: et hoc cū placuit xpo q ipm in pūtis angelorꝝ z san ctorꝝ cōmēdauit dicēs Martinus adhuc cathe cuminus hec me veste cōtexit. Unde de eo legi tur q in una festiuitate magna q̄ erat epūs volēs ire ad ecclesiam z sacrū officiū peragere: et quidā pauper nudus fecit⁹ est eū. Tūc beat⁹ Martinꝰ precepit archidiacono suo vt de deret illū pauperē. Sed cū ille diffiniret/beatus martinꝰ ingressus est locū secretū: et cum eam pauperi tribuit/et statim eum abire iussit Archidiaconus vero iussit et monuit beatum martinū vt ad solēnia missaꝝ p̄cederet: et ve stēs q tunicā pauperi dedisset cōpulsus ad fo rum cucurrit z vnā vestē p sex denarios emit et ante pedes sancti Martini posuit. Ita beatus Martinꝰ illā induit / cuiꝰ manice ad cubi tum longitudo ad genua extēdit. Cū aūt mis sam celebraret manibꝰ corpꝰ xpi leuaret/sūe ambe manice de brachiis ceciderunt / et nuda brachia apparuerūt. Statim ēctis cernētibus angelis brachia cooperuerūt. Tertiū priuile gium: qz virginitatē suā seruauit Ofi de eo ca nitur. Corpore quidem virgineo. Etiā patuit post mortem suam: qz caro sua vt nix lucebat. Quartum: qz magnā humilitatem seruauit. Nam cū esset tribuni filiꝰ qui p̄erat multis bno seruo erat cōtētus/qui vna secū cibū ca piebat/sibi sepe ministrabat/sibi sepe calcia mēta detergebat atq; detrahebat sequēs vesti gia xpi qui dixit. math. xi. Filiꝰ hois non ve nit ministrari sed ministrare. Ofi ōz q ex hūi litate nulla vnq; cathedra vlus est: sed sede bat in sede rusticana quā tripodem vocāt. Its fuit multe hūilitatis. Nam leprosum quēdā ēctis horribilē partis⁹ obuiā hūs ipm oscu latus est atq; bñdixit / et statim mūdatus est Quintū: qz artā et strām vitā duxit i cibo/po tu/vestitu z lecto. In cibo qz i monasterio suo cū fratrib⁹ suis radices herbaꝝ et aquā bibe bāt: nec vllus vinū gustabat/nisi in infirmi tate: et quasi quotidie ieiunabāt: grossum pa nem hoza nona comedebāt. In vestitu: qz die ac nocte cilicium deferebat In lecto: qz sup lectū stramen parcum dormiebat. Ofi cū egrotallet blq; ad mortē et discipuli sui sibi lectū prepa rauerūt: ille iussit eū deponi. Etiā habuit magnā deuotionē in ofone. ofi de eo dr. O cultus ac manibꝰ i celū semp intētus inuictū ab ofone spūs non relaxabat. Sextū qz magnā miaz habuit sup pec catores: qz nullū pctōr quātūcūq; magnū re spuit. Unde cū diabolꝰ beatū martinū repro hēderet q sic frequēter z indifferēter pctōres ad miam et penitentiam reciperet Respondit btūs martinus diabolo. Si tu ipse o miserabi lis ab hoim infestatione desisteres / et factoꝝ tuoꝝ peniteres/ege tibi conclusus in dño xpi misericordiam pollicerer. Etiam nemo vidit vnq; beatum martinum iratū: qm pax z mia inerant cordi eius. Septimum: quia in vita sua placuit deo et omnibus sanctis eius et an gelis. Fuit autem dilectus a patre / cuius si gnum est: quis tantam potentiam miraculo rum habuit. Patri quidē attribuitur potens

ria ⁊ miracula facere: magne ei potētie est sicut in fine sermonis pz i mie actus que fecit Fuit dilectus a filio cuius signū est: qz ihz cōmendauit cozam angelis dicens. Martinus adhuc ⁊c. Fuit dilectus a spūscō cui⁹ signum est: qz in spe ignis sup caput eius appuit. Fuit dilectus a btā ẏgie cuius signū est. qz sepe eū cū aliis ẏginib⁹ visitauit. Vñ legit q cuz ipse i cella sol⁹ esset ⁊ loqui cū pluribus audiretur a discipulis: interrogatus ab eis respōdit Maria ⁊ agnes ⁊ tecla ad me venerūt. et sepius me visitauerūt. Fuit dilectus ab angelis cuius signum est qz in btā ſuā libi celebzāti astiterūt: ⁊ ad eius obitū cōuenerunt: et aiam eius in celum deduxerunt. O crauū qz dignitatē et partez habet cum omnibus sanctis noui testamenti. Vltimo cum apostolis: quia spūs sanctus sup eum sicut sup apostolos in specie ignis descēdit. Unde habet de eo q cū p dnm cecidisset gregi celi missio deprecarē globus igneus apparuit sup caput eius. Itē cū martyribus fuit eū martyrizi nō actu: tamen voluntate Vñ Hylarius. O martine medicamentum ⁊ medice. O serenissima aia quā et si gladius persecutoris nō abstulit palmā tñ martyrij nō amisit Fuit zelator: qz xpm corde ore ⁊ ope cōfessus est. Fuit ⁊ ẏgo: qz integritatē corpis ⁊ mētis seruauit Monū: qz p totū mundū hodie eius festū solēniter celebrat ⁊ nullius cōfessoris pter scm nicholaū: qz int oēs confessores festa illox. s. Martini ⁊ Nicolai celebrāt vbr quis priculariē in aliqbus puincis festa aliquox sanctox celebrant sicut festum bri arbogasti est in dyocesi argētinen. et scti bdalrici in augustēsi lamberti leodiēsi Seuerini coloniēsi. Quantū ad scdam partē istius ser. scīendū ex quo scīus martinus voiat gemma sacerdotuz sunt p nra inkozmatiōe dicendū est hic de dignitate sacerdotū: ⁊ quare ab oibus hoib⁹ honorandi sunt. Ubi notandū q sacerdotes merito honorādi sunt ꝓpter dignitates q̄s habēt a deo. Nam sacerdos aliquo mō est filius ẏgini marie Vnde sicut ẏgo maria per q̄nq; ẏba cōcepit ihesum xpm: vt habet Lu. i. Fiat mihi scdm ẏbū tuū. Sic sacerdos p q̄nq; ẏba conficit corpus xpi Vñ Bet. O veneranda dignitas sacerdotū: in quox manibus tanq̄ in vtero ẏginis dei filius incarnatur. Etiā sicut beata ẏgo post partū xpm portauit i manib⁹ et in pīsepe collocauit: sic sacerdos post ꝑsecrationē leuat xpm i missa. Et talis elevatio signat elevationez xpi in cruce. Et post modum locat et portat xpm p plateas ⁊ villas ad infirmos et tractat eum cū manibus suis sicut eum btā ẏgo tractauit cū maternis manib⁹ suis Etiā scīendum q dignitas sacerdotū aliquomō p̄cellit dignitatē angelox: qz nulli angelozum data est prās cōficiendi corpus xpi. Vñ min⁹ sacerdos in terris pōt hoc q̄ summus angel⁹ non pōt in celis Aug. Cōsecratione facta tota celestis curia sibi seruit: et dns celi ad eam descendit. Unde Amb. sup Lu. Non dubites assistere angelos quando christus assistit in altari. Unde sacerdotes sunt honorandi p̄ omnibus regibus principibus militibus ⁊ nobilibus: qz xpm dedit et potestatē ligandi et soluendi. Math. xviij. Quecūq; ligaueris super terram ⁊c. Unde i decre. dicitur. Sacerdos in persona dei est honorandus. Ergo sacerdos et clerici debent esse continentes ⁊ casti: nec omnino mulieribus cohabitare debz q̄ eis p̄cipitur extra de cohabi. cleri. et mulie. c. a nobis.

Unde sciendum q sacerdos fornicari⁹ uel existens in quocunq; peccato mortali nondū habet contritus: nec dignam āgēs pniam vt oportz quotiēs actū alicuius dzdis facit: peccat mortaliter vt qui baptizat vel absolut ẏcritentes vl' sacrm eucharistie vel extreme vnctiōis p̄bet: aut p̄dicat aut mīmoniū solēnizat: vl' aquam ⁊ salem in dñica exorcizat: aut populuz aspergit: vel q magis his oibus est quotiens missam celebrat in oibus istis ⁊ in aliis actib⁹ q̄ sacris ordinib⁹ sunt annexi: et i quolz ipox singulariter exercēdo mortaliter peccat ⁊ totiēs quotiēs aliquē actū vt minister eccīe exercēt et exercet: sicut ex dictis sancti Tho. de aquo in. iij. di. xxiij. manifestissime cōprobat. Ac non solū in actibus tā dictis sed ēt scōm dionisiuz. i. c. celestis hierarchie q̄s ⁊ quotiēs ad aliquā hmōi actū exercendū aliquā vestem induit siue sumit vt albam stolā vel manipaluz vel casulā vel alias sacras vestes ẓsūti dz ultim quod reuera satis est horrēdū stupēdus atq; ꝑiculosum valde in tali statu atq; dignitate tot ⁊ tātis criminib⁹ subiacere atq; implicari vnde nō immerito dē. Quāto gradus altior tanto casus grauior. Etiā sacerdos incōtinens aut publicus fornicarius est suspēsus ipso iure a diuis et missa eius nō dz audiri vt p̄z extra de coha. cle. ⁊ mu. c. dēa deuotio. Audiens aūt missaz ei⁹ peccat mortaliter sm Tho. in. ix. quolibeto. q. viij. Hoc aūt intelligit de publicis fornicariis ⁊ si sic celebrat fit irregularis. Queritur vtrū ep̄s in talibus possit dispēsare. Rñr q sic: ex quo dispensatio in tali casu nō est ꝓhibita. Et iura q̄ iuenīunt in ẓtrariū illa intelligunt de suspenso ab hoie nō a iure qz iura benignius solent agere q̄ hoies. Hec Guil. Etiā queritur vtrū clerici q̄ expēdūt pēcunias crucifixi cū meretricib⁹ teneant ad restitutionē. Rñr q clerici q̄ res eccīe pludunt vel dāt nō solū meretricibus sz ēt histrionib⁹ vel etiā suis ẓsanguineis non ꝓpter naturā sustētandā sz vt faciāt eos diuites de pīmonio crucifixi caprozes sunt et peccāt mortaliter ⁊ tenentur ad restitutionē. Etiam queritur vnde faciant restitutionem. Respondet si habet patrimonium seculare de hoc possunt facere vel

aliqđ de artificio; vel labore manuali de illis possunt restituere: sed de rebus ecclesie nō possunt restituere: quia quicquid ei superest supra victum et vestitum hoc debet dari pauperib⁹ Unde in decre. dī. Bona sacerdotum sunt bona pauperum dist. xlvij. sicut hi. Item. xxj. q. j. ca. vltimo. Nisi forte tunc subtraherent de ne cessariis: vel nisi res quas de pātimonio habuerunt vel de artificio expēdissent in vsus ecclie. hec Guil. Etiā queritur vtrū concubine sacerdotum: etiam meretrices teneantur restituere q̄ a sacerdotibus vel religiosis p̄ tali illicito opere receperūt Rñdet Ray. q̄ sic. Nā fornicatrice et hmōi turpes p̄sone si a sacerdotib⁹ receperint tenent' ipi ecclie vl' pauperibus restituere. Si aūt a religiosis rūt tenent' monasterio restituere: forte fuerit eis datū cā elemosine in summa necessitate: q̄ tunc fuit de vitā. Idē Hostī. Quātuz ad tertiā ptē istius sermonis sciendum q̄ oēs p̄ti fideles dēt hodie beatuz Martinum honorare: et eum tanq̄ singularez patronum invocare in oibus necessitatibus et infirmitatibus: et p̄mo infirmi. Unde legit q̄ vt̄ūs Martinus quendā infirmum lepro sum cunctis horribilē p̄fusos vultum habuit quem osculatus est atq; būdixit: statimq; mūdatus est. Etiā qui aliq; venenatū vinū ex ignorantia sumūt. Vñ legit q̄ cū vt̄ūs Martinus ab arrianis hereticis esset electus: venit ad quādā insulā cū vno solo p̄bytero vbi p̄bytē esse horum ḡmen venenatū inter alias herbas in cibū sumpsit et mortē sentiēs vt̄ūs Martinus oēm venenositatē tute ozōnis fugauit. Etiā qui incurrit periculum canū. Vñ cū q̄dā discipulus sancti martini valde infestaret a cane latrāte quersus ille ad canē ait. In nōie martini tubeo te obmutescere. Canis cōtinuo obmutuit. Etiam in periculo maris. Vñ legitur q̄ cū q̄dā nauis peritaret: q̄dam negociatoz nondū xp̄ianus exclamauit. Deus martini si vera nos: et statim tranquillitas magna successit et ille paganus fidē recepit. Etiam parentes cā pueris. Vñ cū q̄daz iuuenis defunct⁹ esset et mater eius cū lachrymis p̄ resuscitatiōe filij vt̄ī Martinū orauerat. Ille i medio campi vbi magna multitudo gētiliū erat genua flexit: et p puero ozauit: et puer statim surrexit Quapropt oēs illi gētiles ad fidē currerunt Etiā in periculo ignis. Vñ cū in quodā phano ignē misisset vt̄ūs martinus statim in domo p̄ria herēte et ab agēte vento flāma ferebat: tunc sc̄ūs martinus sup tectū dom⁹ alcēdēs signū crucis edidit: et statiz vētus in aliā ptē se vertit. Etiā refert. Severus i epla ad Eusebium q̄ cū vt̄ūs martinus i quandā ciuitatez sue diocesis venisset et clerici et lectum p̄parassent: circa mediā noctē tota illa domus accenditur: et martin⁹ rediēs ad solitū ozōnis te fugium et crucis emittēs signaculū in medio ignis illesus pmansit. Monachi igit cōcitati concurrūt: et martinū quē exclamātē tam putabant: de medio flāmaz illesum deducūt. Etiā qui p̄secutiōes et tribulatiōes patiunt debent invocare sanctū martinū Vñ legit cū beatus martin⁹ quadā vice in deserta hispida nigro pallio circūtectus sup asellū p̄cederet equus contra venientibus expauefactis in terrā saltu p̄cipiti se dedit. Qui sctū martinū accipientes grauit ꝓberauerūt. Pro tinus aūt a illa animo fixa manebant vt ꝓtū tunc flagellatabat lucta mouere nō possent quousq; ad martinum redirent et petūt sibi q̄ ignoscerent eoz cōmisērāt p̄tentes: ille eis licētiam dedit: et gradu concito alacia p̄cesserunt.

¶ De sancta Elizabeth. Sermo. xliij.

ORapzo nobis: q̄z mulier sctā es. Judith. viij. Verba ista dicta sunt a filiis israel cum essent magnis tribulationibus ad Judith vt ipsa oraret pro eis vt deus eriperet eos ab instantibus periculis: et illa verba nos xp̄iani qui sumus in multis tribulationibus et periculis cōstituti etiā deuote dicere debem⁹ ad sctām elizabeth Ora pro nobis: q̄a multū sctā es. Unde in p̄senti sermone ad honorem sancte Elizabeth: et ad edificationē nostrā tria sunt dicenda. Primo p̄uilegia sancte Elizabeth. Secō aliqua p̄ informatiōe nostra. Tercio aliqua miracula. Quātum ad p̄mam ptem istius sermonis est sciendū q̄ sancta Elizabeth hz nouē p̄uilegia. Primū q̄z fuit filia regis hungarie: et in hoc fuit similis sancte Katherine cuius regis filie. Et etiā q̄z in iuuēnte incepit deo seruire et in hoc fuit similis sancto Nicolao. Vñ legit cuz beata Elizabeth adhuc esset puella quinquēnis in eccl̄ia gr̄a orandi sepe p̄manebat vt eā eius sodales vel ancille auellere vix valerent Quā cū ancille vl' coetanee obseruarēt aliquā de illis causa ludendi versus capellā insequi videbatur: vt ex hoc intrā⁹ eccl̄iaz oportunitatē caperet: quā ingrediēs genua flectebat ac pauimento totaliter incūbebat: et hz peritiam litteraz non haberet: tñ coram oim oculis sepe psalteriū expandebat: et quodāmodo se legere fingebat ne velut occupatā aliquis impediret. Se quoq; cū puellis ad terram p̄tica tam ludi specie mensurabat: vt sub tali occasione deo reuerentiā exhiberet. In ludo etiam annulos et in aliis ludis spem totā ponebat in deo: et ex his que lucrabatur vl' alis possidebat puellis pauperculis dedit: inducēs eas q̄ illa ad orādum oratōnem dominicā vt crebro ꝰginem mariā salutarent. Scōm p̄uilegium q̄z btām virginē mariā in aduocatā et patronā: et scm Johēm apl'm et euangelistā in sue castitatis custodē elegit. Cum aūt singule cedule sā etoz apl'oz noibus inscripte: ipa trib⁹ vt

ribus cedulã vbi nomẽ sci Johis erat inscriptum vt desiderabat accepit ab quẽ tante devotiõis ferebãt affectu: vt nil in eius nõe petentibus denegaret. Tertiũ: qz ꝓpter dilectionem dei sepe sibi ꝓspera mũdi subtrax... Mã cum in aliquo lado sibi ꝓspere succedere: reliquũ intermittẽs dicebat. Nolo prodere: sed ꝓpter deũ reliquus intermitto. Ad choreas ꝙq puellis cereis aduocata tm vnũ circuitum peregisset dicebat. Sufficiat nobis vn⁹ circuitus iam ꝓpter deũ alios dimittamus: et sic p talẽ modũ puellas a vanitatibus tẽperabat. Quartũ: qz festa solliciter ⁊ deuote colebat / vt etiã mariras sibi cõsummata nulla rõne pateret̃ anteq̃ solẽnia missaꝝ cõplerẽt. Officiũ ecclie dicum cũ tanta audiebat reuerẽtia vt cũ sanctum euãgeliũ legeret̃ / vel cũ sacra hostia cõficeret̃ / monilia deponeret ⁊ cetera capitis ornamenta in uno loco locaret. Vestimentoꝝ superbiã semp abhorruit / ⁊ in his humilitatẽ et honestatẽ semp seruauit: et ẽt cũ adhuc puella esset: certũ sibi nouercaꝝ ornatum induerat quẽ si aliqua occupatiõe ꝓuenta nõ potuisset ꝓficere de loco ante ingressum lecti cũ alie puelle dormirẽt ꝓsoluebat. Quintũ: qz data est in exemplũ mulierib⁹ in mrimonio existẽtibus Mã cũ ex paterno impio tradita esset lãtgrauio thuringie in mrimonio tante deuotionis extitit: vt in nocte frequenter ad oratiõnem surgeret. Ordinauit cũ ꝙdã domicella sibi inter ceteras magis familiar(si forte sõno depressa nõ surgeret cã pede tãgẽs excitaret. Quadam ẽo vice pedẽ dñe tangere voluit: et casu pedẽ mariti impegit ꝙ subito excitat⁹ rẽ intellexit et eã exercauit. Etiã fuit magne humilitatis Nam in dieb⁹ rogationũ ꝓcessionẽ nudis pedibus laneis induta sequebat̃: ⁊ in predicatiõnib⁹ tãꝙ pauperula et humilis inter pauperculas residebat. In purificatiõe et post ptũ exẽplo marie puerp gestãs in vlnis ipm ad altare cũ agno ⁊ candela humiliter offerebat: deinde domũ redies vestimẽta cũ quibus ad ecclesiam ꝓcesserat alicui mulieri pauperc̃ule tribuebat Sertũ est eius ꝓfecta ⁊ voluntaria obedientia dñ ꝓpter meritũ obedientie se magro cõtrado ꝙ fuit paup ⁊ imẽdicus de ordine fim minoꝝ sed tñ sciencia ⁊ religione ꝓcipuus: talno inter mrimonii ⁊ obediẽtia mariti adeo se subiecit: vt ꝙd ille ꝓciperet ipsa cũ reuerẽtia perficeret ⁊ multo gaudio adimpleret: vt ex hoc ⁊ obediẽtie peciperet meritum: ⁊ dñi saluatoris ꝙ fact⁹ est obediẽs vsq; ad mortẽ imitaret exẽplũ. Quadã igit vice ipa vocata ab eo ad quã dã predicatiõnẽ superueniente marchionissa missẽsti impedita nõ venit: qõ ille egre ferens tantã inobedientiã relatace noluit donec vsq; ad camisiã expoliatã cũ ꝙdã ancillis suis que culpabiles fuerãt fortiter verberari fecit Etiã quadã vice cũ clausterã sanctimonialium ab eis obnixe rogata intrasset: nõ habita licẽtia a suo magro fecit eã tam graviter ꝟberari vt ꝓ tres ebdomadas in ea vestigia ꝟberationis appareret. Etiã sepe ꝓ manꝰ ancillaꝝ faciebat se in cubiculo ꝟberari vt saluatori flagellato licẽ repẽderet et carnẽ ab oi lasciuia cohercet. Septimũ ꝙ inter diuitias et opulas magnã tenuit abstinẽtiã. Tantam aũt in cibo ⁊ potu tẽperantiã ⁊ abstinentiã exhibebat vt in mensa mariti inter diuersa ferculoꝝ genera interdum pane simplici esset contẽta Sepe eñ ad mẽsam sedẽs cibos cõtrectabat et diuidebat vt ex hoc comedere videret̃ Octauum: qz fuit valde misericoꝝs ⁊ mat pupillorũ et orphanoꝝ. Sepe eñ cum manibus ꝓpriis lanã filabat: inde vestimẽta fieri faciebat vt de ꝓpriis corporis laboribus elemosinã deo daret. Ipsa esurientes pascebat ⁊ sitientes potabat infirmos visitabat: ipsa sepulturas pauperũ frequẽtabat: leprosos mũdabat et curabat. Vñ legit̃ ꝙ cũ quadã vice absente marito quendã leprosum posuit ad lectuꝝ mariti sui. Vix quoq; peractis supuenientes lantgrauio quidã sibi reuelabant: ipe ex stupore ⁊ vehementia et ira trubat in ostiũ cubilis: ⁊ dñ crederet inuenire hoiem immundũ: vidit ipm iesum xpm in cruce affixũ et cruentatum: quo viso dedit ei ptãtem agendi oia que honorem dei respicerẽt et oie saluti efficerent. Etiam post obitũ mariti sui qui ad defensionẽ fidei ad terram sanctã pergrit: ⁊ ibi vitam fideliter finiuit ipsa tanꝙ dissipatrix ⁊ ꝓdiga a ꝙbusdaꝝ vassallis viri sui turpiter totolitest electa Aduenientẽ igitur nocte in domo cuiusdã rabernarii in loco vbi pozet iacuerunt se recepit gras agens deo. Recepta postmodũ dote sua duo milia marcharum partem in pauperes distribuit: et tertiũ quo in marchburgk magnũ hospitale cõstruxit: ꝓpter ꝙ aliqui eã dissipatricem aliqui insanam fore dicebant. Post ꝙ aũt hospitale cõstruxit infirmis sollicite ministrauit ⁊ eos balneauit et i lecto collocãs se operuit adeo vt ancillis gratulabũda diceret O ꝙ bene nobiscũ agit: qz dñm nostrũ iesum xpm sic balneamus ⁊ tegimus. Quandã aũt mulierẽ ⁊ horribilem leprosam sepe abluens in lecto collocauit: vlcera tergẽs vnguesq; ꝓcurrens. Nouũ qz xps apparuit sibi i vita ⁊ in morte. Mã ipsa petuit a xpo in oratione sua tria. Primo contẽptũ oim rerũ tẽporalium. Secõdo vt filiozũ suozũ dilectionem a cozde suo auelleret. Tertio vt in cõtumeliis et iniuriis sibi patientiaꝝ daret. Facta autem oratione audiuit dñm iesum xpm dicẽtẽ sibi Elizabeth exaudita est oratio tua spõsa mea. Etiã ꝙdã vice reclinauit se in gremio ancille sue: et oculos ad celũ eleuans cũ diu tacẽs nullũ verbũ penitus emisisset: tandẽ lenta facta locuta est dicẽs Ira dñe tu vis mecũ esse: ⁊ ego terrã ⁊ nunꝙ vol o

a te separari. Postea cū ab ancillis interrogaret vt a dei honore & ad eax edificationem ḋ̄ vi-
deret indicaret: nulla ait. Vidi celū aptū et ie-
sum se ad me inclinantē & dicētē michi Si ta
vis esse mecū ego ero tecū Cui ego rūdi put
me loquente audiuistis. Appropinquāte tpe
quo dns ihesus dilectā sūā de mundi ergastulo
vocare disposuit: vt que cōtemplerat mundū
et regnū mortaliū: regnum peteret angelo-
rū xp̄s mes cum angelis suis apparuit et dicens
Veni electa mea ad eterna tibi ꝓparata ta-
bernacula. Post paululum vero anno domini.
M.ccxxi. ad eternā hoream properans obdor-
miuit in pace. Quātum ad scām ptem illius
ser. dicendum est de vita viduarū que in se de-
bent habere vt xp̄o placeat vita ipax: & de hoc
quere in [illegible]pulo de tpe. ser. xxvi. Quantum
ad rectam partē illius sermonis sciendum q̄
oēs homines debent hodie honorare sanctam
Elizabeth & eā inuocare in oib⁹ necessitat⁹
et infirmitatibus. Et ꝓmo qui patiunt defe
ctum oculoꝝ. Unde cuꝫ quidā puer quattuor
annorū cecus natus esset: meritis sancte Eli-
zabeth lumē recepit. Mulier quedam cum per
annum integrū cecā mansisset ad rogandum
scām Elizabeth tota deuotione se contulit: et
amissum lumen recepit. Etiam mulier quedā
cum per annū cecā mansisset ad tumulū sancte
Elizabeth faciens se duci vnius oculi lumen
recepit que ad ꝓpria reuersa: in alio oculo se
rorē grauē sensit. Cū vero iterū vtē Elizā-
beth merita ipiorare: apparuit sibi Elizabeth
dicens. Accedens ad altare fac cum corporali
tec tuos oculos vtula. et. sic recipies sanitatē
Que cum talia compleuisset: sanitatem rece-
pit. Et iste modus cōiter seruat in thuringia.
Etiam quidam vir lumine oculoꝝ ꝓuatus:
sepulchrum scē Elizabeth visitans plene cu-
rationis bñficium recepit. Postmodū ꝯo idē
vir fluxu sāguinis est grauatus vt moriturꝰ
a familia crederetur. Accipiens ꝯo de terra se
pulchri sancte Elizabeth & ipsā cōterēs aque
cōmiscuit & bibēs sanitatē plenā recepit. Etiā
surdi et muti debēt vtām Elizabeth inuocare
Unde quedā puella dū visu et auditu ꝓriuata
esset et loquēdi & ambulādi potēriā amisisset
pater et mater ad vtām Elizabeth eā deuoue-
runt: et pferte eā sanatam receperunt: & sic dei
et vtē Elizabeth laudauerūt magnalia. Etiā
claudi et gibbosi sentiant iuuamē ab ea Unde
quedam puella cū diu magnis & diuersis fuis
set infirmitatibus molestata: tandē gibbo in
dorso: struma in pectore crescentibus et sic ex
toto corpe incuruata ꝙ nulla cōne posset se eri
gere sed manibus super genua positis corpus
suū totaliter sustentaret. Cū ergo mē in qua
dā ꝓcessione eā ad tumulū vtē Elizabeth depor-
tassent: et ꝙ dies decem cōmorātes ibidē nullā
potuerunt sanitatis remedium inuenire irata
mater ipsius contra scām Elizabeth murmu-
rauit dicens. Omnib⁹ bñficia ipendis: et me
miseram nō exaudis. Reuertens ergo omnes
quos potero abstinatione tua auertam. Cum
ergo sic irata recederet & miliare dimidiū per
gisset: et ei⁹ familia tristis esset: et eius filia
doloribus cruciata fleret tandem ipsa puella
obdormiens vidit quandam pulcherrimā do-
minam cum facie refulgenti: que corpus eius
in dorso et in pectore linīs dixit ei. Surge et
ambula. Euigilās puella: et se ab oi deformi-
tate et curuitate penitus sanatam inueniens
visionē matri retulit & gaudiū et letitiam ge-
nerauit. Redeuntes ergo ad sepulchrum sanc-
te Elizabeth et deo et sibi gratias egerunt: &
ꝓcessionē ibidem in signū dimiserunt in qua pu-
ella fuit deportata Etiā vir ḋ̄ in genibus et
cruribus infirmatus: ita vt non posset ꝓgere
nisi ab alijs portaret votū fecit ꝙ sepulchrum
beate Elizabeth cum oblationibus visitaret
postmodum ex toto sanatus est. Etiam paren
tes cum pueris sanctam Elizabeth debent in
orare Vñ cum quidam puer quattuor annoꝝ
cum casu in puteū cecidisset: quidā veni-
ens aquā hauire aduertit puerꝫ ibi submersū
tacere. quē cū difficultate extraxit: & ipm mor
tuū ceppit. Mox ipo igit̄ suscitādo a parētib⁹
ad vtām Elizabeth votū emittit & cōtinuo vi
ta restaurat. Etiā quidā scholaris dū piscatio-
ni minus caute insisteret: & in flumen cecidit
Magno ḡ tpis spacio interiecto dū corp⁹ ei⁹
esset extractū: mortu⁹ est ab hoib⁹ iudicatus
Tūc lcē Elizabeth ipiorāti merita: & cunctis
videntib⁹ sibi restituit vitā & sal⁹. Etiā pōt sub
uenire in extrema necessitate & in periculo mor-
tis. Vñ vir quidā noie Nicolaus cū quodā furē
innocēter est deprehēsus et suspēdio cū ipso
adiudicat⁹: cūctos hoies rogauit vt deū & vtā
Elizabeth rogarēt vt eū sua merita iuuaret
Cū ergo suspēsus esset: audiuit super se vocē
dicētē. Confide i beatā Elizabeth et fiduciam
habe: & liberaberis. Statimq; alio remanēte
et ei⁹ funē fracto: de alto loco cecidit: nullam
tñ lesionē sentiēs: ix nona camisia qua indu-
tus erat rūperetur. Qui exhilarat⁹ ter ait Sā
cta Elizabeth tu me liberasti: et sup stratum
molle me cadere fecisti. Cū ergo alij dicerent
iterā eū debere suspēdi iudex ait. Quem deus
liberauit denuo suspēdi non permittam.

De sancta katherina virgine. Ser. xliij.

ADamauit eam rex plus
ꝙ omnes mulieres: habuit gratiam &
miam coꝝ eo super omnes mulieres
Hester. ij. Illa verba que leguntur de regina
Hester conuenire etiam possunt sancte katha
rine: que fuit de stirpe regali ꝓgenita et mo
do est omnibus hominibus in singularem pa
tronam data: Cuius aūt xp̄s sponsus ꝯgruam

ōes sponsas habuerit charas. ipse tñ katherī/ne pre ceteris multa dona donauit. Unde in presenti sermone ad honorē sancte katherine que floxit anno dñi. cccxj. sub Maxentio imperatore tria sunt dicēda. Primo eius [illegible]gia. Scō aliqua p informatiōe nostra. Tercio aliqua miracula. Quantū ad primam premissus sermonis sciendum q̄ super oēs virgines post btām virginem Mariem videtur eā xps adamasse quod ostēditur i priuilegiis et gratiis que aliis sanctis particulariter: sed sancte katherine vniuersaliter contulit. Primus priuilegium est angelica vita; qz integram et immaculatā virginitatē seruauit; quod est p prius angelos. Unde Ambro. In carne preter carnē viuere non terrena vita est. sed celestis Et in hoc priuilegio assimilatur aliquo modo virgini Marie que est virgo virginum Quod autem virginitas sancte katherine sit cōmendabilis patet ex eo: quia tanto virginitas est maioris meriti quanto maiorē pre ceteris habet repugnantiā et pugnā s̄ plura retrahētia et talis fuit virginitas katherine Habuit enī iuuencitudinem; qz erat. xviij. annox. Juuentus autem est multis causa lasciue Ista aūt iuuētus sibi nocere non potuit. quia cordis gratuitatem et maturitatem seruauit. Etiam habuit pulchritudinē. Unde dicitur de ea q̄ erat incredibilis pulchritudinis et omnium oculis admirabilis videbatur. Pulchritudo aūt virginibus et mulierib⁹ sepe est causa ruine sibi et aliis. sibi p superbiam. aliis per malam cōcupiscentiam. Ista aūt pulchritudo sibi nocere non potuit; quia non curauit de pulchritudine exteriori. sz interiori. Unī ps. xliij. Omnis gloria eius filie regis ab intus. Etiam habuit rerum abundantiam; qz pater suo qui erat rex magnus in diuitiis successit. Ista aūt rerum opulentia ei nocere non potuit; qz licet haberet rex abundantiam; tñ in diuitiis seruauit paupertatem. Nam s̄ pauperibus omnia tribuit; s̄ in seipsa tēperantiam seruauit. Etiam habuit mīltiplicem sollicitatorē; qz tyrannus imperator tria et p̄misit que mulieres s̄ virgines affectare consueuerunt vt sibi consentiam preberet. Promisit ei diuitiarum copiam promisit dignitatē magnā; scz q̄ secunda esset in palatio post reginam. tercio promisit gloriaz immensam; qz sibi statuaz in foro exigeret; et ab hoibus adorari deberet. Huiusmodi autem munera multis mulieribus s̄ virginibus fuerunt causa ruine. sz beate katherine ista nocere non potuerunt; qz diuitias ctēpsit; dignitates respuit; gloriā mundanā abhorruit Unde tyrāno dixit persuadenti. Desine talia dicere que nephas est etiam cogitare. Ecce primum priuilegium. Scōm priuilegium est xpi visitatio. Et illud fuit in Johāne euāgelista; ad cuius trānsitum xps cū discipulis suis venit. Et illud priuilegium in btā katherina inuentū qz cum esset in carcere xps cum multitudine angelox et virginum ad eam descendit; dicens. Agnosce filia creatorē tuum; p cuius nomine gloriosam s̄ laboriosam initi certamen gestās esto qz ego tecum sum. Tertium est celestis refectio s̄ illud fuit in magdalena; que celestib⁹ refectionibus pascebatur. Et illud fuit in beata katherina; que in carcere posita fuit vt ibidem diebus. xij. fame cruciaretur; sed deus p columbā sibi cibū quotidie destinabat. Quarta petitionū exauditio. Illud fuit in btā Margarera; et etiā in fācto Blasio. qui in sua passione deū rogauerunt. vt quicunq; in noie ipsox aliqd peteret; a deo obtineret. Et etiā illud fuit in btā katherina; qz i sua passione deū orauit; vt q̄cūq; memoriā sui ageret; vel mortē sibi recōmēdaret vel in q̄cūq; alia necessitate eā inuocaret; diuine mie effectū sentiret. Et facta est vox de celo; dicens. Veni dilecta mea in thalamū s̄pōsi tui; qz quecunq; petisti impetrasti; s̄ p q̄bus oras salui erūt. Quintū est celestis porte reseratio. Et illud fuit in btō Stephano q̄ vidit celos aptos in tpe passionis et mortis sue Et illud fuit in beata katherina que cum decollari deberet vox facta est ad eā dicens. Veni sponsa mea ecce tibi ianua celi aperta est. Sextū est angelox accessio: qđ fuit in Magdalena. Illud etiam fuit in btā katherina cū angeli obsequiū in morte p̄stiterūt et in vita sua; s̄ in martyrio suo; s̄ post mortē suā. Septimū est diuine lucis choruscatio. Et illud fuit in beato Andrea; in cuius martyrio lux magna emicuit; s̄ cū ipe luce alia eius i celū ascēdit. Et illud fuit in btā katherina; que cū in carcere tenebroso fuisset inclusa; magna claritas ibi resplēduit; quas etiā ipsos carceres cultodes in fugā conuertit. Octauū est lactis emanatio. Et illud fuit in beato Paulo apō. in cuius decollatione vnda lactis p sanguine emanauit. Illud etiā fuit in btā katherina; q̄ cū decollata fuisset; p sanguine lac effluxit; s̄ istud denotat suā magnā puritatē. Nonus qz xps fecit eā p angelos sepeliri. Angeli cū corpus ei⁹ ab montē synai itinere plurīm. xx. dierū deduxerunt; et ibi honorifice sepelierūt Et in eodē monte deus dedit decē p̄cepta moysi; vbi tā est sepulchrū fācte katherine. Et i hoc assimilatur fācto Clementi; cui angeli in mari monumentū fecerunt marmoreū; s̄ ibi ipz sepelierunt. Decimū qz ex corpore sancte katherine resudat oleū balens in salutē multox Et hoc simile fuit sancto Nicolao; de cuius corpore oleum manat; quod cunctos languores sanat. Undecimum qz xps tricēte nā sibi contulit. coronā. Unī centena sibi christus p̄mia dedit. Et in hoc assimilat Johanni baptiste. de quo cantatur. Sexta terdenis alios coronāt. ꝛc. Nam beata katherina hab:

cozonã ꝟginũ;qz biego fuit mẽte ⁊ cozpe Etiam habet cozonã ꝑdicatoz;qz ꝑdicauit ⁊ fuit. Mã ipa cõuertit ꝺquaginta rhetozes;qui in omni ſcia ⁊ ſapiẽtia poſſebãt et oẽs alios magiſtros ꝓcellebãt totus mũdi;quos impera toz in medio ciuitatis cõburi iuſſit. Etiã ꝟgine fuit regina que fuit vxoz marentij imperatoz(cui iuſſit imperatoz mamillas abſcindi:ferre iſq; vngulis extrahi:⁊ deinde decollari. Etiã cõuertit pozphirium ꝓncipẽ militũ cũ ducẽtis in illiricis;quos etiã maxẽtius fecit deco llari:⁊ cozpoza coꝝ canib⁹ dari. Et inſup multos alios hoies;vicos et mulieres:ſenes:iuuenes ꝺiuites ⁊ pauꝑes cõuertit ad fidẽ catholicã:⁊ reduxit ad viã ſalutis. Etiã habuit cozonas martyꝝ;quia beata katherina quintuplex genus martyꝝ perpeſſa eſt. Primum qz fuit ſcozpiõibus flagellata. Secõz eſt qz poſt hoc fuit flagellata ⁊ lacerata ſic in obſcuriſſimo carcere reclauſa eſt. Tertiũ qz fuit fame cruciata. Ozdinauerat eã tyrannus vt ſine cibo ⁊ potu. xij. diebus moꝛeꝛeꝛ. Quartũ eſt qz fuit ſup rotas horribiles extenſa;que rote fuerunt diſſipate ꝑ oꝛõnẽ eius;et ꝑ angelũ cõcuſſe ſunt:⁊ quatuoꝛ milia infideliũ interierũt. Quintum quia fuit decollata. Et ergo merito hz cozonas martyꝝ:ꝑdicatoꝛ ⁊ virginũ. Duodecimũ ꝓuilegium qz hodie in toto mundo eius feſtũ ſolenniter celebꝛat. Et in hoc ꝓcellit oẽs ꝟgines in celo exiſtentes;ꝑter ꝟginẽ Mariã qz nullius virginis feſtũ ꝑ totũ mundũ celebꝛat: Quisi alicui ꝙbus ꝺiocеſib⁹ et ꝓuinciis particulariter feſta aliquaꝝ virginũ celebꝛant tñ nõ vniuerſaliter ꝑ totũ mundũ. Quantũ ad ſcdam partez ꝓ noſtra informatiõe querẽ ꝺeũ virgo vel ꝺ cuiuſq; hominũ poſſit peccare ſine actu luxurie mortaliter. Rñdetur q ſic:et hoc ꝓtingit multipliciter. Primo cũ ꝺubus ꝺat cõſenſum i motum delectationẽ:ſicut qui delectant ſe cũ plena ratione in malis cogitatiõibus:quod tñ nimis ꝓiculoſum eſt. Vñ Aug. Cogitatio moroſa cũ delectatiõe ⁊ cõſenſu eſt mortalis. Sz tñ ſciendum qñ alicui incidit turpis cogitatio cõtra voluntatẽ nullũ eſt ꝓcm Gregoꝛ. Quantũcunq; ſit immũda cogitatio non mentẽ polluit ſi ratio non conſentit. Secõ ꝓmittitur luxuria ſine actu.ſ. cũ viſu:vt cũ quis ea intẽtione inſpicit aliquã ꝑſonam eam concupiſcere debet. Mat. v. Qui viderit mulierẽ ad cõcupiſcẽdum eã iam mechatus eſt eã in coꝛde ſuo. Tertio ꝓmittitur locutione:vt cum quis alloquitur vel arriꝺet aliquã ꝑſonam ea intẽtione vt eam alliciat ad peccatũ mortale peccet mortaliter:ſed ſi in loco loquitur ocioſe nihil peccat mortaliter. Vnde ꝺicit i ꝺecre. Deus iuꝺicat verba ſcdm intẽtionẽ ꝓferentis. xxij. q. v. humane. Quarto ꝓmittit per tactũ impuꝺicũ:vel amplexus ⁊ oſcula ⁊ hmõi ꝺ modus ab aplo vocatur turpitudo. vt hꝫ ad Ephe. v. Quinto ꝓmittitur ꝑ oznatũ coꝛpoꝛis vt mulieres vt ꝟgines q ad hoc ſe oznãt vt alios alliceꝛe poſſint moꝛtaliter peccãt. Sexto ꝓmittit:ꝑ dona ⁊ munuſcula:vt cũ ꝺs ꝺat alicui ꝑſone ꝺonũ vt cleno ꝺium ea intẽtiõe vt eã ſit ad malũ actũ allectiuã:⁊ ẽt q ꝓtat talia dona vt literas amatorias ſcriꝺat moꝛtaliter peccat. Septio ꝓmittitur qñ aliqs hz voluntatẽ malaz ꝓcieꝺi actũ iuz nõ põt hꝫ loci ⁊ ꝑſonã:vel etiã q habeat locum ⁊ ꝑſonam ⁊ oꝑtunitatẽ ꝑpetꝛãꝺi actuz et ſolũmoꝺo ꝓpter ea ꝺimittit qz timet mũꝺi et ſcanꝺali hoiz ⁊ cõfuſionẽ ꝓpriã ne ipſe ꝺ ne alius publicẽ:iz ſi ſciret ſe poſſe iꝛe in hoc actu nec ꝺeũ nec ſctos iuꝛare q hoc ꝺ re ꝑpetraret talis peccat moꝛtaliter ꝓpter malã voluntatẽ. Et hoc ꝺem intelligendum eſt ꝺe quoliz peccato moꝛtali:quod ꝺs non ꝓpter ꝺeum ꝺimittit:iz ſolum ꝓpter timoꝛẽ hoim. vñ Leo papa. Sunt nõnulli q ꝺum coꝛde conciꝑunt petñ faciẽꝺi ꝺeliberant illud ꝺeo timoꝛe ꝺimittunt:aut ꝓpt ꝺificultatẽ implere nequeunt. hi ꝓfecto nõ in ꝺño moꝛiunt. Augu. Ipa voluntate reus eſt q vult quod non iz. ſed ꝺco non facit:qz non põt impune fieri. Quantum ad terciam partem iſtius ſermonis ſciendum q oẽs hoies cuiuſcũq; ſtatus ꝺebẽt honoꝛare ſanctam katherinam ⁊ eius feſtũ ſolẽniter celebꝛare ⁊ eam ꝺeuote in oibus neceſſitatib⁹ tanq; ſingulaꝛẽ patronaz cuz omni fiꝺucia inuocare. Et primo ſacerꝺotes et clerici ⁊ litterati:qz ipa magie litterata fuit ⁊ magiſtra ſeptẽ artiũ liberaliũ excellens fuit tanq; ſponſa xpi a ſpũſancto ꝺocta. Et in ſignum iſtius quinquaginta oꝛatoꝛes ad ſponſum ſuum ſclam xpm cõuertit. Vnde legit q quiꝺaz ſcolaris in anglia in ciuitate cantuarienſi ꝺeuote ſeruiuit ſcẽ katherine:vt ſibi gratiam a ꝺeo impetraret vt poſſet ſtuꝺere i ſcientia ⁊ vita ⁊ in moꝛib⁹ ad honoꝛẽ ꝺei ⁊ ſalutem ꝓximoꝝ. Et ſic fuit itꝛoꝝ ſuos et ꝓfectus eiꝰ ad generale ſtuꝺiuz et i breui tẽpoꝛe tñ ꝓfecit q ꝺeptus eſt magiſterium. Rex añt angli audiẽs famaz eius:quia fuit litteratus eſſet ⁊ ꝓbus ipſum ad ſe vocauit ⁊ filium ſuum ei ꝺmiſit vt eum fideli inſtrueret. Et magiſter oẽm diligentiã fecit ſed filius regis ꝺuri ingenij ⁊ rebellis fuit. Accidit añt ſemel q ꝓpter rebellionem ſuam magiſter eũ exuit:et ꝟgam vi gam vt eũ ꝺiſciplinaret ſicut bñ memini:⁊ filius regis nudo coꝛpoꝛe cameram exiit:⁊ curꝛens per pontem in aquam cecidit et ſubmerſus fuit. Magiſter autem territus ꝺeuote recommendauit eum ſancte katherine. Statimq; piſcatoꝛes cũ nauibus ſunt miſſi vt quererẽt filium regis:ſed non eſt inuẽtus ab eis. Magiſter incarceratur:⁊ in carcere continue inuocauit ſanctam katherinã recommendans ei filium regis. Et tertia hoꝛa ſequentis ꝺiei cũ cantaretur ſumma miſſa in parrochia

filius regis intrauit ecclesiam habens albaz camisiaz in qua aureis litteris erat scriptum illud ps. ex viij. Da mihi intellectū vt discā mādata tua. Hec regi et regine narrātur qui statim cum gaudio venientes ad ecclesiā viderunt filium suum sanū et viuum. Et filius regis narrauit patri et matri et omnibus circūstātibus q beata katherina eum sustentauit in aqua per diem et noctem sine oi lesione pter magistrum qui recommendauit eaz sancte katherine: cui fideliter a iuuentute seruiuit Et postmodum idē filius regis optimū ingenium studendi habuit: et quecunq; sibi legebātur statim intellexit Rex aūt cum omni populo valde gaudens erat: et exaltauit magnū illū ad magnos honores et ad magnas dignitates pter meritum sācte katherine. Et ipe rex et regina et filius eius amnodo oib⁹ diebus vite sue fideliter seruierūt sce katherine. tunc magister composuit illam collectam q hodie in ei⁹ missa legitur Deus q dedisti legē moysi in summitate mōtis synai: et in eodem loco corpus beate katherine virginis et martyris tue per scōs angelos mirabiliter collocasti: concede ppicius vt eius meritis et intercessione ad montem q xp̄s est valeamus peruenire Et sic p3 q beata katherina seruiens sibi nō dimisit in necessitatibus: sed succurrit ipsis Etiam q̄dam plebanus dilexit multuz beatā katherinā et in festo eius singulis annis conuiuiū preparauit: et sacerdotes et pauperes intrauit et quattuor fures dixerūt ad se inuicē. Plebanus iam cantat in ecclesia cum ceteris clericis et nos volumus domū suam intrare et nullo vidente res suas exportare. Et intrantes domū neminē inuenerunt nisi famulam q̄ erat retro in coquina pparans cibaria et pēr unum canem q̄ latrabat cui fures caput amputauerūt et cameram eius intrauerūt et oia rapuerunt. Sed natu dei camerā exire nō potuerant: et caput canis amputatū adhuc cōtinue latrabat. Et sacerdos cū ceteris redīēs de ecclesia fures i camera reperit et caput canis amputatum vidit adhuc cōtinue latrare: et ipi fures videntes magnalia dei et bte katherine ceperunt a plebano veniā: et pmiserunt emendam Sic sancta katherina seruauit res sui dilectoris. Etiam sciendum q q̄dam dilectores sancte katherine cōsueuerunt singulis ānis aliq̄d ob reuerētiam eius dimittere. Vñ q̄dā mechanicus fideliter seruiuit beate katherine et omni anno aliq̄d pter ipam omisit: huo ūno abstinuit a vino alio anno a carnib⁹: aut iciunauit in qualz septimana vnum diem aut mane surrexit aut aliquā elemosinā singulis diebus dedit: aūt certum numerū orationuz orauit. Semel vno anno pmisit se nō sciente vel le mētiri: sed semper cū veritate emere erubescebat. Et pmo plures ēptores perdidit: qz sim pliciter dixit: sic tibi dabo et nō remisit⁹ et hoc firmiter tenuit: et sic damnū incurrit: atramē promissaz inkeingere noluit. Post aliquos dies btā katherina a deo impetrauit q oēs cognouerunt veritatem ipsius in emendo et vēdendo: et sic acquisiuit sibi magnum cōcursuz ppl'i: et sic in breui damnū recuperauit: et postmodum ditatus est plus q̄ antea fuit: et veritatem vsq; ad obitū suū in artificio suo fouit Et sic p3 q beata katherina suis seruitoribus⁹ etiā in tēporib⁹ subuenit. Etiā beata katherina subuenit homini in aia. Vñ quidam iudex iniquus tetinuit omni anno in vigilia sācte katherine: et festuz eius solēniter celebrauit et singulis annis ob reuerētiam scē katherine aut aliquid dedit: aūt aliquid omisit et vno anno pmisit q quicq̄d peteret ab eo in honore scē katherine hoc nollet denegare. Apparuit autem ei beata katherina in spē pauperis mulieris et petiuit manū eius dextera si bi data: qui amputauit sibi ipsi manū dextera et dedit pauperi mulieri: Tū amici ipsi⁹ de hoc vereundātes q manū non habuit induxerunt eū ad ingressū religionis. Post q̄ autem intrauit religionē: btā katherina impetrauit sibi magnā gr̄am adeo q se mīrū cinēdauit: et deo et btē katherine amplius fideliter seruiuit. Et cuz taceret in extremis apparuit ei beata katherina pulchra valde dicēs. Nosti me? Qui ēdit Nō. Et illa dixit. Ego sum katherina cui manum tuam dedisti Et ostendit ei manū dicēs. Hoc ideo fecit: quia aliter videre te saluandi inuenire nō potui. Et sic feliciter obiit. Etiam mercatores p terras cū mercimoniis ambulantes debent eam inuocare. et ei seruire. Vnde vir quidam mercator multum dilexit beatam katherinā et vno tempore iuit cū pannis vendendis ad nundinas: quia pānicida erat: et raptores venientes rapuerūt sibi pānos. Et ipe inuocauit beatam katherinam dicens. O beata katherina quō possum creditoribus meis debita persoluere: et vñ deo amplius vxorem et pueros nutrire. Et statim raptores percussi sunt cecitate et termore inēbriorum. Qui videntes plagam dei et beate katherine sup se omnia restituerunt: et eū libere abire fecerunt. Et inuocauerunt beatam katherinaz et vouerunt amplius nunq̄ bella spoliare aliquem hominem si meritis ipsi⁹ sanarentur. Et statim conuersio sanitatis fūt et bitam suam emendauerunt. Etiam btā katherina nunq̄ vel raro permittit damnari fidēles sibi. Vnde legitur q quidam canonicus habens plura beneficia malam vitam duxit: sed beatam katherinā dilexit. Qui habuit capellanum virum deuotū et castū et aliū p̄sbyterum commensalem qui etiam secularē vitam duxit. Et quadam nocte capellanus visionem habuit et vidit canonicū et p̄sbyterum: ambos ad

iudicium trahi: et iuder volens sententiare super ambos vt decapitarentur: beata katherina intercessit pro canonico apud iudicem vt sententiã adhuc per annũ differret: vt sic se in illo anno emẽdaret: sed alius presbyter non habuit intercessorẽ. ideo decapitatus est. De mane finito diuino officio presbyter ad mensam non venit de quo admirabatur canonicus. Et capellanus vir iustus castus ⁊ deuotus narrauit canonico: quam visionem viderat in nocte et sic ambo venerũt ad domũ presbyteri: ⁊ eum subitanea morte defunctum inuenerunt. Quo viso perterritus canonic⁹ oĩa beneficia libere resignauit et ordinẽ cisterciensiũ intrauit et virum suã in bono finiuit. Etiã meretrices debent honorare sanctam katherinã. Vnde legitur q̃ quedam meretrix per .xx. ãnos i meretricio pernoctauit ⁊ nihil boni fecit nisi q̃ semel ieiunauit vigiliã fãcte katherine ⁊ iuit ad ecclesiam ⁊ contritionẽ habuit super oĩa peccata sua q̃ fecit per totũ ãnũ ⁊ ꝓmisit se velle emẽdare: ꝛ semp recidiuauit. Et in .xx. anno iterũ iuit ad ecclesiam cũ ꝓposito emẽdationis: ⁊ p strata ãũ ymaginẽ beate katherine: inuocauit eam deuote ⁊ ꝓmisit realiter emẽdam: ⁊ imago magna beate katherine cecidit super eam ⁊ mortua ẽ. Et cãpanator volẽs pulsare ad vesperas inuenit eã mortuam: ⁊ vocauit sacerdotem et ꝓplz ad videndũ hoc factũ. Et sacerdos et ꝓplz cognouerũt eã esse meretricẽ illã ⁊ rogauerũt deũ ⁊ sanctã katherinã vt reuiuisceret si eẽt spes saluris non: ⁊ cãdo eis quõ mortua esset. Et statim surrexit ⁊ sacerdoti ⁊ omni ꝓplo indicauit quõ ymago btẽ katherine ea occidisset. ⁊ btã katherina duxit eã ⁊ ostendit eis penas damnatorũ: ⁊ etiã gaudia bonorũ et brõũ: et insup impetrauit ei a sponso suo iesu xp̃o vt ecõuerso reuiuisceret ⁊ petã confiteret. Et supplicauit sacerdoti vt audiret cfessionẽ ei⁹ ꝓp̃r deũ: ⁊ sic integrã cfessionẽ fecit ⁊ post modũ nũq̃ mortaliter peccauit. Etiã sancta katherina succurrit mulieribꝰ ꝑgnãtibꝰ. Vñ filiꝰ cuiusdã ꝓncipis defũct⁹ parẽtibꝰ fideliter seruiuit beate katherine. Mã habuit capellaz ꝓpe castrã suũ in honore sce katherine dedicatã ad quã quotidie intrauit ⁊ btẽ katherine orauit. Accidit aũt semel dũ sic oraret q̃ tres pulcherrime ỹgies sibi apparuerũt ⁊ ipe territus caput ad terrã inclinauit: et vna illarũ dixit. O q̃ rusticaliꝰ agis cũ tã sis nobilis ispice in nos: qz ꝓpter te huc venimus. Et media dixit. Quaz ex nobis ꝑ sponsa vis hẽe. Et illa a dextris suis dixit sibi occulte vt mediaz sibi eligeret ⁊ dixit illã eẽt beatã katherinã huiꝰ capelle patronã: ⁊ ipe elegit sibi eãdẽ in sponsã suã. Tũc ipa btã katherina insignũ desponsationis dedit sibi crinale pulcherrimũ de rosis pulcherrimis ⁊ odoriferis ponẽsq̃ sup caput ꝓpꝛi. Et in se reuersus inuenit sup caput crinale, de quo ꝓcessit dolor suauissim⁹ ⁊ ex hoc bal de fuit gaudius. seruauit crinale illud cũ omni diligẽtia: ⁊ multo fidelius ⁊ deuotiꝰ ãpluꝰ ei seruiuit. Post q̃ aũt attigit virilẽ etatẽ: amici sui tradiderũt sibi pulcherrimã ꝛginẽ ⁊ nobilẽ in mrimoniuz. Et celebratis nuptiis eã seruauit btẽ katherine: ⁊ sp de mane surrexit et capellã intrauit ⁊ orauit. Et vxor ipsiꝰ tã impregnata q̃sivit ab ancilla sua quo dns eiꝰ de mane trãsisset. Cui ãcilla. Est ciuis ꝓpe cimiterium qui hz pulcherrimã filiã ⁊ ad illã badit et vxor ex hoc valde tristata est. Et de sero mi tũ quesiuit viri in lecto cur sic tristis esset. Et ipsa rñdit. Nõne merito tristari debere: quia vnã aliã plus diligitis: ⁊ ꝑde mane surgitis et ad eã itis. Et ille. Que est ista. Ipsa rñdit. Filia illius ciuis ꝓpe cimiterium. Et ipe rñdit Nõ est illa filia ciuis cui sermo. ꝛ est alia mira pulchritudo ea ad quẽ de manebado et ei seruio. Et iterum altera die de mane ab ea surrexit et ad capellã iuit. et ipsa nimiũ tristata se ipsam occidit cum gladio ⁊ puerum in utero. Et ipe sedies de cappella ⁊ aperies camerãbidit matrẽ cũ puero occisã. et amare cepit flere ⁊ clamare. Vevebe: quare nõ dixi tibi veritatẽ. nã ego cũ occasio istius mali: ⁊ sic statim ecõuerso cucurrit ad capellã ⁊ flẽdo inuocauit beatã katherinã. Et iterũ apparuerũt sibi ille tres virgines: et btã katherina tersit sibi oculos ⁊ facie dicẽs Quare sperasti me ⁊ recepisti aliã sponsam: attamẽ qz michi sẽp seruisti: ego tibi succurrã et vxori ⁊ puero surge cito et vade ad castrũ tuũ: et inuenies vxorẽ tuã ambiuã que peperit filiã quã etiã katherinã nominare debes: ⁊ ꝑ satisfactiõe qz me sperasti debes cõstruere hoc monasterũ sanctimonialiũ et filia que tã est nata erit ꝓma abbatissa huius monasterii: et erit ꝛgo deuota: ⁊ ipsa libenter cũ suis deuotis ostendi⁹ aiam pris tui de purgatorio. Et ipse statim letãter cucurrit ad matrẽ et filiã inuenit ⁊ ipsa fatebat q̃ demones aiam eius ad infernuz deduxissent si btã katherina sibi nõ succurrisset. Et ipse cõstruxit monasteriũ: ⁊ crinale roseũ qõ btã katherina sibi tradidit ad monasterũ dedit et noiauit monasterium ad roseum crinale. Et ipe et vxor beate katherine omnibus diebus vite sue seruierunt.

¶ Sequuntur sermones cões discipuli.

¶ De dedicatione. Sermo. xlv.

Domus mea domꝰ orationis vocabitur Esa. lvi. Mat. xxi. Mar. xi. Luce. xix. Joh. ii.

Hodie peragitur festũ dedicationis huiꝰ ecclie que in honore istiꝰ fcti. N. vel istoꝝ fctoꝝ. N. ⁊ N. est dedicata. Et tale festũ solenniter et deuote et letãter est peragendũ. Vñ in decre. dicitur. Dedicationis solẽnitas est singulis ãnis

solenniter celebrãda. de cõse. dist. i. solennitates. Nõ in psenti sermone tria sũt dicenda. Primo quomodo ꝓbatur q festũ dedicatiõis sit solẽniter celebrandũ: et qd cogitare debet quis cũ intrat ecclesiã: et quare libẽter ire debemus ad ecclesiã et ad dedicationem. Secundo de illis qui nõ sunt sepeliendi in loco sacro Tertio quedam exempla ⁊ miracula ꝓ informatione nostra. Quãtũ ad primã partẽ istius sermonis sciendũ q festũ dedicatiõis est solẽniter letãter: et deuote pagendũ ab oibus xpi fidelibus. Hoc ꝓbatur primo ex veteri testamento Nam exo. xxiij. ꝓceptum est a dño q vniuersus populus israel ter in anno. i. tribus festiuitatib⁹. s. pasche: pẽthecostes et in festo ẽcenioꝝ. i. dedicatiõis tẽpli vnusquisq; pñtaret se dño in hierlm: ⁊ offerre deberet hostias i lege determinatas: Et sic nos cũ oiõb⁹ ⁊ oblationib⁹ solẽnizare debem⁹ festũ dedicationis dñi dr Exo. xxiij. Nõ apparebis i aspectu meo vacu⁹. Si paup es offer deo coꝛ cõteritũ. ps. l. Sacrificiũ deo spũs ⁊tribulat⁹ ⁊c. Secõdo ꝓbatur in nouo testamẽto. Nã xps ꝓnaꝛr visitauit festũ dedicatiõis. vt pz. Joh. x. Facta sunt encenia i hierlm ⁊ hyems erat. ⁊ ãbulabat ihesus in tẽplo i porticu salomõis. Et qrieũtq; eũ⁹ hierlm dicẽt: frequenter ꝓmo tẽplũ visitauit vt nobis exẽplũ daret. dñi Greg. Ois xpi actio nã est instructio. Aug. Tota vita xpi in terris quã ꝓ hoiem gessit: disciplina morũ fuit. Sequmur igit xpm i nouo testamento et scrõs ꝓphetas veteri testamẽti q placuerũt in hoc deo. Sic ⁊ nos sperare debem⁹ in hoc deo placere q deuote ⁊ letanter festũ dedicatiõis pagimus Vꝛo quo sciẽdũ q gaudiũ pñtis dedicatiõis tẽpũtat nobis gaudiũ futurũ i celo. In signũ hui⁹ flores ⁊ gramina sparguntr: ⁊. xij. cãdele q signãt. xii. apłos i parietib⁹ accenduntr: altaria ⁊ imagines decorantr: ⁊ sacerdotes induũt ꝓciosiores casulas: ⁊ clerici canũt cãtũ q cantatur in maioꝛibus festis Kyrieleison. Sctũs et Agnus dei. Et in aliq̃bus ecclesiis cantat in organis: cytharis: ⁊ cymbalis in eleuatiõe corporis xpi ps. cl. Laudate dñm in tympano et choro: laudẽ eũ in choꝛdis ⁊ organo Nõ sciẽdũ q qñ q̃s intrat ecclesiam cogitare dz q̃ ecclesia ꝛstructa ⁊ dedicata est. s. vt dr⁹ ibi adoret a xpi fidelib⁹. q̃ dr tm⁹ oionis. Hoc nõ cogitãt q in ecclesiis ꝟba inutilia ⁊ qñq; nociua ꝓferũt. Cõtra tales dr i decre. Nõ dz i loco oionis itẽdere fabul' oeiosis di. xxv. als Exẽplũ legit de scrõ Vzitio: q̃ vidit diabolũ scribentẽ ꝟba in ecclia plata. Nõ hoc exẽplũ q̃re i põptuario. xvi. E. Etiã tyranni qui cũ potentia inuadũt ecclesias quõ puniãtur. Exẽplũ de hoc videtur ibidem. xviij. E. Nõ etiã sciendũ q libenter debemus visitare dedicatiões. Primo qz ibi orator ab sacerdotibus ꝓ ipsis hori in vesperis hodie in maturinis: in missis: in tcia: in sexta: in nona. ⁊ in secundis vesperis. vt quisquis hoc templũ bñficia petiturus ingredit: cuncta se impetrasse letetur. Et etiã quotide in qualibz missa orator pro astantibus in canone Et omnium circumstantium quoꝝ tibi fides cognita est: ⁊ nota deuotio: ꝓ q̃bus tibi offerimus Ergo salubre est singulis diebus audire missã quia angeli illo die delectabiliter morant cũ illo homine: ⁊ plus solliciti seruiunt sibi et custodiũt ipsum. Et etiã prosperabitur ille homo in agendis. Math. vi. Primũ querite regnum dei ⁊ iustitiã eius ⁊c. Secõdo ꝓpter indulgentias consequendas non propter laute comedere: bibere: et choꝛizare nec propter lu-

die. Exẽplũ de hoc scribit. Guil. in iugo. in sũma victoꝝ q̃dã vidit diabolũ eq̃tare in longa cauda cuiusdã lupe mulieris: q̃ de cauda cecidit i lutũ: ⁊ ali⁹ diabol⁹ risit: et talia sũt illicita et inhonesta. Nõ in decre. dz. In ecclia nichil dz agi inhoneste. di. xlij. Ergo qñcunq; q̃s intrat ecclam: itret eã reuerẽter: et humiliter: qz ibi veraciter ꝓsens est in sacro xps: et deũ deuote dz inuocare oionibus suis. Unde Aug. in regula. In oratorio nemo aliq̃d agat: nisi id ad q̃d factũ est: vñ ⁊ nomẽ accepit. Unde dz. Domus mea domus oionis. Insuper sciendũ q ecclesie cimiteria ⁊ monasteria sũt ab ecclesia ꝓuilegiata. sic q nullus laicus cuiuscũq; auctoritat' sit dz inuadere dona ecclesie et pa rochie ⁊ monasterij. nec per dim sibi vsurpare nec retinere ad vsum suũ. Oppositũ facientes sine nobiles sine rustici: nõ ꝓsperabũt in hac vita: quia vt frequẽter occurrunt eis infortunia: quia sic sancti iudicãt et vindicãt se i eis et cõquerũtur regi celoꝝ sup eos Et insup tales sũt excõicandi. Nõ in decre. dz. Inuadere bona clericoꝝ est inuadere bona ecclesie. ⁊ tales sunt excõicandi. xij. q. ij. ecclia. xvi. q. i. simile. Sed q̃ incendũt et frangũt ecclesias et monasteria: sunt ipso facto excõicati: et post denunciationem ad papam mittendi sunt. Hanc sententiã non curant heretici: qui heu iã plures ecclesias ⁊ monasteria cõbusserũt. Et ettam qui defraudant ecclesias ⁊ animas in testamẽtis ⁊ suffragiis grauiter peccãt: et anime cõquerũtur de ipis. Nõ in decre. dz. Multum delinquunt qui differunt exequi testamẽtum. xxiij. q. ij. Immo persone fugientes ad ecclesiã cũ suis rebus debent tueri ab ecclesia Nõ de hoc dz i decre. Qui fugientibus ad ecclesiã dãna ikerũt sũt excõicandi. xvij. q. iij. dicitur. Exẽplũ de illis si sibi vsurpant bona ecclesie per fructum querẽ infra in ꝓpõptuario xvii. E. Etiã tyranni qui cũ potentia inuadũt ecclesias quõ puniãtur. Exẽplũ de hoc videtur ibidem. xviij. E. Nõ etiã sciendũ q libenter debemus visitare dedicatiões. Primo qz ibi orator ab sacerdotibus ꝓ ipsis hori in vesperis hodie in maturinis: in missis: in tcia: in sexta: in nona. ⁊ in secundis vesperis. vt quisquis hoc templũ bñficia petiturus ingredit: cuncta se impetrasse letetur. Et etiã quotide in qualibz missa orator pro astantibus in canone Et omnium circumstantium quoꝝ tibi fides cognita est: ⁊ nota deuotio: ꝓ q̃bus tibi offerimus Ergo salubre est singulis diebus audire missã quia angeli illo die delectabiliter morant cũ illo homine: ⁊ plus solliciti seruiunt sibi et custodiũt ipsum. Et etiã prosperabitur ille homo in agendis. Math. vi. Primũ querite regnum dei ⁊ iustitiã eius ⁊c. Secõdo ꝓpter indulgentias consequendas non propter laute comedere: bibere: et choꝛizare nec propter lu-

bere: ꝛz ꝑpt̃ idulgẽtias debem⁹ deuote visitare dedicatiões: t illũ diẽ in seruitio dei expẽdere ꝛz audiẽdo missas: simões: s vesꝑas. Opponit̃ facilñ q̃ intrãt tabernã et iebziant: vel q̃n exercitãt chozeã et lic iudicãt hoies: s missas negligũt ꝑmonẽ s vesꝑas: s sic illũ diẽ expendũt i seruitio diaboli: qz ẽm ser. exꝑi. Mat. vi. Nemo põt duob⁹ dñis seruire. Exẽplũ de ẽgto ne cui cõfessor inhibuit ne ãpli⁹ chorizaret in publica chozea: q̃ post modũ venit ad dedicationẽ. et icepit chorizare: s de⁹ plagauit eã q̃ in chozea subitanee obiit. Itẽ aliud exemplum quõ mulier in chozea necata est cũ baculo. Et hoc q̃re in ꝓpatuozio. xij. C. Itẽ tibicen q̃ in chozea a culmie extinct⁹ est. Et hoc ꝛre ibidẽ xij. C. Quantũ ad scõam partẽ sciendũ q̃ ex quo hodie pagit̃ dedicatio huius ecclie et cimiterii: tũc quicunq; qui sunt isti quib⁹ denegat sepultura in loco sacro. Rñdet q̃ multi sunt. Et ꝑmi sunt infideles: pagani: hereticiz tubei de cõse. di. i. ecclesiã. Scõi sũt xpiani excõicati. xxiij. q. ij. Sane et sup. Et scõm Guil. et notozii excõicati minozi excõicatione. Tercio visu ratij manifesti. extra de sepul. c. Qui oibus als Quã ꝙ. li. vi. Quarti publici raptozes. extra eo. c. Sup eo. Immo raptoꝝ s vsurariop oblatiões nõ sũt recipiende. vt habet extra de rapto. Sup eo. Quitt q̃ in cozneamẽtis mozitur. Et exponit Hostien. Si ꝺs ẽt vbi vult⁹ letabit̃ le accepit: ꝛz postea supuixerit: q̃ quis pentiat s ei eucharistia non denegat: carebit tamẽ ecclastica sepultura. extra de cozneamen. c. i. Etiã duellũ s cãdes ferũ: qlibet illoꝝ est ꝑ hibitũ. xxij. q. ij. Querit. Sexti q̃ seipsos interficiũt. Immo tales debẽt sepeliri sub⁹ pa cibus. xxij. q. v. placuit. Septimi publici blasphemi dei s scõꝝ. extra de maled. c. Statuimus. Nota cap'm Octaui religiosi ꝓpzie cuiuscunq; ser⁹. extra de sta. mona. c. Super quosdã. Nomi famuli s nutrices iudeoꝝ si in seruitiis eoꝝ decedũt. Decimi meretrices: si in meretricio decedunt. Undecimi luctozes in tali officio decedẽtes. Duodecimi publici: traditozes. Tredecimi publici lusozes. Et nota ista cõcludendo q̃ generaliter nuli⁹ notozius de peccato mortali sepeliendus est in loco sacro. Et hoc signanter locũ habet si tales nõ sũt rezõciliati ecclesie per pniam. Nam si reconciliati essent vel cerca signa pentẽtie apparerent sepeliendi sunt: sed heredes tenẽtur ꝓ eis satisfacere. xxij. q. ij. quibus. peccata dimissa. ẽ. non extimemus. Quere illam materiam diligenter. Decimi nẽti pueri q̃ sine baptismo mozuntur. Circa quod queritur vtrũ mulier ꝓgnans defuncta debeat sepeliri cũ puero. Respondet scõs Hostien. si est certum q̃ partus est mortuus in vtero: tunc mulier cum partu sepelietur. Si ño certũ est q̃ partus vixit vel dubitatur de hoc: tũc mulier debet scidi ꝓtius Et si vivus sit partus: debet baptizari. si est mortuus extra cimiterii sepeliri debet. Etiam sciendum q̃ sepultura debet esse libera. Unde ꝓcipitur vn. uersis secularibus et religiosis sub interminatione maledictionis eterne ne inducant aliquos ad bouendum siue iurandũ fide interpolita seu als ꝑmittendum vt corꝑ apud ecclesias eligant sepulturas vel iam electam viterius nõ immutent: als talis electio irrita esset. Et qui contrariũ fecerit: ipso facto est excõicatus: et non potest absolui nisi a papa. extra de sepul. aliarum. lib. vi. Queritur ño si raxetur ꝓ quanta pecunia quis ponat in ea li ecclesia vel cimiterio. Rñdeo scõs Hostien. symonia est. Item si aliquid datur ꝓ exequiis vel vigiliis mortuoꝝ: vtrũ cõmittat symonia. Respõdetur scõs Hostien. ꝓ symõi nichil debet exigi: sed pie cõsuetudines debẽt obseruari. extra eo. ad nostrã. Quid cum datur clericis pecunia vt vigilẽt super defunctos: vel dicant psalteriũ. Respõdet scõm Hostien si recipiunt pecuniã vt vigilent: licz ad vigilias sequatur oratio: non est symonia. Si autem de legendo psalterium pactum fiat: symonia est. Quid si detur pecunia ꝓ anniuersario faciendo. Respondet scõs Hostien. distinguẽdũ est: quia si detur temporale ꝓ spiritali tãq; ap ꝓciatio eius. symonia est. Si ño non detur tanq; principale ꝓcium: sed vt inductiuum deuotionis et ꝓ elemosyna: licitum est. Similiter si fieret pactum de missis legendis. symonia est. Item queritur vtrum sacerdos possit recipere pecuniam ꝓ missis legẽdis quas ipse in penitentiis iniunxit. Respondet scõm Hostien. nõ debet missas quas ipse iniunxit celebrare: qz species mali est. extra debita s honesta. clerici. Cum ab omni. Item sacerdos q̃ ꝓpter tẽporalia ꝓcipaliter administrat sacramenta. s. baptismi: extreme vnctionis penitẽtie: et signanter q̃ habet auctoritatẽ eps et dicit: gratis non habeo: nec absoluam te nisi in tantum dederis michi. Talis sacerdos cõmittit symoniam. et ipso facto incurrit excõicationem. Nichil enim ꝑ administratiõe sacramẽtoꝝ elicz ꝛendũ vt habet extra de symo. nõ satis ꝛc. sequenti. Unde etiaz dicit christus in euangelio. Mat. xxij. Gratis accepistis: gratis date. Nota circa hanc materiam scõm vtrũ Thomã de aquino in quadam questione ad quolibet: vt in dispensatione sacramentoꝝ symonia euitetur tria sunt necessaria. Primũ est vt fiat ex conceptione iuris diuini vel humani: aut saltem pie consuetudinis. Scõm est vt sit intentio pia et non corrupta. Tercio vt sit forma honesta: vt qui requiratur ante ꝓ officii exhibitionẽ ne pactũ intermittere videat: sed expleto officio poterit exigi. Si igitur illa tria cõueniant: secure recipiant. Quantũ ad tercii partem sciendũ q̃ deo displicet s sanctis qz

cumulū peccatorum: t nunc omne debitū auferetur nec ꝑ hoc amplius habebit penaz nec in ꝓsenti seculo nec in futuro. Unde papa ex causa que concernit honorem dei et utilitatē ecclie et ꝓximorū potest dare indulgētias ꝓout vult vel ꝑ toto vel ꝑ parte. Circa quod queritur quid sit de illo qui consequitur generalem indulgentiam ꝓsitam per papam. Respondet sm Hostiē. statim in celū evolat si in tali statu decedat: qz nullū impedimētum est ascēdendi in celum ex quo ds moritur in gra nisi solutio pene. Et dicit brūs. Tho. ꝙ q̄ indulgētias suscripsit nō absolutē simpli a debito pene: sz dat sibi de thesauro ecclie dū debitū soluat. Ergo cū remissa ē pena illa tota ex thesauro ecclie ꝑ indulgētias. idē est ac si eēt ꝑ ipm hoiem soluta; et sic iustitie dei satis est factū. Unde cōsulē dū cū illis q̄ multa ꝓtā contulerūt z paruā pniam respectu ꝓtōz perfecerunt vt diligēter querāt indulgētias: qz qđ supererit: in purgatorio luge būt: qz nullū ꝓtm impunitū. Quanticunq; ēm paruū sit ꝓtm opz ꝙ satisfaciat iustitie dei: aut hic aut in futuro in purgatorio. Et pena purgatorii est grauissima: qz si vnū haustū sine necessitate bibis: vel de mane sano corpore aue maria q̄ pulsat: vel ꝑmā missam ex pigritia obdormis: vel vnū sermonē sine cā negligis: vel de speras vel vides libēter chorizare: hastē lude re: aut pulchras puellas; aut ornatas: aut rides ex leuitate: aut iocos exeres: vel ꝟba inutilia aut scurrilia ꝓfers: z sic de singulis: qz ꝑ vno ꝓtō veniali sustinebis maiorē penaz in purgatorio. Ꝙ sanctus Laurētius sustinuit in craticula. dū Aug. Gzaui⁹ est esse in purgatorio ꝙdam oculi⁹ claudi z aperij possit ꝙ illa pena quā sācrus Laurentius sustinuit in craticula. Et alique aie eam lōgo tpe punient que dā. xx. aut. xl. annis plus vel min⁹; immo alique cētū ānos vel mille vel bitea. dū Richar. de sancto victore. Alique xp̄ianoꝝ aie vsq; ad finem mundi ad ignes purgatorij ex dei iustitia sūt deputate. Unde Cesarius in dialogo suo scribit de quadā aia q̄ per duo milia annoz fuit ad purgatoriū deputata: sed ꝑ suffragia xp̄i fidelū in duobus ānis fuit liberata. Legit de quadā virgine que fuit sozor sctō. nz martyrū cosme et damiani ꝙ ꝑ vno veniali ꝓtō. l. qz audiuit cū aliquali delectatiōe cantare z chorizare in platea de sero q̄n debebat ire dormitū ꝑ ḋnidecī dies debebat puniri in purgatorio. Hoc aduertere deberēt chorizantes et ētā circūstantes chorea vici z mulieres. Modo ad talē acerbam penam tollendā valet indulgētia. nam si quis ꝑ centū annos vel mille annos deberet puniri in futurū totam penam in ꝓsenti potest exoluere per indulgētias. Modo potest cōtingere si nisi per tres dies in purgatorio deberes puniri: libenter comam ires in pane z aqua et nudis pedibus: vt tu ab illa pena posses supportari. De acerbitate pene purgatorij nota illud exēplū Erat ḋq̄ puer nouē annoz satis facet⁹ inuerbis et factis q̄ incidit in grauē infirmitatē: z sic obiit. z post mortē apparuit matri multuz lamētabiliter: z mater q̄siuit quō se haberet. rn̄dit. in maximis penis sū. Et mater. Quāte sūt pene tue. Puer rn̄dit horribile ꝟbū dicēs Si oēs carbones ḳs oēs carbones q̄ in mundo a tpe natiuitatis xp̄i vsq; hodie arse rūt. in vno cumulo iacerēt z arderēt; z tu dilexisti mater in medio cumuli starēs z arderes: nō tātas penas sustineres sicut ego tā i purgatorio sustineo. Cū autē sit tāta pena purgatorij ꝑbat ex dec. Ignis purgatorio nulla pena tpalis cōparabilis est. dist. xxv. Qui in aliquo O xp̄iane quō audes seipm̄ vacare ꝑ deū iurare aut blasphemare deū: maledicere ꝓximo: retinio soluere: vota frāgere: luxuriari: iebriari: res iniustas acq̄rere. Mater q̄siuit puero. Unde meruisti tantā acerbā penā cum satis obediēs fuisti et libēter orasti: nec iurasti nec maledixisti Puer rn̄dit. Ego cōsuevi accōmodare denarios z hallēses a familia tua z indo emi pira: poma: z nuces et q̄s hospites honestos habuim⁹ z cū deberūt michi denarios vel hallenses tūc exolui eorum cōsortio. mō sic obiit ꝙ nō ēs exolui: nō talē penā sustineo. Et mat. postea ne ego tibi i aliquo suffragari. Puer rn̄dit Si exolueres ꝑ me tales denarios statim liberarer. Et sic puer disparuit. Mater stati vocauit ad se familiā dicēs. Volo ꝙ obedientiā vt cōputetis michi debita pueri mei. Et oib⁹ cōputatis tūc puer nouē hallenses in debitis post se reliqt z statim exoluit z eodē die puer secūdarius apparuit matri letē dicēs. O mater dilecta gratias ago tibi ex quo debita ꝓpter me soluisti a purgatorio me liberasti. Jā celos introibo deū fideliter ꝓpter te ꝓpter patre meo ozabo z ꝓ fratribus meis z sozoribus et amicis meis supplicabo.

¶ De dedicatiōe sīue nouo anno. Ser. xlviij.

DOmū tuam decet sācti tudo. ꝛc. ps. xcij. Aristo. viii. ethi. Quidam sunt dispositi ad virtutes ex natura. quidā ex cōsuetudine. quidā ꝑ doctrinā Modo ꝟmones fiunt vt audiētes retrahāt a vitiis z disponāt ad ꝟtutes z hoc nō fit sine gratia. Joh. xv. Sine me nichil poteritis facē dū Greg. Jnuanū laborat lingua doctoris nisi cooperet ei gratia saluatoris. Ergo ingressum virginē beatā ꝛc. Unde in ꝑncipio sermōe tria sūt dicēda. Primo de triplici domo. Secō aliqua ꝓpter informatiōe nostra. Tercio exēplū. Quātū ad primā partē sciendū ꝙ triplex est dom⁹ et q̄libet illaꝝ dz esse sācta. Prima est dom⁹ materialis. l. ecclia q̄ structa est cū elemosy

nis xpi fideliũ ⁊ ab eõ in honore .M. dedica ta: sicut hodie ãnua dies dedicatiõis huius domus celebrat. Et i tali domo non debent fieri locutiões inutiles: nec q̃q̃ inhonestũ nec ẽt negotiatio. Joh. ii. Nolite facere domũ patris mei domũ negotiationis. Et similiter gaudet eccl̃a unitate. vñ dr decre. Mercatio nõ dr fieri in loco sacro. xvi. q. vii. qz. ibi in ci mitterio reẽdũt plura corpa sctõrũ quoꝝ aie iã cũ xpo regnãt in celo Sed ordãdum est in ci mitterio p ibi sepultis quoꝝ aie adhuc in pur gatorio sũt. Scõa est dom⁹ spũalis. i. ad. Cor iii. Templum dei sanctũ est quod estis vos. Vñ cor dr quasi camera omnipotentis regis nã q̃cũq̃ est in gra ille est tẽplũ spũsancti. ⁊ quicunq̃ in mortali peccato est: in illo habi tat diabol⁹. Vñ xps eiecit de maria magdale na septẽ dẽmonia. de qua dicit beatus. Gre. Maria magdalena sep tem dẽmonia habuit q̃ vnuersis vicijs plena fuit. Unde etiam Ber. super Cañ. Ubi nempe peccatũ dimittit ibi p̃z culdubio diabolus a corde peccatoris re pellit. Et illa domus spũalis debet esse ornata et depicta cũ diuersis virtutib⁹. vñ Aristo. Virtuosissima beatissima est vita. Unde etiam Greg. in moral. Absit q̃ tãta sit delectatio in vicijs quãta in virtutibus. Tercia est domus celestis siue celestis. de qua dr in ps. Beati qui habitant in domo tua dñe ⁊c. In illa do mo celesti noscemus ⁊ diligemus nos mutuo ⁊ vnusquisq̃ habet speciale gaudiũ de quo libet sectõ. Vñ magister sen. lib. iiij. di. xlix. Per charitatẽ que in singulis erit pfecta, tan tum quisq̃ gaudebit de alteri⁹ bono q̃tũ gau deret si haberet in seipso: et ideo pre multitu dine gaudiorũ videtur electis tẽpus multum breue. Vñ ps. lxxxix. Cũ mille ãni ante oculos tuos tanq̃ dies hesterna q̃ preterijt Quã tum ad scdam partẽ istius sermonis p dedica tione siue etiã pro nouo anno intẽdo cuilibet homini autem specialem assignare. Et prima auis erit aquila: et illa conuenit nobilibus: q̃ habet tres proprietates quas debent habere nobiles. Prima proprietas est q̃ alti⁹ volat ceteris auibus: attamen infra se videt ad terram. Si nobiles ꝓncipes q̃q̃ exaltent̃ super alios homines in dignitate et honore tamen debẽt infra se videre ad terram: qz mortales sunt et de terra creati ⁊ in terram reuertentur Vñ Eccli. iij. Mensurare nouissima tua ⁊ ne cernum non peccabis. vñ Ber. Cogita unde veneris ⁊ erubesce: ubi es; ingemisce. quo pge ras ⁊ pertimesce. Itẽ prelati debent cogitare quotidie de rõne reddenda pro se et subditis suis in die iudicij Sap. vi. Judicium durissimũ fiet his qui presunt. Scõa proprietas aquile est q̃ predam condividit aliis auibus: et sola non comedit. Sic nobiles et principes debẽt cõdividere bona tem poralia subditis et aliis pauprib⁹. Unde xps in euãgelio. Lu. xi. Quã superest date elemosynã: et xps reputat sibi fa ctum q̃ pauperi fit. unde Mat. xxv. Q̃ uni ex minimis meis fecistis michi fecist̃. Oppo situm faciũt qui bona sua histrionibus dant po tius q̃ pauperibus. Aug. Histrionibus dare est demonibus immolare. Tercia proprietas est q̃ pullos suos contra radios solis probat qui clare videbunt aut qui lippos oculos habent Sic nobiles debẽt probare pueros suos vtrũ apti sint ad litteras vel ad studiũ et ad sapien tiam; ⁊ debẽt eos coartare vt studeãt quomo do seipsos et alios regere debeant. Scõa auis est philomena: que cõuenit sacerdotibus et re ligiosis. Nam philomena dulciter de nocte cã tat. Unde Ambro. in lib. exameron dicit q̃ in estate quãdo philomena residet super ouo suo in nocte propter tedium q̃ habet incipit alac riter cantare ⁊ multum dulciter: ita q̃ homo cristatus posset recreari ⁊ grisseas ⁊ simplices bestes portat. sic sacerdotes ⁊ religiosi in me dia nocte debent surgere: aut de mane aut cã tare ⁊ laudare deum in hymnis ⁊ canticis: vt dicere possint cũ dauid vt habẽ in ps. cxviij. Media nocte surgebam ad cõfitendum tibi. Et etiam debent portare vestes humiles ⁊ de notas: non pretiosas: non varios colos Unde hoc habẽ in iure canonico. Clerici dirobus ãt rubeis vestimẽtis nõ debẽt vti. extra de vi ta ⁊ honesta. cleri. Offeramus Tercia auis est cygnus: que conuenit senibus p̃pter tres p̃z rogatiues suas quas habet. Primo cygnus ẽ albus in plumis. Secundo niger in cute. Ter cio habet longã ⁊ obliquã collũ. Ista tria de bent esse in senibus tam viris q̃ mulieribus. Primo senes debet esse albi. i. puri et mundi mente et corpore Unde dicitur in decre. Quã to senes sunt mortui vicinores: tanto debent esse puriores. di. lxxxvi. Tanta. Scõo debẽt esse nigri in cute. i. humiles sic q̃ nõ superbiãt de bonis operibus si que fecerunt in iuuentu te: sicut quidam quotidie iactant se fuisse ad sanctum Jacobũ: vel in aquisgrana. periculo sum enim est se extollere in bonis operibus. Greg. Quisq̃ reminiscendo qd̃ gessit dum se ap'id se erigit apud auctoritatẽ humiliat̃ ca dit. Tercio cygnus habet collum obliquum ⁊ longũ in quo designatur sapientia. Vñ picto res depingunt virũ sapiẽtẽ cuz collo obliquo et longo. ideo vt sapiẽs debet primo premedi tari vis aut ter quid loquat aut qñ; aut vbi lo quat: vtrũ licitum aut licitũ vel honestũ: aut bonũ: aut verũ. Sic senes in quibus debet re gnare sapiẽtia verbor⁹ ⁊ disciplina bonor⁹ mo rum debent premeditari quid et quomodo lo quantur corã iuuenibus: qz iuuenes vt cõ iter diu retinent verba sentenciarũ: ergo senes de bent proferre verba bona et edificatoria sic q̃ filij et filie post viginti annos possint dicere.

hoc audiui a patre meo: a matre mea a cognato meo, & sic de singulis. Oppositū aūt facit inuerecundi dicūt uiri & mulieres qui cū actum amplius non possunt perficere: cū delectantur in p̄teritis peccatis & gloriātur in malis suis loquēdo uerba impudica coram iuuenibus & puellis eos scandalizando. Mat. xviij. We homini per quem scandalum uenit. Itē qui scandalizauerit unū de pusillis illis qui in me credūt expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo eius et demergatur in p̄fundum maris. Quarta auis est apis et gaudet iuuenibus: q̄ apes in operatiōe est valde fructuosa et continue laborat q̄n tēpus habet & volat super rosas & super lilia & sup flores et liquorem quez fugit ex his q̄ cōuertit in mel et obediēter sequitur regē suū: sic iuuenes debent habere illas cōditiones. Ozio cū debēt insistere, laboribus et discere laborare & nunq̄ otiosi esse q̄ homo otiosus non est dignus pane quo vescitur. Apostolus. Qui non laborat nō mādducet. Itē otiositas inducit multa peccata: q̄ otiositas & voluptas arma sunt diaboli ad miseras animas captiuādas ut habeā exēpla de renū.

Misi cum p̄dem Item sicut volat super rosas super lilia & flores: sic iuuenes debent attendere p̄bos et deuotos homines. et recipere bonum exemplum ab illis Ab illo exemplū humiliatis; ab illo exemplum pietatis ab illo exemplum deuotionis: et mane surgere ozare: elemosynas dare ecclesias frequentare; missas et sermones audire festiuare. et sic de singulis. Unde in decre. Ea exēpla sunt magis imitanda q̄ sunt plus pia. dist. ix. Sana quippe. Item iuuenes regē & ei obediunt. sic pueri debent sc̄i parētes in bonis & eis obedire i licitis & honestis. Quinta auis est colūba q̄ cōuenit illis q̄ sunt i matrimonio p̄ter p̄p̄ietates quas hz et sunt tres Primo due se iungunt Sēd fet⁹ multiplicant Tercio fetum fideli nutriūt: sic i matrimonio simul debent esse cōiuncti. bñ Mat. xix. Jam non sunt duo sz una caro Itē actū matrimonij dñi p̄p̄ p̄ro lē placere. bñ Gen. i. Crescite & multiplicamini. Item pueros fideli debēt nutrire & eos in bonis edocere. i. Pat noster. Aue maria & symbolum fidei: et decem p̄cepta. Et si delinquāt debēt eos corrigere. Aliquin pena pueros si in parētes redūdāt. Apls Ad Roy. i. Digni sunt morte non solum facientes: sed etiam consentientes facientibus Sexta auis est turtur & cōuenit virginibus & viduis p̄ter p̄p̄ietates quas habet: nam turtur est auis casta sic virgines debēt esse caste mente & corpore et sic ducūt vitam āgelicam. bñ Hiero. In carne p̄ter carnem viuere nō ē humanum: sed angelicū Itē turtur elegit sibi granum puri & triticeū: & nō queat cadauer sicut corpus sic virgines debent sibi eligere xp̄m in spousū q̄ se in euāgelio assimilat grano tritici: & sic virgines sūt sponse xp̄i & regine celi Unde in ps. xliij. Astitit regina a dextris tuis inuestitu deaurato. diū Augu. Gaudia virginum xp̄i sūt de xp̄o. cum xp̄o per xp̄m: post xp̄m: p̄ter xp̄z. Itē turtur q̄n perdit maritum tūc nunq̄ assumit sibi alium nec sup tamū viridē amplius sedet: nec aquā puram bibit. sic vidua post q̄ perdit maritum debet eligere sibi statum viduitatis qui habz fructū sexagesimum cum stat⁹ matrimonialis hz fructū tricesimū: sz virginum hz fructū cēteſimū Item turtur q̄n perit maritū nunc hz gemitus p cantu. sic vidue debēt p̄tā sua deplangere: nec amplius turpia verba p̄ferre sed ozationi insistere. Itē turtur caret felle: sic virgines & vidue debēt eē mites & non iracunde exēplo marie q̄ ē mater virginum & viduarum & oim mulierum. Septima auis ē grus et cōuenit famulis & ancillis p̄p̄ter p̄p̄ietates suas. Nam grues habēt regē cui omnes obediunt. Itē habent custodē & vigilem de nocte qui custodit regem cum ceteris. Et ille vigil a natura habet illam p̄uidentiam q̄ recipit lapidem in pedē dexterū et stat sup sinistrum et dicto incipit dormitare tūc lapis cadit de pede: & sic euigilat: & quando aliq̄d audit tūc clamat & sic omnes euigilāt et euolant et euadunt periculum Sic sui & ancille debent obedire dominis et dominab⁹ suis licitis et honestis. vnde apostolus ad Epe. vi. Serui obedite dominis vestris sicut christo q̄ christus dabit ipsis veru p̄mium in celo p laborib⁹ suis. Item debent esse vigiles & diligēter custodire res dominorum suorum et p̄e oculis habere ut satisfaciāt ipsorum quā fecerit p̄o mouendi bonum dominorum suorū: et p̄uenīendo damnum inquantū poterunt. Ex quib⁹ patz q̄ illi nō satisfaciunt p̄missionib⁹ suis q̄ furtiue subtrahunt & occulte comedunt: vel aliis personis dant res dominorum suorum extra voluntatem eorum & ipsi pat: & ancille: & etiam q̄ recipiūt ab eis tenētur restituere si volūt veraz pniam de peccatis agere quia nō: dimittitur petrū nisi restituatur ablatū. Quantū ad tertiaz partem illius sinonis nota exemplū de quodaz opario qui ozauit p̄o divite p̄o pecunia diurno: & sic dives saluatus ē. Hoc ḡre infra i p̄ceptuario exēplorū. iij. L. Item quō i morte dimittes q̄nq̄ abiciūt & pauperes q̄nq̄ exaltantur. Hoc exemplū quere ibidē. xlix. ¶.

¶ De duodecim fructibus mitis Ser. xlviii.

Ecce ego vobiscū sū omnibus diebus q̄ ad consummationem seculi Math. xxviii. Johannes de sancto geminiano dicit. Sicut corpus nichil valet sine societate anime ex eo q̄ caret vita naturali attestante. Aristo. de anima. Egrediente anima de corpore corpus marcescit:

et expleat ita anima nichil valet sine societate dei: ex eo q̄ caret vita spūali. Unde dr in de cce. Deus est vita aie. de peni. distin. i. Si ante q̄. Expedit ergo nobis ꝛ omnino necessarium est. q̄ deus sit nobiscum. Tunc autem deus erit nobiscum quando diligēter ꝛ devote audiuimus missam. unde dicit. Ecce ego vobiscum ꝛc̄. Unde in presenti sermone dicendum est de duodecim fructibus quos quis consequitur q̄ devote et diligenter audit missam vt sic alicui antiqui grossi homines ad intrandum ecclesiam qui stant in foro vel in cymiterio: et raro audiunt missam etiam in diebus dominicis. Primus fructus est q̄ spatium temporis in homine interim tr̄ālitet et totum datur in elemosinas non tantum posset sicut devota auditio vnius misse. Quid tūc q̄n i vno die q̄ttuor vl̄ sex audit. Si quis daret vnū p̄dium vel vnum agrum p̄ deum: talis putaret se magnum opus fecisse. Modo infra celebrationē vnius misse possz dr̄e pr̄ālire plura p̄dia vel plures agros. O quot missas neglexisti de mane dum dormiēdo: in cymiterio vel i foro stando vel in taberna sedēdo tpe diuino. Sēus fructus q̄ āgeli delectabil̄r morant̄ cū illo hoie ꝛ solicite eū custodiūt q̄z ipse fecit se sociū ipor̄ āgelorum in assistēdo ꝛ laudando regē angelor̄ ꝛ hoim Amb. super Lu. Nō dubites assistere angelos q̄n assistit x̄ps in altari. s. q̄n immolat̄. Dn̄ angeli custodiunt illo die hoiem illum quo die audit missam vbicūq̄ locor̄ in mēsa: in lecto: in cāpo. in labore. Et sic erit melius custoditus illo die i corpe ꝛ i aia. ps. Angelis suis deus mandauit de te. ꝛc. Tertius fructus q̄ in venialib⁹ petis est ꝛ devote dicitur ecclesiam audiēdo missam: venialia petā sibi dimittunt̄ et hoc fit multiplr̄. Prio cū intrat ecclesiam et devote recipit aquā bñdictā vt habet̄ de cōse. di. iij. aquā sale. Scdo dicēdo. Confiteor cum sacerdote illi q̄ sciūt. Tercio quotiēscūq̄ audit nomē iesu vel maria in collecta in epla: in euangelio. ꝛ devote flexerit genua. percutiendo pectus suum totiēs dimittūt̄ sibi petā sua venialia. Quarto in elevatione q̄n videt corpus x̄pi elevare in missa q̄ significat elevationem x̄pi i cruce: ꝛ sic devote pcutit pectus suū. Quinto post elevationē ꝛ post memoriam defuncto rū q̄n sacerdos dicit. Nobis quoq̄ petōribus ꝛ sic etiam cum sacerdote pcutit pectus suum. Sexto i sumptiōe corpis x̄pi q̄n sacerdos sumit corpus x̄pi: ꝛ laudabile ē q̄ noīa paucis ictibus pulset: ꝛ cum sic q̄s devote pcutit pectus suum: tūc etiam venialia sibi dimittunt̄. Septimo i fine misse q̄n devote recipit benedictionē de manu sacerdotis. Octauo quando post missam recipit aquā bñdictam de manu celebrātis. Nono quot pater noster in ea illā missam orauit siue etiam als: tunc propter q̄ libz pater noster dimittūtur venialia petā vt habetur decre. de peni. di. iij. de quotidianis. Ex quo oēs sumus i petis venialib⁹ Prouer. xxiiij. Septies in die cadit iustus et resurgit vñ etiā in decre. Ois hō habet petā venialia. de pe di. i. medicina. ꝛ. c. tres autem. Tunc libenter debemus audire devote missam vt nobis petā venialia dimittant̄. Item sciendū q̄ plura venialia vel paucioza dimittūt̄ per vna tam dicta p̄m devotionem audientis missam. Quartus fructus q̄ q̄ in peccatis mortalibus audit missam ꝛ pñs est in eccl̄ia cum x̄ps imolatur in altari q̄nq̄ aū finem mīe deus recipit eū ad gratiam indulgēdo sibi oia petā sua mortalia. vñ Henri. ō halli. ꝛ super Gen. x̄ps in terra degēs nulli misam denegauit fideliter. Hoc pz in latrone cui dixit i cruce Hodie mecum eris in paradiso. Sic in btā maria magdalena cui dixit Lu. vi. Dimittūtur tibi petā tua. Nunqd̄ q̄le vel maius est nūc quod vile fide credere pñtez i eucharistia iesū x̄pm marie filiū. ꝛ i pñtia ipsius q̄ veraciter pñs est in altari ipm corde cōtrito ꝛ humili invocare videt̄ q̄ nihil refert quo ad effectū gratie ꝛ venie q̄lequēde. Et hoc idē vult illud dictū eiusdē gelij Jo. xx. Bti qui non viderūt ꝛ crediderūt. Queritur vtr̄ petōr debeat frequēter ecclesiam ꝛ missam audire. Rūr q̄ sic. etiā q̄tūcūq̄ magnus petōr: nisi esset excōicatus aut interdict⁹. Nā excōicat⁹ maiori excōicatiōe nō dz intrare ad ecclesiam nisi ad p̄monem ꝛ finito p̄mone statim exire tenetur: ꝛ sic exeūdo dz cogitare q̄ non est dign⁹ cū ceteris x̄pi fidelib⁹ stare i loco letō nec etiā in futuro cum sanctis ꝛ āgelis in celo: ꝛ oportet eum carere fructu illius misse et omnium missarum ꝛ oratiōnū ꝛ indulgētiar̄ et omniū bonor̄ q̄ hodie fiūt in toto mundo ꝛ est quasi mēbrū abscissum a capite. i. a x̄po ꝛ a mēbris x̄pi fidelium: sic q̄ nulli⁹ audet sibi loqui. nec comedere: nec bibere: nec quomodolibet participare. unde dr i dec. Cōtās excōmunicato indebite excōicatiōnē incurrit xi. q. iij. p̄cipue Sed excōicat⁹ minori excōicatione pōt ecclesiam intrare ꝛ missam audire ꝛz ad osculum pacis nō debz accedere nisi sit absolut⁹ a minori excōicatiōe ꝛ suus p̄pr̄ius sacerdos pōt eū absoluere a minori excōicatione quā incurrit p̄ticipādo cū excōicatis publice denūciatis. Ex iam dictis pz q̄ bonum est grossis petōribus intrare ecclesiam ꝛ audire missam ꝛ p̄monem. unde Chrp. Multis ifunditur gratia in pñtia corpis x̄pi Sz diceres quō possum hoc cognoscere q̄ deus indulsit michi p̄ cra mea Hoc quere supra f. b. pre. iij. Quintus fructus ē q̄ qui pñs est mille potest quotidie spūaliter cōtrare ꝛz quō quis cōtrat spūaliter. Rūr q̄ q̄libz quis devote audit missā exūs in gratia ꝛ sine petō mortali ꝛ hz affectū ad faciendum p̄cipiēdū ꝛ cogitat in corde suo O pie dñe iesu x̄pe q̄ libenter delic

re hodie sacramento altaris sz̄ heu non audeo accedere: qz timeo te offendere ꝓpter in dispositiones meam attamen supplico tibi ex toto corde: quatenꝰ michi hodie ēt misericors dieb⁹ dicatis impetri illā grām quā p̄cepturi sunt illi deuoti homines qui hodie in eccl'ia [illegible] digne in sacramēto altaris recipiunt: ⁊ sic talis spūalr cōicat. vñ Aug. Crede et mānducasti. et talis q̄ sic cū magno desiderio ⁊ deuotiōe audit missam i maiorē grām interdū pōt ꝛsequi ꝙ ille q̄ ēt eadē die ad sacramētū accessit immo ꝙ ipse sacerdos celebrās missā. qz sacerdotes q̄nq; non sunt ita bene dispositi et deuoti sed distracti ⁊ indeuoti. Sext⁹ fructus est qui pñs est mille magis preceps erit eo die qz homines qui fiunt in eccl'a dei ab oibus xp̄i fidelibus i toto mūdo. p̄s. cxviij. Beati immaculati in via qui ambulant in lege dñi. Beati qui scrutant testimonia ei⁹ in toto corde exquirunt eum. Item alibi. Beatꝰ vir qui timet dñm. ⁊c. Nam iste est articulus fidei: credere sctōz cōiones. i. credere q̄ q̄libet existens in gr̄a hz quotidie participationē oim missaꝝ: elemosinaꝝ. ieiuniorꝝ et generaliter oim bonorꝝ que fiunt in mundo. Sed diceres. Unde hoc. Rñe ꝙ unio ⁊ charitas fraterna facit hoc unde Ber. Charitas largiflua oia facit cōmunia. s. hic et in celis. attamē unus est plus participabilis ꝙ alius: qz qui est dispositior: et ꝓpinquior capiti i. xp̄o plus participat. Modo audiēdo missam erit hō magis perceptibilis et de hoc merito q̄sq; gaudere dz qz multi sunt adhuc boni homines i mundo qui fideliter seruiunt deo et multa bona opera faciunt qz si boni nō essent deus mundū diu plagasset sed ꝓpter bonos parcit malis. unde Gen. xviij. Si decē iusti inuenti fuissent in sodomis dñs ꝓpter decem pepercisset sodomitis Septimus fructus est ꝙ oratio tua citius exauditur in ecclesia ⁊ in p̄sentia dei et etiā oratis sacerdotis celebrantis qz quilibet sacerdos in qualibet missa tenetur orare p circumstātibus. Hoc patet in canone in missa ubi dicitur. Et oim circumastātium quorum tibi fides cognita est et nota deuotio p quibus offerimus. Et etiam oīm spūm sctōrum et angelorum. Nam pie credendū est ꝙ sanctus iste vel illi de quibus legit missa immo angeli qui pñtes sunt in spe alt orant p celebrante ⁊ circumstantibus ⁊ tales oēs citius exaudiunt. Octauus fructus q̄ aie p q̄bus celebrat vel etiā p q̄bus circumstantes orant habēt ex hoc spāle solacium sm Aug. in enchiridion. ⁊ sm Greg. i dyalo. Quod etiā confirmabat btūs Ber. dicēs. O ꝙtum ⁊ mirificū donū de dei misericordia q̄ unus ꝙ celebrantes diuina mysteria quin ibi cōcurrant duo uirtuosa opa. s. unius pctōris cōuersio et unius aie a penis liberatio. Oblatio eucharistie est maximū sacrificiū. vñ btūs Alexāder papa. Michi i sacrificiis maꝰ esse pōt ꝙ corpus ⁊ sanguis xp̄i. Exēplū de aia illa que per quindecim annos debebat i purgatorio punire et p unā missaꝝ fuit liberata. Ite alia exēpla. dā que p tres missas de purgatorio fuit liberata. Hoc exemplum quere infra in p̄omtuario v. p. Monus fructus fcōm Anfel. ꝙ una missa i vita hois cū deuotione audita plus valet ꝙ mille post mortē. s. quo ad ꝓmium essentiale et cū hoc etiā purgatorii illius hois q̄ cum deuotiōe audit missam minoraī. unde de utilitate misse dicit Chry. Tm̄ valet celebratio misse ꝙtum mors xp̄i in cruce. Unde Tho. de aquino. In qualz missa inuenitur oīs fructus et utilitas quam xp̄s in die parasceues optatus est in cruce cū morte sua. Et eadem grām ⁊ fructum q̄lz deuotus qui digne cōicat recipit ⁊ fructuose audiendum est ꝙ etiam ille qui deuote audit missam. ⁊ sic spūalr cōicat etiam recipiet. Decimus fructꝰ sm Bedam Mulier p̄gnās que interest misse deuote si cōtingit eā eadem die parere spandum est ꝙ deus letificabit eā in partu. ⁊ āgeli custodiāt sollicite mēbra eius. Et mulier p̄gnans infra missam debet deuote inuocare beatam virginem mariā matrem christi ꝙ impetret sibi a filio suo domino nostro: ihesu xp̄o ut letificet in p̄sentia sua ipsa ei ut letificata q̄n peperit filium suum ⁊ non credere in literā que nominat longitudo xp̄i: et ad superstitiones retulerat circa puerperēs. Undecimus fructꝰ est sm Amb. Quicquid homo illa die comedit plus cōcumit cue nature post auditionē misse ꝙ aū. Ergo p̄suetudo est non comedere nisi audita missa. Insuper p̄spera operatur illa die in laboꝛe sin artificio in emptionibus et peregrinationibus et dñs p̄cedit. eū in corpore ⁊ aia et necessaria bene habebit nec erit pauperior anno elapso ēt si quotidie audiuit missam. unde Mat. vj. Primū querite regnū dei et iusticiā eius et hec oia adicientur vobis. Scit ci pater vester. ⁊c. Exemplum de duobus sutoribus quorum unus quotidie audiuit missam ⁊ satis habuit cum uxore et pueris et alius raro audiuit missaꝝ ⁊ laborauit in diebus festiuis ⁊ tamē semper in egestate uixit cum sola uxore: ⁊ nullū puerū habuit ⁊ sp in debitis fuit. Duodecimus fructus: si cōtingeret te illo die quo missam audisti mori: tunc xp̄s p̄sens erit tibi in extremis et dicit tibi astare sicut tu p̄sens fuisti ⁊ sibi astitisti missam audiendo. Lu. vj. Eadem mensura. ⁊c. Insuper si illo die quo missam audiuisti incideres periculum uite tue: tunc securior eris et deus misericorditer de manibus inimicorꝝ te per se quētum eripiet. Hoc sibi sacerdos spare debes. Utrū q̄lz quotidie teneat audire unā missam Rñe fcōm Hosti. Die dñico q̄lz tenet ex p̄cepto audire unā missam etiā totam ita ꝙ accipiat bñdictionē de manu sacerdotis: ut habeat de gle. di. i. missas nisi excusē magna necessitate ut hētur in decre. in dicto. c. missas. Hos illi deberent attendere qui stant in cymite

ro vl'lendē in taberna infra missaz: ⁊ qñ audiunt pulsuz ad elevationē tūc ouerūt ecclīam et dicto cor poze xp̄i ilatum ecōuerso exēūt ⁊ sic qñq; in ēternoz leprimantis nūq; integrā missam aut sermonē audiunt. Ite lucendum q; ka mule et ānulle filij ⁊ filie tenentē dēcia die audire missaz integrā: ⁊ si dīm eos ipedīet sine rōnabili cā vl' iubercēt eos isbozare i die festi: no:m eos redundaret et in hoc ḡuiter peccant Gz qđ de ānullis q̄ de mane infra missaz laboz: ⁊ post p̄andiu ad chozeam vadunt Vide q; tales tripl'r peccāt mozt̄aliē. Primo missam sine cā negligendo Secdo in die festiuo de mane laborādo. Tercio post p̄ādiuz chorizando qđ pessi est. vñ Aug. Melius est i die dñico arare q̄ chorizare: ⁊ melius ēt mulierē ianam suam ter rere q̄ impudice chorizare. ⁊ rō est: qz in chorea q̄si ois petā mozt̄alia ꝛmittunt. Hoc q̄ re i p̄mptuario. biij. C. Ite quere ex quo tā fructuosum est audire missam. Utrū melius sit diebus festiuis manib⁹ laborare aut in ecclesia manere ⁊ deuotiōib⁹ intēdere ⁊ elemosynam erogare. Rñr q; melius est laborare ⁊ laborē illum deo offerre: qz hō ad laborē natꝰ est ⁊ non ꝛ hoi sano mēdicare. de cle. di. b. nunqđ. Exceptis sacerdotib⁹ et religiosis q̄ hñt diuinis intēdere. vñ fidelib⁹ laborātib⁹ dī in. ps. exbij. Labores manuū tuaꝝ ꝛc. Ite legēdum q; illi laboratores ⁊ēt serui ⁊ ancille q̄ quotidie q̄ñ p̄ñt misse interesse: qñ tales audiūt no lā vl' camponā q̄ pulsat ad elevationē corp̄is p̄ñt vñt genua sua deuote flectere ⁊ clamā cū chri ꝛuz q̄ in missa elevat humile et cam contrito corde inuocare: sine sine i campo sine in domo sine in coquina: sine in quocūq; loco i laboze. Ite vltimo exēplum quō xp̄s p̄fectus audito vō misse a p̄fectiōe malox hoīm q̄ plequunt vitaz ipsius Legit de quod ā nob ili q̄ in extrema infirmitate positus docuit filium suū teria Primo cauere a malā ꝛsortia allegans sibi dictū p̄s. xbij. Cū ſtō ſctūs eris ꝛc. Secdo se debere cōformare alijs hoīb⁹ i licitis ⁊ honestis allegans illud apli Rom. xij. Gaudete cū gaudentibus. ꝛc. Tercio audire missam quotidie Et post recōmendauit filiū suum dño suo regi: ⁊ sic obiit Erat ā officialis regis q̄ ex inuidia accusauit illū iuuenē cā regina apud regē eddēs p signo si offenderet reginā ad fletum tunc iuuenis fieret cum ea. Et rex eandē pecussit reginā ad maxillā i p̄ntia iuuenis ⁊ ipsa incepit flere ⁊ iuuenis fleb cū ea Et rex ait officiali Quō interficiam eum cum pater suus michi eum fideli recōmēdauit. Et ille vocato cemētarios vestros q̄ sunt in villa ⁊ scripite ipsis in secreto q̄ cum q̄ eras mane veniet ad eos nole vestro q; illi p̄ficiant in fossacē casas: ⁊ nulli de hoc dicant. Rex aūt summo mane misit iuuenē illum nole suo ad cementerios: ⁊ cum sic equitaret i villa audiuit pulsare ad missam i capella quadā in villa et deuotus a via ⁊ audiuit missam illam vsq; ad finē. Et alius officialis seq̄batur eū et p̄cepit iuuenes dicēs cemētarijs. Fecisti q; licut vobis imp̄atū est a rege. Rñderunt. Adhuc non fecimus. sed iam faciemus. Et p̄cesserunt officialē illum in fossacē cal'tis: ⁊ sic vīt catū est in illo officio illud dictū sapientis Eccl. xxbij. Faciēti no quillum cōsiliū sup ipm deuolue. Rex his auditis vocauit iuuenē secrete: et interrogauit ipm quare p̄dicte fecisset cū regina: ⁊ quō ita sic ventalli a via Et idē iuuenis dixit regi ille iuuenis quō pater suus in extremis relinquisset sibi illa tria documēta dicēs. Mi fili si illa tria seruaueris coz̄ deo ⁊ hoibus salvus eris. Et sic rex intellexit inuidiā ⁊ fraudem officialis ⁊ innocentiam illius iuuenis ⁊ regine: ⁊ cū ⁊ cā amplꝰ dilexit. Et sic adolescēs ille p̄ficiebat coram deo ⁊ hoibus sapiētia etate: et gra. Item aliud exēplum de illo tyranno q̄ equitauit ad campum q̄ñ audiuit pulsare ad missam: ⁊ nunq; vl' raro audiuit integrā missam: vñ sermonē Hoc quere in p̄mptuario. xlbij. W.

Sermones discipuli
de sanctis finiunt.

¶ Incipit registrū breue huius operis scōm ordinem alphabeti effectus specialiores cuiuslibet sermonis breuissime indicans.

Andreas nouem hz ꝓ=
uilegia. sermone. ij. parte prima per totum ad longum.
Andreas habet a xp̄o magnā potestatē subue=
niendi homini in quacunq; necessitate ipsum deuote inuocante. sermone. ij. parte tercia usq; ad finem
Angelus custodit hominem in uiatorio mun=
do: et i morte. sermone. xxxviij. parte p̄ma post principium.
Angelus michael habet p̄derare opera homi=
nū. ibidē parte scōa in principio.
Angelus michael habet officium: animas sci=
licet in celum portandi. Ibidem post medium usq; ad finem.
Angelos honorare tenemur quattuor de cau=
sis. Ibidem parte tercia per totum.
Anime in purgatorio existentes de quattuor generibus hominum cōquerunt̄. sermo. xli. parte tercia.
Animabus in purgatorio existentibus tene=
mur subuenire propter tria Ibidem parte p̄ma per totum.
Animabus in purgatorio existentib⁹ quibus suffragiis subueniendū sit. Vide ibidem par=te secunda per totum.

Bartholome⁹ apostol⁹ se
pten.. habet p̄uilegia. ser. xxxiij. parte p̄ma per totum.
Bartholomeus inuocandus est tanq; singula=
ris patronus in omnibus infirmitatibus z tri bulationibus
Ibidem parte tercia per totum.
Beatitudines octo sunt sermone. xl. per totuz ad longum.
Blasphemare dēū est heu tā cōmune peccatū ser. xb. parte scōa per totum.

Caritas dei ut sit suffici
ens nobis ad salutem debet haberi tria. ser. xbiij. parte secunda post p̄n cipium.
Charitatis ordo hz quinq; gradus. ser. xxxiij parte scōa statim post principium.
Conceptionem beate Marie virginis deuote celebrantes quinq; utilitates consequuntur. sermone. b. parte scōa per totum.
Confessio duodecim generibus hominum non dat. sermone. xxij. parte secunda post p̄n=cipiū usq; ad finem.
Chorizare quādoq; est petrū moztale: et quan doq; non sermone. xxiij. parte scōa post p̄n=cipium usq; ad finem.
Crux xp̄i per multa signa est ostensa et inuen ta. sermone. xxj. parte p̄ma.
Crux christi quadrupliciter exaltata est. ser=mone. xxxb. parte p̄ma post p̄ncipiū usq; ad finem.
Crux xp̄i fugat demones Ibidem parte tercia in fine ibidem. Exemplum.
Crucis signo se munire uolens tria uz cogita=re. ser. xxi. parte scōa quasi in fine.
Crucis signum facere debemus in oibus actis=bus nostris. Ibidem parte tercia.
Crucis signo nos debemus uincere tentatio=ne diaboli. sermone. xxxb. parte secūda i p̄n cipio.
Crucifixi imago hz caput inclinatū ad osculā dū. Ibidē parte tercia in medio.
Crucifixū p̄cucare in publica strata est meri=toziū. Ibidem parte tercia in p̄ncipio.

Dedicationis festum est
solenniter et deuote celebrandum ab oibus xp̄i fidelibus. sermone. xlb. par te p̄ma in p̄ncipio.
Dedicationis p̄sentis gaudium repzesentat nobis gaudium futurum in celo. Ibidem post p̄ncipium.
Dedicationis tempoze uel in nouo anno p̄zo=pinanda est cuilibet homini anus specialis. sermone. xlbij. parte secunda per totum ad lon gum.
Dedicationes libenter uisitare debemus. ser=mone. xlb. parte p̄ma circa finem.
Demones fugantur per quattuor. sermōe. xxj parte secunda.
Detrahere et detractiones libenter audire est graue peccatum. sermone. xxbij. parte secūda ante finem.
Diligere tenemur p̄ximū. sermone. xxxiij. parte secunda in p̄ncipio.
Dñicus habet septem p̄uilegia. sermōe. xxx. parte p̄ma per totum.
Domus est triplex: scz materialis spiritualis et eternalis. sermone. xlbij parte p̄ma per to tum.

Ebriosi peccant moztali=
ter quinq; modis in comedēdo z bibendo. ser. xij. pre scōa per totum.
Ecclesiā intrans qualia uz cogitare. ser. xlb. parte p̄ma statim post medium.
Ecclesiarū bona usurpātes nō ꝓsperabuntur ser. xlb. parte p̄ma ante finē.
Elemosynā diuites facientes emunt regnum celoziū. sermo. xliij. parte p̄ma circa medium de sancta elizabeth.
Elemosynas nō facientes tempoze necessita tis sunt in statu damnationis. sermone. xxxj. parte secunda.
Elizabeth hz nouem p̄uilegia. ser. xliij. pas te p̄ma per totum.

Apostolicatio est duplex. s. maior et minor. sermone. xxix. parte secunda.
Excommunicatio maior est valde periculosa ibidem.
Exemplum bonū prebet inuentibus est multum meritorium. sermone. xix. parte secunda in fine.
Exemplum malum post se reliquens habebit multiplices penas accidentales in inferno. sermo. xx. parte secunda in fine.

Festa sanctorū celebrantur in ecclesia triplici de causa. ser. primo parte prima.
Festum omnium sanctorum est solenniter seruandum et celebrandum. vt patet in duobus sermonibus. sermone. xxxix. et. xl. per totum
Fides catholica per diuersa miracula roborata. ser. xlvij. parte scda ante finē.
Fidem tenetur quilibet orare confiteri. ser. lxi. parte secunda post principium
Filij quomodo sunt corrigendi. sermone. ix. parte secunda per totum.

Gaudiū accidentale augmentabitur in celo nouē generibus hominum. ser. xix. parte secunda.
Gaudiū speciale habemus de quolibet sancto sermo. xl. ilatim post medium.
Gaudiū magnū habebunt sancti de claritate anime. ser. xxxix. parte prima ante finem.
Gaudia et poene reliquorum generibus hominum sunt aperte. ser. xxxij. parte scda per totum.
Georgius martyr septem habet priuilegia. sermone. xv. parte prima.
Gyroli in bibendo et comedendo quinq; modis peccant. ser. xij. parte secunda.

Hereticū duo faciunt scilicet error et pertinacia. ser. lvi. parte tercia in medio.
Heretici puniuntur quadruplici pena. ibidem.
Hereticorum pena augmentabitur in inferno. sermone. xx. parte scda ante finem.
Homines sunt vniuersaliter similes in quatuor. ser. xv. parte secunda.

Iacobus minor nouē habet priuile. ser. xx. parte prima.
Johannes baptista habet decem priuilegia. sermone. xxxij. parte prima in principio.
Johannes baptista precessit xpm in quinq;. ibidem post principium.
Johannes baptista habuit austeram vitam: ibidem in medio.
Johannes euangelista habet quatuordecim priuilegia. ser. vij. parte prima per totum.
Johannis baptiste collatio quō sit facta et quō puniti sunt herodes et herodias et salatrix. ser. xxxij. parte prima in fine.
Johannis euangeliste festum solēniter est celebrandum. ser. vij. parte tercia.
Judas fecit sicut stultus mercator. sermo. xij. parte prima.
Judas tria fecit bona: sed pessime quarto concludit quāo desperauit. sermone. xiij. parte secunda post principium.
Indulgencie vnde ortum habent sermo. xi. parte prima post principium.
Plura de indulgēcijs vide ibidē ad longū.
Inimici nostri inquātum mali sunt non sunt diligendi. ser. xxxiij. parte scda in medio.
Inimicis tenemur q̄nq;. ser. vij. parte secda.
Innocentia baptismalis secuā per quatuor ser. iij. parte scda post medium.
Innocētum festū est solenniter celebrandum. sermone. ix. parte prima.

Katheria habz plura priuilegia: ser. xliij. parte prima per totum ad longum.
Katherina chorusca. multis miraculis. ibidē. parte tercia per totum.
Katherina precipue invocare debent clerici et litterati. ibidem in principio.

Laurentius habz septem priuilegia. ser. xxxi. pte. i. per totum.
Letania maior quare imposita sit. sermo. xvi. parte prima per totum.
Letania minor tribus de causis instituta est. ibidem parte secunda.
Loqui publice debent senes. sermo. xlvii. parte secunda circa medium.
Luxuriosi per illicitū amorem peccant decem modis. ser. xi. parte scda per totum.

Magdalena habet vii. priuilegia ser. xxvij. pte prima. per totum.
Maledicere proximis vel etiam sibi ipsi est peccatū. sermone. xxv. parte secunda in principium.
Margareta habet quinq; priuilegia. ser. xxvii parte prima per totum.
Marcus euāgelista habet septem priuilegia sermo. xvi. parte scda per totum.
Maria est a nobis honoranda triplici ratione sermo. xxxij. parte prima.
Maria hz potestatē super filiū mundum et regnum. ibidem in medio.
Maria potest subuenire in omni loco et in omni tēpore. ibidem parte tercia.
Maria quare purificari voluit. sermo. xj. parte prima post principium.
Maria frequenter est saluranda. ser. xiij. parte prima circa medium.

Registrū sermonū de sctis.

Maria ꝛc̄ dilexit elizabeth.ser.xxxb.pte prima in medio post principium.
Maria cum quattuor personis locuta est.ibidem parte secunda.
Maria assumpta est cū corpore sermo.xxxij. parte prima in medio.
Maria qualem vitaꝫ duxit post ascensionem christi.ibidem
Maria optimā ptem elegit sibi in mundo: in morte in celo ibidem post medium
Maria seruiētes nūꝯ dānabunt.ser.xxxiiij. parte secunda in fine.
Marie assumptionem solennit celebrare dēmus sermo.v.parte prima.
Marie annunciatiōis festum precellit omnia festa.ser xiij.parte prima.
Marie natiuitas est gaudiosa multis.sermo. xxxiij.parte prima in medio.
Martyr xpi efficitur ds septē modis.sermo. xxxiij.parte secunda per totum.
Martyribus celū est aptum.ser.xxiiij.parte. secunda ante finem.
Matiꝰ hz nouem ꝓuilegia.sermo.xlij.parte prima per totum.
Mathias habet septem priuilegia.sermo.xij parte prima per totum.
Matheus hz septem priuilegia.sermo.xxxvj parte prima per totum.
Matrimonij regulam non seruant discordan/tes simul sermo.xxvij.parte secunda in fine.
Missa cōfert duodecim fructus sermo.xlviij. que ꝛ per totum.
Missam tenetur quilibet audire die dominica vide sermo.eodem.
Misericordia dei remittit pctōr omia petā ꝛ tria habet sermo.v.parte tercia post ꝓncipiū.
Misericordie opera non exercentes in necessitate non sunt in charitate.sermone.xxxj.parte secunda.
Morientes subitanee aut sine cautione et qui amaram mortem sustinent.sermone.xvj.parte tercia quasi per totum ad longum.
Mundus in maligno positꝰ est ꝫ maria sustētat mundum.ser.xxxij.parte prima.in fine.

Nobiles cognoscunt ꝓ xpi passiones ser.xv.pte secunda in medio. Nobiles sunt similes ignobilibus in quattuor.ibidem.in principio.
Nicolaus habet septem priuilegia.sermo.iiij parte prima
Nicolaus coruscat multis miraculis.ibidem parte tercia.
Nicolaus seruauit innocentiam suā et nunq̄ mortaliter peccauit.ibidem parte secunda

Oratiōē facies p aliquo quattuor debet habere.sermone.xvij. parte tercia in principio.
Orationes communes sunt valde vtiles.ibidem tercia finem.
Oratio communis est elemosyna spiritualis deo valde placet.ibidem in fine.
Oratio deuota est multum meritoria.ibidem

Parētes tria tenent̄ pueris suis.ser.ix.parte scōa p totuꝫ
Passio xp̄i quomodolit collecta a quattuor euangelistis.ser.xliij.parte prima et no dicum ante finem.
Passionem christi deflere debemus ꝓpt̄ multa.ibidem parte tercia post principium.
Passioni christi honorem exhibere debemus ibidem in fine.
Paschus christus habet caput inclinatuꝫ:manus extensus ibidem in fine.
Paulus habet nouem ꝓuilegia.sermo.x.parte prima post principium.
Pauli conuersio solenniter celebrat̄ pre omnibus aliis sanctis Ibidem in principio
Pauperes habent regnum celeste:diuites regnum terrestre.sermone.xl.circa ꝓncipium.
Peccant duodecim genera hominum mortaliter:sermone.xxvij.parte secunda per totum.
Peccatum mortale vitatur per quattuor sermo.iiij.parte secunda post principium
Peccata cōmunissima sunt tria:sermo.xxv. parte secunda post principium.et.xxvij.parte secunda,
Peccatoꝛ tria debet habere si vult remissionē consequi.sermone.v.parte tercia post principium.
Peccatori dicit christus quater reuertere.sermone.x.parte secunda in principio
Penitentia a duodecim generibus hominum certā deo non placet.sermone.xiij.parte secunda per totum.
Pena aliquorum hominum augmentatur in inferno.sermone.xx.parte secunda.
Pena purgatorij est multum acerba.sermone xij.prima parte.
Petrus apostolus habet priuilegia decē.sermone.xxiiij.parte prima ad longum
Petrus apostolus ds generibus hominum aperuit celum.ibidem parte secunda
Petrus martyr septē habet ꝓuilegia sermone xviij.parte ꝓma ad longum
Petrus martyr innumeris chorruscat miraculis.ibidem parte tercia.
Philippus apostolus habet septem ꝓuilegia sermone.xix.parte prima.
Philippus multos sanauit infirmos.ibidem parte tercia.
Plerepta breuiter scripsit in vno sermōe.ser. mo.xxviij.parte secunda per totum.
Predicatoꝛ ordo fuit a matre christi impetratus sermone.xxx.parte prima in medio
Prelati quattuor talibus ꝑsit a subditis pe-

uos charitas etiam sabbatis sermone. xx. parte
secunda post principium.

Religiosi offerūt deo res
sup[er] alias. sermõe. xxx. parte secun
da. Religiosi pprietates sunt i statu dã
nationis sermone. xxx. parte secunda in fine.
Religiosis in pfessione aperitur cel ũ sermo=
ne. xxiij. parte secunda post principium
Reliquie sanctorum sunt venerande sermone
primo. parte secunda post principium.
Res quas habentes quomodo restituant. ser=
mone. xxvij. parte secunda circa medium. et.
xxviij. parte secunda ante finem.
Res innumeras acquirunt sibi. ix. genera homi
num. sermone. xij. parte secunda per totum

Sacerdos fornicarius est
suspensus a diuinis. sermone. xiij. par
te secunda ante finem
Sacerdotes qui male expẽdunt patrimoniuz
xpi. sermone. xiij. parte secunda ante finem.
Sacerdotum dignitates que sunt. sermo. xiij
parte secunda.
Sancti qualiter sunt adorandi. sermone primo
parte secunda
Sancti tripliciter cause orant. sermone primo par
te secunda in medio
Sancti semper exaudiuntur in oratiõibus su
is. ibidem post medium.
Sanctorum reliquie sunt venerande. Ibidem
parte secunda in fine: et tercio in principio.
Sepelire non debent quatuordecim genera
hominum. sermone. xiv. parte secunda
Symon et iudas habẽt septẽ priuilegia. ser=
mone. xxx bij. parte prima per totum
Symonia vt euitetur in spiritualibus tria re=
quruntur. sermone. xiv. parte secũda in fine
Stephanus habet plura priuilegia. sermone.
vij. parte prima in principio ad longum
Suffragia animaꝝ principaliter sunt decem
sermone quadragesimo primo parte secunda
per totum.
Sapbia bestium qđ est mortale. ser. xvj. par=
te secunda post principium.

Thelonei vt sit deificus
requiritur tria. ser. xx. parte secunda.
Tẽporalia pauperibus tẽpore necessi=
tatis non condiuidere est signum damnatio
nis. sermone. xxxj. parte secunda.
Tẽptationibus peccamꝰ quatenoꝰ modis.
sermone. xxxvj. parte secunda ad longum
Tentant nos demones ꝓpter inuidiaz ne sal
uemur. sermone. xxv. parte secunda
Thomas apostolus habet nouem priuilegia.
sermone. vj. parte prima per totum.
Tribulant qui murmurant contra deum. ser=
mone. xxviij. parte secunda ante medium

Virgines & vidue debẽt
habere pparatas tarbaris. ser. xlvij.
parte. ij. ante finem perpulchre.
Virtus habet decem priuilegia. sermo. xvij.
parte prima per totum. Et de plaga sancti
is. ibidem parte secunda.
Voluntas mala pro opere reputatur. sermo. b.
parte tercia post principium.

Xpistus in cruce protulit
septem verba. sermo. xiiij. parte secun
da circa finem.
Xpistus tria fecit in cena. ser. xliij. parte pri
ma post principium
Xps quomodo conformatus sit: et an indigne
sit conformatione. ibidem
Xps vocauit traditorem suum amicum pro=
pter tria. ibidem parte post.
Xpi incarnatio quomõ facta sit. sermo. xlij. pte
prima ante finem.
Xpo alapa a seruo principis facta fuit penalis
et iniuriosa quadruplici ratione. sermo. xiij.
parte prima post medium ante finem
Xpm accusauerunt iudei in quatuor. sermo.
xliij. parte secunda quasi in. principio

Pago iesu christi est
p a nobis honoranda. xiij. parte ter
cia ante finem
pmago dupliciter consideratur: s
uno modo adorãda. sermo. primo parte tercia
in principio.
pmagines bonas procurantes habebunt acci
dentale gaudium sermone. xix. parte secunda
post principium.
pmagines sanctorum sunt a nobis venerande
sermone primo parte tercia in principio.

Explicit registrum
huius operis.

¶ Incipit prologus in promptuariū exēpiorum discipuli scōm ordinem alphabeti.

UTile et expediens est vi
ros predicationis officio preditos pri
mozum salutem per terram dis
currendo querentes exēplis abūdare Nā exēpla
facilius intellectu capiūtur et firmius mēo
rie imprimūtur: et a multis libēnius audiun
tur. Legimus eīa patrē nostrū dñicum ordis
predicatorū fundatorē hoc fecisse. De eo qui
dē scribit q vbicūq; conuersabat: edificatoriis effluebat sermonib⁹ abūdabat exēplis q̄
bus ad amorē xpi auditorum animos puocabat. Ideo intēdo diuina
gra assistēte michi in hoc volumine qō promptuariū exēplorū discipuli intitulatur: multa
exēpla ex diuersis libris colligere et illa exēpla ponere scōm ordinē alphabeti: vt q̄s facilius inuenire poterit exēplū ad quācūq; ma
teriā quā predicare intendit ad vtilitatē populi et gloriosi dei laudē et honorē qui est
benedictus in secula seculorum. Amen.

Capitulum de A Abstinentia.

Frater quidam abstinuit a cibo vsq; ad ter
tiam: vsq; ad sextam: et vsq; ad nonam

Exemplum primum.

LEgitur in vitaspatrū q
quidam frater quodam tpe impugna
batur a demonibus vt statim hora diei prima
tantam famen et defectionem corporis et fa
ceret: vt penitus sustinere non posset. Verū
tamen ille dicebat in corde suo: quia qualiter
cunq; oporteat me vsq; ad horam tertiam ex
pectare: et tunc cibū sumere. Cumq; facta fuis
set hora tercia iterum dicebat cogitatiōibus
suis. Etiam et nunc violenter opz me sustine
re vsq; ad horam sextam. Cumq; aduenisset
hora sexta: infundebat panē in aquā dicens
Dum hic panis infunditur opz me etiā expe
ctare horam nonam. Cumq; hora nona adue
nisset sm cōsuetudinē cōplebat oēs orationes
et psalmodiā sm regulā et ponebat panē vt
comederet. Hoc aūt per plurimos dies fe
cisse. Quadā aūt die fuit ab hora prima vsq;
ad nonam ferie. Cū q; hora nona sedisset vt ci
bū caperet: vidit despotellabbi panes. i. pa
rimacia repositi erāt fuisse exiisse cum magna
et egressu esse p fenestrā cellule eius: ita ex il
la die nec esurit nec defectio eius corporis fa
cta est: sed magis ita corroboratum est in fide
et abstinentia cor eius: vt nec post biduū de
ficeret cibum sumere ita gra dei auxiliante p
patientiā suam frater extinxit cassiumargie
id est gule cōcupiscētie passionem.

¶ Frater quidam pendebat amphoram madi
dam ante oculos suos. Exēplū. ii.

ITem legitur in vitaspa
trum q quidā monachus valde strictē
pendebat ante oculos suos amphoram
aque splendentis. Qui super hoc requisitus
respondit. Ideo hoc facio vt ex maiori desidē
cio cui non satisfacio maiorem coronam acci
piam.

¶ Una est missa pluribus. Exemplum. iii.

LEgitur in vitaspatrum
cum quidā frater scō Machario duas
detulisset: ipe aūt qui sm charitatem non que
sua sunt: sz alterius cogitaret ad alium fr̄em
detulit eā q infirmior pre egritudine videba
tur: tūc infirmior gratias egit deo p fr̄is offi
cio: et suscepit eā: sz ipse nichilominꝰ plus de
proximo q de semetipso cogitās ad aliū eam
tulit infirmū fratrē. Et sic ille iterū ad alium
et sic eā per oēs cellulas q̄ lōge a semetipsis
erāt p heremū disperse vna illa circūlata esset
ignorantibus quis eam primus misisset. Ad vl
timū ipi deferē q eā miserat. Gratulat⁹ aūt
scūs macharius: q̄ tantā videret in fratrib⁹
abstinētiā: tantamq; charitatē: ad acriora se
metipsum spūalis vite exercenda exercuit

¶ Frater quidā vidit poma pulchra in via: s
tamen non comedit. Exemplum. iiii.

LEgitur q quidam scūs
heremita diligēs mel ad heremum fu
git vbi non reperiretur ab hominibus. Dum
aūt fame molestatus in via poma pulc herri
ma inuenisset cepit cogitare intra se vtrum e
omede
ret Et cognito qz forte cibo ampli⁹ alicuius
comedere inde cōtempsit: ideo ab angelo dñi
nō relictus ductus est vbi vbi putabatur ra
re mi
re dulcedinis: et fuit inde suauitatis.

¶ Duo fratres in mēsa quozūdam p ar ū: al
ter multū comedit. Exemplū. v.

ITem duo semel in vna
mensa comedebāt: vnus parum: alter
multum: s iste socium abstinentē rep=
hendit a quo tandem audiuit melius et refici
eo et comedere: qz iste q̄ per abstinentiam tra
hit alios virtutibus meli⁹ reficio illi gulose q̄
nutrīēdo obermes se corpore et vicio multiplicat.

¶ Abstinētia sancti germani. Exemplū. vi.

ITem legitur q sanctus
germanus nobilissim⁹ dux Burgun
die. postmodum epūs factus corp⁹ suum per
exx. annos afflixit vt nunq̄ panem frumen
ti co mederet: nō vinū nō legumē: nec sal p fa
pore oris sumeret. bis tm in anno. s. i. pascha
et in natali dñi vinū bibebat: qō tamē sic tem
phatum sumebat vt modicū de sapore vini re
tineret. in refectione primo finere: deinde pa
nē ordeac tū comederet. estate a hyeme nulli

[illegible] Pter ciliciū tunicā ⁊ cucullā hēbat: quā [illegible] alteri dare nūq̄ erubebat quoulq̄ cōtrit one solueret. Lect⁹ ei⁹ cinere: cilicio ⁊ sacco oꝛ nabat: nullū puluinar sub capite vel humero habebat: ⁊ ly gemēs ⁊ fletoꝛy reliquas in collo portabat nūq̄ vestimētū: raco cingulū ferre bat. Suꝛy holem fuit oē qđ gessit in pñti vita Et postmodū tāta fuere miracula ei⁹ anīe mer ita pꝛe celluisset fantastica putaretur.

¶ Abbūt inuentia sancti Osualdi. Exēplū. viij.

Item legitur q̄ sctꝰ Os

ualdo rege qui in virginitate vixit cuꝛ vꝛoꝛe sua. Symeon heremita in hereꝫ mo. xx. viij. ānis vixerat ⁊ petiit a dño cū q̄re numerari deberet cēlum accepit q̄ cū Osual do rege. Et dolui ⁊ venit ad regē qui indutus fuit ciliciis vestibus: sed ab intra fuit flaꝫ gellatus: [illegible] lucium ad curem habuit.

¶ Multi quidā intrauit religionē ⁊ propter animā abstinētiā infirmat⁹ est. Exēplū. viij.

Legitur in dialogo re

ferri in sarcina miles dimes et nobiꝫ lis inspirante deo sclm discretus in domo quadā ordis cisterciēn. habitū suscepit q̄ toto āno phariseis ita sibi rigid⁹ exeuit: vt a cā sapiꝫ q̄ a magistro suo sepe arguereꝫ tur. Et⁹ ho monach⁹ cāt fuit feruoꝛis vt nō sufferret ei cēlā: imo ēt oibus ꝑsuaderet mulꝫ ta spēalia: ⁊ ꝓponeret pꝛiuata. Ceteꝝ ꝑsecuꝫ tionē ipse laboꝛabat: aliis doꝛmiētibus ipe vigilauit. Tādē ex nimiis vigiliis ⁊ laboꝛe exiꝫ cato iā cerebꝛo tādē incꝛeuit capitis debilitaꝫ tē vt nocte quadā aīq̄ cōuētus ad matutinas cuꝛꝛegeret oꝛatoꝛiū intraret: ꝛogmas nouitioꝝ aperiēdo: et sine sāpane collo circūligato pꝛeꝫ sideret iḡm q̄ sāpanā nolo ꝛoꝛpis teabendo ꝛebꝰ ictꝰ pulsaret. Terti⁹ vultos venit in oꝛatoꝛiū: ⁊ multo āpli⁹ ꝛuit⁹ est dū sic pēdere videret monachū. Accurꝛēs tādē funē incidit: ⁊ adhuc palpitantē ⁊ pene strāgulatū depoꝛtauit atq̄ celociꝫ auꝛt sed ab illo tpe nūq̄ sēsum recuperare potuit. Hec cesarius.

¶ Adolescēs punit⁹ est in purgatoꝛio ꝓpter indiscretionē abstinentie. Exemplum. ix.

Adolescēs quidā fact⁹

est nouicius in quadā vmo oꝛdinis ciꝫ ster. quē magister suus moꝛ tenuis fē. Cumq̄ factus fuisset monachus ita diꝫ screte se habuit: ⁊ ita singulis fuit vt abbas eius timeret et eū ꝓ indiscreto feruoꝛe sepi⁹ arguereꝫ Ille ho salutaribꝰ monitis nō acquiꝫ escēs ꝛgtinacie sue ꝑseueraꝫuit: sicq̄ post alꝫ quos ānos defūct⁹ est. Noctebꝰ q̄dā cū ab bas in cella sua staret et ꝛta ꝑbiterū aspiꝫ ceret: tres ꝑsōas q̄ tres rāeolas ardētes ad ꝛbsuꝫ vidit. q̄b⁹ ꝓpi⁹ accedētib⁹ cognouit oēs. Tūc abbas mꝛoꝛ ꝛtinacie q̄dā adoleꝫ scētis eū interꝛogauit dicēs. Quō habes. Quo dicēte. dñ lubiūxit. Nūq̄ aliq̄ pallus es ꝓ mis obediētia tua. Etiā inq̄t maria ⁊ multa moꝛ mēta ly itētio mea ly indiscreta fuerūt: nūc dñs miseꝛet⁹ est mei: nec tū dānatus. Et ait abbas Quid est q̄ ille cōuersus dicitꝰ eū ꝛmōstrās clariꝰ est altero: cū ipe apostatauerit: ⁊ citꝫ nūq̄ ex quo ad oꝛdinē venit grauiter exteꝫ sit. At ille. Oꝛ ille post lapsū ꝛoꝛtius surꝛexit et altero feruētioꝛ fuit. Hec cesarius.

Accidia.

¶ Monachus quidā doꝛmitabat in choꝛo et ꝛps et ostendit doꝛsum. Exemplum. x.

Sacerdos quidam oꝛ

dine cisterciēn. solitus fuit dicta maꝫ tutinis in illo infrualio quo ꝛces solent dꝛcare cōtinuel psalmis sup vnā sedē se ꝓponeret: ⁊ iter cēteros verba doꝛmitare Volēs aūt dñs ostēdere: qz talis hoza et maxime talꝫ loco nō esset doꝛmitandū: sed in oꝛatione vigilandū apparuit sibi in cruce berno doꝛso ad illā vbi dicere videret: qz tepid⁹ es et accidioꝫ sus nō es mea facie dign⁹ inueri. et hoc sepi⁹ sibi cōrigisse attestatus est. Hec cesarius.

¶ Monachus ānq̄us somnolēt⁹ q̄ pꝛostꝛatus fuit cū node stramineo in facie Exemplū. xi.

Monachus antiquus

in de somnolētia sat⁹ notat⁹ nocte quaꝫ dā dū staret ad psalmodiā matutiꝫ narū et doꝛmiret: vidit in somnis aūt se stātem virum longū et disꝛoꝛmē qui in manu nodoꝛ sum stramineū et lutosum tenebat. Qui cū monaꝫ chū ꝓterue irruit⁹ fuisset ⁊ dixisset q̄d hic stas tota nocte ⁊ doꝛmitas ipꝰ cū nodo stramineo in facie ei⁹ percussit. Moꝛ ille territus euigiꝫ lauit ⁊ vt ictū ferientis euaderet caput retꝛaꝫ hendo dure satis allisit. Hec cesarius.

¶ Monachus piger qui fuit poꝛcus cum pi se ardenti. Exemplum. xii.

Monachus quidā in ma

tutinis ꝛeq̄ntissime doꝛmire solebat. Contigit aūt vt ea nocte quadam ad matutinas in choꝛo in laudibus doꝛmiendo ret in somnis demonē teterrimū cū pice in patella liquida monachos singulos visitare ⁊ doꝛmiētib⁹ q̄busdā offerre ferreū cochleaꝛ pice plenū ad se ho cū venisset demon ⁊ cochleaꝛ re nēs oꝛi doꝛmitāti offerret: retracto subito caꝫ pite ad cubitū sedēti cui inuitebat offerꝛ dit. Et ille⁹ euigilās se cauit et vulneratū inuenit.

¶ Monachus quidā habuit ludꝛes hoꝛa sue gendi ad matutinas Exemplum. xiii.

Monachus quidā sicten

tabat accidia q̄ quoties erat ad maꝫ tutinale officiū surgēdum statim ea

quadã pusillanimitate ⁊ timore bigilax ſuo re plumxerẽ putãs añt hoc eſſe ex ſiremitate iacebat ⁊ bestib⁹ ſe opiebat. Mocte quadã ſur gẽtibus ceteris ad ſigna nolax feſtinãtibuſ q̃ ad diuinũ officiũ. cũ ille ſurgere tẽtaret et pedẽ mouere accidia ſe reclinaret audiuit de ſubtecto uocẽ quãdã i cognitã clare ſibi dicẽ tẽ noli ſurgere: noli ſuo uoluptẽ tuã intercumpere. Hec quidẽ ſentiẽs ſed dyabolo illuſũ p uicũ accidie ſarraſtico ſuo more ſe excuſſit: nec poſt multo tẽpore tentatoꝛi cõſenſit. hec Arnoldus.

Q̃ accidioſus quam. xl. annis ad purgatoꝛiũ deputatus eſt. Exẽplum. xxiij.

Quidam accidioſus cum

pꝛopter accidiã ſuã damnari debuiſſet et maꝛia virgo ſubuenit ſibi: et a filio ſuo impetrauit ut reuiſceret; quod ⁊ factũ eſt. tamen ſibi impoſitũ fuit p pnis a deo ut. xl. ãnis i purgatoꝛio ſatisfaceret pꝛpter accidiam.

Cũ remedio ẽxtra ſecũdã accidiã Exẽplũ. xv.

Q Uidam milites tres ſibi mutuo fi

delitatem pꝛomiſerunt: ut in quacunq; neceſſitate ſe non deſererent. erant in bellis ⁊ i toꝛneamẽtis ſtrẽnui: ⁊ ad oia mundi facta pꝛati: Cõtigit eũ q̃dã die tẽpuſſẽt ſiluã oẽs in ſilentio cũ eſſẽt extra ſiluã vn⁹ eoꝝ dixit. Mieꝛ q̃re obmutuim⁹ i tẽpuſu ſilue: ⁊ dixit cæꝛ ſui fuiſſẽt eſſe hãc: q̃ uidẽs amenitatẽ ſiluæ in eoꝝ ſua amenitatẽ celeſtis quã q̃dã cæꝛ ⁊ ceſſi cõfeſſi ſũt: q̃b⁹ ſenioꝛ dixit Credo nõ ſic eã hoc factũ eſt: cꝛ nutu dei: ut ſicut hactenus mũdo ita nũc deo ſeruam⁹ q̃ppt̃ gaudio ut claueſi igrediamur ⁊ eãdẽ hdeliatẽ in dño hẽamus q̃d factũ eſt: ⁊ laudabili⁹ ⁊ ſtrẽnue poſtquod tres ibidẽ ſtiterũt: tãdẽ cũ duo minoꝛes ce ciderũt repelere: ⁊ hoc inuitẽ cõfeſſi ſũt: ⁊ gloꝛiationẽ abiecticẽ q̃ſierũt venerũt ad tertiũ de ſtatu ſuo q̃rẽtes ⁊ inuenerũt eũ deo fuiſſẽ hyſtoꝛiã ⁊ deuote Vides añt ille vult⁹ eoꝝ triſtes dixit. Ex multo otio ⁊ tedio eſtis triſtes et ſegnes mihi añt totũ tps breue uidẽ: q̃ ſẽper occupoꝛ Illis añt miẽãtib⁹ q̃b⁹ audire uel oꝛ cupationib⁹ tps expẽderet cũ ſicut ipſi illiteratus eſſet dixit. Tres tñ litteras inueni do ctiſſimi magiſtꝛi mei i ecclia meo quas q̃ſtis nullo tedio unq̃ affectioꝛ: cꝛ p̃ deſiderio legẽdi deficit mihi tps Qꝛias eſt ſcripta nigro coloꝛe q̃ ſigt pẽã mea q̃ denigrauerunt aiam meã ⁊ faciẽ ſtrẽ ⁊ iſtabilitatẽ mũdi ⁊ pẽas ifernũ: hãc ego mane uſq; ad miſſã. Secũda ſcripta eſt coloꝛe rubeo q̃ ſigt paſſionẽ ſaluatoꝛis nꝛi q̃ mihi p nobis ſuſtinuit hãc lego a miſſa uſq; ad nonã q̃ ſi emiſit ſpm̃. Tertia ſcripta eſt auꝛeis litteris: ⁊ hec eſt amenitas et multiplicitas gaudii celeſtis: hanc lego uſq; ad cõpletoriũ et ſic expẽdo tps meũ ſine tedio. Quo audito malũ accenſi pꝛoꝛuerunt decreto et ipſi

Adulterium.

Pena illius iuuenis qui cõmiſit adulterium Exemplum. xvi.

Iuuenis quidam pecca=

uit cũ uxoꝛe pꝛimi ſui quã deus plagauit ut moꝛeretur ſubitanee et ſine confeſſione et ſacramentis. Qui poſt moꝛtẽ ex pmiſſione diuina in cenoꝛem adulteꝛioꝝ apparuit adultere cauta uoce ⁊ q̃uloſa: ⁊ ipſa q̃ſiuit de ſtatu ſuo Rñdit. Pœnas⁹ ſum pꝛpter adulteria q̃ tecũ cõmiſi. ⁊ ſubiunxit. Uis uidere ardoꝛẽ meũ q̃ intus ⁊ foꝛis ardeo: emittẽs uꝛnã q̃ fuit ſicut cuꝛpuꝛ bullies. ⁊ ipſa territa ad confeſſionẽ uenit et uitam ſuam emendauit.

¶ In diſcipulo de tempoꝛe.

Quidã uidit quandam mulieꝛẽ grauiſſime puniri pꝛpter adulteria q̃ cõmiſit. hoc quere in diſci. de tpe. ſer. cxliij. A. Quidam uidit Vicinum ⁊ uxoꝛẽ uicini ſuiter puniri in cupa ignea pꝛpter adulteria q̃ cõmiſit: quere ibidem ſer. lxxxv. Q. Item quidam adulterium commiſit occulte intrans ecclam ſcti Gerualij ⁊ pthe ſiſtatim obiit⁹ eſt a dyabolo; et ſic expiauit in cõſpectu pplꝛi quere ſer. lxxxv. Q.

Amicitia.

Legit de duob⁹ amicis quoꝝ unus pro alio mori uoluit. Hoc q̃re in diſci. de tpe. ſer. cxx. G

Aqua benedicta.

Dyabolus nõ potuit os ebꝛioſi intrare pꝛo pter guttã aque bñdicte. Exemplũ. xviij.

Q Uidam habuit

quendam obſeſſum obuiũ ⁊ ille ebꝛioſ⁹ dixit ad dyabolũ. Intra ad me et recede ab iſto homine. Et diabolus rñdit nõ poſſum. q̃re: q; fuiſti hodie mane in eccl̃ia ⁊ una gutta aque benedicte cecidit in os tuum.

Miles aſpgebat ſe cũ aqua bñdicta ⁊ dyabol⁹ dixit: ne tangas me. Exemplum. xviij.

Q Uidam miles

in armis dum die quadã loco appꝛopinquare uellet ubi puella obſeſſa iacebat: et de illa cepit demon clamare. Ecce amicus me⁹ uenit. et dum illa intraret ait. Cedite: cedite ſinite amicũ meum appꝛopinquare Ille ſo lucꝛ et diſpliceret ait. Tu demõ ſtult⁹ es ut q̃d uerus hãc innocẽtẽ puellã uenis me cũ ad toꝛneamẽtũ: cui demõ. Libẽter tecũ ibo ſi pmittas me intrare coꝛp⁹ tuũ ubiq; uelis uel p frenũ ut aliã partẽ coꝛpis tui. Miles cõpatiens puelle uoluit: ait. Dis uis exire hinc: cedã tibi partẽ unã pallij mei: tali editione q̃ me nõ ledas ⁊ ſi q̃ uolueꝛo te ledas: q̃d iſte pmiſit. Exies q̃ de puella lingule pallii inciſit. ab illa hoꝛatiſ q̃ ſe acceſſit uiuit q̃ ꝗs uolebat dicere: q̃d uoluit capiebat Quidam diabolꝰ ecclã pluꝛimoꝝ ſtabat: ait demõ Mirum⁹ muꝛas. cũ aq̃ bñdicta ſe aſpſit ait Vide ne me

gab. Tandē veniēte milite ad locū vbi ꝑdi
bat de ſcā cruce dixit dem̄ō Quid hic agis
Rūdēte illo: volo te deſerere & deo ſeruire: de
mon air. Quid i me tibi diſplicuit: nūq̄ te le
ſi: ſz ditauī te: & gl'iosus fact⁹ es nimis. Tunc
miles ait. Vere deꝛ ne de cetero reuertaris ad
me hoc i noīe xp̄i tibi ꝓcipio tūc relict ē dia
bolus. Et ille cruce signat⁹ vltra mare duob⁹
annis xp̄o ſeruiuit. poſtmodū cedib⁹ hoſpi
tale edificauit: vbi infirmis neceſſaria minis
trans vitā ſanctam finiuit. hoc Arnoldus

¶ Deiōz obſtinatus q̄dam bibit aquā bñdic
tā et contritus eſt. Exēplum.xix.

Quales q̄dam multa ma
la fec̄t & tādā cecidit in egritudinem
et a ſacerdote ammonet⁹ vt ꝓfiteret⁹
et cōfiteret⁹ vt vir catholic⁹ Ar hec nec ꝓcibus
nec minis poterat inclinari: ſz oia ifta friuola
reputās dixit ſe hmōi nō curare ſz inſtant pe
tunt aquā vt biberet. et ſacerdos neſciente eo
bñdixit aquā & dedit et bibere quā cū bibiſſet
ſtati de auxilio ſp̄ūſcti clamauit ad ſacerdotē
vt dicēteret⁹ popoſcit & pure cōfeſſ⁹ cōcauit
et ſic vitā ſuā felicit finiuit Quidā aſpgabat
infirmū q̄ ſuſtinuit magnas infeſtatiōes de
monum: et ſtatim oēs demones fugā dederūt
Hoc ꝙre in dic. de theſer. ex. S. Ex quibus
ꝑz q̄ bonum eſt habere aquam benedictam in
domibus et ſeminanter circa infirmos et mulie
res in puerperio exiſtentes q̄ ſeptus ſunt aſpe
gende ad effugandum fantaſmata demonum

Capitulum de. B. Baptiſmus.

¶ Hereticus q̄dam nō ſeruabit debitā formā
verborum in baptiſmo. Exemplū.i.

Baptiſm⁹ in forma debet
celebrari ex chronicis circa annum do
mini. cccix. quidaz epūs Arrian⁹ quādā
noīe ber: hā baptizare volēs dixit. Baptizo te
in noīe ptis per filiū in ſp̄ūſancto. Filium et
ſp̄ūſctū per hoc minorem patri eſſe docebat volens: et ſubito aqua diſparuit.

¶ Baptizatus ſignauit mamillā mulieris: et
ſtatim ſanata eſt. Exemplum.ii.

Quedā matrona habens
morbum i mamilla icurabilem et mor
talem: et illa oino deſpata a ſalute: ad
deum ſe totā cōtulit: et ad fontes vbi baptiza
bāt catheciumini ꝓperauit et ob vno qui de
fonte exiuit ſignari ſe fecit: qua ſignatiōe fa
cta totaliter curata fuit Si igit tā debilitatis fu
it baptiſmi ſacramētum: quāte putas eſſe do
num fidei. Hec petrus de amoze. li. ij.

Blaſphemia.

¶ Iudeoz quidā blaſphemauit ventrem beate
virginis marie. Exemplum.iij.

Egitur in libro mira
culoz̄ clareuallis de duobus iudeo
ribus ſcribit Cūdam eoz̄ male facto
deret forte alter⁹ iudeus vt karoli ſuo latiſ
faceret ꝑtes deū cepit verbis euomere cōtume
liosa: quē locus cōdē ſp̄ū maligno inflat⁹ cō
peſcere cepit. d Sile. tu enim neſcis maledicē
tariq̄ deū blaſphemās: & cū in matris ei⁹ in
uria erumperet: vox deſup audita eſt. Mea in
uria quocūq̄ mō ſuſtinui. mīs aūt mee contu
meliā nequaq̄ tolerabo: morq̄ tup ipſam
tabolā vulnere viſibili inviſibiliter percuſſus
ſpumans expiauit. Hec celarius.

Quidā fregit brachiū imaginis marie et ſuſ
focatus eſt a diabolo. Exemplū.iij.

Egitur in miraculis
vtē marie ꝓgis q̄ q̄dā mulier ſle
cta a latronib⁹ retro colūnā circa
vtē marie ꝓgis imaginē latebat: quā q̄dā illo
rum lapidā do brachiū imaginis puerī ieſu cō
fregit: unde mox ſāguis copioſe emanādo cun
ctis in admiratiōē & dei laudem fluxit & pcus
ſoꝛē coꝛam omnibus diabolus ſuffocauit.

Judeus inhonoꝛauit imaginem beate ma
rie virginis. Exemplum.b.

Idem vbi ſupꝛa legi
tur in cōſtantinopoli ciuitate quidam
iudeus imaginē vtē marie ꝓgis i la
trinā ꝓiecit. vñ mox ſuffocat⁹ nuſq̄ apparuit

Pueri blaſphemantes ſunt ſubmerſi: ſed
vnus euaſit. Exemplum.bi.

Item in mariali magno
legit q̄ quidā puer docet⁹ a matre ſua
beatā ꝓginē mariā ſemp devote ſalutā
bat & ꝓcipue i neceſſitatib⁹: qō faciendo ca
ptus a flumine cū ceteris pueris ludentib⁹ et
blaſphemātibus et tandē ſubmerſis omnib⁹
ipſum ſolum beata virgo ſaluauit: in ſinū ſuū
eum ſuſcipiendo et confoꝛtando.

Miles q̄dā monoculus pcuſſit iudeū blaſ
phemātē beatā ꝓginē mariā. Exēplū.bij

Quidā litteratus
in quādā conſuetudinem duxerat q̄
miſſam vtē marie ꝓgis ſp̄ūſcti poſ
terat nō neglexit. Quadā aūt vice ꝓcedēs ad
eccl'iam audiuit ſolēnit inchoare. Salue ſācta
parēs: & mox flectebat genua reuerēt Hoc vi
dēs q̄dā iude⁹ derilit eū: & beatā mariā blaſ
phemauit. Miles ſco egre ferens cōmutū dñe
nē dedit et alapā: & hoc facto ītrauit eccl'iam
et miſſā devote audiuit iteri iude⁹ cōſcius eſt
indicij: & aliud ſignū nō potuit dare de eo niſi
q̄ vno oculo careret Cūctis aūt egredientibus
miles i eccl'ia latitabat. Illuſiabat aūt eū vtē
ꝓgo maria: tabēs eū audacter exire, q̄d ſfecit
Quo viſo dixit iude⁹ Si ille nō haberet duos
oculos reū tm̄ iudicarē Cui ille imo ego te q̄
cuſſi p amoze ei⁹ q̄ oculū michi reſtituit: p q̄
parat⁹ ſū coꝛpus & oia bona expēdere. Cogni
to aūt et viſo miraculo dant deo et vtē marie

landes. Ad ꝙrtā aūt huius rei mēoriā sta-
tuūt ei a xp̄ianis vt eo die singulis annis in
dei de finis aliquē ozelentēt ꝙ publice a catho
licis sponte alapam susciperet.

¶ Comes blasphemus qualiter punitus est s
qualiter obiit. Exemplum. lxv.

QOmes ꝙdaz in tantam
prupit blasphemiam vt diceret velit
nolit de⁹ ego terrā meā rehabebo mox
ꝙ de equo cui insidebat cuēdā hozribile rozꝝbaꝭ
et cū esset a militib⁹ cleuat⁹ denuo cuit: penaz
soluēs blasphemie reductus ēo in domū suaz
cepit rozꝝci i pedib⁹ et cruribꝫ: ꝓtaqz pfectiōe
p⁹ q̄ruoz mēbes expirauit Jtē ꝙ ribaldi dimi-
serūt bus gallinā discētes fenole nec btūs Pe-
ner xp̄s posset ea retinere. Quidā iepzoli fuit
¶ Filius ꝙdaz noluit sagittare in cadauer pa
ris sui. Exemplum. lx

HUit ꝙdā hō habēs vxo-
rem ex ea habuit tres filios scōz opi
nionem suam cui vxoz eius cū quadā
die litigaret cum ea obiecit q ipe credebat se
habere tres filios: s vn⁹ erat tm̄ su⁹. Recepta
aūt ab ea ds eēt su⁹ noluit eis vindicare Jgit cū pt
ihemaret ad mozte ⁊ vxoz pus mozt⁹ fuisset
ipe facies festū: ossa dimisit illi ꝙ filii⁹ ei⁹ erat
Post mozte ēo ei⁹ fratē ē strētio inīt eos ds cū
ꝓfili⁹ ante esset cui⁹ eēt hereditas Dicebat ān
quidē q ipe filii⁹ ei⁹ eēt: s hereditas sua eē de
beret. Cū igit celari eēt ad iudiciū ꝓcepit rex
vt pt mozt⁹ libaret ad arboze et ille ꝙ dice
ret⁹ in eā sagittē interret: hereditatē habe-
ret Alligato igit patre ad arboze: duo ex illis
eū sagittauerūt. Tertiꝰ vidēs pfectū cuī alliga-
tū sagittare: offert⁹ ē vltra modū ꝑtra alios. d.
q̄ nullo mō pfectū sagittare vellet. Cognitū
ē ḡ q ipe erat ver⁹ filii⁹ et data ē ei hereditas
Hoc exēplū habet in summa bicion. Ex hoc pz q
illi ꝙ dñm nr̄m ihesum xp̄m blasphemādo cru-
cifigūt nō sūt filij dei: sed filij diaboli.

Jlla exēpla q̄re in discipulo de tpe.

Blasphemus quidā tpe mopsi ⁊ iussu dei la
pidatus est. quere ser. cxxiij. H.

Quer quinq; annoꝝ quē diaboli dil
serunt ꝓpter blasphemiā ser. cxxxiij. H.

Sctūs ludouic⁹ ꝙ fecit cauteriū cuī parisien-
sū ꝓpt verba blasphemie. quere ser. cxxiij. B.

Quoā volebant carnes comedere feria ter-
cia post mediā noctē i carnisprium ⁊ iueneruīt
in pullo bubonē ꝑ intestina. ser. cxxbj. M.

Carnifices ꝙ deciderūt fuscepti⁹ē vinerū in
die vinerum. ser. cxxbuj. B.

Capitulum de C

Cantare Diabolus in spē clerici dulciter
cantauit Exēplum. i.

QClericus ꝙdā tā egregiā
et tam dulcē vocē hēbat vt audire illā
delitie reputarēt Die ꝙdā dū celebra-
ret sup̄uenies ⁊ horis illius dulcedine āre
ptias ex in tinctu spūscti aīe vox ista hois
nō est: sed diaboli. Cūq; admirāt⁹ demo
nē adiurauit: qui stati de corpe illo exiuit ca-
dauere mox corruēte ⁊ ferente. Hec cesarius

¶ Jn cuius cerebro dulces cant⁹ resonabant
in agone. Exemplum. lxj.

QRat ꝙdam de puncia
romana ordinis ꝓdicator⁹ ꝙ in seculo
multum in audiēdis cātādis seculari-
bus cantilenis fuit delectatus. nec aduertat
q̄ conficeretur hmōi vanitatem. Tandem in
firmitate grauī positus dictos cātus q̄si gra-
uiter i aure ⁊ cerebro habebat: s inde non habu
it delectationē vt pri⁹ s vexationē ⁊ penā non
modicā sustinebat. Quadā ḡ die surgēs de le
cto s multū grauat⁹ ad lectū ꝓxis fuit ꝙ sectū
i eadē domo ifirm⁹ iacebat venit: ⁊ sibi dictam
tribulationē aptit. ⁊ de illis cantatib⁹ hūili
ter cōfessus est. Cumq; ab illo absolut⁹ fuisset
fuit ois illa resonātia q̄ resultabat in ei⁹ cere
bro ex toto recessit. Hec in vitaspatrū.

¶ Clericꝰ ꝙ cātauerat saccū plenū Exēplū. lij.

QEmpore quodam clerī
cis ꝙbusdam in ecclia ꝙdam lectiones
fortiter ⁊ tā clamoze sed non deuote cā
tātib⁹ ⁊ voces tumultuosas ⁊ sublime rollēti-
b⁹ vidit hō ds̄ religiosus q̄ satan quēdā de-
monē i loco eminētioz stātē sacū magnū et
lōgū i similtudine manu tenere: qui cantātiū vo-
ces dextra lacius capiebat. atq; i sūdē sacū
mittebat. Illis ꝙ expleto cātu iter se gloziātib⁹ tāq; ꝙ deū fortiter ⁊ bñ laudassēt. Risit
ille ꝙ viderat visionē Bñ ꝙdē cātastis q̄ sa-
cū plenū cātastis. Mirātib⁹ illis ⁊ interrogāti
b⁹ cur hoc diceret: visionē eis exposuit. Dis
ꝙ exēplis nō repphēdit deuot⁹ clamoz ꝙ de⁹
laudatur in cantu ⁊ psalmodia s cātus iamis
gloziā. Hec cesarius Chartuas

¶ Coz cuiusdam virginis pre nimio amoze ē
fectum. Exemplum. liij.

QRat ꝙdā ꝺ gonobi-
lis. xliij. annoꝝ marie ꝺginī val
de deuota hec ꝙtidie rogabat ꝺ-
ginē gloꝛiosā ꝓpter ānilē ꝺ onde ē ſ
bi dignaret filiū suū Que cū die natitat⁹ dñe
sue ozōnis solo ingressa esset capellā apparuit ei pul
cherrima ꝺgo tenēs filiū pcheziosē hec alloqu
ta ē ꝺginē dicēs q̄ acciperet filiū ⁊ haberet cū
eo qđ cū illa fecissē gaudēs cū magna leticiā
tia ⁊ devotiōe Cui puer Dilig⁹ ne me Et illa. di
ligo Quō ait. Plus q̄ vestes meas Et puer De
cas si pl⁹ diligas. Et illa Plus q̄ coz meū. Et
ille Quō me pl⁹ diligis coz de tuo. At illa. Ne
scio dicere: s ipz coz loquat. Quo dicto m
coz ꝺginis p nimio amoze scidit ⁊ puer accepta
ala cū grētu āgelo ascendit eā i celū. Ad cū

Ho angelox familia cucurerit ad capellā: et ꝯginē mox tuā iuenietes: odoze mirabili oēs repleti sunt. Et ēces qui tunc aderat rox eius sepulcrum inuenerūt: ⁊ in eo scriptū anteis litteris. Diligo te pluſq̄ me: q̄ tu creasti me: rede misti me: ⁊ dotasti me. hec viridarius.

¶ Paulin⁹ eps se dedit p filio vidue. Exē. v.

QUam in italia vuandolorum seuitia esset depopulata: et multi, capti ducerent ex hac terra paulin⁹ eps oia bona sua captiuis egētib⁹ erogauit. Cū iam deficeret venit q̄dā vidua cuius filius a genero regis vuādolox captꝰ fuerat a paulio pciuz redēptionis filij sui hūiliter postulās que dubitans q̄d faceret cū nichil hēret. Dixitq̄. Domū uā hēo: ⁊ esse seruū p fitere ⁊ p filio trade. Qđ ille audito viro magꝰ ire ſione q̄ cō passionē putabat. Cādē vir certificata allum pto paulino genex regis adiit pio rogans vt sibi redderet filiuz suū. Quod dum ille supbe nec reciperet: nec audiret: mulier pducēs pauli nū ait. Ecce hūc hodie p filio meo vicariū do. Cuius benuſtatē ille ꝑsiderās q̄siuit q̄ sis ocki cio eēt. Et audito ab ipo q̄ eēt ozriulanus red dito filio paulinū recepit. Cū aūt idē gener regis oztū ad paulinū sepe intraret et cōferens cū eo: cū sapiam illi⁹ audire cepit i ei⁹ sermōi b⁹ delectari. q̄dā die secrete dixit paulin⁹ dño suo. Prouide q̄ dispones regnuz q̄ rex cito morietꝰ. Qđ cū recusasset rūdit rex. Libenē vi derē vir de q̄ dic⁹ Cui gener. Ad pfādiū deferret virētes herbas tūc videt⁹ Quo viso et rex tremēs secretū cord⁹ sui revelauit genero suo di. Vir audisti: nā i sōno i hac nocte illū cū in dicib⁹ sedētē xpm̄ me vidi. magni meriti hō ē nō talis q̄lis appet cui paulin⁹ secrete intro gatus a dño q̄s eēt. Rūdit Seru⁹ ru⁹ quē avi dua suscepisti: q̄ diu iſtāte tādē ꝓfess⁹ est se eē epm. Ille preterit⁹ dixit. Vere q̄ dis vt cū ho noze ad tuos redeas Cui paulin⁹. Oēs captiuos ciuitat⁹ tue relaxa. Quo annuēte cū frumēto ⁊ nauib⁹ ⁊ oīb⁹ captiuis solutis paulin⁹ reuers⁹ ē. ⁊ q̄ se in seruitū tradidit multos a seruitio liberauit. ¶ Sāctul⁹ seipsū dedit ad occidendū ppt charitatē primi.

Exemplum. vi.

QUam quidam diacon⁹ a lōgabardis capt⁹ ad occidendum seruarē: vir dei sanctulus p seipso ad eos intercedens et minime auditus rogauit vt ille sibi ad custodiendum tradereture. Illis annuentibus ea lege vt si fugeret pro ipso occideretur recepit qđ cū ret⁹ dozmiētib⁹. exsultās dixit. Surge fuge liberet te dñs: ille me moz cōditiōis rūdit. O pat si fugio p me moriet⁹ris. At ille cōpellēs Vade inquit: oēs i manu ei sum⁹ nichil pūt nobis facere nisi ꝑmissū pmi serit de⁹ Quo fugiēte lōgobardi nō iuenientes captiuū direxūt sācto. Scis q̄d tibi fiet. Et ille. scio At illi: q̄ hō es bon⁹ nō cruciabim⁹ te sz elige tibi moxtē quā volueris. At ille. Occidite moxte q̄ de⁹ pmiserit. Et inito cōsilio elect⁹ ē vir fortis: qui vno ictu caput eⁱ āputare posset. Statim leti oēs ad speculū moxtis illius q̄ p sancto habebat venerūt Sz vir dei ad arma sua cōfugiēs petito spacio orādi se in terrā pstrauit. Tandē interfector pulsans eū pede dicēs Surge extēde cervicē Qui extenso collo respiciēs gladium ait. O bone Johēs suscipe illū Ille aūt gladiū i altū vibrans pcussurus dirigit. sz mox btūs Johēs brachiū pcussoris direxit Quo viso oēs laudātes deum rogabāt vt brachiū pcussoris sanaret At ille Non orabo nisi iuret de cetero xpianū manus sua nō occisurū: quo iurāte ait. Depone manū et deposuit: statim oēs boues et iumenta dōata offerre volebāt. Qui rēnuēs ait. Rogo vos oēs captiuos michi dimittite ⁊ sic orabo p vobis qđ factū est. Et p vno moriturꝰ multos a moxte liberauit Chozea.

¶ Chzistus a chorizātibus pmaxime vituperatur Exemplum. vii.

QUidam nobilis filiū suum dilectum deo dedicauit i religionē vbi multum pficiēs iuxta moxē ozandi iuxta crucem occurrit sibi qđ petebat scire qđ āpli⁹ icā dei puocaret ⁊ petā multiplicaret. Et ecce ozāti cum lachrimis q̄dā inuenis splendidus appuit ei dicēs q̄ xps a chorizātib⁹ maxie vituperat ⁊ dehonestat. nā extēsio brachioꝝ ⁊ colligatio manuū ⁊ brachioꝝ irrisozie repsentat i cruce extēsione p nob⁹. Solēt oēs chorizātes cozonari sertis et flozibus irridēdo xpi spineā cozonā Itē oznāt se vestib⁹ irridēdo ielū xpm̄ humilē ⁊ nudū i cruce pendētem. Cātant etiam alacriter ⁊ ridēt cachinnis irridēdo flentū ⁊ clamozē xpi in cruce pendentis. Itē osculant se etiā mutuo irridendo osculū iude. Itē depingūt facies suas irridēdo consputam et velatam chzisti.

¶ In chozea cōmittunt quasi omnia peccata moxtalia. Exemplum. viii.

IN chozea est supbia q̄ est initiū oīs peti: ppt quam lucifer celuz perdidit q̄ homines ex humilitate non solent chorizare: sed plus ex elatione. vñ Aug. Quē superbum videris filium diaboli esse non dubites. Ex his ꝯbis pz cui⁹ filii sunt qui ex superbia chozea ducunt Itē cōmittit ibi luxuria. Nam tales chorizātes et pulchre se oznātes plurimox cozda videntes ad luxuriā et ad malas cōcupiscētias accēdūt. vnde Mar. v. Qui viderit mulierē ad concupiscēdū eā iam mechat⁹ est eā i corde suo. Itē cōmittit ibi invidia q̄ libna plona pl⁹ honozat vl̄ melioza vestimēta hz: tūc q̄sq̄ alie pe. sone invident

Itē cōmittit ibi auaricia: qz talia ornamenta
vestiū nō habētes sepe contra deū affectāt ta
les vestes et talē pulchritudinē: et hoc ad ma
lum finem. l. superandi et superbiendi.

Chorizātes grauiter puniuntur in futuro

C Exemplum. xl.

Iuenis monachus pur

gatoriū cācti patricij ingressus repe=
rit ibi diuersas penas alias: et vidit ibi
circulum ferreum conspatuz acutissimis cla
uis in quibus chorizabāt plures compluri cō
tinuo igne sulphureo quorum etiā visceva cor
rodebant draconēs. A duobus vero lupis de=
coriabātur brachia chorizantium vsqz ad ossa
super quib⁹ residens cruor agelus Tales sūt
chorizātes captiuati puerili libidine alios cō
uiuātes gesticulationibus impudicis: saltib⁹
amplexibus: osculis: tactibus et verbis impu
dicis. hos merito plectuntur tali supplicio.
Tādē monachus inde reuersus videndo cho
ream solebat clamare. Fugite charissimi quia
magna pena sequitur chorizantes.

C Hoc in libro de domis Puella q̄dam fuit
exusta in toto corpe pter chorizā. Exēplū. x

Uella q̄dā in die fe=

stiuo dū staret sino ad ppz̄ tota
die i ludis et chorizis se exercuit
de sero ad domū reuersa festa re
colit i animo q̄ lecēs: et dū ad dormiendū vir
gines clausisset: a duob⁹ demonibus ad infer
na delata est: et hic cōbusta est vbi nec capill⁹ i
corpe ipsi⁹ maneret: et totū corp⁹ ei⁹ magnis
vesicis excrescētibus: feroze intolerabile exalauit.
Vn⁹ de demonū ritione ardētē in os tendēs
dixit, hoc habe p cōtinens qs impudice sepi⁹
cātasti: vestes ei⁹ nullū habuerūt adustionis
signū. Que clamore et ululatu euigilās matri
et multis aliis narrauit. Hec aūt ferē ad hospi
tale vocāt sacerdos q̄ nullum peccatū mortā
le in ea inuenit: nisi q̄ tm libēter interfuit lu
dis et chorizis. Hec Arnold⁹ in narratorio suo
Puelle inhibuit beata Maria gaudia mundi
Exemplum. xi.

Uelle cuidam a pa

rue dēā ego cū chorea virginū
q̄rēs an se illis sortiare vellet. Rñ
dit libēē et dēā ego ei dixit et cho
reā sanctitatē vestiū di. Post. xxx. dic. veni. l
ad nos q̄ subito valde se emēdauit: post pauit
oīb⁹ vanitatib⁹ hui⁹ mūdi: et req̄sita a parēti
b⁹ q̄re tm oīa post poneret: rñdit parētib⁹ suis
illusās eis ea q̄ viderat et ōba marie q̄ sibi dix
erat: sic. xxx. die feliciē obiit. Multe q̄dā
in chorea cum pua necate sūt. Exēplum. xii

Ulier procax et bana

erat que in omni ferie festo chorizas
cōmungere q̄scuit et saltū est vt iu=
uenibus viris ad saltum iuxta chorea
tibus vni eorum pilam ferre conanti
lus de manu euaderet et dictam mulierez
tente chorearn pertullam in capite mor
ret: hec vt viderunt oēs confusi sunt: et corpus
ad dom⁹ ppriā detulerūt. Presbytero aūt di
cturo vigilias veniēte ecce thaur⁹ niger run⁹
immo demō pessim⁹ cū mugitu occurrēs fere
tū cū corpe detexit: et cornib⁹ illud dissipans
mēbratim q̄ fodit nulli vt discerib⁹ hinc de dis
sis feroz intolerabilis dispgeret. Fugiētib⁹ q̄
cūctis cadauer laceratū vsqz in crastinū solū
relinq̄t q̄usq; l. easpozato feroze cognati ei⁹
itrare posset ad corpus. Et sublatū extra cy=
miteriū sepelierūt. hec Guil. in li. de apibus.

C Fulmē extinxit tibicinē. Exēplū. xiij.

Quidā tibicē erat q̄ cho=

rizātes iuuenes et puellas concita=
bāt hinc celo nubib⁹ circa vesperas ob
curato duo pueri pastores vbi chorizationes
et conuiua videbāt imminē ad iumenta fugere
et eis videntib⁹ in tibicinē fulmē cecidit et ipz
extinxit et eius brachiū āputauit. hec Guil.
Itē alia exempla de chorea ḡre in disci. de tpe
Iuuenis q̄dam dixit choreā esse portā paradisi
et cōsolatiōis: quem postmodum q̄dam lapis
angularis cadens super eum cecidit. hoc q̄re
in disci. de tpe. ser. clviij. B.
Item ego que in chorea cecidit et subitanea
morte obiit. hoc quere sermo. l. Q.
Item qui execrerunt artetem in chorea et ma=
gna tēpestas postmodum ballauit legetes cir
cunquaqz in oibus illis villis et partibus cir
cumiacentibus. hoc. quere ser. xxxviij.
Itē ego in chorea rapta est a turbine in aere
et a demonibus flagellata postea cecidit mor
tua ser. clviij. B.
Item quidaz chorizauerunt vsqz ad genua: et
postmodū vsqz ad femora in terra: et letūs Gil
bert⁹ eps liberauit eos. hoc q̄re ser. xxxvi. A.

C Confessio.

Cōfessio multū nocet demonib⁹. Exē. xiiij.

Agister thomas theo

logus cū tā deberet mori et iacere
in lecto: vidit dyabolū stātē aī se
et dixit Quid hic stas cruēta vestis dic mihi
q̄d est q̄ maxime nocet vobis. Et cū ille tace
ret subiunxit. Adiuro te p deū viuū q̄ iudica=
tur⁹ es vivos et mortuos vt dicas michi veritatē
At ille. Michi sic enerua veritē nostrā si cre=
frequēs oratio et cōfessio: qz q̄n hō est i pecca
mortalib⁹ oia eius mēbra ligata sūt et nō pōt
se mouere cū vero pcā eadē cōfitet statim li
ber est et habilis ad omne bonum.

C Demones impediunt cōfessionem et ora=
tionez. Exemplum. xv.

Eremite cuidã quadaz

Dvice occurrebãt tres demones ꝗs interrogauit quõ vocarentur. Prim⁹ dixit ego voco⁹ claudẽs coz: et hoc facio quãdo aliquis audito sermone vult conteri/ tũc claudo ei coz ꝙ subripiat ne non põt. Alter dixit ego voco⁹ claudẽs os et hoc facio qñ aliquis vult cõfiteri ꝛ diuinum nẽm euadere: tunc claudo ei os ꝙ cõfiteri nõ põt. Tertiꝰ dixit ego voco⁹ claudẽs brachiã ꝙ ds inultas res restituere nõ pot: nec de multis bonis elemosinã facere: ꝛ ita dant⁹ sumus ꝙ vnꝰ iuuat alterꝝ inquãtũ põt.

¶ Demones amplius non sciunt peccato cognita. Exemplum. xbi.

Quidaz canicus ordinis

Finõ strate sũ ductus fuit a poze monasterij ad exigẽdum demonem de obsesso et laudabilis vite erat. Quo viso dyabolus per os hois clamauit. Ego quã de eo scio ꝓpterꝙ ego eũ nõ timeo. Qui cõfessus culpã minima tñ erat ꝛ rediẽs ꝙsiuit si demõ aliqd de eo sciret rñdit adhuc aliq̃ vestigia culpe apparẽt in re et nõ stimul⁹ est secur⁹. Qui intelligẽs stimulũ corpalẽ disciplinã abiit ꝛ recepit disciplinã et reuersus interrogauit vtrũ de eo aliquid sciret. Rñdit diabolus. Per iudiciũ meum modo nichil scio de te.

¶ Sacerdos confitebatur seruo in stabulo.

¶ Exemplum. xbii.

Quidaz i villa quadã

hirabat cuius vxorẽ eiusdem ville sacerdos pera dulteriuz maculauit ꝙ cũ miles audisset: qz vir prudẽs erat ꝛbis nõ facile credidit: nullãq; de hoc mẽtionẽ facere voluit vxori sue vt sacerdoti ꝛ vt ea volẽs veri⁹ experiri nõ tã cã sulpitiõe fuit. Erat aũt i quadã villa non multũ a militis villa remota dã obsessus in ꝙ demõ tã nequã erat vt cozã astãtibus ipzoperaret petã ꝙ per cõfessionem vera nõ essent detecta: qd cũ miles itellexisset rogauit sulpectũ sibi sacerdotẽ ad colloquiuz qdã sercũ ire nõ accusaret ꝛ acqeuit sacerdos Cũ ꝙ venisset in villã vbi obsessus erat ꝙsciꝰ sibi ꝓpi sacerdos sulpectã cepit habere militẽ qz eũ nõ latebat ꝙ obsessꝰ a tã nequã demõe in ea villa habitaret timẽsq; vite sue si a dãnone ꝓderet necessitatẽ nature simulãs intrauit stabulũ ad suũ militis cozã pedibusq; ei⁹ pstrat⁹ dixit. Rogo te ꝓpt deũ vt audias cõfessionẽ meã quẽ seru⁹ expauescẽs leuauit audiẽs ꝙ dicebãt ab illo facta ꝛo cõfessione cũ sibi sacerdos aliquid iniũgi peteret rñdit ille cẽs. Quãtũ alteri sacerdoti p talt cõ imũ retis hoc sit satisfactio vra. Sicq; cẽs se cum milite ad ecclesiam venit demõi fuit ꝛ recessꝰ est a milite i hec Deleris de me. hoc eũ ex industria fecit vt sacerdoti tã dicto tolleret sulpitionẽ: cui demõ. Nescio qd rñdeo. adiecit. Quid videt de isto hoie Rñdit. Nichil de eo scio. Et cũ dixisset lingua theutonica: latine mox subiũxit. In stabula tu sanctificatus es: qz nullus aderat clericoz. Hec cesarius in dial.

¶ Quidam occultauit magnum pctũ in confessione. Exemplum. xbiii.

Quidã heremite deus dedit donum cognoscendi cozda hoim.

Hic quadam vice venit ad ecclesiã vbi sacerdos audiebat cfessionẽ: ꝛ heremita ꝙ homines intrabãt nigri ad ecclesiã ꝗs demones cũ inbilo comitabãt. angeli bo custodes tristes a remotis ibãt ꝛ cũ rediret a cõfessione tunc demones tristabant ꝛ recedebãt ab eis: et angeli accedebãt: ꝛ iter alios vnũ aspexit quẽ demones ligata cathena ad collũ ducebãt cũ gaudio ꝛ angel⁹ eius secum⁹ erat remote. Hic accedẽs cũ alijs ad cfessionẽ nigeroz effectus est et demones fozti⁹ eũ ligauerũt. Hoc videns heremita accessit ad illũ hoiez ꝛ sibi visa enarrauit. vt petꝛ pterrit⁹ dixit. Ego inqt deũ in multis offendi: ꝛ crimẽ magnũ occultaui: qd dũ postmodũ cfessus fuisset demones abierũt tristes: et angeli cũ gaudio accesserũt ad eum hec Dicidactus in quodam sermone.

Dyabol⁹ vidit hoies claros recedere a cõfessione. Exẽplũ. xix

Sacerdos quidaz cũ tempoze quadagesimali in ecclia sua sederet et sibi cõmissoz subditozum confessiones audiret alijs recedẽtib⁹ atq; alijs illic accedẽtib⁹ inter spectãtes qdã stabat ꝙtũ ad apparentiã coꝛpe iuuenis ꝛ robust⁹ ꝛsiderãs tẽpus expectãs. Omnib⁹ igiẽ expediti ipe nouissimus accessit coz sacerdote genua flexit: ad cõfessionẽ os aptuit q tãta ꝛ tã enoꝛmia cõfessus est crimina tã mꝛta homicidia furta: blasphemias: peiuria: discoꝛdias ꝛ alia hmõi ꝙ milia quoꝝ se actoꝛẽ ꝛ inuẽtoꝛẽ esse suggesto rẽ esse dicebat vt sacerdos taz honoꝛe ꝙ tedio grauat⁹ diceret ad illũ. Si mille esses annoꝛũ nimis esset tã ꝗuia ꝛ tã multa te cõmisisse pctã Ad qđ vbũ ille rñdit Ampli⁹ cũ ꝙ mille ãnoꝛum. tũc ãpli⁹ sacerdos territ⁹ ait. Quis ꝗs es tu. Rñdit ille demõ. Ego cũ vn⁹ ex illis q̃ cuz lucifero ceciderũt: pctã mea ex minima pte ti bi ꝛfessus cũ si velles audire relidua q̃ sũt in numerabilia pat⁹ esse tibi ꝛfiteri. Sciẽs aũtẽ sacerdos pctũ dyaboli esse insanabile dixit. Quid te cõmouit cõfiteri o dyabole Rñdit demõ Stabã ex oppositu tui ibiq; ad te petoꝛes accedẽ ꝛ redire iustos auscultãs valde diligẽter quid illi fecerunt et dixerunt quid de illis rñsũ sit ꝛ post grauia pctã ꝓmissa sit eis idulgẽtia petoꝛ vtraq; etna. ego vero idẽ sperãs ꝛsequi venti pctã mea ꝛfiteri. Sacerdos vero

exẽplo sancti martini fiducialiter rñdit dyabolo. Si volueris vt ẽ illo agere de pctis tuis pniaz pur⁹ sicut hi q̃s hic exire vidisti illez indulgẽtiã gl̃ẽris. Rñdit demon. Si tolerabilẽ michi iniũxeris satisfactionẽ parebo tibi Ego mḡ sacerdos valde modicã et minozẽ q̃ hiis q̃ ante te gl̃ẽssi sunt tibi iniungam pniam Vade igit̃ ad tuos tribus in die iacta te i terrã: sicq; pstrat⁹ dicet Dñe deꝰ creatoz meꝰ ego peccãtoz peccaui tibi ignosce michi: hec sexies modo sit pnia tua. Cũq; diabol⁹ diceret nõ possuz hoc facere: nimis est michi graue. Rñdit sacerdos Quare in tã modico grauaris. Rñdit dyabolus Non possum inquit inũ me hũiliare et aliud quicquid iniũxeris michi libenter suscipiam. Tũc indignat⁹ sacerdos subiũxit. O dyabole si tã ẽ rozdis tui superbia vt nec possiste in tã modico hũiliare creatoꝛi tuo recede a me q̃ neq; hic neq; i futuro miam cõsequeris ab illo. Ãb quam vocem ille diabolus mox euanuit. Hec Cesarius in dialogo

¶ Confessio liberat a mozte temporali hominem. Exemplum.xx

APud ciuitatẽ atrabaten sũ inuenis quidam extitit de eadẽ ciuitate natus. delicatoq; ibidẽ ab ifancia educatus; et inter honestos clericos conuersatus. Qui cum non haberet aliquod beneficium ecclesiasticum et mater eius repit egere: pudut eã manere cũ illa inflatus q; spiritu diabolico ad domũ cuiusdã diuit̃ arg̃ti rapiendum cũ dolo cucurrit. Mercatoꝛ q̃dã diues vẽit in domũ meã volẽs ꝓpare ciphos argẽteos lices et alia q̃dã vasa de auro siue argẽto fabricata. Si quid ergo de tali ope vẽdere voluerit in castello ponet eã tali hozaloꝛ q; secretum fuit eã venies in domũ meã. Argẽtari⁹ igit̃ de clerico hũ sibi noto nullã hñs suspitionẽ vt susserat fecerat cũ q̃ itue⁹ erat familie sue noctiuagant. quẽ cũ clericꝰ solũ ventẽ aspiceret retroꝛsũ se obscõdit: introitusq; cerebꝛũ diuidit et occidit. Deinde cũ sozoze ẽgie hoiem mẽbꝛa dim diuidẽtes i cloacã proiecerũt. Familia vo argentarii cũ redire tardaret ad domũ talis ei uenit: vbinã oñs su⁹ esset inquisiturꝰ. Qui eo ño cũ sozoreũ ventib⁹ nõ vẽit huc et cũ suspicientes veligia exiit sanguinis repierũt Quibus mox crimẽ homicidij ponentes accersiti iudicib⁹ cũ ita negare nõ possent: tũ ꝓ fuit sanguinis oñsione: tũ thesauri exceptione: sniã data est vt i igne ẽbe mitterent. Quid plura cũ ducerentur ad penam dicebat puella germano suo. Frater vere ad mozte quã meruimus ducimur quã ti euadere minime possumus cõsilium meũ est vt de cõmisso scelere faciamus cõfessionẽ vt saltẽ penã euadamus eternam. Ad hec verba clericus indignus ẽbuit. Non facias quid ẽ michi ꝑdesse possit cõfessio tam tarda

Illo itaq; indurato puella petiuit sacerdotẽ cui cũ multa contritione cõfessa est crimen inde ambo ligati ad stipitẽ sunt vno igne oppositi circũpositio. Mira virtus gl̃essionis mira clemẽtia saluatoris clericũ desperatũ mox flamma deuozauit: puellã vero non tetigit neq; contristauit: neq; quicq; molestie intulit vinc̃la tamen eius sicut legitur de tribus pueris ignis cõsumpsit ita vt libere deambulare posset Visto tãto miraculo iudices puellã innocẽtem estimãtes liberauit vt exiret. Sicq; p cõfessionẽ icẽdii illi⁹ euasit ardoꝛẽ. Hec Cesari⁹ i dia

¶ Confessio liberat hominem a confusione ẽ pozali. Exẽplum.xxi.

DIcit vir quidã q̃ suꝛgadi cũ demonem audire nimis deliberans ꝓpter turpia quedam peccata que cũ miserat appꝛopinquare non audebat timens sibi illa cozã omnibus imꝓperari. Et veniens ad sacerdotẽ gl̃essus est vniuersa peccata tñ voluntate pretẽdi retẽta: factusq; ex eaꝫ cõfessiõe securioꝛ ad domũ redit Mirabiles mox vt limen domus attigit et introspexit demõ i aere exclamauit. Amice veni veni huc: certe hũc te dealbasti: et statim cozã oib⁹ ibi existentibus ea fundẽs peccata eius turpia et gl̃essa ꝓdidit: et valde tristis igẽ effect⁹ ẽ: et gl̃ia accusãte ille reuersus: ad sacerdotẽ rediit gl̃essionez reiterauit et que sunt gesta retulit et qz de reliquo emẽdatus viuere vellet cozde pollicit⁹ ẽ deo et sacerdoti Tũc sacerdos mox inqt reuertere securus nõ te cõfundet amplius: et fecit sic. Intrante eo domũ quidã exercitus antiq⁹ dixerũt demoni. Ecce amitus tu⁹ iterũ venit Quibus ille respondit. Quis ẽ. Illi inquiunt cui pauloante tam turpia imꝓperasti. Respondit demon. Ego nil illi imꝓperaui neq; aliquid de eo mali noui. Et estimabant de more fuisse mẽtitũ hi q̃ ipsius ignoꝛauerunt cõfessionẽ. Sicq; p virtutẽ gl̃essionis ille euasit notam confusionis. Hec cesarius.

¶ Mulier que obticuit peccatũ in gl̃essiõe et maria subuenit ei.

Exemplum.xxij.

ERat mulier quedã honeste conuersatiõis q̃ viro copulata habita seculari: vitã tñ regulare duxit Verũtñ i adolescẽtia quoddã flagitiũ cõmiserat qđ nulli ausa erat dicere ꝓ pudoꝛe Tandũ sacerdoti cõfiteret palliato crimine sic cõcluſit De aibus que dixi et que non dixi reddo me culpabilẽ Et frequẽt hec dicẽs suspirans grauiter. Hoc tãdẽ sacerdos gl̃erãs calide tẽtabat crimẽ elicere qđ latebat. Et dũ nõ posset monuit vt ꝓpꝛio virtini monasterij suã conscientiam manifestaret seu reuelaret: et ipsi b̃ẽ cante inuestigaret gluasit: sz nec ille aliq̃ ex

ozquere potuit. Solebat ꝑ illa ꝙsi quo
[illegible]e cozā imagine vel altari btē marie ⁊gi=
[illegible]s ꝓdictū lapsum cū fletib⁹ aperire. Tandē
cū sic o moztuus eēt ⁊ cū exequiis filia eius q̄ in
remotozio loco erat expectareť. At illa tandez
venies cū ululatu ⁊ fletu ⁊ gemitu sparsis cri
nib⁹ amplexata cozp⁹ matris clamaret. Heu
mē cur me miseram deseris ita vt astantes ad
fletū ⁊ ad lamēta ꝙverteret. Statimq; aia re=
uersa est ⁊ mulier quasi de somno cuigilās ait
Dño rubēte reuirī: dissolute velamina vt re=
surgā. Qua soluta sacerdos vocāť crimē apis
tur: q̄ ꝑ tinus se intercessiōe btē ⁊gnis ma=
rie liberatā testās. Cūctis āt ad hoc miraclm
ꝙclamātib⁹; ait. Ego tozrozib⁹ tradita ad penaz
trahebar: sed btā virgo maria succurrēs dixit
me ducētib⁹ cur suā ācillā ducē plumerēt ⁊ vt
cito donec a dño daceť suia me deponerēt im=
perauit. Quo fctō; accedens ad filiū suū oza=
uit dicēs. Ozo fili mi ne dāneť aia illa q̄ tuaz
cozā me creatū ꝙplozauit totiēs Cui dño Ma/
ri mater q̄ sine cōfessiōe saluari nō pōt ꝛ q̄z
tibi michil negare possum: reuertāť et ⁊fiteať
et sic liberabiť. Mox missus angelus me redu
xit. Ecce ergo ⁊fessiōe reuertar Quo dicto; si=
gnās i se reuerto reclinato capite spm exalauit
Dpabolus inhibuit peccatori ne hoc pecca
tum amplius confiteretur. Exemplū. xxiij.

QUidā vir multum bene
rabať btām ⁊ginē mariam attū crimi
nale quoddā p tm ꝛmiserat quod nun
q̄ cōfessus fuerat: q̄ puduit eum dicere. Post
multū ño tpis pnia ducť q̄siuit secretū locuz
et cōfessus est deo dicens. Deus ꝓpicius esto
michi pctōri ego ꝛmisi tale petm q̄ nunq̄ au=
sus fui cōfiteri alicui hoi pre pudore. hoc cōfi
teor tibi de⁹; ⁊ ozo te vt ignoscas michi illud.
Cūq; ille meditando diceret apparuit ei dpabo=
lus i forma sacerdot(⁊ dixit Quid meditaris
Qui ait Ego mlto tpe celaui criminale petm
qđ puduit me dicere. Et dixit ad eū Ego diui=
na miseratiōe ad te missus sum: ⁊ veni vt cōfi
tearis michi Et stat i ⁊fessus est. Et dixit dia=
bolus Hoc iūgo tibi vt hoc petm nūq̄ āplius
cōfitearis: ⁊ credas tibi eē remissum. q̄ statim
ꝓmisit hoc se facturū Cunq; vir ille veniret
ad extremā hozābile āgeli contendebant cum
demonib⁹ p aia illi⁹; ⁊ dixeť demones. Scri
ptū est ei; q̄z dñs dicit: qualē te inuenio talem
te iudico. sm hoc dicta nostra est: q̄z in peccato
moztali inuētus est Et suscipiētes aiaz deduz
xerūt ad ifernos cū gaudio Cūq; venissent ad
portā inferni occurrit eis beata ño maria: et
dixit. Quia dolose decepistis eū ne ⁊fiteretur
moztale petm qđ cōmiserat ꝓcipio vobis per
tremēdum diē iudicii vt aiam eius ad cozpus
reuocatis vt illō petm qđ se sperabat per illu=
siones vestras emēdasse recipiendo vitā emen
det. Qui statim aiam̄ reduxerūt ad cozpus ⁊
reuixit: et plene confessus est ⁊ deo satisfecit.
Her arnoldus.

Mulier nobilis que non plene confessa est
Exemplum. xxiij.

DUo fratres erant quo=
rum vnus erat penitentiarius domi
ne pape alter ño innocēs ⁊ pius: ⁊ dis=
cue rebant ad ꝓdicandum. Tandem recepti sunt
semel in quodaz castro cuiusdam nobilis ma=
trone vbi celebrauerūt. Unde gaudia domina
illa cogitauit dicēs: nequaq̄ opz te hos fozmi
dare nec vere cōfiteri. secure poteris his cōfite
ri: cum sint peregrini ⁊ ignoti. Et sic vm cozā
dō cōfiteretur: ad singula petā de oze ei⁹ exiuit
fuko pessimus: egre diebať etiam ab ecclesia
saltando. Tandem enozme peccatum dum cō
fiteri voluit: de ipsius oze terribilissimus dza
co caput suū emittere cepit: exire cū nō valuit
quia verecundia detenta illa crimen celauit.
Ideo bufones oēs antea expulsit cum terribi
li dzacone redeūtes in os eius intrauerunt vt
ꝓtius. Fratribus autem recedētib⁹ narrauit
iuniozi penitētiario illi quō tantā seriez vidis
set in spiritu. Dñ territus penitentiarius ad
dñaz redit exhoztādā: quā defunctā inuenit
Dñ ⁊fistati ffes: reuunus ⁊ okonibus sedule
insistūt donec die tercia nobilis defficta appa
ruit illis dzaconē hozribilē ecādo cui⁹ collu
duos crudeles serpētes āplexādo cingebāť; ⁊
vbera ei⁹ fugēdo dētib⁹ dirupiebāť cuius etiā
oculos duo bufones hozribiles possidebant: ⁊
ex ipi⁹ oze ignis sulphure⁹ fetidissim⁹ emana
bat: fetoze itolerabili plentissim⁹. Eius etiam
manus a duob⁹ magnis canib⁹ deozabanť ⁊
ei⁹ aures sagittis igneis replebanť Cui⁹ etiā
caput laceret venenosissime cozrodebant Dñ
ffes territi cozruerūt Quib⁹ illa amici dei om
nipotētis ne timeatis. Mā ego qđē sū illa ife
licissima mlto⁹ petōr vobis ꝓdie ⁊fessa dicte
et nō integre; q̄z vnū petm qđ cū ⁊sanguineo
meo cōmisi. verecūdata in cōfessiōe celaui. nō
perpetue dānata fū. Quā penitētiari⁹ ex pte
dei ⁊ dñi nostri iesu xpi adiurauit ꝓcio qđ illa
pe[illegible]a significaret sibi inueret. ꝛndit illa. Ca=
pitis mei lacerete punīūt me ꝑ capitis superbiaz
oznamēto bufones oculos punīūt illicitos as=
pect⁹ sike sagitte punīūt nepharios auriū au
dit⁹ sike igne sulphureo punīē os meū ꝓpter
blasphemias ⁊ diffamatiōes: et scurriles va=
nasq̄ cātilenas. ⁊ osculata turpia ⁊ bauiloqa
⁊ imūda ño ba a dñ⁹ os meū nō cohibui. sike cō
tra illicitos ⁊ ipuditos meos tact⁹ ⁊ āplex⁹ ꝑ=
pētes vbera mea lacerāt ⁊ mozdēt ⁊ cigūt collū
meū. Canes ño man⁹ meas cozrodūt q̄s ertē
di ad nutriēdā ipos canes ⁊ substrahēdo pau
peribus xpi ⁊ q̄z eas anulis ⁊ gēnis luxuriose
oznaui. Hūc etiā crudelissimū dzaconē edto

eōtra cōcubitus luxuriosos: a q̄ viscera ⁊ mu/liebria mea intolerabiliter cōburuntur cuz ti=bijs genibus ⁊ femoribus. Cui penitētiarius ait. Que sunt pcta q̄bus hoies plures dānantur. Rñdit illa hoies masculini sexus cunctis pctis mortalibus dānāt mulieres ꝯo p̄cipue p ḡtuoz gña pctoꝝ dānāt. ſ. ligue: ⁊ ornat⁹ su pflui: fortilegij: ⁊ licte ꝑfessiōis pp nimiā he cūdiā. Redlita ꝯo an suffragijs iuuari posset horribile cñdit Mō. Et subito draco terribilit crucians eā ad infernum traxit: ⁊ sic euanuit.

¶ Castigatio corporis non ꝓdest sine cōfessione. Exemplum. xxv

VIrgo q̄dam puniuit se=ipam arduis exercitijs: orando ieunā do vigilando ⁊ flagellando seipam et demoniac⁹ risit: ⁊ eā subsannauit Et sacerdos q̄sinit cur rideret. rñdit. Qz illa ꝯo est in pctō mortali ⁊ punīdo se ad infernū vadit: eo q̄ nō est ꝑfessa q̄dā occulta pcta: ⁊ credit se satisfacere sine ꝑfessiōe. Et sacerdos idicauit ei q̄ a demone audiuisset: ⁊ ipa fatebat q̄ sic esset sicut demō ei retulisset Et postmodū plene est ꝑfessa et saluata. ¶ Diabolus interrupit verba cōfitētes in extremis. Exemplum. xxvj.

ERatri cuidā infirmo terribilis equus appuit: q̄ pedib⁹ posteriorib⁹ caput eius ⁊ facie conquassabat. Cūq̄ ille clamaret. o frēs succurrite et pter deū amonete a me illū equū maximū qui me calcibus suis ifundit: accedit ad eū abbas Et cū inclinasset cāz clamoris: ille quasi digito oñdit equū q̄ eū cōtinue infestabat Tunc abbas aqua bñdicta locū aspersit sz nichil ei profuit. tandē horrat⁹ est eū ad confessionem Qui cū inciperet cōfiteri liberabat ab infestatiōe equi: sz mox astitit ad caput eius dyabolus in spē viri: et interrupit cōfessionē eius. Ad quē cōuersus frater infirmus ait. Quid me impedis: aut dic q̄d volo dicere: aut sine me dicere. Cūq̄ interrogaret ab abbate cui loqueret ait. Ecce q̄dam vir quē ignoro dicit oia mala que gessi. sicq̄ narrat vt me ea ꝑferre nō sinat ⁊ ea dicit: sed me loquentē impedit. Abbas ipm diabolū esse intelligēs hortabat fratrē plene et pfecte cōfiteri. Tandē cōfessione terminata ⁊ absolutione ꝓcepta ab omni impedimento liberatus est: ⁊ aliquantulum superuiuens vitam in pace finiuit.

¶ Obstinatus q̄dam nolait confiteri: et dixit infernum non esse. Exemplum. xxvij.

PRinceps quidam duxit malam vitaz quē cum hortaret vxor ad confessionem: dicebat Non possum confiteri: qz timeo q̄ grauius pnīa detur mihi. Cui vxor. Et quō sustinere poteris penas inferni q̄ sutores sunt q̄ alīq̄ pe[illegible] in pl[illegible] s et di. Cui ipe. Postas q̄ ikerus sit [illegible] ni= ista adinuenerit vt timeanē. Que [illegible] nichil ꝓficeret circa eū: dimisit eū i pace. Quadā nocte cū iaceret in lectu suo demones venientes ⁊ accipientes ipm de lecto suo ad infernū deportauerūt. Vxor eius videns hoc: qz sancta mulier erat: orauit deū vt sibi reuelaret statuz viri sui Et ecce mane surgēs corp⁹ viri sui inuenit quasi titionem denigratam et in manu sua in qua erat scriptū. Jam certificatus suz q̄ infernus est: et timor quem habuit ad agendam penitentiam me illuc deportauit.

¶ Religiosus q̄dā dedit oia sua bona opa pro peccatis hois obstinati. Exemplum. xxviij.

PEccator magnus nulla tenus volēs ꝑfiteri. Tandē vxor eius vidit duos frēs ieuñ domū suā quos ad se vocauit ⁊ dixit Videte dilecti frēs si aliquo mō poretis virū meū ad ꝑfessionē inducere. Ad quem cum accessisset frater senior nichil ꝓfecit: tandē accessit alter q̄ dixit ad eum Cuiusmodi hō fuistis vos rñdit ille. Ego mercator fui. Cui frater. Et velletis hodie facere lucr i quo mecū lucremini cētū marcas adhuc añ vesperas Rñdit ille. vtiq̄: cui frater Vos est vt q̄ vēdit vel emit opz vt oñdat rem quaz vēdit suo emptori. ego aūt facia vobiscū lucr hodie ⁊ do vobis oia mea bona opa que bn̄ fecerī in ordine meo: que sunt ieiunia orones. et ꝓdicationes ⁊ oia q̄ fecī: hec habere oia ꝓ oñibus pctis vestris: mō oñdite michi pcta vra. Tunc ille incepit oia dicere q̄ fecit. Et cū ille audisset assignans oīa bona voluit recedere quē ille cū lachrymis tenēs ꝓ plicaz rogabat dicēs. dñe dilecte illud lucr sit mō ꝓmo audite mea cōfessionē. ⁊ tunc cepit cū tantis lachrymis cōfiteri q̄ oēs stupebāt de tā subita mutatione q̄ illud cor tam durū ita cito molificatum fuit per illum ignem spiritussancti.

¶ Qui scienter querūt simplices confessores Exemplum. xxix.

ERat q̄dā magnus peccator q̄ q̄sivit cecū cōfessorem per tres leucas et vt eum non posset videre vel cognoscere: ⁊ tales q̄ sic querūt simplices cōfessores reliqui bonis: similes sūt proditori inde q̄ q̄ penituit nō fuit confess⁹ melioribus sacerdotibus. ſ. aplis. sz phariseis. q̄ erāt ptic=pes sui crimini dicēs eis Math. xxvij Decca ui tradēs sanguinē multū: i q̄bus nil cōsilii vel auxilii inuenit: sz augmentū magnū sui doloris ⁊ sue desperatiōis cui ei dixerit. Quid ad nos tu videris. Querat ḡ cōfitēs bonū confessorē et sapiētē qui discernere sciat inter lepra ⁊ lepra q̄ sicut viri⁹ medic⁹ variis infirmitatibus sci at competētes ⁊ ꝓprias exhibere medicinas

…n ſi cecus cecum ducat. ec. Math. v
…are exemplis de confeſſione quere i di
ſti… e tempore.

Filius…gis q̄ a ſenptore ſuo concepit puerum
qđ necauit & ſemp in cōfeſſiōe obticuit et ſic
damnata eſt hec q̄rela diſci. de tpe ſer. xliij. T.

¶ Item mulier q̄ vendidit ferrū & in confeſſio
ne dixit bona operatus. ſer. cxj. C.

¶ Duo mercatores cōfeſſi ſunt q̄ ſine mēda
cio non poſſunt vendere. quere ſer. cxxxiij. Q.

Confirmatio

Cecus non confirmatus cuſtodiebat baccas.
Exemplum. cxx.

QUati villa quadā cecus
qđ q̄ ne & baccas tori⁹ ville i paſcuis
cuſtodiebat repellebat a frugibus & ad
vicina loca paſcuis uberioꝛa ducebat: & qđ ma
ioris erat ꝓdigij colozes & ſtaturas ſingulaꝝ
baccaꝝ ſpāle diſcernebat. Obſtupefactis vt ſi ds bac
cam talis coloris ab hoīe petuiſſet: ſine diffi
cultate baccā uppōēſam coznibus ſibi obtu
lit. Ad locū eūt illū cū dnam eps pueniſſet et
de ceco illo audiuiſſet talia & p̄ualſet queſiuit
ab illo ſi cōfirmationis ſacramēcū ab epo ſu
ſcepiſſet. Et ille. Non inq̄t. Nec moꝛa eps cō
feſtim cōfirmauit cecū: & mox ab eo baccaꝝ di
ſcreto eſt abſtata q̄ demonū operatiōe hec fie
bant. hec Guill. in li. de apibus. ¶ Cōſilium.
Cōſiliū diaboli eſt fugiēdū. Exēplum. xxxj.

QUat quidā bonus vir et
ſimplex valde: cui diabolus i ſpē & vi
ſiōe angelica apparebat & dixit. Diuer
ſis ḋas voluptatibus fluctuas & ḋ facere de
beas ignozas i hoc q̄ miſſus ſum ad te vt am
pli⁹ meo fruaris cōſilio. et oē aliud cōſiliū poſt
ponas: q̄cūq; aūt hoꝛa p̄ceris me cōſilio meo
et clara vitiōe mea carebis. Hanc cū audiſſet ſe
ptatoꝛē familiare aſſumpſiſſet ſibi et perſua
ſit & cū inclinauit vt ſeꝝm deo offeꝛet & vitā
ꝓpriā ſibi ꝓpter deū ſufferret occidēdo ſeip̄z
loco ſacrificiū. ſz miſeratio diuina cū p̄uenit et
tali remedio cū liberauit. Erat i vico eius vi
cinus ſenex: ſagax ingenio exptus mīta: cui ſi
le confiteri cōſueuerat p̄ſq; i inqueū dyaboli
intendiſſet. Hic vt vidit hoīem ſolitariū incede
re & ſolem⁹ antē ſe ab oi ſocietate bonoꝝ alioq̄
hāc cū in hunc modum. Miꝛoꝛ chariſſime cui⁹
tādiu fruēris cōſilio et mutatis p̄ſtinis moꝛi
bus nec q̄ſtert video: neq; loca cū ſpūalib⁹ vi
ris: neq; p̄dicatiōē eccleſiaſticā frequētare vi
deas ḋ ne decipias teip̄z & rectionis laqueis
dyaboli tēptatoꝛis & ego ḋem te ſimplicē no
ui & facilē quo te ſolū & p̄uarū q̄ſtio callid⁹ ho
ſtis eleuat & nō habens ſublenantē. Ab cuius
ſūba hō moꝛmuꝛoꝛe p̄cuſus crebebat illi q̄ ge
ſtauit q̄ſtū patuiſſe. Cōmotuſq; et effuſus in lach
ꝛymis arguēti ſe coram gl̄ioſa pareke
…tit: nec moꝛa conſilio illius a tentatione ſolu
tus eſt. et p̄ cōſequens a tentatoꝛe. hec Guil.

¶ Dans ſcienter malum conſilium redundas
in ipſum. Exemplum. xxxij

QUidaꝝ artifices ad mul
tiplicandā lucra vt̄ ꝓpter fauoꝛē poteꝛ
tis ſubl: mutare ſuam conant etiā oſſe
dere in nouis adinuentionibus que ſunt i pre
iudicium aliop. Iteꝝ plerūq; ex p̄miſſione diui
nas ſup ipop ſapita reuertunt vñ refert. Oto
ſius q̄ tpe quo valeri⁹ crudelis mēte in Sici
lia tyꝛānidē ſuā exta xp̄ianos ꝓpter fidē ca
tholicā exercuit. Quidā artifex cupiēs ei pla
cere eneū thaurū fecit: cui fabꝛice tanuā i late
re thauri poſuit ad itrudēdos xp̄ianos vt ictus
ſi tibi ſubiectis ignibus toꝛquerent i thauro: &
ꝓpter z̄cuitatē magis mugire q̄ voces hu
manas ḋ̄ire audirēt. qđ fecit tyꝛannus ſic
fieri: ſed ex ordinatione diuina ipm artificem
p̄mitus ituſit & ignē magnū ſuppoſuit bo
lens audire magistrum ſuum. Et ſic malū con
ſilium in caput ſuum redundabat.

Conſuetudo.

¶ Lubricus quidam abſtinuit per menſem: &
rerum per menſem. Exemplum. xxxij.

QUidam homo lubricus
q̄ q̄ induct⁹ a ſuo confeſſoꝛe vt ſibiipſi
bim faceret: et ſaltem per vnū mēſez
reſiſteret illi vicio: et contineret ſe a ſoꝛnica
tione et tunc rediret ad ipſum quod ille p̄mi
ſit et fecit. Cum autem fuiſſet reuerſus ad cō
feſſoꝛem ſuum: iteꝝ rogauit vt a peccatis ab
ſtineret p̄ menſem alium & iteꝝ rediret ad ip̄z
quod & fecit. Cūq; fuiſſet reuerſus & interroga
tus a cōfeſſoꝛe quō ſe iam haberet dixit ſe mi
nus paſſionari a vicio luxurie. Iteꝝ cōfeſſoꝛ ob
tinuit longius ſpatium continendi. Qui tiꝛi
mo reuerſus dixit amplius velle caſte viuere
quod et fecit. vnde Ariſtoteles de regimine
p̄incipum. Mutatio conſuetudinis non ceꝛis
habita ſed ſuccenſiua.

¶ Item in diſcipulo de tempoꝛe
Cardinalis q̄ ex rogatu ſcti Bernardi ab
batis mutt p̄imo a patris p̄ tres dies & poſtmodū
per quatuoꝛ: ſic de aliis. hoc quere in diſci
pulo de tempoꝛe ſer. cxxxj. H.

Contritio.

¶ Scholaris quidā ſcripſit peccata ſua in ce
dula. Exemplum. xxxiij.

QUat quidā iuuenis i ſtu
dio pariſiēſi q̄ ſuggeꝛēte humani generis
inimico talia ḋam petā ꝛmiſerat: quo
obſtante erubeſcētia nulli hominum confiteꝛi
poterat. Cogitās eñ q̄ toꝛmēta malis ſunt pe
cta & q̄ bonis oīdēbus ſunt gaudia penuis ti
te timēs quotidie iudiciū dei ſup ſe venire

tus sup se tozq̃ bat̃ eemozfuconsicie sozis et ra
bescebat i cozpoze: q̃d plura. Tãdẽ miserante
deo i adolescẽtie timoz ille seruilis verecũdiã
dicit: & sicut sera filiũ. sic charitatẽ i coz ei⁹: et
aiam introduxit: venitq̃ ad scm victozẽ. et
pziozẽ etuldẽ q̃erus vocauit: qz cõfitẽdi gra
aduenisset idicauit. Ille patus ad tale officiuz
sicut oẽs fratres sũt etuldẽ mõasterii statimq̃
venit in loco deputato ad hoc sedit: p̃milaq̃
exhoztatiõe inuenẽ q̃sitet volẽtẽ expectauit
mitacẽs: tanta in hoza eadẽ pius dñs cu⁹ na
tura bonitas: cu⁹ volũtas ptãs est cu⁹ opus
mia est cozdi eius cõtulit cõtritione: vt quoti
ens q̃fessionẽ iciper: totiẽs singultib⁹ ẽtercep
ta vox intercipetur: in oculis lachzym e sulpi
tia in pectoze singult⁹ erẽt in gutture. Herbt
pziozbidit dicebat scholari. Wade scribe pcã
tua in cedulã & defer ad me. Placuit cõsilium
iuueni: abiit et scripsit. Die altera redit: et
posset cõfiteri iterũ tẽtans: vt pus defecit: et
cũ nichil pficeret: cedulã pozi pozrexit: legit
pziozq̃ obstupuit: dixitq̃ iuueni. Non sufficio
tibi sol⁹ dare cõsiliũ bis ostẽdã abbati & licen
tiauit eũ Venit itaq̃ pziozad abbatẽ et pozre
xit cedulã ad legendũ: rem et p ozdinẽ expo
nens. Quid deinde gestũlit audiãt pctozes et
consolent desperati Mox vt cartulã ad legen
dũ aperuit: etiã eius scripturã deletã inuenit.
Impletũq̃ est in eo qđ dñs per Esayã pphetã
dicit Delebo vt nubẽ iniq̃tates tuas et vt ne
bulam pctã tua: et alt abbas pziozi. Quid le
gã in cedula ista: qz nichil in ea scriptum est.
Hec vt pzioz audiuit cedulã simul cũ abbate
insperit: dixitq̃ ad illuz. Sciat p certo pater
eritas vestra supzadictũ iuuenẽ in hac cedula
scripsisse pctã: et cũ a me fuisset secta vobis eã
donaui legẽdam sed video q̃ misericoz deus
q̃ maximã illius iuuenis contritionem atten
dit culpam eius sufficienter punitam tulle de
leuit. Deletio enim scripti absolutionẽ signi
ficat totius pcti. Et vocantes scolarem ostẽ
derunt. ei cedulã dicẽtes ei peccata diuinitus
esse deleta Quẽ cũ plperisset ẽp signis ple
ne cognouisset intãtũ coz ei⁹ ex magnitudine
gaudii est dilatatũ inq̃tũq̃ pzius magnitudine
tristicie fuerat angustiatũ: & nullã et iniu gẽ
tes satisfactionẽ: sed monuerẽt quatenus deo
de pceptis bũficiis gratias ageret: atq̃ deceto
cautius viueret. Hec cesarius.

Cõtritio iudeos elingues fecit. Exẽ. xxxb.

Canonicus quidã in an

glia et consanguineus eji quandam
puellam speciosam iudei filiã ad amo
rem suum inclinauit. Ad cuius amplexus dum
aspiraret: et minus ectuãs eã quotidie ad con
mixtionem sollicitaret. Respondit illa patri
meo multum sum dilecta q̃ tm me custodit vt
ne ego ad te neq̃ tu ad me venire possis: ni
si in nocte sexte ferie q̃ pascha dest̃ũ pzeced
[illegible] est iudei laborare dicunt̃ q̃d ãi infirm
te q̃ sanguis ozis: circa quã occupati: ali⁹
tũc min⁹ intẽdere pñt. Iuuenis hoc audi
ob amoris numietatẽ xp̃iani religionis pene
oblit⁹: & immemoz dñice passiõis eadẽ nocte ad
ẽclesiã venit: & vsq̃ ad matutinũ cũ illa dozmi
uit. Judeus vero pẽ puelle ass lucẽ cũ luie cu
biculũ intrãs veit cũ luie ad lectũ filie volens
videre quã faceret vsi fozte opus necesse ha
beret. Videntes aũt ad latus pdictũ iuuenem
cubãtẽ: expauit & tremuit occidere vtrumq̃ co
gitãs. Cognoscẽs tñ q̃ eẽt cognat⁹ ejus: timo
re illi⁹ manũ cohibuit: & cũ multa ira exclama
uit Quid facis hic o male xp̃iane. vbi est fides
tua vbi est religio tua traditus es iusto iudi
cio dei in man⁹ meas: & si nõ timerẽ dñm meũ
ejm/mõ occiderẽ te. Ille timẽs & ventã postu
lãs cũ maxia cõfusione vt dignũ fuerat eiect⁹
est. Die igit̃ eadẽ cũ ejs solẽne officiũ ad no
nã eẽt celebzatur⁹ & iuuenis idẽ vt pote hebd
madari⁹ epl̃am esset lectur⁹ & timuit cũ tã im
mũda conscientia ad sacrũ ministeriũ accedere
timuit ppt̃ notã vite suã alteri cõmittere ti
muit tã turpe pctũ tã recẽter pactũ p confessio
nẽ aperire/dicens pinde erubescentia sacris
destib⁹ idut⁹ cũ cozã ejo staret i loco suo/tũc
supzadict⁹ iude⁹ cũ multitudine iudeoz stipa
tus cũ magno strepitu irrauit ecclesiã. ejo. de
cognato volẽs facere querimoniã. Quẽ vt iu
uenis vidit & bñ intelligeret ad qđ veniret ce
pit timere/pallere/tremere/& dicere deo in coz
de suo. Dñe de⁹ libera me in hac hoza/& ego ti
bi p̃mitto q̃ de cetero non te offendã immo de
hoc pctõ tibi satisfaciã. Creatoz pitissim⁹ qui
odit culpã & diligit iusticiã. mox vt hominem
cõtritũ vidit/cõfusionẽ quam timuit in caput
iudeoz in fideli cõuertit. Mirante ejo qđ q̃re
rent iudei in ecclesia maxime tali die qñ xp̃ia
ni dñi sui repsentent passionẽ innuit vt sta
rent. Illis ẽo ãpli⁹ ei⁹ pñtie se ingerẽtib⁹ sta
tim vt oza ad clerici accusationẽ aquerũt/pri
uati sunt suis vocib⁹ et obmueuerũt. Videns
ejs oza iudeoz cõtrahiãtia & nulla verba ex
eis resonãtia putãs q̃ ad hoc venissent vt di
uinis misteriis illuderẽt/cũ idignatiõe oẽs ẽ
atrio ecclie expelli pcepit. Clericus ẽo diuinã
in se experi⁹ clemẽtiã/statiq̃ expleto officio ac
cessit ad põtificẽ/confessus culpã/suscepitq̃ pe
nitẽtia ejs: dñi miaz admirãs/& glorificãs ti
pze magnitudie miraculi/tñ p̃ pnia eidẽ co
gnoto placuit vt puellã a se deuozatã per ba
ptismi gratiã inouatã legitie ducẽ/mallẽs il
lã sicut vir pi⁹ & iustus ecclesiasticis carẽ bñfi
ciis/q̃ illã multis expolitã piculis in patnis
manere delicij. Cleric⁹ q̃ nõ ingratus diuini
bñficiis satisfacere cupiẽs deo p pctõ q̃ miss
cõuersus est/& postea in ozdine nõ suscepit. eius
instinctu puella vitã duxerũt. Ecce vides q̃

…ogata fit in homie illico cõtritio: lapsum … tudes eius gentes fecit: puellã infidele … fidem p̃duxit. Hec cesarius.

… alia exempla de cõtritione. Quere in … pulo de tempore.

Walter q̃ cõcepit p̃pzio filio ⁊ postmodum offendit se in familia a dño apostolico Innocẽtio in lignum obedientie et vere contritiõis. Sermone. xliij. C.

Itẽ miles q̃ pcussit cũ filia p̃pzia et p̃s iniunxit sibi septennẽ pniam: ⁊ postmodum p̃ter suã magnã cõtritionẽ diminuit sibi illam penitẽtiã vlq; in vnam patet nt Hoc quere in dict. de tpe. ser. xliij. F.

Walus homo qui vixit in agone. Deus tu fcis voluntatẽ meã. quere ser. cxxxiij. T.

Correctio fraterna.

Dulcis, correctio fraterna p̃ficit malis.
Exemplum. xxxbj.

Quodã tpe abbas macha

Quedam dum ad montem nitrie ascenderet discipulo suo vt parum p̃cederet: impe rauit. Qui cum ante illũ p̃teriret obuiant cuidam sacerdoti idolozũ cursu concito venienti et lignum grande portanti. Cui exclamans ait. Quo curris demõ. At ille irat⁹ ictis plagis eũ affecit vt examẽ pene eũ extinguer. Et relicto eo sacerdos idolozũ itez cucurrit p̃gred⁹ parũ et iniuriã vtẽ Machario qui ait ad eum. Saluetis laborator saluet. Et ille admiratus ẽdit. Quid in me boni conspexisti vt ita me salutes. Cui senex ait. Ego vidi te laborãtem et currere ignorãt. Cui sacerdos dixit Et ego salutationẽ tuã cõpunctus magis det te seruũ esse cognoui. Mã altee nescio q̃s miserabilis monach⁹ michi occurrẽs iniurias fecit: sed ego illi plagas p̃ vobis ipsi. Tũc tenẽs penes Macharij p̃iamabat dicẽs. Mitti me monachum feceris nõ desistam. Pe⁹gẽre relicq; pariter: bene eunt ad locũ in quo celus frater iacebat: quem vtriq; tollẽtes: q; gradi nõ poterat manib⁹ in ecclesiã p̃tulerũt. Cũ aũt cerent fratres videlicet sacerdotẽ illũ vtrũ macharij comitantẽ fugiarti monachũ eũ cũ admiratiõe p̃ficiant. At multi p̃pter illum ex paganis facti sunt xp̃iani. Dicebat aũt abbas Macharius Quia sermo lupi⁹ ⁊ malus etiã bonos viros cõuertit ad malũ. sermo. Vo humilis et bonus etiam bonos mutat in meli⁹. Hoc in vitis patrũ.

Adolescens post obitum suum regebatur correctori suo. Exẽplum. xxxbij.

In monasterio nigri ozdi

nis puer quidam nobilis traditus est a parentibus disciplinis regularib⁹ edu candus: ⁊ q; puer de crozus korona erat: et altis natus domi⁹ ⁊ supertalẽ etatẽ mozũ honozi ficẽtia gratiosus. Seniozes ⁊ maxime qui ofti cius p̃erant puero vltra q̃ necesse erat habenas libertas relaxabãt. Pozioz aũt q̃ cõuentum sub abbate regebat: discretiozi regimini vtere tur⁹ p̃ posse putabat ipi peroptime nature in talib⁹ idulsit: q; vt dicit phs Pueri nõ tm monẽdi sunt: sz hortãdi. Aggressus est iõ aliquando tulũ insolẽre puer⁹ vobis. intrõ vberib⁹ etiam ab illicitis refrenare: q; puer ad oẽm ikozmatio nẽ boni q̃si mollis cera p̃ius cozeptionẽ accipiẽs in adolescẽtẽ scim ⁊ p̃fectũ creuit. ⁊ cũ ca. xx. ãnos etate finita mozt⁹ pozi appulit; dicẽs. Tue cozrectioni gras ago pzioz q; mecũ prudentiam hanc egisti ne insolentia puerili paulatim defluerẽ et tandẽ pueniẽ in dãnationẽ. hec vt dicit ais beata tanto resplenduit fulgoze vt dix in loco ãgelus remaneret q; ab illo homine expers kozet. Hec Guil.

Juuenis charitatiue cozreptus valde p̃ficit. Exemplũ. xxxbiij.

Vidam iuuenis religio

nẽ ingressus ceteros pcis suis scandalizabat: q; charitatiue cozrectus ab abbate in tantum p̃fecit q̃ charitatiuus obsequius quotidie famulabat fratrib⁹ its vt etiã pulueres p̃ eum ipsozũ deuote tergebat.

In discipulo de tpe.

Duo klres in vno monasterio: vn⁹ fuit gratiosus ⁊ accept⁹ alij⁹ semp accusabat ⁊ cozrigebat in capitlo. Et idẽ frater post obitũ suũ statim iuit ad celũ. ⁊ alter ad purgatoziũ. hoc quere in disci. de tpe. ser. lxiij. H.

Quidã monach⁹ rapt⁹ est ⁊ vidit duos p̃latos accusari: ⁊ vn⁹ ex cozrectionis emẽdauit se. et alter spernit ammonitionẽ et subitanee defunctus est. Hoc q̃re sermo. lxiij. E.

Crux sancta
Signũ crucis vincit demões. Exẽplũ. xxxix

Dobilis q̃dam erat qui

multa p̃miserat. Cypriano magistro ⁊ necromantia vt sibi p̃curaret puellam nomine iustinã: quam concupierat habere in vxorẽ. Dyabolus a cypriano tubet seduci puellã. Accedit dyabolus in spe nutricis ⁊ pecunie ei. Illa cõtẽta se tẽtari munit se signo crucis. ⁊ statim dyabol⁹ fugit ⁊ redit ad cypzianũ. d. q; nõ posset eã seducere. At ille vocans vxoriozẽ demonẽ: ⁊ misit eũ q̃ in spem vxoris accessit: ⁊ hunc cõtigit sicut p̃mo. Tũdem misit magistrũ demonũ: q; accessit ad puellam in spe matris: ⁊ cepit flere dicens se male tractãdã: nisi nobili cõsentiat. mõstrauit mamillas q̃ eã lactasse videbat. Tãdẽ puella multũ tẽtata signo crucis se munit: et confusus demõ recessit. reuersus ad cypzianũ oia p̃ordinẽ exact⁹ retulit. Cui audiẽs cypzian⁹: ait. Abzeneio tibi ⁊ olb⁹ ogibus tuis: ⁊ credo in illũ cui⁹ crux tãtã hz efficaciã. credibile est eũ

ipse habeat maximā ꝯtutē cui⁹ crux hz tātaz potētiā. Irat⁹ demō volēs cypzianū appzehē dere ⁊ affligere ille muniēs se signo sctē cru cis ꝛmozē fugauit Accessit añ scrām iustinā et ꝓtraxit se ad pedes eius eetulit et oīa. et baptizat⁹ est et tandē martyr xp̄i est effectus Qui cū ad passionē traherēt a tozturib⁹ âmo nit⁹ vt nomē xp̄i negaret ibiā sic laborauit cū dit hoc nō posse fieri; qz nomē iesu xp̄i erat scri ptū i corde suo Tozturib⁹ hoc expiri volētib⁹ cū cozpius scindere; inuenerūt ꝙ modū cru cis auctis litteris nomē iesu xp̄i: ⁊ hoc in oīi cessione sue in lōgum sive in trāsuersum. Et idez martyr cypzianus in vniuerso mundo in oibus missis quotidie nominatur.

¶Puella quedam cum lactuca comedit dya bolum. Exemplum.xl.

Puella quedā in oztū in gressa q̄ lactucā ꝛpticēs ꝛcupiuit eā; et signo crucis oblita bñdicere aude momozdit sed arepta a diabolo ꝓtinus cecidit Cūq; sic berasset sctō exorcismū nūciatū est vt ve niret ꝛcitus ⁊ ozādo succurreret; morq; hoztū idē pt ingressus est cepitq; ex oze ei⁹ q̄si satis facies clamare ipse diabolus q̄ hāc acripuerat di. Ego q̄d feci. sedebā ei sup lactucam vēit il la ⁊ momozdit me. Cui vir dei ꝓcepit vt absce deret et locū in oipotētis dei famula⁹ amplius nō haberet. Qui ꝓtinus abscessit; nec eam vl tra cōtingere ꝓsumsit. Hec. Grego.

¶Item cōuersus q̄ bibit vinū sine licētia i ciui tate; ⁊ diabolum bibit cū vino; et obsessus est. hoc quere infra. ꝛ bj. O.

Crucesignat⁹ matris offert filiū suū. Exē. xlj.

Crucesignatus dat. filius btē ⁊ogis. Jacobus de vitriaco de scripo scribit di. Cū ego semel in pūcia deuoti viri fris ordinis cōuersi cisterciēsis. oz dinis crucē ꝓdicarē; multiq; relictis oibus ad crucē conuolarēt; rogauit dñm iesum xp̄m vt sibi oñderet q̄le pmiū crucesignatis datu rus esset. Qui statim raptus i spū vidit btām ⁊ginē filiū suū tenentē ⁊ q̄libz ꝛcrito corde et cōfessus crucē accipiebat filiū suū illi dat. ¶Mulier q̄d ā voluit retrahere iuuenē cruce signatū ⁊ man⁹ eius ꝛtracta est. Exēplū. xlij.

Doctor sacre theologie cū ꝓdicaret crucē i anglia inuenis ac cēssus zelo fidei assumpsit crucē ⁊ mu lier q̄ eundē hoiem dilexit volēs eū retrahere per pallium; statim manus eius cōtracta est. Que flens clamauit. Heu heu; manum amisi. Et ex informatiōe deuoti viri pmisit ampli⁹ oēs pmouere crucē assumētes et ꝛtra hereti cos transeūtes ⁊ ecōuerso sanata est man⁹ ei⁹ ¶Mulier volēs retrahere iuuenem ab assum ptione crucis execrata est. Exēplum: xliij

Doctor quidā ꝓdice quō xp̄s ⁊ fides catholica ab hereticis deho nestarēt. hoc q̄dam iuuenis audi ens assumpsit crucē amicta ei⁹ amplexibus ni tebat⁹ retrahere ⁊ stati ex diuīōe diuia certa est ira; vt null⁹ cāz fidei impedire debeat Que eius ꝓmisit emēdaz vite sue. Et doctor et ppls p ea ozauerūt: et i ꝛspectu oim stati sa nata est ⁊ postmodū ꝓfectum ⁊ plenaz puiam; egit de pdis: et i bono vitā suam laudabiliter; finiuit. Hoc vincentius in speculo hyste.

In discipulo de tempore.

¶Mato qui vnū pē nē ozauit ante crucifixū. ⁊ sic occisus ab inimicis stari ad celū euolauit Hoc ꝛre in discipulo de tpe. ser. xliij. R

Capitulum de D

Damnant⁹ multi. Q̄d multi dānant Exēplū. i

Magister parisiēsis appa uit ep̄o post mozte ⁊ dixit In malo sta tu sum q̄z eternal⁹ damnatus sum. Et ep̄s interrogauit eū vtq; sciam quaz adhuc ha beret rādit. Michil scio nisi tria Primū q̄ eter nal⁹ dānat⁹ sum. Secūm q̄ finis irrevocabilis data est ꝛtra me Tertiū q̄ ꝓpter delicias cor pozis ⁊ honozes mūdi puatus sum eternal⁹ vi sione dei. Et quesiuit si mundus adhuc staret Et ep̄s dixit cur hoc q̄reret. rādit Tot aie il lis diebus descēderūt in infernū q̄ vix credi/ dissem tot homines esse in mundo.

¶Homines descenderunt ad infernum sicut nix de celo. Exemplum. ij.

Quidā cācellarius pari sius exūs omibus acceptissimus q̄ ita facūdus ⁊ lōgatus fuit q̄ꝫ ꝓdicauit q̄ꝫ ꝓ dicatozes fratresq; minozes oibus negotis: postpositis assidue intesse cupiebant Qui post modū dū laboraret i extremis; eps ciuitat⁹ eū d illigētissime visitabat: dicēs. Precipio tibi i virtute sancte obedientie; si auctozitas mea su per te vim debeat habere sicut acceptioz in se culo me fuisti: quatinus michi infra tercesimū tuum appareas: de statu tuo me certificans. Obiit. ille. ⁊ tricesimo die cū eps solus in ca mera sua sederet: ipse nigra cappa indutus et ferens magis q̄ cadauer putridū sibi apparu it dicēs Hic sum sicut ꝓcepit michi auctoz⁹ tua. Tunc eps ꝓterritus q̄siuit quō sibi esset rādit. Miser ego sum et ꝑpetualit damnatus q̄z honorē ⁊ sciam quā i seculo habui ⁊ laudez quaz sepius btē marie obtuli a deo habere no lui: sed potius a meipso ⁊ eiā voluntatē carnis habere volui: quare ꝑpetualit damnatus sum: ita q̄ nulla elemosyna nec oziones michi pluit. Et ab ep̄o q̄siuit q̄ hoza i mundo esset Rādit eps di. Hodie est tricesimus dies q̄ ab hoc seculo migrauit. Tunc dixit cancellarius. Ve be nobis in inferno. Credebamus q̄ dies

[illegible]ie intrant ad infernum. Et valedicēs
[illegible]o sic recessit.
[illegible]dem habuit plura beneficia et damna-
tus fuit. Exemplum. vij.

QUidā magn⁹ magister
parisien. i frētā tam otiosus in hora mor-
tis visitatus ab ēpo & monitus vt sal-
tē vnius vite sue plura: bñficia illicite detēta
resignaret: & vnum retineret. Ille ño in sua er-
ronea opinione perducās Tēraboinqt se pōt
alqs cum pluribus bñficiis saluari. Post' mor-
tem suam ip̄e appuit eidē epō suo ozanti hora
tertia. Et interrogauit ēps quō se haberet rñ-
dit Ego sum miserrim⁹ damnat⁹. Et cū quereret
quare rñdit. Propter clarionē. Et cum q̄reret
ēps quid esset de opinione sua rñdit. Michil ad
inuentus me plura bñficia. Et addidit. Dice-
re michi est ne adhuc aliquis viuēs in seculo
Rñdit ēps. Quō cum tantus clericus sis que
vis vt tam cito tecum mundum esse finitum.
Ille ait. Oz certe ex quo mortu⁹ sum tam ma-
gna multitudo corpōrum in infernū q̄ vix credi
dissem tot viuentes esse sup terram.
¶ Quinq̄ milia hoim obierūt et quattuor ex il-
lis solū modo saluati sunt. Exēplum. iiij

QUo scolares in bona so-
cietate existētes: q̄dā die q̄dam inter
se pactū fecerūt: vt q̄cunq̄ prius moz-
retur alteri infra mēsem, appareret. Post aliq̄d
ño ēps vnus ipōz mortuus est & alteri appa-
uit in. e vj. dic. Interrogatus ño de salutis-
me eius: rñdit. Manq̄ habui ita bene: q̄ sum
in regno celoz. Miretis dixit. Per que meruis-
ti hec: rñdit. Oz ego me ad cumēdum corpus
xp̄i semp̄ est deuotiō ꝓparaui: & dico tibi q̄
de hoc mundo migraui tunc q̄nq̄ milia hoim:
morieb̄ & null⁹ eoz saluatus est nisi ego &
alii tres. Et dū viuens socius miseret ille rñ-
dit. Non mireris: q̄ multi sunt heretici et in-
credduli et indocti: multi gentiles & multi mali
xp̄iani: qui oēs damnantur.

In discipulo de tempore.

¶ Decanus qui. xx. annis i heremo mansit
et post mortē appuit ēpo suo. & dixit q̄. xxx
milia hominum obierunt illo die. et ipse san-
ctus Bernardus statim ad celū & tres ad pur-
gatoriū tm̄ euenerunt: et alii oēs eo die mor-
tui ad infernum descēderunt. Hoc quere in di
scipulo de tpe. ser. cclix. L Decime.
¶ Decime sunt bene persoluende. Exēplum. v

QIlles quidā in dādo deci
mas suas tante erat ārtis & instātie
vt si fieri posset audiū illas ꝓsolue-
re sine moza: sine dolo: & sine vexatione. Habe
bat ei vineā quandā q̄ circa decē carrucas an
nuatim facere solebat. Tpe igit̄ quodam vt
post modū patuit magis ex dei dispēsatiōe q̄
ex aeris cōperie post q̄ collecta est vinea: vinū
q̄ ex ꝓpetuum: vna tm̄ inuēta est carruca. Quo
audito miles seruo suo memoriale verbū rñ-
dit: dicēs. Od meū erat dñs inqt michi tulit
ego illi portionē suā nō auferā bade & da facer
doti carrucā hanc ꝓ decima. Quod et fecit. est
Eodez tpe germanus militis sacerdos q̄dam
iuxta vineā p̄dictā trāsiēs: eāq̄ referta vuis
vidēs vox ad fratrē it̄rans. de negligētia cuz
arguit dicēs. Quare nondū collecta est vinea
vestra. Rñdente illo. iaz collecta est: sacerdos
subiunxit. Nequaq̄ cum plena vidi. Quesitū
et inuentū ne vnq̄ aliquo anno vberiozes fru-
ctus fecit q̄ illo anno.

Desperatio.

¶ Conuersus quidam desperauit et seipsum
suspendit. Exemplum. vj

QUidā q̄erulus cuiusdā
religionis a iuuentute vsq̄ ad senectu
tē laudabilit̄ conuersatus int̄ fratres ita
vt nullius eo viderēt religiosioz & oībus ferue
ciozem: nescio quo dei iudicio ita tristis & pusilla
nimis est effectus: q̄ tm̄ de pctis suis timeret
& de venia desperaret vt nullius scripturaꝝ au
ctoritatibus posset ad exigi nullis exēplis po-
teret ad spez venie reduci: modicū rñ credituz
pertulit. Cui cū frēs dicerent. Quid habetis
q̄d timeris quare desp̄atis. Rñdit q̄ nō pos-
sum sicut cōsueui oīb̄ meis legere: et iō ei
meo gehēne penā. Cū aūt infirmus quodā ma
ne ad magistrū suū veniret dicēs. Non possuz
diutius xpo deū pugnare. Illa ño ba ei⁹ minus
ettēdere: ad p̄fectā monasterij ruit: & in ea se ꝓ-
cipitans suffocatus est. Mor celatus.
¶ Mulier desperata comedit araneam q̄ bene-
ta virgo fabuerat ei. Exemplum. vij.

QUlier q̄dā ꝓpter pec-
catoꝝ suoꝝ frequentiam et frequētē reci
diuationē lapsa in desperationez vi-
deret venenosam araneam deglutiuit. Ap
propinquante aūt morte ꝓpinquis matrem mie innocere. Inuenit itaq̄
b[illegible]em dicentē sibi. Frater iordanus ordinis
predicatoꝝ venturus est modo: ipm vocā di-
cens' ame missam ad eum: et petere illius sa-
lutis ceris. Venit sanctus: & cōfessa est peccatrix
et cum vomitu ꝓtiꝝ araneā & venenum euo-
muit. deo gratias agēs sanata plenissime ꝓ-
ia vita patrum.
¶ Pallio christi auferet desperationem.
Exemplum. viij.

Vidam sceleratissimus

q mozies desperauit cui apparuit dñs
dñicus cui deuotus erat dicēs. Cur fi-
li ꝓpter enormitatem pctoꝝ tuoꝝ desperas ꝓ

quoꝝ medicia ⁊ toti⁹ mũdi doloꝝ xp̃i fuit; infinitus cui⁹ medicine efficaciã cõtẽplãdo infinitã nequaq̃ desperabis. Nã minima xp̃i sãguis gutta supabũdaret tollit oia pcta mũdi vt cõcrit⁹ ille priam fecit ad vitã æt sic saluatus est. ¶ In discipulo de tp̃e.

¶ Quidã reputabat quasi sctũs: et tñ i agõe desperauit ⁊ sic dãnatus est. hoc ꝗre in dicti. de tp̃e. ser. cxxxi. ℔.

Itẽ q̃ dicit in agone ipossibile est q̃ de⁹ ignoscat michi pcta mea. hoc ꝗre ser. cxxxiij. T.

Quidam q̃ volait absq; omi pcto viuere ⁊ sic desperauit sic tñ q̃ surrexit cõuerso. hoc ꝗre in dicti. de tp̃e ser. ix. M.

Heremita q̃ reduxit desperatuꝝ: et sic meruit duplicem coronam. hoc ꝗre ser. xxx. H.

¶ Detractio.

Fratres detraxerunt mozïẽti. Exemplum. ix.

In monasterio sãcti gre

gozij frater quidam vi febzium caloze vitiatum flatum emittere videbatur sed cũ circũstãtes monachi et psalmodiaz inmittẽtes ei detrahebant: ipse reuniscẽs air. Parcat vobis ds̃ de⁹ qz michi detrahere voluistis. Nã impedimẽtũ nõ modicũ michi generastis. Nã tã a vobis q̃ a diabolo sub vno tp̃e accusatus nesciebã cui calũnie p̃mitt⁹ responderẽ. Sed si q̃q; quilibet migrantẽ videritis eidem nõ detractionẽ: sz cõpassionẽ impẽdatis: vt pote q̃ ad tam districti iudicis iudicium cum termino zoze suo vadit.

Miles quidã detraxit alij militi defuncto qui apparuit sibi. Exemplum. x.

Miles quidã iacens in le

cto cũ doloze detraxit alij militi defũcto qui apparuit sibi dicens Indulge michi et dicebat se esse in magnis penis purgatozijs ⁊ miles q̃siuit: vtrũ sibi posset suffragari. Rñdit q̃ sic. Et ille Wisbt ille ozet p te Tũc ille exagitauit caput i signũ q̃ nõ placeret sibi q̃ ille p se ozaret: qz i pctis esset. Tũc ille dixit. Wisbt ille heremita sctus ⁊ deuot⁹ p te ozabit Et ille dixit. Vtinã iste p me ozaret: facilẽ posset me liberare: qz amic⁹ d⁹ est

Detractoz laniauit in extremis ppziã linguam cum dentibus ppzis. Exemplum. xi.

Sacerdos q̃dã intantum

victo lingue debitus erat: vt quasi oibus detraheret ⁊ alios homines grauiter infamaret. Hzc aũt aĩ moztẽ capt⁹ i fuciã tãto in se tumultu⁹ vt ppzias dẽtibus linguã maliloquã laniaret: et palaz cunctis oĩderet q̃ lingua sua dolosa egeret: et venenũ aspidũz sub labiis eius quasi sepulchzũ patens gutt̃ illius fetozem determinum anhelaret.

¶ In discipulo de tp̃e.

Quidã detractoz infamauit fatligiosos et eius linguã non potuit hoc quere in dicti. de tp̃e. ser. xvi. J.

Itẽ duo sctij ⁊ quoꝝ vnus erat detractoz pessim⁹ in extremis vidit albaros hoies manus extendentes et cõquerẽtes de eo: ⁊ sic desperauit sermo. cxi. H.

Itẽ eps pbus ⁊ deuotus punit⁹ est in purgatozio p detozẽ famuli sui q̃ ardebat in inferno: qz audiunt detractiões illius famuli et eã non semper cozrexit sermo. xc. J.

¶ Discretio.

Duo fratres noluerũt sibi sumere nisi quẽ deus eis mitteret. Exemplum. xii.

Duo fratres habitaue

runt vltra illam heremũ vbi quondaz fuit sanctus Anthonius tommozat⁹ qui e untes per desertum decreuerunt non sumere cibum: nisi quem deus illis transmitteret. Cumq; errantes eos per deserta et deficientes iam fame conspexissent alonge maxites qui gens cunctis nationib⁹ crudeliozi est Non enim ad eos efftusionem sanguinis: desiderũ pzede: sz sola ferocitas mentis indigat Visis ergo eis grea natuã ferocitatis sue cũ panib⁹ illis occurrerũt. Tunc vn⁹ ex illis fratribus subuenẽte discretione velut a deo pzeceptos sibi panes cum gratiarũ actione suscepit: reputans escam sibi diuinitus ministratã nec sine iussu dei factum esse dicens: vt illi q̃ semper hominum sanguine gauderent: nunq; deficientibus eis vite substantiam largirentur. Alius aũt zo renuens cibũ velut ab hoie sibi oblatum media et laboze cõsumptus est moztuus: quoꝝ initia q̃ris reprehensibili psumptione descenderint: vnus tñ subueniente discretione id quod incaute conceperat emẽdasse cognoscitur. Alius aũt stulta pzesumptione perdurãt moztem quã dñs ab eo auertere voluit ipse sibi constituit. hec inbita patrum.

¶ In discipulo de tempoze.

Senex q̃. xx. annis habitauit in heremo ⁊ postmodum pmisit se in pzofundam foueã ex iussu diaboli quẽ credebat esse angelum dei. Hoc quere in dicti. de tp̃e. ser. xviij. Q.

Capitulum de. E. Ebzietas.

Ebzius q̃dã in extremis vidit infernũ aptũ

Exemplum. i.

Haber q̃dã qui aliis eui

tib⁹ ad ecclĩam: tp̃e in fauzica sua remanebat ebzietati ⁊ ille ebzius cernit frequenter vacabat: q̃ subita infirmitate infirmat⁹ cũ ab aliis mõneret ad pniam despẽas cepit clamare se nõ posse penitẽ: qz sicut brũs stephan⁹ vidit celos aptos: sic tp̃e vidit infernum aptum et locũ sibi paratũ apud pp̃latum cayphã et iudam: ⁊ alios q̃ xp̃m occide

dixit sibi iubilū instare: nec sue
n capere ꝓpter ebrietates suas
cōm. Et hec dicens mortuus est ⁊ longe
ab aliorū sepulturis positus: nec aliquis ꝑ
aliquod suffragium ausus est facere. hec Be-
da in gestis angelorum. li. v.

Peregrinus quidā bestem pro vino expo
suit. Exemplum. xj.

Peregrinꝰ quidā bestē
cuā p vino coqui exponēs itātū
bibit q ebriat⁹ ē et alienat⁹ est
mēte. ebrīq; mortuus estimaret. Ca
dāq; hora ducet⁹ est spūs ei⁹ ad loca torqnētorū
vbi sup puteū operculo igneo tectū reclusē cō
spexit ipꝫ ꝑncipem tenebrarū. Iterū iter cete
ros alias adductas est ꝓlatus quidem quē pnti
ceps mulcta salutis cum saltus igneo sulphu
reum porum ei minitrans. Qui cum bibisset
amoris oppculo missus est i puteū igneū. Pere
grin⁹ aūt hec videns pterritus est. tūc clama-
bat diabolus coqueter. Adducite huc illū pere-
grinū q̄ vestē pegrinatiōis suę vino exponen
do inebriat⁹ est. Quo audito pegrin⁹ ad bonū
angelū q̄ eū illuc tenuerat respiciēs pmisso
deo et sibi q̄ nanq; āptius inebriaret: dāmō
illa hora liberaret eū. Qui mox ad se reuert⁹
dīē et horā notauit: recedēsq; in terram suam
dictum pselarū eodem tempore obuisse cogno
uit. Hec Arnoldus.

Ebriolus quidam occidit patrem ⁊ matrē
in ebrietate. Exemplum. xij.

Ebriolus q̄dā q̄ cum ve-
niret de taberna ebri⁹ occurrit ei pēlu
us argnēs eū quē eū crederet aduersa
mū esse extracto gladio occidit eū et cū mē do
nocte ad clamorē occurreret idē ei fecit et ca-
ptꝰ est ⁊ tēt⁹ obstupuit i mane se talia fecisse.
Ebri⁹ occidit regē ⁊ filios suos. Exēplū. xiij.

Vidaz hō fideliter ser
uiuit cuidā regi ⁊ dū vitā suā tem
nus dū regeret: ⁊ suo dño fuit ca
sus dū placerēt: q̄ cū missus fuit ad cōmunz
s sū ebriet⁹ fuisset occidit regē ⁊ filios
suos: sic ⁊ nos dū tempus fugit vicia a no
dūo ebriemur illicitꝰ oēs ꝓtutes ⁊ re-
t. vias et cōnē: ⁊ filios suos. i. q̄nq; sensus
quibus corpus et aiam regere debemus.
Ebriolus vidit duo p vno. Exēplū. v.

Vilicus inebriatus vi-
debat duo p vno et mulieri imposuit
adulteriū dicens eā quattuor pueros
habere cū nisi duos haberet: ⁊ ipse dicebat se
ferū ignitū portare i signū q̄ esset immun⁹ ab
adulterio: ⁊ vomere posito i igne dixit mulier
Mozrige michi vomerē ignitū ⁊ ego portabo
ꝛ signū innocētie: ⁊ ipe volēs ferrū mozrige-
re mulieri cōbussit man⁹ ⁊ sic ad sobrietatē re
uersus cognouit se errasse et inebriatū fuisse
Ebriolus quē iebriatū fecerūt monachi
Exemplum. vi.

Vidaz cōsueuit adeo
q̄ inebriari q̄ ēsit insensibil' videbat
et odiosꝰ tam⁹ ē vxori itātū q̄ eo
relicto alteri adhereret: ⁊z qz eo ad nutū vti
non poterat molebiri oppīa cogitauit q̄ a se
eū repelleret. ⁊ cū navice inebriat⁹ sic sui
ra q̄ vino insensibilis videbat ⁊ aia alienat⁹
et ipa vocās monachos dixit eū laborare ex
tremis: ⁊ q̄ vellet eū habitu religioso: ⁊ fa-
cerēt eū monachū qđ ipe petiuerat cū esset sa
ne mētis: qđ ⁊ ipsi monachi amore pecunie li
bent fecerūt: quē tōsū ⁊ vestitū portauerūt ad
abbatiā. Ille aūt de mane vino digesto inue-
nit se monachū: ⁊ audiēs ab vxore ⁊ mōachis
q̄ fuisset in extremis ⁊ fecisset votū deo ⁊ bte
marie ℣gini et oibus scīs pro peregrinatione mā
sit in ordine: et amplius melius vixit.

¶ In discipulo de tpe.

¶ Ebriosus nomine Wdo qui frequenter sinit
ad tabernā cū ad ecclīam ire deberet: q̄lē po-
tū ⁊ q̄lē lectū ⁊ quale balneū. tā hz in inferno
Hoc q̄re in discipulo de tpe. ser. lxij. p.

Item miles qui appacuit posā mortē filiis
sue cū crucibulo in quo erat sulphur et ignis
Hoc quere ser. xcix. Q.

Item bibulus qui tenuit ciphū in manu ⁊
dixit i ludo. Tres solui. ⁊ sic lubricanus obiit
Hoc quere de tpe. ser. lx. O.

Item q̄ in taberna vendidit aiam suam quē
diabolus eū rapuit cū corpore ⁊ aia. Hoc q̄re
ser. cxxxij. H.

Item hospitē bibulorū ⁊ luxor quē diabo-
li cum corpore et aia rapuerūt. Hoc quere de
tpe ser. cxliij. N.

Elemosyna.

Elemosyna dāda est in pīti vita. Exēplū. vij

Legitur de beato Ludo-
uico rege francie q̄ infirmatus vsq; ad
mortem: conuocauit omnes suos nobiles ma
iores ⁊ clericos theologos ⁊ religiosos: ⁊ eos
consulens an posset curari. Et audito q̄ non:
rndit. Nunc ptz q̄ diuitie mee nō ꝓsunt qui
bus potētissim⁹ ⁊ ditissimus rex curari nō po
test. Vñ nisi primis ⁊ pauper⁹ in elemosynis
subuenisse ad eternā vitā modo nō veniē.

¶ Quidam habuit mēsam plenam ante se et
aciem retro se. Exemplum. viij.

Heremita quidam vidit
in visione multas alias in diuersis lo-
cis: iter q̄s vidit vnū virū sedentem
et stabat vna mensa ꝑ eū repleta oib⁹ bonis
alia mensa stabat retro eū vacua. Quē q̄sivit
quid hoc notaret; rndit. Mensa illa que stat

ante me fuit opera mie que feci ante mortē et illis bonis modo brōz mēla ꝯo retro me posite eſt qō diſpoſui cum adhuc viuerē. et mādauī brōzi ⁊ pueris meis vt aie mee ſubuenirēt in elemoſynis et ſuffragiis ⁊ in teſtamētis: et ecce adhuc vacua eſt: qz occupauerūt ſe tpalibus rebus viuidēdis ⁊ mei obliti ſunt. Vnde dicit ſapiens. Fac bñ dū viuis: poſt mortē diuerſi diuidēt. Wñ ēt Amb. Hoc tñ tuum reputa quod pauperibus erogaſti.

¶ Quidam vendit. xxx. libras quas ꝓpter deum dedit et miſere obiit. Exēplum. ix.

Quidam diues infirmi

tate nimia timēs mortem: tulit. xxx libras et diſtribuit pauprib⁹ Factū eſt aūt vt cōualeſceret de infirmitate cepit penitere q hoc fecerat Hic ꝯo amicū quēdā habuit virū religioſū cui ipſe diues dixit cogitatiōnē ſuā. Penitet me q hoc feci Cui dixit Gaudere te magis opz in hoc: qz qō pauprib⁹ dediſti deo dediſti: ⁊ ipſe tibi reddet in futuro. Sed ille nō acqeſcebat ꝯbis eⁱ⁹ ait ei. Ecce. xxx. libras do tibi vt eam⁹ ſimul ad ſanctā mariā: et dic tibi ego nā cū ille q̄ diſtribuit pauprib⁹ xxx libras q̄z iſte eſt: te mōſtrādo me. Iſte ꝯo accepiēs. xxx. libras ab eſio gauiſus. Deceſſit q̄ ad ſcām mariā ⁊ fecit ſicut ille ꝯdixerat. Contigit aūt eū egrederetr de tēplo portās ſecū pecuniā quā receperat: ⁊ cū egreſſus eſſet ianuā cadēs in terrā mortu⁹ eſt. Hoc videntes q̄ adeſſāt dixerūt ei qui pecuniā illi dederat Accipe pecuniā tuā. Et ille rndēs dixit. Nō facia: ex quo eā obtuli deo ipſius eſt: ſed magis vetus pauperibus: qō et factū eſt. Oēs eā qui vidēs erāt et audierūt hec glorificabant deū qui fecit mirabilia ſolus.

Quidam cum triginta libris fabricauit ſibi palatium in exilio. Exemplum. x.

Igitur in vita ſancti io

hannis elemoſinarij qualiter gloria dominī miſericordibus eſt oſtēſa: q cū quidam eps. Teutius miſſet ad alexādriam. ⁊. xxx. libras auri expēderet p palacio fabricādo: quō iohēs ꝓfect⁹ inuitās ad domū ſuā: monuit eū dicēs. Hoc eſſet edificiū ⁊ theſaurū ep̄oꝝ recōdere pauperes ieſu xp̄i: q̄ ad ei⁹ p̄dicatiōnē ꝓdictū auri reddidit ipſi ſcō iohāni ad dandū pauprib⁹ Sz poſtea penitēs de ꝓdictis cū eēt auar⁹ decidit in lectū Qō ſcūs iohēs audiēs eum ſibi dē remiſit: q ſtati curat⁹ eſt. Item inuitat⁹ cū eo comedit. Et poſt modū i extaſi poſitus vidit⁹ ē ab āgelo ad palatiū mire pulchritudinis micū hūs ſplēdoꝛē: et portā aureā in qua erat ſcriptū. Hec ſunt regēs eterna tenētis xp̄i. Qui cū hoc legeret: attendens micam pulchritudinē ei⁹ dixit āg elis Delete hūc titulū et ſcribite. hec regēs erit iohannis patriarche Sed hac viſione territ⁹ non ſolū p̄dictas ibras auri paupribus erogauit: ſz et gnus elemoſynarius factus eſt.

Hoztulan⁹ quidam collegit lag denarius. Exemplū.

Erit quidam hoztulan⁹

ſ dē laborem ſuū in elemoſinā exp̄ debat: ⁊ tm ſibi retinebat q̄ ad ſolum victum ſibi ſufficeret. Immiſit aūt diabolus in coꝛ ei⁹ q̄ colligeret ſibi aliquā pecuniā dicēs ei. Vt cum ſenueris aut egrotaueris opes habeas ⁊ expēſas: ⁊ ipſeuit lagenā de nūmis Cōtigit ei p⁹ hoc infirmari eā⁊ putrefieri pedē eius: qui expādit p medicina q̄quid collegit et tñ nichil ei p̄ſunt Poſtmodū vero venit ad eū quidā expert⁹ medic⁹ ⁊ dixit ei. Niſi inſcideris pedē tuū aliter ſanari nō poteris Et cōſentire nō vult die abſcindēdi pedē Et ecce ipſa nocte rediēs hoztulanus ad ſe pñiam egit de his que geſſit et fleuit cū gemitu dicens. Memoꝛ eſto dñe operū meoꝝ pzioꝝ q̄ faciebā laborās in hoztu: ⁊ quō pauprib⁹ miniſtrabā. Tunc apparuit ei angelus dñi dicēs. Vbi ſunt nummi tui quos collegiſti. ⁊ vbi eſt ſpes tua de q̄ tractaſti. Et intelligēs illebentā p̄cabat: p̄mittens hoc tā de cetero nō factuꝝ Tūc angelus tetigit pedē eius: ⁊ ꝓfectim ſanat⁹ eſt: ⁊ exurgens mane abiit in agꝝ operari. Veniente q̄ medico vt ſecaret pedē ei⁹: dicūt ei. Jā ſanus factus eſt ⁊ mane hodie exiit operari in agꝝ ſuū. Et vidēs eum ſanum fodientē terrā: glorificabat deum. Hoc in vitaſpatrum

¶ De duobus fratribus: date et dabit vobis. Exemplum. xii.

Abbas quidaz de ozdine

nigeozum hoſpitalis erat valde devotus: ⁊ circa pauperes miſericoꝛs multum. Et quia in operibus miſericoꝛdie ferui dus fuit tales: diſpēſatoꝛes domui oꝛdinare ſtuduit: q̄ ei⁹ feruoꝛē nō impediret: ſz magis incederēt. Et quāto pluꝛes ſuſcepit ad domū eius ⁊ quāto pl⁹ charitatis opa pauprib⁹ exhibuit tāto illi ⁊ domui ei⁹ dñs vberiꝛ dixit Poſt cuius moꝛtē ei⁹ ſucceſſoꝛ ſtimulat⁹ auaricia pietatis officiales amouit: ⁊ eos quos tenaciores noverat inſtituit: ⁊ ait. Pꝛedeceſſoꝛ meus nimis erat dapſilis ⁊ indiſcretus: ⁊ nō offitia ei⁹ amoui. ſz ſic oꝛdinare debem⁹ expēſas ſtreuj atq̄ tēperate: vt ſi foꝛte leges nra grauiuinata fuerit: ⁊ ꝓpa chaca euenirēt: habeamus vñ pauprib⁹ ſubuenia⁹. Hmōi verbis auaricia pallias hoſpitalitatē excluſit. Etiam cōſueta beneficia pauperib⁹ extraxit. Charitate igr ſubtracta ꝓficere nō potuit monaſterij ſubſtantia: immo breui tpe ad rāā paupertatē deuenerūt vbi dix habebēs qō mādueret. Die ꝯo quadā die quidā venerāde etatis venit ad poztaziū: ſſiuitq̄ hoſpitiū Que q̄

collegit ac hospitalitatis officium
uit et adiuuit ille. Nō tu communicari
tuis, rebus bone vir q̄ tā negligenter tibi
ptuo/qz necessitas causa magna est/aliquā
do talē vidistis monasterij vt si adueniss
eps in magna quātitate et charitate et abūdā
tia fuisset receptus. Rñdit ille senex dicens.
Duo fratres expulsi sunt de monasterio isto/
nisi illi fuerint reuersi nunq̄ bon⁹ erit status
eius. quozum vnus vocatur dathan/alter ab⁹ da-
bitur. Sicq̄ ab oculis ei⁹ recessit puto aliquā
fuisse personam angelicā per quā dñs indul-
gentiam fratrū et defectū illoz reuocare vo-
luit charitatiue Postea⁹ aūt cū eēt laic⁹ noia
eadē cōstituerunt abbati a fratrib⁹ audita recti-
tauit. Resumpta eū hospitalitas: et cepit eis
mox bñdicere vt prius Et merito. In oīi cū
religione vbi isti duo fr̄es. s. dathan abiron
fuerint: nunq̄ necessaria deficient sicut legimus
de sanctis patribus q̄ ita charitatiui erant q̄
etiā sctōs āgelos hospitio receperunt: a q̄ eis
mittebant: aliis fratribus mittebant.

¶ Defunctus quidam dixit: centuplum reac
cepi. Exemplum. xiij.

Cum q̄dam eps p̄dicaret
inter sarracenos: q̄dam coz̄ q̄erit
et baptizauit. Postea autem cum sua-
deret ei q̄ faceret opa mie: dicēs q̄ hoc dñs di
ceret in euangelio. Centuplum accipietis. Et
cum admonuisset eū ad perfectionē euangeli-
cam: ille vēditis omnibus dedit pauperibus
et obdormiuit in dño Cū aūt filij eius trahe-
rent eū ad iudiciū: impetentes eū coram iu-
dice sarraceno de hoc q̄ patri p̄miserat. s. cen-
tuplum accipietis: a statim pater nūq̄ acce-
pit: a p̄pter eius p̄missum nos exheredauit.
Quibus eps rñdit. Immo deus et reddidit in
vita eterna Et q̄ hoc probaret adductus ad tu
mulum: mortuum adiurauit in noie dñi nostri
ihesu xp̄i: vt diceret vtrū si bñ fuerit solutū de
promisso. Rñdit mortuus oibus audientibus
Centuplū accepi: et vitam eternam possideo.
Et de hoc littere inuēte sunt in manibus eius
ex defuncti. Hec. Arnoldus.

Ancilla inuenit ecclesiam
farina. Exēplum. xiiij.

Circa montes alpiū
et anglicum mare fames peualida: ita
vt communis multitudo p̄ fame mo
reretur. Tunc q̄dam matrona genere p̄clara
et operibus misericordie dedita: egenis cepit
siue pondere et mensura et numero liberaliter
erogare. Quod cernens vir eius miles: arta-
uit eam et farine mēsuram certam per singu-
las ebdomadas dari fecit: que vna die quasi to
tū expēdit. Supueniens q̄dā paup a rogans
elemosinā. Ux dña ancille p̄cepit vt peteti da-
ret et diligēter scobata cista in qua farina re-
posita erat si quid inueniret pauperi afferret et
fecit ancille vt dña tulit. Et post hūc supuenit
alius q̄ se michil comedisse in hac vidua deplora
bat. Qō vt dña audiuit flenit et iterato iubet
ancillā scobare cistā a paupi aliqd impiri tu
erat ancilla nichil in cista penitus remānisse: sed
instāte cū lachrymis dña vt attēptaret succens
impatiēt et cistā apiens plenā flozentissima
similia mox inuenit Ad cuius contuitū ancil-
la clamans hozrifice cecidit in extasi supina
Clamoze audito dña accurrit: accurrit dñs ac
cucurrūt a famuli et viso miraculoi cōmuni o
minū bñdicebāt Mox vir ipse hozreū let⁹ ape
riens oibus illa die venientibus dedit nec de
fuit ānona cistarū donec supuenīte augusto
ppictat dñs pplo suo quē afflixit. Dixit aūt
michi dict⁹ miles marc⁹ noie q̄ nisi fuisset di-
uinū miraculū nequaq̄ michi tria hozrea vel
quinq̄ sufficissent. Hec Guil.

Nobilis quidam vestes dedit p̄pter deum
Exemplum. xv.

Nobilissimus ac potētis
simus in baronibus gallie comes car-
notensium ac blesensium noia. Theo
baldus liberalissimus omni suo tpe extitit in
donādo. Iste hyeme q̄ tunc solito magis hoz-
rebat p viā cū multitudine trāsiens obuiam
habuit pauperē nudū q̄ clamante rñdit comes
Quid petis? rñdit paup Da michi in q̄t cappā
quā habes indutā nec moza. Comes extractā
cappā dedit paupi. dicēs Quid āpli⁹ petis? cui
paup. Da michi a pallū qō habes: quo statim
habito petuit tunicā quā vt comes dedit vemā
sit in vestib⁹ lineis. Cui paup Vides inq̄t co-
mes q̄ caput habeā rasum et nudū da a pileū
Tūc comes paululū erubescēs q̄ calu⁹ erat i
quit Nūc etiā charissime nimis ifirmis: q̄ hoc
facere nō possū Hoc dicto relictis vestib⁹ pau
per euanuit. Comes de equo cadēs lamētabi-
liter fecit: et oi tpe postea tale quid cauens: oi
petenti se tribuit. hec Guil.

In discipulo de tpe.

Petrus thelonarius q̄ p̄mo p̄cus fuit et post
mod⁹ fecit se ipsum vendere et p̄cū dare in
elemosinas pauperum. ser. lxxi. B.

Item senex cū iuuene habuerūt cōem vitā a
semper senex plus habuit. Et cuiq̄ paupib⁹
dedit. Hoc quere. ser. cl. T.

Mechanicus q̄ nisi vnū denariū habuit vo-
luit aliqd emere ad comedendū et eundē dena
riū dedit cuidā paupi p̄pter deū: a angel⁹ poz
tauit sibi. xx. solidos. hoc ḡre ser. cuj. A.

Mulier q̄ dedit paupi denariū dicēs. Vol⁹ ti
bi dedi q̄ de⁹ vnq̄ michi dedit. Hoc quere ser
mone. cl. P.

Ecclesia.

Diabolus scribit verba inutilia p̄olata in ec-
clesia. Exemplum. xvi.

Cum btūs martin⁹ ep̄s celebraret: tunc btūs Vricius ..dyabolū scribēte in re cto alia ep̄m quod fiebat in ecclesia loquendo videndo diuinum officium impediendo. Et dum deficeret charta: dyabolus volens illam in qua scripsit extēdere traxit cuz dēt̄ibus q̄ corrupta collisit caput ad murū vñ ruit sanct⁹ Vricius. Post missā arguebat eū sc̄s Martinus de eisu: ille dixit ei cām. Et cōturbatus dyabolus dixit q̄ scripserat ꝓba immunitatis ei⁹ et dissolutiones q̄ fiūt i ecclia sancti btūs Martini ꝓpicans ꝙ dei: oiū exhortatis ad cōfessionē coegit diabolū delere quod scripserat. Vide de hoc dē in loco orationis intendere fabulis oriosis. di. xxxv. qui in aliud.

¶ Quidam furari sunt in ecclesia ꝓ posimodū suspensi. Exemplum. xbij.

Ecclesiaz sc̄i martini fu

Eres inbrigātes quodā thesauros vna cum cruce ꝓciosissimis gemmis et auro decorata aspexerant: q̄ cum essent plures cruorem duobus cōmittētes ipsi cū thesauris abierunt. Mane igit̄ cum tm̄ sacrilegium ad notitiam ep̄i peruenisset dolēs valde: magnus de cruce ob possessionem ligni dominici.

Milites cum consilio canonicoꝝ p diuersas ꝑtes misserunt qui fugientes insequebant. Illi vero q̄ndē pozrabant p stratam publicā incedebant. Ad quos cum pueniss̄et milites nichil de eis suspicātes ꝓtēsierūt. Ip̄s ꝙ in quē pertransierunt fures a tergo aluenaut gressuz fixit ita vt alterat declinantes paludē intrarēt nec tm̄ inoris pedibus ꝓcedere possent. Altera vero die ꝓdicti milites cum fures pene i eodem loco et maxime iuxta calcando vidissent mirari dixerunt. Vbi sunt hoies quos heri hic dimisimus. Ad quos cū vnus clamasset boni homines male inedicis quare non ascendistis in strata cētā. Rñderūt illi. Vñ credim⁹ non vos solliciter iter nostrū: tūc vn⁹ ex militibus deo inspirāte dixit ad socios. Aliqd istud ꝓtendit fortūā rei: ꝛ tenearn⁹ illos ad qs cū deser. Verūt illi cruce paludi immersam. Interrogati ꝙ de loco vīderāt. Nos crucē tulim⁹ vbi sit scim⁹: ꝛ nisi certificamus te vita nr̄a ꝓpin⁹ q̄ ꝓpria. Dicūt ad ep̄m gra crucē ꝓmittit immunitas. Crus oīa reportat extra ꝓniciam fures p salvāt̄ur. Et qz iust⁹ iudex de⁹ nullū pecc̄m dimittit multū: ꝛ sepe pecc̄m punit pecc̄m ꝓmisit de die quadā trex ecclesiam illi gerētur i qua capti sunt et illi suspensi. her. Cesarius.

¶ Julianus apostata a sancto. Mercurio iter emptus est. Exemplum. xviij.

Julianus impator qui

erat apostata a fide christiana dum ad quodā ꝓelium ꝓperaret mandauit sc̄o basilio cesariēsi. episcopo vt sibi suoq̄ exercitui necessaria ꝓ.. res eccle nō essent sue: ꝛ ut deo militātiū nō ꝓdoiū. Cui in cun.. cū victualib⁹ ꝓ redimēda vexatiōe d.. ps̄ erat⁹ cesar ꝛ seruēs iurauit q̄ ecclesiam ecclia⁹ destrueret. Ep̄s ho ꝙ fidēs i dño et in regno cel. pīdio idicto ieunio ozōnib⁹ letaniis ꝛ elemosinis studebat cū omi ꝓplo ꝛ clero deū ꝓcari. Ep̄s ho i ozōne ꝓcerat⁹ ecclesiam suam btē ꝛginē dei cui ꝛa fidelit cōmendauit. Interim sp̄us ei⁹ vlq ad thronū dei rapit: ibiq audiuit Mariā de destructione eccle sue filio suo ꝛqulantē. Hic ab oib⁹ req̄rit q̄s velit sue immerā matri vindicare. Mox sc̄us mercurius martyr xp̄i q̄ in eadē eccla sepult⁹ ē ꝓ oib⁹ se obtulit ad vindicādū. Egressus igit̄ de tūba ꝛ armis suis indut⁹ ad exercitū pueniet ꝛ omnes oībus aliis sibi locū dātib⁹: ipse inhumanum hastā ꝙfodit. q̄ cupto ꝓpio sāguie ꝓfecit in castra dicēs. Vicisti nazarene vicisti. Et sic miserabiliter fugato exercitu expiauit. Hec ꝙ ozdinē ep̄o referēte ꝓplo ꝙ signo fiebat(nec sc̄i mercurii i sepulchro nec ip̄i⁹ arma q̄ pēdebāt in ecclia repta fūt: ꝛ post die dei i locis suis oia ecōuerso st inuēta. Reuertib⁹ de ꝓlio ꝓcessū de oib⁹ retulerūt ꝛ oēs gras egerūt ei q̄ liberat ꝛ salvat oēs sperātes i se. deponēs malos potētes de sedꝛ hūiles de inultu mūis sue hic ꝛ in futuro cū gloria et honore exaltat.

Miles q̄dam ꝓsēsentio cymiterium ozauit ꝓ animabus Exemplum. xx.

Vidam miles cōsuevit

q descēdere de equo suo i cymiterio et dicē ozōes suas ibi ꝙ defūct⁹ sepultis. Quadā āt die fugat⁹ ab hostib⁹ ut ꝓuenies ad cymiterū ozauit clerus genib⁹ flexis. Statim surrexerūt defūcti de sepulchris milites cū armis: ꝛ clerici cū stolis. Quo bise hostes fugerūt ꝛ facietes pacē cū militē narrauerūt eis qđ videbant. Eucharistia.

Ep̄s vidit vnū digne: alium indigne sumere sacramentum. Exemplum. xx.

Piscopus q̄dā cuz ax

Eilz duos de plebe sua viros adulteros nimis impudicis rogauit ꝙ dēbet si ita eēt agnoscere. Cū ꝓ⁹ oblationē ꝛsecratā vnusq̄sq ad cōmunē sacrā accederet ꝓ signoꝝ facies intelligebat bonos splēdi.. hūtes facies ꝛ alias pctōꝝ ātes facies nigras ꝛ spectebat ut cornua ꝛ ocios sāguine repletos. Alios ꝙ videbat claros facie ꝛ vestib⁹ albis.. duros. Cū aūt corp⁹ dñi suscepissēt. i q̄ndaz vultib⁹ nimē: i quoz ādā lūmā videbat: ut ēt cognoscerent de illis quoz crimia audierāt cōmonē illis ꝓponit ꝛ vidit vnū ex illis clara facie et honorabili albisq vestib⁹ circūdatū. Alios nigros ꝛ horribiles vultu. Et post q̄ diutius ꝓstetissent q̄z ꝓcepit illūmē quodā illustrabat talū ꝙ ēt fāma sonabat ozauit eros

…estensa fuerūt se edocerī. …angelꝰ dñi dixit ad eū. Oia q̄ audis … plis q̄ sūt. q; ille vnus adhuc i sor… …bus … maneret ⁊ in voluptate peccādi: ideo tm̄ū nigrā flamma fuccendi vidistī. Alter vō silis illi quē erat sicut audieras sed ideo illuz clara facie illustrari vidistī. qz recordatus de hoc qđ prius fecit. ⁊ renūcians illis opib⁹ cū lachrymis ⁊ gemitibus dei miam postulauit: p̄mittēs si p̄terita illi fuissent remissa petā biteri⁹ ad cadē nō rediret. ⁊ ideo poznibus criminibus deletis ad hanc gl̄am quē vidistī puenit. Cū aūt eps de dñi gl̄a miraret eo q; non solum de rozmētis tam turpē hoiem erripuerit sz etiam tanto honoze decozauit. Rñdēs angelus dñi dixit. Nō miraris hō ci es. nam dñs noster ac pius naturaliꝰ bonꝰ et misericoz est cessantibus a pctis penitentibus p confessionē non solum rozmēta dimittit: sz et honoze dignoscit. Si ei deus dilexit mundū vt vnigenitū suū p peccātibus destinaret ⁊ p ipis daret ad mozte. Qui g̃ dū inimici eius essent mozi pro ipsis elegit. Promagis q̄n̄ ppzij eius fili erūt Hoc g̃ scias qz nulla pcta humanā bonitatē dei vincit: sed tm̄odo p pniam vnusq̄sq; ea q̄ p⁹ fecerat abolet vala. Misericoz es dñs infirmitatē hūani gn̄is scit ⁊ passionē ⁊ dyaboli fraudē ⁊ malicia et cadētibus q̄dē hoibus in pcta tanq̄ filios saluandis ꝓpter emēdationem. Penitētibus ꝯ tanq̄ filios languidis cōpatit ⁊ mox soluēs pcta eoz. Justis aūt p̄mia tribuit. Audiēs ergo ep̄s mox miratus est nimis et glorificabat deum.

¶ Quidā accessit ad sacramētū ⁊ta phibitio nē sacerdotis. Exemplum. xxj.

QUidam sacerdos vidit quēdam pctōrē sibi ꝛfessum non bene contritum: qz non habuit voluntatem abstinēdi a pctis: ⁊ sacerdos phibuit eū a sacramento: ⁊ sup hoc fuiole accessit: dixit ei sacerdos Judicet deꝰ iter te et me dās ei corpus xp̄i ⁊ sanguinem guttur ei est ruptum ⁊ exiuit corpus xp̄i: ⁊ ille expirauit.

¶ Sacerdos malus cum difficultate sumpsit corpus xp̄i. Exēplum. xxij.

SAcerdos q̄daz secularis dum quadam die celebraret missā alius afflictōs vidit in patena tempore cōsecrationis nō spēm panis: sed infantis. Quē cum sacerdos leuaret sumeret cepit infantulus ille facie auertere: ⁊ ne sumi posset manib⁹ ⁊ pedibus reluctari: ⁊ nō semel iste hō deuotus hoc vidit sz sepius. Cui idem sacerdos quadā vice dixit iter cetera. Quoties sumo corpus xp̄i cū tanta difficultate sumo q; ego mirari nō sufficio. Cui ille. Consule vt corrigas te. hoc nā et ego vidi de te. Ille sacerdos correxit se. ⁊ cum postea celebraret visus est ille infans ab illo deuoto hoīe iunctis manib⁹ ⁊ pedibus cum cōmastocrate illabi in os sacerdotis.

¶ Plaga sacerdotum indigne celebrantium Exemplum. xxij.

SAcerdos lubricus et immūdus corp⁹ xp̄i quasi quotidie pollato ore sumebat: et vide vindictam dei. Os ei circa nasum ⁊ mentū est ꝛsum ⁊ lingua cōputruit: ita vt vix pre fetore posset ab amicis suis sustineri: sic et sacerdos i gallia fuit cuꝰ manꝰ i missa sup altā extense igne celesti vsq; ad cubitos sūt cōbuste. hec Guill.

Sacerdos quidam dubitauit de sacramento. Exemplum. xxiij.

SAcerdos quidā valde devotꝰ beate ꝟginis marie de sacramento altaris dubitauit. Vnde assidue eam invocabat vt ei subueniret Cui missā celebrāti hostia aūt Pot nē dispariut. Admirās ⁊ pterritus de hoc btā ꝟgo sibi apparuit filium tenēdo in vlnis: cui etiā dicebat. Ecce eū quē puellis puerpera peperit. ecce quē in sacramēto cōfecti ecce quē tuis manib⁹ tenuisti quē trāgēdo ⁊ leuando cūctis oñdisti: quē in sacramento manducas ⁊ bibis: ecce filiū meū tibi tradō ⁊ deuote ⁊ reuerēter suscipe: ⁊ sic deposuit puer pulcherrimū q̄ subito trāsfiguratꝰ in hostiā panis quē sacramentaliꝰ sumpsit: et sic omnis dubitatio in eo cessauit.

Mulier quedaz dubitauit de sacramento. ¶ Exemplum. xxv.

BEatus gregoriꝰ cuidaz matrone corpus xp̄i dedit dicēs Corpus dñi nr̄i ihesu xp̄i pficiat tibi in vitā eternā mulier lubrisit Beatꝰ Greg. manū retraxit i quirens ab ea quare risisset. Rñdit illa. Qz panē istū quē pinsui corpꝰ xp̄i appellas Beatus Grego. ad effugādū mulieris incredulitatē ozauit ⁊ hoies ozare fecit: ⁊ mox hostia mutata est in carnem ⁊ sic mulier ab errore reuocata est. tunc beatꝰ Gregoriꝰ iteruz ozauit: et tunc ad pristinam formā redit ⁊ sic matrone dedit hostiam que eā intantum cōfirmauit in fide vt postea nūq̄ recidiuaret; sed firmit̄ crederet: ⁊ sic saluata est.

¶ Puer nouem annoruz cōmunicatus est in extremis. Exemplū. xxvi.

PUer q̄dā cū infirmaretur sp̄ūscrō inflatꝰ corpꝰ christi sibi dari petiuit. Cūq; ei parētes ꝛpescerēt ille fortiter clamauit. Date michi corpꝰ dñi date michi corpꝰ dñi. Relatū ē igit̄ ꝟbū ad sacerdotē Qui cū diceret nō esse securū tali puero q̄ nō intelligit q̄d petit date corpꝰ dñi. hostiam detulit ei non cōsecratā: quā cū ei porrigere vellet dixit ei Ecce hoc ē corpꝰ dñi: vt dñs ex ore in

ſacrum perficeret laudem et detrueret perfidiā multorum qui de eodem ſacramento male ſentiunt; inſpirauit puero vt reſpōderet Quare vultis me decipere non eſt corpus dñi qđ eis vobis offertis. Ad quod verbū ſacerdos admiratus et puero aliquid diuinum inſpiratū eſſe: et ſacrā cōfectionem attulit quam ille puer ſatis deuote accepit. Hec Celarius.

Chriſtus ſpōnaliter cōmunicauit mulierem.

Exemplum.xxvii.

Femina quedaz deuota quodā tpe deuenit nimis cōtriſtare de ſideranſ gēam eādem a ſacerdote ſuo ſibi impoſteri humiliter et inſtāter poſtulauit A quo repulſa pauſa dicēte illo nō debere latras femias pro libro ſuo cōfitere; ſed ſtatuto tpe: que fecit et ingemuit Cuius ardozē ſum mus ſacerdos attēdēs nō diu paſſus eſt eam ſtriſtari a deſiderio ſuo. Eadē enī nocte cum ſtrato ſuo ſacēs vigilaret et oīonibus vacaret ſaluatoz ihc' xps sā multo ſplēdoze cubiculū eius ingreſſ' pīrīdē in q̄ corpus xpi in eccliā serōdi ſolebat ppziſ manib' poztabat eratq; circa eū fragrantia miri ozdinis et multitudo angelox in circuitu eius. Cūq; illa brā mulier. ad tātā gliam ſtuperet: ſtans coza eo dns ait Quia ibi ſacerdos ille corpus meum negauit. ego manib' meis te cōſecrabo: qđ et fecit hoſtiam vnā de pīrīde tollēs; eam cōſecrās ſicq; diſceſſit. Hec Celarius.

Femina qđā cozpozalit cibo abſtinuit de vna dominica ad aliam. Exemplū.xxviii.

Femina quedā erat ſolita ſepe cōicare: et ex pmiſſione ſacerdot' ſingul' dieb' dñicis: et ſuz ſtēbaſ de dñica i dñicā de ſacra cōfione. nec Et corpozalē eſcuit: et hoc ſacerdos indicauit eēo Et eā ſicut bīr pzudens volēs pbare ne aliqđ falſacie ibi eēt ait ſacerdoti Da ei hoſtiā nō conſecratā p cōſecrē qđ et fecit ſacerdos ſtatim illa cepit miſerabiliter eiulare et eucuerit ad ſacerdotē et dixit ei qđ vidiſſet gras Quo intellecto ſacerdos dedit ei verū cozp' dñi. Hec Celarius. Diabolus legatus ē ab obſeſſo p ſacramētū cozporis xpi. Exēplum. xxix.

Sacerdos quidā cuiuſdā demoniaci os aperuit: et hoſtiam non conſecratā impoſuit ſcipiēs vt in vita illi' hoſtie exiret qui demoniacus hoſtiā hēntibus diſcerās dixit. Nō exibo ppt illuz panē nō cōſecratū Sacerdos poſtea hoſtiā cōſecratā miſit in os demoniaci dicēs In nōe ihu xpi' ſacramēti exeas. Cui diabol' rndit. Hoc eſt verū cozp' xpi quod ſuſtinere non valeo. iō ſū ab illo homine cecedo.

¶ Alīi teſtantur ſacramento euchariſtie.

Exemplum.xxx.

Dleban' ſcti Jac cū deferret cozp' dñicū ad cādā ikiemū obuiā habuit i platea ſactis frumēti onerator q̄ tota lupiozē platea occupauerūt. Et cū dīr ſcholar' q̄ ate eū poztabat lucernā prāſiſſet timēs pleban' : q̄ ſenex erat ſtipticaci i lutū eū ſacto ait. Quid eſt quod agitis aſini nunquid cōſideratis quē geſtē in manibus meis ſtatim diſcedite: date honoꝛez creatoꝛi veſtro Et ſtatim oēs aſini ſteterūt et ſimul deſcēderunt: et cum deſcēſus eſſet laboꝛioſus: ſacerdōs non ſunt lapſi de aſinis.

¶ Equus: bos: et aſinus cognouerūt chriſtum in ſacramento. Exemplum.xxxi.

Uidā epūs deuotus et q̄ qđā hereticī' peruerſus ſeimatem obligauerūt de ſtate cozpis xpi dñi euchariſtiā ſup auenā in doliū poſuerūt Et adduxerūt equum et bouē et aſinū qui pa bulū nō tangētes: ſz potius genua flectēces dominum tanq̄ cōtione brēues adozauerunt. Quo viſo hereticus fidelis effectus eſt. Eſa. i. Cognouit bos poſſeſſoꝛē ſuū: et aſinus pze ſepe dñi ſui. Iſrael aūt me nō cognouit: et populus meus non intellexit.

¶ Equus iudei cognouit xpm in ſacramēto Exemplum.xxxii.

Sacerdos quidam cū iret ad cōicandū quēdā infirmum iuuenem obuiaz habuit eqtatu nobili equus flexis genibus ante cozpus xpi ſtimulat' calcaneis' a iudeo ptranſire nō potuit donec cozp' xpi poztatū ſuiſſet vbi vox de celo ſtonuit dicens. Agnoſce creatoꝛem tuuz quez tu negaſti natum de virgine. Unde iudeus cōpunctus i chriſtum credidit et baptiſmum ſuſcepit.

Mulier quedam poſuit cozpus xpi ante porcos. Exemplum.xxxiii.

Albertus de pruſſia epūs refert q̄ quedaz mulier chriſtē epūs ecē benit ad eum confitēs q̄ dyabol' non pmitteret eā credere in ſacrm altaris q̄ ibi eſſet verū cozp' xpi Et ergo cū acceptiſſet ſpm et ātē porcos in ſtilicis poſuiſſe ecce micū o porci genua flexerunt et adozauerūt ſacrm. Hec autem miſera voluit pl' experiri poſuit cozp' xpi ſup beru et aſſanſ iuſſit ignē tanq̄ aſſaturā: et ecce gutte ſanguinis ab ide fluere ceperūt. Hoc facto miſera adhuc non cōtēta accepit cozpus xpi et fodit in terrā: et ſanguis nimius ſuper foſſā emanare cepit quaſi extra terrā ebulliēdo. Ad qđ tūc cōpuncta eſt et credidit verū cozpus xpi eſſe i ſacramento altaris. Et epūs ſupradicto rcēſſa eſt petīm ſuā et perpetuā pniam ab eo ſuſcepit.

¶ Puella quedā diſparſit cozpus chriſti ſu-

leua. Exemplum.xxxiij.

Uit in ilula scti Jacobi

puella obsessa laica. Cū requisitus diabolus a quodam sacerdote cur tanto tpe tam crudeliter eādē puellā exqret: p os puelle rndit. Wñ ar optime pmerunt Et sacerdos. Quare. Qui diabolus. Ipsa altissimū super olera seminauit. Qui cū ꝺñū minus intelligeret: nec ille exponere vellet; sacerdos feminā adiit qd de ea diabolus dixerit exposuit: monēs vt nō negaret si intelligeret. Que statim cōfessa est culpa; dicēs. Verbū dñi intelligo; qđ tñ nunq̄ hoi p me publicatū est. Qñ in nēcula erā ⁊ hortū ad colendū suscepisse noctē q̄dā mulierē vagā hospitio recepi. cui cum vāna horti mei exposuisse: allerens olia olera ab cruce deuocari: rñdit: bonā te instruā me dictā: accipe corp⁹ dñi ⁊ mitte illud: sicq̄ sup olera spargas ⁊ statim lues cessabit. Ego miser cū maior cura erat de horto q̄ de sacramēto: cū in pascha corpus xpi sumpsissē: ⁊ extractū de ore recessem sicut erā edocta. qđ olera ibus erat in remediū: michi teste diabolo factum est in tormentum. Hec Cesarius.

¶ Boues in agro cognouerunt christum sub sacramento. Exemplum.xxxv.

In villa quadam fures

ecclesiam in nocte effringētes: inter cetera etiaz scrinū cū corpe xpi inde tulerūt. Qui cū nichil in eo pter reliquias ⁊ pixidē cū sacramēto reperissēt: nichi de eis curātes eādē pixidē sup sulcū agri ville p̄xim̄ ponētes cōfuse recesserūt. Mane igit cū rusticus cū aratro ⁊ bobus in eodem agro arare vellet; sentiq̄ aialia ruxta pixidē suspendo sterterunt Quos cū aratoz stimulare vellet p cedere: nunc recalcitrādo: nūc exhorbitādo terr⁹ ait Quis diabolus in bobus istis est. Nō em̄ clare videre poterat; qz ante ortū dicebat Diligēti⁹ aūt circūspicies deprehēdit āte pedes boum pixidē ⁊ scrinū ecclie tante illā: tūc cāmere bellionis nō ignorans oibus i agro dimissis in villā cucurrit: tam sacerdoti q̄ ceteris que acta sunt referens. Tunc oēs simul i agrum descendentes cum cruce et thuribulo ⁊ cereis corpus dominū eum reportauerunt. ⁊ fecerūt eucharistie altare. Exē.xxxvi.

Ulier q̄dam cum apes

nutritas nutriret: ⁊ ille non p̄cerent imo passim mozerentur. Et cum ptra hoc remediū circūquaq̄ q̄reret dictū est ei q̄ corp⁹ dñi cū int illas locaret: mox lues illa cessaret. Que ad ecclias ābulās ⁊ se cōtarēsi mulās corp⁹ dñi sumēs stari a sacerdote rece dēs extraxit: ⁊ i vno alueolo illud locauit Mi ra dei potētia. Animalia creatozē suū agnoscētes de fauis suis dulcissimis hospiti suo dulcissimo capellā mire structure fecerūt in q̄ alta re eiusdē materie erigētes sacratissimū corp⁹ sup illud posuerūt ⁊ būdixerūt dñs oīb⁹ eozū Mozocellis; ꝺo tpis cū semia p̄fata idē vasculū apperuisset: ⁊ tā dictū ozatozū cōspexisset expauit curreq̄q̄ ad sacerdotē q̄rella est ei oia q̄ egerat ⁊ viderat. Tūc ille assūptis secū parochianis suis ad vasculū venerūt. ⁊ apes cōuocātes ⁊ in laudē sui creatozis bōbizātes abierūt. capellule pārietes fenestra tecta cāpanile: altū altare admirātes: corp⁹ dñicū cū honore et glia ad ecclesiā tulerūt. Hec Cesa.

Eucharistia ostendit potentiam suam in aqua. Exemplum.xxxvij.

Empore illo quādo manifestari ceperant hereses albienses

q̄dā maligni victute diabolica fuisse ti quedam signa ostēdēt q̄b⁹ easdē hereses conuincerent; qz ⁊ aq̄s ambulauerūt ⁊ i aqua nō fūt submersi. Cernēs hoc sacerdos q̄dā catholic⁹ corpus xpi cū pixide ad flumē vbi illi populus suus oīderūt et ostēsuri erāt vtutes de portauit. Dixitq̄ in audientia oīm. Aduro re diabolo p eū quē manib⁹ porto ne in hoc flumine ad hui⁹ ppli submersionē exerceas vtutes tuas et fantasias. Post hec verba illis hesitātis sup vndas fluminis ambulantib⁹ vt pri⁹ sacerdos tuchat⁹ corpus dñi in flumē intrauit. Mira xpi potētia: mox enim vt eleme tū tetigit sacramētū fantasia cessit vtati: et heretici statim plūbū descendētes in p̄fūdū fūt submersi. Dixisse vero cū sacramēto statim ab āgelis sublata est. Videns sacerdos hec oia de miraculo exultauit: quidē de iactura sacramēti doluit. Totā vero noctem in lachrymis et gemitu trāsiens: mane pixidem cum sacramento reperit super altare.

Eucharistia ostendit potentiam suam in terra. Exemplū.xxxviij.

Quleban⁹ scte colūbe

i colonia cū i q̄dā sollēnitate pascha celebraret; ppt⁹ cōtigit hostia de manu eius lapsa cecidit sup pauimētū laterib⁹ stratū. Vt aūt de⁹ ostēderet se dñz ire sicut ⁊ maris mox vt hostia lapidē tetigit lapis ille duricia cessit itaqꝫ circul⁹ ⁊ lutē i illa apparet quēadmodū sigilli molli cere impressē.

Eucharistia ostēdit potentiam suam in igne. Exemplum.xxxix.

Empore quodaz ecclia

quedam exusta est Cumq̄ oia q̄ crema ri poterat in cinerem cuissent redacta solē pixidem cū corpe xpi illesā sup altare reperierunt. Qđ p miraculo magno sicut reuera fuit pluribus referētes: glorificabāt eū q̄ sic honorificauit suū sanctū sacramentum.

In discipulo de tpe.

¶ Quidā vidit aliquos nigros: aliquos sanguinolentos: aliquos claros ⁊ splendidos ad

sacramentū spi accedere. hoc quere in discipulo de tyeser. xlvj. R.

¶ Quidam cognouit ppriam uxorem sabbato pasche. et i die pasche eq̄ cōicare voluit corpus xp̄i exiuit de ore ipius. Hoc quere de tēpore. ser. xlvij. M.

¶ Itē quidam post cōicationem ad tabernam iuerunt; et quō suffocati sunt a sanguine ppio. Hoc quere ser. lij. M.

¶ Itē quidam habuit magnam deuotionem ad sacramentū; et in agone non audiebat sumere ppter uomitum. et petiit eucharistiā sibi poni sup pectus suū. Hoc quere ser. lxxx. Q.

¶ Meretrix q̄ iuit p iurū et adorauit eucharistiam; et xp̄s de pixi de dixit ei. Ego ignosco tibi ola pcā tua. ser. lxxix. P

¶ Itē miles q̄ ozauit q̄nq; pater noster quō p eribus uixit i patibulo. ser. lxxx. M

Excommunicatio

¶ Excōicatū fulgur ptransit. Exemplū. xl.

Quidā excōicatus cōtumax ecclīam btē ḡgis intrauit; quem mox fulgur ceteris illesis interfecit.

Itē quidā excōicat⁹ penitēs mortu⁹ fuit añ cuius absolutionē corp⁹ illi⁹ nigrū ut pix apparuit. post absolutionē apparuit albū ut nix

¶ Sacerdos excōicauit uiridariū et non pduxit amplius fructus. Exemplum. xlj

Cum dña nobilis mē dutis burgūdie emisset uiridariū valde pulchrū a quodā sacerdote. Cū essent arbores pulchre et terra bona et pinguis nullū fructū gerebat. Cum autē q̄reret ab incolis q̄ posset esse cā q tpe uiridariū ipius erat fructus non pduceret dixerunt ei q cū sacerdos dñis diebus celebraret missam tēpore fructuū iuuenes relicta missa ecclīa colligebat fructus et dissipabāt clausuras et arbores. Cum de hoc monuisset sacerdos eos; sed nollēt desistere excōicauit uiridariū ne de cetero gereret fructū; et ex tunc fructū nō gerebat. Tūc predicta ducissa fecit uiridarium absolui. Poenitente dicto sacerdote ut fructū ferret de cetero consuetum. quod et fecit. Unde etiā habet Mat. xxi. q dominus iesus maledixit ficulneę; et ita cum arsit; quia dñs iesus xp̄s dedit potestatem ligandi et soluendi sacerdotib⁹; dicens. Quod cūq; ligaueris super terrā erit ligatū et celis.

In discipulo de tēpore.

Comes quidā qui exemplit excōicationē quō abbas panē albū excōicauit in conspectu illius comitis; qui statim factus est niger et nullibus. Hoc quere in discipulo de tempore. ser. lxix. J.

Item papa Grego. excōicauit quendam ciuem qui cōtēpsit excōicationē; et statim circuierunt uidos suos de domo illi⁹ transmulerunt ad aliā domū et post absolutionem repierūt. Hoc quere in discipulo de tēpore. ser. lxix. M.

Item quidā eps excōicauit passeres; maculauerūt ecclīam sancti Vincentij. et eo aliquis passer ibi postea ut ad ecclesiam tum moritur. ser. lxix. M.

Item sacerdos concubinarius contemptis suspensionem et excōmunicationem et q̄dito accessit ad celebrandum diabol⁹ suffocauit eum. Hoc quere ser. xxi. M.

Excusatio.

Puella quedā iuit ad cāpū et diabolus in spē hois dilusit eā et post modū dixit diabolus suasit michi: quere ser. xxxi. R.

Exemplum.

Qui peccauit exēplis aliorū. Exemplum. xlij.

Quidā episcop⁹ nomine

Leopoldus: solo quidem nomine episcopus: opere autem tyrannus. Hic cum esset uanissim⁹ nichil in se hōs pietatis uel religionis: quodā tpe dicebat et german⁹ suus nobilis. Vñe epe multū scādalizatis nos laicos malo exēplo uestro ātē eētis eps aliqs deū timebat; nō nichil de eo curat. Cui ille ēndit. Frēs duo erāt uicini; ex q̄bus un⁹ exēplo alteri⁹ peccauit. mortui añ fūt ābo et ducti ad ifernū. Cū igit eēnt i tormēt. un⁹ alteri dicebat. Vae tibi q; tuo exēplo puocat⁹ ad peccandū meruisti hūc locū. Cui alter. Bone uicine si tibi amplius placz sedes mea trade michi tuā; et ego dabo tibi meā; sic dico uobis fratres q̄ uenerimus ad infernos si uideberī uobis sedes mea honorabilior q̄ uestra: ascendite eā et ego recipiaz uestram. Respōdit ille. Valde consolatio hec est. Hec Cesarius.

¶ Exemplum bonum puocat malos ad penitentiam. Exemplum. xliij.

Beatus dñicus quadam uice cū iret cum aliis religiosis sacerdotibus ad disputandū cū hereticos; et dubitaret de uia q̄ ceperūt a quodā q̄ credebat catholicū; inuenerunt hereticū erat. Oratione inq; et liberē nō solū uiā ostendā; sed etiā uos illuc pducā. Dixerūt ei q̄ deus q̄ quodā nem⁹ fecit eos itātū malicios esse errare: q spinas et uepres ducēdo q pedes eoꝝ et crura fuerūt sāguine cruētata. Ille dei patiētissime hoc ferēs; et in quādam ditatē pcumpēs oēs ad laudē dei et patroni hortatus est dicēs. Charissimi spate i dei uictoria nobis pueniat. iā enī pcā nostra sanguinē purgant. Ille q̄d hereticū ceptū rabilem et letam eoꝝ patriā et uiri dei bonis et exēplis bonis cōpunctus fraudis nena detexit et hereticam abiurauit et uitam laudabilem postmodum duxit.

In discipulo de tempore.

Latro cui inuenis mōachus seruiuit i claustro. et comedit panē et aquam in pnitia ipsius tronis. quō ppter bonum exemplum

ꝫ lateo ille bonus homo factus est. Hoc ..e in disci. de tpe ser. li. J.

Quidã audiuit de nocte i lecto suo fratres ordinis ꝓdicatoꝝ claccritec cantare i ..ꝛto; et sic ꝫ pũcctus ordinẽ intrauit. sermo. ij. xiiij. J.

¶ Capitulum de F.

¶ Festa. Quidam induxit fenum in die dominico. Exemplum. i.

QUidã ductus ad penas inferni ituẽdas sibi vidit planctũ fe/no oneratũ ꝫ dictũ est ei: opꝛ q tantũ fenum i dorso tuo comburaꝫ. eo q dñico die duxeris ille/sciens illud esse phibitũ a sacerdote. Ille aũt reductus postea ad pniam ꝛflectus est pec cata: et factus est vir bone vite.

¶ Quidam in sabbato horabesperaꝝ cessauit a laboribus. Exemplum. ij.

IN theutonicepti⁹ mi les quidã deponẽdam herbã de prato cũ/duxerat calcato. ꝫ Illis ergo calcãtibus vbi tps vesptinũ aduenit/p vilias in circuitu pul sabaꝫ ad vesperas ꝫ mox vnus ad socios' calca/tores inqt. Desistamus ab ope: qꝛ iam vespe compulsantur. sed cũ illi nollent: immo magis verbis confunderẽt amonẽtẽ. ipe mox ope re derelicto ad vesperas iuit. Tercio aũt die ad opus imperfectum cum ceteris rediẽs vidẽs q̃ ante cedẽtib⁹ alius se falcare posset⁹ opoꝛ/terat: ꝫ ꝓpter hoc ab omnibus est derisus. Pa/tienter vero ferens risus oim et cachinos vbi manus ad falcem posuit ante se pẽdentem in furculo graminis dragmã mire pulchritudis siue fartitudinis aureã mox inuenit. Curuatis ergo genibus deum bñdixit. Quo clamante cõ currerunt socij: concurrit et ꝓxi dñs: videns diuinũ miraculũ: scripturam nobiles litteratus in nummo voce paterna legẽs: hoc interptari potuimus continebat. Manus dei me compe/git et in domum redegit pauperi: qui non fe/git diem festũ celebrem. Hanc dragmam ergo a pauꝑe emit: ꝫ postea multis ad rei geste ꝓ/bationem ostendit.

Quidam in die festo induxit triticum Exemplum. iij.

1 VIdam' rustic⁹ duxit' tri/ticum de campo in quodã die festo in horreum ꝫ ex permissõe diuina ignis/im horreum cum tritico consumpsit.

Item aliud miraculũ scribit Gregoꝛi⁹ thuro/ſ. Cũ ꝑdam rustic⁹ i die festiuo arare vel ..et. ꝓtin⁹ ꝛtractis digitis manubꝛiũ securis cũ q̃ vomerẽ mũdare volebat ei⁹ dextre adhe/sit. Sed post duos annos in ecclesia sancti iu/liani ad eius ꝓeces est sanatus.

Rustica que coxit panem in die festo. Exemplum. iij.

O VIdaꝛ rustica coxit pa/nes in die festo ꝫ totu ꝫ panis sangui/nolentus est effectus: in signum offen/sionis: quia festum celebꝛe infregit.

¶ In discipulo de tempoꝛe.

Tpe mopsi quidam i die sabbati colegit ligna ꝫ ex ictu dei lapidat⁹ est. Hoc q̃re in discipulo de tpe ser. cliij. F.

Item duo sacerdotes quoꝛũ vn⁹ celebꝛauit festa ꝫ satis habuit ꝫ alter non celebꝛauit: ꝫ semp i penuria dixit. quere ser. cxbij. H

¶ Fides.

Sacerdos catholicus ad pꝛobandũ fidẽ ab igne non est lesus Exemplum. v.

QUat q̃dã deuotus sacer/dos qui quendam doctoꝛem mantches cum inducentem populum simpli/cem sed quia erat verbosus nimis et cõcludere eũ verbis non poterat: oibus audientibus dixit. Accendite ignem lignoꝝ in medio platee ꝫ ambo intrem⁹ in flammã: ꝫ si quis nostrũ nõ fuerit combustus hui⁹ fides vera esse credaꝫ q̃ cũ diuisset: ille deuot⁹ sacerdos valde pla/cuit ppl'o: ꝫ ꝛtinue ignis accendit: tũc sacer/dos apl'icos hereticũ cepit eũ secũ trahere ad ignẽ. non inqt ita nõ ita: ꝫ vnusq̃sq; nim singulariter ingrediaꝫ: ymo tũ tu debes ire/re: qꝛ hoc tm impossibile. ꝫ sacerdos noie xpi consignãs se ipꝫ: medias flãmas est ingress⁹ Ignis ꝛo huc ꝫ illuc dispergitur fetit ille in medio ignis in noie dñi in nullo penit⁹ lesus Videntes autem ppl'i xpiani. cũ igenti admi/ratione exclamauerũt et benedixerũt deũ di/centes. Mirabilis deus in sanctis suis Cepe/runt aũt purgere hereticũ vt itroiret i ignem At ille reluctari cepit ꝫ subtrahere se. Tũc cõ/pꝛehẽdentes eũ turbe intecerũt eum i medio ignis: ꝫ statim circundãs eũ flãma atq; vꝛes semiustum reddidit. Et illum q̃dẽ hereticum popul⁹ cum confusione ex vꝛbe eiecit clamãs ꝫ dicẽs. Viuẽs ardeat seductoꝝ. Illũ vero as/sumentes secum ꝫ benedicentes deũ ad eccle/siam cum honoꝛe ꝓducunt. et sic xpiani facti leta.. i et heretici confusi.

Ad confirmationem fidei catholice mõs mo/tus est de loco suo. Exemplum. vi.

QUinctiꝰ in speculo histo/riali scribit q; anno dñi. M. ccxxv. Caliph⁹ rex tartharoꝝ conatus extir/pare xpianos de regno suo: qꝛ xpiani mirꝛ/hitabant iter paganos ꝫ vnus de consiliariis suis cõsulit regi vt eos vincere et ex euãgelio Nam xps de xpianoꝝ loqut⁹ est. Si q̃s xpia/nus nõ hesitauerit ꝫ dixerit mõti huic tollere et mittere in mare fiet et. Qui cũ vocauit oẽs xpianos q̃siuit si ꝛba xpi ꝫ euãgelii vꝛa sit Rñdentib⁹ oibus: sic statim comminatus est

eis q̄ nisi infra decez dies hoc factis oñderēt
oēs perirēt. Tunc ep̄i ⁊ sacerdotes cōuocaue=
runt xp̄ianos: ⁊ indicto ieiunio p̄ triduū et ora
tiōibus intēdētes rogauerūt dñm ihesum xp̄m
vt suis fidelib⁹ succurreret. Et reuelatū est cui
dam epō deuoto viro q̄ sutor monocul⁹ dign⁹
eēt illa ōba p̄ferre ⁊ ppl'm xp̄i de piculo eru
re. Qui ex humilitate renuit et se peccatorem
asserit. tñ ex obedientia p̄cepto se submisit et
xp̄iani ex vna pte steterūt et crucē xp̄i secum
habuerūt: ⁊ rex Caliphus ex alia parte cū po
pulo suo qui fuerūt parati ad occidēdū xp̄ia=
nos. Ozauit aūt sutor flexis genibus ne xp̄s
tot xp̄ianos necari permitteret: ⁊ p̄cepit mon
ti vt se tolleret: quod et statim factuz est. Quo
viso rex baptizat⁹ est et plures cum eo: ⁊ sic fi
des robozata ⁊ augmentata est.

¶ Hereticha virtute fidei mutus factus est
Exemplum. viij.

Quidam fidelis deuotus

q̄z idiota cuius fidē q̄da hereticha a=
tutus valde irritare conabatur: sed fi
delis dedit se ad orationes: ⁊ oculis in celum
erectis dixit ad hereticham coram oibus. Pre=
cipio tibi i virtute fidei xp̄iane ne cōtra eā ali=
quid exp̄mas vel blasphemes. Qui mox mu=
tus coram oibus effectus est. Vnde xp̄iani sunt
multum letificati heretici vero confusi.

¶ Simplex ep̄s vicit hereticum ⁊ phm̄ valde
magnum. Exemplum. viij.

Legitur i hystoria eccle

siastica q̄ cū plures phi; quenissent et
fidē xp̄i impugnarēt vnus erat inter
eos cui nemo resistere poterat; q̄z oia argumen
ta facillime solueba. Tunc simplex q̄da ep̄s
contra illum commotus petit audientiam.
Quē cum alij xp̄iani valde simplicē cognosce
rent; timere ceperūt ne in ppōnēdo deficeret
q̄z tñ ppter fetitatē eius non sunt ausi eum co
hibere. Qui arguendo illum philosophum p=
posuit chzistū docuisse diabolicas euitare fal=
lacias: et credere in vnum deum ⁊ xp̄m filiuz
eius: ⁊ symbolum totū dicēs phō: ait. Dic mi=
chi si sic esse credis. Tunc ille stati vt fidē ei
dixit ex ore eius illuminatus credidit ⁊ astan
tibus ait. Quandiu verba audiui ōba p ver=
bis reddibi: sed q̄n diuina virtus accessit vi=
stra non potui respondere; nec fidei xp̄iane am
plius grauicere; q̄z clemtio tā fide illuminat⁹

¶ Hereticus attactus ab obsesso statim combu
stus est. Exemplum. ix.

Rat q̄da hereticus astu=

tus valde q̄ timēs inquit ⁊ ebuit fin
xit se accepturz a demone: ⁊ sic ligatus
ad quandam ecclīam deduct⁹ est: ⁊ reputabat
quasi esset obsessus. Et erat ibi q̄dam clericus
veraciter obsessus et ligatus: qui subsequenti
nocte diuino nutu absolutus est a vinc=
aggregans mattas ⁊ stramina ac scāna c=
sup̄ negatum hereticū cumulauit. Lu=
fure credidit ille hereticus dissimulauit quo
usq̄ clericus ignē de lampade sumēs ebure=
re cumulū cepit ⁊ tunc hereticus exclamauit.
Ad cuius vocē exp̄gefacte custodes cum ignē
extinguere niterētur; clericus excepto gladio
quem casu iuxta lectū inuenit; oēs violenter
abegit; ⁊ hereticū combussit. Nec mora diuio
exacto iudicio clericus idem a demone libera
tus est. et plene solpes apparuit.

¶ Epīscopus hereticoz̄ simulauit se illumina
re cecum et curare. Exemplum. x.

Vidam ep̄s arrianoz̄

q̄ noie Cerula. videns q̄ exundebat cōti
bus ⁊ disputatiōibus catholicoz̄; de=
dit cuidam de secta sua quinquaginta aureos
sub cōpacto q̄ se secum fingeret ⁊ ab eo fuisse
illuminatū. Cū aūt transiret dict⁹ Cerula oēs
exercitu vuandaloz̄ ep̄is catholicis captiuis
clamauit dict⁹ hō. Audi me beatissime cerula et
aspice cecitatem meā et exp̄iat virtutez tuam
q̄z reddis cecis visum. surdis auditum lepro=
sos mundas mortuos resuscitas Tunc cerula
trahēs eū ad patrē. tangens eius oculos ait.
Secūm fidē nr̄am qua recte credimus i deū ape
riantur oculi tui ⁊ videas. Quo dicto oculi vi=
cti miseri hois inflari ceperunt ⁊ tantus dolor
eū arripuit: vt vix posset digitis fauces reprimere
q̄z oculi eius crepuerāt p̄ze dolore. Qui eiulant
oibus dolū detexit: et clamabat p̄riciens au=
reos dicēs. Ecce aurū tuū ⁊ redde michi visuz
Tunc hō vlus bono cōsilio clamans ⁊ etūlās
p̄iecit se ad pedes ep̄oz̄ catholicoz̄ abnegās
perfidiaz arrianoz̄. Tunc beato Eugemo ep̄o
crucē super oculos eius ponēte: sanitatē ⁊ vi=
sum recepit. Qō videns Honorius rex vuādo=
loz̄ nostanq̄z secta suā q̄ndi ⁊ fidē catholicā
exaltari fecīs dei diuersis supplicijs fecit cru
ciari. Quo fctō sol obscuratus est ⁊ dict⁹ Hon
ri⁹ a diabolo arrepr⁹ p̄pis dētib⁹ se lacerar
et tā dignā vitā hoc digno cruciatu finiuit.

¶ Hereticum demones extraxerunt de
Exemplum. xi.

Fuit q̄dā hereticus i p=

uincia vzabātie qui debebat combu
Cū aūt̄ petrus esset ad ignē clam=
uit. Adiuuate me. Et statim demōes extraxe=
runt eum de igne. Qui cum denuo fuisset p̄=
tus ⁊ fuisset temp liberat⁹: iam catholici di=
sputabant de fide. Supuenies aūt vnus p̄di=
cator dixit ep̄o. Faciat hoc portari corp⁹ xp̄i.
Qō cū factū fuisset: hereticus ad ignē p̄iec=
tus sicut p̄ri⁹ clamauit. Adiuuate me. Et de
mones respōderūt. Non possumus quia ma=
ior nobis supeuenit. ¶ Demones traxerunt
ossa hereticī de igne. Exemplū. xij.

Episcopatu bzixiensi

Joam erat q̄ p̄dicebat de scriptura contra abbatē tam q̄ quasi videbat iohānes baptista. Oēs quasi de tota p̄uincia current ad eū: & bonū reputabat se ille q̄ eum posset videre vel tangere vel loqui cū eo. Oēs credebāt eū sc̄m & cū erat hereticus magnus et puer hō. Mortuus & sepultus est hic nouitate posta q̄ diligēt̄ inquirens inuenit per testes fideles q̄ fuerat hereticus. Tenebant de sancto Hilario & aliis p̄udentib⁹ q̄ ossa eius ardērent. Postq̄ tecta fuerūt ossa in igne p̄ter p̄ter. Statim demones elenauerunt ossa de igne et tenebant ossa suspēsa in aere: non tñ videbant demones. Hospitales ceperunt clamare. Moriatur ep̄s. cuz ipsis cētū q̄ volebant ardere scīm dei ex iuidia. Ecce quō deus nē nō vult. Tūc ep̄s timuit fratres adūt p̄ortauerūt eū dicētes. Dñe nos sumus hic p defensione fidei: p̄parentis vos ad missam: q̄ deus ostendet aliquod miraculum nobis: ne fides sua periclitetur. Dixit autē ep̄s missam. Salue sancta parēs. Et q̄n eleuauit corpus christi tunc demones in aere clamauerunt dicentes. O Guido de lacha nos defendimus te q̄diu potuimus: sed mō non possumus plus: quia adest vnus qui maior est nobis. s. christus. Et ossibus cadentibus in ignē combusta sunt. et glorificata et fides p̄pter corpus christi.

Filij et filie.

Duo filij p̄miserunt patri suo plura suffragia p̄ salute anime. Exemplum. xix.

Quidam dives i articulo

mortis tres filios suos ad se vocauit & senior dixit. Nolite fili charissime multas possessiones vobis relinquo quas olim p̄cerauit quas debuisse p̄pauperibus erogasse & ideo formidatis ad purgatoriū ibo. dic q̄d datur pro anima mea. At ille plurima q̄ celebrationes missarū & largas elemosinas se factur⁹ p̄mittebat. Ille cētū p̄mittebat. Hos duos p̄landauit. Hoc dicto exiit tertius. Quicquid eūt a minore de eo deberet sperare At ille. P̄ nec vnū denariū, p̄mitto p te dabit. Et maledictōe sua p̄ suus filius ait. Dū vivis p̄ bona tua p salute tua distribue: nec committas michi nec alijs hēribus meis. possessores ei rex tuas. Facti quale te inuenimus: cū tu amore nr̄i te inducere nolis: vtilitatē ei suam vnusquisq; nr̄m q̄ te diliget: & de te amplius paruz curat: necesse licitus erit. Hunc obediendo fratribus p̄cepta fideliter audita: & diuitias suas q̄ptibus erogabat p salute p̄pria.

Filij pro bonis inuenūt parētibus. Exē. xiiij.

Blesus quidā cū ducerē ante domum cuiusdam ciuis qui edificabat in altum domū magnam & sup̄ba

p̄uocam erat obsessus. Cui erēt ibus cur ridisses respondit. Ille edificat quasi semper viturus debebat. et ego scio q̄ mala morte morietur ante noctē: q̄ interficietur. Hoc eo dicēte erat fidelis. & cū ab eo q̄reret cur ridisset rñdit. Q̄ ille moriet & relinquit diuitias suas quas cū labore acquisiuit alienis. Cui cū diceret q̄ haberet heredes q̄bus deberentur diuitie. Rñdit. Oēs sui heredes erūt sibi satis infideles quasi alieni essent quasi eis nūq̄ aliq̄ bonū fecit fecit: q̄ ille moriet et accipiet heredes pecuniā et obliuiscent eius. Et hoc dicto risit tertio. Et cum rex cā risus quereret. rñdit. Rideo de iusto dei iudicio: q̄ fiet illi diuitī sicut ipse fecit q̄ q̄n pater ipsius moriebat p̄misit q̄ patre suo soluturū debita sua que p̄ posse reliquit. & insuper dare largas elemosynas et sibi cōparare multas missas: sed mortuo patre nō dicum vel nichil fecit. Similiter fiet illi ab heredibus suis.

Quer dixit ad p̄rem suum. Sic te tractabo. in senio sicut tu tē tractas p̄rem tuū. Exē. xv.

Quidam dives & potēs tā senescēret mortuus vxore sua filio suo quē multuz diligebat tradidit vxorē. Qui ait p̄ri suo. P̄ cōmitte michi ois bona tua. vt sic vivas sine labore. Quo annuēte fecit et fertū i camera pulchra. Sed tū vxor inuēcula nō posset eū pati p̄pter tussim de nocte posset ex rogatu vxoris iacebat cū sub quodam gradu. Qui fuit tuss pauptatē et fetigus in hyeme clamabat ad filium vt daret ei de stū Tandē filius emit quattuor vinas: & dedit patri duas & sibi duas seruauit. Hoc videns filius paruus accipiēs illas duas vinas abscōdit in muro. Et dū diu q̄reret i domo & non inueniret dixit paruus. Scio vbi sunt. Cui pater. Cur abscōdisti. Qui rñdit. Ad hoc seruabam vt ops eret te in senectute tua fiat tu p̄rem tuum. Et ait p̄. Non amplius facies. Cui filius. Certe non tñ aut minus. Quo audito dixit intra se In caput meū illud redūdabit in senio idē faciet michi: exēplo meo inductus statim bonum pelliciū misit p̄ri p puerū filiū: & reassumpsit eū in domū suā. & exibuit ei oēm honorē et reuerentiā: & cum amplius multū pie tractauit: vt in hoc exemplo paruulus disceret quō ipse in senio suo tractare deberet. Hec Guillermus lugdunensis.

Due filie que repulerunt p̄rem in senio ab se Exemplum. xvj.

Quidam habuit duas filias q̄bus dedit oia bona sua tradidit eas maritis & post q̄ depauptatus est: tūc filie & mariti noluerūt ap̄tius p̄rem secū retinere. Vna eaz dixit. Vade ad sororē meā Et alia sibi dixit. Comedas vno die vt duab⁹ meēb. & tunc redeas ad sororē meā. Tandē pa

ctus per quēdā vbi celū fuit qui fuit vbi p̄z̄udēs
p archā p̄chzā ⁊ oznatā ab extra repleret cum
lapidib⁹ a vntra: et faceret eā poztare post se
ad ecclesiam oñica die qñ ppl̄s cōcurreret ad
missam qō ⁊ fecit. Qō videtes fozores. filiu
ei⁹ et generi amplius cōtendebant ad inuicem
vnus p̄e alio voluns eā seruare. Qua ratione
receptā ab vno vedit ei archā: sed tres claues
sibi retinuit: ⁊ p⁹ moztē gener aperiens archā
nichil inuenit lapides: et sic cōfusus est.

Pater q̄dam posuit malleum in ciuitate et
vedit claues pueris. Exemplum. xvij.

A Uidam p̄zdiues ha-
buit pueros quos nuptui tradēs di-
uisit eos diuicijs suis Tandem ille
depauperatus est ⁊ nō curab a pueris. Ille autē
conuocans pueros suos singulis tradēs clā-
ues p̄z̄scrinio in quo posuit malleū grauem
q̄si esset pecunia: retētā sibi vnā clauem ad
scrinium venire possent. dixitq; pueris Here-
des mei ⁊ dilecti mei estis. p⁹ moztē meā apta
tis scrinijs ⁊ inuenietis ibi vnā p quā scietis q̄m
vnicuiq; legauerim Ob hāc spē singuli certati
intrauerūt: honozauerūt: ⁊ inuenūt: p̄emq; dice
bat q nolebat diminuē de his q̄ erāt in scrinio
vt singul' traderet ad plenū q̄ eis ozdinauerat.
Post moztē suā apto scrinio inuenerūt malleū
et vnā hic retinētē: dign⁹ est hō ille ad caput
cō malleo pcuti q̄ tm tribuit pueris suis eisq;
cōfidit vt dilectis oib⁹ nichil sibi retineat.
Natura autē docet subuenire p̄ximis⁹ Ex. xvij

D Icit. Isidozus in dena
turis auium q circumtarum talis est na
tura q cum se affligāt⁹ cibum suum ei
bi subtrahāt: vt pullis pereant: postq; pulli
volare p̄nt ⁊ p̄dā capere ⁊ patientes mactet ⁊ affli
ctiōi parētū ⁊ pellūt eos mozari i nido vsq; dū
bñ valuerūt: ⁊ ip̄i ad p̄dā capiēdā volāt quam
eis vicē reciprocādo repoztāt: sic faciunt boni
filij parētib⁹ nō aūt sic faciūt pulli vultuzde
q̄b⁹ dicūt naturales q postq; diu laborauerūt
parētes eozū circūeūtes castra ⁊ cadauera cum
magno periculo ⁊ labore vt eos depascāt sibi
subtrahētes cibū postq; valuerūt pulli ⁊ con-
foztati sūt: tūc parētes ꝺberāt alis. nec aliq̄d
de p̄da sua dāt eis: ⁊ ꝺberādo coztico ⁊ alis: et
de nido eos exire cōpellūt Sic faciūt filij ma
li parētibus suis. In dilect. de p̄e.

Filius q̄ dixit. Si p̄ meus est in inferno tunc
suffragia nichil valēt sibi. si aūt in celo tūc nō
indiget. si aūt in purgatozio tunc ardeat vsq;
purgabit. Hoc q̄re in dilect. de p̄e ser. etij. T..

Itē de filio infideli cui bubo p̄silit in faciem
p̄p dehonestationē parētū. q̄re i ser. xxiiij. Z

Itē filia que p̄pter dehonestationē matris dā
nata est. q̄re in ser. lxij. B.

Itē filia que nutrierit matrem cū lacte p̄pzio
in turri. quere ser. xxiiij. W

Itē filius trahit matrē cū pede ⁊ ex p̄missione
diuina tē pes sibi ap̄ritat⁹ē cū q̄ matrē

Itē q̄dē inhonozauit matrē p̄p̄tā in
uitis oīs pueri defuncti sunt. q̄re ser. xxiiij. Z.

Capl'm de S. Gaudia cel: Diabolus fecit
ter castuere oēs penas oīm demoniū vt clari-
tatē dei adhuc leme⁹ videre posset.

Exemplū. i.

M Agister iozdanus frater
ozdinis p̄dicatozū q̄dā die dū transiret
ad quādā villā ad p̄dicādū rogatus est
a p̄p'o vt visitaret quandam obsessam: ad quā
dū accederet demō eū ꝺsalutauit: cū tū
mulier nūq̄ lras didicit. Inter cetera p̄dictus
magē ꝺsalutauit interrogauit demoniū. d. q̄re affligis
hāc mulierē: ⁊ q̄d delectaris in eo mozari. Cui
demō Ad hoc cogoz a creatoze meo: et ō alibi
eē nō possū. Ad quē iozdan⁹ Dic michi vbi vel
les eē si tibi optio daret. Ad quē demō Cū tā-
tus sis clericus⁹ ⁊ doctoz ecclie nolle re tā sipl'r
interrogasse. et adiecit Dic mihi ⁊ vbi tu belles
eē si tibi optio daret. ad quem iozdan⁹. Nusq;
eē vellē q̄m i celo. Et demō. Sic vellē ⁊ ego. Ad
quē iozdan⁹. Et q̄re marie velles ibi eē Demō
Pterea vbi respicerē illā claritatē creatozis
mei. Qō cum iozdanus audiret: q̄si extra se ca
ptus cozruit ⁊ flenit tādē ad se reuers⁹ interro
gauit eū di. Dic michi q̄d velles ide suffiere q
posses creatozis tui facie videre. Demō rñdit
Oēs penas q̄s oēs demones sustinuerūt a die
q̄ electi fuerūt de celo ⁊ etiā q̄s sustinebūt vsq;
in diē iudicij vellē sustinere vt possē videre se
mel claritatē dei sicuti est. Ad quem iozdanus
Credo te vnū eē de nobilioz ib⁹ demonib⁹ Cui
demō rñdit. Non⁹ sui de seraphis q̄ sēp assistūt
ante faciē dei. Ad quē iozdan⁹ Dic q̄ michi ali
q̄d de claritate vult⁹ dei ex q̄ tā ppe ei⁹ faciē
in celo vidisti. Ad quē demō. Nō sufficio tibi
de hoc aliq̄d dicere: cū etiā angeli q̄ si per⁹ clari
tatē ihuenī si eēnt in terra ⁊ vellent aliq̄d de
eius claritate dicere nō sufficerēt: dicā tibi tñ
aliquā sil'itudinē ex q̄ ppendere potes q̄m cla-
ra sit facies dei⁹ dixit. attēde si oēs gloziosi pa
triarchē ⁊ fuerūt olim arbozes ⁊ olim graminū viri-
ditas: ⁊ ois coloz olim lapidū p̄ciosoz ⁊ metallo
rū ⁊ splendoz solis ⁊ lune ⁊ stellaz: ⁊ ois claritas
olim luminum que ab initio mūdi q̄m splendue
runt in terra lucerēt: ois illa claritas respectu
diuine claritatis nō esset aliud nisi teneb
nox respectu clarissimi solis. Tunc iozdan⁹
O q̄m miser est hō q̄ hoc amittit: ⁊ sibi tale
gaudium et ineffabile gaudium non acquirit

De claritate visionis dei. Exempli

E Rant duo monachi q̄.
colloquebātur de vita eterna: ⁊ mutuo
cōsentiebāt q̄ q̄ prius mozeret de statu
suo socio suo ītimaret: moztuo igit vno alte-
ro dolēte apparuit mozuus clarioz sole socio
suo ⁊ benigne eū salutauit. cuiq; de vita ete-

et: ñdit illū sic audiuim⁹ / vidim⁹ qđ
s non vidit nec auris audiuit: nec in cor
ho ascendit q̄ pp̄ vault deus diligētibus se.
ñā ... celi sūt innumerabilia Exemplū.iij.

QVidam demon interro=
gatus q̄ magnum gaudium esset in ce
lo respondit Si numerare posset athamos in
cauis solis. Rñdit nō posse Sic et ullū gau
dium nec aliquis hoim numerare pōt.

¶ Gaudia celi sunt ineffabilia de vultu dei
Exemplum.

O BEatus q̄dā interroga
tus de gaudio q̄ hñt sancti i celo respon
dit si totum celū esset pgamenum et to
tum mare incaustū: nōs celie magistri parisi=
enses: et oīa stramina pēne: certe hi nōs magi
stri parisien. et ceteri nec scribere manib⁹ nec
linguis eloqui posset minimū gaudiū qđ ha=
bent sancti in celo de vultu dei.

¶ Gaudiū virginum in celo. Exemplum.b.

QVant tres moniales in
vno claustro sancte spūales: et ex illis
erant due ỹgines et vna vidua hec aūt
singule studebāt se deudas bēe ỹgines exhibe
re mortua ỹo vna ỹgie et tā vidua i extremis
agēte cercia sorori supstes rogabat vidā vt
post mortē rediret et de ꝑme sorori et de suo pze
mio certificaret eādē: qđ ꝑmittens si sorori de
bū placeo dei: et requiauit Die aūt. xx. alia aī
starei ofone prūbēte apparuit socia vidua ine
stimabili splēdore fulgēs inmis et dicens Be
ni q̄ ad rediū obligasti me. ecce vidi modicā
ptē ꝑmij mercis hūdicta sit dies i q̄ natā.
Illa ỹo exorata et resūpto spū. q̄nit ex statu
ꝑtis sororis discrete Cui illa dixit. si tot⁹ mū
d⁹ cēt pgamenū et mare incaustū et oia folia ar
borū: et gramina scriptores cū oīb⁹ hoib⁹ q̄ fuerūt
et sūt et erūt nūerū ꝑi⁹ oēs deficerēt ꝑ imensi
tatē ꝑmij celestis exprimere: et pene ad pñs
dicā tibi sinitis claritatib⁹ me excellit: et mer
to q̄ here cū ỹgel' chorea duxit cādida et cum
milte die cādidas puellas cātāt cātū figu
re sol' ỹgib⁹ appropāt / gerens sertū de diuis
floribus pcerū Rogatu aūt eā vt festē ad hor
sertū rediret. q̄ ait Mō expedit tibi: tū
is floribus dedit mihi q̄s attulit tibi sorte
uiuens ille vt aliq̄t hōrē eas. Ptū ieſus
voluerit hūan⁹ ꝑpēdas. Facta ḡ ā ea cir
Rracru i panimēto cū floribus tā miri odo
ris et tā multi generis q̄ illa sorori per suauitatē
ta fuit i extasim. Et sic vidua expleto pro=
misso ad celum rediit: oēs qui monasteriū intra
uerant per multū tps celestē odorē senserunt.

¶ Claritas in facie xpi. Exemplum.vj.

IVrgo q̄dam fuit habitu
quidem secularis est: sz vita religiosa
valde et spiritualiē ieiunijs et obsequia
riis⁹ sp vacabat mēte sepissime excedēs ita vt
celi secreta et celi tegē cū celi ciuib⁹ frequenti
videret: in q̄dā igit solēnitate epyphanie: cuz
intellet matutinis xp̄m in hanc pannis involu=
tū et in ꝓsepio positū vidit. et circa illū thuri=
bulū aureū ad similitudinē trib⁹ erat q̄ ex diuersis
ptē multitudo āgelor manib⁹ extēsis eū ad
rātū. et oculos suos acies in illud ineffabile
figētū. Nec mirū. ipe ei est speciosus ꝑ filios
hoim in quē deste apli desiderant āgeli aspice
re. Cū vēnā haurisset ad illū locū: parua vox au=
dita est. Hic est filius me⁹ dilectus in q̄ michi bñ
cōplacui ipz audite Erat cū illo filius dei et hois
tāti decoris et tā tāti dulcoris vt exprimere mi
chi nō sufficiat Requisita ēt a me q̄les essent ef=
figies angelor: rñdit. Staturas hñt hūanas
facies ỹginib⁹ similes: genas ad instar rosarū ru
bētes et in reliquis mēbris niue cādidiores.
Cor ỹginib⁹ sertū est ꝓpe amore. Exēplū. viij

DIcitur q̄ erat quedā vir
go nobilis etate. xiiij. annorum beate
marie valde devota. Hec continue ro=
gabat ỹginē gl'iosam. vij. ānis vt ostēderet di
gnaret sibi filiū suū. Que cū in die natiuitat
xp̄i cā devotiōis sola intrasset capellā: appa=
uit ei ỹgo pulcherrima tenēs filiū pulchrio=
rē. Hec allocuta est virginem: dicens. ave. Alia
quere ante. C. Exēplo. iij.

Virgo quedā vidit ieſū duodēnē. Exē. viij.

LEgitur q̄ q̄daz virgo re
ligiosa rogabat dñm per integrum, an
nuz vt dignaretur sibi manifestare sta
tū patrie sue spiritualis q̄ eā i religione duxe
rat quē in dño tenere diligebat vt dignū erat.
Sed post annū dixit. Quid est q̄ peto. petā. ꝓ
vt videā xp̄z duodēnē: et p⁹ hoc bñ petā vt fuit
in etate. xxx. ānor. Et post ānū ipa sola orāte
vidit q̄ ab altari procedebat et⁹ pr̄ spūalis fulgē
tēs sicut sol et cū magno gaudio locuta est cū
eo. et ecce duo āgeli portabāt archā pulcherri
mā habētē cris ostiola Et dixit eis pater. vis
filius videre filiū dei iacentē in cunis. Ait sic.
Et aperuit archā vnū ostiū et mr⁹ iacebat puer
de⁹ ze mirabili pdit⁹ et viso eo tāto repletus est
gaudio vt de gaudio ꝓterito nō curaret Et di=
xit ei pater Satis est. vis videre xp̄m. xij. ānos
cum. Et aperuit aliud ostiū: et vidit xp̄m duo
denē: et tāto gaudio pfusa est q̄ totū ꝓteritū
nil sibi videret. Propterea inqt veni ad te: q̄s
tricesimo die venies ad me: et sic factū est.

Virgines quō in celo corōnant. Exemplū. ix.

QVidaz abbas orauit do
minum vt sibi ostendere dignaret quas
virgines in celo coronacentur: et quō
obtenti pcis suis iustificarēt Et ecce q̄daz
die positus i ecstasi factus est in qua
vidit se esse in prato pulcherrimo in q̄ conspe
xit coronatoriū. Ad qō cū procederet vidit ostiū

ozatozij arbozẽ cui⁹ rami et folia tanq̃ stelle clarissime rutilabãt et sub arboze vidit fontẽ clarissimũ tanq̃ cristallũ. Et itrãs pdictũ, oza tozũ ttabat: ⁊ ecce ẽgo maria accipiẽs flozem de arboze q̃ stabat añ fozes fecit crimlia ꝑ ficatissima⁊ ecce ihesus cũ multitudie angelo⁹ intr aut cũ ingnio ducẽs secũ. xij. ẽgies et lo cauit sex ad dexterã altaris: et sex ad sinistrã accipiẽsq̃ de fonte qui stabat sub arboze i cy phũ pulcherrimũ aqua potauit illas q̃ stabãt ad sinistrã ⁊ accipiẽs cozonas sex a matre co ronauit als sex ad dexterã: ⁊ hoc facto cum angelico ꝯcentu duxit illas ad celũ: ꝛ cuz de hoc abbas plurimũ miraret: accedẽs ãgel⁹ expo suit ei dicẽs. Virgines q̃s vidisti cozonari aureo lam acceper. alie ẽo que p effectum se macu lauerũt ⁊ de hoc penituerũt p oim plene sunt iustificate a pctõ ⁊ sanate vt nichil cozpi dicẽ mãlitie eis. ꝛ tñ aureolas pcipere nõ meru erunt: in his gratis deum laudauerunt.

¶ Oztmũ essentiale in celo p vno. Aue maria

Exemplum. x.

QUedam monialis i moz te ad septez integros dies agonizabat maximis infirmitatibus q̃ post mozte appuit sub poztisse sue dicẽs se foze salvatã. Etiã ꝑfi tebat se adhuc libẽter si posset ⁊ hẽret vitam belle passionari tantis infirmitatib⁹ pstinis p altos. vij. dies vt vnũ Aue maria valeret di cere ⁊ eius meritũ inde ꝙsequi: ꝛ nõ posset ei dẽ cui⁹ deuotiõe debita: intendere: saltẽ ꝙfessa et mundata esse a criminibus pctis: et iã si am bulando diceret

De cruce signato

QUidã pzicepscru ce signat⁹ q̃ erat magn⁹ dñs cũ q̃dã fi deli suo milite mare transfretasset ⁊ ca ptus incarceratus a paganis quadã nocte nũ ciauit eis carceratus q̃ in crastino dñs qui te nebat eos decollari tuberet: statim miles remõe rationẽ totius seruitij sui a dño suo petiit vt pus eum pmitteret decollari qđ th ille ꝛcessit Summo mane est extract⁹ de carcere ⁊ ꝓtinus decollatus statim suo dño gratificatus in carcere appuit dicẽs q̃ eandẽ gr̃iam mox decollatus haberet: ⁊ ipe de aduentagio qđ iam habebat quod th sibi parui ꝓpis. qz magis gaudebat si pzius totus mundi dñs fuisset.

¶ Gentilis q̃dam vidit xp̃m regẽ in throno: cum sanctis suis. Exemplũ. x

QUm nobilis q̃dam ad huc gẽtilis febzis acutissima labora ret materia ad cerebzũ ascẽdente infuriam ra ptus et dormiẽtibus oibus qui circa illũ erãt fugit nudus: ⁊ tribus⁹ diebus⁹ et totidẽ noctib⁹ per heremũ vastissimũ obercauit: tercia autẽ nocte digesta materia ⁊ se redit compos mẽ tis qui i frenezis erat horrẽs solitudinẽ quid faceret: quo se ꝓteret nesciebat. Et ecce po stans modicũ discussis tenebzis vidit i mõ sacum: me ingẽs lumẽ. Raptãs ẽ manib⁹ ⁊ pe dibus ascẽdit in montẽ: et ecce sup oẽm lo cũ nlgozẽ regẽ admirabilẽ vidit i throno aureo residentẽ ⁊ ad ei⁹ dexterã reginã icõparabili de coze fulgentez: viditq̃ mixtim seniozes ex oi pare vultibus lidereis rutilãtes hec vidit ꝙtus sup id qđ credi põt obstupuit. Hac ho ra dn⁹ ministroz a rege missus cũ vestib⁹ nu bum induit ⁊ ad regẽ duxit cui rex. Nichil in ebus hũanis sile qđ vidisti. ⁊ ille. Nichil in qt dñe. Et rex ad eũ. Ego sum inqt xp̃ianoz̃ deus rex ⁊ dñs sempitnus: tu aũt redibis ad ppz tuũ et pãres in gẽte hungaria q̃ mixta est gẽti tue duos ꝑbyteros xp̃ianos talis hitus et talis fozme a quibus erudieris nozmã fidei xp̃iane sulcipies. Hoc aũt audiunt gẽtilis ti muit btõz societate frustrari: ⁊ mox ad cũ rex Impossibile est inqt talẽ te manere nobiscum ꝛz si fidẽ xp̃ianoz̃ sulceperis ⁊ pcepta: sociera te ista iocũdissima ꝓcueris. Hoc dicto miles sedẽs i equo albo sulcepit illũ ⁊ in exercitum tartaroz̃ ppe mirãte reduxit fuitq̃ apud eu cribus diebus ⁊ post repente disparuit. Mobi lis aũt ⁊ brinsus erat q̃sinit ꝑbyteros et in uenit: ⁊ erudit⁹ ad fidẽ cũ multis militib⁹ tar taroz̃ sacrũ baptisma recepit: vestes aũt q̃s vt dixim⁹ nud⁹ accepat ꝓpui colozis erãt at q̃ mollicies Op⁹ ẽo cozi plumarij nec arte fa cũ aduerteret poterat: nec texturã: ꝛz sup oẽ artificium hois diuina ꝓcure ꝙtextum. Ma ria trãstulit alias scholaris i celũ. Exẽplũ. xij.

QUat q̃dã inclusa q̃ nocte

quadam cimulis celia suc splendozem immiti cernens et diem esse credẽtes eita ꝓpter hozas nonbum dictas surrexit fe nestramq̃ versus cymiterij aperit ⁊ ecce iux ta caput sepulchri cuiusdã scholar(nup sepul ti miri decoris femina stare ꝙspexit. Cui a eñ cozpis eius eandẽ creauerat lucẽ stabat et co lũbã niuea sup tumulũ quã illa rapiens misit in sinũ suũ. Inclusa tgr̃ q̃nã eẽt cum reueren tia q̃sinit cui illa Ego sum mr̃ xp̃i ⁊ alias scho laris hui⁹ q̃ hr̃ mart⁹ est tollerevent qz scho lares q̃ frequẽt addiscũt bene martyres sunt q̃ si postea artes q̃s didicerit i dei seruitio e cuerint magnã mercedẽ cõsequunt hoc au dius in narratorio suo. Quidam vidit gr̃i fi tionem pedum suoz. Exemplum. xij

QUagister quidam pisiẽsi infirmat⁹ cũ de gr̃ificatiõe cozpoz cõ gitaret et hesitans i cozde suo diceret. quõ potit eẽbt cozpa ista putrida lucẽ possint in futuro sicut sol ad pedes suos quos de opti mẽto erexerat respexit ⁊ ecce tãt⁹ splẽdoz de ipis exiuit vt oculi eius reuerberati eos ituer ti nequẽt moxq̃ reuers⁹ ad se gratias egit xp̃o cui⁹

...ē ante ℣ inoteret ad fidē reſurrectionis ad ...ius eſſet. Femina q̄dam audiuit dulciſſi...m cantum auicule. Exemplum.xxij

FEmina nobilis ⁊ deuo...ta cū gaudio meris retulit ⁊ benigni ſuo q̄ nocte ⁊ die ſy horis q̄ canonice nu...ſapa ⁊ aliis mire pulchritudis ⁊ decoris ꝛ...in oulcissimis ⁊ ineffabilibus vocib⁹ ānis p... mis ꝓlolaret. Eligauit ei mlto tpe i lecto iacēs cūq; ꝛfeſſor q̄liter ab ea cuius aiis vocē illā voluerit videre? hēc rūdit michi i retentis q̄ illius voci poſſit ꝛpari nec ſolis auri⁹ q̄e dor i illis verſiculis intimis creatū fundit modu lamie ſtius auias ex eo ſps meus ad delicias ēternales deſiderantius deiectatur exciteatur.

¶ Quidam a audiuit gaudia celi ⁊ etiā tormenta inferni. Exemplum.xb

LEgit in quodam libello de initio ordinis cisterciēſ. q̄ cū q̄dā monachus ciſtercieſ. rēptaret q̄ exitu ordinis ꝓpē eius aſpitatē appueret et pt ⁊ mē eū ...ā deſancti diſſuadēres ſibi exitū q̄d⁹ cū nollet acq̄eſcē: dicēs q̄ nō poſſet portare tātā pe...nā: dixit ei mē Et quō vis portare penas inferni? ⁊ ille ait. Scio q̄ grauior inferno penas huiusmodi ⁊ mō eius. Vis experiri aliq̄d de penis inferni? ⁊ ille ait. Et ecce ſonus horrox terribilis a deo q̄ viſus eſt et q̄ celū ſcinderet ⁊ caput eius tūderet? ⁊ cū q̄ deficeret ceſſauit ſonus? erunt ꝓxīas eū dixit. Vis aliq̄d de gaudiis celi ꝓpiet? ⁊ ille ait. Et ecce cātus q̄dā dulciſſimus ⁊ ſuauissimus oēz dulcedines muſicox tūc mēbra ſua. Si vis ad gaudia p̄dicti puenire ſeua dere tormēta infernī plgueres i horrore: ait ſermo eſt aūt incredibile q̄n ſit dilatus ⁊ gemitus horrox? futurus i ſuperno: dicunt cant⁹ i celo

¶ In diſcipulo de tempore

Gaudia celi ſunt magna: q̄ oīs dix i diabolo q̄ dixit q̄ ſi eſſet ſactus a terra vlq; ad celū clamans ⁊ horrox ineſſabiles ſuscepturus: libēter vellet deſcēdere ⁊ ſe dilauare. Hoc quere in diſci. de tempore ſermo. lxxxiiij. L.

¶ Itē monachus q̄ audiuit ſuauitatē cccxl. annis ⁊ videbatur ſibi quaſi due hore. hoc quere ſermo. lxxxiiij. M. Mulieres q̄ ꝓpe deſiderio re...ebāt infirmabant. hoc q̄re ſer. lxxj. T.

...audia mundi. Maria introduxit virgini...dia mundi. Exemplum.xbj.

QVella q̄dā narrauit di...cēs q̄ q̄dā nocte ei ꝓ viſionē ſcta dei genitrix ihū marie ꝓgis eſt voce re...ſſita an velle cū eis cātare ⁊ letus obſequo vi...dere. Cui cū eadē puella diceret: volo ab ea p...mus mādatū accepit vt nil vltra loqueret ⁊ puellare ageret a riſu et locis abſtineret. ſciēs q̄ oia q̄ int ealdē ꝓgies quas viderat ab eius obſequiū die. xxx. demeret: q̄d⁹ vilis i cunctis ſuis moribus puella mutata eſt. omq; a ſe ioculatrex puellaris vite magne ſanctarie deteſtit manip...q̄; parētes ei⁹ mutatā eſſe mirarent: ꝙſcito rē ceſſauit q̄d cā vitā dei genitrix iuſſerat vt qua dicitura eēt ad obſequium ei⁹ indicaret. vñ p⁹ xx et q̄tū die febre correpta eſt. die aūt. xxx. cū horā eius exitus appropiāret eandē genitrix dei cū puellis q̄s p viſionē viderat ad ſe venire ꝓſpexit. Qui et vocare eādem cepit ⁊ deſpiciis reuerent oculis apta voce clamans. Ecce dña venit: ecce dña venit. In qua et voce ſpm tradidit. ⁊ ex ꝓgineo corpe aia hilarior cū ſcis ꝓgibus exiuit. hec Greg. in dialo.

¶ Etiam ies pōpoſe terra abſorbuit. Exē. xbij.

LEgit in libro de donis q̄ ex ſuauitudine cuiuſdā ciuitatis iuuenes ſtrabāt cū gaudio hui⁹ ſeculi tenebras vacuas turpiſſimas cetis chorizātibus p villā. Quos pleban⁹ i ambone plantes ſāmonuit vt deſiſterēt: ex ipſi noluerūt ꝓbis ſuis q̄eſcere nec libi obedire. Et ecce ſubito i die feſtiuitatis ipſē viroꝝ ⁊ mulierū maxia multitudo de monū ſinu exierat ſe illis ⁊ chorizauit: cū ipſis Tunc vulgo cantāre cū gaudio vox diabolica tali audita eſt. Qui me amauerit ⁊ michi ſeruierit mō mecū erunt delicati hoies meis ludis ētis: vnde vt ceteris melius ꝓna deū diſſoluti. Et ſubito ira aperta cū igne cunctos ſubito ad infernū abſorbuit taz cantantes q̄ ⁊ chorizantes. ſicc et equitantes.

In diſcipulo de tempore

¶ Rex q̄ nū ℣ riſit q̄ habuit gladiū aūt retro infixū: ſuperā: a dextris ⁊ a ſiniſtris. Hoc q̄re in diſci. de tpe. ſer. lxij. P.

¶ Itē q̄dā miles cogitauit de ſero ire ad quendā gaudiū q̄ hodie tota die habuimus et ſic ꝓpter⁹ religionē ire cauit. q̄re ſ. xxxbj. F.

¶ Itē filij⁹ comitis q̄ vidit cadauer pēis ſuiuſ...ꝓpter⁹ gaudia mūdi deſuit q̄re ſer. cxxxbj. M.

¶ Gaza actio Senex q̄ vidit aliq̄s cōedē mel aliquos panē. aliq̄s ſtercor⁹. q̄re ſer. xcbiij. L.

¶ ...ē religiosi⁹ ex cui⁹ tactu veſtiū ſanabant infirmi q̄ oīa in bono accepit ⁊ deū tā i aduerſis q̄ in ꝓſperis laudauit. q̄re ſer. cxij. P

¶ Leena q̄ pelles de ſer(portauit dū machario ſi ſignū ſcitudis: qz illi mandauit ceras pueros eius ⁊ etiā lupi deportauerūt quendam puerū q̄ extraxit eos de ore lupi q̄re ſer. cxxbij. P

¶ Gratia ſpūſancti

Gta ſpūſancti facit hoies ignobiles. Exē. xbiij.

IAcobus de viriaco dicit q̄ vidit aliquas deuotas mulieres q̄ extra ſe hoc rapiebant q̄ p totā die nō erat in eis neq; ſen⁹ aliqua exteriora: nec ad vllius clamorem poterant excitari. nullam lectionem

etiã li vehemẽt punirent lẽtierẽt Ire aliquã vidit q xxx annis tãte zelo a spõso suo i claustro custodiebat q extra claustrũ nullus poterat ei esse egress ; et si mille hoies p manus eã trahere viderent Multotiẽs exire conabat a q baldã eã trahẽtib si fortissimis citissimeq cuperent Irẽ vidit aliã uxorãtã mulierẽ q frequẽt extra se duab vtribus rapiebatur que etiã me presente pl q septies fuit rapta vno die: i quo cunq statu rapiebatur i illo permanebat immobilis sm dispõnem i qua rapiebatur: et ad se rediẽs tanto gaudio replebatur q plausu corporali ostendere cogebat. ¶ Mulier quãdã cũ puero cucurrit ad martyrium. Exemplũ. xix.

Scribit zozimas de qua

dã muliere que de domo currens sic ad martyrium festinabat vt puerũ sue ostiũ nõ claudaret: nec caput suũ vt mos est mulierũ cooperiret: sz parvũ puerũ secũ velociter traxit ad martyrũ Quã inde videns dixit. Ap prehẽdite hãc mulierẽ i adducite mihi eã huc Cũq adducta fuisset dixit Quo inquit infelix mulier pgas tã festinater Illa ait. ad cãpũ in q catholicor ppli martyrizant ego festino: vt tibi p fide moriar Ex q inquit parvulũ defers illũ. Rndit vt i ipse mecũ martyrũ glequar Gulla Gulloso comedũt bubones et serpentes in inferno pro esca. Exemplum. xx.

Ogiles quidã moziens de

bonis male acquisitis filiũ suũ hereditauit: qui post mortẽ nocte quadam pulsauit ad ostiũ dicẽs q esset dominꝰ postulationũ illaꝰ exp̃mẽs nomẽ suũ: rogãs vt ei remitteretur et puer vidit eum p fenestrã i cognouit i dixit. Certe dñs meus moriturꝰ ẽ nõ ei remittãdus. Cũq pulsaret pseuerãdo nouisse dixit. Defer pisces istos q̃ꝰ vescor cito meo et ecce ad portã illã suspẽdo. Mane vo exeuntes inuenerũt in quodã ligamine multitudinẽ bubonũ atq serpẽtũ Magna ei lamentatio erit de corpibus pinguiũ i inferno. Exẽ. xxi.

Legitur q erat quidam di

ues qui de proprio corpore nimis sollicitꝰ relocabatur cibis et potꝰ vinis vngẽtis i balneis: lectis idumẽtis ornamẽtis honoribꝰ i diuitijs. Qz vo sm cursũ mũdi erat prudẽs i discretꝰ : factꝰ est i senescal regis Francie: i tũc aplꝰ resoluebat delectis itaq q eius pinguedo vix intra cutẽ poterat restringi cui sccꝰ studiosꝰ finiẽs dixit semel ei. O dñe mi q magna ei lamentatio tũc erit q̃n vestra pinguedo cremabit igne infernali. q vo a tali cibo cepit dicere intra se. Vere ille dixit verũ i caro mea cibꝰ erit vermiũ i fetor demoniũ cui erit corrupta et soluta a deo: sz nequaq ita erit. Dñi assũpta pñia p carnem deo placuit p qua primus deũ contemplit et offendit.

Pallor i macies gr̃ificãt monachũ. Exẽ. xxii

Legitur in vitis patrũ

quidam monachi venerunt ad abbatem Helyam vt eis cum erant pient cogitationib curiosis remedia adhiberet. vñ dicebat Fratres mei rubescite: qz corpus nẽm q̃to est nitidius alibi i rubicundi tãto alia deo pleret i later mortua Mõ ei piguedo ẽ deo gra: sz pallor abstinẽtie i macies i hũilitate vos deo gratificãt. ¶ Religiosus quidam contra ozõiẽ comedit carnes. Exemplum. xxiii.

Quidam quidã delide=

rio carnũ tẽtat atq supat cũ illas requirẽ erubesceret sibi nec latuit die quadã assaturã bonã sibi pparari: i ea lautius itulit i comedit. erat ei celata de ozdie pincerna i tractatũ. Permittẽte igit deo diabolꝰ aliud facere nõ poterat gulosũ illũ raptu i i tecto cam panilis in modũ vexillum̃ti sparsit. vbi cũ haberet bel potꝰ a diabolo sustẽtarẽ q dat fuerat ad terrẽdũ potꝰ q ad occidẽdũ: clamauit valde fratrũ auxiliũ iplorãs. Quẽ ibi herere cernẽtes: cãmq ignorãtes: satis mirati sũt i tuerim cũ festinatiõe ascẽdẽtes regulasq ei dẽtes per fenestrã illũ retrexerũt. Hec Cesa. ¶ Quidam in carnispriuio nimis tarde comedebant carnes. Exemplum. xxiii.

Quidam monachi feria

quarta aũ cinerũ i domo cuiusdã sclaris sacerdotis quinãtes carnes diuersas cũ vino exquisito vsq ad mediã noctẽ fere comederũt i cũ saturati essent nimis i ipso gallicãtu sacerdotes vocãe scholarẽ dixit ei. Certe adhuc comedem carnes bene i affer nobis gallinã quã inuenies i patina iuxta gallũ sedẽtẽ qz ceteris pigmor ee gsueuit i ppara nobis cũ Quã cũ strãgulasset i bene apto manuq ipsita: cũ se oia ita rectia ei esse videret nec putaret magnũ bubonẽ extraxit cui mortũ cũ manu sensisset i precisset vidisset q q̃d esset serpẽtino suo clamore oẽs aduocauit. Videtes illi ita rectissima gallie: i bubonẽ ẽ gsuisse a loco quinq recessisse cũt intelligẽtes eẽ op diaboli hec mihi vnꝰ fratrũ illoꝝ q̃ intrauit i vidi recitauit. Hec cesa. ¶ Religiosus quidam morsello carnũ quasi suffocatus fuit. Exemplum. xxiv.

Quidam quidã zuinꝰ

quodã zuino sclarũ piscib vesci tur: alijs ẽo carnes comedẽtibus i scutella clerici iuxta se sedẽtis carnẽ saturã sensit i mittẽsq manu morsellũ eius i q̃dã iocãditate i os suũ trusit mox iusto iudicio idẽ morsellꝰ i guttur sobdiẽtis ingeri desiẽdit ita meatũ eius obstruẽs vbi nullo modo posset i os reuocari vel deglutiri. Quẽ mẽsa trahẽtes cũ tã cuncti oculis putarent suffocatꝰ quãdã exquisitib exclamꝰ ore hoc

…mo tã valido collũ ei⁹ pcussit vt mor-
…s exiliret: ⁊ cognouerunt oēs q̄ ꝺ
…te atq; cōfusio pena peccati foret in nō
…d: ꝓpolito. Hec Cesarius.
…ta sũt grana que faciunt pulmētũ opti
mi sapozis. Exemplum. xxvi.

Uidã tpe milites q̄dã

Quoneſti ac notarii: ⁊ alij q̄ pres tã de
rici q̄ latebāt diuitesi hercmo cũ
cōuerti atq; i ozdie exoztati: q̄dã igit ex eccla
ſiarũ q̄dicoꝝ militũ not⁹ ⁊ amic⁹ vicarij eoꝝ
quotidiano q̄z victũ ꝑcurabãt ꝑ diuersas
aias bñ meozie dño. Cũ ibidem eoꝝ abbate: nõ
sufficio ꝓmeati ⁊ q̄ tales vidi i cella tã delicati
oles ei⁹ ſ. Iudis ipsa ⁊ ſere ꝓtinꝰ dixit Cui ille cõ-
dixit Ego rem grana piperis appono eadẽ gros
ſa pulmẽtaria q̄dum vt pene nihil i eis scu-
tellis comedẽres reliquãt. Mirãte illo ⁊ non
intelligẽte q̄ audierat abbas subiunxit di. Bozi-
mũ grana ꝑ eis sunt longe vigilie maturi
narũ. Scõm ꝑ boz manuã Tertiũ Bo vespera
tio fercula lautioꝝ: ⁊ ita si tria grana q̄bus
appositis optimi sapozis fiũt pulmentaria nõ
et putovehemẽter q̄ monach⁹ peccet magis
pcã suã fame ẽternalẽ ꝓpt tozsiones vt hũozes
melãcolicos vitãdo q̄ minus ex illis sumendo
Si ei appolita comedere noluerit: recesse est
vt lautioꝝ abi appetat vel sedeat. Si ei data
fuerint ex q̄cuꝺie pusillanimes cõdalizat
ſiBo negata ãte ꝑs defecit. Monach⁹ vacuo
vẽtre nõ pot ibi immanare vigilare aut labora
re. Hec est q̄ vitus. Uer. i q̄dã sermõe tales fa
tis acriter reprehẽdit dicẽs. Cibaria nõa non
sunt multũ cõfortãria; ⁊ ideo opz nos ex eis
sumere ad seruitutem. Hec Cesarius.
¶ Senex quidam patienter comedit oleũ ex
uno semine pro melle. Exemplum. xxvii.

Uidã ex seniozibus fa-

Cetus ẽ ikem⁹ ⁊ p multos dies nõ po
teratvillã relicta capẽ. Cõpulit aũt eũ
discipul⁹ suus di. Si iubes inde pt̃ facia tibi
placentẽ parua: ⁊ ita fecit erat aũt ei vasculũ
pacuũ hñs mel: ⁊ aliud vas olei hñs oleũ ex i
ni semie expũctũ: in alia re nulla hoc ꝓtie bat
nisi fozte i lucerna Decept⁹ fratre misit i relicta
de illo: sperãs q̄z mel miscuisset. Cum aũt
gustasset nihil locut⁹ est. sed tacens comedit.
Ita Bo bre eũ iterꝙ sibi dare ꝓcurasset
illi Nõ possum comedere fili. Ille ãt tã
dẽs exhortatꝰ eũ dixit Ecce abba Bõa fue
Bo comedã ex ipsis Et post Bꝙ gustauit ⁊ fe
cẽ quã fecerat cecidit in facie di. Ue michi
ba quia occidi te ille nõ potui facere posuisti sup me:
michi locut⁹ nõ es Dixit ei senex Fili nõ cõ
tristeris ꝓpt hoc si ei de⁹ voluisset vt bona Bo
edisses tu mel misisses et nõ hoc q̄d misisti
Capitulum de. H. Hospitalitas
…pitalitas pauperũ dicat hospitẽ. Exem. i.

Uit in roma vir pius et

bon⁹ q̄ idiffecẽt hoies religiosos pau
pes ad hospitium inuitabat Contigit
aũt confectũ senio de paupertate eb⁹ ⁊ angustia
bat q̄ solitã hospitalitatẽ hñe nõ posset: qm̃ ad
vsus suos sufficiẽtiã nõ hẽret. Cũq; vna noc-
tiũ anꝛi⁹ ꝑ talib⁹ iaceret i lecto semiuigilãs
audiuit vocẽ dicentẽ sibi. Vidi charitatẽ tuã
quam in exhibẽda hospitalitate multo tpe in
fatigabilẽ habuisti: ⁊ ꝓ hanc ad vitã pauperẽ
deuenisti volo: ꝙ nõ solũ i futuro remunerere
te: verũetiam in pñti. Loquere illi diuiti ⁊ de
vineis tuis q̄ melioz est cũ vinea illi⁹ tibi fa-
cies. Ipe ei libẽt ãnuet ꝑbis tuis. Habita er
go illi⁹ vineã in medio illi⁹ acerui fodies i ꝓ
fundũ: ⁊ sub eo repies q̄ romanis copiis est
inuisũ. Ad hãc ergo vocẽ cũ hõ nõ ꝓtin⁹ obe-
diret: fcõs tercio admonuit⁹ est. Tũc hõ ille
ad diuitẽ venies obtulit tibi vineã. Cui di
nes. Libẽter inquit: ⁊ q̄to tua melioz mea est ti
bi solua. Cui pauper. Volo vt equo valoze cõ-
mutẽ fiat vt factũ est sic. Mox pauꝑ cum ꝓpria
uxore ⁊ filio et duab⁹ pariter filiab⁹ ad accepta
cũ eis ad supradictã accedi vineã et incipiũt
fodere cũ spe magis. Cũq; diu fodissent nec ad
huc effect⁹ sui signũ aliquꝺ inuenissent: ceperunt
patri suo fili⁹ cũ soꝛoꝛibus insultare q̄d⁹. pat
ait. Nullo modo possum credere q̄ frustraboz
Acerno igit pater cũ filiis virile ictũ ẽs: tãdẽ
in ꝓfundũ inter ingẽtes lapides vas marmo
reum plenũ aqua: ⁊ i ozle ipsi⁹ valis ollã vitrẽ
plenã balsamo ⁊ i ozificio olle panpertũ. vnũ
vas fictile: ⁊ in eo tres lapides ꝑciosos smara
gdum: saphirũ: ⁊ balestũ: q̄ titatis nõ modo
ce reperiũt. nichil aũt aquã in vase reputates
effuderũt ea q̄ vt mox effusa intra q̄dam eres
q̄bus laboꝛauerũt ꝓfusione ꝛtingeret colozẽ
eris i pulcherrimã auri spẽm ꝛmutauit Erat
eñ aqua ex sanguine ⁊ carnib⁹ basilisci i mo
dum aque rosacee ꝓ sublimationẽ facta q̄ so-
let ab alchimeſtis aurũ fieri solphisticatũ sed
hac aq̄ noluit de⁹ dicti diei innocẽtia macula-
ri: nõ diffuso dispacuit Balsamo ẽo cũ dictus
hõ ad debilitatẽ vsq; vsus fuisset nescius q̄s
cõtra q̄ dies aliq̄s integerrime vsũ recepit
Et p⁹ cognito ꝙ ꝓpter suũ q̄ esset balsa-
mũ iestimabile bẽdidit ꝑcio: ⁊ ꝓ lapidib⁹ q̄s
inuenerat ꝑciosis pecunias copiosissimas ex
multas accepit: factusq; dives ⁊ incolat⁹ gliã
cauit deũ: ⁊ post se filios ⁊ nepotes suos i mꝫ
tis copiis dereliq̄t. Hec Eutr. in li. de ap:b⁹.

¶ In discipulo de tpe.

Hospitẽ, quẽ diabolꝰ cũ corpore sancto arripuis
tunt, ẽe ser. cxliij. M.

Item rusticus q̄ habitabat in vna cucia solita-
ria: ⁊ xpm in pauꝑe in domũ suã intro
duxit: quo ille pauꝑ pedes transfixos habuit
quere ser. lxxxix. T.

ziē quam liberter hospitabat pauperes ⁊ peregrinos: i diabol⁹ curatus eū sibi pallū in forma peregrini: vt sic retraheret eū ab hospitalitate ⁊ impediret eū in sua salute. Humilitas
Opa hūilitatis placēt deo. Exemplum. ij.

Senex quidam erat solitarius vacans in heremo et dicebat in se ipō qz pfect⁹ esset in fructibus hi⁹ qui audiebant deū dicebant. Quē de michi dō deest pfectionis mee vt faciā. Volēs aūt de⁹ ex hūilitate cogitationes ei⁹ dixit ei. Vade ad illū archimādritā ⁊ dicito tibi dixerit facito. Reuelauit de⁹ archimādrite aūq; ille veniret ad eū dicit. Ecce ille solitarius⁹ veniet ad te. dic ḡ ei vt tollat flagellum tuum ⁊ pascat tibi porcos. Veniēs ḡ senex pulsauit ad ostium ⁊ ingressus eū ad archimādritam illū et cū se salutassent cōsederūt ⁊ dixit ei solitari⁹ ille q̄ venerat. Dic michi dō facio vt saluus fiā. Et ille dixit. Facies qdūq; dixero tibi Et rūdit. ei ⁊ dixit Ecce tolle flagellum ⁊ vade pasce porcos Hi aūt q̄ nō nouerāt et audierāt de eo cum vidissent q̄ porcos pasceret: dicebant vidistis illum magnum solitarium de quo audieramus ecce stupuit cor⁹ eius et a demonio vexatur ⁊ pascit porcos. Videns autem deus humilitatē eius: q; ibi paciēter sustinebat opprobria hoim ꝓcepit iterum reverti ad se cū suū.

Maria docuit carthusiēs. triplicem gradū humilitatis. Exemplum. iij.

Igitur q⁹ in ordine carthusiēs. fuit q̄dam frater ꝑ vsabilis vt se introrsus⁹ corporis ita vt per somnium nunq; fuit illusus. Hunc in extremis laborantem cum ēes assistentes ꝓ q̄ affuit ꝑcepit ei ⁊ ait. dñs se deo magis placuisse cōsideraret et rūdit. Rē difficilē postulas pē ⁊ quaz nullo mō dicere nisi obediētia cogeret: ego abstinentie etate multa flagella sathane ppell⁹ cū verū cū fm multitudinē dolor⁹ meor⁹ in corde meo cōsolationes xpi et vre marie ḡgnis letificauerūt animā meā: q̄ dū die cū nimiū essem afflict⁹ apparuit michi vrā ḡgo maria ⁊ ait. Vide ad affectionē animi tui ⁊ veni in auxiliū tuū: ecce offero tibi de thesauris filii mei triplicē gratiā hūilitatis p quē aduersariū tuū vincere poteris et deo placere possis: volo ḡ vt hūiliteris in dictis vestimentis: atq; in actu cibos appetas viliores: ⁊ pānos i duas grossiores: abiectoraq; mēsteria q̄ alii dedignāt cu ꝑ magno honore ⁊ iucre suscipias. His dictis disparuit vrā ḡgo et ex hoc⁹ efficaciā corde meo ipsemet vt sic facerē vt vrā ḡgo me docuit. Coriari⁹ q̄dā sic fuit beato Anthonio. Exēplum. iiij.

Beat⁹ anthonius in cella ꝓpria sua dum orasset venit ad eum dor⁹ ds. Anthoni nec dū ad mēsurā corporis sui

pus q̄ est ialeā dozina
[illegible] ges mane accepto basilio te[illegible] eā
dzinā veit: cūq; ad designatū hoiem ig[illegible] ille
viso tanto viro obstupuit: cui senex dixit: esto mitior⁹ tua: q⁹ ppter ad te de deserto veni: q̄ rūdit. Melius me aliq̄ boni aliqd̄ quereretis cū ex nouili ꝓpzio surgēs mane aūq; in opa mea celidiā: dico vt ois citus hec a mitiozibus ad maiozē igrediat in regnū dei ppt iusticias suas. ego aūt sol⁹ ppt mea culpā ingrediar sēpiternā q; ⁊ dñs aūq; delicās loco ex corde meo certo veracit: q̄ audies. b. antho. rūdit et. Fili si tu es bon⁹ artifex sedēs in vino tua cū rede regnū dei adept⁹ es: ergo velut sine di sceptiōe oēs ꝑs meā in solitudine cōpli: nec dum ⁊ tui assumpsi mensurā hoc in vita patrum. Senex simulabat se stult⁹ ne honorarent ab hoibus. Exēplum. v.

Senex q̄dam erat [illegible] iferiorib⁹ partibus heremi[illegible]ebat quiescēs in spelūca. vn⁹ aūt secula[illegible]nistrabat ei Cōtigit aūt vt filii⁹ cuiusdā secular[illegible] ichemare tur. multis ḡ ꝑcib⁹ postulabat senē vt veniret ad domū suā vt faceret ofonē ꝑ infante: ⁊ suggens senex ⁊ bulabat cū eo Ille aūt ꝑcepit eū et ingressus domū suā. dicit. Venite in occursum anachorete: q̄s cū senex vidisset de lōge ingressus cū lampadib⁹ sensit q̄ ad se veniret: ⁊ statim despolians vestimēta misit se ad flumen ⁊ cepit lauare stans nudus. Ille aūt q̄ ministrabat ei vidēs erubuit et rogauit hoies dicens. Reuertimini senex eū noster sensum poterit Veniens aūt ad eū dixit illi. Abba q̄d hoc est quod fecisti: oēs q̄ te viderunt dixerunt q⁹ demoniū h̄z senex: cui senex rūdit. Ego hoc volebam audire. Vade in vitas patrum.

Theodosius imperator visitauit monachū et ipse fugit de loco ne honorarer ab hoibus. Exemplum. vj.

Vit q̄dā monachus in cōstantinopoli ꝓpe theodosij ipe eskorie q̄ habitabat i parua cella sexis centenis Audiēs aūt imperator q⁹ ibi esset q̄dā monach⁹ q̄ nūq; egrediebat de cella cepit desiderare videre ad eū dē locū vbi erat suppositus ei⁹: ꝑcepitq; se equitib⁹ se eunuchus vt illus eppzorimaret ad cellā monachi illi⁹. aūt solus prexit: pulsauitq; ad hostiū ei⁹ surrexit aūt monachus ⁊ aperuit ei et nō cognouit eū q⁹ esset imperator Tulerat ei sibi corone de capite suo vt nō agnosceret⁹ Postq; oīonē aūt residerūt pariter ⁊ interrogauit eū imperator dicēs. Quō sancti patres degūt in egypto Respōdēs monach⁹ ait. Oēs exorāt deū ꝑ salute vrā Aspiciebat aūt imperator ite cellulā: ⁊ et nichil i ea vidit nisi panes panes siccos spozta: dixit ei. Da michi bñdictionē abbas efficiamur Ratumq; fecit monach⁹

...comedeſt pariter poſ-
...q̄ bibit. tūc theodoſi⁹ ip̄atoꝛ
dix. ...Stis ds ego cū. Rñdit ei. Ego cū theo-
dolius ip̄atoꝛ ob deuotionē tuā venī vi-
hoc cū audiſſet monachꝰ ꝓſtrauit ſe añ illū et
ille dixit ei. Vti eſtis vos monachi q̄ ſecuri et
liberi a negocijs ſitis cū dīlia ⁊ quieta ꝓſcru-
mini vita: ⁊ ſolū modo de ſalute aiaꝝ vrāꝝ ha
bebitis ſollicitudinē: quō ad vitā eternā et ad
celeſtia p̄mia puenire poſſitis. In vitate en-
dico tibi q̄ certe ei regno nat⁹ cū ⁊ nūc i regno
dego: ⁊ nūq̄ ſine ſollicitudie cibū capio. Vnde
hoc añ valde honorifice ſalutauit eū ip̄atoꝛ
⁊ egreſſ⁹ ē ab eo. Cadē autem nocte incepit in
tra ſe cogitare famul⁹ dei dicens. Quoniā non
oportet me tam in hoc loco eſſe multi enim nō
ſolum de pp̄ſo: ſed etiam de palatio et ſenatoꝛi
bus q̄ plurimi ꝛēpto ip̄eratoꝛis ſecuti ad vi-
vendum ...enturi ſunt: ⁊ honorē michi tāq̄
ſeruo dei d... ēdo nō ceſſabunt: et illi ſiquidem
hoc ꝓpt nom... dñi facturi ſunt. ego añ timeo
ne foꝛſitā malign⁹ diabolus michi ſuccipiat ⁊
libenter incipiam eos ſuſcipere ⁊ condelectent
coꝛ meū laudes ⁊ honoꝛes eoꝝ: ⁊ per hoc iam
incipiā ꝑcatē humilitatis perdere: et laudes
atq̄ honoꝛes hoim appetere. Hec igī cōa homo
dei ſecum cogitans cadē nocte fugit inde et
peruenit in egyptum ad ſanctos patres in yēte
mam. Itaq̄ cōſideremus dilectiſſimi cum q̄ta
ſollicitudie virtutem humilitatis cuſtodire ſa
mulus dei ſtuduit: vt in celeſti regno eternam
gl̄iam ꝓ labore ſācte vite ſue quem ꝓpter de
um exercuerat ꝓcipere a dño ieſu xp̄o mereretur. Hoc in vitaſpatrum.

Wachanius cū humilitate vicit diabolū.

Exemplum. viij.

ABbas macharius cum diſcipulo ad cellā ſuam reuerteretur oc
currit ei diabol⁹ cū falce volēs eū p̄cutere: ſed
nō valebat. exclamās dixit. Magnā vī patiꝛ
a te mecharī q̄ cū cuptā tibi nocere non valeo
oīa que tu facis ego magis experioꝛ. Jeiunas
ſtrenuū: ego añ nunq̄ vſo cibo refectoꝛ: tu
ſepe vigilias: me nunq̄ ſopoꝛ oppſſit: ⁊ i vna
... vincis ip̄e p̄ficeoꝛ. Cuiq̄ ab eo rem ip
q̄ſtionē reſpondit. In humilitate tua
vincis me. Et hec dicens euanuit. Hec in
ſpatrum.

Humilitas p̄cellit alia bona opera et ex-
cīcia. Exemplum. viij.

HOlcothi lib. Sapientie
c. viij. narrat de quodam rege q̄ nunq̄
permiſit ſibi i aliis balis miniſtrari ni
ſi de luto factis. Cum ei a quodā familiari in-
terrogaretur cur illud faceret: Rñdit q̄ ſatis
fecit tam rex ſicilie: fuit tñ filiꝰ cuiuſdā regu-
li habuit memoriam gñis ſui: ne ꝓpter
ſtatum regiū ſuꝑbiret oꝛdinauit q̄ ſibi in ba-
lis fictilibus ſine lutei ſeruiretur

¶ Humilitas plus impetrat a deo q̄ ieiunū.

Exemplum. ix.

DArauerunt de allio ſe-
ne q̄ p̄ſeuerauit ieiunans ſeptuaginta
ebdomada ſemel in ebdomada reficiens. Hic
ſolitudinē ...labat a deo de quodā ſimōe ſcripturaꝝ ſa
cārū ⁊ non reuelauit ei de⁹. Dixit ergo in ſe
metipſo. Ecce ego laboꝛē cōſūptis ⁊ nichil pro
feci: vadā ergo ad fratrē meū ⁊ requiram ab
eo. Qui cū egreſſus clauſiſſet oſtiū vt abiret
miſſus eſt angelus domini ad eum dicēs. Se-
ptuaginta ebdomade quas ieiunaſti non te fe
cerunt p̄ximum deo: nūc vero quādo tra humi-
liatus es vt ad fratrem tuū pergeres miſ-
ſus ſum tibi indicare ſermonem. Et aperiēs ei
dixit quā petebat: diſceſſit angel⁹. Hec in vi-
taſpatrum. ¶ In diſcipulo de tempore.

Quidā captus in agone et reuerē⁹ dixit q̄
nullus ſine humilitate ſaluatur. Hoc quere in
diſci. de tpe ſer. cxxi. C.

¶ Capitulum de. J.

¶ Jeiunium.

Juuenis delicat⁹ quidam nunq̄ ieiunauit

Exemplum. i.

QOntigit ſemel cum ma
giſter Joꝛdan⁹ veniſſet bononiam q̄
fratres dixerunt ei de quodam nouī-
tio turbato ad exitū. Fuerat nāq̄ adeo delica
tus ⁊ ſingularis vite i cibis veſtibus: in lectis
oꝛnamentis: cibis ludis: ⁊ ceteris delectatiō
bus carnis q̄ nō ſentiebat quid eſſet afflictio et
angustia ſp̄ūs: niſi q̄tū ſe ſtudio litteraꝝ ap-
plicabat in quo tñ p̄fecerat vt i ſequēti anno
poſſet q̄uentuari: nunq̄ infirmat⁹ fuerat: nunq̄
niſi paraſceuen ieiunabat: raciſſime illa a
carnibus: niſi i feſtis ſecus abſtinebat nunq̄
confeſſus fuerat: ⁊ eoꝝ que dicuntur in ec-
cleſia nichil niſi p̄ce oꝛōnem dūcam ſciebat
Hic quodam die cū venīſſet ad fratres ex ma
ca curialitate cum negare neſciret oꝛdinem eſt
ingreſſus: ⁊ mox penituit eum ⁊ oīa que vide
bat. ſentiebat ſibi quaſi moꝛs altera videbā
tur comedere non poterat aut doꝛmire. et licꝫ
in ſeculo vir fuiſſet ꝛatus: tantā ſuccendit
eum tentatio q̄ ſuperioꝛem qui eū ad oꝛdinem
traxerat p̄cutere voluit cum p̄ſalterio q̄ tene
bat. Sic igitur tentatū magiſter Joꝛdan⁹, in
ueniens eundē fratrē audiēs q̄ Theobaldus
vocaret̄ cepit cum confoꝛtare ex ip̄o nomie di
cens Theobaldus bene quaſi tenoēs ad alta
poſt aliqua monita ducēs eum ante altare vti
Nicolai monuit eum vt flexis genib⁹ diceret
Pater noſter: nullem ei aliam oꝛōnem ſciebat
Ipſe añ poſitis manibus ſup caput ei⁹ cepit
toto coꝛdis ſui affectu dñz deꝑcari vt omnem
tentationem auferret ab eo. Dñ igī multum

in oꝛõe ꝓtenderet videbat nouitio quandaꝝ
vult⁹ dñi in mẽte eius subintrare paulatim
et quãdã rozdis sentire mutationẽ Eleuatis
demũ manibus a capite visum est vt posset
plurib⁹ retulit q̃ due manus stigẽtes coꝛe⁹
labiꝛo circuiret mẽte et anim⁹ei⁹ i magne q̃
q̃ietate ꝙ vultꝰ die remaneret. Remansit aũt
ora sloiat⁹ et foraẽs: vt mitos laboꝛes sustẽ
neret in oꝛdine: et plura vtilit faceret in eo⁹

¶ Jesus.

¶ Nomen Iesus curat febres Exemplum.

LEgitur de quodã fratre
audiuit me noꝛ qui multa miracula de
nole iesus audiens cuꝝ accessio febris
eum affligeret hoc nomen iesus scripsit in a
quam et eam bibit: et statim euꝝ febris dimisit.
Hoc autem contigit in hiberiia.

¶ Nomen iesus expellit demones. Exẽ. iij.

SAnct⁹ Bernard⁹ cũ se
mel apud mediolanũ esset: et q̃dam
demoniaca ei ablata esset vt eã su
gere vellet demon coꝛam multis astãtibus di
xit. Cur liberet de hac anniculã meã exitum
sed dãs nõ vult vt exeam Cui bernardus air.
Quis est ille dñs Cui demon. creatoꝛ oim Cui
tãs Ber. Videritis ne cũ vng̃. Cui demõ Vi
deremus in gha. Cui sctus. Velles illuc redire.
At ille mire mõ cachinans ait. Tarda hoza a
buit Cũ sctus ꝓcepit vt in noie iesu xp̃i exi
ret. Cui demõ ait. O nomẽ terribile iã me co
gis: exire: et hoc dicto statim exiuit

¶ Nomen iesus liberat hominem a periculis
Exemplum. iiij.

BEatus patricius cũ p hi
bernia ꝓdicaret rogauit dñm vt signũ
ostenderet p quod quersi hoies territi po
nitereret. Et ecce puteus subito et maximus
ap̃ eum erupit et vt ibi loc⁹ purgatoꝛii
esset q̃si q̃s vellet dedrẽdere alia pena sibi
nõ restaret. Hoc audiẽtes milti ingrediebant
ã nũc̃ reuertebant. Et ecce vir q̃dã noie. Mi
rolanus milta petã commiserat: in illũ puteũ de
scẽdit vt p eius petis penitteret: et ecce inuenit
quoddam oꝛatoꝛiũ albis monachis plenum q̃
sibi dixerũt. Cõfitẽs esto: q̃ tentamenta milta
te sustinere opꝛ Cũ aũt ille eqꝛeret q̃ cõtra
hec tẽtamenta remedij habere posset rñderunt
Cũ re penis affligi senseris pinus clama. O
iesu xp̃e miserere mei. Et ille ab eis abscessit:
subito demões sibi tãq̃ bestie occurrerũt mu
gientes ira eã: et cũ territus staret recoꝛdat⁹
cõfitij dixit Jesu xp̃e adiuua me. et statim bestie
euanuerũt. Pꝛogrediẽs aũt ab inde vidit ma
ximã ignẽ in quẽ eũ p demones piectus fuis
set exclamauit. Jesu adiuua me Subito ignis
extinctus est. Pꝛofectus vltra vidit vnũ pu
teũ pfundũ de q̃ exibat fumus et clamoꝛ maꝛis

mus sed cũ illo
q̃ diuina me: et statim ab illo inuera
vnũ strictũ pote vidit cũ magno t
debebat trãsire: et non potuit. Tandẽ p
sibi pode Epotem dixit. Jesu adiuua me sic
ad quẽlz passũ dixit quoslz vltra pote venit
Quo trãsito venit ad pulcherrimũ p̃atuꝝ in
quo stabat varietas diuersoꝝ floꝝ a q̃ous ma
gna suauitas ꝓcedebat. et vidit duos iuue
nes albis vestib⁹ idutos: q̃ ipz i vnã pulcher
rimam duxerũt ciuitatẽ q̃ fuit munita et tota
cõstructa lapidib⁹ pciosis: et dixerunt illã ciui
tatem padisũ esse. Qui postmodũ ad vitam re
diẽs. xx. dieb⁹ patris ad padisum celi p in
uocationem dñi nostri iesu xp̃i feliciter venit.

¶ Nomen iesus indulgere facit inimicis.
Exemplum. v.

LEgitur in libro de donis
q̃ quedam mulier pulcra non poterat
in cuius fronte nomen iesus vltra eius conscri
psit: et mox charitatiue cuidã fratꝛi offensam
remisit.

¶ Obstinatus quidã amoꝛe iesu indulsit inimicis.
Exemplum. vi.

VIt quidã obstinat⁹ cui
cũ dicerẽt semel remitte tãcoꝛes pꝛo
deo et inimicitias tuas ait Nec p deo
nec pro diabolo ad hoc inducti possum: si debe
rem esse perpetuus in inferno. Et accessit fra
ter ad eum cum deuotione et in fronte ei⁹ cuꝝ
digito scripsit Jesus nazarenus Et statim pec
catoꝝ in cepit gemere et ait. Amoꝛe iesu totum
dimitto.

Nomen iesus multas virtutes sonfert.
Exemplum. vij.

QVidam iuuenis deuo
tus et innocẽs deum oꝛauit sibi dare
amoꝛẽ dei vt sic continue fereꝛ deũ
Cui ãgel⁹ dñi tulit tabulã talitee cõscriptã de vir iesu
xp̃i filii dei viui ꝙpter q̃ esto michi pe xp̃i: di
cendo ei. Aperi os tuum et comede hãc scriptu
ram cuius fortitudine demones binc inde fugi
untur petã tollunt: trinitas sctã atte
et angeli dei deuote famulanẽ. Quo fac
et singula mox exꝑta est sicut ipoꝛtunã

Nomẽ iesus liberauit clericum a latꝛ.
Exemplum. viij.

VIt quidam clericus l
bricus et vitiosus. hic cum vellet
ad suum scelus perpetrandum cõtigit
eum transire nocte quadam per siluaꝝ in q
latro latitabat: qui ꝓpter suã querelatã
mini peperit, quin euꝝ occideret dei spol

...dixit. Quis es
...is Clericus respondit Ego sum pau-
ser, ...pi. Pre timore ei animo refocillebat
qđ ...cet. Tunc ille latro. Ego dico tibi, qđ
es ...Rñdit clericus. Ego sum indignꝰ seruꝰ
iesu xp̃i Latro ꝫo tercio q̃siuit: qs es tu. Tũc
clericus cñdit q̃ esset inutilis seruus iesu xp̃i.
Et sic latro intra se cogitauit: cuius seruus es
cu ex ipsi ꝫ dixit clerico. Propter nomẽ iesu ba
de in pace. Et sic latro ruminãdo intra se dixit
Jesus, iesus iesus Et ecce virtute nois iesu la
tro conuersus est: ꝫ postea latro centũ et homi-
diñ, nũ ꝓpetrauerit. Sed de mane facti cũ ma
gna ꝺuotiõe venit ad eũdẽ clericũ qꝫ erat ple
banus vicinioꝝ hui⁹ loci: petẽs vt audiret cõ
fessionẽ eius. Plebanꝰ ꝫo audiẽs eũ multa la
trocinia ꝓpetrasse; dixit O pct̃oꝝ vnde tibi hec
gratia q̃ tot mala cõmisisti. Rñdit latro. Hac
nocte ꝺnã q̃ trãsiuit p siluã quẽ cũ vellẽ spo-
liare dixit. seruꝰ sum iesu xp̃i. quẽ dimisi ꝓpt̃
nomẽ iesus. tandẽ nomẽ iesus replicãdo et in
me triplicãdo, sum cõtritus ꝫ cõuersus: et non
ero decetero seruus ꝺyaboli: ꝫ iesu. Plebanꝰ
dixit. Ego sum q̃ ptransiui siluam Bñdictus
ergo sit nomẽ. Jesus quod me a piculo libera-
uit ꝫ te iustificauit Et ego decetero ero melioꝝ
seruus iesu xp̃i: qꝫ aiam̃ petm̃ mortale scienꝫ
non cõmittam. ¶ Nomen iesus vincit ten
tationes. Exemplum.ix.

QUida ho pius q̃ hãc con
suetudinem habuit q̃ quotiẽscũq; dia
bolus sibi aquam ingerebat tentatio-
nem iuxt ad locum ora tionis et inuocauit de-
um dicens. Jesus dulcis miserere mei ꝫ adiu-
ua me. et sic statim diabolus recessit ab eo. Et
semel audiuit vnus sanctus pater q̃ demõ di
cebat q̃ ipse ꝺyaboli maxime repellecẽtur per
hoc nomen iesus.

In discipulo de tempore

¶ Vir quidam cũ ꝺroze sua volentes seipsos
suspendere ꝓe tristicia ꝫ timul viberũt i noie
Jesu. ꝫ statim fugati sunt demones et cessauit
pericul'osa tentatio Hoc quere in discipulo de
tempoꝝ e sermone.xix.

Indulgentie.

Ma... ia obtulit filium suũ cruce signatis.
iplum.x.

EGitur i libꝝo de donis
q̃ ꝓdicãte quodaꝫ viro dei in platea
indulgentias papales et virtutẽ scte
...is: mox diuinit⁹ beata virgo Maria ap-
paruit cruce signatis eis filium ꝓpꝫium in
ercitum et ꝓmium exhibendo.

Miles quidã pericli mozi in sancta terra.
Exemplum.xj.

JIles gallicus cruce si-
gnatus visitatis sanctuariis et, chri
ũi vestigiis i mõte oliueti ait. Dñe q̃
p salute generis humani tuũ pretiosissimum
sanguinem fudisti in hac sãcta terra: ibi tua
vestigia vt valim visitare; rogo vt i pace suscī
pias spm̃: meũ: qz ad te aliter nequeo volare.
Quo dicto feliciter expirauit.

¶ Cruce signatis christus remittit peccata.
Exemplum.xij.

EGitur q̃ cũ quadaꝫ vi-
ce frater ordinis predicatoꝝ predi-
caret crucem: beata virgo Maria visa
...cum filio singuloꝝ cruce signatoꝝ linteo
fulgido maculas pct̃oꝝ abstergendo ꝫ xp̃o ẽt
singulis benedicente ꝫ dicẽte Remittunt tibi
peccata tua: ꝫ ego ero ꝓtectoꝝ tuus in ꝓsenti
ꝫ merces tua in futuro.

¶ Quidã i extremis oñdit se cruce signatum
ꝫ diabolus fugit ab eo. Exemplum.xiij.

QUiles q̃dã magnus pec-
catoꝝ volens remissionem peccatoꝝ
suoꝝ consequi crucez suscepit Cui
infirmanti diabolus apparuit dicẽs: quia cru
us esset. Cui miles. Non sum: quia confessus
sum et crucẽ suscepi quã illi oñẽdit in subtu-
nicula dicẽs. Ecce signum sãcte crucis q̃ ad
defensionẽ fidei suscepi. Quo viso; diabolus
citius euanuit ab oculis eius.

¶ Filius ꝓ anima patris crucem assumpsit
et sic eam liberauit. Exempluꝫ.xiiij

RAter q̃dã ꝓdicauit i
F dulgentias crucis et q̃ etiã parenti
bus defunctis valerent. Uñ q̃dam
iuuenis vt anima pẽis sui a purgatorio libe-
raretur crucẽ suscepit cui doꝝmienti vir respõ
dit. Doꝝmis ne fili. Cui filius. Quisnã es tu
Et ille. Ego sum pẽ tuus: et bñdicta hora q̃ te
genui ꝓpterea q̃ absolut⁹ a purgatorio celuꝫ
ascendo ꝺ cruce crucis quã ꝓs me suscepisti.

Indulgere primis

Miles quidã alteri militi ꝺulsit occisionem
patris et crux ãplexabat eũ. Exemplum.xv.

QUat q̃dã miles qui occi-
dit pr̃em alteri⁹ militis ꝫ fili⁹ ei⁹ que
sunt opoꝝtunitatẽ quã possꝫ vindicta-
re pr̃ez suũ Et ꝛtigit q̃ i die palcaeues ille mi
les trãsiuit sine armis quẽ ali⁹ ilecut⁹ ẽ volẽs
eũ occidere. Tũc ille ꝓstrauit se aũ pedes ei⁹
dicẽs. Propt̃ mortẽ dñi nr̃i iesu xp̃i quã ꝓ
nob⁹ oib⁹ hodie sustinuit ꝺulge mihi q̃ pr̃ez
tuũ occidi. Uñc ille cõpũct⁹ dixit Propt̃ mor
tẽ dñi nr̃i iesu xp̃i ignosco tibi. Et leuauit eũ
de terra ꝫ i signũ reconciliatiõis osculat⁹ ẽ eũ
Cũ idẽ miles ecclĩaz intraret ꝫ cũ ceteris crucifi
xũ iesu xp̃i oscularet: tũc crucifix⁹ ãplexat⁹
est eũ di. Qz hodie ꝺulsisti isti militi ꝓpt̃ me
q̃ patrẽ tuũ occidit. iõ hodie ꝺulgeo tibi oia
peta tua, ꝫ i signũ reconciliatiõis osculoꝝ te in
maxillã tuã. Qñ vidẽtes circũstãtes gñifica-

cuerunt dei bonitatem et miam.

Nobilis quã idulsit homicidiũ fratris sui: et crucifixꝰ sibi ipi mauit caput iecta. Exẽ. xvi

Nobilis quã fratrem su-

um Gilbertũ noie a quoda nobili occi sum perdiderat. Et fugiẽte eo de patria occisore: contigit vt nobilis ille cũ multa comitatu gestet pcessꝰ impzemeditate i agro occurreret occisori. Qui mox extracto gladio vbi inimicum expexit in terrã pstratus occisor clamauit: miserere mei nobilissime vir pro illo q̃ tã misertus est: et qui mundũ illũ sua mozte redemit. Repẽte nobilis animus in la chrymas resolutꝰ illã quã extẽderat retraxit manũ: sed cũ ignauie alcriberet a suis. iteruz manũ extẽdit in pstratũ. reus ad remissionẽ oim peccatoꝝ venia petit. sibi manũ depositi. terciꝝ increpatus a suis cũ mozte recessio attẽtaret et miser ille ob euasionẽ mortis ppter angustiã quã ois caro in extremo iudicio esset perpessura venia precat. Rñdit nobilis generi: sed nobilioz mẽte Et ego inquit tibi pzorsus mozte fratris indulgeo. Nec mora eadem die cum audiret missam ecclesiã ingressus vbi cozã imagie crucifixi tercio flexit genua: visus est a quodaꝝ sctõ viro ad singulas genuflexiões nobilis illiꝰ crucifixus caput suũ humiliꝰ inclinare seorsum ergo vir sctus ille qui solus hec viderat nobilem euocatum quis esset interrogauit. Et ille miles. Miles inquit dicoz in terra in qua natꝰ sum. Et rursũ ille. Dicas inquit charissime: nichil celes i quo cõfidis te magis diuinã miam meruisse. Tunc miles inquit. Peccatoz ego sum et sexcãto debitas: et nullo pzorsus nisi hodie foztitã. Et sic qđ actũ est retulit. Mox ille et qđ quid dicillet exponẽs ad actũ vite gratioziꝰ meritꝰ nobilẽ exhoztatur. Hec Guil.

Christus noluit indulgere defuncto nisi pzius peteret venia a fratre suo quẽ offendit.

Exemplum. xviij.

Prouincialis romam p

uincie ozdinis pzedicatoꝝ monebat fres suos pzouincie vt sibi cauerẽt. diligẽti ad alterutrũ turbatiõe Et hoc exẽplũ sibi ipsi factum retulit dicens: cum quidã frater olim turbasset me nimis iuste. & post paucos dies discessisset ab hac vita: me non placato: quadam nocte in somnis apparuit: et cum a me peteret veniam: et recozdaret ipsum defunctum dixi. Wade frater: & pete venia a domino ihesu christo: in cuius manus es. Qui re cedẽs a me cũ peteret venia a xpo vt dixeram ei: rndit ei dns iesus. Mihi tãtum tibi venia nisi pzius impetres ab eo quẽ offendisti. Vn de rediens ad me eadem nocte & verba christi renũcians iterum veniam petit et accepit: et dixit michi. Vade frater Nicolae q̃ malũ est offendere fratrẽ.

Hec in Vitaspatrum.

Frater quidã fuit odio inflãmatus pcuratozem cõuentus. Exemplum. xvij.

Hvit rome q̃dã frater oz

dinis pzedicatoꝝ: qui valde dure tractabat pzocuratozẽ conuentus: cui ad pacificãdũ coz suũ inuitꝰ pztoz cui hec retulit septem patre nostez omni die pzo illo Qui ex hoc magis ab illum pcuratozem turbatus est: & maioꝝ odio inflãmatus. Quadaꝝ igitur die intimatꝰ subito factꝰ est quasi mortuꝰ: et ex impzouiso cepit maledicere fratribus & ozdini suo. Tandẽ ozantibus fratribus ait Mater dei: mater dei adiuua me. Visum aũt erat sibi vt ipse retulit q̃ in igne ardentissimo pzo pter iracundiam suam positus erat. Et ideo pzopter penas intolerabiles desperans blasphemaret. Precibus autem fratrum ad innocentionem beate marie virginis restitutus est vite pristine: et in argumentum veritatis ex cozatus fuit totus. Hec in vitaspatrum.

Plaga illius q̃ noluit indulgere. Exẽplũ. xix.

Enerabilis iacobus de

vitriaco crucem hierosolymitanam saluarẽ multoꝝ in bzabãtia pdicauit. Cõtigit aũt vt pacificaturi q̃dã die mozales inimicitias erga iniuriantẽ nichil pfice rẽt iniuriã passus ꝓmo simplr dein pstatꝰ pedibꝰ eiꝰ semel iterũ: & tcio cũ multa dubie pplo plente exoraret vt pticeret in rebellẽ. cõuertꝰ aũt ad pplm dixit palã oibꝰ Cõfestoz vos & q̃ spernit nos: spernit & eũ q̃ misit nos. Rogate ergo dñz vt tale signũ ostendat i hoie obstinato quo cũctis pnũbꝰ pateat eũ hostiliter extra se i xpi cõtiõe odisse. primũ hoc egisse ne mozabat vir sãctus oronẽ explenit: miser ille reuersis oculis semel iterũ et tcio i terrã cozruit: oze q̃ cruoze spumã & sanguinẽ hoztoris maximus spectaculũ et piaculũ oibus pbuit Tũc flẽte pplo venerẽdus vir fusa prece pstratũ erexit q̃ mox integerrime sanatꝰ cum lachrymis venia petiit: reuẽq; in osculo eiꝰ quẽ ipe offendit & sic ad lachrymas & ad laudẽ xpi oim coꝝ da promouit. hec Guil.

Malus dz gaudere de interitu inimici.

Exemplum. xx.

Cum p exẽpla bti hñdi

multi sclo renũtiãtes i laudẽ dei proficerẽt q̃dã pbr florentius retractionis spũ istigatꝰ eiꝰ studiis emuli cepit. & quos potuit ab eiꝰ bilitatiõe trahẽ. Cũq; nõ placeret tãdẽ inuidia execratꝰ panẽ venies inferit seruo dei misit. Quẽ vir dei cũ gratiarũ actiõe suscipiẽs facti cõscius: cozuo cuidã q̃ ad hozã refectiõis venies altiꝰ ẽta de mane eius subpẽ glueuerat precit dñi. In noie dñi tolle hi et in locũ vbi inueneris nõ possit ptice. T

...rorit ādo aperto
...ac ſi obedire velz: ſi nō
...ificaret. Cui vir dei ait. Tolle ſecuꝫ
...ſtaꝫ tulit ⁊ reuerſꝰ accepit ab eo cōſuetū ali
...moniā: Cūq; dicꝰ plbyter ſe i nece magiſtri
non placere videret ad. puocāda diſcipulos ſū
coſda in hoztū celle bñdicti ſeptē puellas in
nitē ludētes ⁊ chozizātes coza diſcipulis mi
ſit: ſed vir dei magis ſacerdoti ꝙ fabr cōſolēs
eū i malicia pſiſteret ⁊ p diſcipulis adiuit ru
dibus timēs edificia ſtructa ozdinat ipſis
pzepoſitis relinquens alias cum pauris pre
xit. Cuiꝰq; ex hoc dictus pzesbyter tans i ſo
lacio exulcaret: totiꝰ fabzica domꝰ cadens ipz
oppzeſſit. Mauꝰ vico dei hoc q̄ adhuchuc ſt.
militacibus aberat letꝰ nūciauit di. Reuerte
re quia perſecutoꝛ tuꝰ extinctus eſt. Quo au
dito grauiꝰ lamētis ſebit dei dās: vel q̄ ho
ſtis occubuit: vel q̄ diſcipulus de mozte illi⁹
exultauit: illi pniam q̄ letus ⁊ gaudens talia
nuntiauerat intuitꝰ.

Ante occaſum ſolis recōciliari debem⁹ fra
tribus Exemplum. xxi.

Abbas hylarion cum vi

ſtraſſet quēdam ep̄m qui obtulit ei in
menſa ferculum de auibus Cui abbas
ꝓſilꝫ hūc habitū ſuſcepi carnes nūq; itez
cōedi ⁊ dixit ei ep̄s. Ex quo iſtū habitū ſuſce
pi non dimiſi aliquē doꝛmire q̄ haberet aliq̄
aduerſū me nec ego doꝛmiui hās aliq̄ aduer
ſus aliquē niſi pacificarē. Cui abbas Ignoſce
mihi pater: qz tua cōuerſatio maioꝛ eſt mea.
Inimicis debem⁹ bñfacere. Exemplum. xxii.

Rat quidā ſenex in egy

pto: ⁊ añq; veniret illuc abbas poemē
grādez veneratione hebebat ab oib⁹
Cunq; aūt abbas poemē de ſcithi illuc ſubiſſet
multi relicto illo ſene veniebant ad illum: et
pzopterea cepit illi inuidere et detrahere. Q̄
audiēs abbas poemen cōtriſtatus eſt ⁊ dixit
fratribus ſuis. Quid faciem⁹ quia in tribula
tionem miſerunt nos homines vt illum ſenez
tanq; ſcitā relinquerem⁹ et nos qui nichil ſu
mus inſpicerent: quēadmodū ſanem⁹ hūc bi
cum magnum. Venite ergo fratres faciemus
[illegible]as eſcas et poztātes pergamus ad eum:
[illegible]aucū vinum et pariter cum eo gaudemus:
[illegible]ſitan poſſumus animū eius placare Pzo
[illegible]i pulſauerūt oſtiū ei⁹. Audiēs vero diſci
pulus illius ſenis dixit Quis es? At illi dixe
runt. Dic abbati tuo q̄n poemē venit vt bene
dicatur ab eo. Quod cū ille p diſcipulum ſu
um audiſſet: exiit ad eū. Vade hunc non enim
me vocat. Illi tamē perſiſterūt in eſtu dicen
tes. Quia non hinc diſcedim⁹ niſi digni fueri
mus adozare eum: quoꝝ cū ille hūilitatem ⁊
lentiam vidiſſet: cōpunctus aperuit oſtiū
oſculantes ſe mutuum guſtauerūt pariter.
[illegible]go eis ipſe ſenex Jn veritate nō ſunt
ea ſola q̄ audiuim⁹ de vobis ſed ⁊ cētuplicata
opa vidi in vobis. Et ab illo die amicus cha
riſſimus factus eſt eis. Hoc in vitis patrum.

¶ In diſcipulo de tpe.

Filius comitis dānatus eſt: qz non indulſit
offenſozibus ſuis. hoc quere ſer. xxx. E.

¶ Infirmitas.

Pzopter peccata infirmatus per penitentiaꝫ
eſt ſanatus. Exemplum. xxiij.

Rat vir nobilis et cla

rus in burgūdie parentibus qui qui
dē aliquando tpe in iuuentute ſince
riter conuerſatus poſtea a virtute rabeſcens
cepit ad vicia declinare: nec moza. ſqualēti mē
te rabeſcens incidit i languoꝛē: nec tn dei ma
nū caſtigātis agnouit: ſz maia malis accumu
lās palloꝛe vultus et macie hō q̄ſi ignis eter
nis cibus mirabiliter ad penā hoſpitabatur.
Cūq; nulla medicoꝝ cura pficeret nec ſalē
ei lāgueris vite cām aliq̄s apiret tandē in ſe
reuerſus ſolū languoꝛē aie diuina miſeratio
ne pzeuētus penitus intellexit cām. Confeſ
ſus ergo cuz lachzymis cuidā ſcitiſſimo ſacer
doti ſtatim vir cū abſolutiōis beneficiū acce
pit ſimilitudinē ſere bubonē in facie: ſz diuer
ſificata poſterius aialia cure teterrima ⁊ par
ua quaſi viciozum ſeptem de oze ſimul delecit
Mira res vir modico ep̄is ſpacio iterecto in
tabez animalibus reſolutis reſtoꝛere cepit ca
ro pzoſſus et facie penitētiſſimēteq; ⁊ cozpe in
tegerrime ſolpitatus multis poſtea ad exem
plum. hec Gul.

Flagellat deus in coꝛpoze et in mēbris ſuos
dilectos. Exemplum. xxiiij.

Rat quidā miles tante

virtutis atq; pzobitatis: vt in pmo
toꝛneamento in quo miles fact⁹ eſt
manu ꝓpria quattuoꝛ de cī de ꝓtarios acqui
reret. Qui ſicut vir pzudens eundem honoꝛē
ſecularem non ſuis viribus: ſed dei aſcribēs
oi a reſtituit: et ſodalibus cū ſeculo valedixit
in loco monaſterio quodā habitū religionis
ſuſcepit. Et quia electos ſuos pzobat dñs tā
ta illi ſiſſimitate flagellauit vt vermes de coꝛ
poze ei⁹ indeſinēter fratuirent: quoꝝ fetoꝛē
ſimul ⁊ honoꝛē cū minuſter ſuſtinere nō poſſz
ait abbas pzedicto ade. Quid faciemus frat
cū homine iſto. Reſpondit ille. Dentur michi
quattuoꝛ lintheamina et p ꝓpi noie curā illi
us ſuſcipiam Quod cū factum fuiſſet aſſidua
pannoꝝ mutatione fetoꝛem tēperauit tam
ſibi q̄ inſiemo. Cūq; dies adeſſet tante cem
neratiōis tāte patiētie ait ade. Sternite mi
chi mattā ⁊ pulſate tabulā: quia dñs vocauit
me et ſic fecit. Veniēte conuētu poſt. dictam
letaniam cū pene oēs ad lachzymas ꝓbis cō
fūctionis monuiſſet ſubiūxit. Modo ite dñi
mei dilectiſſimi ⁊ dicite miſſas dās: qz ſalu ⁊

cor infidi ⁊ gliosa. Ego mariae ens genuerit cū angelis et multitudine sanctoꝝ illuc venturi fuit postea reuersus in ciuitatem suam. Qz audiam meaz susceptiōem. Interea dū missas diceret spū ꝓphetico oia que i oratoria agebāt indicauit dicēs. Tales mille a talibus sacerdotibus ante talia altaria celebrant. ⁊ ingratus est adaz baldeo hoie latro. Reuerenter igr quentu: ille vultu: cundo sibi ait. Ecce xps cū mle ⁊ sctis ꝓcessit: ⁊ hāc manū sub mēto: ⁊ iam suscipiēt aiaz meā: nec michi credatis si mstant: mozt⁹ non fuero. Ad qd̄ ꝙdū mox expirauit mozte ꝙ ba grumans. De cuius corpe mox tātus odor exiuit vt oēs illius suauitate refocillarentur ac constantes, her Celsus.

¶ Quidā fuit impatiētissimus ⁊ factus est patientissimus. Exemplum. xxv.

Quidaz frater ordinis

Predicatoꝝ lōbardus nole Jacobus: qui si bi ⁊ doctrine instanter intendēs, ad tāz perfectionē venit qi i ore eius nichil nisi ihesū xp̄m crucifixū poztabat nichil in lingua sciens dicēs: q̄ talē dām non amare. Hic accepto erat deo vt miserabilis ꝓbauit tentatio. Inuenit eiē grauis infirmitas p quam sibi notam tētatio. Et qz sibi mozte⁹ ꝓo xpo posse tolerare videbat. ad tantū deuenit impatiētiā vt nichil sibi fieri posset qō et placeret ulli⁹ nulli⁹ lect⁹ acceptabilis erat ipm no men dñi nostri ihesu xp̄i qō sibi cōsueuerat esse dulcissimū tā audire non potat immo dicebat q̄ hōs sibi illusisset: qz sibi fuisset tā violēta infirmitate oppressa vt neq corpis neq sui ipius spos esset. Post hoc ozantib⁹ p eo frib⁹ cepit paulatim in eo patiētia nutrici: cepitq; iam i illa tribulatiōe silere: ⁊ ide ad tantū pue nit patiētiaz vt iam ea q̄ ꝓus nolebat tangere libenē ꝛgreet ⁊ offa sibi dicret bona. Veruz quia diuturna infirmitas pene: sibi carnem consumpserat non poterat in lecto voluti: nisi aliorum manibus verteretur: intrum omnib⁹ videbatur quomodo anima in tam consumpto corpore remaneba. Dicit eo benign⁹ ihesus nō est oblit⁹ pauperis sui: sed effundit i abundantia oleum gaudii i viscerib⁹ afflicti. Cepit exultare ossa humiliata in tantū q̄ mozte exspectabat in desiderio: et ineffabili letitia replebatur cum ei aliquis huiusmodi loquereꝛ. Qd̄ cū fācte memozie magister Jozdanus qui aduenerat cognouisset statim ad eum badens: sedentiq; in lecto: i quo ipse iacebat. ait. Noli timere charissime: qz i ꝓximo iturus es ad xp̄m. Ad hec ille dei adiutozio fultus subito surrexit: ⁊ erecto brachio sup collū magistri clamauit. Edux hōe ihesu de carcere aiam meā vt confiteatur nomini tuo. Et ecouerso in lecto recidens obdormiuit in dño.

¶ Petrus apostolus voluit filiam suam infirmari. Exemplum. xxvi.

Petrus

Apostolꝰ cum nimis ex pū. luntate patris febriū laboza. frib⁹ apō eū discipul⁹ dixerē petro. C. nōc a te sanent infirmi cur petronellā facere p̄mittis. Ad hec petr⁹. Qz sic expedit ei. verūtñ ne pr̄ias ipossibilitatē sanitat⁹ ei⁹ ad fidē. Surgit petronella velociter ⁊ ministra nob⁹. Que statim sanata. ministrauit. Cōpleto ministerio dixit ei petr⁹ Petronella redi. ⁊ vt pri⁹ febriū laboza repit: quisq; i dei amoze cepit. ꝓfecta: tūc eā ꝓfecte sanauit. Comes alit qdā ad eā venit: vt eā ꝓp̄ter ei⁹ pulchritudinē haberet in vxorem. Cui ait. Si deliderās me i vxorē: iube ad me virgines venire q̄ me vsq; ad domū debeāt sociare. Quas cū ille pararet petronella tetanus ⁊ ozōnibus inflictis et corp⁹ dñi suscipiēs: et in lecto se reclinans post triduum migrauit ad dominum.

¶ Secuendū est infirmis cū patientia et aliaz si ipsi sunt impatientissimi. Exēplū. xxvii.

Ulogius huic mundo

Ee renūciās: qz nichil p se poterat opa ri et pauca de bonis suis qd̄ vteret retinuit. Cū nec i mōasterio cū mīris posset deo gere nec solitudinē ferre recepit: quēdam elephātico mozbo sit repletū vt pedes ⁊ manꝰ et fere oia mēbza videbāt amisisse. Cui eulogi⁹ q̄si quādā pactionē cū deo faciēs ait. Dñe de⁹ noie tuo suscipio illū ⁊ vsq; i diē mozt⁹ repausabo. eū posituꝝ sup asinū ad hospitiū suum duxit ⁊ illi p. xv. āuol p̄ manib⁹ ministrauit p⁹ hoc ille suggestiōe dēmōis cepit velle ab eo discedere ⁊ multū eū ꝓbis increpare vt. Fugitiue tu domū tuā deuozasti ⁊ i me salut⁹ occasionē recupare credis. Eulogius rogabat eū dicens. Noli dñe ita loq: sz dic potiꝰ. Et ego emēdabo si qd̄ te ꝛristauit. At ille bade inq: adulatiōes tuas nolo: pitie me i publicum. refrigeratiōe tua nō indigeo. carnib⁹ desidero saturari. Cū q; carnes ei exhibuisset non posse inquit decē habitare. populū videre volo: ego inquit eulogius multitudinē fratrū adducā. Et ille ait. Nolo vidē similes tui panis deuozatores ad publicā ꝛeatam me pitie vnde me subtraxisti. Tūc eulogi⁹ iterū dixit eū i vehiculo ad sē anthoniū. dixitq; et q̄ cum vellet abire. Cui anthoni⁹ si pitis eū vtilitatē te de⁹ iuuet q̄ colliget ꝛstitutū. Et cōuersus ad eū dixit elephantico se nec horto nec terrā vsquā nescis: qz tristis est q̄ sibi ministrat ꝓp. xp̄z ille se tali seruitio subiugauit. Post hoc ambos cōfortās ait. Nolite filij abinuicē separari: qz iam vterq; vestrū meruit coronari. ⁊ iō tētatio hec accidit vobis: quia ad finem vite ambo deuenistis: qui cū redissent ad cellā in ea. i. dies ambo defuncti sunt.

Infirmis i extremis cogitabit, mēbris suis huiusmodi suo; ⁊ sic euolauit ad celū. Exē.

...s heremita

...r inter ceteras ꝓbrutes magnã habe
...at grãm infirmis ministrare hic am=
monitus p visionẽ iuit ad primã ciuitatẽ et
dũ ueniret ad portã vidit quẽdã horribilẽ in
fernũ ꝛ ferdũ: quẽ ẽt lepꝛosi inter se sustine=
re non ualebant; ꝛ huic ferũs heremite seruire
cepit i dño eũ ꝓfortans. ꝛ cũdit illum. sit de
altissimus bñdictus q̃ michi hanc dũauit infir=
mitatẽ: ceo timeo ne de mi mihi minuat pmiũ i
celis ꝓpter seruitiũ tuũ humile. et ille ñ ita
est ꝛ p mea mercede iuit cum huc venire Sic
sancta illis quotidie inter eos ozebat. Et q̃to
plꝰ heremita seruiebat tanto plus seruire affe
ctabat. ꝛ infirmꝰ eũ seruire nõ sinebat vt plus
iustinẽdo plus ꝑmaneret. Tũc post annos. xv
expletos infirmus osculari cepit manꝰ eiꝰ et he
remite grãs referẽs de pietate. Heremita aũt
orabat dñz vt ostẽdere dignaret qualiter hec
dã aia de corpore egrederet. ꝛ ostẽsum est ei
Cũ eñ ad horã nonã venisset; audiuit
vocem de celo dicentem. Veni dilecte mi ad
gaudia Tunc illa felicissima aia ad oẽs sensus
corpis dicebat. Vobis regratioz q̃z michi obe
distis oculi vanitatẽ nõ ꝛcupuistis. aures va
nitatẽ non audiuistis. manus in delicijs non
estis delectate. pedes ad vanã non ꝛcurristis
olfactꝰ delicias cõtẽpsistis. gustꝰ. q̃z ad delica=
ta iõ dedistis cõsensum. Expecta q̃ corpꝰ meũ
dilectũ quiescẽs in pace vt tpe opportuno rect
tias p laboꝛe eternã remuneratiõnẽ; ꝛ hoc di
cto cum concentum angelorum sancta anima
euolauit ad celum. Hoc in vitis patrum

¶ Quidã. xij. annis ferebatur infirmo ꝛ nunq̃
dulce ꝓbum ẽuit sibi locutus. Exẽplum. xxix

Vidã frater p xii. annos

q quidam senex infirmanti fratri obsequẽ
Senex cũ cum vidisset eã laborantez
nunq̃ illi ꝑmonẽ placitũ locutꝰ est Cũ iã aia
trãsiret de corpe ꝛ sedẽtibꝰ aliis tenuit manũ
eiꝰ ꝛ ter dixit ei. Saluetis ꝛ tradidit eũ senib
dicẽs. Iste angelꝰ est q̃ tot annis michi infirmã
ti: nec tã bonũ sermonẽ a me audiẽs michi fe=
cit obsequium. Hoc in vitis patrum.

In discipulo de tempoꝛe.

quidam singulis annis infirmabatur pze
bnum. tunc dixit. O deus oblitus es mei.
re de tempoꝛe sermone. cxxviij. L.

Itẽ infirmꝰ q̃ rogauit fratrẽ hoiem vt iterce
det p eo vt sanaret. qđ ꝛ fecit: ꝛ sanatus est:
ꝛ postea timẽs ne male pertisset postmodũ di=
xit O frater dei oꝛa ꝓ me vt deꝰ michi q̃cqđ vti
lꝰ sit. ꝛ ecõuerso infirmatꝰ ẽ: q̃re ser. cxxviij. L

Itẽ quidam bonus hõ orauit ꝓ infirmo et
postmodum inuenit se ꝓmptiorẽ ad malum
et iterato ille bonus hõ orauit p eo et sic infir
tas rediit. quere ser. cxxviij. L.

Itẽ miles qui nichil voluit dare in ꝛanitate
sed infirmatꝰ dedit ille elemosynã clerico vt
p eo oꝛaret ꝛ intercederet. Et ille. Ego peto vt
te deus in illo statu cõseruet. ꝟ. cxxviij. L

Item duo fratres vnus erat multũ religio=
sus ꝛ alter seruiebat fideliter infirmis et ille
fuit acceptoꝛ deo ser. cxxviij. O.

Itẽ q̃ elegit duos dies i purgatoꝛio et dixit
ibi se centum annis arsisse. ser. cxxxiij. ✠

Itẽ infirmus qui dixit. Deꝰ tu ꝓmisisti me
coꝛpoꝛe: ꝛ ego do aiam meã demonibus q̃ sunt
in inferno: ꝛ sic expirauit. ser. cxxxiij. O.

Innocentia.

Innocens puer ferigit ferrũ cãdẽs Exẽ. xxx.

Quẽdam in ꝛfinio bur

gundie fuit q̃ i monasterio sãcti bñdicti
fuit apud ciuitatem ab ipsis fere
cunabulis innocentissimꝰ ꝛ ſplicissimꝰ adole=
uit. Adultũ ergo iuuenẽ abbas suꝰ p recreati
one illico secũ ꝑtrisci extra ꝓpter Suffertan
diꝛ ergo equiꝛ causa abbatẽ cũ suis ãte domũ
ferrariã descẽdere mirat ex simplicitate iu=
uenis eo q̃ nũq̃ tale qđ viderat ferrum can=
dẽs nuda illud manu sine vlcione aliq̃ eleuãs
cõtractauit. Stupefactꝰ ergo abbas et oẽs q̃
ꝑntes aderãt. innocentia; in iuuene beneraci
sunt. ꝛ rem iterato pluries cõꝛobauerũt post
hec abbate cum suis aliis occupato iuuenis
mox interioꝛa domicilij est ingressus vbi vꝛo
rem fabri cum puero sup genua miratus iue=
niens cũ paulisper nũq̃ sic viderat vocabat
illico aũt mulier iuuenẽ q̃si inexpti malicia
stimulabat si talẽ habere vellet ingeni. Et ille
libẽtissime inqt. Quẽ mox nescij ad cõcubi
tũ istruẽs puerũ sic fieri ꝓmittebat ergo vbi
iuuenis post ꝛcubitũ innocẽtia spoliatꝰ egressꝰ
est ferrũ cãdẽs vt pꝛi exercitijs cõtrectare
grauiter lesus exclamauit. Qua in re abbas
turbatꝰ nõ modicũ; ꝛ miratꝰ a iuuentute ex ite=
rioꝛi lesura aie foris lesũ. ꝛ pꝛioꝛi q̃ eũ contra
ignẽ ꝓtexerat innocẽtia pꝛiuatũ. Reductum
ergo iuuenẽ ad monasteriũ abbas sup gestis
diligẽtius inquirit veritatẽ: ille simplicissime
ꝛfitetur: ꝛ cũ multis lachꝛymis tremebũdus
dãnꝰ suũ explauit. Sꝛ ꝛ potẽtẽ ꝛcta demõis
puritatẽ mira gesta cypꝛiani ꝛ ẽginis Iustie
testant. Vbi cypꝛianus adhuc puer a magõ
mago cõpulsus legitur. xviij. annis puritatẽ
virginalis innocẽtie: vt per hãc maioꝛi potẽ
tia et imperio contra demões potiretur. Hoc
Guiller. in libꝛo de apibus.

¶ Innocens scholaris qui expulit dæmonem
a puella. ¶ Exemplum. xxxi.

Uper hoc quidez valde

mirabile certissima relatione ab his
qui ꝑsentes erant et viderunt in o=
pido bzabancie. Nechilinia perceꝑimus

accediſſe. ¶Puella q̃dã ſacro die dñico cũ inue-
nib⁹ chorizauerat diu valde: fatigata ergo do
mũ redijt nec moza dormituz pergẽs demonũ
ſit repleta Qua clamante ſurgit familia i gal
biculis leuitẽ Wane i Hatzz beit ozatozium
gliose ẽgis exerta oppidũ exportaſſe. Frequent
eũ ibi virgo Maria ẽtuũ opatrix miracu-
plurima demõſtrauit. Oũ vbi ſcholares pue-
ri pceperũt: ad locũ vbi verabaſ puella i oza-
toziũ cucurrerũt. Quoz vn⁹ annoz. xij. audac
tioz ceteris ſagactioz cepit ꝓpellere demonez
vt coꝛp⁹ obſeſſum deſereret ſ extret. Et vt de-
mon circa vmbilicũ p timoꝛe ſe eſſe mõſtrauit
hic puer ſignũ crucis i contractum cũ pollice
fecit: ſ ſic paulatim per crucẽ ẽlus os aſcẽde-
re cõpulit: donec eũ in ſpẽ herbati vermis ois
ppls intra os hereſtẽ vidit. Quo viſo conato
ad inferioza redire volente pplus clamauit.
¶Puer inſtanꝫ ſignũ oppoſuit: ſ cum maxima
violẽcia demonẽ exire coegit. Erecto ẽ vt dixi
mus in modum hirſuti ẽmis puer audacter in
dextam ꝓphendit ſ in foſſam parvulam vbi
pluvialis vnda cõſederat mox iecit. Qui ſta
tim in oculis totius plebis diſparens letitie
laudis oibus materiã dereliqt. ¶Ozoide man⁹
pueri a cõtractu ẽ misnigredine infecta remã
ſit ſ ptin⁹ aq̃ bñdicte lauamẽto diſceſſit. Sa
cto ſcã ergo res eſt eſſe eã oi labe criminis in
nocentẽ: ſ ſi eẽ ſacnit ſimplicẽ ſ pvidẽtem.

¶Innocẽs monachus petuit a fratercvlo ſuo
teſtu benã cuidam apoſtate. Exẽplũ. xxxij.

¶Monach⁹ paruul⁹ et ino
cẽs loqbaſ cũ ieſu xp̃o puulo, noiando
ipm fraterculũ ab ymaginẽ bẽ ẽgis
hãtez ieſum puulũ i vinis. Et ieſus rñdit eõ
uerſo ſ loqbaſ ſibi amicabiliꝛ ſicut frat; cũ ſic
quod audiẽs q̃daz ſenex monachus q̃ diu fuit
in apoſtaſia ꝛeſtitutus ſupplicauit ſibi vt oza
ret ſiculuz ſuũ p ſe vt ignoſceret ſibi pcã ſua
ſ ſuſciperet eũ ad miaz: ſ ille innocẽs iuvenis ob
tinuit hoc a fratꝛculo ſuo teſtu xp̃o ſ de hoc ille
antiquus multum fuit gaudſus.

In diſcipulo de tempoze

¶Puer innocẽs ſcholaris q̃ liberaur; aiaz na
teris a ꝓuegatozio hoc fuit oſtẽſum cuidam de-
voto ep̃o. Hoc q̃re in diſci. de tpe. ſer. xx. M

¶Jtẽ puer innocẽs q̃ ſeruauit ozdinẽ minoꝝ
et noluit tangere pecuniam p̃ feliciter vixit
p̃ ſalubriter obiit. ſer. xx. O.

¶Jnuidia. Jnuidus quidam petiuit vt ſibi
vnus oculus eruereture. Exemplum. xxxiij.

¶Erat quidã iuidus ſ q̃dã
auarus i quoꝝ optiõe q̃dã potẽs poſui-
it vt ab eo peterẽt q̃d̃ vellẽt hoc pa-
cto q̃ vltimo peteret duplũ acciꝑet. Auar⁹ igit
qz plus cupiebat nolebat ꝓmo petere: quod at
tẽdẽs iuidus nõ potuit ſuſtinere. Cũq; vterq;
differret petere: inuid ſ auaꝛus ſtu
latus primo petijt: ſ petiit vt ſibi vnus oc.
eruerẽt vt duo eruerent auaro. Quod factũ eſt
qz duplum ex pacto recipere potuit.

¶Jnuidia dyaboli. Exemplum. xxxiij.

¶Emõ quidam cũ hoiem
de ſe obſeſſum horribiliter tozqret ſ diuer
ſis p os eius gestiẽdo diuerſis cñde-
ret: dixit ei ſi eẽ et a quo ã de circũſtãtibus. Vis
dyabole ſi poſſes ad gliam in qua fuiſti redire
q̃d velles ꝓpter hoc laboꝛis ſuſtinere. Rñdit
ille. Si hoc eſſet i meo arbitrio: malle cũ vna
aĩa me decepta deſcendere in infernũ q̃ redire
in celũ miraculoſ oibus cur ita diceret iterum
cñdit. Quid de hoc miramini: tanta eſt: mali-
cia mea ſ tam obſtinatus ſum i illa vt nõ poſ-
ſum aliquid boni velle.

Jra.

¶Jram debemus ſupplantare. Exẽ. xxxv.

¶Quidam q̃ſiuit ab abba-
te Jſaac quare eum demones timerẽt
reſpondit. Ex quo factus ſum mona-
chus ſtatui ante me vt iracũdia kozas gutture
meum non ꝓcedat.

¶Patiẽtia vbiq; eſt neceſſaria. Exẽ. xxxvj.

¶Quidam frater i ceno
bio ſepe iraſcerẽ ꝓcepit in ſolutudinẽ
vt ibi non hãs occaſionẽ furbarionis
deſereret. Cumq; ibi manens quodam die bas
cũ aqua poſuiſſet apud ſe ſtari ſubuerſum eſt
ire ꝓ implens. Tandẽ cũ tercio ſubuerteretur
ſrexit illud: ſ lentiẽs ſe ſpũ iracundie deꝛepti
ait. Reuerar ad monaſteriũ: qz vbiq; patien-
tia opus eſt et auxilio dei.

¶Media pars puelle ꝑdita eſt ꝓpter iracun
diam. Exemplum. xxxvij.

¶Puella q̃dã fuit diuitum
filia. ita iracunda: vt vix alicui ꝛeſpon
dere poſſet. Tandẽ mꝛtua i atrio eccle ſepulta eſt: ſ mane venientes
ad eccliam videꝝ tumbã eius aditiar fozna-
cis fumũ eructantẽ. Oũ ve volẽtes q̃d hoc ſ
tẽderet terrã eiecũt: ſ ecce medietatẽ coꝛpo-
ris ẽ. ſ. ſupioꝛẽ ignis ꝑdiderat: ſcz coꝛ: fel lin
guã: ſ manus cũ q̃bus peccauerat: inferioꝛez
vero ab vmbilico deoꝛſum ignis non attigit ſu
am caſtitatẽ deo pvidente.

In diſcipulo de tempoze.

¶Mulier iracunda q̃n agone vertit faciem
ad parietẽ q̃ euchariſtiã accipe deberet: et vo
cit dñam ſuaz ꝓpter iracũdiam meam Hoc q̃re
in diſci. de tpe ſer. cv. M Juder

¶Stuvẽs q̃daz impgnauit filiã iudeꝝ: dixit
q̃ meſſiam concepit. Hoc q̃re ſer. cv. O.

¶Jrem iudei imaginẽ crucifixi dehoneſtaue
runt: ſ clauis affixerũt et lancea pforauc

ſſee de tpe. Judex iniꝰus.

Nobilis q̃dam occidit filiũ lozoris sne ꝓ̃ iustitiam ⁊ non pepcauit. Exemplũ. xxviij

QRat quidam nobilis val-
de ex potẽs tantusq; amator iustitie vi
uebat i iudicijs respiceret ꝓmodz. Hic cũ ꝑ-
ueniret infirmarẽ lectoꝝ decũberet i, pximo
ciuitatis clamozẽ tumultumos feminaꝝ audiuit.
Qui cũ de cã subsecutus esset nullus ex circũstan-
tibus ꝟitatẽ discreuit: pzesumpsit. Tunc mulier
dñã de pueris ait. Dixerat tibi tuã iteꝝpria-
nẽ ostiozẽ tuozũ: ne diceres multi meraz ⁊ tractem
Cur ille panẽs edit. Dñe domicellus meus
filius sozozis vẽs seminũ ibi oꝑiens voluit: ⁊
hec fuit cã clamozis. Ad qd̃ dñs valde zmoꝝ
dixit qdam de militibus. Jte ⁊ suspendite illũ.
Milites igit obediẽtia simulãtes posq; egres
si sunt diuerso adiuicẽ. Et occidercm hoc iuue
nẽ nobilẽ: ꝙdã sibi satis opinabile sit mozi
cuos fuerit vel moze mulctabit. vl'erimus ex
cozdes eius cũ inuenisset limãres: ⁊ vt i pãtie aũ
culi se saluare haberet admonẽtes. post hozas aliq̃
sunt ad dñm regressi se eius ipleuisse mãdata
affirmauerũt. Quinto ẽo post modũ die inue-
nis eius manus aũiculũ de culpa ẽ placatũ vl'
inmozẽ aperta ostio introspexit. Que cũ ifirm⁹
aspexisset ꝓdicis blandis cũ aduocans iuxta se
sedere ꝓcepit duo ẽo brachio collũ eius stricꝫ-
gẽs: ⁊ manu alia cultellũ eius clam extrahẽs
quẽ eius ẽxuit ⁊ occidit. Qui cũ plãctu ⁊ eiu-
latu multoꝝ et a⁹ coꝝ puerie ictuit hozrozẽ ꝟ-
si ipe Archibaldo militi q̃ sic vocabat adstitus
ẽ dolozẽ sup uiozẽ atq; ut inualescẽte ifirmita-
te ꝑ ẽpo mitteret petẽs sacerdũ coꝝpus xp̃i sibi
afferri. Qui cũ veniset ille cũ inclitis sacrꝫmis
et ꝓcessione cozdis eius ꝓcedẽs sus ꝓcessus ẽ: sacer
dos cũ inuenis infectione Snp d̃ns meus⁹ exã-
dit. Quare subtrahis hominẽ qd̃ zmilibus
i cognatã vẽz Discede ille. Fuit ⁊ hac pacẽ sub
iecit ẽpo. Eriã crudele nimis. Et ille. Ego ne-
q; potũ iudico. neq; a deo michi remitti depo-
sco. Vade ẽpe. Ego vob coꝝp⁹ xp̃i nõ trabaz
nisi homicidij idẽ ꝓfiteamini. Subiunxit hic no-
bilis. Scias me dñe illũ nõ occidisse ex alia q̃
rancoꝝe siue motu ire: ⁊ solũmõ timoꝝe dei ze-
lozq; iustitie nũ ꝙ aliqs ꝓpius filiũ sozoꝝ sue di-
gẽ potuit. Tunc ego illũ dilexi. Si ꝙ michi coꝝ
pus xp̃i negauerit: ego illi coꝝpus ⁊ aiaz zmit
to. Hoc ei dixit ⁊ egit ꝓpe exitũ. ne iustitie et
iudicij deꝝ coꝝe uideret. Vix ei pẽnitẽr limeꝝ
dom⁹ egressus⁹ fuerat. ⁊ ecce egrotus reuocabat
eũ dicẽs. Reuertimini dñe ẽpe reuertimini: video
nis si i pzacio hẽatis coꝝpus dñi. Qũ cũ fecisset
ne aliqd̃ ire repisset: subiunxit ille. Ecce quẽ
michi negastis: ipe se michi nõ negauit. Appa-
ruit hostia coꝝe eius. ⁊ ipse cũ eo qd̃ p̃ fa-
cẽs dixerit est. Diligite iustitiã q̃ iudicatis terre

mite dñs i bõitate et simplicitate coꝝdia

q̃rite illũ: qũ inuenit ab his q̃ tenant illũ ap-
post sũt eis q̃ fidẽ hñt i illũ. Ẽpe sic panẽs in
miraculum vbi diuulgauit. Hec Celarius
Dux palatinus qui semp laqueũ secũ portauit
ppter fures. Exẽplum. xxix

BErtoldus pãlatinus de
guilelspach iudex fuit seueriss⁹ ita
vt furibus et ꝙ pãno vnius oboli vitã
auferret. Vñ q̃dã somũ sup exuuiũ laqos ci-
gulo suo appẽdit: ne coꝝ pens rapsit vilariꝰ-
nes. Die igit q̃dam mane surgẽs ⁊ laqueũ cingu
lo suo solito moze subnectẽs: hmõi vocẽ in ae-
re audiuit. Bertolde q̃ cunq; tibi ꝓmus i egre-
su tuo de castro occurrerit. hoc laqueo ipm sus-
pẽdas. Qui vocẽ ꝙ hoie accipiẽs: ei q̃dam ser-
uus suus ꝓximo occurrit. Quo viso cum sa-
tis doleret eo q̃ cum diligeret: direbat illi. Do-
leo de accessu tuo. Quare ait: q; suspenderis.
Quare suspẽdar. Rñdẽte palatino nescio ⁊ ꝙ
para te ꝙ ꝓfessionẽ tuã ⁊ ordina de rebus tuis
q; hoc die resistere non valeo. Ille videns
aliũ non esse dixit. Justus es dñs ⁊ plures in
domũ meã decliantes insecꝰs occidi: multis
inita rapui. nec tibi dñe vnq̃ fidelis exitit ne-
q; pauperibus pepci. Et mirati sunt cões audi-
tes eius ꝓfessionẽ: ⁊ cognouerunt i eius moꝛte
peti penam a deo esse. Hec celarius

¶ Valerius vt legi sacrificaret fecit sibi erue
re oculos: similiter ⁊ filio. Exẽ. xl

QValeriꝰ solẽtus cũ filiꝰ su
us adulto dãnarus esset ꝑm legẽ a pce
qua ipe ꝓ instituit vterq; oculo ꝓuari
deberet: ac coꝝ ciuitas ad honorẽ ꝓfis aliquan
diu repugnaret ad vltimuz victus ne lex a se
cõdita violaretur: filio ꝓius: deinde filij oculo
erutis vterq; vluz videndi reliquit: sicq; miserabili
ẽtatis ipedimẽto se miserecoꝛdẽ ꝓbem ⁊ iustum
legislatoꝛẽ ostendit. Hoc arnoldus in narra-
toꝛio suo. Judex iniquus.

¶ Rex pharẽ oꝛauit iniquũ iudicẽ. Exẽ. xli.

BEx plax cũ deprehendis-
set quẽdaz iudicẽ iniuste iudicasse iube
sit eum excoꝛiari: ⁊ sup cellã cute eius
coꝛpta in sedẽtes iudices decreuit sedere: vt cõti-
nue memoꝛes illius iniqui iudicis supplicij ti
merent iniuste amplius iudicare.

Valiuꝰ q̃dã recepit bone ⁊ vxoꝛi duxit. Exẽ. xlij

BAlianus q̃dã fecit nupti-
as filio suo q̃dã ãũt hẽbat ⁊ ꝛz megnaz
coꝛaz eo. duxit ei pulchꝛã vxoꝛẽ rogans
vt bellet stare ꝓ eo. Hoc audiẽs aduersarius
illius misit vxoꝛi baliani pulchꝛã baccam eo-
gans vt staret ꝓ eo. Que intẽm insertit opus
baliani q̃ ipe ꝓmisit se facturũ quod ipsa petie
bat. Cũ aũt eet in iudicio ⁊ balianus ꝓ illo q̃ de
berat bone non loqꝛet dixit ille. Vos loquaꝛ

ge. Tunc rñdit balaam. Bos nō pōt loqui q̄
vacca non permittit Vidua, quedam lini
uit manum iudicis. Exemplum.xlvj

VIdua q̄dā hēbat cām
in iudicio expedicēdā: et iudex iniq⁹
ptraxit sibi cām de die in diē: ipse
q̄uesta fuit vni ꝓuidētiuiro de ꝓtractiōe cau
se sue: ille dixit. Iudex ille nō facit finē cau
se tue ꝛ te aīa manū suā acuinare. Et illa sum
pserat mulier accepit acuinā: et ad iudicū accessit: et occulte sibi manū acuinauit: et cōmotus
dixit. Quō maculas michi manū q̄d in hoc de
notas. Et illa. Dictū est michi q̄ nō habeo fi
nem: et expeditionē cause mee q̄n opoꝛteat me
aīa manū vsam acuinare Et ille coꝛā oib⁹ alte
ribus cōtulit sententiā: et sine dilatione ꝓte hec
cundia causam vidue expedivit.

¶ Ꝓpositi et iudices non sunt facilliter ba
tiandi. Exemplum.xliij.

A Tiberio cesare q̄situm
fuit q̄re ꝓcepos pplinō frequenter mu
taret sicut et alij ꝓncipes. Rēspōdit in
hoc se parcere plebicule. scientes enim iudices
et ꝓcuratoꝛes se bꝛeuē hīe ꝓcurationē emun
gunt vbiq; ad sāguisuē et q̄ recētes veniūt totā
dissipāt q̄d iueniūt. Q̄d audit exēplo cuiusdā
vulnerati q̄ cum iaceret in via nec amoueret
multitudinē muscaꝝ: supueniēs alt⁹ est mans
q̄ hoc faceret ex imbecilitate abegit muscas q̄
opiebāt vulnꝰ. Ad quē ille. Male fecisti mihi
q̄ muscas abegisti iā plene erāt. vñ. et ꝓtius
molestabāt me: que aūt supervenient recentes
acrius pinguent Aduocatus quidā
perdidit linguam. Exemplum.xlv.

QVidā aduocatꝰ moꝛ
tuus est i cuius oꝛe ligna et ꝰ nō est
inuenta et merito liguā pdidit moꝛ
iens q̄ sepe eā vēdidit vinēs in cauſis iniustis
ꝓmouēdo et sciēter aduocādo ꝓpter fauoꝛes
et ꝓpter munera. hec Celarius.

¶ Aduocato denegate sunt indulgētie in age
ne. Exemplum.xlvj.

A Duocatꝰ q̄dā in extre
mis laboꝛās: cum iam videret demo
nes cepit a deo petere inducias: sed q̄
in cauſis nō dabat iducias nisi vt cām ꝓtra
heret et aduersarū grauaret et iā a deo non po
tuit obtinere q̄d petiuit. et miserabiliꝛ moꝛtuꝰ est
¶ Iudicare temerarie. Iudicātes alios
duo peccata cōmittunt. Exemplum.xlvij.

IVuenis q̄dā cū quādā
fœminā sotialē. rapuisset et eā clericū co
rā btō Johē clamoꝛi in carcere ꝛ ꝓhoꝛtare
rēt ex cōitādū fuoꝛe dicerēt vt puta q̄ duas aut
mas pduerat. f. suā et illiꝰ fœminā ꝛpetra
et eos. b. Johēs dicēs . nō fiat
vo vobis: q̄ vos tādiu p. ſtructis. q̄
xta dei ꝓceptū facitis: q̄ aut Lu. vj. Mali ui
care et nō iudicari. Scio: q̄ nescitis ꝓpter cer
ti diē hodie . cēt aut permittat ego fratres
nolite condemnare et non condemnabimini.
¶ Frater quidam iudicauit comedētem feria
de mane. Exēplum.xlviij.

HVius rei fratres ma
gne vite ꝛ ꝓfessionis ꝛ meruerunt
videre singuli gratiā dei i alterutrō
Factum est aūt aliquā vt duꝰ ex eis regrederetur
i sexta feria extra congregationem ꝛ vide
ret quēdam mādūcātem mane et dixit ei. Hac
hoꝛa manducas i sexta feria. Die autem sequē
ti facta est celebratio missarum ꝓm consueu
dinem. Intuēs vero frater eius vidit gratiam
que ei data fuerat discessisse ab eo et contrista
tus est: qui cum venissent in cellam dixit ei.
Quid fecisti frater: q̄ nō vidi sicut ꝓdie gēam
dei i te. Ille aūt rēspōdens dixit. Ego neq; in
actibus neq; in cogitationibus conscius mihi
sum alicuius mali. Dixit et frater eius. Es ne
aliquod ḟbū vel sermonē ociosum locutus. et
recoꝛdatus dixit. Etiam heſterno die vidi quē
dam mane mādūcātem ꝛ dixi. Hac hoꝛa man
ducas in sexta feria: hoc est peccatum meum
sed laboꝛa mecum ad duas ebdomadas et roꝛ
gemus deum vt mihi indulgeat: et fecerunt: et
ita post duas ebdomadas vidit frater gratiam
deiterū venientē cum fratrem suum: et conso
lati sunt. et qui solus bonus est gratiam refe
rentes. her in diaſpatrum.

¶ Senex quidā posuit paruū saccū ante se et
magnum retro se. Exemplum.xlix.

F Ratres antiqui cum se
nes i q̄dam ꝛgregatiōe de multoꝝ fꝛes
trū vita ꝛ rebus plurimis detrahen
do: ꝛ iudicādo loquerent. Abbas vero iacti bat.
Postea vero egressus collebat saccum magnū
impleuit eū arena ꝛ posuit supra doꝛsum suū
et in parvo alcēro sacco misit alteram arenam et
poꝛtauit eū ante se. Videntes aūt ceteri fratres
inquisiēt ab eo q̄d esset hoc exemplū. ꝛ rñdit di
cens. Ille saccꝰ q̄ multā arenā hꝫ ꝓcā mea sunt. q̄s
multa sūt: ꝛ ecce dimitto es post doꝛsū meū non
videbo vt ꝓ his videā vlcū vl plāgā: ꝛ ecce par
va delicta facio mei aūt oculos meos posui ꝛ cruci
oꝛ i ipsis ꝛpiciās ne forte ꝛ nō opꝛteat iudica
re ꝛ magꝛ ꝓcū mea aūt me adducere ꝛ de ipsis
cogitare ꝛ cogare desistere vt indulgeat michi. Q̄d en
dicētes patres dixerūt. In Christo hec est vita sa
lutis eterne. her in diaſpatrum. Baculus se
nis floruit in signū innocētie. Exēplum.l.

E Rat q̄dā i cenobio tā se
nex ꝓbatissimꝰ monachꝰ ꝛ incurrit gꝛa
uissimā egritudinē. Cōfectusq; nū.

…llesdu… …ogũ ip… labozabat
…lozib⁹ mi… …nere poterãt ẽes qua
…er suc… …egritudini qñ ea q̃ neces-
…ſſit… …ſtemitatis ei⁹ expetebat nõ hẽbãt i me
…nãſt… …o. Audies ẽdã famulo dei de afflictione
…ſtemitatis ei⁹ depenãt pfem monasterij vt
…sũ ad ſuã cellulã rollig…nis miſtraret ei. me ei-
…me aũt q̃ facilius mĩb⁹ …re po…et i…ulare q̃
neceſſaria ei⁹ egritu…ũ…ebatũ. pcepit &
pẽ monasterij vt ẽes …ũrẽt eũ ad cellulam
famuli dei Ipſa ẽdo cũ …nni veneratione ſuſci-
piens ſenẽ pp̃ter nomẽ dñi miſtrabat ei. pro-
ceſſu…ſſone mercedis eterne quam credebat a
xp̃o ſalutarore ẽe recipe. Enim p̃ tres ãnos
et ãplius cedula obſequeret ⁊ miſtraret famu-
lo dei coperãt hoſtes mẽte cozrupti hm ſcabiẽ
mẽris ſue ſuſpitari q̃ nõ ſinceram ſenioz hẽret
cõſciam de virgine q̃ miſtrabat ei. Audiens
hoc senioz exoz…bat dicẽs mitatẽ dñi noſtri ieſu
xp̃i vt. Tu dñe de⁹ noſter q̃ ſol⁹ cognoſcis oia
et vides q̃ multi doloz…es ſunt egritudis mee
de miſerere et afflictionis tãte ẽmitatis que
ita me tãte xp̃e cõſumit vt neceſſariũ habeam
obſequiũ hmõi famule que michi p̃pter no-
men tuũ miniſtrauit. tribue ei dñe cõdignam
mercedẽ i vita eterna: ſicut dignat⁹ es p̃pter
bonitatẽ tuã p̃mittere his q̃ p̃pter nomẽ tuũ
egenis paupib⁹ ⁊ ẽmis ſuũ exhibẽt miſe-
ricordiã. Cũ aũt appzopinq̃ret dies trãſit⁹ ei⁹ cõ
uocauit ad eũ q̃ plurimi ſeri ſacerdotes ſenio-
res ⁊ ẽes de monasterio: ⁊ dixit eis senioz Ob
ſeruo vos dñe p̃es ⁊ẽes vt cũ defunct⁹ fuero
tollatis baculũ meũ ⁊ plãteris eum lap̃ ſepul-
chzũ meũ et cũ cadices emiſerit fructũ ⁊ ẽmi-
tãtẽ ſcatis q̃ mũdꝰ eſt ⁊ſcia mea a famu-
la dei q̃ mihi miſtrabat ſi aũt nõ frõduerit ſci-
ote q̃ñ nõ ſum mũdus ab re. Cũ ais vir dei
exiſſet de corpe hm̃ p̃ceptum ei⁹ ſeri ſenioꝛes
plantauerũt baculũ eius ſup̃ ſepulchzũ ipſius
et ſtati frondu…t: accedẽtesq; ẽpe pruſit fructũ
et admirati ſunt oẽs glificantes dñm Ad tale
ſeruũ miraculũ de vicinis regionib⁹ mltudiẽ
tes glificabãt gram ſalutatoꝛis Mã ⁊ nos xp̃ia
ni arbitrati illã vidimus ⁊ bñdixim⁹ dñm qui
p̃testat oẽs ſi ſinceritate ⁊ veritate libi ſeruã-
tes. hec in hiſtoꝛia patrum.

¶ In diſcipulo de tempore

Senex q̃ dicit meretricẽ ſeruũ in heremũ
ingreſſ… puer i capellã: quã poſtmodũ idem
iterꝫ portauit carbones in ſinu ſuo. hoc quere
…e diſct. de tpe ſer. etc. D.

Judicium dei.

¶ Quidã frat… eccl…at⁹ vt appareret cauã cur mo-
…ubies in…ra. xi. dies: quũ in q̃dragesimo die ſu
…bitanee obiit. querſer. ix. D.

Item q̃ in agone ad iudiciũ dei raptus eſt q̃ di-
ſcipulũ cõuenit exegit xp̃c ab eo. vide ſer. vi. D.

Jurare falſum.

…ipuit et punitiones eius. Exemplum

¶ Juuenis qui peccauit cũ
muliere coniugata ⁊ iuraut ⁊ infir-
mitate ꝓtitut⁹ q̃ debebat cõicare: nec
corpus xp̃i maſticare nec deglutire potuit do-
nec veraciter et pure ſacerdotis confeſſus fuit
et ſic deus indulſit ſibi peccata ſua: ⁊ ſic poſt-
modum cõicauit et vitã in bono finiuit.

¶ Comeſtibilia mutata cũ in lapides ꝓpter
periurium. Exemplum. iij.

¶ Pauꝑ quidam dñs nauis
elemoſinas peteret ne reciper… dicente
nauclero cũ iuramẽto: deſiſte a nobis
elemoſinas petere: q̃ nichil hic p̃ter lapides ha-
bem⁹: tũc ſubiũxit paup Ergo oia comeſtibi-
lia vertãtur i lapides: ⁊ ſtatim ꝓpter periurium
quicq̃d in naui mãducabile erat i lapides ſ̃ſi
eſt coloze ⁊ fozma rez eadẽ p̃manẽte ſicut pri-
us erat Diaboli deduxerant omnia
comeſtibilia. Exemplum. iij.

¶ Quidam heremita ad pe-
dem cuiuſdã mõtis i cuius curia ante
fenestram ei⁹ demones ſepe conuenie
bant ⁊ de actib⁹ diſcutiebãt: et de cunctis hoim
cachinabãt et ridebãt. Dũ aũt magiſter demo
num quereret a quodam veniente demone ſi
aliquid ad edendum poztaret Reſpondit q̃ ſic
caſeum: panem: burꝫtum: et farinam que dede
rat et quidam ruſticus: et q̃ detulerat in teſti-
monium periurii eius quia dum duo pauperes
eiecti peterent elemoſinas: iuraui⁹ per ſanctã
ſhartarem dei q̃ nichil ad edendum haberet
nõ eis dare poſſet: et cũ ad huc inſtarent dicit
Diabolo do ſi aliq̃d habeo: et ſi cũ his oib⁹ ad
vos veni. Recedentes aũt demones p̃dicta
ibidem dimiſerũt. Que mane inuẽta fecit he-
remita in foueam p̃icit ne aliquis inde guſta-
ret. Per aũt vt dicebat demõ ſecũ detulerat
in periurii argumentũ

Qui ꝑiuraꝛit ⁊ imobilis factus eſt Exẽ. i. iiij.

¶ Quidam decanus eccleſie
Coloniẽſis quẽq; marcas auri de pecu-
nia ſue eccleſie fratri ſuo cardinali mi-
ſit mutando. Quo decano moꝛtuo canonici de
bitum repetunt. Et quia ſuper hoc non habe-
bant teſtes ille pertinaciter debitum negauit;
quod et cum iuramento firmauit. Qui rediẽs
ad domum in media via remanſit immobilis:
ita vt nec ante ſe nec retro ſe moueri poterat ⁊
ſimiliter factus fuerat mutus. Ideo in ſozdes
ſuo voluit vt ad locum periurii rediret et ſu-
am malitiam manifeſtaret: et reſtituere et eccle
ſie pecuniam ſuam detentatam iniuſte et ſic
ductus pẽnis liberatus eſt. Hec Ceſarius.

¶ Inflammãtes iuſtum cum iuramentis quo
modo puniti ſunt Exemplum. iij.

LEgit ihystoria ecclesiastica q̄ dā ptiarcha fuit hierosolimis iustissimus itaq̄ ppter eigozē iusticie a q̄busdā subditis odiebat. dñ impoluerūt sibi falsa crimia: q̄ ēt iuramēto firmauerūt: ita vt credita esset. Primus dixit igne pereā: qz ita similiter credebant eis homes ppter excellētiā vite istius ptiarche. Secūs dixit morbo regis lebar. Tercius dixit oculos ydam q̄ totū sibi eueniē ppter pcēm plurimū fletū & ēra. infoqtem. Nam primus celtis falsus cum omni domo sua ygenie & familia & rebus mox exuritur. Secūs a pedibus vsq; ad caput ylamiē. Tercius talia audiēs timēs fletū reuelauit ideo p̄ nimio luctu oculos perdidit. ¶ Quidam scienter peiurauerunt & subitanee obierunt. Exēm. ibi.

EX q̄dam frācie nomine Thyoloracius ppt excōicationē excōicatus: vēit p̄ sua excusatiōe cū mltis p̄ncipibus sedū venientibus ad papā excusādū se cū iuramēto: q̄s oēs papa absoluit et ipsis sacrā eucharistie porrexit. tali q̄dē fine: si falsum iurassent & indigne accederēt infra illius anni spacium morerent: q̄d ex diuina vltione subiectū est. Mā & rex et nobiles Hagustij ylerij et participes in via reuerstiōis de curia subita nea morte interierunt.

In discipulo de tempore.

¶ Quidam voluit peierare & bina vice genua flectens obmutuit i signū sue falsitatis et piurij. quere ser. xlij. E

¶ Item q̄dam iurauit sup sepulchrū sci Pācra cij: et manus adhesit sepulchro: q̄re de tēpore sermone. xlij. C.

¶ Iterq̄ duo iurando obligauerunt se vnus ad penā leprezalt ad ignē bti anthonij: nisi sic facerent vt p̄miserunt: et ambobus sic accidit. quere ser. xlij. B

¶ Item quidam scienter cepit falsum iuramētum & raptus ad dei iudicium grauiter plagatus est. quere ser. xlij. B

Capl'm de. L. Labor

Deus remunerabit quēlibet passum Exē. i.

QUidam senex lōge habebat aquā a cella sua ad. xij milia passuum vbi dū semel iret hauritre defecit & dixit. Quid necesse est vt hunc laborē patiar: cū venia & hic labo circa aquā. Tunc q̄erens extra se vidit quēdaz eū sequētē & numerantē vestigia sua: & interrogauit eū q̄s esset. Ille autē dixit ei. Ego angelus dñi sum: et missus sum numerare vestigia tua & dare tibi mercedē p laborē: hoc audiēs ille fortior et promptior factus est: & adhuc longius posuit cellaz. Hec in Vitas patrum.

¶ Cōuersus q̄dam laborauit in cocina quem beata virgo consolata est. Exemplum. ij

Exēm. i

L [illegible] et i [illegible] nuo hospites supuen dij vel cene: aliq̄n orōnes debitas [illegible] vt mltis supe[illegible] pareā i labo[illegible] eis tarde ac[illegible] dū peculiar[illegible] sito eū reba[illegible] laboze tomus [illegible] conatus magn[illegible] habuit somno lassum corpusculū oēp̄mēte & deuoze deuotiōis rentente. Cumq̄ sic luctaretur appuit ei dña pulcherrima dicēs ei. Fili bone michi satis fecisti tarde ad dozmiēdū. De cuius aspectu gratiolo & alloqo est multa ꝑsolatiōe repletus.

¶ Operarius q̄dam ozauit p̄o diuite & p̄ pzecio diurno. Exemplum. iij

LEgitur de quodā paupere operario q̄ panē p̄ se & p̄ pueris suis lucrabat manibus suis. Accidit aūt quadaz die vt iret ad locū vbi ducebāt operarij nimis mane & ipse neminē ibi inuenit: tunc cogitauit q̄ iret ad ecclām audire missam. Iuit g̃ ad ecclām & audiuit missaz deuote rogās dñm vt daret ei lucrari honesto laboze suo ita q̄ posset se et vxorē & pueros nutrire i hac vita sine pctō: et deuotiōe detētus cuz diu remāsisset rediit ad locū vbi cōducebant operarios nimis tarde. ita q̄ oēs erāt iā ducti: tunc fuit desolatus sicut ille i cuius domo fortassis non erat panis nec aregētū Et dū tristis de loco ducti ōis recederet cogitās q̄d posset facē obuiauit cuidā diuiti bargēsi q̄ q̄siuit ab eo cur nō eēt ductus q̄ dixit: ei quō sibi ꝛrigerat & quō audierat missaz & sic neglexit seipm ibi Tunc cogitauit ille dives q̄ orōnes sue eēnt bone & dixit ei. Vade et rex ad ecclias istā tota die & dabo tibi ꝗrū dabo ceteris operis meis: & ora bono corde p̄o me. Ille aūt gaudēs q̄ inuenerat vbi posset lucrari & fuit ibi tota die manibus: ꝑpositis & genibus flexis p̄ diuite rogās dñm: & dives misit sibi comedere sicut ceteris operis. Sic q̄ rediēs. habuit. xij. denarios sicut alij: & addit sibi vnū panē vltra Et dū rediret ad domū az & ad pueros suos obuiauit ei tps i similitudine hois senis honesti: & bñ iduti: & dixit ei. Quē tū dedit tibi dives ille illo die p̄ seruitio tuo. Rñdit. Duodeci denarios & vnū panē. Tunc dixit ille senex. Vade ad eum & dic ei q̄ mal soluit. & nisi meli⁹ soluat & plus det tibi. male erit sibi. Tunc ille rediit ad diuitē & dixit ei. Vn⁹ senex cui obuiauit remisit me ad vos dicēs q̄ vos nō dedistī michi sufficiētē mercedē & dixit michi q̄ dicerē vob[illegible] q̄ nisi meli⁹ s

…ac omnes debit sibi
…lle recessit & iterū
…non solueret sollici
…i q adhuc daret
…nes debit sibi cē
…adē nocte appuit
…lle nō paup ope=
…ssset ille nocte & dā
…mat ozauit sepīū
…e largi…
…ā q
…
…
…angelū.
…exemplum. vij.

HBasiolohannes dicebat
…ris suo maiozi. Vellē se cerui cōsicut & angeli securi sunt & nichil operantes: sic ip'sūmō deū laudantes Et pacto pallio suo egressus est i heremū Factaq; illic septimana regressus est ad ostiū suū Cū aūt pulsaret ostiū illi non apparuit frat dicēs. Tu ds es. Et dixit. Ego sum ēt iohēs. Rūdit ei. Frat iohēs angelus ferūs est: & vltra inē hoies nō est Ille ho pius pulsabat dicēs Ego sum iohēs Et no luit ei aperire vsq; dū dies lucere. Mane aūt facto aperiēs ostiū dixit ad eū. Homo es & ne=cesse habes operari vt pisceris. Tunc ille pie=tatis ad pedes eius dicēs. Indulge michi abba. Hec in vitaspatrum

¶ Frater quidam dixit operamini cibum qui non perit. Exemplum. b.

QVidaz frater peregrin⁹ venit ad abbatē siluanū i mōte syna & vidit q ffesopabanē: & dixit eis. Quare opamini escā q perit. Maria optimaz' ptez elegit. Tūc senex dixit discipulo suo zacharie Da illi eo dicē vt legat: & mittat illū in cellulaz q nichil hz. Hora aūt nona cū cōspiciebat vbi ille frat' se foret vocaret eū ille senex ad come=dēdum. Post ō translit hora nona venit ad se nē & dixit ei. Nunq̄d comedebat frēs hodie ab=ba ¶ Cui senex fatetur q fecerat ille Quare me nō vocastis. Tūc dixit ad eū abbas siluanus Tu es spūalis es: & non habes necesse hac esi … aūt tanq̄ carnales opus habemus co=…dere: ides opamur: ta aueē optimam ptem elegisti: legis oi die & nō vis carnale escā reci…e. Quod cum audisset cepit penitere & dice Indulge michi abba. Tunc rūdit siluanus …rgo necessaria est martha maria ppter mar=thā eīa maria laudatur. Hoc in Vitaspatrum

¶ Laborando et orando saluatur homo. Exemplum. bj.

QVidam ipe abbas Anthonius dū resideret i heremo spū teneba…atus accidie cogitationibus diuer=sicatus dicebat ad eū. Vbi saluari desi…

…ero: & cogitationes varie me non p̄mittunt q̄d faciam i tribulatione mea: vel quō saluari valeam vigilanti oīde. Et post paululū surgēs quēdam sibi similē spiciaē sedētē ozāntē …tinculū surgētē ex ope & ozantē Erat aūt an=gelus ad emendationē anthonij destinatus a quo hanc sermonē audiuit & tu tra faciēs an=thon saluaberis. Et illo summo gaudio cumu=latus accepta confidentia saluabat. hoc in vi…aspatrum. Labor plenus michi est re…spectu pene future. Exemplum. bij.

QRat q̄dam senex in here=mo intiozi p multos annos i abstinē=tia et i studio spūali nimis laborans. Ad=uenientes ad eū q̄dā ffres admirātes eius pie=tatē & vitaz dicētes. Quō toleras istū tā ardūū & solitariū locū pati. Quibus ille rūdēs ait. Ois labor tolerabilis ptis quo hic dego nōdū vnius ho=re eternoz tozmētoz gehēne spaciū est opz enim inquit in parvo tpe vite istius sustinere laborem: & macerare passiōes corpis nr̄i vt in=ueniamus in illo futuro seculo perpetuam re=compensari onem. Lachrime.

Lachrime delēt totū purgatoriū. Exēm. biij.

QVedam mulier lachry=mas xp̄i mr̄is honorauit p tāto vt de=us daret ei lachrymas p̄cūtiōis p q̄s euadere posset etnā mortē: quā deus exaudi=uit & sibi tātas lachrymas cōpūctiōis dedit q̄ totā penā deleret quaz deberet in purgatorio su…stinuisse. Laus humana.

¶ Laudē in bonis operibus querere est dam=nabile. Exemplum. ix

QVidam senex dixit. q̄ ab hoibus āplius honorat ac laudat non quam dānū aie patit. Qui aūt penit⁹ ab hoibus nō honorat supplū glīaz a deo ac=cipiet. Itē dixit Sicut fieri nō pōt vt sil here=ba nascat et lemē: ita impossibile est vt laudē et gliam seculariū hōtes. simul ēt & fructū facia=mus celestē. Itē dixit. Sicut thesaurus mus=festus minuet: ita & hōtus depit publica nē si cut cera a facie ignis soluit: ita & ois p laudez rese…ata perit ab intentiōe sua. Itē dixit. Oīs cogitatio vane glie vel supbie te impugnat p…scrutare rep̄z si oia mādata dei seruasti: si inimicos tuos diligis: si gaudes i gīa inimici tui et si p̄trist̄aris i detractiōe eius: & si apud te ha=bes q̄n seruus inutilis es: & oibus hoib⁹ plus peccas. & neq; tu grāde aliq̄d sapias: rāq; aliquid feceris scies q̄ etata cogitatio omia hu=na dissoluit. Loqui

¶ Quando de bonis loquimur tunc angeli sunt p̄sentes. Exemplum. x.

HVit q̄dam vir magnus de sctis seniozibus cui tali gēam ex̄s

donauerat reuelãte ei spũãcto vt videre posset qđ alij nõ videbãt. Referebat ergo sãctis patrib⁹ dicẽs q̃ aliqñ q̃ plurimi fres sedentes sil'loquebant iter se ꝛ gẽtes de sanctis scripturis q̃ ad salutẽ pinẽt alia; Stabãt ergo iuxta eos sancti ãgeli letãtes in hylari vultu gliorãtes delectabant ei de colloquio dei. Cũ aũt aliud qđ̃cq̃ iter se loquerent; statim angeli sancti recesserunt longius idignãtes'contra eos bentebãt aũt pozu sozdidissimi ꝛ mozbo pleni et voluptabãt se inter eos Demones etiã in specie pozcoz delectabant q̃ lupsluã etbanã loquelã eoz. Beat⁹ aũt sentoz hec vi deus abut i cellulam suã; ꝛ per totam noctem cũ grandi fletu et eiulatu gemẽdo ꝛ flẽdo flebat miserias nostras. exhoztabat eũ frẽs dicens. Cauete fratres multiloquio et ab ociosis sermonibus linguã cohibete; qz malus iter ritus aie generãt; ꝛ nõ intelligimus quõ per hoc deo ꝛ sctis ei⁹ odibiles sum⁹. Dicit ei scriptura diuina q̃ multiloq̃a nõ effugiet peccata hec eni infirmã ꝛ vacuã efficiũt mentem atq; aiam nostram. hoc in vitaspatrum.

¶ Bona loqui ꝛ audire inducit ad ꝓfectionẽ Exemplum. xi.

Jrum valde dilectũ et

Ꝑ familiarẽ habuimus philippum nobilẽ militem; mẽozabilis vite perfectissimũ virũ i q̃ ita mẽozabile frequent ad uertim⁹ q̃ totũ tps suũ vel i ozatione aut de uotione continua; vel i sanctis collationibus expendebat. Mouerat ei multos valde religiosos viros et feminas quos in grecie lumbardie burgũdie; puicie; gallie: hiãdzie atq; hzabãtie partibus q̃rẽdo illustrauerat; quozũ virtutes; mozes ꝛ verba cum miro feruoze ꝛ desiderio referebat; ꝛ ad meliora q̃ hec mẽtes audiẽtium excitabat: sed auditozes suos ꝛ collocutozes mira oris gratia compellebat vt sibi aliquid dignum relatu quod audissẽt vel vidissent in factovel i dicto bonozum exponere dignarent. Et hoc quidem vltra q̃ credi potest in eo tãtam deuotionem; tantam letitiam; et tm̃ desiderũ excitabat vt sctis solis vivere crederet. Si qđ ẽo extraneũ audire ꝛrigerit q̃si eẽt pcul⁹ i capite cũ mira ãpietate cps faciẽ auertebat. nec frustra⁹ẽ fructu oris et auris bonoz. l. q̃ libenẽ ꝓtulit ꝛ audiuit cũ de⁹ miro mõ eũ remunerauit etiã i pũti. Dix ei habet de oib⁹ paternis bonis necessariũ vite ꝛ vestitum; ꝛ tm̃ octo monasteriozum cisterciẽsiũ ozdinis fundatoz extitit ideclesius: exceptis egregationib⁹ beginaz q̃s vlq; ad. v. milia in diocesis loc(; ꝛ eo ãplio⁹ in xpi fuuio mãcipauit Ecce qđ sit i bonis fame odoribus delectari.

¶ Sancti patres loquẽtes de diuinis obliti sunt cibum sumere Exemplum. xij.

Uibat [illegible] ꝓfectio

Q bus saluationis cã ꝓfectus est altũ sentozez heremitã qui cũ oi gaudio eũ suscepit ꝓ cui⁹ etiã aduẽtu parau it ad refectionẽ sentoz lẽticule cibũ certũ. Dixerũt q̃ inter se ꝓtus moze ꝛ pleret o*õn es ꝛ psalmodiã et postea cibũ ca perẽt. Cũ aũt ingressi fuissẽt psalleban cũq; psalteriũ ꝛpleue rũt mã ꝛ de [illegible] s legẽres duos ꝓphetas recitauer[illegible] abierat norq; sibi rectedebat Dũ q̃q fat[illegible]tẽte psallerẽt illuxit alia dies ꝛ [illegible] pellexerũt: qz tã nox trã siset itez [illegible] bo ter loq̃ntes ꝛ spũales sibi lẽtus exponentes factũ ẽ vt circa hozã nonã saluãtes reuniẽ ita vt reuerteret senex q̃ venerat ad cellã suã mã refectionẽ sibi q̃ paratus fuerat obliti sunt accipe dũ cibũ spũalem accipent Uespe ãt facto tũc sentoz inuenit sibi ollã plenã sicut pata fuerat; ꝛ contristatus dixit. Heu quomodo obliti sum⁹ prope paliñ istud. hoc i vitaspatrum. Quattuoz virtutes quattuoz heremitaꝝ. Exemplum. xiij.

Legitur i vitaspatrũ q̃

erãt quattuoz heremite in vna domo qui heremite q̃dã vice inter se p sctã ẽba cepert requirẽ vn⁹ alterũ q̃ diceret vnusq̃sq; suã virtutẽ i qua q̃s sibi pfect⁹ eẽ credebat. Un⁹ dixit q̃ esset multũ humilis inrãtus q̃ nullus esset i toto mũdo q̃ viueret ipso peioz alter dixit q̃ eẽt patiẽs Tertiꝰ q̃ libẽter audiret de deo loq̃. Quart⁹ q̃ libẽter oraret. Ecce grauiter oꝛauerũt vt eis deus manifestaret q̃s eoz acceptabilioz esset: audierũt vocem dicentẽ. p̃mus me cepit. secũdus tenet. tertiꝰ liget. quartus me portat quocunq; vult.

Quidã portauit per triennium lapidem in ore Exemplum. xiiij.

Jcebãt fres de agathone

abbate q̃ per triennium lapidẽ in ore suo portabat donec taciturnitatez tenere disceret Quidam. xxx. annis seruauit silentium. Exemplum. xv.

Jdimus factũ theodo

Ꝑ nã i sua cella clausũ ꝛ solitariũ; et dicebãt. xxx. ãnis silẽtiũ tenẽtẽ de; dixit socrates. Theodonas pater triũ mr. monachoꝝ scientissimus grecarũ ꝛ iatrarum litterarum. xxx. annis tacuisse fertur Paulus simplex tenuit silentiũ ex iussu sancti Anthonii. Exemplum. xvi

Paulus simplex relicta

broze et possessione ad abbatẽ ãthoprerit p̃manocte iuss⁹ est ab eo vt e⁹ expectaret ozãs donec rediret q̃ fecerit ozãte cellã suã i esu toti⁹ diei ꝛ noctis

W.i.

...monē ...uers semel i gregatiōe cum ...terrogasset ds pr⁹ fuisset an ēps an ꝓphe ...erciōdar⁹ Antho. eū abire et silere ꝓcepit ...ā si recedēs silētiū blq; ad⁹ patris impium ...obseruā. ir. Senex quidam notauit de super ce lestibus ...ōnis. Exemplum. xbiij.

Quidā hozeta cum ...benisset ad ... abbatem suscepit ...dum cū ... ...ueruerūt ap'z ...si fuisset ... ...ut ...ēs anath ... ...uenis scelestis ...ebr⁹ relaxatis⁹ zberet ... ...ut factā fu ...ēs ad alīā fratrē et ... ...ēm. Ille ...bobidēs q̄ nō logrē ... ...ēs scelestis ꝑ dixit discipl⁹ suis. Sine cā tenti ...ēs laborē assūpsit be ...ēs ad eū q̄ mecū loquī ꝺdigna ...tur Ingress⁹ aūt discipul⁹ dixit ei Propter te ...benit ille nō ...agu⁹: tu nonbis loqui cū eo. Rndit ille Me ...lagiozib⁹ est scelestis loquī ego aūt de ...fectiozib⁹ sum: ꝑ terrena bix loq; possum: si mecū ...lorē⁹ fuisset de passionibus ...nachoz ...ozkite ...go rndisse ei si aūt de ce lestibus loquit: ego me nescire ꝓfiteoz Egref sus ergo discipl⁹ dixit ad anachoretā Senex ille nolle nō vult de supcelestib⁹ loqui si ds de passionibus ei⁹ et locut⁹ fuerit respondet ei. At ille ꝛpunctus in hoc sermone ingressus ad senem dixit. Quid facīā abba: q2 passiōes corpis dīmīsē mihi. Tunc senex respexit i eū gaudēs et dixit. Modo bñ benisti pater: ape ...ā ego os meū ꝑ implebo illud bonis tuis Et ex hoc sermone ille ...ificatus dixit ei In veri tate bona est vita hec quam tenes et vera. ...ēs philosophi dilexerant taciturnitatem. Exemplum. xbiij.

Tres philosophi interro gati quēliter sic taciturnitatem ama rent. Rndēs ꝓmus. ...ocrates dixit Loqui me sepe penituit: tacuisse bo nūq̄ Se cund⁹ phūs dixit Malus cultus tacere pōt Tertiꝰ phūs dixit. Os bnum ꝑ aures duas ꝑ natūs ...ceptimus, q. d. multa debemus audi re quam ...ere loqui ...Sāctimonialis quō pu nita est ꝓpter loquacitatē. Exemplum. xix.

Uit quedam sāctimoni ...alis que carnis ds ...tinētiā hūs: ſz ꝓcacitatē ꝑ ...ultiloquiū nō decima ...hec cū defūcta esset ꝑ in ecclesia sepulta ...nocte eade ...bidit cultos ecclie eam añ ai ...abduci: ꝑ medīū se cari: et ps bns igne ...mabāt: ꝑ alia remanebat ilicta. cuius con ...bonis signum in marmoribus apparebat ...ibi mulier corpaliter fuisset concremata ...Ita discipulo de ...pe. ...uentibus bona ꝑ deifica assūnt angeli ...bus mala ...assūnt dyabolī ser ...

Item beatus Ignatiꝰ semp nomiuauit le sum: q2 hoc nomen erat scriptum in corde suo hoc quere sermone. xxbi. E. Luſores

Luſores quō crucifigūt et vulnerant iesum christum. Exemplum. xx.

Uidā honestꝰ vir ino ...ete sctā paraſceues ad matutinas sur gens transiuit ante cellarium i pla tea in quo iuuenes luſores ad ludum theſſeꝝ ſedentes blasphemijs et iuramētis inuicem contendebant. Transiens autem cernus iue nit hominem ignotum plagatum miserabili ter et sanguine cruentatum. Qui cū quereret acrozem lesionis tante quis esset. Respōdit. Iſti iuuenes qui hic in cellario ad theſſeres ſe dent. Mox igit ingressus cultos ludentes du ris verbis interrogauit cur hoīem ignotū in gressum ad eos tā crudeliter ...berassēt. At to niti iuuenes negant aliquem ad eos intraſſe. Post q̄ vero nullū ab eis ...bo ...bere latere sctū ꝑsiderarēt mox cōpone surgētes ...os qui erāt hoiem cruētatū nec inuenerūt cōuersi sin guli ad ſeipſos aduertūt q̄ cū iuramētis ꝑ blas phemijs suis cursus xp̄m vulnauerūt ꝑ con tumelijs martyrizauerūt. Unde ap'ls Iudeis crucifigentes filium dei. Luſor ꝓiecit. ſagittam versus celum. Exemplum. xxi.

Uidā nudat⁹ iudo ...ſ ...ſerū adeo desperat⁹ ē vt accepto arco ſagittā i aerā iacere ...ſ ipſū celū dominum percussurus ꝑ mox reuerſa ſagitta ante faciem iacentis sanguine cecēti totalit̄ infecta reperta est. Qui territ⁹ et cōpunctus confeſſus est ꝑ vitam suam cū mira pietate et correctiōe correxit. hec Guil. Luſor tradi dit ſeip̄m demonibus. Exemplum. xxij.

Uidā fuit q̄ cuz luderet ...ad taxillos et omnia amiſſet bno de nario tantum excepto dyabolo se cū corpore ꝑ anima tradidit ꝑ i ſignū huius pac multas blasphemias ei denariū ꝓiecit Et cū mane facto solus iret per viam obuiant duo bus ꝑ nibus in ſpecie humana q̄ dixerunt ei q̄ essent domini sui demones quib⁹ ſe tra diderat et i ſignum huius denarium quem ꝓ iecerat ostenderunt ei et dixerunt q̄ iret ante eos qui venerant ad eum ad deducendum ad locum suum. Qui rogauit eos vt permitterent eum redire ad domum suam et post duos dies ſequerer quocunq; ire vellet. Quod cū factū esset, ꝓma die mansit in domo sua tristis et deſperās. non cū alicui pandens neq; comedens neq; bibēs. Cū aūt die ſequēti q̄dā mu lier trāſiret ante ...ūm eius paup inſāticulum iter brachia portās petēs ꝓpter deū de pane suo ille dixit q̄ non daret ei niſi peteret amo

se duos suos .i. demonū cū qb⁹ erat itur⁹ qui bus se tradiderat quod illa facere abhorruit: seb uit ad amicos illius suadens eis ut re quirent ab eo diligēter quid esset quod ille dixe rat: et cū sciscitarent. Quod cum fecissēt et ille eis tota hostilitatem manifestasset: cepit clama re. Ecce uenūt ut me secū deferant: sinite me ut ne violenter me rapiant. Cum autem deti nerent: ad penitentiam pugnarent: demones inuisibiles ab eis cū inter manus eoꝝ pstrā ungunt: et sic occiderunt.

In discipulo de tempore.

Lector qui iurauit per oculos dei et execratus est. Dic quere sermone. xij. J.

Jesus xp̄ianus fuit cū iudeo: et iudeus bla phemauit xp̄m: et matrē eius: et subito nec obiit: et xp̄ian⁹ factus est amens: et vitā dira morte miserabiliter finiuit. sermone. xii. K.

Quida erat ludor magnus. quem diabolus de huc sustulit cū corpe: et aia: et abduxit qui am plius non est visus. sermo. xij. O.

Rursus discipulus beati Cirili efit dānat⁹ est propter iudum quere sermone. xij. O.

Luxuria.

puer in heremo nutritus concupiuit anteces ad ea mulieres. Exemplum. xxiij.

Q Uidam heremita quū in heremo a puericia fuit nutritus ibat cum abbate suo ad ciuitatē. Et cum bi dissent mulieres i choreas: qd esset ab abate que sitū est sollicite: cui abbas Anteres sunt et reuer tus puer ad magistrum flere cepit. Cui abbas Fili qd vis. Pater volo comedere de illis ante rib⁹ qs i ciuitate vidi. Tūc abbas cōuocatis fratribus dixit Considerate fratres mente fol lita q̄ periculos⁹ est mulieris aspectus. nam hic innocēs puer q̄ prius mulierē non viderat in heremo nutrit⁹ fuerat: et solo visu mulieris igne carnalis cupiscētie est accēsus: et inflā matus. Vide nichil tā dānosum bonis moribꝫ q̄ in aliquo spectaculo residere: et mulieres sol licite inspicere. Dauid ei oculos suos inicit in mulierē: et illicito appetitu ductus homicidiū et adulteriū ppetrauit: et nisi in cauto mul cē crispissiet: et in tantam temptationem carnis minime incidisset hoc pe. de amore.

Filius regis qui concupiuit demones q̄ se ducunt homines. Exemplum. xxiij.

Q Uidam rex filios mares habere non poterat. tandē aut̄ nascit ei filius sed periculi medici dixerunt q̄ si infra. x. annos solem videret oculoꝝ lu mine pdiret quod rex audiēs excidit spe luncam i qda petra: et ibi filiū vlq; ad tps predictū iclusit: et cū ibidē ab tps pdictū diligē ter nutriri fecit. Finito aut̄. x. anno puer de an tro reducit: nullaq; mūdanarū rerū p visū ha bens noticiā tūc oia osā vidit: et i alio loco mulieres alius ceteris Interrogatus vero nobis ingulas q̄ rex cū no rien mulier sollicite q̄reret duus in to to dixit Demones sūt q̄ se ducunt homines. Oēs igitur sibi oibus interrogant ibi magis placeret ex oibus q̄ ille respondit Demones qui sedu ide ergo q̄ al lic[illegible] Sacerdos [illegible]cit. crede igniculus adhuc viuit [illegible]mplum. xxv.

Q Uidam sacerdos deuot⁹ cōmunicā tibi ecclesiam cū magno tiore regebat: q̄ ex pte oꝝdis accepti plbꝫ terā suā in vroꝝē: habuit ante sacerdotium ex coꝝē diligēs: sed eā ut pestem fugiens ad se ꝓpius accedere nō sine bar. āno aūt q̄rto oꝝdi nis sui grauī febre corrept⁹ et ad extrema est duct⁹. Cūq; plbiter eā respiceret soluris tam mēbris q̄si in morte diuīsis ante narib⁹ eius appositā si q̄ spectaculū ei inesset volebat di noscere: nō ille sētiēs cui tenuissimus tuerat flatus q̄to in dsu paluit emput dicēs. Recē de mulier a me adhuc igniculus viuit palleam tolle. hec. Gregorius.

Leo papa abscidit sibi manum quam mulier osculata fuit. Exemplum. xxvj.

L Eo papa i die resurrectio nis christi cum missam celebrare et fi deles communicare: quedam mulier eius ma nuum osculata fuit et ex hoc in eum carnis be hemens tēptatio insurrexit vie dei eādē manū se cū balizāte penit⁹ amputauit et a se reiecit Interea murmur oriebat i pplo cur sūm⁹ pon tifex diuina more soluto nō celebraret tunc ipe ad brām ꝯginē se cōuertit et ei⁹ q̄uidentie to taliter se commisit Illa ꝛo ei uino sibi affuit et sua manū sertissimis suis manibus restituit et reformauit: iubēs ut p̄cederet et sacrificiū suo filio imolaret. Leo igē papa oi populo qđ sibi contigerat publicauit et manum restitutam omnibus ostendit hoc vz ad tantum mulieris. Senex quidā dixit mortuum est corpus meū et impregnauit puellam Exemplum. xx

Q Uat senex ifirmat⁹ cū in egyptum ire vellet ut ffes minue graviter. dixit ei abbas mopses. Mōbadas qui i fornicatiōe callueus es Qui cū tristat⁹ dixit. Mortuū est corp⁹ meū et tu mi hi ita dicis. Cū q̄ mutuet et qđā ꝯgo ex deuotio ne ei putauit fleri: ille zuslesces es violauit qui rū filiū peperisset senex puer i vinas sulcipiēs i die magne festiuitatis q̄ instituta erat ecclia intrauit corā multitudie fratrū. Cū aūt cēt dixit Videtis infantē hūc filiū es tie Cauete ergo vobis frēs: qz i senecta feci: et oret p me. Et pgēs ad cellulā suā

cnit. hec in vita patrum.
uida pp. tionē carnis p̄ozierit se ad
pedes bestie vt in deuozaret. Exēplū. xxviij.

QRacius refert de seipso
dicēs. [illegible] aliqñ tēptationē carnis
v[illegible] ns indicare mgro meo
abit ad q̄ndā se [illegible] agerentium q̄ solita-
rius in heremo hi [illegible] ersarię mcā retuli
q̄dicit mihi Mō li[illegible] [illegible] qua poteris
Mā et ego vt vides [illegible] kener p. xl. iij.
annos in cella ista [illegible] bergās hmōi tēta
tiōe vlq; ad p̄s̄s sollicit[illegible] [illegible]ali tū magis mo
ri q̄ illicebris gl̄ētire. Wñ hic semel egressus
nudū me añ spelūcā cutuldā fere p̄ieci vt ipa
ventens deuozaret me: lz cū illa veniēs a cayi
te vlq; ad pedes me lā butisset: cogitās q̄ fozte
de⁹ mihi p̄ceret ad cellā redi: & ecce postmo-
dū diabol⁹ se trāsfigurāt i spēz cutuldā puel-
le quā aliqñ viderā & sup genua mea sedēs ita
me z monit vt pone me cum ea cōlle putarem
Iratus igē dextera mea p̄cussi eā & statim euā-
uit: lz p totū biēnū fetozē man⁹ q̄ea p̄cusse-
rā fere nō potui. Inualescēte igit tēptatiōe an
tius ad desertū p̄exi: & inuenies modicū ser-
pentū manu eū tenēs & caput ei⁹ fricādo & tra-
hēs ad genitalia mea posui. vt mozsu ei⁹ peri
rem. Cūq; nec sic me memozdisset: audiui hanc
vocē ad me descendentē. vade in pace Ob hoc
eū permisi te molestari vt infirmitatē tuā co-
gnosceres: & ab auxilio diuia z surgeres: & sic
ad p̄pria reuertēs cū fiducia vlq; huc hoc fe-
deo. ¶ Maria liberauit adolescētē a tentatio-
ne carnis. Exemplum. xxix.

QIles quidam erat ado-
lescens cū quodā milite dño suo q̄ bñ
ficiari⁹ erat hitabat: & lz etate klozeret
amplius tū klozebat virtutē ꝯginitatis. In-
uidia opante diaboli ab vxoze dñi sui ḡuillie
cepit t[illegible]rari. q̄ cū ānū eadē iceſſāter tēratione
labozaret: tāq; ei intollerabilis eēt: semotavere
cūdia dñe sue q̄d pateret appuit. aq̄ sepulsam
passus āpli⁹ affligebat. casta eñ erat matro-
na & viro suo fidelis Veniēs ḡ ad q̄ndā here-
mitā passionē sua illi cū lachzymis z fess⁹ est.
e[illegible] vir sctūs fidencialiter rñdit. Ego vabo tibi
auxiliū vt desiderū tuū z sequaē effectū. p ann-
ū iqt singulis dieb⁹ si fieri pōt i eccl'ia dñam
ukam dei genitricē mariā cēties cū totidē ve-
nis angelica salutatiōe salutabis. & q̄cq̄ vo-
lueris p illā obtinebis. Sciebat ei q̄ castita-
tis amatrix iuuenē castā iz i erroze politū non
deseruit. Cūq; iuuenis mīta simplicitate do-
mine nře iniuncta obsequia ipēderet. die q̄dā
sedēs i mēsa dñi sui: recozdat⁹ est q̄ dies ea-
dē termin⁹ cēt ānt: & statī surgens equū suum
[illegible]ncinq; intrās eccl'iam oēs solitas
[illegible]it. Qui cū exiret de eccl'ia vidit matro-
nā pulcherrimā equū p frenū tenētem. Mira-
tus quenā eēt illa rīdit. Placet tibi ne spēs
mea. Rñdēte milite. nūq; pulchziozē te vidi.
illa subiūxit. Sufficeret ne tibi si me posses in
vxozē hēre. Qui cū rñderet Cuilibet regi bene
sufficeret spēs tua. & beat⁹ q̄ indicaret tuo con
sozcio dignus. Subiecit illa. Ego vxoz tua ero
& accede ad me & dabo tibi oculū Dixitq; mō
tuittate sunt nuptie: z tali die cozam filio meo
p̄ficiēt Ex q̄ vbo cognouit eā eē matrez dñi
& ab illa hoza a tēratiōe p̄dicta liberat⁹ est. vt
etā vxoz dñi sui mīaret. Her cū heremite re-
citasset p ozdinē ille geitricis dei pietatem sū
& hūilitatē āmirat⁹ rñdit Ego ire velle volo di
et nuptiaz tuaz interi de reb⁹ tuis disponas
Qō cū fecisset & heremita venisset ad diē p̄ze-
fixū: dixi inueni Sent(aliqd dolozis Rñdēte il
le. Mō Cū rdo post hozā idipm ab eo suscita-
retur. rñdit. Modo sentio. Qui post paululum
agonizās spm exhalauit: & celestē thalamum
p̄omissas nuptias celebzaturus intrauit.
¶ Luxuria ostendit se iuueni in specie turpis-
sime mulieris. Exemplum. xxx.

QUidaz sāct⁹ pater i sātu-
li i silua nutrierat. q̄ cū ad annos pu-
bertatis deuenisset valde a spiritu foz
nicatiōis vexabat: & volunt ad lez cā libidinis
redire: & hoc cernēs vie sāct⁹ multū dolut Et
cū p duos annos in illa tēratiōe blādis exhoz
tationib⁹ retinuisset eūdē ad vltimū dixit q̄
nullo mō sustinere posset Dixitq; eidē vir san
ctus. Vade q̄ & duc vxozē: & matrimonio poteris
saluari. Acc̄epit iuuenis: & tūc dixit vir sanct⁹
Vnū q̄ de gra peto vt anteq̄ ad seculum rede-
as q̄ p̄ius ad fontē q̄ est i silua accedas et ibi
dē. xl. diēb⁹ ieiunare debeas rogās dñm vt ti-
bi vxozē bonā elargire dignet. hoc est magnū
det donū: q̄ Eccl'. xx viij. scribit Mulieris bo
ne btūs vir Accipe de pane iqūtū velis acce
uit. Iuuenis Cū autē p. xx. dies ieiunasset dū
in ozōe p̄sisteret maximā sētit fetozē q̄ cū spa
ctū duaz hozaz excreuisset: tādem vir tolera
re poterat. Et ecce q̄dā multer turpissima ocu
lis lippa: ac etiā scabiosa tota ex qua quidem
mr̄iere fetoz ille p̄cedebat apparuit iuueni
di. Obtes amice. p multū tps te q̄sim multz
te diligo. sup omnes te appeto. Quesiuit iuue
nis. Quid vis tu turpissima ac etiam fetidate
intollerabili induta. Inquit illa Te volo te ra
pio: p te hoc veni multū te q̄sim. Volo q̄ vxo-
rem debeas mecū. Tūc iuuenis cepit in eius
faciē spuere. Absit a me q̄ talē habeā amicam
tam sozdidā & tā turpē. Rursū inquit ille. q̄s
es tu Wñ venis aut quō vocaris. Rñdit illa.
Ego sum petrā luxurie. iam sunt duo anni q̄
cepi te q̄rere: & hoc q̄ p̄mo tentatiōes carnis
sensisti. Inquit ille. Se sciuisse q̄ petrā luxu
rie ita fetidā esset et etiam tam abominabilē

sanctū ad mundū reuerti voluisse z amodo seruabo deo virginitatē. Et reuersus ad virū sanctum hinc visionem sibi narrauit. Respondit. vide sanctus cum gaudio. Si usq ad .xl. dies expectasses maiora tibi revelata fuissent. Et immo is deo serviens in virginitate permansit.

Hoc in vitis patrum.

¶ Mulier quedam impetiit pulchrum iuuenem. Exemplum .xxxj

Ulier qdam in pulchrū

Mulier quēdā clericū iuuenē oculos iecit vt ei diceret. Si meis volueris vti amplexibus: oia mea tua erūt. Quo plies recuste illa cū cōsiliū iudicibus de oppīlione accusauit. Ille ē eo p iudicē i locū dānatoꝝ illa stimulante luxuria dementatam ebeo se simulans murū p scalā ascendit: deorsum se ēspirauit ad p̄missionē illā sollicitauit: z non perfecit. Quo cognito iudices innocentez exclamantes sanguinū z maleficū misceri in ignē. Quā cū duceret ira cū patēribꝰ costis pulmo videretur. Ave maria: cunctis audientibus declamabat. Vor huius muliceris cognatꝰ stupri ē ozi illi⁹ immittēs dixit. Ego auferā ozōes illas z sue sorcarū. Cuius ossa i cāpo sepulta mira cula fecerūt: z sup tumbā eius ecclia est fabricata. Hec Arnoldus.

¶ Clericus quidam dixit in ozo ad mulieres p̄parate ad coniunctionem. Exēplū .xxxij.

Uidam clericꝰ mulierē

Quidā clericꝰ mulierē quandā rapuit amabat. Veniēs autē parisius in oi sapiētia z deuotiōe p̄ficiebat et sic ad p̄zopzia remeauit vbi z p̄dicta mulier rapiter agitatus ille eaz in plateam publice duxit ad cōcubitū sibi qz aliter petū fugere non potuit. A quo illa confusa audiuit eū talia documenta in scholis dicisse. Primo vt deū sup oia timeā: qz vbiq p̄sens est. Secūdo q nia iam ordinatus vt sacrilegiū fugiā transgressionē votū: furtū: immundiciā z idolatriaz que oia trāsgredioz si recū cōcauero: p̄ter cetera icōmoda sequētia p̄zopter momentaneam delectationē z vilē. Tercio propter te incurro ram dei. scandalum p̄zimi: temptum mei: et penam inferni. Et sic mulier cōpūcta z ꝓbrijs fletibus: egit penitentiam.

Mulier quedā voluit puocare virū dei: z subitanea obiit. Exemplum .xxxij.

Quidaz vir vite venerabilis

Quidaz vir vite venerabilis decreuerat: vt libitus mulierem cū p posito nō videret qz nō spnebat sexum. Per grēplara spē tētationis incurrere metuebat dicit. Qđ quedā mulier audiēs audacter accedit in mārē sexū in eiꝰ aspectū impudenter prupit. At ille paulo lōgiꝰ intuēs z venētis ad se multitudinis indumenta conspiciēs sese in oīonem dedit: z i eram facie deprexit: z in eo vsq p̄strat⁹ iacuit quo impudens nestra cellule illiꝰ fatigata recedet. eodē mor vt de mōte descēderat vt eam miserabiliter eximit. Per mortis eius fama dacet in regni qz valde oporēt deo displicui z eius famulū auctu impudico cōtristauit.

Quantis sozpotis valet contra tentationem carnis. Exemplum .xxxiij.

Quidam nobilis

Quidā nobilis die quādā in quo manebat solus in domo sua ex[illegible] valide est inflamma[illegible] ad ignē accendē: sed ad pozta ciū castri dilectis sibi commisceri vellet mitra istātia supplicauit. Cui ille rīdit. Quid est hoc dña qđ loqr vbi ē lēlus tuꝰ respice ne sis ātrēde honozē tuū. Illa nichil hoz curās cū a pozta eo repulsā pateret: nuta vel de castro exiēs ad flumē qđ erat ad pedē castri cucurrit z aqs gelidis se imersit: z tūdiu sedit donec ei mitē libidinis extingueret. Tūc ad pozta riū redies z de repulsa grās agēs: dixit. Si michi dares mille marcas aut nō modo pateret qđ paulo ante rogauit. Et rediit in locum suum. Saluatur subitanee obiit. Exēplū .xxxv.

Altatrix cuz adultero lu

Altatrix cuz adultero lucrabatur et cū cessasset subitanea mor te percussa: miserabiliter expirauit. Hoc Guillel. De obitu cuiusdam luxuriose mulieris. Exemplum .xxxvi.

Ulier quedā luxuriosa

Mulier quedā luxuriosa nimis nocte ꝙdā añꝝ mozeret ad tribunal xp̄i rapta est. In cui⁹ circuitu vidit sanctos infinitos. Animab⁹ vere in medium deductis. illa ad gloziam: ista supplicijs vocabatur. Cū p̄dicta mulier hoc videret accusant cōscientia manꝰ suppliciter ad iudicē tetendit. Cuius ille miserius aiā. quid me rogas da michi minimū digitū tuū z ego tibi manꝰ meas. Ac si diceret: da michi modicam fidē q de vitijs te emēdes: ego tibi gratiam meam. Sicq euigilauit. Que cum visa retulisset cuidā religiose matrone ait. Mitera emendabitā tuā. fatē ei āmonita es. Illa rimuit z cito timoz cessauit cūq turbā virtutis videret ammonitiōi flagella addāt. Mā acerrimas ifirmitates expertus duos canes ad sua vocauit. Qui momordēt. Supueneūtq oēs tanee ville z strātes domum. intheamē corpus suppolitū dēnib⁹ cōminuerūt q vix tādē s ceteris ercpulsi sūt. Cadauere ꝙ sepulto canes redeūtes ad sepulchrū ei⁹ fecerē sicut: pus: peto q aia modicū habuerit pacis sicut mīti q viderūt interstrati sunt hec Cesarius. ¶ Plaga illiꝰ q violauit ꝙginē. Exē.

Uidā violauerat

Quidā ꝙginem q deū iudicū nequa

lio de tempe[illegible]ntauit mox subitanee [illegible]rchū vozaz i flāme lua sic donec ad[illegible]uer[illegible]plias ex toto consumplit.

¶Omnis luxuria extra matrimoniū est pctm mortale. Exemplum.xxxvii.

LEgit in vita ipsius scti Andree q̄ cū ipe scūs Andreas zebinā cuiusdā pp olitū zuersisset: eidē dicte zebine tradidit pallū uxpi saluatoris & euangeliū vt pctm̄ ardētius q[illegible]spectū eēt hēbat. Illa vbi vidit pallū eā tradidit ad vsū vestes sulstrāgerēt volētes eā opīmere subito ipa clamante ad deū illi cecidēt mortui. Cū āt vxor ppositi se balnearet i balneo sufsocat a diabolo mlier aūt ula diutius libera. et p angelm exhortata rogabat deū vt oēs suscitaret vt narrarēt Xpm deo odiosum eēt pctm̄ adulteriū & luxurie. vñ illi suscitati clamauerūt dicētes q̄ adulteriū & luxuria extra thorū legitimū dyaboli est sarcina. q̄ sibi duo offert se: & tradūt se dyabolo cum corpe & aia pter illaz im mundissimam voluptatē misere carnis & putrefiant se deo et oibus sanctis.

¶Adultera q̄ duos pueros necauit: quō post mortē damnata fuit & grauiter a dyacon̄bus punita. Exemplum.xxxix.

LEgitur i libro de donis q̄ dā honestus vir cū vxore sua sterili p tē futurā devouit secutio dei: ō filiū miraculose suscepēt & fecerūt eū monachū de votissimū deo. Parētes ño elemosynis intēdētes q̄ pres pauper vocabāt vxor ño decepta a viro sui sanguine zepit & peperit filium quē mox suffocauit & sub lecto abscōdit. Elemosynis nichilominus insistēdo vno mortuo scdo mō idē p oia similit: q̄ ecclia i elemosinis mortē sñ zfessione: p cuius aia monachus filius eius bonis opibus insistēs. vñ filio suo devotus p eo celebrāti apparuit et mat sua cum duobus dyaconibus terribilr: illi⁹ totū corpus & māmillas cruciātib⁹ Que a filio requisita. cōfidit se dānatā rē eternalr: q̄ sine cōfessiōe conscia q̄dem in solis elemosynis fuerit defuncta cuius filius tristis dixit sibi Quid volūt dyaconi illi Cui illa cōfidit. Duos filios i adultio susceptos quos lactare debui extinxi. ideo hos dyacones damnata patior.

¶Sanctimonialis quedam in vtero puerum suffocauit. Exemplum.xl.

SAnctimonialis quedam videns se zcepisse ne poteret incest⁹ partum intra se necauit: postea infirmata grauissime ob nimiā verecundiā zfess⁹ ptis aliis sacerdotib⁹ tacuit: sicq̄ expirauit p cui⁹ ā cognata ei⁹ laborarat defuncta et in visibile apparuit infātē igneū i manib⁹ gestās ait Jusantē hūc zcepi aiatū hūc iterfeci vñ idefinēter illū i tormentis cicūfero: & si de hoc mamillio potō zfessionē fecissem: apud deū gram inuenissem. Ex quo colligit q̄ pctā q̄ hic detecta nō fuerint p confessionē i futuro per penalem deteguntur confusionem.

Sodomita quidam cum dictis clamoribus obiit. Exemplum.xl.

¶Vidam sodomita percussus a deo: et ad extrema veniens et amonitus ad zritionē & zfessionē & sacramēta cū preceptione ñdit defuncto ad q̄s me dominū auxiliū invocabo: ecce iā video patulū infernū pītes demōes ad me raptēdū pati sunt. Cūq̄ dicerēt ei vt se signaret: miser ille sic dolor⁹ q̄si nichil adverrens clausis oculis auertit facie et cū dictis clamoribus aiam exalauit.

Mulier sodomita de sepulchro effossa est. Exemplum.xli.

¶Vedam mulier rea in pctō illo mortua & sepultura seq̄nti nocte fetorē nigerrima cū septē pozcellis nigris manifeste visa ē illā sepultā effodere & mēbratim corp⁹ miserabilr lantare & viscera ei⁹ lōgo tractu dilapare q̄ facto fetorē cū pozcellis disparuit & fetorē magnū exalauit.

¶Vratum acuit sub pedibus sodomite. Exēplum.xlij.

¶Vidēre⁹ huic vicio pessimo: q̄ cū viride pratū trālicet in uētū sūt vestigia ei⁹ in gramine quasi igne cōtacta palluisse a quodā plbytero qui eū sequebat̄ q̄ postmodū p sceleratissima vita morte turpissima interiit. ¶Demones alii qui aborrēt pctm̄ sodomite. Exēplum.xlij.

¶Vlier sodomitica iacuit in lecto et quande ipa secuz peccauit audiuit dyabolum inter se & parietem clamātē. phi. phi. phi. Que trita ad zfessionē venit & penitentiā egit vltra q̄ sibi iniūcta fuit. Nec Guil. in li. de apibus.

In discipulo de tpe.

Itē inuenis q̄ dixit q̄ nō posset carere mulier honesta: & illa iclusit eū p triduū sine cibo & potu: & sic cessauit tēptatio carnis. hoc qre in dicti. de tpe. ser. lxxxvi. W.

Itē dyabol⁹ q̄. xi. annis tēptauit monachū quēdā: & postmodū finalr induxit eū ad pctm̄ luxurie. hoc quere. lxxxvii. K.

Itē miles q̄ violauit virginē quō in cruciatus punit⁹ ē: & baculō igneū pēdētē vsq̄ ad genus sustinuit. hoc quere ser. xcbi. W.

Quidā vidit diuinū & vxorē alteri⁹ viri puniri i inferno ppt adulteriū. hoc qre f. lxxxv. C.

Itē btūs Ber. p iecit se iter spinas: & b. nedict⁹ in aquā gelidā: vt sic domarent luxu-

etiam rectis hoc: quere de hoc in exemplo vi.

Capitulum de littera W.

Maledicere

Walter quidā ex impatiētia commendauit se demonibus. Exemplum. primū.

Enia q̄daz misera et in

Impatiētia male dicebat sibi ipsi & pedes suos pelui ponēs extra illam extroxit saltans sic ait Hic salto de prāte dei & p̄tātem dyaboli quā dyabol⁹ mox captens & p̄ pedes ducēs multis qui aderāt dixit: ita vt vix hodie nullū appareat hec Cesarius.

Quidā sibi ipsi imprecauit plagā dei. Exē. ii.

Acerdos q̄daz absoluit

Quidā p̄rōtez magnū per annos plu-rimos si sp̄ recidiuauit Qui p⁹ ea dixit Si recidiuauero in crimen illo mor. diuina vi-cio me inuadere dz: sic iterū absolut⁹ est a pec-cato magno: si tertia aut q̄rta feria p⁹ cessū gaudio instigāte dyabolo passus est recidiuū mox ille horrifice clamans vindictā dei super me: sic amarissima morte interiit. hec. Gul'.

Demones rapuerunt aduocatum iniquū. Exemplum. iii.

Omo quidā erat diuer

Homo seruus villarum aduocatus miserorum auarus facies graues exactiones in ci-ues subditos Die q̄dā cū pter exactionē facie-bam ad villā vnā pparet: dyabol⁹ i. spē hois se illi in itinere sociauitque tā ex horrore q̄ ex inania colloquiū dyabolū se intellexit ire cū eo facie timuit. nullo cū modo negz ozando signo crucis signādo ab eo separari potuit. Cū-q; finali pgerent eis occurrit hō quidā pauper portā in laqueo duces Cūq; porro⁹ hunc illuc-q; diuerteret. irat⁹ hō clamauit dyabol⁹ de hēat Quo hō audito aduocat⁹ sperās se tali occa-sione dyabolo liberare ait illi. Audi amice. porro⁹ ille ē tibi dat⁹ hodie tolle illū cēdit dya-bol⁹. Nequaq̄ michi illū ex corde donauit: & cū eo tollere nō possū deinde trāseūtes p̄ aliā villā cū mātas fleret mater i lozib⁹ dom⁹ tās-tarchide hoc dicebat diabolus te hēat: q̄d me-dietatē tuis inquietas. cūq; aduocat⁹ dixit. Ecce hec lacrimat⁹ eo aiam vnā tolle ikātē: q̄z tuus est. cui diabol⁹ ait p̄us Nō michi illū dedit ex cor-de: si talis ē q̄ lacrimo hoib⁹ loquendi cum sacerdē. Incipientib⁹ aūt appropiquare loco ad quē ēdebāt hoies a villa lōge videntes & rām aduen-ti⁹ ei⁹ nō ignorātes. oēs vnanimiter clā-mabāt dicētes. dyabol⁹ rehēat: & dyabolo vi-denti. quo audito dyabol⁹ caput monēs re-linquās aūt aduocato. Ecce iste dedit te michi ex intimo corde: & iō me⁹ es & rapuit eū dyabo-lus ipse horā: & q̄d de eo fecerit ignorat. Hec mirus exhabulatiōis & facte isti⁹ p̄ famulū ad Egidiū qui secum fuit i itinere declarata sunt.

Florentius quidā pec-cmulos.

Uo viri quz am d

Florentius quidā pecuniosus dicebat i hitu sancte religionis in quibusdā p̄uincia hiterierūt mortuo abbate mōachi i rectorē eorū sibi elegerūt q̄ndā ex illis⁹ ozatoriū i q̄ hērauerat Florētio remittēs multis ānis rector mōasterii pro querelatiōis studio suū Florētiū [illegible] ozauit dñz vt sibi aliq̄d solatiū ip[illegible] egrediēs⁹ esset ozatoriū inuenit vbiq⁹ [illegible] caput inclina-tum nichil ferentē. Florētes libros sibi missos a deo intellexit. cūq; q̄ttuor vel q̄nq; pecudes sine cu-stode hērentes illa vbi lo⁹ mitēs. ait Pulse hasseus & sp ad sexta hozā redibis. Cūq; hec vsq⁹ frequēter ageret & p̄n iussū Florētii q̄nq; ad sextā q̄nq; ad nonā vbi sepius redirent: q̄ttuor mo-nachi eorū iuuidētes Florētio & q⁹magē eozū tali signo nō clarescerent: vsq; occidēt q̄ dum hozā statuta nō rediret Florētius⁹ eū ad vesperā expectās cepit tristari: & pgēs ad agrū. Mox mox inuēto apud oues duz iuuenissent & relicto-rib⁹ q̄s fecissent: tā mortē vsi q̄ malicia q̄m deplorauit. Cūq; ad cuticū eēt deduct⁹ vt ip-sū exolaret vehemēt dolozis stimulo accēsus occisoz⁹ vsi maledicēs ait. Spero i deo q⁹ i hac vita videtā dictā accipiēt q̄ se nil ledēte occi-dēt. Stati hi fres monachi mozbo elephātī-co pcussi mēbris putrescētib⁹ interiēt Vñ Flo-rētius⁹ expauescēs se homicidā reputās: q⁹ ex-audit⁹ ē i oi tpe vite sue fiebat q̄ nō dñs fieri se credit: ne hic simplex deceteto maledicere p̄sumeret. Hec Gregorius in dyalogo.

Quidā tradidit sotulare diabolo. Exēplū. v.

Idam dum calcaret

Quidā se est dū difficult⁹ iraret dixit sotula-ri q⁹ trahebat eū diabolo qui cū vel-let strage ecclias ad missā vt solebat diabol⁹ p̄ pedē eū retinebat. q̄ tādē aduertēs q̄ dixe-rat i mane vocato ad se sacerdote q̄dā⁹ ē & re-moto sotulari de pede et p̄posito a se sine dif-ficultate ecclīam intrauit. Sotular autem eū bisus fuit a demonibus p̄parata.

Pauper q̄dā maledixit p̄triarche. Exē. vi.

Recipiēs quidam pat

Quidā patriarcha dare aliq̄d cuidam petenti eis-molynā aūt ecclīam dotem nūmos e-rat tāta q̄ntia patiebat ab i eo facie attroci-tā illa vt⁹ q⁹ ne deberat q̄ quod voluit Hiis ārt q̄ ei obsequio erāt q̄etib⁹ cedere eū q̄ quitabat incepauit eos vehemēter p̄triarcha di. Sinite eū frēs: habeo sexaginta ānos blasphemans p̄ opa mea xp̄m. & vnū cōuitiū nō postabo ab-ito & cepit datori solutē sacculū de q̄ueret pauperē q̄tum vellet accipe. Hec A⁹

Plura exempla de maledictioni

ozē.
ixit ad vxozē ꝓpriāvade
…na, diabolic'que obsessa est. quare. ser. xcv.
Itē parētes male dicēt ꝑuo puero & dia
bolus caput eiusdem puer. ser. xxxij. M.
Itē mulier nobilis que maledixerit decē pue
ris suis: quō trenuerūt coto cozpoze et om̄i
bus membris ser. xxxij. M.
Itē quidā dixit ad famulū suū veni diabo
le extrahe michi calceos. ser. xxxij. G.
Cū Matrimonia[illegible] et vxoz eius fuerunt
similes ducibus h[illegible]. Exemplum. bi.
c.

Vo antiqui prēs ha=

D bitātes i heremo rogauerūt deū vt
ostenderet eis in quā peruenerāt mē
suram. Retulit illis vox di In illa vilis q̄ ē i egyp
to ē sc'laris q̄dā eucharistī⁹ noie: & vxoz ei⁹
vocat̄ maria. nōdū puenistis ad mēsurā ipoz
Exurgētes aūt illi duo senes puenerūt in vi
cū illū: q̄ pcūctātes ingressi cellulā ipsi⁹ & vxo
rē. & dixūt ad eā. Vbi est vir tu⁹ Et illa dixit
eis ꝓ Pastoze omnī & ipas pasci. Et introduxit
eos i domū suā. Cū ḡo sero factū esset: venit
ipse eucharistius cū ouib⁹. Et vidēs illos se=
nes parauit eis mēsā misitq; aquā i peluim &
lauit pedes eozum. Qui dixerūt ei: Nō gusta
bim⁹ q̄q; nisi idixaueris nobis oportunē tuā
Tūc eucharist⁹ cū hūilitate dixit eis Ego sū
pastoz ouiū: & hec est vxoz mea Cū ḡo pcuc=
rassēt illi senioz̄ rogātes eū vt oīa denūcia=
ret eis & ipse nollet eis dicere: dixerūt ei Deus
misit nos ad te. Audiens aūt hoc ḡbūs timuit
dixitq; eis. Ecce ones illas hēm⁹ a parētib⁹
nris: & q̄cq̄d ex ipis donauerit nobis de⁹ diui
dimus i tres pres: p̄ma pē vnā paup⁹ et vnā
ptē i suscepti⁹ne pe ꝓximoꝝ. & tertiā partē in
vsum nostrū distr: vtimur Ex quo aūt accepi
vxozē meā neq; ego pollut⁹ sū: neq; ipsa sed
ḡo est Singulariter aūt remoti a nobis doz
mimus: & nocte quidē nos induimus nos lac
eis i die ḡo delectam̄ēris nostris; & vsq; hucne=
mo hoim hoc cognouit. Cum hec audissent il=
li patres admirati sunt. et recesserunt gloziſi
cantes deum. Hoc in Vitaspatrum
Vit et vxoz i matrimonio similes fuerunt
sancto pafuncio. Exemplum. biij.

Pafuncius deo supplica

bat vt sibi ostenderet quis esset
[illegible]is esset
super terrā. Fit aūt vox ad eū: dicens
Simem te esse nosce p̄ martirici illi⁹: q̄ est in
ꝓxio. Quibus auditis pafuncius sine mora
adeum ꝓperans pulsat ad ostiū domus eius
Alie ḡo cuius nox erat suscipere hospites oc
currit et aperto introduxit in domum lauās q̄s
pedes eius appositit mensam atq; continuum
Inter epulas vero Pafuncius percunctari ce
pit qui actus eius: quod studium
cuiusq; operis haberet exercitium. Ille vero
cum de se humillima responderet: latere in bo
nis q̄ publicare maluit. Rogabat eum pafū
cius: dicens sibi revelatum a domino q̄ esset
dignus gloria monachoꝝ At ille magis hūi
lia de semetipso cogitās aiebat. Ego q̄dē ni
hil michi bōi alicui⁹ glie⁹ sūbere q̄ bū dei
factū est ad te. cū quem nichil latet celare non
possū. hec q̄ michi in medio mitoꝝ posito in
vsu sūt loq̄r Jā repleti sūt trigita ānī q̄ grauā
tis gliensū habui cū uxore mea: & nulli⁹ agno=
uit. Suscepi aūt ex ea tres filios. Vnoꝝ ei tā
solūmō cognita michi vxoz ē: nec ꝓter alias
cām. Nec ipa tā cognita vitra sustinē hospi=
tes nūq; cessauit: is vt neminē potere ante
me aduenientē pegrino occurrere. Nō dimisi
vnq; de domo mea hospitē sine viatico. pau=
perē nullū desperā: sz q̄ facere necessaria ꝑbui
Si i iudicio sedi nec filij mei plonā xtra iusti
tiā accepi Aliena labozis fruct⁹ nūq; itroiēte
i domū meam Vitē si vidi nūq; ꝓterui donec
dissidētes reconciliarē ad patē. Memo deꝑhen
dit in culpa famulos meos Nūq; greges mei
leserūt alienas fruges. Volētē semināre i cu
re meo nūq; ꝓhibui: nec vbertoza noualia mi
chi elegi & illi sterilioza derelinqui. Quantū in
me fuit nunq; ꝓmisi vt potēioz in futuroꝝ
puniret. Semper studui in vita mea vt nemi=
nem cōtristarē Judiciū si fuit apud me nemi
nem ꝑdemnaui: sed dissidētes reuocare in con
cordiā studui. Hec interim deo michi donāte
vite institutio hactenus fuit. Audiēs hoc pa
fancius caput eius osculans benedixit eū
dicens. Benedicat tibi dñs ex ipō vt videas
bona que sunt in hierlm. Quia ergo bene hec
et ꝓuidēter implesti illud tibi deest quod bo
noꝝ oīm cūctis est: vt omittens cuncta ipsam
veram sequaris sapiētiā dei et secretioris sciē
tie inquiras thesauros: ad quos nō poteris ve
nire nisi abnegeris temetipū: & tollas crucē tu
am & sequaris ihūm At illis cum audisset hoc ni
hil moratus: nec oīno aliqd̄ i vmoslua ozdinās
secutus est virū dei pergēs cū ipso in desertū
Cūq; venisset ad flumē: nullū trālmeādi re=
perto nauigio pafuncius ꝓcepit secū ire tres
pedib⁹ flumū cuius in illis locis' ꝓfunda ha=
bebat & lacitudo Trālierūt ergo pariter flumū
ita vt aqua eis dix ad latera ꝓueniret vbi ḡo
venerūt ad desertū. collocauit hominē pafun
tius i cellulam quādam haud ꝓcul a suo mo=
nasterio positam: & querelatiōis spiritualis oz
dinē tradidit: perfectoꝝq; studioꝝ exercitio
docet scīēre quoq; secretioꝝ se tradit. Hec in
Simphoniacus similis fuit sancto pafuncio.
Exemplum. ix.

Pafuncius cū semel oza=

ret cui i scīo silis cūctū est ei per angs

ſũ q̃ lic̃ ſępe ſimphoniaco cuidam cum i vico
ſilo cantãdi arte victũ q̃reret. Tunc ille ſtupe
factus nouitate rẽi cũ oi ꝓpatiõe ꝑgẽs ad vi
ctũ ꝓpꝛi hoiem. Et cũ inuenisset studiosissime
ꝓuidebat ad eo q̃d nã ſci et religiosi opis
Cui ſe ad eo oĩ ſq; actus eius curiosus discu
tiat ille rẽdit ſe cẽ ſtrigillimebute hoiez pcõ
cẽ; nã nõ multũ ex latrone adiſtud quod nouit
exercere videret̃ ſe dẽi artificiũ deuolatũ. Qua
cum tanto eo magis ille ſtabat: recẽſi q̃d ei foꝛte
tanꝛ latrocinia pſiopis ſuiſſet admiſſum. Ni
chil inq̃ mihi ꝛſpõdꝛ ſuꝛ bõi. hoc tñ ſcio q̃ cũ
ſoc latrões eẽꝛ capta eſt aliaſ ẽgo deo conſe
crata hanus ceꝛ colloge mei latrones cũ tuo
rẽ ꝛcipe pudoꝛẽ obiecti mei medũ & eripui ꝛ
Examinatiõe latronũ; & de nocte deducẽs ꝛeam
ad virum domui ſue reſtitui eã ilaꝛatã. Alio q̃z
ſpe inuenit mulierez honeſte foꝛme in heremo
pernotãtẽ. Hec cũ interrogaretur a me. dñi aut
cur hoc q̃dõ i hũc locũ aduenisset rñdit michi
nichil me interroges infelicissimaz mulierem nec cãs
ſeculares: ſed ſi ancillaz placet habere conducto
me quo his. michi ei infelicissẽ manet. q̃ debi
ti fiſcalis gꝛas ſepe ſolꝑẽs ac flagellat. ac
genus ꝑcutiens ſeruat in carcẽ nec aliũ
ob rẽz ꝓducẽ; niſi vt foꝛmẽtꝛ pariaẽ trẽs au
ẽ nobis filij fuerit q̃ ꝓ eis debiti neceſſitata
te diſtracti ſunt. Ego q̃z miſerrima q̃ ad ſtes
penes inſtoꝛ de loco ad locum fugitãs inedia
miſeriaq; ꝛcta et ꝓ triduũ mãſi rã ſine cibo.
Ego vt hec audiui mitigatus adduxi eã ad ſpe
lũcam. & reficies aiam eius fame colliapſam.
Dedi ei ꝛi trecentos ſolidos ꝓ quibus ſe & mia
tũ & filios nõ ſolũ ſeruiti; ſz & ſupplicijs eſſe
ret obnoxios. Et reuocata ad ciuitatẽ oĩs
eos data pecunia liberauit. Tunc ꝑ paſchũ
vos. Ego inq̃ nichil tale feci: tñ credo eiaz ad
te puenille q̃ celebꝛe paſchũ nomẽ inter mo
nachos habeat. Fuit aũt michi nõ mediocris
ſtudiũ vt dictã meã in hmõi extollerẽ diſcipli
nis. deꝰ igitur michi de te reuelauit: quia ni
chil minus apud ipſum meriti habeas q̃ ego
Oꝛ ergo frater vides te nõ nimio loco haberi
apud deum: nõ negliges aiam tuã. Ar ille ſta
tim filiolas q̃s manu gerebat abiiciens ſecu
tus eũ cuꝛ in heremũ. & artẽ muſicã in ſpiritalẽ
cõmutãs: dire mẽtis ſq; armoꝛijs ꝑ int. geñ
triẽtiũ ardentiſſime ſe tradidit abſtinẽcie in pſal
mis & oꝛãtib⁹ ſemeꝛ die noctuq; exercens
atq; inter ceteꝛe aie ſtudijs agẽs iter ãgelicos
choꝛos ſedulus ſpõ. Hec in vitis patrũ.

Multe q̃dã lic̃ pegit nouẽ pueros. Exẽ. p.

Q Lericus q̃dã bone indo

lis & moꝛib⁹ appꝛobat⁹ ꝓpetẽti ſtatu
re et bonis: ſed hec omnia quertens ad
gliam vẽ ꝑgis marie gꝛioſe miraculoſe. ſ. ſo
lo unamis ꝑgis meruerit eps coloniẽſis yſic
ẽ nocte i laudẽ dei & mris ei⁹ ſurgeret ipſa
ctio: deãbulãs de ſenestel
ſene⁹ ꝛal ſemias i platea ꝑ
nitẽtũ cũ octo ſoꝛtib⁹ i eã nocte q
nobili matrona ciꝛ[illegible]: q̃ ꝓpꝛ dectũ [illegible] uno re
tẽto dato obſeꝛtici⁹ magno ꝛgio m[illegible] hos
cito ad mergẽdũ in rhenũ. Quos pꝛ[illegible]os eps
Baptizãs occultiſſime nutrire fec[illegible] ꝛes ſuis
dectis vel duobꝰ dieꝰ ãnte mꝛoꝛme[illegible]. Eps facies
ſibi negociũ ad domũ burgẽſis illi⁹ ſeqntib⁹
ſe ſcholaꝛib⁹ & gliose cã[illegible] Tãdẽ domeſ
co opiãe pueros ſuos [illegible]s eidẽ & matri
malꝛ inoꝛtas ꝓtinꝰ [illegible]is. ad hoc q̃ gẽ
dei induxit eosdẽ q̃ [illegible]ech de ſuis diuiti
Manſiõẽ q̃ dꝛ. Th[illegible] Venerũt in quo epũ
& nouẽ pueri & paꝛẽtes ſe dño reddiderunt.

De duabus nutribus que quindecim annis
in pace vixerũt. Exẽplũ. xi.

uodam tpe oꝛãte btõ ma

Q chario vox de celo ad eum perſonuit
Wichart nedũ mẽſuꝛã duaꝛ mulie
rum puenit: q̃ i ꝓxia paꝛte habitãe ciuitate
Quo audito ſenex exurgẽs aꝛepto baculo in
deſignatã ciuitatẽ puenit. Cũq; oĩũ q̃lite
dom⁹ atq; iuãre cepit pulſare: egreſſa vna ex
illis cũ magna exultatiõe eũ ſuſcepit Quas
diuaſq; ſenes q̃catas: ita ẽ allocut⁹ Ꝙpt
dos tñ laboꝛẽ veniẽs ex ſolitudie hũgiñ ſu
ſtinuiſti vt opabꝛa cognoſceꝛes. q̃ michi vos edi
cite & narrate. Cui ille dixeꝛt. Ceꝛte nob⁹ ſatiſ
ſime pꝛ: q̃z nec pñti nocte a maritoꝝ lectualis
ſuim⁹ ſepaꝛe q̃le q̃ cꝛ⁹ a nob⁹ exq̃ꝛis. Senex
ſcitb⁹ pñtebat vt ei vite ſue oꝛdinẽ declaꝛa
ꝛẽt Cui ille hũc ꝛpulſe dixeꝛt. Nos nulla inẽ
nos ſum⁹ paꝛẽtelitatẽ affite ꝛiũcte. ꝛtigit au
tẽ vt duob⁹ ſcrib⁹ ꝛtigeremur: & cũ his q̃decẽ
ãnis i vna domo paſtꝛ ꝑmanẽtes neq; turpe
ꝙbũ dixit altꝛes ad altꝛa neq; intẽ aliq̃s
miſim⁹ ſz i pace hactẽ⁹ vixim⁹ & ꝛẽſu teſtã
tium⁹ q̃ten⁹ paꝛtẽ ꝛcipẽt⁹ mauꝛ i ꝛgregatiõe
religioſaꝝ ꝙginũ ꝑſtaꝛeremur multi ſcri
b⁹ hec a ꝛtigib⁹ nõ potuim⁹ ipetꝛare q̃ nõ ade
pto inẽ eos & dẽi poſſim⁹ teſtam: vt & ipſe ad
moꝛtẽ nõꝝ ꝛcꝛace ꝙbũ nõ loq̃mur ãmõ. Q
cũ vt⁹ machari⁹ audiſſet dixit In ciuitate
eſt ẽgo neq; maꝛtꝛata: neq; monach⁹ neq;
cularis i his ꝑtibꝰ: ſz tñ de⁹ q̃ ꝓpoſitũ q̃
& ſpñ vite oib⁹ ſubmiſtꝛat. Hec in vita ſpa
Mobilis mulier quedam non letabatur: ꝛ
cum deuotis perſonis. Exemplum. xii.

Idmulierem inuẽcu

ſã pulchꝛã valde & nobilem et rebu
mũdi affluẽt poſſitẽ Hec a puellaꝛ
bus annis vico nobili mẽſmonio copulata ci
to poſtmodũ ſpoſum mũdũ: & ſe oẽs ꝛcupiſcẽ
tias annichilauit i domo maꝛiti q̃ ãcilla huꝰ
lis ſeruiebat Tãdẽ vt michi vixeꝛ⁹ dicebat
tio illi eꝛat tꝛe i ville hitu ꝙ pꝛpole

…deuotis & bonis p…
…ditate mirabili replebat. Ce…
…aliquos dilectos hospites & scios…
gō t… …
res hēt… …ificetat mōze kestiuare volebat: de…
uotos a… …. Hoc ki… …bēre mādauit vt vxōz…
hospitib… …dam intēret p aduētū … ioiētē il…
lor. Cōtin… …it i hzem venit ad mōtis. Et
cū diu cū boce & exclōi sensuū exercitio iacu…
ret: tandē simplic… oculis eleuatis i cachinū ru…
in maximum e… …ata est: & sic repēte emisso
cū cētipa dispōr… …tis facien… …lo vlet…
ta plena ppō mi… …monstr. Multi dubi…
bāt quin illa ad cōsp… …angelox… …untiū ex…
pleuit. Hec Gutlī.

¶ Rex & regia dormierūt i camisitis. Exē. xliij.

Egina iuuenis et pul=

Egina q fuit filia scti Ludouici regis hūg
cie nunq sine camisia cū viro suo rege
theobaldo iacuit nec ille q̄s iuuenis et pul=
cher sine camisia & femoralibus vnq iacuit in
thoro legitimo cū pudica & legitima sua vxore.

¶ Virgo & mar… pz q̄daz in extremis seruauit
pudicitiā. Exemplum. xliij

Limphas virgo et ma=

Olimphas virgo et martir gladio percussa cooperiēs se capil=
lis & veste cruca ꝛcruxisse referē ne quid
posset in corpore iudeox viberi.

¶ Vxor pusauit virū in vigilia scti Seba.
ad actū. & tō de mane obsessa est. Exē. xlv.

Ulier iuitata ad dedica

Mulier iuitata ad dedicationem scti Sebastiani de nocte prouo=
cauit maritū ad actū mīmonialē: hoc
fecit ex mala ꝛcupiscētia carnis sue. De mane
habuit cōsciam intrare ecclīam & apparere co
ā reliquis scti Seba. Cū aūt intrasset & reliqe
in ꝓcessione in ecclesia portare huissent arre=
pta a dyabolo grauiter vexata est coram om=
ni populo. Quedducta est ad domum pzopti
am: & multis diebus vexata est a demonibus
Tandē pītata est btō donato epō: qui pzo ea
orans eā a demonibus liberauit.

Maritus quidam peccauit cum ꝓpria vxo
re sua sodomitice. Exēplū. xlvi.

Aritus luxuriosus et

Maritus luxuriosus et
pessim⁹ cū ꝓpria vxore peccauit se=
domitice. Vñ cū nocte q̄dā reclamā=
te vxore & ipzecāte vidictā dei marit⁹ ille pessi
m⁹ ꝓpetrato violēt scelere sodomitico ppt pur
gationē vētris surrexit mox soluto vētre ꝓle
ceta nature i cloacā ei⁹ viscera descenderunt
Qui fortit clamās repozat⁹ ē ad lectū: & pu=
blica voce ꝓfess⁹ ē plagā dei se cū hoc vicio in=
curisse & statim cuz durissimo cruciatu manu
[illegible] q̄si ignib⁹ vzerent abscidi petiit. & sic
diei tercia miserabīr expirauit.

Mala quedā voluit facere discordiam iter
virum & vxorem Exēplum. xlvij.

Egitur q cū diabol⁹ p

Egitur q cū diabol⁹ p
multos annos q̄dā c. dix & mulierem
rē talle pene. xl. ānis & nō posset ꝓsole
re vt saltem discordarent sil. Vna dierum tra=
bolus transfiguauit se in formā cuiusdā mu=
nis sedēs molest⁹ i via in q̄ vna vetula lotrix
pānox debebat trāsire: & sedēs sub arbore ha=
bēs buclā plenā denarus aureis Cū aūt vetu=
la trāsiret & q̄reret q̄s eēt & cām tante meſticie
Rñdit diabol⁹ & dixit q ei libēter hoc diceret
& denarios illos ei dare vellet si ꝓmitteret si=
bi q eū p viris⁹ suis iuuare vellet. Qō cū illa
fecisset dixit se eē diabolū q̄ grauiter timebat
penitere a suo ꝓncipe qz p. xl. ānos laborauerat
circa tales ꝛiugatos nec potuit eos facē pecca=
re vel vnq discordare. Qui data ei pecunia re=
cessit. Vetula aūt allūpta q̄dam iuuencula misit
eā i domū suā & venit ad ꝓdictā mulierē con
iugatā & dixit q̄si cū magna ꝓpassione q vir
su⁹ esset illaqueat⁹ amore iuuencule cuiusdā vi
cine sue quā viderat cū eo in pomo ꝛiuctā: p
spiciēs p pariet ē audierat q̄ solicitabat eā &
iā ei ꝓmiserat tunicā q ei se expoluerat de q̄
cunq panno vellet: et ipsa deberet venire ad
ei⁹ operatoziū vt eligeret sibi pānū quē vellet
qz mercator erat Cū aūt dicta vxor illi⁹ hoc nō
q̄ crederet: qz vir su⁹ ꝓb⁹ hō erat vetula di
xit: non credatis nisi hec ligna q̄ dixi videri=
tis. Dōst hoc dicta vetula iuit ad dictū virum
dicēs q talis cleric⁹ ecclie quē multer fere q̄n=
tarēt ei⁹ amabat vxorē: & cū eēt absōdita
retro solūnā i oratōe audiuerat eos colloq̄ntes
& q̄ dixerāt q̄ virū suū spoliarēt & cū oib⁹ bo
nis sic recederēt. Qō cū nollet vir ei⁹ credere
cui vetula. Nō credatis nisi eos cras tali ho=
ra colloq̄ntes videritis i tali loco vbi hec audi=
uit debēt cōuenire Tūc recedēs vetula misit
iuuēculā ad operatoziū cū denarijs q̄si ad vidē
dū pānū q̄ sibi placeret vxor aūt dicti merca
toris vidēs operatoziū ire are puellā et exeūtē
cepit suspicari & qō verū posset esse q ei vetu
la dixerat credidit & ꝓe tristicia non poterat
comedere. Iuerobix aduertēs vxoris tristi=
ciā mirabat & suspicabat q aliquid eēt i ea.
Vetula aūt ꝓcurabat q clericus de quo dixit
viro in hora & loco cū dicta matrona esset lo=
cutur⁹. qō & fecit. Viro hoc aduertēte & nota=
tēte venit ad mulierē vetulā q̄ mulier etiā vide=
rat q iuuencula pannū quē ante viderat de=
portabat emptū: & ait. Dña certa sū q vir vr
iā ꝓcūm ꝓpetrauit & ꝓe amore hui⁹ iuuencule
affligit q̄s cat⁹ potuistis aduertisse ex me=
sticia quē hz ad hos iā pānū exportauit: sbiz
vestrū amisistis nisi cito occurrat. Tūc illa
q̄siuit. Quō posse occurrere. Et vetula ait Si
viro vxo cū dormierit poterit cū rasorio tres
pilos amputare de barba ei⁹: & ei dederitis co

medere ꝑbuſtos: ſpe eā decetero habebit exo-
ſam: ⁊ vos plus diliget ꝙ ꝑius. Cuz aūt illa ei
pmiſiſſet ꝙ ſeqnti nocte faceret: venit betu-
la ad virū: dicens ꝙ audierat dictū clericuz et
vxozē ei⁹ locut⁹ fuiſſe de mozte ſua: et dixit ꝙ
ſi ei non crederet ipm certū redderet ⁊ mozte-
euaderet. Dixit ꝯ ei ꝙ vxoz ſua de gſili⁹ dicte
clerici vellet eū iugulare nocte. ſeqnte cū ca-
ſozio: ⁊ ꝙ eū inebriaret ſi poſſet: ⁊ ꝙ ſibi caue-
ret a nimio potu ⁊ ſamno: ſed fingeret ſe ſozti
ter dozmientē: ⁊ cū ſenticret ꝙ vxoz eius cū ca
ſozio gutē eius tāgeret: arripet manū eius cū
caſozio ⁊ excitaret familiā ſuā ⁊ ignē ſuccēdi
faceret: vt oēs viderēt ꝓditionem. Cū aūt hec
feciſſet vt betula docuerat in mane cōuocauit
oēs amicos ſuos ⁊ ſacerdotē ſuū ⁊ amicos vxo
eis: eā de ꝓditiōe accuſauit ⁊ cōuictēs caſozi
um oſtēdendo cū teſtibus familie. Cū aūt ma-
trona pze ꝺ ecūdia faceret vocauit eā ſacerdos
in cōſpectu amicoꝝ eius et etiā viri requirēs
ab ea veritatē huius facti ſuꝛe ⁊ virum interro
gauit. Auditis verbis vxozis et vir fatebatur
fctm betule eodem modo ſicut ⁊ vxoz poſtea fe
cerunt vocare betulam: que compulſa eſt dice
re ſtitatē q̄ cacceribus ꝑpetue mancipata mi-
ſerabiſe vitā finiuit ⁊ ſic ꝑz ꝙ qñq; malꝺ eſt
inictas in lingua humana ꝙ in dyabolo met.

¶ Juuencula q̄dam fecit maritū ſuū manſue
tum. Exemplum. xbiij.

LEgitur ꝙ q̄dā iuuēcula
reqſiuit zſiliū a q̄daz betula q̄ diceba
tur diuiatrix ꝺ faceret vñ pacēbiri ſui hēret
et amozē: ⁊ vñ hoc vēt ꝙ eā ita male tractaret
Riſit betula ꝙ ſummo mane ſurgeret aſſ diē
et intraret i ipius betule hoztū: ita vt nō loq̄-
reſ eūdo nec redeūdo ⁊ cū ibi veniret flecteret
genua ter ꝟ⁹ozitē ⁊ ꝓſtrē dicēt: ⁊ ab herba
q̄ dz ꝟona ter q̄reret ꝺ faceret ⁊ cur. l. bit ſu⁹
eā male tractaret: ⁊ ab hac herba audiret quid
eā facere opozteret ꝺ ⁊ illa fecit ſz eā de māe
betula ꝓuenit ⁊ ſub herba latuit q̄ alta et lata
erat. Cum aūt q̄reret ſicut inſtructa fuerat ad
tertiā q̄ſtionē ipius iuuēcule rēdit betula ter
ꝓmo ſubmiſſa voce: poſtea exaltādo vocē. Ta
ce pacē habe redeūdo ⁊ eundo non loquaris.
Cuz aūt poſtea betula q̄reret ꝺ audiſſet: ⁊ il-
la referret ait. Were filia bñdictū eſt tibi. ſi ta
cueris deinde vtro redeūte ⁊ litigāte linguaz
retinueris: pacē cum eo habebis.

In diſcipulo de tempore

¶ Ruſticus ꝑbus q̄ poztauit decimas btō Jo
hanni ⁊ demon exiuit ab obſeſſo: hoc q̄re in di
ſci. de tpe ſer. xxbj. ℣.

¶ Jtē vxoz q̄ ſabbato de nocte peccauit cuz ꝙ
ꝓpio marito ⁊ dñica die cū appzopinq̄ret ꝓceſ
ſioni berata eſt a dyabolo ſer. xxb. J

¶ Jtē q̄ malū exēplū dedit filio ſuo nec cozre
xit eū ꝙ excellibus ſuis quale poſtmodū mo-
mozdicunt in infernū.

¶ Miſericozdia dei Qui.
intrauit clarus exiuit.

ABbas P[illegible] mp.
Hēbat hāc grāz ꝙ [illegible] es eccl.
ſenes aſpiceret: ⁊ [illegible] cacte cogita
tiōes buiuſcuiuſq; ſine m[illegible] ſſent ſine bon
ſentiret. Cū ꝯ vēlleut ad e[illegible] ſiaz ⁊ igrederē
ſenes vidit eos clara [illegible] leto aio ingrel
angelo eoꝝ cū gau[illegible] ſit cū ipis Vnū
vidit nigrū ⁊ nel[illegible] ñtē cozpus ⁊ dē
nes [illegible] catoꝝ iñ [illegible] eū ad ſe miſſo ſenio
Jnarib⁹ ⁊ angſtiā e[illegible] ōge ſeqntē triſtē Bea
tus igē paul⁹ cepit flere amariſſime ⁊ pect⁹ ſu
um tundere ſedēs añ eccl̄iam iſtā ꝓpter eam
quē talē viderat. Oēs ſenes alius videntes eū
ſic flētē cepēt rogare eū vt ſi ꝺ vidiſſz illis
manifeſtaret aut cū eis igrederet in gzrega-
tionē. Jlle aūt noluit ingredi: ſed ſemp flebat
ꝓpter eū quā ſic viderat. Poſt paululū aūt rū
ſoluta gzregatiōe diſcederēt itez oim vultus
et cū ſpiciebat ſi tales egrederēt q̄les igreſſi
ſunt ⁊ vidit illū q̄ antea viderat nigrū ⁊ nebu
loſum egreſſum de eccl̄ia clara facie ⁊ candido
cozpe: ⁊ demones de lōge ſeqntes eū. Sctꝰ
aūt angelū ſuus ꝓpe eū hilarē ⁊ gaudētez ſuꝑ
eū nimis Tūc paulus exurgēs cū gaudio voci
ferabat bñdicēs deū ac dicēs. Q̄ta mia dei et
bonitas dei: Q̄ta miſeratio ei⁹ eſt. Et aſcēdit in
locū altiozē ⁊ magna voce dicebat. Veite ⁊ vi
dete opa dei: vēite ⁊ videte. qm̄ vult ōs hoies
ſaluos fieri ⁊ ad agnitionē ꝟitatis venire: ve
nite adozem⁹ eū dicētes qz tu ſol⁹ potes pctā
tollere. Cū aūt oēs cōuēiſſent expoſuit eis pau
lus quē vidiſſet anteq̄ ingrederet eccl̄iam et
quē poſtea expectabat illā ſtez quē cū vidiſſz
interrogauit vt eū manifeſtaret cogitatiōes ſu
as: vel quēadmodū illā ſimulatione de⁹ illi ma
naret. Jlle aūt cozā oīb⁹ cepit referre. Eg
hō pctōr ſuz: ⁊ in mltis tpib⁹ ſp cozruptionez
geſſi. Jngreſſus aūt nūc eccl̄iaz dei audiui vo
ba ſtate ꝓphē. magis aūt dei p ipm loq̄ntis
Mūdi eſtote et tollite malicias de aiab⁹
ſtris añ cōſpectū oculoꝝ meoꝝ. Diſcite be-
nefacere: q̄rite iudiciū. ⁊ ſi fuerint pctā vēa tā
quam coccinū velut nix dealbabunt: ⁊ ſi voluer-
audieritis me bona terre comedetis. Ego ſu
miſer ⁊ cozruptoz cōpunctus in hoc ſmone
greſſus intra pectus meū dixi ad deū. O dñe tu
es q̄ veniſti ſaluare pctōres Hoc ergo ꝺ nūc
ꝓphām ꝓmiſiſti ope cōple i me miſero pctō-
ecce ammō ꝓfiteoꝝ tibi ex toto cozde meo ꝙ
vltius hoc malū nō faciā: ſz renūcio oi iuſti
cie ⁊ ammodo ſeruiā tibi in cōſcientia munda
Ab hac ꝯ die ⁊ ab hac hoza dñe ſuſcipe
nitentem ⁊ ozantē ad te: ⁊ renunciant
pctis meis. Juraui ei et ſtatui apō
omnes iuſtificatiōes tuas. Et ſub

…statuēs apud me mi…
…s bonos facere Tunc oēs
…ad dñm. Sua boc dicē-es.
…nunt Ita tra dñe, ois mūs…
…Veraspectum
…spectauit nīem i malicia.
Quē m…
pientiā
Filia q
Exemplum.

Egi… q̄dam mi…

…habuit fu… …ssimam: …amat
…cum es; q… …cius
…ma custōdia f… …bit se …ē cō
…uerat ꝓprie filie a… …lere p… aūt
…fessōs petīt sāū cogn… …as de ꝑfec… mal
…dā antiq̄ uetule benevo… …nem suam sentē…
…cit. Dē aūt aduertēs eā fr…lus hostes filiā oi
…no dimisit: tunc ip̄e eodē mō venēno ab ea in…
…erēs eius est parēt… et… sic occisis illa i despe
…rationē cadēs donec a quodā audiuit ꝑdicare
q̄ oīa pcā ꝑfectū q̄ enormia i g̃ꝑcto diuine
…nie michi… …ūt aūt ea hō cū grauīōe cōfiteret
et doleret… …pa aūt ad eū accedēs cū ꝑfectiōis
…ꝓe desp…ōne nō dubitabat pcā eius ꝑdita; s fa
…cta sibi ab eo cōfessione cū magna larchymay
effusiōe ꝑcā sua ꝑfecit est confessa iudicās se
oi pena; cōfusiōe esse digna. Facta aūt cōfes…
…sione s mūcta ei pnia salutari ipa cū ancilla
sua intrauit ecclīam s ꝓternēs se i oīōne flē…
…uit mīm amare eū lachrymis s dolore q̄ tali
moztus est iniūa. Cū aūt ꝑfessor eius i ꝑdica
tione vt ꝑ ea dīm rogaret ꝑ̄m animoneret
audiuit voce dicentē sibi q̄ ipse s pp̄s potius
eius oīēnibus indigēt itaq̄ intellexit eū p la…
chzymay īnūdationē ite… eē baptizatū: et ad
p̄īam euolasse sine oi purgatozij pena. Hoc
Petrus de amozs. li. ij.

¶ Quidam pecauit cū soztore s̄ accedit ꝑfessor
et frātrem. Exemplum. xxi.

Quēm q̄dam cognouit

…zozē suā s fē suus supauit soztem
cū quē mox occidit: s pē fuit s nolūt eū occidē
…re exheredatus s ꝓscriptus est a ciuate qui
…dā occulte ciuitatē desero itrauit s pa
…ratū occidit s aufugit q̄ posset i quadra
…ginta audiuit ꝑdicare illud Ezech. xviij. In
…q̄ hora pcōz ingemuerit p̄ctis suis oīz
…q̄ retro dēbozū, sic cōpun
…ctus pausit ad sacerdotē dei. Qui est q̄ hic cō
…fundat ꝑ in extremo iudicio: s ꝓfectus est oīa
pcā sua: s sacerdos fuit eū accedere ad altare
…in q̄ fuit imago Ihesu hīs ihesus crucifixū i
…cruce: q̄ ꝓstratus aūt imagīnē Ihesu genua q̄ta
…s aūt imaginē reuerēter genuflexit deuote inuocauit be
…atā Virginē dī ꝑ eo impetrāret. Et cū hoc sepius
…reiteraret cōuertit se ad imaginē crucifixi di…
…cēs ꝓpter vulnera s sanguinem tuum
…chi q̄ effudi sanguinē fratris s pa…
…s occidi. Et sic sepius reiterādo s

amare flendo ruptū est cor eius: s sic obiit ꝑ…
stratus ante altare. Postmodum sacerdos ad
ecclīam reuersus dixit surge; s sic inuenit cor
Defuncti. Et sequenti die petiuit cōem oziōnē ꝓ
eo fieri ob oi pplo. Tunc columba alba circūuo
lans in xpo ꝑspectu ppli ꝑ ecclīaz cedulā vnā ge…
rens i rostro sua quā ꝑmisit cadere aīs sacerdo
tem: et sacerdos legit cedulā in q̄ erat scriptū
q̄ aīa illius hois ab angelis deducta fuit i celū
aīs q̄ calor naturalis receſſit a corpore i inferiozi
claustralis erat scriptū. Pōtea infinitā miam
dei oīb⁹ pcōzib⁹ et peccatricib⁹. qz q̄cūq; ꝑ
rēderit s pcā sua pure cōfitēt illi⁹ de⁹ misere…
bit. Vñ et Ber. Maioz est dei pietas q̄ totius
mūdi iniq̄tas. Vñ et Gre. Quicūq; ex corde do…
lens de ꝑpetrāsse culpā cito pcōz suoz obtinebit
venīā ¶ Quidam negauit se xp̄m s tradidit
se dyabolo. Exemplum. xxij

Egitur in vita sci basi…

…lii q̄dam fermēs cuidam nobili vico
eius filiā adamauit honeste quā dotis s bīā
ditatis nō pualēs decipe. Quadā nocte i cymi…
terio indeoz dyabolū inuocauit s et secreta sua
reuelauit cui dyabol⁹ Si vis vt tuā bolūtatē
cōpleā tu manu tua michi scribe cyrographū
quo tibi ꝑm michi bouēdo xp̄z abneges et oēm
tuaz ꝑfectionē. quo dīcō dyabol⁹ coz pueile ad
amoz illius totaliter cruciat ita vt pauimēto ꝓ
strata clamaret dī. Pē miserē mei; q̄m nimis
crucioz amoze cui sentiebat; s pē cruciās cla…
mauit dī. Heu heu q̄d egit filie mee quā xp̄o
Ihū spōso copulare conabar: s sic saluare. Sed
multo plus illā infamiebat dī. Oz nisi q̄d pero
ꝓpemeris citius moziar; sup q̄ hīto cōsilio cum
amicis copulauit filiā sentētero. Et q̄ se et sua
dīcauerat dyabolo tō nec missam nec ceteros
dei bīficia adeptit nec curauit neq; signo sce
te crucis munire se poterat nec videre. Q̄ō illa
aduertēs fuit ꝓterrita; s illi negaret sed ve…
hemēs esset illa semel traxit illū ad ecclīaz vt ora
ꝓ̄aret. Vñ ille videns se deꝑhēsus eo q̄ latere
nō posset cūctā totā narrauit vroxi sue tūc ille
igemiscēs rēdit. Cōside nec de mia dei despe…
res: q̄ ipa pōt te adhuc facere de inimico iustū
s sic trahit illū ad b. Basilīū: cui deuote oīa cō
fessus est. Qui ab eo absolut⁹ Unde dyabol⁹ agita
tus nitebat et vilibīe cū rapere de manu bti
basilii dī. Tu michi ꝑdicas naz ego non tui
ad eū: s ipe tulit ad me xp̄m benegandū et sic
ipm michi denouit: tūc basil⁹ illū domi iclu…
sit: s signo crucis muniuit vbi p. xi. diebozū
hīles insidias demonū passus priozi suā ꝓpiā
inuocādo ꝓtutē sanguis xp̄i. Tādē die q̄dā
gelime subito in manu basilii apparuit cedula
obligationis dyaboli: p quod illū reconciliatū
reduxit: sed eius penitētiam suscepit.
¶ Quidā se dyabolo tradidit vt ipm ditaret.
Exemplum. xxiij.

Judes quidam deuenit ad pauptatē. ⁊ postmodum subdidit se diabolo ꝛponte vt ipsum econuerso diceret. Quē accipiēs diabol⁹ baptizauit eum dicens. Ego baptizo te i noie luciferi ⁊ oim demoniꝝ q̄ sis cū cozpe ⁊ aia nēa Tandē dedit ei multas diuitias ⁊ dixit. Et q̄ nē es debes pozcere signū nūm. c. cupbiā i vestib⁹ et in iocūlic ⁊ i mēbris Qui cū i illo statu fuisset annos aliqs zigit eū ire ad ecclīam ⁊ audire p̄dicationē de mia dei: ⁊ exit⁹ remānsit i ecclia: ⁊ cidēs sup terrā ⁊ tucēs ozabat vt sibi dns redderet grām ⁊ vellet totū cozrigere qđ fecerat. Dns videns eius humilitatē et lachzymas audiens ⁊ q̄ vellet cozrigere totū ⁊ vitā emendare: dixit ei dns de altari Surge ⁊ remittunt tibi pcta tua bade ⁊ āpli⁹ noli peccare Qui surgēs p̄ nimia exultiōe fletus fuit tot⁹ cam⁹ q̄ eū vix familia sua cognouit. Qui tātū postmodum se afflixit pnia q̄ vitā eternā mereat⁹ ē Illā miam dns ostendet vsq; in die iudicii: sed i iudicio ostendet iusticiā bonis et malis

¶ Peccatoꝝ cuidam dictum est ante mozte tuam mundaberis. Exemplum.

Quidaz hō magnis pctis fuit plen⁹ Qui vna die stans ⁊ considerans se immūdū pctōz ē dixit O misericoꝛs de⁹ tu es ille q̄ aiazmā creasti ad imaginē tuā: michi eadē dedisti pulchzā ⁊ clarā: ꝛz ego eā mchnā multꝛ turpitudiib⁹ et pctis fogo q̄ dne vt me mūdes ꝓpt magnā miaz tuā. Et cū sic staret ⁊ ozaret cū deuotiōe audiuit vocē sibi dicētē. añ mozte tua mūdaberis Qui statī post hoc ab itimicis suis capiebat: ⁊ ad mozte vulnerabat: ⁊ qđo fecerit sibi mozi non poterat Vocat⁹ ē sacerdos ⁊ pure cfess⁹ ē ⁊ sic mūdat⁹ ⁊ cōicat⁹ cū sacramēto eucharistie tradidit spū Latro est saluat⁹ ꝛz heremita damnat⁹

Exemplum. xxv.

Huit q̄dam latro q̄ duz fugaret ab aduersaꝝis suis vidēs q̄ nō posset euadere posuit se in crucem dicens Bene mozte merui qz deū offēdi ergo vt deū de me vidicet⁹ Ecce mēbza mea i q̄b⁹ xp̄m in suis plecut⁹ sū Et sic occidēt eū Quidā aūt heremita erat ꝓpe q̄ mkris ānis pfiaz egerat cui revelatū ē q̄ ageticū laudib⁹ aiaz illi⁹ latronis i celum deꝓzarēt. Qui nec deo egit gras de salute ꝓmi: ꝛz indignat⁹ apd se dixit Posth me exposuero oib⁹ flagitiis fit potero penitere i fine ꝛz fiet mihi sicut latroni Et cū ad ciz rediisset cālēs p aquā ⁊ cadēs de ponte submergit⁹: ⁊ a demonib⁹ ab ikernū deductꝰ

¶ Mulier q̄dā negauit fidē ⁊ occidit puerum et tradidit se diabolo. Exemplum. xxvj.

Mulier quē[illegible] ꝓ spōsa[illegible] tares[illegible] viū valde cōtrariu[illegible] de mia de cozo de taberna[illegible] semper per cutiebat eam. Illa videns [illegible] in ar[illegible] postram [illegible]uliut vnam cetulam vt face[illegible] et q̄ vir suus diligeret eam Illa p̄misit[illegible] dixit eam ad [illegible]ozrem ⁊ vocauit diabolū: q̄ [illegible]i affuit. Cui [illegible] Mō[illegible]nia vult tibi [illegible]re ita q̄ fa[illegible] [illegible]r[illegible] dili[illegible] T[illegible] dixit se libē et[illegible]ozteret[illegible]ticū quē habet ꝛz p̄ius. Qui [illegible]dit ad eum. Vnū ab hac[illegible] negat⁹ fidem [illegible] sctōz auxiliū. C[illegible]t Et ego abnego et cōmitto me tibi cū alia ⁊ cozpe Cui illa Vbi do secuta te ad domū Que rediens leta vir veniens de taberna cepit eam pcutere ⁊ si ante fuit malus postea fuit pessimus Que videns ⁊ se cōfusā fugiā mittit. Que dū ēet ad vnum miliare de domo sua occurrit ei diabol⁹ i [illegible]ē [illegible]ri sui: ⁊ sibi hitu et equo Cui dixit Et [illegible]mi: sera. At illa cūdit Ad vos fugio Cui diabolus Redeas cito domū p̄mitto tibi q̄ viter⁹ nolo te molestare Et sic ascēdit ad eū sup equum ⁊ reputabat eū virū suū cē Qui cū venisset añ domū euanuit: statim vir veniens cepit pcutere illā. Cui illa Hodie cū aufugisse a vobis et vos me de cāpo reduxistis hec non p̄misistis mihi. Ille audiens q̄ fugisset ab eo dixit. Hoc nō erit tibi gratie ⁊ cepit eam a primo pcutere q̄ fere exalauerat spm Que cū iacoret semiviua i vulneꝝib⁹ dixit. Adducite mihi confessoꝛem Cui vir. Nō vult me confundere q̄ dicat: ego occidi eā. Et ꝓhibuit q̄ null⁹ iret ad sacerdotē p confessione Illa nō cessabat clamare adducite mihi cōfessoꝛē. Tādē vn⁹ de familia cauteiuit ⁊ vocauit sacerdotē cū cozpe xp̄i ⁊ erat hora nocte. Qui cū venisset añ domum vir seruauit oia: ⁊ nō p̄misit sacerdotē ingredi Qui dū staret añ domū clamauit ad eum illa: dicēs Dñe saltē p pietatē audite me Et cepit clamare dicēs dñe fateoꝛ q̄ puerꝝ meū occidi: et diabolō me cōmisi cū aia ⁊ cozpe ⁊ fidē xp̄o abnegaui Et cū magna exultione emisit spm Et statim pr⁹ pater pepcit oibus pctis suis ⁊ gram et reddidit ei aiam eius plctōs angelos i deꝓzari fecit Hoc vidit vir ⁊ sacerdos ⁊ q̄ adderāt Et ideo ad illū patrem misericoꝛs oculos cozdis leuare debemus Virgo q̄ audiuit ⁊ heremita eā reduxit Exem. xxvij.

Beatus. Ergo. scribit q̄ quidam pater fortis heremita i egypto deo seruierat strenue in castitate: ⁊ pro pzii cozpis castigatione: ⁊ in aliox exercitione. Accidit aūt vt ꝛginē quādā gētilē [illegible]-erro[illegible] suis exhoztatiōib⁹ conuerteret ⁊ sacro[illegible] ret atq; a pctōz soꝛdib⁹ emūdare esset mūdata et cellā ante suā ꝛ

…custodia collocauit … ctam in
…lis regulari⁹ eruditu⁹q; ita ꝯtū
…die cant⁹ ãgelicos audiuit ⁊t
…lleret cum eis ipse angeli horas
…ꝰ dñs ihesus eam sepe
…ate eã frequenter conforti
…⁹ spũalis q̃li frequẽ luis
…audiu… audiret aũt vi ilonis videret
…o cellã ꝺgis intraret ⁊ co…
…ea die enomit.
…⁹ eã fuit …
…ꝺpabolus
…ggessit cuidam viro
…ꝺ cellã ꝺgis intraret: ⁊ eã sepi⁹ viitaret
Quo facto viro placuit ꝺgo: ⁊ incepit eã solli…
…ad petrã. Cũq; illa animũ immutaret:
…ueret sotios ne videret cellã animũ ad petrã
…⁹ viro de cella exiuit. Qui cũ eam
…ones aliq̃t loci mozata fuisset
…ã ⁊ cellã dereliq̃t. Pat vero eius
spũalis qui ei victũ quotidie miꝛabat expe…
…abat q; tribꝰ aũ ligno solito victum posce…
…t. Cũq; p tribꝰ ei⁹ lignis nõ audiret cogita
…bat q; cũ ãgelis tripudiaret sicut aũ facere cõ
…ueuerat. Cũ aũt moꝛã faceret iuit ad cellã et
eã vacuã inuenit: dñ tristis abscessit: ⁊ abundan…
…ter lachrimas q̃ridie p ea fudebat. Cunq; ipsa
se videret penitus derelictã: nec aliq̃d habere
…ꝺ biueret: facta ẽ publica meretrix: ⁊ pter
eius pulchritudinẽ multi veniebãt ad eã. cã li
…bidinis saciande. Dict⁹ vero pater duob⁹ ãnis
eã cũ multis lachrymis diligẽter q̃rebat. Tẽ
…pio aũt venit ad eũ ꝺ̃s sanct⁹ pater gña vili…
…ꝺ. Cũq; dolozẽ cozdis sui ei indicasset: dixit
…lenioz. Et q̃s mulier in tali ciuitate nomis
…nata manẽs i pstibulo. Et cũ hoc ꝺbũ audi…
…it magis doluit q; pri⁹: volens tñ eã potiꝰ re…
…ducere q; ibi dãnabiliter biuere: cogitabat apud
…se q; si ad eã i habitu religioso veniret q; eum
…ꝺgneret. Mutato igt habitu induit lebetibus
…balde: ⁊ equũ ascẽdẽs venit ad ciuita…
…beniẽs ad domum q̃siuit si talis mulier
…maneret. ⁊ dixẽte sibi ei⁹ pedissequa q; sic
…t q; illa nocte bellet ibi manere sine pecto
…. Et pmisit aureos denarios ⁊ fec fieri cõ
…ũ. Que cũ ẽis canticis factis suã ab eo
…erit. Sed dicẽte sibi ei⁹ puella. Quid vis
…facie tua rugosa ⁊ ei aureis marsupiũ ple…
…ũ. Intrãtib⁹ ad mẽsã ipse comedebat panem
cũ dolozẽ ⁊ gemitu. Peruenientib⁹ aũt ad lectũ
…et cũ staret aũ lectũ leniozi dixit. O dña nolcis
me. Que ait. ꝺ̃ne. Ille. Ego sum pater q; vos
ad deũ cõuertit ⁊ omni disciplina regulari in…
…struxit. Quo audito reuoluebat i lachrymis
…exclamauit et dixit. Possum ne post tot
…uenire. Rndit pater. Sis secura
filia: si rediero voluero ostẽdẽs te penitẽtem re…
…cipiet ad veniã. Illa igt veniẽs ad medũ ciui…
…tatis ignẽ copiosum fieri fecit: cuncta que ma…
…le lucrata fuerat in ignẽ p̃cipit dicens. Videte
…me amatores mei: q; a vobis lucrata fũ ignis
…exurit. Veniẽti aũt cũ sctõ patre ad heremum
fecit ei cellã retro luã ⁊ i magna abstinentia p…
…ꝰ xl. tẽ ãnos vixit. In septimo ãno anno gratiã
…primã rehabuit: ⁊ tũc i pace quieuit.

¶ Meretrix quam pafuncius p pñia p trien…
nium inclusit. Exemplum. xxbij.

Vit quedam meretrix in
ciuitate q̃dam ꝓpter quẽ multi erant
depauperati. Audiẽs aũt abbas pa…
funcius mala q; p eã fiebant assumpto sibi ha…
bitu secular ad eã est pfectus ⁊ dato ei solido
p seozti ꝓcio petiit locũ secretũ et obscurũ ne
ab aliquo videri posset ⁊ petiit suã confessionẽ
dia ꝓpetraret. Et cũ duxisset eum ad plura loca
et ipse semp diceret q; videri timeret duxit eũ
in obscurissimũ locũ dicẽs q; null⁹ posset eum
videre nisi de⁹ ⁊ ꝺpabolus. De quibus verbis
ei facto sermone. et ostenso qualiter deberet
aspectum dei sozmidare conuertit eam; et ad
penitentiam mox induxit. Que cõuocans mox
omnes socios suos amatores fecit ois que la…
crata fuerat comburi cozã eis in medio vbis
que valebãt bene. xl. marcas auri. Dixitq; q;
magis volebat hec comburi q; in futuro iudi…
cio ipamet cõburere ab eisdem. Quo facto se
cuta ẽ abbatẽ in desertũ q; eã in parua cellula
inclusit in q; p fenestrã parua dabat ei lingꝛis
dieb⁹ panis et aq̃. In eodem aũt cella iuxta
se ois ne cessaria faciebat q; pze pctoꝝ eius pu…
doze nõ audebat nomen dei noiare nec manus
vel oculos ad celum leuare ⁊ lacrimas ad oziẽtẽ di…
gebat. Qui plasmasti me miserere mei sicut eã
abbas iusserat. Post annos aũt tres cõpassus
ei dict⁹ abbas: q̃siuit a beato Anthonio si ei
esset adhuc tps emittendi eam ⁊ idem petiit di…
missum: q̃ssit q; ea fratres oziare. Tũc paulus
maioꝝ discipl⁹ bti anthonii posuit⁹ i cella vi…
dit lectũ pciosissimũ i celo a trib⁹ speciosissi…
mis puellis ꝓparatũ: ⁊ cũ q̃reret si eẽt bti an…
thonii cellã ei⁹ et non ⁊ thaydis exponẽs xpi
Et cũ eẽt exclusa ait q; in toto triẽnio habuit
semp pcãs lacrimas ante oculos quasi quãdam fac…
cinam: fiens continue largiter super ea: ⁊ tunc
didicerunt sancti patres q; non ꝓpter pñiam
quã sustinuerat: ⁊ ꝓpter pctoꝝ memoziam
⁊ verecundiam ei peccata fuerunt dimissa. Et
transactis quindecim diebus requieuit in pa…
ce. Hoc in vitis patrum.

In discipulo de tempore.

¶ Monachus quidã negauit xpm ꝓpter fi…
liam sacerdotis idolozum: quomodo deus sibi
indulsit. Hoc quere in discipulo de tempoꝝ
sermone. ij.

Item ḋam qui .xl. annis seruiuit dyabolo et postmodum per tres annos dño seruiuit: et sic saluatus est ser. cxxij. p.

Miles qui peccauit cum ppria filia et ep̃o iniũxit sibi septẽs pniam; s postea nisi bnũ ꝓparet nocter. ser. xliij. f.

Item mulier q̃ concepit a ppio filio: s post modum ostendit se in camisia pape Innocentio ser. xliij. q.

Itẽ ego tapsa i petrũ clementi aũ altare: xps tndulsit sibi dicẽs ei. Adhuc semel patus eẽm moꝛi p salute tua. ser. cij. q

Itẽ miles captꝰ ab inimicis qñ decollari debuit dixit. Aiam meã filio ꝑginis commẽdo s sic saluatus est. ser. lxxxix. T

Item qui dixit in agonc. Deus tu scis bo luntatẽ meam. ser. cxxxiij.

Misericoꝛdie opera ad pꝛoximos

¶ Sacerdos s famulus q̃ valde abominabantur lepꝛosos. Exemplum. xxix.

QAntoꝛ parisiensis ponit exñ de sacerdote lepꝛosaꝝ q̃ fetebat mure inter se s lepꝛosos et pꝛoꝛamen confessionem eoꝝ audiebat s coꝛpus dñi ꝓtrigebat: qui diuino iudicio factus est lepꝛosus ex media parte remanente sana illa parte quam detestebat ad eos.

¶ Item ḋam secular abominabatur adeo lepꝛosos ut nec elemosynam uellet eis deferre et factus est lepꝛosus.

¶ Martinus monachus qui poꝛtauit xp̃m in coꝛima lepꝛosi in pallio. Exemplũ. xxx

QUidam monachꝰ martinus noie ꝛite valde uenerabilis fuit q̃ ex monasterio ubilitatiõis gr̃a ad aliud monasterium tendebat cui spiritualis pat pꝛeerat. Peregens itaq; lepꝛosum quem dẽtis bullneribus elephantinus moꝛbus per membꝛa fedauerat inuenit in uia uolentem ad suum hospitium redire s pre lassitudine non ualentem. Ipse uero in itinere se habere ꝓhibebat hospitium quo idẽ. Martinus ire festinabat. Uir añt dei eius lassitudini miserꝛus pallium quo uestiebatur in terram ꝓtinus pꝛecit s expandit: ac desuper lepꝛosum posuit; et suo pallio eum undiq; constrictum sup̃ humerum leuauit secumq; reuertens detulit. Cũq; iam monasterij foꝛibus appꝛopiquaret pater eiusdem monasterij magnis uocibus clamare cepit. Curꝛite ianuas monasterij aperite: q̃ frater Martinus uenit poꝛtans secum dominum. Statim uero ut ad aditũ monasterij peruenit qui lepꝛosus esse uidebatur de collo eius exiliens: s in eadem specie apparuit qua reco gnosci ab hominibus soleꝛ redẽptoꝛ humani generis ad celum ipso respiciente redit: eiusq; ascendẽs dixit. Martine tu me non erubuisti sup̃ terram; ego te non erubescam sanctus uir mox ut est monasterꝛ et ꝑat dixit. Fr̃ martine ubi est q̃ bas. Respondit. Ego si scirem q̃ [illegible] pedes illius tenerem. Tunc [illegible] Martinus narrauit: quia cum eum poꝛtaret q̃ndus minime sensisset.

¶ Mulier ualde nobilis dilexit lepꝛosos. Exemplum. xxxi.

QUidã [illegible] de com[illegible] tamen [illegible] lis et poꝛcus i [illegible] homina batur lepꝛosos q̃ eos uidere nõ ꝓtterat. Quadam autem die cum lepꝛosus ante ianuam clamaret quesiuit dña si uellet habere uel comedere. Cui ille. Ecce hic cruciꝛ uehemẽtissimo ardoꝛe non manducabo neq; bibã nisi me tuleris i domũ tuã: cui illa Mando nostri ꝗtum dñs meus abhoꝛreat lepꝛosos: s ipse cito ueniens [illegible] natione si te inueniret foꝛsitã se [illegible] ter. Illo gemẽte s plorãte dña nõ potuit lachrymas eius sustinere: s ꝓpꝛius brachus ipm i domũ suã poꝛtauit: cũq; rogaret ut comederet nullo mõ uoluit nisi ꝓpꝛius in ꝓpꝛiã cameꝛã et in ꝓpꝛium lectũ dña deferret ubi eũ deliberabat de ceꝛe añ comederet. Duꝛ g̃ illa gemitũ eius ferre nõ posset i lecto suo eũ delectare fecit puluinar sub capitꝛi eius supponẽs s cooptoꝛio grosso coꝛpꝰ eius cooꝑiẽs. s ecce de uenatiõe redeuntes dixit muliꝛi Apꝛi michi cameꝛã illã ut uideam s re fectã cũq; illa aliq̃tulũ tardaret etmẽs de moꝛte lepꝛosi s sua dñs cũ magna indignatiõe cameꝛã intrauit: s fact̃ cito post reuers ait Modo in ꝛe dñ fecisti q̃ lectũ meũ optime ꝓparasti: s uicoꝛ ubi tales spes aromatizasti ꝗbꝰ tota camera ista repta ẽ odoꝛe sua uirtute: q̃ nichil uisus est q̃ factum in padiso q̃ subito mulier q̃ nõ nisi moꝛtẽ expectabat ingressa cameꝛã ita inuẽit: s lepꝛosum minime repeꝛit: q̃ pre ãmonitiõe et miraculi magnitudine oia p oꝛdinẽ marito narrauit. At ille [illegible] de xp̃o q̃ ꝓpꝛius leo fuerat mãsuefactꝰ pit sicut agnus: et postea lepꝛosos sp̃ dilexit. Hec Arnoldus in narratoꝛio.

¶ Xp̃s in foꝛma crucifixi inuẽtus est in lecto Exemplum. xxxij.

LEgitur q̃ cũ q̃dã mulier nobilis ꝑfecta cẽt recepit pauperes s seruire eis manibus xp̃i s abluere pedes eoꝝ cũ inuito marito suo. Cũ semel inuenisset pauperẽ añ ianuã mirabiliter ut uidebat afflictũ. ut ceroꝛius introduxit eũ i domũ suã uiro ei⁹ absente s cũ peteret balneũ paꝛat illi q̃ cũ diceret post balneũ q̃ nõ posset q̃escere nisi i molli [illegible] sui eũ i cameꝛa sua Cũ añt uir eius impꝛouiso s cameꝛã subito intr

[illegible]ternū qđ cū crederet [illegible] imperū ire sue occidere [illegible]s oppugnari dñs in eade kozma q̄ pedebat [illegible]euos, vt. Quo ille gseqūris q̄ hec p̄ te passus? mitis nec balneis z mozē p̄ptet in [illegible] saluē [illegible]. Cū aūt pterritus z p̄tractus [illegible] celū oculos [illegible]gneret z ozaret postea nichil i- [illegible]uit: sic quer [illegible]ad vīm bon⁹ hospes et pius [illegible] pauper fac [illegible] est: [illegible]uit ab vxore q̄ et [illegible]rault. Hec pe[illegible]mozē li.ij.

[illegible]ōdit iozdan[illegible]n quam paupe [illegible]dedit. [illegible]am. cxxxij

Cū elz[illegible] ū ip̄e fra

[illegible]ter iozdanus o dñs p̄dicator⁹ doctor the Ologie studio p̄cipuus op̄am daret z sue gluē studijs ḡt quasi oī nocte surgere ad matutinas quadā nocte solēni subito surrexit cū tam ad matutinas crederet esse pulsatum. vnde solam cappā sup camisiā induēs et cingulo se p̄cingēs festinanter ad ecclias p̄perauit: cui illico pauper occurrit elemosinā petēs q̄ nichil inuenies aū dauit pauli cozrigiā dedit. Cū aūt ad ecclam veniēs eaz clausam inuenisset: q̄ pulsarū vt credideraī nondum erat: nūdū p̄mālit ante fo res ecclie donec ministri surgerēt z ecclias ap perirēt quam cū intrasset et aū crucifixū ozas ret ip̄m deuote z frequēter respiciēs vidit eum cozrigia ipa eucti cū quam aū modicū pauperi amoze crucifixi dederat.

¶ Ep̄s indutus fuerat collobio qđ monachus pauli dedit. Exemplum.xxxiij.

Quidā monach⁹ duo hīs

collobia vnū q̄tidianū z aliud i solen nitatibus hēt pauper egenus type q̄dam petēs ab eo indumentū Ille ho negauit dicēs se hay tuam vestē nō habere Pauper aūt cū fletu vo ciferando dicebat Miserē mei. Monachus ho aū ḡcos pauḡis intrans in cellā suam exuit se quotidiano collobio dedit pauperi sibi aūt re tinuit melius. Postea ho spūalis dixit pau reede michi collobiū qđ hedi tibi z accipe ius Hoc accepto ille pauper iuit se illo et sit in ecclam et vēdidit illd meretrici: illa ho nes se illo vestebat semel z bis vbi erat mo chus ille: Cū aūt monachus vidit vestimē tū suū recognouit q̄ hoc esset quo vtebatur olēnitatibus extractus valde irasus cellaz suā dixit. Vere deo nō placuit q̄ fieri nec meā recepit devotionē q̄. k. i tales man⁹ venit pal liū meū quo ego festiuis diebus vtebar nunc ho meretrix vtit ea: z p̄ce tristicia magna nō comedit ille die. Nocte ho cū dormiret vidit se ecclam ip̄m indutū veste sua quā pauperi dederat intrantes in cellā suā dicentes q̄ sibi. Frat aspexit vidit iuxta magnā dixit q̄ ei. q̄ eades ait. Aspice in me: cum ter. Cognoscis hoc. Qui ēdit Etiā dñe collobiū meum est. Ait illi. Ego cum iesus: tam non tristeris: sed gaudeas letare et gras age deo. Ex quo em dedisti pauperi istud michi dedisti. Et letatus est monachus de be nignitate dñi nostri ihesu xp̄i: q̄ nō p̄mittit eum qui pluribus tētatiōib⁹ fessi cōfortauit eum de filio quod i purgatio dixerat. Qđ vni ex mi nimis meis fecistis michi fecistis.

¶ Miles q̄dam obiit in terra sancta: z sic euo lauit ad deum. Exemplum.xxxv.

Fuit q̄ q̄dam miles in

filiēdo op̄ibus pietatis cū oia q̄ hītet i bona pecunia expēdisset crucē trāsmarinā ac cepit pīs pegris paup⁹ manu p̄pa ministrabat. Cūq̄ transfretasset: visitauit oia loca sca deuote sequēs vestigia sui saluatoris. Cumq̄ ad montē oliuēti a quo dñs ad celum ascēdit ad uenisset eleuatis oculis z manibus in celū ait Dñe inquātū potui tua vestigia tua secutus modo futura ame dolere ad te nequeo: q̄ alas non habeo: nec scalam ad te ascendēdi. Rogo te toto cozde vt i pace suscipias spm̄ meū: me post te resumendo. Quo dicto statim spūs eius ad deum euolauit.

¶ Diues q̄dam type camis pascebat quatuoz milia paupez. Exēplum.xxxvj.

Egitur ingestis frācoz

lij. c. xxxiij. Cū fames valida burgū dia oppugnasset. z cū ethicus romanoz dispōsa toz eēt i burgū ipa agēs rēpublicā romanoz tpe. Theodosij impatoris tūc congregauit. aplī ligones q̄tuoz milia hoim pauperū et aplī q̄ nō poterant hēre vñ sibi type camis pulderēt: et pauit eos ibi Ordinauit ip̄s durauit quo ces sante fecit eos cū vehiculis ad loca sua deoz tari. Cū aūt hoc factum esset audiuit vocez de celo dicētem sibi. Elisei sibi z sem in tuo pa nis non deficiet meterenum q̄ me camis type i pauper⁹ meis refecisti. ¶ Mulier q̄daz pauit frēs ordis p̄dicatoz. Exemplum.xxxvij.

Quedaz mulier in frācia

deo deuota frēs recipiebat libenter liter bereius adinodū displicaret. Cū igit esset, illet magnū iozdanū cū sociis suis z iaz essent i p̄dio: surgit fugientes maritū, z dissi mulato dolore posuit se ad mēsā vbi aūt ineit bonū vinū illū frībus p̄piasse magl doles cla mauit nūcio. Wade cito z pozta de vino melio ri qđ ell i vegete tali. Hoc aūt ironice dixit q̄ illud erat cozruptum vt p̄ueberet vxoē mit nuncios: attulit z p̄sentauit: quo gustato iuē tū est vinū i summa excellētia bonū. Ille er go ifamulū turbat⁹ rabida voce dixit. Quare nō apostatasti de illo vino qđ dixerā tibi Rndit se p certo p̄tulisse Sēdo remittit z eide inuenit Tūc cū furia surgēs ipemet z hausit et gusta uit z optimū inuenit Ex quo cozrupto vino i bonū

ꝓuerbio. Dñs ipe i melꝰ ꝓnetꝰ fact⁹ ē amator fratrū ⁊ brozē iuuans ad elemosynas dādas

Duo religiosi ꝑtransierūt ꝙdaz iuueni q̄ eos pauit. Exemplum. xxxviij.

Vo fres hyspani q̄ pari

d lius theologia studuerūt dū ad suā ordinē ꝓficiā ad trā pictauie deuenerūt. Cūq; a mane vsq; ad sextā hozā iuuissēt afflictū ⁊ fessū eluctare cepert. Erat aūt ꝓpe villa parua quā pauci hoies pauper mozabāt. Frēs aut̄ q̄ ap̄ius erat fessus volebat vt ibi cibū q̄rerent ostiati ali⁹ aūt q̄ magꝭ eluctabat monebat vt ad meliozē ⁊ ad magꝭ distantē villā trāsire ne minus comederēt post deficeret i via. Cūq; fessus erat valde volēs alicui ꝙlocari ait. Mane frater de⁹ ꝓcēs est i villa pauperula sufficiēs nobis ꝓstare cōmoditū cui ait. Scio in dñō q̄ pōt ⁊ nō cōsueuit. tūc alius ait. Nolli timere charissime: q̄ i hac villa modica dñs nob⁹ ne cessaria ministrabit. Cūq; sic loq̄rent: ecce castellana ꝙdā maxēcij ducis ⁊ nobilis dñā cū filio suo ⁊ mlta familia supuenit q̄ videns frēs ad modū fessos affectuosissime ꝓcepit filio suo dicens. Fili defrēde ⁊ amoze dei ⁊ met frēs istos pasce. Quo ad mādatū eius statim descēdēs pastilla optia piscib⁹ bonis farcita q̄ sue matri erant parata accepit vnū calcum ⁊ oua panez q̄z recētē ⁊ alios pisces obtulit frib⁹ abū dāter: freq̄nter inuitās: ⁊ oblata cū gaudio suscipere ꝙ paupes dei erāt ⁊ mīstruz laborare debebāt ⁊ in alijs locis vix aliqua inuentrent. Postq̄ aūt mirabili affectu cū multis iuuenibus deuotis misterat eis maior frater ait minori. Ozemus dñm vt iuuenē istum qui nobis tā deuote fuuit ip̄m custodiat ⁊ ad vitaz bonā. ꝓducat. Flexis ḡ genibus dicto hymno Veni creator spūs cū. Pater noster ⁊ oratiōe valedicētes iuuenē ⁊ eum sepius dño commendātes abierunt. Aliquanto aūt transacto tpe alter eox de hyspania. venies ad capitulū generale: ⁊ in cōuentu fratrum pictauen̄. dictū iuuenē tā factum fratrem inuenit: stupensq; ait ꝓximi. Vnde est iuuenis iste. Cuiq; illā filium castellane audisset: vocauit illum et ait. Reduc frater ad memoriā qualr ad ꝑfectum matris duos fratres qui de pactibus habebāt in tali loco pauisti. Bene in dñō recolo: deo gratias ago: q̄z oziōib⁹ eox dñs ad istū ordinem me adduxit: ⁊ frater ad eū. Ego in dñō tuus vn⁹ ex illis q̄ frequēter tibi orauim⁹ vitā bonā et eternum bīm. Ecce bonā vitā i te video. Conare charissime vt ꝑseueres ⁊ sic certe ꝑuenies ad finem bonum. Infidelitas mundi et etiam cōsanguineoꝝ. Exemplum. xxxix.

Legitur in hystoriis bzitonū q̄ ab̄ ꝙs incarnatiōis dñice fuit in bzitania maioꝛi quidā rex. Reyz noie q̄ habuit tres filios ⁊ cū q̄dā diligeret eū dixit q̄ ita sapoia tauit ⁊ maximā ꝑ regni sibi [illegible] tē possidēdā. Hoc ille dixit ad [illegible] licut ꝓxi. tercius aūt minoz dixit [illegible] habes tā vales ⁊ ego tā te diligā [illegible] ⁊ nō plus. Pater aūt indignat⁹ [illegible] q̄ alias; ⁊ minꝰ de ea curauit [illegible] daret de terra sua [illegible] de ꝓpē mozes [illegible] in bzozē. Cū [illegible] terrā suā deli[illegible] bꝰ suis a ꝓ[illegible] honoꝛifice [illegible] ctarēt volūtatē suā suppliciēs. Cū aute terra sua sic spoliasset: postmodū exercit⁹ a ꝓximus filiab⁹ a tyro ⁊ a viro suo honoꝛifice receptus est per eox' adiutoziū ad hereditē suā redijt: ⁊ alius exhereditatis eā minoꝛi derelict. Ꝓximo filia est amoꝛ ⁊ fiducia quaz homo hz mūdanis rebus. Scā est amoꝛ ⁊ spes quā hz hō in amicis carnalib⁹. Tertia ē amoꝛ ⁊ spes quam habet in misericozdie operibus.

In discipulo de tempoze.

Duo mercatozes dirext q̄ sine mēdacio non posset vendere. Hoc ꝙre in dicī. de tpe ꝓmo. cxxxiij. Q.

Itē helizabeth fuit ꝑturbata diebus sepzosis hozribili ⁊ xp̄s ꝙnta die apparuit ei dicēs q̄z mihi fuisti habebꝭ mecū gaudia celi. Ix viij. D.

Itez rusticus i curia solitaria suscepit xp̄z in spē pegrini ser. lxxxix. T. Exemplum. xl.

Itē duo fratres dn⁹ religiosus multū ⁊ altere ꝓficiebat in firmis ⁊ ꝓficiebat alium.

In dicī. de tpe ser. cxxxviij. O. Missa.

Sacerdos quidā celebrauit missā in hierusalem et reductus est ab angelo in patriam suam. Exemplum. xli.

Sacerdos q̄dā de dacia

S noie Andreas pegrinādo cū alijs puenerat i vigilia pasche ad sepulchrū xp̄i: ⁊ cūmo mane i die pasche socijs suis receden te valuerunt q̄bus sacerdos dixit Scitis. est dies pasche et locus dñice resurrectionis audite ꝓs missā ⁊ eucharistiā sumite postea recedam⁹. Abeūtib⁹ oīb⁹ ⁊ recedētib⁹ sacerdos māsit ibīde dicta missa factoq; ꝓdio solū cepit ire ⁊ sed ꝓcedētes quēdā attigit q̄dā ei eq̄ sedēs. Quid ē ait q̄ soi⁹ ꝑeras pegrinus ⁊ ille factū narrās hac iquit de tā sociis solus sum relictus. tunc ille. Ascende in q̄dr retro me: ⁊ sic residēs obdormiuit circa vesperā vero ⁊ euigilasset ⁊ circūspiceret vbi esset dixit ei dūctoz su⁹. Potest cognoscere locū istū. Et ille ꝓtioze maximo vix rūdere valēs. Videt michi in q̄dr dñe q̄ ecclia hic q̄dā nos est ecclia me est ⁊ dom⁹ hec ꝓxima i qua māsi. [illegible] eius. Recte tibi videt xp̄m q̄ssi venerat⁹ es ⁊ q̄dā tā pegrinus

…thredicēs cito dispa…
…ebia rediēs ginnib⁹ lo…
…uit magnalia dei quid fecū fa…
…rer egressum fornicatorum postmodū
…it. Hec Guil.

…bitur corpus sacerdotis clarius
Exemplum. xliii.

Ab…ban…villa ban…

…deū manet …roka in cui⁹ pñ…
…tia sacerdos …agio: qui dū
…ā p…a ce… …bidit corpus
…otis …cerdos …duc⁹ erat mis…
…go decore decorari. …olitā exaltaret bi…
…dit duos āgelos mire pulchritudis hinc inde as…
…sistere ⁊ brachia eius sustinere: ⁊ cū hostiā de…
…gone…t manicas utriusq; manus ne q̄d eas
…āgeret valde deterr̄et ⁊trigere q̄ etiā elevatis
manib⁹ et circumaro capite cū sūma reuerētia
depositā adorauerūt Circa horā fract̄ fracta ē
ipsa in excessu mētis ⁊ vidit corp⁹ sacerdotis
…ā clarū ⁊ rā p̄spicuū ut q̄si phialā cristallinā
corp⁹ dñi videret̄ Milla ꝑfecta dū sacerdos
…stimēta deponeret illa reuersa est ad se ⁊ vi…
dit corp⁹ sacerdotis paulatim ꝑsistere ibi i for…
mam panis. Rediens ad se dicebat i fo…
mam panis. Et illa puella ob hoc ha…
buit illā gratiam ut videat q̄s digne cōicet: vel
q̄s indigne et in quadā die patebit in quadra…
ecclā tm̄ decē vidit cōicare digne. Nomē hu…
…jus virginis erat Oda.

¶ Sacerdos quidam celebrauit ꝑ captivo et
vincula solvebātur. Exemplum. xliiii.

In ꝓelio quo occis⁹ est

…rex Sigouin⁹ i q̄dā iumento de militia
…eius vulneratus ꝑ diē ⁊ noctē iter ca…
…gauerā occisor. iacēs recuperato spū se elevans
de terra ⁊ ligās vulnera sua ꝑ potuit abire
…q̄rēs alios de amicis ab hostib⁹ suis. Ē capt⁹
…et duct⁹ ad ducē exercit⁹ q̄ius⁹ q̄s esset rōdit
se rusticū. Ē ꝑ occasiōē militū affectādū ini…
…micū venisse dicebat et se militē fateri. q̄ su…
…pēs eū circuūt vulnera ei⁹ ⁊ dū cepit fana…
…sset eū ligari de nocte ne fugeret mox aūt
…cedētib⁹ q̄ ligauerāt vincula soluta sūt. Mā
…at ei⁹ q̄ abbas fuit audito q̄ occis⁹ esset ve…
…rere corp⁹ ei⁹ ⁊ inueniēs alū sibi similē ad mona
…riū suū ducēs eū sepelliuit: ⁊ ꝑ absolutiōe
…missas frequēt celebrauit q̄ p̄dict⁹ miles
…ex hoc ꝑiit⁹ ligari nō poterat. Dū aūt comes
…ligaret ḡre ligari nō posset q̄rēs si forte cha…
…cteres hēret ꝑpter q̄s ligari nō posset rōdit
…quidā talis arrui nauis ikem sacerdotē hēo
…ro qui me mortuū putās ꝑ me missas cele…
…brat. Tūc comes q̄sideras eū nō cultū esse
…ro vocās sū et genitēs nihil ei factacū
…ex genus suū diceret. Et ille certifi…
…is miltum regis asserut sui co…

mes ait dign⁹ morte es q̄s q; null⁹ de meis de
cubuit te nō occidā. Et dati eū adulteri vēdi…
dit. Qui dū mīta genera viculor⁹ adhibuisset
nec ligari potuit. Venit ei facultatē redimēdi
si potuit. Qui dato iure uīrādo q̄ redimeret se;
vel rediret liberat⁹ ē. Et reuers⁹ ē ad patriam
dīs suo ꝑcū et dēptiōis remittēs. Tandē fr̄i
suo q̄ circa eū fiebat narrauit diēs q̄ maxie
hora tertia q̄ milte celebrari solebāt vincula
sua solvebātur. Hec Arnold⁹ in narrato suo.
Milla sustentauit hominem in rupe per an…
num Exemplum. xliiii.

Quidā hō cum in quadā

…rupe argētū foderet subito rupis ce…
…cidit et funditus cunctos extinxit.
Un⁹ aūt eor. subt⁹ i q̄dā sinu ipi⁹ rupis mor…
tem evasit ide tñ exire nō valuit. Vxor autem
illius eū dilectum estimans omni die ꝑ ipso
missā celebrari faciebat ⁊ panē unū et vinū
vinū cū cādela q̄tidie offerebat. Cui diabolus
invidēs ꝑ tres dies grauos eidē i forma hūa…
na appuit ⁊ q̄ tederet requirit. Cui cū illa sui
nter… cās exponebat ille asserebat. Multi fratres
vexari q; tā missa celebrata ē ⁊ sic illa tribus
dieb⁹ ꝑ eo missā ꝑtermisit nec ꝑ eam celebrari
fecit. Quidā aūt ꝑ hoc i fodiēta rupe argētū
fodiēs vocē quādā audivit de subter dicētē.
Plane prurias q; capiti meo imminet magn⁹
lapis. Cū ille tremeret ⁊ ad hāc vocē audiēdā
pluimos advocasset iterū fodit ⁊ similē vocē
audiunt. Tūc oēs ꝑpius accedētes dixerunt.
Quis es tu: q̄ rndēs dixit. Plane fodiatis. q;
maxim⁹ lapis grauo super me cadit. Qui a late…
re fodientes ⁊ usq; ad eū pueniētes eū sanū et
incolumem extraxerūt. Et scisitantes quid ibi
tādiu vixisset. dixit ꝙ q̄libet die panis unus
⁊ uxor⁹ vini cū cādela accēsa excepeis tm̄ tri…
bus diebus oblat⁹ sibi fuit. Cū uxor ei⁹ au…
diēs et veheme̅t verecundās agnouit ꝙ de obla…
tiōe sua fuerat fact⁹ ē. et diabol⁹ eam decep…
erit nec illis trib⁹ dieb⁹ missam cant̄ fecit.
¶ Milla sustēauit hominē i periculo maris.
Exemplum. xlv.

Negotius refert ꝙ dum

…quidā nauta naufragiū perpessus fuis…
…set. ⁊ quidam sacerdos hostiam ꝓ eo
obtulisset. ipse tādē de mari salvus exiuit. Cū
aūt interrogaretur qualiter evasisset: dixit q;
dum in medio maris staret ⁊ iam pene fa…
tigatus deficeret. quidam ad eū venit ⁊ panē
quen dā sibi obtulit. quē cum comedisset. ille
statim cōfortatus vires recepit: et quasdā na…
m inde transeuntī receptus fuit. Inuentūq;
est ꝙ illa hora panem habuit quā ꝓ eo sa…
cerdos hostiam immolauit.

Quidam equitauit ad campum quando pul⁹
…sabatur ad missam. Exemplum. xlvi

Dives quidam fuit talis

consuetudinis qñ debebat ire ad villã ibat de ascensu equo ad suas allodia vel annonas i cãpo vel i sua molẽdina sed cum p̃ horã qñ negotia erat admonerẽt q̃ illa non faceret: sed iret ad villã tactis diebus: et ob ecclesiã vt aliqñ boni audiret in p̃dicatione: respondit. Ego scio qñ facere debeo melius q̃ tui p̃dicatores. Tandẽ cũ quadã vice dñs ad villam pulsaretur ascẽso equo equitaret ad campum occurrit ei diabolus dicens Descende de equo et audi missam meã: et ductor eo ad vnam fossã que ibi fuit: p̃cipitauit eum et descendit cum eo ad infernum auditurus missam infernis bene nobis qui mori nõ possumus.

In discipulo de tempore.

¶ Duo fratres quorum vn⁹ quotidie audiuit missã et semper abũdabat et alter raro audiuit et semp pauper fuit. Hoc quere in discipulo de tempore. sermone. ccxbij. H.

¶ Iez mulier que voluit seipsam fulcpẽdere et qñ audiuit pulsare ad elevationem corpis xp̃i ẽre clerici genibus ozauit in domo sua: et sic li berata est quere sermone. xliij. H.

Iez nobilis quãdã duxit filium suũ quotidie audire missam. Hoc quere in dispo. de sanctis ser. xlviij. in fine. Mors malorum.

Dives quid in agone clamauit. Deus adiuua me. Exemplum. xlviij.

Quidã senex dũ veniset ad ciuitatẽ quãdã ad videndũ q̃dã baka q̃ fecerat: sederet añ ianuã ciuitatis diuites laboratores i extremis vidit eã tres cũ eis nigris horribiles hostes i manibus baculos ferreos. Relictis añ eis añ ianuã intrauerũt domũ. Ecce ibi⁹ videns cepit clamare dicẽs Dñe adiuua me. Illi añ accedẽtes videtes dixerũt ei. Nũc p̃mo memor es dei qñ obscuratus est sol: q̃ sole lucẽte oblit⁹ fuisti ei⁹ nũc añ nõ es horas spei aut consolationis. Et hoc dicẽtes expuerũt aiam ei⁹ ipse q̃dẽ miser non seruauit morẽ ecclie: qz dicit p̃bit̃ in p̃cipio Deus i adiutoriũ meũ intende: sed in fine voluit p̃mo quere et non potuit.

Flagitiosus quidam homo in extremis petiuit induciias. Exemplum. xlviij

Quidã vir nobilis nomie Chrisostomus valde idoneus fz tot⁹ plenus vitiis superbia timid⁹ carnis sue voluptatibus deditus: si accredis rebus auarus. Qui cũ sic plecuraret et cũ tot malis dñs finẽ facere voluisset: corporis iãgnore preuẽ ẽ. Quãdã extrema venies ea hora q̃ iã de corpore erat exiturus aptis oculis vidit tetros et nigerrimos spũs coram se assistere et vehementer stimulare vt ad infernor̃ claustra eũ traherẽt cepit timere pauescere et ludere magnisq̃ vo-

cibus iuncias postulare: cũ
mũ turbatis clamoribus vocat
tibi eni nunq̃ mãsefici in tua fide
Vox turbat⁹ maxim⁹ affuit iugẽs
familia q̃enit eos añ quos ille in
mẽter cernebat: ñ malignos
poterãt: fz eor̃ p̃sentiam i q̃es
more ei⁹ q̃ trahebãt videbat
eũ quos videbat
lo q̃ se teneret sem
sic anuatus
rare: cepit ma
vlq; mane: fz
bus de habitaculo
nimiũ cõstat: qz
vt eius visio nobis
in omelia beati Gregorij.

Criminiosus quidam noluit confiteri nisi extremis. Exemplum. xlix.

Erat q̃dam perpetrator mirox sceler. et de his nũq̃ q̃rebat cogitãs mors subitas ẽ dum mori volo adhuc cõfitebor. Dñ hic infirmat⁹ ẽt: venit ad eũ religios⁹ dicẽs: vt doleret de p̃tis et confiteret Cui infirm⁹ Just⁹ dñs et iustitias dilexit Ecce dũ confitere potui exẽplũ: mie diuie termini ponẽs vt dũ i infirmitate p̃mor confitebor. nũc diabol⁹ ex pactione stat michi superpectus: et dum aliq̃d cogito dicere p̃tinens ad salutẽ: stat̃m stringit collũ meũ nõ permittens me loqui mea salutis necessaria: qz peccatui inspiritũ sanctũ et hoc loquẽs expirauit et sepultus est in infern.

Heremita q̃dã vidit diuitẽ mori i palacio et pauperẽ in cimiterio. Exemplum.

Legitur in vitas patrum quidã heremita orauit vt videret ex tũ aie de corpore: dũ intrauit ciuitatẽ videre sponsulas: ecce oẽs ad suas domus currebant. Qui dum quereret causam: dictum ei q̃ quidam homo diues mortuus apportaret. Vnde intrauit et ipse domũ illã vidit ex heremita demones circumstantes lectum infirmi vt rorum cadauer: horror̃ ei incutiens et vnus illorum librũ maximũ tenebat et legebat gesta diuitis. Vidit etiam duos angelos stãtes librum pulchrum euoluẽtes: fz nichil inuenientes teristes abierũt infirm⁹ hec videns se huc illucq; girans dixit. Dñe miserere mei Et demon Nũc primo memor es dei tradens eas. Et hoc dicẽs animã ei⁹ extrahẽs cũ gaudio demonum ad infernos properauit. Hoc visio heremita cum fletu ibat ad ecclesiam et ibat in cimiterio languidus quidem magno solacio destitut⁹. Et mor
ea ipsum fodit: et cepit infirmi
vt vir intelligeret cum hered

…ditit celum super eū spe=
…eum magno gaudio descendere
…dixit. Michael. Veni sponsa xpi
…onam. Cui anima. vbi est dns meus
…ulcedo mea ⁊ spes mea Et ecce ex
…ngelozum ⁊ sanctozū venit et
…ano sponsa mea veni corona
…ndens omnibus membris
…pozr: quam acci=
…celum ⁊ in chozo
…nozem moztis
…rile Exēplū. li

…de quo legi=

…ur q̄ quidā lector nōkeri duas imagi
nes in pariete ex vtroq; latere. magistratus
…ci duabus zonis ⁊ qñ ībat se ad dexterū la
tus tra,ebat zona ⁊ ex hoc monebat imago et
clamabat mozs qñ aūt ībat se ad sinistrum
latus tunc imago illa dicebat ibimus ⁊ hoc in
…ecerat vt mozte ⁊ inferni semp memoria ha=
beret. Nobilis q̄dē vidit cadauer patris sui: et
sic mundū dereliquit. Exemplum. lij.

Vx quidam burgundi

Dum corpus pris sui vellet transferre
apto sepulchro grossum bufonem vi=
dit super faciē patris sui et comedentē linguā
eius q̄ prudens i se rediēs exclamauit coram
militib⁹ O falsa mūdi gl'ia fabulosisti pri meo
nō fabules filio vbi sūt p̄diuitie ⁊ delitie q̄s
habuisti vbi sūt mozsell' p̄tiosoz ciboz mō abu
entibus comederis turpiter et vermes te de=
uozāt sicut tu deuozasti pauper. ⁊ relictis oīm
bus claustrū intrauit Cōsuetudo est mozi iuve=
nes et senes. Exemplum. liij

Quidam vnicus filiꝰ ma

gni dñi hītū religiōis assūpsit vū pa=
ter iratus dixit abbati q̄ monasterii i
…deret nisi filiū suū redderet Ar illi timentes
…eozē tyrānū nouit to dixerūt. Ecce nisi rede=
…ad sēm ad patrē tuū oia bona nra destruet
mōasterii icēdet At ille nolite timere. Cōcedi
…mihi vt ego vadā illi obuiā Et viso filio ha
…to illi crinibus detrūcatis vix eū agnouit
…pre dolore flere cozrunt in terrā ⁊ dixit filio
…o. Quid fecisti nobis sic redeas ad sēm ⁊ to
…terrā tue volūtati exponā. Cui filiꝰ Mat
…dam cōsuetudo est i terra tua valde piculo=
…sa: ꝓpter quam cōpulsus exiit ide Cui pater
Omnes cōsuetudines tuo arbitrio relinquo vt
…kat ās quicq̄d vis Dic mihi q̄ est consuetudo pro
…pter quā exiuisti: qz vino volo eā removere At
…lle. Hoc est q̄ ita cito ⁊ qñq; citiꝰ mozīē inue=
…is sicut ⁊ senex nisi hāc removeris nunq̄ re=
…qā quā ꝓmittis me futurū heredem cū
…tue q̄ plus viuere debeā q̄ tu qz
…liꝰ sicut pat. et cōuerso. Quo
audito ait pat. Fili quō hāc cōsuetudinē quam
deus introduxit possem auertere: et ꝓpunctus
assumpsit habitum cum filio.

Cuidā audituit legere. Dixit adā nōgentis
triginta annis ⁊ mozruus est. Exemplum. liiij

Agnus lr̄atus qui dum

semel audiret legi in eccl'ia. Dixit adā
nongentis triginta annis et mozruus
est et cum scripturis que sequūtur de mozte il
lozum q̄ tm̄ dixerunt stupefactus perterritus
⁊ compunctus ait Deus meus omnes mozturi
tue ēt illi qui tm̄ dixerunt q̄d facimus ⁊ nos
erim̄ moziemur Hāc g̃ l'etā doctrina ⁊ vtili co=
gitatione cōpunct⁹ ozdinē p̄dicatozū ireuit
cuius vita q̄ sacra doctrina q̄ vtilis ⁊ q̄ clara
fuit notū est tori ozdini et eccl'ie dei. Quidam
vidit sepelire defūctū et cōpūctus ē. Exē. lb.

Fuit q̄dam frater flozen

tie nobilis genere sed nobiliozi mozib⁹
in ozatione devotus in p̄dicatione
gratiosus qui tue conuersationis retulit can=
tam hanc fuisse. Dum studeret bononie contti=
git eum cuidam funeri interesse dum cozpus
traheret de feretro vt i tumulū ponerer vidēs
caput dependi: ⁊ q̄ quasi res i aiata et vilis et
fetida sub terra cito ablegōdebat cōpunctus et
inspiratus a deo moztis memoriaz ⁊ timoꝛ ac
cepit. hū ozdinē p̄dicatoꝝ ingressus est ⁊ vitā
sanctam consummauit in eo.

In discipulo de tempore

Filius comitis q̄dam vitis cadauer patris
sui: ⁊ sic compūctus veluit mundū. hoc que=
re ser. cxxxbi. M.

Itē filiꝰ comitis q̄ studēs parisius fuit i agō=
ne ⁊ nimiū occupauit se cū paterna hereditā=
te et sic dānatus est quere ser. cxxxiii. A.

Itē filius comitis q̄dā dixit i agone. O q̄d est
mūdus iā ei possem multos hospitari ⁊ nescio
vbi ista nocte pnoctabo. q̄re ser. cxb. J.

Item rex frācie q̄ cū oibꝰ diuitiis suis nec
inducias vnius hore i agone obtinere potuit
quere ser. cxbiii. R.

Itē q̄dā dixit i agone non sunt tot calami
in tecto hozrei quot diaboli circa me sunt Hoc
quere ser. cxb. J.

Itez q̄dā desperauit i agone ⁊ reputabatur
ab hoibus quasi fatūs. q̄re ser. cxxxiiij. T.

Itē quidā valde flenit in extremis ⁊ pniam
egit: sz solūmodo ex timore moztis ⁊ pene infer=
ni: ⁊ nō ex amore dei quere ser. clbi. B.

Item follor q̄dā cadauer penssit plenū ver=
mibus ⁊ capita retraxerūt: ⁊ ille ꝓpunctus vi=
tam emendauit quere ser. cbi. W.

Itē heremita fuit ex q̄ dixit mozi i heremo et
quid scit scire vū mozi q̄re ser. cxb. m

Mozs bonozum.

Angeli deduxerūt aiam sine dolore. Exē. lbi.

Legitur enī in vitaspa= trū q̄ cū q̄dam pī desideraret videre quō alia mīa de corpore egrederetur transiēs p quandā villā vidit quēdam pegri tū solū i platea iacentē ⁊ i extremis laborātē cui āgeli michael ⁊ gabriel: vn⁹ ad dexterā alt⁹ ad sinistrā astiti ēres rogabāt aiam de pri= pio dīi de corpe egredi q̄timēs nō libenter cor= p⁹ dimittebat et dixit gabriel ad michaelē. fe= mie aiaz vt egrediat. Rīdit. Missus sum⁹ vt si= ne dolore ⁊ violentia exeat; ⁊ cū clamaret ad dīm misit de⁹ cythara cedā dauid cuz cantorib⁹ Hicch; quoz cātus audiēs aia exiēs int man⁹ angeloz cū gaudio i celū reducta ē; ⁊ de hoc ēt Ber. pichze loq̄t i ep̄la tōibus dī. Diligūt tuos zelues lugne prātes; ⁊ his q̄ here dirates capīte saluris solliciturdine gerūt gaudent cū fozti; ⁊ fiderūt pregūt: hoibus misereant ⁊ pu berit. Jpi ei desiderant aduētū nīm: q̄n deno bis expectant coz roīnam cessaueri diligent q̄ runt ⁊ audiunt libenter bona de nobis, solliciti discurrunt medij inī nos ⁊ dēūnctos gemitus fidelit ad eū portantes ⁊ oci nīl esse non dubi gnanter; quia iam sunt nostri facti custodes.

Erat q̄dam virgo q̄ indicauit xp̄m esse pre= sentem in agone. Exēm. lvij.

Erat q̄dā frat ozdis pre= dicatoz i burgēsi flandrie domo grauī infirmatus cū lectissimo vultu appropiquare videret mozti. q̄daz frat cū lachrymis eū sla= gitauit vt sibi q̄d cōsolatiōis intimus accepisset a dño sibi dicere dignaret. Cui ille silere nō ba= lēs pre gaudio inq̄t Vere accepi q̄ dñs iesus xp̄s se mozti mee p̄sentialiter adesse p misit. Cui frat ego inq̄t p cū dē dñz te rogetoz vt michi di gno dī mihi⁹ innuas cū eū videris p̄sē Cui ille inq̄t. faciā libenter si q̄d p̄mittere de⁹. Die postmodū tercia mozbo ingrauescēte, tabula p= cussa ē; frēs in infirmariā curebāt. Pozro so= lantibus g̃ozantib⁹ fratrib⁹ frat mozies di gitum cū manus ad certū locū extendit. et circū fratres oculis cū gāru letissimo vultu dicere cepit Jn gali lea ibi videbitis sicut dixit vobis. Quo finito mox expirauit. Hoc in vitaspatrum.

Quidā dixit: mozior fideliter; amicabiliter fidu cialiter; ⁊ letanter. Exēm. lviij

Frater cōradus quondā hoz p̄dicās in theutonia i infirmitate grauissima mire patientie fuit illud de= cātatis sabzidēbs ⁊ cū pōdere ⁊ cū deuotionis bulcedine sepe ecoluēs Dilect⁹ me⁹ michi et ego illic dōrī aspicet dies ⁊ declinēt vmbre Jtē ad. diebus aī mozte suā dixit fratribus suis. De hac infirmitate scitote q̄ i festo dñe nostre marie ⁊ginis moziar: q̄d ⁊ factū est: q̄z i p̄mis hesperis natiuitat⁹ marie ⁊gis decessit: ⁊ in die sepulturus fuit. Vltimā missā dixerat de beata virgine: ⁊ ultimā p̄dicā

Hic ꝯgregatis fratrib⁹ aī ip̄m eū ret dixit Scitote frēs ⁊ scio q̄ ego liter amicabiliter: fiducialiter: ⁊ letāt: q̄d sic fidelit: q̄z in fide iesu xp̄i ⁊ facto amicabiliter: q̄z ex quo itrauit fozdin dilectione dei plenerant: ⁊ p̄spue ra studii q̄ libri magis placer[illegible] liter: q̄z scio q̄ ad [illegible] lio ad patriā: de n[illegible] ternum. hoc quer[illegible] Moz debem⁹ [illegible]

Legi quodā fratre [illegible] timere de moz[illegible] quare timeret. ⁊ ip̄e respondit in hunc modum. Frater fuaui mādata dei iuxta posse meū: ⁊ hō cū ⁊ nescio vtrū placuerīt opa mea deo. et tō non sum securus donec veniam ad eum.

Virgo simplex vidit xp̄m et sanctos i ex= tremis. Exēm. lx

Jn et diocesi treuerēsi mo nasterij q̄dā situ ē testimonialiū in q̄ ex quadā antiq̄ consuetudine nulla recī pit puella nisi sit septē ānoz vt infra. Ad cōser vationē ei simplicitatis q̄tor cozp⁹ lucidiz facit hmōi cōstitutio siue cōsuetudo inoleuit. Erat aūt in eodē cenobio valde rerens virgo q̄dam adulta; ⁊ in rebus hūanis vt mundanis eam incantula vt vix discernere posset iter po eundem ⁊ hoim secularē eo q̄ hmōi fozmaz an te cōuersionē nulla habuisset noticiā Die igi tur quadā dum murū pomerij capza ascendit quaz illa videns ⁊ q̄dā cēt p̄sto⁹ ignozauit Aīe cuidā fozori inxta astāti. Quid ē hoc. Jlla cognoscēs ei⁹ simplicitatē ioculariē ait mulier est sclaris ⁊ addidit q̄ mulieres secu lares senescūt cozpa et barbas emittūt Jlla vero sic esse putās ab⁹ didicisset gratulabat Cūq; p hmōi exēpla simplicitatis sepi⁹ fozmam maturitatem temperasset ⁊ grauissim[illegible] incurrit egritudinem. Que cum sic aceret vt vix loqui posset; visitate se infirmaria p̄mo verbo: deinde signo vt citius recederet indi= cauit. Jlla nentrū intelligente dū stupida sta ret pānicula capitī sui ꝑtēas extra peri⁹ sta tis placit. Que mox ac se lapide pcussa fuisse i trā cozuit: i q̄ dū sine sēsu ip̄e aliquo tem= pore iacuisset: erecta p fenestrā infirmāris vicinā p̄spe xit. Et ecce i cimiterio multitudo stabat ex reg toz: sellas deuotas: fenestras aurea habētiū Cū i ipa horaꝝ go agonizaret fozorib⁹ ip̄i⁹ recedētib⁹ clara voce clamare cepit Date lo= cū date locū finite dīos illos accedere. Vide rat ei cellā repletā p̄sonis mi[illegible] fozis ar colēdozis quasi bestiīs.

Sicq; obdormiuit in dō

…gritta in celũ. Exẽ. lxj

…ach⁹ qdã ozdis pze=
…ator alteri monacho sibi familiari
…ẽ morte ap parẽs i glia multa cum
…cũ ꝓcederet: rñdit nunq̃ sagitta de
…ta tã cito volare potuit ad locũ desti
…: Petito …aia nea de corpe egressa fuit ante
…Nec mir… …ntis ei dñs q̃ sagitta xp̃i in ozdie
…rat ad in… …ar sagit …ultos vulnerans
…ẽ exempl… …e conuersationis
…rz chriũ …ribulum ocris⁹
…um. lxvj.

Quidã …ardia erat
…mice simpl… ritatis: et circa sctos loca
…maxie deuotus. q̃ cũ p nimiã simplici
tatẽ ꝑ fatuo hẽret: et i ortis deo esset ꝓuden=
tissimus: dcdo de suis laboribus vltra necessi
tatẽ nature et reseruare potat illud visitan=
do ifirmos et limina sancti iacobi in ꝓpostella
aut vbiq̃ aplor petri et pauli fideli expende=
bat. Tpe quo potuit hoim pecora pauit Et cũ
ꝑ lenectute ad hoc min⁹ sufficeret oblati mem/
bicando de elemosynis victitabat. non recede
bat de ecclia diuina in ea agerent. vñ ab
oibus amabat. q̃ cũ freq̃nr ius querelaret i qua
dã eccl'ia eiusdẽ ecclie thuribulũ argenteũ ne
gligẽtius pẽdere ꝓspiceret: timẽs tã de dãno
ecclie q̃ sue ꝓprie: aut sacerdotũ. Nõ secure hic
pẽdet tale thuribulũ argenteũ. dicẽte illo: q̃
mltis annis sine periculo illic pepẽdisset. rñdit
ille Hoc sepe vna die euenit q̃ mille annis nõ
cõtingit. Quid plura iustinctu dyaboli thuri/
bulũ subtrahit; nõ tñ ꝑdicto viro fuerũ impo
nit. Quod cũ fur dño ꝓmittẽte et seruo suo oc=
casionẽ martyrij ꝓpacãte vẽdere nõ posset nec
auderet scies fur ꝓdictũ virũ hoiem eẽ sim=
plicissimũ. et ecclie illius notissimũ eũ secrete
adiit: et q̃ ipe idẽ capellet vas hus ꝓdicto si=
bi furamento ne se ꝓderet ꝓfessus est Cui ille
cõdit. Da michi thuribulũ et ego illud nullo'rũ
…nt⁹ vñ restituã et si necesse fuerit etiam corp⁹
meũ et aiam meã ꝓ re pono His audit/ fur thu
ribulũ ei tradidit q̃ ille seno insolutũ sacculo
suo imisit. Qui pl⁹ solito ecclĩam ꝓfectã fre=
quentauerat: vt thuribulũ caute et sine nota in
locũ suũ ponere posset Die ꝙdã quadã nimia tẽ=
pestatũ violẽtia a fozib⁹ ecclie: que tũc clausa
fuerat depulsus: domũ vicinã intrauit. et obli
tus de sacco inuentũ est thuribulũ in sacco suo
Requisit⁹ de sacco cui⁹ eẽt cum mẽtiri nollet
ait. Saccus est meus: et q̃ in vestigium est
ego. thuri dolũ nõ fuit curatus: nõ tñ furẽ ꝓ
dã. Et recitauit eis ꝙ ozdinẽ q̃liter ad se deue=
nerit: et q̃d furi ꝓmiserit Dicẽtib⁹ illis. lex est
…mbarde… vel furem ꝓdas: vel furis pe=
In manibus vestris sunt
e facite. Quẽ cũ iudex in

ducere nõ posset vt furẽ publicaret capitalicu=
per cum data fuit a nouis regis maioris ecclie
tanq̃ sacrilegus est decollatus cui⁹ corpus in
eodẽ loco est sepultũ: et deuote persone ante ho
ram matutinarũ cantus angelicos ibidem au
dierũt: cereos ardẽtes viderũt insuper et fra=
uissimi odoris fragrantiã senserũt. Et episco
pus cum ceteris super tumulum hominis dei
basilicam fabricari fecit Et fiunt ibi miracula
vsq̃ in hodiernum diẽ ad laudez nois ihesu xp̃i
Hec Celarius.

¶ Sanctus pater vidit i agone ꝓpheras apo=
stolos et xp̃m. Exemplum. lxiij.

Quidã sctus pat in hora
obitus sui aspicientibus discipulis su=
bito cepit hylarescere et pulcher et can
didus appacere: et in lera ꝏbs ꝓsp̃ere. Quere=
tibus illis cui loq̃rer: rñdit. Nõne videtis san
ctos patriarchas. Iterũ illo loquẽte et eis iter
rogãtibus respõdit. Nõne videtis sanctos ꝓ
phetas. Tercio dixit. Ecce venit̃ cãti apli.
Quarto dixit: quia venit̃ sancti angeli. Vlti
mo dixit. Surgite q̃ ihesus venit Et inter hec
verba migrauit ad dñm.

¶ Mulier q̃ vidit xp̃m in agone. Exẽ. lxiiij.

Refert etiaz btus Greg.
de thaclilla amica sua q̃ diu ad diem
venisset extremũ respiciẽs sursum di
dit ihesũ venientẽ: et ch magna alacritate ca
pit circumstantibus clamare et dixit Recedite
recedite: q̃ ihesus venit. Cumq̃ in eũ tenderet
quẽ videbat: sancta illa aia a carne soluta est.
tantaq̃ subito fragrãtia miri odoris fabricata
est. vt ipsa suauitas cunctis ostẽderet illic
accrozem suauitatis aduenisse

¶ Moꝛs hoim est amarissima. Exẽplũ. lxv.

Vidaz frater ozdis p̃di
catoꝛ cellã reis alteri⁹ venetus itine
rabat de nocte eo legẽte Frat legens
suscepit altũ frẽz supueniẽtẽ credẽs eũ venis
se in sero et eũ esse diuũ. et cũ moztu⁹ erat i quẽ
tu q̃ multũ distabat a cõuentu venetoꝛ. Tunc
moztu⁹ dixit Ego nõ sum diuus: q̃ mõ fui moz
tu⁹ Sed cõscribas diẽ et hoꝛã et ita inuenies Dixit
diu⁹. Dic michi ẽ ita vt dicis. Arist. Moꝛs est
ultimũ tribuliũ. Rñdit moztu⁹ Dicã tibi q̃d
michi accidit q̃n moziebar et tũc poteras iudica
re q̃ moꝛs ẽ terribilioꝛ res mũdi. Q̃n appꝛo=
pinq̃bã ad ꝓtectũ moꝛtis et feci tractũ tũc vidi
sed⁹ oẽs. s. vitia: audiũ etc. et tũc intellectus
me⁹ fuit totus illustratus: et oia bona et mala que vnq̃ fecerã fuerũt michi ꝓtracta añ oculos
mẽtis mee clarissime et tũc cepi in meipso co
gitare sup his et multũ dubitabã et timebã de
salute mea. Interim venerũt ãgeli ex vna par=
te demões ex alia: et q̃libet volebat accipe ani

ñā meā: et sic stādo i illo pūcto quo aia recedebat: dictū est michi q̄ ego essez subito raptus in loco tenebrosissimo: q̄ ego dixi heu mihi q̄ dānatus sum. Et stādo sic modicū ego vidi quādā claritatē i qua ego cognoui q̄ anima erat separata: stabat sup cadauer: ita q̄ non erat in inferno. Unde hoc est certissimum q̄ mors sit terribilissima res mundi. Postea diuus interrogauit de fide. respondit q̄ nullus saluat nisi in fide ihesuchristi.

¶ In agone videt homo omnia opera sua b[onā] et mala Exemplum. lxvi.

Quidā rex bonꝰ quendā

q militē in armis habuit pbatum: sed in mozibꝰ: et i vita pniciosū et reprehēsibilē: q̄ frequēter admonuit i sanitate ut se corrigere. Cū aūt repētina et ipzouisa infirmitate corripereť: a rege visitabat et ad penitēdū et cōfitendū inducē ille ait. Ad iudicatus sū mozti. Et angeli cū pūtes essent dixerūt. Videamus si aliq̄d bonū habeamus in eo. Et vnus extraxit librū de sinu speciosissimus paruulū valde ex auris et fulgētibꝰ: et scriptū et q̄ angeli non nescirebā oīa legebā et q̄libet et vidi scripta alia bona. et ex parua q̄ fecerā in iuuētute antequā mortaliter peccassem: ex cū miro mō exposita erā in visione hoc. Ecce duo maximi et teterrimi demones intrauerūt: vnꝰ portabat vnū librū maximū scriptū minimis lōis i q̄ scripta erāt oīa peccā mea et flagitia. Et dixerūt demones ágelis q̄ stabāt ibi. Quid hic statis cū in eo nullū bonū habeatis. cū iā liber vē videat et multa ānis nil valeret: et nō ꝓualeat. Tūc ágeli reddert. et iterū dicebāt. Recedamus et libi a diuīdicatū dimittamus. Qđ fecerūt sic fuffocantes eū demones et aiam eius rapuerūt et eā ad infernū deportauerūt. Hec in vitaspatrū.

¶ In discipulo de tpe.

¶ Quidā in agone ad iudicādū raptus est: et ipē districtā rōnem exegit ab eo. Hoc quere in discipulo de tpe ser. ix. ꝑ.

Quidā dixit in agone nō fūt tot calami in cuncto hoīe quot diaboli circa me sūt. ꝑ. ex. ꝑ.

Mulier.

Regina q̄dā ex̄tauit Aristotelē. Exē. i. vit.

Uxor quedā astutia etiā de

[illegible] cepit sapientissimos docētes alios vt discret magistr iacobus de viciaco. Mā Alexādro. cū doceret Alexādrū vt se ctineret ab accessu frequēti mozis: sue q̄ erat pulchra valde. ne animū eius a cōi prudentia impediret et alienāret acquieuerit. Hoc aduertēs regina et volens cepit Aristo. trahere ad amozem suū: quia multotiēs sola trāsibat cū pedibus nudis et dissoluto crine vt eū alliceret. Tādez allicere cepit eā sollicitare carnaliter. que ait Nos ciuo non facia nisi videro signa amoris

ne me tētes. ergo veni [illegible]
ꝺ manibꝰ et pedibꝰ [illegible]
tunc scio q̄ nō illudes mihi [illegible]
cōsentisset illa it mauit hoc [illegible]
pectās apprehēdit eum regi [illegible]
Quē cōpellet occidere ait [illegible]
excusando Si sic accidit se [illegible]
a muliere decipet. potest di [illegible]
raz te. qui accedere [illegible]
audiēs rex et pe[illegible]

In p[illegible]
filius regis q̄
debuit: et postu
turis cōcupis[illegible]

Itē nouenis mon[illegible] ius iheremo
qui postulabat ā cere[illegible] lieres p̄ce ceteris
creaturis quas in mūdo vidit. Hoc quere an
te. xxiiij. de. L.

Mundus

Mundus apparuit in pul[illegible] specie
ante retro. Ho turpissima erat[illegible] xviij.

Erat q̄dā nobilis in au

stria tot⁹ mūdo dedit⁹ q̄dā nocte sol⁹ ań castr̄ suū i ꝑgulū pīcinū flozibꝰ vt melꝰ de mūdi pōpa posset cogitare: deseē dit. Quedā igit dīna ek hūanā estimationē fozmata et oznata se ei pītauit dicēs. Ecce affuz quem tanto amore hactenus dilexisti ad me accedas. Ille vero gaudēs valde ipaz diligentius p̄spexit se brīs reputās q̄ aspectu et actu talis dīne pcessu dignꝰ fuit. Et illa. Sicut me ań bāvidisti ita me retro intuearis. Vidit itaq̄ in dorso eā plenā vmibꝰ putredine in dicia: et fetoze: ita q̄ horroz illoz aēm gloriaz p̄ius dilā fugabat. Ad q̄ nobilis i stupoē raptus et nimis terrefactꝰ est. Ad quē illa. Ego sum glia mūdi: et tales sūt fructꝰ mei. Ad hec imago disparuit: et nobilis emēdatus credidit mundo renunciauit deo viuens

Miles quidā petiuit a rege sanitatem corporis. Exemplum. xli.

Rex q̄dā habuit p̄positū

ē q̄ multū ei fideli seruiuit. Cum in ciemat⁹ vicitaretur a rege et diceret ei rex si q̄d vellet. ille ait. Volo vt me liberes ab hac infirmitate q̄ me multū affligit. Rādēte rege q̄ libēter faceret si posset: subiūxit ille. Et ego p̄mitto tibi q̄ me pōt liberare q̄ si hoc fecerit: ammodo seruiā ei et nō homini. Hoc in libro de donis.

¶ In discipulo de tpe.

Quidā vidit duos cū lanceis plōgū volentes intrare ecclesiā. quere ser. cxiii.

Itē quidā hausit aquā in vas vitreū [illegible] fecerunt signa sup farinā. [illegible]

Itē filius comitis q̄ vidi[illegible] sic mundū delerunt. [illegible]

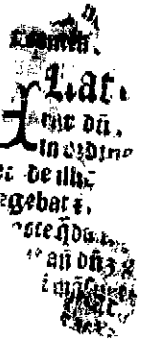

…uratio
…cum ꝑpter murmur qꝫ ha…
…Exemplum. lxx
…idam honeſt⁹ et ve…
…go tpe in puritate …ta deo
…ꝑdicatozū deſeruiū …ſe
…lationib⁹ ⁊ dulcedine …dei
…ggustari audiebat frequ…
…uitatē ⁊ lamētabi…
…uoluit de te q oēz
…e ꝓcelias : ecce
…duras ꝓpt ꝟbū
…uolitate me totū ca…
…si aliqui tpāno itā…
…ū fuiſſ feciſſē aliqd …ihi oñdiſſet benivolē
…tie ſignū : aut dulcit colloqndo : aut aliqd tri…
…buēdo : …ecretū aliqd cōmittēdo : vel ſaltē
…ridēdo …ñe nullā dulcedinez inkudiſti
…nullū …tie ſignū oñdiſti . Jā dñe tu q
…ipe ꝑd …icedo mihi crudelis . tu durioz
mihi es q̄ eet tyrān⁹ Quid ē hoc dñe aut q̄re
hoc. Cū igit̄ hec ⁊ multa talia diu⁹ iteraret
audiit subito semel ⁊ bis strepitū magnū ac
ſi ecclia iaret̄ ruinā . ſz ⁊ ſuꝑa tabulatū ei⁹
tm audiunt strepitū ac ſi multi carnes dētib⁹
vnguib⁹ cēzcoderēt̄ . tecū Quo audito beheme
ciſſime ꝑterrit⁹ ⁊ toto cozpe tremēs subito ꝑ
dit retro ſe hozribilē vultū q̄ cū grandi becte
quē gerebat i manib⁹ eū ꝑcuſſit ⁊ ad terrā ꝑ
ſtrauit ita cū ſurgere vellet nullaten⁹ poſſz re
ꝑtāoo añynū altare ſe trahēs nō potuit vltra
ꝓcedere ãpli⁹ ꝑe doloze frēs igit̄ ad ꝑimā
ſurgētes ⁊ eū i multis doloꝛib⁹ inuenientes
ad infirmariā deꝓtauerūt ante egritudinis
cām neſcientes Jacuit igit̄ trū ebdomadaꝝ
ſpacio ⁊ ſibi ⁊ aliis ferebat itūtū q̄ vir ei ſer
uiret ꝑ terāt niſi maꝛib⁹ obtutu(Worib⁹ añ
ſuꝑpris ⁊ de ſua ꝑſumptiõe cozrept⁹ ad locū
in quo ꝑcuſſus fuerat redīes vt vbi ira meue
rat miam ipetraret air. Mi dñe peccaui in ce
…m et cozam te minoꝛ cūm omnibus miſera…
…ionib⁹ tuis et indignus magnis gratiis tu…
…is Tu dñe iuſte vulnerauiſti me ſed ꝑe ſanaſti
me Jn facie añ ſe ꝑternēs veniā ite ⁊ ite
ſup his q̄ ſtulte cogitauerat ⁊ leuiter locutus
fuerat ꝓra deū petit. Et vox facta ē ad eū Si
vis q̄s effectas ꝙlatiões hec ⁊ dulcedies ſpi
ritꝰ opꝛbt ita vtilē reputes ſicut vermen ⁊ lu…
…tū qđ ꝙlcas. Quo audito valde ꝙlatus fuꝛ…
…exit deo gr̄as agēs ⁊ humiliter extunc ac
…denter et libenter hoc amplexat⁹ eſt ſollicite
…ꝑcu⁹ Hoc añ narrauit magiſtro ozdiſ ꝑdi
catoꝛ frater cui hoc credit̄ ꝛrigiſſet q̄ magne
perfectionis ⁊ auctoꝛitatis poſtea fuit i ozdi
…ne vitas patrū.

…n diſcipulo de tpe.
…ꝑdit deū et murmurauit
…i. de tpe. ſer. cix. R.

Capitulum de. N.
Natiuitas xp̄i.

Gaudere debem⁹ de natiuitate xp̄i . Exē. i.

Uidā frater reqſit⁹ fuit

Q in moꝛte de cā fuit ritus cñdit. Mūqđ
ſūme gaudere debeo : qz inſtar tp̄i na
talis oies in q̄ deus oim bitudo noſtrā aſſū…
…ſit penā oim nām infantiā deus ſuā creatu…
…ꝛ ſumma bonitatis nām miſeriam ſūma
…tia nām penam ſūma vita oim moꝛtem
…ſtrā : ſumma ſapiētia noſtrā ignoꝛātiā gl̄ia
dei patris noſtrā ignominiā Quib⁹ gratula
ri opꝛtet qua coꝛā deo trēs ineos nūc cerno : tō
ſequendo eos ſic gaudeo.

Gaudere debemus de natiuitate dñi noſtri
ieſu chriſti. Exemplum. ii.

Egitur in libꝛo petri clu

…nien. in nocte natalis chriſti cuidam de
noto monacho vigilāti mox appuit beatabie
go maria filium tenendo in gremio et colludē
tem cū eo Cui filius O mater dulciſſima quā
ta letitia eſt hodie hoibus de natiuitate mea
in q̄ vite inocētia : doctrine affluētiā : miracu…
…loꝝ excellētiā ſanctoꝝ celeſtiū ꝓuentētiam et
abūdantiā ſecretoꝝ eis grates dedi. Sz ꝓra
quāto moꝛe ⁊ iudia nūc diabol⁹ cruciat ꝓ
bādo deū eſſe incarnatū et binū nature illius
quē ꝓ⁹ eiecit quē etiā deiecēdo ꝓbat q̄ ſa…
…tus mee incarnatiōis eſt menarrabilis.

Jnfantia chriſti liberat hominem a tenta…
…tione. Exemplum. iii.

Uidā clericus neceſſita

Q te coact⁹ brē ſ̄gini ſeꝝm deuouit ad
religionis ingreſſū q̄ religionē fratrū
ꝓdicatoꝛū ingreſſ⁹ deapoſtata grauit tēpt⁹ ē
Jō adoꝛauit imaginē infantie ſaluatoꝛis quā
tenebat i gremio btā ſ̄go aut ꝓra tēptāmēta
tuuaret ꝛt ꝓra graues ipugnatiões licentia
alteri⁹ religiōis daret ⁊ ſic deuote ꝛosculans
pedes imaginis ꝑfulis lachꝛymis tāta men
tis pace ⁊ ꝙlatione mox ē exp⁹ q̄ vlq ad
moꝛtem ꝛ ozdie liemit ꝑseuerauit ⁊ deo fideli
ter fuiuit Multieri appauit xp̄s i ſpecie pul
cherrimi infantis. Exemplum. iiii.

Quedā deuota ꝑſona cir

…ca infātiā dñi ſp̄aliter afflicieba t̄ tpe nati
uitatis xp̄i ⁊ rogauit dñm vt ei oñde…
…ret facie puericie ſue Et ecce poſt aliq̄s dies
ecclia moꝛe ſolito ꝙmoꝛāti ⁊ oꝛāti aſſitit puer
pulcherrim⁹ a q̄ q̄ſiuit ſi ſciret Aue maria : q̄ reſ
dit Oꝛedic mihi ⁊ fec Et dicente ea bñdi. ſcu…
…b. t. tūc dixit puer. Ego ſū ille ⁊ euanuit Jlla
iubilādo clamauit Reuertere chariſſime dul…
…ciſſime ⁊ amātiſſie puer Et ſic p. xxx. dies nō
ceſſabat vociferāl Die. xxx. vēit te. di. Ego vo
cat⁹ vēio ad te mō añ tu vēies p⁹ me vt mecū

regnes. Que sic lubilans felicit expirauit
In discipulo de ipe.
Monialis ferā fuit publica meretrix: qui
postmodū inuocando infantiaz saluatoris be
niam obtinuit. Hoc quere ser. xj. E
Caplm de. O. Obedientia
Obedientia p̄cellit cetas ḡtutes in cetō
Exemplum. i.

VEnerunt quattuoz fra=
tres de scithi ad abbatē pāmo vellitī
pelliceis tunicis et indicauit hanū=
quisq; eozum alienus uirtutez non p̄sente o=
re quo loquebat. Unus namq; ex eis ieiunā
bat multum alius bonū nichil poterat. Ille
aūt habebat plurimā charitatē. de quarto bo
dicit q. xij. annis in obediētia maioz ymā=
fuit. Ait dixit eis abbas pambo. Dico vobis q
alius frus maioz est q̄ ceteroz qz uniuersi
sim in ḡtute quaz possidet uolūtatē p̄priam
extinxit. Hic aūt uolūtatē suaz abscidēs: alie=
ne uoluntati se ceruz fecit tales eū veri con
fessoꝛes sunt si vbiq; ad finē ita p̄manserint.
Hec in Vitaspatrum.
Obediēs suscitauit mortuū. Exm. ij.

DUo fratres carnales ve
neūt in q̄dam monasteriū habitare et
unus ex ipsis erat religiosus valde al
teri habens obediētiam valde ḡndez. Cū ergo
abbas p̄ciperet illi hoc facere: fecit et tem. il=
lud faciē: fecit: qui in hoc glozificabat in mo=
nasterio q talē obediētiam haberet. Inuidit
ei frem ille religiosus et dixit intra se: ppter
sentabo hunc frem meum si habet tantaz obe
diētiā: et veniēs ad abbatē. dixit ei: anima mea
frem meum mecum q̄m necessarius sum eius
in quodā loco. Et dimisit eū abbas. Cum er=
go p̄iret p̄ficiscerent̄ volens trāsire eum et ve
nissent ad flumē in q̄ erat multitudo crocodil=
loꝝ: dixit ei. Descende i flumē et trāsi. Et descen
dit ille. et venerunt crocodilli. et ceperūt suggere
corp⁹ ei⁹ et eū nō nocuerunt. Qō eū ille vidisset
dixit ei. Ascende de flumio et eamus: et dum irent
inuenerūt corpus mortuū iacens in via: dixit
ei religiosus. Si haberem⁹ aliqd ex vet ib⁹
bestiāliē mitteremus sup illud. Cui frat dix
it. Oremus si forte suscitet illū deus. Et ita
tibus illis in oratōe suscitat⁹ est mortu⁹. Et nu
dauit se ille religiosus di. p̄opter religionem
meā suscitat⁹ est. Manifestauit aūt de⁹ p̄ti in
monasterio opa eoꝝ oīa: et quēadmodū tenta=
uit frem suū in crocodillis et quō mortuus fue
rit. Et postq̄ venerunt monasterium dixit
abbas ad illuz religiosū quare sic fecisti fratri
tuo. Cognosce q̄z p obedientiam tuā suscitat⁹
mortuus. Hec in vitaspatrum
Obediētia p̄cedit pegrinationē et etiā vitā
solitariam. Exemplum. iij.

QUidam
vitā tenentem
in mente Nō est mi
s maneā scandalizet q
et⁹ bonitatē ipm bō
vox
dixit. Auer
q̄ he ox est ifulti
fratio dedit se ad pe
Ad quē vox. Sali
clusōrio. Deo nō
a cepta. Ihs ḡ
uētes volūta
uenit ad eū vox
et exemplēs voluntat
Obediētia maxime
Exemplum. iiij

QUidam abbas hēbat di
scipulū noie marcum cui
erat magna p̄ptea se
eū. Hēbat aūt alios discipulos
tō q̄ plus illū diligeret. Postq̄
audierūt: venerūt ad eū vt ei renūciarēt q̄ fra
tres q̄ cū eo erāt cōtristabant sz aūq̄ illis ali
quid faceret ipse cū illis ad singulos cellas p
fectus vnūquēq; p̄priō nomine vocauit dicēs. Egre
dere frater q̄m opus habeo tui et nulli⁹ voluit
egredi. Venerūt aūt oēs ad cellā marci: et cū
pulsarent ad oītū vocauit abbas eū nomine ei⁹
Ille aūt mox vt audiuit ei⁹ vocē foris egres=
sus est. et ingressus abbas ad cellā suā q̄m seri
ptoz erat: q̄situit ūtentum quē scribebat et inue
nit q̄ in qua hora in q̄ vocatus est istam quam
faciebat mediā dereliq̄t vt obediētiā impleret
vñ alij senes dixerūt ei. In ḡitate iquātu dilī
gis eū et nos diligimus: qz de⁹ eū p̄pter suā
obedientiā diligit plus.
Monachus p̄pter obedientiā p̄tulit p̄priū
filiū in furnū. Exemplum. v

VIdā sclō renūciauit et
venit ad monasteriū adducēs se cū fi
liū suū parvulū quez abbas tenens
osculabat dicēs patri Amas hūc. rūdit. Etiā
iterū dixit. Diligis hūc. Rūdit Etiā Postea
dixit illi abbas Tolle si amas eū et mitte i fur
num ardentē. Et p̄ fo⁹ iactauit eū in furnuz
et cū tm facer⁹ eū fuerun simul eos. Ex quo scō
nouerunt sibi grām in tp̄e suo quēadmoduz
abzahā patriarcha. Hec in vitaspatrum
Abbas renocauit fratrem defunctum.
Exemplum. vi.

REligios⁹ q̄dam noie Me
ingotz vir simplex et bonus Accidit aūt
vt tact⁹ infirmitate cū nimis
retur iunctus est. Inhāte ho tpe ca
neralis abbas iturus ad ca
meigotz nō debes mori: ex
dēte illo si in me fuerit

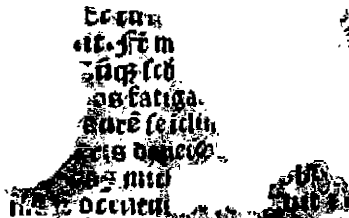

Seepens fuit obediens fratri hoztulano. Exemplum.bij.

QRatq̃dã magne vite in monasterio monachus hoztulan⁹ Fur ño venire consueuerat:et p̃ sepem absc̃ condere et occulte olera auferre Cũq; ille multa olera plantaret que minus inueniret:& alia pedibus conculcata: alia decupta conspiceret hoztum circuiens inuenit iter; dñi fur venire consueuerat.Qui eandẽ hoztũ pambulans repetit etiã serpentẽ cui p̃cepit dicẽs. Sequere .e.Qui ad aditũ furis perueniens imperauit serpenti dicẽs.In noie ihesu p̃cipio tibi vt aditum illum custodias & furẽ ingredi non p̃mittas.Hozto⁹ p̃pens se totũ in itinere in transuersum tetẽdit:& ad cellam monachus rediit Cũq; meridiano tpe cũcti q̃escerẽt moze solito:fur aduenit sepẽ aperẽdit:& dñi in hoztũ pedẽ ponere⁹ vidit subito q̃ p̃ḗ⁹ p̃pes claudicãs vtã & tremefact⁹ post femetip̃m cecidit etiq; pes p̃ calciamẽtũ i fude sepis ihesit. Sicq; dũ hoztulanus rediret deozsũ capite pependit Cõsueta hora venit hoztulan⁹ pẽdẽtẽ in sepe furẽ reperit:p̃senti aũt dixit Gras ago deo impleuisti q̃ ipse:recede mõ q̃dico abscessit Ad furẽs ño venies ait.Quid ẽ frater tradidit ei te de⁹ i manũ meã quare i laborẽ monachorũ furt[illegible] tetigisti facere p̃cepisti,& hoc dicẽs pe[illegible] sepe in qua iherat[illegible] depositit cui dixit Seqre me quã[illegible] hoztli aditũ & olera q̃ furtim [illegible] magno gaudio p̃buit di furtũ facies:sed cũ ne cesse habes huc ad me igredere et q̃ tu tũ petẽ laborabas tollere ego tibi voluntatem dabo. hec Gre.in dpal.li.i.

Aqua fuit ep̃o obediẽs Exemplum.

QLuuius q̃dã q̃ iuxta mu ros citatis habitabat inundatione facta cursus sui alueũ egressus p̃ agros dilatari cepit & q̃cq; sata & plantata reperiret euertere.Cũ hoc crebro faceret & maxime eiusdem loci necessitas vrgeret date studio opis eũ p̃ alia loca deriuari conati sunt.Sz Quis diuti⁹ laborato fuisset a p̃pzio alueo deriuari nõ potuit.Tũc ep̃s vir deuot⁹ castrũ sibi paruulus fecit & ad alueũ fluui⁹ accessit & añ ozõi incubuit:atq; idẽ fluuio p̃cipiens vt se se q̃reret p̃ loca q̃ ei visa sũt castrũ p̃ terrã traxit Que mox relicto alueo p̃propzio tota fluuius aq̃ secuta est ita vt funditus locũ cursus deseruisset et ibi sibi alueũ vbi tracto p̃ terraz castro eps signum fecerat vindicaret: & quecq; esset alimẽtis hoiz p̃ futura sata dñi plãtabitra nõ lederet.hec Gre.in dial.li.iii.

Ignis fratri ozãti obediẽs. Exemplum. ix.

QUondã fratre i ãglia lectoze & p̃dicatoze admodũ deuoto i domo cuiusdã milite exũte subito fuctẽ⁹ ẽ ignis magn⁹ i domo i q̃ cenabãt Deficiẽte aũt aq̃ et oi hũano ẽsilio & igne magis ac magis inualescẽte cũ soci⁹ eius cũ familia discurreret & clamaret & ipe i ozõez p̃rat⁹ ignẽ repulit & extinxit:trahit nichilũ ei⁹ vestigiũ appareret. Hoc aũt frater minime ostẽtãs ad gl̃iam nec celãs ad edificatonẽ scripsit magistro ozdis p̃dicatozuz nec alicui hoi hoc dixit Pluuia nõ tetigit duos fres i itinere. Exẽ.i.

Vo frẽs ozdinis p̃dicatozum dñi mitterẽt ad q̃ndã q̃uitũ & obediẽtiã hylarit adipiscerẽt contigit eos pluuie tẽpestate i via obũbrari Quã experiẽtes nimiũ ceperũt adiuuicẽ dicẽ fozte nõ acceptat de⁹ obediẽtiã nr̃az. Dñi ẽ nullũ videret locũ ad quẽ diuertere possent venit i mẽtem dni⁹ miraculũ qđ fecerat dñs btõ dñico pluuiã ab eo & ei⁹ socio remouẽdo.& excitat⁹ i spẽ ozõnẽ q̃uersus stati fecit signũ crucis tẽpestatem imminentẽ & stati ad dexteram & leuam se diuidẽs p̃misit dñs eos abire intactos q̃ nec vna guta ceciderit sup eos cũ viderẽt vtraq; parte pluuiam magnam cadentem.

Leena fuit discipulo obediẽs. Exẽplũ.xi.

QIcebant sãcti seniozes de discipulo abbi pauli noie Johannes q̃ hẽret hũilitatem & fidutẽ obedientie & etiã difficiles cãs abbẽ sibi ipate i nullo ei penit⁹ sibi q̃ tradiceret:& nec murmuraret. Cũ aũt necessari⁹ eẽ:i mõasterio btẽ filib⁹ fi-

mus boñ misit eñ abbas i primñ vicñ vt qre
ret sibi kmñ boñ & cñ celeritate afferret. Erat
añt in illo loco mala bestia. s. leena statim añt
egressus ꝓdictus discipulus ibat scñz ꝓcepti
abbis. Cũq; ꝑgeret dixit abbati suo. Dñe
audiui ꝙ piscimos diceres ꝙ i illo loco mala
bestia sit: cui senex ꝙsi iocũdarit dixit. Si ve
nerit sup te tene & alligs eaz & adduc eñ recum
Cũ ãt puerisset ad locũ in quo erãt egressa
est leena & irruit sup eñ. Ille ãt cõprehẽdẽs
tenere eã voluit. illa ãt excutiẽs se ve man⁹
eius fugit. Sequebaꝫ ãt ipam dicẽs. Abbas
meus ꝓcepit vt alligã te & ducam ad eum Cõ
cussa stetit leena & tenens eaz reuertebaꝫ ad
mõasteriñ Cũ ãt tardaret in itinere abbas mi
mis p eo sollicitus tristabaꝫ ꝑsit: et ecce subi
to supuenit discipl's eius tenẽs ligatã leenaz
quod cũ vidisset senioz admiratus valde grãs
egit deo. Dixit ãt discipulus. Ecce dñe sicut
ꝓcepisti adduxi leenaz ligatã: & volẽs senioz
hũiliare spñm ei⁹ dixit ei. Sicut tu insensibilis
es: ita & insensibilit bestiã adduxisti. solue ergo
et dimitte eam vt vadat ad locũ suum Hoc
in vitas patrum.

¶ Mulier ꝙdam intrauit furnñ contra ꝓhibi
tionem mariti. Exemplum. xlj

QUm ꝙdaz vir recederet
ab vxore vadẽs ad scñm Jacobum il-
la multũ instigat apud eñ ꝙ ei aliꝙd ꝓcipet qñ
ab eius amorẽ vsq; ad aduentũ imobilit obser
uaret: q̃ post mlta istantiã dixit ei Michil aliꝫ
peto a te nisi vt maneas i domo tua in pace: et
deũ p me ores. Cũ ãt diceret. & instaret ꝙ ei
aliꝙd aliꝫ ꝓcipet: qz hec ipsa erãt factura sine
ꝓcepto q̃ ita ꝓcepit tũc dixit ei. Caueas amore
me vt nõ intres i furnñ cumoslñ & piculosuz q̃
est i curia nra. Cũ ãt recessisset cepit cogitare
ꝙ forte maritus est ibi pecuniã int lapides ab
scõditz: & intrãs cepit mouere lapides scrutãs
si ibi pecunia inueiret. Qñ cũ faceret cecidit co
optura furni sup eã a qua leta est & impotens
effecta. Cũ ãt rediret vir ei⁹ et ipa ei more so-
lito nõ occurreret: dicta est ei cã. q̃ ait. Ammõ
saltẽ incredulitarẽ & inobediẽtiã sentiet: q̃ ipa et
cete mulieres hñt originaliter ab eua pma inde
qi de⁹ nõ ibuisset ei comedere fruct⁹ de li-
gno scie boni & mali: forte sallis nunq; gustasset
¶ Oroz militis intrauit paradisum contra ꝓhi
bitionem dei sui. Exemplum. xlij.

QIles ꝙdem i saxonia di
ues valde & potẽs ministralis dñi Hẽ
rici dicis saxonie hic hẽbat vxorẽ no
bilẽ & dilectã. Die igẽ quadã cuz termo hẽret
de culpa sue cepit illa vt mos est mulierũ eidẽ
maledicẽ & de inconstãtia ei indicare coꝑ mor
dico pomo gule sue satisfactiõs tãtis penis ac
miseriis oẽ genꝰ hũanũ subdisset cui maritus
cñdix. Nolli illã iudicꝫ
mirabiliter Ego volũ
mas est ꝓpter amorẽ m
videre illud. Rñdẽte illi. ꝙd est hoc
Ait miles. Vt dicit. ꝙ balneata fuerit
dẽ curie nre ne ingrediat(nudis
ño di sti libet i
mola ex fordib⁹ li
bere & ꝓcepit ei ꝙsi
fecit miles Volr
dies. xl. mansas
totidẽ michi sq
ignoranti cer
Mirates: eh ill
vereciida nũq; p
dictã palude ref
ó eagẽ palude tẽ
neñ dixit pedisseq tue. M
dẽ hanc mozem statim fuer
spexisset & nemine vide
aquã ferida vsq; ad genua
ꝙ deambulando bñ ꝛcupisset
quod statim nũciatum est militi
mox vt eã vidit ait. Quid est dña
die bñ balneata. Rñdente sui adie
lio vel in palude. Ad qñ ꝛbñ cõfusa tacuit: co-
gnoscens suũ excessum et nõ latere. Tunc ille
Vbi est dña mea ꝛstantia vestra; obediẽtia ve
stra iactãtia vestra; eua vilius tentata fuistis
cepistis cessistis; turpius cecidistis. Redde
re ergo qñ debetis. Et cũ hec non hẽret ꝙ sol-
uerent oia vestimẽta eius ꝓciosa tulit & p diuer
sas plonas distribuit. sinens per aliquod tem
pus eam bene torqueri.

¶ Quidam comedit alleum contra ꝓhibitio-
nem. Exemplum. xliij

QUidam tradidit castruz
dñi sui cui⁹ fuit i castro procurator quo
castrũ tradidit ꝙdã inimicis dñi su.
Quibendẽtes ceperũt castrũ & interfecerũ: oes
ꝓter illũ ꝙ tradiderat eis castrũ; et erat illu-
dio. coloniẽsi. Ille traditor intrauit ad confessionẽ
& est ei iniuncta pnia; recessit; & illam non serua
uit. & iterꝫ rediit. cui sacerdos Nolli aliquid qñ
pollis p pnia tua sustinere. Rñdit ille. Nũq;
alleum comedi vel comedere potui. Et ait con
fessor. Sit tibi p pnia vt alleũ non comedas.
Ille egressus allea tulit i horto et tentatus cũ
cupiuit: & illa cruda comedit & non poterat pẽ
sus bene ꝓpter crata comedere.

In discipulo de ipe.

¶ Quidaz vidit quattuor ordines in celo: et in
obediẽtiã viuentium sup̃ioz erant. Hoc quere in
discipulo de ipe sex. lvj. C.

¶ Jtẽ monialis ꝙdam inerant
bus dedit pixidẽ cuz aurum
eis ne aperirent pixidem. Ho-

Obl

dit carnes ⁊ dyabolus
Exemplum.xv.

[illegible]ndā ozdis pdi=
[illegible]ep ad ferendū ifirmis bononie po
[illegible]eus carnes q remanebant indū sine
[illegible]bat. Quodā aūt fero cū [illegible]cepet
[illegible]rē ⁊ ter[illegible]liter
[illegible]ar fratribus hos
[illegible]atiēs fratet qui
[illegible]demonē quare
[illegible]dixit aūt dya=
[illegible]nā carnes ifir
[illegible]debat rēra oz
Cum hēūs dūc=
et absoluo eum a
demoz in nole
[illegible]o tamen modo non
liberatus est frater
ibit binum sine licētia
Exemplum.xvi

[illegible]ctu bononie cōti
[illegible]ā ffem puerum subito a demo
[illegible]aet Gaillime. Cōuerti ergo surgē
[illegible]es: qui [illegible]rectos intrauerāt vocauerunt magi
[illegible]strū suū: de hinc dixi Dñicū qui tunc in domo
erat: qui mandauit eū ad ecclesiā deferri: quez
dū nec ffres portare potent. In ingressu aūt
ecclie expirans exalauit oēs lāpades vno fla
[illegible]u Cū ergo malitis mobis demō eū portaret de
[illegible]gi et brūs dixit. Adiuro te p ppīm vt dicas
quare portas ffrem illinc qū vel quō huc intra
[illegible]ti. Qui respdit. Verū eum. q. meruit. bibit enī
heri sine licētia in cuitate binum ⁊ sine signo
crucis: pō cuius intrauit in eū immo ipse me bi
bit cum vino. Inter hec ferūt est signū ad ma
tutinas: et ait demon. Ammodo hic remanere
[illegible]on possum ex quo surgūt ecpueriati ad deuz
[illegible]ads[illegible]ibum. Et recedens dimisit fratrem qua
[illegible]imoz cū incentē in terra. ffres aūt tulerunt
[illegible]m ad infirmeriā: ⁊ mane cānus fuerexit ne
[illegible]ens quid sibi accidisset. Hoc autez narrauit
michi qui interfuit.

Opere

¶ Exēplum opandi habemus in sole: in terra
in fozmicis: et in gallo Exemplum.xvii.

Quidaz iuuenis reḡsiuit
a sene i mozte p̄bū edificatōis Cui il
le. Fili respice ad solē: ad terraz: ad fox
micam: ⁊ ad gallū. Nam sol p̄pter quod cunq;
in ḡtum cuctum suū nō retardat nec ab eis vs
quos extraḡ: simo bñficiū charitatis impēdit
[illegible]ēnoēm p̄pter cuiuslibz ingratitudinē pie=
[illegible]trahas: nec ozdinē charitat[illegible] Fox
[illegible]a melioza colligit de quibus in
[illegible]n hac vita salutis opa multi
[illegible]penuriam ⁊ necessitatē pati
[illegible]ibus ⁊ culcet cuz ma=
gna intēperie ⁊ aduersis ⁊ tñ oibus creaturis
p̄durit arbozes ⁊ fructus: domos: et sine terre
butiōe lepius eis retrerat ⁊ multiplicat ad ne
cessitatē. Quarto attēde ad gallū quez alis su
is se p̄berās nequaq; hozas noctis obliuiscet
Cum igitur fili mi humilia facies thesaurum
sapientie possidebis. Hec in vitaspatrum
¶ Occupatum in bonis dyabolus non tentat
Exemplum.xviii.

Legit in vitaspatrum q
cuidā fratri data est grā q videret que
fiebant: ⁊ vidit dyabolū tantē ad offi
cium celle cuiusdam fratris nequalenter intra
re p̄ quo erat occupatus in bono: quandocūq;
autem ab occupatione cessabat. ireamit et eum
tentabat. Ideo dicit Hieroñ. Semper aliquid
boni facito.

¶ Quidā petiuit ozare p se Exēplum.xix

Frater quidam dixit ſctō
anthonio: oza p me pater. Qui respon
dit. Nec ego tui misereoz nec deus ni
si pzo te ipse sollicitus fis et ozaueris deum.
Hoc in vitaspatrum.
Labor pūs michil est respectu future. Ex. xx.

Legit in vitaspatrū de
quodā ſctō pce q̄ suū corp⁹ miserabile
abstinēdo: vigilando: vigilias ⁊ dicipli
nas frequēt cultinēdo: ⁊ alia bōa opa inflan
ter faciēdo affligebat: et tamē innocens erat.
Ad quem venerūt fres et dixerunt. Pr̄ quare
sic miserabilit occidis corpus tuum ⁊ inepti
ad seruitiū dei reddis. Quibus respondit. O fi
li hoc facio: qz considero q̄ totus labor quem
per mille annos possem in hac vita patiſi tan
dū possem viuere non esset comparabilis bni
tas hore pene eterne reprobor⁹ ⁊ damnator⁹ dē
bulus hore gaudio beator⁹. Unde apls. Non
sunt cōdigne passiones huius temporis ad fu
turam gloziam. Aug. Tanta est iocunditas in
eis eterne. ⁊c.

¶ Opera bona p̄pter banam gloziam non
sunt facienda. Exemplum.xxi.

Empoze quodā milita=
ris ſdā ducis banarie defuncto est.
Nocte ſco quodā castrū i quo vroz ei⁹
erat sic cōsuetum est vt terremotus videret fu
isse. Et ecce ostia camere in qua illa iacebat ap
perta quodam gigante nigerrimo et horribilis
impetiēte macitus eius ingressus est: quē illa
vidēs apud lectū sedere fecit indicēs de statu
suo. Cui ille respdit. penis eternis dānatus sum.
Illa igit nimis territa respdit. Obsecro nostraz
obis peregrinis ⁊ pauperibus patuit ⁊ non p̄
sunt vobis bñficia illa. At ille Michil michi p̄
sunt ad vitā eternā. eo q̄ ex vana gria: ⁊ non ex
charitate a me facta sunt. Que cuz plus intue

gare vellet ille ait concessum est michi appare
re tibi;sed nō licet hic diutius morari qz dia
bolus fozis tās expectat me Si eni oīa festa
arboz fierēt i linguas tozmēta mea exprī
mere nō possent. Post hoc euocat⁹ est ⁊ impul
sus totū ꝑ cuncta castrū ciulat⁹ est⁹ magn⁹ ambit⁹
Ecce ipleta sūt i illo q̄ scriptura loquit. Portē
tes potenter tozmentabuntur Nec Cesarius.

In discipulo de tempore.

Paganus mercatoz q̄dam sepelitur moztuus
ꝑpe mare iacentē ideo bina vice liberatus ⁊ l
a morte. Hoc quere in discipulo de tēpore ser
mone. xcii. D.

Itē q̄dā ozauit. xxij. annis p aia patris sui
et tā sp in portū moztali kart quere ser. ibidem
xiii. O. Oratio.

Quidaz non potuit ozare bnum patere nī sine
cogitationibus. Exemplum.

Bernardus quadam bi=

ce iumento isidiēs cuidā sustico sic offe
rēte se materia magna de cozdis insta
bilitate i ozōe ꝙquestus est Quod ille audiens
mox eū despexit et i ozōnibus coz firmū et sta
bile se habere dixit Volēs aūt btūs. Bernar
dus ꝙinceret eū dixit. Sequestare paulisper
a nobis ex tota q̄ poteris intentione ozōnem
dñicā inchoato quam sine cozdis euagatione
finire poteris iumentū meum sine dubitatio
ne habebis. Tu autem mihi in fide tua spon
deas q̄ si aliquid aliud ibidē cogitaueris hoc
mihi nullatenus celabis Locatur ille et quasi
iumētum lucraturus reputans audacter ses
sit ⁊ seipsum recoligens ozōnem dñicā dicere
incepit. Dixit ozōnem dimidiā explenit et ecce
ipozuna cogitatio cozdi suo se ingerit vtinam
et sellam habere deberet cum iumento. Quod
ille aduertens cōfestim ad bernardum reuertēs
et quid in ipsa ozatione cogitauerat indicauit
et de se vt ꝓzius temere nō ꝓsumpsit amplī⁹
iudicare.

Quidā nolūt seipos iuuare. Exēplum. xxij.

Sunt miseri et pigri mul=

ti alienis suffragiis se volentes sub le
uare sed ipsi manum non apponunt in
laboze. Similes sūt cuidam q̄dzigario cui cuz
quadziga cecidisset: et ipe sedēs i luto a tran
seūntibus petit adiutoziū Quidā nobilis ma
nū extendēs vt ipm iuuaret sed cū miser nec
vellet surgere nec ad quadzigā sublenandam
manū apponere ⁊ discederet: recessit nobilis
indignās dicēs Ex quo tu miser non inuas te
nec ego curabo de te sic fecit xps. Aug. Qui
creauit te sine te non iudicabit te sine te Ber.
Cadit alīa et ē qui sublenet: perit anima et
non est qui curet.

Meretrix quedam ozauit pro deuoto viro.
Exemplum. xxiij.

Quidam h

Quidam meretrici. a ceu...
conscia est de mi... dei ec... clam ing...
ce fleuit peccata sua ante beate. Mauri
nis imaginē; et etiā p illo viro dei ozabat
xps mi... ei rēdit. Attēde ad opus
p meo amico ozat inimica. Quin
quid ꝓpter amici... ces p im
xps. Pozoptem
pcā dimittunt
ammodo deoꝓ
Demo... ꝓpl
ibus.

Quod

mon in spi... qtei. ...ellule
beati mach... go que... ...ge
abbas machari ⁊ cam⁹ ait igrei... ...o
vigilīā cōgreganf ⁊ illangēs ...
li nō potuit. itellexit eum et co... a es
ait. O mēdax ⁊ veritatis ⁊ itr... ...tum tibi
cōsoztu quid societatis ei... collecta congre
gatione sāctozum. Et ille ait. Nater ergo te a
Macharī q̄ sine nobis nulla collecta agit nul
la cōgregatio monachozum ꝓficitur. Vent de
nīq ⁊ videbis operationem nostram Dixit au
tem sanctus Macharius Imperet tibi domi
nus demon immunde. Et conuersus ad ozatio
nem a domino petit vt sibi hoc ostenderet si
verum esset: de quo gloziatus est demon Abiit
orgo ad collectam vbi a fratribus vigilie cele
bzantur. Et iterum in ozatione dominum de
precabatur vt ei veritatē verbi huius ostende
ret. Ecce vidit p totā ecclesiam quasi parvulos
ꝙsdam pueros ethiopes nigros discurrere huc
atq illuc ⁊ velut volutādo differri. Discurē
tes aūt illi ethiopes singulis fratribus i o
tione positis atq psallentibus illudeb...
cut de eis omnes duob⁹ digitulis com...
sent statim dormitabat si tut in os im...
digitum ostendere eum faciebāt. Itē post
mum cum adozādum se ꝓsternerent fratres
currebant singulos trex ⁊ ante alium tacentē
quidem i ozatione quasi muliercs spūm verte
bant ante aliū quasi edificātes aut portantes
aliq̄d aut diuersa quecq agētes appebant. Et
quecūq demones illudentes fozmabant hec
ozantū i cozdis sui cogitatione versabant Ad
aliquibus tñ fratribus vbi aliquid hozum age
re cepisset ꝙsi violent repulsi ꝓcipue deside
rabant ita vt nec stare aūt eos nec trāsire aude
ret alii ꝛo sup cruces ⁊ in vsco indebāt Hec
cū vidisset locūs machari⁹ ingemuit flauit ⁊
lachrymas ꝓfūdēs dixit. Respice dñe ⁊ ne fi
leas necq mitiger(de⁹ ⁊ exurg... ...olse
mici tui et fugiāt a facie tua
illusionib⁹ Post ozōez aūt
gēa seozsū euocat(singul...

…rfo habitu ꝛm…nes…
…s pꝛẽens ab eis sin…
…ones habuerint vel…
…aliqd …a q̄ dicebaꝫ ꝙ ꝛmões…
…diceraꝫ…gulꝫ eoꝝ…is cōfitebanꝫ…
…suo itavidisse cogitatiões sicut ille ar…
…de intellectū ẽt ꝙ oēs male ꝛ sup…
…quatiões q̄s…psalmoꝝ…rum…
…eū…vnusq̄sq; i coꝛ…
…demoniū sunt…
…ꝛin timoꝛe et…
…ozolos et eas…
…Ꝑpositꝫ…
…ꝛa nihil ma…
…i…ꝑtrum…
lum,
de o… Exemplum.xxvj.

…o frēs ger…

…ū vi…
…ro vita ꝛ vide nobi…
…as fallacias dixerunt Ec…
…magnus fuit in arta ser…
…tuꝰ ẽt. Ecce nos huius…
…mus deo q… …ꝛonꝫ ꝛfert q̄ nō deficient…
ꝛ ingrēdi ad q̄sdā abbatē q̄ sctūs ab oibꝰ dice…
bat pcēres ordinē: ꝛ ille cū eis ꝛ ꝛtib⁹ hūs ꝓfectū…
dixit eis vt rēt ad heremū ꝛ ibi vno anno ma…
nerēt vidētū de opib⁹ manuū q̄rētes volēs eos…
i ꝓpositō examinare si ꝓficerēt. Qui hūmīr…
iussa ꝛpletes iuerūt ad locū eis ostūm ꝛ i magno…
fructu deuotiōis illū ānū exegerūt. pⁱ ānū ex…
duxit abbas ad memoriā illoꝝ pernionem ꝛ dix…
it Videte si bene boli manserint ꝛ dū inisset in…
uenit eos i ꝛorto laborantes humīr eos salu…
tauit et deuote recepit eum ꝛ illa nocte minis…
trabant et de his q̄ hēbant. Dixit et abbas vt…
cū nō coꝛmiderēt ꝛ q̄cūq; ꝓfuerāt facerent ꝛ…
…ꝛes dū crederēt abbatē dormientē surgunt et…
…suā ꝓfectionē deuote orabāt. et pⁱ noctis…
…dixit abbas sentiꝛē lucētē sicut soleꝫ et…
…gelos ꝛdere ad eū et eleuare a terra lec…
…ꝛ posset eū abbas videre sup inimiozē…
…ꝛit multitudinē demoniū defendere in…
…ermū q̄ volverunt intrare in os orantis…
…lle cū placitu magno orauit donec ois multi…
…tudo demoniū recessit ab eo ꝛ ángel⁹ venīt ꝛ se…
…niozem angelū in locū pristinum posuerūt ꝛ iux…
…cessit. Facto mane ꝛsurrexerūt ambo ad con…
…fessionē. ꝛ cognouit abbas ꝙ senioꝝ deuocerat…
…rēt et tēptāta demoniū ad ꝓpē ipius contē…
…ptū ꝛ eleuabat a terra vt recrearet de audi…
…tu angelice ꝛmonis. Juuenis ꝛo adhuc nō ve…
…reret ꝛ virtꝰ resistebat Et recepit eos i ꝛgre…
…gationē q̄ deo ꝛuentes ꝛ miroꝝ factoꝝ mi…
…raculoꝝ exꝑtes ꝑmanserunt i dño sic nos resi…
…stamus tentationibus.

…ꝛrexit quēdam monachū de se…
Exemplum.xxviij.

…monachꝰ inoꝛ…

…nū volēs in oꝛōne gerēs…

ssere i choꝛo totiēs coꝛrept⁹ ab abbate non se…
emēdauit: ꝛ ꝙ chooꝝ exiuit Et cū abbas ꝙ…
dō vidēris ꝙs extraxit monachū hūc ab oꝛōe…
Dixit ꝙ sctūs bēdict⁹ pōtiano abbati ꝛ mo…
ro vt oꝛaret deū vt eis reuelaret cām ipedimē…
ti Et post biduanas oꝛōnes vidit sctūs maur⁹…
abbas ꝙ dictus monachus extrahebat ꝙ fim…
briam vestimēti aliq̄ paruo et nigro ethiope ꝛ…
finita oꝛōne beat⁹ benedictus egrederetur et…
vidisset dictum monachum extra oratoriū ba…
gari pcussit eum virga: ꝛ extunc ꝑstat⁹ mona…
chus in choꝛo permansit.

¶ Monachus quidam semper i choꝛo doꝛmi…
tabat. Exemplum.xxviij.

Quidam monachꝰ quoti…

…enscūq; oratve vel psallere debebat mox…
doꝛmitare cepit qō cū sepius confessus fuisset…
cuidam viro discreto ꝛ nec monitis nec minis…
neq; per aliquem pīam ab hoc vicio coꝛrigi…
posset ꝛsiderās ꝛfectoꝝ huⁱ⁹ doꝛmitiōis opus…
ēe diaboli imīxit et ꝑ pnia ꝛ ꝑ oīb⁹ petie su…
is vt i ꝛpe psalmodie ꝛ i oīb⁹ hoꝛis doꝛmiret.
Mica ces ab illa hoꝛa q̄ hīnī ꝓceptuꝝ ꝑ pnia…
accepit: neq; doꝛmitare neq; doꝛmire in oꝛōne…
potuit ꝛ tentatio dyaboli cessauit.
Octo vincit tentatiōes demonum. Exem. xxix

Quidam necromāticibꝰ…

anthonio inuidentes miserūt ad cellā…
eius multos demones aduocatos. Qui…
cū ireuerēt i eū et diuersas turpes imaginatio…
nes ꝛ malas cogitatiōes intulerūt ꝛ ꝙs oēs bea…
tus anthoni⁹ ꝛtute ferē ceutis ꝛ ozōis amone…
bat ꝛ nichil i eū ꝓualentes cōfusi sunt reuersi…
ad necromāticos dicētes nichil se posse ꝓfici…
ere ꝛ suis oratiōib⁹ nos oēs repulit. Quo audi…
to necromantici ad bīm anthoniū venerūt et…
fidacem confidentes ad fidem sunt conuersi…
Religiosi impetrauerunt desperato hoi contri…
tionem. Exemplum.xxx.

Quis q̄dam q̄ fuit aduo…

…catus ꝛ multa mala fecerat suis dei et…
subditis suis tādē pcussus ꝛhemita…
te cepit despare: ꝛ vxor eius que fuit mulier…
deuo… ꝛ ad religiosos pergens rogauit eos vt…
rogarent deum vt viro suo dignaretur veram…
contritionē dare vt non desperaret de dei mi…
Qui dū orationes ad deū emitterent subito hō…
ille mutatus est et i media nocte cepit clamare…
et vocare confessorem: et sic vxor intellexit ꝙ…
per orationes fuerat mutatus tam subito qui…
post cōfessionē suā statū suū in melius ꝛmuta…
uit. Communis oratio liberat hominē a…
tentatione. Exēplum.xxxi.

Quidam tentabat duo…

…decim annis pessimis et luxuriosis cō…
gitationibus qui petiit cōsilium…

peo ifine ꝓdicatiõis:ꝫ sic cõis ozõ liberauit eũ.vñ Hie. Im possibile est ꝓces multoꝝ non exaudiri. ¶ In discipulo de tempore

¶ Monachꝰ q̃dã i extremis datus fuit diaconi ꝫ fratres ozauerũt p eo ꝫ sic fugatꝰ est diabo et ille postmodũ religiose vixit. hoc quere i dial. de tpe ser. cxxj. O.

¶ Iré q̃dã delectabaꝫ in pcis:ꝫ ꝝ ozõ sibi nõ ꝓfecit quã ꝑ eo fecit heremita. ser. lxv. S

Capm de. P. Patientia

¶ Tribulatio cum pãtientia liberat hominẽ

Exemplum primum

Quidam frater requiuit

Quenẽ dꝝ ei diceret aliq̃d qđ custodiendo saluaretur. cui senex Tribulatio cũ patiẽtia multũ valet ad salutẽ aie qz tenebras mentis illuminat: duriciam cozdis et peccati mollificat: vtã cobozat in bonis et feces pcti excludit. Et sicut ignis conseruatur in lacerna sic virtutes conseruantur cũ patientia Hec in vitas patrum.

¶ Humilis semꝑ est patiens. Exemplum. ij

Quodã tpe frẽs pbãtes.

Quesisset agathon ꝙ hũilitatis sciam haberet obiecẽt ei pcãm ꝛta dicẽtes Multi scãdalizanꝫ in te pꝰ ꝙ ꝓpter superbiam tuã altos despicis ꝫ non curas detrahere fratribus:ꝫ dicũt q̃daꝫ q̃ sis excomunicatoꝝ. Qui cũdixit hec oĩa esse in eo:et pcidẽs rogauit eos vt deum rogarẽt ꝑ eo vt indulgeret ei. At illi cũ derũt. Ecce q̃dã affirmãt te esse hereticum qui statim ait. Vꝫ in alios noxius sum cũ hereticus nõ sum tunc frẽs ꝓsternẽtes se rogabant eum vt diceret cur de aliis obiectis sꝫ non fuisꝫ cõmotus. Qui cũdixit. Pozoza pcã ꝓpter hũilitatem sustinui vt me pcõzem esse sciretis quia humiliatio est magna salus ale qm̃ iesus vt nobis humilitatis ꝛzeberet exemplum multa sustinuit oppzobzia:sed hereſim non potui sustinere:qz separat a deo et dyabolo coniungit. Hoc in vitas patrum.

¶ Monachus q̃dem pbuit philosophis aliam maxillam. Exemplum. ij

Aliqui philosophi volue

Aliqui philosophi voluerunt pbare monachos et direrũt vni. Tu monache male senex vent huc Ille ño cursim venit:ꝫ ceperũt ei alapas dare. Ille aũt conuertit eis aliam maxillã statimq̃ Philosophi surrexerũt et adozauerunt eũ dicẽtes. Quid est qđ plus factis nobis in solitudine ista. Ieiunatis ꝫ nos ieiunamus castigatis cozpoza ꝫ nos castigamus. Sed et quicquid nos facitis nos facimus. Quid ergo vos, facitis plus nobis sedentes i heremo. Respondit eis senex in gratia dei speramus nos ꝫ mentẽ nostrã custodimus:et illi philosophi edificati dimiserunt eum.

¶ De patiẽtia socratis

Efert hieronym.

Socrates duas hũs vxores mi[illegible] xisse:q̃ molestias pateret quas [illegible] fugere ꝛpulerũt. Cũq̃ sedere [illegible] loco vna ex eis [illegible] pus obiurgãs [illegible] dẽs imm[illegible] dit:ac ille cõ[illegible] post ista to[illegible] ius suus q̃ere[illegible] nõ ad[illegible] suescere ꝫ exercit[illegible] iniuriam fac[illegible]

¶ De patiẽtia. [illegible]

Abbas

Abbas libertinũ i[illegible] vt eũ manibus [illegible] eũ ferre posset minime [illegible] bello subpedaneo eũ cap[illegible] tacie tutũdit:ro tũq̃ vultũ illius tumẽte ꝫ liuidum reddidit Qui vehemẽter cesus ad stratũ suũ tacitus cecessit. die vero altera p vtilitate ecclie erat exiturus. Expletis igr̃ hymnis matutinalibus ad iectũ venit abbatis ozõnem sibi humiliter petiit sciẽsq̃ ille ꝙ truncunq̃ diligeret ꝑ iniuria quã ingesserat recedere eũ velle de mõasterio putabat itaq̃ dicẽs. Vbi vis ire. Cui ille rñdit. Monasterij cã cõstituta est pꝰ quam desinare nequeo:qz hesterna die me hodie iturum pmisi:ꝫ illic ire disposui. Tunc ille ꝓsiderans asperitatẽ ꝫ duriciam ꝓpriam et humilitatez atq̃ mansuetudinem libertini ex facto ꝓfitur pedes libertini tenuit se peccasse coq̃ reꝰ testatus est. At econtra libertinus se in terꝛ ꝓsternẽs eidez aũ pedes ꝓuolutus sue nõ illius iniurie referebat qđ ꝓtulerat:sctum est vt ad magnã mansuetudinẽ pdi tur pater:et hũilitas discipli magistra fi magistri. Cũq̃ ad constitutionẽ ranse regressus fuisset multi viri nobiles ꝙ valde eũ semp honorabant vehemẽter admirati sollicite requirebant ꝙnã hoc esset ꝙ taz tumẽtẽ ꝫ liuidam factẽ hẽret:q̃bus ille dicebat. Hesterno die sedo petis meis exigẽtibꝰ in scabello sub pedaneo impegi atq̃ hec ꝓtuli sic dir scitis ꝛruas in pectore honozẽ ꝛtatis ꝫ magistri nec pꝰ ꝓbebat viciũ nec falsitatis incurrebat pctm. hec Gre. in dyal. li. i. c. ij.

¶ Wacharias fuit infamatus ꝑ impregnatione puelle. Exemplum. vj.

Beatus macha

Beatus macharius ipso referebat dñis ꝫ dñ in cella resꝛ nẽtes clericũ ordinauerũ

…em ꝙdam ſeculeris
…meo bẽdito miniſtra=
…ſunda …ē a quodam iuuene in
…habitãte ꝑ ſuꝛzum bẽtris onus acci
…ꝛe dũ a quo ſaꝛciꝛ oppꝛeſſa ꝛe ꝛecuꝛꝛeꝛet dic=
…eta ille hoc ſacinus i me ꝑpetra=
…pacẽtes puelle et cõꝛpꝛehẽdẽtes
…ſap colli… …bala fictitia:et
…uehant me rede
…ltantes. Hic
…ſq; me vſq;
…ne ꝙdam ex
…bi hunt ſegni/
…s miniſtran
…ulo fruꝛias iꝛꝛo/
…ꝛeꝛit hic ꝑ quo te
…ã aũ puelle dixe
…amus nili ꝑ ali=
…ꝛãs ꝑ ipſo fideuſſoꝛ
…ſtranti inuiſez interpo
…ſtaq; ꝛeuꝛeꝛ in cellulam
meã in qua … …nenſi ꝓꝛtellas cõꝛꝛitio=
nꝛeꝛ vt vẽdꝛis …ctum coniugi miniſt ꝛeꝛet.
Dꝛeſbã aũt i alo meo. Eece machaꝛi inueniſti
tibi vꝛozẽ. neceſſe eſt ergo ampliꝰ laboꝛaꝛe vt
haꝛeas eã enutꝛiꝛe; ſaz dieb⁹ ꝑ nostꝛi⁹ ope/
ꝛat; vt ei dictũ ꝙdie miniſtꝛatẽ: ſz qũ illi mi
ſeꝛꝛimeꝛ ihs aduẽit vt paꝛeꝛet: pluꝛibus dieb⁹
ꝙcuꝛata paꝛꝛe non potuit Que cũ ꝺo ꝛes, eſt
ꝛeuꝛeꝛſa Rñdit. Qñ ad machoꝛete illi cãm non
habẽti cꝛimen impoſui. Mã et dictnus ille mi
uenalis me cõꝑꝛeſſit. quod cũ ille qui miniſtꝛa=
bat michi audiſſet. gaudio ꝛepletus aduenit
dicẽs. Infelix illa puella ꝙſq; ſaꝛeꝛet ꝙ tibi
ſalſitaz ſꝛuſtꝛa conceꝑit: paꝛere nullatenus
potuit; ꝛ oẽs dicũt bolũt venire ad te cõmiſſi
…uã paꝛere cupiẽtes: ꝺ ꝙ cognoſcens ne me
…ꝛes moleſtaꝛẽt feſtinus abſcedẽs i hunc
…uent. et hec eſt michi cã in illis loꝛtis ad
…ius. Vꝛ in vitaſpatꝛum.

De paꝛiẽtia magiſtꝛi ẽglini. Exemplũ. biſ.

A Vidam ſecularis habẽs
…baiaz puellã ꝛemẽdauit ſuiſq; paꝛenti
ſuo; ingꝛeſſus eſt monaſteꝛium. Qui
cum aliqñ ꝛecoꝛdaꝛet ſibi ſue cõtꝛiſtaꝛet cepit
ſecũ ſe. Quod peꝛcipiẽs abbas dixit ei. Quid
habes fꝛater ꝙ ita teciſſe ambulas. qui ꝑꝛoꝛi=
…ꝛe ſe ad pedes eius cum lacꝛymis dicebat
…ꝛ…abeo vnum filium in ciuitate quã ceteꝛis
paꝛentibus ꝛ ꝛecoꝛdatus affligoꝛ ꝑpteꝛ eum ꝛ
…ſ… dixeꝛunt ei ꝙ puella eſſet. Vnde inquit
abbas. abbas cũ hoc audiſſet; quod eũ ꝛeꝛiſſet illã
…ꝛe… …eina vocauit maꝛinũ monuitq;
…quis cognoſceꝛet mꝑteriũ ſuuz
…ntis ꝺyaboli caueꝛet. Dum autẽ
…ſtant; moꝛtuus eſt pateꝛ ſu⁹:
… ab oĩbus amabat: cui com=
…ꝛeũ monaſteꝛij ꝛ fꝛequẽtes
…ꝛ gente nocte i quodam pandocio pnoctauit.
Pandoꝛ aũt hẽbat filiã ẽginẽ que a quodam
milite eſt impꝛegnata: dixit ſe eẽ ſ fꝛatꝛe ma
rinus impꝛegnatam. Requiſitus ergo fꝛater ma
rinus ab abbate vicꝛ hoc ſcelus peꝛpetꝛaſſet
ingemiſcens ait. Peccaui: pnitẽtiam agam
oꝛa ꝑ me. Cui tꝛactus abbas aũ monaſteꝛium
cuz iactauit: qui aũ foꝛis monaſteꝛij iacuit in
teꝛꝛa in pnia ſe affligens ꝛ ingꝛediẽtibus fꝛa
tꝛibus poſtulabat ſibi panis bucellam daꝛi.
Pandocis vꝛo filia peꝛcit filiũ ꝛ ablactauit
quẽ mateꝛ puelle poꝛtauit marino aũ mona=
ſteꝛiũ: quẽ ẽgo fꝛãs ſuſcipiens de bucella pa=
nis quã ab ingꝛediẽtibus ſuſcepit alienũ filiũ
tanq; ꝓꝓꝛiũ nutꝛiuit. Poſtea ffꝛes cõpũcti
diꝛ obtinuerũt vt abbas effem marinũ ad be=
niã ſuſciꝑ: qz iã ꝺiq; annis aũ ianuã iacue
ꝛat. Cui ꝑcepit abbas vt eis vilia officia fa=
ceꝛet ꝛ vt oĩbus ſeꝛuiꝛet Que eis denoꝛe implẽs
poſt modicũ obdoꝛmiuit in dño: qũ abbas au
diẽs ait. Videte quale pctũ ſuũ fuit; q̃ veniã
nõ meꝛuit: ipm cm leuate ꝛ lõgs a monaſteꝛio
ꝛepelite. Cuq; eum leuaꝛẽt cognito; qz mulieꝛ
eſſet tundẽtes ſe clamabãt q̃ talis ꝙeſtiõis
pne mulieꝛ iuſſe ab eis fuerit aſſꝛeta abbas
queq; vidẽs q̃ mulieꝛ eſſet ceꝛcidit in teꝛꝛam ꝛ
peꝛcutiebat caput ſuũ poſtulãs ab ea veniam
tuſſitq; coꝛpus eius pont in eccl̃ia in oꝛatoꝛiũ
Eadẽ die puella ꝛeꝛepta a demõe venit ad mo
naſteꝛiũ: ꝓfitebaꝛ de quo ꝛeꝛeꝑat. Septima
die liberata eſt a demonio ſ oꝛatoꝛio vbi vicq;
mõ meꝛitis ẽginis marie deus ſ multa mitacu
la ꝑoꝛetur. Hec in vitaſpatꝛum.

¶ Macharo impoſitũ eſt furtũ. Exẽ. biſ

LEgitur in collatiõibus
patꝛũ de macharo: q̃ cũ eſſet iuuenis
et ꝛtiꝛoſus: ꝺam et inuidẽs itrans in
eiꝰ cellã libꝝ ſuũ abſcõdit ſub lecto vbi macha
ꝛus ꝛ poſtea ſ eccl̃ia ꝛeꝛit benẽciat. Et cũ inuẽ/
ſtã eẽt teib⁹ ffꝛib⁹ vt tꝛẽt ꝑ cellas et ꝛeꝛeꝛentꝛ
eũ inueniꝛẽt: inueneꝛũt eũ obſcõdit ũ ſub lec=
to vbi macharij. Ipſe aũt nichil conſcius ſibi
obtulit ſe ad penã ꝛ pniam ꝙ ſuoꝛto humiliteꝛ
agẽdaz. Qui cũ ꝑcatus ſalſet ille q̃ libꝛum
abſcõdeꝛat acꝛeptus a ꝺyabolo ſuã maliciam
et macharij innocẽtiã alios denũciauit. Oꝛa
te ꝑ eo vbi macharo; eſt a demone liberatus.
Hec in vitaſpatꝛum.

¶ Quida deſtꝛuit cauſas duob⁹ ffꝛib⁹. Ex. ij

QUant duo ffꝛes monachi
paꝛit in cellula ꝛmoꝛãtes quoꝛ hũili=
tatẽ ꝛ pniam et iã multi de ſcis paꝛꝛi=
bus collaudabãt. Audiẽs ꝺam ſcm⁹ vir bolẽs
ꝓbaꝛe ſi veꝛã ꝑfectãq; chaꝛitatẽ haꝺeꝛent ad
humilitatẽ. venit ad diſtꝛãdũ eos. Cũq; cum
gaudio ſuſcepiſſent euz et ex moꝛe cõpleſſent
oꝛõnes ꝛ pſalmodiã: egꝛeſſus foꝛis cellulã; ꝺã

dit paruū hoztū vbi sibi olera faciebāt. Appꝛ=
hensoꝛq; baculo cū toto impetu cepit oia olera
cedendo cōfringere ita vt nichil oino remane
ret. Vidētes aūt supzadicti frēs nihil penit⁹
dixerūt: sed necbuli cū tristē nec turbatū hū=
tes: cuctus ingressi cellulā deprimas oꝛōes
cōplēdo adoꝛātes eū dixerūt. Si ꝓcipis vñe
ibim⁹ s eū q̄ remāsit caulē coquētes gustabi
mus: qz iā hoza est vt cibū sumam⁹. Tūc seni
oꝛ adoꝛauit eos di. Gras ago saluatoꝛi nro ie
su xpo: qz video spūm sctm̄ requiescere in vobis.
Etiā hoztoꝛ admoneo vos frēs charissimi vt
vlq; in finē custodiatis fidē hūilitat(s patiē
tie ꝛtutē: vt ipa i regno celesti vos sublimes
et magnos in ꝛspectu dñi faciat apparere i se
cula seculoꝛ. Hec in vitaspatrū.

Quidā plus ponderauit pximi: q̄ damnum ꝓpꝛium. Exemplum.x.

Stephanus seruus dei

cū de quadā messē quā manu ꝓpꝛia secuit decisā ad aream deduxisset nichil q̄ aliud cū discipulis suis ad tot⁹ āni stipen diū hꝛet. q̄dā malignitate cōmot⁹ eā vbi erat incēdit. qđ quidā vidēs nūciauit ei: s cōpatiē do addidit di. We be pater: quid cōtigit tibi. Cui tm̄ vultu ac mente placida rēdit. We de quid ꝛtigit illi qui hoc fecit. Mā ds michi contigit quasi nihil reputans damnū suū: s peccatū illius. Hec Grego.

Quidā dedit flagellū raptoꝛib⁹. Exē.xi.

Exercit⁹ gothoꝝ obuium

habēs libertinum virū sctm̄ dei sedentem in caballo. quo de caballo electo caballuꝝ educunt: quibus vir dei flagellum etiam obtulit dicens. Tollite hoc vt iumentum ducere valeatis. Illis recedentibus: s calcaribus equum impetentes vltra ꝓcedere nonvalentes crediderunt q̄ hoc ꝓpter ruinam quā vidēro dei fecerant accideꝛat: caballum ei restituerūt. Quo facto libere receserūt. Hec Grego.

Fures obliti sunt sacculum. Exē.xiij

Enerunt aliq̄n latro=

nes in monasteriū cuiusdā senis s dixerunt. Oia q̄ in tua cella sūt tolere venimus. Et rādit eis. Quantum vobis videt filij tollite. Tulerunt ergo quecūq; inuenerūt in cella: s abierūt: s obliti sunt sacculū qui tunc erat absconditus in cella. Senex deroserat⁹ est eos: clamās post eos dicēs. Filii tollite quod oblitī estis in cella. Illi vero admirantes patientiam eius: reuocati ad penitentiam restituerūt ei omnia dicentes. Hic est vere homo dei.

Miles quidā vidit signa Job in coꝛpoꝛe suo. Exemplum. xiij.

Rat q̄dā miles in sacro

nia xp̄ian⁹ noie: s ꝛpꝛ
quadā vestibus nouis
tus i via ꝛcaret: rusticꝰ cū e
it. Cūq; vestimēta ei⁹ ex cor
rent: ipe vt pote m(les supb⁹
tracto gladio hoī pedē ꝛputauit.
miserāte de pctis suis dolui: s
cisterciesi. oꝛdis habitū reg
multū post grauē [illegible]nēs ip
die mala a se cōm
fessionē tā dicti
cēs. Nō pe
coꝛpe meo
adiuuar ki
suū in eodē lo. rusti=
co: q̄ paulatim ꝛ bt ber
mes de eo ꝛcatur att.
Modo debenia. ꝛe
meo video. Sicq;. ꝛe
atq; in gr̄ā iarū actiōe pi
ctū reddidit. Hec Cef.

Exempl

Mulier quedā habuit ancillā s post modū petiit ab eo aliam que fuit litigiosa ita plus placuit sibi ꝓpter meritū patiētie. Require in difei. de xpe ser. lxvii. E.

Exemplum.xv.

Itē Ogo casta multa bona opa fecit s āgelus dixit ei. ꝓpter ipatiētiā tuā dānaberis q̄ postmodū patiēs facta est. vbi. s. cliv. T.

Impatiētia. Dña iracūdia q̄dam habuit ancillā pbā cui xp̄s p̄dicauit. Exēplū. xvi.

Omina q̄dā freq̄nter

audiuit sm̄ones: s q̄n ad domū rediit de eccl̄ia: tūc freq̄nter fuit impatiētissima cū ancilla sua q̄ erat satis deuota litigabat cū ea s maledixit ei etiā p rem ma s etiā q̄nq; fl̄i oi cā. Et ancillabna= tuit dñaz vt pmitteret eā ēt trūsire ad s audire Ob̄ū dei: qz famosus p̄dicatoꝛ illa die p̄dicare. et dña irato aio dixit. Vas in domo. Et cū māsisset in domo s magn affectū ad Ob̄ū dei habuisset in cogna ozauit di. Dñe iesu xp̄e doce me facere voluntatē tuā. et statiz xp̄s appuit ei di. Quid cupis: rādit. Libēter audire Ob̄ū dei Et xp̄s icepit p̄dicare ei di. Serua hec tria s saluaber(: i maledictis nib⁹ race i tribulatiōib⁹ s aduersitatib⁹ sis patiēs. noli reddere malū p malo sz bon p malo. Rādit ipsa. Libēter facā. Et sic xp̄s euanuit. Et dñ dña irecū de eccl̄ia edixit statiz et maledixit: s ancilla tacuit: nec vnū Ob̄ū ei rādit. Tūc dña ampli⁹ mota cepit p cutere ancillā dixit ad sethaz. In passionibus suis patiē dña dixit. Quid loq̄ris Ancill seruauit sermonē hodiernū sa plures sm̄ones q̄s p anni in aliquo emēdatis Et a

…ps et ꝓdicauit : quez
…pite et uoluit diligen
…m doctrinam regere
…leipam reuocla postmodū
…effecta.
…ere obiit. Exēplū.xvii.

…aia…ntute fuit

…ro…t nec paren
…ce : ꝛz cū
…sbat Cui ꝗ=
…ohis sum
…o itez ma
…Sꝛegite
…oēs ꝗs tuc
…me occidere.
…culis: clamau
…ro Bmk.

…xemplum.xviii

…aticnes rusti

…inimicitias adiuicem
…pēbāt duo capita duos
…rusticos unus eiatos q̄ ſp̄ noua bella ſuſcꝛe=
…tabāt nullā pacē fieri ꝓmittēres uuino ergo
unu facrū ut ē ambo una die mozerent Et qꝛ
…eꝛa erāt patrochia ſicut placuit dño ꝑ illoꝝ
diſſenſionis malū oſtēdere uoluit ⁊ quāte pe=
ne ſubitanꝛ auctozes diſcoꝛdie Mira res et
inaudita cūctis q̄ aderāt uidētib⁹ coꝛpa coꝛū
…oꝛſa uertenꝛ ⁊ inuicem i ſepulchꝛo capitibus
…alcib⁹: ipſiſq̄ uozſis tā impetuoſe collidēti
…bus ut caballos idomitos eſtimares mox unū
…extahentes remotius in alio tumulo ſepelie
…runt: ⁊ facta eſt rixa coꝝ moꝛtuoꝝ cauſa pacꝝ
…& concoꝛdie binoꝝ. Hec celeſtinus.

In diſcipulo de tempoꝛe.

…rchi diaconi aurelian. diſpēſatoꝛ ex ma=
…patiētia cōmēdauit ſe demonib⁹: ⁊ ea
…e miſecabiliter obiit Hoc q̄re i diſcipu
…ēpoze ſer. xxx. ſ.

…tē quidā ex ſua impatientia dixit ad ſa
…lum ſuū: ueni diabole extrahe michi caſtꝛ
…os ſermone. xxxiii. G.

Item infirmus quidaꝝ dixit in infirmitate
ſua ex ſua magna impatientia o deꝰ ta pꝛiualiſti
me coꝛpe ⁊ ego pꝛiuabo te alia ſer. xxxiiii. D

…tē mulier q̄dā patrozſū ſaltauit de pelui di=
…ēs ⁊ impatiēna modo ſalto de ptāte dei im
ptāt… uolli ſer. xxxvi. G.

Item mulier dā ꝓpter iracundiā ſuā dam
nata eſt. xxv. ſ. Parentes.

Pat ⁊ filius …aledixerūt ſibi mutuo in tꝛ
…ne Exemplum. xix.

…ēdā ſcīus uir q̄ de
…at uidere penas dānatoꝝ ⁊
…ſ ilterū ab āgelo inc ali
…ꝓez eꝛaꝛi cū filio ⁊ dē

cebāt pat filio Maledicta ſit hoza in q̄ genuiſ
te q̄d ꝓ te feci tota ſit maledicta qꝛ ꝓpt te
factus ſum bluetaꝝ ut i ſcto abūdāti⁹ rema
neres: ⁊ mꝛia alia dicebat maledictōno filio. Et
…lius ecōuerſo dixit Maledicta ſit hoza in qua
me genuiſti qꝛ nō uoluiſti me ꝓcepta ⁊ facꝛe
re pnām nec alia bōa imo docebas me ſuper
bire ibellib⁹ ⁊ i mozib⁹ et ballas bēdictiones
⁊ opatiōes ⁊ ſic de aliis ⁊ nō me coꝛꝛexiſti de
malis factis meis: tō dānat⁹ ſum i ifemo tū
git ille ſctus āgelo q̄ eū duxit Malū eſt uide=
re ista ⁊ audire Tūc accepit eū angel⁹ ⁊ duxit
eū i paꝛadiſū uiuidit patꝛē et filiū congaudē=
tes ⁊ dicebat filius patꝛi Pat bñdicaris a deo
qꝛ tu feciſti me ſtas addiſcere tu me ad ꝓfec=
tionem ⁊ ad ecclām ſeptus ſuiſti ⁊ me coꝛ=
exiſti cū expellꝛi alīq̄ et inſup mꝛa bona et
ſalubꝛia me docuiſti. ſ. ꝓcepta dei deū timere
et ipm ſup oia diligere ⁊ differētiā inter ꝓhi=
bites ⁊ uetita: ⁊ ꝑmiū ꝓhibitoꝝ ⁊ penā uitioꝝ ꝓpt
q̄ ſaluaui aiaz meā Et his ſtia dicebat pat
econuerſo filio ⁊ mꝛis bñdictionib⁹ bñdixit
filium Deus ꝓponēdus eſt oibus conſā=
guineis. Exemplum. xx.

Cum q̄dā amoze ꝓpin

quoꝝ deꝛēt⁹ ꝓhec a ſequela dñi eſſet
ipedit⁹ q̄dā uice uolēs apponere re=
mediū quesiuit eos ad cōuiuiū ⁊ inā epulas
coguuit unū ex illis quē magis ſibi fidelem
credebat ꝑceteris ut ſi eū diligeret digitū ſu
um mimū i ignē ꝑ eo mitteret ſꝛ ille penā ti=
mēs hoc facere rēnuit nec fidē quā ſibi fauerat
ei exhibuit ⁊ deinde ceteꝛ oib⁹ ꝑ oꝛdinē ſibi re
q̄ſitis idē q̄ i ꝓmo etiā repceꝛit i alijs Tūc ꝑ
poſtea ſuā aptēs oib⁹ dixit q̄ ſolūmō ob amo
rem eoꝝ a ſequela xꝑi retardat⁹ eſſet ſꝛ qꝛ fi
dē in eis nō inuenit amplius retardare nolles
et qꝛ ipſi minimū mēbꝛū coꝛpoꝛis noluerūt ꝑ
eo ad hozā exponere igni trālitoꝛio nec ipſe to
tū coꝛp⁹ ⁊ aiam ꝓ eis uellet igni ꝑpetuo ex
ponere Et ualedicēs illis oia bona ſua dedit
pauꝑibus: ⁊ q̄bus tenebaꝰ oia reſtituit ⁊ am=
plius fidelꝛ deo ſeruiuit Mater q̄dam pom=
poſe oznauit filiam. Exemplum. xxi

Ater et mꝛ habuerūt fi=

…liā q̄ exēplo mꝛis deuote deo ſeruiuit
…et i ꝛgitate ꝓpoſuit manē ꝓ ſuſtis
mēez ut oznaret filiā ꝑm curſū mādi q̄ timēs
maritū filiā beſtiuit pōpoſe ⁊ ſcꝛarit et cries
⁊ factē filie oznauit Tūc āgelus ex iuſſu dei
apparuit matꝛi dicēs et Cur pl⁹ timuiſti bīe
q̄ deum oznando filiā abſtraxiſti eā a xꝑo et
apportaſti eā mūdo tō mꝛa quattuoꝝ ebdo=
madas mozteris ⁊ dānaberis niſi mꝛa illud
ꝑs uere penituerīs ⁊ inſuper inꝛes illud ꝑs
oēs pueꝛi tui mozient et i penā man⁹ tue qui
bus crines filie tue abꝛaſti hodie incipient

ereleets qđ totū sit factū est sz ipsa derā pen=
etiā nō egit et sz ipsa s pueri moztui sunt vt
dictum est ab angelo.

In discipulo de tempoze.

Pater quidam dixit ad filium suuz vt digitū
poneret ad ignē doner vnuz Aue maria ozaret
ter.xxv.Q.

Jrē quidā pater habuit duos filios s vnus he
remita ē factus s alter cum patre vsurapto est
damnatus propteretes multas.xxiij.

Item mitis q̄dam venit ad scalam in inferno
propter multas res et fuit decimus in ordine
illa progenie.xxv.M.

Jrē pater quidā dedit malū exēplum filio
ri cum coze erit quale postea momorderunt
se in inferno.xxiij.P.

Item filius q̄dā sub patibulo patri amputa=
uit nasum.xvi.F Passio christi.

Quidā orauit iesu nazarene rex iudeoz mi=
serere mei. Exemplum.xxij.

Quidā erat assuetus quo=
tiēs lectū intrabat: s quotiēs de eo sur
gebat deprecabatur vt ille q̄ ē rex iudeozum.s
confitētū daret ei vt de hoc sēculo migraret cū
vera dilectione suoz petōzuz et dicebat illum
titulū Jesu nazarene rex iudeozū miserē mei.
Et crucē ipzim ēdo cū pollice supz caput suū et
supz faciē s pect⁹. Et totiens p̄dicta ōba dice=
bat concludēs semper in fine Jn noīe patris s
filij s spūsancti. Cū aūt deo permittente subita
mesa mozte preoccupatus esset et demones vel
lent cum capere vir lucidus eos ob eo fugauit
Et dū duceret eum p medias tenebzas subito
disparuit s vbi signū sctē crucis impōnere con
fugerat splēdez mir⁹ egrediebaē q̄ eū in me
dias tenebzas illuminabat. Cū aūt dēmones de
absco defecerēt eū capere volētes splendoz
ille irā eos terrebat q nō audiebāt et man⁹ im
ponere. Tūc p̄dict⁹ vir lucidus subito a longe
comparuit et accedēs dixit ei q̄ sum⁹ iudex
iz esset cōdēnatus sēcz exigēciam petōz suoz
tū pter deuotionē quam habuerat circa eius
passionē s nomē eius s triūphalis titulī inuo
cationē et crucis impōsitionem precabat ei volēs
vt rederet ad vitā pristinā et peccata sua con=
fiteret et vitam in melius emendaret. Quod
factum est et laudabiliter postmodū vixit in
domo quieuit.

Quidā honozauit quinq̄ vulnera christi.
Exēplum.xxiij.

Quidam bonus hō mul=
tum dilexit deū dicēs cū brō Ber.O
bōe iesu quō te inuento cū gaudio quia
mat⁹ tua vtā ōgo maria vix te inuenit cū tribu=
lacōe s dolore Vt ē dūm inuenire posset salubriē
ob reuerētiā q̄nq̄ vulnez xpi q̄tidie dixit q̄n
q̄. Pater noster s tot. Aue ma. Et hunc appuit
ei dñs et dedit ei de sū
cam dulcedinem ita q
despexit et deo seruire cep
cum gaudio inuenit.

Honozauit q. dam bald
Exemplum.xxiij

Frat
egue
pos
reuerētis
ad illa
n.as tu
addendo
rogās xp̄m.
amozē suuz a
sibi apparuit x
sibi bibere n.rā
di dulcedo et cōsolatio
li conuersa.hec in vit
Frater q̄dam in paraso
cas passiones xp̄i.

De quodā fratre iuuene
teuthonico honesto admodum deuoto
narrauit sancte memozie magister Joz
dan⁹ ozdinis p̄dicatoz q̄ xp̄s dñs i die ceno
p̄m cōtraxit: s i die pascheus passionē totam
in cozpoze suo sensit Erat q̄ mirū q̄ dicebatur
illi vt se p̄pararet ad illā passionē et neminē
interente videbat: sed ēn singulas puncturas
sentiebat. hoc in vita patrum.
Passio xp̄i incitat ad ōtes. Exē.xxbij

Qui deuote meditat pas
sionē christi aut nūq̄ poterit a diabo
lo superari. Vñ q̄dā bon⁹ hōpons
loco secreto recolebat sēpe flebat s poter
xp̄s nat⁹ fuit i mūdo cōuersat⁹ i multa
et oppzobria p nobis pass⁹ s tādē moz
et alia hmōi s dicebat q̄ sibi p̄cesserat p
bonū q̄ totā q̄ ab⁹ faciebat, vñ Bōa.S.
o hō vt de ōtate i ōtatem dē grā in gra
de bono in melⁱ pficias quotidie nullo fati
gatus impedimento q̄ta potes deuotione per
curras et medit̄eris dñi passionem.
Lachryme passionis xp̄i sunt xp̄o dulcissime.
Exemplum.xxbij.

Largo quedā ad ve=
nem xp̄i habuit spālem grām et deuo
tionem q̄tās ad imaginem beate ma
rie ōgis habuit. iesū xp̄m crucifixū. nu Et
ipsa ōgo deuota i extasi rapta deuote fleuit et
dixit quex iesū q̄ lachrymas illi⁹ ōgis
i man⁹ suas s posuit se cū p
ter virgo maria q̄ fiunt iesu p
lachrymē illi⁹ ōgis et
lachrymē marie magi
q̄ ille lachrymē sunt

ionis sed lachrie mag
rime cōtritiōis et amarti=
suis pprijs.
it iesum cruentatum in ma=
Exēplum.xxviij.

religiosa

olita esset cui
retulit q sal
cruentatis
ñi hilione is
l cogita
tione ar

nec.

dns ciste

religionem ⁊ postmo=
dis cogitauit Et ipsi
in kozima pl
bit ñdit ille. Dolozem
cozdis habeo et defectum debilitatis in mem=
bris sustineo Cui xps grossū panē ozdeaceum
offerens dixit. Surge et comede panē istum
Quē ille turbat⁹ istuit⁹. Quō iubt panē istuz
grossū comedā qui panē simplagineū monache
cū mandducare non possum Tunc dns iesus de
tecto latere vulneri pectoris lāguie ⁊ sanie p=
fluenti ozdeaceum panē admouit ⁊ tali pflu=
uio madefactum iubet comedere languescēte
Mox ille cū horroze mēbroz deficiēs Heu in
quit dne quō talē possutū panē comedam qui
mundā panē reculabā Et dns ait Opz vt gu=
stētes saltē quō sapiat panis,iste. Cūq ille
refugium nō hēret et susceptum panem treme
bundus sumeret ⁊ vix labris attigisset sensit
se super omnē suauitatis dulcedinē admi=
ratiōn Quem hianti quidam oze cōtrectans
subito cū mira auiditate comedit Nec
dum domino disparente tēptatus ille ad se re=
uersus ē ⁊ qđ vidisset sēsisset q̄q licero cozde re
tractans ab omni doloze mentis et carnis ten
tatione conualuit et in magna tranquilita=
te spūs vsq in finē permansit Hec Cesarius.
Martyz habuit signum crucis i cozde.
Exemplum.xxx.

Quidam sctūs cū duceret=

cur ad martyriū interrogatus a tyrānō
quare xpiani cū hylaritate ad martyr=
riū accederēt rñdit. Qz signaculū crucis im=
pressū ē in cozdib⁹ eoz ⁊ iō nō est mirū si cū
tanto desiderio xpm crucifixū imitant. Rñdit tyran
nus dicis pbabo Et fec sctm secari et
quo sctūs vt potuit impassionē
ipso miraculo tyrānus factus
passionē xpi p lectio=
Exemplum.xxxi.

Quidaz cōuersus quadā

die rediens a pratoze suo qđ in mēsa co
gitaret eo q lectionē mēse nō intelligeret rñdit. Ego lectionē optimā habeo in mēsa
qū mādducare incipio cogito q̄liter p meritū
dei sit ab angelo nūciat⁹ et ibrero dōgis de xpō
sctō sumpt⁹ mēteq ptractās sic pmū volumē
volui deinde quō angelis cōtinuēt ib⁹ sit nat⁹ et
pānis involut⁹ et in psepio reclinat⁹ ecce ple
ctū est pm volumē. In hūc modū pcurro circūcī=
sionē adnētū magoz:oblationē in tēplo:bap=
tismā:ieiuniū:passionē resurrectionē:ascēsi=
onē spūscti missionē tādēq extremū iudicium
Et talis inquit est lectio mea quotidiana:cu=
ius finis est prandii
¶ De tribus litteris scriptis nigra rubea et can
dida. Exemplum.xxxii.

Duo germani vnus cle=

ricus et alter laic⁹ fuerunt i qdā ceno
bio. Cum aūt clericus tps legendo et
scribendo deuteret q̄dā die clericus frem suū
interrogauit. s. laicū. Quō cōsumis tps tuum
Qui rñdit. Tres līas didici quas quotidie in
corde meo reuolue quarū pma est nigra. scda
rubea. tercia ālba candida. Qui cū inquireret illa
rū ifarū noia rñdit. Prima est petōz meoz
recordatio:que tanq nigra et grauis sarcina
me coz quēt ⁊ cruciat. Scda est recordatio co=
rei sanguinis redēptoris mei ; qđ in cruce p
me misero peccatoze de quinq riuulis sui cor
poris fudit tā misericorditer ⁊ abūde. Tercia
est desideriū celestiū gaudiorū ⁊ eoz q̄ sequū
tur in albis agnū quocūq ierit. His auditis
fracer litterat⁹ erubuit:sumens exēplū de tri
bus litteris fratris oēm suā sciētiā qualem
hil reputās ingemuit;et magis deceteto vitā
suam in deuotione perfecit.
Abbatissa quedam fecit sibi passionē xpi
legi in agone. Exemplum.xxxiij.

Erat quedam abbatissa

amatrix ⁊ reparatrix disciplīe regu=
laris totius et noxima iusticie q̄ cū mo
riturā esset passionē dñi coram se legi faciebat
Cūq ventū fuisset ad illū locū. In man⁹ tu=
cō. spi. me. illico expirauit. Que cū post mortē
eius cuidam sanctimoniali apparuisset et illa
de statu eius sciscitaretur:ait. statim in ipsa ho
ra qū aia mea de corpore egressa est euolauit
ad celum. Alijq coram angelī stanti in oratōne appa=
rens in spera. et sciscitanti de statu suo ait ta=
nēdo versiculū illū dauiticum. Sicut audiui=
mus ita vidimus in ciuitate dñi virtutū. Nichilq aliud loquēs oculis coram angelis subtracta est
Hec Cesarius.
Clerico criminoso christus obiecit passio=
nem suam Exemplum.xxxiiij.

Assurgit a peccatis re-

Duocat pñs quendam clericum bitus carnis lupa usq; cõtinebat agere penitẽtiam cui xps crucifixus apparuit sua vulnera ostendendo dicẽs. O nequissime cur non attendis que pro te passus sum cur pponis tui capitis ornamẽta mee coronationi; tua meretrizia vestimenta mee nuptie tue cantilenas mee suspiria et planctibus. Cur tua bursam a tuo meo latere; calceos tuos cirotheras et aureas calcaria tuis manuũ a pedũ meoꝝ tuos cachinnos a risus flectibus meis. Necesse est enim vt de his omnibus delictis contemnendo meo vulnera; a tuo morte eterna vulnereris.

Juvenis ostendit xps manꝰ et latus Exẽ. exxv.

Juvenis quidam luxurio-

Ius mala intentione intrauit ruberũ vbi erant infames mulieres. Qui occurrit dyaboluꝰ dicẽs q̃ vellet ire. Qui dixit sibi suaz intentionẽ. Qui dyaboluꝰ Vade ait me q; hũ tibi soluã tuo xpe. Qui cũ intraret vltius occurrit sibi xps in habitu cuiusdã monachi quo tẽ-pore recẽlit appellãs eũ filiũ et dixit inue-nis. Vos nõ estis pfi meꝰ Qui monachꝰ. Certe tues filius meꝰ. Rñdit cũ indignatione q̃ nõ esset filius eiꝰ. Qui mõachus apta cappa ostendit sibi manus a latus q̃ ambe erant cruẽtate sicut apud crucifixũ solet depingi. Credis ergo q̃ ego sum pr̃ tuus Qui exclamauit dicẽs. Dñs meus a deꝰ meꝰ Tũc dixit ei xps Vade z fieri q; tibi occurrebat ait ruberũ et diaboluꝰ et expectet te q̃ tibi frãgat collũ tuũ. Qui dũ egressus de ruberũ cũ ppolito cõfestim diaboluꝰ eũ non cognouit a ille increpãs dyabolũ dicens Quẽ tu expectas. Qui diabolus Certe tu non es ille erat totus noster et mihi data fuit potestas lup eum vt ipm occiderẽ tu ño alter es. Qui intelligẽs dei miam circa se factã itrans claustrum confessus est et sic in bono vitã finiuit.

Q Apostatam xps per offensionem vulnerauit. Exemplum. xxxvi.

Juveni quidam religionẽ

Intrans qui in scio fuerat deꝰ re nu-triꝰ et ideo vitã austeram sue religiõis diu sustinere poterat panis ei erat niger et du-rissimi brũ aque a difficilia a grauia videbant sibi ois q̃ fuerat ordinis a ideo petiuit a suo pio dispensatore recedẽdi dicens se nõ posse pati ho-dierna. Qui dixit pater q̃ erat vir discretus Fr̃ hoc nõ potestis recedere qz gradꝰ estis in re-ligione vtilis habere pdentiã et inductam in deo et rogate eũ vt possitis cũ altis sustinere; qz forte illis diaboli tẽtatio erit. Ille acquieuit fratri pẽ et orexi tẽtatus est et mutato habitu iuit ad seculũ. Cui cũti suã vitã apparuit xps in spẽ cuiusdã lumen. dẽ. Ille aũt festinabat quo deberet ire. Xps aũ Expecta me. Ille aũt simpli dñs vocauit eũ noie ppzio ter expecta me et [illegible] vocabat frater quis ei dixit fortius cepit Tãdẽ tedio q̃ [illegible] ego [illegible] nẽ [illegible] nãs [illegible] et vulnera [illegible] Reuertere [illegible] mis ducũ a [illegible] grauã sub a erit [illegible] torũ sumeT ea sãcte [illegible] Vnde Ge memoziam reducẽ; mi animo tolerabat.

Q Passio christi liberat a tentatione car-nis. Exemplum. xxxvii.

Erat quidã religiosus vir

Et q̃ frequenter grauiter tẽtabat de pec-catis carnis; nẽdẽ videre se nõ posse ducã-rebeit ad imaginẽ crucifixi ab quã sepe bene rat; rogãs xpm vt eũ vellet ab hac tẽtatiõe li berare: a dixit crucifixo q̃ nisi cito liberaret eũ dimittis vestib⁹ religiosis iret ad seculũ a suã cõcupiscentiã saltaret sicut alii miseri q̃ sunt in seculo. Post q̃ hoc dixerat nocte seqnti gra uissime tẽtat⁹ e a cũ mane cũ [illegible] gẽ nib⁹ dicebat. E [illegible] vestes tue; qz p nul [illegible] eis potiꝰ cõmittere. post q̃ tu nõ vi [illegible] nare quo me. Tũc exuit se vestib⁹ a dẽ a totũ posuit ab pedes crucifixi. Q fixit oculos eũ noie ppzio dixit ei. Ihs se vestes tuas; qz aliq̃ ppter hãc [illegible] exire pmittere potiꝰ iterũ decẽdere [illegible] le esset a p te liberãdo mortẽ iterq; sustine tunc frater rñdens dixit ei. Dñe post q̃ me tu bis iuuare a ego prius pmittere me suspẽ re q̃ te peccãdo mortaliter offendere semel Exuta tũc a tentatione liberatus est q̃ nunq̃ postmodum sensit in carne talẽ grauẽ tẽtat. nem a cõcupiscentiã. Ex hoc apparet [illegible] bñficiũ dñice passiõis quo a morte [illegible] ua li berati sum⁹ a adhuc quotidie a petõ [illegible] tiõe liberamur. Greg. Stupui a deo [illegible] culo diabolice suggestiõis q̃ fre [illegible] dita tio dñice passionis.

Clericus lubricus post offens [illegible] religionẽ itrauit.

Erat quidã

[illegible] eus a imãde-

pnīam. ⁊ thīp differe
uit dñs i fo;ma in qua
ſione ofdens et vulnera et
q̄p petis tuis paſſ⁹ fui i coz
s pcō;es ad vocādum mo=
ertere ad me: ⁊ ego
onem motus in=
t.
tētatione car
lum. xxxix.

S ſm
at
ut
et bi poeret
ſorte ot tanto demo/
i vt ſup. niēte aurora ſur=
ā adue uenē q̄ in vltimo
za; vt oculos ap t vidit xp̄z
b⁹ crucifixū n ſermone
erna. We diligas q̄ ſu=
uauis; dulcis; et generoſus; hec v t
repēre diſpuit puellā in omni pace ⁊ gau
dio ⁊ gratiaꝝ actione ab omni tentatione libe
ram dereliquit. Hec Guil.

¶ Sanctimonialis inuenit xp̄m crucifixū in
ianuis. Exemplum. xl

Uedā puella ſctimonia

Q uis ẏgo a quodā clerico ẏbis luxurio
ſis ſtimulata intātū ſuccēſa eſt q̄ pzo
mitteret ſibi q̄ dicto ꝯpletorio veniret ad lo=
cū ꝯdictū. Erat enī cuſtos eccle. Dicto ꝯpleto
rio cū q̄ētus aſcēdiſſet dormitoziū ⁊ illa exi=
re vellet de oratorio i īpo oſtio xp̄m cū mani=
bus ⁊ cruce expāſis ſtare ſpexit Cui cū egreſ
ō pareret oſtiū q̄ petebat ad oſtiū quod
oppoſito cucurrit ita ſuccēſa fuerat in a
ret vt pene nichil aduerteret q̄d cir=
minis⁹ ageret. Quid plura oēs ianuas
cifixū i oib⁹ inuenit Tūc p̄mū ad ſe re
ſtrita dixit Fozte volūtas dei ē vt nul=
uadas Solita fuerat eadē ẏgo ſingulis die
bus ſpāle quādē ozōne dicere de paſſione xp̄i
quā dñs in tanto piculo remunerauit diſcre
tāb tili Que tremēs añ imaginē vīē dei geni
tricis ſe p̄ſtrauit de pctō ſuo veniaz poſtulās
ꝯ q̄ cū imago faciē ẏteret ⁊ illa obmiri⁹ ſup
plicare ppi⁹ accedēt imago manu maxillā ei⁹
pcuſſit dicēs. Quo vis ire fatua vade i dormi=
toziū tuū. Tam fortis erat alapa vt in terram
ruēs ſic aceret vlq̄ ad tps matutinale Cūq̄
ſigna. dormitorio ſonarent ⁊ illa in oratorio
nō ap'aret putātes eā eſſe in ozōne vel p̄ſtam
in tā ſcā eccliam et multo defectu eam
it refocillata loc̄ potuit oīa q̄
ad honorē dei et vīē ẏgis
ecitauit licet geamus eēt
tatiōe per illam fuit li=
berata. Hec Celarius.

Quidam mutilauerunt imaginē crucifixi
Exemplum. xlj.

Quodā tpe inter duas
cognationes militū tā graues itimi
citie ozte fūt: vt ſe inuicē caperēt ⁊
occiderēt. Die igit̄ q̄dā plures vn⁹ ptis q̄ue
niſſent in eccleſiā cuiuſdā ville aduerſe parti
p quādā vetulā p̄diti ſunt: dederat enī eis ſi=
gnū dicēs. Cū intrauerint nolā trahā Qō cū
feciſſet eccliam cū multitudine armatoz igreſ
ſi ſup inermes irruerūt. Quo viſo illi arreptis
ſa. is imaginib⁹ gladiis oppoſuerūt ſperātes
illaz vīficio pari debere Percuſſozes ẏo
illū ſacro loco exhibētes honorē: nullāq̄ ſa=
ris imaginib⁹ reuerētia: ita hoſtiū cruorē li=
riebat vt imagies oppoſitas mutilarēt: ipſiq̄
crucifixo bzachia p̄ſcinderēt ⁊ octo milites in
eccliā trucidarēt. Qō ſacrilegiū ſatiſ dure vin
dicatū eſt. nā i bzeui tpe ab occiſoz cōſangui
neis occidētiū numeroſa mīrtudo ſic gladio
doleta eſt: vt vix duo ſupeſſēt Vetula ẏo q̄ il
los p̄diderat tēpore meſſis nimio caloze aer̄
ſuffocata eſt. Hec Celarius

Baliſtarius quidaz vulneravit imagine
chriſti. Exemplum. xlii.

Tempore diſcordie inter
ottonem phīippūq̄ pzouincialis in
q̄dā ozatozium ſatis curioſe ſua ad
conuerſationē trāſtulit q̄ cognito q̄dā potens
ex pte aduerſa ad expugnādū illō arietes ma
chinaſq̄ applicuit. Illiẏo q̄ deint⁹ erāt ima=
ginē crucifixi ligneā ẏtra hoſtes i quādā fene
ſtra poſuerūt ſperātes q̄ ob illi⁹ veneratione
loco parcerēt Quidā ẏo de baliſtarius de cruce
nō curās. immo locāti illā indignatus celum
miſit: ⁊ ſacrā imaginē in bzachio p̄cunde vul
neravit: mox mirū in modū antiqua renouan
tur miracula: et ad inſtar bene hūane ſanguis
de loco vulneris cepit ſtillare: adhuc vulnus ſā
guis ⁊ ſtigmata illīc oſtendunt Timoze igi=
tur tāti miraculis p̄dict⁹ vir q̄ i exercitu eccle
ſiam inualerat: cruce ſignat⁹ eſt ⁊ pniam egit.
Semel ei adhuc moztalis i terris crucifixus
atq̄ l. ceat⁹ eſt: et tū q̄tidie a malis ſedēs ad
dexterā p̄ſe crucifigi p ẏpheā ꝯqueri di.
Et me crucifigi. Hec Celarius.

Quidā ẏpter familiā vulneravit crucifi
xum. Exemplum. xliii.

Cum eodem tpe otto cō=
tra philippū aſcenderet cuz exercitu
ſatellitib⁹ ei⁹ quādā eccliaz itrāt⁹
vn⁹ ex illis crucifixū i eminēti loco politū re
cēti linea ⁊ cū mīto ſtudio tectū vidit ⁊ ꝯcupi
uit Quē cū manu attigere nō potuit lācea ni=
ſi⁹ extrahē et q̄ firmit̄ imagini ānexa fuit i

pinerlis locis ꝯlaz pupugit dñs ie. xp̃s vece
vt sibi fact̃ō[illegible]et ꝺo e.ꝰ imagini iniurie vt
gret. Irrogat̃ egit sua potẽtia vt de figul' pũ
ctiõ sãguis emanaret. Semel ei adhuc in
ueris mozsalis crucifix' atq; lãceat' est a ch̃
stoꝺ ad ẽcrerã pẽis q̃tidie a malis hoib' cru
cifigit̃ & deboneſtat. Wñ apls. Rursũ cruci-
figentes filiũ dei. Her Guil'm in li. de apibus.
¶ Judei vulneraverunt imaginẽ ihesu christi
exemplum. xliii.

APud sirĩã ciuitate Be-
rith ꝺom̃ xp̃iana' sub ãnua pensiõe ho
spitiũ hñs imaginem crucifixi iuxta
scelus patrese affixerat: & ibi oẽs ſuas ꝺ̃
uine faciebat. Post ãnũ ẽo alĩã domũ iocan-
ꝺi imaginẽ ex obliuiõe derelict. Quã ãn̄
iudeus ꝺuxit ꝺomũ ꝺuxit & die q̃ꝺã alĩã
ꝺeũ de suis ceremoniis ad ꝺiuinũ iuxtauit. Ini
tiatis aũt ille q̃ iuitat' fuerat casu circũspi-
ciẽs imaginẽ xp̃i infixã pariet̃i ꝺuct: & illũ
q̃ se imitauerat ira fremẽs ẽ effect' cur imagi
nẽ ihesu nazareni teneret auderet ꝺiminuat. Ille
aũt q̃ ꝑdictã imaginẽ adhuc non ꝺimisset in
q̃nẽtis q̃ꝺ' poterat affirmabat & illã de q̃ ꝺi
cebat imaginẽ penit' ignozabat. Tũc ille pia
cũ se similãs valefecit: & ad p̃cipes sue gẽ
tis abiens illuc q̃ ꝺiderat referauit. Judei
ergo ꝺegregati ad ꝺomũ ei' veneũt: & diſa ima
gine illiꝰ ꝺumelus duris affligũt: & extra ſyna
gogã feminauũ ꝓiciũt. Imaginẽ ẽo pedib'
detestãtes cõtra oppzobria dñice passiõis re-
nouarũt. Cũ ẽo lat' lãcea ꝓlozaret ꝓtinus
sanguis & aqua ꝺberti exiuit: et suppositum
vas implenit. Stupefacti iudei sãguinẽ illiꝰ
de synagogã ꝺerelerũt & oẽs infirmi ex ipso
imbuti ꝓtinus sana facti. Tũc iudei ẽo
tocius omia narrantes p̃ꝺicti baptismum
& fidẽ xp̃i vnanimiter suscepẽt. Eẽs aũt sãg
guinẽ illũ i ampullis cristallinis vitreis cõ-
ſeruauit. Epiſcopus ecclã ad se accersiri fecit et
eis ea pulchram ꝓfuerat imaginẽ inclusit
At ille dixit. Siccomedes ea ꝓfuit. Qui mo
rien̄ ꝺedit Gamaliel: gamaliel thadeo thade'
iacobo iacob' symoni: ille ꝺerelict in hierlm
vsq; ad ecclãm vbis. Tũc oẽs iudei simago
gas in ecclias cõsecrauerũt ꝓpter istud mira
culum ꝺñi et ꝺomẽ ꝓsecrata est ecclia i honore
salua'oris vbi ampulla cũ illo sãguine refer-
uatur Her hugo de sacro bertoze.
¶ Judeus quidam imaginez xp̃i in gutture
ꝓpunxit. Exemplum. xlv

APud cõstãtinopolim iu
de' q̃ꝺã ecclam sophie itrauit & quã-
ꝺã imaginẽ xp̃i ibidẽ cõspexit q̃ se so-
lũ ibi ꝺeberãs gladiũ accepit & mox in gut-
ture effigiẽ xp̃i pupugit Statim q; inde sãguis
exiuit et iudeꝰ facẽ & totũ caput aspersit. Qui

grauiter ferebat' i
pliciens aufugit. Quo
obuiantes sibiq; dixit. Wñ ꝺe
hoiem occidisti Et ille. Falsũ ꝺi
sus Vere homicidiũ ꝓpetraui
ne asperlus es C
verus deus ẽ & ri
probatur. nequ
ginẽ & statuo
nauit Dixit añ
et indelibera
uatem a
Hoc cer T
nos fi ꝺiuq
¶ Judei i ꝑ
vulnerauerunt

QUmiuel q
tate fecisset i paras
ceresim et eam claui
ac lãcea perforassent appa
querens xp̃ianus de hoc q
huc i illa vzbe iudei filiũ
Xp̃iani aũt domos iudeozum penetrantes et
eos capiẽtes ineneũt imaginẽ et eius vulne-
ra cruẽtata quo viso miraculo multi iudei sũ
ad fidem conuersi.

In discipulo de xp̃e.

Heremias cui apuit xp̃s ihesus habẽs cru
cem aureã sup scapulas suas hoc quere in di-
scipulo de xp̃e. ser. xlviij. M.
Jtẽ latro q̃ꝺã vnũ pẽ nẽ dixit añ crucifixum
& sic occis' ẽ ad celũ euolauit q̃re ser. xlix. K.
Jtẽ q̃ꝺam in agone adaptauit petã mẽbrozũ
suozum ad passionẽ xp̃i ser. xlviij. L
Jtẽ monachus q̃ꝺam ꝓtranseundo crucif
dixit. O bone ihesu ꝓpter amasã passionẽ
quã sustinuisti q̃ alia tua egressa ẽ de
tuo ser. xlix. p
Jtẽ iuuenis q̃ꝺã ꝓmis' nõ habuit dulc
in passiõe xp̃i & semel ãplexat' ẽ eũ xp̃s
postmodũ sensit mirã dulcedinẽ i mẽbris
sionis xp̃i ibidẽ ser. xlix. z.
Jtez q̃ꝺam de nocte sp surrexit an O dñe ihesu
xp̃e nullus ita tibi cõpatitur ser. xlv. M.
Jtẽ q̃ꝺã dãnari debuit sz passionẽ xp̃i dilexit
ꝺ̃ reuixit & pẽnit hoc q̃re ibidẽ ser. xlv. M
Jtẽ mulier q̃ꝺã passionẽ xp̃i diligens ꝺebu
partu in die pascues & stati euola
post egressionẽ aie a corpe q̃re ser.
Jtẽ neutius q̃ꝺã voluit scire q̃ꝺiu
& ꝺedire ad sc̃m & xp̃s spac it ei & ost
vulnera & quã illi vulnerãt xp̃m q̃ ꝺ
tem malam peccandi. i. M.
Arsenius gaudebat q; elemosyn
Exemplum. lxvii.

BTũs arseni'
gnus fuisset in

…pozterz eū q̄ré elemo…
…rit Gtas ago tibi dñe
…ueigne…at vt elemosinā in tuo
…Et inkes…riat in celis diuitis
…quitionē…ntates deuenit Hoc
…dolum habuit
…plum. xlviii.

…tisomni

…cio clauē pzo
…t mēbzoꝝ se
…ribū. Cūq; sic
…habere volu…
…rgoze eiꝰ ver…
…pētionē et dbi
…ret et …enes sic vertebat
…nasset vas ligneū ad biben…
…uoca manu bibētē Qui ita…
…i dicēs. Nescieba ego q̄ na
…ebat. Narrat etiā de eo. Va…
…ā die sederet ad solē. Alexan
…ad bibendum eum hoztā
…est vt ab eo peteret quicquid vellet mox i
quit. A te nihil peto nisi soli michi non obstes
bñ merito dixit. Seneca q̄ potētioz fuit Ale…
xādzo oīa possidēte q̄z plus erat q̄ ille nollet
accipere q̄ quod ille posset conferre.
In mozte diuites abiciunt̄ & pauper exaltē
tur. Exemplum. xlix.

Iuites inane gliantes

Dñe sic sic accipitꝛi q̄ multū i vita sua
…exrollit̄ et palpat̄ & honozifice sup ma
…nū poztat̄ & sup pticā eleuat̄ sz mozt⁹ i lutū
…gicit̄ & i tenebzlimū canibus & auibus ad de
…uozandū Ecōtra galline & ālceres i vita sua vi…
…dunt̄ & victū suū i vita abundāt cum labozе
…ne acqrūt repellunt̄ & pcutunt̄ sz i fine
…ura p̄parant̄ & honozifice ad mensā re…
…pozant̄. sic etiā ē de diuitib⁹ & gliosis
…ckis. nāi pūs bñ pascūtur colunt̄ & hono
…rē sz i fine tenebzlimū cozuꝝ cozpa pticiunt̄ &
…ie coꝝ demonibus deuozāde tradunt̄. Vē q̄
…bus legit̄ Vēuozabsit aūt eos aues mozfu a…
…maritio. Ecōtra paupes abiecti i fine ad mē
…sam summi regis honozifice depozt̄antur
In discipulo de tempoze.
…teu…Heloneari⁹ qui pzimo paccus fuit et
…dñe fecit seipm vēdere & pcium dare in
…is pauperum Hoc quere i discipulo
…ozе sec. lx xxi. B.

…pax.

…ctifica statim post obitum celum in
…u t. Exemplum. l.

…nobilis puella pa

…cū deo sz sibi a pcis bemali
…rū deū post baptismū moz
…Vixit & pacē cū homibus habeba t Nullā turbauit nullū lesit nullū mo lestauit. Et ꝓpter hanc pacem quam fremitꝰ in se tenuit quo ad deū: & quo ad se et q̄ ad p…ximos: deus sibi hanc gratiā fecit q̄ ag̃eli eiꝰ aiaꝝ cū dulcissimo gaudio cūctis audientibꝰ ad gaudia eterna & pacē eternā deduxerunt. Cui ergo vult saluari pacē quā nobis xp̃s re…liquit ꝓ testamēto seruare debet. Vñ xp̃s Joh. xiiii. Pacē meā do vobis: pacem meam relinquo vobis. &c.
Item duabus mulieꝰ q̄ simul habitabant in vna domo in bona pace & sic̄es fuerit sctō ma…chario. Hoc quere ante. M. xl.
Duo erāt frēs i heremo q̄s dyabolꝰ nitebatur ad discordiā ꝓuocare. Exēplū. li.

Rant duo frēs secundū

Ecclesiā germani berūtū vterq; in spi…ritali ꝓpōsito monachi existētes. Inuidiabat autē eis malignꝰ spiritꝰ vt quocūq; modo separaret eos ab inuicem. Quadam aūt die ad vesperam fm consuetudinē ille iunior erat accedēs lucernā posuit sup candelabzum Faciēte aūt malicia demonū fuit cādelabzum et extincta est lucerna. p hāc occasionē inuidia…bat eis diabolꝰ vt eos i litē accēderet. surgēs q̄ senior erat cepit querere cū furore ebez suū Ille ꝛo ꝓximꝰ in terrā dēcabat frēm suum di. Magnanimꝰ esto dñe et ego rursus incen…dam lucernā & q̄ nō exdit et turbulentū ver…bū malignus spūs cōfusus statim recessit ab eis & ꝓgens eadē nocte nūciauit ꝓncipi demo…nioꝝ di. Cū ꝓpter humilitatē illiꝰ monachi q̄ ꝓstratus i terrā venia postulabat a fte suo nō ꝓualuit i eis videlicet de⁹ humilitatē & volū…tatē huiꝰ monachi effudit sup eū gratiā suā et ego sentio me valde torqueri atq; cruciari q̄m nō ꝓualui separare eos ab inuicē Hec & oia ꝛba audiēs idoloꝝ sacerdos q̄ ibi ꝛmanebat com…punctū ē coꝝ eius i timoꝛe & amoꝛe dñi nostri Iesu xp̃i & fideras etiā q̄ magna seductio et p…dicio aiaꝝ est cultꝰ idoloꝝ: relinq̄ns oia statī et festināter ad sctōs pēes ad monasteriū per…xit & retulit eis hec oia q̄ per malignōs dēmones inter se loq̄bant. Cūq; monitis secularibꝰ in…struxissent eū sctī pēes de doctrina dñi saluato…ris baptizatꝰ est & sctī ꝓpositi monachoꝝ vitā arripuit et adiuuāte & cooperāte gr̄a dñi factꝰ ē ꝓbatissimꝰ monachꝰ: tm̄q; veneratus est & tenuit hūilitatis ꝛbutē vt oēs hūilitatē eius imitarent̄ Dicebat ei q̄ oēm ꝛbutem ad…uersarioꝝ nostroꝝ dēmonū hūilitatis soluit iterio. Denicq; & dñs nr̄ ihesus xp̃s p humilita…tē triūphauit diabolū & oēs eiꝰ ꝛbutē ꝛeuulit Addebat etiam dicēs q̄z frequenter audiuisset de…mones iter se loq̄ntes: q̄z q̄ ad tractādā accē…dimus coꝛda hoīm si ds sustinuerit patiēter i…tarlaz quitia & cōuersi magis rogauerit ea q̄ ad pacē sūt dicentes q̄z ego peccaui statī sen…

nimus oēz nēam ꝯtinuē marcescere q̄ appropi
mat eis gēa vitā potētie. hoc in vita patrū
¶ Dyabolus fregit baculū pegrino i dorso vt
discordarent. Exemplum. lij.

Duo ciues colonienses

diuites et honesti et spāles adinuicem
amici ad festū Jacobi ꝛ pfecti sunt. Die q̄dā
cū soli rēmarent et ceteris fratrib⁹ p̄decētib⁹ dyabol⁹
similitie et concordie eoꝝ inuidēs in ingressu
cuiusdam nāuis baculū in dorso vnius illoꝝ
pendētem fregit ita q̄ fortē i duas ptes confregit.
Qui cū nem inē adesset et spiceret turbatus cla
mauit ad sociū. Dpalt quare fregisti baculū
meū. Ille negante et tū iuramēto ita in cū ex
arsit vt vix manus ab eius collisione cohibēt
Tandē grā et dei et meritis bti Jacobi apli ad
mentē reductus apō sociū vnice dilectū pnisse
git: et totus discordie cā dyabolus confusus
aufugit. hec Cesarius.

In ꝓmptuario supza.

¶ Rustici qui simul sepeliebātur i vno sepul
chro: quale capita et dorsa percutiebant ad inui
cem hoc querē ante. ꝑ. xbiij.

¶ Jrē hō intrigiosus q̄ parētes turbabat prios
quorum quale obiit miles infelicit. Hoc pa
tet ante. ꝑ. xbij.

¶ Jrē betula q̄dā voluit facere discordiā inē
virum et vxorem q̄ multis annis simul i pace
fuerunt hoc pz ante. ꝑ. xbij.

¶ Jrē dyabolus p̄milit antiq̄ betule duos cal
ceos vt faceret discordiā iter virū et vxorē Hoc
ꝛre ēt de eye. ser. xxbi. R. Peccare.

¶ In pcis ꝑseuerantes ꝓtinue sunt ante por
tam inferni. Exemplum. liij.

Quidā solēnis ꝑdicator

rep̄hēdit i sermone illos q̄ plenerāt in
pcis et dixit q̄ pter̄ vocat in scriptura porta
inferni: et p̄duxit tale exēplum Si quis hodie
veniens ad monasterium illud et videret vnū
scholarem sedētem in porta fere cras: similiter
multis diebus: nōne de facili cogitaret iste scho
laris intrauit ordinē: quō ergo non ē credibile
q̄ illi tandē intrauit in ilernū q̄ tandiu sedēt
in porta inferni. i. in peccatis. Unde etiā Au
gus. in quodam sermone Peccare est hui⁹ mu
ndi manere aūt in peccatis est dyabolicum.

Dyabolus tentauit ēm p speciem mulie
ris. Exemplum. liiij.

Negotius in dialogo. li.

iij. c. bij. di. Ut q̄ corpus suum continen
tes dedicant: habitare cū femis nō pretu
māt Andreas in q̄dam ciuitate ep̄s cū can
te viueret quādā cauernicole de cui⁹ sanc
ta conuersatione confitebat secum habitare p
misit. Et ꝛre hic cū dyabol⁹ tētabat. vt ia mu
lierē illā libēter ispiceret et etiā turpia cogita
ret. Tūc dē inde
patus ad eccl̄iā appoli
tes illegiū ptimescēs q
ret: et ꝓre timore se ligi
vigilās vidit turbā de
tectis quasi ꝓiectio
li facta sua refer
dixit q̄ ādreā
bitabat ad ma
Et cū diabol⁹
de tāta iri pot
ad hoc venit q
cāde poūlit. T
cere. J cepit
templo latere
pgētes et lubēti
nientes dixerūt We
gnatū starim demonū tuba
Et iudeus ad ēm pgens: ei
audierat referēs ēm a tēpo
rault: et ipse ind⁹ etiam mi
illo baptizari se fecit. ꝛc.

Inter homines existentes non cō
pecata sua. Exemplum. lv.

Ques homies se custodio

se diligentes facti sūt monachi quoꝝ
vnus elegit litigātes ad pacē reducere
re. egros infirmis ministrare. tertio i solitudie
quiescere. Ozimus dictus venit ad ēm. quē
inuenit animo deficientē: q̄ nō potuit infir
mis satisfacere: nec ipse ꝓximus litigātes pa
cificare potuit. Hi duo simul venerūt ad ēm
narrātes ei tribulatiōes suas cogauerūt eū vt
eis diceret q̄d ipe ꝑficeret: q̄ paululū
misit aquam in pelvim et turbulēta erat; post
modicū dixit. Attendite q̄ limpida modo fa
cta est aqua. Cūq̄ intēderēt in aquā vidit⁹ fa
cies videntes q̄si in speculo: sic inquit qui
dio homines mozantur nō vident peccata
si cū quieuerit maxime in solitudine: facil
ea possunt conspicere.

In discipulo de ēpe.

Diabolus quidā ix. ānis tētauit monachū
de lapsu carnis et postmodū finaliter duxit eū
in pctm luxurie. Hoc ꝛre ser. xl. E.

Jrē quidā vidit duos cū lanceis p longum
volētes intrare ecclesiā Et q̄dā hauriēt aquā
in vas pertusum: et quidā secuit ligna et
sunt super lanceā. ser. cxiij. T.

Jrē q̄ habēt malam voluntatē pecca
crucifigūt. Hoc ptz infra ser. xxxii. L

Pena inferni.

Dānati habēt ignē ifra et supra se
distat celum a terra. Exē

Zacharius per

ꝛ trāsiens iuxta
cti Adiuratum eū

nullis. Restitum de
t celuz a terra tñ hñt
super capita ⁊ tñ sub
pagsnos sunt iudei q̃
de deo ⁊ de fide. Et in
ctis moztalibus
ē nō ex infirmi
ñt plenioꝛem
et. ⁊ sunt ma-
né ⁊ ex certa
t. Seꝛi⁹ volū
labit plaz(mꝰ
fidelis ma-
tat: et gra-

vid. in extremis inser/
Exemplum. lviij.

ã itrauit religio-

ctūs ē religiosꝰ solo noie sed
ꝰ puerꝰ q̃ cozrigebat sz
q̃ faber erat optimus p-
ãcatē officij tolerabat. Hic in festi-
uis diebus cū alijs iret ad ecclesiã remanebat i
cella sua vacās illecebzis et ebzietati Et ꝯtm
ea vt nollet intrare ecclesiam voluntarius: intra
uit tandã inferni iudex. Subita ei infirmita
te cozreptus vocauit fres dicens cum merore
Sicut vtūs Stephanus vidit celos aptos ita
et ipse video infernū: ⁊ Judã ⁊ Cayphã in me
dio eius Pylatū ⁊ alios crucifixozes dñi ⁊ mi
chi misero non lōge ab eis locū paratum. Cū-
q̃ fres pexissent eū ad pniam: dicebat se non
posse penitere: q̃z cōtra eū datū esset iudicium
Et sic miser moztuus est: ⁊ lōge ab aliis sepul
tus ⁊ nullū suffragiū impetrum est eidē.

¶ Quidã vidit penas dãnatoꝝ. Exm. lviij.

Vidã frater cisterciensis

sis ozdinis cū ageret i extremis vidit
beatum benedictū se a cozpoze educen
tem et ostendit ei mansiones multas electorū
et supplicia dãnatozum vbi inter alia vidit de
poztari magnum pzincipē ardentem et in ca-
thedza ignea residentē: et ante eum mulieres
multe erãt ⁊ faces igneas i os eiꝰ trudentes
vsq̃ ad viscera ardebãt: ⁊ flagellis eum cede
bant: hic fuerat pzinceps potēs: ⁊ luxuriosus
Vidit alios vidit aliū quē demones exco
riabãt ⁊ aspgebãt ⁊ supposita
cremabant Hic fuerat crudelis dñs
subditos oppressoꝝ. et exactoꝝ pauperū
vidit aliū equū igneū ꝯscendentem
eū hñtē ⁊ poztabãt captã igneam
q̃ habitū monachi trahebat: hic
captã quãdã viduę recepit ⁊ in
recepit non ex charitate
nēdi ozdie sic qualescereꝝ
oꝝ: q̃ habitū monachi
post se trahebat Alios etiã vidit plures diuer
sas penas sustinere pm̃ sic̃itudinē petōꝝ. vnde
Salomō. Per q̃ hō peccat: p hec ⁊ punit.

Mulier quedam vidit penas mariti sui et
aliozꝝ dãnatozꝝ. Exemplum. lix.

Ille q̃dam q̃ potens nimis dedit⁹ lozneamẽtis moztuus est miserabiliter sicut dixit. Reliquit autem vxozẽ deuota valde cãrtã q̃ marito moztuo vt
thamet frater alberto magistꝝ ordis p̃dicatozū
narrauit: ⁊ ipsa dixit q̃ rapta est in quendã ex
cessū mentis et vidit circa aiam mariti sui de-
mones in magna multitudine cōgregatos: di-
xitq̃ vnus eminẽtioꝝ ceteris ad cōsoztes. Po
nite caligas in pedib⁹ eius: quaꝝ spicula pe-
netrant a plãta pedis vsq̃ ad cerebzū. hinc in
duite eū loꝛica cuius spicula ante ⁊ retro pene
trãt totū cozpus: hinc galeã capiti eius ponite
cuius stiꝛe spicula descendendo trãseãt vsq̃
ad plãtas Hinc scutū collo ipsi⁹ imicite cui⁹
pōdere nẽbzis oibus cōquasset. Per oia cuz
iussu pncipis demonū in aiam miserã zpleꝛe
tur dixit iterato demonib⁹. Cōsuetudo istius
erat vt post lozneamẽtū balneis frueret: ⁊ p⁹
balneū deponeret i lectū: ⁊ iuxta eū puella te
nectoꝝ cui⁹ amplexib⁹ ⁊ coitu fruebat his oi-
bus aptare stiꝛia Mer moze flãmis balnealib⁹
illi⁹ aiam cruciatã in lectū cãdentē ferreū po
suerūt: ⁊ iuxta eū bubonē cū terribilib⁹ ocꝛis
ad magnitudinē lecti ei⁹ cui⁹ amplexu ⁊ toto
cōtactu velocꝛis adeo exust⁹ ē vt magis eum
bubonis hoꝛribiles aspectus illius q̃ ardoꝝ
p̃dictoꝝ terribiliū balneivt lecti vexatio cru-
ciaret: Heu q̃ digna pena taliū. Illa aũt bea
ta mulier q̃ hec dispensante deo de aia mariti
sui vidit oib⁹ dieb⁹ vite sue recozdatiõe visiõis
adeo afflicta fuit: vt nulli⁹ posset ambigere q̃
eam antea cognouisset: quin illa supza modū
q̃ cozdi pōt credis incōmodo vexaretur Hoc
Guil. in libzo de apibus.

¶ Quidam vidit dominū suum duci ad diuer
sas penas. Exẽplū. lx

Vidã nobilis erat oppi

Q soꝛ paupex ⁊ mūdi amatoꝝ. Hic cum
quiescereꝝ i lecto cameraci⁹ su⁹ iam ẽs
aũ cameã capiẽ ibidione aũ thzonū dei. ⁊ ibi
accusabaẽ dñs ei⁹ de oibus q̃ gesserat. p q̃b⁹
acceptit sniaz dãnatiõis sz cū magno tripudio
ductꝰ est ante luciferū. Cui lucifer. Adducite
eū ad me: vt demosculum fideli suitoꝛi meo
Cū ãt adductus fuisset: dixit. Nō sit tibi pax
in secula seculoꝝ: ⁊ cet. Ipe zclausit balneace
ducite eū ad balneū. Cūq̃ ductꝰ fuisz ad bal
neū ifernale ⁊ vnguib⁹ diaboloꝝ penis⁹ lania
reẽ aliq̃ ignē sup eū fuderūt: eductꝰ ꝯ balneo
positꝰ est in lecto ifernali De quo Esa Subtꝰ
te sternetur tinea: ⁊ operimẽtū tuum erũt ver

mes. Et dixit lucifer. Date ei poc balneuz de calice ire dei: et ppiatus est et ignis & sulphur q̃ est pars calicis eoz. Qui dũ clamaret sufficit dixit lucifer. Audire cõsueui dulces symphonias; surgãt symphoniaci. Et ecce duo demões cũ tubis igneis; igne sic i eũ sufflauerũt vt de ocl'is & naribus & de oze flãma ignis exiret. Lucifer ait. Adducite eũ ad me. Et adducto dixit. Cãtastι cãtatiões cãta michi vnũ Et ille dixit. Quid cantabo; nisi maledicta dies in qua nat⁹ sum. Et dixit et lucifer. Canta meliozẽ At ille Quid cãtabo nisi maledicta sit mat̃ q̃ genuit me. Canta adhuc meliozẽ: & mi/ser dixit. Quid cantabo: nisi q ipa de⁹ sit male dict⁹ q̃ me nasci ꝓmisit. hoc ẽ ait lucifer qđ volui. ducite ḡ eũ in sedẽ quam meruit. Qui p=iect⁹ est ad vnũ puteũ. & fetũs est talis strepitus ac si totus mũdus caderet Ad quẽ strepitũ euigilans cameracius cucurrit ad cameram & dñm mozruũ inuenit. Nactata itaq; visiõe oz dinem intrauit. Hec viridarius.

¶ Diues q̃dam positus est i cathedza ignea et datus est ei potus infernalis Exẽplum. lvj

Quidã deuotus vidit in

visu quẽdam vir honozatũ et sclarẽ q̃ multũ excellerat i gl'ia seculari seu in mũdi gl'ia: i gula: i luxuria; et i cantib⁹ vanis solacius ad infernũ duci Et ecce ꝓnceps demoniũ surgẽs de cathedza sua occurrẽs ei & collocauit eũ in cathedza dicẽs. Sede hic ꝓ honore quẽ habuisti in hoc seculo. Erat aũt cathedza tota ignea. Oblatus est autem in vase potus amarissimus; fetidus; et immundus: & coactus bibere ita dicentibus. Bibe hoc loco potum delectabilium quos bibisti in hoc seculo. Afflixerunt autem; duo demones cum tubis insufflantes in aures eius. Et exibat per aures et oculos. et nares. et ceteros meatus flamma ignea. Et hec inquiunt habeas nunc tibi ꝓ cantibus & cantilenis vanis quas audisti. Ideo fuerunt & serpẽtes circa colliũ & brachia dicentes. Et ꝓpter amplexus mulier hoc habeas.

¶ Nero balneatus est apud inferos.

Exemplum. lvij.

Vidam vidit neronem

Q balneantẽ apũd iferos & miscros ifernũ aurũ feruẽs infundẽtes sup ipm. Et cum videret choz aduocatoz ad se venientiũ Huc inquit venale genus hominum venite: o aduocati amici mei accedite vt i hoc vase balneamini mecum. adhuc eũ superest locus i eo quem vobis seruaui.

¶ Nobilis q̃dam vitulũ vidue abstulit & vinũ sub banno ꝓpinauit. Exemplum. lvij.

Vedã obsessa cũ die qua

q dã q̃dã nobilẽ potẽtẽ ac diuitẽ vir vidisset demon ex obsessa multis ꝓsenti

bus ꝓtra eũ clamare c
quẽ tali vidue abstuli
a nobis ligatum gut
tuos: & ꝓ ofie cozpus
mus pinguedinẽ e
no tuo i hac villa
fundemus. Quib
bern
¶ F
esti

Q n
dai
naribus fili
nebat: nunc exozbi
Her vidẽs ciuis ꝓmovat
fortatus cruce se signauit
tram cõtra hostem armans
pinquasset cognouit eũ fuiss
nup defunctũ videbat circũsta quos
omnis mollẽ terre gestis in
uis introgans vnde venisset: an. Ego
mis penis luz: pelles istas cuidã vidue abstu
li; quas nunc ardẽter sentio. Silr michi partẽ
agri iniuste vsurpaui: cuius põdere modo ꝓ
moz Si aũt filij mei ista restituerẽt penas me
as mitiũ alleuiarẽt; & sic euanuit Cuncq filius
hoc recitasset maluerũt illũ eternaliter in penis
manere, q ei dimissa restituere Hoc Cesarius

¶ Quidam vidit penas inferni; & hic egit dura
tam pniam. Exemplum. lxb.

Unq̃ qđez pr̃ familias

ad deũ migrassz & tota familia pnoctãdo cozpus custodiret ex diuina mia reuirsit: q̃ vadẽs ad ecclam reddẽs deo imẽsas gras & qcqd hẽbat deo et pauperibus erogabat fugiẽs ad heremũ iuxta fluuiũ cellam fecit et igredies fluuiũ vestimẽta lauebat ꝛgel ꝛ ad carnẽ & postea ad balneũ calidissimũ int at Et hoc sustinebat successiue q̃tum poterat cõtinuãs vsq; ad mozrẽ Et cũ de his ab aspicientibus argueret dicebat Si vidisset cõ ego vidi ampliozа vl' eadẽ mercũ facerets & referebat tribulia de penis inferni dicẽs q̃ in exitu aie e cozpe suo vir lucid⁹ duxerat eũ ꝓtra oztũ soli ad balẽ ifinite magnitudis vbi erant duo fluuia vnũ erat plenũ ꝏmib⁹ & flãmis fer
et aliud gelu & ingẽti grandine & erant ꝑ
bus q̃ cũ vir possent tut. mo gnis vi
am translibat ad gelu & ecõuerso ad ig
eas duxit eũ ad tenebzas dẽsissimas &
globos igneos de baratro ascendẽtiu
ꝓcedẽtium hoim ignitoz ad fam
et sensit ide exalare ferozẽ itole
rabilem & deterrimos demõ
nẽtes & eũ tenere cupiẽ

nebris die splendidus
ibus ne eū cāgeret
re ad corpus suū vt
gnā'ecclīatione pat
odū i pace quieuit.
lissima. Exē.lxbj

ium

sove
15.Et
ter; de
er. ad /
ui vt re=
ēdūt et de
us ab abbat.
quo ibo. Rūdēte ab/
ne ingrediatis. Aie demō
ne alicui⁹ intrauit? Tūc
hos duos dignos pollicem
ptē et ino ns & offerēs. Et rūdit. Non
q̄ cū illo sodie altissimū tractauit. In/
sup dere et vt exiret ait. Nondum bult altissi=
mus: adhuc duobus annis ero in es & tunc li=
berabitur quod postea ita factū est. Rogatus
ergo abbas a monacho & conuersō suo vt ēpt=
pitet demeni quatenus i sua forma naturali se
eis ostenderet: & rēnuit p̄cio abbas postea acq̄=
uit dī. Precipio tibi in virtute iesu xp̄i vt i spē
tua naturali nobis appeas. Rūdit demō Non
vultis carere nisi me videatis. Et abbate dicē
te nō: cepit miseri oculis suis turgescere & ad i
star turris ascēdere ita vt oculi eius scintillarēt
ad modū fornacis cadentē fumiganteis. q̄bus
vis. exiberūt territi monachus et cōuersus i
extasim positi. Abbas et cecidisset si non p̄=
cepisset dyabolo vt p̄stet manū fortē accipet:
quod et fecit. Et dixit dyabolus. Nūq̄ ita fuit
de ... cepit q̄ certo scias q̄ si hodie diuinis nō
ēss ... les nullus vnq̄ vltī homī retulisset que
... s ingessissem: paratus vt homo posset me
... ere & viuere nequaq̄. Tandē illi cecidit
si sunt aqua frigida tam q̄ seminant.

Religiosus quidā potius voluit ignē infer=
re q̄ demonē videre. Exē.lxbij.

Religiosus q̄dam ab ex=
trema vitēs deductus horribile cla=
maledicta horā i q̄ religiosus fuerat. Et
Et posita paululū facie serena subri/
r. Nō iam vīdit ta horā i qua intrauit or
vīdit amē gliosa xp̄i quā sp̄ dilexit
cuit. Fres aīt q̄ in circuitu erāt audiē
achrymis orabant p̄ eo. Post duas au
ritū q̄ abierat ei. Voca fres, me=
uit dīcorōnē ipor: q̄bus ingres
mo Vdo quod audistis, tur
cū vbi. Apparuerūt mi=
gati ad recipiēdū ani
me captus maledicis

horā dī. meis & dico vobis fi hic fetus fuisset
ignes vn⁹ de ere misto cū sulphure q̄ duraret
ab hoc loco vsq̄ ad diē iudi & daret mihi op=
tio vtrū p̄ mediū illuz ignē velle transire aut
trey demones i sui forma vidē eligere por⁹ p
ignē transire. Post modū venit illa regia celi
mē mie & fugauit demones & eos visa excepit spē:
et p̄ gaudio cecidi & horā q̄ transiuit: ipaz q̄ me in
beraut vndixit. Et his dictis felicit post modū
obiit. ¶ Miles quidā in equo igneo pun=
tus est cū falcone. Exemplum.lxbiij.

Quidā fetus et deuot⁹ hō
vidit q̄ndā militē ardentē i inferno & di
cebat eū sedere i equo igneo & tenere falconē i
manu & q̄rent q̄d hoc esset rndit q̄ ille equus
erat diabolus q̄ currebat cū eo p̄ ignem p̄pter
gloriam quā hēbat in mundo eq̄cando et cū fal
cone cū quo libēter se occupabat & falco quē i
manu tenebat erat alt diabolus q̄ comedebat
manus & brachia & carnes ipius & tm dolorez
et facietatez ac si cor eius de dēte extrahē bel
let. Vidit ēt alios q̄ fuerūt lusores i hoc modo
q̄ cogebant lud cū demōib⁹ ad alea & fcachos
¶ Nobilis quidam p̄rogitauit penam in=
ferni et rigorem ordinis patienter sustinuit.

Exemplum.lxix.

Iuuenis q̄dā nobilis di=
tes & delicatus ordinē fm̄ p̄dicator⁹ s
trauit q̄ cū ab amicis & cognatib⁹ duceret ad ex
tā diēdo. Nō potueris austeritatē ordis tene=
re: q̄ delicate nimis es nutritus. Rūdit p̄pē
hoc intrauit ordinē q̄ sciebā me delicatū & ni=
chil aspeyme pati & sustinere posse cogitauit q̄
nimis erit intolerabilis illa acerbissima pena
inferni: & ideo elegi mag⁹ hāc penā sustinere q̄ illā. s. inferni. Iuuenis q̄dā cogitauit si illa pul=
chra mēbra dz esse pabulū inferni. Exē.lxx.

Quidā magr̄ iordan⁹ p̄dica=
bat cuidā iuueni nobili & pulcherri=
mo ingressum ordis p̄dicator⁹ & illū mi
nus ad hoc inuenret p̄mptū dixit ei i fine ser=
mōis rogo te vt statim hoc facias amore dei aut
man⁹ tuas respicias et alia pulchra mēbra tua
cogitans q̄ruz damnū erit illa pulchra mē
bra erūt pabulū eterni ignis q̄ ille faciēs es
hoc vt mortuus postea ad ordinis ingressum se=
cūm̄ p̄pter deum contenneus.
¶ Quidā cogitauit si post cētū milia annoz̄ dāmnati liberarent Exēplum.lxxj.

Vidam multum sclaris
et multū delitiat⁹ cū q̄dā die cogitaret i
tra se si post mille annos aie dāmnatoz
de pena liberarent Rūdebat et cogitatio q̄nā
si post cētū milia annoz̄ nō si post tot annos
quot sunt gutte aq̄ maris nō. Et ita talia cogi
tando plurimū turbabat & pterea⁹ cepit ppē

pere ꝙ miſeri ⁊ obtenebrati ſũt huiꝰ mundi amatores q̃ p modico tpe q̃ breuiter ſũt ⁊ p trã ſitorijs gaudijs ⁊ voluptate carnis icurrũt penas eternas. vñ ẽt Gre. Nemo põt hic gaudere: cũ hoc ſcio ⁊ illic regnare cuꝫ deo Jtẽ pũtia gaudia ſequ- tur ꝑpetua lamenta.

Si in lecto molli q̃s continue iacere deberet tedium haberet. Exemplũ.lxxij.

Helcomarſilienſis epꝰ cepit de ſeipo. Dũ eſſem mũdiamꝰ et debitꝰ vanitatibꝰ mũdi cepi ſemel cogitare de ẽnitate pene inferni: ⁊ dixi ꝛo de meo. Si ꝓponeret tibi iacere ſp in lecto molli ⁊ delicatorũ q̃ nulla occaſiõe inde recederes hoc vix ſuſtinere poſſes: quõ ḡ poſſes iacere ⁊ ardere in illa pena etna ⁊ intollerabili inferni ſi cõtigat te illuc intergi. hac occaſiõe reliqui oia: ⁊ factus ſum monachus.

Mondalis q̃dã occultauit pctũ in cfeſſiõe et dãnata eſt. Exẽplũ.lxxiij.

Due moniales reputabãt multũ religioſe in q̃dã monaſterio accidit q̃ vna mortua ẽ: ⁊ alia ſoror q̃ erat magna amica ſua fleuẽter ozabat ꝓ ea. Et ſemel in eccla de nocte dũ illa ſoror viua ozaret audiuit illã ſororẽ mortua cãtãtẽ illõ cõſortiũ mortuoꝝ. Peccãtẽ me quotidie ⁊ nõ me pentẽtẽ timoꝛ mortis ꝛtuebat me q̃ in ifferno nulla ẽ redẽptio. ⁊ nõ plus dicebat de cõſortio. Illa diuẽs interrogauit. Nõne es tu talis ſoror Rñdit illa ſam: ⁊ illa. Quare nõ ꝛpies cãtãdo cõſortiũ totũ Dixit mortua ſi btã ẽgo marta et oẽs ſcti rogarẽt ꝓ me nũq̃ poſſet plus verificari de me Dñe miſere mei deus ⁊ ſalua me: qõ eſt finis cõſortij: q̃ ego cũ dãnata. hora quõ hoc eſt dixit diua cum eras ita bona religioſa. Rñdit Ego dum eẽm in ſeculo fui vnũ pctũ verecũdiã qõ ꝓpter verecundiã nũq̃ cõfeſſa cũ: et iõ alia bona nichil mihi valuerũt ad vitã eternam: ego ammodo non ozes ꝓ me q̃ inuanum eſt.

In diſcipulo de tempoze.

Diabolus dixit q̃ aia comit Guilhermi eẽt in tali pena q̃ ſi maxim⁹ mõs illuc mitteret: liquefieret in ictu oculi. Hoc quere de tp. ſermone. cxxxv. F.

Jtẽ miles q̃ cepit vidue baccã dicẽs: ſi ego nõ faceꝛẽ alꝰ faceret: punitꝰ eſt in inferno inceſſanter. hoc quere ſer. xcix. F.

Jtẽ miles q̃dã appuit filie ſue cũ crucibulo in quo erat ſulphur. ſer. xcix. Jo.

Jtẽ Wdo q̃ frequẽter inebriabat qualem lectum qualẽ porcũ et quale balneũ ſibi inferno inuenit ꝓparatũ. ſer. lxij. y.

Jtẽ quidã vidit vicinũ ſuũ ⁊ vxorem alterius viri puniri in inferno ꝓpter adulteria ſua quere ſer. lxxv. O.

Jtẽ ſacerdos q̃dã vidit matrẽ ſuã in ſpoꝛta ignea quõ ꝓpentes i ipſius et cathenas ignis pedibus. hoc quere ſer. lxi

Jtẽ mulier q̃ nõ plene hꝛe ꝓpentes in capit mãmillas. hoc que

Jtẽ frater ozd gilleꝛm amonꝛ inferitij ꝛe quo tur tꝛiere.

Jtẽ Jur[illegible] ber clubꝰ [illegible] videre. [illegible] dic

Jtẽ [illegible] tia mulieris ſer[illegible] ozij. De acerbitate ignis ſ. cinẽ ꝛe.

Exemplum. lxxiij. de [illegible]

Legitur de ac[illegible] e ne purgatorij. Ponat[illegible] q̃ oẽs [illegible] noꝛ nes toti⁹ mũdi in vnũ cumulũ eſſẽt ꝛgꝛ[illegible] et oẽs arderẽt: ⁊ ſi q̃s horꝛi mediocrem cumulũ ſtaret nõ tãtã penã ſuſtineret ſicut alia arden purgatorio ſuſtinet. dñs ꝛo: in pcte. Ignis purgatorij nulla pena tpalis ꝛpabilis ẽ di. xxv. Qui in aliud. vñ etiã Aug. frẽs chariſſimi ille ignis purgatorius ⁊ ſi nõ ſit eternꝰ durioꝛ tñ eſt q̃ quicq̃d in hoc ſeculo penarũ poſſet cogitari vel ſentiri vel videri.

Sacerdos q̃dam dixit: ſi lacus eẽt totus igneus. Exẽplum. lxxv.

Sacerdos qui reputabatur quaſi ſcrũs cũ adhuc diuẽs mitto mõ ſe aſſeligeret i pnia cuidã frẽti cur ſe tra affligeret rñdit q̃ ſi lacus quidã magnus qui erat ꝓpe eſſet totus igneus vellet potiꝰ eſſe in eo vſq̃ in diẽ iudicii vt poſſet euadere ignẽ inferni et penas purgatorii. Hoc idem ozabat Aug. di. Dñe hic vre: hic ſeca vt ineternũ parcas.

Quidã vidit purgatoriũ ⁊ hic affluxit ſe. Exemplum. lxxvj.

Quidam pctoꝛ veniens ad virum dei quẽdam in ab eo pniaꝫ: ſz vxoꝛẽ dicẽs q̃ nõ pniam facere vl cogitare de ea ſcrũs eũ ad aliud inducere dixit vade ad ballẽ illã vicinã ⁊ duces eũ des eũ illi quẽ inueneris vt faciat pniam vxoꝛẽ ⁊ recedere ab eo: qõ cũ ſe elõgaſſet ſe paululũ audiuit clamoꝛẽ bilẽ quaſi ſ̃ũberãtiũ duriſſime. Et poſt tẽpꝰ q̃ li ⁊ animis celitꝰ reductus eſt dei. Quez cũ tuliſſet recedere dicẽs pniam noluit recedere: ſed oibꝰ ꝛemãſit cũ eo in mirabili timoꝛe tra modũ in pnia ſe affligẽs et interdũ vt ſibi parce ſ̃beratiõis nihil

Maiora vidi. Ad idē
heologia anglic⁹ nati
nēdā q̄ dicebat fuisse in
q̄ de nullo q̄ in mūdo
Annata videbāt sibi
hoies diuēs quasi
riā narrat magē
q̄dā mulier re-
i puiam i pēti
bat in se
nuebat
a p̄ Purgato-
ōes
de eo audi-
eo aliquid.
delabrū expleum fīctum est.
plum. lxxv.

Iam abbas recedēs

suos ⁊ eluit vt nepotē su
Tyrrē abbatē. Oū eū factū fuisset ⁊ iuisset
q̄dā locū q̄ erat in orto solus: audiuit vo
cē de fonte eū gemitu miserabili. Cum
eū audiuisset abbas gementem: vt diceret q̄s
esset: dixit q̄ eēt aia amīculi sui q̄ inestimabile
ibi pateret p̄pter hoc q̄ tardauit motus rogaue
rat in morte vt eū abbatē faceret. Cū autē di-
ceret nepos. Quinimō ardorē posses ibi sustī-
nere: q̄ nōs erat tpis. Dixit vox rogādo eum
vt afferret cādelabrū cuprū quod erat retro
altare ⁊ p̄iceret in fontē illū. Oū cum fecisset
ita ligēctū ē sicut ceræ in igne ⁊ sicut butyrū
in olis bulliēti. Quo viso renunciauit abbatis
nec vlt vocē audiuit. Nūquid ergo punitus
est ille abbas ⁊ ostēs⁹ ad vtilitatē viuentium

Restitutus vite fecit sibi desco eū
gelari. Exemplum. lxxviij.

Quidā restitut⁹ viteter

citus penas quas viderat fugit ad heremū ⁊ se
cit cellā iuxta fluuiū: et in diebus se balnea-
bat: ⁊ egrediēs sinebat destinēta congelari ad
nēm: postea balneum calidissimū intrabat: ⁊
sustinebat q̄tū poterat vlq; ad
e his a videntibus arguerēt di-
cietis q̄ ego vidi eadē vel am
retis. Hec. Sancti penā tēpo
rant: q̄ p hanc se eternā euadere
hoc Beda in gestis anglor.

petiuit angelos in agone vt tar-
ne puniretur. Exemplum. lxxix

Abbas q̄dam sibi p

tissim⁹ q̄ cū morerēt conuenerunt
ores et frēs: et subito facta est
q̄dā fulgur radias ⁊ dixit. Con
abbatā venit: post hoc cho
hoc fācti apti ⁊ angeli
q̄d diceret. Rā-
dit. Venerūt fācti angeli tollere aiam meā et
supplico vt p̄pter pniam agendā paululū sus-
tineāt. Cūq; dicerēt abbati. Tu non indiges
pnis aut Fratres in veritate dico vobis: quia
nec pnie p̄cipiū fecisse me memini. et cognos-
uerūt: q; p̄fectus esset in timore dñi. Nec du-
bitā q̄ huiusmodi timor fecerat eum ita parcus
de se censisse. hec in vitaspatrum.

Infirmus quidā elegit tribus diebus punt
ri in purgatorio. Exēplum. lxxx.

Erat vir fidelis ⁊ bonus

licut p̄dictus magē Albert⁹ frater ordi-
dinis p̄dicatorū sibi ab his q̄ eum fa-
miliariter nouerant traditum referebat q̄ post
diutinā p̄nāz quā sanus fecerat incidit in lan
guorē grauissimū in quo per annū cū patiētia
p̄ducauit. Et postmodū rediens vic⁹ cū lachry-
mis dñm vt tanto languore sine dato mortem
imponeret: nec mora missus ad eū angel⁹ dñi
dixit ad eū. Exaudiuit dñs p̄cē tuā sed elige
tibi quod vis aut trib⁹ diebus pena purga-
torii torqueberis si nūc decedis: aut si adhuc
in languore isto p annū manere volueris sine
vllo purgatorio ad superos euolabis. Tunc il
le penā p̄tē recolēs nec futurā aduertēs ele-
git. Mori plus eligo: ⁊ nō tm̄ tribus dieb⁹: ⁊
quatū dño placuerit in purgatorio tribulare.
Fiat in q̄t ā̄gelus tibi sm̄ verbum tuum. Nec
mora languēs mortis solutus est et aia eius in
purgatoriū delata. Vno ḡ exacto die venit an
gelus ad locum purgatorij vbi aia torqueba-
tur: dixit. Quid nūc agis o aia q̄ p laborem m⁹
anni trib⁹ dieb⁹ elegisti i purgatorio detineri
Cū aūt ait Seductor es non angel⁹ q̄ mei pa
nis multor annorum curriculis p̄ferum die-
rū spacio fefellisti. Sed angelus non mora in
quit ⁊ ineffabili tortura detepta es q; nō nisi
vnū diē de tribus dieb⁹ in purgatorio pegi
sti: sed si adhuc reuertere voluer(quod elegisti
dominus miserebitur vt ad torp⁹ tuum quod
nōdū sepultū est reuertatis: ⁊ p̄ annū vnū lan-
guorē quē exp⁹ es patiaris Cui aia. Nō p an
nū inq̄t tm̄: ⁊ vsq; in finē mūdi lāguore extra
detinear acriori. Hoc dicto aia repotrax ad cor
pus: ⁊ p annū vnū languore detēta: mitos q̄b⁹
hec retulit ad pniam aiauit. et post vnū annum
iterato defunct⁹ reāsit ad cognatos. Hec Guil.

Quidā cum uentrice fecit sibi mēbra fieri
et pro purgatorio. Exemplum. lxxxi.

Alius quidā in teutho-

nia multis rapinis et rebus p̄uincia-
am depdauit: q̄ capt⁹ et ad decollādū
expolitus: petiuit a iudice ⁊ obtinuit tēpus p
tirt⁹ penitēdi. Et mox astāti iuueni globzino
ait. Si ḃe amic⁹ es cooperator esto michi mise-
ri et salutē. affer obsecro instrumētū ferreū q̄
uentrix dr; cū quo perāt femine limā suū. Ob

vt ferri eſt dixit iuueni. Succide michi manꝰ
binas ⁊ brachia vſq; ad humeros pedes ſo ⁊
tibias ⁊ crura vſq; ad nates: poſtea genitalia
aures: oculos: naſum labia. ⁊ caput ad ſummuꝫ
amputabis. Iouene ꝙ ſic vt cū doloze rogaꝰ
faceret exequēti: pentēs ihe vnū quodq; mē-
bzoꝝ ſuoꝝ trucare inſtrumēti ferret ⁊ dētibus
per inflictiones multiplices ⁊ validas diutius
affligebat dicēs. Hāc penā hic p pte vilillima
mēbza reſipice q̄bus actu nepharto ſcelera p
petraui ⁊ deū creatozē meū offendi. Extremo
igē poſt oēm penā trūco cozpis cū capite ſuo
ſuper ſtipitē ſolo hylari vultu dixit. O vtinaꝫ
tozmentum illud quod reſpectu ſceleꝝ meoꝝ
pauꝫ ſuſtinui reiterare ſemel itez atq; tercio
valerē ſi liceret miſerrimo et i eo diutius cru-
ciari. Et hec dicens cum lachzymis ozauit po
puluꝫ circūſtantē ſe. quatenus ſibi miſerrimo
elemoſynis paupū et ozōnibꝰ ſubuenirēt. His
dictis extēdit caput ⁊ mox a iuuene decollat.
¶ Virgo q̄dā p comite aſſumpſit ſibi dimid ꝫ
am ptem purgatozij. Exemplum. lxxxj.

LUdouicus comes delos
nobiliſſimꝰ int theuthonicos erat vir
ſagax ingenio: ⁊ in armis exercitatus
et ſtrēnuus. Hic ꝺ ginē noie xp̄iana miro cō-
plectabat affectu. Qui cū in extremis ageret
xp̄inē ad ſe vocari fecit: ⁊ ſecedētibꝰ oibꝰ ſecū
in cōclaui remanere. Nec moza remoꝝ ſtute
qua potuit erexit ſe: ⁊ ſuppleꝝ añ pedes chzi-
ſtume toto cozpoze p̄ſtratus ei oia petā ſua cū
maximis lachzymis recitauit ⁊ hoc non p in
dulgētia quā dare non potuit: ſꝫ vt magis ad
ozandum p̄ro ſe tali miraculo moueretur hoc
fecit. Mozt uus ergo comes erdē chziſtine ma-
nifeſte apparuit acerbiſſimis penis ſe puniri
in purgatozio oſtendit. Cui pia ꝺ̄go non modi
cū miſerta reſidit. Age nūc ⁊ vide hic: ⁊ ſm di-
uinā miam penas p peccatis exolue: ego ꝺ̄o
in meo pectoze exactura ſuppliciꝝ dimidiā pur
gatozij tui partem accipio. His itaq; geſtis vt
aens chziſtina multo poſt tpe certis hozis ſm
q̄ aia comitis alterius dlozibus tozq̄bat flā
meis vapozibus: intdū ꝺ̄o frigozibꝰ algozibꝰ
cepit cruciari. Loca ꝺ̄o i q̄bꝰ comes peccare vꝰ
infantis fallis gaudere ſolebat lachzymis ire-
mediabilibus irrigabat. Ꝺ̄go poſt tpe añ moz
tē ſuā idē comes apparuit et ⁊ gīas agēs illi
ea ꝛtēplante ad ſupna tranſiuit. Hoc Guil. in
libzo de apibus. Quidā elegit ſibi duo mi
lia annoꝝ i purgatozio. Exēpluꝫ. lxxxiij

IUuenis q̄dam hēbat co
gnatū eīm factus monachus ozdis ci
ſtercienſiū. poſtea ozdinē deſerēs fa-
ctus eſt ſocius p̄donū: qui in obſidione cuiuſ-
dam caſtri telo p̄uſſus deꝛzecatus a ſocijs et
deſperatus debita vocauit ſacerdotē. difficile
tū ad hoc inductus. q
doti cū magna ꝛtritiōe
mas ⁊ gemitus i voce de
violatozē vxozis ⁊ filiaꝝ
cerant occi eius i occiſ
in omni maleficio
cia. Sacerdos ſi
tua ꝙ vt venia
uacūq; hoza
go vt inuenga
Quid rib
ille. Ex
pere do
purgatozi
deo ⁊ cū ſa
gauit ſacerdotē v
ret eīo cognato ſuo. Cui illo de
fecit. Eīs ꝺ̄o multū dol
teneꝛrime dilexit ꝛſtituit ozō
tota ſuaz
gulis diebus hoſtiam ſalu
no cōpleto cum eīs miſſam celebzaret
ce apparuit defunctus eīs pallidus
cliens in veſte pallida vultu habituq;
cū ſuā ſatis declarans. Qui interrogatus quō
ſe haberet reſpōdit. Ju penis ſum ex ve penis
venio ſꝫ gīas ago tibi q̄ p ozōnes ⁊ elemoſy-
nas tuas a te p me inſtitutas annus iſte ab-
ſtulit mihi penas mille annoꝝ quas habere de
bueram i purgatozio et ſi vno anno adhuc im
penderis mihi ex toto liberatoꝝ. Eīs. letus
gīas egit deo. Et cū ſiles ozōes ⁊ elemoſynas
in ſequenti anno p ipſo inſtituiſſet ⁊ rogaſſet
fieri ecce i fine anni cū idē eīs diceret miſſem
p ipſo affuit ille in cuculla niuea facie ſerena
ta dicēs ſibi oia optata ſuccedere dicēs. Jam
p tuā ſollicitudinē erepꝰ ſum a pena vt ingre
diar gaudiū dñi remuneret tibi deus charita-
tē tuā. Et ecce iſti duo anni reputati ſunt mi-
hi p duobus milibus annoꝝ. Hec Ceſa.
Alia q̄dam fu deputata ad purgatoziuꝫ vſq;
ad nouiſſimum diem. Exemplum. lxxxiij

QUidā religioſus q̄ repꝛ
tabat magne vite moꝝ as eſ et po
moztē cuidam ſocio ſuo appuit ter
ab eo de ſtatu ſuo dixit. Ego ſu
penas purgatozij vſq; i diē iu
gtis bonoꝝ hoiz iuuabor. Et cū ſoci
greret tām reſidit. Oia petā mea ꝛfeſſ
q̄ negligenē explicabā ⁊ remiſſe ⁊ n
pniam ⁊ ſatiſfactionē ꝛpleui tō dep
ad purgatoziū vſq; ad iudiciū extre.
¶ Pectoꝝ ꝛtritus fuit deputatus ad p
rium vſq; ad finē mundi. Exem

ITē q̄dā iſcele
p totā vitā ſuā i ſ
in luxuria in ge

…t postmodū ceptus
…o deo ad purgatoziū
…uentaꝛ sibi ꝙ fuisse
…ctō victoꝛe. Aliquē
…mundi ad ignē pur-
…ptatē.
… deputatus. ex.
…plum. lxxxvi
…er acci…
…quent si
…ē. Tem
…sanus
…m dies in
…plum. lxxxvij.

…tus magnus do…

…cheologie elegit sibi …ē di
…atoꝛio esse. et postmodū …
…oꝛo dicēs. Scitte egi eligendo
…eē dies esse i purgatoꝛio: qꝛ in ꝑuis-
…is fuit. dñi ēt aug. Nescit q̄ petit q̄
…oziū petit; dico ꝫ Ianus eē i purgato
…io q̄dā possit oculis claudi ⁊ aperi ꝙ illa pena
…q̄ sctūs laurētius i craticula sustinuit.
¶ Fit q̄daꝫ fuit deꝛē diebus i purgato. qꝛ ꝯplu
…ri soluebꝫ sibi suffragia. Exēplum. lxxxviij

Quidam religiosus deuo…

…tus hic post. x. dies sue defunctiōis cui
…dam fri ozanti apparuit. Et cuꝫ ꝙꝛeret sciat quō
…sibi esset; cōfort Bñ. qꝛ purgatus sum mox ad
…ꝑm vado. Frat aūt territus ait. Et quō tm i
…purgatoꝛio fuisti. At ille Hoc fecit negligētia
…fratrū. si ei statim soluissent debitū intra diez
…tertium evolassem ad celum
¶ Pena montalis q̄e fregit silētium in cho…
…ro. Exēplum. lxxxix.

Quella quedam religio…

…sa ozdis cōfessoꝛis. i. admōta ꝑ eius so…
…lemnitatis est moꝛtua. Defuncta ꝯo clara die cho
…ꝝ intrauit aīa statꝫ inclinans: sic locū vbi
…olita erat stare reliquit. Quā collateralis eius
…ꝯ …ā fratrū valde territa est. Re ꝯcta
…illa vbi hic cōtuleꝛē, effugit: sic
…s ad ꝑmēoꝛationē dicē Marie
…eā se iuꝛata me ꝑtransiuit: et finita
…bit. Abbatilla timēs illatiōes hyaz…
…ui puelle. Si denuo venerit ad te dic
…te. Et si dixerit tibi dñs: interroga eū
…nisi. Sequenti igit die iterꝫ venit. Et ꝙ
…cū iterꝫ ꝑndisset dñs puella ait. Nō ve…
…lit. Ad satisfactionē huc venit. qꝛ libē
…ꝫ sustinuerat: semiplena ꝛba ꝑfe
…cerē. Locū illa luꝛ satisfacere vbi
…s nisi tibi de eodē vitio ca…
…moziēs sustinebis. Et hoc
…ꝛe tale purgatoꝛium

hui⁹ ꝛginis. Dt aūt nouerꝫ nō esse tyran…
…dus quātūꝫ moꝛte iustus moꝛiat: ꝓbꝫ ꝙ qui i
…ꝛigo mō altario deo ⁊ soꝛoꝛibus exuldē ꝙcu
…eus fuebat vir bon⁹ et ꝛctūs: cū i extremis la
…boꝛaret fortūs est frenetic⁹ itaꝛ mīras euome
…ret blasphemias. Quo defuncto dñs volēs me
…rita eius oñdere; firmū cū sup tūbaz eius doꝛ
…mīētibus meritis sancti surgunt. Hec Cesa.
¶ Monachus ꝙdā itrauit purgatoziū ⁊ qñ vi
…dit ffres ridere increpauit eos. Exēplum. xc.

Quidā monach⁹ qui in…

¶ trauerat purgatoziū ⁊ plagas habe
bat quas ibi receperat de ꝛiberibus
quasi semp recētes in oīm vita sua duꝛā egit
pniam. Hic qū videbat aliquē iuuenē mona…
…chū immoderate ridentē; vel alīs leuit vagan
…tē exclamauit frequēt dicēs. O si scires ꝙ a
…cerba pena debeꝫ tibi ꝑ leuitatibus istis: tu
…foꝛtassis moꝛes tuos lenes coꝛrigeres.
¶ Item quidam habuit purgatoziū in loco
balnei sui. Exemplum. xci.

Quidam quidaꝫ sacerdos co…

…lonien. vbis i loco vbi calide aq̄e
ponant se ꝑ necessitate coꝛporis quā…
…dam die lauaret quēdam virū incognitū qui
…b pedibus eius traheret calciamenta vestes
…eius sulcaret ad seruiendū paratum inuenit
…Cūq; hoc ceptus ibidē faceret sacerdos qua…
…dam die duas secū oblationū coꝛonas, famēs
…neq; ingeratus tali officio seu seruitio appetet ꝑ
…dicto viro obtulit dicēs ⁊ rogans vt ꝑ bñdicti
…ones munus charitatis reciperet. cui ille mercēs
…respondit. Quis ille ꝛctūs es: nescis eū manda
…care audeo: ego eū quōdā huius loci dñs fui; ꝑ
…culpis meis huic pene deputatus sum; sed
…q̄so hunc panē cū oꝛōnibus tuis ꝑ me offeꝛ; si
…redies me non inueneris liberatū me scias.
Quo dicto disparuit qꝛ non fuit homo sed spūs.
Sacerdos ꝯo per totam ebdomadam ꝑ eo sa…
…lutarem hostiam offerens oꝛationes cum la…
…chrymis fudit. Et postea reuersus ipsum in
balneo non inuenit.
¶ Alie cuidam impositū fuit i purgatoziō foꝛ
…dus ꝙꝛ coꝛpus eius sepeliretur. Exemplum. xcij

Quidam monachus dece…

q dēs petiit instanter abbatē vt solutū de
cedentiū sibi impetret absolutionē. Cū
eūt abbas absens in loco illo non posset hēi
in pꝛōpto aīa eduēti eius migrauit. Cū aūt
venisset dictū ei fratꝛi ꝙ instanter monachus
ille permisset sū ꝑ absolutiōe hūda tumere nō
dum sepulto ipse ante quoddā altare decūbēs
et cogitās de ꝑditis vidit subito aīa se defun…
…ctum vt sibi videbatur dicentē. Bñdicite ꝛpe
…tentē debitū absolutionis. Cū aūt abbas ꝛꝛe…
…pēs celebrasset ꝛpm vidit. Miseꝛeꝛ tui. ꝛē.
Quo facto petiit monachus pniam. Abbas

ant nesciēs cuiusmodi pnia intūgēde eēt de
funct⁹ dixit q̄ p pnis staret in purgatorio q̄
usq; cozp⁹ ei⁹ sepultū esset. Quo audito dēū
ctus exclamauit ita horribiliter q̄ hor ei⁹ au
dita est p totā abbatiā dicēs. O fine mia p̄ce=
pisti me tri mozari in purgatorio.

Pascalius fuit inuētus in purgatorio ⁊ tri
chozi fauit miraculis.

Pascalius apl̄ice sedis

Dpacon⁹ cui⁹ libri rectissime de spi=
ritu scto scripti adhuc superstes: die
mice scitatis: cultor pauper ⁊ ēptor fuit i cō
tēpōe ea q̄ fuit inter Symachū ⁊ Laurentiū i
sua mēte ip̄m Laurentiū ep̄oz iudicio reficere
ēt ad pōtificat⁹ ozdinē elegit i sua fnia ⁊ra
ei⁹ ip̄i assistēdo obsq; ad diē exit⁹ cui pleneras
Cūq; defūct⁹ eēt q̄dā demoniac⁹ dalmaticaz
secreto suo suppositā tangēs curat⁹ est. Cum
aūt post multū tpis german⁹ capuan⁹ ep̄s p
medicina cozpis in angularib⁹ thermis laua
ri uellet igressus palcasciū stātē i ma=
ximis calozib⁹ inuenit. Cūq; territ⁹ de tāto
visu q̄d ibi faceret q̄reret: rūdit q̄ p nullo a=
lio nisi q̄ in ptē laurētii ⁊ra Symachū sēsit
set q̄lo intercede p me: s tūc te exauditū scias
si redieris hic me nō inueneris: ozauit rediens
nō inuenit. Qui ergo ignozāter peccās p ele=
mosynas obtinuit venīā: tūc cū perfecte operari
nō posset. hec Gzeg. in li. iiij. dyal.

De suffragiis aiarum.

Una die. xv. milia aiarum sunt in purga=
torio liberate. Exemplum. xciij

Rioz quidā de ozdine p

p dicatoz cū in die aiaz deberet predi=
care de aiab⁹ q̄ magn⁹ ⁊ deuot⁹ p̄di=
catoz erat nocte fuit tarde dormitaz: q̄ forte
nō cogitauerat de p̄dicatiōe fīēda uidit unū
fēz mozuū sibi apparētē cui dixit. Nōne tu
es frater ille q̄ est mozt⁹? Rūdit ille. Ita ego
sū. Et q̄d habes agere. Rūdit. Ego uenio ad
uos q̄ deberis hodie p̄dicare de mortuis: ad
hoc inducatis pplm q̄ hodie deuoti⁹ se habe=
at ad defunctos q̄ deus hodie magnaz miam
ei facturus p̄pter suffragia hodierna. Ex=
ibunt eīm ..o die de purgatorio. xv. milia aiaz
Et hanc visionē p̄ioz in publico cozam omni
populo enarrauit.

Anime petierūt suffragia a quadā virgine
Exemplum. xcv.

Irgo q̄daz deuota cū

semel ozaret vidit infinitā mīritu=
dinē manuū directā ad eā q̄ūctarū admiracz
admodū deficientiū. Seq̄nte die cū ip̄a tranſ
ret p p̄mitteriū vidit ealdē man⁹ ab imo alcē
dere: quasi vellent eā detinere. Ad quā visionē
p̄territa fugit ad sc̄tuaz rogās dñm vt istius
ret sibi q̄d horribilet e.
aie i purgatorio exīstēs.
b⁹ mīrū recipiebāt būficī.
die carnit visione dei. E

Iuenis quid

Guil. noie
ordinem. Complet
sequenti die cepi
es defunctus
apparen
cum ill
penis q̄ nē
Sed cōsol
iam aliam patiōz, illi q̄ nouā
sam dilationem glie p̄ nā repu
erio: q̄ spes q̄ differt affligit a
O q̄ clarum erit quod clarum
nm: ⁊ petiuit sibi oziationes f
collectā de sancto michaele
ne igitur visionem recitaui
dem archangelo celebrauit psalm

Quēadmodū desiderat cervus ad fōtes aqua
rum per septē dies inuangēs Postmodū pozo
in chozo modicum dormiente eīdem Guilhel
mus sub pallio beate Marie virginis stare vi
dit letabonde dicentē. Ego nunmodo liberatus
sum. Post hoc predicto monacho apparēs re=
latus est tantum septem dieb⁹ se fuisse i pur
gatorio. i. i carētia diuīnōis diuīe. multa illi de
statu q̄dā monachoz ⁊ amicoz canelans q.

Mulier q̄daz fleuit sup filiū defunctū in
consolabiliter Exemplum. xcviij.

Mulier q̄dā filiuz primo

genitū habuit bōe idolis ⁊ insignem
et p̄cipuū decoze Quo mortuo incon=
solabiliter doluit ⁊ fleuit amare: ⁊ ei apparue
runt ibi quadam multi pueri vt visum est ei
cum ingenti gaudio gaudētes Cuiq; memor
filij sui cū iter alios nō esse videret ⁊ fleret ec
ce post alios filiū lēto gradu subleuātē agno
uit cui mater cū graui clamore dixit Et q̄d est
fili q̄ solus ⁊ non cū aliis graueris retardari
Cui ille in roga litterali magnū aque p̄dū
ostēdēs. Ecce inq̄t mater lachr
inaniter effudisti: quarū p̄d
secutione retardo. Ad deū q̄ fac
tabis et in p̄stra cozpis elemosyna.
p̄zo me cozpium ⁊ deuotum effundas
beneficioz a pena que cruciaz.

Mater quedā in quinq; ānis libe
rum sunum e purgatorio. Exemplum.

Iuenis q̄daz dilī=

et leui ingoze decubuit
matris lembertus
bit pius ⁊ celatoz maxim⁹ pi=
uenem eū ad confessionē

in multa cōfectione
post hoc mortuus est.
letania vsq; ad finē an
ſ lachrymis petebant. Ec
etiā ē dte q̄dā ōnica dict⁹
sepulc⁹ Seq̄nti
suffragia d
eodo spm
Gal
ſas la
agnit
auos
odurit
ozum.
parentum
ix.

t quidaz sacerdos

d⁹ q̄ si q̄nq; p̄o alia p̄tis fui
illet alis ipedit⁹ ipse parec
anio ⁊ manib⁹ oblēlis pia
dulcerat⁹ ⁊ quare filius paterz
non iuuaret seuerius arguebat.

Vxor quedā liberauit etiam mariti sui de purgatorio. Exemplum.x.

Daritus cuiusdā mulie=

ris defunctus est: qui caris sceleribus fuit et malam vitam duxit. Attamen in extremis bene contritus est: ⁊ fideliter etiam suam vxori sue cōmēdauit. Juxta cuius sepulchrū vxor ipsius domicilium sibi fieri fecit: inquo se includēs elemosynis: orationib⁹: die noctuq; deū p̄o alia diu fuit placare studuit. annis ueco septem expletis ille apparēs ei bene sem reclara gratias egit ditēs. Reddat tibi dñs mer cedē: qz p̄ropter tuos labores eius sū de penis maximis purgatorij q̄ si cēpē aliis annis continuaueris ex tote liberabor. Quod cū illa fecisset iterq; ei facie to cūde apparēs ait. Gratias ago deo ⁊ tibi: qz hodie liberatus sum et ad celos vado.

Quidam assumpsit p̄o socio suo potentiā exemplum. cl.

Induo socii fideles

ter grauiter p̄ccassent: socius
cū eo romā et data est ei trie
ſupta iuxerit grauē infirmitatē
debilitat⁹ grauiter eo q̄ nō ſpiritu
ſit et loq⁹ vt faceret eā p̄ eo. Cum
ortuo eā pageret in finē p̄mi āni ap
ſect⁹ in rectis pte corpis albissim⁹
b⁹ niger admodū picis. In fine ho
apparuit ei in duab⁹ vrsb⁹ albissim⁹
anni apparuit ei totus alb⁹
ſua liberatione.
ſeptēnem penitentiā egit
Exemplum. cij

Vedaz mulier p incāta

O tiōes aduocauit diabolū: petēs vt di
raret eā. cui diabol⁹. Si tria feceris. i.
in ecclia oz̄ates ipedias ⁊ pauper i die hospi=
tio receptas ⁊ nocte expellas et bonos viros ē
domo tua peccare facias. et cū illa p̄miſſet:
huic facta ē. Strati aūt tumulās iplebat ſolli
cite q̄d diabolo p̄miserat. Tādē ifirmata est.
Et cū eā plus ſuis⁹ q̄ bonus nuncius erat ad
p̄niaz hortaret: illa nactās ei q̄ diabolo p̄mi
serat p̄niaz rēnuebat. Tādē ad filiū ōba p̄fec=
ta cepit fiere petēs vt subito p̄ sacerdote mi
teret. Sz aūq; sacerdos venit diabol⁹ beatā
iugulauit: filiū p̄ mātē q̄ ab ea audierat ꝑfect⁹
est; ⁊ p̄niaz septēnē p̄ ea assumpsit. Pōnā per
acta mī ei apparēs dixit. Dū me diabol⁹ strā
gulasset ad iudiciū deducta sū ⁊ me p̄ sceleris
b⁹ ⁊ mortis p̄ hypocrisi accusabat sz ōp̄ecto
quā habui ⁊ bonitas me cauēdi liberauit me
a dānatiōe: sz a penis in q̄b⁹ fui posita p̄ tuā
p̄niam sum liberata; ⁊ hodie tibi gratis red=
dens tho ad gloziam eternam.

Qui assumpsit partē p̄nie alteri⁹ quomo do punitus est. Exemplum. cliij

Onachus q̄dā multis

D p̄cōz nexibus irretitus magnā sibi
intuuctā p̄niam a q̄dā ffrē sibi fami
liari petit ꝑ eo ipiere. Q̄d deuote su
ſcipiēs p̄cepit illū p̄ pte illa hore ſecur. q̄ sic
obligat⁹ de p̄nia nō multū post mortu⁹ ē. Cū
aūt fuerat bone vite inter frēs post modū ap=
parut cuidā monacho: ⁊ rediit⁹ quō ſe habe=
ret rādit male ⁊ dure ⁊ hoc ſolūmodo p̄ce tuā
p̄niam quā p̄ te ſuſcepi. Nam liber a p̄pzius
meis vinculis tuis innodaui. Vade itaq; ⁊ dēs
care conuentū vt ſuffragia que p̄ te p̄omiſe=
ſi perſoluant. Quod cum factū fuiſſet ille cue
ſum eidē monacho apparēs indicauit fratrēs
se orationibus liberatum: ad gloziam ⁊ laudē
saluatoris.

Sumptio eucharistie delet purgatorium. Exemplum. clviij.

Acramētū eucharistie

S penas purgatorii minuit. Vſi legit
q̄ duo religiosi se mutuo diligētes al
ter eoz ſine viatico decessit: p q̄ oz̄as post mo
tutinas vidit circa corpozis p̄ſi custodiā vo=
litārē vmbrā pauā: quā ſtrute facēs illi⁹ ad=
uersū ꝑstrinxit q̄d ibi staret: rādit. Ego sum
amicicie tui ⁊ meū affectū ad hoc facēs sum
dā fiz offēdo q̄ tū in morte tacui. Cui ille. Ex
go optimū est hoc facēo muniri decedētē. ſſū
dit ait. Neque ſ tibi explicare valeo digne
cōtemptibus quāte pene remittūtur

Quidam per tres missas fuit liberatus a purgatorio. Exemplum. clv.

HDolescēs q̄dam in clare ualle recept⁹ in conuersoz fact⁹ ē opti me ouiū. Qui oues pascēs in agro apparuit ei cōsobrinus suus nup defunct⁹. Quē interrogās uñ ueniret: rñdit ei. Mortu⁹ sum et penis maximis torqueor. Et ille. Si potero habere tres missas in ordine tuo mox liberaboz. Mox conuersus ad monasteriū festinans q̄d audierit ptioz indicauit. Cui ptioz gratāter ādit. Ego dñā celebrabo: alias duob⁹ sacerdotib⁹ intūgā. Dictis aūt missis iterū ille apparēs conuersoz: gīas egit dicēs. Officio missaꝝ saluat⁹ sū. Nec mirari debes si tñi valet dñica corporis immolatio: cū q̄dā alīb⁹ ad liberationē plūs breuis ꝓcor absolutio. Hec Cesarius. Sacerdos quidaz quotidie celebrauit pro defunctis. Exemplum.cvj.

QUidā epūs suspendit quē dam sacerdotem pro eo q̄ quolibet die celebraret p defunctis missam. Cum autē i quodā festo eūdo ad matutinas trāsiret epūs p cymiterīū visuz sibi est q̄ mortui insurgēt: et ea illū sub forma officij q̄ quisq̄ vivens habuerat: cōminātes ⁊ dicētes. Ecce epūs q̄ nobis abstulit sacerdotē nr̄m: nec ipe p nobis celebrat: sed nisi ipe emendauerit mortē. Ad q̄ ille territ⁹ postmodū sacerdotē absolvit. et missas pro defunctis celebrauit sepius. Dux quidam fecit multa suffragia fieri p animabus. Exemplum.cvij.

DUr magnus et glorio sus a dedicatiōe cuiusdā fratris ꝓdicatoꝝ correptus: cepit ablata restituere: elemosynas magnas dare: capellanos fabricare q̄ p creatis i purgatorio missa celebrarent. Que sui ministriales nobiles videntes ipsum cōtēplerunt. et moti invidia cōturbantes adierūt quendā regē hostē ei⁹ dicētes. Nunc epūs absentit br de nō ꝑsilio ⁊ adiutorio de hoste huc duce triūphetis: epe eni solū fastis clericoz fabulis dedit⁹ sua expendit cū eis: multa suoꝝ nobiliū ipendit honorē. Exhylarat⁹ rex Dani mādat duci belli die tali. Territus itaq̄ dux ministriales suos alloquitur: q̄ bno aio ad bellū ei negauerūt. dicentes. Vocate clericos q̄b⁹ solū credidistis. Dux igit in dño cōfisus cū pauris i castro se fortiꝛ exclusit de cele expectans auxiliū. Igit sol⁹ aspiciēs extra vidit innumerabilē exercitū albatoꝝ i eqs albis ⁊ clipeis aureis: rubea cruce signatis sibi adueniētē. Exiēs ad eos curuatis genibus eos recepit. Et dn⁹ ex illis leuauit eū dicens. Ne timeas fidelissime ꝓcepsor tibi adiutorio q̄s de purgatorio liberasti. Aderant ⁊ plēs q̄ litteris vsq̄ ad ꝓdictā diē liberabāt⁹ mox q̄ b[illegible] sio disparuit. Iust[illegible] dine armatoꝝ ꝓdēter in. Cui obuiā exiit dux in[illegible] ta est cū eo tāta multitudo tuba regis nulla videbat. [illegible] plectis armis reddit[illegible] antes. Dux aūt [illegible] spar[illegible] tes ꝙ [illegible] Hug[illegible] te[illegible]

HU[illegible] ext[illegible] sui ordinis [illegible] ratus est q[illegible] [illegible] bēter inquit si ho[illegible] [illegible] pmiserit [illegible] funct⁹ est: nec multo post rediit ille. quō tibi in q̄t dilectissime: nāc cū michi: sz q̄ rēnui accē toriū disciplinas dix[illegible] d[illegible] remālit q̄ nō michi ictū [illegible] abbati. Ire gatoriū transeundi. Hoc Bern[illegible] ū itaq̄ Johannes cuāgelistā liberauit animam a purgatorio. Exēplum.cix.

SAcerdos q̄dam ad ordinem se transtulit regularem. Hic btūs iohannē apl̄m et euangelistā ferventer dilexit. Post moztē illi⁹ concanonico suo in visione visū est q̄ idē beatus Johēs euangelista accessit ad glōsā ꝑginē Mariā rogās eā supplicīter di. Ecce alīa amici nostri torquēt⁹ in penis purgatorij. beatas obsecro ⁊ libera eā. nec moza: beata ꝑgo ⁊ beatus iohēs ad purgatoriū descēdētes aiam liberauerūt: ⁊ ante cōspectū dñi nostri ihu xpi perduxerunt.

Petrus apostolus liberauit aiam de purgatorio. Exemplum.cx.

QUlier q̄dā valde dilexit btūm petrū apl̄m: q̄ etiam i vita sua satis in ūdana fuit. Post obitū ei⁹ bona persona devote fideliter ozauit p ea. Cui apparebat⁹ petr⁹: dicens eā esse in cal[illegible] ptēr cōplacentiā ⁊ barietatē bell[illegible] dixit eā esse in fame ⁊ siti ꝓpt[illegible] pozis ⁊ cibor. Tercio dixit eā fetigore: q̄ filios ⁊ familiā suā adierit. Ego impetrauit enim exten cōfessionē ⁊ petōz indulgētiā ꝓpter mihi exhibita. ⁊ ego iuuabo eā vt liberetur a penis purgatorij. Ergō Ad aliquē sanctoz conuertere.

Undecim milia virginū liberate de purgatorio. Exem-

QUat q̄dam pue[illegible] ni infirmitate fuit [illegible] functa. Cui ꝛc ab

.uisset;reuixit subito s
ib⁹ q̄ plen.tes erāt dixit
,ith vndecim miliū virgi
ium venerata;s eaꝝ precibus
liberata;s ob hoc ad vitam
;vt ib⁹ eaꝝ meritā digne
ia unciarē dūmodo
alere
era⁹.

s cū corpo=
ozio ſ. vnſ

ſe app ato et dixit
imis penis.. s ora ligna mu=
il eſſet reſpectu ignis purgato=
.cxxbiij.
uē annozū que accō modauit de
quō in purgatozio punit⁹ eſt
ens eſt in.e.ciij.I.
ſi cōſoztatus os dies eē in purgatozio po
ius q̄ hic inchremari p vtēnū.ſer.cxxxiij.Æ.
Item nobilis q̄dā māſit fabzo debitozis ap=
paruit famulo ſuo deuoto hīs babata ignita
in manib⁹ s pedib⁹.ſer.clx.I.
Item ſacerdos q̄dā dixit Si iac⁹ eēt plenus
ignis:hic vellet in eo eſſe vſq; ad finē mūdi vt
eſſet certus vt nō intraret purgatoziū nec in
fernū.quere ſer.cli.L.
Item q̄dā vidit penas purgatozij s poſtmo=
dum nunq̄ exiit.ſer.clij.M.
Item mulier reuocata de purgatozio quō hic
pniam egit i mue;i gracie s i igne s dixit nihil
eſſe reſpectu pene purgatozij.ſer.clij.M.
Item frater q̄dā vinū nō emphauit.s ppter
ea punit⁹ eſt in purgatozio.ſer.clx.M.
Item ſozoz coſme s damiani q̄ audiuit chozi
zantes cantare cū quadā lenitate et dulcedine
poterea per quindecim dies fuit deputata ad
purgatoziū.ſer.cxxbij.M
Item frat q̄dā p ſeptē dies fuit punit⁹ in pur
gatozio pp vā ſolaciosa s recreatiōis v.clxE
Item fra.. q̄dā cōpaſſus cū conſanguineis
.ib.. :s ppterea punit⁹ eſt in purgato
lx.E.
uncialis liberauit fratē car=
a miſſā.quere ſer.clbi.Ff.
bilis quidā milit filiū ſuū ad papā
ſuū:s.xxx.annis debuiſſet eē in pur
v papa per vnā miſſaz liberauit eum
x.L.
doā frater celebzādo p fratre defuncto
ſoldano tādiu ſeruiuiſſem.xē.s ſic li=
vnā miſſam frēm.qui.xv.annis de
urgatozio.ſer.clv.Kk.
⁹ frībus quozvn⁹ imediate ce
m poſt obitū illius:et ipſe
quaſi per viginti annos
aciſſe.quere ſer.clx.C.
Item ſacra quedā apparuit s dixit s ſe deputatā
ad purgatoziū vſq; ad diē iudicij:niſi imace
tur p ſuffragia viuoꝝ.ſer.clx.R.
Item qui equū auſcult nō vendidit quō dia
boli rapiebant eū.ſer.clx.O.
Item qui recepit veſtē a peregrino s nō ozā
uit p aia ei⁹ qualiter punit⁹ eſt.ſer.clx.Q.
Item miles quidā vitus eſt in purgatozio:ſz
et habuit auē in manu eū cozrodētem q; bona
tioni nimiū dederus erat.ſer.xxij.E.
Item due aie quaꝝ vna fuit iera:altera ſō
ciſtis.ſer.clx.ff.
Item quidā ozauit erigita duob⁹ ānis p aia
patris s nihil pfuit illi:qz ipſe filius ſemper
fuit in petō moztali ſer.xxiij.O
Item nobilis quidā fuit liberat⁹ de purga=
toziō per tres miſſas.ſer.clbi.ff.

¶Penitentia.

¶Penitentia ſcti petri apli. Exemplū.cxij

QLemens papa narratin
itineracio q; ſcūs pet⁹ ppter memo
riā ſui peti crime negatiōis cōſueuerat
ſemper media nocte vel ante ſurgere q̄ſi i hora
in q̄ peccauerat:s lachrymis miſerabīr ſe plā
debat.s ſicē q̄ audiebat gallos cantare. Ita
etiā debēt vere penitentes facere.

Quidam petiuit breuē pniam.Exē.cxiij.

QVidā petiuit a quodam
viro dei dari ſibi pniaz ſaluatrē ſz bre
uē Qui direct⁹ ad vallē vicinā q̄ a cu=
ſtode vallis duct⁹ ē s capt⁹ Poſtea flenit terri
biliter. Vñ ad virum dei rediit a qui ce preci=
pit liber quo vellet.cui petōz. Abſit dñe. Nam
a cuſtode vallis deduct⁹ penas menarrabiles
vidi vbi ſemimoztu⁹ hoc audiui q; ppter deli
cias vanitatū q̄dā eoꝝ vulnerē plūbo potanē
quidam medij ſecantur:quidā cathenis igne
is recluduntur.

Quidam nili vnū pater noſter volebat reci
pere pro penitentia. Exemplum.cxiij.

PEccator q̄daz magnus
cum p petis ſuis nullā cōdignam vel
let agere pniam vel ſuſcipere:aut cōfeſ=
ſoz.Potēs aūt vnā ozōnē dñicā p petis ſuis
ſingulis dieb⁹ dicere.Vñdit poſſum.s iniūxit
ei vnū pater nr̄. Ita aūt ei eadē ozatio incepit
dulceſcere vt rediens amplius petere quouſq;
ad cōdignā pniam perueniret.

Deus ſemp paratus eſt recipere petōrem
ad pniam. Exēplū.cxb.

SEnioz q̄dam interroga=
tus eſt a quodā militāte ſi deus recipet
penitentē eū.Qui cum plurib⁹ edificaſſet ſe=
monib⁹:poſtremo ait ad eū.Die michi dilect iſ
ſime ſi clamis tua confeſſa fuerit priuis eam

statim abs te. Qui respōdit. Non: sed reflectens se ad ea. Dixit ad eū senior. Si ḡ tu pcis ppo bellimēto: ḡre de⁹ sue imagini nō indulgeret. ¶ Demones impediūt penitētes. Exē. cxbi.

QUat quidam miles per= petratoꝛ multoꝛ sceleꝛ. Hic ad infirmitatem suis deuote uxoꝛis accessit ad quendam ꝑsbiterū: et sibi oia ꝑcta sua confessus est. Sed cū daret ei ēps pnisz: ille nichil recipere uellet dicens q̄ nec ecclesiam nec oratoꝛium posset ingredi ꝓ ꝑctis suis ut una nocte clausus in ecclesia teneret scelerū donec ipse ad eū cū signo crucis intraret. Qui assumpsit pniam et facta sup eū oratione ēps claudens eū abscessit. Aderat dyabolus s̄ci cauēj mercatoꝛ pānos uaris coꝛporibus ad emendū exhibet: gratis multa da et promittit si ei ꝙ nemps saluū ꝑducta ꝑderet ille facuit. Postea coꝛmās se i ipe cuiusdā eo quod sui ecclesiam intrauit: clamās q̄ inimic⁹ salus uenit: et domū cū ꝑcis accēdit. Ille uidēs ignē tm facuit. Ite i ꝑsonā filij sui dnoꝛis se trāsformās. Expaiquit ꝑ: dō agit inimicus: en tota domus ebulta cū: et familia ocisa est: et inimicus hic stat quē optie occidere possimus. Sz cū ille itez tacuerit: dixit. Et si tunace nō uis ego ipe me uita mea ꝓmisabo et egit. miles aūt stabat imobilis Postremo multitudo demonū i spē ferax tenuitū grauī sereū uibrauerūt. Et ille cū silētio stetit ictꝰ. Mane uenies ēps cū signo crucis reperit eū de ecclia. Et dū quereret ubi uxoꝛ et filij sui facerēt occisi dixit ēps q̄ oēs uiuere. Et miles ait. Ego audiui clamoꝛem et uespillū armatoꝛ et uidi ignē: ecce filij eius uenerāt: et cognouī illusionē demonū: miles ait. Dne rogo te da mihi pniam: q̄ paratus sum oia facere ne intrē in tentationē ei⁹ nus demonū. Et sic recepta pnia fctūs est bon⁹ homo: et tādem quieuit in pace in domino.

Quidam assumpsit penitētiam solum ti= moꝛe moꝛtis. Exemplum. cxbij.

QAnonicus quidā eccliē parisiēn. uir iuuenis delicat⁹ ꝑci gule luxurieq̄ laxās habenas mul= toꝛ etiā aliox ꝑcōx immunditiis inq̄natus. Tādē facē ifirmitate: timoꝛe moꝛtis cōfessionē fecit: ꝑctā detestat⁹ est: emēdationē ꝓmisit: uiaticū accepit: iūctus est oleo: et sic uitā finiuit. Cui⁹ coꝛp⁹ ut pote uiri nobilis et diuitis et cū magna pōpa clericis gñie tumulatū est. Eratq̄ illa die serenitas magna ut etiā ei⁹ obsequijs ser famulari uiderēt. Dixeruntq̄ hoies adinuicem. Quāta bona de⁹ huic hoi ꝓstitit nichil ei defuit hoc quē xp̄ianus deber hre in moꝛte: dñicis sacris munit⁹ est: ser i ei⁹ moꝛte seruar⁹ ē: et cū multa glia sepult⁹ est. Post paucas dies cuidā familiari suo se ostēdit dicēs se dānatū esse. Cui cū sacti cōsolatiōnē: is iūctus dereliquit. Dnū bonum nullū bonū qđ memoꝛa= uit. Quid est hoc inquit Iz eū pmiserim cōsolatiōnē ꝙ ab penis et alis ꝑcia ꝑ ꝑcia ꝑ iustam ꝑmissionē. Et qz ꝑfessionē ꝙ ab nullius per= ꝛuchar catis.

IN. quam cū tm ꝑgrinus... ammonitione nec exēplo... na detestādia ab ea uellet sepe ctus ifirmitate timoꝛe moꝛ= dotē: cui cū lachrymis cōfes= uerbos moneret; ut tam illi... mixtionē: et illam ꝑsonā a se amoueret: ei dix: Dne nō possum. Milite itaq̄ i sua obstinatio ne perseuerāte sacerdos recessit cū coꝛpe dñi uiatici et sācti ꝑ: qđ sacrū ad cōitādū militē poꝛ tauerat Exeūti aūt de domo sacerdoti occurrit beatus Ber. interrogans eū quare infirmum nō cōitasset. causam intelligens ait sacerdoti Reuertere mecū ad ifirmū Cūq̄ reuersi eēnt dixit sanctus iam militi moꝛituro ea que salu= tis erāt suadet. Ille aūt cū ꝑceter iā dictam om nibus obedientiā ꝑsponderet ait dixit tertiū Nā quid doles q̄ nō potes habere uolūtatē resi= stēdi. At ille dixit. Dne ualde doleo me de hoc nō posse dolere. Quo audito abbas ait sacer= doti ut coꝛp⁹ dñi daret ifirmo. Mira res. Statis ut saluatoꝛ intrauit salus facta ē huic domui Ab illa enim hoꝛa ꝑfecte odire cepit quam aūt illicite amauerat. ait aūt Gras ago deo qui me liberauit: q̄ mō diabolū libēti⁹ uideꝛē q̄ illā. Sicq̄ in bona confessione et uera penitē= tia migrauit ad dñm. Hec Cesarius

Quidā uoluit penitere dū potuit.

QAt q̄dā uluꝛ= E frequenter monebat ꝑ nitētiam: et ille dice ne adhuc tactam: quia adhuc... poze. factū est aūt ut ifirmaret: et ret raptus est: et cū rediret clamauit pniabbi es: decetero pniaz agere non ui= sco. et sic dicto: q̄ dū potui penitere no luer dicens moꝛtuus est.

In discipulo de ꝑse.

Duo socij quoq̄ unus in agone cler tētū egit et cōtauit. Iz solum me= es moꝛtis. hos ꝑ se ꝑsecer ꝑsibi. Ut

Per

zdine. Exẽplum. cxx.

ndã de ordine

deuot⁹ passio nat⁹ fuit
eundi ad seculũ. Cuncꝫ
intrauit chorꝫ ⁊ ꝓstra
tis cũ corpore do
ceuerentiam et
riam ⁊ li[illegible]
icta. Cuncꝫ [illegible]
pulcherrima
uit illam et
is est de pi
irgo illa di
erere huic
mea quid tra[illegible]
uanere mecuꝫ. Tunc ite[illegible]
ad filiũ. At ille eleuata ma/
rẽ dicens. Ego eũ seruabo et
quam. His dictis iuuenis il
pxidez et disparuit. His di
sis ⁊ desolatus est: ⁊ tellauit ab il
lo pallio talis: et factus est magis deuotus ⁊
pseuerãs: hanc visionẽ nunq̃ alicui reuelauit
nisi in extremis suis In discipulo de tpe.

¶ Quadragita uiri ꝓpter fidẽ fuerũt positi i
doliũ aque frigide: ⁊ vn⁹ abnegauit fidẽ ⁊ pa
ganus uidit angelũ cũ corona ecõuerso ad ce
lum uolare. hoc ẽre ser. lxxiij. M.

¶ Item iuuenis i heremo ad quẽ uenit diabo
lus dicẽs patrẽ suũ esse moꝛtuũ. Et sic exiuit
heremũ ⁊ redit ad seculũ ⁊ malo fine uitã fini=
uit ser. cxl. M.

Precepta dei.

¶ Oblitio preceptoꝛ dei Exemplum. cxxi

Sancti patres aliqñ con=

gregati ꝓphetauerũt de uitia ghatione
et quibus unus precipuus noie quã=
ctianus dixit Nos quidez adhuc mãdata dei im
pleuimus Interrogauerũt eum alij patres di=
centes: qd qui post nos facturi sunt. At ille re=
spondẽs ait. Media noꝛte cõplebunt precepta
ternũ reqrũt deũ. Dixerũt ptes Post
iẽt quid facturi sũt. rñdens dixit
is illi⁹ mãdatoꝛ dei opera non
pta dei obliuiscrunt. Supabun
iniquitas ⁊ refrigescet chari=
sup eos magna tẽtatio: ⁊ q̃ inuẽ
lla tẽtatione ꝓbati: ⁊ nobis ⁊ patri
res meliores existent et feliciores et
s; hoc in uitaspatrum.

In discipulo de tempore.

Predestinatio.

ã q̃ orauit ꝑ filio frẽ ⁊ uidit eũ de nu
atoꝛ ⁊ ille frat mꝫ replicauit bõa ope
uit uitã ⁊ postea uis⁹ est de nũero
n dilec. d[illegible] tpe. lxxiij. M.
la emisit. l. dicens

silũ ꝓdestinat⁹ ẽ. ⁊ quõ medie⁹ fa⁹ eũ reduxit ab illo errore. hoc ẽre ser. xcvii. E.

Prelati.

Quidam fuit electus in epm ⁊ rẽnuit.
Exemplum. cxxij.

Monachus q̃dã clareua

lensis electꝰ est in epm: q̃ renuente su
scipere nec impio abbis sui: nec epi⁹ su
scepit: sed fortiter restitit nõ multo post defun
ctus est ⁊ cuidã familiari suo apparẽs requisi
tus de illa inobedientia si ei noceret: rñdit nõ
Et adiecit: si epatum accepisset eternaliter damꝫ
natꝰ fuisset ⁊ subiũxit ꝟbum terribile. Ad hoc
inq̃t uenit status ecclie ut non sit digna regi
nisi a reprobis epis. hoc Arnoldus.

Eps malus quõ iudicat⁹ ⁊ punitus est.
Exemplum. cxxiij.

Sciuitas metropolis

In saxonia meydeburg: nouiter data. cui
ꝓfuit ãtistes q̃ uelaure dict⁹ ⁊ puicia
cũ uualtatoꝛ ⁊ ꝓbe ecclie dilapidatoꝛ existẽs
et eorũ ꝓpriam inutilis distributoꝛ. Sz deus
omipotẽs q̃ neminẽ perire desiderat misericoꝛ
diter expectauit si aliqñ emẽdaret uitã suam
Sz ꝛsigniter eo in malicia perseuerãte mirabi
li uersa uice ipe recepit iudicium peruersi ui
te sue non indignum. Et etiaz oppidum a me
moꝛata ciuitate distãs quasi quatruoꝛ leucis
iuxta desertũ fluuii albie Ad quod pfectus
eps quadam die uenit coꝛpore q̃dẽ sanus sz
mente uesanus. In ipsa nanq̃ nocte cum de=
cumberet in lecto ultione diuina strangulat⁹
est a dyabolo. Mira res: ipa itaq̃ eadem noc=
te cũ thesaurari⁹ maioris ecclie i sacrario de
cũberet i lecto ⁊ mẽbꝛo sopoꝛi de uillet uidit i
somnis afi ꝑncipale altare dñi sedẽtẽ cũ btã
ẋgine maria mre sua ⁊ sctis apls: affuit etiã
sepedict⁹ eps. Tãdẽ supuenit sct⁹ mauriti⁹
etuldẽ ecclie ꝓcon⁹ q̃ strenuissimꝰ militaris lo
rica idut⁹ cã monẽdi q̃rimonias stra epi⁹ suũ
q̃ re⁹ erat petẽt sibi dari aduocatũ. s. sctm pau
lum. Quo sibi dato querebat de epo q̃ ecclia
sua p ipi⁹ reb⁹ eẽt dissipata ⁊ honoꝛe destituta
⁊ paul⁹ adiecit dicẽs. Opꝛ epi⁹ eẽ irreprehensi=
bilẽ castũ nõ pdigũ sobꝛiũ modestũ. ꝛc. q̃ oia
i ei⁹ epla memoꝛat his auditꝭ petiuit sibi ẽt
dari epm petrũ p procurante q̃ sibi denegãs
dixit stra paulũ sodalẽ suũ sibi nõ eẽ litigã
dñi q̃ denegãte petiuit btãz ẋginẽ mariã p se
procurari: sz ipa q̃q̃ rẽnuẽte petiuit p suam
sibi dari eã. Dicit ꝗ dñs ad btãz ẋginẽ mariã
mẽem suã. mt. p moueas ẋbũ suũ. Ait dña nra
ad filiũ suũ. Obsecro te fili mi ne uꝛgeas me
terpellare p eo: attestoꝛ teipm q̃ mꝫ frotiẽs i
tercessiõe mea auerterim idignationẽ tuã ab
eobt sic aliqñ resipisceret: sz frustra laboꝛaui
Iterato dñs ad matrẽ. Mẽ ego sũ misericoꝛs

ſcy mē mic miſerere idigēti. Rndit bt̄ ẜgo
mariabex q̄dē ēt aſſer(:tu nō ſolū mihi ꝛo
es ſz ⁊ tuꝰ. Jtē paulo agēte dixit dñs iuſtꝰ
iudex reddēt intrinſecꝰ iuxta opa ſua ecce mau
ricꝰ dilecte mi epūs tuꝰ ſit in pāte tua ⁊ bolū
rate ſtatiz arripiens eū poztauit in hūeris ſu
is ⁊ de pulpito in quo legit euāgeliū p̄cipita
uit cū ante altare ſctē crucis ⁊ ẜfracte ſūt ſee
rices eiꝰ. Et ſtatiz euigilās theſaurariꝰ audi
uit ſonitū pulſāris ad ſozes eccl̄ie: ⁊ cāpana-
riꝰ q̄ iacebat ⁊ eccl̄a ſurrexit ⁊ accelſit ad eccl̄e
ianuā inuēēs cām ſoniꝰ. Mūciꝰ q̄dā aduene
rat dixit ſe venīſſe de oppido ſupzadictō ⁊ epz
nūciauit defunctū. Hicq ꝑpēdit pōt q̄ eſdez
hoza qū ſctūs mauriciꝰ eū detexit de pulpito
ſuiſq; deſūctꝰ. Jtaq; nūciꝰ aīt vt cōpulſarent
cāpane. His itaq; dictis itellexit ille ſacrilega
p̄rexit ad ſacrariū intimās thezaurario qđ in
tellexerat ⁊ pulſabāt maturine: poſtea pulſa
bāt cāpane ſicut moꝛis eſt ad officiū deſū-
ctī. Hoc itaq; facto occurrerūt plurimi ſuſcitā
tes q̄ cā eſſet. Et cū intellexiſſent miſerabāt
q̄ā ſubitanea ⁊ ipzouiſa moꝛte epūs eoꝝ ꝑcū
ſus eſſet. Cū aūt coꝛpus de mane examine de
ferret inuentū eſt collū ẜfractū pelle integra
et illeſa ꝑmanēte. Per illud exēplū attendāt
⁊ caueant oēs eccl̄ie ꝓlati ne res q̄ a fidelib⁹
⁊ collate ſunt ſctis in eccl̄iaz vt deo ⁊ eiꝰ geni
tꝛici marie atq; ipſis ſuiſq; ⁊ nō vtiꝰ expēdāt
nec ẜgauaricis tribuāt vl̄ alio mō turpiter de
uiāt qz ab eis vſq; ad minimū tota req̄reret
ſi diſtricto examine: ⁊ dū minꝰ diſcrete expē-
dant: coꝛ ꝛpetua in vltimo pereāt.

De vdone epo hoꝛribile. Exemplū. xxxiiii.

Aud eādē ciuitatē mel
debuꝛgēſi in ſaxonia ẜtigit ꝑdigitū
terribile nimis Qđ quēadmodum ka-
tēſi ſit ſtilo beati refeꝛā: vt inotēſcat oibus
q̄ malū ⁊ deteſtabile ſit in ſtatu ꝓlatiōis tue
piter viuere ⁊ patrimoniū xpi male expēdere
⁊ monales deo dicatas violare. In ꝑdicta igꝛ
ſuꝛbe ſcholaris q̄dā vdo noīe liberalibus
ſtis inſudabat q̄ cū eſſet duri ingenii et nihil
oino ꝓficere poſſet ꝓfectuq; a magiſtris ſu-
ꝑioꝛib⁹ ꝛoꝛāꝛet. Quadā aūt vice pᵉ ẜnoꝛmes
plagas ſcholas exiēs eccl̄iam ſcti mauricii in
trauit ibiq; cū ingēti deuotiōe p̄ſeuerās ſe et
regine celi clemētiā ⁊ bti mauricii p̄cōmuz
p illuminatiōe ſui ingenii iplozauit. Hic ſ pze
poſitꝰ aliq̄tulū obdoꝛmiuit. cui ꝓtinꝰ mī
nis apparēs dixit. Audiui oꝛōem tuā: et ecce
nō ſolū ſcientie mee tribuo tibi: imo etiam
poſt moꝛtē archiepi q̄ nūc pꝛeeſt eccl̄iaz p̄nci
pis mei mauricii tue fidelitati ẜmēdauī Quā
ſi bene exꝛeris grande p̄miū cōſeq̄ris ſimilē
mele tu alis ⁊ ſoꝛpoze moꝛieris His dictꝭ ẜgo
matis diſparuit ⁊ iuuenis euigilās moꝛe ſolī
to ſcīpēe cepeꝛunt. Cumq; ad loquendum es
aperiet cepit diſpu
di ſcīētia peritiſſimꝰ
aūt oēs qui eū audie
tā ſcia eſt inſpirata ꝛ
macabatur vt pecus
phūs Poſt bīēnū
Vdo a cūctis eſt
Cōfirmatꝰ igſ
dixit Et q
eſſet tñie
pzie ſalut
mire ⁊ cock
hominē ſe
qđ deꝛeli
oꝛum genera
ta eꝛꝰ oīous odi
doloꝛ cū multoꝛum annoꝛ
tus archiepūs aerē mundūq;
bus coꝛrupiſſet in quadā
abbatiſſā monaliū de regali
Hoſſerholiz nunc vero ballis liliozum dicit
oꝛdinis ciſtercien. ſcīā i lecto hēt vocē audi
uit hec ẜba terribīle intonātē Facinē ludo
qz luſiſti ſat(vdo His audit(cachinnis mīs
ſictitiū ſuppliciabāt ⁊ mane facto ꝛurſum del
tus ſuolimē factuſq; duꝰ vt ſup(ad ꝓdigioſe
vocis ẜminationē minime ẜpūgit Sequenti
noctevocē ſimilē audiēs ⁊ puipēdēs ſtultus
ille vt ante in ſua malicia perduꝛauit. Nocte
igit̄ tertia apō illā abbatiſſā cūbens cū opus
nephādū libidinoſe ẜmotiōis exꝛeꝛcuiſſet voꝛ
ſupzadicta cū ingenti frāgoꝛe itonuit dicens
Facinē ludo ꝛc. Hac ẜ audita vehemēter ſtu
pefact̄ i gemuit aliquātulū ſz nō reſpuit Ve
rūtū dānatōi iā p̄imꝰ miſer ille coꝛruit q̄-
dē eras ſepe ꝛecinit ſz neq; ad ianuaꝝ pſtio
ꝑuit Mira dicturꝰ cūvera tā q̄ ſi ſaxones
apud q̄s geſta fūt reticere vellēt: eleméta oīa
clamarēt: ſicut ſequēcia manifeſtāt. Poſt men
ſes ẜ tres canonicꝰ q̄dā metropolitane eccl̄i
Weydeburgēſis Frederiꝰ noie. mīs venera-
bilis ⁊ maxie ſcītatis: q̄dā nocte i ꝛhoꝛo cō
mauricii exiſtēs ⁊ oꝛōni ꝛeuētꝰ ſcīēs
cāctabiuerſali eccl̄ia deꝑcabaꝝ
ſua. ſ. p metropolitana vt cōdit
iudex. aut citius moꝛbidū cap
eā p intercū de medio tolle
melius ẜmutaret Ẏba pōdus ſa
ce ꝓtinus ſecuta eſt viſio nimis te
rꝛifq; moꝛtalib⁹ metuēdā maxie ꝛē ⁊
rectoꝛib⁹ qui gregē dñici ſibi cōmiſū
dentes ⁊ malis exēplis inficiēdes ꝑi
pius i infernū Vidit itaq; q̄ beatus
oēs eccl̄ie cāpades pariē exiuit Q
hoc terꝛoꝛe nimis ſtoꝛrepꝰ loco ad
eūt ce me ⁊ voꝛ(cauſaꝝ i
modū veneꝝt duo iuuenes
tes ad altare p
altaris fleter

sunt alii duo q ozũ
decẽter staunt alter
za desuper collocauit.
as intrauit: qui velut
at euaginatum tenens
ille valẽter clama
reliquie hic hñtur
His auditis ap
algida vtriusq
iam Alij
t hi oẽs cho
te sua hinc
ueãt duo=
gradiebaꝫ
ladem et sce
o er s telus xp̃s rex ce
ioz vt videẽt devote adozane
ãũ eũ sedere fecerunt. Affuit
igitur ecclo luna s stellis lucidioz quã
clarissima turba ẽginũ sequebaꝫ. Sancti ẽo
oẽs dei matrẽ honozãtes geniculaꝫ suscepe
runt. Cui xp̃s mox occurrẽs: s manũ ei⁹ ap
prehẽdens iuxta se venerabiliter collocauit.
Ecce postremo apparuit scõs mauriciꝰ dux
gl'iosus cũ sua legione sex milib⁹ et sexcẽtis
lxvi. q̃ vnanimiter se pternẽtes adozauerũt
dñm iesum xp̃m dicẽtes. O equissime iudex s
cõditoz seculoz da iudiciũ. His dictis surgẽ
tes steterũt reuerẽter postulãtes. Quib⁹ dñs
ait. Scio q̃d queritis. Et adiecit. Date vnde
archiep̃m. Cõtinuo quidã ex astantibus abie
rũt s miserũt vnde de latere abbatisse trahẽ
tes miserabiliter adduxerũt: quẽ scõs mauri
cius seruaꝫ intuẽs dixit. Dñe mi equissime
iudex iudica iuste. Ecce iste vnd nõ est eps sz
lupus: nõ pastoz sed raptoz: mactatoz s deuo=
ratoz gregis tui. Iste est etiã cui dña nra ma=
ter tua sciam donauit: cui hanc ecclesiam ad ho
noz nois tui meiq ac loci meoq sacrã cõ=
ẽdauit p̃dicens ei. Si bene reperis: bitã p=
ennẽ habebis: suauitez male in ozpe et aia
oz ieris. Iste insuper est q̃ ammonit⁹ semel s
tercio se cozrigere noluit: s nõ solũ hãc
e s alias sibi cõmissas pphanãdo
e redegit: immo spõsas tuas sem
emere violauit ergo iudica iu=
ne. His auditis dñs p̃lidẽs
oq respiciẽs dixit. Quid vobis
isto? Pugil aũt supzadict⁹ voce ma
ma dicẽs. Reus est moztis. Judex
s q̃ aderãt in sniam cõuenerũt s quale
oztis ille impius sustinere deberet i
tauerũt. Tũc iudex ait Caput amit
it q̃ sine capite viuẽdo in sordib⁹ cõ
uo dicto pugil cõfestim vnde p̃ce
ert deret. Qũ cũ vnd fecisset et
m leuasset quidã clama=
iũ tuã vnde abes relic
uit eozã vn

ne tãs donec pugil miserrimꝰ hois collus ẽt
pugno mltis victoꝝ valide p cussisset. Et ecce
post quẽlz pulsuz hostia pollura p os vnonis
exiẽs i calicẽ cozruit: quã dñs reuerẽter acci
piẽs diligẽtissime leuit sup altare i calicẽ po
nẽs: et cũ sua turba decẽter inclinauit abiit
et recessit. Postquã miserabilez vnonẽ pugi
lem sepedict⁹ aggrediẽs decolauit. Sicq tota il=
la cõgregatio disparuit. Canonic⁹ aũt supza
dict⁹ qui vidit hõ tust⁹ nõ in cõnis sed oculis
aperris stupẽs s tremẽs: iumẽq in cripa re=
periẽs oẽs lãpades ecclie reaccẽdit. Cũq ad
hoc de facto dubi⁹ s anxi⁹ se miraret: tãdem
resũpta audacia ad locũ iudicii paululũ cessit
vidituq calicẽ cũ hostia i altari: s caput a coz
pore lõgi⁹ pjectũ nequã pauimẽtũ sanguine
madefactũ. Tunc cepit exclamare et dicere.
O triste spectaculũ: o grãde miraculũ: et o ve
re tremẽdũ iudiciũ. O q̃ hozrẽdũ est icidere
in manꝰ dei viuẽtis: qz q̃s diu vt cõuertãtur
tolerat: nõ quersus durꝰ dãnat. Postquã oẽs
fozes ecclie obseruauit: et nullũ vino ingredi
pmittẽs donec sole iã ozto oẽs pautiozes cle
ricos s laicos cõuocauit. Tũc ianuas reserãs
sacratissimã dei vltionẽ. s. vnonẽ archiep̃z i suo
sãguine rubefactũ ostẽdit: s cũcta q̃ viderat
p ozdinẽ enarrauit. Eodez ẽo die q̃dã ex ei⁹
capellanis bruno noie cũ legationẽ sibi gmit
tam pegisset p metropolim s. vnonis famul' as
se p̃cedẽtib⁹ studuit remeare. Interim grauꝰ
oppzessus sõno arboꝝ quãdã vmbzosam vi=
dẽs de equo descẽdit s frenũ fozriter alligãs
ad bzachiũ ibi paululũ obdozmiuit. Et ecce
glob⁹ immũdoz spũz cũ tubis s tympanis
gladiis s fustib⁹ cũ lãceis s securib⁹ ad eũdẽ
locũ gradu cõcito p̃perabat. Cũq oẽs cõue=
nissẽt: vnus ex eis q̃ eoz p̃nceps esse videbaꝫ
et q̃ erat statura p̃cerioz et vultu terribilioz
solũ cõstruẽtes desup posuerũt. Nec moza al
ter cunctꝰ eũ grãdis clamãs cachinas s tripu
diãs apparuit. De quo q̃a velociozes aḋlis ce
ri p̃cesserant: et foziit clamauerũt. Date locũ
date locũ: ecce p̃nceps nr vnd appzopinquat
His dictis satellites sathane miserã vnonis
aiam i effigie cozpis cathena ignita ad collũ
astrictã: ad suũ p̃ncipẽ pduxerũt. Cui sathã
p̃tin⁹ assurrexit: salutãs eũ vobis pacificis i
dolo: bñ inquit venisti. o p̃nceps fautoz et di
latatoz regni nri. Ecce parati sum⁹ tibi et oꝫ
bus amicis nris fidelibus p̃ meritis reddere
talionẽ. Cũq vnd obmutescerer/sathan assi=
stẽtib⁹ ait. Fatigat⁹ est iste dilect⁹ noster hac
ventẽdo s ideo placet nobis vt cõsoleꝫ. Date
ergo ei mãducare. Illo rẽnuẽte s caput auer=
tẽte misit ei ei⁹ bubones s serpẽtes ei violẽ=
ter impresserũt: et liquozẽ sulphureũ postmo
dum infuderũt adhuc illo nõ loquẽte/ sathan
p̃cepit dicẽs. Ad balneũ p̃ncipũ talis p̃ri
ceps deducaꝫ postillis reducẽs s ecce nõ p̃tu

terat patrem cooperculum habens Quo ablato
manu arripuit vbiq; ad celū erūpebat: q̄ non solū
arbores & mōtes lapidesq; immo aquā iuxta
manentē vrsit. Stipulā flume bat: in quez pa
tū illā ire cē vdoms aiam p̄cipitauerunt et
pessimoduz extrahētes i modum feetri cādētis
rocā igneā suo p̄incipi detulerunt. Cui subri
dēs dixit. Mōne suaue balneū. habuisti vt pa
cepe nostro. Tunc vdo dānatū se vidēs cepit
blasphemare et dicere. Maledicat o sathan tu
et ois sanctus tua. oiscq; suggestio tua: & omne
templum tuū. Maledictus deus q̄ me creauit.
maledicta hora q̄ me potuit maledicti paren
tes q̄ me genuerunt & maledicta ois creatura
tu celo & in terra. Tūc oēs demōes vna cū pa
tre suo cepere manibus plaudere & dicere We
re dignus es ut ate nobiscū manere qz̄ potume
rimus canticū et officium. Dicit atur ergo ad
principalē sanctam nr̄am dāmnatoz vt videat
audiat: et addicat: sentiatq; et amplius inde
non egrat in secula seculoz. Dix Vba finierāt
si seruus mitter in illam odiosam creaturā
fecerūt. eāq; tempetuose i tartarea illud barā
trum luctando immersert: ac si celū & tra oēs
huius mundi mōtes abimere quasserent. Ca
pellan⁹ aūt supradictus hec vidēs & audiēs
timuit vehemēt. Tunc p̄ceps cepebat di
cere oēs dixit. Videte ne effugiat clerici
cus ille q̄ nos aspicit: q̄ semp erubit malozū
ac cooperatoz conscius & defensoz: & sicut fuit
auctor culpe: sic sit ptceps et vidit et ridet in
illū puteū ad suā vindictā deuergat. Quo dicto
cū demones eū rapere vellet & ipse fugere co
narer: repente a somno exiliens vigilauit sicq;
insequēs territus tanbiu hinc inde saltabat:
et cursitabat trahens miles hominem donec
ossa ifracta cruz brachia pectus dissoluebant
cur. Difficulter aūt equum ascendēs p̄ merro
polim venit. & mox vt dñm suū moztuū cē co
gnouit: dilectionē vinctā: frozem terroris indi
cium indicio p̄digium prodigio cumulauit: &
ois que sibi in via acciderāt que viderat ex ou
dierat enarrauit & patefecit: oēs audiens etiam
sua iunctura lesa compage brachium depulsum
& repentinā canitiem in argumentum veritā
tis. Cives igr videntes & audientes hoc ho
rribile insolitum dei iudicium vehemēter ex
timuerūt. Et cad auer ipsius p̄curat ab vrbe in
paludē tartareā: quod bestie infernales cuz
plausibus p̄cessum exceperūt: & cuticolas ha
bitantes iuxta portis terroribus & inuitis ad
fecerunt. Tandē cōsilio iito illā gle bā maledi
ctam de illa palude extrahētes in puluere cō
busserunt & in albeā flumen p̄iecerūt Mira
culū: oēs vt ferē pisces suū meatū relinquē
tes ad oceanū abiect donec letantis & iram
se cū placat⁹ dñs post decētū vix cādā rebie
cunt. Hunc horrēdi p̄digii memoriā ingerit oēs
hys fuit pauimētū marmoreū cādidū et pollu

tum in decollati
tā indelebile adhere
maculis eē quodā
aūt illā vbi decolatio
tapetia: & qñ sup electi
iuxta morē cam
sternūt vt eqs el
foztē sicut ille p
et illud ad tes
dim mart
sese macte
dei dilectō
q̄ miracul
hz q̄ tende
noie ludouic
dñi chozā hab
cū ceteris masculini
ignis vt videbat ifertoz
chozea excepto choro cū ḡdā puella quā ipa
chozea ātr duxit; & cū alta plone de cenebris,
ceciderunt/nec tā moztem incurrerunt.

Sanctus Martinus accusauit epm̄ suum

Exemplum. cxxv.

Homo quidā fuerat thu
ronis q̄ solebat ad matutinas matu
tis ecclīs venire. Quadā ho die cum veniss
ante hostiā inuenit portā apertā & ponēs se ce
lero cōsūnam quandā ppe quā vidit lucez ma
gnam p totā ecclīam & inde ardentē in thzo
no & āgelos videntes assantes. Venit aūt b. mar
tinus cum multitudine letōzū cepit accusare
Gaiter archiepm illoz q̄ tūc loca sua tenebat
Citatus autem archiepūs venit & sedit i cathe
dza pōtificalibus ornat⁹ Iterū accusat⁹ a bto
martino. Cū aūt nescret q̄d crīderet: ille cru
theozas superbe euertit indignat⁹ pede qual
sit cathedzā et & cū pede euertit & sic b
to disparuit. Tūc ille bōnus hō accedens a
domū archiepi exclamauit ka & dixit vi
quō ei esset. Et inte eum
subitanea moztē d

Canonicus quā
sue ecclie

Debatu

nico q̄dā nocte q
dicto ei aīa eius de tor⁹ mūd⁹ boruaz
rus p̄z merita sua. vidit & pnūcia
bat secū altquē trōz tui pl⁹ fuerat
xp̄m aduocatus su⁹. Ille meditabat
et ita fecit illū cui⁹ cano
rat cantādo: legēdo ob
xp̄m vt intercederet
suo. Ille ctūs xp̄
plit aliū sectā
cium. Cūq; ba
sonāroz ti

…ibit ꝑbendam in
…ꝑbit diuēdo luxu-
…ꝑhibuit horas suas
…ñ ꝙ fuerit de illo lecta
…le aps cñdit. Accipi-
…ebātos et ꝓficite eñ
…ñs clans quasi de ꝙ
…ei inferno. Et di-
…m vēam qz nun
…sus ex hoc relt
…ñ suam.
adeptus fu-
…exbij.

Auidam

Aliud ē
…bat ēpo suo bo-
…erē ꝛ me occidere cogitabat. Et cū
…cōsueru… ꝛ venire ad matutinas
et ꝑuenire alios ad salutandā btām ⁊ginem
Martā ⁊ intrare ꝑ quādā portā archidiacon⁹
collocauit ibi supra portam lapidē et veniēs
ēps vt ꝛsueue… ⁊ apiēs portā lapide cabēte
exceebrat ⁊ mortē archidiacon⁹ cū multo la-
bore ēpatū obtinuit. Cunq; ꝛsumatus esset ⁊
gaudiū ⁊ solatiū faceret q̄dā ꝓceps fuiēs ad
mēsam corā se flexis genibus subito rapiē ad
tribunal summi iudicis ⁊ vidit ibi btām ⁊ginem cum immensa sanctorum multitudine et angelor̄ adducentē dictuz ēpm portantē cere-
brum suum i manibus suis et dixit btā virgo
maria. Fili mi charissime ecce oñdo tibi recen-
tem sanguinē et cerebrū huius dilecti mil itis
mei quem crudelis ꝓditor volens obtinere
dignitatē pontificalē effudit. Rādit dñs. Quē
mittam et q̄s ibit. Tunc btā ⁊go ait. Ecce hic
seruitor suus cui dñs ꝓcepit sub pena mortis
vt citaret dñm suum peremptorie vt. s. citone
niat coram deo de tā nephando crimine, cesp̄ō
surus. Qui statim rediēs turbatus igemuit et
ifremuit tremuitq; ⁊ cultellū quē tenebat ad
guttur… eñ de … ꝓtecit et amarissime fle-
… ab … tiā ēpo cāz pandit. Quo
… nea morte ꝑcuss⁹ est
… cessit defunctus.
…ñ. Exemplum. cxxbiij.

m clericus i mul-

…estis canonicus ⁊ decanus ad
…tē infirmat⁹ a q̄dam viro sctō vi-
…u admoneret de via salutis mox illi⁹
obscurat vocē terribilē insonantē au-
…urge sacrilege xp̄i nep̄datoz pauperū
…erfec… …ent ⁊ iudiciū tuū suscipe
…rusū vt verbo apparuit. Ideo
…sacerdū reuers⁹ ꝓperat
…iudiciū illi⁹ subi os
…dānat⁹ apparuit cū
q̄ pedib⁹ illi⁹ vo-
laniabāt q̄tū

horroze vir sctus corruit ⁊ vocē audiuit. Cur
vocasti me dānatū nec michi loqeris. Tandē a
viro dei recessit⁹ cñdit. Ego cū cognat⁹ tu⁹ deca-
nus ille dānat⁹ cui⁹ corp⁹ iō ꝛsumcat. qz sicut
ego pauper ⁊ subditos suppōsi ⁊ ꝛēpsi ⁊ sicut
mei amici ⁊ eq ⁊ mīra familia mea subtrāxi
paupes ⁊ mīmonū xp̄i deuorauerūt ⁊ male ex-
pādi ⁊ ꝛsumpsi crapula luxuria superbia: ⁊ sic
de aliis vitiis in q̄b⁹ mes exercui ita equi illi
me eternaliter dilaniāt ⁊ conculcant. Cur vir dei
Cū ꝛueris vir ecclasticus magn⁹ i sciētus ⁊ di-
scret⁹ micor te eē dānatū. Cur de hoc miraris
⁊ nō poti⁹ q̄ bāficiati plures simr mecū dānāt
Et adiuratus addidit. Arrēde ad ecclias xp̄i et
ad stabulū equor̄. stabulū restaurat sollicite
ecclia in ruina remanente. Arrēde pamenta et
vestes ecclie ⁊ clericor̄ supellectilia ⁊ ptica
Hoz ei ꝓciositas ⁊ valoz ꝓze multitudie igno-
ratur. Ecclie ꝛo vir repari pñt ꝑ vtilitate ⁊ vo-
luptate. Arrēde coz mensas repletas ꝓciosis
ferculis cū vasis plurimis ⁊ ꝓciosissimis auri
⁊ argēti. Ecclie ꝛo xp̄i sacraria ⁊ calices vt̄r
erebr̄ cōfracti sūt ⁊ tenues meretrices ⁊ seru
tozes ditāt ⁊ multiplicāt de bonis pauperum
aues ⁊ canes venaticos souēt ⁊ hospitalitatē
abhorrent. Obmutscunt diuina officia ⁊ sctāz
p̄dicationē. qz sectant lasciuiā ⁊ histriōes cū
cantilenis. bū ꝓpitat̄ clerici ad dānationez
Quo dicto subito facto strepitu terribili cum
eiulatu miserabili flamma ferri dissima equos
cum decano inde traxit. Clericⁿ blasphe-
mus qualiter est punitus. Exemplum. cxxix

Damiau⁹ in burgundia

q̄dā clericⁿ supb⁹ ⁊ ābitios⁹ existēs
sibi quādā potētē eccl̄iā scti martini
vsurpauit. Dū q̄dā die i missa i fine euangelii
diceretur. Qui se hūiliat exaltabit̄ derisit. Di-
cet ille clericus ait. Falsum est: nā ego si me
meis hostib⁹ humiliasse tot hodie decimas et
eccl̄ias nō haberē. ⁊ exceptinue fulmē instat
gladii in os eⁿ intrauit ꝑ q̄ blasphemie ꝛba
euomuit et subito eum extinxit.

Miles quidā dixit oues nostre sunt opoz
tet eas tondere. Exemplum. cxxx.

Ilesquidaz habuit pa

rentes deuotos non grauātes subdi-
tos vltra debitum defūctis ꝛo paren
tib⁹ ipe cepit milicia exercē ⁊ magnas expen
sas facē i vestib⁹ i eq̄s ⁊ torneamētis. Et cū re
dit⁹ annales nō sufficerēt sibi icepit valde ag
grauare paupes subditos suos vltra debitum
cēsū cū subsidiis ⁊ exactiōib⁹. Et cū aggrauā
ret ab amicis ⁊ religiosis ḡre tm̄ spoliaret su
os paupes. rādit. Oues nostre sūt: ⁊ iō debem⁹
eas tōdere ⁊ eis vti. Tādē de⁹ volens eum ab
hoc errore reuocare misit ad eū angelū qui ꝛa
pto eo ostēdit ei pulchrū palaciū in quo erāt

holes beltiti aureis beltib⁹ s oia gña ozganoz
et muliczm audiebant i palacio illo q̄ videbs s
audiēs tm gaudiū s tantā pulchzitudinē vole
bat itrare; s expulf⁹ est a custode pozte dicēte.
Quō vis itrare istō mūdissimū palaciū cū ha
beas sanguiolentē vestē. Qui cū respexiss vi
dit se exspūm sāguie Cui angls Ille est sāguis
pauperum quē tu violent⁹ et sine iure exactiōes
faciēde accepisti. Si igē vis itrare illō palaci
nm ceruicias ad te istā vestē. Qui ad se rediens
subdit⁹ factus est; s vitā suā postmoduz i bono
finiuit. ¶ Legit i dyal. Cesarij q̄ i vozma =
tia fuit q̄dā ep̄s noie leupold⁹ solo q̄dam noie
ep̄s ope aūt tyrān⁹ hic cū eēt vanissim⁹ nichil
hñs in se pietatis vel religionis. Dicebat aūt
quodā tpe germanⁱ⁹ suus vir nobilis Dñe ep̄e
mlt̄ scandalizaris vos laycos exēplo vt̄o An
tex̄ essetis ep̄s deū aliquo mō timebatis mō
nichil de eo curatis. Cui ille dixit. Frater duo
erāt vicini ex q̄b⁹ vno exēplo alt̄ius precauit
mozt⁹ sunt ambo s deducti i infernum. Cum
igē essent in tozmētis vnus alteri dicebat Ve
tibi qz tuo exēplo puocat⁹ ad peccādū merui
hunc locum. Cui ille bone vicine si tibi placet
sedes mea trade michi tuaz et tibi dabo meaz.
Si dico vobis q̄n venerimus ad iferos si vide
bit vobis mea sedes honozabilioz q̄ vra ulcē
dite eū s ego recipiaz vram. At ille dixit. Ma
la ꝛsolatio est hec Ille leupoldus ita dyaboli=
cus fuit. vt tpe sui mortis; quod erat int̄ duos
reges. s. Ottonē s Philippū cū sibi vsurpasset
ep̄atum maguntin. eiusdē philippi⁹ auctoritā
te s multis interesset bellis ita vt non peteret
ecclīs nec cymiteriis dixerūt et milites sui.
Dñe nō iz nobis spoliare cymiteria Ait illis si
ossa mozt⁹ozum rollitis tūc p̄mo cymiteriū spo=
liatis. Dic ille sepe s valde cecidit vt dictū est
ecclesiā vrā p̄ exactionē petōz suoz sarcxit
sed hoc scio q̄ i illa die qua hoiez deposuit mul
te dissensionis seminaz fuit. Sic legitur de
abbate mozbacensi qui sic cymiteria vt p̄dic=
tus ep̄s violauit. Cūq ad extrema veniss et
capellanus eius tpz rogauit q̄ eū de statu suo
certificaret. qđ et fecit dicēs se eē de numero s
ozdie dānatoz ppt̄ irruptionē cymiteriozum.
¶ Legit q̄ quidam valde religiosus s
exemplaris vnus raptus ad iudiciū vidit duos
viros magnos. vnus erat comes ali⁹ erat ma
gnus p̄latus valde accusati cozam dño. Cicta
quos iz multū videret dñs iratus cū ad p̄ces
aliquoz de illa curia distulit sniam. dicēs illi
querelo qđ p abbatē suū faceret illos moneri
de cozrectiōe. qđ s factū est. Comes q̄ sū cozri=
gēs tioze visiōis s̄i bōa pnia mozt̄is Prelat⁹
aūt quipēdēs visionē s monitionē nec se cozri
gēs in lecto suo subitanea mozte mortuus est
¶ Legit i discipulo de tpe q̄ erāt duo fres in
monasterio vno vnus erat gratiosus abbati s
cetis fratribus: alter aūt non gratiosus abbati
cetis fratribus alter aūt non gratiosus. et dū

quid delict imr
sed alio frequi
gligētius; qz f
q̄ illi ambo n
tiosus abbati
nis. Et abbas
gligētias q̄
felix nec miseric
quicqđ hic cū
hic punit⁹ fui
pecciit in n
tibi s cetis
tozio sed p
me cetis fr
qz valde a

¶ Mercatoz quidam ig in ma=
re s in pisce reinuent

Exemplum.cxxxij

Erant q̄daz mercatozes
in mari seu naui simul s mutuo loq̄bā
tur de infoztunijs suis q̄ ipis eueneꝛ
tpibus suis. cūq vnus dixit. Nunq̄ aliqđ infoz
tunij habui s accepit anulū de manu ppria s
piecit in mare s dixit. Si pdaz anulū illū tūc
possim dicere q̄ ēt habui aliquod infoztunium
s cū applicuisset ad ciuitatē ipe emit vnū ma
gnū piscē quē secuz appoztauit ad hospitium
et q̄n aperit vētrē piscis inuenit anulū suum in
illo pisce s gliandodixit ego suz hō foztunat⁹
s cū rederet i cena s cepiss p̄mū morcellū de
pisce statim obiit subitanee vñ Gre. Cōtinu⁹ ꝛsi
cessus tpalis ētne reprobatiōis est indicium.
¶ Nic s vroz q̄ in. xxxij. annis non habuerūt
aliqđ infoztunium. Exemplum.cxxxij.

Duo famuli xp̄i venerūt
ad qđā hospitiū rogāres hospitari p
pter deū. et mulier rēnuit q̄uis essent
multū diuites s sic illis lo ibus gallie de
sup cecidit moztua est. T is mulier r
mare s flere cepit. introg uisceri
cur sic clamaret s sic fam
nis nunq̄ aliqđ infozti
muli xp̄i dixerūt Magnu
imminet. Et recedēribus illis
sozpta sunt aqua fetida in quo
¶ Legit in vita scti Ambrosij q
bñs Amb. romā pgeret in q̄dā
apō quandā hoiez locupletē hosp
cetnēs ibi ois cū repleta domū s cu
mētis s pecozib⁹: cū famulis s fam
illū hoiez sup statu suo sollicite
le. O dñe status meus sp felix e
Diuitijs abundo; famil⁹ p
sp ad nutū meū hal
uersus accidit; vt
Hoc audiens. b. A
his q̄ cecū in comit

…s dñs nē cū in
…do mozā facti-
…oats in pcis
…reēt ⁊ aliquā
…it; ⁊ hoiez ti-
…te ablozbunt
…cernez bīōs
…ont deus posit
…cuīē qñ sy p :
…undissima
…sionīā ad
…ꝫ hozrēda
…s xp̄i et li
…sit dr ruia
…ngoz(
…urgit. ⁊
…Legīē
…bno; ⁊ q…
…is surrexit de lecto ⁊ ozauit ⁊ alij duo cū tra-
…zerūt, ⁊ eū deiecerūt; ⁊ dñs promisit q̄ tres
…alios duos occidit ⁊ totus solus illesus pmānsit

Aliud exemplū in diser. de spe de muscis.

Legīē qñ legisse i anglia q̄ pulcherria blada
…creuerē. Ecce appropiquante spe messiū venit
…q̄dam genus muscaꝝ in maxima multitudie
…q̄ illa blada intrā cōsumpserūt q̄dr in ī q̄nq;
…militaria vnā quarale bladoꝝ iuenerūt. Hoies
…do illi⁹ p̄ie q̄dā de illis muscis cepērūt ⁊ dili
…gent ispiciētes iuenerūt eas ītas depictas i a-
…lis hāres i vna ala scribebāt res in alia deꝰ vt
…apparēt eū eē q̄ ppt demeritū ⁊ vidicte …
…hoc eē factū. Ite legīē i speculo exēplor q̄
…erāt duo religiosi ād vn⁹ q̄q; petebat pluuiā
…q̄q; serenitatē q̄q; fetꝰ; q̄q; calozē hinq;
…studiebāt fr̄is sibi q̄nillis expedīē cē. Alter
…do; nihil petebat i spāli; ⁊ totū q̄mittebat di-
…uine puidēcie. Cū aūt vēisset messis tre illi⁹ q̄
…in spāli petebat oēs fr̄es illius fuerūt steriles ⁊
…terre albīus eoꝝ … opiosissime abundantes. ⁊
…ne cognitū … te q̄ q̄mittebat se diuine
…uidentie … etoz ⁊ melius fecit.
Legīē sale … ritus spectū q̄ erat q̄dā sco
… … pīgnus ⁊ deuotus cui milites
… … pter deū portando cibā
… … uitare vnos duos ⁊ im-
…, et mozeretur ille dines q̄ ha-
…nas magnas in oi vite sue vite
…ebant sū cū magno honoze ad
…cruitas ⁊ ēpos ⁊ totus clerus cū
… candelis. Egressus ē aūt ille ⁊
…deauit illi solitario ozare cōfluentus
… penes et inuēit eū deuozatus a
… in fatīē in spectu dñi dr. Nō
…ter mihi sacrificabit a dño q̄ qui
… dines ⁊ impius ta-
…ura sua hic ꝺo q̄
…uozatus est a de
…n ⁊ dixit ei. Ille
…nam in hoc seculo:
et de hoc recepit hic mercedem vt in alio sclo
nullā inueniat reqē. Ite aūt solitarꝰ q̄ hō erat
ornatus ad oēs fructē, hē vas ꝺoctē modicū alis
ꝺ culpe ⁊ recepit huc illuc vt ibi veniat pur-
gatoz deoz; ⁊ ita ꝛsolatus in his ꝺbis obiit q̄
ficens deū super iudicia eius iq; vera sunt.

Legīē i vitaspm. Fuerūt duo. s. vir ⁊ mulier
in mīmonio simul q̄stituti ⁊ vir erat sctē vite
ꝛ ixoztunatus i hoc mundo intrā vt ēt i mozte
dū dōret sepelīri tantꝫ fuit pluuie inūdatio q̄
vix potuit mīs diebus sepeliri. Huius vxoz
ꝺo cōtrario mulier pessime vite ꝛ foztunatis-
sima; q; nūq; cozpis eius mozꝰ accidebat nec
dolozē aliquē sentit i quorumq; mēbzo cozpis
ꝛ a inuētue vsq; ad vltimū diē integrū sanū
q̄ cozpus suū possedit. Fertū est q̄ post mozē
viriusq; filia quā simul hēbāt rogare cepit
eam vitā imitari vellet. Cū ꝙ inclinaret ani-
mū suū cane suggerēte ad imitandū vitā inhes-
ta est in extasi ⁊ ostēsus est ei locus amenis-
mus in quo cū vidisset plenū int alios bonos
occurrentē: ruit i amplexus patris rogans vt
eā secū retineret. At ille Nō potes mō hic ma-
nere; ꝛ si vitā duxeris sicut ego duxi tandē ad
hunc locū pueries ⁊ cū eis semꝫ merū. mox aūt
auulsa est ab eo ⁊ ducta est ad locum quēdam
vbi deoz̄sum aspiciens: vidit mātem i hoztribi-
li ꝺtoz mēro: que respicīēs sursum ⁊ vidēs filiam
cepit clamare dr. Vide filia q̄ patioz ꝓpter im-
mūdaz vitā meā: heu mihi filia mea q̄si telum
mīs videbant michi inuerecūdā q̄ ō fobzietate
erant opa ei foznicatiōie et adulterij q̄ michilo
habuit: sed obzitate ⁊ crapulā sectata fuit. Et
ecce ꝓpter q̄ libidinē ꝙram ereripio cremā-
tionē. Et ecce ꝓpter delicias exiguas ꝙtas sū
tineo penas. Et ecce ꝓpt mōtanei q̄ndā
um q̄ habui i seclo iā ctinuo foznīēs et iomēs
exoluo. Ad hec aūt ꝺba illa ꝛmota ad se redit
et recogitās sepe his q̄ viderat i pte ⁊ mīe vī
bernauit sc̄q vitā pēis illuc duci q̄nēe vbi vi-
derat mātem ⁊ sctā est postmodum mulier sctā

Ite legīē i dicti. de spe q̄ sozoz sci damiani
apparuit post obitū sibi dixit se esse i maximis
penis: ⁊ pe fr̄ibus damianus q̄siuit ob quā cā
esset i tātis penis: cū in sctē vite fuisset. Rñ-
dit hāc esse cām q̄ semel sternutasset i camera sua
et aperuisset in plateas tātus chozizāndo in cū ali
q̄li dulcedine; et de hoc in p̄ti vite nō egisset
penam: ergo ob hāc cām p q̄ndecim dies debo
erit puniri in purgatozio.

Aliud exm̄ de plaga chozie

Legīē q̄ i q̄dā villa Colon. dio. erexerūt eccle-
siē vestīā sanctis vt q̄ melꝰ chorizaret fieret il-
lum. Cū audiēs sacerdos illi⁹ loci p̄hibuit pu-
blice i sāpe ⁊ minatus ē ecie plagā dei si non
desisteret. Sz obstinatꝰ p̄p hoc nō obtemperauit
Sō cū chorizaret i die festo ecce subito fulgur
et tonitruū ⁊ grādo de celo venerūt ⁊ omnes
fructꝰ agrōꝝ legerēs ⁊ fructꝰ arboꝝ ⁊ vineaꝝ illi⁹ vil

le:cū tñ ꝓz⁹ eēt aeris serenitas ⁊ tota pricia ex qua ppl's ad illā choreā cōuenerat plagata fuit cadē plaga in segetib⁹ et fructibus terre. Aliū exēplū de plaga chorizātiū circa ecclīam ⁊ cimiteriū altos ipediētes volentes fuire deo

Legit exēplū aliū q̄ ysaconia q̄dam ꝑ hyperbolē ecclīa sci in aguilegia ꝓhibētes diuinū offīm audiuit puellas ⁊ masculos chorizātes ipz ⁊ eos ipedientes i oratōrib⁹ suis Et eis maledicēs ipse cat⁹ est: vt sic chorizātes ⁊ cātātes ꝓmanerēt Et factū est q̄ sic ꝓ integrū annū ꝓmānserunt nō māducātes nec bibētes: sz q̄libet die chorizantes ⁊ cātātes ꝓmū vsq̄ ad genua deinde vsq̄ ad femora dimersi fūt in terrā. Et oēs illuc venientes videbāt ꝓ ia mirabilē dei nec quisq̄ poterat eis subuenire: nec liberare ab illa plaga donec sc⁹ Gilbert⁹ p tūc colōn. eps illuc venit. Qui videns plagā dei compassus est eis indixitq̄ ppl'o ieiunū ⁊ cōem oratiōē p eis fieri: sic absoluit ⁊ liberauit eos. Et q̄dā ex eis cito obierūt: q̄dam aūt diu supuiuētes penam suā cū tremore oīs duxerūt vsq̄ ad mortē suam.

¶ Dulcheziudo.

Mulier quedam pulchra petiuit a christo deformitatem. Exemplū. cxxxij.

In partib⁹ sueuie quas alemania continet: sicut a fre ordinis predicatoꝝ audiui mulier de nobilissima erat nobilis ⁊ pulchra et tā ꝑfecta carnem iter oēs fetias pātheram putata. Ad hanc aūt videndū cū multi proceres ⁊ nobiles et potētes conuenirēt: et illa p visitatiōē hmōi grauī turbarēt: ne sez curiose videndo occasio fēda ꝓberet: ⁊ oratoriū suū sola semel intrās. fusis ad deū lachrymis dixit. Video michi ꝓpelsa ex carne mea qua induisti me piculū imminere. Vtez ei forte aim meā fixeris: vt nullus ꝓsus vanitate cōmouear: tñ nō modicū perti mesco dare me posse cām debilib⁹ vt in tentatiōe succidere altquatenus agitent. Rogo ḡ te misericordissime pr̄ et dñe vt spēm meaz in tanta feditate cōmutes vt sit carnis deformitas inhorrere potior q̄ pulchritudo fuerat in honore. Hac dicto lepza statim immundissima cōtrahit vultū ei⁹ erupuerūt pustole. et oculi tumuerūt: os ⁊ labia computuerūt: nasus ꝗz gibbosus: et cū oi deformitate cōtrist⁹: eligēdā penit⁹ facie dem. trauit. Nec mora: egredientē illa occurrit maritꝰ. virq̄ eā ꝑ habitū cognoscens q̄rit si ipsa sit. et illa dixit. Ego sū. Mox ille tot⁹ inhorruit: et vt vidit familia oēs sic clamabāt plāctus: mirātes precipue q̄d tā subito sue dñe cōtigisset. Turbatis ḡ parentib⁹ illius notis oīb⁹ ⁊ amicis ꝑsulit' physic⁹ cūdit. Incurabilē lepzā nichil aliud adesse ꝑsilij nisi q̄ extra habitationem hoīm collocet: q̄d et factū est. Et audiuit erat ordis predicatoꝝ qui eius ꝑfessionē audire ꝑsuevit: venit ad illam ⁊ mire gaudēte inuentē

ri mozbi. Cui ille ter ille turbat⁹ ⁊ r uit dicēs. O miser tumeliā vici tui cū instātia d[illegible] cos q̄ deū lac. blasphemādū n age nūc chartū ztrariū rei geste dicto recessit ꝑ mas ozauit ad [illegible] mee vt liberet hoc flagellū [illegible] expetiuit [illegible] tota deuotione ꝑm [illegible] dñm petiuisse rogo te p [illegible] benignissimā charitate vt me tuum plasma restituas: sm q̄ tue placuerit optie volūtati. Mira res: vix verba cōpleuit ⁊ in tāta claritate cutis ⁊ elegātia formē subito fuit facie restituta: vt nec in eadem rugę vestigiū vel tenuissima: saltē macula remaneret. Quo viso gaudet miles: ⁊ vroze ꝓpter sibi quasi reddita redimuam: et exultat familia: ⁊ fama rei geste diffundit. ⁊ letāt amici: applaudit ⁊ pia ⁊ xpi pietas in ozeoim collaudat. Et vix dict⁹ miles āno dimidio supuixit. Tūc inclita mulier nō imemor bonitatis xpi cū vnica filia ei⁹ quā habebat ⁊ possessiōibus eius vniuersis ad monasterii sororū ordis ꝓdicatoꝝ trāsiit: qd̄ ꝛ Lebental. Et in eo auctore deo religiosissime ꝓficiebat. hec Guil.

In discipulo de xpe.

Juuenis quidā pulcher fuit ⁊ in facie: q̄ vna mulier cōcupiuit eū illicite. Hoc quere in discipulo de xpe. ser. cxliij. O.

Item virgo quedam fecit se includi: q̄ quidam iuuenis cōcupiuit eā ꝓpter suā pulchritudinē. Hoc quere in ser. cxliij. M.

Capitulum de littera. R.

Res inuste acc[illegible]

Mulier quedā fuit e[illegible] bus ⁊ sic damnat

Mulier [illegible] ma mīs sue dek[illegible] sp̄ū suo vtrū esset de dānandis Artū ꝓpt elemosynas ⁊ honestā quā int mūdanos duxit ipa q̄ sp̄abat q̄dē posse saluare eā sed gatoriū sup hoc tñ dubiosa fuit: q̄ ab ꝑsilius multa rogauit dñm vt eā dignaret. Cūq̄ in hoc lachrymaret accidit die q̄dā vt ad mi[illegible] re q̄st ad pedes dñi cū [illegible] re cōcussa ipsa videre [illegible] stare: q̄ signo crucis esset interrogauit. tua. Cui illa. Qu-

are poterant tue
Jac filia emulatu
ā dūnacionis tue
biri in his q̄ per
ēqsira faciunt
ere nō cura
in meo hos
ed cotruoles
uentē sup his
bauit et penitui
disputat. et sic
uit. dīc etiam
Deus non pi
Sunt.
solui quomodo
Exēplum. ij.

Quidam cinebat cuidam vidue ter nūmoo ⁊ ipa semp ammonu et cum vt sibi ꝓsolueret ⁊ ipse hic obiit non soluit. Et apparuit cuidā deuote persone ⁊ supplicauit vt ipi denariu ꝓsolueret. Et ad erat. Quot passus illa vidua ad me venies te cit: tot ego grauissimos ictus i purgatorio su Vnico et adhuc opz me sustinere q̄ius denariu nō ssoluit. ¶ Usurarius quidā in extremis ēstrictus ē ⁊ vlturas restituit Exemplum. iij.

Quidā usurari⁹ quidā inci dit in magnā infirmitatē: et ammo nitus ꝑ amicos ⁊ ꝓpozē vt cōfi exset et cōfiteret. Quib⁹ ille. Quid in hac de cōfessiōe et quotie dicā nescio. Cū amici Semp debetis cōfiteri ꝓpter ꝓximū. Dabit vob gr̄as suā Tādē bonā⁹ ꝓfessoz. cui dixit usurari⁹. Nūe libēter cōfiterer si nimis inuolutus sū peris et vlturis ⁊ nescio quā euadē possum. Cui ꝓfessoz nolite desperare: nimīs cōfitemini q̄ confessio tāre debitus ē q̄ ois peccā cōfessiōe dimittū Tunc ille cepit cōfiteri ⁊ dīc debit et tātā ⁊ restitutiō ioq̄ potat ꝓse fieri. Et vlturas restituit iuxta ꝓpositis peccis satisfecit cōmisit omnes res Exemplum. ij

Quidā usurarius.

q̄ diuersas ecclias ⁊ thesauros ignozās tenebat. cui⁹ cozpus cum alis mutarie: preall⁹ ē perēpto ēt̄ ꝓximū i seruerlus ignis pōd⁹ vlure: tozmēta gehenne ē borās ad se quēd abbatē dixit ei. Bñe grauī dō de reb⁹ meis oz ecclī Voluerit̄ de meo ꝙ mihi ꝓmit ē mobilis q̄ de illis q̄ vulē

vobis fuerit faciat. Cernēs abbas hoīez xpi tiū ⁊ pe penitētē cōdit. Ego deliberabo. Festi nāq̄ ad ꝓximū iuit ⁊ verbā vsurarij ei exposuit Rūdit ei⁹. Bonū michi videt vt ꝙ aia ei⁹ cū deas ⁊ sub cātā recipias: ita dūraxat de ecclie mee thesauros de iure sibi debito restituas. Mox abbas ad egrū cedētes: rūdit. Ego delibe raui vt bona tua suscipiā ⁊ ꝓpter peris tuis rēdā Rūdit infirmus. Hūc cōsiliū meū ē vt alias cuerib⁹ oia mea afferas: me nouissime tol lēs: nullūq̄ patieris impedimentū in afferen do habebat ēm arcas plenas auri et argenti. pignora ertā plurima i basis: libris ⁊ alus oz namētis: ecumētū oleū vnum: ⁊ supellectilibus multa pecora quoq̄ infinita. Tunc abbas ꝓpo oib⁹ ꝓmittis nouissime in gestorio ponens ihs mū ꝓperauit ad monasteriū. Sed mox vt illis monasteriū intrauit spūs exalauit. Abbas ēo nō immemor ꝓpōsitis sue: inquātū potuit oi bus ⁊ singulis supuenientib⁹ vsuras restituit plurimas pauperib⁹ largitus ꝓ illi⁹ aia elemo sinas: reliquū in vsus fratrū conuertit. Et post modū aia ipsi⁹ erepta de ꝓtate demonū ꝑ ange los tanq̄ viri contenti ⁊ pniam p̄cata ēt dño nō ihū xpō: q̄ gaudiū ē angelis dei sup vno pctōre pniaz agēte. hec Eusk. in li. de apibus Diabol⁹ possidet pecuniā vsurariā. Exē. v.

Usurarius q̄dam posu it pecuniā suā ad q̄dam monasteriū ut ibi seruaretur sibi. Et cū quadam die q̄dā deuot⁹ monach⁹ vsualiter⁹ noie: intra scrinū i quo pecunia seruabat ozaret videbat diabolū sup sedere. Territ⁹ āūt ad hoīā: sed si gno crucis munit⁹ interrogauit. Quid hic sedes aut q̄d hic expectas nequā gnis hūani nimi ce. At ille ait. Juste hic sedeo hoc q̄ meū ē sed no: nec moza monach⁹ ad abbatē cuerūs q̄d vi disset exposuit. Abbas ēo illarum pecuniam ex tra monasteriū cū oi velocitate remisit.

Abbas remisit pecuniā vsurariā monastē rio suo legatam. Exemplū. vj.

Usurarius q̄dā legauit

monasterio magnā sūmam pecunie libras q̄z sexte milies ex cētenariis ex quo pecu nia m ste pfectiōis sūt empte. postmoꝫ alius abbas q̄sauit vbi acte q̄cie ēt sicut⁹ Qui vt cō perit ferē dolui ⁊ vēditis oibus oz pecudis b⁹ reb⁹ q̄ mobilib⁹ ⁊ imobilib⁹ pecuniā missit testamētarius vt spoliat⁹ singlis sua redderēt Mentiri āūt abhominabile ēt. et iuuenis pēnā pecunie terq̄ ad monasteriū ēt delata. Ipis ē abbas repotrantib⁹ int ignaē inuenit ē ire cato referri ⁊ in sexto cozā oib⁹ suis b⁹ ⁊ oipies be deponi di. Pecuniā qui vult accipiat: nam esse rēnuo quā iniuste acq̄sitā non dubito: q̄ vt viderūt ciues edificari nō medicum in hoc facto cōi consilio q̄ manus viroz fidelis pec

nia ipm iuriatis singlis reddiderūt. Monasterio aūt deus nō mīto post in decuplo plura restituit: z qō ante tenuissimū z rere modicum fuisse ꝓbaī nunc elegans z multis copus est āpliatū. In hoc mōasterio mīros vidim⁹ sctōs et plerosq; i ꝓphetie spū et miraculis claere. Hec Guill. ¶ Miles qdam abstulit pelles et etiam patrem aget. Exemplum. bij.

MIles qdam defunct⁹ Frederic⁹ noie apuit cuidaz ciui i dextracio nigerrimo de cuius ma cib⁹ cum⁹ ex klāma ꝓcedebat rectus pellibus omnis z mortē terre gestās i hūeris Cui ciuis Estis vos dñs Frederic⁹ Rñdēte ego cū sub iunxit. Vñ venitis et qd ligīr ista que video Ego inqt i magnis penis suz pelles illas cui/daz vidue ablatuli: ꝙs mō ardētes lento silr p tē cutis daz agri michi vēdicant iuste: cuius nūc pōdere ꝑmoz sz si kilij mei illa restituerēt pena mea multū allenaret: sicq; euanuit. Audientes kilij ꝟba ꝑis ab illo maluerūt eū in penis etnis manere q̄ ꝓdicta restituere.

Demōes impediūt restitutionē rex. Exm. biii

QVidā demoniac⁹ duct⁹ erat ad qndam sctm vir qui ꝓcepit de/mom vt exiret z nomen suum diceret. Ille ait Mīm sunt tres q̄ hitant in hoie isto z ego vo-coz claudēs coz z oīm meū et coz pctōzis clau dere q̄ non possit hīe verā cōtritionē. si ꝟo cō tritionē habuerit tunc ē meus qui hic moza vocat claudēs os q̄ laboz at ad hoc q̄ hō nō po test ꝛkiteī pure: sz si ꝛkiteī z cōtrit tunc ter-cius ē meus q̄ hic moza vocat claudēs bur/saz ne et pecuniā deficiat et i pauptatē iciat q̄ laboz at ad hoc vt non sattisfaciat restituēdo ablata z iniuste acq̄sita: et ille plures nobis oi bus archeit: qz sz hoies ꝛteranē qnq; z ꝛkitā tm racovk nunq; plene oia iniuste acq̄sita resti tuūt: z sic sctos damnant: qz pctm nō dimit-tit nisi ablatū restituat. ¶ Dives qdaz ab scōdit thesaux suū in muro. Exm. ix

DIues infirmus non po tuit ꝛkiteī vnū pctm. l. thesaux absc̄ō ditū i muro qz diabolus liguā eius te nuit. Tūc sacerd⁹ eucharistiam apposuit di. Dñe iesu xp̄e oīde potēciaz tuā i illo infirmo Et statī fugatus est diabolus: z infirmus muto te est ꝛkellus: et iussit effodere thesaux et dare pauptibus ꝓ aia sua. ¶ Elemosyna de iniusti rebus deo non placet. Exemplum. x

DIues qui sub tipo ele-mosyne pauptibus suuitū fecit. inter quos qdaz obsessus eēt: z cetis man-dicantibus ipe qdē ozi applicaret: sz eisdē de ri nō posset. Vñ qdam ex circūstantibus hoc vidisset dixerūt. Iniquē cur non tuis hoies mandūcare. q̄bus i ꝓ elemosyna ista de ciis: qz is q̄ fecit e mētioz. bitulus iste ta gnatiōe fuit ab il Et satis mīgati s- ¶ Quidam [illegible] rebus dāv

DIues [illegible] diuersa p [illegible] vi. [illegible] derat totū p' [illegible] [illegible] dissolos labor [illegible] ad mozter Pons ei plāxerī mēs [illegible] ctm nō credebi Et sic facē [illegible] oīa: quarte oībus circ [illegible] antidota [illegible] p me: qz damnat⁹ ista [illegible] de bonis opibus eius. Nō [illegible] Michi nichil p sunt pegrinatiōes mee [illegible] ga mea q̄ i pctō moz tali fect: qz de blura est illa pecunia quam sic expēdi quaz debui alijs restituere. Ergo pz q̄ de us de male acq̄sitis non vult honorari.

In discipulo de tpe.

PUer. ix. annoz q̄a familia mīs accommo dauit denarios quō punitus est ser. cliij. I

Itē miles qdaz rapuit vaccā vidue dicēs Si ego non facerē tunc alius faceret ser. cliij. F

Itē qdaz nutriebat mīras colūbas z dixit: si ꝛtra deū eēt q̄ recederēt z sic oēs retellēt, hec quere ser. lxxxij. C.

Itē pt qdā habuit duos kilios z vnus ectūs est heremita z alt dānatus est cū pīe: z male-dixeīt sibi inuitē in inferno. ser. xxiij. R

Itē puer qdā curatus est germano suo obolū qui in puteū ꝓiectus est. ser. cxliij. C.

Item monachus qdam denariū ꝓ naulo non soluit: ser. cl. C.

Itē famulus qdā curatus est dño suo ictus z non potuit eucharistiaz accipe de manu beati thome apli ser. xxiij. D.

Itē cust tcus qui curatu [illegible] palū quō in er ne manifestauit eum d [illegible] is cū palo ig ser. cliij. H.

Itē dives qdaz sepultus ꝓcessit ab eo z ramis p ns quere in ser. cxiij. L

Item miles qdam visus est ꝓpter iniustas res: z fuit dec ista ꝓgenie ser. xv. M. z. cliij.

Itē pat quidam dixit ad filiū vt teneret ad ignē donec diceret vnū sermone. xxvj. O.

Item ruffus discipulus beati natus est ꝓpter res cum ludo a mo. xij. M.

Religiosus se cū xp̄o

IN q. cuiusdā

...ne cui diuinitus
...am nocte quadam
...s diuino flatere ⁊ ozā
...in faere cruciatū
...hoies singulos i
...ãt monachi ⁊ q̃n
...regregationis
...exp̃i pñtia
...p fupelectilas
...dñs de cruce
...quos [illegible]
...ta nouū dñe
...ligo fuit
...dñs. Hi
...nū ...
...mantes
...consentiū cibo con=
...uiuis.

Exemplum. xiij

Eligio ẽpūs Pampilona q̃

Anuit⁹ celis i diuinis pfectibus ⁊ q̃ñq; ege nibus diuine diuine in diuīs ẽcles i rele= gioso ordine abacia fuisset. Tunc hñ virgo maria cū multo comitatu assistit cū aureo co= ronari debit ex electuario q̃ puelle deferbāt sin gulis. Cūq; venisset ad illū pfonaz singulare michi et dedit dicēs. Non hēbis: ozsingulari es ista pfona hoc habēs singulare depone et galeā sume q̃ oēs habit dīnē lapaut.

Regules.

Senex quidam ...nis in heremo non habuit requiem.

Exēplum. xiiij.

Hater q̃dā fedēs singu=

laris turbabat a dyabolo p mītas tē= tationes pgēs ad abbatē theodozū vt is eū turbaret. Senex hūt dixit ei. Wade hūlia mentē tuā ⁊ habita cū aliis. Abiit aūt in montē ⁊ mansit cū aliis. Et reuert⁹ po= stea ad senem dixit. Nec cū aliis habeo quie inueni. ⁊ dixit ei senex. Si solitarius non ...ses neq ...prozdanio cur voluisti ...achū ...bi tā timeas tribula= ...uot annos habes i hīta ...er. Credo michi hēo ma ...bna, die potuerē q̃em ē ...ē reḡem hīe vis.

Ritere.

...s frequenter exiit quo modo

Exemplum. xv.

...quodā monasterio in

...ctus Pfinus fuit abbas legitime ...fuisse monachū causa fornicati in ...ma sine crimine est ...mis cito ⁊ sine dubio ...m dei iudicū cū ...celebrāt eū gmi= ...s alpoztarēt et ...ad lectū suū ...etinebāt. Qui

...ples fuit se horrenda ⁊ stupenda ⁊ tremēda videre. Qui postea supuixit. xb. annis nec ẽ ei⁹ vulnera potuerant aliquo medicamine curari sz ip̃a recēta manebant ⁊ apta: q̃p q̃dā ad mēj sura vni⁹ digiti q̃ssa erant. Hui⁹ gilbert⁹ do legē vulnera sepe tractasse dicebat: ⁊ cū suprema nibus sepelisse testatus ē. Dicēb⁹ aūt hoc q̃ hoc viderat qñ vigilabat aliquādiu ridentē vi= cōponere se hñtē dicebat. O si scires quāta hunc dissolutionis pena debet: dissolutiones ⁊ mozes incōpositos horrescas emēdare.

Capitulū de littera. S. Sepultura

Epūs qui pter pecuniam sepelit hominē pzauū quō puniri⁹ ẽt. Exēplum. x.

Episcopus q̃dā accepto

pio valentē pzauū hoiez i ecclia sepeli re pmisit. Eadē ẽo nocte qua sepult⁹ cū bñs sanctinus martinus: in cuius ecclia corpus il lius pzauū hois fuit hūatū suo custodi apparu it. Wade ⁊ dic epō vt pciat hinc has fetētes carnes q̃s hic posuit. q̃ si nō fecerit die tertio moziet ipe. Et epūs nō curauit admonitionē illius. Die aūt tcio epūs eiusdē ciuitatis ẽt vesp̃e prima hora sanus ⁊ incolumis ad lectū suū fuisset; subitaneo ⁊ inopinata mozte mozt⁹ ẽt.

Hec Greg. in dyal. li. iij.

Quōd de nocte tractus de ecclia Exē. xj.

Uidā puer⁹ hō ⁊ ma

q Nicolaus ⁊ Lubzicus valētinus noie cū corpus illius i ecclia sci Sui martyr is sepelirū esset. Nocte aūt media inedē ec= clesia fuit tanta vocū et sī q̃s ex ea violent⁹ de pelleret atq; fozas trahereter ad quas nimiū voces ꝓcurrerunt custodes ⁊ videbant custodē teterrimū spūs q̃ eūdē valētinū ꝓpedo qua dā ligatura ferrea trahebāt: ⁊ cum ab ecclia clamā tē ⁊ minā vociferante detrahebāt. Manq; tē fuit agientes sepulchrū in quo idē Valēti nus positus fuerat corpus eius non inuenerūt. Cūq; extra ecclesiam cū quererēt pretiū inue nerūt eū extra locū sacratū adhuc ligatū sicut fuerat extra ecclesiam tractus. Hec Greg. in li. dyal.

Sur⁹ in monasterio sepultus inquie= tauit monachos. Exemplum. xij

Surarius q̃dā iquodā

claustro a mōachis sū sepult⁹ ipe de nocte egrediēs sepulchrū ruinabat et clamando discooperiebat dom̃ mōnachos mirabiliter inquietauit; baculo percutiebat ⁊ mane inuentus est extra ciuitatem in campo Iesu sepositus est in sepulchro suo. Quod cū plures ferē fuisset admirati sūt, a quodam viro ferō vt diceret quare ipe ⁊ monachi q̃rē non haberēt. Et ille. De me desperati sūt: qz fe cit vlturis meis infestari vaupers nie ⁊ no= stris mō amplius non defet. vos aūt quie=

eree poteris si corpus meū de claustro deiece eris; quod & factū est: & postea ab eo non sunt molestati.

In discipulo de tpe

Vsuarius quē alanus pozcante infra patibulū: & ibi sepultus est in sepulchzo patrū suozum. quere ser. xxiij. B.

Seruire deo.

Seruus xpi tota debet ysse. Exēplum. xiiij.

LEgitur in vita bti Frā= cisci. qui cum semel ozaret & a deo de= notis ozōib⁹ deprecaret vt ei reuelare dignaret vt dign⁹ seru⁹ esse mereret. Facta est ad eū vox de celo dicēs. Qñ de me cogitas aut de me loq̄ris: aut ꝓm me aliq̄d opar[e]: tūc seruus me⁹ eris: cū cōtraria oparis seruus al terius efficieris. vñ Aug. Nulli placere stude as nisi soli deo in vita tua.

In discipulo de tpe.

Seruiendū est deo ex charitate vñ legitur exēplū q diabol⁹ venit ad quendā senē et iu uenē suū esse de nūero dānator. dixit: ipse tñ iuuenis eque bene seruire voluit deo ꝓpter suam infinitam bonitatē ser. clv. D.

Societas.

Clericus ꝓpter malā societatem est suspensus. Exemplum. v.

DVo clerici iuerunt ante tabernā quādā i quadā citate i qua erāt cāt⁹ dulces & solacia magna & malta. Inuitati sūt ab illis q ibi erā: ad potū: dicit vn⁹. Nō intra bo: q dicit p hūs. nō est trāseūdū p viaz gen tis inique. Ille ꝯo recedēte alter intrauit. Et cū ait eēt ibi: ecce tuder q̄rēs illos q erāt ibi q: fecerūt homicidiū in alio loco: & tā clericuz q illos suspēdit. Cū aūt clericꝰ suspenderet dixit. Modo scio q̄ tarde factꝰ est q nō credit phō de virādo q̄ozrio pzauoz ꝓpter q̄ozriū eū tale hec patioz. Somnia

Somnia seducūt homines. Exēplū. vj.

VIdā attendēs sōnia et q somniauit eū lōgo tpe diuitē. Cum q̄ multas pecunias p lōgiozis vi= te stipēdiis collegisset subito defunctus est: & sua post se reliquit: & nihil secū nisi ea bona sua bel mala portauit. Sozdes

Quare pl'es mozieres dānant q̄ viri. Ex. vij.

LEgit q̄ q̄dā necroman ticus querelos ad fidē vna vice adiu= cauit demonē: vt sibi indicaret an plu res viri damnarentur: an plures multeres. Rñdit demō q plures multeres. Et ille dixit Quō potes hoc dicere cū sint multi viri: rapto= res: incestores adulteri ebriosi & blasphemi Cui diabol⁹. Immo sic est vt dixi. Et ille. Dic mihi cām quare plures multeres dānāt et q

luit indicare sibi. Trapia ptee sozdegia & di= az hō bo falsificāt fidē suā q̄ int pe nationib⁹. exēplo q̄ diabolo loquēte e[x]ant q̄ aderā buit eis comede[re] cinationes ter eua credidit di[xi]t minus sed erit sic p tale

Nobilem dama piam[e]

sancta. diuinā

D[o]

[illegible] stre.

[illegible] p filiuā terre[illegible] trāsiēs audiuit vocem [illegible] eris qual[illegible] dixit[illegible] dic ne q̄s vestrū q̄ mecū vadat videat illā cam tēpore videre. Oibus ergo dis[illegible] malanctibus & ph. bētibus ille pertexit solus & inuenit stantem sub arboze q̄sdā nigrā monialē extrēlis in celū manib⁹ & cantantē. Quā cū interrogasset q̄d ageret ait. Hic laudo deū meū. credēs ergo ille aliquā sctām esse: rogauit eā dicēs. Dic mihi obsecro q̄d futurū est michi. Et illa Multa in quit mala fecisti & adhuc facies denicte iniq tis tuis transmarinā crucē sacripiēs trāsire= tabis & i xpi seruitio moztieris. Ad hec ꝓba ga illos ille recessit vt ei ꝓdictuz est. Facta crde hoim inimicos deuicit. Qui cū ꝓtolarer cruc= cis cōsignationē vt trāsfretaret incidit in acu tissimā febzē. Rogātib⁹ ergo & q̄sulētib⁹ phi sicis & amicis vt q̄sitoreē petā & penitereet cōi caret⁹ ecclīasticis sacris: q̄ pricula imminere vidēret. Noluit ille: nullo mō reputans se mozituꝝ. Cūq̄ sup hoc phisici mirarent fra trē illius carnalē magne indolis clericū voca uerūt cui fratris pericula itimātes sup salutē aie ei⁹ ad monēdū instanti⁹ q̄sulebant. Wox ad frēm ingressus clericus arguit pricul⁹ i firmātē. Et ille. To inquit vt alij stulti⁹ mi hi istas q̄ optime scio q mō nequaq̄ moz Cui clericꝰ cū lachzymis dixit. Et vñ h bes scater charissime. Et tādē. Sci est mihi q̄ crucē acceptur in terr cta in xpi seruitio moztu eius tactus doloze cozdis inquit charissime antiq tuo nunc insidiatur calcane cio suo nūc te nititur decipe ergo salutis tue cām & penitere rogo. Nec moza, decūbens aduocat byterū postulat venīā. crimē q̄fite testamētū accepit: cozp⁹ xpi / inue lat spūs & sic vt credim⁹ ab inf liberatur. Nec diu postea def ticus bonitatem xpi in predicatozum ozd culo dereliquit

Quidam de

lam vt sic d

ctus germanꝰ

ꝺ qꝺam hoſpitium vidit
enſã item ꝓparaꝛet ⁊ cũ ad
s talia ꝓparaꝛẽt: dixit ei
s rebus que de nocte inꝛe=
hoc ditaꝛẽt in vebꝰ tꝑalibus
de nocte vigilãs cũ demones in
ent. Et cũ ad menſaꝫ ſe
ſuis ꝺeſcũbentibus
cruſi mittꝛ abire
ab eis
ſolomas illuc
ẽt ꝺiꝛe ſeruꝰ
ſtꝰ ꝺiꝛe ſeruꝰ
ſtꝰ ꝺiꝛe ſeruꝰ
ſtꝰ

genā cōciuit saltātes. Quos vt vidit plebau⁹ vocatus ppīm: demones ne fugerēt admirant Territa illa fertur vt visionē ppīs vidē mere: refrigq; vir bonus ⁊ iustus fuit in oīb⁹ ob: tinuit. Intelligēs igitur mulier ob vestimen: tog; superbiā se sic a demonib⁹ inhabitatam do: luisse dixit ⁊ vestē mutauit: et tā ipsa q̄ ceteris feminis eadē visio occasio facta est humilita: tis. Hec Cesarius.

Mulier ornata est chete dyaboli. Exē. xiiij

Qz beati bernardi ve

net eum visitare in ornatu vano et ni: mis superfluo: nō vt⁹ Ber. sozorem suā eē negauit. Tūc illa ppūcta ⁊ lachrymis gratiā dixit. Et si peccatrix sū: tū xps p tali⁹ mozi dignat⁹ ē, vt at ꝑkater me⁹ sem⁹ te sū ⁊ iubeat q̄cq̄d vult: parata sū ei obedire Et deposito ornatu venit ad eam vt⁹ Ber. et ait Sufficit et matē xpi imitari. nam vanitatē mūdi ē deū tali ornatu puocare: qz van⁹ ornat⁹ nō est aliud nisi thete diaboli: ⁊ gladi⁹ igne⁹ vis acutus occidēs hūnē i aia superbiā ⁊ aspitis vē p luxuriā: de q̄b⁹ aiab⁹ reddituras es rōnem in die nouissimo: ⁊ erit aia tua p aia illi⁹ quē sic occidisti. ⁊ illa ppūcta ex vbis vti Ber. post modū seculū deseruit: ⁊ cū licētia maritū suū religionē intrauit et laudabiliter vixit.

Multi demones visi sunt circa hoiem pes: simum. Exemplum. xv.

Erat q̄dā p̄sciēs diem

mortis sue. p̄dixit ceteris fratribus suis ipm diē. Ap̄propinquāte aūt hora mortis hoc intrauit q̄dam valde facinorosus hō claus: trū: ⁊ cecidit in ambitu claustri. Eadē hora con gregati sunt oēs frēs: ⁊ psolabātur mortē fratris sicut p̄dixerat. Tūc dixit frater infir: mus astantibus. Inuanū expectatis aie exitū q̄ mori nō possuz q̄dia ille pessimus maleha: ret⁹ pūs est in claustro vivo cū tot demones circa ipm q̄ numerari non p̄nt. bñ aia mea ti: met egredi de corpe meo nisi ipse p̄ri⁹ decessis sur. Et mox illo exacto frater obdormiuit in do: mino. Quod cū ille peccator ex fratrum relā: tione intellexisset statim ꝑpunctus ⁊ cōfessus ordinem intrauit ⁊ vitam sanctam in i mo consummauit feliciter.

Comitem quendam diabolus in equo edu: xit. Exemplum. xvj.

Cūnādus refert q̄ cum

petrus abbas cluniacē. quadam die. solenni et comes matisconensis in p̄cipio pa latio residerent cum multis aliis: repente ho mo ignotus insidens equo per ostium palatii ingressus cunctis videntib⁹ ⁊ mirantibus vsq; ad ipm comitem peruenit dicēs sceū belle allo quatim̄ verā. et vt surgeret ⁊ sequeretur eum. Qui nō valens resistere surrexit ⁊ ad ostiū pa latij perrexit: vbi equus insultans statim ascēdit: et sce q̄ ꝑ ē venerat velocis cūctis cernētib⁹ ferre cep biliter clamans. Succurri totā ciuitatem cōmouit. Q currētē aspexerūt q̄d nō natural videre potuerū ir tādē su hoim factus e

Mulier ne fuit in ago

Qm multum a

ger mundo seruiun mones. ꝑ per. xl. annos in cota vite sue deū me q̄ vehementer et ex coz de mouauit: ne aliqñ confessus fuit. Vltimo infirmabatur ad mortē: et multi amici eius ve nerūt ad eū ro gātes vt cōfiteretur ⁊ deū ad: uocaret in sui adiutoriū. Infirmus cūdit. Hoc non faciā: vos scitis q̄z mūd⁹ me diligit p̄ter meā ad⁹ sitatē: si modo cōfiteret et deum in uocarem: hoies dicerēt q̄ timore mortis hoc fa: cerē et sic perderē honorē meū. Nolo ergo con fiteri vt non perdā honorē meū et laudē meaz aīā per. xiij. annos fideliter totis viribus con: summauit. Dolt statim mortu⁹ est: et dyaboli accipientes aiam ei⁹ cum magno strepitu ⁊ ela latu perduxerūt ad infernum p̄fundum.

Quidam nobilis dixit. quis est qui possit michi resistere. Exemplum. xvij.

Nobilis q̄dam superbus

erat et cū hoc potēs: et ex superbia sua pauperes desperit: intātum q̄ nec eis loqui nec salutare vellet. Quadā die cū esset in magno gaudio ⁊ multos nobiles inui: tasset dixit ad suos hospites. Quis est qui po sit michi resistere. Respondit sibi quidā ser miles: dicēs. Ille qui h exalta bos humiliat. s. deus qr ream bō q̄ habes vel pos dixit. Ea q̄ habeo ex deo: et ea per meritū ui. Sed q̄z ille miser de. dator et largitor oim bonoꝝ de⁹ mozi subitanee cozā oīb⁹ et dyaboli aiam suam rapuer. infernalibus deportauerunt.

In discipulo de tempore.

Comitissa quedā sclā pp zone dānata est. hoc quere fer

Mulier quedā dixit. dñe a dū retineo superbū habitū tum dimittēdi ser. bili.

Sacerdos quid et serpētes circu er cathenas h mone. lxxxiii.

bolum equitare in cauda
in lutum.lxxxiij.M.
bat purpura a fulmine est
hoc ꝛre.ser.lxxxiij.B.
habuit senorium confes
colorem portare ꝙ eius habuit
ecepit ser.lxxxiij.I
nē dissolutā r[illegible]uit dyabolus re=
[illegible]per ornatum
[illegible]ser.
[illegible]em mit[illegible]in vestim
[illegible]ba duxit ecclesiā [illegible]ho[illegible]
[illegible].A.xviij. Sup[illegible]
Elatio mēris oia bona opera perdit. Exē.xlv.

SEner q.am dixit qñ co=
gitatio vane glie vel superbie impu=
gnat plecutare templum si oia mandata
dei seruas;si inimicos tuos diligis;si gaudes
in gria inimici ⁊ tristaris i detectione ei⁹:⁊ si
nō habes hoc:tūc secu⁹ inutilis es:⁊ oib⁹ hoi
bus plus peccas et negꝫ de te aliq̄d grāde sen=
tias seu sapias;sed si quicquid aliud feceris
scias ꝙ elata cogitatio oia bona dissolvit.

Dyabolus ostendit se fratri in forma beate
virginis matre. Exemplum.xx.

QUidā frater ordis pze
dicatoꝝ et ozōe ⁊ lachrymis quasi
cōtinu⁹ studiū ⁊ scholas ⁊ simones
dimiserat et tot⁹ devotiōi intēt⁹:cui dyabol⁹
in forma bte marie ſ̄gis frequēter apparens
revelabat ei multa ⁊ ei⁹ statū multū laudabat
Cuz aūt hec pzioz suus narrasset ꝙ fuit homo
discret⁹ et statu⁹ mutū ir et ei ꝙ si rediret sque
ret in facie ei⁹:qz si inūt est bta virgo maria
humilis ⁊ non indignabitur;sed excusatā ha=
bebit obedientiā tuā.Si ſ̄o dyabolus supbus
est ⁊ cōfusus recedet;qđ cū frater cōpleuisset
cōmoti ⁊ indignatus ait. Maledi
qui d[illegible]e illa;et cōfusus aufugit
cuit
ꝙ cōplacētiam sumptuos
Exemplum.xxj.

IN ſ̄gos iuuētute
deo:quandā cū supbiā spālem
abuit in complacentia sumptuos
rrema:et eos loci illius persona
bilitabat:et cū sacramētis cā peracta
oter sc[illegible]tatem vite ipsi⁹ dixit circu=
Per[illegible]illa dies erit celebzāda i qua
otaret sancta mozitura. Illa ſ̄ba
e sibi ipsi complacuit:et sic
ñ.xxx.dierū apparuit ipsi
pter sumptu⁹ cōpla=
nā ise habuit i ex=
uit.bst Berñ.
hūilem ꝙ iustū
nditur:vbi pha=
riseus ꝓ publican⁹ in exemplū ducuntur.

In discipulo de tempore.

Victor quā arrā vitā duxit:⁊ solāmodo p=
pter spāle [illegible]ā grāmata est:qz sperauit ⁊ ptem
nebat alios ser.cxxxvii.R.

Itē latro ꝙ ex hūilitate dixit ad heremitam
dignā esse talis qualis tu es ⁊ heremita ex elā=
tione mēris cōdit.hoc tu libēter deberes velle
et sic damnat⁹ est.hoc quere ser.lxviij.R.

Itē inclusa quā dixit se esse pessimam:⁊ ab
alijs voluit hoc audire ser.c.T

Itē cōuersus quam sensit mirā dulcedinē i
sacro eucharistie ⁊ voluit alia fr̄es osculari ut
eā sentiret illā ⁊ totā pdidit.ser.lxxii.R.

Itē monachus in heremo ppter elationes
mēris deceptus est a diabolo ser.lxxii.O

Itē hypocrita est sicut symea exēplum de
lutoze ⁊ symea ꝙ sibi ſ̄pi collū abscidit.f.c.W.

Capitulum de littera.T.

Tempestas.

Sacrum eucharistie fugat tempestas dēmo=
num. Exemplum.i.

IN aquilegia fuit qdaz
venerand⁹ pzesbyter Flozētin⁹ nois
Vir plen⁹ fide.Quadā aūt vice tam dēmones
humani generis hostes deo ꝓmittēte aera con
citassent:facta est nubiū horribilis dispositio
et tā vehemēs ⁊ valida elemētoꝝ vētozumꝫ
collisio vt inde gignerentur continua terribili
ter mugiētia a q̄bus ꝓcedebāt fulgura:ideꝫ
exibat vozax flāma q̄ nō solū segetes oliveta
vineas ⁊ edificationes ſ̄dicte ciuitatis ꝛ etiā
adiacētes regiones cōburebat immo lapides re
digit in cineres.Lapides ſ̄o grādinis tā ma=
gni fuerūt vt ouoꝝ excederēt q̄titatē.Nōnul
li ergo hāc inaudītā tēpestatē ⁊ cozpoꝝ supio
ri videtes cōmotiones putabāt diē vltimū ho
minis ⁊ recedētes velut ametes abscōderūt se i
spelūcis a facie tēpestatis Tūc ꝑfat⁹ ſ̄bpter
corpus dñicū accepit ⁊ grādini ⁊ tēpestati op
posuit magnaꝫ voce clamauit.O demones de
mones huius aure inferozes sustinete et vide
te ecce ſ̄ozioz ordinē ſ̄oꝝ adest iudex vester red=
p[illegible]oz noster Mirabiles:mox vt ſ̄bpter illa ſ̄ba
clamauit audibilis est ab oib⁹ cruditus strepi=
tus ⁊ ululatus demonū fugiētiū:⁊ in aere vo
ciferātiū.Ve be nobis:adest nūc filius ſ̄gis
pereat ꝙ eū adduxit:qz iam nobis nocēdi ab
stulit.His dictis ptinus illa malignantium
turba oīno disparuit:⁊ tanta serenitas in mo=
mento sequebatur ꝙ etiā nec vestigium nube=
cule in aere appareret.

Tēpestas maris exorta est ppter petā ma
lorum hois. Exemplum.ij.

QUeꝛgrini qdā cum quo
dam tpe transfretarent in succursum
sctē tre:orta ē eis i mari tēpestas tā valida vt
nauis ipa operiret fluctib⁹ et spes oīs nauta

rum deflereret: bibētes añ ocłos mozte: repert
singli vnuſq; ſibi vicino de pctis ſuis gra-
cerent cfessionē facere: i mirro. Nam ppter
pni⁹ hois pctā dſiderū ēxtinxerat tēptātē
Erat i ip nauī illa miserimus ⁊ ferocissimus
hō: cuius pctā fuerūt tā gute tā turpia tam
honestā: tam in ꝑfecto ꝑ in qualitate: vt ner
ipm mare pōdus illoz posset pozare cū nau
za eius gluerit ablucre immundicias quas
bet ſozpozales: quō equaminē ſuſtinuerēt tan
tas immundicias ſpūales creatoz suo gtrac
ti. Timēs igit hō ille petōz vite sue ſil⁹ aie ⁊
ppter ſe oēs alios pcitari gliderans surrexit
audire fres audire: ſi ppter pctā tēpestas hec
orta eſt: ego sum occasio tāti pculi rogo vt au-
diat cfessionē meaz Terētibus oib⁹ cepit bo
ce balsama tāi venenū petōz euomere vt aures
humane ēt horrerent audire. Mira clementia
dei nr vt nauſtam iniqtatis per cōfessionem
eiecit mare lucē ſilunt. Et facta eſt tranquil
tas magna vt oīes mirarētur. Mira miranda
succedunt tātam vt nauis ad litus perueni
audita pctā deus de singulox meōzia deleuit
hō permisit vt ꝑdim erant i nauī cōfessum cō
fundi i aspectu illoz sed ne exeūres fozte ei⁹
pctā ꝓpalarēt vel ei impzoperarēt: induxit
oblionē. Hō ceptuerūt se i mari fuisse pcu
clarissimo et hoiem aliqd esse ꝑfessum: sed quid
fuerit pzoz fos ignozauerūt. Hec Cesarius

¶ Miles puincie Toleti. qui maledixit nu-
bibus celi. Exemplum. tij.

Vidam miles puincie

a Toleti. cū videret i occidentali pte aerē
obscurari quasi tonitruū futurum sit
Ecce dyabolus itex vult venire. Erant ei trās
frequentis tonitrua bis sermonē fuerat: nec
ea ozta tonuit cua filiū suum in sinu. nutricis ser
nutricis pertulerunt ipā incolumis perma-
nēte ⁊ in aliis edificiis ⁊ numēris blasphe-
mans ille eſt flagellatus: vt diceret deceto non
blasphemare. Hō fuit ei vt hō mortalis ci-
nis ⁊ vermis ponat i celū os suum. Hec Cesa.

De magnitudine grādinū. Exēplū. tij.

In partibus puincie apud

Iemonicas tpe electis pziore fratrum
predicatoz ciusdem cuitatis narrāte
perceptimus tāte magnitudinis grādines ceci
disse vt in vrbib⁹ villis ⁊ castris tecta frange
rētur ⁊ demolirētur vinee fruges cedigeren-
tur i pascuis hoīes extra tecta volucres i agris
⁊ precoze necarētur, qualiter aūt se immiscue-
rit sacerdotes vzeuiter audiamus. Vineaz cu-
dos sub tugurio imminētib⁹ tēpestatib⁹ late
tabat: et audiuit voces clamātū in aere. Cane
cane. Et ali⁹. Quid cauebo? Et prim⁹ Vinea
petri eichardi ne leseris. Sopita ē postmodū
tēpestate vinea petri eichardi immunis repes-
ta eſt a lesura. Erat aut
rarius pessim⁹ et obnox
quo considerandum est q
nephandoz amicos immo
sanius loquat demōes hi
et sinū ad vite solatiū ſuſ
uis tumolū reseruassent. Hec

In discipulo de tempo

Quidam erat ſacerdōs in et in
annorū pelli cerc
quasi ſer
in ang de pulche
et vōbi ornatū aurocs leg
et in alio ra dei. cer. cbiij. T.

Jesus ... audiuit duos iuuenes in le-
ctore suorum in medio illoz manſit illesus.
Sermo. biij. S.

Duo fres et sōr⁹ ozauit p pluuia sepi⁹
et pluebat / sed ali⁹ tertiū gmisit deo et vbertes
fructus illo anno habuit. quare ser. cbiij. T.

Item salue regia vaz gre tēpestatē vt pz
infra in pōpturio de bīā virgie. pc.

Temporalia.

Quidam congregauit multam pecuniam
et statim obiit. Exemplum. v.

Jues q̄dā totā spem

D habuit in diuitiis ⁊ congregauit ma
gnā sūmā pecunie ⁊ nullū heredē
habuit. Vno die cogitabat ⁊ cogitabat se mozi-
turū et nō posset tāt diuitias suas vti et dixit
Alia mea habes multa bona quecūq desideras
hī potes hec horrea mea plena sūt frugibus
et iste mee plene sunt auro ⁊ argēto / cellaria
mea plena sunt vino ergo alia mea lemp leta
tis et non recedas. Statim audiuit vocē dicē
tem sibi. Stulte hac nocte mozte moztis tu
biennes et q̄ cōgregasti cui⁹ erūt dyaboli re-
petēt alaz cuā a te / et i ikernū deducēt. Q̄
fectū eſt. Eadē ei nocte moztebat
ne ⁊ sine cōfessiōe ⁊ sine
Quidam in extre
diuitiis suis.

Jues q̄ in acq

D auxilium iplozasse
et nō posset ab
O fallaces diuitie: toto cozde
amant et i tāta necessitate po
sitū vel auxiliuz a vobis poſſ
ellis me deserere / nec vultis me
mortē et relinquā vos. Et hic p
it oia bona sua pauperibus.
egreditur de hoc mundo.

Ratēdo

racenc
re cōl
sabarium co
et secit cler

ꝓnceps Cũeñ dñs eẽm
ium de gl̃a mea ⁊ diuitus
m.
h⁹ ſp fuit letus. Exẽ. viij

quidã laboꝛauit

as: ⁊ vir ſufficiẽtẽ dictũ ac ꝛe
Nocte et q̃ſq; poſt cenaꝫ nichil re
ueſi oi nocte cãtabat et letabat
⁊ ꝛ mirabat. Dici=
us. ego
ãm eũ tal
cũc pñtibus al
ante oſtiũ pauꝑis. Ego me
ret ad querendũ vic
ſus eſt domũ ⁊ obſcõdit eã Veniẽte ſũ
cepit anxius eſſe et cogitare
furto; vel ne latrones poſſent ſibi pecuniã fu=
rari; vel ſi de ea emeret poſſeſſiones vel de ea
negociare poſſent homines habere ſuſpitio=
nẽ. Sic ergo cogitatiõibus occupatus nec cã/
tabat: nec gaudebat; ſed triſtis erat ⁊ cogitati
uus. Tunc vicini ceperunt ab eo querere cur
ita triſtis eſſet. Et cũ nollet veritatem fateri di
xit dominus pecunie. Ego veritatem ſcio tali
die ⁊ loco meam pecuniam in domuꝫ tuam de
tuliſti pluribus nobis videntibus. At ille ti=
mens ⁊ erubeſcẽs fatebatur ſe pecuniam inue=
niſſe ante domũ ſuam; ⁊ ait. Maledicta ſit illa
pecunia q̃ me tã afflixit: ⁊ q̃ poſtq̃ eã inueni
gaudiũ nõ habui; ⁊ lõge plus ſuꝫ triſtatus ⁊ ka
tigatus aio q̃ fuerim coꝛpe q̃die manibus p
priis laboꝛando tolle pecuniã tuam bone vici
ne vt cantare et letari valeam vt prius.
¶ Heremita quidaꝫ plus dilexit cat tã q̃ ſan
ctus Gregoꝛius papatũ. Exemplum. ix.

Eremita quidã vir ma=

gne virtutis. qui ois ꝓpter deũ reliquit
at et nichil ꝓeter vnam cattam poſ=
uit ad q̃ꝫ vt ſibi oſtenderet cũ quo
ineꝛa
tatẽ
re o
ꝓ cũ beato Gregoꝛio papa.
ꝓ: patꝛũ ſibi voluntatã pau=
ꝓcabat: ſi cũ eo manſionẽ re=
uitis abundaret. Alia nocte au=
tẽ ſibi. Cur audes pauꝑtatem
initis ꝓparare: cũ magis illam
die palpando diligere ꝓpoſſes
s diuitias.
nõ pmittit ſuos fame moꝛi. Exẽ. x.

Eatus martin⁹ in tpe

ois fidei cognoſcẽs q̃ ꝓte
ſſet marticiũ ſuſtinere ſiti
ne ſiti ⁊ gelu afflict⁹ ad
⁹ aũt felix q̃ ꝓſ
ormentis ad iudi=
s acutis nudus
igelo deduc=
tus ſolut⁹ lãctũq; maximũ papã iuſſit eũ ꝛe=
ce in ſilua. ꝑexit ergo felix quo neſciebat;
ſz deo volẽte cito repit papã i terrã ꝓtractum
clauſis ocꝭis ſtrictiſq; dẽtib⁹ tã pene moꝛtuũ
Auxiat⁹ ergo cũ nichil i ꝓpõptu cibũ hꝫet quem
piciranti ad ministrare poſſet; de celo miſſum
munus cõtẽplat. Ecce ei de ſpina ꝓxima pen
dentẽ vidit racemũ pulcherrimum: de q̃ in os
eius exꝑſſit binũ: de q̃ ſtatim ſuit refocillat⁹
Quis hoc fecit niſi dñs tel⁹ xp̃s qui curã ge=
rit ſamulorꝫ ſuoꝝ. ⁊ nunq̃ permittit eos fame
perire. Vñ ꝺr in ꝑs. Jacta cogitatum tuum in
dño: ⁊ ipſe te enutriet. Itẽ in ꝑs. Nunq̃ vidi
iuſtum derelictum.
Angel⁹ ſeruiunt heremite inkiemãti. Exẽ. xj

Erotauit ſenexq̃dam ſo

litarius: ⁊ qz neminez habebat qui ei
miniſtraret ſeu obſequium faceret aut
ſeruiret. nemo enim venit viſitare eum per
xx. dies. Nullo veniente ad eum miſit de⁹ an
gelũ ſuũ q̃ miſtraret ei p. viij. dies. Poſtea ꝛo
recoꝛdati ſũt aliq̃ frẽs ipſi⁹ ſenis: ⁊ dixẽt ad
inuicẽ. Quia frater noſter nõ ꝓparet eam⁹ et
videam⁹ ne foꝛte infirmet. Et cõſurgẽtes ve
nũt ad eũ Et cũ pulſarẽt ad oſtiũ ſpelũce ei⁹
diſcedit angel⁹ ab eo. Senex ãt clamabat di=
cẽs Diſcedite a me frẽs. Qui ieuãtes oſtium
cũ cardine flẽtes itroieẽt. Qui iterrogantes
eũ q̃re ſic clamaret dixit eis Qz. xxx. dieb⁹ la
boꝛaui i infirmitatib⁹ ⁊ nemo me viſitauit: et
ecce ſeptẽ dies ſũt exquo dñs ãgelũ ſuũ mi=
ſit q̃ miniſtraret michi: ſz cũ venſtis ad oſtiũ
ãgel⁹ receſſit a me Et hec dicẽs obdoꝛmiuit: ⁊
pauſauit in dño Her in vitalpatrũ

Quidam poſuit ſpoꝛtam cũ denaꝛiis ante
ingreſſum eccleſie. Exemplum. xii.

Enit vir q̃dã magnus

ignot⁹: poꝛtãs ſecũ aurũ i ſicht: et ro
gabat ꝓſbyteꝝ vt erogaret pauꝑi
bus frib⁹ Dixit ãt ei ꝓſbyt. Non opus habẽt
fres Et cũ nimis vehemẽt eẽt ⁊ nõ acꝺeſceret
poſuit ſpoꝛtam cũ ſolidis in ingreſſu eccleſie
⁊ dixit ꝓſbyter. Qui opus habet tollat. Et
nemo tetigit quidam autem nec aſpexerunt.
Et dixit ei ſenex. Sulcepit de⁹ oblatiõẽ tuã
bade ⁊ da illud pauꝑibus. Et valde edifica
tus diſceſſit.

In diſcipulo de tpe.

Lapicida q̃dã fuit pauꝑ ⁊ bonus: ſz poſtq̃
fuit ditat⁹: tũc totus tyꝛannus factus eſt ⁊ op
ꝓſſoꝛ pauꝑũ. Hoc q̃re ſer. xxiiij. ℣.

Dives q̃ erat pauꝑ ⁊ trãſtulit ſe vltra a=
quam ad alia loca tpe famis ne audiret cla=
moꝛẽ pauꝑũ. q̃liter ad dei iudiciũ citat⁹ eſt
et ſic obiit ſubitanee ſer. lxxxii. E.

Itẽ quidã abſcõdit theſaurũ i muro et non
potuit ꝓſperi donec ſacerdos poꝛtauit coꝛp⁹

ebzilitate dyabolus aufugit. ser. cl. A.

Tempus.

Quō dānati deflent amare ēps gre cōsum ptum in pāti vita. quere ser. iii. T.

Tentatio.

Dyabolus nō pōt nocere nisi in ēptum de⁹ ei permittat. Exemplum. xiii.

In villa quadam dyocesis coloniēn. tāpsanari⁹ quidā fuit hūs patum peregrinationis. Hic cum quadā die diceret cum quadā femina bulle sue q̄ mane pariter iturī essent. Illa cum rogaūt vt matutinas ei⁹ pulsaret matutinas ꝓpter solis feruozē et ardozē: et ꝓmisit. Et cadē nocte dyabol⁹ ad lectū ei⁹ veniēs retigit eū ⁊ aut pulsa matutinas. Sicq; discessit. Qui mox surgēs et domū ardēs i ecclia respiciēs Cū aūt pzimū galliciniū esse vephēdisset: putās q̄ a ꝑdicta femina esset expectat⁹: de ecclia exiuit: volēs illi dicere vt iret dozmitu: q̄ nimis mane esset: eā minie inuenit: sed bouē nigrū ꝓra se agitātē vidit. Qui emissa lingua hoiem tetigit: eūq; sup dozsū suū iactauit: et p aeres cū illo volitās supza pinnaculū turris cadere qō episbus ei depositū. Cui cū diceret: timēs ne aliquid male. Rñdit ille. Dei permissiōe hoc ductus sum. michi ꝓra me poteris nisi q̄tū ille ꝑmittit. Ad qō dyabolus. Fac michi homagiū et ego te deponā: et dabo tibi diuitias multas q̄s nō habeas: vel fame mozieris i hoc loco vel ꝓcipitio interibis. Cui tāpsanari⁹ spem hūs in dēū dixit. Adiuro te per nomen dñi nr̄i ihesu xp̄i ne me ledas: et vt me sine periculo coz pozris mei deponas. Vox dyabol⁹ tollēs illū supra villā quādā Hermelzheim satis in cōmode deposuit. Cū aūt āte lucē dtet eiusdem ville hoies ad matutinas solēnes cū faculis ꝓperātes cū i agro i magno defectu repillet atq; reboccillassent: auditis his q̄ ei ꝓtigerāt satis miserati sūt. Quarto fō die regressus est i domū suā: sicū tā domoz q̄ loco⁹ atq; edifiz cioz q̄ ante nō q̄ viderāt tā plene oib⁹ expo sūt: vt de captu ei⁹ nichil penit⁹ dubitarent Ecce habes q̄ dyabol⁹ hoiem ledere ⁊ nocere nō pōt nisi q̄tū ꝑmissū sibi fuerit a deo. Hec Cesari⁹. Quidā vidit dyabolū cū multis vasculis. Exemplum. xiiij.

Abbas macharius dum a maneret solus in superiozi solitudie inferi⁹ aūt plena esset frib⁹ multis fero q̄ viā aspiciebat: vidit demonē veniētez in figura hois vestitū tunica linea ꝓfozata: ⁊ q̄ singula fozamina vasculū paruū pēdebat: et dixit ille senex. Quo vadis maligne. rñdit Vado ꝑmouere frēs hos d̄ sūt ibi. Et dixit senex. Dzop̄ē q̄d cor vascula tecū fers. rñdit Sulla fero frib⁹: et iō tāta fero vt si vnū nō placuerit ofiā aliud: h pozrigo aliud: et fieri nō p aliqd placeat. Et hec dicē senex vidē circūspiciēs vi rediret dixit. Saluetis. et Ibū dicis: q̄z oēs michi ꝑt null⁹ cōsiliis meis acquiesc. Ergo nullū habes amicū Rñd amicū ipe michi cōsuluit. nomen a q̄reret. Rñd Discedē añt dyabo rellā cheop ti ⁊ ini actiōes pzauā quib⁹ habē: et ita discessit in ꝓpriā tre viā circūspiciēs vidit demones cōsedētes et cachiant ab eo quō fratres agerent. Et ille dixit. Male: q̄m oēs facti sunt agrestes. et q̄ oib⁹ petus est vnum quē habui amicū obediētem michi: ⁊ ipe nescio quō et vndo cōuersus est: et ꝓze oib⁹ amplius aspero⁹ mihi visus est: ⁊ iurauit ibi non accedere nisi post multū tēpozis. et hoc dicēs discessit. Hoc habetur in vitaspatrum.

Quidaz vidit multos demones in claustro et nisi vnum in foro. Exemplum. xv.

Legitur in vitaspatrum q̄ quidā heremita ductus est ab angelo ad quendā locū vbi erat congregatio monachoz̄um: et vidit ibi multitudinem maxi mā demonum volātium ad modū muscarum in omnibus officiis coꝝ. Veniens aūt ad foꝝ rum ciuitatis: vidit in ciuitate vnū solum de monem satis octosum supza portā ciuitatis. Querēti aūt vnde hoc esset. Rñdit āgel⁹ qui eū ducebat q̄ oēs volūtatē dyaboli facerent et ideo vn⁹ dyabol⁹ ad eoꝝ custodiā sufficiebat. In abbacia aūt oēs dyabolo resistebant et ideo ipsos multi impugnabat

Juuenes debēt reuelare secreta [illegible] senibus. Exemplum. xvi.

Abbas [illegible]

a bat frequēte[illegible] instructionis[illegible] dicēs. Cū adhuc essem [illegible] Theona permanerez. hec inimico īmittēte: post q̄ [illegible] ra. ix. vnū paximatiū quo[illegible] ēter obscōdi quēsero ignozā remedi. Cuiq; hoc dixi stinnasse [illegible] mea redargut⁹ sū q̄ malis facere dei ꝓuidētiā q̄ fratres edi[illegible] cellā senis venirēt. Cūq; [illegible] senex incepisset eos ifo[illegible] ām̄onitionib⁹ ad[illegible] noxiū est mone[illegible] solēt cogitatiōes [illegible] ego adhuc paruu[illegible] manū senis fereret

…ōpfictione crescēte i apec
…malq; pzūpēs : cepi ama
…nus eteri de sinu meo pari
…sluetudine clanculū pcti=
…ūq; in medīū pkerēs q;ū
…ercuite pstrat⁹ i pauimēto cū
…atiōe zfessus sum ⁊ vbertim pēu
…ozōib⁹ eoz venīā apō deū po=
…dixit: Cō…fili mi; q; ho
…mutare dva=
…sti nec dū
…velut ā=
…edēs duro
…posse
…ūc pm sniam sentis …i me fruc
…fessiōis dñacio dyaboli totalr exterm vt nō
…mihi vltrius tale dō accidit hoc legisse in
vitas patrum Dyabolus apparuit mulieri
in specie mariti dicens. Exemplū.xvii.

IN ciuitate senensi mari
tus cuiusdā iuuenis dnīne mozt⁹ est
et sepultus qui post aliquos dies appuit vxo
ri dum esset sola in camera ita pulcher sicut
vnq; fuerat iuuēcula allecturata ab eo loq;bat
ūplexabat et osculabat; et tota die stabat in
camera cū suo marito: nec videbat esse ita tri
stis sicut ⁊suevcrat qū mozt⁹ fuerat marit⁹
ei⁹. Tūc se cruce admirabat et pspiciēs p fo=
ramen vidit illā cū marito ⁊ stupefacta stati
misit pkēe vno pdicatoze expto: et notifica=
uit sibi totū factū. Frater portauit sub cappa
corp⁹ dñicū: et statī dyabol⁹ q; intrauerat corp⁹
maritī sui mozt⁹ ⁊ cōsumabat illō ita q; vt
debat vltrā exiuit ⁊ corp⁹ totū fetidū remānsit
plenū vermib⁹. Et fecerūt in q;ri i sepulchzo oc
culte: et ibi nō erat corp⁹: et sic fecerūt eū ecō
uerso occulte sepeliri. Senex quidā despe=
xit i mulīē ppt tēptatiōes. Exemplum.xviii.

…ita …frater turpiter
…festus est cent; q; non be
…nigz …lozepuit: ⁊ deterrens eum
…esse …noie monachi q; tā viliter
…erās relicta cella iuit ad
…ispositiōe diuia occurrit
…et cognita cā fre fugeret
…dixit. Ego frat in hac nocte
…exatiōib⁹ vexoz: reuersusq; est
…suā. Tūc accessit apollonius ad
…nozis q; eū despare fecerat: ⁊ oza
…tis bellū sēsit: et ille liberare
…parui ethiopē immittēte
…nē q; vehemēter arctēbat
…occurrēs apollonius
…⁊ recognoscit fragi
…mis tuis ⁊ facta oza
…it in vitas patrum
…armis. Exē.xix.

Vbatilla scā impugna

A batur.xxx. annis a spū fornicatio=
nis et petebat a deo fortitudinē; ⁊
nō ammonitionē: cui tādē appuit spūs forni
catiōis corporaliter dicens. Vicisti me. Cui illa Nō
ego te vici; sed dñs meus iesus xps vicit te.
Virgo quedā pzio habuit tentatiōes car=
nis et postea fidei. Exēplum.xx.

IN frigia quādaz virgi=

I nē religiosā ⁊ iuuenculā tentauit diabo
lus p stimulū carnis. Et cū sepe co=
gallet cū lachrymis stimulū a se auferri. Ap=
puit ei ang⁹ et ait sic. Vis ab hac tēptatiōe li=
berari: dic Ōliculū istū. Cōfige tibi in tuo car=
nes meas: et liberaberis. Qđ et ipa fecit an=
gelo recedēte liberata est. ⁊ statī inuasit eā ten
tatio blasphemie ⁊ cepit dubitare de fide xpia
na ⁊ de deo: et tūc cepit inuocare diuinā iniam
et iterū pertit liberari: cui apparēs ang⁹ ait.
Putas te viuere sine tentatiōe: necesse est vt
hēas vnā istaz: et elegit ego pmā tēptationez
tanq; hūanā refutās aliā tanq; dyabolicam.
Frater quidam.xl. dies sustinuit tentatio
nes luxurie. Exemplum.xxi

DEmones in spē pulchza

Drum mulierum transformati quēdaz
fratrez.xl. diebus pessime tēptauerūt
sed illo viriliter reluctāte de⁹ aspicies bonuz
certamen ei⁹ donauit illi vt nullum vitra ca=
lozem carnalis concupiscentie pateretur.
Conuersus quidam voluit fieri eps er in
ductione dyaboli. Exemplum.xxii

QDnuersus quidam mo

nachus intrā ifas didicerat: itavit tex
tum legere sciret: hmōi itaq; occasio
ne illectus ⁊ deceptus libellos sibi ad hoc ido
neos occulte fecit conscribi: cepitq; invitis p
pzietatis delectari. Cūq; hmōi studiū ei⁹ dē cō
uerso phiberet: amoze discēdi apostasiā incur
rit modicū tū ppt etatē pfecit. Deinde ad mo
nasteriū pnia deduct⁹ redies: et horibq; ecle
siasticis: nūc ad scholas vt scholaris eūdo: nūc
reuertēdo dyabolo copiosā i se pbuit materiā
decipi di. Visibilr ei apparēs i spē āgeli ait
Discē fortiter: q; futurus es ⁊ diffinitum a deo
vt halberstatēn. eps efficieris. Stulti⁹ ille dya
boli dolū nō obseruās spabat i se antiqua mi
racula renouādo fore. Quid plura quadā die
seductor se cōuerso ingerēs clara voce ⁊ hyla
ri facie dicebat Hodie eps halberstatēn. mor
tuus est festina venire ad ciuitatem cui a deo
ātistes destinat⁹ es. ipse⁹ ei gloriā nō pōt mu
tari statim miser de monasterio silēter exiēs
nocte eadē in domo cuiusdā honesti sa: erdo
tis hospitatus est. Vt aūt ad sedē suā gloriō=
se poneretur nocte ante lucem surgēs equum

hospitis valde bonum curatus ẽ. quẽ cum is cappã induit ascendit ⁊ abiit. Mane familia domino cognito spoliatas insequẽs apprehẽdit ⁊ qua ad iudicũ secu|lare cũ facto tractus et p̃ iniez dãnatus nõ carhedzãlicut ẽps sed sicut sue patrie|tatis ẽ. Ait. Vñ vides ad quẽ finẽ dis bolus puellio tendit. hec Cesarius.

¶ Demones tentando hoies retardant diem iudicij. Exemplum .xxiij.

QUam ꝺ̃ sanctus p̃ ad dñm exhortaret vt ſps scientiãs ꝺ̃ ẽ gignit cõsebat et visibile apparet: tũc de mõ i forma hũana apparuit. Quo viso ctũs ait. Quid tibi p̃dicit q̃ me tã tentas nam stu dium tuum tendit totaliter ad cõtandum ⁊ hos omnes inducere ad percandũ. Rñdit. dyabol⁹ Scio inquit q̃ bex es quod loquereris; ſz dicaz tibi cãm cõtatiõis. scio ei q̃ ꝺ̃ to pius homies peccare fecerus tãto illã die iudicij magꝭ retar dabo in qua diuũ illã finem me expecto audi turum. Ite male dicti in ignẽ eternũ ꝺ̃ parat⁹ est dyabolo ⁊ engelis eius: vt executionẽ illi us sue salte ad ẽps valeã retardare. ideo volo hoies libenẽ induere ad ptiñ.

In discipulo de ipse.

¶ Quidam tentabaẽ de peccato blasphemie ⁊ dicit. blasphemia tua super te cathau. quere ser. xlij. y.

¶ Juvenis ꝺ̃az meruit vna nocte septẽ cozo nas reiterando cõfessiõibus ser. ci. F.

¶ Diabol⁹ tentauit quẽdam monachũ de lapsu carnis; ⁊ postmodũ finaliter induxit eum i priñ fornicẽ. que ser. xl. F.

¶ Quidã puerum in septundaz fouea ze inuisus diabolꝰ quẽ credebat esse angelum des ser. xvij.

¶ Monachus i heremo ppt̃ elationẽ meritoꝝ suoꝝ ⁊ deceptus est a dyabolo ser. cxij. O.

¶ Diabolus maritũ uxozẽ induxit q̃ volebãt se suspendere. ser. xix. M

Mulier p̃paratum sibi laqueũ ad supẽdendũz serpam quare liberata fuit. ser. xxij. M

Juvenis habitãs in heremo ad quẽ venit dia bolus dicẽs patrẽ suũ deficere ẽ vt cito redeat ⁊ bona p̃is pauperib⁹ distribuereat. clx M.

Temitas.

Augustinus vidit puerum cũ cochlear i circa mare. Exemplum .xxiij.

ITẽpore quo btũs Aug libros de trinitate cõposuit ille talem in ecclesiam deus p̃mo oñdit. Ipponensis ciuitas affricẽ nobilis in qua btũs Aug. cpiatũ administrabat sup litt⁹ mar(pulcherrime sita erat btũs Aug. ex assuetudine habebat vt post diur num studiũ ⁊ laborẽ bespere sup litt⁹ maris se quentibus lõge ẽps ⁊ clericis suis ꝺ̃ eum p̃ cõsilio ⁊ negocijs vniuersalis ecclie frequenta bant. solus anteredens deambularet; ne. l. ei⁹ cõtẽplationẽ vel studiũ ꝺ̃ pediret. Cũ ergo sic solus mire pulchritudinis sup lit inuenit q̃ fecta puela fossa et in plateis iadece foleẽ co haurlebat de mari ⁊ in illã pu fundebat. Quẽ vt btũs Aug. ita pedẽ mox p̃cessit ⁊ cepit; inde pue inquirit q̃d agat. Et puer cũ deus dixit, [illegible] exhau ist fossã [illegible] ake. Quo ad puellã [illegible] ventilimum con tentus [illegible] inquit o bone pa ter p̃ [illegible] singere paruo cochleari quo exhaustis h[illegible] mare fossã infundere. et mox puer. Respondens ait. Facilius est michi hoc facere qꝫ intẽdo q̃ tu impleres ydiam q̃d cogitas. Ad hoc beatus Aug. mirabiliter stupefact⁹ quid hoc eẽt interrogauit Et puer cogitatu ait. voluis et estimas volumine breui cõcludere q̃d tot il lud individue trinitatis inexplicabile sacra mentũ; ⁊ hoc q̃dẽ ante q̃ possis ꝑpere potius ista fossa paruale totius maris undas ihaurã. Hec dicens puer repẽte disparuit. Btũs aũt Aug. xp̃m in carne suo gratificãs q̃ verus puer dixerat mox aduertit

Aqua nix glacies vnũ sũt. Exẽplũ .xxb.

VIdeus ꝺ̃ apposuit se sacerdoti dicẽs q̃ pr̃ et filius ⁊ spũs ctus nequaq̃ possẽt vnũ significare ⁊ q̃ oñderet sibi tres vnũ significãtes sibi ipo nere vellet laudẽ. Respondens aũt sacerdos dixit ⁊ bene soluit sicut aqua nix glacies idẽ significãt: ita pater ⁊ filius ⁊ spũs ctus et sic indeus est confusus

Quidam noluit abnegare sanctã trinitatẽ ꝑ̃ diuitias. Exemplum .xxbi.

APud tholetum hy[illegible] nie ꝺ̃ mag[illegible] romãticus dict⁹ magẽ machinatꝰ ⁊ [illegible] ridẽ quẽ riser nobilis gñe pulcher [illegible] rebus pe Qui erubescens paupertat[illegible] ꝺ̃ dictũ magẽm dicẽs ei q̃ si ve[illegible] be re ipse seruiret ei libẽter ⁊ acqui sitio suo. ⁊ dixit et magẽ q̃ accipe ticam in manu ⁊ iret solus ad Vbi dum diu steriisset factũ be fluuifero q̃ eozam eo fluuius m ret ⁊ quoddã castrum magne ciure eẽt vltra fluuiũ cui⁹ pul tudinẽ ante nõ viderat. Et q̃reret ꝺ̃ hoc esset; q̃ ho de illo ante audiuerat strũ dñi sui q̃ in bolẽtib⁹ tu declinereẽ ret ipm ꝺ̃

…et ei mkta bña ille cñdic
…venē kaceret Et cū ille nō
…mulū q̄ pfundissimus et ca
…mgko p̄mo transeūte ille
…latoz cāstri clamauit q̄s es=
…mauit mgē. Ego amicus dñi
…banē pozse pōs incliabāt kere.
…ulcherrimi ⁊ oznatissimi occurre
…strū dedu…ēt. Occurrerunt ⁊
…enes dicētes
…Introduxe
…ecēdit de
…rca lectu=
…ferunt cum
…ceperet ⁊ cā
…ēt Qui cñdit q̄ libenē suū oze suū
hoc faceret tunc rex ait. Op3 p̄mo ve abneges
pkem ⁊ kliū ⁊ spūsctū. Et ille obtulit ⁊ dix
cā cetera. Cū rex ait se signās signo crucis ait. Ego cre
do i pkem ⁊ kliū ⁊ spūsctū. Quo dcto cū maxia
illa multitudine ⁊ maximo fletu tota illa cu
ria cū rege ⁊ mgko oia mēbra illa p̄cipitata in
abyssum desc… berunt solo ille manēte predi=
cto remanente. Capm de. D

Venatio

Duo kliⁱ imperatoris in venatione se mutuo interimerunt. Exemplum. i.

ABbas miletus q̄dā cū ali=
quib⁹ iraret cū duobus discipulis suis in
finibus plat̄ exierūt duo filii imperā
toris scōm consuetudinē i venationē ⁊ miserūt
retia p lōgū p miliaria xl. vt q̄cūq; intra retia
inuenirēt occiderēt. Inuētus est aūt senex cū
discipulis suis intra retia. Et cū viderēt eū pi
losum ⁊ terribilē aspectu admirati sunt ⁊ dixe
rūt ei. Nō es aut spūs aliqs vic nobis. Et di=
xit eis. Nō sum petōz et exiui klere petā mea:
…ozo kliū dei viui. Illi aut̄ dixerūt ei. Et
…deus nisi sol ⁊ …gnis ⁊ aq̄ ipas adora et
…ica eis. Et i…ēdit. Ille creature dei sūt
…tis: ego …co vos cōuertimini ⁊ cognо
…eū ver… Ea creauit et cetera oia. Il=
…ride… dixerūt. Condēnatū ⁊ cruci
…verum deum. Et ille respondit
…ikit petrū ⁊ q̄ occidit mozte
…p̄ dñi. Illi aūt tam ipsi q̄ fra=
…erant inferētes tozmēta ⁊ coge
…ifiere et duos quidē fratres p̄
…derapiauerunt. Senē aūt die
…bāt. Postea vero statuerūt eū
…ittebāt ad ipm quasi ad si=
…ius a petroz ⁊ dixit eis
…consum in bonum vt
…item crastino in
…cemanebit
…aspectu de
…ēnuicē
…eius

exierūt in crastino vt venarentur ⁊ cōtigit vt
euaderet de ictibus eoz̄ cervus vn⁹ ⁊ ascen=
derūt equos ⁊ current vt cōprehēderēt cer=
vum. Qui cū iactassent sagittas post ipm inu=
icem perimerūt se ⁊ mortui sunt iuxta ꝓbus
quod p̄dixit eis senex.

In discipulo de xpo.

Nobilis quidā qui venationib⁹ in diebus
festivis semper insistebat ⁊ de milla ⁊ de ꝓbo
dei modicū curauit ⁊ vxoz eius peperit ei mō
strum. ser. xxij. D.

Item miles q̄dā servat⁹ est ferā in venationibus
et ampli⁹ nunq̄ visus est ser. xxij. E.

Item miles q̄dā visus est in purgatorio ⁊ ha
buit auē in manu q̄ ipm mozdebat ⁊ lacerabat
q̄ venationi deditus erat. ser. xxii. C.

Verbum dei.

Religiosus quidā paucis ꝓbis convertit
grossum hominem. Exemplū. ij.

HOmo q̄dam dives et po
tēs vxozē habuit deo devotam. Ip⁹
ꝓbo sollicite dixit ⁊ nulli⁹ devotionis
fuit. Accidit aūt vt q̄dā frater religiosus iter
agens declinauit in domū suā. Et dū consolā
bāt pariter rogabat vxoz viri fratrē religiosū
vt aliquā exhoztatione faceret cozam marito
suo. cui ille. Si vult mḡt audire marit⁹ vt di
cā ei aliqua verba. tūc dixit marit⁹. Libenter
audiā dūmodo breviter dicat. Ad q̄ ille Bre
viter mḡt dicā: rogo tū vt attēte audiat. Ꝓba
ū ꝓfero ⁊ adiecit. Scriptū est bonū q̄d tibi fi
eri vis ꝓximo tuo facias: ⁊ subiunxit. Si ver
ba ista memoriter servaueris sine dubio sal=
vabimini. tūc cepit apud se cogitare q̄ hoc sē
per suare vellet q̄ ⁊ fecit. Trāsacto aūt ali
quo tpe dum esset in via vidit aliq̄ molendi=
num destructum ⁊ per via exstructum: ⁊ dum re=
coleret q̄ ex iussu suo hoc factū fuerit misit p
curatoꝛem suū vt cōponeret cū illo ad quē pti
nebat illō molēdinū. Sibi ceteros q̄s offēderat
q̄tū potuit placabat. Accidit aūt de vita cū ad
domū rediret / occurrit ei valde paup quez vi=
dēs vocauit ad domū suā vt ibi recreare / ⁊ lo
cauit eū ad mēsaz suā circa se / vt d? cibis su=
is sibi daret. Post cenā ꝓbo locauit eū ad qui
escendū ad locos ostii dom⁹ in q̄ ipe dñs ⁊ dña
dormiebāt. Paup aūt cū aliq̄tulū dormisset
cepit sitire / q̄ i mēsa hospitis vīa q̄dita cibā
ria piperata ⁊ isolita cōmederat / ⁊ vī nō hēret
bibere ipoztune q̄rulabat siti nimia fatigat⁹.
Et q̄ tota familia a remot⁹ potita dormiebat
solus holpes audiēs mia motus surrexit ⁊ q̄si
vult q̄d obsequeret. At ille dixit. Dñe siti pereo.
Tūc dñs voluit sibi aquā afferre de cisterna ⁊
dū hauriret aquā cecidit in cisternā ⁊ submer
sus est. Post longū aūr tpis dū q̄siuisset eū fa
mili sui inuenerūt eū in cisterna. ⁊ circulū an
te ū in collo eius in q̄ scriptū erat q̄ ātec⁹ cor
pus ei⁹ frigidaret alia ei⁹ in celū rapta fuit.

¶ Pastor gregis audiuit sermonem vnum: et sic saluatus est. Exemplum.iij.

QUidã pastor ppter gregis custodiã raro ad ecclesiã et ad sermonẽ ꝛ ad missaz iuit Semel ptransiens ciuitatẽ intrauit ecclesiam ꝛ audiuit ꝓdicare qꝫ q̃libet creatura dz petrã bitare ꝛ deuz diligere: dñi edificatus vltis creaturis cogitauit illa creatura deo seruit: ꝛ deo obedit: sq̃ i curtendo aues in cantando: herbe in erigẽdo se et sic de aliis. dñi vltis semel vnone rñdit. Nunqd talẽ me ops creare potuit quẽ ꝛtinue ptis offendo ingꝛtus eius bñficiis infinitis factus et creatus ad imaginẽ illius ꝛ btitudinẽ tõle/ q̃ndã redẽptus illi⁹ passiõe: dñi eñ laudare debuisti ꝛ illius obsequiũ mãcipari. Dñi ꝗuersus ad priam a quodã sctõ viro sufficiẽter informatus: laudabiliꝫ in dei seruitio pseuerauit.

¶ Peccator magnus quidã audiuit vnuz sermonem: et sic saluatus est Exemplum.iiij

QUm semel sctus Bernardus ꝓdicaret in quadã ciuitate in quodã cymiterio duo ribaldi valde ꝓpe erãt q̃ mlta mala fecerũt. Quoꝝ vn⁹ videns homines eñtes ad sermonẽ: ettã voluit ire vt audiret sermonẽ. Et dixit ei alius. Quo vadis? ducet te modo q̃ nunqꝫ fecisti aliqd bonũ ꝛ mõdus te recipere bonũ facere ꝛ sermonẽ audire: ꝛ incepit ei dicere opprobria: ille tñ iuit. Et cñ ceptuz ꝓdicare ꝗra illos q̃ dicebãt malũ ꝛ ducebãt malam vitã: cepit habere contritionẽ et dolorẽ ꝓ peccatis ꝛ cepit flere. Et btus Bernardus vidit siccã colluz eius cathenã magnã plasq̃ cẽtum carrucas hãtẽ. Et ad quamlibet lachrymam quẽ flebat cadebat vna carruca de cathena. Tunc btus Bernardus cepit instantius ꝛ ardẽtius ꝓdicare ꝛ vicia detestari et peccatoz cepit fortius flere. Item tandem cathena fuit oino dissoluta. Post sermonẽ vocauit eũ beatus Ber. ꝛ ꝓfortauit eũ: et ex ammonitiõe ei⁹ ꝓfectus est oia pctã sua. ꝛ sic postea sctẽ vixit. Et alius miser ribaldus socius suus in peccatis mãsit ligatus eque cathena fortꝫ vel fortiorꝫ q̃ ille fuisset: q̃ non iuit ad sermonẽ Vnde p̃z q̃ vtile est audire verbum dei. Greg. Cibus mentis est verbum dei.

¶ Vtile est audire verbum dei etiã si non recte ꝛcatur. Exemplum.v.

QUidaz frater dixit ad senẽ. Ecce abba frequnter introgo seniores ꝓes vt dicant michi ammonitionẽ p salute aie mee: ꝛ quicquid michi dixerit michi retineo. Erant aũt seni duo: baba bacus et dixit ei senex. Vade ꝛ affer vnũ ex illis baculis: ꝛ mitte aquã ꝛ lava id et effunde ꝛ pone illud madidum in locũ suũ. Fecitq̃ frater ita semel ꝛ bis. et dixit senex ei. Reuertere huc. Et cñ attulisset dixit ei. Vtilisq̃ est madidus. R' quam mihi ꝛ laui. Tũc dixit ei filij qui frequnter audit verbum dei. Nichil retineat ex his que interdatur q̃ ille q̃ non recipit. ¶ Fratres audiendo verbum dei ꝛ ꝛtinuerunt. Exemplum.vj.

S[illegible] qui sel[illegible]

[illegible]uit deũ vt donaret ei [illegible] si aliqñ cñ spũali[illegible] recte ꝛcto ẽsset: [illegible] detractionis aut odij causa verba ꝛtenderet. Natum contraxerat in somnum: nec hmõi [illegible] aures accipere hic dicebat diabolũ tunc ipsum esse vt moueret homines ad ꝛba otiosa. impugnatorẽ aũt totius doctrine spũalis atq̃ rei. hoc aũt probatur exẽplo. Loquẽte me inquit aliqñ de vtilitate aiarum ad quosdam frres tam ꝓfunde somno occupati sunt: vt nec palpebras oculoꝝ mouere possent ego autẽ ꝛtendere volẽs demonstrauit esse otiosa verba introduxi Ad qd illi gaudẽtes statim a somno sunt excitati. Ego aũt ingemiscẽs dixi. Vtinam nunc de celestibus rebus loqãbar: ꝛ olim vestri oculi somno tenebãtur grauissimo qñ aũt sermo otiosus inuẽtus est oculi ꝓpti audire cepistis. Propt qd rogo karissimi frres cognoscentes malignũ demonis opus esse attẽdite vosmet ipsis custodientes vos a somno qñ aliqd spũale facitis vel auditis. Hoc in vitas patrũ.

¶ Quidam voluit audire veritatem. et ideo fugiunt sermones. Exemplum.vij.

EXemplum cõtra eos qui fugiũt sermones ꝛ nolũt audire Vitatem. Fuit quidã ꝛtractu. de quo dicebãt q̃ cñ btus Martinus iret de villa in villaz ꝓdicando ꝛ miracula faciẽdo: ipse semp ante eius fugiebat de villa i villã/ ne vitate in ciuitatem timẽs ne si curaret eũ [illegible] ũ quesũ ꝛ etum amitteret. Sic rapto[illegible] [illegible]literi/ces timent sermones: et nolunt [illegible] ellig[illegible] se emendant et bene agant.

Rusticꝰ qdã nolebat audire ꝛ

Uidã rusticus

Q[illegible] voluit audire sermones: [illegible] ꝛtabat i cimiterio cle[illegible] Cñ aũt ad ecclias est delatus ꝛ clerici officiũ legẽdo ꝛ cãtãdo [illegible] cerent pmago crucifixi cepit [illegible] suas cum digitis manibus [illegible] Qd cñ homines circũsteterũt [illegible] Tũc facerdos ait ad pp[illegible] est. hoc debetis scire [illegible] mõ est i manu dyabo[illegible] uit aures ne audire[illegible]

at p̄zces, quas iã p eo
erunt omnes p̄o eo orare
ium terrarum.
ui deū habebit magnum
Exemplum.lx

n lacerdos bonus

ũ mozt' ap̄propiquaret ami
cus e
mozẽ ẽus
.er. Et illo m
ma eius ap̄puit
leaderet tota m
q̄ buã incõ p̄cabilẽ ab ai
pectoze. Quẽ cũ de sta
ue diceret q̄cum eo in tali be
illo hanc bestiã habeo p̄p̄e zelũ
habui ad p̄dos monita eius tor
uerti p̄dores. mundo aũt quod
ẽ excepi: q̄ vnã p̄dorem queri
spes erat salutis. Et ille. Qui
chialis plebanor. Cui ille. Dauer
q̄ diam sorã q̄ ducti ad infernũ
sterepleret q̄ eo big capiat. Nã
gẽt cupiditate vt nichil curẽt de
modo bona habeãt subditor. Et
quiosus est: q̄ illud quod debent
perum cõmuerere expẽdant cum
bus. Et sic disperuit.
P̄dicat oꝛi dixit xp̃s. veni fe
ẽ me. Exẽ. x

Sacerdoti cuidã religioso

ozdinis p̄emõstrateñ p̄cptũ est p̄ra
sarracenos crucẽ p̃dicare. Cũq; in ip̄a p̃
dicatõe hoiem deponeret cuidã sorio suo pol
mozẽ appa nit suscitanti de statu suo sicrñ
dit. Q̄ debebatur michi mea pena satis longa
ẽñ mozerer non nisi demões circa me
m mea esperunt adducere p̄cẽtes. Nun
eruall p̄p̄osẽ nec obedientiam abba
tuo inisam
nũ tuũ. C
a me
it dicens. Sequere me q̄ tu
nos ois turba demonum ad
uauit: ergo xp̃m secutus fuz
ã aũt alã penam excepto illo
sum.
obsecrant aures ne audiatur dee
Exemplum.xj.

ctolus quidã quodaz

bit demonẽ adiurauit eum
q̄d ibi faceret et quomõ
emon et docuit clam
um tres socios: bu
clamdens os. sectius
fabiFactionem pectu
de hereticis

In discipulo de ipe

Quidã miles flagitiosus quã sic ꝑpunctus et penitentiam egit ser. lxx. Q.

Comes lubtic⁹ q̄ audiuit p̄dicare illud dictũ. Ezechie. In quacũq; hora pecoꝛ ingemuerit saluus erit. Et sic cõpunctus est. Hoc quere de tẽpoꝛe ser. lx viij. G.

Betula.

Betula q̄dam decepit fraudulẽter iuuenculam. Exemplum.xij.

Ir q̄dã vadẽs romam

reliquit vxoꝛi tabernacula pulcherrima domũ suam quaz cum p̄ualẽret regredi vidẽs eam iuuenis q̄dam egredientẽ exercit amoꝛ eius: ꝑ se et ꝑ alios eã sollicitans: cõtẽnitur: et dona eius spernunt ab eo. Cuz aũt videret q̄dã betula eandẽ iuuenẽ languentẽ et flentẽ extoꝛsit cãm ab eo: et promisit q̄ faceret q̄ eã haberet: q̄ cantelã quam hẽbat fecit infirmare pluribus diebus et finaliter dare ei panẽ confectũ cũ sinapi: et accedẽs ad domũ iuuencule honoꝛifice est ab ea suscepta ꝓpter spem religionis quam habebat. Cũ aũt biberet fleumẽ cantelã quã betula adduxerat et q̄reret cãm cepit betula flere dicẽs q̄ cantela illa fuit filia sua castissima et pulcherrima quã deus i tantũ mutauerat vt sic ad fletũ deputaret: eo q̄ amoꝛe sue diuisit moꝛi q̄ndã iuuenẽ q̄ amoꝛe eius languebat. Ad hec ẽba illa iuuencula pudibunde de amoꝛe iuuenis q̄ rẽ ipe tebat et betula ait. Videte q̄ miserit coꝛdit deus agit vobiscũ q̄ fecit vos videre plagã filie mee ne vobiscũ mille ꝓfingat et de zelato betule iuuencula zelauit in amoꝛẽ eius et ꝑtem cõmisit cum eo.

Betula q̄ voluit facere discoꝛdiã int̃ vicũ et vxoꝛem quã incarcerata est ꝑpetuis tẽbꝛis. Hoc quere ser. ante. M. xviij.

Item betula quam vocuit iuuenculaz. audi vide: et tace. q̄re ante. M. xviij.

Item betula tur diabol⁹ p̄misit duos calceos vi discoꝛdiam seminaret inter virũ et mulierẽ hoc q̄re de ipe ser. xc vj. R

Vidua

Item vidua q̄dã dixit. hic meus adhuc viuit q̄diu ego dixero. ser. c xbi. D.

Item inuenis vidua cui apparuit beatus petrus ap̄s in agone. ibidẽ. c xb. E.

Virginitas.

Virgo q̄daz statua reputabat. Exẽ. xiij.

Erat beatus Basilius

epus dicit. Fuit i q̄daz mõasterio seiam q̄dam ego q̄ superbia se eã et demonẽ se habere simulabat q̄ vbiq; aveo oib⁹ alijs ꝑ erãte hẽbat ita vt nec cibũ q̄dẽ cũ ea caperet. Tale siquidẽ elegerat vitã vt a coquina nũq; recederet donec tot⁹ illic mundaretur ipleret oẽm. et erat ꝑm vulgare ꝓuerbiũ vniuerse domus spurcis

Impleta est a se ⁊ hoc reb⁹ ꝓbãs q̃ in cãtis libris scriptũ legimus. Si q̃s ex vobis putat se sapiẽtẽ esse i hoc mũdo fiat stult⁹ vt sapiens fiat. Hec igitur inuolutũ pannis hẽbat caput ⁊a q̃ oib⁹ seruiebat. Cetere aũt ꝛ̃gies tonse cucullis cooperiebãtur nulla aliq̃ pot̃at hãc de. xl. ꝛ̃gib⁹ videre mãducãtẽ nũq̃ per omne ẽps suũ sedit ad mẽsam nisi vel modicũ panis acceptt ꝓ micas tñ detergens mensas ⁊ abluẽs ollas. his solis alimonijs cõtẽta viuebat nulli vnq̃ fecit iniuriã nulli⁹ ipius in armis audiuit. nulli aũt pax aut locus est vnq̃. Et cecte cu aboibus cederetur cuz oim vineret odio maledicta oim sua ineret scõ picario cui⁹ hoc vocabulũ erat ꝓbaptisso vitro fuq̃ in deserto viuẽti astitit ãgel⁹ dñi quadã die sedente loco ꝑ dz pozphyrice: affatusq̃ est eũ his ꝛ̃bis. Cur i ẽt grãde de te alicd credis vt setius in hmõi vergens loco. vis videre mulierẽ sanctiozẽ te: vade ad thabinẽsiotaz monasteriũ keiaz: ⁊ vnã ex eis illic inuenies i capite hãtez cozonã ꝛ̃pamq̃ cognosce te esse meliozẽ: q̃ duz ztra ppt̃m tm modo sola die⁹ ac noctibus pugnat coz ipsi⁹ nunq̃ a deo recessit Tu aũt i dno loco resides: neq̃ q̃q̃ aliq̃ pzogredies p oẽs vzbes oino ⁊cogitatiõe vagaris statim ad supzadictũ monasteriũ venit ⁊ magistros ibidez rogauit vt introducerẽt eũ ad hui⁹ aculũ femine. Que mox illi vita gliosam et eternaz ꝓfectioz is etatis videntes cũ fiducia grãdi introduxerũt. Ingressus aũt deside rauit oẽs sozores inspicere: iter quas solũ illã ppt̃ quã venerat non videbat. Aut q̃ht ad postremũ. Oẽs inq̃t mihi adducite deesse ei michi videt aliqua. Dicit ad eũ vnam inquiunt stultã hẽm⁹ interi⁹ i coqna sic ei eas q̃ a demone vexantur appellant. Et ille. Exhibete inq̃t ad me ipam vt videã. Quo audito supza mẽoratam vocare ceperũt: q̃ cũ nollet audire: sentiẽs vt credo alicd aut foztassis hoc ipsa iam diuina reuelatiõe cognoscẽs dicunt ei. Sctus picarius te videre deliderat. Erat vir fame et nois grãdis. Cũ aũt ei fuisset exhibita vidisseq̃ pannis frõtem ipsi⁹ inuolutam ꝓcidit se ad pedes ipsi⁹ di. Bñdic me inq̃t. q̃ ad illi⁹ pedes: et ita sibi ꝓcidit se di. Tu me bñdic dñe. Oẽs sozores obstupuerũt simꝫ dicentes Moli abbatales iniuriã sustinere: fatua: est enĩ illa quã cernis. Tunc sctus picarius ipsis oibus Vos iꝑfectis fatue: nã hec vba meaz mea ẽ cotona. sic ei vocãt ille keias spirituales ꝛ̃ depze coz dei vt ipsam in die iudicij mereaz videre. Quo audito oẽs ad pedes ipsius ꝓcidebat singule dicta pterã ꝓpzia ei cõfitẽtes. Alia eñ abluẽs sozdes aque super eã effudisse dicebat. Alia vero colaphis eã se verberasse memorabat: alia ꝛ̃o sinapi nares ipsi⁹ repletas esse a se deflebat. Cetere q̃z diuersas referebãt se ei iniurias irrogasse. ꝛ̃o quib⁹ oib⁹ ille sctis

solis deo ꝓcibus egetu autẽ dies nõ ferẽs illa tãt se nolẽs sozoꝛ honoze cur credens excusationib⁹ sui monasterie illo occulte. Qui se miserit locum vel quo finius notitiam potuit peruenit vitaspatrum.

Virgo quedam ptus

...az nobilis

...ratem in annis puerilibus dominũ ei ꝓmittum qđ vouerat adimplebat se cotidie deo ⁊ hoib⁹ cõseruãs irreprehensibilem. Qz et hui⁹ secularis videns eã pulcrom: ⁊ inuitã et in oib⁹ viribus pertinere cuidã comiti nobili desponsauit. At ꝛ̃go illa plena spũsctõ intrabat capellã: et pcibus se in terrã rogabat reginam mie vt eã in voto castitatis cõseruaret. Et aduertẽs q̃ rõne sue pulchritudinis iacturaz castitatis patiebatur: accepto cultello. Ampitus inq̃t vana pulchritudo occasio peti non eris. Et hoc dicto nasum sibi pcidit ⁊ labia. Et pater tyrannus hoc audiens vocato quodã crudeli suo rustico: filiã illi tradidit in ancillam mãdans vt sub obtenta gle illam seruitutis rusticanis mãciparet. Et rustic⁹ cus cõpati nesciẽs nobili sanguini vitra modum eã labozib⁹ et plagis affligebat. Et hec illa oia pariẽter deuincebat deo regratians q̃ in illiũ statũ ea deduxisset in quo alicd ꝓ deo sustineret. Cũ ꝛ̃o in dei seruitio septem annis permãsisset in vigilia natalis xp̃i de nocte vt mos est xp̃ianis comedere: familia ad mensam sedente: ipsa incurrit i stabulũ vt laudes rebꝫ rerũo creatozi: sed rusticus non visa virgine arrepto baculo eaz quesiuit: et directis ...in stabulũ in quo eã sep ...ozãtem inuenit ce lux totũ stabulũ cooper... et putãs se ignẽ ppt̃⁹ accessit: et ecce ꝛ̃go ...itudine virginũ et ãgelo... Cõstans esto filia: q̃z pro h... tibi cozona regni celestis. Q... totã familiã clamore magno derunt Eufemiã natam ⁊ ia hãtem ⁊ faciem rutilãtem vt o... cet de immẽso dono pulch... ret. Cũq̃ pateret ei⁹ hoc an... in loco stabuli claustrum b... in quo sancta Eufemia deo ... cos annos quieuit in d...

Virgo quedam ... ꝙ castitatem pert...

QUm

...denalia ⁊ ꝛ̃i

…autē vna eaꝝ periculose
…so ex hostib⁹ in nauicula
…naū reserēt vt ei tur-
…Dilatis autē ire ex flumiū
…pl.a naui autē pfilit inter
…ris ex impetu salientis fab-
…l illi duo submersi perierunt.

…ei corporis ⁊ alie
…enit.
…virginem …s liberauit a
…ulpendio. …xbj.

Vel qu… …ssaia
…cuidā latroni in h… …uer furtum
…nescienti furtum a latrone accepit eo
…portandum. Latro autē audiens deprēdā
…se currere intellexit illos esse q̄b⁹ dabat
…sset ⁊ diuertēte eo. Et cū nulla ei daret exa-
…latio quasi ad secessum vadēs: capiē puer cum
…furto ⁊ sulpendio adiudicat. Sacerdoti cōfite
…tur ⁊ totū pcessū aperit. Fur in memoꝛe querē
…et capiē. Furē allegāte q̄ dꝫ punire sup quem
…furtū inuētū est illud etiā on⁹ suū esse negabat
puella mozte cōdēnatur: ꝫ sacerdote pcurāte
per examen candentis ferri ꝫ trias cōpꝛobatur
…puelle ei man⁹ rāgēs cādēs ferrū illesa pmā
…se ⁊ man⁹ furis fuit cōtinue exusta. Tūc fu-
…ris sulpēlo cognat⁹ ei⁹ unanimēs ipo de patibu
…lo depositis puellā sulpēderat. Mox aūt affuit
angel⁹ q̄ eā sustēnauit: nec aliquā molestiā sē
…sit: ꝫ magnā dulcedinē magnāq̄ melodiā au-
…diunt. Dicentiū eis et q̄ alia fꝛozis sui agnetis
…cū tali melodia celū intrauit illa hoza et tu in
…trabis ⁊ regnabis eā pos bieniū. Vidus stupen
…dēs galliozes credentes eā mozuā inclso fune
nō moꝛe cadauerū in pōdere cecidit: ꝫ ab an-
gelo sustētata gaudiū dimissa ad terrā sterit
Dixitq̄ angelus ei. Ecce nūc libera es. vade
…bis: que ait. Veroniam ire pposui fratiq̄
…dine nro pos… …vgta veronā. Hec autē
…ligerūt tu… …are augustā. Ab augusta
…q̄ ad … …septē diete cōputātur.
…Fi… …berauit a cozruptione
…lia… …xbij.

…s ambꝛosius nar-

…dā virgine quam pagani ad
…um tradere nolebāt: q̄z idolis sacrifici-
…ū accipe nolebat: volebant
…et occidere. Cū aūt quidā
…a pposite repugnaret: et ea-
…dā trāsire ciuitatē ad pcē
…pto hoie illa recipiens
…abat: sed mandatuꝫ
…cepit virgini sup-
…ne eum occideret.
…re honū: de ētis
…Et cūctis perter-
…ceruntes.

Miles liberauit virginē in pūdulo a coꝛ
…ruptione. Exemplum. xbiij.

Beat⁹ Ambꝛosius rect
…tat de virgine quadā q̄ erat pulchra
valde ⁊ xp̄iana ⁊ suā occultabat pulchꝛitudi-
nē: Que dū nubere nollet opponit et titulus
xp̄ianitatis ⁊ pponit vnū ex duob⁹ eligendū
…ꝫ vt dus sacrificaret vl lupanari exponeret
Sacrificare noluit: tūc exponit lupanari. Au-
…diēs hoc miles q̄dā xp̄ian⁹ cū his i facie et pul-
chꝛitudine illi puelle indut⁹ armis equo beni
…ens ad lupanar: dixit se eē xp̄ianū ⁊ venisse
p liberatiōe: sua: induitq̄ puellā bellib⁹ suis
et ipe se bellib⁹ puelle induit ipaꝫ q̄q̄ equo sue
…impositā ⁊ abire tulit ipe aūt mānt ibi. cunq̄
…venissent alii cū luxurie pcipiēde: inuenerunt
virū nō mulierē. Territi q̄q̄ vniuersi dixerūt
alter ad alterū. Audiuim⁹ q̄ xp̄s querit aīam
in vinū: nūc aūt mutauit femina in bieami-
…giamus eito q̄diu sumus id quod sumus

Angelus ostendit viā duabus virginibus
que erraverant. Exemplum. xiij.

Largo deuota elizabeth
…nomine cum socia bona etiam deuota
…sū peregrinabāt et contigit eis in via
q̄ de via sunt secure Vanefacte ⁊ pter illaꝫ
cum pximarū ihoꝛtuniū fiere ceperūt. q̄b⁹ ꝫ
…tib⁹ vehement subito inuenis apparuit coꝛā eis
…erat iuuenis crinis crispo ⁊ coloꝛe croceo. alba
…induit⁹ tunica ⁊ alba pariē collobio fulgurato.
Salutat⁹ ergo ipis ab eis quo pgerēt inq̄sit.
…Rñdentib⁹ illis ad villā libēter ire vellem⁹ si
…viā sciret in q̄rit. ⁊ ille. Scio inq̄t me sequimini
Illo igiē cū silētio pcedente ille sequunt: nec
…fuit aliqua earū q̄ aliq̄d loq̄ posset pre nimio
…mētis gaudio vel stupoꝛe. et ille pperātes ve
…derūt villā: subito in ictu oculi duꝛioꝛem iuue
…nē perdiderūt. Que mox pterrate i terrā amā-
…se ceperunt fiere q̄ ductoꝛ tanto nichil amplꝰ
…sunt locute. Ad coꝛ aūt pius lachꝛymas vbe
…rantes: exinde in spirituali vita solacio pfece-
…runt. Conflimite prope duobus fratribus ac
…cidit. Her. Gaul.

Virgo q̄dā percussit cadauer ad caput i que
…erat diabolus. Exemplū. xx

Fuit in quadam villa no
…mine vinella virgo deo digna mꝰtuis
parentibus in domo sue militie relicta est. q̄
…cū sibi cernenti eā ozdine diu laboꝛanē negs ad ef
…fectum pducere valens: coꝛditer in animo tra-
…cauit ꝑm posse suū etiā in seculo ozdinē obser-
…are. Incepit eni sine lineis: obseruauit ieiunia
…silētiū tenuit cernes nō comedit: hoza matutina
…li surrexit ad ecclesiā ⁊ i ecclesia hoza regu-
…lares exoluit Cōtigit aūt q̄ ea ignoꝛante moꝛ
…tuū coꝛpus cuiusdā defuncti beliere ab eccles

ſiam differet: et ſolus corp⁹ feretrū relinq̄re
tur. Surgēs aūt media nocte virgo quā dixi=
mus: inuenit quēdā mortuū: ſz pax aut nihil
timuit: recedit et horas incepit dicere. Hoc vt
vidit dyabol⁹ inuidebat ei: et corpus intrans
mortuū et ad oculum p̄tio mouit. Virgo igitur
ſe cōſignās cōſūrexit et clamauit. Dyabole
cōquiesce miserrime cōquiesce: q̄ nichil ꝑtra
me poteris agere. Et mox dyabol⁹ surgēs cū
corpore. Vere in q̄ aūt potero ꝑtra te. ⁊ meas
iniurias a te ꝑfectas frequēti⁹ vindicabo. Hec
vt illa vidit imperterrito corde baculū ligneū
ce ambab⁹ manib⁹ rapuit: et i caput mortuū
ferięs ad terrā p̄cipit: et sic fideli audacia dya
bolū effugauit. Itaq; virgo xp̄i cū āgustia la
borauit: vt cadauer delectū in feretrū reloca=
ret: ſz frustra: q̄ nō potuit. Venięs aūt mane
cū custode p̄fatus miratur defectum corp⁹ de
feretro: et vulneratū i capite q̄rit q̄d actū sit.
Fatetur virgo cū lachrymis: rogās obnixius
relaxari corp⁹. Negat ille: allegās vsum ppl̄z
potū⁹ per gestā rem excitādum in laudē xp̄i.
Mox turbata virgo vbi p̄fectū inuincibi
lem ⁊ inexorabilē vidit: vanam et inanem glo
riā ⁊ erubescentiam formidans: domū fratris
cognationē et patriā derelict: nec vnq̄ ad eā
postea rediit: sed vsq; ad mortē in vinella per
mansit: et in humilitate christo sponso suo fi=
deliter seruiuit. Hec Guill.

Xp̄s destruit agnetē suā ꝓpōsam. Exē. xxi

QHristꝰ sponsus virginum

virgines ab oi opprobrio et confusio
ne custodit: sicut beatā agnetem cū
fustigaretur nuda: cruce soluto tantam decēs=
tatem crinium dedit ei dñs et tā gratiose vbi pul
chri⁹ crinibus ornaretur q̄ vestib⁹. Et cū eēt
in patibulo eā lumine de celo misso vestiuit.

Xp̄s per triduum sustentauit virginem in
patibulo. Exemplum. xxii.

ITem legit de sctā Eula

lia q̄ multa supplicia pertulit a Dacia
no p̄side: cuius corpus iussit tyrān⁹
suspēdi. dū per triduū permaneret i patibulo
suspēsum corpus de⁹ vestiuit lumine de celo
misso et aiam mox ētis viderūt astātes i celuz
ascendere quasi in similitudine columbe nitentis.

Xp̄s pascit virgines. Exēplū. xxiii.

QHristus pascit et nutrit

virgines: sicut legitur fecisse btē euge
nie virgini. Que cum multa supplicia
sub galieno imperatore sustinuisset ignis ⁊ aq̄
et alior tormētor gña superasset ⁊ euasisset il=
lesa: tādē clausa tenetur i obscurissimo carcere
sine oi cibo ⁊ luce. ⁊ q̄ eā xp̄s visitauit et pauit
immēsis luc ⁊ cādidissimo carcerē illustrauit.
Que cū post multos dies mortua crederet ap
paruit corpulētior ⁊ pul

Xp̄s liberauit virgi
tes martyrijs.

Le

eu. Postq⁹ i
ipse aūt ait
amator
torio q̄al
idignat⁹ q
horribiles i
ātri eā cōsu
tor mūdi a
roz ⁊ libera me: ange⁹ statiz de
scēdit: ⁊ totus illas cōterēs: ⁊ illam lesam red=
dēs ⁊ liberatā: ministri aūt persui paralysi fa=
tie immutata. Cū aūt p̄ses cōfusus comina=
ret et q̄ interficeret eā in fornace ardenti: ait.
Nō timeo hūs adintorē xp̄m et cōculcabo ad=
intorio et⁹ oēs tyrānicos ictus⁹ ⁊ terrorem eo
rū. Cū aūt iuberet eā tyrān⁹ in fornacē p̄duci
quā paraverat: minister cui p̄ceperat hoc di
xit ei q̄ nō posset in eā manū mittere: q̄z vide=
bat circa fornacē viros glōsos paratos forna
cē dispergere: ⁊ eā illesam ⁊ immaculatā custo
dire. Alter seruus dixit q̄ non posset facere: q̄z
videbat circa fornacē cādidatos⁹ exercitū eam
expectantē. Hi duo i carcerē missi sunt: et eos
custodire fecit: tandē martyrio coronati sunt.
Tūc p̄fectā eā sup ignē susceperūt eam āgeli
dei dispergētes ignē huc atq; illuc. Posita in
carcerē p̄ septē dies p̄ capillos suos suspensa
negato cibo et potu: ſz q̄tidie ab āgelo refecta
est. Post hoc posita ē iter magnos lapides qui
dei aditorio mox i pulueres̄ redacti. Post q̄
hec oia supesset missa est in foueā plenā vrsis
et leonib⁹: ⁊ ibi vrsos ⁊ leones supauit. Tūc a
carnifice gladio p̄cussa [illegible] igrauit ad dñm

custos aūt eius a leone d[illegible] af. Postq⁹
polonius in furiā lūt cōn[illegible] p̄sec⁹
medentes mortui inuen[illegible]

Quidam voluit viola
tus est.

QUidam abi

nuit vt sctā Anasta
daret: p̄mittēs [illegible]
reuocaret. Qui cū multiplex
onib⁹: minis et sup
immobilis p triduū ⁊
et somno: vbi intrās
sic exceratus citiꝰ
exire. Cū aūt clā
tes famuli eū em
eū vt rēsa acce
mitate curaret
q̄ fecerat ad mal
eternal

ā discere⁹ inter manus
as est. Ipsa aūt a malta
n ꝓpo passus cad=
me corpoꝛis su=
didit.
e,
quō in cruci=
in coꝛpoꝛe
pe sustinuit.

De Beatib⁹ [illegible] Exē. xxbi.

QVida[illegible] abbas
ḡtum a quib⁹ ēbus [illegible] ꝙ libi p
cessit placuerūt Beat[illegible] ditam ꝙ=
soꝛum quoꝛ dixisset post ꝙ cellam fecerat exiit
Vnus⁹ dixit. Ego sic dixi ꝙ singulis diebꝫ oia
peccā mea ira cū dolore coꝛdis pertractaui: et
ḡdoꝛa deū illa die egi cū cāta gratiōe cōfes
sus sū ḡ si eadem die moꝛi deberem. Scōs dix
it. Onē ꝛps meū in duas pres diuisi: unam
oꝛationū deuotiōi dedi: aliā laboꝛib⁹ et seruic
ijs fratrū ubicūq potui i mutuo: ꝛc ⁊ in ma
gio libenter expēdi. Tertius dixit. Ego dedi me
totū opib⁹ mie ⁊ cōpassiōi ita ut flere cū flen
tibus ⁊ gaudere cū gaudētibus. Quart⁹ dixit
Ego sp me adiunxi ubi despect⁹ hēbar: et sic
meipm exui ut ad plenā humilitatē et patientiā
Quintus. Quint⁹ dixit Ego sic uixi ⁊ nullū hoiem
turbaui: nec ab aliquo turbatus sū. Abbas tibi
hec reuelari permisit a deo: et uox de celo uenit
di. Ego uo me ego permitto me inuenire: ego
uēdo me et ꝓmitto me furari: ego permitto me
ab hoie supari. Tūc abbas non intelligēs oꝛa
uit sibi manifest⁹ illa declarari. Tūc uox de
uit de celo di. Ego uo me penitēti: ego ꝓmitto
me in oꝛatoꝛib⁹ et laboꝛib⁹ fratrū inuenire: ego
uēdo me illi q̄ ꝓmissis cōpatitur ⁊ congaudet
[illegible] humilit despecto: et ego
[illegible] hoie qui nullū conturbat
abbas quesiuit ꝙs melioꝛ
uenit uox de celo dicens
nec turbatus es.
[illegible] fratrum. Exē. xxbij.

quidā habuit qui
[illegible] ꝙbus ꝓcepit ut unusquisq
[illegible] suam. Primus dixit.
[illegible] ōnales ⁊ fessionē. Scōs
[illegible] xxx. annos sus
[illegible] xxx. annos quoti=
[illegible] ⁊ iram in firma=
[illegible] dixit. p. xl. an=
[illegible] attenter sustinui.
[illegible] spectionē ⁊ non
[illegible] Abbas ꝙs
[illegible] inter illos me=
[illegible] sepm
[illegible] dīm

quaet⁹ emit dīm: quintus uinxit dīm.
De Beatib⁹ triū heremitaꝝ. Exēplū. xxbij.

QVātres heremite qui
cū ꝙsissent inter se de Beatib⁹ dixit unus
ꝙ ꝓpter dilectionē dei pl⁹ sēp deside
ro turbari ꝙ michi turbatiōes euenant. Alter
dixit ꝙ ꝓdilectiōe dei manū ꝙ me inducentem
inducam. Et reꝯitos cur me dimittere: dixit
ꝓpter tres causas. Primo ꝙ inuenio me esse
peioꝛē ꝙ ipse ꝙ lotus⁹ est ꝙ cōo ꝙ null⁹ curat
mea uerba ⁊ nō credūt michi dū de me mala lo
quēti loquoꝛ. Tertio si hodie malus est ꝙ mi=
chi hodie infert molestiā: ceras pūt melioꝛ esse
ꝙ ego. Tertius dixit plus me ꝙ se diligētem
diligo ⁊ dum quererē quis ille est qui plus te
ꝙ se diligit dixit ihesus. Qui ꝓpo me patrem et
regnum contempsit: coꝛpus dedit penis quā=
ti me charius si haberet.

Vnctio extrema

Sacramentum extreme unctionis ꝓlongat uitam. Exemplum. xxix.

QVida uir magnoꝝ
operū i extremis laboꝛās. Cū inter
rogatus fuisset si oleo sero pungi
uellet rūdit Nolite obsecro talia dicere ꝙ oēs
ꝙ iunguntur illi moꝛiuntur. Et hec dicens spm
reddidit. Sed cū sint beatoꝝ mōtui debe=
ret deo uolente spiritū resumpsit: oculos ape
riens locut⁹ ē: dicens. Quia extreme unctio=
nis salutaris sacramētum abhoꝛruit. s. annis
ignibus purgatoꝛij infra. Dei iudicia coꝛꝙoꝛ
sed si penitus fuissem uitq de hac egritudi=
ne cōualuissem sacra ei unctio non est moꝛtis
accelerator: sed uitaꝝ. Sicq ꝓbis finitis an=
nam eōuerso exalauit.

Vxoris uxoꝛis que impediuit unctionē
sui mariti. Exemplum. xxx.

QVlesq̄dā diues ⁊ stren=
nuus i secularib⁹ exercitijs ⁊ ornamē=
mentis ⁊ habitudinis experientissimus
religiosos et clericos in magna reuerētia ⁊ ho
noꝛe hēbat et eos i domo sua liberalit ministra
bat. Hic cū uehementē languoꝛem incidisset
⁊ poꝛ fidelē confessionē et dominici coꝛpoꝛis
perceptionē: ⁊ religiosis ⁊ clericis q̄ ibi ade=
rant requisitus fuisset oleum sanctum desi=
deraret. respondit ita desidero ⁊ ex toto coꝛde re=
quiro. Quod uxoꝛ eius audiēs ⁊ animis cacu=
liter eum diligens fieri non permisit donec in
tellectum perdidit: et agonizare cepit. Cuiq
iunctus fuisset ⁊ perfer hoꝛas tarebat immo
bilis ut putaretur esse moꝛtu⁹: tandē reclama
to spiritu uocauit uxoꝛē di. heu heu uxoꝛ mea
dilecta quid feci⁊i. quare decepisti me ⁊ tu de
cepta es. si cum intellectu ⁊ habuissem iunctus fu=
issem penitus dubio. xxx. dies a coꝛmēris purgat.

Tabula p...

Incipit tabula promptuarij exemplor discipulorum ordinem alphabeti.

Abstinentia.

Frater quidam abstinuit a cibo usq; ad tertiã usq; ad sextam & usq; ad nonam. A.i.
Frat quidam pendebat amphoram madidam ante oculos suos. A.ij.
Macharius misit duam fratri infirmo et ille misit alijs & sic ultimo reportata est ad primum A.iij.
Frater quidam in via vidit poma pulchra et tñ noluit gustare. A.iiij.
Duo fratres in mensa quor unus parum alẽ multum comedit. A.v.
Abstinentia sancti Germani. A.vi.
Abstinentia sancti Osualdi. A.vij.
Miles quidam intrauit religionem & propter abstinẽtiam nimiam infatuatus est. A.viij
Adolescẽs punitus est in purgatorio propter indiscretionem abstinentie. A.ix.

Accidia

Monachus quidam dormitauit in choro cui christus ostendit dorsum. A.x.
Monachus antiquus somnolentus vidit vix longam qui percussit eam cum modo stramineo in faciem. A.xi.
Monachus piger qui portatus fuit cũ cochlearibus pice ardentibus pleno. A.xij.
Monachus quidam habuit sudores horas succedentes ad matutinas. A.xiij.
Accidiosus quidam. xl. annis ad purgatorium deputatus est. A.xiiij.
Miles soluit tres litteras scilicet peccata propria penas inferni et passionem christi; que tria valent contra accidiam. A.xv.

Adulterium

Juuenis quidam commisit adulterium: et de penis eius. A.xvj.

Amicitia

Legitur de duobus amicis quorum unus pro alio mori voluit.

In remissionibus

Aqua benedicta

Dyabolus non potuit intrare in os ebriosi propter guttam aque benedicte. A.xviij.
Miles quidam spargebat se cũ aqua benedicta cui dixit dyabolus; vide ne me tangas. A.xviij.
Peccator quidam obstinatus bibit aquam benedictã & contritus et cõfessus est. A.xix.

Baptismus

Ere

Bap... stratum tam... B.ij.
Bla... ma
Luxor quidam ph... ginis. B.ij
Quidam fr... ginis Marie dyabolo ij.
Judeus in... nẽ beate marie... ginis. B
Vueri bi... iantes sunt sobmerti: & unus euas. r.
Miles monoculus perrussit iudeum blasphemantẽ btãm virginem mariam. B.iij.
Comes blasphemus qualit punitus est & qualiter obiit. B.iiij.
Filius quidam noluit sagittare in cadaver patris sui. B.ix.

Cantus

Dyabolus in specie clerici cantauit dulciter. C.i.
Frat in extremis in cuius cerebro dulces cantus resonabant. C.ij.
Clerici q̃ cantauerunt saccum plenum. C.iij.

Charitas

Cor cuiusdam virginis pre nimio amore est scissum. C.iij.
Paulinus ep̃s le dedit p filio vidue.
Sanctulus ... cum dedit ad occidendum pro prec charitat... C.vi
Christus a choro ... C.vij.
In chorea cõm... talia. C.viij.
Chorizantes grauiter C.ix.
Puella quedam ... chorcam. C.x.
Puelle inhibuit beata C.xi.
Mulier ch... ta est. C.x
Fulmen

Confessi
Demone
tione.
Deme
a. C

...n confes=

...cō

...te tē

...inem a ...cione tem

...obligatꝰ in con/

...quebam ...

...one ꝫ mar...

...pabolus inhib...

...ecratum confit...

Mulier nobilis ... confessio

Caligatio ... non P...

...ne. C. xxb.

Dyabolus interrupit verba confitentis in ex

cessu suis. C. xxbj.

Obstinatus quam noluit confiteri ꝫ dixit in=

fernum non esse. C. xxbij.

Religiosus quam dedit oīa sua opa bona pꝛo

petis hominis obtinuit. C. xxbiij.

Qui scienter ... runt pꝛecatas ꝫ simplices cōf

fessores. xxiij.

Confirmatio.

Cecus non confirmatus custodiebat baccas ...

totius hille. C. xxx.

Consilium.

Consilium dyaboli est fugiendum. C. xxxj.

Deus scienter malum consilium redundat in

ipsum. C. xxxij.

Consuetudo.

Lubricus quidam abstinuit per mensem ꝫ ite

rum per mensem et sic de aliis.

Contritio

Scholaris quam scripsit peccata sua in cedu=

... xxxiij.

... to ludeos elingues fecit. C. xxxb

Mul... ...ceptoꝝ fratꝝ ꝓf... ...alis C. xxxbj

Adolescens ... obt... ...gratiabat coꝛ=

...ecdoti suo

... s valde pꝛofecit

...cal

...e demones. C. xxxix.

...tuca comedit dyabo=

...et filiū. C. xli

...trahere iuuenē ere=

...is cōtracta est. C. xlij.

...re iuue... ...m ab assum=

...ntur

...ntum

quatuor de celo. D. ij.

Quidam habuit plura delectacia ꝫ damnatus

est. D. iij.

Quinq; milia hominū obierūt et quattuoꝛ ex

illis solummodo salvati sunt. D. iiij.

Decime

Decime sunt plene persoluende. D. b.

Conuersus quidam desperauit ꝫ seipsum sub

merssit. D. bj.

Mulier desperata comedit araneam ex beata

virgine salvabuerat eī. D. bij.

Passio christi auffert desperationem. D. biij.

Detractio.

Fratres detraxerunt morienti. D. ix.

Miles quidam detraxit alij militi defuncto

qui apparuit sibi. D. x.

Detractoꝝ lantauit in extremis pꝛpriam lin=

guam cum dentibus pꝛpriis. D. xi.

Discretio

Duo fratres nolueẽt cibū sumere; nisi quem

deus eis mitteret. D. xij.

Ebrietas.

HAber ebꝛiosus vidit in

agone sibi infernum apertum. E. i.

Peregrinus quidam bestem pꝛ vino

exposuit. E. ij.

Ebꝛiosus quidam occidit patrē et matrem in

ebꝛietate. E. iii.

Ebꝛiosus occidit regē et filios suos. E. iiij.

Ebꝛioso videbantur duo pꝛo uno. E. b.

Ebꝛiosum fecerunt in ebꝛietate monachum. E. bi.

Elemosyna.

Elemosyna vandaell in pꝛesenti vita. E. bij.

Quidam habuit mensam plenam ante se; abs

tuam retro se. E. biii.

Quidam vendidit triginta libꝛas quas pꝛo ꝫ

pter deum dedit ꝫ misere obiit. E. ix.

Quidam cum triginta libꝛis fabꝛicauit sibi

palacium in celo. E. x.

Hoꝛtulanus quidam collegit lagenā cum de=

narijs. E. xi.

De duobus fratribus date et dabitur vobis.

E. xij.

Defunctus quidam dixit centuplum ꝛecꝛepi

E. xiij.

Ancilla inuenit ecclesiā ouersa cistam repletam fa=

rina. E. xiiij.

Nobilis quidam vestes bis; ad camisiam de/

dit pꝛopter deum pauperi. E. xb.

Dyabolus scribit verba inutilia in ecclesia pꝛ

fata. E. xbi.

Quidam curatꝰ suus in ecclesia ꝫ post modum

Tabu

Superbia bestiam
dam pzopter sapbiam bestiã per/
.as.S.xij.
quedam circundata est a demonibus
dam gltrtum.S.xiij.
ter ornata est rhete dyaboli.S.xiiij.
Multi demones visi sunt circa pessimum ho/
minem.S.xv.
Comitem quendam dyabolus in equo eduxit
S.xvj.
Miles ne perderet famam audacie sue noluit
in egone mortis confiteri.S.xvij.
Quidam dixit ds est qui michi resistere possit
S.xviij.
Superbia spualis.
Clario mentis ola bona opera perdit.S.xix.
Dyabolus ostendit se fratri in forma beate ꝟ
gnis Marie.S.xx.
Virgo quedam pzopter complacentiam sui ip
sius damnata est.S.xxj.

Diab
Dia
nis:
Fra
tem
Con
ction
Diabo
Dicit.T

Trim
Aug
mare.T.xxiiij.
Aqua nix: glacies bnum sunt.T.xx
Quidam noluit abnegare sanctar
pzopter dnitias.T.xxbi.

Tempestas.

Sacramentum eucha=
ristie fugat tempestates demonum
T.i.
Tempestas magis exorta est pzopter peccata
mali hominis.T.ij.
Miles pzouincie Tolensis qui maledixit au
bus et tonitruis.T.iij.
De magnitudine grandinum.T.iiij.
Temporalis.
Quidam cõgregauit multam pecuniam s fas
tim de nocte obiit.T.v.
Quidam i extremis a diuitiis suis petiuit au
silium.T.vj.
Homo nudus egredietur de hoc mũdo.T.vij
Pauper mechanicus qui semper fuit letus.
T.viij.
Heremita quidam plus dilexit cattã ꝙ fac
Gregorius suas diuitias.T.ix.
Deus non permittit suos fame mori.T.x.
Angelus seruauit heremite infirmãti.T.xj
Quidam posuit sportã cum denariis ante ia=
gressum ecclesie.T.xij.
Tempus.
Remittit ad discipulum de tempore
Tentatio.
Diabolus nõ potest nocere nisi inquantũ de
ei permittit.T.xiij.
Quidam vidit diabolum cũ multis bas
T.xiiij.
Quidam vidit multos demones in claust
nisi vnum in foro.T.xv.
Juuenes debẽt secreta
bus.T.xvj.

Venatio

Duo filii ipatoris i
natiõe se mutuo interemerũt, ꝙ
Verbum dei.
Religiosus quidam cum paucis be
fit grossus. hominem. V.ii.
Pastor gregis audiuit bnum sermo.
saluatus est
Peccator qui ns audiuit bn
nem et
Dille
neatu.V.v.
Fratres audie
V.vi.
Quidam ao
eam.V.vii.
Rusticus quid
V.viii.
Predicator verb
um in celo.V.ix
Predicator

...rasu ...

...us q

...ur in

...ci. ...
...uio fuit ē

...pas... ...mes.b
...i eranit sponsam suam. ... in ...
...xiij
...it violare virginem. ...execratus

Victutes
...ut... ... quinq; fratrum. W.xxbi.
...ecitus quinq; fratrum. W.xxbii
...ctatibus terum heremita. W.xxbiii.

Vnctio extrema.
...amentum extreme vnctionis pzolongat
...b.xxix.
...io vtozis que impediuit vnctionez sui
...i. W.xxx.
...a vnctio disponit aiam in celū. W.xxxj.

Voluntas.
...bo...ntatem habens vulnerat chzistū
...
...is quandoq; deus recipit voluntatem
...ito. W.xxxiij.
...stata conteru... ... m inuenius est
...ibruo.

...modum ...

...ontrahere ma...

...ecramētis et oā...

...um perdidit bisum

Periculosum est differre votum.
Votuum quendam demones pz
sartaginem. b.xl.
Quidam vouit sancto michaeli vitul
cam. b.xli.

Vsura.
Pzo vsurarijs defunctis non est orandum.
b.xlii.
Quidam recepit cappam ab vsurario quome=
do punitus est. W.xliii.
Quidam construxit ecclesiam de vsuris. W.
xliiii.
Vsurarius quidam in agone dixit: denarios
comedo. W.xlv.
Vsuracius quidā miserabiliter est defūctus.
W.xlvi.
Vsuraria quedam bursam cum pecunia ferit
secum sepelire. W.xlvii.

Chzistianus.
Quidam posuit iudeo xpm pzo fideiussoze.
F.i.

Imago.
Mulier nobilis quedam
nominauit imaginem beate Marie
virginis cumbalam. p.i.
Judeus quidam pzojecit imaginem btē Ma
rie virginis in cloacam. p.ii.
Puerulus quidam pozrexit chzisto panem.
p.iii.
Quidē fregit imagini chzisti bzachiū. p.iiii.

Ypocrita.
Quidam in extremis datus est dzacoui. p.v.

¶ Tabula pzomptuarii exemplozū discipulis
cūm ozdine alphabeti explicit.

ret eruisset: modo pro leprosis in penis mu
cho: vbi. xxx. annis ibi fuisset. nisi hoc re
ligiosoꝝ & clericoꝝ quos semp dilexit devota
intercepisset oratio. Tu dñe qui hunc negli
gentie causa effectum exutisti: impunita non
relinquis. sed vsq; in finē vite me paralitica in
cubilibus dictis miles in bona cōfessione dis
cessit & dixit ei. Beatabili paralisi: per quam post
xxx. annos plena patrie migrauit ad dñm
Sacra lectio disponit animā ad celum.
Exemplum. xxxi.

Religiosus q̄dā ordinis
predicatoꝝ bonifacius nōie qui cum
peteret sacrā unctionem a fre eiusdē ordinis difficult ipse vocare quēdā
& inuocatū. Dum maturinas essēt cū ad in
firmū venisset: dixit ille O frater q̄d fecisti: si in
sacro corpus dñi suscepisses nūq̄ essem i pala
cio q̄ videt: ubi erat magister capnaldus & fra
tres repertus & alii sancti patres q̄ obierūt: q̄
accurrentes mecū cū magno gaudio me rece
perunt inter se fecerunt sedere. Cūq; cū illis
gauderē ecce dñs xp̄s intrauit in palacium et
ait ad me exi te recedere: hic/ quia nondū me
recepisti. Unde si sero cōcepi & inuenit ut pe
nitens fuissem, cum sanctis patribus & fratri
bus nostris vtiq; remansissem in palacio tam
diu. Hoc in Vitaspatrum.

Voluntas.

Malam voluntatē habens vulnerat christ
iam. Exemplum. xxxii.

Judas stans i mala vo=
luntate peccādi: & ēt erat peccator ma=
gis q̄ videns beatā v̄ginē hanc in
templo puerū ihesū & videbat ei puer ille pul
cherrimus in facie: sz i corpore erat ac si eēt leā
fossus cū cultellis in toto corpore suo. Et dixit
beata ait peccatori. Qualiter placet tibi iste
puer. Qui rēdit pulcherrimus esset si nō esset
trāsfossus: & sic vulneratꝰ in corpore. Quo ait.
Quis reꝰ est iste hō qui hoc fecit. Qui rēdit
Mala morte punitē. Rādens aūt bta virgo
Tu es hō ille qui cū tuo malo ppōsito denuo
flagellas & cruciās filiū meū: & sic fiat tibi si
cut dixisti: & diaboli in tali malo ppōsito fe
cit sibi collum.

In bonis quādoq; deus recipit voluntatē
pro facto. Exemplum. xxxiii.

Vidam dñs castri ha
buit sacerdotē sibi celebrātē solen=
nia missaꝝ et ipm vocari fecit ut se
confiteret ad missā. Sacerdote aūt venīente vidit
ipe dñs castri cū ānq; domib⁹ oblessū & nul⁹
alius videre potuit: nec ipe sacerdos sensit: et
angelū suū a longe stātē. Et cū appropinquas
set ecclie: reliquerūt eum tres demones Cū

aūt se ad
castet: humile
bāt quasi lupi ea
officio dedisset. &
humerū eius.
castri extrace
put suū. Ini
et & a dño pe
de & sac
lerꝰ ad
erato
Quid
Tūpm
Tūdo
dō dñs
rat vo
per
Gladio ad amputandū sibi caput: venit facer
dos mortuꝰ coram illo: et dixit sibi. Surge
dñs hz voluntatē p facto. Reliquo aūt tibi q̄
michi fecisti: qz in gloria dei pris cū surrexit
dñs. & habitū assumpsit religiosū et ex castro
fecit fieri claustrū i quo dño nō iesu xp̄o ser=
uiunt vsq; in finē vite sue.

Apostata contritus post mortem sanctus
est in habitu ordinis suis. Exēm. xxxiiii.

Beatꝰ Bernardꝰ mona=
chum habuit qui surdente diabolo or
dinis habitum deposuit & parochiam
quādā ad regēdū suscepit & ex genitrice secū
manēte genuit filios & filias. Accidit igit ut p
annos plurimos ibi eēt nec abbas scīt pvillā
in q̄ monachꝰ hītabat trāsiret: & ad dom̄ illiꝰ
hospitēdi gr̄a diverteret. Quē ille cognoscēs
& q̄s. ppriū patrē cū magna reuerētia accipiēs
devote ministrauit & cū ipso & cum suis
tis necessaria copiose ministrauit: nec cū cogn⁹
est ab abbate. Quāno cū dict sanctus
matutinis parat⁹ ei
locō eo q̄ maturius sur
Ait filio illiꝰ sacerdotis.
illū dño tuo. Erat aūt p
tate: q̄ precepto obedie
tē sentiēs ad patrē
absolute valde ex
dat tibi pr̄ abbas. V
gaudio lachrymas ei
dē & ibi reperere anim
cerit diligēter iqui
aliud fecit: sz solū
dño tuo hec Ybba. Z
cerdos cōpiscꝰ fe
cepit cū lachrymis
monachus dicit
poze a monas
tatē beatam
monasterū
ego

…cã te mecum
…nõ timebat rñdit
…hoc ille inqt. Pro
…e ac ꝓposito inꝛ
…ueneris: et sic
…z sic recenter
…ichzũ aperiri
…ere vellet. rñ
…dit. Volo dic
…chus vel christus.
…sepeliuitꝰ. Relicta
…pulꝰ fuit; ⁊ in sõlacia
…et magnificatꝰ est ab oibꝰ
…ꝓ facto reputat
…accipit. Hec ꝓlacius.

In discipulo de temꝑe.

Latro qui in voluntate bõa ad horã venit
et ipe spꝛexit eũ: ⁊ quõ arborꝛ eũ occidit. ⁊ ca-
tim aia eiꝰ ad celũ euolauit. ser. cli. O.

Item latro dõã orauit vnũ pater noster co
eã crucifixꝛ: et sic saluatꝰ est. ãre ser. xlix. R.

Voluptas.

Ducissa delicata quomodo postmodum
computruit. Exemplum. xxxv.

DUx quidam vxoẽ ha-
buit que ita tenere et dilicate viuebat
vt cõibus aquis abstinere se dedignare
tur. ⁊ serui eiꝰ de roze celi vndiq; collecto la
boriose et balneum ꝓparabãt cibos non tan-
gebat nisi postq; fuisset ꝑ eunuchos i frustra
cõtusi: aureis fuscinulis ozi suo adhibebat: cu
biculũ suũ ita redolebat q; vix sit auditu cre-
dibile. Dũ sic viueret iudicio dei ꝓcella viuẽs
cõputruit: vt tam nullꝰ fetorẽ eiꝰ ferre posset
Relinquẽtibꝰ ergo eã oibꝰ famulis: vna sola
ancilla i seruitio suo permãsit q̃ non sine spe-
cierum redolẽtium auxilio trãsire potuit: sed
quasi raptim et miltãs diẽ clausit extremũ.

In discip… de tẽpe.

Qui volu… …xit et nichil sibi ꝓpter
…ũ bona opa fecit ieiunãꝫ
…t quõ postmodũ a deo iu-
…ssit. C.

…n.

…lasi contrahere ma-
Exemplum. xxxvi.

Virgo fidelis in

…arie ꝟginis fulens et
…in castitate vsq; ad
…felicibꝰ eiꝰ actibus
…nuidia: qui potẽtis
…ictãs totũ eiꝰ aim
…ũ blãdiciis ⁊ ꝓ-
…re eã vxoẽ hẽe
…t deũ oia bõa
…is purgẽs q̃
… inflitta

cozruit ⁊ spõsa etni regis mortalis hois vxoꝛ
fieri acẽlicẽs renũciãs xpõ ⁊ etnis bõis mor
talem spõsum et transitoria bona sibi elegit.
Cõstituitur dies nuptiarũ et nocte imediate
ꝓcedẽte diẽ nuptiaꝝ cũ i domo parẽtũ illa no
cte quiescere vidit illa noctei cõnis se raptã
sup eos putet: q̃ enozmi amplitudie et ꝓfundi
tate oziis fuit aperuit barathrũ q̃ tã imanes ex
halabat fetoꝛes: vt vniuersũ huiꝰ mũdi aerẽ
videret infici: tã dẽsas fumi nebulas vt se
culi huiꝰ claritatem videre de celo effugasse
Cũq; totũ serpẽtibꝰ et ẽmibꝰ scaturiret: ⁊ a
clamoꝛibꝰ eoꝝ qui intꝰ torquebãtur horribi
li miraret rugitu: vidit repẽte et thiopes quos
dam ignitos de medio exilientes ⁊ alios depu-
tatas tozmẽtis absq; dõia crudeli imergẽtes
a qbꝰ et ipa arrepta: ⁊ cũ traheret inter ipos
tã despatiõis angustias respiciẽs ⁊ circũspi-
ciẽs si eet auxiliatoꝛ vidit antiquã dñaz suã
dei geitricẽ virginez mariã: ⁊ nimis a longe
et sic a se auersam vt eiꝰ visionẽ vix a longe
aliqua spe posset colligere: tãdẽ toto coꝛde et
oi conatu cõuersa ad illã nomẽ suũ valde in-
clamãs. O dña mea subuent ancille tue tã in
amara necessitate cõstitute. At illa ppius ac-
cedẽs. Tu mea que es. Ego cũ mea o dña an
cilla tua tuo famulatui tuceꝝ mẽoꝛie semper
deuota. At illa inqt. Absit: tu mea non es: imo
illiꝰ quẽ me cõtẽpta ⁊ filio meo ꝑelegisti: ipe
tibi subueniat: ipe te liberet. Illa ẽo impoꝛ-
perãtis ẽba nõ feres: immo inquit. O dño lõ
ge sit ad me: longe a coꝛde meo eiꝰ mẽoꝛia tu
vero libero ancillã tuã: et nõ differas. O dña
qz iã absoꝛbet me ꝓfundũ iam vꝛget sup me
puteꝰ os tuũ. Cũq; se in hũc modũ excusaret
vt illã inuaret inimicuq; eiꝰ eã trahebãt: nul
las dãtes inducias accessit pietatis mat scã
dei geitrix maria ad eã sua manu manũ eiꝰ te
tigit ⁊ tenuit ꝓcul inimici: illico facti sũt nec
respicere eã audẽtes cui tm̃ mẽtis dñi videbãt
adesse patrocinium. Tũc eã ipa blande allo-
quẽs ⁊ benigne cõsolãs: hi inquit sunt fructꝰ
carnis. hoc ꝓmiũ voluptatis in hac precipi
tationis voꝛaginẽ ꝓcipitem te dabas et ne
sciebas iam expecta caue et ad recuperãdum
gẽam ei cui deseruit castitas totis viribꝰ ⁊ vi
sceribus insiste et ego te ꝓcibꝰ meis iuuabo
dixit ⁊ abiit. Illa vero reddidit sibi aiaz ⁊ sic
euigilauit. Aderãt amici diuitis illiꝰ q̃rentes
q̃d fieri deberet. Et illa inqt ꝓcul discedite
missei moꝛtis et irẽtoꝛes ignis eẽni illiusq; a fa
cie sua cũ fũma indignatiõe pturbatis porẽ
tibꝰ et oibꝰ ibi cõgregatis rem totã aperuit.
Et illi hoc audiẽtes liberã eã dimiserũt et il
la totis viribꝰ se i pnie luctu ⁊ antiquo ꝓpo-
sito reddẽs instabat inq̃tũ poterat recuperare
gẽaz dñe nre dei geitricis virgis marie ⁊ filii
eius dñi nostri iesu xpi et sic i bono ⁊ salubri
ꝓposito postmodum finiuit vitam suam.

Votiu⁹ quidã obiit sine sacramẽtis: ⁊ dã-
natus est. Exemplum. xxviii.

In diocesi traiectensi e-
rat quidã cultic⁹ bluserꝰ Hodelcalcus
nõie qui ꝓdicationis tẽpe crucis ipse
crucẽ ⁊ botũ cedẽtes ꝓ quib⁹ libras traiectẽ sel
e circũuent dolo dispẽsatorẽ cũ posset debi-
te. ciuit. lib. nec tum filios exheredallet Ille
sedebat in tabernis di. Vos soldi trãsibitis
mare in periculo vitæ vẽte ⁊ expẽditis subãm de
bitã redemi cũ p. v. libris votũ meũ ⁊ vitaz
meã ⁊ manebo domi: ⁊ tñ like3 vobis hẽo mer
cedẽ. Morte quadã cũ iaceret cũ vroze sua au
diuit in molẽdino suo q erat cõtiguus vinum
suũ motũ quasi cotas molentes: ⁊ dixit puero
suo. bade ⁊ vide q̃d sit in molẽdino. Quer mis
e redit hozcose ꝓcullus. cui dñs. Quid é. At
ille. Tãtus hozroz invasit me in ostio molẽdi
ni q̃ expulit me redire. At ille. Etiã si diabol⁹
ibi sit ego vadã ⁊ videbo q̃d sit: iecta toga sca
pulis venit ad molẽdinũ: erat eñ nud⁹ Ostiũ
aperuit ⁊ introspexit. vidit duos equos niger-
rimos: ⁊ vir⁹ nigerr. circa eos. Qui dixit ad ru
sticũ: festina ascẽde ad equũ istũ q̃ ꝓpter te
adductus es. Ille cultic⁹ expauit. At ille niger
Quid tardas ꝓice vestẽ tuã ⁊ veni. Erat eñ
vestis cruce effigiata: ille desperat⁹ ex vocatõe
diabolice ꝓturis retenta veste equũ ascẽdit: et
sic niger ascẽdit alterũ equũ: ⁊ statiz deducti
sunt ad diuersa loca penaꝝ: vbi ille miser vi-
dit ꝓtrẽ ⁊ matrẽ ⁊ alios ꝓplurimos quos co
gnouit: ⁊ vidit ibi quendã militẽ Helisi de ca
stro Mozit. incidentẽ bacce furenti auerso ca-
pite ita q̃ dorsuz habuit ad cornua bacce: quas
hinc atq; illinc discurrebat: ⁊ crebzis ictib⁹ du-
rum militis cruciabat. Et cũ quereret cultic⁹
quare illã penã sustineret. rñdit. Dacrã istam
caput sine mia crudãb: due ⁊ opz me hãc penã
gariine mia ab ea. Ostẽla est et sedes ignita
⁊ dictũ est ei. Modo reuerteris ad domũ tuaz
post tres dies reuerteris ad locũ istũ et merce
dez accipies in ista sede. Mox a demone reda
ctus seminiu⁹ inuẽtus est i molẽdino ab vxo
re ⁊ familia. Et dixit eis ola q̃ viderat et pas
sebat: ⁊ quasi sub despatiõe vocat⁹ est sacer-
dos q̃ cõsolaret eũ: ⁊ ad cõfessionẽ ⁊ ꝓfessionẽ
eũ ammoneret. rñdit. Quid ꝓsunt ꝓba ista
nõ possũ cõtenere: qz suppliciũ ⁊ inuasiõ vidzo me
cõtinet: ⁊ video q̃ in me sit dispositũ necesse
est adimplere: sic miser sine sacramẽtis eccle
sie defunctus est.

Votiuus quidã per triduũ amisit visum.
Exemplum. xxviii.

Doctoz quidã litteratus
valde cuz voluisset se ꝓdicatoꝝ ordinẽ
ingredi. ⁊ ibi rñdẽ. diez assignasset fratribus
quib⁹ medyolanũ retract⁹ a scholaribꝰ ⁊ sclari
[illegible] baudate fuit ad al
fratres ꝓdicator
⁊z eodẽ die q
didit: ⁊ sic per tres
petrũ cogn
intrauit et in
bono finiuit
Periculo

Johã

[illegible] cisterciẽ. itra
[illegible] penituit: loco
[illegible] Jacobi a qua cũ re
[illegible] fuisset fuscept⁹ valde ho
[illegible] didit se in somno cozaz dño
cũ quo erãt btus Petrus Paul⁹ Jacob⁹ ⁊ Jo-
hãnes ⁊ alij sancti: btũs petr⁹ vt videbaẽ te-
nebat in manu libzũ pulcherrimũ quem dñs
precepit aperi: vidit dictus Johãnes litteras
aureis nomẽ suũ scriptũ: quod ꝓcepit dñe de
lere. Et btas Jacobus ante dñm se ꝓstrauit ⁊
rogãs ne nomẽ sui peregrini deleret: tũc non
exaudiuit eũ dñs: ⁊z dñs imprecrauit dicto
Johi durebalde: ⁊ cũ magna indignatione q̃
eum irrideret ⁊ cõtẽneret votũ suũ adimplere
precepit btõ Petro vt nomẽ suũ deleret Bea
tus aũt Jacobus adhuc semel ꝓstrauit se ãte
dñm rogans ne deleret nomẽ eius pegrini p
mittẽs ꝓ eo q̃ infra. xl. dies votũ impleret.
Ipse aũt excitat⁹ a somno gratias retulit suo
Videlicet: ꝓmittens q̃ ipsum terminũ anti
ciparet: ⁊ sic ꝓs anticipãs ordinẽ cisterciẽ.
intrauit: fact⁹ primo abbas clarevall' post epi
scop⁹ apud valentiã: vbi ꝓ eũ mirꝝ miracu-
lis claruisse et bteam feliciter terminasse.

Votiũ demones piecerũt in sartagines
Exemplum. xl.

Egitur [illegible] libzo petri clu
niacẽ. q̃ qu [illegible] in pctis
multoꝝ vitioꝝ seruꝰ [illegible] ne bonus
mont⁹ fuisset frequẽtet
tã suã emẽdaret: ⁊ ordinẽ
eũ nõ ipleuit: icepit aũt
ei. q̃ cũ fuisset ꝓ [illegible]
vt ꝓmissum adipl
subito clamore cepit
uentũ ad deuozand
astãtib⁹ ozãte mo
bat pmissã. recedẽ
ozões dicẽs. Ecce
me; ⁊z tũc nez libe
coꝝ. Sed pmissũ e
desperãdo ad det
se ferri sniaz oe
a captu subito
audita: ⁊ q̃ a
addidit. Ecc
bus

ure ceciderit ſē
vidētib⁹ de
ercotte ecce iam
ſinimur.
ut baccam et
Exēplū.xli.

Dugeret

baccā ⁊ ..
elis:q̄ degniculo ..
tigit;fluctus eū ..
ſcē michael adiuua me ..
bivaccā ⁊ vitulū. Sic libera.. Wā ſatu
us erat ſcūs michael q̄ eos ..et q̄ darē ſibi
vaccā meā ⁊ vitulū ſuū. Et iterū iuualit fluc
tus eū ⁊ iterum exclamauit ⁊ dixit. O bone
michael adiuua me ⁊ libera me ⁊ dabo tibi vac
cā ⁊ vitulū. ⁊ ſic liberat⁹ iterū dixit. O ſcē mi
chael ne vaccā ne vitulū habebis. Cū āt ſic
quaſi ſecurus incederet ecce iterū fluctus in
voluēs eū ⁊ ſuffocās eū ⁊ vaccā ⁊ vitulū cū eo
ſuffocauit. Vſura.

Pro vſuratis defunctis non eſt orandum
Exemplum. xlii.

Vidaz ſacerdos orauit

Q p̄ꝛe ſuo vſurario. ⁊ man⁹ ipſi⁹ ꝓtre
muerūt ſibi in miſſa. Et vīs Berth.
orauit ꝺ̄ hoc ſignificaret. Et angel⁹ appuit
ei dī. Mephas ē orare p vſurario q̄ tā dānat⁹
eſt. Et vīs Ber. phibuit ſacerdoti ne āplius
p̄ patre oraret. Et ille ſacerdos amplius non
orauit p̄o anima patris ſui: ⁊ ſic tūc ceſſauit
tremor manuum ſuarum

Quidam accepit cappam ab vſurario quo
modo punitus eſt. Exemplum. xliii.

Quidam ... beati Furſei

egre ...
te ei
... corpe: demones eū ac
cusatis accusabant: ſz nō
ualerent niſi q̄ aliq̄ cap
pe reciperat: ſz āgelis ſctis
... vis vt alia ad corp⁹ re
... vū⁹ demō iurat⁹ aie
in eius facie̅ pierit.
... at⁹ appuit i facie ei⁹
... ꝛtoris igne gehenne
... ſcīs birū ſcuille il
... e requiſicōs: ſed inqui

... e vſuris. Ex. xliiij.

ſurarius ec

... nis ſūruexiſſ
... cauit Ego igit
... nis peragēte
... hedra ſantes
... riaz

meā cōſecras. Ceſſa iam q̄ hec eccl̄ia merito
ad me p̄inet: q̄ de vſuris ⁊ rapinis edificata
eſt. Cū ḡ ēpūs cū clericis fugeret: cōtinue ip̄e
dyabolus grādi ſtrepitu eccl̄iam deſtruxit

Vſuratus quidam in agone dixit: denari
os comedo. Exemplum. xlv.

In dioceſi coloniēſi mi

les quidaz defunctus eſt vſurari⁹ ad
modū notat⁹ et auarus qui cū infir
maretur: et tāde materia alcēdēte in cerebrū
facta⁹ eſt frenetic⁹. Cuiq̄ quotidie dēres et os
moueret. Dixerūt ei miſtri ſui. Quid comedi
tis dare Rñdit ille Denarios ego maſticō. Vi
cum enīz fuerat ei q̄ demōes ori ei⁹ denarios
infunderūt. Nō poſſum in ḡt ſuſtinere demo
nes iſtos ponite me ad monaſterium; q̄z forſi
tan illic oraōib⁹ ſeu per oraōes bonor̄ hoim li
beraboz. Qui cū delat⁹ fuiſſet clamauit. Re
poztate me. plures ei demōes hic video q̄ in
domo. Sic miſer delat⁹ et a demonib⁹ agita
tus expirauit. Ecce q̄ exetrabile vitiū furtū
ſa in fozmētis oſtenoitur cunctis.

Vſuratus quidam miſerabiliter eſt defūc
tus. Exemplum. xlvi.

Uit quidaz vſuratus

F in vrabātie partib⁹ nequā valde: q̄z
nobiles multos ⁊ porētes exheredā
uerat: et pauperes capza modū expoliauerat
Hic frequēter occurrens religioſis: rogabat
quaſi cū lachrymis q̄ ſe ozari: ſed in nullo po
nit⁹ ſe coztexerat. Accidit aūt q̄ repētina in
firmitate coztrepens eſt: et cū ad exitū appzo
pinquaret: ecce quatto duo ingētes canes te
nebraꝝ lectū ingētis ambiebāt. Ipſe ḡo p̄o
tracta lingua p̄pria ſpam linguā ad longitu
dinem pedis diſtendēs: miſerabiliter expira
uit: et ſic miſerabiliter moztuus eſt.

Vſuratia quedam burſam cum pecunia
fecit ſecum ſepelire. Exemplum. xlvii

Ue ſozozes ſimul ha

D bitabāt mēe moztua diuiſerūt he
reditatē altera mox poztionē ſuā
bedit ⁊ vſurā et faciēs ciſtā firmā ⁊ geegauit
multā pecuniā: et nō ꝛpatiebatur ſozozi pau
percule. Cōtigit aūt vſuratā ſozozē infirma
ri vbiq̄ ad moztē que vocauit ſozozēbt cā ger
manitatis et miſtraret: qđ et illa fecit: ſperās
ſe aliq̄d acceptura. Illa videſ ſe nō poſſe ea
dere moztē: ſozoze ⁊ milla accedit ad ciſtā tol
lēs ex ea duas crumenas plenas pecunia: et
cinxit ſe ad nudū circa vētre ⁊ crumenas ſub
oibus veſtib⁹ abſcōdit. Et ſozoze cernēs ait
Rogo te vt cū moztua fuero a nullo p̄mittas
me nudari: ſz in eiſdē veſtib⁹ in q̄b⁹ iā iacco
me i ſepulchrū ponas atq̄ ſepelias Quid plā
illa moztuus ⁊ ſepelit̄ ſicut poſtulauerat. ꝑo⁊

genti viro ad quē villa illa pertinebat q̄ vsu
quis illa mortua esset inquirit. Qui statiz ad
mortuū mittit vt pecunias huius defuncte
diligenter colligeret. Qui venies aperuit archam
accepit claues ⁊ nichil inuenit. Et cū exquire
ret pecunias a socrore innocēte ⁊ rogaret eas
ipse hoc audiens socrus de penitēcia cōfessa rogi
tare; suspitionem habere de pōdere corporis
mortui. Quod cum audisset aduocato roga=
uit aduocatus sacerdotē vt iret ibi et fode=
re corpus diligenter: sacerdos admisit: apertum
est sepulchrū. Vbi cū vidisset corpore vide=
runt ambo. Sed sacerdos ⁊ aduocatus maximuz
serpentem qui ferocissimus caput suum erigens
et flammā mittēs in os mulieris et sulphur
et ignem spuens in os eius. Quo viso territi
sunt valde ⁊ clam auerunt. Meritoque territi sunt
locis. Diabolus enim est qui punit talentum
suum atq; illudit: ⁊ reuersus aduocatus ad do=
minum retulit ea omnia que viderat.

In discipulo de ipe.

Vsurarius quidā tria debebat facere. scili=
cet restituere: ⁊ vsuras restituere. qui dixit pri
mum libenter faciam. sed tertium nullo modo
faciam. Hoc quere de ipe ser. dnīca. iij.

Item vsurarius quidam in agone sibi portari
fecit bacas aureas ⁊ argenteas: et cū ea recipere
non potuit: sed dolor continue augmentabatur
donec commendauit eā demonibus. Hoc que
re ser. xxiij. L.

Item vsurarius quem alienus portauit in=
fra patibulum et ibi sepultus est. quere sermo
ne. xxiij. A.

Item episcopus quidam sepelitur in eccle=
sia sancti Faustini vsurarium. Hoc quere ser=
mone. S. k.

Item vsurarius quidam diaboli p̄ pedes extra
portum de ecclia. Hoc quere ante. S. ij.

Item vsurarius quidam in claustro fuit sepul
tus nec ipse nec monachi requiem habere po=
tuerunt donec ipsum ecclesia extumulauerūt
ante. S. ij.

Item vsurarij quidam propter penitentiā
et restitutionem saluati sunt Duo exempla quo
supra. R. ij. ⁊. xiij.

Capitulum de
Xpianus.

Quidam posuit iudeo christum p̄ fidei=
iussore. Exēplum. i.

In vrbe bisantina fuit q̄
dam christianus qui patrimonium su=
um expendit: et cum iam nec pecunias
nec amicum: nec etiam christianum a quo
mutuaretur inueniret: iudeum quendam adiit
obnixe rogans vt sibi mutuo aliquid concede=
ret. Qui cum eidem omnino peteret: et ille pe
nitus nō haberet quid ei traderet: quia inquit
aliunde habere inuenire nequeo: belles a me pro
bade accipe
Ille ait. Ie
Sed quia ho
esse non
habitant
Xpianus
monitis one
fert: deuidit
q̄ iam nisi
nisi ipse
balne
iesum
rade
q̄ sterilem
ho pōdet
hernādum
ne deum tu
Ipsi q̄ pecunia
que velit cōfestim
ritatē iudeo debitā in
et qui mare fecit g
nisi. Mira res sub vna nocte
p multa equora ipe. in ferentiū bisātine illabit
bus et eodem mane astitit domui. Judeus ergo
egens manu prensa manu arripuit feminaz
lecto suo supposuit Post aliquantulū tēporis
q̄ xpianus reuersus fuit: iudeus xpiano im
properando dixit. O deraces xpiani Ille autē
ait. Cur ita iste loqueris q̄ nichil pecuniā
a me accepisti: ⁊ cū die statuto non reddidisti
At ille ait. Omne q̄ mihi p̄stiteras: tibi red=
didi. ipm habeo testem quē ⁊ vedi fideinsse=
rem. Veniē ergo veniet eius ipse testimoniū
audi. Omnes igit ecclesiam adeūt: ⁊ imagi sal
uatoris cū multis assistant. Tūc xpianus in
quit. Dñe iesu christe dei et hois verus es iudex
testimoniuz perhibe veritati vtrū hoc iudeo
reddidi quicquid mihi p̄stiterat. Tunc audi=
tibus cūctis hostibus imago respondit. Testi=
monium phibeo tibi q̄ die statuto omne pe
ctum et reddidisti. His indictis q̄ feminā
quo pecunia clausa est sub lecto ipsius iacet.
Audiēs aūt iudeus stupuit ⁊ signa cognouit
Et relicto iudaismo fidei xpiane cum omi h
mo ius se commisit.

Ca
p
Walter nobilis q̄da
nem beate virginis Ma
Exemplum. primum.

A cap
I
lici q̄dam de
virginis su
non quidem per opus
ta dierum dotata. N
huius cultui die q
stam imaginē resp
sit. Vt quid stas t
ta manus mulcere
lium ut ruse
alteri mā
illa vocau
lēpec mise
eg ⁊

mendicauit
loqui.
iem btē ma=
um.ij.

Cstanti

s imaginem
tabula bzeui
in domo cu=
errogauit cu=
Cui a quo=
ture,sancte
iens, infeliz
strigante,eā
deim de pariete valde iratus
t imaginem
ad victimam curuerit domum
imaginem
sanctam ab christi ex matre natt
dehonozatio
nem in humana stercozа precit; & ibi desuper
sedens per idem kozamen vētrem purgauit su
per imaginem beate Marie virginis. Et post
illam turpissimam ventris purgationem ille
infelicissimus homo recessit. Digna quippe &
ignominiosa mozte defunctus est: & post ea nū
q̄ apparuit.

Puerulus quidā pozrexit christo panem. Exemplum.iij.

Puerulus q̄dā accepto
pane domum matris egrediēs: huc
illucq; deambulando vt mozis est hu
iusmodi paruulus panem quem acceperat ro=
medebat. Contigit autem vt in quodam loco
vbi beate dei genitricis Marie imago in vi=
nis tenens puerum erat posita: idez puer trā=
situm haberet. Quam intuens: et puerili sua=
uitate blandiens eidem puero ait. O chare que
libens offero: tibi sume. Illa vero imago licet
pro exercitanda intuentium deuotione kozma
ta; tamen vt pote sine sensu mānt immobilis
vt nec panē sui habebatur accepit: nec respon
su, a loquendi
vt
Cu

Puer in incepto perse=
ederet rogabat & exo=
modo scilicet alludendo
apud ipsum obtinere quere
placeret innocētis simpli=
sceret. Tandem eadem
erante manum exten
batur accepit dicens.
is accipio: sz eū post tribu
uer itaq; hac audita re=
redit & sine moza inflic=
cubuit. Jam tertij dies
crucifi Marie virginis
ne date pa
nem
xpi brachium

inserta

cui btē vic

ginis imago imminebat quam quidam illoti
lapidando brachium imaginis pueri iesu con
fregit: cui mox sāguis copiose emanādo cūctos
in admirationem et dei laudem induxit precat
sore eodē obstinato: quē ideo coram oībus ho=
minibus dyabolus suffocauit.

Itē quidā blasphemādo xpm & ventrē q eū
genuerat mox a fulgure percussus cecidit tāte
nimis serenitate fulgente ante. B. iii.

Item plura exēpla de imaginibus xpi & ma=
rie q̄re supra. P. xl. & deinceps.

ppocrita.

Quidam in extremis datus est diaconi
Exemplum.b.

Pocrita quidā mona=

p chus apō hoies magne estimatiōis
hēbatur bonus enim videbat: sz eū
fratrib⁹ ieiunare simularet: occulte comedit.
Qui dū mozti appropinquasset & magis infir
maretur fratres oēs vocati sunt: qui ventēs
aliquid boni se ab eo audire sperabāt: sz iā da
tos hostis coactus ē p̄dere suā simulationē dī.
Quia occulte comedebā: iō iam diaconi dat⁹
sum. qui cauda sua pedes meos ligans caput
suum in os meū mittens spiritū meū ebibit
Et his dictis desperat⁹ expirauit spūs reddi=
dit; et male mortuus est.

In discipulo de tempore

ppocrita ē sicut limea vt p̄z in illo exemplo
de sutore & limea: q̄ sibi ipsi collū abscidit cū
cultello sutoris ser. c. W.

Item inclusa q̄dam ex quadam ppocrisi di=
xit se esse pessimā: sz ab alus hoib⁹ nolui hoc
audire. ibidem ser. c. T.

Promptuario exemplorum. discipuli explicit.

Tabula pzomptua

ſuſpenſi.
Julianus apoſtata a ſacto Mercurio interemptus eſt.E.xviii.
Miles qdã ozauit pteanseundo per cymiterium.E.xix.
Eucharistia
Episcopꝰ vidit vnũz digne aliũ idigne sume re sacramentum.E.xx.
Quidam accessit ad sacrm cõtra phibitionem sacerdotis.E.xxi.
Sacerdos malus cũ difficultate sumpsit cozpus xpi.E.xxij.
Plaga sacerdotũ indigne celebzãtiũ.E.xxiii.
Sacerdos quidam dubitauit de sacrãmento.E.xxiij.
Mulier quedã dubitauit de sacto.E.xxb.
Puer.ix.annozum communicatus est in extremis.E.xxbj.
Chzistus personaliter communicauit mulierem.E.xxbij.
Mulier q̃ daz a cozpozali cibo abstinuit dẽbna dñica ad aliam.E.xxbiij.
Diabolus fugatus ẽ ab obsesso p sacramẽtum cozpozis xpi.E.xxix.
Alini ce sserũt sacto eucharistie E.xxx.
Equus bos & asinus cognouerũt xpm in sacramento.E.xxxj.
Equus iudei cognouit chzistum i sacramento E.xxxij.
Mulier q̃dam posuit cozpus xpi ante pozcos E.xxxiij.
Puella quedam sparsit cozpus xpi super olera E.xxxiiij.
Boues i agro cognouerũt xpz i sacto.E.xxxb
Apes fecerũ eucharistie altare.E.xxxbj.
Eucharistia ostẽdit potentiam suam in aqua.E.xxxbij.
Eucha.oñdit potentiã suã i terra.E.xxxbiij.
Eucha.ostendit potentiã suã in igne.E.xxxix
Excõmunicatio.
Excõicatus intrauit ecclam quem fulgur cõsumpsit.E.xl.
Sacerdos excõicauit birdarih et non pzotulit amplius fructus.E.xli.
Exculsatio.
In remissionibus
Exemplum.
Decante s exemplis aliozum.E.xlii.
Exemplum bonum pzouocat malos ad pniam E.xliij.
Festa.

QUidam induxit fenũ in die dñico.F.j.

Quidam in sabbato hoza vesperatum cessauit a laboze.F.ij.

Quidam induxit triticum in die festo & ignis combussit hozreum.F.iij.

Rustica q̃dam cozit panes in die festo.F.iij.

Fides.

Sacerdos catholicus ad pbandum fidem ab igne non est lesus.F.b.
Ad cõfirmatio
sus est d
Heresia.cha
F.bij.
Simplex epus bir
magnum.b
Hereticus ab
eit.F.ix.
Epꝰ scopus
nace cecu
Heretici
Demones ext
F.xii.

Filiet filie.

Duo filij pmiserũt patri suo plura suffragia pzo salute anime.F.xiij.
Filij caro subuenunt parentibus defuncti.F.xiiij.
Puer quidã ad pfem suũ sic te in senio te tractabo sicut tu iam tractas patrẽ tuũ.F.xb.
Due filie que in senio ad patrem cepuerunt a se.F.xbi.
Pater quidam posuit malleum in ciuitam et dedit duobz pueris.F.xbij.
Natus animum docet subuenire parentibus.F.xbiij.

Gaudia celi.

Diabolus libenter sustineret oẽs penas olim demonum vt claritatem dei adhuc semel videre posset.G.i.
De claritate ionis dei.G.ij.
Gaudia celi
Gaudia celi
Gaudium vi
Claritas in facie
tum.G.bj.
Coz virginis scissum p
Virgo quedam vidit
nem.G.biij.
Virgies quomodo in cele
Pzemiũ essẽtiale i celo p
Gentilis quidam vidit
cum sanctis suis.G.x
Maria trãstulit aiam
Quidam vidit gloziã
G.xiij.
Femina quedam audiã
auicule.G.xiiij.
Quidam audiu
ta inferni.G.xb

Meta in
Equitante
buit.G

...ias im

...ctp=

...9.
...g et ſcis in lu=

...E.
...gna iciãms
...g pingnis
...iterno.H.xx
...allor et macies
...ſicãt mo=
...chum.H.xxii.
...eligioſus quidam contra o... ...ne nouerit
...nes.H.xxiii.
Quidam in cenis pzimis nemis tarde comede
...rit carnes.H.xxiiii.
Religioſus quidam a mozſelbo cenium qui
...ſſocius fuit.H.xxv.
...ram cera ſunt grana que faciunt pimentũ
optimũ lapozis.H.xxvi.
Senex infirmus ãnã patiẽter comedit oleum
...p unã femine pzo meile.H.xxvii.

Hoſpitales.

Hoſpitalitas pauperum

...bicat hoſpitem.H.i.

Humilitas

Opera humilitatis placent deo.H.ii.
...ſus virgo docuit carthuſienſes ...riptiſ grea
...ã humilitatis.H.iii.
...bus quidam fu... ...ctũ mihos
...ſ
...ſ ...ſonozatus
...hominẽ
...theoſ
...nicitauit monachum
...ozatus ab homi=
...ſtrare vicit dyabolum.
...ſ bona opera et exer=
...ſi apud deũ.H.ix.

...ſ

...s ãdam

Obſtinatus quidam amoz iesu indulſit ſuis inimicis.I.vi.
Nomen iesus multas ſtutes cõfert.I.vij.
Nomen iesus liberauit clericum a latrone.I.viij.
Nomen iesus vincit tentatiõ.S.I.ix.

Indulgentie

Maria exhibuit filiũ cruce signatis.I.x.
Miles quidã periuit mozi in terra ſcta.I.xi.
Cruce signatis remittit xps peccata.I.xij.
Quidam in extremis offendit ſe cruce signatum et dyabolus fugit ab eo.I.xiij.
Filius crucem assumpſit pzo aia patris s cam liberauit.I.xiiii.

Indulgere pzogenitis.

Miles quidã alteri militi indulſit occiſionem patris s eum xpi ample exabatie eã.I.xv.
Nobilis quidam indulſit homicidium fratris ſui et crucifixus inclinauit ſibi caput i eccleſia.I.xvi.
Xps nolait indulgere defuncto niſi pzius peteret venia a fre ſuo quẽ offendit I.xvij.
Frater quidã fuit odio inflammatus etia pzo curatozem cõuentus.I.xviii.
Plaga alius qui noluit indulgere.I.xix.
Nullus dz gaudere de interitu inimici.I.xx.
Ante occaſum ſolis debemus reconciliari fratribus.I.xxi.
Inimicis debemus benefacere.I.xxii

Infirmitas.

Pzopter peccata infirmatus per penitentiam eſt ſanatus.I.xxiii.
Flagellat deus in cozpoze s in membris ſuos dilectos.I.xxiiii.
Quidam fuit impatientiſſimus et factus eſt patientiſſimus.I.xxv.
Petrus apoſtolus voluit petroniellam filiam ſuam infirmari.I.xxvi.
Seruiẽtium eſt infirmis cũ patientis etiam ſi ipſi ſunt impatientiſſimi.I.xxvii.
Infirmus in extremis regratiabatur mẽbris ſuis s ſeruitozi ſuozet ſic ad celum euolauit.I.xxviii.
Quidam.xii.annis ſeruiuit infirmo et nunq̃ dulce verbum fuit ſibi locutus.I.xxix.

Innocentia.

Innocens puer terrigit ferrũ tangens.I.xxx.
Innocens ſcholaris expulit demonem a puella.I.xxxi
Innocens monachus petiuit a fratercullo ſuo ieſu beniam cuidam apoſtate.I.xxxii.

Inuidia.

Inuidus quidam petiuit deſi vi deus oculos erueretur.I.xxxiii.
Inuidia dyaboli.I.xxxiiij
Iram debemus ſupplantare.I.xxxv.
Patientia vbiq̃ neceſſaria eſt;et in cenobio et etiam in heremo.I.xxxvj.

Puelle media pars est combusta propter iracundiam. J.xxxvij.

Judei
In remissionibus
Judex iustus

Quidam nobilis occidit filium sozoris ppter iusticiam & non peccauit. J.xxxviij.
Dux palestinus qui laqueos secū portauit ppter furtes. J.xxxix.
Dicebat vt lex seruarē sectis sibi eruere oculum similiter et sibi. J.xl.

Judex iniquus

Rex persarum exsozians iudicem iniquum. J.xli
Balaus quidam recepit bouē & vxoz ei⁹ vaccam. J.xlij.
Dona quedam liniunt manū iudicis. J.xliij.
Prepositi et iudices non sunt balatrones murū di. J.xliiij.
Aduocatus quidam pdidit linguam. J.xlv.
Aduocato denegare iuste inducie in agone. J xlvj.

Judicare temerarie
Judicantes alios duo peccata committunt. J. xlvij.
Frater quidam iudicauit comedentem sexta feria de mane. J.xlviij.
Senex qdam potuit paruum factū antefe. et magnum factum retro se. J.xlix.
Baculus senis flozuit in lignum innocentie. J.l.

Judicium dei.
In remissionibus
Jurare falsum

Juuenis periurauit & nō potuit masticare coz pus xpi. J.li.
Comestibilia mutata sunt in lapides ppter periurium. J.lij.
Dyabolꝰ deduxerunt omia comestibilia. J.liij
Quidam periurauit et immobilis factus est. J.liiij.
Infamantes iustum cū iuramentis quomodo puniti sunt. J.lv.
Rex francie cum suis periurauit et subitanee obierunt. J.lvj.

Labor.

DOminus remunerabit quemlibet pastum. L.i.
Conuersus quidaꝫ laboꝛauit in coquina quem beata virgo consolata est. L.ij
Operarius quidam oꝛauit p diuite & pro pre/sbitero diurno. L.iij.

Frater Jo
angeli. L
fr
noi
L
Labor p2
L.vij

Lachrym purgato
humana
Laudem bus querere e.
nabile.l.

Lo. ij.

Quando onis et honestis loquimur
ange. sunt presentes. l.x.
Bona loqui et bona libēter audire inducit perfectionem. L.xi.
Sancti patres loquntes de diuinis obliti sui cibum sumere. l.xij.
Quatuoꝛ dicentes quatuoꝛ heremitarum. L.xiij.
Quidam poꝛtauit per triennium lapidem in ore. l.xiiij.
Quidam xxx. annis seruauit silēcium. l.xv.
Paulus simplex tenuit silentium ex iussu angeli. l.xvi.
Senex quidam noluit de super celestibus loqui. L.xvij.
Tres philosophi dilexerunt taciturnitatem. L.xviij.
Sanctimonialis quomō punita est ppter loquacitatem. l.xix

Lusores
Lusores vulnerant & crucifigūt xpm iesum xx.
Lusor proiecit sagittam versus cel
Lusor tradidit deum dem
luxuria.
Puer in heremo ni
to est mulieres. l
Filius regis qui
cunt homines. L.xx.
Sacerdos in extremis
adhuc viuit. l.xxi
Leo papa abscidit
osculata sunt. l.xx
Senex qdam
et cū impugnauit
Quidam propter
se ad pedes bestie
Maria liberauit
L.xxix.
Juuenem cu
pisum
Mul
tx.

m.xv.

Maritus quidam peccauit cum ꝓpria broze sodomitice.m.xvi.

Metula quedam voluit facere discordiam int virum et vxorem.m.xvij.

Juuencula quedam fecit maritū suum a mens fuerum.m.xviij.

¶ Misericordia dei

Quidam niger ecclesiam intrauit a clarus exs mit.m.xix.

Fura quedam incoxicauit patrem et matrem M.xx.

Quidam peccauit cum sozore s occidit patres et fratrem.m.xxi.

Quidam tradidit se dyabolo et negauit chris stum.m.xxii.

Quidam tradidit se dyabolo; vt cum diceret. m.xxiij.

Mecessori cuidam dictū est; ante mozrem tuā mundaberis.m.xxiiij.

Latro est saluat⁹ et heremita dānat⁹.m.xxv.

Mulier quedam occidit puerum et tradidit se dyabolo et negauit xp̃m.m.xxvi.

Virgo quedam rectidinauit a heremita eā ex auxit.m.xxvij.

Meretrix quā pakuncius p pnia per telsmans um inclusit.m.xxviij.

Alie opera ad ꝓximos.

Sacerdos a quidam famulus abhominabans lepzosos.xxix.

Martinus monachus qui in pallio pozrauit xp̃m in forma lepzosi.m.xxx.

Mulier nobilis valde diexit lepzosos.m.xxxi

Chzistus in forma crucifixi mutus est in lo sto.M.xxxij.

Xp̃s ostendit lozdano cozrigiam quam paupe r dedit.m.xxxiij.

Chzistus indutus fuerat collobio quod mona chus pauperi dedit.M.xxxiiij.

Miles quidam obiit in terra sancta; s sic cos lauit ad deum.m.xxxv.

Dives quidam ipe famis patebat quattuos milia pauperum.M.xxxvj.

Mulier quedam pauit fratres ozdinis prędi catozum.m.xxxvij.

Duo religiosi impetrauerūt iuuenē gram qui eos pau.t.M.xxxviij.

Infidelitas mundi a etiam consanguineozus M.xxxix.

Duo fratres duus religiosus multū a aīe le uiebat infirmis a p̃cellebat eīi.m.xl.

¶ In remissione bibiā.

Misse

Sacerdos quidam celebrauit missam in hie rusalem et reductus est ab angelo in patriam suam.M.xli.

Virgo quedam vidit corpus sacerdotis clauū

...s inuitū

...xxviij.

...ē petrā

...cōtinuata fuit.

...L.xxxix.

...monialis quedam puerū ...ere fuit. L.xl.

...odomiticus cum multo clamore obiit.

...ier sodomitica de sepulchro effossa est.L.

...Natum genuit sub pedibus sodomite.L.xlij.

Demones aliqui abhorrent peccatum sodomiticum.L.xliij.

Maledicere.

Mulier quedam ex impatientia commendauit se demonibus. M.i.

...nam scripti imprecauit plagam dei. ...ij.

...mones rapuerunt aduocatam iniquum.m

...s quidam petiuit benedicere suū

...lacem ...bolo.m.b ...eraclie.m.bi ...um. ...lles duobus he...

...ulio fuerunt similes

...t sancto pakuncio

...t nouem pueros

...ul per.xb.annos

...tabaꝰ nisi cum

...lo simul.

...erua...

Tabula pr̃ōptu

ne missa.M.xliij.
Sacerdos quidam celebrauit pro captiuo vin
cula soluabantur.M.xliij.
Missa sustentauit hoiem per annū in cupe in
qua arge neum foderat.M.xliiij.
Missa sustentauit hominē in periculo maris.
M.xlv.
Quidam equitabat ad campum quādo pulsa=
batur ad missam.M.xlvj.

¶ Mors malox

Dives quidam in agone clamauit:deus adiu
va me.M.xlvij.
Flagitiosus quidam in agone petiuit inducias
M.xlviij.
Criminosus quidam homo noluit exhiberi nisi
in extremis.M.xlix.
Heremita vidit diuitē mori in palacio:et pau
perem in cimiterio.M.l.
Memoriam mortis et inferni quotidie debe=
mus habere.m.li.
Nobilis quidam vidit cadauer patris sui et sic
deseruit mundum.m.lij.
Consuetudo est mori senes et iuuenes.
m.liij.
Quidam audiuit legere:dixit adam nongen=
tesimo octingentesimo annis et mortuus est.m.liiij.
Quidam vidit sepelire defunctum et compun
ctus est.m.lv.

¶ Mors bonox

Angeli deducerunt animam deuoti vici sine
dolore.m.lvj
Frater quidam digito indicauit christum esse
presentem in agone.m.lvij.
Quidam dixit:moriar fideliter:amicabiliter:
et fiducialiter:et feliciter.m.lviij.
Mori debemus in timore dei.m.lix.
Vir simplex vidit christum a sanctos in exte
nuis.m.lx.
Frater quidam euolauit sicut sagitta in celū.
m.lxj.
Mors per christi pretiosum thuribulum occisus est
m.lxij.
Sanctus pater vidit in agone pphetas apsto
los.et christum.m.lxiij.
Mulier quedam vidit christum in agone.
m.lxiiij.
Mors hominis est amarissima.m.lxv.
In extremis videt homo omnia opera sua bo
na et mala.m.lxvj.

¶ Mulier

Regina quedā erat.Aristotelē.m.lxvij

¶ Mundus

Mundus apparuit pulcherrima specie ante re=
tro vero feditissima erat.m.lxviij.
Miles infirmus quidam petiuit a rege sani=
tatem corporis.m.lxix.

¶ Murmuratio.

Frāt quidam fuit paganus propter mur
quod habuit contra deum.m.lxx.

O
ni nosti
Infans
etone.f
Mulier
infantis.
amin
pecie pu

¶ Oberantia.

Obedientia pr̃cellit cete
ras virtutes in celo.O.j.
Obediens suscitauit mortuum. O.ij.
Obedientia pr̃cellit peregrinationem & vitā
solitariam.O.iij.
Obedientia manicheorum.O.iiij.
Moyses pr̃ter obedientiā pr̃cepit filiis pro=
pter in fluuium.O.v.
Abbas reuocauit fratrē defunctum.O.vi.
Serpens fuit obediens fratri hortulano.
O.vij
Aqua a fuit ei obediens.viij.
Ignis fuit fratri ozanti obediens. O.ix
Plumia non tetigit duos fratres in timore
O.x.
Leena fuit discipulo obediens.O.xi.
Mulier quedam intrauit fluuium cōtra pr̃
hibitionem [illegible] O.xij.
Xpo [illegible] cauit pal
tionem vi[illegible].xiij.
Quidam com[illegible]
nem.O.xiiij.
O
Frater quidam o
rauit in eum.O.xv.
Conuersus quidam
obsequius est.O.xvi
O
Operandi exemp
la in hortulo a
Occupatum in b
O.xviij.
Quidam petiui
Labor pr̃ci
ui.O.xx
Opera bo
sectendo

Mater quedam pompose ornauit filiam suam
p.xxi.

Passio christi

Quidam orauit iesu nazarene rex iudeorũ mi
serere mei.p.xxii.
Quidam honorauit quinq; vulnera christi
p.xxiii
Honorauit quidam valde passionem christi.
p.xxiiii.
Frater quidem in paraceue sensit oēs pēcta
tas passionis xpi.p.xxv.
Passio christi incitat ad virtutes.p.xxvi.
Lachrime passionis xpi sunt xpo dulcissime.
p.xxvii.
Virgo quedã vidit iesum cruētatũ i manib⁹.
p.xxviij.
Xps intinxit panẽ vulneri.p.xxix
Martyr habuit signũ crucis in corde.p.xxx
Cõuersus habuit passionẽ xpi p lectiõe mete
p.xxxi.
De tribus litteris.scz nigra;rubea;et cãdida.
p.xxxij.
Abbatissa quedam in extremis fecit sibi legi
passionem christi.p.xxxiij.
Clerico criminoso xps obiecit passionẽ suam.
p.xxxiiij.
Juueni ostendit christus manus et latus.
p.xxxv.
Apostatam xps per ostensionem vulnerum re
uocauit.p.xxxvi.
Passio christi liberauit hoiem a tentatiõe car
nis.p.xxxvii.
Clericus lubricus post ostensionem vulnerũ
religionem intrauit.p.xxxviii.
Passio christi liberauit puellam a tentatione
carnis.p.xxxix.
Sanctimonialis inuenit christum crucifixũ
in manus.p.xl.
Quidam mutilauerunt christum et ymagies
sanctorum.p.xli.
Balistarius quidã vulnerauit imaginem xpi
p.xlii.
Quidam propter camisiam vulnerauit cruci
fixum.p.xliii.
Judei vulnerauerunt imaginem iesu christi.
p.xliiii.
Judeus quidam imaginem christi in gutture
percussit.p.xlv.
Judei in paraceue ceream imaginem christi
vulnerauerunt.p.xlvi.

Paupertas.

Arsenius gaudebat q̃ elemosynã recipiebat.
p.xlvii.
Diogenes habuit dolium pro domo sua.p.
xlviii.
In morte diuites abiiciuntur et pauperes ex
tollũtur.p.xlix.

Pax.

Patientia.

Tribulatio cum patien=
tia saluat hominem.p.i.
Humilis semper est patiẽs.p.ij.
Monachus quidam prebuit philosophis aliã
maxillam.p.iij.
De patientia socratis philosophi.p.iiij.
De patientia libertini monachi.p.v.
Macharius fuit infamatus q̃ impregnasset
puellam.p.vi.
De patientia marie virginis.p.vij.
Machario impositum est furtum.p.viij
quidam destruxit caules duobus fratribus.
ix.
uidam plus pẽderauit petrũ p̃ primi & dam
p[illegible]orium.p.x.
medi[illegible]

Tabula pzom

Ergo pacifica statim post obitum celum in-
trauit. ℣.i.
Duo fratres erant in heremo quos dyabolus
tentabat ad discrodiam pzouocare. ℣.ii.
Dyabolus fregit peregrino baculum in dor-
so vt sic discrodarent. ℣.iii.

℣ecctare

In peccatis pertinencantes semper sunt ante
portam inferni. ℣.iiii.
Dyabolus tentauit episcopum per speciem
mulieris. ℣.iiij.
Inter homines existētes nō clare vidēt pec-
cata sua. ℣.iv.

℣ena inferni.

Damnati habent ignem infra se / et supra se
Et cum dicitur celum a terra. ℣.vi.
Ebriosus quidā vidit in extremis sibi aper-
tum infernum. ℣.vii.
Quidam vidit penas damnatorum. ℣.viii.
Mulier quedam vidit penas mariti sui & alio
rum damnatorum. ℣.ix.
Cameracus quidam vidit dñm suum duci ad
diuersas penas. ℣.x.
Diues quidam fuit posit⁹ in ignea cathedra
et datus est ei potus infernalis. ℣.xi.
Piero balneatus est apud inferos. ℣.xii.
Nobilis quidam vitulum vidue abstulit & vi
tum sub banno prepinsuit. ℣.xiii.
Filii militis nolebant pelles et partem agri
restituere. ℣.xiiii.
Vir quidam vidit multiplices penas inferni
et hic egit duram penitētiam. ℣.xv.
Visio dyaboli est horribilissima. ℣.xvi.
Religiosus quidam pot⁹ voluit intrare ignē
& dyabolum videre. ℣.xvii.
Miles quidā in equo igneo punitus est cum
falcone. ℣.xviii.
Nobilis quidam precogitauit penas inferni
et rigorem oris patienter sustinuit. ℣.xix.
Juuenis quidam cogitauit si illa pulchra mē
bra erant pabulum inferni. ℣.xx.
Quidam cogitauit si post cēsum milies nume-
rum dānati liberarētur. ℣.xxi.
Si in lecto molli cōtinue quis iaceret deberet
tedium habere. ℣.xxii.
Monialis quedam occultauit peccatum in cō
fessione et damnata est. ℣.xxiii.

℣ena purgatorii.

De acerbitate ignis purgatorii. ℣.xxiiii.
Sacerdos quidam dixit. si lacus esset totus
igneus. ℣.xxv.
Quidam vidit purgatorium: et hic affixit se.
℣.xxvi.
Candelabrum cupreum liquefactum est. ℣.
xxvii.
Restitutus vite fecit sibi vestes congelari
xxviii.
Quidam petiuit angelos in regione hy-

ems.
Die
mid
Qui
gato
Anim
vsq; a
ter fec
Pecta
nem
Pro ter
purgatorium. xl annis. ℣.xxxvi.
Albertus magn⁹ elegit sibi decē dies in pur
gatorio. ℣.xxxvii.
Frater quidam fuit decem diebus in purga
torio: quia fratres non statim persoluerūt si
bi suffragia. ℣.xxxviii.
Pena montalis que fregit filiolum in c
℣.xxxix.
Monachus quidam intrauit purgatorium
et quādo vidit videre fratres increpauit eos.
℣.xl.
Quidam habuit purgatorium in loco balnei
sui. ℣.xli.
Anime quidam impositum fuit i purgatorio
ire vsq; ad corpus eius sepelietur. ℣.xii.
Pascalius fuit inuentus in purgatorio; eta
men chorum cauit miraculis. ℣.xliii.

De suffragiis animarum.

Vna die quin decem milia animarum sunt a
gatorio liberata
Anime petierun
ne. ℣.xlv.
Anima quedam
ne diuinis. ℣
Mulier quedam
filium defuncti
Pater quedam
lium suum a pur
Filii debent sub
℣.xlvii.
Mater quedam
purgatori
Quidā
Filius
pro'ma
Quida
punitus
Sumpt
tuit.

Mulier quadam fuit entrita cum iniustis rebus et sic damnata est.R.i.

Quidam ex nummos non persoluit quomodo punitus est.R.ii.

Vsurarius quidam in extremis confessus est et vsuras restituit.R.iii.

Vsurarius quidam commisit omnes res suas abbati.R.iiii.

Dyabolus possidet pecuniã vsurariã.R.v.

Abbas remisit pecuniam vsurariam monasterio suo legatam.R.vi.

Miles quidam abstulit pellem et etiam partem agri.R.vii.

Demones impediũt cõfessionem/cõfessionem et restitutionem rerum.R.viii.

Diues quidam abscondit thesaurum suum in muro.R.ix.

Elemosyna de iniustis rebꝰ deo nõ placz.R.x.

Diues quidam multas peregrinationes fecit cum iniustis rebus.R.xi.

Religiosus.

Religiosi crucifigunt se cum xpõ.R.xii.

Religiosi debent esse contenti in cibo cõuentus.R.xiii.

Requies

Senex quidam septuaginta annis i heremo non habuit requiem.R.xiiij.

Ridere.

Quidam nimis frequenter risit quomodo punitus est.R.xv.

Sepultura.

Episcopus qui propter pecuniam sepelivit hominem prauꝫ quomodo punitus est.S.i.

Quidã de nocte tractus est de ecclia.S.ii.

Vsurarius sepultus in monasterio inquietauit monachos.S.iii.

Seruire deo.

Seruus xpi tria debet facere.S.iiij.

Societas.

Clericus propter malã societatem est suspensus.S.v.

Somnia.

Somnia seducunt homines.S.vi.

Sortilegia.

Quere plures mulieres damnantur ꝓ viri.S.vii.

Nobilem dixit dyabolus morituꝝ interra sancta.S.viii.

Quidam demonibus preparauerunt mẽsam vt sic ditarentur.S.ix.

Mulier quedã i extremis dixit huckuc.S.x.

am putant se adhuc viginti annꝰ annos.S.xi.

Spernentes proximos.

ões habet ad [illegible]apulum de tẽpore.